

Sveta Biblija

Vuk Dura Serbian Bible

Public Domain

This Bible is in the Public Domain and is produced at cost by the Digital Bible Society (dbs.org).

This Bible, and many others, are available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

Language:
Country:
Publisher:
Copyright: Public Domain
Last Updated: 2023-10-20
ID: 743200b4-a70f-4d5e-a8db-d3c57082be4d
ISO: srp
ISBN:

Postanak	4	Naum	438
Izlazak.....	31	Avakum	440
Levitski Zakonik.....	54	Sofonija	442
Brojevi	71	Agej.....	444
Ponovljeni Zakon	94	Zaharija	445
Isus Navin	114	Malahija.....	450
Sudije.....	128	Mateju	452
Ruta	142	Marku	469
1. Samuelova	144	Luki	480
2. Samuelova	162	Jovanu.....	498
1. Kraljevima	177	Dela apostolska.....	512
2. Kraljevima	195	Rimljanima.....	530
1. Dnevnika	211	1 Korinæanima	537
2. Dnevnika	227	2 Korinæanima	544
Ezra	246	Galaeanima.....	549
Nehemija.....	252	Efežanima	552
Jestira.....	260	Filipljanima.....	555
Jov	265	Kološanima	557
Psalmi.....	278	1 Solunjanima.....	559
Poslovice	310	2 Solunjanima.....	561
Propovednik	321	1 Timoteju	562
Pesma nad pesmama.....	325	2 Timoteju.....	564
Isaija	328	Titu	566
Jeremija	354	Filemonu	567
Jeremijine tužbalice	384	Jevrejima.....	568
Jezekilj.....	387	Jakovljeva	574
Danilo	414	1 Petrova	576
Osija.....	422	2 Petrova	578
Joil	426	1 Jovanova.....	580
Amos.....	428	2 Jovanova.....	582
Ovadija	432	3 Jovanova.....	583
Jona.....	433	Judina.....	584
Mihej.....	435	Apokalipsa	585

Postanak

1 U počtku stvori Bog nebo i zemlju. ² A zemlja bješe bez oblièja i pusta, i bješe tama nad bezdanom; i duh Božji dizaše se nad vodom. ³ I reèe Bog: neka bude svjetlost. I bi svjetlost. ⁴ I vidje Bog svjetlost da je dobra; i rastavi Bog svjetlost od tame. ⁵ I svjetlost nazva Bog dan, a tamu nazva noæ. I bi veèe i bi jutro, dan prvi. ⁶ Potom reèe Bog: neka bude svod posred vode, da rastavlja vodu od vode. ⁷ I stvori Bog svod, i rastavi vodu pod svodom od vode nad svodom; i bi tako. ⁸ A svod nazva Bog nebo. I bi veèe i bi jutro, dan drugi. ⁹ Potom reèe Bog: neka se sabere voda što je pod nebom na jedno mjesto, i neka se pokaže suho. I bi tako. ¹⁰ I suho nazva Bog zemlja, a zborišta vodena nazva mora; i vidje Bog da je dobro. ¹¹ Opet reèe Bog: neka pusti zemlja iz sebe travu, bilje, što nosi sjeme, i drvo rodno, koje raða rod po svojim vrstama, u kojem æe biti sjeme njegovo na zemlji. I bi tako. ¹² I pusti zemlja iz sebe travu, bilje, što nosi sjeme po svojim vrstama, i drvo, koje raða rod, u kojem je sjeme njegovo po njegovijem vrstama. I vidje Bog da je dobro. ¹³ I bi veèe i bi jutro, dan treæi. ¹⁴ Potom reèe Bog: neka budu vidjela na svodu nebeskom, da dijele dan i noæ, da budu znaci vremenima i danima i godinama; ¹⁵ I neka svijetle na svodu nebeskom, da obasjavaju zemlju. I bi tako. ¹⁶ I stvori Bog dva vidjela velika: vidjelo veæe da upravlja danom, i vidjelo manje da upravlja noæu, i zvijezde. ¹⁷ I postavi ih Bog na svodu nebeskom da obasjavaju zemlju. ¹⁸ I da upravljaju danom i noæu, i da dijele svjetlost od tame. I vidje Bog da je dobro. ¹⁹ I bi veèe i bi jutro, dan èetvrti. ²⁰ Potom reèe Bog: neka vrve po vodi žive duše, i ptice neka lete iznad zemlje pod svod nebeski. ²¹ I stvori Bog kitove velike i sve žive duše što se mièu, što provrvješe po vodi po vrstama svojim, i sve ptice krilate po vrstama njihovijem. I vidje Bog da je dobro; ²² I blagoslovi ih Bog govoreæi: raðajte se i množite se, i napunite vodu po morima, i ptice neka se množe na zemlji. ²³ I bi veèe i bi jutro, dan peti. ²⁴ Potom reèe Bog: neka zemlja pusti iz sebe duše žive po vrstama njihovijem, stoku i sitne životinje i zvijeri zemaljske po vrstama njihovijem. I bi tako. ²⁵ I stvori Bog zvijeri zemaljske po vrstama njihovijem, i stoku po vrstama njezinijem, i sve sitne životinje na zemlji po vrstama njihovijem. I vidje Bog da je dobro. ²⁶ Potom reèe Bog: da naèinimo èovjeka po svomemu oblièju, kao što smo mi, koji æe biti gospodar od riba morskih i od ptica nebeskih i od stoke i od cijele zemlje i od svih životinja što se mièu po zemlji. ²⁷ I stvori Bog èovjeka po oblièju svomemu, po oblièju Božijemu stvori ga;

muško i žensko stvori ih. ²⁸ I blagoslovi ih Bog, i reèe im Bog: raðajte se i množite se, i napunite zemlju, i vladajte njom, i budite gospodari od riba morskih i od ptica nebeskih i od svega zvjerinja što se mièe po zemlji. ²⁹ I još reèe Bog: evo, dao sam vam sve bilje što nosi sjeme po svoj zemlji, i sva drveta rodna koja nose sjeme; to æe vam biti za hranu. ³⁰ A svjemu zvjerinju zemaljskom i svjema pticama nebeskim i svjemu što se mièe na zemlji i u èem ima duša živa, dao sam svu travu da jedu. I bi tako. ³¹ Tada pogleda Bog sve što je stvorio, i gle, dobro bješe veoma. I bi veèe i bi jutro, dan šesti.

2 Tako se dovrši nebo i zemlja i sva vojska njihova. ² I svrši Bog do sedmoga dana djela svoja, koja uèini; i poèinu u sedmi dan od svih djela svojih, koja uèini; ³ I blagoslovi Bog sedmi dan, i posveti ga, jer u taj dan poèinu od svih djela svojih, koja uèini; ⁴ To je postanje neba i zemlje, kad postaše, kad Gospod Bog stvori zemlju i nebo, ⁵ I svaku biljku poljsku, dokle je još ne bješe na zemlji, i svaku travku poljsku, dokle još ne nicaše; jer Gospod Bog još ne pusti dažda na zemlju, niti bješe èovjeka da radi zemlju, ⁶ Ali se podizaše para sa zemlje da natapa svu zemlju. ⁷ A stvori Gospod Bog èovjeka od praha zemaljskoga, i dunu mu u nos duh životni; i posta èovjek duša živa. ⁸ I nasadi Gospod Bog vrt u Edemu na istoku; i ondje namjesti èovjeka, kojega stvori. ⁹ I uèini Gospod Bog, te nikoše iz zemlje svakojaka drveta lijepa za gledanje i dobra za jelo, i drvo od života usred vrta i drvo od znanja dobra i zla. ¹⁰ A voda tecijaše iz Edema natapajuæi vrt, i odande se dijeljaše u èetiri rijeke. ¹¹ Jednoj je ime Fison, ona teèe oko cijele zemlje Evilske, a ondje ima zlata, ¹² I zlato je one zemlje vrlo dobro; ondje ima i bdela i dragoga kamena onih. ¹³ A drugoj je rijeci ime Geon, ona teèe oko cijele zemlje Huske. ¹⁴ A treæoj je rijeci ime Hidekel, ona teèe k Asirskoj. A èetvrta je rijeka Efrat. ¹⁵ I uzevši Gospod Bog èovjeka namjesti ga u vrtu Edemskom, da ga radi i da ga èuva. ¹⁶ I zaprijeti Gospod Bog èovjeku govoreæi: jedi slobodno sa svakoga drveta u vrtu; ¹⁷ Ali s drveta od znanja dobra i zla, s njega ne jedi; jer u koji dan okusiš s njega, umrijeæeš. ¹⁸ I reèe Gospod Bog: nije dobro da je èovjek sam; da mu naèinim druga prema njemu. ¹⁹ Jer Gospod Bog stvori od zemlje sve zvijeri poljske i sve ptice nebeske, i dovede k Adamu da vidi kako æe koju nazvati, pa kako Adam nazove koju životinju onako da joj bude ime; ²⁰ I Adam nadjede ime svakom živinèetu i svakoj ptici nebeskoj i svakoj zvijeri poljskoj; ali se ne nađe Adamu drug

prema njemu. ²¹ I Gospod Bog pusti tvrd san na Adama, te zaspao; pa mu uze jedno rebro, i mjesto popuni mesom; ²² I Gospod Bog stvori ženu od rebra, koje uze Adamu, i dovede je k Adamu. ²³ A Adam reče: sada eto kost od mojih kosti, i tijelo od mogega tijela. Neka joj bude ime èovjeèica, jer je uzeta od èovjeka. ²⁴ Zato æe ostaviti èovjek oca svojega i mater svoju, i prilijepiæe se k ženi svojoj, i biæe dvoje jedno tijelo. ²⁵ A bjehu oboje goli, Adam i žena mu, i ne bješe ih sramota.

3 Ali zmija bješe lukava mimo sve zvijeri poljske, koje stvori Gospod Bog; pa reèe ženi: je li istina da je Bog kazao da ne jedete sa svakoga drveta u vrtu? ² A žena reèe zmiji: mi jedemo roda sa svakoga drveta u vrtu; ³ Samo roda s onoga drveta usred vrta, kazao je Bog, ne jedite i ne dirajte u nj, da ne umrete. ⁴ A zmija reèe ženi: neæete vi umrijeti; ⁵ Nego zna Bog da æe vam se u onaj dan kad okusite s njega otvoriti oèi, pa æete postati kao bogovi i znati što je dobro što li zlo. ⁶ I žena videæi da je rod na drvetu dobar za jelo i da ga je milina gledati i da je drvo vrlo drago radi znanja, uzabra roda s njega i okusi, pa dade i mužu svojemu, te i on okusi. ⁷ Tada im se otvoriše oèi, i vidješe da su goli; pa spletoše lišæa smokova i naèiniše sebi pregaèe. ⁸ I zaèuše glas Gospoda Boga, koji iðaðe po vrtu kad zahлади; i sakri se Adam i žena mu ispred Gospoda Boga meðu drvetu u vrtu. ⁹ A Gospod Bog viknu Adama i reèe mu: gdje si? ¹⁰ A on reèe: èuh glas tvoj u vrtu, pa se poplaših, jer sam go, te se sakrih. ¹¹ A Bog reèe: ko ti kaza da si go? da nijesi jeo s onoga drveta što sam ti zabranio da ne jedeš s njega? ¹² A Adam reèe: žena koju si udružio sa mnom, ona mi dade s drveta, te jedoh. ¹³ A Gospod Bog reèe ženi: zašto si to uèinila? A žena odgovori: zmija me prevari, te jedoh. ¹⁴ Tada reèe Gospod Bog zmiji: kad si to uèinila, da si prokleta mimo svako živinèe i mimo sve zvijeri poljske; na trbuhu da se vuèeš i prah da jedeš do svojega vijeka. ¹⁵ I još meæem neprijateljstvo između tebe i žene i između sjemena tvojega i sjemena njezina; ono æe ti na glavu stajati a ti æeš ga u petu ujedati. ¹⁶ A ženi reèe: tebi æu mnoge muke zadati kad zatrudniš, s mukama æeš djecu raðati, i volja æe tvoja stajati pod vlašæu muža tvojega, i on æe ti biti gospodar. ¹⁷ Pa onda reèe Adamu: što si poslušao ženu i okusio s drveta s kojega sam ti zabranio rekavši da ne jedeš s njega, zemlja da je prokleta s tebe; s mukom æeš se od nje hraniti do svojega vijeka; ¹⁸ Trnje i korov æe ti raðati, a ti æeš jesti zelje poljsko; ¹⁹ Sa znojem lica svojega ješæeš hljeb, dokle se ne vratiš u zemlju od koje si uzet; jer si prah, i u prah æeš se vratiti. ²⁰ I Adam nadjede ženi svojoj ime Jeva, zato što je ona mati svjema živima. ²¹ I naèini Gospod Bog Adamu i ženi njegovoj haljine od kože, i obuèe ih u njih. ²² I reèe Gospod Bog: eto, èovjek posta kao jedan od nas znajuæi što je dobro što li zlo; ali sada da ne pruži ruke svoje i uzbere i s drveta od života, i okusi, te dovijeka živi. ²³ I Gospod Bog izagna ga iz vrta Edemskoga da radi zemlju, od koje bi uzet;

²⁴ I izagnav èovjeka postavi pred vrtom Edemskim heruvima s plamenijem maèem, koji se vijaše i tamo i amo, da èuva put ka drvetu od života.

4 Iza toga Adam pozna Jevu ženu svoju, a ona zatrudnje i rodi Kajina, i reèe: dobih èovjeka od Gospoda. ² I rodi opet brata njegovu Avelja. I Avelj posta pastir a Kajin ratar. ³ A poslije nekoga vremena dogodi se, te Kajin prinese Gospodu prinos od roda zemaljskoga; ⁴ A i Avelj prinese od prvina stada svojega i od njihove pretiline. I Gospod pogleda na Avelja i na njegov prinos, ⁵ A na Kajina i na njegov prinos ne pogleda. Zato se Kajin rasrdi veoma, i lice mu se promijeni. ⁶ Tada reèe Gospod Kajinu: što se srdiš? što li ti se lice promijeni? ⁷ Neæeš li biti mio, kad dobro èiniš? a kad ne èiniš dobro, grijeh je na vratima. A volja je njegovu pod tvojom vlašæu, i ti si mu stariji. ⁸ Poslije govoraše Kajin s Aveljem bratom svojim. Ali kad bijahu u polju, skoèi Kajin na Avelja brata svojega, i ubi ga. ⁹ Tada reèe Gospod Kajinu: gdje ti je brat Avelj? A on odgovori: ne znam; zar sam ja èuvar brata svojega? ¹⁰ A Bog reèe: šta uèini! glas krvi brata tvojega vièe sa zemlje k meni. ¹¹ I sada, da si proklet na zemlji, koja je otvorila usta svoja da primi krv brata tvojega iz ruke tvoje. ¹² Kad zemlju uzraðiš, neæe ti više davati blaga svojega. Biæeš potukaè i bjegunac na zemlji. ¹³ A Kajin reèe Gospodu: krivica je moja velika da mi se ne može oprostiti. ¹⁴ Evo me tjeraš danas iz ove zemlje da se krijem ispred tebe, i da se skitam i potucam po zemlji, pa æe me ubiti ko me udesi. ¹⁵ A Gospod mu reèe: zato ko ubije Kajina, sedam æe se puta to pokajati. I naèini Gospod znak na Kajinu da ga ne ubije ko ga udesi. ¹⁶ I otide Kajin ispred Gospoda, i naseli se u zemlji Naidskoj na istoku prema Edemu. ¹⁷ I pozna Kajin ženu svoju, a ona zatrudnje i rodi Enoha. I sazida grad i prozva ga po imenu sina svojega Enoh. ¹⁸ A Enohu rodi se Gaidad; a Gaidad rodi Maleleila; a Maleleilo rodi Matusala; a Matusal rodi Lameha. ¹⁹ I uze Lameh dvije žene: jednoj bješe ime Ada a drugoj Sela. ²⁰ I Ada rodi Jovila; od njega se narodiše koji žive pod šatorima i stoku pasu. ²¹ A bratu njegovu bješe ime Juval; od njega se narodiše gudaèi i sviraèi. ²² A i Sela rodi Tovelu, koji bješe vješt kovati svašta od mjedi i od gvoždãa; a sestra Tovelu bješe Noema. ²³ I reèe Lameh svojim ženama, Adi i Seli: èujte glas moj, žene Lamehove, poslušajte rijeèi moje: ubiæu èovjeka za ranu svoju i mladiaæa za masnicu svoju. ²⁴ Kad æe se Kajin osvetiti sedam puta, Lameh æe sedamdeset i sedam puta. ²⁵ A Adam opet pozna ženu svoju, i ona rodi sina, i nadje mu ime Sit, jer mi, reèe, Bog dade drugoga sina za Avelja, kojega ubi Kajin. ²⁶ I Situ se rodi sin, kojemu nadjede ime Enos. Tada se poèe prizivati ime Gospodnje.

5 Ovo je pleme Adamovo. Kad Bog stvori èovjeka, po oblièju svojemu stvori ga. ² Muško i žensko stvori ih, i blagoslovi ih, i nazva ih èovjek, kad biše stvoreni. ³ I poživje Adam sto i trideset godina, i rodi sina po oblièju svojemu, kao što je on, i nadjede mu ime Sit. ⁴ A rodiv Sita poživje Adam osam stotina

godina, rađajuæi sinove i kæeri; ⁵ Tako poživje Adam svega devet stotina i trideset godina; i umrije. ⁶ A Sit poživje sto i pet godina, i rodi Enosa; ⁷ A rodiv Enosa poživje Sit osam stotina i sedam godina, rađajuæi sinove i kæeri; ⁸ Tako poživje Sit svega devet stotina i dvanaest godina; i umrije. ⁹ A Enos poživje devedeset godina, i rodi Kajinana; ¹⁰ A rodiv Kajinana poživje Enos osam stotina i petnaest godina, rađajuæi sinove i kæeri; ¹¹ Tako poživje Enos svega devet stotina i pet godina; i umrije. ¹² A Kajinan poživje sedamdeset godina, i rodi Maleleila; ¹³ A rodiv Maleleila poživje Kajinan osam stotina i èetrdeset godina, rađajuæi sinove i kæeri; ¹⁴ Tako poživje Kajinan svega devet stotina i deset godina; i umrije. ¹⁵ A Maleleilo poživje šezdeset i pet godina, i rodi Jareda; ¹⁶ A rodiv Jareda poživje Maleleilo osam stotina i trideset godina, rađajuæi sinove i kæeri; ¹⁷ Tako poživje Maleleilo svega osam stotina i devedeset i pet godina; i umrije. ¹⁸ A Jared poživje sto i šezdeset i dvije godine, i rodi Enoha; ¹⁹ A rodiv Enoha poživje Jared osam stotina godina, rađajuæi sinove i kæeri; ²⁰ Tako poživje Jared svega devet stotina i šezdeset i dvije godine, i umrije. ²¹ A Enoh poživje šezdeset i pet godina, i rodi Matusala; ²² A rodiv Matusala poživje Enoh jednako po volji Božjoj trista godina, rađajuæi sinove i kæeri; ²³ Tako poživje Enoh svega trista i šezdeset i pet godina; ²⁴ I živeæi Enoh jednako po volji Božjoj, nestade ga, jer ga uze Bog. ²⁵ A Matusal poživje sto i osamdeset i sedam godina, i rodi Lameha; ²⁶ A rodiv Lameha poživje Matusal sedam stotina i osamdeset i dvije godine, rađajuæi sinove i kæeri; ²⁷ Tako poživje Matusal svega devet stotina i šezdeset i devet godina; i umrije. ²⁸ A Lameh poživje sto i osamdeset i dvije godine, i rodi sina, ²⁹ I nadjede mu ime Noje govoreæi: ovaj æe nas odmoriti od posala naših i od truda ruku naših na zemlji, koju prokle Gospod. ³⁰ A rodiv Noja poživje Lameh pet stotina i devedeset i pet godina, rađajuæi sinove i kæeri; ³¹ Tako poživje Lameh svega sedam stotina i sedamdeset i sedam godina; i umrije. ³² A Noju kad bi pet stotina godina, rodi Noje Sima, Hama i Jafeta.

6 A kad se ljudi poèeše množiti na zemlji, i kæeri im se narodiše. ² Videæi sinovi Božji kæeri èovjeèije kako su lijepe uzimaše ih za žene koje htješe. ³ A Gospod reèe: neæe se duh moj dovijeka preti s ljudima, jer su tijelo; neka im još sto i dvadeset godina. ⁴ A bijaše tada divova na zemlji; a i poslije, kad se sinovi Božji sastajahu sa kæerima èovjeèijim, pa im one rađahu sinove; to bijahu silni ljudi, od starine na glasu. ⁵ I Gospod videæi da je nevaljalstvo ljudsko veliko na zemlji, i da su sve misli srca njihova svagda samo zle, ⁶ Pokaja se Gospod što je stvorio èovjeka na zemlji, i bi mu žao u srcu. ⁷ I reèe Gospod: hoæu da istrijebim sa zemlje ljude, koje sam stvorio, od èovjeka do stoke i do sitne životinje i do ptica nebeskih; jer se kajem što sam ih stvorio. ⁸ Ali Noje nađe milost pred Gospodom. ⁹ Ovo su događaji Nojevi: Noje bješe èovjek pravedan i bezazlen svojega vijeka; po volji

Božjoj svagda življaše Noje. ¹⁰ I rodi Noje tri sina: Sima, Hama i Jafeta. ¹¹ A zemlja se pokvari pred Bogom, i napuni se zemlja bezakonja. ¹² I pogleda Bog na zemlju, a ona bješe pokvarena; jer svako tijelo pokvari put svoj na zemlji. ¹³ I reèe Bog Noju: kraj svakome tijelu dođe preda me, jer napuniše zemlju bezakonja; i evo hoæu da ih zatrem sa zemljom. ¹⁴ Naèini sebi kovèeg od drveta gofera, i naèini pregratke u kovèegu; i zatopi ga smolom iznutra i spolja. ¹⁵ I naèini ga ovako: u dužinu neka bude trista lakata, u širinu pedeset lakata, i u visinu trideset lakata; ¹⁶ Pusti dosta svjetlosti u kovèeg; i krov mu svedi ozgo od lakta; i udari vrata kovèegu sa strane; i naèini ga na tri boja: donji, drugi i treæi. ¹⁷ Jer evo pustiaæu potop na zemlju, da istrijebim svako tijelo, u kojem ima živa duša pod nebom; što je god na zemlji sve æe izginuti. ¹⁸ Ali æu s tobom uèiniti zavjet svoj; i uæi æeš u kovèeg ti i sinovi tvoji i žena tvoja i žene sinova tvojih s tobom. ¹⁹ I od svega živa, od svakoga tijela, uzeæeš u kovèeg po dvoje, da saèuvaš u životu sa sobom, a muško i žensko neka bude. ²⁰ Od ptica po vrstama njihovijem, od stoke po vrstama njezinijem, i od svega što se mièe na zemlji po vrstama njegovijem, od svega po dvoje neka uèe s tobom, da ih saèuvaš u životu. ²¹ I uzmi sa sobom svega što se jede, i èuvaj kod sebe, da bude hrane tebi i njima. ²² I Noje uèini, kako mu zapovjedi Bog, sve onako uèini.

7 I reèe Gospod Noju: uði u kovèeg ti i sav dom tvoj; jer te naðoh pravedna pred sobom ovoga vijeka. ² Uzmi sa sobom od svijeh životinja èistih po sedmoro, sve mužjaka i ženku njegovu; a od životinja neèistih po dvoje, mužjaka i ženku njegovu, ³ Takoðer i od ptica nebeskih po sedam, mužjaka i ženku njegovu, da im se saèuva sjeme na zemlji. ⁴ Jer æu do sedam dana pustiti dažd na zemlju za èetrdeset dana i èetrdeset noæi, i istrijebiaæu sa zemlje svako tijelo živo, koje sam stvorio. ⁵ I Noje uèini sve što mu zapovjedi Gospod. ⁶ A bješe Noju šest stotina godina kad dođe potop na zemlju. ⁷ I uèe Noje u kovèeg i sinovi njegovi i žena njegova i žene sinova njegovijeh s njim radi potopa. ⁸ Od životinja èistih i od životinja neèistih i od ptica i od svega što se mièe po zemlji, ⁹ Uèe k Noju u kovèeg po dvoje, muško i žensko, kao što bješe Bog zapovjedio Noju. ¹⁰ A u sedmi dan dođe potop na zemlju. ¹¹ Kad je bilo Noju šest stotina godina, te godine drugoga mjeseca, sedamnaesti dan toga mjeseca, taj dan razvališe se svi izvori velikoga bezdana, i otvoriše se ustave nebeske; ¹² I udari dažd na zemlju za èetrdeset dana i èetrdeset noæi. ¹³ Taj dan uèe u kovèeg Noje i Sim i Ham i Jafet, sinovi Nojevi, i žena Nojeva i tri žene sinova njegovijeh s njima; ¹⁴ Oni, i svakojake zvijeri po vrstama svojim, i svakojaka stoka po vrstama svojim, i što se god mièe po zemlji po vrstama svojim, i ptice sve po vrstama svojim, i što god leti i ima krila. ¹⁵ Dođe k Noju u kovèeg po dvoje od svakoga tijela, u kojem ima živa duša, ¹⁶ Muško i žensko od svakoga tijela uèe, kao što bješe Bog zapovjedio Noju; pa Gospod zatvori za njim. ¹⁷ I bi potop na zemlji za èetrdeset dana; i voda

dođe i uze kovèeg, i podiže ga od zemlje. ¹⁸ I navali voda, i usta jako po zemlji, i kovèeg stade ploviti vodom. ¹⁹ I navaljivaše voda sve veæma po zemlji, i pokri sva najviša brda što su pod cijelijem nebom. ²⁰ Petnaest lakata dođe voda iznad brda, pošto ih pokri. ²¹ Tada izgibe svako tijelo što se micaše na zemlji, ptice i stoka, i zvijeri i sve što gamiže po zemlji, i svi ljudi. ²² Sve što imaše dušu živu u nosu, sve što bijaše na suhu, pomrije. ²³ I istrijebi se svako tijelo živo na zemlji, i ljudi i stoka i što god gamiže i ptice nebeske, sve, velim, istrijebi se sa zemlje; samo Noje osta i što s njim bješe u kovèegu. ²⁴ I stajaše voda povrh zemlje sto i pedeset dana.

8 A Bog se opomenu Noja i svijeh zvijeri i sve stoke što bjehu s njim u kovèegu; i posla Bog vjetar na zemlju da uzbije vodu. ² I zatvoriše se izvori bezdanu i ustave nebeske, i dažd s neba prestade. ³ I stade voda opadati na zemlji, i jednako opadaše poslije sto i pedeset dana; ⁴ Te se ustavi kovèeg sedmoga mjeseca dana sedamnaestoga na planini Araratu. ⁵ I voda opadaše sve veæma do desetoga mjeseca; i prvoga dana desetoga mjeseca pokazase se vrhovi od brda. ⁶ A poslije èetrdeset dana otvori Noje prozor na kovèegu, koji bješe naèinio; ⁷ I ispusti gavrana, koji jednako odlijetaše i dolijetaše dokle ne presahnu voda na zemlji. ⁸ Pa pusti i golubicu da bi vidio je li opala voda sa zemlje. ⁹ A golubica ne našavši gdje bi stala nogom svojom vrati se k njemu u kovèeg, jer još bješe voda po svoj zemlji; i Noje pruživši ruku uhvati je i uze k sebi u kovèeg. ¹⁰ I poèeka još sedam dana, pa opet ispusti golubicu iz kovèega. ¹¹ I pred veèe vrati se k njemu golubica, i gle, u kljunu joj list maslinov, koji bješe otkinula; tako pozna Noje da je opala voda sa zemlje. ¹² Ali poèeka još sedam dana, pa opet ispusti golubicu, a ona mu se više ne vrati. ¹³ Šest stotina prve godine vijeka Nojeva prvi dan prvoga mjeseca usahnu voda na zemlji; i Noje otkri krov na kovèegu, i ugleda zemlju suhu. ¹⁴ A drugoga mjeseca dvadeset sedmoga dana bješe sva zemlja suha. ¹⁵ Tada reèe Bog Noju govoreæi: ¹⁶ Izidi iz kovèega ti i žena tvoja i sinovi tvoji i žene sinova tvojih s tobom; ¹⁷ Sve zvijeri što su s tobom od svakoga tijela, ptice i stoku i što god gamiže po zemlji, izvedi sa sobom, neka se raziðu po zemlji, i neka se plode i množe na zemlji. ¹⁸ I izide Noje i sinovi njegovi i žena njegova i žene sinova njegovijeh s njim. ¹⁹ Sve zvijeri, sve sitne životinje, sve ptice i sve što se mièe po zemlji po svojim vrstama izidoše iz kovèega. ²⁰ I naèini Noje žrtvenik Gospodu, i uze od svake èiste stoke i od svijeh ptica èistijeh, i prinese na žrtveniku žrtve paljenice. ²¹ I Gospod omirisa miris ugodni, i reèe u srcu svojem: neæu više kleti zemlje s ljudi, što je misao srca èovjeèijega zla od malena; niti æu više ubijati svega što živi, kao što uèinih. ²² Otsele dokle bude zemlje, neæe nestajati sjetve ni žetve, studeni ni vruæine, ljeta ni zime, dana ni noæi.

9 I Bog blagoslovi Noja i sinove njegove, i reèe im: raðajte se i množite se, i napunite zemlju; ² I sve zvijeri zemaljske i sve ptice nebeske i sve što ide po

zemlji i sve ribe morske neka vas se boje i straše; sve je predano u vaše ruke. ³ Što se god mièe i živi, neka vam bude za jelo, sve vam to dadoh kao zelenu travu. ⁴ Ali ne jedite mesa s dušom njegovom, a to mu je krv. ⁵ Jer æu i vašu krv, duše vaše, iskati; od svake æu je zvijeri iskati; iz ruke samoga èovjeka, iz ruke svakoga brata njegova iskaæu dušu èovjeèiju. ⁶ Ko prolije krv èovjeèiju, njegovu æe krv proliti èovjek; jer je Bog po svojemu oblièju stvorio èovjeka. ⁷ Raðajte se dakle i množite se; narodite se veoma na zemlji i namnožite se na njoj. ⁸ I reèe Bog Noju i sinovima njegovijem s njim, govoreæi: ⁹ A ja evo postavljam zavjet svoj s vama i s vašim sjemenom nakon vas, ¹⁰ I sa svijem životinjama, što su s vama od ptica, od stoke i od svega zvijerja zemaljskoga što je s vama, sa svaèim što je izašlo iz kovèega, i sa svijem zvijerjem zemaljskim. ¹¹ Postavljam zavjet svoj s vama, te otsele neæe nijedno tijelo poginuti od potopa, niti æe više biti potopa da zatre zemlju. ¹² I reèe Bog: evo znak zavjeta koji postavljam između sebe i vas i svake žive stvari, koja je s vama do vijeka: ¹³ Metnuo sam dugu svoju u oblake, da bude znak zavjeta između mene i zemlje. ¹⁴ Pa kad oblake navuèem na zemlju, vidjeæe se duga u oblacima, ¹⁵ I opomenuæu se zavjeta svojega koji je između mene i vas i svake duše žive u svakom tijelu, i neæe više biti od vode potopa da zatre svako tijelo. ¹⁶ Duga æe biti u oblacima, pa æu je pogledati, i opomenuæu se vjeènoga zavjeta između Boga i svake duše žive u svakom tijelu koje je na zemlji. ¹⁷ I reèe Bog Noju: to je znak zavjeta koji sam uèinio između sebe i svakoga tijela na zemlji. ¹⁸ A bijahu sinovi Nojevi koji izidoše iz kovèega: Sim i Ham i Jafet; a Ham je otac Hanancima. ¹⁹ To su tri sina Nojeva, i od njih se naseli sva zemlja. ²⁰ A Noje poèe raditi zemlju, i posadi vinograd. ²¹ I napiv se vina opi se, i otkri se nasred šatora svojega. ²² A Ham, otac Hanancima, vidje golotinju oca svojega, i kaza obojici braæe svoje na polju. ²³ A Sim i Jafet uzeše haljinu, i ogrnuše je obojica na ramena svoja, i iduæi natraške pokriše njom golotinju oca svojega, licem natrag okrenuvši se da ne vide golotinje oca svojega. ²⁴ A kad se Noje probudi od vina, dozna šta mu je uèinio mlaði sin, ²⁵ I reèe: proklet da je Hanan, i da bude sluga slugama braæe svoje! ²⁶ I još reèe: blagosloven da je Gospod Bog Simov, i Hanan da mu bude sluga! ²⁷ Bog da raširi Jafeta da živi u šatorima Simovijem, a Hanan da im bude sluga! ²⁸ I poživje Noje poslije potopa trista i pedeset godina. ²⁹ A svega poživje Noje devet stotina i pedeset godina; i umrije.

10 A ovo su plemena sinova Nojevijeh, Sima, Hama i Jafeta, kojima se rodiše sinovi poslije potopa. ² Sinovi Jafetovi: Gamer i Magog i Madaj i Javan i Tovel i Meseh i Tiras. ³ A sinovi Gamerovi: Ashanas i Rifat i Togarma. ⁴ A sinovi Javanovi: Elisa i Tarsis, Kitim i Dodanim. ⁵ Od njih se razdijeliše ostrva narodna na zemljama svojim, svako po jeziku svojem i po porodicama svojim, u narodima svojim. ⁶ A sinovi Hamovi: Hus i Mesrain, Fud i Hanan. ⁷ A sinovi Husovi:

Sava i Evila i Savata i Regma i Savataka. A sinovi Regmini: Sava i Dadan. ⁸ Hus rodi i Nevroda; a on prvi bi silan na zemlji; ⁹ Bješe dobar lovac pred Gospodom; zato se kaže: dobar lovac pred Gospodom kao Nevrod. ¹⁰ A početak carstvu njegovu bješe Vavilon i Oreh i Arhad i Halani u zemlji Senaru. ¹¹ Iz te zemlje izađe Asur, i sazida Nineviju i Rovot grad i Halah, ¹² I Dasem između Ninevije i Halaha; to je grad velik. ¹³ A Mesrain rodi Ludeje i Enemeje i Laveje i Neftaleje, ¹⁴ I Patroseje i Hasmeje, odakle izađoše Filisteji i Gaftoreji. ¹⁵ A Hanan rodi Sidona, prvenca svojega, i Heta, ¹⁶ I Jevuseja i Amoreja i Gergeseja, ¹⁷ I Eveja i Arukeja i Aseneja, ¹⁸ I Aradeja i Samareja i Amateja. A poslije se rasijaše plemena Hananejska. ¹⁹ I bjehu među Hananejske od Sidona idući na Gerar pa do Gaze, i idući na Sodom i Gomor i Adamu i Sevojim pa do Dasa. ²⁰ To su sinovi Hamovi po porodicama svojim i po jezicima svojim, u zemljama svojim i u narodima svojim. ²¹ I Simu rodiše se sinovi, najstarijemu bratu Jafetovu, ocu svih sinova Everovijeh. ²² Sinovi Simovi bjehu: Elam i Asur i Arfaksad i Lud i Aram. ²³ A sinovi Aramovi: Uz i Ul i Gater i Mas. ²⁴ A Arfaksad rodi Salu, a Sala rodi Evera. ²⁵ A Everu se rodiše dva sina: jednom bješe ime Falek, jer se u njegovo vrijeme razdijeli zemlja, a bratu njegovu ime Jektan. ²⁶ A Jektan rodi Elmodada i Saleta i Sarmota i Jaraha, ²⁷ I Odora i Evila i Deklu, ²⁸ I Evala i Avimaila i Savu, ²⁹ I Ufira i Evilu i Jovava; ti svi bjehu sinovi Jektanovi. ³⁰ I življahu od Mase, kako se ide na Safir do gora istočnih. ³¹ To su sinovi Simovi po porodicama svojim i po jezicima svojim, u zemljama svojim i u narodima svojim; ³² To su porodice sinova Nojevijeh po plemenima svojim, u narodima svojim; i od njih se razdijeliše narodi po zemlji poslije potopa.

11 A bijaše na cijeloj zemlji jedan jezik i jednake riječi. ² A kad otidoše od istoka, nađoše ravnice u zemlji Senarskoj, i naseliše se ondje. ³ Pa rekoše među sobom: hajde da pravimo ploče i da ih u vatri pečemo. I bjehu im opeke mjesto kamena i smola zemljana mjesto kreča. ⁴ Poslije rekoše: hajde da sazidamo grad i kulu, kojoj će vrh biti do neba, da stećemo sebi ime, da se ne bismo rasijali po zemlji. ⁵ A Gospod siđe da vidi grad i kulu, što zidahu sinovi èovječiji. ⁶ I reče Gospod: gle, narod jedan, i jedan jezik u svijeh, i to počeoše raditi, i neće im smetati ništa da ne urade što su naumili. ⁷ Hajde da siđemo, i da im pometemo jezik, da ne razumiju jedan drugoga što govore. ⁸ Tako ih Gospod rasu odande po svoj zemlji, te ne sazidaše grada. ⁹ Zato se prozva Vavilon, jer ondje pomete Gospod jezik cijele zemlje, i odande ih rasu Gospod po svoj zemlji. ¹⁰ Ovo je pleme Simovo: bijaše Simu sto godina, kad rodi Arfaksada, druge godine poslije potopa. ¹¹ A rodio Arfaksada poživje Sim pet stotina godina, rađajući sinove i kćeri. ¹² A Arfaksad poživje trideset i pet godina, i rodi Salu; ¹³ A rodio Salu poživje Arfaksad èetiri stotine i tri godine, rađajući sinove i kćeri. ¹⁴ A Sala poživje trideset godina, i rodi Evera; ¹⁵ A rodio Evera poživje Sala èetiri

stotine i tri godine, rađajući sinove i kćeri. ¹⁶ A Ever poživje trideset i èetiri godine, i rodi Faleka; ¹⁷ A rodio Faleka poživje Ever èetiri stotine i trideset godina, rađajući sinove i kćeri. ¹⁸ A Falek poživje trideset godina i rodi Ragava; ¹⁹ A rodio Ragava poživje Falek dvjesta i devet godina, rađajući sinove i kćeri. ²⁰ A Ragav poživje trideset i dvije godine i rodi Seruha; ²¹ A rodio Seruha poživje Ragav dvjesta i sedam godina, rađajući sinove i kćeri. ²² A Seruh poživje trideset godina, i rodi Nahora; ²³ A rodio Nahora poživje Seruh dvjesta godina, rađajući sinove i kćeri. ²⁴ A Nahor poživje dvadeset i devet godina, i rodi Taru; ²⁵ A rodio Taru poživje Nahor sto i devetnaest godina, rađajući sinove i kćeri. ²⁶ A Tara poživje sedamdeset godina, i rodi Avrama, Nahora i Arana. ²⁷ A ovo je pleme Tarino: Tara rodi Avrama, Nahora i Arana; a Aran rodi Lota. ²⁸ I umrije Aran prije Tare oca svojega na postojbini svojoj, u Uru Haldejskom. ²⁹ I oženi se Avram i Nahor, i ženi Avramovoj bješe ime Sara a ženi Nahorovoj ime Melha, kći Arama oca Melhe i Jeshe. ³⁰ A Sara bješe nerotkinja, i ne imaoše poroda. ³¹ I uze Tara sina svojega Avrama i Lota sina Aranova, unuka svojega, i Saru snahu svoju, ženu Avrama sina svojega; i počeoše zajedno iz Ura Haldejskoga da idu u zemlju Hanansku, i dođoše do Harana, i ondje se nastaniše. ³² I poživje Tara svega dvjesta i pet godina; i umrije Tara u Haranu.

12 I reče Gospod Avramu: idi iz zemlje svoje i od roda svojega i iz doma oca svojega u zemlju koju ću ti ja pokazati. ² I uèiniću od tebe velik narod, i blagosloviću te, i ime tvoje proslaviću, i ti ćeš biti blagoslov. ³ Blagosloviću one koji tebe uzblagosiljaju, i prokleću one koji tebe usproklinju; i u tebi će biti blagoslovena sva plemena na zemlji. ⁴ Tada poče Avram, kao što mu kaza Gospod, i s njim poče Lot. A bješe Avramu sedamdeset i pet godina kad poče iz Harana. ⁵ I uze Avram Saru ženu svoju i Lota sina brata svojega sa svijem blagom koje bjehu stekli i s dušama koje bjehu dobili u Haranu; i počeoše u zemlju Hanansku, i dođoše u nju. ⁶ I prođe Avram tu zemlju do mjesta Sihema i do ravnice Moreške; a bijahu tada Hananeji u toj zemlji. ⁷ I javi se Gospod Avramu i reče: tvojemu sjemenu daću zemlju ovu. I Avram naèini ondje žrtvenik Gospodu, koji mu se javio. ⁸ Poslije otide odande na brdo koje je prema istoku od Vetilja, i ondje razape šator svoj, te mu Vetilj bješe sa zapada a Gaj s istoka; i ondje naèini Gospodu žrtvenik, i prizva ime Gospodnje. ⁹ Odande otide Avram dalje idući na jug. ¹⁰ Ali nastade glad u onoj zemlji, te Avram siđe u Misir da se ondje skloni; jer glad bješe velika u onoj zemlji. ¹¹ A kad se približi da veći uđe u Misir, reče Sari ženi svojoj: gle, znam da si žena lijepa u licu. ¹² Zato kad te vide Misirci reći će: ovo mu je žena. Pa će me ubiti, a tebe će ostaviti u životu. ¹³ Nego hajde kaži da si mi sestra, te će meni biti dobro tebe radi i ostaću u životu uz tebe. ¹⁴ I kad dođe Avram u Misir, vidješe Misirci ženu da je vrlo lijepa. ¹⁵ I vidješe je knezovi Faraonovi, i hvaleše je pred Faraonom. I uzeše je u dvor Faraonov. ¹⁶ I on èinjaše dobro Avramu nje radi, te

imaše ovaca i goveda i magaraca i sluga i sluškinja i magarica i kamila. ¹⁷ Ali Gospod pusti velika zla na Faraona i na dom njegov radi Sare žene Avramove. ¹⁸ Tada dozva Faraon Avrama i reče mu: šta mi to uèini? zašto mi nijesi kazao da ti je žena? ¹⁹ Zašto si kazao: sestra mi je? te je uzeh za ženu. Sad eto ti žene, uzmi je, pa idi. ²⁰ I Faraon zapovjedi ljudima za nj, te ga ispratiše i ženu njegovu i što god imaše.

13 Tako otide Avram iz Misira gore na jug, on i žena mu i sve što imaše, također i Lot s njim. ² A bijaše Avram vrlo bogat stokom, srebrom i zlatom. ³ I iđашe svojim putovima od juga sve do Vetilja, do mjesta gdje mu prvo bijaše šator, između Vetilja i Gaja, ⁴ Do mjesta, gdje pređe bješe naèinio žrtvenik; i ondje prizva Avram ime Gospodnje. ⁵ A i Lot koji iđашe s Avramom imaše ovaca i goveda i šatora. ⁶ I zemlja ne mogaše ih nositi zajedno, jer blago njihovo bijaše veliko da ne mogahu živjeti zajedno, ⁷ I bijaše svađa među pastirima Avramove stoke i pastirima Lotove stoke. A u to vrijeme življahu Hananeji i Ferezeji u onoj zemlji. ⁸ Pa Avram reče Lotu: nemoj da se svađamo ja i ti, ni moji pastiri i tvoji pastiri; jer smo braæa. ⁹ Nije li ti otvorena cijela zemlja? Odišli se od mene. Ako æeš ti na lijevo, ja æu na desno; ako li æeš ti na desno, ja æu na lijevo. ¹⁰ Tada Lot podiže oèi svoje i sagleda svu ravnicu Jordansku, kako cijelu natapaše rijeka, bješe kao vrt Gospodnji, kao zemlja Misirska, sve do Zogora, prije nego Gospod zatr Sodom i Gomor. ¹¹ I Lot izabra sebi svu ravnicu Jordansku, i otide Lot na istok; i razdijeliše se jedan od drugoga: ¹² Avram življaše u zemlji Hananskoj, a Lot življaše po gradovima u onoj ravnici premještajuæi svoje šatore do Sodoma. ¹³ A ljudi u Sodomu bijahu nevaljali, i griješahu Gospodu veoma. ¹⁴ A Gospod reče Avramu, pošto se Lot odijeli od njega: podigni sada oèi svoje, pa pogledaj s mjesta gdje si na sjever i na jug i na istok i na zapad. ¹⁵ Jer svu zemlju što vidiš tebi æu dati i sjemenu tvojemu dovijeka. ¹⁶ I uèiniæu da sjemena tvojega bude kao praha na zemlji; ako ko uzmože izbrojiti prah na zemlji, moæi æe izbrojiti i sjeme tvoje. ¹⁷ Ustani, i prolazi tu zemlju u dužinu i u širinu; jer æu je tebi dati. ¹⁸ I Avram diže šatore, i dođe i naseli se u ravnici Mamrijskoj, koja je kod Hevrona, i ondje naèini žrtvenik Gospodu.

14 A kad bješe Amarfal car Senarski, Arioh car Elasarski, Hodologomor car Elamski i Targal car Gojimski, ² Zavojštiše na Valu cara Sodonskoga, i na Varsu cara Gomorskoga, i na Senara cara Adamskoga, i na Simovora cara Sevojimskoga i na cara od Valake, koja je sada Sigor. ³ Svi se ovi skupiše u dolini Sidimskoj, koja je sada slano more. ⁴ Dvanaest godina bjehu služili Hodologomoru, pa trinaeste godine odmetnuše se. ⁵ A èetnaeste godine dođe Hodologomor i carevi koji bijahu s njim, i pobiše Rafaje u Astarotu Karnajimskom i Zuzeje u Amu i Omeje u polju Kirijatajskom, ⁶ I Horeje u planini njihovoj Siru do ravnice Faranske pokraj pustinje. ⁷ Otuda vrativši se dođoše u En-Mispat, koji je sada Kadis, i isjekoše sve koji življahu u zemlji Amalièkoj, i Amoreje koji življahu

u Asason-Tamaru. ⁸ Tada izide car Sodonski i car Gomorski i car Adamski i car Sevojimski i car od Valake, koja je sada Sigor, izidoše na njih u dolinu Sidimsku, ⁹ Na Hodologomora cara Elamskoga, i na Targala cara Gojimskoga, i na Amarfala cara Senarskoga, i na Arioha cara Elasarskoga, èetiri cara na pet. ¹⁰ A u dolini Sidimskoj bijaše mnogo rupa iz kojih se vadila smola; i pobježe car Sodonski i car Gomorski, i ondje padoše, a što osta pobježe u planinu. ¹¹ I uzeše sve blago u Sodomu i Gomoru i svu hranu njihovu, i otidoše. ¹² Uzeše i Lota, sinovca Avramova, i blago njegovo, i otidoše, jer življaše u Sodomu. ¹³ A dođe jedan koji bješe utekao, te javi Avramu Jevrejину, koji življaše u ravni Mamrija Amorejina, brata Esholu i brata Avnanu, koji bjehu u vjeri s Avramom. ¹⁴ A kad Avram èu da mu se zarobio sinovac, naoruža sluge svoje, trista osamnaest, koji se rodiše u njegovoj kuæi, i pođe u potjeru do Dana. ¹⁵ Ondje razredivši svoje udari na njih noæu sa slugama svojim, i razbi ih, i otjera ih do Hovala, koji je na lijevo od Damaska, ¹⁶ I povrati sve blago; povrati i Lota sinovca svojega s blagom njegovijem, i žene i ljude. ¹⁷ A car Sodonski izide mu na susret kad se vrati razbivši Hodologomora i careve što bijahu s njim, u dolinu Savinu, koje je sada dolina careva. ¹⁸ A Melhisedek car Salimski iznese hljeb i vino; a on bijaše sveštenik Boga višnjega. ¹⁹ I blagoslovi ga govoreæi: blagosloven da je Avram Bogu višnjemu, èije je nebo i zemlja! ²⁰ I blagosloven da je Bog višnji, koji predade neprijatelje tvoje u ruke tvoje! I dade mu Avram desetak od svega. ²¹ A car Sodonski reče Avramu: daj meni ljude, a blago uzmi sebi. ²² A Avram reče caru Sodonskom: dižem ruku svoju ka Gospodu Bogu višnjemu, èije je nebo i zemlja, zaklinjuæi se: ²³ Ni konca ni remena od obuæe neæu uzeti od svega što je tvoje, da ne reèeš: ja sam obogatio Avrama; ²⁴ Osim što su pojeli momci, i osim dijela ljudima koji su išli sa mnom, Esholu, Avnanu i Mamriju, oni neka uzmu svoj dio.

15 Poslije ovijeh stvari dođe Avramu rijeè Gospodnja u utvari govoreæi: ne boj se, Avrame, ja sam ti štit, i plata je tvoja vrlo velika. ² A Avram reče: Gospode, Gospode, šta æeš mi dati kad živim bez djece, a na kom æe ostati moja kuæa to je Elijezer ovaj Damaštanin? ³ Još reče Avram: eto meni nijesi dao poroda, pa æe sluga rođen u kuæi mojoj biti moj našljednik. ⁴ A gle, Gospod mu progovori: neæe taj biti našljednik tvoj, nego koji æe izaæi od tebe taj æe ti biti našljednik. ⁵ Pa ga izvede napolje i reče mu: pogledaj na nebo i prebroj zvijezde, ako ih možeš prebrojiti. I reče mu: tako æe biti sjeme tvoje. ⁶ I povjerova Avram Bogu, a on mu primi to u pravdu. ⁷ I reče mu: ja sam Gospod, koji te izvedoh iz Ura Haldejskoga da ti dam zemlju ovu da bude tvoja. ⁸ A on reče: Gospode, Gospode, po èemu æu poznati da æe biti moja? ⁹ I reče mu: prinesi mi junicu od tri godine i kozu od tri godine i ovna od tri godine i grlicu i golupèe. ¹⁰ I on uze sve to, i rasijeèe na pole, i metnu sve pole jednu

prema drugoj; ali ne rasijeèe ptica. ¹¹ A ptice slijetahu na te mrtve životinje; a Avram ih odgonjaše. ¹² A kad sunce bješe na zahodu, uhvati Avrama tvrd san, i gle, strah i mrak velik obuze ga. ¹³ I Gospod reèe Avramu: znaj zacijelo da æe sjeme tvoje biti došljaci u zemlji tuđoj, pa æe joj služiti, i ona æe ih muèiti èetiri stotine godina. ¹⁴ Ali æu suditi i narodu kojemu æe služiti; a poslije æe oni izaæi s velikim blagom. ¹⁵ A ti æeš otiaæi k ocima svojim u miru, i biæeš pogreben u dobroj starosti. ¹⁶ A oni æe se u èetvrtom koljenu vratiti ovamo; jer grijesima Amorejskim još nije kraj. ¹⁷ A kad se sunce smiri i kad se smrèe, gle, peæ se dimljaše, i plamen ognjeni prolažaše između onijeh dijelova. ¹⁸ Taj dan uèini Gospod zavjet s Avramom govoreæi: sjemenu tvojemu dadoh zemlju ovu od vode Misirske do velike vode, vode Efrata, ¹⁹ Kenejsku, Kenezejsku i Kedmonejsku, ²⁰ I Hetejsku i Ferezejsku i Rafajsku, ²¹ I Amorejsku i Hananejsku i Gergesejsku i Jevusejsku.

16 Ali Sara žena Avramova ne raðaše mu djece. A imaše robinju Misirku, po imenu Agaru. ² Pa reèe Sara Avramu: Gospod me je zatvorio da ne rodim; nego idi k robinji mojoj, ne bih li dobila djece od nje. I Avram prista na rijeè Sarinu. ³ I Sara žena Avramova uze Agaru Misirku robinju svoju, i dade je za ženu Avramu mužu svojemu poslije deset godina otkako se nastani Avram u zemlji Hananskoj. ⁴ I on otide k Agari, i ona zatrudnje; a kad vidje da je trudna, ponese se od gospoðe svoje. ⁵ A Sara reèe Avramu: uvreda moja pada na tebe; ja ti metnuh na krilo robinju svoju, a ona vidjevši da je trudna ponese se od mene. Gospod æe suditi meni i tebi. ⁶ A Avram reèe Sari: eto, robinja je tvoja u tvojim rukama, èini s njom što ti je volja. I Sara je stade zlostaviti, te ona pobježe od nje. ⁷ Ali anðeo Gospodnji naðe je kod studenca u pustinji, kod studenca na putu u Sur. ⁸ I reèe joj: Agaro, robinjo Sarina, otkuda ideš, kuda li ideš? A ona reèe: bježim od Sare gospoðe svoje. ⁹ A anðeo joj Gospodnji reèe: vrati se gospoði svojoj i pokori joj se. ¹⁰ Opet joj reèe anðeo Gospodnji: umnožiæu veoma sjeme tvoje, da se neæe moæi prebrojiti od množine. ¹¹ Jošte joj reèe anðeo Gospodnji: eto si trudna, i rodiæeš sina, i nadjeni mu ime Ismailo; jer je Gospod vidio muku tvoju. ¹² A biæe èovjek ubojica; ruka æe se njegova dizati na svakoga a svaèija na njega, i nastavaæe na pogledu svoj braæi svojoj. ¹³ Tada Agara prizva ime Gospoda koji govori s njom: ti si Bog, koji vidi. Jer govoraše: zar još gledam iza onoga koji me vidje? ¹⁴ Toga radi zove se studenac onaj studenac živoga koji me vidi; a on je između Kadisa i Varada. ¹⁵ I rodi Agara Avramu sina; i nadjede Avram sinu svojemu, kojega mu rodi Agara, ime Ismailo. ¹⁶ A bješe Avramu osamdeset i šest godina kad mu Agara rodi Ismaila.

17 A kad Avramu bi devedeset i devet godina, javi mu se Gospod i reèe mu: ja sam Bog svemoguæi, po mojoj volji živi i budi pošten. ² I uèiniæu zavjet između sebe i tebe, i vrlo æu te umnožiti. ³ A Avram pade nièice. I Gospod mu još govori i reèe: ⁴ Od mene evo zavjet moj s tobom da

æeš biti otac mnogim narodima. ⁵ Zato se više neæeš zvati Avram, nego æe ti ime biti Avraam, jer sam te uèinio ocem mnogih naroda; ⁶ Daæu ti porodicu vrlo veliku, i naèiniæu od tebe narode mnoge, i carevi æe izaæi od tebe. ⁷ A postavljam zavjet svoj između sebe i tebe i sjemena tvojega nakon tebe od koljena do koljena, da je zavjet vjeèan, da sam Bog tebi i sjemenu tvojemu nakon tebe; ⁸ I daæu tebi i sjemenu tvojemu nakon tebe zemlju u kojoj si došljak, svu zemlju Hanansku u državu vjeènu, i biæu im Bog. ⁹ I reèe Bog Avramu: ti pak drži zavjet moj, ti i sjeme tvoje nakon tebe od koljena do koljena. ¹⁰ A ovo je zavjet moj između mene i vas i sjemena tvojega nakon tebe, koji æete držati: da se obrezuje između vas sve muškinje. ¹¹ A obrezivaæete okrajak tijela svojega, da bude znak zavjeta između mene i vas. ¹² Svako muško dijete kad mu bude osam dana da se obrezuje od koljena do koljena, rodilo se u kuæi ili bilo kupljeno za novce od kojih god stranaca, koje ne bude od sjemena tvojega. ¹³ Da se obrezuje koje se rodi u kuæi tvojoj i koje se kupi za novce tvoje; tako æe biti zavjet moj na tijelu vašem zavjet vjeèan. ¹⁴ A neobrezano muško, kojemu se ne obreže okrajak tijela njegovoga, da se istrijebi iz naroda svojega, jer pokvari zavjet moj. ¹⁵ I još reèe Bog Avramu: a Saru ženu svoju ne zovi je više Sara nego neka joj bude ime Sara. ¹⁶ I ja æu je blagosloviti, i daæu ti sina od nje; blagosloviæu je, i biæe mati mnogim narodima, i carevi narodima izaæi æe od nje. ¹⁷ Tada pade Avram nièice, i nasmija se govoreæi u srcu svojem: eda æe se èovjeku od sto godina roditi sin? i Sari? eda æe žena od devedeset godina roditi? ¹⁸ I Avram reèe Bogu: neka živ bude Ismailo pred tobom! ¹⁹ I reèe Bog: zaista Sara žena tvoja rodiæe ti sina, i nadjeæeš mu ime Isak; i postaviæu zavjet svoj s njim da bude zavjet vjeèan sjemenu njegovu nakon njega. ²⁰ A i za Ismaila uslišio sam te; evo blagoslovio sam ga, i daæu mu porodicu veliku, i umnožiæu ga veoma; i rodiæe dvanaest knezova, i uèiniæu od njega velik narod. ²¹ A zavjet svoj uèiniæu s Isakom kad ti ga rodi Sara, do godine u ovo doba. ²² I Bog izgovorivši otide od Avrama gore. ²³ I Avram uze Ismaila sina svojega i sve koji se rodiše u domu njegovu i koje god bješe kupio za svoje novce, sve muškinje od domaèih svojih; i obreza okrajak tijela njihova u isti dan, kao što mu kaza Bog. ²⁴ A bješe Avramu devedeset i devet godina kad obreza okrajak tijela svojega. ²⁵ A Ismailu sinu njegovu bješe trinaest godina kad mu se obreza okrajak tijela njegovoga. ²⁶ U jedan dan obreza se Avram i sin mu Ismailo, ²⁷ I svi domašnji njegovi, rođeni u kuæi i kupljeni za novce od stranaca, biše obrezani s njim.

18 Poslije mu se javi Gospod u ravnici Mamrijskoj kad sjeðaše na vratima pred šatorom svojim u podne. ² Podigavši oèi svoje pogleda, i gle, tri èovjeka stajahu prema njemu. I ugledavši ih potrèa im na susret ispred vrata šatora svojega, i pokloni se do zemlje; ³ I reèe: Gospode, ako sam našao milost pred tobom, nemoj proæi sluge svojega. ⁴ Da vam donesemo malo vode i operite noge, te se naslonite

malo pod ovijem drvetom. ⁵ I iznijeæu malo hljeba, te potkrijepite srce svoje, pa onda poðite, kad idete pored sluge svojega. I rekoše: uèini što si kazao. ⁶ I Avram otrèa u šator k Sari, i reèe: brže zamijesi tri kopanje bijeloga brašna i ispeci pogaèe. ⁷ Pa otrèa ka govedima i uhvati tele mlado i dobro, i dade ga momku da ga brže zgotovi. ⁸ Pa onda iznese masla i mlijeka i tele koje bješe zgotovio, i postavi im, a sam stajaše pred njima pod drvetom dokle jeðahu. ⁹ I oni mu rekoše: gdje je Sara žena tvoja? A on reèe: eno je pod šatorom. ¹⁰ A jedan između njih reèe: do godine u ovo doba opet æu doæi k tebi, a Sara æe žena tvoja imati sina. A Sara slušaše na vratima od šatora iza njega. ¹¹ A Avram i Sara bijahu stari i vremeniti, i u Sare bješe prestalo što biva u žena. ¹² Zato se nasmija Sara u sebi govoreæi: pošto sam ostarjela, sad li æe mi doæi radost? a i gospodar mi je star. ¹³ Tada reèe Gospod Avramu: što se smije Sara govoreæi: istina li je da æu roditi kad sam ostarjela? ¹⁴ Ima li što teško Gospodu? Do godine u ovo doba opet æu doæi k tebi, a Sara æe imati sina. ¹⁵ A Sara udari u bah govoreæi: nijesam se smijala. Jer se uplaši. Ali on reèe: nije istina, nego si se smijala. ¹⁶ Potom ustaše ljudi odande, i poðoše put Sodoma; i Avram pođe s njima da ih isprati. ¹⁷ A Gospod reèe: kako bih tajio od Avrama šta æu uèiniti, ¹⁸ Kad æe od Avrama postati velik i silan narod, i u njemu æe se blagosloviti svi narodi na zemlji? ¹⁹ Jer znam da æe zapovjediti sinovima svojim i domu svojem nakon sebe da se drže putova Gospodnjih i da èine što je pravo i dobro, da bi Gospod navršio na Avramu što mu je obeæao. ²⁰ I reèe Gospod: vika je u Sodomu i Gomoru velika, i grijeh je njihov grdan. ²¹ Zato æu siæi da vidim eda li sve èine kao što vika dođe preda me; ako li nije tako, da znam. ²² I ljudi okrenuvši se poðoše put Sodoma; ali Avram još stajaše pred Gospodom, ²³ I pristupiv Avram reèe: hoæeš li pogubiti i pravednoga s nepravednim? ²⁴ Može biti da ima pedeset pravednika u gradu; hoæeš li i njih pogubiti, i neæeš oprostiti mjestu za onijeh pedeset pravednika što su u njemu? ²⁵ Nemoj to èiniti, ni gubiti pravednika s nepravednikom, da bude pravedniku kao i nepravedniku; nemoj; eda li sudija cijele zemlje neæe suditi pravo? ²⁶ I reèe Gospod: ako naðem u Sodomu pedeset pravednika u gradu, oprostiaæu cijelom mjestu njih radi. ²⁷ A Avram odgovori i reèe: gle, sada bih progovorio Gospodu, ako i jesam prah i pepeo. ²⁸ Može biti pravednika pedeset manje pet, hoæeš li za ovijeh pet zatrti sav grad? Odgovori: neæu, ako naðem èetrdeset i pet. ²⁹ I stade dalje govoriti, i reèe: može biti da æe se naæi èetrdeset. Reèe: neæu radi onijeh èetrdeset. ³⁰ Potom reèe: nemoj se gnjeviti, Gospode, što æu reæi; može biti da æe se naæi trideset. I reèe: neæu, ako naðem trideset. ³¹ Opet reèe: gle, sada bih progovorio Gospodu; može biti da æe se naæi dvadeset. Reèe: neæu ih pogubiti za onijeh dvadeset. ³² Najposlije reèe: nemoj se gnjeviti, Gospode, što æu još jednom progovoriti; može biti da æe se naæi deset. Reèe:

neæu ih pogubiti radi onijeh deset. ³³ I Gospod otide svršivši razgovor s Avramom; a Avram se vrati na svoje mjesto.

19 A uveèe doðoše dva anðela u Sodom; a Lot sjeðaše na vratima Sodomskim; i kad ih ugleda, ustade te ih srete, i pokloni se licem do zemlje, ² I reèe: hodite, gospodo, u kuæu sluge svojega, i prenoæite i operite noge svoje; pa sutra rano kad ustanete poðite svojim putem. A oni rekoše: ne, nego æemo prenoæiti na ulici. ³ Ali on navali na njih, te se uvratiše k njemu i uðoše u kuæu njegovu, i on ih ugosti, i ispeèe hljebova prijesnijeh, i jedoše. ⁴ I još ne bjehu legli, a graðani Sodomljani slegoše se oko kuæe, staro i mlado, sav narod sa svih krajeva, ⁵ I vikahu Lota i govorahu mu: gdje su ljudi što doðoše sinoæ k tebi? izvedi ih k nama da ih poznamo. ⁶ A Lot izide k njima pred vrata zatvoriv vrata za sobom, ⁷ I reèe im: nemojte, braæo, èiniti zla. ⁸ Evo imam dvije kæeri, koje još ne poznaše èovjeka; njih æu vam izvesti, pa èinite s njima što vam je volja; samo ne dirajte u one ljude, jer su zato ušli pod moj krov. ⁹ A oni mu rekoše: hodi amo. Pa onda rekoše: ovaj je sam došao amo da živi kao došljak, pa još hoæe da nam sudi; sad æemo tebi uèiniti gore nego njima. Pa navališe jako na èovjeka, na Lota, i stadoše istavljati vrata. ¹⁰ A ona dva èovjeka digoše ruke, i uvukoše Lota k sebi u kuæu, i zatvoriše vrata. ¹¹ A ljudi što bijahu pred vratima kuænim ujedanput oslijepiše od najmanjega do najveæega, te ne mogahu naæi vrata. ¹² Tada ona dva èovjeka rekoše Lotu: ako imaš ovdje još koga svoga, ili zeta ili sina ili kæer, ili koga god svoga u ovom gradu, gledaj nek idu odavde; ¹³ Jer hoæemo da zatremo mjesto ovo, jer je vika njihova velika pred Gospodom, pa nas posla Gospod da ga zatremo. ¹⁴ I izide Lot, i kaza zetovima svojim, za koje šæaše dati kæeri svoje, i reèe im: ustajte, idite iz mjesta ovoga, jer æe sada zatrti Gospod grad ovaj. Ali se zetovima njegovijem uèini da se šali. ¹⁵ A kad zora zabijelje, navališe anðeli na Lota govoreæi: ustani, uzmi ženu svoju i dvije kæeri svoje koje su tu, da ne pogineš u bezakonju grada toga. ¹⁶ A on se stade šèinjati, te ljudi uzeše za ruku njega i ženu njegovu i dvije kæeri njegove, jer ga bješe žao Gospodu, i izvedoše ga i pustiše iza grada. ¹⁷ I kad ih izvedoše napolje, reèe jedan: izbavi dušu svoju i ne obziri se natrag, i u cijeloj ovoj ravni da nijesi stao; bježi na ono brdo, da ne pogineš. ¹⁸ A Lot im reèe: nemoj, Gospode! ¹⁹ Gle, sluga tvoj naðe milosti pred tobom, i milost je tvoja prevelika koju mi uèini saèuvavši mi život; ali ne mogu uteæi na brdo da me ne stigne zlo i ne poginem. ²⁰ Eno grad blizu; onamo se može uteæi, a mali je; da bježim onamo; ta mali je, te æu ostati živ. ²¹ A on mu reèe: eto poslušaaæu te i zato, i neæu zatrti grada, za koji reèe. ²² Brže bježi onamo; jer ne mogu èiniti ništa dokle ne stigneš onamo. Zato se prozva onaj grad Sigor. ²³ I kad sunce ogranu po zemlji, Lot dođe u Sigor. ²⁴ Tada pusti Gospod na Sodom i na Gomor od Gospoda s neba dažd od sumpora i ognja, ²⁵ I zatr one gradove i svu onu ravan, i sve ljude u

gradovima i rod zemaljski. ²⁶ Ali žena Lotova bješe se obazrela iduæi za njim, i posta slan kamen. ²⁷ A sjutradan rano ustavši Avram, otide na mjesto gdje je stajao pred Gospodom; ²⁸ I pogleda na Sodom i Gomor i svu okolinu po onoj ravni, i ugleda, a to se dizaše dim od zemlje kao dim iz peæi. ²⁹ Ali kad Bog zatiraše gradove u onoj ravni, opomenu se Bog Avrama, i izvede Lotu iz propasti kad zatr gradove gdje življaše Lot. ³⁰ A Lot otide iz Sigora, i stani se na onom brdu s dvije kæeri svoje, jer se bojaše ostati u Sigoru; i življaše u peæini s dvije kæeri svoje. ³¹ A starija reèe mlaðoj: naš je otac star, a nema nikoga na zemlji da dođe k nama kao što je obièaj po svoj zemlji. ³² Hajde da damo ocu vina neka se opije, pa da legnemo s njim, eda bismo saèuvale sjeme ocu svojem. ³³ I dadoše ocu vina onu noæ; i došavši starija leže s ocem svojim, i on ne osjeti ni kad ona leže ni kad ustade. ³⁴ A sjutradan reèe starija mlaðoj: gle, noæas spavah s ocem svojim. Da mu damo vina i doveèe, pa idi ti i lezi s njim, eda bismo saèuvale sjeme ocu svojem. ³⁵ Pa i to veèe dadoše ocu vina i ustavši mlaða leže s njim, i on ne osjeti ni kad ona leže ni kad ustade. ³⁶ I obje kæeri Lotove zatrudnješe od oca svojega. ³⁷ I starija rodi sina, i nadjede mu ime Moav; od njega su Moavci do današnjega dana. ³⁸ Pa i mlaða rodi sina, i nadjede mu ime Ven-Amije; od njega su Amonci do današnjega dana.

20 A Avram otide odande na jug, i stani se između Kadisa i Sura; i življaše kao došljak u Geraru. ² I govoraše za ženu svoju Saru: sestra mi je. A car Gerarski Avimeleh posla, te uze Saru. ³ Ali dođe Bog Avimelehu noæu u snu, i reèe mu: gle, poginuæeš sa žene koju si uzeo, jer ima muža. ⁴ A Avimeleh ne bješe se nje dotakao, i zato reèe: Gospode, eda li æeš i pravedan narod pogubiti? ⁵ Nije li mi sam kazao: sestra mi je? a i ona sama kaza: brat mi je. Uèinio sam u èistoti srca svojega i u pravdi ruku svojih. ⁶ Tada mu reèe Bog u snu: znam da si uèinio u èistoti srca svojega, zato te saèuvah da mi ne sagriješiš, i ne dadoh da je se dotakneš. ⁷ A sada vrati èovjeku ženu njegovu, jer je prorok, i moliæe se za te, te æeš ostati živ. Ako li ne vratiš, znaj da æeš umrijeti ti i svi tvoji. ⁸ I ujutru rano usta Avimeleh, i sazva sve sluge svoje, i kaza im sve ovo da èuju. I uplašiše se ljudi veoma. ⁹ Tada Avimeleh dozva Avrama i reèe mu: šta si nam uèinio? šta li sam ti zgriješio, te navuèe na me i na carstvo moje toliko zlo? Uèinio si mi što ne valja èiniti. ¹⁰ I još reèe Avimeleh Avramu: šta ti je bilo, te si to uèinio? ¹¹ A Avram odgovori: veljah: jamaèno nema straha Božijega u ovom mjestu, pa æe me ubiti radi žene moje. ¹² A upravo i jest mi sestra, kæi oca mojega; ali nije kæi moje matere, pa pođe za me. ¹³ A kad me Bog izvede iz doma oca mojega, ja joj rekoh: uèini dobro, i kaži za me gdje god doðemo: brat mi je. ¹⁴ Tada Avimeleh uze ovaca i goveda i sluga i sluškinja, te dade Avramu, i vrati mu Saru ženu njegovu. ¹⁵ I reèe Avimeleh Avramu: evo, zemlja ti je moja otvorena, živi slobodno gdje ti je volja. ¹⁶ A Sari reèe: evo dao sam

tvojemu bratu tisuæu srebrnika; gle, on ti je oèima pokrivalo pred svima koji budu s tobom; i to sve da ti je za nauku. ¹⁷ I Avram se pomoli Bogu, i iscijeli Bog Avimeleha i ženu njegovu i sluškinje njegove, te raðahu. ¹⁸ Jer Gospod bješe sasvijem zatvorio svaku matericu u domu Avimelehovu radi Sare žene Avramove.

21 I Gospod pohodi Saru, kao što bješe rekao, i uèini Gospod Sari kao što bješe kazao. ² Jer zatrudnje i rodi Sara Avramu sina u starosti njegovoj u isto vrijeme kad kaza Gospod. ³ I Avram nadjede ime sinu koji mu se rodi, kojega mu rodi Sara, Isak. ⁴ I obreza Avram sina svojega Isaka kad bi od osam dana, kao što mu zapovjedi Bog. ⁵ A Avramu bješe sto godina kad mu se rodi sin Isak. ⁶ A Sara reèe: Bog mi uèini smijeh; ko god èuje, smijaæe mi se. ⁷ I reèe: ko bi rekao Avramu da æe Sara doйти djecu? ipak mu rodih sina u starosti njegovoj. ⁸ A kad dijete doraste da se odbije od sise, uèini Avram veliku gozbu onaj dan kad odbiše Isaka od sise. ⁹ I Sara vidje sina Agare Misirke, koja ga rodi Avramu, gdje se potsmijeva; ¹⁰ Pa reèe Avramu: otjeraj ovu robinju sa sinom njezinijem, jer sin ove robinje neæe biti našljednik s mojim sinom, s Isakom. ¹¹ A to Avramu bi vrlo krivo radi sina njegov. ¹² Ali Bog reèe Avramu: nemoj da ti je krivo radi djeteta i radi robinje tvoje. Što ti je god kazala Sara, poslušaj; jer æe ti se u Isaku sjeme prozvati. ¹³ Ali æu i od sina robinjina uèiniti narod, jer je tvoje sjeme. ¹⁴ I Avram ustav ujutru rano, uze hljeba i mješinu vode, i dade Agari metnuvši joj na leða, i dijete, i otpusti je. A ona otišavši lutaše po pustinji Virsavskoj. ¹⁵ A kad nesta vode u mješini, ona baci dijete pod jedno drvo, ¹⁶ Pa otide koliko se može strijelom dobaciti, i sjede prema njemu; jer govoraše: da ne gledam kako æe umrijeti dijete. I sjedeæi prema njemu stade iza glasa plakati. ¹⁷ A Bog èu glas djetinji, i anðeo Božji viknu s neba Agar, i reèe joj: šta ti je, Agaro? ne boj se, jer Bog èu glas djetinji odande gdje je. ¹⁸ Ustani, digni dijete i uzmi ga u naruèje; jer æu od njega uèiniti velik narod. ¹⁹ I Bog joj otvori oèi, te ugleda studenac; i otišavši napuni mješinu vode, i napoji dijete. ²⁰ I Bog bijaše s djetetom, te odraste, i življaše u pustinji, i posta strijelac. ²¹ A življaše u pustinji Faranu. I mati ga oženi iz zemlje Misirske. ²² U to vrijeme reèe Avimeleh i Fihol vojvoda njegov Avramu govoreæi: Bog je s tobom u svemu što radiš. ²³ Zakuni mi se sada Bogom da neæeš prevariti mene ni sina mojega ni unuka mojega, nego da æeš dobro onako kako sam ja tebi èinio i ti èiniti meni i zemlji u kojoj si došljak. ²⁴ A Avram reèe: hoæu se zakleti. ²⁵ Ali Avram prekori Avimeleha za studenac, koji uzeše na silu sluge Avimelehove. ²⁶ A Avimeleh reèe: ne znam ko je to uèinio; niti mi ti kaza, niti èuh do danas. ²⁷ Tada Avram uze ovaca i goveda, i dade Avimelehu, i uhvatiše vjeru među sobom. ²⁸ I Avram odluèi sedam jaganjaca iz stada. ²⁹ A Avimeleh reèe Avramu: šta æe ono sedam jaganjaca što si odluèio? ³⁰ A on odgovori: da primiš iz moje ruke ono sedam jaganjaca, da mi bude svjedoèanstvo da sam ja

iskopao ovaj studenac. ³¹ Otuda se prozva ono mjesto Vir-Saveja, jer se ondje zakleše obojica. ³² Tako uhvatiše vjeru na Virsaveji. Tada se diže Avimeleh i Fihol vojvoda njegov, i vratiše se u zemlju Filistejsku. ³³ A Avram posadi lug na Virsaveji, i ondje prizva ime Gospoda Boga vjeènoga. ³⁴ I Avram življaše kao došljak u zemlji Filistejskoj mnogo vremena.

22 Poslije toga šæaše Bog okušati Avrama, pa mu reèe: Avrame! A on odgovori: evo me. ² I reèe mu Bog: uzmi sada sina svojega, jedinca svojega miloga, Isaka, pa idi u zemlju Moriju, i spali ga na žrtvu tamo na brdu gdje æu ti kazati. ³ I sjutradan rano ustavši Avram osamari magarca svojega, i uze sa sobom dva momka i Isaka sina svojega; i nacijepavši drva za žrtvu podiže se i pođe na mjesto koje mu kaza Bog. ⁴ Treæi dan podigavši oèi svoje Avram ugleda mjesto izdaleka. ⁵ I reèe Avram momcima svojim: ostanite vi ovdje s magarcem, a ja i dijete idemo onamo, pa kad se pomolimo Bogu, vratiæemo se k vama. ⁶ I uzevši Avram drva za žrtvu naprti Isaku sinu svojemu, a sam uze u svoje ruke ognja i nož; pa otidoše obojica zajedno. ⁷ Tada reèe Isak Avramu ocu svojemu: oèe! A on reèe: što, sine! I reèe Isak: eto ognja i drva, a gdje je jagnje za žrtvu? ⁸ A Avram odgovori: Bog æe se, sinko, postarati za jagnje sebi na žrtvu. I iðahu obojica zajedno. ⁹ A kad doðoše na mjesto koje mu Bog kaza, Avram naèini ondje žrtvenik, i metnu drva na nj, i svezavši Isaka sina svojega metnu ga na žrtvenik vrh drva; ¹⁰ I izmahnu Avram rukom svojom i uze nož da zakolje sina svojega. ¹¹ Ali anðeo Gospodnji viknu ga s neba, i reèe: Avrame! Avrame! A on reèe: evo me. ¹² A anðeo reèe: ne diži ruke svoje na dijete, i ne èini mu ništa; jer sada poznah da se bojiš Boga, kad nijesi požalio sina svojega, jedinca svojega, mene radi. ¹³ I Avram podigavši oèi svoje pogleda; i gle, ovan iza njega zapleo se u èesti rogovima; i otišavši Avram uze ovna i spali ga na žrtvu mjesto sina svojega. ¹⁴ I nazva Avram ono mjesto: Gospod æe se postarati. Zato se i danas kaže: na brdu, gdje æe se Gospod postarati. ¹⁵ I anðeo Gospodnji opet viknu s neba Avrama. ¹⁶ I reèe: sobom se zakleh, veli Gospod: kad si tako uèinio, i nijesi požalio sina svojega, jedinca svojega, ¹⁷ Zaista æu te blagosloviti i sjeme tvoje veoma umnožiti, da ga bude kao zvijezda na nebu i kao pijeska na brijegu morskom; i naslijediaæ sjeme tvoje vrata neprijatelja svojih. ¹⁸ I blagosloviaæ se u sjemenu tvojem svi narodi na zemlji, kad si poslušao glas moj. ¹⁹ Tada se Avram vrati k momcima svojim, te se digoše, i otidoše zajedno u Virsaveju, jer Avram življaše u Virsaveji. ²⁰ Poslije toga javiše Avramu govoreæi: gle, i Melha rodi sinove bratu tvojemu Nahoru: ²¹ Uza prvenca i Vuza brata mu, i Kamuila, oca Avramova, ²² I Hazada i Azava i Faldesa i Jeldafa i Vatuila. ²³ A Vatuilo rodi Reveku. Osam ih rodi Melha Nahoru bratu Avramovu. ²⁴ A inoèa njegova, po imenu Revma, rodi i ona Taveka i Gama i Tohosa i Moha.

23 A poživje Sara sto i dvadeset i sedam godina; to su godine vijeka Sarina; ² I umrije Sara u Kirijat-

Arvi, a to je Hevron, u zemlji Hananskoj. I dođe Avram da ožali Saru i oplaèe. ³ A kad usta Avram od mrtvaca svojega, reèe sinovima Hetovijem govoreæi: ⁴ Stranac sam i došljak kod vas; dajte mi da imam grob kod vas da pogrebem mrtvaca svojega ispred oèiju svojih. ⁵ A sinovi Hetovi odgovoriše Avramu govoreæi mu: ⁶ Èuj nas, gospodaru; ti si knez od Boga meðu nama; u najboljem grobu našem pogrebi mrtvaca svojega; niko izmeðu nas neæe ti zatvoriti groba svojega da ne pogrebeš mrtvaca svojega. ⁷ Tada usta Avram i pokloni se narodu zemlje one, sinovima Hetovijem; ⁸ I reèe im govoreæi: ako hoæete da pogrebem mrtvaca svojega ispred oèiju svojih, poslušajte me, i govorite za mene Efronu sinu Sarovu, ⁹ Neka mi da peæinu u Makpeli, koja je nakraj njive njegove; za novce neka mi je da meðu vama koliko vrijedi, da imam grob. ¹⁰ A Efron sjeðaše usred sinova Hetovijeh. Pa reèe Efron Hetejin Avramu pred sinovima Hetovijem, koji slušahu, pred svijem koji ulažahu na vrata grada njegova, govoreæi: ¹¹ Ne, gospodaru; èuj me: poklanjam ti njivu, i peæinu kod nje poklanjam ti; pred sinovima naroda svojega poklanjam ti je, pogrebi mrtvaca svojega. ¹² A Avram se pokloni narodu zemlje one, ¹³ I reèe Efronu pred narodom zemlje one govoreæi: ako si voljan, èuj me; da ti dam šta vrijedi njiva, uzmi od mene, pa æu onda pogrepsti mrtvaca svojega ondje. ¹⁴ A Efron odgovori Avramu govoreæi mu: ¹⁵ Gospodaru, èuj me; zemlja vrijedi èetiri stotine sikala srebra izmeðu mene i tebe; šta je to? samo ti pogrebi mrtvaca svojega. ¹⁶ A Avram èuvši Efrona izmjeri mu srebro, koje reèe pred sinovima Hetovijem, èetiri stotine sikala srebra, kako su išli meðu trgovcima. ¹⁷ I njiva Efronova u Makpeli prema Mamriji, njiva s peæinom koja je na njoj, i sva drveta na njivi i po meði njezinoj unaokolo, ¹⁸ Posta Avramova pred sinovima Hetovijem, pred svjema koji ulaze na vrata grada onoga. ¹⁹ Potom pogrebe Avram Saru ženu svoju u peæini na njivi Makpeli prema Mamriji, a to je Hevron, u zemlji Hananskoj. ²⁰ I potvrdiše sinovi Hetovi njivu i peæinu na njoj Avramu da ima grob.

24 A Avram bješe star i vremenit, i Gospod bješe blagoslovio Avrama u svemu; ² I reèe Avram sluzi svojemu najstarijemu u kuæi svojoj, koji bješe nad svijem dobrom njegovijem: metni ruku svoju pod stegno moje, ³ Da te zakunem Gospodom Bogom nebeskim i Bogom zemaljskim da neæeš dovesti žene sinu mojemu izmeðu kæeri ovijeh Hananeja, meðu kojima živim; ⁴ Nego da æeš otiaæi u zemlju moju i u rod moj i dovesti ženu sinu mojemu Isaku. ⁵ A sluga mu reèe: i ako djevojka ne htjedbude poæi sa mnom u ovu zemlju; hoæu li odvesti sina tvojega u zemlju iz koje si se iselio? ⁶ A Avram mu reèe: pazi da ne odvedeš sina mojega onamo. ⁷ Gospod Bog nebeski, koji me je uzeo iz doma oca mojega i iz zemlje roda mojega, i koji mi je rekao i zakleo mi se govoreæi: sjemenu æu tvojemu dati zemlju ovu, on æe poslati anðela svojega pred tobom da dovedeš ženu sinu mojemu odande. ⁸ Ako li djevojka ne htjedbude poæi s

tobom, onda da ti je prosta zakletva moja; samo sina mojega nemoj odvesti onamo. ⁹I metnu sluga ruku svoju pod stegno Avramu gospodaru svojem, i zakle mu se za ovo. ¹⁰Tada sluga uze deset kamila između kamila gospodara svojega da ide, jer sve blago gospodara njegova bješe pod njegovom rukom; i otišav dođe u Mesopotamiju do grada Nahorova. ¹¹I pusti kamile da poliježu iza grada kod studenca pred veće kad izlaze građanke da zahvataju vode; ¹²I reče: Gospode Bože gospodara mojega Avrama, daj mi sreću danas i uèini milost gospodaru mojemu Avramu. ¹³Evo, ja æu stajati kod ovoga studenca, a građanke æe doæi da zahvataju vode. ¹⁴Kojoj djevojci reèem: nagni krèag svoj da se napijem, a ona reèe: na pij, i kamile æu ti napojiti; daj to da bude ona koju si namijenio sluzi svojem Isaku; i po tome da poznam da si uèinio milost gospodaru mojemu. ¹⁵I on još ne izgovori, a to Reveka, kæi Vatuila sina Melhe žene Nahora brata Avramova, dođe s krèagom na ramenu. ¹⁶I bješe vrlo lijepa, još djevojka, još je èovjek ne bješe poznao. Ona siđe na izvor, i natoèi krèag, i pođe; ¹⁷A sluga iskoèi pred nju i reèe: daj mi da se napijem malo vode iz krèaga tvojega. ¹⁸A ona reèe: na pij, gospodar. I brže spusti krèag na ruku svoju, i napoji ga. ¹⁹I kad ga napoji, reèe: i kamilama æu tvojim naliti neka se napiju. ²⁰I brže izruèi krèag svoj u pojilo, pa opet otrèa na studenac da nali je, i nali svijem kamilama njegovijem. ²¹A èovjek joj se divljaše, i æutaše, neæe li poznati je li Gospod dao sreću putu njegovu ili nije. ²²A kad se kamile napiše, izvadi èovjek zlatnu grivnu od po sikla i metnu joj oko èela, i dvije narukvice metnu joj na ruke od deset sikala zlata. ²³I reèe: èija si kæi? kaži mi. Ima li u kuæi oca tvojega mjesta za nas da prenoæimo? ²⁴A ona mu reèe: ja sam kæi Vatuila sina Melšina, kojega rodi Nahoru. ²⁵Još reèe: ima u nas mnogo slame i piæe i mjesta za noæište. ²⁶Tada èovjek savivši se pokloni se Gospodu, ²⁷I reèe: blagosloven da je Gospod Bog gospodara mojega Avrama, što ne ostavi milosti svoje i vjere svoje prema gospodaru mojem, i putem dovede me Gospod u dom rodbine gospodara mojega. ²⁸A djevojka otrèa i sve ovo kaza u domu matere svoje. ²⁹A Reveka imaše brata, kojemu ime bješe Lavan; i istrèa Lavan k èovjeku na studenac, ³⁰Kako vidje grivnu i narukvice na rukama sestre svoje i èu gdje Reveka sestra mu reèe: tako mi kaza èovjek; dođe k èovjeku; a on stajaše kod kamila na studencu. ³¹I reèe: hodi, koji si blagosloven od Gospoda; što bi stajao napolju? spremio sam kuæu, ima mjesta i za kamile. ³²I dovede èovjeka u kuæu, i rastovari kamile; i dadoše slame i piæe kamilama, i donesoše vode za noge njemu i ljudima što bijahu s njim; ³³I postaviše mu da jede; ali on reèe: neæu jesti dokle ne kažem stvar svoju. A Lavan mu reèe: govori. ³⁴Tada reèe: ja sam sluga Avramov. ³⁵A Gospod je blagoslovio gospodara mojega veoma, te je postao velik, i dao mu je ovaca i goveda, i srebra i zlata, i sluga i sluškinja, i kamila i magaraca. ³⁶I još Sara žena gospodara mojega rodi

sina gospodaru mojemu u starosti njegovoj, i on mu dade sve što ima. ³⁷A mene zakle gospodar moj govoreæi: nemoj dovesti sinu mojemu žene između kæeri ovijeh Hananeja, među kojima živim; ³⁸Nego idi u dom oca mojega i u rod moj, da dovedeš ženu sinu mojemu. ³⁹A ja rekoh gospodaru svojem: može biti da djevojka neæe htjeti poæi sa mnom. ⁴⁰A on mi reèe: Gospod, po èijoj volji svagda življah, poslaæe anđela svojega s tobom, i daæe sreću tvojemu putu da dovedeš ženu sinu mojemu od roda mojega, iz doma oca mojega. ⁴¹Onda æe ti biti prosta zakletva moja, kad otideš u rod moj; ako ti je i ne dadu, opet æe ti biti prosta zakletva moja. ⁴²I kad dođoh danas na studenac, rekoh: Gospode Bože gospodara mojega Avrama, ako si dao sreću putu mojemu, kojim idem, ⁴³Evo, ja æu stajati kod studenca: koja djevojka dođe da zahvati vode, i ja joj kažem: daj mi da se napijem malo vode iz krèaga tvojega, ⁴⁴A ona mi se odgovori: i ti pij i kamilama æu tvojim naliti; to neka bude žena koju je namijenio Gospod sinu gospodaru mojega. ⁴⁵Ja još ne izgovorih u srcu svojem, a dođe Reveka s krèagom na ramenu, i sišavši na izvor zahvati; i ja joj rekoh: daj mi da se napijem. ⁴⁶A ona brže spustivši sa sebe krèag reèe: na pij, i kamile æu ti napojiti. I kad se napih, napoji i kamile moje. ⁴⁷I zapitah je govoreæi: èija si kæi? A ona odgovori: ja sam kæi Vatuila sina Nahorova, kojega mu rodi Melha. Tada joj metnuh grivnu oko èela i narukvice na ruke; ⁴⁸I padoh i poklonih se Gospodu, i zahvalih Gospodu Bogu gospodara mojega Avrama, što me dovede pravijem putem da naðem kæer brata gospodara svojega za sina njegova. ⁴⁹Ako æete dakle uèiniti ljubav i vjeru gospodaru mojemu, kažite mi; ako li neæete, kažite mi, da idem na desno ili na lijevo. ⁵⁰A Lavan i Vatuilo odgovarajuæi rekoše: od Gospoda je ovo došlo; mi ti ne možemo kazati ni zlo ni dobro. ⁵¹Eto, Reveka je u tvojoj vlasti, uzmi je pa idi, i neka bude žena sinu tvojega gospodara, kao što kaza Gospod. ⁵²A kad èu sluga Avramov rijeèi njihove, pokloni se Gospodu do zemlje; ⁵³I izvadi sluga zaklade srebrne i zlatne i haljine, i dade Reveci; takoðer i bratu njezinu i materi njezinoj dade darove. ⁵⁴Potom jedoše i piše on i ljudi koji bijahu s njim, i prenoæiše. A kad jutru ustaše, reèe sluga: pustite me gospodaru mojemu. ⁵⁵A brat i mati njezina rekoše: neka ostane djevojka kod nas koji dan, barem deset dana, pa onda neka ide. ⁵⁶A on im reèe: nemojte me zadržavati, kad je Gospod dao sreću mojemu putu; pustite me da idem gospodaru svojem. ⁵⁷Tada rekoše: da zovemo djevojku, i upitamo šta ona veli. ⁵⁸I dozvaše Reveku i rekoše joj: hoæeš iæi s ovijem èovjekom? A ona odgovori: hoæu. ⁵⁹I pustiše Reveku sestru svoju i dokinju njezinu sa slugom Avramovijem i ljudima njegovijem. ⁶⁰I blagosloviše Reveku i rekoše joj: sestro naša, da se namnožiš na tisuæe tisuæa, i sjeme tvoje da naslijedi vrata svojih neprijatelja! ⁶¹I podiže se Reveka s djevojkama svojim, i posjedaše na kamile, i poðoše s èovjekom; i sluga uzev Reveku otide. ⁶²A Isak iðaše

vraæajuæi se od studenca živoga koji me vidi jer življaše u južnom kraju.⁶³ A bješe izašao Isak u polje pred veæe da se pomoli Bogu; i podigav oèi svoje ugleda kamile gdje idu.⁶⁴ I Reveka podigavši oèi svoje ugleda Isaka, te skoèi s kamile,⁶⁵ I reèe sluzi: ko je onaj èovjek što ide preko polja pred nas? A sluga reèe: ono je gospodar moj. I ona uze pokrivalo i pokri lice.⁶⁶ I pripovjedi sluga Isaku sve što je svršio.⁶⁷ I odvede je Isak u šator Sare matere svoje; i uze Reveku, i ona mu posta žena, i omilje mu. I Isak se utješi za materom svojom.

25 A Avram uze drugu ženu, po imenu Heturu.² I ona mu rodi Zomrana i Joksana i Madana i Madijama i Jesvoka i Soijena.³ A Joksan rodi Savana i Dedana. A Dedanovi sinovi biše Asurim i Latusim i Laomim.⁴ A sinovi Madijamovi: Efar i Afir i Enoh i Avida i Eldaga. Svi bjehu djeca Heturina.⁵ A Avram dade sve što imaše Isaku;⁶ A sinovima svojih inoèa dade Avram dare, i opravi ih od Isaka sina svojega još za života svojega na istok, u istoèni kraj.⁷ I vijeka Avramova što poživje bješe sto i sedamdeset i pet godina.⁸ I onemoæav umrije Avram u dobroj starosti, sit života, i bi pribran k rodu svojem.⁹ I pogreboše ga Isak i Ismailo u peæini Makpelskoj na njivi Efrona sina Sara Hetejina, koja je prema Mamriji;¹⁰ Na njivi koju kupi Avram od sinova Hetovijeh, ondje je pogreben Avram sa Sarom ženom svojom.¹¹ I po smrti Avramovoj blagoslovi Bog Isaka sina njegovoga; a Isak življaše kod studenca živoga koji me vidi.¹² A ovo je pleme Ismaila sina Avramova, kojega rodi Avramu Agara Misirka robinja Sarina,¹³ I ovo su imena sinova Ismailovijeh, kako se zvahu u plemenima svojim; prvenac Ismailov Navajot, pa Kidar i Navdeilo i Masam,¹⁴ I Masma i Duma i Masa,¹⁵ I Hadar i Teman i Jetur i Nafes i Kedma.¹⁶ To su sinovi Ismailovi, i to su im imena po selima i gradovima njihovijem, dvanaest knezova nad svojim narodima.¹⁷ A godine su vijeka Ismailova sto i trideset i sedam godina. Poslije onemoæav umrije, i bi pribran k rodu svojem.¹⁸ I življahu od Evilata do Sura prema Misiru, kako se ide u Asiriju; i dopade mu prema svoj braæi svojoj da živi.¹⁹ A ovo je pleme Isaka sina Avramova: Avram rodi Isaka;²⁰ A Isaku bješe èetrdeset godina kad se oženi Revekom, kæerju Vatuila Sirina iz Mesopotamije, sestrom Lavana Sirina.²¹ I Isak se moljaše Gospodu za ženu svoju, jer bješe nerotkinja; i umoli Gospoda, te zatrudnje Reveka žena njegovoga.²² Ali udarahu jedno o drugo djeca u utrobi njezinoj, te reèe: ako je tako, našto sam? I otide da pita Gospoda.²³ A Gospod joj reèe: dva su plemena u utrobi tvojoj, i dva æe naroda izaæi iz tebe; i jedan æe narod biti jaèi od drugoga naroda, i veæi æe služiti manjemu.²⁴ I kad dođe vrijeme da rodi, a to blizanci u utrobi njezinoj.²⁵ I prvi izađe crven, sav kao runo rutav; i nadješe mu ime Isav.²⁶ A poslije izađe brat mu, držeæi rukom za petu Isava; i nadješe mu ime Jakov. A bješe Isaku šezdeset godina, kad ih rodi Reveka.²⁷ I djeca odrastoše, i Isav posta lovac i ratar, a Jakov bješe èovjek krotak i bavljaše se u šatorima.²⁸ I Isak

milovaše Isava, jer rado jeðaše lova njegovoga; a Reveka milovaše Jakova.²⁹ Jednom Jakov skuha jelo, a Isav dođe iz polja umoran.³⁰ I reèe Isav Jakovu: daj mi da jedem toga jela crvenoga, jer sam umoran. Otuda se prozva Edom.³¹ A Jakov mu reèe: prodaj mi danas prvenaštvo svoje.³² A Isav odgovori: evo, hoæu da umrem, pa što æe mi prvenaštvo?³³ A Jakov reèe: zakuni mi se danas. I on mu se zakle; tako prodade svoje prvenaštvo Jakovu.³⁴ I Jakov dade Isavu hljeba i skuhanoga leæa, i on se najede i napi, pa usta i otide. Tako Isav nije mario za prvenaštvo svoje.

26 Ali nastala glad u zemlji svrh prve gladi koja bješe za vremena Avramova; i Isak otide k Avimelehu caru Filistejskom u Gerar.² I javi mu se Gospod i reèe: nemoj iæi u Misir, nego sjedi u zemlji koju æu ti kazati.³ Sjedi u toj zemlji, i ja æu biti s tobom, i blagosloviæu te; jer æu tebi i sjemenu tvojemu dati sve ove zemlje, i potvrdiæu zakletvu, kojom sam se zakleo Avramu ocu tvojemu.⁴ I umnožiæu sjeme tvoje da ga bude kao zvijezda na nebu, i daæu sjemenu tvojemu sve ove zemlje; i u sjemenu tvojem blagosloviæe se svi narodi na zemlji.⁵ Zato što je Avram slušao glas moj i èuvao naredbu moju, zapovijesti moje, pravila moja i zakone moje.⁶ I osta Isak u Geraru.⁷ A ljudi u mjestu onom pitahu za ženu njegovu, a on govoraše: sestra mi je. Jer se bojaše kazati: žena mi je; da me, veli, ne ubiju ovi ljudi radi Reveke, jer je lijepa.⁸ I kad provede mnogo vremena ondje, dogodi se, te pogleda Avimeleh car Filistejski s prozora, i vidje Isaka gdje se šali s Revekom ženom svojom.⁹ I dozva Avimeleh Isaka i reèe: ta to ti je žena; kako si kazao: sestra mi je? A Isak mu odgovori: rekoh: da ne poginem s nje.¹⁰ A Avimeleh reèe: šta si nam uèinio? lako je mogao ko od naroda ovoga leæi s tvojom ženom, te bi nas ti uvalio u grijeh.¹¹ I zapovjedi Avimeleh svemu narodu svojem govoreæi: ko se dotakne ovoga èovjeka ili žene njegovoga, poginuæe.¹² I Isak stade sijati u onoj zemlji, i dobi one godine po sto, tako ga blagoslovi Gospod.¹³ I obogati se èovjek, i napredovaše sve veæma, te posta silan.¹⁴ I imaše ovaca i goveda i mnogo sluga; a Filisteji mu zaviðahu,¹⁵ Pa sve studence koje bjehu iskopale sluge oca njegovoga za vremena Avrama oca njegovoga zaroniše Filisteji, i zasuše ih zemljom.¹⁶ I Avimeleh reèe Isaku: idi od nas, jer si postao silniji od nas.¹⁷ I Isak otide odande, i razape šatore u dolini Gerarskoj, i nastani se ondje.¹⁸ I stade Isak otkopavati studence, koji bjehu iskopani za vremena Avrama oca njegovoga, i koje zaroniše Filisteji po smrti Avramovoj; i prozva ih imenima koja im bješe nadio otac njegov.¹⁹ I kopajuæi sluge Isakove u onom dolu naðoše studenac žive vode.²⁰ Ali se svadiše pastiri Gerarski s pastirima Isakovim govoreæi: naša je voda. I nadjede ime onom studencu Esek, jer se svadiše s njim.²¹ Poslije iskopaše drugi studenac, pa se i oko njega svadiše, zato ga nazva Sitna.²² Tada se podiže odande, i iskopa drugi studenac, i oko njega ne bi svaðe; zato ga nazva Rehovot, govoreæi: sad nam dade Gospod prostora da rastemo u ovoj zemlji.²³ I

otide odande gore u Virsaveju. ²⁴ I istu noæ javi mu se Gospod, i reèe: ja sam Bog Avrama oca tvojega. Ne boj se, jer sam ja s tobom, i blagosloviæu te i umnožiæu sjeme tvoje Avrama radi sluge svojega. ²⁵ I naèini ondje žrtvenik, i prizva ime Gospodnje; i ondje razape šator svoj; i sluge Isakove iskopaše ondje studenac. ²⁶ I dođe k njemu Avimeleh iz Gerara s Ohozatom prijateljem svojim i s Fiholom vojvodom svojim. ²⁷ A Isak im reèe: što ste došli k meni, kad mrzite na me i otjeraste me od sebe? ²⁸ A oni rekoše: vidjesmo zaista da je Gospod s tobom, pa rekosmo: neka bude zakletva između nas, između nas i tebe; hajde da uhvatimo vjeru s tobom: ²⁹ Da nam ne èiniš zla, kao što se mi tebe ne dotakosmo i kao što mi tebi samo dobro èinismo, i pustismo te da ideš na miru, i eto si blagosloven od Gospoda. ³⁰ Tada ih on ugosti; te jedoše i piše. ³¹ A sjutradan ustavši rano, zakleše se jedan drugome, i otpusti ih Isak i otidoše od njega s mirom. ³² Isti dan došavši sluge Isakove kazaše mu za studenac koji iskopaše, i rekoše mu: našosmo vodu. ³³ I nazva ga Saveja; otuda se zove grad onaj Virsaveja do današnjega dana. ³⁴ A kad bi Isavu èetrdeset godina, uze za ženu Juditu kæer Veoha Hetejina, i Vasematu kæer Elona Hetejina. ³⁵ I one zadavahu mnogo jada Isaku i Reveci.

27 Kad Isak ostarje i oèi mu potamnješe, te ne viðaše, dozva Isava starijega sina svojega, i reèe mu: sine! A on odgovori: evo me. ² Tada reèe: evo ostario sam, ne znam kad æu umrijeti; ³ Uzmi oružje svoje, tul i luk, i izidi u planinu, te mi ulovi lova; ⁴ I zgotovi mi jelo po mojoj volji, i donesi mi da jedem, pa da te blagoslovi duša moja dok nijesam umro. ⁵ A Reveka èu šta Isak reèe sinu svojemu Isavu. I Isav otide u planinu da ulovi lova i donese. ⁶ A Reveka reèe Jakovu sinu svojemu govoreæi: gle, èuh oca tvojega gdje besjedi s Isavom bratom tvojim i reèe: ⁷ Donesi mi lova, i zgotovi jelo da jedem, pa da te blagoslovim pred Gospodom dok nijesam umro. ⁸ Nego sada, sine, poslušaj me što æu ti kazati. ⁹ Idi sada k stadi i donesi dva dobra jareta, da zgotovim ocu tvojemu jelo od njih, kako rado jede. ¹⁰ Pa æeš unijeti ocu da jede i da te blagoslovi dok nije umro. ¹¹ A Jakov reèe Reveci materi svojoj: ali je Isav brat moj rutav, a ja sam gladak; ¹² Može me opipati otac, pa æe se osjetiti da sam ga htio prevariti, te æu navuæi na se prokletstvo mjesto blagoslova. ¹³ A mati mu reèe: neka prokletstvo tvoje, sine, padne na mene; samo me poslušaj, i idi i donesi mi. ¹⁴ Tada otišav uze i donese materi svojoj; a mati njegova zgotovi jelo kako je daše rado otac njegov. ¹⁵ Pa onda uze Reveka najljepše haljine starijega sina svojega, koje bijahu u nje kod kuæe, i obuèe Jakova mlaðega sina svojega. ¹⁶ I jareæim kožicama obloži mu ruke i vrat gdje bješe gladak. ¹⁷ I dade Jakovu sinu svojemu u ruke jelo i hljeb što zgotovi. ¹⁸ A on uðe k ocu svojemu i reèe: oèe. A on odgovori: evo me; koji si ti, sine? ¹⁹ I Jakov reèe ocu svojemu: ja, Isav tvoj prvenac; uèinio sam kako si mi rekao; digni se, posadi se da jedeš lova mojega, pa da

me blagoslovi duša tvoja. ²⁰ A Isak reèe sinu svojemu: kad brže nađe, sine? A on reèe: Gospod Bog tvoj dade, te izađe preda me. ²¹ Tada reèe Isak Jakovu: hodi bliže, sine, da te opipam jesi li sin moj Isav ili ne. ²² I pristupi Jakov k Isaku ocu svojemu, a on ga opipa, pa reèe: glas je Jakovljev, ali ruke su Isavove. ²³ I ne pozna ga, jer mu ruke bjehu kao u Isava brata njegova rutave; zato ga blagoslovi; ²⁴ I reèe mu: jesi li ti sin moj Isav? A on odgovori: ja sam. ²⁵ Tada reèe: a ti daj sine, da jedem lova tvojega, pa da te blagoslovi duša moja. I dade mu, te jede; pa mu donese i vina, te pi. ²⁶ Potom Isak otac njegov reèe mu: hodi, sine, cjeluj me. ²⁷ I on pristupi i cjeliva ga; a Isak osjeti miris od haljina njegovijeh, i blagoslovi ga govoreæi: gle, miris sina mojega kao miris od polja koje blagoslovi Gospod. ²⁸ Bog ti dao rose nebeske, i dobre zemlje i pšenice i vina izobila! ²⁹ Narodi ti služili i plemena ti se klanjala! Bio gospodar braæi svojoj i klanjali ti se sinovi matere tvoje! Proklet bio koji tebe usproklinje a blagosloven koji tebe uzblagosilja! ³⁰ A kad Isak blagoslovi Jakova, i Jakov otide ispred Isaka oca svojega, u taj èas dođe Isav brat njegov iz lova. ³¹ Pa zgotovi i on jelo i unese ocu svojemu, i reèe mu: ustani, oèe, da jedeš što ti je sin ulovio, pa da me blagoslovi duša tvoja. ³² A Isak otac njegov reèe mu: ko si ti? A on reèe: ja, sin tvoj, prvenac tvoj, Isav. ³³ Tada se prepade Isak, i reèe: ko? da gdje je onaj koji ulovi i donese mi lova, i od svega jedoh prije nego ti dođe, i blagoslovih ga? on æe i ostati blagosloven. ³⁴ A kad èu Isav rijeèi oca svojega, vrište iza glasa i ožalosti se veoma, i reèe ocu svojemu: blagoslovi i mene, oèe. ³⁵ A on mu reèe: dođe brat tvoj s prijeverom, i odnese tvoj blagoslov. ³⁶ A Isav reèe: pravo je što mu je ime Jakov, jer me veæ drugom prevari. Prvenaštvo mi uze, pa eto sada mi uze i blagoslov. Potom reèe: nijesi li i meni ostavio blagoslov? ³⁷ A Isak odgovori, i reèe Isavu: eto sam ga postavio tebi za gospodara; i svu braæu njegovu dadoh mu da mu budu sluge; pšenicom i vinom ukrijepih ga; pa šta bih sada tebi uèinio, sine? ³⁸ A Isav reèe ocu svojemu: eda li je samo jedan blagoslov u tebe, oèe? blagoslovi i mene, oèe. I stade iza glasa plakati Isav. ³⁹ A Isak otac njegov odgovarajuæi reèe mu: evo, stan æe ti biti na rodnoj zemlji i rosi nebeskoj ozgo. ⁴⁰ Ali æeš živjeti od maèa svojega, i bratu æeš svojemu služiti; ali æe doæi vrijeme, te æeš pošto se naplaèeš skršiti jaram njegov s vrata svojega. ⁴¹ I Isav omrže ljuto na Jakova radi blagoslova, kojim ga blagoslovi otac, i govoraše u srcu svojem: blizu su žalosni dani oca mojega, tada æu ubiti Jakova brata svojega. ⁴² I kazaše Reveci rijeèi Isava sina njezina starijega, a ona poslavši dozva Jakova mlaðega sina svojega, i reèe mu: gle, Isav brat tvoj tješi se tijekom što hoæe da te ubije. ⁴³ Nego, sine, poslušaj što æu ti kazati; ustani i bježi k Lavanu bratu mojemu u Haran. ⁴⁴ I ostani kod njega neko vrijeme dokle proðe srdnja brata tvojega, ⁴⁵ Dokle se gnjev brata tvojega odvrti od tebe, te zaboravi što si mu uèinio; a onda æu ja poslati da te dovedu odande. Zašto bih ostala bez

obojsice vas u jedan dan? ⁴⁶ A Isaku reèe Reveka: omrzao mi je život radi ovijeh Hetejaka. Ako se Jakov oženi Hetejkom, kakom između kæeri ove zemlje, da što mi život?

28 Tada Isak dozva Jakova, i blagoslovi ga, i zapovjedi mu i reèe: nemoj da se oženiš kojom između kæeri Hananejskih. ² Ustani, idi u Padan-Aram u dom Vatuila oca matere svoje, i odande se oženi između kæeri Lavana ujaka svojega. ³ A Bog svemoguæi da te blagoslovi, i da ti da veliku porodicu i umnoži te, da od tebe postane mnoštvo naroda, ⁴ I da ti da blagoslov Avramov, tebi i sjemenu tvojemu s tobom, da naslijediš zemlju u kojoj si došljak, koju Bog dade Avramu. ⁵ Tako opravi Isak Jakova, i on pođe u Padan-Aram k Lavanu sinu Vatuila Sirina, bratu Reveke matere Jakovljeve i Isavove. ⁶ A Isav vidje gdje Isak blagoslovi Jakova i opravi ga u Padan-Aram se odande oženi, i gdje blagosiljajuæi ga zapovjedi mu i reèe: nemoj da se oženiš kojom između kæeri Hananejskih, ⁷ I gdje Jakov posluša oca svojega i mater svoju, i otide u Padan-Aram; ⁸ I vidje Isav da kæeri Hananejske nijesu po volji Isaku ocu njegovu. ⁹ Pa otide Isav k Ismailu, i uze za ženu preko žena svojih Maeletu, kæer Ismaila sina Avramova, sestru Navjotovu. ¹⁰ A Jakov otide od Virsaveje iduæi u Haran. ¹¹ I dođe na jedno mjesto, i ondje zanoæi, jer sunce bješe zašlo; i uze kamen na onom mjestu, i metnu ga sebi pod glavu, i zaspao na onom mjestu. ¹² I usni, a to ljestve stajahu na zemlji a vrhom tichahu u nebo, i gle, anđeli Božji po njima se penjahu i slažahu; ¹³ I gle, na vrhu stajaše Gospod, i reèe: ja sam Gospod Bog Avrama oca tvojega i Bog Isakov; tu zemlju na kojoj spavaš tebi æu dati i sjemenu tvojemu; ¹⁴ I sjemena æe tvojega biti kao praha na zemlji, te æeš se raširiti na zapad i na istok i na sjever i na jug, i svi narodi na zemlji blagosloviæe se u tebi i u sjemenu tvojemu. ¹⁵ I evo, ja sam s tobom, i èuvaæu te kuda god pođeš, i dovešæu te natrag u ovu zemlju, jer te neæu ostaviti dokle god ne uèinim što ti rekoh. ¹⁶ A kad se Jakov probudi od sna, reèe: zacijelo je Gospod na ovom mjestu; a ja ne znah. ¹⁷ I uplaši se, i reèe: kako je strašno mjesto ovo! ovdje je doista kuæa Božja, i ovo su vrata nebeska. ¹⁸ I usta Jakov ujutru rano, i uze kamen što bješe metnuo sebi pod glavu, i utvrdi ga za spomen i preli ga uljem. ¹⁹ I prozva ono mjesto Vetilj, a pređe bješe ime onome gradu Luz. ²⁰ I uèini Jakov zavjet, govoreæi: ako Bog bude sa mnom i saèuva me na putu kojim idem i da mi hljeba da jedem i odijela da se oblaèim, ²¹ I ako se vratim na miru u dom oca svojega, Gospod æe mi biti Bog; ²² A kamen ovaj koji utvrdih za spomen biæe dom Božji; i što mi god daš, od svega æu deseto dati tebi.

29 Tada se podiže Jakov i otide u zemlju istoènu. ² I obzirua se ugleda studenac u polju; i gle, tri stada ovaca ležahu kod njega, jer se na onom studencu pojahu stada, a veliki kamen bijaše studencu na vratima. ³ Ondje se skupljahu sva stada, te pastiri odvaljivahu kamen s vrata studencu i pojahu stada, i

poslije opet privaljivahu kamen na vrata studencu na njegovo mjesto. ⁴ I Jakov im reèe: braæo, odakle ste? Rekoše: iz Harana smo. ⁵ A on im reèe: poznajete li Lavana sina Nahorova? Oni rekoše: poznajemo. ⁶ On im reèe: je li zdrav? Rekoše: jest, i evo Rahilje kæeri njegove, gdje ide sa stadom. ⁷ I on reèe: eto još je rano, niti je vrijeme vraæati stoku; napojte stoku pa idite i pasite je. ⁸ A oni rekoše: ne možemo, dokle se ne skupe sva stada, da odvalimo kamen s vrata studencu, onda æemo napojiti stoku. ⁹ Dok on još govoraše s njima, dođe Rahilja sa stadom oca svojega, jer ona pasijaše ovce. ¹⁰ A kad Jakov vidje Rahilju kæer Lavana ujaka svojega, i stado Lavana ujaka svojega, pristupi Jakov i odvali kamen studencu s vrata, i napoji stado Lavana ujaka svojega. ¹¹ I poljubi Jakov Rahilju, i povikavši zaplaka se. ¹² I kaza se Jakov Rahilji da je rod ocu njezinu i da je sin Revein; a ona otrèa te javi ocu svojem. ¹³ A kad Lavan èu za Jakova sina sestru svoje, istrèa mu na susret, i zagrlji ga i poljubi, i uvede u svoju kuæu. I on pripovjedi Lavanu sve ovo. ¹⁴ A Lavan mu reèe: ta ti si kost moja i tijelo moje. I osta kod njega cio mjesec dana. ¹⁵ Tada reèe Lavan Jakovu: zar baðava da mi služiš, što si mi rod? Kaži mi šta æe ti biti plata? ¹⁶ A Lavan imaše dvije kæeri: starijoj bješe ime Lija, a mlaðoj Rahilja. ¹⁷ I u Lije bjehu kvarne oèi, a Rahilja bješe lijepa stasa i lijepa lica. ¹⁸ I Jakovu omilje Rahilja, te reèe: služiaæu ti sedam godina za Rahilju, mlaðu kæer tvoju. ¹⁹ A Lavan mu reèe: bolje tebi da je dam nego drugom; ostani kod mene. ²⁰ I otsluži Jakov za Rahilju sedam godina, i uèiniše mu se kao nekoliko dana, jer je ljubljao. ²¹ I reèe Jakov Lavanu: daj mi ženu, jer mi se navrši vrijeme, da legnem s njom. ²² I sazva Lavan sve ljude iz onoga mjesta i uèini gozbu. ²³ A uveèe uze Liju kæer svoju i uvede je k Jakovu, i on leže s njom. ²⁴ I Lavan dade Zelfu robinju svoju Liji kæeri svojoj da joj bude robinja. ²⁵ A kad bi ujutru, gle, ono bješe Lija; te reèe Jakov Lavanu: šta si mi to uèinio? ne služim li za Rahilju kod tebe? zašto si me prevario? ²⁶ A Lavan mu reèe: ne biva u našem mjestu da se uda mlaða prije starije. ²⁷ Navrši nedjelju dana s tom, pa æemo ti dati i drugu za službu što æeš služiti kod mene još sedam godina drugih. ²⁸ Jakov uèini tako, i navrši s njom nedjelju dana, pa mu dade Lavan Rahilju kæer svoju za ženu. ²⁹ I dade Lavan Rahilji kæeri svojoj robinju svoju Valu da joj bude robinja. ³⁰ I tako leže Jakov s Rahiljom; i voljaše Rahilju nego Liju, i stade služiti kod Lavana još sedam drugih godina. ³¹ A Gospod videæi da Jakov ne mari za Liju, otvori njojzi matericu, a Rahilja osta nerotkinja. ³² I Lija zatrudnje, i rodi sina, i nadjede mu ime Ruvim, govoreæi: Gospod pogleda na jade moje, sada æe me ljubiti muž moj. ³³ I opet zatrudnje, i rodi sina, i reèe: Gospod èu da sam prezrena, pa mi dade i ovoga. I nadjede mu ime Simeun. ³⁴ I opet zatrudnje, i rodi sina, i reèe: da ako se sada veæ priljubi k meni muž moj, kad mu rodih tri sina. Zato mu nadješe ime Levije. ³⁵ I zatrudnje opet, i rodi sina, i reèe: sada æu hvaliti Gospoda. Zato mu nadjede ime Juda; i presta raðati.

30 A Rahilja vidjevši gdje ne rađa djece Jakovu, pozavidje sestri svojoj; i reèe Jakovu: daj mi djece, ili æu umrijeti. ² A Jakov se rasrdi na Rahilju, i reèe: zar sam ja a ne Bog koji ti ne da poroda? ³ A ona reèe: eto robinje moje Vale, lezi s njom, neka rodi na mojim koljenima, pa æu i ja imati djece od nje. ⁴ I dade mu Valu robinju svoju za ženu, i Jakov leže s njom. ⁵ I zatrudnje Vala, i rodi Jakovu sina. ⁶ A Rahilja reèe: Gospod mi je sudio i èuo glas moj, te mi dade sina. Zato mu nadjede ime Dan. ⁷ I Vala robinja Rahiljina zatrudnje opet, i rodi drugoga sina Jakovu; ⁸ A Rahilja reèe: borah se žestoko sa sestrom svojom, ali odoljeh. I nadjede mu ime Neftalim. ⁹ A Lija vidjevši gdje presta rađati uze Zelfu robinju svoju i dade je Jakovu za ženu. ¹⁰ I rodi Zelfa robinja Lijina Jakovu sina; ¹¹ I Lija reèe: dođe èeta. I nadjede mu ime Gad. ¹² Opet rodi Zelfa robinja Lijina drugoga sina Jakovu; ¹³ I reèe Lija: blago meni, jer æe me blaženom zvati žene. Zato mu nadjede ime Asir. ¹⁴ A Ruvim izide u vrijeme žetve pšeniène i nađe mandragoru u polju, i donese je Liji materi svojoj. A Rahilja reèe Liji: daj mi mandragoru sina svojega. ¹⁵ A ona joj reèe: malo li ti je što si mi uzela muža? hoæeš da mi uzmeš i mandragoru sina mojega? A Rahilja joj reèe: neka noæas spava s tobom za mandragoru sina tvojega. ¹⁶ I uveèe kad se Jakov vraæaše iz polja, izide mu Lija na susret i reèe: spavaæeš kod mene, jer te kupih za mandragoru sina svojega. I spava kod nje onu noæ. ¹⁷ A Bog usliši Liju, te ona zatrudnje, i rodi Jakovu petoga sina. ¹⁸ I reèe Lija: Gospod mi dade platu moju što dadoh robinju svoju mužu svojemu. I nadjede mu ime Isahar. ¹⁹ I zatrudnje Lija opet, i rodi Jakovu šestoga sina; ²⁰ I reèe Lija: dariva me Gospod darom dobrijem; da ako se sada veæ priljubi k meni muž moj, jer mu rodih šest sinova. Zato mu nadjede ime Zavulon. ²¹ Najposlije rodi kæer, i nadjede joj ime Dina. ²² Ali se Gospod opomenu Rahilje; i uslišiv je otvori joj matericu; ²³ I zatrudnje, i rodi sina, i reèe: uze Bog sramotu moju. ²⁴ I nadjede mu ime Josif, govoreæi: neka mi doda Gospod još jednoga sina. ²⁵ A kad Rahilja rodi Josifa, reèe Jakov Lavanu: pusti me da idem u svoje mjesto i u svoju zemlju. ²⁶ Daj mi žene moje, za koje sam ti služio, i djecu moju, da idem, jer znaš kako sam ti služio. ²⁷ A Lavan mu reèe: nemoj, ako sam našao milost pred tobom; vidim da me je blagoslovio Gospod tebe radi. ²⁸ I još reèe: išti koliko hoæeš plate, i ja æu ti dati. ²⁹ A Jakov mu odgovori: ti znaš kako sam ti služio i kakva ti je stoka postala kod mene. ³⁰ Jer je malo bilo što si imao dokle ja ne dođoh; ali se umnoži veoma, jer te Gospod blagoslovi kad ja dođoh. Pa kad æu i ja tako sebi kuæu kuæiti? ³¹ I reèe mu Lavan: šta hoæeš da ti dam? A Jakov odgovori: ne treba ništa da mi daš; nego æu ti opet pasti stoku i èuvati, ako æeš mi uèiti ovo: ³² Da zaðem danas po svoj stoci tvojoj, i odluèim sve što je šareno i s biljegom, i sve što je crno između ovaca, i što je s biljegom i šareno između koza, pa što poslije bude tako, ono da mi je plata. ³³ Tako æe mi se poslije posvjedoèiti pravda moja pred tobom kad

dođeš da vidiš zaslugu moju: što god ne bude šareno ni s biljegom ni crno između ovaca i koza u mene, biæe kradeno. ³⁴ A Lavan reèe: eto, neka bude kako si kazao. ³⁵ I odluèi Lavan isti dan jarce s biljegom i šarene i sve koze s biljegom i šarene, i sve na èem bijaše što bijelo, i sve crno između ovaca, i predade sinovima svojim. ³⁶ I ostavi daljine tri dana hoda između sebe i Jakova. I Jakov pasijaše ostalu stoku Lavanovu. ³⁷ I uze Jakov zelenijeh prutova topolovijeh i ljeskovijeh i kestenovijeh, i naguli ih do bjeline koja bješe na prutovima. ³⁸ I metaše naguljene prutove pred stoku u žljebove i korita kad dolažaše stoka da pije, da bi se upaljivala kad dođe da pije. ³⁹ I upaljivaše se stoka gledajuæi u prutove, i što se mlaðaše bijaše s biljegom, prutasto i šareno. ⁴⁰ I Jakov odluèivaše mlad, i obraæaše stado Lavanovo da gleda u šarene i u sve crne; a svoje stado odvajao i ne obraæaše ga prema stadu Lavanovu. ⁴¹ I kad se god upaljivaše stoka rana, metaše Jakov prutove u korita pred oèi stoci da bi se upaljivala gledajuæi u prutove; ⁴² A kad se upaljivaše pozna stoka, ne metaše; tako pozne bivahu Lavanove a rane Jakovljeve. ⁴³ I tako se taj èovjek obogati vrlo, te imao mnoge stoke i sluga i sluškinja i kamila i magaraca.

31 A Jakov èu gdje sinovi Lavanovi govore: Jakov uze sve što bješe našega oca, i od onoga što bješe našega oca steèe sve ovo blago. ² I vidje Jakov gdje lice Lavanovo nije prema njemu kao prije. ³ I Gospod reèe Jakovu: vrati se u zemlju otaca svojih i u rod svoj, i ja æu biti s tobom. ⁴ I poslav Jakov dozva Rahilju i Liju u polje k stadu svojemu. ⁵ I reèe im: vidim gdje lice oca vašega nije prema meni kao prije; ali je Bog oca mojega bio sa mnom. ⁶ I vi znate da sam služio ocu vašemu kako sam god mogao; ⁷ A otac me je vaš varao i mijenjao mi platu deset puta; ali mu Bog ne dade da me ošteti; ⁸ Kad on reèe: što bude šareno neka ti je plata, onda se mladilo sve šareno; a kad reèe: s biljegom što bude neka ti je plata, onda se mladilo sve s biljegom. ⁹ Tako Bog uze stoku ocu vašemu i dade je meni; ¹⁰ Jer kad se upaljivaše stoka, podigoh oèi svoje i vidjeh u snu, a to ovnovi i jarci što skaèu na ovce i koze bijahu šareni, s biljegama prutastim i kolastim. ¹¹ A anđeo Gospodnji reèe mi u snu: Jakove! A ja odgovorih: evo me. ¹² A on reèe: podigni sad oèi svoje i gledaj, ovnovi i jarci što skaèu na ovce i koze, šareni su, s biljegama prutastim i kolastim; jer vidjeh sve što ti èini Lavan. ¹³ Ja sam Bog od Vetilja, gdje si prelio kamen i uèinio mi zavjet; ustani sada i idi iz ove zemlje, i vrati se na postojbinu svoju. ¹⁴ Tada odgovori Rahilja i Lija, i rekoše mu: eda li još imamo kakav dio i našljedstvo u domu oca svojega? ¹⁵ Nije li nas držao kao tuðinke kad nas je prodao? pa je još i naše novce jednako jeo. ¹⁶ Jer sve ovo blago što uze Gospod ocu našem, naše je i naše djece. Zato èini sve što ti je Gospod kazao. ¹⁷ I podiže se Jakov, i metnu djecu svoju i žene svoje na kamile; ¹⁸ I odvede svu stoku svoju i sve blago što bješe stekao, stoku koju bješe stekao u Padan-Aramu, i pođe k Isaku

ocu svojemu u zemlju Hanansku. ¹⁹ A Lavan bješe otišao da striže ovce svoje; i Rahilja ukrade idole ocu svojemu. ²⁰ I Jakov otide kradom od Lavana Sirina ne javivši mu da hoæe da ide. ²¹ I pobježe sa svijem blagom svojim, i podiže se te prijeđe preko vode, i uputi se ka gori Galadu. ²² A treæi dan javiše Lavanu da je pobjegao Jakov. ²³ I uze sa sobom braæu svoju, i pođe za njim u potjeru, i za sedam dana stiže ga na gori Galadu. ²⁴ Ali Bog dođe Lavanu Sirinu noæu u snu, i reèe mu: èuvaj se da ne govoriš s Jakovom ni lijepo ni ružno. ²⁵ I stiže Lavan Jakova; a Jakov bješe razapeo šator svoj na gori, pa i Lavan također razape svoj s braæom svojom na gori Galadu. ²⁶ I Lavan reèe Jakovu: šta uèini te kradom pobježe od mene i odvede kæeri moje kao na maè otete? ²⁷ Zašto tajno pobježe i kradom otide od mene? niti mi reèe da te ispratim s veseljem i s pjesmama, s bubnjima i guslama? ²⁸ Niti mi dade da izljubim sinove svoje i kæeri svoje? ludo si radio. ²⁹ Mogao bih vam dosaditi; ali Bog oca vašega noæas mi reèe govoreæi: èuvaj se da ne govoriš s Jakovom ni lijepo ni ružno. ³⁰ Idi dakle kad si se tako uželio kuæe oca svojega; ali zašto ukrade bogove moje? ³¹ A Jakov odgovori i reèe: bojah se i mišljah: hoæeš silom oteti kæeri svoje od mene. ³² A bogove svoje u koga nađeš, onaj neka ne živi više; pred našom braæom traži što je tvoje u mene, pa uzmi. Jer Jakov nije znao da ih je ukrala Rahilja. ³³ I uđe Lavan u šator Jakovljev i u šator Lijin i u šator dviju robinja, i ne nađe ih; i izašav iz šatora Lijina uđe u šator Rahiljin. ³⁴ A Rahilja uze idole i sakri ih pod samar kamile svoje i sjede ozgo; i Lavan pipaše po cijelom šatoru, i ne nađe. ³⁵ A ona reèe ocu svojemu: nemoj se srditi, gospodaru, što ti ne mogu ustati, jer mi je što u žena biva. Traživ dakle ne nađe idola svojih. ³⁶ I Jakov se rasrdi, i stade koriti Lavana, i govoreæi reèe mu: šta sam uèinio, šta sam skrivio, te si me tako žestoko tjerao? ³⁷ Pipao si sav prtljag moj, pa šta si našao iz svoje kuæe? daj ovamo pred moju i svoju braæu, neka rasude između nas dvojice. ³⁸ Evo dvadeset godina bijah kod tebe: ovce tvoje i koze tvoje ne jaloviše se, a ovnova iz stada tvojega ne jedoh. ³⁹ Što bi zvijerje zaklalo nijesam ti donosio, sam sam podmirivao; od mene si iskao što bi mi bilo ukradeno danju ili noæu. ⁴⁰ Danju me ubijaše vruæina a noæu mraz; i san mi ne padaše na oèi. ⁴¹ Tako mi je bilo dvadeset godina u tvojoj kuæi; služio sam ti èetnaest godina za dvije kæeri tvoje i šest godina za stoku tvoju, i platu si mi mijenjao deset puta. ⁴² Da nije Bog oca mojega, Bog Avramov, i strah Isakov bio sa mnom, bi me zacijelo otpustio prazna. Ali je Bog vidio nevolju moju i trud ruku mojih, pa te ukori noæas. ⁴³ A Lavan odgovori Jakovu i reèe: ove su kæeri moje kæeri, i ovi su sinovi moji sinovi, i ova stoka moja stoka, i što god vidiš sve je moje; pa šta bih uèinio danas kæerima svojim ili sinovima njihovijem koje rodiše? ⁴⁴ Nego hajde da uhvatimo vjeru, ja i ti, da bude svjedoèanstvo između mene i tebe. ⁴⁵ I Jakov uze kamen i utvrdi ga za spomen. ⁴⁶ I reèe Jakov braæi svojoj: nakupite

kamenja. I nakupiše kamenja i složiše na gomilu, i jedoše na gomili. ⁴⁷ I Lavan ga nazva Jegar-Sahadut, a Jakov ga nazva Galed. ⁴⁸ I reèe Lavan: ova gomila neka bude svjedok između mene i tebe danas. Zato se prozva Galed. ⁴⁹ A prozva se i Mispa, jer reèe Lavan: neka Gospod gleda između mene i tebe, kad ne uzmožemo vidjeti jedan drugoga. ⁵⁰ Ako ucvijeliš kæeri moje i ako uzmeš žene preko mojih kæeri, neæe èovjek biti između nas, nego gle Bog svjedok između mene i tebe. ⁵¹ I još reèe Lavan Jakovu: gledaj ovu gomilu i gledaj ovaj spomenik, koji podigoh između sebe i tebe. ⁵² Svjedok je ova gomila i svjedok je ovaj spomenik: da ni ja neæu prijeæi preko ove gomile k tebi ni ti k meni da neæeš prijeæi preko ove gomile i spomenika ovoga na zlo. ⁵³ Bog Avramov i bogovi Nahorovi, bogovi oca njihova, neka sude među nama. A Jakov se zakle strahom oca svojega Isaka. ⁵⁴ I Jakov prinese žrtvu na gori, i sazva braæu svoju na veèeru; i jedoše pa noæiše na gori. ⁵⁵ A ujutru rano usta Lavan, i izljubi svoju unuèad i kæeri svoje, i blagoslovi ih, pa otide i vrati se u svoje mjesto.

32 A Jakov otide svojim putem; i sretoše ga anđeli Božiji; ² A kad ih ugleda Jakov, reèe: ovo je oko Božji. I prozva ono mjesto Mahanaim. ³ I Jakov posla pred sobom glasnike k Isavu bratu svojemu u zemlju Sir, krajinu Edomsku. ⁴ I zapovjedi im govoreæi: ovako kažite gospodaru mojemu Isavu: sluga tvoj Jakov ovako kaže: bio sam došljak kod Lavana i bavio se dosad. ⁵ A imam volova i magaraca, ovaca i sluga i sluškinja, i poslah da javim tebi gospodaru svojemu, eda bih našao milost pred tobom. ⁶ I vratiše se glasnici k Jakovu i rekoše mu: idosmo do brata tvojega Isava, i eto on ti ide na susret s èetiri stotine momaka. ⁷ A Jakov se uplaši jako i zabrinu se; pa razdijeli svoje ljude i ovce i goveda i kamile u dvije èete. ⁸ I reèe: ako Isav udari na jednu èetu i razbije je, da ako druga uteèe. ⁹ I reèe Jakov: Bože oca mojega Avrama i Bože oca mojega Isaka, Gospode, koji si mi kazao: vrati se u zemlju svoju i u rod svoj, i ja æu ti biti dobrotvor! ¹⁰ Nijesam vrijedan tolike milosti i tolike vjere što si uèinio sluzi svojemu; jer samo sa štapom svojim prijeđoh preko Jordana, a sada sam gospodar od dvije èete. ¹¹ Izbavi me iz ruke brata mojega, iz ruke Isavove, jer se bojim da ne dođe i ubije mene i mater s djecom. ¹² A ti si kazao: zaista ja æu ti biti dobrotvor, i uèiniæu sjeme tvoje da ga bude kao pijeska morskoga, koji se ne može izbrojiti od množine. ¹³ I zanoæi ondje onu noæ, i uze što mu dođe do ruke, da pošlje na dar Isavu bratu svojemu, ¹⁴ Dvjestu koza s dvadeset jaraca, dvjestu ovaca s dvadeset ovnova, ¹⁵ Trideset kamila dojljica s kamiladma, èetrdeset krava s desetoro teladi, dvadeset magarica s desetoro magaradi. ¹⁶ I predade ih slugama svojim, svako stado napose, i reèe slugama: idite naprijed preda mnom, ostavljajuæi dosta mjesta između jednoga stada i drugoga. ¹⁷ I zapovjedi prvomu govoreæi: kad sreteš Isava brata mojega, pa te zapita: èiji si? i kuda ideš? i èije je to što goniš pred sobom? ¹⁸ A ti reci: sluge tvojega Jakova, a

ovo šalje na dar gospodaru svomemu Isavu, a eto i sam ide za nama. ¹⁹ Tako zapovjedi i drugomu i treæemu i svijema koji iðahu za stadom, i reèe: tako kažite Isavu kad naiðete na nj. ²⁰ I još kažite: eto, Jakov sluga tvoj ide za nama. Jer govoraše: ublažiæu ga darom koji ide preda mnom, pa æu mu onda vidjeti lice, da ako me lijepo primi. ²¹ Tako otide dar naprijed, a on prenoæi onu noæ kod èete svoje. ²² I po noæi usta, i uze obje žene i dvije robinje i jedanaestoro djece svoje; i prebrodi brod Javok. ²³ A pošto njih uze i prevede preko potoka, preturi i ostalo što imaše. ²⁴ A kad osta Jakov sam, tada se jedan èovjek rvaše s njim do zore. ²⁵ I kad vidje da ga ne može svladati, udari ga po zglavku u stegnu, te se Jakovu išeaši stegno iz zglavka, kad se èovjek rvaše s njim. ²⁶ Pa onda reèe: pusti me, zora je. A Jakov mu reèe: neæu te pustiti dokle me ne blagosloviš. ²⁷ A èovjek mu reèe: kako ti je ime? A on odgovori: Jakov. ²⁸ Tada mu reèe: otsele se neæeš zvati Jakov, nego Izrailj; jer si se junaèki borio i s Bogom i s ljudma, i odolio si. ²⁹ A Jakov zapita i reèe: kaži mi kako je tebi ime. A on reèe: što pitaš kako mi je ime? I blagoslovi ga ondje. ³⁰ I Jakov nadjede ime onomu mjestu Fanuil; jer, veli, Boga vidjeh licem k licu, i duša se moja izbavi. ³¹ I sunce mu se rodi kad proðe Fanuil, i hramaše na stegno svoje. ³² Zato sinovi Izrailjevi ne jedu krajeva od mišiæa na zglavku u stegnu do današnjega dana, što se Jakovu povrijediše krajevi od mišiæa na zglavku u stegnu.

33 A Jakov podigav oèi svoje pogleda, a to Isav ide, i èetiri stotine ljudi s njim. I razdijeli djecu uz Liju i uz Rahilju i uz dvije robinje. ² I namjesti naprijed robinje i njihovu djecu, pa Liju i njezinu djecu za njima, a najposlije Rahilju i Josifa. ³ A sam proðe naprijed, i pokloni se do zemlje sedam puta dokle doðe do brata svojega. ⁴ A Isav pritrèa preda nj i zagrlji ga i pade mu oko vrata i cjeliva ga, i obojica se zaplakaše, ⁵ I Isav podigav oèi ugleda žene i djecu, pa reèe: ko su ti ono? A Jakov reèe: djeca, koju Bog milostivo darova sluzi tvojemu. ⁶ I pristupiše robinje s djecom svojom, i pokloniše se. ⁷ Potom pristupi i Lija i djeca njezina, i pokloniše se; a najposlije pristupi Josif i Rahilja, i pokloniše se. ⁸ A Isav reèe: šta æe ti èitava vojska ona koju sretoh? A on reèe: da naðem milost pred gospodarom svojim. ⁹ A Isav reèe: ima, brate, u mene dosta; neka tebi što je tvoje. ¹⁰ A Jakov reèe: ne; ako sam sada našao milost pred tobom, primi dar iz moje ruke, jer vidjeh lice tvoje kao da vidjeh lice Božje, tako si me lijepo doèekao. ¹¹ Primi dar moj, koji ti je doveden; jer me je obilato obdario Bog, i imam svega. I navali na nj, te primi. ¹² Poslije reèe Isav: hajde da idemo, iæi æu i ja s tobom. ¹³ A Jakov mu reèe: zna gospodar moj da su ova djeca nejaka, i imam ovaca i krava dojljica, pa ako ih ustjeram jedan dan, poginuæe mi sve stado. ¹⁴ Nego gospodar moj neka ide pred slugom svojim, a ja æu polako iæi koliko mogu djeca i stoka, dokle doðem ka gospodaru svomemu u Sir. ¹⁵ A Isav reèe: a ono da ti ostavim nekoliko ljudi što su sa mnom. A on reèe: našto? daj da naðem milost pred

gospodarom svojim. ¹⁶ I tako Isav vrati se isti dan svojim putem u Sir. ¹⁷ A Jakov otide u Sokot, i ondje naèini sebi kuæu a stoci svojoj naèini staje; zato nazva ono mjesto Sokot. ¹⁸ Poslije doðe Jakov zdravo u grad Sihem u zemlji Hananskoj, vrativ se iz Padan-Arama, i namjesti se prema gradu. ¹⁹ I kupi komad zemlje, gdje razape šator svoj, od sinova Emora oca Sihemova za sto novaca. ²⁰ I naèini ondje žrtvenik, i nazva ga: Silni Bog Izrailjev.

34 A Dina kæi Lijina, koju rodi Jakovu, izaðe da gleda djevojke u onom kraju. ² A ugleda je Sihem, sin Emora Evejina, kneza od one zemlje, i uze je i leže s njom i osramoti je. ³ I prionu srce njegovo za Dinu kæer Jakovljevu, i djevojka mu omilje, i on joj se umiljavaše. ⁴ I reèe Sihem Emoru ocu svomemu govoreæi: oženi me ovom djevojkom. ⁵ A Jakov èu da je osramotio Dinu kæer njegovu; a sinovi njegovi bijahu u polju sa stokom njegovom, i Jakov oætjje dokle oni ne doðu. ⁶ A Emor otac Sihemov izide k Jakovu da se razgovori s njim. ⁷ A kad doðoše sinovi Jakovljevi iz polja i èuše šta je bilo, žao bi ljudima vrlo i razgnjeviše se veoma, što uèini sramotu Izrailju obležav kæer Jakovljevu, kako ne bi valjalo èiniti. ⁸ Tada im reèe Emor govoreæi: sin moj Sihem srcem prionu za vašu kæer; podajte mu je za ženu. ⁹ I oprijateljite se s nama; kæeri svoje udajte za nas i kæerima našim ženite se. ¹⁰ Pa živite s nama, i zemlja æe vam biti otvorena; nastanite se i trgujte i držite baštine u njoj. ¹¹ I reèe Sihem ocu djevojinu i braæi joj: da naðem milost pred vama, i daæu što mi god kažete. ¹² Ištite mi koliko god hoæete uzdarja i dara, ja æu dati što god kažete; samo mi dajte djevojku za ženu. ¹³ A sinovi Jakovljevi odgovoriše Sihemu i Emoru ocu njegovu prijekovno, jer osramoti Dinu sestru njihovu. ¹⁴ I rekoše im: ne možemo to uèiniti ni dati sestre svoje za èovjeka neobrezana, jer je to sramota nama. ¹⁵ Nego æemo vam uèiniti po volji, ako æete se izjednaèiti s nama i obrezati sve muškinje između sebe. ¹⁶ Onda æemo udavati svoje kæeri za vas i ženiæemo se vašim kæerima, i postæemo jedan narod. ¹⁷ Ako li ne pristanete da se obrežete, mi æemo uzeti svoju djevojku i otiaæi æemo. ¹⁸ I po volji biše rijeèi njihove Emoru i Sihemu sinu Emorovu. ¹⁹ I momak ne oklijevaše uèiniti to; jer mu kæi Jakovljeva omilje veoma; i on bješe najviše poštovan između svijeh u kuæi oca svojega. ²⁰ I otide Emor i sin mu Sihem na vrata grada svojega, i rekoše graðanima govoreæi: ²¹ Ovi ljudi hoæe mirno da žive s nama, da se nastane u ovoj zemlji i da trguju po njoj; a evo zemlja je široka i za njih; pa æemo se kæerima njihovijem ženiti i svoje æemo kæeri udavati za njih. ²² Ali æe tako pristati da žive s nama i da postanemo jedan narod, ako se sve muškinje među nama obreže, kao što su oni obrezani. ²³ Njihova stoka i njihovo blago i sva goveda njihova neæe li biti naša? složimo se samo s njima, pa æe ostati kod nas. ²⁴ I koji god izlažahu na vrata grada njegova, svi poslušaaše Emora i Sihema sina njegovu; i obreza se sve muškinje, svi koji izlažahu na vrata grada

njegova. ²⁵ A treæi dan kad oni bijahu u bolovima, uzeše dva sina Jakovljeva, Simeun i Levije, braæa Dinina, svaki svoj maè i udoše slobodno u grad i pobiše sve muškinje. ²⁶ Ubiše i Emora i sina mu Sihema oštrim maèem, i uzevši Dinu iz kuæe Sihemove otidoše. ²⁷ Tada doðoše sinovi Jakovljevi na pobijene, i oplijeniše grad, jer u njemu bi osramoæena sestra njihova. ²⁸ I uzeše ovce njihove i goveda njihova i magarce njihove, što god bješe u gradu i što god bješe u polju. ²⁹ I sve blago njihovo, i svu djecu i žene njihove pohvataše i odvedoše, i što god bješe u kojoj kuæi. ³⁰ A Jakov reèe Simeunu i Leviju; smetoste me, i omraziste me narodu ove zemlje, Hananejima i Ferezejima; u mene ima malo ljudi, pa ako se skupe na me, hoæe me ubiti te æu se istrijebiti ja i dom moj. ³¹ A oni rekoše: zar sa sestrom našom da rade kao s kurvom?

35 A Bog reèe Jakovu: ustani, idi gore u Vetilj i ondje stani; i naèini ondje žrtvenik Bogu, koji ti se javio kad si bježao od Isava brata svojega. ² I Jakov reèe porodici svojoj i svijema koji bijahu s njim: bacite tuđe bogove što su u vas, i oèistite se i preobucite se; ³ Pa da se dignemo i idemo gore u Vetilj, da naèinim ondje žrtvenik Bogu, koji me je èuo u dan nevolje moje i bio sa mnom na putu kojim sam išao. ⁴ I dadoše Jakovu sve bogove tuđe koji bijahu u njihovijem rukama, i oboce, koje imahu u ušima; i Jakov ih zakopa pod hrastom kod Sihema. ⁵ Potom otidoše. A strah Božji dođe na gradove koji bijahu oko njih, te se ne digoše u potjeru za sinovima Izrailjevijem. ⁶ I Jakov i sva èeljad što bijaše s njim doðoše u Luz u zemlji Hananskoj, a to je Vetilj. ⁷ I ondje naèini žrtvenik, i nazva ono mjesto: Bog Vetiljski, jer mu se ondje javi Bog, kad je bježao od brata svojega. ⁸ Tada umrije Devora dojkinja Reveèina, i pogreboše je ispod Vetilja pod hrastom, koji nazva Jakov Alon-Vakut. ⁹ I javi se Bog Jakovu opet, pošto izide iz Padan-Arama, i blagoslovi ga, ¹⁰ I reèe mu Bog: ime ti je Jakov; ali se otsele neæeš zvati Jakov, nego æe ti ime biti Izrailj. I nadjede mu ime Izrailj. ¹¹ I još mu reèe Bog: ja sam Bog svemoguæi; rasti i množi se; narod i mnogi æe narodi postati od tebe, i carevi æe izaæi iz bedara tvojih. ¹² I daæu ti zemlju koju sam dao Avramu i Isaku, i nakon tebe sjemenu tvojemu daæu zemlju ovu. ¹³ Potom otide od njega Bog s mjesta gdje mu govori. ¹⁴ A Jakov metnu spomenik na istom mjestu gdje mu Bog govori; spomenik od kamena, i pokropi ga kropljenjem, i preli ga uljem. ¹⁵ I Jakov prozva mjesto gdje mu govori Bog Vetilj. ¹⁶ I otidoše od Vetilja. A kad im osta još malo puta do Efrate, porodi se Rahilja, i bješe joj težak poroðaj. ¹⁷ I kad se veoma muèaše, reèe joj babica: ne boj se, imaæeš još jednoga sina. ¹⁸ A kad se rastavljaše s dušom te umiraše, nazva ga Venonija; ali mu otac nadjede ime Venijamin. ¹⁹ I umrije Rahilja, i pogreboše je na putu koji ide u Efratu, a to je Vitlejem. ²⁰ I metnu Jakov spomenik na grob njezin. To je spomenik na grobu Rahiljinu do današnjega dana. ²¹ Odatle otišav Izrailj razape šator svoj iza kule Migdolederske. ²² I kad Izrailj življaše u onoj zemlji,

otide Ruvim i leže s Valom inoèom oca svojega. I to doðu Izrailj. A imaše Jakov dvanaest sinova. ²³ Sinovi Lijini bjehu: Ruvim prvenac Jakovljev, i Simeun i Levije i Juda i Isahar i Zavulon; ²⁴ A sinovi Rahiljini: Josif i Venijamin; ²⁵ A sinovi Vale robinje Rahiljine: Dan i Neftalim; ²⁶ A sinovi Zelfe robinje Lijine: Gad i Asir. To su sinovi Jakovljevi, koji mu se rodiše u Padan-Aramu. ²⁷ I Jakov dođe k Isaku ocu svojemu u Mamriju u Kirijat-Arvu, koje je Hevron, gdje Avram i Isak bijahu došljaci. ²⁸ A Isaku bješe sto i osamdeset godina; ²⁹ I onemoæav umrije Isak, i bi pribran k rodu svojemu star i sit života; i pogreboše ga Isav i Jakov sinovi njegovi.

36 A ovo je pleme Isavovo, a on je Edom. ² Isav se oženi između kæeri Hananejskih Adom kæerju Eloma Hetejina, i Olivemom kæerju Ane sina Sevegona Evejina, ³ I Vasematom kæerju Ismailovom, sestrom Navaotovom. ⁴ I rodi Ada Isavu Elifasa, a Vasemata rodi Raguila. ⁵ A Olivema rodi Jeusa i Jegloma i Koreja. To su sinovi Isavovi, koji mu se rodiše u zemlji Hananskoj. ⁶ I Isav uze žene svoje i sinove svoje i kæeri svoje i sve domašnje svoje, i stada svoja i svu stoku svoju i sve blago svoje što bješe stekao u zemlji Hananskoj; pa otide u drugu zemlju daleko od Jakova brata svojega. ⁷ Jer im blago bijaše vrlo veliko, te ne mogahu živjeti zajedno; niti ih zemlja gdje bijahu došljaci mogaše nositi od množine stoke njihove. ⁸ I Isav življaše na planini Siru. Isav je Edom. ⁹ A ovo je pleme Isava oca Edomcima na planini Siru. ¹⁰ Ovo su imena sinova Isavovijeh: Elifas sin Ade žene Isavove, i Raguilo sin Vasemate žene Isavove. ¹¹ A Elifasovi sinovi bjehu: Teman, Omar, Sofar, Gotom i Kenez. ¹² A Tamna bješe inoèa Elifasu sinu Isavovu, i rodi Elifasu Amalika. To su sinovi Ade žene Isavove. ¹³ A ovo su sinovi Raguilovi: Nahot, Zare, Some i Moze. To bjehu sinovi Vasemate žene Isavove. ¹⁴ A ovo su sinovi Oliveme kæeri Ane sina Sevegona, žene Isavove. Ona rodi Isavu Jeusa i Jegloma i Koreja. ¹⁵ Ovo su starješine sinovima Isavovijem: sinovi Elifasa prvenca Isavova: starješina Teman, starješina Omar, starješina Sofar, starješina Kenez, ¹⁶ Starješina Korej, starješina Gotim, starješina Amalik. To su starješine od Elifasa u zemlji Edomskoj. To su sinovi Adini. ¹⁷ A sinovi Raguila sina Isavova: starješina Nahot, starješina Zare, starješina Some, starješina Moze. To su starješine od Raguila u zemlji Edomskoj. To su sinovi Vasemate žene Isavove. ¹⁸ A sinovi Oliveme žene Isavove: starješina Jeus, starješina Jeglom, starješina Korej. To su starješine od Oliveme kæeri Anine, žene Isavove. ¹⁹ To su sinovi Isavovi, i to su starješine njihove; a on je Edom. ²⁰ A ovo su sinovi Sira Horejina, koji življahu u onoj zemlji: Lotan i Soval i Sevegona i Ana, ²¹ I Dison i Asar i Rison. To su starješine Horejima, sinovi Sirovi u zemlji Edomskoj. ²² A sinovi Lotanovi bjehu Horija i Eman, a sestra Lotanova bješe Tamna. ²³ A ovo su sinovi Savalovi: Golam i Manahat i Gevil i Sofar i Omar. ²⁴ A ovo su sinovi Sevegona: Aije i Ana. A taj je Ana koji pronađe tople izvore u pustinji pasuæi magarce

Sevegona oca svojega. ²⁵ A ovo su djeca Anina: Dison i Olivema kæi Anina. ²⁶ A ovo su sinovi Disonovi: Amada i Asvan i Itran i Haran. ²⁷ A ovo su sinovi Asarovi: Valam i Zavan i Akan. ²⁸ A ovo su sinovi Risonovi: Uz i Aran. ²⁹ I ovo su starješine Horejima: starješina Lotan, starješina Soval, starješina Sevegona, starješina Ana, ³⁰ Starješina Dison, starješina Asar, starješina Rison. To su starješine Horejima, kako im starješovahu u zemlji Siru. ³¹ A ovo su carevi koji carovaše u zemlji Edomskoj prije nego se zacari car nad sinovima Izrailjevijem. ³² Carova u Edomskoj Valak sin Veorov, a gradu mu bješe ime Denava. ³³ A kad umrije Valak, zacari se na njegovo mjesto Jovav sin Zarin od Vosore. ³⁴ A kad umrije Jovav, zacari se na njegovo mjesto Asom od zemlje Temanovske. ³⁵ A kad umrije Asom, zacari se na njegovo mjesto Adad sin Varadov, koji isiješe Madijance u polju Moavskom, a gradu mu bješe ime Geten. ³⁶ A kad umrije Adad, zacari se na njegovo mjesto Samada iz Masekasa. ³⁷ A kad umrije Samada, zacari se na njegovo mjesto Saul iz Rovota na rijeci. ³⁸ A kad umrije Saul, zacari se na njegovo mjesto Valenon sin Ahovorov. ³⁹ A kad umrije Valenon sin Ahovorov, zacari se na njegovo mjesto Adar, a grad mu se zvaše Fogor, a ženi mu bješe ime Meteveilja, koja bješe kæi Matraide kæeri Mezevove. ⁴⁰ I ovo su imena starješinama od Isava po porodicama njihovijem, po mjestima njihovijem, po imenima njihovijem: starješina Tamna, starješina Gola, starješina Jeter, ⁴¹ Starješina Olivema, starješina Ila, starješina Finon, ⁴² Starješina Kenez, starješina Teman, starješina Mazar, ⁴³ Starješina Magedilo, starješina Zafoj. To su starješine Edomske kako nastavahu u svojoj zemlji. Ovaj Isav bi otac Edomcima.

37 A Jakov življaše u zemlji gdje mu je otac bio došljak, u zemlji Hananskoj. ² Ovo su događaji Jakovljevi. Josif kad bješe momak od sedamnaest godina, pasijaše stoku s braæom svojom, koju rodiše Vala i Zelfa žene oca njegovoga; i donošaše Josif zle glasove o njima ocu njegovu. ³ A Izrailj ljubljaše Josifa najveæma između svih sinova svojih, jer mu se rodio pod starost; i naèini mu šarenu haljinu. ⁴ A braæa videæi gdje ga otac ljubi najveæma između sve braæe njegove, stadoše mrziti na nj tako da mu ne mogahu lijepe rijeèi progovoriti. ⁵ Uz to usni Josif san i pripovjedi braæi svojoj, te oni još veæma omrznu na nj. ⁶ Jer im reèe: da èujete san što sam snio: ⁷ Vezasmo snoplje u polju, pa moj snop usta i ispravi se, a vaši snopovi iðahu unaokolo i klanjahu se snopu momemu. ⁸ Tada mu braæa rekoše: da neæeš još biti car nad nama i zapovijedati nam? Stoga još veæma stadoše mrziti na nj radi sanova njegovijeh i radi rijeèi njegovijeh. ⁹ Poslije opet usni drugi san, i pripovjedi braæi svojoj govoreæi: usnih opet san, a to se sunce i mjesec i jedanaest zvijezda klanjahu meni. ¹⁰ A pripovjedi i ocu njegovu i braæi svojoj; ali ga otac prekori i reèe mu: kakav je to san što si snio? eda li æemo doæi ja i mati tvoja i braæa tvoja da se klanjamo tebi do zemlje? ¹¹ I zaviðahu mu braæa; ali

otac njegov èuvaše ove rijeèi. ¹² A kad braæa njegova otidoše da pasu stoku oca svojega kod Sihema, ¹³ Reèe Izrailj Josifu: ne pasu li braæa tvoja stoku kod Sihema? hajde da te pošljem k njima. A on reèe: evo me. ¹⁴ A on mu reèe: idi, vidi kako su braæa tvoja i kako je stoka, pa doði da mi javiš. I opravi ga iz doline Hevranske, i on otide put Sihema. ¹⁵ I èovjek jedan naðe ga a on luta po polju, te ga zapita govoreæi: šta tražiš? ¹⁶ A on reèe: tražim braæu svoju; kaži mi, molim te, gdje su sa stokom? ¹⁷ A èovjek reèe: otišli su odavde, jer èuh gdje rekoše: hajdemo u Dotaim. I otide Josif za braæom svojom, i naðe ih u Dotaimu. ¹⁸ A oni ga ugledaše izdaleka; i dok još ne doðe blizu njih, stadoše se dogovarati da ga ubiju, ¹⁹ I rekoše meðu sobom: gle, evo onoga što sne sanja. ²⁰ Hajde sada da ga ubijemo i da ga bacimo u koju od ovijeh jama, pa æemo kazati: ljuta ga je zvjerka izjela. Onda æemo vidjeti šta æe biti od njegovijeh sanova. ²¹ Ali Ruvim kad èu to, izbavi ga iz ruku njihovijeh rekav: nemojte da ga ubijemo. ²² I još im reèe Ruvim: nemojte krvi proljevati; bacite ga u ovu jamu u pustinji, a ne dižite ruke na nj. A on ga šæaše izbaviti iz ruku njihovijeh i odvesti k ocu. ²³ I kad Josif doðe k braæi svojoj, svukoše s njega haljinu njegovu, haljinu šarenu, koju imaše na sebi. ²⁴ I uhvativši ga baciše ga u jamu; a jama bješe prazna, ne bješe vode u njoj. ²⁵ Poslije sjedoše da jedu. I podigavši oèi ugledaše, a to gomila Ismailjaca iðaše od Galada s kamilama natovarenim mirisavoga korijenja i tamjana i smirne, te nošahu u Misir. ²⁶ I reèe Juda braæi svojoj: kaka æe biti korist što æemo ubiti brata svojega i zatajiti krv njegovu? ²⁷ Hajde da ga prodamo ovijem Ismailjcima pa da ne dižemo ruke svoje na nj, jer nam je brat, naše je tijelo. I poslušashe ga braæa njegova. ²⁸ Pa kad trgovci Madijanski bijahu pored njih, oni izvukoše i izvadiše Josifa iz jame, i prodadoše Josifa Ismailjcima za dvadeset srebrnika; i oni odvedoše Josifa u Misir. ²⁹ A kad se Ruvim vrati k jami, a to nema Josifa u jami; tada razdrije haljine svoje, ³⁰ Pa se vrati k braæi svojoj, i reèe: nema djeteta; a ja kuda æu? ³¹ Tada uzeše haljinu Josifovu, i zaklavši jare zamoèiše haljinu u krv, ³² Pa onda poslaše šarenu haljinu ocu njegovu poruèivši: naðosmo ovu haljinu, vidi je li haljina sina tvojega ili nije. ³³ A on je pozna i reèe: sina je mojega haljina; ljuta ga je zvjerka izjela; Josif je doista raskinut. ³⁴ I razdrije Jakov haljine svoje, i veza kostrijet oko sebe; i tužaše za sinom svojim dugo vremena. ³⁵ I svi sinovi njegovi i sve kæeri njegove ustadoše oko njega tješæi ga, ali se on ne dadijaše utješiti, nego govoraše: s tugom æu u grob leæi za sinom svojim. Pa i njegov otac plakaše za njim. ³⁶ A Madijanci prodadoše ga u Misir Petefriju, dvoraninu Faraonovu, zapovjedniku stražarskom.

38 A u to vrijeme dogodi se, te Juda otide od braæe svoje i uvrati se kod nekoga Odolamejca, kojemu ime bješe Iras. ² I ondje vidje Juda kæer nekoga Hananejca, kojemu ime bješe Sava, i uze je i leže s njom; ³ I ona zatrudnje i rodi sina, kojemu nadjede ime Ir. ⁴ I opet zatrudnevši rodi sina, kojemu

nadjede ime Avnan. ⁵ I opet rodi sina, i nadjede mu ime Silom; a Juda bijaše u Hasvi kad ona toga rodi. ⁶ I Juda oženi prvenca svojega Ira djevojkom po imenu Tamarom. ⁷ Ali Ir prvenac Judin bješe nevaljao pred Gospodom, i ubi ga Gospod. ⁸ A Juda reče Avnanu: uđi k ženi brata svojega i oženi se njom na ime bratovo, da podigneš sjeme bratu svojemu. ⁹ A Avnan znajući da neće biti njegov porod, kad lijegaše sa ženom brata svojega prosipaše na zemlju, da ne rodi djece bratu svojemu. ¹⁰ Ali Gospodu ne bi milo što èinjaše, te ubi i njega. ¹¹ I Juda reče Tamari snasi svojoj: ostani udovicom u kući oca svojega dokle odraste Silom sin moj. Jer govoraše: da ne umre i on kao braća mu. I otide Tamara, i življaše u kući oca svojega. ¹² A kad prođe mnogo vremena, umrije kći Savina, žena Judina. I kad se Juda utješi, pođe u Tamnu k ljudima što mu strizijahu ovce, sam s Irasom prijateljem svojim Odolamejcem. ¹³ I javiše Tamari govoreći: eto svekar tvoj ide u Tamnu da striže ovce svoje. ¹⁴ A ona skide sa sebe udovičko ruho svoje, i uze pokrivalo i pokri lice, i sjede na raskršće na putu koji ide u Tamnu. Jer vidje da je Silom odrastao a nju još ne udaše za nj. ¹⁵ A Juda kad je vidje, pomisli da je kurva, jer bješe pokrila lice svoje. ¹⁶ Pa svrnu s puta k njoj i reče joj: pusti da legnem s tobom. Jer nije poznao da mu je snaha. A ona reče: šta ćeš mi dati da legneš sa mnom? ¹⁷ A on reče: poslaću ti jare iz stada. A ona mu reče: ali da mi daš zalog dokle ga ne pošlješ. ¹⁸ A on reče: kakav zalog da ti dam? A ona reče: eto, prsten i rubac, i štap što ti je u ruci. I on joj dade, te leže s njom, i ona zatrudnje od njega. ¹⁹ Poslije ustavši Tamara otide i skide pokrivalo sa sebe i obuče udovičko ruho. ²⁰ A Juda posla jare po prijatelju svom Odolamejcu da mu donese natrag od žene zalog. Ali je on ne naše. ²¹ Pa pitaše ljude po onom mjestu gdje je ona bila govoreći: gdje je ona kurva što je bila na raskršću na ovom putu? A oni rekoše: nije ovdje bilo kurve. ²² I vrati se k Judi i reče: ne našoh je, nego još rekoše mještani: nije ovdje bilo kurve. ²³ A Juda reče: neka joj, da se ne sramotimo; ja sam slao jare, ali je ti ne naše. ²⁴ A kad prođe do tri mjeseca dana, javiše Judi govoreći: Tamara snaha tvoja uèini preljubu, i evo zatrudnje od preljube. A Juda reče: izvedite je da se spali. ²⁵ A kad je povedoše, posla k svekru svojemu i poruèi: s èovjekom èije je ovo zatrudnjela sam. I reče: traži èiji je ovaj prsten i rubac i štap. ²⁶ A Juda pozna i reče: pravija je od mene, jer je ne dadoh sinu svojemu Silomu. I više ne leže s njom. ²⁷ A kad dođe vrijeme da rodi, a to blizanci u utrobi njezinoj. ²⁸ I kad se porađaše, jedno dijete pomoli ruku, a babica uze i veza mu crven konac oko ruke govoreći: ovaj je prvi. ²⁹ Ali on uvuèe ruku, i gle izađe brat njegov, a ona reče: kako prodrije? prodiranje neka ti bude. I nadjese mu ime Fares. ³⁰ A poslije izađe brat mu, kojemu oko ruke bijaše crveni konac, i nadjese mu ime Zara.

39 A Josifa odvedoše u Misir; i Petefrije dvoranin Faraonov, zapovjednik stražarski, èovjek Misirac, kupi ga od Ismailjaca, koji ga odvedoše onamo. ² I

Gospod bješe s Josifom, te bi srećan, i življaše u kući gospodara svojega Misirca. ³ I gospodar njegov vidje da je Gospod s njim i da sve što radi Gospod vodi u napredak u ruci njegovoj. ⁴ I Josif steèe milost u njega, i dvoraše ga; a najposlije postavi ga nad cijelijem domom svojim, i što god imaše njemu dade u ruke. ⁵ A kad ga postavi nad domom svojim i nad svijem što imaše, od tada Gospod blagoslovi dom toga Misirca radi Josifa; i blagoslov Gospodnji bješe na svemu što imaše u kući i u polju. ⁶ I ostavi u Josifovijem rukama sve što imaše, i ne razbiraše ni za što osim jela koje jeđашe. A Josif bijaše lijepa stasa i lijepa lica. ⁷ I dogodi se poslije, te se žena gospodara njegova zagleda u Josifa, i reče: lezi sa mnom. ⁸ A on ne htje, nego reče ženi gospodara svojega: eto gospodar moj ne razbira ni za što što je u kući, nego što god ima dade meni u ruke. ⁹ Ni sam nije veći od mene u ovoj kući, i ništa ne krije od mene osim tebe, jer si mu žena; pa kako bih uèinio tako grdno zlo i Bogu zgriješio? ¹⁰ I ona govoraše take rijeèi Josifu svaki dan, ali je ne posluša da legne s njom ni da se bavi kod nje. ¹¹ A jedan dan kad dođe Josif u kuću da radi svoj posao, a ne bješe nikoga od domašnjih u kući, ¹² Ona ga uhvati za haljinu govoreći: lezi sa mnom. Ali on ostaviv joj u rukama haljinu svoju pobježe i otide. ¹³ A kad ona vidje gdje joj ostavi u rukama haljinu svoju i pobježe, ¹⁴ Viknu èeljad svoju, i reče im govoreći: gledajte, doveo nam je èovjeka Jevrejina da nas sramoti; dođe k meni da legne sa mnom, a ja povikah iza glasa; ¹⁵ A on kad èu gdje vièem, ostavi haljinu svoju kod mene i pobježe i otide. ¹⁶ I ona ostavi haljinu njegovu kod sebe dok mu gospodar dođe kući. ¹⁷ A tada mu reče ovako govoreći: sluga Jevrejina, kojega si nam doveo, dođe k meni da me osramoti; ¹⁸ A ja povikah iza glasa, te on ostaviv haljinu svoju kod mene pobježe. ¹⁹ A kad gospodar njegov èu rijeèi žene svoje gdje mu reče: to mi je uèinio sluga tvoj, razgnjevi se vrlo. ²⁰ I gospodar Josifov uhvati ga, i baci ga u tamnicu, gdje ležahu sužnji carski; i bi ondje u tamnici. ²¹ Ali Gospod bješe s Josifom i raširi milost svoju nad njim i uèini te omilje tamnièaru. ²² I povjeri tamnièar Josifu sve sužnje u tamnici, i što je god trebalo ondje èiniti on uređivaše. ²³ I tamnièar ne nadgledaše ništa što bješe u Josifovoj ruci, jer Gospod bješe s njim; i što god èinjaše, Gospod vođaše u napredak.

40 Poslije toga dogodi se, te peharnik cara Misirskoga i hljebar skriviše gospodaru svojemu, caru Misirskom. ² I Faraon se razgnjevi na ta dva dvoranina, na starješinu nad peharnicima i na starješinu nad hljebarima; ³ I baci ih u tamnicu u kući zapovjednika stražarskoga, gdje Josif bješe sužanj. ⁴ A zapovjednik stražarski odredi im Josifa da ih služi; i bijahu dugo u tamnici. ⁵ I usniše san obojica u jednu noć, svaki po znaèenju svojega sna za sebe, i peharnik i hljebar cara Misirskoga, koji bijahu sužnji u tamnici. ⁶ I sjutradan kad dođe Josif k njima, pogleda ih, a oni bjehu vrlo neveseli. ⁷ Pa zapita dvorane Faraonove, koji bijahu sužnji s njim u kući gospodara

njegova, i reèe: što ste danas lica nevesela? ⁸ A oni mu rekoše: san usnismo obojica, a nema ko da nam kaže šta znaèe. A Josif im reèe: šta znaèe, nije li u Boga? ali pripovjedite mi. ⁹ I starješina nad peharnicima pripovjedi san svoj Josifu govoreæi: snih, a preda mnom èokot; ¹⁰ I na èokotu bjehu tri loze, i napupi i procvate, i grožde na njemu uzre; ¹¹ A u ruci mi bješe èaša Faraonova, te pobrah zrelo grožde i iscijedih ga u èašu Faraonovu, i dodadoh èašu Faraonu. ¹² A Josif mu reèe: ovo znaèi: tri su loze tri dana. ¹³ Još tri dana, i Faraon brojeæi svoje dvorane uzeæe i tebe, i opet te postaviti u predašnju službu, i opet æeš mu dodavati èašu kao i prede dok si mu bio peharnik. ¹⁴ Ali nemoj zaboraviti mene kad budeš u dobru, uèini milost i pomeni za me Faraonu, i izvadi me iz ove kuæe. ¹⁵ Jer su me ukrali iz zemlje Jevrejske, a ovdje nijesam ništa uèinio da me bace u ovu jamu. ¹⁶ A kad vidje starješina nad hljebarima kako lijepo kaza san, reèe Josifu: i ja snih, a meni na glavi tri kotarice bijele; ¹⁷ I u najgornjoj kotarici bijaše svakojakih kolaèa za Faraona, i ptice jeðahu iz kotarice na mojoj glavi. ¹⁸ A Josif odgovori i reèe: ovo znaèi: tri kotarice tri su dana. ¹⁹ Još tri dana, i Faraon brojeæi dvorane svoje izbacie te i objesie te na vješala, i ptice æe jesti s tebe meso. ²⁰ I kad dođe treæi dan, to bješe dan u koji se rodio Faraon, i uèini Faraon gozbu svima slugama svojim, i naiđe meðu slugama svojim na starješinu nad peharnicima i na starješinu nad hljebarima; ²¹ I povrati starješinu nad peharnicima u službu da dodaje èašu Faraonu; ²² A starješinu nad hljebarima objesi, kao što kaza Josif. ²³ I starješina nad peharnicima ne opomenu se Josifa, nego ga zaboravi.

41 A poslije dvije godine dana usni Faraon, a on stoji na jednoj rijeci. ² I gle, iz rijeke izađe sedam krava lijepijeh i debelijeh, i stadoše pasti po obali. ³ I gle, iza njih izađe iz rijeke sedam drugih krava, ružnijeh i mršavijeh, i stadoše pored onijeh krava na obali. ⁴ I ove krave ružne i mršave pojedoe onijeh sedam krava lijepijeh i debelijeh. U tom se probudi Faraon. ⁵ Pa opet zaspav usni drugom, a to sedam klasova izraste iz jednoga stabla jedrijeh i lijepijeh; ⁶ A iza njih iskljija sedam klasova malijeh i šturijeh; ⁷ Pa ovi klasovi mali pojedoe onijeh sedam velikijeh i jedrijeh. U tom se probudi Faraon i vidje da je san. ⁸ I kad bi ujutru, on se zabrinu u duhu, i poslav sazva sve gatare Misirske i sve mudarce, i pripovjedi im šta je snio; ali niko ne može kazati Faraonu šta znaèi. ⁹ Tada progovori starješina nad peharnicima Faraonu i reèe: danas se opomenuh grijeha svojega. ¹⁰ Kad se Faraon rasrdi na sluge svoje i baci u tamnicu u kuæi zapovjednika stražarskoga mene i starješinu nad hljebarima, ¹¹ Usnismo u jednu noæ ja i on, svaki za sebe po znaèenju sna svojega usnismo. ¹² A ondje bijaše s nama momèe Jevrejèe, sluga zapovjednika stražarskoga, i mi mu pripovjedismo sne, a on nam kaza šta èiji san znaèi. ¹³ I zbi se kako nam kaza: mene povrati Faraon u službu, a onoga objesi. ¹⁴ Tada Faraon posla po Josifa, i brže ga izvedoe iz tamnice, a on se

obrija i preobue se, te izađe pred Faraona. ¹⁵ A Faraon reèe Josifu: usnih san, pa mi niko ne umije da kaže šta znaèi; a za tebe èujem da umiješ kazivati sne. ¹⁶ A Josif odgovori Faraonu i reèe: to nije u mojoj vlasti, Bog æe javiti dobro Faraonu. ¹⁷ I reèe Faraon Josifu: usnih, a ja stojim kraj rijeke na obali. ¹⁸ I gle, iz rijeke izađe sedam krava debelijeh i lijepijeh, te stadoše pasti po obali. ¹⁹ I gle, iza njih izađe sedam drugih krava rðavijeh, i vrlo ružnijeh i mršavijeh, kakvijeh nijesam vidio u cijeloj zemlji Misirskoj. ²⁰ I ove krave mršave i ružne pojedoe onijeh sedam debelijeh, ²¹ I kad im biše u trbuhu, ne poznavao se da su im u trbuhu, nego opet bjehu onako ružne kao prije. U tom se probudih. ²² Pa opet usnih, a to sedam klasova izraste iz jednoga stabla jedrijeh i lijepijeh; ²³ A iza njih iskljija sedam malijeh, tankijeh i šturijeh. ²⁴ I ovi tanki klasovi proždriješe onijeh sedam lijepijeh. I ovo pripovjedih gatarima, ali mi nijedan ne zna kazati šta znaèi. ²⁵ A Josif reèe Faraonu: oba su sna Faraonova jednaka; Bog javlja Faraonu šta je naumio. ²⁶ Sedam lijepijeh krava jesu sedam godina, i sedam lijepijeh klasova jesu sedam godina; oba su sna jednaka. ²⁷ A sedam krava mršavijeh i ružnijeh, što izaðoe iza onijeh, jesu sedam godina; i sedam klasova sitnijeh i šturijeh bie sedam godina gladnijeh. ²⁸ To je što rekoh Faraonu: Bog kaže Faraonu šta je naumio. ²⁹ Evo doæi æe sedam godina vrlo rodnijeh svoj zemlji Misirskoj. ³⁰ A iza njih nastae sedam gladnijeh godina, gdje æe se zaboraviti sve obilje u zemlji Misirskoj, jer æe glad satrti zemlju, ³¹ Te se neæe znati to obilje u zemlji od gladi potonje, jer æe biti vrlo velika. ³² A što je dva puta zasopce Faraon snio, to je zato što je zacijelo Bog tako naumio, i naskoro æe to uèiniti Bog. ³³ Nego sada neka potraži Faraon èovjeka mudra i razumna, pa neka ga postavi nad zemljom Misirskom. ³⁴ I neka gleda Faraon da postavi starješine po zemlji, i pokupi petinu po zemlji Misirskoj za sedam rodnijeh godina; ³⁵ Neka skupljaju od svakoga žita za rodnijeh godina koje idu, i neka snesu pod ruku Faraonovu svakoga žita u sve gradove, i neka èuvaju, ³⁶ Da se nađe hrane zemlji za sedam godina gladnijeh, kad nastanu, da ne propadne zemlja od gladi. ³⁷ I ovo se uèini dobro Faraonu i svijem slugama njegovijem. ³⁸ I reèe Faraon slugama svojim: možemo li naæi èovjeka kakav je ovaj, u kojem bi bio duh Božji? ³⁹ Pa reèe Faraon Josifu: kad je tebi javio Bog sve ovo, nema nikoga tako mudra i razumna kao što si ti. ⁴⁰ Ti æeš biti nad domom mojim, i sav æe ti narod moj usta ljubiti; samo æu ovijem prijestolom biti veæi od tebe. ⁴¹ I još reèe Faraon Josifu: evo, postavljam te nad svom zemljom Misirskom. ⁴² I skide Faraon prsten s ruke svoje i metnu ga Josifu na ruku, i obuèe ga u haljine od tankoga platna, i objesi mu zlatnu verižicu o vratu, ⁴³ I posadi ga na kola koja bijahu druga za njegovijem, i zapovjedi da pred njim vièu: klanjajte se! i da ga je postavio nad svom zemljom Misirskom. ⁴⁴ I još reèe Faraon Josifu: ja sam Faraon, ali bez tebe neæe niko maæi ruke svoje ni noge svoje u svoj zemlji Misirskoj. ⁴⁵ I nadje Faraon

Josifu ime Psontomfanah, i oženi ga Asenetom kærju Potifere sveštenika Onskoga. I pođe Josif po zemlji Misirskoj. ⁴⁶ A bijaše Josifu trideset godina kad izađe pred Faraona cara Misirskoga. I otišav od Faraona obiđe svu zemlju Misirsku. ⁴⁷ I za sedam rodnijeh godina rodi zemlja svašta izobila. ⁴⁸ I stade Josif kupiti za tiješ sedam godina svakoga žita što bješe po zemlji Misirskoj, i snositi žito u gradove; u svaki grad snošaše žito s njiva koje bjehu oko njega. ⁴⁹ Tako nakupi Josif žita vrlo mnogo koliko je pijeska morskoga, tako da ga presta mjeriti, jer mu ne bješe broja. ⁵⁰ I dokle još ne nasto gladna godina, rodiše se Josifu dva sina, koje mu rodi Aseneta kæi Potifere sveštenika Onskoga. ⁵¹ I prvencu nadjede Josif ime Manasija, govoreæi: jer mi Bog dade da zaboravim svu muku svoju i sav dom oca svojega. ⁵² A drugome nadjede ime Jefrem, govoreæi: jer mi Bog dade da rastem u zemlji nevolje svoje. ⁵³ Ali prođe sedam godina rodnijeh u zemlji Misirskoj; ⁵⁴ I nasto sedam godina gladnijeh, kao što je Josif naprijed kazao. I bješe glad po svijem zemljama, a po svoj zemlji Misirskoj bješe hljeba. ⁵⁵ Ali najposlije nasto glad i po svoj zemlji Misirskoj, i narod povika k Faraonu za hljeb; a Faraon reèe svima Misircima: idite k Josifu, pa što vam on kaže ono èinite. ⁵⁶ I kad glad bješe po svoj zemlji, otvori Josif sve žitnice, i prodavaše Misircima. I glad posta vrlo velika u zemlji Misirskoj. ⁵⁷ I iz svijeh zemalja dolažahu u Misir k Josifu da kupuju; jer posta velika glad u svakoj zemlji.

42 A Jakov videæi da ima žita u Misiru, reèe sinovima svojim: šta gledate jedan na drugoga? ² I reèe: eto èujem da u Misiru ima žita; idite onamo te nam kupite otuda, da ostanemo živi i ne pomremo. ³ I desetorica braæe Josifove otidoše da kupe žita u Misiru. ⁴ A Venijamina brata Josifova ne pusti otac s braæom govoreæi: da ga ne bi zadesilo kakvo zlo. ⁵ I dođoše sinovi Izrailjevi da kupe žita s ostalima koji dolažahu; jer bješe glad u zemlji Hananskoj. ⁶ A Josif upravlaše zemljom, i prodavaše žito svemu narodu po zemlji. I braæa Josifova došavši pokloniše mu se licem do zemlje. ⁷ A Josif ugledav braæu svoju pozna ih; ali se uèini da ih ne poznaje, i oštro im progovori i reèe: odakle ste došli? A oni rekoše: iz zemlje Hananske, da kupimo hrane. ⁸ Josif dakle pozna braæu svoju; ali oni njega ne poznaše. ⁹ I opomenu se Josif sanova koje je snio za njih; i reèe im: vi ste uhode; došli ste da vidite gdje je zemlja slaba. ¹⁰ A oni mu rekoše: nijesmo, gospodaru; nego sluge tvoje dođoše da kupe hrane. ¹¹ Svi smo sinovi jednoga èovjeka, poštene ljudi, nigda nijesu sluge tvoje bile uhode. ¹² A on im reèe: nije istina, nego ste došli da vidite gdje je zemlja slaba. ¹³ A oni rekoše: nas je bilo dvanaest braæe, sluga tvojih, sinova jednoga èovjeka u zemlji Hananskoj; i eno, najmlaði je danas kod oca našega, a jednoga nema više. ¹⁴ A Josif im reèe: kažem ja da ste vi uhode. ¹⁵ Nego hoæu da se uvjerim ovako: tako živ bio Faraon, neæete izaæi odavde dokle ne dođe amo najmlaði brat vaš. ¹⁶ Pošljite jednoga između sebe neka dovede brata vašega, a vi æete ostati ovdje u tamnici, pa æu

vidjeti je li istina što govorite; inaèe ste uhode, tako živ bio Faraon! ¹⁷ I zatvori ih u tamnicu na tri dana. ¹⁸ A treæi dan reèe im Josif: ako ste radi životu, ovo uèinite, jer se ja Boga bojim: ¹⁹ Ako ste poštene ljudi, jedan brat između vas neka ostane u tamnici, a vi idite i odnesite žita koliko treba porodicama vašim. ²⁰ Pa onda dovedite k meni najmlaðega brata svojega da se posvjedoèe rijeèi vaše i da ne izginete. I oni uèiniše tako. ²¹ I rekoše jedan drugom: doista se ogriješimo o brata svojega, jer vidjesmo muku duše njegove kad nam se moljaše, pa ga se oglušismo; zato dođe na nas ova muka. ²² A Ruvim odgovori im govoreæi: nijesam li vam govorio: nemojte se griješiti o dijete? ali me ne poslušaste; i zato se evo traži od nas krv njegovu. ²³ A oni ne znadijahu da ih Josif razumije, jer se s njim razgovarahu preko tumaèa. ²⁴ A Josif okrete se od njih, i zaplaka se. Potom se opet okrete k njima, i progovori s njima, i uzev između njih Simeuna veza ga pred njima. ²⁵ I zapovjedi Josif da im naspu vreæe žita, pa i novce što je koji dao da metnu svakome u vreæu, i da im dadu brašljenice na put. I tako bi uèinjeno. ²⁶ I natovarivši žito svoje na magarce svoje otidoše. ²⁷ A jedan od njih otvoriv svoju vreæu da nahrani magarca svojega u jednoj gostionici, vidje novce svoje ozgo u vreæi. ²⁸ I reèe braæi svojoj: ja dobih natrag novce svoje, evo ih u mojoj vreæi. I zadrhta srce u njima i uplašiše se govoreæi jedan drugome: što nam to uèini Bog? ²⁹ I došavši k Jakovu ocu svojem u zemlju Hanansku, pripovjediše mu sve što im se dogodi, govoreæi: ³⁰ Oštro govoraše s nama èovjek, koji zapovijeda u ovoj zemlji, i doèeka nas kao uhode. ³¹ A kad mu rekosmo: mi smo poštene ljudi, nigda nijesmo bili uhode; ³² Bilo nas je dvanaest braæe, sinova oca našega; jednoga veæe nema, a najmlaði je danas kod oca našega u zemlji Hananskoj; ³³ Reèe nam èovjek, koji zapovijeda u ovoj zemlji: ovako æu doznati jeste li poštene ljudi: brata jednoga između sebe ostavite kod mene, a što vam treba za porodice vaše gladi radi, uzmite i idite. ³⁴ Poslije dovedite k meni brata svojega najmlaðega, da se uvjerim da nijeste uhode nego poštene ljudi; brata æu vam vratiti, i moæi æete trgovati po ovoj zemlji. ³⁵ A kad izruèivahu vreæe svoje, gle, svakome u vreæi bjehu u zavežljaju novci njegovi; i vidjevši zavežljaje novaca svojih uplašiše se i oni i otac im. ³⁶ I reèe im Jakov otac njihov: potrste mi djecu; Josifa nema, Simeuna nema, pa hoæete i Venijamina da uzmete; sve se skupilo na me. ³⁷ A Ruvim progovori i reèe ocu svojem: dva sina moja ubij, ako ti ga ne dovedem natrag; daj ga u moje ruke, i ja æu ti ga opet dovesti. ³⁸ A on reèe: neæe iæi sin moj s vama, jer je brat njegov umro i on osta sam, pa ako bi ga zadesilo kako zlo na putu na koji æete iæi, svalili biste me stara s tugom u grob.

43 Ali glad bješe vrlo velika u ovoj zemlji. ² Pa kad pojedoše žito koje bijahu donijeli iz Misira, reèe im otac: idite opet, i kupite nam malo hrane. ³ A Juda mu progovori i reèe: tvrdo nam se zarekao onaj èovjek govoreæi: neæete vidjeti lica mojega, ako ne bude s

vama brat vaš. ⁴ Ako æeš pustiti s nama brata našega, iæi æemo i kupiæemo ti hrane. ⁵ Ako li neæeš pustiti, neæemo iæi, jer nam je kazao onaj òovjek: neæete vidjeti lica mojega, ako ne bude s vama brat vaš. ⁶ A Izrailj reèe: što mi to zlo uèinite i kazaste òovjeku da imate još jednoga brata? ⁷ A oni rekoše: òovjek je potanko raspitivao za nas i za rod naš govoreæi: je li vam jošte živ otac? imate li još braæe? a mi mu odgovarasmò kako nas pitaše. Jesmo li mogli kako znati da æe kazati: dovedite brata svojega? ⁸ I reèe Juda Izrailju ocu svojemu: pusti dijete sa mnom, pa æemo se podignuti i otiaæi, da ostanemo živi i ne pomremo i mi i ti i naša djeca. ⁹ Ja ti se jamèim za nj, iz moje ga ruke išti; ako ti ga ne dovedem natrag i preda te ne stavim, da sam ti kriv dovijeka. ¹⁰ Da nijesmo toliko oklijevali, do sada bismo se dva puta vratili. ¹¹ Onda reèe Izrailj otac njihov: kad je tako, uèinite ovo: uzmite što najljepše ima u ovoj zemlji u svoje vreæe, i ponesite òovjeku onom dar: malo tamjana i malo meda, mirisava korijenja i smirne, urme i badema. ¹² A novaca ponesite dvojinom, i uzmite novce što bijahu ozgo u vreæama vašim i odnesite natrag, može biti da je pogrješka. ¹³ I uzmite brata svojega, pa ustanite i idite opet k onom òovjeku. ¹⁴ A Bog svemoguæi da vam da da naðete milost u onoga òovjeka, da vam pusti brata vašega drugoga i Venijamina; ako li ostanem bez djece, nek ostanem bez djece. ¹⁵ Tada uzevši dare i novaca dvojinom, uzevši i Venijamina, podigoše se i otidoše u Misir, i izaðoše pred Josifa. ¹⁶ A Josif kad vidje s njima Venijamina, reèe òovjeku koji upravljaše kuæom njegovom: odvedi ove ljude u kuæu, pa nakolji mesa i zgotovi, jer æe u podne sa mnom jesti ovi ljudi. ¹⁷ I uèini òovjek kako Josif reèe, i uvede ljude u kuæu Josifovu. ¹⁸ A oni se bojahu kad ih òovjek voðaše u kuæu Josifovu, i rekoše: za novce koji preðe bjehu metnuti u vreæe naše vodi nas, dokle smisli kako æe nas okriviti, da nas zarobi i uzme naše magarce. ¹⁹ Pa pristupivši k òovjeku koji upravljaše kuæom Josifovom, progovoriše mu na vratima kuænim, ²⁰ I rekoše: èuj, gospodaru; došli smo bili i preðe, i kupismo hrane; ²¹ Pa kad doðosmo u jednu gostionicu i otvorismo vreæe, a to novci svakoga nas bijahu ozgo u vreæi njegovoj, novci naši na mjeru; i evo smo ih donijeli natrag; ²² A druge smo novce donijeli da kupimo hrane; ne znamo ko nam metnu novce naše u vreæe. ²³ A on im reèe: budite mirni, ne bojte se; Bog vaš i Bog oca vašega metnuo je blago u vreæe vaše; novci su vaši bili u mene. I izvede im Simeuna. ²⁴ I uvede ih òovjek u kuæu Josifovu, i donese im vode te oprawe noge, i magarcima njihovijem položi. ²⁵ I pripraviše dar èekajuæi dokle doðe Josif u podne, jer èuše da æe oni ondje objedovati. ²⁶ I kad Josif doðe kuæi, iznesoše mu dar koji imahu kod sebe, i pokloniše mu se do zemlje. ²⁷ A on ih zapita kako su, i reèe: kako je otac vaš stari, za koga mi govoriste? je li jošte živ? ²⁸ A oni rekoše: dobro je sluga tvoj, otac naš; još je živ. I pokloniše mu se. ²⁹ A on pogledav vidje Venijamina brata svojega, sina matere svoje, i reèe: je

li vam to najmlaði brat vaš za kojega mi govoriste? I reèe: Bog da ti bude milostiv, sinko! ³⁰ A Josifu goraše srce od ljubavi prema bratu svojemu, te brže potraži gdje æe plakati, i ušav u jednu sobu plaka ondje.

³¹ Poslije umiv se izaðe, i ustežuæi se reèe: dajte objed.

³² I donesoše njemu napose, i njima napose, i Misircima koji objedovahu u njega napose, jer ne mogahu Misirci jesti s Jevrejima, jer je to neèisto Misircima. ³³ A sjeðahu pred njim stariji po starješinstvu svojem a mlaði po mladosti svojoj. I zgledahu se od èuda. ³⁴ I uzimajuæi jela ispred sebe slaše njima, i Venijaminu dopade pet puta više nego drugima. I piše i napiše se s njim.

44 I zapovjedi Josif òovjeku što upravljaše kuæom njegovom govoreæi: naspi ovijem ljudima u vreæe žita koliko mogu ponijeti, i svakome u vreæu metni ozgo novce njegove. ² I èašu moju, èašu srebrnu, metni najmlaðemu u vreæu ozgo i novce za njegovo žito. I uèini kako mu Josif reèe. ³ A ujutru kad svanu, otpustiše ljude s magarcima njihovijem. ⁴ A kad izaðoše iz mjesta i još ne bijahu daleko, reèe Josif òovjeku što upravljaše kuæom njegovom: ustani, idi brže za onijem ljudima, i kad ih stigneš reci im: zašto vraæate zlo za dobro? ⁵ Nije li to èaša iz koje pije moj gospodar? i neæe li po njoj zacijelo poznati kakvi ste? zlo ste radili što ste to uèinili. ⁶ I on ih stiže, i reèe im tako. ⁷ A oni mu rekoše: zašto govoriš, gospodaru, take rijeèi? Saèuvaj Bože da sluge tvoje uèine tako što! ⁸ Eno smo ti donijeli natrag iz zemlje Hananske novce koje naðosmo ozgo u vreæama svojim, pa kako bismo ukrali iz kuæe gospodara tvojega srebro ili zlato? ⁹ U kojega se između sluga tvojih naðe, onaj neka pogine, i svrh toga mi æemo biti robovi gospodaru mojemu. ¹⁰ A on reèe: neka bude kako rekoste; ali u koga se naðe, onaj da mi bude rob, a vi ostali neæete biti krivi. ¹¹ I brže poskidaše svi na zemlju vreæe svoje, i razdriješiše svaki svoju vreæu. ¹² A on stade tražiti poèev od najstarijega, i kad doðe na najmlaðega, naðe se èaša u vreæi Venijaminovoj. ¹³ Tada razdriješe haljine svoje, i natovarivši svaki svoj tovar na svojega magarca vratiše se u grad. ¹⁴ I doðe Juda s braæom svojom Josifu u kuæu, dok on još bijaše kod kuæe, i padoše pred njim na zemlju. ¹⁵ A Josif im reèe: šta ste to uèinili? zar nijeste znali da òovjek kao što sam ja može zacijelo doznati? ¹⁶ Tada reèe Juda: šta da ti reèemo, gospodaru? šta da govorimo? kako li da se pravdamo? Bog je otkrio zloèinstvo tvojih sluga. Evo, mi smo svi robovi tvoji, gospodaru, i mi i ovaj u koga se našla èaša. ¹⁷ A Josif reèe: Bože saèuvaj! neæu ja to; u koga se našla èaša on neka mi bude rob, a vi idite s mirom ocu svojemu. ¹⁸ Ali Juda pristupiv k njemu reèe: èuj me, gospodaru; dopusti da progovori sluga tvoj gospodaru svojemu, i neka se gnjev tvoj ne raspali na slugu tvojega, jer si ti kao sam Faraon. ¹⁹ Gospodar moj zapita sluge svoje govoreæi: imate li oca ili brata?

²⁰ A mi rekosmo gospodaru svojemu: imamo stara oca i brata najmlaðega, koji mu se rodi u starosti; a njegov je brat umro, i on osta sam od matere svoje, i otac ga

pazi. ²¹ A ti reèe slugama svojim: dovedite mi ga da ga vidim svojim oèima. ²² I rekosmo gospodaru svojemu: neæe moæi dijete ostaviti oca svojega; da ostavi oca svojega, odmah æe otac umrijeti. ²³ A ti reèe slugama svojim: ako ne doðe s vama brat vaš najmlaði, neæete više vidjeti lica mojega. ²⁴ A kad se vratismo k sluzi tvojemu a ocu mojemu, kazasmo mu rijeèi gospodara mojega. ²⁵ Poslije reèe nam otac: idite opet, kupite nam hrane. ²⁶ A mi rekosmo: ne možemo iæi, osim ako bude brat naš najmlaði s nama, onda æemo iæi, jer ne možemo vidjeti lica onoga èovjeka, ako ne bude s nama brat naš najmlaði. ²⁷ A sluga tvoj, otac moj, reèe nam: znate da mi je žena rodila dva sina. ²⁸ I jedan od njih otide od mene, i rekoh: zacijelo ga je raskinula zvjerk; i do sada ga ne vidjeh. ²⁹ Ako i ovoga odvedete od mene i zadesi ga kakvo zlo, svaliaæete me stara u grob s tugom. ³⁰ Pa sada da otidem k sluzi tvojemu, ocu svojemu, a ovo dijete da ne bude s nama, kako je duša onoga vezana za dušu ovoga, ³¹ Umrijeæe kad vidi da nema djeteta, te æe sluge tvoje svaliti staroga slugu tvojega a oca svojega s tugom u grob. ³² A tvoj se sluga podjemèio za dijete ocu svojemu rekav: ako ti ga ne dovedem natrag, da sam kriv ocu svojemu dovijeka. ³³ Zato neka sluga tvoj ostane mjesto djeteta da bude rob gospodaru mojemu a dijete neka ide s braæom svojom. ³⁴ Jer kako bih se vratio k ocu svojemu bez djeteta, da gledam jade koji bi mi oca zadesili?

45 Tada Josif ne moguæi se uzdržati pred ostalima koji stajahu oko njega, povika: izaðite svi napolje. Tako ne osta niko kod njega kad se Josif pokaza braæi svojoj. ² Pa briznu plakati tako da èuše Misirci, èu i dom Faraonov. ³ I reèe Josif braæi svojoj: ja sam Josif; je li mi otac još u životu? Ali mu braæa ne mogahu odgovoriti, jer se prepadoše od njega. ⁴ A Josif reèe braæi svojoj: pristupite bliže k meni. I pristupiše; a on reèe: ja sam Josif brat vaš, kojega prodadoste u Misir. ⁵ A sada nemojte žaliti niti se kajati što me prodadoste ovamo, jer Bog mene posla pred vama radi života vašega. ⁶ Jer je veæ dvije godine dana glad u zemlji, a biæe još pet godina, gdje neæe biti ni oranja ni žetve. ⁷ A Bog me posla pred vama, da vas saèuva na zemlji i da vam izbavi život izbavljanjem prevelikim. ⁸ I tako nijeste me vi opravili ovamo nego sam Bog, koji me postavi ocem Faraonu i gospodarem od svega doma njegov a i starješinom nad svom zemljom Misirskom. ⁹ Vratite se brže k ocu mojemu i kažite mu: ovako veli sin tvoj Josif: Bog me je postavio gospodarem svemu Misiru, hodi k meni, nemoj oklijevati. ¹⁰ Sjedjeæeš u zemlji Gesemskoj i biæeš blizu mene, ti i sinovi tvoji i sinovi sinova tvojih, i ovce tvoje i goveda tvoja i što je god tvoje. ¹¹ I ja æu te hraniti ondje, jer æe još pet godina biti glad, da ne pogineš od gladi ti i dom tvoj i što je god tvoje. ¹² A eto vidite oèima svojim, i brat moj Venijamin svojim oèima, da vam ja iz usta govorim. ¹³ Kažite ocu mojemu svu slavu koju u Misiru i što ste god vidjeli; pohodite i dovedite ovamo oca mojega. ¹⁴ Tada pade oko vrata Venijaminu

bratu svojemu i plaka. I Venijamin plaka o vratu njegovu. ¹⁵ I izljubi svu braæu svoju i isplaka se nad njima. Potom se braæa njegova razgovarahu s njim. ¹⁶ I èu se glas u kuæi Faraonovoj, i rekoše: doðoše braæa Josifu. I mило bi Faraonu i slugama njegovijem; ¹⁷ I reèe Faraon Josifu: kaži braæi svojoj: ovako uèinite: natovarite magarce svoje, pa idite i vratite se u zemlju Hanansku, ¹⁸ Pa uzmite oca svojega i èeljad svoju, i doðite k meni, i daæu vam najbolje što ima u zemlji Misirskoj, i ješæete najbolje obilje ove zemlje. ¹⁹ A ti im zapovjedi: ovako uèinite: uzmite sa sobom iz zemlje Misirske kola za djecu svoju i za žene svoje, i povežite oca svojega i doðite ovamo; ²⁰ A na pokuæstvo svoje ne gledajte, jer što ima najbolje u svoj zemlji Misirskoj vaše je. ²¹ I sinovi Izrailjevi uèiniše tako; i Josif im dade kola po zapovijesti Faraonovoj; dade im i brašljenice na put. ²² I svakome dade po dvoje haljine, a Venijaminu dade trista srebrnika i petore haljine. ²³ A ocu svojemu posla još deset magaraca natovarenijeh najljepšijeh stvari što ima u Misiru, i deset magarica natovarenijeh žita i hljeba i jestiva ocu na put. ²⁴ Tako opravi braæu svoju, i poðoše; i reèe im: nemojte se koristiti putem. ²⁵ Tako se vratiše iz Misira, i doðoše u zemlju Hanansku k Jakovu ocu svojemu. ²⁶ I javiše mu i rekoše: još je živ Josif, i zapovjeda nad svom zemljom Misirskom. A u njemu srce prenemože, jer im ne vjerovala. ²⁷ Ali kad mu kazaše sve rijeèi Josifove, koje im je Josif rekao, i vidje kola, koja posla Josif po oca, tada oživje duh Jakova oca njihova; ²⁸ I reèe Izrailj: dosta mi je kad je još živ sin moj Josif; idem da ga vidim dokle nijesam umro.

46 Tada poðe Izrailj sa svijem što imaše, i došav u Virsaveju prinese žrtvu Bogu oca svojega Isaka. ² I Bog reèe Izrailju noæu u utvari: Jakove! Jakove! A on odgovori: evo me. ³ I Bog mu reèe: ja sam Bog, Bog oca tvojega; ne boj se otiaæi u Misir; jer æu ondje naèiniti od tebe narod velik. ⁴ Ja æu iæi s tobom u Misir, i ja æu te odvesti onamo, i Josif æe metnuti ruku svoju na oèi tvoje. ⁵ I poðe Jakov od Virsaveje; i sinovi Izrailjevi posadiše Jakova oca svojega i djecu svoju i žene svoje na kola koja posla Faraon po nj. ⁶ I uzeše stoku svoju i blago svoje što bijahu stekli u zemlji Hananskoj; i doðoše u Misir Jakov i sva porodica njegov a. ⁷ Sinove svoje i sinove sinova svojih, kæeri svoje i kæeri sinova svojih, i svu porodicu svoju dovede sa sobom u Misir. ⁸ A ovo su imena djece Izrailjeve što doðoše u Misir: Jakov i sinovi njegovi. Prvenac Jakovljevi Ruvim; ⁹ I sinovi Ruvimovi: Enoh, Faluj, Esron i Harmija. ¹⁰ A sinovi Simeunovi: Jemuilo, Jamin, Aod, Jahin, Soar i Saul, sin jedne Hananejke. ¹¹ Sinovi Levijevi: Girson, Kat i Merarije. ¹² Sinovi Judini: Ir, Avnan, Silom, Fares i Zara; a umrli bjehu Ir i Avnan u zemlji Hananskoj, ali bijahu sinovi Faresovi Esrom i Jemuilo. ¹³ Sinovi Isaharovi: Tola, Fuva, Jov i Simron. ¹⁴ Sinovi Zavulonovi: Sered, Alon, i Ahojilo. ¹⁵ To su sinovi Lijini, koje rodi Jakovu u Padan-Aramu, i jošte Dina kæi njegov a. Svega duša, sinova njegovijeh i kæeri njegovijeh bješe trideset i tri. ¹⁶ Sinovi Gadovi: Sifon, Agije, Sunije, Esron, Irije,

Arodije i Arilije. ¹⁷ Sinovi Asirovi: Jemna, Jesva, Jesvija i Verija, i sestra njihova Sara. A sinovi Verijini Hovor i Melhilo. ¹⁸ To su sinovi Zelfe, koju dade Lavan Liji kæeri svojoj, i ona ih rodi Jakovu, šesnaest duša. ¹⁹ A sinovi Rahilje žene Jakovljeve: Josif i Venijamin. ²⁰ A Josifu se rodiše u Misiru od Asenete kæeri Potifere sveštenika Onskoga: Manasija i Jefrem. ²¹ A sinovi Venijaminovi: Vela, Veher, Asvil, Gira, Naman, Ihije, Ros, Mupim, Upim i Arad. ²² To su sinovi Rahiljini što se rodiše Jakovu, svega èetnaest duša. ²³ I sin Danov: Asom. ²⁴ A sinovi Neftalimovi: Asilo, Gunije, Jeser i Silim. ²⁵ To su sinovi Vale, koju dade Lavan Rahilji kæeri svojoj i ona ih rodi Jakovu; svega sedam duša. ²⁶ A svega duša što dođoše s Jakovom u Misir a izađoše od bedara njegovijeh, osim žena sinova Jakovljevijeh, svega duša bješe šezdeset i šest. ²⁷ I dva sina Josifova koji mu se rodiše u Misiru; svega dakle duša doma Jakovljeva, što dođoše u Misir, bješe sedamdeset. ²⁸ A Judu posla Jakov naprijed k Josifu, da mu javi da izađe preda nj u Gesem. I dođoše u zemlju Gesemsku. ²⁹ A Josif upreže u kola svoja, i izađe na susret Izrailju ocu svojemu u Gesem; i kad ga vidje Jakov, pade mu oko vrata, i plaka dugo o vratu njegovu. ³⁰ I reèe Izrailj Josifu: sada ne marim umrijeti kad sam te vidio da si jošte živ. ³¹ A Josif reèe braæi svojoj i domu oca svojega: idem da javim Faraonu; ali æu mu kazati: braæa moja i dom oca mojega iz zemlje Hananske dođoše k meni; ³² A ti su ljudi pastiri i svagda su se bavili oko stoke, i dovedoše ovce svoje i goveda svoja i što god imaju. ³³ A kad vas Faraon dozove, reæi æe vam: kakvu radnju radite? ³⁴ A vi kažite: pastiri su bile sluge tvoje od mladosti, i mi i stari naši; da biste ostali u zemlji Gesemskoj; jer su Misircima svi pastiri neèisti.

47 I otišav Josif javi Faraonu i reèe: otac moj i braæa moja s ovcama svojim i s govedima svojim i sa svijem što imaju dođoše iz zemlje Hananske, i evo ih u zemlji Gesemskoj. ² I uzev nekolicinu braæe svoje, pet ljudi, izvede ih pred Faraona. ³ A Faraon reèe braæi njegovoj: kakvu radnju radite? A oni rekoše Faraonu: pastiri su sluge tvoje, i mi i naši stari. ⁴ Još rekoše Faraonu: dođosmo da živimo kao došljaci u ovoj zemlji, jer nema paše za stoku tvojih sluga, jer je velika glad u zemlji Hananskoj; a sada dopusti da žive u zemlji Gesemskoj sluge tvoje. ⁵ A Faraon reèe Josifu: otac tvoj i braæa tvoja dođoše k tebi; ⁶ U tvojoj je vlasti zemlja Misirska; na najboljem mjestu u ovoj zemlji naseli oca svojega i braæu svoju, neka žive u zemlji Gesemskoj; i ako koje znaš između njih da su vrijedni ljudi, postavi ih nad mojom stokom. ⁷ Poslije dovede Josif i Jakova oca svojega i izvede ga pred Faraona, i blagoslovi Jakov Faraona. ⁸ A Faraon reèe Jakovu: koliko ti ima godina? ⁹ Odgovori Jakov Faraonu: meni ima sto i trideset godina, kako sam došljak. Malo je dana života mojega i zli su bili, niti stižu vijeka otaca mojih, koliko su oni živjeli. ¹⁰ I blagosloviv Jakov Faraona otide od Faraona. ¹¹ A Josif naseli oca svojega i braæu svoju, i dade im dobro u zemlji Misirskoj na najboljem mjestu te

zemlje, u zemlji Rameskoj, kao što zapovjedi Faraon. ¹² I hranjaše Josif hljebom oca svojega i braæu svoju i sav dom oca svojega do najmanjega. ¹³ Ali nesta hljeba u svoj zemlji, jer glad bijaše vrlo velika, i uzmuèi se zemlja Misirska i zemlja Hananska od gladi. ¹⁴ I pokupi Josif sve novce što se nalažahu po zemlji Misirskoj i po zemlji Hananskoj za žito koje kupovahu, i slagaše novce u kuæu Faraonovu. ¹⁵ A kad nesta novaca u zemlji Misirskoj i u zemlji Hananskoj, stadoše svi Misirci dolaziti k Josifu govoreæi: daj nam hljeba; zašto da mremo kod tebe, što novaca nema? ¹⁶ A Josif im govoraše: dajte stoku svoju, pa æu vam dati hljeba za stoku, kad je nestalo novaca. ¹⁷ I dovođahu stoku svoju k Josifu, i Josif im davaše hljeba za konje i za ovce i za goveda i za magarce. Tako ih prehrani onu godinu hljebom za svu stoku njihovu. ¹⁸ A kad prođe ona godina, stadoše opet dolaziti k njemu druge godine govoreæi: ne možemo tajiti od gospodara svojega, ali je novaca nestalo, i stoka koju imasmo u našega je gospodara; i nije ostalo ništa da donesemo gospodaru svojemu osim tjelesa naših i njiva naših. ¹⁹ Zašto da mremo na tvoje oèi? evo i nas i naših njiva; kupi nas i njive naše za hljeb, da s njivama svojim budemo robovi Faraonu, i daj žita da ostanemo živi i ne pomremo i da zemlja ne opusti. ²⁰ Tako pokupova Josif Faraonu sve njive u Misiru, jer Misirci prodavahu svaki svoju njivu, kad glad uze jako mah među njima. I zemlja posta Faraonova. ²¹ A narod preseli u gradove od jednoga kraja Misira do drugoga. ²² Samo ne kupi svešteneèkih njiva; jer Faraon odredi dio sveštenicima, i hranjahu se od svojega dijela, koji im dade Faraon, te ne prodaše svojih njiva. ²³ A Josif reèe narodu: evo kupih danas vas i njive vaše Faraonu; evo vam sjemena, pa zasijte njive. ²⁴ A što bude roda, daæete peto Faraonu, a èetiri dijela neka budu vama za sjeme po njivama i za hranu vama i onijema koji su po kuæama vašim i za hranu djeci vašoj. ²⁵ A oni rekoše: ti si nam život saèuvao; neka nađemo milost pred gospodarem svojim da budemo robovi Faraonu. ²⁶ I postavi Josif zakon do današnjega dana za njive Misirske da se daje peto Faraonu; samo njive svešteneèke ne postaše Faraonove. ²⁷ A djeca Izrailjeva življahu u zemlji Misirskoj u kraju Gesemskom, i držahu ga, i narodiše se i namnožiše se veoma. ²⁸ I Jakov poživje u zemlji Misirskoj sedamnaest godina; a svega bi Jakovu sto i èetrdeset i sedam godina. ²⁹ A kad se približi vrijeme Izrailju da umre, dozva sina svojega Josifa, i reèe mu: ako sam našao milost pred tobom, metni ruku svoju pod stegno moje, i uèini mi milost i vjeru, nemoj me pogrepsti u Misiru; ³⁰ Nego neka ležim kod otaca svojih; i ti me odnesi iz Misira i pogrebi me u grobu njihovu. A on reèe: uèiniæu kako si kazao. ³¹ I reèe mu Jakov: zakuni mi se. I on mu se zakle. I pokloni se Izrailj preko uzglavlja od odra svojega.

48 Poslije javiše Josifu: eno, otac ti je bolestan. A on povede sa sobom dva sina svoja, Manasiju i Jefrema. ² I javiše Jakovu i rekoše: evo sin tvoj Josif ide k tebi. A Izrailj se okrijepi, te sjede na postelji svojoj. ³ I

reèe Jakov Josifu: Bog svemoguæi javi se meni u Luzu u zemlji Hananskoj, i blagoslovi me; ⁴ I reèe mi: uèiniæu te da narasteš i namnožiš se; i uèiniæu od tebe mnoštvo naroda, i daæu zemlju ovu sjemenu tvojemu nakon tebe da je njihova dovijeka. ⁵ Sada dakle dva sina tvoja, što ti se rodiše u zemlji Misirskoj prije nego dođoh k tebi u Misir, moji su, Jefrem i Manasija kao Ruvim i Simeun neka budu moji. ⁶ A djeca koju rodiš poslije njih, neka budu tvoja i neka se po imenu braæe svoje zovu u našljedstvu svojem. ⁷ Jer kad se vratih iz Padana, umrije mi Rahilja u zemlji Hananskoj na putu, kad bješe još malo do Efrate; i pogreboh je na putu u Efratu, a to je Vitlejem. ⁸ A vidjev Izrailj sinove Josifove, reèe: ko su ovi? ⁹ A Josif reèe ocu svojem: moji sinovi, koje mi Bog dade ovdje. A on reèe: dovedi ih k meni, da ih blagoslovim. ¹⁰ A oèi bjehu Izrailju otežale od starosti, te ne mogaše dobro vidjeti. A kad mu ih privede, cjeliva ih i zagrli. ¹¹ I reèe Izrailj Josifu: nijesam mislio da æu vidjeti lice tvoje; a gle, Bog mi dade da vidim i porod tvoj. ¹² A Josif odmaèe ih od koljena njegovijeh i pokloni se licem do zemlje. ¹³ Pa ih uze Josif obojicu, Jefrema sebi s desne strane a Izrailju s lijeve, Manasiju pak sebi s lijeve strane a Izrailju s desne; i tako ih primaèe k njemu. ¹⁴ A Izrailj pruživ desnu ruku svoju metnu je na glavu Jefremu mlaðemu, a lijevu na glavu Manasiji, tako namjestiv ruke navlaš, ako i jest Manasija bio prvenac. ¹⁵ I blagoslovi Josifa govoreæi: Bog, kojemu su svagda ugaðali oci moji Avram i Isak, Bog, koji me je hranio otkako sam postao do današnjega dana, ¹⁶ Anðeo, koji me je izbavljao od svakoga zla, da blagoslovi djecu ovu, i da se po mojemu imenu i po imenu otaca mojih Avrama i Isaka prozovu, i da se kao ribe namnože na zemlji! ¹⁷ A Josif kad vidje gdje otac metnu desnu ruku svoju na glavu Jefremu, ne bi mu milo, pa uhvati za ruku oca svojega da je premjesti s glave Jefremove na glavu Manasijinu. ¹⁸ I reèe Josif ocu svojem: ne tako, oèe; ovo je prvenac, metni desnicu njemu na glavu. ¹⁹ Ali otac njegov ne htje, nego reèe: znam, sine, znam; i od njega æe postati narod, i on æe biti velik; ali æe mlaði brat njegov biti veæi od njega, i sjeme æe njegovo biti veliko mnoštvo naroda. ²⁰ I blagoslovi ih u onaj dan i reèe: tobom æe Izrailj blagosiljati govoreæi: Bog da te uèini kao Jefrema i kao Manasiju. Tako postavi Jefrema pred Manasiju. ²¹ Poslije reèe Izrailj Josifu: evo ja æu skoro umrijeti; ali æe Bog biti s vama i odvešæe vas opet u zemlju otaca vaših. ²² I ja ti dajem jedan dio više nego braæi tvojoj, koji uzeh iz ruku Amorejskih maèem svojim i lukom svojim.

49 Poslije sazva Jakov sinove svoje i reèe: skupite se da vam javim šta æe vam biti do pošljedka.

² Skupite se i poslušajte, sinovi Jakovljevi, poslušajte Izrailja oca svojega. ³ Ruvime, ti si prvenac moj, krjepost moja i poèetak sile moje; prvi gospodstvom i prvi snagom. ⁴ Navro si kao voda; neæeš biti prvi; jer si stao na postelju oca svojega i oskvrnio je legav na nju. ⁵ Simeun i Levije, braæa, maèevi su im oružje nepravdi. ⁶ U tajne njihove da ne ulazi duša moja, sa zborom

njihovijem da se ne sastavlja slava moja; jer u gnjevu svojem pobiše ljude, i za svoje veselje pokidaše volove. ⁷ Proklet da je gnjev njihov, što bješe nagao, i ljutina njihova, što bješe žestoka; razdijeliæu ih po Jakovu, i rasuæu ih po Izrailju. ⁸ Juda, tebe æe hvaliti braæa tvoja, a ruka æe ti biti za vratom neprijateljima tvojim, i klanjaæe ti se sinovi oca tvojega. ⁹ Lavieæu Juda! s plijena si se vratio, sine moj; spusti se i leže kao lav i kao ljuti lav; ko æe ga probuditi? ¹⁰ Palica vladalaèka neæe se odvojiti od Jude niti od nogu njegovijeh onaj koji postavlja zakon, dokle ne dođe onaj kome pripada, i njemu æe se pokoravati narodi. ¹¹ Veže za èokot magare svoje, i za plemenitu lozu mlade od magarice svoje; u vinu pere haljinu svoju i ogrtaè svoj u soku od grožða. ¹² Oèi mu se crvene od vina i zubi bijele od mlijeka. ¹³ Zavulon æe živjeti pokraj mora i gdje pristaju laðe, a meða æe mu biti do Sidona. ¹⁴ Isahar je magarac jak u kostima, koji leži u toru, ¹⁵ I vidjev da je poèivanje dobro i da je zemlja mila, sagnuæe ramena svoja da nosi, i plaæaæe danak. ¹⁶ Dan æe suditi svojem narodu, kao jedno između plemena Izrailjevih. ¹⁷ Dan æe biti zmija na putu i guja na stazi, koja ujeda konja za kièicu, te pada konjik nauznako. ¹⁸ Gospode, tebe èekam da me izbaviš. ¹⁹ A Gad, njega æe vojska svladati; ali æe najposlije on nadvladati. ²⁰ U Asira æe biti obilata hrana, i on æe davati slasti carske. ²¹ Neftalim je košuta puštena, i govoriæe lijepe rijeèi. ²² Josif je rodna grana, rodna grana kraj izvora, kojoj se ogranci raširiše svrh zida. ²³ Ako ga i ucvijeliše ljuto i strijeljaše na nj, i biše mu neprijatelji strijelci, ²⁴ Opet osta jak luk njegov i ojaèaše mišice ruku njegovijeh od ruku jakoga Boga Jakovljeva, odakle posta pastir, kamen Izrailju, ²⁵ Od silnoga Boga oca tvojega, koji æe ti pomagati, i od svemoguæega, koji æe te blagosloviti blagoslovima ozgo s neba, blagoslovima ozdo iz bezdana, blagoslovima od dojaka i od materice. ²⁶ Blagoslovi oca tvojega nadvisiše blagoslove mojih starijih svrh brda vjeènijeh, neka budu nad glavom Josifovom i nad tjemenu odvojenoga između braæe. ²⁷ Venijamin je vuk grabljiv, jutrom jede lov, a veèerom dijeli plijen. ²⁸ Ovo su dvanaest plemena Izrailjevih, i ovo im otac izgovori kad ih blagoslovi, svako blagoslovom njegovijem blagoslovi ih. ²⁹ Potom im zapovjedi i reèe im: kad se priberem k rodu svojem, pogrebite me kod otaca mojih u peæini koja je na njivi Efrona Hetejina, ³⁰ U peæini koja je na njivi Makpelskoj prema Mamriji u zemlji Hananskoj, koju kupi Avram s njivom u Efrona Hetejina da ima svoj grob. ³¹ Ondje pogreboše Avrama i Saru ženu njegovu, ondje pogreboše Isaka i Reveku ženu njegovu, i ondje pogreboh Liju. ³² A kupljena je njiva i peæina na njoj u sinova Hetovijeh. ³³ A kad izgovori Jakov zapovjesti sinovima svojim, diže noge svoje na postelju, i umrije, i pribran bi k rodu svojem.

50 Tada Josif pade na lice ocu svojem, i plaka nad njim cjelujuæi ga. ² I zapovjedi Josif slugama svojim ljekarima da mirisima pomažu oca njegovu; i ljekari pomazaše mirisima Izrailja. ³ I navrši mu se

èetrdeset dana, jer toliko dana treba onijem koje pomažu mirisima; i plakaše za njim Misirci sedamdeset dana. ⁴ A kad prođoše žalosni dani, reèe Josif domašnjima Faraonovijem govoreæi: ako sam našao milost pred vama, govorite Faraonu i recite: ⁵ Otac me je moj zakleo govoreæi: evo, ja æu skoro umrijeti; u grobu mojem, koji iskopah u zemlji Hananskoj, ondje me pogrebi. Pa sada da idem da pogrebem oca svojega, a poslije æu opet doæi. ⁶ A Faraon mu reèe: idi, pogrebi oca svojega kako te je zakleo. ⁷ I otide Josif da pogrebe oca svojega; i s njim pođoše sve sluge Faraonove, starješine od doma njegovog i sve starješine od zemlje Misirske, ⁸ I sav dom Josifov i braæa njegovog i dom oca njegovog; samo djecu svoju i ovce svoje i goveda svoja ostaviše u zemlji Gesemskoj. ⁹ A pođe s njim i kola i konjika toliko da bješe vojska vrlo velika. ¹⁰ A kad dođoše na gumnu Atadovu, koje je s onu stranu Jordana, plakaše ondje mnogo i vrlo tužno; i Josif uèini žalost za ocem svojim za sedam dana. ¹¹ A ljudi iz one zemlje, Hananejci, kad vidješe plaè na gumnu Atadovu, rekoše: u velikoj su žalosti Misirci. Zato prozvaše ono mjesto s onu stranu Jordana žalost Misirska. ¹² I uèiniše mu sinovi njegovi kako im bješe zapovjedio. ¹³ Odnesoše ga sinovi njegovi u zemlju Hanansku, i pogreboše ga u peæini na njivi Makpelskoj, koju kupi Avram da ima svoj grob u Efrona Hetejina prema Mamriji. ¹⁴ I pogrebavši oca

svojega vrati se Josif u Misir i braæa njegovog i svi koji bijahu izašli s njim da pogrebu oca njegovog. ¹⁵ A braæa Josifova videæi gdje im otac umrije, rekoše: može biti da se Josif srdi na nas, pa æe nam se osvetiti za sve zlo što mu uèinismo. ¹⁶ Zato poruèiše Josifu: otac tvoj zapovjedi na smrti i reèe: ¹⁷ Ovako kažite Josifu: molim te, oprosti braæi svojoj bezakonje i grijeh, što ti pakostiše; sada oprosti bezakonje slugama Boga oca tvojega. A Josif zaplaka se kad mu to rekoše. ¹⁸ Poslije dođoše i braæa njegovog i padoše pred njim i rekoše: evo smo sluge tvoje. ¹⁹ A Josif im reèe: ne bojte se, zar sam ja mjesto Boga? ²⁰ Vi ste mislili zlo po me, ali je Bog mislio dobro, da uèini što se danas zbiva, da se saèuva u životu mnogi narod. ²¹ Ne bojte se dakle; ja æu hraniti vas i vašu djecu. Tako ih utješi i oslobodi. ²² Tako življaše Josif u Misiru s domom oca svojega, i poživje sto i deset godina. ²³ I vidje Josif sinove Jefremove do treæega koljena; i sinovi Mahira sina Manasijina rodiše se i odrastoše na koljenima Josifovijem. ²⁴ I reèe Josif braæi svojoj: ja æu skoro umrijeti; ali æe vas zacijelo Bog pohoditi, i izvešæe vas iz ove zemlje u zemlju za koju se zakleo Avramu, Isaku i Jakovu. ²⁵ I zakle Josif sinove Izrailjeve i reèe: zaista æe vas pohoditi Bog; a vi onda odnesite kosti moje odavde. ²⁶ Potom umrije Josif, a bješe mu sto i deset godina; i pomazavši ga mirisima metnuše ga u kovæg u Misiru.

Izlazak

1 Ovo su imena sinova Izrailjevijeh koji dođoše u Misir, dođoše s Jakovom, svaki sa svojom porodicom: ² Ruvim, Simeun, Levije i Juda, ³ Isahar, Zavulon i Venijamin, ⁴ Dan i Neftalim, Gad i Asir. ⁵ A svega bijaše ih od bedara Jakovljevijeh sedamdeset duša s Josifom, koji bješe u Misiru. ⁶ A Josif umrije i sva braæa njegova i sav onaj naraštaj. ⁷ I sinovi Izrailjevi narodiše se i umnožiše se, i napredovaše i osiliše veoma, da ih se zemlja napuni. ⁸ Tada nasta nov car u Misiru, koji ne znadijaše za Josifa; ⁹ I reèe narodu svojemu: gle, narod sinova Izrailjevijeh veæi je i silniji od nas. ¹⁰ Nego hajde mudro da postupamo s njima, da se ne množe, i kad nastane rat da ne pristanu s neprijateljima našim i ne udare na nas i ne otidu iz zemlje. ¹¹ I postaviše nad njima nastojnike da ih muèe teškim poslovima; i graðaše narod Izrailjev Faraonu gradove Pitom i Ramesu. ¹² Ali što ga više muèahu to se više množaše i napredovaše, da se grožahu od sinova Izrailjevijeh. ¹³ I žestoko nagonjahu Misirci sinove Izrailjeve na poslove, ¹⁴ I zagrèivahu im život teškim poslovima, blatom i opekama i svakim radom u polju, i svakim drugim poslom, na koji ih žestoko nagonjahu. ¹⁵ I još zapovjedi car Misirski babicama Jevrejskim, od kojih jednoj bješe ime Sefora a drugoj Fuva, ¹⁶ I reèe: kad babièite Jevrejke, i u poroðaju vidite da je muško, ubijte ga, a kad bude žensko, nek ostane živo. ¹⁷ Ali se babice bojahu Boga, i ne èinjahu kako im reèe car Misirski, nego ostavljahu djecu u životu. ¹⁸ A car Misirski dozva babice, i reèe im: zašto to èinite, te ostavljate u životu mušku djecu? ¹⁹ A babice rekoše Faraonu: Jevrejke nisu kao žene Misirke; jaèe su; dok im dođe babica, one veæ rode. ²⁰ I Bog uèini dobro babicama; i narod se umnoži i osili veoma; ²¹ I što se babice bojahu Boga, naèini im kuæe. ²² Tada zapovjedi Faraon svemu narodu svojemu govoreæi: svakoga sina koji se rodi bacite u vodu, a kæeri sve ostavljajte u životu.

2 A neko od plemena Levijeva otide i oženi se kæerju Levijevom. ² I ona zatrudnje i rodi sina; i videæi ga lijepa krijaše ga tri mjeseca. ³ A kad ga ne može više kriti, uze kovèežiaè od site, i obli ga smolom i paklinom, i metnu dijete u nj, i odnese ga u trsku kraj rijeke. ⁴ A sestra njegova stade podalje da vidi šta æe biti od njega. ⁵ A kæi Faraonova dođe da se kupa u rijeci, i djevojke njezine hodahu kraj rijeke; i ona ugleda kovèežiaè u trsci, i posla dvorkinju svoju te ga izvadi. ⁶ A kad otvori, vidje dijete, i gle, dijete plakaše; i sažali joj se, i reèe: to je Jevrejsko dijete. ⁷ Tada reèe sestra njegova kæeri Faraonovoj: hoæeš li da idem da

ti dozovem dojkinju Jevrejku, da ti doji dijete? ⁸ A kæi Faraonova reèe joj: idi. I otide djevojèica, i dozva mater djetinju. ⁹ I kæi Faraonova reèe joj: uzmi ovo dijete, i odoj mi ga, a ja æu ti platiti. I uze žena dijete i odoji ga. ¹⁰ A kad dijete odraste, odvede ga ka kæeri Faraonovoj, a ona ga posini; i nadjede mu ime Mojsije govoreæi: jer ga iz vode izvadih. ¹¹ I kad Mojsije bijaše velik, izide k braæi svojoj, i gledaše nevolju njihovu. I vidje gdje nekakav Misirac bije èovjeka Jevrejina između braæe njegove. ¹² I obazrev se i tamo i amo, kad vidje da nema nikoga, ubi Misirca, i zakopa ga u pijesak. ¹³ I sjutradan izide opet, a to se dva Jevrejina svaðahu, i reèe onomu koji èinjaše krivo: zašto biješ bližnjega svojega? ¹⁴ A on reèe: ko je tebe postavio knezom i sudijom nad nama? hoæeš li da me ubiješ kao što si ubio Misirca? Tada se Mojsije uplaši i reèe: zaista se doznalo. ¹⁵ I Faraon èuv za to tražaše da pogubi Mojsija. Ali Mojsije pobježe od Faraona i dođe u zemlju Madijamsku, i sjede kod jednoga studenca. ¹⁶ A sveštenik Madijamski imaše sedam kæeri, i one dođoše i stadoše zahvatati vodu i naljevati u pojila da napoje stado oca svojega. ¹⁷ A dođoše pastiri, i otjeraše ih; a Mojsije usta i odbrani ih, i napoji im stado. ¹⁸ I one se vratiše k ocu svojemu Raguilu; a on reèe: što se danas tako brzo vratiste? ¹⁹ A one rekoše: jedan Misirac odbrani nas od pastira, i nali nam i napoji stado. ²⁰ A on reèe kæerima svojim: pa gdje je? zašto ostaviste toga èovjeka? zovite ga da jede. ²¹ I Mojsije se skloni da živi kod onoga èovjeka, i on dade Mojsiju kæer svoju Seforu. ²² I ona rodi sina, i on mu nadjede ime Girsam, jer sam, reèe, došljak u zemlji tuðoj. ²³ A poslije mnogo vremena umrije car Misirski; i uzdisahu od nevolje sinovi Izrailjevi i vikahu; i vika njihova radi nevolje dođe do Boga. ²⁴ I Bog èu uzdisanje njihovo, i opomenu se Bog zavjeta svojega s Avramom, s Isakom i s Jakovom. ²⁵ I pogleda Bog na sinove Izrailjeve, i vidje ih.

3 A Mojsije pasijaše stado Jotoru tastu svojemu, svešteniku Madijamskomu, i odvede stado preko pustinje, i dođe na goru Božiju Horiv. ² I javi mu se anđeo Gospodnji u plamenu ognjenom iz kupine. I pogleda, a to kupina ognjem gori a ne sagorijeva. ³ I Mojsije reèe: idem da vidim tu otvaru veliku, zašto ne sagorijeva kupina. ⁴ A Gospod kad ga vidje gdje ide da vidi, viknu ga Bog iz kupine, i reèe: Mojsije! Mojsije! A on odgovori: evo me. ⁵ A Bog reèe: ne idi ovamo. Izuj obuæu svoju s nogu svojih, jer je mjesto gdje stojiš sveta zemlja. ⁶ Još reèe: ja sam Bog oca tvajega, Bog Avramov, Bog Isakov i Bog Jakovljevi. A Mojsije zakloni

lice svoje, jer ga strah bijaše gledati u Boga. ⁷I reèe Gospod: dobro vidjeh nevolju naroda svojega u Misiru, i èuh viku njegovu od zla koje mu èine nastojnici, jer poznah muku njegovu. ⁸I siðoh da ga izbavim iz ruku Misirskih, i da ga izvedem iz one zemlje u zemlju dobru i prostranu, u zemlju gdje mlijeko i med teèe, na mjesto gdje su Hananeji i Heteji i Amoreji i Ferezeji i Jevеji i Jevuseji. ⁹I sada evo vika sinova Izrailjevijeh dođe preda me, i vidjeh muku, kojom ih muèe Misirci. ¹⁰Sada hajde da te pošljem k Faraonu, da izvedeš narod moj, sinove Izrailjeve, iz Misira. ¹¹A Mojsije reèe Bogu: ko sam ja da idem k Faraonu i da izvedem sinove Izrailjeve iz Misira? ¹²A Bog mu reèe: ja æu biti s tobom, i ovo neka ti bude znak da sam te ja poslao: kad izvedeš narod iz Misira, služiæete Bogu na ovoj gori. ¹³A Mojsije reèe Bogu: evo, kad otidem k sinovima Izrailjevijem, pa im reèem: Bog otaca vaših posla me k vama, ako mi reku: kako mu je ime? šta æu im kazati? ¹⁴A Gospod reèe Mojsiju: ja sam onaj što jest. I reèe: tako æeš kazati sinovima Izrailjevijem: koji jest, on me posla k vama. ¹⁵I opet reèe Bog Mojsiju: ovako kaži sinovima Izrailjevijem: Gospod Bog otaca vaših, Bog Avramov, Bog Isakov i Bog Jakovljevi posla me k vama; to je ime moje do vijeka, i to je spomen moj od koljena na koljeno. ¹⁶Idi, i skupi starješine Izrailjske, pa im reci: Gospod Bog otaca vaših javi mi se, Bog Avramov, Isakov i Jakovljevi, govoreæi: doista obidoh vas, i vidjeh kako vam je u Misiru. ¹⁷Pa rekoh: izvešæu vas iz nevolje Misirske u zemlju Hananejsku i Hetejsku i Amorejsku i Ferezejsku i Jevеjsku i Jevusejsku, u zemlju gdje teèe mlijeko i med. ¹⁸I oni æe poslušati glas tvoj; pa æeš ti i starješine Izrailjske otiaèi k caru Misirskom, i reæi æete mu: Gospod Bog Jevrejski srete nas, pa ti se molimo da izidemo tri dana hoda u pustinju da prinesemo žrtvu Gospodu Bogu svojemu. ¹⁹A ja znam da vam neæe dopustiti car Misirski da izidete bez ruke krjepke. ²⁰Ali æu pružiti ruku svoju, i udariæu Misir svijem èudesima svojim, koja æu uèiniti u njemu: i poslije æe vas pustiti. ²¹I uèiniæu da narod nađe ljubav u Misiraca, pa kad poðete, neæete poæi prazni; ²²Nego æe svaka žena zaikati u susjede svoje i u domaæice svoje nakita srebrnoga i nakita zlatnoga i haljina; i metnuæete na sinove svoje i na kæeri svoje, i oplijenizæete Misir.

4 A Mojsije odgovori i reèe: ali neæe mi vjerovati ni poslušati glasa mojega; jer æe reæi: nije ti se Gospod javio. ²A Gospod mu reèe: šta ti je to u ruci? A on odgovori: štap. ³A Bog mu reèe: baci ga na zemlju. I baci ga na zemlju, a on posta zmija. I Mojsije pobježe od nje. ⁴A Gospod reèe Mojsiju: pruži ruku svoju, pa je uhvati za rep. I pruži ruku svoju, i uhvati je, i opet posta štap u ruci njegovoj. ⁵To uèini, reèe Bog, da vjeruju da ti se javio Gospod Bog otaca njihovijeh, Bog Avramov, Bog Isakov i Bog Jakovljevi. ⁶I opet mu reèe Gospod: turi sada ruku svoju u njedra svoja. I on turi ruku svoju u njedra svoja; a kad je izvadi iz njedara, a to ruka mu gubava, bijela kao snijeg. ⁷A Bog mu reèe: turi opet ruku svoju u njedra svoja. I opet turi ruku

svoju u njedra svoja; a kad je izvadi iz njedara, a to opet postala kao i ostalo tijelo njegovu. ⁸Tako, reèe Bog, ako ti ne uzvjeruju i ne poslušaju glasa tvojega za prvi znak, poslušazæe za drugi znak. ⁹Ako li ne uzvjeruju ni za ta dva znaka i ne poslušaju glasa tvojega, a ti zahvati vode iz rijeke, i proliz na zemlju, i pretvoriæe se voda koju zahvatiš iz rijeke, i provræi æe se u krv na zemlji. ¹⁰A Mojsije reèe Gospodu: molim ti se, Gospode, nijesam rjeèit èovjek, niti sam prije bio niti sam otkako si progovorio sa slugom svojim, nego sam sporijeh usta i spora jezika. ¹¹A Gospod mu reèe: ko je dao usta èovjeku? ili ko može stvoriti nijema ili gluha ili okata ili slijepa? zar ne ja, Gospod? ¹²Idi dakle, ja æu biti s ustima tvojim, i uèiæu te šta æeš govoriti. ¹³A Mojsije reèe: molim te, Gospode, pošlji onoga koga treba da pošlješ. ¹⁴I razgnjevi se Gospod na Mojsija, i reèe mu: nije li ti brat Aron Levit? znam da je on rjeèit; i evo on æe te sresti, i kad te vidi obradovaæe se u srcu svojem. ¹⁵Njemu æeš kazati i metnuæeš ove rijeèi u usta njegova, i ja æu biti s tvojim ustima i s njegovijem ustima, i uèiæu vas šta æete èiniti. ¹⁶I on æe mjesto tebe govoriti narodu, i on æe biti tebi mjesto usta a ti æeš biti njemu mjesto Boga. ¹⁷A taj štap uzmi u ruku svoju, njim æeš èiniti èudesa. ¹⁸I otide Mojsije, i vrati se k Jotoru tastu svojemu, i reèe mu: pusti me da idem, da se vratim k braæi svojoj u Misiru, da vidim jesu li jošte u životu. I reèe Jotor Mojsiju: idi s mirom. ¹⁹I reèe Gospod Mojsiju u zemlji Madijamskoj: idi, vrati se u Misir, jer su pomrli svi koji su tražili dušu tvoju. ²⁰I uze Mojsije ženu svoju i sinove svoje, i posadi ih na magarca, i pođe natrag u zemlju Misirsku. I uze Mojsije štap Božji u ruku svoju. ²¹I reèe Gospod Mojsiju: kad otideš i vratiš se u Misir, gledaj da uèiniš pred Faraonom sva èudesa koja ti metnuh u ruku: a ja æu uèiniti da mu otvrdne srce i ne pusti naroda. ²²A ti æeš reæi Faraonu: ovako kaže Gospod: Izrailj je sin moj, prvenac moj. ²³I kazah ti: pusti sina mojega da mi posluži. A ti ga ne htje pustiti; evo ja æu ubiti sina tvojega, prvenca tvojega. ²⁴I kad bijaše na putu u gostionici, dođe k njemu Gospod i šæaše da ga ubije. ²⁵A Sefora uze oštar nož, i obreza sina svojega, i okrajak baci k nogama njegovijem govoreæi: ti si mi krvav zaruènik. ²⁶Tada ga ostavi Gospod; a ona radi obrezanja reèe: krvav zaruènik. ²⁷A Gospod reèe Aronu: izidi u pustinju na susret Mojsiju. I otide i srete ga na gori Božijoj, i poljubi ga. ²⁸I Mojsije kaza Aronu sve rijeèi Gospodnje, za koje ga posla, i sve znake koje mu zapovjedi. ²⁹I otidoše Mojsije i Aron, i skupiše sve starješine sinova Izrailjevijeh. ³⁰I Aron kaza sve rijeèi, koje bješe rekao Gospod Mojsiju, a Mojsije uèini znake pred narodom. ³¹I narod vjerova; i razumješe da je Gospod pohodio sinove Izrailjeve i vidio nevolju njihovu; i savivši se pokloniše se.

5 A poslije izide Mojsije i Aron pred Faraona, i rekoše mu: ovako veli Gospod Bog Izrailjev: pusti narod moj da mi praznuju praznik u pustinji. ²Ali Faraon reèe: ko je Gospod da poslušam glas njegov i

pustim Izrailja? Ne znam Gospoda, niti æu pustiti Izrailja. ³ A oni rekoše: Bog Jevrejski srete nas; molimo ti se da otidemo tri dana hoda u pustinju da prinesemo žrtvu Gospodu Bogu svojemu, da ne pošlje na nas pomor ili maè. ⁴ A car Misirski reèe im: Mojsije i Arone, zašto odvlaèite narod od rada njegovoga? Idite na svoj posao. ⁵ Još reèe Faraon: eto, naroda je mnogo u zemlji; a vi još hoæete da ostavlja svoje poslove. ⁶ I u isti dan zapovjedi Faraon nastojnicima nad narodom i upraviteljima njegovijem, i reèe: ⁷ Otsele nemojte davati narodu pljeve za opeke kao doslije, neka idu sami i kupe sebi pljevu. ⁸ A koliko su opeka doslije naèinjali toliko izgonite i otsele, niti što smanjite; jer besposlièe, i zato vièu govoreæi: da idemo da prinesemo žrtvu Bogu svojemu. ⁹ Valja navaliti poslove na te ljude, pa æe raditi i neæe slušati lažljivijeh rijeèi. ¹⁰ I izašavši nastojnici narodni i upravitelji rekoše narodu govoreæi: tako veli Faraon: ja vam neæu davati pljeve. ¹¹ Idite sami i kupite sebi pljeve gdje naðete, a od posla vam se neæe popustiti ništa. ¹² I razide se narod po svoj zemlji Misirskoj da èupa strnjiku mjesto pljeve. ¹³ A nastojnici navaljivahu govoreæi: svršujte poslove svoje koliko dolazi na dan, kao kad je bilo pljeve. ¹⁴ I upravitelji sinova Izrailjevijeh, koje postaviše nad njima nastojnici Faraonovi, dopadahu boja, i govoraše im se: zašto ni juèe ni danas ne naèiniste onoliko opeka koliko vam je odreðeno, kao prije? ¹⁵ I otidoše upravitelji sinova Izrailjevijeh, i povikaše k Faraonu govoreæi: zašto èiniš tako slugama svojim? ¹⁶ Pljeva se ne daje slugama tvojim, pa opet kažu nam: gradite opeke. I evo biju sluge tvoje, a kriv je tvoj narod. ¹⁷ A on reèe: besposlièite, besposlièite, i zato govorite: da idemo da prinesemo žrtvu Gospodu. ¹⁸ Nego idite, radite; pljeva vam se neæe davati, a opeke da dajete na broj. ¹⁹ I upravitelji sinova Izrailjevijeh vidješe da je zlo po njih što im se kaza: da ne bude opeka manje na dan. ²⁰ I otišavši od Faraona sretoše Mojsija i Arona, koji izidoše pred njih. ²¹ Pa im rekoše: Gospod neka vas vidi i sudi, što nas omraziste Faraonu i slugama njegovijem, i dadoste im maè u ruku da nas pobiju. ²² I Mojsije se vrati ka Gospodu i reèe: Gospode, zašto si navukao to zlo na narod? zašto si me poslao? ²³ Jer otkako izidoh pred Faraona i progovorih u tvoje ime, još gore postupa s narodom ovijem, a ti ne izbavi naroda svojega.

6 A Gospod reèe Mojsiju: sad æeš vidjeti šta æu uèiniti Faraonu; jer pod rukom krjepkom pustiae ih, i istjeraæe ih iz zemlje svoje pod rukom krjepkom. ² Još govori Bog Mojsiju i reèe mu: ja sam Gospod. ³ I javio sam se Avramu, Isaku i Jakovu imenom Bog svemoguæi, a imenom svojim Gospod ne bih im poznat. ⁴ I uèinih zavjet svoj s njima da æu im dati zemlju Hanansku, zemlju u kojoj bijahu došljaci, u kojoj življahu kao stranci. ⁵ I èuh uzdisanje sinova Izrailjevijeh, koje Misirci drže u ropstvu, i opomenuh se zavjeta svojega. ⁶ Zato kaži sinovima Izrailjevijem: ja sam Gospod, i izvešæu vas ispod bremena Misirskih, i oprostiae vas ropstva njihova, i izbaviae vas mišicom

podignutom i sudovima velikim. ⁷ I uzeæu vas da mi budete narod, i ja æu vam biti Bog, te æete poznati da sam ja Gospod Bog vaš, koji vas izvodim ispod bremena Misirskih. ⁸ Pak æu vas odvesti u svoju zemlju, za koju podigoh ruku svoju zaklinjuæi se da æu je dati Avramu, Isaku i Jakovu; i daæu vam je u našljedstvo, ja Gospod. ⁹ I Mojsije kaza tako sinovima Izrailjevijem; ali ne poslušashe Mojsija od slabosti duha svojega i od ljutoga ropstva. ¹⁰ I Gospod reèe Mojsiju govoreæi: ¹¹ Idi, kaži Faraonu caru Misirskom neka pusti sinove Izrailjeve iz zemlje svoje. ¹² A Mojsije progovori pred Gospodom i reèe: eto, sinovi Izrailjevi ne poslušashe me, a kako æe me poslušati Faraon, kad sam neobrezanijeh usana? ¹³ Ali Gospod govori Mojsiju i Aronu, i zapovjedi im da idu k sinovima Izrailjevijem i k Faraonu, da izvedu sinove Izrailjeve iz zemlje Misirske. ¹⁴ Ovo su poglavice u domovima otaca svojih: sinovi Ruvima prvenca Izrailjeva: Enoh i Faluj, Asron i Harmija; to su porodice Ruvimove. ¹⁵ A sinovi Simeunovi: Jemuilo i Jamin i Aod i Ahin i Sar i Saul, sin neke Hananejke; to su porodice Simeunove. ¹⁶ A ovo su imena sinova Levijevih po porodicama njihovijem: Girson i Kat i Merarije; a Levije poživje sto i trideset i sedam godina. ¹⁷ A ovo su sinovi Girsonovi: Lovenije i Semej po porodicama svojim. ¹⁸ A sinovi Katovi: Amram i Isar i Hevron i Ozilo; a Kat poživje sto i trideset i tri godine. ¹⁹ A sinovi Merarijevi: Molija i Musija. To su porodice Levijeve po lozama svojim. ²⁰ A Amram se oženi Johavedom bratuèedom svojom, i ona mu rodi Arona i Mojsija. A poživje Amram sto i trideset i sedam godina. ²¹ A sinovi Isarovi bjehu: Korej i Nafek i Zehrija. ²² A sinovi Ozilovi: Misailo i Elisafan i Segrija. ²³ A Aron se oženi Jelisavetom kæerju Aminadavovom, sestrom Nasonovom; i ona mu rodi Nadava i Avijuda i Eleazara i Itamara. ²⁴ A sinovi Korejevi bjehu: Asir i Elkana i Avijasar. To su porodice Korejeve. ²⁵ I Eleazar sin Aronov oženi se jednom od kæeri Futilovijeh, i ona mu rodi Finesa. To su poglavice između otaca Levitskih po svojim porodicama. ²⁶ To je Aron i Mojsije, kojima reèe Gospod: izvedite sinove Izrailjeve iz zemlje Misirske u èetama njihovijem. ²⁷ To su koji govoriše Faraonu caru Misirskom da izvedu sinove Izrailjeve iz Misira; to je Mojsije i to je Aron. ²⁸ I kad Gospod govoraše Mojsiju u zemlji Misirskoj, ²⁹ Reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ja sam Gospod; kaži Faraonu caru Misirskom sve što sam ti kazao. ³⁰ I Mojsije reèe pred Gospodom: evo sam neobrezanijeh usana, pa kako æe me poslušati Faraon?

7 I Gospod reèe Mojsiju: evo, postavio sam te da si Bog Faraonu; a Aron brat tvoj biæe prorok tvoj. ² Govoriæeš sve što ti zapovjedim; Aron pak brat tvoj govoriæe Faraonu da pusti sinove Izrailjeve iz zemlje svoje. ³ A ja æu uèiniti da otvrdne srce Faraonu, te æu umnožiti znake svoje i èudesu svoja u zemlji Misirskoj. ⁴ I neæe vas ipak poslušati Faraon; a ja æu metnuti ruku svoju na Misir, i izvešæu vojsku svoju, narod svoj, sinove Izrailjeve iz zemlje Misirske sudovima velikim. ⁵ I poznaæe Misirci da sam ja Gospod, kad dignem

ruku svoju na Misir, i izvedem sinove Izrailjeve između njih. ⁶ I uèini Mojsije i Aron, kako im zapovjedi Gospod, tako uèiniše. ⁷ A Mojsiju bijaše osamdeset godina, a Aronu osamdeset i tri godine, kad govorahu s Faraonom. ⁸ I reèe Gospod Mojsiju i Aronu govoreæi: ⁹ Kad vam kaæe Faraon i reèe: uèinite kako èudo, onda reci Aronu: uzmi štap svoj, i baci ga pred Faraona; te æe se prometnuti u zmiju. ¹⁰ I izaðoše Mojsije i Aron pred Faraona, i uèiniše kako zapovjedi Gospod; i baci Aron štap svoj pred Faraona i pred sluge njegove, i prometnu se u zmiju. ¹¹ A Faraon dozva mudarce i vraèare; te i vraèari Misirski uèiniše tako svojim vraèanjem. ¹² I baciše svaki svoj štap, i prometnuše se štapovi u zmije; ali štap Aronov proždrije njihove štapove. ¹³ I otvrdnu srce Faraonovo, i ne posluša ih, kao što bješe kazao Gospod. ¹⁴ I reèe Gospod Mojsiju: oteæa srce Faraonovo; neæe da pusti naroda. ¹⁵ Idi ujutru k Faraonu. Gle, on æe izaæi na vodu, pa stani prema njemu na obali, a štap koji se bio prometnuo u zmiju uzmi u ruku. ¹⁶ I reci mu: Gospod Bog Jevrejski posla me k tebi da ti kaæem: pusti narod moj da mi posluæi u pustinji. Ali ti eto još ne posluša. ¹⁷ Zato Gospod ovako veli: ovako æeš poznati da sam ja Gospod: evo, udariæu štapom što mi je u ruci po vodi što je u rijeci, i prometnuæe se u krv. ¹⁸ I ribe u rijeci pomrijeæe, i rijeka æe se usmrdjeti, i Misirci æe se uzmuèiti traæeæi vode da piju iz rijeke. ¹⁹ I Gospod reèe Mojsiju: reci Aronu: uzmi štap svoj, i pruæi ruku svoju na vode Misirske, na potoke, na rijeke i na jezera njihova i na sva zborišta voda njihovijeh; i prometnuæe se u krv, i biæe krv po svoj zemlji Misirskoj, i po sudima drvenijem i kamenijem. ²⁰ I uèiniše Mojsije i Aron kako im zapovjedi Gospod; i podigav Aron štap svoj udari po vodi koja bješe u rijeci pred Faraonom i slugama njegovijem. I sva voda što bješe u rijeci prometnu se u krv. ²¹ I pomriješe ribe što bijahu u rijeci, i usmrdje se rijeka tako da ne mogahu Misirci piti vode iz rijeke, i bješe krv po svoj zemlji Misirskoj. ²² Ali i vraèari Misirski uèiniše tako svojim vraèanjem; i srce Faraonu otvrdnu, te ih ne posluša, kao što bješe kazao Gospod. ²³ I okrenuv se Faraon otide kuæi svojoj, i ne mari ni za to. ²⁴ A Misirci svi kopaše oko rijeke traæeæi vode da piju; jer ne mogahu piti vode iz rijeke. ²⁵ I navršì se sedam dana kako rijeku udari Gospod.

8 I reèe Gospod Mojsiju: idi k Faraonu, i reci mu: ovako veli Gospod: pusti narod moj, da mi posluæi. ² Ako li neæeš pustiti, evo æu moriti svu zemlju æabama. ³ I rijeka æe se napuniti æaba, i one æe izaæi i skakati tebi po kuæi i po klijeti gdje spavaš i po postelji tvojoj i po kuæama sluga tvojih i naroda tvojega i po peæima tvojim i po naævama tvojim; ⁴ I na tebe i na narod tvoj i na sve sluge tvoje skakaæe æabe. ⁵ I reèe Gospod Mojsiju: kaæi Aronu: pruæi ruku svoju sa štapom svojim na rijeke i na potoke i na jezera, i uèini nek izaðu æabe na zemlju Misirsku. ⁶ I pruæi Aron ruku svoju na vode Misirske, i izaðoše æabe i pokriše zemlju Misirsku. ⁷ Ali i vraèari Misirski uèiniše tako svojim

vraèanjem, uèiniše te izaðoše æabe na zemlju Misirsku. ⁸ A Faraon dozva Mojsija i Arona i reèe: molite Gospoda da ukloni æabe od mene i od naroda mojega, pak æu pustiti narod da prinesu ærtvu Gospodu. ⁹ A Mojsije reèe Faraonu: èast da ti je nada mnogom! dokle da mu se molim za te i za sluge tvoje i za narod tvoj da odbije æabe od tebe i iz kuæa tvojih, i samo u rijeci da ostanu? ¹⁰ A on reèe: do sutra. A Mojsije reèe: biæe kako si kazao, da poznaš da niko nije kao Gospod Bog naš. ¹¹ Otiaæi æe æabe od tebe i iz kuæa tvojih i od sluga tvojih i od naroda tvojega; samo æe u rijeci ostati. ¹² I otide Mojsije i Aron od Faraona; i zavapi Mojsije ka Gospodu za æabe koje bješe pustio na Faraona. ¹³ A Gospod uèini po rijeèi Mojsijevoj; i pocrkaše æabe, i oprostiše ih se kuæe i sela i polja. ¹⁴ I na gomile ih grtahu, da je smrdjela zemlja. ¹⁵ A kad Faraon vidje gdje odahnu, otvrdnu mu srce, i ne posluša ih, kao što bješe kazao Gospod. ¹⁶ A Gospod reèe Mojsiju: kaæi Aronu: pruæi štap svoj, i udari po prahu na zemlji, nek se pretvori u uši po svoj zemlji Misirskoj. ¹⁷ I uèiniše tako: Aron pruæi ruku svoju sa štapom svojim, i udari po prahu na zemlji, i postaše uši po ljudima i po stoci, sav prah na zemlji pretvori se u uši po cijeloj zemlji Misirskoj. ¹⁸ A gledaše i vraèari Misirski vraèanjem svojim da uèine da postanu uši, ali ne mogoše. I bijahu uši po ljudima i po stoci. ¹⁹ I rekoše vraèari Faraonu: ovo je prst Boæji. Ali opet otvrdnu srce Faraonu, te ih ne posluša, kao što bješe kazao Gospod. ²⁰ A Gospod reèe Mojsiju: ustani rano i izaði pred Faraona, evo, on æe izaæi k vodi, pa mu reci: ovako veli Gospod: pusti narod moj da mi posluæi. ²¹ Ako li ne pustiš naroda mojega, evo, pustiaæu na tebe i na sluge tvoje i na narod tvoj i na kuæe tvoje svakojake bubine, i napuniaæe se bubina kuæe Misirske i zemlja na kojoj su. ²² Ali æu u taj dan odvojiti zemlju Gesemsku, gdje æivi moj narod, i ondje neæe biti bubina, da poznaš da sam ja Gospod na zemlji. ²³ I postaviaæu razliku između naroda svojega i naroda tvojega. Sutra æe biti znak taj. ²⁴ I uèini Gospod tako, i doðoše silne bubine u kuæu Faraonovu i u kuæe sluga njegovijeh i u svu zemlju Misirsku, da se sve u zemlji pokvari od bubina. ²⁵ I Faraon dozva Mojsija i Arona, i reèe im: idite, prinesite ærtvu Bogu svojemu ovdje u zemlji. ²⁶ A Mojsije reèe: ne valja tako; jer bismo prinijeli na ærtvu Gospodu Bogu svojemu što je neèisto Misircima; a kad bismo prinijeli na ærtvu što je neèisto Misircima na oèi njihove, ne bi li nas pobili kamenjem? ²⁷ Tri dana hoda treba da idemo u pustinju da prinesemo ærtvu Gospodu Bogu svojemu, kao što nam je kazao. ²⁸ A Faraon reèe: pustiaæu vas da prinesete ærtvu Gospodu Bogu svojemu u pustinji; ali da ne idete dalje; pa se molite za me. ²⁹ A Mojsije reèe: evo ja idem od tebe, i moliaæu se Gospodu da otidu bubine od Faraona i od sluga njegovijeh i od naroda njegova sutra; ali nemoj opet da prevariš, i da ne pustiš naroda da prinese ærtvu Gospodu. ³⁰ I otide Mojsije od Faraona, i pomoli se Gospodu. ³¹ I uèini Gospod po rijeèi Mojsijevoj, te otidoše bubine od Faraona i od sluga njegovijeh i od

naroda njegova; ne osta ni jedna. ³² Ali opet otvrdnu srce Faraonovo, i ne pusti naroda.

9 Tada reèe Gospod Mojsiju: idi k Faraonu, i reci mu: ovako veli Gospod Bog Jevrejski: pusti narod moj da mi posluži; ² Ako li ih ne pustiš nego ih još staneš zadržavati, ³ Evo, ruka Gospodnja doæi æe na stoku tvoju u polju, na konje, na magarce, na kamile, na volove i na ovce, s pomorom vrlo velikim. ⁴ A odvojiæe Gospod stoku Izrailjsku od stoke Misirske; te od svega što je sinova Izrailjevijeh neæe poginuti ništa. ⁵ I postavio je Gospod rok rekavši: sjutra æe to uèiniti na zemlji Gospod. ⁶ I Gospod uèini to sjutradan, i sva stoka Misirska uginu; a od stoke sinova Izrailjevijeh ne uginu nijedno. ⁷ I posla Faraon da vide, i gle, od stoke Izrailjske ne uginu nijedno; ipak otvrdnu srce Faraonu, i ne pusti naroda. ⁸ Tada reèe Gospod Mojsiju i Aronu: uzmite pepela iz peæi pune pregršti, i Mojsije neka ga baci u nebo pred Faraonom; ⁹ I postaæe prah po svoj zemlji Misirskoj, a od njega æe postati kraste pune gnoja i na ljudima i na stoci po svoj zemlji Misirskoj. ¹⁰ I uzeše pepela iz peæi, i stadoše pred Faraona, i baci ga Mojsije u nebo, i postaše kraste pune gnoja po ljudima i po stoci. ¹¹ I vraèari ne mogoše stajati pred Mojsijem od krasta; jer bijahu kraste i na vraèarima i na svijem Misircima. ¹² I Gospod uèini te otvrdnu srce Faraonovo, i ne posluša ih, kao što bješe kazao Gospod Mojsiju. ¹³ Poslije reèe Gospod Mojsiju: ustani rano i izaði pred Faraona, i reci mu: ovako veli Gospod Bog Jevrejski: pusti narod moj da mi posluži. ¹⁴ Jer æu sada pustiti sva zla svoja na srce tvoje i na sluge tvoje i na narod tvoj, da znaš da niko nije kao ja na cijeloj zemlji. ¹⁵ Jer sada kad pružih ruku svoju, mogah i tebe i narod tvoj udariti pomorom, pa te ne bi više bilo na zemlji; ¹⁶ Ali te ostavih da pokažem na tebi silu svoju, i da se pripovijeda ime moje po svoj zemlji. ¹⁷ I ti se još podižeš na moj narod, i neæeš da ga pustiš? ¹⁸ Evo, sjutra æu u ovo doba pustiti grad vrlo velik, kakoga nije bilo u Misiru otkako je postao pa do sada. ¹⁹ Zato sada pošlji, te skupi stoku svoju i što god imaš u polju, jer æe pasti grad na sve ljude i na stoku što se zateèe u polju i ne bude skupljeno u kuæu, i izginuæe. ²⁰ Koji se god između sluga Faraonovijeh poboja rijeèi Gospodnje, on brže skupi sluge svoje i stoku svoju u kuæu; ²¹ A koji ne maraše za rijeè Gospodnju, on ostavi sluge svoje i stoku svoju u polju. ²² I Gospod reèe Mojsiju: pruži ruku svoju k nebu, neka udari grad po svoj zemlji Misirskoj, na ljude i na stoku i na sve bilje po polju u zemlji Misirskoj. ²³ I Mojsije pruži štap svoj k nebu, i Gospod pusti gromove i grad, da oganj skakaše na zemlju. I tako Gospod uèini, te pade grad na zemlju Misirsku. ²⁴ A bješe grad i oganj smiješan s gradom silan veoma, kakoga ne bješe u svoj zemlji Misirskoj otkako je ljudi u njoj. ²⁵ I pobi grad po svoj zemlji Misirskoj što god bješe u polju od èovjeka do živinèeta; i sve bilje u polju potr grad, i sva drveta u polju polomi. ²⁶ Samo u zemlji Gesemskoj, gdje bijahu sinovi Izrailjevi, ne bješe grada. ²⁷ Tada posla Faraon, te

dozva Mojsija i Arona, i reèe im: sada zgriješih; Gospod je pravedan, a ja i moj narod jesmo bezbožnici.

²⁸ Molite se Gospodu, jer je dosta, neka prestanu gromovi Božji i grad, pa æu vas pustiti, i više vas neæe niko ustavljati. ²⁹ A Mojsije mu reèe: kad izaðem iza grada, raširiæu ruke svoje ka Gospodu, a gromovi æe prestati i grada neæe više biti, da znaš da je Gospodnja zemlja. ³⁰ A ti i sluge tvoje znam da se još neæete bojati Gospoda Boga. ³¹ I propade lan i jeèam, jer jeèam bješe klasao, a lan se glavièio. ³² A pšenica i krupnik ne propade, jer bješe pozno žito. ³³ I Mojsije otišav od Faraona iza grada raširi ruke svoje ka Gospodu, i prestaše gromovi i grad, i dažd ne padaše na zemlju. ³⁴ Ali Faraon vidjev gdje presta dažd i grad i gromovi, stade opet griješiti, i srce mu otvrdnu i njemu i slugama njegovijem. ³⁵ Otvrdnu srce Faraonu, te ne pusti sinova Izrailjevijeh, kao što bješe kazao Gospod preko Mojsija.

10 A Gospod reèe Mojsiju: idi k Faraonu, jer sam ja uèinio da otvrdne srce njegovo i srce sluga njegovijeh, da uèinim ove znake svoje među njima, ² I da pripovijedaš sinovima svojim i unucima svojim šta uèinih u Misiru i kakve znake svoje pokazah na njima, da biste znali da sam ja Gospod. ³ I otide Mojsije i Aron k Faraonu, i rekoše mu: ovako veli Gospod Bog Jevrejski: dokle æeš se protiviti da se ne poniziš preda mnom? Pusti narod moj da mi posluži. ⁴ Jer ako neæeš pustiti naroda mojega, evo sjutra æu nanijeti skakavce na zemlju tvoju; ⁵ I pokriæe svu zemlju da se neæe vidjeti zemlje, i poješæe ostatak što se saèuvao, koji vam je ostao iza grada, i poješæe sva drveta što vam rastu u polju. ⁶ I napuniæe ih se kuæe tvoje i kuæe svijeh sluga tvojih i kuæe svijeh Misiraca, što nijesu vidjeli oci tvoji ni oci otaca tvojih, otkako su postali na zemlji do danas. I okrenuv se otide od Faraona. ⁷ A sluge rekoše Faraonu: dokle æe nas taj muèiti? Pusti ih neka posluže Gospodu Bogu svojemu. Zar još ne vidiš gdje propade Misir? ⁸ I dozvaše opet Mojsija i Arona pred Faraona, i reèe im: idite, poslužite Gospodu Bogu svojemu. A koji su što æe iæi? ⁹ A Mojsije reèe: s djecom svojom i sa starcima svojim iæi æemo, sa sinovima svojim i sa kæerima svojim, sa stokom svojom sitnom i krupnom iæi æemo, jer imamo praznik Gospodnji. ¹⁰ A on im reèe: tako bio Gospod s vama, kako æu vas ja pustiti s djecom vašom! Vidite da zlo mislite. ¹¹ Neæe biti tako; nego vi ljudi idite i poslužite Gospodu, jer to ištete. I otjera ih od sebe Faraon. ¹² Tada reèe Gospod Mojsiju: pruži ruku svoju na zemlju Misirsku, da doðu skakavci na zemlju Misirsku i pojedu sve bilje po zemlji, što god osta iza grada. ¹³ I pruži Mojsije štap svoj na zemlju Misirsku, i Gospod navede ustoku na zemlju, te duva cijeli dan i cijelu noæ; a kad svanu, donese ustoka skakavce. ¹⁴ I doðoše skakavci na svu zemlju Misirsku, i popadaše po svijem krajevima Misirskim silni veoma, kakih prije nigda nije bilo niti æe kad biti onakih. ¹⁵ I pokriše svu zemlju, da se zemlja ne viðaše, i pojedoše svu travu na zemlji i sav rod na drvetima, što osta iza grada, i ne

osta ništa zeleno od drveta i od bilja poljskoga u svojoj zemlji Misirskoj. ¹⁶ Tada Faraon brže dozva Mojsija i Arona, i reče: zgriješih Gospodu Bogu vašemu i vama. ¹⁷ Ali mi još sada samo oprostite grijeh moj, i molite se Gospodu Bogu svojemu da ukloni od mene samo ovu smrt. ¹⁸ I otide Mojsije od Faraona, i pomoli se Gospodu. ¹⁹ I okrenu Gospod vjetar od zapada vrlo jak, koji uze skakavce i baci ih u Crveno More, i ne osta nijedan skakavac u cijeloj zemlji Misirskoj. ²⁰ Ali Gospod učini te otvrdnu srce Faraonu, i ne pusti sinova Izrailjevijeh. ²¹ I reče Gospod Mojsiju: pruži ruku svoju k nebu, i biće tama po zemlji Misirskoj taka da će je pipati. ²² I Mojsije pruži ruku svoju k nebu, i posta gusta tama po svojoj zemlji Misirskoj za tri dana. ²³ Ne viđahu jedan drugoga, i niko se ne maće s mjesta gdje bješe za tri dana; ali se kod svojih sinova Izrailjevijeh vidjelo po stanovima njihovijem. ²⁴ Tada Faraon dozva Mojsija, i reče: idite, poslužite Gospodu; samo stoka vaša sitna i krupna neka ostane, a djeca vaša neka idu s vama. ²⁵ A Mojsije reče: treba da nam daš i što ćemo prinijeti i sažeti na žrtvu Gospodu Bogu svojemu; ²⁶ Zato i stoka naša nek ide s nama, da ne ostane ni papka, jer između nje treba da uzmemo čim ćemo poslužiti Gospodu Bogu svojemu, a ne znamo kojim ćemo poslužiti Gospodu dokle ne dođemo onamo. ²⁷ Ali Gospod učini te otvrdnu srce Faraonu, i ne htje ih pustiti. ²⁸ I reče mu Faraon: idi od mene, i čuvaj se da mi više ne dođeš na oči, jer ako mi dođeš na oči, poginućeš. ²⁹ A Mojsije reče: pravo si kazao; neću ti više doći na oči.

11 A Gospod reče Mojsiju: još će jedno zlo pustiti na Faraona i na Misir, pa će vas onda pustiti; pustit će sasvijem, i još će vas tjerati. ² A sada kažite narodu neka svaki čovjek ište u susjeda svojega i svaka žena u susjede svoje nakita srebrnijeh i nakita zlatnijeh. ³ I Gospod učini te narod nađe ljubav u Misiraca; i sam Mojsije bješe vrlo velik čovjek u zemlji Misirskoj kod sluga Faraonovijeh i kod naroda. ⁴ I reče Mojsije: ovako veli Gospod: oko ponoći proći će kroz Misir, ⁵ I pomrijeće svi prvenci u zemlji Misirskoj, od prvenca Faraonova, koji šetaše sjedjeti na prijestolu njegovu, do prvenca sluškinje za žrvnjem, i od stoke što je god prvenac. ⁶ I biće vika velika po svojoj zemlji Misirskoj, kakve još nije bilo niti će je kad biti. ⁷ A kod sinova Izrailjevijeh nigdje neće ni pas jezikom svojim maći ni među ljudima ni među stokom, da znate da je Gospod učinio razliku između Izrailjaca i Misiraca. ⁸ I doći će sve te sluge tvoje k meni, i poklonit će mi se govoreći: idi, i ti i sav narod koji je pristao za tobom. I onda će izaći. I otide Mojsije od Faraona s velikim gnjevom. ⁹ A Gospod reče Mojsiju: neće vas poslušati Faraon, da bih umnožio čudesu svoja u zemlji Misirskoj. ¹⁰ I Mojsije i Aron učiniše sva ova čudesu pred Faraonom, a Gospod učini te otvrdnu srce Faraonu, i ne pusti sinova Izrailjevijeh iz zemlje svoje.

12 I reče Gospod Mojsiju i Aronu u zemlji Misirskoj govoreći: ² Ovaj mjesec da vam je početak mjesecima, da vam je prvi mjesec u godini. ³ Kažite

svemu zboru Izrailjevu i recite: desetoga dana ovoga mjeseca svaki neka uzme jagnje ili jare, po porodicama, po jedno na dom; ⁴ Ako li je dom mali za jagnje ili jare, neka uzme k sebi susjeda, koji mu je najbliži, s onoliko duša koliko treba da mogu pojesti jagnje ili jare. ⁵ A jagnje ili jare da vam bude zdravo, muško, od godine; između ovaca ili između koza uzmite. ⁶ I čuvajte ga do četnaestoga dana ovoga mjeseca, a tada savkoliki zbor Izrailjev neka ga zakolje uveće. ⁷ I neka uzmu krvi od njega i pokrope oba dovratka i gornji prag na kućama u kojima će ga jesti. ⁸ I neka jedu meso iste noći, na vatri pečeno, s hljebom prijesnijem i sa zeljem gorkim neka jedu. ⁹ Nemojte jesti sirovo ni u vodi kuhano, nego na vatri pečeno, s glavom i s nogama i s drobom. ¹⁰ I ništa nemojte ostaviti do jutra; ako li bi što ostalo do jutra, spalite na vatri. ¹¹ A ovako jedite: opasani, obući da vam je na nogu i štap u ruci, i jedite hitno, jer je prolazak Gospodnji. ¹² Jer će proći po zemlji Misirskoj tu noć, i pobije sve prvence u zemlji Misirskoj od čovjeka do živineta, i sudit će svijem bogovima Misirskim, ja Gospod. ¹³ A krv ona biće vam znak na kućama, u kojima ćete biti; i kad vidim krv, proći će u vas, te neće biti među vama pomora, kad stanem ubijati po zemlji Misirskoj. ¹⁴ I taj će vam dan biti za spomen, i praznovat će ga Gospodu od koljena do koljena; praznujte ga zakonom vječnijem. ¹⁵ Sedam dana jedite hljebove prijesne, i prvoga dana uklonite kvasac iz kuća svojih; jer ko bi god jeo što s kvascem od prvoga dana do sedmoga, istrijebit će se ona duša iz Izrailja. ¹⁶ Prvi dan biće sveti sabor; tako i sedmi dan imat će sveti sabor; nikakav posao da se ne radi u te dane, osim što treba za jelo svakoj duši, to ćete samo gotoviti. ¹⁷ I držite dan prijesnijeh hljebova, jer u taj dan izvedoh vojske vaše iz zemlje Misirske; držite taj dan od koljena do koljena zakonom vječnijem. ¹⁸ Prvoga mjeseca četrnaesti dan uveće počnete jesti prijesne hljebove pa do dvadeset prvoga dana istoga mjeseca uveće. ¹⁹ Za sedam dana da se ne nađe kvasca u kućama vašim; jer ko bi god jeo što s kvascem, istrijebit će se ona duša iz zbora Izrailjeva, bio došljak ili rođen u zemlji. ²⁰ Ništa s kvascem nemojte jesti, nego jedite hljeb prijesan po svijem stanovima svojim. ²¹ I sazva Mojsije sve starješine Izrailjske, i reče im: izberite i uzmite sebi jagnje ili jare po porodicama svojim, i zakoljite pashu. ²² I uzmite kitu isopa i zamoćite je u krv, koja će biti u zdjeli, i pokropite gornji prag i oba dovratka krvlju, koja će biti u zdjeli, i nijedan od vas da ne izlazi na vrata kućana do jutra. ²³ Jer će zaći Gospod da bije Misir, pa kad vidi krv na gornjem pragu i na oba dovratka, proći će Gospod mimo ona vrata, i neće dati krvniku da uđe u kuće vaše da ubija. ²⁴ I držite ovo kao zakon tebi i sinovima tvojim do vijeka. ²⁵ I kad dođete u zemlju koju će vam dati Gospod, kao što je kazao, držite ovu službu. ²⁶ I kad vam reku sinovi vaši: kakva vam je to služba? ²⁷ Recite: ovo je žrtva za prolazak Gospodnji, kad prođe kuće sinova Izrailjevijeh u Misiru ubijajući Misirce, a

domove naše saèuva. Tada narod savi glavu i pokloni se. ²⁸ I otidoše i uèiniše sinovi Izrailjevi, kako zapovjedi Gospod preko Mojsija i Arona, tako uèiniše. ²⁹ A oko ponoæi pobi Gospod sve prvence u zemlji Misirskoj od prvenca Faraonova koji šæaše sjedjeti na prijestolu njegovu do prvenca sužnja u tamnici, i što god bješe prvenac od stoke. ³⁰ Tada usta Faraon one noæi, on i sve sluge njegove i svi Misirci, i bi vika velika u Misiru, jer ne bješe kuæe u kojoj ne bi mrtvacu. ³¹ I dozva Mojsija i Arona po noæi i reèe: ustajte, idite iz naroda mojega i vi i sinovi Izrailjevi, i otidite, poslužite Gospodu, kao što govoriste. ³² Uzmite i ovce svoje i goveda svoja, kao što govoriste, i idite, pa i mene blagoslovite. ³³ I Misirci navaljivahu na narod da brže idu iz zemlje, jer govorahu: izgibosmo svi. ³⁴ I narod uze tijesto svoje još neuskislo, umotavši ga u haljine svoje, na ramena svoja. ³⁵ I uèiniše sinovi Izrailjevi po zapovijesti Mojsijevoj, i zaiskaše u Misiraca nakita srebrnijih i nakita zlatnijih i haljina. ³⁶ I Gospod uèini, te narod nađe ljubav u Misiraca, te im dadoše; tako oplijeniše Misirce. ³⁷ I otidoše sinovi Izrailjevi iz Ramese u Sohot, oko šest stotina tisuæa pješaka, samijih ljudi osim djece. ³⁸ I drugih ljudi mnogo otide s njima, i stoke sitne i krupne vrlo mnogo. ³⁹ I od tijesta koje iznesoše iz Misira ispekoše pogaèe prijesne, jer ne bješe uskislo kad ih potjeraše Misirci, te ne mogaše oklijevati, niti spremiše sebi brašnjence. ⁴⁰ A baviše se sinovi Izrailjevi u Misiru èetiri stotine i trideset godina. ⁴¹ I kad se navršì èetiri stotine i trideset godina, u isti dan izaðoše sve vojske Gospodnje iz zemlje Misirske. ⁴² Ta se noæ svetkuje Gospodu, u koju ih izvede iz Misira; to je noæ Gospodnja, koju treba da svetkuju sinovi Izrailjevi od koljena na koljeno. ⁴³ I reèe Gospod Mojsiju i Aronu: ovo neka bude zakon za pashu: nijedan tuðin da je ne jede; ⁴⁴ A svaki sluga vaš kupljen za novce, kad ga obrežete, onda neka je jede. ⁴⁵ Došljak ili najamnik da je ne jede. ⁴⁶ U istoj kuæi da se jede, da ne iznesete mesa od nje iz kuæe, i kosti da joj ne prelomite. ⁴⁷ Sav zbor Izrailjev neka èini tako. ⁴⁸ Ako bi kod tebe sjedio tuðin i htio bi svetkovati pashu Gospodnju, neka mu se obreže sve muškinje, pa onda neka pristupi da je svetkuje, i neka bude kao roðen u zemlji; a niko neobrezan da je ne jede. ⁴⁹ Zakon jedan da je i roðenome u zemlji i došljaku koji sjedi meðu vama. ⁵⁰ I uèiniše svi sinovi Izrailjevi kako zapovjedi Gospod Mojsiju i Aronu, tako uèiniše. ⁵¹ I taj dan izvede Gospod sinove Izrailjeve iz zemlje Misirske u èetama njihovijem.

13 I reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ² Posveti mi svakoga prvenca, što god otvora matericu u sinova Izrailjevijeh, i od ljudi i od stoke; jer je moje. ³ I Mojsije reèe narodu: pamtite ovaj dan, u koji izidoste iz Misira, iz doma ropskoga, jer vas rukom krjepkom izvede Gospod odande; neka se dakle ne jede ništa s kvascem. ⁴ Danas izlazite, mjeseca Aviva; ⁵ Pa kad te Gospod uvede u zemlju Hananejsku i Hetejsku i Amorejsku i Jevejsku i Jevusejsku, za koju se zakleo ocima tvojim da æe ti je dati, zemlju u kojoj teèe

mlijeko i med, tada da služiš službu ovu ovoga mjeseca; ⁶ Sedam dana jedi hljebove prijesne, a sedmi dan neka je praznik Gospodnji. ⁷ Hljebovi prijesni da se jedu sedam dana, i da se ne vidi u tebe ništa s kvascem, niti da se vidi u tebe kvasac u cijelom kraju tvom. ⁸ I kazaaèeš sinu svojem u taj dan govoreæi: ovo je za ono što mi je uèinio Gospod kad sam izlazio iz Misira. ⁹ I neka ti bude kao znak na ruci tvojoj i kao spomen pred oèima tvojima, da ti zakon Gospodnji bude u ustima; jer te je rukom krjepkom izveo Gospod iz Misira. ¹⁰ Zato vrši zakon ovaj na vrijeme, od godine do godine. ¹¹ I kad te uvede Gospod u zemlju Hananejsku, kao što se zakleo tebi i tvojim ocima, i da ti je, ¹² Odvajaæeš Gospodu što god otvora matericu, i od stoke tvoje što god otvora matericu, što je muško, da bude Gospodu. ¹³ A svako magare prvenèe otkupi jagnjetom ili jaretom; ako li ga ne bi otkupio, slomi mu vrat. Ali svakoga prvenca èovjeèijega izmeðu sinova svojih otkupi. ¹⁴ A kad te zapita sin tvoj unapredak govoreæi: šta je to? reci mu: rukom krjepkom izvede nas Gospod iz Misira, iz doma ropskoga. ¹⁵ Jer kad otvrdnu Faraon, te nas ne htje pustiti, pobi Gospod sve prvence u zemlji Misirskoj od prvenca èovjeèijega do prvenca od stoke; zato prinosis Gospodu sve muško što otvora matericu, a svakoga prvenca sinova svojih otkupljujem. ¹⁶ I to neka ti je kao znak na ruci i kao poèeonik meðu oèima tvojima, da nas je rukom krjepkom izveo Gospod iz Misira. ¹⁷ A kad Faraon pusti narod, ne odvede ih Bog putem k zemlji Filistejskoj, ako i bješe kraæi, jer Bog reèe: da se ne pokaje narod kad vidi rat, i ne vrati se u Misir. ¹⁸ Nego Bog zavede narod putem preko pustinje na Crvenom Moru. A vojnièkim redom izidoše sinovi Izrailjevi iz zemlje Misirske. ¹⁹ I Mojsije uze kosti Josifove sa sobom; jer bješe zakleo sinove Izrailjeve rekavši: zaista æe vas pohoditi Bog, a tada iznesite kosti moje odavde sa sobom. ²⁰ Tako otišavši iz Sohota stadoše u oko u Etamu, nakraj pustinje. ²¹ A Gospod iðaše pred njima danju u stupu od oblaka vodeæi ih putem, a noæu u stupu od ognja svijetleæi im, da bi putovali danju i noæu. ²² I ne uklanjaše ispred naroda stupa od oblaka danju ni stupa od ognja noæu.

14 I reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ² Kaži sinovima Izrailjevijem neka saviju i stanu u oko pred Pi-Airot izmeðu Migdola i mora prema Vel-Sefonu; prema njemu neka stanu u oko pokraj mora. ³ Jer æe Faraon reæi za sinove Izrailjeve: zašli su u zemlju, zatvorila ih je pustinja. ⁴ I uèiniaæu da otvrdne srce Faraonu, te æe poæi u potjeru za vama, i ja æe se proslaviti na njemu i na svoj vojsci njegovoj, i Misirci æe poznati da sam ja Gospod. I uèiniše tako. ⁵ A kad bi javljeno caru Misirskom da je pobjegao narod, promijeni se srce Faraonovo i sluga njegovijeh prema narodu, te rekoše: šta uèinismo, te pustismo Izrailja da nam ne služi? ⁶ I upreže u kola svoja, i uze narod svoj sa sobom. ⁷ I uze šest stotina kola izabranih i što još bješe kola Misirskih, i nad svjema vojvode. ⁸ I Gospod uèini, te otvrdnu srce Faraonu caru Misirskom, i poèe u potjeru

za sinovima Izrailjevijem, kad sinovi Izrailjevi otidoše pod rukom visokom. ⁹I tjeravši ih Misirci stigoše ih, sva kola Faraonova, konjici njegovi i vojska njegova, kad bjehu u okolu na moru kod Pi-Airota prema Vel-Sefonu. ¹⁰I kad se približi Faraon, podigoše sinovi Izrailjevi oèi svoje a to Misirci idu za njima, i uplašiše se vrlo, i povikaše sinovi Izrailjevi ka Gospodu. ¹¹I rekoše Mojsiju: zar ne bješe grobova u Misiru, nego nas dovede da izginemo u pustinji? Šta uèini, te nas izvede iz Misira? ¹²Nijesmo li ti govorili u Misiru i rekli: proði nas se, neka služimo Misircima? jer bi nam bolje bilo služiti Misircima nego izginuti u pustinji. ¹³A Mojsije reèe narodu: ne bojte se, stanite pa gledajte kako æe vas Gospod izbaviti danas; jer Misirce koje ste vidjeli danas, neæete ih nigda više vidjeti do vijeka. ¹⁴Gospod æe se biti za vas, a vi æete muèati. ¹⁵A Gospod reèe Mojsiju: što vièeš k meni? kaži sinovima Izrailjevijem neka idu. ¹⁶A ti digni štap svoj i pruži ruku svoju na more, i rascijepi ga, pa neka idu sinovi Izrailjevi posred mora suhim. ¹⁷I gle, ja æu uèiniti da otvrdne srce Misircima, te æe poæi za njima; i proslaviæu se na Faraonu i na svojoj vojsci njegovoj, na kolima njegovijem i na konjicima njegovijem. ¹⁸I Misirci æe poznati da sam ja Gospod, kad se proslavim na Faraonu, na kolima njegovijem i na konjicima njegovijem. ¹⁹I podiže se anđeo Gospodnji, koji iðaðe pred vojskom Izrailjskom, i otide im za leða; i podiže se stup od oblaka ispred njih, i stade im za leða. ²⁰i došav meðu vojsku Misirsku i vojsku Izrailjsku bješe onijem oblak mraèan a ovijem svijetlaše po noæi, te ne pristupiše jedni drugima cijelu noæ. ²¹I pruži Mojsije ruku svoju na more, a Gospod uzbi more vjetrom istoènijem, koji jako duvaše cijelu noæ, i osuši more, i voda se rastupi. ²²I poðoše sinovi Izrailjevi posred mora suhim, i voda im stajaše kao zid s desne strane i s lijeve strane. ²³I Misirci tjerajuæi ih poðoše za njima posred mora, svi konji Faraonovi, kola i konjici njegovi. ²⁴A u stražu jutrenju pogleda Gospod na vojsku Misirsku iz stupa od ognja i oblaka, i smete vojsku Misirsku. ²⁵I pozbaca toèkove kolima njihovijem, te ih jedva vucijahu. Tada rekoše Misirci: bježimo od Izrailja, jer se Gospod bije za njih s Misircima. ²⁶A Gospod reèe Mojsiju: pruži ruku svoju na more, neka se vrati voda na Misirce, na kola njihova i na konjike njihove. ²⁷I Mojsije pruži ruku svoju na more, i dođe opet more na silu svoju pred zoru, a Misirci nagoše bježati prema moru; i Gospod baci Misirce usred mora. ²⁸A vrativši se voda potopi kola i konjike sa svom vojskom Faraonovom, što ih god bješe pošlo za njima u more, i ne osta od njih nijedan. ²⁹I sinovi Izrailjevi iðahu posred mora suhim; i stajaše im voda kao zid s desne strane i s lijeve strane. ³⁰I izbavi Gospod Izrailja u onaj dan iz ruku Misirskih; i vidje Izrailj mrtve Misirce na brijegu morskom. ³¹I vidje Izrailj silu veliku, koju pokaza Gospod na Misircima, i narod se poboja Gospoda, i vjerova Gospodu i Mojsiju sluzi njegovu.

15 Tada zapjeva Mojsije i sinovi Izrailjevi ovu pjesmu Gospodu, i rekoše ovako: Pjevaæu

Gospodu, jer se slavno proslavi; konja i konjika vrže u more. ²Sila je moja i pjesma moja Gospod, koji me izbavi; on je Bog moj, i slaviæu ga; Boga oca mojega, i uzvišivaæu ga. ³Gospod je velik ratnik; ime mu je Gospod. ⁴Kola Faraonova i vojsku njegovu vrže u more; izbrane vojvode njegove utopiše se u Crvenom Moru. ⁵Bezdana ih pokriše; padoše u dubinu kao kamen. ⁶Desnica tvoja, Gospode, proslavi se u sili; desnica tvoja, Gospode, satr neprijatelja. ⁷I mnoštvom velièanstva svojega oborio si one koji ustaše na te; pustio si gnjev svoj, i proždrije ih kao slamu. ⁸Od daha nozdara tvojih sabra se voda; stade u gomilu voda koja teèe; stinuše se vali usred mora. ⁹Neprijatelj reèe: tjeraæu, stignuæu, dijeliæu plijen; nasitiæe ih se duša moja, izvuæi æu maè svoj, istrijebiæe ih ruka moja. ¹⁰Ti dunu vjetrom svojim, i more ih pokri, i utonuše kao olovo u dubokoj vodi. ¹¹Ko je kao ti meðu silnima, Gospode? ko je kao ti slavan u svetosti, strašan u hvali, i da èini èudesu? ¹²Ti pruži desnicu svoju, i proždrije ih zemlja. ¹³Vodiš milošæu svojom narod, koji si iskupio, vodiš krjepošæu svojom u stan svetosti svoje. ¹⁴Èuæe narodi, i zadrhtaæe; muka æe spopasti one koji žive u zemlji Filistejskoj. ¹⁵Tada æe se prepasti starješine Edomske, junake Moavske spopašæe drhat, uplašiae se svi koji žive u Hananskoj. ¹⁶Spopašæe ih strah i trepet; od velièine ruke tvoje zamuknuæe kao kamen, dokle ne prođe narod tvoj, Gospode, dokle ne prođe narod, koji si zadobio. ¹⁷Odvešæeš ih i posadiæeš ih na gori našljedstva svojega, na mjestu koje si sebi za stan spremio, Gospode, u svetinji, Gospode, koju su tvoje ruke utvrdile. ¹⁸Gospod æe carovati do vijeka. ¹⁹Jer uðoše konji Faraonovi s kolima njegovijem i s konjicima njegovijem u more, i Gospod povrati na njih vodu morsku; a sinovi Izrailjevi prijeðoše suhim posred mora. ²⁰I Marija proroèica sestra Aronova uze bubanj u ruku svoju; a za njom izidoše sve žene s bubnjima i sviralama. ²¹I otpijevaše im Marija: pjevajte Gospodu, jer se slavno proslavi; konja i konjika vrže u more. ²²Potom krenu Mojsije sinove Izrailjeve od Mora Crvenoga, i poðoše u pustinju Sur; i tri dana išavši po pustinji ne naðoše vode. ²³Odande doðoše u Meru, ali ne mogoše piti vode u Meri, jer bješe gorka; otuda se prozva mjesto Mera. ²⁴Tada stade narod vikati na Mojsija govoreæi: šta æemo piti? ²⁵I Mojsije zavapi ka Gospodu, a Gospod mu pokaza drvo, te ga metnu u vodu, i voda posta slatka. Ondje mu dade uredbu i zakon, i ondje ga okuša. ²⁶I reèe: ako dobro uzaslušlaš glas Gospoda Boga svojega, i ušèiniš što je pravo u oèima njegovijem, i ako prigneš uho k zapovijestima njegovijem i ušèuvaž sve uredbe njegove, nijedne bolesti koju sam pustio na Misir neæu pustiti na tebe; jer sam ja Gospod, ljekar tvoj. ²⁷I doðoše u Elim, gdje bijaše dvanaest izvora i sedamdeset palama; i ondje stadoše u oko kod vode.

16 Od Elima se podigoše, i sav zbor sinova Izrailjevijeh dođe u pustinju Sin, koja je između Elima i Sinaja, petnaestoga dana drugoga mjeseca pošto izidoše iz zemlje Misirske. ²I stade vikati sav

zbor sinova Izrailjevijeh na Mojsija i na Arona u pustinji, ³I rekoše im sinovi Izrailjevi: kamo da smo pomrli od ruke Gospodnje u zemlji Misirskoj, kad sjeđasmo kod lonaca s mesom i jeđasmo hljeba izobila! jer nas izvedoste u ovu pustinju da pomorite sav ovaj zbor glađu. ⁴A Gospod reèe Mojsiju: evo uèiniæu da vam daždi iz neba hljeb, a narod neka izlazi i kupi svaki dan koliko treba na dan, da ga okušam hoæe li hoditi po mome zakonu ili neæe. ⁵A šestoga dana neka zgotove što donesu, a neka bude dvojinom onoliko koliko nakupe svaki dan. ⁶I reèe Mojsije i Aron svijem sinovima Izrailjevijem: doveèe æete poznati da vas je Gospod izveo iz zemlje Misirske; ⁷A sutra æete vidjeti slavu Gospodnju; jer je èuo viku vašu na Gospoda. Jer šta smo mi da vièete na nas? ⁸I reèe Mojsije: doveèe æe vam dati Gospod mesa da jedete a ujutru hljeba da se nasitite; jer je èuo Gospod viku vašu, kojom vièete na nj. Jer što smo mi? Nije na nas vaša vika nego na Gospoda. ⁹I reèe Mojsije Aronu: kaži svemu zboru sinova Izrailjevijeh: pristupite pred Gospoda, jer je èuo viku vašu. ¹⁰I kad reèe Aron svemu zboru sinova Izrailjevijeh, pogledaše u pustinju, i gle, slava Gospodnja pokaza se u oblaku. ¹¹I Gospod reèe Mojsiju govoreæi: ¹²Èuo sam viku sinova Izrailjevijeh. Kaži im i reci: doveèe æete jesti mesa, a sutra æete se nasititi hljeba, i poznaæete da sam ja Gospod Bog vaš. ¹³I uveèe doletješe prepelice i prekriliše oko, a ujutru pade rosa oko okola; ¹⁴A kad se diže rosa, a to po pustinji nešto sitno okruglo, sitno kao slana po zemlji. ¹⁵I kad vidješe sinovi Izrailjevi, govorahu jedan drugomu: šta je ovo? Jer ne znadijahu šta bješe. A Mojsije im reèe: to je hljeb što vam dade Gospod da jedete. ¹⁶To je za što zapovjedi Gospod: kupite ga svaki dan koliko kome treba za jelo, po gomor na glavu, po broju duša vaših, svaki neka uzme za one koji su mu u šatoru. ¹⁷I uèiniše tako sinovi Izrailjevi; i nakupiše koji više koji manje. ¹⁸Pa mjeriše na gomor, i ne dođe više onom koji nakupi mnogo, niti manje onom koji nakupi malo, nego svaki nakupi koliko mu je trebalo da jede. ¹⁹I reèe im Mojsije: niko da ne ostavlja od toga za sutra. ²⁰Ali ne poslušashe Mojsija, nego neki ostaviše od toga za sutra, te se ucrva i usmrdje. I rasrdi se Mojsije na njih. ²¹Tako ga kupljahu svako jutro, svaki koliko mu trebaše za jelo; a kad sunce ogrijevaše, tada se rastapaše. ²²A u šesti dan nakupiše hljeba dvojinom, po dva gomora na svakoga; i dođoše sve starješine od zbora, i javiše Mojsiju. ²³A on im reèe: ovo kaza Gospod: sutra je subota, odmor svet Gospodu; što æete peæi, pecite, i što æete kuhati, kuhajte danas; a što preteèe, ostavite i èuvajte za sutra. ²⁴I ostaviše za sutra, kao što zapovjedi Mojsije, i ne usmrdje se niti bješe crva u njemu. ²⁵I reèe Mojsije: jedite to danas, jer je danas subota Gospodnja, danas neæete naæi u polju. ²⁶Šest æete dana kupiti, a sedmi je dan subota, tada ga neæe biti. ²⁷I u sedmi dan izidoše neki od naroda da kupe, ali ne nađoše. ²⁸A Gospod reèe Mojsiju: dokle æete se protiviti zapovjestima mojim i zakonima mojim?

²⁹Vidite, Gospod vam je dao subotu, zato vam daje šestoga dana hljeba na dva dana. Stojte svaki na svom mjestu, i neka ne odlazi niko sa svojega mjesta u sedmi dan. ³⁰I poèinu narod u sedmi dan. ³¹I dom Izrailjev prozva taj hljeb mana; a bijaše kao sjeme korijandrovo, bijela, i na jeziku kao medeni kolaèi. ³²I reèe Mojsije: ovo je zapovjedio Gospod: napuni gomor toga, neka se èuva od koljena do koljena vašega, da vide hljeb, kojim sam vas hranio u pustinji kad vas izvedoh iz zemlje Misirske. ³³I reèe Mojsije Aronu: uzmi krèag i naspi pun gomor mane, i metni pred Gospoda da se èuva od koljena do koljena vašega. ³⁴I ostavi ga Aron pred svjedoèanstvom da se èuva, kao što zapovjedi Gospod Mojsiju. ³⁵A sinovi Izrailjevi jedoše manu èetrdeset godina dok ne dođoše u zemlju u kojoj æe živjeti; jedoše manu dok ne dođoše na među zemlje Hananske. ³⁶A gomor je desetina efe.

17 I podiže se iz pustinje Sina sav zbor sinova Izrailjevijeh putem svojim po zapovjesti Gospodnjoj, i stadoše u oko u Rafidinu; a ondje ne bješe vode da narod pije. ²I narod se svađaše s Mojsijem govoreæi: daj nam vode da pijemo. A on im reèe: što se svađate sa mnom? što kušate Gospoda? ³Ali narod bješe ondje žedan vode, te vikaše narod na Mojsija, i govoraše: zašto si nas izveo iz Misira da nas i sinove naše i stoku našu pomoriš žedu? ⁴A Mojsije zavapi ka Gospodu govoreæi: šta æu èiniti s ovijem narodom? Još malo pa æe me zasuti kamenjem. ⁵A Gospod reèe Mojsiju: prođi pred narod, i uzmi sa sobom starješine Izrailjske, i štap svoj kojim si udario vodu uzmi u ruku svoju, i idi. ⁶A ja æu stajati pred tobom ondje na stijeni na Horivu; a ti udari u stijenu, i poteæi æe iz nje voda da pije narod. I uèini Mojsije tako pred starješinama Izrailjskim. ⁷A mjesto ono prozva Masa i Meriva zato što se svađaše sinovi Izrailjevi i što kušashe Gospoda govoreæi: je li Gospod među nama ili nije? ⁸Ali dođe Amalik da se bije s Izrailjem u Rafidinu. ⁹A Mojsije reèe Isusu: izberi nam ljude, te izađi i bij se s Amalikom; a ja æu sutra stati na vrh brda sa štapom Božjim u ruci. ¹⁰I uèini Isus kako mu reèe Mojsije, i pobi se s Amalikom; a Mojsije i Aron i Or izađoše na vrh brda. ¹¹I dokle Mojsije držashe u vis ruke svoje, nadbijahu Izrailjci, a kako bi spustio ruke, odmah nadbijahu Amalièani. ¹²Ali ruke Mojsiju otežashe, zato uzeše kamen i podmetnuše pod nj, te sjede; a Aron i Or držahu mu ruke jedan s jedne strane a drugi s druge, i ne klonuše mu ruke do zahoda sunèanoga. ¹³I razbi Isus Amalika i narod njegov oštrijem maèem. ¹⁴Potom reèe Gospod Mojsiju: zapiši to za spomen u knjigu, i kaži Isusu neka pamti da æu sasvijem istrijebiti spomen Amalikov ispod neba. ¹⁵Tada naèini Mojsije oltar, i nazva ga: Gospod zastava moja. ¹⁶I reèe: što se ruka bješe podigla na prijesto Gospodnji, Gospod æe ratovati na Amalika od koljena do koljena.

18 A Jotor sveštenik Madijanski, tast Mojsijev, èu sve što uèini Gospod Mojsiju i Izrailju narodu svojemu, kako izvede Gospod Izrailja iz Misira; ²I uze

Jotor tast Mojsijev Seforu ženu Mojsijevu, koju bješe poslao natrag, ³I dva sina njezina, od kojih jednom bješe ime Girsam, jer reèe: tuđin sam u zemlji tuđoj, ⁴A drugom bješe ime Eliezer, jer, reèe, Bog oca mojega bi mi u pomoæi i ote me od maèa Faraonova. ⁵I pođe Jotor tast Mojsijev sa sinovima njegovijem i sa ženom njegovom k Mojsiju u pustinju, gdje bješe u okolu pod gorom Božijom. ⁶I poruèi Mojsiju: ja tast tvoj Jotor idem k tebi i žena tvoja i oba sina njezina s njom. ⁷I Mojsije izide na susret tastu svojem u pokloni mu se i cjeliva ga; i upitaše se za zdravlje, pa uđoše pod šator njegov. ⁸I pripovjedi Mojsije tastu svojem sve što uèini Gospod Faraonu i Misircima radi Izrailja, i sve nevolje, koje ih nalaziše putem, i kako ih izbavi Gospod. ⁹I radovaše se Jotor svemu dobru što uèini Gospod Izrailju izbavivši ga iz ruke Misirske; ¹⁰I reèe Jotor: blagosloven da je Gospod, koji vas izbavi iz ruke Misirske i iz ruke Faraonove, koji izbavi narod iz ropstva Misirskog. ¹¹Sad vidim da je Gospod veæi od svih bogova, jer èim se ponošahu onijem ih samijem nadvisi. ¹²I uze Jotor tast Mojsijev i prinese Bogu žrtvu paljenicu i prinos; i dođe Aron i sve starješine Izrailjske, i jedoše s tastom Mojsijevijem pred Bogom. ¹³A sutradan sjede Mojsije da sudi narodu; i stajaše narod pred Mojsijem od jutra do veèera. ¹⁴A tast Mojsijev gledajuæi sve šta radi s narodom, reèe: šta to radiš s narodom? zašto sjediš sam, a vas narod stoji pred tobom od jutra do veèera? ¹⁵A Mojsije reèe tastu svojem: jer dolazi narod k meni da pita Boga. ¹⁶Kad imaju što među sobom, dolaze k meni, te im sudim i kazujem naredbe Božje i zakone njegove. ¹⁷A tast Mojsijev reèe mu: nije dobro što radiš. ¹⁸Umoriæeš se i ti i narod koji je s tobom; jer je to teško za tebe, neæeš moæi sam vršiti. ¹⁹Nego poslušaj mene; ja æu te svjetovati, i Bog æe biti s tobom; ti budi pred Bogom za narod, i stvari njihove javljaj Bogu; ²⁰I uèi ih naredbama i zakonima njegovijem, i pokazuj im put kojim æe iæi i šta æe raditi. ²¹A iz svega naroda izberi ljude poštene, koji se boje Boga, ljude pravedne, koji mrze na mito, pa ih postavi nad njima za poglavare, tisuænike, stotnike, pedesetnike i desetnike; ²²Oni neka sude narodu u svako doba; pa svaku stvar veliku neka javljaju tebi, a svaku stvar malu neka raspravljaju sami; tako æe ti biti lakše, kad i oni stanu nositi teret s tobom. ²³Ako to uèiniš, i Bog ti zapovjedi, možeš se održati, i sav æe narod doæi mirno na svoje mjesto. ²⁴I Mojsije posluša tasta svojega, i uèini sve što reèe. ²⁵I izabra Mojsije iz svega Izrailja ljude poštene, i postavi ih za poglavare nad narodom, tisuænike, stotnike, pedesetnike i desetnike, ²⁶Koji suđahu narodu u svako doba, a stvari teške javljahu Mojsiju, a male stvari raspravljahu sami. ²⁷Poslije otpusti Mojsije tasta svojega, koji se vrati u svoju zemlju.

19 Prvoga dana treæega mjeseca, pošto izađoše sinovi Izrailjevi iz Misira, toga dana dođoše u pustinju Sinajsku. ²Krenuvši se iz Rafidina dođoše u pustinju Sinajsku, i stadoše u oko u pustinji, a oko naèiniše Izrailjci ondje pod gorom. ³I Mojsije izađe na

goru k Bogu; i povika mu Gospod s gore govoreæi: ovako kaži domu Jakovljevu, i reci sinovima Izrailjevim: ⁴Vidjeli ste šta sam uèinio Misircima i kako sam vas kao na krilima orlovijem nosio i doveo vas k sebi. ⁵A sada ako dobro uzaslušate glas moj i ušèuvate zavjet moj, biæete moje blago mimo sve narode, premda je moja sva zemlja. ⁶I biæete mi carstvo sveštenieko i narod svet. To su rijeèi koje æeš kazati sinovima Izrailjevim. ⁷A Mojsije dođe i sazva starješine narodne; i kaza im sve ove rijeèi koje mu Gospod zapovjedi. ⁸A sav narod odgovori složno i reèe: što je god kazao Gospod èiniæemo. I Mojsije javi Gospodu rijeèi narodne. ⁹A Gospod reèe Mojsiju: evo, ja æu doæi k tebi u gustom oblaku, da narod èuje kad ti stanem govoriti i da ti vjeruje dovijeka. Jer Mojsije bješe javio Gospodu rijeèi narodne. ¹⁰I reèe Gospod Mojsiju: idi k narodu, i osveštaj ih danas i sutra, i neka operu haljine svoje; ¹¹I neka budu gotovi za treæi dan, jer æu u treæi dan siæi Gospod na goru Sinajsku pred svijem narodom. ¹²A postaviæeš narodu među unaokolo, i reæi æeš: èuvajte se da ne stupite na goru i da se ne dotaknete kraja njezina; što se god dotakne gore, poginuæe; ¹³Toga da se niko ne dotakne rukom, nego kamenjem da se zaspè ili da se ustrijeli, bilo živinèe ili èovjek, da ne ostane u životu. Kad rog zatrubi otežuæi onda neka pođu na goru. ¹⁴I Mojsije siđe s gore k narodu; i osvešta narod, i opræe haljine svoje. ¹⁵I reèe narodu: budite gotovi za treæi dan, i ne liježite sa ženama. ¹⁶A treæi dan kad bi ujutru, gromovi zagrmješe i munje zasijevaše, i posta gust oblak na gori, i zatrubi truba veoma jako, da zadrhta sav narod koji bijaše u okolu. ¹⁷Tada Mojsije izvede narod iz okola pred Boga, i stadoše ispod gore. ¹⁸A gora se Sinajska sva dimljaše, jer siđe na nju Gospod u ognju; i dim se iz nje podizaše kao dim iz peæi, i sva se gora tresijaše veoma. ¹⁹I truba sve jaèe trubljaše, i Mojsije govoraše a Bog mu odgovaraše glasom. ²⁰I Gospod sišavši na goru Sinajsku, na vrh gore, pozva Mojsija na vrh gore; i izađe Mojsije. ²¹A Gospod reèe Mojsiju: siði, opomeni narod da ne prestupe međe da vide Gospoda, da ne bi izginuli od mene. ²²I sami sveštenici, koji pristupaju ka Gospodu, neka se osveštaju, da ih ne bi pobio Gospod. ²³A Mojsije reèe Gospodu: neæe moæi narod izaæi na goru Sinajsku, jer si nas ti opomenuo rekavši: naèini među gori i osveštaj je. ²⁴A Gospod mu reèe: idi, siði, pa onda doði ti i Aron s tobom; a sveštenici i narod neka ne prestupe međe da se popnu ka Gospodu, da ih ne bi pobio. ²⁵I siđe Mojsije k narodu i kaza im.

20 Tada reèe Bog sve ove rijeèi govoreæi: ²Ja sam Gospod Bog tvoj, koji sam te izveo iz zemlje Misirske, iz doma ropskoga. ³Nemoj imati drugih bogova uza me. ⁴Ne gradi sebi lika rezana niti kakve slike od onoga što je gore na nebu, ili dolje na zemlji, ili u vodi ispod zemlje. ⁵Nemoj im se klanjati niti im služiti, jer sam ja Gospod Bog tvoj, Bog revnitelj, koji pohodim grijehe otaèke na sinovima do treæega i do èetvrtoga koljena, onijeh koji mrze na mene; ⁶A èinim

milost na tisuæama onijeh koji me ljube i èuvaju zapovijesti moje. ⁷ Ne uzimaj uzalud imena Gospoda Boga svojega; jer neæe pred Gospodom biti prav ko uzme ime njegovo uzalud. ⁸ Sjeæaj se dana od odmora da ga svetkuješ. ⁹ Šest dana radi, i svršuj sve poslove svoje. ¹⁰ A sedmi je dan odmor Gospodu Bogu tvojemu; tada nemoj raditi nijednoga posla, ni ti, ni sin tvoj, ni kæi tvoja, ni sluga tvoj, ni sluškinja tvoja, ni živinèe tvoje, ni stranac koji je meðu vratima tvojim. ¹¹ Jer je za šest dana stvorio Gospod nebo i zemlju, more i što je god u njima; a u sedmi dan poèinu; zato je blagoslovio Gospod dan od odmora i posvetio ga. ¹² Poštuj oca svojega i mater svoju, da ti se produlje dani na zemlji, koju ti da Gospod Bog tvoj. ¹³ Ne ubij. ¹⁴ Ne èini preljube. ¹⁵ Ne kradi. ¹⁶ Ne svjedoèi lažno na bližnjega svojega. ¹⁷ Ne poželi kuæe bližnjega svojega, ne poželi žene bližnjega svojega, ni sluge njegov, ni sluškinje njegove, ni vola njegov, ni magarca njegov, niti išta što je bližnjega svojega. ¹⁸ I sav narod vidje grom i munju i trubu gdje trubi i goru gdje se dimi; i narod vidjevši to uzmaèe se i stade izdaleka, ¹⁹ I rekoše Mojsiju: govori nam ti, i slušaæemo; a neka nam ne govori Bog, da ne pomremo. ²⁰ A Mojsije reèe narodu: ne bojte se, jer Bog dođe da vas iskuša i da vam pred oèima bude strah njegov da ne biste griješili. ²¹ I narod stajaše izdaleka, a Mojsije pristupi k mraku u kojem bješe Bog. ²² I Gospod reèe Mojsiju: ovako kaži sinovima Izrailjevim: vidjeli ste gdje vam s neba govorih. ²³ Ne gradite uza me bogova srebrnijeh, ni bogova zlatnijeh ne gradite sebi. ²⁴ Oltar od zemlje naèini mi, na kojem æeš mi prinositi žrtve svoje paljenice i žrtve svoje zahvalne, sitnu i krupnu stoku svoju. Na kojem god mjestu zapovjedim da se spominje ime moje, doæi æu k tebi i blagosloviæu te. ²⁵ Ako li mi naèiniš oltar od kamena, nemoj naèiniti od tesanoga kamena; jer ako povuèeš po njemu gvoždem, oskvrniæeš ga. ²⁶ Nemoj uz basamake iæi k oltaru mojemu, da se ne bi otkrila golotinja tvoja kod njega.

21 A ovo su zakoni koje æeš im postaviti: ² Ako kupiš roba Jevrejina, šest godina neka ti služi, a sedme nek otide slobodan bez otkupa. ³ Ako bude došao inokosan, neka i otide inokosan; ako li bude imao ženu, neka ide i žena s njim. ⁴ Ako ga gospodar njegov oženi, i žena mu rodi sinove ili kæeri, žena s djecom svojom neka bude gospodaru njegovu, a on neka otide sam. ⁵ Ako li rob reèe tvrdo: ljubim gospodara svojega, ženu svoju i djecu svoju, neæu da idem da budem slobodan, ⁶ Onda neka ga dovede gospodar njegov pred sudije i postavi na vratima ili kod dovratka, i ondje neka mu gospodar probuši uho šilom, pa neka mu robuje dovijeka. ⁷ Ako ko proda kæer svoju da bude robinja, da ne odlazi kao robovi što odlaze. ⁸ Ako ne bude po volji gospodaru svojem, i on je ne uzme za ženu, neka je pusti na otkupe; ali da nema vlasti prodati je u tuđ narod uèinivši joj nevjeru. ⁹ Ako li je zaruèi sinu svojem, da joj uèini po pravu koje imaju kæeri. ¹⁰ Ako li uzme drugu, da joj ne umali

hrane ni odijela ni zajednice. ¹¹ Ako joj ovo troje ne uèini, onda nek otide bez otkupa. ¹² Ko udari èovjeka, te umre, da se pogubi. ¹³ Ako li ne bude htio, nego mu ga Bog daæe u ruke, odrediæu ti mjesto kuda može uteæi. ¹⁴ Ako bi ko nahvalice ustao na bližnjega svojega da ga ubije iz prijevare, odvuci ga i od oltara svojega da se pogubi. ¹⁵ Ko udari oca svojega ili mater svoju, da se pogubi. ¹⁶ Ko ukrade èovjeka i proda ili se nađe u njegovijem rukama, da se pogubi. ¹⁷ Ko opsuje oca svojega ili mater svoju, da se pogubi. ¹⁸ Kad se svade ljudi, pa jedan udari drugoga kamenom ili pesnicom, ali onaj ne umre nego padne u postelju, ¹⁹ Ako se pridigne i izađe o štapu, da ne bude kriv onaj koji je udario, samo dangubu da mu naknadi i svu vidarinu da plati. ²⁰ Ko udari roba svojega ili robinju štapom tako da mu umre pod rukama, da je kriv; ²¹ Ali ako preživi dan ili dva, da nije kriv, jer je njegov novac. ²² Kad se svade ljudi, pa koji od njih udari trudnu ženu tako da izađe iz nje dijete, ali se ne dogodi smrt, da plati globu koliko muž ženin reèe, a da plati preko sudija; ²³ Ako li se dogodi smrt, tada æeš uzeti život za život, ²⁴ Oko za oko, zub za zub, ruku za ruku, nogu za nogu, ²⁵ Užeg za užeg, ranu za ranu, modricu za modricu. ²⁶ Ako ko udari po oku roba svojega ili robinju svoju, te mu pokvari oko, da ga otpusti slobodna za oko njegovu. ²⁷ I ako izbije zub robu svojem ili robinji svojoj, da ga pusti slobodna za zub njegov. ²⁸ Ako vo ubode èovjeka ili ženu, te umre, da se vo zaspe kamenjem i da se ne jede meso od njega, a gospodar od vola da nije kriv. ²⁹ Ali ako je vo prije bio bodaè i gospodar njegov znao za to pa ga nije èuvao, te ubije èovjeka ili ženu, vo da se zaspe kamenjem, i gospodar njegov da se pogubi. ³⁰ Ako mu se odredi da se otkupi, neka da otkup za život svoj, koliko mu se odredi. ³¹ Ako ubode sina ili kæer, da mu bude po istom zakonu. ³² Ako li roba ubode vo ili robinju, da da gospodaru njihovu trideset sikala srebra i vo da se zaspe kamenjem. ³³ Ako ko otkrije jamu ili iskopa jamu a ne pokrije, pa upadne vo ili magarac, ³⁴ Da naknadi gospodar od jame i plati novcem gospodaru njihovu, a što je uginulo da je njegovu. ³⁵ Ako vo jednoga ubode vola drugome, te pogine, onda da prodadu vola živoga i novce da podijele, tako i ubijenoga vola da podijele. ³⁶ Ako li se znalo da je vo prije bio bodaè pa ga nije èuvao gospodar njegov, da da vola za vola, a ubijeni neka bude njemu.

22 Ko ukrade vola ili ovcu ili kozu, i zakolje ili proda, da vrati pet volova za jednoga vola, a èetiri ovce ili koze za jednu ovcu ili kozu. ² Ako se lupež uhvati gdje potkopava, te bude ranjen tako da umre, da ne bude kriv za krv onaj koji ga bude ubio; ³ Ali ako se bude sunce rodilo, da je kriv za krv. A lupež sve da naknadi; ako li ne bi imao, onda da se on proda za svoju krađu. ⁴ Ako se nađe što je pokrao u njegovoj ruci živo, bio vo ili magarac ili ovca ili koza, da vrati dvostruko. ⁵ Ko potre njivu ili vinograd pustivši stoku svoju da pase po tuđoj njivi, da naknadi najboljim sa svoje njive i najboljim iz svoga vinograda. ⁶ Ako izađe

vatra i naiđe na trnje, pa izgori stog ili žito koje još stoji ili njiva, da naknadi onaj koji je zapalio. ⁷ Ako ko da bližnjemu svojemu novce ili posuđe na ostavu, pa se ukrade iz kuće njegove, ako se nađe lupež, da plati dvojinom; ⁸ Ako li se ne nađe lupež, onda gospodar od one kuće da stane pred sudije da se zakune da nije posegao rukom svojom na stvar bližnjega svojega. ⁹ Za svaku stvar za koju bi bila raspra, ili za vola ili za magarca ili za ovcu ili za kozu, ili za haljinu, za svaku stvar izgublenu, kad ko kaže da je njegova, pred sudije da dođe raspra obojice, pa koga osude sudije, onaj da vrati bližnjemu svojemu dvojinom. ¹⁰ Ako ko da bližnjemu svojemu da èuva magarca ili vola ili ovcu ili kozu ili kako god živinèe, pa uquine ili ohrone, ili ga ko otjera a da niko ne vidi, ¹¹ Zakletva Gospodnja neka bude između njih, da nije posegao rukom svojom na stvar bližnjega svojega, i gospodar od stvari neka pristane, a onaj da ne plati. ¹² Ako li mu bude ukradeno, neka plati gospodaru njegovu. ¹³ Ako li ga bude rastrgla zvjerka da donese od njega svjedodžbu, i da ne plati što je rastrgnuto. ¹⁴ Ako ko uzme u bližnjega svojega živinèe na poslugu, pa ohrone ili uquine, a gospodar mu ne bude kod njega, da plati. ¹⁵ Ako li gospodar bude kod njega, da ne plati. Ako li bude najmljeno, da plati samo najam. ¹⁶ Ko bi prevario djevojku, koja nije zaruèena, te bi spavao s njom, da joj da praèiju i uzme je za ženu. ¹⁷ A ako mu je otac njezin ne bi htio dati, da da novaca koliko ide u praèiju djevojci. ¹⁸ Vještici ne daj da živi. ¹⁹ Ko bi obležao živinèe, da se pogubi. ²⁰ Ko žrtvu prinosi bogovima drugim osim jedinoga Gospoda, da se istrijebi kao prokletnik. ²¹ Došljaku nemoj èiniti krivo niti ga cvijeliti, jer ste bili došljaci u zemlji Misirskoj. ²² Nemojte cvijeliti udovice i sirote. ²³ Ako li koju cvijeliš u èem god, i povièe k meni, èuæu viku njezinu, ²⁴ I zapaliæe se gnjev moj, i pobiaæu vas maèem, pa æe vaše žene biti udovice i vaša djeca sirote. ²⁵ Kad daš u zajam novaca narodu mojemu, siromahu koji je kod tebe, nemoj mu biti kao kamatnik, ne udarajte na nj kamate. ²⁶ Ako uzmeš u zalogu haljinu bližnjemu svojemu, vrati mu je prije nego sunce zađe; ²⁷ Jer mu je to sve odijelo èim zaklanja tijelo svoje; u èem æe spavati? pa kad povièe k meni, ja æu ga èuti, jer sam milostiv. ²⁸ Nemoj psovati sudija, i starješini naroda svojega ne govori ružno. ²⁹ Od ljetine svoje i od žitkih stvari svojih nemoj se zatezati da prineseš prvine; prvenca između sinova svojih meni da daš. ³⁰ Tako èini s volom svojim i s ovcom i s kozom; sedam dana neka bude s majkom svojom, a osmoga dana da ga daš meni. ³¹ Biæete mi sveti ljudi; mesa u polju rastrgnuta ne jedite, bacite ga psima.

23 Ne iznosi lažnijeh glasova; ne pristaj s bezbožnikom da svjedoèiš krivo. ² Ne idi za množinom na zlo, i ne govori na sudu povodeæi se za veæim brojem da se izvrne pravda. ³ Siromahu u parnici njegovoj ne gledaj što je siromah. ⁴ Ako naiđeš na vola neprijatelja svojega ili na magarca njegova, gdje je zalutao, odvedi ga k njemu. ⁵ Ako vidiš gdje je

nenavidniku tvomemu pao magarac pod teretom svojim, nemoj da ga ostaviš, nego mu pomoz. ⁶ Nemoj izvrnuti pravde siromahu svojemu u parnici njegovoj. ⁷ Rijeèi lažne kloni se, i bezazlenoga i pravoga nemoj ubiti, jer neæu opravdati bezbožnika. ⁸ Ne uzimaj poklona, jer poklon zašljepljuje okate i izvræe rijeèi pravima. ⁹ Došljake ne cvijeli, jer vi znate kaka je duša došljaku, jer ste bili došljaci u zemlji Misirskoj. ¹⁰ Šest godina zasijevaj zemlju svoju i sabiraj rod njezin; ¹¹ A sedme godine ostavi je neka poèine, da jedu siromasi naroda tvogoga, a što iza njih ostane neka jedu zvijeri poljske; tako radi i s vinogradom svojim i s maslinikom svojim. ¹² Šest dana radi poslove svoje, a u sedmi dan poèini, da se odmori vo tvoj i magarac tvoj, i da odahne sin robinje tvoje i došljak. ¹³ Držite se svega što sam vam kazao. Ne pominjite imena bogova tuđih, i da se ne èuje iz usta vaših. ¹⁴ Tri puta preko godine svetkuj mi: ¹⁵ Praznik prijesnijeh hljebova drži; sedam dana jedi hljebove prijesne, kao što sam ti zapovjedio, na vrijeme, mjeseca Aviva, jer si tada izašao iz Misira; i niko da ne izađe preda me prazan; ¹⁶ I praznik žetve prvina od truda tvogoga što posiješ u polju svojem; i praznik berbe na svršetku svake godine, kad sabereš trud svoj s njive. ¹⁷ Tri puta preko godine sve muškinje tvoje da izlazi pred Gospoda Boga. ¹⁸ Krvi od žrtve moje ne prinosi uz hljebove kisele, i pretilina praznika mojegoga da ne prenoæi do jutra. ¹⁹ Prvine od prvoga roda zemlje svoje donesi u kuæu Gospoda Boga svojega; nemoj kuhati jagnjeta u mlijeku majke njegove. ²⁰ Evo, ja šaljem anđela svojega pred tobom da te èuva na putu, i da te odvede na mjesto koje sam ti pripremio. ²¹ Èuvaj ga se, i slušaj ga, nemoj da ga rasrdiš, jer vam neæe oprostiti grijeha, jer je moje ime u njemu. ²² Nego ako ga dobro uzaslušaš i ustvoriš sve što kažem, ja æu biti neprijatelj tvojim neprijateljima i protivnik tvojim protivnicima. ²³ Jer æe anđeo moj iaèi pred tobom i odvešæe te u zemlju Amorejsku i Hetejsku i Ferezejsku i Hananejsku i Jevusejsku i Jevusejsku, i ja æu ih istrijebiti. ²⁴ Nemoj se klanjati bogovima njihovijem niti im služiti, ni èiniti što oni èine, nego ih sasvijem obori i likove njihove sasvijem izlomi. ²⁵ I služite Gospodu Bogu svojemu, i on æe blagosloviti hljeb tvoj i vodu tvoju; i ukloniæu bolest između vas. ²⁶ Neæe biti pometkinje ni nerotkinje u zemlji tvojoj; i broj dana tvojih napuniæu. ²⁷ Pustiaæu strah svoj pred tobom, i uplašiaæu svaki narod na koji dođeš, i obratiaæu k tebi pleæi svijeh neprijatelja tvojih. ²⁸ Poslaæu i stršljene pred tobom, da tjeraju Jevuje, Hananeje i Heteje ispred tebe. ²⁹ Neæu ih otjerati ispred tebe za jednu godinu, da ne opusti zemlja i da se zvjerje poljsko ne namnoži na tebe. ³⁰ Pomalo æu ih odgoniti ispred tebe dokle se ne namnožiš i zauzmeš zemlju. ³¹ I postaviaæu meðe tvoje od Mora Crvenoga do mora Filistejskoga i od pustinje do rijeke; jer æu vama u ruke dati one koji žive u onoj zemlji da ih otjeraš ispred sebe. ³² Nemoj hvatati vjere s njima ni s bogovima njihovijem. ³³ Neka ne sjede u zemlji tvojoj,

da te ne navrate da se ogriješiš o mene, jer bi služio bogovima njihovijem, i to bi ti bila zamka.

24 I reče Mojsiju: izađi gore ka Gospodu ti i Aron i Nadav i Avijud i sedamdeset starješina Izrailjevih, i poklonite se izdaleka. ²I Mojsije sam neka pristupi ka Gospodu, a oni neka ne pristupe; i narod neka ne ide na gore s njim. ³I dođe Mojsije, i kaza narodu sve riječi Gospodnje i sve zakone. I odgovori narod jednijem glasom i rekoše: èiniæemo sve što je rekao Gospod. ⁴I napisa Mojsije sve riječi Gospodnje, i ustavši rano naèini oltar pod gorom i dvanaest stupova za dvanaest plemena Izrailjevih. ⁵I posla mladiæe između sinova Izrailjevih, koji prinesoše žrtve paljenice i prinesoše teoce na žrtve zahvalne Gospodu. ⁶I uzevši Mojsije polovinu krvi, metnu u zdjele, a polovinu krvi izli na oltar. ⁷I uze knjigu zavjetnu i proèita narodu. A oni rekoše: što je god rekao Gospod èiniæemo i slušaæemo. ⁸A Mojsije uze krv, i pokropi njom narod, i reče: evo krv zavjeta, koji uèini Gospod s vama za sve riječi ove. ⁹Potom otide gore Mojsije i Aron, Nadav i Avijud, i sedamdeset starješina Izrailjevih. ¹⁰I vidješe Boga Izrailjeva, i pod nogama njegovijem kao djelo od kamena safira i kao nebo kad je vedro. ¹¹I ne pruži ruke svoje na izabrane između sinova Izrailjevih, nego vidješe Boga, pa jedoše i piše. ¹²I reče Gospod Mojsiju: popni se k meni na goru, i ostani ovdje, i daæu ti ploèe od kamena, zakon i zapovijesti, koje sam napisao, da ih uèiš. ¹³Tada usta Mojsije s Isusom, koji ga sluþaše, i izaðe Mojsije na goru Boþiju. ¹⁴A starješinama reèe: sjedite tu dok se vratimo k vama; a eto Aron i Or s vama; ko bi imao što, neka ide k njima. ¹⁵I otide Mojsije na goru, a oblak pokri goru. ¹⁶I bijaše slava Gospodnja na gori Sinajskoj, i oblak je pokrivaše šest dana; a u sedmi dan viknu Mojsija ispred oblaka. ¹⁷I slava Gospodnja bješe po viðenju kao oganj koji saþiþe na vrh gore pred sinovima Izrailjevim. ¹⁸I Mojsije uðe usred oblaka, i pope se na goru; i osta Mojsije na gori èetrdeset dana i èetrdeset noæi.

25 I Gospod reèe Mojsiju govoreæi: ²Reci sinovima Izrailjevim da mi skupe prilog; od svakoga koji drage volje da uzmete prilog meni. ³A ovo je prilog što æete uzimati od njih, zlato i srebro i mjed, ⁴I porfiru i skerlet i crvac i tanko platno i kostrijet, ⁵I koþe ovnujske crvene obojene, i koþe jazavèje, i drvo sitim, ⁶Ulje za vidjelo, mirise za ulje pomazanja i za mirisavi kad, ⁷Kamenje onihovo i kamenje za ukivanje na opleæak i naprsnik. ⁸I neka mi naèine svetinju, da meðu njima nastavam; ⁹Kao što æu ti pokazati sliku od šatora i sliku od svijeh stvari njegovijeh, tako da naèinite. ¹⁰Neka naèine kovèeg od drveta sitima, u duþinu od dva lakta i po, a u širinu od podrug lakta, i u visinu od podrug lakta. ¹¹I pokuj ga èistim zlatom, iznutra i spolja pokuj ga; i ozgo mu naèini zlatan vijenac unaokolo. ¹²I salij mu èetiri bioèuga od zlata, i metni mu ih na èetiri ugla, da mu s jedne strane budu dva bioèuga i s druge strane dva bioèuga. ¹³I naèini poluge od drveta sitima, i okuj ih u zlato. ¹⁴I provuci

poluge kroz bioèuge s obje strane kovèegu, da se o njima nosi kovèeg; ¹⁵U bioèuzima na kovèegu neka stoje poluge, da se ne vade iz njih. ¹⁶Pa u kovèeg metni svjedoèanstvo, koje æu ti dati. ¹⁷I naèini zaklopac od èistoga zlata, u duþinu od dva lakta i po, a u širinu od podrug lakta. ¹⁸I naèini dva heruvima zlatna, jednostavne ih naèini, na dva kraja zaklopcu. ¹⁹I naèini heruvima jednoga na jednom kraju a drugoga heruvima na drugom kraju; na zaklopcu naèinite dva heruvima na oba kraja. ²⁰I neka heruvimi rašire krila u vis da zaklanjaju krilima zaklopac, i neka budu licem okrenuti jedan drugom, prema zaklopcu neka su okrenuta lica heruvimima. ²¹I metnuæeš zaklopac ozgo na kovèeg, a u kovèeg æeš metnuti svjedoèanstvo, koje æu ti dati. ²²I tu æu se sastajati s tobom i govoriæu ti ozgo sa zaklopca između dva heruvima, koji æe biti na kovèegu od svjedoèanstva, sve što æu ti zapovijedati za sinove Izrailjeve. ²³Naèini i sto od drveta sitima, u duþinu od dva lakta, a u širinu od jednog lakta, a u visinu od podrug lakta. ²⁴I pokuj ga èistijem zlatom, i naèini mu vijenac zlatan unaokolo. ²⁵I naèini mu oplatu unaokolo s podlanice, i naèini zlatan vijenac oko oplate. ²⁶I naèini mu èetiri bioèuga od zlata, i metni mu te bioèuge na èetiri ugla koji æe mu biti kod èetiri noge. ²⁷Pod oplatom neka budu bioèuzi, da u njima stoje poluge da se nosi sto. ²⁸A poluge naèini od drveta sitima, i okuj ih zlatom da se o njima nosi sto. ²⁹I naèini mu zdjele i èaše i vijedra i kutliæe, kojima æe se preljevati, a naèiniæeš ih od èistoga zlata. ³⁰I metaæeš na sto hljebove, da su postavljeni svagda preda mnom. ³¹I naèini svijetnjak od èistoga zlata, jednostavan neka bude svijetnjak; stup i grane i èašice, jabuke i cvjetovi neka budu u njega. ³²A šest grana neka mu izlazi sa strana, tri grane s jedne strane svijetnjaka a tri grane s druge strane svijetnjaka. ³³Tri èašice kao badem neka budu na jednoj grani i jabuka i cvijet, i tri èašice kao badem i jabuka i cvijet na drugoj grani; tako neka bude na šest grana što izlaze iz svijetnjaka. ³⁴I na samom svijetnjaku neka budu èetiri èašice kao badem i jabuke i cvjetovi. ³⁵Jedna jabuka pod dvije grane što izlaze iz njega, i jedna jabuka pod druge dvije grane što izlaze iz njega, i jedna jabuka pod druge dvije grane što izlaze iz njega; tako æe biti pod šest grana što æe izlaziti iz svijetnjaka; ³⁶Jabuke i grane njihove iz njega neka izlaze; sve jednostavno od èistoga zlata. ³⁷I naèiniæeš mu sedam þiþaka, i paliæeš ih da svijetle sa svake strane; ³⁸I usekaèi i spremice za gar neka budu od èistoga zlata. ³⁹Od talanta èistoga zlata neka bude naèinjen sa svijem tijem spravama. ⁴⁰I gledaj, te naèini sve ovo po slici koja ti je pokazana na gori.

26 A šator æeš naèiniti od deset zavjesa od tankoga platna uzvedenoga i od porfire i od skerleta i od crvca; i po njima da budu vezeni heruvimi. ²Jedan zavjes neka bude dvadeset i osam lakata dug i èetiri lakta širok; svi zavjesi da budu jedne mjere. ³Pet zavjesa neka se sastavljaju jedan s drugim, i pet drugih zavjesa neka se sastavljaju jedan s drugim. ⁴I

naèini petlje od porfire po kraju jednoga zavjesa, gdje æe se krajevi sastavljati, i tako naèini po kraju drugoga zavjesa, gdje æe se krajevi sastavljati. ⁵ Pedeset petalja naèini na jednom zavjesu, a pedeset petalja naèini na kraju drugoga zavjesa, gdje æe se sastavljati s drugim, a petlje da budu jedna prema drugoj. ⁶ I naèini pedeset kuka od zlata, da zapneš zavjese jedan za drugi kukama, i tako æe biti šator jedan. ⁷ I naèini zavjese od kostrijeti za naslon nad šatorom; jedanaest takih zavjesa naèini. ⁸ Zavjes jedan neka bude trideset lakata dug, a širok èetiri lakta; tih jedanaest zavjesa da su jedne mjere. ⁹ I sastavi pet zavjesa zajedno, a šest ostalih zajedno, na dvoje æeš previti šesti zavjes s prednje strane naslonu. ¹⁰ I naèini pedeset petalja na stražnjem kraju prvoga zavjesa, gdje æe se sastavljati, a pedeset petalja na kraju drugoga zavjesa, gdje æe se sastavljati. ¹¹ I naèini kuka mjedenijeh pedeset, i zapni kuke na petlje, i sastavi naslon, da bude jedno. ¹² A što je više u zavjesa na naslonu, polovina zavjesa što pretjeèe, neka visi na stražnjoj strani šatoru. ¹³ I lakat s jedne strane a lakat s druge strane što ima više u dužinu u zavjesa na naslonu, neka visi šatoru sa strane i tamo i amo, da ga zaklanja. ¹⁴ I naèini pokrivaè naslonu od koža ovnujskih crvenih obojenih, i svrh njega pokrivaè od koža jazavèijih. ¹⁵ I naèini za šator daske od drveta sitima, koje æe stajati pravo. ¹⁶ Deset lakata neka bude svaka daska duga a podrug lakta široka. ¹⁷ Dva èepa neka budu na dasci, jedan prema drugome najednako; tako naèini na svakoj dasci za šator. ¹⁸ Tako naèini daske za šator, dvadeset dasaka na južnoj strani. ¹⁹ A pod dvadeset dasaka naèini èetrdeset stopica od srebra: dvije stopice pod jednu dasku za dva èepa njezina, i dvije stopice pod drugu dasku za dva èepa njezina. ²⁰ A na drugoj strani šatora prema sjeveru dvadeset dasaka. ²¹ Sa èetrdeset stopica srebrnijeh, dvije stopice pod jednu dasku i dvije stopice pod drugu dasku. ²² A na zapadnoj strani šatora naèini šest dasaka, ²³ I dvije daske na dva ugla od šatora. ²⁴ I one neka se sastavljaju ozdo i neka se sastavljaju ozgo bioèugom; tako neka bude u obje koje æe biti na oba ugla. ²⁵ Tako æe biti osam dasaka sa stopicama srebrnijem, sa šesnaest stopica, dvije stopice pod jednu dasku a dvije stopice pod drugu dasku. ²⁶ I naèini prijevornice od drveta sitima, pet za daske na jednoj strani šatora, ²⁷ I pet prijevornica za daske na drugoj strani šatora, i pet prijevornica za daske na zapadnoj strani šatora do oba ugla. ²⁸ A srednja prijevornica da ide preko srijede dasaka od jednoga kraja do drugoga. ²⁹ A daske okuj zlatom, i bioèuge im naèini od zlata, da se kroz njih provuku prijevornice, a i prijevornice okuj zlatom. ³⁰ Tako æeš podignuti šator po slici koja ti je pokazana na gori. ³¹ I naèini zavjes od porfire i od skerleta i od crvca i od tankoga platna uzvedenoga, i po njemu neka budu vezeni heruvimi. ³² I objesi ga o èetiri stupa od drveta sitima, okovana zlatom, sa kukama zlatnim, na èetiri stopice srebrne. ³³ I objesi zavjes o kuke, i unesi za zavjes kovèeg od svjedoèanstva, da vam zavjes

rastavlja svetinju od svetinje nad svetinjama. ³⁴ I metni zaklopac na kovèeg od svjedoèanstva u svetinji nad svetinjama. ³⁵ I namjesti sto pred zavjes a svijetnjak prema stolu na južnoj strani šatora, da sto stoji na sjevernoj strani. ³⁶ I na vrata naslonu naèiniæeš zavjes od porfire i od skerleta i od crvca i od tankoga platna uzvedenoga, vezen; ³⁷ I za taj zavjes naèiniæeš pet stupova od drveta sitima, koje æeš okovati zlatom, sa kukama zlatnijem, i saliaèeš za njih pet stopica od mjedi.

27 I naèini oltar od drveta sitima, pet lakata u dužinu i pet lakata u širinu, èetvorouglast da bude oltar, tri lakta visok. ² I na èetiri ugla naèini mu rogove, iz njega da izlaze rogovi, i okovaæeš ga u mjed. ³ I naèiniæeš mu lonce za pepeo i lopatice i kotliæe i viljuške i mašice; sve mu posuðe naèini od mjedi. ⁴ I naèini mu rešetku od mjedi kao mrežu, i naèini u rešetke èetiri bioèuga od mjedi na èetiri ugla njezina. ⁵ I metni je ispod oltara unaokolo, da bude rešetka do sredine oltara. ⁶ Naèini i poluge oltaru, poluge od drveta sitima, i okuj ih u mjed. ⁷ I poluge da se provuku kroz bioèuge, da budu poluge s dvije strane oltaru, kad se nosi. ⁸ Naèiniæeš ga od dasaka da bude iznutra šupalj; kao što ti je pokazano na gori tako neka naèine. ⁹ I naèiniæeš trijem šatoru na južnoj strani; zavjesi trijemu da budu od tankoga platna uzvedenoga, sto lakata u dužinu na jednoj strani. ¹⁰ I dvadeset stupova i pod njih dvadeset stopica od mjedi, a kuke na stupovima i pasovi njihovi od srebra. ¹¹ Tako i sa zapadne strane da budu zavjesi sto lakata dugi, i dvadeset stupova i dvadeset stopica od mjedi, na stupovima kuke i njihovi pasovi od srebra. ¹² A širina æe trijemu imati sa zapadne strane zavjese od pedeset lakata, deset stupova za njih i deset stopica pod njih. ¹³ A na prednjoj strani prema istoku biaèe trijem širok pedeset lakata. ¹⁴ Od petnaest lakata neka budu zavjesi na jednoj strani, i za njih tri stupa i tri stopice pod njih; ¹⁵ Na drugoj strani zavjesi od petnaest lakata, i tri stupa za njih i tri stopice pod njih. ¹⁶ A nad vratima od trijema zavjes od dvadeset lakata od porfire i od skerleta i od crvca i od tankoga platna uzvedenoga, vezen, i èetiri stupa za nj, i pod njih èetiri stopice. ¹⁷ Svi stupovi u trijemu unaokolo da budu opasani srebrnom, i kuke da su im srebrne a stopice od mjedi. ¹⁸ U dužinu æe trijem imati sto lakata, u širinu pedeset svuda, a u visinu pet lakata, da bude od tankoga platna uzvedenoga, a stopice od mjedi. ¹⁹ Sve posuðe u šatoru za svaku službu, i sve kolje u njemu i sve kolje u trijemu da bude od mjedi. ²⁰ I ti zapovjedi sinovima Izrailjevim da ti donesu ulja maslinova èistoga cijedenoga za vidjelo, da bi žišci gorgjeli svagda. ²¹ U šatoru od sastanka pred zavjesom, koji æe zaklanjati svjedoèanstvo, neka ih Aron i sinovi njegovi spremaju da gore od veèera do jutra pred Gospodom. To neka je uredba vjeèna koljenima njihovijem meðu sinovima Izrailjevim.

28 A ti uzmi k sebi Arona brata svojega sa sinovima njegovijem izmeðu sinova Izrailjevih da mi budu

sveštenici, Aron i Nadav i Avijud i Eleazar i Itamar, sinovi Aronovi. ²I naèini svete haljine Aronu bratu svojemu za èast i diku. ³I kaži svijem ljudima vještijem, koje sam napunio duha mudrosti, neka naèine haljine Aronu, da se posveti da mi bude sveštenik. ⁴A ovo su haljine što æe naèiniti: naprsnik i opleæak i plašt, košulja vezena, kapa i pojas. Te haljine svete neka naprave Aronu bratu tvojemu i sinovima njegovijem, da mi budu sveštenici, ⁵I neka uzmu zlata i porfire i skerleta i crvca i tankoga platna; ⁶I neka naèine opleæak od zlata i od porfire i od skerleta i od crvca i od tankoga platna uzvedenoga, vezen. ⁷Dvije poramenice neka budu na njemu, koje æe se sastavljati na dva kraja, da se drži zajedno. ⁸A pojas na njemu neka bude naprave iste kao i on, od zlata, od porfire, od skerleta, od crvca i od tankoga platna uzvedenoga. ⁹I uzmi dva kamena oniha, i na njima izreži imena sinova Izrailjevih, ¹⁰Šest imena njihovijeh na jednom kamenu, a šest imena ostalih na drugom kamenu po redu kako se koji rodio. ¹¹Vještinom kamenarskom, kojom se režu peèati, izrezaæeš na ta dva kamena imena sinova Izrailjevijeh, i optoèi ih zlatom unaokolo. ¹²I metni ta dva kamena na poramenice opleæku, da budu kameni za spomen sinovima Izrailjevijem, i Aron da nosi imena njihova pred Gospodom na oba ramena svoja za spomen. ¹³I naèini kopèe od zlata. ¹⁴I dva lanca od èistoga zlata naèini jednaka pletena, i objesi lance pletene o kopèe. ¹⁵I naprsnik sudski naèini naprave vezene onake kao opleæak, od zlata, od porfire, od skerleta, od crvca i od tankoga platna uzvedenoga naèini ga. ¹⁶Neka bude èetvorouglast i dvostruk, u dužinu s pedi i u širinu s pedi. ¹⁷I udari po njemu drago kamenje, u èetiri reda neka bude kamenje. U prvom redu: sardonih, topaz i smaragad; ¹⁸A u drugom redu: karbunkul, safir i dijamanat; ¹⁹A u treæem redu: ligur i ahat i ametist; ²⁰A u èetvrtom redu: hrisolit, onih i jaspid; neka budu ukovani u zlato u svom redu. ²¹I tjih kamena s imenima sinova Izrailjevijeh biæe dvanaest po imenima njihovijem, da budu rezani kao peèat, svaki sa svojim imenom, za dvanaest plemena. ²²I na naprsnik metni lance jednake, pletene, od èistoga zlata. ²³I dvije grivne zlatne naèini na naprsnik, i metni dvije grivne na dva kraja naprsniku. ²⁴Pa provuci dva lanca zlatna kroz dvije grivne na krajevima naprsniku. ²⁵A druga dva kraja od dva lanca zapni za dvije kopèe, i metni na poramenice od opleæaka sprijed. ²⁶I naèini druge dvije grivne zlatne, i metni ih na druga dva kraja naprsniku iznutra na strani koja je od opleæaka. ²⁷I naèini još dvije zlatne grivne, i metni ih na poramenice od opleæaka ozdo prema sastavcima njegovijem, više pojasa na opleæku. ²⁸Tako neka vežu naprsnik grivne njegove za grivne na opleæku vrvcom od porfire, da stoje nad pojasom od opleæaka, i da se ne odvaja naprsnik od opleæaka. ²⁹I neka nosi Aron imena sinova Izrailjevijeh na naprsniku sudskom na srcu svom kad ulazi u svetinju za spomen pred Gospodom vazda. ³⁰I metni na naprsnik sudski Urim i Tumim, da bude na

srcu Aronu kad ulazi pred Gospoda, i Aron æe nositi sud sinova Izrailjevijeh na srcu svom pred Gospodom vazda. ³¹I naèini plašt pod opleæak sav od porfire. ³²I ozgo neka bude prorez u srijedi, i neka bude optoèen prorez svuda unaokolo trakom tkanijem, kao prorez u oklopa, da se ne razdre. ³³A po skutu mu naèini šipke od porfire i od skerleta i od crvca svuda unaokolo, i meðu njima zlatna zvonca svuda unaokolo: ³⁴Zvonce zlatno pa šipak, zvonce zlatno pa šipak po skutu od plašta svuda unaokolo. ³⁵I to æe biti na Aronu kad služi, da se èuje glas kad ulazi u svetinju pred Gospoda i kad izlazi, da ne pogine. ³⁶I naèini ploèu od èistoga zlata, i na njoj izreži kao na peèatu: svetinja Gospodu. ³⁷I veži je vrvcom od porfire za kapu, sprijed na kapi da stoje. ³⁸I biæe na èelu Aronovu, da nosi Aron grijeh svetiijeh prinosa koje prinesu sinovi Izrailjevijeh u svijem darovima svojih svetiijeh prinosa; biæe na èelu njegovu vazda, da bi bili mili Gospodu. ³⁹I naèini košulju od tankoga platna izmetanoga, i naèini kapu od tankoga platna, a pojas naèini vezen. ⁴⁰I sinovima Aronovijem naèini košulje, i naèini im pojase, i kapice im naèini za èast i diku. ⁴¹Pa to obuci Aronu bratu svojemu i sinovima njegovijem, i pomaži ih i napuni im ruke i posveti ih da mi budu sveštenici. ⁴²I naèini im gaæe lanene, da se pokrije golo tijelo; od bedara do dno stegna da budu. ⁴³I to neka je na Aronu i na sinovima njegovijem kad ulaze u šator od sastanka ili kad pristupaju k oltaru da služe u svetinji, da ne bi noseæi grijeh poginuli. Ovo æe biti uredba vjeèna njemu i sjemenu njegovu nakon njega.

29 Uèiniæeš im ovo kad ih staneš osveštavati da mi vrše službu svešteniku: uzmi tele i dva ovna zdrava, ²I hljebove prijesne i kolaèe prijesne zamiješene s uljem, i pogaèe prijesne namazane uljem, od brašna pšeniènoga umijesi ih. ³I metni ih u jednu kotaricu, i prinesi ih u kotarici s teletom i s dva ovna. ⁴I dovedi Arona i sinove njegove pred vrata šatora od sastanka, i umij ih vodom. ⁵I uzevši haljine obuci Aronu košulju i plašt ispod opleæaka i opleæak i naprsnik, i opaši ga pojasom od opleæaka. ⁶I metni mu kapu na glavu i svetu ploèu na kapu. ⁷I uzmi ulje za pomazanje, i izlij mu na glavu, i pomazaæeš ga. ⁸I sinove njegove dovedi i obuci im košulje; ⁹I opaši ih pojasima, Arona i sinove njegove, i metni im kape na glave, da imaju sveštenstvo uredbom vjeènom. Tako æeš posvetiti ruke Aronu i sinovima njegovijem. ¹⁰I dovedi tele pred šator od sastanka, a Aron i sinovi njegovi neka metnu ruke teletu na glavu. ¹¹I zakolji tele pred Gospodom na vratima šatora od sastanka. ¹²I uzevši krvi od teleta pomaži robove oltaru prstom svojim, a ostalu krv svu prolj na podnožje oltaru. ¹³I uzmi sve salo po crijevima, i mrežicu na jetri, i oba bubrega i salo oko njih, i zapali na oltaru. ¹⁴A meso od teleta i kožu i balegu spali ognjem izvan okola; to je žrtva za grijeh. ¹⁵Potom uzmi ovna jednoga, i na glavu ovnu neka metnu ruke svoje Aron i sinovi njegovi. ¹⁶I zakolji ovna i uzmi krvi od njega i pokropi oltar unaokolo. ¹⁷A ovna izudi, i operi drob i noge, i metni ih

na udove njegove i na glavu. ¹⁸ I svega ovna zapali na oltaru; to je žrtva paljenica Gospodu, miris ugodni, žrtva ognjena Gospodu. ¹⁹ Pa uzmi i drugoga ovna, i neka mu metne Aron i sinovi njegovi ruke svoje na glavu. ²⁰ I zakolji toga ovna, i uzmi krvi od njega i pomaži njom kraj od desnoga uha Aronu i kraj od desnoga uha sinovima njegovijem, i palac u desne ruke njihove i palac u desne noge njihove, a ostalom krvlju pokropi oltar unaokolo. ²¹ I uzmi krvi koja bude na oltaru i ulja za pomazanje, i pokropi Arona i haljine njegove, i sinove njegove i haljine njihove, i biæe svet on i haljine njegove i sinovi njegovi i haljine njihov. ²² Potom uzmi salo od ovna i rep i salo što je po crijevima i mrežicu na jetri i oba bubrega i salo oko njih, i desno pleæe; jer je ovan posvetni; ²³ I jedan hljeb i jedan kolaè s uljem i jednu pogaèu iz kotarice u kojoj budu prijesni hljebovi pred Gospodom. ²⁴ I to sve metni u ruke Aronu i u ruke sinovima njegovijem, i obræi tamo i amo, da bude žrtva obrtana pred Gospodom. ²⁵ Potom uzmi im to iz ruku, i zapali na oltaru svrhu žrtve paljenice, da bude miris ugodan pred Gospodom; to je žrtva ognjena Gospodu. ²⁶ I uzmi grudi od ovna posvetnoga, koji bude za Arona, i obrtaæeš ih tamo i amo, da bude žrtva obrtana pred Gospodom; i to æe biti tvoj dio. ²⁷ Tako æeš osvetiti grudi od žrtve obrtane i pleæe od žrtve podizane, što je obrtano i što je podizano od ovna posvetnoga za Arona i za sinove njegove. ²⁸ I to æe biti Aronu i sinovima njegovijem uredbom vjeènom od sinova Izrailjevih, jer je žrtva podizana. Kad je žrtva podizana sinova Izrailjevih od njihovijeh žrtava zahvalnijeh, žrtva podizana biæe Gospodu. ²⁹ A svete haljine Aronove neka budu sinovima njegovijem nakon njega da se pomazuju u njima i da im se u njima posveæuju ruke. ³⁰ Sedam dana neka ih oblaèi koji na njegovo mjesto bude sveštenik između sinova njegovijeh, koji æe ulaziti u šator od sastanka da služi u svetinji. ³¹ A ovna posvetnoga uzmi i skuhaj meso od njega na mjestu svetom. ³² I Aron i sinovi njegovi neka na vratima šatora od sastanka jedu meso od toga ovna i hljeb što je u kotarici. ³³ Neka ga jedu oni za koje je bilo oèišæenje da bi im se posvetile ruke da bi bili posveæeni; a drugi da ne jede, jer je stvar sveta. ³⁴ Ako li bi ostalo što mesa posvetnoga ili hljeba do jutra, onda što ostane sažezi ognjem, a da se ne jede, jer je stvar sveta. ³⁵ I tako uèini Aronu i sinovima njegovijem po svemu što ti zapovjedih; sedam dana svetiaæeš im ruke. ³⁶ I svaki æeš dan prinostiti na žrtvu tele za grijeh radi oèišæenja; i oèistiaæeš oltar èineæi oèišæenje na njemu, i pomazaæeš ga da se osveti. ³⁷ Sedam dana èiniaæeš oèišæenje na oltaru i osvetiaæeš ga, te æe oltar biti svetinja nad svetinjama; što se god dotakne oltara, biæe sveto. ³⁸ I ovo æeš prinostiti na oltaru: dva jagnjeta od godine svaki dan bez prekida. ³⁹ Jedno jagnje prinosi jutrom a drugo prinosi veèerom, ⁴⁰ I jošte desetinu efe pšeniènoga brašna smiješana s uljem cijedenim, kojega da bude èetvrt ina, i naljev vina, èetvrt ina na jedno jagnje. ⁴¹ A drugo jagnje

prinesi uveèe; kao sa žrtvom jutrenjom i s naljevom njezinijem tako i s ovom èini da bude miris ugodan, žrtva ognjena Gospodu. ⁴² To neka bude žrtva paljenica svagda od koljena do koljena vašega na vratima šatora od sastanka pred Gospodom, gdje æu se sastajati s vama da govorim s tobom. ⁴³ I ondje æu se sastajati sa sinovima Izrailjevijem, da se osveæuje slavom mojom. ⁴⁴ I osvetiaæu šator od sastanka i oltar; i Arona i sinove njegove osvetiaæu da su mi sveštenici. ⁴⁵ I nastavaæu među sinovima Izrailjevijem, i biæu im Bog. ⁴⁶ I poznaæe da sam ja Gospod Bog njihov, koji sam ih izveo iz zemlje Misirske da nastavam među njima, ja Gospod Bog njihov.

30 Jošte naèini oltar kadioni, od drveta sitima naèini ga. ² Dužina neka mu bude lakat, i širina lakat, èetvorouglast da bude, i dva lakta visok; iz njega neka mu izlaze rogovi. ³ I pokuj ga èistijem zlatom, ozgo sa strana unaokolo, i rogove njegove; i naèini mu vijenac zlatan unaokolo. ⁴ I naèini mu po dva bioèuga zlatna ispod vijenca na dva ugla njegova s obje strane, i kroz njih æeš provuæi poluge da se može nositi. ⁵ A poluge naèini od drveta sitima, i okuj ih u zlato. ⁶ I metni ga pred zavjes koji visi pred kovèegom od svjedoèanstva prema zaklopcu koji je nad svjedoèanstvom, gdje æu se s tobom sastajati. ⁷ I neka kadi na njemu Aron kadom mirisnim; svako jutro neka kadi kad spremi žiške. ⁸ I kad zapali Aron žiške uveèe, neka kadi; neka bude kad svagdašnji pred Gospodom od koljena do koljena vašega. ⁹ Ne prinosite na njemu kada tuðega niti žrtve paljenice niti prinosa; ni naljeva ne ljevajte na njemu. ¹⁰ Samo oèišæenje neka èini nad rogovima njegovijem Aron jednom u godini; krvlju od žrtve za grijeh u dan oèišæenja jednom u godini èiniaæe oèišæenja na njemu od koljena do koljena vašega; jer je to svetinja nad svetinjama Gospodu. ¹¹ Jošte reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ¹² Kad staneš brojiti sinove Izrailjeve, između onijeh koji idu u broj svaki neka dade otkup za život svoj Gospodu, kad ih staneš brojiti, da ne bi došlo na njih kako zlo kad ih staneš brojiti. ¹³ A neka da svaki koji ide u broj po sikla, po siklu svetom a taj je sikal dvadeset novèiaæa po sikla biæe prilog Gospodu. ¹⁴ Ko god ide u broj, od dvadeset godina i više, neka da prilog Gospodu. ¹⁵ Bogati da ne da više a siromah da ne da manje od po sikla, kad daju prilog Gospodu na oèišæenje duša vaših. ¹⁶ I uzevši novce za oèišæenje od sinova Izrailjevijeh ostavi ih za potrebu u šatoru od sastanka, i biæe sinovima Izrailjevijem spomen pred Gospodom za oèišæenje duša vaših. ¹⁷ Još reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ¹⁸ Naèini i umivaonicu od mjedi i podnožje joj od mjedi za umivanje; i metni je između šatora od sastanka i oltara, i nalij u nju vode. ¹⁹ Da iz nje pere Aron i sinovi njegovi ruke svoje i noge svoje. ²⁰ Kad idu u šator od sastanka, neka se umivaju vodom, da ne izginu, ili kad pristupaju k oltaru da služe i da pale žrtvu ognjenu Gospodu. ²¹ Tada neka peru ruke svoje i noge svoje da ne izginu. To neka im bude uredba vjeèna Aronu i sjemenu njegovu od koljena do koljena. ²² Još reèe

Gospod Mojsiju govoreæi: ²³ Uzmi mirisa najboljih: smirne najèistije pet stotina sikala i cimeta mirisavoga pola toliko, dvjesta pedeset, i iðirota takoðe dvjesta pedeset, ²⁴ I kasije pet stotina mjerom svetom, i ulja maslinova jedan in. ²⁵ I od toga naèini ulje za sveto pomazanje, ulje najbolje vještinom apotekarskom; to da bude ulje svetoga pomazanja. ²⁶ I njim pomaži šator od sastanka i kovèeg od svjedoèanstva, ²⁷ I sto i sve sprave njegove, i svijetnjak i sprave njegove, i oltar kadioni, ²⁸ I oltar na kojem se prinosi žrtva paljenica, i sve sprave njegove, i umivaonicu i podnožje njezino. ²⁹ Tako æeš ih osvetiti, te æe biti svetinja nad svetinjom, i što ih se god dotakne biæe sveto. ³⁰ Pomaži i Arona i sinove njegove, i osvetiæeš ih da mi budu sveštenici. ³¹ A sinovima Izrailjevijem kaži i reci: ovo neka mi bude ulje svetoga pomazanja od koljena do koljena vašega. ³² Tijelo èovjeèije neka se ne maže njim, niti pravite takoga ulja kako je ono; sveto je, neka vam bude sveto. ³³ Ako li bi ko naèinio tako ulje ili namazao njim drugoga, istrijebiæe se iz naroda svojega. ³⁴ I reèe Gospod Mojsiju: uzmi mirisa, stakte, oniha i halvana mirisavoga, i tamjana èistoga, koliko jednoga toliko drugoga. ³⁵ I od toga naèini kad, sastavljen vještinom apotekarskom, èist i svet. ³⁶ I istucavši ga nasitno, metaæeš ga pred svjedoèanstvom u šatoru od sastanka, gdje æu se sastajati s tobom; to neka vam bude svetinja nad svetinjama. ³⁷ A takvoga kada kakav naèiniš nemojte sebi praviti; to neka ti je svetinja za Gospoda. ³⁸ Ako li bi ko naèinio taki da ga miriše, istrijebiæe se iz naroda svojega.

31 I reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ² Gle, pozvah po imenu Veseleila sina Urije sina Orova od plemena Judina. ³ I napunih ga duha svetoga, mudrosti i razuma i znanja i svake vještine, ⁴ Da vješto izmišlja kako se što može naèiniti od zlata i od srebra i od mjedi, ⁵ Da umije rezati kamenje i ukivati, da umije tesati drvo, i svaki posao raditi. ⁶ I evo udružilih s njim Elijava sina Ahisamahova od plemena Danova, i svakomu vještom èovjeku u srce dadoh vještinu da izrade sve što sam ti zapovjedio. ⁷ Šator od sastanka, i kovèeg za svjedoèanstvo i zaklopac na nj, i sve sprave u šatoru, ⁸ I sto i sprave njegove, i svijetnjak èisti sa svijem spravama njegovijem, i oltar kadioni, ⁹ I oltar za žrtvu paljenicu sa svijem spravama njegovijem, i umivaonicu i podnožje njezino, ¹⁰ I haljine službene i svete haljine Aronu svešteniku i haljine sinovima njegovijem, da vrše službu sveštenieku, ¹¹ I ulje pomazanja, i kad mirisni za svetinju. Sve neka naèine onako kako sam ti zapovjedio. ¹² I reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ¹³ A ti kaži sinovima Izrailjevijem i reci: ali subote moje èuvajte, jer je znak između mene i vas od koljena do koljena, da znate da sam ja Gospod koji vas posveæujem. ¹⁴ Èuvajte dakle subotu, jer vam je sveta; ko bi je oskrvniò, da se pogubi; jer ko bi god radio kakav posao u nju, istrijebiæe se ona duša iz naroda svojega. ¹⁵ Šest dana neka se radi; a sedmi je dan subota, odmor, svet Gospodu; ko bi god radio posao u

dan subotni, da se pogubi. ¹⁶ Zato æe èuvati sinovi Izrailjevi subotu praznujuæi subotu od koljena do koljena zavjetom vjeènim. ¹⁷ To je znak između mene i sinova Izrailjevih dovijeka; jer je za šest dana stvorio Gospod nebo i zemlju, a u sedmi dan poèinu i odmori se. ¹⁸ I izgovorivši ovo Mojsiju na gori Sinajskoj, dade mu dvije ploèe svjedoèanstva, ploèe kamene pisane prstom Božijim.

32 A narod vidjevši gdje Mojsije za dugo ne slazi s gore, skupi se narod pred Arona, i rekoše mu: hajde, naèini nam bogove, koji æe iæi pred nama, jer tome Mojsiju koji nas izvede iz zemlje Misirske ne znamo šta bi. ² A Aron im reèe: poskidajte zlatne oboce što su u ušima žena vaših, sinova vaših i kæeri vaših, i donesite mi. ³ I poskida sav narod zlatne oboce što im bijahu u ušima, i donesoše Aronu. ⁴ A on uzev iz ruku njihovijeh, sali u kalup, i naèini tele saliveno. I rekoše: ovo su bogovi tvoji, Izrailju, koji te izvedoše iz zemlje Misirske. ⁵ A kad to vidje Aron, naèini oltar pred njim; i povika Aron, i reèe: sjutra je praznik Gospodnji. ⁶ I sjutradan ustavši rano prinesoše žrtve paljenice i žrtve zahvalne; i posjeda narod, te jedoše i piše, a poslije ustaše da se igraju. ⁷ A Gospod reèe Mojsiju: idi, siði, jer se pokvari tvoj narod, koji si izveo iz zemlje Misirske. ⁸ Brzo zaðoše s puta, koji sam im zapovjedio; naèiniše sebi tele liveno, i pokloniše mu se, i prinesoše mu žrtvu, i rekoše: ovo su bogovi tvoji, Izrailju, koji te izvedoše iz zemlje Misirske. ⁹ Još reèe Gospod Mojsiju: pogledah narod ovaj, i eto je narod tvrda vrata. ¹⁰ I sada pusti me, da se raspali gnjev moj na njih i da ih istrijebim; ali od tebe æu uèiniti narod velik. ¹¹ A Mojsije se zamoli Gospodu Bogu svojemu, i reèe: zašto se, Gospode, raspaljuje gnjev tvoj na narod tvoj, koji si izveo iz zemlje Misirske silom velikom i rukom krjepkom? ¹² Zašto da govore Misirci i reku: na zlo ih izvede, da ih pobije po planinama i da ih istrijebi sa zemlje? Povrati se od gnjeva svojega, i požali narod svoj oda zla. ¹³ Opomeni se Avrama, Isaka i Izrailja, sluga svojih, kojima si se sobom zakleo i obrekao im: umnožiæu sjeme vaše kao zvijezde na nebu, i zemlju ovu, za koju govorih, svu æu dati sjemenu vašemu da je njihova dovijeka. ¹⁴ I ražali se Gospodu uèiniti zlo narodu svojemu, koje reèe. ¹⁵ Tada se vrati Mojsije, i siðe s gore sa dvije ploèe svjedoèanstva u rukama svojim; i ploèe bjehu pisane s obje strane, otud i odovud pisane. ¹⁶ I bjehu ploèe djelo Božije, i pismo bješe pismo Božije, urezano na ploèama. ¹⁷ A Isus èuvši viku u narodu, kad vikahu, reèe Mojsiju: vika ubojna u okolu. ¹⁸ A on reèe: nije to vika kako vièu koji su jaèi, niti je vika kako vièu koji su slabiji, nego èujem viku onijeh koji pjevaju. ¹⁹ I kad doðe blizu okola, ugleda tele i igre, te se razgnjevi Mojsije, i baci iz ruku svojih ploèe, i razbi ih pod gorom. ²⁰ Pa uze tele koje bijahu naèinili i spali ga ognjem, i satr ga u prah, i prosu ga po vodi, i zapoji sinove Izrailjeve. ²¹ I reèe Mojsije Aronu: šta ti je uèinio ovaj narod, te ga uvali u toliki grijeh? ²² A Aron mu reèe: nemoj se gnjeviti, gospodaru; ti znaš ovaj narod da je brz na zlo. ²³ Jer

rekoše mi: naèini nam bogove, koji æe iæi pred nama, jer tome Mojsiju koji nas izvede iz zemlje Misirske ne znamo šta bi. ²⁴ A ja im rekoh: ko ima zlata, neka ga skida sa sebe. I dadoše mi, a ja ga bacih u vatru, i izađe to tele. ²⁵ A Mojsije videæi narod go, jer ga ogoli Aron na sramotu pred protivnicima njegovijem, ²⁶ Stade Mojsije na vrata od okola, i reèe: k meni ko je Gospodnji. I skupiše se pred njega svi sinovi Levijevi. ²⁷ I reèe im: ovako kaæe Gospod Bog Izrailjev: pripašite svaki svoj maè uz bedro svoje, pa proðite tamo i amo po okolu od vrata do vrata, i pobijte svaki brata svojega i prijatelja svojega i bližnjega svojega. ²⁸ I uèiniše sinovi Levijevi po zapovijesti Mojsijevoj, i pogibe naroda u onaj dan do tri tisuæe ljudi. ²⁹ Jer Mojsije reèe: posvetite danas ruke svoje Gospodu, svak na sinu svom i na bratu svom, da bi vam dao danas blagoslov. ³⁰ A sjutradan reèe Mojsije narodu: vi ljuto sagriješite; zato sada idem gore ka Gospodu, eda bih ga umolio da vam oprostí grijeh. ³¹ I vrati se Mojsije ka Gospodu, i reèe: molim ti se; narod ovaj ljuto sagriješí naèinivši sebi bogove od zlata. ³² Ali oprostí im grijeh: ako li neæeš, izbriši me iz knjige svoje, koju si napisao. ³³ A Gospod reèe Mojsiju: ko mi je zgriješio, onoga æu izbrisati iz knjige svoje. ³⁴ A sada idi, vodi taj narod kuda sam ti kazao. Evo, moj æe anðeo iæi pred tobom, a kad ih pohodim, pohodíæu na njima grijeh njihov. ³⁵ I Gospod bi narod zato što naèiniše tele, koje sali Aron.

33 I reèe Gospod Mojsiju: idi, digni se odatle ti i narod, koji si izveo iz zemlje Misirske, put zemlje za koju se zakleh Avramu, Isaku i Jakovu govoreæi: sjemenu tvomemu daæu je. ² I poslaæu pred tobom anðela, i izagnaæu Hananeje, Amoreje i Heteje i Ferezeje i Jeveje i Jevuseje. ³ I odvešæe vas u zemlju gdje teèe mlijeko i med; jer neæu sam iæi s tobom zato što si narod tvrdovrat, pa bih te mogao satrti putem. ⁴ A narod èuvši ovu zlu rijeè oðalosti se, i niko ne metnu na se svojega nakita. ⁵ Jer Gospod reèe Mojsiju: kaži sinovima Izrailjevijem: vi ste narod tvrdovrat; doæi æu èasom usred tebe, i istrijebiæu te; a sada skini nakit svoj sa sebe, i znaæu šta æu èiniti s tobom. ⁶ I poskidaše sa sebe sinovi Izrailjevi nakite svoje kod gore Horiva. ⁷ A Mojsije uze šator i razape ga sebi iza okola daleko, i nazva ga šator od sastanka, i ko god traæaše Gospoda, dolaæaše k šatoru od sastanka iza okola. ⁸ I kad Mojsije iðaše u šator, sav narod ustajaše, i svak stajaše na vratima svojega šatora, i gledahu za Mojsijem dok ne uðe u šator. ⁹ A kad Mojsije ulaæaše u šator, spuštaše se stup od oblaka i ustavljaše se na vratima od šatora, i Gospod govoraše s Mojsijem. ¹⁰ I sav narod videæi stup od oblaka gdje stoji na vratima od šatora, ustajaše sav narod, i svak se klanjaše na vratima od svojega šatora. ¹¹ I Gospod govoraše s Mojsijem licem k licu kao što govori èovjek s prijateljem svojim. Potom se vraæaše Mojsije u oko, a sluga njegov Isus sin Navin, momak, ne izlaæaše iz šatora. ¹² I reèe Mojsije Gospodu: gledaj, ti mi kaæeš: vodi taj narod. A nijesi mi kazao koga æeš poslati sa

mnom, a rekao si: znam te po imenu i našao si milost preda mnom. ¹³ Ako sam dakle našao milost pred tobom, pokaži mi put svoj, da te poznam i naðem milost pred tobom; i vidi da je ovaj narod tvoj narod. ¹⁴ I reèe Gospod: moje æe lice iæi naprijed, i daæu ti odmor. ¹⁵ A Mojsije mu reèe: ako neæe iæi naprijed lice tvoje, nemoj nas kretati odavde. ¹⁶ Jer po èemu æe se poznati da smo našli milost pred tobom, ja i narod tvoj? zar ne po tome što ti ideš s nama? tako æemo se razlikovati ja i narod tvoj od svakoga naroda na zemlji. ¹⁷ A Gospod reèe Mojsiju: uèiniæu i to što si kazao, jer si našao milost preda mnom i znam te po imenu. ¹⁸ Opet reèe Mojsije: molim te, pokaži mi slavu svoju. ¹⁹ A Gospod mu reèe: uèiniæu da proðe sve dobro moje ispred tebe, i povikaæu po imenu: Gospod pred tobom. Smilovaæu se kome se smilujem, i požaliæu koga požalim. ²⁰ I reèe: ali neæeš moæi vidjeti lica mojega, jer ne može èovjek mene vidjeti i ostati živ. ²¹ I reèe Gospod: evo mjesto kod mene, pa stani na stijenu. ²² I kad stane prolaziti slava moja, metnuæu te u rasjelinu kamenu, i zakloniæu te rukom svojom dok ne proðem. ²³ Potom æu dignuti ruku svoju, i vidjeæeš me s leða, a lice se moje ne može vidjeti.

34 I reèe Gospod Mojsiju: isteši sebi dvije ploèe od kamena kao što su bile prve, da napišem na tijem ploèama rijeèi koje su bile na prvijem ploèama, koje si razbio. ² I budi gotov za sutra da rano izađeš na goru Sinajsku, i staneš preda me na vrh gore. ³ Ali neka niko ne ide s tobom, i niko neka se ne pokaæe na svoj gori, ni ovce ni goveda da ne pasu blizu gore. ⁴ I istesa Mojsije dvije ploèe od kamena kao što su bile prve, i ustavši rano izađe na goru Sinajsku, kao što mu zapovjedi Gospod, i uze u ruku svoju dvije ploèe kamene. ⁵ A Gospod siðe u oblaku, i stade ondje s njim, i povika po imenu: Gospod. ⁶ Jer prolazeæi Gospod ispred njega vikaše: Gospod, Gospod, Bog milostiv, æalostiv, spor na gnjev i obilan milosrðem i istinom. ⁷ Koji èuva milost tisuæama, prašta bezakonja i nepravde i grijehe, koji ne pravda krivoga, i pohodi grijehe otaèke na sinovima i na unucima do treæega i èetvrtoga koljena. ⁸ A Mojsije bræe savi glavu do zemlje i pokloni se, ⁹ I reèe: ako sam našao milost pred tobom, Gospode, neka ide Gospod posred nas, jer je narod tvrdovrat; i oprostí nam bezakonje naše i grijeh naš, i uzmi nas za našljedstvo. ¹⁰ A on reèe: evo postavljam zavjet; pred cijelim narodom tvojim uèiniæu èudesa, koja nijesu uèinjena nigdje na zemlji ni u kom narodu, i vidjeæete djelo Gospodnje sav narod, meðu kojim si, jer æe biti strašno što æu ja uèiniti s tobom. ¹¹ Dræi što ti danas zapovjedam; evo, ja æu izagnati ispred tebe Amoreje i Hananeje i Heteje i Ferezeje i Jeveje i Jevuseje. ¹² Èuvaj se da ne hvataš vjere s onima koji æive u zemlji u koju æeš doæi, da ti ne budu zamka usred tebe. ¹³ Nego oltare njihove oborite, i likove njihove izlomite, i gajeve njihove isijecite. ¹⁴ Jer ne valja da se klanjaš drugomu bogu: jer se Gospod zove revnitelj, Bog je revnitelj. ¹⁵ Nemoj hvatati vjere s onima koji æive u onoj zemlji, da ne bi

èineæi preljubu za bogovima svojim i prinoseæi žrtvu bogovima svojim pozvali te, i ti jeo žrtve njihove. ¹⁶I da ne bi kæerima njihovijem ženio sinove svoje, i da ne bi kæeri njihove èineæi preljubu za bogovima svojim uèinile da sinovi tvoji èine preljubu za bogovima njihovijem. ¹⁷Livenih bogova ne gradi sebi. ¹⁸Praznik prijesnijeh hljebova drži; sedam dana jedi prijesne hljebove, kao što sam ti zapovjedio, na vrijeme, mjeseca Aviva, jer si toga mjeseca izašao iz Misira. ¹⁹Sve što otvora matericu moje je, i svako muško u stoci tvojoj što otvora matericu, goveèe ili sitna stoka. ²⁰Ali magare koje otvori matericu otkupi jagnjetom ili jaretom; ako li ga ne bi otkupio, slomi mu vrat; i svakoga prvenca između sinova svojih otkupi; i da se niko ne pokaže prazan preda mnom. ²¹Šest dana radi, a u sedmi dan poèini, i od oranja i od žetve poèini. ²²Praznuj praznik sedmica, prvina žetve pšeniène, i praznik berbe na svršetku godine. ²³Tri puta u godini da se svako muško između vas pokaže pred Gospodom Bogom Izrailjevim. ²⁴Jer æu izagnati narode ispred tebe, i međe tvoje raširiæu, i niko neæe poželjeti zemlje tvoje, kad staneš dolaziti da se pokažeš pred Gospodom Bogom svojim tri puta u godini. ²⁵Nemoj prinostiti krvi od žrtve moje uz hljebove kisele, i da ne prenoæi do jutra žrtva praznika pashe. ²⁶Prvine od prvoga roda zemlje svoje donesi u kuæu Gospoda Boga svojega; nemoj kuhati jareta u mlijeku majke njegove. ²⁷I reèe Gospod Mojsiju: napiši sebi te rijeèi; jer po tijem rijeèima uèinih zavjet s tobom i s Izrailjem. ²⁸I Mojsije osta ondje kod Gospoda èetrdeset dana i èetrdeset noæi, hljeba ne jeduæi ni vode pijuæi; i napisa Gospod na ploèe rijeèi zavjeta, deset rijeèi. ²⁹I kad Mojsije slažaše s gore Sinajske, i držaše u ruci dvije ploèe svjedoèanstva slazeæi s gore, ne znaðaše da mu koža na licu posta svijetla dokle govoraše s njim. ³⁰I vidje Aron i svi sinovi Izrailjevi Mojsija, a to mu se svijetli koža na licu, i ne smješe pristupiti k njemu. ³¹Ali ih zovnu Mojsije, i vratitše se k njemu Aron i svi glavari u zboru, i govori s njima Mojsije. ³²Potom pristupiše svi sinovi Izrailjevi, i zapovjedi im sve što mu kaza Gospod na gori Sinajskoj. ³³A kad im Mojsije izgovori, zastrije lice svoje pokrivalom. ³⁴Ali kad Mojsije dolažaše pred Gospoda da s njim govori, skidaše pokrivalo dokle ne bi izašao; a izašavši kazivaše sinovima Izrailjevijem što mu se zapovjedaše. ³⁵Tada viðahu sinovi Izrailjevi lice Mojsijevo, gdje se svijetli koža na licu njegovu, te Mojsije opet zastiraše pokrivalom lice svoje dokle ne bi opet ušao da govori s njim.

35 Potom sabra Mojsije sav zbor sinova Izrailjevih, i reèe im: ovo je zapovjedio Gospod da èinite: ²Šest dana da se radi, a sedmi da vam je svet, subota poèivanja Gospodnjega; ko bi radio u taj dan, da se pogubi. ³Vatre ne ložite po stanovima svojim u dan subotni. ⁴Još reèe Mojsije svemu zboru sinova Izrailjevih govoreæi: ovo je zapovjedio Gospod i rekao: ⁵Skupite između sebe prilog Gospodu; ko god hoæe drage volje, neka donese prilog Gospodu: zlato i

srebro i mjed, ⁶I porfiru i skerlet i crvac i tanko platno i kostrijet, ⁷I kože ovnujske crvene obojene i kože jazavèije i drvo sitim, ⁸I ulje za vidjelo, i mirise za ulje pomazanja i za kad mirisni, ⁹I kamenje onihovo, i kamenje za ukivanje po opleæku i po naprsniku. ¹⁰I koji su god vješti među vama neka doðu da rade što je zapovjedio Gospod: ¹¹Šator, i naslon njegov, i pokrivaè njegov, i kuke njegove, i daske njegove, prijevornice njegove, stupove njegove i stopice njegove, ¹²Kovèeg, i poluge njegove, i zaklopac, i zavjes, ¹³Sto, i poluge njegove i sve sprave njegove, i hljeb za postavljanje, ¹⁴I svijetnjak za vidjelo sa spravama njegovijem, i žiške njegove, i ulje za vidjelo, ¹⁵I oltar kadioni, i poluge njegove, i ulje pomazanja, i kad mirisni, i zavjes na vrata od šatora, ¹⁶Oltar za žrtvu paljenicu, i rešetku njegovu od mjedi, poluge njegove i sve sprave njegove, umivaonicu i podnožje njezino, ¹⁷Zavjese za trijem, stupove njegove i stopice njegove, i zavjes na vrata od trijema, ¹⁸Kolje za šator, i kolje za trijem s užima njihovijem. ¹⁹Haljine službene za službu u svetinji, i haljine svete Aronu svešteniku, i haljine sinovima njegovijem za službu svešteniku. ²⁰Tada otide sav zbor sinova Izrailjevijeh od Mojsija; ²¹I vratitše se, svaki kojega podiže srce njegovo i koga god duh pokrete dragovoljno, i donesoše prilog Gospodu za građenje šatora od sastanka i za svu službu u njemu i za haljine svete. ²²Dolaziše ljudi i žene, ko god bješe dragovoljna srca, i donosiše sponne i oboce i prstenje i narukvice i svakojake nakite zlatne; i svaki donese prilog zlata Gospodu. ²³Ko god imaše porfire, skerleta, crvca, tankoga platna, kostrijeti, koža ovnujskih crvenijeh obojenih i koža jazavèijih, svaki donošaše. ²⁴I ko god prilagaše srebro ili mjed, donošaše u prilog Gospodu; i u koga god bijaše drveta sitima, za svaku potrebu u službi donošaše. ²⁵I sve žene vješte predoše svojim rukama, i donosiše što napredoše za porfiru, skerlet, crvac i tanko platno. ²⁶I sve žene koje podiže srce njihovo i bijahu vješte, predoše kostrijet. ²⁷A glavari donosiše kamenje onihovo i kamenje za ukivanje po opleæku i po naprsniku, ²⁸I mirise i ulje za vidjelo i za ulje pomazanja i za kad mirisni. ²⁹Svi ljudi i žene, koje podiže dragovoljno srce da donose što treba za sve djelo koje Gospod zapovjedi preko Mojsija da se naèini, donesoše sinovi Izrailjevi dragovoljni prilog Gospodu. ³⁰Tada reèe Mojsije sinovima Izrailjevim: vidite, Gospod pozva po imenu Veseleila sina Urije sina Orova od plemena Judina, ³¹I napuni ga duha Božijega, mudrosti, razuma i znanja i vještine za svaki posao, ³²Da vješto izmišlja kako se što radi od zlata i srebra i od mjedi, ³³Da umije rezati kamenje i ukivati, da umije tesati drvo i raditi svaki posao vrlo vješto. ³⁴I dade mu u srce, njemu i Elijavu sinu Ahisamahovu od plemena Danova, da mogu uèiti druge. ³⁵Napuni ih vještine da rade svaki posao, da kuju, tešu, vezu, i tkaju porfiru, skerlet, crvac i tanko platno, i da rade svakojake poslove vješto izmišljajuæi.

36 I stade raditi Veseleilo i Elijav i svi ljudi vješti, kojima bješe Gospod dao mudrost i razum da

umiju raditi svaki posao za službu u svetinji, i sve što je zapovjedio Gospod. ²I pozva Mojsije Veseleila i Elijava i sve ljude vješte, kojima Gospod dade mudrost u srce, koje god podiže srce njihovo da dođu da rade taj posao. ³I uzeše od Mojsija sve priloge, koje donesoše sinovi Izrailjevi da se uradi djelo za službu u svetinji. Ali još donošahu k njemu dragovoljne priloge svako jutro. ⁴Tada dođoše svi vješti ljudi, koji rađahu djelo za svetinju, svaki od svojega posla, koji rađahu, ⁵I rekoše Mojsiju govoreæi: više donosi narod nego što treba da se uradi djelo, koje je Gospod zapovjedio da se uradi. ⁶I zapovjedi Mojsije da se oglasi po okolu govoreæi: ni èovjek ni žena da ne donosi više priloga za svetinju. I zabrani se narodu da ne donosi. ⁷Jer bijaše svega dosta da se uradi sve djelo, i još pretjecaše. ⁸I ljudi vješti izmeðu onijeh, koji radiše ovo djelo, naèiniše šator od deset zavjesa od tankoga platna uzvedenoga i od porfire i od skerleta i od crvca, s heruvimima vješto vezenim naèiniše. ⁹U dužinu bješe jedan zavjes od dvadeset i osam lakata a u širinu od èetiri lakta; svi zavjesi bjehu jedne mjere. ¹⁰I sastaviše pet zavjesa jedan s drugim, i pet drugih zavjesa sastaviše jedan s drugim. ¹¹I naèiniše petlje od porfire po kraju prvoga zavjesa na onoj strani gdje æe se sastaviti s drugim; i tako naèiniše na svakom zavjesu po kraju gdje æe se sastaviti s drugim. ¹²Pedeset petalja naèiniše na prvom zavjesu, i pedeset petalja naèiniše na kraju svakoga zavjesa gdje se sastavlja s drugim; petlje bjehu jedna prema drugoj. ¹³I naèiniše pedeset zlatnijeh kuka, i sastaviše kukama zavjese jedan s drugim; tako se šator sastavi. ¹⁴I naèiniše zavjese od kostrijeti za naslon nad šatorom; jedanaest takih zavjesa naèiniše. ¹⁵U dužinu bješe jedan zavjes od trideset lakata a u širinu od èetiri lakta; jedne mjere bješe svijeh jedanaest zavjesa. ¹⁶I sastaviše pet zavjesa zajedno, a drugih šest zavjesa zajedno. ¹⁷I naèiniše pedeset petalja po kraju jednoga zavjesa gdje se sastavlja s drugim, i pedeset petalja naèiniše po kraju drugoga zavjesa da se sastavi. ¹⁸I naèiniše pedeset kuka od mjedi da se sastavi naslon. ¹⁹I naèiniše pokrivaè na naslon od koža ovnujskih crvenih obojenih, i pokrivaè od koža jazavèijih ozgo. ²⁰I naèiniše daske šatoru od drveta sitima, koje æe stajati pravo. ²¹Daska bješe duga deset lakata a podrug lakta široka svaka daska. ²²Po dva èepa bjehu na dasci, jedan prema drugom; tako naèiniše na svijem daskama za šator. ²³A ovijeh dasaka za šator naèiniše dvadeset dasaka za južnu stranu; ²⁴I èetrdeset stopica srebrnijeh naèiniše pod dvadeset dasaka, dvije stopice pod jednu dasku za dva èepa njezina, a dvije stopice pod drugu dasku za dva èepa njezina. ²⁵Tako i na drugoj strani šatora, prema sjeveru, naèiniše dvadeset dasaka, ²⁶I èetrdeset stopica srebrnijeh pod njih, dvije stopice pod jednu dasku a dvije stopice pod drugu dasku. ²⁷A na zapadnoj strani šatora naèiniše šest dasaka; ²⁸I još dvije daske naèiniše na uglove šatoru s obje strane; ²⁹One bijahu sastavljene ozdo, i bijahu sastavljene ozgo bioèugom; tako naèiniše s obje

strane na dva ugla. ³⁰I tako bijaše osam dasaka i šesnaest stopica njihovijeh srebrnijeh, po dvije stopice pod svaku dasku. ³¹I naèiniše prijevornice od drveta sitima: pet za daske na jednoj strani šatora, ³²I pet prijevornica za daske na drugoj strani šatora, i pet prijevornica za daske na zapadnoj strani šatora do oba ugla. ³³I naèiniše prijevornicu srednju da ide preko srijede dasaka od jednoga kraja do drugoga. ³⁴A daske okovaše zlatom, i bioèuge na njih naèiniše od zlata, da u njima stoje prijevornice, i okovaše zlatom prijevornice. ³⁵I naèiniše zavjes od porfire i od skerleta i od crvca i od tankoga platna uzvedenoga, s heruvimima vješto vezenim naèiniše ga. ³⁶I naèiniše za nj èetiri stupa od drveta sitima, i okovaše ih zlatom, a kuke na njima bjehu od zlata, i sališe im èetiri stopice od srebra. ³⁷I naèiniše zavjes na vrata naslonu od porfire i od skerleta i od crvca i od tankoga platna uzvedenoga vezen, ³⁸I pet stupova za nj s kukama njihovijem, i vrhove im i pojase okovaše zlatom, i pet stopica pod njih od mjedi.

37 I naèini Veseleilo kovèeg od drveta sitima, dva i po lakta dug i podrug lakta širok i podrug lakta visok. ²I pokova ga èistijem zlatom iznutra i spolja; i naèini mu zlatan vijenac unaokolo. ³I sali mu èetiri bioèuga od zlata na èetiri ugla njegovu: dva bioèuga s jedne strane a dva s druge. ⁴I naèini poluge od drveta sitima, i okova ih zlatom. ⁵I provuèe poluge kroz bioèuge s obje strane kovèegu, da se može nositi kovèeg. ⁶I naèini zaklopac od èistoga zlata, u dužinu od dva i po lakta, a u širinu od podrug lakta. ⁷I naèini dva heruvima od zlata, jednostavne naèini ih, na dva kraja zaklopcu, ⁸Jednoga heruvima na kraju odovud, a drugoga heruvima na kraju odonud; zaklopcu na oba kraja naèini heruvime. ⁹I u heruvima bjehu krila raširena u vis, i zaklanjahu krilima svojim zaklopac, i licem bjehu okrenuti jedan drugom, i gledahu prema zaklopcu heruvimi. ¹⁰I naèini sto od drveta sitima, u dužinu od dva lakta a u širinu od lakta, i od podrug lakta u visinu. ¹¹I pokova ga èistim zlatom, i naèini mu vijenac zlatan unaokolo. ¹²I naèini mu oplatu s podlanice unaokolo, i naèini vijenac zlatan uz oplatu unaokolo. ¹³I sali mu èetiri bioèuga od zlata, i metnu bioèuge na èetiri ugla, koji mu bijahu na èetiri noge. ¹⁴Prema oplati bijahu bioèuzi, a u njima poluge, da se može nositi sto. ¹⁵A poluge naèini od drveta sitima, i okova ih zlatom, da se može nositi sto. ¹⁶I naèini od èistoga zlata posuðe što se meæe na sto: zdjele i èaše i kutliæe i vijedra, kojim æe se preljevati. ¹⁷I naèini svijetnjak od èistoga zlata, jednostavan naèini svijetnjak; stup mu i grane, èašice i jabuke i cvjetovi izlažahu iz njega. ¹⁸Šest grana izlažahu mu sa strana; tri grane svijetnjaka s jedne strane a tri grane svijetnjaka s druge strane; ¹⁹Tri èašice kao badem na jednoj grani i jabuka i cvijet, a tri èašice kao badem na drugoj grani i jabuka i cvijet; tako na svijeh šest grana koje izlažahu iz svijetnjaka. ²⁰A na samom svijetnjaku bjehu èetiri èašice kao badem sa svojim jabukama i cvjetovima, ²¹Jedna jabuka bješe pod dvije grane iz

njega, i jedna jabuka pod druge dvije grane iz njega, i jedna jabuka pod druge dvije grane iz njega; tako pod šest grana koje izlažahu iz njega. ²² Jabuke njihove i grane im izlažahu iz njega, sve bješe od èistoga zlata jednostavno. ²³ I naèini mu sedam žižaka i usekaèe i spremice za gar od èistoga zlata. ²⁴ Od talanta èistoga zlata naèini ga sa svijem spravama njegovijem. ²⁵ I naèini oltar kadioni od drveta sitima u dužinu od jednoga lakta, i u širinu od jednoga lakta, èetvorouglast, i od dva lakta u visinu; iz njega izlažahu mu rogovi. ²⁶ I pokova ga èistijem zlatom ozgo i sa strane unaokolo, i rogove; i naèini mu vijenac od zlata unaokolo. ²⁷ I dva bioèuga od zlata naèini mu ispod vijenca na dva ugla njegova s obje strane, da u njima stoje poluge da se može nositi o njima. ²⁸ A poluge naèini od drveta sitima, i okova ih zlatom. ²⁹ I naèini ulje za sveto pomazanje i èisti kad mirisni vještinom apotekarskom.

38 I naèini od drveta sitima oltar za žrtve paljenice u dužinu od pet lakata, i u širinu od pet lakata, èetvorouglast visok tri lakta. ² I naèini mu na èetiri ugla njegova rogove; iz njega izlažahu rogovi, i okova ga u mjed. ³ I naèini sve posuđe za oltar, lonce i lopatice i kotliæe i viljuške i kliješta; sve mu posuđe naèini od mjedi. ⁴ I naèini oltaru rešetku kao mrežu od mjedi ispod oltara unaokolo oda dna do sredine. ⁵ I sali èetiri bioèuga za èetiri ugla rešetke mjedene, da se kroz njih provuku poluge. ⁶ A poluge naèini od drveta sitima, i okova ih u mjed. ⁷ I provuèe poluge kroz bioèuge s obje strane oltara, da se može nositi, od dasaka naèini ga šuplja. ⁸ I naèini umivaonicu mjedenu i podnožje joj mjedeno od ogledala koja donošahu gomilama žene dolazeæi na vrata šatoru od sastanka. ⁹ I naèini trijem na južnoj strani, i zavjese trijemu od tankoga platna uzvedenoga od sto lakata, ¹⁰ I dvadeset stupova za njih i dvadeset stopica pod njih od mjedi, a kuke na stupove i prijevornice od srebra. ¹¹ Tako i na sjevernoj strani zavjese od sto lakata, dvadeset stupova za njih i dvadeset stopica pod njih od mjedi; a kuke na stupove i prijevornice njihove od srebra; ¹² A na zapadnoj strani zavjese od pedeset lakata, deset stupova za njih i deset stopica njihovijeh od mjedi, kuke na stupove i pojaseve njihove od srebra; ¹³ A na prednjoj strani prema istoku zavjese od pedeset lakata; ¹⁴ S jedne strane zavjese od petnaest lakata, tri stupa za njih i tri stopice pod njih; ¹⁵ A s druge strane, do vrata od trijema i otuda i odovuda, zavjese od petnaest lakata, tri stupa za njih i tri stopice pod njih. ¹⁶ Svi zavjesi na trijemu unaokolo bjehu od tankoga platna uzvedenoga; ¹⁷ A stopice pod stupovima od mjedi, kuke na stupovima i pojasevi na njima od srebra; i vrhovi im bijahu srebrni; svi stupovi u trijemu bijahu opasani srebrom. ¹⁸ A zavjes na vratima od trijema bijaše od porfire i od skerleta i od crvca i od tankoga platna uzvedenoga, vezen, u dužinu od dvadeset lakata a u visinu po širini pet lakata, kao i drugi zavjesi u trijemu. ¹⁹ I èetiri stupa za nj, i èetiri stopice pod njih od mjedi, èepovi na njima od srebra i

vrhovi im i pojasevi od srebra. ²⁰ A sve kolje šatoru i trijemu unaokolo bijaše od mjedi. ²¹ Te su stvari prebrojene za šator, šator od svjedoèanstva, koje je prebrojio po zapovijesti Mojsijevoj Itamar sin Arona sveštenika za službu Levitsku. ²² A Veseleilo sin Urije sina Orova od plemena Judina naèini sve to što zapovjedi Gospod Mojsiju, ²³ I s njim Elijav sin Ahisamahov od plemena Danova, drvodjelja i vješt tkati i vesti po porfiri, po skerletu, po crvcu i po tankom platnu. ²⁴ A svega zlata što otide na ovo djelo, na sve djelo za svetinju, koje zlato bješe priloženo, svega ga bješe dvadeset i devet talanata, sedam stotina i trideset sikala, po svetom siklu; ²⁵ A srebra što dođe od zbora, sto talanata, i tisuæa sedam stotina i sedamdeset i pet sikala, po svetom siklu; ²⁶ Po sikla od glave, po siklu svetom, od svakoga koji uđe u broj, od dvadeset godina i više, od šest stotina i tri tisuæe i pet stotina i pedeset. ²⁷ Od sto talanata srebra sališe se stopice za svetinju i stopice za zavjes; sto stopica od sto talanata, talanat na stopicu. ²⁸ A od tisuæu i sedam stotina i sedamdeset i pet sikala naèini kuke na stupove, i okova im vrhove i opasa ih. ²⁹ A mjedi priložene bijaše sedamdeset talanata, i dvije tisuæe i èetiri stotine sikala. ³⁰ I od toga naèini stopice na vratima šatora od sastanka, i mjedeni oltar i rešetku mjedenu za nj, i sve sprave za oltar, ³¹ I stopice u trijemu unaokolo, i stopice na vratima od trijema, i sve kolje za šator i sve kolje za trijem unaokolo.

39 A od porfire i skerleta i crvca naèiniše haljine za službu, da se služi u svetinji; i naèiniše svete haljine Aronu, kao što bješe zapovjedio Gospod Mojsiju. ² Naèiniše opleæak od zlata, i od porfire i od skerleta i od crvca i od tankoga platna uzvedenoga. ³ Istegliše listove od zlata, i isjekoše žice, te izvezoše porfiru i skerlet i crvac i tanko platno vrlo vješto. ⁴ Poramenice mu naèiniše da se sastavljaju, da se sastavlja na dva kraja svoja. ⁵ I pojas na opleæku izlažae od njega i bješe iste naprave, od zlata i od porfire i od skerleta i od crvca i od tankoga platna uzvedenoga, kao što bješe zapovjedio Gospod Mojsiju. ⁶ I ukovaše dva kamena oniha u zlato, i izrezaše na njima imena sinova Izrailjevijeh, kao što se režu peèati. ⁷ I udariše ih na poramenice od opleæka, da budu kameni za spomen sinovima Izrailjevijem, kao što bješe zapovjedio Gospod Mojsiju. ⁸ I naèiniše naprsnik vrlo vješte naprave kao što je naprava u opleæka, od zlata i od porfire i od skerleta i od crvca i od tankoga platna uzvedenoga; ⁹ Èetvorouglast i dvostruk naèiniše naprsnik, u dužinu s pedi i u širinu s pedi, dvostruk. ¹⁰ I udariše po njemu èetiri reda kamenja; u prvom redu: sardonih, topaz i smaragad; ¹¹ A u drugom redu: karbunkul, safir i dijamanat; ¹² A u treæem redu: ligur, ahat i ametist; ¹³ A u èetvrtom redu: hrisolit, onih i jaspid, sve optoèeno zlatom u svojim redovima. ¹⁴ Tijeh kamena s imenima sinova Izrailjevijeh bješe dvanaest prema njihovijem imenima, rezani kao peèati, za dvanaest plemena, svako po svom imenu. ¹⁵ I naèiniše na naprsnik lance jednake, pletene, od èistoga zlata.

¹⁶I naèiniše dvije kopèe zlatne i dvije grivne zlatne, i metnuše te dvije grivne na dva kraja naprsniku, ¹⁷I provukoše dva zlatna lanca kroz dvije grivne na krajevima naprsniku, ¹⁸A druga dva kraja od dva lanca zapeše za dvije kopèe, i pritvrdiše ih za poramenice na opleæku sprijed. ¹⁹I naèiniše još dvije zlatne grivne, i metnuše ih na dva kraja naprsniku na strani prema opleæku iznutra. ²⁰I naèiniše još dvije grivne zlatne, koje metnuše na dvije poramenice na opleæku ozdo naprijed gdje se sastavlja, više pojasa na opleæku. ²¹Tako privezaše naprsnik kroz grivne na njemu i grivne na opleæku vrvcom od porfire, da stoji svrh pojasa od opleæka i da se ne razdvaja naprsnik od opleæka, kao što bješe zapovjedio Gospod Mojsiju. ²²I naèiniše plašt pod opleæak, tkan, sav od porfire. ²³I prorez na plaštu u srijedi kao prorez na oklopu, i oko proreza oplatu da se ne razdre. ²⁴I naèiniše po skutu od plašta šipke od porfire i od skerleta i od crvca i od tankoga platna uzvedenoga. ²⁵I naèiniše zvonca od èistoga zlata, i metnuše zvonca među šipke, po skutu od plašta unaokolo između šipaka. ²⁶Zvonce pa šipak, zvonce pa šipak po skutu od plašta unaokolo, za službu, kao što bješe zapovjedio Gospod Mojsiju. ²⁷I naèiniše košulje od tankoga platna izmetanoga Aronu i sinovima njegovijem; ²⁸I kapu od tankoga platna, i kapice kiæene od tankoga platna, i gaæe platnene od tankoga platna uzvedenoga; ²⁹I pojas od tankoga platna uzvedenoga i od porfire i od skerleta i od crvca, vezen, kao što bješe zapovjedio Gospod Mojsiju. ³⁰I naèiniše ploèicu za sveto oglavlje od èistoga zlata, i napisaše na njoj pismom kako se reže na peèatima: svetinja Gospodu. ³¹I pritvrdiše za nju vrvcu od porfire da se veže za kapu ozgo, kao što bješe zapovjedio Gospod Mojsiju. ³²I tako se svrši sav posao oko šatora i naslona od sastanka. I naèiniše sinovi Izrailjevi sve; kako bješe zapovjedio Gospod Mojsiju, tako naèiniše. ³³I donesoše k Mojsiju šator, naslon i sve sprave njegove, kuke, daske, prijevornice, stupove i stopice, ³⁴I pokrivaè od koža ovnujskih crvenih obojenih i pokrivaè od koža jazavèijih, i zavjes, ³⁵I kovèeg od svjedoèanstva i poluge za nj, i zaklopac, ³⁶Sto sa svijem spravama, i hljeb za postavljanje, ³⁷Svijetnjak èisti, žiške njegove, žiške naređane, i sve sprave njegove, i ulje za vidjelo. ³⁸I oltar zlatni, i ulje pomazanja, i kad mirisni, i zavjes na vrata od šatora, ³⁹Oltar mjedeni i rešetku mjedenu za nj, poluge njegove i sve sprave njegove, umivaonicu i podnožje njezino, ⁴⁰Zavjese za trijem, stupove za njih i stopice njihove, i zavjes na vrata od trijema, uža njegova i kolje njegovo, i sve sprave za službu u šatoru, za šator od sastanka. ⁴¹Haljine za službu, da se služi u svetinji, haljine svete Aronu svešteniku i haljine sinovima njegovijem, da vrše službu svešteniku. ⁴²Sve kako bješe zapovjedio Gospod Mojsiju, onako uradiše sinovi Izrailjevi sve ovo djelo. ⁴³I pogleda Mojsije sve to djelo, i gle, naèiniše ga, kao što bješe zapovjedio Gospod, tako ga naèiniše; i blagoslovi ih Mojsije.

40 I Gospod reèe Mojsiju govoreæi: ²Prvi dan prvoga mjeseca podigni šator, šator od sastanka, ³I metni ondje kovèeg od svjedoèanstva, i zakloni ga zavjesom. ⁴I unesi sto, i uredi što treba urediti na njemu; unesi i svijetnjak, i zapali žiške na njemu. ⁵I namjesti zlatni oltar kadioni pred kovèegom od svjedoèanstva; i objesi zavjes na vratima od šatora. ⁶I metni oltar za žrtvu paljenicu pred vrata šatoru, šatoru od sastanka, ⁷I metni umivaonicu između šatora od sastanka i oltara, i u nju nalij vode. ⁸I podigni trijem unaokolo, i metni zavjes na vrata od trijema. ⁹I uzmi ulje pomazanja, i pomaži šator i sve što je u njemu, i osveti ga i sve sprave njegove, i biæe svet. ¹⁰Pomaži i oltar za žrtvu paljenicu i sve sprave njegove, te æeš osvetiti oltar, i oltar æe biti svetinja nad svetinjom. ¹¹Pomaži i umivaonicu i podnožje njezino, i osveti je. ¹²I kaži Aronu i sinovima njegovijem da pristupe na vrata šatora od sastanka, i umij ih vodom; ¹³I obuci Arona u svete haljine i pomaži ga i osveštaj ga, da mi vrši službu svešteniku. ¹⁴I sinovima njegovijem zapovjedi neka pristupe, i obuci im košulje. ¹⁵I pomaži ih, kao što pomažeš oca njihova, da mi vrše službu svešteniku; i pomazanje njihovo biæe im za vjeèno sveštenstvo od koljena do koljena. ¹⁶I uèini Mojsije sve, kako mu zapovjedi Gospod tako uèini. ¹⁷I podiže se šator druge godine prvoga mjeseca prvi dan. ¹⁸I Mojsije podiže šator, i podmetnu mu stopice, i namjesti daske, i povuèe prijevornice, i ispravi stupove. ¹⁹Pa razape naslon nad šator, i metnu pokrivaè na naslon ozgo, kao što bješe zapovjedio Gospod Mojsiju. ²⁰I uzev svjedoèanstvo metnu ga u kovèeg, i provuèe poluge na kovèegu, i metnu zaklopac ozgo na kovèeg. ²¹I unese kovèeg u šator, i objesi zavjes, te zakloni kovèeg sa svjedoèanstvom, kao što bješe zapovjedio Gospod Mojsiju. ²²I namjesti sto u šatoru od sastanka na sjevernu stranu šatora pred zavjesom, ²³I postavi na njemu hljeb pred Gospodom kao što bješe zapovjedio Gospod Mojsiju. ²⁴I namjesti svijetnjak u šatoru od sastanka, prema stolu na južnu stranu šatora. ²⁵I zapali žiške na njemu pred Gospodom, kao što bješe zapovjedio Gospod Mojsiju. ²⁶I namjesti oltar zlatni u šatoru od svjedoèanstva pred zavjesom. ²⁷I pokadi na njemu kadom mirisnijem, kao što bješe zapovjedio Gospod Mojsiju. ²⁸I objesi zavjes na vrata od šatora. ²⁹I oltar za žrtvu paljenicu namjesti na vrata od šatora, šatora od sastanka, i prinese na njemu žrtvu paljenicu, i dar, kao što bješe zapovjedio Gospod Mojsiju. ³⁰I metnu umivaonicu između šatora od sastanka i oltara, i nali u nju vode za umivanje. ³¹I praše iz nje ruke i noge svoje Mojsije i Aron i sinovi njegovi. ³²Kad ulažahu u šator od svjedoèanstva i kad pristupahu k oltaru, umivahu se najprije, kao što bješe zapovjedio Gospod Mojsiju. ³³I podiže trijem oko šatora i oltara, i metnu zavjes na vrata trijemu. Tako svrši Mojsije posao taj. ³⁴Tada oblak pokri šator od sastanka, i napuni se šator slave Gospodnje. ³⁵I ne mogaše Mojsije uæi u šator od sastanka, jer bješe na njemu oblak, i slave Gospodnje

bješe pun šator. ³⁶ A kad se podizaše oblak sa šatora, tada polažahu sinovi Izrailjevi, dokle god putovahu. ³⁷ A kad se ne podizaše oblak, onda ni oni ne polažahu

do dana kad se podiže. ³⁸ Jer oblak Gospodnji bješe na šatoru danju, a noæu oganj bješe na njemu pred oèima svega doma Izrailjeva, dokle god putovahu.

Levitski Zakonik

1 I viknu Gospod Mojsija, i reèe mu iz šatora od sastanka govoreæi: ² Kaži sinovima Izrailjevim, i reci im: kad ko između vas hoæe da prinese Gospodu žrtvu od stoke, prinesite žrtvu svoju od goveda ili od ovaca ili od koza. ³ Ako mu je žrtva paljenica od goveda, neka prinese muško, zdravo; na vratima šatora od sastanka neka je prinese drage volje pred Gospodom. ⁴ I neka metne ruku svoju na glavu žrtvi paljenici, i primiaæe mu se, i oèistiaæe ga od grijeha. ⁵ I neka zakolje tele pred Gospodom, i neka sinovi Aronovi sveštenici prinesu krv, i pokrope krvlju oltar ozgo unaokolo, koji je pred vratima šatora od sastanka. ⁶ Potom neka se odre žrtva paljenica i rasijeæe na dijelove. ⁷ I sinovi Aronovi sveštenici neka nalože oganj na oltaru, i metnu drva na oganj. ⁸ Pa onda sinovi Aronovi sveštenici neka namjeste dijelove, glavu i salo na drva na ognju, koji je na oltaru. ⁹ A crijeva i noge neka se operu vodom; i sveštenik neka zapali sve to na oltaru; to je žrtva paljenica, žrtva ognjena na ugodni miris Gospodu. ¹⁰ Ako li bi htio prinijeti žrtvu paljenicu od sitne stoke, od ovaca ili od koza, neka prinese muško, zdravo. ¹¹ I neka se zakolje na sjevernoj strani oltara pred Gospodom, i sinovi Aronovi sveštenici neka pokrope krvlju oltar ozgo unaokolo. ¹² I neka se rasijeæe na dijelove s glavom i sa salom, i sveštenik neka to namjesti na drva na ognju, koji je na oltaru. ¹³ A crijeva i noge neka se operu vodom; i sveštenik neka prinese sve to i zapali na oltaru; to je žrtva paljenica, žrtva ognjena na ugodni miris Gospodu. ¹⁴ Ako li hoæe da prinese pticu Gospodu na žrtvu paljenicu, neka prinese žrtvu od grlica ili od golubiæa. ¹⁵ I sveštenik neka je metne na oltar, i glavu neka joj zasijeæe noktom, i zapali na oltaru iscijediivši joj krv niz oltar sa strane. ¹⁶ I neka joj izvadi volju s neèistotom i baci kraj oltara prema istoku gdje je pepeo. ¹⁷ I neka je zadre za krila, ali da ne raskine; tako neka je sveštenik zapali na oltaru na drvima koja su na ognju; to je žrtva paljenica, žrtva ognjena na ugodni miris Gospodu.

2 A kad ko hoæe da prinese na žrtvu Gospodu dar, bijelo brašno neka bude žrtva njegov, i neka je polije uljem i metne na nju kad. ² I neka je donese sinovima Aronovijem sveštenicima, i neka sveštenik uzme toga brašna punu šaku i ulja i sav kad, i neka to zapali sveštenik na oltaru za spomen njezin; to je žrtva ognjena na ugodni miris Gospodu. ³ A što ostane od toga dara, neka bude Aronu i sinovima njegovijem; to je svetinja nad svetinjama između žrtava koje se pale Gospodu. ⁴ Ako li hoæeš da prineseš dar peæen u

peæi, neka budu pogaæe prijesne od bijeloga brašna, zamiješene s uljem, ili kolaèi prijesni, namazani uljem. ⁵ Ako li ti je dar peæeno što u tavi, neka je od bijeloga brašna bez kvasca zamiješeno s uljem. ⁶ Razlomi ga na dijelove, i polij uljem; to je dar. ⁷ Ako li ti je dar gotovljen u kotliæu, neka je od bijeloga brašna s uljem. ⁸ I donesi dar koji naèiniš od toga Gospodu, i podaj ga svešteniku, i on æe ga odnijeti na oltar; ⁹ I uzeæe sveštenik od dara spomen njegov, i zapaliaæe ga na oltaru; to je žrtva ognjena na ugodni miris Gospodu. ¹⁰ A što ostane od dara, neka bude Aronu i sinovima njegovijem; to je svetinja nad svetinjama između žrtava koje se pale Gospodu. ¹¹ Nijedan dar koji prinosite Gospodu da ne bude s kvascem; jer ni kvasca ni meda ne treba da palite na žrtvu ognjenu Gospodu. ¹² Samo u žrtvi od prvina možete to prinijeti Gospodu; ali na oltar ne meæite za ugodni miris. ¹³ A svaki dar koji prinosiš osoli solju, i nemoj ostaviti dara svojega bez soli zavjeta Boga svojega; sa svakim darom svojim prinesi soli. ¹⁴ A kad prinosiš dar od prvina Gospodu, klasove nove osuši na ognju, i što istreš iz klasova novih prinesi na dar od prvina svojih. ¹⁵ I polij ga uljem i kad metni na nj; to je dar. ¹⁶ I sveštenik uzevši istrvenoga žita i ulja sa svijem kadom neka zapali spomen. To je žrtva ognjena Gospodu.

3 Kad ko prinosi žrtvu zahvalnu, ako od goveda prinosi, muško ili žensko neka prinese zdravo pred Gospodom. ² I neka metne ruku svoju na glavu žrtvi svojoj, i neka je sveštenik zakolje na vratima šatora od sastanka, i krvlju njezinom neka sinovi Aronovi sveštenici pokrope oltar ozgo unaokolo. ³ Potom neka sveštenik prinese od žrtve zahvalne ono što se pali Gospodu, salo što pokriva crijeva i sve salo što je na njima; ⁴ I oba bubrega i salo što je na njima i na slabinama, i mrežicu što je na jetri, neka je izvadi s bubrezima. ⁵ I neka to zapale sinovi Aronovi na oltaru zajedno sa žrtvom paljenicom, koja bude na drvima na ognju. To je žrtva ognjena na ugodni miris Gospodu. ⁶ Ako li od sitne stoke prinosi na žrtvu zahvalnu Gospodu, muško ili žensko neka prinese zdravo. ⁷ Ako prinosi jagnje na žrtvu, neka ga prinese pred Gospodom; ⁸ I neka metne ruku svoju na glavu žrtvi svojoj, i neka je zakolje pred šatorom od sastanka; i neka pokrope sinovi Aronovi krvlju njezinom oltar ozgo unaokolo. ⁹ Potom neka sveštenik prinese od žrtve zahvalne ono što se pali Gospodu, salo, cio rep do leđa, salo što pokriva crijeva i sve salo što je na crijevima; ¹⁰ I oba bubrega i salo što je na njima i na slabinama, i mrežicu na jetri, s bubrezima neka je

izvadi; ¹¹ I neka zapali sveštenik na oltaru; to je jelo od žrtve ognjene Gospodu. ¹² Ako li prinosi kozu, neka je prinese pred Gospodom. ¹³ I neka joj metne ruku svoju na glavu, i neka je zakolje pred šatorom od sastanka, i neka sinovi Aronovi pokrope krvlju njezinom oltar ozgo unaokolo. ¹⁴ Potom neka sveštenik prinese od nje na žrtvu što se pali Gospodu, salo što pokriva crijeva i sve salo što je na crijevima, ¹⁵ I oba bubrega, i salo što je na njima i na slabinama, i mrežicu na jetri, s bubrežima neka je izvadi; ¹⁶ I neka zapali sveštenik na oltaru; to je jelo od žrtve ognjene za ugodni miris. Sve je salo Gospodnje. ¹⁷ Vječan zakon neka vam bude od koljena do koljena u svijem stanovima vašim: da ne jedete sala ni krvi.

4 Još reče Gospod Mojsiju govoreći: ² Kaži sinovima Izrailjevim, i reci: ako ko zgriješi nehotice i uèini što god što je Gospod zabranio da se ne èini, ³ Ako sveštenik pomazani zgriješi, te bude na grijeh narodu, neka za grijeh svoj koji je uèinio prinese tele zdravo Gospodu na žrtvu za grijeh. ⁴ I dovedavši tele na vrata šatoru od svjedoèanstva pred Gospoda, neka metne ruku svoju teletu na glavu, i zakolje tele pred Gospodom. ⁵ I neka uzme sveštenik pomazani krvi od teleta, i unese je u šator od sastanka. ⁶ I neka zamoèi sveštenik prst svoj u krv, i krvlju sedam puta pokropi pred Gospodom pred zavjesom od svetinje. ⁷ I neka pomaže sveštenik tom krvlju rogove oltaru, na kom se kadi mirisima pred Gospodom u šatoru od sastanka, a ostalu krv od teleta svu neka izlije na podnožje oltaru, na kom se pale žrtve na vratima šatora od sastanka. ⁸ I neka izvadi sve salo iz teleta za grijeh, salo što pokriva crijeva i sve salo što je na crijevima; ⁹ I oba bubrega, i salo što je na njima i na slabinama, i mrežicu na jetri s bubrežima neka izvadi, ¹⁰ Onako kako se vadi iz goveèeta za žrtvu zahvalnu; i neka zapali sveštenik na oltaru, na kom se žrtva pali. ¹¹ A kožu od teleta i sve meso s glavom i s nogama i crijeva i balegu, ¹² I cijelo tele neka iznese napolje iz okola na èisto mjesto, gdje se prosipa pepeo, i neka ga spali ognjem na drvima; na mjestu gdje se prosipa pepeo neka se spali. ¹³ Ako li bi sav zbor sinova Izrailjevih zgriješio nehotice i ne bi zbor znao za to, i uèinili bi što god što je Gospod zabranio da se ne èini, te bi skrivili, ¹⁴ Kad se dozna za grijeh koji su uèinili, onda neka zbor prinese tele na žrtvu za grijeh, i neka ga dovedu pred šator od sastanka. ¹⁵ I starješine od zbora neka metnu teletu na glavu ruke svoje pred Gospodom, i sveštenik neka zakolje tele pred Gospodom. ¹⁶ I sveštenik pomazani neka unese krvi od teleta u šator od sastanka, ¹⁷ I neka sveštenik zamoèi prst svoj u krv, i sedam puta pokropi pred Gospodom pred zavjesom. ¹⁸ I tom krvlju neka pomaže rogove oltaru koji je pred Gospodom u šatoru od sastanka, a ostalu krv svu neka izlije na podnožje oltaru na kom se pali žrtva, na vratima šatora od sastanka. ¹⁹ A sve salo izvadivši iz njega neka zapali na oltaru. ²⁰ I s tijekom teletom neka èini onako kako èini s teletom za svoj grijeh, tako neka uèini s njim; tako æe ih sveštenik oèistiti od grijeha, i oprostiaæe im se. ²¹ A

tele neka iznese napolje iz okola, i spali ga kao i prvo tele; to je žrtva za grijeh svega zbora. ²² Ako li poglavar zgriješi, i uèini nehotice što god što je Gospod Bog njegov zabranio da se ne èini, te skrivi, ²³ Kad dozna za grijeh svoj, koji je uèinio, tada neka dovede na žrtvu jare muško, zdravo. ²⁴ I neka metne ruku svoju jaretu na glavu, i sveštenik neka ga zakolje gdje se kolje žrtva paljenica pred Gospodom; to je žrtva za grijeh. ²⁵ I neka uzme sveštenik krvi od žrtve za grijeh na prst svoj, i pomaže rogove oltaru na kom se žrtva pali; a ostalu krv neka izlije na podnožje oltaru na kom se žrtva pali. ²⁶ A sve salo neka zapali na oltaru kao salo od žrtve zahvalne; i tako æe ga oèistiti sveštenik od grijeha njegova, i oprostiaæe mu se. ²⁷ Ako li ko iz prostoga naroda zgriješi nehotice, i uèini što god što je Gospod zabranio da se ne èini, te skrivi, ²⁸ Kad dozna za grijeh svoj, koji je uèinio, tada neka dovede na žrtvu jare žensko zdravo za grijeh, koji je uèinio. ²⁹ I neka metne ruku svoju na glavu žrtvi za grijeh, i neka je sveštenik zakolje na mjestu gdje se kolje žrtva paljenica. ³⁰ I neka uzme sveštenik krvi od nje na prst svoj, i pomaže rogove oltaru na kom se pali žrtva; a ostalu krv svu neka izlije na podnožje oltaru. ³¹ I sve salo iz nje neka izvadi kao što se vadi salo iz žrtve zahvalne, i neka ga zapali sveštenik na oltaru za ugodni miris Gospodu; a tako æe ga oèistiti od grijeha sveštenik, i oprostiaæe mu se. ³² Ako li bi doveo između ovaca na žrtvu za grijeh, neka dovede žensko zdravo. ³³ I neka metne ruku svoju na glavu žrtvi za grijeh, i neka je sveštenik zakolje na mjestu gdje se kolje žrtva paljenica. ³⁴ I neka uzme sveštenik krvi od žrtve za grijeh na prst svoj, i neka pomaže rogove oltaru na kom se pali žrtva; a ostalu krv svu neka izlije na podnožje oltaru. ³⁵ I sve salo neka izvadi kao što se vadi salo iz jagnjeta za žrtvu zahvalnu; i neka ga sveštenik zapali na oltaru za žrtvu ognjenu Gospodu; i tako æe ga oèistiti sveštenik od grijeha njegova, koji je uèinio, i oprostiaæe mu se.

5 I kad ko zgriješi što èuje kletvu i bude joj svjedok vidjevši ili èuvši, pa ne kaže, nosiaæe svoje bezakonje. ² Ili kad se ko dotakne neèiste stvari, strva od neèiste zvijerke ili strva od neèista živinèeta ili strva od neèiste životinje koja gamiže, ako i u neznanju uèini, ipak æe se oskrvniti, i biaæe kriv. ³ Ili kad se dotakne neèistote èovjeèije, bila neèistota njegova kaka mu drago, kojom se oskrvni, znajuæi ili ne znajuæi, kriv je. ⁴ Ili kad se ko zakune govoreæi svojim ustima da æe uèiniti što zlo ili dobro, a za koju god stvar za koju èovjek govori zaklinjuæi se, znao ili ne znao, kriv je za jednu od tih stvari. ⁵ Kad bude kriv za koju od tih stvari, neka prizna grijeh svoj. ⁶ I neka dovede na žrtvu Gospodu za grijeh, što je zgriješio, žensko od sitne stoke, jagnje ili jare, za grijeh; i sveštenik æe ga oèistiti od grijeha njegova. ⁷ Ako li ne bi mogao prinijeti jagnjeta ili jareta, onda neka donese na žrtvu Gospodu za prijestup, kojim je zgriješio, dvije grlice ili dva golubiaæa, jedno na žrtvu za grijeh a drugo na žrtvu paljenicu. ⁸ Neka donese svešteniku, a

on neka prinese prvo ono što je za grijeh, i noktom neka mu zasijeèe glavu k šiji, ali da ne razdvoji. ⁹I krvlju od žrtve za grijeh neka pokropi strane oltaru; a što ostane krvi neka se iscijedi na podnožje oltaru. To je žrtva za grijeh. ¹⁰A od drugoga neka naèini žrtvu paljenicu po obièaju; tako æe ga oèistiti sveštenik od grijeha njegova, koji je uèinio, i oprostiaèe mu se. ¹¹Ako li ne bi mogao prinijeti ni dvije grlice ili dva golubiæa, onda neka za žrtvu za to što je zgriješio donese desetinu efe bijeloga brašna da bude žrtva za grijeh, a neka ne dodaje ulja i ne meæe kada, jer je žrtva za grijeh. ¹²I kad donese k svešteniku, neka uzme sveštenik punu šaku za spomen njezin, i neka zapali na oltaru pored žrtve ognjene Gospodu. To je žrtva za grijeh. ¹³I oèistiaèe ga sveštenik od grijeha, kojim se ogriješio u èem god od ovoga, i oprostiaèe mu se; a ostatak æe biti svešteniku kao od dara. ¹⁴Opet reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ¹⁵Ko se prevari, te se ogriješio nehotice o stvari posveæene Gospodu, neka prinese na žrtvu Gospodu za prijestup svoj ovna zdrava s cijenom, kojom ti precijeniš svetu stvar na sikle srebrne, po siklima svetim, prema prijestupu. ¹⁶I tako koliko se ogriješio o svetu stvar neka naknadi, i na to još neka dometne peti dio, i neka da svešteniku; a sveštenik æe ga oèistiti ovnom prinesenijem na žrtvu za prijestup, i oprostiaèe mu se. ¹⁷Ko zgriješio i uèini štogod što je Gospod zabranio da se ne èini, ako i nije znao, ipak je kriv, i nosiaèe svoje bezakonje. ¹⁸Neka dovede k svešteniku ovna zdrava s cijenom kojom precijeniš prijestup; i oèistiaèe ga sveštenik od grijeha njegova, koji je uèinio ne znajuæi, i oprostiaèe mu se. ¹⁹Prijestup je; zgriješio je Gospodu.

6 Opet reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ²Kad ko zgriješio i uèini zlo djelo Gospodu udarivši u bah bližnjemu svojemu za ostavu ili za stvar predanu u ruke ili otevši što ili zanesavši bližnjega svojega, ³Ili naèe izgubljeno što, pa udari u bah, ili se krivo zakune za koju god stvar koju može èovjek uèiniti i ogriješiti se njom, ⁴Kad tako zgriješio i skrivio, neka vrati što je oteo ili prisvojio prijevarom ili što mu je bilo dano na ostavu ili što je izgubljeno našao, ⁵Ili za što se zakleo krivo, neka plati cijelo i još dometne peti dio onome èije je; neka mu da onaj dan kad prinese žrtvu za svoj grijeh. ⁶A na žrtvu za grijeh svoj neka prinese Gospodu ovna zdrava, sa cijenom kojom precijeniš krivicu neka ga dovede svešteniku. ⁷I oèistiaèe ga sveštenik pred Gospodom, i oprostiaèe mu se svaka stvar koju je uèinio, te skrivio. ⁸I reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ⁹Zapovjedi Aronu i sinovima njegovijem, i reci im: ovo je zakon za žrtvu paljenicu: žrtva paljenica neka stoji na ognju na oltaru cijelu noæ do jutra, i oganj na oltaru neka gori jednako. ¹⁰Sveštenik neka obuèe svoju haljinu lanenu, i gaæe lanene neka obuèe na tijelo svoje, i neka zgrne pepeo kad oganj spali na oltaru žrtvu paljenicu, i neka ga izruèi kod oltara. ¹¹Potom neka svuèe haljine svoje i obuèe druge haljine, i neka iznese pepeo napolje iz okola na èisto mjesto. ¹²A oganj što je na oltaru neka gori na njemu,

neka se ne gasi, nego neka sveštenik loži na oganj drva svako jutro, i neka namješta na nj žrtvu paljenicu, i neka pali na njemu salo od žrtava zahvalnih. ¹³Oganj neka jednako gori na oltaru, neka se ne gasi. ¹⁴A ovo je zakon za dar: sinovi Aronovi neka ga prinose Gospodu pred oltarom. ¹⁵Uzevši šaku bijeloga brašna i ulja od dara i sav kad koji bude na daru, neka zapali na oltaru spomen njegov na ugodni miris Gospodu. ¹⁶A što preteèe, neka jede Aron i sinovi njegovi; neka se jede bez kvasca na svetom mjestu; u trijemu šatora od sastanka neka jedu. ¹⁷Neka se ne mijesi s kvascem; to im dadoh da im bude dio od žrtava mojih ognjenih; to je svetinja nad svetinjama kao žrtva za grijeh i kao žrtva za prijestup. ¹⁸Svako muško između sinova Aronovijeh neka to jede zakonom vjeènim od koljena do koljena od žrtava koje se pale Gospodu; što se god dotakne toga, biaèe sveto. ¹⁹I reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ²⁰Ovo je žrtva Aronova i sinova njegovijeh, koju æe prinostiti Gospodu onaj dan kad se koji pomaže: desetinu efe bijeloga brašna za dar svagdašnji, polovinu ujutru a polovinu uveèe. ²¹U tavi s uljem neka se gotovi; prženo neka donese; i pržene komade dara neka prinese na ugodni miris Gospodu. ²²I sveštenik između sinova njegovijeh, koji bude pomazan nakon njega, neka èini tako isto zakonom vjeènim; neka se pali Gospodu sve to; ²³I svaki dar sveštenikov neka se sav spali, a neka se ne jede. ²⁴Još reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ²⁵Kaži Aronu i sinovima njegovijem, i reci: ovo je zakon za žrtvu radi grijeha: na mjestu gdje se kolje žrtva paljenica, neka se kolje i žrtva za grijeh pred Gospodom; svetinja je nad svetinjama. ²⁶Sveštenik koji prinese žrtvu za grijeh neka je jede; na svetom mjestu neka se jede, u trijemu od šatora od sastanka. ²⁷Što se god dotakne mesa njezina, biaèe sveto; i ako ko pokapa krvlju njezinom haljinu, ono što pokapa neka opere na svetom mjestu. ²⁸I sud zemljani u kojem bude kuhano neka se razbije; ako li je kuhano u sudu mjedenom, neka se istre i vodom opere. ²⁹Svako muško između sveštenika neka to jede; svetinja je nad svetinjama. ³⁰Ali nijedna žrtva za grijeh, od koje se krv unese u šator od sastanka da se uèini oèišæenje od grijeha u svetinji, neka se ne jede, nego neka se ognjem sažeže.

7 A ovo je zakon za žrtvu radi prijestupa; svetinja je nad svetinjama. ²Na kojem se mjestu kolje žrtva paljenica, na onom neka se kolje i žrtva za prijestup; i krvlju njezinom neka se pokropi oltar ozgo unaokolo. ³A sve salo njezino neka se prinese, i rep i salo što pokriva crijeva, ⁴I oba bubrega, i salo što je na njima i na slabinama, i mrežicu na jetri neka izvadi s bubrezima, ⁵I neka zapali to sveštenik na oltaru na žrtvu ognjenu Gospodu; to je žrtva za prijestup. ⁶Svako muško između sveštenika neka je jede; na svetom mjestu neka se jede; svetinja je nad svetinjama. ⁷Žrtva je za prijestup kao žrtva za grijeh, jedan je zakon za obje; koji sveštenik uèini njom oèišæenje, njegova je. ⁸A kad sveštenik prinese èiju žrtvu paljenicu, koža od žrtve koju prinese njegova je.

⁹ I svaki dar peèen u peæi ili zgotovljen u kotliæu ili u tavi, onoga je sveštenika koji ga prinese. ¹⁰ I svaki dar zamiješen s uljem ili suh, svijeh je sinova Aronovijeh, kako jednoga tako drugoga. ¹¹ A ovo je zakon za žrtvu zahvalnu, koja se prinese Gospodu: ¹² Ako bi je ko prinosiso da zahvali, neka prinese na žrtvu zahvalnu kolaèe bez kvasca zamiješene s uljem i pogaèe bez kvasca namazane uljem, i bijeloga brašna popržena s tijem kolaèima zamiješenim s uljem. ¹³ Osim kolaèa hljeb kiseli neka prinese za prinos svoj sa žrtvom zahvalnom, kojom zahvaljuje. ¹⁴ I od svega što prinosi neka prinese po jedno za žrtvu podignutu Gospodu; i to æe biti onoga sveštenika koji pokropi krvlju od žrtve zahvalne. ¹⁵ A meso od žrtve zahvalne, kojom se zahvaljuje, neka se pojede onaj dan kad se prinese; i neka ne ostaje ništa do jutra. ¹⁶ Ako li prinese žrtvu radi zavjeta ili od volje, neka se jede onaj dan kad se prinese; ako što ostane, neka se pojede sutradan. ¹⁷ Ako li što mesa od te žrtve ostane do treæega dana, neka se sažeže ognjem. ¹⁸ Ako li bi ko treæi dan jeo mesa od žrtve zahvalne, neæe biti ugodan onaj koji je prinio, niti æe mu se ona primiti, nego æe biti mrska, i ko bi je god jeo, nosiæe grijeh svoj. ¹⁹ I meso koje bi se dotaklo èega neèistoga, da se ne jede, nego neka se sažeže ognjem; a drugo meso može jesti ko je god èist. ²⁰ A ko bi jeo mesa od žrtve zahvalne prinesene Gospodu, a ne bi bio èist, taj da se istrijebi iz naroda svojega. ²¹ I ko se dotakne èega neèistoga, ili neèista èovjeka ili neèista živinèeta, ili kojega mu drago gada neèistoga, pa jede mesa od žrtve zahvalne prinesene Gospodu, taj da se istrijebi iz naroda svojega. ²² I reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ²³ Kaži sinovima Izrailjevim, i reci: ne jedite sala od vola ni od ovce ni od koze. ²⁴ Može se uzeti za svaku potrebu salo od živinèeta koje crkne ili ga zvjerka razdre; ali ga ne jedite; ²⁵ Ko li bi jeo salo od stoke koju prinosi èovjek na žrtvu ognjenu Gospodu, neka se istrijebi iz naroda svojega onaj koji jede. ²⁶ Ni krvi ne jedite u stanovima svojim ni od ptice niti od kojega živinèeta. ²⁷ Svaki koji bi jeo kakovu krv, neka se istrijebi iz naroda svojega. ²⁸ Opet reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ²⁹ Kaži sinovima Izrailjevim, i reci: ko prinosi žrtvu svoju zahvalnu Gospodu, neka donese Gospodu prinos svoj od žrtve zahvalne. ³⁰ Svojim rukama neka donese što se sažiže Gospodu, salo s grudima neka donese, i grudi neka se obrnu tamo i amo na žrtvu pred Gospodom. ³¹ A sveštenik neka zapali salo na oltaru, grudi pak nek budu Aronu i sinovima njegovijem. ³² I desno pleæe od svojih žrtava zahvalnih podajte svešteniku da bude žrtva podignuta. ³³ A koji između sinova Aronovijeh prinese krv i salo od žrtve zahvalne, njemu neka bude desno pleæe. ³⁴ Jer grudi što se obræu i pleæe što se podiže uzeh od sinova Izrailjevih od svijeh njihovijeh žrtava zahvalnih, i dadoh Aronu svešteniku i sinovima njegovijem zakonom vjeènim da se uzimaju od sinova Izrailjevih. ³⁵ To je pomazanoga Arona i pomazanih sinova njegovijeh od ognjenih žrtava Gospodnjih od dana kad ih dovede da vrše službu svešteniku

Gospodu. ³⁶ To zapovjedi Gospod da im od dana kad ih pomaza daju sinovi Izrailjevi zakonom vjeènim od koljena na koljeno. ³⁷ To je zakon za žrtvu paljenicu, za dar, za žrtvu radi grijeha i za žrtvu radi prijestupa, i za osveštanje i za žrtvu zahvalnu, ³⁸ Što je Gospod zapovjedio Mojsiju na gori Sinajskoj kad zapovjedi sinovima Izrailjevim u pustinji Sinajskoj da prinosе žrtve svoje Gospodu.

8 I reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ² Uzmi Arona i sinove njegove s njim i odijelo i ulje pomazanja i tele za žrtvu radi grijeha i dva ovna i kotaricu prijesnijeh hljebova. ³ I saberi sav zbor pred vrata šatoru od sastanka. ⁴ I uèini Mojsije kako mu zapovjedi Gospod, i sabra se zbor pred vrata šatoru od sastanka. ⁵ I reèe Mojsije zboru: ovo je zapovjedio Gospod da se uèini. ⁶ I dovede Mojsije Arona i sinove njegove, i opra ih vodom. ⁷ I obuèe mu košulju, i opasa ga pojasom, i ogrnu ga plaštem, i metnu mu svrh njega opleæak, i steže oko njega pojas od opleæaka, i opasa ga njim. ⁸ I metnu na nj naprsnik, a na naprsnik metnu Urim i Tumim. ⁹ Još mu metnu kapu na glavu, i na kapu metnu sprijed ploèu zlatnu, krunu svetu, kao što zapovjedi Gospod Mojsiju. ¹⁰ I uze Mojsije ulje pomazanja, i pomaza šator i sve stvari u njemu, i osveti ih. ¹¹ I pokropi njim oltar sedam puta, i pomaza oltar i sve sprave njegove, i umivaonicu i podnožje njezino, da se osveti. ¹² I izli ulja pomazanja na glavu Aronu, i pomaza ga da se osveti. ¹³ I dovede Mojsije sinove Aronove, i obuèe im košulje, i opasa ih pojasom, i veza im kapice na glave, kao što mu bješe zapovjedio Gospod. ¹⁴ I dovede tele za grijeh, i Aron i sinovi njegovi metnuše ruke svoje na glavu teletu za grijeh. ¹⁵ I zakla ga Mojsije, i uzevši krvi njegove pomaza rogove oltaru unaokolo prstom svojim, i oèisti oltar, a ostalu krv izli na podnožje oltaru, i osveti ga da se na njemu èini oèišæenje od grijeha. ¹⁶ I uze sve salo što je na crijevima, i mrežicu s jetre, i oba bubrega, i salo oko njih, i zapali Mojsije na oltaru. ¹⁷ A tele s kožom i s mesom i balegom spali ognjem iza okola, kao što bješe Gospod zapovjedio Mojsiju. ¹⁸ I dovede ovna za žrtvu paljenicu, i Aron i sinovi njegovi metnuše ruke svoje na glavu ovnu; ¹⁹ I zakla ga Mojsije, i pokropi krvlju njegovom oltar ozgo unaokolo. ²⁰ I isjekavši ovna na dijelove zapali Mojsije glavu i dijelove i salo. ²¹ A crijeva i noge opra vodom, i tako spali Mojsije svega ovna na oltaru; i bi žrtva paljenica za ugodni miris, žrtva ognjena Gospodu, kao što bješe Gospod zapovjedio Mojsiju. ²² I dovede drugoga ovna, ovna za posveæenje; i Aron i sinovi njegovi metnuše ruke svoje na glavu ovnu. ²³ I zaklavši ga Mojsije uze krvi njegove, i pomaza njom kraj desnoga uha Aronu i palac desne ruke njegove i palac desne noge njegove. ²⁴ I dovede Mojsije sinove Aronove, pa i njima pomaza istom krvlju kraj desnoga uha i palac desne ruke i palac desne noge; a ostalu krv izli Mojsije po oltaru unaokolo. ²⁵ Potom uze salo i rep i sve salo što je na crijevima, i mrežicu s jetre, i oba bubrega, i salo oko njih, i pleæe desno, ²⁶ A iz kotarice u kojoj stajahu

prijesni hljebovi pred Gospodom uze jedan kolaè prijesan, i jedan kolaè hljeba s uljem i jednu pogaèu, i metnu na salo i na pleæe desno. ²⁷ I metnu to sve Aronu u ruke, i sinovima njegovijem u ruke, i obrnu tamo i amo za žrtvu obrtanu pred Gospodom. ²⁸ Poslije uzevši to iz ruku njihovijeh Mojsije zapali na oltaru svrh žrtve paljenice; to je posveæenje na ugodni miris, žrtva ognjena Gospodu. ²⁹ I uze Mojsije grudi, i obrnu ih tamo i amo za žrtvu obrtanu pred Gospodom; i od ovna posvetnoga dopade Mojsiju dio, kao što bješe Gospod zapovjedio Mojsiju. ³⁰ I uze Mojsije ulja za pomazanje i krvi koja bješe na oltaru, i pokropi Arona i haljine njegove, i sinove njegove i haljine njihove s njim; i tako posveti Arona i haljine njegove, i sinove njegove i haljine njihove s njim. ³¹ Potom reèe Mojsije Aronu i sinovima njegovijem: kuhajte to meso na vratima šatora od sastanka, i ondje ga jedite i hljeb posvetni što je u kotarici, kao što sam zapovjedio rekavši: Aron i sinovi njegovi neka jedu to. ³² A što ostane mesa ili hljeba, ognjem sažezite. ³³ I ne izlazite s vrata šatora od sastanka sedam dana, dokle se ne navršèe dani posveæenja vašega, jer æete se sedam dana posveæivati. ³⁴ Kako je bilo danas, tako je Gospod zapovjedio da se èini, da biste se oèistili od grijeha. ³⁵ Zato na vratima šatora od sastanka ostanite danju i noæu za sedam dana, i izvršite što je Gospod zapovjedio da izvršite, da ne pomrete, jer mi je tako zapovjeðeno. ³⁶ I Aron i sinovi njegovi uèiniše sve što bješe Gospod zapovjedio preko Mojsija.

9 A u osmi dan sazva Mojsije Arona i sinove njegove i starješine Izrailjske. ² I reèe Aronu: uzmi tele za žrtvu radi grijeha i ovna za žrtvu paljenicu, oba zdrava; i prinesi ih pred Gospodom. ³ A sinovima Izrailjevim kaži i reci: uzmite jare za žrtvu radi grijeha, i tele i jagnje, oboje od godine dana, i zdravo, za žrtvu paljenicu. ⁴ I vola i ovna za žrtvu zahvalnu, da prinesete pred Gospodom, i dar s uljem zamiješen, jer æe vam se danas javiti Gospod. ⁵ I uzeše što zapovjedi Mojsije, i donesoše pred šator od sastanka, i pristupivši sav zbor stadoše pred Gospodom. ⁶ I reèe Mojsije: uèinite što je zapovjedio Gospod, i pokazaaèe vam se slava Gospodnja. ⁷ I reèe Mojsije Aronu: pristupi k oltaru, i prinesi žrtvu za grijeh svoj i žrtvu svoju paljenicu, i oèisti od grijeha sebe i narod; i prinesi žrtvu narodu i oèisti ih od grijeha, kao što je zapovjedio Gospod. ⁸ Tada Aron pristupi k oltaru, i zakla tele za se. ⁹ I sinovi Aronovi dodaše mu krv, a on zamoèi prst svoj u krv, i pomaza rogove oltaru; a ostalu krv izli na podnožje oltaru. ¹⁰ A salo i bubrege i mrežicu s jetre od žrtve za grijeh zapali na oltaru, kao što bješe zapovjedio Gospod Mojsiju. ¹¹ A meso i kožu sažeže ognjem iza okola. ¹² Potom zakla žrtvu svoju paljenicu, i sinovi Aronovi dodaše mu krv od nje, i pokropi njom oltar ozgo unaokolo. ¹³ I dodaše mu žrtvu paljenicu isjeèenu na dijelove zajedno s glavom, i zapali je na oltaru. ¹⁴ I opravši crijeva i noge od nje, zapali ih na oltaru svrh žrtve paljenice. ¹⁵ Potom prinese žrtvu narodnu: uze jare za grijeh koje bješe za

narod, i zakla ga, i prinese za grijeh kao i prvo. ¹⁶ Iza toga prinese i žrtvu paljenicu, i svršì po zakonu. ¹⁷ Prinese i dar, i uzevši od njega punu šaku zapali na oltaru svrh jutrenje žrtve paljenice. ¹⁸ Potom zakla vola i ovna na žrtvu zahvalnu za narod; i dodaše mu sinovi Aronovi krv, i pokropi njom oltar ozgo unaokolo. ¹⁹ Pa mu dodaše i salo od vola, i od ovna rep, i salo što pokriva crijeva, i bubrege i mrežicu s jetre, ²⁰ I metnuše sve salo na grudi, i zapali salo na oltaru. ²¹ A grudi i desno pleæe obrnu Aron tamo i amo na žrtvu obrtanu pred Gospodom, kao što bješe Gospod zapovjedio Mojsiju. ²² Tada podiže Aron ruke svoje prema narodu i blagoslovi ih; i siðe svršiv žrtvu za grijeh i žrtvu paljenicu i žrtvu zahvalnu. ²³ Potom uðe Mojsije s Aronom u šator od sastanka, a kad opet izaðoše blagosloviše narod; i slava se Gospodnja pokaza svemu narodu. ²⁴ Jer doðe oganj od Gospoda, i spali na oltaru žrtvu paljenicu i salo. I vidjevši to sav narod povika i pade nièice.

10 A sinovi Aronovi Nadav i Avijud uzevši svaki svoju kadionicu metnuše oganj u njih i na oganj metnuše kad, i prinesoše pred Gospodom oganj tuð, a to im ne bješe zapovjedio. ² Tada doðe oganj od Gospoda i udari ih, te pogiboše pred Gospodom. ³ Tada reèe Mojsije Aronu: to je što je kazao Gospod govoreæi: u onima koji pristupaju k meni biæu svet i pred cijelim narodom proslaviau se. A Aron oætje. ⁴ A Mojsije pozva Misaila i Elisafana sinove Ozila strica Aronova, i reèe im: hodite i iznesite braæu svoju ispred svetinje napolje iz okola. ⁵ I pristupiše i iznesoše ih u košuljama njihovijem napolje iz okola, kao što reèe Mojsije. ⁶ Tada reèe Mojsije Aronu i Eleazaru i Itamaru, sinovima njegovijem: nemojte otkrivati glava svojih, ni haljina svojih razdirati, da ne izginete i da se Gospod ne razgnjevi na sav zbor; nego braæa vaša, sav rod Izrailjev, neka plaèe radi požara koji uèini Gospod. ⁷ I s vrata šatora od sastanka nemojte izlaziti, da ne izginete, jer je na vama ulje pomazanja Gospodnjega. I uèiniše po rijeèi Mojsijevoj. ⁸ I Gospod reèe Aronu govoreæi: ⁹ Vina i silovita piæa nemoj piti ti ni sinovi tvoji s tobom, kad ulazite u šator od sastanka da ne izginete. To neka vam je uredba vjeèna od koljena na koljeno. ¹⁰ Da biste mogli raspoznavati šta je sveto šta li nije, i šta je èisto šta li neèisto, ¹¹ I da biste uèili sinove Izrailjeve svijem uredbama koje im je kazao Gospod preko Mojsija. ¹² A Mojsije reèe Aronu i Eleazaru i Itamaru sinovima njegovijem koji ostaše: uzimajte dar što ostane od ognjenih žrtava Gospodnjih, i jedite s hljebom prijesnijem kod oltara; jer je svetinja nad svetinjama. ¹³ Zato æete ga jesti na svetom mjestu, jer je dio tvoj i dio sinova tvojih od ognjenih žrtava Gospodnjih; jer mi je tako zapovjeðeno. ¹⁴ A grudi od žrtve obrtane i pleæe od žrtve podizane jedite na èistom mjestu, ti i sinovi tvoji i kæeri tvoje s tobom; jer je taj dio dan tebi i sinovima tvojim od zahvalnih žrtava sinova Izrailjevih. ¹⁵ Pleæe od žrtve podizane i grudi od žrtve obrtane donosiaèe se sa salom što se sažiže, da se obrne tamo i amo pred

Gospodom, i biæe tvoje i sinova tvojih s tobom zakonom vjeènijem, kao što je zapovjedio Gospod. ¹⁶ I Mojsije potraži jare za grijeh; ali gle, bješe izgorjelo; zato se razgnjevi na Eleazara i na Itamara sinove Aronove koji ostaše, i reèe: ¹⁷ Zašto ne jedoste žrtve za grijeh na svetom mjestu? svetinja je nad svetinjama, i dade vam je Gospod da nosite grijeh svega zbora, da bi se oèistili od grijeha pred Gospodom. ¹⁸ A eto krv njezina nije unesena u svetinju; valjaše vam je jesti na svetom mjestu, kao što sam zapovjedio. ¹⁹ Tada reèe Aron Mojsiju: eto, danas prinesoše žrtvu svoju za grijeh i žrtvu svoju paljenicu pred Gospodom, i to mi se dogodi. A da sam danas jeo žrtve za grijeh, bi li bilo po volji Gospodu? ²⁰ Kad to èu Mojsije, prista na to.

11 I reèe Gospod Mojsiju i Aronu govoreæi im: ² Kažite sinovima Izrailjevim i recite: ovo su životinje koje æete jesti između svih životinja na zemlji: ³ Što god ima papke i papci su mu razdvojeni i preživa između životinja, to jedite. ⁴ Ali onijeh što samo preživaju ili što samo imaju papke razdvojene, ne jedite, kao što je kamila, jer preživa ali nema papaka razdvojenih; da vam je neèista; ⁵ I pitomi zec, jer preživa ali nema papaka razdvojenih; neèist da vam je; ⁶ I zec divlji, jer preživa ali nema papaka razdvojenih; neèist da vam je; ⁷ I svinja, jer ima papke razdvojene ali ne preživa; neèista da vam je; ⁸ Mesa od njih ne jedite niti se strva njihova dodijevajte; jer vam je neèisto. ⁹ A između svega što je u vodi ovo jedite: što god ima pera i ljusku u vodi, po moru i po rijekama, jedite. ¹⁰ A što nema pera i ljuske u moru i u rijekama između svega što se mièe po vodi i živi u vodi, da vam je gadno. ¹¹ Gadno da vam je; mesa da im ne jedete, i na strv njihov da se gadite. ¹² Što god nema pera i ljuske u vodi, to da vam je gadno. ¹³ A između ptica ove da su vam gadne i da ih ne jedete: orao i jastrijeb i morski orao, ¹⁴ Eja i kraguj po svojim vrstama, ¹⁵ I svaki gavran po svojim vrstama, ¹⁶ I sovuljaga i æuk i liska i kobac po svojim vrstama, ¹⁷ I buljina i gnjurac i ušara, ¹⁸ I labud i gem i svraka, ¹⁹ I roda i èaplja po svojim vrstama, i pupavac i ljiljak. ²⁰ Što god gamiže a ima krila i ide na èetiri noge, da vam je gadno. ²¹ Ali između svega što gamiže a ima krila i ide na èetiri noge jedite što ima stegna na nogama svojim, kojima skaèe po zemlji. ²² Između njih jedite ove: arba po vrstama njegovim, salema po vrstama njegovim, argola po vrstama njegovim i agava po vrstama njegovim. ²³ A što još gamiže a ima krila i èetiri noge, da vam je gadno. ²⁴ I o njih æete se oskvrniti; ko se god dotakne mrtva tijela njihova, da je neèist do veèera. ²⁵ I ko bi god nosio mrtva tijela njihova, neka opere haljine svoje, i da je neèist do veèera. ²⁶ Svaka životinja koja ima papke ali nerazdvojene i ne preživa, da vam je neèista; ko ih se god dotakne, da je neèist. ²⁷ I što god ide na šapama između svih životinja èetvoronogih, da vam je neèisto; ko bi se dotakao strva njihova, da je neèist do veèera. ²⁸ I ko bi nosio strv njihov, neka opere haljine svoje, i da je neèist do veèera; to da vam je neèisto. ²⁹ I između životinja koje pužu po zemlji da

su vam neèiste: lasica i miš i kornjaèa po svojim vrstama, ³⁰ I jež i gušter i tvor i puž i krtica. ³¹ To vam je neèisto između životinja koje pužu; ko ih se dotakne mrtvih, da je neèist do veèera. ³² I svaka stvar na koju padne koje od njih mrtvo biæe neèista, bila sprava drvena ili haljina ili koža ili torba, i svaka stvar koja treba za kakav posao, neka se metne u vodu, i da je neèista do veèera, poslije da je èista. ³³ A svaki sud zemljani, u koji padne što od toga, i što god u njemu bude, biæe neèist, i razbijte ga. ³⁴ I svako jelo što se jede, ako na njega dođe onaka voda, da je neèisto, i svako piæe što se pije u svakom takom sudu, da je neèisto. ³⁵ I na što bi palo što od tijela njihova mrtva sve da je neèisto, i peæ i ognjište neka se razvali, jer je neèisto i neka vam je neèisto. ³⁶ A studenac i ubao, gdje se voda skuplja, biæe èist; ali što se dotakne strva njihova, biæe neèisto. ³⁷ Ako li što od strva njihova padne na sjeme, koje se sije, ono æe biti èisto. ³⁸ Ali ako bude polito sjeme vodom, pa onda padne što od strva njihova na sjeme, da vam je neèisto. ³⁹ I kad uginu životinja od onijeh koje jedete, ko se dotakne strva njezina, da je neèist do veèera. ⁴⁰ A ko bi jeo od strva njezina, neka opere haljine svoje i da je neèist do veèera; i ko bi odnio strv njezin, neka opere haljine svoje, i da je neèist do veèera. ⁴¹ I sve što puže po zemlji, da vam je gadno, da se ne jede. ⁴² Što god ide na trbuhu i što god ide na èetiri noge ili ima više noga između svega što puže po zemlji, to ne jedite, jer je gad. ⁴³ Nemojte se poganiti nièim što gamiže i nemojte se skvrniti njima, da ne budete neèisti s njih. ⁴⁴ Jer ja sam Gospod Bog vaš; zato se osveæujte i budite sveti, jer sam ja svet; i nemojte se skvrniti nièim što puže po zemlji. ⁴⁵ Jer ja sam Gospod, koji sam vas izveo iz zemlje Misirske da vam budem Bog; budite dakle sveti, jer sam ja svet. ⁴⁶ Ovo je zakon za zvijeri i za ptice, i za sve životinje što se mièu po vodi, i za svaku dušu živu koja puže po zemlji, ⁴⁷ Da se raspoznaje neèisto od èistoga i životinja koja se jede od životinje koja se ne jede.

12 I reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ² Kaži sinovima Izrailjevijem, i reci: kad žena zatrudni i rodi muško, neèista da je sedam dana; kao u dane kad se odvaja radi nemoæi svoje, biæe neèista. ³ A u osmi dan neka se obreže dijete. ⁴ A ona još trideset i tri dana neka ostane èisteæi se od krvi; nijedne svete stvari da se ne dodijeva i u svetinju da ne ide dok se ne navrše dani èišæenja njezina. ⁵ A kad rodi žensko, onda da je neèista dvije nedjelje dana, kao kad se odvaja radi nemoæi svoje, i šezdeset i šest dana neka ostane èisteæi se od krvi. ⁶ A kad se navrše dani èišæenja njezina radi sina ili radi kæeri, neka donese svešteniku na vrata šatora od sastanka jagnje od godine za žrtvu paljenicu, i golupèe ili grlicu za žrtvu radi grijeha. ⁷ I sveštenik æe prinijeti žrtvu pred Gospodom, i oèistiæe je od grijeha njezina; i tako æe se oèistiti od teèenja krvi svoje. To je zakon za ženu kad rodi muško ili žensko. ⁸ Ako li ne može dati jagnjeta, onda neka uzme dvije grlice ili dva golubiæa, jedno za žrtvu paljenicu a

drugo za žrtvu radi grijeha; i oèistiæe je sveštenik od grijeha njezina i biæe èista.

13 Jošte reèe Gospod Mojsiju i Aronu govoreæi:
² Èovjek u koga bi na koži tijela njegova bio otok ili krasta ili bubuljica, i bilo bi na koži tijela njegova nalik na gubu, neka se dovede k Aronu svešteniku ili ka kojemu sinu njegovu svešteniku. ³ I neka sveštenik vidi boljeticu na koži tijela njegova; ako dlaka na boljetici bude pobijeljela i boljetica bude na oèi niža od ostale kože tijela njegova, onda je guba; pa kad je vidi sveštenik proglasiaæe ga da je neèist. ⁴ Ako li bude bijela bubuljica na koži tijela njegova i ne bude na oèi niža od ostale kože niti dlaka na njoj pobijeljela, onda neka zatvori sveštenik za sedam dana èovjeka sa takom boljeticom. ⁵ A sedmoga dana neka vidi sveštenik; ako opazi da je boljetica ostala kako je bila i nije se dalje razišla po koži, neka ga zatvori sveštenik opet za sedam dana. ⁶ I neka ga sveštenik opet vidi sedmoga dana, pa ako opazi da se boljetica smanjala i nije se dalje razišla po koži, proglasiaæe ga sveštenik da je èist; krasta je; i on neka opere haljine svoje i biæe èist. ⁷ Ako li se dalje raširi krasta po koži njegovoj, pošto ga sveštenik vidi i proglasi da je èist, nanovo neka se pokaže svešteniku; ⁸ Ako vidi sveštenik da se krasta raširila po koži njegovoj, proglasiaæe sveštenik da je neèist; guba je. ⁹ Kad je guba na èovjeku, neka ga dovedu k svešteniku. ¹⁰ I sveštenik neka ga vidi; ako bude bijel otok na koži i dlaka bude pobijeljela, ako bi i zdravo meso bilo na otoku, ¹¹ Guba je zastarjela na koži tijela njegova; zato æe ga sveštenik proglasiti da je neèist, i neæe ga zatvoriti, jer je neèist. ¹² Ako li se guba izaspe po koži i pokriju svu kožu èovjeku od glave do pete, gdje bi god sveštenik oèima pogledao, ¹³ Kad sveštenik vidi da je guba pokrila svu kožu na njemu, proglasiaæe da je èovjek èist, jer je sve pobijeljelo, pa je èist. ¹⁴ Ali ako se pokaže na njemu divlje meso, biæe neèist. ¹⁵ Pa kad sveštenik vidi divlje meso, proglasiaæe ga da je neèist; ono je divlje meso neèisto, guba je. ¹⁶ A kad bi se divlje meso promijenilo i pobijeljelo, neka dođe k svešteniku. ¹⁷ I kad vidi sveštenik da je boljetica pobijeljela, sveštenik æe proglasiti da je èist; èist je. ¹⁸ Kad u koga na koži bude èir, pa prođe, ¹⁹ A poslije na mjestu gdje je bio èir izađe otok bijel ili bubuljica bijela i crvenkasta, neka se pokaže svešteniku. ²⁰ Ako sveštenik vidi da je na oèi niža od ostale kože i dlaka na njoj pobijeljela, proglasiaæe ga sveštenik da je neèist, guba je, izašla je iz èira. ²¹ Ako li sveštenik gledajuæi vidi da nije dlaka na njoj pobijeljela niti je niža od kože, nego se smanjala, onda æe ga zatvoriti sveštenik za sedam dana. ²² Ako se raširi po koži, onda æe ga sveštenik proglasiti da je neèist; bolest je. ²³ Ako li ostane na svom mjestu bubuljica i ne raširi se, požiljak je od èira; zato æe ga sveštenik proglasiti da je èist. ²⁴ Ako se ko po koži ožeže ognjem, pa pošto se zalijeèi ostane bubuljica bijela i crvenkasta ili samo bijela, ²⁵ Neka ga vidi sveštenik; ako dlaka na bubuljici bude pobijeljela i ako na oèi bude niža nego koža, guba je, izašla je iz

ožegline; zato æe ga sveštenik proglasiti da je neèist; guba je. ²⁶ Ako li sveštenik vidi da na bubuljici nema bijele dlake niti je niža od kože, nego se smanjala, zatvoriaæe ga za sedam dana. ²⁷ Pa æe je sedmoga dana pogledati sveštenik; ako se bude raširila po koži, tada æe ga sveštenik proglasiti da je neèist; guba je. ²⁸ Ako li bubuljica bude ostala na svom mjestu, i ne bude se raširila po koži, nego se smanjala, onda je rana od toga što se ožegao; zato æe ga sveštenik proglasiti da je èist, jer je požiljak od ožegline. ²⁹ Ako u èovjeka ili u žene bude boljetica na glavi ili na bradi, ³⁰ Sveštenik neka vidi boljeticu; ako na oèi bude niža od ostale kože i na njojzi dlaka žuækasta i tanka, sveštenik æe proglasiti da je neèist; ospa je, guba na glavi ili na bradi; ³¹ A kad sveštenik vidi boljeticu, i opazi da na oèi nije niža od ostale kože i da nema na njoj crne dlake, tada æe zatvoriti sveštenik za sedam dana onoga na kom je ospa. ³² Pa kad sveštenik sedmi dan vidi a ospa se nije dalje razišla niti dlaka na njoj požutjela, niti je na oèi ospa niža od kože, ³³ Tada neka se obrrije, ali ospu da ne obrrije, i sveštenik neka zatvori još za sedam dana onoga na kom je ospa. ³⁴ I sedmoga dana neka sveštenik opet vidi ospu; ako opazi da se ospa nije dalje razišla po koži niti je na oèi niža od ostale kože, tada æe ga proglasiti sveštenik da je èist, pa neka opere haljine svoje, i biæe èist. ³⁵ Ako li se raširi ospa po koži, pošto bude proglašen da je èist, ³⁶ Tada neka ga vidi sveštenik; ako se bude raširila ospa po koži, neka više ne gleda sveštenik ima li žutih dlaka; neèist je. ³⁷ Ako li opazi da je ospa ostala gdje je bila i da je crna dlaka izrasla po njoj, zalijeèila se ospa, èist je, i sveštenik æe proglasiti da je èist. ³⁸ Kad u èovjeka ili u žene budu bubuljice po koži tijela njihova, bubuljice bijele, ³⁹ Sveštenik neka vidi; ako na koži tijela njihova budu bijele bubuljice male, bijela je ospa izašla po koži, èist je. ⁴⁰ Kome opadne kosa s glave, æelav je, èist je. ⁴¹ Ako mu sprijeda opadne kosa s glave, pola je æelav, i èist je. ⁴² Kad na glavi sasvijem æelavoj ili pola æelavoj bude bijela i crvenkasta boljetica, guba je, izašla na glavi svoj æelavoj ili pola æelavoj. ⁴³ I neka ga vidi sveštenik; ako opazi da je bijel i crvenkast otok na glavi svoj æelavoj ili pola æelavoj nalik na gubu po koži ostaloga tijela, ⁴⁴ Èovjek je gubav, neèist je, i sveštenik æe ga proglasiti da je neèist; guba mu je na glavi. ⁴⁵ A gubavac na kom je ta bolest, neka ide u haljinama razdrtijem i gologlav, i usta neka zastre, i neka vièe: neèist, neèist. ⁴⁶ Dokle je god bolest na njemu, neka bude neèist; neèist je, neka živi sam, iza okola neka mu bude stan. ⁴⁷ I ako na haljini bude guba, na haljini vunenoj ili lanenoj, ⁴⁸ Ili na osnovi ili na pouèici od lana ili od vune, ili na koži, ili na èem god od kože, ⁴⁹ I ako boljetica bude zelenkasta ili crvenkasta na haljini ili na koži ili na osnovi ili na pouèici ili na èem god od kože, guba je, i neka se pokaže svešteniku. ⁵⁰ I kad vidi sveštenik bolest, neka zatvori za sedam dana stvar na kojoj je guba. ⁵¹ I sedmoga dana ako vidi da se dalje razišla bolest po haljini ili po osnovi ili po pouèici ili po koži ili po èemu

god od kože, ljuta je guba bolest ona, stvar je neèista. ⁵² Zato neka spali onu haljinu ili osnovu ili pouèicu od vune ili od lana, ili što god bude od kože, na èem bude bolest; jer je ljuta guba, ognjem neka se spali. ⁵³ Ako li opazi sveštenik da se bolest nije razišla po haljini ili po osnovi ili pouèici, ili po èemu god od kože, ⁵⁴ Tada neka zapovjedi sveštenik da se opere ono na èem je bolest, pa onda neka zatvori opet za sedam dana. ⁵⁵ Pa neka vidi sveštenik pošto se opere stvar na kojoj je bolest, i ako opazi da bolest nije promijenila boje svoje, ako se i ne bude dalje razišla, stvar je neèista, spali je ognjem; jer je ljuta guba na gornjoj ili na donjoj strani. ⁵⁶ Ako li vidi sveštenik da se mjesto smanjalo pošto je oprano, onda neka ga otkine od haljine ili od kože ili od osnove ili od pouèice. ⁵⁷ Ako li se opet pokaže na haljini ili na osnovi ili na pouèici ili na èem god od kože, guba je koja se širi, ognjem spali ono na èem bude. ⁵⁸ A haljinu ili osnovu ili pouèicu ili što mu drago od kože, kad opereš, pa otide s njega ta bolest, operi još jednom, i biæe èisto. ⁵⁹ Ovo je zakon za gubu na haljini vunenoj ili lanenoj, ili na osnovi ili na pouèici, ili na èem god od kože, kako se može znati je li što èisto ili neèisto.

14 Još reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ² Ovo je zakon za gubavca kad se èisti: neka se dovede k svešteniku, ³ A sveštenik neka izaðe iza okola; i ako vidi da je izlijeèena guba na gubavcu, ⁴ Onda æe zapovjediti sveštenik onome koji se èisti da uzme dvije ptice žive èiste, i drvo kedrovo i crvca i isopa. ⁵ I neka zapovjedi sveštenik da se jedna ptica zakolje nad sudom zemljanim nad vodom živom. ⁶ Pa neka uzme živu pticu i drvo kedrovo i crvac i isop, i sve to zajedno sa živom pticom neka zamoèi u krv od ptice zaklane nad vodom živom. ⁷ I neka pokropi sedam puta onoga koji se èisti od gube, i neka ga proglasi da je èist, i neka pusti živu pticu u polje. ⁸ Tada koji se èisti neka opere haljine svoje i obrije sve dlake svoje, i neka se okupa u vodi, i biæe èist; potom neka uðe u oko, ali da stoji napolju ne ulazeæi u svoj šator sedam dana. ⁹ A u sedmi dan neka obrije sve dlake svoje, glavu i bradu i obrve nad oèima, i sve dlake svoje neka obrije, i neka opere haljine svoje, pa neka se okupa u vodi i biæe èist. ¹⁰ A u osmi dan neka uzme dva jagnjeta zdrava i jednu ovcu od godine zdravu i tri desetine efe bijeloga brašna zamiješana s uljem za dar, i jedan log ulja. ¹¹ A sveštenik koji ga èisti neka postavi onoga koji se èisti zajedno s tijem stvarima pred Gospodom na vratima šatora od sastanka. ¹² I uzevši sveštenik jedno jagnje neka ga prinese na žrtvu za prijestup zajedno s logom ulja, i neka obrne tamo i amo pred Gospodom na žrtvu obrtanu. ¹³ A poslije neka zakolje jagnje na mjestu gdje se kolje žrtva za grijeh i žrtva paljenica na svetom mjestu, jer žrtva za prijestup pripada svešteniku kao i žrtva za grijeh; svetinja je nad svetinjama. ¹⁴ Tada neka sveštenik uzme krvi od žrtve za prijestup i pomaže kraj desnoga uha onome koji se èisti i palac desne ruke njegove i palac desne noge njegove. ¹⁵ Potom neka uzme sveštenik od loga ulja i nalije na dlan svoj lijevi. ¹⁶ Pa neka zamoèi sveštenik prst od desne ruke svoje u

ulje što mu je na lijevom dlanu, i neka pokropi uljem s prsta svojega sedam puta pred Gospodom. ¹⁷ A ostalijem uljem što mu je na dlanu neka pomaže sveštenik kraj desnoga uha onome koji se èisti, i palac desne ruke njegove i palac desne noge njegove po krvi od žrtve za prijestup. ¹⁸ A što još ostane ulja na dlanu svešteniku, onijem neka namaže glavu onome koji se èisti, i tako æe ga oèistiti sveštenik pred Gospodom. ¹⁹ Potom neka sveštenik prinese žrtvu za grijeh, i oèistiæe onoga koji se èisti od svoje neèistote; a poslije neka zakolje žrtvu paljenicu. ²⁰ I neka prinese sveštenik žrtvu paljenicu zajedno s darom na oltaru; i tako æe ga oèistiti, i biæe èist. ²¹ Ali ako je siromah te ne može donijeti toliko, onda neka uzme jedno jagnje za žrtvu radi prijestupa da se prinese žrtva obrtana za oèišæenje njegovu, i jednu desetinu efe bijeloga brašna zamiješana s uljem za dar, i log ulja. ²² I dvije grlice ili dva golubiaæa, koje može priskrbiti, da bude jedno žrtva za grijeh a drugo žrtva paljenica. ²³ I to neka donese u osmi dan svojega èišæenja svešteniku na vrata šatora od sastanka pred Gospodom. ²⁴ Tada sveštenik neka uzme jagnje za prijestup i log ulja, i to neka sveštenik obrne pred Gospodom za žrtvu obrtanu. ²⁵ I neka zakolje jagnje za žrtvu radi prijestupa, i uzevši sveštenik krvi od žrtve za prijestup neka pomaže kraj desnoga uha onome koji se èisti i palac desne ruke njegove i palac desne noge njegove. ²⁶ I ulja neka nalije sveštenik na dlan svoj lijevi, ²⁷ Pa neka zamoèi prst od desne ruke svoje u ulje što mu je na lijevom dlanu, i pokropi njim sedam puta pred Gospodom. ²⁸ I uljem što mu je na dlanu neka pomaže sveštenik kraj desnoga uha onome koji se èisti, i palac desne ruke njegove i palac desne noge njegove po mjestu gdje je krv od žrtve za prijestup. ²⁹ A što ostane ulja na dlanu svešteniku, onijem neka namaže glavu onome koji se èisti; i tako æe ga oèistiti pred Gospodom. ³⁰ Tako neka uèini i s jednom grlicom ili golupèetom od onijeh koje priskrbi. ³¹ Što je priskrbio, jedno æe biti žrtva za grijeh a drugo žrtva paljenica s darom; i tako æe sveštenik oèistiti pred Gospodom onoga koji se èisti. ³² To je zakon za gubavca koji ne može priskrbiti svega što treba za oèišæenje. ³³ I reèe Gospod Mojsiju i Aronu govoreæi: ³⁴ Kad doðete u zemlju Hanansku, koju æu vam ja dati da je vaša, pa kad pustim gubu na koju kuæu u zemlji koju æete držati, ³⁵ Onda onaj èija je kuæa neka doðe i javi svešteniku govoreæi: èini mi se kao da je guba na kuæi. ³⁶ A sveštenik neka zapovjedi da se isprazni kuæa prije nego on doðe da vidi gubu, da se ne bi oskrvnilo što je u kuæi; potom neka doðe sveštenik da vidi kuæu. ³⁷ Pa kad vidi bolest, ako bude bolest na zidovima kuænim kao rupice zelenkaste ili crvenkaste i na oèi niže od zida, ³⁸ Neka izaðe sveštenik iz kuæe one na vrata kuæna, i zatvori kuæu za sedam dana. ³⁹ Poslije opet neka doðe sveštenik u sedmi dan, pa ako vidi da se bolest dalje razišla po zidovima kuænim, ⁴⁰ Zapovjediæe sveštenik da povade kamenje na kom je bolest i da ga bace iza grada na mjesto neèisto. ⁴¹ A

kuæu zapovjediae da ostružu iznutra svuda unaokolo, i prah što sastružu da prospu iza grada na mjesto neèisto, ⁴² I da uzmu drugo kamenje i uglave na mjesto gdje je bilo predašnje kamenje; tako i blato drugo uzevši da olijepe kuæu. ⁴³ Ako se povrati bolest i opet izraste po kuæi, pošto se povadi kamenje i ostruže kuæa i nanovo olijepi, ⁴⁴ Tada došav sveštenik ako vidi da se bolest razišla po kuæi, ljuta je guba na kuæi, neèista je. ⁴⁵ Neka se razruši ona kuæa, kamenje i drva i sav lijep od one kuæe, i neka se iznese iza grada na mjesto neèisto. ⁴⁶ A ko bi ušao u kuæu onu dok je zatvorena, da je neèist do veèera. ⁴⁷ I ko bi spavao u onoj kuæi, neka opere haljine svoje; tako i ko bi jeo u onoj kuæi, neka opere haljine svoje. ⁴⁸ Ako li sveštenik došav vidi da se nije bolest razišla po kuæi pošto je kuæa nanovo olijepljena, neka proglasi sveštenik da je èista, jer se izlijeèila bolest. ⁴⁹ I neka uzme da bi se kuæa oèistila dvije ptice i drvo kedrovo i crvca i isopa, ⁵⁰ I neka zakolje jednu pticu nad sudom zemljanim nad vodom živom. ⁵¹ Pa neka uzme drvo kedrovo i isop i crvac i drugu pticu živu, i neka zamoèi u krv od zaklane ptice i u vodu živu, i pokropi kuæu sedam puta. ⁵² I tako æe oèistiti kuæu onu krvlju ptièijom i vodom živom i pticom živom i drvetom kedrovijem i isopom i crvcem. ⁵³ Pa onda neka pusti pticu živu iza grada u polje; i oèistiaæ kuæu, i biæe èista. ⁵⁴ Ovo je zakon za svaku gubu i za ospu, ⁵⁵ Za gubu na haljini i na kuæi, ⁵⁶ I za otok i za krastu i za bubuljicu, ⁵⁷ Da se zna kad je ko neèist i kad je ko èist. To je zakon za gubu.

15 Još reèe Gospod Mojsiju i Aronu govoreæi: ² Kažite sinovima Izrailjevim i recite im: kome èovjeku teèe sjeme od tijela njegovoga, neèist je. ³ A ovaka je neèistota njegovoga od toga teèenja: ako ispusti tijelo njegovo teèenje svoje, ili se ustavi teèenje u tijelu njegovu, neèistota je na njemu. ⁴ Svaka postelja na koju leže onaj kome teèe sjeme, da je neèista; i sve na što sjede, da je neèisto. ⁵ I ko se god dotakne postelje njegove, neka opere haljine svoje i neka se okupa u vodi, i biæe neèist do veèera. ⁶ I ko sjede na ono na èem je sjedio onaj kome teèe sjeme, neka opere haljine svoje i neka se okupa u vodi, i biæe neèist do veèera. ⁷ I ko se dotakne tijela onoga kome teèe sjeme, neka opere haljine svoje i neka se okupa u vodi, i biæe neèist do veèera. ⁸ I ako onaj kome teèe sjeme pljune na èistoga, on neka opere haljine svoje i neka se okupa u vodi, i biæe neèist do veèera. ⁹ I svako sedlo na kom bi sjedio onaj kome teèe sjeme, da je neèisto. ¹⁰ I ko bi se dotakao èega god što je bilo pod njim, da je neèist do veèera; i ko bi što takovo nosio, neka opere haljine svoje i okupa se u vodi, i biæe neèist do veèera. ¹¹ I koga bi se dotakao onaj kome teèe sjeme ne opravši ruku svojih vodom, neka opere haljine svoje i okupa se u vodi, i biæe neèist do veèera. ¹² I sud zemljani kojega bi se dotakao onaj kome teèe sjeme, neka se razbije, a drveni sud neka se opere vodom. ¹³ A kad se onaj kome teèe sjeme oèisti od teèenja svojega, neka broji sedam dana pošto se

oèisti, i neka opere haljine svoje i neka tijelo svoje opere vodom živom, i biæe èist. ¹⁴ A u osmi dan neka uzme dvije grlice ili dva golubiaæa, i neka dođe pred Gospoda na vrata šatora od sastanka, i neka ih da svešteniku. ¹⁵ I sveštenik neka prinese jedno od njih na žrtvu za grijeh a drugo na žrtvu paljenicu; tako æe ga oèistiti sveštenik pred Gospodom od teèenja njegovoga. ¹⁶ I èovjek kome izađe sjeme kad spava sa ženom neka opere vodom cijelo tijelo svoje, i biæe neèist do veèera. ¹⁷ I svaka haljina i svaka koža na kojoj bude tako sjeme, neka se opere vodom i biæe neèisto do veèera. ¹⁸ I žena kod koje bude spavao taki èovjek, i ona i on neka se okupaju u vodi i biæe neèisti do veèera. ¹⁹ A žena kad ima vrijeme, kad ide krv od tijela njezina, neka se odvaja sedam dana, i ko je se god dotakne, da je neèist do veèera. ²⁰ I na što god legne dok se odvaja, da je neèisto, i na što god sjede, da je neèisto. ²¹ I ko se dotakne postelje njezine, neka opere haljine svoje i neka se okupa u vodi, i biæe neèist do veèera. ²² I ko se dotakne èega na èem je ona sjedjela, neka opere haljine svoje i neka se okupa u vodi, i biæe neèist do veèera. ²³ I što bi god bilo na postelji njezinoj ili na èem je ona sjedjela, pa se ko dotakne toga, da je neèist do veèera. ²⁴ A ko bi spavao s njom te bi neèistota njezina došla na nj, da je neèist sedam dana, i postelja na kojoj leži da je neèista. ²⁵ A žena, od koje bi išla krv dugo vremena ili osim obiènoga vremena ili u obièno vrijeme ali duže, dokle god teèe neèistota njezina biæe neèista kao u vrijeme kada se odvaja. ²⁶ Postelja na kojoj leži dokle joj god krv ide, da joj je kao postelja kad se odvaja; i na èem bi god sjedjela da je neèisto kao što je neèisto kad se odvaja. ²⁷ I ko se god dotakne tjelesnih stvari, neèist je; zato neka opere haljine svoje i okupa se u vodi, i biæe neèist do veèera. ²⁸ A kad se oèisti od teèenja krvi svoje, neka broji sedam dana, pa onda da je èista. ²⁹ I u osmi dan neka uzme dvije grlice ili dva golubiaæa, i neka ih odnese svešteniku na vrata šatora od sastanka. ³⁰ I neka sveštenik prinese jedno na žrtvu za grijeh a drugo na žrtvu paljenicu, i oèistiaæ je sveštenik pred Gospodom od teèenja neèistote njezine. ³¹ Tako æete odlueivati sinove Izrailjeve od neèistota njihovijeh, da ne ginu s neèistota svojih skvrneæi šator moj što je usred njih. ³² To je zakon za onoga kome teèe sjeme i kome izađe sjeme kad spava sa ženom te bude neèist, ³³ I za ženu kad boluje od teèenja krvi svoje, i za svakoga koji boluje od teèenja svoga, bilo muško ili žensko, i za èovjeka koji bi ležao s neèistom.

16 I reèe Gospod Mojsiju pošto pogiboše dva sina Aronova, a pogiboše kad pristupiše pred Gospoda, ² I kaza Gospod Mojsiju: reci Aronu bratu svojemu da ne ulazi u svako doba u svetinju za zavjes pred zaklopac koji je na kovèegu, da ne pogine, jer æu se u oblaku nad zaklopcem javljati. ³ S ovijem neka ulazi Aron u svetinju: s juncem za žrtvu radi grijeha i s ovnom za žrtvu paljenicu. ⁴ Svetu košulju lanenu neka obuèe, i gaæe lanene neka su na tijelu njegovu, i neka se opaše pojasom lanenijem i kapu lanenu neka

metne na glavu; to su haljine svete, i neka opere tijelo svoje vodom, pa onda neka ih obuèe. ⁵ A od zбора sinova Izrailjevijeh neka uzme dva jarca za žrtvu radi grijeha, i jednoga ovna za žrtvu paljenicu. ⁶ I neka prinese Aron junca svojega na žrtvu za grijeh i oèisti sebe i dom svoj. ⁷ Potom neka uzme dva jarca, i neka ih metne pred Gospoda na vrata šatora od sastanka. ⁸ I neka Aron baci ždrijeb za ta dva jarca, jedan ždrijeb Gospodu a drugi ždrijeb Azazelu. ⁹ I neka Aron prinese na žrtvu jarca na kojega padne ždrijeb Gospodnji, neka ga prinese na žrtvu za grijeh. ¹⁰ A jarca na kojega padne ždrijeb Azazelov neka metne živa pred Gospoda, da uèini oèišæenje na njemu, pa neka ga pusti u pustinju Azazelu. ¹¹ I neka Aron prinese junca svojega na žrtvu za grijeh i oèisti sebe i dom svoj, i neka zakolje junca svojega na žrtvu za grijeh. ¹² I neka uzme kadionicu punu žeravice s oltara, koji je pred Gospodom, i pune pregršti kada mirisnoga istucanoga, i neka unese za zavjes. ¹³ I neka metne kad na oganj pred Gospodom, da dim od kada zakloni zaklopac koji je na svjedoèanstvu; tako neæe poginuti. ¹⁴ Poslije neka uzme krvi od junca i pokropi s prsta svojega po zaklopcu prema istoku, a pred zaklopcem neka sedam puta pokropi tom krvlju s prsta svojega. ¹⁵ I neka zakolje jarca na žrtvu za grijeh narodni, i neka unese krv njegovu za zavjes; i neka uèini s krvlju njegovom kao što je uèinio s krvlju junèijom, i pokropi njom po zaklopcu i pred zaklopcem. ¹⁶ I tako æe oèistiti svetinju od neèistota sinova Izrailjevijeh i od prijestupa njihovijeh u svijem grijesima njihovijem; tako æe uèiniti i u šatoru od sastanka, koji je meðu njima usred neèistota njihovijeh. ¹⁷ A niko da ne bude u šatoru od sastanka kad on uðe da èini oèišæenje u svetinji, dokle ne izaðe i svrši oèišæenje za se i za dom svoj i za sav zbor Izrailjski. ¹⁸ A neka izaðe k oltaru koji je pred Gospodom, i oèisti ga; i uzevši krvi od junca i krvi od jarca neka pomaže rogove oltaru unaokolo; ¹⁹ I neka ga pokropi ozgo istom krvlju s prsta svojega sedam puta; tako æe ga oèistiti i posvetiti ga od neèistota sinova Izrailjevijeh. ²⁰ A kad oèisti svetinju i šator od sastanka i oltar, tada neka dovede jarca živoga. ²¹ I metnuvši Aron obje ruke svoje na glavu jarcu živomu, neka ispovjedi nad njim sva bezakonja sinova Izrailjevijeh i sve prijestupe njihove u svijem grijesima njihovijem, i metnuvši ih na glavu jarcu neka ga da èovjeku spremnom da ga istjera u pustinju. ²² I jarac æe odnijeti na sebi sva bezakonja njihova u pustinju; i pustiaæe onoga jarca u pustinju. ²³ Potom neka opet uðe Aron u šator od sastanka i svuèe haljine lanene koje je obukao kad je išao u svetinju, i ondje neka ih ostavi. ²⁴ Pa neka opere tijelo svoje na svetom mjestu i obuèe svoje haljine; i izašav neka prinese svoju žrtvu paljenicu i narodnu žrtvu paljenicu, i oèisti sebe i narod. ²⁵ A salo od žrtve za grijeh neka zapali na oltaru. ²⁶ A ko odvede jarca za Azazela, neka opere haljine svoje i okupa tijelo svoje u vodi, pa onda neka uðe u oko. ²⁷ A junca za grijeh i jarca za grijeh, od kojih je krv unesena da se uèini oèišæenje u svetinji, neka

iznesu napolje iz okola, i neka spale ognjem kože njihove i meso njihovo i balegu njihovu. ²⁸ A ko ih spali, neka opere haljine svoje i okupa tijelo svoje u vodi, pa onda neka doðe u oko. ²⁹ I ovo neka vam bude vjeèna uredba: deseti dan sedmoga mjeseca muèite duše svoje, i ne radite nikakoga posla, ni domorodac ni došljak koji se bavi meðu vama. ³⁰ Jer u taj dan biva oèišæenje za vas, da se oèistite; biæete oèišæeni od svijeh grijeha svojih pred Gospodom. ³¹ To neka vam je poèivanje subotno, i muèite duše svoje po uredbi vjeènoj. ³² A sveštenik koji bude pomazan i koji bude osveæen da vrši službu svešteniku na mjesto oca svojega, on neka oèišæa obukavši se u haljine lanene, haljine svete. ³³ I neka oèisti svetinju svetu i šator od sastanka; i oltar neka oèisti; i sveštenike i sav narod sabrani neka oèisti. ³⁴ I ovo neka vam je vjeèna uredba da oèišæate sinove Izrailjeve od svijeh grijeha njihovijeh jedanput u godini. I uèini Mojsije kako mu zapovjedi Gospod.

17 Jošte reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ² Kaži Aronu i sinovima njegovijem i svijem sinovima Izrailjevijem, i reci im: ovo je zapovjedio Gospod govoreæi: ³ Ko god od doma Izrailjeva zakolje vola ili jagnje ili kozu u okolu, ili ko god zakolje izvan okola, ⁴ A ne dovede na vrata šatora od sastanka, da prinese prinos Gospodu pred šatorom Gospodnjim, kriv je za krv; prolio je krv; zato da se istrijebi onaj èovjek iz naroda svojega. ⁵ Zato sinovi Izrailjevi neka dovedu žrtve svoje, koje bi klali u polju, neka ih dovedu Gospodu na vrata šatora od sastanka k svešteniku, i neka prinesu žrtve zahvalne Gospodu. ⁶ I sveštenik neka pokropi krvlju po oltaru Gospodnjem na vratima šatora od sastanka, i salo neka zapali na ugodni miris Gospodu. ⁷ I neka više ne prinose žrtve svoje ðavolima, za kojima oni èine preljubu. Ovo neka im bude zakon vjeèan od koljena na koljeno. ⁸ Zato im reci: ko bi god od doma Izrailjeva ili izmeðu stranaca koji se bave meðu njima prinio žrtvu paljenicu ili drugu žrtvu, ⁹ A ne bi je doveo na vrata šatora od sastanka da je prinese Gospodu, taj èovjek da se istrijebi iz naroda svojega. ¹⁰ A ko bi god od doma Izrailjeva ili izmeðu stranaca koji se bave meðu njima jeo kakve god krvi, okrenuæu lice svoje nasuprot onomu èovjeku koji bude jeo krvi, i istrijebiaæu ga iz naroda njegovoga. ¹¹ Jer je duša tijelu u krvi; a ja sam vam je odredio za oltar da se èiste duše vaše; jer je krv što dušu oèišæa. ¹² Zato rekoh sinovima Izrailjevijem: niko izmeðu vas da ne jede krvi; ni došljak koji se bavi meðu vama da ne jede krvi. ¹³ I ko bi god izmeðu sinova Izrailjevijeh ili izmeðu došljaka koji se bave kod njih ulovio zvjerku ili pticu, koja se jede, neka iscijedi krv iz nje, i zaspje je zemljom. ¹⁴ Jer je duša svakoga tijela krv njegovoga, to mu je duša. Zato rekoh sinovima Izrailjevijem: krvi nijednoga tijela ne jedite, jer je duša svakoga tijela krv njegovoga. Ko bi je god jeo, da se istrijebi. ¹⁵ A ko bi jeo meso od životinje koja crkne ili koju raskine zvjerka, bio domorodac ili došljak, neka opere haljine svoje i okupa se u vodi, i biæe neèist do veèera, a poslije æe biti èist.

¹⁶ Ako li ih ne opere, i tijela svojega ne okupa, nosiæe bezakonje svoje.

18 Još reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ² Kaži sinovima Izrailjevim, i reci im: ja sam Gospod Bog vaš. ³ Nemojte èiniti što se èini u zemlji Misirskoj, u kojoj ste živjeli, niti èinite što se èini u zemlji Hananskoj, u koju vas vodim, i po uredbama njihovijem nemojte živjeti. ⁴ Nego moje zakone vršite i moje uredbe držite živeæi po njima. Ja sam Gospod Bog vaš. ⁵ Držite uredbe moje i zakone moje; ko ih vrši, živ æe biti kroz njih. Ja sam Gospod. ⁶ Niko da ne pristupa k rodici svojoj po krvi, da otkrije golotinju njezinu. Ja sam Gospod. ⁷ Golotinje oca svojega ni golotinje matere svoje ne otkrij; mati ti je; ne otkrij golotinje njezine. ⁸ Golotinje žene oca svojega ne otkrij; golotinja je oca tvojega. ⁹ Golotinje sestre svoje, kæeri oca svojega ili kæeri matere svoje, koja je roðena u kuæi ili izvan kuæe, ne otkrij golotinje njihove. ¹⁰ Golotinje kæeri sina svojega, ili kæeri kæeri svoje ne otkrij; jer je tvoja golotinja. ¹¹ Golotinje kæeri žene oca svojega, koju je rodio otac tvoj, ne otkrij; sestra ti je. ¹² Golotinje sestre oca svojega ne otkrij; jedna je krv s ocem tvojim. ¹³ Golotinje sestre matere svoje ne otkrij; jer je jedna krv s materom tvojom. ¹⁴ Golotinje brata oca svojega ne otkrij pristupajuæi k ženi njegovoj; strina ti je. ¹⁵ Golotinje žene sina svojega ne otkrij; snaha ti je, ne otkrij golotinje njezine. ¹⁶ Golotinje žene brata svojega ne otkrij; golotinja je brata tvojega. ¹⁷ Golotinje žene i kæeri njezine ne otkrij; kæeri sina njezina ni kæeri kæeri njezine nemoj uzeti da otkriješ golotinju njihovu; jedna su krv; zlo je. ¹⁸ Nemoj uzeti žene preko jedne žene, da je ucvijeliš otkrivajuæi golotinju drugoj za života njezina. ¹⁹ K ženi dokle se odvaja radi neèistote svoje ne idi da otkriješ golotinju njezinu. ²⁰ Sa ženom bližnjega svojega ne lezi skvrneæi se s njom. ²¹ Od sjemena svojega ne daj da se odnese Molohu, da ne oskvrniš imena Boga svojega; ja sam Gospod. ²² S muškarcem ne lezi kao sa ženom; gadno je. ²³ Živinèeta nikakoga nemoj obležati skvrneæi se s njim; i žena da ne legne pod živinèe; grdilo je. ²⁴ Nemojte se skvrniti nijednom ovom stvarju; jer su se svijem tijekom stvarima oskvrnili narodi koje æu odagnati ispred vas. ²⁵ Jer se oskvrnila zemlja, i nevaljalstvo æu njezino pohoditi na njoj, i izmetnuæe zemlja stanovnike svoje. ²⁶ Nego vi držite zakone moje i uredbe moje, i ne èinite nijednoga ovoga gada, ni domorodac ni došljak koji se bavi meðu vama; ²⁷ Jer sve ove gadove èiniše ljudi u ovoj zemlji koji su bili prije vas, i zemlja je od toga oskvrnjena; ²⁸ Da ne izmetne zemlja vas, ako je oskvrnite, kao što je izmetnula narod koji je bio prije vas. ²⁹ Jer ko uèini štogod od ovijeh gadova, istrijebiæe se iz naroda svojega duše koje uèine. ³⁰ Zato držite što sam naredio da se drži, da ne èinite što od gadnijeh obièaja koji su bili prije vas, i da se ne skvrnite o njih. Ja sam Gospod Bog vaš.

19 Još reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ² Kaži svemu zboru sinova Izrailjevih, i reci im: budite sveti, jer

sam ja svet, Gospod Bog vaš. ³ Svaki da se boji matere svoje i oca svojega; i držite subote moje; ja sam Gospod Bog vaš. ⁴ Ne obraæajte se k idolima, i bogova livenijeh ne gradite sebi; ja sam Gospod Bog vaš. ⁵ A kad prinosite žrtvu zahvalnu Gospodu, prinosite je drage volje. ⁶ U koji je dan prinesete, neka se jede, i sjutradan; a što ostane do treæega dana, neka se ognjem sažeže. ⁷ A ako bi se što jelo treæi dan, gad je, neæe biti ugodna. ⁸ Ko bi je god jeo, nosiæe svoje bezakonje, jer oskvrni svetinju Gospodu; zato æe se istrijebiti ona duša iz naroda svojega. ⁹ A kad žanjete rod zemlje svoje, nemoj požeti sasvijem njive svoje, niti pabirèiti, i nemoj kupiti zrna koja padnu po vinogradu tvojem; nego ostavi siromahu i došljaku. Ja sam Gospod Bog vaš. ¹¹ Ne kradite; ne lažite i ne varajte bližnjega svojega. ¹² Ne kunite se imenom mojim krivo; jer æeš oskvrniti ime Boga svojega. Ja sam Gospod. ¹³ Ne zakidaj bližnjega svojega i ne otimaj mu; plaæa nadnièarova da ne prenoæi kod tebe do jutra. ¹⁴ Nemoj psovati gluha, ni pred slijepca metati što da se spotakne; nego se boj Boga svojega; ja sam Gospod. ¹⁵ Ne èinite nepravde na sudu, ne gledaj što je ko siromah, niti se povodi za bogatijem; pravo sudi bližnjemu svojem. ¹⁶ Ne idi kao opadaè po narodu svojem, i ne ustaj na krv bližnjega svojega; ja sam Gospod. ¹⁷ Nemoj mrziti na brata svojega u srcu svojem; slobodno iskaraj bližnjega svojega, i nemoj trpjeti grijeha na njemu. ¹⁸ Ne budi osvetljiv, i ne nosi srdnje na sinove naroda svojega; nego ljubi bližnjega svojega kao sebe samoga; ja sam Gospod. ¹⁹ Uredbe moje držite; živinèeta svojega ne puštaj na živinèe druge vrste; ne zasijevaj njive svoje dvojakim sjemenom, i ne oblaèi na se haljine od dvojakih stvari. ²⁰ Ako bi ko obležao robinju koja je isprošena ali nije otkupljena ni osloboðena, oboje da se šibaju, ali da se ne pogube; jer nije bila osloboðena. ²¹ I neka on prinese Gospodu žrtvu za prijestup svoj na vrata šatora od sastanka, ovna za prijestup. ²² I neka ga oèisti pred Gospodom sveštenik ovnom prinesenim za prijestup od grijeha koji je uèinio; i oprostiaæe mu se grijeh njegov. ²³ A kad doðete u zemlju i nasadite svakojakoga voæa, obrežite mu okrajak, rod njegov; tri godine neka vam je neobrezano, i ne jedite ga. ²⁴ A èetvrte godine neka bude sav rod njegov posveæen u hvalu Gospodu. ²⁵ Pa tek pete godine jedite voæe s njega, da bi vam se umnožio rod njegov. Ja sam Gospod Bog vaš. ²⁶ Ništa ne jedite s krvlju. Nemojte vraèati, ni gatati po vremenu. ²⁷ Ne strizite kose svoje uokrug, ni grdite brade svoje. ²⁸ Za mrtvacem ne režite tijela svojega, ni udarajte na se kakvih biljega. Ja sam Gospod. ²⁹ Nemoj skvrniti kæeri svoje puštajuæi je da se kurva, da se ne bi zemlja prokurvala i napunila se bezakonja. ³⁰ Držite subote moje, i svetinju moju poštujte. Ja sam Gospod. ³¹ Ne obraæajte se k vraèarima i gatarima, niti ih pitajte, da se ne skvrnite o njih. Ja sam Gospod Bog vaš. ³² Pred sijedom glavom ustani, i poštuj lice starèevo, i boj se Boga svojega. Ja

sam Gospod. ³³ Ako je u tebe došljak u zemlji vašoj, ne èini mu krivo. ³⁴ Ko je došljak među vama, neka vam bude kao onaj koji se rodio među vama, i ljubi ga kao sebe samoga; jer ste i vi bili došljaci u zemlji Misirskoj. Ja sam Gospod Bog vaš. ³⁵ Ne èinite nepravde u sudu, ni mjerom za dužinu, ni mjerom za težinu, ni mjerom za stvari koje se sipaju. ³⁶ Mjerila neka su vam prava, kamenje pravo, efa prava, in prav. Ja sam Gospod Bog vaš, koji sam vas izveo iz zemlje Misirske. ³⁷ Držite dakle sve uredbe moje i sve zakone moje, i vršite ih. Ja sam Gospod.

20 I reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ² Još reci sinovima Izrailjevim: ko god između sinova Izrailjevih ili između došljaka koji se bave u Izrailju, da od sjemena svojega Molohu, neka se pogubi, narod u zemlji neka ga zaspe kamenjem. ³ I ja æu okrenuti lice svoje nasuprot takom èovjeku, i istrijebiæu ga iz naroda njegovog, što od sjemena svojega daje Molohu, i zaprzni svetinju moju i oskrvni sveto ime moje. ⁴ Ako li narod kakogod zatvori oèi da ne vidi toga èovjeka kad da od svojega sjemena Molohu, i ne ubiju ga, ⁵ Ja æu okrenuti lice svoje nasuprot onom èovjeku i nasuprot domu njegovu, i istrijebiæu ga, i sve koji za njim èine preljubu èineæi preljubu za Molohom, iz naroda njihova. ⁶ A ko se obrati k vraèarima i gatarima da èini preljubu za njima, okrenuæu lice svoje nasuprot njemu, i istrijebiæu ga iz naroda njegovog. ⁷ Zato posveæujte se, i budite sveti, jer sam ja Gospod Bog vaš. ⁸ I èuvajte uredbe moje i vršite ih. Ja sam Gospod koji vas posveæujem. ⁹ Ko opsuje oca svojega ili mater svoju, da se pogubi; opsovao je oca svojega ili mater svoju; krv njegovog na nj. ¹⁰ A èovjek koji uèini preljubu s tuðom ženom, što je uèinio preljubu sa ženom bližnjega svojega, da se pogubi i preljuboèinac i preljuboèinica. ¹¹ Ko bi spavao sa ženom oca svojega, otkrio je golotinju oca svojega; oboje da se pogube; krv njihova na njih. ¹² Ko bi spavao sa ženom sina svojega, oboje da se pogube; uèiniše sramotu; krv njihova na njih. ¹³ Ko bi muškarca obležao kao ženu, uèiniše gadnu stvar obojica; da se pogube; krv njihova na njih. ¹⁴ I ko bi uzeo ženu i mater njezinu, zlo je, ognjem da se spali on i ona, da ne bude zla među vama. ¹⁵ Ko bi obležao živinèe, da se pogubi; ubijte i živinèe. ¹⁶ I ako bi žena legla pod živinèe, ubij i ženu i živinèe, neka poginu, krv njihova na njih. ¹⁷ Ko bi uzeo sestru svoju, kæer oca svojega ili kæer matere svoje, vidio bi golotinju njezinu i ona bi vidjela golotinju njegovu, sramota je; zato da se istrijebe ispred sinova naroda svojega; otkrio je golotinju sestre svoje, neka nosi bezakonje svoje. ¹⁸ I ko bi spavao sa ženom kad ima vrijeme i otkrio golotinju njezinu otkrivši teèenje njezino, i ona bi otkrila teèenje krvi svoje, da se istrijebe oboje iz naroda svojega. ¹⁹ Golotinje sestre matere svoje i sestre oca svojega ne otkrij, jer bi otkrio svoju krv; neka nose bezakonje svoje. ²⁰ A ko bi spavao sa ženom strica svojega, otkrio bi golotinju strica svojega; neka nose oboje grijeh svoj, neka pomru bez djece. ²¹ Ko bi uzeo ženu brata svojega, ružno je, otkrio

je golotinju brata svojega; bez djece da budu.

²² Èuvajte sve uredbe moje i sve zakone moje, i vršite ih, da vas zemlja ne izmetne, u koju vas vodim da živite u njoj. ²³ Nemojte živjeti po uredbama naroda koje æu otjerati ispred vas, jer su èinili sve to, zato mi omrzoše. ²⁴ I rekoh vam: vi æete naslijediti zemlju njihovu i ja æu vam je dati u državu, zemlju u kojoj teèe mlijeko i med. Ja sam Gospod Bog vaš, koji vas odvojih od drugih naroda. ²⁵ Zato razlikujte stoku èistu od neèiste, i pticu èistu od neèiste, i nemojte skvrniti duša svojih stokom ili pticom ili èim god što puže po zemlji, što sam vam odvojio da je neèisto. ²⁶ I biæete mi sveti, jer sam svet ja, Gospod, i odvojih vas od drugih naroda da budete moji. ²⁷ A èovjek ili žena, u kojima bi bio duh vraèarski ili gatarski, da se pogube, kamenjem da se zaspu, krv njihova na njih.

21 Još reèe Gospod Mojsiju: kaži sveštenicima sinovima Aronovijem, i reci im: za mrtvacem da se ne skvrni ni jedan u narodu svojem, ² Osim za rodnom svojim po krvi, za materom svojom ili za ocem svojim ili za sinom svojim ili za kæerju svojom ili za bratom svojim, ³ Ili za rođenom sestrom svojom, djevojkom, koja nije imala muža; za njom se može oskrvniti. ⁴ Ako je oženjen, da se ne oskrvni za ženom svojom u narodu svojem uèinivši se neèist. ⁵ Da se ne naèine æelavi èupajuæi kosu s glave svoje i da ne briju brade svoje, niti se režu po tijelu svojem. ⁶ Neka budu sveti Bogu svojem, i neka ne skvrne imena Boga svojega, jer prinose žrtve ognjene Gospodnje, hljeb Boga svojega, zato neka su sveti. ⁷ Neke se ne žene ženom kurvom ili silovanom; ni puštenicom neka se ne žene; jer su sveti Bogu svojem. ⁸ I tebi neka je svaki svet, jer prinosi hljeb Boga svojega; svet neka ti je, jer sam ja svet, Gospod, koji vas posveæujem. ⁹ A kæi sveštenika koja se oskrvni kurvujuæi se, skvrni oca svojega, ognjem neka se spali. ¹⁰ A sveštenik najviši između braæe svoje, kojemu se na glavu izlilo ulje pomazanja i koji je posveæen da se oblaèi u svete haljine, neka ne otkriva glave svoje, i haljina svojih neka ne razdire. ¹¹ I k mrtvacu nijednom neka ne ide, ni za ocem svojim ni za materom svojom da se ne oskrvni. ¹² I iz svetinje neka ne izlazi, da ne bi oskrvniio svetinju Boga svojega, jer je na njemu vijenac, ulje pomazanja Boga njegovog; ja sam Gospod. ¹³ On neka se ženi djevojkom. ¹⁴ Udovicom ni puštenicom ni silovanom ni kurvom da se ne ženi; nego djevojkom iz naroda svojega neka se oženi. ¹⁵ I neka ne skvrni sjemena svojega u narodu svojem, jer sam ja Gospod, koji ga posveæujem. ¹⁶ Opet reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ¹⁷ Kaži Aronu i reci: u koga bi iz sjemena tvojega od koljena do koljena bila mana na tijelu, onaj neka ne pristupa da prinosi hljeb Boga svojega. ¹⁸ Jer niko na kome bi bila mana ne valja da pristupa, ni slijep, ni hrom, ni u koga bi bio koji ud preveæ mali ili preveæ veliki, ¹⁹ Ni u koga je slomljena noga ili ruka. ²⁰ Ni grbav, ni drljav, ni ko ima bionu na oku, ni šugav, ni lišajiv, ni prosut. ²¹ U koga bi god iz sjemena Arona sveštenika bila kaka mana na tijelu, neka ne pristupa

da prinosi žrtve ognjene Gospodu; mana je na njemu; da ne pristupa da prinosi hljeb Boga svojega. ²² Ali hljeb Boga svojega od stvari presvetih i od stvari svetih neka jede; ²³ Ali za zavjes neka ne ulazi; k oltaru neka se ne približuje, jer je mana na njemu, pa neka ne skvrni svetinje moje, jer sam ja Gospod koji ih posvećujem. ²⁴ I Mojsije kaza to Aronu i sinovima njegovijem i svijem sinovima Izrailjevim.

22 I reče Gospod Mojsiju govoreći: ² Kaži Aronu i sinovima njegovijem da se čuvaju od svetijeh stvari sinova Izrailjevih, da ne bi oskvrnili sveto ime moje u onom što mi oni posvećuju; ja sam Gospod. ³ Reci im: ko bi god iz sjemena vašega od koljena na koljeno pristupio k svetijem stvarima, koje bi posvetili sinovi Izrailjevi Gospodu, kad je nečistota njegova na njemu, taj neka se istrijebi ispred lica mojega; ja sam Gospod. ⁴ Ko bi god iz sjemena Aronova bio gubav ili bi išlo sjeme od njega, neka ne jede svetijeh stvari dokle ne bude čist; tako i koji bi se dotakao koga nečista od mrtva tijela ili onoga od koga je izašlo sjeme. ⁵ Ili ko bi se dotakao čega što gamiže po zemlji, od čega bi se oskvrnio, ili čovjeka od kojega bi se oskvrnio kakve mu drago radi nečistote njegove, ⁶ Ko bi se dotakao takoga čega, biće nečist do večera; zato neka ne jede svetijeh stvari ako ne okupa tijela svojega u vodi. ⁷ A kad zađe sunce, biće čist, i onda može jesti od svetijeh stvari; jer mu je hrana.

⁸ Mrcinoga ili što raskine zvjerk neka ne jede, da se njim ne skvrni; ja sam Gospod. ⁹ Tako neka drže što sam uredio da se drži, da ne navuku na se grijeha i ne umru od njega oskvrnivši se. Ja sam Gospod, koji ih posvećujem. ¹⁰ Niko drugi da ne jede svetijeh stvari, ni ukućanin sveštenikov ni nadničar da ne jede svetijeh stvari. ¹¹ A kad sveštenik kupi koga za novce, taj neka ih jede, i koji se rodi u kući njegovoj; oni neka jedu jela njegova. ¹² Ali kaži sveštenička kad se uda za čovjeka drugoga plemena, ona da ne jede od žrtava podignutih svetijeh stvari. ¹³ A kaži sveštenička ako obudovi, ili je pusti muž, ako nema poroda, neka se vrati kući oca svojega kao što je bila u djetinjstvu svojem, hljeb oca svojega neka jede; ali niko drugoga plemena da ga ne jede. ¹⁴ A ko bi nehotice jeo svetu stvar, neka dometne peti dio i naknadi svešteniku svetu stvar, ¹⁵ Da ne bi oskvrnili svetijeh stvari sinova Izrailjevih, koje prinose Gospodu, ¹⁶ I da ne bi navlačili na njih kara za prijestup jedući svete stvari njihove, jer sam ja Gospod, koji ih posvećujem. ¹⁷ Još reče Gospod Mojsiju govoreći: ¹⁸ Kaži Aronu i sinovima njegovijem i svijem sinovima Izrailjevijem, i reci im: ko god od doma Izrailjeva ili između stranaca koji su u Izrailju hoće da prinese žrtvu svoju po kakvom god zavjetu svom, ili od dobre volje svoje dar, što se prinosi Gospodu na žrtvu paljenicu, ¹⁹ Neka prinese drage volje muško zdravo od goveda ili od ovaca ili od koza. ²⁰ Na čem bi bila mana, ono ne prinosite, jer vam se ne bi primilo. ²¹ I kad ko hoće da prinese žrtvu zahvalnu Gospodu, izvršujući zavjet ili od svoje volje dajući dar, od goveda ili od sitne stoke, neka bude zdravo, da bi

bilo primljeno; nikake mane da nema na njemu.

²² Slijepo ili kojemu je što slomljeno ili odbijeno, ni gutavo ni krastavo ni lišajivo, što je tako ne prinosite Gospodu, i ne mećite ih na oltar Gospodnji za žrtvu ognjenu. ²³ A vola ili ovca ili kozu s udom kojim prevelikim ili premalim možeš prinijeti za dobrovoljni dar; ali za zavjet neće se primiti. ²⁴ Ujalovljeno uvrtnjem, tućenjem, kidanjem ili rezanjem, ne prinosite Gospodu; i ne činite toga u zemlji svojoj. ²⁵ I iz ruke tuđinske nemojte uzimati nijedne stvari da prinesete hljeb Bogu svojem; jer je kvar njihov u njima; imaju manu, neće vam se primiti. ²⁶ Još reče Gospod Mojsiju govoreći: ²⁷ Tele i jagnje i jare kad se omladi, neka bude sedam dana od majke svoje, pa od osmoga dana i poslije biće ugodno za žrtvu ognjenu Gospodu. ²⁸ A krave ni ovce ni koze ne koljite u jedan dan s mladetom njezinijem. ²⁹ I kad prinosite Gospodu žrtvu radi hvale, prinesite je dragovoljno. ³⁰ Neka se jede istoga dana, i ne ostavljajte ništa do jutra; ja sam Gospod. ³¹ Zato držite zapovijesti moje, i vršite ih; ja sam Gospod. ³² I nemojte skvrniti svetoga imena mojega, i ja ću se svetiti među sinovima Izrailjevijem; ja sam Gospod, koji vas posvećujem. ³³ Koji sam vas izveo iz zemlje Misirske da vam budem Bog; ja sam Gospod.

23 Još reče Gospod Mojsiju govoreći: ² Kaži sinovima Izrailjevijem, i reci im: praznici Gospodnji, koje ćete zvati sveti sabori, ovo su praznici moji: ³ Šest dana radi, a sedmi dan, koji je subota za počivanje, neka bude sveti sabor, ne radite nijednoga posla; subota je Gospodnja po svijem stanovima vašim. ⁴ Ovo su praznici Gospodnji, sabori sveti, na koje ćete se sabirati u vrijeme njihovo: ⁵ Četrnaestoga dana prvoga mjeseca uveće pasha je Gospodnja. ⁶ A petnaestoga dana istoga mjeseca praznik je prijesnih hljebova Gospodu; sedam dana jedite hljebove prijesne. ⁷ Prvi dan neka vam bude sabor sveti, nikakvoga posla ropskoga ne radite. ⁸ Nego za sedam dana prinosite Gospodu žrtve ognjene; a sedmi dan neka je sabor sveti; ne radite nijednoga posla ropskoga. ⁹ Još reče Gospod Mojsiju govoreći: ¹⁰ Kaži sinovima Izrailjevijem, i reci im: kad dođete u zemlju koju ću vam dati, i stanete žeti u njoj, tada donesite snop prvina od žetve svoje k svešteniku; ¹¹ A on neka obrće snop pred Gospodom, da bi vam se primio; sutradan po suboti neka ga obrće sveštenik. ¹² A isti dan kad budete obrtali snop, prinesite jagnje od godine dana zdravo na žrtvu paljenicu Gospodu; ¹³ I dar uza nj, dvije desetine efe bijeloga brašna zamiješana s uljem, da bude žrtva ognjena Gospodu na ugodni miris; i naljev uza nj, vina četvrt ina. ¹⁴ A hljeba, ni zrna pržena ni zrna u klasu nemojte jesti do onoga dana kad prinesete žrtvu Bogu svojem; to da vam je vječna uredba od koljena do koljena po svijem stanovima vašim. ¹⁵ Potom od prvoga dana po suboti, od dana kad prinesete snop za žrtvu obrtanu, brojte sedam nedjelja punijeh; ¹⁶ Do prvoga dana po sedmoj nedjelji nabrojte pedeset dana; onda prinesite nov dar

Gospodu. ¹⁷ Iz stanova svojih donesite dva hljeba za žrtvu obrtanu; od dvije desetine efe bijeloga brašna da budu, s kvascem neka budu pečeni; to su prvine Gospodu. ¹⁸ A s tijem hljebom prinesite sedam jaganjaca od godine zdravijeh, i jedno tele i dva ovna, da bude žrtva paljenica Gospodu s darovima svojim i naljevima svojim, da bude žrtva ognjena na ugodni miris Gospodu. ¹⁹ Zakoljite i jarca jednoga za grijeh i dva jagnjeta od godine za žrtvu zahvalnu. ²⁰ I sveštenik neka to obrne tamo i amo s hljebom od prvina i sa dva jagnjeta na žrtvu obrtanu pred Gospodom; i biæe svete stvari Gospodu za sveštenika. ²¹ I saberite se u taj dan, sabor sveti da vam je; nijednoga posla ropskoga ne radite zakonom vjeènim po svijem stanovima svojim od koljena do koljena. ²² A kad stanete žeti u zemlji svojoj, nemoj sasvijem požeti njive svoje, ni pabirèi po žetvi; ostavi siromahu i došljaku; ja sam Gospod Bog vaš. ²³ Još reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ²⁴ Kaži sinovima Izrailjevim, i reci: prvi dan sedmoga mjeseca neka vam je odmor, spomen trubni, sabor sveti. ²⁵ Nijednoga posla ropskoga nemojte raditi, nego prinesite žrtvu ognjenu Gospodu. ²⁶ Još reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ²⁷ A deseti je dan toga mjeseca sedmoga dan oèišæenja; sabor sveti neka vam je, i muèite duše svoje, i prinesite Gospodu žrtvu ognjenu. ²⁸ U taj dan nemojte raditi nijednoga posla, jer je dan oèišæenja, da se oèistite pred Gospodom Bogom svojim. ²⁹ A svaka duša koja se ne bi muèila u taj dan, da se istrijebi iz naroda svojega. ³⁰ I svaku dušu koja bi radila kakav posao u taj dan, ja æu zatrti dušu onu u narodu njezinu. ³¹ Nijednoga posla nemojte raditi; to da je vjeèna uredba od koljena do koljena u svijem stanovima vašim. ³² Subota poèivanja neka vam bude, i muèite duše svoje; devetoga dana istoga mjeseca kad bude veèe, od veèera do veèera praznujte poèinak svoj. ³³ Još reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ³⁴ Kaži sinovima Izrailjevim, i reci: petnaestoga dana sedmoga mjeseca praznik je sjenica za sedam dana Gospodu. ³⁵ Prvi dan neka bude sabor sveti, nijednoga posla ropskoga nemojte raditi. ³⁶ Za sedam dana prinosite žrtve ognjene Gospodu; osmi dan neka vam bude sabor sveti, i prinesite žrtve ognjene Gospodu; praznik je, nijednoga posla ropskoga nemojte raditi. ³⁷ To su praznici Gospodnji, koje æete praznovati na saborima svetim da prinesete žrtve ognjene Gospodu: žrtvu paljenicu i dar i žrtvu zahvalnu i naljev, sve kad je èemu dan, ³⁸ Osim subota Gospodnjih i osim darova vaših i osim svijeh zavjeta vaših i osim svijeh dobrovoljnijeh prinosa vaših, koje æete davati Gospodu. ³⁹ Ali petnaesti dan toga mjeseca sedmoga, kad saberete rod zemaljski, praznujte praznik Gospodu sedam dana; u prvi je dan odmor i u osmi je dan odmor. ⁴⁰ U prvi dan uzmite voæa s lijepijeh drveta, i grana palmovijeh i grana s gustijeh drveta i vrbe s potoka, i veselitate pred Gospodom Bogom svojim sedam dana. ⁴¹ I praznujte taj praznik Gospodu sedam dana svake godine zakonom vjeènim od koljena do koljena, sedmoga

mjeseca praznujte ga. ⁴² I pod sjenicama budite sedam dana, ko je god rođen u Izrailju neka bude pod sjenicama, ⁴³ Da bi znalo natražje vaše da sam ja uèinio da žive pod sjenicama sinovi Izrailjevi kad sam ih izveo iz zemlje Misirske. Ja sam Gospod Bog vaš. ⁴⁴ I Mojsije kaza praznike Gospodnje sinovima Izrailjevijem.

24 Još reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ² Zapovjedi sinovima Izrailjevim neka ti donesu ulja maslinova èista, cijedeena, za vidjelo, da žišci gore vazda. ³ Pred zavjesom svjedoèanstva u šatoru od sastanka Aron æe ih namještati da gore od veèera do jutra pred Gospodom vazda zakonom vjeènim od koljena do koljena. ⁴ Na svijetnjak èisti namještaæe žiške pred Gospodom vazda. ⁵ I uzmi bijeloga brašna, i ispeci dvanaest kolaèa, svaki kolaè da bude od dvije desetine efe. ⁶ I postavi ih u dva reda, po šest u jedan red, na èistom stolu pred Gospodom. ⁷ I na svaki red metni kada èistoga, da bude za svaki hljeb spomen, žrtva ognjena Gospodu. ⁸ Svake subote neka ih postavlja sveštenik pred Gospodom vazda uzimajuæi od sinova Izrailjevih zakonom vjeènim. ⁹ I biæe Aronovi i sinova njegovijeh, koji æe jesti na mjestu svetom, jer im je svetinja nad svetinjama od ognjenijeh žrtava Gospodnjih zakonom vjeènim. ¹⁰ A izaèe sin jedne Izrailjke, kojemu je otac bio Misirac, meðu sinove Izrailjeve, i svadi se u okolu sin žene Izrailjke s nekim Izrailjcem. ¹¹ I psujuæi sin žene Izrailjke pohuli ime Božije, te ga dovedoše k Mojsiju; a mati mu bješe po imenu Salomita, kæi Davrijina, od plemena Danova. ¹² I metnuše ga u zatvor dokle im se kaže šta æe èiniti s njim po rijeèi Gospodnjoj. ¹³ A Gospod reèe Mojsiju govoreæi: ¹⁴ Izvedi toga psovaèa napolje iz okola, i neka svi koji su èuli metnu ruke svoje na glavu njegovu, i neka ga sav narod zaspè kamenjem. ¹⁵ A sinovima Izrailjevim kaži i reci: ko bi god pohulio Boga svojega, nosiaæe grijeh svoj. ¹⁶ Ko bi ružio ime Gospodnje, da se pogubi, sav narod da ga zaspè kamenjem; i došljak i domorodac koji bi ružio ime Gospodnje, da se pogubi. ¹⁷ I ko ubije èovjeka, da se pogubi. ¹⁸ A ko ubije živinèe, neka vrati drugo, živinèe za živinèe. ¹⁹ I ko rani bližnjega svojega, kako uèini tako da mu bude: ²⁰ Ulom za ulom, oko za oko, zub za zub; kako ošteti tijelo èovjeku, onako da mu se uèini. ²¹ Ko ubije živinèe, da vrati drugo; ali ko ubije èovjeka, da se pogubi. ²² Zakon da vam je jedan, došljaku da bude kao i rođenom u zemlji. Jer sam ja Gospod Bog vaš. ²³ I Mojsije kaza sinovima Izrailjevim, a oni izvedoše psovaèa napolje iz okola, i zasuše ga kamenjem; i uèiniše sinovi Izrailjevi kako Gospod zapovjedi Mojsiju.

25 Još reèe Gospod Mojsiju na gori Sinajskoj govoreæi: ² Kaži sinovima Izrailjevim, i reci im: kad doèete u zemlju koju vam ja dajem, neka praznuje zemlja subotu Gospodnju. ³ Šest godina zasijevaj njivu svoju, i šest godina reži vinograd svoj i sabiraj rod. ⁴ A sedma godina neka bude subota za odmor zemlji, subota Gospodnja; nemoj sijati u polju svojem ni rezati

vinograda svojega. ⁵ Što samo od sebe rodi iza žetve tvoje nemoj žeti, i grožđa u vinogradu svojem nerezanom nemoj brati; neka bude godina odmora zemlji. ⁶ Ali što rodi zemlja za poëivanja svojega, ono neka vam bude hrana, tebi i sluzi tvojemu i sluškinji tvojoj i najamniku tvojemu i ukuæaninu tvojemu koji je kod tebe. ⁷ I stoci tvojoj i svijem životinjama što su u tvojoj zemlji, sav rod njezin neka bude hrana. ⁸ I nabroj sedam sedmina godina, sedam puta po sedam godina, tako da ti sedam sedmina godina bude èetrdeset i devet godina. ⁹ Tada zapovjedi neka zatrubi truba deseti dan sedmoga mjeseca, na dan oëišæenja neka trubi truba po svoj zemlji vašoj. ¹⁰ I posvetite godinu pedesetu, i proglasite slobodu u zemlji svima koji žive u njoj; to neka vam je oprosna godina, i tada se vratite svaki na svoju baštinu, i svaki u rod svoj vratite se. ¹¹ Oproсна godina da vam je ta pedeseta godina; nemojte sijati, niti žanjite što samo rodi te godine, niti berite grožđa u vinogradima nerezanim. ¹² Jer je oprosna godina; neka vam je sveta; sa svakoga polja jedite rod njegov. ¹³ Te godine oprosne vratite se svaki na svoju baštinu. ¹⁴ I ako prodaš što bližnjemu svojemu ili kupiš što od bližnjega svojega, ne varajte jedan drugoga. ¹⁵ Prema broju godina po oprosnoj godini kupuj od bližnjega svojega, i prema broju godina u koje æeš brati rod neka ti prodaje. ¹⁶ Što više bude godina to æe cijena biti veæa onome što kupuješ, a što manje bude godina to æe manja biti cijena, jer ti se prodaje broj ljetina. ¹⁷ Zato ne varajte jedan drugoga, nego se bojte Boga svojega; jer sam ja Gospod Bog vaš. ¹⁸ Držite uredbe moje i èuvajte zakone moje i vršite ih, pa æete živjeti u zemlji bez straha. ¹⁹ I zemlja æe rađati rod svoj, i ješæete ga, i biæete siti, i živjeæete u njoj bez straha. ²⁰ I ako biste rekli: šta æemo jesti sedme godine, eto neæemo sijati niti æemo brati ljetine? ²¹ Pustiæu blagoslov svoj na vas šeste godine, te æe roditi za tri godine. ²² I sijæete osme godine, a ješæete ljetinu staru do devete godine, dokle ne prisprije rod njezin, ješæete stari. ²³ Ali da se zemlja ne prodaje za svagda, jer je moja zemlja, a vi ste došljaci i ukuæani kod mene. ²⁴ Zato po svoj zemlji države vaše neka se otkupljuju zemlje. ²⁵ Ako osiromaši brat tvoj i proda nešto od baštine svoje, a poslije dođe ko od roda njegova najbliži njemu da otkupi, neka otkupi što brat njegov prodade. ²⁶ Ako li ne bi imao nikoga da otkupi, nego bi se pomogao i zglavio koliko treba za otkup, ²⁷ Onda neka odbije godine otkako je prodao, pa što ostane neka isplati onome kome je prodao, i tako neka opet dođe do svoje baštine. ²⁸ Ako li nema koliko bi trebalo vratiti, onda ostaje stvar prodana u onoga ko je kupio do godine oprosne, a oprosne godine ostaviæe se, i on æe se vratiti na svoju baštinu. ²⁹ Ko proda kuæu u kojoj se sjedi u mjestu ograđenu zidom, vlastan je otkupiti je dokle se ne navrši godina dana otkako je proda; cijelu godinu dana ima vlast otkupiti je. ³⁰ A ako je ne otkupi za godinu dana, onda ostaje kuæa u mjestu ograđenu zidom onome ko je kupio sasvijem od

koljena na koljeno, i neæe je ostaviti oprosne godine. ³¹ A kuæe po selima, koja nijesu ograđena zidom, neka se uzimaju kao njive, mogu se otkupiti, i godine oprosne vraæaju se. ³² A mjesta Levitska i kuæe u mjestima njihovijem, svagda mogu otkupiti Leviti. ³³ Ali ko kupi od Levita, neka oprosne godine ostavi kupljenu kuæu i što je imao u mjestu; jer kuæe po mjestima Levitskim jesu njihove među sinovima Izrailjevim. ³⁴ Ali polje pod mjestima njihovijem da se ne prodaje; jer je njihovo dostojanje do vijeka. ³⁵ Ako osiromaši brat tvoj i iznemogne ruka njegova pored tebe, prihvati ga, i kao stranac i došljak neka poživi uz tebe. ³⁶ Nemoj uzimati od njega kamate ni dobiti; nego se boj Boga, da bi uživio brat tvoj uz tebe. ³⁷ Novaca nemoj mu davati na kamatu, niti mu hrane svoje pozaimaj radi dobiti. ³⁸ Ja sam Gospod Bog vaš, koji sam vas izveo iz zemlje Misirske da vam dam zemlju Hanansku i da vam budem Bog. ³⁹ I ako osiromaši brat tvoj kod tebe tako da ti se proda, nemoj ga držati kao roba; ⁴⁰ Kao najamnik i kao došljak neka bude kod tebe; do oprosne godine neka služi kod tebe. ⁴¹ A onda neka ide od tebe sa sinovima svojim, neka se vrati u rod svoj, i na baštinu otaca svojih neka se vrati. ⁴² Jer su moje sluge, koje sam izveo iz zemlje Misirske, neka se ne prodaju kao robovi. ⁴³ Nemoj gospodariti nad njim žestoko, nego se boj Boga svojega. ⁴⁴ A rob tvoj i robinja tvoja što æeš imati neka budu od onijeh naroda koji æe biti oko vas, od njih kupujte roba i robinju. ⁴⁵ I između sinova stranaca koji budu kod vas, između njih kupujte i iz porodica onijeh koji budu kod vas, koji se rode u zemlji vašoj, i ti neka vam budu imanje. ⁴⁶ Oni æe postati vaši i sinova vaših nakon vas, i biæe vam dostojanje, da vam svaku službu vrše do vijeka; ali nad braæom svojom, sinovima Izrailjevim, niko nad bratom svojim da ne gospodari žestoko. ⁴⁷ Ako li se obogati došljak ili gost koji živi s tobom, a brat tvoj osiromaši kod njega tako da se proda došljaku, koji živi s tobom, ili kome god od tuðega roda, ⁴⁸ Kad se proda, može se otkupiti; kogod od braæe njegove neka ga otkupi; ⁴⁹ Ili stric njegov, ili sin strica njegova neka ga otkupi, ili ko drugi od krvi njegove u rodu njegovu neka ga otkupi; ili ako se pomogne, neka se sam otkupi. ⁵⁰ Neka se proraèuna s kupcem svojim od godine kad se prodao do godine oprosne, da cijena za koju se prodao dođe prema broju godina; kao nadnièaru neka mu se raèuna vrijeme koje je otkupio. ⁵¹ Ako ostaje još mnogo godina, prema njima neka plati otkup od cijene za koju je kupljen. ⁵² Ako li ostaje malo godina do oprosne godine, neka se proraèuna s njim i neka plati otkup prema tijem godinama. ⁵³ Kao najamnik godišnji neka bude u njega, i neka ne gospodari nad njim žestoko na tvoje oëi. ⁵⁴ Ako li se ovako ne otkupi, neka otide godine oprosne i on i sinovi njegovi s njim. ⁵⁵ Jer su sinovi Izrailjevi moje sluge, moje su sluge, koje sam izveo iz zemlje Misirske; ja sam Gospod Bog vaš.

26 Nemojte graditi sebi idola ni likova rezanijeh, niti stupova podižite, ni kamenja sa slikama

meæite u svojoj zemlji da mu se klanjate; jer sam ja Gospod Bog vaš. ² Držite subote moje, i svetinju moju poštuju; ja sam Gospod. ³ Ako uživite po mojim uredbama, i zapovijesti moje uzdržite i ušèinite, ⁴ Davaæu vam dažd na vrijeme, i zemlja æe rađati rod svoj, i drveta æe u polju rađati rod svoj; ⁵ I vršidba æe vam stizati berbu vinogradsku, a berba æe vinogradska stizati sijanje, i ješæete hljeb svoj do sitosti, i živjeæete bez straha u zemlji svojoj. ⁶ Jer æu dati mir zemlji, te æete spavati a neæe biti nikoga da vas plaši; uèiniæu, te æe nestati zle zvijeri iz zemlje, i maè neæe prolaziti preko vaše zemlje. ⁷ Nego æete tjerati neprijatelje svoje, i padaæe pred vama od maèa. ⁸ Vas æe petorica tjerati stotinu, a vas stotina tjeraæe deset tisuæa, i padaæe neprijatelji vaši pred vama od maèa. ⁹ I obratiæu se k vama, i uèiniæu vam da rastete, i umnožiæu vas, i utvrdiæu zavjet svoj s vama. ¹⁰ I ješæete žito staro, od mnogo godina, i izasipaæete staro kad dođe novo. ¹¹ I namjestiæu stan svoj među vama, i duša moja neæe mrziti na vas. ¹² I hodiæu među vama, i biæu vam Bog, i vi æete biti moj narod. ¹³ Ja sam Gospod Bog vaš, koji vas izvedoh iz zemlje Misirske da im ne robujete, i polomih palice jarma vašega, i ispravih vas da hodite pravo. ¹⁴ Ako li me ne uzaslušate, i ne ušèinite sve ove zapovijesti, ¹⁵ Ako povrgnete uredbe moje i duši vašoj omrznu zakoni moji da ne tvorite sve zapovijesti moje, i raskinete zavjet moj, ¹⁶ I ja æu vama uèiniti ovo: pustiaæu na vas strah, suhu bolest i vruæicu, koje æe vam oèi iskvariti i dušu ucvijeliti; i zaludu æete sijati sjeme svoje, jer æe ga jesti neprijatelji vaši. ¹⁷ I okrenuæu lice svoje nasuprot vama, i sjeæi æe vas neprijatelji vaši, i koji mrze na vas biæe vam gospodari, i bježaæete kad vas niko ne tjera. ¹⁸ Ako me ni tada ne stanete slušati, karaæu vas još sedam puta više za grijehæe vaše. ¹⁹ Potræu ponos sile vaše, i uèiniæu da nebo nad vama bude kao gvoždæe a zemlja vaša kao mjed. ²⁰ Snaga æe se vaša trošiti uzalud, jer zemlja vaša neæe rađati roda svojega, i drveta po zemlji neæe rađati roda svojega. ²¹ Ako mi uzidete nasuprot i ne htjedbudete slušati me, dodaæu vam sedam puta više muka prema grijesima vašim. ²² Pustiaæu na vas zvijeri poljske, koje æe vam djecu izjesti i stoku potrti i vas umaliti, i opustjeæe putovi vaši. ²³ Ako se ni od toga ne popravite, nego mi jošte uzidete nasuprot, ²⁴ I ja æu vama iæi nasuprot, i biæu vas još sedam puta više za grijehæe vaše. ²⁵ Pustiaæu na vas maè, koji æe osvetiti moj zavjet; a kad se sležete u gradove svoje, tada æu pustiti pomor među vas, i biæete predani u ruke neprijatelju. ²⁶ I kad vam slomim potporu u hljebu, deset æe žena peæi hljeb vaš u jednoj peæi, i davaæe vam hljeb vaš na mjeru, i ješæete a neæete se nasititi. ²⁷ Ako me ni tako ne stanete slušati, nego mi uzidete nasuprot, ²⁸ I ja æu vama s gnjevom iæi nasuprot, i sedam puta veæma karaæu vas za grijehæe vaše. ²⁹ I ješæete meso od sinova svojih, i meso od kæeri svojih ješæete. ³⁰ Razvaliaæu visine vaše, i oboriæu idole vaše, i

metnuæu trupove vaše na trupove gadnih bogova vaših, i mrziæe duša moja na vas. ³¹ I obratiæu gradove vaše u pustoš, i razoriæu svetinje vaše, i neæu više mirisati mirisa vašega. ³² I opustiaæu zemlju da æe joj se èuditi neprijatelji vaši, koji æe živjeti u njoj. ³³ A vas æu rasijati po narodima, i uèiniæu da vas gone s golijem maèem; i zemlja æe vaša biti pusta i gradovi vaši raskopani. ³⁴ Tada æe zemlji biti mile subote njezine za sve vrijeme dokle bude pusta; i kad budete u zemlji svojih neprijatelja, zemlja æe poèivati, i biæe joj mile subote njezine. ³⁵ Za sve vrijeme dokle bude pusta poèivaæe, jer nije poèivala u vaše subote, kad ste u njoj živjeli. ³⁶ A koji vas ostanu, metnuæu strah u srca njihova u zemljama neprijatelja njihovijeh, te æe ih goniti list kad šušne zaljuljavši se, i oni æe bježati kao ispred maèa, i padaæe a niko ih neæe tjerati. ³⁷ I padaæe jedan preko drugoga kao od maèa, a niko ih neæe tjerati; i neæete se moæi držati pred neprijateljima svojim. ³⁸ Nego æete izginuti među narodima, i proždrijeæe vas zemlja neprijatelja vaših. ³⁹ A koji vas ostanu, èiljeæe za bezakonje svoje u zemlji neprijatelja svojih, i za bezakonje otaca svojih èiljeæe. ⁴⁰ Ali ako priznadu bezakonje svoje i bezakonje otaca svojih po grijesima, kojima mi griješite i kojima mi idoše nasuprot, ⁴¹ Te i ja njima idoh nasuprot i odvedoh ih u zemlju neprijatelja njihovijeh; ako se tada ponizi srce njihovo neobrezano, i bude im pravo što su pokarani za bezakonje svoje, ⁴² Tada æu se opomenuti zavjeta svojega s Jakovom, i zavjeta svojega s Isakom, i zavjeta svojega s Avramom opomenuæu se, i zemlje æu se opomenuti. ⁴³ Kad se zemlja oprosti njih i budu joj mile subote njezine kad opusti s njih, i njima bude pravo što su pokarani za bezakonje svoje, jer sudove moje povrgoše i duši njihovoj omrzoše uredbe moje. ⁴⁴ A zato ni onda kad budu u zemlji neprijatelja svojih neæu ih povræi niti æu tako omrznuti na njih da ih potrem i raskinem zavjet svoj s njima; jer sam ja Gospod Bog njihov. ⁴⁵ Nego æu se njih radi opomenuti zavjeta sa starima njihovijem, koje izvedoh iz zemlje Misirske narodima na vidiku da im budem Bog, ja Gospod. ⁴⁶ Ovo su uredbe i sudovi i zakoni, koje postavi Gospod između sebe i sinova Izrailjevih na gori Sinajskoj preko Mojsija.

27 Još reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ² Kaži sinovima Izrailjevim, i reci im: kad ko zavjetuje dušu svoju Gospodu, ti ga ucijeni: ³ A ovako æeš cijeniti: muško od dvadeset godina do šezdeset cijeniæeš pedeset sikala srebra, po siklu svetom. ⁴ Ako bude žensko, cijeniæeš trideset sikala. ⁵ Ako je od pet do dvadeset godina, cijeniæeš muško dvadeset sikala a žensko deset sikala. ⁶ Ako je od jednoga mjeseca do pet godina, cijeniæeš muško pet sikala srebra, a žensko æeš cijeniti tri sikla srebra. ⁷ Ako li bude od šezdeset godina i više, ako je muško, cijeniæeš petnaest sikala, a žensko deset sikala. ⁸ Ako je siromah da ne može platiti cijene, onda neka dođe k svešteniku da ga ucijeni sveštenik, i prema onome što može dati koji se zavjetovao, neka ga sveštenik ucijeni. ⁹ Ako bi

zavjetovao živinèe od onijeh što se prinose Gospodu, što god da Gospodu, sveto je. ¹⁰ Da ga ne promijeni ni dade drugo za ono, ni dobro za rđavo, ni rđavo za dobro; ako li bi kako promijenio živinèe, onda æe biti sveto i ono i drugo koje je dao za ono. ¹¹ Ako li bi zavjetovao živinèe neèisto od onijeh što se ne prinose Gospodu, neka se dovede živinèe pred sveštenika; ¹² I neka ga precijeni sveštenik, bilo dobro ili rđavo; i kako ga precijeni sveštenik, tako da bude. ¹³ Ako bi ga htio otkupiti, neka na cijenu tvoju dometne još peti dio. ¹⁴ Kad bi ko zavjetovao kuæu svoju, da je sveta Gospodu, neka je precijeni sveštenik, bila dobra ili rđava; kako je precijeni sveštenik, tako da bude. ¹⁵ Ako bi onaj koji zavjetuje htio otkupiti kuæu svoju, neka na cijenu tvoju dometne još peti dio, pa neka je njegova. ¹⁶ Ako bi ko zavjetovao Gospodu dio njive svoje, cijeniæeš je prema usjevu: gomer jeèma gdje se posije, cijeniæeš pedeset sikala srebra. ¹⁷ Ako bi od oprosne godine zavjetovao njivu svoju, neka ostane po tvojoj cijeni. ¹⁸ Ako li poslije oprosne godine zavjetuje njivu svoju, tada neka mu sveštenik proraèuna novce prema broju godina koje ostaju do oprosne godine, i neka se odbije od tvoje cijene. ¹⁹ I ako bi htio otkupiti njivu svoju onaj ko je zavjetuje, neka dometne na cijenu tvoju još peti dio, i neka bude njegova. ²⁰ Ali ako ne otkupi njive, i njiva se proda drugome, ne može se više otkupiti; ²¹ Nego æe ona njiva, kad se oprosti oprosne godine, biti sveta Gospodu, kao njiva zavjetovana, sveštenikova neka bude. ²² Ako li bi ko

zavjetovao Gospodu njivu kupljenu, koja nije dostojanje njegovo, ²³ Sveštenik neka mu proraèuna cijenu do godine oprosne, i neka u onaj dan da tu cijenu da bude stvar sveta Gospodu. ²⁴ A godine oprosne da se vrati njiva onome od koga je kupljena, èije je dostojanje ona njiva. ²⁵ A svaka cijena tvoja neka bude na sikle svete, a u siklu ima dvadeset novaca. ²⁶ Ali prvina od stoke, koje su Gospodnje, niko da ne zavjetuje, bilo goveèe ili sitna stoka, jer je Gospodnje. ²⁷ Ako li bi bilo od životinja neèistijeh, onda neka otkupi po tvojoj cijeni dometnuv peti dio ozgo; ako li se otkupi, neka se proda po tvojoj cijeni. ²⁸ Ali ni jedna stvar zavjetovana, što ko zavjetuje Gospodu od èega mu drago što ima, od ljudi ili od stoke ili od njive svoje, da se ne prodaje ni otkupljuje; svaka stvar zavjetovana svetinja je nad svetinjama Gospodu. ²⁹ Živinèe zavjetovano, koje èovjek zavjetuje, da se ne otkupljuje, nego da se ubije. ³⁰ I svaki desetak zemaljski od usjeva zemaljskoga i od voæa, Gospodnji je, svetinja je Gospodu. ³¹ Ali ko bi htio otkupiti što desetka svojega, neka na cijenu dometne još peti dio. ³² I desetak od goveda i od sitne stoke, koje doèe pod štap pastirski deseto, da je sveto Gospodu. ³³ Da se ne bira dobro ni rđavo, ni da se mijenja; ako li bi se kakogod promijenilo, onda neka bude i ono i drugo promijenjeno sveta stvar, i da se ne otkupi. ³⁴ Ovo su zapovjesti koje zapovjedi Gospod Mojsiju za sinove Izrailjeve na gori Sinajskoj.

Brojevi

1 Još reče Gospod Mojsiju u pustinji Sinajskoj u šatoru od sastanka prvi dan drugoga mjeseca druge godine po izlasku njihovu iz zemlje Misirske, govoreći: ² Izbrojte sav zbor sinova Izrailjevih po porodicama njihovijem i po domovima otaca njihovijeh i po imenima njihovijem, sve muškinje, glavu po glavu, ³ Od dvadeset godina i više, sve koji mogu ići na vojsku u Izrailju, izbrojte ih po èetama njihovijem ti i Aron; ⁴ I s vama neka bude po jedan èovjek od svakoga plemena, koji je poglavar u domu otaca svojih. ⁵ A ovo su imena ljudi koji æe biti s vama: od plemena Ruvimova Elisur sin Sedijurov; ⁶ Od Simeunova Salamilo sin Surisadejev; ⁷ Od Judina Nason sin Aminadavov; ⁸ Od Isaharova Natanailo sin Sogarov; ⁹ Od Zavulonova Elijav sin Helonov; ¹⁰ Od sinova Josifovijeh: od plemena Jefremova Elisama sin Emijudov; od Manasijina Gamalilo sin Fadasurov; ¹¹ Od Venijaminova Avidan sin Gadeonijev; ¹² Od Danova Ahijezer sin Amisadajev; ¹³ Od Asirova Fagailo sin Ehanov; ¹⁴ Od Gadova Elisaf sin Raguilov; ¹⁵ Od Neftalimova Ahirej sin Enanov. ¹⁶ To su koji se sazivahu na zbor, knezovi u plemenima otaca svojih, tisuæenici Izrailjevi. ¹⁷ I uze Mojsije i Aron te ljude, koji biše imenovani. ¹⁸ I sabraše sav zbor prvi dan drugoga mjeseca, i prepisaše ih po porodicama njihovijem i po domovima otaca njihovijeh i po imenima njihovijem od dvadeset godina i više, glavu po glavu. ¹⁹ Kako bješe Gospod zapovjedio Mojsiju, tako ih izbroji u pustinji Sinajskoj. ²⁰ I bješe sinova prvenca Izrailjeva Ruvima, roda njihova po porodicama njihovijem i po domovima otaca njihovijeh, kad se izbroji po imenima s glave na glavu sve muškinje od dvadeset godina i više, što mogaše ići na vojsku, ²¹ Bješe ih izbrojenijeh od plemena Ruvimova èetrdeset i šest tisuæa i pet stotina. ²² Sinova Simeunovijeh, roda njihova po porodicama njihovijem i po domovima otaca njihovijeh, kad se izbroji po imenima s glave na glavu sve muškinje od dvadeset godina i više, što mogaše ići na vojsku, ²³ Bješe ih izbrojenijeh od plemena Simeunova pedeset i devet tisuæa i tri stotine. ²⁴ Sinova Gadovijeh, roda njihova po porodicama njihovijem i po domovima otaca njihovijeh, kad se izbrojiše po imenima od dvadeset godina i više svi što mogahu ići na vojsku, ²⁵ Bješe ih izbrojenijeh od plemena Gadova èetrdeset i pet tisuæa, šest stotina i pedeset. ²⁶ Sinova Judinijeh, roda njihova po porodicama njihovijem i po domovima otaca njihovijeh, kad se izbrojiše po imenima od dvadeset godina i više svi što mogahu ići na vojsku, ²⁷ Bješe ih

izbrojenijeh od plemena Judina sedamdeset i èetiri tisuæe i šest stotina. ²⁸ Sinova Isaharovijeh, roda njihova po porodicama njihovijem i po domovima otaca njihovijeh, kad se izbrojiše po imenima od dvadeset godina i više svi što mogahu ići na vojsku, ²⁹ Bješe ih izbrojenijeh od plemena Isaharova pedeset i èetiri tisuæe i èetiri stotine. ³⁰ Sinova Zavulonovijeh, roda njihova po porodicama njihovijem i po domovima otaca njihovijeh, kad se izbrojiše po imenima od dvadeset godina i više svi što mogahu ići na vojsku, ³¹ Bješe ih izbrojenijeh od plemena Zavulonova pedeset i sedam tisuæa i èetiri stotine. ³² Od sinova Josifovijeh: sinova Jefremovijeh, roda njihova po porodicama njihovijem i po domovima otaca njihovijeh, kad se izbrojiše po imenima od dvadeset godina i više svi što mogahu ići na vojsku, ³³ Bješe ih izbrojenijeh od plemena Jefremova èetrdeset tisuæa i pet stotina. ³⁴ Sinova Manasijinih, roda njihova po porodicama njihovijem i po domovima otaca njihovijeh, kad se izbrojiše po imenima od dvadeset godina i više svi što mogahu ići na vojsku, ³⁵ Bješe ih izbrojenijeh od plemena Manasijina trideset i dvije tisuæe i dvjesta. ³⁶ Sinova Venijaminovijeh, roda njihova po porodicama njihovijem i po domovima otaca njihovijeh, kad se izbrojiše po imenima od dvadeset godina i više svi što mogahu ići na vojsku, ³⁷ Bješe ih izbrojenijeh od plemena Venijaminova trideset i pet tisuæa i èetiri stotine. ³⁸ Sinova Danovijeh, roda njihova po porodicama njihovijem i po domovima otaca njihovijeh, kad se izbrojiše po imenima od dvadeset godina i više svi što mogahu ići na vojsku, ³⁹ Bješe ih izbrojenijeh od plemena Danova šezdeset i dvije tisuæe i sedam stotina. ⁴⁰ Sinova Asirovijeh, roda njihova po porodicama njihovijem i po domovima otaca njihovijeh, kad se izbrojiše po imenima od dvadeset godina i više svi što mogahu ići na vojsku, ⁴¹ Bješe ih izbrojenijeh od plemena Asirova èetrdeset i jedna tisuæa i pet stotina. ⁴² Sinova Neftalimovijeh, roda njihova po porodicama njihovijem i po domovima otaca njihovijeh, kad se izbrojiše po imenima od dvadeset godina i više svi što mogahu ići na vojsku, ⁴³ Bješe ih izbrojenijeh od plemena Neftalimova pedeset i tri tisuæe i èetiri stotine. ⁴⁴ Ovo su oni koje Mojsije i Aron izbrojiše s knezovima Izrailjskim, s dvanaest ljudi, koji bijahu po jedan za svaki dom otaca svojih. ⁴⁵ I svega bješe sinova Izrailjevijeh izbrojenijeh po domovima otaca svojih od dvadeset godina i više, svijeh što mogahu ići na vojsku, ⁴⁶ Bješe ih izbrojenijeh šest stotina i tri tisuæe i

pet stotina i pedeset. ⁴⁷ Ali Leviti po plemenu otaca svojih ne biše brojeni među njih. ⁴⁸ Jer Gospod reče Mojsiju govoreći: ⁴⁹ Plemena Levijeva nemoj brojati, niti broja njihova sastaviti sa sinovima Izrailjevijem. ⁵⁰ Nego postavi Levite nad šatorom od svjedočanstva i nad svijem posuđem u njemu i nad svijem što pripada njemu; oni neka nose šator i sve posuđe njegovo, neka služe u njemu, i staju oko šatora. ⁵¹ I kad se šator krene, neka ga slože Leviti; i kad šator stane, onda neka ga razapnu Leviti. A ko bi drugi pristupio, da se pogubi. ⁵² I sinovi Izrailjevi neka staju svaki u svom okolu i svaki kod svoje zastave po èetama svojim. ⁵³ A Leviti neka staju oko šatora od svjedočanstva, da ne dođe gnjev na zbor sinova Izrailjevijeh; i neka Leviti rade što treba oko šatora od svjedočanstva. ⁵⁴ I uèiniše sinovi Izrailjevi kako Gospod zapovjedi, sve tako uèiniše.

2 Potom reče Gospod Mojsiju i Aronu govoreći: ² Sinovi Izrailjevi neka staju u oko svaki kod svoje zastave sa znakom doma otaca svojih, prema šatoru od sastanka unaokolo. ³ S istoka neka staje u oko zastava vojske Judine po èetama svojim s vojvodom sinova Judinijeh Nasonom sinom Aminadavovim; ⁴ A u vojsci njegovoj sedamdeset i èetiri tisuæe i šest stotina izbrojenijeh. ⁵ A do njega neka staje u oko pleme Isaharovo s vojvodom sinova Isaharovijeh Natanailom sinom Sogarovijem; ⁶ A u vojsci njegovoj pedeset i èetiri tisuæe i èetiri stotine izbrojenijeh. ⁷ Pa onda pleme Zavulonovo s vojvodom sinova Zavulonovijeh Elijavom sinom Helonovijem; ⁸ A u vojsci njegovoj pedeset i sedam tisuæa i èetiri stotine izbrojenijeh. ⁹ Svega izbrojenijeh u vojsci Judinoj sto i osamdeset i šest tisuæa i èetiri stotine po èetama njihovijem. Oni neka idu naprijed. ¹⁰ A zastava vojske Ruvimove po èetama svojim neka bude s juga, s vojvodom sinova Ruvimovijeh Elisurom sinom Sedijurovijem; ¹¹ A u vojsci njegovoj èetrdeset i šest tisuæa i pet stotina izbrojenijeh. ¹² A do njega neka staje u oko pleme Simeunovo s vojvodom sinova Simeunovijeh Samilom sinom Surisadajevim; ¹³ A u vojsci njegovoj pedeset i devet tisuæa i tri stotine izbrojenijeh. ¹⁴ Pa onda pleme Gadovo s vojvodom sinova Gadovijeh Elisafom sinom Raguilovim; ¹⁵ A u vojsci njegovoj èetrdeset i pet tisuæa i šest stotina i pedeset izbrojenijeh. ¹⁶ A svega izbrojenijeh u vojsci Ruvimovoj sto i pedeset i jedna tisuæa i èetiri stotine i pedeset po èetama njihovijem. I oni neka idu drugi. ¹⁷ Potom neka ide šator od sastanka s vojskom sinova Levijevih usred ostale vojske; kako u oko staju tako neka i idu, svaki svojim redom pod svojom zastavom. ¹⁸ Zastava vojske Jefremove po èetama svojim neka bude sa zapada, s vojvodom sinova Jefremovijeh Elisamom sinom Emijudovim; ¹⁹ A u vojsci njegovoj èetrdeset tisuæa i pet stotina izbrojenijeh. ²⁰ A do njega pleme Manasijino s vojvodom sinova Manasijinih Gamalilom, sinom Fadasurovim; ²¹ A u njegovoj vojsci trideset i dvije tisuæe i dvjesta izbrojenijeh. ²² Pa onda pleme Venijaminovo s vojvodom sinova Venijaminovijeh

Avidanom sinom Gadeonijevim; ²³ A u vojsci njegovoj trideset i pet tisuæa i èetiri stotine izbrojenijeh. ²⁴ A svega izbrojenijeh u vojsci Jefremovoj sto i osam tisuæa i sto po èetama njihovijem. I oni neka idu treæi. ²⁵ Zastava vojske Danove po èetama svojim neka bude sa sjevera s vojvodom sinova Danovijeh Ahijezerom sinom Amisadajevim; ²⁶ A u vojsci njegovoj šezdeset i dvije tisuæe i sedam stotina izbrojenijeh. ²⁷ A do njega neka staje u oko pleme Asirovo s vojvodom sinova Asirovijeh Fagailom sinom Ehanovijem; ²⁸ A u vojsci njegovoj èetrdeset i jedna tisuæa i pet stotina izbrojenijeh. ²⁹ Za njima pleme Neftalimovo s vojvodom sinova Neftalimovijeh Ahirejem sinom Enanovijem; ³⁰ A u njegovoj vojsci pedeset i tri tisuæe i èetiri stotine izbrojenijeh. ³¹ A svega izbrojenijeh u vojsci Danovoj sto i pedeset i sedam tisuæa i šest stotina. I oni neka idu najposlije uza zastave svoje. ³² To su sinovi Izrailjevi koji biše brojeni po domovima otaca svojih. Svega izbrojenijeh u cijeloj vojsci po èetama njihovijem šest stotina i tri tisuæe i pet stotina i pedeset. ³³ Ali Leviti ne biše brojeni među sinove Izrailjeve, kao što Gospod bješe zapovjedio Mojsiju. ³⁴ I uèiniše sinovi Izrailjevi sve; kako zapovjedi Gospod Mojsiju, tako stajahu u oko, i tako iđahu svaki po porodici svojoj i po domu otaca svojih.

3 A ovo je pleme Aronovo i Mojsijevo, kad Gospod govori s Mojsijem na gori Sinajskoj. ² I ovo su imena sinova Aronovijeh: prvenac Nadav, pa Avijud i Eleazar i Itamar. ³ To su imena sinova Aronovijeh, sveštenika, koji biše pomazani i posveæeni da vrše službu svešteniku. ⁴ Ali pogibe Nadav i Avijud pred Gospodom, kad prinesoše oganj tuđ pred Gospodom u pustinji Sinajskoj; i ne imaše djece; zato Eleazar i Itamar otpravljaše službu svešteniku za života Arona oca svojega. ⁵ A Gospod reče Mojsiju govoreći: ⁶ Kaži neka pristupi pleme Levijevo, i postavi ga pred Aronom sveštenikom da mu služe, ⁷ I da rade za nj i za sav zbor pred šatorom od sastanka služeæi šatoru, ⁸ I da èuvaju sve posuđe u šatoru od sastanka, i da straže za sinove Izrailjeve služeæi šatoru. ⁹ Pa æeš dati Levite Aronu i sinovima njegovijem; oni su darovani njemu između sinova Izrailjevijeh. ¹⁰ A Arona i sinove njegove postavi da vrše svešteniku službu svoju; ako li bi ko drugi pristupio, da se pogubi. ¹¹ Još reče Gospod Mojsiju govoreći: ¹² Evo uzeh Levite između sinova Izrailjevijeh za sve prvence što otvaraju matericu među sinovima Izrailjevijem; zato æe moji biti Leviti. ¹³ Jer je moj svaki prvenac; od onoga dana kada pobih sve prvence u zemlji Misirskoj, posvetih sebi svakoga prvence u Izrailju od èovjeka do živinèeta; moji æe biti; ja sam Gospod. ¹⁴ Još reče Gospod Mojsiju u pustinji Sinajskoj govoreći: ¹⁵ Izbroj sinove Levijeve po domovima otaca njihovijeh, po porodicama njihovijem, sve muškinje od mjeseca dana i više izbroj. ¹⁶ I Mojsije ih izbroji po zapovijesti Gospodnjoj, kako mu bi zapovjeđeno. ¹⁷ I bjehu sinovi Levijevi po imenu ovi: Girson i Kat i Merarije. ¹⁸ A ovo su imena sinova Girsonovijeh po porodicama njihovijem: Lovenije i

Semej. ¹⁹ A sinovi Katovi po porodicama svojim: Amram i Isar, Hevron i Ozilo. ²⁰ A sinovi Merarijevi po porodicama svojim: Malije i Musije. To su porodice Levitske po domovima otaca svojih. ²¹ Od Girsona porodica Lovenijeva i porodica Semejeva. To su porodice Girsonove. ²² A izbrojenih među njima, kad se izbroji sve muškinje od mjeseca dana i više, bješe ih izbrojenijeh svega sedam tisuæa i pet stotina. ²³ Porodice Girsonove stajahu u oko iza šatora sa zapada. ²⁴ A starješina od doma otaèkoga u porodicama Girsonovim bješe Elisaf sin Dailov. ²⁵ A sinovi Girsonovi èuvahu u šatoru od sastanka šator i naslon, pokrivaè njegov i zavjes na vratima šatora od sastanka, ²⁶ I zavjese od trijema i zavjes na vratima od trijema što je oko šatora i oko oltara, i uža njegova za svaku potrebu njegovu. ²⁷ A od Kata bješe porodica Amramova i porodica Isarova i porodica Hevronova i porodica Ozilova. To su porodice Katove. ²⁸ Svega muškinja od mjeseca dana i više bješe na broj osam tisuæa i šest stotina, koji služahu oko svetinje. ²⁹ Porodice sinova Katovijeh stajahu u oko pored šatora s juga. ³⁰ A starješina od doma otaèkoga u porodicama Katovijem bješe Elisafan sin Ozilov. ³¹ A oni èuvahu kovèeg i sto i svijetnjak i oltar i posuðe u svetinji kojim služe, i zavjes, i sve što pripada k njemu. ³² A starješina nad starješinama Levitskim bješe Eleazar sin Arona sveštenika, postavljen nad onima koji èuvaju svetinju. ³³ A od Merarija bješe porodica Malijeva i porodica Musijeva. To su porodice Merarijeve. ³⁴ I bješe ih izbrojenijeh, kad se izbroji sve muškinje od mjeseca dana i više, šest tisuæa i dvjesta. ³⁵ A starješina od doma otaèkoga u porodicama Merarijevim bješe Surilo sin Avihejev; oni stajahu u oko pored šatora sa sjevera. ³⁶ I sinovi Merarijevi èuvahu daske od šatora i prijevornice njegove i stupce njegove i stopice njegove i sve sprave njegove i sve što k njemu pripada, ³⁷ I stupce od trijema unaokolo i stopice njihove i kolje i uža njihova. ³⁸ A pred šatorom od sastanka s istoka stajahu u oko Mojsije i Aron i sinovi njegovi èuvajuæi svetinju za sinove Izrailjeve; a da ko drugi pristupi, poginuo bi. ³⁹ A svega Levita kad ih izbroji Mojsije i Aron po zapovijesti Gospodnjoj po porodicama njihovijem, svega muškinja od mjesec dana i više, bješe dvadeset i dvije tisuæe. ⁴⁰ I Gospod reèe Mojsiju: izbroj sve prvence muške među sinovima Izrailjevim od mjeseca dana i više, i saberi broj imena njihovijeh. ⁴¹ I uzmi Levite za mene ja sam Gospod) mjesto svijeh prvenaca među sinovima Izrailjevim, i stoku Levitsku mjesto svijeh prvenaca od stoke sinova Izrailjevih. ⁴² I izbroji Mojsije kako mu zapovjedi Gospod, sve prvence među sinovima Izrailjevijem; ⁴³ I svega prvenaca muških, kad se izbrojiše po imenima od jednoga mjeseca i više, bješe izbrojenijeh dvadeset i dvije tisuæe i dvjesta i sedamdeset i tri. ⁴⁴ I Gospod reèe Mojsiju govoreæi: ⁴⁵ Uzmi Levite mjesto svijeh prvenaca među sinovima Izrailjevim i stoku Levitsku mjesto stoke njihove, da budu moji Leviti; ja sam Gospod. ⁴⁶ A da se otkupe oni dvjesta i sedamdeset i

tri, što ima prvenaca među sinovima Izrailjevijem više nego Levita, ⁴⁷ Uzmi po pet sikala od glave; uzmi po svetom siklu a u taj sikal ide dvadeset gera). ⁴⁸ I podaj te novce Aronu i sinovima njegovijem, otkup za one koji prelaze broj njihov. ⁴⁹ I uze Mojsije otkup od onijeh koji ostaše preko onijeh koji biše promijenjeni za Levite. ⁵⁰ I uze novce od prvenaca sinova Izrailjevijeh, tisuæu i trista i šezdeset i pet sikala, po svetom siklu. ⁵¹ I dade Mojsije taj otkup Aronu i sinovima njegovijem po zapovijesti Gospodnjoj, kao što zapovjedi Gospod Mojsiju.

4 Još reèe Gospod Mojsiju i Aronu govoreæi:

² Izbroj sinove Katove između sinova Levijevih po porodicama njihovijem i po domovima otaca njihovijeh. ³ Od trideset godina i više do pedeset godina sve koji su za posao da mogu raditi poslove u šatoru od sastanka. ⁴ A ovo æe biti posao sinovima Katovijem u šatoru od sastanka u svetinji nad svetinjama: ⁵ Kad polazi vojska, doæi æe Aron sa sinovima svojim, i skinuæe zavjes s vrata i pokriæe njim kovèeg od svjedoèanstva. ⁶ Pa æe po njemu prostrijeti pokrivaè od koža jazavèijh, i ozgo æe prostrijeti prostiraè od same porfire, i provuæi æe mu poluge. ⁷ I po stolu za hljebove postavljene neka prostru prostiraè od porfire, i neka metnu na nj zdjele i èaše i vijedra i kutliæe, i hljeb svagda neka je na njemu. ⁸ Pa vrh toga neka prostru prostiraè od crvca, i neka pokriju pokrivaèem od koža jazavèijh, i neka mu provuku poluge. ⁹ I neka uzmu prostiraè od porfire i pokriju svijetnjak i žiške njegove i usekaèe njegove i lopatice njegove i sve sudove za ulje, kojima služe oko njega. ¹⁰ I neka ga sa svijem spravama njegovijem zaviju u pokrivaè od koža jazavèijh, i metnu ga na poluge. ¹¹ I po zlatnom oltaru neka prostru prostiraè od porfire i pokriju ga pokrivaèem od koža jazavèijh, i provuku mu poluge. ¹² I neka uzmu sve sprave za službu, kojima služe u svetinji, i neka ih metnu u prostiraè od porfire i zaviju u pokrivaè od koža jazavèijh, i metnu na poluge. ¹³ I neka ometu pepeo s oltara i po oltaru prostru prostiraè od skerleta, ¹⁴ I neka metnu na nj sve sprave njegove, kojima služe na njemu, mašice, viljuške, lopatice i kotliæe i sve sprave za oltar, i neka ga pokriju pokrivaèem od koža jazavèijh, pa mu provuku poluge. ¹⁵ I kad to svrši Aron i sinovi njegovi i zaviju svetinju i sve sprave za svetinju, da poðe vojska, onda neka doðu sinovi Katovi da nose, ali neka se ne dotaknu nijedne stvari svete, da ne poginu. To je posao sinova Katovijeh u šatoru od sastanka. ¹⁶ A Eleazar sin Arona sveštenika neka se stara za ulje za vidjelo, i za kad mirisni, i za žrtvu svagdašnju, i za ulje pomazanja, neka pazi na sav šator i na sve što je u njemu, na svetinju i na posuðe njezino. ¹⁷ I reèe Gospod Mojsiju i Aronu govoreæi: ¹⁸ Nemojte da se istrijebi koljeno porodica Katovijeh između Levita; ¹⁹ Nego im uèinite ovo da bi ostali živi i ne bi pomrli kad pristupaju k svetinji nad svetinjama: Aron i sinovi njegovi neka doðu i odrede svakomu šta æe koji raditi i šta æe nositi. ²⁰ A oni neka ne dolaze da gledaju

kad se zavijaju svete stvari, da ne pomru. ²¹ Opet reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ²² Izbroj i sinove Girsonove po domovima otaca njihovijeh i po porodicama njihovijem. ²³ Od trideset godina i više do pedeset godina izbroj ih sve koji su za službu da mogu služiti u šatoru od sastanka. ²⁴ Ovo je posao porodicama Girsonovijem što æe raditi i nositi: ²⁵ Neka nose zavjese od naslona i šator od sastanka, pokrivaè njegov i pokrivaè od koža jazavèjih što je ozgo na njemu, i zavjes na ulasku u šator od sastanka, ²⁶ I zavjese od trijema i zavjes na vratima od trijema što je oko šatora i oko oltara, i uža njihova i sve posuðe za službu njihovu i što god treba oko toga raditi neka rade. ²⁷ Po naredbi Aronovoj i sinova njegovijeh neka biva sva služba sinova Girsonovijeh za sve što æe nositi i što æe raditi, i ostavite im neka èuvaju sve što su dužni nositi. ²⁸ To je služba porodica sinova Girsonovijeh u šatoru od sastanka; a Itamar sin Arona sveštenika neka upravlja njima. ²⁹ Izbroj i sinove Merarijeve po porodicama njihovijem i po domovima otaca njihovijeh, ³⁰ Od trideset godina i više do pedeset godina izbroj ih sve koji su za službu da mogu služiti u šatoru od sastanka. ³¹ A ovo im je dužnost nositi osim sve službe njihove u šatoru od sastanka: daske od šatora i prijevornice njegove i stupce njegove i stopice njegove, ³² I stupce od trijema unaokolo, i stopice njihove i kolje njihovo, i uža njihova, i sve sprave njihove, i što god treba za te stvari; a poimence izbrojte sve sprave što æe oni nositi. ³³ To je služba porodica sinova Merarijevih što su dužni raditi u šatoru od sastanka pod rukom Itamara sina Arona sveštenika. ³⁴ I izbroji Mojsije i Aron s knezovima narodnim sinove Katove po porodicama njihovijem i po domovima otaca njihovijeh, ³⁵ Od trideset godina i više do pedeset godina sve koji su za službu da mogu služiti u šatoru od sastanka. ³⁶ I bješe ih izbrojenijeh po porodicama njihovijem dvije tisuæe i sedam stotina i pedeset. ³⁷ To su izbrojeni iz porodica Katovijeh što bjehu za službu u šatoru od sastanka, koje izbroji Mojsije i Aron, kao što zapovjedi Gospod preko Mojsija. ³⁸ A sinova Girsonovijeh po porodicama njihovijem i po domovima otaca njihovijeh bješe izbrojenijeh, ³⁹ Od trideset godina i više do pedeset godina, svijeh što bijahu za službu da služe u šatoru od sastanka, ⁴⁰ Bješe ih izbrojenijeh po porodicama njihovijem i po domovima otaca njihovijeh dvije tisuæe i šest stotina i trideset. ⁴¹ To su izbrojeni iz porodica sinova Girsonovijeh, što bjehu za službu u šatoru od sastanka, koje izbroji Mojsije i Aron po zapovijesti Gospodnjoj. ⁴² A iz porodica sinova Merarijevih po porodicama njihovijem i po domovima otaca njihovijeh bješe izbrojenijeh, ⁴³ Od trideset godina i više do pedeset godina, svijeh što bijahu za službu da služe u šatoru od sastanka, ⁴⁴ Bješe ih izbrojenijeh po porodicama njihovijem tri tisuæe i dvjesta. ⁴⁵ To su izbrojeni iz porodica sinova Merarijevih, koje izbroji Mojsije i Aron kao što zapovjedi Gospod preko Mojsija. ⁴⁶ A svega bješe izbrojenijeh Levita, koje izbroji Mojsije

i Aron s knezovima Izrailjevim po porodicama njihovijem i po domovima otaca njihovijeh, ⁴⁷ Od trideset godina i više do pedeset godina, što bjehu za službu da služe i da nose u šatoru od sastanka, ⁴⁸ Svega ih bješe izbrojenijeh osam tisuæa i pet stotina i osamdeset. ⁴⁹ Kako Gospod zapovjedi preko Mojsija, biše izbrojeni, svaki za ono što treba da radi i da nosi; i izbrojeni biše oni koje je Gospod zapovjedio Mojsiju da se izbroje.

5 I reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ² Zapovjedi sinovima Izrailjevijem neka istjeraju iz okola sve gubave i sve kojima teèe sjeme i sve koji su se oskrvnili o mrtvaca, ³ Bio èovjek ili žena, istjerajte, iza okola istjerajte ih, da ne skvrne okola onima među kojima nastavam. ⁴ I uèiniše tako sinovi Izrailjevi, i istjeraše ih iz okola; kako Gospod kaza Mojsiju, tako uèiniše sinovi Izrailjevi. ⁵ Još reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ⁶ Reci sinovima Izrailjevijem: èovjek ili žena kad uèini kakav grijeh ljudski, te zgriješi Gospodu, i bude ona duša kriva, ⁷ Tada neka priznada grijeh koji su uèinili, i ko je kriv neka vrati cijelo èim je kriv i neka dometne ozgo peti dio i da onomu kome je skrivio. ⁸ I ako onaj nema nikoga komu bi pripala naknada za štetu, neka se da Gospodu i neka bude svešteniku osim ovna za oèišæenje kojim æe ga oèistiti. ⁹ Tako i svaki prinos između svijeh stvari koje posveæuju sinovi Izrailjevi i donose svešteniku, njegov neka bude; ¹⁰ I što god ko posveti, neka je njegovo, i što god ko da svešteniku, neka je njegovo. ¹¹ Još reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ¹² Kaži sinovima Izrailjevim i reci im: èija bi žena zastranila te bi mu zgriješila, ¹³ I drugi bi je obležao, a muž njezin ne bi znao, nego bi ona zatajila da se oskrvnila, i ne bi bilo svjedoka na nju, niti bi se zatekla, ¹⁴ A njemu bi došla sumnja ljubavna, te bi iz ljubavi sumnjao na svoju ženu, a ona bi bila oskrvnjena; ili bi mu došla sumnja ljubavna te bi iz ljubavi sumnjao na svoju ženu, a ona ne bi bila oskrvnjena; ¹⁵ Onda neka muž dovede ženu svoju k svešteniku, i neka donese za nju prinos njezin, deseti dio efe brašna jeèmenoga, ali neka ga ne polije uljem i neka ne metne na nj kada, jer je prinos za sumnju ljubavnu, dar za spomen da se spomene grijeh; ¹⁶ I neka je sveštenik privede i postavi pred Gospodom. ¹⁷ I neka uzme sveštenik svete vode u sud zemljani; i praha s poda u šatoru neka uzme i uspe u vodu. ¹⁸ I postavivši sveštenik ženu pred Gospodom neka joj otkrije glavu i metne joj na ruke dar za spomen koji je dar za sumnju ljubavnu; a sveštenik neka drži u ruci svojoj gorku vodu, koja nosi prokletstvo. ¹⁹ I neka sveštenik zakune ženu, i reèe joj: ako nije niko spavao s tobom, i ako nijesi zastranila od muža svojega na neèistotu, neka ti ne bude ništa od ove vode gorke, koja nosi prokletstvo. ²⁰ Ako li si zastranila od muža svojega i oskrvnila se, i kogod drugi osim muža tvojega spavao s tobom, ²¹ Tada sveštenik zaklinjuæi ženu neka je prokune i reèe ženi: da te Gospod postavi za uklin i za kletvu u narodu tvom uèinivši da ti bedro spadne a trbuh oteèe. ²² I neka ti ova voda prokleta uèe u crijeva da ti oteèe

trbuh i da ti bedro spadne. A žena neka reèe: amin, amin. ²³Tada neka napiše sveštenik te kletve u knjigu, i neka ih spere vodom gorkom. ²⁴I neka da ženi da se napije gorke vode proklete da uđe u nju voda prokleta i bude gorka. ²⁵I neka uzme sveštenik iz ruku ženi dar za sumnju ljubavnu, i obrne dar pred Gospodom i prinese ga na oltaru. ²⁶I neka uzme sveštenik u šaku od dara njezina spomen, i zapali na oltaru, pa onda neka da ženi vodu da popije. ²⁷A kad joj da vodu da pije, ako se bude oskvrnila i uèinila nevjeru mužu svojemu, onda æe uæi voda prokleta u nju i postaæe gorka, i trbuh æe joj oteæi i spasti bedro, i ona æe žena postati uklin u narodu svojem. ²⁸Ako li se ne bude oskvrnila žena, nego bude èista, neæe joj biti ništa i imaæe djece. ²⁹Ovo je zakon za sumnju ljubavnu, kad žena zastrani od muža svojega i oskvrni se; ³⁰Ili kad kome dođe sumnja ljubavna ne posumnja iz ljubavi na ženu svoju i postavi je pred Gospodom i svrši joj sveštenik sve po ovom zakonu. ³¹I muž da je prost od grijeha, ali žena da nosi svoje bezakonje.

6 Još reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ² Reci sinovima Izrailjevijem, i kaži im: kad èovjek ili žena uèini zavjet nazirejski, da bude nazirej Gospodu, ³Neka se uzdržava od vina i silovita piæa, i neka ne pije octa vinskoga ni octa od silovita piæa niti kakvoga piæa od grožđa i neka ne jede grožđa ni novoga ni suhoga. ⁴Dokle god traje njegovo nazirejstvo neka ne jede ništa od vinove loze, ni zrna ni ljuske. ⁵Dokle traje njegovo nazirejstvo, neka mu britva ne prijeđe preko glave; dokle se ne navršèe dani za koje se uèinio nazirej Gospodu, neka bude svet i neka ostavlja kosu na glavi svojoj. ⁶Dokle traju dani za koje se uèinio nazirej Gospodu, neka ne pristupa k mrtvacu. ⁷Ni za ocem svojim ni za materom svojom ni za bratom svojim ni za sestrom svojom, neka se za njima ne skvrni kad umru; jer je nazirejstvo Boga njegova na glavi njegovoj. ⁸Dokle god traje nazirejstvo njegovo, svet je Gospodu. ⁹Ako li bi ko umro do njega na preèac, te bi oskvrnio nazirejstvo glave njegove, neka obrije glavu svoju u dan èišæenja svojega, sedmi dan neka je obrije. ¹⁰A osmi dan neka donese dvije grlice ili dva golubiaæa svešteniku na vrata šatora od sastanka. ¹¹I sveštenik neka zgotovi od jednoga žrtvu za grijeh a od drugoga žrtvu paljenicu, i neka ga oèisti od onoga što je zgriješio kod mrtvacu; tako æe posvetiti glavu njegovu u taj dan. ¹²I neka odijeli Gospodu dane nazirejstva svojega, i donese jagnje od godine za krivicu; a pređašnji dani propadaju, jer mu se oskvrnilo nazirejstvo. ¹³A ovo je zakon za nazireje: kad se navršèe dani nazirejstvu njegovu, neka dođe na vrata šatora od sastanka. ¹⁴I neka donese za žrtvu Gospodu jagnje muško od godine zdravo za žrtvu paljenicu, i jagnje žensko od godine zdravo za grijeh, i ovna zdrava za žrtvu zahvalnu, ¹⁵I kotaricu hljebova prijesnijeh, kolaèa od bijeloga brašna zamiješenijeh s uljem, i pogaèa prijesnijeh namazanijeh uljem, s darom njihovijem i s naljevom njihovijem. ¹⁶A to æe sveštenik prinijeti pred Gospodom i uèiniti žrtvu za grijeh njegov

i žrtvu njegovu paljenicu. ¹⁷A ovna æe prinijeti na žrtvu zahvalnu Gospodu s kotaricom prijesnijeh hljebova; prinijæe sveštenik i dar njegov i naljev njegov. ¹⁸Tada nazirej neka obrije glavu svojega nazirejstva na vratima šatora od sastanka; i uzev kosu nazirejstva svojega neka je metne u oganj koji je pod žrtvom zahvalnom. ¹⁹I sveštenik neka uzme pleæe kuhano od ovna i jedan kolaè prijesan iz kotarice i jednu pogaèu prijesnu, i neka metne na ruke nazireju, pošto obrije nazirejstvo svoje. ²⁰I sveštenik neka obræe te stvari na žrtvu obrtanu pred Gospodom; to je svetinja, koja pripada svešteniku osim grudi obrtanih i pleæa podignutoga; a poslije toga nazirej može piti vina. ²¹To je zakon za nazireja koji se zavjetuje, i to je prinos njegov Gospodu za nazirejstvo njegovo, osim onoga što bi više mogao uèiniti; kakav mu bude zavjet kojim se zavjetuje, tako neka uèini osim zakona svojega nazirejstva. ²²Još reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ²³ Reci Aronu i sinovima njegovijem i kaži: ovako blagosiljajte sinove Izrailjeve govoreæi im: ²⁴Da te blagoslovi Gospod i da te èuva! ²⁵Da te obasja Gospod licem svojim i bude ti milostiv! ²⁶Da Gospod obrati lice svoje k tebi i dade ti mir! ²⁷I neka prizivlju ime moje na sinove Izrailjeve, i ja æu ih blagosloviti.

7 I onaj dan kad Mojsije svrši i podiže šator, i kad ga pomaza i osveti sa svijem posuðem njegovijem i oltar sa svijem posuðem njegovijem, kad pomaza i osveti, ²Donesoše knezovi Izrailjevi, starješine u domovima otaca svojih, knezovi nad plemenima i poglavari od onijeh koji biše izbrojeni, ³Donesoše prilog svoj pred Gospoda, šestora kola pokrivena i dvanaest volova, jedna kola dva kneza i po jednoga vola svaki, i donesoše pred šator. ⁴A Gospod reèe Mojsiju govoreæi: ⁵Uzmi to od njih da bude za službu u šatoru od sastanka, i podaj Levitima, svakomu prema službi njegovoj. ⁶I uze Mojsije kola i volove, i dade ih Levitima. ⁷Dvoja kola i èetiri vola dade sinovima Girsonovijem prema službi njihovoj. ⁸A ostala èetvora kola i osam volova dade sinovima Merarijevim prema službi njihovoj pod upravom Itamara sina Arona sveštenika. ⁹A sinovima Katovijem ne dade ništa, jer im posao bijaše služiti svetinji, i nošahu na ramenima. ¹⁰I donesoše knezovi da se posveti oltar kad bi pomazan, donesoše knezovi priloge svoje pred oltar. ¹¹A Gospod reèe Mojsiju: jedan knez u jedan dan a drugi knez u drugi dan neka donose svoje priloge da se posveti oltar. ¹²I prvi dan donese prilog svoj Nason sin Aminadavov od plemena Judina; ¹³A prilog njegov bješe jedna zdjela srebrna od sto i trideset sikala, jedna èaša srebrna od sedamdeset sikala, po siklu svetom; a oboje puno brašna bijeloga pomiješana s uljem za dar; ¹⁴Jedna kadionica zlatna od deset sikala, puna kada; ¹⁵Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godine za žrtvu paljenicu; ¹⁶Jedan jarac za grijeh; ¹⁷A za žrtvu zahvalnu dva vola, pet ovnova, pet jaraca, pet jaganjaca od godine. To bi prilog Nasona sina Aminadavova. ¹⁸Drugi dan donese Natanilo sin Sogarov, knez

plemena Isaharova, ¹⁹ Donese prilog svoj: jednu zdjelu srebrnu od sto i trideset sikala, jednu èašu srebrnu od sedamdeset sikala po siklu svetom, oboje puno bijeloga brašna pomiješana s uljem za dar; ²⁰ Jednu kadionicu zlatnu od deset sikala punu kada; ²¹ Jedno tele, jednoga ovna, jedno jagnje od godine za žrtvu paljenicu; ²² Jednoga jarca za grijeh; ²³ A za žrtvu zahvalnu dva vola, pet ovnova, pet jaraca, pet jaganjaca od godine. To bi prilog Natanaila sina Sogarova. ²⁴ Treæi dan donese knez sinova Zavulonovijeh, Elijav sin Helonov; ²⁵ Njegov prilog bješe: jedna zdjela srebrna od sto i trideset sikala, jedna èaša srebrna od sedamdeset sikala, po siklu svetom, a oboje puno bijeloga brašna pomiješana s uljem za dar; ²⁶ Jedna kadionica zlatna od deset sikala puna kada; ²⁷ Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godine za žrtvu paljenicu; ²⁸ Jedan jarac za grijeh; ²⁹ A za žrtvu zahvalnu dva vola, pet ovnova, pet jaraca, pet jaganjaca od godine. To bi prilog Elijiva sina Helonova. ³⁰ Èetvrti dan donese knez sinova Ruvimovijeh Elisur sin Sedijurov; ³¹ Prilog njegov bješe: jedna zdjela srebrna od sto i trideset sikala, jedna èaša srebrna od sedamdeset sikala, po siklu svetom, oboje puno bijeloga brašna pomiješana s uljem za dar; ³² Jedna kadionica zlatna od deset sikala puna kada; ³³ Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godine za žrtvu paljenicu; ³⁴ Jedan jarac za grijeh; ³⁵ A za žrtvu zahvalnu dva vola, pet ovnova, pet jaraca, pet jaganjaca od godine. To bi prilog Elisura sina Sedijurova. ³⁶ Peti dan donese knez sinova Simeunovijeh Salamilo sin Surisadajev; ³⁷ Prilog njegov bješe: jedna zdjela srebrna od sto i trideset sikala, jedna èaša srebrna od sedamdeset sikala, po siklu svetom, oboje puno bijeloga brašna pomiješana s uljem za dar; ³⁸ Jedna kadionica zlatna od deset sikala puna kada; ³⁹ Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godine za žrtvu paljenicu; ⁴⁰ Jedan jarac za grijeh; ⁴¹ A za žrtvu zahvalnu dva vola, pet ovnova, pet jaraca, pet jaganjaca od godine. To bi prilog Salamila sina Surisadajeva. ⁴² Šesti dan donese knez sinova Gadovijeh Elisaf sin Raguilov; ⁴³ Prilog njegov bješe: jedna zdjela srebrna od sto i trideset sikala, jedna èaša srebrna od sedamdeset sikala, po siklu svetom, oboje puno bijeloga brašna pomiješana s uljem za dar; ⁴⁴ Jedna kadionica zlatna od deset sikala puna kada; ⁴⁵ Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godine za žrtvu paljenicu; ⁴⁶ Jedan jarac za grijeh; ⁴⁷ A za žrtvu zahvalnu dva vola, pet ovnova, pet jaraca, pet jaganjaca od godine. To bi prilog Elisafa sina Raguilova. ⁴⁸ Sedmi dan donese knez sinova Jefremovijeh Elisama sin Emijudov; ⁴⁹ Prilog njegov bješe: jedna zdjela srebrna od sto i trideset sikala, jedna èaša srebrna od sedamdeset sikala, po siklu svetom, oboje puno bijeloga brašna pomiješana s uljem za dar; ⁵⁰ Jedna kadionica zlatna od deset sikala puna kada; ⁵¹ Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godine za žrtvu paljenicu; ⁵² Jedan jarac za grijeh; ⁵³ A za žrtvu zahvalnu dva vola, pet ovnova, pet jaraca, pet jaganjaca od godine. To bi prilog Elisame sina

Emijudova. ⁵⁴ Osmi dan donese knez sinova Manasijinih Gamalilo sin Fadasurov; ⁵⁵ Prilog njegov bješe: jedna zdjela srebrna od sto i trideset sikala, jedna èaša srebrna od sedamdeset sikala, po siklu svetom, oboje puno bijeloga brašna pomiješana s uljem za dar; ⁵⁶ Jedna kadionica zlatna od deset sikala puna kada; ⁵⁷ Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godine za žrtvu paljenicu; ⁵⁸ Jedan jarac za grijeh; ⁵⁹ A za žrtvu zahvalnu dva vola, pet ovnova, pet jaraca, pet jaganjaca od godine. To bi prilog Gamalila sina Fadasurova. ⁶⁰ Deveti dan donese knez sinova Venijaminovih Avidan sin Gadeonijev; ⁶¹ Prilog njegov bješe: jedna zdjela srebrna od sto i trideset sikala, jedna èaša srebrna od sedamdeset sikala, po siklu svetom, oboje puno bijeloga brašna pomiješana s uljem za dar; ⁶² Jedna kadionica zlatna od deset sikala puna kada; ⁶³ Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godine za žrtvu paljenicu; ⁶⁴ Jedan jarac za grijeh; ⁶⁵ A za žrtvu zahvalnu dva vola, pet ovnova, pet jaraca, pet jaganjaca od godine. To bi prilog Avidana sina Gadeonijeva. ⁶⁶ Deseti dan donese knez sinova Danovijeh Ahijezer sin Amisadajev; ⁶⁷ Prilog njegov bješe: jedna zdjela srebrna od sto i trideset sikala, jedna èaša srebrna od sedamdeset sikala, po siklu svetom, oboje puno bijeloga brašna pomiješana s uljem za dar; ⁶⁸ Jedna kadionica zlatna od deset sikala puna kada; ⁶⁹ Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godine za žrtvu paljenicu; ⁷⁰ Jedan jarac za grijeh; ⁷¹ A za žrtvu zahvalnu dva vola, pet ovnova, pet jaraca, pet jaganjaca od godine. To bi prilog Ahijezerina sina Amisadajeva. ⁷² Jedanaesti dan donese knez sinova Asirovijeh Fagailo sin Ehanov; ⁷³ Prilog njegov bješe: jedna zdjela srebrna od sto i trideset sikala, jedna èaša srebrna od sedamdeset sikala, po siklu svetom, oboje puno bijeloga brašna pomiješana s uljem za dar; ⁷⁴ Jedna kadionica zlatna od deset sikala puna kada; ⁷⁵ Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godine za žrtvu paljenicu; ⁷⁶ Jedan jarac za grijeh; ⁷⁷ A za žrtvu zahvalnu dva vola, pet ovnova, pet jaraca, pet jaganjaca od godine. To bi prilog Fagaila sina Ehanova. ⁷⁸ Dvanaesti dan donese knez sinova Neftalimovijeh Ahirej sin Enanov; ⁷⁹ Prilog njegov bješe: jedna zdjela srebrna od sto i trideset sikala, jedna èaša srebrna od sedamdeset sikala, po siklu svetom, oboje puno bijeloga brašna pomiješana s uljem za dar; ⁸⁰ Jedna kadionica zlatna od deset sikala puna kada; ⁸¹ Jedno tele, jedan ovan, jedno jagnje od godine za žrtvu paljenicu; ⁸² Jedan jarac za grijeh; ⁸³ A za žrtvu zahvalnu dva vola, pet ovnova, pet jaraca, pet jaganjaca od godine. To bi prilog Ahireja sina Enanova. ⁸⁴ To je prilog od knezova Izrailjevijeh da se posveti oltar pošto bi pomazan: dvanaest zdjela srebrnijeh, dvanaest èaša srebrnijeh, dvanaest kadionica zlatnijeh; ⁸⁵ Svaka zdjela srebrna od sto i trideset sikala, i svaka èaša od sedamdeset sikala; svega srebra u tijem sudovima dvije tisuæe i èetiri stotine sikala, po siklu svetom; ⁸⁶ Dvanaest kadionica zlatnijeh punijeh kada, svaka kadionica od deset sikala, po siklu svetom;

svega zlata u kadionicama sto i dvadeset sikala; ⁸⁷ Svega stoke za žrtvu paljenicu dvanaest telaca, dvanaest ovnova, dvanaest jaganjaca od godine s darom svojim, i jaraca dvanaest za grijeh; ⁸⁸ A svega stoke za žrtvu zahvalnu dvadeset i četiri vola, šezdeset ovnova, šezdeset jaraca, šezdeset jaganjaca od godine. To bi prilog da se posveti oltar, pošto bi pomazan. ⁸⁹ I kad Mojsije ulažao u šator od sastanka da govori pred Bogom, tada čuše glas gdje mu govori sa zaklopca što bješe na kovu od svjedočanstva između dva heruvima; i govoraše mu.

8 I reče Gospod Mojsiju govoreći: ² Kaži Aronu i reci mu: kad zapališ žiške, sedam žižaka neka svijetli sprijed na svijetnjaku. ³ I učini Aron tako, i zapali žiške da svijetle sprijed na svijetnjaku, kao što Gospod zapovjedi Mojsiju. ⁴ A svijetnjak bješe skovan od zlata, i stupac mu i cvijeće skovano; po prilici koju pokaza Gospod Mojsiju tako bješe načinio svijetnjak. ⁵ Još reče Gospod Mojsiju govoreći: ⁶ Uzmi Levite između sinova Izrailjevijeh, i očisti ih. ⁷ A učini im ovo da ih očistiš: pokropi ih vodom očišćenja, a oni neka obriju sve tijelo svoje i operu haljine svoje, i očistit će se. ⁸ Potom neka uzmu tele s darom uz njega, bijelim brašnom pomiješanim s uljem; i drugo tele uzmi za grijeh. ⁹ Pa dovedi Levite pred šator od sastanka, i sazovi sav zbor sinova Izrailjevijeh. ¹⁰ I dovedi Levite pred Gospoda, i neka metnu sinovi Izrailjevi ruke svoje na Levite. ¹¹ I Aron neka prinese Levite Gospodu za prinos od sinova Izrailjevijeh da vrše službu Gospodu. ¹² A Levite neka metnu ruke svoje na glave teocima, pa prinesi jedno tele za grijeh a drugo na žrtvu paljenicu Gospodu da se očiste Levite. ¹³ I postavi Levite pred Aronom i sinovima njegovijem, i prinesi ih za prinos Gospodu. ¹⁴ I odvoj Levite između sinova Izrailjevijeh da budu moji Levite. ¹⁵ A poslije neka dođu Levite da služe u šatoru od sastanka, kad ih očistiš i prineseš za prinos. ¹⁶ Jer su meni dani između sinova Izrailjevijeh; za sve što otvora matericu, za sve prvence između sinova Izrailjevijeh uzeh njih. ¹⁷ Jer je moj svaki prvenac među sinovima Izrailjevijem i od ljudi i od stoke; onaj dan kad pobih sve prvence u zemlji Misirskoj, posvetio sam ih sebi. ¹⁸ A Levite uzeh za sve prvence sinova Izrailjevijeh. ¹⁹ I dadoh Levite na dar Aronu i sinovima njegovijem između sinova Izrailjevijeh, da služe mjesto sinova Izrailjevijeh u šatoru od sastanka, i da budu otkup za sinove Izrailjeve, da ne bi dolazio pomor na sinove Izrailjeve, kad bi pristupali k svetinji sinovi Izrailjevi. ²⁰ I učini Mojsije i Aron i sav zbor sinova Izrailjevijeh Levitima sve što zapovjedi Gospod Mojsiju za Levite, tako im učiniše sinovi Izrailjevi. ²¹ I očistit će se Levite, i oprat će haljine svoje, i prinese ih Aron za prinos pred Gospodom, i očisti ih Aron da bi bili čisti. ²² I onda tek pristupiše Levite da vrše službu svoju u šatoru od sastanka pred Aronom i pred sinovima njegovijem; kao što zapovjedi Gospod Mojsiju za Levite, tako im učiniše. ²³ I opet reče Gospod Mojsiju govoreći: ²⁴ I ovo je za Levite: od dvadeset i pet godina i više neka stupaju u službu da služe u šatoru od

sastanka. ²⁵ A kad kome bude pedeset godina, neka izlazi iz te službe i više neka ne služi. ²⁶ Ali neka služi braći svojoj u šatoru od sastanka radeći što treba raditi, a sam neka ne vrši službe. Tako učini Levitima za poslove njihove.

9 Još reče Gospod Mojsiju u pustinji Sinajskoj druge godine po izlasku njihovu iz zemlje Misirske prvoga mjeseca, govoreći: ² Neka slave sinovi Izrailjevi pashu u određeno vrijeme. ³ Četrnaestoga dana ovoga mjeseca uveče slavite je u određeno vrijeme, po svijem zakonima i po svijem uredbama njezinijem slavite je. ⁴ I reče Mojsije sinovima Izrailjevijem da slave pashu. ⁵ I slaviše pashu prvoga mjeseca četrnaestoga dana uveče u pustinji Sinajskoj; kako bješe Gospod zapovjedio Mojsiju, sve onako učiniše sinovi Izrailjevi. ⁶ A bijahu neki koji se oskvrniše o mrtvaca te ne mogahu slaviti pashe onaj dan; i dođoše isti dan pred Mojsija i pred Arona; ⁷ I rekoše mu ljudi oni: mi smo nečisti od mrtvaca; zašto da nam nije slobodno prinijeti žrtvu Gospodu u vrijeme zajedno sa sinovima Izrailjevijem? ⁸ A Mojsije im reče: stanite da čujem šta će zapovjediti Gospod za vas. ⁹ A Gospod reče Mojsiju govoreći: ¹⁰ Kaži sinovima Izrailjevijem i reci: ko bi bio nečist od mrtvaca ili bi bio na daljnom putu između vas ili između vašega natražja, neka slavi pashu Gospodu, ¹¹ Drugoga mjeseca četrnaestoga dana uveče neka je slave, s prijesnijem hljbom i s gorkim zeljem neka je jedu. ¹² Neka ne ostavljaju od nje ništa do jutra, i kosti da joj ne prelome, po svemu zakonu za pashu neka je slave. ¹³ A ko je čist i nije na putu, pa bi propustio slaviti pashu, da se istrijebi duša ona iz naroda svojega, jer ne prinese Gospodu žrtve na vrijeme, grijeh svoj neka nosi onaj čovjek. ¹⁴ I ako bi među vama živio stranac i slavio bi pashu Gospodu, po zakonu i uredbi za pashu neka je slavi; a zakon da vam je jednak i strancu i onomu ko se rodio u zemlji. ¹⁵ A u koji dan bi podignut šator, pokri oblak šator nad naslonom od svjedočanstva; a uveče bješe nad šatorom kao oganj do jutra. ¹⁶ Tako bijaše jednako: oblak ga zaklanjaše, ali noću bijaše kao oganj. ¹⁷ I kad bi se oblak podigao iznad šatora, tada polažahu sinovi Izrailjevi, a gdje bi stao oblak, ondje se ustavljahu sinovi Izrailjevi. ¹⁸ Po zapovijesti Gospodnjoj polažahu sinovi Izrailjevi, i po zapovijesti Gospodnjoj ustavljahu se; dokle god stajao oblak nad šatorom, oni stajahu u okolu, ¹⁹ I kad oblak dugo stajao nad šatorom, tada svršivahu sinovi Izrailjevi što treba svršivati Gospodu i ne polažahu. ²⁰ I kad oblak bijaše nad šatorom malo dana, po zapovijesti Gospodnjoj stajahu u okolu i po zapovijesti Gospodnjoj polažahu. ²¹ Kad bi pak oblak stajao od večera do jutra, a ujutru bi se podigao oblak, tada polažahu; bilo danju ili noću, kad bi se oblak podigao, oni polažahu. ²² Ako li bi dva dana ili mjesec dana ili godinu oblak stajao nad šatorom, stajahu u okolu sinovi Izrailjevi i ne polažahu, a kako bi se podigao, oni polažahu. ²³ Po zapovijesti Gospodnjoj stajahu u oko, i po zapovijesti Gospodnjoj polažahu; i

svršivahu što treba svršivati Gospodu, kao što bješe zapovjedio Gospod preko Mojsija.

10 Još reče Gospod Mojsiju govoreæi: ² Naèini sebi dvije trube od srebra, kovane da budu; njima æeš sazivati zbor i zapovijedati da polazi vojska. ³ Kad obje zatrebe, tada neka se skuplja k tebi sav zbor na vrata šatora od sastanka. ⁴ A kad jedna zatrebi, tada neka se skupljaju k tebi knezovi, glavari od tisuæa Izrailjevijeh. ⁵ A kad zatrebite potresajuæi, tada neka se kreæe oko koji leži prema istoku. ⁶ A kad zatrebite drugi put potresajuæi, onda neka se kreæe oko koji je prema jugu; potresajuæi neka se trubi kad treba da poðu. ⁷ A kad sazivate zbor, trubite, ali ne potresajuæi. ⁸ A neka trube u trube sinovi Aronovi sveštenici; to da vam je uredba vjeèna od koljena do koljena. ⁹ I kad poðete na vojsku u zemlji svojoj na neprijatelja koji udari na vas, trubite u trube potresajuæi; i Gospod Bog vaš opomenuæe vas se, i saèuvaæete se od neprijatelja svojih. ¹⁰ Tako i u dan veselja svojega i na praznike svoje i poèetke mjeseca svojih trubite u trube prinoseæi žrtve svoje paljenice i žrtve svoje zahvalne, i biæe vam spomen pred Bogom vašim. Ja sam Gospod Bog vaš. ¹¹ I u dvadeseti dan drugoga mjeseca druge godine podiže se oblak iznad šatora od svjedoèanstva. ¹² I poðuše sinovi Izrailjevi svojim redom iz pustinje Sinajske, i ustavi se oblak u pustinji Faranskoj. ¹³ Tako poðuše prvi put, kao što Gospod zapovjedi preko Mojsija. ¹⁴ I poðu naprijed zastava vojske sinova Judinijeh u èetama svojim; i nad vojskom njihovom bješe Nason sin Aminadavov; ¹⁵ A nad vojskom plemena sinova Isaharovijeh Natanailo sin Sogarov; ¹⁶ A nad vojskom plemena sinova Zavulonovijeh Elijah sin Helonov. ¹⁷ I složiše šator, pa poðuše sinovi Girsonovi i sinovi Merarijevi noseæi šator. ¹⁸ Potom poðu zastava vojske sinova Ruvimovijeh u èetama svojim, a nad njihovom vojskom bješe Elisur sin Sedijurov, ¹⁹ A nad vojskom plemena sinova Simeunovijeh Salamilo sin Surisadajev, ²⁰ A nad vojskom plemena sinova Gadovijeh Elisaf sin Raguilov. ²¹ I poðuše sinovi Katovi noseæi svetinju, da bi oni podigli šator dokle ovi doðu. ²² Potom poðu zastava vojske sinova Jefremovijeh u èetama svojim, a nad vojskom njihovom bješe Elisama sin Emijudov, ²³ A nad vojskom plemena sinova Manasijinih Gamalilo sin Fadasurov, ²⁴ A nad vojskom plemena sinova Venijaminovih Avidan sin Gadeonijev. ²⁵ Najposlije poðu zastava vojske sinova Danovijeh u èetama svojim, zadnja vojska, i nad vojskom njihovom bješe Ahijezer sin Amisadajev, ²⁶ A nad vojskom plemena sinova Asirovijeh Fagailo sin Ehanov, ²⁷ A nad vojskom plemena sinova Neftalimovijeh Ahirej sin Enanov. ²⁸ Tijem redom poðuše sinovi Izrailjevi u èetama svojim, i tako iðahu. ²⁹ A Mojsije reèe Jovavu sinu Raguilovu Madijaninu, tastu svojemu: idemo na mjesto za koje reèe Gospod: vama æu ga dati. Hajde s nama, i dobro æemo ti uèiniti, jer je Gospod obeæao Izrailju mnogo dobra. ³⁰ A on mu reèe: neæu iæi, nego idem u svoju zemlju i u rod svoj. ³¹ A Mojsije reèe:

nemoj nas ostaviti, jer znaš mjesta u pustinji gdje bismo mogli stajati, pa nam budi voð. ³² I ako poðu s nama, kad doðu dobro koje æe nam uèiniti Gospod, uèiniæemo ti dobro. ³³ I tako poðuše od gore Gospodnje, i iðahu tri dana, i kovæg zavjeta Gospodnjega iðaše pred njima tri dana tražeæi mjesto gdje bi poèinuli. ³⁴ I oblak Gospodnji bješe nad njima svaki dan kad polažahu s mjesta, gdje bijahu u okolu. ³⁵ I kad polažaše kovæg, govoraše Mojsije: ustani Gospode, i neka se razaspu neprijatelji tvoji, i neka bježe ispred tebe koji mrze na te. ³⁶ A kad se ustavljaše, govoraše: uvrati se, Gospode, k mnoštvu tisuæa Izrailjevijeh.

11 Poslije stade se tužiti narod da mu je teško; a to ne bi po volji Gospodu; i kad Gospod èu, razgnjevi se; i raspali se na njih oganj Gospodnji, i sažeže krajnje u okolu. ² Tada zavapi narod k Mojsiju, a Mojsije se pomoli Gospodu, i ugasi se oganj. ³ I prozva se ono mjesto Tavera, jer se raspali na njih oganj Gospodnji. ⁴ A svjetina što bijaše meðu njima, bješe vrlo lakoma, te i sinovi Izrailjevi stadoše plakati govoreæi: ko æe nas nahraniti mesa? ⁵ Opomenusmo se riba što jeðasmo u Misiru zabadava, i krastavaca i dinja i luka crnoga i bijeloga. ⁶ A sada posahnu duša naša, nema ništa osim mane pred oèima našima. ⁷ A mana bješe kao sjeme korijandrovo, a boja mu bješe kao boja u bdela. ⁸ I izlažaše narod, te kupljahu, i meljahu na žrvnjima ili tucahu u stupama, i kuhahu u kotlu, ili miješahu pogaèe; a kus joj bijaše kao kus od novoga ulja. ⁹ I kad padaše rosa po okolu noæu, padaše s njom i mana. ¹⁰ I èu Mojsije gdje narod plaèe u porodicama svojim, svaki na vratima od šatora svojega; i Gospod se razgnjevi vrlo, i Mojsiju bi teško. ¹¹ Pa reèe Mojsije Gospodu: zašto uèini tako zlo sluzi svojemu? i zašto ne naðoh milosti pred tobom, nego metnu na me teret svega naroda ovoga? ¹² Eda li ja zaèeh sav ovaj narod? eda li ga ja rodih, kad mi kažeš: iznesi ga u naruèju svojem, kao što nosi dojilja dijete, u onu zemlju za koju si se zakleo ocima njihovijem. ¹³ Otkuda meni mesa da dam svemu ovom narodu? jer plaèu preda mnogom govoreæi: daj nam mesa da jedemo. ¹⁴ Ne mogu ja sam nositi svega naroda ovoga, jer je teško za mene. ¹⁵ Ako æeš tako èiniti sa mnom, ubij me bolje, ako sam našao milost pred tobom, da ne gledam zla svojega. ¹⁶ A Gospod reèe Mojsiju: saberi mi sedamdeset ljudi izmeðu starješina Izrailjevijeh, koje znaš da su starješine narodu i upravitelji njegovi, i dovedi ih k šatoru od sastanka, neka ondje stanu s tobom. ¹⁷ Tada æu siæi i govoriti ondje s tobom, i uzeæu od duha koji je na tebi i metnuæu na njih, da nose s tobom teret narodni i da ne nosiš ti sam. ¹⁸ A narodu reci: pripravite se za sutra da jedete mesa, jer plakaste da Gospod èu, i rekoste: ko æe nas nahraniti mesa? jer nam dobro bijaše u Misiru. Daæe vam dakle Gospod mesa i ješæete. ¹⁹ Neæete jesti jedan dan, ni dva dana, ni pet dana, ni deset dana, ni dvadeset dana; ²⁰ Nego cio mjesec dana, dokle vam na nos ne udari i ne ogadi vam se,

zato što odbaciste Gospoda koji je među vama i plakaste pred njim govoreæi: zašto izidosmo iz Misira? ²¹ A Mojsije reèe: šest stotina tisuæa pješaka ima naroda, u kojem sam, pa ti kaæeš: daæu im mesa da jedu cio mjesec dana. ²² Eda li æe im se poklati ovce i goveda da im dostane? ili æe im se pokupiti sve ribe morske da im bude dosta? ²³ A Gospod reèe Mojsiju: zar ruka Gospodnja neæe biti dovoljna? Vidjeæeš hoæe li biti što ti rekoh ili neæe. ²⁴ I Mojsije izide i reèe narodu rijeèi Gospodnje; i sabra sedamdeset ljudi izmeðu starješina narodnjih, i postavi ih oko šatora. ²⁵ I Gospod siðe u oblaku, i govori k njemu, i uzevši od duha koji bješe na njemu metnu na onijeh sedamdeset ljudi starješina; i kad duh doðe na njih, prorokovahu, ali više nikad. ²⁶ A dva èovjeka ostaše u okolu, jednom bješe ime Eldad, a drugom Modad, na koje doðe duh, jer i oni bijahu zapisani ali ne doðoše k šatoru, i stadoše prorokovati u okolu. ²⁷ I dotrèa momak, te javi Mojsiju govoreæi: Eldad i Modad prorokuju u okolu. ²⁸ A Isus sin Navin, sluga Mojsijev, jedan od momaka njegovijeh, reèe govoreæi: Mojsije gospodaru moj, zabrani im. ²⁹ A Mojsije mu odgovori: zar zavidiš mene radi? kamo da sav narod Gospodnji postanu proroci i da Gospod pusti duh svoj na njih! ³⁰ Potom se vrati Mojsije u oko sa starješinama Izrailjevijem. ³¹ Tada se podiæe vjetar od Gospoda, i potjera od mora prepelice, i razasu ih po okolu, na dan hoda odovuda i na dan hoda odonuda oko okola, na dva lakta od zemlje. ³² I ustavši narod vas onaj dan i svu noæ i vas drugi dan kupljaše prepelice: i ko nakupi najmanje nakupi deset gomora; i povješaše ih sebi redom oko okola. ³³ Ali meso još im bijaše u zubima, jošte ga ne pojedoše, a Gospod se razgnjevi na narod, i udari Gospod narod pomorom vrlo velikim. ³⁴ I prozva se ono mjesto Kivrot-Atava jer ondje ukopaše narod koji se bješe polakomio. ³⁵ I poðe narod od Kivrot-Atave u Asirota, i stadoše u Asirotu.

12 I stadoše vikati Marija i Aron na Mojsija radi žene Madijanke, kojom se oæeni, jer se oæeni Madijankom. ² I rekoše: zar je samo preko Mojsija govorio Gospod? nije li govorio i preko nas? I to èu Gospod. ³ A Mojsije bješe èovjek vrlo krotak mimo sve ljude na zemlji. ⁴ I odmah reèe Gospod Mojsiju i Aronu i Mariji: doðite vas troje u šator od sastanka. I otidoše njih troje. ⁵ Tada siðe Gospod u stupu od oblaka, i stade na vratima od šatora. I viknu Arona i Mariju, i doðoše oboje. ⁶ I reèe im: èujte sada rijeèi moje: prorok kad je meðu vama, ja æu mu se Gospod javljati u utvari i govoriæu s njim u snu. ⁷ Ali nije taki moj sluga Mojsije, koji je vjeran u svem domu mojem. ⁸ Njemu govorim iz usta k ustima, i on me gleda doista, a ne u tami niti u kakvoj prilici Gospodnjoj. Kako se dakle ne pobjoaste vikati na slugu mojega, na Mojsija? ⁹ I gnjev se Gospodnji raspali na njih, i on otide. ¹⁰ I oblak se podiæe sa šatora; i gle, Marija bješe gubava, bijela kao snijeg. I Aron pogleda Mariju, a ona gubava. ¹¹ Tada reèe Aron Mojsiju: gospodaru, molim te, ne meæi na nas grijeha ovoga, jer ludo uèinismo i

zgriješismo. ¹² Nemoj da ova bude kao mrtvo dijete, kojemu je meso pola trulo kad izlazi iz utrobe matere svoje. ¹³ I vapi Mojsije ka Gospodu govoreæi: Boæe, molim ti se, iscijeli je. ¹⁴ A Gospod odgovori Mojsiju: da joj je otac njezin pljunuo u lice, ne bi li se stidjela sedam dana? Neka bude odluèena sedam dana izvan okola, a poslije neka bude opet primljena. ¹⁵ Tako bi Marija odluèena izvan okola sedam dana; i narod ne poðe odande dokle Marija ne bi opet primljena.

13 A potom poðe narod od Asirota, i stadoše u pustinji Faranskoj. ² I Gospod reèe Mojsiju govoreæi: ³ Pošlji ljude da uhode zemlju Hanansku, koju æu dati sinovima Izrailjevijem; po jednoga èovjeka od svakoga plemena otaca njihovijeh pošljite, sve glavare izmeðu njih. ⁴ I posla ih Mojsije iz pustinje Faranske po zapovijesti Gospodnjoj; i svi ljudi bjehu glavari sinova Izrailjevijeh. ⁵ A ovo su im imena: od plemena Ruvimova Samuilo sin Zahurov; ⁶ Od plemena Simeunova Safat sin Surin; ⁷ Od plemena Judina Halev sin Jefonijin; ⁸ Od plemena Isaharova Igal sin Josifov; ⁹ Od plemena Jefremova Avsije sin Navin; ¹⁰ Od plemena Venijaminova Faltije sin Rafujev; ¹¹ Od plemena Zavulonova Gudilo sin Sudin; ¹² Od plemena Josifova, od plemena Manasijina Gadije sin Susin; ¹³ Od plemena Danova Amilo sin Gamalin; ¹⁴ Od plemena Asirova Satur sin Mihailov; ¹⁵ Od plemena Neftalimova Navija sin Savin; ¹⁶ Od plemena Gadova Gudilo sin Mahilov. ¹⁷ To su imena ljudima koje posla Mojsije da uhode zemlju. I nazva Mojsije Avsija sina Navina Isus. ¹⁸ I šaljuæi ih Mojsije da uhode zemlju Hanansku reèe im: idite ovuda na jug, pa izidite na goru; ¹⁹ I vidite zemlju kakva je i kakav narod živi u njoj, je li jak ili slab, je li mali ili velik; ²⁰ I kakva je zemlja u kojoj živi, je li dobra ili rðava; i kakva su mjesta u kojima živi, eda li pod šatorima ili u tvrdim gradovima; ²¹ I kakva je sama zemlja, je li rodna ili nerodna, ima li u njoj drveta ili nema; budite slobodni, i uzmite roda one zemlje. A tada bješe vrijeme prvom groæðu. ²² I otišavši uhodiše zemlju od pustinje Sinske do Reova kako se ide u Emat. ²³ I idoše na jug, i doðoše do Hevrona, gdje bijahu Ahiman i Sesije i Teliman, sinovi Enakovi. A Hevron bješe sazidan na sedam godina prije Soana Misirskoga. ²⁴ Potom doðoše do potoka Eshola, i ondje otsjekoše lozu s grozdom jednijem, i ponesoše ga dvojica na moci; tako i šipaka i smokava. ²⁵ I prozva se ono mjesto potok Eshol od grozda, koji ondje otsjekoše sinovi Izrailjevi. ²⁶ I poslije èetrdeset dana vratiše se iz zemlje koju uhodiše. ²⁷ I vrativši se doðoše k Mojsiju i Aronu i ka svemu zboru sinova Izrailjevijeh u pustinju Faransku, u Kadis; i pripovjediše njima i svemu zboru stvar, i pokazaše im rod one zemlje. ²⁸ I pripovijedajuæi im rekoše: idosmo u zemlju u koju si nas poslao; doista teèe u njoj mlijeko i med, i evo roda njezina. ²⁹ Ali je jak narod koji živi u onoj zemlji, i gradovi su im tvrdi i vrlo veliki; a vidjesmo ondje i sinove Enakove. ³⁰ Amalik živi na južnoj strani; a Heteji i Jevuseji i Amoreji žive u planini, a Hananeji žive na moru i na Jordanu. ³¹ A Halev utišavaše narod pred

Mojsijem; i govoraše: hajde da idemo da je uzmemo, jer je možemo pokoriti. ³² Ali drugi ljudi koji idoše s njim govorahu: ne možemo iæi na onaj narod, jer je jaæi od nas. ³³ I prosuše zao glas o zemlji koju uhodiše među sinovima Izrailjevijem govoreæi: zemlja koju proðosmo i uhodismo zemlja je koja proždire svoje stanovnike, i sav narod koji vidjesmo u njoj jesu ljudi vrlo veliki. ³⁴ Vidjesmo ondje i divove, sinove Enakove, roda divovskoga, i èinjaše nam se da smo prema njima kao skakavci, taki se i njima èinjasmo.

14 Tada se podiže sav zbor i stade vikati, i narod plakaše onu noæ. ² I vikahu na Mojsija i na Arona svi sinovi Izrailjevi; i sav zbor reèe im: kamo da smo pomrli u zemlji Misirskoj ili da pomremo u ovoj pustinji! ³ Zašto nas vodi Gospod u tu zemlju da izginemo od maèa, žene naše i djeca naša da postanu roblje? Nije li bolje da se vratimo u Misir? ⁴ I rekoše među sobom: da postavimo starješinu, pa da se vratimo u Misir. ⁵ Tada Mojsije i Aron padoše nièice pred svijem zborom sinova Izrailjevijeh. ⁶ A Isus sin Navin i Halev sin Jefonijin između onijeh što uhodiše zemlju, razdriješè haljine svoje, ⁷ I rekoše svemu zboru sinova Izrailjevijeh govoreæi: zemlja koju proðosmo i uhodismo, vrlo je dobra zemlja. ⁸ Ako smo mili Gospodu, on æe nas odvesti u tu zemlju, i daæe nam je; a to je zemlja u kojoj teèe mlijeko i med. ⁹ Samo se ne odmeæite Gospoda, i ne bojte se naroda one zemlje; jer ih možemo pojesti; otstupio je od njih zaklon njihov, a s nama je Gospod, ne bojte ih se. ¹⁰ Tada reèe sav zbor da ih pobiju kamenjem; ali se pokaza slava Gospodnja svijem sinovima Izrailjevijem u šatoru od sastanka. ¹¹ I reèe Gospod Mojsiju: dokle æe me vrijeðati taj narod? kad li æe mi vjerovati poslije tolikih znaka što sam uèinio među njima? ¹² Udariæu ga pomorom, i rasuæu ga; a od tebe æu uèiniti narod velik i jaæi od ovoga. ¹³ A Mojsije reèe Gospodu: ali æe èuti Misirci, između kojih si izveo ovaj narod silom svojom, ¹⁴ I reæi æe s ljudima ove zemlje, koji su èuli da si ti, Gospode, bio usred naroda i da si se oèima viðao, Gospode, i oblak tvoj da je stajao nad njima, i u stupu od oblaka da si išao pred njima danju i u stupu ognjenom noæu; ¹⁵ Pa kad pobiješ ovaj narod, sve do jednoga, govoriæe narodi, koji su èuli pripovijest o tebi, govoreæi: ¹⁶ Nije mogao Gospod dovesti naroda ovoga u zemlju koju im je sa zakletvom obeæao, zato ih pobi u pustinji. ¹⁷ Neka se dakle proslavi sila Gospodnja, kao što si rekao govoreæi: ¹⁸ Gospod dugo èeka i obilan je milošæu, prašta bezakonje i grijeh, ali ne pravda krivoga, nego pohodi bezakonje otaèko na sinovima do treæega i èetvrtoga koljena. ¹⁹ Oprosti bezakonje ovomu narodu radi velike milosti svoje, kao što si praštao narodu ovomu od Misira dovde. ²⁰ A Gospod reèe: praštam po rijeèi tvojoj. ²¹ Ali tako ja živ bio, i tako sva zemlja bila puna slave Gospodnje, ²² Ti ljudi koji vidješè slavu moju i znake moje što sam uèinio u Misiru i u ovoj pustinji, i kušaše me veæ deset puta, i ne poslušashe rijeèi moje, ²³ Neæe vidjeti zemlje koju sa zakletvom obeæah ocima njihovijem, neæe

vidjeti ni jedan od onijeh koji me uvrijediše. ²⁴ A slugu svojega Haleva, u kojem bješe drugi duh i koji se sasvijem mene držao, njega æu odvesti u zemlju u koju je išao, i sjeme æe je njegovo naslijediti. ²⁵ Ali Amalik i Hananej sjede u dolini, zato se sutra vratite natrag, i idite u pustinju k Crvenom Moru. ²⁶ Još reèe Gospod Mojsiju i Aronu govoreæi: ²⁷ Dokle æe taj zli zbor vikati na me? Èuo sam viku sinova Izrailjevijeh, kojom vièu na me. ²⁸ Kaži im: tako ja živ bio, kaže Gospod, uèiniæu vam onako kako ste govorili i ja èuh. ²⁹ U ovoj æe pustinji popadati mrtva tjelesa vaša, i svi između vas koji su izbrojeni u svem broju vašem od dvadeset godina i više, koji vikaste na me, ³⁰ Neæete uæi u zemlju, za koju podigav ruku svoju zakleh se da æu vas naseliti u njoj, osim Haleva sina Jefonijina i Isusa sina Navina. ³¹ A djecu vašu, za koju rekoste da æe postati roblje, njih æu odvesti, i oni æe poznati zemlju za koju vi ne marite. ³² A vaša tjelesa mrtva æe popadati u ovoj pustinji. ³³ A djeca vaša biæe pastiri po pustinji èetrdeset godina, i nosiæe kar za preljube vaše, dokle ne ispropadaju tjelesa vaša u pustinji. ³⁴ Po broju dana, za koje uhodiste zemlju, èetrdeset dana, na svaki dan po godinu, nosiæete grijehèe svoje, èetrdeset godina, i poznaæete da sam prekinuo s vama. ³⁵ Ja Gospod rekoh, i tako æu uèiniti svemu tom zboru zlomu, koji se sabrao na me: u pustinji æe propasti i tu pomrijeti. ³⁶ A ljudi koje bješe poslao Mojsije da uhode zemlju, i koji vrativši se pobuniše sav zbor da vièe na nj, prosuvsu zao glas o zemlji, ³⁷ Ti ljudi, koji prosuše zao glas o zemlji, pomriješe od pomora pred Gospodom; ³⁸ A Isus sin Navin i Halev sin Jefonijin ostaše živi između ljudi koji su išli da uhode zemlju. ³⁹ I Mojsije kaza sve ove rijeèi svijem sinovima Izrailjevijem, i narod plaka veoma. ⁴⁰ A sutradan ustavši poðošè navrh gore, i rekoše: evo nas, idemo na mjesto za koje je govorio Gospod, jer zgriješismo. ⁴¹ Ali Mojsije reèe: zašto prestupate zapovijest Gospodnju? Od toga neæe biti ništa. ⁴² Ne idite gore, jer Gospod nije među vama; nemojte da vas pobiju neprijatelji vaši. ⁴³ Jer je Amalik i Hananej tamo pred vama, i izginuæete od maèa, jer odustaviste Gospoda, pa neæe ni Gospod biti s vama. ⁴⁴ Ali oni ipak navališe da idu navrh gore; ali kovèeg zavjeta Gospodnjega i Mojsije ne izaðošè iz okola. ⁴⁵ Tada siðe Amalik i Hananej, koji življahu u onoj gori, i razbiše ih i baciše dori do Orme.

15 Opet reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ² Reci sinovima Izrailjevijem i kaži im: kad doðete u zemlju gdje æete nastavati, koju æu vam ja dati, ³ I stanete prinostiti žrtvu ognjenu Gospodu, žrtvu paljenicu ili žrtvu zavjeta radi ili od drage volje, ili o praznicima svojim, gotoveæi miris ugodni Gospodu od krupne ili od sitne stoke, ⁴ Tada ko prinese prinos svoj Gospodu, neka donese uza nj dar, desetinu efe bijeloga brašna pomiješana s èetvrtinom ina ulja. ⁵ I vina èetvrt ina za naljev donesi uz žrtvu paljenicu ili uz drugu žrtvu, na svako jagnje. ⁶ A uz ovna donesi dar, dvije desetine bijeloga brašna pomiješana s treæinom

ina ulja, ⁷ I vina za naljev treæinu ina prinijeæeš za miris ugodni Gospodu. ⁸ A kad prinosiš tele na žrtvu paljenicu ili na žrtvu radi zavjeta ili na žrtvu zahvalnu Gospodu, ⁹ Onda neka se donese uz tele dar, tri desetine efe bijeloga brašna pomiješana s po ina ulja, ¹⁰ I vina donesi za naljev po ina; to je žrtva ognjena za miris ugodni Gospodu. ¹¹ Tako neka bude uza svakoga vola i uza svakoga ovna i uza svako živinèe između ovaca ili koza. ¹² Prema broju koliko prinesete, uèinite tako uza svako, koliko ih bude. ¹³ Svaki domorodac tako neka èini prinoseæi žrtvu paljenicu za miris ugodni Gospodu. ¹⁴ Tako ako bude među vama i došljak ili ko bi se bavio među vama, pa bi prinio žrtvu ognjenu za miris ugodni Gospodu, neka èini onako kako vi èinite. ¹⁵ Zbore! vama i došljaku koji je među vama jedan da je zakon, zakon vjeèan od koljena na koljeno; došljak æe biti kao i vi pred Gospodom. ¹⁶ Jedan zakon i jedna uredba da bude vama i došljaku, koji je među vama. ¹⁷ Još reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ¹⁸ Kaži sinovima Izrailjevijem i reci im: kad dođete u zemlju, u koju æu vas ja odvesti, ¹⁹ Pa stanete jesti hljeb one zemlje, tada prinesite prinos Gospodu. ²⁰ Od prvina tijesta svojega prinosite u prinos kolaè, kao prinos od gumna tako ga prinosite. ²¹ Od prvina tijesta svojega dajte Gospodu prinos od koljena do koljena. ²² A kad biste pogriješili, te ne biste uèinili svijeh ovijeh zapovijesti, koje kaza Gospod Mojsiju, ²³ Sve što vam je zapovjedio Gospod preko Mojsija, od dana kad zapovjedi Gospod i poslije od koljena do koljena, ²⁴ Ako se bude uèinilo pogrješkoma, da zbor ne zna, onda sav zbor neka prinese na žrtvu paljenicu za miris ugodni Gospodu tele s darom njegovijem i s naljevom njegovijem po uredbi, i jedno jare na žrtvu za grijeh. ²⁵ I sveštenik neka oèisti sav zbor sinova Izrailjevijeh, i oprostiaæe im se, jer je pogrješka i oni donesoše pred Gospoda svoj prinos za žrtvu ognjenu Gospodu i prinos za grijeh svoj radi pogrješke svoje. ²⁶ Oprostiaæe se svemu zboru sinova Izrailjevijeh i došljaku koji se bavi među njima, jer je pogrješka svega naroda. ²⁷ Ako li jedna duša zgriješi ne znajuæi, neka prinese kozu od godine na žrtvu za grijeh. ²⁸ I sveštenik neka oèisti dušu koja bude zgriješila ne znajuæi pred Gospodom, i kad je oèisti oprostiaæe joj se. ²⁹ I za rođenoga u zemlji sinova Izrailjevijeh i za došljaka, koji se bavi među vama, jedan zakon da bude kad ko zgriješi ne znajuæi. ³⁰ Ali ko od sile zgriješi između rođenijeh u zemlji ili između došljaka, on ruži Gospoda; neka se istrijebi ona duša iz naroda svojega. ³¹ Jer prezre rijeè Gospodnju, i zapovijest njegovu pogazi; neka se istrijebi ona duša; bezakonje je njezino na njoj. ³² A kad bijahu sinovi Izrailjevi u pustinji, nađoše jednoga gdje kupi drva u subotu. ³³ I koji ga nađoše gdje kupi drva, dovedoše ga k Mojsiju i k Aronu i ka svemu zboru. ³⁴ I metnuše ga pod stražu, jer ne bješe kazano šta æe se èiniti s njim. ³⁵ A Gospod reèe Mojsiju: neka se pogubi taj èovjek; neka ga zaspe kamenjem sav zbor iza okola. ³⁶ I sav zbor izvede ga iza okola i zasušèe ga kamenjem, i umrije, kao što

zapovjedi Gospod Mojsiju. ³⁷ Još reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ³⁸ Reci sinovima Izrailjevijem i kaži im, neka udaraju rese po skutovima od haljina svojih od koljena do koljena, i nad rese neka meæu vrvicu plavu. ³⁹ I imaaete rese zato da se gledajuæi ih opominjete svijeh zapovijesti Gospodnjih i tvorite ih, i da se ne zanosite za srcem svojim i za oèima svojim, za kojima èinite preljubu; ⁴⁰ Nego da pamтите i tvorite sve zapovijesti moje, i budete sveti Bogu svojem. ⁴¹ Ja sam Gospod Bog vaš, koji sam vas izveo iz zemlje Misirske, da vam budem Bog. Ja sam Gospod Bog vaš.

16 A Korej sin Isara sina Kata sina Levijeva, i Datan i Aviron sinovi Elijavovi, i Avnan sin Faleta sina Ruvimova pobuniše se, ² I ustaše na Mojsija, i s njima dvjesta i pedeset ljudi između sinova Izrailjevijeh, glavara narodnijeh, koji se sazivahu na zbor i bijahu ljudi znatni. ³ I skupiše se na Mojsija i na Arona, i rekoše im: dosta nek vam je; sav ovaj narod, svi su sveti, i među njima je Gospod; zašto se vi podižete nad zborom Gospodnjim? ⁴ Kad to èu Mojsije, pade nièice. ⁵ Potom reèe Koreju i svoj družini njegovoj govoreæi: sutra æe pokazati Gospod ko je njegov, i ko je svet, i koga je pustio k sebi, jer koga je izabrao onoga æe pustiti k sebi. ⁶ Ovo uèinite: uzmite kadionice, Korej sa svom družinom svojom. ⁷ I metnite sutra u njih ognja i metnite u njih kada pred Gospodom, i koga izbere Gospod onaj æe biti svet. Dosta nek vam je, sinovi Levijevi! ⁸ I reèe Mojsije Koreju: èujte sinovi Levijevi! ⁹ Malo li vam je što vas je Bog Izrailjev odvojio od zbora Izrailjeva pustivši vas k sebi da vršite službu u šatoru Gospodnjem i da stojite pred zborom i služite za nj? ¹⁰ Pustio je k sebi tebe i svu braæu tvoju, sinove Levijeve, s tobom, a vi tražite još i sveštenstvo? ¹¹ Zato ti i sva družina tvoja skupiste se na Gospoda. Jer Aron šta je da vièete na nj? ¹² I posla Mojsije da dozovu Datana i Avirona sinove Elijavove. A oni odgovoriše: neæemo da idemo. ¹³ Malo li je što si nas izveo iz zemlje u kojoj teèe mlijeko i med da nas pobiješ u ovoj pustinji, nego još hoæeš da vladaš nad nama? ¹⁴ Jesi li nas odveo u zemlju gdje teèe mlijeko i med? i jesi li nam dao da imamo njiva i vinograda? hoæeš li oèi ovijem ljudima da iskopaš? Neæemo da idemo. ¹⁵ Tada se rasrdi Mojsije vrlo, i reèe Gospodu: nemoj pogledati na dar njihov; nijednoga magarca nijesam uzeo od njih, niti sam kome od njih uèinio kakoga zla. ¹⁶ Potom reèe Mojsije Koreju: ti i svi tvoji stanite sutra pred Gospodom, ti i oni i Aron. ¹⁷ I uzmite svaki svoju kadionicu, i metnite u njih kada, i stanite pred Gospodom svaki sa svojom kadionicom, dvjesta i pedeset kadionica, i ti i Aron, svaki sa svojom kadionicom. ¹⁸ I uzeše svaki svoju kadionicu, i metnuvši u njih ognja metnuše u njih kada, i stadoše na vrata šatora od sastanka s Mojsijem i Aronom. ¹⁹ A Korej sabra na njih sav zbor na vrata šatora od sastanka; tada se pokaza slava Gospodnja svemu zboru. ²⁰ I reèe Gospod Mojsiju i Aronu govoreæi: ²¹ Odvojte se iz toga zbora, da ih odmah satrem. ²² A oni padoše nièice i rekoše: Bože, Bože duhovima i

svakom tijelu! ovaj jedan zgriješio, i na sav li æeš se zbor gnjeviti? ²³ Opet reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ²⁴ Reci zboru i kaži: oступite od šatora Korejeva i Datanova i Avironova. ²⁵ I ustavši Mojsije otide k Datanu i Avironu, a za njim otidoše starješine Izrailjeve. ²⁶ I reèe zboru govoreæi: oступite od šatora tih bezbožnika, i ne dodijevajte se nièega što je njihovo, da ne izginete sa svijeh grijeha njihovijeh. ²⁷ I oступiše sa svijeh strana od šatora Korejeva i Datanova i Avironova; a Datan i Aviron izašavši stadoše svaki na vrata od šatora svojega sa ženama svojim i sa sinovima svojim i s djecom svojom. ²⁸ Tada reèe Mojsije: ovako æete poznati da me je Gospod poslao da èinim sva ova djela, i da ništa ne èinim od sebe: ²⁹ Ako ovi pomru kao što mru svi ljudi, i ako budu pokarani kao što bivaju pokarani svi ljudi, nije me poslao Gospod; ³⁰ Ako li što novo uèini Gospod, i zemlja otvori usta svoja i proždre ih sa svijem što je njihovo, i siðu živi u grob, tada znajte da su ovi ljudi uvrijedili Gospoda. ³¹ A kad izgovori rijeèi ove, rasjede se zemlja pod njima, ³² I otvorivši zemlja usta svoja proždrije ih, i domove njihove i sve ljude Korejeve i sve blago njihovo. ³³ I tako siðoše sa svijem što imahu živi u grob, i pokri ih zemlja i nesta ih iz zbora. ³⁴ A svi Izrailjci koji bijahu oko njih pobjegoše od vike njihove, jer govorahu: da nas ne proždre zemlja. ³⁵ I izaðe oganj od Gospoda, i sažeže onijeh dvjesta i pedeset ljudi koji prinesoše kad. ³⁶ Tada reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ³⁷ Kaži Eleazaru sinu Arona sveštenika neka pokupi kadionice iz toga garišta, i ugljvlje iz njih neka razbaci, jer su svete; ³⁸ Kadionice onijeh koji ogriješiše duše svoje neka raskuju na ploèe da se okuje oltar, jer kadiše njima pred Gospodom, zato su svete, i neka budu sinovima Izrailjevijem znak. ³⁹ I pokupi Eleazar sveštenik kadionice mjedene, kojima bjehu kadili oni što izgorješe, i raskovaše ih na okov oltaru ⁴⁰ Za spomen sinovima Izrailjevijem, da ne pristupa niko drugi koji nije roda Aronova da kadi pred Gospodom, da mu ne bude kao Koreju i družini njegovoj, kao što mu bješe kazao Gospod preko Mojsija. ⁴¹ A sutradan vikaše sav zbor sinova Izrailjevijeh na Mojsija i na Arona govoreæi: pobiste narod Gospodnji. ⁴² A kad se stjecaše narod na Mojsija i na Arona, pogledaše na šator od sastanka, a to oblak na njemu, i pokaza se slava Gospodnja. ⁴³ I doðe Mojsije i Aron pred šator od sastanka. ⁴⁴ I reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ⁴⁵ Uklonite se iz toga zbora da ih odmah potrem. A oni padoše nièice. ⁴⁶ I reèe Mojsije Aronu: uzmi kadionicu, i metni u nju ognja s oltara, i metni kada, i idi brže ka zboru, i oèisti ih; jer gnjev žestok izaðe od Gospoda, i pomor poèe. ⁴⁷ I uzevši Aron kadionicu, kao što mu reèe Mojsije, otrèa usred zbora, i gle, pomor veæ bješe poèeo u narodu; i okadiv oèisti narod. ⁴⁸ I stajaše meðu mrtvima i živima, i ustavi se pomor. ⁴⁹ A onijeh koji pomriješe od toga pomora bješe èetrnaest tisuæa i sedam stotina, osim onijeh što izgiboše s Koreja. ⁵⁰ I vrati se Aron k Mojsiju na vrata šatora od sastanka, kad se ustavi pomor.

17 Potom reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ² Reci sinovima Izrailjevijem, i uzmi od njih po jednu palicu od svakoga doma otaca njihovijeh, od svijeh knezova njihovijeh, po domovima otaca njihovijeh, dvanaest palica, i ime svakoga napiši na palici njegovoj. ³ A na palici Levijevoj napiši ime Aronovo, jer je svaka palica za jednog poglavara od doma otaca njihovijeh. ⁴ I ostavi ih u šatoru od sastanka pred svjedoèanstvom, gdje se sastajem s vama. ⁵ I koga izaberem, njegova æe palica procvjetati; tako æu utišati pred sobom viku sinova Izrailjevijeh što vièu na vas. ⁶ Kad to reèe Mojsije sinovima Izrailjevijem, dadoše mu svi knezovi njihovi palice, svaki knez po palicu od doma oca svojega, dvanaest palica, i palica Aronova bješe meðu palicama njihovijem. ⁷ I ostavi Mojsije palice pred Gospodom u šatoru od svjedoèanstva. ⁸ A sutradan doðe Mojsije u šator od svjedoèanstva, i gle, procvjetala palica Aronova od doma Levijeva; bješe napupila i cvjetala, i bademi zreli na njoj. ⁹ I iznese Mojsije sve one palice ispred Gospoda k svijem sinovima Izrailjevijem, i razgledavši ih uzeše svaki svoju palicu. ¹⁰ A Gospod reèe Mojsiju: donesi opet palicu Aronovu pred svjedoèanstvo da se èuva za znak nepokornima, da prestane vika njihova na me, da ne izginu. ¹¹ I uèini Mojsije, kako mu zapovjedi Gospod tako uèini. ¹² Tada rekoše sinovi Izrailjevi Mojsiju govoreæi: pomrijesmo, propadosmo, svi propadosmo. ¹³ Ko se god približi k šatoru Gospodnjemu, gine; hoæemo li svi izginuti?

18 A Gospod reèe Aronu: ti i sinovi tvoji i dom oca tvojega s tobom nosite grijeh e svetinju; ti i sinovi tvoji s tobom nosite grijeh e sveštenstva svojega. ² I braæu svoju, pleme Levijevo, pleme oca svojega uzmi k sebi da budu uza te i služe ti; a ti æeš i sinovi tvoji s tobom služiti pred šatorom od sastanka. ³ Neka dobro slušaju zapovijesti tvoje i rade što treba u svem šatoru; ali k sudovima od svetinje k oltaru neka ne pristupaju, da ne izginu i oni i vi. ⁴ Neka budu dakle uza te, i neka rade sve što treba u šatoru od sastanka u svakoj službi u njemu; ali niko drugi da ne pristupi s vama. ⁵ A vi radite što treba u svetinji i što treba na oltaru, da više ne doðe gnjev na sinove Izrailjeve. ⁶ Jer evo ja uzeh braæu vašu Levite izmeðu sinova Izrailjevijeh, i vama su dani na dar za Gospoda, da vrše službu u šatoru od sastanka. ⁷ A ti i sinovi tvoji s tobom vršite sveštenieku službu svoju u svemu što pripada k oltaru i što biva iza zavjesa, i služite; sveštenstvo darovah vam, zato ko bi drugi pristupio, da se pogubi. ⁸ Još reèe Gospod Aronu: evo, dajem ti i prinose svoje što se u vis podižu, izmeðu svijeh stvari koje posveæuju sinovi Izrailjevi dajem ih tebi radi pomazanja i sinovima tvojim zakonom vjeènim. ⁹ To neka je tvoje od stvari posveæenijeh, koje se ne sažiju; svaki prinos njihov izmeðu svijeh darova njihovijeh i izmeðu svijeh prinosa za grijeh i svijeh prinosa za krivicu, koje mi donesu, svetinja nad svetinjama da je tvoja i sinova tvojih. ¹⁰ U svetinji ga jedi, sve muškinje neka ga jede, sveta stvar da ti je. ¹¹ Tvoje su dakle žrtve

darova njihovijeh koje se u vis podižu; i svaku žrtvu sinova Izrailjevijeh koja se obræe tebi dajem i sinovima tvojim i kærerima tvojim s tobom zakonom vjeènim; ko je god èist u domu tvojem, neka jede. ¹² Najbolje od ulja i najbolje od vina i žita, prvine koje daju Gospodu, tebi dajem. ¹³ Prvine od svega što rodi u zemlji njihovoj, koje donesu Gospodu, tvoje neka budu; ko je god èist u domu tvojem neka jede. ¹⁴ Sve zavjetovano Bogu i Izrailju, tvoje neka je. ¹⁵ Što god otvora matericu između svakoga tijela koje prinose Gospodu, i između ljudi i između stoke, tvoje da bude; ali prvenac èovjeèji neka se otkupljuje; i prvenac neèiste stoke neka se otkupljuje. ¹⁶ A otkup neka mu bude kad bude od mjeseca dana po tvojoj cijeni pet sikala srebra, po siklu svetom; u njemu je dvadeset gera. ¹⁷ A prvenca od krave ili prvenca od ovce ili prvenca od koze ne daj da se otkupi; svete su stvari; krvlju njihovom pokropi oltar, i salo njihovo zapali, da bude žrtva ognjena za miris ugodni Gospodu. ¹⁸ A meso od njih da je tvoje, kao grudi što se obræu i kao pleæe desno, da je tvoje. ¹⁹ Sve prinose što se podižu od posveæenijeh stvari, što prinose sinovi Izrailjevi Gospodu, dajem tebi i sinovima tvojim i kærerima tvojim s tobom zakonom vjeènim; to æe biti zavjet osoljen, vjeèan pred Gospodom tebi i sjemenu tvojemu s tobom. ²⁰ Još reèe Gospod Aronu: u zemlji njihovoj da nemaš našljedstva, ni dijela među njima da nemaš; ja sam dio tvoj i tvoje našljedstvo među sinovima Izrailjevijem. ²¹ A sinovima Levijevim evo dajem u našljedstvo sve desetke od Izrailja za službu njihovu što služe u šatoru od sastanka. ²² A sinovi Izrailjevi neka više ne pristupaju k šatoru od sastanka, da se ne ogriješe i ne izgину. ²³ Nego sami Leviti neka služe službu u šatoru od sastanka, i oni neka nose grijeh svoj zakonom vjeènim od koljena do koljena, pa da nemaju našljedstva među sinovima Izrailjevijem. ²⁴ Jer desetke sinova Izrailjevijeh, što æe donositi Gospodu na žrtvu što se podiže, dajem Levitima u našljedstvo; toga radi rekoh za njih: među sinovima Izrailjevijem da nemaju našljedstva. ²⁵ Još reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ²⁶ Reci Levitima i kaži im: kad uzmete od sinova Izrailjevijeh desetak koji vam dadoh od njih za našljedstvo vaše, onda prinesite od njega prinos što se podiže Gospodu, deseto od desetoga. ²⁷ I primiaæe vam se prinos vaš kao žito s gumna i kao vino iz kace. ²⁸ Tako i vi prinosite prinos što se podiže Gospodu od svijeh desetaka svojih, koje æete uzimati od sinova Izrailjevijeh, i dajite od njih prinos Gospodnji Aronu svešteniku. ²⁹ Od svega što vam se da prinosite svaki prinos što se podiže Gospodu, od svega što bude najbolje sveti dio. ³⁰ I reci im: kad prinesete najbolje od toga, tada æe se primiti Levitima kao dohodak od gumna i kao dohodak od kace. ³¹ A jesti možete to na svakom mjestu i vi i porodice vaše, jer vam je plata za službu vašu u šatoru od sastanka. ³² I neæete za to navuæi na se grijeha, kad stanete prinositi što je najbolje, i neæete oskvrniti svetijeh stvari sinova Izrailjevijeh, i neæete izginiti.

19 Još reèe Gospod Mojsiju i Aronu govoreæi: ² Ovo je uredba i zakon što zapovjedi Gospod govoreæi: reci sinovima Izrailjevijem neka ti dovedu junicu crvenu zdravu, na kojoj nema mane, i koja još nije bila u jarmu; ³ I podajte je Eleazaru svešteniku, a on neka je izvede napolje iz okola da je zakolju pred njim. ⁴ I uzevši Eleazar krvi njezine na prst svoj neka pokropi krvlju prema šatoru od sastanka sedam puta. ⁵ Potom neka zapovjedi da se spali junica pred njegovijem oèima; kožu njezinu i meso njezino i krv njezinu s balemom neka spale. ⁶ I sveštenik uzevši drveta kedrova, isopa i crvca, neka baci u oganj gdje gori junica. ⁷ Potom neka opere haljine svoje i opere tijelo svoje vodom, pa onda neka uðe u oko, i neka bude sveštenik neèist do veèera. ⁸ Tako i ko je spali, neka opere haljine svoje vodom, i tijelo svoje neka opere vodom, i neka bude neèist do veèera. ⁹ A èist èovjek neka pokupi pepeo od junice i izruèi ga iza okola na èisto mjesto, da se èuva zboru sinova Izrailjevijeh za vodu oèišæenja; to je žrtva za grijeh. ¹⁰ I onaj koji pokupi pepeo od junice neka opere haljine svoje, i neka bude neèist do veèera. To neka je sinovima Izrailjevijem i došljaku koji se bavi među njima vjeèan zakon. ¹¹ Ko se dotakne mrtva tijela èovjeèijega, da je neèist sedam dana. ¹² On neka se oèisti onom vodom treæi dan i sedmi dan, i biæe èist; ako li se ne oèisti treæi dan i sedmi, neæe biti èist. ¹³ Ko se dotakne mrtva tijela èovjeèijega pa se ne oèisti, onaj je oskvrnio šator Gospodnji; zato da se istrijebi ona duša iz Izrailja; jer nije pokropljen vodom oèišæenja, zato je neèist, i neèistota je njegova na njemu. ¹⁴ Ovo je zakon kad èovjek umre u šatoru: ko god uðe u onaj šator i ko god bude u šatoru, neèist da je sedam dana; ¹⁵ I svaki sud otkriven, koji ne bude dobro zaklopljen, neèist je. ¹⁶ I ko se god dotakne u polju posjeèenoga maèem ili umrloga ili kosti èovjeèije ili groba, neèist da je sedam dana. ¹⁷ I neka za neèistoga uzmu pepela od junice spaljene za grijeh, i neka naliju na nj vode žive u sud. ¹⁸ Potom neka uzme èist èovjek isopa i zamoèi u onu vodu, i pokropi njom šator i sve sude i ljude koji su u njemu bili; tako i onoga koji bi se dotakao kosti ili èovjeka posjeèena ili umrla ili groba. ¹⁹ Èisti neèistoga neka pokropi treæi i sedmi dan; i kad ga oèisti sedmi dan, neka opere haljine svoje i sebe neka opere vodom, i biæe èist uveèe. ²⁰ A ko bude neèist pa se ne oèisti, da se istrijebi ona duša iz zboru; jer je svetinju Gospodnju oskvrnio, a nije pokropljen vodom oèišæenja; neèist je. ²¹ I ovo neka im je zakon vjeèan: i koji pokropi vodom oèišæenja, neka opere haljine svoje; i ko se god dotakne vode oèišæenja, da je neèist do veèera. ²² I èega se god dotakne ko je neèist, da je neèisto; i ko se njega dotakne, da je neèist do veèera.

20 I sinovi Izrailjevi, sav zbor njihov, doðoše u pustinju Sinsku prvoga mjeseca, i stade narod u Kadisu; i ondje umrije Marija, i bi pogrebena ondje. ² A ondje nemaše zbor vode, te se skupiše na Mojsija i na Arona. ³ I svaðaše se narod s Mojsijem, i govorahu:

kamo da smo pomrli kad pomriješe braæa naša pred Gospodom! ⁴ Zašto dovedoste zbor Gospodnji u ovu pustinju da izginemo ovdje i mi i stoka naša? ⁵ I zašto nas izvedoste iz Misira da nas dovedete na ovo zlo mjesto, gdje ne rodi ni žito ni smokva ni grožđe ni šipak, a ni vode nema za piæe? ⁶ I dođe Mojsije i Aron ispred zbora na vrata šatora od sastanka, i padoše nièice; i pokaza im se slava Gospodnja. ⁷ I reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ⁸ Uzmi štap, i sazovite zbor ti i Aron brat tvoj, i progovorite stijeni pred njima, te æe dati vodu svoju; tako æeš im izvesti vodu iz stijene, i napojiæeš zbor i stoku njihov. ⁹ I Mojsije uze štap ispred Gospoda, kako mu zapovjedi Gospod. ¹⁰ I sazvaše Mojsije i Aron zbor pred stijenu, i on im reèe: slušajte odmetnici! hoæemo li vam iz ove stijene izvesti vodu? ¹¹ I diže Mojsije ruku svoju i udari u stijenu štapom svojim dva puta, i izide voda mnoga, te se napoji narod i stoka njihova. ¹² A Gospod reèe Mojsiju i Aronu: što mi ne vjerovaste i ne proslaviste me pred sinovima Izrailjevim, zato neæete odvesti zbora toga u zemlju koju sam im dao. ¹³ To je voda od svaðe, gdje se svaðaðe sinovi Izrailjevi s Gospodom, i on se proslavi meðu njima. ¹⁴ Iza toga posla Mojsije poslanike iz Kadisa k caru Edomskom da mu reku: ovako kaæe brat tvoj Izrailj: ti znaš sve nevolje koje nas snaðoše: ¹⁵ Kako naši oci siðoše u Misir, i bijasmo u Misiru dugo vremena, i kako Misirci zlo èiniše nama i ocima našim; ¹⁶ I vikasmo ka Gospodu, i Gospod èu glas naš, i posla anðela, koji nas izvede iz Misira; i evo smo u Kadisu, gradu na tvojoj meði. ¹⁷ Pusti nas da proðemo kroz tvoju zemlju; neæemo iæi preko polja ni preko vinograda, niti æemo piti vode iz kojega studenca; iæi æemo carskim putem, neæemo svrtati ni nadesno ni nalijevo dok ne prijeðemo meðu tvoju. ¹⁸ A Edom mu odgovori: ne idi preko moje zemlje, da ne izidem s maèem preda te. ¹⁹ A sinovi Izrailjevi rekoše mu: iæi æemo utrenikom, i ako se napijemo vode tvoje, mi ili stoka naša, platiæemo je; ništa više, samo da pješice proðemo. ²⁰ A on im odgovori: neæete proæi. I izide Edom pred njih s mnogo naroda i s velikom silom. ²¹ I kad ne htje Edom dopustiti Izrailju da prijeðe preko meðe njegove, Izrailj otide od njega. ²² I krenuvši se od Kadisa doðoše sinovi Izrailjevi, sav zbor njihov, ka gori Oru. ²³ I Gospod reèe Mojsiju i Aronu na gori Oru kod meðe Edomske govoreæi: ²⁴ Aron valja da se pribere k rodu svojem, jer neæe uæi u zemlju koju sam dao sinovima Izrailjevim, jer ne poslušaste zapovijesti moje na vodi od svaðe. ²⁵ Uzmi Arona i Eleazara sina njegova, i izvedi ih na goru Or. ²⁶ I svuci Aronu haljine njegove i obući ih Eleazaru sinu njegovu, pa æe se Aron pribрати i umrijeti ondje. ²⁷ I uèini Mojsije kako zapovjedi Gospod; i izidoše na goru Or pred svijem zborom. ²⁸ I svuèe Mojsije s Arona haljine njegove i obuèe ih Eleazaru sinu njegovu, i umrije ondje Aron navrh gore, a Mojsije i Eleazar sidoše s gore. ²⁹ A kad vidje sav zbor da umrije Aron, plaka sav dom Izrailjev za Aronom trideset dana.

21 A kad èu Hananej car Aradski, koji življaše na jugu, da ide Izrailj putem kojim idoše uhode, on se pobi s njima i zarobi ih nekoliko. ² Tada se Izrailj zavjetova Gospodu i reèe: ako daš ovaj narod meni u ruke, do temelja æu raskopati gradove njihove. ³ I usliši Gospod glas Izrailjev i dade mu Hananeje, a on zatr njih i gradove njihove, i prozva ono mjesto Orma. ⁴ Potom poðoše od gore Ora k Crvenom Moru obilazeæi zemlju Edomsku, i oslabi duh narodu od puta. ⁵ I vikaše narod na Boga i na Mojsija: zašto nas izvedoste iz Misira da izginemo u ovoj pustinji? Jer nema ni hljeba ni vode, a ovaj se nikaki hljeb veæ ogadio duši našoj. ⁶ A Gospod pusti na narod zmiije vatrene, koje ih ujedahu, te pomrije mnogo naroda u Izrailju. ⁷ Tada dođe narod k Mojsiju i rekoše: zgriješismo što vikasmo na Gospoda i na tebe; moli Boga neka ukloni zmiije od nas. I Mojsije se pomoli za narod. ⁸ I Gospod reèe Mojsiju: naèini zmiiju vatrenu, i metni je na motku, i koga ujede zmiija, neka pogleda u nju, pa æe ozdraviti. ⁹ I naèini Mojsije zmiiju od mjedi, i metnu je na motku, i koga god ujede zmiija on pogleda u zmiiju od mjedi, i ozdravi. ¹⁰ Potom poðoše sinovi Izrailjevi, i stadoše u oko u Ovotu. ¹¹ I iz Ovota otišavši stadoše u oko na brdima Avarimskim u pustinji koja je prema Moavskoj s istoka. ¹² Odande otišavši stadoše u oko u dolini Zaredu. ¹³ I odatle otišavši stadoše u oko na brodu na Arnonu, koji je u pustinji i izlazi od meðe Amorejske. Jer je Arnon meða Moavska izmeðu Moavaca i Amorejaca. ¹⁴ Zato se kaæe u knjizi o ratovima Gospodnjim: na Vajeva u Sufi i na potoke Arnonske. ¹⁵ Jer ti potoci, koji dopiru do mjesta Ara, teku pokraj meðe Moavske. ¹⁶ A otuda doðoše k Viru; to je studenac za koji bješe rekao Gospod Mojsiju: skupi narod, i daæu im vode. ¹⁷ Tada pjeva Izrailj pjesmu ovu: Diži se, studenèe; pripijevajte ga; ¹⁸ Studenèe, koji kopaše knezovi, koji iskopaše poglavari narodni s onijem koji postavi zakon, palicama svojim. A iz pustinje otidoše u Mantanail, ¹⁹ A iz Mantanaila u Nadil, a iz Nadila u Vamot, ²⁰ A iz Vamota u dolinu koja je u polju Moavskom kod gore Fazge i gleda u pustinju. ²¹ Tada posla Izrailj poslanike k Sionu caru Amorejskom govoreæi: ²² Pusti da proðemo kroz tvoju zemlju, neæemo svrtati ni u polje ni u vinograd, niti æemo piti vode iz studenaca; iæi æemo carskim putem dokle ne prijeðemo meðu tvoju. ²³ Ali ne dade Sion Izrailju da proðe kroz zemlju njegovu, nego sabra Sion sav narod svoj, i izaðe na Izrailja u pustinju, i dođe u Jasu, i pobi se s Izrailjem. ²⁴ Ali ga isijeèe Izrailj oštrim maèem, i osvoji zemlju njegovu od Arnona pa do Javoka do sinova Amonovijeh, jer tvrda bješe meða sinova Amonovijeh. ²⁵ I uze Izrailj sva ona mjesta i naseli se u svijem gradovima Amorejskim, u Esevonu i u svijem selima njegovijem. ²⁶ Jer Esevon bješe grad Siona cara Amorejskoga, koji bješe prvi zavojštio na cara Moavskoga i bješe mu uzeo svu zemlju njegovu do Arnona. ²⁷ Zato govore u prièi: hodite u Esevon, da se sagradi i podigne grad Sionov. ²⁸ Jer oganj izaðe iz

Esevona, plamen iz grada Sionova, i spali Ar Moavski i stanovnike na visini Arnonskoj. ²⁹ Teško tebi, Moave; propao si, narode Hamosov; dao je sinove svoje koji utekoše i kaeri svoje u ropstvo Sionu caru Amorejskom. ³⁰ Ali ih postrijeljasmu, propade Esevon do Devona, i potrsmo ih do Nofe, koja dopire do Medeve. ³¹ I tako živje Izrailj u zemlji Amorejskoj. ³² Potom posla Mojsije da uhode Jazir, i uzeše sela oko njega, i izagnaše Amorejce koji bijahu ondje. ³³ Potom obrativši se pođoše u Vasan; i izide Og car Vasanski pred njih, on i sav narod njegov na boj u Edrajin. ³⁴ A Gospod reèe Mojsiju: ne boj ga se; jer sam ga dao u tvoje ruke i sav narod njegov i zemlju njegovu; i uèini mu kako si uèinio Sionu caru Amorejskom koji življaše u Esevonu. ³⁵ I pobiše ga i sinove njegove i sav narod njegov, da ne osta nijedan, i osvojiše zemlju njegovu.

22 Odatle se podigoše sinovi Izrailjevi, i stadoše u oko u polju Moavskom s onu stranu Jordana prema Jerihonu. ² I vidje Valak sin Seforov sve što uèini Izrailj Amoreju, ³ I uplašì se Moav od naroda veoma; jer ga bješe mnogo, i prituži Moavu od sinova Izrailjevijeh. ⁴ Pa reèe Moav starješinama Madijanskim: sada æe ova mnoŹina pojesti sve što je oko nas kao vo travu u polju. A Valak sin Seforov bješe u ono vrijeme car Moavski. ⁵ I posla poslanike k Valamu sinu Veorovu u Faturu, koja je na rijeci u zemlji naroda njegovoga, govoreæi: evo narod izide iz Misira, evo prekrilio je zemlju, i stoji prema meni. ⁶ Nego hodi, prokuni mi ovaj narod, jer je jaèi od mene, eda bih mu odolio i pobio ga ili istjerao iz zemlje ove; jer znam, koga blagosloviš biæe blagosloven, a koga prokuneš biæe proklet. ⁷ I otidoše starješine Moavske i starješine Madijanske noseæi darove za vraæanje; i dođoše k Valamu, i kazaše mu rijeèi Valakove. ⁸ A on im reèe: ostanite ovdje ovu noæ, i odgovoriæu vam kako mi Gospod kaŹe. I ostaše knezovi Moavski kod Valama. ⁹ A Bog dođe k Valamu i reèe mu: kakvi su to ljudi kod tebe? ¹⁰ I reèe Valam Bogu: Valak sin Seforov, car Moavski, posla ih k meni govoreæi: ¹¹ Evo narod izide iz Misira i prekrili zemlju; nego hodi, prokuni mi ga, eda bih ga nadbio i otjerao ga. ¹² A Bog reèe Valamu: ne idi s njima, niti kuni toga naroda, jer je blagosloven. ¹³ I ujutru ustavši Valam reèe knezovima Valakovijem: vratite se u svoju zemlju, jer mi ne da Bog da idem s vama. ¹⁴ I ustavši knezovi Moavski dođoše k Valaku, i rekoše: ne htje Valam poæi s nama. ¹⁵ Tada opet posla Valak više knezova i veæe od prvijeh. ¹⁶ I oni došavši k Valamu rekoše mu: ovako veli Valak sin Seforov: nemoj se zatezati, molim te, nego dođi k meni. ¹⁷ Jer æu te dobro darivati, i što mi god reèeš èiniæu; zato dođi, molim te, prokuni mi ovaj narod. ¹⁸ A Valam odgovori i reèe slugama Valakovijem: da mi da Valak kuæu svoju punu srebra i zlata, ne bih mogao prestupiti rijeèi Gospoda Boga svojega da uèinim što malo ili veliko. ¹⁹ Ali opet ostanite ovdje i vi ovu noæ, da vidim što æe mi sada kazati Gospod. ²⁰ I dođe Bog noæu k Valamu i reèe mu: kad su došli ti ljudi da te zovu, ustani, idi s njima, ali što ti kaŹem ono da èiniš. ²¹ I ujutru ustavši

Valam osamari magaricu svoju, i pođe s knezovima Moavskim. ²² Ali se razgnjevi Bog što on pođe; i stade anđeo Gospodnji na put da mu ne da; a on sjeðaše na magarici svojoj i imaše sa sobom dva momka svoja. ²³ A kad magarica vidje anđela Gospodnjega gdje stoji na putu s golijem maèem u ruci, svrnu magarica s puta i pođe preko polja. A Valam je stade biti da je vrati na put. ²⁴ A anđeo Gospodnji stade na stazu meðu vinogradima, a bijaše zid i odovud i odonud. ²⁵ I magarica videæi anđela Gospodnjega pribi se uz drugi zid, i pritište nogu Valamovu o zid; a on je stade opet biti. ²⁶ Potom anđeo Gospodnji otide dalje, i stade u tjesnacu, gdje ne bješe mjesta da se svrne ni nadesno ni nalijevo. ²⁷ I magarica videæi anđela Gospodnjega pade pod Valamom, a Valam se vrlo razljuti, i stade biti magaricu svojim štapom. ²⁸ Tada Gospod otvori usta magarici, te ona reèe Valamu: šta sam ti uèinila, te me biješ veæ treæi put? ²⁹ A Valam reèe magarici: što mi prkosiš? da imam maè u ruci, sad bih te ubio. ³⁰ A magarica reèe Valamu: nijesam li tvoja magarica? jašeš me otkako sam postala tvoja do danas; jesam li ti kad tako uèinila? A on reèe: nijesi. ³¹ Tada Gospod otvori oèi Valamu, koji ugleda anđela Gospodnjega gdje stoji na putu s golijem maèem u ruci. I on savi glavu i pokloni se licem svojim. ³² I reèe mu anđeo Gospodnji: zašto si bio magaricu svoju veæ tri puta? evo ja izidoh da ti ne dam, jer tvoj put nije meni po volji. ³³ Kad me ugleda magarica, ona se ukloni ispred mene veæ tri puta; a da se nije uklonila ispred mene, tebe bih veæ ubio a nju bih ostavio u Źivotu. ³⁴ A Valam reèe anđelu Gospodnjemu: zgriješio sam, jer nijesam znao da ti stojiš preda mnom na putu; ako tebi nije po volji, ja æu se vratiti. ³⁵ A anđeo Gospodnji reèe Valamu: idi s tjem ljudima, ali samo ono govori što ti ja kaŹem. Tada Valam otide s knezovima Valakovim. ³⁶ A kad èu Valak da ide Valam, izide mu na susret u grad Moavski na meði Arnonskoj nakraj međe. ³⁷ I reèe Valak Valamu: nijesam li slao k tebi i zvao te? zašto mi ne dođe? eda li te ne mogu darivati? ³⁸ A Valam reèe Valaku: evo sam došao k tebi; ali hoæu li moæi što govoriti? Što mi Bog metne u usta, ono æu govoriti. ³⁹ I otide Valam s Valakom, i dođoše u grad Uzot. ⁴⁰ I nakla Valak volova i ovaca, i posla Valamu i knezovima, koji bijahu s njim. ⁴¹ A ujutru uze Valak Valama i odvede ga na visinu Valovu, i odande mu pokaza jedan kraj naroda.

23 I reèe Valam Valaku: naèini mi ovdje sedam oltara, i pripravi mi ovdje sedam telaca i sedam ovnova. ² I uèini Valak kako mu reèe Valam; i prinese Valak s Valamom na svakom oltaru po jedno tele i ovna. ³ Pa reèe Valam Valaku: stoj kod svoje Źrtve paljenice; a ja idem eda bih se sreo s Gospodom, pa što mi javi kazaæu ti. I on otide sam. ⁴ I srete Bog Valama, a on mu reèe: sedam oltara spremih, i prinesoh po tele i ovna na svakom oltaru. ⁵ A Gospod metnu rijeèi u usta Valamu, i reèe: vrati se k Valaku i tako mu reci. ⁶ I vrati se k njemu, a on stajaše kod Źrtve svoje paljenice i svi knezovi Moavski. ⁷ A on otvori

prièu svoju, i reèe: iz Arama dovede me Valak car Moavski s planine istoène, govoreæi: hodi, prokuni mi Jakova, hodi, naruži Izrailja. ⁸ Kako bih kleo onoga koga ne kune Bog? ili kako bih ružio onoga koga Gospod ne ruži? ⁹ Jer svrh stijena vidim ga, i s humova gledam ga. Gle, ovaj æe narod nastavati sam, i s drugim narodima neæe se pomiješati. ¹⁰ Ko æe izbrojiti prah Jakovljevi i broj od èetvrti Izrailja? Da bih ja umro smræu pravednièkom, i kraj moj da bi bio kao njihov! ¹¹ Tada reèe Valak Valamu: šta to radiš od mene? Ja te dozvah da prokuneš neprijatelje moje, a gle, ti blagosiljaš jednako. ¹² A on odgovori i reèe: zar neæu paziti i govoriti ono što mi je Gospod metnuo u usta? ¹³ Tada mu reèe Valak: hodi sa mnom na drugo mjesto, odakle æeš ga vidjeti; samo mu kraj vidiš, a svega ga ne vidiš; prokuni mi ga odande. ¹⁴ I dovede ga u polje Zofim, navrh Fazge, i naèini sedam oltara, i prinese na svakom oltaru po jedno tele i ovna. ¹⁵ Tada Valam reèe Valaku: stoji tu kod žrtve svoje paljenice, a ja idem onamo na susret Gospodu. ¹⁶ I srete Gospod Valama, i metnu mu rijeè u usta, i reèe: vrati se k Valaku, i tako govori. ¹⁷ I dođe k njemu, a on stajaše kod žrtve svoje paljenice i s njim knezovi Moavski; i reèe Valak: šta veli Gospod? ¹⁸ A on otvori prièu svoju, i reèe: ustani Valaèe, i poslušaj, èuj me sine Seforov! ¹⁹ Bog nije èovjek da laže, ni sin èovjeèji da se pokaje. Što kaže neæe li uèiniti, i što reèe neæe li izvršiti? ²⁰ Gle, primih da blagoslovim; jer je on blagoslovio, a ja neæu poreæi. ²¹ Ne gleda na bezakonje u Jakovu ni na nevaljalstvo u Izrailju; Gospod je njegov s njim, i graja u njemu kao car kad nadvlada. ²² Bog ga je izveo iz Misira, on mu je kao snaga jednorogova. ²³ Jer nema èini na Jakova ni vraèanja na Izrailja; u ovo doba govoriæe se o Jakovu i o Izrailju, što je uèinio Bog. ²⁴ Evo, narod æe ustati kao silan lav, i kao laviaè skoèiaæe; neæe leæi dokle ne pojede lova i popije krvi pobijenijeh. ²⁵ Tada reèe Valak Valamu: nemoj ga ni kleti ni blagosiljati. ²⁶ A Valam odgovori Valaku: nijesam li ti kazao da æu èiniti što mi god Gospod kaže? ²⁷ A Valak reèe Valamu: hodi, odvešæu te na drugo mjesto; da ako Bogu bude volja da mi ga odande prokuneš. ²⁸ I odvede Valak Valama navrh Fegora, koji gleda u pustinju. ²⁹ I reèe Valam Valaku: naèini mi ovdje sedam oltara, i pripravi mi ovdje sedam telaca i sedam ovnova. ³⁰ I uèini Valak kako reèe Valam i prinese žrtvu po tele i ovna na svakom oltaru.

24 I vidjevši Valam da je Božja volja da blagosilja Izrailja, ne htje više ni iaèi kao prije po vraèanje, nego se okrete licem k pustinji, ² I podigavši oèi svoje ugleda Izrailja gdje stoji po plemenima svojim; i duh Božji dođe na nj. ³ I otvori prièu svoju, i reèe: kaže Valam sin Veorov; kaže èovjek kojemu su otvorene oèi; ⁴ Kaže onaj koji èuje rijeèi Božje, koji vidi utvaru Svemoguæega, koji kad padne otvorene su mu oèi: ⁵ Kako su lijepi šatori tvoji, Jakove, i kolibe tvoje, Izrailju! ⁶ Pružili su se kao potoci, kao vrtovi kraj rijeke, kao mirisava drveta koja je posadio Gospod, kao kedri

na vodi. ⁷ Poteæi æe voda iz vijedra njegovog, i sjeme æe njegovo biti meðu velikim vodama, i car æe se njegov podignuti svrh Agaga, i carstvo æe se njegovo uzvisiti. ⁸ Bog ga je izveo iz Misira, i on mu je kao snaga jednorogova; poješæe narode koji su mu neprijatelji, i kosti æe njihove potrti, i strijelama svojim postrijeljati ih. ⁹ Spustio se, leži kao laviaè i kao ljuti lav; ko æe ga probuditi? Ko tebe blagosilja, biæe blagosloven; a ko tebe kune, biæe proklet. ¹⁰ Tada se razgnjevi Valak na Valama, i pljesnu se rukama, i reèe Valak Valamu: dozvah te da prokuneš neprijatelje moje, a ti si blagoslovio eto veæ tri puta. ¹¹ Odlazi u svoje mjesto; rekoh da æu te darivati, a eto Gospod ne da ti dara. ¹² A Valam reèe Valaku: nijesam li i poslanicima tvojim koje si poslao k meni rekao govoreæi: ¹³ Da mi da Valak kuæu svoju punu srebra i zlata, ne bih mogao prestupiti rijeèi Gospodnje da uèinim što dobro ili zlo od sebe; što kaže Gospod ono æu kazati. ¹⁴ Ja sada evo idem k narodu svojem, ali da ti kažem šta æe taj narod uèiniti narodu tvojemu najposlije. ¹⁵ Potom otvori prièu svoju, i reèe: kaže Valam sin Veorov, kaže èovjek kome su otvorene oèi, ¹⁶ Kaže koji èuje rijeèi Božje, i koji zna znanje o višnjem, i koji vidi utvaru svemoguæega i kad padne otvorene su mu oèi: ¹⁷ Vidim ga, ali ne sad; gledam ga, ali ne izbliza; izaæi æe zvijezda iz Jakova i ustaæe palica iz Izrailja, koja æe razbiti knezove Moavske i razoriti sve sinove Sitove. ¹⁸ I Edoma æe osvojiti i Sira æe osvojiti neprijatelji njegovi; jer æe Izrailj raditi junaèki. ¹⁹ I vladaæe koji je od Jakova, i zatraæe ostatak od grada. ²⁰ A ugledav Amalika, otvori prièu svoju, i reèe: Amalik je poèetak narodima, ali æe najposlije propasti. ²¹ A ugledav Keneja, otvori prièu svoju, i reèe: tvrd ti je stan, i na stijeni si savio gnijezdo svoje; ²² Ali æe biti izagnan Kenej; Asur æe ga zarobiti. ²³ I opet otvori prièu svoju, i reèe: jaoh! ko æe biti živ kad to uèini Bog! ²⁴ I laèe iz zemlje Kitimske doploviaèe i dosadiaæe Asircima i dosadiaæe Jevrejima; ali æe i sami propasti. ²⁵ Potom ustavši Valam otide, i vrati se u svoje mjesto; i Valak otide svojim putem.

25 I živiljaše Izrailj u Sitimu, i narod stade èiniti preljubu sa kæerima Moavskim. ² One pozivahu narod na žrtve svojih bogova, i narod jeðaše, i klanjaše se bogovima njihovijem. ³ I Izrailj prionu uz Velfegora; i razgnjevi se Gospod na Izrailja. ⁴ I reèe Gospod Mojsiju: uzmi sve knezove narodne, i objesi ih Gospodu prema suncu, da se odvrti gnjev Gospodnji od Izrailja. ⁵ I reèe Mojsije sudijama Izrailjevijem: pobijte svaki svoje koji su prionuli uz Velfegora. ⁶ I gle, jedan između sinova Izrailjevijeh dođe i dovede k braæi svojoj jednu Madijanku na oèi Mojsiju i na oèi svemu zboru sinova Izrailjevijeh; a oni zaplakaše na vratima šatora od sastanka. ⁷ A kad to vidje Fines sin Eleazara sina Arona sveštenika, usta isred zbora i uze koplje u ruku; ⁸ I uèe za èovjekom Izrailjcem u šator, i probode ih oboje, èovjeka Izrailjca i onu ženu, kroz trbuh, i presta pogibija meðu sinovima Izrailjevijem. ⁹ I izgibe ih od te pogibije dvadeset i èetiri tisuæe. ¹⁰ Tada

reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ¹¹ Fines sin Eleazara sina Arona sveštenika odvrati gnjev moj od sinova Izrailjevijeh otvorivši revnost za me meðu njima, da ne bih istrijebio sinove Izrailjeve u revnosti svojoj. ¹² Zato mu kaži: evo dajem mu svoj zavjet mirni. ¹³ I imaæe on i sjeme njegovo nakon njega zavjet sveštenstva vjeènoga, jer revnova za Boga svojega i oèisti sinove Izrailjeve. ¹⁴ A èovjeku Izrailjcu ubijenome, koji bi ubijen s Madijankom, bješe ime Zamrije sin Salmonov, knez od doma oca svojega od plemena Simeunova. ¹⁵ A ubijenoj ženi Madijanci bješe ime Hazvija kæi Sura kneza narodnoga u domu oca svojega meðu Madijancima. ¹⁶ I reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ¹⁷ Zavojštite na Madijance, i bijte ih; ¹⁸ Jer oni zavojštiše na vas prijevarama svojim, i prevariše vas Velfegorom i Hazvijom kæerju kneza Madijanskoga, sestrom svojom, koja bi ubijena u dan pogibije koja dođe s Fegora.

26 A poslije te pogibije reèe Gospod Mojsiju i Eleazaru sinu Aronovu svešteniku govoreæi: ² Izbrojte sav zbor sinova Izrailjevijeh od dvadeset godina i više po domovima otaca njihovijeh, sve koji mogu iæi na vojsku u Izrailju. ³ I reèe im Mojsije i Eleazar sveštenik u polju Moavskom na Jordanu prema Jerihonu govoreæi: ⁴ Da se izbroje od dvadeset godina i više, kako zapovjedi Gospod Mojsiju i sinovima Izrailjevijem, koji izaðoše iz zemlje Misirske. ⁵ Ruvim bješe prvenac Izrailjev; a sinovi Ruvimovi: od Enoha porodica Enohova; od Faluja porodica Falujeva; ⁶ Od Asrona porodica Asronova, od Harmije porodica Harmijina. ⁷ To su porodice Ruvimove; a izbrojenijeh bješe meðu njima èetrdeset i tri tisuæe i sedam stotina i trideset. ⁸ Sin Falujev bješe Elijav. ⁹ A sinovi Elijavovi: Namuilo i Datan i Aviron. Ovaj Datan i ovaj Aviron, koji bijahu od onijeh što se sazivahu na zbor, ustaše na Mojsija i Arona u buni Korejevoj, kad bješe buna na Gospoda; ¹⁰ I zemlja otvorivši usta svoja proždrije njih i Koreja, i izgibe ta gomila, i spali ih oganj dvjesta i pedeset ljudi, koji postaše ugled. ¹¹ A sinovi Korejevi ne pogiboše. ¹² Sinovi Simeunovi po porodicama svojim: od Namuila porodica Namuilova; od Jamina porodica Jaminova; od Jahina porodica Jahinova; ¹³ Od Zare porodica Zarina, od Saula porodica Saulova. ¹⁴ To su porodice Simeunove; od njih bješe dvadeset i dvije tisuæe i dvije stotine. ¹⁵ A sinovi Gadovi po porodicama svojim: od Sifona porodica Sifonova; od Agija porodica Agijeva; od Sunija porodica Sunijeva; ¹⁶ Od Azena porodica Azenova; od Irija porodica Irijeva; ¹⁷ Od Aroda porodica Arodova; od Arilija porodica Arilijeva. ¹⁸ To su porodice sinova Gadovijeh, a meðu njima bješe izbrojenijeh èetrdeset tisuæa i pet stotina. ¹⁹ Sinovi Judini: Ir i Avnan; ali umriješe Ir i Avnan u zemlji Hananskoj. ²⁰ Bijahu pak sinovi Judini po porodicama svojim: od Siloma porodica Silomova; od Faresa porodica Faresova; od Zare porodica Zarina. ²¹ A sinovi Faresovi bjehu: od Asrona porodica Asronova; od Jamuila porodica Jamuilova. ²² To su porodice Judine, a meðu njima

bješe izbrojenijeh sedamdeset i šest tisuæa i pet stotina. ²³ A sinovi Isaharovi po porodicama svojim: od Tole porodica Tolina; od Fuve porodica Fuvina; ²⁴ Od Jasuva porodica Jasuvova; od Amrama porodica Amramova. ²⁵ To su porodice Isaharove; a meðu njima bješe izbrojenijeh šezdeset i èetiri tisuæe i tri stotine. ²⁶ Sinovi Zavulonovi po porodicama svojim: od Sareda porodica Saredova; od Alona porodica Alonova; od Alila porodica Alilova. ²⁷ To su porodice Zavulonove, a meðu njima bješe izbrojenijeh šezdeset tisuæa i pet stotina. ²⁸ Sinovi Josifovi po porodicama svojim: Manasija i Jefrem; ²⁹ Sinovi Manasijini: od Mahira porodica Mahirova; a Mahir rodi Galada, od kojega je porodica Galadova. ³⁰ Ovo su sinovi Galadovi: od Ahijezero porodica Ahijezerova; od Heleka porodica Helekova; ³¹ Od Esrila porodica Esrilova; od Sihema porodica Sihemova; ³² Od Simaera porodica Simaerova; od Ofera porodica Oferova; ³³ A Salpad sin Oferov nemaše sinova nego kæeri, kojima su imena Mala i Nuja i Egla i Melha i Tersa. ³⁴ To su porodice Manasijine, a od njih bješe izbrojenijeh pedeset i dvije tisuæe i sedam stotina. ³⁵ Sinovi pak Jefremovi po porodicama svojim: od Sotala porodica Sotalova; od Vehera porodica Veherova; od Tahana porodica Tahanova. ³⁶ A ovo su sinovi Sotalovi: od Erana porodica Eranova. ³⁷ To su porodice sinova Jefremovijeh; a meðu njima bješe izbrojenijeh trideset i dvije tisuæe i pet stotina. To su sinovi Josifovi po porodicama svojim. ³⁸ A sinovi Venijaminovi po porodicama svojim: od Vele porodica Velina; od Asvila porodica Asvilova; od Ahirama porodica Ahiramova; ³⁹ Od Sufama porodica Sufamova; od Ufama porodica Ufamova. ⁴⁰ A Velini sinovi bjehu: Ader i Naman; od Adera porodica Aderova; od Namana porodica Namanova. ⁴¹ To su sinovi Venijaminovi po porodicama svojim, a meðu njima bješe izbrojenijeh èetrdeset i pet tisuæa i šest stotina. ⁴² A ovo su sinovi Danovi po porodicama svojim: od Sameja porodica Samejeva; to je rod Danov po porodicama svojim. ⁴³ U svijem porodicama Samejevijem bješe izbrojenijeh šezdeset i èetiri tisuæe i èetiri stotine. ⁴⁴ Sinovi Asirovi po porodicama svojim: od Jamina porodica Jaminova; od Jesuja porodica Jesujeva; od Verija porodica Verijina. ⁴⁵ Sinovi Verijini: od Hovera porodica Hoverova; od Melhila porodica Melhilova. ⁴⁶ A kæeri Asirovoj bješe ime Sara. ⁴⁷ To su porodice sinova Asirovijeh; a meðu njima bješe izbrojenijeh pedeset i tri tisuæe i èetiri stotine. ⁴⁸ Sinovi Neftalimovi po porodicama svojim: od Asila porodica Asilova; od Gunija porodica Gunijeva; ⁴⁹ Od Jesera porodica Jeserova; od Selima porodica Selimova. ⁵⁰ To je rod Neftalimov po porodicama svojim, a meðu njima bješe izbrojenih èetrdeset i pet tisuæa i èetiri stotine. ⁵¹ To su izbrojeni meðu sinovima Izrailjevijem, šest stotina i jedna tisuæa i sedam stotina i trideset. ⁵² A Gospod reèe Mojsiju govoreæi: ⁵³ Tijem neka se podijeli zemlja u našljedstvo prema broju imena; ⁵⁴ Kojih ima više, podaj im veæe našljedstvo, a kojih ima manje, njima manje; svi prema

broju izbrojenijeh svojih neka imaju našljedstvo. ⁵⁵ Ali ždrijebom neka se podijeli zemlja: po imenima plemena otaca svojih neka dobiju našljedstvo. ⁵⁶ Ždrijebom neka se podijeli svakome plemenu, bilo veliko ili malo. ⁵⁷ A ovo su izbrojeni između Levita po porodicama svojim: od Girsona porodica Girsonova; od Kata porodica Katova; od Merarija porodica Merarijeva. ⁵⁸ Ovo su porodice Levijeve: porodica Lovenijeva, porodica Hevronova, porodica Malijeva, porodica Musijeva, porodica Korejeva. A Kat je rodio Amrama. ⁵⁹ A ime je ženi Amramovoj Johaveta, kæi Levijeva, koja mu se rodila u Misiru; a ona rodi Amramu Arona i Mojsija, i Mariju sestru njihovu. ⁶⁰ A Aronu se rodi Nadav i Avijud i Eleazar i Itamar. ⁶¹ Ali Nadav i Avijud pogiboše kad prinesoše tuđ oganj pred Gospodom. ⁶² I bješe ih izbrojenijeh dvadeset i tri tisuæe, svega muškinja od jednoga mjeseca i više; i ne biše brojni među sinove Izrailjeve, jer im nije dano našljedstvo među sinovima Izrailjevijem. ⁶³ To su izbrojeni, kad Mojsije i Eleazar sveštenik izbrojiše sinove Izrailjeve u polju Moavskom na Jordanu prema Jerihonu. ⁶⁴ A među njima ne bješe nijedan od onijeh koje izbrojiše Mojsije i Aron sveštenik kad brojiše sinove Izrailjeve u pustinji Sinajskoj. ⁶⁵ Jer Gospod bješe rekao za njih: pomrijeæe u pustinji. I ne osta ih ni jedan osim Haleva sina Jefonijina i Isusa sina Navina.

27 Tada dođoše kæeri Salpada sina Ofera sina Galada sina Mahira sina Manasijina, od plemena Manasije sina Josifova, a imena im bjehu Mala, Nuja, Eglu, Melha i Tersa. ² I stadoše pred Mojsija i pred Eleazara sveštenika i pred knezove i sav zbor na vratima šatora od sastanka, i rekoše: ³ Otac naš umrije u pustinji, ali ne bješe u društvu s onima koji se pobuniše na Gospoda u buni Korejevoj, nego umrije od grijeha svojega, a ne ostavi sinova. ⁴ Zašto da se istrijebi ime oca našega iz porodice njegove zato što nije imao sina? Daj nam našljedstvo među braæom oca našega. ⁵ I iznese Mojsije stvar njihovu pred Gospoda. ⁶ A Gospod reèe Mojsiju govoreæi: ⁷ Pravo govore kæeri Salpadove; podaj im pravo da imaju našljedstvo među braæom oca svojega, i prenesi našljedstvo oca njihova na njih. ⁸ A sinovima Izrailjevijem kaži i reci: kad ko umre a nema sina, onda prenesite našljedstvo njegovo na kæer njegovu; ⁹ Ako li ni kæeri nema, onda podajte našljedstvo njegovo braæi njegovoj; ¹⁰ Ako li ni braæe nema, onda podajte našljedstvo njegovo braæi oca njegovog; ¹¹ Ako li nema ni braæe oèine, onda podajte našljedstvo njegovo onomu ko mu je najbliži u rodu njegovu, i neka je njegovo. I to neka bude sinovima Izrailjevijem zakon za suđenje, kako zapovjedi Gospod Mojsiju. ¹² Još reèe Gospod Mojsiju: izidi na goru ovu Avarimsku, i vidi zemlju koju sam dao sinovima Izrailjevijem. ¹³ I kad je vidiš, pribraæeš se k rodu svojemu i ti, kao što se pribrao Aron brat tvoj. ¹⁴ Jer ne poslušaste rijeði moje u pustinji Sinu u svaði narodnoj, kad je trebalo da me proslavite na vodi pred oèima njihovijem. To je voda

od svađe u Kadisu u pustinji Sinu. ¹⁵ I reèe Mojsije Gospodu govoreæi: ¹⁶ Gospode Bože duhovima i svakom tijelu, postavi èovjeka nad ovijem zborom, ¹⁷ Koji æe izlaziti pred njima i koji æe dolaziti pred njima, koji æe ih izvoditi i opet dovoditi, da ne bi bio zbor Gospodnji kao ovce koje nemaju pastira. ¹⁸ A Gospod reèe Mojsiju: uzmi k sebi Isusa sina Navina, èovjeka u kom je duh moj, i metni ruku svoju na nj, ¹⁹ I izvedi ga pred Eleazara sveštenika i pred sav zbor, i podaj mu zapovijesti pred njima. ²⁰ I podaj mu od slave svoje, da ga sluša sav zbor sinova Izrailjevijeh. ²¹ I neka staje pred Eleazara sveštenika da ga pita za sud Urim pred Gospodom; po zapovijesti njegovoj neka polaze i po zapovijesti njegovoj neka dolaze on i svi sinovi Izrailjevi s njim i sav zbor. ²² I uèini Mojsije kako mu zapovjedi Gospod; i uzev Isusa postavio ga pred Eleazara sveštenika i pred sav zbor. ²³ I metnu ruke svoje na nj, i dade mu zapovijesti, kako bješe zapovjedio Gospod preko Mojsija.

28 Još reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ² Zapovjedi sinovima Izrailjevijem, i reci im: prinose moje, hljeb moj, žrtve što mi se sažižu za ugodni miris, pazite da mi prinosite na vrijeme. ³ Rec i dakle: ovo je žrtva ognjena što æete prinositi Gospodu: dva jagnjeta od godine zdrava, svaki dan na žrtvu paljenicu bez prestanka: ⁴ Jedno jagnje prinesi ujutru, a drugo jagnje prinesi uveèe, ⁵ I desetinu efe bijeloga brašna za dar smiješana s èetvrtinom ina èistoga ulja. ⁶ To je žrtva paljenica svagdašnja, koja bi prinesena na gori Sinajskoj za miris ugodni, žrtva ognjena Gospodu. ⁷ I naljev njezin da bude èetvrt ina na svako jagnje; u svetinji prinosi naljev dobra piæa Gospodu. ⁸ A drugo jagnje prinesi uveèe; dar kao ujutru i naljev njegov prinesi za žrtvu ognjenu, za ugodni miris Gospodu. ⁹ A u subotu dva jagnjeta od godine zdrava, i dvije desetine bijeloga brašna smiješana s uljem za dar s naljevom njegovijem. ¹⁰ To je subotna žrtva paljenica svake subote, osim svagdašnje žrtve paljenice i naljeva njezina. ¹¹ I u poèetak mjeseca svojih prinosite Gospodu žrtvu paljenicu, po dva teleta i jednoga ovna i sedam jaganjaca od godine zdravijeh; ¹² I tri desetine bijeloga brašna pomiješana s uljem za dar na svako tele, i dvije desetine bijeloga brašna pomiješana s uljem za dar na ovna; ¹³ I po jednu desetinu bijeloga brašna pomiješana s uljem za dar na svako jagnje; to je žrtva paljenica na ugodni miris, žrtva ognjena Gospodu. ¹⁴ A naljev njihov da bude vina po ina na tele, treæina ina na ovna, i èetvrt ina na jagnje. To je žrtva paljenica u poèetak mjeseca, svakoga mjeseca u godini. ¹⁵ I jarca jednoga za grijeh, osim svagdašnje žrtve paljenice, prinosite Gospodu s naljevom njegovijem. ¹⁶ A prvoga mjeseca èetnaesti dan da je pasha Gospodu; ¹⁷ A petnaesti dan toga mjeseca praznik: sedam dana jedite prijesne hljebove. ¹⁸ Prvi dan neka je sabor sveti; nikakoga posla ropskoga ne radite. ¹⁹ Nego prinosite Gospodu žrtvu paljenicu, dva teleta i jednoga ovna i sedam jaganjaca od godine, sve da vam je zdravo; ²⁰ A dar uz njih bijeloga brašna

pomiješana s uljem tri desetine uza svako tele i dvije desetine uz ovna prinesite. ²¹ Po jednu desetinu prinesite uza svako jagnje od onijeh sedam jaganjaca; ²² I jednoga jarca za grijeh, radi oèišæenja vašega. ²³ To prinesite osim jutrenje žrtve paljenice, koja je žrtva svagdašnja. ²⁴ Tako prinosite svaki dan za onijeh sedam dana, da bude jelo, žrtva ognjena na ugodni miris Gospodu, osim svagdašnje žrtve paljenice i njezina naljeva prinosite. ²⁵ I sedmi dan da imate sveti sabor; posla ropskoga nijednoga ne radite. ²⁶ I na dan prvina, kad prinosite nov dar Gospodu poslije svojih nedjelja, da imate sabor sveti, nijednoga posla ropskoga ne radite; ²⁷ Nego prinesite žrtvu paljenicu za ugodni miris Gospodu, dva teleta, jednoga ovna, sedam jaganjaca od godine; ²⁸ I dar uz njih: bijeloga brašna pomiješana s uljem po tri desetine uz tele, dvije desetine uz ovna, ²⁹ Po jednu desetinu uza svako jagnje od onijeh sedam jaganjaca; ³⁰ Jednoga jarca, radi oèišæenja vašega. ³¹ Prinesite to, osim svagdašnje žrtve paljenice i dara njezina; a sve neka vam je zdravo s naljevom svojim.

29 A sedmoga mjeseca prvi dan da imate sveti sabor; posla ropskoga nijednoga ne radite; to da vam je trubni dan. ² I prinesite žrtvu paljenicu za miris ugodni Gospodu, jedno tele, jednoga ovna, sedam jaganjaca od godine zdravijeh; ³ A dar uz njih bijeloga brašna smiješana s uljem tri desetine uz tele i dvije desetine uz ovna, ⁴ I po jednu desetinu uza svako jagnje od sedam jaganjaca; ⁵ I jednoga jarca za grijeh, radi oèišæenja vašega; ⁶ Osim žrtve paljenice u poèetku mjeseca i dara njezina, i osim svagdašnje žrtve paljenice i dara njezina i naljeva njihovijeh po uredbi njihovoj, za miris ugodni, za žrtvu ognjenu Gospodu. ⁷ I deseti dan toga mjeseca sedmoga da imate sveti sabor; i muèite duše svoje; ne radite nikakoga posla; ⁸ Nego prinesite Gospodu za miris ugodni žrtvu paljenicu, jedno tele, jednoga ovna, sedam jaganjaca od godine, a neka vam je zdravo; ⁹ I dar uz njih bijeloga brašna pomiješana s uljem tri desetine uz tele, dvije desetine uz ovna, ¹⁰ Po jednu desetinu uza svako jagnje od onijeh sedam jaganjaca; ¹¹ Jarca jednoga za grijeh, osim žrtve za grijeh radi oèišæenja, i osim svagdašnje žrtve paljenice i dara njezina i naljeva njihovijeh. ¹² I petnaesti dan toga mjeseca sedmoga da imate sveti sabor; nijednoga posla ropskoga ne radite; nego praznujte praznik Gospodu sedam dana. ¹³ I prinesite žrtvu paljenicu, ognjenu žrtvu za ugodni miris Gospodu, trinaest telaca, dva ovna, èetрнаest jaganjaca od godine, a neka su zdravi; ¹⁴ I dar uz njih brašna bijeloga smiješana s uljem po tri desetine uza svako tele od trinaest telaca, po dvije desetine uza svakoga ovna od ona dva ovna, ¹⁵ I po jednu desetinu uza svako jagnje od onijeh èetрнаest jaganjaca; ¹⁶ I jednoga jarca za grijeh, osim svagdašnje žrtve paljenice i dara njezina i naljeva njezina. ¹⁷ A drugi dan dvanaest telaca, dva ovna, èetрнаest jaganjaca od godine zdravijeh, ¹⁸ I dar njihov i naljev njihov, uz teoce, uz ovnove i uz jaganjce,

po broju njihovu, kako je uređeno; ¹⁹ I jarca jednoga za grijeh, osim svagdašnje žrtve paljenice i dara njezina i naljeva njezina. ²⁰ A treæi dan jedanaest telaca, dva ovna i èetрнаest jaganjaca od godine zdravijeh; ²¹ I darove njihove i naljeve njihove, uz teoce, uz ovnove i uz jaganjce, po broju njihovu, kako je uređeno; ²² I jednoga jarca za grijeh, osim svagdašnje žrtve paljenice i dara njezina i naljeva njezina. ²³ A èetvrti dan deset telaca, dva ovna, èetрнаest jaganjaca od godine zdravijeh; ²⁴ I dar njihov i naljeve njihove, uz teoce, uz ovnove i uz jaganjce, po broju njihovu, kako je uređeno; ²⁵ I jednoga jarca za grijeh, osim svagdašnje žrtve paljenice i dara njezina i naljeva njezina. ²⁶ A peti dan devet telaca, dva ovna, èetрнаest jaganjaca od godine zdravijeh; ²⁷ I dar njihov i naljeve njihove, uz teoce, uz ovnove i uz jaganjce, po broju njihovu, kako je uređeno; ²⁸ I jednoga jarca za grijeh, osim svagdašnje žrtve paljenice i dara njezina i naljeva njezina. ²⁹ A šesti dan osam telaca, dva ovna, èetрнаest jaganjaca od godine zdravijeh, ³⁰ I dar njihov i naljeve njihove, uz teoce, uz ovnove i uz jaganjce, po broju njihovu, kako je uređeno; ³¹ I jednoga jarca za grijeh, osim svagdašnje žrtve paljenice i dara njezina i naljeva njezina. ³² A sedmi dan sedam telaca, dva ovna, èetрнаest jaganjaca od godine zdravijeh, ³³ I dar njihov i naljeve njihove, uz teoce, uz ovnove i uz jaganjce, po broju njihovu, kako je uređeno; ³⁴ I jarca za grijeh, osim svagdašnje žrtve paljenice i dara njezina i naljeva njezina. ³⁵ A osmi dan da vam je praznik; nijednoga posla ropskoga ne radite. ³⁶ Nego prinesite žrtvu paljenicu, žrtvu ognjenu za ugodni miris Gospodu, jedno tele, jednoga ovna, sedam jaganjaca od godine zdravijeh, ³⁷ I dar njihov i naljeve njihove, uz tele, uz ovna i uz jaganjce, po broju njihovu, kako je uređeno; ³⁸ I jednoga jarca za grijeh, osim svagdašnje žrtve paljenice i dara njezina i naljeva njezina. ³⁹ To prinosite Gospodu na praznike svoje, osim onoga što biste po zavjetu ili od svoje volje prinijeli za žrtve paljenice ili darove ili naljeve ili žrtve zahvalne.

30 I kaza Mojsije sinovima Izrailjevijem sve što zapovjedi Gospod. ² I reèe Mojsije knezovima od plemena sinova Izrailjevijeh govoreæi: ovo je zapovjedio Gospod. ³ Kad koji èovjek uèini zavjet Gospodu, ili se zakune vezavši se dušom svojom, neka ne pogazi rijeèi svoje, nego neka uèini sve što izađe iz usta njegovijeh. ⁴ A kad žena uèini zavjet Gospodu ili se veže u mladosti svojoj, dokle je u kuæi oca svojega, ⁵ I èuje otac njezin za zavjet njezin ili kako se vezala dušom svojom, pa joj otac ne reèe ništa, onda da su tvrdi svi zavjeti njezini, i sve èim je vezala dušu svoju da je tvrdo. ⁶ Ako li otac njezin poreèe to onaj dan kad èuje, zavjeti njezini i èim je god vezala dušu svoju, ništa da nije tvrdo; i Gospod æe joj oprostiti, jer otac njezin poreèe. ⁷ Ako li se uda pa ima na sebi zavjet ili izreèe što na usta svoja èim bi se vezala, ⁸ A muž njezin èuvši ne reèe joj ništa onaj dan kad èuje, onda da su tvrdi zavjeti njezini, i tvrdo da je sve èim je vezala dušu svoju. ⁹ Ako li muž njezin kad èuje onaj dan poreèe,

ukida se zavjet koji je bio na njoj ili što je izrekla na usta svoja te se vezala; i Gospod æe joj oprostiti. ¹⁰ A zavjet koji uèini udovica ili puštenica, i sve òim veže dušu svoju, da joj je tvrdo. ¹¹ Ali ako bude u kuæi muža svojega uèinila zavjet i za što vezala dušu svoju zakletvom, ¹² I muž njezin òuvši oæuti i ne poreèe, tada da su tvrdi svi zavjeti njezini, i da je tvrdo sve za što je vezala dušu svoju. ¹³ Ako li to poreèe muž njezin onaj dan kad òuje, svaki zavjet koji bi izašao iz usta njezinijeh i sve òim bi vezala dušu svoju da nije tvrdo; muž je njezin porekao, i Gospod æe joj oprostiti. ¹⁴ Svaki zavjet i sve za što bi se vezala zakletvom da muèi dušu svoju, muž njezin potvrðuje i ukida. ¹⁵ Ako bi muž njezin od dana do dana æutao, onda potvrðuje sve zavjete njezine i sve za što bi se vezala; potvrðuje, jer joj ne poreèe u onaj dan kad òu. ¹⁶ Ako li poreèe pošto òuje, sam æe nositi grijeh njezin. ¹⁷ Ovo su naredbe, koje zapovjedi Gospod Mojsiju za muža i ženu, za oca i kæer u mladosti njezinoj, dokle je u kuæi oca svojega.

31 Opet reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ² Osveti sinove Izrailjeve na Madijancima, pak æeš se onda pribрати k rodu svojemu. ³ I Mojsije reèe narodu govoreæi: opremite izmeðu sebe ljude na vojsku da idu na Madijance da uèine osvetu Gospodnju na Madijancima, ⁴ Po tisuæu od plemena, od svakoga plemena Izrailjeva opremite na vojsku. ⁵ I dadoše od tisuæa Izrailjevijeh po tisuæu od svakoga plemena, dvanaest tisuæa opremiše na vojsku. ⁶ I posla Mojsije po tisuæu od svakoga plemena na vojsku, i s njima Finesa sina Eleazara sveštenika, i u njega bjehu sudi sveti i trube. ⁷ I zavojštiše na Madijance, kako zapovjedi Gospod Mojsiju, i pobiše sve muškinje. ⁸ Pobiše i careve Madijanske, s drugima koje im pobiše, Evina i Rokoma i Sura i Ura i Rovoka, pet careva Madijanskih, i Valama sina Veorova ubiše maèem. ⁹ I zarobiše sinovi Izrailjevi žene Madijanke i djecu njihovu, i zaplijeniše svu stoku njihovu, krupnu i sitnu, i sve blago njihovo. ¹⁰ A mjesta njihova u kojima življahu i gradove njihove sve popališe ognjem. ¹¹ I sve roblje i sav plijen, ljude i stoku, uzeše; ¹² I povedoše k Mojsiju i Eleazaru svešteniku i ka zboru sinova Izrailjevijeh, i roblje i ostali plijen i dobit u oko na polju Moavskom, koje je na Jordanu prema Jerihonu. ¹³ A Mojsije i Eleazar sveštenik i svi knezovi od zbora izidoše im na susret iz okola. ¹⁴ I Mojsije se razgnjevi na vojvode, na tisuænike i stotinare, koji se vraæahu s vojske; ¹⁵ I reèe im Mojsije: a što ostaviste u životu sve žene? ¹⁶ Ta one po rijeèi Valamovoj navratiše sinove Izrailjeve da zgriješe Gospodu s Fegora, te dođe ona pogibija na narod Gospodnji. ¹⁷ Zato sada pobijte svu djecu mušku, i sve žene pobijte, koje su poznale èovjeka. ¹⁸ A djevojke, koje ne poznaše èovjeka, ostavite u životu. ¹⁹ A vi ostanite izvan okola sedam dana; svaki koji je ubio koga i koji se dotakao ubijenoga, oèistite se treæi dan i sedmi dan, sebe i roblje svoje. ²⁰ I sve haljine i sve stvari kožne i sve što je od kostrijeti i sve sudove drvene oèistite. ²¹ I reèe

Eleazar sveštenik vojnicima, koji bijahu išli na vojsku: ovo je naredba i zakon što je Gospod zapovjedio Mojsiju: ²² Zlato, srebro, mjed, gvoždèe, kositer i olovo, ²³ Što god podnosi vatru, propustite kroz vatru, i oèistiæe se, ali pošto se oèisti vodom oèišæenja; a što god ne podnosi vatre, propustite kroz vodu. ²⁴ I operite haljine svoje sedmi dan, i biæete èisti; i onda æete uæi u oko. ²⁵ Još reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ²⁶ Izbroj sve što je zaplijenjeno, ljude i stoku, ti i Eleazar sveštenik i poglavari od plemena narodnijeh. ²⁷ I razdijeli sve zaplijenjeno na dvoje: na vojnike koji su išli na vojsku i na sav zbor. ²⁸ I uzmi dio za Gospoda od vojnika koji su išli na vojsku, po jednu dušu od pedeset, i od ljudi i od goveda i od magaraca i od ovaca. ²⁹ Od njihove polovine to uzmite, i podajte Eleazaru svešteniku za prinos Gospodu. ³⁰ I od polovine koja dopade sinovima Izrailjevijem uzmi po jedno od pedeset, i od ljudi i od goveda i od magaraca i od ovaca i od svake stoke, i to podaj Levitima koji rade što treba za šator Gospodnji. ³¹ I uèini Mojsije i Eleazar sveštenik kako zapovjedi Gospod Mojsiju. ³² I bješe plijena, što osta od plijena koji zaplijeni vojska: šest stotina i sedamdeset i pet tisuæa ovaca, ³³ I sedamdeset i dvije tisuæe goveda, ³⁴ I šezdeset i jedna tisuæa magaraca, ³⁵ I ženskinja što ne bješe poznalo èovjeka, svega trideset i dvije tisuæe duša. ³⁶ A u polovini, u dijelu onijeh koji bijahu išli na vojsku, bješe na broj tri stotine i trideset i sedam tisuæa i pet stotina ovaca, ³⁷ A od toga dio Gospodu bješe šest stotina i sedamdeset i pet ovaca; ³⁸ I trideset i šest tisuæa goveda, a od toga dio Gospodu sedamdeset i dva; ³⁹ I trideset tisuæa i pet stotina magaraca, a od toga dio Gospodu šezdeset i jedan; ⁴⁰ I šesnaest tisuæa duša ljudskih, a od toga dio Gospodu trideset i dvije duše. ⁴¹ I dade Mojsije Eleazaru svešteniku dio za prinos Gospodu, kao što mu zapovjedi Gospod. ⁴² A od druge polovine, koja dopade sinovima Izrailjevijem, koju uze Mojsije od ljudi koji bjehu išli na vojsku, ⁴³ A i u toj polovini, koja dopade zboru, bješe tri stotine i trideset i sedam tisuæa i pet stotina ovaca, ⁴⁴ Trideset i šest tisuæa goveda, ⁴⁵ Trideset tisuæa i pet stotina magaraca, ⁴⁶ I šesnaest tisuæa duša ljudskih) ⁴⁷ Od te polovine, koja dopade sinovima Izrailjevijem, uze Mojsije po jedno od pedeset, i od ljudi i od stoke, i dade Levitima koji rade što treba za šator Gospodnji, kao što mu Gospod zapovjedi. ⁴⁸ I pristupiše k Mojsiju vojvode, tisuænici i stotinari, ⁴⁹ I rekoše mu: sluge tvoje prebrojiše vojnike koji bijahu pod našom rukom, i nijednoga nije manje. ⁵⁰ Zato prinosimo Gospodu prinos, svaki što je ko zadobio, zlatnijeh zaklada, kopaèa, narukvica, prstena, obodaca i lanèiæa, da bi se oèistile duše naše pred Gospodom. ⁵¹ I uze Mojsije i Eleazar sveštenik od njih zlato, svakojake zaklade. ⁵² A bješe svega zlata prinesenoga, što prinesoše Mojsiju tisuænici i stotinari, šesnaest tisuæa i sedam stotina i pedeset sikala. ⁵³ A vojnici zadržaðe sebi što koji bješe zaplijenio. ⁵⁴ I uzevši Mojsije i Eleazar zlato od

tisuænika i stotinara, unesoše ga u šator od sastanka za spomen sinovima Izrailjevijem pred Gospodom.

32 A sinovi Ruvimovi i sinovi Gadovi imahu vrlo mnogo stoke, i vidješe zemlju Jazirsku i zemlju Galadsku da je dobra za stoku. ² I došavši sinovi Gadovi i sinovi Ruvimovi rekoše Mojsiju i Eleazaru svešteniku i knezovima od zbora govoreæi: ³ Atarot i Devon i Jazir i Namra i Esevon i Elealija i Sevama i Navav i Veav, ⁴ Ta je zemlja, koju Gospod pokori zboru Izrailjskom, dobra za stoku, a sluge tvoje imaju stoke. ⁵ Ako smo, rekoše, našli milost pred tobom, neka se ta zemlja dade slugama tvojim u našljedstvo, nemoj nas voditi preko Jordana. ⁶ A Mojsije reèe sinovima Gadovijem i sinovima Ruvimovijem: braæa æe vaša iæi na vojsku, a vi hoæete ovdje da ostanete? ⁷ Zašto obarate srce sinovima Izrailjevijem da ne prijeðu u zemlju koju im je dao Gospod? ⁸ Tako su uèinili oci vaši, kad ih poslali iz Kadis-Varne da uhode zemlju; ⁹ I otidoše do potoka Eshola, i uhodiše zemlju; i oboriše srce sinovima Izrailjevijem da ne idu u zemlju koju im dade Gospod; ¹⁰ I razgnjevi se onda Gospod, i zakle se govoreæi: ¹¹ Neæe ti ljudi koji izaðoše iz Misira, od dvadeset godina i više, vidjeti zemlje za koju se zakleli Avramu, Isaku i Jakovu, jer se ne dræaše mene sasvijem, ¹² Osim Haleva sina Jefonijina Kenezeja i Isusa sina Navina, jer se sasvijem dræaše Gospoda. ¹³ I razgnjevi se Gospod na Izrailja, i uèini te se potucaše po pustinji èetrdeset godina, dokle ne pomrije sav onaj naraštaj koji èinjaše zlo pred Gospodom. ¹⁴ A vi sada izaðoste na mjesto otaca svojih, rod griješnih ljudi, da umnoæavate æestinu gnjeva Gospodnjega na Izrailja. ¹⁵ Ako se odvratite od njega, on æe ga još ostaviti u pustinji, i tako æete upropastiti sav onaj narod. ¹⁶ A oni pristupiše opet k njemu, i rekoše mu: mi smo radi samo torove naèiniti ovdje za stada svoja i gradove za djecu svoju. ¹⁷ A sami æemo naoruæani junaèki poæi pred sinovima Izrailjevijem, dokle ih ne odvedemo na njihovo mjesto; a naša djeca neka stoje u gradovima tvrdijem radi stanovnika te zemlje.

¹⁸ Neæemo se vratiti kuæama svojim dokle sinovi Izrailjevi ne prime svaki svoje našljedstvo. ¹⁹ Niti æemo uzeti našljedstva s njima s onu stranu Jordana ni dalje, ako nam dopadne našljedstvo s ovu stranu Jordana prema istoku. ²⁰ Tada im reèe Mojsije: ako æete uèiniti tako i iæi pod oruæjem pred Gospodom na vojsku, ²¹ Ako svaki od vas pod oruæjem prijeðe preko Jordana pred Gospodom, dokle ne otjera ispred sebe neprijatelja svojih, ²² I dokle se ne pokori zemlja pred Gospodom, pa se onda vratite i ne zgriješite Gospodu ni Izrailju, onda æe ova zemlja pripasti vama u našljedstvo pred Gospodom. ²³ Ako li ne uèinite tako, gle, zgriješiæete Gospodu, i znajte da æe vas grijeh vaš stiaæi. ²⁴ Gradite sebi gradove za djecu svoju i torove za stoku svoju; i što je izašlo iz usta vaših, uèinite. ²⁵ I rekoše Mojsiju sinovi Gadovi i sinovi Ruvimovi govoreæi: sluge æe tvoje uèiniti kako gospodar naš zapovijeda. ²⁶ Djeca naša i æene naše, stada naša i sva stoka naša ovdje æe ostati u

gradovima Galadskim; ²⁷ A sluge æe tvoje prijeæi svaki naoruæan, da se bije pred Gospodom, kao što govori gospodar naš. ²⁸ Tada Mojsije zapovjedi za njih Eleazaru svešteniku i Isusu sinu Navinu i glavarima od domova otaèkih meðu sinovima Izrailjevijem, ²⁹ I reèe im: ako prijeðu sinovi Gadovi i sinovi Ruvimovi s vama preko Jordana, svi oruæani, da se biju pred Gospodom, i kad vam bude zemlja pokorena, onda podajte njima zemlju Galadsku u našljedstvo. ³⁰ Ako li ne prijeðu s vama pod oruæjem, onda neka im bude našljedstvo meðu vama u zemlji Hananskoj. ³¹ I odgovoriše sinovi Gadovi i sinovi Ruvimovi govoreæi: kako je Gospod kazao slugama tvojim tako æemo uèiniti. ³² Prijeæi æemo pod oruæjem pred Gospodom u zemlju Hanansku, a naše našljedstvo da bude s ovu stranu Jordana. ³³ I dade Mojsije sinovima Gadovijem i sinovima Ruvimovijem i polovini plemena Manasije sina Josifova carstvo Siona cara Amorejskoga i carstvo Oga cara Vasanskoga, zemlju i gradove po meðama njezinijem, gradove one zemlje unaokolo. ³⁴ I sagradiše sinovi Gadovi Devon i Atarot i Aroir. ³⁵ I Atrot-Sofan i Jazir i Jogveju, ³⁶ I Vet-Nimru i Vet-Aran, gradove tvrde, i torove za stoku. ³⁷ A sinovi Ruvimovi sagradiše Esevon i Elealiju i Kirijatajim, ³⁸ I Navon i Velmeon predjenuvši im imena, i Sivmu; i nadješe druga imena gradovima koje sagradiše. ³⁹ A sinovi Mahira sina Manasijina otidoše u Galad, i uzeše ga, i izagnaše Amoreje koji bijahu ondje. ⁴⁰ I Mojsije dade Galad Mahiru sinu Manasijinu, koji se ondje naseli. ⁴¹ I Jair sin Manasijin otide i uze sela njihova i prozva ih sela Jairova. ⁴² I Navav otide i uze Kenat sa selima njegovijem, i prozva ga Navav po imenu svojemu.

33 Ovo su putovi sinova Izrailjevijeh kad izaðoše iz zemlje Misirske u èetama svojim pod upravom Mojsijevom i Aronovom. ² I Mojsije popisa kako izidoše i gdje stajaše po zapovijesti Gospodnjoj; i ovo su putovi njihovi kako putovaše. ³ Poðoše iz Ramese prvoga mjeseca petnaesti dan, sjutradan poslije pashe, i izidoše sinovi Izrailjevi rukom podignutom pred oèima svijeh Misiraca. ⁴ A Misirci pogrebavahu prvence koje pobi Gospod meðu njima, kad i na bogovima njihovijem izvrši Gospod sudove. ⁵ I otišavši sinovi Izrailjevi iz Ramese stadoše u oko u Sohotu. ⁶ A iz Sohota otišavši stadoše u oko u Etamu, koji je nakraj pustinje. ⁷ A iz Etama otišavši saviše k Irotu, koji je prema Velsefonu, i stadoše u oko pred Magdalom. ⁸ A od Irota otišavši prijeðoše preko mora u pustinju, i išavši tri dana preko pustinje Etama stadoše u oko u Meri. ⁹ A iz Mere otišavši doðoše u Elim, gdje bijaše dvanaest studenaca i sedamdeset palmovijeh drveta, i ondje stadoše u oko. ¹⁰ A iz Elima otišavši stadoše u oko kod Crvenoga Mora. ¹¹ I otišavši od Crvenoga Mora stadoše u oko u pustinji Sinu. ¹² A iz pustinje Sina otišavši stadoše u oko u Rafaku. ¹³ A iz Rafaka otišavši stadoše u oko u Elusu. ¹⁴ A iz Elusa otišavši stadoše u oko u Rafidinu, gdje nemaše narod vode da pije. ¹⁵ A iz Rafidina otišavši stadoše u oko u pustinji Sinajskoj. ¹⁶ A iz pustinje Sinajske otišavši stadoše u oko u Kivrot-

Atavi. ¹⁷ A iz Kivrot-Atave otišavši stadoše u oko u Asirotu. ¹⁸ A iz Asirota otišavši stadoše u oko u Ratamu. ¹⁹ A iz Ratama otišavši stadoše u oko u Remnon-Faresu. ²⁰ A iz Remnon-Faresa otišavši stadoše u oko u Lemvonu. ²¹ A iz Lemvona otišavši stadoše u oko u Resanu. ²² A iz Resana otišavši stadoše u oko u Makelatu. ²³ A iz Makelata otišavši stadoše u oko kod gore Safera. ²⁴ A od gore Safera otišavši stadoše u oko u Haradu. ²⁵ A iz Harada otišavši stadoše u oko u Makidotu. ²⁶ A iz Makidota otišavši stadoše u oko u Katatu. ²⁷ A iz Katata otišavši stadoše u oko u Taratu. ²⁸ A iz Tarata otišavši stadoše u oko u Meteku. ²⁹ A iz Meteka otišavši stadoše u oko u Aselmonu. ³⁰ A iz Aselmona otišavši stadoše u oko u Mosirotu. ³¹ A iz Mosirota otišavši stadoše u oko u Vanakanu. ³² A iz Vanakana otišavši stadoše u oko u planini Gadadu. ³³ A iz planine Gadada otišavši stadoše u oko u Etevat. ³⁴ A iz Etevate otišavši stadoše u oko u Evronu. ³⁵ A iz Evrona otišavši stadoše u oko u Gesion-Gaveru. ³⁶ A iz Gesion-Gavera otišavši stadoše u oko u pustinji Sinu, a to je Kadis. ³⁷ A iz Kadisa otišavši stadoše u oko kod gore Ora na međi zemlje Edomske. ³⁸ I izide Aron sveštenik na goru Or po zapovjesti Gospodnjoj, i umrije ondje èetrdesete godine po izlasku sinova Izrailjevijeh iz zemlje Misirske, prvi dan petoga mjeseca. ³⁹ A Aronu bješe sto i dvadeset i tri godine kad umrije na gori Oru. ⁴⁰ Tada èu Hananej car Aradski, koji življaše na jugu u zemlji Hananskoj, da idu sinovi Izrailjevi. ⁴¹ Potom otišavši od gore Ora stadoše u oko u Selmonu. ⁴² A iz Selmona otišavši stadoše u oko u Finonu. ⁴³ A iz Finona otišavši stadoše u oko u Ovotu. ⁴⁴ A iz Ovota otišavši stadoše u oko na humovima Avarimskim na međi Moavskoj. ⁴⁵ A od tih humova otišavši stadoše u oko u Devon-Gadu. ⁴⁶ A iz Devon-Gada otišavši stadoše u oko u Gelmon-Devlataimu. ⁴⁷ A iz Gelmon-Devlataima otišavši stadoše u oko u planinama Avarimskim prema Navavu. ⁴⁸ A iz planina Avarimskih otišavši stadoše u oko u polju Moavskom na Jordanu prema Jerihonu. ⁴⁹ I stajahu u okolu kraj Jordana od Esimota do Vel-Satima u polju Moavskom. ⁵⁰ I reèe Gospod Mojsiju u polju Moavskom na Jordanu prema Jerihonu govoreæi: ⁵¹ Kaži sinovima Izrailjevijem i reci im: kad prijeðete preko Jordana u zemlju Hanansku, ⁵² Otjerajte od sebe sve koji žive u onoj zemlji, i potrite sve slike njihove rezane, i sve slike njihove livene potrite, i sve visine njihove oborite. ⁵³ A kad ih istjerate iz zemlje, naselite se u njoj; jer sam vama dao onu zemlju da je vaša. ⁵⁴ I razdijelite je u našljedstvo ždrijebom na porodice svoje; kojih ima više, njima veæe našljedstvo podajte; a kojih ima manje, njima podajte manje našljedstvo; koje mjesto kome ždrijebom dopadne, ono neka mu bude; na plemena otaca svojih razdijelite našljedstvo. ⁵⁵ Ako li ne otjerate od sebe onijeh koji žive u onoj zemlji, onda æe oni koje ostavite biti trnje oèima vašima i ostani vašim bokovima, i pakostiæe vam u zemlji u kojoj æete živjeti. ⁵⁶ I što sam mislio uèiniti njima, uèiniæu vama.

34 Još reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ² Zapovjedi sinovima Izrailjevijem i reci im: kad doðete u zemlju Hanansku, ta æe vam zemlja pripasti u našljedstvo, zemlja Hananska s meðama svojim. ³ Južni kraj da vam je od pustinje Sina, uz meðu Edomsku, i da vam je južna meða od brijega slanoga mora na istok; ⁴ I ta meða neka se savije od juga k Akravimu i ide do Sina, i neka se pruži od juga preko Kadis-Varne, a otuda neka izide na selo Adar i ide do Aselmona; ⁵ Potom neka se savije ta meða od Aselmona do potoka Misirskoga i ide do mora. ⁶ A zapadna meða da vam bude veliko more; to da vam je zapadna meða. ⁷ A sjeverna meða ovo da vam bude: od velikoga mora povucite sebi meðu od gore Ora; ⁸ A od gore Ora povucite sebi meðu kako se ide u Emat, i ta meða neka ide na Sedad; ⁹ I neka ide ta meða do Zefrona, i kraj neka joj bude kod sela Enana; to da vam bude sjeverna meða. ¹⁰ A s istoka povucite sebi meðu od sela Enana do Sefama; ¹¹ A od Sefama neka ide ta meða k Rivli, s istoka Ainu, i neka ide dalje ta meða dokle doðe do mora Hinerota k istoku; ¹² I neka se spusti ta meða ka Jordanu, i neka izaðe na slano more. Ta æe zemlja biti vaša s meðama svojim unaokolo. ¹³ I kaza Mojsije sinovima Izrailjevijem govoreæi: to je zemlja koju æete dobiti u našljedstvo ždrijebom, za koju je zapovjedio Gospod da je dobije devet plemena i po. ¹⁴ Jer pleme sinova Ruvimovijeh po porodicama otaca svojih, i pleme sinova Gadovijeh po porodicama otaca svojih, i polovina plemena Manasijina primiše svoje našljedstvo. ¹⁵ Ova dva plemena i po primiše našljedstvo svoje s ovu stranu Jordana prema Jerihonu s istoène strane. ¹⁶ Opet reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ¹⁷ Ovo su imena ljudi koji æe vam razdijeliti u našljedstvo zemlju: Eleazar sveštenik i Isus sin Navin. ¹⁸ I po jednoga kneza iz svakoga plemena uzmite da dijeli zemlju. ¹⁹ A ovo su imena tih ljudi: od plemena Judina Halev sin Jefonijin, ²⁰ Od plemena sinova Simeunovijeh Samuilo sin Emijudov, ²¹ Od plemena Venijaminova Eldad sin Haslonov, ²² Od plemena sinova Danovijeh knez Vokor sin Jeklinov, ²³ Od sinova Josifovijeh: od plemena sinova Manasijinih knez Anilo sin Sufidov, ²⁴ Od plemena sinova Jefremovijeh, knez Kamuilo sin Saftanov, ²⁵ Od plemena sinova Zavulonovijeh knez Elisafan sin Harnahov, ²⁶ Od plemena sinova Isaharovijeh knez Faltilo sin Ozainov, ²⁷ Od plemena sinova Asirovijeh knez Ahior sin Selemijin, ²⁸ I od plemena Neftalimova knez Fadailo sin Amijudov. ²⁹ Ovima zapovjedi Gospod da razdijele našljedstvo sinovima Izrailjevijem u zemlji Hananskoj.

35 Još reèe Gospod Mojsiju u polju Moavskom na Jordanu prema Jerihonu govoreæi: ² Zapovjedi sinovima Izrailjevijem neka dadu od našljedstva svojega Levitima gradove, gdje æe živjeti; i podgraða oko gradova podajte im, ³ Da u gradovima žive, a u podgraðima njihovijem da im stoji stoka i imanje njihovo i sve životinje njihove. ⁴ A podgraða koja date Levitima neka budu na tisuæu lakata daleko od zidova gradskih unaokolo. ⁵ Zato izmjerite iza svakoga grada

na istok dvije tisuæe lakata, i na jug dvije tisuæe lakata, i na zapad dvije tisuæe lakata, i na sjever dvije tisuæe lakata, tako da grad bude u srijedi. Tolika neka budu podgraða njihova. ⁶ A od gradova koje date Levitima odvojte šest gradova za utoèište, da onamo uteèe ko bi koga ubio; i osim njih podajte im èetrdeset i dva grada. ⁷ Svega gradova, koje æete dati Levitima da bude èetrdeset i osam gradova, svaki sa svojim podgraðem. ⁸ A tih gradova što æete dati od našljedstva sinova Izrailjevijeh, od onijeh koji imaju više podajte više, a od onijeh koji imaju manje podajte manje; svaki prema našljedstvu koje æe imati neka da od svojih gradova Levitima. ⁹ Još reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ¹⁰ Reci sinovima Izrailjevijem i kaži im: kad prijeðete preko Jordana u zemlju Hanansku, ¹¹ Od gradova koji vam dopadnu odvojte gradove za utoèište da u njih uteèe vam krvnik koji ubije koga nehotice. ¹² I ti æe vam gradovi biti utoèišta od osvetnika, da ne pogine krvnik dokle ne stane na sud pred zbor. ¹³ I tako od tih gradova koje date šest gradova biæe vam utoèišta. ¹⁴ Tri taka grada podajte s ovu stranu Jordana, a tri grada podajte u zemlji Hananskoj, ti gradovi neka budu utoèišta. ¹⁵ Sinovima Izrailjevijem i došljaku i strancu, koji se bavi meðu njima, neka tih šest gradova budu utoèišta, da uteèe u njih ko god ubije koga nehotice. ¹⁶ Ali ako gvoždem udari koga, te onaj umre, krvnik je, neka se pogubi taki krvnik. ¹⁷ I ako kamenom iz ruke, od kojega moæe èovjek poginuti, udari koga, te onaj umre, krvnik je, neka se pogubi taki krvnik. ¹⁸ Ili ako drvetom iz ruke, od kojega moæe èovjek poginuti, udari koga, te onaj umre, krvnik je, neka se pogubi taki krvnik. ¹⁹ Osvetnik neka pogubi krvnika; kad ga udesi, neka ga pogubi. ²⁰ Ako ga iz mrænje turi, ili se baci èim na nj navalice, te onaj umre, ²¹ Ili ako ga iz neprijateljstva udari rukom, te onaj umre, neka se pogubi taki ubojica, krvnik je; osvetnik neka pogubi toga krvnika kad ga udesi. ²² Ako li ga nehotice turi bez neprijateljstva, ili se baci na nj èim nehotice, ²³ Ili kamenom od kojega moæe èovjek poginuti, ako se baci na nj nehotice, te onaj umre, a nije mu neprijatelj, niti mu traæi zla, ²⁴ Tada da sudi zbor izmeðu ubojice i osvetnika po ovom zakonu. ²⁵ I zbor neka izbavi krvnika iz ruke osvetnikove i vrati ga u utoèište njegovo, kuda je utekao, i ondje neka ostane dokle ne umre poglavar sveštenieki, koji je pomazan svetim uljem. ²⁶ Ako krvnik kako god izide preko meðe svojega utoèišta, u koje je utekao, ²⁷ I naðe ga osvetnik preko meðe utoèišta njegova, ako krvnika ubije osvetnik, neæe biti kriv za krv. ²⁸ Jer u utoèištu svojem valja da stoji dokle ne umre poglavar sveštenieki; pa kad umre poglavar sveštenieki, onda treba da se vrati krvnik u zemlju našljedstva svojega. ²⁹ Ovo da vam je uredba za suðenje od koljena do koljena po svijem

stanovima vašim. ³⁰ Ko bi htio pogubiti èovjeka, po svjedocima neka pogubi krvnika; ali jedan svjedok ne moæe svjedoèiti da se ko pogubi. ³¹ Ne uzimajte otkupa za krvnika, koji zasluæi smrt, nego neka se pogubi. ³² Ni od onoga ne uzimajte otkupa koji uteèe u utoèište, da bi se vratio da æivi u svojoj zemlji prije nego umre sveštenik; ³³ Da ne biste skvrnili zemlju u kojoj ste, jer krv ona skvrni zemlju, a zemlja se ne moæe oèistiti od krvi koja se prolje na njoj drukèije nego krvlju onoga koji je prolje. ³⁴ Zato ne skvrnite zemlje u kojoj nastavate i u kojoj ja nastavam, jer ja Gospod nastavam usred sinova Izrailjevijeh.

36 Tada pristupiše starješine iz porodice sinova Galada sina Mahira sina Manasijina od plemena sinova Josifovijeh, i rekoše pred Mojsijem i pred knezovima, glavarima od domova otaèkih meðu sinovima Izrailjevijem, ² I govoriše: gospodar našemu zapovjedi Gospod da podijeli ædrijebom zemlju u našljedstvo sinovima Izrailjevijem; i gospodar naš ima zapovijest od Gospoda da da našljedstvo Salpada brata našega kæerima njegovijem. ³ Ako se one udadu za koga iz drugoga plemena sinova Izrailjevijeh, onda æe se našljedstvo njihovo otkupiti od našljedstva otaca naših i dodaæe se našljedstvu onoga plemena u koje se udadu, i tako æe se dio naš okrnjiti. ⁴ I kad bude oprosna godina sinovima Izrailjevijem, opet æe ostati našljedstvo njihovo s našljedstvom onoga plemena u koje se budu udale, i tako æe od našljedstva plemena otaca naših ostati otkinuto našljedstvo njihovo. ⁵ Tada zapovjedi Mojsije sinovima Izrailjevijem po zapovijesti Gospodnjoj govoreæi: pravo govori pleme sinova Josifovijeh. ⁶ Ovo zapovjedi Gospod za kæeri Salpadove i reèe: neka se udadu za koga im bude volja, ali u porodici plemena svojega neka se udadu, ⁷ Da se ne bi prenosilo našljedstvo sinova Izrailjevijeh od jednoga plemena na drugo; jer æe sinovi Izrailjevi dræati svaki našljedstvo plemena otaca svojih. ⁸ I svaka kæi u plemenima sinova Izrailjevijeh kojoj dopadne našljedstvo, neka se udaje za koga iz porodice plemena oca svojega, da bi sinovi Izrailjevi dræali svaki našljedstvo otaca svojih, ⁹ Da se ne bi prenosilo našljedstvo od jednoga plemena na drugo, nego svaki iz plemena sinova Izrailjevijeh da dræi svoje našljedstvo. ¹⁰ Kako zapovjedi Gospod Mojsiju, tako uèiniše kæeri Salpadove. ¹¹ Jer Mala i Tera i Eglia i Melha i Nuja, kæeri Salpadove, udadoše se za sinove strièeva svojih, ¹² U porodice sinova Manasije sina Josifova udadoše se, i osta našljedstvo njihovo u plemenu porodice oca njihova. ¹³ To su zapovijesti i zakoni, koje zapovjedi Gospod preko Mojsija sinovima Izrailjevijem u polju Moavskom na Jordanu prema Jerihonu.

Ponovljeni Zakon

1 Ovo su riječi koje govori Mojsije svemu Izrailju s onu stranu Jordana, u pustinji, u polju prema Crvenome Moru, između Farana i Tofola i Lovona i Asirota i Dizava, 2 Jedanaest dana hoda od Horiva preko gore Sira do Kadis-Varnije. 3 A bješe èetrdesete godine prvi dan jedanaestoga mjeseca, kad Mojsije kaza sinovima Izrailjevijem sve što mu bješe zapovjedio Gospod da im kaže, 4 Pošto ubi Siona cara Amorejskoga koji življaše u Esevonu, i Oga cara Vasanskoga koji življaše u Astarotu i u Edrainu. 5 S onu stranu Jordana u zemlji Moavskoj počèe Mojsije kazivati ovaj zakon govoreæi: 6 Gospod Bog naš reèe nam na Horivu govoreæi: dosta ste bili na ovoj gori. 7 Obrnite se i podignite se i idite ka gori Amorejskoj i u svu okolinu njezinu, u ravnice i u brda i u doline, i na jug i na bregove morske, u zemlju Hanansku i na Livan i do rijeke velike, rijeke Efrata. 8 Eto, dao sam vam zemlju, uđite u nju, i uzmite zemlju, za koju se zakleo Gospod ocima vašim, Avramu, Isaku i Jakovu, da æe im je dati i sjemenu njihovu nakon njih. 9 I rekoh vam onda govoreæi: ne mogu vas nositi sam. 10 Gospod Bog vaš umnožio vas je, i eto vas danas ima mnogo kao zvijezda nebeskih. 11 Gospod Bog otaca vaših da vas umnoži još tisuæu puta više, i da vas blagoslovi kao što vam je kazao. 12 Kako bih ja sam nosio muke vaše, bremena vaša i raspre vaše? 13 Dajte iz plemena svojih ljude mudre i vješte i poznate da vam ih postavim za starješine. 14 Tada mi odgovoriste i rekoste: dobro je da se uèini što si kazao. 15 Tada uzevši starješine od plemena vaših, ljude mudre i poznate, postavih vam ih za starješine, za tisuænike i stotinare i pedesetare i desetare i upravitelje po plemenima vašim. 16 I zapovjedih onda sudijama vašim govoreæi: saslušavajte raspre među braæom svojom i sudite pravo između èovjeka i brata njegova i između došljaka koji je s njim. 17 Ne gledajte ko je ko na sudu, saslušajte i maloga i velikoga, ne bojte se nikoga, jer je sud Božji, a stvar koja bi vam bila teška iznesite preda me da je èujem. 18 I zapovjedih vam onda sve što æete èiniti. 19 Potom otišavši od Horiva prijeðosmo svu onu pustinju veliku i strašnu, koju vidjeste, iduæi ka gori Amorejskoj, kao što nam zapovjedi Gospod Bog naš, i doðosmo do Kadis-Varnije. 20 Tada vam rekoh: doðoste do gore Amorejske, koju nam daje Gospod Bog naš. 21 Gle, dao ti je Gospod Bog tvoj tu zemlju, idi i uzmi je, kao što ti je rekao Gospod Bog otaca tvojih; ne boj se, i ne plaši se. 22 A vi svi doðoste k meni i rekoste: da pošljemo ljude pred sobom da nam uhode zemlju, i da nam jave za put kojim æemo iæi i za gradove u koje

æemo doæi, 23 I to mi bi po volji, i uzeh između vas dvanaest ljudi, iz svakoga plemena po jednoga; 24 I oni se podigoše i izašavši na goru doðoše do potoka Eshola, i uhodiše zemlju; 25 I nabraše roda one zemlje i donesoše nam, i javiše nam govoreæi: dobra je zemlja, koju nam daje Gospod Bog naš. 26 Ali ne htjeste iæi nego se suprotiste zapovijesti Gospoda Boga svojega. 27 I vikaste u šatorima svojim govoreæi: mrzi na nas Gospod, zato nas izvede iz zemlje Misirske, da nas da u ruke Amorejcima i da nas potre. 28 Kuda da idemo? braæa naša uplašiše srce naše govoreæi: narod je veæi i viši od nas, gradovi su veliki i ograðeni do neba, pa i sinove Enakove vidjesmo ondje. 29 A ja vam rekoh: ne plašite se i ne bojte ih se. 30 Gospod Bog vaš, koji ide pred vama, on æe se biti za vas onako kako vam je uèinio u Misiru na vaše oèi, 31 I u pustinji, gdje si vidio kako te je nosio Gospod Bog tvoj, kao što èovjek nosi sina svojega, cijelijem putem kojim ste išli dokle doðoste do ovoga mjesta. 32 Ali zato opet ne vjerovaste Gospodu Bogu svojemu, 33 Koji iðaðe pred vama putem tražeæi vam mjesto gdje biste stali, iðaðe noæu u ognju da vam svijetli putem kojim biste išli, a danju u oblaku. 34 I èu Gospod glas rijeèi vaših, i razgnjevi se i zakle se govoreæi: 35 Nijedan od ovoga roda zloga neæe vidjeti ove dobre zemlje, za koju se zakleh da æu dati vašim ocima, 36 Osim Haleva sina Jefonijina; on æe je vidjeti, i njemu æu dati zemlju po kojoj je išao, i sinovima njegovijem, jer se sasvijem držao Gospoda. 37 Pa i na mene se razgnjevi Gospod s vas; i reèe: ni ti neæeš uæi onamo. 38 Isus sin Navin, koji te služi, on æe uæi onamo, njega utvrdi; jer æe je on razdijeliti sinovima Izrailjevijem u našljedstvo. 39 A djeca vaša, za koju rekoste da æe postati roblje, sinovi vaši, koji danas ne znaju ni šta je dobro ni šta je zlo, oni æe uæi onamo, i njima æu je dati i oni æe je naslijediti. 40 Vi pak vratite se i idite u pustinju k Crvenome Moru. 41 A vi odgovoriste i rekoste mi: sagriješismo Gospodu; iæi æemo i biæemo se sasvijem kako nam je zapovjedio Gospod Bog naš. I uzevši svaki svoje oružje htjeste izaæi na goru. 42 A Gospod mi reèe: kaži im: ne idite i ne bijte se, jer nijesam među vama, da ne izginete pred neprijateljima svojim. 43 I ja vam rekoh; ali ne poslušaste, nego se oprijeste zapovijesti Gospodnjoj, i navaliste na goru. 44 Tada izidoše pred vas Amoreji, koji sjeðahu u ovoj planini, i pognaše vas kao što èine pèele, i pobiše vas na Siru pa do Orme. 45 I vrativši se plakaste pred Gospodom, ali Gospod ne posluša glasa vašega niti okrete uha svojega k vama. 46 I ostadoste u Kadisu dugo vremena dokle ondje stajaste.

2 Potom se vratismo, i idosmo u pustinju k Crvenome Moru, kao što mi zapovjedi Gospod, i obilazismo goru Sir dugo vremena. ² I reèe mi Gospod: ³ Dosta ste obilazili tu goru, obrnite se na sjever. ⁴ I zapovjedi narodu i reci: sada æete prijeæi preko meðe braæe svoje, sinova Isavovih, koji žive u Siru; i oni æe vas se bojati, ali se i vi dobro èuvajte. ⁵ Nemojte zametati boja s njima, jer vam neæu dati zemlje njihove ni stope, jer sam dao Isavu goru Sir u našljedstvo. ⁶ Jela kupujte od njih za novce, i jedite; i vodu kupujte od njih za novce, i pijte. ⁷ Jer te je Gospod Bog tvoj blagoslovio u svakom poslu ruku tvojih; i zna put tvoj po ovoj velikoj pustinji, i ovo èetrdeset godina bijaše s tobom Gospod Bog tvoj, i ništa ti nije nedostajalo. ⁸ I proðosmo braæu svoju, sinove Isavove, koji žive u Siru, poljem od Elata i od Gesion-Gavera; i odande savivši udarismo preko pustinje Moavske. ⁹ I Gospod mi reèe: nemoj pakostiti Moavcima ni zametati boja s njima, jer ti neæu dati zemlje njihove u našljedstvo; jer dadoh sinovima Lotovijem u našljedstvo Ar. ¹⁰ Preðe življahu ondje Emeji, narod velik i jak i visok kao Enakimi; ¹¹ O njima se mislilo da su divovi kao i Enakimi; ali ih Moavci zвахu Emeji. ¹² I Horeji življahu preðe u Siru, ali ih sinovi Isavovi istjeraše i istrijebiše ispred sebe i naseliše se na njihovo mjesto, kao što uèini Izrailj u zemlji svojega našljedstva, koje mu dade Gospod.) ¹³ A sada ustanite i prijeðite preko potoka Zareda. I prijeðosmo preko potoka Zareda. ¹⁴ A vremena za koje idosmo od Kadis-Varnije pa dokle prijeðosmo preko potoka Zareda, bješe trideset i osam godina, dokle ne izumrije u okolu sav onaj naraštaj, ljudi za vojsku, kao što im se bješe zakleo Gospod. ¹⁵ Jer i ruka Gospodnja bijaše protivu njih potiruæi ih iz okola dokle ne pomriješe. ¹⁶ I kad svi ti ljudi za vojsku pomriješe u narodu, ¹⁷ Reèe mi Gospod govoreæi: ¹⁸ Ti æeš danas prijeæi preko meðe Moavske kod Ara; ¹⁹ I doæi æeš blizu sinova Amonovijeh; nemoj im pakostiti ni zametati boja sa njima, jer ti neæu dati zemlje Amonske u našljedstvo, jer je dadoh sinovima Lotovim u našljedstvo. ²⁰ I za nju se mislilo da je zemlja divovska; u njoj preðe življahu divovi, koje Amonci zвахu Zamzumi. ²¹ Bijahu narod velik i jak i visok kao Enakimi; ali ih istrijebi Gospod ispred njih, te oni preuzeše zemlju njihovu i naseliše se na njihovo mjesto; ²² Kao što uèini sinovima Isavovijem, koji življahu u Siru, jer istrijebi Horeje ispred njih, i preuzeše zemlju njihovu i ostaše na njihovu mjestu do danas. ²³ I Aveje, koji življahu u Asirotu pa do Gaze, istrijebiše Kaftoreji, koji izaðoše od Kaftora, i naseliše se na njihovo mjesto.) ²⁴ Ustanite, idite i prijeðite preko potoka Arnona; gle, dao sam ti u ruke Siona Amorejina cara Esevonskoga i zemlju njegovu; poèni uzimati našljedstvo, i zavojšti na nj. ²⁵ Danas poèinjem zadavati strah i trepet od tebe narodima pod cijelijem nebom; koji god èuju za te, drktaæe i prepadaæe se od tebe. ²⁶ I poslah poslanike iz pustinje Kedamota k Sionu caru Esevonskom s mirnijem rijeèima govoreæi: ²⁷ Da

prijeðem preko tvoje zemlje; upravo æu putem iæi, neæu svrtati ni nadesno ni nalijevo. ²⁸ Hranu da mi daješ za novce da jedem, i vodu za novce da mi daješ da pijem, samo da proðem pješice, ²⁹ Kao što mi uèiniše sinovi Isavovi koji žive u Siru, i Moavci, koji žive u Aru, dokle ne prijeðem preko Jordana u zemlju koju nam daje Gospod Bog naš. ³⁰ Ali ne htje Sion car Esevonski pustiti da proðemo kroz njegovu zemlju, jer Gospod Bog tvoj uèini te otvrdnu duh njegov i srce njegovo posta uporno, da bi ga predao u tvoje ruke, kao što se vidi danas. ³¹ I reèe mi Gospod: gledaj, poèeh predavati tebi Siona i zemlju njegovu; poèni uzimati zemlju njegovu da je naslijediš. ³² I izide pred nas Sion i sav narod njegov na boj u Jasu. ³³ I dade nam ga Gospod Bog naš, i ubismo ga sa sinovima njegovijem i svijem narodom njegovijem. ³⁴ I uzesmo tada sve gradove njegove, i pobismo ljude po svijem tujem gradovima, i žene i djecu, ne ostavismo živa nijednoga. ³⁵ Samo stoku zaplijenismo za se i plijen što bješe po gradovima koje uzesmo. ³⁶ Od Aroira koji je na potoku Arnonu, i od grada koji je u dolini, pa do Galada ne bješe grada koji bi nam odolio: sve to dade nam Gospod Bog naš. ³⁷ Samo k zemlji sinova Amonovih nisi pristupio niti ka kojemu kraju na potoku Javoku, ni ka gradovima u gori niti kojemu mjestu što je zabranio Gospod Bog naš.

3 Potom obrativši se idosmo k Vasanu. I izide pred nas Og car Vasanski i sav narod njegov na boj u Edrajin. ² I Gospod mi reèe: ne boj ga se, jer ga dadoh u tvoje ruke sa svijem narodom njegovijem i sa zemljom njegovom, da uèiniš s njim onako kako si uèinio sa Sionom carom Amorejskim, koji sjeðaše u Esevonu. ³ Tako nam dade Gospod Bog naš u ruke i Oga cara Vasanskoga sa svijem narodom njegovijem, i razbismo ga i ne ostavismo mu ni jednoga živa. ⁴ I uzesmo tada sve gradove njegove; ne bi grada kojega ne uzesmo, šezdeset gradova, sav kraj Argovski, carstvo Oga u Vasanu. ⁵ Svi ti gradovi bjehu utvrðeni zidom visokim, vratima i prijevornicama, osim drugih mjesta bez zidova vrlo mnogo. ⁶ I raskopasmo ih kao što uèinismo Sionu caru Esevonskom, pobivši po svijem mjestima i ljude i žene i djecu. ⁷ A svu stoku i plijen po gradovima zaplijenismo za se. ⁸ Tako uzesmo onda zemlju iz ruku dvojice careva Amorejskih, koja je s ovu stranu Jordana od potoka Arnona do gore Ermona, ⁹ Sidonci zovu Ermon Sirion, a Amoreji ga zovu Senir,) ¹⁰ Sva mjesta u ravni i sav Galad i sav Vasan do Salhe i Edrajina, gradove carstva Oga u Vasanu. ¹¹ Jer samo Og car Vasanski bješe ostao od divova. Gle, odar njegov, odar gvozden, nije li u Ravi sinova Amonovijeh? devet je lakata dug, a širok èetiri lakta, lakta èovjeèija. ¹² Tako naslijedismo tu zemlju onda; od Aroira, koji je na potoku Arnonu, i polovinu gore Galada s gradovima njezinijem dadoh sinovima Ruvimovijem i Gadovijem. ¹³ I ostatak Galada i sav Vasan, carstvo Ogovo, dadoh polovini plemena Manasijina; sav kraj Argovski po svemu Vasanu zvaše se zemlja divovska. ¹⁴ Jair sin Manasijin uze sav kraj

Argovski do međe Gesurske i Mahatske; i prozva Vasansku svojim imenom: sela Jairova do današnjega dana. ¹⁵ A Mahiru dadoh Galad. ¹⁶ A Ruvimovu plemenu i Gadovu plemenu dadoh od Galada do potoka Arnona, kako zahvata potok s međama, pa do potoka Javoka, gdje je međa sinova Amonovijeh, ¹⁷ I polje i Jordan s međama od Hinerota do mora uz polje, do mora slanoga, ispod Fazge prema istoku. ¹⁸ I zapovjedih vam onda i rekoh: Gospod Bog vaš dao vam je ovu zemlju u našljedstvo; naoružani hajdete pred braćom svojom, sinovima Izrailjevijem, ko je god za vojsku. ¹⁹ A žene vaše i djeca vaša i stoka vaša znam da imate mnogo stoke) neka ostanu u gradovima vašim, koje vam dadoh, ²⁰ Dokle ne smiri Gospod i braću vašu kao vas, da i oni naslijede zemlju, koju æe im Gospod Bog vaš dati s onu stranu Jordana; onda se vratite svaki na svoje našljedstvo, koje vam dadoh. ²¹ A Isusu onda zapovjedih govoreæi: oèi tvoje vide sve što je uèinio Gospod Bog vaš s ona dva cara; onako æe Gospod uèiniti sa svijem carstvima u koja doðeš. ²² Nemojte ih se bojati, jer æe se Gospod Bog vaš biti za vas. ²³ I molih se Gospodu onda govoreæi: ²⁴ Gospode Bože! ti si poèeo pokazivati sluzi svojemu velièinu svoju i krjepku ruku svoju, jer koji je Bog na nebu ili na zemlji koji bi tvorio djela kakva su tvoja i u koga bi sila bila kakva je tvoja? ²⁵ Daj mi da prijeðem i vidim zemlju dobru koja je preko Jordana i goru dobru, Livan. ²⁶ Ali Gospod bješe gnjevan na me s vas, i ne usliši me, nego mi reèe: dosta; ne govori mi više za to. ²⁷ Popni se na vrh ove gore, i podigavši oèi svoje na zapad i na sjever i na jug i na istok, vidi oèima svojim, jer neæeš prijeæi preko Jordana. ²⁸ Nego podaj zapovijesti Isusu, i utvrdi ga i ukrijepi ga; jer æe on prijeæi pred narodom tijekom, i on æe im razdijeliti u našljedstvo zemlju koju vidiš. ²⁹ I ostasmo u ovoj dolini prema Vet-Fegoru.

4 A sada, Izrailju, èuj uredbe i zakone, koje vas uèim da tvorite, da biste poživjeli i ušli u zemlju koju vam daje Gospod Bog otaca vaših i da biste je naslijedili. ² Ništa ne dodajte k rijeèi koju vam ja zapovijedam, niti oduzmite od nje, da biste saèuvali zapovijesti Gospoda Boga svojega koje vam ja zapovijedam. ³ Oèi su vaše vidjele šta uèini Gospod s Velfegora; jer svakoga èovjeka koji poðe za Velfegorom istrijebi Gospod Bog tvoj između tebe. ⁴ A vi koji se držaste Gospoda Boga svojega, vi ste svi živi danas. ⁵ Gle, uèio sam vas uredbama i zakonima, kao što mi zapovjedi Gospod Bog moj, da biste tako tvorili u zemlji u koju idete da je naslijedite. ⁶ Držite dakle i izvršujte ih, jer je to mudrost vaša i razum vaš pred narodima, koji æe kad èuju sve ove uredbe reæi: samo je ovaj veliki narod narod mudar i razuman. ⁷ Jer koji je veliki narod kojemu je Bog blizu kao što je Gospod Bog naš kad ga god zazovemo? ⁸ I koji je narod veliki koji ima uredbe i zakone pravedne kao što je sav ovaj zakon koji iznosim danas pred vas? ⁹ Samo pazi na se i dobro èuvaj dušu svoju, da ne zaboraviš onijeh stvari koje su vidjele oèi tvoje, i da ne izidu iz srca tvoga

dokle si god živ; nego da ih obznaniš sinovima svojim i sinovima sinova svojih. ¹⁰ Onaj dan kad stajaste pred Gospodom Bogom svojim kod Horiva, kad mi Gospod reèe: saberi mi narod da im kažem rijeèi svoje, kojima æe se nauèiti da me se boje dok su živi na zemlji, i da uèe tome i sinove svoje; ¹¹ Kad pristupiste i stajaste pod gorom, a gora ognjem goraše do samoga neba i bješe na njoj tama i oblak i mrak; ¹² I progovori Gospod k vama isred ognja; glas od rijeèi èuste, ali osim glasa lika ne vidjeste; ¹³ I objavi vam zavjet svoj, koji vam zapovjedi da držite, deset rijeèi, koje napisao na dvije ploèe kamene. ¹⁴ I meni zapovjedi onda Gospod da vas uèim uredbama i zakonima da ih tvorite u zemlji u koju idete da je naslijedite. ¹⁵ Zato èuvajte dobro duše svoje; jer ne vidjeste nikakoga lika u onaj dan kad vam govori Gospod na Horivu isred ognja, ¹⁶ Da se ne biste pokvarili i naèinili sebi lik rezan ili kaku god sliku od èovjeka ili od žene, ¹⁷ Sliku od kakoga živinèeta koje je na zemlji, ili sliku od kake ptice krilate koja leti ispod neba; ¹⁸ Sliku od èega što puže po zemlji, ili sliku od kake ribe koja je u vodi pod zemljom; ¹⁹ I da ne bi podigavši oèi svoje k nebu i vidjevši sunce i mjesec i zvijezde, svu vojsku nebesku, prevario se i klanjao im se i služio im; jer ih Gospod Bog tvoj daje svijem narodima pod cijelijem nebom; ²⁰ A vas uze Gospod i izvede vas iz peæi gvozdene, iz Misira, da mu budete narod našljedni, kao što se vidi danas. ²¹ Ali se Gospod razgnjevi na me za vaše rijeèi, i zakle se da neæu prijeæi preko Jordana ni uæi u dobru zemlju, koju ti Gospod Bog tvoj daje u našljedstvo. ²² I ja æu umrijeti u ovoj zemlji i neæu prijeæi preko Jordana; a vi æete prijeæi i naslijediti onu dobru zemlju. ²³ Pazite da ne zaboravite zavjeta Gospoda Boga svojega, koji uèini s vama, i da ne gradite sebi lika rezanoga, slike od koje god stvari, kao što ti je zabranio Gospod Bog tvoj. ²⁴ Jer je Gospod Bog tvoj oganj koji spaljuje i Bog koji revnuje. ²⁵ Kad izrodiš sinove i unuke, i ostarite u onoj zemlji, ako se pokvarite i naèinite sliku rezanu od kake stvari i uèinite što nije ugodno Gospodu Bogu vašemu, dražeæi ga, ²⁶ Svjedoèim vam danas nebom i zemljom da æe vas brzo nestati sa zemlje u koju idete preko Jordana da je naslijedite, neæete biti dugo u njoj, nego æete se istrijebiti. ²⁷ Ili æe vas rasijati Gospod među narode, i malo æe vas ostati među narodima u koje vas odvede Gospod; ²⁸ I služite ondje bogovima koje su naèinile ruke èovjeèije, od drveta i od kamena, koji ne vide ni èuju, niti jedu ni mirišu. ²⁹ Ali ako i ondje potražiš Gospoda Boga svojega, naæi æeš ga, ako ga potražiš svijem srcem svojim i svom dušom svojom. ³⁰ Kad budeš u nevolji i sve te to snaðe, ako se u pošliju vrijeme obratiš ka Gospodu Bogu svojemu, i poslušaj glas njegov, ³¹ Gospod je Bog tvoj milostiv Bog, neæe te ostaviti ni istrijebiti, jer neæe zaboraviti zavjeta s ocima tvojim, za koji im se zakleo. ³² Jer zapitaj sada za stara vremena, koja su bila prije tebe, od onoga dana kad stvori Bog èovjeka na zemlji, i od jednoga kraja neba do drugoga, je li kad bila ovaka stvar velika, i je li

se kad èulo što tako? ³³ Je li kad èuo koji narod glas Božji gdje govori isred ognja, kao što si ti èuo i ostao živ? ³⁴ Ili, je li Bog pokušao da dođe te uzme sebi narod iz drugoga naroda kušanjem, znacima i èudesima i ratom i rukom krjepkom i mišicom podignutom i strahotama velikim, kao što je uèinio sve to za vas Gospod Bog naš u Misiru na vaše oèi? ³⁵ Tebi je to pokazano da poznaš da je Gospod Bog, i da nema drugoga osim njega. ³⁶ Dao ti je da èuješ glas njegov s neba da bi te nauèio, i pokazao ti je na zemlji oganj svoj veliki, i rijeèi njegove èuo si isred ognja. ³⁷ I što mu mili bijahu oci tvoji, zato izabra sjeme njihovo nakon njih, i izvede te sam velikom silom svojom iz Misira, ³⁸ Da otjera ispred tebe narode veæe i jaèe od tebe, i da tebe uvede u njihovu zemlju i dade ti je u našljedstvo, kao što se vidi danas. ³⁹ Znaj dakle i pamti u srcu svojem da je Gospod Bog, gore na nebu i dolje na zemlji, nema drugoga. ⁴⁰ I drži uredbe njegove i zapovijesti njegove, koje ti ja danas zapovijedam, da bi dobro bilo tebi i sinovima tvojim nakon tebe, da bi ti se produljili dani na zemlji koju ti Gospod Bog tvoj daje zasnagda. ⁴¹ Tada odijeli Mojsije tri grada s ovu stranu Jordana prema istoku, ⁴² Da bi utjecao u njih krvnik koji ubije bližnjega svojega nehotice ne mrziviši prije na nj, i kad uteèe u koji od tih gradova, da bi ostao živ: ⁴³ Vosor u pustinji, na ravnici u zemlji plemena Ruvimova, i Ramot u Galadu u plemenu Gadovu, Golan u Vasanskoj u plemenu Manasijinu. ⁴⁴ Ovo je zakon koji postavi Mojsije sinovima Izrailjevijem. ⁴⁵ Ovo su svjedoèanstva i uredbe i zakoni, koje kaza Mojsije sinovima Izrailjevijem kad izidoše iz Misira, ⁴⁶ S ovu stranu Jordana u dolini prema Vet-Fegoru u zemlji Siona cara Amorejskoga, koji življaše u Esevonu, kojega ubi Mojsije i sinovi Izrailjevi kad izidoše iz Misira, ⁴⁷ I osvojiše zemlju njegovu i zemlju Oga cara Vasanskoga, dva cara Amorejska, koja je s ovu stranu Jordana prema istoku, ⁴⁸ Od Aroira, koji je na potoku Arnonu, do gore Siona, a to je Ermon, ⁴⁹ I sve polje s ovu stranu Jordana prema istoku do mora uz ravnicu pod Azdot-Fazgom.

5 I Mojsije sazva sav narod Izrailjev, i reèe im: èuj Izrailju uredbe i zakone, koje æu danas kazati da èujete, da ih nauèite i držite ih i tvorite. ² Gospod Bog naš uèini s nama zavjet na Horivu. ³ Nije s ocima našim uèinio taj zavjet, nego s nama, koji smo danas tu svi živi. ⁴ Licem k licu govorio vam je Gospod na ovoj gori isred ognja; ⁵ Ja tada stajah između Gospoda i vas, da vam javim rijeèi Gospodnje, jer vas bješe strah od ognja i ne izidoste na goru; i reèe: ⁶ Ja sam Gospod Bog tvoj, koji sam te izveo iz zemlje Misirske, iz doma ropskoga. ⁷ Nemoj imati bogova drugih do mene. ⁸ Ne gradi sebi lika rezanoga, niti kakve slike od tvari koje su gore na nebu ili koje su dolje na zemlji ili koje su u vodi ispod zemlje. ⁹ Nemoj im se klanjati niti im služiti, jer sam ja Gospod Bog tvoj, Bog revnitelj, koji na sinovima pohodim bezakonja otaca njihovijeh do treæega i do èetvrtoga koljena, onijeh koji mrze na me, ¹⁰ A èinim milost na tisuæama onijeh koji me ljube

i èuvaju zapovijesti moje. ¹¹ Ne uzimaj uzalud imena Gospoda Boga svojega, jer neæe pred Gospodom biti prav ko uzme ime njegovo uzalud. ¹² Drži dan od odmora i svetkuj ga, kao što ti je zapovjedio Gospod Bog tvoj. ¹³ Šest dana radi, i svršuj sve poslove svoje. ¹⁴ A sedmi je dan odmor Gospodu Bogu tvojemu; nemoj raditi nikakoga posla ni ti ni sin tvoj ni kæi tvoja ni sluga tvoj ni sluškinja tvoja, ni vo tvoj ni magarac tvoj, niti koje živinèe tvoje, ni došljak koji je kod tebe, da bi se odmorio sluga tvoj i sluškinja tvoja kao i ti. ¹⁵ I pamti da si bio rob u zemlji Misirskoj, i Gospod Bog tvoj izvede te odande rukom krjepkom i mišicom podignutom. Zato ti je Gospod Bog tvoj zapovjedio da svetkuješ dan od odmora. ¹⁶ Poštuj oca svojega i mater svoju, kao što ti je zapovjedio Gospod Bog tvoj, da bi se produljili dani tvoji i da bi ti dobro bilo na zemlji, koju ti daje Gospod Bog tvoj. ¹⁷ Ne ubij. ¹⁸ Ne èini preljube. ¹⁹ Ne kradi. ²⁰ Ne svjedoèi lažno na bližnjega svojega. ²¹ Ne poželi žene bližnjega svojega, ne poželi kuæe bližnjega svojega, ni njive njegove, ni sluge njegova, ni sluškinje njegove, ni vola njegova, ni magarca njegova, niti išta što je bližnjega tvojega. ²² Te rijeèi izgovori Gospod svemu zboru vašemu na gori isred ognja, oblaka i mraka, glasom velikim, i ništa više, nego ih napisa na dvije ploèe kamene koje mi dade. ²³ A vi kad èuste glas isred tame, jer gora ognjem goraše, pristupiste k meni, svi glavari od plemena vaših i starješine vaše, ²⁴ I rekoste: gle, pokaza nam Gospod Bog naš slavu i velièinu svoju, i èusmo glas njegov isred ognja; danas vidjesmo gdje Bog govori s èovjekom, i èovjek osta živ. ²⁵ Pa sada zašto da pomremo? jer æe nas spaliti onaj oganj veliki; ako jošte èujemo glas Gospoda Boga svojega, pomrijeæemo. ²⁶ Jer koje je tijelo èulo glas Boga živoga gdje govori isred ognja, kao mi, i ostalo živo? ²⁷ Idi ti, i saslušaj sve što æe kazati Gospod Bog naš, pa onda ti kaži nama što ti god reèe Gospod Bog naš, a mi æemo slušati i tvoriti. ²⁸ I Gospod èu glas od rijeèi vaših kad vi govoraste, i reèe mi Gospod: èuh glas od rijeèi toga naroda, koje rekoše tebi; što rekoše dobro rekoše. ²⁹ O, kad bi im bilo srce svagda tako da me se boje i drže sve zapovijesti moje svagda, da bi dobro bilo njima i sinovima njihovijem do vijeka. ³⁰ Idi, reci im: vratite se u šatore svoje. ³¹ A ti stani ovdje kod mene, i kazaæu ti sve zapovijesti i uredbe i zakone, koje æeš ih nauèiti da tvore u zemlji koju im dajem u našljedstvo.

³² Gledajte dakle da èinite kako vam je zapovjedio Gospod Bog vaš, ne svræite ni nadesno ni nalijevo. ³³ Cijelijem putem, koji vam je zapovjedio Gospod Bog vaš, idite, da biste živi bili i da bi vam dobro bilo, i da bi vam se produljili dani u zemlji koju æete naslijediti.

6 A ovo su zapovijesti i uredbe i zakoni, koje Gospod Bog vaš zapovjedi da vas uèim da ih tvorite u zemlji u koju idete da je naslijedite, ² Da bi se bojao Gospoda Boga svojega držeæi sve uredbe njegove i zapovijesti njegove, koje ti ja zapovijedam, ti i sin tvoj i unuk tvoj svega vijeka svojega, da bi ti se produljili dani tvoji. ³ Èuj dakle, Izrailju, i gledaj da tako

èiniš, da bi ti dobro bilo i da biste se umnožili veoma u zemlji u kojoj teèe mlijeko i med, kao što ti je rekao Gospod Bog otaca tvojih. ⁴ Èuj, Izrailju: Gospod je Bog naš jedini Gospod. ⁵ Zato ljubi Gospoda Boga svojega iz svega srca svojega i iz sve duše svoje i iz sve snage svoje. ⁶ I neka ove rijeèi koje ti ja zapovijedam danas budu u srcu tvom. ⁷ I èesto ih napominji sinovima svojim, i govori o njima kad sjediš u kuæi svojoj i kad ideš putem, kad liježeš i kad ustaješ. ⁸ I veži ih sebi na ruku za znak, i neka ti budu kao poèeonik meðu oèima. ⁹ I napiši ih na dovratnicima od kuæe svoje i na vratima svojim. ¹⁰ A kad te uvede Gospod Bog tvoj u zemlju za koju se zakleo ocima tvojim, Avramu, Isaku i Jakovu, da æe ti je dati, u gradove velike i dobre, kojih nijesi zidao, ¹¹ I kuæe pune svakoga dobra, kojih nijesi punio, i na studence iskopane, kojih nijesi kopao, u vinograde i u maslinike, kojih nijesi sadio, i staneš jesti i nasitiš se, ¹² Èuvaj se da ne zaboraviš Gospoda, koji te je izveo iz zemlje Misirske, iz kuæe ropske. ¹³ Gospoda Boga svojega boj se, i njemu služi, i njegovim se imenom kuni. ¹⁴ Ne idite za drugim bogovima između bogova drugih naroda, koji su oko vas. ¹⁵ Jer je Bog revnitelj, Gospod Bog tvoj, usred tebe, pa da se ne bi razgnjevio Gospod Bog tvoj na te i istrijebio te sa zemlje. ¹⁶ Nemojte kušati Gospoda Boga svojega kao što ga kušaste u Masi. ¹⁷ Držite dobro zapovijesti Gospoda Boga svojega i svjedoèanstva njegova i uredbe njegove, koje ti je zapovjedio, ¹⁸ I èini što je pravo i dobro pred Gospodom, da bi ti bilo dobro i da bi ušao u dobru zemlju, za koju se zakleo Gospod ocima tvojim, i da bi je naslijedio, ¹⁹ Da bi otjerao sve neprijatelje tvoje ispred tebe, kao što ti je rekao Gospod. ²⁰ Pa kad te zapita poslije sin tvoj govoreæi: kakva su to svjedoèanstva i uredbe i zakoni, što vam je zapovjedio Gospod Bog naš? ²¹ Onda kaži sinu svojemu: bijasmo robovi Faraonovi u Misiru, i izvede nas Gospod iz Misira rukom krjepkom, ²² I uèini Gospod znake i èudesne velike i zla u Misiru na Faraonu i na svemu domu njegovu pred nama, ²³ A nas izvede odande da nas uvede u zemlju za koju se zakleo ocima našim da æe nam je dati. ²⁴ I zapovjedi nam Gospod da vršimo sve ove uredbe bojeæi se Gospoda Boga svojega, da bi nam bilo dobro svagda i da bi nas saèuvao u životu, kao što se vidi danas. ²⁵ I biæe nam pravda, ako uzdržimo i ustvorimo sve zapovijesti ove pred Gospodom Bogom svojim, kako nam je zapovjedio.

7 Kad te Gospod Bog tvoj uvede u zemlju u koju ideš da je naslijediš, i otjera ispred tebe narode mnoge, Heteje i Gergeseje i Amoreje i Hananeje i Ferezeje i Jeveje i Jevuseje, sedam naroda veæih i jaèih od tebe, ² I preda ih Gospod Bog tvoj tebi, i ti ih razbiješ, potri ih, ne hvataj s njima vjere, niti se smiluj na njih; ³ Niti se prijatelji s njima; kæeri svoje ne daji za sina njihova, niti kæeri njihove uzimaj za sina svojega. ⁴ Jer bi otpadila sina tvojega od mene, i služio bi bogovima drugim, te bi se razgnjevio Gospod na vas i potro vas brzo. ⁵ Nego ovo im uèinite: oltare njihove

raskopajte, i likove njihove polomite, lugove njihove isijecite, i rezane bogove njihove ognjem spalite. ⁶ Jer si ti narod svet Gospodu Bogu svojemu, tebe je izabrao Gospod Bog tvoj da mu budeš narod osobit mimo sve narode na zemlji. ⁷ Ne zato što bi vas bilo više nego drugih naroda prihvati vas Gospod i izabra vas; jer vas bijaše manje nego ikojega drugoga naroda; ⁸ Nego što vas Gospod miluje i što drži zakletvu kojom se zakleo ocima vašim, zato vas je Gospod izveo rukom krjepkom i izbavio vas iz kuæe ropske, iz ruke Faraona cara Misirskoga. ⁹ I tako znaj da je Gospod Bog tvoj Bog, Bog vjeran, koji drži zavjet svoj i milost svoju do tisuæu koljena onima koji ga ljube i drže zapovijesti njegove, ¹⁰ I plaæa onima koji mrze na nj, svakome istrebljujuæi ga, i ne odgaða onome koji mrzi na nj, plaæa svakome. ¹¹ Zato drži zapovijesti i uredbe i zakone, koje ti danas ja zapovijedam, da ih tvoriš. ¹² I ako ove zakone uzaslušate i uzdržite i ustvorite, i Gospod æe Bog tvoj držati tebi zavjet i milost, za koju se zakleo ocima tvojim; ¹³ I milovaæe te i blagosloviæe te i umnožiæe te; blagosloviæe plod utrobe tvoje i plod zemlje tvoje, žito tvoje i vino tvoje i ulje tvoje, plod goveda tvojih i stada ovaca tvojih u zemlji za koju se zakleo ocima tvojim da æe ti je dati. ¹⁴ Biæeš blagosloven mimo sve narode: neæe biti u tebe ni muškoga ni ženskoga neplodna, ni meðu stokom tvojom. ¹⁵ I ukloniæe od tebe Gospod svaku bolest, i od ljutih zala Misirskih koja znaš neæe nijednoga pustiti na tebe, nego æe ih pustiti na one sve koji mrze na te. ¹⁶ I istrijebi sve narode koje ti Gospod Bog tvoj preda, neka ih ne požali oko tvoje, i nemoj služiti bogovima njihovijem, jer bi ti to bilo zamka. ¹⁷ Ako bi rekao u srcu svom: veæi su ovi narodi od mene, kako ih mogu izagnati? ¹⁸ Ne boj ih se; pamti dobro što je uèinio Gospod Bog tvoj s Faraonom i sa svijem Misircima, ¹⁹ Velika kušanja, koja vidješe oèi tvoje, i znake i èudesne i ruku krjepku i mišicu podignutu, kojom te izvede Gospod Bog tvoj; onako æe uèiniti Gospod Bog tvoj sa svijem narodima od kojih bi se uplašio. ²⁰ I stršljene æe poslati Gospod Bog tvoj na njih dokle ne izginu koji bi ostali i sakrili se od tebe. ²¹ Ne plaši se od njih, jer je Gospod Bog tvoj usred tebe, Bog veliki i strašni. ²² Gospod æe Bog tvoj malo pomalo potrti te narode ispred tebe; neæeš ih moæi odjedanput istrijebiti, da se ne bi umnožilo na tebe zvijerje poljsko. ²³ Ali æe ih predati Gospod Bog tvoj tebi, i zatiraæe ih zatiranjem velikim dokle se ne zatru. ²⁴ I predaæe careve njihove u tvoje ruke da zatreš ime njihovo pod nebom, neæe se nijedan održati pred tobom, dokle ih ne potreš. ²⁵ Rezane bogove njihove spali ognjem, nemoj da se polakomiš na srebro ili zlato što je na njima i da ga uzmeš, da ti ne bude zamka, jer je gadno pred Gospodom Bogom tvojim. ²⁶ I nemoj da uneseš gada u dom svoj, da ne budeš proklet kao i on, nego se gadi na nj i grozi se od njega, jer je proketo.

8 Držite i tvorite sve zapovijesti koje vam ja zapovijedam danas, da biste živi bili i umnožili se, i da biste ušli u zemlju za koju se Gospod zakleo ocima

vašim, i da biste je naslijedili. ²I opominji se svega puta kojim te je vodio Gospod Bog tvoj èetrdeset godina po pustinji, da bi te namuèio i iskušao, da se zna šta ti je u srcu, hoæeš li držati zapovijesti njegove ili neæeš. ³I muèio te je, i glaðu te morio; ali te je opet hranio manom, za koju ti nijesi znao ni oci tvoji, da bi ti pokazao da èovjek ne živi o samom hljebu nego o svemu što izlazi iz usta Gospodnjih. ⁴Odijelo tvoje ne ovetša na tebi niti noga tvoja oteèe za ovijeh èetrdeset godina; ⁵Zato poznaj u srcu svom da te Gospod Bog tvoj gaji kao što èovjek gaji svoje dijete. ⁶I drži zapovijesti Gospoda Boga svojega hodeæi putovima njegovijem i bojeæi se njega. ⁷Jer Gospod Bog tvoj uvešæe te sada u dobru zemlju, u zemlju u kojoj ima dosta potoka i izvora i jezera, što izviru po dolinama i po brdima; ⁸U zemlju izobilnu pšenicom i jeèmom i vinovom lozom i smokvama i šipcima, zemlju izobilnu maslinom, od koje biva ulje, i medom; ⁹U zemlju, gdje neæeš sirotinjski jesti hljeba, gdje ti neæe ništa nedostajati; u zemlju, gdje je kamenje gvoždje i gdje æeš iz brda njezinijeh sjeæi mjed. ¹⁰Ješæeš i biaæeš sit, pa blagosiljaj Gospoda Boga svojega za dobru zemlju koju ti da. ¹¹I èuvaj se da ne zaboraviš Gospoda Boga svojega bacivši u nemar zapovijesti njegove i zakone njegove i uredbe njegove, koje ti ja zapovijedam danas. ¹²I kad uzjedeš i nasitiš se, i dobre kuæe naèiniš i u njima staneš živjeti, ¹³I kad se goveda tvoja i ovce tvoje naplode, i kad ti se namnoži srebro i zlato, i što god imaš kad ti se namnoži, ¹⁴Nemoj da se ponese srce tvoje i zaboraviš Gospoda Boga svojega, koji te je izveo iz zemlje Misirske, iz kuæe ropske; ¹⁵Koji te je vodio preko one pustinje velike i strašne gdje žive zmije vatrene i skorpije, gdje je suša a nema vode; koji ti je izveo vodu iz tvrdoga kamena; ¹⁶Koji te je hranio u pustinji manom, za koju ne znaše oci tvoji, da bi te namuèio i iskušao te, i najposlije da bi ti dobro uèinio. ¹⁷Niti govori u srcu svojem: moja snaga, i sila moje ruke dobavila mi je ovo blago. ¹⁸Nego se opominji Gospoda Boga svojega; jer ti on daje snagu da dobavljaš blago, da bi potvrdio zavjet svoj, za koji se zakleo ocima tvojim, kao što se vidi danas. ¹⁹Ako li zaboraviš Gospoda Boga svojega, i poðeš za drugim bogovima i njima staneš služiti i klanjati se, svjedoèim vam danas da æete zacijelo propasti, ²⁰Propašæete kao narodi koje Gospod potire ispred vas, jer ne poslušaste glasa Gospoda Boga svojega.

9 Èuj, Izrailju! ti danas prelaziš preko Jordana da uðeš i naslijediš narode veæe i jaèe od sebe, gradove velike i ograðene do neba; ²Velik i visok narod, sinove Enakove, koje znaš i za koje si slušao: ko ce odoljeti sinovima Enakovijem? ³Znaj dakle danas da je Gospod Bog tvoj, koji ide pred tobom, oganj koji spaljuje; on æe ih istrijebiti i on æe ih oboriti pred tobom, i izagnaæeš ih i istrijebiti brzo, kao što ti je kazao Gospod. ⁴Kad ih Gospod Bog tvoj otjera ispred tebe, nemoj da reèeš u srcu svom: za pravdu moju uvede me Gospod u ovu zemlju da je naslijedim; jer Gospod tjera one narode ispred tebe za nevaljalstvo

njihovo! ⁵Ne ideš za pravdu svoju ni za èistotu srca svojega da naslijediš tu zemlju; nego za nevaljalstvo tih naroda Gospod Bog tvoj tjera ih ispred tebe, i da održi rijeè za koju se zakleo ocima tvojim, Avramu, Isaku i Jakovu. ⁶Znaj dakle da ti Gospod Bog tvoj ne daje te dobre zemlje za pravdu tvoju da je naslijediš, jer si tvrdovrat narod. ⁷Pamti i ne zaboravi kako si gnjevio Gospoda Boga svojega u pustinji; od onoga dana kad izidoste iz zemlje Misirske pa dokle doðoste na ovo mjesto, nepokorni bijaste Gospodu. ⁸I kod Horiva razgnjeviste Gospoda, i od gnjeva šæaše vas Gospod da istrijebi. ⁹Kad izidoh na goru da primim ploèe kamene, ploèe zavjeta, koji s vama uèini Gospod, tada stajah na gori èetrdeset dana i èetrdeset noæi hljeba ne jeduæi ni vode pijuæi. ¹⁰I dade mi Gospod dvije ploèe kamene, ispisane prstom Gospodnjim, na kojima bijahu rijeçi sve koje vam izgovori Gospod na gori isred ognja na dan zbora vašega. ¹¹Poslije èetrdeset dana i èetrdeset noæi dade mi Gospod dvije ploèe kamene, ploèe zavjetne. ¹²I reèe mi Gospod: ustani, siði brže odavde; jer se pokvari narod tvoj koji si izveo iz Misira, siðoše brzo s puta koji im zapovjedih, i naèiniše sebi liven lik. ¹³Još mi reèe Gospod govoreæi: pogledah ovaj narod, i eto je narod tvrda vrata. ¹⁴Pusti me da ih istrijebim i ime njihovo zatrem pod nebom; a od tebe æu uèiniti narod jaèi i veæi nego što je ovaj. ¹⁵I ja se vratih i siðoh s gore, a gora ognjem goraše, i dvije ploèe zavjetne bijahu mi u ruku. ¹⁶I pogledah, a to zgriješiste Gospodu Bogu svojemu salivši sebi tele, i brzo siðoste s puta koji vam bješe zapovjedio Gospod. ¹⁷Tada uzeh one dvije ploèe i bacih ih iz ruku svojih, i razbih ih pred vama. ¹⁸Potom padoh i ležah pred Gospodom kao prije, èetrdeset dana i èetrdeset noæi, hljeba ne jeduæi ni vode pijuæi, radi svijeh grijeha vaših, kojima se ogriješiste uèinivši što je zlo pred Gospodom i razgnjevivši ga. ¹⁹Jer se bojah gnjeva i jarosti, kojom se bješe Gospod razljutio na vas da vas istrijebi; i usliši me Gospod i tada. ²⁰Bješe se Gospod i na Arona razgnjevio veoma da ga šæaše ubiti; ali se molih tada i za Arona. ²¹I uzeh grijeh vaš koji uèiniste, tele, i sažegoh ga ognjem, i razbih ga i satrh ga u prah, i prosuh prah njegov u potok, koji teèe s one gore. ²²I u Taveri i u Masi i u Kivrot-Atavi gnjeviste Gospoda. ²³I kad vas posla Gospod iz Kadis-Varnije govoreæi: idite i uzmite tu zemlju koju sam vam dao, opet se suprotiste rijeçi Gospoda Boga svojega, i ne vjerovaste mu i ne poslušaste glasa njegov. ²⁴Nepokorni bijaste Gospodu otkad vas poznah. ²⁵Zato padoh i ležah pred Gospodom èetrdeset dana i èetrdeset noæi, jer bješe rekao Gospod da æe vas potrti. ²⁶I molih se Gospodu i rekoh: Gospode, Gospode! nemoj potrti naroda svojega i našljedstva svojega, koje si izbavio velièanstvom svojim, koje si izveo iz Misira krjepkom rukom. ²⁷Opomeni se sluga svojih Avrama, Isaka i Jakova, ne gledaj na tvrðu naroda ovoga, na nevaljalstvo njegovo i na grijeh njegove; ²⁸Da ne reku koji žive u zemlji odakle si nas izveo: nije ih mogao

Gospod uvesti u zemlju koju im obećao, ili mrzio je na njih, zato ih izvede da ih pobije u pustinji. ²⁹ Jer su tvoj narod i tvoje našljedstvo, koje si izveo silom svojom velikom i mišicom svojom podignutom.

10 U to vrijeme reče mi Gospod: isteši dvije ploče od kamena kao što bjehu prve, i izidi k meni na goru, i načini kovčeg od drveta. ² I napisao sam na tijem pločama riječi koje su bile na prvijem pločama što si razbio, pa ćeš ih metnuti u kovčeg. ³ Tako načini kovčeg od drveta sitima, i istesah dvije ploče od kamena, kao što bjehu prve, i izidoh na goru s dvjema pločama u ruku. ⁴ I napisah na tijem pločama što bješe prvo napisao, deset riječi, koje vam izgovori Gospod na gori isred ognja na dan zbora vašega; i dade mi ih Gospod. ⁵ I vrativ se siđoh s gore, i metnuh ploče u kovčeg koji načinih, i ostaše ondje, kao što mi zapovjedi Gospod. ⁶ A sinovi Izrailjevi pođoše od Virota sinova Jakanovijeh u Moseru. Ondje umrije Aron i ondje bi pogreben; a Eleazar sin njegov posta sveštenik na njegovo mjesto. ⁷ Odande otidoše u Gadgad, a od Gadgada u Jotvatu, zemlju gdje ima mnogo potoka. ⁸ U to vrijeme odvoji Gospod pleme Levijevo da nose kovčeg zavjeta Gospodnjega, da stoje pred Gospodom i služe mu i da blagosiljaju u ime njegovo do današnjega dana. ⁹ Zato nema pleme Levijevo dijela ni našljedstva s braćom svojom; Gospod je našljedstvo njegovo, kao što mu Gospod Bog tvoj kaza. ¹⁰ A ja stajah na gori kao prije, četrdeset dana i četrdeset noći; i usliši me Gospod i tada, i ne htje te Gospod zatriti, ¹¹ Nego mi reče Gospod: ustani i idi pred narodom ovijem da uđu u zemlju za koju sam se zakleo ocima njihovijem da ću im je dati, i da je naslijede. ¹² Sada dakle, Izrailju, šta ište od tebe Gospod Bog tvoj, osim da se bojiš Gospoda Boga svojega, da hodiš po svijem putovima njegovijem i da ga ljubiš i služiš Gospodu Bogu svojemu iz svega srca svojega i iz sve duše svoje, ¹³ Držeći zapovijesti Gospodnje i uredbe njegove, koje ti ja danas zapovijedam, da bi ti bilo dobro? ¹⁴ Gle, Gospoda je Boga tvojega nebo, i nebo nad nebesima, zemlja, i sve što je na njoj. ¹⁵ Ali samo tvoji oci omilješe Gospodu, i izabra sjeme njihovo nakon njih, vas između svijeh naroda, kao što se vidi danas. ¹⁶ Zato obrežite srce svoje, i nemojte više biti tvrdovrati. ¹⁷ Jer je Gospod Bog vaš Bog nad bogovima i gospodar nad gospodarima, Bog veliki, silni i strašni, koji ne gleda ko je ko niti prima poklona; ¹⁸ Daje pravicu siroti i udovici; i ljubi došljaka dajući mu hljeb i odijelo. ¹⁹ Ljubite dakle došljaka, jer ste bili došljaci u zemlji Misirskoj. ²⁰ Boj se Gospoda Boga svojega, njemu služi i njega se drži, i njegovijem se imenom kuni. ²¹ On je hvala tvoja i on je Bog tvoj, koji tebe radi učini velike i strašne stvari, koje vidješe oči tvoje. ²² Sedamdeset duša bješe otaca tvojih kad siđoše u Misir; a sada učini ti Gospod Bog tvoj te vas ima mnogo kao zvijezda nebeskih.

11 Ljubi dakle Gospoda Boga svojega, i izvršuj jednako što je zapovjedio da izvršuješ, i uredbe njegove, i zakone njegove i zapovijesti njegove. ² I

poznajte danas što vaši sinovi ne znaju niti vidješe, karanje Gospoda Boga svojega, veličanstvo njegovo, krjepku ruku njegovu i mišicu njegovu podignutu, ³ I znake njegove i djela njegova, što učini usred Misira na Faraonu caru Misirskom i na svoj zemlji njegovoj, ⁴ I što učini vojsci Misirskoj, konjma i kolima njihovijem, kako učini, te ih voda Crvenoga Mora potopi kad vas tjerahu, i zatr ih Gospod do današnjega dana, ⁵ I što vama učini u pustinji dokle ne dođoste do ovoga mjesta, ⁶ I što učini Datanu i Avironu sinovima Elijava sina Ruvimova, kako zemlja otvori usta svoja i proždrije njih i porodice njihove i šatore njihove i sve blago njihovo što imahu, usred Izrailja. ⁷ Jer vaše oči vidješe sva djela Gospodnja velika, koja učini. ⁸ Zato držite sve zapovijesti koje vam ja danas zapovijedam, da biste se ukrijepili i naslijedili zemlju, u koju idete da je naslijedite; ⁹ I da bi vam se produljili dani u zemlji, za koju se zakle Gospod ocima vašim da će je dati njima i sjemenu njihovu, zemlju, u kojoj teče mlijeko i med. ¹⁰ Jer zemlja u koju ideš da je naslijediš nije kao zemlja Misirska iz koje ste izišli, gdje si sijao svoje sjeme i zalijevao na svojima nogama kao vrt od zelja; ¹¹ Nego je zemlja u koju idete da je naslijedite zemlja u kojoj su brda i doline, i natapa je dažd nebeski; ¹² Zemlja kojom se stara Gospod Bog tvoj i na koju su jednako obrađene oči Gospoda Boga tvojega od početka godine do kraja. ¹³ Zato ako dobro uzaslušate zapovijesti, koje vam ja zapovijedam danas, ljubeći Gospoda Boga svojega i služeći mu svijem srcem svojim i svom dušom svojom, ¹⁴ Tada ću davati dažd zemlji vašoj na vrijeme, i rani i pozni, i sabiraćete žito svoje i vino svoje i ulje svoje; ¹⁵ I za stoku ću tvoju dati travu u polju tvojem; i ješćete i bićete sit. ¹⁶ Ćuvajte se da se ne prevari srce vaše da se odmetnete i služite tuđim bogovima i poklanjate im se; ¹⁷ Da se ne bi razgnjevio Gospod na vas i zatvorio nebo da ne bude dažda, i zemlja da ne da roda svojega, te biste brzo izginuli u dobroj zemlji koju vam Gospod daje. ¹⁸ Nego složite ove riječi moje u srce svoje i u dušu svoju, i vežite ih za znak sebi na ruku, i neka vam budu kao počeonik među očima vašim. ¹⁹ I učite ih sinove svoje govoreći o njima kad sjediš u kući svojoj i kad ideš putem, i kad liježeš i kad ustaješ. ²⁰ I napiši ih na dovratnicima doma svojega i na vratima svojim, ²¹ Da bi se umnožili dani vaši i dani sinova vaših po zemlji, za koju se zakleo Gospod ocima vašim da će im je dati, kao dani nebu nad zemljom. ²² Jer ako dobro uzdržite sve ove zapovijesti koje vam ja zapovijedam da tvorite ljubeći Gospoda Boga svojega, i hodeći svijem putovima njegovijem i njega se držeći, ²³ Tada će otjerati Gospod sve ove narode ispred vas, i naslijedićete narode veće i jaće nego što ste sami. ²⁴ Svako mjesto na koje stupi stopalo noge vaše vaše će biti; od pustinje do Livana, i od rijeke, rijeke Efrata, do mora zapadnoga biće međa vaša. ²⁵ Neće se niko održati pred vama; strah i trepet vaš pustiće Gospod Bog vaš na svu zemlju na koju stupite, kao što vam kaza. ²⁶ Gle, iznosim danas pred vas blagoslov i

prokletstvo: ²⁷ Blagoslov, ako uzaslušate zapovijesti Gospoda Boga svojega, koje vam ja danas zapovijedam; ²⁸ A prokletstvo, ako ne uzaslušate zapovijesti Gospoda Boga svojega nego siđete s puta, koji vam ja danas zapovijedam, te pođete za drugim bogovima, kojih ne poznajete. ²⁹ I kad te uvede Gospod Bog tvoj u zemlju u koju ideš da je naslijediš, tada izreci blagoslov ovaj na gori Garizimu a prokletstvo na gori Evalu. ³⁰ One su s onu stranu Jordana, iduæi k zapadu, u zemlji Hananeja koji žive u ravni prema Galgalu kod ravnice Moreške. ³¹ Jer æete prijeæi preko Jordana da uđete u zemlju koju vam daje Gospod Bog vaš da je naslijedite, i naslijediæete je i nastavaæete u njoj. ³² Gledajte dakle da tvorite sve ove uredbe i zakone koje ja danas iznosim pred vas.

12 Ovo su uredbe i zakoni koje æete držati i tvoriti u zemlji koju ti je Gospod Bog otaca tvojih dao da je naslijediš, dokle ste god živi na zemlji.

² Raskopajte sasvijem sva mjesta u kojima su služili bogovima svojim narodi koje æete naslijediti, po visokim brdima i po humovima i pod svakijem zelenijem drvetom. ³ Oborite oltare njihove i razbijte likove njihove, i lugove njihove popalite ognjem, i rezane bogove njihove izlomite, i istrijebite ime njihovo iz onoga mjesta. ⁴ Ne èinite tako Gospodu Bogu svojemu. ⁵ Nego ga tražite u mjestu koje izbere Gospod Bog vaš između svih plemena vaših sebi za stan da ondje namjesti ime svoje, i onamo idite.

⁶ Onamo nosite žrtve svoje paljenice i druge žrtve svoje i desetke svoje i prinose ruku svojih i zavjete svoje i dragovoljne prinose svoje i prvine od stoke svoje krupne i sitne. ⁷ I jedite ondje pred Gospodom Bogom svojim, i veselite se vi i porodice vaše svaèim, za što se prihvatite rukom svojom, èim te blagoslovi Gospod Bog tvoj. ⁸ Ne èinite kako mi sada ovdje èinimo, što je kome drago. ⁹ Jer još nijeste došli do odmora i našljedstva, koje ti daje Gospod Bog tvoj. ¹⁰ Nego kad prijeđete preko Jordana, i stanete živjeti u zemlji koju vam daje Gospod Bog vaš da je naslijedite, i smiri vas od svih neprijatelja vaših unaokolo, te stanete živjeti bez straha, ¹¹ Onda u mjesto koje izbere Gospod Bog vaš da u njemu nastani ime svoje, donosite sve što vam ja zapovijedam, žrtve svoje paljenice i druge žrtve svoje, desetke svoje i prinose ruku svojih i sve što bude najbolje u onome što zavjetujete Gospodu. ¹² I veselite se pred Gospodom Bogom svojim vi i sinovi vaši i kæeri vaše i sluga vaše i sluškinje vaše, i Levit koji je u mjestu vašem, jer on nema dijela ni našljedstva s vama. ¹³ Èuvaj se da ne prinosiš žrtava svojih paljenica na kom god mjestu, koje ugledaš; ¹⁴ Nego na onom mjestu koje izbere Gospod Bog u jednom od tvojih plemena, ondje prinosi žrtve svoje paljenice, i ondje èini sve što ti zapovijedam. ¹⁵ Ali æeš moæi klati i jesti meso kako ti duša zaželi u svakom mjestu svojem po blagoslovu Gospoda Boga svojega, koji ti da; èist i neèist može jesti kao srnu i jelena. ¹⁶ Samo krvi ne jedite; proljite je na zemlju kao vodu. ¹⁷ Neæeš moæi jesti u mjestu

svojem desetka od žita svojega ni od vina svojega ni od ulja svojega, ni prvina od stoke svoje krupne i sitne, ni onoga što zavjetuješ; ni prinosa dragovoljnih, ni prinosa ruku svojih. ¹⁸ Nego to jedi pred Gospodom Bogom svojim na mjestu koje izbere Gospod Bog tvoj, ti i sin tvoj i kæi tvoja i sluga tvoj i sluškinja tvoja, i Levit koji je u mjestu tvom; i veseli se pred Gospodom Bogom svojim svaèim za što se prihvatiš rukom. ¹⁹ Èuvaj se da ne ostaviš Levita dok si god živ na zemlji. ²⁰ Kad raširi Gospod Bog tvoj međe tvoje, kao što ti je kazao, ako reèeš: da jedem mesa, kad duša tvoja želi da jede mesa, jedi mesa po svoj želji duše svoje. ²¹ Ako bi bilo daleko od tebe mjesto koje Gospod Bog tvoj izbere da ondje namjesti ime svoje, zakolji od stoke svoje krupne ili sitne, koju ti da Gospod, kao što sam ti zapovjedio, i jedi u svom mjestu po svoj želji duše svoje. ²² Kako se jede srna i jelen, onako jedi; i èist i neèist neka jede. ²³ Samo pazi da ne jedeš krvi; jer je krv duša, pa ne jedi duše s mesom. ²⁴ Ne jedi je; nego prolj na zemlju kao vodu. ²⁵ Ne jedi je, da bi dobro bilo tebi i sinovima tvojim nakon tebe, kad èiniš što je ugodno Gospodu. ²⁶ Ali stvari svoje svete, koje imaš, i što zavjetuješ, uzmi i dođi na mjesto koje izbere Gospod. ²⁷ I prinesi žrtve svoje paljenice, meso i krv, na oltaru Gospoda Boga svojega; krv pak od drugih žrtava tvojih neka se prolj na oltar Gospoda Boga tvojega, a meso jedi. ²⁸ Èuvaj i slušaj sve ove rijeçi koje ti ja zapovijedam, da bi dobro bilo tebi i sinovima tvojim nakon tebe dovijeka kad èiniš što je dobro i pravo pred Gospodom Bogom tvojim. ²⁹ Kad istrijebi Gospod Bog tvoj ispred tebe narode ka kojima ideš da naslijediš zemlju njihovu, i naslijedivši je kad se nastaniš u zemlji njihovoj, ³⁰ Èuvaj se da se ne uhvatiš u zamku pošavši za njima pošto se potru ispred tebe, i da ne potražiš bogova njihovijeh, i reèeš: kako su ovi narodi služili svojim bogovima, tako æu i ja èiniti. ³¹ Ne èini tako Gospodu Bogu svojemu; jer oni èiniše svojim bogovima sve što je gadno pred Gospodom i na što on mrzi; jer su i sinove svoje i kæeri svoje sažizali bogovima svojim. ³² Što vam god ja zapovijedam sve držite i tvorite, niti što dodajte k tome ni oduzmite od toga.

13 Ako ustane među vama prorok ili koji sne sanja, i kaže ti znak ili èudo, ² Pa se zbude taj znak ili èudo koje ti kaže, i on ti reèe: hajde da idemo za drugim bogovima, kojih ne znaš, i njima da služimo, ³ Nemoj poslušati što ti kaže taj prorok ili sanjaè, jer vas kuša Gospod Bog vaš da bi se znalo ljubite li Gospoda Boga svojega iz svega srca svojega i sve duše svoje. ⁴ Za Gospodom Bogom svojim idite, i njega se bojte; njegove zapovijesti èuvajte, i glas njegov slušajte, i njemu služite i njega se držite. ⁵ A onaj prorok ili sanjaè da se pogubi, jer vas je nagovarao da se odmetnete Gospoda Boga svojega, koji vas izvede iz zemlje Misirske i iskupi vas iz kuæe ropske, i odvraæao od puta koji ti je zapovjedio Gospod Bog tvoj da ideš njim; tako istrijebi zlo iz sebe. ⁶ Ako bi te podbadao brat tvoj, sin matere tvoje, ili sin tvoj ili kæi

tvoja, ili žena tvoja mila, ili prijatelj tvoj koji ti je kao duša tvoja, govoreæi ti tajno: hajde da sluþimo drugim bogovima, kojih nijesi znao ni ti ni oci tvoji, ⁷ Izmeðu bogova drugih naroda koji su oko vas, blizu ili daleko od tebe, od jednoga kraja zemlje do drugoga, ⁸ Ne pristaj s njim niti ga poslušaj; neka ga ne þali oko tvoje, i nemoj mu se smilovati niti ga taji, ⁹ Nego ga ubij: tvoja ruka nek se prva digne na nj da ga ubijeþ, pa onda ruka svega naroda. ¹⁰ Zaspi ga kamenjem da pogine; jer te þæaþe odvratiti od Gospoda Boga svojega, koji te je izveo iz zemlje Misirske, iz kuæe ropske; ¹¹ Da sav Izrailj æuje i boji se, i da se više ne uèini tako zlo meðu vama. ¹² Ako za kakav grad svoj, koji ti Gospod Bog tvoj da da u njemu živiþ, æujeþ gdje govore: ¹³ Izidoþe ljudi nevaljali izmeðu tebe i otpadiþe sve koji žive u gradu njihovu, govoreæi: hajde da sluþimo drugim bogovima, kojih ne poznajete, ¹⁴ Tada istraži i raspitaj, izvidi dobro, pa ako bude istina i doista se uèinila ona gadna stvar meðu vama, ¹⁵ Pobij maèem sve koji žive u gradu onom, i zatri i njega i sve što bi u njemu bilo, i stoku maèem pobij. ¹⁶ I sav plijen iz njega skupi nasred ulice njegove, spali ognjem i onaj grad i sav plijen iz njega Gospodu Bogu svojemu, da bude gomila dovijeka i da se više ne sazida. ¹⁷ I neka ti od prokletijeh stvari ne prione niþta za ruku, eda bi se Gospod povratio od þestine gnjeva svojega, uèinio ti milost i smilovao se na te, i umnožio te, kao što se zakleo ocima tvojim, ¹⁸ Kad sluþaþ glas Gospoda Boga svojega drþeæi sve zapovijesti njegove, koje ti ja danas zapovijedam, da bi èinio što je pravo pred Gospodom Bogom tvojim.

14 Vi ste sinovi Gospoda Boga svojega; nemojte se rezati niti brijati meðu oèima za mrtvacem. ² Jer si narod svet Gospodu Bogu svojemu, i tebe izabra Gospod da si mu narod osobit izmeðu svijeh naroda na zemlji. ³ Ne jedi niþta gadno. ⁴ Ovo su životinje koje æete jesti: goveèe, ovcu, kozu, ⁵ Jelena, srnu, bivola, divokozu, jednoroga i kozu kamenjaèu; ⁶ I sve životinje koje imaju papke rascijepljene na dvoje, i koje preživaju izmeðu životinja, njih jedite. ⁷ Ali ne jedite onijeh koje samo preživaju ili koje samo imaju papke rascijepljene na dvoje, kao: kamile, zeca, pitomoga zeca, jer preživaju a nemaju papaka razdvojenijeh; da vam je neèisto; ⁸ Ni svinjèeta, jer ima razdvojene papke ali ne preživa; da vam je neèisto; mesa od njega ne jedite, i strva se njegova ne dohvatajte. ⁹ A izmeðu onijeh što su u vodi, jedite ove: što god ima pera i ljuske, jedite; ¹⁰ A što nema pera i ljusaka, ne jedite; da vam je neèisto. ¹¹ Sve ptice èiste jedite; ¹² A ovijeh ne jedite: orla, ni jastrijeba, ni morskoga orla, ¹³ Ni sokola, ni eje, ni kraguja po vrstama njihovijem, ¹⁴ Ni gavrana po vrstama njegovijem, ¹⁵ Ni æuka, ni sovuljage, ni liske, ni kopca po vrstama njegovijem, ¹⁶ Ni buljine, ni raþnja, ni labuda, ¹⁷ Ni gema, ni svrake, ni gnjurca, ¹⁸ Ni rode, ni èaplje po vrstama njezinijem, ni pupavca, ni ljiljka. ¹⁹ I sve bubine krilate da su vam neèiste; ne jedite ih. ²⁰ I sve ptice èiste jedite. ²¹ Niþta mrcino ne jedite; doþljaku koji je kod tebe podaj neka jede ili

prodaj tuðinu; jer si narod svet Gospodu Bogu svojemu. Ne kuhaj jareta u mlijeku matere njegove. ²² Desetak daji od svega roda usjeva svojega, što doþe s njive tvoje, svake godine. ²³ I jedi pred Gospodom Bogom svojim na mjestu koje izbere da ondje nastani ime svoje, desetak od žita svojega, od vina svojega i od ulja svojega, i prvine od stoke svoje krupne i sitne, da se uèiþ bojati se Gospoda Boga svojega svagda. ²⁴ Ako bi ti bio put dalek, te ne bi mogao odnijeti zato što je daleko od tebe mjesto, koje izbere Gospod Bog tvoj da ondje namjesti ime svoje, kad te Gospod Bog tvoj blagoslovi, ²⁵ Onda uèini u novac, i uzev novac u ruku svoju otidi u mjesto koje izbere Gospod Bog tvoj, ²⁶ I za te novce uzmi što zaþeli duþa tvoja, goveda, ovaca, vina ili drugog jakog piæa, i što god bi zaþeljela duþa tvoja, pa jedi ondje pred Gospodom Bogom svojim, i veseli se ti i dom tvoj. ²⁷ Ali Levita koji bi bio u mjestu tvom, nemoj ostaviti, jer nema dijela ni naþljedstva s tobom. ²⁸ Svake treæe godine odvoj sav desetak od dohodaka svojih one godine, i ostavi ga u svom mjestu. ²⁹ Pa neka doðu Leviti jer nemaju dijela ni naþljedstva s tobom) i doþljaci i sirote i udovice što su u mjestu tvojem, i neka jedu i nasite se, da bi te blagoslovio Gospod Bog tvoj u svakom poslu ruku tvojih, koji bi radio.

15 Svake sedme godine opraþtaj. ² A opraþtanje da biva ovako: kome je ko duþan što, neka oprosti što bi mogao traþiti od bliþnjega svojega; neka ne traži od bliþnjega svojega i od brata svojega, jer je opraþtanje Gospodnje oglaseno. ³ Od tuðina traži, ali što bi imao u brata svojega, ono neka mu oprosti ruka tvoja, ⁴ Da ne bi bilo siromaha meðu vama, jer æe te obilno blagosloviti Gospod u zemlji koju ti Gospod Bog tvoj da u naþljedstvo da je tvoja. ⁵ Samo ako dobro uzasluþaþ glas Gospoda Boga svojega gledajuæi da èiniþ sve ove zapovijesti, koje ti ja zapovijedam danas, ⁶ Blagosloviæe te Gospod Bog tvoj, kao što ti je kazao, te æeþ davati u zajam mnogim narodima, a ni od koga neæeþ uzimati u zajam, i vladaæeþ mnogim narodima, a oni tobom neæe vladati. ⁷ Ako bude u tebe koji siromah izmeðu braæe tvoje u kom mjestu tvom, u zemlji tvojoj, koju ti daje Gospod Bog tvoj, nemoj da ti se stvrdne srce tvoje i da stisneþ ruku svoju bratu svojemu siromahu. ⁸ Nego otvori ruku svoju i pozajmi mu rado koliko mu god treba u potrebi njegovoj. ⁹ Èuvaj se da ne bude kakvo nevaljalstvo u srcu tvom, pa da reèeþ: blizu je sedma godina, godina oproсна; i da oko tvoje ne bude zlo prema bratu tvojemu siromahu, pa da mu ne daþ, a on zato da vapije ka Gospodu na te, i bude ti grijeh. ¹⁰ Podaj mu, i neka ne þali srce tvoje kad mu daþ; jer æe za tu stvar blagosloviti tebe Gospod Bog tvoj u svakom poslu tvom i u svemu za što se prihvatiþ rukom svojom. ¹¹ Jer neæe biti bez siromaha u zemlji; zato ti zapovijedam i kaþem: otvoraj ruku svoju bratu svojemu, nevoljniku i siromahu svojemu u zemlji svojoj. ¹² Ako ti se proda brat tvoj Jevrej in ili Jevrejka, neka ti sluþi þest godina, a sedme godine otpusti ga od sebe slobodna. ¹³ A kad

ga otpustiš od sebe slobodna, nemoj ga otpustiti prazna. ¹⁴ Daruj ga èim između stoke svoje i s gumna svojega i iz kace svoje; podaj mu èim te je blagoslovio Gospod Bog tvoj. ¹⁵ I opominji se da si bio rob u zemlji Misirskoj i da te je izbavio Gospod Bog tvoj; zato ti ja zapovijedam ovo danas. ¹⁶ Ako li ti reèe: neæu da idem od tebe, zato što te ljubi i dom tvoj, jer mu je dobro kod tebe, ¹⁷ Tada uzmi šilo i probuši mu uho na vratima, i biæe ti sluga do vijeka; i sluškinji svojoj uèini tako. ¹⁸ Nemoj da ti bude teško kad ga otpuštaš od sebe slobodna, jer je dvojinom onoliko koliko najamnik zaslužio u tebe za šest godina, da bi te blagoslovio Gospod Bog tvoj u svemu što radiš. ¹⁹ Sve prvence u stoci svojoj krupnoj i sitnoj što bude muško, posveti Gospodu Bogu svojem; ne radi na prvencu od krave svoje, i ne strizi prvenca od ovaca svojih. ²⁰ Pred Gospodom Bogom svojim jedi ih ti i porodica tvoja svake godine na mjestu koje izbere Gospod. ²¹ Ako li na njemu bude mana, ako bude hromo ili slijepo, ili koja god zla mana bude na njemu, ne kolji ga Gospodu Bogu svojem. ²² U svom mjestu pojedj ga; i èist i neèist neka jede kao srnu i jelena. ²³ Samo krvi od njega ne jedi; prolj je na zemlju kao vodu.

16 Drži mjesec Aviv, te slavi pashu Gospodu Bogu svojem, jer mjeseca Aviva izveo te je Gospod Bog tvoj iz Misira noæu. ² I zakolji pashu Gospodu Bogu svojem, od krupne i sitne stoke, na mjestu koje izbere Gospod da ondje nastani ime svoje. ³ Ne jedi s njom hljeba kiseloga; sedam dana jedi s njom prijesan hljeb, hljeb nevoljnièki, jer si hiteæi izašao iz zemlje Misirske, pa da se opominješ dana kad si izašao iz Misira, dok si god živ. ⁴ I da se ne vidi u tebe kvasac za sedam dana nigdje među granicama tvojim, i da ne ostane preko noæ ništa do jutra od mesa koje zakolješ prvi dan uveèe. ⁵ Ne možeš klati pashe na svakom mjestu svom koje ti da Gospod Bog tvoj; ⁶ Nego na mjestu koje izbere Gospod Bog tvoj da ondje nastani ime svoje, ondje kolji pashu uveèe o sunèanom zahodu u isto vrijeme kad si pošao iz Misira. ⁷ A peci je i jedi na mjestu koje izbere Gospod Bog tvoj; i sjutradan vrativši se idi u svoje šatore. ⁸ Šest dana jedi prijesne hljebove, a sedmi dan da je praznik Gospodnji, tada ne radi ništa. ⁹ Sedam nedjelja nabroj; kad stane srp raditi po ljetini, onda poèni brojiti sedam nedjelja. ¹⁰ Tada praznuj praznik nedjelja Gospodu Bogu svojem; što možeš prinesi dragovoljno kako te bude blagoslovio Gospod Bog tvoj. ¹¹ I veseli se pred Gospodom Bogom svojim ti i sin tvoj i kæi tvoja i sluga tvoj i sluškinja tvoja, i Levit koji bude u mjestu tvojem, i došljak i sirota i udovica, što budu kod tebe, na mjestu koje izbere Gospod Bog tvoj da ondje nastani ime svoje. ¹² I opominji se da si bio rob u Misiru, te èuvaj i tvori uredbe ove. ¹³ Praznik sjenica praznuj sedam dana, kad zbereš s gumna svojega i iz kace svoje. ¹⁴ I veseli se na praznik svoj ti i sin tvoj i kæi tvoja i sluga tvoj i sluškinja tvoja, i Levit i došljak i sirota i udovica, što budu u mjestu tvojem. ¹⁵ Sedam dana praznuj praznik Gospodu Bogu svojem na mjestu koje izbere

Gospod, kad te blagoslovi Gospod Bog tvoj u svakoj ljetini tvojoj i u svakom poslu ruku tvojih; i budi veseo. ¹⁶ Tri puta u godini neka dođe svako muško pred Gospoda Boga svojega na mjesto koje izbere: na praznik prijesnijeh hljebova, na praznik nedjelja i na praznik sjenica, ali niko da ne dođe prazan pred Gospoda; ¹⁷ Nego svaki s darom od onoga što ima, prema blagoslovu Gospoda Boga svojega kojim te je darivao. ¹⁸ Sudije i upravitelje postavi sebi po svijem mjestima koja ti da Gospod Bog tvoj po plemenima tvojim, i neka sude narodu pravo. ¹⁹ Ne izvræi pravde i ne gledaj ko je ko; ne primaj poklona; jer poklon zašljepljuje oèi mudrima i izvræe rijeèi pravednima. ²⁰ Sasvijem idi za pravdom, da bi bio živ i naslijedio zemlju koju ti daje Gospod Bog tvoj. ²¹ Ne sadi luga ni od kakvih drveta kod oltara Gospoda Boga svojega, koji naèiniš; ²² I ne podiži nikakoga lika; na to mrzi Gospod Bog tvoj.

17 Ne prinosi Gospodu Bogu svojem ni vola ni jagnjeta ni jareta na kom ima mana ili kako god zlo; jer je gadno pred Gospodom Bogom tvojim. ² Ako se naèe kod tebe u kojem od mjesta tvojih, koja ti da Gospod Bog tvoj, èovjek ili žena da uèini zlo pred Gospodom Bogom tvojim prestupajuæi zavjet njegov, ³ I otide te služi drugim bogovima i klanja im se, ili suncu ili mjesecu ili èemu god iz vojske nebeske, što nijesam zapovjedio, ⁴ I tebi se to javi i ti èuješ, onda raspitaj dobro; pa ako bude istina i doista se uèinila ona gadna stvar u Izrailju, ⁵ Izvedi onoga èovjeka ili onu ženu, koji uèiniše ono zlo, na vrata svoja, èovjeka onoga ili ženu, i zaspi ih kamenjem da poginu. ⁶ Na svjedoèanstvo dva ili tri èovjeka da se pogubi onaj koga valja pogubiti; ali na svjedoèanstvo jednoga èovjeka da se ne pogubi. ⁷ Svjedoci neka prvi dignu ruke na nj da ga ubiju; a potom sav narod; tako izvadi zlo iz sebe. ⁸ Kad ti bude teško rasuditi između krvi i krvi, između raspre i raspre, ili između rane i rane, oko kojih bude parnica u tvojem mjestu, tada ustani i idi u mjesto koje izbere Gospod Bog tvoj; ⁹ I otidi k sveštenicima Levitima ili k sudiji koji onda bude, pa ih upitaj, i oni æe ti kazati kako valja presuditi. ¹⁰ I uèini onako kako ti kažu u mjestu koje izbere Gospod, i gledaj da uèiniš sasvijem onako kako te nauèe. ¹¹ Po zakonu kojemu te nauèe, i po presudi, koju ti kažu, uèini; ne otstupi od onoga što ti kažu ni nadesno ni nalijevo. ¹² Ako li bi se ko upro te ne bi htio poslušati sveštenika koji ondje stoji te služi Gospodu Bogu tvojemu, ili sudije, taki èovjek da se pogubi; i izvadi zlo iz Izrailja, ¹³ Da sav narod èuje i boji se, i unapredak da ne radi uporno. ¹⁴ Kad uèeš u zemlju koju ti daje Gospod Bog tvoj da je naslijediš, i naseliš se u njoj, ako reèeš: da postavim sebi cara, kao što imaju svi narodi oko mene, ¹⁵ Samo onoga postavi sebi za cara, kojega izbere Gospod Bog tvoj; između braæe svoje postavi cara sebi; a nemoj postaviti nad sobom èovjeka tuđina, koji nije brat tvoj. ¹⁶ Ali da ne drži mnogo konja, i da ne vraæa naroda u Misir da bi imao mnogo konja, jer vam je Gospod kazao: ne vraæajte se više ovijem

putem. ¹⁷ I da nema mnogo žena, da se ne bi otpadilo srce njegovo, ni srebra ni zlata da nema vrlo mnogo. ¹⁸ A kad sjede na prijesto carstva svojega, neka prepíše sebi u knjigu ovaj zakon od sveštenika Levita; ¹⁹ I neka ga drži kod sebe i neka ga èita dok je živ, da se uèi bojati se Gospoda Boga svojega, držati sve rijeèi ovoga zakona i ove uredbe, i tvoriti ih; ²⁰ Da se ne bi podiglo srce njegovo iznad braæe njegove, i da ne bi otpustilo od ove zapovijesti ni nadesno ni nalijevo, da bi dugo carovao on i sinovi njegovi u Izrailju.

18 Sveštenici Leviti i sve pleme Levijevo da nemaju dijela ni našljedstva s ostalijem sinovima Izrailjevijem; neka jedu ognjene žrtve Gospodnje i njegovo našljedstvo. ² Našljedstva dakle da nemaju među braæom svojom: Gospod je našljedstvo njihov, kao što im je kazao. ³ Ali ovo da pripada sveštenicima od naroda, od onijeh koji prinesu žrtvu, bilo vola ili jagnje: da se daje svešteniku pleæe i obje vilice i želudac. ⁴ Prvine od žita svojega, od vina svojega i od ulja svojega, i prvine od vune s ovaca svojih podaj mu. ⁵ Jer njega izabra Gospod Bog tvoj između svijeh plemena tvojih da stoji i služi u ime Gospodnje on i sinovi njegovi dovijeka. ⁶ I kad dođe koji Levit iz kojega god mjesta tvojega iz svega Izrailja, gdje nastava, kad dođe po želji duše svoje u mjesto koje izbere Gospod, ⁷ Neka služi u ime Gospoda Boga svojega kao i druga braæa njegova Leviti, koji ondje stoje pred Gospodom. ⁸ Neka jedu jednak dio, osim onoga što bi koji prodao u porodici otaca svojih. ⁹ Kad uđeš u zemlju koju ti Gospod Bog tvoj daje, ne uèi se èiniti gadna djela onijeh naroda. ¹⁰ Neka se ne nađe u tebe koji bi vodio sina svojega ili kæer svoju kroz oganj, ni vraèar, ni koji gata po zvijezdama, ni koji gata po pticama, ni uroènik, ¹¹ Ni bajaè, ni koji se dogovara sa zlijem duhovima, ni opsjenar, ni koji pita mrtve. ¹² Jer je gad pred Gospodom ko god tako èini, i za take gadove tjera te narode Gospod Bog tvoj ispred tebe. ¹³ Drži se sasvijem Gospoda Boga svojega. ¹⁴ Jer ti narodi koje æeš naslijediti, slušaju gatere i vraèare; a tebi to ne dopušta Gospod Bog tvoj. ¹⁵ Proroka isred tebe, između braæe tvoje, kao što sam ja, podignuæe ti Gospod Bog tvoj; njega slušajte, ¹⁶ Po svemu kako si iskao od Gospoda Boga svojega na Horivu na dan sabora svojega govoreæi: da više ne èujem glasa Gospoda Boga svojega i da više ne gledam ognja toga velikoga, da ne poginem. ¹⁷ Zato mi reèe Gospod: dobro rekoše što rekoše. ¹⁸ Proroka æu im podignuti između braæe njihove, kao što si ti, i metnuæu rijeèi svoje u usta njegova, i kazivaæe im sve što mu zapovjedim. ¹⁹ A ko god ne bi poslušao rijeèi mojih, koje æe govoriti u moje ime, od toga æu ja tražiti. ²⁰ Ali prorok koji bi se usudio govoriti što u moje ime što mu ja ne zapovjedim da govori, ili koji bi govorio u ime drugih bogova, taki prorok da se pogubi. ²¹ Ako li reèeš u srcu svojem: kako æemo poznati rijeè koje nije Gospod rekao? ²² Što bi prorok rekao u ime Gospodnje, pa se ne zbude i ne navrši se, to je rijeè koje nije rekao

Gospod; nego je iz oholosti rekao onaj prorok, ne boj ga se.

19 Kad Gospod Bog tvoj potre narode kojih zemlju daje tebi Gospod Bog tvoj, i kad ih naslijediš i nastaniš se po gradovima njihovijem i po kuæama njihovijem, ² Odvoj tri grada usred zemlje svoje, koju ti daje Gospod Bog tvoj da je naslijediš, ³ Naèini put, i razdijeli na troje krajeve zemlje svoje, koju ti da Gospod Bog tvoj u našljedstvo, pa neka bježi onamo svaki krvnik. ⁴ A ovako neka bude s krvnikom koji uteèe onamo, da bi ostao živ: ko ubije bližnjega svojega nehotice, ne mrzivši prije na nj, ⁵ Kao kad bi ko otišao s bližnjim svojim u šumu da sijeèe drva, pa bi zamahnuo sjekirom u ruci svojoj da posijeèe drvo, a ona bi spala s držalice i pogodila bi bližnjega njegova tako da umre, on neka uteèe u koji od tih gradova da ostane živ, ⁶ Da ne bi osvetnik potjerao krvnika dok mu je srce raspaljeno, i da ga ne bi stigao na daleku putu i ubio ga, premda nije zaslužio smrti, jer nije prije mrzio na nj. ⁷ Zato ti zapovijedam i velim: tri grada odvoj. ⁸ A kad raširi Gospod Bog tvoj međe tvoje, kao što se zakleo ocima tvojim, i da ti svu zemlju koju je rekao dati ocima tvojim, ⁹ Ako uzdržiš i ustvoriš sve ove zapovijesti, koje ti ja danas zapovijedam, da ljubiš Gospoda Boga svojega i hodiš putovima njegovijem svagda, onda dodaj još tri grada osim ona tri, ¹⁰ Da se ne proljeva krv prava u zemlji tvojoj, koju ti Gospod Bog tvoj daje u našljedstvo, i da ne bude na tebi krv. ¹¹ Ali ako ko mrzi na bližnjega svojega i vreba ga, i skoèi na nj, i udari ga tako da umre, a on uteèe u koji od tih gradova, ¹² Onda starješine mjesta njegova neka pošlju i uzmu ga odande, i predadu ga u ruke osvetniku da se pogubi. ¹³ Neka ga ne žali oko tvoje, nego skini krv pravu s Izrailja, da bi ti dobro bilo. ¹⁴ Ne pomièi međe bližnjega svojega koju postave stari u našljedstvu tvojem koje dobiješ u zemlji koju ti Gospod Bog tvoj daje da je naslijediš. ¹⁵ Neka ne ustaje jedan svjedok na èovjeka ni za kako zlo i ni za kakav grijeh između svijeh grijeha koji se èine, nego na rijeèima dva ili tri svjedoka da ostaje stvar. ¹⁶ Ako bi ustao lažan svjedok na koga da svjedoèi na njega da se odmeæe Boga, ¹⁷ Onda neka stanu ta dva èovjeka, koji imaju tu raspru, pred Gospoda, pred sveštenike i pred sudije koje budu u to vrijeme; ¹⁸ I neka dobro ispituju sudije; ako svjedok onaj bude lažan svjedok i lažno svjedoèi na brata svojega, ¹⁹ Uèinite mu onako kako je on mislio uèiniti bratu svojem; i izvadi zlo iz sebe, ²⁰ Da se ostali èuvši to boje, i unapredak više ne èine tako zlo usred tebe. ²¹ Neka ne žali oko tvoje: život za život, oko za oko, zub za zub, ruku za ruku, nogu za nogu.

20 Kad otideš na vojsku na neprijatelja svojega i vidiš konje i kola i narod veæi od sebe, nemoj se uplašiti od njih, jer je s tobom Gospod Bog tvoj, koji te je izveo iz zemlje Misirske. ² I kad poðete da se pobijete, neka pristupi sveštenik i progovori narodu, ³ I neka im reèe: slušaj Izrailju! vi polazite danas u boj na neprijatelje svoje, neka ne trne srce vaše, ne bojte se i ne plašite se, niti se prepadajte od njih. ⁴ Jer Gospod

Bog vaš ide s vama i biæe se za vas s neprijateljima vašim da vas saæuva. ⁵ Potom i vojvode neka progovore narodu, i reku: ko je sagradio novu kuæu a nije poæeo sjedjeti u njoj? neka ide, nek se vrati kuæi svojoj, da ne bi poginuo u boju, i drugi poæeo sjedjeti u njoj. ⁶ I ko je posadio vinograd a još ga nije brao? neka ide, nek se vrati kuæi svojoj, da ne bi poginuo u boju, i drugi ga brao. ⁷ I ko je isprobio djevojku a još je nije odveo? neka ide, nek se vrati kuæi svojoj, da ne bi poginuo u boju, i drugi je odveo. ⁸ Još i ovo neka kažu vojvode narodu i reku: ko je strašiv i trne mu srce? neka ide, nek se vrati kuæi svojoj, da ne bi trnulo srce braæi njegovoj kao njemu. ⁹ I kad vojvode izgovore narodu, onda neka namjeste glavare od èeta pred narod. ¹⁰ Kad doðeš pod koji grad da ga biješ, prvo ga ponudi mirom. ¹¹ Ako ti odgovori mirom i otvori ti vrata, sav narod koji se naðe u njemu neka ti plaæa danak i bude ti pokoran. ¹² Ako li ne uèini mira s tobom nego se stane biti s tobom, tada ga bij. ¹³ I kad ga Gospod Bog tvoj preda u ruke tvoje, pobij sve muškinje u njemu maæem. ¹⁴ A žene i djecu i stoku i što god bude u gradu, sav plijen u njemu, otmi, i jedi plijen od neprijatelja svojih, koji ti da Gospod Bog tvoj. ¹⁵ Tako èini sa svijem gradovima, koji su daleko od tebe i nijesu od gradova ovijeh naroda. ¹⁶ A u gradovima ovijeh naroda, koje ti Gospod Bog tvoj daje u našljedstvo, ne ostavi u životu nijedne duše žive. ¹⁷ Nego ih zatri sasvijem, Heteje i Amoreje i Hananeje i Ferezeje i Jeveje i Jevuseje, kao što ti je zapovjedio Gospod Bog tvoj. ¹⁸ Da vas ne nauèe èiniti gadna djela koja èiniše bogovima svojim, i da ne zgriješite Gospodu Bogu svojemu. ¹⁹ Kad opkoliš kakav grad i budeš dugo pod njim bijuæi ga da bi ga uzeo, ne kviri drveta njegovijeh sjekirom; jer možeš s njih jesti, zato ih ne sijeci; jer drvo poljsko je li èovjek da uðe u grad ispred tebe? ²⁰ Nego drveta koja znaš da im se rod ne jede, njih obaljij i sijeci i gradi zaklon od grada koji se bije s tobom, dokle ne padne.

21 Kad se naðe ubijen èovjek u zemlji koju ti daje Gospod Bog tvoj da je naslijediš, gdje leži u polju, a ne zna se ko ga je ubio, ² Tada neka izidu starješine tvoje i sudije tvoje, i neka izmjere od ubijenoga do gradova koji su oko njega. ³ Pa koji grad bude najbliže ubijenoga, starješine onoga grada neka uzmu junicu iz goveda, na kojoj se još nije radilo, koja nije vukla u jarmu, ⁴ I neka odvedu starješine onoga grada tu junicu u pustu dolinu gdje se ne kopa ni sije, i neka zakolju junicu ondje u dolini. ⁵ Potom neka pristupe sveštenici, sinovi Levijevi; jer njih izabra Gospod Bog tvoj da mu služe i da blagosiljaju u ime Gospodnje, i na njihovijem rijeèima da ostaje svaka raspra i svaka šteta; ⁶ I sve starješine onoga grada koji budu najbliže ubijenoga neka operu ruke svoje nad zaklanom junicom u onoj dolini, ⁷ I tvrdeæi neka reku: ruke naše nijesu prolile ove krvi niti su oèi naše vidjele; ⁸ Milostiv budi narodu svojemu Izrailju, koji si iskupio, Gospode, i ne meæi prave krvi na narod svoj Izrailja. Tako æe se oèistiti od one krvi. ⁹ I ti æeš skinuti pravu

krv sa sebe kad uèiniš što je pravo pred Gospodom. ¹⁰ Kad otideš na vojsku na neprijatelje svoje, i preda ih Gospod Bog tvoj u ruke tvoje i zarobiš ih mnogo, ¹¹ I ugledaš u roblju lijepu ženu, i omili ti da bi je htio uzeti za ženu, ¹² Odvedi je kuæi svojoj; i neka obrije glavu svoju i sreže nokte svoje; ¹³ I neka skine sa sebe haljine svoje u kojima je zarobljena, i neka sjedi u kuæi tvojoj, i žali za ocem svojim i za materom svojom cio mjesec dana; potom lezi s njom, i budi joj muž i ona nek ti bude žena. ¹⁴ Ako ti poslije ne bi bila po volji, pusti je neka ide kuda joj drago, ali nikako da je ne prodaš za novce ni da njom trguješ, jer si je osramotio. ¹⁵ Ko bi imao dvije žene, jednu milu a drugu nemilu, pa bi rodile sinove, i mila i nemila, i prvenac bi bio od nemile, ¹⁶ Onda kad doðe vrijeme da podijeli sinovima svojim što ima, ne može prvencem uèiniti sina od mile preko sina od nemile koji je prvenac; ¹⁷ Nego za prvenca neka prizna sina od nemile i dade mu dva dijela od svega što ima, jer je on poèetak sile njegove, njegovo je prava prvenaèko. ¹⁸ Ko bi imao sina samovoljna i nepokorna, koji ne sluša oca svojega ni matere svoje, i kojega oni i karaše pa opet ne sluša, ¹⁹ Neka ga uzmu otac i mati, i neka ga dovedu k starješinama grada svojega na vrata mjesta svojega, ²⁰ I neka kažu starješinama grada svojega: ovaj sin naš samovoljan je i nepokoran, ne sluša nas, izjelica je i pijanica. ²¹ Tada svi ljudi onoga mjesta neka ga zaspu kamenjem da pogine; i tako izvadi zlo iz sebe, da sav Izrailj èuje i boji se. ²² Ko zgriješi tako da zasluži smrt, te bude osuðen na smrt i objesiš ga na drvo, ²³ Neka ne prenoæi tijelo njegovo na drvetu, nego ga isti dan pogrebi, jer je proklet pred Bogom ko je obješen; zato ne skvrni zemlje koju ti Gospod Bog tvoj daje u našljedstvo.

22 Kad vidiš vola ili ovcu brata svojega gdje luta, nemoj proæi mimo njih, nego ih odvedi bratu svojemu. ² Ako li ti brat tvoj nije blizu ili ga ne znaš, odvedi ih svojoj kuæi neka budu kod tebe dokle ih ne potraži brat tvoj, i tada mu ih vrati. ³ Tako uèini i s magarcem njegovijem i s haljinom njegovom; i tako uèini sa svakom stvarju brata svojega izgubljenom, kad je izgubi a ti je naðeš, nemoj proæi mimo nju. ⁴ Kad vidiš magarca ili vola brata svojega gdje je pao na putu, nemoj ih proæi, nego ih podigni s njim. ⁵ Žena da ne nosi muškoga odijela niti èovjek da se oblaèi u ženske haljine, jer je gad pred Gospodom Bogom tvojim ko god tako èini. ⁶ Kad naiðeš putem na gnijezdo ptièije, na drvetu ili na zemlji, sa ptiæima ili sa jajcima, a majka leži na ptiæima ili na jajcima, nemoj uzeti majke s ptiæima. ⁷ Nego pusti majku a ptiæe uzmi, da bi ti dobro bilo i da bi ti se produljili dani. ⁸ Kad gradiš novu kuæu, naèini ogradu oko strehe svoje, da ne bi navukao krvi na dom svoj, kad bi ko pao s njega. ⁹ Ne sij u vinogradu svojem drugoga sjemena da ne bi oskvrnio i rod od sjemena koje posiješ i rod vinogradski. ¹⁰ Ne ori na volu i na magarcu zajedno. ¹¹ Ne oblaèi haljine tkane od vune i od lana zajedno. ¹² Naèini sebi rese na èetiri kraja od

haljine koju oblaèiš. ¹³ Ko se oženi, pa mu žena omrzne pošto legne s njom, ¹⁴ Pa da priliku da se govori o njoj i prospe rđav glas o njoj govoreæi: oženih se ovom, ali legavši s njom ne nađoh u nje djevojaštva; ¹⁵ Tada otac djevojein i mati neka uzmu i donesu znake djevojaštva njezina pred starješine grada svojega na vrata, ¹⁶ I neka reèe otac djevojein starješinama: ovu kæer svoju dadoh ovomu èovjeku za ženu, a on mrzi na nju, ¹⁷ I dade priliku da se govori o njoj rekav: ne nađoh u tvoje kæeri djevojaštva; a evo znaka djevojaštva kæeri moje. I neka razastru haljinu pred starješinama gradskim. ¹⁸ Tada starješine grada onoga neka uzmu muža njezina i nakaraju ga, ¹⁹ I neka ga oglobe sto sikala srebra, koje neka dadu ocu djevojeinu zato što je iznio rđav glas na djevojku Izrailjku, i neka mu bude žena; da je ne može pustiti dok je živ. ²⁰ Ali ako bude ono istina, da se nije našlo djevojaštvo u djevojke, ²¹ Tada neka izvedu djevojku na vrata oca njezina, i neka je zaspu kamenjem ljudi onoga mjesta da pogine, zato što uèini sramotu u Izrailju kurvavši se u domu oca svojega. Tako izvadi zlo iz sebe. ²² Ako se ko uhvati gdje leži sa ženom udatom, neka se pogube oboje, èovjek koji je ležao sa ženom i žena. Tako izvadi zlo iz Izrailja. ²³ Kad djevojka bude isprošena za koga, pa je nađe kogod u mjestu i obleži je, ²⁴ Izvedite ih oboje na vrata onoga mjesta, i zaspite ih kamenjem da poginu, djevojku što nije vikala u mjestu, a èovjeka što je osramotio ženu blišnjega svojega. Tako izvadi zlo iz sebe. ²⁵ Ako li u polju nađe èovjek djevojku isprošenu, i silom je obleži, tada da se pogubi samo èovjek koji je obleža; ²⁶ A djevojci ne èini ništa, nije uèinila grijeha koji zasluđu smrt, jer kao kad ko skoèi na blišnjega svojega i ubije ga, takva je i ta stvar; ²⁷ Jer nađe je u polju, i djevojka isprošena vika, ali ne bi nikoga da je odbrani. ²⁸ Ako ko nađe djevojku koja nije isprošena i uhvati je i legne s njom, i zateku se, ²⁹ Tada èovjek onaj koji je legao s njom da da ocu djevojeinu pedeset sikala srebra, i neka mu ona bude žena zato što je osramoti; da je ne može pustiti dok je živ. ³⁰ Niko da se ne ženi ženom oca svojega, ni da otkrije skuta oca svojega.

23 U sabor Gospodnji da ne ulazi ni utuèen ni uškopljen. ² U sabor Gospodnji da ne ulazi kopile, ni deseto koljeno njegovo da ne ulazi u sabor Gospodnji. ³ Ni Amonac ni Moavac da ne ulazi u sabor Gospodnji, ni deseto koljeno njihovo, da ne ulazi u sabor Gospodnji dovijeka. ⁴ Zato što ne izidoše pred vas s hljebom i vodom na putu kad ste išli iz Misira, i što najmiše za novce na vas Valama sina Veorova iz Fetore u Mesopotamiji da te prokune, ⁵ Premda ne htje Gospod Bog tvoj poslušati Valama, nego ti Gospod Bog tvoj obrati prokletstvo u blagoslov, jer te milova Gospod Bog tvoj. ⁶ Ne traži mira njihova ni dobra njihova nigda za svoga vijeka. ⁷ Nemoj se gaditi na Idumejca, jer ti je brat; nemoj se gaditi na Misirca, jer si bio došljak u zemlji njegovoj. ⁸ Sinovi koji se rode od njih u treæem koljenu neka dolaze u sabor Gospodnji. ⁹ Kad otideš na vojsku na neprijatelje svoje, tada se

èuvaj od svake zle stvari. ¹⁰ Ako se među vama ko oskrvni od èega što mu se noæu dogodi, neka izide iza okola i ne ulazi u oko. ¹¹ A pred veèe neka se opere vodom, pa kad sunce zađe neka uđe u oko. ¹² I imaj mjesto iza okola gdje æeš izlaziti napolje. ¹³ I imaj lopaticu u opravi svojoj, pa kad izideš napolje, zakopaj njom, a kad pođeš natrag, zagrni neèist svoju. ¹⁴ Jer Gospod Bog tvoj ide usred okola tvojega da te izbavi i da ti preda neprijatelje tvoje; zato neka je oko tvoj svet, da ne vidi u tebe nikakve neèistote, da se ne bi odvratio od tebe. ¹⁵ Nemoj izdati sluge gospodaru njegovu, koji uteèe k tebi od gospodara svojega; ¹⁶ Nego neka ostane kod tebe, usred tebe, u mjestu koje izbere u kojem gradu tvom, gdje mu bude drago; nemoj ga cvijeliti. ¹⁷ Da ne bude kurve između kæeri Izrailjevijeh, ni adžuvana između sinova Izrailjevijeh. ¹⁸ Ne nosi u dom Gospoda Boga svojega ni po kakom zavjetu plate kurvine ni cijene od psa, jer je oboje gad pred Gospodom Bogom tvojim. ¹⁹ Ne daji na dobit bratu svojemu ni novaca ni hrane niti išta što se daje na dobit. ²⁰ Strancu podaj na dobit, ali bratu svojemu nemoj davati na dobit, da bi te blagoslovio Gospod Bog tvoj u svemu zašto se prihvatiš rukom svojom u zemlji u koju ideš da je naslijediš. ²¹ Kad uèiniš zavjet Gospodu Bogu svojemu, ne oklijevaj ispuniti ga, jer æe ga tražiti od tebe Gospod Bog tvoj, i biæe na tebi grijeh. ²² Ako li se ne zavjetuješ, neæe biti na tebi grijeha. ²³ Što ti izide iz usta, ono drži i uèini, kao što zavjetuješ Gospodu Bogu svojemu dragovoljno, što izreèeš ustima svojim. ²⁴ Kad udeš u vinograd blišnjega svojega, možeš jesti grožđa po volji dok se nasitiš; ali ga ne meæi u sud svoj. ²⁵ Kad udeš u usjev blišnjega svojega, možeš trgati klasje rukom svojom; ali da ne važnješ srpom u usjev blišnjega svojega.

24 Kad ko uzme ženu i oženi se njom, pa se dogodi da mu ona ne bude po volji, što on nađe na njojzi štogod ružno, neka joj napiše knjigu rasmusnu i da joj u ruke, pa neka je otpusti iz svoje kuæe. ² A ona otišavši iz kuæe njegove, ako otide i uda se za drugoga, ³ Pa ako ovaj drugi muž omrzne na nju i napiše joj knjigu rasmusnu i da joj u ruku, i otpusti je iz svoje kuæe, ili ako umre ovaj drugi muž koji se oženi njom, ⁴ Tada pređašnji muž koji je otpusti ne može je opet uzeti za ženu, pošto se s njega ona oskrvnila, jer je gad pred Gospodom. Tako ne daj da se griješi zemlja koju ti Gospod Bog tvoj daje u našljedstvo. ⁵ Ko se skoro bude oženio, neka ne ide na vojsku, i ne nameæi na nj nikakoga posla; neka bude slobodan u kuæi svojoj godinu dana i neka se raduje sa ženom svojom koju je doveo. ⁶ Niko da ne uzima u zalogu žrvnja gornjega ni donjega, jer bi uzeo dušu u zalogu. ⁷ Ko se nađe da je ukrao èovjeka između braæe svoje, sinova Izrailjevijeh, i trgovao njim i prodao ga, neka pogine onaj kradljivac; tako izvadi zlo iz sebe. ⁸ Èuvaj se bolesti gube, i pazi dobro i èini sve što vas uèe sveštenici Leviti, kao što sam im zapovjedio, držite i èinite. ⁹ Opominji se šta je uèinio Gospod Bog tvoj Mariji na putu kad izidoste iz Misira. ¹⁰ Kad ti je bližnji

tvoj dužan što mu drago, ne idi u kuæu njegovu da mu uzmeš zalog; ¹¹ Nego stoji napolju, a èovjek koji ti je dužan neka ti iznese napolje zalog svoj. ¹² Ako je siromah, ne spavaj sa zalogom njegovijem; ¹³ Nego mu vrati zalog njegov do zahoda sunèanoga, da bi ležeæi na svojoj haljini blagosiljao te, a to æe ti se primiti u pravdu pred Gospodom Bogom tvojim. ¹⁴ Nemoj zanijeti najamnika, siromaha i potrebitoga između braæe svoje, ni došljaka koji je kod tebe u zemlji tvojoj u mjestu tvojem. ¹⁵ Podaj mu najam njegov isti dan, i da ga ne zaðe sunce u tebe, jer je siromah i tijekom dušu drži, da ne bi zavikao na te ka Gospodu, i bilo bi ti grijeh. ¹⁶ Neka ne ginu ocevi za sinove ni sinovi za oceve; svaki za svoj grijeh neka gine. ¹⁷ Ne izvræi pravice došljaku ni siroti, i ne uzimaj u zalogu haljine udovici. ¹⁸ Nego se opominji da si bio rob u Misiru, i da te je iskupio odande Gospod Bog tvoj; zato ti zapovijedam da ovo èiniš. ¹⁹ Kad žanješ ljetinu svoju na njivi svojoj, ako zaboraviš koji snop na njivi, ne vraæaj se da ga uzmeš; neka ga došljaku, siroti i udovici, da bi te blagoslovio Gospod Bog tvoj u svakom poslu ruku tvojih. ²⁰ Kad trešeš masline svoje, ne zagledaj granu po granu pošto otreseš; neka došljaku, siroti i udovici. ²¹ Kad bereš vinograd svoj, ne pabirèi pošto obereš; neka došljaku, siroti i udovici. ²² I opominji se da si bio rob u zemlji Misirskoj; zato ti ja zapovijedam da ovo èiniš.

25 Kad je raspra među ljudima, pa doðu na sud da im sude, tada pravoga neka opravdaju a krivoga neka osude. ² I ako krivi zasluðu boj, tada sudija neka zapovjedi da ga povale i biju pred njim, na broj prema krivici njegovoj. ³ Do èetrdeset udaraca neka zapovjedi da mu udare, ne više, da se ne bi poništio brat tvoj u tvojim oèima, kad bi mu se udarilo više udaraca. ⁴ Nemoj zavezati usta volu kad vrše. ⁵ Kad braæa žive zajedno pa umre jedan od njih bez djece, onda žena umrloga da se ne uda iz kuæe za drugoga; brat njegov neka otide k njoj i uzme je za ženu i uèini joj dužnost djeversku. ⁶ I prvi sin kojega ona rodi neka se nazove imenom brata njegova umrloga, da ne pogine ime njegovo u Izrailju. ⁷ Ako li onaj èovjek ne bi htio uzeti snahe svoje, onda snaha njegova neka doðe na vrata pred starješine, i reèe: neæe djever moj da podigne bratu svojemu sjemena u Izrailju, neæe da mi uèini dužnosti djeverske. ⁸ Tada neka ga dozovu starješine mjesta onoga i razgovore se s njim; pa ako se on upre i reèe: neæu da je uzmem; ⁹ Onda neka pristupi k njemu snaha njegova pred starješinama, i neka mu izuje obuæu s noge njegove i pljune mu u lice, i progovorivši neka reèe: tako valja da bude èovjeku koji neæe da zida kuæe brata svojega. ¹⁰ I on neka se zove u Izrailju: dom bosoga. ¹¹ Ako bi se svadili ljudi, jedan s drugim, pa bi došla žena jednoga da otme muža svojega iz ruke drugoga koji ga bije, i pruživši ruku svoju uhvatila bi ga za mošnice, ¹² Otsijeci joj ruku; neka ne žali oko tvoje. ¹³ Nemoj imati u torbi svojoj dvojaku mjeru, veliku i malu. ¹⁴ Nemoj imati u kuæi svojoj dvojaku efu, veliku i malu. ¹⁵ Mjera potpuna i

prava neka ti je; efa potpuna i prava neka ti je, da bi ti se produljili dani tvoji u zemlji koju ti daje Gospod Bog tvoj. ¹⁶ Jer je gad pred Gospodom Bogom tvojim ko god èini tako, ko god èini krivo. ¹⁷ Opominji se šta ti je uèinio Amalik na putu kad iðaste iz Misira, ¹⁸ Kako te doèeka na putu i pobi na kraju sve umorne koji iðahu za tobom, kad si bio sustao i iznemogao, i ne boja se Boga. ¹⁹ Zato kad te Gospod Bog tvoj smiri od svih neprijatelja tvojih unaokolo u zemlji koju ti daje Gospod Bog tvoj da je naslijediš, tada zatri spomen Amaliku pod nebom; ne zaboravi.

26 A kad uðeš u zemlju koju ti daje Gospod Bog tvoj u našljedstvo, i naslijediš je i naseliš se u njoj, ² Uzmi prvina od svakoga voæa one zemlje, koje æeš prinositi od zemlje svoje koju ti Gospod Bog tvoj daje, i metnuvši u kotaricu idi na mjesto koje Gospod Bog tvoj izabere da ondje nastani ime svoje, ³ I došavši k svešteniku koji bude onda reci mu: priznajem danas pred Gospodom Bogom tvojim da sam ušao u zemlju za koju se Gospod Bog zakleo ocima našim da æe nam je dati. ⁴ A sveštenik neka uzme kotaricu iz tvoje ruke i metne je pred oltarom Gospoda Boga tvojega. ⁵ Tada progovori i reci pred Gospodom Bogom svojim: otac moj bijaše siromah Sirin i siðe u Misir s malo èeljadi, i bi ondje došljak, pa posta narod velik i silan i obilan na broju. ⁶ Ali Misirci stadoše zlo postupati s nama, muèiše nas i udaraše na nas teške poslove. ⁷ I mi zavapismo ka Gospodu Bogu otaca svojih, i Gospod èu glas naš, i pogleda na muku našu, na trud naš i na nevolju našu. ⁸ I izvede nas Gospod iz Misira rukom krjepkom i mišicom podignutom, i strahotom velikom i znacima i èudesima. ⁹ I dovede nas na ovo mjesto, i dade nam zemlju ovu, zemlju u kojoj teèe mlijeko i med. ¹⁰ Zato sad evo donesoh prvine od roda ove zemlje koju si mi dao, Gospode. I ostavi ih pred Gospodom Bogom svojim, i pokloni se pred Gospodom Bogom svojim. ¹¹ I veseli se svakim dobrom koje ti da Gospod Bog tvoj i domu tvojemu, ti i Levit i došljak koji je kod tebe. ¹² A kad daš sve desetke od dohodaka svojih treæe godine, koje je godina desetka, i daš Levitu, došljaku, siroti i udovici da jedu u mjestima tvojim i nasite se, ¹³ Onda reci pred Gospodom Bogom svojim: iznesoh iz doma svojega što je sveto, i dadoh Levitu i došljaku, siroti i udovici sasvijem po zapovijesti koju si mi zapovjedio; ne prestupih zapovijesti tvojih niti zaboravih; ¹⁴ Ne jedoh od toga u žalosti svojoj, niti uzeh od toga na potrebu neèistu, niti dadoh od toga na mrtvacu; slušah Gospoda Boga svojega, uèinivši sve kako si mi zapovjedio. ¹⁵ Pogledaj iz svetoga stana svojega s neba, i blagoslovi narod svoj Izrailja i zemlju koju si nam dao kao što si se zakleo ocima našim, zemlju u kojoj teèe mlijeko i med. ¹⁶ Danas ti Gospod Bog tvoj zapovijeda da izvršuješ ove uredbe i ove zakone. Pazi dakle i izvršuj ih od svega srca svojega i od sve duše svoje. ¹⁷ Danas si se zarekao Gospodu da æe ti biti Bog i da æeš iæi putovima njegovijem i držati uredbe njegove, i zapovijesti njegove i zakone njegove, i da

æeš slušati glas njegov. ¹⁸ A Gospod se tebi danas zarekao da æeš mu biti narod osobit, kao što ti je govorio, da bi držao sve zapovijesti njegove; ¹⁹ I da æe te podignuti nad sve narode, koje je stvorio hvalom, imenom i slavom, da budeš narod svet Gospodu Bogu svojemu, kao što ti je govorio.

27 I zapovjedi Mojsije sa starješinama Izrailjevijem narodu govoreæi: držite sve ove zapovijesti koje vam ja danas zapovijedam. ² I kad prijeðeš preko Jordana u zemlju koju ti daje Gospod Bog tvoj, podigni sebi kamenje veliko i namaži ga kreèem. ³ I napiši na njemu sve rijeði ovoga zakona, kad prijeðeš da uðeš u zemlju koju ti daje Gospod Bog tvoj, u zemlju gdje teèe mlijeko i med, kao što ti je kazao Gospod Bog otaca tvojih. ⁴ Kada dakle prijeðeš preko Jordana, podigni to kamenje, za koje ti zapovijedam danas, na gori Evalu, i namaži ga kreèem. ⁵ I naèini ondje oltar Gospodu Bogu svojemu, oltar od kamenja, ali ga nemoj gvoždèm tesati. ⁶ Od cijela kamenja naèini oltar Gospodu Bogu svojemu, i na njemu prinesi Gospodu Bogu svojemu žrtve paljenice. ⁷ Prinesi i zahvalne žrtve, i jedi ih ondje, i veseli se pred Gospodom Bogom svojim. ⁸ I napiši na tom kamenju sve rijeði ovoga zakona dobro i razgovijetno. ⁹ I reèe Mojsije i sveštenici Leviti svemu Izrailju govoreæi: pazi i èuj Izrailju, danas si postao narod Gospoda Boga svojega. ¹⁰ Zato slušaj glas Gospoda Boga svojega, i tvori zapovijesti njegove i uredbe njegove, koje ti ja danas zapovijedam. ¹¹ I zapovjedi Mojsije u onaj dan narodu govoreæi: ¹² Ovi neka stanu da blagosiljaju narod na gori Garizinu, kad prijeðete preko Jordana: Simeun, Levije, Juda, Isahar, Josif i Venijamin. ¹³ A ovi neka stanu da proklinju na gori Evalu: Ruvim, Gad, Asir, Zavulon, Dan i Neftalim. ¹⁴ I neka progovore Leviti glasovito i reku svjema u Izrailju: ¹⁵ Proklet da je èovjek koji bi naèinio lik rezan ili liven, stvar gadnu pred Gospodom, djelo ruku umjetnièkih, ako bi i na skrivenu mjestu metnuo. A sav narod odgovarajuæi neka reèe: amin. ¹⁶ Proklet da je koji bi ružio oca svojega ili mater svoju. A sav narod neka reèe: amin. ¹⁷ Proklet da je koji bi pomakao meðu blišnjega svojega. A sav narod neka reèe: amin. ¹⁸ Proklet da je koji bi zaveo slijepca s puta. A sav narod neka reèe: amin. ¹⁹ Proklet da je koji bi izvrnuo pravicu došljaku, siroti ili udovici. A sav narod neka reèe: amin. ²⁰ Proklet da je koji bi obležao ženu oca svojega, te otkrio skut oca svojega. A sav narod neka reèe: amin. ²¹ Proklet da je koji bi obležao kakvo god živinèe. A sav narod neka reèe: amin. ²² Proklet da je koji bi obležao sestru svoju, kæer oca svojega ili kæer matere svoje. A sav narod neka reèe: amin. ²³ Proklet da je koji bi obležao taštu svoju. A sav narod neka reèe: amin. ²⁴ Proklet da je koji bi ubio blišnjega svojega iz potaje. A sav narod neka reèe: amin. ²⁵ Proklet da je koji bi primio kakav poklon da ubije èovjeka prava. A sav narod neka reèe: amin. ²⁶ Proklet da je koji ne bi ostao na rijeðima ovoga zakona, i tvorio ih. A sav narod neka reèe: amin.

28 Ako dobro uzaslušaš glas Gospoda Boga svojega držeæi i tvoreæi sve zapovijesti njegove, koje ti ja danas zapovijedam, uzvisiæe te Gospod Bog tvoj više svijeh naroda na zemlji. ² I doæi æe na te svi ovi blagoslovi, i steæi æe ti se, ako uzaslušaš glas Gospoda Boga svojega. ³ Blagosloven æeš biti u gradu, i blagosloven æeš biti u polju, ⁴ Blagosloven æe biti plod utrobe tvoje, i plod zemlje tvoje i plod stoke tvoje, mlad goveda tvojih i stada ovaca tvojih. ⁵ Blagoslovena æe biti kotarica tvoja i naæve tvoje. ⁶ Blagosloven æeš biti kad dolaziš i blagosloven æeš biti kad polaziš. ⁷ Daæe ti Gospod neprijatelje tvoje koji ustanu na te da ih biješ; jednijem æe putem doæi na te, a na sedam æe putova bježati od tebe. ⁸ Gospod æe poslati blagoslov da bude s tobom u žitnicama tvojim i u svemu za što se prihvaæiš rukom svojom, i blagosloviæe te u zemlji koju ti daje Gospod Bog tvoj. ⁹ Postaviæe te Gospod da mu budeš narod svet, kao što ti se zakleo, ako uzdržiš zapovijesti Gospoda Boga svojega i uzideš putovima njegovijem. ¹⁰ I vidjeæe svi narodi na zemlji da se ime Gospodnje priziva na tebe, i bojaæe se tebe. ¹¹ I uèiniæe Gospod da si obilan svakim dobrom, plodom utrobe svoje i plodom stoke svoje i plodom zemlje svoje na zemlji za koju se zakleo Gospod ocima tvojim da æe ti je dati. ¹² Otvoriæe ti Gospod dobru riznicu svoju, nebo, da da dažd zemlji tvojoj na vrijeme, i blagosloviæe svako djelo ruku tvojih, te æeš davati u zajam mnogim narodima, a sam neæeš uzimati u zajam. ¹³ I uèiniæe te Gospod Bog tvoj da si glava a ne rep, i biæeš samo gore a neæeš biti dolje, ako uzaslušaš zapovijesti Gospoda Boga svojega, koje ti danas ja zapovijedam, da ih držiš i tvoriš, ¹⁴ I ne otstupiš ni od jedne rijeði koju vam danas ja zapovijedam, ni nadesno ni nalijevo, pristajuæi za drugim bogovima da im služiš. ¹⁵ Ali ako ne uzaslušaš glasa Gospoda Boga svojega da držiš i tvoriš sve zapovijesti njegove i uredbe njegove, koje ti ja danas zapovijedam, doæi æe na tebe sve ove kletve i stignuæe te. ¹⁶ Proklet æeš biti u gradu, i proklet æeš biti u polju. ¹⁷ Prokleta æe biti kotarica tvoja i naæve tvoje. ¹⁸ Proklet æe biti plod utrobe tvoje i plod zemlje tvoje, mlad goveda tvojih i stada ovaca tvojih. ¹⁹ Proklet æeš biti kad dolaziš, i proklet æeš biti kad polaziš. ²⁰ Poslaæe Gospod na tebe kletvu, rasap i pogibao u svemu za što se prihvaæiš rukom svojom i što uzradiš, dokle se ne zatreš i propadneš na preèac za zla djela svoja kojima si me odustavio. ²¹ Uèiniæe Gospod Bog tvoj da se prilijepi za te pomor, dokle te ne istrijebi sa zemlje u koju ideš da je naslijediš. ²² Udariæe te Gospod suhom bolešæu i vruæicom, i groznicom i žegom i maèem, i sušom i medljikom, koje æe te goniti dokle ne propadneš. ²³ A nebo nad glavom tvojom biæe od mjedi a zemlja pod tobom od gvožða. ²⁴ Uèiniæe Gospod da dažd zemlji tvojoj bude prah i pepeo, koji æe padati s neba na te, dokle se ne istrijebiš. ²⁵ Daæe te Gospod Bog tvoj neprijateljima tvojim da te biju; jednijem æeš putem izaæi na njih, a na sedam æeš putova bježati od njih, i potucaæeš se

po svijem carstvima na zemlji. ²⁶ I mrtvo tijelo tvoje biæe hrana svijem pticama nebeskim i zvijerju zemaljskom, niti æe biti ko da ih poplaši. ²⁷ Udariæe te Gospod prištovima Misirskim i šuljevima i šugom i krastama, da se neæeš moæi iscijeliti. ²⁸ Udariæe te Gospod ludilom i šljepotom i bjesnilom. ²⁹ I pipaæeš u podne, kao što pipa slijepac po mraku, niti æeš imati napretka na putovima svojim; i èiniæe ti se krivo i otimaæe se od tebe jednako, i neæe biti nikoga da ti pomože. ³⁰ Oženiæeš se, a drugi æe spavati sa tvojom ženom; sazidaæeš kuæu, a neæeš sjedjeti u njoj; posadiaæeš vinograd, a neæeš ga brati. ³¹ Vo tvoj klaæe se na tvoje oèi, a ti ga neæeš jesti; magarac tvoj oteæe se pred tobom, i neæe ti se vratiti; ovce tvoje daæe se neprijatelju tvojemu, i neæe biti nikoga da ti pomože. ³² Sinovi tvoji i kæeri tvoje daæe se drugomu narodu, a oèi æe tvoje gledati i kapaæe jednako za njima, a neæe biti snage u ruci tvojoj. ³³ Rod zemlje tvoje i svu muku tvoju izješæe narod, kojega ne znaš, i èiniæe ti krivo i gaziaæe te jednako. ³⁴ I poludjeæeš od onoga što æeš gledati svojim oèima. ³⁵ Udariæe te Gospod prištem zlim u koljenima i na golijenima, da se neæeš moæi iscijeliti, od stopala noge tvoje do tjemena. ³⁶ Odvešæe Gospod tebe i cara tvojega, kojega postaviš nad sobom, u narod kojega nijesi znao ti ni stari tvoji, i ondje æeš služiti drugim bogovima, drvetu i kamenu. ³⁷ I biæeš èudo i prièa i potsmijeh svijem narodima, u koje te odvede Gospod. ³⁸ Mnogo æeš sjemena iznijeti u polje, a malo æeš sabrati, jer æe ga izjesti skakavci. ³⁹ Vinograde æeš saditi i radiæeš ih, a neæeš piti vina niti æeš ih brati, jer æe izjesti crvi. ⁴⁰ Imaæeš maslina po svijem krajevima svojim, ali se neæeš uljem namazati, jer æe opasti masline tvoje. ⁴¹ Rodiaæeš sinove i kæeri, ali neæe biti tvoji; jer æe otiaæi u ropstvo. ⁴² Sve voæe tvoje i rod zemlje tvoje izješæe bube. ⁴³ Stranac koji je kod tebe popeæe se nada te visoko, a ti æeš siaæi dolje veoma nisko. ⁴⁴ On æe ti davati u zajam, a ti neæeš njemu davati u zajam; on æe postati glava, a ti æeš postati rep. ⁴⁵ I doæi æe na te sve ove kletve i goniaæe te i stizaæe te, dokle se ne istrijebiš, jer nijesi slušao glasa Gospoda Boga svojega i držao zapovijesti njegove i uredbe njegove, koje ti je zapovjedio. ⁴⁶ I one æe biti znak i èudo na tebi i na sjemenu tvojemu do vijeka. ⁴⁷ Jer nijesi služio Bogu tvojemu radosna i vesela srca u svakom obilju. ⁴⁸ I služiaæeš neprijatelju tvojemu, kojega æe Gospod poslati na tebe, u gladi i u žeði, u golotinji i u svakoj oskudici; i metnuæe ti gvozden jaram na vrat, dokle te ne satire. ⁴⁹ Podignuæe Gospod na tebe narod iz daleka, s kraja zemlje, koji æe doletjeti kao orao, narod, kojemu jezika neæeš razumjeti, ⁵⁰ Narod bezdušan, koji neæe mariti za starca niti æe djeteta žaliti. ⁵¹ I izješæe plod stoke tvoje i plod zemlje tvoje, dokle se ne istrijebiš; i neæe ti ostaviti ništa, ni žita ni vina ni ulja, ni ploda goveda tvojih ni stada ovaca tvojih, dokle te ne zatre. ⁵² I stegnuæe te po svijem mjestima tvojim, dokle ne popadaju zidovi tvoji visoki i tvrdi, u koje se uzdaš, po svoj zemlji tvojoj; stegnuæe

te po svijem mjestima tvojim, po svoj zemlji tvojoj, koju ti da Gospod Bog tvoj; ⁵³ Te æeš u tjeskobi i u nevolji kojom æe ti pritužiti neprijatelji tvoji jesti plod utrobe svoje, meso od sinova svojih i od kæeri svojih, koje ti da Gospod Bog tvoj. ⁵⁴ Èovjek koji je bio mek i vrlo nježan meðu vama prozliaæe se prema bratu svojem i prema miloj ženi svojoj i prema ostalijem sinovima, koji mu ostanu, ⁵⁵ Te neæe dati nikome izmeðu njih mesa od sinova svojih koje æe jesti, jer neæe imati ništa drugo u nevolji i tjeskobi, kojom æe ti pritužiti neprijatelj tvoj po svijem mjestima tvojim. ⁵⁶ Žena koja je bila meka i vrlo nježna meðu vama, koja od mekote i nježnosti nije bila navikla stajati nogom svojom na zemlju, prozliaæe se prema milome mužu svom i prema sinu svom i prema kæeri svojoj, ⁵⁷ I posteljici, koja izide izmeðu nogu njezinijeh, i djeci koju rodi; jer æe ih jesti krišom u oskudici svakoj od nevolje i od tjeskobe, kojom æe ti pritužiti neprijatelj tvoj po svijem mjestima tvojim. ⁵⁸ Ako ne uzdržiš i ne ustvoriš sve rijeèi ovoga zakona, koje su napisane u ovoj knjizi, ne bojeæi se slavnoga i strašnoga imena Gospoda Boga svojega, ⁵⁹ Pustiaæe Gospod na tebe i na sjeme tvoje zla èudesna, velika i duga, bolesti ljute i duge. ⁶⁰ I obratiaæe na tebe sve pomore Misirske, od kojih si se plašio, i prilijepiaæe se za tebe. ⁶¹ I sve bolesti i sva zla, koja nijesu zapisana u knjizi ovoga zakona, pustiaæe Gospod na tebe, dokle se ne istrijebiš. ⁶² I ostaæe vas malo, a preðe vas bijaše mnogo kao zvijezda nebeskih; jer nijesi slušao glasa Gospoda Boga svojega. ⁶³ I kao što vam se Gospod radovao dobro vam èineæi i množeæi vas, tako æe vam se Gospod radovati zatiruæi vas i istrebljujuæi vas; i nestaæe vas sa zemlje u koju idete da je naslijedite. ⁶⁴ I rasijaæe te Gospod po svima narodima s jednoga kraja zemlje do drugoga, i ondje æeš služiti drugim bogovima, kojih nijesi znao ti ni oci tvoji, drvetu i kamenu. ⁶⁵ Ali u onijem narodima neæeš odahnuti, niti æe se stopalo noge tvoje odmoriti; nego æe ti Gospod dati ondje srce plašljivo, oèi išèiljele i dušu iznemoglu. ⁶⁶ I život æe tvoj biti kao da visi prema tebi, i plašiaæeš se noæu i danju, i neæeš biti miran životom svojim. ⁶⁷ Jutrom æeš govoriti: kamo da je veèe! a veèerom æeš govoriti: kamo da je jutro! od straha kojim æe se strašiti srce tvoje, i od onoga što æeš gledati oèima svojim. ⁶⁸ I vratiaæe te Gospod u Misir na laðama, putem za koji ti reko: neæeš ga više vidjeti. I ondje æete se prodavati neprijateljima svojim da budete robovi i robinje, a neæe biti kupca.

29 Ovo su rijeèi zavjeta koji zapovjedi Gospod Mojsiju da uèini sa sinovima Izrailjevijem u zemlji Moavskoj, osim zavjeta koji je uèinio s njima na Horivu. ² I sazva Mojsije sve sinove Izrailjeve i reèe im: vidjeli ste sve što uèini Gospod na vaše oèi u zemlji Misirskoj Faraonu i svijem slugama njegovijem i svoj zemlji njegovoj, ³ Kušanja velika, koja vidješe oèi tvoje, one znake i èudesna velika. ⁴ Ali vam ne dade Gospod srca, da razumijete, ni oèiju, da vidite, ni ušiju, da èujete do ovoga dana. ⁵ I vodih vas èetrdeset godina

po pustinji; ne ovetšashe haljine vaše na vama, niti obuæa tvoja ovetša na nogama tvojima. ⁶ Hljeba ne jedoste, ni piste vina i silovita piæa, da biste poznali da sam ja Gospod Bog vaš. ⁷ I kad doðoste na ovo mjesto, izide Sion car Esevonski i Og car Vasanski pred nas u boj; i pobismo ih. ⁸ I uzemo zemlju njihovu, i dadasmo je u našljedstvo plemenu Ruvimovu i plemenu Gadovu i polovini plemena Manasijina. ⁹ Zato držite rijeèi ovoga zavjeta i tvorite ih, da biste napredovali u svemu što radite. ¹⁰ Vi stojite danas svi pred Gospodom Bogom svojim, glavari od plemena vaših, starješine vaše i upravitelji vaši, svi ljudi Izrailjci, ¹¹ Djeca vaša, žene vaše, i došljak koji je u vašem okolu, i onaj koji ti drva sijeèe, i onaj koji ti vodu nosi. ¹² Da pristaneš na zavjet Gospoda Boga svojega i na kletvu njegovu, koju uèini s tobom danas Gospod Bog tvoj, ¹³ Da te danas postavi sebi za narod i da ti on bude Bog, kao što ti je rekao i kao što se zakleo ocima tvojim, Avramu, Isaku i Jakovu. ¹⁴ I ne s vama samima èinim ovaj zavjet i ovu kletvu; ¹⁵ Nego sa svakim koji danas stoji ovdje s nama pred Gospodom Bogom našim, i sa svakim koji nije danas ovdje s nama. ¹⁶ Jer vi znate kako smo živjeli u zemlji Misirskoj, i kako smo prošli kroz narode kroz koje smo prošli. ¹⁷ I vidjeli ste gadove njihove i idole njihove od drveta i od kamena, od srebra i od zlata, koji su kod njih. ¹⁸ Neka ne bude meðu vama èovjeka ni žene ni porodice ni plemena, kojemu bi se srce odvrtilo danas od Gospoda Boga našega da ide da služi bogovima onijeh naroda; neka ne bude meðu vama korijena na kom bi rastao otrov ili pelen, ¹⁹ I èuvši rijeèi ove kletve da se ne pohvali u srcu svom govoreæi: biæu miran ako uzidem za onijem što u srcu svom smislim, dodajuæi pijanstvo žeði. ²⁰ Neæe Gospod oprostiti takome, nego æe se onda raspaliti gnjev Gospodnji i revnost njegovu na takoga èovjeka, i pašæe na nj sva kletva koja je napisana u ovoj knjizi, i istrijebiæe Gospod ime njegovo pod nebom. ²¹ I odluèiæe ga Gospod na zlo od svih plemena Izrailjevijeh po svijem kletvama zavjeta napisanoga u knjizi ovoga zakona. ²² Tada æe govoriti potonji naraštaj, sinovi vaši koji nastanu iza vas, i došljak koji doðe iz daleke zemlje, kad vide zla u zemlji ovoj i bolesti, koje æe Gospod pustiti na nju, ²³ Zemlju ovu opaljenu sumporom i solju, gdje se ne sije niti što nièe niti na njoj raste kaka biljka, kao gdje je propao Sodom i Gomor, Adama i Sevojim, koje zatr Gospod u gnjevu svojem u i jarosti svojoj, ²⁴ Govoriæe svi narodi: zašto uèini ovo Gospod od ove zemlje? kakva je to žestina velikoga gnjeva? ²⁵ I odgovaraæe se: jer odustaviše zavjet Gospoda Boga otaca svojih, koji uèini s njima kad ih izvede iz zemlje Misirske. ²⁶ Jer idoše i služiše drugim bogovima i poklanjaše im se, bogovima kojih ne znaše i koji im ništa ne dadoše. ²⁷ Zato se Gospod razgnjevi na tu zemlju, i pusti na nju sva prokletstva zapisana u ovoj knjizi. ²⁸ I istrijebi ih Gospod Bog iz zemlje njihove u gnjevu i u jarosti i u ljutini velikoj, i izbaci ih u drugu zemlju, kao što se vidi danas. ²⁹ Što je tajno ono je Gospoda Boga našega, a javno je naše i

sinova naših dovijeka, da bismo izvršivali sve rijeèi ovoga zakona.

30 A kad doðe na tebe sve ovo, blagoslov i kletva koju iznesoh preda te, ako ih se opomeneš u srcu svom, gdje bi god bio meðu narodima, u koje te zagna Gospod Bog tvoj, ² I obratiš se ka Gospodu Bogu svojem u i poslušas glas njegov u svemu što ti ja zapovijedam danas, ti i sinovi tvoji, iz svega srca svojega i iz sve duše svoje, ³ Tada æe Gospod Bog tvoj povratiti roblje tvoje i smilovaæe se na tebe, i opet æe te sabrati izmeðu svih naroda, po kojima te bude rasijsao Gospod Bog tvoj. ⁴ Ako bi ko tvoj i na kraj svijeta zagnan bio, otuda æe te opet sabrati Gospod Bog tvoj i otuda te uzeti. ⁵ I odvešæe te opet Gospod Bog tvoj u zemlju koju bijahu naslijedili oci tvoji, i naslijediæeš je, i uèiniæe ti dobro i umnožiæe te veæma nego oce tvoje. ⁶ I obrezaæe Gospod Bog tvoj srce tvoje i srce sjemena tvoje, da bi ljubio Gospoda Boga svojega iz svega srca svojega i iz sve duše svoje, da budeš živ. ⁷ A sve kletve ove obratiæe Gospod Bog tvoj na neprijatelje tvoje i na nenavidinike tvoje, koji su te gonili. ⁸ A ti kad se obratiš i staneš slušati glas Gospoda Boga svojega i tvoriti sve zapovijesti njegove, koje ti ja danas zapovijedam, ⁹ Daæe ti Gospod Bog tvoj sreæu u svakom djelu ruku tvojih, u plodu utrobe tvoje, u plodu stoke tvoje, u plodu zemlje tvoje; jer æe ti se Gospod Bog tvoj opet radovati èineæi ti dobro, kao što se radovao ocima tvojim, ¹⁰ Ako uzaslušas glas Gospoda Boga svojega držeæi sve zapovijesti njegove i uredbe njegove, napisane u knjizi ovoga zakona; kad se obratiš ka Gospodu Bogu svojemu svijem srcem svojim i svom dušom svojom. ¹¹ Jer zapovijest ova koju ti ja zapovijedam danas niti je visoko ni daleko od tebe; ¹² Nije na nebu, da reèeš: ko æe nam se popeti na nebo da nam je skinu i kaže nam je, da bismo je tvorili? ¹³ Niti je preko mora, da reèeš: ko æe nam otiaèi preko mora, da nam je donese i kaže nam je, da bismo je tvorili? ¹⁴ Nego ti je vrlo blizu ova rijeè, u ustima tvojima i u srcu tvojem, da bi je tvorio. ¹⁵ Gle, iznesoh danas preda te život i dobro, smrt i zlo. ¹⁶ Jer ti zapovijedam danas da ljubiš Gospoda Boga svojega hodeæi putovima njegovim i držeæi zapovijesti njegove i uredbe njegove i zakone njegove, da bi živ bio i umnožio se, i da bi te blagoslovio Gospod Bog tvoj u zemlji u koju ideš da je naslijediš. ¹⁷ Ako li se odvrati srce tvoje i ne uzaslušas, nego zastraniš da se klanjaš drugim bogovima i njima služiš, ¹⁸ Javljam vam danas da æete zaista propasti, niti æete produljiti dana svojih na zemlji, u koju ideš preko Jordana da je naslijediš. ¹⁹ Svjedoèim vam danas nebom i zemljom, da sam stavio pred vas život i smrt, blagoslov i prokletstvo; zato izberi život, da budeš živ ti i sjeme tvoje, ²⁰ Ljubeæi Gospoda Boga svojega, slušajuæi glas njegov i držeæi se njega; jer je on život tvoj i duljina dana tvojih; da bi nastavao na zemlji, za koju se zakleo Gospod ocima tvojim, Avramu, Isaku i Jakovu, da æe im je dati.

31 Potom dođe Mojsije i kaza ove riječi svemu Izrailju, ² I reče im: meni ima danas sto i dvadeset godina, ne mogu više odlaziti ni dolaziti; a i Gospod mi je rekao: nećеш prijeći preko toga Jordana. ³ Gospod æ Bog tvoj iæi pred tobom, i istrijebiæ one narode ispred tebe, i ti æeš ih naslijediti; Isus æ iæi pred tobom, kao što je kazao Gospod. ⁴ I uèiniæ Gospod s njima kako je uèinio sa Sionom i Ogom carevima Amorejskim i sa zemljom njihovom, te ih je istrijebio. ⁵ Zato kad vam ih preda Gospod uèinite im sasvijem onako kako sam vam zapovjedio. ⁶ Budite slobodni i hrabri, i ne bojte se i ne plašite se od njih; jer Gospod Bog tvoj ide s tobom, neæe otstupiti od tebe, niti æe te ostaviti. ⁷ Potom dozva Mojsije Isusa, i reče mu pred svijem Izrailjem: budi slobodan i hrabar; jer æeš ti uæi s ovijem narodom u zemlju za koju se zakleo Gospod ocima njihovijem da æe im je dati, i ti æeš im je razdijeliti u našljedstvo. ⁸ Jer Gospod koji ide pred tobom biæe s tobom, neæe otstupiti od tebe, niti æe te ostaviti, ne boj se i ne plaši se. ⁹ I Mojsije napisa ovaj zakon, i dade ga sveštenicima, sinovima Levijevim, koji nošahu kovæg zavjeta Gospodnjega, i svijem starješinama Izrailjevijem. ¹⁰ I zapovjedi im Mojsije govoreæi: svake sedme godine, u odreðeno vrijeme godine oprosne, na praznik sjenica, ¹¹ Kad dođe sav Izrailj i stane pred Gospoda Boga svojega na mjestu koje izbere, èitaj ovaj zakon pred svijem Izrailjem da èuju, ¹² Sabravši narod, ljude i žene i djecu i došljake, koji budu u mjestima tvojim, da èuju i uèe i da se boje Gospoda Boga vašega, i drže i tvore sve rijeçi ovoga zakona; ¹³ I sinovi njihovi, koji još ne znaju, neka èuju i uèe bojati se Gospoda Boga vašega, dokle ste god živi na zemlji u koju idete preko Jordana da je naslijedite. ¹⁴ A Gospod reèe Mojsiju: evo, približi se vrijeme da umreš. Dozovi Isusa i stanite obojica u šatoru od sastanka, da mu dam zapovijesti. I otide Mojsije i Isus, i stadoše u šatoru od sastanka. ¹⁵ I javi se Gospod u šatoru u stupu od oblaka, i stajaše stup od oblaka nad vratima od šatora. ¹⁶ I reèe Gospod Mojsiju: evo, ti æeš poèinuti s ocima svojim; a narod ovaj ustavši èiniæe preljubu za tuđim bogovima one zemlje u koju ide, i ostaviæe me i pokvariæe zavjet moj, koji uèinih s njima. ¹⁷ I onda æe se raspaliti moj gnjev na njih, i ostaviæu ih, i sakriæu lice svoje od njih; oni æe se proždrijeti, i snaæi æe ih zla mnoga i nevolje; i onda æe reæi: da me ne snaðoše ova zla zato što Bog moj nije posred mene? ¹⁸ A ja æu onda sasvijem sakriti lice svoje za sva zla koja uèiniše obrativši se k drugim bogovima. ¹⁹ Zato sad napišite sebi ovu pjesmu, i nauèi je sinove Izrailjeve; metni im je u usta da mi ta pjesma bude svjedok na sinove Izrailjeve. ²⁰ Jer æu ga odvesti u zemlju za koju sam se zakleo ocima njegovijem, u kojoj teèe mlijeko i med; ondje æe jesti i nasitiæe se i ugojiæe se, pa æe se onda obratiti k drugim bogovima i njima æe služiti, a za mene neæe mariti, i pokvariæe zavjet moj. ²¹ A kad ga snaðu zla mnoga i nevolje, onda æe ta pjesma svjedoèiti na njih; jer se neæe zaboraviti

niti æe je nestati iz usta sjemena njihova. Jer znam misli njihove i što æe još danas èiniti, prije nego ih uvedem u zemlju za koju sam se zakleo. ²² I napisa Mojsije tu pjesmu onaj dan, i nauèi sinove Izrailjeve. ²³ I Gospod dade zapovijesti Isusu sinu Navinu govoreæi: budi slobodan i hrabar, jer æeš ti uvesti sinove Izrailjeve u zemlju za koju sam im se zakleo, i ja æu biti s tobom. ²⁴ I kad napisa Mojsije rijeçi ovoga zakona u knjigu, sve do kraja, ²⁵ Zapovjedi Mojsije Levitima, koji nošahu kovæg zavjeta Gospodnjega, govoreæi: ²⁶ Uzmite ovu knjigu zakona, i metnite je pokraj kovèega zavjeta Gospoda Boga svojega, da bude ondje svjedok na vas. ²⁷ Jer znam nepokornost tvoju i tvrdi vrat tvoj. Eto, dokle sam još živ s vama, do danas, bijaste nepokorni Gospodu; akamoli kad ja umrem? ²⁸ Skupite k meni sve starješine od plemena svojih i upravitelje svoje da im kažem da èuju ove rijeçi, i da im zasvjedoèim nebom i zemljom. ²⁹ Jer znam da æete se po smrti mojoj pokvariti, i zaæi s puta koji vam zapovjedih; i zato æe vas zadesiti ovo zlo najposlije, kad stanete èiniti što je zlo pred Gospodom gnjeveæi ga djelom ruku svojih. ³⁰ I izgovori Mojsije da èuje sav zbor Izrailjev rijeçi ove pjesme do kraja:

32 Slušaj, nebo, govoriæu; i zemlja neka èuje govor usta mojih. ² Neka se spusti kao dažd nauka moja, i neka padne kao rosa govor moj, kao sitan dažd na mladu travu i kao krupan dažd na odraslu travu. ³ Jer æu javljati ime Gospodnje; velièajte Boga našega. ⁴ Djelo je te stijene savršeno, jer su svi putovi njegovi pravda; Bog je vjeran, bez nepravde; pravedan je i istinit. ⁵ Oni se pokvariše prema njemu; njihovo nevaljalstvo nije nevaljalstvo sinova njegovijeh; to je rod zao i pokvaren. ⁶ Tako li vraæate Gospodu, narode ludi i bezumni? nije li on otac tvoj, koji te je zadobio? on te je naèinio i stvorio. ⁷ Opomeni se negdašnjih dana, pogledajte godine svakoga vijeka; pitaj oca svojega i on æe ti javiti, starije svoje i kazaæe ti. ⁸ Kad višnji razdade našljedstvo narodima, kad razdijeli sinove Adamove, postavi meðe narodima po broju sinova Izrailjevih. ⁹ Jer je dio Gospodnji narod njegov, Jakov je uže našljedstva njegova. ¹⁰ Naðe ga u zemlji pustoj, na mjestu strašnu gdje buèi pustoš; vodi ga unaokolo, uèi ga i èuva kao zjenicu oka svojega. ¹¹ Kao što orao izmamljuje orliæe svoje, diže se nad ptiaima svojim, širi krila svoja, uzima ih i nosi na krilima svojim, ¹² Tako ga Gospod voðaše, i s njim ne bješe tuðega boga; ¹³ Voðaše ga na visine zemaljske da jede rod poljski, i davaše mu da sisa med iz stijene i ulje iz tvrdoga kamena, ¹⁴ Maslo od krava i mlijeko od ovaca s pretilinom od jaganjaca i ovnova Vasanskih i jaraca, sa srcem zrna pšeniènih; i pio si vino, krv od grožða. ¹⁵ Ali se Izrailj ugoji, pa se stade ritati; utio si, udebljao i zasalio; pa ostavi Boga koji ga je stvorio, i prezre stijenu spasenja svojega. ¹⁶ Na revnost razdražiše ga tuđim bogovima, gadovima razgnjeviše ga. ¹⁷ Prinosiše žrtve ðavolima, ne Bogu, bogovima, kojih nijesu znali, novim, koji iz bliza doðoše, kojih se nijesu strašili oci vaši. ¹⁸ Stijenu koja te je rodila

zaboravio si; zaboravio si Boga stvoritelja svojega. ¹⁹ Kad to vidje Gospod, razgnjevi se na sinove svoje i na kæeri svoje, ²⁰ I reèe: sakriæu od njih lice svoje, vidjeæu kakav æe im biti pošljedak, jer su rod pokvaren, sinovi u kojima nema vjere. ²¹ Oni me razdražiše na revnost onijem što nije Bog, razgnjeviše svojim taštinama; i ja æu njih razdražiti na revnost onijem koji nije narod, narodom ludijem razljutiæu ih. ²² Jer se oganj razgorio u gnjevju mojem, i gorjeæe do najdubljega pakla; spaliaæe zemlju i rod njezin, i popaliaæe temelje brdima. ²³ Zgrnuæu na njih zla, strijele svoje pobacaæu na njih. ²⁴ Glad æe ih cijediti, vruæice i ljuti pomori proždiraæe ih; i zube zvjerske poslaæu na njih i jed zmija zemaljskih. ²⁵ Spolja æe ih ubijati maè, a po klijetima strah, i momka i djevojku, dijete na sisi i sijeda èovjeka. ²⁶ Rekao bih: rasijaæu ih po svijem uglovima zemaljskim, uèiniæu da nestane spomena njihova izmeðu ljudi, ²⁷ Da mi nije do mržnje neprijateljeve, da se ne bi neprijatelji njihovi ponijeli i rekli: ruka je naša uzvisila, a nije Gospod uèinio sve ovo. ²⁸ Jer su narod koji propada sa svojih namjera, i nema u njih razuma. ²⁹ Kamo da su pametni, da razumiju ovo, i gledaju na pošljedak svoj! ³⁰ Kako bi jedan gonio tisuæu a dvojica tjerala deset tisuæa, da ih nije stijena njihova prodala i Gospod ih predao? ³¹ Jer stijena njihova nije kao naša stijena; neprijatelji naši neka budu sudije. ³² Jer je èokot njihov od èokota Sodonskoga i iz polja Gomorskoga; grožðe je njihovo grožðe otrovno, puca su mu gorka. ³³ Vino je njihovo otrov zmajevski, i ljuti jed aspidin. ³⁴ Nije li to sakriveno kod mene, zapeæaæeno u riznicama mojim? ³⁵ Moja je osveta i plata, u svoje vrijeme popuznuæe noga njihova, jer je blizu dan propasti njihove, i ide brzo što æe ih zadesiti. ³⁶ Sudiaæe Gospod narodu svojem, i žao æe mu biti sluga njegovijeh, kad vidi da je prošla snaga i da nema ništa ni od uhvaæenoga ni od ostavljenoga. ³⁷ I reæi æe: gdje su bogovi njihovi? stijena u koju se uzdaše? ³⁸ Koji salo od žrtava njegovijeh jedoše i piše vino od naljeva njihovijeh. Neka ustanu i pomogu vam, i neka vam budu zaklon. ³⁹ Vidite sada da sam ja, ja sam, i da nema Boga osim mene. Ja ubijam i oživljujem, ranim i iscjeljujem, i nema nikoga ko bi izbavio iz moje ruke. ⁴⁰ Jer podižem k nebu ruku svoju i kažem: ja sam živ dovijeka. ⁴¹ Ako naoštrim sjajni maè svoj i uzmem u ruku sud, uèiniæu osvetu na neprijateljima svojim i vratiaæu onima koji mrze na me. ⁴² Opojiaæu strijele svoje krvlju, i maè æe se moj najesti mesa, krvlju isjeèenijeh i zarobljenijeh, kad poènem osvetu na neprijateljima. ⁴³ Veselite se narodi s narodom njegovijem, jer æe pokajati krv sluga svojih, i osvetiaæe se neprijateljima svojim, i oèistiaæe zemlju svoju i narod svoj. ⁴⁴ I dođe Mojsije i izgovori sve rijeèi pjesme ove narodu, on i Isus sin Navin. ⁴⁵ A kad izgovori Mojsije sve rijeèi ove svemu Izrailju, ⁴⁶ Reèe im: privijte srce svoje k svijem rijeèima koje vam ja danas zasvjedoèavam, i kazujte ih sinovima svojim da bi držali sve rijeèi ovoga zakona i tvorili ih. ⁴⁷ Jer nije prazna rijeè da za nju ne marite,

nego je život vaš; i tom æete rijeèju produljiti dane svoje na zemlji, u koju idete preko Jordana da je naslijedite. ⁴⁸ U isti dan reèe Gospod Mojsiju govoreæi: ⁴⁹ Izidi na ovu goru Avarimsku, na goru Navav, koja je u zemlji Moavskoj prema Jerihonu, i vidi zemlju Hanansku koju dajem sinovima Izrailjevijem u državu. ⁵⁰ I umri na gori na koju izideš, i priberi s k rodu svojem, kao što je umro Aron brat tvoj na gori Oru i pribrao se k rodu svojem. ⁵¹ Jer mi zgriješiste meðu sinovima Izrailjevijem na vodi od svaðe u Kadisu, u pustinji Sinu, što me ne proslaviste meðu sinovima Izrailjevijem. ⁵² Pred sobom æeš vidjeti zemlju, ali neæeš u nju uæi, u zemlju koju dajem sinovima Izrailjevijem.

33 A ovo je blagoslov kojim blagoslovi Mojsije èovjek Božji sinove Izrailjeve pred smrt svoju. ² I reèe: Gospod izide sa Sinaja, i pokaza im se sa Sira; zasja s gore Faranske, i dođe s mnoštvom tisuæa svetaca, a u desnici mu zakon ognjeni za njih. ³ Doista ljubi narode; svi su sveti njegovi u ruci tvojoj; i oni se slegoše k nogama tvojim da prime rijeèi tvoje. ⁴ Mojsije nam dade zakon, našljedstvo zboru Jakovljevu. ⁵ Jer bijaše car u Izrailju, kad se sabirahu knezovi narodni, plemena Izrailjeva. ⁶ Da živi Ruvim i ne umre, a ljudi njegovijeh da bude malo! ⁷ A za Judu reèe: usliši Gospode glas Judin, i dovedi ga opet k narodu njegovu; ruke njegove neka vojuju za nj, a ti mu pomaži protiv neprijatelja njegovijeh. ⁸ I za Levija reèe: tvoj Tumim i tvoj Urim neka budu u èovjeka tvojega svetoga, kojega si okušao u Masi i s kojim si se prepirao na vodi Merivi; ⁹ Koji reèe ocu svojem i materi svojoj: ne gledam na vas; koji ne poznaje braæe svoje i za sinove svoje ne zna; jer drže rijeèi tvoje, i zavjet tvoj èuvaju. ¹⁰ Oni uèe uredbama tvojim Jakova i zakonu tvojemu Izrailja, i meæu kad pod nozdrve tvoje i žrtvu što se sažiže na oltar tvoj. ¹¹ Blagoslovi, Gospode, vojsku njegovu, i neka ti milo bude djelo ruku njegovijeh; polomi bedre onima koji ustaju na nj i koji mrze na nj, da ne ustanu. ¹² Za Venijamina reèe: mili Gospodu nastavaæe bez straha s njim; zaklanjaæe ga svaki dan, i meðu pleæima njegovijem nastavaæe. ¹³ I za Josifa reèe: blagoslovena je zemlja njegova od Gospoda blagom s neba, rosom, i iz dubine ozdo, ¹⁴ I blagom koje dolazi od sunca, i blagom koje dolazi od mjeseca, ¹⁵ I blagom starijeh brda i blagom vjeènijeh humova, ¹⁶ I blagom na zemlji i obiljem njezinijem, i milošæu onoga koji stoji u kupini. Neka to dođe na glavu Josifu i na tjeme odvojenome izmeðu braæe svoje. ¹⁷ Krasota je njegova kao u prvenca teleta, i rogovi njegovi kao rogovi u jednoroga; njima æe bosti narode sve do kraja zemlje; to je mnoštvo tisuæa Jefremovijeh i tisuæe Manasijine. ¹⁸ A za Zavulona reèe: veseli se Zavulone izlaskom svojim, i Isahare šatorima svojim. ¹⁹ Narode æe sazvati na goru, ondje æe prinijeti žrtve pravedne; jer æe obilje morsko sisati i sakriveno blago u pijesku. ²⁰ A za Gada reèe: blagosloven je koji širi Gada; on nastava kao lav, i kida ruku i glavu. ²¹ Izabra sebi prvo, jer ondje dobi dio od

onoga koji daje zakon; zato æe iæi s knezovima narodnijem, i izvršivati pravdu Gospodnju i sudove njegove s Izrailjem. ²² A za Dana reèe: Dan je laviaæ, koji æe iskakati iz Vasana. ²³ I za Neftalima reèe: Neftalime, siti milosti i puni blagoslova Gospodnjega, zapad i jug uzmi. ²⁴ I za Asira reèe: Asir æe biti blagosloven mimo druge sinove, biæe mio braæi svojoj, zamakaæe u ulje nogu svoju. ²⁵ Gvoždèe i mjed biæe pod obuæom tvojom; i dokle traju dani tvoji trajaæe snaga tvoja. ²⁶ Izrailju! niko nije kao Bog, koji ide po nebu tebi u pomoæ, i u velièanstvu svojem na oblacima. ²⁷ Zaklon je Bog vjeèni i pod mišicom vjeènom; on æe odagnati ispred tebe neprijatelje tvoje, i reæi æe: zatri! ²⁸ Da bi nastavao Izrailj sam bezbrižno, izvor Jakovljevi, u zemlji obilnoj žitom i vinom; i nebo æe njegovo kropiti rosom. ²⁹ Blago tebi, Izrailju! ko je kao ti, narod kojega je saèuvao Gospod, štiti pomoæi tvoje, i maè slave tvoje? Neprijatelji æe se tvoji poniziti, a ti æeš gaziti visine njihove.

34 Tada izide Mojsije iz polja Moavskoga na goru Navav, na vrh Fazge, koja je prema Jerihonu; i pokaza mu Gospod svu zemlju od Galada do Dana; ² I svu zemlju Neftalimovu, i zemlju Jefremovu i Manasijinu, i svu zemlju Judinu do mora zapadnoga, ³ I

južnu stranu, i ravnicu, dolinu pod Jerihonom, mjestom gdje ima mnogo palmovih drveta, do Sigora. ⁴ I reèe mu Gospod: ovo je zemlja, za koju sam se zakleo Avramu, Isaku i Jakovu govoreæi: sjemenu tvojemu daæu je. Pokazah ti je da je vidiš oèima svojim, ali u nju neæeš uæi. ⁵ I umrije ondje Mojsije sluga Gospodnji u zemlji Moavskoj po rijeèi Gospodnjoj. ⁶ A pogrebe ga Gospod u dolini u zemlji Moavskoj prema Vet-Fegoru; i niko ne dozna za grob njegov do današnjega dana. ⁷ I bješe Mojsiju sto i dvadeset godina kad umrije, i ne bjehu potamnjele oèi njegove niti ga snaga izdala. ⁸ I plakaše sinovi Izrailjevi za Mojsijem u polju Moavskom trideset dana; i proðoše plaèni dani žalosti za Mojsijem. ⁹ A Isus sin Navin bješe pun duha mudrosti, jer Mojsije bješe metnuo na nj ruke svoje. I slušaše ga sinovi Izrailjevi, i tvoriše kao što zapovjedi Gospod preko Mojsija. ¹⁰ Ali ne usta više prorok u Izrailju kao Mojsije, kojega Gospod pozna licem k licu, ¹¹ U svijem znacima i èudesima, za koja ga posla Gospod da ih uèini u zemlji Misirskoj na Faraonu i na svijem slugama njegovijem i na svojoj zemlji njegovoj, ¹² I u svijem djelima krjepke ruke i u svijem strahotama velikim, koje uèini Mojsije pred svijem Izrailjem.

Isus Navin

1 A po smrti Mojsija sluga Gospodnjega reèe Gospod Isusu sinu Navinu, sluzi Mojsijevu, govoreæi: ² Mojsije sluga moj umrije; zato sada ustani, prijeði preko toga Jordana ti i sav taj narod u zemlju koju ja dajem sinovima Izrailjevijem. ³ Svako mjesto na koje stupite stopama svojim dao sam vam, kao što rekoh Mojsiju. ⁴ Od pustinje i od ovoga Livana do rijeke velike, rijeke Efrata, sva zemlja Hetejska do velikoga mora na zapadu, biæe meða vaša. ⁵ Niko se neæe održati pred tobom svega vijeka tvojega; s tobom æu biti kao što sam bio s Mojsijem, neæu otstupiti od tebe niti æu te ostaviti. ⁶ Budi slobodan i hrabar, jer æeš ti predati tome narodu u našljedstvo zemlju za koju sam se zakleo ocima njihovijem da æu im je dati. ⁷ Samo budi slobodan i hrabar da držiš i tvoriš sve po zakonu koji ti je zapovjedio Mojsije sluga moj, ne otstupaj od njega ni nadesno ni nalijevo, da bi napredovao kuda god poðeš. ⁸ Neka se ne rastavlja od usta tvojih knjiga ovoga zakona, nego razmišljaj o njemu dan i noæ, da držiš i tvoriš sve kako je u njemu napisano; jer æeš tada biti sreæan na putovima svojim i tada æeš napredovati. ⁹ Nijesam li ti zapovjedio: budi slobodan i hrabar? ne boj se i ne plaši se; jer je s tobom Gospod Bog tvoj kuda god ideš. ¹⁰ Tada zapovjedi Isus upraviteljima narodnijem govoreæi: ¹¹ Proðite kroz oko i zapovjedite narodu govoreæi: spremite sebi brašnjence; jer æete do tri dana prijeæi preko Jordana da uðete i uzmete zemlju koju vam Gospod Bog vaš daje u našljedstvo. ¹² A plemenu Ruvimovu i Gadovu i polovini plemena Manasijina reèe Isus govoreæi: ¹³ Opomenite se šta vam je zapovjedio Mojsije sluga Gospodnji rekav: Gospod Bog vaš smiri vas i dade vam ovu zemlju. ¹⁴ Žene vaše, djeca vaša i stoka vaša neka ostanu u zemlji koju vam dade Mojsije s ovu stranu Jordana; vi pak prijeðite pod oružjem pred braæom svojom, koji ste god za vojsku, i pomozite im, ¹⁵ Dokle ne smiri Gospod i braæu vašu kao vas, i naslijede i oni zemlju koju im daje Gospod Bog vaš; pa se onda vratite na našljedstvo svoje, koje vam je dao Mojsije sluga Gospodnji s ovu stranu Jordana k istoku, i držite ga. ¹⁶ A oni odgovoriše Isusu govoreæi: što si nam god zapovjedio èiniæemo, i kuda nas god pošlješ iæi æemo. ¹⁷ Slušaæemo te kako smo slušali Mojsija; samo neka Gospod Bog tvoj bude s tobom kao što je bio s Mojsijem. ¹⁸ Ko bi se protivio tvojoj zapovijesti i ne bi slušao rijeèi tvojih u svemu što mu zapovjediš, neka se pogubi; samo budi slobodan i hrabar.

2 A Isus sin Navin poslao iz Sitima potajno dvije uhode rekavši im: idite, vidite zemlju i Jerihon. I

oni otidoše, i doðoše u kuæu jednoj kurvi, kojoj ime bješe Rava, i poèinuše ondje. ² Ali bi javljeno caru Jerihonskom i kazano: evo, ljudi doðoše ovamo noæas između sinova Izrailjevih da uhode zemlju. ³ I poslao car Jerihonski k Ravi i poruèi: izvedi ljude koji su došli k tebi i ušli u tvoju kuæu, jer su došli da uhode svu zemlju. ⁴ Ali žena uzevši ona dva èovjeka sakri ih; pa reèe: jest istina da su ljudi došli k meni, ali ja ne znah odakle bijahu; ⁵ I kad se vrata zatvorahu u sumrak, ljudi izidoše; ne znam kuda otidoše; idite brzo za njima; stignuæete ih. ⁶ A ona ih bješe izvela na krov, i sakrila ih pod lan netrven, koji bijaše razastrla po krovu. ⁷ I ljudi poðoše za njima u potjeru put Jordana do broda; i vrata se zatvoriše kad izide potjera za njima. ⁸ Oni pak još ne bjehu pospali, a ona dođe k njima na krov, ⁹ I reèe im: znam da vam je Gospod dao ovu zemlju, jer nas popade strah od vas, i prepali su se od vas svi koji žive u ovoj zemlji. ¹⁰ Jer èusmo kako je Gospod osušio pred vama Crveno More kad izidoste iz Misira, i šta ste uèinili od dva cara Amorejska koji bijahu preko Jordana, od Siona i Oga, koje pobiste. ¹¹ I kad to èusmo, rastopi se srce naše, i ni u kome veæ nema junaštva od straha vašega; jer je Gospod, Bog vaš, Bog gore na nebu i dolje na zemlji. ¹² Nego sada zakunite mi se Gospodom da æete uèiniti milost domu oca mojega kao što ja vama uèinim milost, i dajte mi znak istinit, ¹³ Da æete saèuvati život mojemu ocu i mojoj materi i mojoj braæi i mojim sestrama i svjema njihovijem, i da æete izbaviti duše naše od smrti. ¹⁴ A ljudi joj odgovoriše: mi æemo izginuti za vas, ako ne izdate ove naše stvari; i kad nam Gospod da ovu zemlju, uèiniæemo ti milost i vjeru. ¹⁵ Tada ih ona spusti kroz prozor po konopcu; jer kuæa njezina bješe na zidu gradskom, i ona na zidu nastavaše. ¹⁶ I reèe im: idite u goru da ne naiðe na vas potjera, i ondje se krijte tri dana dokle se ne vrati potjera, pa onda idite svojim putem. ¹⁷ A ljudi joj rekoše: biæemo prosti od ove tvoje zakletve kojom si nas zaklela; ¹⁸ Evo, kad doðemo u zemlju, veži ovu vrvicu od skerleta na prozor, kroz koji si nas spustila, i skupi kod sebe u tu kuæu oca svojega i mater i braæu i sav dom oca svojega. ¹⁹ I ko bi god izašao iz tvoje kuæe, krv njegova neka bude na njegovu glavu, a mi da nijesmo krivi; a ko god bude s tobom u kuæi, krv njegova neka dođe na naše glave, ako ga se ko rukom dotakne. ²⁰ Ali ako izdaš ovu stvar našu, tada æemo biti prosti od tvoje zakletve, kojom si nas zaklela. ²¹ A ona odgovori: kako rekoste tako neka bude. Tada ih pusti, i otidoše; i ona veza vrvicu od skerleta na prozor. ²² A oni otišavši

dođoše u goru, i ostaše ondje tri dana dokle se ne vrati potjera; jer ih potjera tražaoše po svijem putovima, ali ih ne nađe. ²³ I vratiše se ona dva èovjeka, i sišavši s gore prebrodiše i dođoše k Isusu sinu Navinu, i pripovjediše mu sve što im se dogodilo. ²⁴ I rekoše Isusu: zaista dao nam je Gospod u ruke svu tu zemlju, i svi stanovnici one zemlje uplašili su se od nas.

3 I usta Isus ujutru rano, i kretoše se od Sitima i dođoše do Jordana on i svi sinovi Izrailjevi, i noæiše ondje a ne prijeđoše. ² A poslije tri dana prođoše upravitelji kroz oko, ³ I zapovjediše narodu govoreæi: kad vidite kovèeg zavjeta Gospoda Boga svojega i sveštenike Levite gdje ga nose, pođite i vi s mjesta svojega i idite za njim. ⁴ Ali neka bude daljina između vas i njega do dvije tisuæe lakata; bliže do njega ne primièite se, da biste poznali put kojim æete iæi, jer još nikada nijeste išli tijekom putem. ⁵ I Isus reèe narodu: osveštajte se, jer æe sutra uèiniti Gospod èudesa među vama. ⁶ Potom reèe Isus sveštenicima govoreæi: uzmite kovèeg zavjetni, i idite pred narodom. I uzeše kovèeg zavjetni i pođoše pred narodom. ⁷ A Gospod reèe Isusu: danas te poèinjem uzvišavati pred svijem Izrailjem da poznadu da æu i s tobom biti kao što sam bio s Mojsijem. ⁸ Zato ti zapovjedi sveštenicima koji nose kovèeg zavjetni, i reci: kad dođete na kraj vode Jordana, stanite u Jordanu. ⁹ I reèe Isus sinovima Izrailjevim: pristupite ovamo, i èujte rijeèi Gospoda Boga svojega. ¹⁰ Potom reèe Isus: po ovom æete poznati da je Bog živi posred vas, i da æe doista odagnati ispred vas Hananeje i Heteje i Jevuseje i Ferezeje i Gergeseje i Amoreje i Jevuseje: ¹¹ Evo, kovèeg zavjeta Gospoda svoj zemlji poæi æe pred vama preko Jordana. ¹² Zato sada izberite dvanaest ljudi iz plemena Izrailjeva, po jednoga èovjeka iz svakoga plemena. ¹³ I èim sveštenici noseæi kovèeg zavjeta Gospoda Gospoda svoj zemlji stanu nogama svojim u vodi Jordanskoj, voda æe se u Jordanu rastupiti, te æe voda koja teèe ozgo stati u gomilu. ¹⁴ I kad se podiže narod iz šatora svojih da prijeđe preko Jordana, i sveštenici ponesoše kovèeg zavjetni pred narodom, ¹⁵ I kad oni što nošahu kovèeg dođoše do Jordana, i sveštenici noseæi kovèeg okvasiše noge svoje na kraju vode jer je Jordan pun preko bregova svojih za cijelo vrijeme žetve ¹⁶ Ustavi se voda što tecijaše ozgo, i stade u jednu gomilu vrlo nadaleko, od grada Adama, koji je kraj Zaretana; a što tecijaše dolje u more kraj polja, more slano, oteèe sasvijem; i narod prelažaoše prema Jerihonu. ¹⁷ A sveštenici koji nošahu kovèeg zavjeta Gospodnjega stajahu na suhu usred Jordana tvrdo, i sav Izrailj iðaše po suhu, dokle sav narod ne prijeđe preko Jordana.

4 A kad sav narod prijeđe preko Jordana, reèe Gospod Isusu govoreæi: ² Izberite iz naroda dvanaest ljudi, po jednoga èovjeka iz svakoga plemena, ³ I zapovjedite im i recite: uzmite odavde, isred Jordana, s mjesta gdje stoje nogama svojim sveštenici, dvanaest kamena, i odnesite ih sa sobom, i metnite ih ondje gdje æete noæas noæiti. ⁴ Tada dozva

Isus dvanaest ljudi, koje bješe odredio između sinova Izrailjevih, po jednoga èovjeka iz svakoga plemena. ⁵ I reèe im Isus: idite pred kovèeg Gospoda Boga svojega usred Jordana, i uzmite svaki po jedan kamen na rame svoje, prema broju plemena sinova Izrailjevijeh, ⁶ Da bude znak među vama. Kad vas poslije zapitaju sinovi vaši govoreæi: šta æe vam to kamenje? ⁷ Recite im: jer se voda u Jordanu rastupi pred kovèegom zavjeta Gospodnjega, kad prelažaoše preko Jordana, rastupi se voda u Jordanu, i ovo je kamenje spomen sinovima Izrailjevim do vijeka. ⁸ I uèiniše sinovi Izrailjevi kako zapovjedi Isus; i uzeše dvanaest kamena isred Jordana, kako bješe rekao Gospod Isusu, prema broju plemena sinova Izrailjevih; i odnesoše ih sa sobom na noæište, i metnuše ih ondje. ⁹ A i usred Jordana postavi Isus dvanaest kamena na mjestu gdje stajahu nogama svojim sveštenici noseæi kovèeg zavjetni, i ondje ostaše do danas. ¹⁰ Sveštenici pak koji nošahu kovèeg stajahu usred Jordana dokle se ne svrši sve što bješe Gospod zapovjedio Isusu da kaže narodu, sasvijem kako bješe Mojsije zapovjedio Isusu. I narod pohitje i prijeđe. ¹¹ A kad prijeđe sav narod, onda prijeđe i kovèeg Gospodnji i sveštenici, a narod gledaše.

¹² Prijeđoše i sinovi Ruvimovi i sinovi Gadovi i polovina plemena Manasijina pod oružjem pred sinovima Izrailjevim, kao što im bješe kazao Mojsije. ¹³ Oko èetrdeset tisuæa naoružanih prijeđoše pred Gospodom preko Jordana na boj u polje Jerihonsko.

¹⁴ Taj dan uzvisi Gospod Isusa pred svijem Izrailjem; i bojahu ga se, kao što su se bojali Mojsija, svega vijeka njegovoga. ¹⁵ I reèe Gospod Isusu govoreæi: ¹⁶ Zapovjedi sveštenicima koji nose kovèeg od svedoèanstva neka izidu iz Jordana. ¹⁷ I zapovjedi Isus sveštenicima govoreæi: izidite iz Jordana. ¹⁸ A èim sveštenici koji nošahu kovèeg zavjeta Gospodnjega izidoše isred Jordana, i stadoše na suhu nogom svojom sveštenici, odmah se povrati voda u Jordanu na mjesto svoje, i poteèe kao i prije povrhu svih bregova svojih. ¹⁹ A izide narod iz Jordana desetoga dana prvoga mjeseca, i stadoše u oko u Galgalu, s istoka Jerihonu. ²⁰ A onijeh dvanaest kamena, što iznesoše iz Jordana, postavi Isus u Galgalu, ²¹ I reèe sinovima Izrailjevim govoreæi: kad unapredak zapitaju sinovi vaši oce svoje govoreæi: šta æe to kamenje? ²² Tada obavijestite sinove svoje, i recite im: suhim prijeđe Izrailj preko ovoga Jordana. ²³ Jer Gospod Bog vaš osuši Jordan pred vama dokle prijeđoste, kao što je uèinio Gospod Bog vaš od Crvenoga Mora osušivši ga pred nama dokle prijeđoste; ²⁴ Da bi poznali svi narodi na zemlji da je ruka Gospodnja krjepka, da biste se svagda bojali Gospoda Boga svojega.

5 A kad èuše svi carevi Amorejski, koji bijahu s ovu stranu Jordana k zapadu, i svi carevi Hananski, koji bijahu pokraj mora, da je Gospod osušio Jordan pred sinovima Izrailjevijem dokle prijeđoše, rastopi se srce u njima i nesta u njima junaštva od straha sinova Izrailjevijeh. ² U to vrijeme reèe Gospod Isusu: naèini oštne nože, i obreži opet sinove Izrailjeve. ³ I naèini

Isus oštire nože, i obreza sinove Izrailjeve na brdašcu Aralotu. ⁴ A ovo je uzrok zašto ih Isus obreza: sav narod što izide iz Misira, sve muškinje, svi ljudi vojnici pomriješe u pustinji na putu, pošto izidoše iz Misira; ⁵ Jer bješe obrezan sav narod koji izide, ali ne obrezaše nikoga u narodu koji se rodi u pustinji na putu, pošto izidoše iz Misira. ⁶ Jer èetrdeset godina iđahu sinovi Izrailjevi po pustinji dokle ne pomrije sav narod, ljudi vojnici, što izidoše iz Misira, jer ne slušaše glasa Gospodnjega, te im se zakle Gospod da im neæe dati da vide zemlju, za koju se zakleo Gospod ocima njihovijem da æe nam je dati, zemlju, gdje teæe mlijeko i med; ⁷ I na mjesto njihovo podiže sinove njihove; njih obreza Isus, jer bijahu neobrezani, jer ih ne obrezaše na putu. ⁸ A kad se sav narod obreza, ostaše na svojem mjestu u okolu dokle ne ozdraviše. ⁹ Tada reèe Gospod Isusu: danas skidoh s vas sramotu Misirsku. I prozva se ono mjesto Galgal do današnjega dana. ¹⁰ I sinovi Izrailjevi stojeæi u okolu u Galgalu, slaviše pashu èetрнаestog dana onoga mjeseca uveèe u polju Jerihonskom. ¹¹ I sjutradan poslije pashe jedoše od žita one zemlje hljebove prijesne i zrna pržena, isti dan. ¹² I presta mana sjutradan pošto jedoše žita one zemlje, i veæ više ne imaše mane sinovi Izrailjevi, nego jedoše od roda zemlje Hananske one godine. ¹³ I kad Isus bijaše kod Jerihona, podiže oèi svoje i pogleda, a to èovjek stoji prema njemu s golijem maèem u ruci. I pristupi k njemu Isus i reèe mu: jesi li naš ili naših neprijatelja? ¹⁴ A on reèe: nijesam; nego sam vojvoda vojske Gospodnje, sada dođoh. I Isus pade nièice na zemlju, i pokloni se, i reèe mu: šta zapovijeda gospodar moj sluzi svojemu? ¹⁵ A vojvoda vojske Gospodnje reèe Isusu: izuj obuæu s nogu svojih, jer je mjesto gdje stojiš sveto. I uèini Isus tako.

6 A Jerihon se zatvori, i èuvaše se od sinova Izrailjevih; niko ne izlažaše, niti ko ulažaše. ² A Gospod reèe Isusu: evo, dajem ti u ruke Jerihon i cara njegovu i junake njegove. ³ Zato obidite oko grada svi vojnici, iduæi oko grada jedanput na dan; tako uèini šest dana. ⁴ A sedam sveštenika neka nose sedam truba od rogova ovnujskih pred kovèegom; a sedmoga dana obidite oko grada sedam puta, i sveštenici neka trube u trube. ⁵ Pa kad otežuæi zatrube u rogove ovnujske, èim èujete glas od trube, neka povièe sav narod iza glasa; i zidovi æe gradski popadati na svojem mjestu, a narod neka ulazi, svaki naprema se. ⁶ Tada Isus sin Navin dozva sveštenike, i reèe im: uzmite kovèeg zavjetni, a sedam sveštenika neka nose sedam truba od rogova ovnujskih pred kovèegom Gospodnjim. ⁷ A narodu reèe: idite i obidite oko grada, i vojnici neka idu pred kovèegom Gospodnjim. ⁸ A kad Isus reèe narodu, sedam sveštenika noseæi sedam truba od rogova ovnujskih pođoše pred Gospodom, i zatrubiše u trube, a kovèeg zavjeta Gospodnjega pođe za njima. ⁹ A vojnici pođoše pred svešenicima, koji trubljahu u trube, a ostali pođoše za kovèegom; iduæi trubljahu u trube. ¹⁰ A narodu zapovjedi Isus govoreæi: ne vièite, i nemojte da vam se èuje glas, i nijedna rijeè

da ne izide iz usta vaših do dana kad vam ja kažem: vièite; tada æete vikati. ¹¹ Tako obide kovèeg Gospodnji oko grada jednom; pa se vratiše u oko, i noæiše u okolu. ¹² A sjutradan usta Isus rano, i sveštenici uzeše kovèeg Gospodnji. ¹³ I sedam sveštenika noseæi sedam truba od rogova ovnujskih iđahu pred kovèegom Gospodnjim, i iduæi trubljahu u trube; a vojnici iđahu pred njima, a ostali iđahu za kovèegom Gospodnjim; iduæi trubljahu u trube. ¹⁴ I obidoše oko grada jednom drugoga dana, pa se vratiše u oko; tako uèiniše šest dana. ¹⁵ A sedmoga dana ustaše zorom, i obidoše oko grada isto onako sedam puta; samo toga dana obidoše oko grada sedam puta. ¹⁶ A kad bi sedmi put da zatrube sveštenici u trube, Isus reèe narodu: vièite, jer vam Gospod daje grad. ¹⁷ A grad da bude proklet Gospodu i što je god u njemu; samo Rava kurva nek ostane u životu i svi koji budu kod nje u kuæi, jer sakri poslanike koje bijasmo poslali. ¹⁸ Ali se èuvajte od prokletijeh stvari da i sami ne budete prokleti uzevši što prokleta, i da ne navuèete prokletstvo na oko Izrailjev i smetete ga. ¹⁹ Nego sve srebro i zlato i posuđe od mjedi i od gvoždãa neka bude sveto Gospodu, neka uđe u riznicu Gospodnju. ²⁰ Tada povika narod i zatrubiše trube, i kad narod èu glas trubni i povika iza glasa, popadaše zidovi na mjestu svom; i narod uđe u grad, svaki naprema se; i uzeše grad. ²¹ I pobiše kao prokleta oštrijem maèem sve što bješe u gradu, i žene i ljude, i djecu i starce, i volove i ovce i magarce. ²² A onoj dvojici što uhodiše zemlju reèe Isus: idite u kuæu one žene kurve, i izvedite nju i sve što je njezino, kao što ste joj se zakleli. ²³ I otišavši oni momci što uhodiše zemlju, izvedoše Ravu i oca joj i mater joj i braæu joj i što god bješe njezino, i sav rod njezin izvedoše, i ostaviše ih iza okola Izrailjeva. ²⁴ A grad spališe ognjem i što bješe u njemu; samo srebro i zlato i posuđe od mjedi i od gvoždãa metnuše u riznicu doma Gospodnjega. ²⁵ A Ravu kurvu i dom oca njezina i sve što bješe njezino ostavi u životu Isus, i ona osta među Izrailjcima do danas, jer sakri poslanike koje posla Isus da uhode Jerihon. ²⁶ I u to vrijeme prokle Isus govoreæi: proklet da je pred Gospodom èovjek koji bi ustao da gradi ovaj grad Jerihon! na prvencu svom osnovao ga, i na mjezinu svom postavio mu vrata! ²⁷ I Gospod bijaše s Isusom, i razglasi se ime njegovo po svoj zemlji.

7 Ali se ogriješiše sinovi Izrailjevi o prokletinju, jer Ahan sin Harmije sina Zavdije sina Zarina od plemena Judina uze od prokletijeh stvari; zato se razgnjevi Gospod na sinove Izrailjeve. ² A Isus posla ljude iz Jerihona u Gaj, koji bijaše blizu Vet-Avena s istoka Vetilju, i reèe im govoreæi: idite i uhodite zemlju. I ljudi otidoše i uhodiše Gaj. ³ I vrativši se k Isusu rekoše mu: neka ne ide sav narod; do dvije tisuæe ljudi ili do tri tisuæe ljudi neka idu, i osvojiæe Gaj; nemoj truditi svega naroda, jer ih je malo. ⁴ I otide ih onamo iz naroda oko tri tisuæe ljudi; ali pobjegoše od Gajana. ⁵ I Gajani posjekoše ih do trideset i šest

ljudi; i goniše ih od vrata dori do Sivarima, i pobiše ih na strmeni; i rastopi se srce u narodu, i posta kao voda. ⁶ A Isus razdrije haljine svoje i pade licem na zemlju pred kovèegom Gospodnjim, i leža do veèera, on i starješine Izrailjeve, i posuše se prahom po glavi. ⁷ I reèe Isus: jaoh! Gospode Bože, zašto prevede ovaj narod preko Jordana da nas predaš u ruke Amorejcima da nas pobiju? o, da šæasmo ostati preko Jordana! ⁸ Jaoh! Gospode, šta da kažem, kad je Izrailj obratio pleæi pred neprijateljima svojim? ⁹ Èuæe Hananeji i svi stanovnici te zemlje, i sleæi æe se oko nas, i istrijebiæe ime naše sa zemlje; i šta æeš uèiniti od velikoga imena svojega? ¹⁰ A Gospod reèe Isusu: ustani; što si pao na lice svoje? ¹¹ Zgriješio je Izrailj, i prestupio zavjet moj koji sam im zapovjedio: jer uzeše od prokletijeh stvari, i ukradoše, i zatajiše, i metnuše meðu svoje stvari. ¹² Zato neæe moæi sinovi Izrailjevi stajati pred neprijateljima svojim; pleæi æe obraæati pred neprijateljima svojim, jer su pod prokletstvom; neæu više biti s vama, ako ne istrijebite između sebe prokletinje. ¹³ Ustani, osveštaj narod, i reci: osveštajte se za sutra; jer ovako veli Gospod Bog Izrailjev: prokletstvo je usred tebe, Izrailju; neæeš moæi stajati pred neprijateljima svojim dokle ne uklonite prokletstva između sebe. ¹⁴ Pristupiæete ujutru po plemenima svojim; i koje pleme oblièi Gospod ono æe pristupiti po porodicama svojim, i koju porodicu oblièi Gospod ona æe pristupiti po domovima svojim; i koji dom oblièi Gospod, pristupiæe ljudi iz njega jedan po jedan. ¹⁵ Pa ko se nađe u prokletstvu, neka se spali ognjem i on i sve njegovo, jer prestupi zavjet Gospodnji i uèini bezakonje u Izrailju. ¹⁶ I ustavši Isus ujutru rano reèe te pristupi Izrailj po plemenima svojim; i oblièi se pleme Judino. ¹⁷ Potom reèe te pristupiše porodice Judine; i oblièi se porodica Zarina; potom reèe te pristupi porodica Zarina, domaæin jedan po jedan, i oblièi se Zavdija. ¹⁸ I reèe, te pristupi njegov dom, ljudi jedan po jedan, i oblièi se Ahan sin Harmije sina Zavdije sina Zarina od plemena Judina. ¹⁹ I reèe Isus Ahanu: sine, hajde daj hvalu Gospodu Bogu Izrailjevu, i priznaj pred njim, i kaži mi šta si uèinio, nemoj tajiti od mene. ²⁰ A Ahan odgovori Isusu i reèe: istina je, ja zgriješih Gospodu Bogu Izrailjevu, i uèinih tako i tako: ²¹ Vidjeh u plijenu jedan lijep plašt Vavilonski, i dvjesta sikala srebra, i jednu šipku zlata od pedeset sikala, pa se polakomih i uzeh; i eno je zakopano u zemlju usred mojega šatora, i srebro ozdo. ²² Tada Isus posla poslanike, koji otræaše u šator, i gle, bješe zakopano u šatoru njegovu, i ozdo srebro. ²³ I uzeše iz šatora i donesoše k Isusu i svijem sinovima Izrailjevijem, i metnuše pred Gospoda. ²⁴ Tada Isus i s njim sav Izrailj uzeše Ahana sina Zarina, i srebro i plašt i šipku zlata, i sinove njegove i kæeri njegove, i volove njegove i magarce njegove, i ovce njegove, i šator i sve što bješe njegovo, i izvedoše u dolinu Ahor. ²⁵ I reèe Isus: što si nas smeo? Gospod da te smete danas! I zasu ga kamenjem sav Izrailj, i spališe sve ognjem zasuvši kamenjem. ²⁶ Potom nabacaše na nj veliku

gomilu kamenja, koja stoji i danas. I Gospod se povratio od žestine gnjeva svojega. Otuda se prozva ono mjesto dolina Ahor do danas.

8 Iza toga reèe Gospod Isusu: ne boj se i ne plaši se; uzmi sa sobom sav narod što je za boj, pa ustani i idi na Gaj; evo predadoh ti u ruke cara Gajskoga i narod njegov i grad njegov i zemlju njegovu. ² I uèini s Gajem i carem njegovijem kako si uèinio s Jerihonom i njegovijem carem; ali plijen iz njega i stoku njegovu razgrabite za se. Namjesti zasjedu iza grada. ³ I usta Isus i sav narod što bješe za boj, da idu na Gaj; i izabra Isus trideset tisuæa junaka, i posla ih noæu; ⁴ I zapovjedi im govoreæi: gledajte vi koji æete biti u zasjedi iza grada, da ne budete vrlo daleko od grada, nego budite svi gotovi. ⁵ A ja i sav narod što je sa mnom primaknuæemo se ka gradu; pa kad oni izidu pred nas, mi æemo kao i prije pobjeæi ispred njih. ⁶ Te æe oni poæi za nama dokle ih ne odvojimo od grada, jer æe reæi: bježe ispred nas kao i prije. I mi æemo bježati ispred njih. ⁷ Tada vi izidite iz zasjede i istjerajte iz grada što bude ostalo. Jer æe vam ga dati Gospod Bog vaš u ruke. ⁸ A kad uzmete grad, zapalite ga ognjem; po rijeèi Gospodnjoj uèinite. Eto, zapovjedio sam vam. ⁹ Tako ih posla Isus, i oni otidoše u zasjedu, i stadoše između Vetilja i Gaja, sa zapada Gaju; a Isus prenoæi onu noæ meðu narodom. ¹⁰ A ujutru usta Isus rano i prebroji narod, pa pođe sa starješinama Izrailjevijem pred narodom na Gaj. ¹¹ I sva vojska što bješe s njim pođe i primakavši se dođoše prema gradu i stadoše u oko sa sjevera Gaju; a bijaše dolina između njih i Gaja. ¹² I uze oko pet tisuæa ljudi, i namjesti ih u zasjedu između Vetilja i Gaja, sa zapada gradu Gaju. ¹³ I kad se namjesti sav narod, sva vojska, što bijaše sa sjevera gradu i što bijaše u zasjedi sa zapada gradu, izide Isus onu noæ usred doline. ¹⁴ I kad to vidje car Gajski, ljudi u gradu pohitješe i uraniše; i izidoše onaj èas u polje pred Izrailja u boj, car i sav narod njegov. A ne znaðaše da ima zasjeda za njim iza grada. ¹⁵ Tada Isus i sav Izrailj, kao da ih pobiše, nagoše bježati k pustinji. ¹⁶ A oni sazvaše sav narod što bješe u gradu da ih tjeraju. I tjeraše Isusa, i odvojiše se od svoga grada. ¹⁷ I ne osta niko u Gaju ni u Vetilju da ne pođe za Izrailjem; i ostaviše grad otvoren, i tjerahu Izrailja. ¹⁸ Tada reèe Gospod Isusu: digni zastavu što ti je u ruci prema Gaju, jer æu ti ga dati u ruke. I podiže Isus zastavu što mu bješe u ruci prema gradu. ¹⁹ A oni što bijahu u zasjedi odmah ustaše sa svojega mjesta, i potræaše èim on podiže ruku svoju, i uđoše u grad i uzeše ga, i brzo zapališe grad ognjem. ²⁰ A kad se Gajani obazreše, a to dim od grada dizaše se do neba, i ne imahu kuda bježati ni tamo ni amo; a narod koji bježaše u pustinju povratio se na one koji ga tjerahu. ²¹ I Isus i sav Izrailj vidjevši da je zasjeda njihova uzela grad i gdje se diže dim od grada, vratiliše se i udariše na Gajane. ²² A oni iz grada izidoše pred njih, te bijahu meðu Izrailjcima odovud i odonud, i pobiše ih tako da nijedan ne osta živ niti uteèe. ²³ A cara Gajskoga uhvatiše živa i dovedoše k Isusu. ²⁴ A

kad pobiše Izrailjci sve Gajane u polju, u pustinji, kuda ih goniše, i padoše svi od oštrog maèa, te se istrijebiše, onda se vratiše svi Izrailjci u Gaj, i isjekoše što još bješe u njemu oštrijem maèem. ²⁵ A svihj što izgiboše onaj dan, i ljudi i žena, bješe dvanaest tisuæa, samijeh Gajana. ²⁶ I Isus ne spusti ruke svoje, koju bješe podigao sa zastavom, dokle ne pobiše sve stanovnike Gajske. ²⁷ Samo stoku i plijen iz grada onoga razgrabiše Izrailjci za se, kao što bješe Gospod zapovjedio Isusu. ²⁸ I Isus spali Gaj, i obrati ga u gomilu vjeènu, i u pustoš do današnjega dana. ²⁹ A cara Gajskoga objesi na drvo i ostavi do veèera; a o zahodu sunèanom zapovijedi Isus te skidoše tijelo njegovo s drveta i baciše pred vrata gradska, i nabacaše na nj veliku gomilu kamenja, koja stoji i danas. ³⁰ Tada Isus naèini oltar Gospodu Bogu Izrailjevu na gori Evalu, ³¹ Kao što bješe zapovjedio Mojsije sluga Gospodnji sinovima Izrailjevim, kao što piše u knjizi zakona Mojsijeva, oltar od cijeloga kamenja, preko kojega nije prevuèeno gvožðe; i prinesoše na njemu žrtve paljenice Gospodu, i prinesoše žrtve zahvalne. ³² I prepisa ondje na kamenju zakon Mojsijev, koji je napisao sinovima Izrailjevijem. ³³ I sav Izrailj i starješine njegove i upravitelji i sudije njegove stadoše s obje strane kovèega, prema sveštenicima Levitima, koji nošahu kovèeg zavjeta Gospodnjega, i stranac i domorodac; polovina prema gori Garizinu a polovina prema gori Evalu, kao što bješe zapovjedio Mojsije sluga Gospodnji da blagoslovi narod Izrailjev najprije. ³⁴ I potom proèita sve rijeèi zakona, blagoslov i prokletstvo, sve kako je napisano u knjizi zakona. ³⁵ Ne bi ni jedne rijeèi od svega što je Mojsije napisao, koje ne proèita Isus pred svijem zborom Izrailjevim, i ženama i djecom i strancima koji iðahu meðu njima.

9 A kad to èuše svi carevi koji bijahu s ovu stranu Jordana po brdima i po dolinama i po svemu brijegu velikoga mora dori do Livana, Hetejin i Amorejin, Hananejin, Ferezejin, Jevejn i Jevusejin, ² Skupiše se svi da se složno biju s Isusom i s Izrailjem. ³ A koji življahu u Gavaonu èuvši šta uèini Isus od Jerihona i od Gaja, ⁴ Uèiniše i oni prijearu; jer otidoše i naèiniše se poslanici, i uzeše stare torbe na svoje magarce i stare mjehove vinske, poderane i iskrpljene, ⁵ I obuæu staru i iskrpljenu na noge svoje, i haljine stare na se; i sav hljeb što ponesoše na put bješe suh i pljesniv. ⁶ I otidoše k Isusu u oko u Galgalu, i rekoše njemu i ljudima Izrailjcima: doðosmo iz daljne zemlje; hajde uhvatite vjeru s nama. ⁷ A ljudi Izrailjci rekoše Jevejima: može biti da sjedite usred nas, pa kako æemo uhvatiti vjeru s vama? ⁸ Ali oni rekoše Isusu: mi smo sluge tvoje. A Isus im reèe: ko ste i otkuda idete? ⁹ A oni mu rekoše: iz zemlje vrlo daljne doðoše sluge tvoje u ime Gospoda Boga tvojega; jer èusmo slavu njegovu i sve što je uèinio u Misiru, ¹⁰ I sve što je uèinio dvojici careva Amorejskih, koji bijahu s onu stranu Jordana, Sionu caru Esevonskom i Ogu caru Vasanskom koji bijaše u Astarotu. ¹¹ I rekoše nam

starješine naše i svi stanovnici naše zemlje govoreæi: uzmite brašnjence na put, i idite im na susret i recite im: mi smo sluge vaše, hajde uhvatite vjeru s nama. ¹² Ovo je hljeb naš: vruæ smo ponijeli na put od kuæa svojih kad smo pošli pred vas, a sad eto osuèio se i upljesnivio. ¹³ A ovo su mjehovi vinski: nalismo nove, i eto su se veæ poderali; i haljine naše i obuæa naša ovetša od daljnoga puta. ¹⁴ I povjerovaše ljudi po brašnjenci, a ne upitaše Gospoda šta æe reæi. ¹⁵ I Isus uèini s njima mir, i zadade im vjeru da æe ih ostaviti u životu; i zakleše im se knezovi od zbora. ¹⁶ Ali poslije tri dana kad uhvatiše vjeru s njima, èuše da su im susjedi i da žive usred njih. ¹⁷ Jer poðoše sinovi Izrailjevi i doðoše u gradove njihove treæi dan; a gradovi im bijahu: Gavaon i Kefira i Viroi i Kirijat-Jarim. ¹⁸ I ne pobiše ih sinovi Izrailjevi, jer im se knezovi od zbora zakleše Gospodom Bogom Izrailjevijem. Ali sav zbor vikaše na knezove. ¹⁹ Tada svi knezovi rekoše svemu zboru: mi smo im se zakleli Gospodom Bogom Izrailjevijem; zato sada ne možemo dirati u njih. ²⁰ Uèinimo im to, i ostavimo ih u životu, da ne dođe gnjev na nas radi zakletve kojom im se zaklesmo. ²¹ Još im rekoše knezovi: neka ostanu u životu, pa neka sijeku drva i nose vodu svemu zboru, kako im knezovi kazaše. ²² Potom ih dozva Isus i reèe im govoreæi: zašto nas prevariste i rekoste: vrlo smo daleko od vas, kad eto živite usred nas? ²³ Zato sada da ste prokleti i da ste dovijeka robovi i da sijeèete drva i nosite vodu za dom Gospoda Boga mojega. ²⁴ A oni odgovoriše Isusu i rekoše: doista je bilo javljeno slugama tvojim kako je zapovjedio Gospod Bog tvoj Mojsiju sluzi svojemu da vam da svu ovu zemlju i da istrijebi sve stanovnike ove zemlje ispred vas; stoga se vrlo pobojasmo životu svojemu od vas i uèinismo tako. ²⁵ A sada eto smo ti u ruku; èini što misliš da je dobro i pravo da s nama uèiniš. ²⁶ I uèini im tako i saèuva ih od ruku sinova Izrailjevijeh, te ih ne pobiše. ²⁷ I odredi ih Isus u taj dan da sijeku drva i nose vodu zboru i za oltar Gospodnji do današnjega dana na mjestu koje izbere.

10 A kad èu Adonisedek car Jerusalimski da je Isus uzeo Gaj i raskopao ga, kao što je uèinio s Jerihonom i njegovijem carem, tako da je uèinio i s Gajem i njegovijem carem, i da su Gavaonjani uèinili mir s Izrailjem i stoje usred njih, ² Uplaši se vrlo; jer Gavaon bijaše velik grad kao kakav carski grad, i bijaše veæi od Gaja, i svi ljudi u njemu bijahu hrabri. ³ Zato posla Adonisedek car Jerusalimski k Oamu caru Hevronsom i k Piramu caru Jarmutskom i k Jafiji caru Lahiskom i k Daviru caru Jeglonskom, i poruèi: ⁴ Hodite k meni, i pomozite mi da udarimo na Gavaon, jer uèini mir s Isusom i sa sinovima Izrailjevim. ⁵ I skupi se i poðe pet careva Amorejskih, car Jerusalimski, car Hevronski, car Jarmutski, car Lahiski, car Jeglonski, oni i sva vojska njihova, i stavši u oko pod Gavaonom poèeše ga biti. ⁶ Tada Gavaonjani poslaše k Isusu u oko u Galgalu i rekoše: nemoj dignuti ruku svojih sa sluga svojih; hodi brzo k nama, izbavi nas i pomoz

nam, jer se skupiše na nas svi carevi Amorejski koji žive u gorama. ⁷ I izide Isus iz Galgala, on i s njim sav narod što bješe za boj, svi junaci. ⁸ I Gospod reče Isusu: ne boj ih se; jer ih dadoh tebi u ruke, nijedan ih se neće održati pred tobom. ⁹ I Isus udari na njih iznenada, išavši cijelu noć od Galgala, ¹⁰ I smete ih Gospod pred Izrailjem, koji ih ljuto pobi kod Gavaona, pa ih potjera putem kako se ide u Vetonu, i sjekoše ih do Azike i do Makide. ¹¹ A kad bježahu ispred Izrailja i bijahu niz vrlet Vetonu, baci Gospod na njih kamenje veliko iz neba dori do Azike, te ginjahu: i više ih izgibe od kamenja gradnoga nego što ih pobiše sinovi Izrailjevi mačem. ¹² Tada progovori Isus Gospodu onaj dan kad Gospod predade Amorejca sinovima Izrailjevijem, i reče pred sinovima Izrailjevijem: stani sunce nad Gavaonom, i mjesec nad dolinom Elonskom. ¹³ I stade sunce i ustavi se mjesec, dokle se ne osveti narod neprijateljima svojim. Ne piše li to u knjizi istinitoga? I stade sunce nasred neba i ne naže k zapadu skoro za cio dan. ¹⁴ I ne bi takoga dana ni prije ni poslije, da Gospod poslušna glas èovječji, jer Gospod vojeva za Izrailja. ¹⁵ I vrati se Isus i sav Izrailj s njim u oko u Galgal. ¹⁶ A onijeh pet careva utekoše i sakriše se u pećinu kod Makide. ¹⁷ I dođe glas Isusu: nađe se pet careva sakrivenijeh u pećini kod Makide. ¹⁸ A Isus reče: privalite veliko kamenje na vrata pećini, i namjestite ljude kod nje da ih èuvaju. ¹⁹ A vi ne stojte, nego gonite neprijatelje svoje i bijte ostatak njihov, ne dajte im da uđu u gradove svoje, jer vam ih dade u ruke Gospod Bog vaš. ²⁰ A kad Isus i sinovi Izrailjevi prestaše biti ih u boju vrlo velikom, razbivši ih sasvijem, a koji ih ostaše živi, utekoše u tvrde gradove, ²¹ Vрати se sav narod zdravo u oko k Isusu u Makidu, i niko ne mače jezikom svojim na sinove Izrailjeve, ni na jednoga. ²² Tada reče Isus: otvorite vrata od one pećine, i izvedite k meni onijeh pet careva iz pećine. ²³ I uèiniše tako, i izvedoše k njemu onijeh pet careva iz pećine: cara Jerusalimskoga, cara Hevronskoga, cara Jarmutskoga, cara Lahiskoga, cara Jeglonskoga. ²⁴ A kad izvedoše te careve k Isusu, sazva Isus sve ljude Izrailjce, i reče vojvodama od vojske koje bijahu išle s njim: pristupite i stanite nogama svojim na vratove ovijem carevima. I oni pristupiše i stadoše im na vratove nogama svojim. ²⁵ A Isus im reče: ne bojte se i ne plašite se; budite slobodni i hrabri, jer æe tako uèiniti Gospod svijem neprijateljima vašim na koje zavojštite. ²⁶ Potom ih pobi Isus i pogubi ih, i objesi ih na pet drveta, i ostaše viseæi na drvetima do veèera. ²⁷ A o zahodu sunèanom zapovjedi Isus te ih skidoše s drveta i baciše ih u pećinu, u koju se bijahu sakrili, i metnuše veliko kamenje na vrata pećini, koje osta ondje do danas. ²⁸ Istoga dana uze Isus i Makidu, i sve u njoj isijeèe oštrijem mačem, i cara njezina i njih pobi, sve duše koje bjehu u njoj, ne ostavi nijednoga živa; i uèini s carem Makidskim kao što uèini s carem Jerihonskim. ²⁹ Potom otide Isus i sav Izrailj s njim iz Makide u Livnu, i stade biti Livnu. ³⁰ Pa i nju predade Gospod u

ruke Izrailju i cara njezina; i isijeèe sve oštrijem mačem, sve duše koje bijahu u njoj, ne ostavi u njoj nijednoga živa; i uèini s carem njezinijem kao što uèini s carem Jerihonskim. ³¹ Potom otide Isus i sav Izrailj s njim iz Livne na Lahis, i stade u oko pred njim, i stade ga biti. ³² I Gospod predade Lahis u ruke Izrailju, i on ga uze sjutradan, i isijeèe sve oštrijem mačem, sve duše što bijahu u njemu, isto onako kako uèini s Livnom. ³³ Tada dođe Oram car Gezerski u pomoæ Lahisu; ali pobi Isus njega i narod njegov da ne osta nijedan živ. ³⁴ Potom pođe Isus i sav Izrailj s njim iz Lahisa na Jeglon, i stavši u oko prema njemu udariše na nj; ³⁵ I uzeše ga isti dan, i isjekoše sve oštrijem mačem; sve duše što bijahu u njemu pobi taj dan isto onako kako uèini s Lahisom. ³⁶ Potom se podiže Isus i sav Izrailj s njim iz Jeglona na Hevron, i stadoše ga biti; ³⁷ I uzeše ga i isjekoše oštrijem mačem, i cara njegovu i sve gradove njegove, sve duše što bijahu u njima; ne ostavi nijednoga živa isto onako kako uèini s Jeglonom; zatr ga sa svijem dušama što bijahu u njemu. ³⁸ Potom se obrati Isus i sav Izrailj s njim na Davir, i stade ga biti; ³⁹ I uze ga i cara njegovu i sve gradove njegove, i isjekoše ih oštrijem mačem i zgubiše sve duše što bijahu u njima; ne ostavi nijednoga živa; kao što uèini s Hevronom, tako uèini s Davirom i carem njegovijem, i kao što uèini s Livnom i carem njezinijem. ⁴⁰ Tako pobi Isus svu zemlju, gore i južnu stranu i ravnice i doline, i sve careve njihove; ne ostavi nijednoga živa, nego sve duše žive zgubi, kao što bješe zapovjedio Gospod Bog Izrailjev. ⁴¹ I pobi ih Isus od Kadis-Varnije do Gaze, i svu zemlju Gosensku do Gavaona. ⁴² A sve te careve i zemlju njihovu uze Isus ujedanput; jer Gospod Bog Izrailjev vojevaše za Izrailja. ⁴³ Potom se vrati Isus i sav Izrailj s njim u oko u Galgal.

11 A kad to èu Javin car Asorski, posla k Jovavu caru Madonskom i k caru Simronskom i k caru Ahsavskom, ² I k carevima koji bijahu na sjeveru u gorama i po ravnicama na jugu od Hinerota i u dolini i u Nafat-Doru na zapad, ³ Ka Hananejnu na istoku i zapadu, i Amorejnu i Hetejinu i Ferezejnu i Jevusejinu u gorama, i k Jevejnu pod Ermonom u zemlji Mispi. ⁴ I izidoše oni i sva vojska njihova s njima, mnogi narod kao pijesak na brijegu morskom, i konji i kola mnoga veoma. ⁵ Svi ti carevi dogovoriše se i dođoše, i stadoše zajedno u oko na vodi Meromu, da udare na Izrailja. ⁶ A Gospod reče Isusu; ne boj ih se; jer sutra u ovo doba ja æu uèiniti te æe svi biti pobijeni pred Izrailjem; konjma njihovijem ispresijecaj žile, i kola njihova popali ognjem. ⁷ I izide Isus i sva vojska s njim na njih na vodu Merom iznenada, i udariše na njih. ⁸ I Gospod ih dade u ruke Izrailju, te ih razbiše i tjeraše ih do Sidona velikoga i do vode Misrefota i do polja Misper na istok; i tako ih pobiše da ne ostaviše nijednoga živa. ⁹ I uèini im Isus kako mu bješe zapovjedio Gospod: konjma njihovijem ispresijeca žile, i kola njihova popali ognjem. ¹⁰ I vrativši se Isus u to vrijeme, uze Asor, i ubi cara njegovu mačem; a Asor bješe prije glava svijem

tijem carstvima. ¹¹ I pobiše sve živo što bješe u njemu oštrijem maèem sijekuæi, te ne osta ništa živo; a Asor spališe ognjem. ¹² I sve gradove onijeh careva i sve careve njihove uze Isus i isijee ih oštrijem maèem i pobi ih, kao što bješe zapovjedio Mojsije sluga Gospodnji. ¹³ Ali nijednoga grada koji osta u opkopima svojim ne popali Izrailj, osim samoga Asora, koji spali Isus. ¹⁴ A sav plijen iz tjeih gradova i stoku pograbiše za sebe sinovi Izrailjevi; samo ljude sve isjekoše oštrijem maèem, te ih istrijebiše, ne ostaviše ništa živa. ¹⁵ Kako zapovjedi Gospod Mojsiju sluzi svojemu, tako Mojsije zapovjedi Isusu, a Isus tako uèini; ništa ne izostavi od svega što bješe Gospod zapovjedio Mojsiju. ¹⁶ I tako uze Isus svu tu zemlju, gore i sav južni kraj i svu zemlju Gosensku, i ravnici i polje, goru Izrailjevu i ravnici njegovu. ¹⁷ Od gore Alaka, koja se pruža k Siru, do Val-Gada u polju Livanskom, pod gorom Ermonom; i sve careve njihove zarobi i pobi ih i pogubi. ¹⁸ Dugo vremena vojeva Isus na te careve. ¹⁹ Ne bi nijednoga grada koji uèini mir sa sinovima Izrailjevijem, osim Jeveja koji življahu u Gavaonu; sve ih uzeše ratom. ²⁰ Jer od Gospoda bi, te otvrdnu srce njihovo da izidu u boj na Izrailja, da bi ih potro i da im ne bi bilo milosti, nego da bi ih istrijebio, kao što bješe zapovjedio Gospod Mojsiju. ²¹ U to vrijeme dođe Isus, te istrijebi Enakime iz gora, iz Hevrona, iz Davira, iz Anava i iz sve gore Judine i iz sve gore Izrailjeve, s gradovima njihovijem potr ih Isus. ²² Nijedan Enakim ne osta u zemlji sinova Izrailjevih; samo u Gazi, u Gatu i u Azotu ostaše. ²³ Tako uze Isus svu zemlju, kao što bješe kazao Gospod Mojsiju; i dade je u našljedstvo Izrailju prema dijelovima njihovijem, po plemenima njihovijem. I zemlja poèinu od rata.

12 A ovo su carevi zemaljski koje pobiše sinovi Izrailjevi i zemlju njihovu osvojiše s onu stranu Jordana k istoku, od potoka Arnona do gore Ermona i svu ravnici k istoku: ² Sion car Amorejski koji stajaše u Esevonu i vladaše od Aroira koji je na brijegu potoka Arnona, i od polovine potoka i polovinom Galada do potoka Javoka, gdje je međa sinova Amonskih; ³ I od ravnice do mora Hinerotskoga k istoku, i do mora uz polje, do mora slanoga k istoku, kako se ide k Vetsimotu, i s juga pod goru Fazgu; ⁴ I susjed mu Og car Vasanski, koji bješe ostao od Rafaja i sjeđaše u Astarotu i u Edrajinu, ⁵ I vladaše gorom Ermonom i Salhom i svijem Vasanom do međe Gesurske i Mahatske, i polovinom Galada do međe Siona cara Esevonskoga. ⁶ Njih pobi Mojsije sluga Gospodnji i sinovi Izrailjevi; i tu zemlju dade Mojsije sluga Gospodnji u našljedstvo plemenu Ruvimovu i plemenu Gadovu i polovini plemena Manasijina. ⁷ A ovo su carevi zemaljski koje pobi Isus sa sinovima Izrailjevijem s onu stranu Jordana k zapadu, od Val-Gada u polju Livanskom pa do gore Alaka kako se ide k Siru; i tu zemlju dade Isus plemenima Izrailjevijem u našljedstvo prema dijelovima njihovijem, ⁸ Po gorama i po ravnica, po poljima i po dolinama, i u pustinji i na južnom kraju, zemlju Hetejsku, Amorejsku i

Hananejsku, Ferezejsku, Jevejsku i Jevusejsku: ⁹ Car Jerihonski jedan; car Gajski do Vetilja jedan; ¹⁰ Car Jerusalimski jedan; car Hevranski jedan; ¹¹ Car Jarmutski jedan; car Lahiski jedan; ¹² Car Jeglonski jedan; car Gezerski jedan; ¹³ Car Davirski jedan; car Gaderski jedan; ¹⁴ Car Oramski jedan; car Aradski jedan; ¹⁵ Car od Livne jedan; car Odolamski jedan; ¹⁶ Car Makidski jedan; car Vetiljski jedan; ¹⁷ Car Tafuvski jedan; car Eferski jedan; ¹⁸ Car Afeèki jedan; car Saronki jedan; ¹⁹ Car Madonski jedan; car Asorski jedan; ²⁰ Car Simron-Meronski jedan; car Ahsavski jedan; ²¹ Car Tanaški jedan; car Megidski jedan; ²² Car Kedeski jedan; car Jokneamski kod Karmela jedan; ²³ Car Dorski u Nafat-Doru jedan; car Gojimski u Galgalu jedan; ²⁴ Car Teraski jedan. Svega trideset i jedan car.

13 A Isus veæ bijaše star i vremenit. I reèe mu Gospod: ti si star i vremenit, a zemlje je ostalo vrlo mnogo da se osvoji. ² Ovo je zemlja što je ostala: sve međe Filistejske i sva Gesurska, ³ Od Siora, koji je pred Misirom, do međe Akaronske na sjever; to pripada Hananejima; pet kneževina Filistejskih, Gazejska, Azotska, Askalonska, Getejska i Akaronska, i Aveji; ⁴ S juga sva zemlja Hananejska i Meara, što pripada Sidoncima do Afeka, do međe Amorejske. ⁵ I zemlja Givlejska i sav Livan k istoku, od Val-Gada pod gorom Ermonom pa do ulaska Ematskoga; ⁶ Sve koji žive u toj gori od Livana do vode Misrefota, sve Sidonce ja æu otjerati ispred sinova Izrailjevih; samo je razdijeli ždrijevom Izrailju u našljedstvo, kao što sam ti zapovjedio. ⁷ Razdijeli dakle tu zemlju u našljedstvo među devet plemena i polovinu plemena Manasijina. ⁸ Jer s drugom polovinom pleme Ruvimovo i Gadovo primiše svoj dio, koji im dade Mojsije s onu stranu Jordana k istoku, kako im dade Mojsije sluga Gospodnji, ⁹ Od Aroira koji je na brijegu potoka Arnona i grada nasred potoka, i svu ravnici Medevsku do Devona, ¹⁰ I sve gradove Siona cara Amorejskoga, koji careva u Esevonu, do međe sinova Amonovijeh, ¹¹ I Galad i među Gesursku i Mahatsku i svu goru Ermonsku i sav Vasan do Salhe; ¹² Sve carstvo Ogovo u Vasanu, koji Og carova u Astarotu i Edrajinu i bješe ostao od Rafaja; a Mojsije ih pobi i istrijebi. ¹³ Ali Gesureja i Mahateja ne izagnaše sinovi Izrailjevi, nego Gesureji i Mahateji ostaše među Izrailjem do danas. ¹⁴ Samo plemenu Levijevu ne dade našljedstva; žrtve ognjene Gospoda Boga Izrailjeva jesu našljedstvo njegovo, kao što mu je rekao. ¹⁵ A dade Mojsije plemenu sinova Ruvimovijeh po porodicama njihovijem, ¹⁶ I međe im bjehu od Aroira koji je na brijegu potoka Arnona, i grad koji je na srijedi potoka, i sva ravan do Medeve, ¹⁷ Esevon sa svijem gradovima svojim u ravni, Devon i Vamot-Val i Vet-Valmeon, ¹⁸ I Jasa i Kadimot i Mifat, ¹⁹ I Kirijatajim i Sivma i Zaret-Sar na gori kod doline, ²⁰ I Vet-Fegor i Azdot-Fazga i Vet-Jesimot, ²¹ I svi gradovi u ravni, i sve carstvo Siona cara Amorejskoga, koji carova u Esevonu, kojega ubi Mojsije s knezovima Madijamskim, Evijom i Rekeom i

Surom i Urom i Revom, knezovima Sionovijem, koji življahu u onoj zemlji. ²² I Valama sina Veorova vraèa ubiše sinovi Izrailjevi maèem s drugima pobijenijem. ²³ I bjehu meèe sinova Ruvimovijeh Jordan s meðama svojim. To je našljedstvo sinova Ruvimovijeh po porodicama njihovijem, gradovi i sela njihova. ²⁴ I dade Mojsije plemenu Gadovu, sinovima Gadovijem po porodicama njihovijem, ²⁵ I bjehu im meèe Jazir i svi gradovi Galadski i polovina zemlje sinova Amonovijeh do Aroira koji je prema Ravi, ²⁶ I od Esevona do Ramot-Mispe i Vetonima, i od Mahanaima do meèe Davirske; ²⁷ I u dolini Vet-Aram i Vet-Nimra i Sokot i Safon; ostatak carstva Siona cara Esevonskoga, Jordan i meða njegova do kraja mora Hinerotskoga s onu stranu Jordana na istok. ²⁸ To je našljedstvo sinova Gadovijeh po porodicama njihovijem, gradovi i sela njihova. ²⁹ I dade Mojsije polovini plemena Manasijina, i dobi polovina plemena sinova Manasijinih po porodicama svojim; ³⁰ Meða im bješe od Mahanaima, sav Vasan, sve carstvo Oga cara Vasanskoga, i sva sela Jairova, što su u Vasanu, šezdeset gradova. ³¹ I polovina Galada, i Astarot i Edrajin, gradovi carstva Ogova u Vasanu, dopadoše sinovima Mahira sina Manasijina, polovini sinova Mahirovijeh po porodicama njihovijem. ³² To je što razdijeli u našljedstvo Mojsije u polju Moavskom s onu stranu Jordana prema Jerihonu na istoku. ³³ A plemenu Levijevu ne dade Mojsije našljedstva; Gospod je Bog Izrailjev njihovo našljedstvo, kao što im je rekao.

14 A ovo je što dobiše našljedstvo sinovi Izrailjevi u zemlji Hananskoj, što razdijeliše u našljedstvo Eleazar sveštenik i Isus sin Navin i poglavari porodica otaèkih po plemenima sinova Izrailjevih, ² Ždrijebom dijeleæi im našljedstvo, kao što zapovijedi Gospod preko Mojsija, meðu devet plemena i polovinu plemena. ³ Jer Mojsije dade našljedstvo dvjema plemenima i polovini plemena s ovu stranu Jordana, a Levitima ne dade našljedstva meðu njima. ⁴ Jer sinova Josifovijeh bjehu dva plemena: Manasijino i Jefremovo, i Levitima ne dadoše dijela u zemlji, osim gradova u kojima æe živjeti i podgraða njihovijeh za stoku njihovu i za blago njihovo. ⁵ Kako bješe zapovjedio Gospod Mojsiju, tako uèiniše sinovi Izrailjevi i podijeliše zemlju. ⁶ A sinovi Judini doðoše k Isusu u Galgalu, i reèe mu Halev sin Jefonijin Kenezej: ti znaš šta je kazao Gospod Mojsiju sluzi Božijemu za me i za te u Kadis-Varniji. ⁷ Bilo mi je èetrdeset godina kad me posla Mojsije sluga Gospodnji iz Kadis-Varnije da uhodim zemlju, i javih mu stvar, kako mi je bilo u srcu. ⁸ A braæa moja što idoše sa mnom uplašiše srce narodu; ali se ja jednako držah Gospoda Boga svojega. ⁹ I zakle se Mojsije onaj dan govoreæi: zaista zemlja po kojoj si hodio nogama svojim, dopašæe tebi u našljedstvo i sinovima tvojim dovijeka; jer si se sasvijem držao Gospoda Boga mojega. ¹⁰ A sada, eto, saèuva me Gospod u životu, kao što je rekao; ima veæ èetrdeset i pet godina kako to reèe Gospod Mojsiju, kad Izrailj iðaše po pustinji; i sad, eto, ima mi danas

osamdeset i pet godina. ¹¹ I danas sam jošte krjepak, kao što sam bio kad me je Mojsije slao; krjepost mi je i sad onaka kaka je bila onda za boj i da odlazim i dolazim. ¹² Zato daj mi sada ovu goru, za koju je govorio Gospod u onaj dan; jer si èuo u onaj dan da su ondje Enakimi i gradovi veliki i tvrdi; da ako bude Gospod sa mnom, te ih istjeram, kao što je Gospod kazao. ¹³ I Isus ga blagoslovi, i dade Hevron Halevu sinu Jefonijinu u našljedstvo. ¹⁴ Zato pripade Hevron Halevu sinu Jefonijinu Kenezaju u našljedstvo do današnjega dana, jer se jednako držao Gospoda Boga Izrailjeva. ¹⁵ A ime Hevronu bijaše preèe Kirijat-Arva, a Arva bijaše velik èovjek meðu Enakimima. I zemlja poèinu od rata.

15 A ovo bješe dio sinova Judinijeh po porodicama njihovijem: uz meðu Edomsku, pustinja Sin k jugu na kraju južne strane; ² I bješe im južna meða od kraja slanoga mora, od zaliva koji ide k jugu. ³ A otuda ide na jug na brdo Akravim, prelazi preko Sina, i pruža se od juga na Kadis-Varniju, i dopire do Esrona, a otuda ide na Adar i savija se na Karku; ⁴ Otuda iduæi do Aselmona izlazi na potok Misirski, i kraj toj meði udara u more. To vam je južna meða. ⁵ A meða k istoku slano more do kraja Jordana; a meða sa sjeverne strane od zaliva morskoga, do kraja Jordana; ⁶ Odatle ide ta meða na Vet-Oglu, i pruža se od sjevera do Vet-Arave; i odatle ide ta meða na kamen Voana sina Ruvimova; ⁷ Odatle ide ta meða do Davira od doline Ahora, i na sjever ide na Galgal, prema brdu Adumimskom na južnoj strani potoka; potom ide ta meða do vode En-Semesa, i udara u studenac Rogil; ⁸ Odatle ide ta meða preko doline sinova Enomovijeh pokraj Jevuseja s juga, a to je Jerusolim; otuda ide meða na vrh gore koja je prema dolini Enomu k zapadu i koja je nakraj doline Rafajske k sjeveru; ⁹ Potom se savija meða s vrha te gore k izvoru vode Neftoje i izlazi na gradove u gori Efronu; a odatle se pruža meða do Vala, a to je Kirijat-Jarim; ¹⁰ Potom ide meða od Vala na zapad ka gori Siru, i ide pokraj gore Jarima sa sjevera, a to je Hasalon, i spušta se na Vet-Semes, i dolazi do Tamne; ¹¹ I ide meða pokraj Akarona k sjeveru, i dopire do Sikrona, i ide preko gore Vala i pruža se do Javnila, i izlazi ta meða na more. ¹² A meða je zapadna pokraj velikoga mora i njegovijeh meða. To su meèe sinova Judinijeh unaokolo po porodicama njihovijem. ¹³ A Halevu sinu Jefonijinu dade Isus dio meðu sinovima Judinijem, kao što mu zapovjedi Gospod: Kirijat-Arvu; a Arva je bio otac Enakov, i to je Hevron; ¹⁴ I odatle izagna Halev tri sina Enakova: Sesaja i Ahimana i Talmaja sinove Enakove. ¹⁵ I odatle otide na Davirane; a Davir se prije zvaše Kirijat-Sefer. ¹⁶ I reèe Halev: ko savlada Kirijat-Sefer i uzme ga, daæu mu za ženu Ahsu kæer svoju. ¹⁷ I uze ga Gotonilo sin Kenezov, brat Halevov; i dade mu Ahsu kæer svoju za ženu. ¹⁸ I kad polažaše, nagovaraše ga da ište polje u oca njezina; pa skoèi s magarca. A Halev joj reèe: šta ti je? ¹⁹ A ona reèe: daj mi dar; kad si mi dao suhe zemlje, daj mi i izvora vodenijeh. I dade joj izvore gornje i

izvore donje. ²⁰ Ovo je našljedstvo plemena sinova Judinijeh po porodicama njihovijem; ²¹ Ovo su gradovi po krajevima plemena sinova Judinijeh, duž međe Edomske k jugu: Kavseil i Eder i Jagur, ²² I Kina i Dimona i Adada, ²³ I Kades i Asor i Itnan, ²⁴ Zif i Telem i Valot, ²⁵ I Asor-Adata i Kiriote; Esron je Asor; ²⁶ Amam i Sama i Molada, ²⁷ I Asar-Gada i Esemon i Vet-Falet, ²⁸ I Asar-Sual i Vir-Saveja i Viziotija, ²⁹ Vala i Im i Asem, ³⁰ I Eltolad i Hesil i Orma, ³¹ I Siklag i Madmana i Sansana, ³² I Levaot i Sileim i Ajin i Rimon; svega dvadeset i devet gradova sa selima svojim. ³³ U ravni Estaol i Saraja i Asna, ³⁴ I Zanoja i En-Ganim, Tafuja i Inam, ³⁵ Jarmut i Odolam, Sohot i Azika. ³⁶ I Sagarim i Aditajim i Gedira i Gedirotajim; èetnaest gradova sa selima svojim. ³⁷ Sevan i Adasa i Magdal-Gad, ³⁸ I Dilan i Mispa i Jokteil, ³⁹ Lahis i Vaskat i Jeglon, ⁴⁰ I Havon i Lamas i Hitlis, ⁴¹ I Gediro, Vet-Dagon, i Nama i Makida; šesnaest gradova sa selima svojim. ⁴² Livna i Eter i Asan, ⁴³ I Jefta i Asna i Nesiv, ⁴⁴ I Keila i Ahziv i Marisa; devet gradova sa selima svojim. ⁴⁵ Akaron sa selima i zaseocima; ⁴⁶ Od Akarona do mora sve što je pokraj Azota sa selima svojim; ⁴⁷ Azot sa selima i zaseocima, Gaza sa selima i zaseocima do potoka Misirskoga i do velikoga mora s međama. ⁴⁸ A u gori: Samir i Jatir i Sohot, ⁴⁹ I Dana i Kirijat-Sana, a to je Davir, ⁵⁰ I Anav i Estemon i Anim, ⁵¹ I Gosen i Olon i Gilon; jedanaest gradova sa selima svojim. ⁵² Arav i Duma i Esan, ⁵³ I Janum i Vet-Tafuja i Afeka, ⁵⁴ I Humata i Kirijat-Arva, a to je Hevron, i Sior; devet gradova sa selima svojim. ⁵⁵ Maon, Karmel i Zif i Juta, ⁵⁶ Jezrael i Jogdeam i Zanoja, ⁵⁷ Kajin, Gavaja i Tamna; deset gradova sa selima svojim. ⁵⁸ Alul, Vet-Sur i Gedor, ⁵⁹ I Marat i Vet-Anot i Eltekon; šest gradova sa selima svojim. ⁶⁰ Kirijat-Val, to je Kirijat-Jarim, i Rava; dva grada sa selima svojim. ⁶¹ U pustinji: Vet-Arava, Midin i Seha, ⁶² I Nivsan, i grad soni, i Engadija; šest gradova sa selima svojim. ⁶³ A Jevuseja koji življahu u Jerusalimu ne mogoše istjerati sinovi Judini; zato ostaše Jevuseji sa sinovima Judinijem u Jerusalimu do danas.

16 I dopade dio sinovima Josifovijem od Jordana kod Jerihona, od vode Jerihonske k istoku, na pustinju koja ide od Jerihona na goru Vetiljsku, ² A od Vetilja ide na Luz i dolazi do međe Arhijske do Atarota, ³ Potom ide na zapad do međe Jafletske pa do međe donjega Vet-Orona i do Gezera, i izlazi na more. ⁴ Tako dobiše našljedstvo sinovi Josifovi, Manasija i Jefrem. ⁵ A bješe međa sinovima Jefremovijem po porodicama njihovijem, bješe međa našljedstva njihova k istoku Atarot-Adar do gornjega Vet-Orona, ⁶ I izlazi međa na more kod Mihmete sa sjeverne strane, pa se obræe međa k istoku do Tanat-Silona, i prolazi s istoka do Janohe, ⁷ Potom slazi od Janohe do Atarota i Narata, i došavši do Jerihona udara u Jordan. ⁸ Od Tafuje ide međa k istoku do potoka Kane i izlazi na more. To je našljedstvo plemena sinova Jefremovijeh po porodicama njihovijem. ⁹ A gradovi bijahu odvojeni sinovima Jefremovijem u našljedstvu sinova Manasijinih, svi gradovi sa selima svojim. ¹⁰ A ne

izagnaše Hananejina koji življaše u Gezeru; zato ostaše Hananeji među sinovima Jefremovijem do danas plaæajuæi danak.

17 I dopade dio plemenu Manasijinu, a on bješe prvenac Josifov; Mahiru prvencu Manasijinu ocu Galadovu, jer bješe èovjek junak, zato mu dopade Galad i Vasan; ² Dobiše dio i ostali sinovi Manasijini po porodicama svojim, sinovi Avijezerovi, i sinovi Helekovi, i sinovi Azrilovi, i sinovi Sihemovi, i sinovi Eferovi, i sinovi Semidini. To su sinovi Manasije sina Josifova; ljudi po porodicama svojim. ³ A Salpad sin Efera sina Galada sina Mahira sina Manasijina nije imao sinova nego kæeri; i ovo su imena kæerima njegovijem: Mala i Nuja, Egl, Melha i Tersa. ⁴ I one dođoše pred Eleazara sveštenika i pred Isusa sina Navina i pred knezove, i rekoše: Gospod je zapovjedio Mojsiju da nam se daje našljedstvo među braæom našom. I daje im Isus po zapovijesti Gospodnjoj našljedstvo među braæom oca njihova. ⁵ I dopade Manasiji deset dijelova, osim zemlje Galadske i Vasanske, koje su s onu stranu Jordana. ⁶ Jer kæeri Manasijine dobiše našljedstvo među sinovima njegovijem, a zemlja Galadska dopade drugim sinovima Manasijinim. ⁷ A međa Manasijina bješe od Asira k Mihmeti, koja je prema Sihemu, potom ide ta međa nadesno k stanovnicima En-Tafujskim. ⁸ A Manasijina je zemlja Tafujska, ali Tafuja na međi Manasijinoj pripada sinovima Jefremovijem. ⁹ Odatle slazi međa na potok Kanu, s južne strane toga potoka; i gradovi su Jefremovi među gradovima Manasijinim; a međa je Manasijina sa sjeverne strane potoka i izlazi na more. ¹⁰ S juga je Jefremovo, a sa sjevera Manasijino, a more im je međa; i s Asirom granièe na sjeveru a s Isaharom na istoku. ¹¹ Jer je Manasijino u plemenu Isaharovu i Asirovu: Vet-San sa selima svojim, i Ivleam sa selima svojim, i Dorani sa selima svojim, i En-Dorani sa selima svojim, i Tanašani sa selima svojim, i Megiđani sa selima svojim; ta tri kraja. ¹² Ali sinovi Manasijini ne mogoše izagnati Hananeja iz tih gradova, nego Hananeji stadoše živjeti u toj zemlji. ¹³ Ali kad ojaèaše sinovi Izrailjevi, udariše danak na Hananeje, ali ih ne izagnaše. ¹⁴ A sinovi Josifovi rekoše Isusu govoreæi: zašto si nam dao u našljedstvo jedan dio i jedno uže, kad je nas množina i Gospod nas je blagoslovio dovde? ¹⁵ A Isus im reèe: kad vas je množina, idite u šumu, i ondje okreite sebi u zemlji Ferezejskoj i Rafajskoj, ako vam je tijesna gora Jefremova. ¹⁶ A sinovi Josifovi rekoše: neæe nam biti dosta ova gora; a svi Hananeji koji žive u dolini imaju gvozdena kola; i oni koji su u Vet-Sanu i u selima njegovijem i oni koji su u dolini Jezraelskoj. ¹⁷ A Isus reèe domu Josifovu, Jefremu i Manasiji, govoreæi: velik si narod i silan si, neæeš imati jednoga dijela. ¹⁸ Nego gora neka bude tvoja; ako je šuma, isijeci je, pak æeš imati međe njezine; jer æeš izagnati Hananeje, ako i imaju gvozdena kola, ako i jesu jaki.

18 I sabra se sav zbor sinova Izrailjevijeh u Silom i ondje namjestiše šator od sastanka, pošto

pokoriše zemlju. ² Ali još bijaše sinova Izrailjevijeh sedam plemena, kojima ne bi dato našljedstvo. ³ I Isus reče sinovima Izrailjevijem: dokle æete oklijevati, te ne idete i uzmete zemlju koju vam je dao Gospod Bog otaca vaših? ⁴ Izberite između sebe po tri èovjeka iz svakoga plemena, pa neka se dignu i proðu zemlju, i neka je prepisu na našljedstva svoja, pa onda neka doðu k meni. ⁵ I neka je razdijele na sedam dijelova; Juda æe ostati u svojim meðama s juga, i dom æe Josifov ostati u meðama svojim sa sjevera. ⁶ A vi prepisite zemlju na sedam dijelova, i donesite amo k meni, da bacim ždrijež za plemena vaša ovdje pred Gospodom Bogom našim. ⁷ Jer Leviti nemaju dijela meðu vama, jer je sveštenstvo Gospodnje njihovo našljedstvo; a Gad i Ruvim i polovina plemena Manasijina primiše našljedstvo svoje s onu stranu Jordana na istoku, koje im dade Mojsije sluga Gospodnji. ⁸ Tada ustaše ljudi i poðoše; a Isus zapovjedi ljudima koji otidoše da prepisu zemlju govoreæi: idite i proðite zemlju i prepisite je, pa onda doðite k meni, te æu baciti ždrijež za vas ovdje pred Gospodom u Silomu. ⁹ I otidoše ljudi i proðoše zemlju i prepisaše je u knjigu selo po selo na sedam dijelova; potom se vratiše k Isusu u oko u Silom. ¹⁰ I Isus baci ždrijež za njih u Silomu pred Gospodom, i ondje podijeli Isus zemlju meðu sinove Izrailjeve po dijelovima njihovijem. ¹¹ I izide ždrijež za pleme sinova Venijaminovijeh po porodicama njihovijem, i doøe meða dijela njihova meðu sinove Judine i sinove Josifove. ¹² I bi im meða sa sjevera do Jordana, i ona ide pokraj Jerihona sa sjevera i pruža se na goru k zapadu, i izlazi u pustinju Vet-Aven; ¹³ A odatle ide ta meða do Luza, s južne strane Luzu, a to je Vetilj, i slazi do Atarot-Adara pokraj gore koja je s juga Vet-Oronu donjemu. ¹⁴ Otuda izlazi meða i savija se pokraj mora k jugu od gore, koja je prema Vet-Oronu na jug, i izlazi na Kirijat-Val, a to je Kirijat-Jarim, grad sinova Judinijeh. To je zapadna strana. ¹⁵ A južna strana od kraja Kirijat-Jarima, i izlazi ta meða k zapadu, pa ide na izvor vode Neftoje, ¹⁶ I slazi ta meða nakraj gore koja je prema dolini sina Enomova a u dolini Rafajskoj k zapadu, i ide preko doline Enomove pokraj Jevuseja k jugu, i slazi na izvor Rogil; ¹⁷ Potom se obræe od sjevera i ide na En-Semes, a otuda ide na Galilot, koji je prema gori Adumimskoj, i slazi na kamen Voana sina Ruvimova; ¹⁸ Otuda ide stranom koja je prema Aravi k sjeveru i slazi u Aravu; ¹⁹ Potom ide pokraj Vet-Ogle k sjeveru i udara u zaliv slanoga mora sa sjeverne strane do kraja Jordana na jugu. To je južna meða. ²⁰ A Jordan je meða s istoène strane. To je našljedstvo sinova Venijaminovijeh s meðama njihovijem unaokolo po porodicama njihovijem. ²¹ A gradovi plemena sinova Venijaminovijeh po porodicama njihovijem jesu: Jerihon i Vet-Ogla i Emek-Kesis, ²² I Vet-Arava i Semarajim i Vetilj, ²³ I Avin i Fara i Ofra, ²⁴ I Hefar-Amona i Ofnija i Gava; dvanaest gradova sa selima svojim; ²⁵ Gavaon i Rama i Viro, ²⁶ I Mispa i Hefira i Mosa, ²⁷ I Rekem i Jerfail i Tarala, ²⁸ I Sila, Elef i Jevus, a

to je Jerusolim, Gavat, Kirijat; èetnaest gradova sa selima svojim. To je našljedstvo sinova Venijaminovijeh po porodicama njihovijem.

19 Potom izide drugi ždrijež za Simeuna, pleme sinova Simeunovijeh po porodicama njihovijem, i bi našljedstvo njihovo usred našljedstva sinova Judinijeh. ² I dopade im u našljedstvo Vir-Saveja i Saveja i Molada, ³ I Asar-Sual i Vala i Asem, ⁴ I Eltolad i Vetul i Orma, ⁵ I Siklag i Vet-Markavot i Asar-Susa, ⁶ I Vet-Levaot i Saruen; trinaest gradova sa selima svojim; ⁷ Ajin, Remon i Eter i Asan, èetiri grada sa selima svojim; ⁸ I sva sela što bijahu oko tih gradova dori do Valat-Vira, a to je Ramat južni. To je našljedstvo plemena sinova Simeunovijeh po porodicama njihovijem. ⁹ Od dijela sinova Judinijeh dopade našljedstvo sinovima Simeunovijem, jer dio sinova Judinijeh bijaše velik za njih, zato sinovi Simeunovi dobiše našljedstvo na njihovu našljedstvu. ¹⁰ Potom izide treæi ždrijež za sinove Zavulonove po porodicama njihovijem; i meða našljedstvu njihovu bi do Sarida. ¹¹ A odatle ide meða njihova pokraj mora na Maralu, i dopire do Davaseta, i ide na potok koji je prema Jokneamu, ¹² Pa se okreæe od Sarida na istok do meøe Kislot-Tavorske, i ide na Davrat i izlazi do Jafe; ¹³ Otuda ide opet k istoku do Gita-Efera, a to je Ita-Kasin, i izlazi na Remon-Metoar, a to je Neja; ¹⁴ Otuda se savija meða k sjeveru na Anaton, i izlazi u dolinu Jeftail, ¹⁵ S Katatom i s Nalalom i Simronom i Idalom i Vitlejemom, dvanaest gradova sa selima svojim. ¹⁶ To je našljedstvo sinova Zavulonovijeh po porodicama njihovijem, to su gradovi i sela njihova. ¹⁷ Za Isahara izide ždrijež èetvrti, za sinove Isaharove po porodicama njihovijem; ¹⁸ A meða im bi: Jezrael i Kesulot i Sunim, ¹⁹ I Aferajim i Seon i Anaharat, ²⁰ I Ravit i Kision i Aves, ²¹ I Remet i En-Ganim i En-Ada i Vet-Fasis, ²² A otuda ide meða na Tavor i na Sahasimu i Vet-Semes, i udara u Jordan; šesnaest gradova sa selima svojim. ²³ To je našljedstvo plemena sinova Isaharovijeh po porodicama njihovijem; to su gradovi i sela njihova. ²⁴ Potom izide ždrijež peti za pleme sinova Asirovijeh po porodicama njihovijem. ²⁵ I meða im bi: Helkat i Alija i Vetem, i Ahsaf, ²⁶ I Alameleh i Amad i Misal, i pruža se do Karmela k moru i do Sihor-Livnata, ²⁷ I odatle se savija k istoku na Vet-Dagon, i dopire do Zavulona i do doline Jeftaila k sjeveru, i do Vetemeka i Naila, i ide do Havula nalijevo; ²⁸ I Hevron i Reov i Amon i Kana dori do Sidona velikoga; ²⁹ Otuda se savija meða na Ramu i do tvrdoga grada Tira, a otuda se savija na Osu i izlazi na more pokraj dijela Ahsivskog; ³⁰ I Ama i Afek i Reov; dvadeset i dva grada sa selima svojim. ³¹ To je našljedstvo plemena sinova Asirovijeh po porodicama njihovijem, to su gradovi i sela njihova. ³² Za sinove Neftalimove izide ždrijež øesti, za sinove Neftalimove po porodicama njihovijem, ³³ I meða im bi od Elafa i od Alona do Sananima, i od Adami-Nekeva i Javnila do Lakuma, i izlazi na Jordan; ³⁴ Potom se obræe meða na zapad k Aznot-Tavoru, i ide na Ukok, i dopire do Zavulona s juga i do Asira sa

zapada i do Jude na Jordanu s istoka. ³⁵ A tvrdi su gradovi: Sidim, Ser i Amat, Rakat i Hinerot, ³⁶ I Adama i Rama i Asor, ³⁷ I Kedes i Edrej i En-Asor, ³⁸ I Iron Migdalil, Orem i Vet-Anat i Vet-Semes; devetnaest gradova sa selima svojim. ³⁹ To je našljedstvo plemena sinova Neftalimovijeh po porodicama njihovijem, to su gradovi sa selima svojim. ⁴⁰ Sedmi ždrijeb izide za pleme sinova Danovijeh po porodicama njihovijem, ⁴¹ I međa našljedstvu njihovu bi Sara i Estaol i Ir-Semes, ⁴² I Salavin i Ajalon i Jetla, ⁴³ I Elon i Tamnata i Akaron, ⁴⁴ I Eltekon i Giveton i Valat, ⁴⁵ I Jud i Vani-Varak i Gat-Rimon, ⁴⁶ I Me-Jarkon i Rakon s međama svojim prema Jopi. ⁴⁷ Ali međe sinova Danovijeh izidoše male za njih; zato izidoše sinovi Danovi i udariše na Lesem i uzeše ga i pobiše oštrijem mačem i osvojiše ga, i naseliše se u njemu, i Lesem prozvaše Dan po imenu Dana oca svojega. ⁴⁸ To je našljedstvo plemena sinova Danovijeh po porodicama njihovijem; to su gradovi i sela njihova. ⁴⁹ A kad podijeliše zemlju po međama njezinijem, dadoše sinovi Izrailjevi našljedstvo Isusu sinu Navinu među sobom. ⁵⁰ Po zapovijesti Gospodnjoj dadoše mu grad koji zaiska, Tamnat-Sarah u gori Jefremovoj, a on sagradi grad i naseli se u njemu. ⁵¹ To su našljedstva koja Eleazar sveštenik i Isus sin Navin i glavari porodica otaèkih u plemenima sinova Izrailjevijeh podijeliše ždrijebom u Silomu pred Gospodom na vratima šatora od sastanka, i tako podijeliše zemlju.

20 Potom reèe Gospod Isusu govoreæi: ² Kaži sinovima Izrailjevijem i reci: Odredite gradove za utoèišta, za koje sam vam govorio preko Mojsija, ³ Da onamo uteèe krvnik koji ubije koga nehotice, ne misleæi, da vam budu utoèišta od osvetnika. ⁴ Pa kad ko uteèe u koji od tih gradova, neka stane pred vratima gradskim i neka kaže starješinama onoga grada stvar svoju, pa neka ga prime k sebi, i dadu mu mjesto da sjedi kod njih. ⁵ I ako dođe za njim osvetnik, neka mu ne dadu krvnika u ruke, jer je nehotice ubio bližnjega niti je prije mrzio na nj. ⁶ Nego neka sjedi u gradu onom dokle ne stane pred zbor na sud, do smrti poglavara sveštenikoga koji bude onda, tada neka se krvnik vrati i ide u svoj grad i svojoj kuæi, u grad iz kojega je utekao. ⁷ I odijeliše Kedes u Galileji u gori Neftalimovoj i Sihem u gori Jefremovoj i Kirijat-Arva, to je Hevron, u gori Judinoj. ⁸ A preko Jordana od Jerihona na istok odrediše Vosor u pustinji, u ravni, od plemena Ruvimova, i Ramot u Galadu od plemena Gadova, i Golan u Vasanu od plemena Manasijina. ⁹ To su gradovi određeni svijem sinovima Izrailjevijem i došljaku koji se bavi među njima, da uteèe u njih ko god ubije koga nehotice i da ne pogine od ruke osvetnikove dokle ne stane pred zbor.

21 Tada dođoše glavari otaèkih porodica Levitskih k Eleazaru svešteniku i k Isusu sinu Navinu i glavarima porodica otaèkih i plemenima sinova Izrailjevijeh. ² I rekoše im u Silomu u zemlji Hananskoj govoreæi: Gospod je zapovjedio preko Mojsija da nam se dadu gradovi gdje æemo živjeti i podgrađa njihova za stoku našu. ³ I dadoše sinovi Izrailjevi Levitima od

našljedstva svojega po zapovijesti Gospodnjoj ove gradove i podgrađa njihova: ⁴ Izide ždrijeb za porodice Katove; i dopade sinovima Arona sveštenika između Levita ždrijebom trinaest gradova od plemena Judina i od plemena Simeunova i od plemena Venijaminova. ⁵ A ostalijem sinovima Katovijem dopade ždrijebom deset gradova od porodica plemena Jefremova i od plemena Danova i od polovine plemena Manasijina. ⁶ A sinovima Girsonovijem dopade ždrijebom od porodica plemena Isaharova i od plemena Asirova i od plemena Neftalimova i od polovine plemena Manasijina u Vasanu trinaest gradova; ⁷ Sinovima Merarijevijem po porodicama njihovijem od plemena Ruvimova i od plemena Gadova i od plemena Zavulonova dvanaest gradova. ⁸ Dadoše dakle sinovi Izrailjevi Levitima te gradove i podgrađa njihova ždrijebom, kao što bješe zapovjedio Gospod preko Mojsija. ⁹ I dadoše od plemena sinova Judinijeh i od plemena sinova Simeunovijeh ove gradove koji se kazuju po imenima; ¹⁰ I dopade sinovima Aronovijem od porodica Katovijeh između sinova Levijevih, za koje pade prvi ždrijeb, ¹¹ Njima dopade: Kirijat-Arva, a Arva je otac Anakov, a taj je grad Hevron u gori Judinoj, s podgrađem svojim unaokolo. ¹² A polje oko toga grada i sela njegova dadoše Halevu sinu Jefonijinu u našljedstvo. ¹³ Dadoše dakle sinovima Arona sveštenika grad za utoèište krvniku Hevron s podgrađem, i Livnu s podgrađem. ¹⁴ I Jatir s podgrađem, i Estemoju s podgrađem, ¹⁵ I Olon s podgrađem, i Davir s podgrađem, ¹⁶ I Ajin s podgrađem, i Jutu s podgrađem, i Vet-Semes s podgrađem: devet gradova od ta dva plemena. ¹⁷ A od plemena Venijaminova Gavaon s podgrađem, i Gavaju s podgrađem, ¹⁸ Anatot s podgrađem, i Almon s podgrađem: èetiri grada. ¹⁹ Svega gradova sinova Arona sveštenika trinaest gradova s podgrađima. ²⁰ A porodicama sinova Katovijeh, Levitima, što ih još bješe od sinova Katovijeh, dopadoše na njihov ždrijeb gradovi od plemena Jefremova; ²¹ Dopade im grad za utoèište krvniku Sihem s podgrađem u gori Jefremovoj, i Gezer s podgrađem, ²² I Kivsajim s podgrađem, i Vet-Oron s podgrađem: èetiri grada; ²³ A od plemena Danova: Eltekon s podgrađem, Giveton s podgrađem, ²⁴ Ajalon s podgrađem, Gat-Rimon s podgrađem: èetiri grada. ²⁵ A od polovine plemena Manasijina: Tanah s podgrađem i Gat-Rimon s podgrađem: dva grada. ²⁶ Svega deset gradova s podgrađima dadoše porodicama sinova Katovijeh ostalijem. ²⁷ A sinovima Girsonovijem između porodica Levitskih dadoše od polovine plemena Manasijina grad za utoèište krvniku Golan u Vasanu s podgrađem, i Vesteru s podgrađem: dva grada; ²⁸ A od plemena Isaharova: Kison s podgrađem, Davrot s podgrađem. ²⁹ Jarmut s podgrađem, En-Ganim s podgrađem: èetiri grada; ³⁰ A od plemena Asirova: Misal s podgrađem, Avdon s podgrađem, ³¹ Helkat s podgrađem, i Reov s podgrađem: èetiri grada; ³² A od plemena Neftalimova grad za utoèište krvniku Kedes u Galileji s podgrađem, i Amot-Dor s podgrađem, i Kartan s podgrađem: tri

grada. ³³ Svega gradova sinova Girsonovijeh po porodicama njihovijem trinaest gradova s podgrađima. ³⁴ A porodicama sinova Merarijevih, ostalijem Levitima, dadoše od plemena Zavulonova Jokneam s podgrađem, Kartu s podgrađem, ³⁵ Dimnu s podgrađem, Nalol s podgrađem: èetiri grada; ³⁶ A od plemena Ruvimova: Vosor s podgrađem, i Jazu s podgrađem, ³⁷ Kedimot s podgrađem, i Mifat s podgrađem: èetiri grada; ³⁸ A od plemena Gadova: grad za utoèište krvniku Ramot u Galadu s podgrađem, i Mahanajim s podgrađem. ³⁹ Esevon s podgrađem, Jazir s podgrađem; svega èetiri grada. ⁴⁰ Sve ove gradove dadoše sinovima Merarijevim po porodicama njihovijem, što još bijahu između porodica Levitskih; i dođe na ždrijeb njihov dvanaest gradova. ⁴¹ Svega gradova Levitskih u našljedstvu sinova Izrailjevijeh bješe èetrdeset i osam gradova s podgrađima. ⁴² A svi gradovi imaju svoja podgrađa unaokolo; tako je u svakoga grada. ⁴³ Tako dade Gospod Izrailju svu zemlju, za koju se zakle ocima njihovijem da æe im je dati, i naslijediše je i naseliše se u njoj. ⁴⁴ I umiri ih Gospod otdvuda unaokolo, kao što se zakleo ocima njihovijem; i niko se ne održa pred njima od svih neprijatelja njihovijeh; sve neprijatelje njihove predade im Gospod u ruke. ⁴⁵ Ništa ne izosta od svega dobra što bješe obrekao Gospod domu Izrailjevu; sve se zbi.

22 Tada sazva Isus sinove Ruvimove i sinove Gadove i polovinu plemena Manasijina, ² I reèe im: vi držaste sve što vam je zapovjedio Mojsije sluga Gospodnji, i slušaste glas moj u svemu što sam vam zapovijedao. ³ Ne ostaviste braæe svoje dugo vremena, do ovoga dana, i dobro èuvaste zapovijest Gospoda Boga svojega. ⁴ A sada Gospod je Bog vaš smirio braæu vašu, kako im je rekao; sada dakle vratite se i idite u šatore svoje u zemlju našljedstva svojega, koju vam je dao Mojsije sluga Gospodnji s onu stranu Jordana. ⁵ Samo pazite dobro da vršite zapovijest i zakon, što vam je zapovjedio Mojsije sluga Gospodnji, da ljubite Gospoda Boga svojega i da hodite svijem putovima njegovijem, i èuvate zapovijesti njegove i držite ih se, i da mu služite svijem srcem svojim i svom dušom svojom. ⁶ I blagoslovi ih Isus, i otpusti ih da idu u svoje šatore. ⁷ A polovini plemena Manasijina bješe dao Mojsije našljedstvo u Vasanu, a drugoj polovini dade Isus s braæom njihovom s ovu stranu Jordana k zapadu. I otpuštajuæi ih Isus u šatore njihove blagoslovi ih, ⁸ I reèe im govoreæi: s velikim blagom vraæate se u šatore svoje, sa stokom vrlo mnogom; sa srebrom i zlatom i mjeđu i gvoždem i odijelom vrlo mnogim; podijelite plijen od neprijatelja svojih s braæom svojom. ⁹ I vrativši se sinovi Ruvimovi i sinovi Gadovi i polovina plemena Manasijina otidoše od sinova Izrailjevijeh iz Siloma, koji je u zemlji Hananskoj, iduæi u zemlju Galadsku, u zemlju našljedstva svojega, koju naslijediše, kako bješe Gospod zapovjedio preko Mojsija. ¹⁰ A kad dođoše na među Jordansku u zemlji Hananskoj,

naèiniše sinovi Ruvimovi i sinovi Gadovi i polovina plemena Manasijina oltar ondje na Jordanu, oltar velik i naoèit. ¹¹ I èuše sinovi Izrailjevi gdje se govori: gle, sinovi Ruvimovi i sinovi Gadovi i polovina plemena Manasijina naèiniše oltar prema zemlji Hananskoj na meði Jordanskoj, pokraj sinova Izrailjevijeh. ¹² A kad èuše sinovi Izrailjevi, skupi se sav zbor sinova Izrailjevijeh u Silom da idu da se biju s njima. ¹³ I poslaše sinovi Izrailjevi k sinovima Ruvimovijem i sinovima Gadovijem i polovini plemena Manasijina u zemlju Galadsku Finesa sina Eleazara sveštenika, ¹⁴ I s njim deset knezova, po jednoga kneza od doma otaèkoga od svih plemena Izrailjevijeh, a svaki ih bješe poglavar u domu otaca svojih u tisuæama Izrailjevijem. ¹⁵ A oni dođoše k sinovima Ruvimovijem i sinovima Gadovijem i polovini plemena Manasijina u zemlju Galadsku, i rekoše im govoreæi: ¹⁶ Ovako veli sav zbor Gospodnji: kakav je to grijeh kojim se ogriješiste Bogu Izrailjevu odvrativši se danas od Gospoda naèinivši oltar da se odmetnete danas od Gospoda? ¹⁷ Malo li nam je grijeha Fegorova, od kojega se još nijesmo oèistili do danas i s kojega dođe pogibao na zbor Gospodnji, ¹⁸ Te se danas odvræate od Gospoda, i odmeæete se danas od Gospoda, da se sutra razgnjevi na sav zbor Izrailjev? ¹⁹ Ako je zemlja našljedstva vašega neèista, prijeđite u zemlju našljedstva Gospodnjega, u kojoj stoji šator Gospodnji, i uzmite našljedstvo među nama; samo se ne odmeæite od Gospoda i ne odmeæite se od nas gradeæi sebi oltar mimo oltar Gospoda Boga našega. ²⁰ Nije li se Ahan sin Zarin ogriješio o stvari proklete, te dođe gnjev na sav zbor Izrailjev? i on ne pogibe sam za grijeh svoj. ²¹ A sinovi Ruvimovi i sinovi Gadovi i polovina plemena Manasijina odgovoriše i rekoše poglavarima tisuæa Izrailjevih: ²² Gospod Bog nad bogovima, Gospod Bog nad bogovima, on zna, i Izrailj neka zna. Ako smo radi odmetati se i griješiti Gospodu, neka nas ne saèuva danas. ²³ Ako smo naèinili oltar da se odvratimo od Gospoda ili da prinosimo na njemu žrtve paljenice ili dare ili da prinosimo na njemu žrtve zahvalne, Gospod neka traži. ²⁴ Nego to uèinismo bojeæi se ovoga: rekosmo: sutra æe reæi sinovi vaši sinovima našim govoreæi: šta vi imate s Gospodom Bogom Izrailjevim? ²⁵ Među je postavio Gospod između nas i vas, sinovi Ruvimovi i Gadovi, Jordan; vi nemate dijela u Gospoda. Te æe sinovi vaši odbiti sinove naše da se ne boje Gospoda. ²⁶ Zato rekosmo: uèinimo tako, i naèinimo oltar, ne za žrtvu paljenicu ni za drugu žrtvu, ²⁷ Nego da bude svjedok među nama i vama, i među natražjem našim nakon nas, da bismo služili Gospodu pred njim žrtvama svojim paljenicama i prinosima svojim, i žrtvama svojim zahvalnim, i da ne bi rekli kadgod sinovi vaši sinovima našim: vi nemate dijela u Gospoda. ²⁸ Jer rekosmo: ako kad reku tako nama ili natražju našem, tada æemo im kazati: vidite sliku od oltara Gospodnjega koju naèiniše oci naši ne za žrtvu paljenicu ni za drugu žrtvu, nego da je svjedoèanstvo

među nama i vama. ²⁹ Ne daj Bože da se odmeæemo Gospodu i da se danas odvræamo od Gospoda naèinivši oltar za ærtvu paljenicu, za dar ili za prinos, mimo oltar Gospoda Boga našega, koji je pred šatorom njegovijem. ³⁰ A kad èu Fines sveštenik i knezovi od zbora, poglavari od tisuæa Izrailjevih koji bijahu s njim, rijeèi koje im rekoše sinovi Ruvimovi i sinovi Gadovi i sinovi Manasijini, bi im po volji. ³¹ I reèe Fines sin Eleazara sveštenika sinovima Ruvimovijem i sinovima Gadovijem i sinovima Manasijinim: danas poznasmo da je među nama Gospod kad se ne ogriješiste Gospodu tijekom grijehom, i saèuvaste sinove Izrailjeve od ruku Gospodnjih. ³² I Fines sin Eleazara sveštenika i oni knezovi vratiše se od sinova Ruvimovijeh i od sinova Gadovijeh iz zemlje Galadske u zemlju Hanansku k sinovima Izrailjevijem, i javiše im stvar. ³³ I bi po volji sinovima Izrailjevijem; i hvališe Boga sinovi Izrailjevi, i ne govoriše više da idu da se biju s njima da potru zemlju, u kojoj žive sinovi Ruvimovi i sinovi Gadovi. ³⁴ I prozvaše sinovi Ruvimovi i sinovi Gadovi onaj oltar Ed govoreæi: svjedok je među nama da je Gospod Bog.

23 A poslije mnogo vremena, pošto Gospod umiri Izrailja od svih neprijatelja njegovijeh unaokolo, i Isus bi star i vremenit, ² Dozva Isus sve sinove Izrailjeve, starješine njihove i poglavare njihove i sudije i upravitelje njihove, i reèe im: ja sam star i vremenit; ³ A vi ste vidjeli sve što je uèinio Gospod Bog vaš svijem ovijem narodima vas radi, jer je Gospod Bog vaš sam vojevao za vas. ⁴ Vidite, razdijelio sam vam ædrijebom ove narode, koji ostaše, u našljedstvo po plemenima vašim od Jordana, sve narode koje istrijebih do velikoga mora na zapad. ⁵ I Gospod Bog vaš razagnaæe ih ispred vas i istrijebiæe ih ispred vas, i naslijediæete zemlju njihovu, kao što vam je rekao Gospod Bog vaš. ⁶ Zato ukrijepite se dobro da držite i tvorite sve što je napisano u knjizi zakona Mojsijeva, da ne otstupate od njega ni nadesno ni nalijevo, ⁷ Da se ne pomješate s tijem narodima što su ostali među vama, i da ne pominjete imena bogova njihovijeh, i da se ne kunete njima niti da im služite niti im se klanjate. ⁸ Nego se držite Gospoda Boga svojega, kao što ste èinili do danas. ⁹ Zato je Gospod odagnao ispred vas narode velike i jake, i niko se nije održao pred vama do danas. ¹⁰ Jedan èovjek između vas goniæe tisuæu, jer Gospod Bog vaš vojuje za vas, kao što vam je rekao. ¹¹ Pazite dakle dobro da ljubite Gospoda Boga svojega. ¹² Jer ako se odvratite i pristanete za ostatkom tijeh naroda što su još ostali među vama, i s njima se oprijateljite i pomiješate se s njima i oni s vama, ¹³ Znajte zaista da Gospod Bog vaš neæe više izgoniti tijeh naroda ispred vas, nego æe vam oni postati zamka i mreža, i biè bokovima vašim, i trnje oèima vašim, dokle ne izginete na ovoj dobroj zemlji koju vam je dao Gospod Bog vaš. ¹⁴ I evo, ja idem sada kuda ide sve na zemlji; poznajte dakle svijem srcem svojim i svom dušom svojom da nije izostalo ništa od svega dobra što vam je obrekao Gospod Bog vaš, sve

vam se navršilo, nije izostalo ništa. ¹⁵ A kako vam se navršilo svako dobro što vam je obrekao Gospod Bog vaš, tako æe Gospod pustiti na vas sva zla, dokle vas ne istrijebi s ove dobre zemlje, koju vam je dao Gospod Bog vaš, ¹⁶ Ako prestupite zavjet Gospoda Boga svojega koji vam je zapovjedio, i otidete da služite drugim bogovima, i stanete im se klanjati; i raspaliæe se gnjev Gospodnji na vas, i nestæe vas brzo s te dobre zemlje, koju vam je dao.

24 Potom sabra Isus sva plemena Izrailjeva u Sihem, i sazva starješine Izrailjeve i poglavare njegove i sudije njegove i upravitelje njegove, i stadoše pred Bogom. ² I reèe Isus svemu narodu: ovako veli Gospod Bog Izrailjev: s onu stranu rijeke živješe negda oci vaši, Tara otac Avramov i otac Nahorov, i služiše drugim bogovima. ³ Ali uzeh oca vašega Avrama ispreko rijeke i provedoh ga kroz svu zemlju Hanansku i umnožih sjeme njegovu davši mu Isaka. ⁴ A Isaku dadoh Jakova i Isava, i dadoh Isavu goru Sir da je njegova; a Jakov i sinovi njegovi sidoše u Misir. ⁵ I poslaih Mojsija i Arona, i muèih Misir, kako uèinih usred njega, potom vas izvedoh. ⁶ A kad izvedoh iz Misira oce vaše, doðoše na more, a Misirci gnaše oce vaše s kolima i s konjicima do Crvenoga Mora. ⁷ Tada zavapiše ka Gospodu, i postavih tamu između vas i Misiraca, i navedoh na njih more koje ih zatrpa, i oèi vaše vidješe šta uèinih od Misiraca; potom ostaste u pustinji dugo vremena. ⁸ Iza toga dovedoh vas u zemlju Amoreja koji življahu s onu stranu Jordana; i oni se pobiše s vama, ali ih dadoh vama u ruke, te naslijediste zemlju njihovu, i istrijebih ih ispred vas. ⁹ A Valak sin Seforov car Moavski podiže se da se bije s Izrailjem, i posla te dozva Valama sina Veorova da vas prokune. ¹⁰ Ali ne htjeh poslušati Valama, te vas on još blagoslovi, i izbavih vas iz ruke njegove. ¹¹ Potom prijeðoste preko Jordana, i doðoste pod Jerihon, i biše se s vama Jerihonjani, Amoreji i Ferezeji i Hananeji i Heteji i Gergeseji i Jeveji i Jevuseji; i dadoh ih vama u ruke. ¹² I poslaih pred vama stršljene, koji ih izagnaše ispred vas, dva cara Amorejska; ne maèem tvojim ni lukom tvojim. ¹³ I dadoh vam zemlju, koje ne radiste, i gradove, kojih ne gradiste, i u njima živite; iz vinograda i iz maslinika, kojih nijeste sadili, jedete. ¹⁴ Zato sada bojte se Gospoda i služite mu vjerno i istinito; i povrzite bogove, kojima su služili oci vaši s onu stranu rijeke i u Misiru, pa služite Gospodu. ¹⁵ Ako li vam nije drago služiti Gospodu, izberite sebi danas kome æete služiti: ili bogove kojima su služili oci vaši s onu stranu rijeke, ili bogove Amoreja u kojih zemlji živite; a ja i dom moj služitiæemo Gospodu. ¹⁶ A narod odgovori i reèe: ne daj Bože da ostavimo Gospoda da služimo drugim bogovima. ¹⁷ Jer Gospod Bog naš, on je izveo nas i oce naše iz zemlje Misirske, iz doma ropskoga, i on je uèinio pred našim oèima one znake velike, i èuvao nas cijelijem putem kojim idosmo, i po svijem narodima kroz koje proðosmo. ¹⁸ I Gospod je istjerao ispred nas sve narode i Amoreje, koji življahu u ovoj zemlji; i mi æemo služiti Gospodu, jer je Bog naš. ¹⁹ A

Isus reèe narodu: ne možete služiiti Gospodu, jer je svet Bog, Bog revnitelj, neæe podnositi vaše nevjere i vaših grijeha. ²⁰ Kad ostavite Gospoda i stanete služiiti tuđim bogovima, okrenuæe se i zlo æe vam uèiniti, i istrijebiæe vas, pošto vam je dobro èinio. ²¹ A narod reèe Isusu: ne, nego æemo Gospodu služiiti. ²² A Isus reèe narodu: sami ste sebi svjedoci da ste izabrali sebi Gospoda da mu služite. I oni rekoše: svjedoci smo. ²³ Povrzite dakle bogove tuđe što su među vama, i privijte srce svoje ka Gospodu Bogu Izrailjevu. ²⁴ A narod reèe Isusu: Gospodu Bogu svojemu služiæemo i glas njegov slušaæemo. ²⁵ Tako uèini Isus zavjet s narodom onaj dan i postavi im uredbe i zakone u Sihemu. ²⁶ I zapisa Isus ove rijeèi u knjigu zakona Božijega; i uzevši kamen velik podiže ga ondje pod hrastom koji bijaše kod svetinje Gospodnje. ²⁷ I reèe Isus svemu narodu: evo, kamen ovaj neka vam bude

svjedoèanstvo; jer je èuo sve rijeèi Gospodnje, koje nam je govorio; i neka vam bude svjedoèanstvo da ne biste slagali Bogu svojemu. ²⁸ Potom raspusti Isus narod, svakoga na njegovo našljedstvo. ²⁹ A poslije ovijeh stvari umrije Isus sin Navin sluga Gospodnji, kad mu bijaše sto i deset godina. ³⁰ I pogreboše ga u međama našljedstva njegova u Tamnat-Sarahu, koji je u gori Jefremovoj sa sjevera gori Gasu. ³¹ I služi Izrailj Gospodu svega vijeka Isusova i svega vijeka starješina, koje dugo živješe iza Isusa i koje znahu sva djela Gospodnja, koja uèini Izrailju. ³² I kosti Josifove, koje donesoše sinovi Izrailjevi iz Misira, pogreboše u Sihemu, u dijelu polja koje je kupio Jakov od sinova Emora oca Sihemova za sto novaca; i biše u sinova Josifovijeh u našljedstvu njihovu. ³³ I Eleazar sin Aronov umrije, i pogreboše ga na brdu Finesa sina njegova, koje mu bješe dano u gori Jefremovoj.

Sudije

1 A po smrti Isusovoj upitaše sinovi Izrailjevi Gospoda govoreći: ko će između nas ići prvi na Hananeje da se bije s njima? ²I Gospod reče: Juda neka ide; eto dao sam mu zemlju u ruke. ³A Juda reče Simeunu bratu svom: hajde sa mnom na moj dio da se bijemo s Hananejima; pak æu i ja ići s tobom na tvoj dio. I pođe Simeun s njim. ⁴I izide Juda; i dade im Gospod Hananeje i Ferezeje u ruke, i pobiše ih u Vezeku deset tisuća ljudi. ⁵Jer nađoše Adoni-Vezeka u Vezeku, i udariše na nj, i pobiše Hananeje i Ferezeje. ⁶I pobježe Adoni-Vezek, a oni ga potjeraše i uhvativši ga otkoše mu palce u ruku i u nogu. ⁷Tada reče Adoni-Vezek: sedamdeset careva otkošenih palaca u ruku i u nogu kupiše što bješe pod mojim stolom; kako sam èinio, tako mi plati Bog. I odvedoše ga u Jerusalem, i ondje umrije. ⁸Jer sinovi Judini udariše na Jerusalem i uzeše ga, i isjekoše građane oštrijem mačem, a grad sažegoše ognjem. ⁹Potom izidoše sinovi Judini da vojuju na Hananeje, koji življahu u gori i na jugu i u ravni. ¹⁰I Juda izide na Hananeje koji življahu u Hevronu, a Hevronu bijaše pređe ime Kirijat-Arva; i pobiše Sesaja i Ahimana i Talmaja. ¹¹A odatle otidoše na Davirane, a Daviru prije bješe ime Kirijat-Sefer. ¹²I reče Halev: ko savlada Kirijat-Sefer i uzme ga, daæu mu Ahsu kæer svoju za ženu. ¹³I uze ga Gotonilo, sin Kenezov, mlađi brat Halevov; i dade mu Ahsu kæer svoju za ženu. ¹⁴I kad polažao, nagovaraše ga da ište u oca njezina polje; pa skoèi s magarca. A Halev joj reče: što ti je? ¹⁵A ona mu reče: daj mi dar; kad si mi dao suhe zemlje, daj mi i izvora vodenih. I dade joj Halev izvore gornje i izvore donje. ¹⁶A i sinovi Keneja tasta Mojsijeva izidoše iz grada palmova sa sinovima Judinijem u pustinju Judinu, koja je na jugu od Arada. I došavši življahu s narodom. ¹⁷Potom izide Juda sa Simeunom bratom svojim, i pobiše Hananeje koji življahu u Sefatu, i raskopaše ga, i prozva se grad Orma. ¹⁸I Gazu uze Juda s međama njezinijem, i Askalon s međama njegovijem, i Akaron s međama njegovijem. ¹⁹Jer Gospod bješe s Judom, te osvoji goru; ali ne izagna onih koji življahu u dolini, jer imahu gvozdena kola. ²⁰I dadoše Halevu Hevron, kao što bješe zapovjedio Mojsije, a on izagna odande tri sina Enakova. ²¹A sinovi Venijaminovi ne izagnaše Jevuseja koji življahu u Jerusalmu; nego Jevuseji ostaše u Jerusalmu sa sinovima Venijaminovijem do ovoga dana. ²²Izidoše i sinovi Josifovi na Vetilj, i Gospod bijaše s njima. ²³I uhodiše Vetilj sinovi Josifovi, a ime gradu bješe prije Luz. ²⁴I uhode vidješe èovjeka koji iđao iz grada i rekoše mu: hajde pokaži nam kuda

æemo ući u grad, pa æemo ti uèiniti milost. ²⁵A on im pokaza kuda æe ući u grad; i isjekoše u gradu sve oštrijem mačem, a onoga èovjeka pustiše sa svom porodicom njegovom. ²⁶I otide onaj èovjek u zemlju Hetejsku, i ondje sazida grad, i prozva ga Luz; to mu je ime do danas. ²⁷A Manasija ne izagna stanovnika iz Vet-Sana i sela njegovijeh, ni iz Tanaha i sela njegovijeh, ni stanovnika iz Dora i sela njegovijeh, ni stanovnika iz Ivleama i sela njegovijeh, ni stanovnika iz Megida i sela njegovijeh; i Hananeji stadoše živjeti u toj zemlji. ²⁸A kad ojaèa Izrailj, udari na Hananeje danak, ali ih ne izagna. ²⁹Ni Jefrem ne izagna Hananeja koji življahu u Gezeru; nego ostaše Hananeji s njim u Gezeru. ³⁰Zavulon ne izagna stanovnika iz Kitrona, ni stanovnika iz Nalola; nego ostaše Hananeji s njim, i plaæahu danak. ³¹Asir ne izagna stanovnika iz Akona, ni stanovnika iz Sidona ni iz Alava, ni iz Ahaziva, ni iz Helve, ni iz Afika, ni iz Reova; ³²Nego Asir življaše među Hananejima, stanovnicima one zemlje, jer ih ne izagna. ³³Neftalim ne izagna stanovnika iz Vet-Semesa, ni stanovnika iz Vet-Anata; nego življaše među Hananejima stanovnicima one zemlje; i stanovnici u Vet-Semesu i u Vet-Anatu plaæahu im danak. ³⁴A Amoreji pritješnjavahu sinove Danove u gori, i ne dadijahu im slaziti u dolinu. ³⁵I Amoreji stadoše živjeti u gori Eresu, u Ajalonu i u Salvimu; a kad osili ruka doma Josifova, plaæaše danak. ³⁶A međa Amorejima bješe od gore Akravimske, od stijene pa na više.

2 I dođe anđeo Gospodnji od Galgala u Vokim i reče: izveo sam vas iz Misira i doveo vas u zemlju za koju sam se zakleo ocima vašim; i rekoh: neæu pokvariti zavjeta svojega s vama do vijeka. ²A vi ne hvatajte vjere sa stanovnicima te zemlje, oltare njihove raskopajte. Ali ne poslušaste glasa mojega. Šta ste to uèinili? ³Zato i ja rekoh: neæu ih odagnati ispred vas, nego æe vam biti kao trnje, i bogovi njihovi biæe vam zamka. ⁴A kad izgovori anđeo Gospodnji ove rijeçi svijem sinovima Izrailjevijem, narod podiže glas svoj i plaka. ⁵Zato prozvaše ono mjesto Vokim; i ondje prinesoše žrtve Gospodu. ⁶A Isus raspusti narod, i razidoše se sinovi Izrailjevi svaki na svoje našljedstvo, da naslijede zemlju. ⁷I služi narod Gospodu svega vijeka Isusova i svega vijeka starješina koje živješe dugo iza Isusa i koje bijahu vidjele sva velika djela Gospodnja što uèini Izrailju. ⁸Ali umrije Isus sin Navin sluga Gospodnji, kad mu bješe sto i deset godina. ⁹I pogreboše ga u međama našljedstva njegova u Tamnat-Aresu u gori Jefremovoj sa sjevera gori Gasu.

¹⁰ I sav onaj naraštaj pribra se k ocima svojim, i nastade drugi naraštaj iza njih, koji ne poznaše Gospoda ni djela koja je učinio Izrailju. ¹¹ I sinovi Izrailjevi èiniše što je zlo pred Gospodom, i služiše Valima. ¹² I ostaviše Gospoda Boga otaca svojih, koji ih je izveo iz zemlje Misirske, i pođoše za drugim bogovima između bogova onijeh naroda koji bijahu oko njih, i klanjaše im se, i razgnjeviše Gospoda. ¹³ I ostaviše Gospoda, i služiše Valu i Astarotama. ¹⁴ I razgnjevi se Gospod na Izrailja, i dade ih u ruke ljudima koji ih plijenjahu, i prodade ih u ruke neprijateljima njihovijem unaokolo, i ne mogaše se više držati pred neprijateljima svojim. ¹⁵ Kuda god polažahu, ruka Gospodnja bješe protiv njih na zlo, kao što bješe rekao Gospod i kao što im se bješe zakleo Gospod; i bijahu u velikoj nevolji. ¹⁶ Tada im Gospod podizaše sudije, koji ih izbavljahu iz ruku onijeh što ih plijenjahu. ¹⁷ Ali ni sudija svojih ne slušaše, nego èiniše preljubu za drugim bogovima, i klanjaše im se; brzo zađoše s puta kojim idoše oci njihovi slušajuæi zapovijesti Gospodnje; oni ne èiniše tako. ¹⁸ I kad im Gospod podizaše sudije, bijaše Gospod sa svakim sudijom, i izbavljao ih iz ruku neprijatelja njihovijeh svega vijeka sudijina; jer se sažali Gospodu radi njihova uzdisanja na one koji im krivo èinjahu i koji ih cvijeljahu. ¹⁹ A kad sudija umrije, oni se vraæahu opet i bivahu gori od otaca svojih iduæi za bogovima drugim i služeæi im i klanjajuæi im se; ne ostavljahu se djela svojih niti putova svojih opakih. ²⁰ Zato se raspali gnjev Gospodnji na Izrailja, i reèe: kad je taj narod prestupio moj zavjet koji sam zapovjedio ocima njihovijem, i ne poslušao glasa mojega, ²¹ Ni ja neæu više nijednoga goniti ispred njih između naroda koje ostavi Isus kad umrije, ²² Da njima kušam Izrailja hoæe li se držati puta Gospodnjega hodeæi po njemu, kao što su se držali oci njihovi, ili neæe. ²³ I Gospod ostavi te narode i ne izagna ih odmah ne predavši ih u ruke Isusu.

3 A ovo su narodi koje ostavi Gospod da njima kuša Izrailja, sve one koji ne znahu za ratove Hananske, ² Da bi barem natražje sinova Izrailjevijeh znalo i razumjelo što je rat, barem oni koji od prije nijesu znali: ³ Pet kneževina Filistejskih, i svi Hananeji i Sidonci i Jeveji, koji življahu na gori Livanu od gore Val-Ermona do Emata. ⁴ Ti narodi ostaše da se Izrailj njima kuša, da se vidi hoæe li slušati zapovijesti Gospodnje, koje je zapovjedio ocima njihovijem preko Mojsija. ⁵ I življahu sinovi Izrailjevi usred Hananeja i Heteja i Amoreja i Ferezeja i Jeveja i Jevuseja. ⁶ I ženjahu se kæerima njihovijem i udavahu kæeri svoje za sinove njihove, i služahu bogovima njihovijem. ⁷ I èinjahu sinovi Izrailjevi što je zlo pred Gospodom, i zaboraviše Gospoda Boga svojega i služahu Valima i lugovima. ⁸ Zato se razgnjevi Gospod na Izrailja, i dade ih u ruke Husan-Risatajimu caru Mesopotamskom; i služiše sinovi Izrailjevi Husan-Risatajimu osam godina. ⁹ Potom vapiše sinovi Izrailjevi ka Gospodu, i podiže Gospod izbavitelja sinovima Izrailjevijem da ih izbavi, Gotonila sina Kenezova, mlaðega brata Halevova, ¹⁰ I

bijaše na njemu duh Gospodnji, i suđaše Izrailju; i izide na vojsku, i predade mu Gospod u ruke Husan-Risatajima cara Mesopotamskoga; i ruka njegova nadjaèa Husan-Risatajima. ¹¹ I zemlja bi mirna èetrdeset godina. Potom umrije Gotonilo sin Kenezov. ¹² A sinovi Izrailjevi stadoše opet èiniti što je zlo pred Gospodom; a Gospod ukrijepi Eglona cara Moavskoga na Izrailja, jer èinjahu što je zlo pred Gospodom. ¹³ Jer skupi k sebi sinove Amonove i Amalike, i izašavši pobi Izrailja, i osvojiše grad palmov. ¹⁴ I sinovi Izrailjevi služiše Eglonu caru Moavskom osamnaest godina. ¹⁵ Potom vapiše sinovi Izrailjevi ka Gospodu; i Gospod im podiže izbavitelja Aoda sina Gire sina Venjaminova, èovjeka koji bijaše ljevak. I poslaše sinovi Izrailjevi po njemu dar Eglonu caru Moavskom. ¹⁶ A Aod naèini sebi maè s obje strane oštar, od lakta u dužinu; i pripasa ga pod haljine svoje uz desnu bedricu. ¹⁷ I odnese dar Eglonu caru Moavskom; a Eglon bješe èovjek vrlo debeo. ¹⁸ I kad predade dar, otpusti ljude koji su nosili dar. ¹⁹ Pa sam vrativ se od likova kamenijeh, koji bijahu kod Galgala, reèe: imam, care, neku tajnu da ti kažem. A on reèe: muèi! I otidoše od njega svi koji stajahu pred njim. ²⁰ A Aod pristupi k njemu; a on sjeđaše sam u ljetnoj sobi; pa reèe Aod: rijeè Božiju imam da ti kažem. Tada on usta s prijestola. ²¹ A Aod poteže lijevom rukom svojom i uze maè od desne bedrice, i satjera mu ga u trbuh, ²² I držak uèe za maèem, i salo se sklopi za maèem, te ne može izvuæi maèa iz trbuha; i izide neèist. ²³ Potom izide Aod iz sobe, i zatvori vrata za sobom i zaključa. ²⁴ A kad on otide, dođoše sluge, i pogledaše, a to vrata od sobe zaključana, pa rekoše: valjda ide napolje u klijeti do ljetne sobe. ²⁵ I veæ im se dosadi èekati a vrata se od sobe ne otvaraju, te uzeše kljuè i otvoriše, a gle, gospodar im leži na zemlji mrtav. ²⁶ A Aod dokle se oni zabaviše pobježe i prođe likove kamene, i uteèe u Seivot. ²⁷ I kad dođe, zaturbi u trubu u gori Jefremovoj; i sidoše s njim sinovi Izrailjevi s gore, a on naprijed. ²⁸ Pa im reèe: hajdete za mnom, jer Gospod predade vam u ruke neprijatelje vaše Moavce. I sidoše za njim, i uzeše Moavcima brodove Jordanske, i ne dadijahu nikome prijeæi. ²⁹ I tada pobiše Moavce, oko deset tisuæa ljudi, sve bogate i hrabre, i nijedan ne uteèe. ³⁰ Tako u taj dan potpadoše Moavci pod ruku Izrailjevu; i zemlja bi mirna osamdeset godina. ³¹ A poslije njega nastade Samegar sin Anatov, i pobi šest stotina Filisteja ostanom volujskim, i izbavi i on Izrailja.

4 A po smrti Aodovoj opet sinovi Izrailjevi èiniše što je zlo pred Gospodom. ² I Gospod ih dade u ruke Javinu caru Hananskom, koji vladaše u Asoru, a vojsci njegovoj bješe vojvoda Sisara, koji življaše u Arosetu neznabožaèkom. ³ I sinovi Izrailjevi vapiše ka Gospodu; jer on imaše devet stotina gvozdenijeh kola, i veoma pritješnjavaše sinove Izrailjeve dvadeset godina. ⁴ U to vrijeme Devora proroèica, žena Lafidotova, suđaše Izrailju. ⁵ I Devora stanovaše pod palmom između Rame i Vetilja u gori Jefremovoj, i dolazahu k njoj sinovi Izrailjevi na sud. ⁶ A ona poslavši dozva Varaka

sina Avinejemova iz Kedesu Neftalimova, i reèe mu: nije li zapovjedio Gospod Bog Izrailjev: idi, skupi narod na goru Tavor, i uzmi sa sobom deset tisuæa ljudi između sinova Neftalimovijeh i sinova Zavulonovijeh? ⁷ Jer æu dovesti k tebi na potok Kison Sisaru vojvodu Javinova i kola njegova i ljudstvo njegovo, i predaæu ga tebi u ruke. ⁸ A Varak joj reèe: ako æeš ti iæi sa mnom, iæi æu; ako li neæeš iæi sa mnom, neæu iæi. ⁹ A ona reèe: ja æu iæi s tobom, ali neæeš imati slave na putu kojim æeš iæi; jer æe ženi u ruku dati Gospod Sisaru. I ustavši Devora otide s Varakom u Kedes. ¹⁰ I Varak savzavši sinove Zavulonove i Neftalimove u Kedes, povede za sobom deset tisuæa ljudi; i Devora iðaðe s njim. ¹¹ A Ever Kenejin bješe se odvojio od Keneja, od sinova Ovava tasta Mojsijeva, i bješe razapeo svoj šator kod hrastova Zanjimskih, a to je kod Kedesu. ¹² I javiše Sisari da je izašao Varak sin Avinejemov na goru Tavor. ¹³ I Sisara skupi sva kola svoja, devet stotina kola gvozdenijeh, i sav narod koji bijaše s njim od Aroseta neznabožaèkoga do potoka Kisona. ¹⁴ Tada reèe Devora Varaku: ustani, jer je ovo dan, u koji ti daje Gospod Sisaru u ruke. Ne ide li Gospod pred tobom? I Varak siðe s gore Tavora, i deset tisuæa ljudi za njim. ¹⁵ I Gospod smete Sisaru i sva kola njegova i svu vojsku oštrim maèem pred Varakom; i Sisara siðe s kola svojih i pobježe pješice. ¹⁶ A Varak potjera kola i vojsku do Aroseta neznabožaèkoga; i pade sva vojska Sisarina od oštrog maèa, ne osta nijedan. ¹⁷ A Sisara uteèe pješice do šatora Jailje žene Evera Kenejina; jer bijaše mir među Javinom carem Asorskim i domom Evera Kenejina. ¹⁸ I izide Jailja na susret Sisari, i reèe mu: skloni se, gospodaru, skloni se kod mene; ne boj se. I on se skloni kod nje u šator, i ona ga pokri pokrivaèem. ¹⁹ A on joj reèe: daj mi malo vode da se napijem, jer sam žedan. A ona otvori mijeh mlijeka i napoji ga, pa ga pokri. ²⁰ A on joj reèe: stoj na vratima od šatora, i ako ko doðe i zapita te i reèe: ima li tu ko? reci: nema. ²¹ Tada Jailja žena Everova uze kolac od šatora, i uze malj u ruku, i pristupi k njemu polako, i satjera mu kolac kroz slijepu oèi, te proðe u zemlju, kad spavaše tvrdo umoran, i umrije. ²² I gle, Varak tjeraše Sisaru, i Jailja mu izide na susret, i reèe mu: hodi da ti pokažem èovjeka kojega tražiš. I uðe k njoj, i gle, Sisara ležaše mrtav, i kolac mu u slijepijem oèima. ²³ Tako pokori Bog u onaj dan Javina cara Hananskoga pred sinovima Izrailjevijem. ²⁴ I ruka sinova Izrailjevijeh bivaše sve teža Javinu caru Hananskom, dokle ne istrijebiše Javina cara Hananskoga.

5 I u taj dan pjeva Devora i Varak sin Avinejemov govoreæi: ² Blagosiljajte Gospoda što uèini osvetu u Izrailju i što narod dragovoljno prista. ³ Èujte carevi, slušajte knezovi; ja, ja æu Gospodu pjevati, popijevaæu Gospodu Bogu Izrailjevu. ⁴ Gospode! kad si slazio sa Sira, kad si išao iz polja Edomskoga, zemlja se tresijaše, i nebesa kapahu, oblaci kapahu vodom. ⁵ Brda se rastapahu pred Gospodom; taj Sinaj pred Gospodom Bogom Izrailjevijem. ⁶ Za vremena

Samegara sina Anatova, za vremena Jailjina nesta putova, i koji iðahu stazama, iðahu krivijem putovima. ⁷ Nesta sela u Izrailju, nesta ih, dokle ne nastah ja, Devora, dokle ne nastah majka Izrailju. ⁸ On izabra nove bogove, tada rat bijaše na vratima; viðaðe li se štit ili koplje među èetrdeset tisuæa u Izrailju? ⁹ Srce se moje privilo k upraviteljima Izrailjevijem, koji dragovoljno pristaše između naroda. Blagosiljajte Gospoda. ¹⁰ Koji jašete na bijelijem magaricama, koji sjedite u sudu i koji hodite po putovima, pripovijedajte. ¹¹ Prestala je praska streljaèka na mjestima gdje se voda crpe; ondje neka pripovijedaju pravdu Gospodnju, pravdu k selima njegovijem u Izrailju; tada æe narod Gospodnji slaziti na vrata. ¹² Ustani, ustani, Devoro; ustani, ustani, zapjevaj pjesmu; ustani, Varaèe, vodi u ropstvo roblje svoje, sine Avinejemov. ¹³ Sada æe potlaèeni obladata silnima iz naroda; Gospod mi daje da vladam silnima. ¹⁴ Iz Jefrema izide korijen njihov na Amalike; za tobom bješe Venijamin s narodom tvojim; od Mahira izidoše koji postavljaju zakone, a od Zavulona pisari. ¹⁵ I knezovi Isaharovi biše s Devorom, Isahar kao i Varak bi poslan u dolinu s ljudima koje voðaše. U dijelu Ruvimovu bijahu ljudi visokih misli. ¹⁶ Što si sjedio među torovima slušajuæi kako bleje stada? U dijelu Ruvimovu bijahu ljudi visokih misli. ¹⁷ Galad osta s onu stranu Jordana; a Dan što se zabavi kod laða? Asir zašto sjede na brijegu morskom i u krševima svojim osta? ¹⁸ Zavulon je narod koji daje dušu svoju na smrt, tako i Neftalim, na visokom polju. ¹⁹ Doðoše carevi, biše se; biše se carevi Hananski u Tanahu na vodi Megidskoj; ali ni mrve srebra ne dobiše. ²⁰ S neba se vojeva, zvijezde s mjesta svojih vojevaše na Sisaru. ²¹ Potok Kison odnese ih, potok Kadimin, potok Kison; pogazila si, dušo moja, snažno. ²² Tada izotpadaše konjma kopita od tjeranja junaka njihovijeh. ²³ Proklinjite Miroz, reèe anðeo Gospodnji, proklinjite stanovnike njegove; jer ne doðoše u pomoæ Gospodu, u pomoæ Gospodu s junacima. ²⁴ Da je blagoslovena mimo žene Jailja žena Evera Kenejina; mimo žene u šatorima da je blagoslovena. ²⁵ Zaiska vode, mlijeka mu daje, u gospodskoj zdjeli donese mu povlaku. ²⁶ Lijevom rukom maši se za kolac a desnom za malj kovaèki, i udari Sisaru, razmrska mu glavu; probode i probi mu slijepu oèi. ²⁷ Među noge njezine savi se, pade, leža; među noge njezine savi se, pade; gdje se savi, ondje pade mrtav. ²⁸ S prozora gledaðe majka Sisarina, i kroz rešetku vikaše: što se tako dugo ne vraæaju kola njegova? što se tako polako mièu toèkovi kola njegovijeh? ²⁹ Najmudrije između dvorkinja njezinijeh odgovarahu joj, a i sama odgovaraše sebi: ³⁰ Nijesu li našli? ne dijele li plijen? po jednu djevojku, po dvije djevojke na svakoga. Plijen šaren Sisari, plijen šaren, vezen; šaren, vezen s obje strane, oko vrata onima koji zaplijeniše. ³¹ Tako da izginu svi neprijatelji tvoji, Gospode; a koji te ljube da budu kao sunce kad izlazi u sili svojoj. I zemlja bi mirna èetrdeset godina.

6 A sinovi Izrailjevi èiniše što je zlo pred Gospodom, i Gospod ih daje u ruke Madijanima za sedam godina. ²I osili ruka Madijanska nad Izrailjem, te od straha Madijanskoga naèiniše sebi sinovi Izrailjevi jame koje su po gorama, i peæine i ograde. ³I kad bi Izrailjci posijali, dolažahu Madijani i Amalici i istoèni narod, dolažahu na njih. ⁴I stavši u oko protiv njih, potirahu rod zemaljski dori do Gaze, i ne ostavljahu hrane u Izrailju, ni ovce ni vola ni magarca. ⁵Jer se podizahu sa stadima svojim i sa šatorima svojim, i dolažahu kao skakavci, tako mnogo, i ne bješe broja njima ni kamilama njihovijem, i dolazeæi u zemlju pustošahu je. ⁶Tada osiromaši Izrailj veoma od Madijana, i povikaše ka Gospodu sinovi Izrailjevi. ⁷A kad povikaše sinovi Izrailjevi ka Gospodu od Madijana, ⁸Gospod posla proroka k sinovima Izrailjevijem, a on im reèe: ovako veli Gospod Bog Izrailjev: ja sam vas izveo iz Misira, i izveo sam vas iz doma ropskoga, ⁹I izbavio sam vas iz ruke Misirske i iz ruke svijeh onijeh koji vas muèahu; i odagnao sam ih ispred vas, i dao sam vama zemlju njihovu. ¹⁰Pak vam rekoh: ja sam Gospod Bog vaš, na bojte se bogova Amoreja u kojih zemlji živite. Ali ne poslušaste glasa mojega. ¹¹Potom dođe anđeo Gospodnji i sjede pod hrastom u Ofri koji bijaše Joasa Avijezerita; a sin njegov Gedeon vrsijaše pšenicu na gumnu, da bi pobjegao s njom od Madijana. ¹²I javi mu se anđeo Gospodnji, i reèe mu: Gospod je s tobom, hrabri junaèe! ¹³A Gedeon mu reèe: o gospodaru moj! kad je Gospod s nama, zašto nas snađe sve ovo? i gdje su sva èudesna njegova, koja nam pripovijedaše oci naši govoreæi: nije li nas Gospod izveo iz Misira? a sada nas je ostavio Gospod i predao u ruke Madijanima. ¹⁴A Gospod ga pogleda i reèe mu: idi u toj sili svojoj, i izbaviæeš Izrailja iz ruku Madijanskih. Ne poslah li te? ¹⁵A on mu reèe: o Gospode, èim æu izbaviti Izrailja? eto, rod je moj najsiromašniji u plemenu Manasijinu, a ja sam najmanji u domu oca svojega. ¹⁶Tada mu reèe Gospod: ja æu biti s tobom, te æeš pobiti Madijance kao jednoga. ¹⁷A Gedeon mu reèe: ako sam našao milost pred tobom, daj mi znak da ti govoriš sa mnom. ¹⁸Nemoj otiaèi odavde dokle se ja ne vratim k tebi i donesem dar svoj i stavim preda te. A on reèe: èekaæu dokle se vratiš. ¹⁹Tada otide Gedeon, i zgotovi jare i od efe brašna hljebove prijesne, i metnu meso u kotaricu a juhu u lonac, i donese mu pod hrast, i postavi. ²⁰A anđeo Božji reèe mu: uzmi to meso i te hljebove prijesne, i metni na onu stijenu, a juhu prolj. I on uèini tako. ²¹Tada anđeo Gospodnji pruži kraj od štapa koji mu bješe u ruci i dotaèe se mesa i hljebova prijesnijeh; i podiže se oganj sa stijene i spali meso i hljebove prijesne. I anđeo Gospodnji otide ispred oèiju njegovih. ²²A Gedeon vidjeæi da bješe anđeo Gospodnji, reèe: ah Gospode Bože! zato li vidjeh anđela Gospodnjega licem k licu? ²³A Gospod mu reèe: budi miran, ne boj se, neæeš umrijeti. ²⁴I Gedeon naèini ondje oltar Gospodu, i nazva ga mir Gospodnji. Stoji i danas u Ofri Avijezeritskoj. ²⁵I istu

noæ reèe mu Gospod: uzmi junca, koji je oca tvojega, junca drugoga od sedam godina; i raskopaj oltar Valov koji ima otac tvoj, i isijeci lug koji je kod njega. ²⁶I naèini oltar Gospodu Bogu svojemu navrh ove stijene, na zgodnu mjestu; pa onda uzmi drugoga junca, i prinesi žrtvu paljenicu na drvima onoga luga koji isijeeèeš. ²⁷Tada uze Gedeon deset ljudi između sluga svojih, i uèini kako mu zapovjedi Gospod; ali se bojaše doma oca svojega i mještana, te ne uèini danju nego uèini noæu. ²⁸A kad ujutru ustaše mještani, a to raskopan oltar Valov i lug kod njega isjeèen; a junac drugi prinesen na žrtvu paljenicu na oltaru naèinjenom. ²⁹I rekoše jedan drugomu: ko to uèini? I traživši i raspitavši rekoše: Gedeon sin Joasov uèini to. ³⁰Pa rekoše mještani Joasu: izvedi sina svojega da se pogubi, što raskopa oltar Valov i što isijeeèe lug kod njega. ³¹A Joas reèe svjema koji stajahu oko njega: vi li hoæete da branite Vala? vi li hoæete da ga izbavite? ko ga brani, poginuæe jutros. Ako je bog, neka sam raspravi s njim što mu je raskopao oltar. ³²I prozva ga onoga dana Jeroval govoreæi: neka raspravi s njim Val što mu raskopa oltar. ³³A svi Madijani i Amalici i istoèni narod bijahu se skupili i prešavši preko Jordana bijahu stali u oko u dolini Jezraelu, ³⁴A duh Gospodnji naoruža Gedeona, i on zatrubi u trubu, i skupi oko sebe porodicu Avijezerovu. ³⁵I posla glasnike po svemu plemenu Manasijinu, i skupiše se oko njega; posla glasnike i u pleme Asirovo i Zavulonovo i Neftalimovo, te i oni izidoše pred njih. ³⁶Tada reèe Gedeon Bogu: ako æeš ti izbaviti mojom rukom Izrailja, kao što si rekao, ³⁷Evo, ja æu metnuti runo na gumnu: ako rosa bude samo na runu a po svoj zemlji suho, onda æu znati da æeš mojom rukom izbaviti Izrailja, kao što si rekao. ³⁸I bi tako; jer kad usta sjutradan, iscijedi runo, i isteèe rose iz runa puna zdjela. ³⁹Opet reèe Gedeon Bogu: nemoj se gnjeviti na me, da progovorim još jednom; da obidem runom još jednom, neka bude samo runo suho, a po svoj zemlji neka bude rosa. ⁴⁰I Bog uèini tako onu noæ; i bi samo runo suho a po svoj zemlji bi rosa.

7 I urani Jeroval, to je Gedeon, i sav narod što bijaše s njim, i stadoše u oko kod izvora Aroda; a vojska Madijanska bješe mu sa sjevera kraj gore Moreha u dolini. ²A Gospod reèe Gedeonu: mnogo je naroda s tobom, zato im neæu dati Madijana u ruke, da se ne bi hvalio Izrailj suprot meni govoreæi: moja me ruka izbavi. ³Nego sada oglasi da èuje narod i reci: ko se boji i koga je strah, neka se vrati i nek ide odmah ka gori Galadu. I vrati se iz naroda dvadeset i dvije tisuæe; a deset tisuæa osta. ⁴Opet reèe Gospod Gedeonu: još je mnogo naroda; svedi ih na vodu, i ondje æu ti ih prebrati; za kojega ti god reèem: taj neka ide s tobom, neka ide s tobom; a za koga ti god reèem: taj neka ne ide s tobom, neka ne ide. ⁵I svede narod na vodu; a Gospod reèe Gedeonu: koji stane laptati jezikom vodu, kao što lapæe pas, metni ga na stranu; tako i svakoga koji klekne na koljena da pije. ⁶I onijeh koji laptaše, rukom svojom k ustima prinesavši

vodu, bješe tri stotine ljudi; a sav ostali narod kleèe na koljena svoja da piju vode. ⁷ Tada reèe Gospod Gedeonu: s tih trista ljudi koji laptaše vodu izbaviæu vas i predaæu ti u ruke Madijane; neka dakle odlazi sav ovaj narod svaki na svoje mjesto. ⁸ I narod uze brašnjenice i trube; i Gedeon otpusti sve ljude Izrailjce da idu svaki u svoj šator, a onijeh trista ljudi zadrža. A oko Madijanski bijaše niže njega u dolini. ⁹ I onu noæ reèe mu Gospod: ustani, siði u oko, jer ti ga dadoh u ruke. ¹⁰ Ako li se bojiš sam siæi, siði u oko sa Furom momkom svojim, ¹¹ I èuæeš šta govore, pa æe ti osiliti ruke i udariæeš na oko. I siðe on i Fura momak njegov do kraja vojske koja bijaše u okolu. ¹² A Madijani i Amalici i sav narod istoèni ležahu po dolini kao skakavci, tako ih bješe mnogo; i kamilama njihovijem ne bješe broja; bješe ih mnogo kao pijeska po brijegu morskom. ¹³ I kad dođe Gedeon, a to jedan pripovijedaše drugu svojem san, i govoraše: gle, usnih, a to peèen hljeb jeèmen kotrljaše se k okolu Madijanskom i dođe do šatora i stade udarati o njih, te padahu, i ispremeta ih, i popadaše šatori. ¹⁴ A drug mu odgovori i reèe: to nije drugo nego maè Gedeona sina Joasova èovjeka Izrailjca; predao mu je u ruke Bog Madijane i sav ovaj oko. ¹⁵ I kad Gedeon èu kako onaj pripovjedi san i kako ga ovaj istumaèi, pokloni se i vrati se u oko Izrailjski i reèe: ustajte, jer vam daje Gospod u ruke oko Madijanski. ¹⁶ Potom razdijeli trista ljudi u tri èete, i daje svakome po trubu u ruku i po prazan žban i po luè u žban. ¹⁷ I reèe im: na mene gledajte, pa tako èinite; gle, je æu doæi na kraj okola, pa šta ja ušèinim, to èinite. ¹⁸ Kad ja zatrubim u trubu i svi koji budu sa mnom, tada i vi zatrubite u trube oko svega okola, i vièite: maè Gospodnji i Gedeonov. ¹⁹ I dođe Gedeon i sto ljudi što bijahu s njim na kraj okola, u poèetak srednje straže, istom bijahu promijenili stražu; a oni zatrubiše u trube i polupaše žbanove koje imahu u rukama. ²⁰ Tako tri èete zatrubiše u trube i polupaše žbanove, i držahu u lijevoj ruci luèeve a u desnoj trube trubeæi, i povikaše: maè Gospodnji i Gedeonov. ²¹ I stadoše svaki na svom mjestu oko vojske; a sva se vojska smete i stadoše vikati i bježati. ²² A kad zatrubiše u trube onijeh tri stotine, Gospod obrati maè svakome na druga njegova po svemu okolu, te pobježe vojska do Vet-Asete, u Zererat, do obale Avel-meolske kod Tavata. ²³ A Izrailjci iz plemena Neftalimova i Asirova i iz svega plemena Manasijina stekoše se i goniše Madijane. ²⁴ I Gedeon posla glasnike po svoj gori Jefremovoj govoraše: siðite pred Madijane i uhvatite im vode do Vetvare duž Jordana. I stekoše se svi ljudi iz plemena Jefremova i uhvatiše vode do Vetvare duž Jordana. ²⁵ I uhvatiše dva kneza Madijanska, Oriva i Ziva, i ubiše Oriva na stijeni Orivovoj, a Ziva ubiše kod tiješka Zivova; i goniše Madijane, i donesoše glavu Orivovu i Zivovu ka Gedeonu preko Jordana.

8 A ljudi od plemena Jefremova rekoše mu: šta nam to uèini te nas ne pozva kad pođe u boj na Madijane? I vikahu na nj žestoko. ² A on im reèe: pa šta

sam uèinio tako kao vi? nije li pabirèenje Jefremovo bolje nego berba Avijezerova? ³ Vama je u ruke dao Gospod knezove Madijanske, Oriva i Ziva; pa što ja mogoh uèiniti tako kao vi? Tada se utiša duh njihov prema njemu kad tako govori. ⁴ A kad Gedeon dođe na Jordan, prijeðe preko njega s trista ljudi koji bjehu s njim, a bjehu umorni goneæi. ⁵ Pa reèe ljudima Sokoæanima: dajte nekoliko hljebova narodu koji ide za mnom, jer su umorni, a ja gonim Zeveja i Salmana careve Madijanske. ⁶ A glavari Sokotski rekoše mu: je li pesnica Zevejeva i Salmanaova veæ u tvojoj ruci da damo hljeba tvojoj vojsci? ⁷ A Gedeon im reèe: kad mi Bog preda Zeveja i Salmana u ruku, tada æu pomlatiti tjelesa vaša trnjem iz ove pustinje i draèom. ⁸ I otide odande u Fanuil, i reèe Fanuiljanima isto onako, a oni mu odgovoriše kao što odgovoriše ljudi u Sokotu. ⁹ Zato i ljudima Fanuiljanima reèe: kad se vratim zdravo, razvaliæu tu kulu. ¹⁰ A Zevej i Salman bijahu u Karkoru, i vojska njihova s njima, oko petnaest tisuæa, što ih god osta od sve vojske istoène; a pobijenijeh bijaše sto i dvadeset tisuæa ljudi koji mahahu maèem. ¹¹ I otide Gedeon preko onijeh što žive pod šatorima, s istoka Novi i Jogveji, i udari na vojsku kad vojska stajaše bezbrižna. ¹² A Zevej i Salman pobjogoše, a on ih potjera, i uhvati dva cara Madijanska, Zeveja i Salmana, i raspudi svu vojsku. ¹³ I vrati se Gedeon sin Joasov iz boja prije sunèanoga rođaja. ¹⁴ I uhvati momka iz Sokota, i ispitiva ga; a on mu popisa knezove Sokotske i starješine, sedamdeset i sedam ljudi. ¹⁵ Pa kad dođe k Sokoæanima, reèe: evo Zeveja i Salmana, za koje mi se rugaste govoraše: je li pesnica Zevejeva i Salmanaova veæ u tvojoj ruci, da damo hljeba umornijem ljudima tvojim? ¹⁶ I uzevši starješine onoga mjesta i trnja iz pustinje i draèe dade na njima ugled Sokoæanima. ¹⁷ I kulu Fanuilsku razvali i pobi ljude tamošnje. ¹⁸ Potom reèe Zeveju i Salmanu: kaki bjehu ljudi koje pobiste na Tavoru? A oni rekoše: taki kao ti; svaki bješe na oèima kao carski sin. ¹⁹ A on reèe: to bjehu moja braæa, sinovi moje matere. Tako Gospod bio živ! da ste ih ostavili u životu, ne bih vas pogubio. ²⁰ Tada reèe Jeteru prvencu svojem: ustani, pogubi ih. Ali dijete ne izvuèe maèa svojega, jer se bojaše, jer bješe još dijete. ²¹ Tada reèe Zevej i Salman: ustani ti, uloži na nas; jer kakav je èovjek onaka mu je i snaga. I ustavši Gedeon pogubi Zeveja i Salmana, i uze mjeseèiæe koji bijahu o vratovima kamila njihovijeh. ²² Potom rekoše Izrailjci Gedeonu: budi nam gospodar ti i sin tvoj i sin sina tvojega, jer si nas izbavio iz ruke Madijanske. ²³ A Gedeon im reèe: neæu vam ja biti gospodar, niti æe vam sin moj biti gospodar; Gospod æe vam biti Gospodar. ²⁴ Još im reèe Gedeon: jedno æu iskati od vas: da mi date svaki grivnu od plijena svojega. A grivne imahu zlatne, jer bjehu Ismailjci. ²⁵ I odgovoriše: daæemo drage volje. I razastrvši haljinu bacaše na nju grivne, svaki od plijena svojega. ²⁶ I bješe na mjeru zlatnijeh grivana što iziska tisuæa i sedam stotina sikala zlata, osim mjeseèiæa i lanèiæa i haljina skerletnijeh, što nošahu carevi Madijanski, i

osim litarova, što bijahu oko vrata kamila njihovijeh. ²⁷ I Gedeon načini od toga opleæak, i ostavi ga u svojem gradu Ofri; i ondje sav Izrailj stade èiniti preljubu za njim, i bi Gedeonu i domu njegovu zamka. ²⁸ Tako biše pokoreni Madijani pred sinovima Izrailjevijem, i više ne digoše glave. I zemlja bi mirna èetrdeset godina za vijeka Gedeonova. ²⁹ I otišav Jeroval sin Joasov osta u svojoj kuæi. ³⁰ A imaše Gedeon sedamdeset sinova, koji izidoše od bedara njegovijeh, jer imaše mnogo žena. ³¹ A inoèa njegova, koja bijaše u Sihemu, i ona mu rodi sina, i nadje mu ime Avimeleh. ³² Potom umrije Gedeon sin Joasov u dobroj starosti, i bi pogreben u grobu Joasa oca svojega Avijezerita u Ofri. ³³ A kad umrije Gedeon, opet sinovi Izrailjevi èiniše preljubu za Valima, i postavije sebi Val-Verita za boga. ³⁴ I ne sjeæaše se sinovi Izrailjevi Gospoda Boga svojega, koji ih je izbavio iz ruku svih neprijatelja njihovijeh unaokolo, ³⁵ I ne uèiniše milosti domu Jerovala Gedeona prema svemu dobru što je on uèinio Izrailju.

9 I Avimeleh sin Jerovalov otide u Sihem k braæi matere svoje i reèe njima i svemu rodu otaèkoga doma matere svoje govoreæi: ² Kažite svijem Sihemljanima: šta vam je bolje, da su vam gospodari sedamdeset ljudi, svi sinovi Jerovalovi, ili da vam je gospodar jedan èovjek? I opominjte se da sam ja kost vaša i tijelo vaše. ³ Tada rekoše braæa matere njegove za nj svijem Sihemljanima sve te rijeèi, i srce njihovo privi se k Avimelehu, jer rekoše: naš je brat. ⁴ I dadoše mu sedamdeset sikala srebra iz doma Val-Veritova, za koje najmi Avimeleh ljudi praznova i skitnica, te iðahu za njim. ⁵ I dođe u kuæu oca svojega u Ofru, i pobi braæu svoju, sinove Jerovalove, sedamdeset ljudi, na jednom kamenu; ali osta Jotam najmlaði sin Jerovalov, jer se sakri. ⁶ Tada se skupiše svi Sihemljani i sav dom Milov, i otidoše i postavije Avimeleha carem kod hrasta koji stoji u Sihemu. ⁷ A kad to javiše Jotamu, otide i stade navrh gore Garizina, i podigavši glas svoj povika i reèe im: èujte me, Sihemljani, tako vas Bog èuo! ⁸ Išla drveta da pomažu sebi cara, pa rekoše maslini: budi nam car. ⁹ A maslina im reèe: zar ja da ostavim pretilinu svoju, kojom se èast èini Bogu i ljudima, pa da idem da tumaram za druga drveta? ¹⁰ Potom rekoše drveta smokvi: hodi ti, budi nam car. ¹¹ A smokva im reèe: zar ja da ostavim slast svoju i krasni rod svoj, pa da idem da tumaram za druga drveta? ¹² Tada rekoše drveta vinovoj lozi: hodi ti, budi nam car. ¹³ A loza im reèe: zar ja da ostavim vino svoje, koje veseli Boga i ljude, pa da idem da tumaram za druga drveta? ¹⁴ Tada sva drveta rekoše trnu: hodi ti, budi nam car. ¹⁵ A trn odgovori drvetima: ako doista hoæete mene da pomažete sebi za cara, hodite sklonite se u hlad moj; ako li neæete, neka izide oganj iz trna i spali kedre Livanske. ¹⁶ Tako sada, jeste li pravo i pošteno radili postavivši Avimeleha carem? i jeste li dobro uèinili Jerovalu i domu njegovu? i jeste li mu uèinili kako vas je zadužio? ¹⁷ Jer je otac moj vojevao za vas i nije mario za život svoj, i izbavio vas je

iz ruku Madijanskih. ¹⁸ A vi danas ustaste na dom oca mojega, i pobiste sinove njegove, sedamdeset ljudi, na jednom kamenu, i postaviste carem Avimeleha, sina sluškinje njegove, nad Sihemljanima zato što je brat vaš. ¹⁹ Ako ste pravo i pošteno radili danas prema Jerovalu i njegovu domu, veselite se s Avimeleha i on neka se veseli s vas. ²⁰ Ako li nijeste, neka izide oganj od Avimeleha i spali Sihemljane i dom Milov, i neka izide oganj od Sihemljana i od doma Milova i spali Avimeleha. ²¹ Tada pobježe Jotam, i pobjegav dođe u Vir, i ondje osta bojeæi se Avimeleha brata svojega. ²² I vlada Avimeleh Izrailjem tri godine. ²³ Ali Bog pusti zlu volju među Avimeleha i među Sihemljane; i Sihemljani iznevjeriše Avimeleha, ²⁴ Da bi se osvetila nepravda uèinjena na sedamdeset sinova Jerovalovijeh, i krv njihova da bi došla na Avimeleha brata njihova, koji ih ubi, i na Sihemljane, koji ukrijepiše ruku njegovu da ubije braæu svoju. ²⁵ I Sihemljani pometaše mu zasjede po vrhovima gorskim, pa plijenjahu sve koji prolazahu mimo njih onijem putem. I bi javljeno Avimelehu. ²⁶ Potom dođe Gal sin Evedov sa svojom braæom, i uljezoše u Sihem, i Sihemljani se pouzdaše u nj. ²⁷ I izašavši u polje braše vinograde svoje i gaziše grožde, i veseliše se; i uðoše u kuæu boga svojega, i jedoše i piše, i psovaše Avimeleha. ²⁸ I Gal sin Evedov reèe: ko je Avimeleh i šta je Sihem, da mu služimo? Nije li sin Jerovalov? a Zevul nije li njegov pristav? Služite sinovima Emora oca Sihemova. A što bismo služili tomu? ²⁹ O kad bi taj narod bio pod mojom rukom, da smetnem Avimeleha! I reèe Avimelehu: prikupi vojsku svoju, i izidi. ³⁰ A kad èu Zevul, upravitelj gradski, rijeèi Gala sina Evedova, razgnjevi se vrlo. ³¹ I posla tajno poslanike k Avimelehu i poruèi mu: evo Gal sin Evedov i braæa mu doðoše u Sihem, i evo pobuniše grad na te. ³² Nego ustani noæu ti i narod što je s tobom, i zasjedi u polju. ³³ A ujutru kad sunce ograne, digni se i udari na grad; i evo on i narod koji je s njim izaæi æe preda te, pa uèini s njim što ti može ruka. ³⁴ I Avimeleh usta noæu i sav narod što bješe s njim; i zasjedoše Sihemu u èetiri èete. ³⁵ A Gal sin Evedov izide i stade pred vratima gradskim; a Avimeleh i narod što bješe s njim izide iz zasjede. ³⁶ A Gal vidjev narod reèe Zevulu: eno narod slazi svrh gore. A Zevul mu odgovori: od sjena gorskoga èine ti se ljudi. ³⁷ Opet progovori Gal i reèe: eno narod slazi s visa, i èeta jedna ide putem k šumi Meonenimskoj. ³⁸ A Zevul mu reèe: gdje su ti sada usta, kojima si govorio: ko je Avimeleh da mu služimo? Nije li to onaj narod koji si prezirao? Izidi sada, i bij se s njim. ³⁹ I izide Gal pred Sihemljanima, i pobi se s Avimelehom. ⁴⁰ Ali Avimeleh ga potjera, i on pobježe od njega; i padoše mnogi pobijeni do samijeh vrata gradskih. ⁴¹ I Avimeleh osta u Arumi; a Zevul istjera Gala i braæu njegovu, te ne mogahu sjediti u Sihemu. ⁴² A sutradan izide narod u polje, i bi javljeno Avimelehu. ⁴³ A on uze narod svoj i razdijeli ga u tri èete, i namjesti ih u zasjedu u polju; i kad vidje gdje narod izlazi iz grada, skoèi na njih i pobi ih. ⁴⁴ Jer Avimeleh i èeta koja bijaše s njim udariše i

stadoše kod vrata gradskih; a druge dvije èete udariše na sve one koji bijahu u polju, i pobiše ih. ⁴⁵I Avimeleh bijaše grad vas onaj dan, i uze ga, i pobi narod koji bješe u njemu, i raskopa grad, i posija so po njemu. ⁴⁶A kad to èuše koji bijahu u kuli Sihemskoj, uđoše u kulu kuæe boga Verita. ⁴⁷I bi javljeno Avimelehu da su se ondje skupili svi koji bijahu u kuli Sihemskoj. ⁴⁸Tada Avimeleh izide na goru Salmon, on i sav narod što bješe s njim; i uzev Avimeleh sjekiru u ruku otsijeèe granu od drveta i podiže je i metnu je na rame, i reèe narodu koji bijaše s njim: što vidjeste da sam ja uèinio, brzo èinite kao ja. ⁴⁹I svaki iz naroda otsijeèe sebi granu, i pođoše za Avimelehom i pometaše grane oko kule, i zapališe njima grad; i izgiboše svi koji bijahu u kuli Sihemskoj, oko tisuæu ljudi i žena. ⁵⁰Potom otide Avimeleh na Teves, i stade u oko kod Tevesa, i uze ga. ⁵¹A bijaše tvrda kula usred grada, i u nju pobjegoše svi ljudi i žene i svi građani, i zatvorivši se popeše se na krov od kule. ⁵²A Avimeleh dođe do kule i udari na nju, i dođe do vrata od kule da je zapali ognjem. ⁵³Ali jedna žena baci komad žrvnja na glavu Avimelehu i razbi mu glavu. ⁵⁴A on brže viknu momka koji mu nošaaše oružje, i reèe mu: izvadi maè svoj i ubij me, da ne reku za me: žena ga je ubila. I probode ga sluga njegov, te umrije. ⁵⁵A kad vidješe Izrailjci gdje pogibe Avimeleh, otidoše svaki u svoje mjesto. ⁵⁶Tako plati Bog Avimelehu za zlo koje je uèinio ocu svojemu ubivši sedamdeset braæe svoje. ⁵⁷I sve zlo ljudi Sihemljana povrati Bog na njihove glave, i steèe im se kletva Jotama sina Jerovalova.

10 A poslije Avimeleha usta da izbavi Izrailja Tola sin Fuve sina Dodova, èovjek plemena Isaharova, koji sjeđaaše u Samiru u gori Jefremovoj. ²I bi sudija Izrailju dvadeset i tri godine, pa umrije i bi pogreben u Samiru. ³Poslije njega usta Jair od plemena Galadova, i bi sudija Izrailju dvadeset i dvije godine; ⁴I imaše trideset sinova, koji jahahu na tridesetoro magaradi, i imahu trideset gradova, koji se zovu sela Jairova do danas i jesu u zemlji Galadovoj. ⁵I umrije Jair, i bi pogreben u Kamonu. ⁶A sinovi Izrailjevi opet èiniše što je zlo pred Gospodom, i služiše Valima i Astarotama, i bogovima Sirskim, i bogovima Sidonskim, i bogovima Moavskim, i bogovima sinova Amonovijeh i bogovima Filistejskim; i ostaviše Gospoda i ne služiše mu. ⁷Zato se razgnjevi Gospod na Izrailja, te ih dade u ruke Filistejima i u ruke sinovima Amonovijem. ⁸A oni gaziše i satiraše sinove Izrailjeve od one godine osamnaest godina, sve sinove Izrailjeve koji bijahu s onu stranu Jordana, u zemlji Amorejskoj, koja je u Galadu. ⁹I prijeđoše sinovi Amonovi preko Jordana da se biju i s Judom i s Venijaminom i s domom Jefremovijem; i bi Izrailj u velikoj nevolji. ¹⁰Tada vapiše sinovi Izrailjevi ka Gospodu govoreæi: sagriješismo ti što ostavismo Boga svojega i služismo Valima. ¹¹A Gospod reèe sinovima Izrailjevijem: od Misiraca i od Amoreja i od sinova Amonovijeh i od Filisteja, ¹²I od Sidonjana i od Amalika i od Maonaca, koji vas muèiše, nijesam li vas izbavljao

kad vapijaste k meni? ¹³Ali vi ostaviste mene i služiste drugim bogovima; zato vas više neæu izbavljati. ¹⁴Idite i vièite one bogove koje ste izabrali, neka vas oni izbave u nevolji vašoj. ¹⁵A sinovi Izrailjevi rekoše Gospodu: sagriješismo; èini s nama što ti je drago, samo nas sada izbavi. ¹⁶I pobacaše između sebe bogove tuđe, i stadoše služiti Gospodu; i sažali mu se radi muke sinova Izrailjevijeh. ¹⁷A sinovi Amonovi skupiše se i stadoše u oko u Galadu; skupiše se i sinovi Izrailjevi i stadoše u oko u Mispi. ¹⁸A narod i knezovi Galadski rekoše jedan drugomu: ko æe poèeti boj sa sinovima Amonovijem? on neka bude poglavar svjema koji žive u Galadu.

11 A Jeftaj od Galada bijaše hrabar junak, ali sin jedne kurve, s kojom Galad rodi Jeftaja. ²Ali Galadu i žena njegova rodi sinova, pa kad dorastoše sinovi te žene, otjeraše Jeftaja rekavši mu: neæeš imati našljedstva u domu oca našega, jer si sin druge žene. ³Zato pobježe Jeftaj od braæe svoje, i nastani se u zemlji Tovu; i stekoše se k njemu ljudi praznovi, i iđahu s njim. ⁴A poslije nekoga vremena zavojštiše sinovi Amonovi na Izrailja; ⁵I kad zavojštiše sinovi Amonovi na Izrailja, otidoše starješine Galadske da dovedu Jeftaja iz zemlje Tova. ⁶I rekoše Jeftaju: hodi i budi nam vojvoda, da vojujemo sa sinovima Amonovijem. ⁷A Jeftaj reèe starješinama Galadskim: ne mrzite li vi na me, i ne istjeraste li me iz doma oca mojega? što ste dakle došli k meni sada kad ste u nevolji? ⁸A starješine Galadske rekoše Jeftaju: zato smo sada došli opet k tebi da pođeš s nama i da vojuješ sa sinovima Amonovijem i da nam budeš poglavar svjema koji živimo u Galadu. ⁹A Jeftaj reèe starješinama Galadskim: kad hoæete da me odvedete natrag da vojujem sa sinovima Amonovijem, ako mi ih da Gospod, hoæu li vam biti poglavar? ¹⁰A starješine Galadske rekoše Jeftaju: Gospod neka bude svjedok među nama, ako ne uèinimo kako si kazao. ¹¹Tada otide Jeftaj sa starješinama Galadskim, i narod ga postavi poglavarem i vojvodom nad sobom; i Jeftaj izgovori pred Gospodom u Mispi sve rijeèi koje bješe rekao. ¹²Potom posla Jeftaj poslanike k caru sinova Amonovijeh, i poruèi: šta imaš ti sa mnom, te si došao k meni da ratuješ po mojoj zemlji? ¹³A car sinova Amonovijeh reèe poslanicima Jeftajevim: što je uzeo Izrailj moju zemlju kad dođe iz Misira, od Arnona do Javoka i do Jordana; sada dakle vrati mi je s mirom. ¹⁴Ali Jeftaj posla opet poslanike k caru sinova Amonovijeh, ¹⁵I poruèi mu: ovako veli Jeftaj: nije uzeo Izrailj zemlje Moavske ni zemlje sinova Amonovijeh. ¹⁶Nego izašavši iz Misira prijeđe Izrailj preko pustinje do Crvenoga Mora i dođe do Kadisa. ¹⁷I posla Izrailj poslanike k caru Edomskom i reèe: pusti da proðem kroz tvoju zemlju. Ali ne posluša car Edomski. Posla takođe k caru Moavskom; ali ni on ne htje. I tako staja Izrailj u Kadisu. ¹⁸Potom iduæi preko pustinje obide zemlju Edomsku i zemlju Moavsku, i došavši s istoka zemlji Moavskoj stade u oko s onu stranu Arnona; ali ne prijeđoše preko međe Moavske, jer

Arnon bješe međa Moavska. ¹⁹ Nego posla Izrailj poslanike k Sionu caru Amorejskomu, caru Esevonskomu, i reèe mu Izrailj: dopusti nam da proðemo kroz tvoju zemlju do svojega mjesta. ²⁰ Ali Sion ne vjerova Izrailju da ga pusti da prijeðe preko međe njegove, nego Sion skupi sav svoj narod i stadoše u oko u Jasi, i pobi se s Izrailjem. ²¹ A Gospod Bog Izrailjev predade Siona i sav narod njegov u ruke sinovima Izrailjevijem, te ih pobiše; i zadobi Izrailj svu zemlju Amoreja, koji življahu u onoj zemlji. ²² Zadobiše svu zemlju Amorejsku od Arnona do Javoka, i od pustinje do Jordana. ²³ Tako je dakle Gospod Bog Izrailjev otjerao Amoreje ispred naroda svojega Izrailja, pa ti li hoæeš da je zemlja njihova tvoja? ²⁴ Nije li tvoje ono što ti da da je tvoje Hemos bog tvoj? tako koga god Gospod Bog naš otjera ispred nas, onoga je zemlja naša. ²⁵ Ili si ti po èem bolji od Valaka sina Seforova cara Moavskoga? Je li se on kad svaðao s Izrailjem? Je li kad vojevao s nama? ²⁶ Izrailj živi u Esevonu i u selima njegovijem i u Aroiru i selima njegovijem i po svijem gradovima duž Arnona tri stotine godina; zašto ne oteste za toliko vremena? ²⁷ I tako nijesam ja tebi skrivio, nego ti meni èiniš zlo ratujuæi na me. Gospod sudija nek sudi danas između sinova Izrailjevijeh i sinova Amonovijeh. ²⁸ Ali car sinova Amonovijeh ne posluša rijeèi koje mu poruèi Jeftaj. ²⁹ I siðe na Jeftaja duh Gospodnji, te proðe kroz Galad i kroz Manasiju, proðe i Mispu Galadsku, i od Mispè Galadske doðe do sinova Amonovijeh. ³⁰ I zavjetova Jeftaj zavjet Gospodu i reèe: ako mi daš sinove Amonove u ruke, ³¹ što god izide na vrata iz kuæe moje na susret meni, kad se vratim zdrav od sinova Amonovijeh, biæe Gospodnje, i prinijeæu na žrtvu paljenicu. ³² I tako doðe Jeftaj do sinova Amonovijeh da se bije s njima; i Gospod mu ih dade u ruke. ³³ I pobi ih od Aroira pa do Minita u dvadeset gradova i do ravnice vinogradske u boju vrlo velikom; i sinovi Amonovi biše pokoreni pred sinovima Izrailjevijem. ³⁴ A kad se vraæaše Jeftaj kuæi svojoj u Mispu, gle, kæi njegova izide mu na susret s bubnjima i sviralama; ona mu bijaše jedinica, i osim nje ne imaše ni sina ni kæeri. ³⁵ Pa kad je ugleda, razdrije haljine svoje i reèe: ah kæeri moja! vele li me obori! ti si od onijeh što me cvijele; jer sam otvorio usta svoja ka Gospodu, i ne mogu poreæi. ³⁶ A ona mu reèe: oèe moj, kad si otvorio usta svoja ka Gospodu, uèini mi, kako je izašlo iz usta tvojih, kad te je Gospod osvetio od neprijatelja tvojih, sinova Amonovijeh. ³⁷ Još reèe ocu svojemu: uèini mi ovo: ostavi me do dva mjeseca da otidem da se popnem na gore da oplaèem svoje djevojaštvo s drugama svojim. ³⁸ A on joj reèe: idi. I pusti je na dva mjeseca, i ona otide s drugama svojim i oplakiva djevojaštvo svoje po gorama. ³⁹ A kad proðoše dva mjeseca, vrati se k ocu svojemu, i on svrši na njoj zavjet svoj koji bješe zavjetovao. A ona ne pozna èovjeka. I posta obièaj u Izrailju ⁴⁰ Da od godine do godine idu kæeri Izrailjeve da plaèu za kæerju Jeftaja od Galada, èetiri dana u godini.

12 A ljudi od plemena Jefremova skupiše se, i prešavši na sjever rekoše Jeftaju: zašto si išao u boj na sinove Amonove a nas nijesi pozvao da idemo s tobom? spalizemo ognjem dom tvoj i tebe. ² A Jeftaj im reèe: imah veliku raspru sa sinovima Amonovijem ja i moj narod, i pozvah vas, ali me ne izbaviste iz ruku njegovijeh. ³ Pa videæi da me ne izbaviste, stavih dušu svoju u ruku svoju, i otidoh na sinove Amonove, i Gospod mi ih dade u ruke; pa što ste sada došli k meni da se bijete sa mnom? ⁴ Tada Jeftaj skupi sve ljude od Galada, i udari na Jefrema; i ljudi od Galada pobiše Jefrema; jer govorahu: bjegunci ste Jefremovi vi, ljudi od Galada, koji se bavite meðu Jefremom i meðu Manasijom. ⁵ I Galad uze Jefremu brodove Jordanske. I kad koji od Jefrema dobježe i reèe: pusti me da prijeðem, rekoše mu oni od Galada: jesi li od Jefrema? I kad on reèe: nijesam, ⁶ Onda mu rekoše: reci: Šibolet. A on reèe: Šibolet, ne moguæi dobro izgovoriti. Tada ga uhvatiše i zaklaše na brodu Jordanskom. I pogibe u ono vrijeme iz plemena Jefremova èetrdeset i dvije tisuæe. ⁷ I Jeftaj bi sudija Izrailju šest godina; i umrije, i bi pogreben u gradu Galadskom. ⁸ A poslije njega bi sudija Izrailju Avesan iz Vitlejema. ⁹ I imaše trideset sinova i trideset kæeri, koje razuda iz kuæe, a trideset djevojaka dovede sinovima svojim iz drugih kuæa; i bi sudija Izrailju sedam godina. ¹⁰ Potom umrije Avesan, i bi pogreben u Vitlejemu. ¹¹ A poslije njega bi sudija Izrailju Elon od Zavulona; on bi sudija Izrailju deset godina. ¹² Potom umrije Elon od Zavulona i bi pogreben u Ajalonu u zemlji Zavulonovoj. ¹³ Poslije njega bi sudija Izrailju Avdon sin Elilov Faratonjanin. ¹⁴ On imaše èetrdeset sinova i trideset unuka, koji jahahu sedamdesetoro magaradi. I bi sudija Izrailju osam godina. ¹⁵ Potom umrije Avdon sin Elilov Faratonjanin, i bi pogreben u Faratonu u zemlji Jefremovoj na gori Amalièkoj.

13 A sinovi Izrailjevi opet èiniše što je zlo pred Gospodom, i Gospod ih dade u ruke Filistejima za èetrdeset godina. ² A bijaše jedan èovjek od Saraje od plemena sinova Danovijeh, po imenu Manoje, i žena mu bješe nerotkinja, i ne raðaše. ³ Toj ženi javi se anðeo Gospodnji i reèe joj: gle, ti si sad nerotkinja, i nijesi raðala; ali æeš zatrudnjeti i rodiaèeš sina. ⁴ Nego sada èuvaj se da ne piješ vina ni silovita piæa, i da ne jedeš ništa neèisto. ⁵ Jer gle, zatrudnjeæeš, i rodiaèeš sina, i britva da ne prijeðe po njegovoj glavi, jer æe dijete biti nazirej Božji od utrobe materine, i on æe poèeti izbavljati Izrailja iz ruku Filistejskih. ⁶ I žena doðe i reèe mužu svojemu govoreæi: èovjek Božji doðe k meni, i lice mu bijaše kao lice anðela Božijega, vrlo strašno; ali ga ne zapitah odakle je, niti mi on kaza svojega imena. ⁷ Nego mi reèe: gle, ti æeš zatrudnjeti, i rodiaèeš sina; zato sada ne pij vina ni silovita piæa i ne jedi ništa neèisto; jer æe dijete biti nazirej Božji od utrobe materine pa do smrti. ⁸ Tada se Manoje pomoli Gospodu i reèe: o Gospode! neka opet doðe k nama èovjek Božji, kojega si slao, da nas nauèi šta æemo èiniti s djetetom, kad se rodi. ⁹ I usliši Gospod glas

Manojev; i dođe opet anđeo Gospodnji k ženi kad sjeđaše u polju; a Manoje muž njezin ne bješe kod nje. ¹⁰Tada žena brže otrèa i javi mužu svojemu govoreæi mu: evo, javi mi se onaj èovjek, koji mi je prije dolazio. ¹¹A Manoje ustavši pođe sa ženom svojom; i kad dođe k èovjeku, reèe mu: jesi li ti onaj èovjek što je govorio ovoj ženi? On odgovori: jesam. ¹²A Manoje reèe: kad bude što si kazao, kako æe biti pravilo za dijete i šta æe èiniti s njim? ¹³A anđeo Gospodnji reèe Manoju: žena neka se èuva od svega što sam joj kazao. ¹⁴Neka ne jede ništa što dolazi s vinove loze, i vina ni silovita piæa neka ne pije, i ništa neèisto neka ne jede. Što sam joj zapovjedio sve neka drži. ¹⁵Tada reèe Manoje anđelu Gospodnjemu: radi bismo te ustaviti da ti zgotovimo jare. ¹⁶A anđeo Gospodnji odgovori Manoju: da me i ustaviš, neæu jesti tvoje jela; nego ako hoæeš zgotoviti žrtvu paljenicu, prinesi je Gospodu. Jer Manoje nije znao da je anđeo Gospodnji. ¹⁷Opet reèe Manoje anđelu Gospodnjemu: kako ti je ime? da ti zahvalimo kad se zbude što si rekao. ¹⁸A anđeo Gospodnji odgovori mu: što pitaš za ime moje? Èudno je. ¹⁹Tada Manoje uze jare i dar, i prinese Gospodu na stijeni; a anđeo uèini èudo pred Manojem i ženom njegovom; ²⁰Jer kad se podiže plamen s oltara k nebu, anđeo Gospodnji podiže se u plamenu s oltara; a Manoje i žena njegova videæi to padoše nièice na zemlju; ²¹I anđeo se Gospodnji ne javi više Manoju ni ženi njegovoj. Tada Manoje razumje da je anđeo Gospodnji. ²²I reèe Manoje ženi svojoj: zacijelo æemo umrijeti, jer vidjesmo Boga. ²³A žena mu reèe: kad bi htio Bog da nas ubije, ne bi primio iz naših ruku žrtve paljenice ni dara, niti bi nam pokazao svega ovoga, niti bi nam sad objavio takih stvari. ²⁴I tako ta žena rodi sina, i nadje mu ime Samson; i dete odraste, i Gospod ga blagoslovi. ²⁵I duh Gospodnji poèe hoditi s njim po okolu Danovu, između Saraje i Estaola.

14 I siđe Samson u Tamnat, i vidje ondje jednu djevojku između kæeri Filistejskih. ²I vrativši se kaza ocu svojemu i materi svojoj govoreæi: vidjeh djevojku u Tamnatu između kæeri Filistejskih; oženite me njom. ³A otac i mati rekoše mu: zar nema djevojke među kæerima tvoje braæe u svem narodu mom, da ideš da se oženiš između Filisteja neobrezanijeh? A Samson odgovori ocu svojemu: njom me oženi, jer mi je ona omiljela. ⁴A otac i mati njegova ne znadijahu da je to od Gospoda, i da traži zadjevicu s Filistejima; jer u ono vrijeme Filisteji vladahu sinovima Izrailjevijem. ⁵I tako side Samson s ocem svojim i s materom svojom u Tamnat, i kad dođoše do vinograda Tamnatskih, gle, mlad lav rièuæi sukobi ga. ⁶I duh Gospodnji side na nj, te rastrže lava kao jare nemajuæi ništa u ruci: i ne kaza ocu ni materi šta je uèinio. ⁷I tako došavši govori s djevojkom, i ona omilje Samsonu. ⁸A poslije nekoliko dana iduæi opet da je odvede, svrne da vidi mrtvoga lava; a gle, u mrtvom lavu roj pèela i med. ⁹I izvadi ga u ruku, i pođe putem jeduæi; i kad dođe k ocu i materi, dade im te jedoše; ali im ne reèe da je iz mrtvoga lava izvadio med. ¹⁰I tako dođe otac njegov k onoj djevojci,

i Samson uèini ondje veselje, jer tako èinjahu momci. ¹¹I kad ga vidješe Filisteji, izabraše trideset druga da budu s njim. ¹²I reèe im Samson: ja æu vam zagonenuti zagonetku, pa ako mi je odgonenete za sedam dana dok je veselje i pogodite, daæu vam trideset košulja i tridesetore sveèane haljine. ¹³Ako li ne odgonenete, vi æete dati meni trideset košulja i tridesetore sveèane haljine. A oni mu rekoše: zagoneni zagonetku svoju, da èujemo. ¹⁴Tada im reèe: od onoga koji jede izide jelo, i od ljutoga izide slatko. I ne mogoše odgonenuti zagonetke tri dana. ¹⁵I sedmi dan rekoše ženi Samsonovoj: nagovori muža svojega da nam kaže zagonetku, ili æemo spaliti ognjem tebe i dom oca tvojega. Jeste li nas zato pozvali da nam uzmete imanje? je li tako? ¹⁶I stade plakati žena Samsonova pred njim govoreæi: ti mrziš na me, i ti me ne ljubiš; zagonenuo si zagonetku sinovima naroda mojeg, a neæeš meni da je kažeš. A on joj reèe: gle, ni ocu svojemu ni materi svojoj nijesam je kazao, a tebi da je kažem? ¹⁷I ona plaka pred njim za sedam dana dokle trajaše veselje. A sedmi dan kaza joj, jer bješe navalila na nj; a ona kaza zagonetku sinovima naroda svojega. ¹⁸Tada mu rekoše ljudi grada onoga sedmi dan dok sunce ne zađe: šta je slađe od meda, i šta je ljuæe od lava? A on im reèe: da nijeste orali na mojoj junici, ne biste pogodili moje zagonetke. ¹⁹I dođe na nj duh Gospodnji, te siđe u Askalon, i pobi ondje trideset ljudi, i uze odijelo s njih i dade sveèane haljine onima koji odgonenuše zagonetku; i rasrdi se vrlo i otide kuæi oca svojega. ²⁰A žena Samsonova udade se za druga njegova, s kojim se bijaše udružio.

15 A poslije nekoliko dana, o pšeniènoj žetvi, dođe Samson da pohodi ženu svoju donesavši joj jare, i reèe: idem k ženi svojoj u ložnicu. Ali mu otac njezin ne dade da uđe. ²Jer reèe otac njezin: ja mišljah zacijelo da ti nije po volji, pa je dadoh drugu tvojemu; nego mlađa sestra njezina nije li ljepša od nje? uzmi nju mjesto one. ³A Samson im reèe: ja neæu biti kriv Filistejima kad im uèinim zlo. ⁴I otišavši Samson uhvati trista lisica, i uze luèa, i sveza po dvije za repove, i metnu po jedan luè među dva repa, ⁵Pa zapali luèeve, i pusti u ljetinu Filistejsku, i popali ljetinu požnjevenu i nepožnjevenu, i vinograde i maslinike. ⁶Tada Filisteji rekoše: ko je to uèinio? I odgovoriše: Samson zet Tamnaæaninov, jer mu uze ženu i dade je drugu njegovu. Tada dođoše Filisteji i spališe ognjem nju i oca njezina. ⁷A Samson im reèe: ako ste i uèinili tako, opet æu vam se osvetiti, pa æu se onda okaniti. ⁸I polomi ih ljuto nogama po bedrima: potom otide i nastani se u peæini od stijene Itama. ⁹Tada izidoše Filisteji i stadoše u oko prema Judi, i raširiše se do Lehije. ¹⁰A ljudi od Jude rekoše: šta ste izašli na nas? I odgovoriše: izašli smo da svežemo Samsona i da mu uèinimo kako je on nama uèinio. ¹¹Tada izide tri tisuæe ljudi iz Jude k peæini u stijeni Itamu, i rekoše Samsonu: ne znaš li da Filisteji vladaju nad nama? zašto si nam dakle to uèinio? A on im reèe: kako su oni meni uèinili tako ja uèinih njima. ¹²Oni mu rekoše:

došli smo da te svežemo i predamo u ruke Filistejima. A Samson im reèe: zakunite mi se da neæete vi uložiti na me. ¹³ Oni mu odgovoriše i rekoše: neæemo; nego æemo te samo svezati i predati u njihove ruke, ali te neæemo pogubiti. I svezaše ga u dva nova uža i odvedoše ga iz stijene. ¹⁴ I kad on dođe do Lehije, Filisteji ga sretoše vièuæi od radosti; a duh Gospodnji siđe na nj, i uža na rukama njegovima postaše kao konci izgorjeli od vatre, i spadoše sveze s ruku njegovijeh. ¹⁵ I on nađe èeljust magareæu još sirovu, i pruživ ruku svoju uze je, i pobi njom tisuæu ljudi. ¹⁶ Potom reèe Samson: èeljušæu magareæom jednu gomilu, dvije gomile, èeljušæu magareæom pobih tisuæu ljudi. ¹⁷ A kad izreèe, baci èeljust iz ruke svoje, i nazva ono mjesto Ramat-Lehija. ¹⁸ I bijaše žedan jako, te zavapi ka Gospodu i reèe: ti si uèinio rukom sluge svojega ovo izbavljenje veliko; a sada hoæu li umrijeti od žeđi, ili æu pasti u ruke neobrezanima? ¹⁹ Tada Bog rascijepi stijenu u Lehiji, i proteèe voda iz nje, te se napi, i povrati mu se duh i oživje. Zato se prozva onaj izvor En-Akore, koji je u Lehiji do današnjega dana. ²⁰ I bi sudija Izrailju za vremena Filistejskoga dvadeset godina.

16 Potom otide Samson u Gazu, i ondje vidje jednu ženu kurvu, i uèe k njoj. ² I ljudima u Gazi bi kazano: dođe Samson ovamo. I opkoliše i vrebaše ga cijelu noæ na vratima gradskim; i stajahu u potaji cijelu noæ govoreæi: dok svane, ubiæemo ga. ³ Ali Samson spavav do ponoæi usta u ponoæi, i šèepa vrata gradska s oba dovratka i išèupa ih s prijevernicom zajedno, i metnu ih na ramena i odnese navrh gore koja je prema Hevronu. ⁴ Poslije toga zamilova djevojku na potoku Soriku, kojoj bješe ime Dalida. ⁵ I dođoše k njoj knezovi Filistejski i rekoše joj: prevari ga i iskušaj gdje mu stoji velika snaga i kako bismo mu dosadili da ga svežemo i svladamo; a mi æemo ti dati svaki po tisuæu i sto srebrnika. ⁶ I Dalida reèe Samsonu: hajde kaži mi gdje stoji tvoja velika snaga i èim bi se mogao svezati i svladati. ⁷ A Samson joj reèe: da me svežu u sedam gužava sirovijeh neosušenijeh, onda bih izgubio snagu i bio kao i drugi èovjek. ⁸ I donesoše joj knezovi Filistejski sedam gužava sirovijeh, još neosušenijeh, i ona ga sveza njima. ⁹ A kod nje bijaše zasjeda u sobi; i ona mu reèe: eto Filisteja na te, Samsone! A on pokida gužve, kao što se kida konac od kudjelje kad osjeti vatru; i ne dozna se za snagu njegovu. ¹⁰ Potom reèe Dalida Samsonu: gle, prevario si me, i slagao si mi; nego hajde kaži mi èim bi se mogao svezati. ¹¹ A on joj reèe: da me dobro svežu novim užima kojima nije ništa rađeno, tada bih izgubio snagu i bio bih kao drugi èovjek. ¹² I Dalida uze nova uža, i sveza ga njima, pak mu reèe: eto Filisteja na te, Samsone! A zasjeda bijaše u sobi. A on raskide s ruku uža kao konac. ¹³ Tada reèe Dalida Samsonu: jednako me varaš i lažeš mi; kaži mi èim bi se mogao svezati? A on joj reèe: da sedam pramena kose na glavi mojoj priviješ na vratilo. ¹⁴ I ona zaglavivši vratilo kocem, reèe: evo Filisteja na te,

Samsone! A on se probudi od sna, i istrže kolac i osnovu i vratilo. ¹⁵ Opet mu ona reèe: kako možeš govoriti: ljubim te, kad srce tvoje nije kod mene? Veæ si me tri puta prevario ne hoteæi mi kazati gdje ti je velika snaga. ¹⁶ I ona mu dosađivaše svojim rijeèima svaki dan i navaljivaše na nj, i duša mu prenemože da umre, ¹⁷ Te joj otvori cijelo srce svoje, i reèe joj: britva nije nikad prešla preko glave moje, jer sam nazirej Božji od utrobe matere svoje; da se obrijem, ostavila bi me snaga moja i oslabio bih, i bio bih kao svaki èovjek. ¹⁸ A Dalida videæi da joj je otvorio cijelo srce svoje, posla i pozva knezove Filistejske poruèivši im: hodite sada, jer mi je otvorio cijelo srce svoje. Tada dođoše knezovi Filistejski k njoj i donesoše novce u rukama svojim. ¹⁹ A ona ga uspava na krilu svojem, i dozva èovjeka te mu obrija sedam pramena kose s glave, i ona ga prva svlada kad ga ostavi snaga njegova. ²⁰ I ona reèe: eto Filisteja na te, Samsone! A on probudiv se od sna reèe: izaæi æu kao i prije i oteæu se. Jer ne znadijaše da je Gospod odstupio od njega. ²¹ Tada ga uhvatiše Filisteji, i iskopaše mu oèi, i odvedoše ga u Gazu i okovaše ga u dvoje verige mjedene; i meljaše u tamnici. ²² A kosa na glavi njegovoj poèe rasti kao što je bila kad ga obrijaše. ²³ I knezovi Filistejski skupiše se da prinesu veliku žrtvu Dagonu bogu svojemu, i da se provesele; pa rekoše: predade nam bog naš u ruke naše Samsona neprijatelja našega. ²⁴ Također i narod vidjevši ga hvaljaše boga svojega govoreæi: predade nam bog naš u ruke naše neprijatelja našega i zatiraèa zemlje naše i koji pobi tolike između nas. ²⁵ I kad se razveseli srce njihovo rekoše: zovite Samsona da nam igra. I dozvaše Samsona iz tamnice da im igra, i namjestiše ga među dva stupa. ²⁶ Tada Samson reèe momku koji ga držaše za ruku: pusti me, da opipam stupove na kojima stoji kuæa, da se naslonim na njih. ²⁷ A kuæa bijaše puna ljudi i žena i svi knezovi Filistejski bijahu ondje; i na krovu bijaše oko tri tisuæe ljudi i žena, koji gledahu kako Samson igra. ²⁸ Tada Samson zavapi ka Gospodu i reèe: Gospode, Gospode! opomeni me se, molim te, i ukrijepi me, molim te, samo sada, o Bože! da se osvetim jedanput Filistejima za oba oka svoja. ²⁹ I zagrlji Samson dva stupa srednja, na kojima stajaše kuæa, i nasloni se na njih, na jedan desnom a na drugi lijevom rukom svojom. ³⁰ Pa onda reèe Samson: neka umrem s Filistejima. I naleže jako, i pade kuæa na knezove i na sav narod koji bješe u njoj; i bi mrtvijeh koje pobi umiruæi više nego onijeh koje pobi za života svojega. ³¹ Poslije dođoše braæa njegova i sav dom oca njegovu, i uzeše ga, i vrativši se pogreboše ga između Saraje i Estaola u grobu Manoja oca njegovu. A on bi sudija Izrailju dvadeset godina.

17 A bijaše jedan èovjek iz gore Jefremove po imenu Miha. ² On reèe materi svojoj: tisuæa i sto srebrnika, što su ti ukradeni, za koje si klela i govorila preda mnom, evo, to je srebro u mene, ja sam ga uzeo. A mati mu reèe: Gospod da te blagoslovi, sine! ³ A kad vrati tisuæu i sto srebrnika materi svojoj, reèe mati njegova: to sam srebro posvetila Gospodu iz

svoje ruke za tebe, sine moj, da se naèini od njega lik rezan i liven; zato ti ga sada dajem natrag. ⁴ Ali on opet dade srebro materi svojoj, a mati uze dvjesta srebrnika i dade zlataru, a on naèini od njega lik rezan i liven, te bijaše u kuæi Mišinoj. ⁵ I taj Miha imaše kuæu za bogove, i naèini opleæak i likove, i posveti jednoga između sinova svojih da mu bude sveštenik. ⁶ U to vrijeme ne bješe cara u Izrailju: svaki èinjaše što mu bijaše drago. ⁷ A bješe jedan mladiæ iz Vitlejema Judina, od porodice Judine, koji bješe Levit i ondje boravljajaše. ⁸ On otide iz toga grada, Vitlejema Judina, da se nastani gdje može; i iduæi svojim putem dođe u goru Jefremovu do kuæe Mišine. ⁹ A Miha mu reèe: otkuda ideš? Odgovori mu Levit: iz Vitlejema Judina, idem da se nastanim gdje mogu. ¹⁰ A Miha mu reèe: ostani kod mene, i budi mi otac i sveštenik, a ja æu ti dati deset srebrnika na godinu i dvoje haljine i hranu. I otide Levit k njemu. ¹¹ I Levitu bi po volji da ostane kod njega, i bi mu taj mladiæ kao da mu je sin. ¹² I Miha posveti Levita da mu je sveštenik taj mladiæ, i osta u kuæi Mišinoj. ¹³ Tada reèe Miha: sada znam da æe mi Gospod uèiniti dobro zato što imam Levita sveštenika.

18 U to vrijeme ne bješe cara u Izrailju, i u to vrijeme pleme Danovo tražaše sebi našljedstvo gdje bi nastavalo, jer mu do tada ne bješe dopalo našljedstvo među plemenima Izrailjevijem. ² Zato poslaše sinovi Danovi iz porodice svoje pet ljudi između sebe, hrabre ljude od Saraje i Estaola, da uhode zemlju i dobro razmotre, i rekoše im: idite, razmotrite zemlju. I oni otidoše u goru Jefremovu u kuæu Mišinu i zanoæiše ondje. ³ I kad bijahu kod kuæe Mišine, poznaše glas onoga mladiæa Levita, i svrativši se onamo rekoše mu: ko te dovede ovamo? i šta radiš tu? i šta æeš tu? ⁴ A on im reèe: tako i tako uèini mi Miha, i najmi me da mu budem sveštenik. ⁵ A oni mu rekoše: upitaj Boga da znamo hoæe li nam biti sreæan put na koji pođosmo. ⁶ A sveštenik im reèe: idite s mirom; po volji je Gospodu put kojim idete. ⁷ I tako pošavši onijeh pet ljudi dođoše u Lais, i vidješe tamošnji narod gdje živi bez straha po obièaju Sidonskom, mirno i bez straha, i da nema nikoga u zemlji ko bi im èimgod dosađivao ili otimao vlast, i da su daleko od Sidonjana niti imaju šta s kim. ⁸ Pa kad se vratili k braæi svojoj u Saraju i Estaol, rekoše im braæa: što je? ⁹ A oni rekoše: ustajte da idemo na njih; jer vidjesmo zemlju, i vrlo je dobra. I vi ne marite? nemojte se lijeniti, nego pohitajte da uzmete zemlju. ¹⁰ Kad dođete, doæi æete k narodu bezbrižnom i u zemlju prostranu; jer je predade Bog u vaše ruke; to je mjesto gdje nema nedostataka ni u èem što ima na zemlji. ¹¹ Tada pođoše odande iz Saraje i Estaola šest stotina ljudi od porodice Danove naoružanih. ¹² I otišavši stadoše u oko kod Kirijat-Jarima u Judi; zato se prozva ono mjesto Mahane-Dan do danas, i jest iza Kirijat-Jarima. ¹³ A odande pošavši u goru Jefremovu dođoše u kuæu Mišinu. ¹⁴ Tada progovoriše petorica što bijahu išli da uhode zemlju Laisku, i rekoše braæi svojoj: znate li da u ovijem kuæama ima opleæak i

likova, i lik rezan i lik liven? Sada dakle gledajte što æete raditi. ¹⁵ A oni svrativši se onamo uđoše u kuæu gdje bješe mladiæ Levit, u kuæu Mišinu, i upitaše ga za zdravlje. ¹⁶ A šest stotina ljudi naoružanih od sinova Danovijeh stadoše pred vratima. ¹⁷ A pet ljudi što bjehu išli da uhode zemlju otišavši uđoše i uzeše lik rezan i opleæak i likove i lik liven; a sveštenik stajaše na vratima sa šest stotina ljudi naoružanih. ¹⁸ I oni što uđoše u kuæu Mišinu kad uzeše lik rezani, opleæak, likove i lik liveni, sveštenik im reèe: šta radite? ¹⁹ A oni mu rekoše: muèi, metni ruku na usta, pa hajde s nama, i budi nam otac i sveštenik. Što ti je bolje, biti sveštenik kuæi jednoga èovjeka ili biti sveštenik plemenu i porodici u Izrailju? ²⁰ I sveštenik se obradova u srcu, i uze opleæak i likove i lik rezani, i uđe među narod. ²¹ I okrenuvši se pođoše pustivši djecu i stoku i zaklade naprijed. ²² A kad bijahu daleko od kuæe Mišine, onda ljudi koji življahu u kuæama blizu kuæe Mišine skupiše se i pođoše u potjeru za sinovima Danovijem. ²³ I vikaše za sinovima Danovijem, a oni obazrevši se rekoše Miši: što ti je, te si skupio tolike ljude? ²⁴ A on reèe: uzeli ste moje bogove koje sam naèinio, i sveštenika, pa otidoste. Šta još imam? pa još kažete: što ti je? ²⁵ A sinovi Danovi rekoše mu: nemoj da ti se èuje glas za nama, da ne bi udarili na vas ljudi gnjevni, te æeš izgubiti dušu svoju i dušu doma svojega. ²⁶ I sinovi Danovi otidoše svojim putem, a Miha videæi da su jaèi od njega vrati se i otide kuæi svojoj. ²⁷ I oni uzevši što bješe naèinio Miha, i sveštenika, kojega imaše, dođoše u Lais k narodu mirnom i bezbrižnom; pa ih isjekoše oštrijem maèem, a grad upališe ognjem. ²⁸ I ne bješe nikoga da ih izbavi; jer bijahu daleko od Sidona i ne imahu ništa ni s kim; a grad bijaše u dolini koja je kod Vet-Reova. Poslije sazidaše grad i naseliše se u njemu. ²⁹ I nazvaše grad Dan po imenu Dana oca svojega, koji se rodi Izrailju; a prije se grad zvaše Lais. ³⁰ I sinovi Danovi namjestiše sebi onaj lik rezani; a Jonatan sin Girsona sina Manasijina i sinovi njegovi bijahu sveštenici plemenu Danovu dokle se god ne iseli iz zemlje. ³¹ I namješten im stajaše onaj lik rezani, koji naèini Miha, za sve vrijeme dokle dom Božji bijaše u Silomu.

19 I u to vrijeme, kad ne bješe cara u Izrailju, bješe jedan Levit koji življajaše kao došljak kraj gore Jefremove, i uze inoèu iz Vitlejema Judina. ² A inoèa njegova èinjaše preljubu kod njega, pa otide od njega kuæi oca svojega u Vitlejem Judin, i osta ondje èetiri mjeseca. ³ A muž njezin usta i otide za njom da joj lijepo govori i da je dovede natrag, imajuæi sa sobom momka svojega, i dva magarca; i ona ga uvede u kuæu oca svojega, i kad ga vidje otac njezin obradova se dolasku njegovu. ⁴ I ustavi ga tast njegov, otac mladièin, i osta kod njega tri dana, i ondje jeđahu i pijahu i noæivahu. ⁵ A èetvrti dan kad ustaše rano, usta i on da ide; ali otac mladièin reèe zetu svojemu: potkrijepi srce svoje zalogajem hljeba, pa onda idite. ⁶ I tako sjedoše i jedoše obojica zajedno i napiše se; pa reèe otac mladièin mužu: hajde ostani još noæas, i

budi veseo. ⁷ Ali èovjek usta da ide; ali tast njegov navali na nj, te opet noæi ondje. ⁸ Potom urani petoga dana da ide; i reèe mu otac mladièn: potkrijepi srce svoje. I jeduæi zajedno zabaviše se dokle i dan naže. ⁹ Tada usta èovjek da ide, on i inoèa mu i momak; a tast njegov, otac mladièn, reèe mu: eto, dan je veæ nagao, veèe je, prenoæite ovdje; eto dockan je, prenoæi ovdje, i budi veseo, pa sutra uranite na put, i idi k svojemu šatoru. ¹⁰ Ali èovjek ne htje noæiti; nego usta i poðe; i doðe do Jevusa, a to je Jerusalem, i s njim dva magarca natovarena i inoèa njegova. ¹¹ A kad bijahu blizu Jevusa, dan bijaše nagao vrlo, pa reèe sluga gospodaru svojemu: hajde brže da se svratimo u taj grad Jevus, i tu da noæimo. ¹² A gospodar mu reèe: neæemo svrtati u tuð grad, koji nije sinova Izrailjevijeh, nego æemo iæi do Gavaje. ¹³ Još reèe momku svojemu: hajde brže da stignemo u koje od tihjeh mjesta i da noæimo u Gavaji ili u Rami. ¹⁴ I minuše onuda i otidoše; i sunce ih zaðe blizu Gavaje Venijaminove. ¹⁵ I okretoše onamo da otidu i prenoæe u Gavaji; i kad uðe, sjede na ulici gradskoj; i ne bi nikoga da ih primi u kuæu da prenoæe. ¹⁶ I gle, jedan starac vraæaše se s posla svojega iz polja uveèe, a bijaše iz gore Jefremove i življaše kao došljak u Gavaji; a ljudi onoga mjesta bjehu sinovi Venijaminovi. ¹⁷ I on podigav oèi svoje ugleda onoga èovjeka putnika na ulici gradskoj; i reèe mu starac: kuda ideš? i otkuda ideš? ¹⁸ A on mu odgovori: idemo od Vitlejema Judina do na kraj gore Jefremove; odande sam, pa sam išao do Vitlejema Judina, a sada idem k domu Gospodnjemu, i nema nikoga da me primi u kuæu. ¹⁹ A imamo i slame i piæe za magarce svoje, i hljeba i vina za se i za sluškinju tvoju i za momka koji je sa slugom tvojim; imamo svega dosta. ²⁰ A starac mu reèe: budi miran; što ti god nedostaje, ja æu se starati za to; samo nemoj noæiti na ulici. ²¹ I uvede ga u svoju kuæu, i položi magarcima; potom opræe noge, i jedoše i piše. ²² A kad se razveseliše, gle, ljudi onoga grada, bezakonici, opkoliše kuæu, i stadoše lupati u vrata, i rekoše starcu, gospodaru od kuæe, govoreæi: izvedi toga èovjeka što je ušao u tvoju kuæu, da ga poznamo. ²³ I izašav k njima onaj èovjek, gospodar od kuæe, reèe im: ne, braæo, ne èinite zla; kad je èovjek ušao u moju kuæu, ne èinite toga bezumlja. ²⁴ Evo kæi moja djevojka i inoèa njegova, njih æu vam izvesti, pa njih osramotite i èinite s njima što vam je volja, samo èovjeku ovomu ne èinite toga bezumlja. ²⁵ Ali ga ne htješe poslušati oni ljudi; tada onaj èovjek uze inoèu svoju i izvede je napolje k njima, i oni je poznaše, i zlostaviše je cijelu noæ do zore, i pustiše je kad zora zabijelje. ²⁶ I došavši žena u zoru pade kod vrata od kuæe onoga èovjeka gdje bješe gospodar njezin, i leža dokle se ne rasvanu. ²⁷ A gospodar njezin usta ujutru, i kad otvori vrata i izaðe da ide svojim putem, a to žena inoèa njegova ležaše na vratima kuæenijem, i ruke joj na pragu. ²⁸ I reèe joj: ustani da idemo. Ali ne bi odgovora; tada je metnu na magarca, i ustavši èovjek poðe u mjesto svoje, ²⁹ I došav kuæi svojoj uze maè, i

uze inoèu svoju i isijeèe je s kostima na dvanaest komada i razasla u sve krajeve Izrailjeve. ³⁰ I ko god vidje govoraše: nije se uèinilo niti se vidjelo tako što otkad izidoše sinovi Izrailjevi iz Misira do danas. Promislite o tom i vijeæajte i govorite.

20 Tada izidoše svi sinovi Izrailjevi, i sabra se sav narod jednodušno, od Dana do Virsaveje i do zemlje Galadove, ka Gospodu u Mispu. ² I glavari svega naroda, svijeh plemena Izrailjevijeh, doðoše na zbor naroda Božijega, èetiri stotine tisuæa ljudi pješaka koji mahahu maèem. ³ A sinovi Venijaminovi èuše da su sinovi Izrailjevi otišli u Mispu. Sinovi Izrailjevi rekoše: kažite kako se dogodilo to zlo. ⁴ A Levit, muž ubijene žene, odgovori i reèe: doðoh s inoèom svojom u Gavaju Venijaminovu da prenoæim. ⁵ A Gavajani ustaše na me, opkoliše me u kuæi noæu, i htješe me ubiti; i inoèu moju zlostaviše tako da umrije. ⁶ Zato uzev inoèu svoju isjekoh je na komade i razaslah je u sve krajeve našljedstva Izrailjeva; jer uèiniše grdilo i sramotu u Izrailju. ⁷ Eto, vi ste svi sinovi Izrailjevi; promislite i vijeæajte. ⁸ A sav narod usta jednodušno i reèe: da ne idemo nijedan k šatoru svojemu, i nijedan da se ne vraæa kuæi svojoj. ⁹ Nego ovo da uèinimo Gavaji: da bacimo ždrijeb za nju. ¹⁰ Da uzmemo po deset ljudi od stotine po svijem plemenima Izrailjevijem, i po stotinu od tisuæe, i po tisuæu od deset tisuæa, da donese hranu narodu, a on da ide da uèini Gavaji Venijaminovoj kako je zaslužila grdilom koje je uèinila Izrailju. ¹¹ I skupi se sav narod Izrailjev na onaj grad složivši se jednodušno. ¹² Tada poslaše plemena Izrailjeva ljude u sve porodice Venijaminove, i poruèiše im: kakvo se to zlo uèini meðu vama? ¹³ Sada dajte te bezakonike što su u Gavaji, da ih pogubimo i izvadimo zlo iz Izrailja. Ali ne htješe sinovi Venijaminovi poslušati braæe svoje, sinova Izrailjevijeh. ¹⁴ Nego se skupiše sinovi Venijaminovi iz svojih mjesta u Gavaju da izidu da se biju sa sinovima Izrailjevijem. ¹⁵ I nabroji se u to vrijeme sinova Venijaminovijeh iz njihovijeh gradova dvadeset i šest tisuæa ljudi koji mahahu maèem osim stanovnika Gavajskih, kojih bješe na broj sedam stotina ljudi odabranijeh. ¹⁶ U svem tom narodu bješe sedam stotina ljudi odabranijeh, koji bjehu ljevaci, i svaki gaðaše kamenom iz praæke u dlaku ne promašujuæi. ¹⁷ A ljudi Izrailjaca nabroji se osim sinova Venijaminovijeh èetiri stotine tisuæa ljudi koji mahahu maèem, samijeh vojnika. ¹⁸ I ustavši otidoše k domu Boga silnoga, i upitaše Boga i rekoše sinovi Izrailjevi: ko æe izmeðu nas iæi prvi u boj na sinove Venijaminove? A Gospod reèe: Juda nek ide prvi. ¹⁹ Potom ustavši rano sinovi Izrailjevi stadoše u oko prema Gavaji. ²⁰ I izidoše sinovi Izrailjevi u boj na sinove Venijaminove, i uvrstaše se sinovi Izrailjevi da udare na Gavaju. ²¹ A sinovi Venijaminovi izidoše iz Gavaje, i povaljaše po zemlji izmeðu Izrailjaca u onaj dan dvadeset i dvije tisuæe ljudi. ²² Ali se narod sinova Izrailjevijeh oslobodi, te se opet uvrstaše na istom mjestu gdje se bijahu uvrstali prvoga dana. ²³ Jer sinovi Izrailjevi otidoše te plakaše pred Gospodom do veèera,

i upitaše Gospoda govoreæi: hoæemo li opet izaæi u boj na sinove Venijamina brata svojega? A Gospod im reèe: izidite na njih. ²⁴ I izidoše sinovi Izrailjevi na sinove Venijaminove drugi dan. ²⁵ I sinovi Venijaminovi izidoše pred njih iz Gavaje drugi dan; i povaljaše po zemlji između sinova Izrailjevijeh opet osamnaest tisuæa ljudi, koji svi mahahu maèem. ²⁶ Tada svi sinovi Izrailjevi i sav narod izidoše i doðoše k domu Boga silnoga, i plakaše i stajaše ondje pred Gospodom, i postiše se onaj dan do veèera, i prinesoše ðrtve paljenice i ðrtve zahvalne pred Gospodom. ²⁷ Pa upitaše sinovi Izrailjevi Gospoda; jer ondje bijaše kovèeg zavjeta Božijega u ono vrijeme; ²⁸ I Fines sin Eleazara sina Aronova stajaše pred njim u ono vrijeme. I rekoše: hoæemo li opet izaæi u boj na sinove Venijamina brata svojega ili æemo se okaniti? A Gospod im reèe: izidite, jer æu ih sjutra predati vama u ruke. ²⁹ Tada namjesti Izrailj zasjede oko Gavaje. ³⁰ I sinovi Izrailjevi izidoše treæi dan na sinove Venijaminove, i uvrstaše se prema Gavaji kao prvom i drugom. ³¹ A sinovi Venijaminovi izašavši pred narod odvojiše se od grada, i stadoše biti i sjeæi narod kao prvom i drugom po putovima, od kojih jedan ide k domu Boga silnoga a drugi u Gavaju, i po polju, i ubiše do trideset ljudi iz Izrailja. ³² I rekoše sinovi Venijaminovi: padaju pred nama kao prije. A sinovi Izrailjevi rekoše: da bježimo da ih otrgnemo od grada na putove. ³³ Tada svi sinovi Izrailjevi kretuše se sa svojega mjesta i uvrstaše se u Val-Tamaru; i zasjede Izrailjeve iskoèiše iz mjesta svojega, iz luka Gavajskih. ³⁴ I dođe na Gavaju deset tisuæa ljudi izabranijeh iz svega Izrailja, i boj posta žešæi, a oni ne opaziše da æe ih zlo zadesiti. ³⁵ I Gospod pobi Venijamina pred Izrailjem, i sinovi Izrailjevi pogubiše onaj dan od sinova Venijaminovijeh dvadeset i pet tisuæa i sto ljudi, koji svi maèem mahahu. ³⁶ I sinovi Venijaminovi vidješe da su nadbijeni: jer sinovi Izrailjevi uzmakuše ispred sinova Venijaminovijeh uzdajuæi se u zasjede koje bijahu namjestili kod Gavaje; ³⁷ A oni što bijahu u zasjedi navališe brže u Gavaju, i ušavši isjekoše sve po gradu oštrijem maèem. ³⁸ A bijahu sinovi Izrailjevi ugovorili s onima u zasjedi da za znak zapale vatru da se digne velik dim iz grada. ³⁹ Tako sinovi Izrailjevi stadoše bježati iz boja, a sinovi Venijaminovi poèeše ubijati, i isjekoše do trideset ljudi između sinova Izrailjevijeh govoreæi: doista padaju pred nama kao u preðaðnjem boju. ⁴⁰ Ali kad se plamen i dim kao stup diže iz grada, obazreše se sinovi Venijaminovi, i gle, oganj se iz grada dizaše do neba. ⁴¹ Tada se vratiše sinovi Izrailjevi, a sinovi Venijaminovi smetoše se videæi da ih je zlo zadesilo; ⁴² I pobjegoše ispred sinova Izrailjevijeh k pustinji; ali ih vojska gonjaše, i koji iz gradova izlažahu, biše ih među sobom. ⁴³ Tako opkoliše sinove Venijaminove, goniše ih, tlaèiše ih od Menuje do Gavaje k istoku. ⁴⁴ I pogibe sinova Venijaminovijeh osamnaest tisuæa ljudi, samijeh junaka. ⁴⁵ A onijeh što se okretoše i pobjegoše u pustinju k stijeni Rimonu, napabirèiše ih po putovima

pet tisuæa ljudi, i tjeraše ih do Gidoma i pobiše ih dvije tisuæe ljudi. ⁴⁶ I tako svega pogibe onaj dan sinova Venijaminovijeh dvadeset i pet tisuæa ljudi koji mahahu maèem, sve samijeh junaka. ⁴⁷ I bješe šest stotina ljudi koji se okretoše i utekoše u pustinju k stijeni Rimonu, i ostaše na stijeni Rimonu èetiri mjeseca. ⁴⁸ Potom sinovi Izrailjevi vrativši se k sinovima Venijaminovijem isjekoše oštrijem maèem i ljude po gradovima i stoku i što se god nađe; i sve gradove koji ostaše popališe ognjem.

21 A sinovi Izrailjevi bijahu se zakleli u Mispri rekavši: nijedan između nas da ne da kæeri svoje za ženu sinu Venijaminovu. ² Zato otide narod k domu Božijemu, i ostaše ondje do veèera pred Bogom, i podigavši glas svoj plakaše vrlo, ³ I rekoše: zašto se, Gospode Bože Izrailjev, dogodi ovo u Izrailju, danas da nestane jednoga plemena iz Izrailja? ⁴ I sjutradan urani narod, i naèini ondje oltar, i prinesoše ðrtve paljenice i ðrtve zahvalne. ⁵ Tada rekoše sinovi Izrailjevi: ima li ko da nije došao na zbor iz svih plemena Izrailjevijeh ka Gospodu? Jer se bijahu teško zakleli za onoga ko ne dođe u Mispu ka Gospodu rekavši: da se pogubi. ⁶ Jer se sinovima Izrailjevijem sažali za Venijaminom bratom njihovijem, i rekoše: danas se istrijebi jedno pleme iz Izrailja. ⁷ Šta æemo èiniti s onima što su ostali da bi imali žene, kad se zaklesmo Gospodom da im ne damo kæeri svojih za žene? ⁸ Pa rekoše: ima li ko iz plemena Izrailjevijeh da nije došao u Mispu ka Gospodu? I gle, ne bješe došao na vojsku, na zbor, niko iz Javisa Galadova. ⁹ Jer kad se narod prebroji, gle, ne bješe ondje nijednoga od onijeh koji žive u Javisu Galadovu. ¹⁰ Zato posla zbor onamo dvanaest tisuæa hrabrijih ljudi, i zapovjedi im govoreæi: idite i pobijte stanovnike u Javisu Galadovu oštrijem maèem i žene i djecu. ¹¹ Ovo æete dakle uèiniti: sve muškinje i sve ženskinje što je poznalo èovjeka pobijte. ¹² I naðoše među stanovnicima Javisa Galadova èetiri stotine djevojaka, koje ne bjehu poznale èovjeka, i dovedoše ih u oko u Silom, koji je u zemlji Hananskoj. ¹³ Tada posla sav zbor, te govoriše sinovima Venijaminovijem koji bjehu u stijeni Rimonu, i objaviše im mir. ¹⁴ Tako se vratiše sinovi Venijaminovi u to vrijeme, i dadoše im žene koje ostaviše u životu između žena iz Javisa Galadova; ali ih ne bješe dosta za njih. ¹⁵ A narodu bješe žao Venijamina što Gospod okrnji plemena Izrailjeva. ¹⁶ Pa rekoše starješine od zbora: šta æemo èiniti s ovima što su ostali da bi imali žene? jer su izginule žene u plemenu Venijaminovu. ¹⁷ Potom rekoše: našljedstvo Venijaminovo pripada onima što su ostali, da se ne bi zatrla pleme iz Izrailja. ¹⁸ A mi im ne možemo dati žena između kæeri svojih; jer su se zakleli sinovi Izrailjevi rekavši: da je proklet ko da ženu sinovima Venijaminovijem. ¹⁹ Potom rekoše: evo, godišnji je praznik Gospodnji u Silomu, koji je sa sjevera Vetilju, k istoku, na putu koji ide od Vetilja u Sihem, i s juga Levoni. ²⁰ I zapovjediše sinovima Venijaminovijem govoreæi: idite, i zasjedite po vinogradima. ²¹ I pazite: pa kad izidu kæeri Silomske

da igraju, izidite iz vinograda i otmite svaki sebi ženu između kæeri Silomskih; i idite u zemlju Venijaminovu. ²² A kad doðu oci njihovi ili braæa njihova k nama da se sude, mi æemo im kazati: smilujte im se nas radi, jer u ovom ratu nijesmo zarobili žene za svakoga njih; a vi im nijeste dali, i tako neæete biti krivi. ²³ Tada sinovi Venijaminovi uèiniše tako, i dovedoše žene prema

broju svom između igraèica koje oteše, i otišavši vratiše se na našljedstvo svoje, i sazidaše opet gradove i naseliše se u njima. ²⁴ I tako razidoše se sinovi Izrailjevi odande u ono vrijeme svaki u svoje pleme i u porodicu svoju, i otidoše odande svaki na svoje našljedstvo. ²⁵ U ono vrijeme ne bješe cara u Izrailju; svaki èinjaše što mu bješe drago.

Ruta

1 A u ono vrijeme kad suđahu sudije bi glad u zemlji; i jedan èovjek iz Vitlejema Judina otide da živi kao došljak u zemlji Moavskoj sa ženom svojom i sa dva sina svoja. ² A ime tomu èovjeku bješe Elimeleh, a ženi mu ime Nojemina, a imena dvojice sinova njegovijeh Malon i Heleon; i bijahu Efraæani, iz Vitlejema Judina; i dođoše u zemlju Moavsku i nastaniše se ondje. ³ Potom umrije Elimeleh muž Nojeminin i ona osta sa dva sina svoja. ⁴ Oni se oženiše Moavkama: jednoj bješe ime Orfa a drugoj Ruta; i ondje stajahu do deset godina. ⁵ Potom umriješe obojica, Malon i Heleon; i žena osta bez dva sina svoja i bez muža svojega. ⁶ Tada se ona podiže sa snahama svojima da se vrati iz zemlje Moavske, jer èu u zemlji Moavskoj da je Gospod pohodio narod svoj davši im hljeba. ⁷ I izide iz mjesta gdje bijaše, i obje snahe njezine s njom; pođoše putem da se vrate u zemlju Judinu. ⁸ Tada reèe Nojemina objema snahama svojima: idite, vratite se svaka u dom matere svoje; Gospod neka vam uèini milost kao što vi uèiniste umrlima i meni. ⁹ Da vam da Gospod da nađete poèinak svaka u domu muža svojega. I poljubi ih; a one povikavši zaplakaše, ¹⁰ I rekoše joj: ne, nego æemo se s tobom vratiti u tvoj narod. ¹¹ A Nojemina im reèe: idite natrag, kæeri moje; što biste išle sa mnom? zar æu još imati sinova u utrobi svojoj da vam budu muževi? ¹² Vratite se, kæeri moje, idite; jer sam ostarjela i nijesam za udaju. A i da kažem da se nadam i da se još noæas udam, i da rodim sinove, ¹³ Zar æete ih vi èekati dok odrastu? zar æete toga radi stajati neudate? Nemojte, kæeri moje; jer su moji jadi veæi od vaših, jer se ruka Gospodnja podigla na me. ¹⁴ Tada one podigavši glas svoj plakaše opet; i Orfa poljubi svekrvu svoju; a Ruta osta kod nje. ¹⁵ A ona joj reèe: eto, jetrva se tvoja vratila narodu svojem i k bogovima svojim; vrati se i ti za jetrvom svojom. ¹⁶ Ali Ruta reèe: nemoj me nagovarati da te ostavim i od tebe otidem; jer kuda god ti ideš, idem i ja; i gdje se god ti nastaniš, nastaniæu se i ja; tvoj je narod moj narod, i tvoj je Bog moj Bog. ¹⁷ Gdje ti umriješ, umrijeæu i ja, i ondje æu biti pogrebena. To neka mi uèini Gospod i to neka mi doda, smrt æe me samo rastaviti s tobom. ¹⁸ A ona kad vidje da je tvrdo naumila iæi s njom, presta je odvrææati. ¹⁹ Tako idoše obje dok ne dođoše u Vitlejem; a kad dođoše u Vitlejem, sav grad uzavre njih radi, i govorahu: je li to Nojemina? ²⁰ A ona im govoraše: ne zovite me više Nojemina, nego me zovite Mara, jer mi velike jade zadade svemoguæi. ²¹ Obilna sam otišla, a praznu me

vrati Gospod. Zašto me zovete Nojemina, kad me Gospod obori i svemoguæi me ucvijeli. ²² Tako dođe natrag Nojemina i s njom Ruta Moavka, snaha njezina, vrativši se iz zemlje Moavske; a dođoše u Vitlejem o poèetku jeèmene žetve.

2 A bijaše jedan èovjek, rod mužu Nojemininu, èovjek bogat od porodice Elimelehove, kojemu ime bijaše Voz. ² I Ruta Moavka reèe Nojeminu: da idem u polje da pabirèim klasje za onijem pred kim nađem milost. A ona joj reèe: idi, kæeri moja. ³ I ona otide, i došavši stade pabirèiti po njivi za žeteocima: i dogodi se, te dođe na njivu koja pripadaše Vozu, koji bijaše od porodice Elimelehove. ⁴ I gle, dođe Voz iz Vitlejema, i reèe žeteocima: Gospod da je s vama! I oni mu rekoše: da te blagoslovi Gospod! ⁵ Tada reèe Voz sluzi svojem koji bijaše nad žeteocima: èija je ona mladica? ⁶ A sluga koji bješe nad žeteocima odgovori mu: Moavka je mladica koja se vratila s Nojeminom iz zemlje Moavske. ⁷ I reèe: da pabirèim, da kupim klasje između snopova za žeteocima. I došavši bavi se od jutra do sada; samo je malo bila kod kuæe. ⁸ Tada Voz reèe Ruti: èuješ, kæeri moja; nemoj iæi na drugu njivu da pabirèiš, niti odlazi odavde, nego se drži mojih djevojaka. ⁹ Pazi na kojoj njivi oni žanju, pa idi za njima; jer sam zapovjedio momcima svojim da te niko ne dira; a kad ožedniš, idi k sudovima i pij što moje sluge zahitaju. ¹⁰ Tada ona pade nièice i pokloni se do zemlje, i reèe mu: kako nađoh milost pred tobom, da me pogledaš, kad sam tuđinka? ¹¹ A Voz odgovori i reèe joj: èuo sam ja sve što si èinila svekrvi svojoj po smrti muža svojega, i kako si ostavila oca svojega i mater svoju i postojbinu svoju, pa si došla k narodu kojega nijesi znala prije. ¹² Gospod da ti plati za djelo tvoje, i da ti plata bude potpuna od Gospoda Boga Izrailjeva, kad si došla da se pod krilima njegovijem skloniš. ¹³ A ona reèe: nađoh milost pred tobom, gospodaru, jer si me utješio i milostivo progovorio sluškinji svojoj, ako i nijesam kao jedna od tvojih sluškinja. ¹⁴ A Voz joj reèe: kad bude vrijeme jesti, dođi ovamo i jedi hljeba i umoèi zalogaj svoj u ocat. I ona sjede pokraj žetelaca, i on joj pruži prženijeh zrna, i ona jede i nasiti se, i preteèe joj. ¹⁵ Potom usta da pabirèi. A Voz zapovjedi momcima svojim govoreæi: neka pabirèi i među snopovima, nemojte da je zastidite. ¹⁶ Nego još navlaš ispuštajte rukoveti i ostavljajte joj neka kupi, i ne korite je. ¹⁷ I ona pabirèi na njivi do veèera, i ovrše što napabirèi, i dođe oko efe jeèma. ¹⁸ I uzevši otide u grad, i vidje svekrva njezina šta je napabirèila; a ona izvadi i dade joj i ono što joj je preteklo pošto se

nasitila. ¹⁹ I reèe joj svekrva: gdje si pabirèila danas? i gdje si radila? Da je blagosloven koji te je pogledao! A ona kaza svekrvi svojoj kod koga je radila govoreæi: ime je èovjeku kod kojega sam danas radila Voz. ²⁰ A Nojemina reèe snasi svojoj: Gospod da ga blagoslovi, kad nije ukratio milosti svoje k živima i k mrtvima. I reèe joj Nojemina: taj je èovjek nama rod, i jedan od osvjetnika naših. ²¹ A Ruta Moavka reèe: još mi je rekao: drži se moje èeljadi dokle ne požanju sve moje. ²² A Nojemina reèe Ruti snasi svojoj: dobro je, kæeri moja, da ideš s njegovijem djevojkama, da te ne bi dirali na drugoj njivi. ²³ I tako se držaše djevojaka Vozovijeh pabirèeæi dokle se ne svrši žetva jeèmena i žetva pšenièna; i življaše kod svekrve svoje.

3 Potom reèe joj Nojemina svekrva njezina: kæeri moja, ne treba li da ti potražim poèinka, da bi ti dobro bilo? ² Evo, nije li nam rod Voz, kod kojega si bila s djevojkama njegovijem? evo, on æe ovu noæ vijati jeèam na gumnu. ³ Umij se dakle, i namaži se, i obuci haljine svoje na se, pa idi na gumno; ali da ne dozna za te èovjek dokle ne jede i ne napije se. ⁴ Pa kad legne, zapamti mjesto gdje legne, pa onda otidi i digni pokrivaè s nogu njegovijeh, te lezi ondje; a on æe ti kazati šta æeš raditi. ⁵ A Ruta joj reèe: što mi god kažeš, uèiniæu. ⁶ I otide na gumno i uèini sve što joj zapovjedi svekrva. ⁷ A Voz jedavši i pivši i proveselivši se otide te leže kod stoga; a ona dođe polako, podiže pokrivaè s nogu njegovijeh i leže. ⁸ A kad bi oko ponoæi trže se èovjek i obrnu se, a gle, žena ležaše kod nogu njegovijeh. ⁹ I on joj reèe: ko si? Odgovori: ja sam Ruta sluškinja tvoja; raširi krilo svoje na sluškinju svoju, jer si mi osvjetnik. ¹⁰ A on reèe: Gospod da te blagoslovi, kæeri moja; ova potonja milost koju mi pokazuješ veæa je od prve, što nijesi tražila mladiaæa, ni siromašna ni bogata. ¹¹ Zato sada, kæeri moja, ne boj se; što god reèeš uèiniæu ti; jer zna cijelo mjesto naroda mojega da si poštena žena. ¹² Jest istina, ja sam ti osvjetnik; ali ima jošte bliži od mene. ¹³ Prenoæi ovdje; pa sutra ako te htjedbude uzeti, dobro, neka uzme; ako li ne htjedbude uzeti, ja æu te uzeti, tako živ bio Gospod! Spavaj do jutra. ¹⁴ I ona spava kod nogu njegovijeh do jutra; potom usta dok još ne mogaše èovjek èovjeka raspoznati, jer Voz reèe: da se ne dozna da je žena dolazila na gumno. ¹⁵ I reèe: daj ogrtaè koji imaš na sebi; i drži ga. I ona ga podrža, a on joj izmjeri šest mjerica jeèma, i naprti joj i ona otide u grad. ¹⁶ I dođe svekrvi svojoj, koja joj reèe: šta bi, kæeri moja? A ona joj kaza sve što joj uèini onaj èovjek. ¹⁷ I reèe: ovijeh šest mjerica jeèma dade mi, jer mi reèe: nemoj se vratiti prazna k svekrvi svojoj. ¹⁸ A ona joj reèe: poèekaj, kæeri moja, dok doznaš kako æe izaæi; jer onaj èovjek neæe se smiriti dok ne svrši stvar danas.

4 A Voz izide na vrata gradska, i sjede ondje. I gle, naiđe onaj osvjetnik, za kojega Voz govoraše, i reèe mu Voz: hodi ovamo, sjedi ovdje. I on dođe i sjede. ² Potom uze Voz deset ljudi između starješina gradskih i reèe: posjedajte ovdje. I posjedaše. ³ Tada reèe onomu osvjetniku: njivu koja je bila brata našega Elimeleha prodala je Nojemina, koja se vratila iz zemlje Moavske. ⁴ Zato rekoh: da javim tebi, i kažem ti: uzmi njivu pred ovima što sjede ovdje i pred starješinama naroda mojega; ako æeš otkupiti, otkupi; ako li neæeš otkupiti, kaži mi da znam; jer osim tebe nema drugoga koji bi otkupio, a poslije tebe idem ja. A on reèe: ja æu otkupiti. ⁵ A Voz reèe: u koji dan uzmeš njivu iz ruke Nojeminine, treba da uzmeš i Rutu Moavku ženu umrloga, da podigneš ime umrlomu u našljedstvu njegovu. ⁶ Tada reèe onaj osvjetnik: ne mogu otkupiti, da ne raspem svojega našljedstva; otkupi ti što bi trebalo da ja otkupim, jer ja ne mogu otkupiti. ⁷ A bijaše od starine obièaj u Izrailju o otkupljanju i promijenjivanju, da bi svaka stvar bila tvrda, da jedan izuje obuæu svoju i da drugomu, i to bijaše svedodžba u Izrailju. ⁸ Kad dakle onaj osvjetnik reèe Vozu: uzmi ti, izu obuæu svoju. ⁹ A Voz reèe starješinama i svemu narodu: vi ste svjedoci danas da sam otkupio iz ruke Nojeminine što je god bilo Elimelehovo i što je god bilo Heleonovo i Malonovo; ¹⁰ I da sam uzeo za ženu Rutu Moavku ženu Malonovu da podignem ime umrlomu u našljedstvu njegovu, da ne bi poginulo ime umrlomu među braæom njegovom i u mjestu njegovu; vi ste svjedoci danas. ¹¹ I sav narod koji bijaše na vratima gradskim i starješine rekoše: svjedoci smo; da da Gospod da žena koja dolazi u dom tvoj bude kao Rahilja i Lija, koje obje sazidaše dom Izrailjev; bogati se u Efrati, i proslavi ime svoje u Vitlejemu! ¹² I od sjemena koje ti Gospod da od te žene, da postane dom tvoj kao dom Faresa kojega rodi Tamara Judi. ¹³ I tako uze Voz Rutu i bi mu žena, i on leže s njom, i Gospod joj dade te zatrudnje, i rodi sina. ¹⁴ I rekoše žene Nojemini: da je blagosloven Gospod koji te nije ostavio danas bez osvjetnika, da se ime njegovo slavi u Izrailju! ¹⁵ On æe ti utješiti dušu i biæe potpora starosti tvojoj, jer ga rodi snaha tvoja koja te ljubi i koja ti je bolja nego sedam sinova. ¹⁶ I uze Nojemina dijete, i metnu ga na krilo svoje, i bješe mu dadilja. ¹⁷ I susjede nadješe mu ime govoreæi: rodi se sin Nojemini, i prozvaše ga Ovid. On bi otac Jeseja oca Davidova. ¹⁸ A ovo je pleme Faresovo: Fares rodi Esroma; ¹⁹ A Esrom rodi Arama; a Aram rodi Aminadava; ²⁰ A Aminadav rodi Nasona; a Nason rodi Salmona; ²¹ A Salmon rodi Voza; a Voz rodi Ovida; ²² A Ovid rodi Jeseja; a Jesej rodi Davida.

1. Samuelova

1 Bijaše jedan èovjek iz Ramatajim-Sofima, iz gore Jefremove, kojemu ime bješe Elkana sin Jeroama, sina Eliva, sina Tova, sina Sufova, Efraæanin. ²I imaše dvije žene, jednoj bješe ime Ana a drugoj Fenina; i Fenina imaše djece, a Ana nemaše djece. ³I iðaðe taj èovjek svake godine iz svojega grada da se pokloni i prinese žrtvu Gospodu nad vojskama u Silom; a ondje bijahu dva sina Ilijeva, Ofnije i Fines, sveštenici Gospodnji. ⁴I jedan dan kad Elkana prinese žrtvu, dade Fenini ženi svojoj i svijem sinovima njezinijem i kæerima njezinijem po dio; ⁵Ani pak dade dva dijela, jer ljubljaše Anu, a njoj Gospod bješe zatvorio matericu. ⁶I protivnica je njezina vrlo cvijeljaše prkoseæi joj što joj Gospod bješe zatvorio matericu. ⁷Tako èinjaše Elkana svake godine, i Ana hoðaðe u dom Gospodnji, a ona je cvijeljaše, te plakaše i ne jeðaðe. ⁸A Elkana muž njezin reèe joj jednom: Ana, zašto plaèeš? i zašto ne jedeš? i zašto je srce tvoje neveselo? Nijesam li ti ja bolji nego deset sinova? ⁹A Ana usta, pošto jedoše i piše u Silomu; a Ilije sveštenik sjeðaðe na stolici na pragu doma Gospodnjega. ¹⁰I ona tužna u srcu pomoli se Gospodu plaèuæi mnogo. ¹¹I zavjetova se govoreæi: Gospode nad vojskama! ako pogledaš na muku sluškinje svoje, i opomeneš me se, i ne zaboraviš sluškinje svoje, nego daš sluškinji svojoj muško èedo, ja æu ga dati Gospodu dokle je god živ, i britva neæe prijæi preko glave njegove. ¹²I kad se ona dugo moljaše pred Gospodom, Ilije motraše na usta njezina. ¹³Ali Ana govoraše u srcu svojem, usta joj se samo micahu a glas joj se ne èujaše; stoga Ilije pomisli da je pijana. ¹⁴Pa joj reèe Ilije: dokle æeš biti pijana? otrijezni se od vina svojega. ¹⁵Ali Ana odgovori i reèe: nijesam pijana, gospodaru, nego sam žena tužna u srcu; nijesam pila vina ni silovita piæa; nego izlijevam dušu svoju pred Gospodom. ¹⁶Nemoj jednaèiti sluškinje svoje s nevaljalom ženom; jer sam od velike tuge i žalosti svoje govorila dosad. ¹⁷Tada odgovori Ilije i reèe: idi s mirom; a Bog Izrailjev da ti ispuni molbu, za što si ga molila. ¹⁸A ona reèe: neka naðe sluškinja tvoja milost pred tobom! Tada otide žena svojim putem, i jede, i lice joj ne bješe više kao prije. ¹⁹I sjutradan uraniše, i pokloniše se Gospodu, i vratiše se i doðoše kuæi svojoj u Ramat. I Elkana pozna Anu ženu svoju, i Gospod se opomenu nje. ²⁰I kad bi vrijeme pošto Ana zatrudnje rodi sina, i nadje mu ime Samuilo, jer, reèe, isprosih ga u Gospoda. ²¹Potom poðe onaj èovjek Elkana sa svijem domom svojim da prinese Gospodu godišnju žrtvu i zavjet svoj. ²²Ali Ana ne poðe, jer reèe mužu svojemu: dokle

odojim dijete, onda æu ga odvesti da izide pred Gospoda i ostane ondje dovijeka. ²³I reèe joj Elkana muž njezin: èini kako ti drago; ostani dokle ga ne odojiš; samo da hoæe Gospod ispuniti rijeèe svoju. I tako žena osta; i dojaše sina svojega dokle ga ne odoji. ²⁴A kad ga odoji, odvede ga sa sobom uzevši tri teleta i efu brašna i mijeh vina, i uvede ga u dom Gospodnji u Silomu; a dijete bijaše još malo. ²⁵I zaklaše tele, i dovedoše dijete k Iliju. ²⁶I ona reèe: èuj gospodaru, kako je živa duša tvoja, gospodaru, ja sam ona žena koja je stajala ovdje kod tebe moleæi se Gospodu. ²⁷Molih se za ovo dijete, i ispuni mi Gospod molbu moju, za što sam ga molila. ²⁸Zato i ja dajem njega Gospodu, dokle je god živ, da je dat Gospodu. I pokloniše se ondje Gospodu.

2 I Ana se pomoli i reèe: razveseli se srce moje u Gospodu; podiže se rog moj u Gospodu; otvoriše se usta moja na neprijatelje moje, jer sam radosna radi spasenja tvojega. ²Nema svetoga kao što je Gospod; jer nema drugoga osim tebe; i nema stijene kao što je Bog naš. ³Ne govorite više ponosito, i neka ne izlaze iz usta vaših rijeèi ohole; jer je Gospod Bog koji sve zna, i on udešava namjere. ⁴Luk junacima slomi se, i iznemogli opasaše se snagom. ⁵Koji bijahu siti, naimaju se za hljeb; a koji bijahu gladni, nijesu više; i nerotkinja rodi sedmoro, a koja imaše djece, iznemože. ⁶Gospod ubija, i oživljuje; spušta u grob, i izvlaèi. ⁷Gospod siromaši, i bogati; ponižuje, i uzvišuje. ⁸Siromaha podiže iz praha, i iz bunjišta uzvišuje ubogoga da ga posadi s knezovima, i daje im da naslijede prijesto slave; jer su Gospodnji temelji zemaljski, i na njima je osnovao vasiljenu. ⁹Saèuvaæe noge milijeh svojih, a bezbožnici æe umuknuti u mraku; jer svojom snagom neæe èovjek nadjaèati. ¹⁰Koji se suprote Gospodu, satræe se; na njih æe zagrmjeti s neba; Gospod æe suditi krajevima zemaljskim, i daæe snagu svojemu, i uzvisiæe rog pomazaniku svojemu. ¹¹Potom otide Elkana u Ramat kuæi svojoj, a dijete služaše Gospodu pred Ilijem sveštenikom. ¹²A sinovi Ilijevi bijahu nevaljali, i ne znadijahu za Gospoda. ¹³Jer u tih sveštenika bješe obièaj prema narodu: kad ko prinošaše žrtvu, dolažaše momak sveštenikov dok se kuhaše meso s viljuškama trokrakim u ruci, ¹⁴I zabadaše u sud, ili u kotao, ili u tavu, ili u lonac, i što se god nabode na viljuške uzimaše sveštenik. Tako èinjahu svemu Izrailju koji dolažaše u Silom. ¹⁵Tako i prije nego bi zapalili salo, došao bi momak sveštenikov, te bi rekao èovjeku koji prinošaše žrtvu: daj meso da ispeèem svešteniku, jer ti

neæu primiti mesa kuhana, nego sirovo. ¹⁶ Ako bi mu tada èovjek odgovorio: neka se prvo zapali salo, pa onda uzmi što ti god duša želi; on bi rekao: ne, nego daj sada, ako li ne daš, uzeæu silom. ¹⁷ I grijeh onijeh mladiæa bijaše vrlo velik pred Gospodom, jer ljudi ne marahu za prinos Gospodnji. ¹⁸ A Samuilo služaše pred Gospodom još dijete u opleæku lanenom. ¹⁹ A mati mu naèini mali plašt i donese mu, i tako èinjaše svake godine dolazeæi s mužem svojim da prinese žrtvu godišnju. ²⁰ A Ilije blagoslovi Elkanu i ženu njegovu govoreæi: Gospod da ti da poroda od te žene za ovoga kojega je dala Gospodu! I otidoše u svoje mjesto. ²¹ I Gospod pohodi Anu, i ona zatrudnje i rodi tri sina i dvije kæeri. A dijete Samuilo rastijaše pred Gospodom. ²² A Ilije bijaše vrlo star, i èu sve što èinjahu sinovi njegovi svemu Izrailju, i kako spavahu sa ženama koje dolazahu gomilama na vrata šatora od sastanka. ²³ I govoraše im: zašto to radite? jer èujem zle rijeèi o vama od svega naroda. ²⁴ Nemojte, djeco moja; jer nije dobro što èujem; otpađujete narod Gospodnji. ²⁵ Kad èovjek zgriješi èovjeku, sudiaæ mu sudija; ali kad ko zgriješi Gospodu, ko æe moliti za nj? Ali ne poslušaae oca svojega, jer Gospod šæaaše da ih ubije. ²⁶ A dijete Samuilo rastijaše i bijaše mio i Gospodu i ljudima. ²⁷ Tada dođe èovjek Božji k Iliju, i reèe mu: ovako veli Gospod: ne javih li se domu oca tvojega, kad bijahu u Misiru u kuæi Faraonovoj? ²⁸ I izabrah ga između svijeh plemena Izrailjevijeh sebi za sveštenika da prinosi žrtve na oltaru mojem i da kadi kadom i nosi opleæak preda mnom, i dadoh domu oca tvojega sve žrtve ognjene sinova Izrailjevijeh? ²⁹ Zašto gazite žrtvu moju i prinos moj, koje sam zapovjedio da se prinose u šatoru? i paziš sinove svoje veæma nego mene, da se gojite prvinama svijeh prinosa Izrailja naroda mojega? ³⁰ Zato Gospod Bog Izrailjev kaže: rekao sam doista: dom tvoj i dom oca tvojega služiaæ preda mnom dovijeka; ali kaže Gospod: neæe biti tako, jer one æu poštovati koji mene poštuju, a koji mene preziru, biæe prezreni. ³¹ Gle, idu dani, kad æu odsjeæi tebi ruku i ruku domu oca tvojega, da ne bude starca u domu tvojem. ³² I vidjeæeš nevolju u šatoru mjesto svega dobra što je Gospod èinio Izrailju; neæe biti starca u domu tvojem dovijeka. ³³ A koga od tvojih ne istrijebim ispred oltara svojega, onaj æe ostati da ti èile oèi i da ti se cvijeli duša; i sav podmladak doma tvojega umiraæe u najboljim godinama. ³⁴ I ovo da ti je znak što æe doæi na oba sina tvoja, na Ofnija i Finesa: u jedan dan poginuæe obojica. ³⁵ A sebi æu podignuti sveštenika vjerna, on æe raditi po srcu mojemu i po duši mojoj; i sazidaæu mu tvrd dom, i on æe hoditi pred pomazanikom mojim vazda. ³⁶ I ko ostane od doma tvojega, doæi æe da mu se pokloni za srebrn novac i za komad hljeba, i govoriaæe: primi me u kaku službu sveštenika da imam komad hljeba.

3 A dijete Samuilo služaše Gospodu pred Ilijem; i rijeè Gospodnja bješe rijetka u ono vrijeme, i ne javljahu se utvare. ² Jednom u to vrijeme Ilije ležaše na svom mjestu; a oèi mu poèinjahu tamnjeti te ne

mogaše vidjeti; ³ I Samuilo ležaše u domu Gospodnjem gdje bijaše kovèeg Božji, i žiæci Gospodnji još ne bjehu pogašeni. ⁴ I viknu Gospod Samuila, a on reèe: evo me. ⁵ I pritrèa k Iliju, i reèe mu: evo me, što si me zvao? A on reèe: nijesam te zvao, idi lezi. I on otide i leže. ⁶ A Gospod opet viknu Samuila, i Samuilo usta, i otide k Iliju, i reèe: evo me, što si me zvao? A on reèe: nijesam te zvao, sine; idi lezi. ⁷ A Samuilo još ne poznavaae Gospoda, i još mu ne bješe javljena rijeè Gospodnja. ⁸ Tada opet viknu Gospod Samuila treæi put, i on usta i otide k Iliju, i reèe: evo me, što si me zvao? Tada razumje Ilije da Gospod zove dijete. ⁹ I reèe Ilije Samuilu: idi lezi; a ako te zovne, a ti reci: govori Gospode, èuje sluga tvoj. I Samuilo otide, i leže na svoje mjesto. ¹⁰ A Gospod dođe i stade; i zovnu kao prije: Samuilo! Samuilo! A Samuilo reèe: govori, èuje sluga tvoj. ¹¹ I reèe Gospod Samuilu: evo uèiniaæu nešto u Izrailju da æe zujati oba uha svakome ko èuje. ¹² U taj dan æu uèiniti Iliju sve što sam govorio za kuæu njegovu, od poèetka do kraja. ¹³ Jer sam mu javio da æu suditi domu njegovu dovijeka za nevaljalstvo, za koje je znao da njim navlaèe na se prokletstvo sinovi njegovi, pa im nije zabranio. ¹⁴ Zato se zakleh domu Ilijevu da se neæe oèistiti nevaljalstvo doma Ilijeva nikakvom žrtvom ni prinosom dovijeka. ¹⁵ I Samuilo spava do jutra, pa otvori vrata doma Gospodnjega. Ali se bojaše Samuilo kazati Iliju za utvaru. ¹⁶ A Ilije zovnu Samuila i reèe: Samuilo, sine! A on reèe: evo me. ¹⁷ A on reèe: kakve su rijeèi što ti je kazao? nemoj zatajiti od mene; tako ti uèinio Bog i tako ti dodao, ako zatajiš od mene što god što ti je kazao. ¹⁸ I Samuilo mu kaza sve, i ništa ne zataji od njega. A on reèe: Gospod je, neka èini što mu je volja. ¹⁹ A Samuilo rastijaše, i Gospod bijaše s njim, i ne pusti da padne na zemlju nijedna rijeè njegovu. ²⁰ I sav Izrailj od Dana do Virsaveje pozna da je Samuilo vjeran prorok Gospodnji. ²¹ I Gospod se stade opet javljati u Silomu, jer se Gospod javljaše Samuilu u Silomu rijeèju Gospodnjom.

4 I što reèe Samuilo, zbi se svemu Izrailju. Jer Izrailj izide na vojsku na Filisteje, i stadoše u oko kod Even-Ezera, a Filisteji stadoše u oko u Afeku. ² A Filisteji se uvrstaše prema Izrailju, i kad se otvori boj, razbiše Filisteji Izrailja, i izgibe ih u boju u polju oko èetiri tisuæe ljudi. ³ I kad narod dođe u oko, rekoše starješine Izrailjeve: zašto nas danas razbi Gospod pred Filistejima? da donesemo iz Siloma kovèeg zavjeta Gospodnjega, da bude među nama i izbavi nas iz ruku neprijatelja naših. ⁴ I narod posla u Silom da donesu odande kovèeg zavjeta Gospoda nad vojskama, koji sjedi na heruvimima; a bijahu ondje kod kovèega zavjeta Gospodnjega dva sina Ilijeva, Ofnija i Fines. ⁵ A kad dođe kovèeg zavjeta Gospodnjega u oko, povika sav Izrailj od radosti da zemlja zajeèa. ⁶ A Filisteji èuvši veselu viku rekoše: kakva je to vika vesela u okolu Jevrejskom? I razumješe da je došao kovèeg Gospodnji u oko njihov. ⁷ I uplašise se Filisteji kad rekoše: Bog je došao u oko. I govorahu: teško nama!

jer to nije bivalo prije. ⁸ Teško nama! ko æ nas izbaviti iz ruku tih silnijih bogova? to su bogovi što pobiše Misirce u pustinji svakojakim mukama. ⁹ Ohrabrite se, i budite ljudi, o Filisteji! da ne služite Jevrejima kao što su oni vama služili; budite ljudi, i udrite. ¹⁰ I Filisteji udariše, i Izrailjci se opet razbiše i pobjegoše k šatorima svojim; i boj bješe vrlo velik, jer pade iz Izrailja trideset tisuæa pješaka. ¹¹ I kovèeg Božji bi otet, i dva sina Ilijeva Ofnije i Fines pogiboše. ¹² A jedan između sinova Venijaminovih pobježe iz boja, i dođe u Silom isti dan razdrtijeh haljina i glave posute prahom. ¹³ I kad dođe, gle, Ilije sjeðaše na stolici ukraj puta pogledajuæi; jer srce njegovo bijaše u strahu za kovèeg Božji. I došav onaj èovjek u grad kaza glase, i stade vika svega grada. ¹⁴ A Ilije èuvši viku reèe: kakva je to vrea? I èovjek brže dotrèa da javi Iliju. ¹⁵ A Iliju bijaše devedeset i osam godina, i oèi mu bijahu potamnjele, te ne mogaše vidjeti. ¹⁶ I reèe èovjek Iliju: ja idem iz boja, utekoh danas iz boja. A on reèe: šta bi, sine? ¹⁷ A glasnik odgovarajuæi reèe: pobježe Izrailj ispred Filisteja, i izgibe mnogo naroda, i oba sina tvoja pogiboše, Ofnije i Fines, i kovèeg Božji otet je. ¹⁸ A kad spomenu kovèeg Božji, pade Ilije sa stolice nauzako kod vrata i slomi vrat i umrije, jer bijaše èovjek star i težak. On bi sudija Izrailju èetrdeset godina. ¹⁹ A snaha njegova, žena Finesova, bijaše trudna i na tom doba, pa èuvši glas da je kovèeg Božji otet i da joj je poginuo svekar i muž, savi se i porodi, jer joj dođoše bolovi. ²⁰ I kad umiraše, rekoše joj koje stajahu kod nje: ne boj se, rodila si sina. Ali ona ne odgovori, niti hajaše za to. ²¹ Nego djetetu nadje ime Ihavod govoreæi: otide slava od Izrailja; jer kovèeg Božji bi otet, i svekar joj i muž pogiboše. ²² Zato reèe: otide slava od Izrailja; jer bi otet kovèeg Božji.

5 A Filisteji uzeše kovèeg Božji, i odnesoše iz Even-Ezera u Azot. ² I uzevši Filisteji kovèeg Božji unesoše ga u dom Dagonov, i namjestiše ga do Dagona. ³ A sutradan kad ustaše Azoæani rano, a to Dagon ležaše nièice na zemlji pred kovèegom Gospodnjim; i oni uzeše Dagona i metnuše ga opet na njegovo mjesto. ⁴ A kad sutradan rano ustaše, gle, opet Dagon ležaše nièice na zemlji pred kovèegom Gospodnjim, a glava Dagonu i obje ruke otsjeèene bijahu na pragu; samo trup od Dagona bješe ostao. ⁵ Zato sveštenici Dagonovi i koji god ulaze u dom Dagonov ne staju na prag Dagonov u Azotu do danas. ⁶ Tada oteža ruka Gospodnja Azoæanima, i moraše ih i udaraše ih šuljevima u Azotu i međama njegovijem. ⁷ A kad Azoæani vidješe šta je, rekoše: da ne stoji kod nas kovèeg Boga Izrailjeva; jer je ruka njegova teška nad nama i nad Dagonom bogom našim. ⁸ I poslaše, te sabraše k sebi sve knezove Filistejske, i rekoše im: što æemo èiniti s kovèegom Boga Izrailjeva? A oni rekoše: da se prenese u Gat kovèeg Boga Izrailjeva. I preneseše kovèeg Boga Izrailjeva. ⁹ A kad ga preneseše, bi ruka Gospodnja na gradu s mukom vrlo velikom, i stade biti graðane od maloga do velikoga, i dođoše na njih tajni šuljevi. ¹⁰ Zato poslaše kovèeg

Božji u Akaron; a kad dođe kovèeg Božji u Akaron, povikaše Akaronjani govoreæi: donesoše k nama kovèeg Boga Izrailjeva da pomori nas i naš narod. ¹¹ Zato poslaše, te sabraše sve knezove Filistejske, i rekoše: pošljite kovèeg Boga Izrailjeva neka se vrati na svoje mjesto, da ne pomori nas i naroda našega. Jer bijaše smrtan strah po cijelom gradu, i vrlo teška bijaše ruka Gospodnja ondje. ¹² Jer ljudi koji ostajahu živi bolovahu od šuljeva tako da se vika u gradu podizaše do neba.

6 I bijaše kovèeg Gospodnji u zemlji Filistejskoj sedam mjeseca. ² Tada dozvaše Filisteji sveštenike i vraèe, pa im rekoše: šta æemo èiniti s kovèegom Gospodnjim? nauèite nas kako æemo ga poslati natrag na njegovo mjesto. ³ A oni rekoše: ako æete natrag poslati kovèeg Boga Izrailjeva, ne šaljte ga prazna, nego uza nj podajte prinos za grijeh; tada æete ozdraviti i doznaæete zašto se ruka njegova nije odmakla od vas. ⁴ A oni rekoše: kakav æemo mu dati prinos za grijeh? A oni rekoše: prema broju kneževina Filistejskih pet zlatnijeh šuljeva i pet zlatnijeh miševa; jer je zlo jednako na svjema vama i na knezovima vašim. ⁵ Naèinite dakle slike od svojih šuljeva i slike od miševa koji kvare zemlju, i podajte slavu Bogu Izrailjevu. Može biti da æe ulakšati ruku svoju nad vama i nad bogovima vašim i nad zemljom vašom. ⁶ I zašto biste bili uporna srca kao što bijahu uporna srca Misirci i Faraon? i pošto uèini èudesa na njima, eda li ih tada ne pustiše, te otidoše? ⁷ Zato naèinite jedna kola nova, i uzmite dvije krave dojilice, na kojima još nije bio jaram, pa upregnite krave u kola, a telad njihovu odvedite od njih kuæi. ⁸ Pa uzmite kovèeg Gospodnji i metnite ga na kola; a zaklade zlatne što æete mu dati za grijeh metnite u kovèežiaè pokraj njega, i pustite ga neka ide. ⁹ I gledajte: ako pođe putem k meði svojoj u Vet-Semes, on nam je uèinio ovo veliko zlo; ako li ne pođe tako, onda æemo znati da nas se nije dohvatila ruka njegova, nego nam se dogodilo sluèajno. ¹⁰ I uèiniše tako oni ljudi; i uzevši dvije krave dojilice upregoše ih u kola, a telad njihovu zatvoriše kod kuæe. ¹¹ I metnuše kovèeg Gospodnji na kola, i mali kovèežiaè s mišima zlatnijem i sa slikama svojih šuljeva. ¹² I pođoše krave pravo putem u Vet-Semes, i jednako iðahu istijem putem muèuæi i ne svræuæi ni nadesno ni nalijevo; a knezovi Filistejski iðahu za njima do međe Vet-Semeske. ¹³ A Vet-Semešani žnjahu pšenicu u dolini, i podigavši oèi svoje vidješe kovèeg, i obradovaše se vidjevši ga. ¹⁴ I dođoše kola na njivu Isusa Vet-Semešanina, i stadoše ondje. A bijaše ondje velik kamen; i iscjepaše drva od kola, i prinesoše one krave na žrtvu paljenicu Gospodu. ¹⁵ A Leviti snimivši kovèeg Gospodnji i kovèežiaè što bješe pokraj njega, u kojem bijahu zakladi zlatni, metnuše na onaj veliki kamen; a ljudi iz Vet-Semesa gotoviše žrtve paljenice i prinosiše žrtve Gospodu onaj dan. ¹⁶ A to vidjevši pet knezova Filistejskih vratiše se u Akaron isti dan. ¹⁷ A ovo bjehu zlatni šuljevi koje dadoše Filisteji Gospodu za grijeh: za Azot jedan, za Gazu

jedan, za Askalon jedan, za Gat jedan, za Akaron jedan. ¹⁸I miši zlatni bjehu prema broju svijeh gradova Filistejskih, u pet kneževina, svijeh zidanih gradova i sela neograđenih do velikoga kamena, na koji metnuše kovèeg Gospodnji, i koji je i danas u polju Isusa Vet-Semešanina. ¹⁹Ali pobi Gospod neke između Vet-Semešana koji zagledaše u kovèeg Gospodnji, i pobi iz naroda pedeset tisuæa i sedamdeset ljudi. I plaka narod što ga Gospod udari velikom pogibljju. ²⁰I ljudi iz Vet-Semesa rekoše: ko može ostati pred tijekom Gospodom Bogom svetijem? i ka kome æe otiaei od nas? ²¹I poslaše poslanike k stanovnicima Kirijat-Jarimskim govoreæi: donesoše natrag Filisteji kovèeg Gospodnji, hodite, odnesite ga k sebi.

7 Tada doðoše ljudi iz Kirijat-Jarima, i uzeše kovèeg Gospodnji, i odnesoše ga u kuæu Avinadavovu na brdu, a Eleazara sina njegova posvetiše da èuva kovèeg Gospodnji. ²A kad kovèeg osta u Kirijat-Jarimu, proðe mnogo vremena, dvadeset godina, i plakaše sav dom Izrailjev za Gospodom. ³A Samuilo reèe svemu domu Izrailjevu govoreæi: ako se svijem srcem svojim obraæate ka Gospodu, povrzite tuðe bogove između sebe i Astarote, i spremite srce svoje za Gospoda, njemu jedinomu sluþite, pa æe vas izbaviti iz ruku Filistejskih. ⁴I povrgoše sinovi Izrailjevi Vale i Astarote, i sluþiše Gospodu jedinomu. ⁵Potom reèe Samuilo: skupite svega Izrailja u Mispu, da se pomolim Gospodu za vas. ⁶I skupiše se u Mispu, i crpuæi vodu proljevaše pred Gospodom, i postiše onaj dan, i ondje rekoše: sagriješimo Gospodu. I Samuilo suðaše sinovima Izrailjevijem u Mispi. ⁷A Filisteji kad èuše da su se sinovi Izrailjevi skupili u Mispu, izidoše knezovi Filistejski na Izrailja. A kad to èuše sinovi Izrailjevi, uplašiše se od Filisteja. ⁸I rekoše sinovi Izrailjevi Samuilu: ne prestaj vapiti za nas ka Gospodu Bogu našem, eda bi nas izbavio iz ruku Filistejskih. ⁹Tada Samuilo uze jedno jagnje odojèe, i prinese ga svega Gospodu na þrtvu paljenicu; i vapi Samuilo ka Gospodu za Izrailja, i usliši ga Gospod. ¹⁰I kad Samuilo prinošaše þrtvu paljenicu, pribliþiše se Filisteji da udare na Izrailja; ali zagrmje Gospod grmljavinom velikom u onaj dan na Filisteje i smete ih, i biše pobijeni pred Izrailjem. ¹¹A Izrailjci izidoše iz Mispe, i potjeraše Filisteje, i biše ih do pod Vet-Har. ¹²Tada uze Samuilo kamen, i metnu ga između Mispe i Sena, i nazva ga Even-Ezer, jer reèe: dovde nam Gospod pomoþe. ¹³Tako biše pokoreni Filisteji, i više ne dolaziše na meðu Izrailjevu. I ruka Gospodnja bješe protiv Filisteja svega vijeka Samuilova. ¹⁴I povratiše se Izrailju gradovi, koje bjehu uzeli Filisteji Izrailju, od Akarona do Gata, i meðe njihove izbavi Izrailj iz ruku Filistejskih; i bi mir meðu Izrailjem i Amorejima. ¹⁵A Samuilo suðaše Izrailju svega vijeka svojega. ¹⁶I iduæi svake godine obilaþaše Vetilj i Galgal i Mispu, i suðaše Izrailju u svijem tijekom mjestima. ¹⁷Potom se vraæaše u Ramu, jer ondje bijaše kuæa njegova, i suðaše ondje Izrailju, i ondje naèini oltar Gospodu.

8 A kad Samuilo ostarje, postavi sinove svoje za sudije Izrailju. ²A ime sinu njegovu prvencu bješe Joilo, a drugomu Avija, i suðahu u Virsaveji. ³Ali sinovi njegovi ne hoðahu putovima njegovijem, nego udariše za dobitkom, i primahu poklone i izvrtahu pravdu. ⁴Tada se skupiše sve starješine Izrailjeve i doðoše k Samuilu u Ramu. ⁵I rekoše mu: eto, ti si ostario, a sinovi tvoji ne hode tvojim putovima: zato postavi nam cara da nam sudi, kao što je u svijeh naroda. ⁶Ali Samuilu ne bi po volji što rekoše: daj nam cara da nam sudi. I Samuilo se pomoli Gospodu. ⁷A Gospod reèe Samuilu: poslušaj glas narodni u svemu što ti govore; jer ne odbaciše tebe, nego mene odbaciše da ne carujem nad njima. ⁸Kako èiniše od onoga dana kad ih izvedoh iz Misira do danas, i ostaviše me i sluþiše drugim bogovima, po svijem tijekom djelima èine i tebi. ⁹Zato sada poslušaj glas njihov; ali im dobro zsvjedoèi i kaþi naèin kojim æe car carovati nad njima. ¹⁰I kaza Samuilo sve rijeèi Gospodnje narodu koji iskaše od njega cara; ¹¹I reèe: ovo æe biti naèin kojim æe car carovati nad vama: sinove vaše uzimaæe i metati ih na kola svoja i meðu konjike svoje, i oni æe trèati pred kolima njegovijem; ¹²I postaviæe ih da su mu tisuænici i pedesetnici, i da mu oru njive i þnju ljetinu, i da mu grade ratne sprave i što treba za kola njegova. ¹³Uzimaæe i kæeri vaše da mu grade mirisne masti i da mu budu kuharice i hljebarice. ¹⁴I njive vaše i vinograde vaše i maslinike vaše najbolje uzimaæe i razdavati slugama svojim. ¹⁵Uzimaæe desetak od usjeva vaših i od vinograda vaših, i davaæe dvoranima svojim i slugama svojim. ¹⁶I sluge vaše i sluþkinje vaše i mladiæe vaše najljepše i magarce vaše uzimaæe, i obrtati na svoje poslove. ¹⁷Stada æe vaša desetakovati i vi æete mu biti robovi. ¹⁸Pa æete onda vikati radi cara svojega, kojega izabrate sebi; ali vas Gospod neæe onda usliþiti. ¹⁹Ali narod ne htje posluþati rijeèi Samuilovijeh, i rekoše: ne, nego car neka bude nad nama, ²⁰Da budemo i mi kao svi narodi; i neka nam sudi car naš i ide pred nama i vodi naše ratove. ²¹A Samuilo èuvši sve rijeèi narodne, kaza ih Gospodu. ²²A Gospod reèe Samuilu: poslušaj glas njihov, i postavi im cara. I Samuilo reèe Izrailjcima: idite svaki u svoj grad.

9 A bješe jedan èovjek od plemena Venijaminova, kojemu ime bješe Kis, sin Avila, sina Serora, sina Vehorata, sina Afije, sina jednoga èovjeka od plemena Venijaminova, hrabar junak. ²On imaše sina po imenu Saula, koji bješe mlad i lijep da ne bješe ljepšega od njega meðu sinovima Izrailjevijem, a glavom bješe viši od svega naroda. ³A Kisu ocu Saulovu nesta magarica, pa reèe Kis Saulu sinu svojem: uzmi sa sobom jednoga momka, pa ustani i idi te traþi magarice. ⁴I on proðe goru Jefremovu, i proðe zemlju Salisku; ali ne naðoše; pa proðoše i zemlju Salimsku, i ne bješe ih; pa proðoše i zemlju Venijaminovu, i ne naðoše. ⁵A kad doðoše u zemlju Sufsku, reèe Saul momku svojem koji bijaše s njim: hajde da se vratimo, da se ne bi otac okanio magarica i zabrinuo se za nas. ⁶A on mu reèe: evo, u ovom gradu ima èovjek Boþji, kojega veoma

poštuju; što god kaže sve se zbiva; hajdemo k njemu, može biti da æe nas uputiti kuda bismo išli. ⁷ A Saul reèe momku svojemu: hajde da idemo; ali šta æemo odnijeti èovjeku? jer nam je hljeba nestalo u torbama, a dara nemamo da odnesemo èovjeku Božijemu. Šta imamo? ⁸ A momak opet odgovarajuæi reèe Saulu: eto u mene èetvrt sikla srebra; to da dam èovjeku Božijemu da nas uputi. ⁹ A u staro vrijeme ko bi išao da pita Boga govoraše: hajde da idemo k vidiocu. Jer ko se sada zove prorok u staro se vrijeme zvaše vidjelac. ¹⁰ I Saul reèe momku svojemu: dobro veliš; hajde da idemo. I poðoše u grad gdje bješe èovjek Božji. ¹¹ I kad iðahu uz brdo gradsko, sretoše djevojke koje izlažahu da zahvataju vodu, pa im rekoše: je li tu vidjelac? ¹² A one odgovarajuæi rekoše: jest, eto pred tobom; pohitaj, jer je danas došao u grad, jer danas narod ima žrtvu na gori. ¹³ Kako uđete u grad, naæi æete ga prije nego pođe na goru da jede; jer narod neæe jesti dokle on ne dođe, jer on treba da blagoslovi žrtvu, pa onda æe zvanice jesti; zato idite, jer æete ga sada naæi. ¹⁴ I otidoše u grad; a kad doðoše usred grada, gle, Samuilo polazeæi na goru srete ih. ¹⁵ A Gospod bješe objavio Samuilu dan prije nego dođe Saul, rekavši: ¹⁶ Sjutra u ovo doba poslaæu k tebi jednoga èovjeka iz zemlje Venijaminove, njega pomaži da bude vođ narodu mojemu Izrailju, i on æe izbaviti moj narod iz ruku Filistejskih. Jer pogledah na narod svoj, jer vika njegova dođe do mene. ¹⁷ I kad Samuilo ugleda Saula, reèe mu Gospod: eto èovjeka za kojega ti rekoh; taj æe vladati mojim narodom. ¹⁸ I Saul pristupi k Samuilu na vratima, i reèe: kaži mi, gdje je kuæa vidioèeva? ¹⁹ A Samuilo odgovori Saulu i reèe: ja sam vidjelac. Hajde preda mnom na goru, i danas æete sa mnom jesti; a sjutra æu te otpustiti, i što ti je god u srcu, kazaæu ti. ²⁰ A za magarice, kojih ti je nestalo prije tri dana, ne brini se; jer su se našle. I èije æe biti sve što je najbolje u Izrailju? eda li ne tvoje i svega doma oca tvojega? ²¹ A Saul odgovori i reèe: nijesam li od plemena Venijaminova, najmanjega plemena Izrailjeva, i dom moj najmanji izmeðu svijeh domova plemena Venijaminova? što mi dakle govoriš tako? ²² A Samuilo uze Saula i njegova momka, i odvede ih u sobu, i posadi ih u zaèelje meðu zvanicama kojih bješe do trideset ljudi. ²³ I Samuilo reèe kuharu: donesi dio koji ti dadoh i za koji ti rekoh: ostavi ga kod sebe. ²⁴ Tada donese kuhar pleæe i što bješe na njemu; a Samuilo ga metnu pred Saula, i reèe: evo što je ostalo, uzmi preda se, te jedi, jer je saèuvano doslije za tebe, kad rekoh: pozvao sam narod. Tako jede Saul sa Samuilom onaj dan. ²⁵ Potom siðoše s gore u grad, i Samuilo se razgovara sa Saulom na krovu. ²⁶ A ujutru uraniše, i kad svitaše, zovnu Samuilo Saula na krov, i reèe mu: digni se, da te otpustim. I kad se diže Saul, izidoše obojica, on i Samuilo. ²⁷ I kad doðoše na kraj grada, reèe Samuilo Saulu: reci momku neka ide naprijed i on prođe naprijed a ti stani malo da ti javim rijeè Božiju.

10 Tada Samuilo uze uljanicu, i izli mu ulje na glavu, pa ga cjelova, i reèe mu: eto, nije li te

pomazao Gospod nad našljedstvom svojim da mu budeš vođ? ² Kad otideš danas od mene, naæi æeš dva èovjeka kod groba Rahiljina u kraju Venijaminovu u Selsi, koji æe ti reæi: našle su se magarice, koje si pošao da tražiš, i evo otac tvoj ne mareæi za magarice zabrinuo se za vas govoreæi: šta æu èiniti poradi sina svojega? ³ I otišavši odande dalje kad dođeš u ravnicu Tavorsku, srešæe te ondje tri èovjeka iduæi k Bogu u Vetilj, noseæi jedan tri jareta, a drugi noseæi tri hljeba, a treæi noseæi mješinu vina. ⁴ Pa æe te upitati za zdravlje, i daæe ti dva hljeba, koje primi iz ruku njihovijeh. ⁵ Potom æeš doæi na hum Božji, gdje je straža Filistejska, i kad uđeš u grad, srešæe te gomila proroka slazeæi s gore, a pred njima psaltiri i bubnji i svirale i gusle; i oni æe prorokovati. ⁶ I siæi æe na te duh Gospodnji, te æeš prorokovati s njima, i postæeš drugi èovjek. ⁷ I kad ti doðu ti znaci, èini što ti dođe na ruku, jer je Bog s tobom. ⁸ Potom æeš otiaæi prije mene u Galgal, i gle, ja æu doæi k tebi da prinesem žrtve paljenice i da prinesem žrtve zahvalne. Sedam dana èekaj dokle doðem k tebi i kažem ti šta æeš èiniti. ⁹ I kad se okrete da ide od Samuila, Bog mu dade drugo srce; i svi se oni znaci zbiše onaj dan. ¹⁰ I kad doðoše na hum, gle, srete ga gomila proroka, i dođe na nj duh Božji, i prorokova meðu njima. ¹¹ I kad ga vidješe svi koji ga poznavahu od pređe gdje prorokuje s prorocima, rekoše jedan drugome: šta to bi od sina Kisova? eda li je i Saul meðu prorocima? ¹² A jedan odande odgovori i reèe: ko li im je otac? Otuda posta prièa: eda li je i Saul meðu prorocima? ¹³ I prestavši prorokovati dođe na goru. ¹⁴ A stric Saulov reèe njemu i momku njegovu: kuda ste išli? A on odgovori: da tražimo magarice; i kad vidjesmo da ih nigdje nema, otidosmo k Samuilu. ¹⁵ A stric Saulov reèe: kaži mi šta vam je rekao Samuilo? ¹⁶ A Saul reèe stricu svojemu: kazao nam je da su se našle magarice. Ali mu ne reèe za carstvo što mu je kazao Samuilo. ¹⁷ A Samuilo sazva narod u Mispu ka Gospodu. ¹⁸ I reèe sinovima Izrailjevijem: ovako veli Gospod Bog Izrailjev: ja izvedoh Izrailja iz Misira, i izbavih vas iz ruku Misirskih i iz ruku svijeh carstava koja vas muèahu. ¹⁹ A vi danas odbaciste Boga svojega, koji vas sam izbavlja od svijeh zala vaših i nevolja vaših, i rekoste mu: postavi cara nad nama. Sada dakle stanite pred Gospodom po plemenima svojim i po tisuæama svojim. ²⁰ I privede Samuilo sva plemena Izrailjeva, i pade na pleme Venijaminovo. ²¹ Potom privede pleme Venijaminovo po porodicama njegovijem, i pade na porodicu Matrijevu; potom pade na Saula sina Kisova. I tražiše ga, ali se ne nađe. ²² Tada opet upitaše Gospoda: hoæe li još doæi ovamo taj èovjek? A Gospod reèe: eto sakrio se za prtljagom. ²³ Tada otræaše, i dovedoše ga odande. I stade usred naroda, i bijaše glavom viši od svega naroda. ²⁴ I reèe Samuilo svemu narodu: vidite li koga je izabrao Gospod da niko nije kao on u svemu narodu? I sav narod povika i reèe: da živi car! ²⁵ Tada Samuilo kaza narodu prava carska i napisu u knjigu, i metnu je pred Gospodom. Potom Samuilo raspusti

narod da ide svak svojoj kuæi. ²⁶ I Saul takoðer otide svojoj kuæi u Gavaju, i s njim otidoše vojnici, kojima Bog taknu srca. ²⁷ A ljudi nevaljali rekoše: taj li æe nas izbaviti? I prezirahu ga, niti mu donesoše dara. Ali se on uèini kao da nije èuo.

11 Tada doðe Nas Amonac, i stade u oko prema Javisu Galadovu. I svi ljudi iz Javisu rekoše Nasu: uèini vjeru s nama, pa æemo ti sluþiti. ² A Nas Amonac odgovori im: ovako æu uèiniti vjeru s vama: da vam svakome iskopam desno oko, i tu sramotu uèinim svemu Izrailju. ³ A starjeþine Javiske rekoše mu: ostavi nam sedam dana, da poþljemo poslanike u sve krajeve Izrailjeve; pa ako ne bude nikoga da nas izbavi, tada æemo izaæi k tebi. ⁴ I doðoše poslanici u Gavaju Saulovu, i kazaše ove rijeèi narodu; tada sav narod podiþe glas svoj, i plakahu. ⁵ A gle, Saul iðaše za govedima svojim iz polja, i reèe: šta je narodu te plaèe? I kazaše mu šta su poruèili Javiþani. ⁶ Tada siðe duh Boþji na Saula kad èu te rijeèi, i on se razgnjevi vrlo. ⁷ Pa uze dva vola, i isijee ih na komade, i razasla ih u sve krajeve Izrailjeve po istijem poslanicima poruèivþi: ko ne poðe za Saulom i za Samuilom, ovako æe biti s govedima njegovijem. I strah Gospodnji popade narod, te izidoše jednoduþno. ⁸ I izbroji ih u Vezeku, i bješe sinova Izrailjevijeh trista tisuæa, a sinova Judinijeh trideset tisuæa. ⁹ Potom rekoše poslanicima koji bijahu doþli: ovako recite ljudima u Javisu Galadovu: sjutra æete se izbaviti, kad ogrije sunce. I poslanici se vratiþe, i javiþe ovo Javiþanima, i oni se obradovaþe. ¹⁰ I rekoše Javiþani Amoncima: sjutra æemo izaæi k vama, da uèinite od nas što vam bude drago. ¹¹ I sjutradan razdijeli Saul narod u tri èete, i uðoše usred okola o jutrenjoj straþi, i biþe Amonce dokle sunce ne ogrija, i koji ostaþe, rasprþaþe se da ne ostaþe ni dvojica zajedno. ¹² Tada reèe narod Samuilu: koji je ono što reèe: eda li æe Saul carovati nad nama? dajte ih da ih pogubimo. ¹³ Ali Saul reèe: da se ne pogubi danas niko, jer je danas Gospod uèinio spasenje u Izrailju. ¹⁴ Tad Samuilo reèe narodu: hajdete da idemo u Galgal, da ondje ponovimo carstvo. ¹⁵ I sav narod otide u Galgal, i postaviþe ondje Saula carem pred Gospodom u Galgalu, i ondje prinesoše þrtve zahvalne pred Gospodom. I provede se ondje Saul i sav Izrailj veoma.

12 Tada reèe Samuilo svemu Izrailju: eto, posluþao sam glas vaþ u svemu što mi rekoste, i postavih cara nad vama. ² I sada eto, car ide pred vama, a ja sam ostaro i osijedio; i sinovi moji eto su meðu vama; i ja sam iþao pred vama od mladosti svoje do danas. ³ Evo me; odgovorite mi pred Gospodom i pred pomazanikom njegovijem. Kome sam uzeo vola ili kome sam uzeo magarca? kome sam uèinio nasilje? kome sam uèinio krivo? ili iz èije sam ruke uzeo poklon, da bih stiskao oèi njega radi? pak æu vam vratiti. ⁴ A oni rekoše: nijesi nam uèinio sile niti si kome uèinio krivo, niti si uzeo što iz èije ruke. ⁵ Joþte im reèe: svjedok je Gospod na vas, i svjedok je pomazanik njegov danas, da nijeste naþli niþta u mojim rukama. I

rekoše: svjedok je. ⁶ Tada reèe Samuilo narodu: Gospod je koji je postavio Mojsija i Arona, i koji je izveo oce vaþe iz zemlje Misirske. ⁷ Sada dakle stanite da se prem s vama pred Gospodom za sva dobra što je èinio Gospod vama i vaþim ocima. ⁸ Poþto doðe Jakov u Misir, vikaþe oci vaþi ka Gospodu, i Gospod posla Mojsija i Arona, koji izvedoše oce vaþe iz Misira i naseliþe ih na ovom mjestu. ⁹ Ali zaboraviþe Gospoda Boga svojega, te ih dade u ruke Sisari vojvodi Asorskom, i u ruke Filistejima, i u ruke caru Moavskom, koji vojevaþe na njih. ¹⁰ Ali vikaþe ka Gospodu i rekoše: sagrijeþismo što ostavismo Gospoda i sluþismo Valima i Astarotama; ali sada izbavi nas iz ruku neprijatelja naþih, pa æemo ti sluþiti. ¹¹ I Gospod posla Jerovala i Vedana i Jeftaja i Samuila, i ote vas iz ruku neprijatelja vaþih unaokolo, te živjeste bez straha. ¹² Ali kad vidjeste Nasa cara Amonskoga gdje doðe na vas, rekoste mi: ne, nego car neka caruje nad nama, premda Gospod Bog vaþ bjeþe car vaþ. ¹³ Sada dakle, eto cara kojega izabraste, kojega iskaste; evo, Gospod je postavio cara nad vama. ¹⁴ Ako se uzbojite Gospoda, i njemu uzasluþite, i uzasluþate glas njegov i ne usprotivite se zapovijesti Gospodnjoj, tada æete i vi i car vaþ koji caruje nad vama iæi za Gospodom Bogom svojim. ¹⁵ Ako li ne uzasluþate glasa Gospodnjega, nego se usprotivite zapovijesti Gospodnjoj, tada æe biti ruka Gospodnja protiv vas kao što je bila protiv otaca vaþih. ¹⁶ Ali stanite sada joþte, i vidite ovu stvar veliku koju æe uèiniti Gospod pred vaþim oèima. ¹⁷ Nije li danas þetva pþenièna? Ja æu prizvati Gospoda, i spustiæe gromove i daþd, da razumijete i vidite koliko je zlo što uèiniste pred Gospodom iskavþi sebi cara. ¹⁸ Tada Samuilo zavapi ka Gospodu, i Gospod spusti gromove i daþd u taj dan; i sav se narod poboja vrlo Gospoda i Samuila. ¹⁹ I reèe sav narod Samuilu: moli se za sluge svoje Gospodu Bogu svojemu da ne pomremo; jer dodasmo k svijem grijesima svojim zlo iþtuæi sebi cara. ²⁰ Tada reèe Samuilo narodu: ne bojte se, vi ste uèinili sve ovo zlo; ali ne oþtupajte od Gospoda, nego sluþite Gospodu svijem srcem svojim. ²¹ Ne oþtupajte; jer biste poþli za niþtavim stvarima, koje ne pomaþu, niti izbavljaju, jer su niþtave. ²² Jer Gospod neæe ostaviti naroda svojega radi velikoga imena svojega; jer Gospodu bi volja da vas uèini svojim narodom. ²³ A meni ne dao Bog da zgrijeþim Gospodu i prestanem moliti se za vas; nego æu vas upuæivati na put dobar i prav. ²⁴ Samo se Bojte Gospoda i sluþite mu istinito, svijem srcem svojim, jer vidite, kakve je velike stvari uèinio za vas. ²⁵ Ako li zlo uþeinite, propaþæete i vi i car vaþ.

13 Kad Saul bi car godinu dana a carova dvije godine nad Izrailjem ² Izabra sebi Saul tri tisuæe izmeðu sinova Izrailjevih; i bijahu kod Saula dvije tisuæe u Mihmasu i u gori Vetiljskoj, a jedna tisuæa s Jonatanom u Gavaji Venijaminovoj; a ostali narod raspusti u þatore njihove. ³ I Jonatan pobi straþu Filistejsku koja bjeþe u Gavaji, i èuþe za to Filisteji. A Saul zapovjedi, te trubiþe u trube po svoj zemlji

govoreæi: neka èuju Jevreji. ⁴I tako èu sav Izrailj gdje rekoše: pobi Saul stražu Filistejsku; i stoga Izrailj omrznu Filistejima. I sazvan bi narod za Saulom u Galgal. ⁵A Filisteji se skupiše da vojuju na Izrailja, trideset tisuæa kola i šest tisuæa konjika, i mnoštvo naroda kao pijesak na brijegu morskom; i izašavši stadoše u oko u Mihmasu, s istoka od Vet-Avena. ⁶I Izrailjci se vidješe u nevolji, jer narod bi pritiješnjen; te se sakri u peæine i u èeste i u kamenjake i u rasjeline i u jame. ⁷A drugi Jevreji prijeđoše preko Jordana u zemlju Gadovu i Galadovu. A Saul još bijaše u Galgalu, i sav narod što iđāše za njim bijaše u strahu. ⁸I poèeka sedam dana do roka Samuilo. Ali Samuilo ne dođe u Galgal; te se narod stade razlaziti od njega. ⁹Tada reèe Saul: dodajte mi Źrtvu paljenicu i Źrtve zahvalne. I prinese Źrtvu paljenicu. ¹⁰I kad prinese Źrtvu paljenicu, gle, dođe Samuilo. I Saul izide mu na susret da ga pozdravi. ¹¹A Samuilo mu reèe: šta si uèinio? A Saul odgovori: kad vidjeh gdje se narod razlazi od mene, a ti ne dođe do roka, i Filisteji se skupili u Mihmasu, ¹²Rekoh: sad æe udariti Filisteji na me u Galgal, a ja se još ne pomolih Gospodu; te se usudih i prinesoh Źrtvu paljenicu. ¹³Tada reèe Samuilo Saulu: ludo si radio što nijesi drŹao zapovijesti Gospoda Boga svojega, koju ti je zapovjedio; jer bi sada Gospod utvrdio carstvo tvoje nad Izrailjem dovijeka. ¹⁴A sada carstvo tvoje neæe se održati. Gospod je našao sebi èovjeka po srcu svojemu, i njemu je zapovjedio Gospod da bude vođ narodu njegovu, jer nijesi drŹao što ti je zapovjedio Gospod. ¹⁵Potom diŹe se Samuilo i otide iz Galgala u Gavaju Venijaminovu. I Saul izbroji narod koji osta kod njega, i bješe ga do šest stotina ljudi. ¹⁶I Saul i sin mu Jonatan i narod što bješe s njima, stajahu u Gavaji Venijaminovoj; a Filisteji stajahu u okolu u Mihmasu. ¹⁷I izidoše tri èete iz okola Filistejskoga da plijene: jedna èeta udari putem k Ofri u zemlju Sovalsku; ¹⁸A druga èeta udari putem k međi koja gleda prema dolini Sevojimskoj u pustinju. ¹⁹A u cijeloj zemlji Izrailjskoj ne bješe kovaèa, jer Filisteji rekoše: da ne bi gradili Jevreji maèeva ni kopalja. ²⁰Zato slaŹahu svi Izrailjci k Filistejima kad koji šæaše poklepati raonik ili motiku ili sjekiru ili srp. ²¹I bijahu se zatupili raonici i motike i vile troroge i sjekire, i same ostane trebaše zaoštriti. ²²Zato kad dođe vrijeme boju, ne nađe se maèa ni koplja ni u koga u narodu koji bješe sa Saulom i Jonatanom; samo bijaše u Saula i u Jonatana sina njegovā. ²³I straŹa Filistejska izide u klanac kod Mihmasa.

14 Jedan dan reèe Jonatan sin Saulov momku svojemu koji mu nošaše oruŹje: hajde da idemo k straŹi Filistejskoj koja je na onoj strani. A ocu svojemu ne kaza ništa. ²A Saul stajaše kraj brda pod šipkom, koji bijaše u Migronu; i naroda bješe s njim oko šest stotina ljudi. ³I Ahija sin Ahitova brata Ihavoda sina Finesa sina Ilija sveštenika Gospodnjega u Silomu nošaše opleæak. I narod ne znadijaše da je otišao Jonatan. ⁴A u klancu kojim šæaše Jonatan otiæi k straŹi Filistejskoj, bijahu dvije strmene stijene, jedna

s jedne strane a druga s druge, i jedna se zvaše Voses a druga Sene. ⁵I jedna od njih stajaše sa sjevera prema Mihmasu, a druga s juga prema Gavaji. ⁶I Jonatan reèe momku koji mu nošaše oruŹje: hajde da otidemo k straŹi tih neobrezanijeh; moŹe biti da æe nam uèiniti što Gospod, jer Gospodu ne smeta izbaviti s mnoŹinom ili s malinom. ⁷A onaj što mu nošaše oruŹje odgovori mu: èini što ti je god u srcu, idi, evo ja æu iæi s tobom kuda god hoæeš. ⁸A Jonatan mu reèe: evo, otiæi æemo k tijem ljudima, i pokazaæemo im se. ⁹Ako nam reku: èekajte dokle dođemo k vama, tada æemo se ustaviti na svom mjestu, i neæemo iæi k njima. ¹⁰Ako li reku: hodite k nama, tada æemo otiæi; jer nam ih Gospod predade u ruke. To æe nam biti znak. ¹¹I pokazaše se obojica straŹi Filistejskoj; a Filisteji rekoše: gle, izlaze Jevreji iz rupa u koje su se sakrili. ¹²I straŹari rekoše Jonatanu i momku koji mu nošaše oruŹje: hodite k nama da vam kaŹemo nešto. I Jonatan reèe onomu što mu nošaše oruŹje: hajde za mnom, jer ih predade Gospod u ruke Izrailju. ¹³Tako puzaše Jonatan rukama i nogama, a za njim momak što mu nošaše oruŹje; i padahu pred Jonatanom, i ubijaše ih za njim onaj što mu nošaše oruŹje. ¹⁴I to bi prvi boj, u kom pobi Jonatan i momak što mu nošaše oruŹje oko dvadeset ljudi, otprilike na po rala zemlje. ¹⁵I uđe strah u oko u polju i u sav narod; i straŹa i oni koji bjehu izašli da plijene prepadoše se, i zemlja se usколеba, jer bješe strah od Boga. ¹⁶A straŹa Saulova u Gavaji Venijaminovoj opazi gdje se mnoštvo uzbunilo i uspropadalo. ¹⁷Tada reèe Saul narodu koji bijaše s njim: pregledajte i vidite ko je otišao od nas. I kad pregledaše, gle, ne bješe Jonatana i momka njegova koji mu nošaše oruŹje. ¹⁸I reèe Saul Ahiji: donesi kovèeg BoŹji; jer kovèeg BoŹji bijaše tada kod sinova Izrailjevijeh. ¹⁹A dok govoraše Saul svešteniku, zabuna u okolu Filistejskom bivaše sve veæa, i Saul reèe svešteniku: ostavi. ²⁰I Saul i sav narod što bješe s njim skupiše se i dođoše do boja, i gle, povadili bjehu maèeve jedan na drugoga, i zabuna bješe vrlo velika. ²¹A bijaše s Filistejima Jevreja kao prije, koji iđahu s njima na vojsku svuda; pa i oni pristaše uz Izrailjce, koji bijahu sa Saulom i Jonatanom. ²²I svi Izrailjci koji se bijahu sakrili u gori Jefremovoj kad èuše da bjeŹe Filisteji, naklopiše se i oni za njima bijuæi ih. ²³I izbavi Gospod Izrailja u onaj dan; i boj otide dori do Vet-Avena. ²⁴I Izrailjci se vrlo umoriše onaj dan; a Saul zakle narod govoreæi: da je proklet koji jede što do veèera, da se osvetim neprijateljima svojim. I ne okusi narod ništa. ²⁵I sav narod one zemlje dođe u šumu, gdje bješe mnogo meda po zemlji. ²⁶I kad dođe narod u šumu, vidje med gdje teèe; ali niko ne prinese ruke k ustima svojim: jer se narod bojaše zakletve. ²⁷Ali Jonatan ne èu kad otac njegov zakle narod, te pruŹi štap koji mu bješe u ruci, i zamoèi kraj u sat, i primaèe ruku svoju k ustima svojim, i zasvijetliše mu se oèi. ²⁸A jedan iz naroda progovori i reèe: otac je tvoj zakleo narod rekavši: da je proklet ko bi jeo što danas; stoga susta narod. ²⁹Tada reèe Jonatan: smeo je zemlju otac

moj; vidite kako mi se zasvijetliše oèi, èim okusih malo meda. ³⁰ A da je još narod slobodno jeo danas od plijena neprijatelja svojih, koji naðe! ne bi li polom Filistejski bio još veæi? ³¹ I tako pobiše onaj dan Filisteje od Mihmasa do Ajalona, i narod se vrlo umori. ³² I naklopi se narod na plijen, i nahvataše ovaca i volova i telaca, i poklaše ih na zemlji, i stade narod jesti s krvlju. ³³ I javiše Saulu govoreæi: evo narod griješi Gospodu jeduæi s krvlju. A on reèe: nevjeru uèiniste; dovaljajte sada k meni velik kamen. ³⁴ Zatijem reèe Saul: razidite se meðu narod i recite: dovedite svaki k meni vola svojega i ovcu svoju; i ovdje zakoljite i jedite, i neæete griješiti Gospodu jeduæi s krvlju. I donese sav narod, svaki svoga vola svojom rukom one noæi, i ondje klaše. ³⁵ I naèini Saul oltar Gospodu; to bi prvi oltar koji naèini Gospodu. ³⁶ Potom reèe Saul: hajdemo za Filistejima noæas, da ih plijenimo do jutra, i da ih ne ostavimo nijednoga. A oni rekoše: èini što ti je god volja. Ali sveštenik reèe: da pristupimo ovdje k Bogu. ³⁷ I upita Saul Boga: hoæu li iæi za Filistejima? hoæeš li ih dati u ruke Izrailju? Ali ne odgovori mu onaj dan. ³⁸ Zato reèe Saul: pristupite ovamo svi glavari narodni, i tražite i vidite na kom je grijeh danas. ³⁹ Jer kako je živ Gospod koji izbavlja Izrailja, ako bude i na Jonatanu sinu mojem, poginuæe zaista. I ne odgovori mu niko iz svega naroda. ⁴⁰ Potom reèe svemu Izrailju: vi budite s jedne strane, a ja i Jonatan sin moj biæemo s druge strane. A narod reèe Saulu: èini što ti je drago. ⁴¹ Tada reèe Saul Gospodu Bogu Izrailjevu: pokaži pravoga. I oblièi se Jonatan i Saul, a narod izide prav. ⁴² I reèe Saul: bacite ždrijeb za me i za Jonatana sina mojeg. I oblièi se Jonatan. ⁴³ Tada reèe Saul Jonatanu: kaži mi šta si uèinio? I kaza mu Jonatan i reèe: samo sam okusio malo meda nakraj štapa koji mi bješe u ruci; evo me; hoæu li poginuti? ⁴⁴ A Saul reèe: to neka mi uèini Bog i to neka doda, poginuæeš, Jonatane! ⁴⁵ Ali narod reèe Saulu: zar da pogine Jonatan, koji je uèinio ovo spasenje veliko u Izrailju? Bože saèuvaj! Tako živ bio Gospod, neæe pasti na zemlju nijedna dlaka s glave njegove. Jer je s pomoæu Božjom uèinio to danas. I tako izbavi narod Jonatana, te ne pogibe. ⁴⁶ Tada se vrati Saul od Filisteja, a Filisteji otidoše u svoje mjesto. ⁴⁷ I Saul carujuæi nad Izrailjem ratovaše na sve neprijatelje svoje, na Moavce i na sinove Amonove i na Edomce i na careve Sovske i na Filisteje, i kuda se god obraæaše, nadvlaðivaše. ⁴⁸ Skupi takoðer vojsku i pobi Amalika; i izbavi Izrailja iz ruku onijeh koji ga plijenjahu. ⁴⁹ A Saul imaše sinove: Jonatana i Isuja i Melhisuja; a dvjema kæerima njegovijem bjehu imena prvenici Merava a mlaðoj Mihala. ⁵⁰ A ženi Saulovoj bješe ime Ahinoama kæi Ahimasova; a vojvodi njegovu bješe ime Avenir sin Nira strica Saulova. ⁵¹ Jer Kis otac Saulov i Nir otac Avenirov bijahu sinovi Avilovi. ⁵² I bijaše velik rat s Filistejima svega vijeka Saulova; i koga god viðaše Saul hrabra i junaka, uzimaše ga k sebi.

15 A Samuilo reèe Saulu: Gospod me je poslao da te pomažem za cara nad narodom njegovijem,

nad Izrailjem; slušaj dakle rijeèi Gospodnje. ² Ovako veli Gospod nad vojskama: opomenuh se šta je uèinio Amalik Izrailju, kako mu se opro na putu kad je išao iz Misira. ³ Zato idi, i pobij Amalika, i zatri kao prokleta sve što god ima; ne žali ga, nego pobij i ljude i žene i djecu i što je na sisi i volove i ovce i kamile i magarce. ⁴ Tada Saul sazva narod, i izbroji ih u Telaimu, i bješe ih dvjesta tisuæa pješaka i deset tisuæa ljudi od Jude. ⁵ I doðe Saul do grada Amalièkoga, i namjesti zasjedu u potoku. ⁶ I reèe Saul Kenejima: idite, odvojte se, uklonite se od Amalika, da vas ne bih potro s njima; jer ste vi uèinili milost svijem sinovima Izrailjevijem kad su išli iz Misira. I otidoše Keneji od Amalika. ⁷ I Saul pobi Amalike od Avile do Sura, koji je prema Misiru. ⁸ I uhvati Agaga cara Amalièkoga živa, a sav narod njegov pobi oštrijem maèem. ⁹ I Saul i narod njegov poštedje Agaga i najbolje ovce i najbolje volove i ugojenu stoku i jaganjce i sve što bijaše dobro, i ne htješe pobiti; nego što bijaše zlo i bez cijene, ono samo pobiše. ¹⁰ Zato doðe rijeè Gospodnja k Samuilu govoreæi: ¹¹ Kajem se što sam Saula postavio carem, jer je otstupio od mene, i nije izvršio mojih rijeèi. I rasrdi se Samuilo vrlo, i vikaše ka Gospodu svu noæ. ¹² I ustavši rano Samuilo poðe pred Saula. I javiše Samuilu govoreæi: Saul doðe u Karmil, i eno podiže sebi spomenik, pa se vrati odande i otide dalje i siðe u Galgal. ¹³ Kad Samuilo doðe k Saulu, reèe mu Saul: blagosloven da si Gospodu! izvršio sam rijeè Gospodnju. ¹⁴ A Samuilo reèe: kakva je to bleka ovaca u ušima mojim? i rika volova koju èujem? ¹⁵ A Saul reèe: od Amalika dognaše ih; jer narod poštedje najbolje ovce i najbolje volove da prinese na žrtvu Gospodu Bogu tvojemu; ostalo pak pobismo kao prokleta. ¹⁶ A Samuilo reèe Saulu: stani da ti kažem što mi je rekao Gospod noæas. Reèe mu: govori. ¹⁷ Tada reèe Samuilo: nijesi li bio mali sam u svojim oèima, pak si postao glava plemenima Izrailjevijem, i Gospod te pomaza za cara nad Izrailjem? ¹⁸ I Gospod te posla na ovaj put i reèe: idi, pobij grješne Amalike, i vojuj na njih dokle ih ne istrijebite. ¹⁹ Zašto dakle ne poslušaj glasa Gospodnjega, nego se naklopi na plijen, i uèini zlo pred Gospodom? ²⁰ A Saul odgovori Samuilu: ta poslušao sam glas Gospodnji, i išao sam putem kojim me posla Gospod, i doveo sam Agaga cara Amalièkoga, a Amalike sam istrijebio. ²¹ Nego narod uze od plijena ovce i volove, najbolje između prokletijeh stvari, da prinese na žrtvu Gospodu Bogu tvojemu u Galgalu. ²² Ali Samuilo reèe: zar su mile Gospodu žrtve paljenice i prinosi kao kad se sluša glas njegov? gle, poslušnost je bolja od žrtve i pokornost od pretiline ovnujske. ²³ Jer je neposlušnost kao grijeh od èaranja, i nepokornost kao sujevjerstvo i idolopoklonstvo. Odbacio si rijeè Gospodnju, zato je i on tebe odbacio da ne budeš više car. ²⁴ Tada reèe Saul Samuilu: zgriješio sam što sam prestupio zapovijest Gospodnju i tvoje rijeèi; jer pobjah se naroda i poslušah glas njegov. ²⁵ Nego sada oprost mi grijeh moj, i vrati se sa mnom da se poklonim Gospodu. ²⁶ A

Samuilo reèe Saulu: neæu se vratiti s tobom, jer si odbacio rijeè Gospodnju, i zato je tebe Gospod odbacio da ne budeš više car nad Izrailjem. ²⁷ I Samuilo se okrete da ide, ali ga Saul uhvati za skut od plašta njegova, te se odadrije. ²⁸ Tada mu reèe Samuilo: odadro je Gospod carstvo Izrailjevo od tebe danas, i dao ga bližnjemu tvojemu, koji je bolji od tebe. ²⁹ I doista junak Izrailjev neæe slagati, niti æe se raskajati; jer nije èovjek da se kaje. ³⁰ A on reèe: zgriješio sam; ali mi sad uèini èast pred starješinama naroda mojega i pred Izrailjem, i vrati se sa mnom da se poklonim Gospodu Bogu tvojemu. ³¹ I vrativši se Samuilo otide za Saulom, i pokloni se Saulu Gospodu. ³² Potom reèe Samuilo: dovedite mi Agaga cara Amalièkoga. I dođe k njemu Agag veseo, jer govoraše Agag: zaista, prošla je gorèina smrtna. ³³ Ali Samuilo reèe: kako je tvoj maè uèinio te su žene ostale bez djece, tako æe ostati bez djece tvoja majka među ženama. I isijeeèe Samuilo Agaga pred Gospodom u Galgalu. ³⁴ Potom otide Samuilo u Ramu, a Saul otide kuæi svojoj u Gavaju Saulovu. ³⁵ I Samuilo više ne vidje Saula do svoje smrti, i plakaše Samuilo za Saulom, što se Gospod pokaja što je postavio Saula carem nad Izrailjem.

16 A Gospod reèe Samuilu: dokle æeš ti plakati za Saulom kad ga ja odbacih da ne caruje više nad Izrailjem? Napuni rog svoj ulja, i hodi da te pošljem k Jeseju Vitlejemcu, jer između njegovijeh sinova izabrah sebi cara. ² A Samuilo reèe: kako da idem? jer æe èuti Saul, pa æe me ubiti. A Gospod odgovori: uzmi sa sobom junicu iz goveda, pa reci: dođoh da prinesem žrtvu Gospodu. ³ I pozovi Jeseja na žrtvu, a ja æu ti pokazati šta æeš èiniti, i pomaži mi onoga koga ti kažem. ⁴ I uèini Samuilo kako mu kaza Gospod, i dođe u Vitlejem; a starješine gradske uplašivši se istrèaše preda nj, i rekoše mu: jesi li došao dobro? ⁵ A on reèe: dobro; došao sam da prinesem žrtvu Gospodu; osveštajte se i hodite sa mnom na žrtvu. Pa osvešta i Jeseja i sinove njegove i pozva ih na žrtvu. ⁶ I kad dođoše vidjevši Elijava reèe: jamaèno je pred Gospodom pomazanik njegov. ⁷ Ali Gospod reèe Samuilu: ne gledaj na lice njegovo ni na visinu rasta njegova, jer sam ga odbacio; jer ne gledam na što èovjek gleda: èovjek gleda što je na oèima, a Gospod gleda na srce. ⁸ I dozva Jesej Avinadava, i reèe mu da ide pred Samuila. A on reèe: ni toga nije izabrao Gospod. ⁹ Potom Jesej reèe Sami da ide. A on reèe: ni toga nije izabrao Gospod. ¹⁰ Tako reèe Jesej te prođoše sedam sinova njegovijeh pred Samuila; a Samuilo reèe Jeseju: nije Gospod izabrao tih. ¹¹ Potom reèe Samuilo Jeseju: jesu li ti to svi sinovi? A on reèe: ostao je još najmlađi; eno ga, pase ovce. Tada reèe Samuilo Jeseju: pošlji, te ga dovedi, jer neæemo sjedati za sto dokle on ne dođe. ¹² I posla, te ga dovede. A bijaše smeđ, lijepijeh oèiju i lijepa stasa. I Gospod reèe: ustani, pomaži ga, jer je to. ¹³ Tada Samuilo uze rog s uljem, i pomaza ga usred braæe njegove; i siđe duh Gospodnji na Davida i osta na njemu od toga dana.

Potom usta Samuilo i otide u Ramu. ¹⁴ A duh Gospodnji otide od Saula, i uznemiravaše ga zao duh od Gospoda. ¹⁵ I rekoše Saulu sluge njegove: gle, sada te uznemiruje zli duh Božiji. ¹⁶ Neka gospodar naš zapovjedi slugama svojim koje stoje pred tobom, da potraže èovjeka koji zna udarati u gusle, pa kad te napadne zli duh Božiji, neka udara rukom svojom, i odlakšaæe ti. ¹⁷ I reèe Saul slugama svojim: potražite èovjeka koji zna dobro udarati u gusle, i dovedite mi ga. ¹⁸ A jedan između sluga njegovijeh odgovori i reèe: evo, ja znam sina Jeseja Vitlejemca, koji umije dobro udarati u gusle, i hrabar je junak i ubojnik, i pametan je i lijep, i Gospod je s njim. ¹⁹ I Saul posla ljude k Jeseju i poruèi: pošlji mi Davida sina svojega koji je kod ovaca. ²⁰ A Jesej uze magarca i hljeba i mješinu vina i jedno jare, i posla Saulu po Davidu sinu svojem. ²¹ I David dođe k Saulu i izide preda nj, i omilje Saulu veoma, te ga postavi da mu nosi oružje. ²² Potom posla Saul k Jeseju i poruèi: neka David ostane kod mene, jer je našao milost preda mnom. ²³ I kad bi duh Božiji napao Saula, David uzevši gusle udarao bi rukom svojom, te bi Saul odahnuo i bilo bi mu bolje, jer bi zli duh otišao od njega.

17 Tada Filisteji skupiše vojsku svoju da vojuju, i skupiše se u Sokotu Judinu, i stadoše u oko između Sokota i Azike na međi Damimskoj. ² A Saul i Izrailjci skupiše se i stadoše u oko u dolini Ili, i uvrstaše se prema Filistejima. ³ I Filisteji stajahu na brdu odonuda a Izrailjci stajahu na brdu odovuda, a među njima bješe dolina. ⁴ I izide iz okola Filistejskoga jedan zatoènik po imenu Golijat iz Gata, visok šest lakata i ped. ⁵ I na glavi mu bješe kapa od mjedi, i oklop ploèast na njemu od mjedi; i bijaše oklop težak pet tisuæa sikala. ⁶ I nogavice od mjedi bjehu mu na nogu, i štit od mjedi na ramenima. ⁷ A kopljaèa od koplja mu bješe kao vratilo, a gvoždà u koplju mu bješe šest stotina sikala; i koji mu oružje nošaoše iđaoše pred njim. ⁸ On stavši vikaše vojsku Izrailjsku, i govoraše im: što ste izašli uvrstavši se? nijesam li ja Filistejin a vi sluge Saulove? izberite jednoga između sebe, pa neka izađe k meni. ⁹ Ako me nadjaèa i pogubi me, mi æemo vam biti sluge; ako li ja njega nadjaèam i pogubim ga, onda æete vi biti nama sluge, i služiaete nam. ¹⁰ Još govoraše Filistejin: ja osramotih danas vojsku Izrailjsku; dajte mi èovjeka da se bijemo. ¹¹ A kad Saul i sav Izrailj èu šta reèe Filistejin, prepadoše se i uplašise se vrlo. ¹² A bijaše David sin jednoga Efraëanina, iz Vitlejema Judina, kojemu ime bješe Jesej, koji imaoše osam sinova i bijaše u vrijeme Saulovo star i vremenit među ljudima. ¹³ I tri najstarija sina Jesejeva otidoše za Saulom na vojsku; a imena trojici sinova njegovijeh koji otidoše na vojsku bijahu prvencu Elijav a drugome Avinadav a treæemu Sama. ¹⁴ A David bijaše najmlađi. I ona tri najstarija otidoše za Saulom. ¹⁵ A David otide od Saula i vrati se u Vitlejem da pase ovce oca svojega. ¹⁶ A Filistejin izlažaoše jutrom i veèerom, i staja èetrdeset dana. ¹⁷ A Jesej reèe Davidu sinu svojem: uzmi sada za braæu svoju efu ovoga prženoga žita i

ovijeh deset hljebova, i odnesi brže u oko braæi svojoj.
¹⁸ A ovijeh deset mladijeh siraca odnesi tisuæniku, i vidi braæu svoju kako su, i donesi od njih znak. ¹⁹ A Saul i oni i sav Izrailj bijahu u dolini Ili ratujuæi s Filistejima. ²⁰ I tako David usta rano i ostavi ovce na èuvaru; pa uze i otide kako mu zapovjedi Jesej; i dođe na mjesto gdje bješe oko, i vojska izlažaše da se vrsta za boj, i podizaše ubojnu viku. ²¹ I stajaše vojska Izrailjska i Filistejska jedna prema drugoj. ²² Tada ostavi David svoj prtljag kod èuvara, koji èuvaše prtljag, i otrèa u vojsku, i dođe i zapita braæu svoju za zdravlje. ²³ I dokle govoraše s njima, gle, onaj zatoènik po imenu Golijat Filistejin iz Gata, izide iz vojske Filistejske i govoraše kao prije, i David èu. ²⁴ A svi Izrailjci kad vidješe toga èovjeka, uzbjegoše od njega, i bješe ih strah veoma. ²⁵ I govorahu Izrailjci: vidjeste li toga èovjeka što izide? Jer izide da sramoti Izrailja. A ko bi ga pogubio, car bi mu dao silno blago, i kæer svoju dao bi mu; i oslobodio bi dom oca njegovu u Izrailju. ²⁶ Tada reèe David ljudima koji stajahu oko njega govoreæi: šta æe se uèiniti èovjeku koji pogubi toga Filistejina i skine sramotu s Izrailja? Jer ko je taj Filistejin neobrezani da sramoti vojsku Boga živoga? ²⁷ A narod mu odgovori iste rijeèi govoreæi: to æe se uèiniti onome ko ga pogubi. ²⁸ A kad èu Eljav brat njegov najstariji kako se razgovara s tijem ljudima, razljuti se Eljav na Davida, i reèe mu: što si došao? i na kom si ostavio ono malo ovaca u pustinji? znam ja obijest tvoju i zloæu srca tvogega; došao si da vidiš boj. ²⁹ A David reèe: šta sam sad uèinio? zapovjeðeno mi je. ³⁰ Potom okrenu se od njega k drugome i zapita kao prije; i narod mu odgovori kao prije. ³¹ I kad se èuše rijeèi koje govoraše David, javiše ih Saulu, a on ga dozva k sebi. ³² I David reèe Saulu: neka se niko ne plaši od onoga; sluga æe tvoj izaæi i biæe se s Filistejinom. ³³ A Saul reèe Davidu: ne možeš ti iæi na Filistejina da se biješ s njim, jer si ti dijete a on je vojnik od mladosti svoje. ³⁴ A David reèe Saulu: sluga je tvoj pasao ovce oca svojega; pa kad dođe lav ili medvjed i odnese ovcu iz stada, ³⁵ Ja potrèah za njim, i udarih ga i oteh mu iz èeljusti; i kad bi skoèio na me, uhvatih ga za grlo, te ga bih i ubih. ³⁶ I lava i medvjeda ubijao je tvoj sluga, pa æe i taj Filistejin neobrezani proæi kao oni; jer osramoti vojsku Boga živoga. ³⁷ Još reèe David: Gospod koji me je saèuvao od lava i medvjeda, on æe me saèuvati i od ovoga Filistejina. Tada reèe Saul Davidu: idi, i Gospod neka bude s tobom. ³⁸ I Saul dade Davidu svoje oruðje, i metnu mu na glavu kapu svoju od mjedi i metnu oklop na nj. ³⁹ I pripasa David maè njegov preko svojega odijela i poðe, ali ne bješe navikao, pa reèe David Saulu: ne mogu iæi s tijem, jer nijesam navikao. Pa skide David sa sebe. ⁴⁰ I uze štap svoj u ruku, i izabra na potoku pet glatkih kamena i metnu ih u torbu pastirsku, koju imaše, i uze praæu svoju u ruku, i tako poðe ka Filistejinu. ⁴¹ A i Filistejin iðaðe sve bliže k Davidu, a èovjek koji mu nošaše oruðje, iðaðe pred njim. ⁴² A kad Filistejin pogleda i vidje Davida, potsmjehnu mu se, što bješe mlad i

smeð i lijepa lica. ⁴³ I reèe Filistejin Davidu: eda li sam pseto, te ideš na me sa štapom? I proklinjaše Filistejin Davida bogovima svojim. ⁴⁴ I reèe Filistejin Davidu: hodi k meni da dam tijelo tvoje pticama nebeskim i zvijerima zemaljskim. ⁴⁵ A David reèe Filistejinu: ti ideš na me s maèem i s kopljem i sa štitom; a ja idem na te u ime Gospoda nad vojskama, Boga vojske Izrailjeve, kojega si ružio. ⁴⁶ Danas æe te Gospod dati meni u ruke, i ubiaæu te, i skinuæu glavu s tebe, i daæu danas tjelesa vojske Filistejske pticama nebeskim i zvijerima zemaljskim, i poznaæe sva zemlja da je Bog u Izrailju. ⁴⁷ I znaæe sav ovaj zbor da Gospod ne spasava maèem ni kopljem, jer je rat Gospodnji, zato æe vas dati nama u ruke. ⁴⁸ A kad se Filistejin podiže i dođe bliže k Davidu, David brže istrèa na bojište pred Filistejina. ⁴⁹ I David turi ruku svoju u torbu svoju, i izvadi iz nje kamen, i baci ga iz praæe, i pogodi Filistejina u èelo i uðe mu kamen u èelo, te pade nièice na zemlju. ⁵⁰ Tako David praæom i kamenom nadjaèa Filistejina, i udari Filistejina i ubi ga; a nemaše David maèa u ruci. ⁵¹ I pritrèav David stade na Filistejina, i zgrabi maè njegov i izvuèe ga iz korica i pogubi ga i otsijeèe mu glavu. A Filisteji kad vidješe gdje pogibe junak njihov pobjegoše. ⁵² A Izrailjci i Judejci ustaše i povikaše i potjeraše Filisteje do doline i do vrata Akaronskih; i padaše pobijeni Filisteji po putu Sarajimskom do Gata i do Akarona. ⁵³ Potom se vratiše sinovi Izrailjevi tjeravši Filisteje, i oplijeniše oko njihov. ⁵⁴ A David uze glavu Filistejinovu, i odnese je u Jerusolim, a oruðje njegovo ostavi u svojoj kolibi. ⁵⁵ A kad Saul vidje Davida gdje ide pred Filistejina, reèe Aveniru vojvodi: èiji je sin taj mladiæ, Avenire? A Avenir reèe: kako je živa duša tvoja, care, ne znam. ⁵⁶ A car reèe: pitaj èiji je sin taj mladiæ. ⁵⁷ A kad se vrati David pogubivši Filistejina, uze ga Avenir i izvede ga pred Saula, a u ruci mu bješe glava Filistejinova. ⁵⁸ I Saul reèe mu: èiji si sin, dijete? A David reèe: ja sam sin sluge tvogega Jeseja Vitlejemca.

18 I kad svrši razgovor sa Saulom, duša Jonatanova prionu za dušu Davidovu, i Jonatan ga zapazi kao svoju dušu. ² I uze ga Saul taj dan, i ne dade mu da se vrati kuæi oca svojega. ³ I Jonatan uèini vjeru s Davidom, jer ga ljubljaše kao svoju dušu. ⁴ I skide Jonatan sa sebe plašt, koji nošaše, i dade ga Davidu, i odijelo svoje i maè svoj i luk svoj i pojas svoj. ⁵ I iðaðe David na što ga god Saul pošiljaše, i bijaše sreæan, i postavi ga Saul nad vojnicima, i omilje svemu narodu, pa i slugama Saulovijem. ⁶ A kad se vraæahu, i kad se David vraæaše ubivši Filistejina, izlaziše žene iz svakoga grada Izrailjeva pjevajuæi i igrajuæi na susret caru Saulu, s bubnjima i s veseljem i guslama. ⁷ I otpijevajuæi žene jedne drugima uza svirke govorahu: Saul zgubi svoju tisuæu, ali David svojih deset tisuæa. ⁸ I razgnjevi se Saul vrlo, i ne biše mu po volji te rijeèi, i reèe: Davidu dadoše deset tisuæa, a meni dadoše tisuæu; još mu samo carstvo treba. ⁹ I od toga dana Saul gledaše poprijeko Davida. ¹⁰ A sutradan napade Saula zli duh Božji, te prorokovaše u kuæi, a David mu udaraše rukom svojom u gusle kao prije: a Saulu u ruci

bješe koplje. ¹¹ I Saul baci koplje govoreæi: da prikujem Davida za zid. Ali mu se David izmaèe dva puta. ¹² I Saula bješe strah od Davida, jer Gospod bješe s njim, a od Saula bješe otstupio. ¹³ Zato ga ukloni Saul od sebe, i postavi ga tisuænikom; i on odlaæaše i dolaæaše pred narodom. ¹⁴ I David bijaše sreæan u svemu što èinjaše, jer Gospod bijaše s njim. ¹⁵ A Saul videæi da je veoma sreæan, bojaše ga se. ¹⁶ A sav Izrailj i Juda ljubljaše Davida, jer on odlaæaše i dolaæaše pred njima. ¹⁷ I reèe Saul Davidu: evo, kæer svoju stariju Meravu daæu ti za ženu, samo mi budi hrabar i vodi ratove Gospodnje. Jer Saul govoraše: neæu da se digne moja ruka na nj, nego Filistejska ruka neka se digne na nj. ¹⁸ A David reèe Saulu: ko sam ja i kakav je život moj ili dom oca mojega u Izrailju, da budem zet carev? ¹⁹ A kad doæe vrijeme da Meravu kæer Saulovu dadu Davidu, dadoše je Adrilu Meolaæaninu za ženu. ²⁰ Ali Davida ljubljaše Mihala kæi Saulova; a kad to javiše Saulu, bi mu po volji. ²¹ I reèe Saul: daæu mu je da mu bude zamka i da se diæe na nj ruka Filistejska. A Davidu reèe Saul: biæeš mi danas zet s drugom. ²² I zapovjedi Saul slugama svojim: recite Davidu tajno i govorite: gle, omilio si caru, i sve sluge njegove ljube te; budi sada zet carev. ²³ I sluge Saulove rekoše te rijeèi Davidu, a David reèe: mislite li da je lako biti zet carev? ta ja sam siromah i mali èovjek. ²⁴ I Saulu javiše ovo sluge njegove govoreæi: ovako reèe David. ²⁵ A Saul reèe: ovako recite Davidu: ne traæi car uzdarja, nego sto okrajaka Filistejskih, da se car osveti svojim neprijateljima. A Saul mišljaše kako bi David pao u ruke Filistejima. ²⁶ I sluge njegove kazaše Davidu te rijeèi, i Davidu bi po volji da postane carev zet. I vrijeme se još ne navršì. ²⁷ A David usta i otide sa svojim ljudima, i pobi dvjesto Filisteja. I donese David okrajke njihove, i dadoše ih na broj caru da bi postao carev zet. I Saul mu dade za ženu Mihalu kæer svoju. ²⁸ I Saul vidje i pozna da je Gospod sa Davidom; i Mihala kæi Saulova ljubljaše ga. ²⁹ A Saul se još veæma poboja Davida; i bijaše Saul jednako neprijatelj Davidu. ³⁰ A knezovi Filistejski udarahu; i kad god udarahu, David bijaše sreæaniji od svih sluga Saulovijeh, i ime se njegovo vrlo proslavi.

19 I Saul govori Jonatanu sinu svojemu i svijem slugama svojim da ubiju Davida; ali Jonatan sin Saulov ljubljaše veoma Davida. ² I javi Jonatan Davidu i reèe mu: Saul otac moj traæi da te ubije; nego se èuvaj sjutra, skloni se gdje god i prikrij se. ³ A ja æu izaæi i stajaæu pored oca svojega u polju gdje ti budeš, i govoriæu o tebi s ocem svojim, i što doznam javiæu ti. ⁴ I Jonatan progovori za Davida Saulu ocu svojemu, i reèe mu: da se ne ogriješi car o slugu svojega Davida, jer se on nije ogriješio o tebe, nego je još vrlo dobro za te što je èinio. ⁵ Jer nije mario za život svoj i pobio je Filisteje, i Gospod uèini spasenje veliko svemu Izrailju; vidio si i radovao si se; pa zašto bi se ogriješio o krv pravu i ubio Davida ni za što? ⁶ I posluša Saul Jonatana, i zakle se Saul: tako živ bio Gospod, neæe poginuti. ⁷ Tada Jonatan dozva Davida, i kaza mu Jonatan sve

ovo; i dovede Jonatan Davida k Saulu, i opet bi pred njim kao preæe. ⁸ I nasto opet rat, i David izide i pobi se s Filistejima, i razbi ih veoma, te bjeæaše od njega. ⁹ Potom zli duh Gospodnji napade Saula kad sjeðaše kod kuæe i dræaše koplje u ruci, a David udaraše rukom o gusle. ¹⁰ I Saul šæaše Davida kopljem prikovati za zid, ali se on izmaèe Saulu, te koplje udari u zid, a David pobjeæe i izbavi se onu noæ. ¹¹ A Saul posla ljude ka kuæi Davidovoj da ga èuvaju i ujutru ubiju. A to javi Davidu žena njegova Mihala govoreæi: ako noæas ne izbaviš duše svoje, ujutru æeš poginuti. ¹² Tada Mihala spusti Davida kroz prozor, te otide i pobjeæe i izbavi se. ¹³ A Mihala uze lik, i metnu ga u postelju, i metnu mu pod glavu uzglavlje od kostrijeti, i pokri ga haljinom. ¹⁴ I kad Saul posla ljude da uhvate Davida, ona reèe: bolestan je. ¹⁵ A Saul posla opet ljude da vide Davida govoreæi: donesite mi ga u postelji da ga pogubim. ¹⁶ A kad doæoše poslani, gle, lik u postelji i uzglavlje od kostrijeti pod glavom mu. ¹⁷ I reèe Saul Mihali: što me tako prevari i pusti neprijatelja mojega da uteèe? A Mihala reèe Saulu: on mi reèe: pusti me, ili æu te ubiti. ¹⁸ Tako David uteèe i izbavi se, i doæe k Samuilu u Ramu, i pripovjedi mu sve što mu je uèinio Saul. I otidoše on i Samuilo, i ostaše u Najotu. ¹⁹ A Saulu doæe glas i rekoše mu: eno Davida u Najotu u Rami. ²⁰ Tada posla Saul ljude da uhvate Davida; i oni vidješe zbor proroka gdje prorokuju a Samuilo im starješina. I duh Gospodnji doæe na poslanike Saulove, te i oni prorokovahu. ²¹ A kad to javiše Saulu, on posla druge poslanike, ali i oni prorokovahu; te Saul opet posla treæe poslanike, ali i oni prorokovahu. ²² Tada sam poæe u Ramu, i kad doæe na veliki studenac koji je u Sokotu, zapita govoreæi: gdje je Samuilo i David? I rekoše mu: eno ih u Najotu u Rami. ²³ I poæe u Najot u Rami; ali i na njega siðe duh Boæji, te iduæi dalje prorokovaše dokle doæe u Najot u Rami. ²⁴ Pa skide i on haljine svoje sa sebe, i prorokova i on pred Samuilom, i padnuvši leæaše go vas onaj dan i svu noæ. Stoga se govori: eda li je i Saul meðu prorocima?

20 A David pobjeæe iz Najota u Rami, i doæe i reèe Jonatanu: šta sam uèinio? kakva je krivica moja? i šta sam zgriješio ocu tvojemu, te traæi dušu moju? ² A on mu reèe: saèuvaj Boæe! neæeš ti poginuti. Evo otac moj ne èini ništa, ni veliko ni malo, a da meni ne kaæe; a kako bi to tajio od mene otac moj? Neæe to biti. ³ A David zaklinjuæi se opet reèe: otac tvoj zna dobro da sam našao ljubav u tebe, pa veli: ne treba da dozna za ovo Jonatan, da se ne oæalosti. Ali tako živ bio Gospod i tako živa bila duša tvoja, samo je jedan korak izmeðu mene i smrti. ⁴ A Jonatan reèe Davidu: šta æeli duša tvoja? Ja æu ti uèiniti. ⁵ I David reèe Jonatanu: evo sjutra je mladina, kad treba s carem da jedem, pusti me dakle da se sakrijem u polju do treæega veæera. ⁶ Ako zapita za me otac tvoj, ti reci: vrlo mi se molio David da otrèi u Vitlejem grad svoj, jer je ondje godišnja ærtva svega roda njegov. ⁷ Ako reèe: dobro, biæe miran sluga tvoj; ako li se razgnjevi, znaj da je zlo naumio. ⁸ Uèini dakle milost sluzi svojemu, kad si vjeru

Gospodnju uhvatio sa slugom svojim; ako je kaka krivica na meni, ubij me sam, jer zašto bi me vodio k ocu svojemu? ⁹ A Jonatan mu reèe: Bože saèuvaj; jer da doznam da je otac moj naumio zlo da te zadesi, zar ti ne bih javio? ¹⁰ A David reèe Jonatanu: ko æe mi javiti ako ti otac odgovori što zlo? ¹¹ A Jonatan reèe Davidu: hodi da izidemo u polje. I izidoše obojica u polje. ¹² I Jonatan reèe Davidu: Gospode Bože Izrailjev! kad iskušam oca svojega sutra u ovo doba ili prekosjutra, i bude dobro po Davida, ako ne pošljem k tebi i ne javim ti, ¹³ Neka Gospod uèini tako Jonatanu i tako neka doda. Ako li otac moj bude naumio da ti uèini zlo, ja æu ti javiti, i opraviamu te, i otiaæi æeš s mirom; i Gospod neka bude s tobom kao što je bio s ocem mojim. ¹⁴ A i ti, dokle sam živ, èiniæeš meni milost Gospodnju da ne poginem; ¹⁵ I neæeš ukratiti milosti svoje domu mojemu dovijeka, ni onda kad Gospod istrijebi sve neprijatelje Davidove sa zemlje. ¹⁶ Tako Jonatan uèini vjeru s domom Davidovijem govoreæi: Gospod neka traži iz ruku neprijatelja Davidovijeh. ¹⁷ I još zakle Jonatan Davida ljubavlju svojom k njemu, jer ga ljubljaše kao svoju dušu. ¹⁸ Potom reèe mu Jonatan: sutra je mladina, i pitaæe se za te, jer æe tvoje mjesto biti prazno. ¹⁹ A ti èekaj do treæega dana, pa onda otidi brzo i doði na mjesto gdje si se bio sakrio kad se ovo radilo, i sjedi kod kamena Ezila. ²⁰ A ja æu baciti tri strijele ukraj toga kamena, kao da gaðam biljegu. ²¹ I evo poslaæu momka govoreæi mu: idi, naði strijele. Ako reèem momku: eto strijele su za tobom ovamo bliže, digni ih; tada doði, dobro je po te, i neæe ti biti ništa, tako živ bio Gospod! ²² Ako li ovako reèem momku: eto strijele su pred tobom tamo dalje; onda idi, jer te Gospod šalje. ²³ A za ove rijeèi što rekosmo ja i ti, evo, Gospod je svjedok između mene i tebe dovijeka. ²⁴ Potom se David sakri u polju; i dođe mladina, i car sjede za sto da jede. ²⁵ A kad car sjede na svoje mjesto, po obièaju na mjesto kod zida, Jonatan usta, a Avenir sjede do Saula, a mjesto Davidovo bješe prazno. ²⁶ I Saul ne reèe ništa onaj dan, jer mišljaše: dogodilo mu se štogod, te nije èist, zacijelo nije èist. ²⁷ A sutradan, drugi dan mjeseca, opet bješe prazno mjesto Davidovo, a Saul reèe Jonatanu sinu svojemu: zašto sin Jesejev ne dođe na objed ni juèe ni danas? ²⁸ A Jonatan odgovori Saulu: vrlo me je molio David da otide do Vitlejema, ²⁹ Rekavši: pusti me, jer porodica naša ima žrtvu u gradu, i sam mi je brat zapovjedio; ako sam dakle našao milost pred tobom, da otidem i vidim braæu svoju. Zato nije došao na carev objed. ³⁰ Tada se razgnjevi Saul na Jonatana, te mu reèe: nevaljali i neposlušni sine! zar ja ne znam da si izabrao sina Jesejeva sebi na sramotu i na sramotu svojoj nevaljalnoj majci? ³¹ Jer dokle je živ sin Jesejev na zemlji, neæeš se utvrditi ni ti ni carstvo tvoje; zato pošlji sada i dovedi ga k meni, jer je zaslužio smrt. ³² A Jonatan odgovori Saulu ocu svojemu i reèe mu: zašto da se pogubi? šta je uèinio? ³³ Tada se Saul baci kopljem na nj da ga ubije. Tada vidje Jonatan da je otac njegov naumio

ubiti Davida. ³⁴ I usta Jonatan od stola gnjevan, i ništa ne jede drugi dan po mladini; jer se zabrinu za Davida, što ga otac osramoti. ³⁵ A kad bi ujutru, izide Jonatan u polje u vrijeme kako bješe ugovorio s Davidom, i s njim jedno momèe. ³⁶ I reèe momku svojemu: trèi da mi naðeš strijele koje æu pustiti. I momèe otrèa, a on pusti strijelu preko njega. ³⁷ A kad dođe momak do mjesta kuda bješe zastrijelio Jonatan, viknu Jonatan za momkom govoreæi: nije li strijela dalje naprijed? ³⁸ Još viknu Jonatan za momkom: brže, ne stoj. I momak Jonatanov pokupi strijele, i vrati se gospodaru svojemu. ³⁹ Ali momak ne znaše ništa, samo Jonatan i David znahu šta je. ⁴⁰ I Jonatan dade oružje svoje momku koji bijaše s njim, i reèe mu: idi, odnesi u grad. ⁴¹ I kad momak otide, David usta s južne strane i pade nièice na zemlju i pokloni se tri puta, i poljubiše se, i plakaše obojica, a David osobito. ⁴² I reèe Jonatan Davidu: idi s mirom, kao što smo se zakleli obojica imenom Gospodnjim rekavši: Gospod da je svjedok između mene i tebe i između mogega sjemena i tvojega sjemena dovijeka. ⁴³ I tako David ustavši otide, a Jonatan se vrati u grad.

21 Tada David dođe u Nov k Ahimelehu svešteniku; a Ahimeleh se uplaši i istrèa pred Davida, i reèe mu: zašto si sam, i nema nikoga s tobom? ² A David reèe Ahimelehu svešteniku: car mi nešto zapovjedi, i reèe mi: niko da ne dozna zašto te šaljem i šta sam ti zapovjedio. A sluge sam opravio u to i to mjesto. ³ Nego šta imaš pri ruci? daj mi pet hljebova, ili šta imaš. ⁴ A sveštenik odgovori Davidu i reèe: nemam pri ruci obiènoga hljeba; nego ima svetoga hljeba; ali jesu li se momci èuvali od žena? ⁵ A David odgovori svešteniku i reèe mu: nije bilo žena kod nas ni juèe ni onomadne, otkako sam pošao, i sudovi su u momaka bili sveti. A ako bi put i neèist bio, osvetiaæ se danas sudovima. ⁶ Tada mu dade sveštenik hljebove svete, jer ne bješe hljeba osim hljebova postavljenijeh, koji bijahu uzeti ispred Gospoda da se postave hljebovi topli onaj dan kad se oni uzeše. ⁷ A ondje bijaše onaj dan jedan od sluga Saulovijeh baveæi se pred Gospodom, kojemu ime bješe Doik Idumejac, starješina nad pastirima Saulovijem. ⁸ I David reèe Ahimelehu: imaš li tu kako koplje ili maè? jer ni maèa svojega ni oružja ne ponesoh, jer stvar careva bijaše hitna. ⁹ A sveštenik reèe: ovdje je maè Golijata Filistejina, kojega si ubio u dolini Ili, uvijen u platno iza opleæka; ako hoæeš, uzmi ga, jer drugoga osim njega nema ovdje. A David reèe: takoga više nema, daj mi ga. ¹⁰ Potom se podiže David, i pobježe onaj dan od Saula, i dođe k Ahisu caru Gatskom. ¹¹ A Ahisu rekoše sluge njegove: nije li ovo David car zemaljski? Nijesu li o njemu pjevali igrajuæi i govoreæi: Saul zgubi svoju tisuæu, a David svojih deset tisuæa? ¹² I David metnu ove rijeèi u srce svoje, i poboja se veoma Ahisa cara Gatskoga. ¹³ I pretvori se pred njima i uèini se lud u rukama njihovijem; i šaraše po vratima, i bacaše pjenu niz bradu svoju. ¹⁴ I Ahis reèe slugama svojim: eto, vidite da je èovjek lud; što ste mi ga doveli? ¹⁵ Zar

nemam dosta ludijeh, nego mi dovedoste toga da luduje preda mnom? zar æe taj uæi u kuæu moju?

22 Tada David otide odande i uteèe u peæinu Odolamsku. A kad to èuše braæa njegova i sav dom oca njegova, doðoše onamo k njemu. ²I skupiše se oko njega koji god bijahu u nevolji i koji bijahu zaduženi i koji god bijahu tužna srca; i on im posta poglavica; i bješe ih s njim oko èetiri stotine ljudi. ³I odande otide David u Mispu Moavsku, i reèe caru Moavskom: dopusti da se otac moj i mati moja sklone kod vas dokle vidim šta æe Bog uèiniti sa mnom. ⁴I izvede ih pred cara Moavskoga, i ostaše kod njega za sve vrijeme dokle David bješe u onom gradu. ⁵Ali prorok Gad reèe Davidu: nemoj ostati u tom gradu, idi i vrati se u zemlju Judinu. I David otide i dođe u šumu Aret. ⁶A Saul èu da se pojavio David i ljudi što bijahu s njim. Tada Saul sjeðaše u Gavaji pod šumom u Rami, s kopljem u ruci, a sve sluge njegove stajahu pred njim. ⁷I reèe Saul slugama svojim koje stajahu pred njim: èujte sinovi Venijaminovi; hoæe li vama svjema sin Jesejev dati njive i vinograde? hoæe li sve vas uèiniti tisuænicima i stotinicima? ⁸Te ste se svi složili na me, i nema nikoga da mi javi da se moj sin složio sa sinom Jesevijem, i nema nikoga meðu vama da mari za me da mi javi da je sin moj podigao slugu mojega na me da mi zasjeda, kao što se danas vidi. ⁹Tada odgovori Doik Idumejac, koji stajaše sa slugama Saulovijem, i reèe: vidio sam sina Jesejeva gdje dođe u Nov k Ahimelehu sinu Ahitovovu. ¹⁰On pita za nj Gospoda, i dade mu brašnjenice: i maè Golijata Filistejina dade mu. ¹¹Tada car posla da dovedu Ahimeleha sina Ahitovova sveštenika i sav dom oca njegova, sveštenike, koji bijahu u Novu. I doðoše svi k caru. ¹²Tada reèe Saul: èuj sada sine Ahitovov. A on odgovori: evo me, gospodaru. ¹³A Saul mu reèe: zašto ste se složili na me ti i sin Jesejev, te si mu dao hljeba i maè, i pitao si Boga za nj, da bi ustao na me da mi zasjeda, kao što se vidi danas? ¹⁴A Ahimeleh odgovori caru i reèe: a ko je između svijeh sluga tvojih kao David, vjeran, i zet carev i poslušan tebi i poštovan u kuæi tvojoj? ¹⁵Eda li sam sad prvi put pitao Gospoda za nj? Saèuvaj Bože! neka car ne bijedi takim èim sluge svojega niti koga u domu oca mojega; jer nije znao sluga tvoj od svega toga ništa. ¹⁶Ali car reèe: poginuæeš, Ahimeleše! i ti i sav dom oca tvojega. ¹⁷Tada car reèe slugama koje stajahu pred njim: okrenite se i pogubite sveštenike Gospodnje, jer je i njihova ruka s Davidom, i znajuæi da je pobjegao ne javiše mi. Ali sluge careve ne htješe podignuti ruke svoje da ulože na sveštenike Gospodnje. ¹⁸Tada car reèe Doiku: okreni se ti, te uloži na sveštenike. I okrenuvši se Doik Idumejac uloži na sveštenike, i pobi ih onaj dan osamdeset i pet, koji nošahu opleæak laneni. ¹⁹I u Novu, gradu svešteniekom, isijee oštrijem maèem i ljude i žene i djecu i koja sisahu, i volove, i magarce i sitnu stoku oštrijem maèem. ²⁰Ali uteèe jedan sin Ahimeleha sina Ahitovova, po imenu Avijatar, i pobježe k Davidu. ²¹I Avijatar javi Davidu da

je Saul pobio sveštenike Gospodnje. ²²A David reèe Avijataru: znao sam onoga dana kad je bio ondje Doik Idumejac da æe zacijelo kazati Saulu; ja sam kriv za sve duše doma oca tvojega. ²³Ostani kod mene, ne boj se; jer ko traži moju dušu, tražiæe i tvoju; kod mene æeš biti saèuvan.

23 Tada javiše Davidu govoreæi: evo Filisteji udariše na Keilu, i haraju gumna. ²I upita David Gospoda govoreæi: hoæu li iæi i udariti na te Filisteje? A Gospod reèe Davidu: idi, i pobieæeš Filisteje i izbaviti Keilu. ³A Davidu rekoše ljudi njegovi: evo nas je strah ovdje u Judinoj zemlji, a šta æe biti kad poðemo u Keilu na oko Filistejski. ⁴Zato David opet upita Gospoda, a Gospod mu odgovori i reèe: ustani, idi u Keilu, jer æu ja predati Filisteje u ruke tvoje. ⁵Tada otide David sa svojim ljudima u Keilu, i udari na Filisteje, i otjera im stoku, i pobi ih ljuto; tako izbavi David stanovnike Keilske. ⁶A kad Avijatar sin Ahimelehov pobježe k Davidu u Keilu, donese sobom opleæak. ⁷Potom javiše Saulu da je David došao u Keilu; i reèe Saul: dao ga je Bog u moje ruke, jer se zatvorio ušavši u grad, koji ima vrata i prijevornice. ⁸I sazva Saul sav narod na vojsku da ide na Keilu i opkoli Davida i ljude njegove. ⁹Ali David doznajući da mu Saul zlo kuje, reèe Avijataru svešteniku: uzmi na se opleæak. ¹⁰I reèe David: Gospode Bože Izrailjev! èuo je sluga tvoj da se Saul sprema da dođe na Keilu da raskopa grad mene radi. ¹¹Hoæe li me Keiljani predati u njegove ruke? hoæe li doæi Saul kao što je èuo sluga tvoj? Gospode Bože Izrailjev! kaži sluzi svojem. A Gospod odgovori: doæi æe. ¹²Opet reèe David: Keiljani hoæe li predati mene i moje ljude u ruke Saulove? A Gospod odgovori: predaæe. ¹³Tada se David podiže sa svojim ljudima, oko šest stotina ljudi, i otidoše iz Keile, i idoše kuda mogoše. A kad Saulu javiše da je David pobjegao iz Keile, tada on ne htje iæi. ¹⁴A David se bavlaše u pustinji po tvrdijem mjestima, i namjesti se na jednom brdu u pustinji Zifu. A Saul ga tražaše jednako, ali ga Gospod ne dade u njegove ruke. ¹⁵I David videæi da je Saul izašao te traži dušu njegovu, osta u pustinji Zifu, u šumi. ¹⁶A Jonatan sin Saulov podiže se i dođe k Davidu u šumu, i ukrijepi mu ruku u Gospodu; ¹⁷I reèe mu: ne boj se, jer te neæe stignuti ruka cara Saula oca mojega; nego æeš carovati nad Izrailjem, a ja æu biti drugi za tobom; i Saul otac moj zna to. ¹⁸I uèiniše njih dvojica vjeru pred Gospodom; i David osta u šumi, a Jonatan otide kuæi svojoj. ¹⁹Tada doðoše Zifeji k Saulu u Gavaju, i rekoše: ne krije li se David kod nas po tvrdijem mjestima u šumi na brdu Eheli nadesno od Gesimona? ²⁰Sada dakle po svoj želji duše svoje, care, izidi, a naše æe biti da ga predamo u ruke caru. ²¹A Saul reèe: Gospod da vas blagoslovi, što me požaliste. ²²Idite sada i doznajte još bolje i razberite i promotrite gdje se sakrio i ko ga je ondje vidio; jer mi kažu da je vrlo lukav. ²³Promotrite i vidite sva mjesta gdje se krije, pa opet dođite k meni kad dobro doznate, i ja æu poæi s vama; i ako bude u zemlji, tražiæu ga po svijem tisuæama Judinijem.

²⁴ Tada ustaše i otidoše u Zif prije Saula; a David i ljudi njegovi bijahu u pustinji Maonu u ravnici nadesno od Gesimona. ²⁵ I Saul izide sa svojim ljudima da ga traži; a Davidu javiše, te on siđe sa stijene i stade u pustinji Maonu. A Saul kad to èu, otide za Davidom u pustinju Maon. ²⁶ I Saul iđaðe jednom stranom planine, a David sa svojim ljudima drugom stranom planine; i David hiæaðe da uteèe Saulu, jer Saul sa svojim ljudima opkoljavaše Davida i njegove ljude da ih pohvata. ²⁷ U tom dođe glasnik Saulu govoreæi: brže hodi; jer Filisteji udariše na zemlju. ²⁸ Tada se vrati Saul ne tjerajuæi dalje Davida, i otide pred Filisteje. Otuda se prozva ono mjesto Sela-Amalekot.

24 A David otišavši odande stade na tvrdijem mjestima Engadskim. ² I kad se Saul vrati odagnavši Filisteje, rekoše mu govoreæi: eno Davida u pustinji Engadskoj. ³ Tada uze Saul tri tisuæe ljudi izabranijih iz svega Izrailja, i otide da traži Davida i ljude njegove po vrljetima gdje su divokoze. ⁴ I dođe k torovima ovèijim ukraj puta gdje bijaše peæina; i Saul uđe u nju rad sebe; a David i njegovi ljudi sjeđahu u kraju u peæini. ⁵ I rekoše Davidu ljudi njegovi: evo dana, za koji ti reèe Gospod: evo ja ti predajem neprijatelja tvojega u ruke da uèiniš s njim što ti je volja. I David usta, te polako otsijeèe skut od plašta Saulova. ⁶ A poslije zadržta srce Davidu što otsijeèe skut Saulu. ⁷ I reèe svojim ljudima: ne dao Bog da to uèinim gospodaru svojemu, pomazaniku Gospodnjemu, da podignem ruku svoju na nj. Jer je pomazanik Gospodnji. ⁸ I odvrati rijeèima David ljude svoje i ne dade im da ustanu na Saula. I Saul izašav iz peæine pođe svojim putem. ⁹ Potom David usta, i izašav iz peæine stade vikati za Saulom govoreæi: care gospodine! A Saul se obazre, a David se savi licem do zemlje i pokloni se. ¹⁰ I reèe David Saulu: zašto slušaš što ti kažu ljudi koji govore: eto David traži zlo tvoje? ¹¹ Evo, danas vidješe oèi tvoje da te je Gospod bio predao danas u moje ruke u ovoj peæini, i rekoše mi da te ubijem: ali te poštjedeh, i rekoh: neæu dignuti ruke svoje na gospodara svojega, jer je pomazanik Gospodnji. ¹² Evo, oèe moj, evo vidi skut od plašta svojega u mojoj ruci; otsjekoh skut od plašta tvojega, a tebe ne ubih; poznaj i vidi da nema zla ni nepravde u ruci mojoj, i da ti nijesam zgriješio; a ti vrebáš dušu moju da je uzmeš. ¹³ Gospod neka sudi između mene i tebe, i neka me osveti od tebe; ali ruka se moja neæe podignuti na te. ¹⁴ Kako kaže stara prièa: od bezbožnijih izlazi bezbožnost; zato se ruka moja neæe podignuti na te. ¹⁵ Za kim je izašao car Izrailjev? koga goniš? mrtva psa, buhu jednu. ¹⁶ Gospod neka bude sudija, i neka rasudi između mene i tebe; on neka vidi i raspravi moju parnicu i izbavi me iz ruke tvoje. ¹⁷ A kad izgovori David ove rijeèi Saulu, reèe Saul: je li to tvoj glas, sine Davide? I podigavši Saul glas svoj zaplaka. ¹⁸ I reèe Davidu: praviji si od mene, jer si mi vratio dobro za zlo koje sam ja tebi uèinio. ¹⁹ I danas si mi pokazao da mi dobro èiniš; jer me Gospod dade tebi u ruke, a ti me opet ne ubi. ²⁰ I ko bi našavši neprijatelja

svojega pustio ga da ide dobrijem putem? Gospod neka ti vrati dobro za ovo što si mi uèinio danas. ²¹ I sada, evo, znam da æeš zacijelo biti car, i jako æe biti u tvojoj ruci carstvo Izrailjevo. ²² Zato mi se sada zakuni Gospodom da neæeš istrijebiti sjemena mojega poslije mene, ni imena mojega zatrti u domu oca mojega. ²³ I zakle se David Saulu; i Saul otide kuæi svojoj, a David i ljudi njegovi otidoše na tvrdo mjesto.

25 U tom umrije Samuilo i sabra se sav Izrailj, i plakaše za njim, i pogreboše ga u domu njegovu u Rami. A David usta i siđe u pustinju Faransku. ² A bijaše jedan èovjek u Maonu, a stoka mu bijaše na Karmilu; i bijaše èovjek vrlo bogat, jer imaše tri tisuæe ovaca i tisuæu koza, i tada strizijaše ovce svoje na Karmilu. ³ I bješe ime tomu èovjeku Naval, a ženi mu ime Avigeja; i ona bijaše žena razumna i lijepa, a on bijaše tvrda srca i opak, a bijaše od roda Halevova. ⁴ I David èu u pustinji da Naval striže ovce. ⁵ I posla David deset momaka, i reèe David momcima: idite na Karmil, i otidite k Navalu, i pozdravite ga od mene. ⁶ I recite mu: zdravo! i mir da ti je, i domu tvojemu da je mir, i svemu što imaš da je mir! ⁷ Èuo sam da strižeš ovce; pastiri su tvoji bivali kod nas, i ne uèinismo im nepravde, i ništa im nije nestalo dokle god bijahu na Karmilu. ⁸ Pitaj sluge svoje, i kazaæe ti. Neka ovi momci nađu milost pred tobom, jer dođosmo u dobar dan. Daj slugama svojim i Davidu sinu svojemu što ti dođe do ruke. ⁹ I dođoše momci Davidovi, i kazaše Navalu u ime Davidovo sve ove rijeèi, i umuèaðe. ¹⁰ A Naval odgovori slugama Davidovijem i reèe: ko je David? i ko je sin Jesejev? Danas ima mnogo sluga koje bježe od svojih gospodara. ¹¹ Eda li æu uzeti hljeb svoj i vodu svoju i meso što sam poklao za ljude koji mi strigu ovce, pa dati ljudima kojih ne znam odakle su? ¹² Tada se vratiše momci Davidovi svojim putem, vratiše se, i došavši kazaše mu sve ove rijeèi. ¹³ A David reèe svojim ljudima: pripašite svaki svoj maè. I pripasaše svaki svoj maè, i David pripasa svoj maè; i pođe za Davidom do èetiri stotine ljudi, a dvjesta ostaše kod prtljaga. ¹⁴ Ali Avigeji ženi Navalovoj kaza jedan između sluga njegovijih govoreæi: evo, David posla iz pustinje poslanike da pozdravi gospodara našega, a on ih otjera. ¹⁵ A ti su nam ljudi bili vrlo dobri, niti nam uèiniše krivo, niti nam èega nesta dokle god bijasmo kod njih u polju. ¹⁶ Nego nam bijahu zidovi i noæu i danju, dokle god bijasmo kod njih pasuæi ovce. ¹⁷ Zato sada gledaj i promisli šta æeš èiniti, jer je gotovo zlo gospodaru našem i svemu domu njegovu; a on je zao èovjek, da mu se ne može govoriti. ¹⁸ Tada Avigeja brže uze dvjesta hljebova i dvije mješine vina i pet ovaca zgotovljenijih i pet mjerica pržena žita, i sto grozdova suhoga grožđa i dvjesta gruda suhих smokava, i metnu na magarce. ¹⁹ I reèe momcima svojim: hajdete naprijed, a ja æu iæi za vama. A mužu svojemu Navalu ništa ne reèe. ²⁰ I sjedavši na magarca iđaðe ispod gore, a gle, David i ljudi njegovi slažahu pred nju, i sukobi se s njima. ²¹ A David govoraše: ele sam zaludu èuvao sve što je taj

imao u pustinji da mu ništa ne bješe nestalo od svega što ima; jer mi vrati zlo za dobro. ²² To neka uèini Bog neprijateljima Davidovijem i to neka doda, ako mu do zore od svega što ima ostavim i ono što mokri uza zid. ²³ A kad Avigeja ugleda Davida, brže siđe s magarca, i pade pred Davidom na lice svoje i pokloni se do zemlje; ²⁴ I padnuvši mu k nogama reèe: na meni, gospodaru, neka bude ta krivica; ali da progovori sluškinja tvoja tebi, i èuj rijeèi sluškinje svoje. ²⁵ Neka gospodar moj ne gleda na toga nevaljaloga èovjeka, Navalu, jer je kao ime što mu je; Naval mu je ime, i bezumlje je kod njega. A ja sluškinja tvoja nijesam vidjela momaka gospodara svojega, koje si slao. ²⁶ Zato sada, gospodaru, tako živ bio Gospod i tako živa bila duša tvoja, Gospod ti ne da da ideš na krv i da se osvetiš svojom rukom. Zato sada neka bude neprijateljima tvojim kao Navalu i svjema koji traže zla gospodaru mojemu. ²⁷ Evo dar što je donijela sluškinja gospodaru mojemu, da se da momcima koji idu za gospodarom mojim. ²⁸ Oprosti sluškinji svojoj krivicu; jer æe Gospod zacijelo naèiniti tvrdu kuæu gospodaru mojemu; jer ratove Gospodnje vodi gospodar moj i nije se našlo zlo na tebi nikad tvoga vijeka. ²⁹ I da ustane èovjek da te goni i traži dušu tvoju, duša æe gospodara mojega biti vezana u svežnju živijeh kod Gospoda Boga tvojega, a duše æe neprijatelja tvojih baciti kao iz praæe. ³⁰ I kad Gospod uèini gospodaru mojemu svako dobro koje ti je obrekao, i postavi te voðem Izrailju, ³¹ Neæe ti biti spoticanja ni sablazni srcu gospodara mojega da je prolio krv ni za što i da se sam osvetio gospodar moj. I kad uèini Gospod dobro gospodaru mojemu, opomenuæeš se sluškinje svoje. ³² Tada reèe David Avigeji: da je blagosloven Gospod Bog Izrailjev, koji te danas posla meni na susret! ³³ I da su blagoslovene rijeèi tvoje, i ti da si blagoslovena, koja me odvratila danas da ne idem na krv i osvetim se svojom rukom. ³⁴ Doista, tako živ bio Gospod Bog Izrailjev, koji mi ne daje da ti uèinim zlo, da mi nijesi brže izašla na susret, ne bi ostalo Navalu do zore ni ono što uza zid mokri. ³⁵ I primi David iz ruke njezine što mu bješe donijela, i reèe joj: idi s mirom kuæi svojoj; eto, poslušah te, i pogledah na te. ³⁶ Potom se Avigeja vrati k Navalu; a gle, kod njega gozba u kuæi, kao carska gozba, i srce Navalu bješe veselo, i bijaše pijan vrlo. Zato mu ona ne reèe ništa do jutra. ³⁷ A ujutru, kad se Naval otriježni, kaza mu žena sve ovo; a u njemu obamrije srce njegovo, i on posta kao kamen. ³⁸ A kad proðe do deset dana, udari Gospod Navalu, te umrije. ³⁹ A kad David èu da je umro Naval, reèe: da je blagosloven Gospod, koji osveti sramotu moju od Navalu, i zadrža slugu svojega oda zla, a obrati Gospod Navalu na glavu zloæu njegovu. Potom posla David i poruèi Avigeji da æe je uzeti za ženu. ⁴⁰ I sluge Davidove doðoše k Avigeji na Karmil, i rekoše joj govoreæi: David nas posla k tebi da te uzme za ženu. ⁴¹ A ona usta i pokloni se licem do zemlje, i reèe: evo sluškinje tvoje, da služi i da pere noge slugama gospodara svojega. ⁴² Potom brže usta

Avigeja, i sjede na magarca, i pet djevojaka njezinijeh poðe za njom, i otide za poslanicima Davidovijem, i posta mu žena. ⁴³ A David uze i Ahinoamu iz Jezraela, i obje mu bjehu žene. ⁴⁴ Jer Saul dade Mihalu kæer svoju, ženu Davidovu, Faltiju sinu Laisovu iz Galima.

26 Opet doðoše Zifeji k Saulu u Gavaju govoreæi: ne krije li se David na brdu Eheli prema Gesimonu? ² A Saul se podiže i siđe u pustinju Zifsku, i s njim tri tisuæe ljudi izabranijeh iz Izrailja, da traži Davida u pustinji Zifskoj. ³ I stade Saul u oko na brdu Eheli prema Gesimonu kraj puta; a David osta u pustinji, i opazi da Saul ide za njim u pustinju. ⁴ I posla David uhode, i od njih dozna zacijelo da je došao Saul. ⁵ Tada se podiže David i doðe na mjesto gdje Saul bijaše s vojskom. I David vidje mjesto gdje spavaše Saul i Avenir sin Nirov vojvoda njegov; a spavaše Saul meðu kolima a narod ležaše oko njega. ⁶ I David progovori i reèe Ahimelehu Hetejinu i Avisaju sinu Serujinu bratu Joavovu: ko æe siæi sa mnom k Saulu u oko? A Avisaj odgovori: ja æu siæi s tobom. ⁷ I tako David i Avisaj doðoše noæu k narodu; a gle, Saul ležaše i spavaše izmeðu kola, i koplje mu bješe èelo glave pobodeno u zemlju; Avenir pak i narod ležahu oko njega. ⁸ Tada reèe Avisaj Davidu: danas ti dade Bog neprijatelja tvojega u ruke; zato sada da ga probodem kopljem za zemlju jedanput, neæu više. ⁹ A David reèe Avisaju: nemoj ga ubiti; jer ko æe podignuti ruku svoju na pomazanika Gospodnjega i biti prav? ¹⁰ Još reèe David: tako živ bio Gospod, Gospod æe ga ubiti, ili æe doæi dan njegov da umre, ili æe izaæi u boj i poginuti. ¹¹ Ne dao mi Bog da dignem ruku svoju na pomazanika Gospodnjega! Nego uzmi sada koplje što mu je èelo glave i èašu za vodu, pa da idemo. ¹² I David uze koplje i èašu za vodu, što bješe èelo glave Saulu, i otidoše; i niko ih ne vidje ni osjeti, niti se koji probudi, nego svi spavahu; jer bješe napao na njih tvrd san od Gospoda. ¹³ I David prešav na drugu stranu stade navrh brda izdaleka; i bješe izmeðu njih mnogo mjesta. ¹⁴ I stade David vikati narod i Avenira sina Nirova govoreæi: što se ne odzivaš, Avenire? A Avenir se odazva i reèe: koji si ti što vièeš cara? ¹⁵ A David reèe Aveniru: nijesi li ti junak? i ko je kao ti u Izrailju? Zašto nijesi èuvao cara gospodara svojega? Jer je išao jedan iz naroda da ubije gospodara tvojega. ¹⁶ Nijesi dobro radio. Tako da je živ Gospod, zaslužili ste smrt što nijeste èuvali gospodara svojega, pomazanika Gospodnjega. Eto, gledaj, gdje je koplje carevo i èaša za vodu što mu bješe èelo glave? ¹⁷ Tada Saul pozna glas Davidov, i reèe: je li to tvoj glas, sine Davide? A David reèe: moj je glas, care gospodaru! ¹⁸ Još reèe: zašto gospodar moj goni slugu svojega? jer šta sam uèinio? i kako je zlo u ruci mojoj? ¹⁹ Zato sada care gospodaru moj, poslušaj rijeèi sluge svojega. Ako te Gospod draži na mene, neka mu je ugodan prinos tvoj; ako li sinovi èovjeèiji, prokleti su pred Gospodom, jer me izagnaše danas da se ne držim našljedstva Gospodnjega, i rekoše: idi, služi tuðim bogovima. ²⁰ Ali sada da ne padne krv moja na zemlju daleko od oèiju

Gospodnjih; jer car Izrailjev izide da traži buhu jednu, kao kad ko goni jarebicu po planini. ²¹ Tada reèe Saul: zgriješio sam; vrati se, sine Davide, neæu ti otsele èiniti zla, kad ti danas draga bi duša moja; evo, ludo sam radio i pogriješio sam veoma. ²² A David odgovori i reèe: evo koplja careva; neka dođe koji od momaka i neka ga uzme. ²³ A Gospod æe platiti svakome po pravdi njegovoj i po vjeri njegovoj. Jer te bješe predao Gospod danas u ruke moje, ali ne htjeh dignuti ruke svoje na pomazanika Gospodnjega. ²⁴ I zato, evo, kako je danas meni draga bila duša tvoja, tako neka bude draga moja duša pred Gospodom, i neka me izbavi iz svake nevolje. ²⁵ A Saul reèe Davidu: da si blagosloven, sine moj Davide! izvršiæeš i nadvladaæeš. Tada David otide svojim putem, a Saul se vrati u svoje mjesto.

27 Ali David reèe u srcu svojem: poginuæu kadgod od ruke Saulove; nema bolje za me nego da pobegnem u zemlju Filistejsku, te æe me se Saul okaniti i neæe me više tražiti po krajevima Izrailjevijem; tako æu se izbaviti iz ruku njegovijeh. ² Tada se podiže David i otide sa šest stotina ljudi koji bijahu s njim k Ahisu sinu Maohovu caru Gatskom. ³ I osta David kod Ahisa u Gat i ljudi njegovi, svaki sa svojom porodicom, David sa dvije žene svoje, Ahinoamom iz Jezraela i Avigejom iz Karmila ženom Navalovom. ⁴ I kad javiše Saulu da je David utekao u Gat, presta ga tražiti. ⁵ A David reèe Ahisu: ako sam našao milost pred tobom, neka mi dadu mjesto u kom gradu ove zemlje, da sjedim ondje, jer zašto da sjedi sluga tvoj s tobom u carskom gradu? ⁶ I dade mu Ahis onoga dana Siklag. Zato Siklag pripada carevima Judinijem do današnjega dana. ⁷ I osta David u zemlji Filistejskoj godinu i èetiri mjeseca. ⁸ I izlažaše David sa svojim ljudima, i udaraše na Gesureje i Gerzeje i na Amalike; jer ti narodi življahu od starine u onoj zemlji od Sura pa do zemlje Misirske. ⁹ I pustošaše David onu zemlju ne ostavljajuæi u životu ni èovjeka ni žene, i otimaše ovce i volove i magarce i kamile i ruho, i vraæajuæi se dolažaše k Ahisu. ¹⁰ I Ahis pitaše: gdje ste danas udarali? A David govoraše: na južnu stranu Judinu, i na južnu stranu Jerameilsku, i na južnu stranu Kenejsku. ¹¹ Ali ne ostavljaše David u životu ni èovjeka ni žene da dovede u Gat govoreæi: da nas ne tuže govoreæi: tako je uradio David. I taki mu bijaše obièaj za sve vrijeme dokle bijaše u zemlji Filistejskoj. ¹² I Ahis vjerovaše Davidu, i govoraše: baš se omrazio s narodom svojim Izrailjem; zato æe mi biti sluga dovijeka.

28 I u ono vrijeme skupiše Filisteji vojsku svoju da zavojšte na Izrailja; i reèe Ahis Davidu: znaj da æeš iæi sa mnom na vojsku ti i tvoji ljudi. ² A David reèe Ahisu: sad æeš vidjeti šta æe uèiniti tvoj sluga. A Ahis reèe Davidu: zato æu te postaviti da si èuvar glave moje svagda. ³ A Samuilo bijaše umro, i plaka za njim sav Izrailj, i pogreboše ga u Rami, u njegovu gradu. I Saul bijaše istrijebio iz zemlje gatare i vraèare. ⁴ I Filisteji skupivši se dođoše i stadoše u oko kod Sunima; skupi i Saul sve Izrailjce, i stadoše u oko kod

Gelvuje. ⁵ Saul pak videæi vojsku Filistejsku uplaši se, i srce mu uzdrhta veoma. ⁶ I upita Saul Gospoda, ali mu Gospod ne odgovori ni u snu ni preko Urima, ni preko proroka. ⁷ I Saul reèe slugama svojim: tražite mi ženu s duhom vraèarskim, da otidem k njoj i upitam je. A sluge mu rekoše: evo u Endoru ima žena u kojoj je duh vraèarski. ⁸ Tada se Saul pruruši obukav druge haljine, i otide sa dva èovjeka, i dođe k onoj ženi noæu; i on joj reèe: hajde vraèaj mi duhom vraèarskim, i dozovi mi onoga koga ti kažem. ⁹ Ali mu žena reèe: ta ti znaš šta je uèinio Saul i kako je istrijebio iz zemlje gatare i vraèare; zašto dakle meæeš zamku duši mojoj da me ubiješ? ¹⁰ A Saul joj se zakle Gospodom govoreæi: tako živ bio Gospod! neæe ti biti ništa za to. ¹¹ Tada reèe žena: koga da ti dozovem? A on reèe: Samuila mi dozovi. ¹² A kad žena vidje Samuila, povika izo glasa, i reèe žena Saulu govoreæi: zašto si me prevario? ta ti si Saul. ¹³ A car joj reèe: ne boj se; nego šta si vidjela? A žena reèe Saulu: bogove sam vidjela gdje izlaze iz zemlje. ¹⁴ On joj opet reèe: kakav je? Ona mu reèe: star èovjek izlazi ogrnut plaštem. Tada razumje Saul da je Samuilo, i savi se licem do zemlje i pokloni se. ¹⁵ A Samuilo reèe Saulu: zašto si me uznemirio i izazvao? Odgovori Saul: u nevolji sam velikoj, jer Filisteji zavojštiše na me, a Bog je otstupio od mene, i ne odgovara mi više ni preko proroka ni u snu, zato pozvah tebe da mi kažeš šta æu èiniti. ¹⁶ A Samuilo reèe: pa što mene pitaš, kad je Gospod otstupio od tebe i postao ti neprijatelj? ¹⁷ Gospod je uèinio kako je kazao preko mene; jer je Gospod istrgao carstvo iz tvoje ruke i dao ga bližnjemu tvojemu Davidu; ¹⁸ Jer nijesi poslušao glasa Gospodnjega, niti si izvršio žestokoga gnjeva njegova na Amaliku; zato ti je danas Gospod to uèinio. ¹⁹ I Gospod æe predati i Izrailja s tobom u ruke Filistejima; te æeš sjutra ti i sinovi tvoji biti kod mene; i oko Izrailjski predaæe Gospod u ruke Filistejima. ²⁰ A Saul ujedanput pade na zemlju kolik je dug, jer se vrlo uplaši od rijeèi Samuilovijeh, i ne bješe snage u njemu, jer ne bješe ništa jeo vas dan i svu noæ. ²¹ Tada žena pristupi k Saulu, i videæi ga vrlo uplašena reèe mu: evo, sluškinja te je tvoja poslušala, i nijesam za život svoj marila da bih te poslušala što si mi kazao. ²² Nego sada i ti poslušaj šta æe ti sluškinja tvoja kazati: postaviæu ti malo hljeba, te jedi da se okrijepiš da se možeš vratiti svojim putem. ²³ A on ne htje, i reèe: neæu jesti. Ali navališe na nj sluge njegove i žena, te ih poslušala, i ustavši sa zemlje sjede na postelju. ²⁴ A žena imaše kod kuæe tele ugojeno, i brže ga zakla, i uze brašna te umijesi i ispeèe hljebove prijesne. ²⁵ Potom postavi Saulu i slugama njegovijem, te jedoše. A poslije ustaše i otidoše iste noæi.

29 A Filisteji skupiše svu vojsku svoju kod Afeka, a Izrailj stade u oko kod izvora u Jezraelu. ² I knezovi Filistejski iðahu sa stotinama i tisuæama; a David i njegovi ljudi iðahu najposlije s Ahisom. ³ I rekoše knezovi Filistejski: što æe ti Jevreji? A Ahis reèe knezovima Filistejskim: nije li ovo David sluga cara Izrailjskoga Saula, koji je kod mene toliko vremena,

toliko godina, i ne nađoh na njemu ništa otkako je dobjegao do ovoga dana? ⁴ Ali se rasrdiše na nj knezovi Filistejski, i rekoše mu knezovi Filistejski: pošlji natrag toga èovjeka, neka se vrati u svoje mjesto gdje si ga postavio, i neka ne ide s nama u boj, da se ne okrene na nas u boju; jer èim bi se opet umilio gospodaru svojemu ako ne glavama ovijeh ljudi? ⁵ Nije li to David o kojem se pjevalo igrajuæi i govorilo: zgubi Saul svoju tisuæu, ali David svojih deset tisuæa? ⁶ Tada Ahis dozva Davida, i reèe mu: tako bio živ Gospod, ti si pošten, i milo mi je da hodiš sa mnom u boj; jer ne nađoh nikakoga zla na tebi otkako si došao k meni do ovoga dana; ali nijesi po volji knezovima. ⁷ Nego vrati se i idi s mirom da ne uèiniš što što ne bi bilo milo knezovima Filistejskim. ⁸ A David reèe Ahisu: ali šta sam uèinio? šta li si našao na sluzi svojem otkako sam kod tebe do ovoga dana, da ne idem da se bijem s neprijateljima gospodarara svojega cara? ⁹ A Ahis odgovarajuæi reèe Davidu: znam; doista si mi mio kao anđeo Božji; ali knezovi Filistejski rekoše: neka ne ide s nama u boj. ¹⁰ Nego ustani sutra rano sa slugama gospodarara svojega koje su došle s tobom; ustanite rano èim svane, pa idite. ¹¹ I urani David i ljudi njegovi, i otide rano, i vrati se u zemlju Filistejsku; a Filisteji otidoše u Jezrael.

30 I treæi dan dođe David sa svojim ljudima u Siklag, a Amalici bijahu udarili na južnu stranu i na Siklag, i razvalili Siklag i ognjem ga spalili. ² I bjehu zarobili ženskinje koje bješe ondje, i malo i veliko; ali ne bjehu ubili nikoga, nego ih bjehu odveli i otišli svojim putem. ³ I kad David dođe sa svojim ljudima u grad, a to grad spaljen ognjem, i žene njihove i sinovi i kæeri njihove zarobljene. ⁴ I podiže David i narod koji bijaše s njim glas svoj, i plakaše dokle veæ ne mogoše plakati. ⁵ I obje žene Davidove zarobiše se, Ahinoama iz Jezraela i Avigeja iz Karmila žena Navalova. ⁶ I David bješe na mucu velikoj, jer narod govoraše da ga zaspu kamenjem; jer žalostan bješe sav narod, svaki za sinovima svojim i za kæerima svojim; ali se David ohrabri u Gospodu Bogu svojem. ⁷ I reèe David Avijataru svešteniku sinu Ahimelehovu: uzmi opleæak za me. I uze Avijatar opleæak za Davida. ⁸ I upita David Gospoda govoreæi: hoæu li potjerati tu èetu? hoæu li je stignuti? A Gospod mu reèe: potjeraj, jer æeš zacijelo stignuti i izbaviæeš. ⁹ I pođe David sa šest stotina ljudi što bijahu s njim, i dođoše do potoka Vosora; i ondje ostaše jedni. ¹⁰ A David sa èetiri stotine ljudi potjera dalje, a dvjesto ljudi osta, koji sustaše te ne mogoše prijeæi preko potoka Vosora. ¹¹ I nađoše jednoga Misirca u polju, i dovedoše ga k Davidu, i dadoše mu hljeba da jede i vode da pije, ¹² I dadoše mu grudu smokava i dva grozda suha. I pojedavši oporavi se, jer tri dana i tri noæi ne bješe ništa jeo niti vode pio. ¹³ Tada mu reèe David: èiji si ti? i odakle si? A on reèe: ja sam rodnom Misirac, sluga jednoga Amalika, a gospodar me ostavi, jer se razboljeh prije tri dana. ¹⁴ Udarismo na južnu stranu Heretejsku i na Judinu i na južnu stranu Halevovu, i Siklag spalismo ognjem. ¹⁵ A

David mu reèe: bi li me mogao odvesti k toj èeti? A on reèe: zakuni mi se Bogom da me neæeš pogubiti ni izdati u ruke mojemu gospodaru, pa æu te odvesti k toj èeti. ¹⁶ I odvede ga; i gle, oni se bijahu raširili po svoj zemlji onoj jeduæi i pijuæi i veseleæi se velikim plijenom koji zaplijeniše iz zemlje Filistejske i iz zemlje Judine. ¹⁷ I David ih bi od veèera do veèera drugoga dana, te niko ne uteèe, osim èetiri stotine mladiæa, koji sjedavši na kamile pobjegoše. ¹⁸ I tako izbavi David sve što bijahu uzeli Amalici, i obje žene svoje izbavi David. ¹⁹ I ništa ne izgubiše, ni malo ni veliko, ni sinove ni kæeri, ni što od plijena i od svega što im bijahu uzeli; sve povrati David. ²⁰ Također uze David i ostale sve ovce i volove, koje goneæi pred svojom stokom govorahu: ovo je plijen Davidov. ²¹ I kad se vrati David k onijem dvjesto ljudi koji bjehu sustali te ne mogoše iæi za Davidom, i koje ostavi na potoku Vosoru, izidoše na susret Davidu i narodu koji bijaše s njim. I David pristupivši k narodu pozdravi ih. ²² Tada progovoriše svi zli i nevaljali ljudi između onijeh koji su išli s Davidom, i rekoše: što nijesu išli s nama, zato da im ne damo od plijena koji izbavismo, nego svaki ženu svoju i sinove svoje neka uzmu, pa nek idu. ²³ Ali David reèe: nemojte tako èiniti, braæo moja, s onijem što nam je dao Gospod koji nas je saèuvao i dao nam u ruke èetu koja bješe izašla na nas. ²⁴ I ko æe vas poslušati u tome? jer kakav je dio onome koji ide u boj taki je i onome koji ostane kod prtljaga; jednako treba da podijele. ²⁵ Tako bi od toga dana unapredak, i to posta uredba i zakon u Izrailju do danas. ²⁶ I kad dođe David u Siklag, posla od plijena starješinama Judinijem, prijateljima svojim, govoreæi: evo vam dar od plijena neprijatelja Gospodnjih; ²⁷ Onima u Vetilju, i onima u Ramotu na jugu, i onima u Jatiru, ²⁸ I onima u Aroiru, i onima u Sifmotu, i onima u Estemoji, ²⁹ I onima u Rahalu, i onima u gradovima Jerameilskim, i onima u gradovima Kenejskim, ³⁰ I onima u Ormi, i onima u Hor-Asanu, i onima u Atahu, ³¹ I onima u Hevronu i po svijem mjestima u koja je dolazio David s ljudima svojim.

31 A Filisteji se pobiše s Izrailjcima, i pobjegoše Izrailjci ispred Filisteja, i padahu mrtvi na gori Gelvuji. ² I stigoše Filisteji Saula i sinove njegove; i pogubiše Filisteji Jonatana i Avinadava i Melhi-Suva, sinove Saulove. ³ I boj posta žešæi oko Saula, i nađoše ga strijelci, i on se vrlo uplašio od strijelaca. ⁴ I reèe Saul momku koji mu nošase oružje: izvadi maè svoj i probodi me, da ne dođu ti neobrezani i probodu me i narugaju mi se. Ali ne htje momak što mu nošase oružje, jer ga bješe vrlo strah. Tada Saul uze maè, i baci se na nj. ⁵ A kad momak koji nošase oružje vidje Saula mrtva, baci se i on na svoj maè i umrije s njim. ⁶ Tako pogibe Saul i tri sina njegova i momak koji mu nošase oružje i svi ljudi njegovi zajedno onoga dana. ⁷ A Izrailjci koji bijahu s ovu stranu potoka i s ovu stranu Jordana kad vidješe gdje Izrailjci pobjegoše i gdje pogibe Saul i njegovi sinovi, ostaviše gradove i pobjegoše, te dođoše Filisteji i ostaše u njima. ⁸ A

sjutradan dođoše Filisteji da svlaèe mrtve; i nađoše Saula i tri sina njegova gdje leže na gori Gelvuji. ⁹I otsjekoše mu glavu, i skidoše oružje s njega, i poslaše u zemlju Filistejsku na sve strane da se objavi u kuæi njihovijeh lažnijeh bogova i po narodu. ¹⁰I ostaviše oružje njegovo u kuæi Astarotinoj, a tijelo njegovo objesiše na zid Vet-sanski. ¹¹A èuše stanovnici u Javisu

Galadovu šta uèiniše Filisteji od Saula. ¹²I podigoše se svi ljudi hrabri, i išavši svu noæ skidoše tijelo Saulovo i tjelesa sinova njegovijeh sa zida Vet-sanskoga, pa se vratiše u Javis, i ondje ih spališe. ¹³I uzeše kosti njihove i pogreboše ih pod drvetom u Javisu, i postiše sedam dana.

2. Samuelova

1 A po smrti Saulovoj, kad se David vrati pobivši Amalike i osta u Siklagu dva dana, ² Treæega dana, gle, dođe jedan iz vojske Saulove razdrtijeh haljina i glave posute prahom; i došav k Davidu pade na zemlju i pokloni se. ³I reèe mu David: otkuda ideš? A on mu reèe: iz okola Izrailjskoga utekoh. ⁴A David mu reèe: šta bi? kaži mi. A on reèe: narod pobježe iz boja; i mnogo naroda pade i izgibe, pogibe i Saul i sin mu Jonatan. ⁵A David reèe momku koji mu donese glas: kako znaš da je poginuo Saul i sin mu Jonatan? ⁶A momak koji mu donese glas reèe: sluèajno dođoh na goru Gelvuju, a to se Saul naslonio na koplje svoje, kola i konjici približavahu se k njemu. ⁷A on obazrevši se natrag ugleda me, pa me viknu, a ja mu rekoh: evo me. ⁸A on mi reèe: ko si? A ja mu rekoh: Amalik sam. ⁹A on mi reèe: pristupi k meni i ubij me; jer me obuzeše muke, a još je sasvijem duša u meni. ¹⁰I pristupih k njemu i ubih ga, jer sam znao da neæe ostati živ pošto pade; i uzeh vijenac carski koji mu bješe na glavi i grivnu koja mu bješe na ruci, i evo donesoh gospodaru svojem. ¹¹Tada David zgrabi haljine na sebi i razdrije ih; tako i svi ljudi koji bijahu s njim. ¹²I ridaše i plakaše, i postiše do veèera za Saulom i za Jonatanom sinom njegovijem i za narodom Gospodnjim i za domom Izrailjevijem što izgiboše od maèa. ¹³I reèe David momku koji mu donese glas: odakle si? A on reèe: ja sam sin jednoga došljaka Amalika. ¹⁴Reèe mu David: kako te nije bilo strah podiæi ruku svoju i ubiti pomazanika Gospodnjega? ¹⁵I dozva David jednoga između momaka svojih i reèe: hodi, pogubi ga. A on ga udari, te umrije. ¹⁶I reèe mu David: krv tvoja na tvoju glavu; jer tvoja usta svjedoèiše na te govoreæi: ja sam ubio pomazanika Gospodnjega. ¹⁷Tada David narica ovako za Saulom i za Jonatanom sinom njegovijem, ¹⁸I izgovori, da bi se uèili sinovi Judini luku, i eto je napisano u knjizi istinitoga: ¹⁹Diko Izrailjeval! na tvojim visinama pobijeni su; kako padoše junaci? ²⁰Ne kazujte u Gat, i ne razglašujte po ulicama Askalonskim, da se ne vesele kæeri Filistejske i da ne igraju kæeri neobrezanijeh. ²¹Gore Gelvujske! ne padala rosa ni dažd na vas, i ne rodilo polje za prinos, jer je tu baèen štit s junaka, štit Saulov, kao da nije pomazan uljem. ²²Bez krvi pobijenijeh i bez masti od junaka nije se vraæao luk Jonatanov, niti je maè Saulov dolazio natrag prazan. ²³Saul i Jonatan, mili i dragi za života, ni na smrti se ne rastaviše; lakši od orlova bijahu. ²⁴Kæeri Izrailjeve! plaèite za Saulom, koji vas je oblaèio u skerlet lijepo, i kitio vas zlatnijem zakladima po

haljinama vašim. ²⁵Kako padoše junaci u boju! Jonatan kako pogibe na tvojim visinama! ²⁶Žao mi je za tobom, brate Jonatane; bio si mi mio vrlo; veæa mi je bila ljubav tvoja od ljubavi ženske. ²⁷Kako padoše junaci, i propade oružje ubojito!

2 A poslije toga David upita Gospoda govoreæi: hoæu li otiaæi u koji grad Judin? A Gospod mu reèe: otidi. A David reèe: u koji da otidem? Reèe: Hevron. ²I David otide onamo sa dvije žene svoje, Ahinoamom iz Jezraela i Avigejom koja prije bješe žena Navala iz Karmila. ³I ljude koji bijahu s njim odvede David, sve s porodicama njihovijem, i nastaniše se po gradovima Hevronskim. ⁴I dođoše ljudi od Jude, i pomazaše ondje Davida za cara nad domom Judinijem. I javiše Davidu govoreæi: ljudi iz Javisa Galadova pogreboše Saula. ⁵I David posla poslanike k ljudima u Javisu Galadovu, i reèe im: da ste blagosloveni Gospodu što uèiniste milost gospodaru svojem, Saulu, i pogreboste ga. ⁶Zato da uèini Gospod vama milost i vjeru; a ja æu vam uèiniti dobro, što ste to uèinili. ⁷I neka vam se ukrijepe ruke i budite hrabri; jer Saul gospodar vaš pogibe, a dom Judin pomaza mene za cara nad sobom. ⁸Ali Avenir sin Nirov vojvoda Saulov uze Isvosteja sina Saulova, i odvede ga u Mahanajim. ⁹I zacari ga nad Galadom i nad Asurom i Jezraelom i Jefremom i Venijaminom i nad svijem Izrailjem. ¹⁰Èetdeset godina bješe Isvosteju sinu Saulovu kad poèe carovati nad Izrailjem; i carova dvije godine. Samo dom Judin držaše se Davida. ¹¹A David carova u Hevronu nad domom Judinijem sedam godina i šest mjeseca. ¹²Potom izide Avenir sin Nirov i sluge Isvosteja sina Saulova iz Mahanajima u Gavaon. ¹³Takođe i Joav sin Serujin i sluge Davidove izidoše i sretoše se s njima kod jezera Gavaonskoga, i stadoše jedni s jedne strane jezera a drugi s druge strane. ¹⁴Tada reèe Avenir Joavu: neka ustanu momci i neka se proigraju pred nama. I reèe Joav: neka ustanu. ¹⁵I ustaše, i izidoše na broj: dvanaest od Venijamina sa strane Isvosteja sina Saulova, i dvanaest između sluga Davidovijeh. ¹⁶I uhvatiše jedan drugoga za glavu, i tisu jedan drugomu maè svoj u bok, i popadaše zajedno. Otuda se prozva ono mjesto Halkat-Asurim kod Gavaona. ¹⁷I bi žestok boj onoga dana; i sluge Davidove razbiše Avenira i Izrailjce. ¹⁸A ondje bijahu tri sina Serujina: Joav i Avisaj i Asailo. A Asailo bijaše lak na nogu kao srna u polju; ¹⁹I potjera Asailo Avenira, i ne svrnu ni nadesno ni nalijevo iza Avenira. ²⁰I Avenir obazre se natrag i reèe: jes li ti, Asailo? A on reèe: ja sam. ²¹A Avenir mu reèe: svrni nadesno ili nalijevo, i

uzmi jednoga od tih momaka, i skinu odoru s njega. Ali ne htje Asailo svrnuti iza njega. ²² I Avenir opet reèe Asailu: otstupi od mene; zašto da te sastavim sa zemljom? i kako bih smeo pogledati u Joava brata tvogega? ²³ Ali on ne htje otstupiti; i Avenir ga udari kopljem pod peto rebro, i izađe mu koplje na leđa, te on pade ondje i umrije na mjesto. I ko god dođe na ono mjesto gdje pade i pogibe Asailo, ustavljaše se. ²⁴ Ali Joav i Avisaj potjeraše Avenira, i sunce zađe kad dođoše do brda Ame, koja je prema Giji na putu u pustinju Gavaonsku. ²⁵ I skupiše se sinovi Venijaminovi za Avenirom, te se naèini èeta, i stadoše na vrh jednoga brda. ²⁶ I Avenir viknu Joava i reèe: hoæe li maè proždirati dovijeka? ne znaš li da jadi bivaju napošljjetku? zašto veæ ne kažeš narodu da se prođu braæe svoje? ²⁷ A Joav reèe: tako živ bio Bog, da nijesi kazao, narod bi još jutros otišao, nijedan ne bi tjerao brata svojega. ²⁸ Tada zatrubi Joav u trubu, i ustavi se sav narod i prestaše tjerati Izrailja, i ne biše se više. ²⁹ I tako Avenir i ljudi njegovi idoše preko polja cijelu onu noæ, i prijeđoše preko Jordana, i prošavši sav Vitron dođoše u Mahanajim. ³⁰ A Joav se vrati od Avenira, i kad skupi sav narod, ne bješe od sluga Davidovijeh devetnaest ljudi i Asaila. ³¹ Ali sluge Davidove pobiše sinova Venijaminovijeh, ljudi Avenirovijeh, tri stotine i šezdeset ljudi, koji izgiboše. ³² A Asaila uzeše i pogreboše u grobu oca njegova koji bijaše u Vitlejemu. I Joav i ljudi njegovi idoše svu noæ, i osvanuše u Hevronu.

3 I dugo bijaše rat između doma Saulova i doma Davidova; ali David sve veæma jaèaše a dom Saulov postajaše sve slabiji. ² I Davidu se rodiše sinovi u Hevronu: prvenac mu bješe Amnon od Ahinoame Jezraeljanke; ³ Drugi bješe Hileav od Avigeje žene Navala Karmilca; treæi Avesalom sin Mahe kæeri Talmaja cara Gesurskoga; ⁴ Èetvrti Adonija sin Agitin; i peti Sefatija sin Avitalin; ⁵ I šesti Itram od Egle žene Davidove. Ti se rodiše Davidu u Hevronu. ⁶ I dok bijaše rat između doma Saulova i doma Davidova, Avenir branjaše dom Saulov. ⁷ A Saul imaše inoèu po imenu Resfu kæer Ajinu; i Isvostej reèe Aveniru: zašto si spavao kod inoèe oca mojega? ⁸ I Avenir se razgnjevi na rijeèi Isvostejevе i reèe: jesam li ja pasja glava, koji sada èinim na Judi milost domu Saula oca tvogega i braæi njegovoj i prijateljima njegovijem, i nijesam te pustio u ruke Davidove, te danas tražiš na meni zlo radi te žene? ⁹ Tako neka uèini Bog Aveniru, i tako neka doda, ako ne uèinim Davidu kako mu se Gospod zakleo, ¹⁰ Da se prenese ovo carstvo od doma Saulova, i da se utvrdi prijesto Davidov nad Izrailjem i nad Judom, od Dana do Virsaveje. ¹¹ I on ne može više ništa odgovoriti Aveniru, jer ga se bojaše. ¹² I Avenir posla poslanike k Davidu od sebe i poruèi: èija je zemlja? I poruèi mu: uèini vjeru sa mnom, i evo ruka æe moja biti s tobom, da obratim k tebi svega Izrailja. ¹³ A on odgovori: dobro; ja æu uèiniti vjeru s tobom; ali jedno ištëm od tebe, i to: da ne vidiš lica mojega ako mi prvo ne dovedeš Mihalu kæer Saulovu, kad dođeš da vidiš

lice moje. ¹⁴ I posla David poslanike k Isvostej sinu Saulovu, i poruèi mu: daj mi ženu moju Mihalu, koju isprosih za sto okrajaka Filistejskih. ¹⁵ I Isvostej posla te je uze od muža, od Faltila, sina Laisova. ¹⁶ A muž njezin pođe s njom, i jednako plakaše za njom do Vaurima. Tada mu reèe Avenir: idi, vrati se natrag. I on se vrati. ¹⁷ Potom Avenir govori starješinama Izrailjskim, i reèe im: pređe tražite Davida da bude car nad vama. ¹⁸ Eto sada uèinite; jer je Gospod rekao za Davida govoreæi: preko Davida sluge svojega izbaviæu narod svoj Izrailja iz ruku Filistejskih i iz ruku svijeh neprijatelja njihovijeh. ¹⁹ Tako govori Avenir i sinovima Venijaminovijem. Potom otide Avenir i u Hevron da kaže Davidu sve što za dobro nađe Izrailj i sav dom Venijaminov. ²⁰ I kad dođe Avenir k Davidu u Hevron i s njim dvadeset ljudi, uèini David gozbu Aveniru i ljudima koji bijahu s njim. ²¹ I reèe Avenir Davidu: da ustanem i idem da skupim k caru gospodaru svojemu sav narod Izrailjev da uèine vjeru s tobom, pa da caruješ kako ti duša želi. I David otpusti Avenira da ide s mirom. ²² A gle, sluge Davidove vraæahu se s Joavom iz boja, i tjerahu sa sobom velik plijen; a Avenir veæ ne bješe kod Davida u Hevronu, jer ga otpusti, te otide s mirom. ²³ Joav dakle i sva vojska što bješe s njim dođoše onamo; i javiše Joavu govoreæi: Avenir sin Nirov dolazio je k caru, i on ga otpusti te otide s mirom. ²⁴ I Joav otide k caru i reèe: šta uèini? Gle, Avenir je dolazio k tebi; zašto ga pusti te otide? ²⁵ Poznaješ li Avenira sina Nirova? dolazio je da te prevari, da vidi kuda hodiš i da dozna sve šta radiš. ²⁶ Potom otišav Joav od Davida posla ljude za Avenirom da ga vrate od studenca Sire, a David ne znadijaše za to. ²⁷ I kad se vrati Avenir u Hevron, odvede ga Joav na stranu pod vrata kao da govori s njim nasamo; ondje ga udari pod peto rebro, te umrije za krv Asaila brata njegova. ²⁸ A kad David poslije to èu, reèe: ja nijesam kriv ni carstvo moje pred Gospodom dovijeka za krv Avenira sina Nirova. ²⁹ Neka padne na glavu Joavovu i na sav dom oca njegova; i neka dom Joavov ne bude nikad bez èovjeka bolna od teèenja ili gubava ili koji ide o štapu ili koji padne od maèa ili koji nema hljeba. ³⁰ Tako Joav i Avisaj brat njegov ubiše Avenira što on pogubi Asaila brata njihova kod Gavaona u boju. ³¹ I reèe David Joavu i svemu narodu koji bijaše s njim: razderite haljine svoje i pripašite kostrijet, i plaèite za Avenirom. I car David iðaše za nosilima. ³² A kad pogreboše Avenira u Hevronu, car podiže glas svoj i plaka na grobu Avenirovu; plaka i sav narod. ³³ I narièuæi za Avenirom reèe: umrije li Avenir kako umire bezumnik? ³⁴ Ruke tvoje ne biše vezane, niti noge tvoje u okov okovane; pao si kao što se pada od nevaljalijeh ljudi. Tada još veæma plaka za njim sav narod. ³⁵ I dođe sav narod nudeæi Davida da jede što, dok još bijaše dan; ali se David zakle i reèe: Bog neka mi uèini tako, i tako neka doda, ako okusim hljeba ili što drugo dok ne zađe sunce. ³⁶ I sav narod èu to, i bi im po volji; što god èinjaše car, bješe po volji svemu narodu. ³⁷ I pozna sav narod i sav Izrailj u onaj dan da

nije bilo od cara što pogibe Avenir sin Nirov. ³⁸ I car reèe slugama svojim: ne znate li da je vojvoda i to veliki poginuo danas u Izrailju? ³⁹ Ali ja sam sada još slab, ako i jesam pomazani car; a ovi ljudi, sinovi Serujini, vrlo su mi silni. Neka Gospod plati onome koji èini zlo prema zloèi njegovoj.

4 A kad èu sin Saulov da je poginuo Avenir u Hevronu, klonuše mu ruke, i sav se Izrailj smete. ² A imaše sin Saulov dvije vojvode nad èetama; jednom bješe ime Vana, a drugom bješe ime Rihav, sinovi Rimona Viroæanina, od sinova Venijaminovijeh; jer se i Virot brojaše Venijaminu; ³ A Viroæani bijahu pobjegli u Gitajim, gdje ostaše kao došljaci do današnjega dana. ⁴ I imaše Jonatan sin Saulov sina hroma na nogu, kojemu bijaše pet godina kad dođe glas o smrti Saulovoj i Jonatanovoj iz Jezraela, te ga uze dadilja njegova i pobježe, i kad brzo bježaše, on pade i ohronu; a ime mu bijaše Mefivostej. ⁵ I pođoše sinovi Rimona Viroæanina, Rihav i Vana, i dođoše u podne u kuæu Isvostejevu; a on poèivaše u podne. ⁶ I uđoše u kuæu kao da uzmu pšenice, i probodoše ga pod peto rebro Rihav i Vana, i pobjegoše. ⁷ Kad uđoše u kuæu, on ležaše na postelji svojoj u klijeti gdje spavaše, te ga probodoše i ubiše, i otsjekoše mu glavu i uzeše je, pa otidoše putem preko polja cijelu onu noæ. ⁸ I donesoše glavu Isvostejevu Davidu u Hevron, i rekoše caru: evo glave Isvosteja sina Saulova, neprijatelja tvojega, koji je tražio dušu tvoju; i Gospod osveti danas cara gospodara mojega od Saula i sjemena njegovoga. ⁹ Ali David odgovarajuæi Rihavu i Vani bratu njegovu, sinovima Rimona Viroæanina, reèe im: tako da je živ Gospod, koji je izbavio dušu moju iz svake nevolje. ¹⁰ Kad onoga koji mi javi govoreæi: gle, pogibe Saul, i mišljaše da æe mi javiti dobre glase, uhvatih i ubih u Siklagu, i to mu bi od mene dar za glase njegove, ¹¹ Akamoli ljude bezbožne, koji ubiše èovjeka prava, u kuæi njegovoj, na postelji njegovoj! neæu li iskati krvi njegove iz vaših ruku, i vas istrijebiti sa zemlje? ¹² I zapovjedi David momcima svojim, te ih pogubiše, i otsjekoše im ruke i noge, i objesiše kod jezera Hevranskoga; a glavu Isvostejevu uzeše i pogreboše u grobu Avenirovu u Hevronu.

5 Tada dođoše sva plemena Izrailjeva k Davidu u Hevron, i rekoše mu govoreæi: evo, mi smo kost tvoja i tijelo tvoje. ² I prije, dok Saul bijaše car nad nama, ti si odvodio i dovodio Izrailja; i Gospod ti je rekao: ti æeš pasti narod moj Izrailja i ti æeš biti vođ Izrailju. ³ Tako dođoše sve starješine Izrailjeve k caru u Hevron, i uèini s njima car David vjeru u Hevronu pred Gospodom; i pomazaše Davida za cara nad Izrailjem. ⁴ Trideset godina bijaše Davidu kad se zacari, i carova èetrdeset godina. ⁵ U Hevronu carova nad Judom sedam godina i šest mjeseca; a u Jerusalimu carova trideset i tri godine nad svijem Izrailjem i Judom. ⁶ A car otide sa svojim ljudima u Jerusalem na Jevuseje, koji življahu u onoj zemlji. I oni rekoše Davidu govoreæi: neæeš uæi ovamo dok ne uzmeš slijepce i hrome, hoteæi kazati: neæe uæi ovamo David. ⁷ Ali David uze

kulu Sion, to je grad Davidov. ⁸ Jer reèe David u onaj dan: ko god pobije Jevuseje i dođe do jaza, i do slijepijeh i hromijeh, na koje mrzi duša Davidova, biæe vojvoda. Zato se kaže: slijepi i hromi da ne ulaze u ovu kuæu. ⁹ I sjede David u kuli, i nazva je gradom Davidovijem: i pogradi je David unaokolo od Milona i unutra. ¹⁰ I David jednako napredovaše, jer Gospod Bog nad vojskama bješe s njim. ¹¹ I Hiram car Tirski posla poslanike k Davidu, i kedrovijeh drva i drvodjelja i kamenara, i sagraðiše kuæu Davidu. ¹² I razumje David da ga je Gospod utvrdio za cara nad Izrailjem, i da je uzvisio carstvo njegovo radi naroda svojega Izrailja. ¹³ I uze David još inoèa i žena iz Jerusalima, pošto dođe iz Hevrona; i rodi se Davidu još sinova i kæeri. ¹⁴ I ovo su imena onijeh koji mu se rodiše u Jerusalimu: Samuja i Sovav i Natan i Solomun, ¹⁵ I Jevar i Elisuja i Nafig i Jafija, ¹⁶ I Elisama i Elijada i Elifalet. ¹⁷ A Filisteji èuvši da su pomazali Davida za cara nad Izrailjem, izidoše svi Filisteji da traže Davida; a David èuvši to, otide u kulu. ¹⁸ I Filisteji došavši raširiše se po dolini Rafajskoj. ¹⁹ Tada David upita Gospoda govoreæi: hoæu li izaæi na Filisteje? Hoæeš li ih dati u moje ruke? A Gospod reèe Davidu: izaði; doista æu dati Filisteje u tvoje ruke. ²⁰ Tada David dođe u Val-Ferasim, i pobi ih ondje, i reèe: prodrije Gospod neprijatelje moje preda mnom kao kad voda prodire. Otuda se prozva ono mjesto Val-Ferasim. ²¹ I ostaviše ondje lažne bogove svoje; a David i ljudi njegovi odnesoše ih. ²² I opet nanovo dođoše Filisteji, i raširiše se u dolini Rafajskoj. ²³ I David upita Gospoda, koji reèe: ne idi pred njih, nego im zaði za leđa, pa udari na njih prema dudovima. ²⁴ Pa kad èuješ da zašušti po vrhovima od dudova, onda se kreni, jer æe onda poæi Gospod pred tobom da pobije vojsku Filistejsku. ²⁵ I David uèini tako kako mu zapovjedi Gospod, i pobi Filisteje od Gavaje do Gezera.

6 Poslije skupi opet David sve ljude izabrane iz Izrailja, trideset tisuæa. ² Pa se podiže David i sav narod što bijaše s njim i otide iz Vale Judine da prenese otuda kovèeg Božji, kod kojega se prizivlje ime, ime Gospoda nad vojskama, koji sjedi na heruvimima. ³ I metnuše kovèeg Božji na nova kola, i povezoše ga iz kuæe Avinadavove, koja bijaše na brdu; a Uza i Ahijo sinovi Avinadavovi upravljahu novijem kolima. ⁴ I odvezoše kovèeg Božji iz kuæe Avinadavove, koja bijaše na brdu, i Ahijo iđaðe pred kovèegom. ⁵ A David i sav dom Izrailjev udarahu pred Gospodom u svakojake sprave od drveta kedrova, u gusle, u psaltire, u bubnje, u svirale i u kimvale. ⁶ A kad dođoše do gumna Nahonova, Uza se maši za kovèeg Božji i prihvati ga, jer volovi poteškoše na stranu. ⁷ I Gospod se razgnjevi na Uzu, i udari ga Bog ondje za tu nepažnju, te umrije ondje kod kovèega Božijega. ⁸ I ožalosti se David što Gospod ubi Uzu. Zato se prozva ono mjesto Fares-Uza do danas. ⁹ I uplaši se David od Gospoda u onaj dan, i reèe: kako æe doæi k meni kovèeg Gospodnji? ¹⁰ I ne htje David odvesti kovèega Gospodnjega k sebi u grad Davidov; nego ga skloni

David u kuæu Ovid-Edoma Getejina. ¹¹ I osta kovèeg Gospodnji u kuæi Ovid-Edoma Getejina tri mjeseca, i blagoslovi Gospod Ovid-Edoma i sav dom njegov. ¹² I javiše caru Davidu govoreæi: Gospod blagoslovi dom Ovid-Edomov i sve što ima radi kovèega Božijega. Tada otide David, i prenese kovèeg Božji iz kuæe Ovid-Edomove u grad Davidov s veseljem. ¹³ I kad oni koji nošahu kovèeg Gospodnji postupiše šest koraka, prinese na žrtvu vola i debela ovna. ¹⁴ I David igraše iz sve snage pred Gospodom, i bješe ogrnut opleækom lanenijem. ¹⁵ Tako David i sav dom Izrailjev nošahu kovèeg Gospodnji podvikujuæi i trubeæi u trube. ¹⁶ A kad kovèeg Gospodnji ulažaše u grad Davidov, Mihala kæi Saulova gledajuæi s prozora vidje cara Davida gdje skaæe i igra pred Gospodom, i podrugnu mu se u srcu svojem. ¹⁷ A kad donesoše kovèeg Gospodnji, namjestiše ga na njegovo mjesto u šatoru koji mu razape David. I prinese David žrtve paljenice i žrtve zahvalne pred Gospodom. ¹⁸ Potom prinesavši David žrtve paljenice i žrtve zahvalne blagoslovi narod u ime Gospoda nad vojskama. ¹⁹ I razdade meðu sav narod, meðu sve mnoštvo Izrailjevo, i ljudima i ženama, svakome po jedan hljeb i komad mesa i žban vina. Potom otide narod, svak svoj kuæi. ²⁰ I David se vrati da blagoslovi svoj dom; a Mihala kæi Saulova izide na susret Davidu, i reèe: kako je slavan bio danas car Izrailjev, kad se danas otkrivao pred sluškinjama sluga svojih, kao što se otkrivaju nikaki ljudi?! ²¹ A David reèe Mihali: pred Gospodom, koji me je izabrao preko oca tvojega i preko svega doma njegovoga, te mi zapovjedio da budem vođ narodu Gospodnjemu, Izrailju, igrao sam, i igraæu pred Gospodom. ²² I još æu se veæma poniziti, i još æu manji sebi biti; i opet æu biti slavan pred sluškinjama, za koje govoriš. ²³ I Mihala kæi Saulova ne ima poroda do smrti svoje.

7 A kad car sjeðaše kod kuæe svoje, i Gospod mu dade mir svuda unaokolo od svijeh neprijatelja njegovijeh, ² Reèe car Natanu proroku: vidi, ja stojim u kuæi od kedrova drveta, a kovèeg Božji stoji pod zavjesima. ³ A Natan reèe caru: šta ti je god u srcu, idi, èini, jer je Gospod s tobom. ⁴ Ali onu noæ dođe rijeè Gospodnja k Natanu govoreæi: ⁵ Idi i reci sluzi mojemu Davidu: ovako veli Gospod: ti li æeš mi naèiniti kuæu da u njoj nastavam? ⁶ Kad nijesam nastavao u kuæi otkad izvedoh sinove Izrailjeve iz Misira do danas, nego sam hodio u šatoru i u naslonu, ⁷ Kuda sam god hodio sa svijem sinovima Izrailjevim, jesam li jednu rijeè rekao kome od sudija Izrailjevijeh, kojima zapovijedah da pasu narod moj Izrailja, i kazao: zašto mi ne naèinite kuæu od kedra? ⁸ Ovako dakle reci Davidu sluzi mojemu: ovako veli Gospod nad vojskama: ja te uzeh od tora, od ovaca, da budeš vođ narodu mojemu, Izrailju; ⁹ I bjeħ s tobom kuda si god hodio, i istrijebih sve neprijatelje tvoje ispred tebe, i stekoh ti ime veliko, kao što je ime velikijeh ljudi koji su na zemlji. ¹⁰ I odrediæu mjesto narodu svojemu Izrailju, i posadiæu ga, te æe nastavati u svom mjestu, i neæe se više pretresati, niti æe ih više muèiti

nepredvidnici kao prije, ¹¹ I od onoga dana kad postavih sudije nad narodom svojim Izrailjem; i smiriæu te od svijeh neprijatelja tvojih. Jošte ti javlja Gospod da æe ti Gospod naèiniti kuæu. ¹² Kad se navrše dani tvoji, i poèineš kod otaca svojih, podignuæu sjeme tvoje nakon tebe, koje æe izaæi iz utrobe tvoje, i utvrdiæu carstvo njegovo. ¹³ On æe sazidati dom imenu mojemu, i utvrdiæu prijesto carstva njegovoga dovijeka. ¹⁴ Ja æu mu biti otac, i on æe mi biti sin; ako uèini što zlo, karaæu ga prutom ljudskim i udarcima sinova èovjeèijih. ¹⁵ Ali milost moja neæe se ukloniti od njega kao što sam je uklonio od Saula, kojega uklonih ispred tebe. ¹⁶ Nego æe tvrd biti dom tvoj i carstvo tvoje dovijeka pred tobom, i prijesto æe tvoj stajati dovijeka. ¹⁷ Po svijem ovijem rijeèima i po svoj ovoj utvari kaza Natan Davidu. ¹⁸ Tada dođe car David i stade pred Gospodom, i reèe: ko sam ja, Gospode, Gospode, i šta je moj dom, te si me doveo dovde? ¹⁹ Pa i to ti se još èini malo, Gospode, Gospode, nego si govorio i za dom sluge svojega na dugo vremena. Je li to zakon èovjeèji, Gospode, Gospode! ²⁰ Ali šta æe još David da ti govori? ta ti znaš slugu svojega, Gospode, Gospode! ²¹ Radi rijeèi svoje i po srcu svojemu uèinio si sve ove velike stvari obznanjujuæi ih sluzi svojemu. ²² Zato si velik, Gospode Bože, nema takoga kakav si ti; i nema Boga osim tebe, po svemu što èusmo svojim ušima. ²³ Jer koji je narod na zemlji kao tvoj narod Izrailj? kojega je radi Bog išao da ga iskupi da mu bude narod i da steèe sebi ime i da vam uèini velika i strašna djela u zemlji tvojoj, pred narodom tvojim, koji si iskupio sebi iz Misira, od naroda i bogova njihovijeh. ²⁴ Jer si utvrdio sebi narod svoj Izrailja da ti bude narod dovijeka; a ti si im, Gospode, Bog. ²⁵ I tako, Gospode Bože, rijeè koju si obrekao sluzi svojemu i domu njegovu, potvrdi zasvagda, i uèini kako si rekao. ²⁶ Neka se velièa ime tvoje dovijeka, da se govori: Gospod je nad vojskama Bog nad Izrailjem; i dom sluge tvojega Davida neka stoji tvrdo pred tobom. ²⁷ Jer si ti, Gospode nad vojskama, Bože Izrailjev, javio sluzi svojemu govoreæi: dom æu sazidati tebi. Zato sluga tvoj nađe u srcu svojem da ti se pomoli ovom molitvom. ²⁸ Tako, Gospode, Gospode, ti si Bog, i rijeèi su tvoje istina; ti si ovo dobro obrekao sluzi svojemu. ²⁹ Budi dakle voljan i blagoslovi dom sluge svojega da bude dovijeka pred tobom; jer si ti, Gospode, rekao, i tvojim æe blagoslovom biti blagosloven dom sluge tvojega dovijeka.

8 Poslije toga razbi David Filisteje, i pokori ih, i uze David Meteg-Amu iz ruku Filistejskih. ² Razbi i Moavce, i izmjeri ih užem povaljavši ih po zemlji, i izmjeri ih dva uža da se pogube a jedno uže da se ostave u životu. I Moavci postaše sluge Davidove, i plaæahu mu danak. ³ David razbi i Adad-Ezera sina Reovova cara Sovskoga, izašav da raširi vlast svoju do rijeke Efrata. ⁴ I zarobi ih David tisuæu i sedam stotina konjanika i dvadeset tisuæa pješaka, i podreza David žile svijem konjma kolskim, samo ostavi za sto kola. ⁵ I

bijahu došli Sirci iz Damaska u pomoć Adad-Ezeru caru Sovskom, i David pobi dvadeset i dvije tisuće Siraca. ⁶I namjesti David vojsku u Siriji što je pod Damaskom, i Sirci postade sluge Davidove plaćajući mu danak. I Gospod čuvaše Davida kuda god išao. ⁷I David uze zlatne štitove koje imaju sluge Adad-Ezerove, i donese ih u Jerusolim. ⁸I iz Vetaha i iz Virotaja gradova Adad-Ezerovijeh odnese car David silnu mjed. ⁹A kad ču Toja car Ematski da je David pobio svu vojsku Adad-Ezerovu, ¹⁰Posla Toja Jorama sina svojega k caru Davidu da ga pozdravi i da mu čestita što je vojevao na Adad-Ezera i ubio ga, jer Toja imao je rat s Adad-Ezerom; i donese Joram zaklada zlatnijeh i srebrnijeh i mjedenijeh. ¹¹Pa i to car David posveti Gospodu sa srebrom i zlatom što bješe posvetio od svih naroda koje pokori, ¹²Od Siraca i od Moavaca i od sinova Amonovijeh i od Filisteja i od Amalika, i od plijena Adad-Ezera sina Reovova cara Sovskoga. ¹³I David steče ime kad se vrati pobiv Sirce, osamnaest tisuća, u slanoj dolini. ¹⁴I namjesti vojsku po Idumeji, po svoj Idumeji namjesti vojsku, i svi Edomci postade sluge Davidove. I Gospod čuvaše Davida kuda god išao. ¹⁵Tako carova David nad svijem Izrailjem, sudeći i dajući pravdu svemu narodu svojemu. ¹⁶I Joav sin Serujin bješe nad vojskom; a Josafat sin Ahiludov pametar; ¹⁷A Sadok sin Ihitovov i Ahimeleh sin Avijatarov sveštenici; a Seraja pisar; ¹⁸A Venaja sin Jodajev bješe nad Heretejima i Feletejima; a sinovi Davidovi knezovi.

9 I reče David: ima li jošte ko da je ostao od doma Saulova? da mu učinim milost radi Jonatana. ²A bijaše jedan sluga doma Saulova, po imenu Siva; i dozvaše ga k Davidu. I reče mu car: jesi li ti Siva? A on reče: ja sam, sluga tvoj. ³A car reče: ima li jošte ko od doma Saulova da mu učinim milost Božiju? A Siva reče caru: još ima sin Jonatanov, hrom na nogu. ⁴I reče mu car: gdje je? A Siva reče caru: eno ga u domu Mahira sina Amilova u Lodevaru. ⁵Tada posla car David da ga dovedu iz Lodevara iz doma Mahira sina Amilova. ⁶A kad dođe k Davidu Mefivostej sin Jonatana sina Saulova, pade na lice svoje i pokloni se. A David reče: Mefivostej! A on reče: evo sluge tvog. ⁷A David mu reče: ne boj se; jer ću ti učiniti milost Jonatana radi oca tvog, daću ti natrag sve njive Saula oca tvog; a ti ćeš svagda jesti za mojim stolom. ⁸A on se pokloni i reče: ko sam ja sluga tvoj, te si pogledao na mrtva psa kao što sam ja? ⁹I car dozva Sivu slugu Saulova, i reče mu: što je god bilo Saulovo i svega doma njegov, dao sam sinu tvog gospodara. ¹⁰Radi mu dakle zemlju ti i sinovi tvoji i sluge tvoje, i donosi da sin gospodara tvog ima hljeba da jede; ali Mefivostej sin gospodara tvog ješće svagda za mojim stolom. Siva pak imao je petnaest sinova i dvadeset sluga. ¹¹I reče Siva caru: kako je car gospodar moj zapovjedio sluzi svojemu, sve će činiti sluga tvoj. Ali Mefivostej, reče car, ješće za mojim stolom kao carski sin. ¹²A Mefivostej imao je maloga sina, kojemu ime bješe Miha; a svi koji živjahu u domu

Sivinu bijahu sluge Mefivostejev. ¹³A Mefivostej sjedao je u Jerusolim, jer svagda jeđao je za carevim stolom, a bješe hrom na obje noge.

10 A poslije toga umrije car sinova Amonovijeh, i zacari se Anun sin njegov na njegovo mjesto. ²I reče David: da učinim milost Anunu sinu Nasovu, kao što je otac njegov meni učinio milost. I posla David da ga potješi za ocem preko sluga svojih. I dođoše sluge Davidove u zemlju sinova Amonovijeh. ³A knezovi sinova Amonovijeh rekoše Anunu gospodaru svojemu: misliš da je David zato poslao ljude da te potješe, što je rad učiniti čast ocu tvom? a nije zato poslao David k tebi sluge svoje da promotri grad i uhodi, pa poslije da ga raskopa? ⁴Tada Anun uhvati sluge Davidove, i obrija im brade do pola i otsiječe im haljine po pole, do zadnjice, i opravi ih natrag. ⁵A kad to javiše Davidu, on posla pred njih, jer ljudi bijahu grdno osramoćeni, i poruči im car: sjedite u Jerihonu dokle vam naraste brada, pa onda dođite natrag. ⁶Tada sinovi Amonovi videći gdje se omraziše s Davidom, poslaše sinovi Amonovi, te najviše Siraca od Vet-Reova i Siraca od Sove dvadeset tisuća pješaka, i u cara od Mahe tisuću ljudi, i od Is-Tova dvanaest tisuća ljudi. ⁷A David kad to ču, posla Joava sa svom hlabrom vojskom svojom. ⁸I izidoše sinovi Amonovi, i uvrstaše se pred vratima, a Sirci iz Sove i iz Reova i ljudi iz Is-Tova i iz Mahe bijahu za sebe u polju. ⁹I Joav videći namještenu vojsku prema sebi sprijed i ozad, uze odabrane iz sve vojske Izrailjske, i namjesti ih prema Sircima; ¹⁰A ostali narod predade Avisaju bratu svojemu da ih namjesti prema sinovima Amonovijem. ¹¹I reče: ako Sirci budu jači od mene, dođi mi u pomoć; ako li sinovi Amonovi budu jači od tebe, ja ću doći tebi u pomoć. ¹²Budi hrabar, i držimo se hlabro za svoj narod i za gradove Boga svojega; a Gospod neka učini što mu je po volji. ¹³Tada Joav i narod koji bješe s njim primakoše se da udare na Sirce, ali oni pobjegoše ispred njega. ¹⁴A sinovi Amonovi videći gdje pobjegoše Sirci, pobjegoše i oni ispred Avisaja, i uđoše u svoj grad. I vrati se Joav od sinova Amonovijeh, i dođe u Jerusolim. ¹⁵Ali Sirci kad vidješe gdje ih nadbiše Izrailjci, skupiše se opet. ¹⁶I Adarezer posla, te dovede Sirce ispreko rijeke, koji dođoše u Elam; a Sovak vojvoda Adarezerov išao je pred njima. ¹⁷Kad to javiše Davidu, on skupi sve Izrailjce, i prijeđe preko Jordana i dođe u Elam; i Sirci se namjestiše protiv Davida i pobiše se s Davidom. ¹⁸Ali pobjegoše Sirci ispred Izrailja, i pobi David Siraca sedam stotina i četrdeset tisuća konjika; i Sovaka vojvodu njihova ubi, te pogibe ondje. ¹⁹I kad vidješe svi carevi, sluge Adarezerove, da ih razbi Izrailj, učiniše mir s Izrailjem, i služahu im, i Sirci ne smijahu više pomagati sinovima Amonovijem.

11 A kad prođe godina, u vrijeme kad carevi idu na vojsku, posla David Joava i sluge svoje s njim, i svega Izrailja, te potirahu sinove Amonove, i opkoliše Ravu; a David osta u Jerusolim. ²I pred veće usta David s postelje svoje, i hodajuć po krovu carskoga

dvora ugleda s krova ženu gdje se mije, a žena bijaše vrlo lijepa na oèi. ³ I David posla da propitaju za ženu i rekoše: nije li to Vitsaveja kæi Elijamova žena Urije Hetejina? ⁴ I David posla poslanike da je dovedu; i kad dođe k njemu, on leže s njom, a ona se bješe oèistila od neèistote svoje; poslije se vrati svojoj kuæi. ⁵ I zatrudnje žena, te posla i javi Davidu govoreæi: trudna sam. ⁶ Tada David posla k Joavu i poruèi: pošlji mi Uriju Hetejina. I posla Joav Uriju k Davidu. ⁷ I kad Urija dođe k njemu, zapita ga David kako je Joav i kako je narod i kako ide rat. ⁸ Potom reèe David Uriji: idi kuæi svojoj, i operi noge svoje. I Urija izide iz careva dvora, a za njim iznesoše jelo carsko. ⁹ Ali Urija leže na vratima dvora careva sa svijem slugama gospodara svojega, i ne otide kuæi svojoj. ¹⁰ I javiše Davidu govoreæi: Urija nije otišao kuæi svojoj. A David reèe Uriji: nijesi li došao s puta? zašto ne ideš kuæi svojoj? ¹¹ A Urija reèe Davidu: kovèeg i Izrailj i Juda stoje po šatorima, i Joav gospodar moj i sluge gospodara mojega stoje u polju, pa kako bih ja ušao u kuæu svoju da jedem i pijem i spavam sa ženom svojom? Tako ti bio živ i tako bila živa duša tvoja, neæu to uèiniti. ¹² Tada reèe David Uriji: ostani ovdje još danas, pa æu te sutra otpustiti. Tako osta Urija u Jerusalamu onaj dan i sutradan. ¹³ I pozva ga David da jede i pije s njim, te ga opije. A uveèe otide, te leže na postelju svoju sa slugama gospodara svojega, a kuæi svojoj ne otide. ¹⁴ A ujutru napisa David knjigu Joavu, i posla po Uriji. ¹⁵ A u knjizi pisa i reèe: namjestite Uriju gdje je najžešæi boj, pa se uzmaknite od njega da bi ga ubili da pogine. ¹⁶ I Joav opkolivši grad namjesti Uriju na mjesto gdje je znao da su najhrabriji ljudi. ¹⁷ I izidoše ljudi iz grada i pobiše se s Judom. I pogibe iz naroda nekoliko sluga Davidovijeh; pogibe i Urija Hetejin. ¹⁸ Tada Joav posla k Davidu, i javi mu sve što bi u boju. ¹⁹ I zapovjedi glasniku govoreæi: kad pripovjediš caru sve što je bilo u boju, ²⁰ Ako se razgnjevi car i reèe ti: zašto ste išli tako blizu grada da se bijete? zar nijeste znali kako se strijelja s grada? ²¹ Ko je ubio Avimeleha sina Jeruvesetova? nije li žena bacila na nj komad žrvnja sa zida, te pogibe u Tevesu? zašto ste išli blizu zida? tada reci: poginuo je i sluga tvoj Urija Hetejin. ²² I otide glasnik, i došavši javi Davidu sve za što ga je poslao Joav. ²³ I reèe glasnik Davidu: bijahu jaèi od nas, i izidoše u polje na nas, ali ih uzbismo do vrata gradskih. ²⁴ A strijelci stadoše strijeljati na sluge tvoje sa zida, i pogibe nekoliko sluga carevijeh, tako i sluga tvoj Urija Hetejin pogibe. ²⁵ Tada reèe David glasniku: ovako reci Joavu: ne budi zlovoljan za to; jer maè proždire sad ovoga sad onoga; udri još jaèe na grad i raskopaj ga. Tako ga ohrabri. ²⁶ A žena Urijina èuvši da je poginuo muž njezin Urija, plaka za mužem svojim. ²⁷ A kad prođe žalost, posla David i uze je u kuæu svoju, i ona mu posta žena, i rodi mu sina. Ali ne bješe po volji Gospodu što uèini David.

12 I posla Gospod Natana k Davidu; i on došav k njemu reèe mu: u jednom gradu bijahu dva èovjeka, jedan bogat a drugi siromah. ² Bogati imaše

ovaca i goveda vrlo mnogo; ³ A siromah nemaše ništa do jednu malu ovèicu, koju bješe kupio, i hranjaše je, te odraste uza nj i uz djecu njegovu, i jeðaše od njegova zalogaja, i iz njegove èaše pijaše, i na krilu mu spavaše, i bijaše mu kao kæi. ⁴ A dođe putnik k bogatome èovjeku, a njemu bi žao uzeti iz svojih ovaca ili goveda da zgotovi putniku koji dođe k njemu; nego uze ovcu onoga siromaha, i zgotovi je èovjeku, koji dođe k njemu. ⁵ Tada se David vrlo razgnjevi na onoga èovjeka, i reèe Natanu: tako živ bio Gospod, zaslužio je smrt onaj koji je to uèinio. ⁶ I ovcu neka plati uèetvoro, što je to uèinio i nije mu žao bilo. ⁷ Tada reèe Natan Davidu: ti si taj. Ovako veli Gospod Bog Izrailjev: ja sam te pomazao za cara nad Izrailjem, i ja sam te izbavio iz ruku Saulovijeh. ⁸ I dao sam ti dom gospodara tvojega, i žene gospodara tvojega na krilo tvoje, dao sam ti dom Izrailjev i Judin; i ako je malo, dodao bih ti to i to. ⁹ Zašto si prezreo rijeè Gospodnju èineæi što njemu nije po volji? Uriju Hetejina ubio si maèem i uzeo si ženu njegovu sebi za ženu, a njega si ubio maèem sinova Amonovijeh. ¹⁰ Zato neæe se odmaæi maè od doma tvojega dovijeka, što si me prezreo i uzeo ženu Urije Hetejina da ti bude žena. ¹¹ Ovako veli Gospod: evo, ja æu podignuti na te zlo iz doma tvojega, i uzeæu žene tvoje na tvoje oèi, i daæu ih bližnjemu tvojemu, te æe spavati sa ženama tvojim na vidiku svakomu. ¹² Jer ti si uèinio tajno, ali æu ja ovo uèiniti pred svijem Izrailjem i svakomu na vidiku.

¹³ Tada reèe David Natanu: sagriješih Gospodu. A Natan reèe Davidu: i Gospod je pronio grijeh tvoj; neæeš umrijeti. ¹⁴ Ali što si tijekom djelom dao priliku neprijateljima Gospodnjim da hule, zato æe ti umrijeti sin koji ti se rodio. ¹⁵ Potom Natan otide svojoj kuæi. A Gospod udari dijete koje rodi žena Urijina Davidu, te se razbolje na smrt. ¹⁶ I David se moljaše Bogu za dijete, i pošæaše se David, i došavši ležaše preko noæ na zemlji. ¹⁷ I starješine doma njegova ustaše oko njega da ga podignu sa zemlje, ali on ne htje, niti jede što s njima. ¹⁸ A kad bi sedmi dan, umrije dijete; i ne smijahu sluge Davidove javiti mu da je dijete umrlo, jer govorahu: evo, dok dijete bijaše živo, govorasmo mu, pa nas ne htje poslušati; a kako æemo mu kazati: umrlo je dijete? hoæe ga ucvijeliti. ¹⁹ A David videæi gdje sluge njegove šapæu meðu sobom, dosjeti se da je umrlo dijete; i reèe David slugama svojim: je li umrlo dijete? A oni rekoše: umrlo je. ²⁰ Tada David usta sa zemlje, i umi se, i namaza se i preobuee se; i otide u dom Gospodnji, i pokloni se. Potom opet dođe kuæi svojoj, i zaiska da mu donesu da jede; i jede. ²¹ A sluge njegove rekoše mu: šta to radiš? dok bijaše dijete živo, postio si i plakao; a kad umrije dijete, ustao si i jedeš. ²² A on reèe: dok dijete bijaše živo, postio sam i plakao, jer govorah: ko zna, može se smilovati Gospod na me da dijete ostane živo. ²³ A sada umrlo je; što bih postio? mogu li ga povratiti? ja æu otiæi k njemu, ali on neæe se vratiti k meni. ²⁴ Potom David utješi Vitsaveju ženu svoju, i otide k njoj, i leže s njom. I ona rodi sina, kojemu nadje ime Solomun. I mio bješe

Gospodu. ²⁵I posla Natana proroka, te mu nadje ime Jedidija, radi Gospoda. ²⁶A Joav bijuæi Ravu sinova Amonovih, uze carski grad. ²⁷I posla poslanike k Davidu, i reèe: bih Ravu, i uzeh grad na vodi. ²⁸Nego sada skupi ostali narod, i stani u oko prema gradu, i uzmi ga, da ga ne bih ja uzeo i moje se ime spominjalo na njemu. ²⁹I David skupiv sav narod otide na Ravu, i udari na nju, i uze je. ³⁰I uze caru njihovu s glave krunu, u kojoj bješe talanat zlata, s dragim kamenjem, i metnuše je na glavu Davidu, i odnese iz grada plijen vrlo velik. ³¹A narod koji bijaše u njemu izvede i metnu ih pod pile i pod brane gvozdene i pod sjekire gvozdene, i sagna ih u peæi gdje se opeke peku. I tako uèini svijem gradovima sinova Amonovijeh. Potom se vrati David sa svijem narodom u Jerusalem.

13 A potom se dogodi: Avesalom sin Davidov imaše lijepu sestru po imenu Tamaru, i zamilova je Amnon sin Davidov. ²I tuæaše Amnon tako da se razbolje radi Tamare sestre svoje; jer bješe djevojka, te se Amnonu èinjaše teško da joj uèini što. ³A imaše Amnon prijatelja, kojemu ime bješe Jonadav sin Same brata Davidova; i Jonadav bješe vrlo domišljat. ⁴I reèe mu: što se tako sušiš, carev sine, od dana na dan? ne bi li mi kazao? A Amnon mu reèe: ljubim Tamaru sestru Avesaloma brata svojega. ⁵Tada mu reèe Jonadav: lezi u postelju svoju, i uèini se bolestan; pa kad dođe otac tvoj da te vidi, ti mu reci: neka dođe Tamara sestra moja da me nahrani, i da zgotovi pred mojim oèima jelo da gledam, i iz njezine ruke da jedem. ⁶I Amnon leže i uèini se bolestan; i kad dođe car da ga vidi, reèe Amnon caru: neka dođe Tamara sestra moja i zgotovi preda mnom dva jelca da jedem iz njezine ruke. ⁷Tada David posla k Tamari kuæi, i poruèi joj: idi u kuæu brata svojega Amnona i zgotovi mu jelo. ⁸I Tamara otide u kuæu brata svojega Amnona, i on leæaše; i uze brašna i zamijesi i zgotovi jelo pred njim i skuha. ⁹Potom uze tavicu i izruèi preda nj; ali Amnon ne htje jesti, nego reèe: kaæite neka izidu svi koji su kod mene. I izidoše svi. ¹⁰Tada reèe Amnon Tamari: donesi to jelo u klijet da jedem iz tvoje ruke. I Tamara uze jelo što bješe zgotovila, i donese Amnonu bratu svojemu u klijet. ¹¹A kad mu pruæi da jede, on je uhvati i reèe joj: hodi, lezi sa mnom, sestro moja! ¹²A ona mu reèe: ne, brate, nemoj me osramotiti, jer se tako ne radi u Izrailju, ne èini toga bezumlja. ¹³Kuda bih ja sa sramotom svojom? a ti bi bio kao koji od najgorih ljudi u Izrailju. Nego govori caru; on me neæe tebi odreæi. ¹⁴Ali je on ne htje poslušati, nego savladavši je osramoti je i obleæa je. ¹⁵A poslije omrze na nju Amnon veoma, te mrænja kojom mræaše na nju bješe veæa od ljubavi kojom je prije ljublaše. I reèe joj Amnon: ustani, odlazi. ¹⁶A ona mu reèe: to æe biti veæe zlo od onoga koje si mi uèinio što me tjeraš. Ali je on ne htje poslušati. ¹⁷Nego viknu momka koji ga sluæaše, i reèe mu: vodi ovu od mene napolje, i zakljuèaj vrata za njom. ¹⁸A ona imaše na sebi šarenu haljinu, jer take haljine nošahu carske kæeri dok su djevojke. I sluga njegov izvede je napolje, i zakljuèa za

njom vrata. ¹⁹Tada Tamara posu se pepelom po glavi i razdrije šarenu haljinu koju imaše na sebi, i metnu ruku svoju na glavu, i otide vièuæi. ²⁰A brat njezin Avesalom reèe joj: da nije Amnon brat tvoj bio s tobom? ali, sestro moja, æuti, brat ti je, ne misli o tom. I tako osta Tamara osamljena u kuæi brata svojega Avesaloma. ²¹I car David èuvši sve ovo razgnjevi se vrlo. ²²Avesalom pak ne govoraše s Amnonom ni ružno ni lijepo; jer Avesalom mræaše na Amnona što mu osramoti sestru Tamaru. ²³A poslije dvije godine kad se strizijahu ovce Avesalomove u Val-Asoru, koji je kod Jefrema, on pozva sve sinove careve. ²⁴I dođe Avesalom k caru i reèe mu: evo, sad se strigu ovce sluzi tvojemu; neka pođe car i sluge njegove sa slugom svojim. ²⁵Ali car reèe Avesalomu: nemoj, sine, nemoj da idemo svi, da ti ne budemo na tegotu. I premda navaljivaše, opet ne htje iæi, nego ga blagoslovi. ²⁶A Avesalom reèe: kad ti neæeš, a ono neka ide s nama Amnon brat moj. A car mu reèe: što da ide s tobom? ²⁷Ali navali Avesalom na nj, te pusti s njim Amnona i sve sinove carske. ²⁸Tada Avesalom zapovjedi momcima svojim govoreæi: pazite, kad se srce Amnonu razveseli od vina, i ja vam reèem: ubijte Amnona; tada ga ubijte; ne bojte se, jer vam ja zapovijedam, budite slobodni i hrabri. ²⁹I uèiniše s Amnonom sluge Avesalomove kako im zapovjedi Avesalom. Tada ustaše svi sinovi carevi i pojahaše svak svoju mazgu i pobjegoše. ³⁰A dokle još bijahu na putu, dođe glas Davidu da je Avesalom pobio sve sinove careve, da nije ostao od njih nijedan. ³¹Tada ustavši car razdrije haljine svoje, i leže na zemlju, i sve sluge njegove koje stajahu oko njega razdriješe haljine svoje. ³²A Jonadav sin Same brata Davidova progovori i reèe: neka ne govori gospodar moj da su pobili svu djecu, careve sinove; poginuo je samo Amnon, jer Avesalom bješe tako naumio od onoga dana kad Amnon osramoti Tamaru sestru njegovu. ³³Neka dakle car gospodar moj ne misli o tom u srcu svojem govoreæi: svi sinovi carevi pogiboše; jer je samo Amnon poginuo. ³⁴A Avesalom pobjeæe. A momak na straæi podiæe oèi svoje i ugleda, a to mnogi narod ide k njemu pokraj gore. ³⁵I Jonadav reèe caru: evo idu sinovi carevi; kao što je kazao sluga tvoj, tako je bilo. ³⁶I kad izreèe, a to sinovi carevi doðoše, i podigavši glas svoj plakaše; a i car i sve sluge njegove plakaše vrlo. ³⁷Avesalom pak pobjeæe i otide k Talmaju sinu Amijudovu caru Gesurskom. A David plakaše za sinom svojim svaki dan. ³⁸A kad Avesalom uteèe i dođe u Gesur, osta ondje tri godine. ³⁹Potom zaæelje car David otiaæi k Avesalomu, jer se utješi za Amnonom što pogibe.

14 A Joav sin Serujin opazi da se srce carevo obratilo k Avesalomu. ²I posla Joav u Tekuju te dozva otuda ženu lukavu, pa joj reèe: uèini se kao da si u žalosti, i obuci æalosne haljine, i nemoj se namazati uljem, nego budi kao žena koja odavna æali za mrtvijem. ³I otidi k caru, i govori mu tako i tako. I nauèi je Joav šta æe govoriti. ⁴I kad otide žena

Tekujanka k caru da govori, pade nièice na zemlju i pokloni se, i reèe: pomagaj, care! ⁵ A car joj reèe: što ti je? A ona reèe: udovica sam, umro mi je muž. ⁶ A imaše sluškinja tvoja dva sina, pa se svadiše u polju, a ne bješe nikoga da ih razvadi, te jedan udari drugoga i ubi ga. ⁷ I gle, sav dom usta na sluškinju tvoju govoreæi: daj toga što je ubio brata svojega da ga pogubimo za dušu brata njegovu, kojega je ubio, i da istrijebimo našljednika; i tako hoæe da ugase iskru koja mi je ostala, da ne ostave imena mužu mojemu ni ostatka na zemlji. ⁸ A car reèe ženi: idi kuæi svojoj, a ja æu narediti za te. ⁹ A žena Tekujanka reèe caru: care gospodaru! neka na me i na dom oca mojega padne krivica, a car i njegov prijesto neka je prav. ¹⁰ A car reèe: ko uzgovori na te, dovedi ga k meni, i neæe te se više dotaæi. ¹¹ A ona reèe: neka se opomene car Gospoda Boga svojega, da se ne umnože osvjetnici koji ubijaju, i da ne ubiju sina mojega. A on reèe: tako živ bio Gospod, nijedna dlaka s tvojega sina neæe pasti na zemlju. ¹² A žena reèe: da kaže sluškinja tvoja nešto caru gospodaru. A on reèe: govori. ¹³ A žena reèe: a zašto si namislio taku stvar narodu Božijemu? jer car kao da je kriv govoreæi tako, jer neæe car da dozove natrag onoga koga je odagnao. ¹⁴ Jer æemo doista pomrijeti, i jesmo kao voda koja se prospe na zemlju i više se ne može skupiti; jer mu Bog nije uzeo života, nego je naumio da odagnani ne ostane odagnan od njega. ¹⁵ I tako dođoh da kažem ovo caru gospodaru svojem, jer me narod uplašì; zato reèe sluškinja tvoja: da govorim caru, može biti da æe uèiniti car što sluškinja njegovu kaže. ¹⁶ Jer æe car uslišiti i izbaviti sluškinju svoju iz ruke onoga koji hoæe da istrijebi mene i sina mojega iz našljedstva Božijega. ¹⁷ I sluškinja tvoja reèe: rijeè cara gospodara mojega biæe mi utjeha, jer je car gospodar moj kao anđeo Božji, te sluša i dobro i zlo, i Gospod æe Bog tvoj biti s tobom. ¹⁸ A car odgovori i reèe ženi: nemoj tajiti od mene što æu te pitati. A žena reèe: neka govori car gospodar moj. ¹⁹ Tada car reèe: da nije Joavov posao u svemu tome što èiniš? A žena odgovori i reèe: tako da je živa duša tvoja, care gospodaru, ne može se ni nadesno ni nalijevo od svega što kaza car gospodar moj; jer sluga tvoj Joav zapovijedio mi je i nauèio sluškinju tvoju sve ovo da govorim. ²⁰ Sluga je tvoj Joav uèinio, te sam ovako izvila besjedu svoju; ali je gospodar moj mudar kao anđeo Božji, te zna sve što biva na zemlji. ²¹ Tada reèe car Joavu: evo, ti si uèinio to, idi, dovedi natrag dijete Avesaloma. ²² Tada pade Joav licem na zemlju, i pokloni se i blagoslovi cara, i reèe Joav: danas vidi sluga tvoj da sam našao milost pred tobom, care gospodaru, kad je car uèinio što mu sluga njegov reèe. ²³ Potom se podiže Joav i otide u Gesur, i dovede natrag u Jerusalem Avesaloma. ²⁴ I car reèe: neka ide svojoj kuæi, a lica mojega da ne vidi. I otide Avesalom svojoj kuæi, i ne vidje lica careva. ²⁵ A ne bješe èovjeka tako lijepa kao Avesalom u svem Izrailju, da ga tako hvale; od pete do tjemena ne bješe na njemu mane. ²⁶ I kad bi strigao glavu a imaše obièaj svake godine

striæi je, jer mu bijaše teško mjerio bi kosu s glave svoje, i bivaše je dvjesta sikala carskom mjerom. ²⁷ I rodiše se Avesalomu tri sina i jedna kæi, kojoj bijaše ime Tamara, i ona bijaše lijepa. ²⁸ I Avesalom osta cijele dvije godine u Jerusalemu, a lica careva ne vidje. ²⁹ Tada posla Avesalom po Joava da ga pošlje k caru; ali on ne htje doæi k njemu; i posla opet drugi put, ali on ne htje doæi. ³⁰ Tada reèe slugama svojim: vidite li njivu Joavovu pored moje? na njoj je jeèam; idite i upalite je. I upališe sluge Avesalomove onu njivu. ³¹ Tada se podiže Joav, i dođe k Avesalomu u kuæu, i reèe mu: zašto sluge tvoje upališe moju njivu? ³² Avesalom reèe Joavu: eto slao sam k tebi govoreæi: hodi ovamo da te pošljem k caru da mu kažeš: zašto sam došao iz Gesura? bolje bi bilo da sam još ondje. Zato da vidim lice carevo; ako li ima kaka krivica na meni, neka me pogubi. ³³ I otide Joav k caru, i kaza mu. I dozva Avesaloma; a on došavši k caru pokloni se licem do zemlje pred carem, i car cjelova Avesaloma.

15 A poslije toga nabavi sebi Avesalom kola i konja i pedeset ljudi, koji trèahu pred njim. ² I ustajaše rano Avesalom, i stajaše kraj puta kod vrata; i ko god imaše parnicu i iðaðe caru na sud, Avesalom ga dozivaše k sebi i govoraše: iz koga si grada? A kad bi onaj odgovorio: sluga je tvoj iz toga i toga plemena Izrailjeva, ³ Tada bi mu rekao Avesalom: vidiš, tvoja je stvar dobra i pravedna, ali te nema ko saslušati kod cara. ⁴ Još govoraše Avesalom: kad bih ja bio postavljen da sudim u zemlji! da svaki k meni dolazi koji ima posla na sudu, ja bih mu dao pravicu. ⁵ I kad bi mu ko pristupio da mu se pokloni, on bi pružio ruku svoju, te bi ga uhvatio i poljubio. ⁶ Tako èinjaše Avesalom sa svakim Izrailjcem, koji dolažaðe na sud k caru; i Avesalom primamljivaše srca ljudi Izrailjaca. ⁷ A kad proðe èetrdeset godina, reèe Avesalom caru: da otidem u Hevron da izvršim zavjet koji sam zavjetovao Gospodu. ⁸ Jer kad sjeðah u Gesuru u Siriji, uèini zavjet sluga tvoj rekavši: ako me Gospod odvede natrag u Jerusalem, poslužiæu Gospodu. ⁹ A car mu reèe: idi s mirom. I on se podiže i otide u Hevron. ¹⁰ I razasla Avesalom po svijem plemenima Izrailjevim uhode poruèivši: kad èujete trube da zatrube, recite: zacari se Avesalom u Hevronu. ¹¹ A s Avesalomom otide dvjesta ljudi iz Jerusalemima pozvanijeh; ali otidoše u prostoti svojoj ne znajuæi ništa. ¹² A Avesalom posla i po Ahitofela Gilonjanina, savjetnika Davidova, da dođe iz grada svojega Gilona, kad prinošaðe žrtve. I buna posta jaka, i narod se sve više stjecaðe k Avesalomu. ¹³ Tada dođe glasnik k Davidu i reèe: srce Izrailju prista za Avesalomom. ¹⁴ A David reèe svijem slugama svojim koje bijahu s njim u Jerusalemu: ustajte, da bježimo; inaèe neæemo uteæi od Avesaloma; brže pohitajte, da ne pohita on i ne stigne nas i obori na nas zlo, i grada ne okrene pod maè. ¹⁵ A sluge careve rekoše caru: što je god volja caru gospodaru našem, evo sluga tvojih. ¹⁶ I otide car pješice i sav dom njegov; samo deset žena inoèa ostavi car da mu èuvaju kuæu. ¹⁷ I kad otide car i sav narod pješice, ustaviše se na jednom

mjestu podaleko. ¹⁸ A sve slugе njegove iđahu uza nj, i svi Hereteji i svi Feleteji; i svi Geteji, šest stotina ljudi, koji bijahu došli pješke iz Gata, iđahu pred carem. ¹⁹ I reèe car Itaju Getejinu: što i ti ideš s nama? Vрати se i ostani kod cara; jer si stranac i opet æeš otiæi u svoje mjesto. ²⁰ Juèe si došao, pa zar danas da te kreæem da se potucaš s nama? Ja æu iæi kuda mogu, a ti se vrati i odvedi natrag braæu svoju. Neka milost i vjera bude s tobom. ²¹ A Itaj odgovori caru i reèe: tako živ da je Gospod i tako da je živ car gospodar moj, gdje bude car gospodar moj, bilo na smrt ili na život, ondje æe biti i sluga tvoj. ²² Tada reèe David Itaju: a ti hodi. I tako pođe Itaj Getejin sa svijem ljudima svojim i svom djecom što bijahu s njim. ²³ I sva zemlja plakaše iza glasa i sav narod prelažaše. I tako car prijeđe preko potoka Kedrona, i sav narod prijeđe iduæi k pustinji. ²⁴ A gle i Sadok bijaše ondje i svi Leviti s njim noseæi kovèeg zavjeta Božijega; i spustiše kovèeg Božji, a pođe i Avijatar, dokle sav narod izide iz grada. ²⁵ I reèe car Sadoku: nosi kovèeg Božji natrag u grad; ako nađem milost pred Gospodom, on æe me dovesti natrag, i daæe mi da opet vidim njega i dom njegov. ²⁶ Ako li ovako reèe: nijesi mi mio; evo me, neka uèini sa mnom što mu bude volja. ²⁷ Još reèe car Sadoku svešteniku: nijesi li ti vidjelac? vrati se u grad s mirom, i Ahimas sin tvoj i Jonatan sin Avijatarov, dva sina vaša s vama. ²⁸ Vidite, ja æu se zabaviti u polju u pustinji dokle ne dođe od vas glasnik da mi javi. ²⁹ I tako Sadok i Avijatar odnesoše kovèeg Božji natrag u Jerusalm, i ostaše ondje. ³⁰ A David iđaše uz goru Maslinsku, i iduæi plakaše, i pokrivene glave i bos iđaše; tako i sav narod, koji bješe s njim, svaki pokrivene glave iđaše, i iduæi plakaše. ³¹ Tada javiše Davidu i rekoše mu: Ahitofel je među onima koji se pobuniše s Avesalomom. A David reèe: razbij namjeru Ahitofelovu, Gospode! ³² I kad David dođe navrh gore, gdje se šæaše pokloniti Bogu, gle, srete ga Husaj Arhijanin razdrte haljine i glave posute prahom. ³³ I reèe mu David: ako pođeš sa mnom biæeš mi na tegotu. ³⁴ Ali da se vratiš u grad i reèeš Avesalomu: biæu tvoj sluga, care! bio sam dugo sluga tvome ocu, a sada æu tako biti tebi sluga; razbiæeš mi namjeru Ahitofelovu. ³⁵ I sveštenici Sadok i Avijatar neæe li biti s tobom? Što god èuješ iz kuæe careve, dokaži Sadoku i Avijataru sveštenicima. ³⁶ Eto, ondje su s njima dva sina njihova, Ahimas Sadokov i Jonatan Avijatarov, po njima mi javljajte što god doèujete. ³⁷ I otide u grad Husaj prijatelj Davidov, i Avesalom dođe u Jerusalm.

16 A kad David prijeđe malo preko vrha, gle, Siva, momak Mefivostejev, srete ga, sa dva magarca natovarena, na kojima bješe dvjesta hljebova i sto grozdova suhих i sto gruda smokava i mijeh vina. ² I reèe car Sivi: šta æe ti to? A Siva mu reèe: magarci su za èeljad carevu, da jašu, a hljebovi i voæe da jedu momci, a vino da pije ko se umori u pustinji. ³ A car mu reèe: a gdje je sin tvoga gospodara? Reèe Siva caru: eno ga, ostao je u Jerusalmu, jer reèe: danas æe mi dom Izrailjev vratiti carstvo oca mojega. ⁴ Tada reèe

car Sivi: evo, tvoje je sve što je bilo Mefivostejevo. A Siva reèe: klanjam ti se, da nađem milost pred tobom, care gospodaru! ⁵ I dođe car David do Vaurima; a gle, izide odande jedan od roda doma Saulova, po imenu Simej, sin Girin, i iduæi psovaše. ⁶ I bacaše se kamenjem na Davida i na slugе cara Davida, kojemu i s desne i s lijeve strane bijaše sav narod i svi junaci. ⁷ A Simej ovako govoraše psujuæi: odlazi, odlazi, krvopijo i zlikovèe! ⁸ Obrati Gospod na tebe sve krvi doma Saulova, na èije si se mjesto zacario, i predade Gospod carstvo u ruke Avesalomu sinu tvomemu; eto te sada u tvom zlu, jer si krvopija. ⁹ Tada reèe caru Avisaj sin Serujin: zašto da psuje ovaj mrtvi pas cara gospodara mojega? Idem da mu skinem glavu. ¹⁰ Ali car reèe: šta je vama do mene, sinovi Serujini? neka psuje; jer mu je Gospod rekao: psuj Davida. Pa ko smije kazati: zašto tako èiniš? ¹¹ Još reèe David Avisaju i svijem slugama svojim: eto, moj sin, koji je izašao od bedara mojih, traži dušu moju, a kako neæe ovaj sin Venijaminov? Ostavite ga neka psuje, jer mu je Gospod zapovjedio. ¹² Da ako Gospod pogleda na nevolju moju, i vrati mi Gospod dobro za psovku njegovu današnju. ¹³ I tako David sa svojim ljudima iđaše svojim putem; a Simej iđaše pokraj gore prema njemu jednako psujuæi i bacajuæi se kamenjem na nj, i podižuæi prah. ¹⁴ I dođe car i sav narod što bijaše s njim, umorni, i odmoriše se ondje. ¹⁵ A Avesalom i sav narod Izrailjev dođoše u Jerusalm, i Ahitofel s njim. ¹⁶ A kad Husaj Arhijanin prijatelj Davidov dođe k Avesalomu, reèe Husaj Avesalomu: da živi car! da živi car! ¹⁷ A Avesalom reèe Husaju: taka li je ljubav tvoja prema prijatelju tvomemu? zašto nijesi otišao s prijateljem svojim? ¹⁸ A Husaj reèe Avesalomu: ne; nego koga je izabrao Gospod i ovaj narod i svi Izrailjci, njegov æu biti i kod njega æu ostati. ¹⁹ Svrh toga, kome bih služio? eda li ne sinu njegovu? kako sam služio ocu tvomemu, tako æu i tebi. ²⁰ A Avesalom reèe Ahitofelu: svjetuj šta æemo èiniti. ²¹ A Ahitofel reèe Avesalomu: lezi s inoèama oca svojega, koje je ostavio da mu èuvaju kuæu, pa kad èuje sav Izrailj kako si se omrazio s ocem svojim, osiliæe ruka svjema koji su s tobom. ²² Tada razapeše Avesalomu šator na krovu, i Avesalom leže s inoèama oca svojega na vidiku svjemu Izrailju. ²³ I svjet koji davaše Ahitofel u ono vrijeme bijaše kao da bi ko Boga upitao; taki bijaše svaki svjet Ahitofelov i u Davida i u Avesaloma.

17 Još reèe Ahitofel Avesalomu: da odaberem dvanaest tisuæa ljudi, pa da idem i tjeram Davida noæas. ² Pa æu ga stignuti dok je umoran i iznemoglijeh ruku; i uplašiæu ga, te æe pobjeæi sav narod što je s njim, pa æu ubiti cara samoga. ³ I obratiæu sav narod k tebi; jer za onijem koga tražiš stoji da se svi vrte k tebi; tada æe se sav narod umiriti. ⁴ I to se uèini dobro Avesalomu i svijem starješinama Izrailjevijem. ⁵ Ali reèe Avesalom: dozovite i Husaja Arhijanina da èujemo što æe i on reæi. ⁶ A kad dođe Husaj k Avesalomu, reèe mu Avesalom govoreæi: tako i tako reèe Ahitofel; hoæemo

li èiniti kako on reèe ili neæemo? kaži ti. ⁷ A Husaj reèe Avesalomu: nije dobar svjet što je sada svjetovao Ahitofel. ⁸ Još reèe Husaj: ti znaš oca svojega i ljude njegove da su hrabri i da su ljuta srca kao medvjedica kad joj otmu medvjediæe u polju; svrh toga, tvoj je otac ratnik, neæe noæiti s narodom. ⁹ Gle, on se je sada sakrio u kaku jamu ili na drugo kako mjesto. Pa ako u prvi mah koji od ovijeh poginu, ko god èuje svaki æe reæi: pobijen je narod koji prista za Avesalomom. ¹⁰ A tada æe najhrabriji, u kojih je srce kao srce lavovo, klonuti. Jer sav Izrailj zna da je tvoj otac junak i da su hrabri koji su s njim. ¹¹ Zato ja svjetujem da skupiš k sebi sve Izrailjce od Dana do Virsaveje da ih bude kao pijeska na moru, pa ti glavom idi u boj. ¹² Tada æemo poæi na nj, gdje bi se god nalazio, i napašæemo na nj kao što rosa pada na zemlju, da mu ne ostane nijedan od svih ljudi što su s njim. ¹³ Ako li uteèe u grad, sav narod Izrailjski neka donese uža pod onaj grad, pa æemo ga svuæi u potok, da se ni kamen ne naðe ondje. ¹⁴ Tada reèe Avesalom i svi Izrailjci: bolji je svjet Husaja Arhijanina nego svjet Ahitofelov. Jer Gospod bješe naredio da se razbije svjet Ahitofelov, koji bješe bolji, da bi Gospod navukao zlo na Avesaloma. ¹⁵ Potom reèe Husaj sveštenicima Sadoku i Avijataru: tako i tako svjetova Ahitofel Avesaloma i starješine Izrailjeve, a ja svjetovah tako i tako. ¹⁶ Nego brže pošljite, te javite Davidu i recite: nemoj noæas noæiti u polju u pustinji, nego prijeði prijeko, da ne bude proždrt car i sav narod što je s njim. ¹⁷ A Jonatan i Ahimas stajahu kod studenca Rogila, i doðe jedna sluškinja i kaza im, da bi otišli te javili caru Davidu; jer se ne smijahu pokazati ni uæi u grad. ¹⁸ Ali ih vidje jedan momak, te kaza Avesalomu; a oni obojica brže otidoše, i doðoše u Vaurim u kuæu jednoga èovjeka, koji imaše na dvoru studenac, te se spustiše u nj. ¹⁹ I žena uze i razastrije ponjavu povrh studenca, i povrh nje razasu prekrupu. I tako se ne dozna. ²⁰ Jer doðoše sluge Avesalomove k onoj ženi u kuæu, i rekoše joj: gdje je Ahimas i Jonatan? A žena im reèe: otidoše preko potoka. Tako traživši i ne našavši vratiše se u Jerusolim. ²¹ A kad otidoše, oni izljezoše iz studenca, i otidoše te javiše caru Davidu, i rekoše mu: ustanite i prijeđite brže preko vode; jer je tako i tako svjetovao Ahitofel na vas. ²² Tada usta David i sav narod što bijaše s njim, i prijeðoše preko Jordana prije zore, ne osta nijedan da ne prijeðe preko Jordana. ²³ Ahitofel pak videæi gdje se ne uèini kako on svjetova, osedla svojega magarca, pa se podiže i otide kuæi svojoj, u svoj grad, i naredivši za svoju kuæu objesi se te umrije, i bi pogreben u grobu oca svojega. ²⁴ A David doðe u Mahanajim; Avesalom pak prijeðe preko Jordana i sav Izrailj što bješe s njim. ²⁵ I postavi Avesalom Amasu nad vojskom, na mjesto Joavovo; a Amasa bješe sin nekoga èovjeka po imenu Itre Izrailjca, koji obleža Avigeju kæer Nasovu, sestru Seruje matere Joavove. ²⁶ I stade u oko Izrailj s Avesalomom u zemlji Galadovoj. ²⁷ A kad doðe David u Mahanajim, Sovije sin Nasov iz Rave sinova Amonovijeh i Mahir sin Amilov iz

Lodevara i Varzelaj od Galada iz Rogelima ²⁸ Donesoše postelje i èaša i sudova zemljaniijeh i pšenice i jeèma i brašna i prekrupe i boba i leæa i prženijeh zrna, ²⁹ I meda i masla i ovaca i sira kravljega; donesoše Davidu i narodu što bješe s njim da jedu. Jer govorahu: narod je gladan i umoran i žedan u toj pustinji.

18 I prebroji David narod što bijaše s njim, i postavi im tisuænike i stotnike. ² I predade David treæinu naroda Joavu, i treæinu Avisaju sinu Serujinu bratu Joavovu, i treæinu Itaju Getejinu. Pa onda reèe car narodu: i ja æu iæi s vama. ³ Ali narod reèe: nemoj ti iæi; jer i da pobjegnemo, neæe mariti za to; ili da nas pola izgine, neæe mariti za to; jer si ti sam kao nas deset tisuæa, zato je bolje da nam iz grada pomažeš. ⁴ A car im reèe: što vam se èini da je dobro uèiniæu. I car stade kod vrata, i sav narod izlažaše po sto i po tisuæu. ⁵ I zapovjedi car Joavu i Avisaju i Itaju, i reèe: èuvajte mi dijete Avesaloma. I sav narod èu kako car zapovjedi svijem vojvodama za Avesaloma. ⁶ I tako izide narod u polje pred Izrailja, i zametnu se boj u šumi Jefremovoj. ⁷ Ondje razbiše narod Izrailjev sluge Davidove, i mnogo izgibe ondje u onaj dan, dvadeset tisuæa. ⁸ Jer se boj raširi po svoj zemlji, i više proždrije naroda u onaj dan šuma nego što proždrije maè. ⁹ A Avesalom se sukobi sa slugama Davidovijem, i Avesalom jahaše na mazgi, i mazga naiðe pod granat veliki hrast, te on zape glavom za hrast i osta viseæi između neba i zemlje, a mazga ispod njega otrèa. ¹⁰ Vidjevši to jedan èovjek javi Joavu, i reèe: gle, vidjeh Avesaloma gdje visi o hrastu. ¹¹ A Joav reèe èovjeku koji mu to kaza: gle, vidje, pa zašto ga ne ubi i ne svali ga na zemlju? Ja bih ti dao deset sikala srebra i jedan pojas. ¹² A èovjek reèe Joavu: da mi je u rukama izmjereno tisuæu sikala srebra, ne bih digao ruke svoje na sina careva; jer smo èuli kako je car zapovjedio tebi i Avisaju i Itaju govoreæi: èuvajte mi svi dijete Avesaloma. ¹³ Ili da sam uèinio nevjeru na svoju dušu, ništa se ne može od cara zatajiti, i ti bi sam ustao na me. ¹⁴ A Joav reèe: neæu ja dangubiti s tobom. Pa uzev tri strijele u ruku, zastrijeli ih u srce Avesalomu, jošte živu o hrastu. ¹⁵ Potom opkoliše Avesaloma deset momaka, koji nošahu oružje Joavu, i biše ga i ubiše. ¹⁶ Tada Joav zatrubi u trubu, i narod presta goniti Izrailja, jer Joav ustavi narod. ¹⁷ I uzeše Avesaloma i baciše u šumi u veliku jamu, i nabacaše na nj vrlo veliku gomilu kamenja; a Izrailjci svi pobjegoše svaki k svome šatoru. ¹⁸ Avesalom pak bješe podigao sebi spomenik za života u dolini carskoj; jer govoraše: nemam sina, da se saèuva spomen imenu mojemu. I nazva onaj spomenik svojim imenom, koji se zove mjesto Avesalomovo do današnjega dana. ¹⁹ Tada reèe Ahimas sin Sadokov: da otrèim da odnesem glas caru, da ga je Gospod izbavio iz ruku neprijatelja njegovijeh. ²⁰ A Joav mu reèe: nemoj danas biti glasnik, nego æeš javiti drugi dan; a danas nemoj nositi glasa, jer je sin carev poginuo. ²¹ Zatijem reèe Joav Husiju: idi, javi caru što si vidio. I pokloni se Husije Joavu, i otrèa. ²² A Ahimas sin Sadokov opet reèe Joavu:

što mu drago, da trèim i ja za Husijem. Reèe Joav: što bi trèao, sine, kad nemaš dobra glasa? ²³ Opet reèe: što mu drago, da trèim. Odgovori mu: a ti trèi. I otrèa Ahimas preèim putem, i preteèe Husija. ²⁴ A David sjeðaše meðu dvojim vratima, i stražar izide na krov od vrata, na zid, i podigavši oèi svoje ugleda, a to jedan èovjek trèi. ²⁵ Pa povika stražar i javi caru. A car reèe: ako je jedan, glas nosi. I onaj iðaše sve bliže. ²⁶ Potom ugleda stražar drugoga èovjeka gdje trèi. I povika stražar k vrataru i reèe: evo još jedan, trèi sam. A car reèe: i on nosi glas. ²⁷ I reèe stražar: trk prvoga èini mi se kao da je trk Ahimasa sina Sadokova. Reèe car: dobar je èovjek, i ide s dobrijem glasom. ²⁸ Tada povika Ahimas i reèe caru: sretno! I pokloni se caru licem do zemlje, i reèe: da je blagosloven Gospod Bog tvoj, koji predade ljude koji podigoše ruke svoje na cara gospodara mojega. ²⁹ A car mu reèe: je li zdravo dijete Avesalom? Odgovori Ahimas: vidio sam veliku vrevu, kad Joav poslao slugu careva i mene slugu tvojega, ali ne znam šta bješe. ³⁰ A car mu reèe: ukloni se, i stani tamo. I on se ukloni, i stade. ³¹ Tada, gle, dođe Husije i reèe: glas caru i gospodaru mojemu da te je Gospod izbavio danas iz ruku svijeh koji ustaše na te. ³² A car reèe Husiju: je li zdravo dijete Avesalom? A Husije reèe: neka neprijatelji gospodara mojega cara i koji god ustaju na te zla radi, neka proðu kao to dijete. ³³ Tada se car sneveseli, i pope se u gornju klijet nad vratima, i stade plakati, a iduæi govoraše: sine moj Avesalome, sine moj, sine moj Avesalome! kamo da sam ja umro mjesto tebe! Avesalome sine moj, sine moj!

19 I javiše Joavu: evo car plaèe i tuži za Avesalomom. ² I pobjeda onoga dana pretvori se u žalost svemu narodu, jer narod èu u onaj dan gdje govore: žali car sina svojega. ³ I narod se u onaj dan krijaše ulazeæi u grad kao što se krije narod koji se stidi kad pobjegne iz boja. ⁴ A car pokri lice svoje; i vikaše iza glasa: sine moj Avesalome! Avesalome sine moj, sine moj! ⁵ Tada uđe Joav k caru u kuæu, i reèe: posramio si danas sve sluge svoje, koje ti danas dušu saèuvaše, i sinovima tvojim i kæerima tvojim i ženama tvojim i inoèama tvojim. ⁶ Jer ljubiš one koji mrze na te, a mrziš na one koji te ljube; jer si pokazao danas da ne mariš za vojvode i za sluge; i vidim danas da bi ti milo bilo da je Avesalom živ a mi svi da smo izginuli. ⁷ Zato ustani sada, i izidi i progovori lijepo slugama svojim; jer zaklinjem se Gospodom, ako ne izideš, neæe nijedan ostati kod tebe ovu noæ, i to æe biti gore po te negoli sva zla koja su te snalazila od mladosti tvoje do sada. ⁸ Tada usta car, i sjede na vratima; i kazaše svemu narodu govoreæi: evo, sjedi car na vratima. I dođe sav narod pred cara. Ali Izrailjci bjehu pobjegli, svak u svoj šator. ⁹ I sav se narod svaðaše meðu sobom po svijem plemenima Izrailjevim govoreæi: car nas je izbavio iz ruku neprijatelja naših, i izbavio nas je iz ruku Filistejskih; a sada je pobjegao iz zemlje od Avesaloma. ¹⁰ Avesalom pak, kojega pomazasmo za cara nad sobom, pogibe u boju. Sada dakle zašto oklijevate te ne dovedete natrag cara? ¹¹ Zato car

David poslao k Sadoku i Avijataru sveštenicima i poruèi: govorite starješinama Judinijem i recite: zašto vi da budete pošljednji koji æe cara natrag dovesti u kuæu njegovu? Jer govor svega Izrailja dođe do cara u kuæu njegovu. ¹² Vi ste moja braæa, vi ste kost moja i tijelo moje. Zašto biste dakle bili pošljednji koji æe natrag dovesti cara? ¹³ Recite i Amasi: nijesi li kost moja i tijelo moje? Bog neka mi uèini tako i tako neka doda, ako mi ne budeš vojvoda dok si živ na mjesto Joava. ¹⁴ I skloni srca svijeh ljudi od roda Judina kao jednoga èovjeka, te poslaše k caru govoreæi: vrati se sa svijem slugama svojim. ¹⁵ I tako se car vrati, i dođe do Jordana; a Juda dođe do Galgala da srete cara i da ga prevede preko Jordana. ¹⁶ Pohitje i Simej sin Girin od Venijamina, koji bijaše iz Vaurima, i siđe s ljudima roda Judina na susret caru Davidu; ¹⁷ I tisuæa ljudi bješe s njim od roda Venijaminova; također i Siva sluga doma Saulova s petnaest sinova svojih i dvadeset sluga svojih; i prijeðoše preko Jordana pred cara. ¹⁸ Preturiše i laðu da prevezu èeljad carevu i da uèine što bi mu bilo ugodno. A Simej sin Girin pade pred carem, kad šæaše da prijeðe preko Jordana, ¹⁹ I reèe caru: ne primi mi bezakonja, gospodaru moj, i ne pominji pakosti koju je uèinio sluga tvoj u onaj dan kad je car gospodar moj izašao iz Jerusalima; neka car ne misli o tom. ²⁰ Jer sluga tvoj vidi da je zgriješio; i evo došao sam danas prvi iz svega doma Josifova da sretem cara gospodara svojega. ²¹ Ali odgovori Avisaj sin Serujin i reèe: eda li toga radi neæe poginuti Simej što je psovao pomazanika Gospodnjega? ²² A David reèe: šta je vama do mene, sinovi Serujini, te ste mi danas protivnici? zar æe danas poginuti ko u Izrailju? jer zar ne znam da sam danas postao car nad Izrailjem? ²³ I reèe car Simeju: neæeš poginuti. I zakle mu se car. ²⁴ Tako i Mefivostej sin Saulov dođe caru na susret; on pak ne oprao nogu svojih, niti brade svoje oèešlja, ni oprao haljine svoje od onoga dana kad otide car do dana kad se vrati s mirom. ²⁵ I srete cara kad se vraæaše u Jerusalim; i reèe mu car: zašto ne pođe sa mnom, Mefivosteju? ²⁶ A on reèe: caru gospodaru moj, prevari me sluga moj; jer sluga tvoj reèe: osedlaæu sebi magarca i uzjahaæu ga i poæi æu s carem; jer je hrom sluga tvoj. ²⁷ I on opade slugu tvojega kod gospodara mojega cara; ali je car gospodar moj kao anðeo Božji; zato èini što ti je drago. ²⁸ Jer sav dom oca mojega bijahu ljudi koji zaslužiše smrt pred carem gospodarem mojim, a ti posadi slugu svojega meðu one koji jedu za stolom tvojim. Pa kakvo imam još pravo, i kako se mogu još tužiti caru? ²⁹ A car mu reèe: šta bi mi više govorio? kazao sam: ti i Siva podijelite njivu. ³⁰ A Mefivostej reèe caru: neka uzme sve, kad se car gospodar moj vratio na miru u dom svoj. ³¹ I Varzelaj od Galada dođe iz Rogelima, i pođe s carem preko Jordana da ga prati preko Jordana. ³² A bješe Varzelaj vrlo star, bješe mu osamdeset godina, i hranjaše cara dok bijaše u Mahanajimu, jer bješe vrlo bogat èovjek. ³³ I reèe car Varzelaju: hajde sa mnom; ja æu te hraniti kod sebe u Jerusalimu. ³⁴ Ali Varzelaj reèe

caru: koliko ima vijeka mojega, da idem s carem u Jerusalim? ³⁵ Ima mi danas osamdeset godina; mogu li raspoznavati dobro i zlo? može li sluga tvoj kusom razlikovati što æe jesti i što æe piti? mogu li jošte slušati glas pjevaèima i pjevaèicama? i zašto bi sluga tvoj još bio na tegotu caru gospodaru momemu?

³⁶ Malo æe proæi sluga tvoj preko Jordana s carem; a zašto bi mi car tako naplatio? ³⁷ Neka se sluga tvoj vrati, da umrem u svom gradu kod groba oca svojega i matere svoje. Nego evo, sluga tvoj Himam neka ide s carem gospodarem mojim, uèini njemu što ti bude drago. ³⁸ A car reèe: neka ide sa mnom Himam; ja æu mu uèiniti što bude tebi drago, i što god zaišteš u mene, sve æu ti uèiniti. ³⁹ I kad prijeðe sav narod preko Jordana i car prijeðe, cjelova car Varzelaja i blagoslovi ga, i on se vrati u mjesto svoje. ⁴⁰ Otuda car otide u Galgal, i Himam otide s njim. I tako sav narod Judin doprati cara, i polovina naroda Izrailjeva. ⁴¹ A gle, svi ljudi Izrailjci doðoše k caru i rekoše mu: zašto te ukradoše braæa naša, ljudi Judini, i prevedoše preko Jordana cara i dom njegov i sve ljude Davidove s njim? ⁴² A svi ljudi od Jude odgovoriše ljudima od Izrailja: jer je car nama rod; pa što se srdite toga radi? jesmo li što pojeli caru? je li nas darom darivao? ⁴³ Tada odgovoriše ljudi od Izrailja ljudima od Jude, i rekoše: mi imamo deset dijelova u cara, i Davidu smo više nego vi; zašto dakle ne mariste za nas? nijesmo li mi prvi govorili da dovedemo natrag cara svojega? Ali besjeda ljudi od Jude bješe tvrða od besjede ljudi od Izrailja.

20 A ondje se desi nevaljao èovjek, po imenu Seva sin Vihrijev, od Venijamina. On zatrubi u trubu i reèe: mi nemamo dijela s Davidom, ni našljedstva sa sinom Jesejevijem; svak u svoj šator, o Izrailju! ² Tako svi Izrailjci otstupiše od Davida i otidoše za Sevom sinom Vihrijevim; ljudi pak od Jude dræaše se cara svojega i otpratiše ga od Jordana do Jerusalima. ³ A kad car David doðe u kuæu svoju u Jerusalim, uze car deset žena inoèa, koje bješe ostavio da mu èuvaju kuæu, i metnu ih u zatvor, gdje ih hranjaše ali ne lijegaše s njima, nego ostaše zatvorene do smrti svoje i æivljahu kao udovice. ⁴ Potom reèe car Amasi: sazovi mi ljude od Jude do tri dana, i naði se i ti ovdje. ⁵ I otide Amasa da sazove narod Judin; ali se zabavi preko roka koji mu bješe odreðen. ⁶ A David reèe Avisaju: sad æe nam Seva sin Vihrijev èiniti gore nego Avesalom. Nego uzmi sluge gospodara svojega, i goni ga da ne naðe za se koji tvrd grad i ne umakne nam iz oèiju. ⁷ Tako izidoše za njim ljudi Joavovi, i Hereteji i Feleteji i svi junaci, izidoše iz Jerusalima da gone Sevu sina Vihrijeva. ⁸ I kad bijahu kod velikoga kamena u Gavaonu, srete ih Amasa. A Joav bijaše opasan preko haljine koju imaše na sebi, i ozgo bijaše pripasao maè uz bedricu u koricama. I kad poðe, maè mu ispade. ⁹ Tada reèe Joav Amasi: jesi li zdravo, brate? I dohvati se Joav desnom rukom svojom brade Amasi da ga cjeluje. ¹⁰ A Amasa ne uzimaše na um maèa, koji bijaše Joavu u ruci; a on ga udari njim pod peto rebro, i prosu mu crijeva na zemlju, te od jednoga udarca umrije.

Potom Joav i Avisaj brat njegov otidoše u potjeru za Sevom sinom Vihrijevim. ¹¹ A jedan od momaka Joavovijeh stade kod njega i reèe: ko ljubi Joava i ko je Davidov, za Joavom! ¹² A Amasa se valjaše u svojoj krvi nasred puta. I videæi onaj èovjek gdje se ustavlja sav narod odvuèe Amasu s puta u polje i baci haljinu na nj, kad vidje gdje se ustavlja svaki ko naiðe na nj. ¹³ I kad bi uklonjen s puta proðoše svi za Joavom da tjeraju Sevu sina Vihrijeva. ¹⁴ I on proðe kroz sva plemena Izrailjeva do Avela i do Vetmahe sa svijem Viranima, koji se okupiše te iðahu za njim. ¹⁵ I došavši opkoliše ga u Avel-Vet-Masi, i iskopaše opkop oko grada tako da stajahu pred zidom; i sav narod što bješe s Joavom navaljivaše da obori zid. ¹⁶ Tada viknu jedna mudra æena iz grada: èujte, èujte! Kažite Joavu: pristupi ovamo da govorim s tobom. ¹⁷ A kad on pristupi k njoj, reèe æena: jesi li ti Joav? A on reèe: jesam. A ona reèe: poslušaj rijeèi sluškinje svoje. A on reèe: da èujem. ¹⁸ A ona reèe govoreæi: od starine se govori: valja pitati u Avelu. I tako se izvršivaše. ¹⁹ Ja sam jedan od mirnijeh i vjernijeh gradova u Izrailju, a ti hoæeš da zatreš grad, i to majku u Izrailju. Zašto hoæeš da proždreš našljedstvo Gospodnje? ²⁰ A Joav odgovori i reèe: saèuvaj Boæe! saèuvaj Boæe! neæu da proždrem ni da raskopam. ²¹ Nije tako; nego jedan iz gore Jefremove, po imenu Seva sin Vihrijev, podigao je ruku svoju na cara Davida; dajte samo njega, pa æu otiaèi od grada. A æena reèe Joavu: evo, glava njegova baciaæe ti se preko zida. ²² I æena otide k svemu narodu s mudroæeu svojom; i otsjekoše glavu Sevi sinu Vihrijevu, i baciše je Joavu. A on zatrubi u trubu, te se razidoše od grada svak u svoj šator. A Joav se vrati u Jerusalim k caru. ²³ A bijaše Joav nad svom vojskom Izrailjevom; a Venaja sin Jodajev bijaše nad Heretejima i Feletejima; ²⁴ A Adoram bješe nad dancima; a Josafat sin Ahiludov bješe pametar; ²⁵ Seja pisar; a Sadok i Avijatar sveštenici. ²⁶ I Ira Jairanin bješe knez Davidu.

21 I bi glad za vremena Davidova tri godine zasopce. I David potraæi lice Gospodnje; a Gospod mu reèe: to je sa Saula i s doma njegova krvnièkoga, što pogubi Gavaonjane. ² Tada car sazva Gavaonjane i govori im. A Gavaonjani ne bjehu od sinova Izrailjevijeh, nego ostatak od Amoreja, kojima se bjehu zakleli sinovi Izrailjevi, ali Saul gledaše da ih pobije revnujuæi za sinove Izrailjeve i Judine. ³ I reèe David Gavaonjanima: šta da vam uèinim i èim da vas namirim, da blagoslovite dostojanje Gospodnje? ⁴ A Gavaonjani mu rekoše: ne traæimo ni srebra ni zlata od Saula ili od doma njegova, niti da se ko pogubi u Izrailju. A on reèe: šta dakle velite da vam uèinim? ⁵ Tada rekoše caru: ko nas je potro i radio da nas istrijebi, da nas ne bude nigdje u meðama Izrailjevijem, ⁶ Od njegovijeh sinova neka nam se da sedam ljudi da ih objesimo Gospodu u Gavaji Saula izbranika Gospodnjega. I reèe car: ja æu dati. ⁷ Ali car poštjede Mefivosteja sina Jonatana sina Saulova radi zakletve Gospodnje, koja bi meðu njima, meðu Davidom i Jonatanom sinom Saulovijem. ⁸ I uze car dva

sina Resfe kæeri Ajine, koje rodi Saulu, Armonija i Mefivosteja, i pet sinova Mihale kæeri Saulove, koje rodi Adrilu sinu Varzelaja Meolaæanina. ⁹ I dade ih u ruke Gavaonjanima, a oni ih objesiše na gori pred Gospodom; i sva sedmorica pogiboše zajedno; a biše ubijeni prvijeh dana žetve, u poèetku jeèmene žetve. ¹⁰ A Resfa kæi Ajina uze vreæu, i prostrije po stijeni u poèetku žetve dokle ne pade na njih dažd s neba, i ne dadijaše pticama nebeskim da padaju na njih danju ni zvjerima poljskim noæu. ¹¹ I javiše Davidu šta uèini Resfa kæi Ajina, inoèa Saulova. ¹² I David otide te uze kosti Saulove i kosti Jonatana sina njegova od graðana u Javisu Galadovu, koji ih bijahu ukrali s ulice Vet-Sanske, gdje ih objesiše Filisteji kad ubiše Filisteji Saula na Gelvuji. ¹³ I odnese odande kosti Saulove i kosti Jonatana sina njegova, pa skupiše i kosti obješenijeh. ¹⁴ I pogreboše ih s kostima Saulovijem i Jonatana sina njegova u zemlji Venijaminovoj u Sili u grobu Kisa oca njegova, i uèiniše sve kako zapovjedi car. Tako se poslije toga umilostivi Gospod zemlji. ¹⁵ I nasto opet rat između Filisteja i Izrailja, i David otide sa slugama svojim, i biše se s Filistejima tako da David susta. ¹⁶ Tada Jesvi-Venov, koji bješe od sinova Rafajevijeh, i u koplju mu bješe trista sikala mjedi, i imaše novo oruđe, šæaše da ubije Davida. ¹⁷ Ali mu pomože Avisaj sin Serujin, i udari Filistejina i ubi ga. Tada se zakleše ljudi Davidovi rekavši mu: neæeš više iæi s nama u boj da ne ugasiš vidjela Izrailjeva. ¹⁸ Poslije toga nasto opet rat s Filistejima u Govu; i tada Sivehaj Husaæanin ubi Safa, koji bijaše od sinova Rafajevih. ¹⁹ I opet nasto drugi rat u Govu s Filistejima; i tada Elhanan sin Jare-Oregimov Vitlejemac ubi brata Golijata Getejina, kojemu kopljaèa bješe kao vratilo. ²⁰ I opet nasto rat u Gatu, gdje bijaše jedan èovjek vrlo visok, koji imaše po šest prsta na rukama i na nogama, svega dvadeset i èetiri, i on bijaše takoðer roda Rafajeva. ²¹ I ružaše Izrailja, te ga ubi Jonatan sin Same brata Davidova. ²² Ta èetvorica bijahu sinovi istoga Rafaja iz Gata, i pogiboše od ruke Davidove i od ruke sluga njegovijeh.

22 I izgovori David Gospodu rijeèi ove pjesme, kad ga izbavi Gospod iz ruku svijeh neprijatelja njegovijeh i iz ruke Saulove; ² I reèe: Gospod je moja stijena i grad moj i izbavitelj moj. ³ Bog je stijena moja, u njega æu se uzdati, štiti moj i rog spasenja mojega, zaklon moj i utoèište moje, spasitelj moj, koji me izbavlja od sile. ⁴ Prizivljem Gospoda, kojega valja hvaliti, i opraštam se neprijatelja svojih. ⁵ Jer obuzeše me smrtni bolovi, potoci nevaljalijeh ljudi uplašiše me. ⁶ Bolovi grobni opkoliše me, stegoše me zamke smrtnne. ⁷ U tjeskobi svojoj prizvah Gospoda, i k Bogu svojemu povikah, on èu iz dvora svojega glas moj, i vika moja doðe mu do ušiju. ⁸ Zatrese se i pokoleba se zemlja, temelji nebesima zadrmaše se i pomjeriše se, jer se on razgnjevi. ⁹ Podiže se dim iz nozdara njegovijeh i iz usta njegovijeh oganj koji proždire, živo ugljevlje otkakaše od njega. ¹⁰ Savi nebesa i siðe; a mrak bijaše pod nogama njegovijem. ¹¹ I sjede na heruvima i poletje, i pokaza se na krilima vjetrnijem.

¹² Od mraka naèini oko sebe šator, od mraènijeh voda, oblaka vazdušnijeh. ¹³ Od sijevanja pred njim goraše živo ugljevlje. ¹⁴ Zagrmje s nebesa Gospod, i višnji pusti glas svoj. ¹⁵ Pusti strijele svoje, i razmetnu ih; munje, i razasu ih. ¹⁶ Pokazaše se dubine morske, i otkriše se temelji vasiljenoj od prijetnje Gospodnje, od dihanja duha iz nozdara njegovijeh. ¹⁷ Tada pruži s visine ruku i uhvati me, izvuèe me iz vode velike. ¹⁸ Izbavi me od neprijatelja mojega silnoga i od mojih nenavidnika, kad bijahu jaèi od mene. ¹⁹ Ustaše na me u dan nevolje moje, ali mi Gospod bi potpora. ²⁰ I izvede me na prostrano mjesto, izbavi me, jer sam mu mio. ²¹ Dade mi Gospod po pravdi mojoj, po èistoti ruku mojih dariva me. ²² Jer se držah putova Gospodnjih, i ne odmetnuh se Boga svojega. ²³ Nego su svi zakoni njegovi preda mnom, i zapovijesti njegovijeh ne uklanjam od sebe. ²⁴ I bih mu vjeran, i èuvah se od bezakonja svojega. ²⁵ Dade mi Gospod po pravdi mojoj, po èistoti mojoj pred oèima njegovima. ²⁶ Sa svetima postupaš sveto, s èovjekom vjernijem vjerno; ²⁷ S èistijem èisto postupaš, a s nevaljalijem nasuprot njemu. ²⁸ Jer pomažeš narodu nevoljnom, a na ponosite spuštaš oèi svoje i ponižavaš ih. ²⁹ Ti si vidjelo moje, Gospode, i Gospod prosvjetljuje tamu moju. ³⁰ S tobom razbijam vojsku, s Bogom svojim skaèem preko zida. ³¹ Put je Božji vjeran, rijeè Gospodnja èista. On je štiti svjema koji se uzdaju u nj. ³² Jer ko je Bog osim Gospoda? i ko je stijena osim Boga našega? ³³ Bog je krjepost moja i sila moja, i èini da mi je put bez mane. ³⁴ Daje mi noge kao u jelena, i na visine moje stavlja me. ³⁵ Uèi ruke moje boju, te lome luk mjedeni mišice moje. ³⁶ Ti mi daješ štiti spasenja svojega, i milost tvoja èini me velika. ³⁷ Širiš korake moje poda mnom, te se ne omièu gležnji moji. ³⁸ Tjeram neprijatelje svoje, i potirem ih, i ne vraæam se dokle ih ne istrijebim. ³⁹ I istrebljujem ih, i obaram ih da ne mogu ustati, nego padaju pod noge moje. ⁴⁰ Jer me ti opasuješ snagom za boj: koji ustanu na me, obaraš ih poda me. ⁴¹ Neprijatelja mojih pleæi ti mi obraæaš, i potirem nenavidnike svoje. ⁴² Obziru se, ali nema pomagaèa: vièu ka Gospodu, ali ih ne sluša. ⁴³ Satirem ih kao prah zemaljski, kao blato po ulicama gazim ih i razmeæem. ⁴⁴ Ti me izbavljaš od bune naroda mojega, èuvaš me da sam glava narodima; narod kojega ne poznavah služi mi. ⁴⁵ Tuðini laskaju mi, èujuæi pokoravaju mi se. ⁴⁶ Tuðini blijede, dršæu u gradovima svojim. ⁴⁷ Živ je Gospod, i da je blagoslovena stijena moja. Da se uzvisi Bog, stijena spasenja mojega. ⁴⁸ Bog, koji mi daje osvetu, i pokorava mi narode, ⁴⁹ Koji me izvodi iz neprijatelja mojih, i podiže me nad one koji ustaju na me, i od èovjeka žestoka izbavlja me. ⁵⁰ Toga radi hvalim te, Gospode, po narodima, i pojem imenu tvojemu, ⁵¹ Koji slavno izbavljaš cara svojega, i èiniš milost pomazaniku svojemu Davidu i sjemenu njegovu dovijeka.

23 A ovo su pošljednje rijeèi Davidove: Reèe David sin Jesejev, reèe èovjek koji bi postavljen visoko, pomazanik Boga Jakovljeva, i ljubak u pjesmama

Izrailjevim: ² Duh Gospodnji govori preko mene, i besjeda njegova bi na mojem jeziku. ³ Reèe Bog Izrailjev, kaza mi stijena Izrailjeva: koji vlada ljudima neka je pravedan, vladajuæi u strahu Božijem; ⁴ I biæe kao svjetlost jutrenja, kad sunce izlazi jutrom bez oblaka, i kao trava koja raste iz zemlje od svjetlosti iza dažda. ⁵ Ako i nije taki dom moj pred Bogom, ipak je uèinio zavjet vjeèan sa mnóm, u svemu dobro ureðen i utvrðen. I to je sve spasenje moje i sva želja moja, ako i ne da da raste. ⁶ A bezakonici æe svikoliki biti kao trnje poèupani, koje se ne hvata rukom. ⁷ Nego ko hoæe da ga se dohvati, uzme gvoždè ili kopljaèu; i sažiže se ognjem na mjestu. ⁸ Ovo su imena junaka Davidovijeh: Josev-Vasevet Tahmonac prvi između trojice; njemu milina bi udariti s kopljem na osam stotina, i pobi ih ujedanput. ⁹ Za njim Eleazar sin Dodona sina Ahohova, između tri junaka koji bijahu s Davidom, i osramotiše Filisteje skupljene na boj, kad Izrailjci otidoše; ¹⁰ On se podiže, i bi Filisteje dokle mu se ruka ne umori i ukoèi se pri maèu; i Gospod dade veliko spasenje onaj dan, te se narod vrati za njim samo da pokupi plijen. ¹¹ A za njim Sama sin Agejev Araranin; kad se Filisteji skupiše u gomilu, i ondje bješe njiva puna leæa, i narod pobježe od Filisteja, ¹² Stade usred njive, i odbrani je, i pobi Filisteje, i Bog dade veliko spasenje. ¹³ I ta tri prva između trideset siðoše i doðoše o žetvi k Davidu u peæinu Odolamsku, kad vojska Filistejska stajaše u okolu u dolini Rafajskoj. ¹⁴ A David bijaše onda u gradu, i bješe onda straža Filistejska u Vitlejemu. ¹⁵ A David zaželje, i reèe: ko bi mi donio vode da pijem iz studenca Vitlejemskoga što je kod vrata! ¹⁶ Tada ona tri junaka prodriješe kroz oko Filistejski, i zahvatiše vode iz studenca Vitlejemskoga što je kod vrata, i donesoše i dadoše Davidu; ali on je ne htje piti, nego je proli pred Gospodom; ¹⁷ I reèe: ne daj Bože da bih to uèinio. Nije li to krv ovijeh ljudi, koji ne mareæi za život svoj idoše. I ne htje piti. To uèiniše ova tri junaka. ¹⁸ I Avisaj brat Joavov sin Serujin bješe prvi između trojice; on mahnu kopljem svojim na tri stotine, i pobi ih, i proslavi se među trojicom. ¹⁹ Između te trojice bješe najslavniji, i posta im poglavar; ali one trojice ne stiže. ²⁰ I Venaja sin Jodajev, sin èovjeka junaka, velik djelima, iz Kavseila; on pogubi dva junaka Moavska, i sišav ubi lava u jami kad bješe snijeg. ²¹ On ubi i jednoga Misirca, znatna èovjeka; imaše Misirac koplje u ruci, a on izide na nj sa štapom, i istrže Misircu koplje iz ruke, i ubi ga njegovijem kopljem. ²² To uèini Venaja sin Jodajev, i bi slavan među ova tri junaka. ²³ Bješe najslavniji između tridesetorice, ali one trojice ne stiže; i David ga postavi nad pratiocima svojim. ²⁴ Asailo brat Joavov bješe među tridesetoricom, a to bjehu: Elhanan sin Dodonov iz Vitlejema, ²⁵ Sama Aroðanin, Elika Aroðanin. ²⁶ Helis Falæanin, Ira sin Ikisov Tekoanin, ²⁷ Avijezer Anatoæanin, Mevunej Husaæanin, ²⁸ Salmon Ahošanin, Maraj Netofaæanin, ²⁹ Helev sin Vanin Netofaæanin, Itaj sin Rivejev iz Gavaje sinova Venijaminovih, ³⁰ Venaja Piratonjanin, Idaj iz doline Gasa. ³¹ Avi-Alvon Arvaæanin, Azmavet

Varumljanin, ³² Elijava Salvonjanin, Jonatan od sinova Jasinovih, ³³ Sama Araranin, Ahijam sin Sararov Araranin, ³⁴ Elifelet, sin Asveja Mahaæanina, Elijam sin Ahitofela Gilonjanina, ³⁵ Esraj Karmilac, Farej Arvljanin, ³⁶ Igal sin Natanov iz Sove, Vanija od Gada, ³⁷ Selek Amonac, Naraj Viroæanin, koji nošaše oružje Joavu sinu Serujinu, ³⁸ Ira Jetranin, Gariv Jetranin, ³⁹ Urija Hetejin; svega trideset i sedam.

24 A Gospod se opet razgnjevi na Izrailja, i nadraži Davida na njih govoreæi: hajde izbroj Izrailja i Judu. ² I reèe car Joavu, vojvodi svom: proði po svijem plemenima Izrailjevijem od Dana do Virsaveje, i izbrojte narod, da znam koliko ima naroda. ³ A Joav reèe caru: neka doda Gospod Bog tvoj k narodu koliko ga je sad još sto puta toliko, i da car gospodar moj vidi svojim oèima; ali zašto car gospodar moj hoæe to? ⁴ Ali rijeè careva bi jaèa od Joava i vojvoda; i otide Joav i vojvode od cara da prebroje narod Izrailjev. ⁵ I prešavši preko Jordana stadoše u oko u Aroiru, s desne strane grada, koji je na sredini potoka Gadova, i kod Jazira. ⁶ Potom doðoše u Galad, i u donju zemlju Odsiju, a odatle otidoše u Dan-Jan i u okolinu Sidonsku. ⁷ Potom doðoše do grada Tira i u sve gradove Jevajske i Hananejske; i otidoše na južnu stranu Judinu u Virsaveju. ⁸ I obišavši svu zemlju vratiše se u Jerusalem poslije devet mjeseci i dvadeset dana. ⁹ I Joav dade caru broj prepisanoga naroda; i bješe od Izrailja osam stotina tisuæa ljudi za vojsku koji mahahu maèem, a ljudi od Jude pet stotina tisuæa. ¹⁰ Tada Davida taknu u srce, pošto prebroji narod, i reèe David Gospodu: sagriješih veoma što to uradih. Ali, Gospode, uzmi bezakonje sluge svojega, jer veoma ludo radih. ¹¹ A kad David usta ujutru, dođe rijeè Gospodnja Gadu proroku, koji bijaše Davidu vidjelac, i reèe: ¹² Idi i kaži Davidu: ovako veli Gospod: troje ti dajem, izberi jedno da ti uèinim. ¹³ I dođe Gad k Davidu, i kaza mu govoreæi: hoæeš li da bude sedam gladnijeh godina u zemlji tvojoj, ili da bježiš tri mjeseca od neprijatelja svojih i oni da te gone, ili da bude tri dana pomor u tvojoj zemlji? Sad promisli i gledaj šta æu odgovoriti onome koji me je poslao. ¹⁴ A David reèe Gadu: u tjeskobi sam ljutoj; ali neka zapadnemo Gospodu u ruke, jer je milost njegova velika; a ljudima da ne zapadnem u ruke. ¹⁵ I tako pusti Gospod pomor na Izrailja od jutra do odreðenoga vremena, i pomrije naroda od Dana do Virsaveje sedamdeset tisuæa ljudi. ¹⁶ A kad anðeo pruži ruku svoju na Jerusalem da ga ubija, sažali se Gospodu sa zla, i reèe anðelu koji ubijaše narod: dosta, spusti ruku. A anðeo Gospodnji bijaše kod gumna Orne Jevusejina. ¹⁷ A David kad vidje anðela gdje bije narod, progovori i reèe Gospodu: evo, ja sam zgriješio, ja sam zlo uèinio, a te ovce što su uèinile? neka se ruka tvoja obrati na mene i na dom oca mojega. ¹⁸ Potom opet dođe Gad k Davidu isti dan, i reèe mu: idi, naèini Gospodu oltar na gumnu Orne Jevusejina. ¹⁹ I otide David po rijeèi Gadovoj, kako Gospod zapovjedi. ²⁰ Tada Orna obazrevši se ugleda cara i sluge njegove gdje idu k njemu; i otide Orna i

pokloni se caru licem do zemlje, ²¹ I reèe: što je došao car gospodar moj sluzi svojemu? A David reèe: da kupim od tebe to gumno, da naèinim na njemu oltar Gospodu da bi prestao pomor u narodu. ²² A Orna reèe Davidu: neka uzme car gospodar moj i prinese na žrtvu što mu je volja; evo volova za žrtvu paljenicu, i kola i jarmova volujskih za drva. ²³ Sve to davaše caru Orna kao car, i reèe Orna caru: Gospod Bog tvoj neka

te milostivo primi. ²⁴ A car reèe Orni: ne; nego æu kupiti od tebe po cijeni, niti æu prinijeti Gospodu Bogu svojemu žrtve paljenice poklonjene. I tako kupi David gumno i volove za pedeset sikala srebra. ²⁵ I ondje naèini David oltar Gospodu, i prinese žrtve paljenice i žrtve zahvalne. I Gospod se umilostivi zemlji, i presta pomor u Izrailju.

1. Kraljevima

1 A car David ostarje i bi vremenit, i koliko ga pokrivalu haljinama ne mogaše se zagrijati. ²Tada mu rekoše sluge njegove: neka potraže caru gospodaru našem mladu djevojku, pa ona neka stoji pred carem i dvori ga, i na krilu neka mu spava, da se zagrijeva car gospodar naš. ³I potražiše lijepu djevojku po svijem krajevima Izrailjskim, i nađoše Avisagu Sunamku, te je dovedoše caru. ⁴A ta djevojka bijaše vrlo lijepa, i dvoraše cara i služaše mu: ali je car ne pozna. ⁵A Adonija sin Agitin podiže se govoreæi: ja æu biti car. I nabavi sebi kola i konjika, i pedeset ljudi koji trèahu pred njim. ⁶I otac ga nigda ne nakara, niti mu reèe: zašto radiš tako? A on bješe vrlo lijep, i mati ga rodi iza Avesaloma. ⁷I dogovaraše se s Joavom sinom Serujinim i s Avijataram sveštenikom, koji pomagahu Adoniji. ⁸Ali Sadok sveštenik i Venaja sin Jodajev i Natan prorok i Semej i Rej i junaci Davidovi ne pristaše za Adonijom. ⁹Tada nakla Adonija ovaca i volova i ugojene stoke kod kamena Zoeleta, koji je kod izvora Rogila, i pozva svu braæu svoju, sinove careve, i sve ljude od Jude, sluge careve; ¹⁰Ali ne pozva Natana proroka, ni Venaje, ni ostalih junaka, ni Solomuna brata svojega. ¹¹Tada reèe Natan Vitsaveji materi Solomunovoj govoreæi: jesi li èula da se zacario Adonija sin Agitin? a gospodar naš David ne zna. ¹²Nego sada hajde, ja æu te svjetovati kako æeš izbaviti dušu svoju i dušu sina svojega Solomuna. ¹³Hajde, otidi k caru Davidu i reci mu: nijesi li se ti, gospodaru moj care, zakleo sluškinji svojoj govoreæi: Solomun sin tvoj biæe car poslije mene, i on æe sjedjeti na prijestolu mojem? Zašto se dakle zacari Adonija? ¹⁴I gle, dok ti još budeš ondje govoreæi s carem, ja æu doæi za tobom, i dopuniæu tvoje rijeèi. ¹⁵I tako uðe Vitsaveja k caru u klijet. A car bijaše vrlo star; i Avisaga Sunamka dvoraše ga. ¹⁶I savivši se Vitsaveja pokloni se caru; a car joj reèe: šta æeš? ¹⁷A ona mu reèe: gospodaru moj, ti si se zakleo Gospodom Bogom svojim sluškinji svojoj: Solomun sin tvoj biæe car poslije mene, i on æe sjedjeti na prijestolu mojem. ¹⁸A sada evo Adonija se zacari, a ti, gospodaru moj care, i ne znaš. ¹⁹Naklao je volova i ugojene stoke i ovaca mnogo, i pozvao sve sinove careve, i Avijatara sveštenika i Joava vojvodu; a Solomuna sluge tvojega nije pozvao. ²⁰Sada, care gospodaru moj, oèi su svega Izrailja uprte u tebe, da im kažeš ko æe sjesti na prijesto tvoj, gospodaru moj care, poslije tebe. ²¹Inaèe kad gospodar moj car poèine kod otaca svojih, biæemo ja i sin moj Solomun krivi. ²²I gle, dok ona još govoraše caru, dođe prorok

Natan. ²³I javiše caru govoreæi: evo Natana proroka. I on stupivši pred cara pokloni se caru licem do zemlje. ²⁴I reèe Natan: care, gospodaru moj, jesi li ti kazao: Adonija æe biti car poslije mene, i on æe sjedjeti na prijestolu mojem? ²⁵Jer otide danas i nakla volova i ugojene stoke i ovaca mnogo, i pozva sve sinove careve i vojvode i Avijatara sveštenika; i eno jedu i piju s njim i govore: da živi car Adonija. ²⁶Mene pak, sluge tvojega, ne pozva, ni Sadoka sveštenika, ni Venaje sina Jodajeva, ni Solomuna sluge tvojega. ²⁷Je li to car gospodar moj naredio? ne kazav sluzi svojemu ko æe sjesti na prijesto gospodara mojega cara poslije njega. ²⁸A car David odgovori i reèe: zovite mi Vitsaveju. I ona dođe pred cara, i stade pred carem. ²⁹Tada se zakle car govoreæi: tako da je živ Gospod, koji je izbavio dušu moju od svake nevolje, ³⁰Kako sam ti se zakleo Gospodom Bogom Izrailjevim rekavši: Solomun sin tvoj biæe car poslije mene, i on æe sjedjeti na prijestolu mojem mjesto mene, tako æu uèiniti danas. ³¹Tada Vitsaveja savi se licem do zemlje i pokloni se caru, pa reèe: da živi gospodar moj car David do vijeka! ³²Potom reèe car David: zovite mi Sadoka sveštenika i Natana proroka i Venaju sina Jodajeva. I oni dođoše pred cara. ³³A car im reèe: uzmite sa sobom sluge gospodara svojega, i posadite Solomuna sina mojega na moju mazgu i odvedite ga do Giona; ³⁴I neka ga ondje Sadok sveštenik i Natan prorok pomažu za cara nad Izrailjem, i zatrubite u trubu i recite: da živi car Solomun! ³⁵Potom se vratite za njim, i on neka dođe i sjede na prijesto moj i caruje mjesto mene; jer sam njega odredio da bude vođ Izrailju i Judi. ³⁶A Venaja sin Jodajev odgovori caru i reèe: amin! neka tako reèe Gospod Bog gospodara mojega cara. ³⁷Kako je Gospod bio s gospodarem mojim carem tako neka bude i sa Solomunom, i neka podigne prijesto njegov još više nego prijesto gospodara mojega cara Davida. ³⁸I tako otide Sadok sveštenik i Natan prorok i Venaja sin Jodajev i Hereteji i Feleteji, i posadiše Solomuna na mazgu cara Davida i odvedoše ga do Giona. ³⁹I Sadok sveštenik uze rog s uljem iz šatora, i pomaza Solomuna. Potom zatrubiše u trubu i sav narod reèe: da živi car Solomun! ⁴⁰I sav narod poče za njim, i narod sviraše u svirale i veseljaše se veoma da se zemlja razlijegeše od vike njihove. ⁴¹I zaèu Adonija i sve zvanice koje bijahu s njim, pošto jedoše; zaèu i Joav glas trubni, pa reèe: kaka je to vika i vreva u gradu? ⁴²I dokle on još govoraše, gle, dođe Jonatan sin Avijatara sveštenika; i Adonija mu reèe: hodi, jer si junak i nosiš dobre glase. ⁴³A Jonatan odgovori i reèe

Adoniji: ta, gospodar naš car David postavi Solomuna carem. ⁴⁴ Jer car posla s njim Sadoka sveštenika i Natana proroka i Venaju sina Jodajeva, i Hereteje i Feleteje, i posadiše ga na carevu mazgu. ⁴⁵ I pomazaše ga Sadok sveštenik i Natan prorok kod Giona za cara, i otidoše odande veseleæi se tako da je grad uzavreo; to je vika koju èuste. ⁴⁶ I Solomun je veæ sjeo na carski prijesto. ⁴⁷ I došle su sluge careve, i blagosloviše gospodara našega cara Davida govoreæi: da Bog proslavi ime Solomunovo još veæma nego tvoje, i prijesto njegov da podigne još više nego tvoj. I pokloni se car na postelji svojoj. ⁴⁸ Još ovako reèe car: da je blagosloven Gospod Bog Izrailjev, koji daje danas ko æe sjedjeti na prijestolu mojemu, da vide moje oèi. ⁴⁹ Tada se prepadoše, i ustaše sve zvanice Adonijine, i otidoše svak svojim putem. ⁵⁰ A Adonija bojeæi se Solomuna usta i otide, i uhvati se za robove oltaru. ⁵¹ I javiše Solomunu govoreæi: eno, Adonija se uplašio od cara Solomuna, i eno ga, uhvatio se za robove oltaru, i veli: neka mi se zakune car Solomun da neæe ubiti sluge svojega maèem. ⁵² A Solomun reèe: ako bude pošten èovjek, ni dlaka s glave njegove neæe pasti na zemlju; ali ako se naèe zlo na njemu, poginuæe. ⁵³ I tako posla car Solomun, te ga dovedoše od oltara; i kad dođe, pokloni se caru Solomunu; a Solomun mu reèe: idi kuæi svojoj.

2 A kad dođe vrijeme Davidu da umre, zapovjedi Solomunu sinu svojemu govoreæi: ² Ja idem kuda ide sve na zemlji; a ti budi hrabar i budi èovjek. ³ I drži što ti je Gospod Bog tvoj zapovjedio da držiš, hodeæi putovima njegovim i držeæi uredbe njegove i zapovijesti njegove i zakone njegove i svjedoèanstva njegova, kako je napisano u zakonu Mojsijevu, da bi napredovao u svemu što uzradiš i za èim se god okreneš, ⁴ Da bi Gospod ispunio rijeè svoju koju mi je rekao govoreæi: ako uspaze sinovi tvoji na put svoj hodeæi preda mnom vjerno, svijem srcem svojim i svom dušom svojom, tada ti neæe nestati èovjeka na prijestolu Izrailjevu. ⁵ A ti znaš šta mi je uèinio Joav sin Serujin, šta je uèinio dvjema vojvodama Izrailjevijem, Aveniru sinu Nirovu i Amasi sinu Jeterovu, koje ubi prolivši u miru krv kao u ratu, i okalja krvlju kao u ratu pojas svoj oko sebe, i obuæu svoju na nogu. ⁶ Uèini dakle po mudrosti svojoj, i nemoj dati da se sijeda glava njegova spusti s mirom u grob. ⁷ Sinovima pak Varzelaja od Galada uèini milost, i neka budu meðu onima koji jedu za tvojim stolom, jer su tako došli k meni kad sam bježao od Avesaloma brata tvojega. ⁸ I eto, kod tebe je Simej sin Girin od Venijamina iz Vaurima, koji me je ljuto ružio kad iđah u Mahanajim; ali mi dođe na susret na Jordan, i zakleh mu se Gospodom rekavši: neæu te ubiti maèem. ⁹ Ali mu ti nemoj oprostiti, jer si mudar èovjek i znaæeš šta æeš mu uèiniti, da opraviš sijedu glavu njegovu s krvlju u grob. ¹⁰ Tako poèinu David kod otaca svojih, i bi pogreben u gradu Davidovu. ¹¹ A carova David nad Izrailjem èetrdeset godina: u Hevronu carova sedam godina, a u Jerusalamu carova trideset i tri godine. ¹² I

Solomun sjede na prijesto Davida oca svojega, i carstvo se njegovo utvrdi jako. ¹³ Tada dođe Adonija sin Agitin k Vitsaveji materi Solomunovoj; a ona reèe: jesi li dobro došao? A on reèe: dobro. ¹⁴ Potom reèe: imam nešto da ti kažem. A ona reèe: govori. ¹⁵ Tada reèe: ti znaš da je moje bilo carstvo, i da je u mene bio upro oèi sav Izrailj da ja budem car; ali se carstvo prenese i dopade bratu mojemu, jer mu ga Gospod daje. ¹⁶ Zato te sada molim za jedno; nemoj me odbiti. A ona mu reèe: govori. ¹⁷ A on reèe: govori caru Solomunu, jer ti on neæe odbiti, neka mi da za ženu Avisagu Sunamku. ¹⁸ A Vitsaveja reèe: dobro, ja æu govoriti caru za te. ¹⁹ I dođe Vitsaveja k caru Solomunu da mu govori za Adoniju; a car usta i srete je i pokloniv joj se sjede na svoj prijesto, i zapovjedi te namjestiše stolicu materi njegovoj, i ona sjede njemu z desne strane. ²⁰ Tada ona reèe: iskala bih od tebe jednu malu stvar, nemoj me odbiti. A car joj reèe: išti, majko, neæu te odbiti. ²¹ Ona reèe: podaj Avisagu Sunamku Adoniji bratu svojemu za ženu. ²² A car Solomun odgovori materi svojoj i reèe: zašto išteš Avisagu Sunamku za Adoniju? išti i carstvo za nj, jer je on brat moj stariji i ima uza se Avijatara sveštenika i Joava sina Serujina. ²³ I zakle se car Solomun Gospodom govoreæi: tako da mi uèini Bog i tako da doda, sebi na smrt kaza to Adonija danas. ²⁴ I zato, tako da je živ Gospod, koji me je utvrdio i posadio me na prijestolu Davida oca mojega, i koji mi je naèinio kuæu kao što je rekao, danas æe poginuti Adonija. ²⁵ I posla car Solomun Venaju sina Jodajeva, koji uloži na nj, te pogibe. ²⁶ A Avijatara svešteniku reèe car: idi u Anatot na njivu svoju, jer si zaslužio smrt, ali te neæu danas pogubiti, jer si nosio kovèeg Gospodnji pred Davidom ocem mojim i podnosio si sve nevolje koje je podnosio otac moj. ²⁷ Tako Solomun svrgne Avijatara da ne bude sveštenik Gospodnji, da ispuni rijeè Gospodnju što reèe u Silomu za dom Ilijev. ²⁸ I ovaj glas dođe do Joava; a Joav bješe pristao za Adonijom, premda za Avesalomom ne bješe pristao; i uteèe Joav u šator Gospodnji i uhvati se za robove oltaru. ²⁹ I javiše caru Solomunu: Joav uteèe u šator Gospodnji, i eno ga kod oltara. A Solomun posla Venaju sina Jodajeva govoreæi: idi, uloži na nj. ³⁰ I ušav Venaja u šator Gospodnji reèe mu: car je kazao: izidi. A on reèe: neæu; nego ovdje hoæu da umrem. A Venaja javi caru govoreæi: tako reèe Joav i tako mi odgovori. ³¹ A car mu reèe: uèini kako je rekao, uloži na nj, i pogrebi ga, i skini s mene i s doma oca mojega krv pravu koju je prolio Joav. ³² I neka Gospod obrati krv njegovu na njegovu glavu, što uloži na dva èovjeka pravednija i bolja od sebe, i ubi ih maèem bez znanja oca mojega Davida: Avenira sina Nirova vojvodu Izrailjeva i Amasu sina Jeterova vojvodu Judina; ³³ Neka se dakle krv njihova vrati na glavu Joavovu i na glavu sjemena njegova dovijeka; a Davidu i sjemenu njegovu i domu njegovu i prijestolu njegovu neka bude mir dovijeka od Gospoda. ³⁴ I otide Venaja sin Jodajev, i uloži na nj i pogubi ga, i bi pogreben kod kuæe svoje u pustinji.

³⁵ Tada postavi car Venaju sina Jodajeva na njegovo mjesto nad vojskom, a Sadoka sveštenika postavi car na mjesto Avijatarovo. ³⁶ Potom posla car i dozva Simeja, i reèe mu: sagradi sebi kuæu u Jerusalimu, pa tu sjedi, i ne izlazi odatle nikuda. ³⁷ Jer u koji dan izideš i prijeđeš preko potoka Kedrona, znaj zacijelo da æeš poginuti, i krv æe tvoja pasti na tvoju glavu. ³⁸ A Simej reèe caru: dobra je ta rijeè; kako je rekao gospodar moj car, tako æe uèiniti sluga tvoj. I sjedje Simej u Jerusalimu dugo vremena. ³⁹ Ali se dogodi poslije tri godine, te utekoše dvije sluge Simejeve k Ahisu sinu Mašinu caru Gatskom. I bi javljeno Simeju: eno ti slugu u Gatu. ⁴⁰ Tada usta Simej, i osamari svoga magarca, i otide u Gat k Ahisu da traži sluge svoje. I vrati se Simej, i dovede natrag sluge svoje iz Gata. ⁴¹ I javiše Solomunu da je Simej bio otišao iz Jerusalima u Gat, i da se vratio. ⁴² Tada car poslav dozva Simeja, i reèe mu: nijesam li te zakleo Gospodom i nijesam li ti tvrdo rekao: u koji dan izideš kuda mu drago, znaj zacijelo da æeš poginuti? I ti mi reèe: dobra je ta rijeè koju èuh. ⁴³ Zašto dakle nijesi držao zakletve Gospodnje i zapovijesti koju sam ti zapovjedio? ⁴⁴ Potom reèe car Simeju: ti znaš sve zlo za koje zna srce tvoje, što si uèinio Davidu ocu mojemu; Gospod vraæa tvoje zlo na tvoju glavu. ⁴⁵ A car æe Solomun biti blagosloven i prijesto Davidov utvrđen pred Gospodom dovijeka. ⁴⁶ I zapovjedi car Venaji sinu Jodajevu, te izide i uloži na nj, te pogibe. I carstvo se utvrdi u ruci Solomunovoj.

3 A Solomun se oprijatelj s Faraonom carem Misirskim, i oženi se kæerju Faraonovom, i dovede je u grad Davidov dokle ne dovrši svoj dom i dom Gospodnji i zid oko Jerusalima. ² Ali narod prinošaše žrtve na visinama; jer još ne bješe sazidan dom imenu Gospodnjemu do tada. ³ A Solomun ljubljaše Gospoda hodeæi po uredbama oca svojega Davida, samo što na visinama prinošaše žrtve i kaðaše. ⁴ Zato otide car u Gavaon da ondje prinese žrtvu, jer to bijaše velika visina; i Solomun prinese tisuæu žrtava paljenica na onom oltaru. ⁵ I javi se Gospod Solomunu u Gavaonu noæu u snu, i reèe Bog: išti što hoæeš da ti dam. ⁶ A Solomun reèe: ti si uèinio veliku milost sluzi svojemu Davidu ocu mojemu, kao što je hodio pred tobom vjerno i pravedno i s pravijem srcem prema tebi; i saèuvao si mu ovu veliku milost, te mu dao sina da sjedi na prijestolu njegovu, kao što se vidi danas. ⁷ I tako, Gospode Bože moj, ti si postavio slugu svojega carem na mjesto Davida oca mojega, a ja sam mlad, niti znam polaziti ni dolaziti. ⁸ I tvoj je sluga među narodom tvojim, koji si izabrao, narodom velikim, koji se ne može izbrojiti ni proraèunati od množine. ⁹ Daj dakle sluzi svojemu srce razumno da može suditi narodu tvojemu i raspoznavati dobro i zlo. Jer ko može suditi narodu tvojemu tako velikom? ¹⁰ I bi milo Gospodu što Solomun to zaiska. ¹¹ I reèe mu Bog: kad to išteš, a ne išteš duga života niti išteš blaga niti išteš duša neprijatelja svojih nego išteš razuma da umiješ suditi; ¹² Evo uèinih po tvojim rijeèima; evo ti dajem srce mudro i razumno da takoga kakav si ti ni

prije tebe nije bilo niti æe poslije tebe nastati taki kakav si ti. ¹³ A svrh toga dajem ti i što nijesi iskao, i blago i slavu, da takoga kakav æeš ti biti neæe biti među carevima svega vijeka tvojega. ¹⁴ I ako uzideš mojim putovima držeæi uredbu moje i zapovijesti moje, kao što je išao David otac tvoj, produljiæu dane tvoje. ¹⁵ Tada se probudi Solomun, i gle, ono bješe san. I dođe u Jerusalim, i stavši pred kovæg zavjeta Gospodnjega prinese žrtve paljenice i žrtve zahvalne, i poèasti sve sluge svoje. ¹⁶ Tada dođoše dvije žene kurve k caru, i stadoše pred njim. ¹⁷ I reèe jedna žena: ah, gospodaru; ja i ova žena sjedimo u jednoj kuæi, i porodih se kod nje u istoj kuæi. ¹⁸ A treæi dan poslije moga poroðaja porodi se i ova žena, i bijasmo zajedno i ne bijaše niko drugi s nama u kuæi, samo nas dvije bijasmo u kuæi. ¹⁹ I umrije sin ove žene noæas, jer ona leže na nj. ²⁰ Pa ustavši u po noæi uze sina mojega iskraj mene, kad sluškinja tvoja spavaše, i stavi ga sebi u naruèje, a svoga sina mrtvoga stavi meni u naruèje. ²¹ A kad ustah ujutru da podojim sina svojega, a to, mrtav; ali kad razgledah ujutru, a to, ne bješe moj sin, kojega ja rodih. ²² Tada reèe druga žena: nije tako; nego je moj sin ovaj živi, a tvoj je sin onaj mrtvi. Ali ona reèe: nije tako, nego je tvoj sin onaj mrtvi, a moj je sin ovaj živi. Tako govorahu pred carem. ²³ A car reèe: ova kaže: ovaj je živi moj sin, a tvoj je sin ovaj mrtvi; a ona kaže: nije tako, nego je tvoj sin onaj mrtvi, a moj je sin ovaj živi. ²⁴ I reèe car: dajte mi maè. I donesoše maè pred cara. ²⁵ Tada reèe car: rasijecite živo dijete na dvoje, i podajte polovinu jednoj i polovinu drugoj. ²⁶ Tada žena kojoj sin bješe živi reèe caru, jer joj se uskoleba utroba za sinom: ah, gospodaru, podajte njojzi dijete živo, a nemojte ga ubijati. A ona reèe: neka ne bude ni meni ni tebi, rasijecite ga. ²⁷ Tada odgovori car i reèe: podajte onoj živo dijete, nemojte ga ubiti, ona mu je mati. ²⁸ I sav Izrailj èu sud koji izreèe car, i pobojaše se cara; jer vidješe da je u njemu mudrost Božija da sudi.

4 A car Solomun carovaše nad svijem Izrailjem. ² A ovo bijahu knezovi njegovi: Azarija, sin Sadokov, namjesnik; ³ Elioref i Ahija, sinovi Sisini, pisari; Josafat, sin Ahiludov, pametar; ⁴ Venaja, sin Jodajev, vojvoda; a Sadok i Avijatar sveštenici; ⁵ A Azarija, sin Natanov, bješe nad pristavima; a Zavud, sin Natanov, prvi vijeænik, prijatelj carev; ⁶ A Ahisar upravitelj dvorski; a Adoniram sin Avdin nad carskim poslenicima. ⁷ I imaše Solomun dvanaest pristava po svemu Izrailju, koji hranjahu cara i sav dom njegov; po mjesec dana u godini svaki bijaše dužan hraniti. ⁸ A ovo su im imena: sin Urov u gori Jefremovoj; ⁹ Sin Dekerov u Makasu i u Salvimu i Vetsemesu i Elonu Vet-ananskom; ¹⁰ Sin Esedov u Aruvotu; pod njim bijaše Sohot i sva zemlja Eferova; ¹¹ Sin Avinadavov nad svijem krajem Dorskim; žena mu bješe Tafata kæi Solomunova; ¹² Vana sin Ahiludov nad Tenahom i Megidonom i svijem Vet-Sanom, koji je do Sartane pod Jezraelom, od Vet-Sana do Avel-Meola, do preko Jok-Meama; ¹³ Sin Geverov u Ramotu Galadskom; imaše sela Jaira sina Manasijina u

Galadu i kraj Argovski u Vasanu, šezdeset velikih gradova sa zidovima i prijevornicama mjedenijem; ¹⁴ Ahinadav sin Idov u Mahanajimu; ¹⁵ Ahimas u Neftalimu; i on bješe oženjen kærju Solomunovom Vasematom; ¹⁶ Vana sin Husajev u Asiru i u Alotu; ¹⁷ Josafat sin Farujin u Isaharu; ¹⁸ Simej sin Ilin u Venijaminu; ¹⁹ Gever sin Urijev u zemlji Galadskoj, u zemlji Siona cara Amorejskoga i Oga cara Vasanskoga; jedan bješe pristav u toj zemlji. ²⁰ Jude i Izrailja bijaše mnogo kao pijeska pokraj mora; i jeđahu i pijahu i veseljahu se. ²¹ A Solomun vladaše svijem carstvima od rijeke do zemlje Filistejske i do međe Misirske, i donošahu dare i služahu Solomunu svega vijeka njegova. ²² A hrana Solomunova bijaše na dan trideset kora bijeloga brašna, i šezdeset kora drugoga brašna; ²³ Deset volova ugojenijeh i dvadeset s paše, i sto ovaca, osim jelena i srna i divokoza i ugojenijeh ptica. ²⁴ Jer on vladaše svuda s ovu stranu rijeke od Tapse do Gaze, nad svijem carevima s ovu stranu rijeke, i bješe miran sa sviju strana unaokolo. ²⁵ I življahu Juda i Izrailj bez straha, svaki pod svojom lozom i pod svojom smokvom, od Dana do Virsaveje, svega vijeka Solomunova. ²⁶ I imaše Solomun èetrdeset tisuæa konja za jaslina za kola svoja, i dvadeset tisuæa konjika. ²⁷ I pristavi hranjahu cara Solomuna i sve koji dolažahu za sto cara Solomuna, svaki svoga mjeseca, i ne dadijahu da se èega premakne. ²⁸ A jeèam i slamu za konje i za mazge donošahu na mjesto gdje bijahu, svaki kako mu bijaše određeno. ²⁹ I Bog dade mudrost Solomunu i razum vrlo velik i srce prostrano kao pijesak na brijegu morskome. ³⁰ Jer mudrost Solomunova bijaše veæa od mudrosti svijeh istoènijeh naroda i od sve mudrosti Misirske. ³¹ Mudriji bijaše od svakoga èovjeka, i od Etana Ezraita i od Emana i od Halkola i od Darde, sinova Maolovijeh; i razglasi se ime njegovo po svijem narodima unaokolo. ³² I izgovori tri tisuæe prièa, i bijaše pjesama njegovijeh tisuæa i pet. ³³ Govorio je i o drveæu, od kedra na Livanu do isopa koji nièe iz zida; govorio je i o stoci i o pticama i o bubinama i o ribama. ³⁴ I dolažahu iz svijeh naroda da èuju mudrost Solomunovu, od svijeh careva na zemlji, koji èuše za mudrost njegovu.

5 I Hiram car Tirski posla sluge svoje k Solomunu èuvši da su ga pomazali za cara na mjesto oca njegova, jer Hiram ljubljaše Davida svagda. ² A Solomun posla ka Hiramu i poruèi mu: ³ Ti znaš da David otac moj nije mogao sagraditi doma imenu Gospoda Boga svojega od ratova kojima ga opkoliše, dokle ih Gospod ne položi pod noge njegove. ⁴ A sada Gospod Bog moj dao mi je mir otsvuda, nemam nijednoga neprijatelja ni zle smetnje. ⁵ Zato, evo, velim da sagradim dom imenu Gospoda Boga svojega, kao što je rekao Gospod Davidu ocu mojemu govoreæi: sin tvoj, kojega æu posaditi mjesto tebe na prijesto tvoj, on æe sagraditi dom imenu mojemu. ⁶ Zato zapovjedi sada neka mi nasijeku drva kedrovijeh na Livanu, a sluge æe moje biti sa slugama tvojim, a platu slugama tvojim daæu ti kako god reèeš; jer ti znaš da u nas

nema ljudi koji umiju sjeæi drva kao Sidonci. ⁷ I kad Hiram èu rijeèi Solomunove, obradova se veoma i reèe: da je blagosloven Gospod danas, koji dade Davidu mudra sina nad onijem narodom velikim. ⁸ I posla Hiram Solomunu, i poruèi: èuo sam èega radi si slao k meni; ja æu uèiniti svu volju tvoju za drva kedrova i za drva jelova. ⁹ Moje æe sluge snijeti s Livana na more, i ja æu ih povezati u splavove i spustiti morem do mjesta koje mi kažeš, i ondje æu razvezati, pa ih nosi; a ti æeš uèiniti moju volju i dati hranu èeljadi mojoj. ¹⁰ I tako davaše Hiram Solomunu drva kedrova i drva jelova, koliko mu bješe volja. ¹¹ A Solomun davaše Hiramu dvadeset tisuæa kora pšenice za hranu èeljadi njegovoj, i dvadeset kora ulja cijedèenoga; toliko davaše Solomun Hiramu svake godine. ¹² I Gospod dade mudrost Solomunu kako mu bješe obrekao, i bješe mir između Hirama i Solomuna, i uhvatiše vjeru među sobom. ¹³ I odredi Solomun ljude iz svega Izrailja, i bi određenijeh trideset tisuæa ljudi. ¹⁴ I slaše ih na Livan po deset tisuæa svakoga mjeseca naizmjenice; jedan mjesec bijahu na Livanu, a dva mjeseca kod kuæa svojih. A Adoniram bješe nad ovijem poslenicima. ¹⁵ I imaše Solomun sedamdeset tisuæa nosilaca i osamdeset tisuæa tesaèa u planini, ¹⁶ Osim nastojnika Solomunovijeh, koji bijahu nad tijem poslom, tri tisuæe i trista, koji upravljahu narodom koji poslovaše taj posao. ¹⁷ I zapovjedi car da snose veliko kamenje, skupocjeno kamenje za temelj domu, tesano kamenje. ¹⁸ I tesahu poslenici Solomunovi i poslenici Hiramovi i Givleji, i pripravljahu drvo i kamenje da se zida dom.

6 Èetiri stotine i osamdesete godine po izlasku sinova Izrailjevijeh iz zemlje Misirske, èetvrte godine carovanja Solomunova nad Izrailjem, mjeseca Zifa, a to je drugi mjesec, poèe zidati dom Gospodu. ² A dom što ga zida car Solomun Gospodu bijaše u dužinu od šezdeset lakata, a u širinu od dvadeset lakata, a u visinu od trideset lakata. ³ I bijaše trijem pred crkvom dvadeset lakata dug, prema širini doma, a deset lakata širok pred domom. ⁴ I naèini prozore na domu iznutra široke a spolja uske. ⁵ I uza zid domu naèini hodnike svuda unaokolo uza zid domu oko crkve i svetinje nad svetinjama, i naèini klijeti svuda unaokolo. ⁶ Najdonji hodnik bješe pet lakata širok, a srednji šest lakata širok, a treæi sedam lakata širok; jer naèini zasjeke na domu spolja unaokolo, da se grede ne ulažu u zid od doma. ⁷ A kad zidahu dom, zidahu od kamena, koji dovožahu sasvijem prigotovljen, te se ni èekiaè ni sjekira niti kako oruđe gvozdeno ne èu u domu kad se zidaše. ⁸ Vrata od srednjega hodnika bijahu na desnoj strani doma, i izlažaše se na zavojnicu na srednji hodnik, i iz srednjega na treæi. ⁹ Tako sazida dom, i dovrši ga, i pokri dom gredama i daskama kedrovijem. ¹⁰ I naèini hodnike oko cijeloga doma od pet lakata u visinu svaki, i sastavljahu ih s domom grede kedrove. ¹¹ Tada dođe rijeè Gospodnja Solomunu govoreæi: ¹² To je dom što gradiš; ako uzideš po mojim uredbama, i ustvoriš moje zakone i

uzdržiš sve moje zapovijesti hodeæi po njima, potvrdiaæu ti rijeè svoju, koju sam rekao Davidu ocu tvojemu. ¹³ I stanovaæu meðu sinovima Izrailjevijem, i neæu ostaviti naroda svojega Izrailja. ¹⁴ I tako sazida Solomun dom, i dovrši ga. ¹⁵ I obloži zidove domu iznutra daskama kedrovijem, od poda doma do vrh zidova obloži drvetom iznutra; i pod domu obloži daskama jelovijem. ¹⁶ I naèini pregradu od dvadeset lakata od jedne strane doma do druge od dasaka kedrovijeh, od poda do vrh zidova; i to naèini unutra za šator, za svetinju nad svetinjama. ¹⁷ A dom, crkva naprijed, bijaše od èetrdeset lakata. ¹⁸ A po daskama kedrovijem unutra u domu bjehu izrezane jabuke i cvjetovi razvijeni, sve od kedra tako da se ne viðaše nigdje kamen. ¹⁹ I svetinju nad svetinjama uredi unutra u domu, da se ondje namjesti kovèeg zavjeta Gospodnjega. ²⁰ A svetinja nad svetinjama unutra bješe dvadeset lakata duga, i dvadeset lakata široka, i dvadeset lakata visoka, i obloži je èistijem zlatom; tako obloži i oltar od kedra. ²¹ I tako obloži Solomun dom iznutra èistijem zlatom, i zateže zlatne lance pred svetinjom nad svetinjama, koju takoèe obloži zlatom. ²² I sav dom obloži zlatom; tako i sav oltar pred svetinjom nad svetinjama obloži zlatom. ²³ A u svetinji nad svetinjama naèini dva heruvima od drveta maslinova; deset lakata bješe visok svaki. ²⁴ A od pet lakata bješe jedno krilo u heruvima, i od pet lakata drugo krilo u heruvima; deset lakata bješe od kraja jednoga krila do kraja drugoga krila. ²⁵ Tako i drugi heruvim bijaše od deset lakata; jedne mjere i jedne naprave bjehu oba heruvima. ²⁶ Deset lakata bješe visok jedan heruvim, tako i drugi. ²⁷ I namjesti heruvime usred unutrašnjeg doma, i raširiše heruvimi krila svoja tako da krilo jednoga ticaše u jedan zid a krilo drugoga heruvima ticaše u drugi zid, a usred doma ticahu krila jedno u drugo. ²⁸ I obloži heruvime zlatom. ²⁹ A sve zidove domu unaokolo iskiti rezanijem heruvimima i palmama i razvijenijem cvjetovima iznutra i spolja. ³⁰ I pod domu obloži zlatom iznutra i spolja. ³¹ I na ulasku u svetinju nad svetinjama naèini dvokrilna vrata od drveta maslinova, kojima pragovi s dovratnicima bjehu na pet uglova. ³² I na tijem dvokrilnijem vratima od drveta maslinova izreza heruvime i palme i razvijene cvjetove, i obloži ih zlatom, i heruvime i palme obloži zlatom. ³³ Tako i na ulasku u crkvu naèini pragove od drveta maslinova na èetiri ugla; ³⁴ I vrata dvokrilna od drveta jelova; na dvije se strane otvoraše jedno krilo, i na dvije strane otvoraše se drugo krilo. ³⁵ I izreza na njima heruvime i palme i razvijene cvjetove, i obloži zlatom sve što bješe izrezano. ³⁶ Potom naèini trijem unutrašnji od tri reda tesanoga kamena i jednoga reda drveta kedrova strugana. ³⁷ Èetvrte godine mjeseca Zifa bi postavljen temelj domu Gospodnjemu; ³⁸ A jedanaeste godine mjeseca Vula, koji je osmi mjesec, svrši se dom sa svijem stvarima svojim i sa svijem što mu pripada. Tako ga sazida za sedam godina.

7 Potom zida Solomun sebi dom trinaest godina, i svrši ga. ² Sazida i dom iz šume Livanske, sto lakata dug i pedeset lakata širok i trideset lakata visok, na èetiri reda stupova kedrovijeh, s gredama kedrovijem svrh stupova. ³ I bješe pokriven drvetom kedrovijem gore na gredama, koje bijahu na èetrdeset i pet stupova, po petnaest u jednom redu. ⁴ I prozora bijahu tri reda, prozor nad prozorom u tri reda. ⁵ I sva vrata i pragovi bjehu na èetiri ugla, i prozori, i jedan prozor bješe prema drugom u tri reda. ⁶ I naèini trijem od stupova, pedeset lakata dug i trideset lakata širok; i taj trijem bješe sprijed, i stupovi i grede bijahu sprijed. ⁷ I naèini trijem u kojem bješe prijesto, gdje suðaše, trijem sudski, koji bijaše obložen kedrom od poda do vrha. ⁸ I u njegovoj kuæi gdje življaše bijaše drugi trijem iza onoga trijema, posao bijaše isti. Naèini dom i kæeri Faraonovoj, kojom se oženi Solomun, kao taj trijem. ⁹ Sve ovo bješe od skupocjenoga kamena, tesanoga na mjeru i pilom sjeèenoga, iznutra i spolja od poda do krova, i spolja do velikoga trijema. ¹⁰ I temelj bijaše od kamenja skupocjenoga, kamenja velikoga, od deset lakata i od osam lakata. ¹¹ A ozgo bijaše kamenje skupocjeno na mjeru tesano i daske kedrove. ¹² I veliki trijem unaokolo imaše tri reda kamenja tesanoga i jedan red kedrovijeh brvana, kao trijem unutrašnji doma Gospodnjega i kao trijem istoga doma. ¹³ I posla car Solomun i pozva Hiram iz Tira. ¹⁴ A on bijaše sin jedne udovice od plemena Neftalimova a otac mu bješe iz Tira, umjetnik mjedarski, vrlo vješt i razuman, te umijaše svašta graditi od mjedi; on došav k caru Solomunu izradi mu sav posao. ¹⁵ Sali dva stupa od mjedi, jedan stup bješe od osamnaest lakata u visinu a unaokolo od dvanaest lakata; taki bješe i drugi stup. ¹⁶ I naèini dva oglavlja da se metnu ozgo na stupove, salivena od mjedi; pet lakata bješe visoko jedno oglavlje i pet lakata bješe visoko drugo oglavlje. ¹⁷ I pletenice isprepletane i vrvce kao verige naèini na oglavlja, koja bijahu navrh stupova, sedam na jedno oglavlje i sedam na drugo oglavlje. ¹⁸ Tako naèini na stupove i dva reda šipaka na jednu pletenicu unaokolo da pokrivaju oglavlje koje bijaše na vrhu; tako naèini i na drugom oglavlju. ¹⁹ I na ta dva oglavlja navrh stupova u trijemu bijahu naèinjeni ljiljani od èetiri lakta. ²⁰ I na dva oglavlja na dva stupa bijahu ozgo i prema sredini pod pletenicama šipci, kojih bijaše dvjesta u dva reda unaokolo na jednom i na drugom oglavlju. ²¹ I postavi te stupove u trijemu crkvenom, i postavivši desni stup nazva ga Jahin, potom postavivši stup lijevi nazva ga Voas. ²² I navrh stupova namjesti izraèeno cvijeæe ljiljanovo. I tako se svršiše stupovi. ²³ I sali more; deset lakata bješe mu od jednoga kraja do drugoga, okruglo unaokolo, a pet lakata bješe visoko, a unaokolo mu bješe trideset lakata. ²⁴ I ispod kraja njegova bijahu ispupèene kao jabuke svuda unaokolo po deset na jedan lakat, kojima bješe optoèeno more unaokolo, dva reda jabuka bješe saliveno s njim. ²⁵ I stajaše na dvanaest volova; tri gledahu na sjever, tri gledahu na

zapad, tri gledahu na jug, a tri gledahu na istok; a more stajaše na njima ozgo, i zadnja strana svijeh njih bijaše unutra. ²⁶ Debljina mu bijaše s podlanice, a kraj mu bijaše kao kraj u èaše, kao cvijet ljiljanov, a primaše dvije tisuæe vata. ²⁷ I naèini deset podnožja od mjedi, u dužinu od èetiri lakta bješe svako podnožje, a u širinu od èetiri lakta, a u visinu od tri lakta. ²⁸ A naprava bješe u svakoga podnožja ovaka: oplata bijaše u njih unaokolo, i oplata bijaše između uglova. ²⁹ A na oplati među uglovima bijahu lavovi i volovi i heruvimi; a na uglovima bijaše stupac ozgo, a ispod lavova i volova bijaše vijenac kovan. ³⁰ I pod svakim podnožjem bijahu po èetiri toèka od mjedi s ploèama mjedenijem, i na èetiri ugla bijahu kao ramena, i pod svakom umivaonicom bijahu ta ramena salivena prema svakom vijencu. ³¹ Dubina umivaonici od vrha do dna nad stupcem bijaše s lakta, i u vrhu bijaše okrugla kao i stupac koji bijaše od podrug lakta, i po vrhu joj bijaše rezano, a oplata joj bijaše na èetiri ugla, ne okrugla. ³² I tako po èetiri toèka bijahu pod tom oplatom, i osovine toèkovima izlažahu na podnožju, i svaki toèak bijaše visok podrug lakta. ³³ I naprava u tih toèkova bijaše kao naprava u toèkova kolskih; osovine njihove, glavèine, naplaci i paoci, sve bješe liveno. ³⁴ I èetiri ramena bijahu na èetiri ugla u svakoga podnožja, iz podnožja izlažahu njegova ramena. ³⁵ A ozgo u podnožja bijaše visine po lakta, koja bješe svuda okrugla, i ozgo na podnožju bjehu strane njegove i oplate koje izlažahu iz njega. ³⁶ I po stranama njegovijem i po oplatama njegovijem izreza heruvime, lavove i palme, jedno do drugoga uz vijence unaokolo. ³⁷ Na taj naèin naèini deset podnožja; sva bijahu jednako salivena, jedne mjere i jedne naprave. ³⁸ I naèini deset umivaonica od mjedi; po èetrdeset vata uzimaše jedna umivaonica, i svaka umivaonica bijaše od èetiri lakta; po jedna umivaonica stajaše na svakom podnožju od deset podnožja. ³⁹ I namjesti pet podnožja na desnoj strani doma, a pet na lijevoj strani doma, a more namjesti na desnu stranu doma prema istoku s juga. ⁴⁰ Tako naèini Hiram umivaonice i lopate i kotliæe; i svrši Hiram sav posao koji radi caru Solomunu za dom Gospodnji: ⁴¹ Dva stupa i dva ogjavlja okrugla navrh dva stupa, i dvije pletenice da pokrivaju ona dva ogjavlja okrugla navrh stupova; ⁴² I èetiri stotine šipaka na dvije pletenice; dva reda šipaka na svakoj pletenici, da pokrivaju dva ogjavlja okrugla navrh stupova; ⁴³ I deset podnožja, i deset umivaonica na njima; ⁴⁴ I more jedno, i volova dvanaest pod morem; ⁴⁵ I lonce i lopate i kotliæe; a svi sudovi što naèini Hiram caru Solomunu za dom Gospodnji bjehu od mjedi uglaðene. ⁴⁶ To je car salivao u ravnici Jordanskoj u zemlji ilovaèi između Sohota i Sartana. ⁴⁷ I Solomun ne izmjeri tih sudova, jer ih bješe vrlo mnogo, ne tražiše težine mjedi. ⁴⁸ Naèini Solomun i sve drugo posuðe za dom Gospodnji: zlatni oltar, i zlatni sto, na kom stajahu hljebovi postavljeni, ⁴⁹ I pet svijetnjaka s desne strane i pet s lijeve strane pred svetinjom od èistoga zlata, i cvjetove i žiške i usekaèe

od zlata, ⁵⁰ I èaše i viljuške i kotliæe i kadionice i mašice od èistoga zlata; i èepovi na vratima unutrašnjega doma, svetinje nad svetinjama, i èepovi na vratima crkvenijem bijahu od zlata. ⁵¹ I tako se svrši sav posao, koji uradi car Solomun domu Gospodnjemu; i unese Solomun što bješe posvetio David otac njegov, srebro i zlato i sudove, i ostavi u riznicu doma Gospodnjega.

8 Tada sabra Solomun starješine Izrailjeve i sve glavare plemenske, knezove domova otaèkih sinova Izrailjevijeh, k sebi u Jerusalem da se prenese kovèeg zavjeta Gospodnjega iz grada Davidova, a to je Sion. ² I skupiše se k caru Solomunu svi ljudi Izrailjevi mjeseca Etanima na praznik, a taj je mjesec sedmi. ³ I kad doðoše sve starješine Izrailjeve, podigoše sveštenici kovèeg; ⁴ I preneseše kovèeg Gospodnji i šator od sastanka i sve sude svete što bjehu u šatoru; preneseše ih sveštenici i Leviti. ⁵ A car Solomun i sav zbor Izrailjev, koji se sabra k njemu, prinesoše s njim pred kovèegom ovaca i govoda toliko da se ne mogaše ni izbrojiti ni proraèunati od mnoštva. ⁶ I uneseše sveštenici kovèeg zavjeta Gospodnjega na njegovo mjesto, u unutrašnji dom, u svetinju nad svetinjama, pod krila heruvimima. ⁷ Jer heruvimima bijahu raširena krila nad mjestom gdje æe stajati kovèeg, i zaklanjahu heruvimi kovèeg i poluge njegove ozgo. ⁸ I povukoše mu poluge tako da se krajevi viðahu u svetinji na prednoj strani svetinje nad svetinjama, ali se napolje ne viðahu; i ondje ostaše do današnjega dana. ⁹ U kovèegu ne bješe ništa osim dvije ploèe kamene, koje metnu u nj Mojsije na Horivu, kad Gospod uèini zavjet sa sinovima Izrailjevijem pošto izidoše iz zemlje Misirske. ¹⁰ A kad sveštenici izidoše iz svetinje, oblak napuni dom Gospodnji, ¹¹ Te ne mogahu sveštenici stajati da služe od oblaka; jer se slave Gospodnje napuni dom Gospodnji. ¹² Tada reèe Solomun: Gospod je rekao da æe nastavati u mraku. ¹³ Sazidah dom tebi za stan, mjesto, da u njemu nastavaš dovijeka. ¹⁴ I okrenuvši se licem svojim car blagoslovi sav zbor Izrailjev, a sav zbor Izrailjev stajaše. ¹⁵ I reèe: blagosloven da je Gospod Bog Izrailjev, koji je govorio svojim ustima Davidu ocu mojemu i ispunio rukom svojom, govoreæi: ¹⁶ Od onoga dana kad izvedoh iz Misira narod svoj Izrailja ne izabrah nijednoga grada među svijem plemenima Izrailjevijem da se sazida dom gdje bi bilo ime moje, nego izabrah Davida da bude nad narodom mojim Izrailjem. ¹⁷ I naumi David otac moj da sazida dom imenu Gospoda Boga Izrailjeva. ¹⁸ Ali Gospod reèe Davidu ocu mojemu: što si naumio sazidati dom imenu mojemu, dobro si uèinio što si to naumio; ¹⁹ Ali neæeš ti sazidati toga doma, nego sin tvoj, koji æe izaæi iz bedara tvojih, on æe sazidati dom imenu mojemu. ²⁰ I tako ispuni Gospod rijeè svoju koju reèe; jer ustah na mjesto oca svojega Davida, i sjedoh na prijesto Izrailjev, kao što reèe Gospod, i sazidah ovaj dom imenu Gospoda Boga Izrailjeva. ²¹ I odredih ovdje mjesto kovèegu u kom je zavjet Gospodnji što je uèinio s ocima našim kad ih je

izveo iz zemlje Misirske. ²² Potom stade Solomun pred oltar Gospodnji pred svijem zborom Izrailjevijem, i podiže ruke svoje k nebu, ²³ I reče: Gospode Bože Izrailjev! nema Boga takoga kakav si ti gore na nebu ni dolje na zemlji, koji èuvaš zavjet i milost slugama svojim, koje hode pred tobom svijem srcem svojim; ²⁴ Koji si ispunio sluzi svojemu Davidu ocu mojemu što si mu rekao; što si ustima svojim rekao to si rukom svojom ispunio, kao što se vidi danas. ²⁵ Sada dakle, Gospode Bože Izrailjev, drži sluzi svojemu Davidu ocu mojemu što si mu rekao govoreæi: neæe ti nestati èovjeka ispred mene koji bi sjedio na prijestolu Izrailjevu, samo ako sinovi tvoji ušèuvaju put svoj hodeæi preda mnom, kao što si ti hodio preda mnom. ²⁶ Sada dakle, Bože Izrailjev, neka se potvrdi rijeè tvoja koju si rekao sluzi svojemu Davidu ocu mojemu. ²⁷ Ali hoæe li doista Bog stanovati na zemlji? Eto, nebo i nebesa nad nebesima ne mogu te obuhvatiti, akamoli ovaj dom što ga sazidah? ²⁸ Ali pogledaj na molitvu sluge svojega i na molbu njegovu, Gospode Bože moj, èuj viku i molitvu, kojim ti se danas moli sluga tvoj; ²⁹ Da budu oèi tvoje otvorene nad domom ovijem dan i noæ, nad ovijem mjestom, za koje si rekao: tu æe biti ime moje; da èuješ molitvu kojom æe se moliti sluga tvoj na ovom mjestu. ³⁰ Èuj molbu sluge svojega i naroda svojega Izrailja, kojom æe se moliti na ovom mjestu; èuj s mjesta gdje stanuješ, s neba, èuj, i smiluj se. ³¹ Kad ko zgriješi bližnjemu svojemu te mu se da zakletva da se zakune, i zakletva dođe pred tvoj oltar u ovom domu, ³² Ti èuj s neba, i uèini i sudi slugama svojim, osuđujuæi krivca i djela njegova obraæajuæi na njegovu glavu, a pravoga pravdajuæi i plaæajuæi mu po pravdi njegovoj. ³³ Kad razbiju neprijatelji narod tvoj Izrailja zato što ti zgriješe, pa se obrate k tebi i dadu slavu imenu tvojemu, i pomole ti se i zamole te u ovom domu, ³⁴ Ti èuj s neba, i oprostí grijeh narodu svojemu Izrailju, i dovedi ih opet u zemlju koju si dao ocima njihovijem. ³⁵ Kad se zatvori nebo, te ne bude dažda zato što zgriješe tebi, pa ti se zamole na ovom mjestu i dadu slavu imenu tvojemu, i od grijeha se svojega obrate, kad ih namuèiš, ³⁶ Ti èuj s neba, i oprostí grijeh slugama svojim i narodu svojemu Izrailju pokazav im put dobri kojim æe hoditi, i pusti dažd na zemlju svoju, koju si dao narodu svojemu u našljedstvo. ³⁷ Kad bude glad u zemlji, kad bude pomor, suša, medljika, skakavci, gusjenice, ili kad ga pritijesni neprijatelj njegov u zemlji njegovoj vlastitoj, ili kako god zlo, kaka god bolest, ³⁸ Svaku molbu i svaku molitvu, koja bude od koga god èovjeka ili od svega tvojega naroda Izrailja, ko pozna muku srca svojega i podigne ruke svoje u ovom domu, ³⁹ Ti èuj s neba, iz stana svojega, i smiluj se i uèini i podaj svakome po svijem putovima njegovijem, koje znaš u srcu njegovu; jer ti sam znaš srca svijeh sinova èovjeèijih; ⁴⁰ Da te se boje dokle su god živi na zemlji koju si dao ocima našim. ⁴¹ I stranac, koji nije od tvojega naroda Izrailja, nego dođe iz daljnje zemlje imena tvojega radi, ⁴² Jer æe se èuti za ime tvoje veliko

i za ruku tvoju krjepku i mišicu tvoju podignutu) kad dođe i pomoli se u ovom domu, ⁴³ Ti èuj s neba, iz stana svojega, i uèini sve za što povièe k tebi onaj stranac, da bi poznali ime tvoje svi narodi na zemlji i bojali se tebe kao narod tvoj Izrailj, i da bi znali da je ime tvoje prizvano nad ovijem domom, koji sazidah. ⁴⁴ Kad narod tvoj izide na vojsku na neprijatelja svojega putem kojim ga pošlješ, i pomole se Gospodu obrativši se ka gradu, koji si izabrao, i k domu, koji sam sazidao imenu tvojemu, ⁴⁵ Èuj s neba molbu njihovu, i podaj im pravicu. ⁴⁶ Kad ti zgriješe, jer nema èovjeka koji ne griješi, i razgnjevivši se na njih daš ih neprijateljima njihovijem, te ih zarobe i odvedu u zemlju neprijateljsku daleko ili blizu, ⁴⁷ Ako se dozovu u zemlji u koju budu odvedeni u ropstvo, i obrate se i stanu ti se moliti u zemlji onijeh koji ih zarobiše, i reku: sagriješismo i zlo uèinismo, skrivismo, ⁴⁸ I tako se obrate k tebi svijem srcem svojim i svom dušom svojom u zemlji neprijatelja svojih, koji ih zarobe, i pomole ti se okrenuvši se k zemlji svojoj, koju si dao ocima njihovijem, ka gradu, koji si izabrao, i k domu, koji sam sazidao imenu tvojemu, ⁴⁹ Tada èuj s neba, iz stana svojega, molbu njihovu i molitvu njihovu, i podaj im pravicu, ⁵⁰ I oprostí narodu svojemu što ti budu zgriješili, i sve prijestupe kojima ti budu prestupili, i umilostivi im one koji ih zarobe da se smiluju na njih. ⁵¹ Jer su tvoj narod i tvoje našljedstvo, koje si izveo iz Misira, isred peæi gvozdene. ⁵² Neka budu oèi tvoje otvorene na molbu sluge tvojega i na molbu naroda tvojega Izrailja, i èuj ih kad te god prizovu. ⁵³ Jer si ih ti odvojio sebi za našljedstvo od svijeh naroda na zemlji, kao što si rekao preko Mojsija sluge svojega, kad si izveo oce naše iz Misira, Gospode, Gospode! ⁵⁴ A kad Solomun moleæi se Gospodu svrši svu ovu molbu i molitvu, usta ispred oltara Gospodnjega, gdje bješe klekao i ruke svoje podigao k nebu; ⁵⁵ I stojeæi blagoslovi sav zbor Izrailjev, glasom velikim govoreæi: ⁵⁶ Blagosloven da je Gospod koji je smirio narod svoj Izrailja, kao što je govorio; nije izostala nijedna rijeè od svijeh dobrieh rijeèi njegovijeh, koje je govorio preko Mojsija sluge svojega. ⁵⁷ Da Gospod Bog naš bude s nama kao što je bio s ocima našim, da nas ne ostavi i ne napusti. ⁵⁸ Nego neka prigne srce naše k sebi da bismo hodili svijem putovima njegovijem i držali zapovijesti njegove i uredbe njegove i zakone njegove, što je zapovjedio ocima našim. ⁵⁹ I neka budu ove rijeèi moje, kojima se molih Gospodu, blizu Gospoda Boga našega dan i noæ, da bi davao pravicu sluzi svojemu i narodu svojemu Izrailju u svako doba; ⁶⁰ Da bi poznali svi narodi na zemlji da je Gospod sam Bog i da nema drugoga. ⁶¹ I neka srce vaše bude cijelo prema Gospodu Bogu našem, da hodite po uredbama njegovijem i držite zapovijesti njegove kao danas. ⁶² Tada car i sav Izrailj s njim prinesoše žrtve pred Gospodom. ⁶³ I Solomun prinese na žrtvu zahvalnu, koju prinese Gospodu, dvadeset i dvije tisuæe volova i sto i dvadeset tisuæa ovaca. Tako posvetiše dom Gospodnji car i svi sinovi Izrailjevi. ⁶⁴ U taj dan posveti

car sredinu trijema koji je pred domom Gospodnjim; jer ondje prinese žrtve paljenice i dare i pretilinu od žrtava zahvalnijeh; jer mjedeni oltar koji bijaše pred Gospodom bijaše malen i ne mogahu na nj stati žrtve paljenice i dari i pretilina od žrtava zahvalnijeh. ⁶⁵I u to vrijeme praznova Solomun praznik i sav Izrailj s njim, sabor velik od ulaska u Emat do potoka Misirskoga, pred Gospodom Bogom našim, sedam dana i opet sedam dana, to je èetnaest dana. ⁶⁶A u osmi dan otpusti narod; i blagosloviše cara i otidoše k šatorima svojim radujuæi se i veseleæi se u srcu za sve dobro što uèini Gospod Davidu sluzi svojem u Izrailju narodu svojem.

9 A kad Solomun svrši dom Gospodnji i dom carski i sve što željaše Solomun i rad bijaše naèiniti, ²Javi se Gospod Solomunu drugi put, kao što mu se bješe javio u Gavaonu; ³I reèe mu Gospod: uslišio sam molbu tvoju i molitvu tvoju, kojom si mi se molio; posvetio sam taj dom koji si sazidao da tu namjestim ime svoje do vijeka; i oèi æe moje i srce moje biti ondje vazda. ⁴A ti ako uzideš preda mnom kako je išao David otac tvoj s cijelijem i pravijem scem tvoreæi sve što sam ti zapovjedio i držeæi uredbe moje i zakone moje, ⁵Utvrdiæu prijesto carstva tvojega nad Izrailjem navijek, kao što sam kazao Davidu ocu tvojemu govoreæi: neæe ti nestati èovjeka na prijestolu Izrailjevu. ⁶Ali ako se vi i sinovi vaši odvratite od mene i ne uzdržite zapovijesti mojih i uredaba mojih koje sam vam dao, i otidete i stanete služiti drugim bogovima i klanjati im se, ⁷Tada æu istrijebiti Izrailja sa zemlje, koju sam vam dao, i ovaj dom, koji sam posvetio imenu svojem, odbaciæu od sebe, i Izrailj æe postati prièa i potsmijeh meðu svijem narodima; ⁸A dom ovaj koliko je slavan, ko god proðe mimo nj, zaèudiae se i zapištaæe, i reæi æe: zašto uèini Gospod ovo od ove zemlje i od ovoga doma? ⁹I odgovaraæe se: jer odustaše Gospoda Boga svojega, koji izvede oce njihove iz zemlje Misirske, i uzeše druge bogove, i klanjaše im se i služiše im; zato pusti na njih Gospod sve ovo zlo. ¹⁰A kad proðe dvadeset godina, u koje sazida Solomun ova dva doma, dom Gospodnji i dom carski, ¹¹A Hiram car Tirski dade Solomunu drva kedrovijeh i drva jelovijeh i zlata koliko mu god volja bješe, tada car Solomun dade Hiramu dvadeset gradova u zemlji Galilejskoj. ¹²I doðe Hiram iz Tira da vidi gradove koje mu dade Solomun, ali ne biše mu po volji. ¹³Pa reèe: kakvi su to gradovi što si mi ih dao, brate? I nazva ih: zemlja Kavul; i osta im to ime do danas. ¹⁴A Hiram bješe poslao caru sto i dvadeset talanata zlata. ¹⁵I tako car Solomun odredi ljude, te sazida dom Gospodnji i dom svoj i Milon, i zidove oko Jerusalima, i Asor i Megidon i Gezer. ¹⁶Jer Faraon car Misirski izide i uze Gezer, i spali ga ognjem, i pobi Hananeje koji življahu u gradu, i dade ga u præiju kæeri svojoj, ženi Solomunovoj. ¹⁷A Solomun sazida Gezer i Vet-Oron donji. ¹⁸I Valat i Tadmor u pustinji u zemlji, ¹⁹I sve gradove u kojima Solomun imaše žitnice, i gradove u kojima mu bijahu kola, i gradove u

kojima mu bijahu konjici, i što god Solomunu bi volja zidati u Jerusalimu i na Livanu i u svoj zemlji carstva svojega. ²⁰I sav narod koji bješe ostao od Amoreja, Heteja, Ferezeja, Jeveja i Jevuseja, koji ne bijahu od sinova Izrailjevijeh, ²¹Sinove njihove, koji bjehu ostali iza njih u zemlji, kojih ne mogoše sinovi Izrailjevi istrijebiti, njih Solomun nagna da plaæaju danak i robuju do današnjega dana. ²²A od sinova Izrailjevijeh ne uèini nijednoga robom, nego bijahu vojnici i sluge njegove i knezovi, vojvode njegove, i zapovjednici nad kolima njegovijem i nad konjicima njegovijem. ²³I bješe glavnijeh nastojnika nad poslom Solomunovijem pet stotina i pedeset, koji upravljahu narodom koji raðaðaše posao. ²⁴A kæi Faraonova preseli se iz grada Davidova u dom svoj, koji joj sazida. Tada sazida i Milon. ²⁵I Solomun prinošaše tri puta na godinu žrtve paljenice i žrtve zahvalne na oltaru koji naèini Gospodu, i kaðaðaše na oltaru koji bješe pred Gospodom, kad svrši dom. ²⁶I laðe naèini car Solomun u Esion-Gaveru, koji je kod Elota na brijegu Crvenoga Mora u zemlji Edomskoj. ²⁷I posla Hiram na tijem laðama sluge svoje, laðare vješte moru, sa slugama Solomunovijem; ²⁸I doðoše u Ofir, i uzeše odande zlata èetiri stotine i dvadeset talanata, i donesoše caru Solomunu.

10 A carica Savska èu glas o Solomunu i o imenu Gospodnjem, i doðe da ga iskuša zagonetkama. ²I doðe u Jerusalem sa silnom pratnjom, s kamilama koje nošahu mirisa i zlata vrlo mnogo i dragoga kamenja; i došavši k Solomunu govori s njim o svemu što joj bješe u srcu. ³I Solomun joj odgovori na sve rijeèi njezine; ne bješe od cara sakriveno ništa da joj ne bi odgovorio. ⁴A kad carica Savska vidje svu mudrost Solomunovu i dom koji bješe sazidao, ⁵I jela na stolu njegovu i stanove sluga njegovijeh i dvorbu dvorana njegovijeh i odijelo njihovo, i peharnike njegove i žrtve njegove paljenice koje prinošaše u domu Gospodnjem, ona doðe izvan sebe; ⁶Pa reèe caru: istina je što sam èula u svojoj zemlji o stvarima tvojim i o mudrosti tvojoj. ⁷Ali ne htjeh vjerovati što se govoraše dokle ne doðem i vidim svojim oèima; a gle, ni pola mi nije kazano; tvoja mudrost i dobrota nadvišuje glas koji sam slušala. ⁸Blago ljudima tvojim, blago slugama tvojim, koji jednako stoje pred tobom i slušaju mudrost tvoju. ⁹Da je blagosloven Gospod Bog tvoj kojemu si omilio, te te posadi na prijesto Izrailjev; jer Gospod ljubi Izrailja uvijek, i postavi te carem da sudiš i dijeliš pravicu. ¹⁰Potom dade caru sto i dvadeset talanata zlata i vrlo mnogo mirisa i dragoga kamenja: nigda više ne doðe toliko takih mirisa koliko dade carica Savska caru Solomunu. ¹¹I laðe Hiramove, koje donošahu zlato iz Ofira, donesoše iz Ofira vrlo mnogo drveta almugima i dragoga kamenja. ¹²I naèini car od toga drveta almugima zagradu u domu Gospodnjem i u domu carskom, i harfe i psaltire za pjevaèe; nigdje se više nije dovezlo takoga drveta almugima niti se vidjelo do današnjega dana. ¹³A car Solomun dade carici Savskoj što god zaželje i zaiska

osim onoga što joj dade sam po mogućstvu cara Solomuna. Potom ona otide i vrati se u zemlju svoju sa slugama svojim. ¹⁴ A zlata što dohodaše Solomunu svake godine, bješe šest stotina i šezdeset i šest talanata, ¹⁵ Osim onoga što dohodaše od trgovaca i onijeh koji prodavahu mirise i od svijeh careva Arapskih i upravitelja zemaljskih. ¹⁶ I car Solomun naèini dvjesta štitova od kovanoga zlata, šest stotina sikala zlata dajuæi na jedan štit; ¹⁷ I tri stotine malijeh štitova od kovanoga zlata, po tri mine zlata dajuæi na svaki štit; i ostavi ih car u domu od šume Livanske. ¹⁸ I naèini car velik prijesto od slonove kosti, i obloži ga èistijem zlatom. ¹⁹ Šest basamaka bješe u prijestola, i vrh okrugao bješe ozad na prijestolu, i ruèice bjehu s obje strane sjedišta, i dva lava stajahu pokraj tijeh ruèica. ²⁰ I dvanaest lavova stajahu na šest basamaka otud i odovud. Ne bi taki naèinjen ni u kojem carstvu. ²¹ I svi sudovi iz kojih pijaše car Solomun bijahu zlatni, i svi sudovi u domu od šume Livanske bijahu od èistoga zlata; od srebra ne bješe ništa; srebro bješe ništa za vremena Solomunova. ²² Jer car imaše lađe Tarsiske na moru s lađama Hiramovijem: jedanput u tri godine vraæahu se lađe Tarsiske donoseæi zlato i srebro, slonove kosti, majmune i paune. ²³ Tako car Solomun bijaše veæi od svijeh careva zemaljskih bogatstvom i mudrošæu. ²⁴ I iz cijele zemlje tražahu da vide Solomuna, da èuju mudrost njegovu, koju mu dade Gospod u srce. ²⁵ I donošahu mu svi dare, sudove srebrne i sudove zlatne, i haljine i oružje i mirise i konje i mazge, svake godine. ²⁶ Tako nakupi Solomun kola i konjika, i imaše tisuæu i èetiri stotine kola i dvanaest tisuæa konjika, koje razredi po gradovima, gdje mu bijahu kola, i kod sebe u Jerusalimu. ²⁷ I uèini car, te u Jerusalimu bijaše srebra kao kamenja, i kedrovijeh drva kao divljih smokava koje rastu po polju, tako mnogo. ²⁸ I dovođahu Solomunu konje iz Misira i svakojaki trg, jer trgovci carevi uzimahu trg razlièan za cijenu. ²⁹ I dolažahu kola iz Misira po šest stotina sikala srebra, a konj po sto i pedeset. I tako svi carevi Hetejski i carevi Sirski dobijahu konje preko njih.

11 Ali car Solomun ljubljaše mnoge žene tuðinke osim kæeri Faraonove, Moavke, Amonke, Edomke, Sidonke i Hetejke, ² Od onijeh naroda za koje bješe rekao Gospod sinovima Izrailjevijem: ne idite k njima i oni da ne dolaze k vama, jer æe zanijeti srce vaše za svojim bogovima. Za njih prionu Solomun ljubeæi ih. ³ Te imaše žena carica sedam stotina, i tri stotine inoèa; i žene njegove zanesošèe srce njegovo. ⁴ I kad ostarje Solomun, žene zanesošèe srce njegovo za tuðim bogovima; i srce njegovo ne bi cijelo prema Gospodu Bogu njegovu kao što je bilo srce Davida oca njegova. ⁵ I Solomun hoðaðe za Astarotom, boginjom Sidonskom, i za Melhomom, gadom Amonskim. ⁶ I èinjaše Solomun što bješe zlo pred Gospodom, i ne hoðaðe sasvijem za Gospodom kao David otac njegov. ⁷ Tada sagradi Solomun visinu Hemosu, gadu Moavskom, na gori prema Jerusalimu, i Molohu gadu Amonskom. ⁸ Tako uèini svijem ženama tuðinkama, te

kaðahu i prinošahu žrtve svojim bogovima. ⁹ A Gospod se razgnjevi na Solomuna što se odvrati srce njegovo od Gospoda Boga Izrailjeva, koji mu se bješe javio dva puta. ¹⁰ I bješe mu zapovjedio da ne ide za drugim bogovima, a on ne održa što mu Gospod zapovjedi. ¹¹ I reèe Gospod Solomunu: što se to naðe na tebi, i nijesi držaò zavjeta mojega ni uredaba mojih, koje sam ti zapovjedio, zato æu otrgnuti od tebe carstvo i daæu ga sluzi tvojemu. ¹² Ali za tvojega vijeka neæu to uèiniti radi Davida oca tvojega; nego æu ga otrgnuti iz ruku sina tvojega, ¹³ Ali neæu otrgnuti svega carstva; jedno æu pleme dati sinu tvojemu radi Davida sluge svojega i radi Jerusalima, koji izabrah. ¹⁴ I podiže Gospod protivnika Solomunu, Adada Idumejca, koji bijaše od carskoga roda u Idumeji. ¹⁵ Jer kad David bijaše u Idumeji i Joav vojvoda doðe da pokopa pobijene, pobi sve muškinje u Idumeji. ¹⁶ Jer Joav osta ondje šest mjeseca sa svijem Izrailjem dokle ne pobi sve muškinje u Idumeji. ¹⁷ Tada uteèe Adad s nekoliko Idumejaca sluga oca svojega, i otide u Misir; a Adad bješe tada dijete. ¹⁸ I otišavši iz Madijama doðoše u Faran; i uzevši sa sobom ljudi iz Farana doðoše u Misir k Faraonu caru Misirskom, koji mu daðe kuæu i odredi mu hranu, a dade mu i zemlje. ¹⁹ I Adad naðe veliku milost u Faraona, te ga oženi sestrom žene svoje, sestrom carice Tahpenese. ²⁰ I sestra Tahpenesina rodi mu sina Genuvata, kojega othrani Tahpenesa u dvoru Faraonovu, i bješe Genuvat u dvoru Faraonovu meðu sinovima Faraonovijem. ²¹ A kad Adad èu u Misiru da je David poèinuo kod otaca svojih i da je umro Joav vojvoda, reèe Adad Faraonu: pusti me da idem u svoju zemlju. ²² A Faraon mu reèe: a šta ti je malo kod mene, te hoæeš da ideš u svoju zemlju? A on reèe: ništa; ali me pusti. ²³ Podiže mu Bog još jednoga protivnika, Rezona sina Elijadina, koji bješe pobjegao od gospodara svojega Adadezera cara Sovskoga. ²⁴ I skupiv k sebi ljude posta starješina od èete kad ih David ubijaše; potom otišavši u Damask ostaše ondje i obladaše Damaskom. ²⁵ I bješe protivnik Izrailjev svega vijeka Solomunova, i to osim zla koje èinjaše Adad; i mržaše na Izrailja carujuæi u Siriji. ²⁶ I Jerovoam sin Navatov Efraæanin iz Saride, èija mati bješe po imenu Seruja žena udovica, sluga Solomunov, podiže se na cara. ²⁷ A ovo bi uzrok zašto se podiže na cara: Solomun graðaðe Milon i zaziðivaše prolom grada Davida oca svojega; ²⁸ A Jerovoam bijaše krjepak i hrabar; zato videæi Solomun mladiæa da nastaje za poslom postavi ga nad svijem dancima doma Josifova. ²⁹ Pa u to vrijeme kad Jerovoam otide iz Jerusalima, naðe ga na putu Ahija Silomljanin prorok imajuæi na sebi novu haljinu, i bijahu njih dvojica sami u polju. ³⁰ I Ahija uze novu haljinu koja bješe na njemu, i razdrije je na dvanaest komada. ³¹ I reèe Jerovoamu: uzmi deset komada; jer ovako veli Gospod Bog Izrailjev: evo istrgnuæu carstvo iz ruke Solomunove, i daæu tebi deset plemena. ³² Samo æe jedno pleme ostati njemu radi sluge mojega Davida i radi grada Jerusalima, koji izabrah izmeðu svijeh plemena Izrailjevih. ³³ Jer

ostaviše mene i pokloniše se Astaroti boginji Sidonskoj i Hemosu bogu Moavskom i Melhomu bogu sinova Amonovijeh, i ne hodiše putovima mojim èineæi što je pravo preda mnom, uredbe moje i zakone moje, kao David otac njegov. ³⁴ Ali neæu uzeti carstva iz ruku njegovijeh, nego æu ga ostaviti neka vlada dokle je god živ Davida radi sluge svojega, kojega izabrah, koji je držao zapovijesti moje i uredbe moje. ³⁵ Nego æu uzeti carstvo iz ruku sina njegova, i daæu tebi od njega deset plemena. ³⁶ A sinu æu njegovu dati jedno pleme da bude vidjelo Davidu sluzi mojemu vazda preda mnom u gradu Jerusalimu, koji izabrah da u njemu namjestim ime svoje. ³⁷ Tebe æu dakle uzeti da caruješ nad svijem što ti duša želi, i biæeš car nad Izrailjem. ³⁸ I ako uzaslušaš sve što ti zapovjedim, i uzideš mojim putovima i ušèiniš što je pravo preda mnom, držeæi uredbe moje i zapovijesti moje, kao što je èinio David sluga moj, biæu s tobom i sazidaæu ti tvrd dom, kao što sam sazidao Davidu, i daæu ti Izrailja. ³⁹ I muèiæu sjeme Davidovo za to, ali ne svagda. ⁴⁰ Zato tražaše Solomun da ubije Jerovoama; ali se Jerovoam podiže i pobježe u Misir k Sisaku caru Misirskom, i bi u Misiru dok ne umrije Solomun. ⁴¹ A ostala djela Solomunova i što je god èinio, i mudrost njegova, nije li to zapisano u knjizi djela Solomunovijeh? ⁴² A carova Solomun u Jerusalimu nad svijem Izrailjem èetrdeset godina. ⁴³ I poèinu Solomun kod otaca svojih, i bi pogreben u gradu Davida oca svojega; a Rovoam sin njegov zacari se na njegovo mjesto.

12 Tada otide Rovoam u Sihem: jer se ondje skupi sav Izrailj da ga zacare. ² A Jerovoam sin Navatov, koji još bijaše u Misiru pobjegavši onamo od cara Solomuna, kad èu, on još osta u Misiru. ³ Ali poslaše i dozvaše ga. Tako Jerovoam i sav zbor Izrailjev dođoše i rekoše Rovoamu govoreæi: ⁴ Tvoj je otac metnuo na nas težak jaram; nego ti sada olakšaj ljutu službu oca svojega i teški jaram koji je metnuo na nas, pak æemo ti služiti. ⁵ A on im reèe: idite, pa do tri dana dođite opet k meni. I narod otide. ⁶ Tada car Rovoam uèini vijeæe sa starcima koji stajaše pred Solomunom ocem njegovijem dok bijaše živ, i reèe: kako svjetujete da odgovorim narodu? ⁷ A oni mu odgovoriše govoreæi: ako danas ugodiš narodu i poslušaj ih i odgovoriš im lijepijem rijeèima, oni æe ti biti sluge svagda. ⁸ Ali on ostavi svjet što ga svjetovaše starci, i uèini vijeæe s mladieima, koji odrastoše s njim i koji stajahu pred njim. ⁹ I reèe im: šta vi svjetujete da odgovorimo narodu, koji mi rekoše govoreæi: olakšaj jaram koji je metnuo na nas tvoj otac? ¹⁰ Tada mu odgovoriše mladiei koji odrastoše s njim, i rekoše: ovako kaži narodu što ti reèe: tvoj je otac metnuo na nas težak jaram, nego nam ti olakšaj; ovako im reci: moj je mali prst deblji od bedara oca mojega. ¹¹ Otac je moj metnuo na vas težak jaram, a ja æu još dometnuti na vaš jaram; otac vas je moj šibao bièevima, a ja æu vas šibati bodljivijem bièevima. ¹² A treæi dan dođe Jerovoam i sav narod k Rovoamu, kako im bješe kazao car rekavši: dođite opet k meni do tri dana. ¹³ I car

odgovori oštro narodu ostavivši svjet što ga svjetovaše starci; ¹⁴ I reèe im kako ga svjetovaše mladiei govoreæi: moj je otac metnuo na vas težak jaram, a ja æu još dometnuti na jaram vaš; otac vas je moj šibao bièevima, a ja æu vas šibati bodljivijem bièevima. ¹⁵ I car oglušì se naroda, jer Gospod bješe tako uredio da bi potvrdio rijeè svoju što je rekao preko Ahije Silomljanina Jerovoamu sinu Navatovu. ¹⁶ A kad vidje sav Izrailj gdje ih se car oglušì, odgovori narod caru govoreæi: kakav dio mi imamo s Davidom? nemamo našljedstva sa sinom Jesejevijem. U šatore svoje, Izrailju! a ti Davide, sad gledaj svoju kuæu. Tako otide Izrailj u šatore svoje. ¹⁷ Samo nad sinovima Izrailjevijem, koji življahu po gradovima Judinijem, zacari se Rovoam. ¹⁸ I car Rovoam posla Adoram koji bijaše nad dankom; ali ga sav Izrailj zasu kamenjem, te pogibe; a car Rovoam brže sjede na kola, te pobježe u Jerusalim. ¹⁹ Tako otpade Izrailj od doma Davidova do današnjega dana. ²⁰ I kad èu sav Izrailj da se vratio Jerovoam, poslavši dozvaše ga na skupštinu, i postaviše ga carem nad svijem Izrailjem. Ne prista za domom Davidovijem nijedno pleme osim samoga plemena Judina. ²¹ A Rovoam došav u Jerusalim sazva sav dom Judin i pleme Venijaminovo, sto i osamdeset tisuæa odabranijeh vojnika, da zavojšte na dom Izrailjev da povrate carstvo Rovoamu sinu Solomunovu. ²² Ali dođe rijeè Božja Semeju, èovjeku Božijemu, govoreæi: ²³ Kaži Rovoamu sinu Solomunovu caru Judinu i svemu domu Judinu i Venijaminovu i ostalome narodu, i reci: ²⁴ Ovako veli Gospod: ne idite, i ne bijte se s braæom svojom, sinovima Izrailjevijem; vratite se svak svojoj kuæi, jer sam ja naredio tako da bude. I oni poslušajše rijeè Gospodnju i vrativši se otidoše kako Gospod reèe. ²⁵ Potom sazida Jerovoam Sihem u gori Jefremovoj i naseli se u njemu; a poslije otide odande i sazida Fanuil. ²⁶ I reèe Jerovoam u srcu svom: može se carstvo povratiti domu Davidovu. ²⁷ Ako ovaj narod stane iæi u Jerusalim da prinosi žrtve u domu Gospodnjem, srce æe se narodu obratiti ka gospodaru njegovu Rovoamu caru Judinu, te æe me ubiti, i povratiaæe se k Rovoamu caru Judinu. ²⁸ Zato car smisli, te naèini dva teleta od zlata, pa reèe narodu: ne treba više da idete u Jerusalim; evo bogova tvojih, Izrailju, koji su te izveli iz zemlje Misirske. ²⁹ I namjesti jedno u Vetilju a drugo namjesti u Danu. ³⁰ I to bi na grijeh, jer narod iðaše k jednome do Dana. ³¹ I naèini kuæu na visini, i postavi sveštenike od prostoga naroda koji ne bijahu od sinova Levijevih. ³² I uèini Jerovoam praznik osmoga mjeseca petnaestoga dana, kao što je praznik u zemlji Judinoj, i prinese žrtve na oltaru; tako uèini i u Vetilju prinoseæi žrtve teocima koje naèini; i postavi u Vetilju sveštenike visinama koje naèini. ³³ I petnaestoga dana osmoga mjeseca, koji bješe smislio u srcu svom, prinošaše žrtve na oltaru koji naèini u Vetilju, i praznovaše praznik sa sinovima Izrailjevijem, i pristupi k oltaru da kadi.

13 A gle, èovjek Božji dođe iz zemlje Judine s rijeèju Gospodnjom u Vetilj, kad Jerovoam stajaše kod oltara da kadi. ²I povika put oltara rijeèju Gospodnjom govoreæi: oltare! oltare! Ovako veli Gospod: evo, rodiaæ se sin domu Davidovu po imenu Josija, koji æe na tebi klati sveštenike visina, koji kade na tebi, i ljudske æe kosti spaliti na tebi. ³I uèini znak istoga dana govoreæi: ovo je znak da je Gospod to rekao: eto, oltar æe se raspasti, i prosuaæ se pepeo što je na njemu. ⁴A kad car Jerovoam èu rijeèi èovjeka Božijega koje vikaše oltaru Vetiljskom, pruži ruku svoju s oltara govoreæi: držite ga! Ali usahnu mu ruka koju pruži na nj, i ne mogaše je povratiti k sebi. ⁵A oltar se raspade, i prosu se pepeo s oltara po znaku koji uèini èovjek Božji rijeèju Gospodnjom. ⁶Tada car reèe èovjeku Božijemu: pripadni ka Gospodu Bogu svojemu, i pomoli se za me da mi se povrati ruka. I èovjek se Božji pomoli Gospodu, i povrati se caru ruka i posta kao što je bila. ⁷I reèe car èovjeku Božijemu: hodi sa mnom kuæi mojoj, i potkrijepi se, i daæu ti dar. ⁸Ali èovjek Božji reèe caru: da mi daš po kuæe svoje, ne bih išao s tobom niti bih jeo hljeba ni vode pio u ovom mjestu. ⁹Jer mi je tako zapovjedio svojom rijeèju Gospod govoreæi: ne jedi hljeba ni pij vode, niti se vraæaj istijem putem kojim otideš. ¹⁰I otide drugim putem, a ne vrati se onijem kojim bješe došao u Vetilj. ¹¹A u Vetilju življaše jedan star prorok, kojemu dođe sin njegov i pripovjedi sve što uèini prorok Božji onaj dan u Vetilju, i rijeèi koje reèe caru; i pripovjediše sinovi toga proroka ocu svojemu. ¹²A otac im reèe: kojim je putem otišao? I pokazaše sinovi put kojim otide èovjek Božji koji bješe došao iz zemlje Judine. ¹³A on reèe sinovima svojim: osamarite mi magarca. I osamariše mu magarca, te usjede na nj. ¹⁴I pođe za èovjekom Božjim, i nađe ga a on sjedi pod hrastom, pa mu reèe: jesi li ti èovjek Božji što dođe iz zemlje Judine? On mu odgovori: ja sam. ¹⁵A on mu reèe: hodi sa mnom mojoj kuæi da jedeš hljeba. ¹⁶Ali on odgovori: ne mogu se vratiti s tobom ni iaæi s tobom; niti æu jesti hljeba ni piti vode s tobom u ovom mjestu. ¹⁷Jer mi je reèeno rijeèju Gospodnjom: ne jedi hljeba ni pij vode ondje, niti se vraæaj putem kojim otideš. ¹⁸A on mu reèe: i ja sam prorok kao ti, i anđeo Gospodnji reèe mi rijeèju Gospodnjom govoreæi: vrati ga sa sobom u svoju kuæu neka jede hljeba i pije vode. Ali mu slaga. ¹⁹I vrati se s njim, te jede hljeba u njegovoj kuæi i pi vode. ²⁰A kad sjeđahu za stolom, dođe rijeè Gospodnja proroku koji ga bješe vratio; ²¹I povika na èovjeka Božijega koji bješe došao iz zemlje Judine, i reèe: ovako veli Gospod: što nijesi poslušao rijeèi Gospodnje, i nijesi držao zapovijesti koju ti je zapovjedio Gospod Bog tvoj, ²²Nego si se vratio i jeo hljeba i pio vode na mjestu za koje ti je rekao: ne jedi hljeba ni pij vode; zato neæe tvoje tijelo doæi u grob tvojih otaca. ²³I pošto se prorok kojega bješe vratio najede hljeba i pošto se napi, osamari mu magarca. ²⁴A kad otide, udesi ga lav na putu i zakla ga. I tijelo njegovo ležaše na putu, i magarac stajaše kod njega;

također i lav stajaše kod tijela. ²⁵I gle, ljudi prolazeæi vidješe tijelo gdje leži na putu i lava gdje stoji kod tijela, i došavši javiše u gradu u kojem življaše stari prorok. ²⁶A kad to èu prorok koji ga bješe vratio s puta, reèe: ono je èovjek Božji, koji ne poslušao rijeèi Gospodnje, zato ga dade Gospod lavu da ga rastrgne i usmrta po rijeèi Gospodnjoj koju mu reèe. ²⁷I reèe sinovima svojim govoreæi: osamarite mi magarca. I osamariše. ²⁸I otišav nađe tijelo gdje leži na putu, i magarca i lava gdje stoje kod tijela: lav ne bješe izjeo tijela ni magarca rastrgao. ²⁹Tada prorok podiže tijelo èovjeka Božijega, i metnuv ga na magarca odnese ga natrag, i dođe u grad stari prorok da ga ožali i pogrebe. ³⁰I metnu tijelo u svoj grob, i plakahu nad njim govoreæi: jaoh brate! ³¹A pošto ga pogrebe, reèe sinovima svojim govoreæi: kad umrem, pogrebite me u grobu gdje je pogreben èovjek Božji, pokraj kostiju njegovijeh metnite kosti moje. ³²Jer æe se zacijelo zbiti što je oglasio po rijeèi Gospodnjoj za oltar Vetiljski i za sve kuæe visina koje su po gradovima Samarijskim. ³³Pošto ovo bi, opet se Jerovoam ne vrati sa svojega zloga puta; nego opet naèini iz prostoga naroda sveštenike visinama; ko god hoæaše, tome on posveæivaše ruke i taj postajaše sveštenik visinama. ³⁴I to bi na grijeh domu Jerovoamovu da bi se istrijebio i da bi ga nestalo sa zemlje.

14 U to vrijeme razbolje se Avija sin Jerovoamov. ²I Jerovoam reèe ženi svojoj: ustani i preobuci se da te ne poznadu da si žena Jerovoamova; pak idi u Silom. Eto, ondje je Ahija prorok, koji mi je kazao da æu biti car nad ovijem narodom. ³I ponesi deset hljebova i kolaèa i žban meda, pa otidi k njemu; on æe ti kazati šta æe biti od djeteta. ⁴I uèini tako žena Jerovoamova, i ustavši otide u Silom i uđe u kuæu Ahijinu. Ahija pak ne mogaše vidjeti, jer mu oèi bijahu potamnjele od starosti. ⁵Ali Gospod reèe Ahiji: eto ide žena Jerovoamova da te pita za sina svojega, jer je bolestan; ti joj kaži to i to; a ona kad dođe uèiniae se da je druga. ⁶I Ahija èuvši šuštanje nogu njezinijeh kad uđe na vrata, reèe: hodi, žena Jerovoamova; što se èiniš da si druga? Ja sam poslan k tebi da ti zlo kažem. ⁷Idi, reci Jerovoamu: ovako veli Gospod Bog Izrailjev: što sam te podigao između naroda i postavio te vođem narodu svojemu Izrailju, ⁸I otrgav carstvo od doma Davidova dadoh tebi, a ti ne bi kao sluga moj David, koji je držao zapovijesti moje i hodio za mnom svijem srcem svojim èineæi samo što je pravo preda mnom; ⁹Nego si radio gore od svijeh koji biše prije tebe, i otišao si i naèinio sebi druge bogove i likove livene da bi me dražio, pa si me bacio za leđa svoja; ¹⁰Zato, evo, ja æu pustiti zlo na dom Jerovoamov, i istrijebiaæu Jerovoamu i ono što mokri uza zid, i uhvaænoga i ostavljenoga u Izrailju, i dom æu Jerovoamov omesti kao što se mete kao, da ga ne ostane ništa. ¹¹Ko Jerovoamov pogine u gradu, izješæe ga psi, a ko pogine u polju, izješæe ga ptice nebeske; jer Gospod reèe. ¹²A ti ustani, idi kuæi svojoj; i kad stupiš nogama svojim u grad, odmah æe umrijeti

dijete. ¹³I sav æe Izrailj plakati za njim, i pogrepšæe ga; jer æe on sam od doma Jerovoamova doæi u grob, jer se na njemu samom u domu Jerovoamovu naðe nešto dobra pred Gospodom Bogom Izrailjevijem. ¹⁴A Gospod æe podignuti sebi cara nad Izrailjem, koji æe istrijebiti dom Jerovoamov u onaj dan; da, šta? sad veæ. ¹⁵I udariæe Gospod Izrailja da æe se zaljuljati kao što se ljulja trska u vodi, i išèupaæe Izrailja iz ove dobre zemlje, koju je dao ocima njihovijem, i razasuæe ih daleko preko rijeke zato što naèiniše sebi lugove gnjeveæi Gospoda. ¹⁶I napustiæe Izrailja za grijeh Jerovoamove, kojima je grijehio i na grijeh naveo Izrailja. ¹⁷Tada usta žena Jerovoamova, i otide i doðe u Tersu; i kad stupi na prag kuæni umrije dijete. ¹⁸I pogreboše ga, i sav Izrailj plaka za njim po rijeçi Gospodnjoj, koju reèe preko sluge svojega Ahije proroka. ¹⁹A ostala djela Jerovoamova, kako je vojevao i kako je carovao, eno zapisana su u dnevniku careva Izrailjevijeh. ²⁰A carova Jerovoam dvadeset i dvije godine; i poèinu kod otaca svojih, a Nadav sin njegov zacari se na njegovo mjesto. ²¹A Rovoam sin Solomunov carovaše nad Judom; bješe Rovoamu èetrdeset i jedna godina kad poèe carovati, i carova sedamnaest godina u Jerusalimu gradu, koji izabra Gospod između svijeh plemena Izrailjevijeh da ondje namjesti ime svoje. Materi njegovoj bješe ime Nama Amonka. ²²I Juda èinjaše što je zlo pred Gospodom; i grijesima svojim kojim grijeshahu dražiše ga veæma nego oci njihovi svijem što èiniše. ²³Jer i oni naèiniše sebi visine i stupove i lugove na svakom visokom humu i pod svakim zelenim drvetom. ²⁴A bijaše i adžuvana u zemlji, i èinjahu sve gadove naroda koje bješe istjerao Gospod ispred sinova Izrailjevijeh. ²⁵A pete godine carovanja Rovoamova doðe Sisak car Misirski na Jerusalim. ²⁶I uze blago iz doma Gospodnjega i blago iz doma careva, sve to uze; i uze sve štitove zlatne koje naèini Solomun. ²⁷I na njihovo mjesto naèini car Rovoam štitove od mjedi, i predade ih starješinama nad stražarima, koji èuvahu vrata doma careva. ²⁸I kad car iðaðe u dom Gospodnji, nošahu ih stražari, a poslije ih opet ostavljahu u riznicu svoju. ²⁹A ostala djela Rovoamova, i sve što je èinio, nije li zapisano u dnevniku careva Judinijeh? ³⁰A bijaše rat između Rovoama i Jerovoama jednako. ³¹I poèinu Rovoam kod otaca svojih, i bi pogreben kod otaca svojih u gradu Davidovu. A ime materi njegovoj bješe Nama Amonka. A na mjesto njegovo zacari se Avijam sin njegov.

15 A osamnaeste godine carovanja Jerovoama sina Navatova zacari se Avijam nad Judom. ²I carova tri godine u Jerusalimu. A materi mu bješe ime Maha kæi Avesalomova. ³On hoðaðe u svijem grijesima oca svojega, koje je èinio pred njim, i ne bješe srce njegovo cijelo prema Gospodu Bogu njegovu kao srce Davida oca njegova. ⁴Ali radi Davida dade mu Gospod Bog njegov vidjelo u Jerusalimu podigav sina njegova nakon njega i utvrdi Jerusalim; ⁵Jer je David èinio što je pravo pred Gospodom niti je ostupao od èega što

mu je zapovjedio svega vijeka svojega osim stvari s Urijom Hetejinom. ⁶A rat bješe između Rovoama i Jerovoama do njegova vijeka. ⁷A ostala djela Avijamova i sve što je èinio nije li zapisano u dnevniku careva Judinijeh? A bijaše rat između Avijama i Jerovoama. ⁸I Avijam poèinu kod otaca svojih, i pogreboše ga u gradu Davidovu, a na njegovo mjesto zacari se Asa sin njegov. ⁹Godine dvadesete carovanja Jerovoamova nad Izrailjem zacari se Asa nad Judom. ¹⁰Èetrdeset i jednu godinu carova u Jerusalimu. A materi mu bješe ime Maha kæi Avesalomova. ¹¹I tvoraše Asa što je pravo pred Gospodom kao David otac mu. ¹²Jer istrijebi adžuvane iz zemlje i ukide sve gadne bogove koje bjehu naèinili oci njegovi. ¹³I mater svoju Mahu svrže s vlasti, jer ona naèini idola u lugu; i Asa izlomi idola i sažeže na potoku Kedronu. ¹⁴Ali visine ne biše oborene; ali srce Asino bješe cijelo prema Gospodu svega vijeka njegova. ¹⁵I unese u dom Gospodnji što bješe posvetio otac njegov i što on posveti, srebro i zlato i sudove. ¹⁶I bješe rat između Ase i Vase cara Izrailjeva svega vijeka njihova. ¹⁷Jer Vasa car Izrailjev izide na Judu i stade zidati Ramu da ne da nikome otiæi k Asi caru Judinu ni od njega doæi. ¹⁸Ali Asa uzev sve srebro i zlato što bješe ostalo u riznici Gospodnjoj i u riznici doma careva dade ga slugama svojim, i posla ih car Asa Ven-Adadu sinu Tavriona sina Esionova, caru Sirskom, koji stanovaše u Damasku, i poruèi: ¹⁹Vjera je između mene i tebe, između oca tvojega i oca mojega; evo šaljem ti dar, srebro i zlato; hajde, pokvari vjeru koju imaš s Vasom carem Izrailjevim, eda bi otišao od mene. ²⁰I posluša Ven-Adad cara Asu, i posla vojvode svoje na gradove Izrailjeve i pokori Ijon i Dan i Avel-Vetmahu i sav Hinerot i svu zemlju Neftalimovu. ²¹A kad Vasa to èu, presta zidati Ramu, i vrati se u Tersu. ²²Tada car Asa sazva sav narod Judin, nikoga ne izuzimajuæi; te odnesoše kamenje iz Rame i drva, èim zidaše Vasa, i od njega sazida car Asa Gevu Venijaminovu i Mispu. ²³A ostala sva djela Asina i sva junaštva njegova, i što je god èinio i koje je gradove sagradio, nije li sve zapisano u dnevniku careva Judinijeh? Ali u starosti svojoj bolovaše od nogu. ²⁴I Asa poèinu kod otaca svojih, i bi pogreben kod otaca svojih u gradu Davida oca svojega. A na njegovo mjesto zacari se Josafat sin njegov. ²⁵A Nadav sin Jerovoamov poèe carovati nad Izrailjem druge godine carovanja Asina nad Judom; i carova nad Izrailjem dvije godine. ²⁶I èinjaše što je zlo pred Gospodom hodeæi putem oca svojega i u grijehu njegovu, kojim navede na grijeh Izrailja. ²⁷I diže bunu na nj Vasa sin Ahijin od doma Isaharova, i ubi ga Vasa kod Givetona, koji bijaše Filistejski, kad Nadav i sav Izrailj bjehu opkolili Giveton. ²⁸I tako ga ubi Vasa treæe godine carovanja Asina nad Judom, i zacari se na njegovo mjesto. ²⁹A kad se zacari, pobi sav dom Jerovoamov, i ne ostavi nijedne duše od roda Jerovoamova dokle sve ne istrijebi po rijeçi Gospodnjoj, koju reèe preko sluge svojega Ahije Silomljanina, ³⁰Za grijeh Jerovoamove, kojima je

griješio i kojima je na grijeh naveo Izrailja, i za draženje kojim je dražio Gospoda Boga Izrailjeva. ³¹ A ostala djela Nadavova i sve što je èinio, nije li to zapisano u dnevniku careva Izrailjevijeh? ³² I bješe rat između Ase i Vase cara Izrailjeva svega vijeka njihova. ³³ Treæe godine carovanja Asina nad Judom zacari se Vasa sin Ahijin nad svijem Izrailjem u Tersu, i carova dvadeset i èetiri godine. ³⁴ I èinjaše što je zlo pred Gospodom hodeæi putem Jerovoamovijem i u grijehu njegovu, kojim navede na grijeh Izrailja.

16 I dođe rijeè Gospodnja Juju sinu Ananijevu za Vasu govoreæi: ² Što te podigoh iz praha i postavih voðem narodu svojemu Izrailju, a ti ideš putem Jerovoamovijem i navodiš na grijeh narod moj Izrailja da me gnjevi grijesima svojim, ³ Evo, ja æu zatrti natražje Vasino i natražje doma njegovu, i uèiniæu s domom tvojim kao s domom Jerovoama sina Navatova. ⁴ Ko Vasin pogine u gradu, izješæe ga psi, a ko pogine u polju, izješæe ga ptice nebeske. ⁵ A ostala djela Vasina i što je èinio, i junaštvo njegovu, nije li to zapisano u dnevniku careva Izrailjevijeh? ⁶ I poèinu Vasa kod otaca svojih, i bi pogreben u Tersu; a na njegovo mjesto zacari se Ila sin njegov. ⁷ I tako preko proroka Juja sina Ananijeva dođe rijeè Gospodnja protiv Vase i doma njegovu za sve zlo što uèini pred Gospodom gnjeveæi ga djelima svojih ruku, te bi kao dom Jerovoamov, i zato što ga pobi.

⁸ Dvadeset èeste godine carovanja Asina nad Judom zacari se Ila sin Vasin nad Izrailjem, i carova dvije godine u Tersu. ⁹ A sluga njegov Zimrije, starješina nad polovinom kola, diže bunu na Ilu, kad pijaše u Tersu i opi se u kuæi Arse, koji upravljaše domom njegovijem u Tersu. ¹⁰ I dođe Zimrije i ubi ga i pogubi ga dvadeset osme godine carovanja Asina nad Judom, i zacari se na njegovo mjesto. ¹¹ A èim se zacari i sjede na prijesto svoj, pobi sav dom Vasin, ne ostavi mu ni što uza zid mokri, i rodbinu njegovu i prijatelje njegove. ¹² Tako Zimrije zatr sav dom Vasin po rijeèi Gospodnjoj koju reèe za Vasu preko Juja proroka, ¹³ Za sve grijehe Vasine i za grijehe Ila sina njegovu, kojima griješio i kojima na grijeh navodiše Izrailja gnjeveæi Gospoda Boga Izrailjeva taštinama svojim. ¹⁴ A ostala djela Ilina i sve što je èinio, nije li to zapisano u dnevniku careva Izrailjevijeh? ¹⁵ Godine dvadeset sedme carovanja Asina nad Judom zacari se Zimrije, i carova sedam dana u Tersu; a narod tada stajaše u okolu kod Givetona, koji bješe Filistejski. ¹⁶ I narod što bješe u okolu kad èu da je Zimrije digao bunu i cara ubio, isti dan sav Izrailj u okolu postavi carem nad Izrailjem Amrija vojvodu. ¹⁷ I Amrije i sav Izrailj s njim otidoše od Givetona i opkoliše Tersu. ¹⁸ A Zimrije kad vidje gdje osvojiše grad, otide u dvor carski, i zapali nad sobom dvor carski, te pogibe, ¹⁹ Za grijehe svoje kojima je griješio èineæi što je zlo pred Gospodom, hodeæi putem Jerovoamovijem i u grijehu njegovu, kojim je griješio navodeæi na grijeh Izrailja. ²⁰ A ostala djela Zimrijeva i buna koju podiže, nije li to zapisano u dnevniku careva Izrailjevijeh? ²¹ Tada se razdijeli narod

Izrailjev na dvoje: polovina naroda prista za Tivnijom sinom Ginatovijem da ga uèini carem, a druga polovina prista za Amrijem. ²² Ali narod koji prista za Amrijem bi jaèi od naroda koji prista za Tivnijom sinom Ginatovijem. I umrije Tivnija, a carova Amrije. ²³ Trideset prve godine carovanja Asina nad Judom poèe carovati Amrije nad Izrailjem, i carova dvanaest godina; u Tersu carova šest godina. ²⁴ I kupi goru Samarijsku od Semera za dva talanta srebra, i sagradi grad na gori, i nazva grad koji sagradi Samarija po imenu Semera gospodara od gore. ²⁵ A Amrije èinjaše što je zlo pred Gospodom, i gore èinjaše od svijeh koji bijahu prije njega. ²⁶ Jer hoðaše svijem putovima Jerovoama sina Navatova i u grijehu njegovu, kojim je naveo na grijeh Izrailja gnjeveæi Gospoda Boga Izrailjeva taštinama svojim. ²⁷ A ostala djela Amrijeva i sve što je èinio, i junaštva koja je èinio, nije li to zapisano u dnevniku careva Izrailjevijeh? ²⁸ I poèinu Amrije kod otaca svojih, i bi pogreben u Samariji; a na njegovo se mjesto zacari Ahav sin njegov. ²⁹ I Ahav sin Amrije poèe carovati nad Izrailjem trideset osme godine carovanja Asina nad Judom, i carova Ahav sin Amrije nad Izrailjem u Samariji dvadeset i dvije godine. ³⁰ I èinjaše Ahav sin Amrije što je zlo pred Gospodom, više od svijeh koji bijahu prije njega. ³¹ I malo mu bijaše što hoðaše u grijesima Jerovoama sina Navatova, nego se još oženi Jezaveljom kærju Evtala cara Sidonskoga, i otide, te služaše Valu i klanjaše mu se. ³² I naèini oltar Valu u domu Valovu koji sazida u Samariji. ³³ I naèini Ahav gaj, i uèini Ahav više od svijeh careva Izrailjevijeh koji biše prije njega, da bi razgnjevio Gospoda Boga Izrailjeva. ³⁴ Za njegova vremena Hil Vetiljanin sazida Jerihon. Na Avironu prvencu svojem osnova ga, a na Seguvu mjezinu svojem metnu mu vrata po rijeèi Gospodnjoj, koju reèe preko Isusa sina Navina.

17 Tada reèe Ahavu Ilija Tesvianin, jedan od naseljenika Galadskih: tako da je živ Gospod Bog Izrailjev, pred kojim stojim, ovijeh godina neæe biti rose ni dažda dokle ja ne reèem. ² Potom dođe njemu rijeè Gospodnja govoreæi: ³ Idi odavde, i obrati se na istok, i sakrij se kod potoka Horata prema Jordanu. ⁴ I iz onoga potoka pij, a gavranima sam zapovjedio da te hrane ondje. ⁵ I on otide i uèini po rijeèi Gospodnjoj, i otišav stani se kod potoka Horata, koji je prema Jordanu. ⁶ I ondje mu gavrani donošahu hljeba i mesa jutrom i veèerom, a iz potoka pijaše. ⁷ Ali poslije godinu dana presahnu potok, jer ne bješe dažda u zemlji. ⁸ Tada dođe njemu rijeè Gospodnja govoreæi: ⁹ Ustani, idi u Sareptu Sidonsku, i sjedi ondje; evo zapovjedio sam ondje ženi udovici da te hrani. ¹⁰ I ustavši otide u Sareptu; i kad dođe na vrata gradska, gle, žena udovica kupljaše ondje drva; i on je dozva i reèe joj: donesi mi malo vode u sudu da se napijem. ¹¹ I ona pođe da donese; a on je viknu i reèe: donesi mi i hljeba malo. ¹² A ona reèe: tako da je živ Gospod Bog tvoj, nemam peèena hljeba do grst brašna u zdjeli i malo ulja u krèagu; i eto kupim drvaca

da otidem i zgotovim sebi i sinu svojemu, da pojedemo, pa onda da umremo. ¹³ A Ilija joj reèe: ne boj se, idi, zgotovi kako si rekla; ali umijesi prvo meni jedan kolaèiæ od toga, i donesi mi, pa poslije gotovi sebi i sinu svojemu. ¹⁴ Jer ovako veli Gospod Bog Izrailjev: brašno se iz zdjele neæe potrošiti niti æe ulja u krèagu nestati dokle ne pusti Gospod dažda na zemlju. ¹⁵ I ona otide i uèini kako reèe Ilija; i jede i ona i on i dom njezin godinu dana; ¹⁶ Brašno se iz zdjele ne potroši niti ulja u krèagu nesta po rijeèi Gospodnjoj, koju reèe preko Ilije. ¹⁷ A poslije toga razbolje se sin ženi domaæici, i bolest njegovu bi vrlo teška, tako da izdahnu. ¹⁸ I ona reèe Iliji: šta je tebi do mene, èovjeèe Božji? Jesi li došao k meni da spomeneš bezakonje moje i da mi umoriš sina? ¹⁹ A on joj reèe: daj mi sina svojega. I uzev ga iz naruèja njezina odnese ga u gornju klijet, gdje on sjeðaše, i položi ga na postelju svoju. ²⁰ Tada zavapi ka Gospodu i reèe: Gospode Bože moj, zar si i ovu udovicu kod koje sam gost tako ucvijelio umorivši joj sina? ²¹ I pruživ se nad djetetom tri puta zavapi ka Gospodu govoreæi: Gospode Bože moj, neka se povrati u dijete duša njegovu. ²² I Gospod usliši glas Ilijin, te se povrati u dijete duša njegovu, i oživje. ²³ A Ilija uzev dijete snese ga iz gornje klijeti u kuæu, i dade ga materi njegovoj, i reèe Ilija: vidi, živ je tvoj sin. ²⁴ A žena reèe Iliji: sada znam da si èovjek Božji i da je rijeè Gospodnja u tvojim ustima istina.

18 Poslije mnogo vremena, treæe godine, dođe rijeè Gospodnja Iliji govoreæi: idi, pokaži se Ahavu, i pustiaæu dažd na zemlju. ² I otide Ilija da se pokaže Ahavu, a bijaše velika glad u Samariji. ³ I Ahav dozva Avdiju, koji bijaše upravitelj dvora njegovu; a Avdija se bojaše Gospoda veoma. ⁴ Jer kad Jezavelja ubijaše proroke Gospodnje, uze Avdija sto proroka, i sakri ih, po pedeset u jednu peæinu, i hrani ih hljebom i vodom. ⁵ I reèe Ahav Avdiji: pođi po zemlji na izvore i na potoke, eda bismo našli trave da saèuvamo u životu konje i mazge, da nam ne izgine stoka. ⁶ I podijeliše među se zemlju kuda æe iaèi; Ahav otide jednijem putem sam, a Avdija otide drugim putem sam. ⁷ A kad Avdija bijaše na putu, gle, srete ga Ilija; i on ga pozna, i pade nièice, i reèe: jesi li ti, gospodaru moj Ilija? ⁸ A on mu reèe: ja sam; idi, kaži gospodaru svojemu: evo Ilije. ⁹ A on reèe: šta sam zgriješio, da slugu svojega predaš u ruke Ahavu da me pogubi? ¹⁰ Tako da je živ Gospod Bog tvoj, nema naroda ni carstva kuda nije slao gospodar moj da te traže: i rekoše: nema ga. A on zakle carstva i narode da te ne mogu da nađu. ¹¹ A ti sada kažeš: idi, kaži gospodaru svojemu: evo Ilije. ¹² A kad ja otidem od tebe, duh æe te Gospodnji odnijeti, a ja neæu znati kuda; pa da otidem i prokažem Ahavu, a on da te ne nađe, ubiaæ me; a sluga se tvoj boji Gospoda od mladosti svoje. ¹³ Nije li kazano gospodaru mojemu šta sam uèinio kad Jezavelja ubijaše proroke Gospodnje? kako sakrih stotinu proroka Gospodnjih, po pedeset u jednu peæinu, i hranih ih hljebom i vodom. ¹⁴ A ti sada kažeš: idi, kaži gospodaru svojemu: evo Ilije. Ubiaæ me. ¹⁵ A

Ilija reèe: tako da je živ Gospod nad vojskama, pred kojim stojim, danas æu mu se pokazati. ¹⁶ Tada otide Avdija pred Ahava, i kaza mu; i Ahav otide pred Iliju. ¹⁷ A kad vidje Ahav Iliju, reèe mu Ahav: jesi li ti onaj što nesreæu donosiš na Izrailja? ¹⁸ A on reèe: ne donosim ja nesreæe na Izrailja, nego ti i dom oca tvojega ostavivši zapovijesti Gospodnje i pristavši za Valima. ¹⁹ Nego sada pošlji i saberi k meni svega Izrailja na goru Karmilsku, i èetiri stotine i pedeset proroka Valovijeh i èetiri stotine proroka iz luga, koji jedu za stolom Jezaveljinim. ²⁰ I posla Ahav k svijem sinovima Izrailjevijem, i sabra one proroke na goru Karmilsku. ²¹ Tada pristupi Ilija ka svemu narodu i reèe: dokle æete hramati na obje strane? Ako je Gospod Bog, idite za njim; ako li je Val, idite za njim. Ali narod ne odgovori mu ni rijeèi. ²² A Ilija reèe narodu: ja sam sam ostao prorok Gospodnji; a proroka Valovijeh ima èetiri stotine i pedeset. ²³ Dajte nam dva junca, i neka oni izberu sebi jednoga, i neka ga isijeku na komade i metnu na drva, ali ognja da ne podmeæu; a ja æu prigrotoviti drugoga junca, i metnuæu ga na drva, ali ognja neæu podmetati. ²⁴ Tada prizovite ime svojih bogova, a ja æu prizvati ime Gospodnje, pa koji se Bog odzove ognjem onaj neka je Bog. I sav narod odgovori i reèe: dobro reèe. ²⁵ Potom reèe Ilija prorocima Valovijem: izaberite sebi jednoga junca i prigrotovite ga prvo, jer je vas više; i prizovite ime bogova svojih, ali ognja ne podmeæite. ²⁶ I uzeše junca, kojega im dade, i prigrotoviše, i stadoše prizivati ime Valovo od jutra do podne govoreæi: Vale, usliši nas! Ali ni kaka glasa ni koga da odgovori. I skakahu oko oltara, koji naèiniše. ²⁷ A kad bi u podne, stade im se rugati Ilija govoreæi: vièite veæma; jer je on bog! valjada se nešto zamislio, ili je u poslu, ili na putu, ili može biti spava, da se probudi. ²⁸ A oni stadoše vikati iza glasa, i parati se nožima i šilima po svom obièaju, dokle ih krv ne obli. ²⁹ A kad prođe podne, stadoše prorokovati dokle dođe vrijeme da se prinese dar; ali ni kaka glasa ni koga da odgovori, ni koga da èuje. ³⁰ Tada reèe Ilija svemu narodu: pristupite k meni. I pristupi k njemu sav narod. Tada on opravi oltar Gospodnji koji bješe razvaljen. ³¹ I uze Ilija dvanaest kamena prema broju plemena sinova Jakova, kojemu dođe rijeè Gospodnja govoreæi: Izrailj æe ti biti ime. ³² I naèini od toga kamenja oltar u ime Gospodnje, i oko oltara iskopa opkop širok da bi se mogle posijati dvije mjere žita. ³³ I namjesti drva, i junca isjeèena na komade metnu na drva. ³⁴ I reèe: napunite èetiri vijedra vode, i izlijte na žrtvu i na drva. Pa opet reèe: uèinite još jednom. I uèiniše još jednom. Pa opet reèe: uèinite i treæom. I uèiniše treæom, ³⁵ Te voda poteèe oko oltara, i napuni se opkop vode. ³⁶ A kad bi vrijeme da se prinese žrtva, pristupi Ilija prorok i reèe: Gospode Bože Avramov, Isakov i Izrailjev, neka danas poznadu da si ti Bog u Izrailju i ja da sam tvoj sluga, i da sam po tvojoj rijeèi uèinio sve ovo. ³⁷ Usliši me, Gospode, usliši me, da bi poznao ovaj narod da si ti Gospode Bog, kad opet obratiš srca njihova. ³⁸ Tada pade oganj Gospodnji i

spali žrtvu paljenicu i drva i kamen i prah, i vodu u opkopu popi. ³⁹ A narod kad to vidje sav popada nièice, i rekoše: Gospod je Bog, Gospod je Bog. ⁴⁰ Tada im reèe Ilija: pohvatajte te proroke Valove da nijedan ne uteèe. I pohvataše ih, i Ilija ih odvede na potok Kison, i pokla ih ondje. ⁴¹ I reèe Ilija Ahavu: idi, jedi i pij, jer uji veliki dažd. ⁴² I otide Ahav da jede i pije; a Ilija se pope na vrh Karmila, i saže se k zemlji i metnu lice svoje meðu koljena svoja. ⁴³ A momku svojemu reèe: idi, pogledaj put mora. A on otišav pogleda, pa reèe: nema ništa. I reèe mu: idi opet sedam puta. ⁴⁴ A kad bi sedmi put, reèe: eno, mali oblak kao dlan èovjeèji diže se od mora. Tada reèe: idi, reci Ahavu: preži i idi, da te ne uhvati dažd. ⁴⁵ Utom se zamraèi nebo od oblaka i vjetra, i udari velik dažd. A Ahav sjedavši na kola otide u Jezrael. ⁴⁶ A ruka Gospodnja dođe nad Iliju, i on opasavši se otrèa pred Ahavom dokle dođe u Jezrael.

19 A Ahav pripovjedi Jezavelji sve što je uèinio Ilija i kako je sve proroke isjekao maèem. ² Tada Jezavelja posla glasnike k Iliji i poruèi mu: tako da uèine bogovi i tako da dodadu, ako sutra u ovo doba ne uèinim od tebe što je od kojega god tih. ³ A on videæi to usta i otide duše svoje radi, i dođe u Virsaveju Judinu, i ondje ostavi momka svojega. ⁴ A sam otide u pustinju dan hoda; i došav sjede pod smrek, i zaželje da umre, i reèe: dosta je veæ, Gospode, primi dušu moju, jer nijesam bolji od otaca svojih. ⁵ Potom leže i zaspao pod smrekom. A gle, anđeo taknu ga i reèe mu: ustani, jedi. ⁶ A on pogleda, i gle, èelo glave mu hljeb na ugljenu peèen i krèag vode. I jede i napi se, pa leže opet. ⁷ A anđeo Gospodnji dođe opet drugom, i taknu ga govoreæi: ustani, jedi, jer ti je put dalek. ⁸ A on ustavši jede i napi se; potom okrijepiv se onijem jelom ide èetrdeset dana i èetrdeset noæi dokle dođe na goru Božiju Horiv. ⁹ A ondje uđe u jednu peæinu i zanoæi u njoj; i gle, rijeè Gospodnja dođe mu govoreæi: šta æeš ti tu, Ilija? ¹⁰ A on reèe: revnovah veoma za Gospoda Boga nad vojskama; jer sinovi Izrailjevi ostaviše zavjet tvoj, tvoje oltare razvališe, i proroke tvoje pobiše maèem; a ja ostah sam, pa traže dušu moju da mi je uzmu. ¹¹ A on reèe: izidi i stani na gori pred Gospodom. I gle, Gospod prolažaše, a pred Gospodom velik i jak vjetar, koji brda razvaljivaše i stijene razlamaše; ali Gospod ne bješe u vjetru; a iza vjetra dođe trus; ali Gospod ne bješe u trusu; ¹² A iza trusa dođe oganj; ali Gospod ne bješe u ognju. A iza ognja dođe glas tih i tanak. ¹³ A kad to èu Ilija, zakloni lice svoje plaštem i izašav stade na vratima od peæine. I gle, dođe mu glas govoreæi: šta æeš ti tu, Ilija? ¹⁴ A on reèe: revnovah veoma za Gospoda Boga nad vojskama; jer sinovi Izrailjevi ostaviše zavjet tvoj, tvoje oltare razvališe, i proroke tvoje pobiše maèem; a ja ostah sam, pa traže moju dušu da mi je uzmu. ¹⁵ Tada mu reèe Gospod: idi, vrati se svojim putem u pustinju Damaštansku, i kad dođeš pomaži Azaila za cara nad Sirijom. ¹⁶ A Juja sina Nimsijina pomaži za cara nad Izrailjem, a Jelisija sina Safatova iz Avel-Meole pomaži za proroka mjesto sebe. ¹⁷ Jer ko uteèe od maèa

Azailova njega æe pogubiti Juj; a ko uteèe od maèa Jujeva njega æe pogubiti Jelisije. ¹⁸ Ali sam ostavio u Izrailju sedam tisuæa, koji nijedan ne saviše koljena pred Valom, niti ga ustima svojim cjelivaše. ¹⁹ I otide odande, i nađe Jelisija sina Safatova gdje ore, a dvanaest jarmova pred njim, i sam bijaše kod dvanaestoga; i iduæi mimo nj Ilija baci na nj plašt svoj. ²⁰ A on ostavi volove, i otrèa za Ilijom i reèe: da cjelujem oca svojega i mater svoju; pa æu iæi za tobom. A on mu reèe: idi, vrati se, jer šta sam ti uèinio? ²¹ I on se vrati od njega, i uze jaram volova i zakla ih, i na drvima od pluga skuha meso i dade ga narodu, te jedoše; potom ustavši otide za Ilijom i služaše mu.

20 A Ven-Adad car Sirski skupi vojsku svoju, i imaše sa sobom trideset i dva cara, i konje i kola; i otišavši opkoli Samariju i stade je biti. ² I posla poslanike k Ahavu caru Izrailjevu u grad, ³ I poruèi mu: ovako veli Ven-Adad: srebro tvoje i zlato tvoje moje je, tako i žene tvoje i tvoji lijepi sinovi moji su. ⁴ A car Izrailjev odgovori i reèe: kao što si rekao, gospodaru moj care, ja sam tvoj i sve što imam. ⁵ A poslanici opet dođoše i rekoše: ovako veli Ven-Adad: poslao sam k tebi i poruèio: srebro svoje i zlato svoje i žene svoje i sinove svoje da mi daš. ⁶ Zato æu sutra u ovo doba poslati sluge svoje k tebi da pregledaju kuæu tvoju i kuæe sluga tvojih, i što ti je god milo, oni æe uzeti i odnijeti. ⁷ Tada dozva car Izrailjev sve starješine zemaljske i reèe: gledajte i vidite kako ovaj traži zlo; jer posla k meni po mene i po sinove moje i po srebro moje i po zlato moje, i ja mu ne branih. ⁸ A sve starješine i sav narod rekoše mu: ne slušaj ga i ne pristaj. ⁹ I reèe poslanicima Ven-Adadovijem: kažite caru gospodaru mojemu: što si prvo poruèio sluzi svojemu sve æu uèiniti; ali ovo ne mogu uèiniti. Tako otidoše poslanici i odnesoše mu taj odgovor. ¹⁰ A Ven-Adad posla k njemu i poruèi: tako da mi uèine bogovi i tako da dodadu! neæe biti dosta praha od Samarije da svemu narodu koji ide za mnom dopadne po jedna grst. ¹¹ A car Izrailjev odgovori i reèe: kažite: neka se ne hvali onaj koji se opasuje kao onaj koji se raspasuje. ¹² A kad on to èu pijuæi s carevima pod šatorima, reèe slugama svojim: dižite se. I digoše se na grad. ¹³ Tada gle, pristupi jedan prorok k Ahavu caru Izrailjevu, i reèe: ovako veli Gospod: vidiš li sve ovo mnoštvo? evo, ja æu ti ga dati u ruke danas da poznaš da sam ja Gospod. ¹⁴ A Ahav reèe: preko koga? A on reèe: ovako veli Gospod: preko momaka knezova zemaljskih. Opet reèe: ko æe zametnuti boj? A on reèe: ti. ¹⁵ Tada prebroji momke knezova zemaljskih, i bješe ih dvjesti i trideset i dva; poslije njih prebroji sav narod, sve sinove Izrailjeve, i bješe ih sedam tisuæa. ¹⁶ I izidoše u podne; a Ven-Adad pijuæi opi se u šatorima s trideset i dva cara koji mu dođoše u pomoæ. ¹⁷ I izidoše prvo momci knezova zemaljskih; a Ven-Adad posla, i javiše mu i rekoše: izidoše ljudi iz Samarije. ¹⁸ A on reèe: ako su izašli mira radi, pohvatajte ih žive; ako su izašli na boj, pohvatajte ih žive. ¹⁹ I izidoše iz grada momci knezova zemaljskih, i vojska za njima. ²⁰ I svaki ubi s

kojim se sukobi, te Sirci pobjegoše a Izrailjci ih potjeraše. I Ven-Adad car Sirci pobježe na konju s konjicima. ²¹ I car Izrailjev izide i pobi konje i kola, i uèini velik pokolj među Sircima. ²² Potom dođe prorok k caru Izrailjevu i reèe mu: idi, budi hrabar; i promisli i vidi šta æeš èiniti, jer æe do godine opet doæi car Sirci na te. ²³ A caru Sircskom rekoše sluge njegove: njihovi su bogovi gorski bogovi, zato nas nadjaèaše; nego da se bijemo s njima u polju, zacijelo æemo ih nadjaèati. ²⁴ Uèini dakle ovako: ukloni te careve s mjesta njihovijeh, i postavi vojvode mjesto njih. ²⁵ Pa skupi vojsku kakva je bila ona koja ti je izginula, i konje kakvi su bili oni konji, i kola kao ona kola; pa da se pobijemo s njima u polju; zacijelo æemo ih nadjaèati. I poslušaj ih, i uèini tako. ²⁶ A kad prođe godina, Ven-Adad prebroji Sirce, i pođe u Afek da vojuje na Izrailja. ²⁷ I sinovi Izrailjevi prebrojiše se, i ponesavši hrane izidoše pred njih. I stadoše u oko sinovi Izrailjevi prema njima, kao dva mala stada koza, a Sirci bijahu prekrilili zemlju. ²⁸ Tada dođe èovjek Božji, i progovori caru Izrailjevu i reèe: ovako veli Gospod: što Sirci rekoše da je Gospod gorski Bog a nije Bog poljski, zato æu ti dati u ruke sve ovo mnoštvo veliko da znate da sam ja Gospod. ²⁹ I stajahu u okolu jedni prema drugima sedam dana; a sedmoga dana pobiše se, i sinovi Izrailjevi pobiše Siraca sto tisuæa pješaka u jedan dan. ³⁰ A ostali pobjegoše u grad Afek, i pade zid na dvadeset i sedam tisuæa ljudi koji bijahu ostali. I Ven-Adad pobjegav u grad uđe u najtajniju klijet. ³¹ A sluge mu rekoše: evo èuli smo da su carevi doma Izrailjeva milostivi carevi; da vežemo kostrijet oko sebe i da metnemo uzice sebi oko vratova, pa da izidemo pred cara Izrailjeva, da ako ostavi u životu dušu tvoju. ³² I vezaše kostrijet oko sebe, i metnuše uzice sebi oko vratova, i dođoše k caru Izrailjevu i rekoše: sluga tvoj Ven-Adad veli: ostavi u životu dušu moju. A on reèe: je li još živ? brat mi je. ³³ A ljudi uzeše to za dobar znak, i odmah da bi ga uhvatili za rijeè rekoše: brat je tvoj Ven-Adad. A on reèe: idite, dovedite ga. Tada Ven-Adad izide k njemu; a on ga posadi na svoja kola. ³⁴ Tada mu reèe Ven-Adad: gradove koje je uzeo otac moj tvome ocu, vratiaæu, i naèini sebi ulice u Damasku kao što je otac moj uèinio u Samariji. A on odgovori: s tom vjerom otpustiaæu te. I uèini vjeru s njim, i otpusti ga. ³⁵ Tada jedan između sinova proroèkih reèe drugome po rijeèi Gospodnjoj: bij me. Ali ga onaj ne htje biti. ³⁶ A on mu reèe: što ne poslušaj glasa Gospodnjega, zato, evo kad otideš od mene, lav æe te zaklati. I kad otide od njega, sukobi ga lav i zakla ga. ³⁷ Opet našav drugoga reèe mu: bij me. A onaj ga izbi i izrani ga. ³⁸ Tada otide prorok i stade na put kuda æe car proæi, i nagrdi se pepelom po licu. ³⁹ A kad car prolažaše, on viknu cara i reèe: tvoj sluga bijaše izašao u boj, a jedan došavši dovede mi èovjeka i reèe: èuvaj ovoga èovjeka; ako li ga nestane, biæe tvoja duša za njegovu dušu, ili æeš platiti talanat srebra. ⁴⁰ A kad tvoj sluga imaše posla tamo amo, njega nesta. Tada mu reèe car Izrailjev: to ti je sud, sam si otsudio. ⁴¹ A on brže ubrisa

pepeo s lica, i car Izrailjev pozna ga da je jedan od proroka. ⁴² A on mu reèe: ovako veli Gospod: što si pustio iz ruku èovjeka kojega sam ja osudio da se istrijebi, duša æe tvoja biti za njegovu dušu i narod tvoj za njegov narod. ⁴³ I otide car Izrailjev kuæi svojoj zlovoljan i ljutit, i dođe u Samariju.

21 A poslije ovijeh stvari dogodi se: Navutej Jezraeljanin imaše vinograd u Jezraelu do dvora Ahava cara Samarijskoga. ² I reèe Ahav Navuteju govoreæi: daj mi svoj vinograd da naèinim od njega vrt za zelje, jer je blizu do dvora mojega; a ja æu ti dati za nj bolji vinograd, ili ako voliš, daæu ti u novcu šta vrijedi. ³ A Navutej reèe Ahavu: saèuvaj Bože da bih ti dao našljedstvo otaca svojih. ⁴ Tada Ahav dođe kuæi zlovoljan i ljutit radi rijeèi koju mu reèe Navutej Jezraeljanin govoreæi: ne dam ti našljedstvo otaca svojih. I leže na postelju svoju, i okrenu lice svoje na stranu, i ne jede hljeba. ⁵ Tada dođe k njemu Jezavelja žena njegova i reèe mu: zašto je duša tvoja zlovoljna te ne jedeš hljeba? ⁶ A on joj reèe: jer govorih s Navutejem Jezraeljaninom i rekoš mu: daj mi vinograd svoj za novce, ili ako voliš, daæu ti drugi vinograd za taj. A on reèe: ne dam ti svoga vinograda. ⁷ Tada mu reèe Jezavelja žena njegova: ti li si car nad Izrailjem? Ustani, jedi hljeba i budi veseo. Ja æu ti dati vinograd Navuteja Jezraeljanina. ⁸ I napisa knjigu na ime Ahavovo, i zapeèati je peèatom njegovijem i posla knjigu starješinama i glavarima koji bijahu u gradu njegovu, koji nastavahu s Navutejem. ⁹ A u knjizi napisa ovo: oglasite post, i posadite Navuteja među glavare narodne. ¹⁰ I postavite dva nevaljala èovjeka prema njemu, pa neka zasjeoèe na nj govoreæi: hulio si na Boga i na cara. Tada ga izvedite i zaspite kamenjem, da pogine. ¹¹ I uèiniše ljudi onoga grada, starješine i glavari, koji življahu u gradu njegovu, kako im zapovjedi Jezavelja, kako bijaše napisano u knjizi koju im posla. ¹² I oglasiše post, i posadiše Navuteja među glavare narodne. ¹³ I dođoše dva nevaljala èovjeka, i sjedoše prema njemu; i svjedoèiše na Navuteja ti nevaljali ljudi pred narodom govoreæi: Navutej je hulio na Boga i na cara. I izvedoše ga iza grada, i zasuše ga kamenjem, te pogibe. ¹⁴ Potom poslaše k Jezavelji i poruèiše joj: zasut je kamenjem Navutej, i poginuo je. ¹⁵ A kad Jezavelja èu da je Navutej zasut kamenjem i poginuo, reèe Ahavu Jezavelja: ustani, uzmi vinograd Navuteja Jezraeljanina, kojega ti ne htje dati za novce, jer Navutej nije živ nego je umro. ¹⁶ A kad èu Ahav da je umro Navutej, usta i pođe u vinograd Navuteja Jezraeljanina da ga uzme. ¹⁷ Ali dođe rijeè Gospodnja k Iliji Tesvianinu govoreæi: ¹⁸ Ustani, izidi na susret Ahavu caru Izrailjevu, koji sjedi u Samariji; eno ga u vinogradu Navutejevu, kuda je otišao da ga uzme. ¹⁹ I reci mu i kaži: ovako veli Gospod: nijesi li ubio i nijesi li prisvojio? Pa mu kaži i reci: ovako veli Gospod: kako psi lizaše krv Navutejevu, tako æe lizati psi i tvoju krv. ²⁰ A Ahav reèe Iliji: naðe li me, neprijatelju moj? A on reèe: naðoh, jer si se prodao da èiniš što je zlo pred Gospodom. ²¹ Evo,

pustiæu zlo na te, i uzeæu natraþje tvoje, i istrijebiæu Ahavu i ono što uza zid mokri, i uhvaæenoga i ostavljenoga u Izrailju. ²² I uèiniæu s domom tvojim kao s domom Jerovoama sina Navatova i kao s domom Vase sina Ahijina, što si me gnjevio i što si naveo na grijeh Izrailja. ²³ Takoðe i za Jezavelju reèe Gospod govoreæi: psi æe izjesti Jezavelju ispod zidova Jezraelskih. ²⁴ Ko Ahavov pogine u gradu izješæe ga psi, a ko pogine u polju izješæe ga ptice nebeske. ²⁵ I ne bi takoga kao Ahav, koji se prodade da èini što je zlo pred Gospodom, jer ga podgovaraše žena njegova Jezavelja. ²⁶ I poèini vrlo grdna djela iduæi za gadnim bogovima sasvijem kao što èiniše Amoreji, koje izagna Gospod ispred sinova Izrailjevijeh. ²⁷ A kad Ahav èu te rijeèi, razdrije haljine svoje, i priveza kostrijet oko tijela svojega, i pošæaše, i spavaše u kostrijeti, i hoðaše polagano. ²⁸ I dođe rijeè Gospodnja Iliji Tesviæaninu govoreæi: ²⁹ Jesi li vidio kako se Ahav ponizio preda mnom? Zato što se tako ponizio preda mnom, neæu pustiti onoga zla za njegova života; nego za sina njegova pustiæu ono zlo na dom njegov.

22 I proðoše tri godine bez rata izmeðu Siraca i Izrailjaca. ² A treæe godine dođe Josafat car Judin k caru Izrailjevu. ³ I reèe car Izrailjev slugama svojim: ne znate li da je naš Ramot u Galadu? a mi ne radimo da ga uzmemo iz ruku cara Sirskoga. ⁴ I reèe Josafatu: hoæeš li iæi sa mnom na vojsku na Ramot Galadski? A Josafat reèe caru Izrailjevu: ja kao ti, narod moj kao tvoj narod, konji moji kao tvoji konji. ⁵ Još reèe Josafat caru Izrailjevu: upitaj danas šta æe Gospod reæi. ⁶ Tada car Izrailjev sabra oko èetiri stotine proroka, i reèe im: hoæu li iæi na vojsku na Ramot Galadski ili æu se okaniti? A oni rekoše: idi, jer æe ga Gospod dati u ruke caru. ⁷ A Josafat reèe: ima li tu još koji prorok Gospodnji da ga pitamo? ⁸ A car Izrailjev reèe Josafatu: ima još jedan èovjek, preko kojega bismo mogli upitati Gospoda; ali ja mrzim na nj, jer mi ne prorièe dobra nego zlo; to je Miheja sin Jemlin. A Josafat reèe: neka car ne govori tako. ⁹ Tada car Izrailjev dozva jednoga dvoranina, i reèe mu: brþe dovedi Miheju sina Jemlina. ¹⁰ A car Izrailjev i Josafat car Judin sjeðahu svaki na svojem prijestolu obuèeni u carske haljine na poljani kod vrata Samarijskih, i svi proroci prorokovahu pred njima. ¹¹ I Sedekija sin Hananin naèini sebi gvozdene rogove, i reèe: ovako veli Gospod: ovijem æeš pobosti Sirce dokle ih ne istrijebiš. ¹² Tako i svi proroci prorokovahu govoreæi: idi na Ramot Galadski, i biæeš sreæan, jer æe ga Gospod dati caru u ruke. ¹³ A poslanik koji otide da dozove Miheju reèe mu govoreæi: evo, proroci prorièu svi jednjem glasom dobro caru; neka i tvoja rijeè bude kao rijeè njihova, govori dobro. ¹⁴ A Miheja reèe: tako da je živ Gospod, govoriæu ono što mi Gospod kaþe. ¹⁵ I kad dođe k caru, reèe mu car: Miheja! hoæemo li iæi na vojsku na Ramot Galadski ili æemo se okaniti? A on mu reèe: idi, biæeš sreæan, jer æe ga Gospod dati caru u ruke. ¹⁶ A car mu reèe: koliko æu te puta zaklinjati da mi ne govoriš nego istinu u ime

Gospodnje? ¹⁷ Tada reèe: vidjeh sav narod Izrailjev razasut po planinama kao ovce koje nemaju pastira; jer reèe Gospod: ovi nemaju gospodara; neka se vrate svak svojoj kuæi s mirom. ¹⁸ Tada reèe car Izrailjev Josafatu: nijesam li ti rekao da mi neæe prorokovati dobra nego zlo? ¹⁹ A Miheja mu reèe: zato èuj rijeè Gospodnju; vidjeh Gospoda gdje sjedi na prijestolu svojem, a sva vojska nebeska stajaše mu s desne i s lijeve strane. ²⁰ I reèe Gospod: ko æe prevariti Ahava da otide i padne kod Ramota Galadskoga? I jedan reèe ovo a drugi ono. ²¹ Tada izide jedan duh i stavši pred Gospoda reèe: ja æu ga prevariti. A Gospod mu reèe: kako? ²² Odgovori: izaæi æu i biæu laþljiv duh u ustima svijeh proroka njegovijeh. A Gospod mu reèe: prevariæeš ga i nadvladaæeš, idi i uèini tako. ²³ Zato sada eto, Gospod je metnuo laþljiv duh u usta svijem tvojim prorocima, a Gospod je izrekao zlo po te. ²⁴ Tada pristupi Sedekija sin Hananin, i udari Miheju po obrazu govoreæi: kuda je otišao duh Gospodnji od mene da govori s tobom? ²⁵ A Miheja mu reèe: eto, vidjeæeš u onaj dan kad otideš u najtajniju klijet da se sakriješ. ²⁶ Tada car Izrailjev reèe: uhvati Miheju i odvedi ga k Amonu zapovjedniku gradskom i k Joasu sinu carevu; ²⁷ I reci im: ovako veli car: metnite ovoga u tamnicu, i dajte mu po malo hljeba i po malo vode dokle se ne vratim u miru. ²⁸ A Miheja reèe: ako se vratiš u miru, nije Gospod govorio preko mene. Još reèe: èujte, svi narodi! ²⁹ I otide car Izrailjev s Josafatom carem Judinijem na Ramot Galadski. ³⁰ I reèe car Izrailjev Josafatu: ja æu se preobuæi kad poðem u boj; a ti obuci svoje odijelo. I preobuèe se car Izrailjev i otide u boj. ³¹ A car Sirski zapovjedi vojvodama, kojih bijahu trideset i dvije nad kolima njegovijem, i reèe: ne udarajte ni na maloga ni na velikoga, nego na samoga cara Izrailjeva. ³² I kad vojvode od kola vidješe Josafata, rekoše: zacijelo je car Izrailjev. I okrenuše se na nj da udare; ali Josafat povika. ³³ A vojvode od kola vidješe da nije car Izrailjev, te odstupiše od njega. ³⁴ A jedan zastrijeli iz luka nagonom, i ustrijeli cara Izrailjeva gdje spuèa oklop. A on reèe svojem vozaèu: savij rukom svojom i izvezi me iz boja, jer sam ranjen. ³⁵ I boj bi þestok onoga dana; a car zaosta na kolima svojim prema Sircima, pa umrije uveèe, i krv iz rane njegove tecijaše u kola. ³⁶ I prođe glasnik po vojsci o zahodu sunèanom govoreæi: svak u svoj grad, i svak u svoju zemlju. ³⁷ Tako umrije car, i odnesoše ga u Samariju; i pogreboše cara u Samariji. ³⁸ A kad prahu kola na jezeru Samarijskom, lizaše psi krv njegovu, tako i kad prahu oruþje njegovo, po rijeèi koju reèe Gospod. ³⁹ A ostala djela Ahavova i sve što je uèinio, i za kuæu od slonove kosti koju je sagradio, i za sve gradove što je sagradio, nije li to zapisano u dnevniku careva Izrailjevijeh? ⁴⁰ Tako poèinu Ahav kod otaca svojih, i na njegovo se mjesto zacari Ohozija sin njegov. ⁴¹ A Josafat sin Asin zacari se nad Judom èetvrte godine carovanja Ahavova nad Izrailjem; ⁴² I imaše Josafat trideset i pet godina kad poèe carovati, i carova dvadeset i pet godina u Jerusalimu. A materi mu bješe

ime Azuva kœi Silejeva. ⁴³ I hođaðe putem Ase oca svojega sasvijem, i ne odstupi od njega èineæi sve što je pravo pred Gospodom. ⁴⁴ Ali visina ne oboriše; narod još prinošaðe ųrtve i kađaðe na visinama. ⁴⁵ I uèini mir Josafat s carem Izrailjevijem. ⁴⁶ A ostala djela Josafatova i junaštva što uèini i kako vojeva, nije li to zapisano u dnevniku careva Judinijeh? ⁴⁷ On istrijebi iz zemlje svoje ostatak adųvana, koji bijahu ostali za ųivota Ase oca njegovoga. ⁴⁸ U to vrijeme ne bijaše cara u Idumeji, nego bijaše namjesnik carev. ⁴⁹ I Josafat naèini lađe Tarsiske da idu u Ofir po zlato; ali ne otidoše; jer se lađe razbiše u Esion-Gaveru. ⁵⁰ Tada reèe Ohozija sin Ahavov Josafatu: neka idu moje sluge s tvojim

slugama na lađama. Ali Josafat ne htje. ⁵¹ I poèinu Josafat kod otaca svojih, i pogreboše ga kod otaca njegovijeh u gradu Davida oca njegovoga; a na njegovu se mjesto zacari Joram sin njegov. ⁵² Ohozija sin Ahavov zacari se nad Izrailjem u Samariji sedamnaeste godine carovanja Josafatova nad Judom; i carova nad Izrailjem dvije godine. ⁵³ I èinjaše što je zlo pred Gospodom, i hođaðe putem oca svojega i putem matere svoje i putem Jerovoama sina Navatova, koji navede na grijeh Izrailja. ⁵⁴ I sluųaðe Valu i klanjaše mu se, i gnjevljaše Gospoda Boga Izrailjeva sasvijem kako je èinio otac njegov.

2. Kraljevima

1 A po smrti Ahavovoj odmetnuše se Moavci od Izrailja. ²A Ohozija pade kroz rešetku iz gornje sobe svoje u Samariji, i razbolje se; pa posla poslanike i reèe im: idite, pitajte Velzevula boga Akaronskoga hoæu li ozdraviti od ove bolesti. ³Ali anđeo Gospodnji reèe Iliji Tesviæaninu: ustani, izidi na susret poslanicima cara Samarijskoga i reci im: eda li nema Boga u Izrailju, te idete da pitate Velzevula boga u Akaronu? ⁴A zato ovako veli Gospod: neæeš se dignuti sa postelje na koju si legao, nego æeš umrijeti. Potom otide Ilija. ⁵A sluge se vratiše k Ohoziji, i on im reèe: što ste se vratili? ⁶A oni mu rekoše: srete nas jedan èovjek, i reèe nam: idite, vratite se k caru koji vas je poslao, i recite mu: ovako veli Gospod: eda li nema Boga u Izrailju, te šalješ da pitaš Velzevula boga u Akaronu? Zato neæeš se dignuti s postelje na koju si legao, nego æeš umrijeti. ⁷A on im reèe: kakav bješe na oèi taj èovjek koji vas srete i to vam reèe? ⁸A oni mu odgovoriše: bješe sav kosmat i opasan kožnijem pojasom. A on reèe: to je Ilija Tesviæanin. ⁹Tada posla k njemu pedesetnika s njegovom pedeseticom; i on otide k njemu; i gle, on sjeðaše navrh gore; i pedesetnik mu reèe: èovjeèe Božji, car je zapovjedio, siði. ¹⁰A Ilija odgovarajuæi reèe pedesetniku: ako sam èovjek Božji, neka siđe oganj s neba i proždre tebe i tvoju pedeseticu. I siđe oganj s neba i proždrije njega i njegovu pedeseticu. ¹¹Opet posla k njemu drugog pedesetnika s njegovom pedeseticom, koji progovori i reèe mu: èovjeèe Božji, car je tako zapovjedio, siði brže. ¹²A Ilija odgovori i reèe im: ako sam èovjek Božji, neka siđe oganj s neba i proždre tebe i tvoju pedeseticu. I siđe oganj Božji s neba i proždrije njega i njegovu pedeseticu. ¹³Tada opet posla treæega pedesetnika s njegovom pedeseticom. A ovaj treæi pedesetnik kad dođe, kleèe na koljena svoja pred Ilijom, i moleæi ga reèe mu: èovjeèe Božji, da ti je draga duša moja i duša ove pedesetnice, sluga tvojih. ¹⁴Eto, sišao je oganj s neba i proždri prva dva pedesetnika s njihovom pedeseticom; ali sada da ti je draga duša moja. ¹⁵A anđeo Gospodnji reèe Iliji: idi s njim, i ne boj ga se. I usta Ilija i otide s njim k caru. ¹⁶I reèe mu: ovako veli Gospod: zato što si slao poslanike da pitaju Velzevula boga u Akaronu kao da nema Boga u Izrailju da bi ga pitao, neæeš se dignuti s postelje na koju si legao, nego æeš umrijeti. ¹⁷I umrije po rijeèi Gospodnjoj, koju reèe Ilija, a na njegovo se mjesto zacari Joram druge godine carovanja Jorama sina Josafatova nad Judom, jer on nema sina. ¹⁸A ostala djela Ohozijina što

je èinio, nijesu li zapisana u dnevniku careva Izrailjevih?

2 A kad Gospod šæaše uzeti Iliju u vihoru na nebo, pođoše Ilija i Jelisije iz Galgala. ²I reèe Ilija Jelisiju: ostani ti ovdje, jer mene Gospod šalje do Vetilja. Ali Jelisije reèe: tako živ bio Gospod i tako živa bila duša tvoja, neæu te ostaviti. I dođoše u Vetilj. ³Tada dođoše k Jelisiju sinovi proroèki koji bijahu u Vetilju, i rekoše mu: znaš li da æe danas Gospod uzeti gospodara tvojega od tebe? A on reèe: znam, muèite. ⁴Opet mu reèe Ilija: Jelisije, ostani ti tu, jer me Gospod šalje u Jerihon. A on reèe: tako živ bio Gospod i tako živa bila duša tvoja, neæu te ostaviti. Tako dođoše u Jerihon. ⁵A sinovi proroèki koji bijahu u Jerihonu pristupiše k Jelisiju, i rekoše mu: znaš li da æe danas uzeti Gospod od tebe gospodara tvojega? A on reèe: znam, muèite. ⁶Opet mu reèe Ilija: ostani ti tu, jer me Gospod šalje na Jordan. A on reèe: tako živ bio Gospod i tako živa tvoja duša, neæu te ostaviti. Tako otidoše obojica. ⁷I pedeset ljudi između sinova proroèkih otidoše i stadoše prema njima izdaleka, a oni obojica ustaviše se kod Jordana. ⁸I uze Ilija plašt svoj, i saviv ga udari njim po vodi, a ona se rastupi tamo i amo, te prijeđoše obojica suhim. ⁹A kad prijeđoše, reèe Ilija Jelisiju: išti šta hoæeš da ti uèinim, dokle se nijesam uzeo od tebe. A Jelisije reèe: da budu dva dijela duha tvojega u mene. ¹⁰A on mu reèe: zaiskao si tešku stvar; ali ako me vidiš kad se uzmem od tebe, biæe ti tako; ako li ne vidiš, neæe biti. ¹¹I kad iđahu dalje razgovarajuæi se, gle, ognjena kola i ognjeni konji rastaviše ih, i Ilija otide u vihoru na nebo. ¹²A Jelisije videæi to vikaše: oèe moj, oèe moj! kola Izrailjeva i konjici njegovi! I ne vidje ga više; potom uze haljine svoje i razdrije ih na dva komada. ¹³I podiže plašt Ilijin, koji bješe spao s njega, i vrativ se stade na brijegu Jordanskom. ¹⁴I uzev plašt Ilijin, koji bješe spao s njega, udari po vodi i reèe: gdje je Gospod Bog Ilijin? A kad i on udari po vodi, rastupi se voda tamo i amo, i prijeđe Jelisije. ¹⁵A kad s druge strane vidješe sinovi proroèki, koji bijahu u Jerihonu, rekoše: poèinu duh Ilijin na Jelisiju. I sretoše ga i pokloniše mu se do zemlje. ¹⁶I rekoše mu: evo ima u sluga tvojih pedeset junaka, neka idu i traže tvojega gospodara, da ga ne bude uzeo duh Gospodnji i bacio ga na kakvo brdo ili u kakav do. A on reèe: ne šaljite. ¹⁷Ali oni navaljivahu na nj dokle mu se ne dosadi, te reèe: pošljite. I poslaše pedeset ljudi koji ga tražiše tri dana, ali ne nađoše. ¹⁸I vratiše se k njemu, a on bijaše u Jerihonu, pa im reèe: nijesam li vam govorio da ne idete? ¹⁹Tada građani rekoše Jelisiju: gle, dobro je

živjeti u ovom gradu, kao što gospodar naš vidi; ali je voda zla i zemlja nerodna. ²⁰ A on im reče: donesite mi nov kutao, i metnite u nj soli. I donesoše mu. ²¹ A on izide na izvor i baci u nj so, govoreći: ovako veli Gospod: iscijelih ovu vodu, da ne bude više od nje smrti ni nerodnosti. ²² I voda posta zdrava do današnjega dana po riječi Jelisijevoj, koju izreče. ²³ Potom otide odande u Vetilj; i kad iđāše putem, izidoše mala djeca iz grada i rugahu mu se govoreći mu: hodi, æelo! hodi, æelo! ²⁴ A Jelisije obazre se i videći ih prokle ih imenom Gospodnjim. Tada izidoše dvije medvjedice iz šume, i rastrgoše èetrdeset i dvoje djece. ²⁵ Odande otide na goru Karmilsku, a odande se vrati u Samariju.

3 A Joram sin Ahavov zacari se nad Izrailjem u Samariji osamnaeste godine carovanja Josafatova nad Judom, i carova dvanaest godina. ² I èinjaše što je zlo pred Gospodom, ali ne kao otac njegov i kao mati njegova, jer obori lik Valov koji bješe naèinio otac njegov. ³ Ali osta u grijesima Jerovoama sina Navatova, kojima navede na grijeh Izrailja, i ne odstupi od njih. ⁴ A Misa car Moavski imaše mnogo stoke, i davaše caru Izrailjevu sto tisuæa jaganjaca i sto tisuæa ovnova pod runom. ⁵ Ali kad umrije Ahav, odmetnu se car Moavski od cara Izrailjeva. ⁶ A car Joram izide u to vrijeme iz Samarije i prebroji svega Izrailja. ⁷ I otide, te posla k Josafatu caru Judinu i poruèi mu: car Moavski odmetnu se od mene; hoæeš li iæi sa mnom na vojsku na Moavce? A on reèe: hoæu, ja kao ti, moj narod kao tvoj narod, moji konji kao tvoji konji. ⁸ Iza toga reèe: a kojim æemo putem iæi? A on reèe: preko pustinje Edomske. ⁹ I tako izide car Izrailjev i car Judin i car Edomski, i idoše putem sedam dana, i ne bijaše vode vojsci ni stoci, koja iđāše za njima. ¹⁰ I reèe car Izrailjev: jaoh! dozva Gospod ova tri cara da ih preda u ruke Moavcima. ¹¹ A Josafat reèe: ima li tu koji prorok Gospodnji da upitamo Gospoda preko njega? A jedan između sluga cara Izrailjeva odgovori i reèe: ovdje je Jelisije sin Safatov, koji je Iliji poljevao vodom ruke. ¹² Tada reèe Josafat: u njega je rijeè Gospodnja. I otidoše k njemu car Izrailjev i Josafat i car Edomski. ¹³ A Jelisije reèe caru Izrailjevu: šta je meni do tebe? idi ka prorocima oca svojega i ka prorocima matere svoje. A car Izrailjev reèe mu: ne, jer Gospod dozva ova tri cara da ih preda u ruke Moavcima. ¹⁴ A Jelisije reèe: tako da je živ Gospod nad vojskama, pred kojim stojim, da ne gledam na Josafata cara Judina, ne bih mario za te niti bih te pogledao. ¹⁵ Nego sada dovedite mi gudaèa. I kad gudaè guđāše, dođe ruka Gospodnja nada nj; ¹⁶ I reèe: ovako veli Gospod: naèinite po ovoj dolini mnogo jama. ¹⁷ Jer ovako veli Gospod: neæete osjetiti vjetra niti æete vidjeti dažda, ali æe se dolina ova napuniti vode, te æete piti i vi i ljudi vaši i stoka vaša. ¹⁸ Pa i to je malo Gospodu, nego i Moavce æe vam predati u ruke. ¹⁹ I raskopæete sve tvrde gradove, i sve izabrane gradove, i posjeæi æete sva dobra drveta i zaroniti sve izvore vodene, i svaku njivu dobru potraèete kamenjem. ²⁰ A ujutru kad se prinosi dar, gle,

dođe voda od Edomske, i napuni se zemlja vode. ²¹ A svi Moavci èuvši da su izišli carevi da udare na njih, sazvaše sve koji se poèinjahu pasati i stadoše na meði. ²² A ujutru kad ustaše i sunce ogrānu nad onom vodom, ugledaše Moavci prema sebi vodu gdje se crveni kao krv. ²³ I rekoše: krv je; pobili su se carevi, i jedan drugoga pogubili; sada dakle na plijen, Moavci! ²⁴ A kad dođoše do okola Izrailjeva, podigoše se Izrailjci i razbiše Moavce, te pobjegoše ispred njih, a oni uđoše u zemlju Moavsku bijuæi ih. ²⁵ I gradove njihove raskopaše, i na svaku dobru njivu bacajuæi svaki po kamen zasuše je, i sve izvore vodene zaroniše, i sva dobra drveta posjekoše tako da samo ostaviše kamenje u Kirarasetu. I opkolivši ga praæari stadoše ga biti. ²⁶ A car Moavski kad vidje da æe ga nadvladati vojska, uze sa sobom sedam stotina ljudi, koji mahahu maèem, da prodru kroz vojsku cara Edomskoga, ali ne mogoše. ²⁷ Tada uze sina svojega prvenca koji šæaše biti car na njegovo mjesto, i prinese ga na žrtvu paljenicu na zidu. Tada se podiže veliki gnjev na Izrailja, te otidoše odande i vratiše se u svoju zemlju.

4 A jedna između žena sinova proroèkih povika k Jelisiju govoreći: sluga tvoj, muž moj, umrije, i ti znaš da se sluga tvoj bojao Gospoda; pa sada dođe rukodavac da mi uzme dva sina u roblje. ² A Jelisije joj reèe: što æu ti? kaži mi šta imaš u kuæi? A ona reèe: sluškinja tvoja nema u kuæi ništa do sudijæ ulja. ³ A on joj reèe: idi, išti u naruè praznijeh sudova u svijeh susjeda svojih, nemoj malo da išteš. ⁴ Pa otidi, i zatvori se u kuæu sa sinovima svojim, pa onda naljevaj u sve sudove, i kad se koji napuni, kaži neka uklone. ⁵ I ona otide od njega, i zatvori se u kuæu sa sinovima svojim; oni joj dodavahu a ona naljevaše. ⁶ A kad se sudovi napuniše, ona reèe sinu svojem: daj još jedan sud. A on joj reèe: nema više. Tada stade ulje. ⁷ Potom ona otide i kaza èovjeku Božijemu; a on joj reèe: idi, prodaj ulje, i oduži se; a što preteèe, onijem se hrani sa svojim sinovima. ⁸ Poslije toga jednom iđāše Jelisije kroz Sunam, a ondje bijaše bogata žena, koja ga ustavi da jede hljeba; i od tada kad god prolāzaše, uvraæaše se k njoj da jede hljeba. ⁹ I ona reèe mužu svojem: gle, vidim da je svet èovjek Božji ovaj što sve prolazi ovuda. ¹⁰ Da naèinimo malu klijet, i da mu namjestimo postelju i sto i stolicu i svijetnjak, pa kad dođe k nama, neka se tu skloni. ¹¹ Potom on dođe jednom onamo, i ušav u klijet poèinu ondje. ¹² I reèe momku svojem Gijeziju: zovi Sunamku. I on je dozva; i ona stade pred njim. ¹³ I on reèe Gijeziju: kaži joj: eto staraš se za nas svakojako; šta hoæeš da ti uèinim? imaš li što da govorim caru ili vojvodi? A ona reèe: ja živim usred svojega naroda. ¹⁴ A on reèe: šta bih joj dakle uèinio? A Gijezije reèe: eto nema sina, a muž joj je star. ¹⁵ A on reèe: zovi je. I on je dozva, i ona stade na vratima. ¹⁶ A on reèe: do godine u ovo doba grliæeš sina. A ona reèe: nemoj gospodaru moj, èovjeèe Božji, nemoj varati sluškinje svoje. ¹⁷ I zatrudnje žena, i rodi sina druge godine u isto doba, kao što joj reèe Jelisije. ¹⁸ I dijete odraste. I jednom izide k ocu svojem k

žeteocima; ¹⁹ I reèe ocu svojemu: jaoh glava, jaoh glava! A on reèe momku: nosi ga mater. ²⁰ I on ga uze i odnese materi njegovoj, i leža na krilu njezinu do podne, pa umrije. ²¹ Tada otide ona gore, i namjesti ga u postelju èovjeka Božijega, i zatvorivši ga izide. ²² Potom viknu muža svojega i reèe mu: pošlji mi jednoga momka i jednu magaricu da otrèim do èovjeka Božijega i da se vratim. ²³ A on reèe: zašto danas hoæeš da ideš k njemu? niti je mladina ni subota. A ona reèe: ne brini se. ²⁴ I ona osamarivši magaricu reèe momku svojemu: vodi i idi i nemoj zastajati mene radi na putu dokle ti ne kažem. ²⁵ Tako pošavši dođe k èovjeku Božijemu na goru Karmilsku. A kad je èovjek Božji ugleda gdje ide k njemu, reèe Gijeziju sluzi svojemu: evo Sunamke. ²⁶ Trèi sad pred nju i reci joj: jesi li zdravo? je li zdravo muž tvoj? je li zdravo sin tvoj? A ona reèe: zdravo smo. ²⁷ A kad dođe k èovjeku Božijemu na goru, zagrlu mu noge, a Gijezije pristupi da je otjera; ali èovjek Božji reèe: ostavi je, jer joj je duša u jadu, a Gospod sakri od mene i ne javi mi. ²⁸ A ona reèe: jesam li iskala sina od gospodara svojega? nijesam li kazala: nemoj me varati? ²⁹ A on reèe Gijeziju: opaši se i uzmi štap moj u ruku, pa idi; ako sretnješ koga, nemoj ga pozdravljati, i ako te ko pozdravi, nemoj mu odgovarati, i metni moj štap na lice djetetu. ³⁰ A mati djetinja reèe: tako da je živ Gospod i tako da je živa duša tvoja, neæu te se ostaviti. Tada on usta i pođe za njom. ³¹ A Gijezije otide naprijed i metnu štap na lice djetetu, ali ne bi glasa ni osjeæanja. Tada se vrati preda nj, i javi mu govoreæi: ne probudi se dijete. ³² I Jelisije uđe u kuæu, i gle, dijete mrtvo leži na njegovoj postelji. ³³ I ušav zatvori se s djetetom, i pomoli se Gospodu. ³⁴ Potom stade na postelju i leže na dijete metnuv usta svoja na usta djetetu, i oèi svoje na oèi njegove, i dlanove svoje na njegove dlanove, i pruži se nad njim, te se zagrija tijelo djetetu. ³⁵ Potom usta, i prijeđe po kuæi jednom tamo i jednom amo, potom otide opet i pruži se nad djetetom. I kihnu dijete sedam puta, i otvori dijete oèi svoje. ³⁶ Tada dozva Gijezija i reèe mu: zovi Sunamku. I on je dozva, te dođe k njemu. I on joj reèe: uzmi sina svojega. ³⁷ I ona ušavši pade k nogama njegovijem, i pokloni mu se do zemlje, i uzevši sina svojega otide. ³⁸ Potom vrati se Jelisije u Galgal. A bijaše glad u onoj zemlji, i sinovi proroèki sjeđahu pred njim; a on reèe momku svojemu: pristavi veliki lonac i skuhaj zelja sinovima proroèkim. ³⁹ A jedan otide u polje da nabere zelja, i nađe divlju lozu i nabra s nje divljih tikvica pun plašt, i došavši sasijeèe ih u lonac gdje bješe zelje, jer ih ne poznavahu. ⁴⁰ I usuše ljudma da jedu; a kad stadoše jesti onoga zelja, povikaše govoreæi: smrt je u loncu, èovjeèe Božji! I ne mogahu jesti. ⁴¹ A on reèe: donesite brašna. I sasu brašno u lonac, i reèe: uspi ljudma, neka jedu. I ne bi više nikakoga zla u loncu. ⁴² A dođe neko iz Val-Salise, i donese èovjeku Božijemu hljeba od prvina, dvadeset hljebova jeèmenijeh, i novijeh zrna u klasu. A on reèe: postavi narodu, neka jedu. ⁴³ A sluga mu reèe: kako æu to postaviti pred sto

ljudi? Opet reèe: postavi narodu, neka jedu; jer je tako kazao Gospod: ješæe, i preteæi æe. ⁴⁴ A on im postavi, te jedoše; i preteèe po rijeèi Gospodnjoj.

5 I bješe Neman vojvoda cara Sirskoga èovjek velik u gospodara svojega i u èasti, jer preko njega saèuva Gospod Siriju; ali taj veliki junak bješe gubav. ² A iz Sirije izide èeta i zarobi u zemlji Izrailjskoj malu djevojku, te ona služaše ženu Nemanovu. ³ I ona reèe svojoj gospoði: o da bi moj gospodar otišao k proroku u Samariji! on bi ga oprostio od gube. ⁴ Tada on otide k svome gospodaru i javi mu govoreæi: tako i tako kaže djevojka iz zemlje Izrailjske. ⁵ A car Sirski reèe mu: hajde idi, a ja æu poslati knjigu caru Izrailjevu. I on otide, i ponese deset talanata srebra i šest tisuæa sikala zlata i desetore stajaæe haljine. ⁶ I odnese knjigu caru Izrailjevu, koja ovako govoraše: eto, kad ti dođe ova knjiga, znaj da šaljem k tebi Nemana slugu svojega da ga oprostiš gube. ⁷ A kad car Izrailjev proèita knjigu, razdrije haljine svoje i reèe: zar sam ja Bog da mogu ubiti i povratiti život, te šalje k meni da oprostim èovjeka gube? Pazite i vidite kako traži zadjevice sa mnom. ⁸ A kad èu Jelisije èovjek Božji da je car Izrailjev razdro haljine svoje, posla k caru i poruèi: zašto si razdro haljine svoje? neka dođe k meni, da pozna da ima prorok u Izrailju. ⁹ I tako dođe Neman s konjima i kolima svojim, i stade na vratima doma Jelisijeva. ¹⁰ A Jelisije posla k njemu i poruèi: idi i okupaj se sedam puta u Jordanu, i ozdraviæe tijelo tvoje, i oèistiaèe se. ¹¹ Tada se rasrdi Neman i pođe govoreæi: gle! ja mišljah, on æe izaæi k meni, i staaæe, i prizvaæe ime Gospoda Boga svojega, i metnuti ruku svoju na mjesto, i oèistiti gubu. ¹² Nijesu li Avana i Farfar vode u Damasku bolje od svijeh voda Izrailjskih? ne bih li se mogao u njima okupati i oèistiti? I okrenuvši se otide gnjevan. ¹³ Ali sluge njegove pristupivši rekoše mu govoreæi: oèe, da ti je kazao prorok što veliko, ne bi li uèinio? a zašto ne bi kad ti reèe: okupaj se, pa æeš se oèistiti? ¹⁴ I tako siðe, i zaroni u Jordan sedam puta po rijeèi èovjeka Božijega, i tijelo njegovo posta kao u maloga djeteta, i oèisti se. ¹⁵ Tada se vrati k èovjeku Božijemu sa pratnjom svojom, i došav stade pred njim, i reèe: evo sad vidim da nema Boga nigdje na zemlji do u Izrailju. Nego uzmi dar od sluge svojega. ¹⁶ Ali on reèe: tako da je živ Gospod, pred kojim stojim, neæu uzeti. I on navaljivaše na nj da uzme; ali on ne htje. ¹⁷ Tada reèe Neman: kad neæeš, a ono neka se da sluzi tvojemu ove zemlje koliko mogu ponijeti dvije mazge. Jer sluga tvoj neæe više prinositi žrtava paljenica ni drugih žrtava drugim bogovima, nego Gospodu. ¹⁸ A Gospod neka oprostí ovo sluzi tvojemu: kad gospodar moj uđe u dom Rimonov da se pokloni ondje, pa se prihvati za moju ruku, da se i ja poklonim u domu Rimonovu, neka oprostí Gospod sluzi tvojemu kad se tako poklonim u domu Rimonovu. ¹⁹ A on mu reèe: idi s mirom. I on otide od njega, i prijeđe jedno potrkalište. ²⁰ Tada reèe Gijezije sluga Jelisija èovjeka Božijega: gle, gospodar moj ne htje primiti iz ruku toga Nemana Sirca što bješe donio. Ali tako da je živ

Gospod, potraaæu za njim i uzeæu što od njega. ²¹ I Gijezije otræa za Nemanom. A kad ga vidje Neman gdje trèi za njim, skoèi s kola svojih i srete ga, pa mu reèe: je li dobro? ²² A on reèe: dobro je. Gospodar moj posla me da ti kaæem: evo, baš sad doðoše k meni dva mladiæa iz gore Jefremove, proroèki sinovi, daj za njih talanat srebra i dvoje stajaæe haljine. ²³ A Neman reèe: uzmi i dva talanta. I natjera ga; i sveza dva talanta srebra u dva toboca, i dvoje stajaæe haljine, i dade dvojici momaka svojih, da nose pred njim. ²⁴ A on kad doðe na brdo, uze iz ruku njihovijeh i ostavi u jednoj kuæi, a ljude otpusti, te otidoše. ²⁵ Potom došavši stade pred gospodarom svojim. A Jelisije mu reèe: otkle Gijezije? A on reèe: nije išao sluga tvoj nikuda. ²⁶ Ali mu on reèe: zar srce moje nije išlo onamo kad se èovjek vrati s kola svojih preda te? Zar je to bilo vrijeme uzimati srebro i uzimati haljine, maslinike, vinograde, ovce, goveda, sluge i sluškinje? ²⁷ Zato guba Nemanova neka prione za te i za sjeme tvoje dovijeka. I otide od njega gubav, bio kao snijeg.

6 A sinovi proroèki rekoše Jelisiju: gle, mjesto gdje sedimo pred tobom tijesno nam je. ² Nego hajde da otidemo na Jordan, pa da uzmemo ondje svaki po brvno i naèinimo ondje mjesto gdje æemo boraviti. A on reèe: idite. ³ A jedan reèe: budi voljan, poði i ti sa slugama svojim. A on reèe: hoæu. ⁴ I tako poðe s njima. I došavši na Jordan sjekoše drva. ⁵ A kad jedan od njih sijecijaše drvo, pade mu sjekira u vodu; a on povika govoreæi: avaj gospodaru, još je u naruè uzeta. ⁶ A èovjek Boæji reèe mu: gdje je pala? A kad mu pokaza mjesto, on otsijeèe drvo i baci ga onamo, i uèini te sjekira ispliva. ⁷ A on reèe: uzmi je. I èovjek pruæi ruku, te je uze. ⁸ A kad car Sirski vojevaše na Izrailja, vijeæaše sa slugama svojim, i reèe: tu i tu neka stane vojska moja. ⁹ A èovjek Boæji posla k caru Izrailjevu i poruèi: èuvaj se da ne ideš onuda, jer su ondje Sirci u zasjedi. ¹⁰ I car Izrailjev posla na ono mjesto, za koje reèe èovjek Boæji i opomenu ga, te se èuvaše. I to ne bi jedanput ni dva puta. ¹¹ I smuti se srce caru Sirskom zato, i sazavši sluge svoje reèe im: hoæete li mi kazati ko od naših dokazuje caru Izrailjevu? ¹² A jedan od sluga njegovijeh reèe mu: niko, care gospodaru moj; nego Jelisije prorok u Izrailju dokazuje caru Izrailjevu rijeèi koje govoriš u ložnici svojoj. ¹³ Tada reèe: idite, vidite gdje je, da pošljem da ga uhvate. I javiše mu govoreæi: eno ga u Dotanu. ¹⁴ I posla onamo konje i kola s velikom vojskom; i oni došavši noæu opkoliše grad. ¹⁵ A ujutru sluga èovjeka Boæjijega ustavši izide, a to vojska oko grada i konji i kola. I reèe mu sluga: jaoh gospodaru, šta æemo sad? ¹⁶ A on mu reèe: ne boj se, jer je više naših nego njihovijeh. ¹⁷ I pomoli se Jelisije govoreæi: Gospode, otvori mu oèi da vidi. I Gospod otvori oèi momku, te vidje, a to gora puna konja i kola ognjenijeh oko Jelisija. ¹⁸ A kad poðoše Sirci k njemu, pomoli se Jelisije Gospodu i reèe: oslijepi ovaj narod. I oslijepi ih po rijeèi Jelisijevoj. ¹⁹ Tada im reèe Jelisije: nije ovo put, nije ovo grad; hodite za mnom i odvešæu

vas èovjeku kojega traæite. I odvede ih u Samariju. ²⁰ A kad doðoše u Samariju, reèe Jelisije: Gospode, otvori im oèi da vide. I Gospod im otvori oèi, i vidješe, a to bijahu usred Samarije. ²¹ A car Izrailjev reèe Jelisiju kad ih ugleda: hoæu li biti, hoæu li biti, oèe moj? ²² A on reèe: nemoj biti; eda li æeš one pobiti koje zarobiš maèem svojim i lukom svojim? Iznesi im hljeba i vode neka jedu i piju, pa onda neka idu gospodaru svojemu. ²³ I ugotovi im gozbu veliku, te jedoše i piše; pa ih otpusti, a oni otidoše gospodaru svojemu; i od tada ne dolaziše èete Sirske u zemlju Izrailjevu. ²⁴ A poslije toga Ven-Adad car Sirski skupi svu vojsku svoju, i izide i opkoli Samariju. ²⁵ I nastala velika glad u Samariji, jer gle, bješe opkoljena toliko da glava magareæa bijaše za osamdeset sikala srebra, a èetvrt kava golubinjega kala za pet sikala srebra. ²⁶ I kad car iðaše po zidovima, jedna æena povika k njemu govoreæi: pomagaj, care gospodaru! ²⁷ A on reèe: Gospod ti ne pomaæe, kako æu ti ja pomoæi? s gumna li, ili iz kace? ²⁸ Još joj reèe car: što ti je? A ona reèe: ova æena reèe mi: daj sina svoga da ga pojedemo danas, a sutra æemo pojesti moga sina. ²⁹ I skuhasmo sina mojega i pojedosmo ga, a sjutradan rekoh joj: daj sina svojega da ga pojedemo. Ali ona sakri svoga sina. ³⁰ A kad car èu rijeèi æenine, razdrije haljine svoje; i kad iðaše po zidu, vidje narod gdje kostrijet bijaše ozdo na tijelu njegovu. ³¹ Tada reèe car: tako da mi uèini Bog i tako da doda, ako glava Jelisija sina Safatova ostane danas na njemu. ³² A Jelisije sjeðaše u svojoj kuæi, i starješine sjeðahu kod njega. I posla car jednoga od onijeh što stajahu pred njim; a dok još ne doðe poslani k njemu, on reèe starješinama: vidite li gdje onaj krvnièki sin posla da mi otsijeèe glavu? Gledajte kad doðe poslani, zakljuèajte vrata, i odbijte ga od vrata; eto, i bahat nogu gospodara njegovu za njim. ³³ I dok još govoraše s njima, gle, poslani doðe k njemu, i reèe: gle, ovo je zlo od Gospoda; èemu æu se još nadati od Gospoda?

7 Tada reèe Jelisije: èujte rijeè Gospodnju: tako veli Gospod: sjutra æe u ovo doba biti mjera bijeloga brašna za sikal a dvije mjere jeèma za sikal na vratima Samarijskim. ² A vojvoda, na kojega se ruku car naslanjaše, odgovori èovjeku Boæjijemu i reèe: da Gospod naèini okna na nebu, bi li moglo to biti? A Jelisije reèe: eto, ti æeš vidjeti svojim oèima, ali ga neæeš jesti. ³ A bijahu na vratima èetiri èovjeka gubava, i rekoše jedan drugomu: što sjedimo ovdje da umremo? ⁴ Da reèemo: da uðemo u grad, glad je u gradu, te æemo umrijeti ondje: a da ostanemo ovdje, opet æemo umrijeti; nego hajde da uskoèimo u oko Sirski: ako nas ostave u životu, ostaæemo u životu, ako li nas pogube, poginuæemo. ⁵ I tako ustavši u sumrak poðoše u oko Sirski, i doðoše do kraja okola Sirskoga, i gle, ne bješe nikoga. ⁶ Jer Gospod uèini te se u okolu Sirskom èu lupa kola i konja i velike vojske, te rekoše jedan drugomu: eto car je Izrailjev najmio na nas careve Hetejske i careve Misirske da udare na nas. ⁷ Te se podigoše i pobjegoše po mraku ostavivši šatore svoje i konje svoje i magarce svoje i oko kao što je bio,

i pobjegoše radi duša svojih. ⁸ Pa kad dođoše gubavci na kraj okola, uđoše u jedan šator, i najedoše se i napiše se, i pokupiše iz njega srebro i zlato i haljine, i otidoše te sakriše. Pa se vratiše i uđoše u drugi šator, pa pokupiše i iz njega, i otidoše te sakriše. ⁹ Tada rekoše među sobom: ne radimo dobro; ovaj je dan dan dobrih glasova; a mi šutimo. Ako ušèekamo do zore, stignuæe nas bezakonje. Zato sada hajde da idemo i javimo domu carevu. ¹⁰ I tako došavši dozvaše vratara gradskoga i kazaše mu govoreæi: idosmo u oko Sirski, i gle, nema nikoga, ni glasa èovjeèijega; nego konji povezani i magarci povezani, i šatori kako su bili. ¹¹ A on dozva ostale vratare, i javiše u dom carev. ¹² A car ustavši po noæi reèe slugama svojim: kazaæu vam sada šta su nam uèinili Sirci. Znadu da gladujemo, zato otidoše iz okola da se sakriju u polju govoreæi: kad izidu iz grada, pohvataæemo ih žive i uæi æemo u grad. ¹³ A jedan od sluga njegovijeh odgovori i reèe: da uzmemo pet ostalih konja što još ima u gradu; gle, to je sve što je ostalo od mnoštva konja Izrailjskih; to je sve što nije izginulo od mnoštva konja Izrailjskih; da pošljemo da vidimo. ¹⁴ I uzeše dva konja koška, koje posla car za vojskom Sirskom, govoreæi: idite i vidite. ¹⁵ I otidoše za njima do Jordana, i gle, po svemu putu bijaše puno haljina i sudova, koje pobacaše Sirci u hitnji. Tada se vratiše poslanici i javiše caru. ¹⁶ Tada izide narod i razgrabi oko Sirski; i bješe mjera bijeloga brašna za sikal, i dvije mjere jeèma za sikal, po rijeèi Gospodnjoj. ¹⁷ I car postavi na vrata onoga vojvodu, na kojega se ruku naslanjaše, a narod ga izgazi na vratima, te umrije, po rijeèi èovjeka Božijega, koju reèe kad car k njemu dođe. ¹⁸ Jer kad èovjek Božji reèe caru: dvije mjere jeèma za sikal i mjera bijeloga brašna za sikal biæe sutra u ovo doba na vratima Samarijskim, ¹⁹ A onaj vojvoda odgovori èovjeku Božijemu govoreæi: da Gospod naèini okna na nebu, bi li moglo biti što kažeš? A Jelisije reèe: ti æeš vidjeti svojim oèima, ali ga neæeš jesti. ²⁰ I zbi mu se to, jer ga izgazi narod na vratima, te umrije.

8 I govori Jelisije ženi kojoj sina povrati u život, i reèe: ustani i idi s domom svojim, i skloni se gdje možeš; jer je Gospod dozvao glad koja æe doæi i biti na zemlji sedam godina. ² A žena usta, i uèini kako reèe èovjek Božji, jer otide s domom svojim i osta u zemlji Filistejskoj sedam godina. ³ A kad prođe sedam godina, vrati se žena iz zemlje Filistejske, i otide da moli cara za kuæu svoju i za njivu svoju. ⁴ A car govoraše s Gijezijem, momkom èovjeka Božijega, i reèe: pripovjedi mi sva velika djela koja je uèinio Jelisije. ⁵ A kad on pripovjedaše caru kako je mrtva oživio, gle, žena, kojoj je sina oživio, stade moliti cara za kuæu svoju i za njivu svoju. A Gijezije reèe: gospodaru moj, care, ovo je ona žena i ovo je sin njezin, kojega je Jelisije oživio. ⁶ Tada car zapita ženu, i ona mu pripovjedi. I car joj dade jednoga dvoranina i reèe mu: povrati joj sve što je njezino i sve prihode od njiva od dana kad je ostavila zemlju dori do sada. ⁷ Poslije toga dođe Jelisije u Damasak, a car Sirski Ven-

Adad bijaše bolestan, i javiše mu govoreæi: došao je èovjek Božji ovamo. ⁸ A car reèe Azailu: uzmi sa sobom dar i idi na susret èovjeku Božijemu, i preko njega pitaj Gospoda hoæu li ozdraviti od ove bolesti. ⁹ Tada otide Azailo na susret njemu ponesavši dar, svakojakeh dobrih stvari iz Damaska natovarenijeh na èetrdeset kamila; i došav stade pred njim i reèe: sin tvoj Ven-Adad car Sirski posla me k tebi govoreæi: hoæu li ozdraviti od ove bolesti? ¹⁰ A Jelisije mu reèe: idi, reci mu: ozdraviæeš; ali mi je Gospod pokazao da æe umrijeti. ¹¹ I uprvši oèi u nj gledaše dugo i zaplaka se èovjek Božji. ¹² A Azailo mu reèe: što plaèe gospodar moj? A on reèe: jer znam kakvo æeš zlo uèiniti sinovima Izrailjevijem, gradove æeš njihove paliti ognjem, i mladiæe æeš njihove sjeæi maèem, i djecu æeš njihovu razbijati i trudne žene njihove rastrzati. ¹³ A Azailo reèe: a šta je sluga tvoj, pas, da uèini tako veliku stvar? A Jelisije mu reèe: pokazao mi je Gospod da æeš ti biti car u Siriji. ¹⁴ Tada otišav od Jelisija dođe ka gospodaru svojem; a on mu reèe: što ti reèe Jelisije? A on odgovori: reèe mi da æeš ozdraviti. ¹⁵ Ali sjutra dan uze Azailo pokrivaè i zamoèivši ga u vodu prostrije mu po licu, te umrije. A na njegovo mjesto zacari se Azailo. ¹⁶ Pete godine carovanja Jorama sina Ahavova nad Izrailjem, kad Josafat bješe car Judin, poèe carovati Joram sin Josafatov car Judin. ¹⁷ Imaše trideset i dvije godine kad poèe carovati, i carova osam godina u Jerusalimu. ¹⁸ I hoðaše putem careva Izrailjevijeh, kao što je èinio dom Ahavov; jer kæi Ahavova bješe mu žena, te on èinjaše što je zlo pred Gospodom. ¹⁹ Ali Gospod ne htje zatrti Jude radi Davida sluge svojega, kao što mu bješe rekao da æe mu dati vidjelo između sinova njegovijeh do vijeka. ²⁰ Za njegova vremena odvrže se Edom da ne bude pod Judom, i postavi cara nad sobom. ²¹ Zato otide Joram u Sair i sva kola njegova s njim; i usta noæu i udari na Edomce, koji ga bijahu opkolili, i na zapovjednike od kola, i pobježe narod u svoje šatore. ²² Ipak se odvrgoše Edomci da ne budu pod Judom, do današnjega dana. U isto vrijeme odmetnu se i Livna. ²³ A ostala djela Joramova i sve što je èinio, nije li to zapisano u dnevniku careva Judinijeh? ²⁴ I Joram poèinu kod otaca svojih, i bi pogreben kod otaca svojih u gradu Davidovu. A na njegovo se mjesto zacari sin njegov Ohozija. ²⁵ Godine dvanaeste carovanja Jorama sina Ahavova nad Izrailjem poèe carovati Ohozija sin Joramov, car Judin. ²⁶ Imaše Ohozija dvadeset i dvije godine kad se zacari, i carova godinu dana u Jerusalimu. Materi mu bješe ime Gotolija, kæi Amrija cara Izrailjeva. ²⁷ On hoðaše putem doma Ahavova, i èinjaše što je zlo pred Gospodom, kao dom Ahavov, jer bješe zet domu Ahavovu. ²⁸ Zato poèe s Joramom sinom Ahavovijem na vojsku na Azaila cara Sirskoga u Ramot Galadski; ali Sirci razbiše Jorama. ²⁹ I vrati se car Joram da se lijeèi u Jezraelu od rana koje mu zadaše Sirci u Rami, kad se bijaše s Azailom carem Sirskim; a Ohozija sin Joramov

car Judin otide da vidi Jorama sina Ahavova u Jezraelu, jer bijaše bolestan.

9 A Jelisije prorok dozva jednoga između sinova proročkih, i reče mu: opaši se i uzmi ovu uljanicu, pa idi u Ramot Galadski. ² I kad dođeš onamo, vidjećeš ondje Juja sina Josafata sina Nimsijina, i ušavši izvedi ga između braće njegove i odvedi ga u najtajniju klijet. ³ I uzmi uljanicu i izlij mu na glavu, i reci: ovako veli Gospod: pomazah te za cara nad Izrailjem. Zatijem otvori vrata i bježi, i ne zabavljaj se. ⁴ I otide mladić, momak prorokov, u Ramot Galadski. ⁵ I kad uđe, gle, sjeđahu vojvode; a on reče: vojvodo, imam nešto da ti kažem. A Juj mu reče: kome između svijeh nas? A on reče: tebi, vojvodo. ⁶ Tada usta, i uđe u kuću, a on mu izli na glavu ulje, i reče mu: ovako veli Gospod Bog Izrailjev: pomazah te za cara nad narodom Gospodnjim, Izrailjem. ⁷ I pobij dom Ahava gospodara svojega, jer hoću da pokajem krv sluga svojih proroka, i krv svijeh sluga Gospodnjih od ruke Jezaveljine. ⁸ I tako će izginuti sav dom Ahavov, i istrijebiću Ahavu i ono što uza zid mokri, i uhvaćenoga i ostavljenoga u Izrailju. ⁹ I uèiniću s domom Ahavovijem kao s domom Jerovoama sina Navatova i kao s domom Vase sina Ahijina. ¹⁰ I Jezavelju će izjesti psi u polju Jezraelskom i neće biti nikoga da je pogrebe. Potom otvori vrata i pobježe. ¹¹ A Juj izide k slugama gospodara svojega, i zapitaše ga: je li dobro? što je došao taj bezumnik k tebi? A on im reče: znate èovjeka i besjedu njegovu. ¹² A oni rekoše: nije istina; kaži nam. A on im reče: tako i tako reče mi govoreći: ovako veli Gospod: pomazah te za cara nad Izrailjem. ¹³ Tada brže uzeše svak svoju haljinu, i metnuše pod nj na najvišem basamaku, i zatrubiše u trubu i rekoše: Juj posta car. ¹⁴ Tako se pobuni Juj sin Josafata sina Nimsijina na Jorama; a Joram èuvaše Ramot Galadski sa svijem Izrailjem od Azaila cara Sirskoga. ¹⁵ A bješe se vratio car Joram da se lijeèi u Jezraelu od rana koje mu zadaše Sirci, kad se bijaše s Azailom carem Sirskim. I reče Juj: ako vam je volja, neka niko ne izlazi iz grada da otide i javi u Jezrael. ¹⁶ I Juj sjede na kola i otide u Jezrael, jer Joram ležaše ondje; i Ohozija car Judin bješe došao da vidi Jorama. ¹⁷ A stražar koji stajaše na kuli u Jezraelu, kad ugleda ljudstvo Jujevo gdje ide, reče: neko ljudstvo vidim. Tada reče Joram: uzmi konjika i pošlji ga pred njih, i neka zapita: je li mir? ¹⁸ I otide konjik preda nj, i reče: ovako veli car: je li mir? A Juj reče: šta je tebi do mira? hajde za mnom. A stražar javi govoreći: glasnik dođe do njih, ali se ne vraća. ¹⁹ I posla drugoga konjika, koji kad dođe k njima reče: ovako veli car: je li mir? A Juj reče: šta je tebi do mira? hajde za mnom. ²⁰ Opet javi stražar govoreći: dođe do njih, ali se ne vraća; a hod kao da je hod Jujev, jer ide pomamno. ²¹ Tada reče Joram: preži. I upregoše u kola njegova. Tako izide Joram car Izrailjev i Ohozija car Judin, svaki na svojim kolima, i otidoše na susret Juju, i sretoše ga na njivi Navuteja Jezraeljanina. ²² I kad Joram ugleda Juja, reče mu: je li mir, Juju? A on odgovori: kakav mir?

dok je tolikoga kurvanja Jezavelje matere tvoje i èaranja njezinijeh. ²³ Tada Joram okrete se i pobježe govoreći Ohoziji: izdaja, Ohozija! ²⁴ Ali Juj zgrabi luk svoj i ustrijeli Jorama među pleći da mu strijela prođe kroz srce, te pade u kolima svojim. ²⁵ Tada reče Juj Vadekaru vojvodi svom: uzmi ga, i baci ga na njivu Navuteja Jezraeljanina; jer opomeni se kad ja i ti zajedno jahasmo za Ahavom ocem njegovijem, kako Gospod izreče za nj ovo zlo: ²⁶ Zaista, krv Navutejevu i krv sinova njegovijeh vidjeh sinoć, reče Gospod, i platiću ti na ovoj njivi, reče Gospod. Zato uzmi ga sad i baci na tu njivu po rijeèi Gospodnjoj. ²⁷ A Ohozija car Judin vidjevši to pobježe k domu u vrtu; ali ga potjera Juj, i reče: ubijte i toga na njegovijem kolima. I raniše ga na brdu Guru, koje je kod Ivleama. I uteèe u Megidon, i ondje umrije. ²⁸ I sluge ga njegove metnuše na kola i odvezoše u Jerusalim, i pogreboše ga u grobu njegovu kod otaca njegovijeh u gradu Davidovu. ²⁹ A jedanaeste godine carovanja Jorama sina Ahavova poèe carovati Ohozija nad Judom. ³⁰ Iza toga Juj dođe u Jezrael. A Jezavelja kad èu, namaza lice svoje i nakiti glavu svoju, pa gledaše s prozora. ³¹ I kad Juj ulažaše na vrata, reče ona: je li mir, Zimrije, krvnièe gospodara svojega? ³² A on pogleda na prozor i reče: ko je sa mnom? ko? Tada pogledaše u nj dva tri dvoranina. ³³ A on im reče: bacite je dolje. I baciše je, i pršte krv njezina po zidu i po konjma, i pogazi je. ³⁴ Potom ušavši jede i pi, pa reče: vidite onu prokletnicu, i pogrebite je, jer je carska kæi. ³⁵ I otidoše da je pogrebu, i ne naèoše od nje ništa do lubanju i stopala i šake. ³⁶ I doèoše natrag i javiše, a on reče: to je rijeè Gospodnja, koju je rekao preko sluge svojega Ilje Tesvianina govoreći: u polju Jezraelskom izješće psi tijelo Jezaveljino. ³⁷ Neka bude tijelo Jezaveljino kao gnoj na njivi u polju Jezraelskom da se ne može kazati: ovo je Jezavelja.

10 A Ahav imaše sedamdeset sinova u Samariji; i Juj napisa knjigu i posla je u Samariju ka glavarima Jezraelskim, starješinama i hraniteljima Ahavovijem, i reče: ² Kako ova knjiga dođe k vama, u kojih su sinovi gospodara vašega i kola i konji i grad tvrdi i oružje, ³ Gledajte koji je najbolji i najvjestiji između sinova gospodara vašega, te ga posadite na prijesto oca njegova, i bijte se za dom gospodara svoga. ⁴ Ali se oni vrlo uplašiše i rekoše: eto, dva cara ne odolješe mu, a kako ćemo mu mi odoljeti? ⁵ I koji bijaše nad domom, i koji bijaše nad gradom, i starješine i hranitelji poslaše k Juju govoreći: mi smo sluge tvoje, èinićemo sve što nam kažeš; nećemo nikoga postavljati carem; èini što ti je volja. ⁶ I on im napisa drugu knjigu govoreći: ako ste moji i slušate mene, uzmite glave svijeh sinova gospodara svojega i dođite k meni sutra u ovo doba u Jezrael. A sinovi carevi, sedamdeset ljudi, bijahu kod najznatnijih građana, koji ih hranjahu. ⁷ I kad im dođe ova knjiga, uzeše sinove careve i poklaše, sedamdeset ljudi, i metnuvši glave njihove u kotarice poslaše mu u Jezrael. ⁸ I dođe glasnik, koji mu javi govoreći:

donesoše glave sinova carevijen. A on reèe: složite ih u dvije gomile na vratima, neka stoje do sutra. ⁹ A ujutru izašav stade i reèe svemu narodu: vi niste krivi; eto, ja se podigoh na gospodara svojega i ubih ga; ali ko pobi sve ove? ¹⁰ Vidite sada da nije izostala nijedna rijeè Gospodnja koju reèe Gospod za dom Ahavov, nego je Gospod uèinio što je govorio preko sluge svojega Ilije. ¹¹ Potom pobi Juj sve koji bijahu ostali od doma Ahavova u Jezraelu i sve vlastelje njegove i prijatelje njegove i sveštenike njegove, da ne osta nijedan. ¹² Potom se podiže i pođe da ide u Samariju; i kad bijaše kod kolibe pastirske na putu, ¹³ Nađe Juj braæu Ohozije cara Judina, i reèe: ko ste? Oni rekoše: mi smo braæa Ohozijina i idemo da pozdravimo sinove careve i sinove carièine. ¹⁴ Tada reèe: pohvatajte ih žive. I pohvataše ih žive i poklaše ih na studencu kod kolibe pastirske, njih èetrdeset, i ne ostavi nijednoga od njih. ¹⁵ Potom otišav odande nađe Jonadava sina Rihavova, koji ga srete. A on ga pozdravi i reèe mu: je li srce tvoje pravo kao što je moje srce prema tvome? A Jonadav odgovori: jest. Ako jest, odgovori Juj, daj mi ruku. I dade mu ruku; a on ga uze k sebi u kola. ¹⁶ I reèe: hajde sa mnom, i vidi moju revnost za Gospoda. I odvezoše ga na njegovijem kolima. ¹⁷ I kad dođe u Samariju, pobi sve što bješe ostalo od doma Ahavova u Samariji dokle ga ne istrijebi po rijeèi koju Gospod reèe Iliji. ¹⁸ Potom sabra Juj sav narod i reèe mu: Ahav je malo služio Valu, Juj æe mu služiti više. ¹⁹ Zato dozovite mi sve proroke Valove, sve sluge njegove i sve sveštenike njegove, nijedan da ne izostane, jer veliku žrtvu hoæu da prinesem Valu; ko ne dođe, poginuæe. A Juj èinjaše tako iz prijevare hoteæi pobiti sluge Valove. ²⁰ I reèe Juj: svetkujte svetkovinu Valu. I oglasiše je. ²¹ I posla Juj po svemu Izrailju, te dođoše sve sluge Valove, i ne izosta nijedan da ne dođe; i uđoše u kuæu Valovu, i napuni se kuæa Valova od kraja do kraja. ²² Tada reèe onomu koji bijaše nad riznicom: iznesi haljine svijem slugama Valovijem. I iznese im haljine. ²³ Zatijem uđe Juj s Jonadavom sinom Rihavovijem u kuæu Valovu, i reèe slugama Valovijem: promotrite i vidite da nije tu s vama koji sluga Gospodnji, nego same sluge Valove. ²⁴ I tako uđoše da prinesu prinose i žrtve paljenice, a Juj namjesti napolju osamdeset ljudi, i reèe: ako uteèe koji od ovijeh ljudi koje vam dajem u ruke, duša æe vaša biti za dušu njegovu. ²⁵ A kad se svrši žrtva paljenica, zapovjedi Juj vojnicima i vojvodama: uđite, pobijte ih, da ne izađe nijedan. I tako ih pobiše oštrijem maèem i pobacaše ih vojnici i vojvode; potom otidoše u svaki grad gdje bješe kuæa Valova. ²⁶ I izbaciše likove iz kuæe Valove, i spališe ih. ²⁷ I izlomiše lik Valov i raskopaše kuæu Valovu, i od nje naèiniše prohode do današnjega dana. ²⁸ Tako Juj istrijebi Vala iz Izrailja. ²⁹ Ali ne otstupi Juj od grijehova Jerovoama sina Navatova, kojima navede na grijeh Izrailja, od zlatnijeh telaca, koji bijahu u Vetilju i u Danu. ³⁰ A Gospod reèe Juju: što si dobro svršio što je pravo preda mnom, i što si uèinio domu Ahavovu sve što mi je bilo u srcu, zato æe sinovi tvoji sjedjeti na

prijestolu Izrailjevu do èetvrtoga koljena. ³¹ Ali Juj ne pažaše da hodi po zakonu Gospoda Boga Izrailjeva svijem srcem svojim, ne otstupi od grijehova Jerovoamovijeh, kojima navede na grijeh Izrailja. ³² U to vrijeme poèe Gospod krnjiti Izrailja, jer ih pobi Azailo po svijem međama Izrailjevim. ³³ Od Jordana k istoku sunèanom, svu zemlju Galadsku, Gadovu i Ruvimovu i Manasijinu, od Aroira na potoku Arnonu, i Galad i Vasan. ³⁴ A ostala djela Jujeva i sve što je èinio, i sva junaštva njegovu, nijesu li zapisana u dnevniku careva Izrailjevijeh? ³⁵ I poèinu Juj kod otaca svojih, i pogreboše ga u Samariji; a na njegovo se mjesto zacari Joahaz sin njegov. ³⁶ A carova Juj nad Izrailjem u Samariji dvadeset i osam godina.

11 A Gotolija mati Ohozijina vidjevši da joj pogibe sin usta i pobi sav rod carski. ² Ali Josaveja kæi cara Jorama sestra Ohozijina, uze Joasa sina Ohozijina, i ukrade ga između sinova carevijen, koje ubijahu, i s dojkinjom njegovom sakri ga od Gotolije u ložnicu, te ne pogibe. ³ I bi sakriven s njom u domu Gospodnjem šest godina, a Gotolija carovaše u zemlji. ⁴ A sedme godine posla Jodaj i dozva stotnike i vojvode i vojnike, i uvede ih k sebi u dom Gospodnji, i uhvati vjeru s njima, i zakle ih u domu Gospodnjem, i pokaza im sina careva. ⁵ I zapovjedi im govoreæi: ovo uèinite: vas treæina, koji dolazite u subotu, neka èuvaju stražu u dvoru carskom. ⁶ A treæina neka bude na vratima Surskim, a treæina na vratima koja su iza vojnika; i èuvajte dom od sile. ⁷ A dva dijela vas svijeh koji odlaze u subotu neka èuvaju stražu u domu Gospodnjem oko cara. ⁸ I opkolite cara svaki sa svojim oružjem u ruci, i ko bi navalio među vrste neka se pogubi, i budite s carem kad stane izlaziti i ulaziti. ⁹ I stotnici uèiniše sve kako zapovjedi Jodaj sveštenik; i uzeše svaki svoje ljude koji dolažahu u subotu s onima koji odlažahu u subotu, i dođoše k svešteniku Jodaju. ¹⁰ I sveštenik dade stotnicima koplja i štitove cara Davida, što bijahu u domu Gospodnjem. ¹¹ I vojnici stadoše svaki sa svojim oružjem u ruci od desne strane doma do lijeve strane doma prema oltaru i prema domu oko cara. ¹² Tada izvede sina careva, i metnu mu vijenac na glavu, i dade mu svjedoèanstvo, i postaviše ga carem, i pomazaše ga, i pljeskajuæi rukama govorahu: da živi car! ¹³ A kad Gotolija èu viku naroda, koji se stjecaše, dođe k narodu u dom Gospodnji; ¹⁴ I pogleda, i gle, car stajaše kod stupa po obièaju, i knezovi i trube oko cara, i sav narod iz zemlje radovaše se, i trube trubljahu. Tada Gotolija razdrije haljine svoje i povika: buna! buna! ¹⁵ A sveštenik Jodaj zapovjedi stotnicima koji bijahu nad vojskom, i reèe im: izvedite je iz vrsta napolje, i ko pođe za njom pogubite ga maèem; jer reèe sveštenik: da ne pogine u domu Gospodnjem. ¹⁶ I naèiniše joj mjesto; i kad dođe na put kojim se ide u dom carski konjskim vratima, ondje je ubiše. ¹⁷ Tada Jodaj uèini zavjet između Gospoda i cara i naroda da æe biti narod Gospodnji, takoðer i između cara i naroda. ¹⁸ Potom sav narod zemaljski otide u dom Valov, i raskopaše dom i oltar, i izlomiše likove njegove

sasvijem; a Matana sveštenika Valova ubiše pred oltarima. A sveštenik opet uredi službu u domu Gospodnjem. ¹⁹I uze stotnike i vojvode i vojnike i sav narod zemaljski, i izvedoše cara iz doma Gospodnjega, i uđoše u dom carski putem na vrata vojnička. I sjede na carski prijesto. ²⁰I radovaše se sav narod zemaljski, i grad se umiri pošto Gotoliju ubiše mačem kod carskoga doma. ²¹Joasu bješe sedam godina kad se zacari.

12 Sedme godine Jujeve počeo carovati Joas, i carova četrdeset godina u Jerusalamu. Materi mu bješe ime Sivija iz Virsaveje. ²I činjaše Joas što je pravo pred Gospodom dokle ga god učaše sveštenik Jodaj. ³Ali visine ne biše oborene; narod još prinošaše žrtve i kađaše na visinama. ⁴I Joas reče sveštenicima: sav novac posvećeni, što se donosi u dom Gospodnji, novac onijeh koji idu u broj, i novac od ucjene svačije, i sav novac što ko donosi od svoje volje u dom Gospodnji, ⁵Neka sveštenici uzimaju, svaki od svojega poznanika, i oni neka opravljaju što je trošno u domu gdje se god nađe da treba opraviti. ⁶Ali do godine dvadeset treće carovanja Joasova sveštenici još ne opraviše što bijaše trošno u domu. ⁷Tada car Joas dozva Jodaja sveštenika i ostale sveštenike, i reče im: zašto ne opravljate što je trošno u domu? Osele ne uzimajte novaca od svojih poznanika, jer treba da vratite da se opravi što je trošno u domu. ⁸I sveštenici pristaše da ne uzimaju novaca od naroda i da ne opravljaju što je trošno u domu. ⁹Tada sveštenik Jodaj uze jedan kovčeg, i proreza rupu na zaklopcu, i metnu ga kod oltara s desne strane kako se ulazi u dom Gospodnji; i sveštenici koji čuvahu vrata metaše u nj sve novce koji se donošahu u dom Gospodnji. ¹⁰A kad viđahu da ima mnogo novaca u kovčegu, tada dolazaše pisar carev s poglavarom svešteničkim, i izbrojivši svezivahu novce koji bi se našli u domu Gospodnjem. ¹¹Potom davahu gotove novce onima koji upravljahu poslom i starahu se za dom Gospodnji, a oni ih izdavahu drvodjeljama i poslenicima koji opravljahu dom Gospodnji, ¹²i zidarima i kamenarima, i da se dobavlja drvo i tesano kamenje, da se opravi što bješe trošno u domu Gospodnjem, i da se dobavi sve što trebaše da se opravi dom. ¹³Ali novcima koji se donošahu u dom Gospodnji ne građahu čaša srebrnijeh za dom Gospodnji, ni viljušaka, ni kotlića, ni truba, niti kakih sudova zlatnijeh ni srebrnijeh; ¹⁴Nego ih davahu onima koji bijahu nad poslom da se opravi za njih dom Gospodnji. ¹⁵I ne tražahu račun od ljudi kojima predavahu novce da izdaju poslenicima, jer vjerno radahu. ¹⁶Novci za prijestup i novci za grijeh ne donošahu se u dom Gospodnji; pripadahu sveštenicima. ¹⁷Tada izide Azailo car Sirski, i udari na Gat i uze ga; potom se okrete Azailo da ide na Jerusalam. ¹⁸A Joas car Judin uze sve posvećene stvari, što Josafat i Joram i Ohozija oci njegovi carevi Judini bijahu posvetili, i sve što sam bješe posvetio, i sve zlato što se nađe u riznicama doma Gospodnjega i doma careva, i posla Azailu caru Sirskom; i tako otide

od Jerusalama. ¹⁹A ostala djela Joasova i sve što je učinio, nije li to zapisano u dnevniku careva Judinijeh? ²⁰A sluge njegove podigoše se i pobuniše se, i ubiše Joasa u domu Milonu, kuda se ide u Silu. ²¹Joazahar sin Simeatov i Jozavad sin Somirov, sluge njegove, ubiše ga, te umrije; i pogreboše ga kod otaca njegovijeh u gradu Davidovu; a na njegovo mjesto zacari se Amasija sin njegov.

13 Godine dvadeset treće carovanja Joasa sina Ohozijina nad Judom zacari se Joahaz sin Jujev nad Izrailjem u Samariji, i carova sedamnaest godina. ²I činjaše što je zlo pred Gospodom, jer hođaše za grijesima Jerovoama sina Navatova, kojima navede na grijeh Izrailja i ne odstupi od njih. ³Zato se razgnjevi Gospod na Izrailja i dade ih u ruke Azailu caru Sirskom i u ruke Ven-Adadu sinu Azailovu za sve ono vrijeme. ⁴Ali se Joahaz pomoli Gospodu, i Gospod ga usliši, jer vidje nevolju Izrailjevu, kako ih muči car Sirski. ⁵I dade Gospod Izrailju izbavitelja, te se oprostiše ruke Sirske, i življahu sinovi Izrailjevi u šatorima svojim kao prije. ⁶Ali ne odstupiše od grijehova doma Jerovoamova kojima na grijeh navede Izrailja, nego hodiše u njima, i sam lug još stajaše u Samariji. ⁷A ne osta Joahazu naroda više od pedeset konjika i deset kola i deset tisuća pješaka; nego ih pobi car Sirski i satr ih, te biše kao prah kad se vrše. ⁸A ostala djela Joahazova i sve što je učinio, i junaštva njegova, nije li to zapisano u dnevniku careva Izrailjevijeh? ⁹I počini Joahaz kod otaca svojih, i pogreboše ga u Samariji; a na mjesto njegovo zacari se Joas sin njegov. ¹⁰Godine trideset sedme carovanja Joasova nad Judom zacari se Joas sin Joahazov nad Izrailjem u Samariji, i carova šesnaest godina. ¹¹I činjaše što je zlo pred Gospodom, ne odstupi ni od jednoga grijeha Jerovoama sina Navatova, koji navede Izrailja na grijeh, nego u njima hođaše. ¹²A ostala djela Joasova, i sve što je učinio, i junaštva njegova, kako je vojevao s Amasijom carem Judinijem, nije li to zapisano u dnevniku careva Izrailjevijeh? ¹³I počini Joas kod otaca svojih, a Jerovoam sjede na prijesto njegov; i pogreboše Joasa u Samariji kod careva Izrailjevijeh. ¹⁴A Jelisije razbolje se od bolesti, od koje i umrije; i Joas car Izrailjev dođe k njemu, i plačujući pred njim govoraše: oče moj, oče moj, kola Izrailjeva i konjici njegovi! ¹⁵A Jelisije mu reče: uzmi luk i strijele. I on uze luk i strijele. ¹⁶Tada reče caru Izrailjevu: nategni luk rukom svojom. I nateže luk rukom svojom. A Jelisije metnu ruke svoje caru na ruke. ¹⁷I reče: otvori prozor s istoka. I otvori, a Jelisije reče: pusti strijelu. I on pusti strijelu, a Jelisije reče: strijela izbavljenja Gospodnjega, strijela izbavljenja od Siraca; jer ćeš pobiti Sirce u Afeku, i satr ćeš ih. ¹⁸Još reče: uzmi strijele. I uze, a on reče caru Izrailjevu: udari u zemlju. I udari tri puta, pa stade. ¹⁹Tada se rasrdi na nj čovjek Božji i reče: da si udario pet puta ili šest puta, tada bi pobio Sirce sasvijem; a sada ćeš ih samo tri puta razbiti. ²⁰Potom umrije Jelisije, i pogreboše ga. A druge godine udariše čete Moavske na zemlju. ²¹I dogodi se kad

pogrebavahu nekoga èovjeka, ugledaše èetu i baciše èovjeka u grob Jelisijevih; i kad èovjek pade i dotaèe se kostiju Jelisijevih, oživje i usta na noge svoje. ²² A Azailo car Sirski muèaše Izrailja svega vijeka Joahazova. ²³ Ali se Gospodu sažali za njima i smilova se na njih i pogleda na njih zavjeta radi svojega s Avramom, Isakom i Jakovom, i ne htje ih istrijebiti i ne odvrže ih od sebe do sada. ²⁴ I umrije Azailo car Sirski, i na njegovo se mjesto zacari Ven-Adad sin njegov. ²⁵ A Joas sin Joahazov povrati iz ruke Ven-Adada sina Azailova gradove koje bješe Azailo uzeo ratom Joahazu ocu njegovu; tri puta ga razbi Joas, i povrati gradove Izrailjeve.

14 Druge godine carovanja Joasa sina Joahazova nad Izrailjem zacari se Amasija sin Joasov nad Judom. ² Bijaše mu dvadeset i pet godina kad poèe carovati, i carova dvadeset i devet godina u Jerusalimu. Materi mu bješe ime Joadana, iz Jerusalima. ³ I èinjaše što je pravo pred Gospodom, ali ne kao David otac njegov; sasvijem èinjaše onako kako je èinio otac njegov Joas. ⁴ Jer visine ne biše oborene: narod još prinošaše žrtve i kađaše na visinama. ⁵ A kad se utvrdi carstvo u ruci njegovoj, on pobi sluge svoje koje su ubile cara oca njegovoga. ⁶ Ali sinova tih krvnika ne pobi, kao što piše u knjizi zakona Mojsijeva, gdje je zapovjedio Gospod govoreæi: ocevi da ne ginu za sinove niti sinovi za oceve, nego svaki za svoj grijeh neka gine. ⁷ On pobi deset tisuæa Edomaca u slanoj dolini, i uze Selu ratom, i prozva je Jokteil, koje osta do danas. ⁸ Tada posla Amasija poslanike k Joasu sinu Joahaza sina Jujeva, caru Izrailjevu, i reèe: doði da se ogleđamo. ⁹ A Joas car Izrailjev posla k Amasiji caru Judinu i poruèi mu: trn na Livanu posla ka kedru na Livanu, i poruèi: daj svoju kæer sinu mojemu za ženu; ali naiðe zvijerje Livansko, i izgazi trn. ¹⁰ Pobio si Edomce, pa se ponese srce tvoje; hvali se, i sjedi kod kuæe svoje; zašto bi se zapletao u zlo da padneš i ti i Juda s tobom? ¹¹ Ali ne posluša Amasija; i podiže se Joas car Izrailjev, i ogledaše se, on i Amasija car Judin, u Vetsemesu Judinu. ¹² Ali Judu razbi Izrailj, te pobjegoše svaki k svojem šatoru. ¹³ A Amasiju cara Judina, sina Joasa sina Ohozijina, uhvati Joas car Izrailjev u Vetsemesu; potom dođe u Jerusolim i obori zid Jerusolimski od vrata Jefremovijeh do vrata na uglu, èetiri stotine lakata. ¹⁴ I uze sve zlato i srebro i sve posuðe što se nađe u domu Gospodnjem i u riznicama doma careva, i taoce, pa se vrati u Samariju. ¹⁵ A ostala djela Joasova, što je uèinio, i junaštva njegovoga, i kako je vojevao s Amasijom carem Judinijem, nije li to zapisano u dnevniku careva Izrailjevijeh? ¹⁶ I poèinu Joas kod otaca svojih, i bi pogreben u Samariji kod careva Izrailjevijeh, a na njegovo se mjesto zacari Jerovoam sin njegov. ¹⁷ Amasija pak sin Joasov car Judin poživje petnaest godina po smrti Joasa sina Joahazova, cara Izrailjeva. ¹⁸ A ostala djela Amasijina nijesu li zapisana u dnevniku careva Judinijeh? ¹⁹ I digoše bunu na nj u Jerusalimu, te pobježe u Lahis, a oni poslaše za njim u Lahis i ubiše ga ondje. ²⁰ A

odande ga donesoše na konjima, i bi pogreben u Jerusalimu kod otaca svojih u gradu Davidovu. ²¹ Tada sav narod Judin uze Azariju, kome bijaše šesnaest godina, i zacariše ga na mjesto oca njegovoga Amasije. ²² On sazida Elat povrativ ga Judi pošto car poèinu kod otaca svojih. ²³ Godine petnaeste carovanja Amasije sina Joasova nad Judom zacari se Jerovoam sin Joasov nad Izrailjem u Samariji, i carova èetrdeset i jednu godinu. ²⁴ I èinjaše što je zlo pred Gospodom i ne otstupi ni od jednoga grijeha Jerovoama sina Navatova kojima navede na grijeh Izrailja. ²⁵ On povrati međe Izrailjeve od Emata do mora uz polje, po rijeèi Gospoda Boga Izrailjeva, koju reèe preko sluge svojega Jone sina Amatijina, proroka iz Gatefera. ²⁶ Jer Gospod vidje da je u ljutoj nevolji Izrailj, i da nema ništa ni od uhvaæenoga ni od ostavljenoga, i da nema nikoga da pomože Izrailju. ²⁷ I ne bješe rekao Gospod da zatre ime Izrailjevo pod nebom; zato ih izbavi preko Jerovoama sina Joasova. ²⁸ A ostala djela Jerovoamova, i sve što je èinio, i junaštva njegovoga, kako je vojevao i kako je povratio Damasak i Emat od Jude Izrailju, nije li to zapisano u dnevniku careva Izrailjevijeh? ²⁹ Potom poèinu Jerovoam kod otaca svojih, careva Izrailjevijeh, a na njegovo se mjesto zacari Zaharija sin njegov.

15 Godine dvadeset sedme carovanja Jerovoamova nad Izrailjem zacari se Azarija sin Amasijin nad Judom. ² Bješe mu šesnaest godina kad se zacari, i carova pedeset i dvije godine u Jerusalimu. Materi mu bješe ime Jeholija, iz Jerusalima. ³ On èinjaše što je pravo pred Gospodom sasvijem kao što je èinio Amasija otac njegov. ⁴ Ali visine ne biše oborene: narod još prinošaše žrtve i kađaše na visinama. ⁵ A Gospod udari cara, te bi gubav do smrti svoje; i življaše u odvojenom domu; a Jotam sin carev upravljao dvorom i suðaše narodu u zemlji. ⁶ A ostala djela Azarijina i sve što je èinio, nije li to zapisano u dnevniku careva Judinijeh? ⁷ I poèinu Azarija kod otaca svojih, i pogreboše ga kod otaca njegovijeh u gradu Davidovu; a na njegovo se mjesto zacari Jotam sin njegov. ⁸ Trideset osme godine carovanja Azarijina nad Judom zacari se Zaharija sin Jerovoamov nad Izrailjem u Samariji, i carova šest mjeseca. ⁹ I èinjaše što je zlo pred Gospodom kao što su èinili oci njegovi; ne otstupi od grijehova Jerovoama sina Navatova, kojima navede na grijeh Izrailja. ¹⁰ I pobuni se na nj Salum sin Javisov, i ubi ga pred narodom i pogubi ga, i zacari se na njegovo mjesto. ¹¹ A ostala djela Zaharijina, eno zapisana su u dnevniku careva Izrailjevijeh. ¹² To je rijeè Gospodnja koju reèe Juju govoreæi: sinovi tvoji do èetvrtoga koljena sjedeæe na prijestolu Izrailjevu. I zbi se tako. ¹³ Salum sin Javisov zacari se trideset devete godine carovanja Ozijina nad Judom, a carova mjesec dana u Samariji. ¹⁴ Jer Menajim sin Gadijev iz Terse podiže se i dođe u Samariju i ubi Saluma sina Javisova u Samariji, i pogubi ga, i zacari se na njegovo mjesto. ¹⁵ A ostala djela Salumova i buna koju podiže, eto, to je zapisano u dnevniku careva Izrailjevijeh. ¹⁶ Tada Menajim raskopa Tapsu i pobi sve koji bijahu u njoj i u

međama njezinijem od Terse, jer mu ne otvoriše, zato ih pobi i sve trudne žene njihove raspори. ¹⁷ Godine trideset devete carovanja Azarijina nad Judom zacari se Menajim sin Gadijev nad Izrailjem, i carova deset godina u Samariji. ¹⁸ I èinjaše što je zlo pred Gospodom, ne odstupa svega vijeka svojega od grijehova Jerovoama sina Navatova, kojima navede na grijeh Izrailja. ¹⁹ Tada Ful car Asirski udara na zemlju, a Menajim daje Fulu tisuæu talanata srebra da bi mu pomogao da utvrdи carstvo u svojoj ruci. ²⁰ A te novce uze Menajim od Izrailja, od svih bogatijeh ljudi, da ih da caru Asirskom, od svakoga po pedeset sikala. Tako se vrati car Asirski, i ne zabavi se ondje u zemlji. ²¹ A ostala djela Menajimova i što je god èinio, nije li zapisano u dnevniku careva Izrailjevijeh? ²² I poèinu Menajim kod otaca svojih, a na njegovo se mjesto zacari Fakija sin njegov. ²³ Godine pedesete carovanja Azarijina nad Judom zacari se Fakija sin Menajimov nad Izrailjem u Samariji, i carova dvije godine. ²⁴ I èinjaše što je zlo pred Gospodom, ne odstupa od grijehova Jerovoama sina Navatova, kojima navede na grijeh Izrailja. ²⁵ I pobuni se na nj Fekaj sin Remalijin, vojvoda njegov, i ubi ga u Samariji u carskom dvoru, s Argovom i Arijem i s pedeset ljudi sinova Galadovijeh; i ubivši ga zacari se na njegovo mjesto. ²⁶ A ostala djela Fakijina i što je god èinio, eno je zapisano u dnevniku careva Izrailjevijeh. ²⁷ Godine pedeset druge Azarije cara Judina zacari se Fekaj sin Remalijin nad Izrailjem u Samariji, i carova dvadeset godina. ²⁸ I èinjaše što je zlo pred Gospodom, ne odstupa od grijehova Jerovoama sina Navatova, kojima navede na grijeh Izrailja. ²⁹ U vrijeme Fekaja cara Izrailjeva dođe Teglat-Felasar car Asirski, i uze Ijon i Avel-Vetmahu i Janoh i Kedes i Asor i Galad i Galileju, svu zemlju Neftalimovu, i preseli narod odande u Asiriju. ³⁰ Tada se pobuni Osija sin Ilin na Fekaja sina Remalijina i ubi ga i pogubi ga, i zacari se na njegovo mjesto dvadesete godine Jotama sina Ozijina. ³¹ A ostala djela Fekajeva i sve što je èinio, eno je zapisano u dnevniku careva Izrailjevijeh. ³² Druge godine carovanja Fekaja sina Remalijina nad Izrailjem zacari se Jotam sin Ozijin nad Judom. ³³ Bijaše mu dvadeset i pet godina kad poèe carovati, i carova šesnaest godina u Jerusalimu. Materi mu bješe ime Jerusa, kæi Sadokova. ³⁴ I èinjaše što je pravo pred Gospodom, sasvijem èinjaše kako je èinio Ozija otac njegov. ³⁵ Ali visine ne biše oborene: narod još prinošaše žrtve i kađaše na visinama. On naèini najviša vrata na domu Gospodnjem. ³⁶ A ostala djela Jotamova i sve što je èinio, nije li zapisano u dnevniku careva Judinijeh? ³⁷ U to vrijeme poèe Gospod puštati na Judu Resina cara Sirskog i Fekaja sina Remalijina. ³⁸ I Jotam poèinu kod otaca svojih, i bi pogreben kod otaca svojih u gradu Davida oca svojega; a na njegovo se mjesto zacari Ahaz sin njegov.

16 Godine sedamnaeste Fekaja sina Remalijina zacari se Ahaz sin Jotamov car Judin. ² Dvadeset godina bijaše Ahazu kad poèe carovati, i carova šesnaest godina u Jerusalimu, ali ne èinjaše što je

pravo pred Gospodom Bogom njegovijem kao David otac njegov. ³ Jer hođaše putem careva Izrailjevijeh, pa i sina svojega pusti kroz oganj po gadnijem djelima naroda koje odagna Gospod ispred sinova Izrailjevijeh. ⁴ I prinošaše žrtve i kađaše na visinama i po humovima i pod svakim zelenijem drvetom. ⁵ Tada dođe Resin car Sirski i Fekaj sin Remalijin car Izrailjev, dođoše da biju Jerusalem, i opkoliše Ahaza; ali ga ne mogoše osvojiti. ⁶ U to vrijeme Resin car Sirski povrati Sircima Elat, i izagna Judeje iz Elata, i dođoše Sirci u Elat i ostaše ondje do danas. ⁷ Ali Ahaz posla poslanike k Teglat-Felasaru caru Asirskom i poruèи mu: sluga sam tvoj, hodi i izbavi me iz ruku cara Sirskog i iz ruku cara Izrailjeva, koji se podigoše na me. ⁸ I uze Ahaz zlato i srebro što se nađe u domu Gospodnjem i u riznicama doma carskoga, i posla na dar caru Asirskom. ⁹ I posluša ga car Asirski, i dođe na Damasak i uze ga, i preseli narod odande u Kir, a Resina pogubi. ¹⁰ Tada car Ahaz otide na susret Teglat-Felasaru caru Asirskom u Damasak; i vidje car Ahaz oltar koji bijaše u Damasku, pa posla svešteniku Uriji sliku od toga oltara i od sve naprave njegove. ¹¹ I naèini sveštenik Urija oltar sasvijem kako posla car Ahaz iz Damaska, onako naèini Urija sveštenik, dokle se vrati car Ahaz iz Damaska. ¹² Pa kad se car vrati iz Damaska i vidje oltar, pristupi k njemu i prinese žrtvu na njemu. ¹³ I zapali žrtvu svoju paljenicu i dar svoj, i izli naljev svoj, i pokropи oltar krvlju zahvalnijeh žrtava svojih. ¹⁴ A mjedeni oltar što bješe pred Gospodom prenese s prednje strane doma da ne stoji između njegova oltara i doma Gospodnjega, i namjesti ga pokraj svoga oltara k sjeveru. ¹⁵ I zapovjedi car Ahaz Uriji svešteniku govoreæи: na velikom oltaru pali žrtvu paljenicu jutrenju i dar veèernji i žrtvu paljenicu carevu s darom njezinijem i žrtvu paljenicu svega naroda zemaljskoga s darovima njihovijem i naljevima njihovijem; i po njemu kropи svakom krvlju od žrtava paljenica i svakom krvlju od drugih žrtava. A za oltar mjedeni promisliaæu. ¹⁶ I uèini sveštenik Urija sve kako mu zapovjedi car Ahaz. ¹⁷ I oplate s podnožja skide car Ahaz i uze s njih umivaonice, i more skide s volova mjedeniijeh koji bijahu pod njim, i metnu ga na pod kameni. ¹⁸ I strehu subotnu, koju bijahu naèinili u domu, i ulazak carski, koji bijaše spolja, ukloni takoðer od doma Gospodnjega, bojeæи se cara Asirskog. ¹⁹ A ostala djela Ahazova što je èinio, nijesu li zapisana u dnevniku careva Judinijeh? ²⁰ I poèinu Ahaz kod otaca svojih, i bi pogreben kod otaca svojih u gradu Davidovu; a na njegovo se mjesto zacari Jezekija sin njegov.

17 Dvanaeste godine carovanja Ahazova nad Judom zacari se u Samariji nad Izrailjem Osija sin Ilin, i carova devet godina. ² I èinjaše što je zlo pred Gospodom, ali ne kao carevi Izrailjevi koji biše prije njega. ³ Na njega dođe Salmanasar car Asirski, i Osija mu posta sluga, te mu plaæaše danak. ⁴ Ali car Asirski opazi da Osija hoæe da se odmetne, jer Osija posla poslanike k Soju caru Misirskom i ne posla danka

godišnjega caru Asirskom; zato ga opkoli car Asirski i svezavši baci ga u tamnicu. ⁵ I car Asirski prođe svu zemlju i dođe na Samariju, i bi je tri godine. ⁶ Devete godine Osijine uze car Asirski Samariju i odvede Izrailja u Asiriju i naseli u Alaju i u Avoru na vodi Gozanu i u gradovima Midskim. ⁷ A to bi što sinovi Izrailjevi griješiše Gospodu Bogu svojem, koji ih je izveo iz zemlje Misirske ispod ruke Faraona cara Misirskoga, i bojaše se drugih bogova, ⁸ I hodiše po uredbama naroda koje odagna Gospod ispred sinova Izrailjevijeh, i kako èiniše carevi Izrailjevi; ⁹ I tajno èiniše sinovi Izrailjevi što nije pravo pred Gospodom Bogom njihovijem, i pogradiše visine po svijem gradovima svojim, od kule stražarske do gradova ozidanih. ¹⁰ I podigoše likove i lugove na svakom visokom humu i pod svakim zelenijem drvetom. ¹¹ I kađahu onuda po svijem visinama kao narodi koje odagna Gospod ispred njih, i èinjahu zle stvari gnjeveæi Gospoda. ¹² I služahu gadnijem bogovima, za koje im bješe Gospod rekao: ne èinite to. ¹³ I Gospod opominjaše Izrailja i Judu preko svijeh proroka i svijeh vidjelaca govoreæi: vratite se sa zlijeh putova svojih i držite zapovijesti moje i uredbе moje po svemu zakonu koji sam zapovjedio ocima vašim i koji sam vam poslao po slugama svojim prorocima. ¹⁴ Ali ne poslušашe; nego bjehu tvrdovrati kao i oci njihovi, koji ne vjerovaše Gospodu Bogu svojem. ¹⁵ I odbaciše uredbе njegove i zavjet njegov, koji uèini s ocima njihovijem, i svjedoèanstva njegova, kojima im svjedoèaše, i hodiše za ništavilom i postaše ništavi, i za narodima koji bijahu oko njih, za koje im bješe zapovjedio Gospod da ne èine kao oni. ¹⁶ I ostaviše sve zapovijesti Gospoda Boga svojega, i naèiniše sebi livene likove, dva teleta, i lugove, i klanjaše se svoj vojsci nebeskoj, i služiše Valu. ¹⁷ I provodiše sinove svoje i kæeri svoje kroz oganj, i davaše se na vraèanje i gatanje, i prodaše se da èine zlo pred Gospodom gnjeveæi ga. ¹⁸ Zato se Gospod razgnjevi vrlo na Izrailja, i odbaci ih od sebe, te ne osta nego samo pleme Judino. ¹⁹ Pa ni Juda ne držaše zapovijesti Gospoda Boga svojega, nego hođaše po uredbama koje naèiniše Izrailjci. ²⁰ Zato Gospod povrže sve sjeme Izrailjevo, i muèi ih, i predade ih u ruke onima koji ih plijene, dokle ih i odbaci od sebe. ²¹ Jer se ocijepiše Izrailjci od doma Davidova, i postaviše carem Jerovoama sina Navatova, a Jerovoam odbi Izrailjce od Gospoda i navede ih da griješe grijehom velikim. ²² I hodiše sinovi Izrailjevi u svijem grijesima Jerovoamovijem koje je on èinio, i ne otstupiše od njih; ²³ Dokle Gospod ne odbaci Izrailja od sebe kao što je govorio preko svijeh sluga svojih proroka, i tako preseljen bi Izrailj iz zemlje svoje u Asirsku do današnjega dana. ²⁴ Potom dovede car Asirski ljude iz Vavilona i iz Hute i iz Ave i iz Emata i iz Sefarvima, i naseli ih u gradovima Samarijskim mjesto Izrailjaca, i naslijediše Samariju, i življahu po gradovima njezinijem. ²⁵ A kad poèeše živjeti ondje, ne bojahu se Gospoda, a Gospod poslao na njih lavove, koji ih

davljahu. ²⁶ Zato rekoše caru Asirskom govoreæi: ovi narodi koje si doveo i naselio u gradovima Samarijskim ne znaju zakona Boga one zemlje; zato posla na njih lavove, koji ih eto more, jer ne znaju zakona Boga one zemlje. ²⁷ Tada zapovjedi car Asirski i reèe: odvedite onamo jednoga od sveštenika koje ste doveli odande, pa neka ide i sjedi ondje, neka ih uèi zakonu Boga one zemlje. ²⁸ I tako jedan od sveštenika, koje bijahu odveli iz Samarije, dođe i nastani se u Vetilju, i uèaše ih kako æe se bojati Gospoda. ²⁹ Ali naèiniše sebi svaki narod svoje bogove, i pometaše ih u kuæe visina, koje bijahu naèinili Samarijani, svaki narod u svojim gradovima u kojima življahu. ³⁰ Jer Vavilonjani naèiniše Sokot-Venotu, a Huæani naèiniše Nergala, a Emaæani naèiniše Asima; ³¹ I Avljani naèiniše Nivaza i Tartaka, a Sefarvimci spaljivahu sinove svoje ognjem Adramelehu i Anamelehu bogovima Sefarvimskim. ³² Ali se bojahu Gospoda, i postaviše između sebe sveštenike visinama, koji im služahu u domovima visina; ³³ Bojahu se Gospoda, ali i svojim bogovima služahu po obièaju onijeh naroda iz kojih ih preseliše. ³⁴ I do današnjega dana rade po starijem obièajima; ne boje se Gospoda a ne rade ni po svojim uredbama i obièajima, ni po zakonu i zapovijesti što je zapovjedio Gospod sinovima Jakova, kojemu nadje ime Izrailj; ³⁵ S kojima uèini Gospod zavjet i zapovjedi im i reèe: ne bojte se drugih bogova niti im se klanjajte niti im služite niti im prinosite žrtava; ³⁶ Nego Gospoda, koji vas je izveo iz zemlje Misirske silom velikom i mišicom podignutom, njega se bojte i njemu se klanjajte i njemu prinosite žrtve; ³⁷ I uredbе i pravila i zakon i zapovijesti što vam je napisao držite izvršujuæi ih vazda, i ne bojte se drugih bogova. ³⁸ I ne zaboravljajte zavjeta koji je uèinio s vama, i ne bojte se drugih bogova. ³⁹ Nego Gospoda Boga svojega bojte se, i on æe vas izbaviti iz ruku svijeh neprijatelja vaših. ⁴⁰ Ali ne poslušашe, nego radiše po starom svom obièaju. ⁴¹ Tako ovi narodi bojahu se Gospoda i idolima svojim služahu; i sinovi njihovi i sinovi sinova njihovijeh èine do današnjega dana onako kako su èinili oci njihovi.

18 A treæe godine carovanja Osije sina Ilina nad Izrailjem zacari se Jezekeja sin Ahazov nad Judom. ² Bijaše mu dvadeset i pet godina kad poèe carovati, i carova dvadeset i devet godina u Jerusalimu. Materi mu bješe ime Avija, kæi Zaharijina. ³ I èinjaše što je pravo pred Gospodom sasvijem kao što je èinio David otac njegov. ⁴ On obori visine, i izlomi likove i isjeèe lugove, i razbi zmiju od mjedi, koju bješe naèinio Mojsije, jer joj do tada kađahu sinovi Izrailjevi; i prozva je Neustan. ⁵ Uzdaše se u Gospoda Boga Izrailjeva, i ne bi takoga između svijeh careva Judinijeh poslije njega ni prije njega. ⁶ Jer prionu za Gospoda, ne otstupi od njega, nego drža zapovijesti koje zapovjedi Gospod Mojsiju. ⁷ I Gospod bijaše s njim; kuda god iðaše napredovaše; i odmetnu se od cara Asirskoga, te mu ne bi sluga. ⁸ On pobi Filisteje do Gaze i međe njezine, od kule stražarske do grada ozidana. ⁹ A èetvrte

godine carovanja Jezekijina, a to je sedma godina carovanja Osije sina Ilina nad Izrailjem, podiže se Salmanasar car Asirski na Samariju, i opkoli je. ¹⁰ I poslije tri godine uze je; šeste godine carovanja Jezekijina, a devete godine carovanja Osijina nad Izrailjem, bi uzeta Samarija. ¹¹ I odvede car Asirski Izrailjce u Asiriju, i naseli ih u Alaju i u Avoru na vodi Gozanu i po gradovima Midskim. ¹² Jer ne slušaše glasa Gospoda Boga svojega i prestupaše zavjet njegov, sve što im je zapovjedio Mojsije sluga Gospodnji, ne slušaše niti tvoriše. ¹³ A èetnaeste godine carovanja Jezekijina podiže se Senahirim car Asirski na sve tvrde gradove Judine, i uze ih. ¹⁴ Tada Jezekija car Judin posla u Lahis k caru Asirskom i poruèi mu: zgriješio sam; vrati se od mene, što god nametneš na me nosiæu. A car Asirski nametnu na Jezekiju cara Judina trista talanata srebra i trideset talanata zlata. ¹⁵ I dade car Jezekija sve srebro što se nađe u domu Gospodnjem i u riznicama carskoga dvora. ¹⁶ U to vrijeme car Jezekija raskopa vrata na crkvi Gospodnjoj i pragove koje sam bješe okovao, i dade caru Asirskom. ¹⁷ Ali car Asirski posla Tartana i Ravsarisa i Ravsaka iz Lahisa k caru Jezekiji u Jerusalem s velikom vojskom; i oni se podigoše i dođoše u Jerusalem; i podigavši se i došavši stadoše kod jaza gornjega jezera, koji je pokraj puta u polju bjeljarevu. ¹⁸ I stadoše vikati cara. Tada dođe k njima Elijakim sin Helkijin, koji bijaše nad dvorom, i Somna pisar i Joah sin Asafov pametar. ¹⁹ I reèe im Ravsak: kažite caru Jezekiji: ovako kaže veliki car, car Asirski: kakva je to uzdanica, u koju se uzdaš? ²⁰ Ti veliš, ali su prazne rijeèi, da imaš svjeta i sile za rat. U što se dakle uzdaš, te si se odmetnuo od mene? ²¹ Gle, uzdaš se u Misir, u štap od trske slomljene, na koji ako se ko nasloni, uæi æe mu u ruku i probošæe je; taki je Faraon car Misirski svima koji se uzdaju u nj. ²² Ako li mi reèete: uzdamo se u Gospoda Boga svojega; nije li to onaj èije je visine i oltare oborio Jezekija i zapovjedio Judi i Jerusalemu: pred ovijem oltarom klanjajte se u Jerusalemu. ²³ Hajde, zateci se mojemu gospodaru caru Asirskom; i daæu ti dvije tisuæe konja, ako možeš dobiti koji æe jahati na njima. ²⁴ Kako æeš dakle odbiti i jednoga vojvodu između najmanjih sluga gospodara mojega? Ali se ti uzdaš u Misir za kola i konjike. ²⁵ Svrh toga, eda li sam ja bez Gospoda došao na ovo mjesto da ga zatrem? Gospod mi je rekao: idi na tu zemlju, i zatri je. ²⁶ Tada Elijakim sin Helkijin i Somna i Joah rekoše Ravsaku: govori slugama svojim Sirski, jer razumijemo, a nemoj nam govoriti Judejski da sluša narod na zidu. ²⁷ A Ravsak im reèe: eda li me je gospodar moj poslao ka gospodaru tvojemu ili k tebi da kažem ove rijeèi? nije li k tijem ljudima, što sjede na zidu, da jedu svoju neèist da piju svoju mokraæu s vama? ²⁸ Tada stade Ravsak i povika iza glasa Judejski, i reèe govoreæi: èujte rijeè velikoga cara, cara Asirskoga. ²⁹ Ovako kaže car: nemojte da vas vara Jezekija; jer vas ne može izbaviti iz moje ruke. ³⁰ Nemojte da vas nagovori Jezekija da se pouzdate u Gospoda, govoreæi: Gospod æe nas

izbaviti, i ovaj se grad neæe dati u ruke caru Asirskom. ³¹ Ne slušajte Jezekije; jer ovako kaže car Asirski: uèinite mir sa mnom, i hodite k meni, pa jedite svaki sa svoga èokota i svaki sa svoje smokve, i pijte svaki iz svojega studenca. ³² Dokle ne doðem i odnesem vas u zemlju kao što je vaša, u zemlju obilnu žitom i vinom, u zemlju obilnu hljebom i vinogradima, u zemlju obilnu maslinom i uljem i medom, pa æete živjeti i neæete izginuti. Ne slušajte Jezekije, jer vas vara govoreæi: Gospod æe nas izbaviti. ³³ Je li koji između bogova drugih naroda izbavio svoju zemlju iz ruke cara Asirskoga? ³⁴ Gdje su bogovi Ematski i Arfadski? gdje su bogovi Sefarvimski, Enski i Avski? jesu li izbavili Samariju iz mojih ruku? ³⁵ Koji su između svijeh bogova ovijeh zemalja izbavili zemlju svoju iz moje ruke? a Gospod æe izbaviti Jerusalem iz moje ruke? ³⁶ Ali narod muèaše, i ne odgovoriše mu ni rijeèi, jer car bješe zapovjedio i rekao: ne odgovarajte mu. ³⁷ Tada Elijakim sin Helkijin, koji bijaše nad dvorom, i Somna pisar i Joah sin Asafov, pametar, dođoše k Jezekiji razdrvši haljine, i kazaše mu rijeèi Ravsakove.

19 A kad to èu car Jezekija, razdrije haljine svoje i veza oko sebe kostrijet, pa otide u dom Gospodnji. ² I posla Elijakima, koji bijaše nad dvorom, i Somnu pisara i najstarije sveštenike obuèene u kostrijet k Isaiji proroku sinu Amosovu. ³ I rekoše mu: ovako veli Jezekija: ovo je dan nevolje i kara i ruga; jer prispješe djeca do poroðaja, a nema snage da se rode. ⁴ Da ako je èuo Gospod Bog tvoj sve što reèe Ravsak, kojega posla car Asirski gospodar njegov da ruži Boga živoga i da ga vrijeða rijeèima, koje je èuo Gospod Bog tvoj; pomoli se za ostatak koji se nalazi. ⁵ I dođoše k Isaiji sluge cara Jezekije. ⁶ I reèe im Isaija: ovako recite gospodaru svojem: ovako veli Gospod: ne plaši se od rijeèi koje si èuo, kojima huliše na me sluge cara Asirskoga. ⁷ Evo, ja æu pustiti na nj duh, te æe èuti glas i vratiti se u svoju zemlju, i uèiniæu da pogine od maèa u svojoj zemlji. ⁸ I tako vrativši se Ravsak nađe cara Asirskoga gdje bija Livnu, jer bješe èuo da je otišao od Lahisa. ⁹ A on èu za Tiraku cara Huskoga gdje kazaše: evo ide da se bije s tobom. Zato opet posla poslanike k Jezekiji govoreæi: ¹⁰ Ovako recite Jezekiji caru Judinu: nemoj da te vara Bog tvoj, u kojega se uzdaš govoreæi: neæe se dati Jerusalem u ruke caru Asirskom. ¹¹ Eto èuo si šta su uèinili carevi Asirski svijem zemljama potrvši ih sasvijem; a ti li æeš se izbaviti? ¹² Jesu li narode koje satrše oci moji izbavili bogovi njihovi, Gosance, Harance, Resefe i sinove Edenove, koji bijahu u Telasaru? ¹³ Gdje je car Ematski i car Arfadski i car od grada Sefarvima, od Ene i Ave? ¹⁴ A kad Jezekija primi knjigu iz ruku poslanika i proèita je, otide u dom Gospodnji, i razvi je Jezekija pred Gospodom. ¹⁵ I pomoli se Jezekija Gospodu govoreæi: Gospode Bože Izrailjev, koji sjediš na heruvimima, ti si sam Bog svijem carstvima na zemlji, ti si stvorio nebo i zemlju, ¹⁶ Prigni, Gospode, uho svoje i èuj; otvori, Gospode, oèi svoje i vidi; èuj rijeèi Senahirima, koji posla da ruži Boga živoga. ¹⁷ Istina je, Gospode,

opustošili su carevi Asirski one narode i zemlje njihove; ¹⁸I pobacali su bogove njihove u oganj, jer ne bijahu bogovi, nego djelo ruku èovjeèijih, drvo i kamen; zato ih potrše. ¹⁹I zato, Gospode Bože naš, izbavi nas iz ruku njegovijeh, da poznadu sva carstva na zemlji da si ti Gospode sam Bog. ²⁰Tada posla Isaija sin Amosov k Jezeckiji, i poruèi mu: ovako veli Gospod Bog Izrailjev: uslišio sam za što si mi se molio radi Senahirima cara Asirskoga. ²¹Ovo je rijeè koju izreèe Gospod za nj: ruga ti se i potsmijeva ti se djevojka, kæi Sionska, za tobom maše glavom kæi Jerusalimska. ²²Koga si ružio i hulio? i na koga si podigao glas? i podigao u vis oèi svoje? Na sveca Izrailjeva. ²³Preko poslanika svojih ružio si Gospoda i rekao si: s mnoštvom kola svojih izidoh na visoke gore, na strane Livanske, i posjeæi æu visoke kedre njegove i lijepe jele njegove, i uæi æu u krajnji stan njegov, u šumu njegova Karmila. ²⁴Ja sam kopao i pio vodu tuðu, i isušio sam stopama svojim sve potoke gradovima. ²⁵Nijesi li èuo da ja to odavna èinim i od iskona da sam tako uredio? sada puštam to, da prevratiš tvrde gradove u puste gomile. ²⁶Zato koji u njima žive iznemogoše, uplašiše se i smetoše se, postaaše kao trava poljska, kao zelena travica, kao trava na krovovima, koja se suši prije nego sazri. ²⁷Znam sjeðenje tvoje, i polaženje tvoje i dolaženje tvoje znam, i kako bjesniš na me. ²⁸Jer bjesniš na me, i tvoja objest doðe do mojih ušiju; zato æu metnuti brnjicu svoju na nozdrve tvoje i uzdu svoju u gubicu tvoju, pa æu te odvesti natrag putem kojim si došao. ²⁹A tebi ovo neka bude znak: ješæete ove godine što samo od sebe rodi, i druge godine što opet samo od sebe rodi; a treæe godine sijte i žanjite i sadite vinograde i jedite rod s njih. ³⁰Jer ostatak doma Judina, što ostane, opet æe pustiti žile ozdo i roditi ozgo. ³¹Jer æe iz Jerusalima izaæi ostatak, i iz gore Siona, koji se saèuvaju. Revnost Gospoda nad vojskama uèiniæe to. ³²Zato ovako veli Gospod za cara Asirskoga: neæe uæi u ovaj grad niti æe baciti amo strijele, neæe se primaæi ka njemu sa štitom, niti æe iskopati opkopa oko njega. ³³Vratiaæe se putem kojim je došao, a u grad ovaj neæe uæi, veli Gospod. ³⁴Jer æu braniti taj grad, i saèuvaæu ga sebe radi i radi Davida sluge svojega. ³⁵I istu noæ anðeo Gospodnji izide i pobi u okolu Asirskom sto i osamdeset i pet tisuæa; i kad ustaše ujutru, a to sve sami mrtvaci. ³⁶Te se podiže Senahirim car Asirski, i otide, i vrativši se osta u Nineviji. ³⁷I kad se klanjaše u domu Nisroka boga svojega, Adrameleh i Sarasar sinovi njegovi ubiše ga maèem, a sami pobjgoše u zemlju Araratsku, i na njegovo se mjesto zacari Esaradon sin njegov.

20 U to vrijeme razbolje se Jezeckija na smrt; i doðe k njemu prorok Isaija sin Amosov i reèe mu: ovako veli Gospod: naredi za kuæu svoju, jer æeš umrijeti i neæeš ostati živ. ²A on se okrete licem k zidu, i pomoli se Gospodu govoreæi: ³Oh, Gospode, opomeni se da sam jednako hodio pred tobom vjerno i s cijelijem srcem, i tvorio što je tebi ugodno. I plaka Jezeckija veoma. ⁴I Isaija još ne bješe otišao do

polovine dvora, a doðe mu rijeè Gospodnja govoreæi: ⁵Vrati se i reci Jezeckiji, voðu naroda mojega: ovako veli Gospod Bog Davida oca tvojega: èuo sam molitvu tvoju, i vidio sam suze tvoje; evo iscijeliaæu te, do tri dana iaæi æeš u dom Gospodnji. ⁶I dodaaæu ti vijeku petnaest godina, i izbaviaæu tebe i ovaj grad iz ruku cara Asirskoga, i braniæu ovaj grad sebe radi i radi Davida sluge svojega. ⁷Potom reèe Isaija: donesite grudu suhих smokava. I donesavši priviše mu na otok, i iscijeli se. ⁸A Jezeckija reèe Isaiji: šta æe biti znak da æe me Gospod iscijeliti i da æu do tri dana otiaæi u dom Gospodnji? ⁹A Isaija reèe: ovo neka ti bude znak od Gospoda da æe uèiniti Gospod što je rekao: hoæeš li da otide sjen deset koljenaca naprijed ili da se vrati deset koljenaca natrag? ¹⁰A Jezeckija reèe: lako je da sjen otide naprijed deset koljenaca; nemoj, nego neka se vrati sjen deset koljenaca natrag. ¹¹I Isaija prorok zavapi ka Gospodu, i vrati Gospod sjen po koljencima po kojima bijaše otišao na sunèaniku Ahazovu natrag za deset koljenaca. ¹²U to vrijeme Verodah-Valadan, sin Valadanov, car Vavilonski posla knjigu s darom Jezeckiji; jer bješe èuo da je bolestan Jezeckija. ¹³I Jezeckija saslušav poslanike pokaza im sve riznice svoje, srebro i zlato i mirise, i najbolje ulje, i kuæu gdje mu bješe oružje, i što se god nalažaaše u riznicama njegovijem, ne osta ništa da im ne pokaza Jezeckija u kuæi svojoj i u svemu gospodstvu svojem. ¹⁴Tada doðe prorok Isaija k caru Jezeckiji i reèe mu: šta su govorili ti ljudi i odakle su došli k tebi? A Jezeckija reèe: iz daljne zemlje došli su, iz Vavilona. ¹⁵A on reèe: šta su vidjeli u tvom dvoru? A Jezeckija reèe: vidjeli su sve što ima u mom dvoru; nije ostalo ništa u riznicama mojim da im nijesam pokazao. ¹⁶Tada reèe Isaija Jezeckiji: èuj rijeè Gospodnju. ¹⁷Evo doæi æe vrijeme kad æe se odnijeti u Vavilon sve što ima u kuæi tvojoj, i što su sabirali oci tvoji do danas, neæe ostati ništa, veli Gospod. ¹⁸I sinove tvoje, koji æe izaæi od tebe, koje æeš roditi, uzeæe da budu dvorani u dvoru cara Vavilonskoga. ¹⁹A Jezeckija reèe Isaiji: dobra je rijeè Gospodnja, koju si rekao. Još reèe: je li? za mojega vijeka biaæe mir i vjera? ²⁰A ostala djela Jezeckijina i sva junaštva njegova, i kako je naèinio jezero, i vodu doveo u grad, nije li zapisano u dnevniku careva Judinijeh? ²¹I poèinu Jezeckija kod otaca svojih, a na njegovo se mjesto zacari Manasija sin njegov.

21 Dvanaest godina bješe Manasiji kad poèe carovati, i carova pedeset i pet godina u Jerusalimu. Materi mu bješe ime Efsiva. ²I èinjaše što je zlo pred Gospodom po gadnijem djelima naroda, koje Gospod odagna ispred sinova Izrailjevijeh; ³Jer opet naèini visine, koje bješe potro Jezeckija otac njegov, i podiže oltare Valu, i naèini lug kao što bješe naèinio Ahav car Izrailjev, i klanjaše se svoj vojsci nebeskoj i služaaše joj. ⁴I naèini oltare u domu Gospodnjem, za koji bješe rekao Gospod: u Jerusalimu æu namjestiti ime svoje; ⁵Naèini oltare svoj vojsci nebeskoj u dva trijema doma Gospodnjega. ⁶I sina svojega provede kroz oganj, i vraèaaše i gataše, i uredi

one što se dogovaraju s duhovima i vraèare; i èinjaše vrlo mnogo što je zlo pred Gospodom, gnjeveæi ga. ⁷I postavi rezan lik šumski koji naèini u domu, za koji bješe rekao Gospod Davidu i Solomunu sinu njegovu: u ovom domu i u Jerusalmu, koji izabrah između svijeh plemena Izrailjevijeh, namjestiæu ime svoje dovijeka; ⁸I neæu više dati da se makne noga sinovima Izrailjevijem iz zemlje koju dadoh ocima njihovijem, ako samo uzdrže i ustvore sve što sam im zapovjedio, i sav zakon koji im je zapovjedio moj sluga Mojsije. ⁹Ali ne poslušashe, jer ih zavede Manasija, te èiniše gore nego narodi koje istrijebi Gospod ispred sinova Izrailjevijeh. ¹⁰A Gospod govoraše preko sluga svojih proroka govoreæi: ¹¹Što uèini Manasija car Judin ta gadna djela èineæi gore od svega što su èinili Amoreji koji prije njega biše, i navede na grijeh i Judu gadnijem bogovima svojim; ¹²Zato ovako veli Gospod Bog Izrailjev: evo, ja æu pustiti zlo na Jerusalm i na Judu, da æe svakome ko èuje zujati oba uha. ¹³Jer æu zategnuti nad Jerusalmom uže Samarijsko i mjerila doma Ahavova, i zbrisaæu Jerusalm, kao što se briše zdjela, izbriše se pa se izvrne. ¹⁴I ostaviæu ostatak našljedstva svojega, i daæu ih u ruke neprijateljima njihovijem da budu plijen i grabež svijem neprijateljima svojim. ¹⁵Jer èiniše što je zlo preda mnom, i gnjeviše me od dana kad izidoše oci njihovi iz Misira do danas. ¹⁶Još i pravu krv veoma mnogu proli Manasija tako da napuni Jerusalm od kraja do kraja, osim grijeha svojega kojim navede Judu na grijeh da èini što je zlo pred Gospodom. ¹⁷A ostala djela Manasijina i sve što je èinio, i grijeh, kojim je griješio, nije li to zapisano u dnevniku careva Judinijeh? ¹⁸I poèinu Manasija kod otaca svojih, i bi pogreben u vrtu kod doma svojega, u vrtu Ozinu; a na njegovo mjesto zacari se Amon sin njegov. ¹⁹Dvadeset i dvije godine imaše Amon kad poèe carovati, i carova dvije godine u Jerusalmu. Materi mu bješe ime Mesulemeta, kæi Arusova, iz Joteve. ²⁰On èinjaše što je zlo pred Gospodom, kao što je èinio Manasija otac njegov. ²¹I hoðashe svijem putem kojim je hodio otac njegov, i sluðashe gadnijem bogovima, kojima je sluðio otac njegov, i klanjashe im se. ²²I ostavi Gospoda Boga otaca svojih, i ne hodi putem Gospodnjim. ²³A sluge Amonove pobuniše se na nj, i ubiše cara u dvoru njegovu. ²⁴A narod zemaljski pobi sve koji se bijahu pobunili na cara Amona; i zacari narod zemaljski na njegovo mjesto Josiju sina njegova. ²⁵A ostala djela Amonova, što je èinio, nijesu li zapisana u dnevniku careva Judinijeh? ²⁶I pogreboše ga u njegovu grobu u vrtu Ozinu; i Josija sin njegov bi car na njegovo mjesto.

22 Osam godina bijaše Josiji kad poèe carovati, i carova trideset i jednu godinu u Jerusalmu. Materi mu bješe ime Jedida, kæi Adajeva, iz Voskata. ²On èinjaše što je pravo pred Gospodom, i hoðashe svijem putem Davida oca svojega i ne otstupaše ni nadesno ni nalijevo. ³A osamnaeste godine carovanja Josijina posla car Safana sina Azalije sina Mesulamova, pisara, u dom Gospodnji, govoreæi: ⁴Idi ka Helkiji

poglavaru svešteniekom, neka izbroji novce donesene u dom Gospodnji, što su nakupili od naroda vratari. ⁵I neka ih da poslenicima koji nadgledaju dom Gospodnji, pa neka daju poslenicima koji rade oko doma Gospodnjega da se opravi što je trošno u domu, ⁶Drvodjeljama i kamenarima i zidarima, i da se kupuje drvo i kamen tesani da se opravi dom. ⁷Ali da im se ne traže raèuni od novaca koji im se dadu, jer æe vjerno raditi. ⁸Tada reèe Helkija poglavar sveštenieki Safanu pisaru: naðoh zakonik u domu Gospodnjem. I Helkija dade knjigu Safanu, i on je proèita. ⁹A Safan pisar otide k caru, i javi caru govoreæi: pokupiše sluge tvoje novce što se naðoše u domu, predaše ih poslenicima koji nadgledaju dom Gospodnji. ¹⁰I kaza Safan pisar caru govoreæi: knjigu mi dade Helkija sveštenik. I proèita je Safan caru. ¹¹A kad car èu rijeèi u zakoniku, razdrije haljine svoje. ¹²I zapovjedi car Helkiji svešteniku i Ahikamu sinu Safanovu i Ahvoru sinu Mihejinu i Safanu pisaru i Asaji sluzi carevu, govoreæi: ¹³Idite, upitajte Gospoda za me i za narod i za svega Judu radi rijeèi ove knjige što se naðe; jer je velik gnjev Gospodnji koji se raspalio na nas zato što oci naši ne sluðashe rijeèi ove knjige da èine sve onako kako nam je napisano. ¹⁴I tako otide Helkija sveštenik i Ahikam i Ahvor i Safan i Asaja k proroèici Oldi ženi Saluma sina Tekuja sina Arasa riznièara; a ona stajash u Jerusalmu u drugom kraju; i govoriše s njom. ¹⁵A ona im reèe: ovako veli Gospod Bog Izrailjev: kažite èovjeku koji vas je poslao k meni: ¹⁶Ovako veli Gospod: evo pustiaæu zlo na to mjesto i na stanovnike njegove, sve što govori knjiga koju je proèitao car Judin, ¹⁷Zato što me ostaviše, i kadiše drugim bogovima da bi me gnjevili svijem djelima ruku svojih; zato se gnjev moj raspalio na to mjesto, i neæe se ugasiti. ¹⁸A caru Judinu, koji vas je poslao da upitate Gospoda, ovako mu kažite: ovako veli Gospod Bog Izrailjev za rijeèi koje si èuo: ¹⁹Što je umeknulo srce tvoje, i ponizio si se pred Gospodom kad si èuo šta sam govorio za to mjesto i za stanovnike njegove da æe biti pustoš i prokletinja, i što si razdro haljine svoje i plakao preda mnom, zato i ja usliših tebe, veli Gospod. ²⁰Zato, evo, ja æu te pribрати k ocima tvojim i na miru æeš biti pribran u grob svoj, i neæeš oèima svojim vidjeti zla koje æu pustiti na to mjesto. I kazaše to caru.

23 Tada posla car, te se skupiše k njemu sve starješine Judine i Jerusalmiske. ²I otide car u dom Gospodnji i s njim svi ljudi iz zemlje Judine i svi Jerusalmijani i sveštenici i proroci i sav narod, malo i veliko, i proèita im sve rijeèi knjige zavjetne, koja se naðe u domu Gospodnjem. ³I car stojeæi kod stupa uèini zavjet pred Gospodom da æe oni iaèi za Gospodom i držati zapovijesti njegove i svjedoèanstva njegova i uredbe njegove svijem srcem i svom dušom, vršeæi rijeèi toga zavjeta napisane u toj knjizi. I sav narod prista na zavjet. ⁴Tada zapovjedi car Helkiji poglavaru svešteniekom i sveštenicima drugoga reda i onima koji èuvahu vrata, da iznesu iz crkve Gospodnje sve stvari koje bijahu naèinjene Valu i gaju i svoj vojsci

nebeskoj; i spali ih iza Jerusalima u polju Kedronskom, i odnese pepeo od njih u Vetilj. ⁵ I svrže sveštenike idolske koje bijahu postavili carevi Judini da kade po visinama u gradovima Judinijem i oko Jerusalima; tako i one koji kađahu Valu, suncu i mjesecu i zvijezdama i svoj vojsci nebeskoj. ⁶ I iznese gaj iz doma Gospodnjega iza Jerusalima na potok Kedron, i spali ga na potoku Kedronu i satr u prah, i prosu prah na grobove sinova narodnijeh. ⁷ I pokvari kuæe kurvarske koje bijahu u domu Gospodnjem, u kojima žene tkahu zastiraæe za gaj. ⁸ I dovedavši sve sveštenike iz gradova Judinijeh oskrvni visine gdje kađahu sveštenici od Geve do Virsaveje, i pokvari visine na vratima, i koja bijaše na ulasku na vratima Isusa zapovjednika gradskoga nalijevo od vrata gradskih. ⁹ Ali sveštenici onijeh visina ne pristupahu k oltaru Gospodnjemu u Jerusalimu, nego jeđahu prijesne hljebove među braæom svojom. ¹⁰ Oskvrni i Tofet, koji bijaše u dolini sinova Enomovijeh, da ne bi niko više vodio sina svojega ni kæeri svoje kroz oganj Molohu. ¹¹ I ukloni konje koje bijahu postavili carevi Judini suncu od ulaska u dom Gospodnji do kuæe Natan-Meleha dvoranina, koja bijaše u Farurimu; a kola sunèana sažeže ognjem. ¹² I oltare na krovu sobe Ahazove, koje bijahu naèinili carevi Judini, i oltare koje bijaše naèinio Manasija u oba trijema doma Gospodnjega, pokvari car, i uzevši ih odande baci prah od njih u potok Kedron. ¹³ I visine prema Jerusalimu s desne strane na gori Maslinskoj, koje bijaše naèinio Solomun car Izrailjev Astaroti gadu Sidonskom i Hemosu gadu Moavskom i Melhomu gadu sinova Amonovijeh, oskrvni car. ¹⁴ I izlomi likove i isijeèe gajeve, i mjesta njihova napuni kostiju ljudskih. ¹⁵ I oltar, koji bješe u Vetilju, visinu, koju bješe naèinio Jerovoam sin Navatov, koji navede na grijeh Izrailja, i oltar i visinu pokvari, i spalivši visinu satr je u prah, i spali gaj. ¹⁶ I obazrevši se Josija vidje grobove koji bijahu ondje na gori, i posla te izvadiše kosti iz grobova, i sažeže ih na oltaru i oskrvni ga, po rijeèi Gospodnjoj, koju reèe èovjek Božji, koji naprijed kaza te stvari. ¹⁷ I reèe: kakav je ono spomenik što vidim? Rekoše mu građani: ono je grob èovjeka Božijega koji dođe iz Jude i naprijed kaza to što si uèinio na oltaru u Vetilju. ¹⁸ A on reèe: ostavite ga, niko da mu ne kreæe kosti. Tako se saèuvashe kosti njegove s kostima onoga proroka koji dođe iz Samarije. ¹⁹ I sve domove visina po gradovima Samarijskim koje naèiniše carevi Izrailjevi gnjeveæi Gospoda, pokvari Josija; i uèini s njima sve onako kako uèini u Vetilju. ²⁰ I pokla sve sveštenike visina, koji bijahu onuda, na oltarima, i sažeže kosti ljudske na njima; potom se vrati u Jerusalim. ²¹ Tada zapovjedi car svemu narodu govoreæi: praznujte pashu Gospodu Bogu svojemu, kao što piše u knjizi zavjetnoj. ²² Jer ne bi praznovana ovako pasha od vremena sudija koje sudiše Izrailju i za sve vrijeme careva Izrailjevijeh i careva Judinijeh. ²³ Kao što bi osamnaeste godine cara Josije praznovana pasha Gospodu u Jerusalimu. ²⁴ I one što se

dogovaraju s duhovima i vraèare, i likove i gadne bogove i sve gadove koji se viđahu u zemlji Judinoj i u Jerusalimu istrijebi Josija da izvrši rijeèi zakona napisane u knjizi koju nađe Helkija sveštenik u domu Gospodnjem. ²⁵ Ni prije njega ne bješe takvoga cara, koji bi se obratio ka Gospodu svijem srcem svojim i svom dušom svojom i svom snagom svojom, sasvijem po zakonu Mojsijevu, niti poslije njega nastala tako on. ²⁶ Ali se Gospod ne povrati od žestine velikoga gnjeva svojega, kojom se bješe raspalio gnjev njegov na Judu za sve draženje kojim ga bješe dražio Manasija. ²⁷ I reèe Gospod: i Judu æu odbaciti od sebe kao što sam odbacio Izrailja, i grad æu ovaj odbaciti, koji sam izabrao, Jerusalim, i dom, za koji rekoš: tu æe biti ime moje. ²⁸ A ostala djela Josijina i sve što je èinio, nije li zapisano u dnevniku careva Judinijeh? ²⁹ U njegovo vrijeme izide Faraon Nehaon car Misirski na cara Asirskoga k rijeci Efratu, i car Josija izide preda nj, a on kako ga vidje ubi ga u Megidonu. ³⁰ I mrtva metnuše ga sluge njegove na kola, i odvezoše ga iz Megidona u Jerusalim, i pogreboše ga u grobu njegovu; i narod zemaljski uze Joahaza sina Josijina, i pomazaše ga i zacariše ga na mjesto oca njegova. ³¹ Dvadeset i tri godine bješe Joahazu kad poèe carovati, i carova tri mjeseca u Jerusalimu. Materi mu bješe ime Amutala, kæi Jeremijina, iz Livne. ³² On èinjaše što je zlo pred Gospodom sasvijem kako su èinili oci njegovi. ³³ I sveza ga Faraon Nehaon u Rivli u zemlji Ematskoj da više ne caruje u Jerusalimu, i oglobi zemlju sto talanata srebra i talanat zlata. ³⁴ A carem postavi Faraon Nehaon Elijakima sina Josijina na mjesto Josije oca njegova, i predje mu ime Joakim; a Joahaza uze i otide u Misir, a on umrije ondje. ³⁵ A ono srebro i zlato dade Joakim Faraonu razrezavši na zemlju da bi dao novce po zapovijesti Faraonovoj, od svakoga uzimajuæi kako bješe cijenjen, srebro i zlato po narodu u zemlji, da da Faraonu Nehaonu. ³⁶ Dvadeset i pet godina bijaše Joakimu kad poèe carovati, i carova jedanaest godina u Jerusalimu. Materi mu bješe ime Zevuda, kæi Fedajeva, iz Rume. ³⁷ A on èinjaše što je zlo pred Gospodom sasvijem kako su èinili oci njegovi.

24 Za njegova vremena dođe Navuhodonosor car Vavilonski; i Joakim mu bi sluga tri godine; potom odusta i odmetnu se od njega. ² I Gospod posla na nj èete Haldejske i èete Sirske i èete Moavske i èete sinova Amonovijeh; posla ih na Judu da ga potru, po rijeèi Gospodnjoj koju govori preko sluga svojih proroka. ³ Po zapovijesti Gospodnjoj zbi se to Judi da bi ga odbacio od sebe za grijehe Manasijine po svemu što bješe uèinio; ⁴ I za krv pravu koju bješe prolio napunivši Jerusalim krvi prave; zato Gospod ne htje oprostiti. ⁵ A ostala djela Joakimova i sve što je uèinio, nije li zapisano u dnevniku careva Judinijeh? ⁶ I poèinu Joakim kod otaca svojih; a na njegovo se mjesto zacari Joahin. ⁷ A car Misirski ne izide više iz zemlje svoje, jer car Vavilonski uze od rijeke Misirske do rijeke Efrata sve što bješe cara Misirskoga. ⁸ Osamnaest godina

bijaše Joahinu kad se zacari, i carova tri mjeseca u Jerusalimu. Materi mu bješe ime Neusta, kœi Elnatanova, iz Jerusalima. ⁹ I on èinjaše zlo pred Gospodom sasvijem kako je èinio otac njegov. ¹⁰ U to vrijeme dođoše sluge Navuhodonosora cara Vavilonskoga na Jerusalim, i grad bi opkoljen. ¹¹ Dođe i Navuhodonosor car Vavilonski na grad kad ga sluge njegove opkoliše. ¹² Tada Joahin car Judin izide k caru Vavilonskom s materom svojom i sa slugama svojim i s knezovima svojim i s dvoranima svojim; a car ga Vavilonski zarobi osme godine svojega carovanja. ¹³ I odnese sve blago doma Gospodnjega i blago doma carskoga, i polupa sve sudove zlatne, koje bješe naèinio Solomun car Izrailjev za crkvu Gospodnju, kao što bješe rekao Gospod. ¹⁴ I preseli sav Jerusalim, sve knezove i sve junake, deset tisuæa robova, i sve drvodjelje i sve kovaèe, ne osta ništa osim siromašnoga naroda po zemlji. ¹⁵ Odvede i Joahina u Vavilon i mater carevu i žene careve i dvorane njegove, i glavare zemaljske odvede u ropstvo iz Jerusalima u Vavilon. ¹⁶ I sve junake, na broj sedam tisuæa, i drvodjelje i kovaèe, tisuæu, sve što bijahu za vojsku odvede car Vavilonski u Vavilon u ropstvo. ¹⁷ I postavi carem car Vavilonski na mjesto Joahinovo Mataniju strica njegova, i predje mu ime Sedekija. ¹⁸ Dvadeset i jedna godina bješe Sedekiji kad poèe carovati, i carova jedanaest godina u Jerusalimu. Materi mu bješe ime Amutala, kœi Jeremijina, iz Livne. ¹⁹ On èinjaše što je zlo pred Gospodom sasvijem kako je èinio Joakim. ²⁰ Jer od gnjeva Gospodnjega zbi se to Jerusalimu i Judi, da ih odbaci od sebe. A Sedekija se odmetnu od cara Vavilonskoga.

25 I tako devete godine njegova carovanja, desetoga mjeseca desetoga dana dođe Navuhodonosor car Vavilonski sa svom vojskom svojom na Jerusalim, i stadoše u oko pod njim, i naèiniše opkope oko njega. ² I grad bi opkoljen do jedanaeste godine carovanja Sedekijina. ³ I devetoga dana mjeseca èetvrtoga posta velika glad u gradu, te narod zemaljski nemaše hljeba. ⁴ Tada grad bi provaljen, a vojnici svi pobjegoše noæu na vrata između dva zida uz vrt carev; a Haldeji bijahu svuda oko grada; i car otide putem k pustinji. ⁵ Ali vojska Haldejska potjera cara, i stigoše ga u polju Jerihonskom, a sva vojska što bijaše s njim razbježe se od njega. ⁶ I uhvatiše cara, i odvedoše ga k caru Vavilonskom u Rivlu, i ondje mu sudiše. ⁷ I sinove Sedekijine poklaše na njegove oèi, pa onda Sedekiji iskopaše oèi, i svezaše ga u dva lanca mjedena, i odvedoše ga u Vavilon. ⁸ A sedmoga dana petoga mjeseca godine devetnaeste carovanja Navuhodonosora cara Vavilonskoga dođe u Jerusalim Nevuzardan zapovjednik stražarski, sluga cara Vavilonskoga. ⁹ I popali dom Gospodnji i dom carski i sve domove u Jerusalimu; sve velike kuæe popali

ognjem. ¹⁰ I zidove Jerusalimske unaokolo razvali sva vojska Haldejska, koja bijaše sa zapovjednikom stražarskim. ¹¹ A ostatak naroda što osta u gradu, i prebjege što prebješkoše k caru Vavilonskom, i ostali prosti narod odvede Nevuzardan zapovjednik stražarski. ¹² Samo od siromaha u zemlji ostavi zapovjednik stražarski koji æe biti vinogradari i ratari. ¹³ I stupove mjedene što bijahu u domu Gospodnjem, i podnožja, i more mjedeno koje bijaše u domu Gospodnjem, izlomiše Haldejci, i mjed od njih odnesoše u Vavilon. ¹⁴ I lonce i lopate i viljuške i kadionice i sve sudove mjedene kojima služahu, uzeše, ¹⁵ I kliješta i kotliæe, što god bješe zlatno i što god bješe srebrno, uze zapovjednik stražarski, ¹⁶ Dva stupa, jedno more i podnožja, što naèini Solomun za dom Gospodnji; ne bješe mjere mjedi od svih tih sudova; ¹⁷ Osamnaest lakata bijaše visok jedan stup, i ozgo na njemu bijaše oglavlje mjedeno, i oglavlje bijaše visoko tri lakta, i pletenice i šipci oko oglavlja, sve od mjedi; taki bijaše i drugi stup s pletenicom. ¹⁸ Uze zapovjednik stražarski i Seraju prvoga sveštenika i Sofoniju drugoga sveštenika, i tri vratara. ¹⁹ A iz grada uze jednoga dvoranina, koji bijaše nad vojnicima, i pet ljudi koji stajahu pred carem, koji se nađoše u gradu, i prvoga pisara vojničkoga, koji popisivaše narod po zemlji u vojsku, i šezdeset ljudi iz naroda zemaljskoga, koji se nađoše u gradu. ²⁰ Uze ih Nevuzardan zapovjednik stražarski, i odvede k caru Vavilonskom u Rivlu. ²¹ A car ih Vavilonski pobi i pogubi u Rivli u zemlji Ematskoj. Tako bi preseljen Juda iz zemlje svoje. ²² A nad narodom koji osta u zemlji Judinoj, koji ostavi Navuhodonosor car Vavilonski, nad njim postavi Godoliju sina Ahikama sina Safanova. ²³ A kad èuše sve vojvode i ljudi njihovi da je car Vavilonski postavio Godoliju, dođoše ka Godoliji u Mispu, na ime: Ismailo sin Netanijin, i Joanan sin Karijajev, i Seraja sin Tanumetov iz Netofata, i Jazanija sin Mahatov, oni i ljudi njihovi. ²⁴ I Godolija se zakle njima i ljudima njihovijem i reèe: ne bojte se službe Haldejima; sjedite u zemlji i služite caru Vavilonskom, i biæe vam dobro. ²⁵ Ali sedmoga mjeseca dođe Ismailo sin Netanije sina Elisamova, roda carskoga, i deset ljudi s njim, i ubiše Godoliju, te pogibe; tako i Judeje i Haldeje koji bijahu s njim u Mispi. ²⁶ Tada se podiže sav narod, malo i veliko, i vojvode, te otidoše u Misir, jer se pobojaše Haldeja. ²⁷ A trideset sedme godine otkako se zarobi Joahin car Judin, dvanaestoga mjeseca, dvadeset sedmoga dana Evil-Merodah car Vavilonski iste godine zacariv se izvadi iz tamnice Joahina cara Judina. ²⁸ I lijepo govori s njim, i namjesti mu prijesto više prijestola drugih careva koji bijahu kod njega u Vavilonu. ²⁹ I promijeni mu haljine tamnièke, i on jeđoše svagda s njim svega vijeka svojega. ³⁰ I hrana mu se jednako davaše od cara svaki dan svega vijeka njegova do smrti njegove.

1. Dnevnika

1 Adam, Sit, Enos, ² Kajinan, Maleleilo, Jared, ³ Enoh, Matusal, Lameh, ⁴ Noje, Sim, Ham i Jafet. ⁵ Sinovi Jafetovi: Gomer i Magog i Madaj i Javan i Tovel i Mosoh i Tiras. ⁶ A sinovi Gomerovi: Ashenas i Rafat i Togarma. ⁷ A sinovi Javanovi: Elisa i Tarsis, Kitim i Dodanim. ⁸ Sinovi Hamovi: Hus i Misraim, Fut i Hanan. ⁹ A sinovi Husovi: Sava i Avila i Savata i Regma i Savataka. A sinovi Regmini: Sava i Dedan. ¹⁰ I Hus rodi Nevroda. On prvi bi silan na zemlji. ¹¹ A Misraim rodi Ludeje i Anameje i Leaveje i Naftuheje, ¹² I Patrušeje i Hasluheje, od kojih izidoše Filisteji i Kaftoreji. ¹³ A Hanan rodi Sidona prvenca svojega, i Heta, ¹⁴ I Jevuseje i Amoreje i Gergeseje, ¹⁵ I Jeveje i Arukeje i Aseneje, ¹⁶ I Arvadeje i Samareje i Amateje. ¹⁷ Sinovi Simovi: Elam i Asur i Arfaksad i Lud i Aram i Uz i Ul i Geter i Meseh. ¹⁸ A Arfaksad rodi Salu, a Sala rodi Evera. ¹⁹ A Everu se rodiše dva sina; jednome beše ime Faleg, jer se u njegovo vrijeme razdijeli zemlja; a ime bratu njegovu Jektan. ²⁰ A Jektan rodi Almodada i Salefa i Asarmota i Jaraha, ²¹ I Adorama i Uzala i Diklu, ²² I Evala i Avimaila i Savu, ²³ I Ofira i Evilu i Jovava: ti svi bjehu sinovi Jektanovi. ²⁴ Sim, Arfaksad, Sala, ²⁵ Ever, Faleg, Ragav, ²⁶ Seruh, Nahor, Tara, ²⁷ Avram, to je Avraam. ²⁸ Sinovi Avramovi: Isak i Ismailo. ²⁹ Ovo je pleme njihovo: prvenac Ismailov Navajot, pa Kidar i Avdeilo i Mivsam. ³⁰ Misma i Duma, Masa, Adad i Tema, ³¹ Jetur, Nafis i Kedma; to su sinovi Ismailovi. ³² A sinovi Heture inoèe Avramove: ona rodi Zemrana i Joksana i Madana i Madijana i Jesvoka i Suja. A sinovi Joksanovi: Sava i Dedan. ³³ A sinovi Madijanovi: Gefa i Efer i Enoh i Avida i Eldaga. Ti svi bjehu sinovi Heturini. ³⁴ Tako Avram rodi Isaka; a sinovi Isakovi bjehu Isav i Izrailj. ³⁵ Sinovi Isavovi: Elifas, Raguilo i Jeus i Jeglom i Korej. ³⁶ Sinovi Elifasovi: Teman i Omar, Sofar i Gotom, Kenez i Tamna i Amalik. ³⁷ Sinovi Raguilovi: Nahat, Zara i Soma i Moza. ³⁸ A sinovi Sirovi: Lotan i Soval i Sevegon i Ana i Dison i Eser i Disan. ³⁹ A sinovi Lotanovi: Horije i Emam; a sestra Lotanova Tamna. ⁴⁰ Sinovi Sovalovi: Elan i Manahat i Eval, Sefija i Onam. A sinovi Sevegonovi: Aja i Ana. ⁴¹ Sinovi Anini: Dison, i sinovi Disonovi Amram i Asvan i Itran i Haran. ⁴² Sinovi Eserovi: Valan i Zavan i Jakan. Sinovi Disanovi: Uz i Aran. ⁴³ A ovo su carevi koji carovaše u zemlji Edomskoj prije nego se zacari car nad sinovima Izrailjevijem: Valak sin Veorov, a gradu mu bješe ime Denava. ⁴⁴ A kad umrije Valak, zacari se na njegovo mjesto Jovav sin Zarin od Vosore. ⁴⁵ A kad umrije Jovav, zacari se na njegovo mjesto Asom od zemlje Temanovske. ⁴⁶ A kad umrije Asom, zacari se na njegovo mjesto Adad sin

Varadov, koji isijeèe Madijance u polju Moavskom; a gradu mu bješe ime Getem. ⁴⁷ A kad umrije Adad, zacari se na njegovo mjesto Samada iz Masekasa. ⁴⁸ A kad umrije Samada, zacari se na njegovo mjesto Saul iz Rovota na rijeci. ⁴⁹ A kad umrije Saul, zacari se na njegovo mjesto Valenon sin Ahovorov. ⁵⁰ A kad umrije Valenon, zacari se na njegovo mjesto Adad; a grad mu se zvaše Fogor, a ženi mu bješe ime Meteveila kæi Matraide kæeri Mezovove. ⁵¹ A kad umrije Adad, nastaje knezovi u Edomskoj: knez Tamna, knez Alva, knez Jetet, ⁵² Knez Olivema, knez Ila, knez Finon, ⁵³ Knez Kenez, knez Teman, knez Mivsar, ⁵⁴ Knez Magedilo, knez Iram. To bjehu knezovi Edomski.

2 Ovo su sinovi Izrailjevi: Ruvim, Simeun, Levije i Juda, Isahar i Zavulon, ² Dan, Josif i Venijamin, Neftalim, Gad i Asir. ³ Sinovi Judini: Ir i Avnan i Sila; ta mu tri rodi kæi Suvina Hananejka; ali Ir prvenac Judin bješe nevaljao pred Gospodom, te ga ubi. ⁴ A Tamara snaha njegova rodi mu Faresa i Zaru. Svega pet bješe sinova Judinijeh. ⁵ Sinovi Faresovi: Esron i Amul. ⁶ A sinovi Zarini: Zimrije i Etan i Eman i Halkol i Dara; svega pet. ⁷ I sinovi Harmijini: Ahan, koji smuti Izrailja ogriješiv se o stvari proklete. ⁸ A sinovi Etanovi: Azarija. ⁹ A sinovi Esronovi, što mu se rodiše: Jerameilo i Aram i Halev. ¹⁰ A Aram rodi Aminadava, a Aminadav rodi Nasona, kneza sinova Judinijeh; ¹¹ A Nason rodi Salmona; a Salmon rodi Voza; ¹² A Voz rodi Ovida; a Ovid rodi Jeseja; ¹³ A Jesej rodi prvenca svojega Elijava, i Avinadava drugoga i Samu treæega, ¹⁴ Natanaila èetvrtoga, Radaja petoga, ¹⁵ Osema šestoga, Davida sedmoga, ¹⁶ I sestre im Seruju i Avigeju. A sinovi Serujini bjehu Avisaj i Joav i Asailo, trojica. ¹⁷ A Avigeja rodi Amasu; a otac Amasin bješe Jeter Ismailjac. ¹⁸ A Halev sin Esronov rodi s Azuvom ženom svojom i s Jeriotom sinove, i sinovi mu bjehu Jeser i Sovav i Ardon. ¹⁹ A kad umrije Azuva, Halev se oženi Efratom, koja mu rodi Ora; ²⁰ A Or rodi Uriju, a Urija rodi Veseleila. ²¹ Potom otide Esron ka kæeri Mahira oca Galadova, i oženi se njom kad mu bijaše šezdeset godina, i ona mu rodi Seguva. ²² A Seguv rodi Jaira, koji imaše dvadeset i tri grada u zemlji Galadskoj. ²³ Jer uze Gesurejima i Sircima sela Jairova i Kenat sa selima njegovijem, šezdeset gradova. To sve uzeše sinovi Mahira oca Galadova. ²⁴ I kad umrije Esron u Halev-Efrati, žena Esronova Avija rodi mu Ashora oca Tekojanima. ²⁵ A sinovi Jerameila prvenca Esronova bjehu: prvenac Aram, pa Vuna i Oren i Osem i Ahija. ²⁶ Imaše i drugu ženu Jerameilo, po imenu Ataru, ona je mati Onamova. ²⁷ A sinovi Arama prvenca

Jerameilova bjehu: Mas i Jamin i Eker. ²⁸ I sinovi Onamovi bjehu: Samaj i Jadaj; a sinovi Samajevi: Nadav i Avisur. ²⁹ I ime ženi Avisurovoj bješe Avihaila, koja mu rodi Avana i Molida. ³⁰ A sinovi Nadavovi: Seled i Apaim; ali Seled umrije bez djece. ³¹ A sinovi Apailovi: Jesej; a sinovi Jesejevi: Sisan, i kæi Sisanova Alaja. ³² A sinovi Jadaja brata Samajeva: Jeter i Jonatan; ali Jeter umrije bez djece. ³³ A sinovi Jonatanovi: Falet i Zaza. Ti bijahu sinovi Jerameilovi. ³⁴ A Sisan ne imaše sinova nego kæeri; i imaše Sisan slugu Misirca po imenu Jaraju. ³⁵ Zato Sisan dade kæer svoju Jaraji sluzi svojemu za ženu; a ona mu rodi Ataja. ³⁶ A Ataj rodi Natana; a Natan rodi Zavada; ³⁷ A Zavad rodi Eflala; a Eflal rodi Ovida; ³⁸ A Ovid rodi Juja; a Juj rodi Azariju; ³⁹ A Azarija rodi Helisa; a Helis rodi Eleasu; ⁴⁰ A Eleasa rodi Sisamaja; a Sisamaj rodi Saluma; ⁴¹ A Salum rodi Jekamiju; a Jekamija rodi Elisama. ⁴² A sinovi Haleva brata Jerameilova bjehu: Misa prvenac njegov, otac Zifejima; pa sinovi Marise oca Hevronova. ⁴³ A sinovi Hevronovi: Korej i Tafuja i Rekem i Sema. ⁴⁴ A Sema rodi Rama oca Jorkoamova; a Rekem rodi Samaja. ⁴⁵ A sin Samajev bješe Maon, a taj Maon bi otac Vet-Suru. ⁴⁶ I Gefa inoèa Halevova rodi Harana i Mosu i Gazesa. ⁴⁷ A sinovi Jadajevi: Regem i Jotam i Gisan i Felet i Gefa i Sagaf. ⁴⁸ Maha inoèa Halevova rodi Severa i Tirhanu. ⁴⁹ Rodi i Sagafa oca Madmancima i Sevu oca Mahvincima i Gavajanima; a kæi Halevova bijaše Ahsa. ⁵⁰ Ovo bijahu sinovi Haleva sina Ora prvenca Efratina; Soval otac Kirijat-Jarimu, ⁵¹ Salma otac Vitlejemu, Aref otac Vet-Gaderu. ⁵² A imaše sinove Soval otac Kirijat-Jarimu: Aroja i Asi-Amenuhota. ⁵³ A porodice Kirijat-jarimske bjehu: Jetrani i Fuæani i Sumæani i Misrajani. Od njih izidoše Saraæani i Estaoljani. ⁵⁴ Sinovi Salmini: Vitlejemci i Netofæani, Ataroæani od doma Joavova, i Zorani, polovina Manahaæana, ⁵⁵ I porodice pisarske u Javisu, Tiraæani, Simeæani, Suhaæani; to su Keneji, koji se narodiše od Emata, oca doma Rihavova.

3 A ovo su sinovi Davidovi koji mu se rodiše u Hevronu: prvenac Amnon od Ahinoame Jezraeljanke, drugi Danilo od Avigeje Karmilke, ² Treæi Avesalom, sin Mahe kæeri Talmaja cara Gesurskoga, èetvrti Adonija, sin Agitin, ³ Peti Sefatija od Avitale, šesti Itram od Egle žene njegove. ⁴ Šest mu se rodi u Hevronu, gdje carova sedam godina i šest mjeseca, a trideset i tri carova u Jerusalimu. ⁵ A ovi mu se rodiše u Jerusalimu: Samaja i Sovav i Natan i Solomun, èetiri, od Vitsaveje kæeri Amilove. ⁶ I Jevar i Elisama i Elifalet, ⁷ I Noga i Nefeg i Jafija, ⁸ I Elisama i Eljada i Elifelet, devet, ⁹ Sve sinovi Davidovi osim sinova inoèa njegovijeh i osim Tamare sestre njihove. ¹⁰ A sin Solomunov bijaše Rovoam, a njegov sin Avija, a njegov sin Asa, a njegov sin Josafat, ¹¹ A njegov sin Joram, a njegov sin Ohozija, a njegov sin Joas, ¹² A njegov sin Amasija, a njegov sin Azarija, a njegov sin Jotam, ¹³ A njegov sin Ahaz, a njegov sin Jezeckija, a njegov sin Manasija, ¹⁴ A njegov sin Amon, a njegov sin Josija. ¹⁵ A sinovi Josijini: prvenac Joanan, drugi Joakim, treæi

Sedekija, èetvrti Salum. ¹⁶ A sinovi Joakimovi: Jehonija sin mu, i njegov sin Sedekija. ¹⁷ A sinovi Jehonije sužnja: Salatilo sin mu. ¹⁸ A njegovi sinovi Malhiram i Fedaja i Senasar, Jekamija, Osama i Nedavija. ¹⁹ A sinovi Fedajini: Zorovavelj i Simej; a sinovi Zorovaveljevi: Mesulam i Ananija i sestra im Selometa. ²⁰ A sinovi Mesulamovi: Asuva i Oilo i Varahija i Asadija i Jusavesed, pet. ²¹ A sinovi Ananijini: Felatija i Jesaja, sinovi Refajini, sinovi Arnanovi, sinovi Ovadijini, sinovi Sehanijini. ²² A sinovi Sehanijini: Semaja, i sinovi Semajini: Hatus i Igeal i Varija i Nearija i Safat, šest. ²³ A sinovi Nearijini: Elioinaj i Jezeckija i Azrikam, tri. ²⁴ A sinovi Elioinajevi: Odaja i Eliasiv i Felaja i Akuv i Joanan i Dalaja i Anan, sedam.

4 Sinovi Judini bjehu: Fares, Esron i Harmija i Or i Soval. ² A Reaja sin Sovalov rodi Jata, a Jat rodi Ahumaja i Lada. To su porodice Saratske. ³ A ovo su od oca Itama: Jezrael i Jesma i Jedvas, a sestri njihovoj bješe ime Aselelfonija. ⁴ I Fanuilo bješe otac Gedoru, i Eser otac Husin. To bijahu sinovi Ora prvenca Efrate oca Vitlejemcima. ⁵ A Ashor otac Tekujanima imaše dvije žene, Elu i Naru. ⁶ I Nara mu rodi Ahuzama i Efera i Temana i Ahastara. To su sinovi Narini. ⁷ A sinovi Elini: Sered, Jesoar i Etnan. ⁸ A Kos rodi Anuva i Sovivu i porodice Aharila sina Arumova. ⁹ A Javis bješe slavniji od svoje braæe, i mati mu nadje ime Javis govoreæi: rodih ga s bolom. ¹⁰ I Javis prizva Boga Izrailjeva govoreæi: o da bi me blagoslovio i raširio međe moje, i ruka tvoja da bi bila sa mnom, i da bi me saèuvao oda zla da me ne ucvijeli! I uèini Bog za što ga moli. ¹¹ A Heluv brat Sujin rodi Mehira. On bi otac Estonov. ¹² A Eston rodi Vet-Rafu i Feseju i Tehinu oca gradu Nasu. To su ljudi Rihavovi. ¹³ A sinovi Kenezovi bjehu Gotonilo i Seraja. A sinovi Gotonilovi: Atat. ¹⁴ A Meonotaj rodi Ofru; a Seraja rodi Joava, oca onijeh što žive u dolini drvodjeljskoj, jer bijahu drvodjelje. ¹⁵ A sinovi Haleva sina Jefonijina bijahu Ir, Ila i Nam. A sin Ilin bješe Kenez. ¹⁶ A sinovi Jeleleilovi: Zif i Zifa, Tirija i Asareilo. ¹⁷ A sinovi Ezrini: Jeter i Mered i Efer i Jalon; a žena Meredova rodi Marijama i Samaja i Jesvu, oca Estemoji. ¹⁸ A žena njegova Judija rodi Jereda oca Gedoru, i Evera oca Sohotu, i Jekutila oca Zanoji. A to bijahu sinovi Vitije kæeri Faraonove, kojom se oženi Mered. ¹⁹ A sinovi žene Odijine sestre Nama oca Keili bijahu Garmija i Estemoja Mahaæanin. ²⁰ A sinovi Simonovi: Amnon i Rina i Ven-Anan i Tilon. A sinovi Jesejevi: Zohet i Ven-Zohet. ²¹ A sinovi Sile sina Judina: Ir otac Lihu, i Lada otac Marisi, i porodice doma platnarskoga, doma Asvejina. ²² I Jokim i Hasivljani, i Joas i Saraf, koji vladahu u Moavskoj, i Jasuvi-Lehem. Ali to su stare stvari. ²³ To bijahu lonèari i življahu u sadovima i zabranima, i bijahu ondje kod cara za njegove poslove. ²⁴ Sinovi Simeunovi: Nemuilo i Jamin, Jariv, Zera, Saul; ²⁵ A njegov sin Salum, a njegov sin Mivsam, a njegov sin Misma. ²⁶ A sinovi Mismini: Amuilo sin mu, i njegov sin Zahur, i njegov sin Simej. ²⁷ A Simej imaše šesnaest sinova i šest kæeri; a braæa njegova nemahu mnogo sinova, i sve porodice njihove ne bješe tako mnogo

kao sinova Judinijeh. ²⁸ A življahu u Virsaveji i Moladi i Asar-Sualu, ²⁹ I u Vali i u Asemu i u Toladu, ³⁰ I u Vetuilu i u Ormi i u Siklagu, ³¹ I u Vet-Marhavotu i u Asar-Susimu i u Vet-Vireju i u Saraimu. To bjehu gradovi njihovi do cara Davida. ³² A sela njihova bijahu Itam i Ajin, Rimon i Tohen i Asan, pet gradova, ³³ I sva sela njihova što bijahu oko tih gradova do Vala. To bijahu stanovi njihovi po rodu njihovom. ³⁴ A Mesovav i Jamlih i Josa sin Amasijin, ³⁵ I Joilo i Juj sin Josivije sina Seraje sina Asilova, ³⁶ I Elioinaj i Jakova i Jesohaja i Asaja i Adilo i Jesimilo i Venaja, ³⁷ I Zisa sin Sifija sina Alona sina Jedaje sina Simrija sina Semajina; ³⁸ Ti imenovani bijahu knezovi u porodicama svojim, i domovi otaca njihovijeh umnožiše se veoma. ³⁹ I zato otidoše u Gedor do istoène strane doline da traže pašu stoci svojoj. ⁴⁰ I nađoše pašu obilatu i dobru i zemlju prostranu i mirnu i rodnu, jer prije ondje življahu koji bijahu od Hama. ⁴¹ Ti dakle zapisani po imenu došavši za Jezekije cara Judina razbiše šatore njihove i stanovnike koji se nađoše ondje, i pobiše ih kao proklete da ne osta nijedan do danas, i naseliše se mjesto njih, jer ondje bijaše paše za stoku njihovu. ⁴² A između njih, sinova Simeunovijeh, izide na goru Sir pet stotina ljudi, a poglavice im bijahu Felatija i Nearija i Refaja i Ozilo, sinovi Jesejevi. ⁴³ I pobiše ostatak što bijahu utekli između Amalika, i naseliše se ondje do današnjega dana.

5 A sinovi Ruvima prvenca Izrailjeva, jer on bijaše prvenac, ali kad oskrvni postelju oca svojega, dano bi njegovo prvenastvo sinovima Josifa sina Izrailjeva, ali ne tako da se broji prvenac, ² Jer Juda bi najsilniji među braćom svojom i od njega je vođ, ali prvenastvo dobi Josif; ³ Sinovi Ruvima prvenca Izrailjeva bijahu: Anoh i Faluj, Eron i Harmija, ⁴ Sinovi Joilovi: Semaja sin mu, a njegov sin Gog, a njegov sin Simej, ⁵ A njegov sin Miha, a njegov sin Reaja, a njegov sin Val, ⁶ A njegov sin Veira, kojega odvede Telgat-Felnasar car Asirski; on bijaše knez plemena Ruvimova. ⁷ A braći njegovoj po porodicama njihovijem kad se izbrojiše po koljenima svojim, bješe knez Jeilo i Zaharija, ⁸ I Vela sin Azaza sina Seme sina Joilova; on življaše u Aroiru i do Nevona i Valmeona. ⁹ Potom življaše k istoku dori do pustinje od rijeke Efrata, jer im se stoka umnoži u zemlji Galadskoj. ¹⁰ I za vremena Saulova vojevaše na Agarene, koji izgiboše od ruke njihove; i tako se naseliše u šatorima njihovijem po svemu istoènom kraju zemlje Galadske. ¹¹ A sinovi Gadovi življahu prema njima u zemlji Vasanskoj do Salhe. ¹² Joilo im bijaše poglavar, a Safan drugi, pa Janaj i Safat u Vasanu. ¹³ A braća njihova po domovima otaèkim bijahu: Mihailo i Mesulam i Seva i Joraj i Jahan i Zije i Ever, sedmorica. ¹⁴ Ti bijahu sinovi Avihaila sina Urija sina Jaroje sina Galada sina Mihaila sina Jesisaja sina Jadona sina Vuzova. ¹⁵ Ahije sin Avdila sina Gunijeva bijaše poglavar u domu otaca njihovijeh. ¹⁶ I življahu u Galadu, u Vasanu i u selima njegovijem i u svijem podgrađima Saronskim do međa njegovijeh. ¹⁷ Svi ovi biše izbrojeni za vremena Jotama cara Judina i

za vremena Jerovoama cara Izrailjeva. ¹⁸ Sinova Ruvimovijeh i Gadovijeh i polovine plemena Manasijina, hrabrijih ljudi, što nošahu štit i maè, i zatezahu luk, i vještijeh boju, bijaše èetrdeset i èetiri tisuæe i sedam stotina i šezdeset, koji iđahu na vojsku; ¹⁹ I vojevaše na Agarene, na Jetureje i Nafiseje i Nodaveje, ²⁰ I dođe im pomoæ suprot njih, i Agareni im biše dani u ruke i sve što imahu; jer zavapiše k Bogu u boju, i usliši ih, jer se pouzdaše u nj. ²¹ I zaplijeniše stoku njihovu, pedeset tisuæa kamila i dvjesta i pedeset tisuæa ovaca i dvije tisuæe magaraca i sto tisuæa duša ljudskih. ²² A ranjenijeh mnogo pade; jer taj boj bi od Boga; i nastavaše na mjestu njihovu do seobe svoje. ²³ A sinovi polovine plemena Manasijina življahu u toj zemlji od Vasana do Val-Ermona i Senira, do gore Ermona; bijahu se umnožili. ²⁴ A ovo bijahu poglavari u domu otaca njihovijeh: Efer i Jesej i Elilo i Azrilo i Jeremija i Odavija i Jadilo, ljudi hrabri i na glasu, poglavari u domu otaca svojih. ²⁵ Ali kad zgriješiše Bogu otaca svojih i èiniše preljubu za bogovima naroda one zemlje, koje Bog istrijebi ispred njih, ²⁶ Podiže Bog Izrailjev duh Fula cara Asirskoga i duh Telgat-Felnasara cara Asirskoga, i preseliše pleme Ruvimovo i pleme Gadovo i polovinu plemena Manasijina, i odvedoše ih u Alu i u Avor i u Aru, i na rijeku Gozan, gdje ostaše do danas.

6 Sinovi Levijevi bijahu: Girson, Kat i Merarije. ² A sinovi Katovi: Amram, Isar i Hevron i Ozilo. ³ A sinovi Amramovi: Aron i Mojsije, i kæi Marija. A sinovi Aronovi: Nadav i Avijud i Eleazar i Itamar. ⁴ Eleazar rodi Finesa; a Fines rodi Avisuju; ⁵ A Avisuja rodi Vukija; a Vukije rodi Oziju; ⁶ A Ozija rodi Zeraju; a Zeraja rodi Merajota; ⁷ A Merajot rodi Amariju; a Amarija rodi Ahitova; ⁸ A Ahitov rodi Sadoka; a Sadok rodi Ahimasa; ⁹ A Ahimas rodi Azariju; a Azarija rodi Joanana; ¹⁰ A Joanan rodi Azariju, koji bi sveštenik u domu što sazida Solomun u Jerusalimu; ¹¹ A Azarija rodi Amariju; a Amarija rodi Ahitova; ¹² A Ahitov rodi Sadoka; a Sadok rodi Saluma; ¹³ A Salum rodi Helkiju; a Helkija rodi Azariju; ¹⁴ A Azarija rodi Seraju; a Seraja rodi Josedeka. ¹⁵ A Josedek otide kad Gospod preseli Judeje i Jerusalim rukom Navuhodonosorovom. ¹⁶ Sinovi Levijevi bijahu: Girson, Kat i Merarije. ¹⁷ A ovo su imena sinovima Girsonovijem: Lovenije i Simej. ¹⁸ A sinovi Katovi bjehu: Amram i Isar i Hevron i Ozilo. ¹⁹ Sinovi Merarijevi: Molija i Musija. I ovo su porodice Levitske po ocima svojim: ²⁰ Girsonova: Lovenije sin mu, a njegov sin Jat, a njegov sin Zima, ²¹ A njegov sin Joah, a njegov sin Ido, a njegov sin Zera, a njegov sin Jetraj. ²² Sinovi Katovi: Aminadav sin mu, a njegov sin Korej, a njegov sin Asir. ²³ A njegov sin Elkana, a njegov sin Evijasaf, a njegov sin Asir, ²⁴ A njegov sin Tahat, a njegov sin Urilo, a njegov sin Ozija, a njegov sin Saul. ²⁵ A sinovi Elkanini: Amasaj i Ahimot, ²⁶ Elkana; sinovi Elkanini: Sufija sin mu, a njegov sin Mahat; ²⁷ A njegov sin Elijav, a njegov sin Jeroam, a njegov sin Elkana. ²⁸ A sinovi Samuilovi: Vasnija prvenac, pa Avija. ²⁹ Sinovi Merarijevi: Molija, a njegov sin Lovenije, a njegov sin

Simej, a njegov sin Uza, ³⁰ A njegov sin Simaja, a njegov sin Agija, a njegov sin Asaja. ³¹ A ovo su koje postavi David da pjevaju u domu Gospodnjem, kad se namjesti kovèeg, ³² Koji služahu pred šatorom od sastanka pjevajuæi, dok ne sazida Solomun dom Gospodnji u Jerusalimu, i stajahu po redu svom u službi svojoj; ³³ Ovi su što stajahu i sinovi njihovi: od sinova Katovijeh Eman pjevaè, sin Joila sina Samuila, ³⁴ Sina Elkane, sina Jeroama, sina Elila, sina Toje, ³⁵ Sina Sufa, sina Elkane, sina Mata, sina Amasaja, ³⁶ Sina Elkane, sina Joila, sina Azarije, sina Sofonije, ³⁷ Sina Tahate, sina Asira, sina Aviasafa, sina Koreja, ³⁸ Sina Isara, sina Kata, sina Levija, sina Izrailjeva. ³⁹ I brat mu Asaf, koji mu stajaše s desne strane; a Asaf bijaše sin Varahije, sina Simeje, ⁴⁰ Sina Mihaila, sina Vasije, sina Malhije, ⁴¹ Sina Etnija, sina Zera, sina Adaje, ⁴² Sina Etana, sina Zime, sina Simeja, ⁴³ Sina Jata, sina Girsona, sina Levijeva. ⁴⁴ A sinovi Merarijevi, braæa njihova, stajahu s lijeve strane: Etan sin Kisije, sina Avdija, sina Maluha, ⁴⁵ Sina Asavije, sina Amasije, sina Helkije, ⁴⁶ Sina Amsije, sina Vanije, sina Samira, ⁴⁷ Sina Moliye, sina Musije, sina Merarija, sina Levijeva. ⁴⁸ A braæa njihova, ostali Leviti, biše određeni na svu službu u šatoru doma Božijega. ⁴⁹ A Aron i sinovi njegovi paljahu na oltaru za žrtve paljenice i na oltaru kadionom, vršææi sve poslove u svetinji nad svetinjama, i èineæi oèišæenje za Izrailja po svemu kako je zapovjedio Mojsije sluga Božji. ⁵⁰ A ovo su sinovi Aronovi: Eleazar sin mu, a njegov sin Fines, a njegov sin Avisuja, ⁵¹ A njegov sin Vukije, a njegov sin Ozije, a njegov sin Zeraja, ⁵² A njegov sin Merajot, a njegov sin Amarija, a njegov sin Ahitov, ⁵³ A njegov sin Sadok, a njegov sin Ahimas. ⁵⁴ A ovo su im stanovi po gradovima njihovijem u međama njihovijem: sinovima Aronovijem od porodice Katove dopade ždrijebom, ⁵⁵ I dadoše im Hevron u zemlji Judinoj, i podgrađa njegova oko njega; ⁵⁶ A polje gradsko i sela njegova dadoše Halevu sinu Jefonijinu; ⁵⁷ Dadoše dakle sinovima Aronovijem gradove Judine: Hevron utoèište, i Livnu i podgrađa njezina, i Jatir i Estemoju i podgrađa njezina, ⁵⁸ I Ilon i podgrađa njegova, Devir i podgrađa njegova, ⁵⁹ I Asan i podgrađa njegova, i Vet-Semes i podgrađa njegova; ⁶⁰ A od plemena Venijaminova: Gavaju i podgrađa njezina, i Alemet i podgrađa njegova, i Anatot i podgrađa njegova; svega gradova njihovijeh trinaest po porodicama njihovijem. ⁶¹ I ostalijem sinovima Katovijem od porodice toga plemena daše ždrijebom od polovine plemena, od polovine Manasijine deset gradova. ⁶² A sinovima Girsonovijem po porodicama njihovijem trinaest gradova od plemena Isaharova i od plemena Asirova i od plemena Neftalimova i od plemena Manasijina u Vasanu. ⁶³ Sinovima Merarijevim po porodicama njihovijem daše ždrijebom od plemena Ruvimova i od plemena Gadova i od plemena Zavulonova dvanaest gradova. ⁶⁴ Tako daše sinovi Izrailjevi Levitima te gradove i podgrađa njihova. ⁶⁵ I daše ždrijebom od plemena sinova Judinijeh i od plemena sinova Simeunovijeh i od

plemena sinova Venijaminovijeh te gradove, koje imenovaše poimence. ⁶⁶ I onima koji bijahu od roda sinova Katovijeh a gradovi njihovi i međe njihove bijahu u plemenu Jefremovu, ⁶⁷ Njima daše grad za utoèište Sihem i podgrađa njegova u gori Jefremovoj, i Gezer i podgrađa njegova, ⁶⁸ I Jokmeam i podgrađa njegova, i Vet-Oron i podgrađa njegova, ⁶⁹ I Ejalon i podgrađa njegova, i Gat-Rimon i podgrađa njegova, ⁷⁰ I od polovine plemena Manasijina Anir i podgrađa njegova, i Vileam i podgrađa njegova, porodicama sinova Katovijeh ostalijem. ⁷¹ A sinovima Girsonovijem daše od porodice polovine plemena Manasijina Golan u Vasanu i podgrađa njegova, i Astarot i podgrađa njegova; ⁷² A od plemena Isaharova Kedes i podgrađa njegova, Davrat i podgrađa njegova, ⁷³ I Ramot i podgrađa njegova, i Anim i podgrađa njegova; ⁷⁴ A od plemena Asirova Masal i podgrađa njegova, i Avdon i podgrađa njegova, ⁷⁵ I Hukok i podgrađa njegova, i Reov i podgrađa njegova; ⁷⁶ A od plemena Neftalimova Kedes u Galileji i podgrađa njegova, i Amon i podgrađa njegova, i Kirijatajim i podgrađa njegova. ⁷⁷ Sinovima Merarijevim ostalijem daše od plemena Zavulonova Rimon i podgrađa njegova, Tavor i podgrađa njegova; ⁷⁸ A preko Jordana prema Jerihonu na istoènoj strani Jordana, od plemena Ruvimova Vosor u pustinji i podgrađa njegova, i Jasu i podgrađa njezina, ⁷⁹ I Kedimot i podgrađa njegova, i Mifat i podgrađa njegova; ⁸⁰ A od plemena Gadova Ramot u Galadu i podgrađa njegova, i Mahanajim i podgrađa njegova, ⁸¹ I Esevon i podgrađa njegova, i Jazir i podgrađa njegova.

7 A sinovi Isaharovi bijahu: Tola i Fuja i Jasuv i Simron, èetvorica. ² A sinovi Tolini: Ozije i Refaja i Jerilo i Jamaj i Jefsam i Samuilo, poglavari otaèkih domova svojih od Tole, hrabri ljudi u porodicama svojim; bješe ih za vremena Davidova na broj dvadeset i dvije tisuæe i šest stotina. ³ A sinovi Ozijevi: Izraja, i sinovi Izrajini: Mihailo i Ovadija i Joilo i Jesija, skupa pet poglavara. ⁴ I s njima u porodicama njihovijem po domovima otaca njihovijeh bješe vojnika trideset i šest tisuæa, jer imahu mnogo žena i sinova. ⁵ I braæe njihove po svijem domovima Isaharovijem, hrabrijev ljudi, bijaše osamdeset i sedam tisuæa, svega izbrojenijeh. ⁶ Sinovi Venijaminovi: Vela i Veher i Jediailo, trojica. ⁷ A sinovi Velini: Esvon i Ozije i Ozilo i Jerimot i Irije, pet poglavara domova otaèkih, hrabri ljudi; na broj ih bješe dvadeset i dvije tisuæe i trideset i èetiri. ⁸ A sinovi Veherovi: Zemira i Joas i Elijezer i Elioinaj i Amrije i Jerimot i Avija i Anatot i Alamet, svi sinovi Veherovi. ⁹ I izbrojenijeh po porodicama svojim, po poglavarima otaèkoga doma svojega, bješe ih dvadeset tisuæa i dvjesta hrabrijev ljudi. ¹⁰ A sinovi Jediailovi: Valan, i sinovi Valanovi: Jeus i Venijamin i Ehud i Hanana i Zitan i Tarsis i Ahisar. ¹¹ Svijeh ovijeh sinova Jediailovih po poglavarima porodica otaèkih, hrabrijev ljudi, bješe sedamdeset tisuæa i dvjesta, koji iðahu na vojsku. ¹² I Sufeji i Upeji bijahu sinovi Irovi, i Useji sinovi Ahirovi. ¹³ Sinovi Neftalimovi: Jasilo i Gunije

i Jeser i Salum, sinovi Valini. ¹⁴ Sinovi Manasijini: Azrilo, kojega mu žena rodi; inoèa njegova Sirka rodi Mahira, oca Galadova; ¹⁵ A Mahir se oženi od Upeja i Sufeja, a ime sestri njihovoj bješe Maha; a ime drugomu bješe Salpad; a Salpad imaše kæeri. ¹⁶ A Maha žena Mahirova rodi sina, kojemu nadje ime Fares, a bratu mu nadje ime Seres, a njegovi sinovi bjehu Ulam i Rakem. ¹⁷ I sinovi Ulamovi: Vedan. To su sinovi Galada sina Mahira sina Manasijina. ¹⁸ A sestra njegova Amoleketa rodi Isuda i Aviježera i Malu. ¹⁹ A sinovi Semidini bejahu Ahijan i Sihem i Lihija i Anijam. ²⁰ A sinovi Jefremovi: Sutala, a njegov sin Vered, a njegov sin Tahat, a njegov sin Eleada, a njegov sin Tahat, ²¹ A njegov sin Zavad, a njegov sin Sutala i Eser i Elead. A njih ubiše ljudi iz Gata, rođeni u zemlji, jer sidoše da im uzmu stoku. ²² Zato tužaše Jefrem otac njihov dugo vremena, i dođoše braæa njegova da ga tješe. ²³ Potom leže sa ženom svojom, a ona zatrudnje i rodi sina, i on mu nadje ime Verija, jer nesreæa zadesi dom njegov. ²⁴ I kæi mu bješe Sera, koja sazida Vektoron donji i gornji i Uzen-Seru. ²⁵ I sin mu bješe Refa i Resef, a njegov sin bješe Tela, a njegov sin Tahan, ²⁶ A njegov sin Ladan, a njegov sin Amijud, a njegov sin Elisama, ²⁷ A njegov sin Non, a njegov sin Isus. ²⁸ A dostojanje njihovo i naselje bješe Vetilj i sela njegova, i s istoka Naran, a sa zapada Gezer i sela njegova, i Sihem i sela njegova do Gaze i sela njezinijeh. ²⁹ I pokraj sinova Manasijinih Vet-San i sela njegova, Tanah i sela njegova, Megidon i sela njegova, Dor i sela njegova; tu nastavahu sinovi Josifa sina Izrailjeva. ³⁰ Sinovi Asirovi bijahu Jemna i Jesva i Jesvaj i Verija, i Sera sestra njihova. ³¹ A sinovi Verijini: Ever i Malhilo; ovaj je otac Virzavitov. ³² A Ever rodi Jaflita i Somira i Hotama i Suju sestru njihovu. ³³ A sinovi Jaflitovi bijahu: Fasah i Vimal i Asvat; to bijahu sinovi Jaflitovi. ³⁴ A sinovi Somirovi: Ahije i Roga, Jehuva i Aram. ³⁵ A sinovi Elema brata njegova: Sofa i Jemna i Selis i Amal. ³⁶ Sinovi Sofini: Suja i Arnefer i Sogal i Verije i Jemra, ³⁷ I Vosor i Od i Sama i Silisa i Itran i Veira. ³⁸ A sinovi Jeterovi: Jefonija i Fispia i Ara. ³⁹ I sinovi Ulini: Arah i Anilo i Risija. ⁴⁰ Svi ovi bijahu sinovi Asirovi, poglavari domova otaèkih, izabrani, hrabri ljudi, poglavari meðu knezovima. Bješe ih za vojsku na broj dvadeset i šest tisuæa ljudi.

8 A Venijamin rodi Velu prvenca svojega, Asvila drugoga, i Aru treæega, ² Noja èetvrtoga, i Rafu petoga. ³ A sinovi Velini bijahu: Adar i Gira i Avijud, ⁴ I Avisuja i Naman i Ahoja, ⁵ I Gira i Sefuvan i Uram. ⁶ A ovi bijahu sinovi Ehudovi, bijahu poglavari domova otaèkih onima koji življahu u Gavaji, te ih preseliše u Manahat: ⁷ Naman i Ahija i Gira, on ih preseli; i rodi Uzu i Ahijuda. ⁸ A Sarajim, pošto ih posla, rodi sinove u zemlji Moavskoj s Usimom i Varom ženama svojim. ⁹ Rodi s Odesom ženom svojom Jovava i Siviju i Misu i Malhama, ¹⁰ I Jeusa i Sahiju i Mirmu; ti bijahu sinovi njegovi, poglavari domova otaèkih. ¹¹ A s Usimom rodi Avitova i Elfala. ¹² I sinovi Elfalovi bjehu: Ever i Misam i Samed; on sazida Onon i Lod i sela njegova; ¹³ I Verija i Sema, koji bijahu poglavari domova otaèkih onima koji

življahu u Ejalonu; oni istjeraše stanovnike Gatske; ¹⁴ A Ahijo, Sasak i Jeremot, ¹⁵ I Zevadija i Arad i Ader, ¹⁶ I Mihailo i Jespa i Joha bjehu sinovi Verijini; ¹⁷ A Zavadija i Mesulam i Ezekije i Ever, ¹⁸ I Ismeraj i Jezlija i Jovav bjehu sinovi Elfalovi; ¹⁹ A Jakim i Zihrije i Zavidije, ²⁰ I Elinaj i Ziltaj i Elilo, ²¹ I Adaja i Veraja i Simrat bjehu sinovi Semini; ²² A Jesvan i Ever i Elilo, ²³ I Avdon i Zihrije i Anan, ²⁴ I Ananija i Elam i Antonija, ²⁵ I Jefedija i Fanuilo bjehu sinovi Sasakovi; ²⁶ A Samseraj i Searija i Gotolija, ²⁷ I Jaresija i Ilija i Zihrije bjehu sinovi Jeroamovi. ²⁸ To bjehu poglavari domova otaèkih po porodicama svojim, i nastavahu u Jerusalimu. ²⁹ A u Gavaonu nastavaše otac Gavaonu; a ženi mu bješe ime Maha. ³⁰ A sin prvenac njegov bješe Avdon, pa Sur i Kis i Val i Nadav, ³¹ I Gedor i Ahijo i Zaher, ³² I Miklot, koji rodi Simeju. I oni življahu prema braæi svojoj u Jerusalimu s braæom svojom. ³³ A Nir rodi Kisa; a Kis rodi Saula; a Saul rodi Jonatana i Malhisuja i Avinadava i Esvala. ³⁴ A sin Jonatanov bješe Merival; a Merival rodi Mihui; ³⁵ A Mišini sinovi bjehu: Fiton i Meleh i Tareja i Ahaz. ³⁶ A Ahaz rodi Joadu; a Joadu rodi Alemeta i Azmaveta i Zimrija. A Zimrije rodi Mosu; ³⁷ A Mosa rodi Vineju; a njegov sin bješe Rafa, a njegov sin Eleasa, a njegov sin Asilo. ³⁸ A Asilo imaše šest sinova, kojima su imena: Azrikam, Voheruj i Ismailo i Searija, i Ovadija i Anan. Ti svi bjehu sinovi Asilovi. ³⁹ A sinovi Iseka brata njegova: Ulam prvenac mu, Jeus drugi, i Elifelet treæi. ⁴⁰ I bijahu sinovi Ulamovi junaci, koji natezahu luk, i imahu mnogo sinova i unuka, sto i pedeset. Svi ti bjehu od sinova Venijaminovijeh.

9 I tako sav Izrailj bi izbrojen, i eto zapisani su u knjizi o carevima Izrailjevijem i Judinijem; i biše preseljeni u Vavilon za bezakonje svoje. ² A koji prije nastavahu na dostojanju svojem po gradovima svojim, Izrailjci, sveštenici, Leviti i Netineji, ³ Nastavahu u Jerusalimu i od sinova Judinijeh i sinova Venijaminovijeh i od sinova Jefremovijeh i Manasijinih: ⁴ Gutaj sin Amijuda sina Amrija, sina Imrija, sina Venija, od sinova Faresa sina Judina; ⁵ I od sinova Silonovijeh: Asaja prvenac i sinovi njegovi; ⁶ A od sinova Zerinih Jeulio i braæe njegove šest stotina i devedeset; ⁷ A od sinova Venijaminovijeh Saluj sin Mesulama sina Oduje, sina Asenujina, ⁸ I Jevnija sin Jeroamov, i Ila sin Ozija sina Mahrijeva, i Mesulam sin Sefatije sina Raguila, sina Ivnijina; ⁹ I braæe njihove po porodicama svojim devet stotina pedeset i šest; svi bjehu ljudi poglavari od porodica po domovima otaca svojih. ¹⁰ A od sveštenika: Jedaja i Jojariv i Jahin, ¹¹ I Azarija sin Helkije sina Mesulama, sina Sadoka, sina Merajota, sina Ahitovova, starješina u domu Gospodnjem, ¹² I Adaja sin Jeroama sina Pashora, sina Malhijina, i Masaj sin Adila sina Jazire, sina Mesulama, sina Mesilemita, sina Imirova; ¹³ I braæe njihove, poglavara otaèkih domova svojih, tisuæa i sedam stotina i šezdeset ljudi vrijednijeh na poslu u službi u domu Gospodnjem. ¹⁴ A od Levita Semaja sin Asuva, sina Azrikama, sina Asavijina, između sinova Merarijevih; ¹⁵ I Vakvakar i Eres i Galal i Matanija, sin Mihe sina Zihrija, sina

Asafova; ¹⁶ I Ovadija sin Semaje sina Galala, sina Jedutunova, i Varahija sin Ase sina Elkanina, koji stanovaše u selima Netofatskim. ¹⁷ I vratari: Salum i Akuv i Talmon i Ahiman, i braća njihova; a Salum bješe poglavar. ¹⁸ On do sada bijaše na vratima carskim k istoku; to bijahu vratari po četama sinova Levijevih. ¹⁹ A Salum sin Koreja sina Evijasafa, sina Korejeva, i braća njegova od doma oca njegova, sinovi Korejevi, u poslu službenom evahu pragove kod šatora, kao što oci njihovi u okolu Gospodnjem evahu ulazak; ²⁰ A nad njima bješe starješina Fines sin Eleazarov, i Gospod bijaše s njim. ²¹ Zaharija sin Meselemijin bijaše vratar na vratima šatora od sastanka. ²² Svijeh ovijeh izabranijeh za vratare na pragovima bijaše dvjesta i dvanaest; biše popisani po selima svojim; David i Samuilo vidjelac postaviše ih radi vjernosti njihove, ²³ Da oni i sinovi njihovi evaju stražu na vratima doma Gospodnjega, doma od šatora. ²⁴ Na četiri strane bijahu vratari: na istoku, na zapadu, na jugu i na sjeveru. ²⁵ I braća njihova po selima svojim dolazahu svakih sedam dana za svoje vrijeme da su s njima. ²⁶ Jer u službi bijahu svagda četiri prva vratara, Levita, i bijahu postavljeni nad klijetima i nad riznicama doma Božijega; ²⁷ I oko doma Božijega noševahu, jer na njima bijaše straža i dužni bijahu otvorati svako jutro. ²⁸ I neki od njih bijahu nad posuđem službenijem, jer ga na broj unošahu i na broj iznošahu. ²⁹ A neki od njih bijahu postavljeni nad drugim stvarima i nad svijem stvarima posvećenijem, nad brašnom i vinom i uljem i kadom i mirisima. ³⁰ A neki sinovi sveštenički gotovljahu mast od tjeih mirisa. ³¹ A Matatija između Levita, prvenac Salumov od porodice Korejeve, bijaše nad stvarima koje se peku u tavi. ³² A između sinova Katovijeh, braće njihove, bijahu neki nad hljbom postavljenijem, gotoveći ga svake subote. ³³ Između njih bijahu i pjevači poglavari domova otačkih među Levitima, koji stanovahu po klijetima bez drugoga posla, jer dan i noć bijahu u svom poslu. ³⁴ To su poglavari domova otačkih među Levitima, po porodicama svojim, poglavari, i življahu u Jerusalimu. ³⁵ A u Gavaonu stanovaše Jehilo otac Gavaonu; a ime ženi njegovoj bješe Maha; ³⁶ A sin mu prvenac bješe Avdon, pa Sur i Kis i Val i Nir i Nadav, ³⁷ I Gedor, i Ahijo i Zaharija i Miklot; ³⁸ A Miklot rodi Simeama; i oni nastavahu prema braći svojoj u Jerusalimu s braćom svojom. ³⁹ A Nir rodi Kisa; a Kis rodi Saula; a Saul rodi Jonatana i Malhisuja i Avinadava i Esvala. ⁴⁰ A sin Jonatanov bješe Merival; a Merival rodi Mihu. ⁴¹ A sinovi Mišini bjehu: Fiton i Meleh i Tareja. ⁴² A Ahaz rodi Jaru; a Jara rodi Alemeta i Azmaveta i Zimrija; a Zimrije rodi Mosu; ⁴³ A Mosa rodi Vineju; a njegov sin bješe Refaja, a njegov sin Eleasa, a njegov sin Asilo. ⁴⁴ Asilo pak imaše šest sinova, kojima su imena: Azrikam, Voheruj i Ismailo i Searija i Ovadija i Anan. To su sinovi Asilovi.

10 A Filisteji se pobiše s Izrailjem, i pobjegoše Izrailjci ispred Filisteja, i padahu mrtvi na gori Gelvuji. ² I stigoše Filisteji Saula i sinove njegove, i

pogubiše Filisteji Jonatana i Avinadava i Malhisuja, sinove Saulove. ³ I boj posta žešći oko Saula, i nađoše ga strijelci, i on se uplaši od strijelaca. ⁴ I reče Saul momku koji mu nošase oružje: izvadi mač svoj, i probodi me da ne dođu ti neobrezani i narugaju mi se. Ali ne htje momak koji mu nošase oružje, jer ga bješe vrlo strah. Tada Saul uze mač i baci se na nj. ⁵ A kad momak koji mu nošase oružje vidje gdje umrije Saul, baci se i on na svoj mač, i umrije. ⁶ Tako pogibe Saul; i tri sina njegova i sva čeljad njegova pogiboše zajedno. ⁷ A kad svi Izrailjci koji bijahu u dolini vidješe gdje pobjegoše Izrailjci i gdje pogibe Saul i sinovi njegovi, ostaviše gradove svoje i pobjegoše, te dođoše Filisteji i ostaše u njima. ⁸ A sutradan dođoše Filisteji da svlače mrtve, i nađoše Saula i sinove njegove gdje leže na gori Gelvuji. ⁹ I svukavši ga uzeše glavu njegovu i oružje njegovo, i poslaše u zemlju Filistejsku na sve strane da se objavi kod lažnijeh bogova njihovijeh i po narodu. ¹⁰ I ostaviše oružje njegovo u kući bogova svojih, a glavu mu objesiše u kući Dagonovoj. ¹¹ A kad čuše svi u Javisu Galadskom sve što učiniše Filisteji od Saula, ¹² Podigoše se svi junaci i uzeše tijelo Saulovo i tjelesa sinova njegovijeh, i donesoše ih u Javis, i pogreboše kosti njihove pod hrastom u Javisu, i postiše sedam dana. ¹³ I tako pogibe Saul za bezakonje svoje, koje učini Gospodu što ne sluša riječi Gospodnje i što traži da pita duh vlašarski, ¹⁴ A ne pita Gospoda; zato ga ubi, i prenese carstvo na Davida sina Jesejeva.

11 I sabraše se svi Izrailjci k Davidu u Hevron, i rekoše: evo, mi smo kost tvoja i tijelo tvoje. ² I pređe dok Saul bijaše car ti si odvodio i dovodio Izrailja; i Gospod Bog tvoj rekao ti je: ti ćeš pasti narod moj Izrailja; i ti ćeš biti vođa narodu mojemu Izrailju. ³ Tako dođoše sve starješine Izrailjeve k caru u Hevron, i učini s njima David vjeru u Hevronu pred Gospodom, i pomazaše Davida za cara nad Izrailjem kao što bješe rekao Gospod preko Samuila. ⁴ Potom otide David sa svijem Izrailjem na Jerusalem, a to je Jevus, jer ondje bijahu Jevuseji, koji življahu u onoj zemlji. ⁵ I rekoše Jevušani Davidu: nećeš ući ovamo. Ali David uze kulu Sion, to je grad Davidov. ⁶ Jer David reče: ko prvi nadbije Jevuseje, biće knez i vojvoda. I Joav sin Serujin izide prvi, i posta knez. ⁷ Poslije sjeđaše David u tom gradu, zato ga prozvaše grad Davidov. ⁸ I sazida grad unaokolo, od Milona unaokolo; a Joav opravi ostatak grada. ⁹ I David jednako napredovaše i siljaše se, jer Gospod nad vojskama bješe s njim. ¹⁰ A ovo su poglavice među junacima Davidovijem, koji junački radiše uza nj za carstvo njegovo sa svijem Izrailjem da bude car nad Izrailjem po riječi Gospodnjoj; ¹¹ I ovo je broj junaka Davidovijeh: Jasoveam sin Ahmonijev, prvi između trideset; on mahnu kopljem svojim na tri stotine, i pobi ih ujedanput. ¹² A za njim Eleazar sin Dodov Ahošanin, on bijaše jedan od tri junaka. ¹³ On bijaše s Davidom u Fas-Damimu, kad se Filisteji skupiše na boj; i ondje bijaše njiva puna ječma, i narod pobježe od Filisteja,

¹⁴ A oni stadoše usred njive, i odbraniše je pobivši Filisteje; i Gospod dade izbavljenje veliko. ¹⁵ I ta tri prva između trideset sidoše ka stijeni k Davidu u pećinu Odolamsku, kad vojska Filistejska stajaše u okolu u dolini Rafajskoj. ¹⁶ A David bijaše onda u gradu, a straža Filistejska bijaše tada u Vitlejemu. ¹⁷ I David zaželje i reče: ko bi mi donio vode da pijem iz studenca Vitlejemskoga što je kod vrata? ¹⁸ Tada ta trojica prodriješe kroz oko Filistejski, i zahvatiše vode iz studenca Vitlejemskoga koji je kod vrata, i donesoše i dadoše Davidu; a David ne htje piti, nego je izli Gospodu. ¹⁹ I reče: ne dao mi Bog moj da to učinem! eda li æu piti krv tih ljudi koji ne mariše za život svoj? jer je donesoše ne mareæi za život svoj. I ne htje je piti. To učiniše ta tri junaka. ²⁰ I Avisaj brat Joavov bješe prvi između trojice. I on mahnu kopljem svojim na tri stotine, i pobi ih, i proslavi se među trojicom; ²¹ Među trojicom bješe slavniji od druge dvojice i bješe im poglavica; ali one trojice ne stiže. ²² Venaja sin Jodajev, sin òovjeka junaka iz Kavseila, koji učini velika djela, on pogubi dva junaka Moavska, i sišav ubi lava u jami kad bješe snijeg. ²³ On ubi i nekoga Misirca visoka pet lakata. Imaše Misirac u ruci koplje kao vratilo, a on izide na nj sa štapom, i istrže Misircu koplje iz ruke, i ubi ga njegovijem kopljem. ²⁴ To učini Venaja sin Jodajev, i bi slavan među ova tri junaka. ²⁵ Bješe najslavniji između tridesetorice, ali one trojice ne stiže. I David ga postavi nad pratiocima svojim. ²⁶ Junaci između vojnika bijahu: Asailo brat Joavov, Elhanan sin Dodov iz Vitlejema, ²⁷ Samot Arorarin, Helis Felonjanin, ²⁸ Ira sin Ikisov iz Tekoje, Avijezer iz Anatota, ²⁹ Sivehaj iz Husata, Ilaj iz Ahoja, ³⁰ Maraj iz Netofata, Heled sin Vanin iz Netofata, ³¹ Itaj sin Rivajev iz Gavaje sinova Venijaminovih, Venaja iz Faratona, ³² Uraj od potoka Gaskih, Avilo iz Arvata, ³³ Azmavet iz Varuma, Elijava iz Salvona, ³⁴ Sinovi Asima Gizonjanina, Jonatan sin Sagijin Araranin, ³⁵ Ahijam sin Saharov Araranin, Elifal sin Urov, ³⁶ Efer iz Mehirata, Ahija iz Felona, ³⁷ Esro Karmilac, Naraj sin Esvajev, ³⁸ Joilo brat Natanov, Mivar sin Agirijev, ³⁹ Selek Amonac, Naraj Viroæanin, koji nošaoše oružje Joavu sinu Serujinu, ⁴⁰ Ira Jetranin, Gariv Jetranin, ⁴¹ Urija Hetejin, Zavad sin Alajev, ⁴² Adina sin Sizin od sinova Ruvimovijeh, poglavar sinova Ruvimovijeh, i trideset s njim, ⁴³ Anan sin Mašin, i Josafat iz Mitne, ⁴⁴ Ozija iz Asterota, Sama i Jehilo sinovi Hotana Aroiranina, ⁴⁵ Jedialo sin Simrijevi i Joha brat mu iz Tise, ⁴⁶ Elilo Mavljanin, i Jerivaj i Josavija sinovi Elnamovi, i Jetema Moavac, ⁴⁷ Elilo i Ovid i Jasilo iz Mesovaje.

12 A ovo su koji dođoše k Davidu u Siklag dok se još krijaše od Saula sina Kisova, i bijahu među junacima pomažuæi u ratu, ² Naoružani lukom, iz desne ruke i iz lijeve gađahu kamenjem i iz luka strijelama, između braæe Saulove, od plemena Venijaminova: ³ Poglavar Ahijezer i Joas sinovi Semaje iz Gavaje, Jezilo i Felet sinovi Azmavetovi, i Veraha i Juj iz Anatota, ⁴ I Ismaja Gavaonjanin, junak među tridesetoricom i nad tridesetoricom, i Jeremija i Jazilo i

Joanan i Jozavad od Gedirota, ⁵ Eluzaj i Jerimot i Valija i Semarija i Sefatija od Arufa, ⁶ Elkana i Jesija i Azareilo i Joezer i Jasoveam Korijani, ⁷ Joila i Zevadija sinovi Jeroamovi iz Gedora. ⁸ I od plemena Gadova prebjegoše k Davidu u grad u pustinju hrabri junaci, vješti boju, naoružani štitom i kopljem, kojima lice bijaše kao lice lavovsko, i bijahu brzi kao srne po gorama: ⁹ Eser prvi, Ovadija drugi, Elijav treæi, ¹⁰ Mismana èetvrti, Jeremija peti, ¹¹ Ataj šesti, Elilo sedmi, ¹² Joanan osmi, Elzaval deveti, ¹³ Jeremija deseti, Mohvanaj jedanaesti. ¹⁴ To bijahu između sinova Gadovijeh poglavari u vojsci, najmanji nad stotinom a najveæi nad tisuæom. ¹⁵ Oni prijeđoše preko Jordana prvoga mjeseca kad se razli preko svih bregova svojih, i otjeraše sve iz dolina na istok i na zapad. ¹⁶ A dođoše i od sinova Venijaminovijeh i Judinijeh k Davidu u grad. ¹⁷ I izide im David na susret, i govoreæi reče im: ako mira radi idete k meni, da mi pomožete, srce æe se moje združiti s vama; ako li ste došli da me izdate neprijateljima mojim, nepravde nema na meni, neka vidi Gospod otaca naših i neka sudi. ¹⁸ Tada duh dođe na Amasaja poglavara među vojvodama, te reče: tvoji smo, Davide, i s tobom æemo biti, sine Jesejev; mir, mir tebi i pomagaèima tvojim, jer ti pomaže Bog tvoj. Tako ih primi David, i postavi ih među poglavare nad èetama. ¹⁹ I od sinova Manasijinih neki prebjegoše Davidu kad iđaoše s Filistejima na Saula u boj, ali im ne pomogoše; jer knezovi Filistejski dogovorivši se vratiše ga govoreæi: na pogibao našu prebjegnuæe gospodaru svojemu Saulu. ²⁰ Kad se vraæaše u Siklag, prebjegoše k njemu iz plemena Manasijina: Adna i Jozavad i Jedialo i Mihailo i Jozavad i Eliuj i Saltaj, tisuænici u plemenu Manasijinu. ²¹ I oni pomagahu Davidu protivu èeti, jer hrabri junaci bjehu svi, te postaše vojvode u njegovoj vojsci. ²² Jer svaki dan dolažahu k Davidu u pomoæ, dokle posta velika vojska kao vojska Božija. ²³ A ovo je broj ljudi naoružanih za vojsku koji dođoše k Davidu u Hevron da prenesu carstvo Saulovo na nj po rijeçi Gospodnjoj: ²⁴ Sinova Judinijeh koji nošahu štit i koplje šest tisuæa i osam stotina naoružanih za vojsku; ²⁵ Sinova Simeunovijeh hrabrih vojnika sedam tisuæa i sto; ²⁶ Sinova Levijevih èetiri tisuæe i šest stotina; ²⁷ I Jodaj poglavar između sinova Aronovijeh i s njim tri tisuæe i sedam stotina; ²⁸ I Sadok mladiæ, hrabar junak, i od doma oca njegova dvadeset i dva kneza; ²⁹ I sinova Venijaminovih, braæe Saulove, tri tisuæe; jer ih se mnogi još držahu doma Saulova; ³⁰ I sinova Jefremovijeh dvadeset tisuæa i osam stotina hrabrih junaka, ljudi na glasu u porodicama otaca svojih; ³¹ A od polovine plemena Manasijina osamnaest tisuæa, koji biše imenovani poimence da dođu da postave Davida carem; ³² I sinova Isaharovijeh, koji dobro razumijevahu vremena da bi znali šta æe èiniti Izrailj, knezova njihovijeh dvjesta, i sva braæa njihova slušahu ih; ³³ Sinova Zavulonovijeh, koji iđahu na vojsku i naoružani bijahu za boj svakojakim oružjem, pedeset tisuæa, koji se postavljahu u vrste pouzdana srca; ³⁴ A

od plemena Neftalimova tisuæa poglavara i s njima trideset i sedam tisuæa sa štitovima i kopljima; ³⁵ A od plemena Danova dvadeset i osam tisuæa i šest stotina naoružanijeh za boj; ³⁶ A od plemena Asirova èetrdeset tisuæa vojnika vještijeh postaviti se za boj; ³⁷ A onijeh ispreko Jordana, od plemena Ruvimova i Gadova i od polovine plemena Manasijina, sto i dvadeset tisuæa sa svakojakim oružjem ubojitijem. ³⁸ Svi ovi vojnici u vojnièkom redu doðoše cijela srca u Hevron da postave Davida carem nad svijem Izrailjem. A i ostali svi Izrailjci bijahu složni da carem postave Davida. ³⁹ I bijahu ondje s Davidom tri dana jeduæi i pijuæi, jer im braæa bijahu pripravila. ⁴⁰ A i oni koji bijahu blizu njih, dori do Isahara i Zavulona i Neftalima, donošahu hljeba na magarcima i na kamilama i na mazgama i na volovima, jela, brašna, smokava i suhoga groždja i vina i ulja, volova, ovaca izobila; jer bijaše radost u Izrailju.

13 I David uèini vijeæe s tisuæenicima i sa stotinicima i sa svijem vojvodama, ² I reèe David svemu zboru Izrailjevu: ako vam je po volji, i ako je od Gospoda Boga našega, da pošaljemo na sve strane k braæi svojoj ostaloj po svijem krajevima Izrailjevijem, i k sveštenicima i Levitima po gradovima i podgrađima njihovijem, da se skupe k nama, ³ Pa da donesemo k sebi kovèeg Boga svojega, jer ga ne tražismo za vremena Saulova. ⁴ A sav zbor reèe da se tako uèini, jer to bi po volji svemu narodu. ⁵ I tako David sabra sav narod Izrailjev od Sihora Misirskoga dori do Emata, da donesu kovèeg Božji iz Kirijat-Jarima. ⁶ I otide David sa svijem Izrailjem u Valu, u Kirijat-Jarim Judin, da prenesu odande kovèeg Boga Gospoda, koji sjedi na heruvimima, èije se ime prizivlje. ⁷ I povezoše kovèeg Božji na novijem kolima iz kuæe Avinadavove; a Uza i Ahijo upravljahu kolima. ⁸ A David i sav narod Izrailjev igrahu pred Bogom iz sve snage pjevajuæi i udarajuæi u gusle i u psaltire i u bubnje i u kimvale i trubeæi u trube. ⁹ A kad doðoše do gumna Hidonova, Uza se maši rukom da prihvati kovèeg, jer volovi potegoše na stranu. ¹⁰ I Gospod se razgnjevi na Uzu, i udari ga što se maši rukom za kovèeg, te umrije ondje pred Bogom. ¹¹ I ožalosti se David što Gospod ubi Uzu: zato se prozva ono mjesto Fares-Uza do danas. ¹² I uplaši se David od Boga u onaj dan, i reèe: kako æu donijeti k sebi kovèeg Božji? ¹³ I ne prenese David kovèega k sebi u grad Davidov, nego ga skloni u kuæu Ovid-Edoma Getejina. ¹⁴ I osta kovèeg Božji kod porodice Ovid-Edomove u kuæi njegovoj tri mjeseca. I Gospod blagoslovi dom Ovid-Edomov i sve što imaše.

14 A Hiram car Tirski posla poslanike k Davidu i drva kedrovijeh i zidara i drvodjelja da mu sagrađe kuæu. ² I razumje David da ga je Gospod utvrdio za cara nad Izrailjem i da se carstvo njegovo podiže visoko radi naroda njegova Izrailja. ³ I David uze jošte žena u Jerusalimu i izrodi još sinova i kæeri. ⁴ I ovo su imena onijeh koji mu se rodiše u Jerusalimu: Samuja i Sovav, Natan i Solomun, ⁵ I Jevar i Elisuja i Elfalet, ⁶ I Noga i Nefeg i Jafija, ⁷ I Elisama i Velijada i Elifalet. ⁸ A Filisteji èuvši da je David pomazan za cara

nad svijem Izrailjem, izidoše svi Filisteji da traže Davida; a David èuvši to izide pred njih. ⁹ I Filisteji došavši raširiše se po dolini Rafajskoj. ¹⁰ Tada David upita Gospoda govoreæi: hoæu li izaæi na Filisteje? i hoæeš li ih dati u moje ruke? A Gospod mu reèe: izaði, i daæu ih u tvoje ruke. ¹¹ Tada otidoše u Val-Ferasim, i pobi ih ondje David, i reèe David: prodrije Bog neprijatelje moje mojom rukom, kao što voda prodire. Otuda se prozva mjesto Val-Ferasim. ¹² I ostaviše ondje bogove svoje; a David zapovjedi, te ih spališe ognjem. ¹³ A Filisteji opet po drugi put raširiše se po onom dolu. ¹⁴ I David opet upita Boga, a Bog mu reèe: ne idi za njima, nego se vrati od njih, pa udari na njih prema dudovima. ¹⁵ I kad èuješ da zašušti po vrhovima od dudova, tada izidi u boj; jer æe poæi Bog pred tobom da pobije vojsku Filistejsku. ¹⁶ I uèini David kako mu zapovjedi Bog, i pobiše vojsku Filistejsku od Gavaona do Gezera. ¹⁷ I razglasi se ime Davidovo po svijem zemljama; i Gospod zadade strah od njega svijem narodima.

15 I naèini sebi David kuæu u gradu Davidovu, i spremi mjesto za kovèeg Božji, i razape mu šator. ² Tada reèe David: ne valja da nosi kovèeg Božji niko osim Levita, jer je njih izabrao Gospod da nose kovèeg Božji i da mu služe dovijeka. ³ I skupi David sve sinove Izrailjeve u Jerusalim da prenesu kovèeg Gospodnji na mjesto njegovo, koje mu bješe spremio. ⁴ Skupi David i sinove Aronove i Levite, ⁵ Od sinova Katovijeh: Urila poglavara i braæe njegove sto i dvadeset; ⁶ Od sinova Merarijevih: Asaju poglavara i braæe njegove dvjesta i dvadeset; ⁷ Od sinova Girsonovijeh: Joila poglavara i braæe njegove sto i trideset; ⁸ Od sinova Elisafanovih: Semaju poglavara i braæe njegove dvjesta; ⁹ Od sinova Hevronovijeh: Elila poglavara i braæe njegove osamdeset; ¹⁰ Od sinova Ozilovijeh: Aminadava poglavara i braæe njegove sto i dvanaest. ¹¹ Tada dozva David Sadoka i Avijatara sveštenike, i Levite Urila i Asaju i Joila i Samaju i Elila i Aminadava, ¹² I reèe im: vi ste poglavari porodica otaèkih meðu Levitima; osveštajte sebe i braæu svoju, da donesete kovèeg Gospoda Boga Izrailjeva na mjesto koje sam mu spremio. ¹³ Jer što preðe ne uèiniste toga, Gospod Bog naš prodrije nas; jer ga ne tražismo kako treba. ¹⁴ I osveštaše se sveštenici i Leviti da prenesu kovèeg Gospoda Boga Izrailjeva. ¹⁵ I nosiše sinovi Levitski kovèeg Božji kao što je zapovjedio Mojsije po rijeèi Gospodnjoj na ramenima svojim i polugama. ¹⁶ I reèe David poglavarima Levitskim da postave izmeðu braæe svoje pjevaèe sa spravama muzièkim, sa psaltirima i guslama i kimvalima, da pjevaju u glas veselo. ¹⁷ I postaviše Leviti Emanu sina Joilova, i od braæe njegove Asafa sina Varahijina, i od sinova Merarijevih, braæe njihove, Etana sina Kisajina; ¹⁸ I s njima braæu njihovu drugoga reda: Zahariju i Venu i Jazila i Semiramota i Jehila i Unija i Elijava i Venaju i Masiju i Matatiju i Elifela i Mikneju i Ovid-Edoma i Jeila, vratare. ¹⁹ I pjevaèi Eman i Asaf i Etan udarahu u kimvale mjedene; ²⁰ A Zaharija i Ozilo i

Semiramot i Jehilo i Unije i Elijav i Masija i Venaja u psaltire visoko, ²¹ A Matatija i Elifel i Mikneja i Ovid-Edom i Jeilo i Azazija u gusle nisko. ²² A Henanija poglavar među Levitima koji nošahu kovèeg uređivaše kako æe se nositi, jer bješe vješt. ²³ A Varahija i Elkana bjehu vratari kod kovèega. ²⁴ A Sevanija i Josafat i Natanailo i Amasaj i Zaharija i Venaja i Elijezer, sveštenici, trubljahu u trube pred kovèegom Božjim; a Ovid-Edom i Jehija bjehu vratari kod kovèega. ²⁵ I tako David i starješine Izrailjeve i tisuænici iðahu prateæi kovèeg zavjeta Gospodnjega iz kuæe Ovid-Edomove s veseljem. ²⁶ I kad Bog pomože Levitima koji nošahu kovèeg zavjeta Gospodnjega prinesoše sedam volova i sedam ovnova. ²⁷ I David bijaše ogrnut plaštem od tankoga platna, tako i svi Leviti koji nošahu kovèeg i pjevaæi, i Henanija koji upravljaše nosiocima među pjevaèima. I David imaše na sebi opleæak lanen. ²⁸ I tako sav narod Izrailjev praæaše kovèeg zavjeta Gospodnjega klikujuæi i trubæi u trube i u robove i udarajuæi u kimvale i u psaltire i u gusle. ²⁹ A kad kovèeg zavjeta Gospodnjega ulažaše u grad Davidov, Mihala kæi Saulova gledajuæi s prozora vidje cara Davida gdje skaèe i igra, i podrugnu mu se u srcu svom.

16 I kad donesoše kovèeg Božji, namjestiše ga usred šatora, koji mu razape David; i prinesoše žrtve paljenice i žrtve zahvalne pred Bogom. ² Potom prinesavši David žrtve paljenice i žrtve zahvalne, blagoslovi narod u ime Gospodnje. ³ I razdade svijem Izrailjcima, i ljudima i ženama, svakom po jedan hljeb i komad mesa i vrè vina. ⁴ Potom postavi pred kovèegom Gospodnjim sluge između Levita da pominja i slave i hvale Gospoda Boga Izrailjeva: ⁵ Asafa poglavara, a drugoga za njim Zahariju, i Jeila i Semiramota i Jehila i Matatiju i Elijava i Venaju i Ovid-Edoma; i Jeilo udaraše u psaltire i gusle, a Asaf u kimvale, ⁶ A Venaja i Jazilo sveštenici bijahu jednako s trubama pred kovèegom zavjeta Gospodnjega. ⁷ U taj dan naredi David prvi put da hvale Gospoda Asaf i braæa njegova: ⁸ Hvalite Gospoda; glasite ime njegovo; javljajte po narodima djela njegova. ⁹ Pjevajte mu, slavite ga, kazujte sva èudesa njegova. ¹⁰ Hvalite se svetijem imenom njegovijem; neka se veseli srce onijeh koji traže Gospoda. ¹¹ Tražite Gospoda i silu njegovu; tražite lice njegovo bez prestanka. ¹² Pamтите èudesa njegova, koja je uèinio, znake njegove i sudove usta njegovijeh. ¹³ Sjeme Izrailjevo sluge su njegove, sinovi Jakovljevi izbrani njegovi. ¹⁴ On je Gospod Bog naš, po svoj su zemlji sudovi njegovi. ¹⁵ Pamтите uvijek zavjet njegov, rijeè koju je dao na tisuæu koljena. ¹⁶ Što je zavjetovao Avramu i za što se kleo Isaku, ¹⁷ To je postavio Jakovu za zakon i Izrailju za zavjet vjeèni, ¹⁸ Govoreæi: tebi æu dati zemlju Hanansku u našljedni dio. ¹⁹ Tada vas još bijaše malo na broj, bijaše vas malo, i bijaste došljaci. ²⁰ Iðahu od naroda do naroda, i iz jednoga carstva k drugomu plemenu. ²¹ Ne dade nikomu da im naudi, i karaše za njih careve: ²² Ne dirajte u pomazanike moje, i prorocima mojim ne

èinite zla. ²³ Pjevaj Gospodu, sva zemljo! javljajte od dana na dan spasenje njegovo. ²⁴ Kazujte po narodima slavu njegovu, po svijem plemenima èudesa njegova. ²⁵ Jer je velik Gospod i valja ga hvaliti veoma; strašniji je od svijeh bogova. ²⁶ Jer su svi bogovi u naroda ništa; a Gospod je nebesa stvorio. ²⁷ Slava je i velièanstvo pred njim, sila i radost u stanu njegovu. ²⁸ Dajte Gospodu, plemena narodna, dajte Gospodu slavu i èast. ²⁹ Dajte Gospodu slavu prema imenu njegovu, nosite dare i idite preda nj, poklonite se Gospodu u svetoj krasoti. ³⁰ Strepi pred njim, sva zemljo; zato je vasiljena tvrda i neæe se pomjestiti. ³¹ Nek se vesele nebesa i zemlja se raduje; i neka govore po narodima: Gospod caruje. ³² Neka pljeska more i što je u njemu; neka skaèe polje i sve što je na njemu. ³³ Tada neka se raduju drveta šumska pred Gospodom, jer ide da sudi zemlji. ³⁴ Hvalite Gospoda, jer je dobar, jer je dovijeka milost njegovu. ³⁵ I recite: spasi nas, Bože spasenja našega, i skupi nas i izbavi nas od naroda da slavimo sveto ime tvoje, da se hvalimo tvojom slavom. ³⁶ Blagosloven Gospod Bog Izrailjev od vijeka i do vijeka. Tada sav narod reèe: amin; i hvališe Gospoda. ³⁷ I ostavi ondje pred kovèegom zavjeta Gospodnjega Asafa i braæu njegovu da služe pred kovèegom bez prestanka kao što treba od dana na dan, ³⁸ I Ovid-Edoma i braæu njegovu, šezdeset i osam, Ovid-Edoma sina Jedutunova i Osu, da budu vratari; ³⁹ A Sadoka sveštenika i braæu njegovu sveštenike pred šatorom Gospodnjim na visini u Gavaonu, ⁴⁰ Da prinose žrtve paljenice Gospodu na oltaru za žrtve paljenice bez prestanka jutrom i veèerom, i da èine sve što je napisano u zakonu Gospodnjem što je zapovjedio Izrailju, ⁴¹ I s njima Emanu i Jedutuna i druge izabrane, koji biše poimence imenovani da hvale Gospoda, jer je dovijeka milost njegova, ⁴² S njima Emanu i Jedutuna, da trube u trube i udaraju u kimvale i u druge sprave muzièke Bogu; a sinove Jedutunove da budu vratari. ⁴³ Potom se razide sav narod, svak svojoj kuæi, a David se vrati da blagoslovi dom svoj.

17 A kad David sjeðaše kod kuæe svoje, reèe David Natanu proroku: gle, ja stojim u kuæi od kedrova drveta, a kovèeg zavjeta Gospodnjega pod zavjesima. ² A Natan reèe Davidu: što ti je god u srcu, èini, jer je Bog s tobom. ³ Ali onu noæ dođe rijeè Božija Natanu govoreæi: ⁴ Idi i reci Davidu sluzi mojemu: ovako veli Gospod: ti mi neæeš sazidati kuæu da u njoj nastavam. ⁵ Kad nijesam nastavao u kuæi otkad izvedoh Izrailja do danas, nego sam išao od šatora do šatora i od naslona do naslona, ⁶ Kuda sam god hodio sa svijem Izrailjem, jesam li jednu rijeè rekao kome između sudija Izrailjevijeh kojima zapovijedah da pasu narod moj, i kazao: zašto mi ne naèinite kuæu od kedra? ⁷ Ovako dakle reci sluzi mojemu Davidu: ovako veli Gospod nad vojskama: ja te uzeh od tora, od ovaca, da budeš vođ narodu mojemu Izrailju. ⁸ I bjeh s tobom kuda si god išao, i istrijebih sve neprijatelje tvoje ispred tebe, i stekoh ti ime kao što je ime velikih ljudi na zemlji. ⁹ I odrediæu mjesto narodu svojemu

Izrailju, i posadiæu ga, te æe nastavati u svom mjestu, i neæe se više pretresati; niti æe im više dosaðivati nepravednici kao prije, ¹⁰I od onoga dana kad sam postavio sudije nad narodom svojim Izrailjem; i pokorih sve neprijatelje tvoje; nego ti javljam da æe ti Gospod sazidati kuæu. ¹¹I kad se navrše dani tvoji da otideš k ocima svojim, podignuæu sjeme tvoje nakon tebe, koje æe biti između sinova tvojih, i utvrdiæu carstvo njegovo. ¹²On æe mi sazidati dom, i utvrdiæu prijesto njegov do vijeka. ¹³Ja æu mu biti otac, i on æe mi biti sin; a milosti svoje neæu ukloniti od njega kao što sam uklonio od onoga koji bješe prije tebe. ¹⁴Nego æu ga utvrditi u domu svom i u carstvu svom do vijeka, i prijesto æe njegov stajati do vijeka. ¹⁵Po svijem ovijem rijeçima i po svoj ovoj utvari kaza Natan Davidu. ¹⁶Tada doðe car David i stade pred Gospodom, i reèe: ko sam ja, Gospode Bože, i šta je dom moj, te si me doveo dovdje? ¹⁷I to ti se èini malo, Bože, nego si govorio i za dom sluge svojega na dugo vremena, i postarao si mi se za tu slavu zakonom èovjeèijim, Gospode Bože. ¹⁸Šta æe još David da ti govori o èasti sluge svojega, kad ti znaš slugu svojega? ¹⁹Gospode, sluge svojega radi i po srcu svojem èiniš svu ovu veliku stvar, obznanjuæi sve ove velike stvari. ²⁰Gospode, nema takoga kakav si ti, i nema Boga osim tebe, po svemu što èusmo svojim ušima. ²¹Jer koji je narod na zemlji kao tvoj narod Izrailj? radi kojega je Bog išao da ga iskupi da mu bude narod, i da steèe sebi ime velikim i strašnim djelima izgoneæi narode ispred naroda svojega, koji si iskupio iz Misira. ²²Jer si uèinio narod svoj Izrailja svojim narodom do vijeka; a ti si im, Gospode, Bog. ²³I tako, Gospode, rijeè koju si obrekao sluzi svojem i domu njegovu neka bude tvrda do vijeka, i uèini kako si rekao. ²⁴Neka bude tvrda, da se velièa ime tvoje do vijeka i da se govori: Gospod nad vojskama, Bog Izrailjev jest Bog nad Izrailjem, i dom Davida sluga svojega neka stoji tvrdo pred tobom. ²⁵Jer si ti, Bože moj, javio sluzi svojem da æeš mu sazidati dom, zato se sluga tvoj usudi da ti se pomoli. ²⁶Tako Gospode, ti si Bog, i obrekao si sluzi svojem to dobro. ²⁷Budi dakle voljan i blagoslovi dom sluge svojega da bude do vijeka pred tobom; jer kad ti, Gospode, blagosloviš, biæe blagosloven do vijeka.

18 A poslije toga pobi David Filisteje i pokori ih, i uze Gat i sela njegova iz ruku Filistejskih. ²Pobi i Moavce, i postaše Moavci sluge Davidove i plaæahu mu danak. ³Razbi David i Adar-Ezera cara Sovskoga u Ematu izašav da raširi vlast svoju do rijeke Efrata. ⁴I uze mu David tisuæu kola i sedam tisuæa konjika i dvadeset tisuæa pješaka, i podreza David žile svijem konjima kolskim, samo ostavi za sto kola. ⁵A bijahu došli Sirci iz Damaska u pomoæ Adar-Ezeru caru Sovskom, i David pobi dvadeset i dvije tisuæe Siraca. ⁶I namjesti David vojsku u Siriji što je pod Damaskom, i Sirci postaše sluge Davidove plaæajuæi mu danak. I Gospod èuvaše Davida kuda god iðaše. ⁷I David uze zlatne štitove koje imahu sluga Adar-Ezerove, i donese

ih u Jerusalim. ⁸I iz Tivata i iz Huna gradova Adar-Ezerovijeh odnese David silnu mjed, od koje Solomun naèini more mjedeno i stupove i posuðe mjedeno. ⁹A kad èu Toja car Ematski da je David pobio svu vojsku Adar-Ezera cara Sovskoga, ¹⁰Posla Adorama sina svojega k caru Davidu da ga pozdravi i da mu èestita što je vojevao na Adar-Ezera i ubio ga, jer Toja imaše rat s Adar-Ezerom, i svakojakih zaklada zlatnijeh i srebrnijeh i mjedenijeh. ¹¹Pa i to car David posveti Gospodu sa srebrom i zlatom što bješe uzeo od svijeh naroda, od Edomaca i od Moavaca i od sinova Amonovijeh i od Filisteja i od Amalika. ¹²I Avisaj sin Serujin pobi osamnaest tisuæa Idumejaca u slanoj dolini. ¹³I namjesti vojsku po Idumeji, i svi Idumejci postaše sluga Davidove. I Gospod èuvaše Davida kuda god iðaše. ¹⁴Tako carova David nad svijem Izrailjem sudeæi i dajuæi pravdu svemu narodu svojem. ¹⁵I Joav sin Serujin bješe nad vojskom, a Josafat sin Ahiludov pametar, ¹⁶A Sadok sin Ahitovov i Avimeleh sin Avijatarov sveštenici, a Susa pisar, ¹⁷A Venaja sin Jodajev bješe nad Heretejima i Feletejima, a sinovi Davidovi prvi do cara.

19 A poslije toga umrije Nas car sinova Amonovijeh, i zacari se sin njegov na njegovo mjesto. ²I reèe David: da uèinim milost Anunu sinu Nasovu, jer je otac njegov uèinio meni milost. I posla David poslanike da ga potješe za ocem. I doðoše sluga Davidove u zemlju sinova Amonovijeh k Anunu da ga potješe. ³A knezovi sinova Amonovijeh rekoše Anunu gospodaru svojem: misliš da je David zato poslao ljude da te potješe što je rad uèiniti èast ocu tvojem? a nijesu zato došle sluga njegove k tebi da promotre i uhode i obore zemlju? ⁴Tada Anun uhvati sluga Davidove, i obrija ih i otsijeèe im haljine po pole do zadnjice, i opravi ih natrag. ⁵A kad neki otidoše, te javiše Davidu za te ljude, on posla pred njih, jer ljudi bijahu grdno osramoæeni, i poruèi im car: sjedite u Jerihonu dok vam naraste brada, pa onda doðite natrag. ⁶A kad vidješe sinovi Amonovi gdje se omraziše s Davidom, onda Anun i sinovi Amonovi poslaše tisuæu talanata srebra da najme kola i konjika iz Mesopotamije i iz Sirije Mahe i iz Sove. ⁷I najmiše trideset i dvije tisuæe kola i cara od Mahe s narodom njegovijem, koji doðoše i stadoše u oko prema Medevi. A i sinovi Amonovi skupiše se iz gradova svojih i doðoše na boj. ⁸A David kad to èu, posla Joava sa svom hrabrom vojskom. ⁹I izidoše sinovi Amonovi i uvrstaše se pred vratima gradskim; a carevi koji doðoše bijahu za se u polju. ¹⁰I Joav vidjeæi namještenu vojsku prema sebi sprijed i sastrag, uze odabrane iz sve vojske Izrailjske, i namjesti ih prema Sircima. ¹¹A ostali narod predade Avisaju bratu svojem; i namjestiše ih prema sinovima Amonovijem. ¹²I reèe: ako Sirci budu jaèi od mene, doði mi u pomoæ; ako li sinovi Amonovi budu jaèi od tebe, ja æu tebi doæi u pomoæ. ¹³Budi junak i držimo se junaèki za svoj narod i za gradove Boga svojega; a Gospod neka uèini što mu je drago. ¹⁴Tada Joav i narod koji

bijaše s njim primakoše se da udare na Sirce; ali oni pobjegoše ispred njih. ¹⁵ A sinovi Amonovi kad vidješe gdje pobjegoše Sirci, pobjegoše i oni ispred Avisaja brata njegova i uđoše u svoj grad. Potom se Joav vrati u Jerusalem. ¹⁶ Ali Sirci kad vidješe gdje ih nadbiše Izrailjci, poslaše poslanike te dovedoše Sirce ispreko rijeke; a Sofak vojvoda Adar-Ezerov iđашe pred njima. ¹⁷ Kad to javiše Davidu, on skupi sve Izrailjce, i prijeđe preko Jordana, i dođe k njima, i namjesti vojsku prema njima; a kad namjesti David vojsku prema njima, pobiše se s njim. ¹⁸ Ali pobjegoše Sirci ispred Izrailja, i pobi David Siraca sedam tisuæa kola i èetirdeset tisuæa pješaka, i Sofaka vojvodu pogubi. ¹⁹ I kad vidješe sluge Adar-Ezerove da ih razbi Izrailj, uèiniše mir s Davidom i služahu mu; i ne htješe više Sirci pomagati sinovima Amonovijem.

20 A kad prođe godina, u vrijeme kad carevi idu na vojsku, Joav izvede vojsku, te potiraše zemlju sinova Amonovijeh, i došavši opkoli Ravu; a David bješe ostao u Jerusalmu. I Joav osvoji Ravu i raskopa je. ² I David uze caru njihovu s glave krunu, i nađe da poteže talanat zlata, i drago kamenje bješe u njoj; i metnuše je na glavu Davidu, i odnese iz grada plijen vrlo velik. ³ A narod što bijaše u njemu izvede i isijeèe ih pilama i gvozenijem branama i sjekirama. I tako uèini David svijem gradovima sinova Amonovijeh. Potom se vrati David sa svijem narodom u Jerusalem. ⁴ A poslije toga nasto rat u Gezeru s Filistejima; tada Sivehaj Husaeanin ubi Sifaja koji bijaše roda divovskoga, i biše pokoreni. ⁵ Nasto opet rat s Filistejima, u kom Elhanan sin Jairov ubi Lamiju brata Golijata Getejina, kojemu kopljaèa bijaše kao vratilo. ⁶ I opet nasto rat u Gatu, gdje bijaše jedan èovjek vrlo visok, koji imашe po šest prsta, skupa dvadeset i èetiri; i on bijaše roda divovskoga. ⁷ I ružaše Izrailja, te ga ubi Jonatan sin Samaje brata Davidova. ⁸ Ti bijahu sinovi istoga diva iz Gata, i pogiboše od ruke Davidove i od ruke sluga njegovijeh.

21 Ali usta sotona na Izrailja i navrati Davida da izbroji Izrailja. ² I reèe David Joavu i knezovima narodnijem: idite, izbrojte sinove Izrailjeve od Virsaveje dori do Dana, pa mi javite da znam koliko ih ima. ³ Ali Joav reèe: neka doda Gospod narodu svojemu koliko ga je sada još sto puta toliko; nijesu li, care gospodaru moj, svi sluge gospodaru mojemu? zašto traži to gospodar moj? zašto da bude na grijeh Izrailju? ⁴ Ali rijeè careva nadjaèa Joava. I tako otide Joav i obide svega Izrailja, pa se vrati u Jerusalem. ⁵ I dade Joav broj prepisanoga naroda Davidu; i bijaše svega naroda Izrailjeva tisuæa tisuæa i sto tisuæa ljudi koji mahahu maèem, a naroda Judina èetiri stotine i sedamdeset tisuæa ljudi koji mahahu maèem. ⁶ A plemena Levijeva i Venijaminova ne izbroji s njima, jer mrska bješe Joavu zapovijest careva. ⁷ A ne bješe mila Bogu ta stvar; zato udari Izrailja. ⁸ I David reèe Bogu: sagriješih veoma što to uradih; ali uzmi bezakonje sluge svojega, jer veoma ludo radih. ⁹ A Gospod reèe Gadu vidiocu Davidovu govoreæi: ¹⁰ Idi kaži Davidu i

reci: ovako veli Gospod: troje ti dajem, izberi jedno da ti uèinim. ¹¹ I dođe Gad k Davidu i reèe mu: tako veli Gospod, biraj: ¹² Ili glad za tri godine, ili tri mjeseca da bježiš od neprijatelja svojih i maè neprijatelja tvojih da te stiže, ili tri dana maè Gospodnji i pomor da bude u zemlji i anđeo Gospodnji da ubija po svijem krajevima Izrailjevijem. Sada dakle gledaj što æu odgovoriti onomu koji me je poslao. ¹³ A David reèe Gadu: u tjeskobi sam ljutoj; ali neka zapadnem Gospodu u ruke, jer je veoma velika milost njegova; a ljudima da ne zapadnem u ruke. ¹⁴ I tako pusti Gospod pomor na Izrailja, te pade Izrailja sedamdeset tisuæa ljudi. ¹⁵ I posla Gospod anđela u Jerusalem da ga ubija; i kad ubijaše, pogleda Gospod i sažali mu se sa zla; i reèe anđelu koji ubijaše: dosta, spusti ruku svoju. A anđeo Gospodnji stajaše kod gumna Ornana Jevusejina, ¹⁶ A David podiže oèi svoje i vidje anđela Gospodnjega gdje stoji između zemlje i neba a u ruci mu go maè, kojim bješe zamahnuo na Jerusalem; i pade David i starješine nièice, obuèeni u kostrijet. ¹⁷ I reèe David Bogu: nijesam li ja zapovjedio da se izbroji narod? ja sam dakle zgriješio i zlo uèinio; a te ovce šta su uèinile? Gospode Bože moj, neka se ruka tvoja obrati na me i na dom oca mojega; ali ne na taj narod da ga potre. ¹⁸ Tada anđeo Gospodnji reèe Gadu da kaže Davidu da izide gore i naèini oltar Gospodu na gumnu Ornana Jevusejina. ¹⁹ I izide David po rijeèi Gadovoj, koju mu reèe u ime Gospodnje. ²⁰ A Ornan okrenuv se ugleda anđela, i sakri se sa èetiri sina svoja. Jer Ornan vrsijaše pšenicu. ²¹ Utom dođe David do Ornana; i pogledav Ornan kad vidje Davida izide iz gumna i pokloni se Davidu licem do zemlje. ²² Tada reèe David Ornanu: daj mi to gumno da naèinim na njemu oltar Gospodu; za novce koliko vrijedi daj mi ga, da bi prestao pomor u narodu. ²³ A Ornan reèe Davidu: uzmi i neka èini gospodar moj car što mu je drago; evo dajem i volove za žrtve paljenice, i kola za drva, i pšenicu za dar; sve to dajem. ²⁴ A car David reèe Ornanu: ne, nego æu kupiti za novce šta vrijedi, jer neæu da prinesem Gospodu što je tvoje ni da prinesem žrtve paljenice poklonjene. ²⁵ I dade David Ornanu za ono mjesto na mjeru šest stotina sikala zlata. ²⁶ I ondje naèini David oltar Gospodu, i prinese žrtve paljenice i žrtve zahvalne; i prizva Gospoda, i usliši ga spustivši oganj s neba na oltar žrtve paljenice. ²⁷ I zapovjedi Gospod anđelu, te vrati maè svoj u korice. ²⁸ U ono vrijeme vidjev David da ga Gospod usliši na gumnu Ornana Jevusejina prinošaše žrtve ondje. ²⁹ A šator Gospodnji, koji naèini Mojsije u pustinji, i oltar za žrtve paljenice bijaše u to vrijeme na visini u Gavaonu. ³⁰ I David ne može iæi k njemu da traži Boga, jer se uplaši od maèa anđela Gospodnjega.

22 I reèe David: ovo je kuæa Gospoda Boga i ovo je oltar za žrtvu paljenicu Izrailju. ² I zapovjedi David da se skupe inostranci koji bijahu u zemlji Izrailjevoj, i odredi kamenare da tešu kamen da se gradi dom Božji. ³ I gvoždà mnogo za kline na krila vratima i na sastavke pripravi David, i mjedi mnogo

bez mjere, ⁴I drva kedrovijeh bez broja; jer dovožahu Sidonci i Tirci mnogo drva kedrovijeh Davidu. ⁵Jer David govoraše: Solomun je sin moj dijete mlado, a dom koji treba zidati Gospodu treba da bude vrlo velik za slavu i diku po svijem zemljama; zato æu mu pripraviti što treba. I pripravi David mnoštvo prijie smrti svoje. ⁶Potom dozva sina svojega Solomuna i zapovjedi mu da sazida dom Gospodu Bogu Izrailjevu. ⁷I reèe David Solomunu: sine! bio sam naumio da sazidam dom imenu Gospoda Boga svojega. ⁸Ali mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: mnogo si krvi prolio i velike si ratove vodio; neæeš ti sazidati doma imenu mojemu, jer si mnogo krvi prolio na zemlju preda mnom. ⁹Evo, rodiæe ti se sin, on æe biti miran èovjek i smiriæu ga od svih neprijatelja njegovijeh unaokolo; zato æe mu biti ime Solomun; i mir i pokoj daæu Izrailju za njegova vremena. ¹⁰On æe sazidati dom imenu mojemu, i on æe mi biti sin, a ja njemu otac, i utvrdiæu prijesto carstva njegova nad Izrailjem dovijeka. ¹¹Zato, sine, Gospod æe biti s tobom, i biæeš sreæan, te æeš sazidati dom Gospoda Boga svojega kao što je govorio za te. ¹²Samo da ti da Gospod razum i mudrost kad te postavi nad Izrailjem da držiš zakon Gospoda Boga svojega. ¹³Tada æeš biti sreæan, ako uzdržiš i ustvoriš uredbe i zakone koje je zapovjedio Gospod preko Mojsija Izrailju. Budi slobodan i hrabar, ne boj se i ne plaši se. ¹⁴I evo, u nevolji svojoj pripravio sam za dom Gospodnji sto tisuæa talanata zlata i tisuæu tisuæa talanata srebra; a mjedi i gvoždãa bez mjere, jer ga ima mnogo, takoðer i drva i kamena pripravio sam; a ti dodaj još. ¹⁵A imaš i poslenika mnogo, kamenara i zidara i drvodjelja, i svakojakih ljudi vještijeh svakom poslu. ¹⁶Ima zlata, srebra, i mjedi i gvoždãa bez mjere; nastani dakle i radi, i Gospod æe biti s tobom. ¹⁷Potom zapovjedi David svijem knezovima Izrailjevijem da pomažu Solomunu sinu njegovu: ¹⁸Nije li s vama Gospod Bog vaš, koji vam je dao mir otvuda? jer je dao u ruke moje stanovnike ove zemlje, i zemlja je pokorena Gospodu i narodu njegovu. ¹⁹Sada dakle upravite srce svoje i dušu svoju da tražite Gospoda Boga svojega; nastanite i zidajte svetinju Gospodu Bogu da unesete kovèeg zavjeta Gospodnjega i sveto posuðe Božije u dom koji æe se sazidati imenu Gospodnjemu.

23 I tako David star i sit života postavi Solomuna sina svojega carem nad Izrailjem. ²I sabra sve knezove Izrailjeve i sveštenike i Levite. ³I biše izbrojeni Leviti od trideset godina i više, i bješe ih na broj s glave na glavu trideset i osam tisuæa ljudi. ⁴Izmeðu njih bijaše dvadeset i èetiri tisuæe odreðenijeh na posao u domu Gospodnjem, a šest tisuæa upravitelja i sudija; ⁵A èetiri tisuæe vratara i èetiri tisuæe koji hvaljahu Gospoda uz oruðãa koja naèini za hvalu. ⁶I razdijeli ih David u redove po sinovima Levijevim, Girsonu, Katu i Merariju. ⁷Od Girsona bijahu: Ladan i Simej; ⁸Sinovi Ladanovi: poglavar Jehilo i Zetam i Joilo, trojica; ⁹Sinovi Simejevi: Selomit i Azilo i Haran, trojica. To su poglavari otaèkih porodica Ladanovijeh. ¹⁰A sinovi Simejevi: Jat,

Zina i Jeus i Verija, ta su èetvorica sinovi Simejevi. ¹¹A Jat bijaše poglavar, a Ziza drugi; a Jeus i Verija nemahu mnogo djece, zato se brojahu u jedan dom otaèki. ¹²Sinovi Katovi: Amram, Isar, Hevron i Ozilo, èetvorica. ¹³Sinovi Amramovi: Aron i Mojsije. Ali Aron bi odvojen da osveæuje svetinju nad svetinjama, on i sinovi njegovi dovijeka, da kade pred Gospodom, da mu služe i da blagosiljaju u ime njegovo dovijeka. ¹⁴A sinovi Mojsija èovjeka Božijega broje se u pleme Levijevo. ¹⁵Sinovi Mojsijevi: Girsom i Elijezer. ¹⁶Sinovi Girsomovi: Sevuilo poglavar. ¹⁷A sinovi Elijezerovi: Reavija poglavar. A nemaše Elijezer više sinova, nego se sinovi Reavijini umnožiše veoma. ¹⁸Sinovi Isarovi: Selomit poglavar. ¹⁹Sinovi Hevronovi: Jerija prvi, Amarija drugi, Jazilo treæi, i Jekameam èetvrti. ²⁰Sinovi Ozilovi: Miha prvi i Jesija drugi. ²¹Sinovi Merarijevi: Malije i Musije. Sinovi Malijevi: Eleazar i Kis. ²²A Eleazar umrije i ne imaše sinova nego samo kæeri, i njima se oženiše sinovi Kisovi, braæa njihova. ²³Sinovi Musijevi: Malije i Eder i Jeremot, trojica. ²⁴To su sinovi Levijevi po otaèkim domovima svojim, poglavari domova otaèkih, koji biše izbrojeni po broju imena s glave na glavu, koji raðahu posao za službu u domu Gospodnjem, od dvadeset godina i više. ²⁵Jer David reèe: mir dade Gospod Bog Izrailjev narodu svojemu, i nastavaæe u Jerusalimu dovijeka. ²⁶I Leviti neæe više nositi šatora i posuðãa njegovu za službu njegovu. ²⁷Jer po pošljednjoj naredbi Davidovoj biše izbrojeni sinovi Levijevi od dvadeset godina i više; ²⁸Jer odreðeni bijahu da pomažu sinovima Aronovijem u službi u domu Gospodnjem u trijemovima i u klijetima, i da èiste sve svete stvari i da rade oko službe u domu Gospodnjem, ²⁹I oko hljebova postavljenijeh, i oko bijeloga brašna za dar i oko kolaèãa prijesnijeh i oko tavica, i oko svega što se prži, i oko svake mjere, ³⁰I da stoje jutrom i hvale i slave Gospoda, i tako veèerom, ³¹I kad se god prinose žrtve paljenice Gospodu, u subote, i na mladine i praznike, u broju po redu svom svagda pred Gospodom, ³²I da rade što treba raditi u šatoru od sastanka i u svetinji, i za sinove Aronove, braæu svoju, u službi u domu Gospodnjem.

24 A meðu sinovima Aronovijem ovi su redovi: sinovi Aronovi bjehu Nadav i Avijud, Eleazar i Itamar. ²Ali Nadav i Avijud umriješe prijie oca svojega i nemahu djece; zato biše sveštenici Eleazar i Itamar. ³I razdijeli ih David: Sadoka, koji bijaše od sinova Eleazarovijeh, i Ahimeleha, koji bijaše od sinova Itamarovijeh, po redu njihovu u službi njihovoj. ⁴I naðe se sinova Eleazarovijeh više poglavica nego sinova Itamarovijeh, kad ih razdijeliše: od sinova Eleazarovijeh bijaše poglavica po domovima otaèkim šesnaest, a od sinova Itamarovijeh osam po domovima otaèkim. ⁵I biše razdijeljeni ždrijebom i jedan i drugi; jer poglavari u svetinji i poglavari pred Bogom bijahu i od sinova Eleazarovijeh i od sinova Itamarovijeh. ⁶I popisa ih Semaja sin Natanailov pisar od plemena Levijeva pred carem i knezovima i Sadokom sveštenikom i Ahimelehom sinom

Avijatarovijem i pred poglavarima porodica otaèkih meðu sveštenicima i Levitima, jedan dom otaèki uzevši za Eleazara a jedan za Itamara. ⁷I pade prvi ždrijeb na Jojariva, drugi na Jedaju, ⁸Treæi na Harima, èetvrti na Seorima, ⁹Peti na Malhiju, šesti na Mejamina, ¹⁰Sedmi na Akosa, osmi na Aviju, ¹¹Deveti na Isuja, deseti na Sehaniju, ¹²Jedanaesti na Elijasiva, dvanaesti na Jakima, ¹³Trinaesti na Ufu, èetrnaesti na Jesevava, ¹⁴Petnaesti na Vilgu, šesnaesti na Imira, ¹⁵Sedamnaesti na Ezira, osamnaesti na Afisisa, ¹⁶Devetnaesti na Petaju, dvadeseti na Jezekila, ¹⁷Dvadeset prvi na Jahina, dvadeset drugi na Gamula, ¹⁸Dvadeset treæi na Delaju, dvadeset èetvrti na Maziju. ¹⁹To je red njihov za službu njihovu, kojim idu u dom Gospodnji na posao svoj po naredbi Arona oca svojega, kako mu bješe zapovjedio Gospod Bog Izrailjev. ²⁰A od ostalih sinova Levijevih bijaše od sinova Amramovijeh Suvailo; od sinova Suvailovijeh Jedaja, ²¹Od Reavije, od sinova Reavijinih poglavar Jesija; ²²Od sinova Isarovijeh Selomot, od sinova Selomotovijeh Jat; ²³A od sinova Jerijinih Amarija drugi, Jazilo treæi, Jekameam èetvrti; ²⁴Od sinova Uzilovijeh Miha; od sinova Mišinijeh Samir; ²⁵Brat Mišin Jesija; od sinova Jesijinih Zaharija. ²⁶Sinovi Merarijevi: Malije i Musije; od sinova Jazijinih Venó. ²⁷Sinovi Merarijevi od Jazije: Venó i Soam i Zahur i Ivrije; ²⁸Od Malija Eleazar, koji nemaše sinova; ²⁹Od Kisa, od sinova Kisovijeh: Jerameilo; ³⁰I od sinova Musijevih Malije i Eder i Jerimot. To bijahu sinovi Levitski po domovima otaca svojih. ³¹I oni bacaše ždrijeb prema braæi svojoj, sinovima Aronovijem, pred Davidom i Sadokom i Ahimelehom i poglavarima domova otaèkih meðu sveštenicima i Levitima, od domova otaèkih svaki poglavar prema bratu svomemu mlaðemu.

25 I odvoji David s vojvodama za službu sinove Asafove i Emanove i Jedutunove, koji æe prorokovati uz gusle i psaltire i kimvale; i biše izmeðu njih izbrojeni ljudi za posao u svojoj službi: ²Od sinova Asafovijeh: Zahur i Josif i Netanija i Asarila, sinovi Asafovi, pod rukom Asafa, koji prorokovaše po naredbi carevoj; ³Od Jedutuna: šest sinova Jedutunovijeh: Gedalija i Sorije i Jesaija, Asavija i Matatija i Simej pod rukom oca svojega Jedutuna, koji prorokovaše uz gusle hvaleæi i slaveæi Gospoda; ⁴Od Emaná: sinovi Emanovi: Vukija, Matanija, Ozilo, Sevuilo i Jerimot, Ananija i Ananije, Elijata, Gidaltija i Romamti-Ezer, Josvekasa, Malotije, Otir i Maziot. ⁵Ti svi bijahu sinovi Emaná vidioca careva u rijeèima Božijim da se uzvišuje rog; jer Bog dade Emanu èetrnaest sinova i tri kæeri. ⁶Svi oni bijahu pod rukom oca svojega pjevajuæi u domu Gospodnjem uz kimvale i psaltire i gusle za službu u domu Božijem, kako car naređivaše Asafu i Jedutunu i Emanu. ⁷I bješe ih na broj s braæom njihovom obuèenom pjesmama Gospodnjim, dvjesta i osamdeset i osam, samijeh vještaka. ⁸I baciše ždrijeb za službu svoju, mali kao veliki, uèitelj kao uèenik; ⁹I pade prvi ždrijeb za Asafa na Josifa, drugi na Gedaliju s braæom i sinovima njegovijem, njih dvanaest; ¹⁰Treæi

na Zahura, sinove njegove i braæu njegovu, njih dvanaest; ¹¹Èetvrti na Iserija, sinove njegove i braæu njegovu, njih dvanaest; ¹²Peti na Netaniju, sinove njegove i braæu njegovu, njih dvanaest; ¹³Šesti na Vukiju, sinove njegove i braæu njegovu, njih dvanaest; ¹⁴Sedmi na Jesarilu, sinove njegove i braæu njegovu, njih dvanaest; ¹⁵Osmi na Jesaiju, sinove njegove i braæu njegovu, njih dvanaest; ¹⁶Deveti na Mataniju, sinove njegove i braæu njegovu, njih dvanaest; ¹⁷Deseti na Simeja, sinove njegove i braæu njegovu, njih dvanaest; ¹⁸Jedanaesti na Azareila, sinove njegove i braæu njegovu, njih dvanaest; ¹⁹Dvanaesti na Asaviju, sinove njegove i braæu njegovu, njih dvanaest; ²⁰Trinaesti na Savuila, sinove njegove i braæu njegovu, njih dvanaest; ²¹Èetrnaesti na Matatiju, sinove njegove i braæu njegovu, njih dvanaest; ²²Petnaesti na Jeremota, sinove njegove i braæu njegovu, njih dvanaest; ²³Šesnaesti na Ananiju, sinove njegove i braæu njegovu, njih dvanaest; ²⁴Sedamnaesti na Josvekasu, sinove njegove i braæu njegovu, njih dvanaest; ²⁵Osamnaesti na Ananija, sinove njegove i braæu njegovu, njih dvanaest; ²⁶Devetnaesti na Malotija, sinove njegove i braæu njegovu, njih dvanaest; ²⁷Dvadeseti na Elijatu, sinove njegove i braæu njegovu, njih dvanaest; ²⁸Dvadeset prvi na Otira, sinove njegove i braæu njegovu, njih dvanaest; ²⁹Dvadeset drugi na Gidaltiju, sinove njegove i braæu njegovu, njih dvanaest; ³⁰Dvadeset treæi na Maziota, sinove njegove i braæu njegovu, njih dvanaest; ³¹Dvadeset èetvrti na Romamti-Ezera, sinove njegove i braæu njegovu, njih dvanaest.

26 A redovi vratarski bijahu: od sinova Korejevih Asafovijeh; ²A sinovi Meselemijini: Zaharija prvenac, Jedailo drugi, Zevadija treæi, Jatnilo èetvrti, ³Elam peti, Joanan šesti, Elioinaj sedmi; ⁴I Ovid-Edomovi sinovi: Semaja prvenac, Jozavad drugi, Joah treæi i Sahar èetvrti i Natanailo peti, ⁵Amilo šesti, Isahar sedmi, Feultaj osmi; jer ga blagoslovi Bog. ⁶I Semaji sinu njegovu rodiše se sinovi, koji starješovahu u domu oca svojega, jer bijahu dobri junaci. ⁷Sinovi Semajini: Gotnije i Rafailo i Ovid i Elzavad braæa njegová, hrabri ljudi, Eliuj i Semahija. ⁸Svi ovi bijahu od sinova Ovid-Edomovijeh, i oni i sinovi njihovi i braæa njihova, svi hrabri ljudi, krjepki za službu, bijaše ih šezdeset i dva od Ovid-Edoma. ⁹A Meselemijinih sinova i braæe, hrabrih ljudi, bijaše osamnaest. ¹⁰A Osini sinovi, od sinova Merarijevih: Simrije poglavar, premda ne bješe prvenac, ali ga otac postavi poglavarem; ¹¹Helkija drugi, Tevalija treæi, Zaharija èetvrti; svijeh sinova i braæe Osine bijaše trinaest. ¹²Od njih bijahu redovi vratarski po poglavarima da èuvaju stražu naizmjenice s braæom svojom služuæi u domu Gospodnjem. ¹³Jer metaše ždrijeb za maloga kao i za velikoga po domovima svojih otaca, za svaka vrata. ¹⁴I pade ždrijeb na istok Selimiji; a Zahariji sinu njegovu, mudromu savjetniku, kad baciše ždrijeb, pade mu ždrijeb na sjever; ¹⁵A Ovid-Edomu na jug, a

sinovima njegovijem na riznicu; ¹⁶ Sufimu i Osi na zapad s vratima Salehetskim na putu koji ide gore; straža bješe prema straži: ¹⁷ S istoka šest Levita; sa sjevera četiri na dan; s juga na dan četiri; a kod riznice po dva; ¹⁸ Na Parvaru sa zapada četiri na putu, dva kod Parvara. ¹⁹ To su redovi vratarski među sinovima Korejevim i sinovima Merarijevim. ²⁰ I ovi još bijahu Leviti: Ahija nad blagom doma Božijega, nad blagom od posvećenijeh stvari. ²¹ Od sinova Ladanovijeh između sinova Girsonovijeh od Ladana, između glavara domova otačkih od Ladana sina Girsonova bijaše Jehilo, ²² Sinovi Jehilovi: Zetam i Joilo brat mu bijahu nad blagom doma Gospodnjega; ²³ Od sinova Amramovijeh, Isarovijeh, Hevronovijeh, Ozilovijeh, ²⁴ Bijaše Sevuilo sin Girsona sina Mojsijeva starješina nad blagom. ²⁵ A braća njegova od Elijezera: Reavija sin mu, a njegov sin Jesajja, a njegov sin Joram, a njegov sin Zihrije, a njegov sin Selomit; ²⁶ Ovaj Selomit i braća njegova bijahu nad svijem blagom od posvećenijeh stvari, koje posveti car David i poglavari domova otačkih i tisućnici i stotnici i vojvode; ²⁷ Od ratova i od plijena posvetiše da se opravi dom Gospodnji; ²⁸ I što god bješe posvetio Samuilo vidjelac i Saul sin Kisov i Avenir sin Nirov i Joav sin Serujin; ko god posvećivaše, davaše u ruke Selomitu i braći njegovoj. ²⁹ Od sinova Isarovijeh: Henanija i sinovi njegovi bijahu nad spoljašnjim poslovima u Izrailju, upravitelji i sudije. ³⁰ Od sinova Hevronovijeh Asavija i braća njegova, tisuća i sedam stotina hrabrijeh ljudi, bijahu nad Izrailjem s ovu stranu Jordana na istoku za svaki posao Gospodnji i za službu carsku. ³¹ Između sinova Hevronovijeh bijaše Jerija poglavar sinovima Hevronovijem po porodicama njihovijem i domovima otačkim. Četrdesete godine carovanja Davidova potražiše ih i nađoše među njima hrabrijeh junaka u Jaziru Galadskom. ³² I braća njegove, hrabrijeh ljudi, bijaše dvije tisuće i sedam stotina glavara u domovima otačkim; i postavi ih car David nad sinovima Ruvimovijem i Gadovijem i polovinom plemena Manasijina za sve poslove Božije i carske.

27 A sinovi Izrailjevi po svom broju, glavari domova otačkih, tisućnici i stotnici i upravitelji njihovi, služahu caru u svakom poslu u redovima, koji dolažahu i odlazahu od mjeseca do mjeseca, svakoga mjeseca u godini; a u svakom redu bijaše ih dvadeset i četiri tisuće. ² Nad prvijem redom prvoga mjeseca bijaše Jasoveam sin Zavdilov, i u njegovu redu bijaše dvadeset i četiri tisuće. ³ Od sinova Faresovijeh bijaše poglavar nad svijem starješinama u vojsci prvoga mjeseca. ⁴ A nad redom drugoga mjeseca bijaše Dodaj Ahošanin, i vojvoda u njegovu redu bješe Miklot; i u njegovu redu bješe dvadeset i četiri tisuće. ⁵ Treći vojvoda trećega mjeseca bješe Venaja sin Jodaja sveštenika, poglavar; i u njegovu redu bješe dvadeset i četiri tisuće. ⁶ Ovaj Venaja bješe junak među tridesetoricom i nad tridesetoricom; i nad redom njegovijem bješe Amizavad sin mu. ⁷ Četvrti, četvrtoga mjeseca Asailo brat Joavov, i za njim Zevadija sin mu; i

u redu njegovu bješe dvadeset i četiri tisuće. ⁸ Peti, petoga mjeseca, poglavar Samut Jezrajanin, i u njegovu redu bješe dvadeset i četiri tisuće. ⁹ Šesti, šestoga mjeseca, Ira sin Ikisov Tekošanin, i u njegovu redu bješe dvadeset i četiri tisuće. ¹⁰ Sedmi, sedmoga mjeseca, Helis Felonjanin od sinova Jefremovijeh, i u njegovu redu bješe dvadeset i četiri tisuće. ¹¹ Osmi, osmoga mjeseca, Sivehaj Husačanin od sinova Zarinijeh, i u njegovu redu bješe dvadeset i četiri tisuće. ¹² Deveti, devetoga mjeseca, Avijezer Anatočanin od sinova Venijaminovih, i u njegovu redu bješe dvadeset i četiri tisuće. ¹³ Deseti, desetoga mjeseca, Maraj Netofačanin od sinova Zarinijeh, i u njegovu redu bješe dvadeset i četiri tisuće. ¹⁴ Jedanaesti, jedanaestoga mjeseca, Venaja Faratonjanin od sinova Jefremovijeh, i u njegovu redu bješe dvadeset i četiri tisuće. ¹⁵ Dvanaesti, dvanaestoga mjeseca, Heldaj Netofačanin od Gotonila, i u njegovu redu bješe dvadeset i četiri tisuće. ¹⁶ A nad plemenima Izrailjevijem bijahu: nad plemenom Ruvimovijem knez Elijezer sin Zihrije; nad Simeunovijem Sefatija sin Mašin; ¹⁷ Nad Levijevim Asavija sin Kemuilov; nad Aronovijem Sadok; ¹⁸ Nad Judinijem Eliuj od braće Davidove; nad Isaharovijem Amrije sin Mihailov; ¹⁹ Nad Zavulonovijem Ismaja sin Ovdajin; nad Neftalimovim Jerimot sin Azrilov; ²⁰ Nad sinovima Jefremovijem Isus sin Azazijev; nad polovinom plemena Manasijina Joilo sin Fedajin; ²¹ Nad drugom polovinom plemena Manasijina u Galadu Ido sin Zaharijin; nad Venijaminovim Jasilo sin Avenirov; ²² Nad Danovijem Azareilo sin Jeroamov. To bijahu knezovi plemena Izrailjevijeh. ²³ A ne izbroji David onijeh koji imahu manje od dvadeset godina, jer Gospod bješe rekao da će umnožiti sinove Izrailjeve kao zvijezde nebeske. ²⁴ Joav sin Serujin počeo brojiti, ali ne dovrši; jer dođe gnjev Božji za to na Izrailja; zato taj broj ne dođe u knjigu o caru Davidu. ²⁵ Nad blagom carevijem bijaše Azmavet sin Adilov, a nad blagom po zemlji, po gradovima i po selima i po kulama Jonatan sin Ozijin. ²⁶ A nad ratarima, koji rađahu zemlju, bijaše Ezrije sin Heluvov; ²⁷ A nad vinogradarima Simej Ramačanin; a nad rodnom vinogradskim i nad pivnicama Zavdije Sifmej; ²⁸ A nad maslinama i smokvama po poljima Val-Anan Gederanin; a nad uljem Joas; ²⁹ Nad govedima što pasijahu u Saronu Sitraj Saronjanin, a nad govedima po dolinama Safat Adlajev; ³⁰ Nad kamilama Ovil Ismailjac; nad magarcima Jedaja Meronočanin; ³¹ A nad ovcama Jaziz Agarejin. Svi ovi bijahu nastojnici nad blagom cara Davida. ³² A Jonatan stric Davidov bijaše savjetnik, mudar čovjek i književnik; on i Jehilo sin Ahmonijev bijahu sa sinovima carevijem. ³³ I Ahitofel bijaše savjetnik carev, i Husaj Arhijanin prijatelj carev. ³⁴ A poslije Ahitofela bijaše Jodaj sin Venajin i Avijatar, a vojvoda carev bješe Joav.

28 I David sabra u Jerusalim sve poglavare Izrailjeve, poglavare plemenske i poglavare od redova koji služahu caru, i tisućnike i stotnike, i koji

bijahu nad svijem blagom i stokom carevom, i sinove svoje i dvorane i junake i sve ljude hrabre, ²I ustavši car David na noge reèe: èujte me, braæo moja i narode moj! ja bijah naumio da sazidam dom gdje bi poèivao kovèeg Gospodnji i da bude podnožje nogama Boga našega, i pripravih što treba za zidanje. ³Ali mi Bog reèe: neæeš sazidati doma imenu mojemu, jer si ratnik i krv si proljevao. ⁴Ali Gospod Bog Izrailjev izabra me iz svega doma oca mojega da budem car nad Izrailjem dovijeka; jer Judu izabra za voða, i iz doma Judina dom oca mojega; i između sinova oca mojega bi mu volja da mene postavi carem nad svijem Izrailjem. ⁵A tako između svijeh sinova mojih jer mnogo sinova dade mi Gospod) izabra Solomuna sina mojega da sjedi na prijestolu carstva Gospodnjega nad Izrailjem. ⁶I reèe mi: Solomun sin tvoj sazidaæe moj dom i trijemeve moje; jer njega izabrah sebi za sina, i ja æu mu biti otac. ⁷I utvrdiaæu carstvo njegovo dovijeka, ako bude postojan da izvršuje zapovijesti moje i zakone moje kao danas. ⁸Sada dakle pred svijem Izrailjem, zborom Gospodnjim, i da èuje Bog naš, kažem vam: držite i tražite sve zapovijesti Gospoda Boga svojega, da biste držali ovu dobru zemlju i ostavili je u našljedstvo sinovima svojim nakon sebe dovijeka. ⁹A ti, Solomune sine, znaj Boga oca svojega, i služi mu cijelim srcem i dušom dragovoljnom; jer sva srca ispituje Gospod i svaku pomisao zna; ako ga ustražiš, naæi æeš ga; ako li ga ostaviš, odbaciaæ te zsvagda. ¹⁰Vidi sada da te je Gospod izabrao da sazidaš dom za svetinju; budi hrabar i radi. ¹¹Tada predade David Solomunu sinu svojemu sliku od trijema i od kuæa njegovijeh, i od riznica i od soba i od klijeti unutrašnjih, i od mjesta za zaklopac oèišæenja, ¹²I sliku od svega što bješe smislio za trijemeve doma Gospodnjega i za sve klijeti unaokolo i za riznicu doma Božijega i za riznicu od svetijeh stvari, ¹³I za redove sveštenieke i Levitske i za svaki posao u službi u domu Gospodnjem i za sve posuðe u domu Gospodnjem; ¹⁴Zlato pod mjeru za sudove zlatne za svaku službu, i srebro za sve sudove srebrne pod mjeru, za sve sudove za svaku službu; ¹⁵Pod mjeru za svijetnjake zlatne i žiške zlatne, po težini svakoga svijetnjaka i žižaka njegovijeh, i za svijetnjake srebrne po težini svakoga svijetnjaka i žižaka njegovijeh, prema potrebi svakoga svijetnjaka; ¹⁶I zlata pod mjeru za stolove na kojima æe stajati hljebovi postavljeni, za svaki sto; i srebro za stolove srebrne; ¹⁷I za viljuške i za kotliæe i za zdjele zlata èistoga, i za zlatne èaše pod mjeru, za svaku èašu, i za srebrne èaše srebra pod mjeru za svaku; ¹⁸I za oltar kadioni èistoga zlata pod mjeru; i sliku od kola zlatnijeh heruvima, koji æe raširivši krila zaklanjati kovèeg zavjeta Gospodnjega. ¹⁹To mi je sve došlo pisano rukom Gospodnjom da bih znao sve kako što treba uraditi. ²⁰I tako reèe David Solomunu sinu svojemu: budi slobodan i hrabar, i radi, ne boj se i ne plaši se, jer æe Gospod Bog, Bog moj, biti s tobom, neæe te ostaviti niti æe otstupiti od tebe, dokle ne

svršiš sav posao za službu u domu Gospodnjem. ²¹A evo redovi sveštenieki i Levitski za svaku službu u domu Božijem; i imaš uza se za svaki posao ljudi dragovoljnijeh i vještijeh svakom poslu, i poglavare i sav narod za svaku zapovijest svoju.

29 Potom reèe car David svemu zboru: jednoga Solomuna sina mojega izabrao je Gospod, mlado dijete, a ovo je velik posao; jer neæe biti èovjeku taj dvor nego Gospodu Bogu. ²Ja koliko mogoh pripravih za dom Boga svojega zlata za stvari zlatne, srebra za srebrne, mjedi za mjedene, gvožða za gvozdene, i drva za drvene, kamenja onihova, i kamenja za ukivanje, i kamenja za nakit i za vez, i svakojakoga dragoga kamenja, i kamena mramora izobila. ³I još iz ljubavi k domu Boga svojega, što imam svoga zlata i srebra, osim svega što sam pripravio za dom sveti, dajem i to na dom Boga svojega: ⁴Tri tisuæe talanata zlata Ofirskoga, i sedam tisuæa talanata èistoga srebra, da se oblože zidovi domovima. ⁵Zlato za zlatne stvari, a srebro za srebrne i za svako djelo ruku umjetniekih. A bi li jošte ko htio dragovoljno što danas priložiti Gospodu? ⁶Tada dragovoljno priložiše knezovi domova otaèkih i knezovi plemena Izrailjevijeh i tisuænici i stotnici i knezovi nad poslovima carskim. ⁷I dadoše za službu u domu Božijem zlata pet tisuæa talanata i deset tisuæa zlatica, i srebra deset tisuæa talanata, i mjedi osamnaest tisuæa talanata, i gvožða sto tisuæa talanata. ⁸I kamenja u koga god bijaše svi dadoše u riznicu doma Gospodnjega u ruke Jehila od sinova Girsionovijeh. ⁹I radovaše se narod što dragovoljno prilagahu, jer prilagahu cijelijem srcem Gospodu; i car se David radovaše veoma. ¹⁰Potom David blagoslovi Gospoda pred svijem zborom, i reèe David: blagosloven si Gospode Bože Izrailja oca našega od vijeka do vijeka. ¹¹Tvoje je, Gospode, velièanstvo i sila i slava i vjeènost i èast, i sve što je na nebu i na zemlji; tvoje je, Gospode, carstvo, i ti si uzvišen svrh svega poglavar; ¹²Bogatstvo i slava od tebe je, i ti vladaš svijem, i u tvojoj je ruci moæ i sila, i u tvojoj je ruci uzvisiti i ukrijepiti sve. ¹³Sada dakle, Bože naš, hvalimo te i slavimo ime tvoje slavno. ¹⁴Jer ko sam ja i šta je moj narod da bi smo mogli ovoliko prinijeti tebi dragovoljno? jer je od tebe sve, i iz tvojih ruku primivši dasmo ti. ¹⁵Jer smo došljaci pred tobom i gosti kao svi oci naši; dani su naši na zemlji kao sjen i nema stajanja. ¹⁶Gospode Bože naš, sve ovo blago što ti pripravismo za graðenje doma imenu tvojemu svetome, iz tvoje je ruke, i sve je tvoje. ¹⁷Ali znam, Bože moj, da ti ispituješ srca i što je pravo hoæeš; ja pravijem srcem dragovoljno prinesoh sve ovo, i s radošæu vidjeh narod tvoj koji je ovdje kako ti dragovoljno prinosi. ¹⁸Gospode Bože Avrama, Isaka i Izrailja, otaca naših, saèuvaj dovijeka ovu volju i pomisao srdaènu naroda svojega, i upravljaj srce njihovo k sebi. ¹⁹I Solomunu sinu mojemu podaj srce pravo da bi držao zapovijesti tvoje, svjedoèanstva tvoja i uredbe tvoje, i da bi otvorio sve i da bi sazidao dvor

ovaj za koji sam pripravio. ²⁰ Potom reèe David svemu zboru: blagoslovite sada Gospoda Boga svojega. I sav zbor blagoslovi Gospoda Boga otaca svojih, i savivši se pokloniše se Gospodu i caru. ²¹ I prinesoše Gospodu žrtve, i prinesoše Gospodu žrtve paljenice sjutradan: tisuæu volova, tisuæu ovnova, tisuæu jaganjaca s naljevima njihovijem, i drugih žrtava mnogo za sav narod. ²² I jedoše i piše pred Gospodom onaj dan veseleæi se veoma. I postaviše drugom Solomuna sina Davidova carem, i pomazaše ga Gospodu za voða a Sadoka za sveštenika. ²³ I tako sjede Solomun na prijesto Gospodnji da caruje mjesto Davida oca svojega, i bijaše sreæan, i slušaše ga sav Izrailj. ²⁴ I svi knezovi i junaci i svi sinovi cara Davida dadoše ruke da

æe biti pokorni caru Solomunu. ²⁵ I Gospod uzvisi veoma Solomuna pred svijem Izrailjem i dade mu slavu carsku kakve nijedan car prije njega nije imao u Izrailju. ²⁶ Tako David sin Jesejev carova nad svijem Izrailjem. ²⁷ A vremena za koje carova nad Izrailjem bijaše èetrdeset godina: a u Hevronu carova sedam godina, a u Jerusalimu carova trideset i tri godine. ²⁸ I umrije u dobroj starosti, sit života, bogatstva i slave; i zacari se Solomun sin njegov na njegovo mjesto. ²⁹ A djela cara Davida prva i pošljednja eno su zapisana u knjizi Samuila vidioca i u knjizi Natana proroka i u knjizi Gada vidioca, ³⁰ Sa svijem carovanjem njegovijem i silom njegovom i s vremenima koja proðoše preko njega i Izrailja i svijeh carevina zemaljskih.

2. Dnevnika

1 I Solomun sin Davidov utvrdi se u carstvu svom, i Gospod Bog njegov bješe s njim, i uzvisi ga veoma. **2** I Solomun reèe svemu Izrailju, tisuænicima i stotinicima i sudijama i svijem knezovima svega Izrailja, glavarama domova otaèkih, **3** Te otidoše, Solomun i sav zbor s njim, na visinu koja bijaše u Gavaonu; jer ondje bijaše šator od sastanka Božijega, koji naèini Mojsije sluga Gospodnji u pustinji. **4** A kovèeg Božji bješe prenio David iz Kirijat-Jarima na mjesto koje mu spremi David; jer mu razape šator u Jerusalmu. **5** I oltar mjedeni koji naèini Veseleilo, sin Urija sina Orova, bijaše ondje pred šatorom Gospodnjim. I potraži ga Solomun i sav zbor. **6** I prinese Solomun ondje pred Gospodom na oltaru mjedenom, koji bijaše pred šatorom od sastanka, prinese na njemu tisuæu žrtava paljenica. **7** Onu noæ javi se Bog Solomunu i reèe mu: išti šta hoæeš da ti dam. **8** A Solomun reèe Bogu: ti si uèinio veliku milost Davidu ocu mojemu i postavio si mene carem na njegovo mjesto. **9** Neka dakle, Gospode Bože, bude tvrda rijeè tvoja, koju si rekao Davidu ocu mojemu, jer si me postavio carem nad narodom kojega ima mnogo kao praha na zemlji. **10** Zato daj mi mudrost i znanje da polazim pred narodom ovijem i dolazim, jer ko može suditi narodu tvojemu tako velikomu? **11** Tada reèe Bog Solomunu: što ti je to u srcu, a ne išteš bogatstva, blaga ni slave, ni duša nenavidnika svojih, niti išteš duga života, nego išteš mudrosti i znanja da možeš suditi narodu mojemu, nad kojim te postavih carem, **12** Mudrost i znanje daje ti se; a daæu ti i bogatstva i slave, kakove nijesu imali carevi prije tebe niti æe poslije tebe imati. **13** I vrati se Solomun s visine koja bijaše u Gavaonu ispred šatora od sastanka u Jerusalmu, i carovaše nad Izrailjem. **14** I nakupi Solomun kola i konjika, i imaše tisuæu i èetiri stotine kola i dvanaest tisuæa konjika, koje namjesti po gradovima gdje mu bijahu kola i kod sebe u Jerusalmu. **15** I uèini car te bijaše u Jerusalmu srebra i zlata kao kamena, a kedrovijeh drva kao divljih smokava koje rastu po polju, tako mnogo. **16** I dovoðahu Solomunu konje iz Misira i svakojaki trg, jer trgovci carevi uzimahu svakojaki trg za cijenu. **17** I odlažahu, te dogonjahu iz Misira kola po šest stotina sikala srebra, a konje po sto pedeset; i tako svi carevi Hetejski i carevi Sirski preko njih dobivahu.

2 I naumi Solomun da zida dom imenu Gospodnjemu i dom carski sebi. **2** I odbroji Solomun sedamdeset tisuæa nosilaca i osamdeset tisuæa koji æe tesati u gori, i tri tisuæe i šest stotina

nastojnika nad njima. **3** I posla Solomun ka Hiramu caru Tirskom i poruèi mu: kako si èinio Davidu ocu mojemu i slao mu drva kedrovijeh da zida sebi kuæu gdje æe sjedjeti, uèini tako i meni. **4** Evo rad sam zidati dom imenu Gospoda Boga svojega da mu ga posvetim da se kadi pred njim kadom mirisnijem i da se postavljaju hljebovi vazda i da se prinose žrtve paljenice jutrom i veèerom, i u subote i na mladine i na praznike Gospoda Boga našega, što treba da biva u Izrailju dovijeka. **5** A dom koji æu zidati biæe velik, jer je Bog naš veæi od svih bogova. **6** A ko bi mogao njemu sazidati dom kad ga nebo i nebesa nad nebesima ne mogu obuhvatiti? i ko sam ja da mu sazidam dom? nego samo da se kadi pred njim. **7** Tako sada pošlji mi èovjeka vješta, koji umije raditi od zlata i od srebra i od mjedi i od gvožða i od skerleta i od crvca i od porfire, i koji zna rezati, da radi s umjetnicima koje imam kod sebe u Judeji i u Jerusalmu, koje je dobio David otac moj. **8** I pošlji mi drva kedrovijeh i jelovijeh i almugima s Livana, jer znam da sluge tvoje umiju sjeæi drva Livanska; a evo sluge æe moje biti s tvojim slugama, **9** Da mi priprave mnogo drva, jer dom što æu zidati biæe velik i divan. **10** A evo, poslenicima koji æe sjeæi drvo, slugama tvojim, daæu pšenice ovršene dvadeset tisuæa kora, i dvadeset tisuæa kora jeèma, i vina dvadeset tisuæa vata, i ulja dvadeset tisuæa vata. **11** I odgovori Hiram car Tirski u knjizi koju posla Solomunu: što Gospod ljubi svoj narod zato te postavi carem nad njim. **12** I govoraše Hiram: blagosloven da je Gospod Bog Izrailjev, koji je stvorio nebo i zemlju, što je dao caru Davidu sina mudra, pametna i razumna, koji æe sazidati dom Gospodu i carski dom sebi. **13** Šaljem ti dakle èovjeka vješta i razumna, Hiram Aviva, **14** Sina jedne žene između kæeri Danovijeh, kojemu je otac bio Tirac; on umije raditi od zlata i od srebra, od mjedi, od gvožða, od kamena i od drveta, od skerleta, od porfire i od tankoga platna i od crvca, i rezati svašta, i izmisliti svašta vješto što mu se da, neka radi s tvojim umjetnicima i s umjetnicima gospodarima mojega Davida oca tvojega. **15** Neka dakle pšenicu i jeèam, ulje i vino, što je rekao gospodar moj, pošlje slugama svojim. **16** A mi æemo nasjeæi drva na Livanu koliko ti god treba, i spustiæemo ih u splavovima morem u Jopu, a ti ih odande vozi u Jerusalmu. **17** Tada Solomun izbroji sve inostrance koji bijahu u zemlji Izrailjevoj poslije brojenja kad ih izbroji David otac njegov, i naðe ih se sto i pedeset i tri tisuæe i šest stotina; **18** I odredi od njih sedamdeset tisuæa koji æe nositi, i osamdeset tisuæa koji æe tesati u

planini, a tri tisuæe i šest stotina nastojnika da nastoje da radi narod.

3 I poèe Solomun zidati dom Gospodnji u Jerusalimu na brdu Moriji, koje bi pokazano Davidu ocu njegovu na mjestu koje bješe pripravio David, na gumnu Ornana Jevusejina. ²A poèe zidati drugoga dana drugoga mjeseca èetvrte godine carovanja svojega. ³A ovako zasnova Solomun da zida dom Božji: u dužinu šezdeset lakata po staroj mjeri, a u širinu dvadeset lakata. ⁴A trijem koji bijaše pred dužinom uz širinu doma imaðe dvadeset lakata, a u visinu sto i dvadeset; i obloži ga iznutra èistijem zlatom. ⁵A dom veliki obloži drvetom jelovijem, potom ga obloži èistijem zlatom, i ozgo naèini palme i lance. ⁶I obloži dom kamenjem dragim da je nakiaæn, a zlato bijaše Parvajimsko. ⁷Obloži zlatom dom, grede, pragove i zidove i vrata, i izreza heruvime po zidovima. ⁸I naèini dom za svetinju nad svetinjama, dug uz širinu doma dvadeset lakata i širok dvadeset lakata, i obloži ga èistijem zlatom, kojega otide do šest stotina talanata. ⁹A na kline dade pedeset sikala zlata; i klijeti obloži zlatom. ¹⁰I naèini u domu svetinje nad svetinjama dva heruvima, naprave umjetnièke, i obloži ih zlatom. ¹¹I krila tih heruvima imahu u dužinu dvadeset lakata: jedno krilo bijaše od pet lakata, i ticaše u zid od doma, i drugo krilo bijaše od pet lakata, i ticaše u krilo drugoga heruvima; ¹²Tako i drugoga heruvima krilo bijaše od pet lakata, i ticaše u zid od doma, i drugo mu krilo bijaše od pet lakata i sastavljao se s krilom drugoga heruvima. ¹³Krila tijem heruvimima bijahu raširena na dvadeset lakata, a oni stajahu na nogama svojim, licem okrenutim u dom. ¹⁴I naèini zavjes od porfire, od skerleta, od crvca i od tankoga platna, i po njemu naèini heruvime. ¹⁵I naèini pred domom dva stupa, u visinu od trideset i pet lakata, i ogavlja ozgo na svakom od pet lakata. ¹⁶I naèini lance kao u svetinji, i metnu ih na vrh stupova, i naèini sto šipaka, i metnu ih meðu lance. ¹⁷I postavi stupove pred crkvom, jedan s desne strane a drugi s lijeve, i desni nazva Jahin a lijevi Voas.

4 I naèini oltar od mjedi, dvadeset lakata dug i dvadeset lakata širok, a deset lakata visok. ²I sali more, deset lakata bješe mu od jednoga kraja do drugoga, okruglo unaokolo, pet lakata visoko; a unaokolo mu bješe trideset lakata. ³A pod njim bijahu likovi volovski, koji stajahu svuda unaokolo, po deset na jednom laktu, te okružavahu more: dva reda bijaše tih volova, salivenijeh s morem. ⁴I stajaše more na dvanaest volova, tri gledahu na sjever, a tri gledahu na zapad, a tri gledahu na jug, a tri gledahu na istok, a more stajaše ozgo na njima, i zadnja strana svijeh njih bijaše unutra. ⁵Debljina mu bijaše s podlanice, a kraj mu bijaše kao kraj u èaše, kao cvijet ljiljanov, a primaše tri tisuæe vata. ⁶I naèini deset umivaonica, i metnu ih pet s desne strane, a pet s lijeve, da se u njima pere, što god trebaše za žrtvu paljenicu, u njima prahu; a more bijaše za sveštenike da se u njemu umivaju. ⁷I naèini deset svijetnjaka od zlata, oblika

kaki im trebaše, i namjesti ih u crkvi, pet s desne strane a pet s lijeve. ⁸I naèini deset stolova, i namjesti ih u crkvi, pet s desne strane a pet s lijeve; i naèini stotinu èaša od zlata. ⁹I naèini trijem svešteniki i veliki trijem, i vrata na trijemu, i okova vrata u mjed. ¹⁰A more metnu na desnu stranu k istoku s juga. ¹¹Još naèini Hiram lonce i lopate i kotliæe, i svrši Hiram posao, koji radi caru Solomunu za dom Božji: ¹²Dva stupa, i dva ogavlja okrugla navrh stupova, i pletenice dvije da pokrivaju dva ogavlja navrh stupova; ¹³I èetiri stotine šipaka na dvije pletenice, dva reda šipaka na svakoj pletenici, da pokrivaju dva ogavlja navrh stupova; ¹⁴I naèini podnožja, i umivaonice naèini na podnožja; ¹⁵Jedno more, i dvanaest volova pod njim; ¹⁶I lonce i lopate i viljuške, i sve sprave za njih naèini Hiram Aviv caru Solomunu za dom Gospodnji od uglaðene mjedi. ¹⁷To je car saljevao u ravni Jordanskoj u zemlji ilovaèi izmeðu Sohota i Saridate. ¹⁸I naèini Solomun svega ovoga posuða vrlo mnogo, da se nije tražila mjera mjedi. ¹⁹Naèini Solomun i sve druge sprave za dom Božji, i oltar od zlata i stolove na kojima stajahu hljebovi postavljeni; ²⁰I svijetnjake sa žiškama njihovijem od èistoga zlata da gore pred svetinjom nad svetinjama po obièaju; ²¹I cvijetove i žiške i usekaèe od zlata; a to zlato bijaše veoma dobro; ²²I noževe i kotliæe i kadionice i kliješta od èistoga zlata; i vrata od doma, vrata unutrašnja od svetinje nad svetinjama, i vrata od doma na koja se ulažao u crkvu, bijahu od zlata.

5 I tako se svrši sav posao što uradi Solomun za dom Gospodnji; i unese Solomun što bješe posvetio David otac njegov, i srebro i zlato i sudove, i ostavi u riznicu doma Božijega. ²Tada sabra Solomun starješine Izrailjeve i sve glavare plemenske, knezove domova otaèkih sinova Izrailjevijeh u Jerusalim da prenesu kovèeg zavjeta Gospodnjega iz grada Davidova, koje je Sion. ³I skupiše se k caru svi ljudi Izrailjevi na praznik koji biva sedmoga mjeseca. ⁴I kad dođoše sve starješine Izrailjeve, uzeše Leviti kovèeg. ⁵I prenesoše kovèeg i šator od sastanka i sve sudove svete što bjehu u šatoru, prenesoše sveštenici i Leviti. ⁶A car Solomun i sav zbor Izrailjski koji se sabra k njemu prinesoše pred kovèegom na žrtvu ovaca i goveda toliko da se ne mogaše od mnoštva ni izbrojiti ni proraèunati. ⁷I unesoše sveštenici kovèeg zavjeta Gospodnjega na mjesto njegovo, u unutrašnji dom, u svetinju nad svetinjama, pod krila heruvimima. ⁸Jer heruvimima bijahu raširena krila nad mjestom gdje æe stajati kovèeg i zaklanjahu heruvimi kovèeg i poluge njegove ozgo. ⁹I povukoše mu poluge tako da im se krajevi viðahu od kovèega na prednjoj strani svetinje nad svetinjama, ali se napolje ne viðahu, i ostaše ondje do danas. ¹⁰U kovèegu ne bješe ništa osim dvije ploèe koje metnu Mojsije na Horivu kad Gospod uèini zavjet sa sinovima Izrailjevijem pošto izidoše iz Misira. ¹¹A kad sveštenici izidoše iz svetinje, jer sveštenici koji se nađoše osveštaše se ne pazeæi na red, ¹²I Leviti pjevaèi svi, koji bijahu uz Asafa i Emanu i Jedutuna, i

sinovi njihovi i braæa njihova, obuèeni u tanko platno, stajahu s kimvalima i psaltirima i s guslama s istoène strane oltaru, i s njima sto i dvadeset sveštenika, koji trubljahu u trube, ¹³I kad oni koji trubljahu u trube i koji pjevahu, složno jednjim glasom hvaljahu i slavljahu Gospoda, i kad podizahu glas uz trube i kimvale i gusle, hvaleæi Gospoda da je dobar, da je dovijeka milost njegova, tada se napuni oblaka dom Gospodnji, ¹⁴Te ne mogahu sveštenici stajati da sluæe od oblaka, jer se slave Gospodnje napuni dom Boæji.

6 Tada reèe Solomun: Gospod je rekao da æe nastavati u mraku. ²A ja sazidah dom tebi za stan i mjesto da u njemu nastavaš dovijeka. ³I okrenuvši se licem svojim car blagoslovi sav zbor Izrailjev, a sav zbor Izrailjev stajaše. ⁴I reèe: blagosloven da je Gospod Bog Izrailjev, koji je govorio svojim ustima Davidu ocu mojemu i ispunio rukom svojom, govoreæi: ⁵Od onoga dana kad izvedoh narod svoj iz zemlje Misirske, ne izabrah grada meðu svijem plemenima Izrailjevijem da se sazida dom gdje bi bilo ime moje, niti izabrah èovjeka koji bi bio voð narodu mojemu Izrailju, ⁶Nego izabrah Jerusalem da u njemu bude ime moje, i izabrah Davida da bude nad narodom mojim Izrailjem. ⁷I naumi David otac moj da sazida dom imenu Gospoda Boga Izrailjeva. ⁸Ali Gospod reèe Davidu ocu mojemu: što si naumio sazidati dom imenu mojemu, dobro si uèinio što si to naumio. ⁹Ali neæeš ti sazidati toga doma, nego sin tvoj koji æe izaæi iz bedara tvojih, on æe sazidati dom imenu mojemu. ¹⁰I tako ispuni Gospod rijeè svoju koju je rekao, jer ustah na mjesto oca svojega Davida i sjedoh na prijesto Izrailjev, kao što je rekao Gospod, i sazidah ovaj dom imenu Gospoda Boga Izrailjeva. ¹¹I namjestih ovdje kovèeg, u kom je zavjet Gospodnji što je uèinio sa sinovima Izrailjevijem. ¹²Potom stade Solomun pred oltar Gospodnji pred svijem zborom Izrailjevijem, i podiæe ruke svoje. ¹³A bješe naèinio Solomun podnoæje od mjedi i metnuo ga nasred trijema, pet lakata dugo i pet lakata široko, a tri lakta visoko; pa stade na nj, i kleèe na koljena pred svijem zborom Izrailjevijem, i podiæe ruke svoje k nebu. ¹⁴I reèe: Gospode Boæe Izrailjev! nema Boga takoga kakav si ti ni na nebu ni na zemlji, koji èuvaš zavjet i milost slugama svojim, koje hode pred tobom svijem srcem svojim; ¹⁵Koji si ispunio sluzi svojem Davidu ocu mojemu što si mu rekao; što si ustima svojim rekao to si rukom svojom ispunio, kao što se vidi danas. ¹⁶Sada dakle, Gospode Boæe Izrailjev, dræi Davidu ocu mojemu što si mu rekao govoreæi: neæe ti nestati èovjeka ispred mene koji bi sjedio na prijestolu Izrailjevu, samo ako ušèuvaju sinovi tvoji put svoj hodeæi po zakonu mojemu, kao što si ti hodio preda mnom. ¹⁷Sada dakle, Gospode Boæe Izrailjev, neka se potvrdi rijeè tvoja koju si rekao sluzi svojem Davidu. ¹⁸Ali hoæe li doista Bog stanovati s èovjekom na zemlji? Eto, nebo, i nebesa nad nebesima ne mogu te obuhvatiti, akamoli ovaj dom što ga sazidah. ¹⁹Ali pogledaj na molitvu slugu svojega i na molbu njegovu, Gospode Boæe moj,

èuj viku i molitvu kojom ti se danas moli sluga tvoj. ²⁰Da budu oèi tvoje otvorene nad domom ovijem danju i noæu, nad ovijem mjestom, gdje si rekao da æeš namjestiti ime svoje, da èuješ molitvu kojom æe se moliti sluga tvoj na ovom mjestu. ²¹Èuj molbe slugu svojega i naroda svojega Izrailja, kojima æe se moliti na ovom mjestu, èuj s mjesta gdje stanuješ, s neba, èuj i smiluj se. ²²Kad ko zgriješi bliænjemu svojemu, te mu se da zakletva, da se zakune, i zakletva doæe pred tvoj oltar u ovom domu, ²³Ti èuj s neba, i uèini, i sudi slugama svojim plaæajuæi krivcu i djela njegova obraæajuæi na njegovu glavu, a pravoga pravdajuæi i plaæajuæi mu po pravdi njegovoj. ²⁴I kad se razbije pred neprijateljem narod tvoj Izrailj zato što ti zgriješe, pa se obrate i dadu slavu imenu tvojemu i pomole ti se i zamole te u ovom domu, ²⁵Ti èuj s neba, i oprosti grijeh narodu svojem Izrailju, i dovedi ih opet u zemlju, koju si dao njima i ocima njihovijem. ²⁶Kad se zatvori nebo, te ne bude daæda zato što zgriješe tebi, pa ti se zamole na ovom mjestu i dadu slavu imenu tvojemu i od grijeha se svojega obrate, kad ih namuèiš, ²⁷Ti èuj s neba, i oprosti grijeh slugama svojim i narodu svojem Izrailju pokazav im put dobri kojim æe hoditi, i pusti daæd na zemlju svoju koju si dao narodu svojemu u našljedstvo. ²⁸Kad bude glad u zemlji, kad bude pomor, suša ili medljika, skakavci ili gusjenice kad budu, ili ga stegne neprijatelj njegov u zemlji njegovoj vlastitoj, ili kako god zlo i kaka god bolest, ²⁹Svaku molbu i svaku molitvu, koja bude od koga god èovjeka ili od svega naroda tvojega Izrailja, ko pozna muku svoju i bol svoj i podigne ruke svoje u ovom domu, ³⁰Ti èuj s neba, iz stana svojega, i oprosti i podaj svakome po putovima njegovijem, što znaš u srcu njegovu, jer ti sam znaš srca sinova èovjeèijih; ³¹Da te se boje hodeæi putovima tvojim dokle su god æivi na zemlji, koju si dao ocima našim. ³²I inostranac koji nije od naroda tvojega Izrailja, nego doæe iz daleke zemlje imena radi tvojega velikoga i ruke tvoje krjepke i mišice tvoje podignute, kad doæe i pomoli se u ovom domu, ³³Ti èuj s neba, iz stana svojega, i uèini sve za što povièe k tebi onaj stranac, da bi poznali svi narodi na zemlji ime tvoje i bojali se tebe kao narod tvoj Izrailj, i da bi znali da je ime tvoje prizvano nad ovaj dom, koji sazidah. ³⁴Kad narod tvoj izide na vojsku na neprijatelje svoje putem kojim ga pošlješ, i pomole ti se okrenuvši se ka gradu ovomu, koji si izabrao, i k ovomu domu, koji sam sazidao imenu tvojemu, ³⁵Èuj s neba molbu njihovu i molitvu njihovu, i dobavi im pravicu. ³⁶Kad ti zgriješe, jer nema èovjeka koji ne griješi, i razgnjevivši se na njih daš ih neprijateljima, te ih zarobe i odvedu u zemlju daljnu ili koja je blizu, ³⁷Ako se dozovu u zemlji u koju budu odvedeni u ropstvo, i obrate se i stanu ti se moliti u zemlji ropstva svojega, i reku: sagriješismo i zlo uèinismo i skrivismo; ³⁸I tako se obrate k tebi svijem srcem svojim i svom dušom svojom u zemlji ropstva svojega, u koju budu odvedeni u ropstvo, i pomole ti se okrenuvši se k zemlji svojoj, koju si dao ocima

njihovijem, i ka gradu, koji si izabrao, i k domu, koji sam sazio imenu tvojemu, ³⁹ Tada èuj s neba, iz stana svojega, molbu njihovu i molitvu njihovu, i dobavi im pravicu, i oprost narodu svojem što ti budu zgriješili. ⁴⁰ Tako, Bože moj, neka budu oèi tvoje otvorene i uši tvoje prignute na molbu u ovom mjestu. ⁴¹ I tako, stani, Gospode Bože, na poèivalištu svojem, ti i kovèeg sile tvoje; sveštenici tvoji, Gospode Bože, neka se obuku u spasenje, i sveci tvoji neka se raduju dobru. ⁴² Gospode Bože, nemoj odvratiti lica svojega od pomazanika svojega; opominji se milosti obeæane Davidu sluzi tvojemu.

7 A kad svrši Solomun molitvu, siđe oganj s neba i spali žrtvu paljenu i druge žrtve, i slave Gospodnje napuni se dom, ² Te ne mogahu sveštenici uæi u dom Gospodnji, jer se slave Gospodnje napuni dom Gospodnji. ³ A svi sinovi Izrailjevi videæi gdje siđe oganj i slava Gospodnja na dom saviše se licem k zemlji do poda i pokloniše se i hvališe Gospoda, jer je dobar, jer je dovijeka milost njegov. ⁴ I car i sav narod prinesoše žrtve pred Gospodom. ⁵ I prinese car Solomun na žrtvu dvadeset i dvije tisuæe volova i sto i dvadeset tisuæa ovaca, i tako posvetiše dom Božji car i sav narod. ⁶ A sveštenici stajahu na službi svojoj, i Leviti sa spravama za pjesme Gospodnje što ih bješe naèinio car David da hvale Gospoda, jer je dovijeka milost njegov, pjesmom Davidovom koju im dade; a drugi sveštenici trubljahu u trube prema njima, a svi sinovi Izrailjevi stajahu. ⁷ I posveti Solomun sredinu trijema koji je pred domom Gospodnjim, jer ondje prinese žrtve paljenice i pretilinu od žrtava zahvalnijeh, jer na mjedenom oltaru koji naèini Solomun, ne mogoše stati žrtve paljenice i dari i pretilina njihova. ⁸ U to vrijeme svetkova Solomun svetkovinu sedam dana i sav Izrailj s njim, sabor veoma velik od Emata do potoka Misirskog. ⁹ I u osmi dan praznovaše praznik, jer posveæivanje oltara svetkovaše sedam dana, i svetkovinu sedam dana. ¹⁰ A dvadeset treæega dana sedmoga mjeseca otpusti narod k šatorima njihovijem, i bijahu radosni i veseli radi dobra što uèini Gospod Davidu i Solomunu i Izrailju narodu svojem. ¹¹ I svrši Solomun dom Gospodnji i dom carski, i bi sreæan u svemu što bješe naumio da naèini u domu Gospodnjem i u domu svom. ¹² Potom javi se Gospod Solomunu noæu i reèe mu: uslišio sam molbu tvoju i izabrao sam to mjesto da mi bude dom za žrtve. ¹³ Ako zatvorim nebo da ne bude dažda, ili ako zapovjedim skakavcima da popasu zemlju, ili ako pustim pomor na narod svoj, ¹⁴ I ponizi se narod moj, na koji je prizvano ime moje, i pomole se, i potraže lice moje, i povrate se od zlijeh putova svojih, i ja æu tada uslišiti s neba i oprostiaæu im grijeh njihov, i iscijeliæu zemlju njihovu. ¹⁵ I oèi æe moje biti otvorene i uši moje prignute k molitvi s toga mjesta. ¹⁶ Jer sada izabrah i posvetih dom taj da bude ime moje tu dovijeka; i biæe tu oèi moje i srce moje vazda. ¹⁷ A ti ako uzideš preda mnom kako je išao David otac tvoj, tvoreæi sve što sam ti zapovjedio i držeæi uredbe moje i zakone moje,

¹⁸ Utvrdiaæu prijesto carstva tvojega kako sam obeæao Davidu ocu tvojemu govoreæi: neæe ti nestati èovjeka koji bi vladao u Izrailju. ¹⁹ Ali ako se odvratite, i ostavite uredbe moje i zapovjesti moje, koje sam vam dao, i otidete i stanete služiti drugim bogovima i klanjati im se, ²⁰ Tada æu ih istrijebiti iz zemlje svoje koju sam im dao, i ovaj dom koji sam posvetio imenu svojem odbaciaæu od sebe, i uèiniaæu od njega prièu i potsmijeh meðu svijem narodima. ²¹ I dom ovaj koliko je slavan, ko god proðe mimo nj, zaèudiaæe mu se i reæi æe: zašto uèini ovo Gospod od ove zemlje i od ovoga doma? ²² I odgovoriæe se: jer odustaviše Gospoda Boga otaca svojih, koji ih izvede iz zemlje Misirske, i uzeše druge bogove i klanjaše im se i služiše im, zato pusti na njih sve ovo zlo.

8 A kad proðe dvadeset godina, u koje sazio Solomun dom Gospodnji i dom svoj, ² Pogradi Solomun gradove, koje mu dade Hiram, i naseli onuda sinove Izrailjeve. ³ Potom otide Solomun na Emat Sovski, i osvoji ga. ⁴ I sazio Tadmor u pustinji i sve gradove za žitnice sazio u Ematu. ⁵ Sazio i Vet-Oron gornji i Vet-Oron donji, tvrde gradove, sa zidovima, vratima i prijevornicama, ⁶ I Valat i sve gradove u kojima Solomun imaše žitnice, i gradove u kojima mu bijahu kola, i gradove u kojima bijahu konjici, i što god Solomunu bi volja zidati u Jerusalimu i na Livanu i u svoj zemlji carstva svojega. ⁷ I sav narod što bješe ostao od Heteja i od Amoreja i od Ferezeja i od Jeveja i od Jevuseja, koji ne bijahu od Izrailja, ⁸ Od sinova njihovijeh koji bjehu ostali iza njih u zemlji, kojih ne potrše sinovi Izrailjevi, njih nagna Solomun da plaæaju danak do današnjega dana. ⁹ A od sinova Izrailjevijeh, kojih ne uèini Solomun robovima za svoj posao, nego bijahu vojnici i poglavari nad vojvodama njegovijem, i zapovjednici nad kolima i konjicima njegovijem, ¹⁰ Od njih bijaše glavnijeh nastojnika, koje imaše car Solomun, dvjesta i pedeset, koji upravljahu narodom. ¹¹ I kaer faraonovu preseli Solomun iz grada Davidova u dom koji joj sazio, jer reèe: neæe sjedjeti žena moja u domu Davida cara Izrailjeva, jer je svet što je došao u nj kovèeg Gospodnji. ¹² Tada prinošaše Solomun žrtve paljenice Gospodu na oltaru Gospodnjem koji naèini pred trijemom, ¹³ Što trebaše od dana na dan prinositi po zapovijesti Mojsijevoj, u subote i na mladine i na praznike, tri puta u godini, na praznik prijesnijeh hljebova i na praznik sedmica i na praznik sjenica. ¹⁴ I postavi po naredbi Davida oca svojega redove sveštenieke prema službi njihovoj, i Levitske prema dužnosti njihovoj, da hvale Boga i služe pred sveštenicima kako treba svaki dan, i vratare po redovima njihovijem nad svakim vratima; jer taka bijaše zapovijest Davida èovjeka Božijega. ¹⁵ I ne otstupiše od zapovijesti careve za sveštenike i Levite ni u èem, ni za riznice. ¹⁶ Tako se svrši sve djelo Solomunovo od onoga dana kad bi osnovan dom Gospodnji pa dokle ga ne dovrši, i gotov bi dom Gospodnji. ¹⁷ Tada otide Solomun u Esion-Gaver i u Elot na brijegu morskom u zemlji Edomskoj. ¹⁸ A Hiram

posla mu po svojim slugama lađe i sluge vješte moru, i otidoše sa slugama Solomunovijem u Ofir i uzeše odande èetiri stotine i pedeset talanata zlata i donesoše caru Solomunu.

9 A carica Savska èu glas o Solomunu, pa dođe u Jerusolim da iskuša Solomuna zagonetkama sa silnom pratnjom i s kamilama koje nošahu mirisa i zlata vrlo mnogo i dragog kamenja; i došavši k Solomunu govori s njim o svemu što joj bješe u srcu. ²I Solomun joj odgovori na sve rijeèi njezine; ne bješe od cara sakriveno ništa da joj ne bi odgovorio. ³A kad carica Savska vidje mudrost Solomunovu i dom koji bješe sazidao, ⁴I jela na stolu njegovu, i stanove sluga njegovijeh i dvorbu dvorana njegovijeh i odijelo njihovo, i peharnike njegove i njihovo odijelo, i njegove žrtve paljenice koje prinošaše u domu Gospodnjem, ona dođe izvan sebe, ⁵Pa reèe caru: istina je što sam èula u svojoj zemlji o stvarima tvojim i o mudrosti tvojoj. ⁶Ali ne htjeh vjerovati što govorahu dokle ne dođem i vidim svojim oèima; a gle, ni pola mi nije kazano o velikoj mudrosti tvojoj; nadvisio si glas koji sam slušala. ⁷Blago ljudima tvojim i blago svijem slugama tvojim, koje jednako stoje pred tobom i slušaju mudrost tvoju. ⁸Da je blagosloven Gospod Bog tvoj, kojemu si omilio, te te posadi na prijesto svoj da caruješ mjesto Gospoda Boga svojega; jer Bog tvoj ljubi Izrailja da bi ga utvrdio do vijeka, zato im postavi tebe carem da sudiš i dijeliš pravicu. ⁹Potom dade caru sto i dvadeset talanata zlata i vrlo mnogo mirisa i dragoga kamenja; nigda više ne bi takvih mirisa kakve dade carica Savska caru Solomunu. ¹⁰I sluge Hiramove i sluge Solomunove koje donesoše zlata iz Ofira, dovezoše drveta almugima i dragoga kamenja. ¹¹I naèini car od toga drveta almugima put u dom Gospodnji i u dom carev, i gusle i psaltire za pjevaèe; nigda se prije nijesu vidjele take stvari u zemlji Judinoj. ¹²A car Solomun dade carici Savskoj što god zaželje i zaiska osim uzdarja za ono što bješe donijela caru. Potom ona otide i vrati se u zemlju svoju sa slugama svojim. ¹³A zlata što dohodaše Solomunu svake godine bješe šest stotina i šezdeset i šest talanata, ¹⁴Osim onoga što donošahu trgovci i oni koji prodavahu mirise; i svi carevi arapski i glavari zemaljski donošahu Solomunu zlato i srebro. ¹⁵I naèini car Solomun dvjesta štitova od kovanoga zlata, šest stotina sikala kovanoga zlata dajuæi na jedan štit, ¹⁶I tri stotine malijeh štitova od kovanoga zlata, dajuæi trista sikala zlata na jedan štit. I ostavi ih car u domu od šume Livanske. ¹⁷I naèini car velik prijesto od slonove kosti, i obloži ga èistijem zlatom. ¹⁸A bijaše šest basamaka u prijestola, i podnožje od zlata sastavljeno s prijestolom, i ruèice s obje strane sjedišta, i dva lava stajahu pokraj ruèica. ¹⁹I dvanaest lavova stajaše na šest basamaka otud i odovud. Ne bi taki naèinjen ni u kojem carstvu. ²⁰I svi sudovi iz kojih pijaše car Solomun bijahu zlatni, i svi sudovi u domu od šume Livanske bijahu od èistoga zlata; od srebra ne bješe ništa; srebro bješe ništa za vremena

Solomunova. ²¹Jer careve lađe hođahu u Tarsis sa slugama Hiramovijem: jedanput u tri godine vraæahu se lađe Tarsiske donoseæi zlato i srebro, slonove kosti i majmune i paune. ²²Tako car Solomun bijaše veæi od svih careva zemaljskih bogatstvom i mudrošæu. ²³I svi carevi zemaljski tražahu da vide Solomuna da èuju mudrost njegovu, koju mu dade Gospod u srce. ²⁴I donošahu mu svi dare, sudove srebrne i sudove zlatne, i haljine i oružje i mirise, konje i mazge svake godine, ²⁵Tako da imaše Solomun èetiri tisuæe staja za konje i kola, i dvanaest tisuæa konjika, koje namjesti po gradovima gdje mu bijahu kola i kod sebe u Jerusolimu. ²⁶I vladaše nad svijem carevima od rijeke do zemlje Filistejske i do međe Misirske. ²⁷I uèini car, te u Jerusolimu bješe srebra kao kamena, a kedrovijeh drva kao divljih smokava koje rastu po polju, tako mnogo. ²⁸I dovođahu Solomunu konje iz Misira i iz svih zemalja. ²⁹A ostala djela Solomunova prva i pošljednja nijesu li zapisana u knjizi Natana proroka i u proroèanstvu Ahije Silomljanina i u utvari Ida vidioca o Jerovoamu sinu Navatovu? ³⁰A carova Solomun u Jerusolimu nad svijem Izrailjem èetrdeset godina. ³¹I poèinu Solomun kod otaca svojih, i pogreboše ga u gradu Davida oca njegovoga; a na njegovo mjesto zacari se Rovoam sin njegov.

10 Tada otide Rovoam u Sihem, jer se ondje skupi sav Izrailj da ga zacare. ²A kad èu Jerovoam sin Navatov, koji bijaše u Misiru pobjegav onamo od cara Solomuna, vrati se Jerovoam iz Misira. ³Jer poslaše, te ga dozvaše; i dođe Jerovoam i sav Izrailj i rekoše Rovoamu govoreæi: ⁴Tvoj je otac metnuo na nas težak jaram; nego ti sada olakšaj ljutu službu oca svojega i teški jaram koji je metnuo na nas, pa æemo ti služiti. ⁵A on im reèe: do tri dana dođite opet k meni. I narod otide. ⁶Tada car Rovoam uèini vijeæe sa starcima koji stajaše pred Solomunom ocem njegovijem dok bijaše živ, i reèe: kako svjetujete da odgovorim narodu? ⁷A oni mu odgovoriše govoreæi: ako se udobriš narodu i ugodiš im i odgovoriš im lijepim rijeèima, oni æe ti biti sluge svagda. ⁸Ali on ostavi svjet, što ga svjetovaše starci, i uèini vijeæe s mladæima koji odrastoše s njim i koji stajahu pred njim; ⁹I reèe im: šta vi svjetujete da odgovorimo narodu koji mi rekoše govoreæi: olakšaj jaram koji je metnuo na nas tvoj otac. ¹⁰Tada mu odgovoriše mladæi koji odrastoše s njim, i rekoše: ovako kaži narodu što ti reèe: otac je tvoj metnuo na nas težak jaram, nego nam ti olakšaj; ovako im reci: moj mali prst deblji je od bedara oca mojega. ¹¹Otac je moj metnuo na vas težak jaram, a ja æu još dometnuti na vaš jaram; otac vas je moj šibao bièevima, a ja æu vas šibati bodljivijem bièevima. ¹²A treæi dan dođe Jerovoam i sav narod k Rovoamu kako im bješe kazao car rekav: dođite opet k meni do tri dana. ¹³I car im odgovori oštro, jer ostavi car Rovoam svjet staraèki, ¹⁴I odgovori im kako ga svjetovaše mladæi, govoreæi: moj je otac metnuo na vas težak jaram, a ja æu još dometnuti na nj; otac vas je moj šibao bièevima, a ja æu bodljivijem bièevima. ¹⁵I car se oglušni naroda, jer

Bog bješe tako uredio da bi potvrdio Gospod rijeè svoju što je rekao preko Ahije Silomljanina Jerovoamu sinu Navatovu. ¹⁶ A kad vidje sav Izrailj da ih se car ogluši, odgovori narod caru govoreæi: kakav dio mi imamo s Davidom? nemamo našljedstva sa sinom Jesejevijem. Svak u svoj šator, Izrailju! A ti, Davide, sad gledaj svoju kuæu. Tako otide sav Izrailj u šatore svoje. ¹⁷ Samo nad sinovima Izrailjevijem koji živiljahu po gradovima Judinijem zacari se Rovoam. ¹⁸ I car Rovoam posla Adorama koji bijaše nad dankom, ali ga sinovi Izrailjevi zasuše kamenjem, te pogibe. Tada car Rovoam brže sjede na kola, te pobježe u Jerusalim. ¹⁹ Tako otpade Izrailj od doma Davidova do današnjega dana.

11 A kad dođe Rovoam u Jerusalim, sazva dom Judin i Venijaminov, sto i osamdeset tisuæa odabranijeh vojnika, da zavojšte na Izrailja da povrate carstvo Rovoamu. ² Ali dođe rijeè Gospodnja Semaji èovjeku Božijemu govoreæi: ³ Kaži Rovoamu sinu Solomonovu caru Judinu i svijem sinovima Izrailjevijem od Jude i Venijamina, i reci: ⁴ Ovako veli Gospod: ne idite i ne bijte se s braæom svojom, vratite se svak svojoj kuæi, jer sam ja naredio tako da bude. I oni poslušashe rijeè Gospodnju i vratiše se i ne idoše na Jerovoama. ⁵ I Rovoam sjede u Jerusalimu, i sazida tvrde gradove u zemlji Judinoj; ⁶ Sazida Vitlejem i Itam i Tekuju, ⁷ I Vet-Sur i Sohot i Odolam, ⁸ I Gat i Marisu i Zif, ⁹ I Adoraim i Lahis i Aziku, ¹⁰ I Saraju i Ejalon i Hevron, koji su u zemlji Judinoj i Venijaminovoj tvrdi gradovi. ¹¹ A kad utvrdi te gradove, namjesti u njima zapovjednike, i staje za žito i za ulje i za vino, ¹² I u svakom gradu štitova i kopalja, i utvrdi ih jako. Tako njegov bijaše Juda i Venijamin. ¹³ I sveštenici i Leviti, koji bijahu po svemu Izrailju, sabraše se k njemu iz svijeh krajeva svojih. ¹⁴ Jer ostaviše Leviti podgraða svoja i dostojanja svoja, i otidoše u Judejsku i u Jerusalim, jer ih otjera Jerovoam i sinovi njegovi da ne vrše službe sveštenieke Gospodu. ¹⁵ I postavi sebi sveštenike za visine i za đavole i za teoce, koje naèini. ¹⁶ A za njima iz svijeh plemena Izrailjevijeh koji upraviše srce svoje da traže Gospoda Boga Izrailjeva, dođoše u Jerusalim da prinesu žrtvu Gospodu Bogu otaca svojih. ¹⁷ I tako utvrdiše carstvo Judino, i ukrijepiše Rovoama sina Solomunova za tri godine, jer za te tri godine hođahu putem Davidovijem i Solomunovijem. ¹⁸ A Rovoam se oženi Maeletom kærju Jerimota sina Davidova i Avihailom kærju Esijava sina Jesejeva, ¹⁹ Koja mu rodi sinove: Jeusa i Samariju i Zama. ²⁰ A poslije nje oženi se Mahom kærju Avesalomovom, koja mu rodi Aviju i Ataja i Zivu i Selomita. ²¹ A ljubljāshe Rovoam Mahu kær Avesalomovu veæma od svijeh žena svojih i inoèa svojih; jer imaše osamnaest žena i šezdeset inoèa, i rodi dvadeset i osam sinova i šezdeset kæeri. ²² I Rovoam postavi Aviju sina Mašina poglavarom i knezom nad braæom njegovom, jer ga šæaše postaviti carem. ²³ I mudro radeæi rasturi sve sinove svoje po svijem krajevima Judinijem i Venijaminovijem, po

svijem tvrdijem gradovima, i dade im hrane izobila, i dovede im mnogo žena.

12 A kad Rovoam utvrdi carstvo i kad osili, ostavi zakon Gospodnji i sav Izrailj s njim. ² A pete godine carovanja Rovoamova dođe Sisak car Misirski na Jerusalim, jer zgriješiše Gospodu, ³ S tisuæu i dvije stotine kola i sa šezdeset tisuæa konjika, i ne bješe broja narodu koji dođe s njim iz Misira, Luvejima, Suhejima i Husejima. ⁴ I uze tvrde gradove Judine i dođe do Jerusalima. ⁵ Tada dođe Semaja prorok k Rovoamu i knezovima Judinijem, koji se bijahu skupili u Jerusalim od Sisaka, i reèe im: ovako veli Gospod: vi ostaviste mene, zato i ja ostavljam vas u ruke Sisaku. ⁶ Tada se poniziše knezovi Izrailjevi i car i rekoše: pravedan je Gospod. ⁷ A kad ih vidje Gospod gdje se poniziše, dođe rijeè Gospodnja Semaji govoreæi: poniziše se, neæu ih potrti, nego æu im sada dati izbavljenje, i neæe se izliti jarost moja na Jerusalim preko Sisaka. ⁸ Nego æe mu biti sluge da poznadu šta je meni služiti, šta li služiti carstvima zemaljskim. ⁹ I tako dođe Sisak car Misirski u Jerusalim i uze blago doma Gospodnjega i blago doma careva, sve to uze; uze i štitove zlatne, koje bješe naèinio Solomun; ¹⁰ I na njihovo mjesto naèini car Rovoam štitove od mjedi, i predade ih starješinama nad stražarima koji èuvahu vrata doma careva. ¹¹ I kad iđāshe car u dom Gospodnji dolažahu stražari i nošahu ih, a poslije ih opet ostavljahu u riznicu stražarsku. ¹² Što se dakle ponizi, odvratu se od njega gnjev Gospodnji, i ne zatr ga sasvijem; jer još u Judi bješe dobra. ¹³ I utvrdi se car Rovoam u Jerusalimu, i carova; jer bijaše Rovoamu èetrdeset i jedna godina kad se zacari, i sedamnaest godina carova u Jerusalimu gradu, koji izabra Gospod između svijeh plemena Izrailjevijeh da ondje namjesti ime svoje. A materi njegovoj bješe ime Nama, Amonka. ¹⁴ Ali on èinjaše zlo, jer ne upravi srca svojega da traži Gospoda. ¹⁵ Ali djela Rovoamova prva i pošljednja nijesu li zapisana u knjizi proroka Semaje i vidioca Ida, gdje se kazuju koljena a i ratovi koji bijahu jednako među Rovoamom i Jerovoamom? ¹⁶ I poèinu Rovoam kod otaca svojih, i bi pogreben u gradu Davidovu; a na njegovo se mjesto zacari Avija sin njegov.

13 Godine osamnaeste carovanja Jerovoamova zacari se Avija nad Judom. ² Tri godine carova u Jerusalimu. Materi mu bješe ime Mihaja, kæi Urilova iz Gavaje. A bijaše rat između Avije i Jerovoama. ³ I Avija izide na boj s hlabrom vojskom, èetiri stotine tisuæa izabranijeh vojnika; a Jerovoam uvrsta prema njemu vojsku, osam stotina tisuæa izabranijeh hlabrijeh vojnika. ⁴ I sta Avija navrh brda Semarajima u gori Jefremovoj, i reèe: èujte me, Jerovoame i sav Izrailju! ⁵ Ne trebaše li vam znati da je Gospod Bog Izrailjev predao Davidu carstvo nad Izrailjem dovijeka, njemu i sinovima njegovijem zavjetom osoljenijem? ⁶ Ali usta Jerovoam sin Navatov, sluga Solomuna sina Davidova, i odvriše se od gospodara svojega. ⁷ I skupiše se k njemu ljudi praznovi i nevaljalci, i odapriješe se

Rovoamu sinu Solomonovu, koji bijaše dijete i strašljiva srca, te im se ne odaprije. ⁸ Pa vi sad velite da se oprete carstvu Gospodnjemu, koje je u ruku sinova Davidovijeh, jer vas je mnogo i imate kod sebe zlatne teoce, koje vam je naèinio Jerovoam da su vam bogovi. ⁹ Nijeste li otjerali sveštenike Gospodnje sinove Aronove i Levite? i naèinili sebi sveštenike kao narodi po drugim zemljama? ko god dođe da mu se posvete ruke s teletom i sa sedam ovnova, postaje sveštenik onima koji nijesu bogovi. ¹⁰ Ali s nama je Gospod Bog, niti smo ga ostavili, a sveštenici koji služe Gospodu jesu sinovi Aronovi, i Leviti rade svoj posao; ¹¹ I pale Gospodu žrtve paljenice svako jutro i svako veèe, i kade mirisima, i hljebovi postavljeni stoje na èistom stolu, i pale se svako veèe žišci na zlatnom svijetnjaku; jer držimo što je Gospod Bog naš naredio, a vi ga ostaviste. ¹² Zato evo s nama je naprijed Bog i sveštenici njegovi i trube glasne da trube protivu vas. Sinovi Izrailjevi, ne vojujte na Gospoda Boga otaca svojih, jer neæete biti sreæni. ¹³ Ali Jerovoam zavede zasjedu da im zađu za leđa, i tako Judejcima bijahu sprijed jedni a s leđa zasjeda. ¹⁴ I kad se obazreše Judejci, a to boj i sprijed i sastrag, te povikaše ka Gospodu a sveštenici zatrubiše u trube. ¹⁵ I narod Judin opet povika, i kad vikaše narod Judin, razbi Bog Jerovoama i svega Izrailja pred Avijom i Judom. ¹⁶ I pobjegoše sinovi Izrailjevi od Jude, i dade ih Bog njima u ruke. ¹⁷ I pobi ih ljuto Avija i narod njegov, i pade od Izrailja pobijenijeh pet stotina tisuæa odabranijeh ljudi. ¹⁸ Tako biše pokoreni sinovi Izrailjevi u to vrijeme, a sinovi Judini osiliše, jer se pouzdaše u Gospoda Boga otaca svojih. ¹⁹ I Avija potjera Jerovoama, i uze mu gradove Vetilj i sela njegova, i Jesanu i sela njezina, i Efron i sela njegova. ²⁰ I Jerovoam se više ne oporavi za života Avijina; i udari ga Gospod, te umrije. ²¹ A Avija utvrdi se, i uze èetrnaest žena, i rodi dvadeset i dva sina i šesnaest kæeri. ²² A ostala djela Avijina i putovi njegovi i besjede njegove zapisane su u knjizi proroka Ida.

14 A kad poèinu Avija kod otaca svojih i pogreboše ga u gradu Davidovu, zacari se na njegovo mjesto Asa sin njegov. Za njegova vremena poèinu zemlja deset godina. ² I èinjaše Asa što je dobro i pravo pred Gospodom Bogom njegovijem. ³ Jer obori oltare tuđe i visine, i izlomi likove njihove i isijeèe lugove njihove. ⁴ I zapovjedi sinovima Judinijem da traže Gospoda Boga otaca svojih i da izvršuju zakon i zapovijest njegovu. ⁵ Obori po svijem gradovima Judinijem visine i sunèane likove, i poèinu carstvo za njegova vremena. ⁶ I sazida tvrde gradove u zemlji Judinoj, jer zemlja bijaše u miru, niti bješe rata s njim onijeh godina, jer mu Gospod dade mir. ⁷ I reèe Judi: da sazidamo ove gradove i da ih opašemo zidom i kulama i vratima i prijevornicama, dok je zemlja naša; jer tražismo Gospoda Boga svojega, tražismo ga i dade nam mir otsvuda. I tako zidaše, i biše sreæni. ⁸ I imaše Asa vojske trista tisuæa od Jude sa štitovima i kopljima, a od Venijamina dvjesta i osamdeset tisuæa

sa štitovima i lukovima. Svi bijahu hrabri vojnici. ⁹ I izide na njih Zara Etiopljanin s tisuæu tisuæa vojske i s trista kola, i dođe do Marise. ¹⁰ I Asa izide preda nj; i uvrstaše se vojske u dolini Sefati kod Marise. ¹¹ I zavapi Asa ka Gospodu Bogu svojemu govoreæi: Gospode, tebi je ništa pomoæi množini ili nejakomu; pomози nam, Gospode Bože naš, jer se u te uzdamo, i u tvoje ime dođosmo na ovo mnoštvo. Gospode, ti si Bog naš, ne daj da može što na te èovjek. ¹² I razbi Gospod Etiopljane pred Asom i pred Judom, i pobjegoše Etiopljani. ¹³ I tjera ih Asa i narod koji bijaše s njim dori do Gerara. I popadaše Etiopljani da ih nijedan ne osta živ, jer se satrše pred Gospodom i pred vojskom njegovom; i oni odnesoše plijen velik veoma. ¹⁴ I pobiše sve gradove oko Gerara, jer dođe na njih strah Gospodnji, i oplijeniše sve one gradove, jer bijaše u njima mnogo plijena. ¹⁵ Pobiše i po stanovima pastirskim ljude, i odvedoše mnogo ovaca i kamila; i vratiše se u Jerusalam.

15 Tada duh Božji dođe na Azariju sina Odidova; ² Te otide pred Asu i reèe mu: èujte me, Aso i sve pleme Judino i Venijaminovo; Gospod je s vama, jer ste vi s njim; i ako ga ustražite, naæi æete ga; ako li ga ostavite, i on æe vas ostaviti. ³ Dugo je Izrailj bez pravoga Boga i bez sveštenika uèitelja, i bez zakona. ⁴ A da su se u nevolji svojoj obratili ka Gospodu Bogu Izrailjevu i tražili ga, našli bi ga. ⁵ Ali u ovo vrijeme ne može se na miru odlaziti ni dolaziti; jer je nemir velik među svijem stanovnicima zemaljskim; ⁶ I potiru narodi jedan drugi, i gradovi jedan drugi, jer ih Bog smete svakojakim nevoljama. ⁷ Zato vi budite hrabri i nemojte da vam klonu ruke, jer ima plata za vaš trud. ⁸ A kad èu Asa te rijeèi i proroštvo proroka Odida, ohrabri se, i istrijebi gadne bogove iz sve zemlje Judine i Venijaminove i iz gradova koje bješe uzeo u gori Jefremovoj, i ponovi oltar Gospodnji koji bijaše pred trijemom Gospodnjim. ⁹ Potom sazva sve pleme Judino i Venijaminovo i došljake koji bijahu kod njih od Jefrema i Manasije i Simeuna, jer ih mnogo prebježe k njemu iz naroda Izrailjeva kad vidješe da je Gospod Bog njegov s njim. ¹⁰ I skupiše se u Jerusalam treæega mjeseca petnaeste godine carovanja Asina. ¹¹ I u onaj dan prinesoše Gospodu žrtve od plijena koji dognaše, sedam stotina volova i sedam tisuæa ovaca. ¹² I uhvatiše vjeru da traže Gospoda Boga otaca svojih svijem srcem svojim i svom dušom svojom; ¹³ A ko god ne bi tražio Gospoda Boga Izrailjeva, da se pogubi, bio mali ili veliki, èovjek ili žena. ¹⁴ I zakleše se Gospodu glasom velikim i uz klikovanje i uz trube i rogove. ¹⁵ I radovaše se sav narod Judin radi te zakletve, jer iz svega srca svojega zakleše se, i od sve volje svoje tražiše ga i nađoše ga; i Gospod im dade mir otsvuda. ¹⁶ Jošte i Mahu mater svoju svrže Asa s vlasti, jer bješe naèinila u lugu idola; i Asa obali idola njezina i izlomi ga i sažeže na potoku Kedronu. ¹⁷ Ali visine ne biše oborene u Izrailju, ali srce Asino bješe pravo svega vijeka njegova. ¹⁸ I unese u dom Božji što bješe posvetio otac njegov i što bješe sam posvetio, srebro i

zlato i sudove. ¹⁹I ne bi rata do trideset pete godine carovanja Asina.

16 Godine trideset šeste carovanja Asina izide Vasa car Izrailjev na Judu, i stade zidati Ramu da ne da nikomu otiæi k Asi caru Judinu ni od njega doæi.

²Tada uze Asa srebro i zlato iz riznica doma Gospodnjega i doma careva, i posla Ven-Adadu caru Sirskom, koji življaše u Damasku, i poruèi: ³Vjera je između mene i tebe, između oca mojega i oca tvogega, evo šaljem ti srebra i zlata, hajde, pokvari vjeru koju imaš s Vasom carem Izrailjeviem, eda bi otišao od mene. ⁴I posluša Ven-Adad cara Asu, i posla vojvode svoje na gradove Izrailjeve, i osvojiše Ijon i Dan i Avel-Majim i sve gradove Neftalimove u kojima bijahu žitnice. ⁵A kad Vasa to èu, presta zidati Ramu i ostavi djelo svoje. ⁶Tada car Asa uze sav narod Judin, te odnesoše kamenje iz Rame i drvo, èim zidaše Vasa, i od njega sazida Gavaju i Mispu. ⁷A u to vrijeme dođe Ananije vidjelac k Asi caru Judinu i reèe mu: Što si se pouzdao u cara Sirskoga a nijesi se pouzdao u Gospoda Boga svojega, zato se vojska cara Sirskoga izmaèe iz tvojih ruku. ⁸Nijesu li Etiopljani i Luveji imali velike vojske s vrlo mnogo kola i konjika? pa kad si se pouzdao u Gospoda, dade ti ih u ruke. ⁹Jer oèi Gospodnje gledaju po svoj zemlji da bi pokazivao silu svoju prema onima kojima je srce cijelo prema njemu. Ludo si u tom radio; zato æe otsele biti ratovi na te.

¹⁰Tada se Asa razgnjevi na proroka, i vrže ga u tamnicu, jer se rasrdi na nj za to; i potlaèi Asa neke iz naroda u to vrijeme. ¹¹Ali gle, djela Asina, prva i posljednja, eno zapisana su u knjizi o carevima Judinijem i Izrailjeviem. ¹²I razbolje se Asa trideset devete godine carovanja svojega od nogu, i bolest njegova bi vrlo teška, ali ni u bolesti svojoj ne traži Gospoda nego ljekare. ¹³I tako poèinu Asa kod otaca svojih, i umrije èetrdeset prve godine carovanja svojega. ¹⁴I pogreboše ga u grobu njegovu, koji iskopa sebi u gradu Davidovu, i metnuše ga na postelju koju bješe napunio mirisavijeh stvari i masti zgotovljenijeh vještinom apotekarskom, i spališe mu ih vrlo mnogo.

17 Tada se zacari Josafat sin njegov na njegovo mjesto, i ukrijepi se na Izrailja. ²I ponamješta vojsku po svijem tvrdijem gradovima Judinijem, i ponamješta straže po zemlji Judinoj i po gradovima Jefremovijem, koje zadobi Asa otac njegov. ³I bijaše Gospod s Josafatom, jer hođaše prvijem putovima Davida oca svojega i ne tražaše Vala. ⁴Nego Boga oca svojega tražaše i po zapovijestima njegovijem hođaše, i ne èinjaše kao sinovi Izrailjevi. ⁵Zato utvrdi Gospod carstvo u ruci njegovoj, i sav narod Judin davaše dare Josafatu, te imaše veliko blago i slavu. ⁶I srce se njegovo oslobodi na putovima Gospodnjim, te još obori visine i lugove u Judeji. ⁷I treæe godine svoga carovanja posla knezove svoje Ven-Aila i Ovadiju i Zahariju i Natanaila i Miheju da uèe po gradovima Judinijem; ⁸I s njima Levite: Semaju i Nataniju i Zevadiju i Asaila i Semiramota i Jonatana i Adoniju i Toviju i Tov-Adoniju, Levite, i s njima Elisamu i Jorama

sveštenike. ⁹I uèahu po Judeji imajuæi pri sebi knjigu zakona Gospodnjega, i prohoðahu sve gradove Judine uèeæi narod. ¹⁰I dođe strah Gospodnji na sva carstva po zemljama oko Jude, te ne vojevaše na Josafata. ¹¹I sami Filisteji donošahu Josafatu dare i danak u novcu; i Arapi dogonjahu mu stoku, po sedam tisuæa i sedam stotina ovnova i po sedam tisuæa i sedam stotina jaraca. ¹²Tako napredovaše Josafat i podiže se veoma; i sazida u Judeji kule i gradove za žitnice. ¹³I imaše mnogo dobra po gradovima Judinijem, i vojnika, hrabrih junaka u Jerusalimu. ¹⁴A ovo je broj njihov po domovima otaca njihovijeh; od Jude tisuæenici: Adna vojvoda, s kojim bijaše tri stotine tisuæa hrabrih junaka. ¹⁵A za njim Joanan vojvoda, s kojim bijaše dvjesta i osamdeset tisuæa; ¹⁶A za njim Amasija sin Zihrije, koji se dragovoljno dade Gospodu, i s njim bijaše dvjesta tisuæa hrabrih junaka. ¹⁷A od Venijamina: hrabri junak Elijada, s kojim bijaše dvjesta tisuæa naoružanijeh lukom i štitom; ¹⁸A za njim Jozavad, s kojim bijaše sto i osamdeset tisuæa naoružanijeh za boj. ¹⁹Ovi služahu caru osim onijeh koje ponamješta car po tvrdijem gradovima u svojoj zemlji Judinoj.

18 I Josafat imajuæi veliko blago i slavu oprijatelji se s Ahavom. ²I poslije nekoliko godina otide k Ahavu u Samariju; i nakla mu Ahav mnogo ovaca i volova i narodu koji bijaše s njim, i nagovaraše ga da pođe na Ramot Galadski. ³I reèe Ahav car Izrailjev Josafatu caru Judinu: hoæeš li iæi sa mnom na Ramot Galadski? A on reèe: ja kao ti, narod moj kao tvoj narod; hoæemo s tobom na vojsku. ⁴Još reèe Josafat caru Izrailjevu: pitaj danas šta æe Gospod reæi. ⁵Tada sazva car Izrailjev proroke svoje, èetiri stotine ljudi, i reèe im: hoæemo li iæi na vojsku na Ramot Galadski, ili æu se okaniti? A oni rekoše: idi, jer æe ga Gospod dati u ruke caru. ⁶A Josafat reèe: ima li tu još koji prorok Gospodnji da ga pitamo? ⁷A car reèe Josafatu: ima još jedan èovjek preko kojega bismo mogli upitati Gospoda; ali ja mrzim na nj, jer mi ne prorièe dobra nego svagda zlo; to je Miheja sin Jemlin. A Josafat reèe: neka car ne govori tako. ⁸Tada car Izrailjev dozva jednoga dvoranina, i reèe mu: brže dovedi Miheju sina Jemlina. ⁹A car Izrailjev i Josafat car Judin sjeðahu svaki na svom prijestolu obuèeni u carske haljine, sjeðahu na poljani kod vrata Samarijskih, i svi proroci prorokovahu pred njima. ¹⁰I Sedekija sin Hananin naèini sebi gvozdene rogove, i reèe: ovako veli Gospod: ovijem æeš biti Sirce dokle ih ne istrijebiš. ¹¹Tako i svi proroci prorokovahu govoreæi: idi na Ramot Galadski, i biæeš sreæan, jer æe ga Gospod predati caru u ruke. ¹²A poslanik koji otide da dozove Miheju reèe mu govoreæi: evo proroci prorièu svi jednijem glasom dobro caru; neka i tvoja rijeè bude kao njihova, i govori dobro. ¹³A Miheja reèe: tako da je živ Gospod, govoriæu ono što reèe Bog moj. ¹⁴I kad dođe k caru, reèe mu car: Miheja! hoæemo li iæi na vojsku na Ramot Galadski, ili æu se okaniti? A on reèe: idite, biæete sreæni, i daæe vam se u ruke. ¹⁵A car mu

reèe: koliko æu te puta zaklinjati da mi ne govoriš nego istinu u ime Gospodnje? ¹⁶ Tada reèe: vidio sam sav narod Izrailjev razasut po planinama kao ovce koje nemaju pastira, jer reèe Gospod: ovi nemaju gospodara, neka se vrate svak svojoj kuæi s mirom. ¹⁷ Tada reèe car Izrailjev Josafatu: nijesam li ti rekao da mi neæe prorokovati dobra nego zlo? ¹⁸ A Miheja reèe: zato èujte rijeè Gospodnju: vidjeh Gospoda gdje sjedi na prijestolu svom, a sva vojska nebeska stajaše mu s desne i s lijeve strane; ¹⁹ I Gospod reèe: ko æe prevariti Ahava cara Izrailjeva da otide i padne kod Ramota Galadskog? Još reèe: jedan reèe ovo a drugi ono. ²⁰ Tada izide jedan duh, i stavši pred Gospoda reèe: ja æu ga prevariti. A Gospod mu reèe: kako? ²¹ Odgovori: iziæi æu, i biæu lažljiv duh u ustima svijeh proroka njegovijeh. A Gospod mu reèe: prevariæeš ga i nadvladaæeš, idi i uèini tako. ²² Zato sada eto, Gospod je metnuo lažljiv duh u usta tijem prorocima tvojim; a Gospod je izrekao zlo po te. ²³ Tada pristupi Sedekija sin Hananin, i udari Miheju po obrazu govoreæi: kojim je putem otišao duh Gospodnji od mene da govori s tobom? ²⁴ A Miheja mu reèe: eto, vidjeæeš u onaj dan kad otideš u najtajniju klijet da se sakriješ. ²⁵ Tada car Izrailjev reèe: uhvatite Miheju, i odvedite ga k Amonu zapovjedniku gradskom i k Joasu sinu carevu. ²⁶ I recite im: ovako veli car: metnite ovoga u tamnicu, a dajte mu po malo hljeba i po malo vode dokle se ne vratim u miru. ²⁷ A Miheja reèe: ako se vratiš u miru, nije Gospod govorio preko mene. Još reèe: èujte svi narodi. ²⁸ I otide car Izrailjev s Josafatom carem Judinijem na Ramot Galadski. ²⁹ I reèe car Izrailjev Josafatu: ja æu se preobuæi kad poðem u boj, a ti obuci svoje odijelo. I preobuèe se car Izrailjev, i otidoše u boj. ³⁰ A car Sirski zapovjedi vojvodama od kola svojih govoreæi: ne udarajte ni na maloga ni na velikoga nego na samoga cara Izrailjeva. ³¹ A kad vojvode od kola vidješe Josafata, rekoše: to je car Izrailjev. I okrenuše se na nj da udare. Ali Josafat povika, i Gospod mu pomože, i odvrati ih Bog od njega. ³² Jer vidjevši vojvode od kola da nije car Izrailjev, otstupiše od njega. ³³ A jedan zastrijeli iz luka nagonom i ustrijeli cara Izrailjeva gdje spuèa oklop. A on reèe svojemu vozaèu: savij rukom svojom i izvezi me iz boja, jer sam ranjen. ³⁴ I boj bi žestok onoga dana, a car Izrailjev zaosta na kolima svojim prema Sircima do veèera, i umrije o sunèanom zahodu.

19 A kad se Josafat car Judin vraæaše s mirom kuæi svojoj u Jerusalem, ² Izide preda nj Juj sin Ananijev, vidjelac, i reèe Josafatu: bezbožniku li pomažeš, i one koji mrze na Gospoda ljubiš? zato se podigao na te gnjev Gospodnji. ³ Ali se našlo dobra na tebi što si istrijebio lugove iz zemlje i što si upravo srce svoje da tražiš Boga. ⁴ Potom Josafat sjeðaše u Jerusalem, i opet proðe po narodu od Virsaveje do gore Jefremove, i povrati ih ka Gospodu Bogu otaca njihovijeh. ⁵ I postavi sudije u zemlji po svijem tvrdijem gradovima Judinijem, u svakom gradu. ⁶ I reèe sudijama: gledajte šta æete raditi, jer neæete suditi za

èovjeka nego za Gospoda, koji je s vama kad sudite. ⁷ Zato neka bude strah Gospodnji u vama; pazite i radite, jer u Gospoda Boga našega nema nepravde, niti gleda ko je ko, niti prima poklona. ⁸ Takoðer i u Jerusalemu postavi Josafat od Levita i sveštenika i glavara domova otaèkih u Izrailju za sudove Gospodnje i za raspre; jer dolažahu opet u Jerusalem. ⁹ I zapovjedi im govoreæi: tako radite u strahu Gospodnjem, vjerno i cijela srca. ¹⁰ I u svakoj parnici koja doðe k vama od braæe vaše što sjede po gradovima svojim, da rasudite između krvi i krvi, između zakona i zapovijesti, između uredaba i sudova, obavijestite ih da ne bi griješili Gospodu, da ne bi došao gnjev njegov na vas i na braæu vašu; tako èinite, te neæete zgriješiti. ¹¹ I evo, Amarija poglavar svešteneiki biæe nad vama u svijem poslovima Gospodnjim, a Zavdija sin Ismailov voð doma Judina u svijem poslovima carskim; takoðer Leviti upravitelji biæe uz vas. Budite slobodni, i radite, i Gospod æe biti s dobrijem.

20 A poslije toga sinovi Moavovi i sinovi Amonovi i s njima koji žive među sinovima Amonovijem, doðoše da vojuju na Josafata. ² I doðoše te javiše Josafatu govoreæi: ide na te veliko mnoštvo ispreko mora, iz Sirije; i eno ih u Asason-Tamaru, a to je En-Gad. ³ A Josafat se uplaši, i obrati lice svoje da traži Gospoda, i oglasi post po svoj zemlji Judinoj. ⁴ I skupiše se svi sinovi Judini da traže Gospoda, i iz svijeh gradova Judinijeh doðoše da traže Gospoda. ⁵ Tada stade Josafat u zboru Judinu i Jerusalemskom u domu Gospodnjem pred trijemom novijem, ⁶ I reèe: Gospode Bože otaca naših! nijesi li ti Bog na nebu i vladaš svijem carstvima narodnijem? nije li u tvojoj ruci moæ i sila da ti niko ne može odoljeti? ⁷ Nijesi li ti, Bože naš, odagnao stanovnike ove zemlje ispred naroda svojega Izrailja, i dao je navijek sjemenu Avrama prijatelja svojega? ⁸ Te se naseliše u njoj, i sagradiše ti u njoj svetinju za ime tvoje govoreæi: ⁹ Kad nas zadesi kako zlo, maè osvetni ili pomor ili glad, staæemo pred ovijem domom i pred tobom, jer je ime tvoje u ovom domu, i vapiæemo tebi u nevolji svojoj, usliši i izbavi. ¹⁰ A sad evo, sinovi Amonovi i Moavovi i oni iz gore Sira, kroz koje nijesi dao sinovima Izrailjevijem proæi kad iðahu iz zemlje Misirske, nego ih obidoše i ne istrijebiše; ¹¹ A evo, oni nam vraæaju došavši da nas istjeraju iz našljedstva tvogoga, koje si nam predao. ¹² Bože naš, zar im neæeš suditi? jer u nama nema snage da se opremo tome mnoštvu velikom, koje ide na nas, niti mi znamo što bismo èinili, nego su oèi naše uprte u te. ¹³ A svi sinovi Judini stajahu pred Gospodom i djeca njihova, žene njihove i sinovi njihovi. ¹⁴ Tada siðe duh Gospodnji usred zbora na Jazila sina Zaharije sina Venaje sina Jeila sina Matanijina, Levita između sinova Asafovijeh, ¹⁵ I reèe: slušajte, svi sinovi Judini i Jerusalemljani, i ti care Josafate, ovako vam veli Gospod: ne bojte se i ne plašite se toga mnoštva velikoga, jer nije vaš rat nego Božji. ¹⁶ Sjutra izidite na njih; oni æe poæi uz brdo Zis, i naæi æete ih nakraj

potoka prema pustinji Jeruilu. ¹⁷ Ne treba vi da se bijete u ovom boju; postavite se, stojte pa gledajte kako æe vas izbaviti Gospod, Judo i Jeruslime! ne bojte se i ne plašite se, sutra izidite pred njih, i Gospod æe biti s vama. ¹⁸ Tada se Josafat savi licem k zemlji, i svi Judejci i Jerusalmijani padoše pred Gospodom, i pokloniše se Gospodu. ¹⁹ A Leviti od sinova Katovijeh i sinova Korejevijeh ustaše, te hvališe Gospoda Boga Izrailjeva glasom veoma visokim. ²⁰ A ujutru ustavši rano izidoše u pustinju Tekujsku; a kad izlažahu, stade Josafat i reèe: èujte me, Judejci i Jerusalmijani: vjerujte Gospodu Bogu svojemu i biæete jaki, vjerujte prorocima njegovijem i biæete sreæeni. ²¹ I tako dogovoriv se s narodom postavi pjevaæe Gospodnje da hvale svetu krasotu iduæi pred vojskom i govoreæi: hvalite Gospoda, jer je dovijeka milost njegova. ²² A kad poèeše pjesmu i hvalu, obrati Gospod zasjedu na sinove Amonove i sinove Moavove i na one iz gore Sira, koji izidoše na Judu, te se razbiše. ²³ Jer sinovi Amonovi i sinovi Moavovi ustaše na one iz gore Sira da ih pobiju i potru; i kad pobiše one iz gore Sira, udariše jedni na druge, te se potrše. ²⁴ A kad Juda doðe do stražare prema pustinji, i pogleda na mnoštvo, a to mrtva tjelesa leže po zemlji, i nijedan ne bješe ostao živ. ²⁵ Zato doðe Josafat sa narodom svojim da pokupe plijen; i naðoše kod njih mnogo blaga i dragocjenijeh nakita na mrtvacima, i naplijeniše da veæ ne mogoše nositi; tri dana kupiše plijen, jer ga bješe mnogo. ²⁶ A èetvrti dan skupiše se u dolini blagoslovnoj, jer ondje blagosloviše Gospoda; zato se prozva mjesto dolina blagoslovna do danas. ²⁷ Potom okrenuše svi Judejci i Jerusalmijani i Josafat pred njima da se vrate u Jerusalem s veseljem, jer ih oveseli Gospod neprijateljima njihovijem. ²⁸ I doðoše u Jerusalem sa psaltirima i guslama i trubama u dom Gospodnji. ²⁹ I strah Božji doðe na sva carstva zemaljska kad èuše da je Gospod vojevao na neprijatelje Izrailjeve. ³⁰ I tako se smiri carstvo Josafatovo, jer mu Bog njegov dade mir otsvuda. ³¹ I carovaše Josafat nad Judom; trideset i pet godina bijaše mu kad poèe carovati; i carova dvadeset i pet godina u Jerusalemu. Materi mu bješe ime Azuva, kæi Silejeva. ³² I hoðaše putem oca svojega Ase, niti zaðe s njega, èineæi što je pravo pred Gospodom. ³³ Ali visine ne biše oborene, jer još ne bješe narod upravio srca svojega k Bogu otaca svojih. ³⁴ A ostala djela Josafatova prva i pošljednja, eno zapisana su u knjizi Juja sina Ananijeva, koja je stavljena u knjigu o carevima Izrailjevijem. ³⁵ Potom združi se Josafat car Judin s Ohozijom carem Izrailjevijem, koji èinjaše bezakonja. ³⁶ A združi se s njim zato da naèine laðe da idu u Tarsis; i naèiniše laðe u Esion-Gaveru. ³⁷ Tada prorokova Elijezer sin Dodavin iz Marise za Josafata govoreæi: što si se združio s Ohozijom, zato Gospod razmetnu djela tvoja. I razbiše se laðe i ne mogoše iæi u Tarsis.

21 Potom poèinu Josafat kod otaca svojih, i bi pogreben kod otaca svojih u gradu Davidovu; a

na njegovo se mjesto zacari Joram sin njegov. ² A braæa mu, sinovi Josafatovi, bijahu: Azarija i Jehilo i Zaharija i Azarija i Mihailo i Sefatija; ti svi bijahu sinovi Josafata cara Izrailjeva. ³ I otac im dade velike darove, srebra i zlata i zaklada s tvrdijem gradovima u zemlji Judinoj; carstvo pak dade Joram, jer bješe prvenac. ⁴ A Joram stupiv na carstvo oca svojega i utvrdiv se, pobi svu braæu svoju maèem i neke knezove Izrailjeve. ⁵ Imaše Joram trideset i dvije godine kad se zacari, i carova osam godina u Jerusalemu. ⁶ I hoðaše putem careva Izrailjevijeh, kao što èinjaše dom Ahavov, jer se oženi kæerju Ahavovom; i èinjaše što je zlo pred Gospodom. ⁷ Ali Gospod ne htje zatrti doma Davidova radi zavjeta koji uèini s Davidom i što mu bješe rekao da æe dati vidjelo njemu i sinovima njegovijem uvijek. ⁸ Zato njegova vremena odvrtje se Edom da ne bude pod Judom, i postaviše sebi cara. ⁹ Zato otide Joram s vojvodama svojim i sa svijem kolima svojim; i usta noæu, te pobi Edomce koji ga bijahu opkolili, i zapovjednike od kola. ¹⁰ Ipak se odvrgoše Edomci da ne budu pod Judom do danas. U isto vrijeme odvrtje se i Livna da ne bude pod njim, jer ostavi Gospoda Boga otaca svojih. ¹¹ Još i visine naèini po brdima Judinijem, i navede na preljubu Jerusalmijane i prelasti Judu. ¹² Tada mu doðe knjiga od Ilije proroka, gdje mu govoraše: ovako veli Gospod Bog Davida oca tvojega: što nijesi hodio putovima Josafata oca svojega i putovima Ase cara Judina, ¹³ Nego si hodio putem careva Izrailjevijeh i naveo si na preljubu Judu i Jerusalmijane, kao što je dom Ahavov naveo na preljubu Izrailja, i još si pobio braæu svoju, dom oca svojega, bolje od sebe, ¹⁴ Evo, Gospod æe udariti velikim zlom narod tvoj i sinove tvoje i žene tvoje i sve što imaš. ¹⁵ I ti æeš bolovati teško, od bolesti u crijevima, da æe ti crijeva izaæi od bolesti, koja æe trajati dvije godine. ¹⁶ I tako podiže Gospod na Jorama duh Filistejima i Arapima koji žive od Etiopljana. ¹⁷ I oni došavši na zemlju Judinu prodriješe u nju, i odnesoše sve blago što se naðe u domu carevu, i sinove njegove i žene njegove, da mu ne osta nijedan sin osim Joahaza najmlaðega sina njegov. ¹⁸ I poslije svega toga udari ga Gospod bolešæu u crijevima, kojoj ne bješe lijeka. ¹⁹ I dan po dan prolažaše, i kad se navršiše dvije godine, izidoše mu crijeva s bolešæu i umrije od teških bolova, i narod mu ne pali mirisa kao što je èinio ocima njegovijem. ²⁰ Imaše trideset i dvije godine kad poèe carovati, i carova osam godina u Jerusalemu, i preminu da niko ne zažali za njim; i pogreboše ga u gradu Davidovu, ali ne u grobu carskom.

22 A Jerusalmijani zacariše na njegovo mjesto Ohoziju najmlaðega sina njegov, jer starije sve pobi èeta koja doðe s Arapima u oko; i tako Ohozija sin Joramov posta car Judin. ² Imaše Ohozija èetrdeset i dvije godine kad poèe carovati, i carova godinu dana u Jerusalemu. Materi mu bješe ime Gotolija, kæi Amrijeva. ³ I on hoðaše putovima doma Ahavova, jer ga mati nagovaraše na zla djela. ⁴ I èinjaše što je zlo pred Gospodom kao dom Ahavov; jer mu oni bijahu

savjetnici po smrti oca njegova na pogibao njegovu. ⁵ I po njihovu svjetu hodeæi izide s Joramom sinom Ahavovijem carem Izrailjevijem na vojsku na Azaila cara Sirskoga u Ramot Galadski; i ondje Sirci raniše Jorama. ⁶ A on se vrati da se lijeèi u Jezraelu od rana koje mu zadaše u Rami, kad se bijaše s Azailom carem Sirskim. A Azarija sin Joramov car Judin dođe u Jezrael da vidi Jorama sina Ahavova, jer bijaše bolestan. ⁷ Ali bijaše od Boga na propast Ohoziji što dođe k Joram; jer došav otide s Joramom na Juja sina Nimsijina, kojega Gospod pomaza da istrijebi dom Ahavov. ⁸ Jer kad Juj izvršivaše osvetu na domu Ahavovu, nađe knezove Judine i sinove braæe Ohozijine, koji služahu Ohoziji, i pogubi ih. ⁹ Potom potraži Ohoziju, i uhvatiše ga kad se krijaše u Samariji, i dovedavši ga k Juju pogubiše ga, i pogreboše ga; jer rekoše: sin je Josafata koji je tražio Gospoda svijem srcem svojim. I tako ne bi nikoga od doma Ohozijina koji bi mogao biti car. ¹⁰ Zato Gotolija mati Ohozijina vidjevši da joj sin pogibe, usta i pobi sve carsko sjeme doma Judina. ¹¹ Ali Josaveta kæi careva uze Joasa sina Ohozijina i ukrade ga između sinova carevijeh, koje ubijahu; i sakri ga s dojkinjom njegovom u ložnicu. I tako Josaveta kæi cara Jorama žena Jodaja sveštenika sakri ga od Gotolije, jer bijaše sestra Ohozijina, te ga ne ubi. ¹² I bijaše s njima sakriven u domu Božijem šest godina; a Gotolija carovaše u zemlji.

23 A sedme godine oslobodi se Jodaj, i uze k sebi stotinique Azariju sina Jeroamova i Ismaila sina Joananova i Azariju sina Ovidova i Masiju sina Adajeva i Elisafata sina Zihrijeva, i uhvati vjeru s njima, ² Te prolazeæi zemlju Judinu sabraše Levite iz svih gradova Judinijeh i glavare porodica otaèkih u Izrailju, i dođoše u Jerusalim. ³ I sav zbor uèini vjeru u domu Božijem s carem; i Jodaj im reèe: evo, sin æe carev carovati, kao što je rekao Gospod za sinove Davidove. ⁴ Ovo uèinite: treæina vas koji dolazite u subotu između sveštenika i Levita neka budu vratari na pragu; ⁵ A druga treæina neka bude u carskom dvoru; a ostala treæina na vratima od temelja, a sav narod u trijemovima doma Gospodnjega. ⁶ Niko da ne ulazi u dom Gospodnji osim sveštenika i onijeh Levita koji služe; oni neka ulaze, jer su posveæeni, a sav narod neka èini što je Gospod zapovjedio da èini. ⁷ I Leviti neka opkole cara svaki s oružjem svojim u ruci; i ko bi god ušao u dom, da se pogubi; i budite uz cara kad stane ulaziti i izlaziti. ⁸ I uèiniše Leviti i sav narod Judin sve što zapovjedi sveštenik Jodaj; i uzeše svaki svoje ljude koji dolažahu u subotu i koji odlazahu u subotu; jer Jodaj sveštenik ne otpusti redova. ⁹ I dade Jodaj sveštenik stotinicima koplja i štitove i štitiaæ cara Davida što bijahu u domu Božijem. ¹⁰ I postavi sav narod sve s oružjem u ruku, od desne strane doma do lijeve prema oltaru i prema domu, oko cara. ¹¹ Tada izvedoše sina careva, i metnuše mu na glavu vijenac, i daše mu svjedoèanstvo, i zacariše ga, i Jodaj i sinovi njegovi pomazaše ga i rekoše: da živi car! ¹² A kad Gotolija èu viku naroda koji se stječaše i hvaljaše cara,

dođe k narodu u dom Gospodnji. ¹³ I pogleda, i gle, car stajaše kod svojega stupa na ulasku, a knezovi i trube oko cara, i sav narod zemaljski radovaše se i trube trubljahu i pjevaèi pjevahu uz oruđa muzièka i oni koji poèinjahu u pjevanju. Tada razdrije Gotolija haljine svoje i povika: buna! buna! ¹⁴ A Jodaj sveštenik zapovjedi da izidu stotinici koji bijahu nad vojskom, i reèe im: izvedite je iz vrsta napolje, i ko pođe za njom neka se pogubi maèem; jer reèe sveštenik: nemojte je ubiti u domu Gospodnjem. ¹⁵ I naèiniše joj mjesto, te otide kako se ide vratima konjskim u dom carev, i ondje je pogubiše. ¹⁶ Tada Jodaj uèini vjeru među sobom i svijem narodom i carem da æe biti narod Gospodnji. ¹⁷ Potom sav narod otide u dom Valov, i raskopaše ga, i oltare njegove i likove njegove izlomiše, a Matana sveštenika Valova ubiše pred oltarima. ¹⁸ I Jodaj uredi opet službu u domu Gospodnjem među sveštenicima i Levitima, koje David bješe odredio domu Gospodnjemu, da bi prinostili žrtve paljenice Gospodu, kao što piše u zakonu Mojsijevu, s veseljem i pjesmama po naredbi Davidovoj. ¹⁹ Postavi i vratara na vratima doma Gospodnjega da ne bi ulazio neèist oda šta mu drago. ²⁰ I uze stotinique i znatnije ljude i koji upravljahu narodom, sav narod zemaljski, i izvede cara iz doma Gospodnjega i uđoše visokim vratima u dom carski, i posadiše cara na carski prijesto. ²¹ I radovaše se sav narod zemaljski, i grad se umiri, kad Gotoliju ubiše maèem.

24 Bijaše Joasu sedam godina kad se zacari, i carova èetrdeset godina u Jerusalimu. Materi mu bješe ime Sivija iz Virsaveje. ² I èinjaše Joas što je pravo pred Gospodom dokle god bijaše živ Jodaj sveštenik. ³ I Jodaj ga oženi dvjema ženama, te rodi sinove i kæeri. ⁴ Potom Joas naumi da opravi dom Gospodnji. ⁵ I sazva sveštenike i Levite, pa im reèe: pođite po gradovima Judinijem i kupite od svega Izrailja novaca da se opravla dom Boga vašega od godine do godine, i vi pohitajte s tijem. Ali ne hitješe Leviti. ⁶ Zato car dozva Jodaja poglavara i reèe mu: zašto ne nastojiš da Leviti donose iz Judeje i Jerusalima priloge koje je naredio Mojsije sluga Gospodnji zboru Izrailjevu na šator od sastanka? ⁷ Jer bezbožna Gotolija i sinovi njezini oplijeniše dom Gospodnji i sve stvari posveæene domu Gospodnjemu obratiše na Vale. ⁸ I tako zapovjedi car te naèiniše kovèeg, i metnuše ga na vrata doma Gospodnjega spolja. ⁹ I oglasiše po Judeji i po Jerusalimu da donose Gospodu prilog koji je naredio Mojsije sluga Božji Izrailju u pustinji. ¹⁰ I obradovaše se knezovi i sav narod, i donoseæi metahu u kovèeg dokle se ne svrši. ¹¹ I kad donošahu Leviti kovèeg po zapovijesti carevoj, vidjevši da ima mnogo novaca, dolažahu pisar carev i poslanik poglavara sveštenikèkoga, te izruèivahu kovèeg, potom ga opet odnošahu i ostavljahu na njegovo mjesto; i tako èinjahu svaki dan, i nakupiše mnogo novaca. ¹² I davaše ga car Jodaj nastojnicima nad poslom oko doma Gospodnjega, a oni naimahu kamenare i

drvodjelje da se obnovi dom Gospodnji, i kovaèe koji rade od gvoždãa i od mjedi, da se opravi dom Gospodnji. ¹³I poslovahu poslenici, i opravljanje napredovaše pod njihovijem rukama, te povratíše domu Božijemu oblièje njegovo, i utvrdiše ga. ¹⁴A kad svršiše, donesoše pred cara i Jodaja novce što pretekoše; i od toga naèini sudove za dom Gospodnji, sudove za službu i za žrtve, i kadionice, i druge sudove zlatne i srebrne. I tako prinošahu žrtve paljenice u domu Gospodnjem jednako svega vijeka Jodajeva. ¹⁵Potom ostarjevši Jodaj sit života umrije; sto i trideset godina bješe mu kad umrije. ¹⁶I pogreboše ga u gradu Davidovu kod careva; jer èinjaše dobro Izrailju i Bogu i domu njegovu. ¹⁷A kad umrije Jodaj, dođoše knezovi Judini i pokloniše se caru; tada ih posluša car, ¹⁸Te ostaviše dom Gospoda Boga otaca svojih, i stadoše služiti lugovima i idolima; i podiže se gnjev Gospodnji na Judu i na Jerusalem za taj grijeh njihov. ¹⁹I slaše im proroke da ih vrate ka Gospodu, i oni im svedoèahu, ali ih ne poslušàše. ²⁰I dođe duh Gospodnji na Zahariju sina Jodaja sveštenika, te stade više naroda i reèe im: ovako veli Bog: zašto prestupate zapovijesti Gospodnje? neæete biti sreæeni; što ostaviste Gospoda, zato i on vas ostavi. ²¹A oni se pobuniše na nj, i zasuše ga kamenjem po zapovijesti carevoj u trijemu doma Gospodnjega. ²²I ne opomenu se Joas milosti koju mu uèini Jodaj otac njegov, nego ubi sina njegova; a on umiruæi reèe: Gospod neka vidi i traži. ²³A kad prođe godina, podiže se na nj vojska Sirska i uđe u zemlju Judejsku i u Jerusalem, i pobiše po narodu sve knezove narodne, i sav plijen od njih poslaše caru u Damasak. ²⁴Ako i mala bješe vojska Sirska koja dođe, ipak Gospod dade u ruke njihove vrlo veliku vojsku, jer bjehu ostavili Gospoda Boga otaca svojih. I tako na Joasu izvršiše sud. ²⁵A kad otidoše od njega ostavivši ga u teškoj bolesti, pobuniše se na nj sluge njegove za krv sinova Jodaja sveštenika, i ubiše ga na postelji njegovoj, te pogibe; i pogreboše ga u gradu Davidovu, ali ga ne pogreboše u grobovima carskim. ²⁶A ovo su što se pobuniše na nj: Zavad sin Simeate Amonke i Jozavad sin Simrite Moavke. ²⁷A o sinovima njegovijem i o velikoj porezi što bi pod njim, i o građenju doma Božijega, eto zapisano je u knjizi o carevima. A zacari se na njegovo mjesto Amasija sin njegov.

25 Bijaše Amasiji dvadeset i pet godina kad poèe carovati, i carova dvadeset i devet godina u Jerusalmu. Materi mu bješe ime Joadana iz Jerusalmu. ²On èinjaše što je pravo pred Gospodom, ali ne cijelijem srcem. ³I kad se utvrdi u carstvu, pobi sluge svoje koji ubiše cara oca njegova. ⁴Ali sinova njihovijeh ne pogubi, nego uèini kako piše u zakonu, u knjizi Mojsijevoj, gdje je zapovjedio Gospod govoreæi: ocevi da ne ginu za sinove, ni sinovi za ocele, nego svaki za svoj grijeh neka gine. ⁵Iza toga skupi Amasija narod Judin, i postavi po domovima otaèkim tisuæenike i stotinique po svoj zemlji Judinoj i Venijaminovoj, i izbroji ih od dvadeset godina i više, i nađe ih trista tisuæa vojnika izabranijeh, koji nošahu koplje i štit. ⁶I jošte

najmi između Izrailjaca sto tisuæa hrabrijih ljudi za sto talanata srebra. ⁷Ali dođe mu èovjek Božji i reèe: care, da ne ide s tobom vojska Izrailjska, jer Gospod nije s Izrailjcima niti sa sinovima Jefremovijem. ⁸Nego idi ti, i budi hrabar u boju; inaèe æe te oboriti Bog pred neprijateljem, jer Bog može i pomoæi i oboriti. ⁹Tada reèe Amasija èovjeku Božijemu: a šta æe biti od sto talanata što sam dao vojsci Izrailjevoj? A èovjek Božji reèe: ima Gospod da ti da više od toga. ¹⁰I tako odvoji Amasija vojsku što mu bješe došla od Jefrema da otidu u svoje mjesto; a oni se vrlo rasrdiše na Judu, i vratíše se u svoje mjesto s velikim gnjevom. ¹¹A Amasija oslobodivši se povede narod svoj i otide u slanu dolinu, i pobi deset tisuæa sinova Sirovijeh; ¹²I deset tisuæa živijeh zarobiše Judejci, i odvedoše na vrh stijene, i pobacaše ih sa vrh stijene da se svi raspadoše. ¹³A vojnici koje Amasija posla natrag da ne idu s njim u boj, navališe na gradove Judine od Samarije do Vet-Orona, i pobiše po njima tri tisuæe, i zaplijeniše velik plijen. ¹⁴A kad se vrati Amasija razbivši Idumeje, donese bogove sinova Sirovijeh, i postavi ih sebi za bogove, i klanjaše im se i kađaše im. ¹⁵Tada se razgnjevi Gospod na Amasiju, i posla k njemu proroka, koji mu reèe: zašto tražiš bogove toga naroda, koji ne izbaviše svojega naroda iz tvoje ruke? ¹⁶I kad govoraše caru, on mu reèe: jesi li postavljen caru za savjetnika? prestani; zašto da pogineš? I tako presta prorok, ali reèe: znam da te je Bog naumio istrijebiti kad to radiš a ne slušaš svjeta mojega. ¹⁷Tada smisli Amasija car Judin, i posla k Joasu sinu Joahaza sina Jujeva, caru Izrailjevu, i poruèi: hodi da se ogledamo. ¹⁸A Joas car Izrailjev posla k Amasiji caru Judinu i poruèi mu: trn na Livanu posla ka kedru na Livanu, i poruèi: daj svoju kær sinu momemu za ženu. Ali naiđe zvijerje Livansko i izgazi trn. ¹⁹Veliš, pobio si Edomce, pa se ponese srce tvoje, i tražiš slave; sjedi kod kuæe svoje; zašto bi se zapletao u zlo da padneš i ti i Juda s tobom? ²⁰Ali ne posluša Amasija, jer od Gospoda to bi da ih da u ruke neprijatelju, što tražiše bogove Edomske. ²¹I otide Joas car Izrailjev, i ogledaše se, on i Amasija car Judin, u Vet-Semesu Judinu. ²²Ali Judu razbi Izrailj, te pobjegoše svaki ka svojem šatoru. ²³A Amasiju cara Judina sina Joasa sina Joahazova uhvati Joas car Izrailjev u Vet-Semesu, i odvede ga u Jerusalem; i obori zid Jerusalmiski od vrata Jefremovijeh do vrata na uglu, èetiri stotine lakata. ²⁴I uze sve zlato i srebro i sve posuðe što se nađe u domu Božijem u Ovid-Edoma i u riznici doma carskoga, i taoce, pa se vrati u Samariju. ²⁵I poživje Amasija sin Joasov car Judin po smrti Joasa sina Joahaza cara Izrailjeva petnaest godina. ²⁶A ostala djela Amasijina prva i pošljednja, eto nijesu li zapisana u knjizi o carevima Judinijem i Izrailjevijem? ²⁷I pošto Amasija otstupi od Gospoda, digoše bunu na nj u Jerusalmu, a on pobježe u Lahis. Ali poslaše za njim u Lahis, i ubiše ga ondje. ²⁸I donesoše ga na konjma i pogreboše ga kod otaca njegovijeh u gradu Judinu.

26 Tada sav narod Judin uze Oziju, kome bijaše šesnaest godina, i zacariše ga na mjesto oca

njegova Amasije. ² On sazida Elot povrativ ga Judi pošto car poèinu kod otaca svojih. ³ Oziji bijaše šesnaest godina kad se zacari, i carova pedeset i dvije godine u Jerusalimu. Materi mu bijaše ime Jeholija iz Jerusalima. ⁴ On èinjaše što je pravo pred Gospodom sasvijem kako je èinio Amasija otac njegov. ⁵ I tražaše Boga dokle živ bijaše Zaharija koji razumijevaše utvare Božije; i dokle god tražaše Gospoda, davaše mu sreæu Bog. ⁶ Jer izašav vojevaše s Filistejima, i obori zidove Gat i zidove Javni i zidove Azotu; i sazida gradove u zemlji Azotskoj i po Filistejima. ⁷ I Bog mu pomože protiv Filisteja i protiv Arapa, koji življahu u Gurvalu, i protiv Maonaca. ⁸ I Amonci davahu dare Oziji, i raznese se ime njegovo do Misira, jer osili veoma. ⁹ I sazida Ozija kule u Jerusalimu na vratima na uglu, i na vratima u dolu, i na uglu, i utvrdi ih. ¹⁰ Sazida i u pustinji kule, i iskopa mnogo studenaca, jer imaše mnogo stoke i u dolinama i u ravninama, i ratara i vinogradara po brdima i na Karmilu, jer mu mila bješe poljska radnja. ¹¹ I imaše Ozija ubojitu vojsku, koja iðaše u rat u èetama brojem, kako ih izbroji Jeilo pisar i Masija upravitelj, pod upravom Ananije vojvode careva. ¹² Svega na broj bijaše glavara domova otaèkih hrabrih junaka dvije tisuæe i šest stotina, ¹³ A pod njihovom rukom vojske tri stotine i sedam tisuæa i pet stotina hrabrih vojnika, da pomažu caru protiv neprijatelja. ¹⁴ I naèini Ozija svoj vojsci štitove i koplja i šljemove i oklope i lukove i kamenje za praæe. ¹⁵ I naèini u Jerusalimu bojne sprave vrlo vješto izmišljene da stoje na kulama i na uglovima da meæu strijele i veliko kamenje; i raznese se ime njegovo daleko, jer mu se divno pomagaše dokle osili. ¹⁶ Ali kad osili, ponese se srce njegovo, te se pokvari, i sagriješi Gospodu Bogu svojemu, jer uđe u crkvu Gospodnju da kadi na oltaru kadionom; ¹⁷ A za njim uđe Azarija sveštenik i s njim osamdeset sveštenika Gospodnjih hrabrih ljudi; ¹⁸ I opriješe se caru Oziji govoreæi: nije tvoje, Ozija, kaditi Gospodu, nego sveštenika sinova Aronovijeh koji su posveæeni da kade; izidi iz svetinje, jer si zgriješio, i neæe ti biti na èast pred Gospodom Bogom. ¹⁹ Tada se razgnjevi Ozija držeæi u ruci kadionicu da kadi; i kad se gnjevljaše na sveštenike, izide mu guba na èelu pred svijem sveštenicima u domu Gospodnjem kod oltara kadionoga. ²⁰ I pogleda ga Azarija poglavar sveštentièki i svi sveštenici, a on gubav na èelu; i brže ga izvedoše napolje, a i sam pohitje da izide, jer ga Gospod udari. ²¹ I osta car Ozija gubav do smrti svoje, i sjeðaše u odvojenom domu gubav, jer bi odlueen od doma Gospodnjega; a Jotam sin njegov upravljaaše domom carevijem i suðaše narodu u zemlji. ²² A ostala djela Ozijina prva i pošljednja napisao je prorok Isaija sin Amosov. ²³ I poèinu Ozija kod otaca svojih, i pogreboše ga kod otaca njegovijeh u grobnom polju carskom, jer rekoše: gubav je. I zacari se na njegovo mjesto Jotam sin njegov.

27 Dvadeset i pet godina bijaše Jotamu kad poèe carovati, i carova šesnaest godina u Jerusalimu;

materi mu bješe ime Jerusa, kæi Sadokova. ² On èinjaše što je pravo pred Gospodom sasvijem kako je èinio Ozija otac njegov, samo što ne uđe u crkvu Gospodnju; ali narod još bijaše pokvaren. ³ On naèini visoka vrata na domu Gospodnjem, i na zidu Ofilu mnogo nazida. ⁴ Još sazida i gradove u gori Judinoj, i u šumama pogradi dvorove i kule. ⁵ I vojeva s carem sinova Amonovijeh i svlada ih; i dadoše mu sinovi Amonovi one godine sto talanata srebra i deset tisuæa kora pšenice i jeèma deset tisuæa. Toliko mu dadoše sinovi Amonovi i druge i treæe godine. ⁶ I tako osili Jotam, jer upravi putove svoje pred Gospodom Bogom svojim. ⁷ A ostala djela Jotamova i svi ratovi njegovi i putovi njegovi, eno su zapisani u knjizi o carevima Izrailjevijem i Judinijem. ⁸ Dvadeset i pet godina bješe mu kad poèe carovati, i carova šesnaest godina u Jerusalimu. ⁹ I poèinu Jotam kod otaca svojih, i pogreboše ga u gradu Davidovu; a na njegovo se mjesto zacari Ahaz sin njegov.

28 Dvadeset godina bijaše Ahazu kad poèe carovati, i carova šesnaest godina u Jerusalimu; ali ne èinjaše što je pravo pred Gospodom kao David otac njegov. ² Jer hoðaše putovima careva Izrailjevijeh, i još sali likove Valima. ³ I sam kaðaše u dolini sina Enomova, i sažizaše sinove svoje ognjem po gadnijem djelima onijeh naroda koje odagna Gospod ispred sinova Izrailjevijeh. ⁴ I prinošaše žrtve i kaðaše na visinama i po brdima i pod svakim zelenijem drvetom. ⁵ Zato ga dade Gospod Bog njegov u ruke caru Sirkomu, te ga razbiše i zarobiše mu veliko mnoštvo, i odvedoše ih u Damasak. Još bi dat u ruke i caru Izrailjevu, te ga razbi ljuto. ⁶ Jer Fekaj sin Remalijin pobi sto i dvadeset tisuæa Judejaca u jedan dan, sve hrabrih ljudi, jer ostaviše Gospoda Boga otaca svojih. ⁷ I Zihrije junak od Jefrema ubi Masiju sina careva i Azrikama upravitelja dvorskoga i Elkanu drugoga do cara. ⁸ I zarobiše sinovi Izrailjevi braæi svojoj dvjesta tisuæa žena i sinova i kæeri; i zaplijeniše velik plijen od njih, i odnesoše plijen u Samariju. ⁹ A ondje bijaše prorok Gospodnji po imenu Odid, i izide pred vojsku koja iðaše u Samariju, i reèe im: gle, Gospod Bog otaca vaših razgnjevi se na Judejce, zato ih dade u vaše ruke, te ih pobiste ljuto da do neba doprije. ¹⁰ I još mislite podvræi sinove Judine i Jerusalimske da vam budu robovi i robinje; a nijeste li i vi sami skrivili Gospodu Bogu svojemu? ¹¹ Zato poslušajte me sada, i vratite natrag to roblje što zarobiste braæi svojoj, jer se raspalio gnjev Gospodnji na vas. ¹² Tada ustaše poglavari sinova Jefremovijeh: Azarija sin Joananov, Varahija sin Mesilemotov i Jezekija sin Salumov i Amasa sin Adlajev na one što se vraæahu s vojske, ¹³ I rekoše im: neæete dovesti ovamo toga roblja, jer bi nam bilo na grijeh pred Gospodom što vi mislite domeæuæi na grijeh naše i na krivice naše, jer je velika krivica na nama i gnjev se raspalio na Izrailja. ¹⁴ I ostaviše vojnici roblje i plijen svoj pred knezovima i svijem zborom. ¹⁵ I ustaše ljudi imenovani i uzeše roblje, i sve gole između njih odješe iz plijena; a kad ih

odješe i obuše, nahraniše ih i napojiše i namazaše, i odvedoše na magarcima sve iznemogle, i dovedoše ih u Jerihon grad gdje ima mnogo palama, k braæi njihovoj, pa se vratiše u Samariju. ¹⁶ U to vrijeme posla car Ahaz k carevima Asirskim da mu pomogu. ¹⁷ Jer još i Idumejci dođoše i razbiše Judu i odvedoše roblje; ¹⁸ I Filisteji udariše na gradove po ravni i na južnom kraju Judinu, i uzeše Vet-Semes, i Ejalon i Gedirod i Sohot i sela njegova i Tamnu i sela njezina i Gimzon i sela njegova, i naseliše se u njima. ¹⁹ Jer Gospod obaraše Judu s Ahaza cara Izrailjeva, jer odvuèe Judu da grdno griješi Gospodu. ²⁰ I dođe k njemu Telgat-Felnasar car Asirski, i ojadi ga a ne utvrdi. ²¹ Jer Ahaz uze dio iz doma Gospodnjega i iz doma carskoga i od knezova, i dade caru Asirskom, ali mu ne pomože. ²² I kad bijaše u nevolji, on još veæma griješaše Gospodu; taki bijaše car Ahaz. ²³ I prinošaše žrtve bogovima Damaštanskim, koji ga razbiše, i govoraše: kad bogovi careva Sirskih njima pomažu, prinosaæu njima žrtve da bi mi pomagali; ali mu oni biše na to da padne on i sav Izrailj. ²⁴ A Ahaz pokupi sudove doma Božijega, i izlomi sudove doma Božijega, i zatvori vrata doma Gospodnjega i naèini sebi oltare po svijem uglovima u Jerusalimu. ²⁵ I u svakom gradu Judinu naèini visine da kadi bogovima tuđim; i gnjevi Gospoda Boga otaca svojih. ²⁶ A ostala djela njegova i svi putovi njegovi prvi i pošljednji, eto zapisani su u knjizi o carevima Judinijem i Izrailjevijem. ²⁷ I poèinu Ahaz kod otaca svojih i pogreboše ga u gradu Jerusalimu; ali ga ne metnuše u grob careva Izrailjevijeh. I zacari se na njegovo mjesto Jezeckija sin njegov.

29 Jezeckiji bješe dvadeset i pet godina kad poèe carovati, i carova dvadeset i devet godina u Jerusalimu. Materi mu bješe ime Avija, kæi Zaharijina. ² I èinjaše što je pravo pred Gospodom sasvijem kako je èinio David otac njegov. ³ Prve godine svojega carovanja, prvoga mjeseca, otvori vrata na domu Gospodnjem, i opravi ih. ⁴ I sazva sveštenike i Levite, i sabra ih na istoènu ulicu, ⁵ I reèe im: èujte me, Leviti, osveštajte se sada i osvetite dom Gospoda Boga otaca svojih, i iznesite neèistotu iz svetinje. ⁶ Jer sagriješite oci naši i èiniše što je zlo pred Gospodom Bogom našim, i ostaviše ga; i odvrtiše lice svoje od šatora Gospodnjega i okrenuše mu leđa; ⁷ I zatvoriše vrata od trijema, i pogasiše žiške, i kadom ne kadiše, niti žrtava paljenica prinosiše u svetinji Bogu Izrailjevu. ⁸ Zato se razgnjevi Gospod na Judu i na Jerusalim, te ih dade da se potucaju, i da budu èudo i potsmijeh, kako vidite svojim oèima. ⁹ Jer eto padoše oci naši od maèa, i sinovi naši i kæeri naše i žene naše zarobiše se zato. ¹⁰ Sada dakle naumio sam zadati vjeru Gospodu Bogu Izrailjevu, da bi se odvrtila od nas žestina gnjeva njegova. ¹¹ Sinovi moji, ne oklijevajte više, jer je vas izabrao Gospod da stojite pred njim i služite mu, i da mu budete sluge i da mu kadite. ¹² Tada ustaše Leviti Mat sin Amasajev i Joilo sin Azarijin od sinova Katovijeh; a od sinova Merarijevih Kis sin Avdijev i Azarija sin Jaleleilov; i od sinova Girsonovijeh Joah sin

Zimin i Eden sin Joahov; ¹³ I od sinova Elisafanovijeh Simrije i Jeilo, i od sinova Asafovijeh Zaharija i Matanija; ¹⁴ I od sinova Amonovijeh Jeilo i Simej, i od sinova Jedutunovijeh Semaja i Ozilo; ¹⁵ I skupiše braæu svoju, i osveštavši se dođoše, kako bješe zapovjedio car po rijeèi Gospodnjoj, da oèiste dom Gospodnji. ¹⁶ I ušavši sveštenici u dom Gospodnji da ga oèiste, iznosiše svu neèistotu što nađoše u crkvi Gospodnjoj u trijem doma Gospodnjega; a Leviti kupiše i iznosiše napolje na potok Kedron. ¹⁷ A poèeše osveæivati prvoga dana prvoga mjeseca; a osmoga dana toga mjeseca uđoše u trijem Gospodnji, i osveæivaše dom Gospodnji osam dana, i šesnaestoga dana prvoga mjeseca svršiše. ¹⁸ Potom dođoše k caru Jezeckiji i rekoše: oèistismo sav dom Gospodnji i oltar za žrtve paljenice i sve sudove njegove i sto za postavljanje i sve sudove njegove, ¹⁹ I sve sudove koje bješe bacio car Ahaz dokle carovaše griješeæi, i spremismo i osvetismo, i eno ih pred oltarom Gospodnjim. ²⁰ Potom car Jezeckija usta rano, i sazva upravitelje gradske, i otide u dom Gospodnji. ²¹ I dovede sedam junaca i sedam ovnova i sedam jaganjaca i sedam jaraca za grijeh, za carstvo i za svetinju i za Judu; i reèe sinovima Aronovijem sveštenicima da prinesu na oltaru Gospodnjem. ²² Tada zaklaše goveda, i sveštenici uzevši krv njihovu pokropiše oltar; zaklaše i ovnove, i krvlju njihovom pokropiše oltar; i zaklaše jaganjce i krvlju njihovom pokropiše oltar. ²³ Potom dovedoše jarce za grijeh pred cara i pred zbor, i oni metnuše ruke svoje na njih. ²⁴ I zaklaše ih sveštenici, i oèistiše krvlju njihovom oltar na oèišæenje svemu Izrailju, jer car zapovjedi da se za sav narod Izrailjev prinese žrtva paljenica i žrtva za grijeh. ²⁵ I postavi Levite u domu Gospodnjem s kimvalima i psaltirima i guslama, kako bješe zapovjedio David i Gad vidjelac carev i Natan prorok; jer od Gospoda bješe zapovijest preko proroka njegovijeh. ²⁶ I tako stajahu Leviti sa spravama Davidovijem a sveštenici s trubama. ²⁷ Tada zapovjedi Jezeckija da prinesu žrtvu paljenicu na oltaru. I kad se poèe žrtva paljenica, poèe se pjesma Gospodnja uz trube i sprave Davida cara Izrailjeva. ²⁸ I sav se zbor klanjaše, i pjevaèi pjevahu i trubaèi trubljahu, i to sve dokle se ne svrši žrtva paljenica. ²⁹ A kad svršiše žrtvu, car i svi koji bijahu s njim padoše i pokloniše se. ³⁰ Potom reèe car i knezovi Levitima da hvale Gospoda rijeèima Davidovijem i Asafa vidioca; i hvališe s velikim veseljem, i savivši se pokloniše se. ³¹ Tada Jezeckija progovori i reèe: sada posvetiste ruke svoje Gospodu, pristupite i donesite prinose i žrtve zahvalne u dom Gospodnji. I donese sav zbor prinose i žrtve zahvalne, i ko god bješe voljna srca žrtve paljenice. ³² I na broj bješe žrtava paljenica što donese zbor, sedamdeset volova, sto ovnova, dvjesta jaganjaca, sve za žrtvu paljenicu Gospodu; ³³ A drugih stvari posveæenijeh bješe šest stotina volova i tri tisuæe ovaca. ³⁴ Ali malo bijaše sveštenika, te ne mogahu drijeti svijeh žrtava paljenica; zato im pomagahu braæa njihova Leviti, dokle se ne svrši

posao i dokle se ne osveštaše drugi sveštenici; jer Leviti bijahu radiji osveštati se nego sveštenici. ³⁵ I bijaše vrlo mnogo žrtava paljenica s pretilinom od žrtava zahvalnijih i naljeva na žrtve paljenice. Tako bi povraæena služba u domu Gospodnjem. ³⁶ I radovaše se Jezekija i sav narod, što Bog upravi narod, jer ovo bi naglo.

30 Potom posla Jezekija k svemu Izrailju i Judi, i napisa knjige sinovima Jefremovijem i Manasijinim da doðu u dom Gospodnji u Jerusalim da proslave pashu Gospodu Bogu Izrailjevu. ² Jer car i knezovi njegovi i sav zbor svijeæaše u Jerusalimu da slave pashu drugoga mjeseca. ³ Jer je ne mogaše slaviti u to vrijeme, jer ne bijaše dosta sveštenika posveæenijih i narod se ne bješe skupio u Jerusalim. ⁴ I to bi po volji caru i svemu zboru. ⁵ I odrediše da oglase po svemu Izrailju od Virsaveje do Dana da doðu u Jerusalim da proslave pashu Gospodu Bogu Izrailjevu, jer je odavna ne bjehu slavili kako je napisano. ⁶ I tako otidoše glasnici s knjigama od cara i od knezova po svemu Izrailju i Judi, i po zapovijesti carevoj govorahu: sinovi Izrailjevi, obratite se ka Gospodu Bogu Avramovu, Isakovu i Izrailjevu, pa æe se i on obratiti k ostatku koji ste ostali od ruku careva Asirskih. ⁷ Ne budite kao oci vaši i kao braæa vaša što griješiše Gospodu Bogu otaca svojih, te ih dade da budu èudo, kako vidite. ⁸ Ne budite dakle tvrdovrati kao oci vaši, dajte ruke Gospodu i hodite u svetinju njegovu koju je osvetio navijek, i služite Gospodu Bogu svojemu, pa æe se odvratiti od vas žestina gnjeva njegovog. ⁹ Jer ako se obratite ka Gospodu, braæa æe vaša i sinovi vaši steæi milost u onijeh koji ih zarobiše, te æe se vratiti u ovu zemlju; jer je Gospod Bog vaš milostiv i žalostiv, i neæe odvratiti lica od vas, ako se obratite k njemu. ¹⁰ A kad ti glasnici iðahu od grada do grada po zemlji Jefremovoj i Manasijinoj dori do Zavulona, potsmijevahu im se i rugahu im se. ¹¹ Ali neki od Asira i od Manasije i od Zavulona pokorivši se doðu u Jerusalim. ¹² I nad Judu dođe ruka Gospodnja, te im dade jedno srce da uèine što bješe zapovjedio car i knezovi po rijeèi Gospodnjoj. ¹³ I skupi se u Jerusalim mnoštvo naroda da praznuju praznik prijesnijeh hljebova drugog mjeseca, i bi sabor veoma velik. ¹⁴ Tada se podigoše, i oboriše oltare što bijahu u Jerusalimu, i sve oltare kadione oboriše i baciše u potok Kison. ¹⁵ Potom zaklaše pashu èetrnaestoga dana drugoga mjeseca; a sveštenici i Leviti postidjevši se osveštaše se, i unesoše žrtve paljenice u dom Gospodnji. ¹⁶ I stadoše svojim redom kako treba po zakonu Mojsija sluge Božijega; i sveštenici kropiše krvlju primajuæi iz ruke Levitima. ¹⁷ I jer ih mnogo bijaše u zboru koji se ne bjehu osveštali; zato Leviti klahu pashu za svakoga koji ne bješe èist da bi ih posvetili Gospodu. ¹⁸ Jer mnoštvo naroda, mnogi od Jefrema i od Manasije i od Isahara i od Zavulona ne oèistiše se, nego jedoše pashu ne kako je napisano. Ali se za njih pomoli Jezekija govoreæi: Gospod blagi neka oèisti svakoga, ¹⁹ Ko je upravio srce svoje da traži Boga

Gospoda, Boga otaca svojih, ako i ne bi bio èist prema svetom oèišæenju. ²⁰ I usliši Gospod Jezekiju, i saèuva narod. ²¹ I tako sinovi Izrailjevi koji bjehu u Jerusalimu praznovaše praznik prijesnijeh hljebova sedam dana u velikom veselju, i hvaljahu Gospoda svaki dan Leviti i sveštenici uz oruða za slavu Gospodnju. ²² I Jezekija govori ljubazno sa svijem Levitima koji vješti bijahu službi Gospodnjoj; i jedoše o prazniku sedam dana prinoseæi žrtve zahvalne i slaveæi Gospoda Boga otaca svojih. ²³ I sav zbor dogovori se da praznuje još sedam dana; i praznovaše još sedam dana u veselju. ²⁴ Jer Jezekija car Judin dade zboru tisuæu junaca i sedam tisuæa ovaca; a knezovi dadoše zboru tisuæu junaca i deset tisuæa ovaca; i osvešta se mnogo sveštenika. ²⁵ I tako se provede sav zbor Judin i sveštenici i Leviti, i sav zbor što bješe došao od Izrailja, i došljaci što bjehu došli iz zemlje Izrailjeve i koji življahu u zemlji Judinoj. ²⁶ I bi veselje veliko u Jerusalimu; jer od vremena Solomuna sina Davidova cara Izrailjeva ne bi tako u Jerusalimu. ²⁷ Potom ustaše sveštenici i Leviti i blagosloviše narod; i uslišen bi glas njihov, i molitva njihova dođe u stan svetinje Gospodnje na nebo.

31 A kad se sve ovo svrši, svi sinovi Izrailjevi što se naðu ondje, zaðu po gradovima Judinijem, i izlomiše likove i isjekoše lugove, i oboriše visine i oltare po svoj zemlji Judinoj i Venijaminovoj i po zemlji Jefremovoj i Manasijinoj, dokle sve ne svršiše; potom se vratiše svi sinovi Izrailjevi svak na svoje našljedstvo, u svoje gradove. ² A Jezekija opet uredi redove sveštenieke i Levitske po redovima njihovijem, svakoga po službi njegovoj, sveštenike i Levite, za žrtve paljenice i zahvalne, da služe, i da slave i hvale Gospoda na vratima okola njegovog. ³ I odredi dio carski od blaga svojega za žrtve paljenice, što se prinose jutrom i veèerom i za žrtve paljenice što se prinose u subote i na mladine i na praznike, kako je napisano u zakonu Gospodnjem. ⁴ I zapovjedi narodu, Jerusalimljanima, da daju dio sveštenicima i Levitima, da se jaèe drže zakona Gospodnjega. ⁵ A èim se to razgласi, stadoše donositi sinovi Izrailjevi silu prvina od žita i od vina i od ulja i od meda i svakoga roda zemaljskoga; i desetka od svega donosiše vrlo mnogo. ⁶ I sinovi Izrailjevi i Judini koji življahu po gradovima Judinijem, donosiše i oni desetak od goveda i ovaca, i desetak od svetijeh stvari posveæenijeh Gospodu Bogu njihovu, i metaše u gomile. ⁷ Treæega mjeseca poèeše metati u gomile, a sedmoga mjeseca svršiše. ⁸ I dođe Jezekija s knezovima, i vidjevši gomile blagosloviše Gospoda i narod njegov Izrailja. ⁹ I Jezekija zapita sveštenike i Levite za gomile. ¹⁰ A Azarija poglavar sveštenieki od doma Sadokova reèe mu: otkad poèeše donositi ove priloge u dom Gospodnji, jedemo i siti smo i pretjeèe mnogo, jer je Gospod blagoslovio svoj narod, te je preteklo ovo mnoštvo. ¹¹ Tada zapovjedi Jezekija da se naèine klijeti u domu Gospodnjem; i naèiniše; ¹² I ondje ostavljahu vjerno priloge i desetke i stvari posveæene; i nad tijem bješe

poglavar Honanija Levit i Simej brat mu, drugi do njega. ¹³ A Jehilo i Azazija i Nahat i Asailo i Jerimot i Jozavad i Elilo i Ismahija i Mat i Venaja bijahu nastojnici pod rukom Honanije i brata mu Simeja po naredbi cara Jezekeje i Azarije starješine u domu Božijem. ¹⁴ A Korej sin Jemne Levita, vratar na istoku, bijaše nad onijem što se dragovoljno prinošaše Bogu, da bi razdjeljivao prinos Gospodnji i stvari svete nad svetijem. ¹⁵ A pod njim bješe Eden i Minijamin i Isus i Semaja i Amarija i Sehanija po gradovima svešteničkim, ljudi pouzdani, da razdaju braće svojoj dijelove, velikomu i malomu, ¹⁶ Osim muškinja u rodu njihovu od tri godine i više, svakomu koji ulažaše u dom Gospodnji na posao svakidašnji po dužnosti njihovoj u službi njihovoj po redu njihovu, ¹⁷ I onima koji biše izbrojeni u rodu svešteničkom po domovima otaca njihovijeh, i Levitima od dvadeset godina i više po službi njihovoj po redovima njihovijem, ¹⁸ I porodici njihovoj, svoj djeci njihovoj, ženama njihovijem, sinovima njihovijem i kærerima njihovijem, svemu mnoštvu; jer se vjerno posvetiše svetinji; ¹⁹ I sinovima Aronovijem sveštenicima u podgrađima gradova njihovijeh, po svijem gradovima, ljudi imenovani davahu dijelove svakome muškarcu između sveštenika i svakomu roda Levitskoga. ²⁰ I tako uèini Jezekeja u svoj zemlji Judinoj; i èinjaše što je dobro i pravo i istinito pred Gospodom Bogom njegovijem. ²¹ I u svakom poslu koji poèe za službu doma Božijega i u zakonu i u zapovijesti tražeæi Boga svojega, truđaše se svijem srcem svojim, i sreæan bijaše.

32 Poslije tih stvari i pošto se one utvrdiše, dođe Senahirim car Asirski, i uđe u zemlju Judinu, i opkoli tvrde gradove, i mišljaše ih osvojiti. ² A kad vidje Jezekeja gdje dođe Senahirim i gdje se okrenu da udari na Jerusalem, ³ Uèini vijeæe s knezovima svojim i s junacima svojim da zaroni izvore vodene, koji bijahu iza grada, i pomogoše mu. ⁴ Jer se sabra mnoštvo naroda, te zaroniše sve izvore i potok koji teèe posred zemlje govoreæi: zašto kad doðu carevi Asirski da naðu toliko vode? ⁵ I ohrabri se, te ozida vas zid oboreni, i podiže kule, i spolja ozida još jedan zid; i utvrdi Milon u gradu Davidovu, i naèini mnogo oružja i štitova. ⁶ I postavi vojvode nad narodom, i sabra ih k sebi na ulicu kod vrata gradskih, i govori im ljubazno i reèe: ⁷ Budite slobodni i hrabri, ne bojte se i ne plašite se cara Asirskoga ni svega mnoštva što je s njim, jer je s nama veæi nego s njim. ⁸ S njim je mišica tjelesna a s nama je Gospod Bog naš da nam pomože i da bude naše bojeve. I narod se osloni na rijeèi Jezekeje cara Judina. ⁹ Potom Senahirim car Asirski dok bješe na Lahisu sa svom silom svojom, poslao sluge svoje u Jerusalem k Jezekiji caru Judinu i ka svemu narodu Judinu koji bijaše u Jerusalemu, i poruèi: ¹⁰ Ovako veli Senahirim car Asirski: u što se uzdate, te stojite u Jerusalemu zatvoreni? ¹¹ Ne nagovara li vas Jezekeja da vas pomori glađu i žeđu govoreæi: Gospod Bog naš izbaviæe nas iz ruku cara Asirskoga? ¹² Nije li taj Jezekeja oborio visine njegove i oltare njegove, i

zapovjedio Judi i Jerusalimljanima govoreæi: klanjajte se samo pred jednijem oltarom i na njemu kadite? ¹³ Eda li ne znate šta sam uèinio ja i moji stari od svijeh naroda na zemlji? jesu li bogovi naroda zemaljskih mogli izbaviti zemlju svoju iz mojih ruku? ¹⁴ Koji je između svijeh bogova onijeh naroda koje zatrše oci moji, mogao izbaviti svoj narod iz mojih ruku, da bi mogao vaš bog vas izbaviti iz moje ruke? ¹⁵ Nemojte dakle da vas vara Jezekeja i da vas tako nagovara, i ne vjerujte mu; jer nijedan bog nijednoga naroda ili carstva nije mogao izbaviti naroda svojega iz mojih ruku ni iz ruku mojih otaca, akamoli æe vaši bogovi izbaviti vas iz mojih ruku? ¹⁶ I još više govoriše sluge njegove na Gospoda Boga i na Jezekiju slugu njegovu. ¹⁷ A i knjigu napisa ružeæi Gospoda Boga Izrailjeva i govoreæi na nj rijeèima: kao što bogovi naroda zemaljskih nijesu izbavili svojega naroda iz mojih ruku, tako neæe ni Bog Jezekijin izbaviti naroda svojega iz mojih ruku. ¹⁸ I vikahu iza glasa Judejski narodu Jerusalimskom koji bijaše na zidu da ih uplaše i smetu da bi uzeli grad. ¹⁹ I govorahu o Bogu Jerusalimskom kao o bogovima naroda zemaljskih, koji su djelo ruku èovjeèijih. ²⁰ Tada se pomoli toga radi car Jezekeja i prorok Isaija sin Amosov, i vapiše k nebu. ²¹ I poslao Gospod anđela, koji pobi sve junake i vojvode i knezove u vojsci cara Asirskoga, te se vrati sa sramotom u svoju zemlju. I kad uđe u kuæu svojega boga, ubiše ga ondje maèem koji izidoše od bedara njegovijeh. ²² Tako saèuva Gospod Jezekiju i narod Jerusalimski od ruku Senahirima cara Asirskoga i od ruku svijeh drugih, i èuva ih na sve strane. ²³ I mnogi donošahu dare Gospodu u Jerusalem i zaklade Jezekiji caru Judinu; i od tada se uzvisi pred svijem narodima. ²⁴ U to vrijeme razbolje se Jezekeja na smrt, i pomoli se Gospodu, koji mu progovori i uèini mu èudo. ²⁵ Ali Jezekeja ne postupi prema dobru koje mu se uèini, jer se ponese srce njegovo; zato se podiže na nj gnjev i na Judu i na Jerusalem. ²⁶ Ali se ponizi Jezekeja zato što se bješe ponijelo srce njegovo, i on i Jerusalimljani, te ne dođe na njih gnjev Gospodnji za života Jezekijina. ²⁷ A imaše Jezekeja vrlo veliko blago i slavu; i naèini sebi riznice za srebro i zlato i za drago kamenje i za mirise i za štitove i za svakojake zaklade, ²⁸ I staja za dohode od žita i od vina i od ulja, i staja za svakojaku stoku, i torove za ovce. ²⁹ I gradove sazida sebi, i imaše mnogo stoke, i ovaca i goveda, jer mu Bog dade veoma veliko blago. ³⁰ Isti Jezekeja zagati gornji izvor vode Giona, i pravo je svede dolje na zapadnu stranu grada Davidova; i bijaše sreæan Jezekeja u svakom poslu svom. ³¹ Samo kad dođoše poslanici knezova Vavilonskih, koji poslaše k njemu da raspitaju za èudo koje bi u zemlji, ostavi ga Bog da bi ga iskušao da bi se znalo sve što mu je u srcu. ³² A ostala djela Jezekijina i milosti njegove, eto, to je zapisano u utvari proroka Isaije sina Amosova i u knjizi o carevima Judinijem i Izrailjevijem. ³³ I poèinu Jezekeja kod otaca svojih, i pogreboše ga više grobova sinova Davidovijeh; i

uèiniše mu na smrti èast svi Judejci i Jerusallimljani. A na njegovo se mjesto zacari Manasija sin njegov.

33 Dvanaest godina bješe Manasiji kad poèe carovati, i carova pedeset i pet godina u Jerusallimu. ² A èinjaše što je zlo pred Gospodom po gadnijem djelima onijeh naroda koje odagna Gospod ispred sinova Izrailjevijeh. ³ Jer opet pogradi visine, koje bješe raskopao Jezekija otac njegov, i podiže oltare Valima, i naèini lugove, i klanjaše se svoj vojsci nebeskoj i služaše joj. ⁴ Naèini oltare i u domu Gospodnjem, za koji bješe rekao Gospod: u Jerusallimu æe biti ime moje dovijeka. ⁵ Naèini oltare svoj vojsci nebeskoj u dva trijema doma Gospodnjega. ⁶ I provodi sinove svoje kroz oganj u dolini sina Enomova, i gledaše na vremena i gataše i vraèaše, i uredi one što se dogovaraju s duhovima i vraèare, i èinjaše vrlo mnogo što je zlo pred Gospodom gnjeveæi ga. ⁷ I postavi lik rezan koji naèini u domu Božijem, za koji bješe rekao Bog Davidu i Solomunu sinu njegovu: u ovom domu i u Jerusallimu, koji izabrah između svijeh plemena Izrailjevijeh, namjestiæu ime svoje dovijeka. ⁸ I neæu više krenuti noge sinovima Izrailjevijem iz zemlje koju sam odredio ocima vašim, ako samo uzdrže i ustvore sve što sam im zapovjedio preko Mojsija, sav zakon i uredbe i sudove. ⁹ Ali Manasija zavede Judu i Jerusallim, te èiniše gore nego narodi koje istrijebi Gospod ispred sinova Izrailjevijeh. ¹⁰ I Gospod govoraše Manasiji i narodu njegovu, ali ne htješe slušati. ¹¹ Zato dovede Gospod na njih glavare od vojske cara Asirskoga, i uhvatiše Manasiju u trnju, i svezavši ga u dvoje verige mjedene odvedoše ga u Vavilon. ¹² I kad bijaše u nevolji, moljaše se Gospodu Bogu svojemu, i ponizi se veoma pred Bogom otaca svojih. ¹³ I moleæi se umoli mu se, te usliši molitvu njegovu i povrati ga u Jerusallim na carstvo njegovo. Tada pozna Manasija da je Gospod Bog. ¹⁴ A poslije toga ozida zid iza grada Davidova sa zapada Gionu, od samoga potoka pa do ribljih vrata i oko Ofila, i izvede ga vrlo visoko; i postavi vojvode po svijem tvrdijem gradovima Judinijem. ¹⁵ I iznese iz doma Gospodnjega bogove tuđe i lik i sve oltare koje bješe naèinio na gori doma Gospodnjega i u Jerusallimu, i baci iza grada. ¹⁶ Pa opravi oltar Gospodnji i prinese na njemu žrtve zahvalne i u slavu, i zapovjedi Judejcima da služe Gospodu Bogu Izrailjevu. ¹⁷ Ali narod još prinošaše žrtve na visinama, ali samo Gospodu Bogu svojemu. ¹⁸ A ostala djela Manasijina i molitva njegova Bogu njegovu i rijeèi koje mu govoriše vidio i ime Gospoda Boga Izrailjeva, to je sve u knjizi o carevima Izrailjevijem. ¹⁹ A molitva njegova i kako se umolio, i svi grijesi njegovi i prijestupi, i mjesta gdje je pogradi visine i podigao lugove i likove rezane prije nego se ponizi, to je sve zapisano u knjigama proroèkim. ²⁰ I poèinu Manasija kod otaca svojih, i pogreboše ga u domu njegovu. A na njegovo se mjesto zacari Amon sin njegov. ²¹ Dvadeset i dvije godine imaše Amon kad poèe carovati, i carova dvije godine u Jerusallimu. ²² I èinjaše što je zlo pred Gospodom kao što je èinio

Manasija otac mu; jer svijem likovima rezanijem, koje naèini Manasija otac njegov, prinošaše Amon žrtve i služaše im. ²³ Ali se ne ponizi pred Gospodom, kao što se ponizi Manasija otac njegov; nego isti Amon još više griješaše. ²⁴ I pobuniše se na nj sluge njegove, i ubiše ga u kuæi njegovoj. ²⁵ Tada pobi narod zemaljski sve koji se bijahu pobunili na cara Amona, i zacari narod zemaljski Josiju sina njegova na njegovo mjesto.

34 Osam godina bijaše Josiji kad poèe carovati, i carova trideset i jednu godinu u Jerusallimu. ² On èinjaše što je pravo pred Gospodom i hoðaše putovima Davida oca svojega i ne odstupaše ni nadesno ni nalijevo. ³ Jer osme godine carovanja svojega, dok još bješe dijete, poèe tražiti Boga Davida oca svojega; a dvanaeste godine poèe èistiti Judeju i Jerusallim od visina i od lugova i od likova rezanijeh i livenijeh. ⁴ Jer pred njim raskopaše oltare Valima, i likove sunèane koji bijahu na njima isijeèe, i gajeve, i likove rezane i livene izlomi i satr, i razasu po grobovima onijeh koji im prinosiše žrtve; ⁵ A kosti sveštenieke sažeže na oltarima njihovijem; i oèisti Judeju i Jerusallim; ⁶ Tako i gradove Manasijine i Jefremove i Simeunove i do Neftalima, i pustoši njihove unaokolo. ⁷ I tako obori oltare i gajeve, i likove izlomi i satr, i sve likove sunèane isijeèe po svoj zemlji Izrailjevoj; potom se vrati u Jerusallim. ⁸ A osamnaeste godine carovanja svojega, pošto oèisti zemlju i dom, posla Safana sina Azalijina i Masiju zapovjednika gradskoga i Joaha sina Joahazova, pametara, da se opravi dom Gospoda Boga njegov. ⁹ I oni otidoše ka Helkiji poglavaru svešteniekom, i predaše novce donesene u dom Božji, koje skupiše Leviti vratari od sinova Manasijinih i Jefremovijeh i od svega ostatka Izrailjeva, i od svega Jude i Venijamina, pa se vratiše u Jerusallim; ¹⁰ I dadoše nastojnicima nad poslom, koji bijahu nad domom Gospodnjim, a oni ih davahu poslenicima koji raðahu u domu Gospodnjem opravljajuæi što je trošno i utvrðujuæi dom; ¹¹ Davahu drvodjeljama i kamenarima da se kupuje kamenje tesano i drvo za grede i da se pobrvnaju kuæe koje bijahu razvalili carevi Judini. ¹² A ti ljudi raðahu vjerno posao; i nad njima bijahu postavljeni Jat i Ovadija Leviti od sinova Merarijevih, i Zaharija i Mesulam od sinova Katovijeh da nastoje oko posla; i ti Leviti svi umijahu udarati u sprave muzieke. ¹³ I bijahu nad nosiocima i nad svijem poslenicima u svakoj službi, i pisari i upravitelji i vratari bijahu Leviti. ¹⁴ I kad iznošahu novce donesene u dom Gospodnji, nađe Helkija sveštenik knjigu zakona Gospodnjega danoga preko Mojsija. ¹⁵ I kaza Helkija Safanu pisaru i reèe: nađoh zakonik u domu Gospodnjem. I dade Helkija knjigu Safanu. ¹⁶ A Safan odnese knjigu caru i javi mu govoreæi: sluge tvoje rade sve što im je zapovjeðeno. ¹⁷ Jer pokupivši novce što se naðoše u domu Gospodnjem, dadoše ih nastojnicima i poslenicima. ¹⁸ I još kaza Safan pisar caru govoreæi: knjigu mi dade Helkija sveštenik. I proèita je Safan caru. ¹⁹ A kad car èu šta govori zakon, razdrije haljine svoje. ²⁰ I zapovjedi car Helkiji i

Ahikamu sinu Safanovu i Avdonu sinu Mihejinu i Safanu pisaru i Asaji sluzi carevu, govoreæi: ²¹ Idite upitajte Gospoda za me i za ostatak u Izrailju i Judi radi rijeèi ove knjige što se naðe, jer je velik gnjev Gospodnji koji se izlio na nas zato što oci naši ne dræaše rijeèi Gospodnje da èine sve onako kako je napisano u ovoj knjizi. ²² I tako otide Helkija i ljudi carevi k Oldi proroèici, æeni Saluma sina Tekuja sina Asre riznièara, a ona sjeðaše u Jerusalimu u drugom kraju, i govoriše s njom o tom. ²³ A ona im reèe: ovako veli Gospod Bog Izrailjev: kaæite èovjeku koji vas je poslao k meni: ²⁴ Ovako veli Gospod: evo pustiaæu zlo na to mjesto i na stanovnike njegove, sve kletve napisane u knjizi, koju su proèitali caru Judinu. ²⁵ Zato što me ostaviše i kadiše drugim bogovima da bi me gnjevili svijem djelima ruku svojih, zato æe se izliti gnjev moj na to mjesto i neæe se ugasiti. ²⁶ A caru Judinu koji vas je poslao da upitate Gospoda, ovako mu recite: ovako veli Gospod Bog Izrailjev za rijeèi koje si èuo: ²⁷ Što je odmeknulo srce tvoje i ponizio si se pred Bogom kad si èuo što je rekao za to mjesto i za stanovnike njegove, i ponizivši se preda mnom razdro si haljine svoje i plakao preda mnom, zato i ja usliših tebe, veli Gospod. ²⁸ Evo, ja æu te pribрати k ocima tvojim, i na miru æeš biti pribran u grob svoj, i neæeš vidjeti svojim oèima zla koje æu pustiti na to mjesto i na stanovnike njegove. I kazaše to caru. ²⁹ Tada posla car te skupi sve starješine Judine i Jerusalimske. ³⁰ I otide car u dom Gospodnji i svi ljudi iz zemlje Judine i Jerusalimljani, i sveštenici i Leviti i vas narod, malo i veliko, i proèita im sve rijeèi knjige zavjetne, koja se naðe u domu Gospodnjem. ³¹ I car stojeæi na svom mjestu zadade vjeru pred Gospodom da æe iaæi za Gospodom i dræati zapovijesti njegove i svjedoèanstva njegova i uredbe njegove svijem srcem i svom dušom svojom vršeæi rijeèi toga zavjeta napisane u toj knjizi. ³² I kaza, te pristaše svi koji se naðoše u Jerusalimu i u plemenu Venijaminovu; i èinjahu Jerusalimljani po zavjetu Boga Boga otaca svojih. ³³ I ukide Josija sve gadove po svijem krajevima sinova Izrailjevih, i uèini, te svi koji bijahu u Izrailju sluæahu Gospodu Bogu svojemu. Svega vijeka njegova ne odstupiše od Gospoda Boga otaca svojih.

35 I praznova Josija u Jerusalimu pashu Gospodu; i klaše pashu èetrnaestoga dana prvoga mjeseca. ² I postavi sveštenike u sluæbe njihove, i utvrdi ih da sluæe u domu Gospodnjem. ³ I reèe Levitima, koji uèahu vas narod Izrailjev i bijahu posveæeni Gospodu: namjestite sveti kovèeg u domu koji je sazidao Solomun sin Davidov car Izrailjev, ne treba više da ga nosite na ramenima; sada sluæite Gospodu Bogu svojemu i narodu njegovu Izrailju. ⁴ I pripravite se po domovima otaca svojih po redovima svojim kako je naredio David car Izrailjev i Solomun sin njegov. ⁵ I stojte u svetinji po redovima domova otaèkih braæe svoje, sinova narodnijeh, i po redovima domova otaèkih meðu Levitima. ⁶ I tako zakoljite pashu, i osveštajte se i pripravite braæu svoju da bi èinili kako

je rekao Gospod preko Mojsija. ⁷ I Josija dade narodu od stoke jaganjaca i jariæa, sve za pashu, svjema koji bijahu ondje, na broj dvije tisuæe i šest stotina, i tri tisuæe goveda, sve od careva blaga. ⁸ I knezovi njegovi dadoše dragovoljno narodu, sveštenicima i Levitima: Helkija i Zaharija i Jehilo starješine u domu Boæijem dadoše sveštenicima za pashu dvije tisuæe i šest stotina jaganjaca i jariæa i tri stotine goveda. ⁹ A Honanija i Semaja i Natanailo braæa njegova, i Asavija i Jeilo i Jozavad, poglavari Levitski dadoše Levitima za pashu pet tisuæa jaganjaca i jariæa, i pet stotina goveda. ¹⁰ I kad bi spremljeno za sluæbu, stadoše sveštenici na svoje mjesto i Leviti u redovima svojim po zapovijesti carevoj. ¹¹ I klahu pashu, i sveštenici kropaljahu krvlju primajuæi iz njihovijeh ruku, a Leviti derahu. ¹² I odvojiše ærtvu paljenicu da daðu narodu po redovima domova otaèkih da se prinese Gospodu, kako je napisano u knjizi Mojsijevoj. Tako uèiniše i s govedima. ¹³ I pekoše pashu na ognju po obièaju; a druge posveæene stvari kuhaše u loncima i u kotlovima i u tavama, i razdavaše brzo svemu narodu. ¹⁴ Potom gotoviše sebi i sveštenicima; jer sveštenici sinovi Aronovi imahu posla oko ærtava paljenica i pretilina do noæi; zato Leviti gotoviše sebi i sveštenicima sinovima Aronovijem. ¹⁵ I pjevaèi sinovi Asafovi stajahu na svom mjestu po zapovijesti Davidovoj i Asafovoj i Emanovoj i Jedutuna vidioca careva; i vratari na svakim vratima; ne micahu se od sluæbe svoje, nego braæa njihova, ostali Leviti, gotoviše im. ¹⁶ Tako bi ureðena sva sluæba Gospodnja u onaj dan da se proslavi pasha i prinesu ærtve paljenice na oltaru Gospodnjem po zapovijesti cara Josije. ¹⁷ I praznovaše sinovi Izrailjevi koji se naðoše ondje pashu u to vrijeme i praznik prijesnijeh hljebova sedam dana. ¹⁸ I ne bi pasha praznovana kao ova u Izrailju od vremena Samuila proroaka, niti koji careva Izrailjevijeh praznova pashu kao što je praznova Josija sa sveštenicima i Levitima i sa svijem Judom i Izrailjem što ga se naðe, i s Jerusalimljanima. ¹⁹ Osamnaeste godine carovanja Josijina praznovana bi ta pasha. ²⁰ Poslije svega toga, kad Josija uredi dom, doðe Nehaon car Misirski da bije Harkemis na Efratu, i Josija izide preda nj. ²¹ A on posla k njemu poslanike i poruèi: šta ja imam s tobom, care Judin? ne idem ja danas na tebe, nego na dom koji vojuje na mene, i Bog mi je zapovjedio da pohitam. Proði se Boga koji je sa mnom, da te ne ubije. ²² Ali se Josija ne odvrati od njega, nego se preobuèe da se bije s njim, i ne posluša rijeèi Nehaonovijeh iz usta Boæijeh, nego doðe da se pobije u polju Megidonskom. ²³ I strijelci ustrijeliše cara Josiju, i car reèe slugama svojim: izvezite me odavde, jer sam ljuto ranjen. ²⁴ I skidoše ga sluge njegove s kola, i metnuše na druga kola koja imaše, i odvezoše ga u Jerusalim; i umrije, i bi pogreben u groblju otaca svojih. I sav Juda i Jerusalim plaka za Josijom. ²⁵ I prorok Jeremija narica za Josijom. I svi pjevaèi i pjevaèice spominjaše u tuæbalicama svojim Josiju do današnjega dana, i uvedoše ih u obièaj u Izrailju, i eto

napisane su u plaèu. ²⁶ A ostala djela Josijina i milostinje njegove, kako piše u zakonu Gospodnjem, ²⁷ Djela njegova prva i pošljednja, eto zapisana su u knjizi o carevima Izrailjevijem i Judinijem.

36 Tada uze narod zemaljski Joahaza sina Josijina, i zacariše ga na mjesto oca njegova u Jerusalimu. ² Dvadeset i tri godine imaše Joahaz kad počeo carovati, i carova tri mjeseca u Jerusalimu. ³ Jer ga svrže car Misirski u Jerusalimu i oglobi zemlju sto talanata srebra i talanat zlata. ⁴ I postavi car Misirski Elijakima brata njegova carem nad Judom i Jerusalimom, i predje mu ime Joakim; a Joahaza brata njegova uze Nehaon i odvede ga u Misir. ⁵ Dvadeset i pet godina bijaše Joakimu kad počeo carovati, i carova jedanaest godina u Jerusalimu; i èinjaše zlo pred Gospodom Bogom svojim. ⁶ I dođe na nj Navuhodonosor car Vavilonski, i sveza ga u dvoje verige mjedene i odvede ga u Vavilon. ⁷ I sudove doma Gospodnjega odnese Navuhodonosor u Vavilon, i metnu ih u crkvu svoju u Vavilonu. ⁸ A ostala djela Joakimova i gadovi koje je èinio, i što se na njemu nađe, eto, to je zapisano u knjizi o carevima Izrailjevijem i Judinijem; i zacari se na njegovo mjesto Joahin sin njegov. ⁹ Bijaše Joahinu osam godina kad počeo carovati, i carova tri mjeseca i deset dana u Jerusalimu; i èinjaše što je zlo pred Gospodom. ¹⁰ I kad prođe ona godina, posla car Navuhodonosor, te ga odnesoše u Vavilon sa zakladima doma Gospodnjega, a carem postavi Sedekiju brata njegova nad Judom i Jerusalimom. ¹¹ Dvadeset i jedna godina bijaše Sedekiji kad počeo carovati, i carova jedanaest godina u Jerusalimu. ¹² I èinjaše zlo pred Gospodom Bogom svojim, i ne pokori se pred Jeremijom prorokom, koji mu govoraše iz usta Gospodnjih; ¹³ Nego se još odvrže od cara Navuhodonosora, koji ga bješe zakleo Bogom; i

otvrdnu vratom svojim i uprije se srcem svojim da se ne obrati ka Gospodu Bogu Izrailjevu. ¹⁴ I svi glavari između sveštenika i narod griješiše veoma mnogo po svijem gadnijem djelima drugih naroda, skvrneæi dom Gospodnji, koji bješe osvetio u Jerusalimu. ¹⁵ I Gospod Bog otaca njihovijeh slaše k njima zarana jednako glasnike svoje, jer mu bješe žao naroda njegova i stana njegova. ¹⁶ A oni se rugahu glasnicima Božjim, i ne marahu za rijeèi njegove, i smijahu se prorocima njegovijem, dokle se ne raspali gnjev Gospodnji na narod njegov, te ne bi lijeka. ¹⁷ I dovede na njih cara Haldejskoga, koji pobi mladice njihove maèem u domu svetinje njihove, i ne požali ni mladicea ni djevojke, ni starca ni nemoæna. Sve mu dade u ruke. ¹⁸ I sve sudove doma Božijega, velike i male, i blago doma Gospodnjega i blago carevo i knezova njegovijeh, sve odnese u Vavilon. ¹⁹ I upališe dom Božji, i razvališe zid Jerusalimski, i sve dvorove u njemu popališe ognjem, i iskvariše sve dragocjene zaklade njegove. ²⁰ I što ih osta od maèa, odnese ih u Vavilon i biše robovi njemu i sinovima njegovijem, dokle ne nastaje carstvo Persijsko, ²¹ Da se ispuni rijeè Gospodnja koju reèe ustima Jeremijinijem, dokle se zemlja ne izdovolji subotama svojim, jer počivaše za sve vrijeme dokle bješe pusta, dokle se ne navrši sedamdeset godina. ²² Ali prve godine Kira cara Persijskoga, da bi se ispunila rijeè Gospodnja koju reèe na usta Jeremijina, podiže Gospod duh Kira cara Persijskoga, te oglasi po svemu carstvu svojem i raspisa govoreæi: ²³ Ovako veli Kir car Persijski: sva carstva zemaljska dao mi je Gospod Bog nebeski, i on mi je zapovjedio da mu sazidam dom u Jerusalimu u Judeji. Ko je između vas od svega naroda njegova? Gospod Bog njegov neka bude s njim, pa nek ide.

Ezra

1 Prve godine Kira cara Persijskoga, da bi se ispunila riječ Gospodnja, koju reče na usta Jeremijina, podiže Gospod duh Kira cara Persijskoga, te oglasi po svemu carstvu svojem i raspisa govoreći: ² Ovako veli Kir car Persijski: sva carstva zemaljska dao mi je Gospod Bog nebeski, i on mi je zapovjedio da mu sazidam dom u Jerusalimu u Judeji. ³ Ko je između vas od svega naroda njegov? Bog nebeski neka bude s njim, pa nek ide u Jerusalim u Judeji, i neka zida dom Gospoda Boga Izrailjeva, Boga koji je u Jerusalimu. ⁴ A ko bi ostao u kojem god mjestu gdje se bavi, neka ga ljudi onoga mjesta potpomognu srebrom i zlatom i imanjem i stokom osim dragovoljnoga priloga na dom Božji u Jerusalimu. ⁵ Tada ustaše glavari porodica otačkih od Jude i Venijamina, i sveštenici i Leviti i svi kojima Bog podiže duh da idu da zidaju dom Gospodnji u Jerusalimu. ⁶ I potpomogoše ih svi koji bijahu oko njih sudovima srebrnijem i zlatnijem, imanjem i stokom i stvarima skupocjenijem osim svega što dragovoljno priložiše. ⁷ I car Kir izdade sudove doma Gospodnjega koje bijaše odnio iz Jerusalima car Navuhodonosor i metnuo u dom svojih bogova; ⁸ A izdade ih Kir car Persijski preko Mitridata rizničara, koji ih izbroji Sasavasaru knezu Judejskom. ⁹ A ovo im je broj: zdjela zlatnijeh trideset, zdjela srebrnijeh tisuća, noževa dvadeset i devet, ¹⁰ Ćaša zlatnijeh trideset, drugih ćaša srebrnijeh četiri stotine i deset, drugih sudova tisuća; ¹¹ Svega sudova zlatnijeh i srebrnijeh pet tisuća i četiri stotine; sve to ponese Sasavar kad se vrati iz Vavilona u Jerusalim.

2 A ovo su ljudi one zemlje što pođoše iz ropstva od onijeh koji biše preseljeni, koje preseli Navuhodonosor car Vavilonski u Vavilon, i vratiše se u Jerusalim i u Judeju, svaki u svoj grad: ² Koji dođoše sa Zorovaveljem, s Isusom, Nemijom, Serajom, Relajom, Mardohejem, Vilsanom, Misparom, Vigvajem, Reumom i Vanom; na broj bješe ljudi naroda Izrailjeva: ³ Sinova Farosovijeh dvije tisuće i sedamdeset i dva; ⁴ Sinova Sefatijinih trista i sedamdeset i dva; ⁵ Sinova Arahovijeh sedam stotina i sedamdeset i pet; ⁶ Sinova Fat-Moavovijeh, od sinova Isusovijeh i Joavovijeh, dvije tisuće osam stotina i dvanaest; ⁷ Sinova Elamovijeh tisuća i dvjesto i pedeset i četiri; ⁸ Sinova Zatujevih devet stotina i četrdeset i pet; ⁹ Sinova Zahajevih sedam stotina i šezdeset; ¹⁰ Sinova Vanijevih šest stotina i četrdeset i dva; ¹¹ Sinova Vivajevih šest stotina i dvadeset i tri; ¹² Sinova Azgadovijeh tisuća i dvjesto i dvadeset i dva; ¹³ Sinova Adonikamovih šest stotina i šezdeset i šest; ¹⁴ Sinova

Vigvajevih dvije tisuće i pedeset i šest; ¹⁵ Sinova Adinovijeh četiri stotine i pedeset i četiri; ¹⁶ Sinova Atirovijeh od Jezekije devedeset i osam; ¹⁷ Sinova Visajevih trista i dvadeset i tri; ¹⁸ Sinova Jorinijeh sto i dvanaest; ¹⁹ Sinova Asumovijeh dvjesto i dvadeset i tri; ²⁰ Sinova Givarovijeh devedeset i pet; ²¹ Sinova Vitlejemskih sto i dvadeset i tri; ²² Ljudi iz Netofata pedeset i šest; ²³ Ljudi iz Anatota sto i dvadeset i osam; ²⁴ Sinova Azmavetskih četrdeset i dva; ²⁵ Sinova Kirijat-arimskih, Hefirskih i Virotskih sedam stotina i četrdeset i tri; ²⁶ Sinova Ramskih i Gavajskih šest stotina i dvadeset i jedan; ²⁷ Ljudi iz Mihmasa sto i dvadeset i dva; ²⁸ Ljudi iz Vetilja i Gaja dvjesto i dvadeset i tri; ²⁹ Sinova Nevonskih pedeset i dva; ³⁰ Sinova Magvisovih sto i pedeset i šest; ³¹ Sinova Elama drugoga tisuća i dvjesto i pedeset i četiri; ³² Sinova Harimovijeh trista i dvadeset; ³³ Sinova Lodskih, Adidskih i Ononskih sedam stotina i dvadeset i pet; ³⁴ Sinova Jerihonskih trista i četrdeset i pet; ³⁵ Sinova Senajskih tri tisuće i šest stotina i trideset. ³⁶ Sveštenika: sinova Jedajinih od doma Isusova devet stotina i sedamdeset i tri; ³⁷ Sinova Imirovijeh tisuća i pedeset i dva; ³⁸ Sinova Pashorovijeh tisuća i dvjesto i četrdeset i sedam; ³⁹ Sinova Harimovijeh tisuća i sedamnaest; ⁴⁰ Levita: sinova Isusovih i Kadmilovih između sinova Odujinih sedamdeset i četiri; ⁴¹ Pjevača: sinova Asafovijeh sto i dvadeset i osam; ⁴² Sinova vratarskih: sinova Salumovijeh, sinova Atirovijeh, sinova Talmonovijeh, sinova Akuvovijeh, sinova Atitinih, sinova Sovajevih, svega sto i trideset i devet; ⁴³ Netineja: sinova Sišinih, sinova Asumovijeh, sinova Tavaotovijeh, ⁴⁴ Sinova Kirosovijeh, sinova Sijajinih, sinova Fadonovih, ⁴⁵ Sinova Levaninih, sinova Agavinih, sinova Akuvovih, ⁴⁶ Sinova Agavovijeh, sinova Samlajevih, sinova Ananovijeh, ⁴⁷ Sinova Gidilovijeh, sinova Garovijeh, sinova Reajinih, ⁴⁸ Sinova Resinovijeh, sinova Nekodinijeh, sinova Gazamovijeh, ⁴⁹ Sinova Uzinijeh, sinova Fasejinih, sinova Visajevih, ⁵⁰ Sinova Aseninih, sinova Meunimovijeh, sinova Nefusimovijeh, ⁵¹ Sinova Vavukovijeh, sinova Akufinih, sinova Arurovijeh, ⁵² Sinova Vaslutovijeh, sinova Meidinih, sinova Arsinijeh, ⁵³ Sinova Varkosovijeh, sinova Sisarinih, sinova Taminijeh, ⁵⁴ Sinova Nesijinih, sinova Atifinih, ⁵⁵ Sinova sluga Solomonovijeh: sinova Sotajevih, sinova Soferetovijeh, sinova Ferudinijeh, ⁵⁶ Sinova Jalinijeh, sinova Darkonovijeh, sinova Gidilovijeh, ⁵⁷ Sinova Sefatijinih, sinova Atilovijeh, sinova Fohereta od Sevajima, sinova Amijevijeh, ⁵⁸ Svega Netineja i sinova sluga

Solomonovijeh trista i devedeset i dva. ⁵⁹I ovi pođoše iz Tel-Melaha i Tel-Arise, Heruv, Adan i Imir, ali ne mogoše pokazati otaèkoga doma svojega i sjemena svojega, eda li su od Izrailja, ⁶⁰I sinovi Delajini, sinovi Tovijini, sinovi Nekodini, njih šest stotina i pedeset i dva; ⁶¹I od sinova sveštenikih: sinovi Avajini, sinovi Akosovi, sinovi Varzelaja, koji se oženi jednom između kæeri Varzelaja Galaðanina, te se prozva njihovijem imenom. ⁶²Oni tražiše po knjigama da bi pokazali rod svoj, ali se ne nađoše, zato biše odluèeni od sveštenstva. ⁶³I zaprijeti im Tirsata da ne jedu od svetinje nad svetinjama dokle ne nastane sveštenik s Urimom i Tumimom. ⁶⁴Svega zboru skupa bješe èetrdeset i dvije tisuæe i tri stotine i šezdeset, ⁶⁵Osim sluga njihovijeh i sluškinja njihovijeh, kojih bijaše sedam tisuæa i tri stotine i trideset i sedam, a među njima bijaše dvjesta pjevaèa i pjevaèica. ⁶⁶Imahu sedam stotina i trideset i šest konja, dvjesta i èetrdeset i pet masaka, ⁶⁷Èetiri stotine i trideset i pet kamila, šest tisuæa i sedam stotina i dvadeset magaraca. ⁶⁸I neki između domova otaèkih došavši k domu Gospodnjemu u Jerusalimu priložiše dragovoljno da se gradi dom Božji na svom mjestu. ⁶⁹Po mogućstvu svojemu dadoše u riznicu za posao: zlata šezdeset i jednu tisuæu drama, srebra pet tisuæa mina, i haljina sveštenikih stotinu. ⁷⁰I tako se naseliše sveštenici i Leviti i neki iz naroda i pjevaèi i vratari i Netineji u gradovima svojim, i sav Izrailj u svojim gradovima.

3 A kad dođe sedmi mjesec i sinovi Izrailjevi bijahu u svojim gradovima, sabra se narod jednodušno u Jerusalim. ²Tada usta Isus sin Josedekov s braæom svojom sveštenicima i Zorovavelj sin Salatilov s braæom svojom, i zgradiše oltar Boga Izrailjeva da prinose na njemu žrtve paljenice kako piše u zakonu Mojsija èovjeka Božijega. ³I podigoše oltar na mjestu njegovu, ako i bijahu u strahu od naroda zemaljskih; i prinosiše na njemu žrtve paljenice Gospodu, žrtve paljenice jutrom i veèerom; ⁴I praznovaše praznik sjenica, kako je pisano, prinoseæi žrtve paljenice svaki dan na broj kako je uređeno za svaki dan. ⁵A potom prinosiše žrtvu paljenicu svagdašnjju, i na mladine i na sve praznike Gospodnje osveæene i od svakoga koji dragovoljno prinošaše prinos Gospodu. ⁶Od prvoga dana mjeseca sedmoga poèeše prinostiti žrtve paljenice Gospodu, a dom Gospodnji još ne bješe osnovan. ⁷I dadoše novce kamenarima i drvodjeljama, i hranu i piæe i ulje Sidonjanima i Tircima da dovoze drva kedrova s Livana u more Jopsko, kako im bješe dopustio Kir car Persijski. ⁸I druge godine po povratku njihovu k domu Božijemu u Jerusalim, drugoga mjeseca poèeše Zorovavelj sin Salatilov i Isus sin Josedekov i ostala braæa njihova, sveštenici i Leviti, i svi koji dođoše iz ropstva u Jerusalim, i postaviše Levite od dvadeset godina i više da nastoje nad poslom oko doma Gospodnjega. ⁹I bi postavljen Isus i sinovi njegovi i braæa njegova, i Kadmilo i sinovi njegovi, sinovi Judini, zajedno da nastoje nad poslenicima u domu Božijem, i sinovi Inadadovi i njihovi sinovi i

braæa njihova Leviti. ¹⁰I kad zidari polagahu temelj crkvi Gospodnjoj, postaviše sveštenike obuèene s trubama i Levite sinove Asafove s kimvalima da hvale Gospoda po uredbi Davida cara Izrailjeva. ¹¹I pjevahu naizmjenice hvaleæi i slaveæi Gospoda: jer je dovijeka milost njegova nad Izrailjem. I sav narod podvikivaše iza glasa hvaleæi Gospoda što se osnivaše dom Gospodnji. ¹²A mnogi od sveštenika i Levita i glavara domova otaèkih, starci koji bijahu vidjeli pređašnji dom, plakahu iza glasa gledajuæi ovaj dom koji se osnivaše, a mnogi opet podvikivahu od radosti, ¹³Te narod ne mogaše razaznati vike radosne od vike plaène u narodu, jer narod podvikivaše iza glasa, i vika se èujaše daleko.

4 A kad èuše neprijatelji Judini i Venijaminovi da oni koji se vratiše iz ropstva zidaju crkvu Gospodu Bogu Izrailjevu, ²Dođoše k Zorovavelju i ka glavarima domova otaèkih, i rekoše im: da i mi zidamo s vama, jer æemo kao i vi tražiti Boga vašega, i njemu prinosimo žrtve od vremena Esaradona cara Asirskoga, koji nas je doveo ovamo. ³A Zorovavelj i Isus i ostali glavari domova otaèkih u Izrailju rekoše im: ne možete vi s nama zidati doma Bogu našem, nego æemo mi sami zidati Gospodu Bogu Izrailjevu, kako nam je zapovjedio Kir car Persijski. ⁴Tada narod zemaljski dosađivaše narodu Judinu i smetaše ih u zidanju; ⁵I naimahu savjetnike suprot njima da rasipaju namjeru njihovu svega vremena Kira cara Persijskoga do vlade Darija cara Persijskoga. ⁶A kad se zacari Asvir, u poèetku njegova carovanja napisao tužbu na stanovnike Judejske i Jerusalimske. ⁷I za vremena Artakserksova pisa Vislam, Mitredat, Taveilo i ostali drugovi njegovi Artakserksu caru Persijskom; a knjiga bješe pisana Sirskim pismom i Sirskim jezikom. ⁸Reum starješina u vijeæu i Simsaj pisar napisao jednu knjigu protiv Jerusalima caru Artakserksu ovako: ⁹Reum starješina u vijeæu i Simsaj pisar i ostali drugovi njihovi, Dinjani, Afarsašani, Tarfaljani, Afaršani, Arhevljani, Vavilonjani, Susanašani, Deavljani, Elamljani, ¹⁰I ostali narodi koje preseli veliki i slavni Asenafar i naseli po gradovima Samarijskim, i ostali s ove strane rijeke, tada i tada. ¹¹Ovo je prijepis od knjige koju mu poslaše: Caru Artakserksu. Sluge tvoje, ljudi s ove strane rijeke, tada i tada. ¹²Da je na znanje caru da Judejci koji pođoše od tebe k nama, dođoše u Jerusalim, i grad odmetnièki i opaki zidaju, zidove opravljaju i iz temelja podižu. ¹³Nego da je na znanje caru: ako se ovaj grad sazida i zidovi oprave, oni neæe davati danka ni poreze ni carine, te æe biti šteta riznici carskoj. ¹⁴Što dakle platu od dvora primamo, te nam ne prilièi da gledamo štetu carevu, toga radi šaljemo i javljamo caru, ¹⁵Da se potraži u knjizi dnevnika otaca tvojih, pa æeš naæi u knjizi dnevnika i doznati da je ovaj grad odmetnièki i da je na štetu carevima i zemljama i da su se u njemu dizale bune od davnina, te zato bi raskopan ovaj grad. ¹⁶Dajemo na znanje caru: ako se ovaj grad sazida i zidovi se njegovi oprave, onda ovaj dio preko rijeke neæe više biti tvoj. ¹⁷Tada

car posla odgovor Reumu starješini u vijeću i Simsaju pisaru i ostalijem drugovima njihovijem koji seđahu u Samariji i ostalijem s onu stranu rijeke: Pozdravlje, tada i tada. ¹⁸ Knjiga koju nam poslaste razgovijetno bi pročitana preda mnom. ¹⁹ I zapovjedih te potražiše i nađoše da je taj grad od davnina ustajao na careve i da su u njemu bivali odmeti i bune, ²⁰ I da su silni carevi bivali u Jerusalamu, koji vladahu svijem što je preko rijeke, i davahu im se danci i poreze i carine. ²¹ Zato naredite da se zabrani onijem ljudima da se onaj grad ne zida dokle ja ne zapovjedim. ²² I pazite da ne pogriješite u tom. Jer zašto bi zlo raslo na štetu carevima? ²³ A kad se prijepis od knjige cara Artakserksa pročita pred Reumom i Simsajem pisarem i pred drugovima njihovijem, oni brže otidoše u Jerusalam k Judejcima, te im zabraniše oružanom silom. ²⁴ Tada stade posao oko doma Božijega u Jerusalamu, i staja do druge godine carovanja Darija cara Persijskoga.

5 Tada Agej prorok i Zaharija sin Idov prorok prorokovahu Judejcima koji bijahu u Judeji i u Jerusalamu u ime Boga Izrailjeva. ² I usta Zorovavelj sin Salatilov i Isus sin Josedekov, i počeoše opet zidati dom Božji u Jerusalamu, i bjehu s njima proroci Božji pomažući im. ³ U to vrijeme dođe k njima Tatnaj upravitelj s ovu stranu rijeke, i Setar-Vosnaj i drugovi njihovi, i rekoše im ovako: ko vam je dao vlast da zidate tu kuću i da opravljate te zidove? ⁴ Tada im odgovorismo imenujući ljude koji građahu tu građevinu. ⁵ Ali bješe oko Božije na starješinama Judejskim, te im ne zabraniše dokle ne otide stvar do Darija i donesu odgovor o tom. ⁶ A ovo je prijepis od knjige koju posla caru Dariju Tatnaj upravitelj s ove strane rijeke i Setar-Vosnaj s drugovima svojim Afarsašanima koji bijahu s ove strane rijeke. ⁷ Poslaše mu knjigu, a u njojzi bješe napisano ovako: Dariju caru svako dobro. ⁸ Da je na znanje caru da dođosmo u Judejsku zemlju k domu Boga velikoga, koji zidaju od velikoga kamena, i drvlje među u zidove, i posao se brzo radi i napreduje u rukama njihovijem. ⁹ I zapitasm tamošnje starješine rekavši im: ko vam je dao vlast da zidate taj dom i da opravljate te zidove? ¹⁰ Pa ih i za imena njihova zapitasm da bismo ti javili, i zapisasm imena onijeh koji su glavari među njima. ¹¹ A oni nam odgovoriše ovako govoreći: mi smo sluge Boga nebeskoga i zemaljskoga, i zidamo dom koji je bio sazidan prije mnogo vremena, koji je zidao i podigao velik car Izrailjev. ¹² Ali kad oci naši razgnjeviše Boga nebeskoga, dade ih u ruke Navuhodonosoru caru Vavilonskom Haldejcu, koji raskopa ovaj dom a narod preseli u Vavilon. ¹³ Ali prve godine Kira cara Vavilonskoga, car Kir zapovjedi da se sazida ovaj dom Božji. ¹⁴ Još i sudove doma Božijega zlatne i srebrne koje Navuhodonosor bješe uzeo iz crkve Jerusalimske i odnio u crkvu Vavilonsku, iznese ih car Kir iz crkve Vavilonske, i biše dani po imenu Sasavasaru, kojega postavi upraviteljem, ¹⁵ I reče mu: uzmi ove sudove pa idi i odnesi ih u crkvu koja je u Jerusalamu, i dom Božji

neka se sazida na svojem mjestu. ¹⁶ Onda taj Sasavasar dođe i postavi temelj domu Božijemu u Jerusalamu; i od toga vremena dosad zida se i još nije dovršen. ¹⁷ Ako je dakle ugodno caru, neka se potraži u riznici carskoj u Vavilonu je li car Kir zapovjedio da se sazida ovaj dom Božji u Jerusalamu, i volju svoju o tom neka nam car pošlje.

6 Tada car Darije zapovjedi te tražiše u knjižnici gdje se ostavljalo blago u Vavilonu. ² I nađoše u Ahmeti u dvoru carskom u zemlji Midskoj knjigu u kojoj bješe zapisan ovaj spomen: ³ Prve godine cara Kira zapovjedi car Kir: dom Božji u Jerusalamu da se sazida da bude mjesto gdje će se prinostiti žrtve, i temelji da mu se izidaju, da bude visok šezdeset lakata i širok šezdeset lakata. ⁴ Tri reda da budu od kamenja velikoga i jedan red od drveta novoga, a trošak da se daje iz carskoga doma. ⁵ I sudovi doma Božijega zlatni i srebrni što Navuhodonosor bješe uzeo iz crkve Jerusalimske i donio u Vavilon, da se vrate i opet odnesu u crkvu Jerusalimsku na svoje mjesto i da se ostave u domu Božijem. ⁶ Zato Tatnaj upravitelju s one strane rijeke, Setar-Vosnaj s drugovima svojim Afarsašanima, koji ste s one strane rijeke, uklonite se odatle. ⁷ Ostavite neka se gradi taj dom Božji, upravitelj Judejski i starješine njihove neka zidaju taj dom Božji na mjestu njegovu. ⁸ Još zapovijedam šta ćete èiniti starješinama Judejskim da bi se sazidao taj dom Božji; od blaga carskoga, od dohodaka s one strane rijeke, da se daje bez oklijevanja trošak onijem ljudima da se ne ustavljaju. ⁹ I što treba, bilo junaca ili ovnova i jaganjaca za žrtve paljenice Bogu nebeskomu, ili pšenice, soli, vina i ulja, kako reku sveštenici Jerusalimski, da im se daje svaki dan bez odgađanja, ¹⁰ Da prinose mirisne žrtve Bogu nebeskomu i da se mole za život carev i sinova njegovijeh. ¹¹ Još zapovijedam: ko bi učinio drukèije, iz njegove kuće da se uzme brvno i pobode, i on na njemu da se pogubi, i njegova kuća da bude bunište za to. ¹² I Bog koji je ondje nastanio ime svoje, da obori svakoga cara i svaki narod koji bi digao ruku da promijeni ovo i raskopa taj dom Božji u Jerusalamu. Ja Darije zapovijedam ovo, odmah da se izvrši. ¹³ Tada Tatnaj upravitelj s ove strane rijeke, Setar-Vosnaj i drugovi njihovi učiniliše odmah kako zapovjedi Darije. ¹⁴ I starješine Judejske zidaše i napredovaše po proroštvu Ageja proroka i Zaharije sina Idova, zidaše i dovršiše po zapovijesti Boga Izrailjeva i po zapovijesti Kira i Darija i Artakserksa cara Persijskoga. ¹⁵ I svrši se taj dom do trećega dana mjeseca Adara šeste godine carovanja cara Darija. ¹⁶ I sinovi Izrailjevi, sveštenici i Leviti i ostali između onijeh koji se vratiše iz ropstva posvetiše taj dom Božji radujući se. ¹⁷ I prinesoše na posvećenje toga doma Božijega sto junaca, dvjesta ovnova, èetiri stotine jaganjaca i dvanaest jaraca na žrtvu za grijeh za svega Izrailja prema broju plemena Izrailjevijeh. ¹⁸ I postaviše sveštenike po redovima njihovijem i Levite po redovima njihovijem da služe Bogu u Jerusalamu kako je napisano u knjizi Mojsijevoj.

¹⁹ Potom slaviše koji se vratiše iz ropstva pashu èetрнаestoga dana prvoga mjeseca. ²⁰ Jer se oèistiše i sveštenici i Leviti, te bijahu svi èisti, i klaše pashu za sve koji se vratiše iz ropstva i za braæu svoju sveštenike i za sebe same. ²¹ I jedoše sinovi Izrailjevi koji se vratiše iz ropstva i svi koji se od neèistote naroda zemaljskih odvojiše k njima da traže Gospoda Boga Izrailjeva. ²² I praznovaše praznik prijesnijeh hljebova sedam dana veseleæi se; jer ih razveseli Gospod i obrati srce cara Asirskoga k njima da ukrijepi ruke njihove u poslu oko doma Boga, Boga Izrailjeva.

7 A poslije ovijeh stvari za carovanja Artakserksa cara Persijskoga Jezdra, sin Seraje sina Azarije, sina Helkije, ² Sina Saluma, sina Sadoka, sina Ahitova, ³ Sina Amarije, sina Azarije, sina Merajota, ⁴ Sina Zeraje, sina Ozije, sina Vukija, ⁵ Sina Avisuje, sina Finesa, sina Eleazara, sina Arona poglavara sveštenikoga, ⁶ Taj Jezdra vrati se iz Vavilonske, a bijaše književnik vješt zakonu Mojsijevu, koji dade Gospod Bog Izrailjev, i car mu dade sve što zaiska, jer ruka Gospoda Boga njegova bijaše nad njim, ⁷ I vratiše se u Jerusalem neki sinovi Izrailjevi i sveštenici i Leviti i pjevaèi i vratari i Netineji sedme godine cara Artakserksa. ⁸ A dođe u Jerusalem petoga mjeseca sedme godine toga cara. ⁹ Jer prvoga dana prvoga mjeseca pođe iz Vavilonske, a prvoga dana petoga mjeseca dođe u Jerusalem, jer dobra ruka Boga njegova bješe nad njim. ¹⁰ Jer Jezdra bješe upravio srce svoje da istražuje zakon Gospodnji i da ga izvršuje i da uèi Izrailja uredbama i zakonima. ¹¹ A ovo je prijepis od knjige koju dade car Artakserkso Jezdri svešteniku književniku vještomu stvarima što je zapovjedio Gospod i uredbama njegovijem u Izrailju:

¹² Artakserkso car nad carevima Jezdri svešteniku, književniku vještomu u zakonu Boga nebeskoga, svako dobro; tada i tada. ¹³ Ja zapovijedam: ko god u mom carstvu od naroda Izrailjeva i od sveštenika njegovijeh i Levita hoæe od svoje volje da ide s tobom u Jerusalem, nek ide. ¹⁴ Jer se šalješ od cara i od sedam savjetnika njegovijeh da nadgledaš Judeju i Jerusalem po zakonu Boga svojega koji ti je u ruku, ¹⁵ I da odneseš srebro i zlato što car i savjetnici njegovi dragovoljno prinose Bogu Izrailjevu, kojemu je stan u Jerusalimu, ¹⁶ I sve srebro i zlato što nakupiš u svoj zemlji Vavilonskoj s dragovoljnijem priložima koje narod i sveštenici dragovoljno prilože na dom Boga svojega u Jerusalimu. ¹⁷ Pa odmah za te novce kupi junaca i ovnova i jaganjaca s darovima njihovijem i naljevima njihovijem, i prinesi ih na oltaru doma Boga vašega u Jerusalimu. ¹⁸ I što se tebi i braæi tvojoj sviđi uèiniti s ostalijem srebrom i zlatom, uèinite po volji Boga svojega. ¹⁹ I sudove koji su ti dati za službu u domu Boga tvogoga, ostavi pred Bogom u Jerusalimu. ²⁰ I što bi još trebalo domu Boga tvogoga, te bi valjalo dati, podaj iz carske riznice. ²¹ I još zapovijedam ja car Artakserkso svijem riznièarima s one strane rijeke, da što god zaiste od vas Jezdra sveštenik, književnik vješti zakonu Boga nebeskoga, odmah da se uèini, ²² Do sto

talana srebrenata i do sto kora pšenice i do sto vata vina i do sto vata ulja, a soli bez mjere, ²³ Što god zapovjedi Bog nebeski, odmah da se uèini za dom Boga nebeskoga, da ne dođe gnjev na carstvo, na cara i na sinove njegove. ²⁴ I još vam javljamo da se ni od jednoga između sveštenika i Levita i pjevaèa i vratara i Netineja i drugih sluga toga doma Božijega ne smije uzimati danak ni poreza ni carina. ²⁵ A ti, Jezdra, po mudrosti Boga svojega koja ti je data postavi upravitelje i sudije da sude svemu narodu što je s one strane rijeke između svijeh koji znadu zakon Boga tvogoga, i ko ne zna, uèite ga. ²⁶ A ko ne bi izvršivao zakona Boga tvogoga i zakona careva, odmah da mu se sudi, bilo da se pogubi ili da se progna ili da se oglobi ili da se baci u tamnicu. ²⁷ Blagosloven da je Gospod Bog otaca naših, koji dade to caru u srce da ukrasi dom Gospodnji u Jerusalimu, ²⁸ I dade mi, te nađoh milost pred carem i savjetnicima njegovijem i pred svijem silnijem knezovima carevijem. I ja se oslobodih, jer ruka Gospoda Boga mojega bješe nada mnom, i skupih glavare iz Izrailja da idu sa mnom.

8 A ovo su glavari domova otaèkih i pleme onijeh što pođoše sa mnom iz Vavilona za vlade cara Artakserksa: ² Od sinova Finesovijeh Girsom; od sinova Itamarovijeh Danilo; od sinova Davidovijeh Hatus; ³ Od sinova Sehanije, koji bješe od sinova Farosovijeh, Zaharija i s njim na broj muškinja sto i pedeset; ⁴ Od sinova Fat-Moavovijeh Elioinaj sin Zerajin i s njim muškinja dvjesta; ⁵ Od sinova Sehanijinih sin Jasilov i s njim muškinja tri stotine; ⁶ I od sinova Adinovijeh Eved sin Jonatanov i s njim muškinja pedeset; ⁷ I od sinova Elamovijeh Isaija sin Atalijin i s njim muškinja sedamdeset; ⁸ I od sinova Sefatijinih Zevadija sin Mihailov i s njim muškinja osamdeset; ⁹ Od sinova Joavovijeh Ovadija sin Jehilov i s njim muškinja dvjesta i osamdeset; ¹⁰ I od sinova Selomitovijeh sin Josifijin i s njim muškinja sto i šezdeset; ¹¹ I od sinova Vivajevih Zaharija sin Vivajev i s njim muškinja dvadeset i osam; ¹² I od sinova Azgadovijeh Joanan sin Akatanov i s njim muškinja sto i deset; ¹³ I od sinova Adonikamovijeh pošljednjih po imenu Elifelet, Jeilo i Semaja i s njima muškinja šezdeset; ¹⁴ I od sinova Vigvajevijeh Gutaj i Zavud, i s njima muškinja sedamdeset. ¹⁵ I sabrah ih kod rijeke koja teèe u Avu, i ondje stajasma u okolu tri dana; poslije pregledah narod i sveštenike, ali ne nađoh ondje nijednoga od sinova Levijevih. ¹⁶ Zato poslah Elijezera, Arila, Semaju i Elnatana i Jariva i Elnatana i Natana i Zahariju i Mesulama glavare, i Jojariva i Elnatana uèitelje, ¹⁷ I opravah ih k Idu poglavaru u mjestu Kasifiji, i nauèih ih šta æe govoriti Idu i braæi njegovoj Netinejima u mjestu Kasifiji da bi nam doveli sluge za dom Boga našega. ¹⁸ I dovedoše nam, jer dobra ruka Božija bješe nad nama, èovjeka razumna između sinova Malija sina Levija sina Izrailjeva, Sereviju sa sinovima njegovijem i braæom njegovom, njih osamnaest; ¹⁹ I Asaviju i s njim Isaiju od sinova Merarijevih, s braæom njegovom i njihovijem sinovima, njih dvadeset, ²⁰ I od Netineja, koje odredi

David i knezovi da služe Levitima, dvjesta i dvadeset Netineja, koji svi biše imenovani poimence. ²¹ Tada oglasih ondje na rijeci Avi post, da bismo se ponizili pred Bogom svojim i izmolili u njega sreæan put sebi i djeci svojoj i svemu blagu svojemu. ²² Jer me bijaše stid iskati od cara vojske i konjika da nas brane od neprijatelja putem, jer bijasmo rekli caru govoreæi: ruka je Boga našega na dobro nad svima koji ga traže, i jaèina je njegova i gnjev na sve koji ga ostavljaju. ²³ Tako postismo i molismo Boga svojega za to, i umolismo ga. ²⁴ Tada odvojih između glavara sveštènièkih dvanaest, Sereviju, Asaviju i s njima desatoricu braæe njihove. ²⁵ I izmjerih im srebro i zlato i sudove, priloge domu Boga našega što priloži car i savjetnici njegovi i knezovi njegovi i sav narod Izrailjev koji se nađe; ²⁶ Izmjerih im u ruke šest stotina i pedeset talanata srebra, i sudova srebrnijeh sto talanata, i sto talanata zlata, ²⁷ I dvadeset èaša zlatnijeh od tisuæu drama, i dva suda od mjedi dobre i skupocjene kao zlato. ²⁸ I rekoh im: vi ste sveti Gospodu i ovi su sudovi sveti, i ovo srebro i zlato dragovoljan je prilog Gospodu Bogu otaca vaših. ²⁹ Pazite i èuvajte dokle ne izmjerite pred glavarima sveštènièkim i Levitima i glavarima otaèkih domova Izrailjevijeh u Jerusalimu u klijetima doma Gospodnjega. ³⁰ I tako primiše sveštènici i Leviti izmjereno srebro i zlato i sudove da odnesu u Jerusalim u dom Boga našega. ³¹ I poðosmo od rijeke Ave dvanaestoga dana prvoga mjeseca da idemo u Jerusalim, i ruka Boga našega bijaše nad nama i izbavi nas iz ruku neprijateljskih i zasjedaèkih na putu. ³² I doðosmo u Jerusalim i stajasmo ondje tri dana. ³³ A èetvrti dan izmjeri se srebro i zlato i sudovi u domu Boga našega u ruke Merimotu sinu Urijinu sveštèniku, s kojim bijaše Eleazar sin Finesov, i s njima Jozavad sin Isusov i Noadija sin Venujev, Leviti. ³⁴ Sve na broj i na mjeru, i mjera bi zapisana od svega u isto vrijeme. ³⁵ I koji biše u ropstvu pa se vratiliše iz ropstva prinesoše na žrtvu paljenicu Bogu Izrailjevu dvanaest junaca za svega Izrailja, devedeset i šest ovnova, sedamdeset i sedam jaganjaca, dvanaest jaraca za grijeh, sve to na žrtvu paljenicu Gospodu. ³⁶ I predaše zapovijesti careve namjesnicima carevijem i knezovima s ove strane rijeke, i oni potpomogoše narod i dom Božji.

9 A kad se to svrši, pristupiše k meni knezovi govoreæi: narod Izrailjev i sveštènici i Leviti nijesu se odvojili od naroda zemaljskih radi gadova njihovijeh, od Hananeja, Heteja, Ferezeja, Jevuseja, Amonaca, Moavaca, Misiraca i Amoreja. ² Jer uzeše kæeri njihove sebi i sinovima svojim, te se pomiješa sveto sjeme s narodima zemaljskim; i ruka sveštènièka i glavarska bješe prva u tom prijestupu. ³ I kad èuh to, razdrijeh haljinu svoju i plašt svoj, i skuboh kosu s glave svoje i bradu svoju, i sjedoh tužan. ⁴ I skupiše se k meni svi koji se bojahu rijeèi Boga Izrailjeva za prijestup onijeh koji doðoše iz ropstva, a ja sjeðah tužan do veèernje žrtve. ⁵ A o veèernjoj žrtvi ustah od jada svojega u razdrtoj haljini i plaštu, i klekavši na

koljena svoja raširih ruke svoje ka Gospodu Bogu svojemu, ⁶ I rekoh: Bože moj! stidim se i sramim se podignuti oèi svoje k tebi, Bože moj; jer bezakonja naša namnožiše se svrh glave i krivice naše narastoše do neba. ⁷ Od vremena otaca svojih do danas pod krivicom smo velikom, i za bezakonja svoja bismo predani mi i carevi naši i sveštènici naši u ruke carevima zemaljskim pod maè, u ropstvo, u grabež i u sramotu, kao što se vidi danas. ⁸ A sada zaèas dođe nam milost od Gospoda Boga našega, te nam ostavi ostatak i dade nam klin u svetom mjestu svom da bi prosvijetlio oèi naše Bog naš i dao nam da malo odahnemo u ropstvu svojem. ⁹ Jer roblje smo, ali u ropstvu našem nije nas ostavio Bog naš, nego nam dade te naðosmo milost pred carevima Persijskim davši nam da odahnemo da podignemo dom Boga svojega i opravimo pustoline njegove, i davši nam ogradu u Judeji u Jerusalimu. ¹⁰ Sada dakle šta da kažemo, Bože naš, poslije toga? jer ostavismo zapovijesti tvoje, ¹¹ Koje si zapovjedio preko sluga svojih proroka govoreæi: zemlja u koju idete da je naslijedite zemlja je neèista od neèistote naroda zemaljskih, s gadova njihovijeh, kojima je napuniše od kraja do kraja u neèistoti svojoj. ¹² I zato kæeri svojih ne dajte za sinove njihove, i kæeri njihovijeh ne uzimajte za sinove svoje, i ne tražite mira njihova ni dobra njihova dovijeka da biste se okrijepili i jeli dobra one zemlje i ostavili je u našljedstvo sinovima svojim dovijeka. ¹³ I poslije svega što dođe na nas za zla djela naša i za veliku krivicu našu, jer si nas, Bože naš, pokarao manje nego što grijesi naši zaslužuju, i dao si nam ostatak ovaki, ¹⁴ Eda li æemo opet prestupati zapovijesti tvoje i prijateljiti se s ovijem gadnijem narodima? Ne bi li se razgnjevio na nas dokle nas ne bi potro da nijedan ne ostane i ne izbavi se? ¹⁵ Gospode Bože Izrailjev! ti si pravedan, jer ostasmo ostatak, kao što se vidi danas. Evo mi smo pred tobom s krivicom svojom, premda se ne može stajati pred tobom za to.

10 A kad se moljaše Jezdra i ispovijedaše grijehè plaèuæi i ležeæi pred domom Božjim, skupi se k njemu iz Izrailja veliko mnoštvo ljudi i žena i djece; i narod plakaše veoma. ² Tada progovori Sehanija sin Jehilov od sinova Elamovijeh i reèe Jezdri: mi smo sagriješili Bogu svojemu što uzasmo žene tuðinke iz naroda zemaljskih; ali još ima nadanja Izrailju za to. ³ Da uèinimo sada zavjet Bogu svojemu, da otpustimo sve žene i porod njihov po volji Gospodnjoj i onijeh koji se boje zapovijesti Boga našega, i po zakonu neka bude. ⁴ Ustani, jer je ovo tvoj posao; a mi æemo biti uza te, budi slobodan i radi. ⁵ Tada usta Jezdra, i zakle glavare sveštènièke i Levite i svega Izrailja da uèine tako. I zakleše se. ⁶ Potom usta Jezdra ispred doma Božijega, i otide u klijet Joanana sina Eliasivova; i ušavši ne jede hljeba niti vode pi, jer tužaše radi prijestupa onijeh koji biše u ropstvu. ⁷ Potom oglosiše po Judeji i Jerusalimu svijem koji se vratiliše iz ropstva, da se skupe u Jerusalim, ⁸ A ko ne bi došao za tri dana po dogovoru knezovskom i starješinskom, da se sve

imanje njegovo razaspe a sam da se odluèi od zbora onijeh koji se vratiše iz ropstva. ⁹ Tako se skupiše svi ljudi od Jude i Venijamina u Jerusalem za tri dana, mjeseca devetoga. I sjeðaše sav narod na ulici pred domom Božjim dršæuæi radi te stvari i od dažda. ¹⁰ Tada ustavši Jezdra sveštenik reèe im: vi sagriješiste što se oženiste tuđinkama, te umnožiste krivicu Izrailjevu. ¹¹ Zato sada ispovjedite se Gospodu Bogu otaca svojih, i uèinite volju njegovu, i odvojte se od naroda zemaljskih i žena tuđinaka. ¹² I sav zbor odgovori i reèe iza glasa: kako nam kaza uèiniæemo. ¹³ Ali naroda ima mnogo i ide dažd, ne može se stajati napolju, a taj posao nije za jedan dan ni za dva, jer nas ima mnogo koji sagriješismo u tom. ¹⁴ Da se odrede knezovi naši iz svega zbora, pa koji su god u gradovima našim oženjeni tuđinkama neka dolaze u određeno vrijeme i s njima starješine svakoga grada i sudije dokle ne odvratimo od sebe žestoki gnjev Boga svojega za tu stvar. ¹⁵ I određen bi na to Jonatan sin Asailov i Jazija sin Tekujev; a Mesulam i Savetaj Leviti pomagaše im. ¹⁶ I uèiniše tako koji se vratiše iz ropstva. I odvojiše se Jezdra sveštenik i glavari domova otaèkih po domovima otaca svojih, svi poimence, i sjedoše prvoga dana desetoga mjeseca da izviđaju stvar. ¹⁷ I do prvoga dana prvoga mjeseca svršiše sa svima onima koji se bijahu oženili tuđinkama. ¹⁸ A nađoše se između sinova svešteničkih oženjeni tuđinkama: između sinova Isusa sina Josedekova i braæe njegove: Masija i Elijezer i Jariv i Gedalija; ¹⁹ I

dadoše ruke da æe pustiti žene svoje; i koji bijahu zgriješili prinesoše po jednoga ovna za krivicu svoju; ²⁰ I od sinova Imirovijeh Ananije i Zevadija; ²¹ I od sinova Harimovijeh Masija i Ilija i Semaja i Jehilo i Ozija, ²² I od sinova Pashorovijeh Elioinaj, Masija, Ismailo, Natanailo, Jozavad i Elasa, ²³ I od Levita Jozavad i Simej i Kelaja, to je Kelita, i Petaja i Juda i Elijezer; ²⁴ I od pjevaèa Eljasiv; i od vratara Salum i Telem i Urija; ²⁵ A od Izrailja, od sinova Farosovijeh Ramija i Jezija i Malhije i Mijamin i Eleazar i Malhija i Venaja; ²⁶ I od sinova Elamovijeh: Matanija, Zaharija i Jehilo i Avdija i Jeremot i Ilija; ²⁷ I od sinova Zatovijeh Elioinaj, Eljasiv, Matanija i Jerimot i Zavad i Aziza; ²⁸ I od sinova Vivajevijeh Joanan, Ananija, Zavaj, Atlaj, ²⁹ I od sinova Vanijevih Mesulam, Maluh i Adaja, Jasuv i Seal i Ramot; ³⁰ I od sinova Fat-Moavovijeh Adna i Helal, Venaja, Masija, Matanija, Vezeleilo i Vinuj i Manasija; ³¹ I od sinova Harimovijeh Elijezer, Jesija, Malhija, Semaja, Simeun, ³² Venijamin, Maluh, Semarija; ³³ Od sinova Asumovijeh Matenaj, Matata, Zavad, Elifelet, Jeremaj, Manasija, Simej; ³⁴ Od sinova Vanijevih Madaja, Amram i Uilo. ³⁵ Venaja, Vedeja, Heluj, ³⁶ Vanija, Merimot, Eljasiv, ³⁷ Matanija, Matenaj i Jasav, ³⁸ I Vanije, Vinuj, Simej, ³⁹ I Selemija i Natan i Adaja, ⁴⁰ Mahnadevaj, Sasaj, Saraj, ⁴¹ Azareilo i Selemija, Semarija, ⁴² Salum, Amarija, Josif; ⁴³ Od sinova Nevovijeh: Jesilo, Matanija, Zavad, Zevina, Jadav, Joilo i Venaja. ⁴⁴ Svi se ovi bijahu oženili tuđinkama i neke između njih bijahu i djecu izrodile.

Nehemija

1 Riječi Nemije sina Ahalijina. Mjeseca Hisleva godine dvadesete kad bijah u Susanu gradu, ² Dođe Ananije jedan od braće moje s nekima iz Judeje; i zapitah ih za Judejce, za ostatak što bješe ostao od ropstva, i za Jerusalem. ³ A oni mi rekoše: ostatak što osta od ropstva ondje u zemlji, u velikoj je nevolji i sramoti, i zid je Jerusalmiski razvaljen i vrata su mu ognjem popaljena. ⁴ A kad čuh te riječi, sjedoh i plakah, i tužih nekoliko dana, i postih i molih se pred Bogom nebeskim, ⁵ I rekoh: oh Gospode Bože nebeski, Bože veliki i strašni, koji čuvaš zavjet i milost onima koji te ljube i drže tvoje zapovijesti. ⁶ Neka bude uho tvoje prignuto i oči tvoje otvorene da čuješ molitvu slugu svojega kojom se sada molim pred tobom dan i noć za sinove Izrailjeve, slugu tvoje, i ispovijedam grijeha sinova Izrailjevijeh kojima ti zgriješismo. ⁷ Skrivismo ti i ne držasmo zapovijesti ni uredaba ni zakona koje si zapovjedio preko Mojsija slugu svojega. ⁸ Ali se opomeni riječi koju si zapovjedio Mojsiju sluzi svojemu govoreći: vi ćete zgriješiti i ja ću vas rasijati među narode; ⁹ Ali ako se obratite k meni i stanete držati zapovijesti moje i tvoriti ih, ako budete zagnani i na kraj svijeta, sabraću vas odande i odvešću vas na mjesto koje sam izabrao da ondje nastanim ime svoje. ¹⁰ A ovo su slugu tvoje i narod tvoj, koji si iskupio silom svojom velikom i rukom svojom krjepkom. ¹¹ Oh Gospode! neka bude uho tvoje prignuto k molitvi slugu tvojega i k molitvi sluga tvojih, koji su radi bojati se imena tvojega, i daj danas sreću sluzi svojemu i učini da nađe milost pred ovijem čovjekom. A ja bijah peharnik carev.

2 A mjeseca Nisana godine dvadesete Artakserksa cara bijaše vino pred njim, i ja uzev vino dadoh ga caru. A pređe ne bijah neveseo pred njim. ² I reče mi car: što si lica nevesela, kad nijesi bolestan? nije drugo nego tuga u srcu. A ja se uplaših vrlo. ³ I rekoh caru: da je živ car dovijeka! kako ne bih bio lica nevesela, kad je grad gdje su grobovi mojih otaca opustio i vrata mu ognjem spaljena? ⁴ A car mi reče: šta hoćeš? Tada se pomolih Bogu nebeskomu, ⁵ I rekoh caru: ako je ugodno caru i ako ti je mio sluga tvoj, pošlji me u Judeju u grad gdje su grobovi otaca mojih da ga sagradim. ⁶ A car mi reče, a žena njegova sjeđaše do njega: koliko ti vremena treba na put, i kad ćeš se vratiti? I bi ugodno caru, i pusti me kad mu kazah vrijeme. ⁷ Potom rekoh caru: ako je ugodno caru, da mi se da knjiga na knezove preko rijeke da me prate dokle ne dođem u Judeju, ⁸ I knjiga na Asafa čuvara šume careve da mi da drva za brvna na vrata od dvora

uz dom Božji i za zid gradski i za kuću u koju ću ući. I dade mi car, jer dobra ruka Boga mojega bješe nada mnom. ⁹ I tako dođoh ka knezovima preko rijeke, i dadoh im knjige careve. A car posla sa mnom vojvode i konjike. ¹⁰ A kad to ču Sanavalat Oronjanin i Tovija sluga Amonac, bi im vrlo mrsko što dođe čovjek da se postara za dobro sinovima Izrailjevijem. ¹¹ Potom dođoh u Jerusalem, i bih ondje tri dana. ¹² Pa ustah noću s nekoliko ljudi, a nikomu ne kazah što mi je Bog moj dao u srce da učinim u Jerusalemu; i ne imah kljuseta sa sobom osim onoga na kom jahah. ¹³ I izidoh noću na vrata od doline, na izvor zmajevski, i na vrata gnojna, i razgledah zidove Jerusalmiske kako bjehu razvaljeni i kako mu vrata bjehu ognjem popaljena. ¹⁴ Otuda prođoh na izvorska vrata i na carsko jezero, a ondje ne bješe mjesta da kljuse poda mnom prijeđe. ¹⁵ Zato jahah uz potok po noći i razgledah zid, pa se vratih na vrata od doline, i tako dođoh natrag. ¹⁶ Ali poglavari ne znadijahu kuda sam išao ni šta sam radio, jer do tada ne bijah ništa rekao ni Judejcima ni sveštenicima ni knezovima ni poglavarima ni drugima koji upravljahu poslom. ¹⁷ Zato im rekoh: vidite u kakvom smo zlu, Jerusalem pust i vrata mu popaljena ognjem; dajte da zidamo zidove Jerusalmiske, da više ne budemo rug. ¹⁸ I kazah im kako je dobra ruka Boga mojega nada mnom i riječi careve koje mi je rekao. Tada rekoše: ustanimo i zidajmo. I ukrijepiše im se ruke na dobro. ¹⁹ A kad to ču Sanavalat Oronjanin i Tovija sluga Amonac i Gisem Arapin, potsmijevaše nam se i rugaše nam se govoreći: šta to radite? da se nećete odmetnuti caru? ²⁰ A ja im odgovorih i rekoh: Bog nebeski daće nam sreću, a mi slugu njegove ustasmo i zidamo; ali vi nemate dijela ni prava ni spomena u Jerusalemu.

3 I usta Eljasiv poglavar sveštenički i braća njegova sveštenici i zidaše vrata ovčija, i osvetiše ih i metnuše im krila, i osvetiše ih do kule Meje, do kule Ananeilove. ² A do njega zidaše Jerihonjani, a do njih zida Zahur sin Imrijev; ³ A vrata riblja zidaše sinovi Asenajini, oni ih pobrvnaše i metnuše krila i brave i prijevornice. ⁴ A do njih opravlja Merimot sin Urije sina Akosova; a do njih opravlja Mesulam sin Varahije sina Mesizaveilova; a do njih opravlja Sadok sin Vanin. ⁵ A do njih opravljaše Tekojani, ali poglavice njihove ne saviše vrata svojega na službu Gospodu svojemu. ⁶ A stara vrata opravlja Jodaj sin Fasejin i Mesulam sin Vesodijin, oni ih pobrvnaše i metnuše krila i brave i prijevornice. ⁷ A do njih opravljaše Melatija Gavaonjanin i Jadon Meronjanin, ljudi iz Gavaona i iz

Mispe do stolice kneza s ove strane rijeke. ⁸ Do njih opravljaju Uzilo sin Arahijin zlatar; a do njega opravljaju Ananija sin apotekarski. I ostaviše Jerusolim do širokoga zida. ⁹ A do njih opravljaju Refaja sin Orov poglavar nad polovinom kraja Jerusalimskoga. ¹⁰ A do njih opravljaju Jedaja sin Arumafov prema svojoj kući, a do njega opravljaju Hatus sin Asavnijin. ¹¹ Toliko opravljaju Malhija sin Harimov i Asuv sin Fat-Moavov i kulu kod peći. ¹² A do njega opravljaju Salum sin Loisov, poglavar nad polovinom kraja Jerusalimskoga sa kærima svojim. ¹³ Vrata dolinska opravljaju Anun sa stanovnicima Zanojskim; oni ih sagradiše i metnuše krila i brave i prijevornice, i tisuæu lakata zida do gnojnih vrata. ¹⁴ A gnojna vrata opravljaju Malhija sin Rihavov poglavar nad krajem Vet-Keremskim, on ih sagradi i metnu krila i brave i prijevornice. ¹⁵ A vrata izvorska opravljaju Salum sin Hol-Ozin, poglavar nad krajem u Misp, on ih sagradi i pokri i metnu im krila i brave i prijevornice; i zid kod banje Siloamske od vrta careva do basamaka koji slaze iz grada Davidova. ¹⁶ Za njim opravljaju Nemija sin Azvukov poglavar nad polovinom kraja Vet-Surskoga do prema grobovima Davidovijem i do jezera naèinjenoga i do kuće junaèke. ¹⁷ Za njim opravljaju Leviti, Reum sin Vanijev, a do njega opravljaju Asavija poglavar nad polovinom kraja Keilskoga sa svojim krajem. ¹⁸ Za njim opravljaju braæa njihova, Vavaj sin Inadadov poglavar nad polovinom kraja Keilskoga. ¹⁹ A do njega opravljaju Eser sin Isusov poglavar od Mispe toliko prema mjestu kuda se ide k riznici na uglu. ²⁰ Za njim razgorjevši se Varuh sin Zavajev opravljaju toliko od ugla do vrata od kuće Eliasiva poglavara sveštenikoga. ²¹ Za njim opravljaju Merimot sin Urije sina Akosova toliko od vrata kuće Eliasivove do kraja kuće Eliasivove. ²² A za njim opravljaju sveštenici koji življahu u ravnici. ²³ Za njima opravljaju Venijamin i Asuv prema svojim kućama; a za njima opravljaju Azarija sin Masije sina Ananijina uz svoju kuću. ²⁴ Za njim opravljaju Vinuj sin Inadadov toliko od kuće Azarijine do savitka i do ugla. ²⁵ Falal sin Uzajev opravljaju prema savitku i prema kuli koja se izdiže iz gornjega doma careva kod trijema tamnikoga; za njim Fedaja sin Farosov; ²⁶ I Netineji koji življahu u Ofilu, do prema vratima vodenijem na istok i kuli visokoj; ²⁷ Za njima opravljaju Tekojani toliko prema velikoj kuli visokoj do zida Ofilskoga; ²⁸ Od vrata konjskih opravljaju sveštenici svaki prema svojoj kući; ²⁹ Za njima opravljaju Sadok sin Imirov prema svojoj kući; a za njim opravljaju Semaja sin Sehanijin èuvar vrata istoènijeh; ³⁰ Za njim opravljaju Ananija sin Selemijin i Anun šesti sin Salafov, toliko; za njima opravljaju Mesulam sin Varahijin prema svojoj klijeti; ³¹ Za njim opravljaju Malhija sin zlatarev do kuće Netinejske i trgovaèke prema vratima Mifkadskim do uzbrdice na uglu; ³² A između uzbrdice na uglu i ovèjih vrata opravljaju zlatari i trgovci.

4 A kad èu Sanavalat da zidamo zid, razgnjevi se i rasrdi se vrlo, i rugaše se Jevrejima, ² I govoraše pred braæom svojom i vojnicima Samarijskim: šta rade

ti nemoæni Judejci? hoæemo li ih ostaviti? hoæe li prinostiti žrtve? hoæe li sada svršiti? eda li æe u život povratiti iz praha kamenje spaljeno? ³ A Tovija Amonac koji bijaše uza nj reèe: neka zidaju; da lisica dođe, provaliæe kameni zid njihov. ⁴ Èuj, Bože naš, kako nas preziru; obrati rug njihov na njihovu glavu, i daj da budu grabež u zemlji gdje bi robovali. ⁵ I ne pokrivaj bezakonja njihova, i grijeh njihov da se ne izbriše pred tobom, jer te dražiše za one koji zidaju. ⁶ I tako zidasmo zid, i sav se zid sastavi do polovine, i narod imaše volju da radi. ⁷ A kad èu Sanavalat i Tovija i Arapi i Amonci i Azoæani da se opravljaju zid Jerusalimski i da se poèelo zatvoriti što je provaljeno, razgnjeviše se vrlo; ⁸ I složiše se svi zajedno da dođu i da udare na Jerusolim i da smetu. ⁹ A mi se molismo Bogu svojemu i postavljasmu stražu prema njima dan i noæ od straha njihova. ¹⁰ A Judejci rekoše: klonula je snaga nosiocima, a praha ima mnogo, ne možemo zidati zida. ¹¹ A naši neprijatelji rekoše: da ne doznadu i ne opaze dokle ne dođemo usred njih, pa æemo ih pobiti i prekinuti posao. ¹² Ali dođoše Judejci koji kod njih življahu, i kazaše nam deset puta: èuvajte sva mjesta kuda se ide k nama. ¹³ Tada namjestih narod u nizima iza zida i na strmenima, postavih narod po porodicama s maèevima i kopljima i lukovima. ¹⁴ I razgledavši ustah i rekoš starješinama i glavarima i ostalom narodu: ne bojte ih se. Pomenite Gospoda velikoga i strašnoga, i bijte se za braæu svoju, za sinove svoje i kæreri svoje, za žene svoje i kuće svoje. ¹⁵ A kad èuše neprijatelji naši da smo doznali, razbi Gospod njihovu namjeru, i mi se vratismo svi k zidu, svaki na svoj posao. ¹⁶ I od tada polovina mojih momaka poslovaše, a druga polovina držaše koplja i štitove i lukove i oklope, i knezovi stajahu iza svega doma Judina. ¹⁷ I koji zidahu i koji nošahu teret i koji tovarahu, svaki jednom rukom rađaše a u drugoj držaše koplje. ¹⁸ A koji zidahu, svaki imahu maè pripasan uz bedricu, i tako zidahu. A trubaè stajaše kod mene. ¹⁹ Jer rekoš starješinama i glavarima i ostalom narodu: posao je velik i dug, i mi smo se rasuli po zidu daleko jedan od drugoga. ²⁰ Gdje èujete trubu da trubi, onamo trèite k nama; Bog naš vojevaæe za nas. ²¹ Tako rađasmo posao, i polovina ih držaše koplja od zore pa dokle zvijezde ne izidu. ²² U to vrijeme još rekoš narodu: svaki s momkom svojim neka noæuje u Jerusalimu da bi nam noæu stražili a danju radili. ²³ A ja i moja braæa i momci moji i stražari što idu za mnom neæemo svlaèiti sa sebe haljina; u svakoga da je maè i voda.

5 I stade velika vika ljudi i žena na braæu njihovu Judejce. ² Jer neki govoraše: nas i sinova naših i kæreri naših ima mnogo; da dobavimo žita da jedemo i ostanemo živi. ³ Drugi opet govoraše: da založimo polja svoja i vinograde i kuće da dobijemo žita u ovoj gladi. ⁴ Još drugi govoraše: da uzajmimo novaca na polja svoja i vinograde za danak carski. ⁵ A tijelo je naše kao tijelo braæe naše, sinovi naši kao njihovi sinovi, i eto treba da damo sinove svoje i kæreri svoje u

roblje, i neke kæeri naše veæ su robinje, a mi ne možemo ništa, jer polja naša i vinograde naše drže drugi. ⁶ Zato se rasrdih vrlo kad èuh viku njihovu i te rijeèi. ⁷ I smislih u srcu svom i ukorih knezove i poglavare, i rekoh im: vi meæete bremena svaki na brata svojega. I sazvah veliki zbor njih radi. ⁸ I rekoh im: mi otkupismo koliko mogosmo braæu svoju Judejce što bjehu prodani narodima; a vi li æete prodavati braæu svoju ili æe se prodavati nama? A oni umukoše i ne naðoše što bi odgovorili. ⁹ I rekoh: nije dobro što radite. Ne treba li vam hoditi u strahu Boga našega da nam se ne rugaju narodi, neprijatelji naši? ¹⁰ I ja i braæa moja i momci moji davali smo im novaca i žita; ali oprostimo im taj dug. ¹¹ Hajde vratite im danas polja njihova i vinograde i maslinike i kuæe i što im na stotinu uzimate od novca i žita i vina i ulja. ¹² A oni odgovoriše: vratiæemo i neæemo iskati od njih; uèiniæemo kako veliš. Tada sazvah sveštenike, i zaklelih ih da æe tako uèiniti. ¹³ I istresoh njedra svoja i rekoh: ovako da istrese Bog svakoga iz kuæe njegove i iz truda njegova ko god ne ispuni ove rijeèi, i ovako da se istrese i bude prazan. I sav zbor reèe: amin. I hvališe Gospoda, i uèini narod po toj rijeèi. ¹⁴ I otkad mi car zapovjedi da im budem upravitelj u zemlji Judinoj, od godine dvadesete do trideset druge godine cara Artakserksa, dvanaest godina, ja i braæa moja ne jedosmo hrane upraviteljske. ¹⁵ A preðaðnji upravitelji koji bijahu prije mene bijahu teški narodu uzimajuæi od njega hljeba i vina osim èetrdeset sikala srebra, i sluge njihove zapovijedahu po narodu; ali ja tako ne èinim bojeæi se Boga. ¹⁶ Nego i oko graðenja zida radih, i ne kupismo njive; i svi momci moji bijahu skupa ondje na poslu. ¹⁷ I Judejaca i poglavara sto i pedeset ljudi i koji dolažahu k nama iz okolnijeh naroda bijahu za mojim stolom. ¹⁸ I gotovljaše se svaki dan po jedno goveèe, šest ovaca izabranijeh, i ptice gotovljahu mi se, i svakih deset dana davaše se svakojakoga vina izobila. I opet ne iskah hrane upraviteljske; jer služba bješe teška narodu. ¹⁹ Pomeni me, Bože moj, na dobro za sve što sam èinio ovomu narodu.

6 A kad èu Sanavalat i Tovija i Gisem Arapin i ostali naši neprijatelji da sam sazidao zid i da nije ostalo u njemu ništa provaljeno, a do tada još ne bijah namjestio krila na vrata, ² Posla Sanavalat i Gisem k meni i poruèi: hodi da se sastanemo u kom selu u polju Ononskom. A oni mišljahu zlo po me. ³ I poslah k njima glasnike i poruèih: u poslu sam velikom, zato ne mogu doæi. Jer bi stao posao kad bih ga ostavio da doðem k vama. ⁴ I slaše tako k meni èetiri puta; i ja im onako odgovorih. ⁵ Tada Sanavalat posla k meni tako peti put slugu svojega s knjigom otvorenom u ruci. ⁶ A u njoj pisaše: èuje se po narodima i Gasmuj kaže da se ti i Judejci mislite odmetnuti, zato zidaš zid, i hoæeš da im budeš car, kako se govori, ⁷ I da si postavio proroke da razglašuju za tebe u Jerusalimu i govore: car je u Judeji. A to æe doæi do cara; nego hodi da se dogovorimo. ⁸ Tada poslah k njemu i poruèih: nije tako

kako ti kažeš; nego si sam izmislio. ⁹ Jer oni svi šæahu nas uplašiti govoreæi: klonuæe ruke njihove od posla i neæe se svršiti. Zato, Bože, ukrijepi ruke moje. ¹⁰ Jošte otidoh u kuæu Semaji sinu Dalaje sina Metaveilova, koji se bješe zatvorio, i reèe mi: da otidemo zajedno u dom Božji usred crkve i da zaključemo vrata crkvi, jer æe doæi da te ubiju, doæi æe noæu da te ubiju. ¹¹ A ja rekoh: zar æe èovjek kakav sam ja bježati? ili ko bi ovaki kakav sam ja ušao u crkvu da ostane u životu? neæu iæi. ¹² I razumjeh da ga nije Bog poslao, nego to proroštvo kaza za me, jer ga Tovija i Sanavalat potkupiše. ¹³ Zato bješe potkupljen da me uplaši da onako uèinim i zgriješim da bih se osramotio da me mogu ružiti. ¹⁴ Pomeni, Bože moj, Toviju i Sanavalata po ovijem djelima njihovijem, i Noadiju proroèicu i druge proroke koji me šæahu uplašiti. ¹⁵ I tako dovrši se zid dvadeset petoga dana mjeseca Elula za pedeset i dva dana. ¹⁶ I kad èuše svi neprijatelji naši i vidješe svi narodi koji bijahu oko nas, uplašiše se vrlo, jer poznaše da je Bog naš uèinio to djelo. ¹⁷ I u one dane mnogi glavari Judejski slahu knjige Toviji, i od Tovije njima dolažahu knjige. ¹⁸ Jer mnogi Judejci bijahu mu se zakleli; jer bješe zet Sehaniji sinu Arahovu, i Joanan sin njegov bješe oženjen kæerju Mesulama sina Varahijina. ¹⁹ I govorahu preda mnom dobro o njemu, i rijeèi moje dokazivahu mu; i Tovija slaše knjige da me uplaši.

7 A kad se sazida zid i namjestih vrata, i postavljeni biše vratari i pjevaèi i Leviti, ² Zapovjedih Ananiju bratu svojemu i Ananiji zapovjedniku od grada Jerusalimskoga, jer bješe vjeran èovjek i bojaše se Boga više nego mnogi, ³ I rekoh im: da se ne otvoraju vrata Jerusalimska dokle sunce ne ogrije, i kad oni što stoje ondje zatvore vrata, ogledajte, i da se postave stražari između stanovnika Jerusalimskih, svaki na svoju stražu i svaki prema svojoj kuæi. ⁴ A grad bijaše širok i velik, ali naroda bješe malo u njemu i kuæe ne bjehu pograðene. ⁵ I Bog moj dade mi u srce, te sabrah glavare i starješine i narod da se izbroje po plemenima. I naðoh knjigu, u kojoj bijaše prijepis onijeh koji se vratiše prvi put; i naðoh u njoj zapisano: ⁶ Ovo su ljudi iz ovoga kraja što se vratiše iz ropstva između onijeh koji biše preseljeni, koje preseli Navuhodonosor car Vavilonski, pa se vratiše u Jerusalim i u Judeju, svaki u svoj grad, ⁷ Koji doðoše sa Zorovaveljem, Isusom, Nemijom, Azarijom, Ramijom, Namanijem, Mardohejem, Vilsanom, Misperetom, Vigvajem, Neumom, Vanom; na broj bješe ljudi naroda Izrailjeva: ⁸ Sinova Farosovijeh dvije tisuæe i sto i sedamdeset i dva; ⁹ Sinova Sefatijinih trista i sedamdeset i dva; ¹⁰ Sinova Arahovijeh šest stotina i pedeset i dva; ¹¹ Sinova Fat-Moavovijeh, od sinova Isusovijeh i Joavovijeh dvije tisuæe i osam stotina i osamnaest; ¹² Sinova Elamovijeh tisuæa i dvjesta i pedeset i èetiri; ¹³ Sinova Zatujevih osam stotina i èetrdeset i pet; ¹⁴ Sinova Zahajevih sedam stotina i šezdeset; ¹⁵ Sinova Vinujevih šest stotina i èetrdeset i osam; ¹⁶ Sinova Vivajevih šest stotina i dvadeset i

osam; ¹⁷ Sinova Azgadovijeh dvije tisuæe i tri stotine i dvadeset i dva; ¹⁸ Sinova Adonikamovijeh šest stotina i šezdeset i sedam; ¹⁹ Sinova Vigvajeijeh dvije tisuæe i šezdeset i sedam; ²⁰ Sinova Adinovijeh šest stotina i pedeset i pet; ²¹ Sinova Atirovijeh od Jezekije devedeset i osam; ²² Sinova Asumovijeh trista i dvadeset i osam; ²³ Sinova Visajevijeh trista i dvadeset i èetiri; ²⁴ Sinova Arifovijeh sto i dvanaest; ²⁵ Sinova Gavaonskih devedeset i pet; ²⁶ Ljudi iz Vitlejema i Netofata sto i osamdeset i osam; ²⁷ Ljudi iz Anatota sto i dvadeset i osam; ²⁸ Ljudi iz Vet-Asmaveta èetrdeset i dva; ²⁹ Ljudi iz Kirijat-Jarima, Hefire i Virota sedam stotina i èetrdeset i tri; ³⁰ Ljudi iz Rame i Gavaje šest stotina i dvadeset i jedan; ³¹ Ljudi iz Mihmasa sto i dvadeset i dva; ³² Ljudi iz Vetilja i Gaja sto i dvadeset i tri; ³³ Ljudi iz drugoga Nevona pedeset i dva; ³⁴ Sinova Elama drugoga tisuæa i dvjesta i pedeset; ³⁵ Sinova Harimovijeh trista i dvadeset; ³⁶ Sinova Jerihonskih trista i èetrdeset i pet; ³⁷ Sinova Lodskih, Adidskih i Ononskih sedam stotina i dvadeset i jedan; ³⁸ Sinova Senajskih tri tisuæe i devet stotina i trideset; ³⁹ Sveštenika: sinova Jedajinih od doma Isusova devet stotina i sedamdeset i tri; ⁴⁰ Sinova Imirovijeh tisuæa i pedeset i dva; ⁴¹ Sinova Pashorovijeh tisuæa i dvjesta i èetrdeset i sedam; ⁴² Sinova Harimovijeh tisuæa i sedamnaest; ⁴³ Levita: sinova Isusovijeh i Kadmilovijeh između sinova Odavijinih sedamdeset i èetiri; ⁴⁴ Pjevaèa: sinova Asafovijeh sto i èetrdeset i osam; ⁴⁵ Vratara: sinova Salumovijeh, sinova Atirovijeh, sinova Talmonovijeh, sinova Akuvovijeh, sinova Atitinijeh, sinova Sovajevijeh sto i trideset i osam; ⁴⁶ Netineja: sinova Sišinijeh, sinova Asufinijeh, sinova Tavaotovijeh, ⁴⁷ Sinova Kirosovijeh, sinova Sijajinih, sinova Fadanovijeh, ⁴⁸ Sinova Levaninijeh, sinova Agavinijeh, sinova Salmajevijeh, ⁴⁹ Sinova Ananovijeh, sinova Gidilovijeh, sinova Garovijeh, ⁵⁰ Sinova Reajinih, sinova Resinovijeh, sinova Nekodinijeh, ⁵¹ Sinova Gazamovijeh, sinova Uzinijeh, sinova Fasejinijeh, ⁵² Sinova Visajevijeh, sinova Meunimovijeh, sinova Nafusesimovijeh, ⁵³ Sinova Vakovukovijeh, sinova Akufinijeh, sinova Arurovijeh, ⁵⁴ Sinova Vaslitovijeh, sinova Meidinijeh, sinova Arsinijeh, ⁵⁵ Sinova Varkosovijeh, sinova Sisarinih, sinova Taminijeh, ⁵⁶ Sinova Nesijinijeh, sinova Atifinijeh; ⁵⁷ Sinova sluga Solomonovijeh: sinova Sotajevijeh, sinova Soferetovijeh, sinova Feridinijeh, ⁵⁸ Sinova Jalinijeh, sinova Darkonovijeh, sinova Gidilovijeh, ⁵⁹ Sinova Sefatijinijeh, sinova Atilovijeh, sinova Fohereta od Sevajima, sinova Amonovijeh, ⁶⁰ Svega Netineja i sinova sluga Solomonovijeh, trista i devedeset i dva. ⁶¹ I ovi doðoše iz Tel-Meleha i Tel-Arise, Heruv, Adon i Imir, ali ne mogoše pokazati otaèkoga doma svojega i sjemena svojega, eda li su od Izrailja, ⁶² I sinovi Delajini, sinovi Tovijini, sinovi Nekodini, njih šest stotina i èetrdeset i dva, ⁶³ I od sveštenika: sinovi Avajini, sinovi Akosovi, sinovi Varzelaja, koji se oženi između kæeri Varzelaja Galaðanina, te se prozva njihovijem imenom. ⁶⁴ Oni tražiše po knjigama da bi pokazali rod svoj, ali se ne

naðe, zato biše odlueeni od sveštenstva. ⁶⁵ I zaprijeti im Tirsata da ne jedu od svetinje nad svetinjama dokle ne nastane sveštenik s Urimom i Tumimom. ⁶⁶ Svega zbora skupa bješe èetrdeset i dvije tisuæe i tri stotine i šezdeset, ⁶⁷ Osim sluga njihovijeh i sluškinja njihovijeh, kojih bješe sedam tisuæa i tri stotine i trideset i sedam; i među njima bješe pjevaèa i pjevaèica dvjesta i èetrdeset i pet; ⁶⁸ Imahu sedam stotina i trideset i šest konja, dvije stotine i èetrdeset i pet masaka, ⁶⁹ Èetiri stotine i trideset i pet kamila, šest tisuæa i sedam stotina i dvadeset magaraca. ⁷⁰ Tada neki između glavara domova otaèkih priložiše na posao. Tirsata dade u riznicu tisuæu drama zlata, pedeset èaša, pet stotina i trideset haljina sveštenijeh. ⁷¹ A glavari domova otaèkih dadoše u riznicu za posao dvadeset tisuæa drama zlata, i srebra dvije tisuæe i dvjesta mina. ⁷² A što dade ostali narod bješe dvadeset tisuæa drama zlata, i dvije tisuæe mina srebra, i šezdeset i sedam haljina sveštenijeh. ⁷³ I tako se naseliše sveštenici i Leviti i vratari i pjevaèi i ljudi iz naroda i Netineji i sav Izrailj u svojim gradovima; i kad dođe sedmi mjesec, sinovi Izrailjevi bijahu u svojim gradovima.

8 Tada se skupi sav narod jednodušno na ulicu koja je pred vratima vodenijem, i rekoše Jezdri književniku da donese knjigu zakona Mojsijeva koji dade Gospod Izrailju. ² I donese Jezdra sveštenik zakon pred zbor, u kom bjehu ljudi i žene i svi koji mogahu razumjeti, prvoga dana sedmoga mjeseca. ³ I èita je na ulici koja je pred vratima vodenijem od jutra do podne pred ljudima i ženama i onijem koji mogahu razumjeti, i uši svemu narodu bijahu obraæene ka knjizi zakonskoj. ⁴ A Jezdra književnik stajaše na mjestu povisoku, koje bjehu naèinili od drveta za to; i do njega stajaše Matatija i Sema i Anaja i Urija i Helkija i Masija s desne strane, a s lijeve Fedaja i Misailo i Malhija i Asum i Asvadana, Zaharija i Mesulam. ⁵ I otvori Jezdra knjigu na vidiku svemu narodu, jer bijaše više svega naroda, i kad je otvori, usta sav narod. ⁶ I Jezdra blagoslovi Gospoda Boga velikoga, a sav narod odgovori: amin, amin, podigavši ruke svoje, pa se saviše i pokloniše se Gospodu licem do zemlje. ⁷ A Isus i Vanije i Serevija, Jamin, Akuv, Savetaj, Odija, Masija, Kelita, Azarija, Jozavad, Anan, Felaja i drugi Leviti pouèavahu narod zakonu, i narod stajaše na mjestu. ⁸ I èitahu knjigu, zakon Božji, razgovijetno, i razlagahu smisao, te se razumijevaše što se èitaše. ⁹ Potom Nemija, koji je Tirsata, i sveštenik Jezdra književnik i Leviti koji pouèavahu narod, rekoše svemu narodu: ovaj je dan svet Gospodu Bogu vašemu; ne tužite ni plaèite. Jer plakaše sav narod slušajuæi što govori zakon. ¹⁰ I reèe im: idite i jedite pretilo i pijte slatko i šalžite dijelove onima koji nemaju ništa zgotovljeno, jer je ovaj dan svet Gospodu našem. Zato ne budite žalosni, jer je radost Gospodnja vaša sila. ¹¹ I Leviti utišaše narod govoreæi: muèite, jer je ovaj dan svet, i ne budite žalosni. ¹² I otide sav narod da jede i pije i da šalje dijelove, i veseliše se veoma što razumješe rijeði

koje im se kazaše. ¹³ A sjutradan skupiše se glavari domova otaèkih iz svega naroda, sveštenici i Leviti, k Jezdri književniku da uèe što zakon govori. ¹⁴ I naðoše napisano u zakonu da je Gospod zapovjedio preko Mojsija da sinovi Izrailjevi borave u sjenicama na praznik sedmoga mjeseca. ¹⁵ I objaviše i proglasiše po svijem gradovima svojim i u Jerusalimu govoreæi: idite u goru, i donesite granja maslinova i granja od divlje masline i granja mirtova i palmova i granja od šumnatijeh drveta, da naèinite sjenice, kako je napisano. ¹⁶ I narod izide i donese i naèini sjenice svaki na svom krovu i u svom trijemu i u trijemovima doma Božijega i na ulici kod vrata vodenijeh i na ulici kod vrata Jefremovijeh. ¹⁷ I tako naèini sjenice sav zbor, što se bješe vratio iz ropstva, i boravljahu pod sjenicama. A od vremena Isusa sina Navina do toga dana ne èiniše tako sinovi Izrailjevi. I bi veselje veoma veliko. ¹⁸ I èitaše se knjiga zakona Božijega svaki dan, od prvoga dana do pošljednjega; i praznovaše praznik sedam dana, a osmi dan bi sabor, kako je ureðeno.

9 Potom dvadeset èetvrtoga dana toga mjeseca skupiše se sinovi Izrailjevi posteæi i u kostrijeti i posuvši se zemljom. ² I odvoji se sjeme Izrailjevo od svijeh tuðinaca, i stadoše te ispovijedahu grijehne svoje i bezakonja otaca svojih. ³ I stajahu na svom mjestu, te im se èitaše zakon Gospoda Boga njihova èetvrt dana, a drugu èetvrt ispovijedahu se i poklanjahu se Gospodu Bogu svojemu. ⁴ A Isus i Vanije, Kadmilo, Sevanija, Vunije, Serevija, Vanije i Hananije popevši se na mjesto podignuto za Levite vapijahu glasom velikim ka Gospodu Bogu svojemu. ⁵ I rekoše Leviti Isus i Kadmilo, Vanije, Asavnija, Serevija, Odiya, Sevanija i Petaja: ustanite, blagosiljajte Gospoda Boga svojega od vijeka do vijeka; i da se blagosilja ime tvoje slavno i uzvišeno svrh svakoga blagoslova i hvale. ⁶ Ti si sam Gospod; ti si stvorio nebo, nebesa nad nebesima i svu vojsku njihovu, zemlju i sve što je na njoj, mora i sve što je u njima, i ti oživljavaš sve to, i vojska nebeska tebi se klanja. ⁷ Ti si Gospod Bog, koji si izabrao Avrama i izveo iz Ura Haldejskoga i nadio mu ime Avraam; ⁸ I našao si srce njegovo vjerno pred sobom, i uèinio si s njim zavjet da æeš dati zemlju Hanansku, Hetejsku, Amorejsku, Ferezejsku i Jevusejsku i Gergesejsku, da æeš dati sjemenu njegovu, i ispunio si rijeèi svoje, jer si pravedan. ⁹ Jer si pogledao na muku otaca naših u Misiru, i viku njihovu èuo si na Moru Crvenom; ¹⁰ I uèinio si znake i èudesna na Faraonu i na svijem slugama njegovim i na svem narodu zemlje njegove, jer si znao da su obijesno postupali s njima; i stekao si sebi ime, kao što se vidi danas. ¹¹ I more si razdvojio pred njima, te prijeðoše posred mora suhim, i bacio si u dubine one koji ih gnahu kao kamen u vodu. ¹² I u stupu od oblaka vodio si ih danju a noæu u stupu ognjenom svijetleæi im putem kojim æe iæi. ¹³ I sišao si na goru Sinajsku i govorio s njima s neba, i dao im sudove prave i zakone istinite, uredbe i zapovijesti dobre. ¹⁴ I obznanio si im subotu svoju svetu, i dao im zapovijesti i uredbe i zakon preko Mojsija sluge

svojega. ¹⁵ I hljeb s neba dao si im u gladi njihovoj, i vodu iz kamena izveo si im u žeði njihovoj, i rekao si im da idu i naslijede zemlju za koju si podigao ruku svoju da æeš im je dati. ¹⁶ Ali oni i oci naši uzobijestiše se i otvrdnuše vratom svojim i ne slušaše zapovijesti tvojih. ¹⁷ Ne htješe slušati, i ne opominjaše se èudesna tvojih koja si im èinio, nego otvrdnuše vratom svojim, i u odmetu svom postavljahu sebi voða da se vrate u ropstvo svoje. Ali ti, Bože, koji opraštaš, koji si žalostiv i milostiv, koji dugo trpiš i velike si milosti, nijesi ih ostavio. ¹⁸ I onda kad naèiniše sebi tele liveno i rekoše: ovo je tvoj Bog koji te je izveo iz Misira, i huliše veoma, ¹⁹ Ni onda ih radi velike milosti svoje nijesi ostavio u pustinji; stup od oblaka nije otstupao od njih danju vodeæi ih putem, niti stup ognjeni noæu svijetleæi im putem kojim æe iæi. ²⁰ I dao si im dobri svoj duh da ih urazumljuje, i mane svoje nijesi ustegao od usta njihovijeh, i vode si im dao u žeði njihovoj. ²¹ I èetrdeset godina hranio si ih u pustinji, ništa im nije nedostajalo: odijelo im ne ovetša i noge im ne otekoše. ²² I dao si im carstva i narode, i podijelio si ih po krajevima, jer naslijediše zemlju Sionovu, zemlju cara Esevonskoga, i zemlju cara Vasanskoga; ²³ I umnožio si sinove njihove kao zvijezde nebeske, i uveo si ih u zemlju za koju si rekao ocima njihovim da æe uæi u nju i naslijediti je. ²⁴ I uðoše sinovi njihovi i naslijediše zemlju, i pokorio si im Hananeje stanovnike zemaljske i predao ih u njihove ruke, i careve njihove i narode zemaljske, da èine od njih što im je volja. ²⁵ I tako uzeše tvrde gradove i zemlju rodnu, i naslijediše kuæe pune svakoga dobra, studence iskopane, vinograde, maslinike i voæke mnoge, i jedoše i nasitiše se i ugojiše se, i blagovahu po velikoj tvojoj dobroti. ²⁶ Ali te razgnjeviše i odmetnuše se tebe: baciše zakon tvoj za leða i proroke tvoje pobiše, koji im svjedoèahu da bi ih obratili k tebi, i huliše veoma. ²⁷ Zato si ih davao u ruke neprijateljima njihovim koji ih muèiše. A kad u nevolji svojoj vikaše k tebi, ti si ih uslišio s neba i po velikoj milosti svojoj davao si im izbavitelje, koji ih izbavljahu iz ruku neprijatelja njihovijeh. ²⁸ Ali èim otpoèinuše, opet èiniše zlo pred tobom, zato si ih ostavljao u ruku neprijatelja njihovijeh da vladaju njima; a kad se obraæaše i vikaše k tebi, ti si ih uslišio s neba i izbavljao ih po milosti svojoj mnogo puta. ²⁹ I opominjao si ih da bi ih obratio k zakonu svojemu, ali oni bijahu obijesni i ne slušaše zapovijesti tvojih i grijesiše o tvoje zakone, koje ko vrši živ æe biti kroz njih; i izmièuæi ramena svoja otvrdnuše vratom svojim i ne slušaše. ³⁰ I trpio si ih mnogo godina opominjuæi ih duhom svojim preko proroka svojih; ali ne slušaše; tada si ih dao u ruke narodima zemaljskim. ³¹ Ali radi milosti svoje velike nijesi dao da sasvijem propadnu niti si ih ostavio, jer si Bog milostiv i žalostiv. ³² Sada dakle, Bože naš, Bože veliki, silni i strašni, koji èuvaš zavjet i milost, nemoj da je malo pred tobom što nas snaðe sva ova muka, careve naše, knezove i sveštenike naše i proroke naše i oce naše i sav narod tvoj od vremena careva Asirskih do danas. ³³ Ti si pravedan u

svemu što nas je snašlo, jer si ti pravo uèinio a mi smo bezbožno radili. ³⁴ I carevi naši, knezovi naši i oci naši ne izvršivaše zakona tvojega niti mariše za zapovijesti tvoje i svjedoèanstva tvoja, kojima si im svjedoèio.

³⁵ Jer u carstvu svom i u velikom dobru tvom koje si im èinio, i u zemlji prostranoj i rodnoj koju si im dao, ne služiše tebi niti se povratili od zlijeh djela svojih.

³⁶ Evo, mi smo danas robovi; i još u zemlji, koju si dao ocima našim da jedu rod njezin i dobra njezina, evo mi smo robovi u njoj. ³⁷ I ona rod svoj obilati raða carevima koje si postavio nad nama za grijeh naše, i koji gospodare nad našim tjelesima i nad stokom našom po svojoj volji, te smo u velikoj tjeskobi. ³⁸ A radi svega toga èinimo tvrd zavjet i pišemo, a knezovi naši, Leviti naši, sveštenici naši peèate.

10 A koji zapeèatiše bjehu ovi: Nemija Tirsata, sin Ahalijin, i Sedekija, ² Seraja, Azarija, Jeremija, ³ Pashor, Amarija, Malhija, ⁴ Hatus, Sevanija, Maluh, ⁵ Harim, Merimot, Ovadija, ⁶ Danilo, Gineton, Varuh, ⁷ Mesulam, Avija, Mijamin, ⁸ Mazija, Vilgaj, Semaja; to bjehu sveštenici; ⁹ A Leviti: Isus sin Azanijin, Vinuj između sinova Inadadovijeh, Kadmilo, ¹⁰ I braæa njihova: Sevanija, Odija, Kelita, Felaja, Anan, ¹¹ Miha, Reov, Asavija, ¹² Zahur, Serevija, Sevnija, ¹³ Odija, Vanije, Veninuj; ¹⁴ Glavari narodni: Faros, Fat-Moav, Elam, Zatur, Vanije, ¹⁵ Vunije, Azgad, Vivaj, ¹⁶ Adonija, Vigvaj, Adin, ¹⁷ Atir, Jezekija, Azur, ¹⁸ Odija, Asum, Visaj, ¹⁹ Arif, Anatot, Nevaj, ²⁰ Magfija, Mesulam, Ezir, ²¹ Mesizaveilo, Sadok, Jadva, ²² Felatija, Anan, Anaja, ²³ Osija, Ananija, Asuv, ²⁴ Lois, Fileja, Sovik, ²⁵ Reum, Asavna, Masija, ²⁶ Ahija, Anan, Ganan, ²⁷ Maluh, Harim, Vana. ²⁸ I ostali narod, sveštenici, Leviti, vratari, pjevaèi, Netineji i svi koji se odvojiše od naroda zemaljskih k zakonu Božijemu, žene njihove, sinovi njihovi i kæeri njihove, svi koji znahu i razumijevahu, ²⁹ Pristaše s braæom svojom, glavarima svojim, i dođoše te se zakleše i kletvom zavezaše da hodimo po zakonu Božijemu, koji je dat preko Mojsija sluga Božijega, i da držimo i izvršujemo sve zapovijesti Gospoda Boga svojega i zakone njegove i uredbe njegove. ³⁰ I da ne dajemo kæeri svojih narodima zemaljskim, niti kæeri njihovijeh da uzimamo za sinove svoje. ³¹ I od naroda zemaljskih koji donesu trg ili kaku god hranu u subotu na prodaju, da ne uzimamo u subotu ni u drugi sveti dan, i da ostavljamo sedme godine da poèiva zemlja i opraštamo svaki dug. ³² I postavismo sebi uredbu da dajemo svake godine treæinu sikla na službu u domu Boga svojega: ³³ Na hljebove postavljene, na dar svagdašnji i žrtvu paljenicu svagdašnju za subote, za mladine i za praznike, i na svetinju i na žrtve za grijeh da se oèišæa Izrailj, i na svako djelo u domu Boga našega. ³⁴ I bacasmo ždrijeb za sveštenike i Levite i narod radi nošenja drva da se donosi u dom Boga našega po domovima otaca naših na vrijeme od godine do godine, da gori na oltaru Gospoda Boga našega, kako piše u zakonu; ³⁵ I da donosimo prvine od zemlje svoje i prvine od svakoga roda od svakoga drveta od godine

do godine u dom Gospodnji; ³⁶ I prvence od sinova svojih i stoke svoje, kako piše u zakonu, i prvence od goveda svojih i od ovaca svojih da donosimo u dom Boga svojega sveštenicima koji služe u domu Boga našega; ³⁷ I prvine tijesta svojega i prinose svoje i rod od svijeh drveta, vino i ulje da donosimo sveštenicima u klijeti doma Boga svojega, i Levitima desetak od zemlje svoje, i Leviti da uzimaju desetak po svijem mjestima gdje uzradimo; ³⁸ I da bude sveštenik sin Aronov s Levitima kad Leviti uzimaju desetak, i da Leviti donose desetak od desetka u dom Boga našega, u klijeti, u sprema njegove. ³⁹ Jer u te klijeti dužni su sinovi Izrailjevi i Leviti donositi prinos od žita, od vina i ulja, gdje su sveti sudovi, i sveštenici koji služe, i vratari i pjevaèi, da ne ostavljamo doma Boga svojega.

11 I naseliše se knezovi narodni u Jerusalimu, a ostali narod meta ždrijeb da uzmu jednoga od deset da sjedi u Jerusalimu svetom gradu, a ostalih devet dijelova po drugim gradovima. ² I blagoslovi narod sve ljude koji sami od svoje volje pristaše da sjede u Jerusalimu. ³ Ovo su glavari zemaljski koji se naseliše u Jerusalimu, a po ostalijem gradovima Judejskim nastaniše se svaki na svojem našljedstvu po gradovima svojim Izrailjci, sveštenici i Leviti, Netineji i sinovi sluga Solomunovijeh: ⁴ U Jerusalimu dakle naseliše se neki od sinova Judinijeh i Venijaminovijeh: od sinova Judinijeh: Ataja sin Ozije, sina Zaharije, sina Amarije, sina Sefatije, sina Maleleilova, od sinova Faresovijeh; ⁵ I Masija sin Varuha sina Holoze sina Azaje, sina Adaje, sina Jojariva, sina Zaharije, sina Silonijeva; ⁶ Svega sinova Faresovijeh što se naseliše u Jerusalimu, èetiri stotine i šezdeset i osam hrabrijeh ljudi; ⁷ A između sinova Venijaminovijeh: Saluj sin Mesulama, sina Joadaja, sina Fedaje, sina Kolaje, sina Masije, sina Itila, sina Isaijina, ⁸ I za njim Gavaj, Salaj, devet stotina i dvadeset i osam; ⁹ A Joilo sin Zihrijevi bješe nad njima, a Juda sin Senujin bješe drugi nad gradom; ¹⁰ Od sveštenika: Jedaja sin Jojarivov, Jahin, ¹¹ Seraja sin Helkije, sina Mesulama, sina Sadoka, sina Merajota, sina Ahitovova, starješina u domu Božijem, ¹² A braæe njihove što služahu u domu osam stotina i dvadeset i dva; i Adaja sin Jeroama, sina Felalije, sina Amsija, sina Zaharije, sina Pashora, sina Malhijina, ¹³ I braæe njegove glavara u domovima otaèkim dvjesti i èetrdeset i dva; i Amasaj sin Azareila, sina Azaja, sina Mesilemota, sina Imirova, ¹⁴ I braæe njihove hrabrijeh ljudi sto i dvadeset i osam, a nad njima bješe Zavdilo sin Gedolimov; ¹⁵ I od Levita: Semaja sin Asuva sina Azrikama, sina Asavije, sina Vunijeva; ¹⁶ I Savetaj, i Jozavad bijahu nad poslom spoljašnjim za dom Božji između glavara Levitskih, ¹⁷ A Matanija sin Mihe sina Zavdija sina Asafova bijaše poglavar koji poèinjaše hvale u molitvi, i Vavukija drugi između braæe svoje, i Avda sin Salije sina Galala sina Jedutunova; ¹⁸ Svega Levita u svetom gradu bješe dvije stotine i osamdeset i èetiri; ¹⁹ A od vratara: Akuv, Talmon, i braæe njihove što èuvahu stražu na vratima, sto i sedamdeset i dva; ²⁰ A ostatak naroda Izrailjeva, sveštenika i Levita bješe

po svijem gradovima Judinijem, svak na svom našljedstvu. ²¹ A Netineji naseliše se u Ofilu, i Siha i Gispa bjehu nad Netinejima. ²² A nad Levitima u Jerusalimu bješe Ozije sin Vanija, sina Asavije, sina Matanije, sina Mišina. Između sinova Asafovijeh pjevaèi bijahu u službi za dom Božji. ²³ Jer bješe careva zapovijest za njih i bješe određena plata pjevaèima za svaki dan. ²⁴ I Petaja sin Mesizaveilov od sinova Zare sina Judina bješe mjesto cara za svaki posao s narodom. ²⁵ A po selima i poljima njihovijem neki od sinova Judinijeh nastaniše se u Kirijat-Arvi i zaseocima njezinijem, i u Divonu i zaseocima njegovijem, i u Jekavseilu i selima njegovijem, ²⁶ I u Jesuji i Moladi i Vet-Feletu, ²⁷ I u Asar-Sualu i Virsaveji i zaseocima njezinijem, ²⁸ I u Siklagu i u Mekoni i zaseocima njezinijem, ²⁹ I u En-Rimonu i u Sareji i u Jarmutu, ³⁰ U Zanoji, u Odolamu i selima njihovijem, u Lahisu s poljem njegovijem, u Azici i zaseocima njezinijem. I tako se naseliše od Virsaveje do doline Enoma. ³¹ A sinovi Venijaminovi naseliše se od Gavaje u Mihmasu i Aji i Vetilju i zaseocima njegovijem, ³² U Anatotu, u Novu, u Ananiji, ³³ U Asoru, u Rami, u Gitajimu, ³⁴ U Adidu, u Sevojimu, u Nevalatu, ³⁵ U Lodu, u Ononu, i u dolini drvodjeljskoj. ³⁶ A Leviti podijeliše se među Judom i Venijaminom.

12 A ovo su sveštenici i Leviti koji dođoše sa Zorovaveljem sinom Salatilovijem i Isusom: Seraja, Jeremija, Jezdra, ² Amarija, Maluh, Hatus, ³ Sehanija, Reum, Lerimot, ⁴ Ido, Gineto, Avija, ⁵ Mijamin, Madija, Vilga, ⁶ Semaja, Jojariv, Jedaja, ⁷ Saluj, Amok, Helkija, Jedaja. To bjehu glavari između sveštenika i braæe svoje za vremena Isusova. ⁸ A Leviti: Isus, Vinuj, Kadmilo, Serevija, Juda i Matanija, koji s braæom svojom bješe nad pjevanjem. ⁹ A Vakvukija i Unije braæa njihova bijahu prema njima u redovima svojim. ¹⁰ A Isus rodi Joakima, a Joakim rodi Elijasiva, a Elijasiv rodi Jojadu; ¹¹ A Jojada rodi Jonatana, a Jonatan rodi Jadvu. ¹² A za vremena Joakimova bjehu sveštenici, glavari domova otaèkih: od doma Serajina Meraja, od Jeremijina Ananija, ¹³ Od Jezdrina Mesulam, od Amarijina Joanan, ¹⁴ Od Melihujeva Jonatan, od Sevanijina Josif, ¹⁵ Od Harimova Adna, od Merajotova Elkaj, ¹⁶ Od Idova Zaharija, od Ginetova Mesulam, ¹⁷ Od Avijina Zihrije, od Minijaminova i Moadijina Filtaj, ¹⁸ Od Vilžina Samuja, od Semajina Jonatan, ¹⁹ Od Jojarivova Matenaj, od Jedajina Ozije, ²⁰ Od Salajeva Kalaj, od Amokova Ever, ²¹ Od Helkijina Asavija, od Jedajina Natanailo. ²² A Leviti, glavari domova otaèkih, za vremena Elijasiva, Jojade, Joanana i Jadve biše popisani sa sveštenicima do carovanja Darija cara Persijskoga; ²³ Sinovi Levijevi, glavari domova otaèkih, biše popisani u knjizi dnevnika do vremena Joanana sina Elijasivova; ²⁴ I glavari Levitski bjehu: Asavija, Serevija i Isus sin Kadmilov i braæa njihova prema njima da hvale i slave Boga po zapovijesti Davida èovjeka Božijega, red prema redu; ²⁵ Matanija i Vakvukija, Ovadija, Mesulam, Talmon, Akuv, bijahu vratari koji èuvahu stražu kod riznica na vratima. ²⁶ Ti bijahu za vremena Joakima sina

Isusa sina Josedekova i za vremena Nemije kneza i sveštenika Jezdre književnika. ²⁷ A kad se osveæivaše zid Jerusalimski, tražiše Levite po svijem mjestima njihovijem da ih dovedu u Jerusalim da se svrši posveæenje s veseljem, hvalom i pjesmama uz kimvale, psaltire i gusle. ²⁸ I skupiše se sinovi pjevaèki i iz ravnica oko Jerusalima i iz sela Netofatskih, ²⁹ I iz Vet-Gilgala i iz polja Gevskih i Azmavetskih, jer pjevaèi bijahu naselili sela oko Jerusalima. ³⁰ I oèistiše se sveštenici i Leviti, i oèistiše narod i vrata i zid. ³¹ Iza toga zapovjedih knezovima Judejskim da izađu na zid, i postavih dva velika zbora pjevaèka, i jedan od njih iðaðe nadesno s gornje strane zida k vratima gnojnijem. ³² A za njima iðaðe Osaja i polovina knezova Judinijeh, ³³ I Azarija, Jezdra i Mesulam, ³⁴ Juda i Venijamin i Semaja i Jeremija, ³⁵ I od sinova sveštenikih s trubama Zaharija sin Jonatana, sina Semaje, sina Matanije, sina Zahura, sina Asafova, ³⁶ I braæa njegova Semaja i Azareilo, Milalaj, Gilalaj, Maj, Natanilo i Juda i Ananije sa spravama muzièkim Davida èovjeka Božijega, a Jezdra književnik pred njima; ³⁷ Potom k vratima kod studenca, koja bijahu prema njima, iðahu uz basamake grada Davidova kuda se ide na zid, iznad doma Davidova pa do vrata vodenijeh k istoku. ³⁸ A drugi zbor pjevaèki iðaðe prema onima, i ja za njim, i polovica naroda po zidu iznad kule peæske do širokoga zida, ³⁹ I iznad vrata Jefremovijeh k vratima starijem i k vratima ribljim i ka kuli Ananeilovoj i kuli Meji, pa do vrata ovèijih; i stadoše kod vrata tamnièkih. ⁴⁰ Potom stadoše oba zbora pjevaèka u domu Božijem, i ja i polovica glavara sa mnom, ⁴¹ I sveštenici Elijakim, Masija, Minijamin, Mihaja, Elioinaj, Zaharija, Ananija s trubama, ⁴² I Masija i Semaja i Eleazar i Ozije i Joanan i Malhija i Elam i Eser. I pjevaèi pjevahu glasno s Jezrajom naèelnikom svojim. ⁴³ I prinesoše velike žrtve taj dan, i veseliše se; jer ih Bog razveseli veseljem velikim; i žene i djeca veseliše se, i veselje Jerusalimsko èujaše se daleko. ⁴⁴ I postavljeni biše taj dan ljudi nad klijetima u kojima se ostavljahu prinosi, prvine i desetak, da sabiraju u njih s njiva gradskih zakonite dijelove za sveštenike i za Levite, jer se Juda radovaše sveštenicima i Levitima što stajahu na poslu, ⁴⁵ I izvršivahu što im je Bog njihov zapovjedio da izvršuju i što trebaše izvršivati za oèišæenje, kao i pjevaèi i vratari po zapovijesti Davida i Solomuna sina njegova. ⁴⁶ Jer otprije, za vremena Davidova i Asafova biše postavljeni glavari pjevaèki i pjesme u hvalu i slavu Bogu. ⁴⁷ I zato sav Izrailj za vremena Zorovaveljeva i za vremena Nemijina davaše dijelove pjevaèima i vratarima, svakidašnji obrok, i Levitima što bješe njima posveæeno, a Leviti sinovima Aronovijem što njima bješe posveæeno.

13 U to vrijeme èita se knjiga Mojsijeva narodu, i u njoj se naðe napisano da ne ulazi Amonac ni Moavac u sabor Božji dovijeka; ² Jer ne sretoše sinova Izrailjevijeh s hljebom i vodom, nego najmiše na njih Valama da ih prokune, ali Bog naš obrati onu kletvu u blagoslov. ³ A kad èuše taj zakon, odlueiše od Izrailja

sve tuđince. ⁴ A prije toga Eliasiv sveštenik, koji bješe nad klijetima doma Boga našega, oprijatelj se s Tovijom, ⁵ I naèini mu veliku klijet, gdje se prije ostavljahu dari i kad i sudovi i desetak od žita, vina i ulja, određeni Levitima i pjevaèima i vratarima, i prinosi za sveštenike. ⁶ A kad to sve bivaše, ne bjeħ u Jerusalimu, jer trideset druge godine Artakserksa cara Vavilonskoga vratih se k caru, i poslije nekoliko godina izmolih se opet u cara. ⁷ I kad dođoh u Jerusalim, vidjeh zlo što uèini Eliasiv radi Tovije naèinivši mu klijet u trijemu doma Božijega. ⁸ I bi mi vrlo mrsko, te izbacih sve pokuæstvo Tovijino napolje iz klijeti. ⁹ I zapovjedih, te oèistiše klijeti; i unesoh u njih opet posuđe doma Božijega, dare i kad. ¹⁰ Potom doznah da se Levitima nijesu davali dijelovi, te su se razbjegli svaki na svoju njivu i Leviti i pjevaèi, koji rađahu posao. ¹¹ I ukorih starješine i rekoh: zašto je ostavljen dom Božji? I sabrah ih opet i postavih na njihovo mjesto. ¹² I svi Judejci donosiše desetke od žita i vina i ulja u sprema. ¹³ I postavih nastojnike nad spremama, Selemiju sveštenika i Sadoka književnika, i između Levita Fedaju, i uz njih Anana sina Zahura sina Matanijina, jer se za vjerne držahu; i bijaše im posao dijeliti braæi svojoj. ¹⁴ Pomeni me, Bože moj, za to, i nemoj izbrisati dobara mojih koja uèinih domu Boga svojega i službi njegovoj. ¹⁵ U to vrijeme vidjeh u Judeji gdje gaze u kacama u subotu i nose snopove natovarivši na magarce, i vino, grožđe i smokve i svakojake toware, i nose u Jerusalim u subotu, i prekoriah ih onaj dan kad prodavahu žitak. ¹⁶ I Tirci koji živiljahu u Jerusalimu donošahu ribu i svakojaki trg i prodavahu u subotu sinovima Judinijem u Jerusalimu. ¹⁷ Zato prekoriah glavare Judejske i rekoh im: kako je to zlo što èinite te skvrnite subotu? ¹⁸ Nijesu li tako èinili oci vaši, te Bog naš pusti na nas i na ovaj grad sve ovo

zlo? I vi još umnožavate gnjev na Izrailja skvrneæi subotu. ¹⁹ I kad dođe sjen na vrata Jerusalimska uoèi subote, zapovjedih te zatvoriše vrata, i zapovjedih da ih ne otvaraju do poslije subote; i postavih nekoliko svojih momaka na vratima da se ne unosi nikakav tovar u subotu. ²⁰ I prenoæiše trgovci i koji prodavahu svakojaki trg iza Jerusalima jednom i drugom. ²¹ I opomenuh ih i rekoh im: zašto noæujete oko zida? Ako još jednom to uèinite, uložiæu na vas. Od tada ne dolaziše u subotu. ²² A Levitima zapovjedih da se oèiste i da dođu i èuvaju vrata da bude svet dan subotni. I za ovo pomeni me, Bože moj, i oprosti mi po velikoj milosti svojoj. ²³ Još vidjeh u to vrijeme Judejce koji se bijahu oženili Azoæankama, Amonkama i Moavkama. ²⁴ I sinovi njihovi govorahu pola Azotski, i ne umijahu govoriti Judejski nego jezikom i jednoga i drugoga naroda. ²⁵ Zato ih karah i psovah, i neke između njih bih i èupah, i zakleh ih Bogom da ne daju kæeri svojih sinovima njihovijem niti da uzimaju kæeri njihovijeh za sinove svoje ili za sebe. ²⁶ Nije li tijekom vrijeme Solomun car Izrailjev, ako i ne bješe u mnogim narodima cara njemu ravna i mio bješe Bogu svojem i Bog ga bješe postavio carem nad svijem Izrailjem? pa opet ga navратиše na grijeh žene tuđinke. ²⁷ A vama li æemo dopustiti da èinite to sve veliko zlo i grijehite Bogu našem uzimajuæi žene tuđinke? ²⁸ I od sinova Jojade sina Eliasiva poglavara sveštenikoga jedan bješe zet Sanavalatu Oronjaninu, kojega otjerah od sebe. ²⁹ Pomeni ih, Bože moj, što oskvrniše sveštenstvo i zavjet sveštenik i Levitski. ³⁰ I tako ih oèistih od svih tuđinaca, i opet postavih redove sveštenik i Levitske, svakoga na posao njegov, ³¹ I da se donose drva za žrtve na rokove, i prvine. Pomeni me, Bože moj, na dobro.

Jestira

1 U vrijeme Asvirovo, a taj Asvir carovaše od Indije do Etiopije u sto i dvadeset i sedam zemalja, ² U to vrijeme, kad sjeđaše car Asvir na prijestolu carstva svojega u Susanu carskom gradu, ³ Treæe godine carovanja svojega uèini gozbu svijem knezovima svojim i slugama svojim, te bijaše kod njega sila Persijska i Midska, vlastelji i upravitelji zemaljski; ⁴ I on pokazivaše bogatstvo i slavu carstva svojega i diku i krasotu veliène svoje mnogo dana, sto i osamdeset dana. ⁵ I poslije tih dana uèini car svemu narodu što ga bijaše u Susanu carskom gradu od maloga do velikoga gozbu za sedam dana u trijemu u vrtu od carskoga dvora. ⁶ Zavjesi bijeli, zeleni i ljubièasti bijahu obješeni vrcama bijelijem, lanenijem i skerletnijem o bioèuzima srebrnijem na stupovima mramornijem; odri bijahu zlatni i srebrni po podu od zelenoga, bijeloga, žutoga i crvenoga mramora. ⁷ A piæe davahu u sudovima zlatnijem, i to u sudovima drugim i drugim, a vina carskoga bješe izobila, kako može biti u cara. ⁸ I piæem niko ne navaljivaše po naredbi, jer car bješe zapovjedio svijem pristavima doma svojega da èine kako ko hoæe. ⁹ I carica Astina uèini gozbu ženama u carskom dvoru cara Asvira. ¹⁰ Sedmi dan kad se car razveseli od vina reèe Meumanu, Visati, Arvoni, Vikti, Avakti, Zetaru i Harkasu, sedmorici dvorana koji dvorahu pred carem Asvirom, ¹¹ Da dovedu caricu Astinu pred cara pod carskim vijencem, da pokaže narodima i knezovima ljepotu njezinu, jer bijaše lijepa. ¹² Ali carica Astina ne htje doæi na rijeè carevu, koju joj poruèi po dvoranima; zato se car vrlo razgnjevi i gnjev se njegov raspali u njemu. ¹³ I reèe car mudarcima koji razumijevahu vremena jer tako car iznošaše stvari pred sve koji razumijevahu zakon i pravdu, ¹⁴ A najbliži do njega bijahu Karsena, Setar, Admata, Tarsis, Meres, Marsena i Memukan, sedam knezova Persijskih i Midskih, koji gledahu lice carevo i sjeđahu na prvijem mjestima u carstvu): ¹⁵ Što treba po zakonu èiniti s caricom Astinom što nije uèinila što je zapovjedio car Asvir preko dvorana? ¹⁶ Tada reèe Memukan pred carem i knezovima: nije samo caru skrivila carica Astina nego i svijem knezovima i svijem narodima po svijem zemljama cara Asvira. ¹⁷ Jer æe se djelo carièino raziaèi meðu sve žene, pa æe prezirati muževe svoje govoreæi: car Asvir zapovjedi da dovedu preda nj caricu Astinu, a ona ne dođe. ¹⁸ I od danas æe kneginje Persijske i Midske koje èuju šta je uèinila carica tako govoriti svijem knezovima carevijem; te æe biti mnogo prkosa i svađe. ¹⁹ Ako je ugodno caru, da izide carska zapovijest od njega i da se upiše meðu zakone

Persijske i Midske da je nepromjenito, da Astina ne izlazi više pred cara Asvira i da æe car dati njezino carstvo drugoj boljoj od nje. ²⁰ I kad se zapovijest careva koju uèini èuje po carstvu njegovu svemu kolikome, sve æe žene poštovati svoje muževe od velikoga do maloga. ²¹ I ovo bi po volji caru i knezovima, i uèini car kako reèe Memukan. ²² I razasla knjige po svijem zemljama carskim, u svaku zemlju njezinijem pismom i svakomu narodu njegovijem jezikom, da bi svaki muž bio gospodar u svojoj kuæi; i bi proglašeno jezikom svakoga naroda.

2 Poslije toga, kad se utiša gnjev cara Asvira, on se opomenu Astine i što je uèinila i što je naređeno za nju. ² I rekoše momci carevi, sluge njegove: da potraže caru mladijeh djevojaka lijepijeh; ³ I neka odredi car pristave po svijem zemljama carstva svojega da skupe sve djevojke mlade i lijepe u Susan grad carski u ženski dvor pod ruku Igaja dvoranina careva, èuvara ženskoga, i neka im se daju potrebe za ljepotu. ⁴ Pa koja djevojka bude po volji caru, neka bude carica na Astinino mjesto. I to bi po volji caru, i uèini tako. ⁵ Bijaše u Susanu carskom gradu Judejac po imenu Mardohej, sin Jaira sina Simeja sina Kisova, od plemena Venijaminova, ⁶ Koji bi odveden u ropstvo iz Jerusalima s robljem koje bi odvedeno u ropstvo s Jehonijom carem Judinijem, kojega zarobi Navuhodonosor car Vavilonski. ⁷ On odgajaše Adasu, a to je Jestira, kæi strica njegova, jer ne imaše oca ni matere; a djevojka bijaše lijepa stasa i krasna lica, i po smrti oca joj i matere uze je Mardohej za kæer. ⁸ I kad se razglasi rijeè careva i zapovijest, i mnogo se djevojaka skupi u Susan grad carski pod ruku Igajevu, bi i Jestira dovedena u dvor carev pod ruku Igaja èuvara ženskoga. ⁹ I djevojka mu omilje i nađe milost u njega, te joj odmah dade potrebe za ljepotu i dio njezin, i sedam pristalijeh djevojaka iz carskoga doma, i namjesti je s njezinijem djevojkama na najljepše mjesto u ženskom domu. ¹⁰ Jestira ne kaza naroda svojega ni roda svojega, jer joj Mardohej bješe zabranio da ne kazuje. ¹¹ A Mardohej hodaše svaki dan ispred trijema od ženskoga doma da bi doznao kako je Jestira i što æe biti od nje. ¹² A kad bi došao red na koju djevojku da uèe k caru Asviru, pošto bi joj se èinilo po ženskom zakonu dvanaest mjeseca jer toliko vremena trebaše da se uljepšavaju, šest mjeseca uljem od smirne a šest mjeseca mirisima i drugim stvarima za ljepotu žensku ¹³ Tada bi djevojka išla k caru, i što bi god rekla dalo bi joj se da s tijem ide iz ženske kuæe u dom carev. ¹⁴ Uveèe bi ušla, a ujutru bi se vratila u

drugu kuæu žensku pod ruku Szagaza dvoranina careva, èuvara inoèkoga; više ne bi išla k caru, veæ ako bi je htio car, te bi bila pozvana po imenu. ¹⁵ I tako kad dođe red na Jestiru kæer Avihaila strica Mardohejeva, koju bješe uzeo za kæer, da uđe k caru, ona ne zaiska ništa nego što reèe Igaj dvoranin carev, èuvar ženski; i Jestira nalažaše milost u svakoga ko je viđaše. ¹⁶ Tako bi Jestira odvedena k caru Asviru u carski dvor njegov desetoga mjeseca, koje je mjesec Tevet, sedme godine carovanja njegova. ¹⁷ I caru omilje Jestira mimo sve druge žene, i pridobi milost i ljubav njegovu mimo sve djevojke, te joj metnu carski vijenac na glavu i uèini je caricom na mjesto Astinino. ¹⁸ I uèini car veliku gozbu svijem knezovima svojim i slugama svojim radi Jestire, i pokloni zemljama olakšice i razdade darove kako car može. ¹⁹ A kad se drugom skupljahu djevojke, Mardohej sjeđaše na vratima carevijem. ²⁰ A Jestira ne kaza svojega roda ni naroda, kao što joj bješe zapovjedio Mardohej, i Jestira èinjaše što joj Mardohej govoraše, kao kad se odgajaše kod njega. ²¹ U te dane, kad Mardohej sjeđaše na vratima carevijem, rasrdiše se Vihtan i Teres dva dvoranina careva između onijeh koji stražahu na pragu, i gledahu da dignu ruke na cara Asvira. ²² A to dozna Mardohej i javi carici Jestiri, a Jestira kaza caru u ime Mardohejevo. ²³ I kad se stvar izvidje i nađe, biše obješena ona obojica na drvo, i to se zapisa u knjigu dnevnika pred carem.

3 Poslije toga podiže car Asvir Amana sina Amedatina, Agageja, i uzvisi ga, i namjesti mu prijesto više svijeh knezova što bijahu kod njega. ² I sve sluge careve što bijahu na vratima carevijem klanjahu se i padahu pred Amanom, jer tako bješe car zapovjedio za nj. Ali Mardohej ne klanjaše se niti padaše. ³ I sluge careve što bijahu na vratima carevijem govorahu Mardoheju: zašto prestupaš zapovijest carevu? ⁴ I pošto mu od dana na dan govoriše a on ne poslušao, javiše Amanu da vide hoæe li ostati rijeèi Mardohejeve, jer im bješe kazao da je Judejac. ⁵ A kad vidje Aman da se Mardohej ne klanja niti pada pred njim, napuni se gnjeva Aman. ⁶ Ali mišljaše da nije vrijedno da dignu ruku na Mardoheja samoga, jer mu kazaše kojega naroda bješe Mardohej, nego gledaše da istrijebi sve Judejce što bijahu po svemu carstvu Asvirovu, narod Mardohejev. ⁷ Prvoga mjeseca, a to je mjesec Nisan, godine dvanaeste carovanja Asvirova, bacaše Fur, to jest ždrijeb, pred Amanom, od dana do dana i od mjeseca do mjeseca, do dvanaestoga mjeseca, a to je mjesec Adar. ⁸ I Aman reèe caru Asviru: ima narod rasijan i rasut po narodima po svijem zemljama carstva tvojega, kojega su zakoni drukèiji od zakona svijeh naroda, i ne izvršuje zakona carevijeh, pa nije probitaèno caru da ih ostavi. ⁹ Ako je caru ugodno, da se piše da se istrijebe; i ja æu izmjeriti deset tisuæa talanata srebra u ruke pristavima da donesu u carevu riznicu. ¹⁰ Tada car snimi prsten s ruke svoje i dade ga Amanu sinu Amedatinu Agageju neprijatelju Judejskom. ¹¹ I reèe Amanu: to srebro neka tebi, a od naroda èini što ti je

drago. ¹² Zato dozvaše pisare careve prvoga mjeseca trinaestoga dana, i napisa se sve kako zapovjedi Aman, namjesnicima carevijem i vojvodama u svakoj zemlji i knezovima svakoga naroda, svakoj zemlji pismom njezinijem i svakomu narodu jezikom njegovijem, u ime cara Asvira napisa se i prstenom carevijem zapeèati se. ¹³ I razaslaše se knjige po glasnicima u sve zemlje careve da potru, pobiju i istrijebe sve Judejce, staro i mlado, djecu i žene u jedan dan, trinaestoga dana dvanaestoga mjeseca, koje je mjesec Adar, i da razgrabe imanje njihovo. ¹⁴ U knjigama se govoraše da se oglasi zapovijest po svijem zemljama i da se objavi svijem narodima da budu gotovi za onaj dan. ¹⁵ Glasnici otidoše brzo po zapovijesti carevoj, i zapovijest bi oglašena u Susanu carskom gradu. A car i Aman sjeđahu i pijahu, a grad se Susan smete.

4 A Mardohej doznava sve šta bi, razdrije haljine svoje i obuèe se u kostrijet i posu se pepelom i poče po gradu vièuæi iza glasa gorko. ² I dođe do pred vrata careva, jer ne bješe slobodno uæi u vrata careva u kostrijeti. ³ I u svijem zemljama, u koje god mjesto dođe rijeè careva i zapovijest njegova, bi velika žalost među Jevrejima i post i plaè i jauk, i mnogi u kostrijeti i pepelu ležahu. ⁴ I dođoše djevojke Jestirine i dvorani njezini, i javiše joj: i carica se ožalosti veoma, i posla haljine da preobuku Mardoheja i da skinu s njega kostrijet; ali on ne primi. ⁵ Tada dozva Jestira Ataha dvoranina careva, kojega joj bješe dao da joj služi, i zapovjedi mu za Mardoheja da razbere šta mu je i zašto. ⁶ I otide Atah k Mardoheju na ulicu gradsku koja bijaše pred vratima carevijem. ⁷ I Mardohej mu kaza sve što mu se dogodilo i za srebro što je obrekao Aman dati u carevu riznicu za Judejce da ih istrijebi; ⁸ I prijepis od zapovijesti koja bi proglašena u Susanu da se istrijebe, dade mu da je pokaže Jestiri i javi, i da joj naruèi da otide k caru i da ga umilostivi i da ga moli za svoj narod. ⁹ I vrativši se Atah kaza Jestiri rijeèi Mardohejeve. ¹⁰ A Jestira reèe Atahu i zapovjedi mu da kaže Mardoheju: ¹¹ Znaju sve sluge careve i narod po zemljama carevijem da ko bi god, èovjek ili žena, ušao k caru unutra u dvor ne buduæi pozvan, jedan je zakon za nj, da se pogubi, osim kome bi car pružio zlatnu palicu, taj ostaje živ; a ja nijesam zvana da uđem k caru, ovo je trideset dana. ¹² I kazane biše Mardoheju rijeèi Jestirine. ¹³ A Mardohej opet poruèi Jestiri: nemoj misliti da æeš se mimo sve Judejce izbaviti u domu carevu. ¹⁴ Jer ako ti uzmuèiš sada, doæi æe pomoæ i izbavljenje Judejcima s druge strane, a ti i dom oca tvojega poginuæete; i ko zna nijesi li za ovako vrijeme došla do carstva. ¹⁵ Tada reèe Jestira da odgovore Mardoheju: ¹⁶ Idi, skupi sve Judejce što se nalaze u Susanu, i postite za me, i ne jedite ni pijte za tri dana ni danju ni noæu; i ja æu sa svojim djevojkama postiti takoðer, pa æu onda otiaèi k caru, ako i nije po zakonu, i ako poginem, neka poginem. ¹⁷ Tada otide Mardohej i uèini sve kako mu zapovjedi Jestira.

5 A treæi dan obuèe se Jestira u carsko odijelo, i stade u trijemu unutrašnjega dvora carskoga prema stanu carevu; a car sjeðaše na carskom prijestolu svom u dvoru carskom prema vratima od dvora. ²I kad car ugleda caricu Jestiru gdje stoji u trijemu, ona naðe milost pred njim, te car pruži prema Jestiri zlatnu palicu koja mu bješe u ruci, i Jestira pristupi i dotaèe se kraja od palice. ³I reèe joj car: što ti je, carice Jestiro? i šta æeliš? ako je i do polovine carstva, daæe ti se. ⁴A Jestira reèe: ako je ugodno caru, neka doðe car s Amanom danas na objed koji sam mu zgotovila. ⁵A car reèe: zovite bræe Amana da uèini što reèe Jestira. I doðe car s Amanom na objed koji zgotovi Jestira. ⁶Potom car napiv se vina reèe Jestiri: šta æeliš? daæe ti se; i šta moliš? ako je i do polovine carstva, biæe. ⁷A Jestira odgovarajuæi reèe: æelim i molim: ⁸Ako sam našla milost pred carem, i ako je ugodno caru da mi da što æelim i uèini što molim, neka opet doðe car s Amanom na objed koji æu im zgotoviti, i sjutra æu uèiniti po rijeèi carevoj. ⁹I tako otide Aman onaj dan veseo i dobre volje. Ali kad vidje Aman Mardoheja na vratima carevijem a on ne ustani se maèe pred njim, napuni se Aman gnjeva na Mardoheja. ¹⁰Ali se uzdræa Aman dokle doðe kuæi svojoj; potom posla i sazva prijatelje svoje i Seresu æenu svoju. ¹¹I pripovjedi im Aman o slavi bogatstva svojega i o mnoštvu sinova svojih i o svemu æim ga je podigao car i kako ga je uzvisio svrh knezova i sluga carskih. ¹²I doda Aman: pa i carica Jestira nikoga osim mene ne pozva s carem na objed, koji bješe zgotovila, pa i sjutra sam pozvan k njoj s carem. ¹³Ali sve to nije mi ni na što dokle god gledam onoga Mardoheja Judejca gdje sjedi na vratima carevijem. ¹⁴Tada mu reèe Seresa æena njegova i svi prijatelji njegovi: neka naèine vješala visoka pedeset lakata, i ujutru reci caru da se na njima objesi Mardohej, pa idi s carem veseo na objed. I to bi po volji Amanu i pripravi vješala.

6 Onu noæ ne mogaše car spavati, i zapovjedi te mu donesoše knjigu od znamenitijeh dogaðaja, dnevnike, te je èitaše caru. ²I naðe se zapisano kako je Mardohej prokazao za Vihtana i Teresa, dva dvoranina, koji èuvahu straæu na pragu, da gledaju da dignu ruke na cara Asvira. ³Tada reèe car: kaka je èast i kako je dobro uèinjeno Mardoheju za to? A momci carevi, sluge njegove, rekoše: nije mu uèinjeno ništa. ⁴A car reèe: ko je u trijemu? A Aman bješe došao u spoljašnji trijem dvora careva da kaæe caru da se objesi Mardohej na vješala koja mu je pripravio. ⁵A momci carevi rekoše mu: gle, Aman stoji u trijemu. A car reèe: neka doðe. ⁶I Aman doðe, a car mu reèe: šta treba uèiniti èovjeku kojega car hoæe da proslavi? A Aman reèe u sebi: koga bi car htio proslaviti ako ne mene? ⁷I reèe Aman caru: koga car hoæe da proslavi, ⁸Treba donijeti carsko odijelo koje car nosi, i dovesti konja na kom car jaše, i metnuti mu na glavu vijenac carski; ⁹I odijelo i konja treba dati kome izmeðu najvæeih knezova carevijeh da obuku èovjeka onoga kojega car hoæe da proslavi, pa da ga provedu na konju po

ulicama gradskim i vièu pred njim: ovako biva èovjeku koga car hoæe da proslavi. ¹⁰Tada reèe car Amanu: bræe uzmi odijelo i konja kao što reèe, i uèini tako Mardoheju, Judejcu koji sjedi na vratima carevijem; nemoj izostaviti ništa što si rekao. ¹¹I uze Aman odijelo i konja, i obuèe Mardoheja i provede ga na konju po ulicama gradskim vièuæi pred njim: ovako biva èovjeku koga car hoæe da proslavi. ¹²Potom se vrati Mardohej na vrata careva, a Aman bræe otide kuæi svojoj æalostan i pokriven glave. ¹³I pripovjedi Aman Seresi æeni svojoj i svijem prijateljima svojim sve što mu se dogodi. Tada mu rekoše mudarci njegovi i Seresa æena njegova: kad je od Judejskoga sjemena Mardohej pred kojim si poèeo padati, neæeš mu odoljeti, nego æeš pasti pred njim. ¹⁴I dok oni još govorahu s njim, doðoše dvorani carevi i bræe odvedoše Amana na objed koji zgotovi Jestira.

7 I tako doðe car i Aman na objed carici Jestiri. ²I reèe car Jestiri opet drugi dan napivši se vina: šta æeliš, carice Jestiro? daæe ti se; i šta moliš? ako je i do polovine carstva, biæe. ³Tada odgovori carica Jestira i reèe: ako sam našla milost pred tobom, care, i ako je caru ugodno, neka mi se pokloni æivot moj na moju æelju i narod moj na moju molbu. ⁴Jer smo prodani ja i moj narod da nas potru, pobiju i istrijebe. Da smo prodani da budemo sluge i sluškinje, muèala bih, premda neprijatelj ne bi mogao naknaditi štete caru. ⁵A car Asvir progovori i reèe carici Jestiri: ko je taj? i gdje je taj koji se usudio tako èiniti? ⁶A Jestira reèe: protivnik i neprijatelj ovaj je zlikovac Aman. A Aman se uplaši od cara i od carice. ⁷Tada car gnjevan usta od vina i otide u vrt kod dvora, a Aman osta da moli za æivot svoj caricu Jestiru, jer vidje da je car naumio zlo po nj. ⁸Potom se car vrati iz vrta dvorskoga u kuæu gdje bješe pio vino; a Aman bješe pao na odar gdje sjeðaše Jestira. I car reèe: eda li æe i caricu osramotiti kod mene u kuæi? Èim ta rijeè izide iz usta carevijeh, pokriše lice Amanu. ⁹I Arvona, jedan od dvorana carevijeh, reèe: evo i vješala što je naèinio Aman za Mardoheja koji je govorio dobro po cara stoje kod kuæe Amanove, visoka pedeset lakata. I reèe car: objesite ga na njih. ¹⁰I tako objesiše Amana na vješala koja bješe pripravio Mardoheju. I gnjev carev utiša se.

8 Istoga dana dade car Asvir carici Jestiri kuæu Amana neprijatelja Judejskoga. A Mardohej izide pred cara, jer Jestira kaza šta joj je on; ²I car snimiv prsten svoj, koji bješe uzeo od Amana, dade ga Mardoheju; a Jestira postavi Mardoheja nad kuæom Amanovom. ³Potom Jestira opet govori caru i padnuvši pred noge njegove i plaèuæi moljaše ga da ukloni zloæu Amana Agageja i misao njegovu koju bješe smislio na Judejce. ⁴Tada car pruži zlatnu palicu prema Jestiri, i Jestira usta i stade pred carem, ⁵I reèe: ako je ugodno caru i ako sam našla milost pred njim, i ako je pravo pred carem i ako sam mu mila, neka se piše da se poreku knjige u kojima je misao Amana sina Amedatina, Agageja, koje je raspisao da se istrijebe Judejci što su po svijem zemljama carevijem. ⁶Jer kako

bih mogla gledati zlo koje bi zadesilo moj narod? i kako bih mogla gledati da se potre rod moj? ⁷ A car Asvir reèe carici Jestiri i Mardoheju Judejcu: eto, dao sam kuæu Amanovu Jestiri a njega su objesili na vješala zato što šæaše dignuti ruku svoju na Judejce. ⁸ Vi dakle pišite za Judejce kako vam je drago u ime carevo i zapeèatite prstenom carevijem; jer što se piše u ime carevo i zapeèati prstenom carevijem ne može se poreæi. ⁹ I dozvaše pisare careve u isto vrijeme, treæega mjeseca, koje je mjesec Sivan, dvadeset treæega dana, i pisa se sve, kako zapovjedi Mardohej, Judejcima i namjesnicima i knezovima i upraviteljima po zemljama, od Indije do Etiopije, sto i dvadeset i sedam zemalja, u svaku zemlju njezinijem pismom i svakom narodu njegovijem jezikom, i Judejcima njihovijem pismom i njihovijem jezikom. ¹⁰ A napisu u ime cara Asvira i zapeèati prstenom carevijem, i razasla knjige po glasnicima koji jahahu na brzijem konjima i na mladijem mazgama: ¹¹ Da je car dopustio Judejcima što su u kome god gradu da se skupe i brane život svoj, da potru i pobiju i istrijebe svaku vojsku kojega mu drago naroda i zemlje, koji bi udarili na njih, i djecu njihovu i žene njihove, a imanje njihovo da razgrabe. ¹² U isti dan po svijem zemljama cara Asvira, trinaestoga dana mjeseca dvanaestoga, koje je mjesec Adar. ¹³ U knjigama se govoraše da se oglasi zapovijest po svijem zemljama i da se objavi svijem narodima da Judejci budu gotovi za onaj dan da se osvete svojim neprijateljima. ¹⁴ Glasnici koji jahahu na brzijem konjima i mazgama otidoše brzo i hitno po zapovijesti carevoj; i zapovijest bi oglašena u Susanu carskom gradu. ¹⁵ A Mardohej otide od cara u carskom odijelu ljubieastom i bijelom i pod zlatnijem vijencem velikim i u plaštu od tankoga platna i skerleta, i grad Susan radovaše se i veseljaše se. ¹⁶ Judejcima dođe svjetlost i veselje i radost i slava. ¹⁷ I u svakoj zemlji i u svakom gradu, gdje god dođe zapovijest careva i naredba njegova, bješe radost i veselje među Judejcima, gozba i blagi dani, i mnogi iz naroda zemaljskih postajahu Judejci, jer ih popade strah od Jevreja.

⁹ I tako dvanaestoga mjeseca, a to je mjesec Adar, trinaestoga dana, kad dođe da se izvrši rijeè careva i zapovijest njegova, istoga dana kad se neprijatelji Judejski nadahu da æe obladati njima, preokrenu se, te Judejci obladaše svojim nenavidnicima. ² Skupiše se Judejci u svojim gradovima po svijem zemljama cara Asvira da dignu ruke na one koji im tražahu zlo; i niko ne mogaše stajati pred njima; jer strah od njih popade sve narode. ³ I svi knezovi zemaljski, namjesnici i upravitelji i koji opravljahu poslove careve, podupirahu Judejce, jer ih popade strah od Mardoheja. ⁴ Jer velik bijaše Mardohej u domu carevu, i slava njegova prolažaše sve zemlje, jer taj èovjek Mardohej bivaše sve veæi. ⁵ I tako pobiše Judejci sve neprijatelje svoje maèem i potršu i istrijebiše, i uèiniše što htješe od nenavidnika svojih. ⁶ I u Susanu carskom gradu ubiše Judejci i istrijebiše pet

stotina ljudi. ⁷ I Farsandatu i Dalfona i Aspatu, ⁸ I Poratu i Adaliju i Aridatu, ⁹ I Farmastu i Arisaja i Aridaja i Vajezatu, ¹⁰ Deset sinova Amana sina Amedatina neprijatelja Judejskoga pobiše, ali na plijen ne digoše ruke svoje. ¹¹ U onaj dan kad javiše caru broj pobijenijeh u Susanu carskom gradu, ¹² Reèe car Jestiri carici: u Susanu carskom gradu pobiše i potršu Judejci pet stotina ljudi i deset sinova Amanovijeh, a šta su uèinili po ostalijem zemljama carevijem? Šta želiš? daæe ti se; i šta još moliš? biæe. ¹³ A Jestira reèe: ako je ugodno caru, da se dopusti Judejcima u Susanu i sutra da uèine po današnjoj naredbi i deset sinova Amanovijeh da objese na vješala. ¹⁴ I zapovjedi car da bude tako. I oglašena bi zapovijest u Susanu, i objesiše deset sinova Amanovijeh. ¹⁵ I Judejci koji bijahu u Susanu skupiši se i èetnaestoga dana mjeseca Adara pobiše u Susanu tri stotine ljudi, ali na plijen ne digoše ruke svoje. ¹⁶ A ostali Judejci koji bijahu po zemljama carevijem skupiše se da brane život svoj i da se smire od neprijatelja svojih; i pobiše sedamdeset i pet tisuæa nenavidnika svojih; ali na plijen ne digoše ruke svoje. ¹⁷ To bi trinaestoga dana mjeseca Adara; a èetnaestoga poèinuše, i praznovaše taj dan gosteæi se i veseleæi se. ¹⁸ A Judejci koji bijahu u Susanu skupiše se trinaestoga i èetnaestoga dana istoga mjeseca, a poèinuše petnaestoga, i praznovaše taj dan gosteæi se i veseleæi se. ¹⁹ Zato Judejci seljani, koji žive po mjestima neograđenijem, praznuju èetnaesti dan mjeseca Adara veseleæi se i gosteæi se i blagujuæi, i šaljuæi dijelove jedan drugom. ²⁰ Jer Mardohej napisu ovo, i razasla knjige svijem Judejcima koji bijahu po svijem zemljama cara Asvira, blizu i daleko, ²¹ Naređujuæi im da praznuju dan èetnaesti mjeseca Adara i petnaesti dan istoga mjeseca svake godine; ²² Prema danima u koje se smiriše Judejci od neprijatelja svojih i prema mjesecu kad im se pretvori žalost u radost i tuga u veselje, da te dane praznuju gosteæi se i veseleæi se i šaljuæi dijelove jedan drugom, i siromasima darove. ²³ I primiše svi Judejci da èine što su poèeli i što im pisa Mardohej. ²⁴ Jer Aman sin Amedatin Agagej neprijatelj svijeh Judejaca namisli za Judejce da ih istrijebi, i baci Fur, to jest ždrijeb, da ih potre i istrijebi. ²⁵ Ali kad Jestira izide pred cara, on zapovjedi knjigom, te se zla misao njegova koju smisli na Judejce obrati na njegovu glavu, i objesiše njega i sinove njegove na vješala. ²⁶ Zato prozvaše te dane Furim od imena Fur; i radi svijeh rijeèi te knjige i radi onoga što vidješe, tako i radi onoga što im se dogodi, ²⁷ Postaviše Judejci i primiše na se i na sjeme svoje i na sve koji se udruže s njima da je nepromjenito da slave ta dva dana kao što je napisano za njih i na vrijeme koje je za njih odreðeno, svake godine, ²⁸ I da se ti dani spominju i slave u svakom naraštaju, u svakoj porodici, u svakoj zemlji i u svakom gradu; i ti dani Furim da ne prestanu među Judejcima i spomen njihov da ne pogine u sjemenu njihovu. ²⁹ I pisa carica Jestira kæi Avihailova i Mardohej Judejac svakom tvrðom potvrđujuæi knjigu za Furim drugi put. ³⁰ I Mardohej

razasla knjigu svijem Judejcima u sto i dvadeset i sedam zemalja cara Asvira s rijeèima ljubaznijem i istinijem, ³¹ Da tvrdo drže dane Furim na vrijeme kao što im je postavio Mardohej Judejac i carica Jestira i kao što sami postaviše sebi i sjemenu svojemu za spomen postu njihovu i vikanju njihovu. ³² Tako zapovijest Jestirina potvrdi uredbu za Furim, i bi zapisano u knjigu.

10 Potom car Asvir udari danak na zemlju i na ostrva morska. ² A sva djela vlasti njegove i sile, i pripovijest o velièini Mardohejevoj kako ga je car uèinio velikim, to je napisano u knjizi dnevnika careva Midskih i Persijskih. ³ Jer Mardohej Judejac bješe drugi do cara Asvira i velik u Judejaca i mio mnoštvu braæe svoje starajuæi se za dobro svojemu narodu i govoreæi za sreæu svega sjemena svojega.

Jov

1 Bijaše èovjek u zemlji Uzu po imenu Jov; i taj èovjek bijaše dobar i pravedan, i bojaše se Boga, i uklanjaše se oda zla. ²I rodi mu se sedam sinova i tri kæeri. ³I imaše stoke sedam tisuæa ovaca i tri tisuæe kamila i pet stotina jarmova volova i pet stotina magarica, i èeljadi veoma mnogo; i bijaše taj èovjek najveæi od svih ljudi na istoku. ⁴I sinovi njegovi sastajahu se i davahu gozbe kod kuæe, svaki svoga dana, i slahu te pozivahu tri sestre svoje da jedu i piju s njima. ⁵I kad bi se obredili gozbom, pošiljaše Jov i osveæivaše ih, i ustajuæi rano prinošaše žrtve paljenice prema broju svih njih; jer govoraše Jov: može biti da su se ogriješili sinovi moji i pohulili na Boga u srcu svom. Tako èinjaše Jov svaki put. ⁶A jedan dan dođoše sinovi Božji da stanu pred Gospodom, a među njih dođe i Sotona. ⁷I Gospod reèe Sotoni: otkuda ideš? A Sotona odgovori Gospodu i reèe: prohodih zemlju i obilazih. ⁸I reèe Gospod Sotoni: jesi li vidio slugu mojega Jova? nema onakoga èovjeka na zemlji, dobra i pravedna, koji se boji Boga i uklanja se oda zla. ⁹A Sotona odgovori Gospodu i reèe: eda li se uzalud Jov boji Boga? ¹⁰Nijesi li ga ti ogradio i kuæu njegovu i sve što ima svuda unaokolo? djelo ruku njegovijeh blagoslovio si, i stoka se njegova umnožila na zemlji. ¹¹Ali pruži ruku svoju i dotakni se svega što ima, psovaæe te u oèi. ¹²A Gospod reèe Sotoni: evo, sve što ima neka je u tvojoj ruci; samo na njega ne diži ruke svoje. I otide Sotona od Gospoda. ¹³A jedan dan kad sinovi njegovi i kæeri njegove jeđahu i pijahu vino u kuæi brata svojega najstarijega, ¹⁴Dođe glasnik Jovu i reèe: volovi orahu i magarice pasijahu pokraj njih, ¹⁵A Saveji udariše i oteše ih, i pobiše momke oštrijem maèem; i samo ja jedan utekoh da ti javim. ¹⁶Dok ovaj još govoraše, dođe drugi i reèe: oganj Božji spade s neba i spali ovce i momke, i proždrije ih; i samo ja jedan utekoh da ti javim. ¹⁷Dokle ovaj još govoraše, dođe drugi i reèe: Haldejci u tri èete udariše na kamile i oteše ih, i pobiše momke oštrijem maèem; i samo ja jedan utekoh da ti javim. ¹⁸Dokle ovaj još govoraše, dođe drugi i reèe: sinovi tvoji i kæeri tvoje jeđahu i pijahu vino u kuæi brata svojega najstarijega; ¹⁹A to vjetar velik dođe ispreko pustinje i udari u èetiri ugla od kuæe, te pade na djecu i pogiboše; i samo ja jedan utekoh da ti javim. ²⁰Tada usta Jov i razdrije plašt svoj, i ostriže glavu, i pade na zemlju i pokloni se, ²¹I reèe: go sam izašao iz utrobe matere svoje, go æu se i vratiti onamo. Gospod dade, Gospod uze, da je blagosloveno ime Gospodnje. ²²Uza sve to ne sagriješi Jov, niti reèe bezumlja za Boga.

2 Opet jedan dan dođoše sinovi Božji da stanu pred Gospodom, a dođe i Sotona među njih da stane pred Gospodom. ²I Gospod reèe Sotoni: otkuda ideš? A Sotona odgovori Gospodu i reèe: prohodih zemlju i obilazih. ³I reèe Gospod Sotoni: jesi li vidio slugu mojega Jova? nema onakoga èovjeka na zemlji, dobra i pravedna, koji se boji Boga i uklanja se oda zla, i još se drži dobrote svoje, premda si me nagovorio, te ga upropastih ni za što. ⁴A Sotona odgovori Gospodu i reèe: koža za kožu, i sve što èovjek ima daæe za dušu svoju. ⁵Nego pruži ruku svoju i dotakni se kostiju njegovijeh i mesa njegova, psovaæe te u oèi. ⁶A Gospod reèe Sotoni: evo ti ga u ruke; ali mu dušu èuvaj. ⁷I Sotona otide od Gospoda, i udari Jova zlijem prištem od pete do tjemena, ⁸Te on uze crijep pa se strugaše, i sjeđaše u pepelu. ⁹I reèe mu žena: hoæeš li se još držati dobrote svoje? blagoslovi Boga, pa umri. ¹⁰A on joj reèe: govoriš kao luda žena; dobro smo primali od Boga, a zla zar neæemo primati? Uza sve to ne sagriješi Jov usnama svojim. ¹¹A tri prijatelja Jovova èuše za sve zlo koje ga zadesi, i dođoše svaki iz svojega mjesta, Elifas Temanac i Vildad Sušanin i Sofar Namaæanin, dogovorivši se da dođu da ga požale i potješe. ¹²I podigavši oèi svoje izdaleka ne poznaše ga; tada podigoše glas svoj i stadoše plakati i razdriješe svaki svoj plašt i posuše se prahom po glavi bacajuæi ga u nebo. ¹³I sjeđahu kod njega na zemlji sedam dana i sedam noæi, i nijedan mu ne progovori rijeçi, jer viđahu da je bol vrlo velik.

3 Potom otvori usta svoja Jov i stade kleti dan svoj. ²I progovoriv Jov reèe: ³Ne bilo dana u koji se rodih, i noæi u kojoj rekoše: rodi se djetie! ⁴Bio taj dan tama, ne gledao ga Bog ozgo, i ne osvjetljavala ga svjetlost! ⁵Mrak ga zaprznio i sjen smrtni, oblak ga obastirao, bio strašan kao najgori dani! ⁶Noæ onu osvojila tama, ne radovala se među danima godišnjim, ne brojila se u mjesece! ⁷Gle, noæ ona bila pusta, pjevanja ne bilo u njoj! ⁸Kleli je koji kunu dane, koji su gotovi probuditi krokodila! ⁹Potamnjele zvijezde u sumraèje njezino, èekala vidjelo i ne doèekala ga, i ne vidjela zori trepavica; ¹⁰Što mi nije zatvorila vrata od utrobe i nije sakrila muku od mojih oèiju. ¹¹Zašto ne umrijev u utrobi? ne izdahnuh izlazeæi iz utrobe? ¹²Zašto me prihvatit će koljena? zašto sise, da sem? ¹³Jer bih sada ležao i poèivao; spavao bih, i bio bih miran, ¹⁴S carevima i savjetnicima zemaljskim, koji zidaše sebi pustoline, ¹⁵Ili s knezovima, koji imaše zlata, i kuæe svoje puniše srebra. ¹⁶Ili zašto ne bih kao nedonošee sakriveno, kao dijete koje ne ugleda

vidjela? ¹⁷ Ondje bezbožnici prestaju dosađivati, i ondje poëivaju iznemogli, ¹⁸ I sužnji se odmaraju i ne èuju glasa nastojnikova. ¹⁹ Mali i veliki ondje je, i rob slobodan od svoga gospodara. ²⁰ Zašto se daje vidjelo nevoljniku i život onima koji su tužna srca, ²¹ Koji èekaju smrt a nje nema, i traže je veæma nego zakopano blago, ²² Koji igraju od radosti i vesele se kad nađu grob? ²³ Èovjeku, kojemu je put sakriven i kojega je Bog zatvorio otsvuda? ²⁴ Jer prije jela mojega dolazi uzdah moj, i kao voda razljeva se jauh moj. ²⁵ Jer èega se bojah dođe na mene, i èega se strašah zadesi me. ²⁶ Ne poëivah niti imah mira niti se odmarah, i opet dođe strahota.

4 Tada odgovori Elifas Temanac i reèe: ² Ako ti progovorimo, da ti neæe biti dosadno? ali ko bi se mogao uzdržati da ne govori? ³ Gle, uèio si mnoge, i ruke iznemogle krijepio si; ⁴ Rijeèi su tvoje podizale onoga koji padaše, i utvrđivao si koljena koja klecahu. ⁵ A sada kad dođe na tebe, klonuo si; kad se tebe dotaèe, smeo si se. ⁶ Nije li pobožnost tvoja bila uzdanje tvoje? i dobrota putova tvojih nadanje tvoje? ⁷ Opomeni se, ko je prav poginuo, i gdje su pravedni istrijebljeni? ⁸ Kako sam ja vidio, koji oru muku i siju nevolju, to i žanju. ⁹ Od dihanja Božijega ginu, i od daha nozdara njegovijeh nestaje ih. ¹⁰ Rika lavu, i glas ljutom lavu i zubi laviaima satiru se. ¹¹ Lav gine nemajuæi lova, i laviaei rasipaju se. ¹² Još dođe tajno do mene rijeè, i uho moje doèu je malo. ¹³ U mislima o noænijem utvarama, kad tvrd san pada na ljude, ¹⁴ Strah poduze me i drhat, od kojega ustreptaše sve kosti moje, ¹⁵ I duh prođe ispred mene, i dlake na tijelu mojem nakostriješiše se. ¹⁶ Stade, ali mu ne poznah lica; prilika bijaše pred oèima mojima, i muèeæi èuh glas: ¹⁷ Eda li je èovjek pravedniji od Boga? eda li je èovjek èistiji od tvorca svojega? ¹⁸ Gle, slugama svojim ne vjeruje, i u anđela svojih nalazi nedostataka; ¹⁹ Akamoli u onijeh koji stoje u kuæama zemljanijem, kojima je temelj na prahu i satiru se brže nego moljac. ²⁰ Od jutra do veèera satru se, i nestane ih navijek da niko i ne opazi. ²¹ Slava njihova ne prolazi li s njima? Umiru, ali ne u mudrosti.

5 Zovi; hoæe li ti se ko odazvati? i komu æeš se između svetijeh obratiti? ² Doista bezumnoga ubija gnjev, i ludoga usmræuje srdnja. ³ Ja vidjeh bezumnika gdje se ukorijenio; ali odmah prokleh stan njegov. ⁴ Sinovi su njegovi daleko od spasenja i satiru se na vratima a nema ko da izbavi. ⁵ Ljetinu njegovu jede gladni i ispred trnja kupi je, i lupež ždere blago njihovo. ⁶ Jer muka ne izlazi iz praha niti nevolja iz zemlje nièe. ⁷ Nego se èovjek rađa na nevolju, kao što iskre iz ugljeglja uzlijeæu u vis. ⁸ Ali ja bih Boga tražio, i pred Boga bih iznio stvar svoju, ⁹ Koji èini stvari velike i neispitljive, divne, kojima nema broja; ¹⁰ Koji spušta dažd na zemlju i šalje vodu na polja; ¹¹ Koji podiže ponižene, i žalosne uzvišuje k spasenju; ¹² Koji rasipa misli lukavijeh da ruke njihove ne svrše ništa; ¹³ Koji hvata mudre u njihovu lukavstvu, i namjeru opakih obara; ¹⁴ Danju nailaze na mrak, i u podne pipaju kao

po noæi. ¹⁵ On izbavlja ubogoga od maèa, od usta njihovijeh i od ruke silnoga. ¹⁶ Tako ima nadanja siromahu, a zloæa zatiskuje usta svoja. ¹⁷ Gle, blago èovjeku koga Bog kara; i zato ne odbacuj karanja svemoguæega. ¹⁸ Jer on zadaje rane, i zavija; on udara, i ruke njegove iscjeljuju. ¹⁹ Iz šest nevolja izbaviæe te; ni u sedmoj neæe te se zlo dotaæi. ²⁰ U gladi izbaviæe te od smrti i u ratu od maèa. ²¹ Kad jezik šiba, biæeš sakriven, niti æeš se bojati pustoši kad dođe. ²² Smijaæeš se pustoši i gladi, niti æeš se bojati zvijerja zemaljskoga. ²³ Jer æeš s kamenjem poljskim biti u vjeri, i zvijerje æe poljsko biti u miru s tobom. ²⁴ I vidjeæeš da je mir u šatoru tvom, kuæiaæeš kuæu svoju i neæeš se prevariti. ²⁵ Vidjeæeš kako æe ti se umnožiti sjeme tvoje, i porod æe tvoj biti kao trava na zemlji. ²⁶ Star æeš otiaei u grob kao što se žito snosi u stog u svoje vrijeme. ²⁷ Eto, razgledasmo to, tako je; poslušaj i razumij.

6 A Jov odgovori i reèe: ² O da bi se dobro izmjerili jadi moji, i zajedno se nevolja moja metnula na mjerila! ³ Pretegla bi pijesak morski; zato mi i rijeèi nedostaje. ⁴ Jer su strijele svemoguæega u meni, otrov njihov ispija mi duh, strahote Božije udaraju na me. ⁵ Rièe li divlji magarac kod trave? muèe li vo kod piæe svoje? ⁶ Jede li se bljutavo bez soli? ima li slasti u biocu od jajca? ⁷ Èega se duša moja nije htjela dotaknuti, to mi je jelo u nevolji. ⁸ O da bi mi se ispunila molba, i da bi mi Bog dao što èekam! ⁹ I da bi Bog htio sartri me, da bi mahnuo rukom svojom, i istrijebio me! ¹⁰ Jer mi je još utjeha, ako i gorim od bola niti me žali, što nijesam tajio rijeèi svetoga. ¹¹ Kaka je sila moja da bih pretrpio? kakav li je kraj moj da bih produljio život svoj? ¹² Je li sila moja kamena sila? je li tijelo moje od mjedi? ¹³ Ima li još pomoæi u mene? i nije li daleko od mene što bi me pridržalo? ¹⁴ Nesretnomu treba milost prijatelja njegova, ali je on ostavio strah svemoguæega. ¹⁵ Braæa moja iznevjeriše kao potok, kao bujni potoci prodoše, ¹⁶ Koji su mutni od leda, u kojima se sakriva snijeg; ¹⁷ Kad se otkrave, oteku; kad se zagriju, nestane ih s mjesta njihovijeh. ¹⁸ Tamo amo svræu od putova svojih, idu u ništa i gube se. ¹⁹ Putnici iz Teme pogledahu, koji iðahu u Sevu uzdahu se u njih; ²⁰ Ali se postidješe što se pouzdaše u njih, došavši do njih osramotiše se. ²¹ Tako i vi postaste ništa; vidjeste pogibao moju, i strah vas je. ²² Eda li sam vam rekao: dajte mi, ili od blaga svojega poklonite mi; ²³ Ili izbavite me iz ruke neprijateljeve, i iz ruke nasilnièke iskupite me? ²⁴ Pouèite me, i ja æu muèati; i u èemu sam pogriješio, obavijestite me. ²⁵ Kako su jake rijeèi istinite! Ali šta æe ukor vaš? ²⁶ Mislite li da æe rijeèi ukoriti, i da je govor èovjeka bez nadanja vjetar? ²⁷ I na sirotu napadate, i kopate jamu prijatelju svojemu. ²⁸ Zato sada pogledajte me, i vidite lažem li pred vama. ²⁹ Pregledajte; da ne bude nepravde; pregledajte, ja sam prav u tom. ³⁰ Ima li nepravde na jeziku mojem? ne razbira li grlo moje zla?

7 Nije li èovjek na vojsci na zemlji? a dani njegovi nijesu li kao dani nadnièarski? ² Kao što sluga

uzdiše za sjenom i kao što nadnièar èeka da svrši,
³ Tako su meni dati u našljedstvo mjeseci zaludni i noæi muène odreðene mi. ⁴ Kad legnem, govorim: kad æu ustati? i kad æe proæi noæ? i sitim se prevræuæi se do svanuæa. ⁵ Tijelo je moje obuèeno u crve i u grude zemljane, koža moja puca i rašèinja se. ⁶ Dani moji brži biše od èunka, i proðoše bez nadanja. ⁷ Opomeni se da je moj život vjetar, da oko moje neæe više vidjeti dobra, ⁸ Niti æe me vidjeti oko koje me je viðalo; i tvoje oèi kad pogledaju na me, mene neæe biti. ⁹ Kao što se oblak razilazi i nestaje ga, tako ko siðe u grob, neæe izaæi, ¹⁰ Neæe se više vratiti kuæi svojoj, niti æe ga više poznati mjesto njegovog. ¹¹ Zato ja neæu braniti ustima svojim, govoriæu u tuzi duha svojega, naricati u jadu duše svoje. ¹² Eda li sam more ili kit, te si namjestio stražu oko mene? ¹³ Kad reèem: potješiæe me odar moj, postelja æe mi moja oblakšati tužnjavu, ¹⁴ Tada me strašiš snima i prepadaš me utvarama, ¹⁵ Te duša moja voli biti udavljena, voli smrt nego kosti moje. ¹⁶ Dodijalo mi je; neæu dovijeka živjeti; proði me se; jer su dani moji taština. ¹⁷ Šta je èovjek da ga mnogo cijeniš i da mariš za nj? ¹⁸ Da ga pohodiš svako jutro, i svaki èas kušaš ga? ¹⁹ Kad æeš se odvratiti od mene i pustiti me da progutam pljuvanku svoju? ²⁰ Zgriješio sam; šta æu ti èiniti, o èuvaru ljudski? zašto si me metnuo sebi za biljegu, te sam sebi na tegobu? ²¹ Zašto mi ne oprostiš grijeh moj i ne ukloniš moje bezakonje? jer æu sad leæi u prah, i kad me potražiš, mene neæe biti.

8 Tada odgovori Vildad Sušanin i reèe: ² Dokle æeš tako govoriti? i rijeèi usta tvojih dokle æe biti kao silan vjetar? ³ Eda li Bog krivo sudi? ili svemoguæi izvræe pravdu? ⁴ Što su sinovi tvoji zgriješili njemu, zato ih je dao bezakonju njihovom. ⁵ A ti da potražiš Boga i pomoliš se svemoguæemu, ⁶ Ako si èist i prav, zaista æe se prenuti za te i èestit æe uèiniti pravedan stan tvoj; ⁷ I poèetak æe tvoj biti malen, a pošljedak æe ti biti vrlo velik. ⁸ Jer pitaj preðašnji naraštaj, i nastani da razbereš od otaca njihovijeh; ⁹ Jer smo mi juèerašnji, i ne znamo ništa, jer su naši dani na zemlji sjen. ¹⁰ Neæe li te oni nauèiti? neæe li ti kazati i iz srca svojega iznijeti rijeèi? ¹¹ Nièe li sita bez vlage? raste li rogoz bez vode? ¹² Dok se još zeleni, dok se ne pokosi, suši se prije svake trave. ¹³ Take su staze svijeh koji zaboravljaju Boga, i nadanje licemjerovo propada. ¹⁴ Njegovo se nadanje podlama i uzdanje je njegovo kuæa paukova; ¹⁵ Nasloni se na kuæu svoju, ali ona ne stoji tvrdo; uhvati se za nju, ali se ona ne može održati. ¹⁶ Zeleni se na suncu, i uvrh vrta njegova pružaju se ogranci njegovi; ¹⁷ Žile njegove zapleæu se kod izvora, i na mjestu kamenitu širi se; ¹⁸ Ali kad se išèupa iz mjesta svojega, ono ga se odrièe: nijesam te vidjelo. ¹⁹ Eto, to je radost od njegova puta; a iz praha nièe drugi. ²⁰ Gle, Bog ne odbacuje dobroga, ali ne prihvata za ruku zlikovca. ²¹ Još æe napuniti usta tvoja smijeha i usne tvoje popijevanja. ²² Nenavidnici tvoji obuæi æe se u sramotu, i šatora bezbožnièkoga neæe biti.

9 A Jov odgovori i reèe: ² Zaista, znam da je tako; jer kako bi mogao èovjek biti prav pred Bogom? ³ Ako bi se htio preti s njim, ne bi mu mogao odgovoriti od tisuæe na jednu. ⁴ Mudar je srcem i jak snagom; ko se je opro njemu i bio sreæan? ⁵ On premješta gore, da niko i ne opazi; prevraæa ih u gnjevu svom; ⁶ On kreæe zemlju s mjesta njezina da joj se stupovi drmajuju; ⁷ On kad zaprijeti suncu, ne izlazi; on zapeèaæava zvijezde; ⁸ On razapinja nebo sam, i gazi po valima morskim; ⁹ On je naèinio zvijezde kola i štape i vlašiæe i druge jugu u dnu; ¹⁰ On èini stvari velike i neispitljive i divne, kojima nema broja. ¹¹ Gle, ide mimo mene, a ja ne vidim; proðe, a ja ga ne opazim. ¹² Gle, kad uhvati, ko æe ga nagnati da vrati? ko æe mu kazati: šta radiš? ¹³ Bog ne usteže gnjeva svojega, padaju poda nj oholi pomoænici. ¹⁴ A kako bih mu ja odgovarao i birao rijeèi protiv njega? ¹⁵ Da sam i prav, neæu mu se odgovoriti, valja da se molim sudiji svojemu. ¹⁶ Da ga zovem i da mi se odzove, još ne mogu vjerovati da je èuo glas moj. ¹⁷ Jer me je viorom satro i zadao mi mnogo rana ni za što. ¹⁸ Ne da mi da odahnem, nego me siti grèinama. ¹⁹ Ako je na silu, gle, on je najsilniji; ako na sud, ko æe mi svjedoèiti? ²⁰ Da se pravdam, moja æe me usta osuditi; da sam dobar, pokazæe da sam nevaljao. ²¹ Ako sam dobar, neæu znati za to; omrzao mi je život moj. ²² Svejedno je; zato rekoh: i dobroga i bezbožnoga on potire. ²³ Kad bi još ubio biè najedanput! ali se smije iskušavanju pravijeh. ²⁴ Zemlja se daje u ruke bezbožniku; lice sudija njezinijeh zaklanja; ako ne on, da ko? ²⁵ Ali dani moji biše brži od glasnika; pobjegoše, ne vidješe dobra. ²⁶ Proðoše kao brze laðe, kao orao kad leti na hranu. ²⁷ Ako reèem: zaboraviæu tužnjavu svoju, ostaviæu gnjev svoj i okrijepiæu se; ²⁸ Strah me je od svijeh muka mojih, znam da me neæeš opravdati. ²⁹ Biæu kriv; zašto bih se muèio uzalud? ³⁰ Da se izmijem vodom šnježanicom, i da oèistim sapunom ruke svoje, ³¹ Tada æeš me zamoèiti u jamu da se gade na me moje haljine. ³² Jer nije èovjek kao ja da mu odgovaram, da idem s njim na sud; ³³ Niti ima meðu nama kmeta da bi stavio ruku svoju meðu nas dvojicu. ³⁴ Neka odmakne od mene prut svoj, i strah njegov neka me ne straši; ³⁵ Tada æu govoriti, i neæu ga se bojati; jer ovako ne znam za sebe.

10 Dodijao je duši mojoj život moj; pustiaæu od sebe tužnjavu svoju, govoriæu u jadu duše svoje. ² Reæi æu Bogu: nemoj me osuditi; kaži mi zašto se preš sa mnom. ³ Je li ti milo da èiniš silu, da odbacuješ djelo ruku svojih i savjet bezbožnièki obasjavaš? ⁴ Jesu li u tebe oèi tjelesne? vidiš li kao što vidi èovjek? ⁵ Jesu li dani tvoji kao dani èovjeèi, i godine tvoje kao vijek ljudski, ⁶ Te istražuješ moje bezakonje i za grijeh moj razbiraš? ⁷ Ti znaš da nijesam kriv, i nema nikoga ko bi izbavio iz tvoje ruke. ⁸ Tvoje su me ruke stvorile i naèinile, i ti me otsvuda potireš. ⁹ Opomeni se da si me kao od kala naèinio, i opet æeš me u prah obratiti. ¹⁰ Nijesi li me kao mlijeko slio i kao sir usirio me? ¹¹ Navukao si na me kožu i meso, i

kostima i žilama spleo si me. ¹² Životom i milošæu darivao si me; i staranje tvoje èuvalo je duh moj. ¹³ I sakrio si to u srcu svojem; ali znam da je u tebe. ¹⁴ Ako sam zgriješio, opazio si me, i nijesi me oprostio bezakonja mojega. ¹⁵ Ako sam skrivio, teško meni! ako li sam prav, ne mogu podignuti glave, pun sramote i videæi muku svoju. ¹⁶ I ako se podigne, goniš me kao lav, i opet èiniš èudesa na meni. ¹⁷ Ponavljaš svjedoèanstva svoja protiv mene, i umnožavaš gnjev svoj na me; vojske jedna za drugom izlaze na me. ¹⁸ Zašto si me izvadio iz utrobe? o da umriješ! da me ni oko ne vidje! ¹⁹ Bio bih kao da nigda nijesam bio; iz utrobe u grob bio bih odnesen. ²⁰ Nije li malo dana mojih? prestani dakle i okani me se da se malo oporavim, ²¹ Prije nego otidem odakle se neæu vratiti, u zemlju tamnu i u sjen smrtni, ²² U zemlju tamnu kao mrak i u sjen smrtni, gdje nema promjene i gdje je vidjelo kao tama.

11 A Sofar Namaæanin odgovori i reèe: ² Zar na mnoge rijeèi nema odgovora? ili æe èovjek govornjiv ostati prav? ³ Hoæe li tvoje laži umuèkati ljude? i kad se ti rugaš, zar te neæe niko posramiti? ⁴ Jer si rekao: èista je nauka moja, i èist sam pred oèima tvojim. ⁵ Ali kad bi Bog progovorio i usne svoje otvorio na te, ⁶ I pokazao ti tajne mudrosti, jer ih je dvojinom više, poznao bi da te Bog kara manje nego što zasluŕuje tvoje bezakonje. ⁷ Možeš li ti tajne Boŕijje dokuèiti, ili dokuèiti savršenstvo svemoguæega? ⁸ To su visine nebeske, šta æeš uèiniti? dublje je od pakla, kako æeš poznati? ⁹ Duŕe od zemlje, šire od mora. ¹⁰ Da prevrati, ili zatvori ili sabere, ko æe mu braniti? ¹¹ Jer zna ništavilo ljudsko, i videæi nevaljalstvo zar neæe paziti? ¹² Èovjek bezuman postaje razuman, premda se èovjek raða kao divlje magare. ¹³ Da ti upraviš srce svoje i podigneš ruke svoje k njemu, ¹⁴ Ako je bezakonje u ruci tvojoj, da ga ukloniš, i ne daš da nepravda bude u šatorima tvojim, ¹⁵ Tada æeš podignuti lice svoje bez mane i stajaæeš tvrdo i neæeš se bojati; ¹⁶ Zaboraviæeš muku, kao vode koja proteèe opominjaæeš je se; ¹⁷ Nastaaæe ti vrijeme vedrije nego podne, sinuaæeš, biæeš kao jutro; ¹⁸ Uzdaæeš se imajuæi nadanje, zakopaæeš se, i mirno æeš spavati. ¹⁹ Leŕaaæeš, i niko te neæe plašiti, i mnogi æe ti se moliti. ²⁰ Ali oèi æe bezboŕnicima išèiljeti, i utoèišta im neæe biti, i nadanje æe im biti izdisanje.

12 A Jov odgovori i reèe: ² Da, vi ste ljudi, i s vama æe umrijeti mudrost. ³ I ja imam srce kao i vi, niti sam gori od vas; i u koga nema toga? ⁴ Na potsmijeh sam prijatelju svom, koji kad zove Boga odzove mu se; na potsmijeh je pravedni i dobri. ⁵ Baèen je luè po mišljenju sreænoga onaj koji hoæe da popuzne. ⁶ Mirne su kolibe lupeške, i bez straha su koji gnjeve Boga, njima Bog daje sve u ruke. ⁷ Zapitaj stoku, nauèiaæe te; ili ptice nebeske, kazaæe ti. ⁸ Ili se razgovori sa zemljom, nauèiaæe te, i ribe æe ti morske pripovjediti. ⁹ Ko ne zna od svega toga da je ruka Gospodnja to uèinila? ¹⁰ Kojemu je u ruci duša svega živoga i duh svakoga tijela èovjeèijega. ¹¹ Ne

raspoznaje li uho rijeèi kao što grlo kuša jelo? ¹² U staraca je mudrost, i u dugom vijeku razum. ¹³ U njega je mudrost i sila, u njega je savjet i razum. ¹⁴ Gle, on razgradi, i ne može se opet sagraditi; zatvori èovjeka, i ne može se otvoriti. ¹⁵ Gle, ustavi vode, i presahnu; pusti ih, i isprevræu zemlju. ¹⁶ U njega je jaèina i mudrost, njegov je koji je prevaren i koji vara. ¹⁷ On dovodi savjetnike u ludilo, i sudije obezumljuje. ¹⁸ On razdrešuje pojas carevima, i opasuje bedra njihov. ¹⁹ On dovodi knezove u ludilo, i obara jake. ²⁰ On uzima besjedu rjeèitima, i starcima uzima razum. ²¹ On sipa sramotu na knezove, i raspasuje junake. ²² On otkriva duboke stvari ispod tame, i izvodi na vidjelo sjen smrtni. ²³ On umnožava narode i zatire ih, rasipa narode i sabira. ²⁴ On oduzima srce glavarima naroda zemaljskih, i zavodi ih u pustinju gdje nema puta, ²⁵ Da pipaju po mraku bez vidjela, i èini da tumaraju kao pijani.

13 Eto, sve je to vidjelo oko moje, èulo uho moje, i razumjelo. ² Što vi znate, znam i ja, nijesam gori od vas. ³ Ipak bih govorio sa svemoguæim, i rad sam s Bogom pravdati se. ⁴ Jer vi izmišljate laži, svi ste zaludni ljekari. ⁵ O da biste sasvijem muèali! bili biste mudri. ⁶ Èujte moj odgovor, i slušajte razloge usta mojih. ⁷ Treba li da govorite za Boga nepravdu ili prijevaru da govorite za nj? ⁸ Treba li da mu gledate ko je? treba li da se prepirete za Boga? ⁹ Hoæe li biti dobro kad vas stane ispitivati? hoæete li ga prevariti kao što se vara èovjek? ¹⁰ Zaista æe vas karati, ako tajno uzgledate ko je. ¹¹ Velièanstvo njegovo neæe li vas uplašiti? i strah njegov neæe li vas popasti? ¹² Spomeni su vaši kao pepeo, i vaše visine kao gomile blata. ¹³ Muèite i pustite me da ja govorim, pa neka me snaðe šta mu drago. ¹⁴ Zašto bih kidao meso svoje svojim zubima i dušu svoju metao u svoje ruke? ¹⁵ Gle, da me i ubije, opet æu se uzdati u nj, ali æu braniti putove svoje pred njim. ¹⁶ I on æe mi biti spasenje, jer licemjer neæe izaæi preda nj. ¹⁷ Slušajte dobro besjedu moju, i neka vam uðe u uši što æu iskazati. ¹⁸ Evo, spremio sam parbu svoju, znam da æu biti prav. ¹⁹ Ko æe se preti sa mnom? da sad umuknem, izdahnuo bih. ²⁰ Samo dvoje nemoj mi uèiniti, pa se neæu kriti od lica tvojeg. ²¹ Ukloni ruku svoju od mene, i strah tvoj da me ne straši. ²² Potom zovi me, i ja æu odgovarati; ili ja da govorim, a ti mi odgovaraj. ²³ Koliko je bezakonja i grijeha mojih? pokaži mi prijestup moj i grijeh moj. ²⁴ Zašto sakrivaš lice svoje i drŕiš me za neprijatelja svojega? ²⁵ Hoæeš li skršiti list koji nosi vjetar, ili æeš goniti suhu slamku, ²⁶ Kad mi pišeš grèine i daješ mi u našljedstvo grijeha mladosti moje, ²⁷ I meæeš noge moje u klade, i paziš na sve staze moje i ideš za mnom ustopce? ²⁸ A on se raspada kao trulina, kao haljina koju jede moljac.

14 Èovjek roðen od žene kratka je vijeka i pun nemira. ² Kao cvijet nièe, i otsijeca se, i bjeŕi kao sjen, i ne ostaje. ³ I na takoga otvoraš oko svoje, i mene vodiš na sud sa sobom! ⁴ Ko æe èisto izvaditi iz neèista? Niko. ⁵ Izmjereni su dani njegovi, broj mjeseca

njegovijeh u tebe je; postavio si mu među, preko koje ne može prijeæi. ⁶ Odvrti se od njega da poèine dokle ne navrši kao nadnièar dan svoj. ⁷ Jer za drvo ima nadanja, ako se posijeèe, da æe se još omladiti i da neæe biti bez izdanaka; ⁸ Ako i ostari u zemlji korijen njegov i u prahu izumre panj njegov, ⁹ Èim osjeti vodu, opet napupi i pusti grane kao prisad. ¹⁰ A èovjek umire iznemogao; i kad izdahne èovjek, gdje je? ¹¹ Kao kad voda oteèe iz jezera i rijeka opadne i usahne, ¹² Tako èovjek kad legne, ne ustaje više; dokle je nebеса neæe se probuditi niti æe se prenuti oda sna svojega. ¹³ O da me hoæeš u grobu sakriti i skloniti me dokle ne utoli gnjev tvoj, i da mi daš rok kad æeš me se opomenuti! ¹⁴ Kad umre èovjek, hoæe li oživjeti? Sve dane vremena koje mi je odreðeno èekaæu dokle mi dođe promjena. ¹⁵ Zazvaæeš, i ja æu ti se odazvati; djelo ruku svojih poželjeæeš. ¹⁶ A sada brojiš korake moje, i ništa ne ostavljaš za grijeh moj. ¹⁷ Zapeèaæeni su u tobocu moji prijestupi, i zavezuješ bezakonja moja. ¹⁸ Zaista, kao što gora padne i raspadne se, i kao što se stijena odvali s mjesta svojega, ¹⁹ I kao što voda spira kamenje i povodanj odnosi prah zemaljski, tako nadanje èovjeèije obraæaš u ništa. ²⁰ Nadvlaðuješ ga jednako, te odlazi, mijenjaš mu lice i otpuštaš ga. ²¹ Ako sinovi njegovi budu u èasti, on ne zna; ako li u sramoti, on se ne brine. ²² Samo tijelo njegovo dok je živ boluje, i duša njegova u njemu tuži.

15 A Elifas Temanac odgovori i reèe: ² Hoæe li mudar èovjek kazivati prazne misli i puniti trbuh svoj vjetrom istoènijem, ³ Prepiruæi se govorom koji ne pomaže i rijeèima koje nijesu ni na što? ⁴ A ti uništavaš strah Božji i ukidaš molitve k Bogu. ⁵ Jer bezakonje tvoje pokazuju usta tvoja, ako i jesi izabrao jezik lukav. ⁶ Osuðuju te usta tvoja, a ne ja; i usne tvoje svjedoèe na te. ⁷ Jesi li se ti prvi èovjek rodio? ili si prije humova sazdan? ⁸ Jesi li tajnu Božiju èuo i pokupio u sebe mudrost? ⁹ Šta ti znaš što mi ne bismo znali? šta ti razumiješ što ne bi bilo u nas? ¹⁰ I sijedijeh i starijeh ljudi ima među nama, starijih od oca tvojega. ¹¹ Male li su ti utjehe Božije? ili imaš što sakriveno u sebi? ¹² Što te je zanjelo srce tvoje? i što sijevaju oèi tvoje, ¹³ Te obraæaš protiv Boga duh svoj i puštaš iz usta svojih take rijeèi? ¹⁴ Šta je èovjek, da bi bio èist, i roñeni od žene, da bi bio prav? ¹⁵ Gle, ne vjeruje svecima svojim, i nebеса nijesu èista pred oèima njegovijem; ¹⁶ Akamoli gadni i smrdljivi èovjek, koji pije nepravdu kao vodu? ¹⁷ Ja æu ti kazati, poslušaj me, i pripovjediaæu ti što sam vidio, ¹⁸ Što mudarci kazaše i ne zatajiše, što primiše od otaca svojih, ¹⁹ Kojima samijem dana bi zemlja, i tuđin ne prođe kroz nju. ²⁰ Bezbožnik se muèi svega vijeka svojega, i nasilniku je malo godina ostavljeno. ²¹ Strah mu zuji u ušima, u mirno doba napada pustošnik na nj. ²² Ne vjeruje da æe se vratiti iz tame, otevduda priviða maè. ²³ Tumara za hljebom govoreæi: gdje je? Zna da je za nj spremljen dan tamni. ²⁴ Tuga i nevolja straše ga, i navaljuju na nj kao car gotov na boj. ²⁵ Jer je zamahnuo na Boga rukom svojom, i svemoguæemu se opro. ²⁶ Trèi ispravljena vrata na nj s

mnogim visokim štitovima svojim. ²⁷ Jer je pokrio lice svoje pretilinom, i navaljao salo na bokove svoje. ²⁸ I sjedio je u gradovima raskopanijem i u kuæama pustijem, obraæenijem u gomilu kamenja. ²⁹ Neæe se obratiti niti æe ostati blago njegovo, i neæe se raširiti po zemlji dobro njegovo. ³⁰ Neæe izaæi iz mraka, ogranke njegove osušiæe plamen, odnijeæe ga duh usta njegovijeh. ³¹ Neka se ne uzda u taštinu prevareni, jer æe mu taština biti plata. ³² Prije svojega vremena svršiaæe se, i grana njegova neæe zelenjeti. ³³ Otkinuæe se kao s loze nezreo grozd njegov i pupci æe se njegovi kao s masline pobacati. ³⁴ Jer æe opustjeti zbor licemjerski, i oganj æe spaliti šatore onijeh koji primaju poklone. ³⁵ Zaèinju nevolju i raðaju muku, i trbuh njihov sastavlja prijevaru.

16 A Jov odgovori i reèe: ² Slušao sam mnogo takih stvari; svi ste dosadni tješioci. ³ Hoæe li biti kraj praznijem rijeèima? ili šta te tjera da tako odgovaraš? ⁴ I ja bih mogao govoriti kao vi, da ste na mom mjestu, gomilati na vas rijeèi i mahati glavom na vas, ⁵ Mogao bih vas hrabriti ustima svojim, i micanje usana mojih olakšalo bi bol vaš. ⁶ Ako govorim, neæe odahnuti bol moj; ako li prestanem, hoæe li otiaèi od mene? ⁷ A sada me je umorio; opustošio si sav zbor moj. ⁸ Navukao si na me mrštine za svjedoèanstvo; i moja mrša podiže se na me, i svjedoèi mi u oèi. ⁹ Gnjev njegov rastrže me, nenavidi me, škrguæe zubima na me, postavši mi neprijatelj sijeva oèima svojima na me. ¹⁰ Razvaljuju na me usta svoja, sramotno me biju po obrazima, skupljaju se na me. ¹¹ Predao me je Bog nepravedniku, i u ruke bezbožnicima bacio me. ¹² Bijah miran i zatr me, i uhvativši me za vrat smrska me i metnu me sebi za biljegu. ¹³ Opkoliše me njegovi strijelci, cijepa mi bubrege nemilice, prosipa na zemlju žuè koju. ¹⁴ Zadaje mi rane na rane, i udara na me kao junak. ¹⁵ Sašio sam kostrijet po koži svojoj, i uvaljao sam u prah slavu svoju. ¹⁶ Lice je moje podbulo od plaèa, na vjeðama je mojim smrtni sjen; ¹⁷ Premda nema nepravde u rukama mojim, i molitva je moja èista. ¹⁸ Zemljo, ne krij krvi što sam prolio, i neka nema mjesta vikanju mojemu. ¹⁹ I sada eto na nebu je svjedok moj, svjedok je moj na visini. ²⁰ Prijatelji se moji podruguju mnom; oko moje roni suze Bogu. ²¹ O da bi se èovjek mogao pravdati s Bogom, kao sin èovjeèiji s prijateljem svojim! ²² Jer godine izbrojene navršuju se, i polazim putem odakle se neæu vratiti.

17 Duh se moj kvari, dana mojih nestaje; grobovi su moji. ² Kod mene su rugaèi, i oko moje provodi noæi u jadu koji mi zadaju. ³ Daj mi ko æe jamèiti kod tebe; ko je taj koji æe se rukovati sa mnom? ⁴ Jer si od njihova srca sakrio razum; zato ih neæeš uzvisiti. ⁵ Ko laska prijateljima, njegovijem æe sinovima oèi posahnuti. ⁶ Uèinio je od mene prièu narodima, i postao sam bubnjanje među njima. ⁷ Potamnijelo je oko moje od jada, i svi udi moji postaše kao sjen. ⁸ Zaèudiæe se tome pravi, i bezazleni æe ustati na licemjere. ⁹ Ali æe se pravednik držati svojega puta, i ko je èistijeh ruku veæema æe ojaèati.

¹⁰ A vi vratite se svikoliki i hodite; neæu naæi mudra meðu vama. ¹¹ Dani moji proðoše, misli moje pokidaše se, što imah u srcu. ¹² Od noæi naèiniše dan, i svjetlost je blizu mraka. ¹³ Da bih se nadao, grob æe mi biti kuæa; u tami æu prostrijeti postelju sebi. ¹⁴ Grobu vièem: ti si otac moj; crvima: ti si mati moja, ti si sestra moja. ¹⁵ I gdje je sada nadanje moje? moje nadanje ko æe vidjeti? ¹⁶ U grob æe siæi, poèinuæe sa mnoom u grobu.

18 A Vildad Sušanin odgovori i reèe: ² Kad æete svršiti razgovor? Orazumite se, pa æemo onda govoriti. ³ Zašto se misli da smo kao stoka? zašto smo gadni u vašim oèima? ⁴ Koji rastržeš dušu svoju u jarosti svojoj, hoæe li se tebe radi ostaviti zemlja i stijena se premjestiti sa svojega mjesta? ⁵ Da, vidjelo bezbožnijeh ugasiæe se, i iskra ognja njihova neæe sijati. ⁶ Vidjelo æe pomrknuti u šatoru njegovu, i žižak æe se njegov ugasiti u njemu. ⁷ Silni koraci njegovi stegnuæe se, i oboriæe ga njegova namjera. ⁸ Jer æe se uvaliti u zamku nogama svojim i naiæi æe na mrežu; ⁹ Uhvatiæe ga zamka za petu i svladaæe ga lupež. ¹⁰ Sakriveno mu je pruglo na zemlji, i klopka na stazi. ¹¹ Otsvuda æe ga strahote strašiti i tjeraæe ga ustopce. ¹² Izgladnjeæe sila njegova, i nevolja æe biti gotova uza nj. ¹³ Poješæe žile kože njegove, poješæe žile njegove prvenac smrti. ¹⁴ Išèupaæe se iz stana njegova uzdanica njegova, i to æe ga odvesti k caru strašnom. ¹⁵ Nastavaæe se u šatoru njegovu, koji neæe biti njegov, posuæe se sumporom stan njegov. ¹⁶ Žile æe se njegove posušiti ozdo, i ozgo æe se sasjeæi grane njegove. ¹⁷ Spomen æe njegov poginuti na zemlji, niti æe mu imena biti po ulicama. ¹⁸ Odagnaæe se iz svjetlosti u mrak, i izbaciaæe se iz svijeta. ¹⁹ Ni sina ni unuka neæe mu biti u narodu njegovu, niti kakoga ostatka u stanovima njegovijem. ²⁰ Èudiaæe se danu njegovu koji budu poslije njega, a koji su bili prije obuzeæe ih strah. ²¹ Taki su stanovi bezakonikovi, i tako je mjesto onoga koji ne zna za Boga.

19 A Jov odgovori i reèe: ² Dokle æete muèiti dušu moju i satirati me rijeèima? ³ Veæ ste me deset puta naružili; nije vas stid što tako navaljujete na me? ⁴ Ali ako sam doista pogriješio, pogrješka æe moja ostati kod mene. ⁵ Ako li se još hoæete da dižete na me i da me korite mojom sramotom, ⁶ Onda znajte da me je Bog oborio i mrežu svoju razapeo oko mene. ⁷ Eto, vièem na nepravdu, ali se ne slušam; vapijem, ali nema suda. ⁸ Zagradio je put moj da ne mogu proæi; na staze moje metnuo je mrak. ⁹ Svukao je s mene slavu moju i skinuo vijenac s glave moje. ¹⁰ Porušio me je otsvuda, da me nema; i kao drvo išèupao je nadanje moje. ¹¹ Raspalio se na me gnjev njegov, i uzeo me je meðu neprijatelje svoje. ¹² Vojske njegove doðoše sve zajedno i nasuše sebi put k meni, i stadoše u oko okolo šatora mojega. ¹³ Braæu moju udaljio je od mene, i znanci moji tuðe se od mene. ¹⁴ Bližnji moji ostaviše me, i znanci moji zaboraviše me. ¹⁵ Domašnji moji i moje sluškinje gledaju me kao tuðina; stranac sam u oèima njihovijem. ¹⁶ Zovem slugu svojega, a on

se ne odziva, a molim ga ustima svojim. ¹⁷ Dah je moj mrzak ženi mojoj, a preklinjem je sinovima utrobe svoje. ¹⁸ Ni djeca ne haju za me; kad ustanem, ruže me. ¹⁹ Mrzak sam svjema najvjernijim svojim, i koje ljubljah postaše mi protivnici. ²⁰ Za kožu moju kao za meso moje prionuše kosti moje; jedva osta koža oko zuba mojih. ²¹ Smilujte se na me, smilujte se na me, prijatelji moji, jer se ruka Božija dotakla mene. ²² Zašto me gonite kao Bog, i mesa mojega ne možete da se nasitite? ²³ O kad bi se napisale rijeèi moje! kad bi se stavile u knjigu! ²⁴ Pisaljkom gvozdnom i olovom na kamenu za vjeèni spomen kad bi se urezale! ²⁵ Ali znam da je živ moj iskupitelj, i na pošljedak da æe stati nad prahom. ²⁶ I ako se ova koža moja i rašèini, opet æu u tijelu svom vidjeti Boga. ²⁷ Ja isti vidjeæu ga, i oèi moje gledaæe ga, a ne drugi. A bubrega mojih nestaje u meni. ²⁸ Nego bi trebalo da reèete: zašto ga gonimo? kad je korijen besjede u meni. ²⁹ Bojte se maèa; jer je maè osveta za bezakonje; i znajte da ima sud.

20 A Sofar Namaæanin odgovori i reèe: ² Zato me misli moje nagone da odgovorim, i zato hitim. ³ Èuo sam ukor koji me sramoti, ali æe duh iz razuma mojega odgovoriti za me. ⁴ Ne znaš li da je tako otkako je vijeka, otkako je postavljen èovjek na zemlji, ⁵ Da je slava bezbožnijeh za malo i radost licemjerova za èas? ⁶ Da bi mu visina doprla do neba, i glava se njegova dotakla oblaka, ⁷ Nestaaæe ga zasnagda kao kala njegova; i koji ga vidješe reæi æe: kuda se djede? ⁸ Kao san odletjeæe, i neæe se naæi, i išèeznuæe kao noæna utvara. ⁹ Oko koje ga je gledalo neæe više, niti æe ga više vidjeti mjesto njegovo. ¹⁰ Sinovi njegovi umiljavaæe se siromasima i ruke æe njegove vraæati što je oteo. ¹¹ Kost æe njegove biti pune grijeha mladosti njegove, i oni æe ležati s njim u prahu. ¹² Ako mu je i slatka u ustima zloæa i krije je pod jezikom svojim, ¹³ Èuva je i ne pušta je, nego je zadržava u grlu svom, ¹⁴ Ipak æe se jelo njegovo pretvoriti u crijevima njegovijem, postaæe u njemu jed aspidin. ¹⁵ Blago što je proždro izbljuvaæe, iz trbuha njegova istjeraæe ga Bog. ¹⁶ Jed æe aspidin sisati, ubiaæe ga jezik gujinji. ¹⁷ Neæe vidjeti potoka ni rijeka kojima teèe med i maslo. ¹⁸ Vratiaæe muku, a neæe je pojesti; prema blagu biaæe promjena, i neæe se radovati. ¹⁹ Jer je tlaèio i ostavljao uboge, kuæe je otimao i nije zidao. ²⁰ Jer nije nigda osjetio mira u trbuhu svom, ni što mu je najmilije neæe saèuvati. ²¹ Ništa mu neæe ostati od hrane njegove. Zato ne može dobro njegovo trajati. ²² Kad se ispuni izobilje njegovo, tada æe biti u nevolji; sve ruke nevoljnijeh udariaæe na nj. ²³ Kad bi napunio trbuh svoj, poslaæe na nj Bog jarost gnjeva svojega, i pustiaæe je kao dažd na njega i na jelo njegovo. ²⁴ Kad stane bježati od oružja gvozdennoga, prostrijiæe ga luk mjedeni. ²⁵ Strijela puštena proæi æe kroz tijelo njegovo, i svijetlo gvoždèe izaæi æe iz žuèi njegove; kad poðe, obuzeæe ga strahote. ²⁶ Sve æe tame biti sakrivene u tajnim mjestima njegovijem; proždrijeæe ga oganj neraspiren, i ko ostane u šatoru njegovu zlo æe mu biti. ²⁷ Otkriæe nebesa bezakonje njegovo, i

zemlja æe ustati na nj. ²⁸ Otiæi æe ljetina doma njegova, rastoèiæe se u dan gnjeva njegova. ²⁹ To je dio od Boga èovjeku bezbožnomu i našljedstvo od Boga za besjedu njegovu.

21 A Jov odgovori i reèe: ² Slušajte dobro rijeèi moje, i to æe mi biti od vas utjeha. ³ Potrpite me da ja govorim, a kad izgovorim, potsmijevajte se. ⁴ Eda li se ja èovjeku tužim? i kako ne bi bio žalostan duh moj? ⁵ Pogledajte na me, i divite se, i metnite ruku na usta. ⁶ Ja kad pomislim, strah me je, i groza poduzima tijelo moje. ⁷ Zašto bezbožnici žive? stare? i bogate se? ⁸ Sjeme njihovo stoji tvrdo pred njima zajedno s njima, i natražje njihovo pred njihovijem oèima. ⁹ Kuæe su njihove na miru bez straha, i prut Božji nije nad njima. ¹⁰ Bikovi njihovi skaèu, i ne promašaju; krave njihove tele se, i ne jalove se. ¹¹ Ispuštaju kao stado djecu svoju, i sinovi njihovi poskakuju. ¹² Podvikuju uz bubanj i uz gusle, vesele se uza sviralu. ¹³ Provode u dobru dane svoje, i zaèas slaze u grob. ¹⁴ A Bogu kažu: idi od nas, jer neæemo da znamo za putove tvoje. ¹⁵ Šta je svemoguæi, da mu služimo? i kaka nam je korist, da mu se molimo? ¹⁶ Gle, dobro njihovo nije u njihovoj ruci; namjera bezbožnièka daleko je od mene. ¹⁷ Koliko se puta gasi žižak bezbožnièki i dolazi im pogibao, dijeli im muke u gnjevu svom Bogu? ¹⁸ Bivaju li kao pljeva na vjetru, kao prah koji raznosi vihor? ¹⁹ Èuva li Bog sinovima njihovijem pogibao njihovu, plaæa im da osjete? ²⁰ Vide li svojim oèima pogibao svoju, i piju li gnjev svemoguæega? ²¹ Jer šta je njima stalo do kuæe njihove nakon njih, kad se broj mjeseca njihovijeh prekрати? ²² Eda li æe Boga ko uèiti mudrosti, koji sudi visokima? ²³ Jedan umire u potpunosti svojoj, u miru i u sreæi. ²⁴ Muzlice su mu pune mlijeka, i kosti su mu vlažne od moždina. ²⁵ A drugi umire ojađene duše, koji nije uživao dobra. ²⁶ Obojica leže u prahu, i crvi ih pokrivaju. ²⁷ Eto, znam vaše misli i sudove, kojima mi èinite krivo. ²⁸ Jer govorite: gdje je kuæa silnoga, i gdje je šator u kom nastavaju bezbožnici? ²⁹ Nijeste li nikad pitali putnika? i što vam kazaše neæete da znate, ³⁰ Da se na dan pogibli ostavlja zamac, kad se pusti gnjev. ³¹ Ko æe ga ukoriti u oèi za život njegov? i ko æe mu vratiti što je uèinio? ³² Ali se iznosi u groblje i ostaje u gomili. ³³ Slatke su mu grude od doline, i vuèe za sobom sve ljude, a onima koji ga pretekoše nema broja. ³⁴ Kako me dakle naprazno tješite kad u odgovorima vašim ostaje prijevara?

22 A Elifas Temanac odgovori i reèe: ² Može li Bogu biti èovjek koristan? Sam je sebi koristan èovjek mudar. ³ Je li svemoguæemu radost, ako si pravedan? ili mu je dobit, ako hodiš bez mane? ⁴ Hoæe li te karati i iæi na sud s tobom zato što te se boji? ⁵ Nije li zloæa tvoja velika? i nepravdama tvojim ima li kraja? ⁶ Jer si uzimao zalog od braæe svoje ni za što, i svlaèio si haljine s golijeh. ⁷ Umornoga nijesi napojio vode, i gladnome nijesi dao hljeba. ⁸ Zemlja je bila èovjeka silnoga, i ugledni je sjedio u njoj. ⁹ Udovice si otpuštao prazne, i mišice sirotama potirao si. ¹⁰ Zato su oko tebe zamke, i straši te strah iznenada. ¹¹ I mrak je oko tebe

da ne vidiš, i povodanj pokriva te. ¹² Nije li Bog na visini nebeskoj? pogledaj gore zvijezde, kako su visoko. ¹³ Ali ti kažeš: šta zna Bog? eda li æe kroz tamu suditi? ¹⁴ Oblaci ga zaklanjaju, te ne vidi; hoda po krugu nebeskom. ¹⁵ Jesi li zapazio stari put kojim su išli nepravednici, ¹⁶ Koji se iskorijeniše prije vremena i voda se razli po temelju njihovu? ¹⁷ Govorahu Bogu: idi od nas. Šta bi im uèinio svemoguæi? ¹⁸ A on im je napunio kuæe dobra. Ali namjera bezbožnièka daleko je od mene. ¹⁹ Vidjeæe pravednici i radovaæe se, i bezazleni potsmijevaæe im se. ²⁰ Da, još nije uništeno dobro naše, a ostatak je njihov proždoro oganj. ²¹ Složi se s njim i pomiri se; tako æe ti biti dobro. ²² Primi iz usta njegovijeh zakon, i složi rijeèi njegove u srcu svom. ²³ Ako se vratiš k svemoguæemu, opet æeš se nazidati, ako udaljiš od šatora svojih bezakonje, ²⁴ Tada æeš metati po prahu zlato i Ofirsko zlato po kamenju iz potoka. ²⁵ I svemoguæi biæe ti zlato i srebro i sila tvoja. ²⁶ Jer æeš se tada radovati o Gospodu, i podignuæeš k Bogu lice svoje. ²⁷ Moliæeš mu se, i uslišiæe te, i zavjete svoje izvršiæeš. ²⁸ Što god naumiš, izlaziæe ti; i na putovima tvojim svijetliæe vidjelo. ²⁹ Kad drugi budu poniženi, reæi æeš: da se podignu; i Bog æe izbaviti onoga ko je oborenijeh oèiju. ³⁰ Izbaviæe i onoga koji nije bez krivice; izbaviæe se èistotom ruku tvojih.

23 A Jov odgovori i reèe: ² Još je tužnjava moja odmet? a nevolja je moja teža od uzdaha mojih. ³ O kad bih znao kako bih našao Boga! da otidem do prijestola njegova, ⁴ Da razložim pred njim parbu svoju, i usta svoja napunim razloga, ⁵ Da znam šta bi mi odgovorio, i razumijem šta bi mi rekao. ⁶ Bi li se prema velikoj sili svojoj preo sa mnom? Ne; nego bi mi pomogao. ⁷ Ondje bi se pravedan èovjek mogao pravdati s njim, i oslobodio bih se zasnogda od svoga sudije. ⁸ Gle, ako poðem naprijed, nema ga; ako li natrag, ne nađim ga; ⁹ Ako nalijevo radi, ne vidim ga; ako nadesno, zaklonio se, ne mogu ga vidjeti. ¹⁰ Ali on zna put moj; kad me okuša, izaæi æu kao zlato. ¹¹ Po stopama je njegovijem stupala noga moja; puta njegova držao sam se, i ne zaðoh. ¹² Od zapovijesti usta njegovijeh nijesam otstupao; èuvao sam rijeèi usta njegovijeh više nego svoj užitak. ¹³ Ali kad on što naumi, ko æe ga odvratiti? što duša njegova zaželi, ono èini. ¹⁴ I izvršiæe što je naumio za me; i toga ima u njega mnogo. ¹⁵ Zato sam se uplašio od njega; i kad to mislim, strah me je od njega. ¹⁶ Bog je rastopio srce moje, svemoguæi me je uplašio. ¹⁷ Što ne pogiboh prije mraka? i što ne sakri mrak ispred mene?

24 Zašto svemoguæemu nijesu sakrivena vremena? i koji ga znaju, ne vide dana njegovijeh? ² Meðe pomièu bezbožni, otimaju stado i pasu; ³ Magarca sirotama odgone; u zalogu uzimaju vola udovici; ⁴ Siromahe odbijaju s puta; ubogi u zemlji kriju se svi. ⁵ Gle, kao divlji magarci u pustinji izlaze na posao svoj ustajuæi rano na plijen; pustinja je hrana njima i djeci njihovoj; ⁶ Žanju njivu i beru vinograd koji nije njihov; ⁷ Gola nagone da noæuje bez haljine, koji

se nemaju èim pokriti na zimi, ⁸ Okisli od pljuska u gori, nemajuæi zaklona, privijaju se k stijeni. ⁹ Grabe siroèe od dojke i sa siromaha skidaju zalog. ¹⁰ Gologa ostavljaju da ide bez haljine, i one koji nose snopove da gladuju. ¹¹ Koji meðu njihovijem zidovima ulje cijede i groždje u kacama gaze, podnose žeð. ¹² Ljudi u gradu uzdišu, i duše pobijenijeh vièu, a Bog ne ukida toga. ¹³ Oni se protive svjetlosti, ne znajuæi za putove njezine i ne staju na stazama njezinijem. ¹⁴ Zorom ustajuæi krvnik ubija siromaha i ubogoga; a noæu je kao lupež. ¹⁵ I oko kurvarovo pazi na sumrak govoreæi: da me oko ne vidi. I sakriva lice. ¹⁶ Prokopavaju po mraku kuæe, koje obdan sebi zabilježe; ne znaju za svjetlost. ¹⁷ Jer je zora njima svjema sjen smrtni; ako ih ko pozna, strah ih je sjena smrtnoga. ¹⁸ Brzi su kao povrh vode, proklet je dio njihov na zemlji; neæe vidjeti puta vinogradskoga. ¹⁹ Kao što suša i vruæina grabi vode šnježne, tako grob grješnike. ²⁰ Zaboravlja ih utroba materina, slatki su crvima, ne spominju se više; kao drvo skršiæe se nepravednik. ²¹ Združuje s njim nerotkinju koja ne raða, i udovici ne èini dobra. ²² Grabi jake svojom silom; ostane li koji, ne uzda se u život svoj. ²³ Da mu Bog u što æe se pouzdati; ali oèi njegove paze na njihove pute. ²⁴ Uzvise se za malo, pa ih nema; padaju i ginu kao svi drugi, i kao vrh od klasa otsijecaju se. ²⁵ Nije li tako? ko æe me utjerati u laž i obratiti u ništa rijeèi moje?

25 A Vildad Sušanin odgovori i reèe: ² Vlast je i strah u njega, èini mir na visinama svojim. ³ Vojskama njegovijem ima li broja? i koga ne obasjava vidjelo njegovo? ⁴ I kako æe èovjek biti pravedan pred Bogom? i kako æe èist biti roðeni od žene? ⁵ Gle, ni mjesec ne bi sjao, ni zvijezde ne bi bile èiste pred njim, ⁶ Akamoli èovjek, crv, i sin èovjeèji, moljac.

26 A Jov odgovori i reèe: ² Kako si pomogao slabome! kako si izbavio ruku nekaku! ³ Kako si svjetovao onoga koji je bez mudrosti i pokazao razum izobila! ⁴ Kome si govorio te rijeèi? i èiji je duh izašao iz tebe? ⁵ I mrtve stvari stvorene su pod vodama i stanovnici njihovi. ⁶ Otkriven je pakao pred njim, niti ima pokrivaèa pogibli. ⁷ On je razastro sjever nad prazninom, i zemlju objesio ni na èem. ⁸ Zavezuje vode u oblacima svojim, i ne prodire se oblak pod njima. ⁹ Drži prijesto svoj, razapinje oblak svoj nad njim. ¹⁰ Meðu je postavio oko vode dokle ne bude kraj svjetlosti i mraku. ¹¹ Stupovi nebeski tresu se i drkæu od prijatnje njegove. ¹² Silom je svojom pocijepao more i razumom svojim razbio bjesnilo njegovo. ¹³ Duhom je svojim ukrasio nebesa, i ruka je njegova stvorila prugu zmiju. ¹⁴ Gle, to su dijelovi putova njegovijeh; ali kako je mali dio što èusmo o njemu? i ko æe razumjeti grom sile njegove?

27 I Jov nastavi besjedu svoju i reèe: ² Tako da je živ Bog, koji je odbacio parbu moju, i svemoguæi, koji je ojadio dušu moju, ³ Dok je duša moja u meni, i duh Božji u nozdrvama mojim, ⁴ Neæe usne moje govoriti bezakonja, niti æe jezik moj izricati prijevare. ⁵ Ne dao Bog da pristanem da imate pravo; dokle

dišem, neæu ostepiti od svoje dobrote. ⁶ Držaæu se pravde svoje, niti æu je ostaviti; neæe me prekoriti srce moje dokle sam živ. ⁷ Neprijatelj moj biæe kao bezbožnik, i koji ustaje na me, kao bezakonik. ⁸ Jer kako je nadanje licemjeru, kad se lakomi a Bog æe išèupati dušu njegovu? ⁹ Hoæe li Bog uslišiti viku njegovu kad na nj dođe nevolja? ¹⁰ Hoæe li se svemoguæemu radovati? hoæe li prizivati Boga u svako vrijeme? ¹¹ Uèim vas ruci Božjoj, i kako je u svemoguæega ne tajim. ¹² Eto, vi svi vidite, zašto dakle jednako govorite zaludne stvari? ¹³ To je dio èovjeku bezbožnom od Boga, i našljedstvo koje primaju nasilnici od svemoguæega. ¹⁴ Ako mu se množe sinovi, množe se za maè, i natražje njegovo neæe se nasititi hljeba. ¹⁵ Koji ostanu iza njega, na smrtni æe biti pogrebeni, i udovice njihove neæe plakati. ¹⁶ Ako nakupi srebra kao praha, i nabavi haljina kao blata, ¹⁷ Što nabavi, obuæi æe pravednik, i srebro æe dijeliti bezazleni. ¹⁸ Gradi sebi kuæu kao moljac, i kao kolibu koju naèini èuvar. ¹⁹ Bogat æe umrijeti a neæe biti pribran; otvoriæe oèi a nièega neæe biti. ²⁰ Stignuæe ga strahote kao vode; noæu æe ga odnijeti oluja. ²¹ Uzeæe ga vjetar istoèni, i otiaèi æe; vihor æe ga odnijeti s mjesta njegovoga. ²² To æe Bog pustiti na nj, i neæe ga žaliti; on æe jednako bježati od ruke njegove. ²³ Drugi æe pljeskati rukama za njim, i zviždaæe za njim s mjesta njegovoga.

28 Da, srebro ima žice, i zlato ima mjesto gdje se topi. ² Gvoždje se vadi iz praha, i iz kamena se topi mjed. ³ Mraku postavlja meðu, i sve istražuje èovjek do kraja, i kamenje u tami i u sjenu smrtnom. ⁴ Rijeka navre s mjesta svojega da joj niko ne može pristupiti; ali se odbije i odlazi trudom èovjeèjim. ⁵ Iz zemlje izlazi hljeb, i pod njom je drugo, kao oganj. ⁶ U kamenju je njezinu mjesto safiru, a ondje je prah zlatni. ⁷ Te staze ne zna ptica, niti je vidje oko kragujevo; ⁸ Ne ugazi je mlado zvijerje, niti njom proðe lav. ⁹ Na kremen diže ruku svoju; prevraæa gore iz dna. ¹⁰ Iz stijene izvodi potoke, i svašta dragocjeno vidi mu oko. ¹¹ Ustavlja rijeke da ne teku, i što je sakriveno iznosi na vidjelo. ¹² Ali mudrost gdje se nalazi? i gdje je mjesto razumu? ¹³ Ne zna joj èovjek cijene, niti se nahodi u zemlji živijeh. ¹⁴ Bezdana veli: nije u meni; i more veli: nije kod mene. ¹⁵ Ne može se dati èisto zlato za nju, niti se srebro izmjeriti u promjenu za nju. ¹⁶ Ne može se cijeliti zlatom Ofirskim, ni dragim onihom ni safirom. ¹⁷ Ne može se izjednaèiti s njom ni zlato ni kristal, niti se može promijeniti za zaklade zlatne. ¹⁸ Od koralala i bisera nema spomena, jer je vrijednost mudrosti veæa nego dragom kamenju. ¹⁹ Ne može se s njom izjednaèiti topaz Etiopski, niti se može cijeliti èistijem zlatom. ²⁰ Otkuda dakle dolazi mudrost? i gdje je mjesto razumu? ²¹ Sakrivena je od oèiju svakoga živoga, i od ptica nebeskih zaklonjena. ²² Pogibao i smrt govore: ušima svojima èusmo slavu njezinu. ²³ Bog zna put njezin, i poznaje mjesto njezino. ²⁴ Jer gleda do krajeva zemaljskih i vidi sve što je pod svijem nebom. ²⁵ Kad davaše vjetru težinu, i mjeraše vodu

mjerom, ²⁶ Kad postavljaše zakon daždu i put munji gromovnoj. ²⁷ Još je onda vidje i oglasi je, uredi je i pretraži je. ²⁸ A èovjeku reèe: gle, strah je Božji mudrost, i uklanjati se oda zla jest razum.

29 Još nastavi Jov besjedu svoju i reèe: ² O da bih bio kao pređašnjih mjeseca, kao onijeh dana kad me Bog èuvaše, ³ Kad svijetljaše svijeæom svojom nad glavom mojom, i pri vidjelu njegovu hođah po mraku, ⁴ Kako bijah za mladosti svoje, kad tajna Božija bijaše u šatoru mom, ⁵ Kad još bijaše svemoguæi sa mnom, i djeca moja oko mene, ⁶ Kad se trag moj oblivaše maslom, i stijena mi toèaše ulje potocima, ⁷ Kad izlažah na vrata kroz grad, i na ulici namještah sebi stolicu: ⁸ Mladiæi videæi me uklanjahu se, a starci ustajahu i stajahu, ⁹ Knezovi prestajahu govoriti i metahu ruku na usta svoja, ¹⁰ Upravitelji ustezahu glas svoj i jezik im prijanjaše za grlo. ¹¹ Jer koje me uho èujaše, nazivaše me blaženijem; i koje me oko viđaše, svjedoèaše mi ¹² Da izbavljam siromaha koji vièe, i sirotu i koji nema nikoga da mu pomože; ¹³ Blagoslov onoga koji propadaše dolažaaše na me, i udovici srce raspijevah; ¹⁴ U pravdu se oblaèih i ona mi bijaše odijelo, kao plašt i kao vijenac bijaše mi sud moj. ¹⁵ Oko bijah slijepcu i noga hromu. ¹⁶ Otac bijah ubogima, i razbirah za raspru za koju ne znah. ¹⁷ I razbijah kutnjake nepravedniku, i iz zuba mu istrzah grabež. ¹⁸ Zato govorah: u svojem æu gnijezdu umrijeti, i biæe mi dana kao pijeska. ¹⁹ Korijen moj pružaše se kraj vode, rosa bivaše po svu noæ na mojim granama. ²⁰ Slava moja pomlađivaše se u mene, i luk moj u ruci mojoj ponavljaaše se. ²¹ Slušaahu me i èekahu, i muèahu na moj svjet. ²² Poslije mojih rijeèi niko ne pogovaraše, tako ih natapaše besjeda moja. ²³ Jer me èekahu kao dažd, i usta svoja otvorahu kao na pozni dažd. ²⁴ Kad bih se nasmijao na njih, ne vjerovahu, i sjajnosti lica mojega ne razgonjahu. ²⁵ Kad bih otišao k njima, sjedah u zaèelje, i bijah kao car u vojsci, kad tješi žalosne.

30 A sada smiju mi se mlaði od mene, kojima otaca ne bih bio htio metnuti sa psima stada svojega. ² A na što bi mi i bila sila ruku njihovijeh? u njima bješe propala starost. ³ Od siromaštva i gladi samoæovahu bježeæi na suha, mraèna, pusta i opustošena mjesta; ⁴ Koji brahu lobodu po èestama, i smrekovo korijenje bješe im hrana. ⁵ Između ljudi bijahu izgonjeni i vikaše se za njima kao za lupežem. ⁶ Življahu po strašnjem uvalama, po jamama u zemlji i u kamenu. ⁷ Po grmovima rikahu, pod trnjem se skupljahu. ⁸ Bijahu ljudi nikakvi i bez imena, manje vrijedni nego zemlja. ⁹ I njima sam sada pjesma, i postah im prièa. ¹⁰ Gade se na me, idu daleko od mene i ne ustežu se pljuvati mi u lice. ¹¹ Jer je Bog odapeo moju tetivu i muke mi zadao te zbaciše uzdu preda mnom. ¹² S desne strane ustaju momci, potkidaju mi noge, i nasipaju put k meni da me upropaste. ¹³ Raskopaše moju stazu, umnožiše mi muke, ne treba niko da im pomaže. ¹⁴ Kao širokim prolomom naviru, i navaljuju preko razvalina. ¹⁵ Strahote navališe na me, i kao vjetar

tjeraju dušu moju, i kao oblak prođe sreæa moja. ¹⁶ I sada se duša moja razljeva u meni, stigoše me dani muèeni. ¹⁷ Noæu probada mi kosti u meni, i žile moje ne odmaraju se. ¹⁸ Od teške sile promijenilo se odijelo moje, i kao ogrlica u košulje moje steže me. ¹⁹ Bacio me je u blato, te sam kao prah i pepeo. ²⁰ Vièem k tebi, a ti me ne slušaš; stojim pred tobom, a ti ne gledaš na me. ²¹ Pretvorio si mi se u ljuta neprijatelj; silom ruke svoje suprotiš mi se. ²² Podižeš me u vjetar, posaðuješ me na nj, i rastapaš u meni sve dobro. ²³ Jer znam da æeš me odvesti na smrt i u dom odreðeni svjema živima. ²⁴ Ali neæe pružiti ruke svoje u grob; kad ih stane potirati, oni neæe vikati. ²⁵ Nijesam li plakao radi onoga koji bijaše u zlu? nije li duša moja žalosna bivala radi ubogoga? ²⁶ Kad se dobru nadaš, dođe mi zlo; i kad se nadaš svjetlosti, dođe mrak. ²⁷ Utroba je moja uzavrela, i ne može da se umiri, zadesiše me dani muèeni. ²⁸ Hodim crn, ne od sunca, ustajem i vièem u zboru. ²⁹ Brat postah zmajevima i drug sovama. ³⁰ Pocrnjela je koža na meni i kosti moje posahnuše od žege. ³¹ Gusle se moje pretvoriše u zapijevku, i svirala moja u plaè.

31 Vjeru uèinih sa oèima svojim, pa kako bih pogledao na djevojku? ² Jer kakav je dio od Boga ozgo? i kakvo našljedstvo od svemoguæega s visine? ³ Nije li pogibao nevaljalome i èudo onima koji èine bezakonje? ⁴ Ne vidi li on putove moje, i sve korake moje ne broji li? ⁵ Ako hodih s lažju ili ako pohitje noga moja na prijevaru, ⁶ Neka me izmjeri na mjerilima pravijem, i neka Bog pozna dobrotu moju. ⁷ Ako su koraci moji zašli s puta, i ako je za oèima mojim pošlo srce moje, i za ruke moje prionulo što god, ⁸ Neka ja sijem a drugi jede, i neka se iskorijene izdanci moji. ⁹ Ako se zanijelo srce moje za kojom ženom, i ako sam vrebao na vratima bližnjega svojega, ¹⁰ Neka drugomu melje žena moja, i neka se drugi nad njom povijaju. ¹¹ Jer je to grdilo i bezakonje za sudije. ¹² Jer bi to bio oganj koji bi proždirao do uništenja, i svu bi moju ljetinu iskorijenio. ¹³ Ako nijesam htio doæi na sud sa slugom svojim ili sa sluškinjom svojom, kad bi se tužili na mene; ¹⁴ Jer šta bih èinio kad bi se Bog podigao, i kad bi potražio, šta bih mu odgovorio? ¹⁵ Koji je mene stvorio u utrobi, nije li stvorio i njega? nije li nas on isti sazdao u materici? ¹⁶ Ako sam odbio siromasima želju njihovu, i oèi udovici zamutio, ¹⁷ I ako sam zalogaj svoj sam jeo a nije ga jela i sirota, ¹⁸ Jer je od mladosti moje rasla sa mnom kao kod oca, i od utrobe matere svoje vodao sam je; ¹⁹ Ako sam gledao koga gdje gine nemajuæi haljine, i siromaha gdje se nema èim pokriti, ²⁰ Ako me nijesu blagosiljala bedra njegova što se runom ovaca mojih utopilo, ²¹ Ako sam izmahnuo rukom na sirotu, kad vidjeh na vratima pomoæ svoju, ²² Neka mi ispadne rame iz pleæa, i ruka moja neka se otkine od zgloba. ²³ Jer sam se bojao pogibli od Boga, kojega velièanstvu ne bih odolilo. ²⁴ Ako sam polagao na zlato nadanje svoje, ili èistome zlatu govorio: uzdanico moja! ²⁵ Ako sam se veselio što mi je imanje veliko i što mnogo steèe ruka moja, ²⁶ Ako sam gledao

na sunce, kad sjaje, i na mjesec, kad ponosito hodi, ²⁷ I srce se moje potajno prevarilo i ruku moju poljubila usta moja, ²⁸ I to bi bilo bezakonje za sudije, jer bih se odrekao Boga ozgo; ²⁹ Ako sam se radovao nesreæi nenavidnika svojega, i ako sam zaigrao kad ga je zlo zadesilo, ³⁰ Jer ne dadoh jeziku svojemu da griješi tražeæi dušu njegovu s proklinjanjem; ³¹ Ako ne govorahu domašnji moji: ko bi nam dao mesa njegovu? ne možemo se ni najesti; ³² Stranac nije noæivao na polju; vrata svoja otvorao sam putniku; ³³ Ako sam kao što èine ljudi tajio prijestupe svoje i krio svoje bezakonje u svojim njedrima, ³⁴ Ako sam i mogao plašiti veliko mnoštvo, ipak od najmanjega u domu bijaše me strah; zato muèah i ne odlažah od vrata. ³⁵ O da bih imao koga da me saslušal! Gle, želja je moja da mi svemoguæi odgovori i suparnik moj da mi napiše knjigu. ³⁶ Nosio bih je na ramenu svom, vezao bih je sebi kao vijenac, ³⁷ Broj koraka svojih kazao bih mu, kao knez pristupio bih k njemu. ³⁸ Ako je na me vikala moja zemlja, i brazde njezine plakale, ³⁹ Ako sam jeo roda njezina bez novaca i dosađivao duši gospodara njezinijeh, ⁴⁰ Mjesto pšenice neka mi rađa trnje, i mjesto jeèma kukolj. Svršiše se rijeèi Jovove.

32 Tada prestaše ona tri èovjeka odgovarati Jovu, jer se èinjaše da je pravedan. ² A Elijij sin Varahilov od Vuza, roda Ramova, razgnjevi se na Jova što se sam građaše pravedniji od Boga; ³ I na tri prijatelja njegovu razgnjevi se što ne nađoše odgovora i opet osuđivahu Jova. ⁴ Jer Elijij èekaše dokle oni govorahu s Jovom, jer bijahu stariji od njega. ⁵ Pa kad vidje Elijij da nema odgovora u ustima ona tri èovjeka, raspali se gnjev njegov. ⁶ I progovori Elijij sin Varahilov od Vuza, i reèe: ja sam najmlaði, a vi ste starci, zato se bojah i ne smijah vam kazati što mislim. ⁷ Mišljah: neka govori starost, i mnoge godine neka objave mudrost. ⁸ Ali je duh u ljudima, i duh svemoguæega urazumljuje ih. ⁹ Veliki nijesu svagda mudri, i starci ne znaju svagda šta je pravo. ¹⁰ Zato velim: poslušaj me da kažem i ja kako mislim. ¹¹ Eto, èekao sam da vi izgovorite, slušao sam razloge vaše dokle izviđaste besjedu. ¹² Pazio sam, ali gle, nijedan od vas ne sapre Jova, ne odgovori na njegove rijeèi. ¹³ Može biti da æete reæi: nađosmo mudrost, Bog æe ga oboriti, ne èovjek. ¹⁴ Nije na me upravio besjede, ni ja mu neæu odgovarati vašim rijeèima. ¹⁵ Smeli su se, ne odgovaraju više, nestalo im je rijeèi. ¹⁶ Èekao sam, ali ne govore, stadoše, i više ne odgovaraju. ¹⁷ Odgovoriæu i ja za se, kazaæu i ja kako mislim. ¹⁸ Jer sam pun rijeèi, tijesno je duhu u meni. ¹⁹ Gle, trbuh je moj kao vino bez oduške, i raspukao bi se kao nov mijeh. ²⁰ Govoriæu da odahnem, otvoriæu usne svoje, i odgovoriæu. ²¹ Neæu gledati ko je ko, i èovjeku æu govoriti bez laskanja. ²² Jer ne umijem laskati; odmah bi me uzeo tvorac moj.

33 Èuj dakle, Jove, besjedu moju, i slušaj sve rijeèi moje. ² Evo, sad otvoram usta svoja; govori jezik moj u ustima mojim. ³ Po pravom srcu mom biæe rijeèi moje, i misao èistu izreæi æe usne moje. ⁴ Duh

Božji stvorio me je, i dah svemoguæega dao mi je život. ⁵ Ako možeš, odgovori mi, pripravi se i stani mi nasuprot. ⁶ Evo, ja æu biti mjesto Boga, kao što si rekao; od kala sam naèinjen i ja. ⁷ Eto, strah moj neæe te strašiti, i ruka moja neæe te tištati. ⁸ Rekao si dakle preda mnom, i èuo sam glas tvojih rijeèi: ⁹ Èist sam, bez grijeha, prav sam i nema bezakonja na meni. ¹⁰ Evo, traži zadjevicu sa mnom, drži me za svoga neprijatelja. ¹¹ Meæe u klade noge moje, vreba po svijem stazama mojim. ¹² Eto, u tom nijesi pravedan, odgovaram ti; jer je Bog veæi od èovjeka. ¹³ Zašto se preš s njim, što za sva djela svoja ne odgovara? ¹⁴ Jedanput govori Bog i dva puta; ali èovjek ne pazi. ¹⁵ U snu, u utvari noænoj, kad tvrd san padne na ljude, kad spavaju u postelji, ¹⁶ Tada otvora uho ljudima i nauku im zapeæaæava, ¹⁷ Da bi odvratio èovjeka od djela njegovu, i zaklonio od njega oholost; ¹⁸ Da bi saèuvao dušu njegovu od jame, i život njegov da ne naiđe na maè. ¹⁹ I kara ga bolovima na postelji njegovoj, i sve kosti njegove teškom bolešæu. ²⁰ Tako da se životu njegovu gadi hljeb i duši njegovoj jelo najmilije; ²¹ Nestaje tijela njegovu naoèigled, i izmalaju se kosti njegove, koje se prije nijesu vidjele, ²² I duša se njegovu približuje grobu, i život njegov smrti. ²³ Ako ima glasnika, tumaèa, jednoga od tisuæe, koji bi kazao èovjeku dužnost njegovu, ²⁴ Tada æe se smilovati na nj, i reæi æe: izbavi ga da ne otide u grob; našao sam otkup. ²⁵ I pomladiæe se tijelo njegovo kao u djeteta, i povratiaæe se na dane mladosti svoje, ²⁶ Moliæe se Bogu, i pomilovaæe ga, i gledaæe lice njegovo radujuæi se, i vratiaæe èovjeku po pravdi njegovoj. ²⁷ Gledajuæi ljudi reæi æe: bijah zgriješio, i što je pravo izvrnuo, ali mi ne pomože. ²⁸ On izbavi dušu moju da ne otide u jamu, i život moj da gleda svjetlost. ²⁹ Gle, sve ovo èini Bog dva puta i tri puta èovjeku, ³⁰ Da bi povratio dušu njegovu od jame, da bi ga obasjavala svjetlost živijeh. ³¹ Pazi, Jove, slušaj me, muèi, da ja govorim. ³² Ako imaš što reæi, odgovori mi; govori, jer sam te rad opravdati; ³³ Ako li ne, slušaj ti mene; muèi, i nauèiaæu te mudrosti.

34 Još govori Elijij i reèe: ² Èujte, mudri, besjedu moju, i razumni poslušajte me. ³ Jer uho poznaje besjedu kao što grlo kuša jelo. ⁴ Razberimo što je pravo, izvidimo meðu sobom što je dobro. ⁵ Jer Jov reèe: pravedan sam, a Bog odbaci moju pravdu. ⁶ Hoæu li lagati za svoju pravdu? strijela je moja smrtna, a bez krivice. ⁷ Koji je èovjek kao Jov da kao vodu pije potsmijeh? ⁸ I da se druži s onima koji èine bezakonje, i da hodi s bezbožnijem ljudima? ⁹ Jer reèe: ne pomaže èovjeku da ugađa Bogu. ¹⁰ Zato, ljudi razumni, poslušajte me; daleko je od Boga zloæa i nepravda od svemoguæega. ¹¹ Jer po djelu plaæa èovjeku i daje svakome da nađe prema putu svojemu. ¹² Doista Bog ne radi zlo i svemoguæi ne izvræe pravde. ¹³ Ko mu je predao zemlju? i ko je uredio vasiljenu? ¹⁴ Kad bi na nj okrenuo srce svoje, uzeo bi k sebi duh njegov i dihanje njegovo; ¹⁵ Izginulo bi svako tijelo, i èovjek bi se povratio u prah. ¹⁶ Ako si dakle

razuman, èuj ovo: slušaj glas rijeèi mojih. ¹⁷ Može li vladati onaj koji mrzi na pravdu? hoæeš li osuditi onoga koji je najpravedniji? ¹⁸ Kaže li se caru: nitkove! i knezovima: bezbožnici? ¹⁹ Akamoli onomu koji ne gleda knezovima ko su, niti u njega vrijedi više bogati od siromaha, jer su svi djelo ruku njegovijeh. ²⁰ Umiru zaèas, i u po noæi uskoleba se narod i propadne, i odnese se jaki bez ruke ljudske. ²¹ Jer su oèi njegove obraæene na putove èovjeèije i vidi sve korake njegove. ²² Nema mraka ni sjena smrtnoga gdje bi se sakrili koji èine bezakonje. ²³ Jer nikome ne odgaða kad dođe da se sudi s Bogom. ²⁴ Satire jake nedokuèljivo, i postavlja druge na njihovo mjesto. ²⁵ Jer zna djela njihova, i dok obrati noæ, satru se. ²⁶ Kao bezbožne razbija ih na vidiku. ²⁷ Jer odstupiše od njega i ne gledaše ni na koje putove njegove; ²⁸ Te dođe od njega vika siromahova, i èu viku nevoljnjih. ²⁹ Kad on umiri, ko æe uznemiriti? i kad on sakrije lice, ko æe ga vidjeti? i to biva i narodu i èovjeku, ³⁰ Da ne bi carovao licemjer, da ne bi bilo zamke narodu. ³¹ Zaista, treba kazati Bogu: podnosio sam, neæu više grijehi. ³² A što ne vidim, ti me nauèi; ako sam èinio nepravdu, neæu više. ³³ Eda li æe po tebi plaæati, jer tebi nije po volji, jer ti biraš a ne on? Ako znaš što, govori. ³⁴ Ljudi æe razumni sa mnom kazati, i mudar æe èovjek pristati, ³⁵ Da Jov ne govori razumno, i da rijeèi njegove nijesu mudre. ³⁶ Oèe moj, neka se Jov iskuša do kraja, što odgovara kao zli ljudi. ³⁷ Jer domeæe na grijeh svoj bezakonje, pljeska rukama meðu nama, i mnogo govori na Boga.

35 Još govori Elijuz i reèe: ² Misliš li da si pravo rekao: moja je pravda veæa od Božije? ³ Jer si rekao: šta æe mi pomoæi, kaka æe mi biti korist, da ne grijehim? ⁴ Ja æu odgovoriti tebi i drugovima tvojim s tobom. ⁵ Pogledaj nebo, i vidi; pogledaj oblake, kako su viši od tebe. ⁶ Ako grijehiš, šta æeš mu uèiniti? ili ako se umnože bezakonja tvoja, šta æeš mu nauditi? ⁷ Ako si pravedan, šta æeš mu dati? ili šta æe primiti iz ruke tvoje? ⁸ Èovjeku kakav si može nauditi tvoja zloæa, i sinu èovjeèijemu pomoæi tvoja pravda. ⁹ Vapiju od velikoga nasilja kojima se èini, i vièu na ruku silnijeh; ¹⁰ A nijedan ne govori: gdje je Bog, stvoritelj moj, koji daje pjesmu noæu; ¹¹ Koji èini te smo razumniji od zvijerja zemaljskoga, i mudriji od ptica nebeskih. ¹² Tamo vièu s oholosti zlijeh ljudi, ali ne bivaju uslišeni. ¹³ Jer Bog ne sluša taštine, i svemoguæi ne gleda na nju. ¹⁴ Akamoli kad kažeš: ne vidiš to. Pred njim je sud; èekaj ga. ¹⁵ A sada èim te gnjev pohodi, nije ništa, niti je gledao na sve što si uèinio; ¹⁶ Zato Jov naprazno otvara usta svoja, i bezumno umnožava rijeèi.

36 Još govori Elijuz i reèe: ² Potrpi me malo, i pokazaæu ti, jer još ima što bih govorio za Boga. ³ Poèeæu izdaleka besjedu svoju, i pokazaæu da je tvorac moj pravedan. ⁴ Doista, neæe biti lažne rijeèi moje, kod tebe je koji pravo misli. ⁵ Gle, Bog je silan, ali nikoga ne odbacuje, silan je snagom srèanom. ⁶ Ne da živjeti bezbožniku, a nevoljnicima èini pravdu. ⁷ Ne

odvraæa od pravednika oèiju svojih, nego još s carevima na prijesto posaðuje ih navijek, te se uzvišuju. ⁸ Ako li su okovani u puta i svezani užima nevoljnièkim, ⁹ Tada im napominje djela njihova i bezakonja njihova kako su silna. ¹⁰ I otvara im uho da bi se popravili, i govori im da se vrate od bezakonja. ¹¹ Ako poslušaju i stanu mu služiti, dovršuju dane svoje u dobru i godine svoje u radosti. ¹² Ako li ne poslušaju, ginu od maèa i umiru s bezumlja. ¹³ A koji su licemjerna srca, navlaèe gnjev i ne vièu kad ih poveže; ¹⁴ Umire u mladosti duša njihova i život njihov meðu kurvama. ¹⁵ Izbavlja nevoljnika iz nevolje njegove i otvara mu uho u mucu. ¹⁶ Tako bi i tebe izveo iz tjeskobe na prostrano mjesto, gdje ništa ne dosađuje, i mirni sto tvoj bio bi pun pretiline. ¹⁷ Ali si zaslužio sud bezbožnièki; i sud i pravda snađe te. ¹⁸ Doista, gnjev je na tebi; gledaj da te ne odbaci u karanju, te te veliki otkup neæe izbaviti. ¹⁹ Hoæe li gledati na tvoje bogatstvo? neæe ni na zlato ni na kaku silu blaga tvoje. ²⁰ Ne uzdiši za noæu u koju narodi odlaze na svoje mjesto. ²¹ Èuvaj se da ne pogledaš na taštinu i voliš nju nego nevolju. ²² Gle, Bog je najviši svojom silom, ko je uèitelj kao on? ²³ Ko mu je odredio put njegov? ili ko æe mu reæi: èiniš nepravo? ²⁴ Opominji se da velièaš djela njegova, koja gledaju ljudi. ²⁵ Svi ljudi vide ih, svaki ih gleda izdaleka. ²⁶ Gle, Bog je velik, i ne možemo ga poznati, broj godina njegovijeh ne može se dokuèiti. ²⁷ Jer on steže kaplje vodene, koje liju dažd iz oblaka njegovijeh; ²⁸ Kad teku oblaci, kaplju na mnoštvo ljudsko. ²⁹ I ko bi razumio prostor oblacima i grmljavu u šatoru njegovu? ³⁰ Kako prostire nad njim svjetlost svoju, i dubine morske pokriva? ³¹ Tijem sudi narodima, daje hrane izobila. ³² Rukama zaklanja svjetlost, i naređuje koga da srete, ³³ Javljaæu prema njemu dobru volju svoju, i prema stoci i prema rodu zemaljskom.

37 I od toga drkæe srce moje, i otskaèe sa svojega mjesta. ² Slušajte dobro gromovni glas njegov i govor što izlazi iz usta njegovijeh. ³ Pod sva nebesa pušta ga, i svjetlost svoju do krajeva zemaljskih. ⁴ Za njom rièe grom, grmi glasom velièanstva svojega, niti što odgaða kad se èuje glas njegov. ⁵ Divno Bog grmi glasom svojim, èini stvari velike, da ih ne možemo razumjeti. ⁶ Govori snijegu: padni na zemlju; i daždu sitnome i daždu silnome. ⁷ Zapeæaæava ruku svakom èovjeku, da pozna sve poslenike svoje. ⁸ Tada zvijer ulazi u jamu, i ostaje na svojoj loži. ⁹ S juga dolazi oluja, i sa sjevera zima. ¹⁰ Od dihanja Božijega postaje led, i široke vode stiskuju se. ¹¹ I da se natapa zemlja, natjeruje oblak, i rasipa oblak svjetlošæu svojom. ¹² I on se obræe i tamo i amo po volji njegovoj da èini sve što mu zapovjedi po vasiljenoj. ¹³ Èini da se nađe ili za kar ili za zemlju ili za dobroèinstvo. ¹⁴ Èuj to, Jove, stani i gledaj èudesu Božija. ¹⁵ Znaš li kako ih Bog uređuje i kako sija svjetlošæu iz oblaka svojega? ¹⁶ Znaš li kako vise oblaci? Znaš li èudesu onoga koji je savršen u svakom znanju? ¹⁷ Kako ti se haljine ugriju kad umiri zemlju od juga? ¹⁸ Jesi li ti s njim razapinjao nebesa,

koja stoje tvrdo kao saliveno ogledalo? ¹⁹ Nauèi nas šta æemo mu reæi; ne možemo od tame govoriti po redu. ²⁰ Hoæe li mu ko pripovjediti što bih ja govorio? Ako li bi ko govorio, zaista, bio bih proždrt. ²¹ Ali sada ne mogu ljudi gledati u svjetlost kad sjaje na nebu, pošto vjetar proðe i oèisti ga; ²² Sa sjevera dolazi kao zlato; ali je u Bogu strašnija slava. ²³ Svemoguæ je, ne možemo ga stignuti; velike je sile, ali sudom i velikom pravdom nikoga ne muèi. ²⁴ Zato ga se boje ljudi: ne može ga vidjeti nikakav mudarac.

38 Tada odgovori Gospod Jovu iz vihora i reèe: ² Ko je to što zamraèuje savjet rijeèima nerazumno? ³ Opaši se sada kao èovjek; ja æu te pitati, a ti mi kazuj. ⁴ Gdje si ti bio kad ja osnivah zemlju? kaži, ako si razuman. ⁵ Ko joj je odredio mjere? znaš li? ili ko je rastegao uže preko nje? ⁶ Na èem su podnožja njezina uglavljena? ili ko joj je metnuo kamen ugaoni? ⁷ Kad pjevahu zajedno zvijezde jutrnje i svi sinovi Božji klikovahu. ⁸ Ili ko je zatvorio more vratima kad kao iz utrobe izide? ⁹ Kad ga odjeh oblakom i povih tamom; ¹⁰ Kad postavih za nj uredbu svoju i metnuh mu prijevernice i vrata; ¹¹ I rekoh: dovde æeš dolaziti, a dalje neæeš, i tu æe se ustavljati ponositi valovi tvoji. ¹² Jesi li svoga vijeka zapovjedio jutru, pokazao zori mjesto njezino, ¹³ Da se uhvati zemlji za krajeve, i da se rastjeraju s nje bezbožnici, ¹⁴ Da se ona promijeni kao blato peàatno, a oni da stoje kao haljina, ¹⁵ Da se oduzme bezbožnicima svjetlost njihova i ruka podignuta da se slomi? ¹⁶ Jesi li dolazio do dubina morskih? i po dnu propasti jesi li hodio? ¹⁷ Jesu li ti se otvorila vrata smrtna, i vrata sjena smrtnoga jesi li vidio? ¹⁸ Jesi li sagledao širinu zemaljsku? kaži, ako znaš sve to. ¹⁹ Koje je put k stanu svjetlosti? i gdje je mjesto tami, ²⁰ Da bi je uzeo i odveo do meðe njezine, i znao staze k domu njezinu? ²¹ Znaš ti; jer si se onda rodio, i broj je dana tvojih velik. ²² Jesi li ulazio u riznice šnježne? ili riznice gradne jesi li vidio, ²³ Koje èuвам za vrijeme nevolje, za dan boja i rata? ²⁴ Kojim se putem dijeli svjetlost i ustoka se razilazi po zemlji? ²⁵ Ko je razdijelio jazove povodnju i put svjetlici gromovnoj? ²⁶ Da bi išao dažd na zemlju gdje nema nikoga, i na pustinju gdje nema èovjeka, ²⁷ Da napoji pusta i nerodna mjesta, i uèini da raste trava zelena. ²⁸ Ima li dažd oca? ili ko je rodio kaplje rosne? ²⁹ Iz èije je utrobe izašao led, i ko je rodio slanu nebesku, ³⁰ Da se vode skrivaju i postaju kao kamen i krajevi propasti srastaju? ³¹ Možeš li svezati miline vlašiaima? ili svezu štapima razdriješiti? ³² Možeš li izvesti južne zvijezde na vrijeme? ili kola sa zvijezdama njihovijem hoæeš li voditi? ³³ Znaš li red nebeski? možeš li ti uređivati vladu njegovu na zemlji? ³⁴ Možeš li dignuti glas svoj do oblaka da bi te mnoštvo vode pokrilo? ³⁵ Možeš li pustiti munje da idu, i da ti reku: evo nas? ³⁶ Ko je metnuo èovjeku u srce mudrost? ili ko je dao duši razum? ³⁷ Ko æe izbrojiti oblake mudrošæu, i mjehove nebeske ko æe izliti, ³⁸ Da se raskvašen prah zgusne i grude da se slijepe?

39 Loviš li ti lavu lov? i laviaima trbuh puniš, ² Kad leže u peæinama i vrebaju u zaklonu svom? ³ Ko gotovi gavranu hranu njegovu kad ptiaei njegovi vièu k Bogu i lutaju nemajuæi šta jesti? ⁴ Znaš li vrijeme kad se divokoze koze? i jesi li vidio kad se košute legu? ⁵ Jesi li izbrojio mjesece, dokle nose? znaš li vrijeme kad se legu? ⁶ Kako se savijaju, mlad svoju ispuštaju, i opraštaju se bolova? ⁷ Kako jaèa mlad njihova, raste po polju i otišavši ne vraæa se k njima? ⁸ Ko je pustio divljega magarca da je slobodan, i remene divljemu magarcu ko je razdriješio? ⁹ Kojemu odredih pustinju za kuæu i za stan slatinu. ¹⁰ On se smije vrevi gradskoj, i ne sluša vike nastojnikove. ¹¹ Što nalazi u gorama, ono mu je piæa, i traži svaku zelen. ¹² Bi li ti jednorog htio služiti? bi li noæivao za jaslama tvojim? ¹³ Možeš li vezati užem jednoroga da ore? hoæe li vlašiti brazde za tobom? ¹⁴ Hoæeš li se osloniti na nj što mu je snaga velika? i ostaviti na njemu svoj posao? ¹⁵ Hoæeš li se pouzdati u nj da æe ti svesti ljetinu i na gumno tvoje složiti? ¹⁶ Jesi li ti dao paunu lijepa krila i perje èaplji ili noju? ¹⁷ Koji snese na zemlji jajca svoja, i ostavi da ih prah grije; ¹⁸ I ne misli da æe ih noga razbiti i zvijer poljska zgaziti; ¹⁹ Nemilostiv je ptiaima svojim kao da nijesu njegovi, i da mu trud ne bude uzalud ne boji se. ²⁰ Jer mu Bog nije dao mudrost niti mu je udijelio razuma. ²¹ Kad se podigne u vis, smije se konju i konjiku. ²² Jesi li ti dao konju jaèinu? jesi li ti okitio vrat njegov rzanjem? ²³ Hoæeš li ga poplašiti kao skakavca? frkanje nozdrva njegovijeh strašno je; ²⁴ Kopa zemlju, veseo je od sile, ide na susret oružju; ²⁵ Smije se strahu i ne plaši se niti uzmièe ispred maèa; ²⁶ Kad zvekæe nad njim tul i sijeva koplje i sulica; ²⁷ Od nemirnoæe i ljutine kopa zemlju, i ne može da stoji kad truba zatrubi. ²⁸ Kad truba zatrubi, on vrišti, izdaleka èuje boj, viku vojvoda i pokliè. ²⁹ Eda li po tvome razumu leti jastrijeb? širi krila svoja na jug? ³⁰ Eda li se na tvoju zapovijest diže u vis orao, i na visini vije gnijezdo? ³¹ Na stijeni stanuje i bavi se, navrh stijene, na tvrdu mjestu. ³² Odatle gleda hrane, daleko mu vide oèi. ³³ I ptiaei njegovi piju krv, i gdje su mrtva tjelesa ondje je on. ³⁴ I tako odgovarajuæi Gospod Jovu reèe: ³⁵ Ko se prepire s Bogom, hoæe li ga uèiti? koji kudi Boga, neka odgovori na to. ³⁶ Tada Jov odgovori Gospodu i reèe: ³⁷ Gle, ja sam malen, šta bih ti odgovorio? Meæem ruku svoju na usta svoja. ³⁸ Jednom govoriš, ali neæu odgovarati; i drugom, ali neæu više.

40 A Gospod opet odgovarajuæi Jovu iz vihora reèe: ² Opaši se sada kao èovjek; ja æu te pitati, a ti mi kazuj. ³ Hoæeš li ti uništiti moj sud? hoæeš li mene osuditi da bi sebe opravdao? ⁴ Je li u tebe mišica kao u Boga? grmiš li glasom kao on? ⁵ Okiti se sada èašæu i velièanstvom, u slavu i krasotu obuci se. ⁶ Prospi jarost gnjeva svojega, i pogledaj sve ponosite, i obori ih. ⁷ Pogledaj sve ponosite, i ponizi ih, i potri bezbožnike na mjestu njihovu. ⁸ Zatrpa ih sve u prah, i poveži im lice na skrivenu mjestu. ⁹ Tada æu te i ja hvaliti da te èuva desnica tvoja. ¹⁰ A gle, slon, kojega sam stvorio s tobom, jede travu kao vo; ¹¹ Gle, snaga

mu je u bedrima njegovijem, i sila mu je u pupku trbuha njegova; ¹² Diže rep svoj kao kedar, žile od jaja njegovijeh spletene su kao grane; ¹³ Kosti su mu kao cijevi mjedene, zglavci kao poluge gvozdene. ¹⁴ On je prvo između djela Božijih, tvorac njegov dao mu je maè. ¹⁵ Gore nose mu piæu, i sve zvijerje poljsko igra se ondje. ¹⁶ U hladu liježe, u gustoj trsci i glibu. ¹⁷ Granata drveta zaklanjaju ga sjenom svojim, i opkoljavaju ga vrbe na potocima. ¹⁸ Gle, ustavlja rijeku da ne teèe, uzda se da æe ispiti Jordan gubicom svojom. ¹⁹ Hoæe li ga ko uhvatiti na oèi njegove? zamku mu provuæi kroz nos? ²⁰ Hoæeš li udicom izvuæi krokodila ili užem podvezati mu jezik? ²¹ Hoæeš li mu provuæi situ kroz nos? ili mu šiljkom provrtjeti èeljusti? ²² Hoæe li te mnogo moliti, ili æe ti laskati? ²³ Hoæe li uèiniti vjeru s tobom da ga uzmeš da ti bude sluga dovijeka? ²⁴ Hoæeš li se igrati s njim kao sa pticom, ili æeš ga vezati djevojkama svojim? ²⁵ Hoæe li se njim èastiti drugovi? razdijeliti ga među trgovce? ²⁶ Hoæeš li mu napuniti kožu šiljcima i glavu ostvama? ²⁷ Digni na nj ruku svoju; neæeš više pominjati boja. ²⁸ Gle, zaludu je nadati mu se; kad ga samo ugleda èovjek, ne pada li?

41 Nema slobodna koji bi ga probudio; a ko æe stati preda me? ² Ko mi je prije dao što, da mu vratim? što je god pod svijem nebom, moje je. ³ Neæu muèati o udima njegovijem ni o sili ni o ljepoti stasa njegova. ⁴ Ko æe mu uzgrnuti gornju odjeæu? k èeljjustima njegovijem ko æe pristupiti? ⁵ Vrata od grla njegova ko æe otvoriti? strah je oko zuba njegovijeh. ⁶ Krljušti su mu jaki štitovi spojeni tvrdo. ⁷ Blizu su jedna do druge da ni vjetar ne ulazi među njih. ⁸ Jedna je za drugu prionula, drže se i ne rastavljaju se. ⁹ Kad kiha kao da munja sijeva, a oèi su mu kao trepavice u zore. ¹⁰ Iz usta mu izlaze luèevi, i iskre ognjene skaèu. ¹¹ Iz nozdrva mu izlazi dim kao iz vreloga lonca ili kotla. ¹² Dah njegov raspaljuje ugljvlje i plamen mu izlazi iz usta. ¹³ U vratu mu stoji sila, i pred njim ide strah. ¹⁴ Udi mesa njegova spojeni su, jednostavno je na njemu, ne razmièe se. ¹⁵ Srce mu je tvrdo kao kamen, tvrdo kao donji žrvanj. ¹⁶ Kad se digne, dršæu junaci, i od straha oèišæaju se od grijeha svojih. ¹⁷ Da ga udari maè, ne može se održati, ni koplje ni strijela ni oklop. ¹⁸ Njemu je gvožde kao pljeva, a mjed kao trulo drvo.

¹⁹ Neæe ga potjerati strijela, kamenje iz praæe njemu je kao slamka; ²⁰ Kao slama su mu ubojne sprave, i smije se baèenom koplju. ²¹ Pod njim su oštri crepovi, stere sebi oštre stvari u glibu. ²² Èini, te vri dubina kao lonac, i more se muti kao u stupi. ²³ Za sobom ostavlja svijetlu stazu, rekao bi da je bezdana osijedjela. ²⁴ Ništa nema na zemlji da bi se isporidilo s njim, da bi stvoreno bilo da se nièega ne boji. ²⁵ Što je god visoko prezire, car je nad svijem zvijerjem.

42 Tada Jov odgovori Gospodu i reèe: ² Znam da sve možeš, i da se ne može smesti što naumiš.

³ Ko je to što zamraèuje savjet nerazumno? Zato kažem da nijesam razumijevao; èudesno je to za me, te ne mogu znati. ⁴ Slušaj kad uzgovorim, i kad zapitam, kaži mi. ⁵ Ušima slušah o tebi, a sada te oko moje vidi. ⁶ Zato porieem, i kajem se u prahu i pepelu. ⁷ A kad Gospod izgovori one rijeèi Jovu, reèe Gospod Elifasu Temancu: raspalio se gnjev moj na tebe i na dva prijatelja tvoja što ne govoriste o meni pravo kao sluga moj Jov. ⁸ Zato sada uzmite sedam telaca i sedam ovnova, i idite k sluzi mojemu Jovu i prinesite žrtve paljenice za se, i sluga moj Jov neka se pomoli za vas, jer æu doista pogledati na nj da ne uèinim s vama po vašoj ludosti, jer ne govoriste o meni pravo kao sluga moj Jov. ⁹ I tako otide Elifas Temanac i Vildad Sušanin i Sofar Namaæanin, i uèiniše kako im zapovjedi Gospod. I pogleda Gospod na Jova. ¹⁰ I Gospod povra ti što bješe uzeto Jovu pošto se pomoli za prijatelje svoje; i umnoži Gospod Jovu dvojinom sve što bješe imao. ¹¹ I doðoše k njemu sva braæa njegova i sve sestre njegove i svi preðašnji znanci njegovi, i jedoše s njim u njegovoj kuæi i žaleæi ga tješiše ga za sve zlo što bješe Gospod pustio na nj, i dadoše mu svaki po novac i po grivnu zlatnu. ¹² I Gospod blagoslovi pošljedak Jovov više nego poèetak, te imaše èetrnaest tisuæa ovaca i šest tisuæa kamila i tisuæu jarmova volova i tisuæu magarica. ¹³ I imaše sedam sinova i tri kæeri. ¹⁴ I prvoj nadje ime Jemima, a drugoj Kesija a treæoj Keren-apuha. ¹⁵ I ne nahoðaše se u svoj zemlji tako lijepijeh djevojaka kao kæeri Jovove, i otac im dade našljedstvo među braæom njihovom. ¹⁶ I poslije poživje Jov sto i èetrdeset godina, i vidje sinove i unuke do èetvrtoga koljena. ¹⁷ I umrije Jov star i sit života.

Psalmi

1 Blago èovjeku koji ne ide na vijeæe bezbožnièko, i na putu grješnièkom ne stoji, i u društvu nevaljalijeh ljudi ne sjedi, ² Nego mu je omilio zakon Gospodnji i o zakonu njegovu misli dan i noæ! ³ On je kao drvo usaðeno kraj potoka, koje rod svoj donosi u svoje vrijeme, i kojemu list ne vene: što god radi, u svemu napreduje. ⁴ Nijesu taki bezbožnici, nego su kao prah koji rasipa vjetar. ⁵ Zato se neæe bezbožnici održati na sudu, ni grješnici na zboru pravednièkom. ⁶ Jer Gospod zna put pravednièki; a put bezbožnièki propašæe.

2 Zašto se bune narodi i plemena pomišljaju zaludne stvari? ² Ustaju carevi zemaljski, i knezovi se skupljaju na Gospoda i na pomazanika njegova. ³ "Raskinimo sveze njihove i zbacimo sa sebe jaram njihov." ⁴ Onaj, što živi na nebesima, smije se, Gospod im se potsmijeva. ⁵ Pa im govori u gnjevu svojem i jarošæu svojom zbunjuje ih: ⁶ "Ja sam pomazao cara svojega na Sionu, na svetoj gori svojoj." ⁷ Kazaæu naredbu Gospodnju; on reèe meni: "ti si sin moj, ja te sad rodih. ⁸ Išti u mene, i daæu ti narode u našljedstvo, i krajeve zemaljske tebi u državu. ⁹ Udariæeš ih gvozdenom palicom; razbiæeš ih kao lonèarski sud." ¹⁰ Sad, carevi, orazumite se; nauèite se sudije zemaljske! ¹¹ Služite Gospodu sa strahom, i radujte se s trepetom. ¹² Poštujte sina, da se ne razgnjevi, i vi ne izginete na putu svome; jer æe se gnjev njegov brzo razgorjeti. Blago svjema koji se u nj uzdaju!

3 Gospode! kako je mnogo neprijatelja mojih! Mnogi ustaju na me. ² Mnogi govore za dušu moju: nema mu pomoæi od Boga. ³ Ali ti si, Gospode, štit koji me zaklanja, slava moja; ti podižeš glavu moju. ⁴ Glasom svojim vièem ka Gospodu, i èuje me sa svete gore svoje. ⁵ Ja liježem, spavam i ustajem, jer me Gospod èuva. ⁶ Ne bojim se mnogo tisuæa naroda što sa svijeh strana navaljuje na me. ⁷ Ustani, Gospode! pomoz mi, Bože moj! jer ti udaraš po obrazu sve neprijatelje moje; razbijaš zube bezbožnicima. ⁸ Od Gospoda je spasenje; neka bude na narodu tvom blagoslov tvoj!

4 Kad te zovem, èuj me, Bože, pravdo moja! u tjeskobi daj mi prostor; smiluj se na me i usliši molitvu moju. ² Sinovi èovjeèiji! dokle æe slava moja biti u sramoti? dokle æete ljubiti ništavilo i tražiti laži? ³ Znajte da Gospod divno èuva svetoga svojega; Gospod èuje kad ga zovem. ⁴ Gnjeveæi se ne griješite; razmislite u srcima svojim na posteljama svojim, i utolite. ⁵ Prinesite žrtvu za pravdu, i uzdajte se u

Gospoda. ⁶ Mnogi govore: ko æe nam pokazati što je dobro? Obrati k nama, Gospode, svijetlo lice svoje. ⁷ A meni si dao u srce radost veæu nego što je oni imaju, kad im rodi pšenica i vino. ⁸ Ja mirno liježem i spavam; jer ti, Gospode, sam daješ mi te sam bez straha.

5 Èuj, Gospode, rijeèi moje, razumij pomisli moje. ² Slušaj viku moju, care moj i Bože moj! jer se tebi molim, Gospode! ³ Ujutru slušaš glas moj, ujutru stojim pred tobom, i èekam. ⁴ Jer si ti Bog koji neæe bezakonja; u tebe nema mjesta ko je zao. ⁵ Bezbožnici neæe izaæi pred oèi tvoje; ti nenavidiš sve koji èine bezakonje. ⁶ Potireš lažljivce; na krvopioce i lukave mrzi Gospod. ⁷ A ja po velikoj milosti tvojoj ulazim u dom tvoj, i klanjam se u svetoj crkvi tvojoj sa strahom tvojim. ⁸ Gospode! vodi me u pravdi svojoj; radi neprijatelja mojih poravni preda mnom put svoj. ⁹ Jer nema u ustima njihovijem istine; u njima je nevaljalstvo; grlo im je grob otvoren; na jeziku im je dvolièenje. ¹⁰ Bože! ne daj im napretka, neka se razbiju pomisli njihove. Za mnoga nevaljalstva njihova obori ih, jer se pobuniše na tebe. ¹¹ Pa æe se radovati svi koji se u te uzdaju; dovijeka æe se veseliti koje ti zaklanjaš; dièiæe se koji ljube ime tvoje. ¹² Jer ti, Gospode, blagosiljaš pravednika, kao štitom zaklanjaš ga milošæu svojom.

6 Gospode! nemoj me pokarati u jarosti svojoj, niti me u gnjevu svojem nakazati. ² Smiluj se na me, Gospode, jer sam iznemogao; iscijeli me, jer su kosti moje ustreptale, ³ I duša se moja vrlo uzdrhtala. A ti, Gospode, dokle æeš? ⁴ Obrati se, Gospode, izbavi dušu moju, pomoz mi radi milosti svoje. ⁵ Jer mrtvi ne spominju tebe; u grobu ko æe te slaviti? ⁶ Iznemogoh uzdišuæi; svaku noæ kvasim odar svoj, suzama svojim natapam postelju svoju. ⁷ Usahnu od žalosti oko moje, postara se od množine neprijatelja mojih. ⁸ Idite od mene svi koji èinite bezakonje, jer Gospod èu plaè moj. ⁹ Èu Gospod molbu moju, Gospod molitvu moju primi. ¹⁰ Nek se postide i prepadnu svi neprijatelji moji, neka se povrate i postide odmah.

7 Gospode, Bože moj! u tebe se uzdam, saèuvaj me od svijeh koji me gone, i izbavi me. ² Da mi neprijatelj ne išèupa duše kao lav. Èupa, a nema ko da izbavi. ³ Gospode, Bože moj! ako sam to uèinio, ako je nepravda u rukama mojima, ⁴ Ako sam zlo vratio prijatelju svojemu, ili krivo uèinio onima koji na me na pravdi napadahu; ⁵ Neka goni neprijatelj dušu moju, i neka je stigne, i pogazi na zemlju život moj i slavu moju u prah obrati. ⁶ Ustani, Gospode, u gnjevu svojem; digni se na žestinu neprijatelja mojih; probudi

se meni na pomoæ, i otvori sud. ⁷ I ljudstvo æe se sleæi oko tebe; iznad njega izaði u visinu. ⁸ Gospod sudi narodima. Sudi mi, Gospode, po pravdi mojoj, i po bezazlenosti mojoj neka mi bude. ⁹ Nek se prekine zloæa bezbožnika, a pravednika potpomozi, jer ti ispituješ srca i utrobe, Bože pravedni! ¹⁰ Štit je meni u Boga, koji èuva one koji su prava srca. ¹¹ Bog je pravedan sudija, i Bog je svaki dan gotov na gnjev. ¹² Ako se neæe bezbožnik da obrati, on oštri maè svoj, nateže luk svoj, i naperuje ga; ¹³ I zapinje smrtnu strijelu, èini strijele svoje da pale. ¹⁴ Gle, bezbožnik zaèe nepravdu, trudan bijaše zloèinstvom, i rodi sebi prijearu. ¹⁵ Kopa jamu i iskopa, i pade u jamu koju je naèinio. ¹⁶ Zloba njegova obrati se na njegovu glavu, i zloèinstvo njegovo pade na tjeme njegovo. ¹⁷ Hvalim Gospoda za pravdu njegovu, i pjevam imenu Gospoda višnjega.

8 Gospode, Gospode naš! kako je velièanstveno ime tvoje po svoj zemlji! Podigao si slavu svoju više nebesa. ² U ustima male djece i koja sisaju èiniš sebi hvalu nasuprot neprijateljima svojim, da bi uèinio da zamukne neprijatelj i nemirnik. ³ Kad pogledam nebesa tvoja, djelo prsta tvojih, mjesec i zvijezde, koje si ti postavio; ⁴ Šta je èovjek, te ga se opominješ, ili sin èovjeèji, te ga polaziš? ⁵ Uèinio si ga malo manjega od anđela, slavom i èašæu vjenèao si ga; ⁶ Postavio si ga gospodarom nad djelima ruku svojih, sve si metnuo pod noge njegove, ⁷ Ovce i volove sve, i divlje zvjerinj, ⁸ Ptice nebeske i ribe morske, što god ide morskim putovima. ⁹ Gospode, Gospode naš! kako je velièanstveno ime tvoje po svoj zemlji!

9 Hvalim te, Gospode, iz svega srca svojega, kazujem sva èudesna tvoja. ² Radujem se i veselim se o tebi, pjevam imenu tvojemu, višnji! ³ Neprijatelj se moji vratiše natrag, spotakoše se i nesta ih ispred lica tvogega; ⁴ Jer si svršio sud moj i odbranio me; sio si na prijesto, sudija pravedni. ⁵ Rasrdio si se na narode i ubio bezbožnika, ime si im zatro dovijeka, zsvagda. ⁶ Neprijatelju nesta maèeva sasvijem; gradove ti si razvalio; pogibe spomen njihov. ⁷ Ali Gospod uvijek živi; spremio je za sud prijesto svoj. ⁸ On æe suditi vasionome svijetu po pravdi, usudiaæ narodima pravo. ⁹ Gospod je utoèište ubogome, utoèište u nevolji. ¹⁰ U tebe se uzdaju koji znaju ime tvoje, jer ne ostavljaš onijeh koji te traže, Gospode! ¹¹ Pojte Gospodu, koji živi na Sionu; kazujte narodu djela njegovga; ¹² Jer on osveæuje krv, pamti je; ne zaboravlja jauka nevoljnijeh. ¹³ Smiluj se na me, Gospode; pogledaj kako stradam od neprijatelja svojih, ti, koji me podižeš od vrata smrtnijeh, ¹⁴ Da bih kazivao sve hvale tvoje na vratima kæeri Sionove, i slavio spasenje tvoje. ¹⁵ Popadaše narodi u jamu, koju su iskopali; u zamku, koju su sami namjestili, uhvati se noga njihova. ¹⁶ Poznaše Gospoda; on je sudio; u djela ruku svojih zaplete se bezbožnik. ¹⁷ Vratiaæ se u pakao bezbožnici, svi narodi koji zaboravljaju Boga; ¹⁸ Jer neæe svagda biti zaboravljen ubogi, i nada nevoljnicima neæe nigda poginuti. ¹⁹ Ustani, Gospode, da se ne posili èovjek, i

da prime narodi sud pred tobom. ²⁰ Pusti, Gospode, strah na njih; neka poznadu narodi da su ljudi.

10 Zašto, Gospode, stojiš daleko, kriješ se kad je nevolja? ² S oholosti bezbožnikove muèe se ubogi; hvataju se ubogi prijearom koju izmišljaju bezbožnici. ³ Jer se bezbožnik dièi željom duše svoje, grabljivca pohvaljuje. ⁴ Bezbožnik u obijesti svojoj ne mari za Gospoda: "on ne vidi." Nema Boga u mislima njegovijem. ⁵ Svagda su putovi njegovi krivi; za sudove tvoje ne zna; na neprijatelje svoje neæe ni da gleda. ⁶ U srcu svojem veli: neæu posrnuti; zlo neæe doæi nigda. ⁷ Usta su mu puna nevaljalijeh rijeèi, prijeari i uvrede, pod jezikom je njegovijem muka i pogibao. ⁸ Sjedi u zasjedi iza kuæe; u potaji ubija pravoga; oèi njegove vrebaju ubogoga. ⁹ Sjedi u potaji kao lav u peæini; sjedi u zasjedi da uhvati ubogoga; hvata ubogoga uvukavši u mrežu svoju. ¹⁰ Pritaji se, prilegne, i ubogi padaju u jake nokte njegove. ¹¹ Kaže u srcu svome: "Bog je zaboravio, okrenuo je lice svoje, neæe vidjeti nigda." ¹² Ustani, Gospode! digni ruku svoju, ne zaboravi nevoljnijeh. ¹³ Zašto bezbožnik da ne mari za Boga govoreæi u srcu svom da ti neæeš vidjeti? ¹⁴ Ti vidiš; jer gledaš uvrede i muke i pišeš ih na ruci. Tebi predaje sebe ubogi; siroti ti si pomoænik. ¹⁵ Satri mišicu bezbožnome i zlome, da se traži i ne naðe bezbožnost njegovga. ¹⁶ Gospod je car svagda, dovijeka, nestæe neznabožaca sa zemlje njegove. ¹⁷ Gospode! ti èuješ želje ništih; utvrdi srce njihovo; otvori uho svoje, ¹⁸ Da daš sud siroti i nevoljniku, da prestanu goniti èovjeka sa zemlje.

11 U Gospoda se uzdam; zašto govorite duši mojoj: "leti u goru kao ptica; ² Jer evo grješnici nategoše luk, zapeše strijelu svoju za tetivu, da iz mraka strijeljaju prave srcem. ³ Kad su raskopani temelji, šta æe uèiniti pravednik?" ⁴ Gospod je u svetom dvoru svom, prijesto je Gospodnji na nebesima; oèi njegove gledaju; vjeðe njegove ispituju sinove èovjeèije. ⁵ Gospod ispituje pravednoga; a bezbožnoga i kojemu je milo èiniti zlo nenavidi duša njegovga. ⁶ Pustiaæ na bezbožnike dažd od živoga ugljenvlja, ognja i sumpora; i ognjeni vjetar biaæ im dio iz èaše; ⁷ Jer je Gospod pravedan, ljubi pravdu; lice æe njegovo vidjeti pravednici.

12 Pomagaj, Gospode; jer nesta svetijeh, jer je malo vjernijeh meðu sinovima èovjeèijim. ² Laž govore jedan drugome, usnama lažljivijem govore iz srca dvolièna. ³ Istrijebiaæ Gospod sva usta lažljiva, jezik velièavi, ⁴ Ljude, koji govore: jezikom smo jaki, usta su naša u nas, ko je gospodar nad nama? ⁵ Videæi stradanje nevoljnih i uzdisanje ništih, sad æu ustati, veli Gospod, i izbaviti onoga kome zlobe. ⁶ Rijeèi su Gospodnje rijeèi èiste, srebro u vatri oèiðæeno od zemlje, sedam puta pretopljeno. ⁷ Ti æeš nas, Gospode, odbraniti, i saèuvati nas od roda ovoga dovijeka. ⁸ Bezbožnici idu naokolo; kad se oni podižu, sramote se sinovi èovjeèiji.

13 Dokle æeš me, Gospode, sasvijem zaboravljati? dokle æeš odvræati lice svoje od mene? ² Dokle

æu se domišljati u duši svojoj, mutiti se u srcu svom dan i noæ? dokle æe se neprijatelj moj podizati nada mnom? ³ Pogledaj, usliši me, Gospode, Bože moj! Prosvijetli oèi moje da ne zaspim na smrt. ⁴ Da ne reèe neprijatelj moj: nadvladao sam ga; da se ne raduju koji me gone, ako posrnem. ⁵ A ja se uzdam u milost tvoju; radovaæe se srce moje za spasenje tvoje. ⁶ Pjevaæu Gospodu, koji mi dobro èini.

14 Reèe bezumnik u srcu svojem: nema Boga; nevaljali su, gadna su djela njihova; nema nikoga dobro da tvori. ² Gospod pogleda s neba na sinove èovjeèije, da vidi ima li koji razuman, traži li koji Boga. ³ Svi su zašli, svi se pokvarili, nema nikoga dobro da tvori, nema nijednoga. ⁴ Zar se neæe opametiti koji èine bezakonje, jedu narod moj kao što jedu hljeb, ne prizivaju Gospoda? ⁵ Ondje æe zadrhtati od straha; jer je Gospod u rodu pravednom. ⁶ Smijete se onome što ubogi radi; ali Gospod njega zaklanja. ⁷ Ko æe poslati sa Siona pomoæ Izrailju? Kad Gospod povrati zarobljeni narod svoj, onda æe se radovati Jakov i veseljaæe se Izrailj.

15 Gospode! ko može sjedjeti u sjenici tvojoj? ko može nastaviti na svetoj gori tvojoj? ² Ko hodi bez mane, tvori pravdu, i govori istinu iz srca svojega; ³ Ko ne opada jezikom svojim, ne èini drugome zla, i ne ruži bližnjega svojega; ⁴ Ko ne gleda onoga koga je Bog odbacio, nego poštuje one koji se boje Gospoda; ko se kune bližnjemu pa ne porie; ⁵ Ko ne daje srebra svojega na dobit, i ne prima mita na pravoga. Ko ovako radi, neæe posrnuti dovijeka.

16 Èuvaj me, Bože; jer se u te uzdam. ² Rekoh Gospodu: ti si Gospod moj, nemam dobra osim tebe. ³ U svetima koji su na zemlji i u velikima sva je utjeha moja. ⁴ Neka drugi umnožavaju idole svoje, neka trèe k tuđima; ja im neæu ljevati krvavih naljeva, niti æu metnuti imena njihovijeh u usta svoja. ⁵ Gospod je moj dio našljedstva i èaše; ti podižeš dostojanje moje. ⁶ Uže mi je zahvatilo prekrasna mjesta, i dio mi je moj mio. ⁷ Blagosiljam Gospoda, koji me urazumljuje; tomu me i noæu uèi što je u meni. ⁸ Svagda vidim pred sobom Gospoda: on mi je s desne strane da ne posrnem. ⁹ Toga radi raduje se srce moje, i veseli se jezik moj, još æe se i tijelo moje smiriti u uzdanju; ¹⁰ Jer neæeš ostaviti duše moje u paklu, niti æeš dati da svetac tvoj vidi truhlost. ¹¹ Pokazaæeš mi put životni: obilje je radosti pred licem tvojim, utjeha u desnici tvojoj dovijeka.

17 Usliši, Gospode, pravdu, èuj glas moj, primi u uši molitvu moju ne iz usta lažljivijeh. ² Od lica tvogega neka izađe sud moj, oèi tvoje neka pogledaju na pravicu. ³ Ispitaj srce moje, obidi noæu; u ognju me okušaj, i neæeš naæi nepravde moje. ⁴ Usta se moja ne dohvataju djela ljudskih; radi rijeèi usta tvojih držim se putova oštrih. ⁵ Utvrdi stope moje na stazama svojim da ne zalaze koraci moji. ⁶ Tebe prizivljam, jer æeš me uslišiti, Bože! prigni k meni uho svoje, i èuj rijeèi moje. ⁷ Pokaži divnu milost svoju, koji izbavljaš one koji se u te uzdaju od onijeh koji se protive desnici

tvojoj. ⁸ Èuvaj me kao zjenicu oka: sjenom krila svojih zakloni me ⁹ Od bezbožnika koji na me napadaju, od neprijatelja duše moje, koji su me opkolili. ¹⁰ Srce svoje zatvoriše; ustima svojim govore oholo. ¹¹ Izagnavši me opet su oko mene; oèi su svoje uprli da me obore na zemlju. ¹² Oni su kao lav koji hoæe da rastrže, i kao lavaæ koji sjedi u potaji. ¹³ Ustani, Gospode, preteci ih, obori ih. Odbrani dušu moju maèem svojim od bezbožnika, ¹⁴ Rukom svojom, Gospode, od ljudi ovijeh, od ljudi ovoga svijeta, kojima je dio ovaj život, kojima si trbuh napunio svoga bogatstva, da æe im i sinovi biti siti i ostatak ostaviti svojoj djeci. ¹⁵ A ja æu u pravdi gledati lice tvoje; kad se probudim, biæu sit od prilike tvoje.

18 Ljubiæu te, Gospode, krjeposti moja, ² Gospode, grade moj, zaklone moj, koji se oboriti ne može, izbavitelju moj, Bože moj, kamena goro, na kojoj se ne bojim zla, štite moj, rože spasenja mojega, utoèište moje! ³ Prizivljam Gospoda, kojemu se klanjati valja, i opraštam se neprijatelja svojih. ⁴ Obuzeše me smrtne bolesti, i potoci nevaljalijeh ljudi uplašiše me. ⁵ Opkoliše me bolesti paklene, stegoše me zamke smrtne. ⁶ U svojoj tjeskobi prizvah Gospoda, i k Bogu svojemu povikah; on èu iz dvora svojega glas moj, i vika moja dođe mu do ušiju. ⁷ Zatrese se i pokoleba se zemlja, zadrmaše se i pomjeriše iz temelja gore, jer se on razljuti. ⁸ Podiže se dim od gnjeva njegovoga, iz usta njegovijeh oganj, koji proždire, i živo ugljeglje otskakaše od njega. ⁹ Savi nebesa i siđe. Mrak bješe pod nogama njegovijem. ¹⁰ Sjede na heruvima i podiže se, i poletje na krilima vjetrnijem. ¹¹ Od mraka naèini sebi krov, sjenicu oko sebe, od mraènijeh voda, oblaka vazdušnijeh. ¹² Od sijevanja pred njim kroz oblake njegove udari grad i živo ugljeglje. ¹³ Zagrmje na nebesima Gospod, i višnji pusti glas svoj, grad i živo ugljeglje. ¹⁴ Pusti strijele svoje, i razmetnu ih; silu munja, i rasu ih. ¹⁵ I pokazaše se izvori vodeni, i otkriše se temelji vasionoj od prijetnje tvoje, Gospode, od dihanja duha gnjeva tvogega. ¹⁶ Tada pruži s visine ruku, uhvati me, izvuèe me iz vode velike. ¹⁷ Izbavi me od neprijatelja mojega silnoga i od mojih nenavidnika, kad bijahu jaèi od mene. ¹⁸ Ustaše na me u dan nevolje moje, ali mi Gospod bi potpora. ¹⁹ Izvede me na prostrano mjesto, i izbavi me, jer sam mu mio. ²⁰ Dade mi Gospod po pravdi mojoj, i za èistotu ruku mojih dariva me. ²¹ Jer se držah putova Gospodnjih, i ne odmetnuh se Boga svojega, ²² Nego su svi zakoni njegovi preda mnom, i zapovijesti njegovijeh ne uklanjam od sebe. ²³ Bih mu vjeran, i èuvah se od bezakonja svojega. ²⁴ Dade mi Gospod po pravdi mojoj, po èistoti ruku mojih pred oèima njegovima. ²⁵ Sa svetima postupaš sveto, s èovjekom vjernim vjerno, ²⁶ S èistim èisto, a s nevaljalim nasuprot njemu. ²⁷ Jer ti pomažeš ljudima nevoljnim, a oèi ponosite ponižavaš. ²⁸ Ti raspaljuješ vidjelo moje; Gospod moj prosvjetljuje tamu moju. ²⁹ S tobom razbijam vojsku, i s Bogom svojim skaèem preko zida. ³⁰ Put je Božji vjeran, rijeè Gospodnja èista. On je štit svjema koji se

u nj uzdaju. ³¹ Jer ko je Bog osim Gospoda, i ko je obrana osim Boga našega? ³² Ovaj Bog opasuje me snagom, i èini mi vjeran put. ³³ Daje mi noge kao u jelena, i na visine stavlja me. ³⁴ Uèi ruke moje boju, i mišice moje èini da su luk od mjedi. ³⁵ Ti mi daješ štit spasenja svojega; desnica tvoja drži me, i milost tvoja èini me velika. ³⁶ Ti širiš korak moj, te se ne spotièu noge moje. ³⁷ Tjeram neprijatelje svoje i stižem ih, i ne vraæam se dok ih ne istrijebim. ³⁸ Obaram ih, i ne mogu ustati, padaju pod noge moje. ³⁹ Jer me ti opasuješ snagom za boj, i koji ustanu na me, obaraš ih preda mnom. ⁴⁰ Neprijatelja mojih pleæi ti mi obraæaš, i potirem nenavidnike svoje. ⁴¹ Oni vièu, ali nema pomagaèa, ka Gospodu, ali ih on ne sluša. ⁴² Rasipam ih kao prah po vjetru, kao blato po ulicama gazim ih. ⁴³ Ti me izbavljaš od bune narodne, postavljaš me da sam glava tuđim plemenima; narod kojega ne poznavaš, služi mi. ⁴⁴ Po samome èuvenju slušaju me, tuđini pokorni su mi. ⁴⁵ Tuđini blijede, dršæu u gradovima svojim. ⁴⁶ Živ je Gospod, i da je blagosloven braniè moj! Da se uzvisi Bog spasenja mojega, ⁴⁷ Bog, koji mi daje osvetu, i pokorava mi narode, ⁴⁸ Koji me izbavlja od neprijatelja, podiže me nad one koji ustaju na me i od èovjeka žestoka izbavlja me! ⁴⁹ Toga radi hvalim te, Gospode, pred narodima, i pojem imenu tvojemu, ⁵⁰ Koji slavno izbavljaš cara svojega, i èiniš milost pomazaniku svojem Davidu i natražju njegovu dovijeka.

19 Nebesa kazuju slavu Božiju, i djela ruku njegovijeh glasi svod nebeski. ² Dan danu dokazuje, i noæ noæi javlja. ³ Nema jezika, niti ima govora, gdje se ne bi èuo glas njihov. ⁴ Po svoj zemlji ide kazivanje njihovo i rijeèi njihove na kraj vasiljene. Suncu je postavio stan na njima; ⁵ I ono izlazi kao ženik iz ložnice svoje, kao junak veselo teèe putem. ⁶ Izlazak mu je nakraj neba, i hod mu do kraja njegovog; i niko nije sakriven od toplote njegove. ⁷ Zakon je Gospodnji svršen, krijepi dušu; svjedoèanstvo je Gospodnje vjerno, daje mudrost nevještome. ⁸ Naredbe su Gospodnje pravedne, vesele srce. Zapovijest je Gospodnja svijetla, prosvjetljuje oèi. ⁹ Strah je Gospodnji èist, ostaje dovijeka. Sudovi su njegovi istini, pravedni svikoliki. ¹⁰ Bolji su od zlata i dragog kamenja, slaði od meda koji teèe iz sata. ¹¹ I slugu tvojega oni su prosvijetlili; ko ih drži ima veliku platu. ¹² Ko æe znati sve svoje pogriješke? Oèisti me i od tajnijeh; ¹³ I od voljnijeh saèuvaj slugu svojega, da ne obladaju mnome. Tada æu biti svršen i èist od velikoga prijestupa. ¹⁴ Da su ti rijeèi usta mojih ugodne, i pomisao srca mojega pred tobom, Gospode, krjeposti moja i izbavitelju moj!

20 Da te usliši Gospod u dan žalosti, da te zaštiti ime Boga Jakovljeva. ² Da ti pošlje pomoæ iz svetinje, i sa Siona da te potkrijepi. ³ Da se opomene svijeh prinosa tvojijeh, i žrtva tvoja paljenica da se naðe pretila. ⁴ Da ti da Gospod po srcu tvojemu; što god poèneš, da ti izvrši. ⁵ Radovaæemo se za spasenje tvoje, i u ime Boga svojega dignuæemo zastavu. Da

ispuni Gospod sve molbe tvoje. ⁶ Sad vidim da Gospod èuva pomazanika svojega; sluša ga sa svetoga neba svojega; jaka je desnica njegova, koja spasava. ⁷ Jedni se hvale kolima, drugi konjima, a mi imenom Gospoda Boga svojega. ⁸ Oni posræu i padaju, a mi stojimo i ne kolebamo se. ⁹ Gospode! pomozu caru, i usliši nas kad te zovemo.

21 Gospode! s tvoje se sile veseli car; i kako mu je velika radost što ti pomažeš! ² Što mu je srce željelo, dao si mu, i molitve usta njegovijeh nijesi odbio. ³ Jer si ga doèekao blagoslovima milosnim, metnuo si mu na glavu vijenac od dragoga kamenja. ⁴ Molio te je za život i dao si mu da mu se produlje dani dovijeka. ⁵ Velika je slava njegova tvojom pomoæu; slavu si i krasotu metnuo na nj. ⁶ Dao si mu blagoslove dovijeka, razveselio si ga radošæu lica svojega. ⁷ Jer se car uzda u Gospoda i u milost višnjega; i ne koleba se. ⁸ Naæi æe ruka tvoja sve neprijatelje tvoje, naæi æe desnica tvoja one koji mrze na tebe. ⁹ Uèiniæeš ih kao peæ zažarenu, kad se razgnjeviš; gnjev æe ih Gospodnji progutati, i oganj æe ih proždrijeti. ¹⁰ Rod njihov istrijebiæeš sa zemlje, i sjeme njihovo između sinova èovjeèijih; ¹¹ Jer podigoše na tebe zlo, smisliše i ne mogoše izvršiti. ¹² Jer æeš ih metnuti za biljegu, iz lukova svojijeh pustiaæeš strijele u lice njihovo. ¹³ Podigni se, Gospode, silom svojom; mi æemo pjevati i slaviti jakost tvoju.

22 Bože, Bože moj! zašto si me ostavio udaljivši se od spasenja mojega, od rijeèi vike moje? ² Bože moj! vièem danju, a ti me ne slušaš, i noæu, ali nemam mira. ³ Sveti, koji živiš u pohvalama Izrailjevim! ⁴ U tebe se uzdaše oci naši, uzdaše se, i ti si ih izbavljao. ⁵ Tebe prizivaše, i spasavaše se; u tebe se uzdaše, i ne ostajaše u sramoti. ⁶ A ja sam crv, a ne èovjek; potsmijeh ljudima i rug narodu. ⁷ Koji me vide, svi mi se rugaju, razvaljuju usta, mašu glavom, ⁸ I govore: oslonio se na Gospoda, neka mu pomože, neka ga izbavi, ako ga miluje. ⁹ Ta, ti si me izvadio iz utrobe; ti si me umirio na sisi matere moje. ¹⁰ Za tobom pristajem od rođenja, od utrobe matere moje ti si Bog moj. ¹¹ Ne udaljuj se od mene; jer je nevolja blizu, a nema pomoæenika. ¹² Opteèe me mnoštvo telaca; jaki volovi Vasanski opkoliše me; ¹³ Razvališe na me usta svoja. Lav je gladan lova i rièe. ¹⁴ Kao voda razlih se; rasuše se sve kosti moje; srce moje posta kao vosak, rastopilo se u meni. ¹⁵ Sasuši se kao crijep krjepost moja, i jezik moj prionu za grlo, i u prah smrtni meæeš me. ¹⁶ Opkoliše me psi mnogi; èeta zlikovaca ide oko mene, probodoše ruke moje i noge moje. ¹⁷ Mogao bih izbrojiti sve kosti svoje. Oni gledaju, i od mene naèiniše stvar za gledanje. ¹⁸ Dijele haljine moje među sobom, i za dolamu moju bacaju ždrijeb. ¹⁹ Ali ti, Gospode, ne udaljuj se. Silo moja, pohitaj mi u pomoæ. ²⁰ Izbavi od maèa dušu moju, od psa jedinicu moju. ²¹ Saèuvaj me od usta lavovijeh, i od rogova bivolovih, èuvši, izbavi me. ²² Kazujem ime tvoje braæi; usred skupštine hvaliaæu te. ²³ Koji se bojite Gospoda, hvalite ga. Sve sjeme Jakovljevo! poštuju ga. Boj ga se,

sve sjeme Izrailjevo! ²⁴ Jer se ne oglušī molitve ništega niti je odbi; ne odvrti od njega lica svojega, nego ga usliši kad ga zazva. ²⁵ Tebe æu hvaliti na skupštini velikoj; zavjete svoje svršīæu pred onima koji se njega boje. ²⁶ Neka jedu ubogi i nasite se, i neka hvale Gospoda koji ga traže; živo da bude srce vaše dovijeka. ²⁷ Opomenuæe se i obratiæe se ka Gospodu svi krajevi zemaljski, i pokloniæe se pred njim sva plemena neznabožaæka. ²⁸ Jer je Gospodnje carstvo; on vlada narodima. ²⁹ Ješæe i pokloniæe se svi pretili na zemlji; pred njim æe pasti svi koji slaze u prah, koji ne mogu saèuvati duše svoje u životu. ³⁰ Sjeme æe njihovo služiti njemu. Kazivaæe se za Gospoda rodu potonjemu. ³¹ Doæi æe, i kazivaæe pravdu njegovu ljudima njegovijem, koji æe se roditi; jer je on uèinio ovo.

23 Gospod je pastir moj, ništa mi neæe nedostajati. ² Na zelenoj paši pase me, vodi me na tihu vodu. ³ Dušu moju oporavlja, vodi me stazama pravednim imena radi svojega. ⁴ Da poðem i dolinom sjena smrtnoga, neæu se bojati zla; jer si ti sa mnom; štap tvoj i palica tvoja tješi me. ⁵ Postavio si preda mnom trpezu na vidiku neprijateljima mojim; namazao si uljem glavu moju, i èaša je moja preopuna. ⁶ Da! dobrota i milost tvoja pratiæe me u sve dane života mojega, i ja æu nastavati u domu Gospodnjem zadugo.

24 Gospodnja je zemlja i što je god u njoj, vasiljena i sve što živi na njoj. ² Jer je on na morima osnova, i posred rijeka utvrdi je. ³ Ko æe izaæi na goru Gospodnju? i ko æe stati na svetom mjestu njegovu? ⁴ U koga su èiste ruke i srce bezazleno, ko ne izrièe imena njegova uzalud i ne kune se lažno. ⁵ On æe dobiti blagoslov od Gospoda, i milost od Boga spasa svojega. ⁶ Taki je rod onijeh koji ga traže, i koji su radi stajati pred licem tvojim, Bože Jakovljevi! ⁷ Vrata! uzvisite vrhove svoje, uzvisite se vrata vjeèna! Ide car slave. ⁸ Ko je taj car slave? Gospod krjepak i silan, Gospod silan u boju. ⁹ Vrata! uzvisite vrhove svoje, uzvisite se vrata vjeèna! Ide car slave. ¹⁰ Ko je taj car slave? Gospod nad vojskama; on je car slave.

25 K tebi, Gospode, podižem dušu svoju. ² Bože moj! u tebe se uzdam; ne daj da se osramotim, da mi se ne svete neprijatelji moji. ³ I koji se god u te uzdaju, neæe se osramotiti; osramotiæe se oni koji se odmeæu od tebe besputno. ⁴ Pokaži mi, Gospode, putove svoje, nauèi me hoditi stazama tvojim. ⁵ Uputi me istini svojoj, i nauèi me; jer si ti Bog spasenja mojega, tebi se nadam svaki dan. ⁶ Opomeni se milosrða svojega, Gospode, i milosti svoje; jer su otkako je vijeka. ⁷ Grijevoja mladosti moje, i mojih prijestupa ne pominji; po milosti svojoj pomeni mene, radi dobrote svoje, Gospode! ⁸ Dobar je i pravedan Gospod; toga radi pokazuje grješnicima put. ⁹ Upuæuje krotke istini, uèi krotke hoditi putem njegovijem. ¹⁰ Svi su putovi Gospodnji milost i istina onima koji drže zavjet njegov i otkrivenje njegovo. ¹¹ Radi imena svojega, Gospode, oprosti grijeh moj, jer

je velik. ¹² Koji se èovjek boji Gospoda? On æe mu pokazati koji put da izbere. ¹³ Duša æe njegova u dobru poèivati, i sjeme æe njegovo vladati zemljom. ¹⁴ Tajna je Gospodnja u onijeh koji ga se boje, i zavjet svoj javlja im. ¹⁵ Oèi su mi svagda upravljene ka Gospodu, jer on izvlaèi iz zamke noge moje. ¹⁶ Pogledaj me i smiluj se na me, jer sam inokosan i nevoljnik. ¹⁷ Nek se raširi stisnuto srce moje, iz tjeskobe moje izvadi me. ¹⁸ Vidi jade moje i muku moju, i oprosti mi sve grijehne moje. ¹⁹ Pogledaj neprijatelje moje kako ih je mnogo i kakvom me pakosnom nenavišæu nenavide. ²⁰ Saèuvaj dušu moju i izbavi me; ne daj da se osramotim, jer se u tebe uzdam. ²¹ Bezazlenost i pravda neka me saèuva, jer se u tebe uzdam. ²² Izbavi, Bože, Izrailja od svijeh nevolja njegovijeh.

26 Sudi mi, Gospode, jer u prostoti svojoj hodim i u Gospoda se uzdam; neæu se pokolebati. ² Ispitaj me, Gospode, i iskušaj me; pretopi što je u meni i srce moje. ³ Jer je milost tvoja pred oèima mojim, i hodim u istini tvojoj. ⁴ Ne sjedim s bezumnicima, i s lukavima se ne miješam. ⁵ Nenavidim društvo bezakonièko, i s bezbožnicima ne sjedim. ⁶ Umivam pravdom ruke svoje, i idem oko žrtvenika tvog, Gospode, ⁷ Da razglašujem hvalu tvoju i kazujem sva èudesa tvoja. ⁸ Gospode! omilio mi je stan doma tvog, i mjesto naselja slave tvoje. ⁹ Nemoj duše moje pogubiti, ni života mojega s krvopilcima, ¹⁰ Kojima je zloèinstvo u rukama, i kojima je desnica puna mita. ¹¹ A ja hodim u prostoti svojoj, izbavi me, i smiluj se na me. ¹² Noga moja stoji na pravom putu; na skupštinama æu blagosiljati Gospoda.

27 Gospod je vidjelo moje i spasenje moje; koga da se bojim? Gospod je krjepost života mojega; koga da se strašim? ² Ako navale na me zlikovci da pojedu tijelo moje, protivnici i neprijatelji moji, spotaæi æe se i pašæe. ³ Ako protiv mene vojska u oko stane, neæe se uplašiti srce moje; ako se na me rat digne, ja se ni onda neæu bojati. ⁴ Za jedno samo molim Gospoda, samo to ištem, da živim u domu Gospodnjem sve dane života svojega, da gledam krasotu Gospodnju i ranim u crkvu njegovu. ⁵ Jer bi me sakrio u kolibi svojoj u zlo doba; sklonio bi me pod krovom šatora svojega; na kamenu goru popeo bi me. ⁶ Tada bih podigao glavu svoju pred neprijateljima koji bi me opkolili; prinio bih u njegovu šatoru žrtvu hvale; zapjevao bih i hvalio Gospoda. ⁷ Èuj, Gospode, glas moj, tebe prizivljem, smiluj se na me i usliši me. ⁸ Srce moje govori pred tobom što si rekao: "tražite lice moje"; tražim lice tvoje, Gospode! ⁹ Nemoj odvratiti od mene lica svojega, nemoj u gnjevu ostaviti slugu svojega; budi pomoænik moj; nemoj me odbiti, i nemoj me ostaviti, Bože, spasitelju moj! ¹⁰ Jer otac moj i mati moja ostaviše me; ali Gospod neka me prihvati. ¹¹ Uputi me, Gospode, na put svoj i vodi me pravom stazom poradi onijeh koji me vrebaju. ¹² Nemoj me dati na volju neprijateljima mojim; jer ustaše na me lažni svjedoci; ali zloba govori sama protiv sebe.

¹³ Vjerujem da æu vidjeti dobrotu Gospodnju na zemlji živijeh. ¹⁴ Uzdam se u Gospoda, budi slobodan; neka bude srce tvoje krjepko, uzdam se u Gospoda.

28 K tebi, Gospode, viøem; grade moj, nemoj mi muèati, da ne bih, ako uzmuèiš, bio kao oni koji odlaze u grob. ² Èuj molitveni glas moj, kad vapijem k tebi, kad dižem ruke svoje k svetoj crkvi tvojoj. ³ Nemoj me zahvatiti s grješnicima, i s onima koji èine nepravdu, koji s bližnjima svojim mirno govore, a u srcu im je zlo. ⁴ Podaj im, Gospode, po djelima njihovijem, po zlomu postupanju njihovu; po djelima ruku njihovijeh podaj im, podaj im što su zaslužili. ⁵ Jer ne paze na djela Gospodnja, i na djela ruku njegovijeh. Da ih razori i ne sazida. ⁶ Da je blagosloven Gospod, jer usliši glas moljenja mojega! ⁷ Gospod je krjepost moja i štit moj; u njega se pouzdam srce moje, i on mi pomože. Zato se veseli srce moje, i pjesmom svojom slavim ga. ⁸ Gospod je krjepost naroda svojega, i obrana koja spasava pomazanika njegovoga. ⁹ Spasi narod svoj, blagoslovi dostojanje svoje; spasi ih i uzdiži ih do vijeka.

29 Dajte Gospodu, sinovi Božiji, dajte Gospodu slavu i èast. ² Dajte Gospodu slavu imena njegovoga. Poklonite se Gospodu u svetoj krasoti. ³ Glas je Gospodnji nad vodom, Bog slave grmi, Gospod je nad vodom velikom. ⁴ Glas je Gospodnji silan, glas je Gospodnji slavan. ⁵ Glas Gospodnji lomi kedre, Gospod lomi kedre Livanske. ⁶ Kao tele skaèu od njega; Livan i Sirion kao mlad bivo. ⁷ Glas Gospodnji sipa plamen ognjeni. ⁸ Glas Gospodnji potresa pustinju, potresa Gospod pustinju Kades. ⁹ Glas Gospodnji oprašta košute bremena, i sa šuma skida odijelo; i u crkvi njegovoj sve govori o slavi njegovoj. ¹⁰ Gospod je sjedio nad potopom, i sjedjeæe Gospod kao car uvijek. ¹¹ Gospod æe dati silu narodu svojemu, Gospod æe blagosloviti narod svoj mirom.

30 Uzvišavaæu te, Gospode, jer si me oteo, i nijesi dao neprijateljima mojim da mi se svete. ² Gospode, Bože moj! zavikah k tebi, i iscijelio si me. ³ Gospode! izveo si iz pakla dušu moju, i oživio si me da ne siðem u grob. ⁴ Pojte Gospodu, sveci njegovi, i slavite sveto ime njegovog. ⁵ Gnjev je njegov za trenuæe oka, a do života milost njegovoga, veèerom dolazi plaè, a jutrom radost. ⁶ I ja rekoh u dobru svom: neæu posrnuti do vijeka. ⁷ Ti šæaše, Gospode, te gora moja stajaše tvrdo. Ti odvрати lice svoje, i ja se smetoh. ⁸ Tada tebe, Gospode, zazivah, i Gospoda molih: ⁹ "Kakva je korist od krvi moje, da siðem u grob? hoæe li te prah slaviti ili kazivati istinu tvoju?" ¹⁰ Èuj, Gospode, i smiluj se na me; Gospode! budi mi pomoænik." ¹¹ I ti promijeni plaè moj na radost, skide s mene vreæu, i opasa me veseljem. ¹² Zato æe ti pjevati slava moja i neæe umuknuti; Gospode, Bože moj! do vijeka æe te hvaliti.

31 U tebe se, Gospode, uzdam; nemoj me ostaviti pod sramotom do vijeka, po pravdi svojoj izbavi me. ² Prigni k meni uho svoje, pohitaj, pomoz mi. Budi mi kameni grad, tvrda ograda, gdje bih se spasio. ³ Jer

si ti kamena gora moja i ograda moja, imena svojega radi vodi me i upravljaj mnom. ⁴ Izvadi me iz mreže, koju mi tajno zamjestiše; jer si ti krjepost moja. ⁵ U tvoju ruku predajem duh svoj; izbavljao si me, Gospode, Bože istini! ⁶ Nenauidim one koji poštuju propadljive idole; ja se u Gospoda uzdam. ⁷ Radovaæu se i veseliti se o milosti tvojoj, kad pogledaš na moju muku, poznaš tugu duše moje, ⁸ Ne daš me u ruku neprijatelju, postaviš noge moje na prostranom mjestu. ⁹ Smiluj se na me, Gospode; jer me je tuga, od jada iznemože oko moje, duša moja i srce moje. ¹⁰ Išèilje u žalosti život moj, i godine moje u uzdisanju; oslabi od muke krjepost moja, i kosti moje sasahnuše. ¹¹ Od množine neprijatelja svojih postadoh potsmijeh i susjedima svojim, i strašilo znancima svojim; koji me vide na ulici, bježe od mene. ¹² Zaboravljen sam kao mrtav, nema me u srcima; ja sam kao razbijen sud. ¹³ Jer slušam grdnju od mnogih, otsvuda strah, kad se dogovaraju na me, misle išèupati dušu moju. ¹⁴ A ja se, Gospode, u tebe uzdam i velim: ti si Bog moj. ¹⁵ U tvojoj su ruci dani moji; otmí me iz ruku neprijatelja mojih, i od onijeh, koji me gone. ¹⁶ Pokaži svijetlo lice svoje sluzi svojemu; spasi me milošæu svojom. ¹⁷ Gospode! nemoj me ostaviti pod sramotom; jer tebe prizivljem. Nek se posrame bezbožnici, neka zamuknu i padnu u pakao. ¹⁸ Neka onijeme usta lažljiva, koja govore na pravednika obijesno, oholo i s porugom. ¹⁹ Kako je mnogo u tebe dobra, koje èuvaš za one koji te se boje, i koje daješ onima koji se u te uzdaju pred sinovima èovjeèijim! ²⁰ Sakrivaš ih pod krov lica svojega od buna ljudskih; sklanjaš ih pod sjen od svadljivijeh jezika. ²¹ Da je blagosloven Gospod, što mi pokaza divnu milost kao da me uvede u tvrd grad! ²² Ja rekoh u smetnji svojoj: odbaèen sam od oèiju tvorijeh; ali ti èu molitveni glas moj, kad te prizvah. ²³ Ljubite Gospoda svi sveti njegovi; Gospod drži vjeru; i uvršeno vraæa onima koji postupaju oholo. ²⁴ Budite slobodni, i neka bude jako srce vaše, svi koji se u Gospoda uzdate.

32 Blago onome, kojemu je oproštena krivica, kojemu je grijeh pokriven. ² Blago èovjeku, kojemu Gospod ne prima grijeha i u èijem duhu nema lukavstva. ³ Kad muèah, posahnuše kosti moje od uzdisanja mojega po vas dan. ⁴ Jer dan i noæ tištaše me ruka tvoja; nesta soka u meni kao na ljetnoj pripeci. ⁵ Grijeh svoj kazah tebi, i krivice svoje ne zatajih; rekoh: ispovijedam Gospodu prijestupe svoje; i ti skide s mene krivicu grijeha mojega. ⁶ Zato neka ti se moli svaki svetac, kad se možeš naæi; i onda potop velike vode neæe ga stignuti. ⁷ Ti si zaklon moj, ti me èuvaš od tjeskobe; okružavaš me radostima u izbavljanju. ⁸ Urazumiæu te, i pokazaæu ti put kojim da ideš; svjetovaæu te, oko je moje na tebi. ⁹ Nemojte biti kao konj, kao mazga bez razuma, kojima uzdom i žvalama valja obuzdati gubicu, kad ne idu k tebi. ¹⁰ Mnogo muke ima bezbožnik, a koji se uzda u Gospoda, oko njega je milost. ¹¹ Radujte se o Gospodu, i pjevajte, pravednici; veselite se svi koji ste prava srca.

33 Veselite se pravednici pred Gospodom; pravednima dolikuje slaviti. ² Slavite Gospoda guslama, udarajte mu u psaltir od deset žica. ³ Pjevajte mu pjesmu novu, složno udarajte podvikujuæi; ⁴ Jer je prava rijeè Gospodnja, i svako djelo njegovo istinito. ⁵ On ljubi pravdu i sud, dobrote je Gospodnje puna zemlja. ⁶ Rijeèju Gospodnjom nebesa se stvoriše, i duhom usta njegovijeh sva vojska njihova. ⁷ Kao u gomilu sabra vodu morsku, i propasti metnu u sprema. ⁸ Nek se boji Gospoda sva zemlja, i neka strepi pred njim sve što živi po vasiljenoj; ⁹ Jer on reèe, i postade; on zapovjedi, i pokaza se. ¹⁰ Gospod razbija namjere nezabošcima, uništava pomisli narodima. ¹¹ Namjera je Gospodnja tvrda do vijeka, misli srca njegova od koljena na koljeno. ¹² Blago narodu, kojemu je Bog Gospod, plemenu, koje je on izabrao sebi za naslijeðe. ¹³ S neba gleda Gospod, vidi sve sinove ljudske; ¹⁴ S prijestola, na kome sjedi, pogleda na sve koji žive na zemlji. ¹⁵ On je stvorio sva srca njihova, on i zna sva djela njihova. ¹⁶ Neæe pomoæi caru velika sila, neæe zaštititi jakoga velika snaga; ¹⁷ Nije u konju uzdanje da æe pomoæi; ako mu je i velika snaga, neæe izbaviti. ¹⁸ Gle, oko je Gospodnje na onima koji ga se boje, i na onima koji èekaju milost njegovu. ¹⁹ On æe dušu njihovu izbaviti od smrti, i prehraniti ih u gladne godine. ²⁰ Duša se naša uzda u Gospoda; on je pomoæ naša i štit naš. ²¹ O njemu se veseli srce naše; jer se u sveto ime njegovo uzdamo. ²² Da bude milost tvoja, Gospode, na nama, kao što se uzdamo u tebe.

34 Blagosiljam Gospoda u svako doba, hvala je njegova svagda u ustima mojima. ² Gospodom se hvali duša moja; neka èuju koji stradaju, pa neka se raduju. ³ Velièajte Gospoda sa mnom, uzvišujmo ime njegovo zajedno. ⁴ Tražih Gospoda, i èu me, i svih nevolja mojih oprostite me. ⁵ Koji u njega gledaju prosvjetljuju se, i lica se njihova neæe postidjeti. ⁶ Ovaj stradalac zavika, i Gospod ga èu, i oprostite ga svih nevolja njegovijeh. ⁷ Anđeli Gospodnji stanom stoje oko onijeh koji se njega boje, i izbavljaju ih. ⁸ Ispitajte i vidite kako je dobar Gospod; blago èovjeku koji se uzda u nj. ⁹ Bojte se Gospoda, sveti njegovi; jer koji se njega boje, njima nema oskudice. ¹⁰ Lavovi su ubogi i gladni, a koji traže Gospoda, ne premièe im se nijednoga dobra. ¹¹ Hodite, djeco, poslušajte me; nauèiæu vas strahu Gospodnjemu. ¹² Koji èovjek želi života, ljubi dane da bi vidio dobro? ¹³ Ustavljaj jezik svoj oda zla, i usta svoja od prijeverne rijeèi. ¹⁴ Kloni se oda zla, i èini dobro, traži mira i idi za njim. ¹⁵ Oèi su Gospodnje obraæene na pravednike, i uši njegove na jauk njihov. ¹⁶ Ali je strašno lice Gospodnje za one koji èine zlo, da bi istrijebio na zemlji spomen njihov. ¹⁷ Vièu pravedni, i Gospod ih èuje, i izbavlja ih od svih nevolja njihovijeh. ¹⁸ Gospod je blizu onijeh koji su skrušena srca, i pomaže onima koji su smjerna duha. ¹⁹ Mnogo nevolje ima pravednik, ali ga od svih izbavlja Gospod. ²⁰ Èuva Gospod sve kosti njegove, nijedna se od njih neæe slomiti. ²¹ Bezbožnika ubiæe

zlo, i koji nenavide pravednika prevariæe se. ²² Gospod iskupljuje dušu sluga svojih, i koji se god u njega uzdaju, neæe se prevariti.

35 Gospode! budi suparnik suparnicima mojim; udri one koji udaraju na me. ² Uzmi oružje i štit, i digni se meni u pomoæ. ³ Potegni koplje, i presijeci put onima koji me gone, reci duši mojoj: ja sam spasenje tvoje. ⁴ Neka se postide i posrame koji traže dušu moju; neka se odbiju natrag i postide koji mi zlo hoæe. ⁵ Neka budu kao prah pred vjetrom, i anđeo Gospodnji neka ih progoni. ⁶ Neka bude put njihov taman i klizav, i anđeo Gospodnji neka ih tjera. ⁷ Jer ni za što zastriješe mrežom jamu za mene, ni za što iskopaše jamu duši mojoj. ⁸ Neka dođe na njega pogibao nenadna, i mreža koju je namjestio neka ulovi njega, neka on u nju padne na pogibao. ⁹ A duša æe se moja radovati o Gospodu, i veseliiæe se za pomoæ njegovu. ¹⁰ Sve æe kosti moje reæi: Gospode! ko je kao ti, koji izbavljaš stradalca od onoga koji mu dosađuje, i ništuga i ubogoga od onoga koji ga upropašæuje? ¹¹ Ustaše na me lažni svjedoci; što ne znam, za ono me pitaju. ¹² Plaæaju mi zlo za dobro, i sirotovanje duši mojoj. ¹³ Ja se u bolesti njihovoj oblaèih u vreæu, muèih postom dušu svoju, i molitva se moja vraæaše u prsima mojima. ¹⁴ Kao prijatelj, kao brat postupah; bijah sjetan i s oborenim glavom kao onaj koji za materom žali. ¹⁵ A oni se raduju kad se ja spotaknem, i kupe se, kupe se na me, zadaju rane, ne znam zašto, èupaju i ne prestaju. ¹⁶ S nevaljalijem i podrugljivijem besposlièarima škrguæu na me zubima svojima. ¹⁷ Gospode! hoæeš li dugo gledati? Otmi dušu moju od napadanja njihova, od ovijeh lavova jedinicu moju. ¹⁸ Priznavaæu te u saboru velikom, usred mnogoga naroda hvaliæu te: ¹⁹ Da mi se ne bi svetili koji mi zlobe nepravedno, i namigivali oèima koji mrze na me ni za što. ²⁰ Jer oni ne govore o miru, nego na mirne na zemlji izmišljaju lažne stvari. ²¹ Razvaljuju na me usta svoja, i govore: dobro! dobro! vidi oko naše. ²² Vidiš, Gospode! nemoj muèati; Gospode! nemoj otstupiti od mene. ²³ Probudi se, ustani na sud moj, Bože moj i Gospode, i na parnicu moju. ²⁴ Sudi mi po pravdi svojoj, Gospode, Bože moj, da mi se ne svete. ²⁵ Ne daj da govore u srcu svojem: dobro! to smo htjeli! Ne daj da govore: proždrijesmo ga. ²⁶ Nek se postide i posrame svi koji se raduju zlu mojemu, nek se obuku u stid i u sram koji se razmeæu nada mnom. ²⁷ Neka se raduju i vesele koji mi žele pravdu, i govore jednako: velik Gospod, koji želi mira sluzi svojemu! ²⁸ I moj æe jezik kazivati pravdu tvoju, i hvalu tebi svaki dan.

36 Bezakoniku je bezbožna rijeè u srcu; nema straha Božijega pred oèima njegovijem. ² Ali laže sebi u oèi, mjesto da prizna svoje bezakonje i omrzne na nj. ³ Rijeèi su usta njegovijeh nepravda i lukavstvo, neæe da se opameti da tvori dobro. ⁴ Bezakonje smišlja na postelji svojoj, stoji na putu rđavom, zlo mu nije mrsko. ⁵ Gospode! do neba je milost tvoja, i istina tvoja do oblaka. ⁶ Pravda je tvoja kao gore Božije, sudovi tvoji bezdana velika; ljude i stoku ti èuvaš,

Gospode! ⁷ Kako je dragocjena milost tvoja, Božel sinovi ljudski u sjenu krila tvojih ne boje se. ⁸ Hrane se od izobila doma tvojega, i iz potoka sladosti svojih ti ih napajaš. ⁹ Jer je u tebe izvor životu, tvojom svjetlošću vidimo svjetlost. ¹⁰ Raširi milost svoju na one koji te znadu, i pravdu svoju na dobra srca. ¹¹ Ne daj da stane na mene noga ohola, i ruka bezbožnička da me zaljulja. ¹² Onamo neka padnu koji èine bezakonje, neka se stropoštaju i ne mogu ustati.

37 Nemoj se žestiti gledajuæi nevaljale, nemoj zavidjeti onima koji èine bezakonje. ² Jer se kao trava brzo kose, i kao zeleno bilje venu. ³ Uzdam se u Gospoda i tvori dobro; živi na zemlji i hrani istinu. ⁴ Tješi se Gospodom, i uèiniæe ti što ti srce želi. ⁵ Predaj Gospodu put svoj, i uzdam se u njega, on æe uèiniti. ⁶ I izvešæe kao vidjelo pravdu tvoju, i pravicu tvoju kao podne. ⁷ Osloni se na Gospoda, i èekaj ga. Nemoj se žestiti gledajuæi koga gdje napreduje na putu svojem, èovjeka, koji radi što namisli. ⁸ Utišaj gnjev, i ostavi jarost; nemoj se dražiti da zlo èiniš. ⁹ Jer æe se istrijebiti koji èine zlo, a koji èekaju Gospoda naslijediæe zemlju. ¹⁰ Još malo, pa neæe biti bezbožnika; pogledaæeš na mjesto njegovo, a njega nema. ¹¹ A smjerni æe naslijediti zemlju, i naslaðivaæe se množinom mira. ¹² Zlo misli bezbožnik pravedniku, i škrugaæe na nj zubima svojim. ¹³ Ali mu se Gospod smije, jer vidi da se primièe dan njegov. ¹⁴ Maè potežu bezbožnici, zapinju luk svoj, da obore ubogoga i ništrega i pokolju one koji idu pravim putem. ¹⁵ Maè æe njihov udariti u njihovo srce, i lukovi njihovi polomiæe se. ¹⁶ Bolje je malo u pravednika nego bogatstvo mnogih bezbožnika. ¹⁷ Jer æe se mišice bezbožnicima potrti, a pravednike utvrðuje Gospod. ¹⁸ Zna Gospod dane bezazlenima, i dio njihov traje do vijeka. ¹⁹ Neæe se postidjeti u zlo doba, u dane gladne biæe siti. ²⁰ A bezbožnici ginu, i neprijatelji Gospodnji kao ljepota šumska prolaze, kao dim prolaze. ²¹ Bezbožnik uzaima i ne vraæa, a pravednik poklanja i daje. ²² Jer koje on blagoslovi, oni naslijede zemlju, a koje on prokune, oni se istrijebe. ²³ Gospod utvrðuje korake svakoga èovjeka i mio mu je put njegov. ²⁴ Kad posrne da padne, neæe pasti, jer ga Gospod drži za ruku. ²⁵ Bijah mlad i ostarjeh, i ne vidjeh pravednika ostavljena, ni djece njegove da prose hljeba. ²⁶ Svaki dan poklanja i daje u zajam, i na natražju je njegovu blagoslov. ²⁷ Uklanjam se oda zla, i èini dobro, i živi do vijeka. ²⁸ Jer Gospod ljubi pravedni sud, i ne ostavlja svetaca svojijeh; uvijek se oni èuvaju; a pleme æe se bezbožnièko istrijebiti. ²⁹ Pravednici æe naslijediti zemlju, i živjeæe na njoj do vijeka. ³⁰ Usta pravednikova govore mudrost, i jezik njegov kazuje istinu. ³¹ Zakon je Boga njegova njemu u srcu, stopala se njegova ne spotièu. ³² Bezbožnik vrebava pravednika, i traži da ga ubije; ³³ Ali ga Gospod neæe pustiti u ruke njegove, niti æe dati da ga okrive kad se stanu suditi. ³⁴ Èekaj Gospoda i drži se puta njegova, i on æe te postaviti da vladaš zemljom; vidjeæeš kako æe se istrijebiti bezbožnici. ³⁵ Vidjeh bezbožnika strašna koji se

raširivaše kao granato drvo; ³⁶ Ali proðe, i evo nema ga; tražim ga i ne nađim. ³⁷ Hrani èistotu i pazi pravdu, jer æe u èovjeka mirna ostati natražje. ³⁸ A bezakonika æe nestati sasvijem; natražje æe se bezbožnièko zatrti. ³⁹ Od Gospoda je spasenje pravednicima; on je krjepost njihova u nevolji. ⁴⁰ Gospod æe im pomoæi, i izbaviæe ih; izbaviæe ih od bezbožnika, i saèuvaæe ih, jer se u njega uzdaju.

38 Gospode! nemoj me karati u gnjevu svojem, niti me nakazati u jarosti svojoj. ² Jer strijele tvoje ustrijeliše me, i ruka me tvoja tišti. ³ Nema zdrava mjesta na tijelu mojem od gnjeva tvojega; nema mira u kostima mojim od grijeha mojega. ⁴ Jer bezakonja moja izaðoše vrh glave moje, kao teško breme otežaje mi. ⁵ Usrdješe se i zagnojiše se rane moje od bezumlja mojega. ⁶ Zgrèio sam se i pogurio veoma, vas dan idem sjetan; ⁷ Jer sam iznutra pun ognja, i nema zdrava mjesta na tijelu mojem. ⁸ Iznemogoh i veoma oslabih, rièem od trzanja srca svojega. ⁹ Gospode! pred tobom su sve želje moje, i uzdisanje moje nije od tebe sakriveno. ¹⁰ Srce moje jako kuca, ostavi me snaga moja, i vid oèiju mojijeh, ni njega mi nema. ¹¹ Drugovi moji i prijatelji moji videæi rane moje otstupiše, daleko stoje bližnji moji. ¹² Koji traže dušu moju namještaju zamku, i koji su mi zlu radi, govore o pogibli i po vas dan misle o prijevari. ¹³ A ja kao gluh ne èujem i kao nijem koji ne otvora usta svojijeh. ¹⁴ Ja sam kao èovjek koji ne èuje ili nema u ustima svojim pravdanja. ¹⁵ Jer tebe, Gospode, èekam, ti odgovaraj za mene, Gospode, Bože moj! ¹⁶ Jer rekoh: da mi se ne svete, i da se ne razmeæu nada mnom, kad se spotakne noga moja. ¹⁷ Jer sam gotov pasti, i tuga je moja svagda sa mnom. ¹⁸ Priznajem krivicu svoju, i tužim radi grijeha svojega. ¹⁹ Neprijatelji moji žive, jaki su, i sila ih ima što me nenavide na pravdi. ²⁰ Koji mi vraæaju zlo za dobro, neprijatelji su mi zato što sam pristao za dobrim. ²¹ Nemoj me ostaviti, Gospode, Bože moj! nemoj se udaljiti od mene. ²² Pohitaj u pomoæ meni, Gospode, spasitelju moj!

39 Rekoh: èuvaæu se na putovima svojim da ne zgriješim jezikom svojim; zauzdavaæu usta svoja, dok je bezbožnik preda mnom. ² Bijah nijem i glasa ne pustih; muèah i o dobru. Ali se tuga moja podiže, ³ Zapali se srce moje u meni, u mislima mojim razgorje se oganj; progovorih jezikom svojim: ⁴ Kaži mi, Gospode, kraj moj, i dokle æe trajati dani moji? da znam kako sam ništa. ⁵ Evo s pedi dao si mi dane, i vijek je moj kao ništa pred tobom. Baš je ništa svaki èovjek živ. ⁶ Baš hodi èovjek kao utvara; baš se uzalud kida, sabira, a ne zna kome æe dopasti. ⁷ Pa šta da èekam, Gospode? Nad je moj u tebi. ⁸ Iz svega bezakonja mojega izbavi me, ne daj me bezumnome na potsmijeh. ⁹ Nijem sam, neæu otvoriti usta svojijeh; jer si me ti udario. ¹⁰ Olakšaj mi udarac svoj, silna ruka tvoja ubi me. ¹¹ Ako æeš karati èovjeka za prijestupe, rastoèiæe se kao od moljaca krasota njegova. Baš je ništa svaki èovjek. ¹² Slušaj molitvu moju, Gospode, i èuj jauk moj. Gledajuæi suze moje nemoj muèati. Jer

sam gost u tebe i došljak kao i svi stari moji. ¹³ Nemoj me više gnjevno gledati, pa æu odahnuti prije nego otidem i više me ne bude.

40 Dugo èekah Gospoda, i saže se k meni, i èu viku moju. ² Izvadi me iz jame, koja buèi, i iz gliba, i postavi na kamen noge moje, i utvrdi stope moje. ³ I metnu u usta moja pjesmu novu, hvalu Bogu našem. Vide mnogi, i poèinju se bojati Gospoda, i uzdati se u njega. ⁴ Blago onome koji na Gospoda stavlja nadanje svoje, i ne obraæa se oholima i onijem koji teže na laž. ⁵ Mnoga su èudesa tvoja, koja si uèinio, Gospode, Bože moj, i mnoge su misli tvoje s nama. Nema ti ravna. Htio bih javljati i kazivati, ali im broja nema. ⁶ Žrtve i darova neæeš; ti si mi uši otvorio; žrtve paljenice i koja se za grijeh prinosi ne tražiš. ⁷ I po tome rekoh: evo idem, kao što je u knjizi pisano za mene; ⁸ Hoæu èiniti volju tvoju, Bože moj, i zakon je tvoji meni u srcu. ⁹ Kazujem pravdu na saboru velikom; evo, usta svojih ne ustavljam; Gospode, ti znaš. ¹⁰ Pravde tvoje ne sakrivam u srcu svom, kazujem vjernost tvoju i spasenje tvoje; i ne tajim milosti tvoje i istine tvoje od sabora velikog. ¹¹ Gospode, nemoj zatvoriti srca svojega od mene; milost tvoja i istina tvoja jednako neka me èuvaju. ¹² Jer me opkoliše zla nebrojena; stigoše me nepravde moje, da ne mogu gledati; ima ih više nego kose na glavi mojoj, srce me moje ostavi. ¹³ Gospode, voljan budi izbaviti me, Gospode, pohitaj mi u pomoæ. ¹⁴ Nek se postide i posrame svi koji traže pogibao duši mojoj! Nek se vrate natrag i postide koji mi žele zlo! ¹⁵ Nek se povrate u smetnji svojoj koji mi govore: ha! ha! ¹⁶ Neka se tješe i vesele tobom svi koji traže tebe, Gospode, i koji ljube spasenje tvoje, neka jednako govore: velik Gospod! ¹⁷ Ja sam nesreæan i ništ, neka se Gospod postara za me! Ti si pomoæ moja i izbavitelj moj, Bože moj, ne èasi.

41 Blago onome koji razumije ništemu! Gospod æe ga izbaviti u zli dan. ² Gospod æe ga saèuvati i poživieæ ga; biæe blažen na zemlji. Neæeš ga dati na volju neprijateljima njegovijem. ³ Gospod æe ga ukrijepiti bolna na odru. Sasvijem mijenjaš postelju njegovu u bolesti njegovoj. ⁴ Ja vièem: Gospode! smiluj se na me, iscijeli dušu moju, sagriješih ti. ⁵ Neprijatelji moji govore zlobno za mene: "kad æe umrijeti, i ime njegovo poginuti?" ⁶ I ako ko dođe da me vidi, laska; srce njegovo slaže u sebi nepravdu, i otišavši kazuje. ⁷ Šapæu o meni među sobom neprijatelji moji, i misle mi zlo: ⁸ "Zla stvar dođe na njega, legao je; neæe više ustati." ⁹ I èovjek mira mojega, u kojega se uzdah, koji jeðaše hljeb moj, podiže na me petu. ¹⁰ Ali ti, Gospode, smiluj se na me, i podigni me; a ja æu im vratiti. ¹¹ Po tome æu poznati da sam ti mio, ako se ne uzraduje neprijatelj moj nada mnom. ¹² A mene cijela saèuvaj, i daj mi da stojim pred licem tvojim dovijeka. ¹³ Blagosloven Bog Izrailjev od vijeka do vijeka. Amin, amin.

42 Kao što košuta traži potoke, tako duša moja traži tebe, Bože! ² Žedna je duša moja Boga, Boga živoga, kad æu doæi i pokazati se licu Božijemu?

³ Suze su mi hljeb dan i noæ, kad mi svaki dan govore: gdje je Bog tvoj? ⁴ Duša se moja proljeva kad se opominjem kako sam hodio sred mnogoga ljudstva, stupao u dom Božji, a ljudstvo praznujuæi pjevaše i podvikivaše. ⁵ Što si klonula, dušo moja, i što si žalosna? Uzday se u Boga; jer æu ga još slaviti, spasitelja mojega i Boga mojega. ⁶ Klonula je u meni duša zato što te pominjem u zemlji Jordanskoj, na Ermonu, na gori maloju. ⁷ Bezdana bezdanu doživlje glasom slapova tvojih; sve vode tvoje i vali tvoji na mene navališe. ⁸ Danju je javljao Gospod milost svoju, a noæu mu je pjesma u mene, molitva Bogu života mojega. ⁹ Reæi æu Bogu, gradu svojemu: zašto si me zaboravio? zašto idem sjetan od pakosti neprijateljeve? ¹⁰ Koji mi pakoste, prebijajuæi kosti moje, rugaju mi se govoreæi mi svaki dan: gdje ti je Bog? ¹¹ Što si klonula, dušo moja, i što si žalosna? Uzday se u Boga; jer æu ga još slaviti, spasitelja mojega i Boga mojega.

43 Sudi mi, Bože, i raspravi parbu moju s narodom rðavim! od èovjeka nepravednoga i lukavoga izbavi me. ² Jer si ti Bog krjeposti moje; zašto si me odbacio? Zašto idem sjetan od pakosti neprijateljeve? ³ Pošlji vidjelo svoje i istinu svoju, neka me vode, i izvedu na svetu goru tvoju i u dvorove tvoje. ⁴ Onda æu pristupiti k žrtveniku Božijemu, k Bogu radosti i veselja svojega, i uz gusle slavieæu te, Bože, Bože moj! ⁵ Što si klonula, dušo moja, i što si žalosna? Uzday se u Boga; jer æu ga još slaviti, spasitelja mojega i Boga mojega.

44 Bože, svojim ušima slušasmo, oci nam naši pripovijedaše djelo koje si uèinio u njihovo vrijeme, u staro vrijeme. ² Rukom svojom izгнаo si narode, a njih posadio; iskorijenio si plemena, a njih namnožio. ³ Jer ne zadobiše zemlje svojim maèem, niti im mišica njihova pomože, nego tvoja desnica i tvoja mišica, i svjetlost lica tvojega, jer ti bijahu omiljeli. ⁴ Bože, care moj, ti si onaj isti, pošlji pomoæ Jakovu! ⁵ S tobom æemo izbosti neprijatelje svoje, i s imenom tvojim izgazieæemo one koji ustaju na nas. ⁶ Jer se ne uzdam u luk svoj, niti æe mi maè moj pomoæi. ⁷ Nego æeš nas ti izbaviti od neprijatelja našijeh, i nenavidnike naše posramieæeš. ⁸ Bogom æemo se hvaliti svaki dan, i ime tvoje slavieæemo dovijeka. ⁹ Ali sad si nas povrgao i posramio, i ne ideš s vojskom našom. ¹⁰ Obraæaš nas te bježimo ispred neprijatelja, i neprijatelji nas naši haraju. ¹¹ Dao si nas kao ovce da nas jedu, i po narodima rasijao si nas. ¹² U bescjenje si prodao narod svoj, i nijesi mu podigao cijene. ¹³ Dao si nas na potsmijeh susjedima našijem, da nam se rugaju i sramote nas koji žive oko nas. ¹⁴ Naèinio si od nas prièu u naroda, gledajuæi nas mašu glavom tuðinci. ¹⁵ Svaki je dan sramota moja preda mnom, i stid je popao lice moje. ¹⁶ Od rijeèi potsmjevaèevih i rugaèevih, i od pogleda neprijateljevih i osvetljivèevih. ¹⁷ Sve ovo snađe nas; ali ne zaboravimo tebe, niti prestupismo zavjeta tvojega. ¹⁸ Ne otstupi natrag srce naše, i stope naše ne zaðoše s puta tvojega. ¹⁹ Kad si nas bio u zemlji zmajevskoj, i pokrivao nas sjenom

smrtnijem, ²⁰ Onda da bijasmo zaboravili ime Boga svojega i podigli ruke svoje k Bogu tuđemu, ²¹ Ne bi li Bog iznašao to? Jer on zna tajne u srcu. ²² A ubijaju nas za tebe svaki dan; s nama postupaju kao s ovcama klanicama. ²³ Ustani, što spavaš, Gospode! Probudi se, nemoj odbaciti zasvagda. ²⁴ Zašto kriješ lice svoje? zaboravljaš nevolju i muku našu? ²⁵ Duša naša pade u prah, tijelo je naše bačeno na zemlju. ²⁶ Ustani, pomozi naša, i izbavi nas radi milosti svoje.

45 Teče iz srca mojega riječ dobra; rekoh: djelo je moje za cara; jezik je moj trska hitroga pisara. ² Ti si najljepši između sinova ljudskih, blagodat teče iz usta tvojih, jer te je blagoslovio Bog do vijeka. ³ Pripaši, junače, uz bedru svoju mač svoj, čast svoju i krasotu svoju. ⁴ I tako okičan pohitaj, sjedi na kola za istinu i krotku pravdu, i desnica će tvoja pokazati čudesu. ⁵ Oštre su strijele tvoje; narodi će pasti pod vlast tvoju; prostrijeliće srca neprijatelja carevijen. ⁶ Prijesto je tvoj, Bože, vječan i nepokolebljiv; skiptar je carstva tvojega skiptar pravice. ⁷ Ljubiš pravdu i mrziš na bezakonje; toga radi pomaza te, Bože, Bog tvoj uljem radosti više nego drugove tvoje. ⁸ Sve haljine tvoje mirišu smirnom, alojem i kasijom. Koji žive u dvorima od Minijske slonove kosti, oni te vesele. ⁹ Carske kćeri dvore te; s desne ti strane stoji carica u Ofirskom zlatu. ¹⁰ Ćuj, kćeri, pogledaj i obrati k meni uho svoje, zaboravi narod svoj i dom oca svojega. ¹¹ I caru će omiljeti ljepota tvoja; jer je on Gospod tvoj, i njemu se pokloni. ¹² Kći Tirova doći će s darovima, najbogatiji u narodu tebe će moliti. ¹³ Sva je ukrašena kći careva iznutra, haljina joj je zlatom iskličena. ¹⁴ U vezenoj haljini vode je k caru; za njom vode k tebi djevojke, druge njezine. ¹⁵ Vode ih veselo i radosno, ulaze u dvor carev. ¹⁶ Mjesto otaca tvojih biće sinovi tvoji, postaviće ih knezovima po svoj zemlji. ¹⁷ Učiniće da se ne zaboravlja ime tvoje od koljena na koljeno; po tom će te slaviti narodi vavijek vijeka.

46 Bog nam je utočište i sila, pomoćnik, koji se u nevoljama brzo nalazi. ² Zato se nećemo bojati, da bi se zemlja pomjestila, i gore se prevalile u srce morima. ³ Neka buć i kipi voda njihova, nek se planine tresu od vala njihovih; ⁴ Potoci vesele grad Božji, sveti stan višnjega. ⁵ Bog je usred njega, nećemo se pomjestiti, Bog mu pomaže od zore. ⁶ Uzbuće narodi, zadrmaše se carstva; ali on pusti glas svoj i zemlja se rastapaše. ⁷ Gospod nad vojskama s nama je, branić je naš Bog Jakovljevi. ⁸ Hodite i vidite djela Gospoda, koji učini čudesu na zemlji, ⁹ Prekide ratove do kraja zemlje, luk prebi, koplje slomi, i kola sažeže ognjem. ¹⁰ Utolite i poznajte da sam ja Bog; ja sam uzvišen po narodima, uzvišen na zemlji. ¹¹ Gospod nad vojskama s nama je, branić je naš bog Jakovljevi.

47 Svi narodi, zaplještite rukama, pokliknite Bogu glasom radosnijem. ² Jer je višnji Gospod strašan, car veliki nad svom zemljom. ³ Pokori nam narode i plemena pod noge naše. ⁴ Izbra nam dostojanje naše, krasotu Jakova, koji mu omilje. ⁵ Ide Bog uz podvikivanje, Gospod uz glas trubni. ⁶ Pojte

Bogu, pojte; pojte caru našem, pojte; ⁷ Jer je Bog car od sve zemlje, pojte pjesmu. ⁸ Bog caruje nad narodima; Bog sjedi na svetom prijestolu svom. ⁹ Knezovi narodni sastavljaju se s narodom Boga Avramova. Jer su štitovi zemaljski Božiji. Da je uzvišen!

48 Velik je Gospod i slavan veoma u gradu Boga našega, na svetoj gori svojoj. ² Prekrasna je visina, utjeha svoj zemlji gora Sion, na sjevernoj strani njezinoj grad cara velikoga. ³ Bog u dvorima njegovijem zna se da je branić. ⁴ Jer, gle, carevi se zemaljski sabraše, ali prođoše svi. ⁵ Vidješe i začudiše se, prepadoše se i pobjegoše. ⁶ Trepet obuze ih ondje, mućeše se kao porodilja. ⁷ Vjetrom istočnim razbio si korablje Tarsiske. ⁸ Što slušamo to i vidimo u gradu Gospoda nad vojskama, u gradu Boga našega. Bog ga utvrdi do vijeka. ⁹ Kazujemo, Bože, milost tvoju usred crkve tvoje. ¹⁰ Kao što je ime tvoje, Bože, tako je i hvala tvoja na krajevima zemaljskim; pravde je puna desnica tvoja. ¹¹ Nek se veseli gora Sion, nek se raduju kćeri Judejske sudova radi tvojih. ¹² Pođite oko Siona i obiđite ga, izbrojte kule njegove; ¹³ Pogledajte bedeme njegove, razmotrite dvorove njegove, da pripovijedate mlađim naraštajima. ¹⁴ Jer je ovaj Bog naš Bog uvijek i do vijeka, on će biti vođ naš do vijeka.

49 Slušajte ovo svi narodi, pazite svi koji živite po vasiljenoj, ² Prostaci i gospodo, bogati i siromasi. ³ Usta će moja kazati premudrost, i srce moje reći će razum. ⁴ Prignuće uho svoje k prići, uz gusle će otvoriti zagonetku svoju. ⁵ Ćega da se bojim u zle dane, kad me zloba mojih neprijatelja opkoli? ⁶ Koji se uzdate u silu svoju, i hvalite se velikijem bogatstvom svojim! ⁷ Ćovjek nećemo nikako brata osloboditi, nećemo dati Bogu otkupa za nj. ⁸ Velik je otkup za dušu, i nećemo biti nigda. ⁹ Da ko do vijeka živi, i ne vidi groba. ¹⁰ Svi vide gdje umiru kao i neznalica i bezumnik što ginu, i ostavljaju drugima imanje svoje. ¹¹ Oni misle da će kuće njihove trajati do vijeka, i stanovi njihovi od koljena na koljeno; imenima svojim zovu zemlje; ¹² Ali Ćovjek u časti nećemo dugo ostati, izjednaćemo se sa stokom, koju kolju. ¹³ Ovaj im se put čini probitačan, i koji za njima idu, hvale misli njihove; ¹⁴ Ali će ih kao ovce zatvoriti u pakao, smrt će im biti pastir; i ujutru hodiće po njima pravednici, i oblik njihov zbrisaće pakao rastavivši ih s naseljem. ¹⁵ Ali će Bog dušu moju izbaviti iz ruku paklenih; jer me on prima. ¹⁶ Ne boj se kad se ko bogati; kad raste slava doma njegova. ¹⁷ Jer kad umre, nećemo ništa ponijeti, niti će poći za njim slava njegova. ¹⁸ Jer dušu njegovu blagosiljaju za života njegova, i slave tebe, što ugađaš sebi. ¹⁹ Ali će on otići u stan otaca svojih, gdje svijeta nigda ne vide. ²⁰ Ćovjek u časti, ako nije razuman, izjednaćemo se sa stokom, koju kolju.

50 Bog nad bogovima, Gospod, govori, i doziva zemlju od istoka sunčanoga do zapada. ² Sa Siona, koji je vrh krasote, javlja se Bog. ³ Ide Bog naš, i ne mući; pred njim je oganj koji proždire, oko njega je bura velika. ⁴ Doziva nebo ozgo i zemlju, da sudi narodu svojemu: ⁵ "Skupite mi svece moje, koji su

uèinili sa mnogom zavjet na žrtvi. ⁶I nebesa oglašiš pravdu njegovu, jer je taj sudija Bog.) ⁷Slušaj, narode moj, što æu ti kazati, Izrailju, što æu ti javiti. Ja sam Bog, Bog tvoj. ⁸Neæu te za žrtve tvoje karati; tvoje žrtve paljenice svagda su preda mnogom. ⁹Ne treba mi uzimati teleta iz doma tvogoga, ni jariæa iz torova tvojih. ¹⁰Jer je moje sve gorsko zvijerje, i stoka po planinama na tisuæe. ¹¹Znam sve ptice po gorama, i krasota poljska preda mnogom je. ¹²Da ogladnim, ne bih tebi rekao, jer je moja vasiljena i sve što je u njoj. ¹³Zar ja jedem meso volujsko, ili krv jareæu pijem? ¹⁴Prinesi Bogu hvalu na žrtvu, i izvršuj višnjemu zavjete svoje. ¹⁵Prizovi me u nevolji svojoj, izbaviæu te, i ti me proslavi." ¹⁶A bezbožniku reèe Bog: zašto kazuješ uredbe moje i nosiš zavjet moj u ustima svojima? ¹⁷A sam mrziš na nauku, i rijeèi moje bacaš za leða. ¹⁸Kad vidiš lupeža, pristaješ s njim, i s preljuboèincima imaš dijel. ¹⁹Usta si svoja pustio da govore zlo, i jezik tvoj plete prijevare. ²⁰Sjediš i govoriš na brata svojega, sina matere svoje opadaš. ²¹Ti si to èinio, ja muèah, a ti pomisli da sam ja kao ti. Oblièiæu te, metnuæu ti pred oèi grijeha tvoje. ²²Razumijte ovo koji zaboravljate Boga! inaèe æu zgrabiti, pa neæe niko izbaviti. ²³Onaj mene poštuje koji prinosi hvalu na žrtvu i koji je putem na opazu. Ja æu mu pokazati spasenje Božije.

51 Smiluj se na me, Bože, po milosti svojoj, i po velikoj dobroti svojoj oèisti bezakonje moje. ²Operi me dobro od bezakonja mojega, i od grijeha mojega oèisti me. ³Jer ja znam prijestupe svoje, i grijeh je moj jednako preda mnogom. ⁴Samome tebi zgriješih, i na tvoje oèi zlo uèinih, a ti si pravedan u rijeèima svojim i èist u sudu svojim. ⁵Gle, u bezakonju rodih se, i u grijehu zatrudnje mati moja mnogom. ⁶Gle, istinu ljubiš u srcu, i iznutra javljaš mi mudrost. ⁷Pokropi me isopom, i oèistiæu se; umij me, i biæu bjelji od snijega. ⁸Daj mi da slušam radost i veselje, da se prenu kosti koje si potro. ⁹Odvрати lice svoje od grijeha mojih, i sva bezakonja moja oèisti. ¹⁰Uèini mi, Bože, èisto srce, i duh prav ponovi u meni. ¹¹Nemoj me odvrnuti od lica svojega, i svetoga duha svojega nemoj uzeti od mene. ¹²Vrati mi radost spasenja svojega, i duh vladalaèki neka me potkrijepi. ¹³Nauèiæu bezakonike putovima tvojim, i grješnici k tebi æe se obratiti. ¹⁴Izbavi me od krvi, Bože, Bože, spasitelju moj, i jezik æe moj glasiti pravdu tvoju. ¹⁵Gospode! otvori usta moja, i ona æe kazati hvalu tvoju. ¹⁶Jer žrtve neæeš: ja bih je prinio; za žrtve paljenice ne mariš. ¹⁷Žrtva je Bogu duh skrušen, srca skrušena i poništena ne odbacuješ, Bože. ¹⁸Po dobroti svojoj, Gospode, èini dobro Sionu, podigni zidove Jerusalemske. ¹⁹Onda æe ti biti mile žrtve pravde, prinosi i žrtve paljenice; onda æe metati na žrtvenik tvoj teoce.

52 Što se hvališ nevaljalstvom, silni? Milost je Božija svaki dan sa mnogom. ²Nepравду izmišlja jezik tvoj; on je u tebe kao britva naoštrena, lukavi! ³Voliš zlo nego dobro, voliš lagati nego istinu govoriti. ⁴Ljubiš svakojake rijeèi od pogibli, i jezik lukav. ⁵Toga

radi Bog æe te poraziti sasvijem, izbaciaæ te i išeupaæ te iz stana, i korijen tvoj iz zemlje živijeh. ⁶Vidjeæe pravednici i pobojaæe se, i potsmijevaæe mu se: ⁷Gle èovjeka koji ne držaše u Bogu krjeposti svoje, nego se uzdaše u velièinu bogatstva svojega i utvrđivaše se zloæom svojom. ⁸A ja, kao maslina zelena u domu Gospodnjem, uzdam se u milost Božiju bez prestanka i dovijeka. ⁹Dovijeka æu hvaliti tebe, jer dobro èiniš, i uzdaæu se u ime tvoje; jer si dobar k svecima svojim.

53 Reèe bezumnik u srcu svojem: nema Boga; pronevaljališe se i zagrdješe u bezakonju, nema nikoga dobro da tvori. ²Bog s neba pogleda na sinove èovjeèije da vidi ima li koji razuman, i traži li koji Boga. ³Svi zastraniše, svi se pokvariše, nema nikoga dobro da tvori, nema ni jednoga. ⁴Zar neæe da se orazume koji god èine bezakonje, jedu narod moj kao što jedu hljeb, i ne prizivaju Boga? ⁵Drktaæe od straha gdje straha nema. Jer æe Bog rasuti kosti onijeh koji ustaju na tebe. Ti æeš ih posramiti, jer ih Bog odvrže. ⁶Ko æe poslati sa Siona spasenje Izrailju? Kad Bog povрати zarobljeni narod svoj, radovaæe se Jakov, veseliaæ se Izrailj.

54 Bože! imenom svojim pomoz mi, i krjepošæu svojom odbrani me na sudu. ²Bože! usliši molitvu moju, èuj rijeèi usta mojih. ³Jer tuđini ustaše na me, i silni traže dušu moju; nemaju Boga pred sobom. ⁴Gle, Bog je pomoænik moj, Gospod daje snagu duši mojoj. ⁵Obratiæe zlo na neprijatelje moje, istinom svojom istrijebiæ ih. ⁶Rado æu prinijeti žrtvu, proslaviæu ime tvoje, Gospode, jer je dobro. ⁷Jer me izbavljaš od svake nevolje, i na neprijatelje moje bez straha gleda oko moje.

55 Usliši, Bože, molitvu moju, i nemoj se sakriti od moljenja mojega. ²Pazi, i saslušaj me; cvilim u jadu svom i uzdišem. ³Od vike neprijateljske i od dosade bezbožnièke; jer dižu na me zlo, i u gnjevu gone me. ⁴Srce je moje uzdrkalo u meni, i strah smrtni popade me; ⁵Strah i trepet dođe na me, i groza poduze me. ⁶I rekoh: ko bi mi dao krila golubinja? ja bih odleteo i poèinuo; ⁷Daleko bih pobjegao, i nastanio se u pustinji. ⁸Pohitao bih da uteèem od vihara i od bure. ⁹Porazi, Gospode, i razdijeli jezike njihove, jer vidim nasilje i svaðu u gradu; ¹⁰Danju i noæu to hodi po zidovima njegovijem; zloèinstvo je i muka posred njega. ¹¹Usred njega je pogibao, s ulice njegove ne odlazi prijevare i lukavstvo. ¹²Jer ne ruži me neprijatelj moj, to bih podnio; ne ustaje na me javni nenavidnik, od njega bih se sakrio. ¹³Nego ti koji si mi bio to što ja sam, drug moj i znanac moj. ¹⁴S kojim mi bješe radost dijeliti tajnu, i u dom Božji hodih kroz sabor narodni. ¹⁵Neka ih ugrabi smrt, neka živi siðu u pakao, jer je zloèinstvo u stanu njihovu i u njima. ¹⁶Ja Boga prizivljem, i Gospod æe me spasti. ¹⁷Veèerom i jutrom i u podne tužim i uzdišem, i èuæe glas moj; ¹⁸Uèiniæe, te æe duša moja biti mirna od onijeh koji napadaju na me, jer ih mnogo imam. ¹⁹Da usliši, i ukroti ih Bog, koji živi od vijeka; jer se ne

mijenjaju i ne boje se Boga. ²⁰ Dižu ruke svoje na one koji su s njima u miru, i raskidaju svoju družbu. ²¹ Usta su im meka kao maslo, a na srcu im je rat. Riječi su im blaže od ulja, ali su goli mačevi. ²² Stavi na Gospoda breme svoje, i on će te potkrijepiti. Neće dati dovijeka pravedniku da posrne. ²³ Ti ćeš ih, Bože, svaliti u jamu pogibli; krvopije i lukavi neće sastaviti polovine dana svojih. A ja se u tebe uzdam.

56 Smiluj se na me, Bože, jer èovjek hoće da me proguta, neprijatelj me svaki dan pritješnjuje. ² Neprijatelji moji svaki dan traže da me progutaju; jer mnogi napadaju na me oholo. ³ Kad me je strah, ja se u tebe uzdam. ⁴ Bogom se hvalim za rijeè njegovu; u Boga se uzdam, ne bojim se; šta će mi uèiniti tijelo? ⁵ Svaki dan izvræu rijeèi moje; što god misle, sve meni o zlu. ⁶ Skupljaju se, prikrivaju se, paze za petama mojima; jer traže dušu moju. ⁷ Kod ovake zloće izbavi od njih, u gnjevu obori narode, Bože. ⁸ U tebe je izbrojeno moje potucanje, suze se moje èuvaju u sudu kod tebe, one su u knjizi tvojoj. ⁹ Neprijatelji moji ustupaju natrag, kad tebe prizivljem; po tom znam da je Bog sa mnom. ¹⁰ Bogom se hvalim za rijeè njegovu, Gospodom se hvalim za rijeè njegovu. ¹¹ U Boga se uzdam, ne bojim se; šta će mi uèiniti èovjek? ¹² Tebi sam se, Bože, zavjetovao; tebe æu hvaliti; ¹³ Jer si izbavio dušu moju od smrti, noge moje od spoticanja, da bih hodio pred licem Božjim, u svjetlosti živijeh.

57 Smiluj se na me, Bože, smiluj se na me; jer se u tebe uzda duša moja, i pod sjen krila tvojih sklanjam se dok ne proðu nevolje. ² Prizivam Boga višnjega, Boga, koji mi dobro èini; ³ Da pošlje s neba i saèuva me, da posrami onoga koji traži da me proždre; da pošlje Bog milost svoju i istinu svoju. ⁴ Duša je moja meðu lavovima, ležim meðu onima koji dišu plamenom. Zubi su sinova ljudskih koplja i strijele, i njihov jezik maè oštar. ⁵ Uzvisi se više nebesa, Bože, po svoj zemlji neka bude slava tvoja! ⁶ Metnuše zamku nogama mojima, i stegoše dušu moju, iskopaše preda mnom jamu, i sami padoše u nju. ⁷ Utvrdilo se srce moje, Bože, utvrdilo se srce moje; pjevaæu te i slavlaæu. ⁸ Probudi se, slavo moja, probudi se, psaltire i gusle; ustaæu rano. ⁹ Hvaliaæu Gospoda po narodima, pjevaæu ti po plemenima. ¹⁰ Jer je velika do nebesa milost tvoja, i istina tvoja do oblaka. ¹¹ Uzvisi se više nebesa, Bože, po svoj zemlji neka bude slava tvoja!

58 Govorite li zaista istinu, silni, sudite li pravo, sinovi èovjeèiji? ² Ta, bezakonja sastavljate u srcu, meæete na mjerila zloèinstva ruku svojih na zemlji. ³ Od samoga rođenja zastraniše bezakonici, od utrobe materine tumaraju govoreæi laž. ⁴ U njima je jed kao jed zmijinji, kao gluhe aspide, koja zatiskuje uho svoje, ⁵ Koja ne èuje glasa bajaèu, vraèaru, vještu u vraèanju. ⁶ Bože! polomi im zube u ustima njihovijem; razbij èeljusti lavovima, Gospode! ⁷ Nek se proliju kao voda, i nestane ih. Kad puste strijele, neka budu kao slomljene. ⁸ Kao puž, koji se rašèinja, neka išèile; kao dijete, koje žena pobaci, neka ne vide sunca. ⁹ Prije nego kotlovi vaši osjete toplotu od potpaljena

trnja, i sirovo i nagorjelo neka raznese vior.

¹⁰ Obradovaæe se pravednik kad vidi osvetu, opræe noge svoje u krvi bezbožnikovoj. ¹¹ I reæi æe ljudi: zaista ima ploda pravedniku! zaista je Bog sudija na zemlji!

59 Izbavi me od neprijatelja mojih, Bože moj, i od onijeh, što ustaju na me, zakloni me. ² Izbavi me od onijeh koji èine bezakonje, i od krvopija saèuvaj me. ³ Evo zlo namišljaju duši mojoj, skupljaju se na me silni, bez krivice moje i bez grijeha mojega, Gospode. ⁴ Bez krivice moje stjeèu se i oružaju se; ustani za mene, i gledaj. ⁵ Ti, Gospode, Bože nad vojskama, Bože Izrailjev, probudi se, obiði sve ove narode, nemoj požaliti odmetnika. ⁶ Nek se vrate uveèe, laju kao psi, i idu oko grada. ⁷ Evo ruže jezikom svojim, maè im je u ustima, jer, vele, ko æe èuti? ⁸ Ali ti æeš se, Gospode, smijati njima i posramiti sve ove narode. ⁹ Oni su jaki, ali ja na tebe pogledam, jer si ti Bog èuvar moj. ¹⁰ Bog, koji me miluje, ide preda mnom, Bog mi daje bez straha da gledam neprijatelje svoje. ¹¹ Nemoj ih pobiti, da ne bi zaboravio narod moj; raspi ih silom svojom i obori ih, Gospode, branièu naš, ¹² Za grijeh usta njihovijeh, za rijeèi jezika njihova; nek se uhvate u oholosti svojoj za kletvu i laž koju su govorili. ¹³ Raspi u gnjevu, raspi, da ih nema; i neka poznadu da Bog vlada nad Jakovom i do krajeva zemaljskih. ¹⁴ Nek se vrate uveèe, laju kao psi, i idu oko grada. ¹⁵ Neka tumaraju tražeæi hrane, i ne nasitivši se neka noæi provode. ¹⁶ A ja æu pjevati silu tvoju, rano ujutru glasiti milost tvoju; jer si mi bio obrana i utoèište u dan nevolje moje. ¹⁷ Silo moja! tebi æu pjevati, jer si ti Bog èuvar moj, Bog koji me miluje.

60 Bože, rasrdio si se na nas, rasuo si nas, gnjevio si se; povrati nas. ² Zatresao si zemlju, i razvalio si je; stegni rasjeline njezine, jer se njija. ³ Dao si narodu svojemu da pozna ljutu nevolju, napojio si nas vina od kojega se zanesosmo. ⁴ Podigni zastavu za one koji te se boje, da uteku od luka, ⁵ Da se izbave mili tvoji. Pomozi desnicom svojom i usliši me. ⁶ Bog reèe u svetinji svojoj: veseliaæu se, razdijeliaæu Sihem, i dolinu Sokot razmjeriaæu. ⁷ Moj je Galad, moj je Manasija, Jefrem je krjepost glave moje, Juda skiptar moj, ⁸ Moav èaša moja, iz koje se umivam, na Edoma pružiaæu obuaæu svoju. Pjevaj mi, Filistejska zemljo! ⁹ Ko æe me odvesti u tvrdi grad? Ko æe me otpratiti do Edoma? ¹⁰ Zar neæeš ti, Bože, koji si nas odbacio, i ne ideš, Bože, s vojskom našom? ¹¹ Daj nam pomoæ u tjeskobi. A obrana je èovjeèija uzalud. ¹² Bogom smo jaki; on gazi neprijatelje naše.

61 Èuj, Bože, viku moju, slušaj molitvu moju. ² Od kraja zemlje vièem k tebi, kad klonu srce moje. Izvedi me na goru, gdje se ne mogu popeti. ³ Jer si ti utoèište moje, tvrdi zaklon od neprijatelja. ⁴ Da živim u stanu tvom dovijeka, i poèinem pod krovom krila tvojih. ⁵ Jer ti, Bože, èuješ zavjete moje i daješ mi dostojanje onijeh koji poštuju ime tvoje. ⁶ Dodaj dane k danima carevijem, i godine njegove produlji od koljena na koljeno. ⁷ Neka caruje dovijeka pred

Bogom; zapovjedi milosti i istini neka ga èuvaju. ⁸ Tako æu pjevati imenu tvojemu svagda, izvršujuæi zavjete svoje svaki dan.

62 Ta, u Boga je mir duši mojoj, od njega je spasenje moje! ² Ta, on je grad moj i spasenje moje, utoèište moje, neæu posrnuti nimalo. ³ Dokle æete napadati na èovjeka? Svi hoæete da ga oborite kao zid navaljen, kao ogradu isprovaljivanu. ⁴ Baš naumiše da ga svrgnu s visine, omilje im laž, ustima blagosiljaju a u srcu kunu. ⁵ Da, u Bogu se smiri, dušo moja; jer je u njemu nad moj. ⁶ On je grad moj i spasenje moje, utoèište moje, neæu posrnuti. ⁷ U Bogu je spasenje moje i slava moja, tvrdi grad i pristanište meni je u Bogu. ⁸ Narode! uzdaj se u njega u svako doba; izlivajte pred njim srce svoje; Bog je naše utoèište. ⁹ Ta, sinovi su prostaèki ništa, sinovi su gospodski laž, da se metnu na mjerila, bili bi lakši nego ništa. ¹⁰ Ne uzdajte se u vlast ni u otimanje, nemojte biti ništavi; kad raste bogatstvo, ne dajte da vam srce prione za nj. ¹¹ Jednom reèe Bog i više puta èuh, da je krjepost u Boga. ¹² I u tebe je, Gospode, milost; jer ti plaæaš svakome po djelima njegovijem.

63 Bože! ti si Bog moj, k tebi ranim, žedna je tebe duša moja, za tobom èezne tijelo moje u zemlji suhoj, žednoj i bezvodnoj. ² Tako bih te ugledao u svetinji, da bih vidio silu tvoju i slavu tvoju. ³ Jer je dobrota tvoja bolja od života. Usta bi moja hvalila tebe; ⁴ Tako bih te blagosiljao za života svoga, u ime tvoje podigao bih ruke svoje. ⁵ Kao salom i uljem nasitila bi se duša moja, i radosnijem glasom hvalila bi te usta moja. ⁶ Kad te se sjeæam na postelji, sve noæne straže razmišljam o tebi. ⁷ Jer si ti pomoæ moja, i u sjenu krila tvojih veselim se. ⁸ Duša se moja priljepila za tebe, desnica tvoja drži me. ⁹ Koji traže pogibao duši mojoj, oni æe otiaèi pod zemlju. ¹⁰ Izginuæe od maèa, i dopašæe liscicama. ¹¹ A car æe se veseliti o Bogu, hvaliaæ se svaki koji se kune njim, kad se zatisnu usta onima koji govore laž.

64 Èuj, Bože, glas moj u jadu mom; od strašnoga neprijatelja saèuvaj život moj. ² Sakrij me od gomile bezakonika, od èete zloèinaca, ³ Koji naoštriše jezik svoj kao maè, strijeljaju rijeèima, koje zadaju rane, ⁴ Da bi iz potaje ubili pravoga. Iznenada udaraju na nj i ne boje se; ⁵ Utvrđuju sebe u zlijem namjerama, dogovaraju se kako æe zamke sakriti, vele: ko æe ih vidjeti? ⁶ Izmišljaju zloèinstva i govore: svršeno je! šta æe se raditi, smišljeno je! A što je unutra i srce u èovjeka duboko je. ⁷ Ali æe ih Bog poraziti; udariaæ ih strijela iznenada. ⁸ Oboriaæ jedan drugoga jezikom svojim. Ko ih god vidi, bježaæe od njih. ⁹ Svi æe se ljudi bojati i kazivaæe èudo Božije, i poznaæe u tome djelo njegovo. ¹⁰ A pravednik æe se veseliti o Gospodu i uzdaæe se u njega, i hvaliaæ se svi koji su prava srca.

65 U tebi je uzdanje, Bože, tebi pripada hvala na Sionu, i tebi se izvršuju zavjeti. ² Ti slušaš molitvu; k tebi dolazi svako tijelo. ³ Bezakonja me pritiskuju, ti æeš oèistiti grijeha naše. ⁴ Blago onome koga biraš i primaš, da živi u dvoru tvom!

Nasitiaæmo se dobrom doma tvojega, svetinjom crkve tvoje. ⁵ Divno nam odgovaraš po pravdi svojoj, Bože, spasitelju naš, uzdanico svijeh krajeva zemaljskih, i naroda preko mora daleko. ⁶ Koji si postavio gore svojom silom, opasao se jaèinom, ⁷ Koji utišavaš huku morsku, huku vala njihovijeh i bunu po narodima! ⁸ Boje se tvojih èudesa koji žive na krajevima zemaljskim; sve što se javlja jutrom i veèerom ti budiš da slavi tebe. ⁹ Nadgledaš zemlju i zalivaš je, obilno je obogaæavaš; potok je Božji pun vode, spremaš za njih žito, jer si tako uredio. ¹⁰ Brazde njezine napajaš, ravniš grude njezine, kišnim kapljama razmekšavaš je, blagosiljaš je da rađa. ¹¹ Ti vjenèavaš godinu, kojoj dobro èiniš; stope su tvoje pune masti. ¹² Tiju paše po pustinjama, i humovi se opasuju radošæu. ¹³ Luke se osipaju stadima, i polja se zaodijevaju pšenicom; vesele se i pjevaju.

66 Poklikni Bogu, sva zemljo! ² Zapjevajte slavu imenu njegovu, dajte mu hvalu i slavu. ³ Recite Bogu: kako si strašan u djelima svojim! radi velike sile tvoje laskaju ti neprijatelji tvoji. ⁴ Sva zemlja nek se pokloni tebi i poje tebi, neka poje imenu tvojemu. ⁵ Hodite i vidite djela Boga strašnoga u djelima svojim nad sinovima ljudskim. ⁶ On je pretvorio more u suhotu, preko rijeke prijeðosmo nogama; ondje smo se veselili o njemu; ⁷ Vlada silom svojom uvijek, oèi njegove gledaju na narode. Buntovnici, da se nijeste podigli! ⁸ Blagosiljajte, narodi, Boga našega, i glasite hvalu njemu. ⁹ On je darovao duši našoj život, i nije dao da poklizne noga naša. ¹⁰ Ti si nas okušao, Bože, pretopio si nas, kao srebro što se pretapa. ¹¹ Uveo si nas u mrežu, metnuo si breme na leða naša. ¹² Dao si nas u jaram èovjeku, uðosmo u oganj i u vodu; ali si nas izveo na odmor. ¹³ Uæi æu u dom tvoj sa žrtvama što se sažižu, izvršiaæu ti zavjete svoje, ¹⁴ Koje rekoše usta moja, i kaza jezik moj u tjeskobi mojoj. ¹⁵ Žrtve paljenice pretile æu ti prinijeti s dimom od pretiline ovnujske, prinijæu ti teoce s jariaèima. ¹⁶ Hodite, èujte svi koji se bojite Boga, ja æu vam kazati šta je uèinio duši mojoj. ¹⁷ K njemu zavikah ustima svojim, i jezikom svojim proslavih ga. ¹⁸ Da sam vidio u srcu svom bezakonje, ne bi me uslišio Gospod. ¹⁹ Ali Bog usliši, primi glas moljenja mojega. ²⁰ Blagosloven Bog, koji ne odvrže molitve moje i ne ostavi me bez milosti svoje!

67 Bože, budi nam milostiv i blagosiljaj nas, obasjavaj nas licem svojim, ² Da bi se znao na zemlji put tvoj, po svima narodima spasenje tvoje. ³ Da te slave narodi, Bože, da te slave svi narodi! ⁴ Da se vesele i raduju plemena; jer sudiš narodima pravo, i plemenima na zemlji upravljáš. ⁵ Da te slave narodi, Bože, da te slave svi narodi! ⁶ Zemlja dade plod svoj. Da nas blagosilja Bog, Bog naš! ⁷ Da nas blagosilja Bog, i da ga se boje svi krajevi zemaljski!

68 Ustaæ Bog, i rasuæ se neprijatelji njegovi, i pobjeæi æe od lica njegova koji mrze na nj. ² Ti æeš ih razagnati kao dim što se razgoni; kao što se vosak topi od ognja, tako æe bezbožnici izginuti od lica Božijega. ³ A pravednici æe se veseliti, radovaæe se

pred Bogom, i slaviti u radosti. ⁴ Pojte Bogu, popijevajte imenu njegovu; ravnite put onome što ide preko pustinje; Gospod mu je ime, radujte mu se. ⁵ Otac je sirotama i sudija udovicama Bog u svetome stanu svom. ⁶ Bog samcima daje zadrugu, sužnje izvodi na mjesta obilna, a nepokorni žive gdje je suša. ⁷ Bože! kad si išao pred narodom svojim, kad si išao preko pustinje, ⁸ Zemlja se tresijaše, i nebo se rastapaše od lica Božijega, i ovaj Sinaj od lica Boga, Boga Izrailjeva. ⁹ Blagodatni si dažd izlivao, Bože, i kad iznemagaše dostojanje tvoje, ti si ga krijepio. ¹⁰ Stado tvoje življaše ondje; po dobroti svojoj, Bože, ti si gotovio hranu jadnome. ¹¹ Gospod daje riječ; glasnika veliko je mnoštvo. ¹² Carevi nad vojskama bježe, bježe, a koja sjedi doma, dijeli plijen. ¹³ Smirivši se u svojim krajevima, vi ste kao golubica, kojoj su krila posrebrena a perje joj se zlatni. ¹⁴ Kad je svemoguća rasipao careve na ovoj zemlji, ona se blistaše kao snijeg na Selmonu. ¹⁵ Gora je Vasanska gora Božija; gora je Vasanska gora humovita. ¹⁶ Zašto gledate zavidljivo, gore humovite? Evo gora, na kojoj omilje Bogu živjeti, i na kojoj će Gospod živjeti dovijeka. ¹⁷ Kola Božijih ima sila, tisuće tisuća. Među njima je Gospod, Sinaj u svetinji. ¹⁸ Ti si izašao na visinu, doveo si roblje, primio darove za ljude, a i za one koji se protive da ovdje nastavaš, Gospode Bože!

¹⁹ Blagosloven Gospod svaki dan! Ako nas ko pretovara, Bog nam pomaže. ²⁰ Ovaj je Bog naš Bog spasitelj, u vlasti su Gospodu vrata smrtna. ²¹ Gospod satire glavu neprijateljima svojim i vlasato tjeme onoga koji ostaje u bezakonju svojem. ²² Reče Gospod: od Vasana će dovesti, dovešću iz dubine morske, ²³ Da ti ogrezne noga u krvi neprijateljskoj i jezik pasa tvojih da je liže. ²⁴ Vidješe kako ideš, Bože, kako sveto ide Bog moj, car moj. ²⁵ Naprijed iđahu pjevači, za njima svirači sred djevojaka s bubnjima: ²⁶ "Na saboru blagosiljajte Gospoda Boga, koji ste iz izvora Izrailjeva!" ²⁷ Ondje mladi Venijamin, starješina njihov; knezovi Judini, vladaoci njihovi; knezovi Zavulonovi, knezovi Neftalimovi. ²⁸ Bog tvoj darovao ti je silu. Utvrdi, Bože, ovo što si učinio za nas! ²⁹ U crkvi tvojoj, u Jerusalimu, carevi će prinostiti dare. ³⁰ Ukroti zvijer u ritu, kod volova s teocima naroda, da bi popadali pred tobom sa šipkama srebra; raspi narode koji žele bojeve. ³¹ Doći će vlastela iz Misira, Etiopija će pružiti ruke svoje k Bogu. ³² Carstva zemaljska, pojte Bogu, popijevajte Gospodu, ³³ Koji sjedi na nebesima nebesa iskonskih. Evo grmi glasom jakim. ³⁴ Dajte slavu Bogu; veličanstvo je njegovo nad Izrailjem i sila njegova na oblacima. ³⁵ Divan si, Bože, u svetinji svojoj! Bog Izrailjev daje silu i krjepost narodu. Blagosloven Bog!

69 Pomozi mi, Bože, jer dođe voda do duše. ² Propadam u dubokom glibu, gdje nema dna; tonem vodi u dubine, i vali me zatrpavaju.

³ Iznemogoh vičući, promuče mi grlo, pobijelješe mi oči pogledajući Boga. ⁴ Onijeh koji mrze na me ni za što ima više nego kose na glavi mojoj; osiliše koji hoće da me pogube, lažljivi neprijatelji moji. Što

nijesam otimao, valja da vratim. ⁵ Bože! ti znaš je li u meni bezumlje, i krivice moje nijesu sakrivene od tebe. ⁶ Nemoj da se postide u meni koji se uzdaju u tebe, Gospode, Gospode nad vojskama! Nemoj da se posrame u meni koji traže tebe, Bože Izrailjev! ⁷ Jer tebe radi podnosim rug, i sramota popade lice moje. ⁸ Tuđin postadoh braći svojoj, i neznan sinovima matere svoje. ⁹ Jer revnost za kuću tvoju jede me i ruženja onijeh koji tebe ruže padaju na me. ¹⁰ Plačem, postim se dušom svojom, i to mi se prima za zlo; ¹¹ Mjesto haljine oblačem vreću, i bivam im priča. ¹² O meni se razgovaraju sjedeći na vratima, pijući vino pjevaju me. ¹³ A ja se molim tebi, Gospode; vrijeme je da se smiluješ, Bože; po velikoj milosti svojoj usliši me, jer je istinito spasenje tvoje. ¹⁴ Izvadi me iz gliba, da ne propadnem; da se izbavim od nenavidnika i iz duboke vode; ¹⁵ Da me ne uzme voda na maticu, da me ne proždre pučina, i da ne sklopi jama nada mnomoždrijela svojega. ¹⁶ Usliši me, Gospode, jer je blagost tvoja milosrdna, po velikoj dobroti svojoj pogledaj me. ¹⁷ Nemoj odvratiti lica svojega od sluge svojega; jer me je tuga; pohitaj, usliši me. ¹⁸ Približi se duši mojoj, izbavi je; nasuprot neprijateljima mojim izbavi me. ¹⁹ Ti znaš pod kakvim sam rugom, stidom i sramotom; pred tobom su svi neprijatelji moji. ²⁰ Sramota satr srce moje, iznemogoh; čekam hoće li se kome sažaliti, ali nema nikoga; hoće li me ko potješiti, ali ne nalazim. ²¹ Daju mi žuč da jedem, i u žeđi mojoj poje me octom. ²² Trpeza njihova neka im bude mreža i zamka, to neka im bude plata. ²³ Neka im potamne oči njihove, da ne vide, i njihove bedre raslabi zasvagda. ²⁴ Izlij na njih jarost svoju, i plamen gnjeva tvojega neka ih obuzme! ²⁵ Stan njihov neka opusti, i u njihovijem šatorima neka ne bude nikoga da živi. ²⁶ Jer koga si ti porazio, oni gone, i umnožavaju jade onima koje si ti ranio. ²⁷ Meći na njih krivicu za krivicom, da ne dođu do pravde tvoje. ²⁸ Neka se izbrišu iz knjige živijeh, i s pravednicima nek ne budu zapisani. ²⁹ A ja sam ništ i bolan; pomoć tvoja, Bože, nek me zakloni. ³⁰ Slavajući ime Božije u pjesmi, veličajući ga u hvali. ³¹ To je Bogu milije od vola, od teleta s rogovima i s papcima. ³² Vidjeće ništi i radovaće se. Koji tražite Boga, oživjeće srce vaše. ³³ Jer Bog čuje uboge, i sužanja svojih ne oglašuje. ³⁴ Neka ga hvale nebesa i zemlja, mora i sve što se u njima miče! ³⁵ Jer će Bog spasti Sion, sazidaće gradove Judine; i ljudi će se ondje naseliti i naslijediće ga. ³⁶ I natražje će se sluga njegovijeh utvrditi u njemu, i koji ljube ime njegovo nastavaće na njemu.

70 Bože, pohitaj da me izbaviš, Gospode, da mi pomožeš! ² Nek se postide i posrame koji traže dušu moju! Nek ustupe natrag, i osramote se koji mi zlo žele! ³ Sa stidom nek se vrte natrag koji mi govore: ha! ha! ⁴ Nek se tješe i vesele tobom koji traže tebe, i koji ljube spasenje tvoje, neka jednako govore: velik je Bog! ⁵ A ja sam ništ i ubog, Bože, pohitaj k meni! ti si pomoć moja i izbavitelj moj, Gospode, ne časi!

71 U tebe se, Gospode, uzdam, nemoj me ostaviti pod sramotom vjeènom. ² Pravdom svojom izbavi me, i oprostimi me, prigni k meni uho svoje i pomozimi. ³ Budi mi grad gdje bih svagda dolazio da živim, uredi spasenje moje; jer si ti grad moj i krjepost moja. ⁴ Bože moj! uzmi me iz ruke bezbožnikove, iz ruke bezakonikove i nasilnikove. ⁵ Jer si ti nadanje moje, Gospod je Gospod pouzdanje moje od mladosti moje. ⁶ Tebe se držim od rođenja, od utrobe matere moje ti si braniè moj; tobom se hvalim svagda. ⁷ Èudo sam mnogima, a ti si utoèište moje jako. ⁸ Usta su moja puna hvale tvoje, slave tvoje svaki dan. ⁹ Nemoj me odbaciti pod starost, kad me izdaje snaga moja, nemoj me ostaviti. ¹⁰ Jer neprijatelji moji misle o meni, i koji vrebaju dušu moju dogovaraju se, ¹¹ Govoreæi: Bog ga je ostavio, potjerajte i uhvatite ga, jer ga nema ko izbaviti. ¹² Bože! Ne budi daleko od mene; Bože moj! pohitaj mi u pomoæ. ¹³ Nek se postide i poginu protivnici duše moje; neka popadne stid i sramota na one koji mi traže zla! ¹⁴ A ja æu se svagda uzdati, i ponavljaæu hvale tebi. ¹⁵ Usta æe moja kazivati pravdu tvoju, svaki dan dobroèinstva tvoja, jer im ne znam broja. ¹⁶ Uæi æu u sili Gospoda Gospoda, i slavlaæu samo tvoju pravdu. ¹⁷ Bože! ti si me uèio od mladosti, i do danas kazujem èudesu tvoja. ¹⁸ Ni u starosti i kad osijedjeh nemoj me ostaviti, Bože, eda bih kazivao mišicu tvoju natražju, svoj omladini silu tvoju. ¹⁹ Pravda je tvoja, Bože, do najviše visine; u velikim djelima, koja si uèinio, Bože, ko je kao ti? ²⁰ Koliko si me puta bacao u velike i ljute nevolje, pak si me opet ostavio meðu živima i iz bezdana me zemaljskih opet izvadio. ²¹ Mnogo si me puta podizao i ponavljao utjehe. ²² I ja te hvalim uz psaltir, tvoju vjernost, Bože moj; udaram ti u gusle, sveèe Izrailjev! ²³ Raduju se usta moja kad pjevam tebi, i duša moja, koju si izbavio. ²⁴ I jezik moj svaki dan kazuje pravdu tvoju; jer su postidjeni i posramljeni koji mi traže zla.

72 Bože, daj caru sud svoj, i pravdu svoju sinu carevu: ² On æe suditi narodu tvomju po pravdi, i nevoljnicima tvomju po pravici. ³ Rodiaæ narodu gore mirom, i humovi pravdom. ⁴ On æe suditi nevoljnicima u narodu, pomoæi æe sinovima ništuga, i nasilnika æe oboriti, ⁵ Bojaæe se tebe dok je sunca i mjeseca, od koljena do koljena. ⁶ Siaæi æe kao dažd na pokošenu livadu, kao kaplje koje porašaju zemlju. ⁷ Procvjetaæe u dane njegove pravednik i svuda mir dokle teèe mjeseca. ⁸ Vladaæe od mora do mora, i od rijeke do krajeva zemaljskih. ⁹ Pred njim æe popadati divljaci, i neprijatelji njegovi prah æe lizati. ¹⁰ Carevi Tarsiski i ostrvljani donijeæe dare, carevi Šavski i Savski daæe danak. ¹¹ Klanjaæe mu se svi carevi, svi narodi biaæe mu pokorni. ¹² Jer æe izbaviti ubogoga koji cvili i nevoljnoga koji nema pomoænika. ¹³ Biaæe milostiv ništenu i ubogom, i duše æe jadnima spasti. ¹⁴ Od prijekare i nasilja iskupiaæe duše njihove, i skupa æe biti krv njihova pred oèima njegovima. ¹⁵ Oni æe dobro živjeti, i donijeæe mu zlato iz Šave; i svagda æe se moliti za njega, i svaki æe ga dan blagosiljati. ¹⁶ Biaæe

pšenice na zemlji izobila; po vrhovima gorskim lelijaæe se klasje njezino kao Livanska šuma, i po gradovima cvjetaæe ljudi kao trava na zemlji. ¹⁷ Ime æe njegovo biti uvijek; dokle teèe sunca, ime æe njegovo rasti. Blagosloviaæe se u njemu, svi æe ga narodi zvati blaženim. ¹⁸ Blagosloven Gospod Bog, Bog Izrailjev, koji jedan èini èudesu! ¹⁹ I blagosloveno slavno ime njegovo uvijek! slave njegove napuniaæe se sva zemlja. Amin i amin. ²⁰ Svršiše se molitve Davida, sina Jesejeva.

73 Ta dobar je Bog Izrailju, onima koji su èista srca. ² A noge moje umalo ne zaðoše, umalo ne popuznuše stopala moja, ³ Jer se rasrdih na bezumnike videæi kako bezbožnici dobro žive. ⁴ Jer ne znaju za nevolju do same smrti, i tijelo je njihovo pretilo. ⁵ Na poslovima èovjeèijim nema ih, i ne muèe se s drugim ljudima. ⁶ Toga radi optoèeni su ohološæu kao ogrlicom, i obuèeni u objest kao u stajaæu ruho. ⁷ Od debljine izbuljeno im je oko, srce puno klape. ⁸ Potsmijevaju se, pakosno govore o nasilju, oholo govore. ⁹ Usta svoja dižu u nebo, i zemlju prolazi jezik njihov. ¹⁰ I zato se onamo navraæaju neki iz naroda njegova, i piju vodu iz puna izvora. ¹¹ I govore: kako æe razabrati Bog? zar višnji zna? ¹² Pa eto, ovi bezbožnici sreæeni na svijetu umnožavaju bogatstvo. ¹³ Zar dakle uzalud èistim srce svoje, i umivam bezazlenošæu ruke svoje, ¹⁴ Dopadam rana svaki dan, i muke svako jutro? ¹⁵ Kad bih kazao: govoriaæu kao i oni, iznevjerio bih rod sinova tvojih. ¹⁶ I tako stadoh razmišljati da bih ovo razumio; ali to bješe teško u oèima mojim. ¹⁷ Dok najposlije uðoh u svetinju Božiju, i doznah kraj njihov. ¹⁸ Ta na klizavom mjestu postavio si ih, i bacaš ih u propast! ¹⁹ Kako zaèas propadaju, ginu, nestaje ih od nenadne strahote! ²⁰ Kao san, kad se èovjek probudi, tako probudivši ih, Gospode, u ništa obraæaš utvaru njihovu. ²¹ Kad kipljaše srce moje i rastrzah se u sebi, ²² Tada bijah nezalica i ne razumijevah; kao živinèe bijah pred tobom. ²³ Ali sam svagda kod tebe, ti me držiš za desnu ruku. ²⁴ Po svojoj volji vodiš me, i poslije æeš me odvesti u slavu. ²⁵ Koga imam na nebu? i s tobom nièega neæu na zemlji. ²⁶ Èezne za tobom tijelo moje i srce moje; Bog je grad srca mojega i dio moj do vijeka. ²⁷ Jer evo koji otstupiše od tebe, ginu; ti istrebljavaš svakoga koji èini preljubu ostavljajuæi tebe. ²⁸ A meni je dobro biti blizu Boga. Na Gospoda polažem nadanje svoje, i kazivaæu sva èudesu tvoja.

74 Zašto se, Bože, srdiš na nas dugo; dimi se gnjev tvoj na ovce paše tvoje? ² Opomeni se sabora svojega, koji si stekao od starine, iskupio sebi u našljednu državu, gore Siona, na kojoj si se naselio. ³ Podigni stope svoje na stare razvaline: sve je razrušio neprijatelj u svetinji. ⁴ Rièu neprijatelji tvoji na mjestu sabora tvojih, svoje obièaje postavljaju mjesto naših obièaja. ⁵ Vidiš, oni su kao onaj koji podiže sjekiru na spletene grane u drveta. ⁶ Sve u njemu što je rezano razbiše sjekirama i bradvama. ⁷ Ognjem sažegoše svetinju tvoju; na zemlju obalivši oskvirniše stan imena tvojega. ⁸ Rekoše u srcu svojem: potrimo ih sasvijem. Popališe sva mjesta sabora Božijih na zemlji. ⁹ Obièaja

svojih ne vidimo, nema više proroka, i nema u nas ko bi znao dokle æe to trajati. ¹⁰ Dokle æe se, Bože, rugati nasilnik? hoæe li do vijeka protivnik prkositi imenu tvojemu? ¹¹ Zašto ustavljaš ruku svoju i desnicu svoju? Pruži iz njedara svojih, i istrijebi ih. ¹² Bože, care moj, koji od starine tvoriš spasenje posred zemlje! ¹³ Ti si silom svojom raskinuo more, i satro glave vodenim nakazama. ¹⁴ Ti si razmrskao glavu krokodilu, dao ga onima koji žive u pustinji da ga jedu. ¹⁵ Ti si otvorio izvore i potoke, ti si isušio rijeke koje ne presišu. ¹⁶ Tvoj je dan i tvoja je noæ, ti si postavio zvijezde i sunce. ¹⁷ Ti si utvrdio sve krajeve zemaljske, ljeto i zimu ti si uredio. ¹⁸ Opomeni se toga, neprijatelj se ruga Gospodu, i narod bezumni ne mari za ime tvoje. ¹⁹ Ne daj zvijerima duše grlice svoje, nemoj zaboraviti stada stradalaca svojih zasvagda. ²⁰ Pogledaj na zavjet; jer su sve peæine zemaljske pune stanova bezakonja. ²¹ Nevoljnik nek se ne vrati sramotan, ništi i ubogi neka hvale ime tvoje. ²² Ustani, Bože, brani stvar svoju, opomeni se kako ti se bezumni ruga svaki dan! ²³ Ne zaboravi objesti neprijatelja svojih, vike, koju jednako dižu protivnici tvoji!

75 Hvalimo te, Bože, hvalimo; blizu je ime tvoje. Za tebe kazuju èudes a tvoja. ² "Kad vidim da je vrijeme, sudiæu pravo. ³ Njija se zemlja sa svijema koji žive na njoj, ja utvrđujem stupove njezine." ⁴ Kažem hvališama: ne hvalite se, i bezakonicima: ne dižite roga. ⁵ Ne dižite u vis roga svojega, ne govorite tvrdoglavo. ⁶ Jer uzvišavanje ne dolazi ni od istoka ni od zapada ni od pustinje; ⁷ Nego je Bog sudija, jednoga ponižuje a drugoga uzvišuje. ⁸ Jer je èaša u ruci Gospodu, vino vri, natoèio je punu, i razdaje iz nje. I talog æe njezin progutati, ispiæe svi bezbožnici na zemlji. ⁹ A ja æu kazivati do vijeka, pjevaæu Bogu Jakovljevu. ¹⁰ "Sve æu rogove bezbožnicima polomiti, a rogovi pravednikovi uzvisiæe se."

76 Zna se u Judeji za Boga, u Izrailja je veliko ime njegovo. ² U Salimu je stan njegov i naselje njegovo na Sionu. ³ Ondje je polomio krilate strijele luku, štiti i maè i rat. ⁴ Ti si svijetao; divniji od gora hajduèkih. ⁵ Koji su junaèkog srca postaše plijen, zaspashe snom svojim, i junaci ne nađoše ruku svojih. ⁶ Od prijetnje tvoje, Bože Jakovljevi, drijemlju kola i konj. ⁷ Ti si strašan, i ko æe se održati pred licem tvojim kad se razgnjeviš? ⁸ S neba javljaš sud; zemlja se prepada i muèi, ⁹ Kad Bog ustaje na sud, da pomogne svima koji stradaju na zemlji. ¹⁰ I gnjev ljudski obraæa se u slavu tebi, kad se jednom opašeš gnjevom. ¹¹ Polažite i izvršujte zavjete Gospodu Bogu svojemu; svi koji ste oko njega, nosite dare strašnome. ¹² On ukroæava duh knezovima, on je strašan carevima zemaljskim.

77 Glas moj ide k Bogu, i ja prizivljam njega; glas moj ide k Bogu, i on æe me uslišiti. ² U dan tuge svoje tražih Gospoda; noæu je ruka moja podignuta, i ne spušta se; duša moja neæe da se utješi. ³ Pominjem Boga, i uzdišem; razmišljam, i trne duh moj. ⁴ Držim oèi svoje da su budne; klonuo sam, i ne mogu govoriti.

⁵ Prebrajam stare dane i godine od vijekova.

⁶ Opominjem se pjesama svojih noæu; razgovaram se sa srcem svojim, i ispitujem duh svoj: ⁷ "Zar æe se do vijeka gnjeviti na nas Gospod, i neæe više ljubiti?" ⁸ Zar je zasvagda prestala milost njegova, i rijeè se prekinula od koljena na koljeno? ⁹ Zar je zaboravio milostiv biti i u gnjevu zatvorio milosrðe svoje?" ¹⁰ I rekoh: žalosna je za mene ova promjena desnice višnjega. ¹¹ Pamtim djela Gospodnja; pamtim pređašnje èudo tvoje. ¹² Mislio sam o svijem djelima tvojim, razmišljao o radnji tvojoj; ¹³ Bože! put je tvoj svet; koji je Bog tako velik kao Bog naš? ¹⁴ Ti si Bog, koji si èinio èudesa, pokazivao silu svoju meðu narodima; ¹⁵ Mišicom si odbranio narod svoj, sinove Jakovljeve i Josifove. ¹⁶ Vidješe te vode, Bože, vidješe te vode, i ustreptaše, i bezdane se zadrmaše. ¹⁷ Iz oblaka lijaše voda, oblaci davahu glas, i strijele tvoje leæahu. ¹⁸ Grmljahu gromovi tvoji po nebu; munje tvoje sijevahu po vasiljenoj, zemlja se tresijaše i njijaše. ¹⁹ Po moru bijaše put tvoj, i staze tvoje po velikoj vodi, i trag tvoj ne poznavashe se. ²⁰ Vodio si narod svoj kao ovce rukom Mojsijevom i Aronovom.

78 Èuj, narode moj, nauk moj, prigni uho svoje k rijeèima usta mojih. ² Otvoram za prièu usta svoja, kazaæu stare pripovijetke. ³ Što slušasmo i doznasmo, i što nam kazivaše oci naši, ⁴ Neæemo zatajiti od djece njihove, naraštaju poznom javiæemo slavu Gospodnju i silu njegovu i èudesa koja je uèinio. ⁵ Svjedoèanstvo podiže u Jakovu, i u Izrailju postavi zakon, koji dade ocima našim da ga predadu djeci svojoj; ⁶ Da bi znao potonji naraštaj, djeca koja æe se roditi, pa i oni da bi kazivali svojoj djeci ⁷ Da polažu na Boga nadanje svoje, i ne zaboravljaju djela Božijih, i zapovijesti njegove da drže; ⁸ I da ne budu kao oci njihovi, rod nevaljao i uporan, rod koji ne bješe tvrd srcem svojim, niti vjeran Bogu duhom svojim. ⁹ Sinovi Jefremovi naoružani, koji strijeljahu iz luka, vratiše se natrag, kad bijaše boj. ¹⁰ Ne saèuvashe zavjeta Božijega, i po zakonu njegovu ne htješe hoditi. ¹¹ Zaboraviše djela njegovu, i èudesa, koja im je pokazao, ¹² Kako pred ocima njihovijem uèini èudesa u zemlji Misirskoj, na polju Soanu; ¹³ Razdvoji more, i provede ih, od vode naèini zid; ¹⁴ I vodi ih danju oblakom, i svu noæ svijetlijem ognjem; ¹⁵ Raskida stijene u pustinji, i poji ih kao iz velike bezdane; ¹⁶ Izvodi potoke iz kamena, i vodi vodu rijekama. ¹⁷ Ali oni još jednako griješiše njemu, i gnjeviše višnjega u pustinji. ¹⁸ I kušaše Boga u srcu svom, ištuæi jela po volji svojoj, ¹⁹ I vikaše na Boga, i rekoše: "može li Bog zgotoviti trpezu u pustinji?" ²⁰ Evo! on udari u kamen, i poteèe voda, i rijeke ustadoše; može li i hljeba dati? hoæe li i mesa postaviti narodu svojemu?" ²¹ Gospod èu i razljuti se, i oganj se razgorje na Jakova, i gnjev se podiže na Izrailja. ²² Jer ne vjerovaše Bogu i ne uzdaše se u pomoæ njegovu. ²³ Tada zapovjedi oblacima odozgo, i otvori vrata nebeska, ²⁴ I pusti, te im podaždje mana za jelo, i hljeb nebeski dade im. ²⁵ Hljeba anðelskoga jeðaše èovjek; posla im jela do sitosti. ²⁶ Pusti nebom ustoku, i

navede silom svojom jug; ²⁷ I kao prahom zasu ih mesom, i kao pijeskom morskim pticama krilatim; ²⁸ Pobaca ih sred okola njihova, oko šatora njihovijeh. ²⁹ I najedoše se i dade im što su željeli. ³⁰ Ali ih još i ne prođe želja, još bješe jelo u ustima njihovijem, ³¹ Gnjev se Božji podiže na njih i pomori najjače među njima, i mladiće u Izrailju pobi. ³² Preko svega toga još griješiše, i ne vjerovali su u ustima njihovijem. ³³ I pusti, te dani njihovi prolaziše uzalud, i godine njihove u strahu. ³⁴ Kad ih ubijaše, onda pritjecahu k njemu, i obrađahu se i iskahu Boga; ³⁵ I pominjahu da je Bog obrana njihova, i višnji izbavitelj njihov. ³⁶ Laskahu mu ustima svojim, i jezikom svojim lagahu mu. ³⁷ A srce njihovo ne bješe njemu vjerno, i ne bijahu tvrdi u zavjetu njegovu. ³⁸ Ali on bješe milostiv, i pokrivaše grijeh, i ne pomori ih, često ustavljaše gnjev svoj, i ne podizao sve jarosti svoje. ³⁹ Opominjaše se da su tijelo, vjetar, koji prolazi i ne vraća se. ⁴⁰ Koliko ga puta rasrdiše u pustinji, i uvrijediše u zemlji gdje se ne živi! ⁴¹ Sve nanovo kušaoše Boga, i sveca Izrailjeva dražiše. ⁴² Ne sjećaše se ruke njegove i dana, u koji ih izbavi iz nevolje, ⁴³ U koji uèini u Misiru znake svoje i èudesa svoja na polju Soanu; ⁴⁴ I provrže u krv rijeke njihove i potoke njihove, da ne moguše piti. ⁴⁵ Posla na njih bubine da ih kolju, i žabe da ih more. ⁴⁶ Ljetinu njihovu dade crvu, i muku njihovu skakavcima. ⁴⁷ Vinograde njihove pobi gradom, i smokve njihove slanom. ⁴⁸ Gradu predade stoku njihovu, i stada njihova munji. ⁴⁹ Posla na njih ognjeni gnjev svoj, jarost, srdnju i mržnju, èetu zlijeh anđela. ⁵⁰ Ravni stazu gnjevu svojemu, ne èuva duša njihovijeh od smrti, i život njihov predade pomoru. ⁵¹ Pobi sve prvence u Misiru, prvi porod po kolibama Hamovijem. ⁵² I povede narod svoj kao ovce, i vodi ih kao stado preko pustinje. ⁵³ Vodi ih pouzdano, i oni se ne bojaše, a neprijatelje njihove zatrpao more. ⁵⁴ I doveo ih na mjesto svetinje svoje, na ovu goru, koju zadobi desnica njegova. ⁵⁵ Odagna ispred lica njihova narode; ždrijebom razdijeli njihovo dostojanje, i po šatorima njihovijem naseli koljena Izrailjeva. ⁵⁶ Ali oni kušaoše i srdiše Boga višnjega i uredaba njegovijeh ne saèuvaše. ⁵⁷ Odustaoše i odvrgoše se, kao i oci njihovi, slagaše kao rđav luk. ⁵⁸ Uvrijediše ga visinama svojim, i idolima svojim razdražiše ga. ⁵⁹ Bog èu i razgnjevi se i rasrdi se na Izrailja veoma. ⁶⁰ Ostavi naselje svoje u Silomu, šator, u kojem življavaše s ljudma. ⁶¹ I opravi u ropstvo slavu svoju, i krasotu svoju u ruke neprijateljeve. ⁶² I predade maèu narod svoj, i na dostojanje svoje zaplamtje se. ⁶³ Mladiće njegove jede oganj, i djevojkama njegovijem ne pjevali su svatovskih pjesama; ⁶⁴ Sveštenici njegovi padaše od maèa, i udovice njegove ne plakaše. ⁶⁵ Najposlije kao iza sna probudi se Gospod, prenu se kao junak kad se napije vina. ⁶⁶ I pobi neprijatelje svoje s leđa, vjeènoj sramoti predade ih. ⁶⁷ I ne htje šatora Josifova, i koljena Jefremova ne izabra. ⁶⁸ Nego izabra koljeno Judino, goru Sion, koja mu omilje. ⁶⁹ I sagradi svetinju svoju kao gornje svoje stanove, i kao zemlju utvrdi je dovijeka. ⁷⁰ I izabra

Davida slugu svojega, i uze ga od torova ovèijih, ⁷¹ I od dojljica doveo ga da pase narod njegov, Jakova, i našljedstvo njegovo, Izrailja. ⁷² I on ih pase èistijem srcem, i vodi ih mudrijem rukama.

79 Bože! neznabošci dođoše u dostojanje tvoje; oskvrniše svetu crkvu tvoju, Jerusolim pretvoriše u zidine. ² Truplje sluga tvojih dadoše pticama nebeskijem da ih jedu, tijela svetaca tvojih zvijerima zemaljskim. ³ Prolije krv njihovu kao vodu oko Jerusolima, i ne bješe ko da pogrebe. ⁴ Postadosmo potsmijeh u susjeda svojih, rugaju nam se i sramote nas koji su oko nas. ⁵ Dokle èeš se, Gospode, jednako gnjeviti, jarost tvoja gorjeti kao oganj? ⁶ Izlij gnjev svoj na narode koji te ne znaju, i na carstva koja ne prizivlju tvoje imena. ⁷ Jer izjedoše Jakova, i naselje njegovo opustiše. ⁸ Ne pomini predašnjih bezakonja naših, veæ pohitaj da nas presreteš milosrdjem svojim, jer smo veoma ološali. ⁹ Pomozi nam, Bože, spasitelju naš, radi slave imena svojega, izbavi nas i oèisti od grijeha naših radi imena svojega. ¹⁰ Zašto da govore neznabošci: gdje je Bog njihov? Neka se pokaže pred oèima našim osveta nad neznabošcima za prolitu krv sluga tvojih! ¹¹ Neka izaðu pred lice tvoje uzdasi sužanjski, silom mišice svoje saèuvaj namijenjene smrti. ¹² Sedminom vrati u njedra susjedima našim ruženje, kojim te ružiše, Gospode! ¹³ A mi narod tvoj i ovce paše tvoje dovijeka æemo tebe slaviti i od koljena na koljeno kazivati hvalu tvoju.

80 Pastire Izrailjev, èuj! koji vodiš sinove Josifove kao ovce, koji sjediš na heruvimima, javi se! ² Pred Jefremom i Venijaminom i Manasijom probudi krjepost svoju, i hodi da nam pomožeš. ³ Bože! povrati nas, neka zasja lice tvoje da se spasemo! ⁴ Gospode, Bože nad vojskama! dokle èeš se gnjeviti kad te moli narod tvoj? ⁵ Hraniš ih hljebom suznijem, i pojiš ih suzama trostrukom mjerom. ⁶ Uèinio si da se oko nas svađaju susjedi naši, i neprijatelji se naši smiju među sobom. ⁷ Bože nad vojskama! povrati nas, neka zasja lice tvoje da se spasemo! ⁸ Iz Misira si prenio èokot, izagnao narode, i posadio ga. ⁹ Okrèio si za nj, i on pusti žile, i zauze svu zemlju. ¹⁰ Gore se pokriše njegovijem sjenom, i loze su mu kao kedri Božiji. ¹¹ Pustio je loze svoje do mora i ogranke svoje do rijeke. ¹² Zašto si mu razvalio ogradu, da ga kida ko god prođe? ¹³ Gorski vepar podgriza ga, i poljska zvijer jede ga. ¹⁴ Bože nad vojskama! obrati se, pogledaj s neba i vidi, i obiði vinograd ovaj, ¹⁵ Sad ovaj, koji je posadila desnica tvoja, i sina, kojega si ukrijepio sebi! ¹⁶ Popaljen je ognjem, isjeèen, od strašnoga pogleda tvojega propade. ¹⁷ Neka bude ruka tvoja nad èovjekom desnice tvoje, nad sinom èovjeèijem kojega si utvrdio sebi! ¹⁸ I neæemo oступiti od tebe, oživi nas, i ime tvoje prizivaæemo. ¹⁹ Gospode, Bože nad vojskama! povrati nas, neka zasja lice tvoje, da se spasemo!

81 Radujte se Bogu, koji nam daje krjepost; poklikujte Bogu Jakovljevu. ² Podignite pjesme, dajte bubanj, slatke gusle sa psaltirom. ³ Trubite o

mijeni u trubu, o uštapu radi praznika našega. ⁴ Jer je taki zakon u Izrailja, naredba od Boga Jakovljeva. ⁵ Za svjedoèanstvo postavi Josifu ovo, kad iðaðe na zemlju Misirsku. Jezik, kojega ne znah, èuh: ⁶ "Uklonio sam ramena njegova od bremena, ruke njegove oprostiše se kotarica. ⁷ U nevolji si me zazvao, i izbavih te, usliših te usred groma, na vodi Merivi iskušah te. ⁸ Slušaj, narode moj, i zasvjedoèiæu ti, Izrailju, o kad bi me poslušao: ⁹ Da ne bude u tebe tuðega Boga, i Bogu stranome nemoj se klanjati. ¹⁰ Ja sam Gospod, Bog tvoj, koji sam te izveo iz zemlje Misirske; otvori usta svoja, i ja æu ih napuniti. ¹¹ Ali ne posluša narod moj glasa mojega, Izrailj ne mari za me. ¹² I ja ih pustih na volju srca njihovog, neka hode po svojim mislima. ¹³ O kad bi narod moj slušao mene, i sinovi Izrailjevi hodili putovima mojim! ¹⁴ Brzo bih pokorio neprijatelje njihove, i na protivnike njihove digao bih ruku svoju; ¹⁵ Koji mrze na Gospoda, bili bi im pokorni, i dobri dani njihovi bili bi dovijeka; ¹⁶ Najboljom bi pšenicom hranio njih, i medom bih iz kamena sitio ih."

82 Bog stade na saboru Božijem, usred bogova izreèe sud: ² "Dokle æete suditi nepravo, i bezbožnicima gledati ko je ko? ³ Sudite ubogome i siroti, onoga koga gone i ništtega pravdajte. ⁴ Izbavljajte ubogoga i ništtega, iz ruke bezbožnièke otimajte. ⁵ Ne poznaše, niti razumješe, hode po tami; zadrmaše se zemlji svi temelji. ⁶ Rekoh: bogovi ste, i sinovi višnjega svi. ⁷ Ali æete kao ljudi pomrijeti, i kao svaki knez pašæete." ⁸ Ustani, Bože, sudi zemlji; jer su tvoji po našljedstvu svi narodi.

83 Bože! nemoj zamuknuti, nemoj šutjeti, niti poèivaj, Bože! ² Jer evo neprijatelji tvoji uzavreše, i koji te nenavide, podigoše glavu. ³ Po narod tvoj zlo naumiše, i dogovaraju se na izbrane tvoje. ⁴ Rekoše: hodite da ih istrijebimo između naroda da se više ne spominje ime Izrailjevo. ⁵ Složno pristaše i suprot tebi vjeru uhvatiše: ⁶ Naselja Edomova i Ismailovci, Moav i Agareni, ⁷ Geval i Amon i Amalik, Filisteji s Tircima; ⁸ I Asur udruži se s njima; postadoše mišica sinovima Lotovijem. ⁹ Uèini im onako kao Madijamu, kao Sisari, kao Javinu na potoku Kisonu, ¹⁰ Koji su istrijebljeni u Aendoru, nagnojiše sobom zemlju. ¹¹ Uradi s njima, s knezovima njihovijem, kao s Orivom i Zivom, i sa svima glavarima njihovijem kao sa Zevejem i Salmanom. ¹² Jer govore: osvojimo naselja Božija. ¹³ Bože moj! zapovjedi neka budu kao prah, kao pijesak pred vjetrom. ¹⁴ Kao što oganj sažiže šumu, i kao plamen što zapaljuje gore, ¹⁵ Tako ih pognaj burom svojom i vihorom svojim smeti ih. ¹⁶ Pokrij lice njihovo sramotom, da bi tražili ime tvoje, Gospode! ¹⁷ Neka se stide i srame dovijeka, neka se smetu i izginu! ¹⁸ I neka znadu da si ti, kojemu je ime Gospod, jedini najviši nad svom zemljom.

84 Kako su mili stanovi tvoji, Gospode nad silama! ² Gine duša moja želeæi u dvore Gospodnje; srce moje i tijelo moje otima se k Bogu živome. ³ I ptica nahodi kuæu, i lastavica gnijezdo sebi gdje leže ptiaæ svoje, kod oltara tvojih, Gospode nad silama, care moj

i Bože moj! ⁴ Blago onima koji žive u domu tvom! Oni te hvale bez prestanka. ⁵ Blago onima kojima je sila u tebi, i kojima su u srcu putovi tvoji! ⁶ Iduæi dolinom plaèevnom, pretvaraju je u izvore, i dažd je odijeva blagoslovima. ⁷ Idu zbor za zborom, javljaju se pred Bogom na Sionu. ⁸ Gospode, Bože nad silama! usliši molitvu moju, Bože Jakovljevi! ⁹ Bože, braniæu naš! sagni se i vidi lice pomazanika svojega! ¹⁰ Jer je bolje jedan dan u dvorima tvojim od hiljade. Volim biti na pragu doma Božijega nego živjeti u šatorima bezbožnièkim. ¹¹ Jer je Gospod Bog sunce i štit, Gospod daje blagodat i slavu; onima koji hode u bezazlenosti ne ukraæuje nijednoga dobra. ¹² Gospode nad silama! blago èovjeku, koji se u te uzda!

85 Smilovao si se, Gospode, na zemlju svoju, povratio si roblje Jakovljevo. ² Prostio si nepravdu narodu svojemu, pokrio si sve grijehe njegove. ³ Ustavio si svu jarost svoju, ublažio žestinu gnjeva svojega. ⁴ Povрати nas, Bože spasitelju naš, prekini srdnju svoju na nas. ⁵ Zar æeš se dovijeka gnjeviti na nas, i protegnuti gnjev svoj od koljena na koljeno? ⁶ Zar se neæeš povratiti i oživiti nas, da bi se narod tvoj radovao o tebi? ⁷ Pokaži nam, Gospode, milost svoju, i pomoæ svoju daj nam. ⁸ Da poslušam što govori Gospod Bog. On izrièe mir narodu svojemu i svecima svojim, i onima koji se obraæaju srcem k njemu. ⁹ Da, blizu je onijeh koji ga se boje pomoæ njegova, da bi naselio slavu u zemlji našoj! ¹⁰ Milost i istina sreææe se, pravda i mir poljubiaæe se. ¹¹ Istina æe niknuti iz zemlje i pravda æe s neba priniknuti. ¹² I Gospod æe dati dobro, i zemlja naša daæe plod svoj. ¹³ Pravda æe pred njim iæi, i postaviaæe na put stope svoje.

86 Prigni, Gospode! uho svoje i usliši me, jer sam nevoljan i ništ. ² Saèuvaj dušu moju, jer sam tvoj poklonik. Spasi slugu svojega, Bože moj, koji se u te uzda. ³ Smiluj se na me, Gospode, jer k tebi vièem vas dan. ⁴ Obeseli dušu sluge svojega, jer k tebi, Gospode, podižem dušu svoju. ⁵ Jer si ti, Gospode, dobar i milosrdan i veoma milostiv svima koji te prizivlju. ⁶ Èuj, Gospode, molitvu moju, i slušaj glas moljenja mojega. ⁷ U dan tuge svoje prizivljam te, jer æeš me uslišiti. ⁸ Nema među bogovima takoga kakav si ti, Gospode, i nema djela takijeh kakva su tvoja. ⁹ Svi narodi, koje si stvorio, doæi æe i pokloniti se pred tobom, Gospode, i slaviti ime tvoje. ¹⁰ Jer si ti velik i tvoriš èudesu; ti si jedan Bog. ¹¹ Pokaži mi, Gospode, put svoj, i iæi æu u istini tvojoj; uèini neka se mili srcu mojemu bojati se imena tvojega. ¹² Slaviaæu te, Gospode Bože moj, svijem srcem svojim, i poštovaæu ime tvoje dovijeka. ¹³ Jer je milost tvoja velika nada mnom, i izvadio si dušu moju iz pakla najdublje. ¹⁴ Bože, oholice ustaše na mene, i gomila nasilnika traži dušu moju, i nemaju tebe pred sobom. ¹⁵ Ali ti, Gospode, Bože milostivi i blagi, strpljivi i bogati dobrotom i istinom, ¹⁶ Pogledaj na me i smiluj mi se, daj silu svoju sluzi svojemu, i pomozu sinu sluškinje svoje; ¹⁷ Uèini sa mnom èudo

dobrote. Neka vide koji me nenavide, i postide se, što si mi, Gospode, pomogao i utješio me.

87 Što je sam osnovao na gorama svetijem, ² Vrata Sionska ljubi Gospod više svijeh stanova Jakovljevijeh. ³ Slavno kazuju za tebe, grade Božji! ⁴ "Među one, koji me znaju, brojiæu Misir i Vavilon. Gle i Filisteji i Tir s Etiopskom ondje su se rodili." ⁵ O Sionu æe se govoriti: taj se i taj rodio u njemu; sam višnji utvrðuje ga. ⁶ Gospod æe u prijeviku naroda zavikati: ovaj se rodio u njemu. ⁷ I koji pjevaju i vesele se, svi su izvori moji u tebi.

88 Gospode Bože, spasitelju moj, danju viëm i noæu pred tobom. ² Nek izađe preda te molitva moja, prigni uho svoje k jauku mojemu; ³ Jer je duša moja puna jada, i život se moj primaæe paklu. ⁴ Izjednaèih se s onima koji u grob odlaze, postadoh kao èovjek bez sile, ⁵ Kao među mrtve baèen, kao ubijeni, koji leže u grobu, kojih se više ne sjeæaš, i koji su od ruke tvoje daleko. ⁶ Metnuo si me u jamu najdonju, u tamu, u bezdanu. ⁷ Oteža mi gnjev tvoj, i svima valima svojim udaraš me. ⁸ Udaljio si od mene poznanike moje, njima si me omrazio; zatvoren sam, i ne mogu izaæi. ⁹ Oko moje usahnu od jada, viëm te, Gospode, vas dan, pružam k tebi ruke svoje. ¹⁰ Eda li æeš na mrtvima èiniti èudesu? ili æe mrtvi ustati i tebe slaviti? ¹¹ Eda li æe se u grobu pripovijedati milost tvoja, i istina tvoja u truhljenju? ¹² Eda li æe u tami poznati èudesa tvoja, i pravdu tvoju gdje se sve zaboravlja? ¹³ Ali ja, Gospode, k tebi viëm, i jutrom molitva moja sreta te. ¹⁴ Zašto, Gospode, odbacuješ dušu moju, i odvraæaš lice svoje od mene? ¹⁵ Muëm se i izdišem od udaraca, podnosim strahote tvoje, bez nadanja sam. ¹⁶ Gnjev tvoj stiže me, strahote tvoje razdiru me. ¹⁷ Optjeèu me svaki dan kao voda, stežu me otsvuda. ¹⁸ Udaljio si od mene druga i prijatelja; poznanici moji sakrili su se u mrak.

89 Milosti æu Gospodnje pjevati uvijek, od koljena na koljeno javljaæu istinu tvoju ustima svojima. ² Jer znam da je zavavijek osnovana milost, i na nebesima da si utvrdio istinu svoju, rekavši: ³ "Uèinih zavjet s izbranim svojim, zakleh se Davidu, sluzi svojemu: ⁴ Dovijeka æu utvrðivati sjeme tvoje i prijesto tvoj ureðivati od koljena do koljena. ⁵ Nebo kazuje èudesa tvoja, Gospode, i istinu tvoju sabor svetijeh. ⁶ Jer ko je nad oblacima ravan Gospodu? ko æe se izjednaèiti s Gospodom među sinovima Božijim? ⁷ Bogu se valja klanjati na saboru svetijeh, strašniji je od svijeh koji su oko njega. ⁸ Gospode, Bože nad vojskama! ko je silan kao ti, Bože? I istina je tvoja oko tebe. ⁹ Ti vladaš nad silom morskom; kad podigne vale svoje, ti ih ukroæavaš. ¹⁰ Ti si oborio oholi Misir kao ranjenika, krjepkom mišicom svojom rasijao si neprijatelje svoje. ¹¹ Tvoje je nebo i tvoja je zemlja; ti si sazdao vasiljenu i što je god u njoj. ¹² Sjever i jug ti si stvorio, Tavor i Ermon o tvom se imenu raduje. ¹³ Tvoja je mišica krjepka, silna je ruka tvoja, i visoka desnica tvoja. ¹⁴ Blagost je i pravda podnožje prijestolu tvojemu, milost i istina ide pred licem tvojim. ¹⁵ Blago

narodu koji zna trubnu pokliè! Gospode! u svjetlosti lica tvoga oni hode; ¹⁶ Imenom se tvojim raduju vas dan, i pravdom tvojom uzvišuju se. ¹⁷ Jer si ti krasota sile njihove, i po milosti tvojoj uzvišuje se rog naš. ¹⁸ Jer je od Gospoda obrana naša, i od svetoga Izrailjeva car naš. ¹⁹ Tada si govorio u utvari vjernima svojim, i rekao: "poslah pomoæ junaku, uzvisih izbranoga svojega iz naroda. ²⁰ Naðoh Davida slugu svojega, svetim uljem svojim pomazah ga. ²¹ Ruka æe moja biti jednako s njim, i mišica moja krijepiæe ga. ²² Neæe ga neprijatelj nadvladati, i sin bezakonja neæe mu dosaditi.

²³ Potraæu pred licem njegovijem neprijatelje njegove, i nenavidnike njegove poraziæu. ²⁴ Istina je moja i milost moja s njim; i u moje ime uzvisiæe se rog njegov. ²⁵ Pružiæu na more ruku njegovu, i na rijeke desnicu njegovu. ²⁶ On æe me zvati: ti si otac moj, Bog moj i grad spasenja mojega. ²⁷ I ja æu ga uèiniti prvcenom, višim od careva zemaljskih. ²⁸ Dovijeka æu mu hraniti milost svoju, i zavjet je moj s njim vjeran.

²⁹ Produljiæu sjeme njegovo dovijeka, i prijesto njegov kao dane nebeske. ³⁰ Ako sinovi njegovi ostave zakon moj, i ne uzidu u zapovijestima mojim; ³¹ Ako pogaze uredbu moje, i zapovijesti mojih ne saèuvaju, ³² Onda æu ih pokarati prutom za nepokornost, i ranama za bezakonje njihovo; ³³ Ali milosti svoje neæu uzeti od njega, niti æu prevrnuti istinom svojom; ³⁴ Neæu pogaziti zavjeta svojega, i što je izašlo iz usta mojih neæu poreæi. ³⁵ Jednom se zakleh svetošæu svojom; zar da slažem Davidu? ³⁶ Sjeme æe njegovo trajati dovijeka, i prijesto njegov kao sunce preda mnom; ³⁷ On æe stajati uvijek kao mjesec i vjerni svjedok u oblacima." ³⁸ A sad si odbacio i zanemario, razgnjevio si se na pomazanika svojega; ³⁹ Zanemario si zavjet sa slugom svojim, bacio si na zemlju vijenac njegov.

⁴⁰ Razvalio si sve ograde njegove, gradove njegove obratio si u zidine. ⁴¹ Plijene ga svi koji prolaze onuda, posta potsmijeh u susjeda svojijeh. ⁴² Uzvisio si desnicu neprijatelja njegovijeh, obradovao si sve protivnike njegove. ⁴³ Zavratio si ostrice maèa njegova, i nijesi ga ukriepio u boju; ⁴⁴ Uzeo si mu svjetlost, i prijesto njegov oborio si na zemlju; ⁴⁵ Skratio si dane mladosti njegove i obukao ga u sramotu. ⁴⁶ Dokle æeš se, Gospode, jednako odvraæati, dokle æe kao oganj plamtjeti gnjev tvoj? ⁴⁷ Opomeni se kakav je vijek moj, kako si ni na što stvorio sve sinove Adamove? ⁴⁸ Koji je èovjek živio i nije smrti vidio, i izbavio dušu svoju iz ruku paklenijeh? ⁴⁹ Gdje su preðašnje milosti tvoje, Gospode? Kleo si se Davidu istinom svojom.

⁵⁰ Opomeni se, Gospode, prijekora sluga svojih, koji nosim u njedrima svojim od svijeh silnijeh naroda, ⁵¹ Kojim kore neprijatelji tvoji, Gospode, kojim kore trag pomazanika tvoga. ⁵² Blagosloven Gospod uvijek! Amin, amin.

90 Gospode! ti si nam utoèište od koljena do koljena. ² Prije nego se gore rodiše i sazda se zemlja i vasiljena, i od vijeka i do vijeka ti si Bog. ³ Ti povraæaš èovjeka u truhlež, i govoriš: vratite se sinovi ljudski! ⁴ Jer je tisuæa godina pred oèima tvojima kao

dan juèerašnji, kad mine, i kao straža noæna. ⁵ Ti ih kao povodnjem odnosiš; oni su kao san, kao trava, koja rano vene, ⁶ Ujutru cvjeta i uvene, uveèe se pokosi i sasušì. ⁷ Jer nas nestaje od gnjeva tvojega, i od jarosti tvoje u smetnji smo. ⁸ Stavio si bezakonja naša preda se, i tajne naše na svjetlost lica svojega. ⁹ Svi se dani naši prekraæuju od srdnje tvoje, godine naše prolaze kao glas. ¹⁰ Dana godina naših svega ima do sedamdeset godina, a u jaèega do osamdeset godina: i sam je cvijet njihov muka i nevolja; jer teku brzo, i mi odlijeæemo. ¹¹ Ko zna silu gnjeva tvojega i tvoju jarost, da bi te se kao što treba bojao? ¹² Nauèi nas tako brojiti dane naše, da bismo stekli srce mudro. ¹³ Povrati se, Gospode! Dokle æeš? Smiluj se na sluge svoje. ¹⁴ Ujutru nas nasiti dobrote svoje, i radovaæemo se i veseliti u sve dane svoje. ¹⁵ Obraduj nas prema danima, u koje si nas muèio, i prema godinama, u koje smo gledali nevolju. ¹⁶ Neka se pokaže na slugama tvojim djelo tvoje, i slava tvoja na sinovima njihovijem. ¹⁷ Neka bude dobra volja Gospoda Boga našega s nama, i djelo ruku naših dovrši nam, i djelo ruku naših dovrši.

91 Koji živi u zaklonu višnjega, u sjenu svemoguæega poèiva. ² Govori Gospodu: ti si utoèište moje i braniè moj, Bog moj, u kojega se uzdam. ³ On æe te izbaviti iz zamke ptièareve, i od ljutoga pomora; ⁴ Perjem svojim osjeniae te, i pod krilima njegovijem zakloniaeš se; istina je njegova štít i ograda. ⁵ Neæeš se bojati strahote noæne, strijele, koja leti danju, ⁶ Pomora, koji ide po mraku, bolesti, koja u podne mori. ⁷ Pašæe pored tebe tisuæa i deset tisuæa s desne strane tebi, a tebe se neæe dotaæi. ⁸ Samo æeš gledati oèima svojim, i vidjeæeš platu bezbožnicima. ⁹ Jer si ti, Gospode, pouzdanje moje. Višnjega si izabrao sebi za utoèište. ¹⁰ Neæe te zlo zadesiti, i udarac neæe dosegnuti do kolibe tvoje. ¹¹ Jer anđelima svojim zapovijeda za tebe da te èuvaju po svijem putovima tvojim. ¹² Na ruke æe te uzeti da gdje ne zapneš za kamen nogom svojom. ¹³ Na lava i na aspidu nastupaæeš i gaziaæeš laviaæa i zmaja. ¹⁴ "Kad me ljubi, izbaviae ga; zakloniae ga, kad je poznao ime moje. ¹⁵ Zazvaæe me, i uslišiae ga; s njim æu biti u nevolji, izbaviae ga i proslaviae ga. ¹⁶ Duga života nasitiae ga, i pokazaæu mu spasenje svoje."

92 Lijepo je hvaliti Gospoda, i pjevati imenu tvojemu, višnji, ² Javljati jutrom milost tvoju, i istinu tvoju noæu, ³ Uz deset žica i uz psaltir, i uz jasne gusle! ⁴ Jer si me razveselio, Gospode, djelima svojim, s djela ruku tvojih radujem se. ⁵ Kako su velika djela tvoja, Gospode! Veoma su duboke pomisli tvoje. ⁶ Bezumnik ne zna, i nezalica ne razumije toga. ⁷ Kad bezbožnici nièu kao trava i cvjetaju svi koji èine bezakonje, to biva zato da bi se istrijebili dovijeka. ⁸ A ti si, Gospode, visok uvijek. ⁹ Jer evo neprijatelji tvoji, Gospode, jer evo neprijatelji tvoji ginu, i rasipaju se svi koji èine bezakonje; ¹⁰ A moj rog ti uzvišuješ kao rog u jednoroga, ja sam pomazan novijem uljem. ¹¹ I oko moje vidi neprijatelje moje, i o bezakonicima, koji

ustaju na mene, slušaju uši moje. ¹² Pravednik se zeleni kao finik, kao kedar na Livanu uzvišuje se. ¹³ Koji su zasaðeni u domu Gospodnjem, zelene se u dvorovima Boga našega; ¹⁴ Rodni su i u starosti, jedri i zeleni, ¹⁵ Javljaæu da je pravedan Gospod, braniè moj, i da nema u njemu nepravde.

93 Gospod caruje. Obukao se u velièanstvo, obukao se Gospod u silu, i opasao se. Zato je vasiljena tvrda, i neæe se pomjeriti. ² Prijesto tvoj stoji od iskona; od vijeka ti si. ³ Podižu rijeke, Gospode, podižu rijeke glas svoj, podižu rijeke vale svoje: ⁴ Od hujanja vode mnoge i silne, od vala morskih silniji je na visini Gospod. ⁵ Svjedoèanstva su tvoja veoma tvrda; domu tvojemu pripada svetost, Gospode, na dugo vrijeme.

94 Bože od osvete, Gospode, Bože od osvete, pokaži se! ² Podigni se, sudijo zemaljski, podaj zaslugu oholima. ³ Dokle æe se bezbožnici, Gospode, dokle æe se bezbožnici hvaliti? ⁴ Ruže i oholo govore, velièaju se svi koji èine bezakonje. ⁵ Gaze narod tvoj, Gospode, i dostojanje tvoje muèe. ⁶ Udovicu i došljaka ubijaju, i sirote more. ⁷ I govore: neæe vidjeti Gospod, i neæe doznati Bog Jakovljevi. ⁸ Orazumite se, preludi ljudi! budale! kad æete biti pametni? ⁹ Koji je stvorio uho, zar ne èuje? i koji je oko naèinio, zar ne vidi? ¹⁰ Zar neæe oblièiti koji narode urazumljuje, koji uèi èovjeka da zna? ¹¹ Gospod zna misli ljudima kako su ništave. ¹² Blago èovjeku koga ti, Gospode, urazumljuješ, i zakonom svojim uèi; ¹³ Da bi mu dao mir u zle dane, dok se iskopa jama bezbožniku. ¹⁴ Jer neæe odbaciti Gospod naroda svojega, i dostojanja svojega neæe ostaviti. ¹⁵ Jer æe se sud vratiti na pravdu, i njega æe naèi svi prava srca. ¹⁶ Ko æe ustati za mene suprot zlima? ko æe stati za mene suprot onima koji èine bezakonje? ¹⁷ Kad mi Gospod ne bi bio pomoænik, brzo bi se duša moja preselila onamo gdje se muèi. ¹⁸ Kad reèem: drkæe mi noga, milost tvoja, Gospode, prihvata me. ¹⁹ Kad se umnože brige u srcu mom, utjehe tvoje razgovaraju dušu moju. ²⁰ Eda li æe blizu tebe stati prijesto krvnièki, i onaj koji namišlja nasilje nasuprot zakonu? ²¹ Spremaj se na dušu pravednikovu, i krv pravu okrivljuju. ²² Ali je Gospod moje pristanište, i Bog je moj tvrdo utoèište moje. ²³ On æe im vratiti za bezakonje njihovo, za njihovu zloæu istrijebiaæ ih, istrijebiaæ ih Gospod, Bog naš.

95 Hodite, zapjevajmo Gospodu, pokliknimo Bogu, gradu spasenja svojega! ² Izaðimo pred lice njegovo s hvalom, u pjesmama pokliknimo mu! ³ Jer je Gospod velik Bog i velik car nad svijem bogovima. ⁴ U njegovoj su ruci dubine zemaljske, i visine gorske njegove su. ⁵ Njegovo je more i on ga je stvorio, i suhotu ruke su njegove naèinile. ⁶ Hodite, poklonimo se, pripadnimo, kleknimo pred Gospodom tvorcem svojim. ⁷ Jer je on Bog naš, i mi narod paše njegove i ovce ruke njegove. Sad kad biste poslušali glas njegov: ⁸ "Nemojte da vam odrveni srce vaše kao u Merivi, kao u dan kušanja u pustinji, ⁹ Gdje me kušaaše oci vaši, ispitaše i vidješe djelo moje. ¹⁰ Èetrdeset godina srdih

se na rod onaj, i rekoh: ovi ljudi tumaraju srcem, i ne znaju putova mojih; ¹¹ I zato se zakleh u gnjevu svom da neæe uæi u mir moj."

96 Pjevajte Gospodu pjesmu novu, pjevaj Gospodu, sva zemljo! ² Pjevajte Gospodu, blagosiljajte ime njegovo, javljajte od dana na dan spasenje njegovo. ³ Kazujte po narodima slavu njegovu, po svijem plemenima èudesa njegova. ⁴ Jer je velik Gospod i valja ga hvaliti: strašniji je od svih bogova. ⁵ Jer su svi bogovi u naroda ništa: a Gospod je nebesa stvorio. ⁶ Slava je i veličanstvo pred licem njegovijem, sila i krasota u svetinji njegovoj. ⁷ Dajte Gospodu, plemena narodna, dajte Gospodu slavu i èast. ⁸ Dajte Gospodu slavu prema imenu njegovu. Nosite dare i idite u dvore njegove. ⁹ Poklonite se Gospodu u svetoj krasoti. Strepi pred njim, sva zemljo! ¹⁰ Recite narodima: Gospod caruje; zato je vasiljena tvrda i neæe se pomjestiti; on æe suditi narodima pravo. ¹¹ Nek se vesele nebesa, i zemlja se raduje; nek pljeska more i što je u njemu; ¹² Neka skaèe polje i sve što je na njemu; tada nek se raduju sva drveta šumska ¹³ Pred licem Gospodnjim; jer ide, jer ide da sudi zemlji. Sudiæe vasiljenoj po pravdi, i narodima po istini svojoj.

97 Gospod caruje: nek se raduje zemlja! nek se vesele ostrva mnoga. ² Oblak je i mrak oko njega; blagost i pravda podnože prijestolu njegovu. ³ Oganj pred njim ide, i pali naokolo neprijatelje njegove. ⁴ Munje njegove sijevaju po vasiljenoj; vidi i strepi zemlja. ⁵ Gore kao vosak tope se od lica Gospodnjega, od lica Gospoda svoj zemlji. ⁶ Nebesa kazuju pravdu njegovu, i svi narodi vide slavu njegovu. ⁷ Nek se stide svi koji se klanjaju kipovima, koji se hvale idolima svojim. Poklonite mu se svi bogovi. ⁸ Èuje i raduje se Sion, i kæeri se Judejske vesele radi sudova tvojih, Gospode! ⁹ Jer si ti, Gospode, visok nad svom zemljom i nadvišuješ sve bogove. ¹⁰ Koji ljubite Gospoda, mrzite na zlo. On èuva duše svetaca svojih; iz ruku bezbožnièkih otima ih. ¹¹ Svjetlost se prosipa na pravednika, i veselje na one koji su prava srca. ¹² Radujte se pravedni o Gospodu, i slavite sveto ime njegovo.

98 Pojte Gospodu pjesmu novu, jer uèini èudesa. Pomože mu desnica njegova i sveta mišica njegova. ² Javi Gospod spasenje svoje, pred narodima otkri pravdu svoju. ³ Opomenu se milosti svoje i vjernosti svoje k domu Izrailjevu. Vidješe svi krajevi zemaljski spasenje Boga našega. ⁴ Raduj se Gospodu, sva zemljo; pjevajte, poklikujte i popijevajte! ⁵ Udarajte Gospodu u gusle, u gusle i s glasom psalamskim. ⁶ U trube i rogove zatrubite pred carem Gospodom. ⁷ Neka pljeska more i što je u njemu, vasiljena i koji u njoj žive; ⁸ Rijeke neka pljeskaju rukama; skupa gore nek se raduju ⁹ Pred licem Gospodnjim; jer ide da sudi zemlji; sudiæe vasiljenoj pravedno, i narodima vjerno.

99 Gospod caruje: neka strepe narodi; sjedi na heruvimima: nek se drma zemlja! ² Gospod je na Sionu velik, i visok nad svima narodima. ³ Neka slave

veliko i strašno ime tvoje; da je svet! ⁴ Neka slave silu cara koji ljubi pravdu. Ti si utvrdio pravdu; sud i pravdu ti si uredio u Jakovu. ⁵ Uzvišujte Gospoda Boga našega, i klanjajte se podnožju njegovu; da je svet! ⁶ Mojsije i Aron, sveštenici njegovi, i Samuilo jedan od onih koji prizivlju ime njegovo, prizivahu Boga, i on ih usliši. ⁷ U stupu od oblaka govoraše njima; oni èuvaše zapovijesti njegove i uredbu koju im dade. ⁸ Gospode, Bože naš, ti si ih uslišio; ti si im bio Bog blag i plaæao za djela njihova. ⁹ Uzvišujte Gospoda Boga našega, i klanjajte se na svetoj gori njegovoj, jer je svet Gospod Bog naš.

100 Raduj se Gospodu, sva zemljo! ² Služite Gospodu veselo; idite pred lice njegovo pjevajuæi! ³ Poznajte Gospod da je Bog. On nas je stvorio, i mi smo dostojanje njegovo, narod njegov i ovce paše njegove. ⁴ Ulazite na vrata njegova sa slavom, i dvore njegove s hvalom. Slavite ga, i blagosiljajte ime njegovo. ⁵ Jer je dobar Gospod; milost je njegova uvijek, i istina njegova od koljena na koljeno.

101 Milost i pravdu pjevam; tebe, Gospode, slavim. ² Razmišljam o putu pravom, kad bi god došao k meni, hodim u bezazlenosti srca svojega u domu svom. ³ Ne stavljam pred oèi svoje rijeði nepotrebne, mrzim na djela koja su protiv zakona, ne pristajem za njima. ⁴ Srce pokvareno daleko je od mene; zlijeh ne znam. ⁵ Ko tajno opada blišnjega svojega, toga izgonim; ko je ohola oka i naduta srca, toga ne trpim. ⁶ Oèi su moje obraæene na vjerne na zemlji, da bi sjedjeli sa mnom. Ko hodi putem pravijem, taj služi meni. ⁷ Ne živi u domu mojem koji radi lukavo; koji govori laž, ne stoji pred oèima mojim. ⁸ Jutrom zatirem sve bezbožnike na zemlji, da bih istrijebio iz grada Gospodnjega sve koji èine bezakonje.

102 Gospode! èuj molitvu moju, i vika moja nek izađe preda te. ² Nemoj odvratiti lica svojega od mene; u dan kad sam u nevolji prigni k meni uho svoje, u dan kad te prizivam, pohitaj, usliši me. ³ Jer proðoše kao dim dani moji, kosti moje kao topionica ogorješe. ⁴ Pokošeno je kao trava i posahlo srce moje, da zaboravih jesti hljeb svoj. ⁵ Od uzdisanja mojega prionu kost moja za meso moje. ⁶ Postadoh kao gem u pustinji; ja sam kao sova na zidinama. ⁷ Ne spavam, i sjedim kao ptica bez druga na krovu. ⁸ Svaki dan ruže me neprijatelji moji, i koji su se pomamili na mene, mnom se uklinju. ⁹ Jedem pepeo kao hljeb, i piæe svoje rastvaram suzama ¹⁰ Od gnjeva tvojega i srdnje tvoje; jer podigavši me bacio si me. ¹¹ Dani su moji kao sjen, koji prolazi, i ja kao trava osuših se. ¹² A ti, Gospode, ostaješ dovijeka, i spomen tvoj od koljena do koljena. ¹³ Ti æeš ustati, smilovaæeš se na Sion, jer je vrijeme smilovati se na nj, jer je došlo vrijeme; ¹⁴ Jer slugama tvojim omilje i kamenje njegovo, i prah njegov žale. ¹⁵ Tada æe se neznabošci bojati imena Gospodnjega, i svi carevi zemaljski slave njegove; ¹⁶ Jer æe Gospod sazidati Sion, i javiti se u slavi svojoj; ¹⁷ Pogledaæe na

molitvu onijeh koji nemaju pomoæi, i neæe se oglušiti molbe njihove. ¹⁸ Napisæe se ovo potonjemu rodu, i narod nanovo stvoren hvaliaæe Gospoda, ¹⁹ Što je prinikao sa svete visine svoje, Gospod pogledao s neba na zemlju, ²⁰ Da èuje uzdisanje sužnjevo, i odriješi sinove smrtne; ²¹ Da bi kazivali na Sionu ime Gospodnje i hvalu njegovu u Jerusalimu, ²² Kad se skupe narodi i carstva da služe Gospodu. ²³ Strošio je na putu krjepost moju, skratio dane moje. ²⁴ Rekoh: Bože moj! nemoj me uzeti u polovini dana mojih. Tvoje su godine od koljena do koljena. ²⁵ Davno si postavio zemlju, i nebesa su djelo ruku tvojih. ²⁶ To æe proæi, a ti æeš ostati; sve æe to kao haljina ovetšati, kao haljinu promijeniaeš ih i promijeniae se. ²⁷ Ali ti si taj isti i godine tvoje neæe isteæi. ²⁸ Sinovi æe sluga tvojih živjeti, i sjeme æe se njihovo utvrditi pred licem tvojim.

103 Blagosiljaj, dušo moja, Gospoda, i sve što je u meni sveto ime njegovo. ² Blagosiljaj, dušo moja, Gospoda, i ne zaboravljaj nijednoga dobra što ti je uèinio. ³ On ti prašta sve grijehe i iscjeljuje sve bolesti tvoje; ⁴ Izbavlja od groba život tvoj, vjenèava te dobrotom i milošæu; ⁵ Ispunja dobrim želje tvoje, ponavlja se kao u orla mladost tvoja. ⁶ Gospod tvori pravdu i sud svima kojima se krivo èini. ⁷ Pokaza putove svoje Mojsiju, sinovima Izrailjevim djela svoja. ⁸ Milostiv je i dobar Gospod, spor na gnjev i veoma blag. ⁹ Ne gnjevi se jednako, niti se dovijeka srdi. ¹⁰ Ne postupa s nama po grijesima našim, niti nam vraæa po nepravdama našim. ¹¹ Nego koliko je nebo visoko od zemlje, tolika je milost njegova k onima koji ga se boje. ¹² Koliko je istok daleko od zapada, toliko udaljuje od nas bezakonja naša. ¹³ Kako otac žali sinove, tako Gospod žali one koji ga se boje. ¹⁴ Jer zna građu našu, opominje se da smo prah. ¹⁵ Dani su èovjeèiji kao trava; kao cvijet u polju, tako cvjeta. ¹⁶ Dune vjetar na nj, i nestane ga, niti æe ga više poznati mjesto njegovo. ¹⁷ Ali milost Gospodnja ostaje od vijeka i do vijeka na onima koji ga se boje, i pravda njegova na sinovima sinova, ¹⁸ Koji drže zavjet njegov, i pamte zapovijesti njegove, da ih izvršuju. ¹⁹ Gospod na nebesima postavi prijesto svoj, i carstvo njegovo svijem vlada. ²⁰ Blagosiljajte Gospoda anđeli njegovi, koji ste silni krjepošæu, izvršujete rijeè njegovu slušajuæi glas rijeèi njegove. ²¹ Blagosiljajte Gospoda sve vojske njegove, sluge njegove, koje tvorite volju njegovu. ²² Blagosiljajte Gospoda sva djela njegova, po svijem mjestima vlade njegove! Blagosiljaj, dušo moja, Gospoda!

104 Blagosiljaj, dušo moja, Gospoda! Gospode, Bože moj, velik si veoma, obukao si se u velièanstvo i krasotu. ² Obukao si svjetlost kao haljinu, razapeo nebo kao šator; ³ Vodom si pokrio dvorove svoje, oblake naèinio si da su ti kola, ideš na krilima vjetrnijem. ⁴ Èiniš vjetrove da su ti anđeli, plamen ognjeni da su ti sluge. ⁵ Utvrdio si zemlju na temeljima njezinim, da se ne pomjesti va vijek vijeka. ⁶ Bezdanom kao haljinom odjenuo si je; na gorama stoje vode. ⁷ Od prijatne tvoje bježe, od gromovnog glasa tvojega

teku. ⁸ Izlaze na gore i slaze u doline, na mjesto koje si im utvrdio. ⁹ Postavio si meðu, preko koje ne prelaze, i ne vraæaju se da pokriju zemlju. ¹⁰ Izveo si izvore po dolinama, između gora teku vode. ¹¹ Napajaju sve zvijeri poljske; divlji magarci gasæe žeðu svoju. ¹² Na njima ptice nebeske žive; kroz grane razliježe se glas njihov. ¹³ Napajaš gore s visina svojih, plodima djela tvojih siti se zemlja. ¹⁴ Daješ te raste trava stoci, i zelen na korist èovjeku, da bi izvodio hljeb iz zemlje. ¹⁵ I vino veseli srce èovjeku, i lice se svijetli od ulja, i hljeb srce èovjeku krijepi. ¹⁶ Site se drveta Božija, kedri Livanski, koje si posadio. ¹⁷ Na njima ptice viju gnijezda; stanak je rodn na jelama. ¹⁸ Gore visoke divokozama, kamen je utoèište zeèevima. ¹⁹ Stvorio si mjesec da pokazuje vremena, sunce poznaje zapad svoj. ²⁰ Stereš tamu, i biva noæ, po kojoj izlazi sve zvijerje šumsko; ²¹ Lavovi riðu za plijenom, i traže od Boga hrane sebi. ²² Sunce grane, i oni se sakrivaju i liježu u lože svoje. ²³ Izlazi èovjek na posao svoj, i na rad svoj do veèera. ²⁴ Kako je mnogo djela tvojih, Gospode! Sve si premudro stvorio; puna je zemlja blaga tvojega. ²⁵ Gle, more veliko i široko, tu gmižu bez broja, životinja mala i velika; ²⁶ Tu lađe plove, krokodil, kojega si stvorio da se igra po njemu. ²⁷ Sve tebe èeka, da im daješ piæu na vrijeme. ²⁸ Daješ im, primaju; otvoriš ruku svoju, site se dobra. ²⁹ Odvratiš lice svoje, žaloste se; uzmeš im duh, ginu, i u prah svoj povraæaju se. ³⁰ Pošlješ duh svoj, postaju, i ponavljaš lice zemlji. ³¹ Slava Gospodu uvijek; nek se veseli Gospod za djela svoja! ³² On pogleda na zemlju, i ona se trese; dotakne se gora, i dime se. ³³ Pjevaæu Gospodu za života svojega; hvaliaæu Boga svojega dok sam god. ³⁴ Neka mu bude mila besjeda moja! veselìaæu se o Gospodu. ³⁵ Neka nestane grješnika sa zemlje, i bezbožnika neka ne bude više! Blagosiljaj, dušo moja, Gospoda! Aliluja!

105 Hvalite Gospoda; glasite ime njegovo; javljajte po narodima djela njegova. ² Pjevajte mu i slavite ga; kazujte sva èudesa njegova. ³ Hvalite se svetijem imenom njegovijem; nek se veseli srce onijeh koji traže Gospoda. ⁴ Tražite Gospoda i silu njegovu, tražite lice njegovo bez prestanka. ⁵ Pamтите èudesa njegova koja je uèinio, znake njegove i sudove usta njegovijeh. ⁶ Sjeme Avramovo sluge su njegove, sinovi Jakovljevi izbrani njegovi. ⁷ On je Gospod Bog naš, po svoj su zemlji sudovi njegovi. ⁸ Pamti uvijek zavjet svoj, rijeè, koju je dao na tisuæu koljena, ⁹ Što je zavjetovao Avramu, i za što se kleo Isaku. ¹⁰ To je postavio Jakovu za zakon, i Izrailju za zavjet vjeèni, ¹¹ Govoreæi: tebi æu dati zemlju Hanansku u našljedni dio. ¹² Tada ih još bijaše malo na broj, bijaše ih malo, i bjehu došljaci. ¹³ Iðahu od naroda do naroda, iz jednoga carstva k drugome plemenu. ¹⁴ Ne dade nikome da im naudi, i karaše za njih careve: ¹⁵ "Ne dirajte u pomazanike moje, i prorocima mojim ne èinite zla." ¹⁶ I pusti glad na onu zemlju; i potr sav hljeb što je za hranu. ¹⁷ Posla pred njima èovjeka; u roblje prodan bi Josif. ¹⁸ Okovima stegoše noge njegove, gvoždæe tištaše dušu njegovu, ¹⁹ Dok se steèe rijeè njegovu, i rijeè Gospodnja proslavi

ga. ²⁰ Posla car i odriješi ga; gospodar nad narodima, i pusti ga. ²¹ Postavi ga gospodarem nad domom svojim, i zapovjednikom nad svijem što imaše. ²² Da vlada nad knezovima njegovijem po svojoj volji, i starješine njegove urazumljuje. ²³ Tada dođe Izrailj u Misir, i Jakov se preseli u zemlju Hamovu. ²⁴ I namnoži Bog narod svoj i uèini ga jaèega od neprijatelja njegovijeh. ²⁵ Prevrnu se srce njihovo te omrznuše na narod njegov, i èiniše lukavstvo slugama njegovijem. ²⁶ Posla Mojsija, slugu svojega, Arona izbranika svojega. ²⁷ Pokazaše među njima èudotvornu silu njegovu i znake njegove u zemlji Hamovoj. ²⁸ Pusti mrak i zamraèi, i ne protivise se rijeèi njegovoj. ²⁹ Pretvori vodu njihovu u krv, i pomori ribu njihovu. ³⁰ Provre zemlja njihova žabama, i klijeti careva njihovijeh. ³¹ Reèe, i dođoše bubine, uši po svijem krajevima njihovijem. ³² Mjesto dažda posla na njih grad, živi oganj na zemlju njihovu. ³³ I pobi èokote njihove i smokve njihove, i potr drveta u krajevima njihovijem. ³⁴ Reèe, i dođoše skakavci i gusjenice nebrojene; ³⁵ I izjedoše svu travu po zemlji njihovoj, i pojedoše rod u polju njihov. ³⁶ I pobi sve prvence u zemlji njihovoj, prvine svakoga truda njihova. ³⁷ Izvede Izrailjce sa srebrom i zlatom, i ne bješe sustala u plemenima njihovijem. ³⁸ Obradova se Misir izlasku njihovu, jer strah njihov bješe na nj pao. ³⁹ Razastrije im oblak za pokrivaè, i oganj da svijetli noæu. ⁴⁰ Moliše, i posla im prepelice, i hljebom ih nebeskim hrani. ⁴¹ Otvori kamen i proteèe voda, rijeke protekoše po suhoj pustinji. ⁴² Jer se opominjaše svete rijeèi svoje k Avramu, sluzi svojemu. ⁴³ I izvede narod svoj u radosti, izbrane svoje u veselju. ⁴⁴ I dade im zemlju naroda i trud tuđinaca u našljedstvo. ⁴⁵ Da bi èuvali zapovijesti njegove, i zakone njegove pazili. Aliluja.

106 Hvalite Gospoda, jer je dobar, jer je do vijeka milost njegova. ² Ko æe iskazati silu Gospodnju? isprièati svu slavu njegovu? ³ Blago onima koji drže istinu i tvore pravo svagda! ⁴ Opomeni me se, Gospode, po svojoj milosti k narodu svojemu; pohodi me pomoæu svojom, ⁵ Da bih vidio u dobru izbrane tvoje, veselio se u veselju naroda tvojega, hvalio se zajedno s našljedstvom tvojim. ⁶ Zgriješismo s ocima svojim, postasmo krivci, bezakonic. ⁷ Oci naši u Misiru ne razumješe èudesa tvojih, ne opominjaše se velikih milosti tvojih, i vikaše kraj mora, kraj Crvenoga Mora. ⁸ Ali im on pomože imena svojega radi, da bi pokazao silu svoju. ⁹ Zaprijeti Crvenom Moru, i presahnu; i prevede ih preko bezdane kao preko pustinje; ¹⁰ I saèuva ih od ruke nenavidnikove, i izbavi ih iz ruke neprijateljeve. ¹¹ Pokri voda neprijatelje njihove, nijedan od njih ne osta. ¹² Tada vjerovaše rijeèima njegovijem, i pjevaše mu hvalu. ¹³ Ali brzo zaboraviše djela njegova, i ne poèekaše volje njegove. ¹⁴ Polakomiše se u pustinji, i stadoše kušati Boga u zemlji gdje se ne živi. ¹⁵ On ispuni molbu njihovu, ali posla pogibao na dušu njihovu. ¹⁶ Pozavidješe Mojsiju i Aronu, kojega bješe Gospod osvetio. ¹⁷ Rasjede se zemlja, i proždrije Datana i zatrapa èetu Avironovu. ¹⁸ I

spali oganj èetu njihovu, i plamen sažeže bezbožnike. ¹⁹ Naèiniše tele kod Horiva, i klanjahu se kipu. ²⁰ Mijenjahu slavu svoju na priliku vola, koji jede travu. ²¹ Zaboraviše Boga, spasitelja svojega, koji je uèinio velika djela u Misiru, ²² Divna u zemlji Hamovoj, strašna na Crvenom Moru. ²³ I šæaše ih istrijebiti, da Mojsije izbranik njegov ne stade kao u rasjelini pred njim, i ne odvrti jarost njegovu da ih ne istrijebi. ²⁴ Poslije ne mariše za zemlju željenu, ne vjerovaše rijeèi njegovoj. ²⁵ Pobuniše se u šatorima svojim, ne slušaše glasa Gospodnjega. ²⁶ I on podiže ruku svoju na njih, da ih pobije u pustinji, ²⁷ Da pobije pleme njihovo među narodima, i rasije ih po zemljama. ²⁸ I pristaše za Velfegorom, i jedoše prineseno na žrtvu mrtvima. ²⁹ I rasrdiše Boga djelima svojim, i udari u njih pogibao. ³⁰ I ustade Fines, i umilostivi, i prestade pogibao. ³¹ I to mu se primi u pravdu, od koljena do koljena do vijeka. ³² I razgnjeviše Boga na vodi Merivi, i Mojsije postrada njih radi; ³³ Jer dotužiše duhu njegovu, i pogriješi ustima svojim. ³⁴ Ne istrijebiše naroda, za koje im je Gospod rekao; ³⁵ Nego se pomiješaše s neznabošcima, i nauèiše djela njihova. ³⁶ Stadoše služiti idolima njihovijem, i oni im biše zamka. ³⁷ Sinove svoje i kæeri svoje prinosiše na žrtvu đavolima. ³⁸ Prolivaše krv pravu, krv sinova svojih i kæeri svojih, koje prinošahu na žrtvu idolima Hananskim, i oskvrni se zemlja krvnijem djelima. ³⁹ Oskvrniše sebe djelima svojim, i èiniše preljubu postupanjem svojim. ⁴⁰ I planu gnjev Gospodnji na narod njegov, i omrznu mu dio njegov. ⁴¹ I predade ih u ruke neznabožaèke, i nenavidnici njihovi stadoše gospodariti nad njima. ⁴² Dosađivaše im neprijatelji njihovi, i oni biše pokoreni pod vlast njihovu. ⁴³ Mnogo ih je puta izbavljao, ali ga oni srdiše namjerama svojim, i biše poništeni za bezakonje svoje. ⁴⁴ Ali on pogleda na nevolju njihovu, èuvši tužnjavu njihovu, ⁴⁵ I opomenu se zavjeta svojega s njima, i pokaja se po velikoj milosti svojoj; ⁴⁶ I uèini, te ih stadoše žaliti svi koji ih bjehu zarobili. ⁴⁷ Spasi nas, Gospode Bože naš, i pokupi nas iz neznabožaca, da slavimo sveto ime tvoje, da se hvalimo tvojom slavom! ⁴⁸ Blagosloven Gospod Bog Izrailjev od vijeka i do vijeka! I sav narod neka kaže: amin! Aliluja!

107 Hvalite Gospoda, jer je dobar; jer je do vijeka milost njegova. ² Tako neka reku koje je izbavio Gospod, koje je izbavio iz ruke neprijateljeve, ³ Skupio ih iz zemalja, od istoka i zapada, od sjevera i mora. ⁴ Lutaše po pustinji gdje se ne živi, puta gradu naseljenome ne nahodiše; ⁵ Bjehu gladni i žedni, i duša njihova iznemagaše u njima; ⁶ Ali zavikaše ka Gospodu u tuzi svojoj; i izbavi ih iz nevolje njihove. ⁷ I izvede ih na prav put, koji ide u grad naseljeni. ⁸ Neka hvale Gospoda za milost njegovu, i za èudesa njegova radi sinova ljudskih! ⁹ Jer siti dušu taštu, i dušu gladnu puni dobra. ¹⁰ Sjedješe u tami i u sjenu smrtnom, okovani u tugu i u gvoždje; ¹¹ Jer ne slušaše rijeèi Božijih, i ne mariše za volju višnjega. ¹² On poništi srce njihovo stradanjem; spotakoše se, i ne bješe ko da pomože.

¹³ Ali zavikaše ka Gospodu u tuzi svojoj, i izbavi ih iz nevolje njihove; ¹⁴ Izvede ih iz tame i sjena smrtnoga, i raskide okove njihove. ¹⁵ Neka hvale Gospoda za milost njegovu, i za èudesa njegova radi sinova ljudskih! ¹⁶ Jer razbi vrata mjedena, i prijevornice gvozdene slomi. ¹⁷ Bezumnici stradaše za nevaljale putove svoje, i za nepravde svoje. ¹⁸ Svako se jelo gadilo duši njihovoj, i dođoše do vrata smrtnijeh. ¹⁹ Ali zavikaše ka Gospodu u tuzi svojoj, i izbavi ih iz nevolje njihove. ²⁰ Posla rijeè svoju i iscijeli ih, i izbavi ih iz groba njihova. ²¹ Neka hvale Gospoda za milost njegovu, i za èudesa njegova radi sinova ljudskih! ²² I neka prinesu žrtvu za hvalu, i kazuju djela njegova u pjesmama! ²³ Koji plove po moru na korabljima, i rade na velikim vodama, ²⁴ Oni su vidjeli djela Gospodnja, i èudesa njegova u dubini. ²⁵ Kaže, i diže se silan vjetar, i ustaju vali na njemu, ²⁶ Dižu se do nebesa i spuštaju do bezdana: duša se njihova u nevolji razliva; ²⁷ Posræu i ljuljaju se kao pijani; sve mudrosti njihove nestaje. ²⁸ Ali zavikaše ka Gospodu u tuzi svojoj, i izvede ih iz nevolje njihove. ²⁹ On obraæa vjetar u tišinu, i vali njihovi umuknu. ³⁰ Vesele se kad se stišaju, i vodi ih u pristanište koje žele. ³¹ Neka hvale Gospoda za milost njegovu, i za èudesa njegova radi sinova ljudskih! ³² Neka ga uzvišuju na saboru narodnom, na skupštini starješinskoj slave ga! ³³ On pretvara rijeke u pustinju, i izvore vodene u suhotu, ³⁴ Rodnu zemlju u slanu pustaru za nevaljalstvo onijeh koji žive na njoj. ³⁵ On pretvara pustinju u jezera, i suhu zemlju u izvore vodene, ³⁶ I naseljava onamo gladne. Oni zidaju gradove za življenje; ³⁷ Siju polja, sade vinograde i sabiraju ljetinu. ³⁸ Blagosilja ih i množe se jako, i stoke im ne umaljuje. ³⁹ Prije ih bijaše malo, padahu od zla i nevolje, što ih stizaše. ⁴⁰ On sipa sramotu na knezove, i ostavlja ih da lutaju po pustinji gdje nema putova. ⁴¹ On izvlaèi ubogoga iz nevolje, i plemena množi kao stado. ⁴² Dobri vide i raduju se, a svako nevaljalstvo zatiskuje usta svoja. ⁴³ Ko je mudar, neka zapamti ovo, i neka poznađu milosti Gospodnje.

108 Gotovo je srce moje, Bože; pjevaæu i hvaliaæu zajedno sa slavom svojom. ² Preni se psaltire i gusle, ustaæu rano. ³ Slaviaæu tebe, Gospode, po narodima, pojaæu tebi po plemenima. ⁴ Jer je svrh nebesa milost tvoja i do oblaka istina tvoja. ⁵ Uzvisi se više nebesa, Bože, i po svoj zemlji neka bude slava tvoja! ⁶ Da bi se izbavili mili tvoji, pomozì desnicom svojom, i usliši me. ⁷ Bog reèe u svetinji svojoj: "veseliaæu se, razdijeliaæu Sihem, i dolinu Sokot razmjeriaæu. ⁸ Moj je Galad, moj je Manasija, Jefrem je krjepost glave moje, Juda skiptar moj. ⁹ Moav je èaša iz koje se umivam, Edomu æu pružiti obuaæu svoju; nad zemljom Filistejskom popijevaæu." ¹⁰ Ko æe me odvesti u tvrði grad? ko æe me otpratiti do Edoma? ¹¹ Zar neæeš ti, Bože, koji si nas odbacio, i ne ideš, Bože, s vojskama našim? ¹² Daj nam pomoæ u tjeskobi, obrana je èovjeèija uzalud. ¹³ Bogom smo jaki; on gazi neprijatelje naše.

109 Bože, slavo moja, nemoj muèati, ² Jer se usta bezbožnièka i usta lukava na me otvoriše; govore sa mnom jezikom lažljivijem. ³ Rijeèima zlobnijem sa svijeh strana gone me, i oružaju se na me ni za što. ⁴ Za ljubav moju ustaju na mene, a ja se molim. ⁵ Vraæaju mi zlo za dobro, i mržnju za ljubav moju. ⁶ Postavi nad njim starješinu bezbožnika, i protivnik neka mu stane s desne strane. ⁷ Kad se stane suditi, neka izađe kriv, i molitva njegova neka bude grijeh. ⁸ Neka budu dani njegovi kratki, i vlast njegovu neka dobije drugi. ⁹ Djeca njegova nek budu sirote, i žena njegova udovica. ¹⁰ Djeca njegova nek se potucaju i prose, i neka traže hljeba izvan svojih pustolina. ¹¹ Neka mu uzme dužnik sve što ima, i neka razgrabe tuđini muku njegovu. ¹² Nek se ne nađe niko ko bi ga ljubio, ni ko bi se smilovao na sirote njegove. ¹³ Natražje njegovo nek se zatre, u drugom koljenu neka pogine ime njihovo. ¹⁴ Bezakonje starijeh njegovijeh nek se spomene u Gospoda, i grijeh matere njegove nek se ne izbriše. ¹⁵ Neka budu svagda pred Gospodom, i on neka istrijebi spomen njihov na zemlji; ¹⁶ Zato što se nije sjeæao èiniti milost, nego je gonio èovjeka ništrega i ubogoga, i tužnome u srcu tražio smrt. ¹⁷ Ljubio je kletvu, neka ga i stigne; nije mario za blagoslov, neka i otide od njega. ¹⁸ Nek se obuèe u kletvu kao u haljinu, i ona nek uèe u njega kao voda, i kao ulje u kosti njegove. ¹⁹ Nek mu ona bude kao haljina, u koju se oblaèi, i kao pojas, kojim se svagda paše. ²⁰ Taka plata nek bude od Gospoda onima koji me nenavide, i koji govore zlo na dušu moju. ²¹ A meni, Gospode, Gospode, uèini što prilièi imenu tvojemu. Ti si dobar, milošæu svojom izbavi me. ²² Jer sam nevoljan i ništ, i srce je moje ranjeno u meni. ²³ Nestaje me kao sjena, kad se odmièe; tjeraju me kao skakavce. ²⁴ Koljena moja iznemogoše od posta, i tijelo moje omrša. ²⁵ Postadoh potsmijeh njima; videæi me mašu glavom svojom. ²⁶ Pomozì mi, Gospode, Bože moj, spasi me po milosti svojoj. ²⁷ Neka poznađu da je ovo tvoja ruka, i ti, Gospode, da si ovo uèinio. ²⁸ Oni kunu, a ti blagoslovi; ustaju, ali nek se postide, i sluga se tvoj obraduje. ²⁹ Nek se protivnici moji obuku u sramotu, i kao haljinom nek se pokriju stidom svojim. ³⁰ Hvaliaæu Gospoda veoma ustima svojima, i usred mnogih slavieæu ga, ³¹ Jer stoji s desne strane ubogome, da bi ga spasao od onijeh koji osuđuju dušu njegovu.

110 Reèe Gospod Gospodu mojemu: sjedi meni s desne strane, dok položim neprijatelje tvoje za podnožje nogama tvojima. ² Skiptar sile daje ti Gospod sa Siona: vladaj sred neprijatelja svojih. ³ U dan rata tvojega narod je tvoj gotov u svetoj krasoti. Kao rosa zori iz utrobe, taka je u tebe mladost tvoja. ⁴ Gospod se zakleo, i neæe se pokajati: ti si sveštenik dovijeka po redu Melhisedekovu. ⁵ Gospod je tebi s desne strane. Pobieæe u dan gnjeva svojega careve; ⁶ Sudieæe narodima, napuniaæe zemlju trupova; satraæe glavu na zemlji širokoj. ⁷ Iz potoka æe na putu piti, i zato æe podignuti glavu.

111 Hvalim te, Gospode, od svega srca na vijeæu pravedniækom i na saboru. ²Velika su djela Gospodnja, draga svima koji ih ljube. ³Djelo je njegovo slava i krasota, i pravda njegova traje dovijeka. ⁴Èudes a je svoja uèinio da se ne zaborave; dobar je i milostiv Gospod. ⁵Hranu daje onima koji ga se boje, pamti uvijek zavjet svoj. ⁶Silu djela svojih javio je narodu svojemu davši im našljedstvo naroda. ⁷Djela su ruku njegovijeh istina i pravda; vjerne su sve zapovijesti njegove; ⁸Tvrde su za vavijek vijeka, osnovane na istini i pravdi. ⁹Izbavljenje posla narodu svojemu; postavi zavavijek zavjet svoj. Ime je njegovo sveto, i valja mu se klanjati. ¹⁰Poèetak je mudrosti strah Gospodnji; dobra su razuma svi koji ih tvore. Hvala njegova traje dovijeka.

112 Blago èovjeku koji se boji Gospoda, kome su veoma omiljele zapovijesti njegove. ²Silno æe biti na zemlji sjeme njegovo, rod pravedniæki biæe blagosloven. ³Obilje je i bogatstvo u domu njegovu, i pravda njegova traje dovijeka. ⁴U tami sjaje vidjelo pravednicima od dobroga, milostivoga i pravednoga. ⁵Blago onome koji je milostiv i daje u zajam! On æe dati tvrðu rijeèima svojim na sudu. ⁶Jer neæe posrnuti dovijeka, pravednik æe se spominjati uvijek. ⁷Ne boji se zla glasa; srce je njegovo stalno, uzda se u Gospoda. ⁸Utvrðeno je srce njegovo, neæe se pobojati, i vidjeæe kako padaju neprijatelji njegovi. ⁹Prosipa, daje ubogima; pravda njegova traje dovijeka, rog se njegov uzvišuje u slavi. ¹⁰Bezbožnik vidi i jedi se, škrguæe zubima svojim, i sahne. Želja æe bezbožnicima propasti.

113 Hvalite, sluge Gospodnje, hvalite ime Gospodnje, ²Da bude ime Gospodnje blagosloveno otsad i dovijeka. ³Od istoka sunèanoga do zapada da se slavi ime Gospodnje. ⁴Uzvišen je nad svima narodima Gospod; svrh nebesa je slava njegova. ⁵Ko je kao Gospod, Bog naš, koji sjedi na visini; ⁶Koji se sagiba da vidi što je na nebesima i na zemlji; ⁷Koji iz praha podiže ubogoga, i iz kala uzvišuje ništega; ⁸I posaðuje ga s knezovima, s knezovima u narodu njegovu; ⁹Od nerotkinje naseljava kuæu, uèinivši je radosnom majkom sinovima. Aliluja!

114 Kad izađe Izrailj iz Misira, dom Jakovljevi iz naroda tuðega, ²Judeja postade svetinja Božija, Izrailj oblast njegova. ³More vidje i pobježe; Jordan se obrati natrag. ⁴Gore skakaše kao ovnovi, brdašca kao jaganjci. ⁵Što ti bi, more, te pobježe i tebi, Jordane, te se obrati natrag? ⁶Gore, što skaèete kao ovnovi, i brdašca, kao jaganjci? ⁷Pred licem Gospodnjim drkæi, zemljo, pred licem Boga Jakovljeva. ⁸Koji pretvara kamen u jezero vodeno, granit u izvor vodeni.

115 Ne nama, Gospode, ne nama, nego imenu svojemu daj slavu, po milosti svojoj, po istini svojoj. ²Zašto da govore narodi: gdje li je Bog njihov? ³Bog je naš na nebesima, tvori sve što hoæe. ⁴Idoli su njihovi srebro i zlato, djelo ruku èovjeèijih. ⁵Usta imaju, a ne govore; oèi imaju, a ne vide; ⁶Uši imaju, a

ne èuju; nozdrve imaju, a ne mirišu; ⁷Ruke imaju, a ne hvataju; noge imaju, a ne hode, i ne puštaju glasa iz grla svojega. ⁸Taki su i oni koji ih grade, i svi koji se uzdaju u njih. ⁹Dome Izrailjev, uzdaj se u Gospoda; on im je pomoæ i štit. ¹⁰Dome Aronov, uzdaj se u Gospoda; on im je pomoæ i štit. ¹¹Koji se bojite Gospoda, uzdajte se u Gospoda; on im je pomoæ i štit. ¹²Gospod nas se opominje, blagosilja nas, blagosilja dom Izrailjev, blagosilja dom Aronov; ¹³Blagosilja one koji se boje Gospoda, male i velike. ¹⁴Da vam Gospod umnoži blagoslove, vama i sinovima vašim! ¹⁵Gospod da vas blagoslovi, tvorac neba i zemlje! ¹⁶Nebo je nebo Gospodnje, a zemlju je dao sinovima èovjeèijim. ¹⁷Neæe te mrtvi hvaliti, Gospode, niti oni koji siðu onamo gdje se muèi. ¹⁸Nego æemo mi blagosiljati Gospoda otsad i dovijeka. Aliluja!

116 Milo mi je što Gospod usliši molitveni glas moj; ²Što prignu k meni uho svoje; i zato æu ga u sve dane svoje prizivati. ³Opkoliše me bolesti smrtna, i jadi pakleni zadesiše me, naiðoh na tugu i muku; ⁴Ali prizvah ime Gospodnje: Gospode! izbavi dušu moju! ⁵Dobar je Gospod i pravedan, i Bog je naš milostiv; ⁶Èuva proste Gospod; bijah u nevolji, i pomože mi. ⁷Vrati se, dušo moja, u mir svoj! jer je Gospod dobrotvor tvoj! ⁸Ti si izbavio dušu moju od smrti, oko moje od suza, nogu moju od spoticanja. ⁹Hodiaæu pred licem Gospodnjim po zemlji živijeh. ¹⁰Vjerovah kad govoriš: u ljutoj sam nevolji. ¹¹Rekoh u smetnji svojoj: svaki je èovjek laža. ¹²Šta æu vratiti Gospodu za sva dobra što mi je uèinio? ¹³Uzeæu èašu spasenja, i prizvaæu ime Gospodnje. ¹⁴Izvršiaæu obeæanja svoja Gospodu pred svijem narodom njegovijem. ¹⁵Skupa je pred Gospodom smrt svetaca njegovijeh. ¹⁶O Gospode! ja sam sluga tvoj, ja sam sluga tvoj, sin sluškinje tvoje; raskovao si s mene okove moje. ¹⁷Žrtvu za hvalu prinijeæu tebi, i ime Gospodnje prizvaæu. ¹⁸Izvršiaæu obeæanja svoja Gospodu pred svijem narodom njegovijem, ¹⁹U dvoru doma Gospodnjega, usred tebe, Jerusalime. Aliluja!

117 Hvalite Gospoda svi narodi, slavite ga sva plemena; ²Jer je velika milost njegova k nama, i istina Gospodnja traje dovijeka. Aliluja!

118 Hvalite Gospoda, jer je dobar, jer je dovijeka milost njegova. ²Neka reèe Izrailj da je dovijeka milost njegova; ³Neka reèe dom Aronov da je dovijeka milost njegova; ⁴Neka reku svi koji se boje Gospoda da je dovijeka milost njegova. ⁵Iz tjeskobe povikah ka Gospodu i usliši me, izvede me na prostrano mjesto Gospod. ⁶Gospod je sa mnom, ne bojim se; šta æe mi uèiniti èovjek? ⁷Gospod mi je pomoænik: slobodno æu gledati u neprijatelje svoje. ⁸Bolje je uzdati se u Gospoda negoli se oslanjati na èovjeka; ⁹Bolje je uzdati se u Gospoda negoli se oslanjati na knezove. ¹⁰Svi me narodi opkoliše; ali ih u ime Gospodnje razbih. ¹¹Optekoše, opkoliše me; ali ih u ime Gospodnje razbih. ¹²Opkoliše me kao pèele sat, i ugasiše se kao oganj u trnju: u ime ih Gospodnje razbih. ¹³Otisnuo si me da padnem, ali me Gospod

prihvati. ¹⁴ Gospod je hvala moja i pjesma; on mi postade spasitelj. ¹⁵ Glas radosti i spasenja èuje se u kolibama pravednièkim: "desnica Gospodnja daje silu; ¹⁶ Desnica Gospodnja uzvišuje, desnica Gospodnja daje silu." ¹⁷ Neæu umrijeti, nego æu živ biti, i kazivati djela Gospodnja. ¹⁸ Karajuæi pokara me Gospod; ali me smrti ne dade. ¹⁹ Otvorite mi vrata od pravde, uæi æu na njih, slaviaæu Gospoda. ²⁰ "Evo vrata Gospodnja, na koja ulaze pravednici!" ²¹ Hvalim te, što si me uslišio, i postao mi spasitelj. ²² Kamen koji odbaciše zidari, posta glava od ugla. ²³ To bi od Gospoda i divno je u našim oèima. ²⁴ Evo dan, koji stvori Gospod! Radujmo se i veselimo se u nj! ²⁵ O Gospode, pomoz! O Gospode, daj da bude u napredak! ²⁶ Blagosloven koji ide u ime Gospodnje! Blagosiljamo vas iz doma Gospodnjega. ²⁷ Gospod je Bog krjepak, i on nas obasja; žrtvu prazniènu, vezanu vrcama, vodite k rogovima žrtveniku. ²⁸ Ti si Bog moj, tebe hvalim, Bože moj, tebe uzvišujem. ²⁹ Hvalite Gospoda, jer je dobar, jer je milost njegova dovijeka.

119 Blago onima kojima je put èist, koji hode u zakonu Gospodnjem. ² Blago onima koji èuvaju otkrivenja njegova, svijem srcem traže ga; ³ Koji ne èine bezakonja, hode putovima njegovijem! ⁴ Ti si dao zapovijesti svoje, da se èuvaju dobro. ⁵ Kad bi putovi moji bili upravljani da èuвам naredbe tvoje! ⁶ Onda se ne bih postidio, pazeæi na zapovijesti tvoje; ⁷ Hvalio bih te s pravijem srcem, uèeæi se pravednijem zakonima tvojim. ⁸ Èuvaæu naredbe tvoje, nemoj me ostaviti sasvijem. ⁹ Kako æe mladiaè oèistiti put svoj? Vladajuæi se po tvojim rijeèima. ¹⁰ Svijem srcem svojim tražim tebe, ne daj mi da zaðem od zapovijesti tvojih. ¹¹ U srce svoje zatvorio sam rijeè tvoju, da ti ne griješim. ¹² Blagosloven si, Gospode! nauèi me naredbama svojim. ¹³ Ustima svojim javljam sve sudove usta tvojih. ¹⁴ Na putu otkrivenja tvojih radujem se kao za veliko bogatstvo. ¹⁵ O zapovijestima tvojim razmišljam, i pazim na putove tvoje. ¹⁶ Naredbama tvojim tješim se, ne zaboravljam rijeèi tvoje. ¹⁷ Uèini milost služi svojem, da bih živio i èuvaо rijeè tvoju. ¹⁸ Otvori oèi moje, da bih vidio èudesu zakona tvojega; ¹⁹ Gost sam na zemlji, nemoj sakriti od mene zapovijesti svojih. ²⁰ Iznemože duša moja želeæi bez prestanka poznati sudove tvoje. ²¹ Ti si strašan prokletim oholicama, koje zastranjuju od zapovijesti tvojih. ²² Odvрати od mene rug i sramotu, jer èuвам otkrivenja tvoja. ²³ Sjede knezovi i dogovaraju se na mene; a sluga tvoj razmišlja o naredbama tvojim. ²⁴ Otkrivenja su tvoja utjeha moja, savjetnici moji. ²⁵ Duša moja leži u prahu; oživi me po rijeèi svojoj. ²⁶ Kazujem putove svoje, i èuješ me; nauèi me naredbama svojim. ²⁷ Urazumi me o putu zapovijesti svojih, i razmišljaæu o èudesima tvojim. ²⁸ Suze proliva duša moja od tuge, okrijepi me po rijeèi svojoj. ²⁹ Put lažni ukloni od mene i zakon svoj daruj mi. ³⁰ Put istini izbrah, zakone tvoje tražim. ³¹ Prionuh za otkrivenja tvoja, Gospode; nemoj me osramotiti. ³² Putem zapovijesti tvojih trèim, jer si raširio srce moje.

³³ Pokaži mi, Gospode, put naredaba svojih, da ga se držim do kraja. ³⁴ Urazumi me, i držaæu se zakona tvojega, i èuvati ga svijem srcem. ³⁵ Postavi me na stazu zapovijesti svojih, jer mi je ona omiljela. ³⁶ Privij srce moje k otkrivenjima svojim, a ne k lakomstvu. ³⁷ Odvрати oèi moje da ne gledaju ništavila, putem svojim oživi me. ³⁸ Ispuni služi svojem rijeè svoju da te se boji. ³⁹ Ukloni rug moj, kojega se plašim; jer su sudovi tvoji blagi. ⁴⁰ Mile su mi zapovijesti tvoje, pravdom svojom oživi me. ⁴¹ Neka dođe na me milost tvoja, Gospode, pomoæ tvoja po rijeèi tvojoj. ⁴² I ja æu odgovoriti onome koji me ruži; jer se uzdam u rijeè tvoju. ⁴³ Nemoj uzeti nigda od usta mojih rijeèi istine, jer èekam sudove tvoje. ⁴⁴ I èuvaæu zakon tvoj svagda, dovijeka i bez prestanka. ⁴⁵ Hodiaæu slobodno, jer tražim zapovijesti tvoje. ⁴⁶ Govoriaæu o otkrivenjima tvojim pred carevima, i neæu se stidjeti. ⁴⁷ Tješiaæu se zapovijestima tvojim, koje ljubim. ⁴⁸ Ruke svoje pružam k zapovijestima tvojim, koje ljubim, i razmišljam o naredbama tvojim. ⁴⁹ Opomeni se rijeèi svoje k služi svojem, na koju si mi zapovjedio da se oslanjam. ⁵⁰ U nevolji mojoj tješi me što me rijeè tvoja oživljava. ⁵¹ Oholi mi se rugaju veoma; ali ja ne otstupam od zakona tvojega. ⁵² Pamtim sudove tvoje od iskona, Gospode, i tješim se. ⁵³ Gnjev me obuzima na bezbožnike, koji ostavljaju zakon tvoj. ⁵⁴ Naredbe su tvoje pjesma moja u putnièkom stanu mojem. ⁵⁵ Noæu pominjem ime tvoje, Gospode, i èuвам zakon tvoj. ⁵⁶ To je moje, da èuвам zapovijesti tvoje. ⁵⁷ Dio moj ti si, Gospode; naumio sam èuvati rijeèi tvoje. ⁵⁸ Molim ti se iz svega srca, smiluj se na me po rijeèi svojoj. ⁵⁹ Razmatram putove svoje, i obraæam noge svoje k otkrivenjima tvojim. ⁶⁰ Hitim, i ne zatežem se èuvati zapovijesti tvoje. ⁶¹ Mreže bezbožnièke opkoliše me, ali zakona tvojega ne zaboravljam. ⁶² U po noæi ustajem da te slavim za pravedne sudove tvoje. ⁶³ U zajednici sam sa svima koji se tebe boje i koji èuvaju zapovijesti tvoje. ⁶⁴ Dobrote je tvoje, Gospode, puna sva zemlja; naredbama svojim nauèi me. ⁶⁵ Uèinio si dobro služi svojem, Gospode, po rijeèi svojoj. ⁶⁶ Dobroj misli i znanju nauèi me, jer zapovijestima tvojim vjerujem. ⁶⁷ Prije stradanja svojega lutah, a sad èuвам rijeè tvoju. ⁶⁸ Ti si dobar, i dobro èiniš; nauèi me naredbama svojim. ⁶⁹ Oholi pletu na mene laž, ali se ja svijem srcem držim zapovijesti tvojih. ⁷⁰ Zadriglo je srce njihovo kao salo, a ja se tješim zakonom tvojim. ⁷¹ Dobro mi je što stradam, da se nauèim naredbama tvojim. ⁷² Miliji mi je zakon usta tvojih nego tisuæe zlata i srebra. ⁷³ Ruke tvoje stvorile su me i naèinile me; urazumi me, i nauèiaæu se zapovijestima tvojim. ⁷⁴ Koji se tebe boje, vidjeæe me, i radovaæe se što se uzdam u tvoju rijeè. ⁷⁵ Znam da su sudovi tvoji, Gospode, pravedni, i po pravdi me karaš. ⁷⁶ Neka bude dobrota tvoja utjeha moja, kao što si rekao služi svojem. ⁷⁷ Neka dođe k meni milosrðe tvoje, i oživim; jer je zakon tvoj utjeha moja. ⁷⁸ Nek se postide oholi; jer me bez krivice oboriše. Ja razmišljam o zapovijestima tvojim. ⁷⁹ Nek se obrate k meni koji se tebe boje, i koji

znadu otkrivenja tvoja. ⁸⁰ Srce moje neka bude savršeno u naredbama tvojim, da se ne postidim. ⁸¹ Ćezne duša moja za spasenjem tvojim, rijeèi tvoju èekam. ⁸² Ćeznu oèi moje za rijeèju tvojom; govorim: kad æeš me utješiti? ⁸³ Postadoh kao mijeh u dimu, ali tvojih naredaba ne zaboravih. ⁸⁴ Koliko æe biti dana sluge tvojega? Kad æeš suditi onima koji me gone? ⁸⁵ Oholi iskopaše mi jamu nasuprot zakonu tvojemu. ⁸⁶ Sve su zapovijesti tvoje istina; bez krivice me gone, pomoz mi. ⁸⁷ Umalo me ne ubiše na zemlji, ali ja ne ostavljam zapovijesti tvojih. ⁸⁸ Po milosti svojoj oživi me, i èuvaæu otkrivenja usta tvojih. ⁸⁹ Dovijeka je, Gospode, rijeèi tvoja utvræena na nebesima, ⁹⁰ Od koljena do koljena istina tvoja; ti si postavio zemlju, i stoji. ⁹¹ Po tvojoj naredbi sve stoji sad; jer sve služi tebi. ⁹² Da nije zakon tvoj bio utjeha moja, poginuo bih u nevolji svojoj. ⁹³ Zapovijesti tvojih neæu zaboraviti dovijeka, jer me njima oživljavaš. ⁹⁴ Ja sam tvoj, pomoz mi, jer tražim zapovijesti tvoje. ⁹⁵ Bezbožnici gledaju da me ubiju; a ja razmišljam o tvojim otkrivenjima. ⁹⁶ Svemu savršenom vidjeh kraj; ali je zapovijest tvoja veoma široka. ⁹⁷ Kako ljubim zakon tvoj! Vas dan mislim o njemu. ⁹⁸ Zapovijest tvoja èini me mudrijega od neprijatelja mojih; jer je sa mnom uvijek. ⁹⁹ Razumniji postah od svijeh uèitelja svojih; jer razmišljam o tvojim otkrivenjima. ¹⁰⁰ Mudriji sam od staraca; jer zapovijesti tvoje èuvam. ¹⁰¹ Od svakoga zloga puta zaustavljam noge svoje, da bih èuvao rijeèi tvoju. ¹⁰² Od naredaba tvojih ne odstupam; jer si me ti nauèio. ¹⁰³ Kako su slatke jeziku mojemu rijeèi tvoje, slaæe od meda ustima mojima! ¹⁰⁴ Od zapovijesti tvojih postadoh razuman; toga radi mrzim na svaki put lažni. ¹⁰⁵ Rijeèi je tvoja žižak nozi mojoj, i vidjelo stazi mojoj. ¹⁰⁶ Zakleh se da æu èuvat naredbe pravde tvoje, i izvršiæu. ¹⁰⁷ Poništen sam veoma, Gospode, oživi me po rijeèi svojoj. ¹⁰⁸ Neka ti bude ugodna, Gospode, dobrovoljna ųrtva usta mojih, i sudovima svojim nauèi me. ¹⁰⁹ Duša je moja u ruci mojoj neprestano u nevolji; ali zakona tvojega ne zaboravljam. ¹¹⁰ Bezbožnici su mi metnuli zamku; ali od zapovijesti tvojih ne zastranih. ¹¹¹ Prisvojih otkrivenja tvoja zavavijek; jer su radost srcu mojemu. ¹¹² Privolio sam srce svoje da tvori naredbe tvoje navijek, do kraja. ¹¹³ Koji prestupaju zakon, ja na njih mrzim, a zakon tvoj ljubim. ¹¹⁴ Ti si zaklon moj i štiti me; rijeèi tvoju èekam. ¹¹⁵ Idite od mene, bezakonic! I èuvaæu zapovijesti Boga svojega. ¹¹⁶ Ukrijepi me po rijeèi svojoj i biæu živ, i nemoj me osramotiti u nadanju mom. ¹¹⁷ Utvrdi me, i spašæu se, i razmišljaæu o naredbama tvojim bez prestanka. ¹¹⁸ Obaraš sve koji odstupaju od naredaba tvojih; jer su pomisli njihove laž. ¹¹⁹ Kao gar bacaš sve bezbožnike na zemlji; toga radi omilješe mi otkrivenja tvoja. ¹²⁰ Drkæe od straha tvojega tijelo moje, i sudova tvojih bojim se. ¹²¹ Èinim sud i pravdu, ne daj me onima koji me gone. ¹²² Odbrani slugu svojega na dobro njegovo, da mi ne èine sile oholi. ¹²³ Oèi moje èeznu za spasenjem tvojim i za rijeèju pravde tvoje. ¹²⁴ Uèini služi svojemu po milosti svojoj, i naredbama svojim

nauèi me. ¹²⁵ Ja sam sluga tvoj; urazumi me, i poznaæu otkrivenja tvoja. ¹²⁶ Vrijeme je da Gospod radi; oboriše zakon tvoj. ¹²⁷ Toga radi ljubim zapovijesti tvoje veæma nego zlato i drago kamenje. ¹²⁸ Toga radi zapovijesti tvoje drđim da su vjerne, na svaki put lažni mrzim. ¹²⁹ Divna su otkrivenja tvoja; zato ih èuva duša moja. ¹³⁰ Rijeèi tvoje kad se jave, prosvjetljuju i urazumljuju proste. ¹³¹ Otvoram usta svoja da odahnem, jer sam ųedan zapovijesti tvojih. ¹³² Pogledaj me i smiluj se na me, kao što radiš s onima koji ljube ime tvoje. ¹³³ Tvrdi stope moje u rijeèi svojoj, i ne daj nikakome bezakonju da oblada mnom. ¹³⁴ Izbavi me od nasilja ljudskoga, i èuvaæu zapovijesti tvoje. ¹³⁵ Svjetlošæu lica svojega obasjaj slugu svojega, i nauèi me naredbama tvojim. ¹³⁶ Oèi moje liju potoke, zato što ne èuvaju zakona tvojega. ¹³⁷ Pravedan si, Gospode, i prvi su sudovi tvoji. ¹³⁸ Javio si pravdu u otkrivenjima svojim, i istinu cijelu. ¹³⁹ Revnost moja jede me, zato što moji neprijatelji zaboraviše rijeèi tvoje. ¹⁴⁰ Rijeèi je tvoja veoma èista, i sluga je tvoj veoma ljubi. ¹⁴¹ Ja sam malen i poništen, ali zapovijesti tvojih ne zaboravljam. ¹⁴² Pravda je tvoja pravda vjeèna, i zakon tvoj istina. ¹⁴³ Tuga i nevolja naæe me, zapovijesti su tvoje utjeha moja. ¹⁴⁴ Vjeèna je pravda u otkrivenjima tvojim; urazumi me, i biæu živ. ¹⁴⁵ Vièem iz svega srca: usliši me, Gospode; saèuvaæu naredbe tvoje. ¹⁴⁶ Prizivam te, pomoz mi; drđaæu se otkrivenja tvojih. ¹⁴⁷ Pretjeèem svanuæe, i vièem; rijeèi tvoju èekam. ¹⁴⁸ Pretjeèu oèi moje jutrenju stražu, da bih razmišljao o rijeèi tvojoj. ¹⁴⁹ Èuj glas moj po milosti svojoj, Gospode; po sudu svojem oživi me. ¹⁵⁰ Prikueju se koji ljube bezakonje; udaljili su se od zakona tvojega. ¹⁵¹ Ti si blizu, Gospode, i sve su zapovijesti tvoje istina. ¹⁵² Odavna znam za otkrivenja tvoja, da si ih postavio zavavijek. ¹⁵³ Pogledaj nevolju moju, i izbavi me, jer ne zaboravljam zakona tvojega. ¹⁵⁴ Primi se stvari moje, i odbrani me; po rijeèi svojoj oživi me. ¹⁵⁵ Daleko je od bezbožnika spasenje, jer se ne drže naredaba tvojih. ¹⁵⁶ Milosræe je tvoje, Gospode, veliko; po pravome sudu svom oživi me. ¹⁵⁷ Mnogo je protivnika mojih i neprijatelja mojih; ali ja ne odstupam od otkrivenja tvojih. ¹⁵⁸ Vidim odmetnike, i mrsko mi je; jer ne èuvaju rijeèi tvoje. ¹⁵⁹ Gledaj, kako ljubim zapovijesti tvoje, Gospode, po milosti svojoj oživi me. ¹⁶⁰ Osnova je rijeèi tvoje istina, i vjeèan je svaki sud pravde tvoje. ¹⁶¹ Knezovi me gone ni za što, ali se srce moje boji rijeèi tvoje. ¹⁶² Radujem se rijeèi tvojoj kao onaj koji zadobije velik plijen. ¹⁶³ Mrzim na laž i gadim se na nju, ljubim zakon tvoj. ¹⁶⁴ Sedam puta na dan hvalim te za sudove pravde tvoje. ¹⁶⁵ Velik mir imaju oni koji ljube zakon tvoj, i u njih nema spoticanja. ¹⁶⁶ Èekam spasenje tvoje, Gospode, i zapovijesti tvoje izvršujem. ¹⁶⁷ Duša moja èuva otkrivenja tvoja, i ja ih ljubim veoma. ¹⁶⁸ Èuvam zapovijesti tvoje i otkrivenja; jer su svi putovi moji pred tobom. ¹⁶⁹ Neka izaæe tužnjava moja preda te, Gospode! Po rijeèi svojoj urazumi me. ¹⁷⁰ Neka doæe moljenje moje preda te! Po rijeèi svojoj izbavi me. ¹⁷¹ Usta æe moja pjevati hvalu, kad me nauèiš

naredbama svojim. ¹⁷² Jezik æe moj kazivati rijeèè tvoju, jer su sve zapovijesti tvoje pravedne. ¹⁷³ Neka mi bude ruka tvoja u pomoæi; jer mi omilješe zapovijesti tvoje; ¹⁷⁴ Žedan sam spasenja tvogoga, Gospode, i zakon je tvoj utjeha moja. ¹⁷⁵ Neka živi duša moja i tebe hvali, i sudovi tvoji neka mi pomogu. ¹⁷⁶ Zađoh kao ovca izgubljena: traži slugu svojega; jer zapovijesti tvojih ne zaboravih.

120 Ka Gospodu zavikah u nevolji svojoj, i usliši me. ² Gospode! izbavi dušu moju od usta lažljivijeh i od jezika lukavoga. ³ Šta æe ti dati i šta æe ti prinijeti jezik lukavi? ⁴ On je kao oštre strijele u jakoga, kao ugljenvlje smrekovo. ⁵ Teško meni kad sam tuđin kod Meseha, živim kod šatora Kidarskih. ⁶ Dugo je živjela duša moja s onima koji mrze na mir. ⁷ Ja sam miran; ali kad stanem govoriti, u njih je rat.

121 Podižem oèi svoje ka gorama, odakle mi dolazi pomoæ. ² Pomoæ je meni od Gospoda, koji je stvorio nebo i zemlju. ³ Neæe dati da popuzne noga tvoja; ne drijemlje èuvar tvoj. ⁴ Gle, ne drijemlje i ne spava èuvar Izrailjev. ⁵ Gospod je èuvar tvoj, Gospod je sjen tvoj, on ti je s desne strane. ⁶ Danju te neæe sunce ubiti ni mjesec noæu. ⁷ Gospod æe te saèuvati od svakoga zla, saèuvaæe dušu tvoju Gospod. ⁸ Gospod æe èuvati ulazak tvoj i izlazak tvoj, otsad i dovijeka.

122 Obradovah se kad mi rekoše: hajdemo u dom Gospodnji! ² Evo, stoje noge naše na vratima tvojim, Jerusalime! ³ Jerusalim je izidan, kao grad sliven u jednu zgradu. ⁴ Onamo idu plemena, plemena Gospodnja, po naredbi Izrailjevoj da slave ime Gospodnje. ⁵ Ondje stoje prijestoli sudski, prijestoli doma Davidova. ⁶ Ištite mira Jerusalimu; neka bude dobro onima koji ljube tebe! ⁷ Neka bude mir oko zidova tvojih, i èestitost u dvorima tvojim! ⁸ Radi braæe svoje, i prijatelja svojih govorim: mir ti! ⁹ Radi doma Gospoda Boga našega želim ti dobro.

123 K tebi podižem oèi svoje, koji živiš na nebesima! ² Kao što su oèi slugama uprte u ruku gospodara njihovijeh, kao oèi sluškinjine u ruku gospođe njezine, tako su oèi naše u Gospoda Boga našega, dok se smiluje na nas. ³ Smiluj se na nas, Gospode, smiluj se na nas, jer smo se dovoljno napitali sramote; ⁴ Dovoljno se napitala duša naša ruga od ponositijeh, i sramote od oholijeh.

124 Da nije bio Gospod s nama, neka reèè Izrailj, ² Da nije bio Gospod s nama, kad ljudi ustaše na nas, ³ Žive bi nas proždrlji, kad se raspali gnjev njihov na nas; ⁴ Potopila bi nas voda, rijeka bi pokrila dušu našu; ⁵ Pokrila bi dušu našu silna voda. ⁶ Blagosloven Gospod, koji nas ne daje zubima njihovijem da nas rastržu! ⁷ Duša se naša izbavi kao ptica iz zamke lovaèke; zamka se raskide, i mi se izbavismo. ⁸ Pomoæ je naša u imenu Gospodnjem, koji je stvorio nebo i zemlju.

125 Ko se uzda u Gospoda, on je kao gora Sion, ne pomješta se, ostaje dovijeka. ² Oko Jerusalima su gore, i Gospod je oko naroda svojega otsad i

dovijeka. ³ Jer neæe ostati skiptar bezbožnièki nad dijelom pravednièkim, da ne bi pravednici pružili ruke svoje na bezakonje. ⁴ Uèini, Gospode, dobro dobrima i onima koji su prava srca. ⁵ A koji svræu na krive pute, otjeraæe Gospod s onima koji èine bezakonje. Mir Izrailju!

126 Kad vraæaše Gospod roblje Sionsko, bijasmo kao u snu. ² Tada usta naša bijahu puna radosti, i jezik naš pjevanja. Tada govorahu po narodima: veliko djelo èini Gospod na njima. ³ Veliko djelo èini Gospod na nama; razveselismo se. ⁴ Vraæaj, Gospode, roblje naše, kao potoke na sasušenu zemlju. ⁵ Koji su sa suzama sijali, neka žanju s pjevanjem. ⁶ Ide i plaèè koji nosi sjeme da sije; poæi æe s pjesmom noseæi snopove svoje.

127 Ako Gospod neæe graditi doma, uzalud se muèè koji ga grade; ako neæe Gospod èuvati grada, uzalud ne spava stražar. ² Uzalud ranite, dockan liježete, jedete hljeb umorni; milome svojemu on daje san. ³ Evo našljedstva od Gospoda: djeca, porod je dar od njega. ⁴ Što su strijele u ruci jakome, to su sinovi mladi. ⁵ Blago èovjeku koji je njima napunio tul svoj! Neæe se osramotiti kad se stanu razgovarati s neprijateljima na vratima.

128 Blago svakome, koji se boji Gospoda, koji hodi putovima njegovijem! ² Jer æe jesti od trudova ruku svojih. Blago tebi, i dobro ti je. ³ Žena je tvoja kao rodna loza usred doma tvogoga; sinovi tvoji kao grane maslinove oko stola tvogoga. ⁴ Gle, tako æe biti blagosloven èovjek koji se boji Gospoda. ⁵ Blagosloviæe te Gospod sa Siona, i gledaæeš dobro Jerusalimsko u sve dane života svojega; ⁶ Vidjeæeš sinove u sinova svojih. Mir Izrailju!

129 Mnogo mi dosađivaše od mladosti moje, neka reèè Izrailj, ² Mnogo mi dosađivaše od mladosti moje, ali me ne svladaše. ³ Na leđima mojim oraše oraèi, i vodiše duge brazde svoje. ⁴ Gospod je pravedan; isijeèè konopce bezbožnièke. ⁵ Postidjeæe se, odbiaæe se svi koji nenavide Sion. ⁶ Biæe kao trava na krovovima, koja se sasušuje prije nego se poèupa, ⁷ Od koje neæe žetelac napuniti ruke svoje, niti naruèja svojega vezilac; ⁸ I koji prolaze neæe reæi: "Blagoslov Gospodnji na vama! blagosiljamo vas imenom Gospodnjim."

130 Iz dubine vièem k tebi, Gospode! ² Gospode! èuj glas moj. Neka paze uši tvoje na glas moljenja mojega. ³ Ako æeš na bezakonje gledati, Gospode: Gospode, ko æe ostati? ⁴ Ali je u tebe praštanje, da bi te se bojali. ⁵ Èekam Gospoda; èeka duša moja; uzdam se u rijeèè njegovu. ⁶ Duša moja èeka Gospoda veæma nego straže jutrnje, koje straže jutrom. ⁷ Neka èeka Izrailj Gospoda; jer je u Gospoda milost, i velik je u njega otkup. ⁸ I on æe otkupiti Izrailja od svijeh bezakonja njegovijeh.

131 Gospode! ne nadima se srce moje, niti se uznose oèi moje; niti idem na veliko, ni na ono što je više od mene. ² Šmjeran sam i krotak dušom svojom, kao dijete kraj matere; kao dijete duša je moja

u meni. ³ Nek se uzda Izrailj u Gospoda otsad i dovijeka.

132 Opomeni se, Gospode, Davida i sve smjernosti njegove, ² Kako se kunijaše Gospodu, i zavjetovaše Bogu Jakovljevu: ³ "Neæu uæi u šator doma svojega, niti æu leæi na postelju odra svojega; ⁴ Neæu dati sna oèima svojim, ni vjeðama svojim drijema; ⁵ Dok ne naðem mjesta Gospodu, stana Bogu Jakovljevu." ⁶ Evo, èusmo da je u Jefremovoj zemlji, naðosmo ga na poljima Kirijat-Jarimskim. ⁷ Uðimo u stan njegov, poklonimo se podnoþju nogu njegovijeh. ⁸ Stani, Gospode, na poèivalištu svojem, ti i kovèeg sile tvoje. ⁹ Sveštenici tvoji nek se obuku u pravdu, i sveci tvoji nek se raduju. ¹⁰ Radi Davida sluge svojega nemoj odvratiti lica od pomazanika svojega. ¹¹ Zakle se Gospod Davidu u istini, od koje neæe odstupati; od poroda tvoje posadiæu na prijestolu tvojemu. ¹² Ako sinovi tvoji ušeuavaju zavjet moj i otkrivenja moja kojima æu ih nauèiti, onda æe i sinovi njihovi dovijeka sjedjeti na prijestolu svom. ¹³ Jer je izabrao Gospod Sion, i omilje mu živjeti na njemu. ¹⁴ Ovo je poèivalište moje uvijek, ovdje æu se naseliti; jer mi je omiljelo. ¹⁵ Hranu æu njegovu blagosloviti, nište njegove nasitiæu hljeba. ¹⁶ Sveštenike æu njegove obuæi u spasenje, i sveti æe se njegovi radovati. ¹⁷ Tu æu uèiniti da uzraste rog Davidu, postaviæu vidjelo pomazaniku tvojemu. ¹⁸ Neprijatelje æu njegove obuæi u sramotu; a na njemu æe cvjetati vijenac njegov.

133 Kako je lijepo i krasno kad sva braæa žive zajedno! ² Kao dobro ulje na glavi, koje se staèe na bradu, bradu Aronovu, koje se staèe na skut od haljine njegove; ³ Kao rosa na Ermonu, koja slazi na gore Sionske. Jer je ondje utvrdio Gospod blagoslov i život dovijeka.

134 Sad blagosiljajte Gospoda, sve sluge Gospodnje, koje stojite u domu Gospodnjem noæu. ² Podignite ruke svoje k svetinji, i blagosiljajte Gospoda. ³ Blagosloviæe te sa Siona Gospod, koji je stvorio nebo i zemlju.

135 Hvalite ime Gospodnje, hvalite, sluge Gospodnje, ² Koji stojite u domu Gospodnjem, u dvorima doma Boga našega. ³ Hvalite Gospoda, jer je dobar Gospod; pojte imenu njegovu, jer je slatko. ⁴ Jer Jakova izabra sebi Gospod, Izrailja za dostojanje svoje. ⁵ Jer poznah da je velik Gospod, i Gospod naš svrh svijeh bogova. ⁶ Što god hoæe, sve Gospod èini, na nebesima i na zemlji, u morima i u svima bezdanima. ⁷ Izvodi oblake od kraja zemlje, munje èini usred daþda, izvodi vjetar iz staja njegovijeh. ⁸ On pobi prvence u Misiru od èovjeka do živinèeta. ⁹ Pokaza znake i èudesu usred tebe, Misire, na Faraonu i na svijem slugama njegovijem. ¹⁰ Pobi narode velike, i izgubi careve jake: ¹¹ Siona, cara Amorejskoga, i Oga, cara Vasanskoga, i sva carstva Hananska; ¹² I dade zemlju njihovu u dostojanje, u dostojanje Izrailju, narodu tvojemu. ¹³ Gospode! ime je tvoje vjeèno; Gospode! spomen je tvoj od koljena do koljena. ¹⁴ Jer æe suditi Gospod narodu tvojemu, i na sluge svoje

smilovaæe se. ¹⁵ Idoli su neznaboþaèki srebro i zlato, djelo ruku èovjeèijih; ¹⁶ Usta imaju, a ne govore; oèi imaju, a ne vide; ¹⁷ Uši imaju, a ne èuju; niti ima dihanja u ustima njihovijem. ¹⁸ Kakvi su oni onaki su i oni koji ih grade, i svi koji se uzdaju u njih. ¹⁹ Dome Izrailjev, blagosiljaj Gospoda; dome Aronov, blagosiljaj Gospoda; ²⁰ Dome Levijev, blagosiljaj Gospoda; koji se bojite Gospoda, blagosiljajte Gospoda. ²¹ Blagosloven Gospod na Sionu, koji živi u Jerusalimu! Aliluja!

136 Slavite Gospoda, jer je dobar; jer je dovijeka milost njegova; ² Slavite Boga nad bogovima; jer je dovijeka milost njegova. ³ Slavite gospodara nad gospodarima; jer je dovijeka milost njegova; ⁴ Onoga, koji jedan tvori èudesu velika; jer je dovijeka milost njegova; ⁵ Koji je stvorio nebesa premudro; jer je dovijeka milost njegova; ⁶ Utvrdio zemlju na vodi; jer je dovijeka milost njegova; ⁷ Stvorio velika vidjela; jer je dovijeka milost njegova; ⁸ Sunce, da upravlja danom; jer je dovijeka milost njegova; ⁹ Mjesec i zvijezde, da upravljaju noæu; jer je dovijeka milost njegova; ¹⁰ Koji pobi Misir u prvencima njegovijem; jer je dovijeka milost njegova; ¹¹ Izvede iz njega Izrailja; jer je dovijeka milost njegova; ¹² Rukom krjepkom i mišicom podignutom; jer je dovijeka milost njegova; ¹³ Koji razdvoji Crveno More; jer je dovijeka milost njegova; ¹⁴ I provede Izrailja kroz sred njega; jer je dovijeka milost njegova; ¹⁵ A Faraona i vojsku njegovu vræe u More Crveno; jer je dovijeka milost njegova; ¹⁶ Prevede narod svoj preko pustinje; jer je dovijeka milost njegova; ¹⁷ Pobi careve velike; jer je dovijeka milost njegova; ¹⁸ I izgubi careve znatne; jer je dovijeka milost njegova; ¹⁹ Siona cara Amorejskoga; jer je dovijeka milost njegova; ²⁰ I Oga cara Vasanskoga; jer je dovijeka milost njegova; ²¹ I dade zemlju njihovu u dostojanje; jer je dovijeka milost njegova; ²² U dostojanje Izrailju, sluzi tvojemu; jer je dovijeka milost njegova; ²³ Koji nas se opomenu u poniženju našem; jer je dovijeka milost njegova; ²⁴ I izbavi nas od neprijatelja naših; jer je dovijeka milost njegova; ²⁵ Koji daje hranu svakomu tijelu; jer je dovijeka milost njegova; ²⁶ Slavite Boga nebeskoga; jer je dovijeka milost njegova.

137 Na vodama Vavilonskim sjeðasmo i plakasmo opominjuæi se Siona. ² O vrbama sred njega vješasmo harfe svoje. ³ Ondje iskahu koji nas zarobiše da pjevamo, i koji nas oboriše da se veselimo: "pjevajte nam pjesmu Sionsku." ⁴ Kako æemo pjevati pjesmu Gospodnju u zemlji tuðoj? ⁵ Ako zaboravim tebe, Jerusalime, neka me zaboravi desnica moja. ⁶ Neka prione jezik moj za usta moja, ako tebe ne uspamtim, ako ne uzdržim Jerusalima svrh veselja svojega. ⁷ Napomeni, Gospode, sinovima Edomovijem dan Jerusalimski, kad govoriše: raskopajte, raskopajte ga do temelja. ⁸ Kæeri Vavilonska, krvnico, blago onome ko ti plati za djelo koje si nama uèinila! ⁹ Blago onome koji uzme i razbije djecu tvoju o kamen.

138 Slavim te, Gospode, od svega srca svojega, pred bogovima pjevam tebi. ² Poklanjam se

pred svetom crkvom tvojom, i slavim ime tvoje, za dobrotu tvoju i za istinu tvoju; jer si po svakom imenu svom podigao riječ svoju. ³ U dan, u koji zazvah, ti si me uslišio, dunuo slobodu u dušu moju. ⁴ Slavijæ te, Gospode, svi carevi zemaljski, kad èuju rijeèi usta tvojih; ⁵ I pjevaæe putove Gospodnje, jer je velika slava Gospodnja. ⁶ Jer je visok Gospod, i vidi niskoga, i visokoga izdaleka poznaje. ⁷ Ako poðem u tuzi, ti æeš me oživiti; na zloæu neprijatelja mojih pružiæeš ruku svoju i zakloniæe me desnica tvoja. ⁸ Gospod æe svršiti za mene. Gospode! milost je tvoja dovijeka; djela ruku svojih ne ostavljaš.

139 Gospode! ti me kušaš i znaš. ² Ti znaš kad sjedem i kad ustanem; ti znaš pomisli moje izdaleka; ³ Kad hodim i kad se odmaram, ti si oko mene, i sve putove moje vidiš. ⁴ Još nema rijeèi na jeziku mom, a ti, Gospode, gle, veæ sve znaš. ⁵ Sastrag i špijedi ti si me zaklonio, i stavio na me ruku svoju. ⁶ Èudno je za me znanje tvoje, visoko, ne mogu da ga dokuèim. ⁷ Kuda bih otišao od duha tvojega, i od lica tvojega kuda bih utekao? ⁸ Da izaðem na nebo, ti si ondje. Da siðem u pakao, ondje si. ⁹ Da se dignem na krilima od zore, i preselim se na kraj mora: ¹⁰ I ondje æe me ruka tvoja voditi, i držati me desnica tvoja. ¹¹ Da reèem: da ako me mrak sakrije; ali je i noæ kao vidjelo oko mene. ¹² Ni mrak neæe zamraèiti od tebe, i noæ je svijetla kao dan: mrak je kao vidjelo. ¹³ Jer si ti stvorio što je u meni, sastavio si me u utrobi matere moje. ¹⁴ Hvalim te, što sam divno sazdan. Divna su djela tvoja, i duša moja to zna dobro. ¹⁵ Nijedna se kost moja nije sakrila od tebe, ako i jesam sazdan tajno, otkan u dubini zemaljskoj. ¹⁶ Zametak moj vidješe oèi tvoje, u knjizi je tvojoj sve to zapisano, i dani zabilježeni, kad ih još nije bilo nijednoga. ¹⁷ Kako su mi nedokuèljive pomisli tvoje, Bože! Kako im je velik broj! ¹⁸ Da ih brojim, više ih je nego pijeska. Kad se probudim, još sam s tobom. ¹⁹ Da hoæeš, Bože, ubiti bezbožnika! Krvopije, idite od mene. ²⁰ Oni govore ružno na tebe; uzimaju ime tvoje uzalud neprijatelji tvoji. ²¹ Zar da ne mrzim na one, koji na te mrze, Gospode, i da se ne gadim na one koji ustaju na tebe? ²² Punom mrzošæu mrzim na njih; neprijatelji su mi. ²³ Okušaj me, Bože, i poznaj srce moje, ispitaj me, i poznaj pomisli moje. ²⁴ I vidi jesam li na zlu putu, i vodi me na put vjeèni.

140 Izbavi me, Gospode, od èovjeka zloga, saèuvaj me od nasilnika, ² Koji pomišljaju zlo u srcu i svaki dan podižu rat; ³ Oštre jezik svoj kao zmija, jed je aspidin u ustima njihovijem. ⁴ Saèuvaj me, Bože, od ruku bezbožnièkih, od nasilnika sahrani me, koji misle da potkinu noge moje. ⁵ Oholi mi namjestiše zamke i prugla, metnuše mi mrežu na put, preðu razapeše mi. ⁶ Rekoh Gospodu: ti si Bog moj, usliši, Gospode, glas moljenja mojeg. ⁷ Gospode, Gospode, krjepki spasitelju moj, zakloni glavu moju u dan ratni! ⁸ Ne daj, Gospode, bezbožniku što želi, ne daj mu da dokuèi što je naumio, da se ne uznose. ⁹ Otrov onijeh što su oko mene, pogibao usta njihovijeh neka se obrati na njih.

¹⁰ Neka padne na njih živo ugljevlje; neka ih on baci u oganj, u propasti, da ne ustanu. ¹¹ Èovjek jezièan neæe se utvrditi na zemlji, nepravednoga æe zloæa uvaliti u pogibao. ¹² Znam da æe Gospod pokazati pravdu nevoljnome i pravicu ubogima. ¹³ Da! pravedni æe slaviti ime tvoje, pravi æe ostati pred licem tvojim.

141 Gospode, vièem k tebi, pohiti k meni, èuj glas moljenja mojeg, kad vièem k tebi. ² Nek izaðe molitva moja kao kad pred lice tvoje, dizanje ruku mojih kao prinos veèernji. ³ Postavi, Gospode, stražu kod jezika mojeg, èuvaj vrata usta mojih. ⁴ Ne daj srcu mojemu da zastrani na zle pomisli, da èini djela bezbožna s ljudima koji postupaju nepravedno; i da ne okusim sladosti njihovijeh. ⁵ Neka me bude pravednik, to je milost; neka me kara, to je ulje za glavu moju; glava moja neæe odbaciti, ako æe i više; nego je molitva moja protiv zloæe njihovæ. ⁶ Rasuše se po kamenijem vrletima sudije njihovæ. ⁷ Kao kad ko sijeèe i teše, tako se razletješe kosti naše do èeljusti paklenijeh. ⁸ Ali su k tebi, Gospode, Gospode, upravljene oèi moje, u tebe se uzdam, nemoj odbaciti duše moje. ⁹ Saèuvaj me od zamke, koju mi metnuše, od lukavstva onijeh, koji èine bezakonje. ¹⁰ Pašæe u mreže svoje bezbožnici, a ja æu jedan proæi.

142 Glasom svojim ka Gospodu vièem, glasom svojim Gospodu se molim. ² Izlivam pred njim moljenje svoje, tugu svoju pred njim kazujem, ³ Kad iznemogne u meni duh moj. Ti znaš stazu moju. Na putu, kojim hodim, sakriše mi zamku. ⁴ Pogledam nadesno, i vidim da me niko ne zna; nestade mi utoèišta, niko ne mari za dušu moju. ⁵ Vièem k tebi, Gospode; velim: ti si utoèište moje, dio moj na zemlji živijeh. ⁶ Èuj tužnjavu moju; jer se muèim veoma. Izbavi me od onijeh koji me gone, jer su jaèi od mene. ⁷ Izvedi iz tamnice dušu moju, da slavim ime tvoje. Oko mene æe se skupiti pravednici, kad mi uèiniš dobro.

143 Gospode, usliši molitvu moju, primi moljenje moje po istini svojoj, usliši me po pravdi svojoj. ² I ne idi na sud sa slugom svojim, jer se neæe opravdati pred tobom niko živ. ³ Neprijatelj goni dušu moju, gazi u prah život moj, posaðuje me u mrak, kao davno pomrle. ⁴ Trne u meni duh moj, nestaje u meni srca mojeg. ⁵ Pominjem dane stare, prebrajam sve poslove tvoje, razmišljam o djelima ruku tvojih. ⁶ Pružam k tebi ruke svoje; duša je moja kao suha zemlja pred tobom. ⁷ Pohitaj, usliši me; Gospode, nestaje duha mojeg, nemoj odvratiti lica svojega od mene; jer æu biti kao oni koji odlaze u grob. ⁸ Rano mi javi milost svoju, jer se u tebe uzdam. Pokaži mi put, kojim da idem, jer k tebi podižem dušu svoju. ⁹ Izbavi me od neprijatelja mojih, Gospode, k tebi pritjeèem. ¹⁰ Nauèi me tvoriti volju tvoju, jer si ti Bog moj; duh tvoj blagi neka me vodi po stazi pravoj. ¹¹ Imena radi svojega, Gospode, oživi me, po pravdi svojoj izvedi iz muke dušu moju. ¹² I po milosti svojoj istrijebi neprijatelje moje, i pogubi sve koji muèe dušu moju, jer sam tvoj sluga.

144 Blagosloven Gospod, grad moj, koji uèi ruke moje boju, prste moje ratu, ² Dobrotvor moj i ograda moja, utoèište moje i izbavitelj moj, štitiš me, onaj, u koga se uzdam, koji mi pokorava narod moj. ³ Gospode! šta je èovjek, te znaš za nj, i sin smrtnoga, te ga paziš? ⁴ Èovjek je kao ništa; dani su njegovi kao sjen, koji prolazi. ⁵ Gospode! savij nebesa svoja, i siði; dotakni se gora, i zadimiæe se. ⁶ Sijevni munjom, i razagnaj ih; pusti strijele svoje, i raspi ih. ⁷ Pruži ruku svoju s visine, izbavi me i izvadi me iz vode velike, iz ruku tuðinaca, ⁸ kojih usta govore ništave stvari, i kojih je desnica desnica lažna. ⁹ Bože! pjesmu novu pjevaæu ti, u psaltir od deset žica udaraæu tebi, ¹⁰ koji daješ spasenje carevima, i Davida slugu svojega izbavljaš od ljutoga maèa. ¹¹ Izbavi me i otmi me iz ruke tuðinaca, kojih usta govore ništave stvari, i kojih je desnica desnica lažna. ¹² Sinovi naši neka budu kao bilje, koje veselo odraste u mladosti; kæeri naše kao stupovi prekrasno izraðeni u dvoru; ¹³ Žitnice naše pune, obilne svakim žitom; ovce naše nek se množe na tisuæe i na sto tisuæa po stanovima našim. ¹⁴ Volovi naši neka budu tovni; neka ne bude napadanja, ni bježanja, ni tužnjave po ulicama našim. ¹⁵ Blago narodu, u kojega je sve ovako! Blago narodu, u kojega je Gospod Bog!

145 Uzvišivaæu te, Bože moj, care moj, blagosiljaæu ime tvoje od vijeka do vijeka. ² Svaki æe ti dan blagosiljati, i hvaliaæu ime tvoje dovijeka i bez prestanka. ³ Velik je Gospod, i valja ga slaviti, i velièanstvo njegovo ne može se dosegnuti. ⁴ Od koljena do koljena hvaliaæe djela tvoja, i silu tvoju kazivati. ⁵ O visokoj slavi tvojega velièanstva, i o divnim djelima tvojim razmišljam. ⁶ Pripovijedaæe silu èudesa tvojih, i ja æu velièanstvo tvoje kazivati. ⁷ Hvaliaæe veliku dobrotu tvoju i pravdu tvoju pjevaæe. ⁸ Podatljiv je i milosrdan Gospod, dugo trpi i velike je milosti. ⁹ Dobar je Gospod prema svima, i žalostiv na sva djela svoja. ¹⁰ Neka te slave, Gospode, sva djela tvoja, i sveci tvoji neka te blagosiljaju. ¹¹ Neka kazuju slavu carstva tvojega, i silu tvoju pripovijedaju. ¹² Da bi javili sinovima ljudskim silu tvoju, i visoku slavu carstva tvojega. ¹³ Carstvo je tvoje carstvo svijeh vijekova, i vlada tvoja na sva koljena. ¹⁴ Gospod prihvata sve koji padaju, i ispravlja sve pognute. ¹⁵ Oèi su svijeh k tebi upravljene, i ti im daješ hranu na vrijeme; ¹⁶ Otvoraš ruku svoju, i sitiš svašta živo po želji. ¹⁷ Pravedan je Gospod u svijem putovima svojim, i svet u svijem djelima svojim. ¹⁸ Gospod je blizu svijeh koji ga prizivaju, svijeh, koji ga prizivaju u istini. ¹⁹ Želju ispunja onima koji ga se boje, tužnjavu njihovu èuje, i pomaže im. ²⁰ Èuva Gospod sve koji ga ljube, a bezbožnike sve æe istrijebiti. ²¹ Hvalu Gospodu neka govore usta moja, i neka blagosilja svako tijelo sveto ime njegovo uvijek i bez prestanka.

146 Hvali, dušo moja, Gospoda. ² Hvaliaæu Gospoda za života svojega, pjevaæu Bogu svojemu dok me je god. ³ Ne uzdajte se u knezove, u sina èovjeèijega, u kojega nema pomoæi. ⁴ Iziðe iz

njega duh, i vrati se u zemlju svoju: taj dan propadnu sve pomisli njegove. ⁵ Blago onome, kojemu je pomoænik Bog Jakovljevi, kojemu je nadanje u Gospodu, Bogu njegovu, ⁶ koji je stvorio nebo i zemlju, more i sve što je u njima; koji drži vjeru uvijek, ⁷ èini sud onima, kojima se èini krivo; daje hranu gladnima. Gospod driješi svezane, ⁸ Gospod otvora oèi slijepcima, podiže oborene, Gospod ljubi pravednike. ⁹ Gospod èuva došljake, pomaže siroti i udovici; a put bezbožnièki prevraæa. ¹⁰ Gospod je car dovijeka, Bog tvoj, Sione, od koljena do koljena. Aliluja.

147 Hvalite Gospoda, jer je slatko pjevati Boga našega, jer blagome prilikuje hvala. ² Gospod zida Jerusalem, sabira rasijane sinove Izrailjeve; ³ Iscjeljuje one koji su skrušena srca, i lijeèi tuge njihove; ⁴ Izbraja mnoštvo zvijezda, i sve ih zove imenom. ⁵ Velik je Gospod naš i velika je krjepost njegova, i razumu njegovu nema mjere. ⁶ Prihvata smjerne Gospod, a bezbožne ponižava do zemlje. ⁷ Redom pjevajte Gospodu hvalu, udarajte Bogu našem u gusle. ⁸ On zastire nebo oblacima, sprema zemlji dažd, èini te raste na gorama trava; ⁹ Daje stoci piæu njezinu, i vraniaèima, koji vièu k njemu. ¹⁰ Ne mari za silu konjsku, niti su mu mili kraci èovjeèiji. ¹¹ Mili su Gospodu oni koji ga se boje, koji se uzdaju u milost njegovu. ¹² Slavi, Jeruslime, Gospoda; hvali Boga svojega, Sione! ¹³ Jer on utvrðuje prijevornice vrata tvojih, blagosilja sinove tvoje u tebi. ¹⁴ Ograðuje meðe tvoje mirom, nasiaæava te jedre pšenice. ¹⁵ Šalje govor svoj na zemlju, brzo teèe rijeè njegova. ¹⁶ Daje snijeg kao vunu, sipa inje kao pepeo. ¹⁷ Baca grad svoj kao zalogaje, pred mrazom njegovijem ko æe ostati? ¹⁸ Pošlje rijeè svoju, i sve se raskravi; dune duhom svojim, i poteku vode. ¹⁹ On je javio rijeè svoju Jakovu, naredbe i sudove svoje Izrailju. ²⁰ Ovo nije uèinio nijednome drugom narodu, i sudova njegovijeh oni ne znaju. Aliluja!

148 Hvalite Gospoda na nebesima, hvalite ga na visini. ² Hvalite ga, svi anđeli njegovi, hvalite ga, sve vojske njegove! ³ Hvalite ga, sunce i mjeseèe, hvalite ga, sve zvijezde sjajne! ⁴ Hvalite ga, nebesa nad nebesima i vodo nad nebesima! ⁵ Neka hvale ime Gospodnje, jer on zapovjedi i stvoriše se. ⁶ Postavi ih zasnogda i zavavijek, dade naredbu, koja neæe proæi. ⁷ Hvalite Gospoda na zemlji, velike ribe i sve bezdane; ⁸ Oganj i grad, snijeg i magla, vjetar silni, koji izvršuje rijeè njegovu, ⁹ Gore i svi humovi, rodna drveta i svi kedri, ¹⁰ Zvijeri i sva stoka, bubine i ptice krilate, ¹¹ Carevi zemaljski i svi narodi, knezovi i sve sudije zemaljske, ¹² Momci i djevojke, starci i djeca, ¹³ Neka hvale ime Gospodnje; jer je samo njegovo ime uzvišeno, slava njegova na zemlji i na nebu. ¹⁴ On je uzvisio rog naroda svojega, slavu svijeh svetaca svojih, sinova Izrailjevih, naroda, koji je blizu njega.

149 Pojte Gospodu pjesmu novu; hvala da mu je na saboru svetijeh. ² Neka se veseli Izrailj o stvoritelju svom, sinovi Sionski nek se raduju o caru svom. ³ Neka hvale ime njegovo poklikujuæi, u bubanj

i gusle neka mu udaraju. ⁴Jer je mio Gospodu narod njegov, ukrašava smjerne spasavajuæi ih. ⁵Nek se vesele sveci u slavi, i nek se raduju na posteljama svojim. ⁶Slava je Božija u ustima njihovijem, i maè s obje strane oštar u ruci njihovoj, ⁷Da se osvete narodima, i pokaraju plemena; ⁸Da svežu careve njihove u lance, i vlastelu njihovu u okove gvozdene, ⁹I izvrše na njima napisani sud. Ova je èast svima svecima njegovijem. Aliluja!

150 Hvalite Boga u svetinji njegovoj, hvalite ga na tvrði slave njegove. ²Hvalite ga prema sili njegovoj, hvalite ga prema visokome velièanstvu njegovu. ³Hvalite ga uz glas trubni, hvalite ga uz psaltir i gusle. ⁴Hvalite ga s bubnjem i veseljem, hvalite ga uz žice i organ. ⁵Hvalite ga uz jasne kimvale, hvalite ga uz kimvale gromovne. ⁶Sve što diše neka hvali Gospoda! Aliluja!

Poslovice

1 Prièe Solomuna sina Davidova, cara Izrailjeva, ² Da se poznaje mudrost i nastava, da se razumiju rijeèi razumne, ³ Da se prima nastava u razumu, u pravdi, u sudu i u svemu što je pravo, ⁴ Da se daje ludima razboritost, mladima znanje i pomnjivost. ⁵ Mudar æe slušati i više æe znati, i razuman æe steæi mudrost, ⁶ Da razumije prièe i znaèenje, rijeèi mudrijev ljudi i zagonetke njihove. ⁷ Poèetak je mudrosti strah Gospodnji; ludi preziru mudrost i nastavu. ⁸ Slušaj, sine, nastavu oca svojega, i ne ostavljaj nauke matere svoje. ⁹ Jer æe biti vijenac od milina oko glave tvoje, i grivna na grlu tvom. ¹⁰ Sine moj, ako bi te mamili grješnici, ne pristaj; ¹¹ Ako bi rekli: hodi s nama da vrebamo krv, da zasjedamo pravome ni za što; ¹² Proždrijemo ih kao grob žive, i svekolike kao one koji slaze u jamu; ¹³ Svakojakoga blaga dobiæemo, napuniæemo kuæe svoje plijena; ¹⁴ Bacaæeš ždrijeb svoj s nama; jedan æe nam tobolac biti svjema; ¹⁵ Sine moj, ne idi na put s njima, èuvaj nogu svoju od staze njihove. ¹⁶ Jer nogama svojim trèe na zlo i hite da proljevaju krv. ¹⁷ Jer se uzalud razapinje mreža na oèi svakoj ptici; ¹⁸ A oni vrebaju svoju krv i zasjedaju svojoj duši. ¹⁹ Taki su putovi svijeh lakomijeh na dobitak, koji uzima dušu svojim gospodarima. ²⁰ Premudrost vièe na polju, na ulicama pušta glas svoj; ²¹ U najveæoj vrevi vièe, na vratima, u gradu govori svoje besjede: ²² Ludi, dokle æete ljubiti ludost? i potsmjevaèima dokle æe biti mio potsmijeh? i bezumni dokle æe mrziti na znanje? ²³ Obratite se na karanje moje; evo, izasuæu vam duh svoj, kazaæu vam rijeèi svoje. ²⁴ Što zvah, ali ne htjeste, pružah ruku svoju, ali niko ne mari, ²⁵ Nego odbaciste svaki savjet moj, i karanja mojega ne htjeste primiti; ²⁶ Zato æu se i ja smijati vašoj nevolji, rugaæu se kad dođe èega se bojite; ²⁷ Kad kao pustoš dođe èega se bojite, i pogibao vaša kao oluja kad dođe, kad navalili na vas nevolja i muka. ²⁸ Tada æe me zvati, ali se neæu odazvati; rano æe tražiti, ali me neæe naæi. ²⁹ Jer mržiše na znanje, i straha Gospodnjega ne izabraše; ³⁰ Ne pristaše na moj svjet, i preziraše sva karanja moja. ³¹ Zato æe jesti plod od putova svojih, i nasitiæe se savjeta svojih. ³² Jer æe lude ubiti mir njihov, i bezumne æe pogubiti sreæa njihova. ³³ Ali ko me sluša, boraviæe bezbrižno, i biæe na miru ne bojeæi se zla.

2 Sine moj, ako primiš rijeèi moje, i zapovijesti moje sahraniš kod sebe, ² Da pazi uho tvoje na mudrost, i prigneš srce svoje k razumu, ³ Ako prizoveš mudrost, i k razumu podigneš glas svoj, ⁴ Ako ga ustražiš kao srebro, i kao sakriveno blago ako dobro

ustražiš; ⁵ Tada æeš razumjeti strah Gospodnji, i poznanje Božije naæi æeš. ⁶ Jer Gospod daje mudrost, iz njegovijeh usta dolazi znanje i razum. ⁷ Èuva pravima što doista jest, štit je onima koji hode u bezazlenosti, ⁸ Da bi se držali staza pravijeh, a on èuva put svetaca svojih. ⁹ Tada æeš razumjeti pravdu i sud i što je pravo, i svaki dobri put. ¹⁰ Kad dođe mudrost u srce tvoje, i znanje omili duši tvojoj, ¹¹ Pomnjivost æe paziti na te, razum æe te èuvati, ¹² Izbavljajuæi te od zla puta, od ljudi koji govore opake stvari, ¹³ Koji ostavljaju prave pute da idu putovima mraènijem, ¹⁴ Koji se raduju zlo èineæi, i igraju u zlijem opaèinama; ¹⁵ Kojih su putovi krivi, i sami su opaki na stazama svojim; ¹⁶ Izbavljajuæi te od žene tuðe, od tuðinke, koja laska svojim rijeèima, ¹⁷ Koja ostavlja voða mladosti svoje, i zaboravlja zavjet Boga svojega. ¹⁸ Jer k smrti vodi dom njezin, i k mrtvima staze njezine. ¹⁹ Ko god uðe k njoj ne vraæa se, niti izlazi na put životni. ²⁰ Zato hodi putem dobrijev, i drži se staza pravednièkih. ²¹ Jer æe pravednici nastavati na zemlji, i bezazleni æe ostati na njoj. ²² A bezbožni æe se istrijebiti sa zemlje, i bezakloni æe se išèupati iz nje.

3 Sine moj, ne zaboravljaj nauke moje, i zapovijesti moje neka hrani srce tvoje. ² Jer æe ti donijeti dug život, dobre godine i mir. ³ Milost i istina neka te ne ostavlja; priveži ih sebi na grlo, upiši ih na ploèi srca svojega. ⁴ Te æeš naæi milost i dobru misao pred Bogom i pred ljudima. ⁵ Uzdaj se u Gospoda svijem srcem svojim, a na svoj razum ne oslanjaj se. ⁶ Na svijem putovima svojim imaj ga na umu, i on æe upravljati staze tvoje. ⁷ Ne misli sam o sebi da si mudar; boj se Gospoda i uklanjaj se oda zla. ⁸ To æe biti zdravlje pupku tvomemu i zaljevanje kostima tvojim. ⁹ Poštuj Gospoda imanjem svojim i prvinama od svega dohotka svojega; ¹⁰ I biæe pune žitnice tvoje obilja, i presipaæe se vino iz kaca tvojih. ¹¹ Sine moj, ne odbacuj nastave Gospodnje, i nemoj da ti dosadi karanje njegovo. ¹² Jer koga ljubi Gospod onoga kara, i kao otac sina koji mu je mio. ¹³ Blago èovjeku koji nađe mudrost, i èovjeku koji dobije razum. ¹⁴ Jer je bolje njom trgovati nego govatati srebrom, i dobitak na njoj bolji je od zlata. ¹⁵ Skuplja je od dragoga kamenja, i što je god najmilijih stvari tvojih ne mogu se izjednaèiti s njom. ¹⁶ Dug život u desnici joj je, a u ljevici bogatstvo i slava. ¹⁷ Puti su njezini mili puti i sve staze njezine mirne. ¹⁸ Drvo je životno onima koji se hvataju za nju, i ko je god drži sreæan je. ¹⁹ Gospod je mudrošæu osnovao zemlju, utvrdio nebasa razumom.

²⁰ Njegovom mudrošæu razvališe se bezdane i oblaci

kaplju rosom. ²¹ Sine moj, da ti to ne odlazi iz oèiju; èuvaj pravu mudrost i razboritost; ²² I biæe život duši tvojoj i nakit grlu tvomemu. ²³ Tada æeš iæi bez brige putem svojim, i noga tvoja neæe se spotææi. ²⁴ Kad liježeš, neæeš se plašiti, i kad poèivaš, sladak æe ti biti san. ²⁵ Neæeš se plašiti od nagle strahote ni od pogibli bezbožnièke kad doðe. ²⁶ Jer æe ti Gospod biti uzdanica i èuvaæe ti nogu da se ne uhvati. ²⁷ Ne odreci dobra onima kojima treba, kad možeš uèiniti. ²⁸ Ne govori bližnjemu svojemu: idi, i doði drugi put, i sutra æu ti dati, kad imaš. ²⁹ Ne kuj zla bližnjemu svojemu koji živi s tobom bez brige. ³⁰ Ne svaðaj se ni s kim bez uzroka, ako ti nije uèinio zla. ³¹ Nemoj zavidjeti nasilniku, ni izabrati kojega puta njegov. ³² Jer je mrzak Gospodu zlikovac, a u pravednih je tajna njegov. ³³ Prokletstvo je Gospodnje u kuæi bezbožnikovoj, a stan pravednièki blagosilja. ³⁴ Jer potsmjevaèima on se potsmijeva, a krotkima daje milost. ³⁵ Mudri æe naslijediti slavu, a bezumnike æe odnijeti sramota.

4 Slušajte, djeco, nastavu oèinu, i pazite da biste poznali mudrost. ² Jer vam dobru nauku dajem, ne ostavljajte zakona mojega. ³ Kad bijah sin u oca svojega mlad, i jedinac u matere svoje, ⁴ On me uèaše i govoraše mi: neka primi srce tvoje rijeèi moje, drži zapovijesti moje i biæeš živ. ⁵ Pribavi mudrost, pribavi razum; ne zaboravljaj i ne odstupa od rijeèi usta svojih. ⁶ Nemoj je ostaviti, i èuvaæe te, ljubi je, i hraniæe te. ⁷ Mudrost je glavno; pribavi mudrost, i za sve imanjanje svoje pribavi razum. ⁸ Podiži je i ona æe te uzvisiti, proslaviæe te kad je zagrliš. ⁹ Metnuæe ti na glavu vijenac od milina, krasnu krunu daæe ti. ¹⁰ Slušaj, sine moj, i primi rijeèi moje, i umnožiæe ti se godine životu. ¹¹ Uèim te putu mudrosti, vodim te stazama pravijem. ¹² Kad ushodiš, neæe se stezati koraci tvoji, i ako potrèiš neæeš se spotaknuti. ¹³ Drži se nastave i ne puštaj, èuvaj je, jer ti je život. ¹⁴ Ne idi na stazu bezbožnièku i putem nevaljalijeh ljudi ne stupaj. ¹⁵ Ostavi ga, ne hodi po njemu, ukloni se od njega i mini ga. ¹⁶ Jer ne spavaju ako ne uèine zla, i ne dolazi im san ako koga ne obore. ¹⁷ Jer jedu hljeb bezbožnosti i piju vino nasilja. ¹⁸ A put je pravednièki kao svijetlo vidjelo, koje sve veæma svijetli dok ne bude pravi dan. ¹⁹ A put je bezbožnièki kao mrak, ne znaju na što æe se spotaknuti. ²⁰ Sine moj, slušaj rijeèi moje, prigni uho svoje besjedi mojoj. ²¹ Da ti ne odlaze iz oèiju; èuvaj ih usred srca svojega. ²² Jer su život onima koji ih nalaze i zdravlje svemu tijelu njihovu. ²³ Svrh svega što se èuva èuvaj srce svoje, jer iz njega izlazi život. ²⁴ Ukloni od usta svojih opaèinu i od usana svojih nevaljalstvo udalji. ²⁵ Oèi tvoje neka gledaju upravo i vjeðe tvoje neka se upravljaju pravo pred tobom. ²⁶ Mjeri stazu nogama svojim, i svi putovi tvoji neka su poravnjeni. ²⁷ Ne svraèi ni nadesno ni nalijevo, odvraæaj nogu svoju oda zla.

5 Sine moj, slušaj mudrost moju, k razumu mojemu prigni uho svoje, ² Da se držiš razboritosti, i usne tvoje da hrane znanje. ³ Jer s usana tuðe žene kaplje

med, i grlo joj je mekše od ulja; ⁴ Ali joj je pošljedak gorak kao pelen, oštar kao maè s obje strane oštar. ⁵ Noge joj slaze k smrti, do pakla dopiru koraci njezini. ⁶ Da ne bi mjerio puta životnoga, savijaju se staze njezine da ne znaš. ⁷ Zato, djeco, poslušajte mene, i ne otstupajte od rijeèi usta svojih. ⁸ Neka je daleko od nje put tvoj, i ne približuj se k vratima kuæe njezine, ⁹ Da ne bi dao drugima slave svoje i godina svojih nemilostivome, ¹⁰ Da se ne bi tuðinci nasitili tvoga blaga i trud tvoj da ne bi bio u tuðoj kuæi, ¹¹ I da ne ridaš na pošljedak, kad se stroši meso tvoje i tijelo tvoje, ¹² I reèeš: kako mrzih na nastavu, i kako srce moje prezira karanje! ¹³ I ne poslušah glasa uèitelja svojih, i ne prignuh uha svojega k onima koji me uèahu! ¹⁴ Umalo ne zapadoh u svako zlo usred zbora i skupštine. ¹⁵ Pij vodu iz svojega studenca i što teèe iz tvoga izvora. ¹⁶ Neka se razlivaju tvoji izvori na polje, i potoci po ulicama. ¹⁷ Imaj ih sam za se, a ne tuðin s tobom. ¹⁸ Blagosloven da je izvor tvoj, i veseli se ženom mladosti svoje; ¹⁹ Neka ti je kao košuta mila i kao srna ljupka; dojke njezine neka te opijaju u svako doba, u ljubavi njezinoj posraèi jednako. ²⁰ A zašto bi, sine, posrtao za tuðinkom i golio njedra tuðoj, ²¹ Kad su pred oèima Gospodu putovi svaèiji, i mjeri sve staze njegove? ²² Bezbožnika æe uhvatiti njegov. bezakonja, i u uða grijeha svojih zaplešæe se; ²³ Umrijeæe bez nastave, i od mnoštva ludosti svoje lutaæe.

6 Sine moj, kad se podjemèiš za prijatelja svojega, i daš ruku svoju tuðincu, ² Vezao si se rijeèima usta svojih, uhvatio si se rijeèima usta svojih. ³ Zato uèini tako, sine moj, i oprosti se, jer si dopao u ruke bližnjemu svojemu; idi, pripadni, i navali na bližnjega svojega. ⁴ Ne daj sna oèima svojim, ni vjeðama svojim drijema. ⁵ Otmu se kao srna iz ruke lovcu, i kao ptica iz ruke ptièaru. ⁶ Idi k mravu, ljenivèe, gledaj putove njegove, i omudraj. ⁷ Nema voða ni upravitelja ni gospodara; ⁸ I opet pripravlja ljeti sebi hranu, zbira uz žetvu piæu svoju. ⁹ Dokle æeš, ljenivèe, ležati? kad æeš ustati od sna svojega? ¹⁰ Dok malo prospavaš, dok malo prodrijemlješ, dok malo sklopiš ruke da prilagneš, ¹¹ Utom æe doæi siromaštvo tvoje kao putnik i oskudica tvoja kao oružan èovjek. ¹² Èovjek nevaljao i nitkov hodi sa zlijem ustima; ¹³ Namiguje oèima, govori nogama, pokazuje prstima; ¹⁴ Svaka mu je opaèina u srcu, kuje zlo svagda, zameæe svaðu. ¹⁵ Zato æe ujedanput doæi pogibao njegov, èasom æe se satrti i neæe biti lijeka. ¹⁶ Na ovo šestoro mrzi Gospod, i sedmo je gad duši njegovoj: ¹⁷ Oèi ponosite, jezik lažljiv i ruke koje proljevaju krv pravu, ¹⁸ Srce koje kuje zle misli, noge koje brzo trèe na zlo, ¹⁹ Lažan svjedok koji govori laž, i ko zameæe svaðu meðu braæom. ²⁰ Èuvaj, sine moj, zapovijest oca svojega, i ne ostavljaj nauke matere svoje. ²¹ Priveži ih sebi na srce zasnagda, i spuèi ih sebi oko grla. ²² Kuda god poðeš, vodiæe te; kad zaspiš, èuvaæe te; kad se probudiš, razgovaraæe te; ²³ Jer je zapovijest žižak, i nauka je vidjelo, i put je životni karanje koje pouèava; ²⁴ Da te èuvaju od zle žene, od jezika kojim laska žena tuða.

²⁵ Ne zaželi u srcu svom ljepote njezine, i nemoj da te uhvati vjeđama svojim. ²⁶ Jer sa žene kurve spada èovjek na komad hljeba, i žena pusta lovi dragocjenu dušu. ²⁷ Hoæe li ko uzeti ognja u njedra a haljine da mu se ne upale? ²⁸ Hoæe li ko hoditi po živom ugljenvlju a nogu da ne ožeže? ²⁹ Tako biva onome koji ide k ženi bližnjega svojega; neæe biti bez krivice ko je se god dotakne. ³⁰ Ne sramote lupeža koji ukrade da nasiti dušu svoju, buduæi gladan; ³¹ Nego kad ga uhvate plati samosedmo, da sve imanje doma svojega. ³² Ali ko uèini preljubu sa ženom, bezuman je, dušu svoju gubi ko tako èini; ³³ Muke i ruga dopada, i sramota se njegova ne može izbrisati. ³⁴ Jer je ljubavna sumnja žestoka u muža i ne štediti na dan osvete; ³⁵ Ne mari ni za kavav otkup, i ne prima ako æeš i mnogo darova davati.

7 Sine, èuvaj rijeèi moje, i zapovijesti moje sahrani kod sebe. ² Èuvaj zapovijesti moje i biæeš živ, i nauku svoju kao zjenicu oèiju svojih. ³ Priveži ih sebi na prste, napiši ih na ploèi srca svojega. ⁴ Reci mudrosti: sestra si mi; i prijateljicom zovi razboritost, ⁵ Da bi te èuvala od žene tuđe, od tuđinke, koja laska rijeèima. ⁶ Jer s prozora doma svojega kroz rešetku gledah, ⁷ I vidjeh meðu ludima, opazih meðu djecom bezumna mladæa, ⁸ Koji iðaše ulicom pokraj ugla njezina, i koraèaše putem ka kuæi njezinoj, ⁹ U sumrak, uveèe, kad se unoæa i smrèe; ¹⁰ A gle, srete ga žena u odijelu kurvinskom i lukava srca, ¹¹ Plaha i pusta, kojoj noge ne mogu stajati kod kuæe, ¹² Sad na polju, sad na ulici, kod svakoga ugla vrebaje. ¹³ I uhvati ga, i poljubi ga, i bezobrazno reèe mu: ¹⁴ Imam žrtve zahvalne, danas izvrših zavjete svoje; ¹⁵ Zato ti izidoh na susret da te tražim, i nađoh te. ¹⁶ Nastrla sam odar svoj pokrivaèima vezenijem i prostirkama Misirskim. ¹⁷ Okadila sam postelju svoju smirnom, alojem i cimetom. ¹⁸ Hajde da se opijamo ljubavlju do zore, da se veselimo milovanjem. ¹⁹ Jer mi muž nije kod kuæe, otišao je na put daljni, ²⁰ Uzeo je sa sobom tobolac novèani, vratiaæe se kuæi u odreðeni dan. ²¹ Navrati ga mnogim rijeèima, glatkim usnama odvuèe ga. ²² Otide za njom odmah kao što vo ide na klanje i kao bezumnik u puto da bude karan, ²³ Dokle mu strijela ne probije jetru, kao što ptica leti u zamku ne znajuæi da joj je o život. ²⁴ Zato dakle, djeco, poslušajte me, i pazite na rijeèi usta mojih. ²⁵ Nemoj da zastranjuje srce tvoje na putove njezine, nemoj lutati po stazama njezinijem. ²⁶ Jer je mnoge ranila i oborila, i mnogo je onijeh koje je sve pobila. ²⁷ Kuæa je njezina put pakleni koji vodi u klijeti smrtne.

8 Ne vièe li mudrost? i razum ne pušta li glas svoj? ² Navrh visina, na putu, na rasputicama stoji, ³ Kod vrata, na ulasku u grad, gdje se otvaraju vrata, vièe: ⁴ Vas vièem, o ljudi, i glas svoj obraæam k sinovima ljudskim. ⁵ Nauèite se ludi mudrosti, i bezumni orazumite se. ⁶ Slušajte, jer æu govoriti velike stvari, i usne moje otvarajuæi se kazivaæe što je pravo. ⁷ Jer usta moja govore istinu, i mrska je usnama mojim bezbožnost. ⁸ Prave su sve rijeèi usta mojih,

ništa nema u njima krivo ni izopaèeno. ⁹ Sve su obiène razumnomu i prave su onima koji nalaze znanje.

¹⁰ Primite nastavu svoju a ne srebro, i znanje radije nego najbolje zlato. ¹¹ Jer je bolja mudrost od dragoga kamenja, i što je god najmilijih stvari ne mogu se izjednaèiti s njom. ¹² Ja mudrost boravam s razboritošæu, i razumno znanje nalazim. ¹³ Strah je Gospodnji mržnja na zlo; ja mrzim na ponositost i na oholost i na zli put i na usta opaka. ¹⁴ Moj je savjet i što god jest; ja sam razum i moja je sila. ¹⁵ Mnom carevi caruju, i vladaoci postavljaju pravdu. ¹⁶ Mnom vladaju knezovi i poglavari i sve sudije zemaljske. ¹⁷ Ja ljubim one koji mene ljube, i koji me dobro traže nalaze me. ¹⁸ U mene je bogatstvo i slava, postojano dobro i pravda. ¹⁹ Plod je moj bolji od zlata i od najboljega zlata, i dobitak je moj bolji od najboljega srebra.

²⁰ Putem pravednijem hodim, posred staza pravice, ²¹ Da onima koji me ljube dam ono što jest, i riznice njihove da napunim. ²² Gospod me je imao u poèetku puta svojega, prije djela svojih, prije svakoga vremena.

²³ Prije vijekova postavljena sam, prije poèetka, prije postanja zemlje. ²⁴ Kad jošte ne bijaše bezdana, rodila sam se, kad još ne bijaše izvora obilatijeh vodom.

²⁵ Prije nego se gore osnovaše, prije humova ja sam se rodila; ²⁶ Još ne bješe naèinio zemlje ni polja ni poèetka prahu vasiljenskom; ²⁷ Kad je uređivao nebesa, ondje bijah; kad je razmjeravao krug nad bezdanom. ²⁸ Kad je utvrđivao oblake gore i krijepio izvore bezdanu;

²⁹ Kad je postavljao moru meðu i vodama da ne prestupaju zapovijesti njegove, kad je postavljao temelje zemlji; ³⁰ Tada bijah kod njega hranjenica, bijah mu milina svaki dan, i veseljah se pred njim svagda;

³¹ Veseljah se na vasiljenoj njegovoj, i milina mi je sa sinovima ljudskim. ³² Tako dakle, sinovi, poslušajte me, jer blago onima koji se drže putova mojih. ³³ Slušajte nastavu, i budite mudri, i nemojte je odbaciti. ³⁴ Blago èovjeku koji me sluša stražeæi na vratima mojim svaki dan i èuvajuæi pragove vrata mojih. ³⁵ Jer ko mene nalazi, nalazi život i dobija ljubav od Gospoda. ³⁶ A ko o mene griješi, èini krivo duši svojoj; svi koji mrze na me, ljube smrt.

9 Premudrost sazida sebi kuæu, i otesa sedam stupova; ² Pokla stoku svoju, rastvori vino svoje, i postavi sto svoj. ³ Posla djevojke svoje, te zove svrh visina gradskih: ⁴ Ko je lud, neka se uvrati ovamo. I bezumnima veli: ⁵ Hodite, jedite hljeba mojega, i pijte vina koje sam rastvorila. ⁶ Ostavite ludost i biæete živi, i idite putem razuma. ⁷ Ko uèi potsmjevaèa, prima sramotu; i ko kori bezbožnika, prima rug. ⁸ Ne karaj potsmjevaèa da ne omrzne na te; karaj mudra, i ljubiaæe te. ⁹ Kaži mudrome, i biæe još mudriji; pouèi pravednoga, i znaæe više. ¹⁰ Poèetak je mudrosti strah Gospodnji, i znanje je svetijeh stvari razum. ¹¹ Jer æe se mnom umnožiti dani tvoji i dodaæe ti se godine životu. ¹² Ako budeš mudar, sebi æeš biti mudar; ako li budeš potsmjevaè, sam æeš tegliti. ¹³ Žena bezumna plaha je, luda i ništa ne zna; ¹⁴ I sjedi na vratima od kuæe svoje na stolici, na visinama gradskim, ¹⁵ Te vièe

one koji prolaze, koji idu pravo svojim putem: ¹⁶ Ko je lud? neka se uvrati ovamo. I bezumnome govori: ¹⁷ Voda je kradena slatka, i hljeb je sakriven ugodan. ¹⁸ A on ne zna da su ondje mrtvaci i u dubokom grobu da su zvanice njezine.

10 Mudar je sin radost ocu svojemu, a lud je sin žalost materi svojoj. ² Ne pomaže nepravedno blago, nego pravda izbavlja od smrti. ³ Ne da Gospod da gladuje duša pravednikova, a imanje bezbožnièko razmeæe. ⁴ Nemarna ruka osiromašava, a vrijedna ruka obogaæava. ⁵ Ko zbira u ljeto, sin je razuman; ko spava o žetvi, sin je sramotan. ⁶ Blagoslovi su nad glavom pravedniku, a usta bezbožnièka pokriva nasilje. ⁷ Spomen pravednikov ostaje blagosloven, a ime bezbožnièko truhne. ⁸ Ko je mudra srca, prima zapovijesti; a ko je ludijeh usana, pašæe. ⁹ Ko hodi bezazleno, hodi pouzdano; a ko je opak na putovima svojim, poznaæe se. ¹⁰ Ko namiguje okom, daje muku; i ko je ludijeh usana, pašæe. ¹¹ Usta su pravednikova izvor života, a usta bezbožnièka pokriva nasilje. ¹² Mrzost zameæe svaðe, a ljubav prikrija sve prijestupe. ¹³ Na usnama razumnoga nalazi se mudrost, a za leða je bezumnoga batina. ¹⁴ Mudri sklanjaju znanje, a usta ludoga blizu su pogibli. ¹⁵ Bogatstvo je bogatima tvrd grad, siromaštvo je siromasima pogibao. ¹⁶ Rad je pravednikov na život, dobitak bezbožnikov na grijeh. ¹⁷ Ko prima nastavu, na putu je k životu; a ko odbacuje kar, luta. ¹⁸ Ko pokriva mržnju, lažljivih je usana; i ko iznosi sramotu, bezuman je. ¹⁹ U mnogim rijeèima ne biva bez grijeha; ali ko zadržava usne svoje, razuman je. ²⁰ Jezik je pravednikov srebro odabrano; srce bezbožnièko ne vrijedi ništa. ²¹ Usne pravednikove pasu mnoge, a bezumni umiru s bezumlja. ²² Blagoslov Gospodnji obogaæava a bez muke. ²³ Bezumniku je šala èiniti zlo, a razuman èovjek drži se mudrosti. ²⁴ Èega se boji bezbožnik, ono æe ga snaæi; a što pravednici žele, Bog æe im dati. ²⁵ Kao što prolazi oluja, tako bezbožnika nestaje; a pravednik je na vjeèitom temelju. ²⁶ Kakav je ocat zubima i dim oèima, taki je ljenivac onima koji ga šalju. ²⁷ Strah Gospodnji dodaje dane, a bezbožnicima se godine prekraæuju. ²⁸ Èekanje pravednijeh radost je, a nadanje bezbožnijeh propada. ²⁹ Put je Gospodnji krjepost bezazlenomu, a strah onima koji èine bezakonje. ³⁰ Pravednik se neæe nigda pokolebati, a bezbožnici neæe nastavati na zemlji. ³¹ Usta pravednikova iznose mudrost, a jezik opaki istrijebiæe se. ³² Usne pravednikove znaju što je milo, a bezbožnièka su usta opaèina.

11 Lažna su mjerila mrska Gospodu, a prava mjera ugodna mu je. ² Kad doðe oholost, doðe i sramota; a u smjernijeh je mudrost. ³ Pravedne vodi bezazlenost njihova, a bezakonike satire zloæa njihova. ⁴ Neæe pomoæi bogatstvo u dan gnjeva, a pravda izbavlja od smrti. ⁵ Pravda bezazlenoga upravlja put njegov, a bezbožnik pada od svoje bezbožnosti. ⁶ Pravedne izbavlja pravda njihova, a bezakonici hvataju se u svojoj zloæi. ⁷ Kad umire

bezbožnik, propada nadanje, i najjaèe uzdanje propada. ⁸ Pravednik se izbavlja iz nevolje, a bezbožnik dolazi na njegovo mjesto. ⁹ Licemjer kvari ustima bližnjega svojega; ali se pravednici izbavljaju znanjem. ¹⁰ Dobru pravednijeh raduje se grad; a kad propadaju bezbožnici, biva pjevanje. ¹¹ Blagoslovima pravednijeh ljudi podiže se grad, a s usta bezbožnièkih raskopava se. ¹² Bezumnik se ruga bližnjemu svojemu, a razuman èovjek muèi. ¹³ Opadaè tumarajuæi izdaje tajnu; a ko je vjerna srca, taji stvar. ¹⁴ Gdje nema savjeta, propada narod, a pomoæ je u mnoštvu savjetnika. ¹⁵ Zlo prolazi ko se jamèi za tuðina; a ko mrzi na jamstvo, bez brige je. ¹⁶ Žena mila dobija èast, a silni dobijaju bogatstvo. ¹⁷ Milostiv èovjek èini dobro duši svojoj, a nemilostiv udi svojemu tijelu. ¹⁸ Bezbožni radi posao prijeveran; a ko sije pravdu, pouzdana mu je plata. ¹⁹ Ko se drži pravde, na život mu je; a ko ide za zlom, na smrt mu je. ²⁰ Mrski su Gospodu koji su opaka srca; a mili su mu koji su bezazleni na svom putu. ²¹ Zao èovjek neæe ostati bez kara ako i druge uzme u pomoæ; a sjeme pravednijeh izbaviæe se. ²² Žena lijepa a bez razuma zlatna je brnjica u gubici svinji. ²³ Želja je pravednijeh samo dobro, a oèekivanje bezbožnijeh gnjev. ²⁴ Jedan prosipa, i sve više ima; a drugi tvrdije suviše, i sve je siromašniji. ²⁵ Podašna ruka biva bogatija, i ko napaja, sam æe biti napojen. ²⁶ Ko ne da žita, proklinje ga narod, a ko prodaje, blagoslov mu je nad glavom. ²⁷ Ko traži dobro, dobija ljubav; a ko traži zlo, zadesiæe ga. ²⁸ Ko se uzda u bogatstvo svoje, propašæe; a pravednici æe se kao grana zelenjeti. ²⁹ Ko zatire kuæu svoju, naslijediæe vjetar; i bezumnik æe služiti mudromu. ³⁰ Plod je pravednikov drvo životno, i mudri obuèava duše. ³¹ Gle, pravedniku se na zemlji plaæa, akamoli bezbožniku i grješniku?

12 Ko ljubi nastavu, ljubi znanje; a ko mrzi na ukor, ostaje lud. ² Dobar èovjek dobija ljubav od Gospoda, a èovjeka zlikovca osuðuje. ³ Neæe se èovjek utvrditi bezbožnošæu, a korijen pravednijeh neæe se pomaæi. ⁴ Vrijedna je žena vijenac mužu svojemu; a koja ga sramoti, ona mu je kao trulež u kostima. ⁵ Misli su pravednijeh prave, a savjeti bezbožnijeh prijevera. ⁶ Rijeèi bezbožnijeh vrebaju krv, a pravedne izbavljaju usta njihova. ⁷ Obaraju se bezbožni da ih nema, a dom pravednijeh ostaje. ⁸ Prema razumu svom hvali se èovjek; a ko je opaka srca, prezreæe se. ⁹ Ko se snebiva, a ima slugu, bolji je od onoga koji se velièa a hljeba nema. ¹⁰ Pravednik se brine za život svojega živinèeta, a u bezbožnika je srce nemilostivo. ¹¹ Ko radi svoju zemlju, biæe sit hljeba; a ko ide za besposlicama, bezuman je. ¹² Bezbožnik želi obranu oda zla, ali korijen pravednijeh daje je. ¹³ Zlome je zamka u grijehu usana njegovijeh, a pravednik izlazi iz tjeskobe. ¹⁴ Od ploda usta svojih siti se èovjek dobra, i platu za djela svoja prima èovjek. ¹⁵ Bezumniku se èini prav put njegov; ali ko sluša savjet, mudar je. ¹⁶ Gnjev bezumnikov odmah se pozna, ali pametni pokriva sramotu. ¹⁷ Ko govori istinu, javlja što je pravo, a lažni svjedok prijeveru. ¹⁸ Ima ko govori kao da maè

probada, a jezik je mudrijeh lijek. ¹⁹ Istinita usta stoje tvrdo dovijeka, a jezik lažljivi za èas. ²⁰ Koji zlo misle, prijevara im je u srcu, a radost je onima koji svjetuju na mir. ²¹ Nikaka nesreæa neæe zadesiti pravednika, a bezbožnici æe se napuniti zla. ²² Mrske su Gospodu lažljive usne; a koji rade vjerno, mili su mu. ²³ Pametan èovjek pokriva znanje, a srce bezumnijeh razglašuje bezumlje. ²⁴ Ruka radljiva gospodariæe, a lijena æe davati danak. ²⁵ Briga u srcu èovjeèijem obara; a dobra rijeè razveseljava. ²⁶ Pravedniku je bolje nego bližnjemu njegovu; a bezbožnike zavodi put njihov. ²⁷ Ljenivac neæe peæi lova svoga, a u vrijedna je èovjeka dobro dragocjeno. ²⁸ Na putu pravde život je, i kuda ide staza njezina nema smrti.

13 Mudar sin sluša nastavu oca svojega; a potsmjevaè ne sluša ukora. ² Od ploda usta svojih svaki æe jesti dobro, a duša nevaljalijeh ljudi nasilje. ³ Ko èuva usta svoja, èuva svoju dušu; ko razaljuje usne, propada. ⁴ Željna je duša ljenivèeva, ali nema ništa; a duša vrijednijeh ljudi obogatiæe se. ⁵ Na lažnu rijeè mrzi pravednik; a bezbožnik se mrazi i sramoti. ⁶ Pravda èuva onoga koji hodi bezazleno; a bezbožnost obara grješnika. ⁷ Ima ko se gradi bogat a nema ništa, i ko se gradi siromah a ima veliko blago. ⁸ Otkup je za život èovjeku bogatstvo njegovo, a siromah ne sluša prijetnje. ⁹ Vidjelo pravednièko svijetli se, a žižak bezbožnièki ugasiæe se. ¹⁰ Od oholosti biva samo svaða, a koji primaju svjet, u njih je mudrost. ¹¹ Blago koje se taštinom teèe umaljava se, a ko sabira rukom, umnožava. ¹² Dugo nadanje mori srce, i želja je ispunjena drvo životno. ¹³ Ko prezire rijeè sam sebi udi; a ko se boji zapovijesti, platiæe mu se. ¹⁴ Nauka je mudroga izvor životni da se saèuva prugala smrtnijeh. ¹⁵ Dobar razum daje ljubav, a put je bezakonièki hrapav. ¹⁶ Svaki pametan èovjek radi s razumom, a bezuman raznosi bezumlje. ¹⁷ Glasnik bezbožan pada u zlo, a vjeran je poslanik lijek. ¹⁸ Siromaštvo i sramota doæi æe na onoga koji odbacuje nastavu; a ko èuva karanje, proslaviæe se. ¹⁹ Ispunjena je želja slast duši, a bezumnima je mrsko otstupiti oda zla. ²⁰ Ko hodi s mudrima postaje mudar, a ko se druži s bezumnicima postaje gori. ²¹ Grješnike goni zlo, a pravednicima se vraæa dobro. ²² Dobar èovjek ostavlja našljedstvo sinovima sinova svojih, a grješnikovo imanje èuva se pravedniku. ²³ Izobila hrane ima na njivi siromaškoj, a ima ko propada sa zle uprave. ²⁴ Ko žali prut, mrzi na sina svojega; a ko ga ljubi, kara ga za vremena. ²⁵ Pravednik jede, i sita mu je duša; a trbuh bezbožnicima nema dosta.

14 Mudra žena zida kuæu svoju, a luda svojim rukama raskopava. ² Ko hodi pravo, boji se Gospoda; a ko je opak na svojim putovima, prezire ga. ³ U ustima je bezbožnikovijem prut oholosti, a mudre èuvaju usta njihova. ⁴ Gdje nema volova, èiste su jasle; a obilata je ljetina od sile volovske. ⁵ Istinit svjedok ne laže, a lažan svjedok govori laž. ⁶ Potsmjevaè traži mudrost, i ne nahodi je; a razumnomu je znanje lako naæi. ⁷ Idi od èovjeka bezumna, jer neæeš èuti

pametne rijeèi. ⁸ Mudrost je pametnoga da pazi na put svoj, a bezumlje je bezumnijeh prijevara. ⁹ Bezumnima je šala grijeh, a meðu pravednima je dobra volja.

¹⁰ Srce svaèije zna jad duše svoje; i u veselje njegovo ne miješa se drugi. ¹¹ Dom bezbožnièki raskopaæe se, a koliba pravednijeh cvjetaæe. ¹² Neki se put èini èovjeku prav, a kraj mu je put k smrti. ¹³ I od smijeha boli srce, i veselju kraj biva žalost. ¹⁴ Putova svojih nasitiæe se ko je izopaèena srca, ali ga se kloni èovjek dobar. ¹⁵ Lud vjeruje svašta, a pametan pazi na svoje korake. ¹⁶ Mudar se boji i uklanja se od zla, a bezuman navire i slobodan je. ¹⁷ Nagao èovjek èini bezumlje, a pakostan je èovjek mrzak. ¹⁸ Ludi našljeðuje bezumlje, a razboriti vjenèava se znanjem. ¹⁹ Klanjaju se zli pred dobrima i bezbožni na vratima pravednoga. ²⁰ Ubogi je mrzak i prijatelju svom, a bogati imaju mnogo prijatelja. ²¹ Ko prezire bližnjega svojega griješi; a ko je milostiv ubogima, blago njemu. ²² Koji smišljaju zlo, ne lutaju li? a milost i vjera biæe onima koji smišljaju dobro. ²³ U svakom trudu ima dobitka, a govor usnama samo je siromaštvo. ²⁴ Mudrima je vijenac bogatstvo njihovo, a bezumlje bezumnijeh ostaje bezumlje. ²⁵ Istinit svjedok izbavlja duše, a lažan govori prijevaru. ²⁶ U strahu je Gospodnjem jako pouzdanje, i sinovima je utoèište. ²⁷ Strah je Gospodnji izvor životu da se èovjek saèuva od prugala smrtnijeh. ²⁸ U mnoštvu je naroda slava caru; a kad nestaje naroda, propast je vladaocu. ²⁹ Ko je spor na gnjev, velika je razuma; a ko je nagao pokazuje ludost. ³⁰ Život je tijelu srce zdravo, a zavist je trulež u kostima. ³¹ Ko èini krivo ubogome, sramoti stvoritelja njegova; a poštuje ga ko je milostiv siromahu. ³² Za zlo svoje povrgnuæe se bezbožnik, a pravednik nada se i na smrti. ³³ Mudrost poèiva u srcu razumna èovjeka, a što je u bezumnima poznaje se. ³⁴ Pravda podiže narod, a grijeh je sramota narodima. ³⁵ Mio je caru razuman sluga, ali na sramotna gnjevi se.

15 Odgovor blag utišava gnjev, a rijeè prijeka podiže srdnju. ² Jezik mudrijeh ljudi ukrašava znanje, a usta bezumnijeh prosipaju bezumlje. ³ Oèi su Gospodnje na svakom mjestu gledajuæi zle i dobre. ⁴ Zdrav je jezik drvo životno, a opaèina s njega kršenje od vjetra. ⁵ Lud se ruga nastavom oca svojega; a ko prima ukor, biva pametan. ⁶ U kuæi pravednikovoj ima mnogo blaga; a u dohotku je bezbožnikovu rasap. ⁷ Usne mudrijeh ljudi siju znanje, a srce bezumnièko ne èini tako. ⁸ Žrtva je bezbožnièka gad Gospodu, a molitva pravednijeh ugodna mu je. ⁹ Gad je Gospodu put bezbožnikov; a ko ide za pravdom, njega ljubi. ¹⁰ Karanje je zlo onome ko ostavlja put; koji mrzi na ukor, umrijeæe. ¹¹ Pakao je i pogibao pred Gospodom, akamoli srca sinova èovjeèijih. ¹² Potsmjevaè ne ljubi onoga ko ga kori, niti ide k mudrima. ¹³ Veselo srce veseli lice, a žalost u srcu obara duh. ¹⁴ Srce razumno traži znanje, a usta bezumnijeh ljudi naslaðuju se bezumljem. ¹⁵ Svi su dani nevoljnikovi zli; a ko je vesela srca, na gozbi je jednako. ¹⁶ Bolje je malo sa strahom Gospodnjim nego veliko blago s nemirom. ¹⁷ Bolje je

jelo od zelja gdje je ljubav nego od vola ugojena gdje je mržnja. ¹⁸ Èovjek gnjevljiv zameæe raspru; a ko je spor na gnjev, utišava svaðu. ¹⁹ Put je lijenoga kao ograda od trnja, a staza je pravednijeh nasuta. ²⁰ Mudar je sin radost ocu, a èovjek bezuman prezire mater svoju. ²¹ Bezumlje je radost bezumniku, a razuman èovjek hodi pravo. ²² Namjere se rasipaju kad nema savjeta, a tvrdo stoje gdje je mnogo savjetnika. ²³ Raduje se èovjek odgovorom usta svojih, i rijeè u vrijeme kako je dobra! ²⁴ Put k životu ide gore razumnome da se saèuva od pakla ozdo. ²⁵ Gospod raskopava kuæu ponositima, a meðu udovici utvrðuje. ²⁶ Mрске su Gospodu misli zle, a besjede èistijeh mile su. ²⁷ Lakomac zatire svoju kuæu, a ko mrzi na poklone živ æe biti. ²⁸ Srce pravednikovo premišlja šta æe govoriti, a usta bezbožnièka rigaju zlo. ²⁹ Daleko je Gospod od bezbožnijeh, a molitvu pravednijeh èuje. ³⁰ Vid oèinji veseli srce, dobar glas goji kosti. ³¹ Uho koje sluša karanje životno nastavaæe meðu mudrima. ³² Ko odbacuje nastavu, ne mari za dušu svoju; a ko sluša karanje, biva razuman. ³³ Strah je Gospodnji nastava k mudrosti, i prije slave ide smjernost.

16 Èovjek sprema srce, ali je od Gospoda što æe jezik govoriti. ² Èovjeku se svi putovi njegovi èine èisti, ali Gospod ispituje duhove. ³ Ostavi na Gospoda djela svoja, i biæe tvrde namjere tvoje. ⁴ Gospod je stvorio sve sam za se, i bezbožnika za zli dan. ⁵ Mrzak je Gospodu ko je god ponosita srca, i neæe ostati bez kara ako æe i druge uzeti u pomoæ. ⁶ Milošæu i istinom oèišæa se bezakonje, i strahom Gospodnjim uklanja se èovjek oda zla. ⁷ Kad su èiji putovi mili Gospodu, miri s njim i neprijatelje njegove. ⁸ Bolje je malo s pravdom nego mnogo dohodaka s nepravdom. ⁹ Srce èovjeèije izmišlja sebi put, ali Gospod upravlja korake njegove. ¹⁰ Proroštvo je na usnama carevijem, u sudu neæe pogriješiti usta njegova. ¹¹ Mjerila i potezi pravi od Gospoda su, i sve kamenje u tobocu njegovo je djelo. ¹² Gadno je carevima èiniti nepravdu, jer se pravdom utvrðuje prijesto. ¹³ Mile su carevima usne pravedne, i oni ljube onoga koji govori pravo. ¹⁴ Gnjev je carev glasnik smrtni, ali mudar èovjek ublažiae ga. ¹⁵ U veselu je licu carevu život, i ljubav je njegova kao oblak s poznijem daždem. ¹⁶ Koliko je bolje teæi mudrost nego zlato! i teæi razum koliko je ljepše nego srebro! ¹⁷ Put je pravednijeh uklanjanje oda zla; èuva dušu svoju ko pazi na put svoj. ¹⁸ Oholost dolazi pred pogibao, i ponosit duh pred propast. ¹⁹ Bolje je biti ponizna duha s krotkima nego dijeliti plijen s oholima. ²⁰ Ko pazi na rijeè, nalazi dobro, i ko se uzda u Gospoda, blago njemu. ²¹ Ko je mudra srca, zove se razuman, a slast na usnama umnožava nauku. ²² Izvor je životu razum onima koji ga imaju, a nauka bezumnijeh bezumlje je. ²³ Srce mudroga razumno upravlja ustima njegovijem, i dodaje nauku usnama njegovijem. ²⁴ Ljubazne su rijeèi sat meda, slast duši i zdravlje kostima. ²⁵ Neki se put èini èovjeku prav, a kraj mu je put k smrti. ²⁶ Ko se trudi, sebi se trudi, jer ga nagone usta njegova. ²⁷ Èovjek nevaljao kopa zlo, i na

usnama mu je kao oganj koji pali. ²⁸ Opak èovjek zameæe svaðu, i opadaè rastavlja glavne prijatelje. ²⁹ Nasilnik mami druga svojega i zavodi ga na put koji nije dobar; ³⁰ Namiguje oèima, kad misli naopako; kad mièe usnama, èini zlo. ³¹ Sijeda je kosa slavna kruna, nalazi se na putu pravednom. ³² Bolji je spor na gnjev nego junak, i gospodar od svoga srca bolji je nego onaj koji uzme grad. ³³ Ždrijeb se baca u krilo, ali je od Gospoda sve što izlazi.

17 Bolji je zalogaj suha hljeba s mirom nego kuæa puna poklane stoke sa svaðom. ² Razuman sluga biæe gospodar nad sinom sramotnijem i s braæom æe dijeliti našljedstvo. ³ Topionica je za srebro i peæ za zlato, a srca iskušava Gospod. ⁴ Zao èovjek pazi na usne zle, a lažljivac sluša jezik pakostan. ⁵ Ko se ruga siromahu, sramoti stvoritelja njegova; ko se raduje nesreæi, neæe ostati bez kara. ⁶ Vijenac su starcima unuci, a slava sinovima oci njihovi. ⁷ Ne prilièi bezumnom visoka besjeda, akamoli knezu lažljiva besjeda. ⁸ Poklon je dragi kamen onome koji ga prima, kuða se god okrene napreduje. ⁹ Ko pokriva prijestup, traži ljubav; a ko ponavlja stvar, rastavlja glavne prijatelje. ¹⁰ Ukor tišti razumnoga veæma nego ludoga sto udaraca. ¹¹ Zao èovjek traži samo odmet, ali æe se ljut glasnik poslati na nj. ¹² Bolje je da èovjeka srete medvjedica kojoj su oteti medvjediae, nego bezumnik u svom bezumlju. ¹³ Ko vraæa zlo za dobro, neæe se zlo odmaæi od kuæe njegove. ¹⁴ Ko poène svaðu, otvori ustavu vodi; zato prije nego se zametne, proði se raspre. ¹⁵ Ko opravda krivoga i ko osudi pravoga, obojica su gad Gospodu. ¹⁶ Na što je blago bezumnome u ruci kad nema razuma da pribavi mudrost? ¹⁷ U svako doba ljubi prijatelj, i brat postaje u nevolji. ¹⁸ Èovjek bezuman daje ruku i jamèi se za prijatelja svojega. ¹⁹ Ko miluje svaðu, miluje grijeh; ko podiže uvis vrata svoja, traži pogibao. ²⁰ Ko je opaka srca, neæe naæi dobra; i ko dvoleièi jezikom, pašæe u zlo. ²¹ Ko rodi bezumna, na žalost mu je, niti æe se radovati otac luda. ²² Srce veselo pomaže kao lijek, a duh žalostan suši kosti. ²³ Bezbožnik prima poklon iz njedara da prevrati putove pravdi. ²⁴ Razumnomu je na licu mudrost, a oèi bezumniku vrljaju nakraj zemlje. ²⁵ Žalost je ocu svojemu sin bezuman, i jad roditeljci svojoj. ²⁶ Nije dobro globiti pravednika, ni da knezovi biju koga što je radio pravo. ²⁷ Usteže rijeèi svoje èovjek koji zna, i tiha je duha èovjek razuman. ²⁸ I bezuman kad muèi, misli se da je mudar, i razuman, kad stiskuje usne svoje.

18 Èovjek samovoljan traži što je njemu milo i miješa se u svašta. ² Bezumniku nije mio razum nego da se javlja srce njegovo. ³ Kad dođe bezbožnik, dođe i rug, i prijekor sa sramotom. ⁴ Rijeèi su iz usta èovjeèijih duboka voda, izvor je mudrosti potok koji se ražljeva. ⁵ Nije dobro gledati bezbožniku ko je, da se uèini krivo pravomu na sudu. ⁶ Usne bezumnikove pristaju u svaðu, i usta njegova dozivlju boj. ⁷ Bezumniku su usta njegova pogibao, i usne njegove pruglo duši njegovoj. ⁸ Rijeèi su opadaèeve kao

izbijenijeh, ali slaze unutra u trbuh. ⁹ I ko je nemaran u poslu svom brat je raspikuæi. ¹⁰ Tvrda je kula ime Gospodnje, k njemu æe uteæi pravednik, i biæe u visokom zaklonu. ¹¹ Bogatstvo je bogatome jak grad i kao visok zid u njegovoj misli. ¹² Pred propast podiže se srce èovjeku, a prije slave ide smjernost. ¹³ Ko odgovara prije nego èuje, to mu je ludost i sramota. ¹⁴ Duh èovjeèi snosi bol svoj; a duh oboren ko æe podignuti? ¹⁵ Srce razumna èovjeka dobavlja znanje, i uho mudrijeh traži znanje. ¹⁶ Dar èovjeku širi mjesto i vodi ga pred vlastelje. ¹⁷ Pravedan se èini ko je prvi u svojoj raspi, ali kad dođe bližnji njegov, ispituje se. ¹⁸ Raspre prekida ždrijeb, i između silnijeh rasuđuje. ¹⁹ Uvrijeđen je brat kao tvrd grad, i svađa je kao prijevornica na dvoru. ²⁰ Svakomu se trbuh siti plodom usta njegovijeh, dohotkom od usana svojih siti se. ²¹ Smrt je i život u vlasti jeziku, i ko ga miluje, ješæe plod njegov. ²² Ko je našao ženu, našao je dobro i dobio ljubav od Gospoda. ²³ Siromah govori moleæi, a bogat odgovara oštro. ²⁴ Ko ima prijatelja, valja da postupa prijateljski, jer ima prijatelja vjernijih od brata.

19 Siromah koji hodi u bezazlenosti svojoj bolji je nego opaki usnama svojim, koji je bezuman. ² Kad je duša bez znanja, nije dobro; i ko je brzijeh nogu, spotièe se. ³ Ludost èovjeèija prevraæa put njegov, a srce se njegovo gnjevi na Gospoda. ⁴ Bogatstvo pribavlja mnogo prijatelja, a siromaha ostavlja prijatelj njegov. ⁵ Lažan svjedok neæe ostati bez kara, i ko govori laž, neæe uteæi. ⁶ Mnogi ugađaju knezu, i svak je prijatelj èovjeku podatljivu. ⁷ Na siromaha mrze sva braæa njegova, još više se prijatelji njegovi udaljuju od njega; vièe za njima, ali ih nema. ⁸ Ko pribavlja razum, ljubi dušu svoju; i ko pazi na mudrost, naæi æe dobro. ⁹ Svjedok lažan neæe ostati bez kara, i ko govori laž, poginuæe. ¹⁰ Ne dolikuju bezumnom miline, ni služi da vlada knezovima. ¹¹ Razum zadržava èovjeka od gnjeva, i èast mu je mimoiaei krivicu. ¹² Careva je srdnja kao rika mladoga lava, i ljubav je njegova kao rosa travi. ¹³ Bezuman je sin muka ocu svojemu, i svadljivost ženina neprestano prokisivanje. ¹⁴ Kuæa i imanje našljeđuje se od otaca; a od Gospoda je razumna žena. ¹⁵ Lijenost navodi tvrd san, i nemarljiva duša gladovaæe. ¹⁶ Ko drži zapovijesti, èuva dušu svoju; a ko ne mari za putove svoje, poginuæe. ¹⁷ Gospodu pozaima ko poklanja siromahu, i platiæe mu za dobro njegovo. ¹⁸ Karaj sina svojega dokle ima nadanja, i na pogibao njegovu da ne prašta duša tvoja. ¹⁹ Velik gnjev pokazuj kad praštaš kar, i kad oprostiš, poslije veæma pokaraj. ²⁰ Slušaj svjet i primaj nastavu, da poslije budeš mudar. ²¹ Mnogo ima misli u srcu èovjeèijem, ali što Gospod naumi ono æe ostati. ²² Želja èovjeku treba da je da èini milost, a bolji je siromah nego laža. ²³ Strah je Gospodnji na život; u koga je on, boravi sit, niti ga pohodi zlo. ²⁴ Ljenivac krije ruku svoju u njedra, ni k ustima svojim ne prinosi je. ²⁵ Udri potsmjevaèa da ludi omudra, i razumnoga nakaraj da razumije nauku. ²⁶ Sin sramotan i prijekoran upropašæuje oca i odgoni

mater. ²⁷ Nemoj, sine, slušati nauke koja odvodi od rijeèi razumnijeh. ²⁸ Nevaljao svjedok potsmijeva se pravdi, i usta bezbožnièka proždiru nepravdu. ²⁹ Gotovi su potsmjevaèima sudovi i bezumnicima boj na leđa.

20 Vino je potsmjevaè i silovito piæe nemirnik, i ko god za njim luta neæe biti mudar. ² Strah je carev kao rika mladoga lava; ko ga draži, griješi svojoj duši. ³ Slava je èovjeku da se okani svađe; a ko je god bezuman, upleæe se. ⁴ Radi zime ljenivac ne ore; prosi o žetvi, i ništa ne dobija. ⁵ Savjet je u srcu èovjeèijem duboka voda, ali èovjek razuman crpe ga. ⁶ Najviše ljudi hvali se svojom dobrotom; ali ko æe naæi èovjeka istinita? ⁷ Pravednik jednako hodi u bezazlenosti svojoj; blago sinovima njegovijem poslije njega! ⁸ Car sjedeæi na prijestolu sudskom rasipa oèima svojim svako zlo. ⁹ Ko može reæi: oèistio sam srce svoje, èist sam od grijeha svojega? ¹⁰ Dvojak poteg i dvojaka mjera, oboje je mrsko Gospodu. ¹¹ Po djelima dvojm poznaje se i dijete hoæe li biti èisto i hoæe li biti pravo djelo njegovo. ¹² Uho koje èuje, i oko koje vidi, oboje je Gospod naèinio. ¹³ Ne ljubi sna, da ne osiromaši; otvoraj oèi svoje, i biæeš sit hljeba. ¹⁴ Ne valja, ne valja, govori ko kupuje, a kad otide onda se hvali. ¹⁵ Ima zlata i mnogo bisera, ali su mudre usne najdragocjeniji nakit. ¹⁶ Uzmi haljinu onome koji se podjemèi za tuđina, uzmi zalog od njega za tuđinku. ¹⁷ Sladak je èovjeku hljeb od prijevare, ali mu se poslije napune usta pijeska. ¹⁸ Misli se utvrđuju savjetom; zato razumno ratuj. ¹⁹ Ko otkriva tajnu, postupa nevjerno; zato se ne miješaj s onijem koji razvaljuje usta. ²⁰ Ko psuje oca svojega ili mater svoju, njegov æe se žižak ugasiti u crnom mraku. ²¹ Našljedstvo koje se iz poèetka brzo dobija, ne biva na pošljetku blagosloveno. ²² Ne govori: vratiaæu zlo. Èekaj Gospoda, i saèuvaæe te. ²³ Mrzak je Gospodu dvojak poteg, mjerila lažna nijesu dobra. ²⁴ Od Gospoda su koraci èovjeèi, a èovjek kako æe razumjeti put njegov? ²⁵ Zamka je èovjeku da proždre svetinju, i poslije zavjeta opet da traži. ²⁶ Mudar car rasipa bezbožnike i pušta na njih kolo. ²⁷ Vidjelo je Gospodnje duša èovjeèija, istražuje sve što je u srcu. ²⁸ Milost i istina èuvaju cara, i milošæu podupire svoj prijesto. ²⁹ Slava je mladiaima sila njihova, a starcima èast sijeda kosa. ³⁰ Modrice od boja i udarci koji prodiru do srca jesu lijek zlome.

21 Srce je carevo u ruci Gospodu kao potoci vodeni; kuda god hoæe, savija ga. ² Svaki se put èovjeku èini prav, ali Gospod ispituje srca. ³ Da se èini pravda i sud, milije je Gospodu nego žrtva. ⁴ Ponosite oèi i naduto srce i oranje bezbožnièko grijeh je. ⁵ Misli vrijedna èovjeka donose obilje, a svakoga nagla siromaštvo. ⁶ Blago sabrano jezikom lažljivijem taština je koja prolazi među one koji traže smrt. ⁷ Grabež bezbožnijeh odnijaæe ih, jer ne htješe èiniti što je pravo. ⁸ Èiji je put kriv, on je tuđ; a ko je èist, njegovo je djelo pravo. ⁹ Bolje je sjedjeti u uglu od krova nego sa ženom svadljivom u kuæi zajednièkoj. ¹⁰ Duša bezbožnikova želi zlo, ni prijatelj njegov ne nalazi

milosti u njega. ¹¹ Kad potsmjevaè biva karan, ludi mudra; i kad se mudri pouèava, prima znanje. ¹² Uèi se pravednik od kuæe bezbožnikove, kad se bezbožnici obaraju u zlo. ¹³ Ko zatiskuje uho svoje od vike ubogoga, vikaæe i sam, ali neæe biti uslišen. ¹⁴ Dar u tajnosti utišava gnjev, i poklon u njedrima žestoku srdnju. ¹⁵ Radost je pravedniku èiniti što je pravo, a strah onima koji èine bezakonje. ¹⁶ Èovjek koji zaèe s puta mudrosti poèinuæe u zboru mrtvih. ¹⁷ Ko ljubi veselje, biæe siromah; ko ljubi vino i ulje, neæe se obogatiti. ¹⁸ Otkup za pravednike biæe bezbožnik i za dobre bezakonik. ¹⁹ Bolje je živjeti u zemlji pustoj nego sa ženom svadljivom i gnjevljivom. ²⁰ Dragocjeno je blago i ulje u stanu mudroga, a èovjek bezuman proždire ga. ²¹ Ko ide za pravdom i milošæu, naæi æe život, pravdu i slavu. ²² U grad jakih ulazi mudri, i obara silu u koju se uzdaju. ²³ Ko èuva usta svoja i jezik svoj, èuva dušu svoju od nevolja. ²⁴ Ponositom i objesnom ime je potsmjevaè, koji sve radi bijesno i oholo. ²⁵ Ljenivca ubija želja, jer ruke njegove neæe da rade; ²⁶ Svaki dan želi; a pravednik daje i ne štedi. ²⁷ Źrtva je bezbožnièka gad, akamoli kad je prinose u grijehu? ²⁸ Lažni svjedok poginuæe, a èovjek koji sluša, govoriæe svagda. ²⁹ Bezbožnik je bezobrazan, a pravednik udešava svoje pute. ³⁰ Nema mudrosti ni razuma ni savjeta nasuprot Bogu. ³¹ Konj se oprema za dan boja, ali je u Gospoda spasenje.

22 Bolje je ime nego veliko bogatstvo, i milost je bolja nego srebro i zlato. ² Bogat i siromah sretaju se; obojicu je Gospod stvorio. ³ Pametan èovjek vidi zlo i skloni se, a ludi idu dalje i plaæaju. ⁴ Smjernosti i strahu Gospodnjemu plata je bogatstvo i slava i život. ⁵ Trnje i zamke su na putu opakoga; ko èuva dušu svoju, biæe daleko od toga. ⁶ Uèi dijete prema putu kojim æe iæi, pa neæe otstupiti od njega ni kad ostari. ⁷ Bogat gospodari nad siromasima, i ko uzima u zajam biva sluga onomu koji daje. ⁸ Ko sije bezakonje žæe muku, i pruta gnjeva njegova nestæe. ⁹ Blago oko biæe blagosloveno, jer daje hljeba svojega ubogomu. ¹⁰ Otjeraj potsmjevaèa, i otiaæi æe raspra i prestaæe svaða i sramota. ¹¹ Ko ljubi èisto srce, i èije su usne ljubazne, njemu je car prijatelj. ¹² Oèi Gospodnje èuvaju znanje, a poslove bezakonikove obara. ¹³ Ljenivac govori: lav je napolju; nasred ulice poginuo bih. ¹⁴ Usta su tuđih žena jama duboka; na koga se gnjevi Gospod, onamo æe pasti. ¹⁵ Bezumlje je privezano djetetu na srce; prut kojim se kara ukloniæe ga od njega. ¹⁶ Ko èini krivo siromahu da umnoži svoje, i ko daje bogatome, zacijelo æe osiromašiti. ¹⁷ Prigni uho svoje i slušaj rijeèi mudrijeh ljudi, i srce svoje privij k nauci mojoj. ¹⁸ Jer æe ti biti milina ako ih složiš u srce svoje, ako sve budu poređane na usnama tvojim. ¹⁹ Da bi ti uzdanje bilo u Gospoda, kazujem ti ovo danas, a ti tako èini. ²⁰ Nijesam li ti napisao znamenite stvari za savjete i znanje, ²¹ Da bih ti pokazao tvrðu istinitijeh rijeèi da bi mogao istinitijem rijeèima odgovarati onima koji pošlju k tebi? ²² Ne otimaj siromahu zato što je

siromah, i ne zatiri nevoljnoga na vratima. ²³ Jer æe Gospod braniti njihovu stvar, i oteæe dušu onima koji njima otimaju. ²⁴ Ne druži se s èovjekom gnjevljivijem i ne idi sa žestokim, ²⁵ Da se ne bi navikao na putove njegove i metnuo zamke na dušu svoju. ²⁶ Ne budi od onijeh koji ruku daju, koji se jamæe za dugove. ²⁷ Ako nemaš èim platiti, zašto da se odnese postelja ispod tebe? ²⁸ Ne pomièi stare meðe, koju su postavili oci tvoji. ²⁹ Jesi li vidio èovjeka ustaoca na poslu? Taki æe pred carevima stajati, a neæe stajati pred prostacima.

23 Kad sjedeš da jedeš s gospodinom, pazi dobro što je pred tobom. ² Inaèe bi satjerao sebi nož u grlo, ako bi bio lakom. ³ Ne želi preslaèaka njegovijeh, jer su lažna hrana. ⁴ Ne muèi se da se obogatiš, i proði se svoje mudrosti. ⁵ Hoæeš li baciti oèi svoje na ono èega brzo nestaje? jer naèini sebi krila i kao orao odleti u nebo. ⁶ Ne jedi hljeba u zavidljivca, i ne želi preslaèaka njegovijeh. ⁷ Jer kako on tebe cijeni u duši svojoj tako ti jelo njegovo. Govoriæe ti: jedi i pij; ali srce njegovo nije s tobom. ⁸ Zalogaj što pojedješ izbljuvaæeš, i izgubiæeš ljubazne rijeèi svoje. ⁹ Pred bezumnijem ne govori, jer neæe mariti za mudrost besjede tvoje. ¹⁰ Ne pomièi stare meðe, i ne stupaj na njivu siroèadi. ¹¹ Jer je jak osvjetnik njihov; braniæe stvar njihovu od tebe. ¹² Obrati k nauci srce svoje i uši svoje k rijeèima mudrijem. ¹³ Ne ukraæuj kara djetetu; kad ga biješ prutom, neæe umrijeti. ¹⁴ Ti ga bij prutom, i dušu æeš mu izbaviti iz pakla. ¹⁵ Sine moj, ako bude mudro srce tvoje, veseliæe se srce moje u meni; ¹⁶ I igraæe bubrezi moji kad usne tvoje stanu govoriti što je pravo. ¹⁷ Srce tvoje neka ne zavidi grješnicima, nego budi u strahu Gospodnjem vazda. ¹⁸ Jer ima plata, i nadanje tvoje neæe se zatrti. ¹⁹ Slušaj, sine moj, i budi mudar i upravi putem srce svoje. ²⁰ Ne budi meðu pijanicama ni meðu izjelicama. ²¹ Jer pijanica i izjelica osiromašiaæe, i spavaè hodiaæe u ritama. ²² Slušaj oca svojega koji te je rodio, i ne preziri matere svoje kad ostari. ²³ Kupuj istinu i ne prodaj je; kupuj mudrost, znanje i razum. ²⁴ Veoma se raduje otac pravednikov, i roditelj mudroga veseli se s njega. ²⁵ Neka se dakle veseli otac tvoj i mati tvoja, i neka se raduje roditeljka tvoja. ²⁶ Sine moj, daj mi srce svoje, i oèi tvoje neka paze na moje pute. ²⁷ Jer je kurva duboka jama, a tijesan studenac tuđa žena. ²⁸ Ona i zasjeda kao lupež i umnožava zloèince meðu ljudima. ²⁹ Kome: jaoh? kome: kuku? kome svaða? kome vika? kome rane ni za što? kome crven u oèima? ³⁰ Koji sjede kod vina, koji idu te traže rastvorena vina. ³¹ Ne gledaj na vino kad se rumeni, kad u èaši pokazuje lice svoje i upravo iskaèe. ³² Na pošljedak æe kao zmija ujesti i kao aspida upeæi. ³³ Oèi æe tvoje gledati na tuđe žene, i srce æe tvoje govoriti opaèine. ³⁴ I biæeš kao onaj koji leži usred mora i kao onaj koji spava navrh jedra. ³⁵ Reæi æeš: izbiše me, ali me ne zabolje; tukoše me, ali ne osjetih; kad se probudim, iæi æu opet da tražim to.

24 Ne zavidi zlijem ljudima niti želi da si s njima. ² Jer o pogibli misli srce njihovo i usne njihove govore o mucu. ³ Mudrošæu se zida kuæa i razumom

utvrđuje se. ⁴I znanjem se pune klijeti svakoga blaga i dragocjena i mila. ⁵Mudar je èovjek jak, i razuman je èovjek silan snagom. ⁶Jer mudrijem savjetom ratovaæeš, i izbavljenje je u mnoštvu savjetnika. ⁷Visoke su bezumnome mudrosti; neæe otvoriti usta svojih na vratima. ⁸Ko misli zlo èiniti zvaæe se zlikovac. ⁹Misao bezumnikova grijeh je, i potsmjevaè je gad ljudski. ¹⁰Ako kloneš u nevolji, skratiaæ ti se sila. ¹¹Izbavljaj pohvatane na smrt; i koje hoæe da pogube, nemoj se ustegnuti od njih. ¹²Ako li reèeš: gle, nijesmo znali za to; neæe li razumjeti onaj koji ispituje srca, i koji èuva dušu tvoju neæe li doznati i platiti svakome po djelima njegovijem? ¹³Sine moj, jedi med, jer je dobar, i sat, jer je sladak grlu tvojemu. ¹⁴Tako æe biti poznanje mudrosti duši tvojoj, kad je naðeš; i biæe plata, i nadanje tvoje neæe se zatrti. ¹⁵Bezbožnièe, ne vrebaj oko stana pravednikova, i ne kvari mu poèivanja. ¹⁶Jer ako i sedam puta padne pravednik, opet ustane, a bezbožnici propadaju u zlu. ¹⁷Kad padne neprijatelj tvoj, nemoj se radovati, i kad propadne, neka ne igra srce tvoje. ¹⁸Jer bi vidio Gospod i ne bi mu bilo milo, i obratio bi gnjev svoj od njega na tebe. ¹⁹Nemoj se žestiti radi nevaljalaca, nemoj zavidjeti bezbožnicima. ²⁰Jer nema plate nevaljalcu, žižak æe se bezbožnicima ugasiti. ²¹Boj se Gospoda, sine moj, i cara, i ne miješaj se s nemirnicima. ²²Jer æe se ujedanput podignuti pogibao njihova, a ko zna propast koja ide od obojice? ²³I ovo je za mudarce: gledati ko je ko na sudu nije dobro. ²⁴Ko govori bezbožniku: pravedan si, njega æe proklinjati ljudi i mrziaæ na nj narodi. ²⁵A koji ga karaju, oni æe biti mili, i doæi æe na njih blagoslov dobrih. ²⁶Ko govori rijeèi istinite, u usta ljubi. ²⁷Uredi svoj posao na polju, i svrši svoje na njivi, potom i kuæu svoju zidaj. ²⁸Ne budi svjedok na bližnjega svojega bez razloga, i ne varaj usnama svojim. ²⁹Ne govori: kako je on meni uèinio tako æu ja njemu uèiniti; platiaæu ovom èovjeku po djelu njegovu. ³⁰Iðah mimo njivu èovjeka lijena i mimo vinograd èovjeka bezumna; ³¹I gle, bješe sve zaraslo u trnje i sve pokrio èkalj, i ograda im kamena razvaljena. ³²I vidjevši uzeh na um, i gledah i pouèih se. ³³Dok malo prospavaš, dok malo prodrijemlješ, dok malo sklopiš ruke da poèineš, ³⁴U tom æe doæi siromaštvo tvoje kao putnik, i oskudica tvoja kao oružan èovjek.

25 I ovo su prièe Solomonove koje sabraše ljudi Jezekiye cara Judina. ²Slava je Božija skrivati stvar, a slava je carska istraživati stvar. ³Visina nebu i dubina zemlji i srce carevima ne može se dosegnuti. ⁴Uzmi od srebra trosku, i izaæi æe livcu zaklad. ⁵Uzmi bezbožnika ispred cara, i utvrdiaæ se pravdom prijesto njegov. ⁶Ne veliaæ se pred carem i ne staj na mjesto gdje stoje vlastelji. ⁷Jer je bolje da ti se kaže: hodi gore, nego da te ponize pred knezom da vidiš svojim oèima. ⁸Ne idi odmah da se preš, gledaj šta bi èinio napošljatku ako bi te osramotio bližnji tvoj. ⁹Raspravi stvar svoju s bližnjim svojim, ali tuðe tajne ne otkrivaj, ¹⁰Da te ne bi psovao ko èuje, i sramota tvoja da ne bi

ostala na tebi. ¹¹Zlatne jabuke u srebrnijem sudima jesu zgodne rijeèi. ¹²Zlatna je grivna i nakit od najboljega zlata mudri karaè onome koji sluša. ¹³Vjeran je poslanik kao studen šnježna o žetvi onima koji ga pošlju, i rashlaðuje dušu svojim gospodarima. ¹⁴Ko se hvali darom lažnijem, on je kao oblaci i vjetar bez dažda. ¹⁵Strpljenjem se ublažava knez, i mek jezik lomi kosti. ¹⁶Kad naðeš med, jedi koliko ti je dosta, da ne bi najedavši ga se izbljuvao ga. ¹⁷Rijetko neka ti noga stupa u kuæu bližnjega tvojega, da ne bi nasitivši se tebe omrzao na te. ¹⁸Ko god govori lažno svjedoèanstvo na bližnjega svojega, on je kao malj i maè i oštra strijela. ¹⁹Uzdanje je u nevjernika u nevolji zub slomljen i noga uganuta. ²⁰Ko pjeva pjesme žalosnom srcu, on je kao onaj koji svlaèi haljinu na zimi, i kao ocat na salitru. ²¹Ako je gladan nenavidnik tvoj, nahrani ga hljeba, i ako je žedan, napoj ga vode. ²²Jer æeš živo ugljevlje zgrnuti na glavu njegovu, i Gospod æe ti platiti. ²³Sjeverni vjetar nosi dažd, a potajni jezik srdito. ²⁴Bolje je sjedjeti u uglu od krova nego sa ženom svadljivom u kuæi zajednièkoj. ²⁵Dobar je glas iz daljne zemlje kao studena voda žednoj duši. ²⁶Pravednik koji pada pred bezbožnikom jest kao izvor nogama zamuaæn i kao studenac pokvaren. ²⁷Jesti mnogo meda nije dobro, i istraživati slavu nije slavno. ²⁸Ko nema vlasti nad duhom svojim, on je grad razvaljen bez zidova.

26 Kao snijeg u ljeto i dažd o žetvi, tako ne dolikuje bezumnome èast. ²Kao vrabac kad prhne i lasta kad odleti, tako kletva nezaslužena neæe doæi. ³Biè konju, uzda magarcu, a batina bezumnicima na leða. ⁴Ne odgovaraj bezumniku po bezumlju njegovu, da ne budeš i ti kao on. ⁵Odgovori bezumniku prema bezumlju njegovu, da ne misli da je mudar. ⁶Ko šalje bezumnika da mu što svrši, on otsijeca sebi noge i pije nepravdu. ⁷Kako hromi hramlje nogama svojim, taka je besjeda u ustima bezumnijeh. ⁸Kao da baca dragi kamen u gomilu kamenja, tako radi ko èini èast bezumnome. ⁹Kao trn kad doðe u ruku pijanome, taka je besjeda u ustima bezumnijeh. ¹⁰Mnogo muke zadaje svjema ko plaæa bezumniku i ko plaæa prestupnicima. ¹¹Kao što se pas povraæa na svoju bljuvotinu, tako bezumnik ponavlja svoje bezumlje. ¹²Jesi li vidio èovjeka koji misli da je mudar? više ima nadanja od bezumnoga nego od njega. ¹³Ljenivac govori: ljuti je lav na putu, lav je na ulicama. ¹⁴Kao što se vrata obræu na èepovima svojim, tako ljenivac na postelji svojoj. ¹⁵Ljenivac krije ruku svoju u njedra, teško mu je prinijeti je k ustima. ¹⁶Ljenivac misli da je mudriji od sedmorice koji odgovaraju razumno. ¹⁷Psa za uši hvata ko se prolazeæi žesti za tuðu raspru. ¹⁸Kakav je bezumnik koji baca iskre i strijele smrtne, ¹⁹Taki je svaki koji prevari bližnjega svojega pa onda veli: šalio sam se. ²⁰Kad nestane drva, ugasi se oganj; tako kad nema opadaèa, prestaje raspra. ²¹Ugalj je za žeravicu, drva za oganj, a èovjek svadljivac da raspaljuje svaðu. ²²Rijeèi su opadaèeve kao rijeèi izbijenijeh, ali slaze unutra u trbuh. ²³Kao srebrna

pjena kojom se obloži crijep, take su usne neprijateljske i zlo srce. ²⁴ Nenavidnik se pretvara ustima svojim, a u srcu slaže prijevaru. ²⁵ Kad govori umiljatijem glasom, ne vjeruj mu, jer mu je u srcu sedam gadova. ²⁶ Mržnja se pokriva lukavstvom, ali se zloća njezina otkriva na zboru. ²⁷ Ko jamu kopa, u nju će pasti; i ko kamen valja, na njega će se prevaliti. ²⁸ Jezik lažan mrzi na one koje satire, i usta koja laskaju grade pogibao.

27 Ne hvali se sjutrašnjim danom, jer ne znaš šta će dan donijeti. ² Neka te hvali drugi, a ne tvoja usta, tuđin, a ne tvoje usne. ³ Težak je kamen, i pijesak je težak; ali je gnjev bezumnikov teži od obojega. ⁴ Jarost je nemilostiva, i gnjev je plah; ali ko će odoljeti zavisti? ⁵ Bolji je javni ukor nego tajna ljubav. ⁶ Udarci od prijatelja istiniti su, a cjelivi nenavidnikovi lažni. ⁷ Duša sita gazi sat, a gladnoj duši slatko je sve što je gorko. ⁸ Kaka je ptica koja odleti iz svojega gnijezda, taki je èovjek koji otide iz svojega mjesta. ⁹ Ulje i kad veseli srce, tako je prijatelj sladak svjetom srdaènijem. ¹⁰ Ne ostavljaj prijatelja svojega ni prijatelja oca svojega, i u kuæu brata svojega ne ulazi u nesreæi svojoj: bolji je susjed blizu nego brat daleko. ¹¹ Sine moj, budi mudar i obraduj srce moje, da imam šta odgovoriti onome ko me ruži. ¹² Pametan èovjek vidi zlo i skloni se, a ludi idu dalje i plaæaju. ¹³ Uzmi haljinu onomu koji se podjamèi za tuđina, i uzmi zalog od njega za tuđinku. ¹⁴ Ko blagosilja prijatelja svojega na glas rano ustajuei, primiee mu se za kletvu. ¹⁵ Neprestano kapanje kad je velik dažd, i žena svadljiva, jedno su; ¹⁶ Ko je ustavlja, ustavlja vjetar, i ona se odaje kao mirisavo ulje u desnici. ¹⁷ Gvoždè se gvoždèm oštri, tako èovjek oštri lice prijatelja svojega. ¹⁸ Ko èuva smokvu, ješæe roda njezina; tako ko èuva gospodara svojega, biæe poštovan. ¹⁹ Kako je u vodi lice prema licu, tako je srce èovjeèije prema èovjeku. ²⁰ Grob i propast nigda se ne mogu zasititi, tako oèi èovjeèije nigda nijesu site. ²¹ Srebro u topionici i zlato u peæi a èovjek u ustima onoga koji ga hvali poznaje se. ²² Da bezumnoga tucaš u stupi tuèkom s prekrupom, ne bi otišlo od njega bezumlje njegovo. ²³ Dobro gledaj stoku svoju i staraj se za stada svoja. ²⁴ Jer bogatstvo ne traje dovijeka niti kruna od koljena do koljena. ²⁵ Kad trava naraste i pokaže se zelen, kupi se trava po planinama. ²⁶ Jaganjci su ti za odijelo, i jariæi cijena za njivu. ²⁷ I dosta ima mlijeka kozjega tebi za jelo, i za jelo tvojemu domu i za hranu tvojim djevojkama.

28 Bježe bezbožnici kad ih niko ne goni, a pravednici su kao laviei bez straha. ² Kad se u zemlji zla èine, nastaju joj mnogi knezovi; ali kad se naðe èovjek razuman i vješt, ostaje dugo. ³ Èovjek siromah koji èini krivo ubogima jest kao silan dažd iza kojega nestaje hljeba. ⁴ Koji ostavljaju zakon, hvale bezbožnike; a koji drže zakon, protive im se. ⁵ Zli ljudi ne razumiju što je pravo; a koji traže Gospoda, razumiju sve. ⁶ Bolji je siromah koji hodi u bezazlenosti svojoj nego ko ide krivijem putovima ako je i bogat.

⁷ Ko èuva zakon, sin je razuman; a ko se druži s izjelicama, sramoti oca svojega. ⁸ Ko umnožava dobro svoje ujmom i pridavkom, sabira onome koji æe razdavati siromasima. ⁹ Ko odvraæa uho svoje da ne èuje zakona, i molitva je njegova mrska. ¹⁰ Ko zavodi prave na zao put, pašæe u jamu svoju, a bezazleni naslijediæe dobro. ¹¹ Bogat èovjek misli da je mudar, ali razuman siromah ispituje ga. ¹² Kad se raduju pravedni, velika je slava; a kad se podižu bezbožnici, traži se èovjek. ¹³ Ko krije prijestupe svoje, neæe biti sreæan; a ko priznaje i ostavlja, dobiæe milost. ¹⁴ Blago èovjeku koji se svagda boji; a ko je tvrdoglav, upada u zlo. ¹⁵ Bezbožnik koji vlada narodom siromašnjem, lav je koji rièe i medvjed gladan. ¹⁶ Knez bez razuma èini mnogo nepravde, a koji mrzi na lakomstvo, živjeæe dugo. ¹⁷ Èovjek koji èini nasilje krvi ljudskoj, bježaæe do groba, a niko ga neæe zadržati. ¹⁸ Ko hodi u bezazlenosti, spašæe se; a ko je opak na putovima, pašæe u jedan mah. ¹⁹ Ko radi svoju zemlju, biæe sit hljeba; a ko ide za besposlicama, nasitiæe se sirotinje. ²⁰ Èovjek vjeran obiluje blagoslovima; a ko nagli da se obogati, neæe biti bez krivice. ²¹ Nije dobro gledati ko je ko, jer za zalogaj hljeba èovjek æe uèiniti zlo. ²² Nagli da se obogati èovjek zavidljiv, a ne zna da æe mu doæi siromaštvo. ²³ Ko ukorava èovjeka naæi æe poslije veæu milost nego koji laska jezikom. ²⁴ Ko krade oca svojega i mater svoju, i govori: nije grijeh, on je drug krvniku. ²⁵ Oholi zameæe svaðu; a ko se uzda u Gospoda, izobilovaæe. ²⁶ Ko se uzda u svoje srce, bezuman je; a ko hodi mudro, izbaviæe se. ²⁷ Ko daje siromahu, neæe mu nedostajati; a ko odvraæa oèi svoje, biæe mu mnogo kletava. ²⁸ Kad se podižu bezbožnici, sakriva se èovjek; a kad ginu, umnožavaju se pravedni.

29 Èovjek koji po karanju ostaje tvrdoglav, ujedanput æe propasti, da neæe biti lijeka. ² Kad se umnožavaju pravednici, veseli se narod; a kad vlada bezbožnik, uzdiše narod. ³ Ko ljubi mudrost, veseli oca svojega; a ko se druži s kurvama, rasipa svoje dobro. ⁴ Car pravdom podiže zemlju; a ko uzima mito, satire je. ⁵ Ko laska prijatelju svojemu, razapinje mrežu nogama njegovijem. ⁶ U grijehu je zla èovjeka zamka, a pravednik pjeva i veseli se. ⁷ Pravednik razumije parbu nevoljnijeh, a bezbožnik ne mari da zna. ⁸ Potsmjevaèi raspaljuju grad, a mudri utišavaju gnjev. ⁹ Mudar èovjek kad se pre s ludijem, ili se srdio ili smijao, nema mira. ¹⁰ Krvopije mrze na bezazlenoga, a pravi se brinu za dušu njegovu. ¹¹ Sav gnjev svoj izliva bezumnik, a mudri ustavlja ga natrag. ¹² Koji knez sluša lažne rijeèi, sve su mu sluge bezbožne. ¹³ Siromah i koji daje na dobit sretaju se; obojici Gospod prosvjetljuje oèi. ¹⁴ Koji car pravo sudi siromasima, njegov æe prijesto stajati dovijeka. ¹⁵ Prut i kar daju mudrost, a dijete pusto sramoti mater svoju. ¹⁶ Kad se umnožavaju bezbožnici, umnožavaju se grijesi, a pravednici æe vidjeti propast njihovu. ¹⁷ Karaj sina svojega, i smiriæe te, i uèiniæe milinu duši tvojoj. ¹⁸ Kad nema utvare, rasipa se narod; a ko drži zakon, blago njemu! ¹⁹ Rijeèima se ne

popravlja sluga, jer ako i razumije, opet ne sluša. ²⁰ Jesi li vidio èovjeka nagla u besjedi svojoj? više ima nadanja od bezumna nego od njega. ²¹ Ako ko mazi slugu od malena, on æe najposlije biti sin. ²² Gnjevljiv èovjek zameæe svaðu, i ko je naprasit, mnogo griješi. ²³ Oholost poniþuje èovjeka, a ko je smjeran duhom, dobija slavu. ²⁴ Ko dijeli s lupeþem, mrzi na svoju duðu, èuje prokletstvo i ne prokazuje. ²⁵ Straþiv èovjek meæe sebi zamku; a ko se u Gospoda uzda, biæe u visokom zaklonu. ²⁶ Mnogi traþe lice vladaoèevo, ali je od Gospoda sud svakome. ²⁷ Pravednima je mrzak nepravednik, a bezboþniku je mrzak ko pravo hodi.

30 Rijeèi Agura sina Jakejeva; sabrane rijeði toga èovjeka Itilu, Itilu i Ukalu. ² Ja sam luði od svakoga, i razuma èovjeèijega nema u mene. ³ Niti sam uèio mudrosti niti znam svetijeh stvari. ⁴ Ko je izaþao na nebo i opet siþao? ko je skupio vjetar u pregrþti svoje? ko je svezao vode u plašt svoj? ko je utvrdio sve krajeve zemlji? kako mu je ime? i kako je ime sinu njegovu? znaþ li? ⁵ Sve su rijeði Boþije èiste; on je þtit onima koji se uzdaju u nj. ⁶ Niþta ne dodaji k rijeèima njegovijem, da te ne ukori i ne naðeþ se laþa. ⁷ Za dvoje molim te; nemoj me se ogluþiti dok sam þiv: ⁸ Taþtinu i rijeè laþnu udalji od mene; siromaþtva ni bogatstva ne daj mi, hrani me hljebom po obroku mom, ⁹ Da ne bih najedavþi se odrekao se tebe i rekao: ko je Gospod? ili osiromaþivþi da ne bih krao i uzalud uzimao ime Boga svojega. ¹⁰ Ne opadaj sluge gospodaru njegovu, da te ne bi kleo i ti bio kriv. ¹¹ Ima rod koji psuje oca svojega i ne blagosilja matere svoje. ¹² Ima rod koji misli da je èist, a od svoga kala nije opran. ¹³ Ima rod koji drþi visoko oèi svoje, i vjeðe mu se diþu uvis. ¹⁴ Ima rod kojemu su zubi maèevi i kutnjaci noþevi, da proþdire siromahe sa zemlje i uboge izmeðu ljudi. ¹⁵ Pijavica ima dvije kæeri, koje govore: daj, daj. Ima troje nesito, i èetvrto nikad ne kaþe: dosta: ¹⁶ Grob, materica jalova, zemlja, koja ne biva sita vode, i oganj, koji ne govori: dosta. ¹⁷ Oko koje se ruga ocu i neæe da sluþa matere, kljuvaæe ga gavrani s potoka i jesti orliæi. ¹⁸ Troje mi je èudesno, i èetvrtoga ne razumijem: ¹⁹ Put orlov u nebo, put zmijin po stijeni, put laþin posred mora, i put èovjeèiji k djevojci. ²⁰ Taki je put kurvin: jede, i ubriþe usta, pa veli: nijesam uèinila zla. ²¹ Od troga se potresa zemlja, i èetvrtoga ne moþe podnijeti: ²² Od sluge, kad postane car, od bezumnika, kad se najede hljeba, ²³ Od puþtenice, kad se uda, od sluþkinje kad naslijedi gospoðu svoju. ²⁴ Èetvoro ima maleno na zemlji, ali mudrije od mudaraca: ²⁵ Mravi, koji su slab narod, ali opet pripravljaju u ljeto sebi hranu; ²⁶ Pitomi zeèevi,

koji su nejak narod, ali opet u kamenu grade sebi kuæu; ²⁷ Skakavci, koji nemaju cara, ali opet idu svi jatom; ²⁸ Pauk, koji rukama radi i u carskim je dvorima. ²⁹ Troje lijepo koraèa, i èetvrto lijepo hodi: ³⁰ Lav, najjaèi izmeðu zvjerova, koji ne uzmièe ni pred kim, ³¹ Konj opasan po bedrima ili jarac, i car na koga niko ne ustaje. ³² Ako si ludovao ponesavþi se ili si zlo mislio, metni ruku na usta. ³³ Kad se razbija mlijeko, izlazi maslo; i ko jako nos utire, izgoni krv; tako ko draþi na gnjev, zameæe svaðu.

31 Rijeði cara Lemuila; sabrane rijeði, kojima ga je uèila mati njegovu. ² Ðta, sine moj, Ðta, sine utrobe moje, i Ðta, sine zavjeta mojih? ³ Ne daj krjeposti svoje þenama, ni putova svojih onima þto satiru careve. ⁴ Nije za careve, Lemuilo, nije za careve da piju vino, ni za knezove da piju silovito piæe, ⁵ Da ne bi pijuaei zaboravio uredbe, i izmijenio pravicu kojemu nevoljniku. ⁶ Podajte silovito piæe onome koji hoæe da propadne, i vino onima koji su tuþna srca; ⁷ Neka se napije i zaboravi svoje siromaþtvo, i da se više ne sjeæa svoje muke. ⁸ Otvoraj usta svoja za nijemoga, za stvar svijeh namijenjenijeh smrti. ⁹ Otvoraj usta svoja, sudi pravo, daj pravicu nevoljnome i ubogome. ¹⁰ Ko æe naæi vrsnu þenu? jer vrijedi više nego biser. ¹¹ Oslanja se na nju srce muþa njezina, i dobitka neæe nedostajati. ¹² Èini mu dobro, a ne zlo, svega vijeka svojega. ¹³ Traþi vune i lana, i radi po volji rukama svojim. ¹⁴ Ona je kao laþa trgovaèka, iz daleka donosi hranu svoju. ¹⁵ Ustaje dok je joþ noæ, daje hranu èeljadi svojoj i posao djevojkama svojim. ¹⁶ Misli o njivi, i uzme je, od rada ruku svojih sadi vinograd. ¹⁷ Opasuje snagom bedra svoja i krijepi miþice svoje. ¹⁸ Vidi kako joj je dobra radnja, ne gasi joj se noæu þiþak. ¹⁹ Rukama svojim maþa se preslice, i prstima svojim drþi vreteno. ²⁰ Ruku svoju otvora siromahu, i pruþa ruke ubogome. ²¹ Ne boji se snijega za svoju èeljad, jer sva èeljad njezina ima po dvoje haljine. ²² Pokrivaèe sama sebi gradi, tako platno i skerlet odijelo joj je. ²³ Zna se muþ njezin na vratima kad sjedi sa starjeþinama zemaljskim. ²⁴ Koþulje gradi i prodaje, i pojase daje trgovcu. ²⁵ Odijelo joj je krjepost i ljepota, i osmijeva se na vrijeme koje ide. ²⁶ Usta svoja otvora mudro i na jeziku joj je nauka blaga. ²⁷ Pazi na vladanje èeljadi svoje, i hljeba u lijenosti ne jede. ²⁸ Sinovi njezini podiþu se i blagosiljaju je; muþ njezin takoðer hvali je; ²⁹ Mnoge su þene bile vrsne, ali ti ih nadviþujeþ sve. ³⁰ Ljupkost je prijevarena i ljepota taþta; þena koja se boji Gospoda, ona zasluþuje pohvalu. ³¹ Podajte joj od ploda ruku njezinijeh, i neka je hvale na vratima djela njezina.

Propovednik

1 Rijeèi propovjednika sina Davidova cara u Jerusalimu. ²Taština nad taštinama, veli propovjednik, taština nad taštinama, sve je taština. ³Kaka je korist èovjeku od svega truda njegovog, kojim se trudi pod suncem? ⁴Naraštaj jedan odlazi i drugi dolazi, a zemlja stoji uvijek. ⁵Sunce izlazi i zalazi, i opet hiti na mjesto svoje odakle izlazi. ⁶Vjetar ide na jug i obræe se na sjever: ide jednako obræuæi se, i u obrtanju svom vraæa se. ⁷Sve rijeke teku u more, i more se ne prepunja; odakle teku rijeke, onamo se vraæaju da opet teku. ⁸Sve je muèno, da èovjek ne može iskazati; oko se ne može nagledati, niti se uho može naslušati. ⁹Što je bilo to æe biti, što se èinilo to æe se èiniti, i nema ništa novo pod suncem. ¹⁰Ima li što za što bi ko rekao: vidi, to je novo? Veæ je bilo za vijekova koji su bili prije nas. ¹¹Ne pominje se što je prije bilo; ni ono što æe poslije biti neæe se pominjati u onijeh koji æe poslije nastati. ¹²Ja propovjednik bijah car nad Izrailjem u Jerusalimu; ¹³I upravih srce svoje da tražim i razberem mudrošæu sve što biva pod nebom; taj muèni posao dade Bog sinovima ljudskim da se muèe oko njega. ¹⁴Vidjeh sve što biva pod suncem, i gle, sve je taština i muka duhu. ¹⁵Što je krivo ne može se ispraviti, i nedostaci ne mogu se izbrojiti. ¹⁶Ja rekoh u srcu svom govoreæi: evo, ja postah velik, i pretekoh mudrošæu sve koji biše prije mene u Jerusalimu, i srce moje vidje mnogo mudrosti i znanja. ¹⁷I upravih srce svoje da poznam mudrost i da poznam bezumlje i ludost; pa doznah da je i to muka duhu. ¹⁸Jer gdje je mnogo mudrosti, mnogo je brige, i ko umnožava znanje, umnožava muku.

2 Ja rekoh u srcu svom: daj da te okušam veseljem; uživaj dobra. Ali gle, i to bješe taština. ²Smijehu rekoh: luduješ; i veselju: šta to radiš? ³Razmišljah u srcu svom da puštam tijelo svoje na piæe, i srcem svojim upravljajuæi mudro da se držim ludosti dokle ne vidim šta bi dobro bilo sinovima ljudskim da èine pod nebom dok su živi. ⁴Velika djela uèinih: sazidah sebi kuæe, nasadih sebi vinograde; ⁵Naèinih sebi vrtove i voænjake, i nasadih u njima svakojakih drveta rodnijeh; ⁶Naèinih sebi jezera vodena da zaljevam iz njih šumu gdje rastu drveta; ⁷Nabavih sebi sluga i sluškinja, i imah sluga roðenijeh u kuæi mojoj; i imah goveda i ovaca više od svijeh koji biše prije mene u Jerusalimu; ⁸Takoðer nakupih sebi srebra i zlata i zaklada od careva i zemalja; nabavih sebi pjevaèa i pjevaèica i milina ljudskih, i sprava muzièkih svakojakih. ⁹I tako postah veæi i silniji od svijeh koji biše prije mene u Jerusalimu; i mudrost moja osta sa

mnom. ¹⁰I što god željahu oèi moje, ne branjah im niti ukraèivah srcu svojem kakoga veselja, nego se srce moje veseljaše sa svakoga truda mojega, i to mi bijaše dio od svakoga truda mojega. ¹¹A kad pogledah na sva djela svoja što uradiše ruke moje, i na trud kojim se trudih da uradim, gle, sve bješe taština i muka duhu, i nema koristi pod suncem. ¹²Tada se obratih da vidim mudrost i ludost i bezumlje, jer šta bi èinio èovjek koji bi nastao poslije cara? što je veæ uèinjeno. ¹³I vidjeh da je bolja mudrost od ludosti, kao što je bolja svjetlost od mraka. ¹⁴Mudri ima oèi u glavi, a bezumni ide po mraku; ali takoðer doznah da jednako biva svjema. ¹⁵Zato rekoh u srcu svom: meni æe biti kao bezumniku što biva; šta æe mi dakle pomoæi što sam mudar? I rekoh u srcu svom: i to je taština. ¹⁶Jer se neæe spominjati mudarac kao ni bezumnik do vijeka; jer što sada jest, sve se zaboravlja poslije, i mudarac umire kao i bezumnik. ¹⁷Zato mi omrze život, jer mi nije milo što biva pod suncem, jer je sve taština i muka duhu. ¹⁸I omrze mi sav trud moj oko kojega se trudih pod suncem, jer æu ga ostaviti èovjeku koji æe nastati nakon mene. ¹⁹I ko zna hoæe li biti mudar ili lud? i opet æe biti gospodar od svega truda mojega oko kojega se trudih i mudrovah pod suncem. I to je taština. ²⁰Zato doðoh na to da mi srce izgubi nadanje o svakom trudu oko kojega se trudih pod suncem. ²¹Jer ima ljudi koji se trude mudro i razumno i pravo, pa to ostavljaju u dio drugome koji se nije trudio oko toga. I to je taština i veliko zlo. ²²Jer šta ima èovjek od svega truda svoga i od muke srca svoga, koju podnosi pod suncem? ²³Jer su svi dani njegovi muka a poslovi njegovi briga; ni noæu se ne odmara srce njegovo. I to je taština. ²⁴Nije li dakle dobro èovjeku da jede i pije i da gleda da mu je duši dobro od truda njegovog? Ja vidjeh i to da je iz ruke Božije. ²⁵Jer ko je jeo i uživao više nego ja? ²⁶Jer èovjeku koji mu je po volji daje mudrost i razum i radost, a grješniku daje muku da sabira i skuplja da da onome koji je po volji Bogu. I to je taština i muka duhu.

3 Svemu ima vrijeme, i svakom poslu pod nebom ima vrijeme. ²Ima vrijeme kad se raða, i vrijeme kad se umire; vrijeme kad se sadi, i vrijeme kad se èupa posaðeno; ³Vrijeme kad se ubija, i vrijeme kad se iscjeljuje; vrijeme kad se razvaljuje, i vrijeme kad se gradi. ⁴Vrijeme plaèu i vrijeme smijehu; vrijeme ridanju i vrijeme igranju; ⁵Vrijeme kad se razmeæe kamenje, i vrijeme kad se skuplja kamenje; vrijeme kad se grli, i vrijeme kad se ostavlja grljenje; ⁶Vrijeme kad se teèe, i vrijeme kad se gubi; vrijeme kad se èuva,

i vrijeme kad se baca; ⁷ Vrijeme kad se dere, i vrijeme kad se sašiva; vrijeme kad se muèi, i vrijeme kad se govori; ⁸ Vrijeme kad se ljubi, i vrijeme kad se mrzi; vrijeme ratu i vrijeme miru. ⁹ Kaka je korist onome koji radi od onoga oko èega se trudi? ¹⁰ Vidio sam poslove koje je Bog dao sinovima ljudskim da se muèe oko njih. ¹¹ Sve je uèinio da je lijepo u svoje vrijeme, i svijet metnuo im je u srce, ali da ne može èovjek dokuèiti djela koja Bog tvori, ni poèetka ni kraja. ¹² Doznah da nema ništa bolje za njih nego da se vesele i èine dobro za života svoga. ¹³ I kad svaki èovjek jede i pije i uživa dobra od svakoga truda svojega, to je dar Božji. ¹⁴ Doznah da što god tvori Bog ono traje dovijeka, ne može mu se ništa dodati niti se od toga može što oduzeti; i Bog tvori da bi ga se bojali. ¹⁵ Što je bilo to je sada, i što æe biti to je veæ bilo; jer Bog povraæa što je prošlo. ¹⁶ Još vidjeh pod suncem gdje je mjesto suda bezbožnost i mjesto pravde bezbožnost. ¹⁷ I rekoh u srcu svom: Bog æe suditi pravedniku i bezbožniku; jer ima vrijeme svemu i svakom poslu. ¹⁸ Rekoh u srcu svom za sinove ljudske da im je Bog pokazao da vide da su kao stoka. ¹⁹ Jer što biva sinovima ljudskim to biva i stoci, jednako im biva; kako gine ona tako ginu i oni, i svi imaju isti duh; i èovjek ništa nije bolji od stoke, jer je sve taština. ²⁰ Sve ide na jedno mjesto; sve je od praha i sve se vraæa u prah. ²¹ Ko zna da duh sinova ljudskih ide gore, a duh stoke da ide dolje pod zemlju? ²² Zato vidjeh da ništa nema bolje èovjeku nego da se veseli onijem što radi, jer mu je to dio; jer ko æe ga dovesti da vidi što æe biti poslije njega?

4 Opet vidjeh sve nepravde koje se èine pod suncem, i gle, suze onijeh kojima se èini nepravda, i nemaju ko bi ih potješio ni snage da se izbave iz ruku onijeh koji im èine nepravdu; nemaju nikoga da ih potješi. ² Zato hvalih mrtve koji veæ pomriješe više nego žive koji još žive. ³ Ali je bolji i od jednijeh i od drugih onaj koji još nije postao, koji nije vidio zla što biva pod suncem. ⁴ Jer vidjeh svaki trud i svako dobro djelo da od njega biva zavist èovjeku od bližnjega njegovoga. I to je taština i muka duhu. ⁵ Bezumnik sklapa ruke svoje, i jede svoje tijelo. ⁶ Bolja je jedna grst u miru nego obje grsti s trudom i mukom u duhu. ⁷ Opet vidjeh taštinu pod suncem: ⁸ Ima ko je sam, inokosan, nema ni sina ni brata, i opet nema kraja trudu njegovu, i oèi njegove ne mogu da se nasite bogatstva; a ne misli: za koga se muèim i oduzimam svojoj duši dobra? I to je taština i zao posao. ⁹ Bolje je dvojici nego jednomu, jer imaju dobru dobit od svoga truda. ¹⁰ Jer ako jedan padne, drugi æe podignuti druga svojega; a teško jednomu! ako padne, nema drugoga da ga podigne. ¹¹ Jošte ako dvojica spavaju zajedno, grije jedan drugoga; a jedan kako æe se zgrijati? ¹² I ako bi ko nadjaèao jednoga, dvojica æe mu odoljeti; i trostruka vrvca ne kida se lako. ¹³ Bolje je dijete ubogo a mudro nego car star a bezuman, koji se veæ ne zna pouèiti. ¹⁴ Jer jedan izlazi iz tamnice da caruje, a drugi koji se rodi da caruje osiromaši. ¹⁵ Vidjeh sve žive koji hode pod suncem gdje pristaju

za djetetom drugim, koje æe stupiti na njegovo mjesto. ¹⁶ Nema kraja narodu koji bijaše pred njim, a koji poslije nastanu neæe se radovati njemu. I to je taština i muka duhu.

5 Èuvaj nogu svoju kad ideš u dom Božji, i pristupi da slušaš; to je bolje nego što bezumni daju žrtve, jer ne znaju da zlo èine. ² Nemoj nagliti ustima svojim, i srce tvoje da ne bude brzo izgovoriti što pred Bogom, jer je Bog na nebu a ti si na zemlji, zato neka bude malo rijeèi tvojih. ³ Jer san dolazi od mnogoga posla, a glas bezumnikov od mnogih rijeèi. ⁴ Kad uèiniš zavjet Bogu, ne oklijevaj ispuniti ga, jer mu nijesu mili bezumnici; što god zavjetuješ, ispuni. ⁵ Bolje je da ne zavjetuješ negoli da zavjetuješ pa ne ispuniš. ⁶ Ne daj ustima svojim da na grijeh navode tijelo tvoje, i ne govori pred anđelom da je bilo nehotice. Zašto bi se gnjevio Bog na rijeèi tvoje i potro djelo ruku tvojih? ⁷ Jer kao što u mnoštvu sanova ima taštine, tako i u mnogim rijeèima; nego boj se Boga. ⁸ Ako vidiš gdje se èini nepravda siromahu i otima sud i pravda u zemlji, ne èudi se tome, jer viši pazi na visokoga, i ima još viših nad njima. ⁹ Ali je zemlja korisnija od svega; i car njivi služi. ¹⁰ Ko ljubi novce, neæe se nasititi novaca; i ko ljubi bogatstvo, neæe imati koristi od njega. I to je taština. ¹¹ Gdje je mnogo dobra, mnogo je i onijeh koji ga jedu; pa kaka je korist od toga gospodaru? osim što gleda svojim oèima. ¹² Sladak je san onome koji radi, jeo malo ili mnogo; a sitost bogatome ne da spavati. ¹³ Ima ljuto zlo koje vidjeh pod suncem: bogatstvo koje se èuva na zlo onome èije je. ¹⁴ Jer tako bogatstvo propadne zlom nezgodom, te sinu kojega je rodio ne ostane ništa u ruku. ¹⁵ Kao što je izašao iz utrobe matere svoje nag, tako opet odlazi kako je došao; i ništa ne uzima od truda svojega da ponese u ruci svojoj. ¹⁶ I to je ljuto zlo što odlazi kako je došao; i kaka mu je korist što se trudio u vjetar, ¹⁷ I svega vijeka svojega jeo u mraku, i mnogo se brinuo i žalostio i ljutio? ¹⁸ Eto, to vidjeh da je dobro i lijepo èovjeku da jede i pije i uživa dobro od svega truda svojega kojim se trudi pod nebom za života svojega, koji mu Bog da, jer mu je to dio. ¹⁹ I kad kome Bog da bogatstvo i blago, i da mu da uživa i uzima svoj dio i da se veseli s truda svojega, to je dar Božji. ²⁰ Jer se neæe mnogo opominjati dana života svojega, jer mu Bog daje da mu je srce veselo.

6 Ima zlo koje vidjeh pod suncem i èesto je među ljudima: ² Nekome Bog da bogatstvo i blago i slavu, te duša njegovoga ima sve što god želi, ali mu ne da Bog da to uživa, nego uživa drugi. To je taština i ljuto zlo. ³ Da bi ko rodio sto sinova i živio mnogo godina i dani bi se vijeka njegovoga veoma namnožili, a duša se njegovoga ne bi nasitila dobra, te ni pogreba ne bi imao, kažem da je bolje nedonošèe od njega. ⁴ Jer uzalud dođe i u tamu otide i ime mu je tamom pokriveno; ⁵ Ni sunca ne vidje, niti što pozna, a poèiva bolje nego onaj. ⁶ I da bi živio dvije tisuæe godina, a dobra ne bi uživao, ne odlaze li svi na jedno mjesto? ⁷ Sav je trud èovjeèji za usta njegovoga, ali se ne može

nasititi duša njegova. ⁸ Jer šta ima mudri više nego bezumni? šta li siromah, koji se umije vladati među živima? ⁹ Bolje je vidjeti oèima negoli željeti; i to je taština i muka duhu. ¹⁰ Što je ko, davno je tijekom nazvan; i zna se da je èovjek i da se ne može suditi s jaèim od sebe. ¹¹ Kad dakle ima mnogo stvari koje umnožavaju taštinu, kaka je korist èovjeku? ¹² Jer ko zna što je dobro èovjeku u životu, za malo dana taštuga života njegova, koji mu prolaze kao sjen? ili ko æe kazati èovjeku šta æe biti poslije njega pod suncem?

7 Bolje je ime nego dobro ulje, i dan smrtni nego dan u koji se ko rodi. ² Bolje je iæi u kuæu gdje je žalost nego iæi u kuæu gdje je gozba, jer je ondje kraj svakoga èovjeka, i ko je živ, slaže u srce svoje. ³ Bolja je žalost nego smijeh, jer kad je lice neveselo, srce postaje boljje. ⁴ Srce je mudrijeh ljudi u kuæi gdje je žalost, a srce bezumnijeh u kuæi gdje je veselje. ⁵ Bolje je slušati karanje mudroga nego da ko sluša pjesmu bezumnijeh. ⁶ Jer kao što prašti trnje pod loncem, taki je smijeh bezumnikov; i to je taština. ⁷ Nasilje obezumljuje mudroga; i poklon izopaèuje srce. ⁸ Bolji je kraj stvari nego poèetak joj; bolji je ko je strpljiva duha negoli ko je ponosita duha. ⁹ Ne budi nagao u duhu svom na gnjev, jer gnjev poèiva u njedrima bezumnijeh. ¹⁰ Ne govori: šta je to, te su predašnji dani bili bolji od ovijeh? jer ne bi bilo mudro da za to pitaš. ¹¹ Dobra je mudrost s imanjem, i korisna je onima koji vide sunce. ¹² Jer je mudrost zaklon, i novci su zaklon; ali je pretežnije znanje mudrosti tijekom što daje život onome ko je ima. ¹³ Pogledaj djelo Božije; jer ko može ispraviti što on iskrivi? ¹⁴ U dobro vrijeme uživaj dobro, a u zlo vrijeme gledaj, jer je Bog stvorio jedno prema drugom zato da èovjek ne zna šta æe biti. ¹⁵ Svašta vidjeh za vremena taštine svoje: pravednika koji propada u pravdi svojoj, i bezbožnika koji dugo živi u svojoj zloæi. ¹⁶ Ne budi suviše pravedan ni suviše mudar; zašto bi sebe upropastio? ¹⁷ Ne budi suviše bezbožan ni lud; zašto bi umro prije vremena? ¹⁸ Dobro je da držiš jedno a drugo da ne puštaš iz ruke; jer ko se boji Boga izbaviæe se od svega. ¹⁹ Mudrost krijepi èovjeka više nego deset knezova koji su u gradu. ²⁰ Doista nema èovjeka pravedna na zemlji koji tvori dobro i ne griješi. ²¹ Ne uzimaj na um svašta što se govori, ako bi i slugu svojega èuo gdje te psuje; ²² Jer srce tvoje zna da si i ti više puta psovao druge. ²³ Sve to ogledah mudrošæu i rekoh: biæu mudar; ali mudrost bješe daleko od mene. ²⁴ Što je tako daleko i vrlo duboko, ko æe naæi? ²⁵ Okretoh se srcem svojim da poznam i izvidim i iznaðem mudrost i razum, i da poznam bezbožnost ludosti i ludost bezumlja. ²⁶ I naðoh da je grèa od smrti žena kojoj je srce mreža i pruglo, kojoj su ruke okovi; ko je mio Bogu, saèuvaæe se od nje, a grješnika æe uhvatiti ona. ²⁷ Gle, to naðoh, veli propovjednik, jedno prema drugom, tražeæi da razumijem. ²⁸ Još traži duša moja, ali ne naðoh. Èovjeka jednoga u tisuæi naðoh, ali žene među svjema ne

naðoh. ²⁹ Samo, gle, ovo naðoh: da je Bog stvorio èovjeka dobra; a oni traže svakojake pomisli.

8 Ko je kao mudri? i ko zna šta znaèe stvari? Mudrost prosvjetljuje èovjeku lice, a tvrdoæa lica njegova mijenja se. ² Ja ti kažem: izvršuj zapovijest carevu, i to zakletve Božije radi. ³ Ne budi brz da otideš ispred njega; ne stoj u zloj stvari, jer æe uèiniti što god hoæe. ⁴ Jer gdje je god rijeè careva ondje je vlast, i ko æe mu reæi: šta radiš? ⁵ Ko izvršuje zapovijest, neæe znati za zlo, jer srce mudroga zna vrijeme i naèin. ⁶ Jer svaèemu ima vrijeme i naèin; ali mnoga zla snalaze èovjeka, ⁷ Što ne zna šta æe biti; jer kad æe što biti, ko æe mu kazati? ⁸ Èovjek nije vlastan nad duhom da bi ustavio duh, niti ima vlasti nad danom smrtnijem, niti ima obrane u toj borbi; ni bezbožnost ne izbavlja onoga u koga je. ⁹ Sve ovo vidjeh, i upravih srce svoje na sve što se radi pod suncem. Katkad vlada èovjek nad èovjekom na zlo njegovo. ¹⁰ I tada vidjeh bezbožnike pogrebene, gdje se vratiše; a koji dobro èinjahu otidoše sa svetoga mjesta i biše zaboravljeni u gradu. I to je taština. ¹¹ Što nema odmah osude za zlo djelo, zato srce sinova ljudskih kipi u njima da èine zlo. ¹² Neka grješnik sto puta èini zlo i odgaða mu se, ja ipak znam da æe biti dobro onima koji se boje Boga, koji se boje lica njegova. ¹³ A bezbožniku neæe biti dobro, niti æe mu se produljiti dani, nego æe biti kao sjen onome koji se ne boji lica Božijega. ¹⁴ Taština je koja biva na zemlji što ima pravednika kojima biva po djelima bezbožnièkim, a ima bezbožnika kojima biva po djelima pravednièkim. Rekoh: i to je taština. ¹⁵ Zato ja hvalih veselje, jer nema ništa bolje èovjeku pod suncem nego da jede i pije i da se veseli; i to mu je od truda njegova za života njegova, koji mu Bog da pod suncem. ¹⁶ Kad upravih srce svoje da poznam mudrost i vidim šta se radi na zemlji, te ni danju ni noæu ne dolazi èovjeku san na oèi, ¹⁷ Vidjeh na svijem djelima Božijim da èovjek ne može dokuèiti ono što se radi pod suncem, oko èega se trudi èovjek tražeæi, ali ne nalazi, i ako i mudarac reèe da zna, ipak ne može dokuèiti.

9 Doista sve ovo složih u srce svoje da bih rasvijetlio sve to, kako su pravedni i mudri i djela njihova u ruci Božijoj, a èovjek ne zna ni ljubavi ni mržnje od svega što je pred njim. ² Sve biva svjema jednako: pravedniku biva kao bezbožniku, dobromu i èistomu kao neèistomu, onome koji prinosi žrtvu kao onome koji ne prinosi, kako dobromu tako grješniku, onome koji se kune kao onome koji se boji zakletve. ³ A to je najgore od svega što biva pod suncem što svjema jednako biva, te je i srce ljudsko puno zla, i ludost im je u srcu dok su živi, a potom umiru. ⁴ Jer ko æe biti izabran? U živijeh svijeh ima nadanja; i psu živu bolje je nego mrtvu lavu. ⁵ Jer živi znaju da æe umrijeti, a mrtvi ne znaju ništa niti im ima plate, jer im se spomen zaboravio. ⁶ I ljubavi njihove i mržnje njihove i zavisti njihove nestalo je, i više nemaju dijela nigda ni u èemu što biva pod suncem. ⁷ Hajde, jedi hljeb svoj s radošæu, i vesela srca pij vino svoje, jer su mila Bogu

djela tvoja. ⁸ Svaгда neka su ti haljine bijele, i ulja na glavi tvojoj da se ne premiee. ⁹ Uživaj život sa ženom koju ljubiš svega vijeka svojega tašteta, koji ti je dat pod suncem za sve vrijeme taštine tvoje, jer ti je to dio u životu i od truda svojega kojim se trudiš pod suncem. ¹⁰ Sve što ti dođe na ruku da èiniš, èini po mogućnosti svojoj, jer nema rada ni mišljenja ni znanja ni mudrosti u grobu u koji ideš. ¹¹ Opet vidjeh pod suncem da nije do brzijeh trka, ni rat do hrabrieh, ni hljeb do mudrieh, ni bogatstvo do razumnijeh, ni dobra volja do vještijeh, nego da sve stoji do vremena i zgrade. ¹² Jer èovjek ne zna vremena svojega, nego kao što se ribe hvataju mrežom nesreænom i kao što se ptice hvataju pruglom, tako se hvataju sinovi èovjeèiji u zao èas, kad navalili na njih iznenada. ¹³ Vidjeh i ovu mudrost pod suncem, koja mi se uèini velika: ¹⁴ Bijaše malen grad i u njemu malo ljudi; i dođe na nj velik car, i opkoli ga i naèini oko njega velike opkope. ¹⁵ A nađe se u njemu siromah èovjek mudar, koji izbavi grad mudrošæu svojom, a niko se ne sjeæaše toga siromaha èovjeka. ¹⁶ Tada ja rekoh: bolja je mudrost nego snaga, ako se i ne maraše za mudrost onoga siromaha i rijeèi se njegove ne slušahu. ¹⁷ Rijeèi mudrieh ljudi valja s mirom slušati više nego viku onoga koji zapovijeda među ludima. ¹⁸ Bolja je mudrost nego oružje ubojito; ali jedan grješnik kvari mnogo dobra.

10 Od mrtvijeh muha usmrđi se i pokvari ulje apotekarsko, tako od malo ludosti cijena mudrosti i slavi. ² Srce je mudromu s desne strane, a ludomu je s lijeve strane. ³ Bezumnik i kad ide putem, bez razuma je i kazuje svjema da je bezuman. ⁴ Ako se podigne na te gnjev onoga koji vlada, ne ostavlja mjesta svojega, jer blagost uklanja velike grijeha. ⁵ Ima zlo koje vidjeh pod suncem, kao pogriješka koja dolazi od vladaoca: ⁶ Ludost se posaðuje na najviše mjesto, i bogati sjede na niskom mjestu. ⁷ Vidjeh sluge na konjma, a knezovi idu pješice kao sluge. ⁸ Ko jamu kopa, u nju æe pasti, i ko razvaljuje ogradu, uješæe ga zmija. ⁹ Ko odmièe kamenje, udaraæe se o njih; ko cijepa drva, nije miran od njih. ¹⁰ Kad se zatupi gvoždèe i oštrice mu se ne naoštri, tada treba više snage; ali mudrost može bolje opraviti. ¹¹ Ako ujede zmija prije bjanja, ništa neæe pomoæi bajaè. ¹² Rijeèi iz usta mudroga ljupke su, a bezumnoga proždiru usne njegove. ¹³ Poèetak je rijeèima usta njegovijeh ludost, a svršetak govoru njegovu zlo bezumlje. ¹⁴ Jer ljudi mnogo govori, a èovjek ne zna što æe biti; i ko æe mu kazati što æe poslije njega biti? ¹⁵ Lude mori trud njihov, jer ne znaju ni u grad otæi. ¹⁶ Teško tebi, zemljo, kad ti je car dijete i knezovi tvoji rano jedu! ¹⁷ Blago tebi, zemljo, kad ti je car plemenit i knezovi tvoji jedu na vrijeme da se potkrijepe a ne da se opiju. ¹⁸ S lijenosti ugiblje se krov i s nemarnijeh ruku

prokapljuje kuæa. ¹⁹ Radi veselja gotove se gozbe, i vino veseli žive, a novci vrše sve. ²⁰ Ni u misli svojoj ne psuj cara, ni u klijeti, u kojoj spavaš, ne psuj bogatoga, jer ptica nebeska odnijeæe glas i što krila ima dokazaæe rijeè.

11 Baci hljeb svoj povrh vode; jer æeš ga naèi poslije mnogo vremena. ² Razdijeli sedmorici i osmorici; jer ne znaš kako æe zlo biti na zemlji. ³ Kad se napune oblaci, prosipaju dažd na zemlju, i ako padne drvo na jug ili na sjever, gdje padne drvo ondje æe ostati. ⁴ Ko pazi na vjetar, neæe sijati, i ko gleda na oblake, neæe žeti. ⁵ Kako ne znaš koji je put vjetru ni kako postaju kosti u utrobi trudne žene, tako ne znaš djela Božijega i kako tvori sve. ⁶ Izjutra sij sjeme svoje i uveèe nemoj da ti poèivaju ruke, jer ne znaš šta æe biti bolje, ovo ili ono, ili æe oboje biti jednako dobro. ⁷ Slatka je svjetlost, i dobro je oèima gledati sunce; ⁸ Ali da èovjek živi mnogo godina i svagda se veseli, pa se opomene dana tamnijeh kako æe ih biti mnogo, sve što je bilo biæe taština. ⁹ Raduj se, mladæu, za mladosti svoje, i neka se veseli srce tvoje dok si mlad, i hodi kuda te srce tvoje vodi i kuda oèi tvoje gledaju; ali znaj da æe te za sve to Bog izvesti na sud. ¹⁰ Ukloni dakle žalost od srca svojega, i odrini zlo od tijela svojega, jer je djetinjstvo i mladost taština.

12 Ali opominji se tvorca svojega u mladosti svojoj prije nego dođu dani zli i prispiju godine, za koje æeš reæi: nijesu mi mile; ² Prije nego pomrkne sunce i vidjelo i mjesec i zvijezde, i opet dođu oblaci iza dažda, ³ Kad æe drkati stražari kuæni i pognuti se junaci, i stati mlinarice, što ih je malo, i potamnjeti koji gledaju kroz prozore, ⁴ I kad æe se zatvoriti vrata s ulice, i oslabiti zveka od mljevenja, i kad æe se ustajati na ptièji glas i prestati sve pjevaèice, ⁵ I visokoga mjesta kad æe se bojati i strašiti se na putu, kad æe badem ucvtetati i skakavac otežati i želja proæi, jer èovjek ide u kuæu svoju vjeènu, i pokajnice æe hoditi po ulicama; ⁶ Prije nego se prekine uže srebrno, èaša se zlatna razbije i raspe se vijedro na izvoru i slomi se toèak na studencu, ⁷ I vrati se prah u zemlju, kako je bio, a duh se vrati k Bogu, koji ga je dao. ⁸ Taština nad taštinama, veli propovjednik, sve je taština. ⁹ A ne samo mudar bijaše propovjednik, nego još i narod uèaše mudrosti, i motreæi i istražujuæi složi mnogo prièa. ¹⁰ Staraše se propovjednik da nađe ugodne rijeèi, i napisao što je pravo, rijeèi istine. ¹¹ Rijeèi su mudrieh ljudi kao žalci i kao klini udareni; rijeèi onijeh koji ih složiše dao je jedan pastir. ¹² I tako, sine moj, èuvaj se onoga što je preko ovoga, jer nema kraja sastavljanju mnogih knjiga, i mnogo èitanje umor je tijelu. ¹³ Glavno je svemu što si èuo: Boga se boj, i zapovijesti njegove drži, jer to je sve èovjeku. ¹⁴ Jer æe svako djelo Bog iznijeti na sud i svaku tajnu, bila dobra ili zla.

Pesma nad psmama

1 Solomunova pjesma nad pjesmama. ² Da me hoæe poljubiti poljupcem usta svojih! Jer je tvoja ljubav bolja od vina. ³ Mirisom su tvoja ulja prekrasna; ime ti je ulje razlito; zato te ljube djevojke. ⁴ Vuci me, za tobom æemo trætati; uvede me car u ložnicu svoju; radovaæemo se i veseliaæemo se tobom, spominjaæemo ljubav tvoju više nego vino; pravi ljube te. ⁵ Crna sam, ali lijepa, kæeri Jerusalimske, kao šatori Kidarski, kao zavjesi Solomunovi. ⁶ Ne gledajte me što sam crna, jer me je sunce opalilo; sinovi matere moje rasrdivši se na me postaviše me da èuvam vinograde, i ne èuvah svojega vinograda, koji ja imam. ⁷ Kaži mi ti, kojega ljubi duša moja, gdje paseš, gdje planduješ? jer zašto bih lutala među stadima drugova tvojih? ⁸ Ako ne znaš, najljepša između žena, pođi tragom za stadom, i pasi jariæe svoje pokraj stanova pastirskih. ⁹ Ti si mi, draga moja, kao konji u kolima Faraonovijem. ¹⁰ Obrazi su tvoji okiæeni grivnama, i grlo tvoje nizovima. ¹¹ Naèiniæemo ti zlatne grivne sa šarama srebrnijem. ¹² Dok je car za stolom, narad moj pušta svoj miris. ¹³ Dragi mi je moj kita smirne, koja među dojnama mojim poèiva. ¹⁴ Dragi mi je moj grozd kiprov iz vinograda Engadskih. ¹⁵ Lijepa ti si, draga moja, lijepa ti si! oèi su ti kao u golubice. ¹⁶ Lijep ti si, dragi moj, i ljubak! i postelja naša zeleni se. ¹⁷ Grede su nam u kuæama kedrove, daske su nam jelove.

2 Ja sam ruža Saronska, ljiljan u dolu. ² Što je ljiljan među trnjem, to je draga moja među djevojkama. ³ Što je jabuka među drvetima šumskim, to je dragi moj među momcima; željeh hlada njezina, i sjedoh, i rod je njezin sladak grlu mojemu. ⁴ Uvede me u kuæu gdje je gozba a zastava mu je ljubav k meni. ⁵ Potkrijepite me žbanovima, pridržite me jabukama, jer sam bolna od ljubavi. ⁶ Lijeva je ruka njegova meni pod glavom, a desnom me grli. ⁷ Zaklinjem vas, kæeri Jerusalimske, srnama i košutama poljskim, ne budite ljubavi moje, ne budite je, dok joj ne bude volja. ⁸ Glas dragoga mojega; evo ga, ide skaèuæi preko gora, poskakujuæi preko humova. ⁹ Dragi je moj kao srna ili kao jelenèe; evo ga, stoji iza našega zida, gleda kroz prozor, viri kroz rešetku. ¹⁰ Progovori dragi moj i reèe mi: ustani, draga moja, ljepotice moja, i hodi. ¹¹ Jer gle, zima proðe, minuše daždi, otidoše. ¹² Cvijeæe se vidi po zemlji, doðe vrijeme pjevanju, i glas grlièin èuje se u našoj zemlji. ¹³ Smokva je pustila zemetke svoje, i loza vinova ucvala miriše. Ustani, draga moja, ljepotice moja, i hodi. ¹⁴ Golubice moja u rasjelinama kamenijem, u zaklonu vrlenom! daj da vidim lice tvoje, daj da èujem glas tvoj; jer je glas tvoj sladak i lice

tvoje krasno. ¹⁵ Pohvatajte nam lisice, male lisice, što kvare vinograde, jer naši vinogradi cvatu. ¹⁶ Moj je dragi moj, i ja sam njegova, on pase među ljiljanima. ¹⁷ Dok zahlti dan i sjenke otidu, vrati se, budi kao srna, dragi moj, ili kao jelenèe po gorama razdijeljenijem.

3 Na postelji svojoj noæu tražih onoga koga ljubi duša moja, tražih ga, ali ga ne naðoh. ² Sada æu ustati, pa idem po gradu, po trgovima i po ulicama tražiaæu onoga koga ljubi duša moja. Tražih ga, ali ga ne naðoh. ³ Naðoše me stražari, koji obilaze po gradu. Vidjeste li onoga koga ljubi duša moja? ⁴ Malo ih zaminuh, i naðoh onoga koga ljubi duša moja; i uhvatih ga, i neæu ga pustiti dokle ga ne odvedem u kuæu matere svoje i u ložnicu roditeljke svoje. ⁵ Zaklinjem vas, kæeri Jerusalimske, srnama i košutama poljskim, ne budite ljubavi moje, ne budite je, dok joj ne bude volja. ⁶ Ko je ona što ide gore iz pustinje kao stupovi od dima, potkaðena smirnom i tamjanom i svakojakim praškom apotekarskim? ⁷ Gle, odor Solomunov, a oko njega šezdeset junaka između junaka Izrailjevijeh. ⁸ Svi imaju maèeve, vješti su boju, u svakoga je maè o bedru radi straha noænoga. ⁹ Odar je naèinio sebi car Solomun od drveta Livanskoga; ¹⁰ Stupce mu je naèinio od srebra, uzglavlje od zlata, nebo od skerleta, a iznutra nastrt ljubavlju za kæeri Jerusalimske. ¹¹ Izidite, kæeri Sionske, i gledajte cara Solomuna pod vijencem kojim ga mati njegova okiti na dan svadbe njegove i na dan veselja srca njegova.

4 Lijepa ti si, draga moja, lijepa ti si, oèi su ti kao u golubice između vitica tvojih; kosa ti je kao stado koza koje se vide na gori Galadu; ² Zubi su ti kao stado ovaca jednakih, kad izlaze iz kupala, koje se sve blizne a nijedne nema jalove. ³ Usne su ti kao konac skerleta, a govor ti je ljubak; kao kriška šipka jagodice su tvoje između vitica tvojih; ⁴ Vrat ti je kao kula Davidova sazidana za oružje, gdje vise tisuæama štitovi i svakojako oružje junaèko; ⁵ Dvije su ti dojke kao dva laneta blizanca, koji pasu među ljiljanima. ⁶ Dok dan zahlti i sjenke otidu, iæi æu ka gori smirnovoj i ka humu tamjanovu. ⁷ Sva si lijepa draga moja, i nema nedostatka na tebi. ⁸ Hodi sa mnom s Livana, nevjesto, hodi sa mnom s Livana, da gledaš s vrha Amanskoga, s vrha Senirskoga i Ermonskoga, iz peæina lavovskih, s gora risovskih. ⁹ Otela si mi srce, sestro moja nevjesto, otela si mi srce jednijem okom svojim i jednijem lanèiaæem s grla svojega. ¹⁰ Lijepa li je ljubav tvoja, sestro moja nevjesto, bolja je od vina ljubav tvoja, i miris ulja tvojih od svijeh mirisnijeh stvari. ¹¹ S usana

tvojih kaplje sat, nevjesto, pod jezikom ti je med i mlijeko, i miris je haljina tvojih kao miris Livanski. ¹² Ti si vrt zatvoren, sestro moja nevjesto, izvor zatvoren, studenac zapeaæen. ¹³ Bilje je tvoje voænjak od šipaka s voæem krasnijem, od kipra i narda. ¹⁴ Od narda i šafrana, od iðirota i cimeta sa svakojakim drvljem za kad, od smirne i aloja i sa svakim prekrasnim mirisima. ¹⁵ Izvore vrtovima, studenæe vode žive i koja teæe s Livana! ¹⁶ Ustani sjevere, i hodi juže, i duni po vrtu mom da kaplju mirisi njegovi; neka dođe dragi moj u vrt svoj, i jede krasno voæe svoje.

5 Dođoh u vrt svoj, sestro moja nevjesto, berem smirnu svoju i mirise svoje, jedem sat svoj i med svoj, pijem vino svoje i mlijeko svoje; jedite, prijatelji, pijte, i opijte se, mili moji! ² Ja spavam, a srce je moje budno; eto glasa dragoga mojega, koji kuca: otvori mi, sestro moja, draga moja, golubice moja, bezazlena moja; jer je glava moja puna rose i kosa moja noænijeh kapi. ³ Svukla sam haljinu svoju, kako æu je obuæi? oprala sam noge svoje, kako æu ih kaljati? ⁴ Dragi moj promoli ruku svoju kroz rupu, a što je u meni ustrepta od nje. ⁵ Ja ustah da otvorim dragome svojem, a s ruku mojih prokapa smirna, i niz prste moje poteæe smirna na držak od brave. ⁶ Otvorih dragomu svome, ali dragoga mojega ne bješe, otide. Bijah izvan sebe kad on progovori. Tražih ga, ali ga ne nađoh; vikah ga, ali mi se ne odazva. ⁷ Nađoše me stražari, koji obilaze po gradu, biše me, raniše me, uzeše prijevjes moj s mene stražari po zidovima. ⁸ Zaklinjem vas, kæeri Jerusalimske, ako nađete dragoga mojega, šta æete mu kazati? Da sam bolna od ljubavi. ⁹ Što je tvoj dragi bolji od drugih dragih, o najljepša među ženama? što je tvoj dragi bolji od drugih dragih, te nas tako zaklinješ? ¹⁰ Dragi je moj bio i rumen, zastavnik između deset tisuæa; ¹¹ Glava mu je najbolje zlato, kosa mu je kudrava, crna kao gavran; ¹² Oèi su mu kao u goluba na potocima vodenijem, mlijekom umivene, i stoje u obilju; ¹³ Obrazi su mu kao lijehe mirisnoga bilja, kao cvijeæe mirisno; usne su mu kao ljiljan, s njih kaplje smirna žitka; ¹⁴ Na rukama su mu zlatni prsteni, na kojima su ukovani virili; trbuh mu je kao svijetla slonova kost obložena safirima. ¹⁵ Gnjati su mu kao stupovi od mramora, uglavljeni na zlatnom podnožju; stas mu je Livan, krasan kao kedri. ¹⁶ Usta su mu slatka i sav je ljubak. Taki je moj dragi, taki je moj mili, kæeri Jerusalimske. ¹⁷ Kuda otide dragi tvoj, najljepša među ženama? kuda zamaèe dragi tvoj, da ga tražimo s tobom?

6 Dragi moj siđe u vrt svoj, k lijehama mirisnoga bilja, da pase po vrtovima i da bere ljiljane. ² Ja sam dragoga svojega, i moj je dragi moj, koji pase među ljiljanima. ³ Lijepa si, draga moja, kao Tersa, krasna si kao Jerusalem, strašna kao vojska sa zastavama. ⁴ Odvrati oèi svoje od mene, jer me raspaljuju. Kosa ti je kao stado koza koje se vide na Galadu. ⁵ Zubi su ti kao stado ovaca kad izlaze iz kupala, koje se sve blizne a nijedne nema jalove.

⁶ Jagodice su tvoje između vitica tvojih kao kriška šipka. ⁷ Šezdeset ima carica i osamdeset inoèa, i djevojaka bez broja; ⁸ Ali je jedna golubica moja, bezazlena moja, jedinica u matere svoje, izabrana u roditeljke svoje. Vidješe je djevojke i nazivaše je blaženom; i carice i inoèe hvališe je. ⁹ Ko je ona što se vidi kao zora, lijepa kao mjesec, èista kao sunce, strašna kao vojska sa zastavama? ¹⁰ Siđoh u orašje da vidim voæe u dolu, da vidim cvate li vinova loza, pupe li šipci. ¹¹ Ne doznah ništa, a duša me moja posadi na kola Aminadavova. ¹² Vrati se, vrati se Sulamko, vrati se, vrati se, da te gledamo. Šta æete gledati na Sulamci? kao èete vojnièke.

7 Kako su lijepe noge tvoje u obuæi, kæeri kneževska; sastavci su bedara tvojih kao grivne, djelo ruku umjetnièkih. ² Pupak ti je kao èaša okrugla, koja nije nikad bez piæa; trbuh ti je kao stog pšenice ograđen ljiljanima; ³ Dvije dojke tvoje kao dva blizanca srnèeta; ⁴ Vrat ti je kao kula od slonove kosti; oèi su ti kao jezera u Esevonu na vratima Vatravimskim; nos ti je kao kula Livanska koja gleda prema Damasku; ⁵ Glava je tvoja na tebi kao Karmil, i kosa na glavi tvojoj kao carska porfira u bore nabrana. ⁶ Kako si lijepa i kako si ljupka, o ljubavi u milinama! ⁷ Uzrast ti je kao palma, i dojke kao grozdovi. ⁸ Rekoh: popeæu se na palmu, dohvatiaæu grane njezine; i biaæe dojke tvoje kao grozdovi na vinovoj lozi, i miris nosa tvojega kao jabuke; ⁹ I grlo tvoje kao dobro vino, koje ide pravo dragomu mojemu i èini da govore usne onijeh koji spavaju. ¹⁰ Ja sam dragoga svojega, i njega je želja za mnom. ¹¹ Hodi, dragi moj, da idemo u polje, da noæujemo u selima. ¹² Raniæemo u vinograde da vidimo cvate li vinova loza, zameæe li se grožde, cvatu li šipci; ondje æu ti dati ljubav svoju. ¹³ Mandragore puštaju miris, i na vratima je našim svakojako krasno voæe, novo i staro, koje za te dohranih, dragi moj.

8 O da bi mi brat bio, da bi sao sise matere moje! našavši te na polju poljubila bih te, i ne bih bila prijekorna. ² Povala bih te i dovela bih te u kuæu matere svoje; ti bi me uèio, a ja bih te pojila vinom mirisavijem, sokom od šipaka. ³ Lijeva je ruka njegova meni pod glavom a desnom me grli. ⁴ Zaklinjem vas, kæeri Jerusalimske, ne budite ljubavi moje, ne budite je, dokle joj ne bude volja. ⁵ Ko je ona što ide gore iz pustinje naslanjajuæi se na dragoga svoga? Pod jabukom probudih te, gdje te rodi mati tvoja, gdje te rodi roditeljka tvoja. ⁶ Metni me kao peèat na srce svoje, kao peèat na mišicu svoju. Jer je ljubav jaka kao smrt, i ljubavna sumnja tvrda kao grob; žar je njezin kao žar ognjen, plamen Božji. ⁷ Mnoga voda ne može ugasiti ljubavi, niti je rijeke potopiti. Da ko daje sve imanje doma svojega za tu ljubav, osramotio bi se. ⁸ Imamo sestru malenu, koja još nema dojaka. Šta æemo èiniti sa sestrom svojom kad bude rijeè o njoj? ⁹ Ako je zid, sagradiæemo na njemu dvor od srebra; ako li vrata, utvrdiæemo ih daskama kedrovijem. ¹⁰ Ja sam zid i dojke su moje kao kule. Tada postah u oèima njegovijem kao ona koja nađe mir. ¹¹ Vinograd imaše

Solomun u Valamonu; dade vinograd èuvarima da svaki donosi za rod njegov po tisuæu srebrnika. ¹² Moj vinograd koji ja imam, preda mnom je. Neka tebi, Solomune, tisuæa, i dvije stotine onima koji èuvaju rod

njegov. ¹³ Koja nastavaš u vrtovima! drugovi slušaju glas tvoj, daj mi da ga èujem. ¹⁴ Brže, dragi moj! i budi kao srna ili kao jelenèe na gorama mirisnijem.

Isaija

1 Utvara Isaije sina Amosova, koju vidje za Judu i za Jerusalem za vremena Ozije, Joatana, Ahaza i Jezekije, careva Judinijeh. ² Ćujte, nebesa, i slušaj, zemljo; jer Gospod govori: sinove odgojih i podigoh, a oni se odvrgoše mene. ³ Vo poznaje gospodara svojega i magarac jasje gospodara svojega, a Izrailj ne poznaje, narod moj ne razumije. ⁴ Da grješna naroda! naroda ogrezla u bezakonju! sjemena zlikovaèkoga, sinova pokvarenijeh! ostaviše Gospoda, prezreše sveca Izrailjeva, otstupiše natrag. ⁵ Što biste još bili bijeni kad se sve više odmeæete? Sva je glava bolesna i sve srce iznemoglo. ⁶ Od pete do glave nema ništa zdrava, nego uboj i modrice i rane gnojave, ni iscijeđene ni zavijene ni uljem zblažene. ⁷ Zemlja je vaša pusta, gradovi vaši ognjem popaljeni; vaše njive jedu tuđini na vaše oèi, i pustoš je kao što opustošavaju tuđini. ⁸ I osta kæi Sionska kao koliba u vinogradu, kao sjenica u gradini od krastavaca, kao grad opkoljen. ⁹ Da nam Gospod nad vojskama nije ostavio malo ostatka, bili bismo kao Sodom, izjednaèili bismo se s Gomorom. ¹⁰ Ćujte rijeè Gospodnju, knezovi Sodomski, poslušajte zakon Boga našega, narode Gomorski! ¹¹ Što æe mi mnoštvo žrtava vaših? veli Gospod. Sit sam žrtava paljenica od ovnova i pretiline od gojene stoke, i ne marim za krv junèiju i jagnjeæu i jareæu. ¹² Kad dolazite da se pokažete preda mnom, ko ište to od vas, da gazite po mom trijemu? ¹³ Ne prinosite više žrtve zaludne; na kad gadim se; a o mladinama i subotama i o sazivanju skupštine ne mogu podnositi bezakonja i svetkovine. ¹⁴ Na mladine vaše i na praznike vaše mrzi duša moja, dosadiše mi, dodija mi podnositi. ¹⁵ Zato kad širite ruke svoje, zaklanjam oèi svoje od vas; i kad množite molitve, ne slušam; ruke su vaše pune krvi. ¹⁶ Umijte se, oèistite se, uklonite zloæu djela svojih ispred oèiju mojih, prestanite zlo èiniti. ¹⁷ Uèite se dobro èiniti, tražite pravdu, ispravljajte potlaèenoga, dajite pravicu siroti, branite udovicu. ¹⁸ Tada dođite, veli Gospod, pa æemo se suditi: ako grijesi vaši budu kao skerlet, postaæe bijeli kao snijeg; ako budu crveni kao crvac, postaæe kao vuna. ¹⁹ Ako hoæete slušati, dobra zemaljska ješæete. ²⁰ Ako li neæete, nego budete nepokorni, maè æe vas pojesti, jer usta Gospodnja rekoše. ²¹ Kako posta kurva vjerni grad? Pun bijaše pravice, pravda nastavaše u njemu, a sada krvnici. ²² Srebro tvoje posta troska, vino tvoje pomiješa se s vodom. ²³ Knezovi su tvoji odmetnici i drugovi lupežima; svaki miluje mito i ide za darovima; siroti ne daju pravice, i parnica udovièka ne dolazi pred njih. ²⁴ Zato govori Gospod, Gospod nad

vojskama, silni Izrailjev: aha! izdovoljiæu se na protivnicima svojim, i osvetiæu se neprijateljima svojim. ²⁵ I okrenuæu ruku svoju na te, i sažeæi æu troske tvoje da te preèistim, i ukloniæu sve olovo tvoje. ²⁶ I postaviæu ti opet sudije kao prije, i savjetnike kao ispoèetka; tada æeš se zvati grad pravedni, grad vjerni. ²⁷ Sion æe se otkupiti sudom, i pravdom oni koji se u nj vrate. ²⁸ A odmetnici i grješnici svi æe se satrti, i koji ostavljaju Gospoda, izginuæe. ²⁹ Jer æete se posramiti od gajeva koje željeste, i zastidjeti se od vrtova koje izabrate. ³⁰ Jer æete biti kao hrast kojemu opada lišæe i kao vrt u kom nema vode. ³¹ I biæe junak kao kuèine i djelo njegovo kao iskra, i oboje æe se zapaliti, i neæe biti nikoga da ugasi.

2 Rijeè koja dođe u utvari Isaiji sinu Amosovu za Judu i za Jerusalem. ² Biæe u potonja vremena gora doma Gospodnjega utvrđena uvrh gora i uzvišena iznad humova, i stjecæe se k njoj svi narodi. ³ I iæi æe mnogi narodi govoreæi: hodite da idemo na goru Gospodnju, u dom Boga Jakovljeva, i uèiæe nas svojim putovima, i hodiæemo stazama njegovijem; jer æe iz Siona izaæi zakon, i rijeè Gospodnja iz Jerusalima. ⁴ I sudiæe meðu narodima, i karaæe mnoge narode, te æe raskovati maèeve svoje na raonike, i koplja svoja na srpove, neæe dizati maèa narod na narod, niti æe se više uèiti boju. ⁵ Dome Jakovljev, hodi da idemo po svjetlosti Gospodnjoj. ⁶ Ali si ostavio svoj narod, dom Jakovljev, jer su puni zala istoènijeh i gataju kao Filisteji, i mili su im sinovi tuđinski. ⁷ I zemlja je njihova puna srebra i zlata, i blagu njihovu nema kraja; zemlja je njihova puna konja, i kolima njihovijem nema kraja. ⁸ Puna je zemlja njihova i idola; djelu ruku svojih klanjaju se, što naèiniše prsti njihovi. ⁹ I klanjaju se prosti ljudi, i savijaju se glavni ljudi; nemoj im oprostiti. ¹⁰ Uđi u stijenu, i sakrij se u prah od straha Gospodnjega i od slave velièanstva njegovoga. ¹¹ Ponosite oèi èovjeèije ponizæe se, i visina ljudska ugnuæe se, a Gospod æe sam biti uzvišen u onaj dan. ¹² Jer æe doæi dan Gospoda nad vojskama na sve ohole i ponosite i na svakoga koji se podiže, te æe biti poniženi, ¹³ I na sve kedre Livanske velike i visoke i na sve hrastove Vasanske, ¹⁴ I na sve gore visoke i na sve humove izdignute, ¹⁵ I na svaku kulu visoku i na svaki zid tvrdi, ¹⁶ I na sve lađe Tarsiske i na sve likove mile. ¹⁷ Tada æe se ponositost ljudska ugnuti i visina se ljudska poniziti, i Gospod æe sam biti uzvišen u onaj dan. ¹⁸ I idola æe nestati sasvijem. ¹⁹ I ljudi æe iæi u peæine kamene i u rupe zemaljske od straha Gospodnjega i od slave

velièanstva njegova, kad ustane da potre zemlju.
²⁰ Tada æe baciti èovjek idole svoje srebrne i idole svoje zlatne, koje naèini sebi da im se klanja, krticama i slijepijem mišima, ²¹ Ulazeæi u rasjeline kamene i u peæine kamene od straha Gospodnjega i od slave velièanstva njegova, kad ustane da potre zemlju.
²² Proðite se èovjeka, kojemu je dah u nosu; jer šta vrijedi?

3 Jer gle, Gospod, Gospod nad vojskama uzeæe Jerusalmu i Judi potporu i pomoæ, svaku potporu u hljebu i svaku potporu u vodi, ² Junaka i vojnika, sudiju i proroka, i mudarca i starca, ³ Pedesetnika i ugledna èovjeka, i savjetnika i vješta umjetnika i èovjeka rjeèita. ⁴ I daæu im knezove mladiæe, i djeca æe im biti gospodari. ⁵ I èiniæe silu u narodu jedan drugome i svaki bližnjemu svojemu; dijete æe ustajati na starca i nepošten èovjek na poštena. ⁶ I èovjek æe uhvatiti brata svojega iz kuæe oca svojega govoreæi: imaš haljinu, budi nam knez, ovaj rasap neka je pod tvojom rukom. ⁷ A on æe se zakleti u onaj dan govoreæi: neæu biti ljekar, niti imam kod kuæe hljeba ni haljine, ne postavljajte me knezom narodu. ⁸ Jer se obori Jerusalm i Juda pade, jer se jezik njihov i djela njihova protive Gospodu da draže oèi slave njegove. ⁹ Što se vidi na licu njihovu svjedoèi na njih, razglašuju grijeh svoj kao Sodom, ne taje; teško duši njihovoj! jer sami sebi èine zlo. ¹⁰ Recite pravedniku da æe mu dobro biti, jer æe jesti plod od djela svojih. ¹¹ Teško bezbožniku! zlo æe mu biti, jer æe mu se naplatiti ruke njegove. ¹² Narodu mojemu èine silu djeca, i žene su im gospodari. Narode moj! koji te vode, zavode te, i kvare put hoda tvog. ¹³ Ustaje Gospod na parbu, stoji da sudi narodima. ¹⁴ Gospod æe doæi na sud sa starješinama naroda svojega i s knezovima njegovijem, jer vi potreste vinograd, grabež od siromaha u vašim je kuæama. ¹⁵ Zašto gazite narod moj i lice siromasima satirete? govori Gospod, Gospod nad vojskama. ¹⁶ Još govori Gospod: što se poniješe kæeri Sionske i idu opružena vrata i namigujuæi oèima, sitno koraèaju i zvekeæu nogama, ¹⁷ Zato æe Gospod uèiniti da oæelavi tjeme kæerima Sionskim, i otkriæe Gospod golotinju njihovu. ¹⁸ Tada æe Gospod skinuti nakit s obuæe i vezove i mjeseèiæe, ¹⁹ Nizove i lanèiæe i trepetljike, ²⁰ Ukosnike i podveze i pojase i stakalca mirisna i oboce, ²¹ Prstene i poèeonike, ²² Sveèane haljine i ogrtaæe i prijevjesje i toboce, ²³ I ogleđala i košuljice i oglavlja i pokrivala. ²⁴ I mjesto mirisa biæe smrad, i mjesto pojasa raspojasina, mjesto pletenica æela, mjesto širokih skuta pripasana vreæa, i mjesto ljepote ogorjelina. ²⁵ Tvoji æe ljudi pasti od maèa i junaci tvoji u ratu. ²⁶ I tužiæe i plakaæe vrata njegova, a on æe pust ležati na zemlji.

4 I u ono vrijeme sedam æe žena uhvatiti jednoga èovjeka govoreæi: svoj æemo hljeb jesti i svoje æemo odijelo nositi, samo da se zovemo tvojim imenom, skini s nas sramotu. ² U ono vrijeme biæe klica Gospodnja na slavu i èast, i plod zemaljski na krasotu i diku ostatku Izrailjevu. ³ I ko ostane u Sionu i

ko još bude u Jerusalmu, zvaæe se svet, svaki ko bude zapisan za život u Jerusalmu, ⁴ Kad Gospod opere neèistotu kæeri Sionskih i iz Jerusalma oèisti krv njegovu duhom koji sudi i sažiže. ⁵ Gospod æe stvoriti nad svakim stanom na gori Sionskoj i nad zborovima njezinijem oblak danju s dimom i svjetlost plamena ognjenoga noæu, jer æe nad svom slavom biti zaklon. ⁶ I biæe koliba, da sjenom zaklanja danju od vruæine i da bude utoèište i zaklon od poplave i od dažda.

5 Zapjevaæu sada dragome svojemu pjesmu dragoga svojega o vinogradu njegovu. Dragi moj ima vinograd na rodnu brdašcu. ² I ogradi ga, i otrijebi iz njega kamenje, i nasadi ga plemenitom lozom, i sazida kulu usred njega, i iskopa pivnicu u njemu, i poèeka da rodi groždem, a on rodi vinjagom. ³ Pa sada, stanovnici Jerusalmiski i ljudi Judejci, sudite između mene i vinograda mojega. ⁴ Što je još trebalo èiniti vinogradu mojemu što mu ne uèinih? kad èekah da rodi groždem, zašto rodi vinjagom? ⁵ Sada æu vam kazati što æu uèiniti vinogradu svojemu. Oboriæu mu ogradu, neka opusti; razvaliæu mu zid, neka se pogazi; ⁶ Uparložiæu ga, neæe se rezati ni kopati, nego æe rasti èkalj i trnje, i zapovjediæu oblacima da ne puštaju više dažda na nj. ⁷ Da, vinograd je Gospoda nad vojskama dom Izrailjev, i ljudi su Judejci mili sad njegov; on èeka sud, a gle nasilja, èeka pravdu, a gle vike. ⁸ Teško onima koji sastavljaju kuæu s kuæom, i njivu na njivu nastavljaju, da veæ ne bude mjesta i vi sami ostanete u zemlji. ⁹ Od Gospoda nad vojskama èuh: mnoge kuæe opustjeæe, u velikim i lijepijem neæe biti nikoga. ¹⁰ Jer æe deset rala vinograda dati jedan vat, i gomer sjemena daæe efu. ¹¹ Teško onima koji rane, te idu na silovito piæe i ostaju do mraka dok ih vino raspali. ¹² I na gozbama su im gusle i psaltiri i bubnji i svirale i vino; a ne gledaju na djela Gospodnja i ne vide rada ruku njegovijeh. ¹³ Zato se narod moj odvede u ropstvo što ne znaju, i koje poštuje gladuju, i ljudstvo njegovo gine od žeði. ¹⁴ Zato se raširio grob i razvalio ždrijelo svoje preveæ, i siæi æe u nj slava njegova i mnoštvo njegovo i vrevla njegova i koji se vesele u njemu. ¹⁵ I pognuæe se prost èovjek, i visoki æe se poniziti, i ponosite oèi oboriæe se; ¹⁶ Gospod nad vojskama uzvisiæe se sudom, i Bog sveti posvetiæe se pravdom. ¹⁷ I jaganjci æe pasti po svom obièaju, i došljaci æe jesti s pustijeh mjesta pretilinu. ¹⁸ Teško onima koji vuku bezakonje uzicama od taštine, i grijeh kao užem kolskim, ¹⁹ Koji govore: neka pohiti, neka brzo dođe djelo njegovo, da vidimo, i neka se približi i dođe što je naumio svetac Izrailjev, da poznamo. ²⁰ Teško onima koji zlo zovu dobro, a dobro zlo, koji prave od mraka svjetlost a od svjetlosti mrak, koji prave od gorkoga slatko a od slatkoga gorko. ²¹ Teško onima koji misle da su mudri, i sami su sebi razumni. ²² Teško onima koji su jaki piti vino i junaci u miješanju silovita piæa. ²³ Koji pravdaju bezbožnika za poklon, a pravednima uzimaju pravdu. ²⁴ Zato kao što oganj proždire strnjiku i slame nestaje u plamenu, tako æe korijen njihov biti kao trulež i cvijet njihov

otiaei æe kao prah, jer odbaciše zakon Gospoda nad vojskama i prezreše rijeè sveca Izrailjeva. ²⁵ Zato se raspali gnjev Gospodnji na narod njegov, i mahnuv rukom svojom na nj udari ga da se gore zadrmaše i mrtva tjelesa njegova biše kao blato po ulicama. Kod svega toga gnjev se njegov ne odvrati, nego je ruka njegova još podignuta. ²⁶ I podignuæe zastavu narodima daljnijem, i zazviždaæe im s kraja zemlje; i gle, oni æe doæi odmah, brzo. ²⁷ Neæe biti meðu njima umorna ni sustala, ni dremljiva ni sanljiva, nikome se neæe raspasati pojas oko njega, niti æe se kome otkinuti remen na obuæi. ²⁸ Strijele æe im biti oštne, i svi lukovi njihovi zapeti; kopita u konja njihovijeh biæe kao kremen i toèkovi njihovi kao vihor. ²⁹ Rika æe im biti kao u lava, i rikaæe kao laviaei; buèaæe i ugrabiaei plijen i odnijeti ga, i neæe biti nikoga da otme. ³⁰ Buèaæe nad njim u to vrijeme kao što more buèi. Tada æe pogledati na zemlju, a to mrak i strah, i svjetlost æe se pomraèiti nad pogibljju njihovom.

6 Godine koje umrije car Ozija vidjeh Gospoda gdje sjedi na prijestolu visoku i izdignutu, i skut mu ispunjavaše crkvu. ² Serafimi stajahu više njega, svaki ih imaše šest krila: dvjema zaklanjaše lice svoje i dvjema zaklanjaše noge svoje, a dvjema leæaše. ³ I vikahu jedan drugome govoreæi: svet, svet, svet je Gospod nad vojskama; puna je sva zemlja slave njegove. ⁴ I zadrmaše se pragovi na vratima od glasa kojim vikahu, i dom se napuni dima. ⁵ I rekoh: jaoh meni! pogiboh, jer sam èovjek neèistijeh usana, i živim usred naroda neèistijeh usana, jer cara Gospoda nad vojskama vidjeh svojim oèima. ⁶ A jedan od serafima doletje k meni držeæi u ruci živ ugljen, koji uze s oltara kliještima, ⁷ I dotaèe se usta mojih i reèe: evo, ovo se dotaèe usta tvojih, i bezakonje tvoje uze se, i grijeh tvoj oèisti se. ⁸ Potom èuh glas Gospodnji gdje reèe: koga æu poslati? i ko æe nam iaei? A ja rekoh: evo mene, pošlji mene. ⁹ A on reèe: idi, i reci tome narodu: slušajte ali neæete razumjeti, gledajte ali neæete poznati. ¹⁰ Uèini da odeblja srce tome narodu i uši da im otežaju, i oèi im zatvori, da ne vide oèima svojim i ušima svojim da ne èuju i srcem svojim da ne razumiju i ne obrate se i ne iscijele. ¹¹ A ja rekoh: dokle Gospode? A on reèe: dokle ne opuste gradovi da budu bez stanovnika i kuæe da budu bez ljudi, i zemlja dokle sasvijem ne opusti, ¹² I dokle Gospod opravi daleko ljude i bude sama pustoš u zemlji. ¹³ Ali æe još biti u njoj desetina, pa æe se i ona zatrti; ali kao hrast ili brijest kojima i kad zbate lišæe ostaje stablo, tako æe sveto sjeme biti njezino stablo.

7 U vrijeme Ahaza sina Jotama sina Ozije cara Judina doèe Resin car Sirski i Fakej sin Remalijin car Izrailjev na Jerusalim da ga biju, ali ga ne mogoše uzeti. ² I doèe glas domu Davidovu i rekoše: Sirija se složi s Jefremom. A srce Ahazovo i srce naroda njegova ustrepta kao drveæe u šumi od vjetra. ³ Tada reèe Gospod Isaiji: izidi na susret Ahazu, ti i Sear-jasuv sin tvoj, nakraj jaza gornjega jezera, na put kod polja

bjeljareva. ⁴ I reci mu: èuvaj se i budi miran, ne boj se i srce tvoje neka se ne plaši od dva kraja ovijeh glavanja što se puše, od raspaljenoga gnjeva Resinova i Sirskoga i sina Remalijina. ⁵ Što se Sirci i Jefrem i sin Remalijin dogovoriše na tvoje zlo govoreæi: ⁶ Hajdemo na Judejsku da joj dosadimo i da je osvojimo i da postavimo u njoj carem sina Taveilova; ⁷ Zato ovako veli Gospod Bog: neæe se to uèiniti, neæe biti. ⁸ Jer je glava Siriji Damasak, a Damasku je glava Resin; i do šezdeset i pet godina satræe se Jefrem tako da više neæe biti narod. ⁹ I glava je Jefremu Samarija, a Samariji je glava sin Remalijin. Ako ne vjerujete, neæete se održati. ¹⁰ I još reèe Gospod Ahazu govoreæi: ¹¹ Išti znak od Gospoda Boga svojega, išti ozdo iz dubine ili ozgo s visine. ¹² A Ahaz reèe: neæu iskati, niti æu kušati Gospoda. ¹³ Tada reèe Isaija: slušajte sada, dome Davidov; malo li vam je što dosađujete ljudima, nego dosađujete i Bogu mojemu? ¹⁴ Zato æe vam sam Gospod dati znak: eto djevojka æe zatrudnjeti i rodiæe sina, i nadjenuæe mu ime Emanuilo. ¹⁵ Maslo i med ješæe, dokle ne nauèi odbaciti zlo a izabrati dobro. ¹⁶ Jer prije nego nauèi dijete odbaciti zlo a izabrati dobro, ostaviaæe zemlju, na koju se gadiš, dva cara njezina. ¹⁷ Gospod æe pustiti na te i na narod tvoj i na dom oca tvoje dane, kakih nije bilo otkad se Jefrem odvoji od Jude, preko cara Asirskoga. ¹⁸ I tada æe Gospod zazviždati muhama koje su nakraj rijeka Misirskih, i pèelama koje su u zemlji Asirskoj; ¹⁹ I doæi æe i popadaæe sve u puste doline i u kamene rasjeline i na sve èeste i na svako drvece. ²⁰ Tada æe Gospod obrijati britvom zakupljenom ispreko rijeke, carem Asirskim, glavu i dlake po nogama, i bradu svu. ²¹ I tada ko saèuva kravicu i dvije ovce, ²² Od mnoštva mlijeka što æe davati ješæe maslo; jer maslo i med ješæe ko god ostane u zemlji. ²³ I tada æe svako mjesto gdje ima tisuæa èokota za tisuæu srebrnika zarasti u èkalj i trnje. ²⁴ Sa strijelama i s lukom iaei æe se onamo, jer æe sva zemlja biti èkalj i trnje. ²⁵ A na sve gore koje su se kopale motikom, na njih neæe doæi strah od èkalja i trnja, nego æe biti ispust volovima i gaziæe ih ovce.

8 I reèe mi Gospod: uzmi knjigu veliku i napiši u njoj pismom èovjeèijim: brz na plijen, hitar na grabež. ² I uzeh vjerne svjedoke, Uriju sveštenika i Zahariju sina Jeverehijina. ³ Potom pristupih k proroèici, i ona zatrudnje i rodi sina. A Gospod mi reèe: nadjeni mu ime: brz na plijen, hitar na grabež. ⁴ Jer prije nego dijete nauèi vikati: oèe moj i majko moja, odnijaæe se blago Damaštansko i plijen Samarijski pred carem Asirskim. ⁵ I još mi reèe Gospod govoreæi: ⁶ Što ovaj narod ne mari za vodu Siloamsku koja teèe tiho, i raduje se Resinu i sinu Remaljinu, ⁷ Zato, evo, Gospod æe navesti na njih vodu iz rijeke silnu i veliku, cara Asirskoga i svu slavu njegovu, te æe izaæi iz svijeh potoka svojih, i teæi æe povrh svijeh bregova svojih, ⁸ I navaliaæe preko Jude, plaviaæe i razlivaæe se i doæi do grla, i krila æe joj se raširiti preko svekolike zemlje tvoje, Emanuilo! ⁹ Združujte se,

narodi, ali æete se potrti; èujte svi koji ste u daljnoj zemlji: oružajte se, ali æete se potrti; oružajte se, ali æete se potrti. ¹⁰ Dogovarajte se, dogovor æe vam se razbiti: recite rijeè, neæe biti od nje ništa, jer je s nama Bog. ¹¹ Jer mi ovako reèe Gospod uhvativši me za ruku i opomenuvši me da ne idem putem ovoga naroda, govoreæi: ¹² Ne govorite buna, kad god ovaj narod kaže buna, i ne bojte se èega se on boji, i ne plašite se. ¹³ Gospoda nad vojskama svetite; i on neka vam je strah i bojazan. ¹⁴ I biæe vam svetinja, a kamen za spoticanje i stijena za sablazan objema domovima Izrailjevijem, zamka i mreža stanovnicima Jerusalimskim. ¹⁵ I spotaknuæe se mnogi i pašæe i satræe se, zaplešæe se i uhvatiæe se. ¹⁶ Sveži svjedoèanstvo, zapeèati zakon mojim uèenicima. ¹⁷ Èekaæu dakle Gospoda, koji je sakrio lice svoje od doma Jakovljeva, i uzdaæu se u nj. ¹⁸ Evo ja i djeca koju mi je dao Gospod jesmo znak i èudo Izrailju od Gospoda nad vojskama, koji nastava na gori Sionu. ¹⁹ I ako vam reku: pitajte vraèe i gatare, koji šapæu i mrmļaju; recite: ne treba li narod da pita Boga svojega? ili æe pitati mrtve mjesto živijeh? ²⁰ Zakon i svjedoèanstvo tražite. Ako li ko ne govori tako, njemu nema zore. ²¹ I hodiæe po zemlji potucajuæi se i gladujuæi; i kad bude gladan, ljutiæe se i psovati cara svojega i Boga svojega gore. ²² A kad pogleda na zemlju, a to nevolja i mrak i teška muka, i on zagnan u tamu.

9 Ali neæe se onako zamraèiti pritiješnjena zemlja kao prije kad se dotaèe zemlje Zavulonove i zemlje Neftalimove, ili kao poslije kad dosađivaše na putu k moru s one strane Jordana Galileji neznaoæi. ² Narod koji hodi u tami vidjeæe vidjelo veliko, i onima koji sjede u zemlji gdje je smrtni sjen zasvijetliæe vidjelo. ³ Umnožio si narod, a nijesi mu uvelièao radosti; ali æe se radovati pred tobom kao što se raduju o žetvi, kao što se vesele kad dijele plijen. ⁴ Jer si slomio jaram u kom vucijaše, i štap kojim ga bijahu po pleæima i palicu nasilnika njegova kao u dan Madijanski. ⁵ Jer æe obuæa svakoga ratnika koji se bude u graji i odijelo u krv uvaljano izgorjeti i biti hrana ognju. ⁶ Jer nam se rodi dijete, sin nam se dade, kojemu je vlast na ramenu, i ime æe mu biti: divni, savjetnik, Bog silni, otac vjeèni, knez mirni. ⁷ Bez kraja æe rasti vlast i mir na prijestolu Davidovu i u carstvu njegovu da se uredi i utvrdi sudom i pravdom otsada dovijeka. To æe uèiniti revnost Gospoda nad vojskama. ⁸ Gospod posla rijeè Jakovu, i ona pade u Izrailju. ⁹ I znaæe sav narod, Jefrem i stanovnici Samarijski, koji oholo i ponosita srca govore: ¹⁰ Padoše opeke, ali æemo mi zidati od tesana kamena; dudovi su posjeèeni, ali æemo mi zamijeniti kedrima. ¹¹ Ali æe Gospod podignuti protivnike Resinove na nj, i skupiæe neprijatelje njegove, ¹² Sirce s istoka i Filisteje sa zapada, te æe ždrijeti Izrailja na sva usta. Kod svega toga neæe se odvratiti gnjev njegov, nego æe ruka njegova još biti podignuta. ¹³ Jer se narod neæe obratiti k onomu ko ga bije, i neæe tražiti Gospoda

nad vojskama. ¹⁴ Zato æe otsjeæi Gospod Izrailju glavu i rep, granu i situ u jedan dan. ¹⁵ Starješina i ugledan èovjek to je glava, a prorok koji uèi laž to je rep. ¹⁶ Jer koji vode taj narod, oni ga zavode, a koje vode, oni su propali. ¹⁷ Zato se Gospod neæe radovati mladima njegovijem, i na sirote njegove i na udovice njegove neæe se smilovati, jer su svikoliki licemjeri i zlikovci, i svaka usta govore nevaljalstvo. Kod svega toga neæe se odvratiti gnjev njegov, nego æe ruka njegova još biti podignuta. ¹⁸ Jer æe se razgorjeti bezbožnost kao oganj, koji sažeže èkalj i trnje, pa upali gustu šumu, te otide u dim visoko. ¹⁹ Od gnjeva Gospoda nad vojskama zamraèiæe se zemlja i narod æe biti kao hrana ognju, niko neæe požaliti brata svojega. ²⁰ I zgrabiæe s desne strane, pa æe opet biti gladan, i ješæe s lijeve strane, pa se opet neæe nasititi; svaki æe jesti meso od mišice svoje, ²¹ Manasija Jefrema, i Jefrem Manasiju, a obojica æe se složiti na Judu. Kod svega toga neæe se odvratiti gnjev njegov, nego æe ruka njegova još biti podignuta.

10 Teško onima koji postavljaju zakone nepravedne i koji pišu nepravdu, ² Da odbiju od suda uboge, i da otimaju pravicu siromasima naroda mojega, da bi im plijen bile udovice i sirote grabež. ³ A što æete èiniti u dan pohođenja i pogibli koja æe doæi izdaleka? kome æete pribjeæi za pomoæ? gdje li æete ostaviti slavu svoju? ⁴ Da se ne bi unizila meðu roblje i meðu pobijene pala? Kod svega toga neæe se odvratiti gnjev njegov, nego æe ruka njegova još biti podignuta. ⁵ Teško Asiru, šibi gnjeva mojega, ako i jest palica u ruci njegovoj moja jarost. ⁶ Na narod licemjerni poslaæu ga, i zapovjediæu mu za narod na koji se gnjevim, da plijeni i otima, i da ga izgazi kao blato na ulicama. ⁷ Ali on neæe tako misliti i srce njegovo neæe tako suditi, nego mu je u srcu da zatre i istrijebi mnoge narode. ⁸ Jer æe reæi: knezovi moji nijesu li svi carevi? ⁹ Nije li Halan kao Harhemis? nije li Emat kao Arfad? nije li Samarija kao Damasak? ¹⁰ Kako je ruka moja našla carstva lažnijeh bogova, kojih likovi bijahu jaèi od Jerusalimskih i Samarijskih, ¹¹ Neæu li uèiniti Jerusalimu i njegovijem lažnijem bogovima onako kako sam uèinio Samariji i njezinijem lažnijem bogovima? ¹² Ali kad svrši Gospod sve djelo svoje na gori Sionskoj i u Jerusalimu, tada æu obiæi plod ohologa srca cara Asirskoga i slavu ponositijeh oèiju njegovijeh. ¹³ Jer reèe: krjepošæu ruke svoje uèinili i mudrošæu svojom, jer sam razuman; i premjestih meðu narodima i blago njihovo zaplijenih i kao junak oborih stanovnike. ¹⁴ I ruka moja naðe kao gnijezdo bogatstvo u naroda, i kako se kupe jajca ostavljena tako pokupih svu zemlju, i ne bi nikoga da makne krilom ili da otvori usta i pisne. ¹⁵ Hoæe li se sjekira velièati nad onijem koji njom sijeèe? hoæe li se pila razmetati nad onijem koji njom radi? kao da bi prut mahao onijem koji ga digne, kao da bi se hvalio štap da nije od drveta. ¹⁶ Zato æe Gospod, Gospod nad vojskama, pustiti na pretile njegove mršu, i slavu æe njegovu potpaliti da gori kao oganj. ¹⁷ Jer æe vidjelo

Izrailjevo biti oganj, i svetac æe njegov biti plamen, i upaliæe i saææi trnje njegovo i èkalj njegov u jedan dan. ¹⁸I krasotu šume njegove i njive njegove, od duše do tijela, uništiæe, i biæe kao bjegunac kad iznemogne. ¹⁹I što ostane drveta šume njegove, biæe malo, da bi ih dijete moglo popisati. ²⁰I u to vrijeme ostatak Izrailjev i koji se izbave u domu Jakovljevu neæe se više oslanjati na onoga ko ih bije, nego æe se oslanjati na Gospoda sveca Izrailjeva istinom. ²¹Ostatak æe se obratiti, ostatak Jakovljev, k Bogu silnome. ²²Jer ako bude naroda tvojega, Izrailju, kao pijeska morskoga, ostatak æe se njegov obratiti. Pogibao je odreðena, razliæe se pravda. ²³Jer æe Gospod, Gospod nad vojskama, izvršiti pogibao odreðenu u svoj zemlji. ²⁴Zato ovako veli Gospod, Gospod nad vojskama: ne boj se Asirca, narode moj, koji nastavaš na gori Sionu; prutom æe te udariti i štap svoj podignuæe na te kao u Misiru. ²⁵Jer još malo, i gnjev æe prestat; tada æe se jarost moja obratiti na njihovu pogibao. ²⁶Jer æe podignuti na nj Gospod nad vojskama biè, te æe biti kao rasap Madijanski kod kamena Oriva i kao štap njegov na moru, i podignuæe ga kao u Misiru. ²⁷I tada æe se skinuti breme njegovo s ramena tvojega i jaram njegov s vrata tvojega, i izlomiæe se jaram od pomazanja. ²⁸Doðe u Ajat, proðe u Migron, u Mihmasu raspri prtijag svoj. ²⁹Poðoše klancem, u Gavaji zanoæiše, prepade se Rama, Gavaja Saulova pobježe. ³⁰Vièi iza glasa, kæeri Galimova; nek se èuje u Lais, jadni Anatote! ³¹Madmina pobježe, stanovnici Gevimski utekoše. ³²Još jedan dan, pa æe stajati u Novu, mahnuæe rukom svojom na goru kæeri Sionske, na hum Jerusalimski. ³³Gle, Gospod, Gospod nad vojskama, okresaæe silom grane; što je visoko posjeæi æe, i što je uzdignuto sniziae. ³⁴I gustu æe šumu isjeæi sjekirom, i Livan æe pasti od silnoga.

11 Ali æe izaæi šibljika iz stabla Jesejeva, i izdanak iz korijena njegova izniknuæe. ²I na njemu æe poèivati duh Gospodnji, duh mudrosti i razuma, duh savjeta i sile, duh znanja i straha Gospodnjega. ³I mirisanje æe mu biti u strahu Gospodnjem, a neæe suditi po viðenju svojih oèiju, niti æe po èuvenju svojih ušiju karati. ⁴Nego æe po pravdi suditi siromasima i po pravici karati krotke u zemlji, i udariæe zemlju prutom usta svojih, i duhom usana svojih ubiæe bezbožnika. ⁵I pravda æe mu biti pojas po bedrima, i istina pojas po bocima. ⁶I vuk æe boraviti s jagnjetom, i ris æe ležati s jaretom, tele i laviae i ugojeno živinèe biæe zajedno, i malo dijete vodiæe ih. ⁷I krava i medvjedica zajedno æe pasti, mlad njihova ležaæe zajedno, i lav æe jesti slamu kao vo. ⁸I dijete koje sisa igraæe se nad rupom aspidinom, i dijete odbijeno od sise zavlaiæe ruku svoju u rupu zmije vasilinske. ⁹Neæe uditi ni potirati na svoj svetoj gori mojoj, jer æe zemlja biti puna poznanja Gospodnjega kao more vode što je puno. ¹⁰I u to æe vrijeme za korijen Jesejev, koji æe biti zastava narodima, raspitivati narodi, i poèivalište njegovo biæe slavno. ¹¹I tada æe Gospod opet podignuti ruku svoju da zadobije ostatak naroda

svojega, što ostane od Asirske i od Misira i od Patrosa i od Etiopske i od Elama i od Senara i od Emata i od ostrva morskih. ¹²I podignuæe zastavu narodima i prognane Izrailjeve i rasijane Judine sabraæe s èetiri kraja zemaljska, ¹³I nestae zavisti Jefremove, i neprijatelji Judini istrijebiæe se; Jefrem neæe zavidjeti Judi, a Juda neæe zlobiti Jefremu. ¹⁴Nego æe složno letjeti na pleæa Filistejima k zapadu; zajedno æe plijeniti narode istoène; na Edomce i Moavce dignuæe ruke svoje, i sinovi Amonovi biæe im pokorni. ¹⁵I Gospod æe presušiti zaliv mora Misirskoga, i mahnuæe rukom svojom svrh rijeke sa silnijem vjetrom svojim, i udariæe je po sedam krakova da se može prelaziti u obuæi. ¹⁶I biæe put ostatku naroda njegova, što ostane od Asirske, kao što je bio Izrailju kad izide iz zemlje Misirske.

12 I reæi æeš u ono vrijeme: hvalim te, Gospode, jer si se bio razgnjevio na me, pa se odvratio gnjev tvoj, i utješio si me. ²Gle, Bog je spasenje moje, uzdaæu se i neæu se bojati, jer mi je sila i pjesma Gospod Bog, on mi bi spasitelj. ³S radošæu æete crpsti vodu iz izvora ovoga spasenja. ⁴I tada æete reæi: hvalite Gospoda, glasite ime njegovo, javljajte po narodima djela njegova, napominjite da je visoko ime njegovo. ⁵Pojte Gospodu, jer uèini velike stvari, neka se zna po svoj zemlji. ⁶Klikuj i pjevaj, koja sjediš u Sionu, jer je svetac Izrailjev velik posred vas.

13 Breme Vavilonu, koje vidje Isaija sin Amosov. ²Na gori visokoj podignite zastavu, vièite im iza glasa, mašite rukom, neka uðu na vrata kneževska. ³Ja sam zapovjedio izabranima svojim i dozvaò sam junake svoje da izvrše gnjev moj koji se raduju s velièine moje. ⁴Vika stoji ljudstva na gorama kao da je velik narod, vika i vreva carstva skupljenijeh naroda; Gospod nad vojskama pregleda vojsku ubojitu. ⁵Dolaze iz daljne zemlje, s kraja nebesa, Gospod i oruða srdnje njegove, da zatre svu zemlju. ⁶Ridajte, jer je blizu dan Gospodnji; doæi æe kao pustoš od svemoguæega. ⁷Zato æe svaka ruka klonuti, i svako srce èovjeèije rastopiti se. ⁸I oni æe se smesti, muke i bolovi spopašæe ih, muèiæe se kao porodilja, prepašæe se jedan od drugoga, lica æe im biti kao plamen. ⁹Evo, ide dan Gospodnji ljuti s gnjevom i jarošæu da obrati zemlju u pustoš, i grješnike da istrijebi iz nje. ¹⁰Jer zvijezde nebeske i prilike nebeske neæe pustiti svjetlosti svoje, sunce æe pomrèati o roðaju svom, i mjesec neæe pustiti svjetlosti svoje. ¹¹I pohodiæu vasiljenu za zloæu, i bezbožnike za bezakonje; i ukinuæu razmetanje oholijeh, i ponos silnijeh oboriæu. ¹²Uèiniæu da æe èovjek više vrijediti nego zlato èisto, više nego zlato Ofirsko. ¹³Zato æu zatresti nebo, i zemlja æe se pokrenuti sa svoga mjesta od jarosti Gospoda nad vojskama i u dan kad se raspali gnjev njegov. ¹⁴I biæe kao srna poplašena i kao stado kojega niko ne sabira; svak æe gledati za svojim narodom, i svak æe bježati u svoju zemlju. ¹⁵Ko se god naðe, biæe proboden, i koji se god skupe, poginuæe od maèa. ¹⁶I djecu æe im razmrskati na

njihove oèi, kuæe æe im oplijeniti i žene æe im sramotiti. ¹⁷ Evo, ja æu podignuti na njih Mide, koji neæe mariti za srebro, niti æe zlata iskati. ¹⁸ Nego æe iz lukova djecu ubijati, ni na plod u utrobi neæe se smilovati, niti æe djece žaliti oko njihovo. ¹⁹ I Vavilon, ures carstvima i dika slavi Haldejskoj, biæe kao Sodom i Gomor kad ih Bog zatr. ²⁰ Neæe se u njemu živjeti niti æe se ko naseliti od koljena do koljena, niti æe Arapin razapeti u njemu šatora, niti æe pastiri poèivati onuda. ²¹ Nego æe poèivati ondje divlje zvijeri, i kuæe æe njihove biti pune velikih zmija, i ondje æe nastavati sove, i aveti æe skakati onuda. ²² I dovikivaæe se buljine u pustijem kuæama i zmajevi u dvorima veselijem. A doæi æe njegovo vrijeme, i blizu je, i dani njegovi neæe se protegnuti.

14 Jer æe se smilovati Gospod na Jakova, i opet æe izabrati Izrailja, i namjestiæe ih u zemlji njihovoj, i prilijepiæe se k njima došljaci i pridružiæe se domu Jakovljevu. ² Jer æe ih uzeti narodi i odvesti na mjesto njihovo, i naslijediæe ih Izrailjci u zemlji Gospodnjoj da im budu sluge i sluškinje, i zarobiæe one koji ih bjehu zarobili, i biæe gospodari svojim nasilnicima. ³ I kad te smiri Gospod od truda tvojega i muke i od ljutoga ropstva u kom si robovao, ⁴ Tada æeš izvoditi ovu priðu o caru Vavilonskom i reæi æeš: kako nesta nastojnika, nesta danka? ⁵ Slomi Gospod štap bezbožnicima, palicu vladaocima, ⁶ Koja je ljuto bila narode bez prestanka, i gnjevno vladala nad narodima, i gonila nemilice. ⁷ Sva zemlja poèiva i mirna je; pjevaju iza glasa. ⁸ Vesele se s tebe i jele i kedri Livanski govoreæi: otkako si pao, ne dolazi niko da nas sijeæe. ⁹ Pakao dolje uskoleba se tebe radi da te srete kad doðeš, probudi ti mrtvace i sve knezove zemaljske, diže s prijestola njihovijeh sve careve narodne. ¹⁰ Svi æe progovoriti i reæi tebi: i ti li si iznemogao kao mi? izjednaèio se s nama? ¹¹ Spusti se u pakao ponos tvoj, zveka psaltira tvojih; prostrti su poda te moljci, a crvi su ti pokrivaè. ¹² Kako pade s neba, zvijezdo danice, kæeri zorina? kako se obori na zemlju koji si gazio narode? ¹³ A govorio si u srcu svom: izaæi æu na nebo, više zvijezda Božijih podignuæu prijesto svoj, i sješæu na gori zbornoj na strani sjevernoj; ¹⁴ Izaæi æu u visine nad oblake, izjednaèiæu se s višnjim. ¹⁵ A ti se u pakao svrže, u dubinu grobnu. ¹⁶ Koji te vide pogledaæe na te, i gledaæe te govoreæi: to li je onaj koji je tresao zemlju, koji je drmao carstva, ¹⁷ Koji je vasiljenu obraæao u pustinju, i gradove njezine raskopavao? roblje svoje nije otpuštao kuæi? ¹⁸ Svi carevi narodni, svikoliki, leže slavno, svaki u svojoj kuæi. ¹⁹ A ti se izbaci iz groba svojega, kao gadna grana, kao haljina pobijenijeh, maèem pobodenijeh, koji slaze u jamu kamenu, kao pogaženi strv. ²⁰ Neæeš se združiti s njima pogrebom, jer si zemlju svoju zatro, narod si svoj ubio; neæe se spominjati sjeme zlikovaèko dok je vijeka. ²¹ Pripravite pokolj sinovima njegovijem za bezakonje otaca njihovijeh da se ne podignu i ne naslijede zemlje i ne napune vasiljene gradovima. ²² Jer æu ustati na njih, govori Gospod nad vojskama, i

zatræu ime Vavilonu i ostatak, i sina i unuka, govori Gospod. ²³ I naèiniæu od njega stan æukovima i jezera vodena, i omešæu ga metlom pogibli, govori Gospod nad vojskama. ²⁴ Zakle se Gospod nad vojskama govoreæi: doista, biæe kako sam smislio, i kako sam naumio izvršiæe se. ²⁵ Potræu Asirca u zemlji svojoj, na gorama svojim izgaziæu ga; tada æe se skinuti s njih jaram njegov, i breme njegovo s pleæa njihovijeh skinuæe se. ²⁶ To je namišljeno svoj zemlji, i to je ruka podignuta na sve narode. ²⁷ Jer je Gospod nad vojskama naumio, ko æe razbiti? i njegovu ruku podignutu ko æe odvratiti? ²⁸ Godine koje umrije car Ahaz bi objavljeno ovo breme: ²⁹ Nemoj se radovati, zemljo Filistejska svakolika, što se slomi prut onoga koji te je bio; jer æe iz korijena zmijinjega niknuti zmija vasilinska, i plod æe mu biti zmaj ognjeni krilati. ³⁰ I prvenci siromaški nahraniæe se, i ubogi æe poèivati bez straha; a tvoj æu korijen umoriti glaðu, i ostatak tvoj on æe pobiti. ³¹ Ridajte, vrata, vièi, grade; rastopila si se, sva zemljo Filistejska, jer sa sjevera ide dim i niko se neæe osamiti u zborovima njegovijem. ³² I šta æe se odgovoriti poslanicima narodnijem? Da je Gospod osnovao Sion i da æe u nj utjecati nevoljnici naroda njegovoga.

15 Breme Moavu. Da, obnoæ se raskopa Ar Moavski i propade; da, obnoæ se raskopa Kir Moavski i propade. ² Otide u dom i u Devon, na visine, da plaèe: Moav æe ridati za Nevonom i za Medevom, sve æe mu glave biti æelave, svaka brada oskubena. ³ Po ulicama æe njegovijem pripasivati kostrijet, na krovovima njegovijem i na ulicama njegovijem sve æe ridati suze lijuæi. ⁴ I vikaæe Esevon i Eleala, do Jase èuæe im se glas; i vojnici æe Moavski vikati, duša æe se u svakom uzmuèiti. ⁵ Srce moje vapije za Moavom; bjegunci njegovi pobjegoše dori do Sigora kao junica treæakinja; jer æe se iæi uz brdo Luitsko plaèuæi, i putem Oronaimskim razlijegaæe æe se jauk. ⁶ Jer æe nestati voda Nimrimskih, jer æe posahnuti bilje, nestaæe trave, zeleni neæe biti. ⁷ I zato što su ostavljali i što su èuvali odnijeæe se na potok Arapski. ⁸ Jer æe vika iæi oko meða Moavskih, do Eglaima jauk njihov, i do Vir-Elima jauk njihov. ⁹ Jer æe se voda Dimonska napuniti krvi; i još æu dometnuti Dimonu, na bjegunce Moavske i na ostatak zemaljski poslaæu lavove.

16 Šaljite jaganjce gospodaru zemaljskom, od Sele do pustinje, ka gori kæeri Sionske. ² Jer æe biti kæeri Moavske na brodovima Arnonskim kao ptica koja luta, otjerana s gnijezda. ³ Uèini vijeæe, narode, naèini sjen u podne kao noæ, zakloni izagnane, nemoj izdati bjegunaca. ⁴ Neka kod tebe borave izgnani moji, Moave; budi im zaklon od pustošnika; jer æe nestati nasilnika, prestaæe pustošenje, istrijebiæe se sa zemlje koji gaze druge. ⁵ I utvrdiæe se prijesto milošæu, i na njemu æe sjedjeti jednako u šatoru Davidovu koji æe suditi i tražiti što je pravo i biti brz da èini pravdu. ⁶ Èusmo za oholost Moava vrlo ponositoga, za ponos njegov i oholost i objest njegovu; laži njegove neæe biti tvrde. ⁷ Zato æe ridati

Moavac nad Moavcem, svi æe ridati; nad temeljima Kir-Aresetskim uzdisaæete, jer su razvaljeni. ⁸I polja Esevonska posušiše se i èokot Sivamski; gospoda narodna potrše krasne loze njegove, koje dosezahu do Jazira i vijahu se po pustinji; odvode njegove pružahu se i prelažahu preko mora. ⁹Zato æu plakati plaèem Jazirskim za èokotom Sivamskim; zaljevaæu te suzama svojim, Esevone i Elealo, jer pjesma o ljetini tvojoj i o žetvi tvojoj pade. ¹⁰I nesta radosti i veselja s polja rodnoga, u vinogradima se ne pjeva ni podvikuje, vina u kacama ne gazi gazilac; uèinih kraj pjesmama. ¹¹Zato utroba moja jeèi kao gusle za Moavom, i srce moje za Kir-Eresom. ¹²I kad se vidi da se umorio Moav na visini svojoj, uæi æe u svetinju svoju da se pomoli; ali ništa neæe svršiti. ¹³Ovo je rijeè što reèe Gospod za Moava davno. ¹⁴A sada veli Gospod govoreæi: do tri godine, kao što su godine najamnièke, ološaæe slava Moavova sa svijem mnoštvom njegovijem, i što ostane biæe vrlo malo i ne jako.

17 Breme Damasku. Gle, Damasak æe se ukinuti da ne bude više grad, nego æe biti gomila razvalina. ²Gradovi Aroirski biæe ostavljeni, biæe za stada, te æe u njima poèivati, i niko ih neæe plašiti. ³Nestaæe gradova Jefremovijeh i carstva u Damasku i ostatku Sirskom, biæe kao slava sinova Izrailjevijeh, veli Gospod nad vojskama. ⁴I u taj æe dan istanèati slava Jakovljeva, i debelo tijelo njegovo omršaæe. ⁵Jer æe biti kao kad žetelac sabira žito i rukom žanje klasje, i biæe kao kad se kupi klasje u dolini Rafajskoj. ⁶Ali æe se ostaviti u njoj pabirci kao kad se otrese maslina, pa dvije tri ostanu u vrhu, i èetiri pet na rodnijem granama, veli Gospod Bog Izrailjev. ⁷U to æe vrijeme èovjek pogledati na tvorca svojega, i oèi njegove gledaæe na sveca Izrailjeva; ⁸A neæe pogledati na oltare, djelo ruku svojih, niti æe gledati na ono što su naèinili prsti njegovi, ni na lugove ni na likove sunèane. ⁹U to æe vrijeme tvrdi gradovi njegovi biti kao ostavljen grm i ogranak, jer æe se ostaviti radi sinova Izrailjevijeh, i biæe pustoš. ¹⁰Jer si zaboravio Boga spasenja svojega, i nijesi se sjeæao stijene sile svoje; zato sadi krasne sadove i lozu stranu presađuj; ¹¹Danju radi da uzraste što posadiš, i jutrom gledaj da ti sjeme nikne; ali kad dođe do branja razgrabiaæe se, i ostaaæe ti ljuta žalost. ¹²Teško mnoštvu velikih naroda, što buèe kao što buèe mora, i uzavrelijem narodima, kojih stoji vrevka kao silnijeh voda; ¹³Vrevka stoji naroda kao velikih voda; ali æe povikati na njih, i oni æe pobjeæi daleko, i biæe gonjeni kao pljeva po brdima od vjetra i kao prah od viora. ¹⁴Uveèe eto straha, i prije nego svane nema nikoga. To je dio onijeh koji nas gaze, i našljedstvo onijeh koji otimlju od nas.

18 Teško zemlji koja sjen èini krilima s one strane rijeka Etiopskih; ²Koja šalje poslanike preko mora, u lađama od site po vodama, govoreæi: idite, brzi glasnici, k narodu rasijanu i oplijenjenu, k narodu strašnu otkako je dosad, k narodu razmjerenu i pogaženu, kojemu zemlju raznose rijeke. ³Svi koji živate na svijetu i stanujete na zemlji, kad se digne

zastava na gorama, gledajte, i kad zatrubi truba, slušajte. ⁴Jer ovako mi reèe Gospod: umiriaæu se i gledaæu iz stana svojega, kao vruæina koja suši poslije dažda i kao rosan oblak o vruæini žetvenoj. ⁵Jer prije berbe, kad napupe pupci i od cvijeta postane grozd i stane zreti, okresaæe odvode kosijerom, i uzeæe lozu i otsjeæi. ⁶Sve æe se ostaviti pticama gorskim i zvijerima zemaljskim; i ptice æe ljetovati na njima, a svakojake zvijeri zemaljske zimovaæe. ⁷Tada æe se donijeti dar Gospodu nad vojskama od naroda rasijanoga i oplijenjenoga, od naroda strašnoga otkako je dosad, od naroda razmjerena i pogaženoga, kojemu zemlju raznose rijeke, k mjestu imena Gospoda nad vojskama, ka gori Sionskoj.

19 Breme Misiru. Gle, Gospod sjedeæi na oblaku laku doæi æe u Misir; i zatrešaæe se od njega idoli Misirski, i srce æe se rastopiti u Misircima. ²I razdražiaæu Misirce jedne na druge, te æe vojevati brat na brata i prijatelj na prijatelja, grad na grad, carstvo na carstvo. ³I nestaæe duha Misiru, i namjeru njegovu razbiaæu; tada æe pitati svoje idole i opsjenare i vraèe i gatare. ⁴I predaæu Misirce u ruke žestokim gospodarima, i ljut æe car vladati njima, veli Gospod, Gospod nad vojskama. ⁵I nestaæe vode iz mora, i rijeka æe presahnuti i zasušiti se. ⁶I rijeke æe oteæi, opašaæe i presahnuti potoci Misirski, trska i sita posušiæe se. ⁷Trava kraj potoka, na ušæu potoka, i svi usjevi kraj potoka posahnuæe i nestaæe ih i propašaæe. ⁸I tužiaæe ribari i sjetovaæe svi koji bacaju udicu, i koji razapinju mrežu po vodama zabrinuæe se. ⁹I stidjeæe se koji rade od tankoga lana, i koji tkaju tanko bijelo platno. ¹⁰I nasipi æe mu se razvaliti, i koji zagrađuju ribnjake, svi æe biti žalosna srca. ¹¹Doista, knezovi su Soanski bezumni, i savjet mudrijeh savjetnika Faraonovijeh lud je. Kako možete govoriti Faraonu: ja sam sin mudrijeh, sin starijeh careva? ¹²Gdje su? gdje su mudarci tvoji? Neka ti kažu ako znadu što je naumio za Misir Gospod nad vojskama. ¹³Poludješe knezovi Soanski; prevariše se knezovi Nofski; prelastiše Misir glave plemena njegovijeh. ¹⁴Gospod je izlio meðu njih duh prijevaran, te uèiniše da posræe Misir u svijem poslovima kao što posræe pijan èovjek bljujuæi. ¹⁵I neæe biti djela u Misiru što bi uèinila glava ili rep, grana ili sita. ¹⁶Tada æe biti Misirci kao žene; bojaæe se i drktati od ruke Gospoda nad vojskama kad zamahne na njih. ¹⁷I zemlja æe Judina biti strah Misiru; ko je se god opomene, prepašaæe se radi namjere Gospoda nad vojskama što je naumio suprot njemu. ¹⁸U to æe vrijeme biti pet gradova u zemlji Misirskoj koji æe govoriti jezikom Hananskim i zaklinjati se Gospodom nad vojskama; jedan æe se zvati grad Aheres. ¹⁹U to æe vrijeme biti oltar Gospodnji usred zemlje Misirske, i spomenik Gospodnji na meði njezinoj; ²⁰I biæe znak i svjedoèanstvo Gospodu nad vojskama, u zemlji Misirskoj. Kad stanu vikati ka Gospodu na nasilnike, on æe im poslati spasitelja i kneza i izbaviaæe ih. ²¹I biæe poznat Gospod Misircima, i poznaæe Misirci Gospoda u to vrijeme, i služiaæe mu

žrtvama i darima, i zavjetovaæe zavjete Gospodu, i izvršivaæe. ²² Tako æe Gospod udariti Misir, i udariv iscijeliæe, jer æe se obratiti ka Gospodu, umoliæe mu se, i iscijeliæe ih. ²³ U to æe vrijeme biti put iz Misira u Asirsku, i Asirac æe iæi u Misir i Misirac u Asirsku, i služiæe Gospodu Misirci s Asircima. ²⁴ U to æe vrijeme Izrailj biti treæi s Misircima i Asircima, i biæe blagoslov posred zemlje. ²⁵ Jer æe ih blagosloviti Gospod nad vojskama govoreæi: da je blagosloven moj narod Misirski i Asirski, djelo ruku mojih, i našljedstvo moje, Izrailj.

20 Godine koje doðe Tartan na Azot, kad ga posla Sargon car Asirski, te bi Azot i uze ga, ² U to vrijeme reæe Gospod preko Isaije sina Amosova govoreæi: idi, skini kostrijet sa sebe, i izuj obuæu s nogu svojih. I uèini tako i iðaše go i bos. ³ Tada reæe Gospod: kako ide sluga moj Isaija go i bos za znak i èudo što æe biti do tri godine Misiru i Etiopskoj, ⁴ Tako æe odvesti car Asirski u ropstvo Misirce, i Etiopljane u sužanjstvo, djecu i starce, gole i bose i golijeh zadnjica, na sramotu Misircima. ⁵ I prepašæe se i posramiæe se od Etiopske, uzdanice svoje, i od Misira, ponosa svojega. ⁶ I reæi æe tada koji žive na ovom ostrvu: gle, to je uzdanica naša, ka kojoj pritjecasmo za pomoæ da se saèuvamo od cara Asirskoga; kako æemo se izbaviti?

21 Breme pustinji na moru. Kao vihori koji prolaze na jug, tako æe doæi iz pustinje, iz zemlje strašne. ² Ljuta utvara javi mi se. Nevjernik nevjeru èini, pustošnik pustoši; hodi, Elame; opkoli, Midiyo! svemu uzdisanju uèiniæu kraj. ³ Zato su bedra moja puna bola; muke me obuzeše kao kad se muèi porodilja; zgurih se èujuæi, prepadoh se videæi. ⁴ Srce mi se smete, groza me poduze; noæ milina mojih pretvori mi se u strah. ⁵ Postavi sto, stražar neka straži; jedi, pij; ustajte knezovi, mažite štitove. ⁶ Jer ovako mi reèe Gospod: idi, postavi stražara da ti javi što vidi. ⁷ I vidje kola, i dva reda konjika; kola s magarcima i kola s kamilama; i pažaše dobro velikom pažnjom. ⁸ I povika kao lav: gospodaru, ja stojim jednako na straži danju, i stojim na straži po svu noæ. ⁹ I evo doðoše na kolima ljudi, u dva reda konjici. Tada povika i reèe: pade, pade Vavilon, i svi rezani likovi bogova njegovijeh razbiše se o zemlju. ¹⁰ Vršaju moj, i pšenice gumna mojega! što èuh od Gospoda nad vojskama, Boga Izrailjeva, javih vam. ¹¹ Breme Dumi. Vièe k meni neko sa Sira: stražaru! šta bi noæas? stražaru! šta bi noæas?

¹² Stražar reèe: doæi æe jutro, ali i noæ; ako æete tražiti, tražite, vratite se, dođite. ¹³ Breme Arapskoj. Po šumama u Arapskoj noæivaæete, putnici Dedanski!

¹⁴ Iznesite vode pred žedne, koji živate u zemlji Temi, sretite s hljebom bjegunca. ¹⁵ Jer æe bježati od maèa, od maèa gologa, od luka zapetoga i od žestokoga boja. ¹⁶ Jer ovako mi reèe Gospod: za godinu, kao što je godina najamnièka, nestaæe sve slave Kidarske. ¹⁷ I što ostane hrabrijih strijelaca sinova Kidarskih, biæe malo; jer Gospod Bog Izrailjev reèe.

22 Breme dolini viðenja. Što ti je te si sva izašla na krovove? ² Grade puni vike i vreve, grade veseli! tvoji pobijeni nijesu pobijeni maèem niti pogiboše u boju. ³ Glavari tvoji uzmakoše svikoliki, povezaše ih strijelci; što se god naðe tvojih, svi su povezani, ako i pobjegoše daleko. ⁴ Zato rekoh: prođite me se, da plaèem gorko; ne trudite se da me tješite za pogibljku kæeri naroda mojega. ⁵ Jer je ovo dan muke i potiranja i smetnje od Gospoda, Gospoda nad vojskama, u dolini viðenja; obaliæe zid, i vika æe biti do gore. ⁶ I Elam uze tul, s kolima ljudi i s konjicima, i Kir istaèe štit. ⁷ I krasne doline tvoje napuniše se kola, i konjici se namjestiše pred vratima. ⁸ I odastrije se zastiraè Judin; i pogledao si u to vrijeme na oružje u kuæi šumskoj. ⁹ I vidjeste da je mnogo proloma na gradu Davidovu, i sabraste vodu u donjem jezeru. ¹⁰ I izbrojiste kuæe Jerusalimske, i razvaliste kuæe da utvrdite zid. ¹¹ I naèiniste jaz meðu dva zida za vodu iz staroga jezera; ali ne pogledaste na onoga koji je to uèinio i ne obazreste se na onoga koji je to odavna spremio. ¹² I zva vas Gospod nad vojskama u onaj dan da plaèete i ridate i da skubete kose i pripašete kostrijet; ¹³ A gle, radost i veselje, ubijaju goveda, kolju ovce, jedu meso i piju vino govoreæi: jedimo i pijmo, jer æemo sjutra umrijeti. ¹⁴ Ali Gospod nad vojskama javi mi: neæe vam se oprostiti ovo bezakonje do smrti, veli Gospod, Gospod nad vojskama. ¹⁵ Ovako veli Gospod, Gospod nad vojskama: idi k onomu riznièaru, k Somni, upravitelju dvorskom, ¹⁶ I reci mu: šta æeš ti tu? i ko ti je tu? te si tu istesao sebi grob? istesao si sebi grob na visoku mjestu i spremio si sebi stan u kamenu. ¹⁷ Evo, èovjeèe, Gospod æe te baciti daleko i zatrpæe te. ¹⁸ Zavitlaæe te i hititi kao loptu u zemlju prostranu; ondje æeš umrijeti i ondje æe biti kola slave tvoje, sramoto domu gospodara svojega; ¹⁹ I svræi æu te s mjesta svojega, i istjeraæu te iz službe tvoje. ²⁰ I u to vrijeme pozvaæu slugu svojega Elijahima sina Helkijina; ²¹ I obuæi æu mu tvoju haljinu, i tvojim æu ga pojasom opasati, i tvoju æu mu vlast dati u ruku, i biæe otac Jerusalimljanima i domu Judinu. ²² I metnuæu mu kljuè od doma Davidova na rame: kad on otvori, neæe niko zatvoriti, i kad on zatvori, neæe niko otvoriti. ²³ I kao klin uglaviæu ga na tvrdu mjestu, i biæe prijesto slave domu oca svojega; ²⁴ I o njemu æe se vješati sva slava doma oca njegova, sinova i unuka, svakojaki sudovi, i najmanji, i èaše i mjehovi. ²⁵ U to vrijeme, veli Gospod nad vojskama, pomjeriæe se klin uglavljeni na tvrdom mjestu, i izvadiæe se i pašæe, i teža što je na njemu propašæe; jer Gospod reèe.

23 Breme Tiru. Ridajte laðe Tarsiske, jer je raskopan, da nema kuæe niti ko dolazi. Iz zemlje Kitimske javi im se. ² Umuknite koji živate na ostrvu, koje trgovci Sidonski pomorci puniše. ³ I dohodi mu bijahu po velikim vodama sjeme Siorsko, žetva s rijeke, i bješe trg narodima. ⁴ Stidi se, Sidone, jer govori more, sila morska veli: ne muèim se poroðajem, ne raðam, ne odgajam momaka, ne podižem djevojaka. ⁵ Kao što se ožalostiše kad èuše za Misir, tako æe se ožalostiti

kad èuju za Tir. ⁶ Idite u Tarsis, ridajte ostrvljani! ⁷ Je li to vaš veseli grad, kojega je starina od davnina? njegove æe ga noge zanjieti daleko u tuđinstvo. ⁸ Ko je to smislio na Tir, koji razdavaše vijence, èiji trgovci bjehu knezovi, i prekupci slavni na zemlji? ⁹ Gospod je nad vojskama to smislio, da osramoti ponos svake slave i da poništi sve slavne na zemlji. ¹⁰ Prijeði preko zemlje svoje kao potok, kæeri Tarsiska; nema više pojasa. ¹¹ Ruku svoju podiže na more, zadrma carstva; Gospod je zapovjedio za Hanan da se raskopaju gradovi njegovi. ¹² I veli: neæeš se više veseliti, osramoæena djevojko, kæeri Sidonska. Ustani, idi u Kitim, ni ondje neæeš imati mira. ¹³ Eto zemlje Haldejske; toga naroda nije bilo; Asur je osnova za one koji živiljahu u pustinjama, podigoše kule u njoj, pogradiše dvorove; i obrati se u razvaline. ¹⁴ Ridajte lađe Tarsiske, jer je raskopan vaš grad. ¹⁵ I tada æe Tir biti zarobljen sedamdeset godina, za vijek jednoga cara, a poslije sedamdeset godina pjevaæe se Tiru kao kurvu: ¹⁶ Uzmi gusle, idi po gradu, zaboravljena kurvo; dobro udaraj, pjevaj i popijevaj, eda bi te se opet opomenuli. ¹⁷ Jer poslije sedamdeset godina Gospod æe pohoditi Tir, a on æe se vratiti na kurvarsku zaslugu svoju, i kurvaæe se sa svijem carstvima na zemlji. ¹⁸ Ali æe trgovina njegova i zasluga njegova biti posveæena Gospodu, neæe se ostavljati ni èuvati, nego æe trgovina njegova biti onima koji nastavaju pred Gospodom da jedu do sitosti i imaju odijelo dobro.

24 Gle, Gospod æe isprazniti zemlju i opustiti je, prevrnuæe je i rasijaæe stanovnike njezine. ² I biæe sveštenik kao narod, gospodar kao sluga, gospoða kao sluškinja, prodavac kao kupac, koji daje u zajam kao koji uzima u zajam, koji uzima dobit kao koji daje. ³ Sasvijem æe se isprazniti zemlja, i sasvijem æe se oplijeniti. Jer Gospod reèe ovu rijeè. ⁴ Tužiæe zemlja i opasti, iznemoæi æe vasiljena i opasti; iznemoæi æe glavari naroda zemaljskoga. ⁵ Jer se zemlja oskvrni pod stanovnicima svojim, jer prestupiše zakone, izmijeniše uredbe, raskidoše zavjet vjeèni. ⁶ Zato æe prokletstvo proždrijeti zemlju, i zatraæe se stanovnici njezini; zato æe izgorjeti stanovnici zemaljski, i malo æe ljudi ostati. ⁷ Tužiæe vino, uvenuæe loza vinova, uzdisaæe svi koji su vesela srca. ⁸ Prestaæe veselje uz bubnje, nestaæe graje onijeh koji se vesele, prestaæe veselje uz gusle. ⁹ Neæe piti vina uz pjesme, ogrknuæe silovito piæe onima koji ga piju. ¹⁰ Razbiæe se pusti grad, zatvorene æe biti sve kuæe da niko ne ulazi. ¹¹ Tužnjava æe biti po ulicama radi vina, proæi æe svako veselje, otiaæi æe radost zemaljska. ¹² Pustoš æe ostati u gradu, i vrata æe se razvaliti. ¹³ Jer æe biti u zemlji i u narodima kao kad se oberu masline, i kao kad se paljetkuje poslije berbe. ¹⁴ Ovi æe podignuti glas svoj i pjevaæe, radi velièanstva Gospodnjega podvikivaæe od mora. ¹⁵ Zato slavite Gospoda u dolinama, na ostrvima morskim ime Gospoda Boga Izrailjeva. ¹⁶ S kraja zemlje èusmo pjesme u slavu pravednome; ali rekoh: ološah! ološah! teško meni! nevjernici nevjeru èine, baš

nevjernici nevjeru èine. ¹⁷ Strahota i jama i zamka pred tobom je, stanovnièe zemaljski! ¹⁸ I ko uteèe èuvši za strahotu, pašæe u jamu; a ko izljeze iz jame, uhvatiæe se u zamku; jer æe se ustave na visini otvoriti i zatrešæe se temelji zemlji. ¹⁹ Sva æe se zemlja razbiti, sva æe se zemlja raspasti, sva æe se zemlja uskolebati. ²⁰ Sva æe se zemlja ljuljati kao pijan èovjek, i premjestiæe se kao koliba, jer æe joj otežati bezakonje njezino, te æe pasti i neæe više ustati. ²¹ I u to æe vrijeme pohoditi Gospod na visini vojsku visoku i na zemlji sve careve zemaljske. ²² I skupiæe se kao što se skupljaju sužnji u jamu, i biæe zatvoreni u tamnicu, i poslije mnogo vremena biæe pohoðeni. ²³ I posramiæe se mjesec i sunce æe se zastidjeti kad Gospod nad vojskama stane carovati na gori Sionu i u Jerusalimu, i pred starješinama svojim proslavi se.

25 Gospode, ti si Bog moj, uzvišivaæu te, slavivaæu ime tvoje, jer si uèinio èudesu; namjere tvoje od starine vjera su i istina. ² Jer si od grada naèinio gomilu, i od tvrdoga grada zidine; od grada dvor za strance, dovijeka se neæe sagraditi. ³ Zato æe te slaviti narod silan, grad strašnijeh naroda bojaæe te se. ⁴ Jer si bio krjepost ubogome, krjepost siromahu u nevolji njegovoj, utoèište od poplave, zaklon od žege, jer je gnjev nasilnièki kao poplava koja obaljuje zid. ⁵ Vrevu inostranaca prekinuo si kao pripeku na suhu mjestu; kao pripeka sjenom od oblaka, tako se pjevanje nasilnika prekide. ⁶ I Gospod æe nad vojskama uèiniti svijem narodima na ovoj gori gozbu od pretila mesa, gozbu od èista vina, od pretila mesa s moždanima, od vina bez taloga. ⁷ I pokvariæe na ovoj gori zastiraèe kojim su zastrti svi narodi, i pokrivaèe kojim su pokriveni svi narodi. ⁸ Uništiæe smrt zauvijek, i utræe Gospod Gospod suze sa svakoga lica, i sramotu naroda svojega ukinuæe sa sve zemlje; jer Gospod reèe. ⁹ I reæi æe se u ono vrijeme: gle, ovo je Bog naš, njega èekasmo, i spašæe nas; ovo je Gospod, njega èekasmo; radovaæemo se i veseliæemo se za spasenje njegovo. ¹⁰ Jer æe ruka Gospodnja poèinuti na ovoj gori, a Moav æe se izgaziti na svom mjestu kao što se gazi slama za gnoj. ¹¹ I razmahnuæe rukama svojim sred njega, kao što razmahuje plivaè da pliva, i oboriæe oholost njegovu mišicama ruku svojih. ¹² I grad i visoke zidove tvoje sniziaæe, oboriæe, baciaæe na zemlju u prah.

26 Tada æe se pjevati ova pjesma u zemlji Judinoj: imamo tvrd grad; zidovi su i opkop spasenje. ² Otvorite vrata da uðe narod pravedni, koji drži vjeru. ³ Ko se tebe drži, èuvaš ga jednako u miru, jer se u tebe uzda. ⁴ Uzđajte se u Gospoda dovijeka, jer je Gospod Gospod vjeèna stijena. ⁵ Jer ponižuje one koji nastavaju na visini, grad visoki obara, obara ga na zemlju, obraæa ga u prah. ⁶ Te ga gazi noga, noge ubogih, stopala nevoljnijeh. ⁷ Put je pravedniku prav, ti ravniš stazu pravednome. ⁸ I na putu sudova tvojih, Gospode, èekamo te; tvoje ime i tvoj spomen žudi duša. ⁹ Dušom svojom žudim tebe noæu, i duhom svojim što je u meni tražim te jutrom; jer kad su sudovi

tvoji na zemlji, uèe se pravdi koji žive u vasiljenoj. ¹⁰ Ako se i pomiluje bezbožnik, ne uèi se pravdi, u zemlji najpravednijoj èini bezakonje i ne gleda na velièanstvo Gospodnje. ¹¹ Gospode! ruka je tvoja visoko podignuta, a oni ne vide; vidjeæe i posramiæe se od revnosti za narod, i oganj æe proždrijeti neprijatelje tvoje. ¹² Gospode! nama æeš dati mir, jer sva djela naša ti si nam uèinio. ¹³ Gospode Bože naš, gospodariše nad nama gospodari drugi osim tebe, ali samo tobom pominjemo ime tvoje. ¹⁴ Pomriješ, neæe oživjeti, mrtvi buduæi neæe ustati, jer si ih ti pohodio i istrijebio, zatro svaki spomen njihov. ¹⁵ Gospode, umnožio si narod, umnožio si narod i proslavio si se, ali si ih zagnao na sve krajeve zemaljske. ¹⁶ Gospode, u nevolji tražiše te, izlivaše pokornu molitvu kad si ih karao. ¹⁷ Kao trudna žena kad hoæe da se porodi pa se muèi i vièe od bola, taki bijasmo mi pred tobom, Gospode! ¹⁸ Zatrudnjesmo, muèismo se da rodimo, i kao da rodismo vjetar, nikako ne pomogosmo zemlji, niti padoše koji žive u vasiljenoj. ¹⁹ Oživjeæe mrtvi tvoji, i moje æe mrtvo tijelo ustati. Probudite se, i pjevajte koji stanujete u prahu; jer je tvoja rosa rosa na travi, i zemlja æe izmetnuti mrtvace. ²⁰ Hajde narode moj, uði u kljieti svoje, i zakljuèaj vrata svoja za sobom, prikrij se za èas, dokle proðe gnjev. ²¹ Jer, gle, Gospod izlazi iz mjesta svojega da pohodi stanovnike zemaljske za bezakonje njihovo, i zemlja æe otkriti krvi svoje niti æe više pokrivati pobijenijeh svojih.

27 Tada æe Gospod pokarati maèem svojim ljutijem i velikim i jakim levijatana, prugu zmiju, i levijatana, krivuljastu zmiju, i ubiæe zmaja koji je u moru. ² Tada pjevajte o vinogradu koji raða crvenijem vinom: ³ Ja Gospod èuvam ga, u svako doba zaljevaæu ga; dan noæ èuvaæu ga da ga ko ne ošteti. ⁴ Nema gnjeva u mene; ko æe staviti u boj nasuprot meni èkalj i trnje? ja æu pogaziti i spaliti sve. ⁵ Ili neka se uhvati za silu svoju da uèini mir sa mnom; uèiniæe mir sa mnom. ⁶ Jednom æe se ukorijeniti Jakov, procvjetaæe i uzrasti Izrailj, i napuniæe vasiljenu plodom. ⁷ Je li ga udario onako kako je udario one koji njega udaraše? je li ga ubio onako kako su ubijeni oni koje je ubio? ⁸ S mjerom ga je karao, kad ga je odbacio, kad ga je odnio silnijem vjetrom svojim istoènijem. ⁹ Zato æe se tijekom oèistiti bezakonje Jakovljevo i to æe biti sva korist što æe se uzeti grijeh njegov kad sve kamenje oltarno razmetne kao razdrobljeno kreèno kamenje i ne bude više gajeva ni sunèanijeh likova, ¹⁰ Jer æe tvrdi grad opustjeti i biæe stan ostavljen i zanemaren kao pustinja; ondje æe pasti tele i ondje æe lijegati, i poješæe mu grane. ¹¹ Kad se posuše grane, polomiæe se; žene æe dolaziti i ložiti ih na oganj. Jer je narod nerazuman; zato ga neæe žaliti koji ga je stvorio, i koji ga je sazdao neæe se smilovati na nj. ¹² U to æe vrijeme Gospod ovijati od obale rijeke do potoka Misirskoga, a vi, sinovi Izrailjevi, sabraæete se jedan po jedan. ¹³ I tada æe se zatrubiti u veliku trubu, i koji se bjehu izgubili u zemlji Asirskoj i koji bijahu zagnani

u zemlju Misirsku, doæi æe i klanjaæe se Gospodu na svetoj gori u Jerusalimu.

28 Teško gizdavome vijencu pijanica Jefremovijeh, uvelom cvijetu krasnoga nakita njihova, koji su uvrh rodnoga dola, pijani od vina! ² Gle, u Gospoda ima neko jak i silan kao pljusak od grada, kao oluja koja sve lomi, kao poplava silne vode, kad navali, oboriæe sve na zemlju rukom. ³ Nogama æe se izgaziti gizdavi vijenac, pijanice Jefremove. ⁴ I uveli cvijet krasnoga nakita njihova, što je uvrh rodnoga dola, biæe kao voæe uzrelo prije ljeta, koje èim ko vidi, uzme u ruku i pojede. ⁵ U ono æe vrijeme Gospod nad vojskama biti slavna kruna i dièan vijenac ostatku naroda svojega, ⁶ I duh suda onome koji sjedi da sudi, i sila onima koji uzbijaju boj do vrata. ⁷ Ali se i oni zanose od vina, i posræu od silovita piæa; sveštenik i prorok zanose se od silovita piæa, osvojilo ih je vino, posræu od silovita piæa, zanose se u prorokovanju, spotièu se u suđenju. ⁸ Jer su svi stolovi puni bljuvotine i neèistote, nema mjesta èista. ⁹ Koga æe uèiti mudrosti, i koga æe uputiti da razumije nauku? Djecu, kojim se ne daje više mlijeko, koja su odbijena od sise? ¹⁰ Jer zapovijest po zapovijest, zapovijest po zapovijest, pravilo po pravilo, pravilo po pravilo, ovdje malo, ondje malo davaše se. ¹¹ Zato æe nerazumljivom besjedom i tuđim jezikom govoriti tome narodu; ¹² Jer im reèe: ovo je poèinak, ostavite umorna da poèine; ovo je odmor; ali ne htješe poslušati. ¹³ I biæe im rijeè Gospodnja, zapovijest po zapovijest, zapovijest po zapovijest, pravilo po pravilo, pravilo po pravilo, malo ovdje, malo ondje, da idu i padaju nauznako i razbiju se, i da se zapletu u zamke i uhvate. ¹⁴ Zato slušajte rijeè Gospodnju, ljudi potsmjevaèi, koji vladate narodom što je u Jerusalimu. ¹⁵ Što rekoste: uhvatismo vjeru sa smræu, i ugovorismo s grobom; kad zaðe biè kao povodanj, neæe nas dohvatiti, jer od laži naèinismo sebi utoèište, i za prijevaru zaklonismo se; ¹⁶ Zato ovako veli Gospod Gospod: evo, ja meæem u Sionu kamen, kamen izabran, kamen od ugla, skupocjen, temelj tvrd; ko vjeruje neæe se plašiti. ¹⁷ I izvršieæu sud po pravilu i pravdu po mjerilima; i grad æe potrti lažno utoèište i voda æe potopiti zaklon. ¹⁸ I vjera vaša sa smræu uništiæe se, i ugovor vaš s grobom neæe ostati, a kad zaðe biè kao povodanj, potlaèieæe vas. ¹⁹ Èim zaðe, odnijeæe vas, jer æe zalaziti svako jutro, danju i noæu, i kad se èuje vika, biæe sam strah. ²⁰ Jer æe odar biti kratak da se èovjek ne može pružiti, i pokrivaè uzak da se ne može umotati. ²¹ Jer æe Gospod ustati kao na gori Ferasimu, razgnjeviæe se kao u dolu Gavaonskom, da uèini djelo svoje, neobièno djelo svoje, da svrši posao svoj, neobièan posao svoj. ²² Nemojte se dakle više potsmijevati da ne postanu jaèi okovi vaši, jer èuh od Gospoda Gospoda nad vojskama pogibao odreðenu svoj zemlji. ²³ Slušajte, i èujte glas moj, pazite i èujte besjedu moju. ²⁴ Ore li oraè svaki dan da posije? ili brazdi i povlaèi njivu svoju? ²⁵ Kad poravni ozgo, ne sije li grahor i kim? i ne meæe li pšenicu na najbolje mjesto, i jeèam na

zgodno mjesto, i krupnik na njegovo mjesto? ²⁶ I Bog ga njegov uèi i upuæuje kako æe raditi. ²⁷ Jer se grahor ne vrše branom, niti se toèak kolski obræe po kimu, nego se cijepom mlati grahor i kim prutom. ²⁸ Pšenica se vrše, ali neæe jednako vrijeæi niti æe je satrti toèkom kolskim ni zupcima razdrobiti. ²⁹ I to dolazi od Gospoda nad vojskama, koji je divan u savjetu, velik u mudrosti.

29 Teško Arilu, Arilu, gradu gdje je stajao David. Dodajte godinu na godinu, neka kolju žrtve prazniene. ² Ali æu pritijesniti Arila, i biæe žalost i tuga, jer æe mi biti kao Aril. ³ Jer æu te opkoliti vojskom, i stegnuæu te opkopima i podignuæu suprot tebi kule. ⁴ Te æeš oboren govoriti sa zemlje i iz praha æeš mucati, i glas æe ti biti sa zemlje kao u bajaèa i iz praha æeš šapæuæi govoriti. ⁵ A mnoštvo neprijatelja tvojih biæe kao sitan prah i mnoštvo nasilnika kao pljeva kad se razmeæe; i to æe biti zaèas, iznenada. ⁶ Gospod nad vojskama pohodiae ga gromom i trusom i hukom velikom, vihorom i burom i plamenom ognjenijem koji proždire. ⁷ I mnoštvo svijeh naroda koji vojuju na Aril i svi koji udaraju na nj i na zidove njegove i koji ga pritješnjuju, biæe kao utvara noæna u snu. ⁸ Biæe kao kad gladan sni da jede, pa kad se probudi a duša mu prazna; ili kad sni žedan da pije, pa kad se probudi, a on iznemogao i duša mu žedna; tako æe biti mnoštvo svijeh naroda što vojuju na goru Sionsku. ⁹ Stanite i èudite se; vapijte i vièite: pijani su, ali ne od vina; posræu, ali ne od silovita piæa. ¹⁰ Jer je Gospod izlio na vas duh tvrdoga sna i zatvorio vam oèi, oslijepio proroke i vidiocæ, glavare vaše. ¹¹ I svaka utvara biæe vam kao rijeèi u zapeèaæenoj knjizi, koju dadu èovjeku koji zna èitati govoreæi: èitaj to; a on reèe: ne mogu, jer je zapeèaæeno. ¹² Ili da dadu knjigu onom koji ne zna èitati govoreæi: èitaj to; a on reèe: ne znam èitati. ¹³ Zato reèe Gospod: što se ovaj narod približuje ustima svojim i usnama svojim poštuje me, a srce im daleko stoji od mene, i strah kojim me se boje zapovijest je ljudska kojoj su nauèeni, ¹⁴ Zato æu evo još raditi èudesno s tijem narodom, èudesno i divno, i mudrost mudrijeh njegovijeh poginuæe i razuma razumnijeh nestaæe. ¹⁵ Teško onima koji duboko sakrivaju od Gospoda namjeru, koji rade u mraku i govore: ko nas vidi? i ko nas zna? ¹⁶ Naopake misli vaše nijesu li kao kao lonèarski? Govori li djelo za onoga koji ga je naèinio: nije me naèinio? i lonac govori li za onoga koji ga je naèinio: ne razumije? ¹⁷ Neæe li se doskora i Livan pretvoriti u polje, i polje se uzimati za šumu? ¹⁸ I u taj æe dan gluhi èuti rijeèi u knjizi, i iz tame i mraka vidjeæe oèi slijepijeh. ¹⁹ I krotki æe se veoma radovati u Gospodu, i ništi između ljudi veselie se sa sveca Izrailjeva. ²⁰ Jer nasilnika neæe biti, i nestaæe potsmjevaèa, i istrijebiæe se svi koji gledaju da èine bezakonje, ²¹ Koji okrivljuju èovjeka za rijeè, i meæu zamku onome koji kara na vratima, i obaraju pravednoga lažju. ²² Zato Gospod, koji je otkupio Avrama, ovako govori za dom Jakovljevi: neæe se više Jakov postidjeti, niti æe mu lice pobiljedjeti.

²³ Jer kad vidi usred sebe djecu svoju, djelo ruku mojih, tada æe oni svetiti ime moje, svetiae sveca Jakovljeva i bojaæe se Boga Izrailjeva. ²⁴ I koji lutaju duhom orazumiæe se, i vikaèi æe primiti nauku.

30 Teško sinovima odmetnicima, govori Gospod, koji sastavljaju namjere koje nijesu od mene, zaklanjaju se za zaklon koji nije od moga duha, da domeæu grijeh na grijeh; ² Koji slaze u Misir ne pitajuæi šta æu ja reæi, da se ukrijepe silom Faraonovom i da se zaklone pod sjenom Misirskim. ³ Jer æe vam sila Faraonova biti na sramotu, i zaklon pod sjenom Misirskim na porugu. ⁴ Jer knezovi njegovi biše u Soanu, i poslanici njegovi doðoše u Hanes. ⁵ Ali æe se svi posramiti s naroda, koji im neæe pomoæi, niti æe im biti na korist ni na dobit, nego na sramotu i na porugu. ⁶ Tovar æe biti na stoci južnoj: u zemlju gdje je nevolja i muka, gdje su lavovi i laviae, guje i zmajevi ognjeni krilati, odnijeæe blago svoje magarcima na ramenima i bogatstvo svoje kamilama na grbama, k narodu koji neæe pomoæi. ⁷ Jer æe Misirci uzalud i naprazno pomagati; zato vièem o tom: jaèina im je da sjede s mirom. ⁸ Sada idi, napiši ovo pred njima na dašèicu, napiši u knjigu, da ostane za vremena koja æe doæi, dovijeka; ⁹ Jer su narod nepokoran, sinovi lažljivi, sinovi koji neæe da slušaju zakona Gospodnjega; ¹⁰ Koji govore vidiocima: nemojte viðati, i prorocima: nemojte nam prorokovati što je pravo, govorite nam mile stvari, prorokujte prijevaru; ¹¹ Svrnite s puta, otstupite od staze, neka nestane ispred nas sveca Izrailjeva. ¹² Zato ovako veli svetac Izrailjev: kad odbacujete ovu rijeè, i uzdate se u prijevaru i opaèinu i na nju se oslanjate, ¹³ Zato æe vam to bezakonje biti kao pukotina u zidu koji hoæe da padne, koja izdigne zid visoko, te se naglo ujedanput obori. ¹⁴ I razbiæe ga kao što se razbija razbijen sud lonèarski, ne žali se, te se ne naðe ni crijepa kad se razbije da uzmeš oganj s ognjišta ili da zahvatiš vode iz jame. ¹⁵ Jer ovako govori Gospod Gospod, svetac Izrailjev: ako se povratite i budete mirni, izbaviæete se, u miru i uzdanju biæe sila vaša; ali vi neæete. ¹⁶ Nego govorite: ne; nego æemo na konjma pobjeæi. Zato æete bježati. Pojahaæemo brze konje. Zato æe biti brži koji æe vas tjerati. ¹⁷ Bježaæe vas tisuæa kad jedan povièe; kad povièu petorica, bježaæete svi, dokle ne ostanete kao okresano drvo navrh gore i kao zastava na humu. ¹⁸ A zato èeka Gospod da se smiluje na vas, i zato æe se uzvisiti da vas pomiluje; jer je Gospod pravedan Bog; blago svjema koji ga èekaju. ¹⁹ Jer æe narod nastavati u Sionu, u Jerusalimu; neæeš više plakati, doista æe te pomilovati kad povièeš; èim te èuje, odazvaæe ti se. ²⁰ Premda æe vam Gospod dati hljeba tužnoga i vode nevoljnièke; ali ti se više neæe uzimati uèitelji tvoji, nego æe oèi tvoje gledati uèitelje tvoje, ²¹ I uši æe tvoje slušati rijeè iza tebe gdje govori: to je put, idite njim, ako biste svrnuli nadesno ili nalijevo. ²² I oprzniæete posrebrene likove svoje rezane i zlatno odijelo likova livenijeh, i baciæete ih kao neèistotu, i

reæi æeš im: odlazite. ²³ I daæe dažd sjemenu tvojemu koje posiješ na njivi, i hljeb od roda zemaljskoga biæe obilat i sit; tada æe stoka tvoja pasti na paši prostranoj. ²⁴ Volovi i magarci, što rade zemlju, ješæe èistu zob ovijanu lopatom i rešetom. ²⁵ I na svakoj gori visokoj i na svakom humu visokom biæe izvori i potoci, kad bude pokolj veliki, kad popadaju kule. ²⁶ I svjetlost æe mjeseèna biti kao svjetlost sunèana, a svjetlost æe sunèana biti sedam puta veæa, kao svjetlost od sedam dana, kad Gospod zavije ulom narodu svojemu i iscijeli rane koje mu je zadao. ²⁷ Gle, ime Gospodnje ide izdaleka, gnjev njegov gori i vrlo je težak; usne su mu pune ljutine i jezik mu je kao oganj koji sažiže. ²⁸ A duh mu je kao potok koji plavi i dopire do grla, da rasije narode da otidu u ništa, i biæe u èeljjustima narodima uzda koja æe ih goniti da lutaju. ²⁹ Pjevaæete kao noæu uoèi praznika, i veseliæete se od srca kao onaj koji ide sa sviralom na goru Gospodnju, k stijeni Izrailjevoj, ³⁰ I Gospod æe pustiti da se èuje slava glasa njegovog, i pokazaæe kako maše rukom svojom s ljutijem gnjevom i plamenom ognjenijem koji proždire, s raspom i sa silnijem daždem i s gradom. ³¹ Jer æe se od glasa Gospodnjega prepasti Asirac, koji je bio palicom. ³² I kuda god proðe palica pouzdana, kojom æe Gospod navaliti na nj, biæe bubnji i gusle, i ratovima žestokim ratovaæe na njih. ³³ Jer je veæ pripravljen Tofet, i samom caru pripravljen je, naèinio je dubok i širok; mjesta, ognja i drva ima mnogo; dah Gospodnji kao potok sumporni upaliæe ga.

31 Teško onima koji idu u Misir za pomoæ, koji se oslanjaju na konje, i uzdaju se u kola što ih je mnogo, i u konjike što ih je veliko mnoštvo, a ne gledaju na sveca Izrailjeva i ne traže Gospoda. ² Ali je i on mudar, i navuæi æe zlo, i neæe poreæi svoje rijeði, nego æe ustati na dom nevaljalijeh ljudi i na one koji pomažu onima koji èine bezakonje. ³ A Misirci su ljudi a ne Bog, i konji su njihovi tijelo a ne duh; i zato æe Gospod mahnuti rukom svojom, te æe pasti pomagaè, pašæe i onaj kome pomaže, i svi æe zajedno poginuti. ⁴ Jer ovako mi reèe Gospod: kao što lav i laviaè rièe nad lovom svojim, i ako se i svièe na nj mnoštvo pastira, on se ne plaši od vike njihove niti se pokorava na buku njihovu, tako æe Gospod nad vojskama siaèi da vojuje za goru Sionsku i za hum njezin. ⁵ Kao ptice krilima Gospod æe nad vojskama zaklanjati Jerusolim, i zaklanjajuæi izbaviæe, i oblazeæi saèuvaæe. ⁶ Vratite se k njemu, od kojega se sasvijem odvrgoste, sinovi Izrailjevi! ⁷ Jer æe u onaj dan svaki odbaciti idole svoje srebrne, i zlatne svoje idole, koje vam ruke vaše naèiniše na grijeh. ⁸ I Asirac æe pasti od maèa ne èovjeèijega, i maè ne èovjeèiji poješæe ga, i bježaæe ispred maèa, i mladiæi æe njegovi plaæati danak. ⁹ I stijena æe njegova proæi od straha, i knezovi æe se njegovi prepasti od zastave, veli Gospod, èiji je oganj na Sionu i peæ u Jerusalimu.

32 Evo, car æe carovati pravo i knezovi æe vladati po pravdi. ² I èovjek æe biti kao zaklon od vjetra, i kao utoèište od poplave, kao potoci na suhu mjestu,

kao sjen od velike stijene u zemlji sasušenoj. ³ I oèi onijeh koji vide neæe biti zaslijepljene, i uši onijeh koji èuju slušaæe. ⁴ I srce nerazumnijeh razumjeæe mudrost, i jezik mutavijeh govoriæe brzo i razgovijetno. ⁵ Nevaljalac se neæe više zvati knez, niti æe se tvrdica nazivati podašnjem. ⁶ Jer nevaljalac o nevaljalstvu govori, i srce njegovo gradi bezakonje, radeæi licemjerno i govoreæi na Boga laž, da isprazni dušu gladnomu i napoj žednomu da uzme. ⁷ I sprave tvrdieine zle su; smišlja lukavštine da zatre nište rijeèima lažnijem i kad siromah govori pravo. ⁸ Ali knez smišlja kneževski, i ustaje da radi kneževski. ⁹ Ustanite, žene mirne, slušajte glas moj; kæeri bezbrižne, èujte rijeði moje. ¹⁰ Za mnogo godina biæete u smetnji, vi bezbrižne; jer neæe biti berbe, i sabiranje neæe doæi. ¹¹ Strašite se, vi mirne; drkæite, vi bezbrižne, svucite se, budite gole, i pripašite oko sebe kostrijet, ¹² Bijuæi se u prsi za lijepijem njivama, za rodnijem èokotima. ¹³ Trnje i èkalj niknuæe na zemlji naroda mojega, a po svijem kuæama veselijem, u gradu veselom. ¹⁴ Jer æe se dvorovi ostaviti, vreve gradske nestaæe; kule i stražare postaæe peæine do vijeka, radost divljim magarcima i paša stadima, ¹⁵ Dokle se ne izlije na nas duh s visine i pustinja postane njiva a njiva se stane uzimati za šumu. ¹⁶ Tada æe sud stanovati u pustinji, i pravda æe stajati na njivi. ¹⁷ I mir æe biti djelo pravde, što æe pravda uèiniti biæe pokoj i bezbrižnost do vijeka. ¹⁸ I moj æe narod sjedjeti u mirnu stanu i u šatorima pouzdanijem, na poèivalištima tihim. ¹⁹ Ali æe grad pasti na šumu, i grad æe se vrlo sniziti. ²⁰ Blago vama koji sijete pokraj svake vode, i puštate volove i magarce.

33 Teško tebi, koji pustošiš a tebe ne pustoše, i koji èiniš nevjeru a tebi se ne èini nevjera; kad prestaneš pustošiti, biæeš opustošen, kad prestaneš èiniti nevjeru, èiniaè ti se nevjera. ² Gospode, smiluj se na nas, tebe èekamo; budi im mišica svako jutro, i spasenje naše u nevolji. ³ Narodi pobjegoše od jake vike, rasijaše se narodi što se ti podiže. ⁴ I pokupiæe se plijen vaš kao što se kupe gusjenice, skoèiaè na nj kao što skaèu skakavci. ⁵ Uzvišen je Gospod, jer nastava na visini; napuniæe Sion suda i pravde. ⁶ I tvrða vremena tvojega, sila spasenja tvojega biæe mudrost i znanje; strah Gospodnji biæe blago tvoje. ⁷ Eto, junaci njihovi vièu na polju, i poslanici mirni plaèu gorko: ⁸ Putovi opustješe, putnici ne putuju; pokvari ugovor, odbaci gradove, ne mari za èovjeka. ⁹ Zemlja tuži i èezne, Livan se stidi i vene, Saron je kao pustinja, Vasan i Karmil ogolješe. ¹⁰ Sada æu ustati, veli Gospod, sada æu se uzvisiti, sada æu se podignuti. ¹¹ Zatrudnjeæete slamom, rodiaèete strnjiku; gnjev vaš proždrijeæe vas kao oganj. ¹² I narodi æe biti kao peæi kreène, izgorjeæe ognjem kao trnje posjeèeno. ¹³ Slušajte koji ste daleko što sam uèinio, i koji ste blizu poznajte moæ moju. ¹⁴ Grješnici u Sionu uplašiaè se, drhat æe spopasti licemjere, i reæi æe: ko æe nas ostati kod ognja koji proždire? ko æe nas ostati kod vjeène žege? ¹⁵ Ko hodi u pravdi i govori što je pravo; ko mrzi na

dobitak od nasilja; ko otresa ruke svoje da ne primi poklona; ko zatiskuje uši svoje da ne èuje za krv, i zažima oèi svoje da ne vidi zla; ¹⁶ On æe nastavati na visokim mjestima; gradovi na stijenama biæe mu utoèište, hljeb æe mu se davati, vode mu se neæe premicati. ¹⁷ Oèi æe ti vidjeti cara u krasoti njegovoj, gledaæe zemlju daleku. ¹⁸ Srce æe tvoje misliti o strahu govoreæi: gdje je pisar? gdje brojaè? gdje je onaj što pregleda kule? ¹⁹ Neæeš vidjeti žestoka naroda, naroda koji govori iz dubina da se ne razbira, u koga je jezik mutav da se ne razumije. ²⁰ Pogledaj na Sion, grad praznika naših; oèi tvoje neka vide Jerusolim, mirni stan, šator, koji se neæe odnijeti, kojemu se kolje neæe nigda pomjeriti, i nijedno mu se uže neæe otkinuti. ²¹ Nego æe nam ondje Gospod veliki biti mjesto rijeka i potoka širokih, po kojima neæe iæi laða s veslima, niti æe velika laða prolaziti onuda. ²² Jer je Gospod naš sudija, Gospod je koji nam postavlja zakone, Gospod je car naš, on æe nas spasti. ²³ Oslabiše tvoja uža, ne mogu tvrdo držati katarke svoje ni razapeti jedra; tada æe se razdijeliti velik plijen, hromi æe razgrabiti plijen. ²⁴ I niko od stanovnika neæe reæi: bolestan sam. Narodu koji živi u njemu oprostiaæe se bezakonje.

34 Pristupite, narodi, da èujete; pazite, narodi; neka èuje zemlja i što je u njoj, vasiljena i što se god raða u njoj. ² Jer se Gospod razgnjevio na sve narode, i razljutio se na svu vojsku njihovu, zatraæe ih, predaæe ih na pokolj. ³ I pobijeni njihovi baciaæe se, i od mrtvaca njihovijeh dizaæe se smrad i gore æe se rasplinuti od krvi njihove. ⁴ I sva æe se vojska nebeska rastopiti, i saviaæe se nebesa kao knjiga, i sva vojska njihova popadaæe kao što pada list s vinove loze i kao što pada sa smokve. ⁵ Jer je opojen na nebu maè moj, evo, siai æe na sud na Edomce i na narod koji sam prokleo da se zatre. ⁶ Maè je Gospodnji pun krvi i tovan od pretiline, od krvi jagnjeæe i jarèije, od pretiline bubrega ovnujskih; jer Gospod ima žrtvu u Vosoru i veliko klanje u zemlji Edomskoj. ⁷ I jednoroz i æe siai s njima i junci s bikovima; zemlja æe se njihova opiti od krvi i prah æe njihov utiti od pretiline. ⁸ Jer æe biti dan osvete Gospodnje, godina plaæanja, da bi se osvetio Sion. ⁹ I potoci æe se njezini pretvoriti u smolu, i prah njezin u sumpor, i zemlja æe njihova postati smola razgorjela. ¹⁰ Neæe se gasiti ni noæu ni danju, dovijeka æe se dizati dim njezin, od koljena do koljena ostaæe pusta, niko neæe prelaziti preko nje dovijeka. ¹¹ Nego æe je naslijediti gem i æuk, sova i gavran naseliaæe se u njoj, i Gospod æe rastegnuti preko nje uže pogibli i mjerila pustoši. ¹² Plemiaæe njezine zvaæe da caruju, ali neæe biti nijednoga, i svi æe knezovi njezini otiaæi u ništa. ¹³ I trnje æe izniknuti u dvorima njihovijem, kopriva i èkalj u gradovima njihovijem, i biæe stan zmajevima i naselje sovama. ¹⁴ I sretaæe se divlje zvijeri s buljinama, aveti æe se dovikivati, ondje æe se naseliti vještice i naæi poèivalište. ¹⁵ Ondje æe se gnijezditi æuk i nositi jaja i leæi ptiaæe i sabirati ih pod sjen svoj; ondje æe se sastajati i jastrebovi jedan s

drugim. ¹⁶ Tražite u knjizi Gospodnjoj i èitajte, ništa od ovoga neæe izostati i nijedno neæe biti bez drugoga; jer što kažem, on je zapovjedio, i duh æe ih njegov sabrati. ¹⁷ Jer im on baci ždrijev, i ruka njegova razdijeli im zemlju uže, i njihova æe biti dovijeka, od koljena do koljena nastavaæe u njoj.

35 Radovaæe se tome pustinja i zemlja sasušena, veseliaæe se pustoš i procvjetati kao ruža. ² Procvjetaæe obilno, i veseliaæe se radujuæi se i popijevajuæi; slava Livanska daæe joj se i krasota Karmilska i Saronka; ta æe mjesta vidjeti slavu Gospodnju, krasotu Boga našega. ³ Ukrijepite klonule ruke, i koljena iznemogla utvrdite. ⁴ Recite onima kojima se srce uplašilo: ohrabrite se, ne bojte se; evo Boga vašega; osveta ide, plata Božija, sam ide, i spašæe vas. ⁵ Tada æe se otvoriti oèi slijepima, i uši gluhima otvoriaæe se. ⁶ Tada æe hromac skakati kao jelen, i jezik nijemoga pjevaæe, jer æe u pustinji provreti vode i potoci u zemlji sasušenoj. ⁷ I suho æe mjesto postati jezero, i zemlja sasušena izvori vodeni, u stanu zmajevskom, po ložama njihovijem, biæe trava, trska i sita. ⁸ I ondje æe biti nasap i put, koji æe se zvati sveti put; neæe iæi po njemu neèisti, nego æe biti za njih; ko uzide njim, ni lud neæe zaæi. ⁹ Neæe ondje biti lava, i ljuta zvijer neæe iæi po njemu, niti æe se ondje naæi, nego æe hoditi izbavljeni. ¹⁰ I koje iskupi Gospod, vratiaæe se i doæi æe u Sion pjevajuæi, i vjeèna æe radost biti nad glavom njihovom, dobiaæe radost i veselje, a žalost i uzdisanje bježaæe.

36 Èetnaeste godine carovanja Jezeckijina podiže se Senahirim car Asirski na sve tvrde gradove Judine, i uze ih. ² I posla car Asirski Ravsaka iz Lahisa u Jerusolim k caru Jezeckiji s velikom vojskom; i on stade kod jaza gornjega jezera na putu kod polja bjeljareva. ³ Tada izide k njemu Eljakim sin Helkijin, koji bijaše nad dvorom, i Somna pisar i Joah sin Asafov pametar. ⁴ I reèe im Ravsak: kažite Jezeckiji: ovako kaže veliki car, car Asirski: kakva je to uzdanica u koju se uzdaš? ⁵ Da reèem, ali su prazne rijeèi, da imaš svjeta i sile za rat. U što se dakle uzdaš, te si se odmetnuo od mene? ⁶ Gle, uzdaš se u štap od trske slomljene, u Misir, na koji ako se ko nasloni, uæi æe mu u ruku i probošæe je; taki je Faraon car Misirski svjema koji se uzdaju u nj. ⁷ Ako li mi reèeš: uzdamo se u Gospoda Boga svojega; nije li to onaj èije je visine i oltare oborio Jezeckija i zapovjedio Judi i Jerusalmu: pred ovijem oltarom klanjajte se? ⁸ Hajde zateci se mojemu gospodaru caru Asirskom, i daæu ti dvije tisuæe konja, ako možeš dobiti koji æe jahati. ⁹ Kako æeš dakle odbiti i jednoga vojvodu između najmanjih slugu gospodara mojega? Ali se ti uzdaš u Misir za kola i konjike. ¹⁰ Svrh toga, eda li sam ja bez Gospoda došao na ovo mjesto da ga zatrem? Gospod mi je rekao: idi na tu zemlju, i zatri je. ¹¹ Tada Eljakim i Somna i Joah rekoše Ravsaku: govori slugama svojim Sirski, jer razumijemo, a nemoj nam govoriti Judejski da sluša narod na zidu. ¹² A Ravsak reèe: eda li me je gospodar moj poslao ka gospodaru tvojemu ili k tebi da kažem ove rijeèi? nije li k tijem

ljudima, što sjede na zidu, da jedu svoju neèist i da piju svoju mokraèu s vama? ¹³ Tada stade Ravsak i povika iza glasa Judejski i reèe: èujte rijeèi velikoga cara Asirskoga. ¹⁴ Ovako kaæe car: nemojte da vas vara Jezekeja, jer vas ne moæe izbaviti. ¹⁵ Nemojte da vas nagovori Jezekeja da se pouzdate u Gospoda, govoreæi: Gospod æe nas izbaviti, ovaj se grad neæe dati u ruke caru Asirskom. ¹⁶ Ne slušajte Jezekeje; jer ovako kaæe car Asirski: uèinite mir sa mnom i hodite k meni, pa jedite svaki sa svoga èokota i svaki sa svoje smokve, i pijte svaki iz svojega studenca, ¹⁷ Dokle ne doðem i odnesem vas u zemlju kao što je vaša, u zemlju obilnu æitom i vinom, u zemlju obilnu hljebom i vinogradima. ¹⁸ Nemojte da vas vara Jezekeja govoreæi: Gospod æe nas izbaviti. Je li koji izmeðu bogova drugih naroda izbavio svoju zemlju iz ruke cara Asirskoga? ¹⁹ Gdje su bogovi Ematski i Arfadski? gdje su bogovi Sefarvinski? jesu li izbavili Samariju iz mojih ruku? ²⁰ Koji su izmeðu svijeh bogova ovijeh zemalja izbavili zemlju svoju iz svoje ruke? a Gospod æe izbaviti Jerusalem iz moje ruke? ²¹ Ali oni muèahu, i ne odgovoriše mu ni rijeèi, jer car bješe zapovjedio i rekao: ne odgovarajte mu. ²² Tada Eljakim sin Helkijin, koji bijaše nad dvorom, i Somna pisar i Joah sin Asafov, pametar, doðoše k Jezekiji razdrvši haljine, i kazaše mu rijeèi Ravsakove.

37 A kad to èu car Jezekeja, razdrije haljine svoje i veza oko sebe kostrijet, pa otide u dom Gospodnji. ² I posla Eljakima, koji bijaše nad dvorom, i Somnu pisara i najstarije sveštenike obuèene u kostrijet k Isaiji proroku sinu Amosovu. ³ I rekoše mu: ovako veli Jezekeja: ovo je dan nevolje i kara i ruga, jer prispješe djeca do poroðaja, a nema snage da se rode. ⁴ Da ako je èuo Gospod Bog tvoj što reèe Ravsak, kojega posla car Asirski gospodar njegov da ruæi Boga æivoga i da ga vrijeða rijeèima koje je èuo Gospod Bog tvoj, pomoli se za ostatak koji se nalazi. ⁵ I doðoše k Isaiji sluge cara Jezekeje. ⁶ I reèe im Isaija: ovako recite gospodaru svojemu: ovako veli Gospod: ne plaši se od rijeèi koje si èuo, kojima huliše na me sluge cara Asirskoga. ⁷ Evo, ja æu pustiti na nj duh, te æe èuti glas i vratiti se u svoju zemlju, i uèiniæu da pogine od maèa u svojoj zemlji. ⁸ I tako vrativši se Ravsak naðe cara Asirskoga gdje bje Livnu, jer bješe èuo da je otišao od Lahisa. ⁹ A on èu za Tiraku cara Huskoga gdje kazaše: ide da se bje s tobom. I èuvši posla poslanike k Jezekiji govoreæi: ¹⁰ Ovako recite Jezekiji caru Judinu: nemoj da te vara Bog tvoj, u kojega se uzdaš govoreæi: neæe se dati Jerusalem u ruke caru Asirskom. ¹¹ Eto, èuo si šta su uèinili carevi Asirski svijem zemljama potvrši ih sasvijem; a ti li æeš se izbaviti? ¹² Jesu li narode koje satrše oci moji izbavili bogovi njihovi, Gosance, Harance, Resefe i sinove Edenove koji bijahu u Telasaru? ¹³ Gdje je car Ematski i car Arfadski i car od grada Sefarvima, od Ene i Ave? ¹⁴ A kad Jezekeja primi knjigu iz ruku poslanika i proèita je, otide u dom Gospodnji, i razvi je Jezekeja pred Gospodom. ¹⁵ I pomoli se Jezekeja Gospodu govoreæi:

¹⁶ Gospode nad vojskama, Boæe Izrailjev, koji sjediš na heruvimima, ti si sam Bog svijem carstvima na zemlji, ti si stvorio nebo i zemlju. ¹⁷ Prigni, Gospode, uho svoje i èuj; otvori, Gospode, oèi svoje i vidi; èuj sve rijeèi Senahirima, koji posla da ruæi Boga æivoga. ¹⁸ Istina je, opustošili su carevi Asirski sve one narode i zemlje njihove, ¹⁹ I pobacali su bogove njihove u oganj, jer ne bijahu bogovi, nego djelo ruku èovjeèijih, drvo i kamen, zato ih potrše. ²⁰ I zato, Gospode Boæe naš, izbavi nas iz ruku njegovijeh, da poznadu sva carstva na zemlji da si ti sam Gospod. ²¹ Tada posla Isaija sin Amosov k Jezekiji i poruèi mu: ovako veli Gospod Bog Izrailjev: uslišio sam za što si mi se molio radi Senahirima cara Asirskoga. ²² Ovo je rijeè koju izreèe Gospod za nj: ruga ti se i potsmijeva ti se djevojka, kæi Sionska, za tobom maše glavom kæi Jerusalemska. ²³ Koga si ruæio i hulio? i na koga si podigao glas? i podigao uvis oèi svoje? Na sveca Izrailjeva. ²⁴ Preko sluga svojih ruæio si Gospoda i rekao si: s mnoštvom kola svojih izidoh na visoke gore, na strane Livanske, i posjeæi æu visoke kedre njegove, i lijepe jele njegove, i doæi æu na najviši kraj njegov, u šumu njegova Karmila. ²⁵ Ja sam kopao, i pio vodu, i isušio sam stopama svojim sve potoke gradovima. ²⁶ Nijesi li èuo da ja to odavna èinim i od iskona da sam tako uredio? sada puštam to, da prevratiš tvrde gradove u puste gomile. ²⁷ Zato koji u njima æive iznemogoše, uplašiše se i smetoše se, postaše kao trava poljska, kao zelena travica, kao trava na krovovima, koja se suši prije nego sazri. ²⁸ Znam sjeðenje tvoje i polaženje tvoje i dolaženje tvoje i kako bjesniš na me. ²⁹ Jer bjesniš na me, i tvoja obijest doðe do mojih ušiju, zato æu metnuti brnjicu svoju na nozdrve tvoje, i uzdu svoju u gubicu tvoju, pa æu te odvesti natrag putem kojim si došao. ³⁰ A tebi ovo neka bude znak: ješæete ove godine što samo od sebe rodi, a druge godine što opet samo od sebe rodi; a treæe godine sijte i æanjite i sadite vinograde i jedite rod iz njih. ³¹ Jer ostatak doma Judina, što ostane, opet æe pustiti æile ozdo i roditi ozgo. ³² Jer æe iz Jerusalima izaæi ostatak, i iz gore Siona, koji se saèuvaju. Revnost Gospoda nad vojskama uèiniæe to. ³³ Zato ovako veli Gospod za cara Asirskoga: neæe uæi u ovaj grad, niti æe baciti amo strijele, neæe se primaæi k njemu sa štitom, niti æe iskopati opkopa oko njega. ³⁴ Vratiaæe se putem kojim je došao, a u grad ovaj neæe uæi, veli Gospod. ³⁵ Jer æu braniti taj grad i saèuvaæu ga sebe radi i radi Davida sluge svojega. ³⁶ Tada izide anðeo Gospodnji i pobi u okolu Asirskom sto i osamdeset i pet tisuæa; i kad ustaše ujutru, a to sve sami mrtvaci. ³⁷ Te se podiæe Senahirim car Asirski, i otide, i vrativši se osta u Nineviji. ³⁸ I kad se klanjaše u domu Nisroka boga svojega, Adrameleh i Sarasar sinovi njegovi ubiše ga maèem, a sami pobjegoše u zemlju Araratsku, i na njegovo se mjesto zacari Esaradon sin njegov.

38 U to vrijeme razbolje se Jezekeja na smrt; i doðe k njemu prorok Isaija sin Amosov i reèe mu: ovako veli Gospod: naredi za kuæu svoju, jer æeš

umrijeti i neæeš ostati živ. ² A Jezeckija se okrete licem k zidu, i pomoli se Gospodu, ³ I reèe: oh, Gospode, opomeni se da sam jednako hodio pred tobom vjerno i s cijelijem srcem, i tvorio što je tebi ugodno. I plaka Jezeckija veoma. ⁴ Tada dođe rijeè Gospodnja Isaiji govoreæi: ⁵ Idi i reci Jezeckiji: ovako veli Gospod Bog Davida oca tvojega: èuo sam molitvu tvoju, i vidio sam suze tvoje, evo dodaæu ti vijeku petnaest godina. ⁶ I izbaviæu tebe i ovaj grad iz ruku cara Asirskoga, i braniæu ovaj grad. ⁷ I ovo neka ti bude znak od Gospoda da æe uèiniti Gospod što je rekao. ⁸ Evo ja æu vratiti sjen po koljencima po kojima je sišao na sunèaniku Ahazovu natrag za deset koljenaca. I vrati se sunce za deset koljenaca po koljencima po kojima bijaše sišlo. ⁹ Ovo napisa Jezeckija car Judin kad se razbolje, i ozdravi od bolesti svoje: ¹⁰ Ja rekoh, kad se presjekoše dani moji: idem k vratima grobnijem, uze mi se ostatak godina mojih. ¹¹ Rekoh: neæu vidjeti Gospoda Gospoda u zemlji živijeh, neæu više vidjeti èovjeka meðu onima koji stanuju na svijetu. ¹² Vijek moj prođe i prenese se od mene kao šator pastirski; presjekoh život svoj kao tkaè, otsjeæi æe me od osnutka; od jutra do veèera uèiniæeš mi kraj. ¹³ Mišljah za jutra da æe kao lav potrti sve kosti moje; od jutra do veèera uèiniæeš mi kraj. ¹⁴ Pištah kao ždrao i kao lastavica, ukah kao golubica, oèi mi išèilješe gledajuæi gore: Gospode, u nevolji sam, oblakšaj mi. ¹⁵ Šta da reèem? On mi kaza, i uèini. Proživjeæu sve godine svoje po jadu duše svoje. ¹⁶ Gospode, o tom se živi i u tom je svemu život duha mojega, iscijelio si me i saèuvao u životu. ¹⁷ Evo, na mir dođe mi ljut jad; ali tebi bi milo da izvuèeš dušu moju iz jame pogibli, jer si bacio za leđa svoja sve grijehe moje. ¹⁸ Jer neæe grob tebe slaviti, neæe te smrt hvaliti, i koji siðu u grob ne nadaju se tvojoj istini. ¹⁹ Živi, živi, oni æe te slaviti kao ja danas: otac æe sinovima javljati istinu tvoju. ²⁰ Gospod me spase, zato æemo pjevati pjesme moje u domu Gospodnjem dok smo god živi. ²¹ A Isaija bješe rekao da uzmu gruduh suh smokava i priviju na otok, te æe ozdraviti. ²² I Jezeckija bješe rekao: šta æe biti znak da æu otiaèi u dom Gospodnji?

39 U to vrijeme Merodah Valadan, sin Valadanov, car Vavilonski, posla knjigu s darom Jezeckiji; jer bješe èuo da je bio bolestan i ozdravio. ² I Jezeckija se obradova tome, i pokaza im sve riznice svoje, srebro i zlato i mirise, i najbolje ulje, i kuæu gdje mu bješe oružje, i što se god nalažaa u riznicama njegovijem, ne osta ništa da im ne pokaza Jezeckija u kuæi svojoj i u svemu gospodstvu svom. ³ Tada dođe prorok Isaija k caru Jezeckiji i reèe mu: šta su govorili ti ljudi i odakle su došli k tebi? A Jezeckija reèe: iz daljne zemlje došli su k meni, iz Vavilona. ⁴ A on reèe: šta su vidjeli u tvom dvoru? A Jezeckija reèe: vidjeli su sve što ima u mom dvoru; nije ostalo ništa u riznicama mojim da im nijesam pokazao. ⁵ Tada reèe Isaija Jezeckiji: èuj rijeè Gospoda nad vojskama. ⁶ Evo doæi æe vrijeme kad æe se odnijeti u Vavilon sve što ima u kuæi tvojoj, i što su sabirali oci tvoji do danas, neæe ostati ništa, veli

Gospod. ⁷ I sinove tvoje, koji æe izaæi od tebe, koje æeš roditi, uzeæe da budu dvorani u dvoru cara Vavilonskoga. ⁸ A Jezeckija reèe Isaiji: dobra je rijeè Gospodnja koju si rekao. Još reèe: je li? za moga vijeka biæe mir i vjera?

40 Tješite, tješite narod moj, govori Bog vaš. ² Govorite Jerusalmu ljubazno, i javljajte mu da se navršio rok njegov, da mu se bezakonje oprostilo, jer je primio iz ruke Gospodnje dvojinom za sve grijehe svoje. ³ Glas je nekoga koji vièe: pripravite u pustinji put Gospodnji, poravnite u pustoši stazu Bogu našem. ⁴ Sve doline neka se povise, i sve gore i bregovi neka se slegnu, i što je krivo neka bude pravo, i neravna mjesta neka budu ravna. ⁵ I javiæe se slava Gospodnja, i svako æe tijelo vidjeti; jer usta Gospodnja govoriše. ⁶ Glas govori: vièi. I reèe: šta da vièem? Da je svako tijelo trava i sve dobro njegovo kao cvijet poljski. ⁷ Suši se trava, cvijet opada kad duh Gospodnji dune na nj; doista je narod trava. ⁸ Suši se trava, cvijet opada; ali rijeè Boga našega ostaje dovijeka. ⁹ Izidi na visoku goru, Sione, koji javljaš dobre glase; podigni silno glas svoj, Jerusalime, koji javljaš dobre glase; podigni, ne boj se. Kaži gradovima Judinijem: evo Boga vašega. ¹⁰ Evo, Gospod Bog ide na jakoga, i mišica æe njegova obladati njim; evo plata je njegova kod njega i djelo njegovo pred njim. ¹¹ Kao pastir pašæe stado svoje; u naruèje svoje sabraæe jaganjce, i u njedrima æe ih nositi, a dojlisce æe voditi polako. ¹² Ko je izmjerio vodu grstima svojim i nebesa premjerio peðu? ko je mjerom izmjerio prah zemaljski, i gore izmjerio na mjerila i bregove na poteg? ¹³ Ko je upravljao duh Gospodnji? ili mu bio savjetnik i nauèio ga? ¹⁴ S kim se je dogovarao i ko ga je urazumio i nauèio putu suda, i nauèio ga znanju i pokazao mu put razuma? ¹⁵ Gle, narodi su kao kap iz vijedra, i kao praška na mjerilima broje se; gle, premješta ostrva kao prašak. ¹⁶ Ni Livan ne bi bio dosta za oganj, i životinje njegove ne bi bile dosta za žrtvu paljenicu. ¹⁷ Svi su narodi kao ništa pred njim, manje negoli ništa i taština vrijede mu. ¹⁸ S kim æete dakle izjednaèiti Boga? i kaku æete mu priliku naæi? ¹⁹ Umjetnik lije lik, i zlatar ga pozlaæuje, i verižice srebrne lije. ²⁰ A ko je siromah, te nema šta prinijeti, bira drvo koje ne trune, i traži vješta umjetnika da naèini rezan lik, koji se ne pomièe. ²¹ Ne znate li? ne èujete li? ne kazuje li vam se od iskona? ne razumijete li od temelja zemaljskih? ²² On sjedi nad krugom zemaljskim, i njezini su mu stanovnici kao skakavci; on je razastro nebesa kao platno i razapeo ih kao šator za stan. ²³ On obraæa knezove u ništa, sudije zemaljske èini da su kao taština. ²⁴ Kao da nijesu posađeni ni posijani, i kao da im se stablo nije ukorijenilo u zemlji, èim dune na njih, posahnu, i vihor kao pljevu raznese ih. ²⁵ S kim æete me dakle izjednaèiti da bih bio kao on? veli sveti. ²⁶ Podignite gore oèi svoje i vidite; ko je to stvorio? ko izvodi vojsku svega toga na broj i zove svako po imenu, i velike radi sile njegove i jake moæi ne izostaje nijedno? ²⁷ Zašto govoriš, Jakove, i kažeš, Izrailju: sakriven je put moj od

Gospoda, i stvar moja ne izlazi pred Boga mojega? ²⁸ Ne znaš li? nijesi li èuo da Bog vjeèni Gospod, koji je stvorio krajeve zemaljske, ne sustaje niti se utruðuje? razumu njegovu nema mjere. ²⁹ On daje snagu umornome, i nejakome umnožava krjepost. ³⁰ Djeca se more i sustaju, i mladici padaju; ³¹ Ali koji se nadaju Gospodu, dobijaju novu snagu, podižu se na krilima kao orlovi, trèe i ne sustaju, hode i ne more se.

41 Umuknite preda mnom, ostrva; i narodi neka se potkrijepe, neka pristupe, i tada neka reku: hajdemo da se sudimo. ² Ko je podigao pravdu s istoka? ko je dozvao da ide za njim ustopice? ko joj je pokorio narode i dao joj vlast nad carevima i uèinio te su kao prah maèu njezinu i kao razvijana pljeva luku njezinu? ³ Pogna ih, proðe mirno putem, kojim ne bješe hodio nogama svojim. ⁴ Ko je uradio i uèinio to? i zove naraštaje od iskona? Ja, Gospod, prvi i pošljednji, ja isti. ⁵ Vidješe ostrva i uplašiše se, krajevi zemaljski zadrktaše, približiše se i doðoše. ⁶ Jedan drugom pomagaše, i bratu svojemu govoraše: budi hrabar. ⁷ Drvodjelja hrabraše zlatara; koji kleplje hrabraše onoga koji kuje na nakovnju, govoraše: dobro je za spajanje. I pritvrði vaše klincima da se ne pomièe. ⁸ Ali ti, Izrailju, slugo moj; Jakove, kojega izabrah, sjeme Avrama prijatelja mojega! ⁹ Ti, kojega uzeh s krajeva zemaljskih, i između izbranih njezinih dozvah te, i rekoh ti: ti si moj sluga, ja te izabrah, i ne odbacih tebe; ¹⁰ Ne boj se, jer sam ja s tobom; ne plaši se, jer sam ja Bog tvoj; ukrijepiæu te i pomoæi æu ti, i poduprijeæu te desnicom pravde svoje. ¹¹ Gle, postidjeæe se i posramiæe svi koji se ljute na tebe; biæe kao ništa i izginuæe protivnici tvoji. ¹² Potražiæeš suparnike svoje, ali ih neæeš naæi, biæe kao ništa, i koji vojuju na te, nestæe ih. ¹³ Jer ja Gospod Bog tvoj držim te za desnicu, i kažem ti: ne boj se, ja æu ti pomagati. ¹⁴ Ne boj se, crviæu Jakovljevi, narodæu Izrailjev, ja æu ti pomagati, govori Gospod i izbavitelj tvoj, svetac Izrailjev. ¹⁵ Gle, uèiniæu te da budeš kao sprava za vršenje nova sa zupcima: vrijeæi æeš gore i satræeš ih, i brda æeš obratiti u pljevu. ¹⁶ Vijaæeš ih, i vjetar æe ih odnijeti i vior æe ih rasuti, a ti æeš se veseliti u Gospodu i hvaliæeš se svecem Izrailjevim. ¹⁷ Siromahe i uboge, koji traže vode a nje nema, kojima se jezik osušio od žeði, njih æu uslišiti ja Gospod, ja Bog Izrailjev neæu ih ostaviti. ¹⁸ Otvoriæu rijeke na visovima, i izvore usred dolina, pustinju æu obratiti u jezero vodeno, i suhu zemlju u izvore vodene. ¹⁹ Posadiæu u pustinji kedar, sitim, mirtu i maslinu; posadiæu u pustoj zemlji jelu, brijest i šimšir, ²⁰ Da vide i poznadu i da promisle i razumiju da je to stvorio. ²¹ Iznesite parbu svoju, veli Gospod, pokažite razloge svoje, veli car Jakovljevi. ²² Neka doðu i neka nam objave šta æe biti; objavite nam šta je prvo bilo, da promislimo i poznamo šta æe biti iza toga; ili kažite nam šta æe biti unapredak. ²³ Kažite šta æe biti poslije, i poznaæemo da ste bogovi; ili uèinite što dobro ili zlo, i diviæemo se i gledati svi. ²⁴ Gle, vi nijeste ništa, i djelo

vaše nije ništa; koji vas bira, gad je. ²⁵ Podigoh jednoga sa sjevera, i doæi æe; od istoka sunèanoga prizivaæe ime moje, stupaæe po glavarama kao po kalu i kao što lonèar gazi blato. ²⁶ Ko je objavio od iskona, da bismo znali, ili od starina, da bismo rekli: istina je? Ali nema nikoga da bi objavio, niti ima koga da naprijed kazao, niti ima koga da bi èuo rijeèi vaše. ²⁷ Ja prvi Sionu kažem: eto, eto toga. U Jerusalimu æu dati ko æe javljati dobre glase. ²⁸ Jer pogledam, ali nema nikoga, nema među njima nijednoga ko bi svjetovao; pitam ih, ali ne odgovaraju ni rijeèi. ²⁹ Gle, svi su taština, ništa su djela njihova; liveni su likovi njihovi vjetar i ništavilo.

42 Evo sluge mojega, kojega podupirem, izbranika mojega, koji je mio duši mojoj; metnuæu duh svoj na njega, sud narodima javljaæe. ² Neæe vikati ni podizati, niti æe se èuti glas njegov po ulicama. ³ Trske stuèene neæe prelomiti, i svještila koje se puši neæe ugasiti; javljaæe sud po istini. ⁴ Neæe mu dosaditi, niti æe se umoriti, dokle ne postavi sud na zemlji, i ostrva æe èekati nauku njegovu. ⁵ Ovako govori Bog Gospod, koji je stvorio nebesa i razapeo ih, koji je rasprostro zemlju i što ona raða, koji daje disanje narodu što je na njoj i duh onima što hode po njoj: ⁶ Ja Gospod dozvah te u pravdi, i držaæu te za ruku, i èuvaæu te, i uèiniæu te da budeš zavjet narodu, vidjelo narodima; ⁷ Da otvoriš oèi slijepcima, da izvedeš sužnje iz zatvora i iz tamnice koji sjede u tami. ⁸ Ja sam Gospod, to je ime moje, i slave svoje neæu dati drugome ni hvale svoje likovima rezanijem. ⁹ Evo, preðašnje doðe, i ja javljam novo, prije nego nastane kazujem vam. ¹⁰ Pjevajte Gospodu pjesmu novu, hvalu njegovu od kraja zemlje, koji se plavite po moru i sve što je u njemu, ostrva i koji žive na njima. ¹¹ Pustinja i gradovi njezini, sela gdje stanuje Kidar, neka podignu glas, neka pjevaju koji žive po stijenama, neka klikuju savrh gora. ¹² Neka daju slavu Gospodu, i hvalu njegovu neka javljaju po ostrvima. ¹³ Gospod æe izaæi kao junak, podignuæe revnost svoju kao vojnik, vikaæe i klikovati, nadvladaæe neprijatelje svoje. ¹⁴ Muèah dugo, èinjah se gluh, ustezah se; ali æu sada vikati kao žena kad se poraða, i sve æu potrti i istrijebiti. ¹⁵ Opustiæu gore i bregove, i svaku travu na njima osušiaæu, i od rijeka æu naèiniti ostrva, i jezera æu isušiti. ¹⁶ I vodiæu slijepce putem kojega nijesu znali; vodiæu ih stazama kojih nijesu znali; obratiæu pred njima mrak u svjetlost i što je neravno u ravno. To æu im uèiniti, i neæu ih ostaviti. ¹⁷ Tada æe se vratiti natrag i posramiti se koji se uzdaju u lik rezani, koji govore likovima livenijem: vi ste naši bogovi. ¹⁸ Èujte, gluhi; progledajte, slijepi, da vidite. ¹⁹ Ko je slijep osim sluge mojega? i ko je gluh kao poslanik moj kojega šaljem? ko je slijep kao savršeni? ko je slijep kao sluga Gospodnji? ²⁰ Gledaš mnogo, ali ne vidiš; otvorene su ti uši, ali ne èuješ. ²¹ Gospodu bijaše mio radi pravde njegove, uèini zakon velikim i slavnim. ²² A narod je oplijenjen i potlaèen, svi su koliki povezani u peæinama i sakriveni u tamnicama; postaše plijen, a

nema nikoga da bi izbavio; postaše grabež, a nema nikoga da bi rekao: vrati. ²³ Ko između vas èuje ovo i pazi i sluša za poslije? ²⁴ Ko je dao Jakova da se potlaèi i Izrailja otimaèima? Nije li Gospod, kojemu zgriješismo? Jer ne htješe hoditi putovima njegovijem niti slušaše zakona njegovoga. ²⁵ Zato izli na njih žestoku jarost svoju i silan rat, i zapali ga unaokolo, ali on ne razumje; zapali ga, ali on ne mari.

43 Ali sada ovako veli Gospod, koji te je stvorio, Jakove, i koji te je sazdao, Izrailju: ne boj se, jer te otkupih, pozvah te po imenu tvom; moj si. ² Kad pođeš preko vode, ja æu biti s tobom, ili preko rijeka, neæe te potopiti; kad pođeš kroz oganj, neæeš izgorjeti i neæe te plamen opaliti. ³ Jer sam ja Gospod, Bog tvoj, svetac Izrailjev, spasitelj tvoj; dadoh u otkup za te Misir, Etiopsku i Sevu mjesto tebe. ⁴ Otkako si mi postao drag, proslavio si se i ja te ljubih; i dadoh ljude za te i narode za dušu tvoju. ⁵ Ne boj se, jer sam ja s tobom; od istoka æu dovesti sjeme tvoje, i od zapada sabraæu te. ⁶ Kazaæu sjeveru: daj; i jugu: ne brani; dovedi sinove moje iz daleka i kæeri moje s krajeva zemaljskih, ⁷ Sve, koji se zovu mojim imenom i koje stvorih na slavu sebi, sazdah i naèinih. ⁸ Izvedi narod slijepi koji ima oèi, i gluhi koji ima uši. ⁹ Svi narodi neka se skupe, i neka se saberu plemena; ko je između njih naprijed kazao to ili nam kazao što je bilo prije? Neka dovedu svjedoke svoje i opravdaju se; ili neka èuju, i reku: istina je. ¹⁰ Vi ste moji svjedoci, veli Gospod, i sluga moj kojega izabrah, da biste znali i vjerovali mi i razumjeli da sam ja; prije mene nije bilo Boga niti æe poslije mene biti. ¹¹ Ja sam, ja sam Gospod, i osim mene nema spasitelja. ¹² Ja objavih, i spasoh, i naprijed kazah, a nikoji tuđ bog među vama, i vi ste mi svjedoci, veli Gospod, i ja sam Bog. ¹³ Ja sam od prije nego dan posta, i niko ne može izbaviti iz moje ruke; kad radim, ko æe smesti? ¹⁴ Ovako govori Gospod izbavitelj vaš, svetac Izrailjev: vas radi poslaæu u Vavilon i pobacaæu sve prijevornice, i Haldejce s lađama, kojima se hvale. ¹⁵ Ja sam Gospod svetac vaš, stvoritelj Izrailjev, car vaš. ¹⁶ Ovako govori Gospod koji je naèinio po moru put i po silnijem vodama stazu, ¹⁷ Koji izvodi kola i konje, vojsku i silu, da svi popadaju i ne mogu ustati, da se ugase kao što se gasi svještilo: ¹⁸ Ne pominjite što je prije bilo i ne mislite o starijem stvarima. ¹⁹ Evo, ja æu uèiniti novo, odmah æe nastati; neæete li ga poznati? Još æu naèiniti u pustinji put, rijeke u suhoj zemlji. ²⁰ Slavlaæe me zvijeri poljske, zmajevi i sove, što sam izveo u pustinji vode, rijeke u zemlji suhoj, da napojim narod svoj, izbranika svojega. ²¹ Narod koji sazdah sebi, pripovjedaæe hvalu moju. ²² A ti, Jakove, ne priziva me, i bijah ti dosadan, Izrailju. ²³ Nijesi mi prinio jagnjeta na žrtvu paljenicu, i žrtvama svojim nijesi me poèastio; nijesam te nagonio da mi služiš prinosima, niti sam te trudio da mi kadiš. ²⁴ Nijesi mi kupio za novce kada, niti si me pretilinom žrtava svojih nasitio, nego si me muèio svojim grijesima, i dosadio si mi bezakonjem svojim. ²⁵ Ja, ja sam brišem tvoje prijestupe sebe radi, i grijeha tvojih ne pominjem.

²⁶ Opomeni me, da se sudimo, kazuj, da se opravdaš.

²⁷ Otac tvoj prvi sagriješi, i uèitelj tvoji skriviše mi.

²⁸ Zato æu izbaciti iz svetinje knezove, i daæu Jakova u prokletstvo i Izrailja u sramotu.

44 Ali sada èuj, Jakove, slugo moj, i Izrailju, kojega izabrah. ² Ovako veli Gospod, koji te je stvorio i sazdao od utrobe materine, i koji ti pomaže: ne boj se, slugo moj Jakove, i mili, kojega izabrah. ³ Jer æu izliti vodu na žednoga i potoke na suhu zemlju, izliæu duh svoj na sjeme tvoje i blagoslov svoj na tvoje natražje. ⁴ I procvjetaæe kao u travi, kao vrbe pokraj potoka. ⁵ Ovaj æe reæi: ja sam Gospodnji, a onaj æe se zvati po imenu Jakovljevu, a drugi æe se pisati svojom rukom Gospodnji, i prezivaæe se imenom Izrailjevijem. ⁶ Ovako govori Gospod car Izrailjev i izbavitelj njegov, Gospod nad vojskama: ja sam prvi i ja sam pošlijednji, i osim mene nema Boga. ⁷ I ko kao ja oglašuje i objavljuje ovo, ili mi uređuje otkako naselih stari narod? Neka im javi što æe biti i što æe doæi. ⁸ Ne bojte se i ne plašite se; nijesam li ti davno kazao i objavio? vi ste mi svjedoci; ima li Bog osim mene? Da, nema stijene, ne znam ni jedne. ⁹ Koji grade rezane likove, svi su ništa, i mile stvari njihove ne pomažu ništa, i one su im svjedoci da ne vide i ne razumiju, da bi se posramili. ¹⁰ Ko gradi boga i lije lik, nije ni na kaku korist. ¹¹ Gle, svi æe se drugovi njegovi posramiti, i umjetnici više od drugih ljudi; neka se skupe svi i stanu, biæe ih strah i posramiaæe se svi. ¹² Kovaè kliještima radi na živom ugljenvlju, i kuje èekiaæem, i radi snagom svoje ruke, gladuje, te iznemogne, i ne pije vode, te sustane. ¹³ Drvodjelja rasteže vrcu i bilježi crvenilom, teše i zaokružuje, i naèinja kao lik èovjeèji, kao lijepa èovjeka, da stoji u kuæi. ¹⁴ Sijeèe sebi kedre, i uzima èesvinu i hrast ili što je najèvršæe među drvijem šumskim; sadi jasen, i od dažda raste. ¹⁵ I biva èovjeku za oganj, i uzme ga, te se grije; upali ga, te peèe hljeb; i još gradi od njega boga i klanja mu se; gradi od njega lik rezan, i pada na koljena pred njim. ¹⁶ Polovinu loži na oganj, uz polovinu jede meso ispekavši peèenje, i biva sit, i grije se i govori: aha, ogrijah se, vidjeh oganj. ¹⁷ A od ostatka gradi boga, rezan lik svoj, pada pred njim na koljena i klanja se, i moli mu se i govori: izbavi me, jer si ti bog moj. ¹⁸ Ne znaju, niti razumiju, jer su im oèi zaslijepijene da ne vide, i srca, da ne razumiju. ¹⁹ Niti uzimaju na um, nema znanja ni razuma da bi koji rekao: polovinu ovoga spalih na oganj, i na uglju od njega ispekoh hljeb, ispekoh meso i jedoh; i od ostatka eda li æu naèiniti gad, i panju drvenom hoæu li se klanjati? ²⁰ Taki se hrani pepelom, prevareno srce zavodi ga da ne može izbaviti duše svoje, niti reæi: nije li laž što mi je u desnici? ²¹ Pamti to, Jakove i Izrailju, jer si moj sluga; ja sam te sazdao, sluga si moj, Izrailju, neæu te zaboraviti. ²² Rasuæu kao oblak prijestupe tvoje, i grijeha tvoje kao maglu; vrati se k meni, jer sam te izbavio. ²³ Pjevajte, nebasa, jer Gospod uèini, podvikujte, nizine zemaljske, popijevajte, gore, šume i sva drva u njima, jer izbavi Gospod Jakova i proslavi se

u Izrailju. ²⁴ Ovako govori Gospod, izbavitelj tvoj, koji te je sazdao od utrobe materine: ja Gospod naèinih sve: razapeh nebo sam, rasprostrijev zemlju sam sobom; ²⁵ Uništujem znake lažljivcima, i vraèe obezumljujem, vraæam natrag mudarce, i pretvaram mudrost njihovu u ludost; ²⁶ Potvrđujem rijeè sluge svojega, i navršujem savjet glasnika svojih; govorim Jerusalimu: naseliæeš se; i gradovima Judinijem: sazidaæete se; i pustoline njihove podignuæu; ²⁷ Govorim dubini: presahni i isušiaæu rijeke tvoje; ²⁸ Govorim Kiru: pastir si moj; i izvršiaæ svu volju moju, i kazaæe Jerusalimu: sazidaæeš se; i crkvi: osnovaæeš se.

45 Ovako govori Gospod pomazaniku svojemu Kiru, kojega držim za desnicu, da oborim pred njim narode i careve raspašem, da se otvaraju vrata pred njim i da ne budu vrata zatvorena: ² Ja æu iaèi pred tobom, i putove neravne poravniaæu, vrata mjedena razbiaæu i prijevornice gvozdena slomiaæu. ³ I daæu ti blago tajno i bogatstvo sakriveno, da poznaš da sam ja Gospod Bog Izrailjev, koji te zovem po imenu. ⁴ Radi sluge svojega Jakova i Izrailja izbranika svojega prozvah te imenom tvojim i prezimenom, premda me ne znaš. ⁵ Ja sam Gospod, i nema drugoga, osim mene nema boga; opasah te, premda me ne znaš, ⁶ Da bi poznali od istoka sunèanoga i od zapada da nema drugoga osim mene; ja sam Gospod i nema drugoga, ⁷ Koji pravim svjetlost i stvaram mrak, gradim mir i stvaram zlo; ja Gospod èinim sve to. ⁸ Rosite, nebesa, ozgo, i oblaci neka kaplju pravdom, neka se otvori zemlja i neka rodi spasenjem i zajedno neka uzraste pravda; ja Gospod stvorih to. ⁹ Teško onom ko se svaða s tvorcem svojim; crijep s drugim crepovima neka se svaða; ali hoæe li kao reæi lonèaru svojemu: šta radiš? za tvoj posao nema ruku. ¹⁰ Teško onom ko govori ocu: što raðaš? i ženi: što se poraðaš? ¹¹ Ovako veli Gospod svetac Izrailjev i tvorac njegov: pitajte me što æe biti; za sinove moje i za djelo ruku mojih naređujte mi. ¹² Ja sam naèinio zemlju i èovjeka na njoj stvorio, ja sam razapeo nebesa svojim rukama, i svoj vojski njihovoj dao zapovijest. ¹³ Ja ga podigoh u pravdi, i sve putove njegove poravniaæu; on æe sazidati moj grad i roblje moje otpustiaæ, ne za novce ni za darove, veli Gospod nad vojskama. ¹⁴ Ovako veli Gospod: trud Misirski i trgovina Etiopska i Savaca ljudi visoka rasta doæi æe k tebi i biti tvoja; za tobom æe pristati, u okovima æe iaèi, i tebi æe se klanjati, tebi æe se moliti govoreæi: doista, Bog je u tebi, i nema drugoga Boga. ¹⁵ Da, ti si Bog, koji se kriješ, Bog Izrailjev, spasitelj. ¹⁶ Oni æe se svi postidjeti i posramiti, otiaèi æe sa sramotom svikoliki koji grade likove. ¹⁷ A Izrailja æe spasti Gospod spasenjem vjeènijem, neæete se postidjeti niti æete se osramotiti dovijeka. ¹⁸ Jer ovako veli Gospod, koji je stvorio nebo, Bog, koji je sazdao zemlju i naèinio je i utvrdio, i nije je stvorio naprazno, nego je naèinio da se na njoj nastava: ja sam Gospod, i nema drugoga. ¹⁹ Nijesam govorio tajno ni na mraènu mjestu na zemlji, nijesam rekao sjemenu Jakovljevu: tražite me uzalud. Ja Gospod

govorim pravdu, javljam što je pravo. ²⁰ Skupite se i dođite, pristupite svi koji ste se izbavili između naroda. Ništa ne znaju koji nose drvo od svojega lika i mole se bogu koji ne može pomoæi. ²¹ Oglasite, i dovedite, neka vijeæaju zajedno: ko je to od starine kazao? ko je javio još onda? Nijesam li ja, Gospod? Nema osim mene drugoga Boga, nema Boga pravednoga i spasitelja drugoga osim mene. ²² Pogledajte u mene, i spašæete se svi krajevi zemaljski; jer sam ja Bog, i nema drugoga. ²³ Sobom se zakleh; izide iz usta mojih rijeè pravedna, i neæe se poreæi, da æe mi se pokloniti svako koljeno, i zaklinjati se svaki jezik, ²⁴ I govoriaæ: u Gospodu je pravda i sila; k njemu æe doæi; ali æe se posramiti svi koji se gnjeve na nj. ²⁵ U Gospodu æe se opravdati i proslaviti sve sjeme Izrailjevo.

46 Pade Vil, izvali se Nevo; likovi njihovi metnuše se na životinju i na stoku; što nosite, teško je, i umoriaæ. ² Izvališe se, padoše svi, ne mogoše izbaviti tovarena, nego i sami otidoše u ropstvo. ³ Slušajte me, dome Jakovljevi i svi koji ste ostali od doma Izrailjeva, koje nosim od utrobe, koje držim od rođenja. ⁴ I do starosti vaše ja æu biti isti, i ja æu vas nositi do sijeda vijeka; ja sam stvorio i ja æu nositi, ja æu vas nositi i izbaviaæu. ⁵ S kim æete me izjednaèiti i isprediti? koga æete mi uzeti za priliku da bi bio kao ja? ⁶ Prosipaju zlato iz toboca i mjere srebro na mjerila, plaæaju zlataru da naèini od njega boga, pred kojim padaju i klanjaju se. ⁷ Meæu ga na rame i nose ga, i postavljaju ga na mjesto njegovo, te stoji i ne mièe se s mjesta svojega; ako ga ko zove, ne odziva se niti ga izbavlja iz nevolje njegove. ⁸ Pamтите to, i pokažite se da ste ljudi, uzмите na um, prestupnici! ⁹ Pamтите što je bilo od starine; jer sam ja Bog, i nema drugoga Boga, i niko nije kao ja, ¹⁰ Koji od poèetka javljam kraj i izdaleka što još nije bilo; koji kažem: namjera moja stoji i uèiniaæu sve što mi je volja. ¹¹ Zovem s istoka pticu i iz daljne zemlje èovjeka koji æe izvršiti što sam naumio. Rekoh i dovešæu to, naumih i uèiniaæu. ¹² Slušajte me, koji ste uporna srca, koji ste daleko od pravde. ¹³ Približih pravdu svoju, nije daleko, i spasenje moje neæe odocniti, jer æu u Sionu postaviti spasenje, u Izrailju slavu svoju.

47 Siði i sjedi u prah, djevojko, kæeri Vavilonska; sjedi na zemlju, nema prijestola, kæeri Haldejska; jer se neæeš više zvati nježna i ljupka. ² Uzmi žrvnje, i melji brašno, otkrij kosu svoju, izuj se, zagali golijeni, idi preko rijeka. ³ Otkriaæ se golotinja tvoja, i vidjeæe se sramota tvoja; osvetiaæu se, i niko mi neæe smetati. ⁴ Ime je izbavitelju našemu Gospod nad vojskama, svetac Izrailjev. ⁵ Sjedi muèeæi, i uði u tamu, kæeri Haldejska; jer se neæeš više zvati gospoða carstvima. ⁶ Razgnjevih se na narod svoj, oskvrnih našljedstvo svoje i predadoh ga tebi u ruke; a ti im ne pokaza milosti; na starce si metala preteški jaram svoj; ⁷ I govorila si: dovijeka æu biti gospoða; ali nikad nijesi to uzimala na um, niti si pomišljala šta æe biti na pošljedak. ⁸ Sada dakle èuj ovo, koja živiš u slastima i

bez brige sjediš i govoriš u srcu svom: ja sam, i nema druge osim mene, neæu biti udovica niti æu osirotjeti. ⁹To æe ti oboje doæi ujedanput, u isti dan, da osirotiš i obudoviš, doæi æe ti potpuno, radi mnoštva èini tvojih i radi velike sile èaranja tvoga. ¹⁰Jer si se pouzdala u zloæu svoju govoreæi: niko me ne vidi. Mudrost tvoja i znanje tvoje prevariše te, te si govorila u srcu svom: ja sam, i osim mene nema druge. ¹¹Zato æe doæi na te zlo, a neæeš znati odakle izlazi, i popašæe te nevolja, da je neæeš moæi odbiti, i doæi æe na te ujedanput pogibao, za koju neæeš znati. ¹²Stani sada s vraæanjem svojim i s mnoštvom èini svojih, oko kojih si se trudila od mladosti svoje, ne bi li se pomogla, ne bi li se okrijepila. ¹³Umorila si se od mnoštva namjera svojih; neka stanu sada zvjezdari, koji gledaju zvijezde, koji prorieu svakoga mjeseca, i neka te saèuvaju od onoga što æe doæi na te. ¹⁴Gle, oni su kao pljeva, ogranj æe ih spaliti, ni sami sebe neæe izbaviti iz plamena; neæe ostati uglja da se ko ogrije, ni ognja da bi se posjedjelo kod njega. ¹⁵Taki æe biti oni s kojima si se trudila i s kojima si trgovala od mladosti svoje, razbjeæi æe se svaki na svoju stranu; neæe biti nikoga da te izbavi.

48 Èujte ovo, dome Jakovljevi, koji se zovete imenom Izrailjevijem, i iz vode Judine izidoste, koji se kunete imenom Gospodnjim, i Boga Izrailjeva pominjete, ali ne po istini i po pravdi. ²Jer se imenuju po svetom gradu, oslanjaju se na Boga Izrailjeva, kojemu je ime Gospod nad vojskama. ³Što je preèe bivalo, kazivah naprijed odavna, i što iz mojih usta izide i objavih, uèinih brzo i zbi se. ⁴Znao sam da si uporan, i vrat da ti je gvozdена žila, i èelo da ti je od mjedi. ⁵I zato ti odavna objavih, prije nego se zbi kazah ti, da ne bi rekao: idol moj uèini to, i lik moj rezani i lik moj liveni zapovjediše tako. ⁶Èuo si; pogledaj sve to; a vi neæete li objavljivati? otsele ti javljam novo i sakriveno, što nijesi znao; ⁷Sada se stvori, i nedavno, i prije ovoga dana nijesi èuo, da ne reèeš: gle, znao sam. ⁸Niti si èuo ni znao, i prije ti se uši ne otvoriše, jer znadijah da æeš èiniti nevjeru, i da se zoveš prestupnik od utrobe materine. ⁹Imena svojega radi ustegnuæu gnjev svoj, i radi hvale svoje uzdržaæu se prema tebi, da te ne istrijebim. ¹⁰Evo, pretopiæu te, ali ne kao srebro, prebraæu te u peæi nevolje. ¹¹Sebe radi, sebe radi uèiniæu, jer kako bi se hulilo na ime moje? i slave svoje neæu dati drugome. ¹²Èuj me, Jakove i Izrailju, kojega ja pozvah: ja sam prvi, ja sam i pošljednji. ¹³I moja je ruka osnovala zemlju, i moja je desnica izmjerila nebesa peðu; kad ih zovnem, svi doðu. ¹⁴Skupite se svi i èujte: ko je od njih objavio ovo? Gospod ga miluje, on æe izvršiti volju njegovu na Vavilonu, i mišica æe njegova biti nasuprot Haldejcima. ¹⁵Ja, ja rekoh, i pozvah ga, dovešæu ga, i biæe sreæan na svom putu. ¹⁶Pristupite k meni, èujte ovo: od poèetka nijesam govorio tajno; otkako to bi, bijah ondje; a sada Gospod Gospod posla me i duh njegov. ¹⁷Ovako veli Gospod, izbavitelj tvoj, svetac Izrailjev: ja sam Gospod Bog tvoj koji te uèim da bi

napredovao, vodim te putem kojim treba da ideš. ¹⁸O, da si pazio na zapovjesti moje! mir bi tvoj bio kao rijeka, i pravda tvoja kao valovi morskog; ¹⁹I sjemena bi tvojega bilo kao pijeska, i poroda utrobe tvoje kao zrna njegovijeh; ime se njihovo ne bi zatrla ni istrijebilo ispred mene. ²⁰Izidite iz Vavilona, bježite od Haldejaca; glasno pjevajuæi objavljajte, kazujte, razglašajte do krajeva zemaljskih; recite: izbavi Gospod slugu svojega Jakova. ²¹Neæe ožednjati kad ih povede preko pustinje; vodu iz stijene toèiæe im, jer æe rascijepiti kamen i poteæi æe voda. ²²Nema mira bezbožnicima, veli Gospod.

49 Poslušajte me, ostrva, i pazite, narodi daljni. Gospod me pozva od utrobe; od utrobe matere moje pomenu ime moje. ²I uèinio je usta moja da su kao oštar maè, u sjenu ruke svoje sakri me; uèinio me je sjajnom strijelom, i u tulu svojem sakri me. ³I reèe mi: ti si sluga moj, u Izrailju æu se tobom proslaviti. ⁴A ja rekoh: uzalud se trudih, uzalud i naprazno potroših silu svoju; ali opet sud je moj u Gospoda i posao moj u Boga mojega. ⁵A sada govori Gospod, koji me je sazdao od utrobe materine da sam mu sluga, da mu dovedem natrag Jakova; ako se Izrailj i ne sabere, opet æu se proslaviti pred Gospodom, i Bog æe moj biti sila moja. ⁶I reèe mi: malo je da mi budeš sluga da se podigne pleme Jakovljevo i da se vrati ostatak Izrailjev, nego te uèinih vidjelom narodima da budeš moje spasenje do krajeva zemaljskih. ⁷Ovako veli Gospod, izbavitelj Izrailjev, svetac njegov, onome kojega preziru, na koga se gadi narod, služi onijeh koji gospodare: carevi æe vidjeti i ustati, i knezovi æe se pokloniti radi Gospoda, koji je vjeran, radi sveca Izrailjeva, koji te je izabrao. ⁸Ovako veli Gospod: u vrijeme milosno usliših te, i u dan spasenja pomogoh ti; i èuvaæu te i daæu te da budeš zavjet narodu da utvrdiš zemlju i naslijediš opustjelo našljedstvo; ⁹Da kažeš sužnjima: izidite; onima koji su u mraku: pokažite se. Oni æe pokraj putova pasti, i paša æe im biti po svijem visokim mjestima. ¹⁰Neæe biti gladni ni žedni, neæe ih biti vruæina ni sunce; jer kome ih je žao, on æe ih voditi, i pokraj izvora vodenijeh provodiæe ih. ¹¹I sve gore svoje obratiæu u putove, i staze æe moje biti povišene. ¹²Gle, ovi æe iz daleka doæi, gle, i oni od sjevera i od zapada, i oni iz zemlje Sinske. ¹³Pjevajte, nebesa, i veseli se, zemljo, podvikujte, gore, veselo; jer Gospod utješi svoj narod, i na nevoljnike svoje smilova se. ¹⁴Ali Sion reèe: ostavi me Gospod, i zaboravi me Gospod. ¹⁵Može li žena zaboraviti porod svoj da se ne smiluje na èedo utrobe svoje? A da bi ga i zaboravila, ja neæu zaboraviti tebe. ¹⁶Gle, na dlanovima sam te izrezao; zidovi su tvoji jednako preda mnom. ¹⁷Pohitjeæe sinovi tvoji, a koji te raskopavaše i pustošiše, otiaæi æe od tebe. ¹⁸Podigni oèi svoje unaokolo, i vidi: svi se oni skupljaju i idu k tebi. Tako bio ja živ, veli Gospod, svjema njima kao nakitom zaodjenuæeš se, i uresiaæeš se njima kao nevjesti. ¹⁹Jer razvaline tvoje i pustoline i potrvena zemlja tvoja biæe tada tijesna za stanovnike kad se

udalje oni koji te proždiraše. ²⁰ I djeca koju æeš imati, pošto si bila bez djece, reæi æe da èuješ: tijesno mi je ovo mjesto, pomakni se da se mogu nastaniti. ²¹ A ti æeš reæi u srcu svom: ko mi ih rodi, jer bijah sirota i inokosna, zarobljena i prognana? i ko ih othrani? eto, ja bijah ostala sama, a gdje oni bijahu? ²² Ovako veli Gospod Gospod: evo, podignuæu ruku svoju k narodima, i k plemenima æu podignuti zastavu svoju, i donijeæe sinove tvoje u naruèju, i kæeri tvoje na ramenima æe se nositi. ²³ I carevi æe biti hraniteljji tvoji i carice njihove tvoje dojkinje, i klanjaæe ti se licem do zemlje, i prah s nogu tvojih lizaæe, i poznaæeš da sam ja Gospod, i da se neæe osramotiti oni koji mene èekaju. ²⁴ Hoæe li se junaku uzeti plijen i hoæe li se oteti roblje pravednomu? ²⁵ Jer ovako govori Gospod: i roblje junaku uzeæe se i plijen jakomu oteæe se, jer æu se ja preti s onima koji se s tobom pru, i sinove tvoje ja æu izbaviti; ²⁶ I koji ti krivo èine, nahraniæu ih njihovijem mesom i opiaæe se svojom krvlju kao novijem vinom; i poznaæe svako tijelo da sam ja Gospod spasitelj tvoj i izbavitelj tvoj, jaki Bog Jakovljevi.

50 Ovako veli Gospod: gdje je raspusna knjiga matere vaše kojom je pustih? ili koji je između rukodavalaca mojih kome vas prodadoh? Gle, za bezakonja svoja prodadoste se i za vaše prijestupe bi puštena mati vaša. ² Zašto kad dođoh ne bi nikoga? kad zvah, niko se ne odazva? da nije kako god okraèala ruka moja, te ne može iskupiti? ili nema u mene snage da izbavim? Gle, prijetnjom svojom isušujem more; obraæam rijeke u pustinju da se usmrde ribe njihove zato što nestane vode, i mru od žeði. ³ Oblaèim nebesa u mrak, i kostrijet im dajem za pokrivaè. ⁴ Gospod Gospod dade mi jezik uèen da umijem progovoriti zgodnu rijeè umornom; budi svako jutro, budi mi uši, da slušam kao uèenici. ⁵ Gospod Gospod otvori mi uši, i ja se ne protivih, ne otstupih natrag. ⁶ Leða svoja podmetah onima koji me bijahu i obraze svoje onima koji me èupahu; ne zaklonih lica svojega od ruga ni od zapljuvanja. ⁷ Jer mi Gospod Gospod pomaže, zato se ne osramotih, zato stavih èelo svoje kao kremen, i znam da se neæu postidjeti. ⁸ Blizu je onaj koji me pravda; ko æe se preti sa mnom? stanimo zajedno; ko je suparnik moj? neka pristupi k meni. ⁹ Gle, Gospod Gospod pomagaæe mi: ko æe me osuditi? Gle, svi æe oni kao haljina ovetšati, moljac æe ih izjesti. ¹⁰ Ko se meðu vama boji Gospoda i sluša glas sluga njegovoga? Ko hodi po mraku i nema vidjela, neka se uzda u ime Gospodnje i neka se oslanja na Boga svojega. ¹¹ Gle, svi koji ložite oganj i opasujete se iskrama, idite u svjetlosti ognja svojega i u iskrama koje raspaliste. To vam je iz moje ruke, u mukama æete ležati.

51 Poslušajte me koji idete za pravdom, koji tražite Gospoda; pogledajte stijenu iz koje ste isjeèeni, i duboku jamu iz koje ste iskopani; ² Pogledajte Avrama, oca svojega, i Saru, koja vas je rodila, kako ga inokosna pozvah i blagoslovih ga i umnožih ga. ³ Jer æe Gospod utješiti Sion, utješiæe sve razvaline

njegove, i pustinju njegovu uèiniæe da bude kao Edem i pustoš njegova kao vrt Gospodnji, radost æe se i veselje nalaziti u njemu, zahvaljivanje i pjevanje. ⁴ Poslušaj me, narode moj, i èuj me, rode moj; jer æe zakon od mene izaæi i sud svoj postaviæu da bude vidjelo narodima. ⁵ Blizu je pravda moja, izaæi æe spasenje moje, i mišice æe moje suditi narodima; mene æe ostrva èekati i u moju æe se mišicu uzdati. ⁶ Podignite k nebu oèi svoje i pogledajte dolje na zemlju; jer æe nebesa išèeznuti kao dim i zemlja æe kao haljina ovetšati, i koji na njoj žive pomrijeæe takoðer; a spasenje æe moje ostati dovijeka, i pravde moje neæe nestati. ⁷ Poslušajte me koji znate pravdu, narode, kojemu je u srcu zakon moj. Ne bojte se ruženja ljudskoga i od huljenja njihova ne plašite se. ⁸ Jer æe ih moljac izjesti kao haljinu, i kao vunu izješæe ih crv; a pravda moja ostaje dovijeka i spasenje moje od koljena na koljeno. ⁹ Probudi se, probudi se, obuci se u silu, mišico Gospodnja; probudi se kao u staro vrijeme, za naraštaja prošlijeh; nijesi li ti isjekla Ravu i ranila zmaja? ¹⁰ Nijesi li ti isušila more, vodu bezdana velikoga, od dubine morske naèinila put da proðu izbavljeni? ¹¹ Tako oni koje iskupi Gospod neka se vrate i doðu u Sion pjevajuæi, i veselje vjeèno neka bude nad glavom njihovom; radost i veselje neka zadobiju, a žalost i uzdisanje neka bježi. ¹² Ja, ja sam utješitelj vaš; ko si ti da se bojiš èovjeka smrtnoga i sina èovjeèijega, koji je kao trava? ¹³ I zaboravio si Boga tvorca svojega, koji je razapeo nebesa i osnovao zemlju? i jednako se bojiš svaki dan gnjeva onoga koji te pritješnjuje kad se sprema da zatire? a gdje je gnjev onoga koji pritješnjuje? ¹⁴ Brzo æe se oprostiti sužanj, neæe umrijeti u jami, niti æe biti bez hljeba. ¹⁵ Jer sam ja Gospod Bog tvoj, koji raskidam more, da valovi njegovi buèe; Gospod nad vojskama ime mi je. ¹⁶ Ja ti metnuh u usta rijeèi svoje i sjenom ruke svoje zaklonih te, da utvrdim nebesa i osnujem zemlju, i reèem Sionu: ti si moj narod. ¹⁷ Probudi se, probudi se, ustani, Jeruslime! koji si pio iz ruke Gospodnje èašu gnjeva njegovoga, pio si, i talog iz strašne èaše ispio si. ¹⁸ Od svijeh sinova koje je rodio nijedan ga nije vodio, i od svijeh sinova koje je othranio nijedan ga nije prihvatio za ruku. ¹⁹ Ovo te dvoje zadesi; ko te požali? Pustoš i rasap, i glad i maè; ko æe te utješiti? ²⁰ Sinovi tvoji obamrli leže po krajevima svijeh ulica kao bivo u mreži puni gnjeva Gospodnjega, i karanja Boga tvojega. ²¹ Zato èuj ovo, nevoljni, i pijani, ne od vina. ²² Ovako veli Gospod tvoj, Gospod i Bog tvoj, koji brani svoj narod: evo uzimam iz tvoje ruke èašu strašnu, talog u èaši gnjeva svojega; neæeš više piti. ²³ Nego æu je dati u ruke onima koji te muèe, koji govoriše duši tvojoj: sagni se da prijeðemo, i ti si im podmetao leða svoja da budu kao zemlja i kao ulica onima koji prelaze.

52 Probudi se, probudi se, obuci se u silu svoju, Sione; obuci krasne haljine svoje, Jeruslime grade sveti; jer neæe više uæi u tebe neobrezani i neèisti. ² Otresi prah sa sebe, ustani, sjedi, Jeruslime; skini okove s vrata svojega, zarobljena kæeri Sionska.

³ Jer ovako veli Gospod: zabadava se prodadoste, i iskupiste se bez novaca. ⁴ Jer ovako veli Gospod Gospod: u Misir siđe moj narod prije da ondje žive kao došljaci; ali Asirci im èiniše silu ni za što. ⁵ A sada što æu tu? veli Gospod; jer je narod moj zaboravljen ni za što; koji vladaju njim, cvijeje ga, veli Gospod, i jednako svaki dan huli se na ime moje. ⁶ Zato æe poznati narod moj ime moje, zato æe poznati u onaj dan da sam ja koji govorim: evo me. ⁷ Kako su krasne na gorama noge onoga koji nosi dobre glase, koji oglašuje mir, koji javlja dobro, oglašuje spasenje, govori Sionu: Bog tvoj caruje. ⁸ Stražari æe tvoji podignuti glas, podignuæe glas, i svi æe zapjevati, jer æe oèima vidjeti gdje Gospod vodi natrag Sion. ⁹ Klikujte i pjevajte, razvaline Jerusalimske, jer Gospod utješi narod svoj, izbavi Jerusalim. ¹⁰ Zagali Gospod svetu mišicu svoju pred svijem narodima, da vide svi krajevi zemaljski spasenje Boga našega. ¹¹ Ostupite, otstupite, izidite odatle, ne dotièite se nièega neèista; izidite ispred njega, oèistite se vi koji nosite sude Gospodnje. ¹² Jer neæete izaæi u hitnji, niti æete iæi bježeæi; jer æe Gospod iæi pred vama, i zadnja vojska biæe vam Bog Izrailjev. ¹³ Gle, sluga æe moj biti sreæan, podignuæe se i uzvisiæe se i proslaviæe se. ¹⁴ Kako se mnogi zaèudiše tebi, što bijaše nagrðen u licu mimo svakoga èovjeka, i u stasu mimo sinove èovjeèije, ¹⁵ Tako æe opet udiviti mnoge narode, carevi æe pred njim zatisnuti usta svoja, jer æe vidjeti što im nije kazivano i razumjeæe što nijesu slušali.

53 Ko vjerova propovijedanju našem, i mišica Gospodnja kome se otkri? ² Jer iznièe pred njim kao šibljika, i kao korijen iz suhe zemlje; ne bi oblièja ni ljepote u njega; i vidjesmo ga, i ne bješe ništa na oèima, èega radi bismo ga poželjeli. ³ Prezren bješe i odbaèen između ljudi, bolnik i vièan bolestima, i kao jedan od koga svak zaklanja lice, prezren da ga ni za što ne uzimamo. ⁴ A on bolesti naše nosi i nemoæi naše uze na se, a mi mišljismo da je ranjen, da ga Bog bije i muèi. ⁵ Ali on bi ranjen za naše prijestupe, izbijen za naša bezakonja; kar bješe na njemu našega mira radi, i ranom njegovom mi se iscijelismo. ⁶ Svi mi kao ovce zaðosmo, svaki nas se okrenu svojim putem, i Gospod pusti na nj bezakonje svijeh nas. ⁷ Muèen bi i zlostavljen, ali ne otvori usta svojih; kao jagnje na zaklanje voðen bi i kao ovca nijema pred onijem koji je striže ne otvori usta svojih. ⁸ Od tjeskobe i od suda uze se, a rod njegov ko æe iskazati? jer se istrže iz zemlje živijeh i za prijestupe naroda mojega bi ranjen. ⁹ Odrediše mu grob sa zloèincima, ali na smrti bi s bogatijem, jer ne uèini nepravde, niti se naðe prijevara u ustima njegovijem. ¹⁰ Ali Gospodu bi volja da ga bije, i dade ga na muke; kad položi dušu svoju u prinos za grijeh, vidjeæe natraðje, produljiæe dane, i što je Gospodu ugodno napredovaæe njegovom rukom. ¹¹ Vidjeæe trud duše svoje i nasitiæe se; pravedni sluga moj opravdaæe mnoge svojim poznanjem, i sam æe nositi bezakonja njihova. ¹² Zato æu mu dati dio za mnoge, i sa silnima æe dijeliti plijen, jer je dao dušu

svoju na smrt, i bi metnut među zloèince, i sam nosi grijehne mnogih, i za zloèince se moli.

54 Veseli se, nerotkinjo koja ne raðaš, zapjevaj i poklikni ti, koja ne trpiš muka od poroðaja, jer pusta ima više djece negoli ona koja ima muža, veli Gospod. ² Raširi mjesto šatora svojega, i zavjesi stana tvojega neka se razastru, ne brani, produlji uða svoja, kolje svoje utvrdi. ³ Jer æeš se nadesno i nalijevo rasprostraniti, i sjeme æe tvoje naslijediti narode, i puste æe gradove naseliti. ⁴ Ne boj se, jer se neæeš osramotiti, i nemoj se stidjeti, jer neæeš biti prijekorna, nego æeš zaboraviti sramotu mladosti svoje, i prijekora udovišta svojega neæeš se više sjeæati. ⁵ Jer ti je muž tvorac tvoj, ime mu je Gospod nad vojskama, i izbavitelj ti je svetac Izrailjev, Bog svoj zemlji zvaæe se. ⁶ Jer kao ženu ostavljenu i u duhu ožalošæenu dozva te Gospod, i kao mladu ženu puštenu, govori Gospod. ⁷ Za malo ostavih te, ali s velikom milošæu pribraæu te. ⁸ U malom gnjevu sakrih za èas lice svoje od tebe, ali æu te vjeènom milošæu pomilovati, veli izbavitelj tvoj Gospod. ⁹ Jer mi je to kao potop Nojev: jer kao što se zakleh da potop Nojev neæe više doæi na zemlju, tako se zakleh da se neæu razgnjeviti na te niti æu te karati. ¹⁰ Ako æe se i gore pomaknuti i humovi se pokolebati, opet milost moja neæe se odmaknuti od tebe, i zavjet mira mojega neæe se pokolebati, veli Gospod, koji ti je milostiv. ¹¹ Nevoljnice, koju vjetar razmeæe, koja si bez utjehe, evo ja æu namjestiti kamenje tvoje na mramoru porfirnom, i osnovaæu te na safirima. ¹² I naèiniæu ti prozore od kristala, i vrata od kamena rubina, i sve meðe tvoje od dragoga kamenja. ¹³ A sinovi æe tvoji svi biti nauèeni od Gospoda, i obilan mir imaæe sinovi tvoji. ¹⁴ Pravdom æeš se utvrditi, daleko æeš biti od nasilja, te se neæeš bojati, i od strahote, jer ti se neæe približiti. ¹⁵ Gle, biæe ih koji æe se sabirati na te, ali neæe biti od mene; koji se god saberu na te, pašæe. ¹⁶ Gle, ja sam stvorio kovaèa koji raspaljuje ugljenvlje i vadi oruðe za svoj posao, ja sam stvorio i krvnika da ubija. ¹⁷ Nikako oruðje naèinjeno protiv tebe neæe biti sreæeno, i svaki jezik koji se podigne na te na sudu sapreæeš. To je našljedstvo sluga Gospodnjih i pravda njihova od mene, veli Gospod.

55 Oj æedni koji ste god, hodite na vodu, i koji nemate novaca, hodite, kupujte i jedite; hodite, kupujte bez novaca i bez plate vina i mlijeka. ² Zašto trošite novce svoje na ono što nije hrana, i trud svoj na ono što ne siti? Slušajte me, pa æete jesti što je dobro, i duša æe se vaša nasladiti pretiline. ³ Prignite uho svoje i hodite k meni; poslušajte, i živa æe biti duša vaša, i uèiniæu s vama zavjet vjeèan, milosti Davidove istinite. ⁴ Evo, dadoh ga za svjedoka narodima, za voða i zapovjednika narodima. ⁵ Evo, zvaæeš narod kojega nijesi znao, i narodi koji te nijesu znali steæi æe se k tebi, radi Gospoda Boga tvojega i sveca Izrailjeva, jer te proslavi. ⁶ Tražite Gospoda, dok se može naæi; prizivajte ga, dokle je blizu. ⁷ Neka bezbožnik ostavi svoj put i nepravednik misli svoje; i neka se vrati ka

Gospodu, i smilovaæu se na nj, i k Bogu našem, jer prašta mnogo. ⁸ Jer misli moje nijesu vaše misli, niti su vaši putovi moji putovi, veli Gospod; ⁹ Nego koliko su nebesa više od zemlje, toliko su putovi moji viši od vaših putova, i misli moje od vaših misli. ¹⁰ Jer kako pada dažd ili snijeg s neba i ne vraæa se onamo, nego natapa zemlju i uèini da raða i da se zeleni, da daje sjemena da se sije i hljeba da se jede, ¹¹ Tako æe biti rijeè moja kad izide iz mojih usta: neæe se vratiti k meni prazna, nego æe uèiniti što mi je drago, i sreæno æe svršiti na što je pošljem. ¹² Jer æete s veseljem izaæi, i u miru æete biti voðeni; gore i bregovi pjevaæe pred vama od radosti, i sva æe drveta poljska pljeskati rukama. ¹³ Mjesto trnja niknuæe jela, mjesto koprive niknuæe mirta; i to æe biti Gospodu u slavu, za vjeæan znak, kojega neæe nestati.

56 Ovako veli Gospod: pazite na sud, i tvorite pravdu, jer æe skoro doæi spasenje moje, i pravda æe se moja objaviti. ² Blago èovjeku koji tako èini, i sinu èovjeèijemu koji se drži toga èuvajuæi subotu da je ne oskvrni, èuvajuæi ruku svoju da ne uèini zla. ³ I neka ne govori tuðin koji pristane uz Gospoda: Gospod me je odlueio od svoga naroda; i neka ne govori uškopljenik: gle, ja sam suho drvo. ⁴ Jer ovako veli Gospod za uškopljenike: koji drže subote moje i izbiraju što je meni ugodno, i drže zavjet moj, ⁵ Njima æu dati u domu svom i meðu zidovima svojim mjesto i ime bolje nego sinova i kæeri, ime vjeèno daæu svakome od njih, koje se neæe zatrti. ⁶ A tuðine koji pristanu uz Gospoda da mu služe i da ljube ime Gospodnje, da mu budu sluge, koji god drže subotu da je ne oskvrne i drže zavjet moj, ⁷ Njih æu dovesti na svetu goru svoju i razveseliau ih u domu svojem molitvenom; žrtve njihove paljenice i druge žrtve biæe ugodne na oltaru mom, jer æe se dom moj zvati dom molitve svijem narodima. ⁸ Gospod Gospod govori, koji sabira prognanike Izrailjeve: još æu mu sabrati osim onijeh koji su sabrani. ⁹ Sve zvijeri poljske, hodite da jedete, sve zvijeri šumske. ¹⁰ Svi su mu stražari slijepi, ništa ne znaju, svi su psi nijemi, ne mogu lajati, sanljivi su, leže, mio im je drijemež. ¹¹ I psi su proždrljivi, koji ne znaju za sitost; i pastiri su koji ne znaju za razum, svaki se okreæe svojim putem, svaki za svojom korišæu sa svoga kraja. ¹² Hodite, uzeæu vina i napiæemo se silovita piæa, i sutra æe biti kao danas, i još mnogo više.

57 Pravednik mre, i niko ne mari; i pobožni se ljudi uzimaju, a niko se ne sjeæa da se pred zlo uzima pravednik; ² Dolazi u mir i poèiva na postelji svojoj ko god hodi pravijem putem. ³ A vi sinovi vraearini, rode kurvarski, koji se kurvate, pristupite ovamo. ⁴ Kim se rugate? na koga razvaljujete usta i plazite jezik? nijeste li sinovi prestupnièki, sjeme lažno? ⁵ Koji se upaljujete za lugovima, pod svakim zelenijem drvetom, koljete sinove svoje u potocima, pod vrljetima kamenijem. ⁶ Dio ti je meðu glatkim kamenjem potoènim; to je, to je tvoj dio; njemu ljevaš naljev svoj, prinosiš dar; tijekom li æu se umiriti? ⁷ Na gori visokoj i uzvišenoj meæeš

postelju svoju; i onamo izlaziš da prineseš žrtvu. ⁸ I iza vrata i iza dovratka meæeš spomen svoj; otstupivši od mene otkrivaš se, i izašavši gore širiš odar svoj, ugovaraš s njima, mila ti je postelja njihova, gdje ugledaš mjesto. ⁹ Ideš k caru s uljem, s mnogim mirisima svojim; šalješ poslanike svoje daleko i ponizuješ se do groba. ¹⁰ Od daljnoga puta svoga umorna ne kažeš: zaludu. Nalaziš život ruci svojoj, zato ne sustaješ. ¹¹ I od koga si se uplašila i koga si se pobjerala, te si slagala i nijesi se mene opominjala niti si marila? što ja muèah odavna, zato li me se ne bojiš? ¹² Ja æu objaviti tvoju pravdu i tvoja djela; ali ti neæe pomoæi. ¹³ Kad staneš vikati, neka te izbave oni koje si sabrala; ali æe ih sve vjetar odnijeti, i uzeæe ih taština. Ali ko se u me uzda, naslijediæe zemlju i dobiæe svetu goru svoju. ¹⁴ I reæi æe se: poravnite, poravnite, pripravite put, uklonite smetnje s puta naroda mojega. ¹⁵ Jer ovako govori visoki i uzvišeni, koji živi u vjeènosti, kojemu je ime sveti: na visini i u svetinji stanujem i s onijem ko je skrušena srca i smjerna duha oživljujuæi duh smjernijeh i oživljujuæi srce skrušenijeh. ¹⁶ Jer se neæu jednako preti niti æu se do vijeka gnjeviti, jer bi išèeznuo preda mnom duh i duše koje sam stvorio. ¹⁷ Za bezakonje lakomosti njegove razgnjevih se, i udarih ga, sakrih se i razgnjevih se, jer odmetnuvši se otide putem srca svojega. ¹⁸ Vidim putove njegove, ali æu ga iscijeliti, vodiæu ga i daæu opet utjehu njemu i njegovijem koji tuže. ¹⁹ Ja stvaram plod usnama: mir, mir onomu ko je daleko i ko je blizu, veli Gospod, i iscijeliau ga. ²⁰ A bezbožnici su kao more uskolebano, koje se ne može umiriti i voda njegova izmeæe neèistotu i blato. ²¹ Nema mira bezbožnicima, veli Bog moj.

58 Vièi iz grla, ne usteži se, podigni glas svoj kao truba, i objavi narodu mojemu bezakonja njegova i domu Jakovljevu grijehe njihove, ² Premda me svaki dan traže i radi su znati putove moje, kao narod koji tvori pravdu i ne ostavlja suda Boga svojega; ištu od mene sudove pravedne, žele približiti se k Bogu. ³ Zašto postismo, vele, a ti ne pogleda, muèismo duše svoje, a ti ne htje znati? Gle, kad postite, èinite svoju volju i izgonite sve što vam je ko dužan. ⁴ Eto postite da se prete i svaðate i da bijete pesnicom bezbožno. Nemojte postiti tako kao danas, da bi se èuo gore glas vaš. ⁵ Taki li je post koji izabrah da èovjek muèi dušu svoju jedan dan? da savija glavu svoju kao sita i da stere poda se kostrijet i pepeo? To li æeš zvati post i dan ugodan Gospodu? ⁶ A nije li ovo post što izabrah: da razvežeš sveze bezbožnosti, da razdriješ remenje od bremena, da otpustiš potlaèene, i da izlomite svaki jaram? ⁷ Nije li da prelamaš hljeb svoj gladnome, i siromahe prognane da uvedeš u kuæu? kad vidiš gola, da ga odjeneš, i da se ne kriješ od svoga tijela? ⁸ Tada æe sinuti vidjelo tvoje kao zora, i zdravlje æe tvoje brzo procvasti, i pred tobom æe iæi pravda tvoja, slava Gospodnja biæe ti zadnja straža. ⁹ Tada æeš prizivati, i Gospod æe te èuti: vikaæeš, i reæi æe: evo me. Ako izbaciš između sebe

jaram i prestaneš pružati prst i govoriti zlo; ¹⁰ I ako otvoriš dušu svoju gladnome, i nasitiš dušu nevoljnu; tada æe zasjati u mraku vidjelo tvoje i tama æe tvoja biti kao podne. ¹¹ Jer æe te Gospod voditi vazda, i sitiæe dušu tvoju na suši, i kosti tvoje krijepiæe, i biæeš kao vrt zaliven i kao izvor kojemu voda ne presiše. ¹² I tvoji æe sazidati stare pustoline, i podignuæeš temelje koji æe stajati od koljena do koljena, i prozvaæeš se: koji sazida razvaline i opravi putove za naselje. ¹³ Ako odvратиš nogu svoju od subote da ne èiniš što je tebi drago na moj sveti dan, i ako prozoveš subotu milinom, sveti dan Gospodnji slavijem, i budeš ga slavio ne iduæi svojim putovima i ne èineæi što je tebi drago, ni govoreæi rijeèi, ¹⁴ Tada æeš se veseliti u Gospodu, i izvešæu te na visine zemaljske, i daæu ti da jedeš našljedstvo Jakova oca svojega; jer usta Gospodnja rekoše.

59 Gle, nije okraèala ruka Gospodnja da ne može spasti, niti je otežalo uho njegovo da ne može èuti. ² Nego bezakonja vaša rastaviše vas s Bogom vašim, i grijesi vaši zakloniše lice njegovo od vas, da ne èuje. ³ Jer su ruke vaše oskrvnjene krvlju i prsti vaši bezakonjem; usne vaše govore laž i jezik vaš izrièe opaèinu. ⁴ Nema nikoga da vièe za pravdu, niti ima koga da se pre za istinu; uzdaju se u ništavilo, i govore laž; zaèinju nevolju, i raðaju muku. ⁵ Nose jaja aspidina i tkaju pauèinu; ko pojede jaje njihovo umre, i ako koje razbije, izljeze guja. ⁶ Platno njihovo nije za haljine, niti æe se oni odjesti svojim poslom; posao je njihov bezakonje i u rukama je njihovijem nasilje. ⁷ Noge im trèe na zlo i brze su na proljevanje krvi prave; misli su njihove bezakonje; na putovima je njihovijem pustoš i rasap. ⁸ Puta mirnoga ne znaju, i na putovima njihovijem nema pravde; naèinili su sebi krive staze; ko god ide po njima, ne zna za mir. ⁹ Zato je sud daleko od nas, i pravda ne dolazi do nas; èekamo vidjelo, a ono, eto mrak; svjetlost, a ono hodimo po tami. ¹⁰ Pipamo kao slijepci zid, kao oni koji nemaju oèiju pipamo; spotièemo se u podne kao u sumraèje; u obilju smo kao mrtvi. ¹¹ Rièemo svikoliki kao medvjedi, i jednako uèemo kao golubice; èekamo sud, a njega nema, spasenje, a ono je daleko od nas. ¹² Jer se prijestupi naši umnožiše pred tobom i grijesi naši svjedoèe na nas; jer su prijestupi naši kod nas i bezakonja svoja znamo, ¹³ Da nevjeru uèinismo i slagasma Gospodu, i otstupismo od Boga svojega, govorismo o nasilju i odmetu, da sastavljasmo i iznosismo iz srca rijeèi lažne. ¹⁴ Zato sud otstupi natrag, i pravda stoji daleko; jer istina pade na ulici i pravda ne može da proðe. ¹⁵ I istine je nestalo, i ko se uklanja oda zla, postaje plijen. To vidje Gospod, i ne bi mu milo što nema suda. ¹⁶ I vidje gdje nema èovjeka, i zaèudi se što nema posrednika; zato uèini mu spasenje mišica njegova, i pravda njegova poduprije ga. ¹⁷ Jer se obuèe u pravdu kao u oklop, i šljem spasenja metnu na glavu; odjede se osvetom kao odijelom, i ogrte se revnošæu kao plaštem. ¹⁸ Po djelima, po djelima da vrati gnjev protivnicima svojim,

platu neprijateljima svojim, ostrvima da plati. ¹⁹ I bojaæe se imena Gospodnjega sa zapada, i slave njegove s istoka sunèanoga; jer æe neprijatelj navaliti kao rijeka, a duh æe Gospodnji podignuti zastavu suprot njemu. ²⁰ I doæi æe izbavitelj u Sion i k onima od Jakova koji se obraæaju od grijeha, veli Gospod. ²¹ A ovo æe biti zavjet moj s njima, veli Gospod: duh moj, koji je u tebi, i rijeèi moje, koje metnuh u usta tvoja, neæe otiaèi od usta tvojih ni od usta sjemena tvojega, ni od usta sjemena sjemena tvojega, veli Gospod, otsele i dovijeka.

60 Ustani, svijetli se, jer doðe svjetlost tvoja, i slava Gospodnja obasja te. ² Jer, gle, mrak æe pokriti zemlju i tama narode; a tebe æe obasjati Gospod i slava njegova pokazaæe se nad tobom. ³ I narodi æe doæi k vidjelu tvojemu i ka svjetlosti koja æe te obasjati. ⁴ Podigni oèi svoje unaokolo, ti vidi: svi se skupljaju i idu k tebi, sinovi æe tvoji iz daleka doæi i kæeri tvoje nosiæe se u naruèju. ⁵ Tada æeš vidjeti, i obradovaæeš se, i srce æe ti se udiviti i raširiti, jer æe se k tebi okrenuti mnoštvo morsko i sila naroda doæi æe k tebi. ⁶ Mnoštvo kamila prekriliæe te, dromedari iz Madijama i Efe; svi iz Save doæi æe, zlato i kad donijeæe, i slavu Gospodnju javljaæe. ⁷ Sva stada Kidarska skupiæe se k tebi, ovnovi Navajotski biæe ti na potrebu; prineseni na oltaru mom biæe ugodni, i dom slave svoje proslaviæu. ⁸ Ko su ono što lete kao oblaci i kao golubovi na prozore svoje? ⁹ Ostrva æe me èekati i prve laðe Tarsiske, da dovezu sinove tvoje iz daleka, i s njima srebro njihovo i zlato njihovo, imenu Gospoda Boga tvojega i sveca Izrailjeva, jer te proslavi. ¹⁰ I tuðini æe sazidati zidove tvoje, i carevi njihovi služiæe ti; jer u gnjevu svom udarih te, a po milosti svojoj pomilovaæu te. ¹¹ I tvoja æe vrata biti svagda otvorena, neæe se zatvoriti ni danju ni noæu, da ti se dovede sila naroda, i carevi njihovi da se dovedu. ¹² Jer narod i carstvo, koje ti ne bi služilo, poginuæe, taki æe se narodi sasvijem zatrti. ¹³ Slava Livanska tebi æe doæi, jela, brijest i šimšir, da ukrase mjesto svetinje moje da bih proslavio mjesto nogu svojih. ¹⁴ I sinovi onijeh koji su te muèili doæi æe k tebi klanjajuæi se, i svi koji te preziraše padaæe k stopalima nogu tvojih, i zvaæe te gradom Gospodnjim, Sionom sveca Izrailjeva. ¹⁵ Što si bio ostavljen i mrzak tako da niko nije prolazio kroza te, mjesto toga æu ti uèiniti vjeènu slavu, i veselje od koljena do koljena. ¹⁶ Jer æeš mlijeko naroda sati, i sise carske dojiæeš, i poznaæeš da sam ja Gospod spasitelj tvoj i izbavitelj tvoj, silni Jakovljevi. ¹⁷ Mjesto mjedi donijeæu zlata, i mjesto gvoždãa donijeæu srebra, i mjedi mjesto drva, i gvoždãa mjesto kamenja, i postaviæu ti za upravitelje mir i za nastojnike pravdu. ¹⁸ Neæe se više èuti nasilje u tvojoj zemlji ni pustošenje i potiranje na meðama tvojim; nego æeš zvati zidove svoje spasenjem i vrata svoja hvalom. ¹⁹ Neæe ti više biti sunce vidjelo danju, niti æe ti sjajni mjesec svijetliti; nego æe ti Gospod biti vidjelo vjeèno i Bog tvoj biæe ti slava. ²⁰ Neæe više zalaziti sunce tvoje, niti æe mjesec tvoj pomrèati; jer æe ti

Gospod biti vidjelo vjeèno, i dani žalosti tvoje svršiaæe se. ²¹ I tvoj æe narod biti sav pravedan, naslijediæe zemlju navijek; mladica koju sam posadio, djelo ruku mojih biaæe na moju slavu. ²² Od maloga æe postati tisuæa i od nejakoga silan narod; ja Gospod brzo æu uèiniti to kad bude vrijeme.

61 Duh je Gospoda Boga na meni, jer me Gospod pomaza da javljam dobre glase krotkima, posla me da zavijem ranjene u srcu, da oglasim zarobljenima slobodu i sužnjima da æe im se otvoriti tamnica. ² Da oglasim godinu milosti Gospodnje i dan osvete Boga našega, da utješim sve žalosne, ³ Da uèinim žalosnima u Sionu i dam im nakit mjesto pepela, ulje radosti mjesto žalosti, odijelo za pohvalu mjesto duha tužnoga, da se prozovu hrastovi pravde, sad Gospodnji za slavu njegovu. ⁴ I oni æe sazidati davnašnje pustoline, podignuæe stare razvaline i ponoviæe gradove puste, što leže razvaljeni od mnogo naraštaja. ⁵ I tuđini æe stajati i pasti stada vaša, i inostranci æe biti vaši oraèi i vinogradari. ⁶ A vi æete se zvati sveštenici Gospodnji, sluge Boga našega govoriæe vam se, blago naroda ješæete i slavom njihovom hvaliæete se. ⁷ Za dvostruku sramotu vašu, i što se pjevaše: rug je dio njihov, zato æe u zemlji njihovoj naslijediti dvojinom i imaæe vjeènu radost. ⁸ Jer ja Gospod ljubim pravdu i mrzim na grabež sa žrtvom paljenicom, i daæu im platu uistinu, i vjeèan zavjet uèiniæu s njima. ⁹ I sjeme æe se njihovo znati u narodima i natražje njihovo meðu plemenima; ko ih god vidi poznaæe ih da su sjeme koje je blagoslovio Gospod. ¹⁰ Veoma æu se radovati u Gospodu, i duša æe se moja veseliti u Bogu mojem, jer me obuèe u haljine spasenja i plaštem pravde ogrte me kao kad ženik namjesti nakit i kao kad se nevjesta uresi uresom svojim. ¹¹ Jer kao što iz zemlje raste bilje i u vrtu nièe što se posije, tako æe Gospod Bog uèiniti da nikne pravda i pohvala pred svijem narodima.

62 Siona radi neæu umuknuti, i Jerusalima radi neæu se umiriti, dokle ne izaðe kao svjetlost pravda njegova i spasenje se njegovo razgori kao svijeæa. ² Tada æe vidjeti narodi pravdu tvoju i svi carevi slavu tvoju, i prozvaæeš se novijem imenom, koje æe usta Gospodnja izreæi. ³ I biaæeš krasan vijenac u ruci Gospodnjoj i carska kruna u ruci Boga svojega. ⁴ Neæeš se više zvati ostavljena, niti æe se zemlja tvoja zvati pustoš, nego æeš se zvati milina moja i zemlja tvoja udata, jer æeš biti mio Gospodu i zemlja æe tvoja biti udata. ⁵ Jer kao što se momak ženi djevojkom, tako æe se sinovi tvoji oženiti tobom; i kako se raduje ženik nevjesti, tako æe se tebi radovati Bog tvoj. ⁶ Na zidovima tvojim, Jerusalime, postavih stražare, koji neæe umuknuti nigda, ni danju ni noæu. Koji pominjete Gospoda, nemojte muèati. ⁷ I ne dajte da se umukne o njemu dokle ne utvrdi i uèini Jerusolim slavom na zemlji. ⁸ Zakle se Gospod desnicom svojom i krjepkom mišicom svojom: neæu više dati žita tvojega neprijateljima tvojim da jedu, niti æe tuđini piti vina tvojega, oko kojega si se trudio;

⁹ Nego koji ga žanju, oni æe ga jesti i hvaliti Gospoda, i koji ga beru oni æe ga piti u trijemovima svetinje moje. ¹⁰ Proðite, proðite kroz vrata, pripravite put narodu; poravnite, poravnite put, uklonite kamenje, podignite zastavu narodima. ¹¹ Evo, Gospod oglasi do krajeva zemaljskih; recite kæeri Sionskoj: evo, spasitelj tvoj ide; evo, plata je njegova kod njega i djelo njegovo pred njim. ¹² I oni æe se prozvati narod sveti, iskupljenici Gospodnji; a ti æeš se prozvati: traženi, grad neostavljeni.

63 Ko je ono što ide iz Edoma, iz Vosora, u crvenijem haljinama? krasno odjeven, koraèajuæi u velièini sile svoje? Ja sam, koji govorim pravdu i vrijedan sam spasti. ² Zašto ti je crveno odijelo i haljine ti kao u onoga koji gazi u kaci? ³ Gazih sam u kaci, i niko izmeðu naroda ne bješe sa mnomo; ali ih izgazih u gnjevnu svom i potlaèih u ljutini svojoj; i krv njihova poprskala mi haljine i iskaljah sve odijelo svoje. ⁴ Jer je dan od osvete u srcu mom, i doðe godina da se moji iskupe. ⁵ Pogledah, a nikoga ne bješe da pomože, i zaèudih se što nikoga ne bješe da podupre; ali me desnica moja izbavi i jarost moja poduprije me. ⁶ I izgazih narode u gnjevu svom, i opojih ih jarošæu svojom, i prolih na zemlju krv njihovou. ⁷ Pominjaæu dobrotu Gospodnju, hvalu Gospodnju za sve što nam je uèinio Gospod, i mnoštvo dobra što je uèinio domu Izrailjevu po milosti svojoj i po velikoj dobroti svojoj. ⁸ Jer reèe: doista su moj narod, sinovi, koji neæe iznevjeriti. I bi im spasitelj. ⁹ U svakoj tuzi njihovoj on bješe tužan, i anðeo, koji je pred njim, spase ih. Ljubavi svoje radi i milosti svoje radi on ih izbavi, i podiže ih i nosi ih sve vrijeme. ¹⁰ Ali se odmetaše i žalostiše sveti duh njegov; zato im posta neprijatelj, i ratova na njih. ¹¹ Ali se opomenu starijih vremena, Mojsija, naroda svojega: gdje je onaj koji ih izvede iz mora s pastirem stada svojega? gdje je onaj što metnu usred njih sveti duh svoj? ¹² Koji ih vodi slavnom mišicom svojom za desnicu Mojsijevu? koji razdvoji vodu pred njima, da steèe sebi vjeèno ime? ¹³ Koji ih vodi preko bezdana kao konja preko pustinje, da se ne spotakoše? ¹⁴ Duh Gospodnji vodi ih tiho, kao kad stoka slazi u dolinu; tako si vodio svoj narod da steèeš sebi slavno ime. ¹⁵ Pogledaj s neba, i vidi iz stana svetinje svoje i slave svoje, gdje je revnost tvoja i sila tvoja, mnoštvo milosrða tvojega i milosti tvoje? eda li æe se meni ustegnuti? ¹⁶ Ti si zaista otac naš, ako i ne zna Avram za nas, i Izrailj nas ne poznaje; ti si, Gospode, otac naš, ime ti je otkako je vijeka izbavitelj naš. ¹⁷ Zašto si nam dao da zaðemo, Gospode, s putova tvojih? da nam otvrdne srce da te se ne bojimo? Vrati se radi sluga svojih, radi plemena našljedstva svojega. ¹⁸ Za malo naslijedi narod svetosti tvoje; neprijatelji naši pogaziše svetinju tvoju. ¹⁹ Postasmo kao oni kojima nijesi nigda vladao niti je prizivano ime tvoje nad njima.

64 O da bi razdro nebesa i sišao, da se rastope gore od tebe, ² Kao što se na ognju razgori granje i voda uzavri od ognja, da ime tvoje poznadu neprijatelji tvoji i da narodi drkæu od tebe. ³ Kad si

èinio strahote kojima se ne nadasmo, ti si slazio, i gore se rastapahu od tebe. ⁴Otkako je vijeka ne èu se, niti se ušima dozna, niti oko vidje Boga osim tebe da bi tako uèinio onima koji ga èekaju. ⁵Sretao si onoga koji se raduje tvoreæi pravdu; pominju te na putovima tvojim; gle, ti si se razgnjevio što griješismo; da na njima jednako ostasmo, bismo se spasli. ⁶Ali svi bijasmo kao neèisto što, i sva naša pravda kao neèista haljina; zato opadosmo svi kao list, i bezakonja naša kao vjetar odnesoše nas. ⁷Nikoga ne bi da priziva ime tvoje, da ustane da se tebe drži, jer si sakrio lice svoje od nas i rastopio si nas bezakonjem našim. ⁸Ali sada, Gospode, ti si naš otac; mi smo kao, a ti si naš lonèar, i svi smo djelo ruku tvojih. ⁹Gospode, ne gnjevi se veoma, i ne pominji dovijeka bezakonja; evo, pogledaj; mi smo svi tvoj narod. ¹⁰Gradovi svetosti tvoje opustješe; Sion opustje, Jerusalim posta pustoš. ¹¹Dom naše svetinje i naše krasote, u kom te slaviše oci naši, izgorje ognjem, i sve što nam bješe drago potvrveno je. ¹²Hoæeš li se na to uzdržati, Gospode, i muèati, i jednako nas muèiti?

65 Potražiše me koji ne pitahu za me; naðoše me koji me ne tražahu; rekoh narodu koji se ne zove mojim imenom: evo me, evo me. ²Vas dan pružah ruke svoje narodu nepokornu, koji ide za svojim mislima putem koji nije dobar, ³Narodu, koji me jednako gnjevi u oèi, koji prinosi žrtve u vrtovima i kadi na opekama; ⁴Koji sjede kod grobova i noæuju u peæinama, jedu meso svinjeæe i juha im je neèista u sudovima; ⁵Koji govore: odlazi, ne dohvataj me se, jer sam svetiji od tebe. Ti su dim u nozdrvama mojim, oganj koji gori vas dan. ⁶Eto, napisano je preda mnom: neæu muèati, nego æu platiti, platiaæu im u njedra. ⁷Za bezakonja vaša i za bezakonja otaca vaših, veli Gospod, koji kadiše na gorama, i na humovima ružiše me, izmjeriaæu im u njedra platu za djela koja èiniše od poèetka. ⁸Ovako veli Gospod: kao kad ko naðe vina u grozdu, pa reèe: ne kvari ga, jer je blagoslov u njemu, tako æu uèiniti radi sluga svojih, neæu ih potrti svijeh, ⁹Jer æu izvesti sjeme iz Jakova i iz Jude našljednika gorama svojim, i naslijediaæe ih izbranici moji, i sluge moje naseliaæe se ondje. ¹⁰A Saron æe biti tor za ovce i dolina Ahorska poèivalište za goveda narodu mojemu koji me traži. ¹¹A vi, koji ostavljate Gospoda, koji zaboravljate svetu goru moju, koji postavljate sto Gadu i ljevate naljev Meniju, ¹²Vas æu izbrojiti pod maè, i svi æete pripasti na klanje, jer zvah a vi se ne odzivate, govorih a vi ne slušaste, nego èiniste što je zlo preda mnom i izabraste što meni nije po volji. ¹³Zato ovako veli Gospod Gospod: gle, sluge æe moje jesti, a vi æete gladovati; gle, sluge æe moje piti, a vi æete biti žedni; gle, sluge æe se moje veseliti, a vi æete se stidjeti. ¹⁴Gle, sluge æe moje pjevati od radosti u srcu, a vi æete vikati od žalosti u srcu i ridaæete od tuge u duhu. ¹⁵I ostaviaæete ime svoje izbranima mojim za uklin; i Gospod æe te Bog ubiti, a sluge æe svoje nazvati drugim imenom. ¹⁶Ko se uzblagosilja na zemlji,

blagosiljaæe se Bogom istinijem; a ko se uskune na zemlji, kleæe se Bogom istinijem; jer æe se prve nevolje zaboraviti i sakrivene æe biti od oèiju mojih. ¹⁷Jer, gle, ja æu stvoriti nova nebesa i novu zemlju, i što je prije bilo neæe se pominjati niti æe na um dolaziti. ¹⁸Nego se radujte i veselite se dovijeka radi onoga što æu ja stvoriti; jer gle, ja æu stvoriti Jerusalim da bude veselje i narod njegov da bude radost. ¹⁹I ja æu se veseliti radi Jerusalima, i radovaæu se radi naroda svojega, i neæe se više èuti u njemu plaè ni jauk. ²⁰Neæe više biti ondje maloga djeteta ni starca koji ne bi navršio dana svojih; jer æe dijete umirati od sto godina, a grješnik od sto godina biaæ proklet. ²¹I oni æe graditi kuæe i sjedjeæe u njima; i sadiaæ vinograde i ješæe rod njihov. ²²Neæe oni graditi a drugi se naseliti, neæe saditi a drugi jesti, jer æe dani narodu mojemu biti kao dani drvetu, i izbranicima æe mojim ovetšati djela ruku njihovijeh. ²³Neæe raditi uzalud, niti æe rađati za strah, jer æe biti sjeme blagoslovenijeh od Gospoda, i natražje æe njihovo biti s njima. ²⁴I prije nego povièu, ja æu se odazvati; još æe govoriti, a ja æu uslišiti. ²⁵Vuk i jagnje zajedno æe pasti, i lav æe jesti slamu kao vo; a zmiji æe biti hrana prah; neæe uđiti ni potirati na svoj svetoj gori mojoj, veli Gospod.

66 Ovako veli Gospod: nebo je prijesto moj i zemlja podnožje nogama mojim: gdje je dom koji biste mi sazidali, i gdje je mjesto za moje poèivanje? ²Jer je sve to ruka moja stvorila, to je postalo sve, veli Gospod; ali na koga æu pogledati? na nevoljnoga i na onoga ko je skrušena duha i ko drkæe od moje rijeèi. ³Ko kolje vola, to je kao da ubije èovjeka; ko kolje ovcu, to je kao da zakolje psa; ko prinosi dar, to je kao da prinese krv svinjeæu; ko kadi kadom, to je kao da blagoslovi idola. To oni izabraše na putovima svojim, i duši se njihovoj mile gadovi njihovi. ⁴Izabraæu i ja prema nevaljalstvu njihovu, i pustiaæu na njih èega se boje; jer zvah a niko se ne odazva, govorih a oni ne slušaše, nego èiniše što je zlo preda mnom i izabraše što meni nije po volji. ⁵Slušajte rijeè Gospodnju, koji drkæete od njegove rijeèi: braæa vaša, koja mrze na vas i izgone vas imena mojega radi, govore: neka se pokaže slava Gospodnja. I pokazaæe se na vašu radost, a oni æe se posramiti. ⁶Vika ide iz grada, glas iz crkve, glas Gospodnji koji plaæa neprijateljima svojim. ⁷Ona se porodi prije nego osjeti bolove, prije nego joj doðoše muke, rodi djetiaæa. ⁸Ko je igda èuo to? ko je vidio tako što? Može li zemlja roditi u jedan dan? može li se narod roditi ujedanput? a Sion rodi sinove svoje èim osjeti bolove. ⁹Eda li ja, koji otvoram matericu, ne mogu roditi? veli Gospod; eda li æu ja, koji dajem da se raða, biti bez poroda? veli Bog tvoj. ¹⁰Radujte se s Jerusalimom i veselite se u njemu svi koji ga ljubite; radujte se s njim svi koji ga žaliste. ¹¹Jer æete sati sise od utjehe njegove, i nasitiaæete se, saæete i naslaðivaæete se u svjetlosti slave njegove. ¹²Jer ovako veli Gospod: gle, ja æu kao rijeku dovesti k njemu mir i slavu naroda kao potok bujan, pa æete

sati; biæete nošeni na rukama i milovani na koljenima. ¹³ Kao kad koga mati njegova tješi tako æu ja vas tješiti, i utješiæete se u Jerusalamu. ¹⁴ Vidjeæete i obradovaæe se srce vaše i kosti æe se vaše pomladiti kao trava, i znaæe se ruka Gospodnja na slugama njegovijem i gnjev na neprijateljima njegovijem. ¹⁵ Jer, gle, Gospod æe doæi s ognjem, i kola æe mu biti kao vihor, da izlije gnjev svoj u jarosti i prijetnju u plamenu ognjenom. ¹⁶ Jer æe Gospod suditi ognjem i maæem svojim svakom tijelu, i mnogo æe biti pobijenijeh od Gospoda. ¹⁷ Koji se osveštavaju i koji se oëišæaju u vrtovima jedan za drugim javno, koji jedu meso svinjeæe i stvari gadne i miše, svi æe izginuti, veli Gospod. ¹⁸ A ja znam djela njihova i misli njihove, i doæi æe vrijeme, te æu sabrati sve narode i jezike, i doæi æe i vidjeæe slavu moju. ¹⁹ I postaviæu znak na njih, i poslaæu između njih koji se spasu k narodima u

Tarsis, u Ful i u Lud, koji natežu luk, u Tuval i u Javan i na daljna ostrva, koja ne èuše glasa o meni niti vidješe slave moje, i javljaæe slavu moju po narodima. ²⁰ I svu æe braæu vašu iz svijeh naroda dovesti Gospodu na dar na konjima i na kolima i na nosilima i na mazgama i na kamilama ka svetoj gori mojoj u Jerusalam, veli Gospod, kao što prinose sinovi Izrailjevi dar u èistu sudu u dom Gospodnji. ²¹ I između njih æu uzeti sveštenike i Levite, veli Gospod. ²² Jer kao što æe nova nebesa i nova zemlja, što æu ja naèiniti, stajati preda mnom, veli Gospod, tako æe stajati sjeme vaše i ime vaše. ²³ I od mladine do mladine, i od subote do subote dolaziæe svako tijelo da se pokloni preda mnom, veli Gospod. ²⁴ I izlaziæe i gledaæe mrtva tjelesa onijeh ljudi koji se odmetnuše od mene; jer crv njihov neæe umrijeti i oganj njihov neæe se ugasiti, i biæe gad svakom tijelu.

Jeremija

1 Rijeèi Jeremije sina Helkijina između sveštenika koji bijahu u Anatotu u zemlji Venijaminovoj, ² Kojemu dođe rijeè Gospodnja u vrijeme Josije sina Amonova, cara Judina, trinaeste godine carovanja njegovog, ³ I u vrijeme Joakima sina Josijina, cara Judina, do svršetka jedanaeste godine carovanja Sedekije sina Josijina nad Judom, dok ne bi preseljen Jerusolim, petoga mjeseca. ⁴ I dođe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ⁵ Prije nego te sazdah u utrobi, znah te; i prije nego izide iz utrobe, posvetih te; za proroka narodima postavih te. ⁶ A ja rekoh: oh, Gospode, Gospode! evo, ne znam govoriti, jer sam dijete. ⁷ A Gospod mi reèe: ne govori: dijete sam; nego idi kuda te god pošljem, i govori što ti god kaæem. ⁸ Ne boj ih se, jer sam ja s tobom da te izbavljam, govori Gospod. ⁹ I pruæivši Gospod ruku svoju dotaèe se usta mojih, i reèe mi Gospod: eto, metnuh rijeèi svoje u tvoja usta. ¹⁰ Vidi, postavljam te danas nad narodima i carstvima da istrebljuješ i obaraš, i da zatireš i raskopavaš, i da gradiš i da sadiš. ¹¹ Poslije mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: šta vidiš, Jeremija? I rekoh: vidim prut bademov. ¹² Tada mi reèe Gospod: dobro si vidio, jer æu nastati oko rijeèi svoje da je izvršim. ¹³ Opet mi dođe rijeè Gospodnja drugom govoreæi: šta vidiš? I rekoh: vidim lonac gdje vri, i prednja mu je strana prema sjeveru. ¹⁴ Tada mi reèe Gospod: sa sjevera æe navaliti zlo na sve stanovnike ove zemlje. ¹⁵ Jer, gle, ja æu sazvati sve porodice iz sjevernijih carstava, veli Gospod, te æe doæi, i svaki æe metnuti svoj prijesto na vratima Jerusolimskim i oko svijeh zidova njegovijeh i oko svijeh gradova Judinijeh. ¹⁶ I izreæi æu im sud svoj za svu zloæu njihovu što me ostaviše, i kadiše drugim bogovima, i klanjaše se djelu ruku svojih. ¹⁷ Ti dakle opaši se i ustani i govori im sve što æu ti zapovjediti; ne boj ih se, da te ne bih satro pred njima. ¹⁸ Jer evo ja te postavljam danas kao tvrd grad i kao stup gvozdin i kao zidove mjedene svoj ovoj zemlji, carevima Judinijem i knezovima njegovijem i sveštenicima njegovijem i narodu zemaljskom. ¹⁹ Oni æe udariti na te, ali te neæe nadvladati, jer sam ja s tobom, veli Gospod, da te izbavljam.

2 Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ² Idi i vièi Jerusolimu da èuje i govori: ovako veli Gospod: opominjem te se po milosti u mladosti tvojoj i po ljubavi o vjeridbi tvojoj, kad iðaše za mnom po pustinji, i po zemlji gdje se ne sije. ³ Izrailj bješe svetinja Gospodu i prvina od rodova njegovijeh; koji je jeðahu svi bijahu krivi, zlo dolaæaše na njih, veli Gospod. ⁴ Èujte rijeè Gospodnju, dome Jakovljevi i sve

porodice doma Izrailjeva. ⁵ Ovako veli Gospod: kako nepravdu naðoše oci vaši u mene, te odstupiše od mene, i pristaše za ništavilom, i postaše ništavi? ⁶ I ne rekoše: gdje je Gospod koji nas je izveo iz zemlje Misirske, koji nas je vodio po pustinji, po zemlji pustoj i punoj propasti, po zemlji suhoj i gdje je sjen smrtni, po zemlji preko koje niko nije hodio i u kojoj niko nije æivio? ⁷ I kad vas dovedoh u zemlju rodnu da jedete rod njezin i dobra njezina, došavši oskvrniste zemlju moju i od našljedstva mojega naèiniste gad.

⁸ Sveštenici ne rekoše: gdje je Gospod? I koji se bave zakonom ne poznaše me, i pastiri odustaše me, i proroci prorokovaše Valom i idoše za stvarima zaludnijem. ⁹ Zato æu se još preti s vama, veli Gospod, i sa sinovima sinova vaši preæu se. ¹⁰ Jer proðite ostrva Kitimska i vidite, i pošljite u Kidar, i razgledajte dobro, i vidite je li bilo tako što: ¹¹ Je li koji narod promijenio bogove, ako i nijesu bogovi? a moj narod promijeni slavu svoju na stvar zaludnu. ¹² Èudite se tome, nebesa, i zgrozite se i upropastite se! veli Gospod. ¹³ Jer dva zla uèini moj narod: ostaviše mene, izvor æive vode, i iskopaše sebi studence, studence isprovaljivane, koji ne mogu da dræe vode. ¹⁴ Je li Izrailj rob? je li rob u kuæi roðen? zašto posta grabeæ?

¹⁵ Rikaše na nj laviæi i dizaše glas svoj, i obratiše zemlju njegovu u pustoš; gradovi su mu popaljeni, te nema nikoga da æivi u njima. ¹⁶ I sinovi Nofski i Tafneski opasoše ti tjeme. ¹⁷ Nijesi li to sam sebi uèinio ostaviv Gospoda Boga svojega kad te voðaše putem? ¹⁸ A sada što æe ti put Misirski da piješ vode Siorske? što li æe ti put Asirski da piješ vode iz rijeke? ¹⁹ Tvoja æe te zloæa pokarati i tvoje æe te odmetanje prekorigi. Poznaj dakle i vidi da je zlo i gorko što si ostavio Gospoda Boga svojega i što nema straha mojega u tebi, veli Gospod Gospod nad vojskama. ²⁰ Jer davno izlomih jaram tvoj i raskidoh sveze tvoje, i ti reèe: neæu biti sluga; a na svaki visoki hum i pod svako zeleno drvo ideš da se kurvaš. ²¹ Ja te posadih lozu izabranu, sve sjeme istinito; pa kako mi se promijeni i izmetnu se odvoda od tuðe loze? ²² Da se izmiješ salitrom i uzmeš mnogo sapuna, opet æe se poznavati bezakonje tvoje preda mnom, veli Gospod Gospod. ²³ Kako moæeš reæi: nijesam se oskvrnio, nijesam išao za Valima? Pogledaj put svoj po dolu; poznaj šta si uèinila, brza kamilo, koja ostavljaš znake na svojim putovima. ²⁴ Kao divlja magarica, koja je navikla na pustinju i po æelji duše svoje vuèe u se vjetar, kad navali, ko æe je vratiti? koji je traæe neæe se umoriti, naæi æe je u mjesecu njezinu. ²⁵ Èuvaj nogu svoju, da

nije bosa, i grlo svoje, da ne žedni. Ali ti veliš: od toga nema ništa; ne, jer ljubim tuđe, i za njima æu iæi.
²⁶ Kao što se lupež posrami kad se uhvati, tako æe se posramiti dom Izrailjev, oni, carevi njihovi, knezovi njihovi, i sveštenici njihovi i proroci njihovi, ²⁷ Koji govore drvetu: ti si otac moj; i kamenu: ti si me rodio; jer mi okrenuše leđa a ne lice; a kad su u nevolji govore: ustani i izbavi nas. ²⁸ A gdje su bogovi tvoji koje si naèinio sebi? neka ustanu, ako te mogu izbaviti kad si u nevolji, jer imaš, Juda, bogova koliko gradova. ²⁹ Zašto hoæete da se pravdate sa mnom? vi ste se svi odmetnuli od mene, veli Gospod. ³⁰ Uzalud bih sinove vaše, ne primiše nauke; maè vaš proždrije proroke vaše kao lav koji davi. ³¹ O rode! vidite rijeè Gospodnju; bijah li pustinja Izrailju ili mraèna zemlja? zašto govori moj narod: gospodari smo, neæemo više doæi k tebi? ³² Zaboravlja li djevojka svoj nakit i nevjesta ures svoj? a narod moj zaboravi me toliko dana da im nema broja. ³³ Zašto govoriš da je dobar tvoj put tražeæi što ljubiš? pa si i nevaljale žene nauèio svojim putovima. ³⁴ I jošte na skutovima tvojim nalazi se krv siromaha pravijeh; ne nalazim kopajuæi, nego je na svjema njima. ³⁵ A ti govoriš: nijesam kriv, gnjev se je njegov odvratio od mene. Evo ja æu se preti s tobom što govoriš: nijesam zgriješio. ³⁶ Zašto trèkaš tako mijenjajuæi svoj put? Posramiæeš se od Misirca kako si se posramio od Asirca. ³⁷ Otiæi æeš i odatle s rukama nad glavom svojom, jer Gospod odbacuje uzdanice tvoje, i neæeš biti sreæan u njima.

3 Govore: ako ko pusti ženu svoju, i ona otišavši od njega uda se za drugoga, hoæe li se onaj vratiti k njoj? Ne bi li se sasvijem oskrvnila ona zemlja? A ti si se kurvala s mnogim milosnicima; ali opet vrati se k meni, veli Gospod. ² Podigni oèi svoje k visinama, i pogledaj gdje se nijesi kurvala; na putovima si sjedjela èekajuæi ih kao Arapin u pustinji, i oskrvnila si zemlju kurvarstvom svojim i zloæom svojom. ³ Zato se ustaviše daždi, i ne bi poznoga dažda; ali u tebe bješe èelo žene kurve, i ne htje se stidjeti. ⁴ Hoæeš li otsele vikati k meni: oèe moj, ti si vođ mladosti moje? ⁵ Hoæe li se srditi jednako? hoæe li se gnjeviti dovijeka? Eto, govoriš, a èiniš zlo koliko god možeš. ⁶ Još mi reèe Gospod za vremena cara Josije: jesi li vidio što uèini odmetnica, Izrailj? kako odlazi na svako visoko brdo i pod svako zeleno drvo, i kurva se ondje. ⁷ I pošto uèini sve to, rekoh: vrati se k meni; ali se ne vrati; i to vidje nevjernica, sestra njezina, Juda. ⁸ I svidje mi se za sve to što uèini preljubu odmetnica Izrailj da je pustim i dam joj knjigu raspusnu; ali se ne poboja nevjernica sestra joj Juda, nego otide, te se i ona prokurva. ⁹ I sramotnijem kurvanjem svojim oskrvni zemlju, jer èinjaše preljubu s kamenom i s drvetom. ¹⁰ I kod svega toga ne vrati se k meni nevjernica sestra joj Juda svijem srcem svojim, nego lažno, govori Gospod. ¹¹ Zato mi reèe Gospod: odmetnica Izrailj opravda se više nego nevjernica Juda. ¹² Idi i vièi ove rijeèi k sjeveru, i reci: vrati se, odmetnice Izrailju, veli Gospod, i neæu pustiti da padne gnjev moj na vas, jer sam

milostiv, veli Gospod, neæu se gnjeviti dovijeka.
¹³ Samo poznaj bezakonje svoje, da si se odmetnula Gospodu Bogu svojemu, ti si tumarala k tuđima pod svako drvo zeleno, i nijeste slušali glasa mojega, veli Gospod. ¹⁴ Obratite se, sinovi odmetnici, veli Gospod, jer sam ja muž vaš, i uzeæu vas, jednoga iz grada i dva iz porodice, i odvešæu vas u Sion. ¹⁵ I daæu vam pastire po srcu svojemu, koji æe vas pasti znanjem i razumom. ¹⁶ I kad se umnožite i narodite u zemlji, onda se, veli Gospod, neæe više govoriti: kovèeg zavjeta Gospodnjega; niti æe im dolaziti na um niti æe ga pominjati, niti æe hoditi k njemu, niti æe ga više opravljati. ¹⁷ U to æe se vrijeme Jerusolim zvati prijesto Gospodnji, i svi æe se narodi sabrati u nj, k imenu Gospodnjemu u Jerusalimu, i neæe više iæi po misli srca svojega zloga. ¹⁸ U to æe vrijeme dom Judin iæi s domom Izrailjevijem, i doæi æe zajedno iz zemlje sjeverne u zemlju koju dadoh u našljedstvo ocima vašim. ¹⁹ Ali ja rekoh: kako bih te postavio meðu sinove i dao ti zemlju željenu, krasno našljedstvo mnoštva naroda? I rekoh: ti æeš me zvati: oèe moj; i neæeš se odvratiti od mene. ²⁰ Doista kao što žena iznevjeri druga svojega, tako iznevjeriste mene, dome Izrailjev, veli Gospod. ²¹ Glas po visokim mjestima neka se èuje, plaè, molbe sinova Izrailjevijeh, jer prevratiše put svoj, zaboraviše Gospoda Boga svojega. ²² Vratite se, sinovi odmetnici, i iscijeliæu odmete vaše. Evo, mi idemo k tebi, jer si ti Gospod Bog naš. ²³ Doista, zaludu su humovi, mnoštvo gora; doista, u Gospodu je Bogu našem spasenje Izrailjevo. ²⁴ Jer ta sramota proždrije trud otaca naših od djetinjstva našega, ovce njihove i goveda njihova, sinove njihove i kæeri njihove. ²⁵ Ležimo u sramoti svojoj, i pokriva nas rug naš; jer Gospodu Bogu svojemu griješismo mi i oci naši od djetinjstva svojega do danas, i ne slušasmo glasa Gospoda Boga svojega.

4 Ako æeš se vratiti, Izrailju, veli Gospod, k meni se vrati, i ako ukloniš gadove svoje ispred mene, neæeš se skitati. ² I kleæeš se istinito, vjerno i pravo: tako da je živ Gospod. I narodi æe se blagosiljati njim, i njim æe se hvaliti. ³ Jer ovako veli Gospod Judejcima i Jerusalmljanima: orite sebi krèevinu, i ne sijte u trnje. ⁴ Obrežite se Gospodu, i skinite okrajak sa srca svojega, Judejci i Jerusalmljani, da ne izide jarost moja kao oganj i razgori se da ne bude nikoga ko bi ugasio za zla djela vaš. ⁵ Objavite u Judeji i oglasite u Jerusalimu i recite: trubite u trubu po zemlji; vièite, sazovite narod i recite: skupite se, i uđimo u tvrde gradove. ⁶ Podignite zastavu prema Sionu, bježite i ne stajte, jer æu dovesti zlo od sjevera i pogibao veliku. ⁷ Izlazi lav iz èeste svoje i koji zatire narode krenuvši se ide s mjesta svojega da obrati zemlju tvoju u pustoš, gradovi tvoji da se raskopaju da ne bude nikoga u njima. ⁸ Zato pripašite kostrijet, plaèite i ridajte, jer se žestoki gnjev Gospodnji nije odvratio od nas. ⁹ I tada æe, veli Gospod, nestati srca caru i srca knezovima, i sveštenici æe se udiviti i proroci æe se zaèuditi. ¹⁰ I rekoh: ah Gospode Gospode! baš si prevario ovaj

narod i Jerusolim govoreæi: imaæete mir, a maè doðe do duše. ¹¹ U to æe se vrijeme kazati ovome narodu i Jerusalimu: vjetar vrue s visokih mjesta u pustinji duva ka kæeri naroda mojega, ne da provije ni proèisti. ¹² Vjetar jaèi od tjeah doæi æe mi; i ja æu im sada izreæi sud. ¹³ Gle, kao oblak podiže se, i kola su mu kao vihor, konji su mu brži od orlova. Teško nama! propadosmo. ¹⁴ Umij srce svoje oda zla, Jeruslime, da bi se izbavio; dokle æe stajati u tebi misli tvoje ništave? ¹⁵ Jer glas javlja od Dana, i oglašuje zlo od gore Jefremove. ¹⁶ Kazujte narodima; evo oglašujte za Jerusolim da idu stražari iz daljne zemlje, i puštaju glas svoj na gradove Judine. ¹⁷ Kao èuvari poljski staæe oko njega, jer se odmetnu od mene, veli Gospod. ¹⁸ Put tvoj i djela tvoja to ti uèiniše; to je od zla tvojega da je gorko i da ti dopire od srca. ¹⁹ Jaoh utroba, jaoh utroba! boli me u srcu; srce mi bije; ne mogu muèati; jer glas trubni èuješ, dušo moja, viku ubojnu. ²⁰ Pogibao na pogibao oglašuje se; jer se pustoši sva zemlja, najedanput æe se opustošiti moji šatori, zavjesi moji zaèas. ²¹ Dokle æu gledati zastavu? slušati glas trubni? ²² Jer je narod moj bezuman, ne poznaje me, ludi su sinovi i bez razuma, mudri su da zlo èine, a dobro èiniti ne umiju. ²³ Pogledah na zemlju, a gle bez oblièja je i pusta; i na nebo, a svjetlosti njegove nema. ²⁴ Pogledah na gore, a gle, tresu se i svi humovi drmaju se. ²⁵ Pogledah, a gle, nema èovjeka, i sve ptice nebeske odletjele. ²⁶ Pogledah, a gle, Karmil je pustinja i svi gradovi njegovi oboreni od Gospoda, od žestokoga gnjeva njegovoga. ²⁷ Jer ovako govori Gospod: sva æe zemlja opustjeti; ali neæu sasvijem zatrti. ²⁸ Zato æe tužiti zemlja, i nebo æe gore potamnjeti, jer rekoh, namislih, i neæu se raskajati, niti æu udariti natrag. ²⁹ Od vike konjika i strijelaca pobjeæi æe svi gradovi, otiaæi æe u guste šume i na stijene æe se popeti; svi æe gradovi biti ostavljeni i niko neæe u njima živjeti. ³⁰ A ti, opustošena, šta æeš èiniti? Ako se i oblaèiš u skerlet, ako se i kitiš nakitom zlatnijem, i mažeš lice svoje, zaludu se krasiš, preziru te milosnici, traže dušu tvoju. ³¹ Jer èujem glas kao porodiljin, cviljenje kao žene koja se prvi put poraða, glas kæeri Sionske, koja rida, pruža ruke svoje govoreæi: teško meni! jer mi nestaje duše od ubilaca.

5 Proðite po ulicama Jerusalimskim, i vidite sada i razberite i potražite po ulicama njegovijem, hoæete li naæi èovjeka, ima li ko da èini što je pravo i da traži istinu, pa æu oprostiti. ² Ako i govore: tako da je živ Gospod! opet se krivo kunu. ³ Gospode! ne gledaju li oèi tvoje na istinu! Biješ ih, ali ih ne boli; satireš ih, ali neæe da prime nauke, tvrðe im je lice od kamena, neæe da se obrate. ⁴ I ja rekoh: siromasi su, ludo rade, jer ne znaju puta Gospodnjega, zakona Boga svojega. ⁵ Idem k vlastelima, i njima æu govoriti, jer oni znaju put Gospodnji, zakon Boga svojega; ali i oni izlomiše jaram, pokidaše sveze. ⁶ Zato æe ih pobiti lav iz šume, vuk æe ih veèernji potrti, ris æe vrebati kod gradova njihovijeh, ko god izide iz njih biæe rastrgnut, jer je mnogo grijeha njihovijeh i silni su

odmeti njihov. ⁷ Kako æu ti oprostiti to? Sinovi tvoji ostaviše mene, i kunu se onima koji nijesu bogovi. Kako ih nasitih, stadoše èiniti preljubu, i u kuæu kurvinu stjeèu se gomilom. ⁸ Jutrom su kad ustaju kao tovni konji, svaki rže za ženom bližnjega svojega. ⁹ Zato li neæu pohoditi? veli Gospod, i duša moja neæe li se osvetiti takom narodu? ¹⁰ Izidite mu na zidove i razvalite, ali nemojte sasvijem zatrti, skinite mu prijevornice, jer nijesu Gospodnje. ¹¹ Jer me sasvijem iznevjeri dom Izrailjev i dom Judin, veli Gospod. ¹² Udariše u bah Gospodu i rekoše: nije tako, neæe nas zlo zadesiti, i neæemo vidjeti maèa ni gladi. ¹³ A ti proroci otiaæi æe u vjetar, i rijeèi nema u njima, njima æe biti tako. ¹⁴ Zato ovako veli Gospod Gospod nad vojskama: kad tako govorite, evo ja æu uèiniti da rijeèi moje u ustima tvojim budu kao oganj, a ovaj narod drva, te æe ih spaliti. ¹⁵ Gle, ja æu dovesti na vas narod iz daleka, dome Izrailjev, veli Gospod, narod jak, narod star, narod kojem jezika neæeš znati niti æeš razumjeti što govori; ¹⁶ Kojemu je tul kao grob otvoren, svi su jaki. ¹⁷ I poješæe ljetinu tvoju i hljeb tvoj, što sinovi tvoji i kæeri tvoje šæahu jesti, poješæe ovce tvoje i goveda tvoja, poješæe vinovu lozu tvoju i smokve tvoje, i maèem æe zatrti tvrde gradove tvoje u koje se uzdaš. ¹⁸ Ali ni tada, veli Gospod, neæu vas sasvijem zatrti. ¹⁹ Jer kad reèete: zašto nam èini Gospod Bog naš sve ovo? tada im reci: kako ostaviste mene i služiste tuðim bogovima u zemlji svojoj, tako æete služiti tuðincima u zemlji koja nije vaša. ²⁰ Javite ovo u domu Jakovljevu, i oglasite u Judi, govoreæi: ²¹ Èujte ovo, ludi i bezumni narode, koji imate oèi a ne vidite, koji imate uši a ne èujete. ²² Mene li se neæete bojati? veli Gospod; od mene li neæete drktati? koji postavih pijesak moru za meðu vjeènom naredbom, i neæe prijeæi preko nje; ako mu i ustaju vali, neæe nadjaèati, ako i buèe, neæe je prijeæi. ²³ Ali je u naroda ovoga srce uporno i nepokorno; otstupiše i otidoše. ²⁴ Niti rekoše u srcu svom: bojmo se Gospoda Boga svojega, koji nam daje dažd rani i pozni na vrijeme, i èuva nam nedjelje odreðene za žetvu. ²⁵ Bezakonja vaša odvraæaju to, i grijesi vaši odbijaju dobro od vas. ²⁶ Jer se nalaze u narodu mom bezbožnici, koji vrebaju kao ptièari kad se pritaje, meæu zamke da hvataju ljude. ²⁷ Kao krletka puna ptica tako su kuæe njihove pune prijevare; zato postaše veliki i obogatiše. ²⁸ Ugojiše se, sjaju se, mimoilaze zlo, ne èine pravde ni siroèetu, i opet im je dobro, i ne daju pravice ubogima. ²⁹ Zato li neæu pohoditi? veli Gospod, i duša moja neæe li se osvetiti takvom narodu? ³⁰ Èudo i strahota biva u zemlji. ³¹ Proroci prorokuju lažno, i sveštenici gospoduju preko njih, i narodu je mojemu to milo. A šta æete raditi na pošljedak?

6 Skupite se iz Jerusalima, sinovi Venijaminovi, i u Tekuji zatrubite u trubu, i podignite znak ognjen nad Vet-Akeremom, jer se vidi zlo od sjevera i velika pogibao. ² Uèinih kæer Sionsku da je kao lijepa i nježna djevojka. ³ K njoj æe doæi pastiri sa stadima svojim, razapeæe oko nje šatore, svaki æe opasti svoje

mjesto. ⁴ Spremite rat na nju, ustanite da udarimo u podne. Teško nama, jer dan naže, i sjenke veèernje oduljaše. ⁵ Ustanite da udarimo obnoæ i razvalimo dvorove njezine. ⁶ Jer ovako govori Gospod nad vojskama: sijecite drva, i naèinite opkope prema Jerusalimu; to je grad koji treba pohoditi; koliki je god, nasilje je u njemu. ⁷ Kao što izvor toèi vodu svoju, tako on toèi zloæu svoju; nasilje i otimanje èuje se u njemu, preda mnogom su jednako bolovi i rane. ⁸ Popravi se, Jerusalime, da se ne otrgne duša moja od tebe, da te ne obratim u pustinju, u zemlju gdje se ne živi. ⁹ Ovako govori Gospod nad vojskama: ostatak æe se Izrailjev pabirèiti kao vinova loza. Turaj ruku svoju kao beraè u kotarice. ¹⁰ Kome æu govoriti i svjedoèiti da èuju? Gle, uho im je neobrezano, te ne mogu èuti; gle, rijeè je Gospodnja njima potsmijeh, nije im mila. ¹¹ Zato sam pun gnjeva Gospodnjega; iznemogoh ustežuæi ga; prosuæu ga na djecu po ulicama i na sabrane mladiæe, i èovjek i žena uhvatiæe se, i stari i vremeniti. ¹² I kuæe æe njihove pripasti drugima, i njive i žene, kad mahnem rukom svojom na stanovnike ove zemlje, veli Gospod. ¹³ Jer od maloga do velikoga svi se dadoše na lakomstvo, i prorok i sveštenik, svi su varalice. ¹⁴ I lijeèe rane kæeri naroda mojega ovlaš, govoreæi: mir, mir; a mira nema. ¹⁵ Eda li se postidješe što èiniše gad? Niti se postidješe niti znaju za stid; zato æe popadati meðu onima koji padaju; kad ih pohodim, popadaæe, veli Gospod. ¹⁶ Gospod reèe ovako: stanite na putovima i pogledajte, i pitajte za stare staze, koji je put dobar, pa idite po njemu, i naæi æete mir duši svojoj. A oni rekoše: neæemo da idemo. ¹⁷ I postavih vam stražare govoreæi: pazite na glas trubni. A oni rekoše: neæemo da pazimo. ¹⁸ Zato èujte, narodi, i poznaj, zbore, što je meðu njima. ¹⁹ Èuj, zemljo! evo ja æu pustiti zlo na ovaj narod, plod misli njihovijeh, jer ne paze na moje rijeèi, i odbaciše zakon moj. ²⁰ Što æe mi tamjan, što dolazi iz Save, i dobri cimeti iz daleke zemlje? Źrtve vaše paljenice nijesu mi ugodne, niti su mi prinosi vaši mili. ²¹ Zato ovako govori Gospod: evo ja æu metnuti ovom narodu smetnje, o koje æe se spotaæi i ocevi i sinovi, susjed i prijatelj mu, i poginuæe. ²² Ovako govori Gospod: evo narod æe doæi iz zemlje sjeverne, i velik æe narod ustati od krajeva zemaljskih. ²³ Luk i koplje nosiæe, žestoki æe biti i nemilostivi, glas æe im buèati kao more, i jahaæe na konjima, spremni kao junaci da se biju s tobom, kæeri Sionska. ²⁴ Kad èujemo glas o njemu, klonuæe nam ruke, tuga æe nas spopasti i bolovi kao porodilju. ²⁵ Ne izlazite u polje, i putem ne idite, jer je maè neprijatelj i strah unaokolo. ²⁶ Kæeri naroda mojega, pripaši kostrijet i valjaj se u pepelu, žali kao za sinom jedincem i ridaj gorko, jer æe brzo doæi na nas zatiraè. ²⁷ Postavim te da si stražara i grad narodu mom da doznaješ i izviđaš put njihov. ²⁸ Svi su odmetnici nad odmetnicima, idu te opadaju, mjed su i gvoždè, svi su pokvareni. ²⁹ Izgorješe mjehovi, oganj sažeže olovo, uzalud se pretapa, jer se zla ne mogu odluèiti. ³⁰ Oni æe se zvati srebro lažno, jer ih Gospod odbaci.

7 Rijeè koja doèe Jeremiji od Gospoda govoreæi: ² Stani na vratima doma Gospodnjega, i oglasi ondje ovu rijeè, i reci: èujte rijeè Gospodnju, svi Judejci, koji ulazite na ova vrata da se poklonite Gospodu. ³ Ovako govori Gospod nad vojskama, Bog Izrailjev: popravite svoje putove i djela svoja, pa æu uèiniti da stanujete na ovom mjestu. ⁴ Ne uzdajte se u lažne rijeèi govoreæi: crkva Gospodnja, crkva Gospodnja, crkva Gospodnja ovo je. ⁵ Nego doista popravite svoje putove i djela svoja, i sudite pravo izmeðu èovjeka i blišnjega njegovoga. ⁶ Inostrancu, siroti i udovici ne èinite krivo, i krvi prave ne proljevajte na ovom mjestu, i ne idite za drugim bogovima na svoje zlo. ⁷ Tada æu uèiniti da stanujete od vijeka do vijeka na ovom mjestu, u zemlji koju sam dao ocima vašim. ⁸ Eto, vi se uzdate u rijeèi lažne, koje ne pomažu. ⁹ Kradete, ubijate i èinite preljubu, kunete se krivo, i kadite Valima, i idete za drugim bogovima, kojih ne znate; ¹⁰ Pa onda dohodite i stajete preda mnogom u ovom domu, koji se zove mojim imenom, i govorite: izbavimo se, da èinite sve ove gadove. ¹¹ Je li ovaj dom, koji se zove mojim imenom, u vašim oèima peæina hajduèka? Gle, i ja vidim, veli Gospod. ¹² Nego idite sada na moje mjesto, koje je bilo u Silomu, gdje namjestih ime svoje ispoèetka, i vidite što sam mu uèinio za zloæu naroda svojega Izrailja. ¹³ Zato sada, što èinite sva ona djela, veli Gospod, i što vam govorim zarana jednako, a vi ne slušate, i kad vas zovem, a vi se ne odzivate, ¹⁴ Zato æu uèiniti tom domu, koji se zove mojim imenom, u koji se vi uzdate, i ovomu mjestu, koje dadoh vama i ocima vašim, kao što sam uèinio Silomu. ¹⁵ I odbaciæu vas od lica svojega, kao što sam odbacio svu braæu vašu, sve sjeme Jefremovo. ¹⁶ Ti se dakle ne moli za taj narod, i ne podiži vike ni molbe za njih, i ne govori mi za njih; jer te neæu uslišiti. ¹⁷ Zar ne vidiš šta èine po gradovima Judinijem i po ulicama Jerusalimskim? ¹⁸ Sinovi kupe drva, a ocevi lože oganj, i žene mijese tijesto, da peku kolaèe carici nebeskoj, i da ljevaju naljeve drugim bogovima, da bi mene dražili. ¹⁹ Mene li draže? govori Gospod; eda li ne sebe, na sramotu licu svojemu? ²⁰ Zato ovako govori Gospod: gle, gnjev moj i jarost moja izliæe se na ovo mjesto, na ljude i na stoku i na drveta poljska i na rod zemaljski, i raspaliæe se, i neæe se ugasiti. ²¹ Ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: Źrtve svoje paljenice sastavite sa prinosima svojim, i jedite meso. ²² Jer ne govorih ocima vašim, niti im zapovjedih, kad ih izvedoh iz zemlje Misirske, za Źrtve paljenice ni za prinose. ²³ Nego im ovo zapovjedih govoreæi: slušajte glas moj i biæu vam Bog i vi æete mi biti narod, i idite svijem putovima koje vam zapovjedih, da bi vam dobro bilo. ²⁴ Ali ne poslušaste, niti uha svojega prignuše, nego idoše po savjetima i mislima zloga srca svojega, i otidoše natrag a ne naprijed. ²⁵ Otkad iziðoše oci vaši iz zemlje Misirske do danas, slah k vama sve sluge svoje proroke svaki dan zarana i bez prestanka. ²⁶ Ali ne poslušaste me, niti uha svojega prignuše, nego bijahu tvrdovrati i èiniše gore nego oci

njihovi. ²⁷ Govoriæeš im sve ove rijeèi, ali te neæe poslušati; i zvaæeš ih, ali ti se neæe odazvati. ²⁸ Zato im reci: ovo je narod koji ne sluša glasa Gospoda Boga svojega, niti prima nauke; propade vjera i nesta je iz usta njihovijeh. ²⁹ Ostrizi kosu svoju i baci je, i zaridaj iza glasa na visokim mjestima, jer odbaci Gospod i ostavi rod, na koji se razgnjevi. ³⁰ Jer sinovi Judini uèiniše što je zlo preda mnom, govori Gospod, metnuše gadove svoje u dom koji se zove mojim imenom, da bi ga oskvrnili. ³¹ I sagradiše visine Tofetu, koji je u dolini sina Enomova, da sažižu sinove svoje i kæeri svoje ognjem, što nijesam zapovjedio niti mi je došlo na um. ³² Zato evo, idu dani, veli Gospod, kad se više neæe zvati Tofet ni dolina sina Enomova, nego dolina krvna, i pogrebavaæe se u Tofetu, jer neæe biti mjesta. ³³ I mrtva æe tjelesa naroda ovoga biti hrana pticama nebeskim i zvijerju zemaljskom, i neæe biti nikoga da ih plaši. ³⁴ I uèiniæu, te æe iz gradova Judinijeh i s ulica Jerusalimskih nestati glasa radosna i glasa vesela, glasa ženikova i glasa nevjestina; jer æe zemlja opustjeti.

8 U to vrijeme, govori Gospod, izvadiaæe se iz grobova kosti careva Judinijeh i kosti knezova njegovijeh i kosti sveštenieke i kosti proroèke, i kosti stanovnika Jerusalimskih; ² I razmetnuæe se prema suncu i mjesecu i svoj vojsci nebeskoj, koje ljubiše i kojima služiše i za kojima idoše i koje tražiše i kojima se klanjaše; neæe se pokupiti ni pogrepsti, nego æe biti gnoj po zemlji. ³ I voljeæe smrt nego život sav ostatak što ih ostane od ovoga roda zloga, što ih ostane po svijem mjestima kuda ih raždenem, govori Gospod nad vojskama. ⁴ Još im reci: ovako veli Gospod: ko padne, ne ustaje li? ko zaðe, ne vraæa li se? ⁵ Zašto je zašao taj narod Jerusalimski zasnagda? Drže se prijevare, neæe da se obrate. ⁶ Pazio sam i slušao, ne govore pravo, nema nikoga da se kaje za zlo svoje, da reèe: što uèinih? Svaki je okrenuo svojim trkom, kao konj kad nagne u boj. ⁷ I roda pod nebom zna svoje vrijeme, grlica i ždrao i lasta paze na vrijeme kad dolaze; a narod moj ne zna suda Gospodnjega. ⁸ Kako govorite: mudri smo, i zakon je Gospodnji u nas? Doista, gle, laž uèini lažljiva pisaljka književnieka. ⁹ Mudarci se osramotiše, uplašiše se i uhvatiše se; eto, odbaciše rijeè Gospodnju, pa kaka im je mudrost? ¹⁰ Zato æu dati žene njihove drugima, njive njihove onima koji æe ih naslijediti, jer od maloga do velikoga svi se dadoše na lakomstvo, i proroci i sveštenici, svi su varalice. ¹¹ Jer lijeèe rane kæeri naroda mojega ovlaš govoreæi: mir, mir; a mira nema. ¹² Eda li se postidješe što èiniše gad? Niti se postidješe niti znaju za stid; zato æe popadati meðu onima koji padaju; kad ih pohodim, popadaæe, veli Gospod. ¹³ Sasvijem æu ih istrijebiti, govori Gospod, nema grozda na lozi, ni smokve na drvetu, i lišæe je opalo; i što sam im dao uzeæe im se. ¹⁴ Što stojimo? skupite se i uđimo u tvrde gradove, i ondje muèimo; jer nas je Gospod Bog naš umuèkao napojivši nas žuèi, jer zgriješismo Gospodu. ¹⁵ Èekasmo mir, ali nema dobra; i vrijeme da

ozdravimo, a gle, strah. ¹⁶ Od Dana èu se frkanje konja njegovijeh, od rzanja pastuha njegovijeh sva se zemlja zatrese, doðoše i pojedoše zemlju i sve što bješe u njoj, gradove i koji življahu u njima. ¹⁷ Jer, evo, ja æu pustiti na vas zmije, aspide, od kojih nema bajaranja, te æe vas ujedati, govori Gospod. ¹⁸ Okrijepio bih se u žalosti, ali je srce u meni iznemoglo. ¹⁹ Eto vike kæeri naroda mojega iz daljne zemlje: zar Gospod nije u Sionu? car njegov zar nije u njemu? Zašto me razgnjeviše svojim likovima rezanijem, tuđim taštinama? ²⁰ Žetva je prošla, ljeto minulo, a mi se ne izbavismo. ²¹ Satrven sam što je kæi naroda mojega satrvana, u žalosti sam, èudo osvoji me. ²² Nema li balsama u Galadu? nema li ondje ljekara? zašto se dakle ne iscijeli kæi naroda mojega?

9 O, da bi glava moja bila voda, a oèi moje izvori suzni! da plaèem danju i noæu za pobijenima kæeri naroda svojega. ² O, da mi je u pustinji stanak putnieki! da ostavim narod svoj i da otidem od njih, jer su svi preljuboèinci, zbor nevjernieki; ³ I zapinju jezik svoj kao luk da lažu, i osiliše na zemlji, ali ne za istinu, nego idu iz zla u zlo, niti znaju za me, govori Gospod. ⁴ Èuvajte se svaki prijatelja svojega i nijednome bratu ne vjerujte; jer svaki brat radi da potkine drugoga, i svaki prijatelj ide te opada. ⁵ I svaki vara prijatelja svojega i ne govori istine, uèe jezik svoj da govori laž, muèe se da èine zlo. ⁶ Stan ti je usred prijevare; radi prijevare neæe da znaju za me, govori Gospod. ⁷ Zato ovako govori Gospod nad vojskama: gle, pretopiæu ih, i okušaæu ih; jer što bih èinio radi kæeri naroda svojega? ⁸ Jezik im je strijela smrtna, govori prijeparu; ustima govore o miru s prijateljem svojim, a u srcu namještaju zasjedu. ⁹ Zato li ih neæu pohoditi? govori Gospod; duša moja neæe li se osvetiti takom narodu? ¹⁰ Za ovijem gorama udariæu u plaè i u ridanje, i za torovima u pustinji u naricanje; jer izgorješe da niko ne prolazi niti se èuje glas od stada, i ptice nebeske i stoka pobjegoše i otidoše. ¹¹ I obratiæu Jerusolim u gomilu, u stan zmajevski; i gradove Judine obratiæu u pustoš, da neæe niko onuda živjeti. ¹² Ko je mudar da bi razumio? i komu govoriše usta Gospodnja, da bi objavio zašto zemlja propade i izgorje kao pustinja da niko ne prolazi? ¹³ Jer Gospod reèe: što ostaviše zakon moj, koji metnuh pred njih, i ne slušaše glasa mojega i ne hodiše za njim, ¹⁴ Nego hodiše za mislima srca svojega i za Valima, èemu ih nauèiše oci njihovi, ¹⁵ Zato ovako veli Gospod nad vojskama, Bog Izrailjev: evo ja æu nahraniti taj narod pelenom i napojiaæu ih žuèi. ¹⁶ I rasijaæu ih meðu narode, kojih ne poznavашe ni oni ni oci njihovi; i puštaæu za njima maè dokle ih ne istrijebim. ¹⁷ Ovako veli Gospod nad vojskama: gledajte i zovite narikaèe neka doðu, i pošljite po vješte neka doðu, ¹⁸ I neka brže narièu za nama, da se rone suze od oèiju naših, i od vjeða naših da teèe voda. ¹⁹ Jer se glasno ridanje èu od Siona: kako propadosmo! posramismo se vrlo, jer se rastavljasmo sa zemljom, jer obaraju stanove naše. ²⁰ Zato, žene, èujte rijeè Gospodnju i neka primi uho vaše rijeè usta njegovijeh,

i uèite kæeri svoje ridati i jedna drugu naricati. ²¹ Jer se pope smrt na prozore naše i uèe u dvorove naše da istrijebi djecu s ulica i mladice s putova. ²² Reci: ovako govori Gospod: i mrtva æe tjelesa ljudska ležati kao gnoj po njivi i kao rukoveti za žeteocem, kojih niko ne kupi. ²³ Ovako veli Gospod: mudri da se ne hvali mudrošæu svojom, ni jaki da se ne hvali snagom svojom, ni bogati da se ne hvali bogatstvom svojim. ²⁴ Nego ko se hvali, neka se hvali tijekom što razumije i poznaje mene da sam ja Gospod koji èinim milost i sud i pravdu na zemlji, jer mi je to milo, govori Gospod. ²⁵ Eto, idu dani, veli Gospod, kad æu pohoditi sve, obrezane i neobrezane, ²⁶ Misirce i Judejce i Edomce i sinove Amonove i Moavce i sve koji se s kraja strigu, koji žive u pustinji; jer su svi ti narodi neobrezani, i sav je dom Izrailjev neobrezana srca.

10 Slušajte rijeè koju vam govori Gospod, dome Izrailjev. ² Ovako veli Gospod: ne uèite se putu kojim idu narodi, i od znaka nebeskih ne plašite se, jer se od njih plaše narodi. ³ Jer su uredbu u naroda taština, jer sijeku drvo u šumi, djelo ruku umjetnièkih sjekirama; ⁴ Srebrom i zlatom ukrašuju ga, klinima i èekiaima utvrđuju ga da se ne pomièe; ⁵ Stoje pravo kao palme, ne govore; treba ih nositi, jer ne mogu iaèi; ne boj ih se, jer ne mogu zla uèiniti, a ne mogu ni dobra uèiniti. ⁶ Niko nije kao ti, Gospode; velik si i veliko je ime tvoje u sili. ⁷ Ko se ne bi tebe bojao, care nad narodima! jer tebi to pripada; jer meðu svijem mudarcima u naroda i u svijem carstvima njihovijem nema takoga kakav si ti. ⁸ Nego su svi ljudi i bezumni, drvo je nauka o taštini. ⁹ Srebro kovano donosi se iz Tarsisa i zlato iz Ufaza, djelo umjetnièko i ruku zlatarskih, odijelo im je od porfire i skerleta, sve je djelo umjetnièko. ¹⁰ A Gospod je pravi Bog, Bog živi i car vjeèni, od njegove srdnje trese se zemlja, i gnjeva njegova ne mogu podnijeti narodi. ¹¹ Ovako im recite: bogova, koji nijesu naèinili neba ni zemlje, nestæe sa zemlje i ispod neba. ¹² On je naèinio zemlju silom svojom, utvrdio vasiljenu mudrošæu svojom, i razumom svojim razastro nebesa; ¹³ On kad pusti glas svoj, buèe vode na nebesima, podiže paru s krajeva zemaljskih, pušta munje s daždem, i izvodi vjetar iz staja njegovijeh. ¹⁴ Svaki èovjek posta bezuman od znanja, svaki se zlatar osramoti likom rezanijem, jer su laž liveni likovi njegovi, i nema duha u njima. ¹⁵ Taština su, djelo prijevarno; kad ih pohodim, poginuæe. ¹⁶ Nije taki dio Jakovljevi, jer je tvorac svemu, i Izrailj mu je našljedstvo, ime mu je Gospod nad vojskama. ¹⁷ Pokupi iz zemlje trg svoj ti, koja sjediš u gradu. ¹⁸ Jer ovako veli Gospod: gle, ja æu izbaciti kao praæom stanovnike ove zemlje, i pritijesniæu ih da osjete. ¹⁹ Teško meni od muke moje, reæi æe; ljuta je rana moja; a ja rekoh: to je bol, treba da ga podnosim. ²⁰ Moj je šator opustošen i sva uža moja pokidana, sinovi moji otidoše od mene i nema ih, nema više nikoga da razapne šator moj i digne zavjese moje. ²¹ Jer pastiri postaše bezumni i Gospoda ne tražiše; zato ne biše sreæeni, i sve se stado njihovo rasprša.

²² Gle, ide glas i vrea velika iz sjeverne zemlje da obrati gradove Judine u pustoš, u stan zmajevski. ²³ Znam, Gospode, da put èovjeèi nije u njegovoj vlasti niti je èovjeku koji hodi u vlasti da upravlja koracima svojim. ²⁴ Karaj me, Gospode, ali s mjerom, ne u gnjevu svom, da me ne bi zatro. ²⁵ Izlij gnjev svoj na narode koji te ne poznaju, i na plemena koja ne prizivlju imena tvogega, jer proždriješe Jakova, proždriješe ga da ga nema, i naselje njegovo opustiše.

11 Rijeè koja dođe Jeremiji od Gospoda govoreæi: ² Slušajte rijeèi ovoga zavjeta, i kazujte ljudima Judinijem i stanovnicima Jerusalimskim. ³ I reci im: ovako veli Gospod Bog Izrailjev: proklet da je ko ne posluša rijeèi ovoga zavjeta, ⁴ Koji zapovjedih ocima vašim kad ih izvedoh iz zemlje Misirske iz peæi gvozdene govoreæi: slušajte glas moj i tvorite ovo sve kako vam zapovijedam, pa æete mi biti narod i ja æu vam biti Bog, ⁵ Da bih ispunio zakletvu kojom se zakleh ocima vašim da æu im dati zemlju u kojoj teèe mlijeko i med, kako se vidi danas. A ja odgovorih i rekoh: amin, Gospode. ⁶ Potom reèe mi Gospod: kazuj sve ove rijeèi po gradovima Judinijem i po ulicama Jerusalimskim govoreæi: slušajte rijeèi ovoga zavjeta, i izvršujte ih. ⁷ Jer tvrdo zasnjeoèavah ocima vašim otkad ih izvedoh iz zemlje Misirske do danas, zarana jednako govoreæi: slušajte glas moj. ⁸ Ali ne poslušashe i ne prignuše uha svojega, nego hodiše svaki za mislima zloga srca svojega; zato pustih na njih sve rijeèi ovoga zavjeta, koji zapovjedih da vrše a oni ne vršiše. ⁹ Tada mi reèe Gospod: buna je meðu ljudima Judinijem i stanovnicima Jerusalimskim. ¹⁰ Vratili su se na bezakonja starijih svojih, koji ne htješe slušati mojih rijeèi, i idu za drugim bogovima, te im služe; dom Izrailjev i dom Judin pokvariše zavjet moj, koji uèinih s ocima njihovijem. ¹¹ Zato ovako veli Gospod: evo, ja æu pustiti na njih zlo, iz kojega neæe moæi izaæi, i vapiæe k meni, ali ih neæu uslišiti. ¹² Tada æe gradovi Judini i stanovnici Jerusalimski iaèi i vapiti k bogovima kojima kade, ali im neæe pomoæi u nevolji njihovoj. ¹³ Jer imaš bogova, Judo, koliko gradova, i koliko ima ulica u Jerusalimu, toliko podigoste oltara sramotnijeh, oltara, da kadite Valu. ¹⁴ Ti se dakle ne moli za taj narod, i ne podiži vike ni molbe za njih, jer ih neæu uslišiti kad zavapiju k meni u nevolji svojoj. ¹⁵ Što æe mili moj u domu mom, kad èini grdilo s mnogima, i sveto meso otide od tebe, i veseliš se kad zlo èiniš? ¹⁶ Gospod te nazva maslinom zelenom, lijepom radi dobrog roda; ali s hukom velikoga vjetra raspali oganj oko nje, i grane joj se polomiše. ¹⁷ Jer Gospod nad vojskama, koji te je posadio, izreèe zlo po te, za zloæu doma Izrailjeva i doma Judina, koju èiniše meðu sobom da bi me razgnjevili kadeæi Valu. ¹⁸ Gospod mi objavi, te znam; ti mi pokaza djela njihova. ¹⁹ A ja bijah kao jagnje i tele koje se vodi na klanje, jer ne znadijah da se dogovaraju na me: oborimo drvo s rodnom njegovijem, i istrijebimo ga iz zemlje živijeh, da mu se ime ne spominje više. ²⁰ Ali, Gospode nad vojskama, sudijo pravedni, koji ispituješ bubrege i srce, daj da vidim

osvetu tvoju na njima, jer tebi kazah parbu svoju.

²¹ Zato ovako veli Gospod za Anatoæane, koji traže dušu tvoju govoreæi: ne prorokuj u ime Gospodnje, da ne pogineš od naših ruku; ²² Zato ovako veli Gospod nad vojskama: evo, ja æu ih pohoditi; mladiaæi æe njihovi izginuti od maæa, sinovi njihovi i kæeri njihove izginuæe od gladi. ²³ I neæe biti od njih ostatka; jer æu pustiti zlo na Anatoæane kad ih pohodim.

12 Pravedan si, Gospode, ako bih se pravdao s tobom; ali æu progovoriti o sudovima tvojim. Zašto je put bezbožniæki sreæan? zašto žive u miru svi koji èine nevjeru? ² Ti ih posadi, i oni se ukorijeniše, rastu i rod rađaju; ti si im blizu usta ali daleko od bubrega. ³ Ali, Gospode, ti me poznaješ, razgledaš me i okušaš si srce moje kako je prema tebi; odvuci ih kao ovce na klanje, i pripravi ih za dan kad æe se ubiti. ⁴ Dokle æe tužiti zemlja, i trava svega polja sahnuti sa zloæe onijeh koji žive u njoj? nesta sve stoke i ptica, jer govore: ne vidi kraja našega. ⁵ Kad si træao s pješcima pa te umoriše, kako æeš se utrkivati s konjma? i kad ti je tako u zemlji mirnoj, u koju se uzdaš, šta æeš èiniti kad ustane Jordan? ⁶ Jer i braæa tvoja i dom oca tvojega, i oni te iznevjeriše, i oni vièu za tobom iza glasa. Ne vjeruj im, ako bi ti i prijateljski govorili. ⁷ Ostavih dom svoj, napustih našljedstvo svoje; što bijaše milo duši mojoj, dadoh ga u ruke neprijateljima njegovijem. ⁸ Našljedstvo moje posta mi kao lav u šumi, pušta glas svoj na mene, zato mi omrznu. ⁹ Našljedstvo moje posta mi ptica grabljiva; ptice, sletite se na nju, skupite se svi zvjerovi poljski, hodite da jedete. ¹⁰ Pastiri mnogi pokvariaæe moj vinograd, potlaèiaæe dio moj, mili dio moj obratiaæe u голу pustoš. ¹¹ Obratiaæe ga u pustoš, opustošen plakaæe preda mnom; sva æe ta zemlja opustjeti, jer niko ne uzima na um. ¹² Na sva visoka mjesta po pustinji doæi æe zatiraèi; jer æe maèe Gospodnji proždirati od jednoga kraja zemlje do drugoga, neæe biti mira nijednom tijelu. ¹³ Sijaæe pšenicu, a trnje æe žeti; muèiaæe se, a koristi neæe imati, i stidjeæe se ljetine svoje, sa žestokoga gnjeva Gospodnjega. ¹⁴ Ovako govori Gospod za sve zle susjede moje, koji diraju našljedstvo što dadoh narodu svojem Izrailju: evo, ja æu ih poèupati iz zemlje njihove, i dom Judin išèupaæu isred njih. ¹⁵ A kad ih išèupam, opet æu se smilovati na njih, i dovešæu opet svakoga njih na našljedstvo njegovo i svakoga u zemlju njegovu. ¹⁶ I ako dobro nauèe putove naroda mojega, da se zaklinju mojim imenom: tako da je živ Gospod! kao što su oni uèili moj narod da se kune Valom, tada æe se sazidati usred naroda mojega. ¹⁷ Ako li ne poslušaju, tada æu išèupati sasvijem taki narod i zatrti, govori Gospod.

13 Ovako mi reèe Gospod: idi i kupi sebi pojas lanen i opaši se njim, a ne meæi ga u vodu. ² Tako kupih pojas po rijeèi Gospodnjoj, i opasah se njim. ³ Potom dođe mi opet rijeèe Gospodnja govoreæi: ⁴ Uzmi taj pojas što si kupio, što je oko tebe, pa se digni i idi na Efrat, i sakrij ga ondje u kaku rasjelinu

kamenu. ⁵ I otidoh i sakrih ga kod Efrata, kako mi zapovjedi Gospod. ⁶ A poslije mnogo vremena reèe mi Gospod: ustani i idi na Efrat, i uzmi pojas koji ti zapovjedih da sakriješ ondje. ⁷ I otidoh na Efrat i otkopah i uzeh pojas s mjesta gdje ga bijah sakrio; a gle, pojas otruhnuo, i ne bješe ni za što. ⁸ Tada mi dođe rijeèe Gospodnja govoreæi: ⁹ Ovako veli Gospod: tako æu uèiniti da otruhne ponos Judin i veliki ponos Jerusalmiski, ¹⁰ Toga naroda nevaljaloga, što neæe da sluša mojih rijeèi, što hodi po mislima srca svojega i ide za drugim bogovima služeæi im i klanjajuæi im se; i biaæe kao taj pojas, koji nije ni za što. ¹¹ Jer kako se pojas pripoji oko èovjeka, tako bijah pripojio oko sebe sav dom Izrailjev i sav dom Judin, veli Gospod, da bi bili moj narod na slavu i hvalu i diku; ali ne poslušaðe. ¹² Zato im reci ovu rijeèe: ovako veli Gospod Bog Izrailjev: svi se mjevovi pune vina. A oni æe reæi: zar ne znamo da se svi mjevovi pune vina? ¹³ Tada im reci: ovako veli Gospod: evo, ja æu napuniti pjanosti sve stanovnike ove zemlje i careve, koji sjede mjesto Davida na prijestolu njegovu, i sveštenike i proroke i sve stanovnike Jerusalmiske. ¹⁴ I razbiaæu ih jednoga o drugoga, i oceve i sinove, veli Gospod; neæu požaliti ni poštedjeti niti se smilovati, da ih ne potrem. ¹⁵ Slušajte i èujte, nemojte se ponositi, jer Gospod govori. ¹⁶ Dajte slavu Gospodu Bogu svojem dok nije spustio mrak, dokle se nijesu spotakle noge vaše po gorama mraènijem, da èekate svjetlost a on je obrati u sjen smrtni i pretvori u tamu. ¹⁷ Ako li ovo ne poslušate, duša æe moja plakati tajno radi oholosti vaše i roniti suze, suze æe teæi iz oka mojega, jer æe se zarobiti stado Gospodnje. ¹⁸ Recu caru i carici: dolje sjedite, jer æe se slavni vijenac vaš skinuti s vaše glave. ¹⁹ Gradovi južni zatvoriaæe se i neæe biti nikoga da ih otvori, odvešæe se Juda u ropstvo, sasvijem æe se odvesti u ropstvo. ²⁰ Podignite oèi svoje i vidite one što idu od sjevera. Gdje je stado što ti je predano, stado slave tvoje? ²¹ Šta æeš reæi kad te pohodi? Jer si ih ti nauèio da budu knezovi nad tobom. Neæe li te spopasti bolovi kao ženu kad se porađa? ²² Ako li reèeš u srcu svom: zašto me to zadesi? za mnoštvo bezakonja tvojega uzgrnuæe se skuti tvoji i obuæa ti se skinuti. ²³ Može li Etiopljanin promijeniti kožu svoju ili ris šare svoje? možete li vi èiniti dobro nauèivši se èiniti zlo? ²⁴ Zato æu ih razmetnuti kao što razmeæe pljevu vjetar iz pustinje. ²⁵ To je dio tvoj i obrok tvoj od mene, govori Gospod, zato što si me zaboravio i pouzdao se u laž. ²⁶ Zato æu ti ja uzgrnuti skute na lice da se vidi sramota tvoja. ²⁷ Preljube tvoje, rzanje tvoje, sramotna kurvarstva tvoja po humovima, po poljima, gadove tvoje vidio sam; teško tebi, Jerusalime! zar se neæeš oèistiti? dokle još?

14 Rijeèe Gospodnja koja dođe Jeremiji o suši. ² Juda tuži, i vrata su mu žalosna; leže na zemlji u crno zaviti; vika iz Jerusalima podiže se. ³ Najveæi između njih šalju najmanje na vodu; došavši na studence ne nalaze vode, vraæaju se s praznijem sudovima svojim, stide se i srame se i pokrivaju glavu svoju. ⁴ Zemlja je

ispucala, jer ne bješe dažda na zemlji; zato se težaci stide i pokrivaju glavu svoju. ⁵I košuta u polju ostavlja mlade svoje, jer nema trave. ⁶I divlji magarci stojeæi na visovima vuku u se vjetar kao zmajevi, oèi im išèilješe, jer nema trave. ⁷Kad bezakonja naša svjedoèe na nas, Gospode, uèini radi imena svojega; jer je mnogo odmeta naših, tebi sagriješismo. ⁸Nade Izrailjev! spasitelju njegov u nevolji! zašto si kao tuđin u ovoj zemlji i kao putnik koji se uvrati da prenoæi? ⁹Zašto si kao umoran èovjek, kao junak, koji ne može izbaviti? Ta, ti si usred nas, Gospode, i ime je tvoje prizvano na nas; nemoj nas ostaviti. ¹⁰Ovako govori Gospod za narod ovaj: milo im je da se skitaju, ne ustavljaju nogu svojih, zato nijesu mili Gospodu; sada æe se opomenuti bezakonja njihova i pohodiæe grijehe njihove. ¹¹Potom reèe mi Gospod: ne moli se za taj narod da bi mu bilo dobro. ¹²Ako æe i postiti, neæu uslišiti vike njihove; i ako æe prinijeti žrtve paljenice i dar, neæe mi to ugoditi, nego maèem i glađu i pomorom pomoriæu ih. ¹³Tada rekoh: oh, Gospode Gospode, evo, proroci im govore: neæete vidjeti maèa, i neæe biti gladi u vas, nego æu vam dati mir pouzdan na ovom mjestu. ¹⁴A Gospod mi reèe: laž prorokuju ti proroci u moje ime, nijesam ih poslao, niti sam im zapovjedio, niti sam im govorio; lažne utvare i gatanje i ništavilo i prijevaru srca svojega oni vam prorokuju. ¹⁵Zato ovako veli Gospod za proroke koji prorokuju u moje ime a ja ih nijesam poslao, i govore: neæe biti maèa ni gladi u ovoj zemlji: od maèa i gladi izginuæe ti proroci. ¹⁶A narod ovaj kojemu oni prorokuju biæe povaljan po ulicama Jerusalimskim od gladi i maèa, i neæe biti nikoga da ih pogrebe, njih, žene njihove i sinove njihove i kæeri njihove; tako æu izliti na njih zloæu njihovu. ¹⁷Reci im dakle ovu rijeè: neka oèi moje liju suze danju i noæu i neka ne prestaju, jer djevojka kæi mojega naroda satr se veoma, od udarca preljuta. ¹⁸Ako izidem u polje, eto pobijenijeh maèem; ako uðem u grad, eto iznemoglijih od gladi; jer i prorok i sveštenik otidoše u zemlju koje ne znaju. ¹⁹Eda li si sasvijem odbacio Judu? eda li je omrzao duši tvojoj Sion? Zašto si nas udario tako da nam nema lijeka? Èekasmo mir ali nema dobra; i vrijeme da ozdravimo, a gle, strah. ²⁰Priznajemo, Gospode, zloæu svoju, bezakonje otaca svojih, zgriješili smo ti. ²¹Nemoj nas odvræi radi imena svojega; nemoj naružiti prijestola slave svoje, opomeni se zavjeta svojega s nama, nemoj ga ukinuti. ²²Ima li meðu taštinama u naroda koji da daje dažd? ili nebesa daju li sitan dažd? Nijesi li ti to, Gospode Bože naš? Zato tebe èekamo, jer ti èiniš sve to.

15 I reèe mi Gospod: da stane Mojsije i Samuilo preda me, ne bi se duša moja obratila k tome narodu; otjeraj ih ispred mene, i neka odlaze. ²I ako ti reku: kuda æemo iæi? tada im reci: ovako veli Gospod: ko je za smrt, na smrt; ko je za maè, pod maè; ko za glad, na glad; ko za ropstvo, u ropstvo. ³I pustiaæu na njih èetvoro, govori Gospod: maè, da ih ubija, i pse, da ih razvlaèe, i ptice nebeske i zvijeri zemaljske, da ih

jedu i istrijebe. ⁴I daæu ih da se potucaju po svijem carstvima zemaljskim radi Manasije sina Jezekijina cara Judina za ono što je uèinio u Jerusalimu. ⁵Jer ko bi se smilovao na tebe, Jeruslime? ko li bi te požalio? ko li bi došao da zapita kako ti je? ⁶Ti si me ostavio, govori Gospod, otišao si natrag; zato æu mahnuti rukom svojom na te i pogubiæu te; dosadi mi žaliti. ⁷Zato æu ih izvijati vijaèom na vratima zemaljskim, uèiniæu ih sirotima, potræu narod svoj, jer se ne vraæaju s putova svojih. ⁸Više æe mi biti udovica njegovijeh nego pijeska morskoga, dovešæu im na majke momaèke zatiraèe u podne, i pustiaæu iznenada na njih smetnju i strahotu. ⁹Iznemoæi æe koja je rodila sedmoro i ispustiæe dušu, sunce æe joj zaæi još za dana, sramiæe se i stidjeæe se, a ostatak æu njihovih dati pod maè pred neprijateljima njihovijem, govori Gospod. ¹⁰Teško meni, majko moja, što si me rodila da se sa mnom prepire i da se sa mnom svađa sva zemlja; ne davah u zajam niti mi davaše u zajam, i opet me svi proklinju. ¹¹Gospod reèe: doista, ostatku æe tvojemu biti dobro, i braniæu te od neprijatelja, kad budeš u nevolji i u tjeskobi. ¹²Eda li æe gvoždèe slomiti gvoždèe sjeverno i mjed? ¹³Imanje tvoje i blago tvoje daæu da se razgrabi bez cijene po svijem međama tvojim, i to za sve grijehe tvoje. ¹⁴I odvešæu te s neprijateljima tvojim u zemlju koje ne poznaješ, jer se raspalio oganj od gnjeva mojega, i gorjeæe nad vama. ¹⁵Ti znaš, Gospode, opomeni me se i pohodi me i osveti me od onijeh koji me gone; nemoj me zgrabiti dokle se ustežeš od gnjeva; znaj da podnosim rug tebe radi. ¹⁶Kad se naðoše rijeèi tvoje, pojedoh ih, i rijeè tvoja bi mi radost i veselje srcu mojemu, jer je ime tvoje prizvano na me, Gospode Bože nad vojskama. ¹⁷Ne sjedim u vijeæu potsmjevaèkom niti se s njima veselim; sjedim sam radi ruke tvoje, jer si me napunio srdnje. ¹⁸Zašto bol moj jednako traje? i zašto je rana moja smrtna, te neæe da se iscijeli? Hoæeš li mi biti kao varalica, kao voda nepostojana? ¹⁹Zato ovako veli Gospod: ako se obratiš, ja æu te opet postaviti da stojiš preda mnom, ako odvojiš što je dragocjeno od rđavoga, biæeš kao usta moja; oni neka se obrate k tebi, a ti se ne obraæaj k njima. ²⁰I uèiniæu da budeš tome narodu kao jak zid mjeden, i udaraæe na te, ali te neæe nadvladati; jer sam ja s tobom da te èuvam i izbavljam, govori Gospod. ²¹I izbaviæu te iz ruku zlijeh ljudi, i iskupiæu te iz ruku nasilnièkih.

16 Potom dođe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ²Nemoj se ženiti, i da nemaš sinova ni kæeri na tom mjestu. ³Jer ovako govori Gospod za sinove i kæeri što se rode na tom mjestu i za matere njihove koje ih rode, i za oce njihove koji ih rode u toj zemlji: ⁴Ljutom æe smræu pomrijeti, neæe biti oplakani niti æe se pogrepsti, biæe gnoj po zemlji, i od maèa i od gladi izginuæe, i mrtva æe tjelesa njihova biti hrana pticama nebeskim i zvijerima zemaljskim. ⁵Jer ovako govori Gospod: ne ulazi u kuæu u kojoj je žalost, i ne idi da plaèeš niti ih žali; jer sam uzeo mir svoj od toga naroda, govori Gospod, milost i žaljenje. ⁶Pomrijeæe

mali i veliki u ovoj zemlji, neæe biti pogrebeni niti æe se oplakati, niti æe se ko rezati ni glave striæi za njima. ⁷ Neæe im se dati hljeba u žalosti da se potješe za mrtvijem, niti æe ih napojiti iz èaše radi utjehe za ocem ili za materom. ⁸ Tako ne ulazi u kuæu u kojoj je žalost da sjedeš s njima da jedeš i piješ. ⁹ Jer ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: evo, ja æu uèiniti da na ovom mjestu pred vašim oèima i za vaših dana ne bude glasa radosna ni glasa vesela, glasa ženikova ni glasa nevjestina. ¹⁰ A kad kažeš tome narodu sve ove rijeèi, ako ti reku: zašto izreèe Gospod sve to veliko zlo na nas? i kako je bezakonje naše ili kaki je grijeh naš, kojim zgriješismo Gospodu Bogu svojemu? ¹¹ Tada im reci: jer oci vaši ostaviše mene, govori Gospod, i idoše za drugim bogovima i služiše im i klanjaše im se, a mene ostaviše i zakona mojega ne držaše; ¹² A vi još gore èinite nego oci vaši, jer eto idete svaki po misli srca svojega zloga ne slušajuæi mene. ¹³ Zato æu vas izbaciti iz ove zemlje u zemlju koje ne poznaste ni vi ni oci vaši, i ondje æete služiti drugim bogovima dan i noæ dokle vam ne uèinim milost. ¹⁴ Zato, evo, idu dani, govori Gospod, kad se neæe više govoriti: tako da je živ Gospod koji je izveo sinove Izrailjeve iz zemlje Misirske; ¹⁵ Nego: tako da je živ Gospod koji je izveo sinove Izrailjeve iz zemlje sjeverne i iz svih zemalja u koje ih bješe razagnao! Jer æu ih opet dovesti u zemlju njihovu koju sam dao ocima njihovijem. ¹⁶ Gle, ja æu poslati mnoge ribare, govori Gospod, da ih love, i poslije æu poslati mnoge lovce da ih love po svakoj gori i po svakom humu i po rasjelinama kamenijem. ¹⁷ Jer oèi moje paze na sve putove njihove, nijesu sakriveni od mene, niti je bezakonje njihovo zaklonjeno od mojih oèiju. ¹⁸ I platiaæu im prvo dvojinom za bezakonje njihovo i za grijeh njihov, što oskvrniše zemlju moju strvima gadova svojih, i našljedstvo moje napuniše gnusobama svojim. ¹⁹ Gospode, krjeposti moja i grade moj i utoèište moje u nevolji, k tebi æe doæi narodi od krajeva zemaljskih, i reæi æe: doista oci naši imaše laž, i taštinu i što nimalo ne pomaže. ²⁰ Eda li æe èovjek naèiniti sebi bogove, koji ipak nijesu bogovi? ²¹ Zato, evo, ja æu ih nauèiti sada, pokazaæu im ruku svoju i silu svoju, da poznadu da mi je ime Gospod.

17 Grijeh je Judin zapisan gvozdenom pisaljkom i vrhom od dijamanta, urezan je na ploèi srca njihova i na rogovima oltara vaših, ² Da se sinovi njihovi sjeæaju oltara njihovijeh i lugova njihovijeh pod zelenijem drvetima, na visokim humovima. ³ Goro s poljem, daæu imanje tvoje, sve blago tvoje daæu da se razgrabi, visine tvoje, za grijeh po svijem meðama tvojim. ⁴ I ti æeš i koji su s tobom ostaviti našljedstvo svoje, koje sam ti dao, i uèiniaæu da služiš neprijateljima svojim u zemlji koje ne poznaješ; jer ste raspalili oganj gnjeva mojega, koji æe gorjeti dovijeka. ⁵ Ovako veli Gospod: da je proklet èovjek koji se uzda u èovjeka i koji stavlja tijelo sebi za mišicu, a od Gospoda odstupa srce njegovo. ⁶ Jer æe biti kao vries u pustinji, koji ne osjeæa kad dođe dobro, nego stoji u pustinji,

na suhim mjestima u zemlji slanoj i u kojoj se ne živi. ⁷ Blago èovjeku koji se uzda u Gospoda i kome je Gospod uzdanica. ⁸ Jer æe biti kao drvo usaðeno kraj vode i koje niz potok pušta žile svoje, koje ne osjeæa kad dođe pripeka, nego mu se list zeleni, i sušne godine ne brine se i ne prestaje raðati rod. ⁹ Srce je prijeverno više svega i opako; ko æe ga poznati? ¹⁰ Ja Gospod ispitujem srca i iskušavam bubrege, da bih dao svakome prema putovima njegovijem i po plodu djela njegovijeh. ¹¹ Kao što jarebica leži na jajima ali ne izleže, tako ko sabira bogatstvo ali s nepravdom, u polovini dana svojih ostaviaæe ga i najposlije æe biti lud. ¹² Mjesto je svetinje naše prijesto slave, visoko mjesto od poèetka. ¹³ Nade Izrailjev, Gospode! svi koji te ostavljaju neka se posrame; koji ostupaju od mene, neka se zapišu na zemlji, jer ostaviše izvor vode žive, Gospoda. ¹⁴ Iscijeli me, Gospode, i biaæu iscijeljen; izbavi me, i biaæu izbaavljen, jer si ti hvala moja. ¹⁵ Gle, oni mi govore: gdje je rijeè Gospodnja? Neka dođe. ¹⁶ A ja se ne zatezah iaæi za tobom kao pastir, i dana žalasnoga ne željeh, ti znaš; što je god izašlo iz usta mojih, pred tobom je. ¹⁷ Ne budi mi strah, ti si utoèište moje u zlu. ¹⁸ Neka se posrame koji me gone, a ja ne; neka se oni uplaše, a ja ne; pusti na njih zli dan, i dvostrukim polomom polomi ih. ¹⁹ Ovako mi reèe Gospod: idi, i stani na vrata sinova narodnijeh, na koja ulaze carevi Judini i na koja izlaze, i na svaka vrata Jerusalimska. ²⁰ I reci im: èujte rijeè Gospodnju, carevi Judini i svi Judejci i svi Jerusalimljani, koji ulazite na ova vrata. ²¹ Ovako veli Gospod: èuvajte se da ne nosite bremena u subotu i ne unosite na vrata Jerusalimska. ²² I ne iznosite bremena iz kuæa svojih u subotu, i nikakoga posla ne radite, nego svetite subotu, kao što sam zapovjedio ocima vašim. ²³ Ali ne poslušate niti prignuše uha svojega, nego otvrdnuše vratom svojim da ne poslušaju i ne prime nauke. ²⁴ Ako me poslušate, govori Gospod, da ne nosite bremena na vrata ovoga grada u subotu, nego svetite subotu ne radeæi u nju nikakoga posla, ²⁵ Tada æe ulaziti na vrata grada ovoga carevi i knezovi, koji sjede na prijestolu Davidovu, na kolima i na konjma, oni i knezovi njihovi, Judejci i Jerusalimljani, i stajaæe ovaj grad dovijeka. ²⁶ I dolaziaæe iz gradova Judinijeh i iz okoline Jerusalimske, i iz zemlje Venijaminove, i iz ravnice i iz gora i s juga, i donosiaæe žrtve paljenice i prinose s darom i kadom, i žrtve zahvalne donosiaæe u dom Gospodnji. ²⁷ Ako li me ne poslušate da svetite subotu i ne nosite bremena ulazeæi na vrata Jerusalimska u subotu, onda æu raspaliti oganj na vratima njegovijem, koji æe upaliti dvorove Jerusalimske i neæe se ugasiti.

18 Rijeè koja dođe Jeremiji od Gospoda govoreæi: ² Ustani, i siði u kuæu lonèarevu, i ondje æu ti kazati rijeèi svoje. ³ Tada siðoh u kuæu lonèarevu, i gle, on raðaðe posao na svom kolu. ⁴ I pokvari se u ruci lonèaru sud koji graðaðe od kala, pa naèini iznova od njega drugi sud, kako bijaše volja lonèaru da naèini. ⁵ Tada dođe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ⁶ Ne mogu li èiniti od vas kao ovaj lonèar, dome Izrailjev? govori

Gospod; gle, što je kao u ruci Ionèarevoj, to ste vi u mojoj ruci, dome Izrailjev. ⁷ Kad bih rekao za narod i za carstvo da ga istrijebim i razorim i zatrem; ⁸ Ako se obrati narod oda zla, za koje bih rekao, i meni æe biti žao sa zla, koje mišljah da mu uèinim. ⁹ A kad bih rekao za narod i za carstvo da ga saznam i nasadim; ¹⁰ Ako uèini što je zlo preda mnom ne slušajuæi glasa mojega, i meni æe biti žao dobra koje rekoh da mu uèinim. ¹¹ Zato sada reci Judejcima i Jerusallimljanima govoreæi: ovako veli Gospod: evo spremam na vas zlo, i mislim misli na vas; vratite se dakle svaki sa svojega puta zloga, i popravite putove svoje i djela svoja. ¹² A oni rekoše: nema ništa od toga, nego æemo iæi za svojim mislima i èiniæemo svaki po misli srca svojega zloga. ¹³ Zato ovako govori Gospod: pitajte po narodima je li ko èuo tako što? grdilo veliko uèini djevojka Izrailjeva. ¹⁴ Ostavlja li snijeg Livanski sa stijene moja polja? ostavljaju li se vode studene, koje teku? ¹⁵ A narod moj mene zaboravi, kad taštini, i spotièu se na svojim putovima, na starijem stazama, da hode stazama puta neporavnjena, ¹⁶ Da bih obratio zemlju njihovu u pustoš, na vjeènu sramotu, da se èudi ko god proðe preko nje i maše glavom svojom. ¹⁷ Kao ustokom razmetnuæu ih pred neprijateljem; leða a ne lice pokazaæu im u nevolji njihovoj. ¹⁸ A oni rekoše: hodite da smislimo što Jeremiji, jer neæe nestati zakona svešteniku ni svjeta mudarcu ni rijeèi proroku; hodite ubijmo ga jezikom i ne pazimo na rijeèi njegove. ¹⁹ Pazi na me, Gospode, i èuj glas mojih protivnika. ²⁰ Eda li æe se zlo vratiti za dobro, kad mi kopaju jamu? Opomeni se da sam stajao pred tobom govoreæi za njihovo dobro, da bih odvratio gnjev tvoj od njih. ²¹ Zato predaj sinove njihove gladi i uèini da izginu od maèa, i žene njihove da budu sirote i udove, i muževi njihovi da se pogube, mladice njihove da pobije maè u boju. ²² Neka se èuje vika iz kuæa njihovijeh, kad dovedeš na njih vojsku iznenada; jer iskopaše jamu da me uhvate, i zamke namjестиše nogama mojim. ²³ A ti, Gospode, znaš sve što su naumili meni da me ubiju, nemoj im oprostiti bezakonja ni grijeha njihova izbrisati ispred sebe; nego neka popadaju pred tobom, u gnjevu svom radi suprot njima.

19 Ovako reèe Gospod: idi i kupi krèag zemljan u Ionèara s nekoliko starješina narodnijeh i starješina sveštenikih. ² I otidi u dolinu sina Enomova što je pred vratima istoènijem, i ondje proglasi rijeèi koje æu ti kazati. ³ I reci: èujte rijeè Gospodnju, carevi Judini i stanovnici Jerusallimski; ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: evo, ja æu pustiti zlo na to mjesto da æe zujati uši svakome ko ga èuje. ⁴ Jer me ostaviše i oskvrniše ovo mjesto kadeæi na njemu drugim bogovima, kojih ne znaše ni oni ni oci njihovi, ni carevi Judini, i napuniše to mjesto krvi prave. ⁵ I pogradiše visine Valu da sažižu sinove svoje ognjem na žrtve paljenice Valu, èega ne zapovjedih niti o tom govorih, niti mi na um doðe. ⁶ Zato, evo, ide vrijeme, veli Gospod, kad se ovo mjesto neæe više zvati Tofet,

ni dolina sina Enomova, nego krvna dolina. ⁷ Jer æu uništiti savjet Judin i Jerusallimski na ovom mjestu, i uèiniæu da padnu od maèa pred neprijateljima svojim i od ruke onijeh koji traže dušu njihovu, i mrtva æu tjelesa njihova dati za hranu pticama nebeskim i zvijerima zemaljskim. ⁸ I obratiæu taj grad u pustoš i rug: ko god proðe mimo nj, èudiæe se i zviždaæe za sve muke njegove. ⁹ I uèiniæu da jedu meso od svojih sinova i meso od svojih kæeri, i svaki æe jesti meso od druga svojega u nevolji i tjeskobi kojom æe im dosađivati neprijatelji njihovi i koji traže dušu njihovu. ¹⁰ Potom razbij krèag pred ljudima koji æe iæi s tobom. ¹¹ I reci im: ovako veli Gospod nad vojskama: tako æu razbiti taj narod i taj grad kao što se razbije sud Ionèarski, koji se ne može više opraviti, i u Tofetu æe se pogrebavati, jer neæe biti mjesta za pogrebavanje. ¹² Tako æu uèiniti tome mjestu, veli Gospod, i stanovnicima njegovijem i uèiniæu taj grad da bude kao Tofet; ¹³ I kuæe Jerusallimske i kuæe careva Judinijeh biæe neèiste kao mjesto Tofet, sve kuæe, gdje na krovovima kadiše svoj vojski nebeskoj i ljevaše naljeve drugim bogovima. ¹⁴ Potom se vrati Jeremija iz Tofeta kuda ga bješe poslao Gospod da prorokuje, i stade u trijemu doma Gospodnjega, i reèe svemu narodu: ¹⁵ Ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: evo, ja æu pustiti na taj grad i na sve gradove njegove sve zlo koje izrekoh za nj, jer otvrdnuše vratom svojim da ne slušaju rijeèi mojih.

20 A Pashor sin Imirov sveštenik, koji bijaše starješina u domu Gospodnjem, èu Jeremiju gdje prorokuje te rijeèi. ² I udari Pashor proroka Jeremiju, i metnu ga u tamnicu na gornjim vratima Venijaminovijem uz dom Gospodnji. ³ A sjutradan kad Pashor izvede Jeremiju iz tamnice, reèe mu Jeremija: Gospod ti nadje ime ne Pashor nego Magor-Misaviv. ⁴ Jer ovako veli Gospod: evo, ja æu pustiti na te strah, na te i na sve prijatelje tvoje, koji æe pasti od maèa neprijatelja svojih, i oèi æe tvoje vidjeti, i svega æu Judu dati u ruke caru Vavilonskom, koji æe ih odvesti u Vavilon, i pobieæe ih maèem. ⁵ I daæu sve bogatstvo toga grada i sav trud njegov i sve što ima dragocjeno, i sve blago careva Judinijeh daæu neprijateljima njihovijem u ruke, i razgrabiæe i uzeti i odnijeti u Vavilon. ⁶ I ti, Pashore, i svi koji žive u tvom domu otiaæi æete u ropstvo; i doæi æeš u Vavilon i ondje æeš umrijeti i ondje æeš biti pogreben ti i svi prijatelji tvoji, kojima si prorokovao lažno. ⁷ Nagovarao si me, Gospode, i dadoh se nagovoriti; bio si jaèi od mene i nadvladao si me; na potsmijeh sam svaki dan, svak mi se potsmijeva. ⁸ Jer otkad govorim, vapijem, radi nasilja i pustošenja vièem, jer mi je rijeè Gospodnja na porugu i na potsmijeh svaki dan. ⁹ I rekoh: neæu ga više pominjati, niti æu više govoriti u ime njegovo; ali bi u srcu mom kao oganj razgorio, zatvoren u kostima mojim, i umorih se zadržavajuæi ga, i ne mogoh više. ¹⁰ Jer èujem poruge od mnogih, strah otsvuda: prokažite da prokažemo; svi koji bijahu u miru sa mnom, vrebaju da posrnem: da ako se prevari, te

æemo ga nadvladati i osvetiæemo mu se. ¹¹ Ali je Gospod sa mnom kao strašan junak; zato oni koji me gone spotaknuæe se i neæe nadvladati; posramiæe se vrlo; jer neæe biti sreæeni, sramota vjeæna neæe se zaboraviti. ¹² Zato, Gospode nad vojskama, koji kušaš pravednika, koji vidiš bubrege i srce, daj da vidim tvoju osvetu na njima, jer tebi kazah parbu svoju. ¹³ Pjevajte Gospodu, hvalite Gospoda, jer izbavi dušu siromahu iz ruke zlikovaæke. ¹⁴ Proklet da je dan u koji se rodih! dan, u koji me rodi mati moja, da nije blagosloven! ¹⁵ Proklet da je òovjek koji javi ocu mojemu i vrlo ga obradova govoreæi: rodi ti se sin. ¹⁶ I taj òovjek da bi bio kao gradovi koje Gospod zatr i ne bi mu æao! neka sluša viku ujutru i vrisku u podne, ¹⁷ Što me ne usmrti u utrobi materinoj da bi mi mati moja bila grob, i utroba njezina da bi ostala dovijeka trudna. ¹⁸ Zašto izidoh iz utrobe da vidim muku i æalost i da se svrše u sramoti dani moji?

21 Rijeè koja doæe Jeremiji od Gospoda kad posla k njemu car Sedekija Pashora sina Melhijina i Sofoniju sina Masijina sveštenika, i poruèi: ² Upitaj Gospoda za nas, jer Navuhodonosor car Vavilonski zavojšti na nas; eda bi nam uèinio Gospod po svijem èudesima svojim, da otide od nas. ³ A Jeremija im reèe: ovako recite Sedekiji: ⁴ Ovako veli Gospod Bog Izrailjev: evo, ja æu okrenuti natrag oruæje što je u vašim rukama, kojim se bijete s carem Vavilonskim i s Haldejcima koji su vas opkolili iza zidova, i skupiæu ih usred toga grada. ⁵ I ja æu vojevati na vas rukom podignutom i mišicom krjepkom i gnjevom i jarošæu i æestinom velikom. ⁶ I pobiiæu stanovnike toga grada, i ljude i stoku; od pomora velikoga pomrijeæe. ⁷ A poslije, veli Gospod, daæu Sedekiju cara Judina i sluge njegove i narod, one koji ostanu u tom gradu od pomora, od maèa i od gladi, u ruke Navuhodonosoru caru Vavilonskom i u ruke neprijateljima njihovijem i u ruke onima koji traæe dušu njihovu, te æe ih pobiti maèem, neæe ih æaliti ni ætedjeti niti æe se smilovati. ⁸ A narodu tome reci: ovako veli Gospod: evo ja stavljam pred vas put k æivotu i put k smrti. ⁹ Ko ostane u tom gradu, poginuæe od maèa ili od gladi ili od pomora; a ko izaæe i preda se Haldejcima koji su vas opkolili, ostaæe æiv, i duša æe mu biti mjesto plijena. ¹⁰ Jer okretoh lice svoje tome gradu na zlo a ne na dobro, govori Gospod; u ruke caru Vavilonskom biæe predan, i on æe ga spaliti ognjem. ¹¹ A za dom cara Judina èujte rijeè Gospodnju: ¹² Dome Davidov, tako veli Gospod, sudite svako jutro, i kome se otima izbavljajte ga iz ruku nasilnikovijeh da ne izaæe kao oganj gnjev moj i razgori se da ga niko ne moæe ugasiti za zloæu djela vaših. ¹³ Evo me na tebe, koji sjediš u dolini, kao stijena u ravnici, govori Gospod, na vas, koji govorite: ko æe doæi na nas? i ko æe uæi u stanove naæe? ¹⁴ Jer æu vas pokarati po plodu djela vaših, veli Gospod, i raspaliæu oganj u æumi njegovoj, koji æe proædrijeti sve što je oko njega.

22 Ovako govori Gospod: siði u dom cara Judina, i reci ondje ovu rijeè, ² I kaæi: slušaj rijeè

Gospodnju, care Judin, koji sjediš na prijestolu Davidovu, ti i sluge tvoje i narod tvoj, koji ulazite na ova vrata. ³ Ovako veli Gospod: èinite sud i pravdu, i kome se otima izbavljajte ga iz ruku nasilnikovijeh, i ne èinite krivo inostrancu ni siroti ni udovici, i ne èinite im sile, i krvi prave ne proljevajte na ovom mjestu. ⁴ Jer ako doista uzradite ovo, ulaziæe na vrata ovoga doma carevi, koji sjede mjesto Davida na prijestolu njegovu, na kolima i na konjma, oni i sluge njihove i narod njihov. ⁵ Ako li ne poslušate ovijeh rijeèi, zaklinjem se sobom, veli Gospod, da æe opustjeti taj dom. ⁶ Jer ovako veli Gospod za dom cara Judina: ti si mi Galad i vrh Livanski, ali æu te obratiti u pustinju, u gradove u kojima se ne æivi. ⁷ I spremiæu na tebe zatiraèe, svakoga s oruæjem, i posjeæi æe tvoje krasne kedre i pobacati ih u oganj. ⁸ I mnogi æe narodi prolaziti mimo taj grad, i govoriæe jedan drugome: zašto uèini ovo Gospod od toga grada velikoga? ⁹ I reæi æe: jer ostaviše zavjet Gospoda Boga svojega i klanjaše se drugim bogovima i sluæiše im. ¹⁰ Ne plaèite za mrtvijem niti ga æalite; nego plaèite za onijem koji odlazi, jer se neæe viæe vratiti niti æe vidjeti svoje postojbine. ¹¹ Jer ovako govori Gospod o Salumu sinu Josije cara Judina, koji carovaše mjesto Josije oca svojega, koji otide iz ovoga mjesta: neæe se viæe vratiti. ¹² Nego æe umrijeti u mjestu kuda ga odvedoše u ropstvo, i neæe viæe vidjeti ove zemlje. ¹³ Teško onomu koji gradi svoju kuæu ne po pravdi, i klijeti svoje ne po pravici, koji se sluæi bliænjim svojim ni za što i plate za trud njegov ne daje mu; ¹⁴ Koji govori: sagradiæu sebi veliku kuæu i prostrane klijeti; i razvaljuje sebi prozore, i oblaæe kedrom i maæe crvenilom. ¹⁵ Hoæeš li carovati kad se miješaš s kedrom? Otac tvoj nije li jeo i pio? kad èinjaše sud i pravdu, tada mu bijaše dobro. ¹⁶ Davaše pravicu siromahu i ubogome, i bijaše mu dobro; nije li to poznavati me? govori Gospod. ¹⁷ Ali oèi tvoje i srce tvoje idu samo za tvojim dobitkom i da proljevaš krv pravu i da èiniš nasilje i krivdu. ¹⁸ Zato ovako veli Gospod za Joakima sina Josije cara Judina: neæe naricati za njim: jaoh brate moj! ili: jaoh sestro! neæe naricati za njim: jaoh gospodaru! ili: jaoh slavo njegovu! ¹⁹ Pogrebom magareæim pogrepšæe se, izvuæi æe se i baciæe se iza vrata Jerusalimskih. ²⁰ Izidi na Livan i vièi, i na Vasanu pusti glas svoj, i vièi preko brodova, jer se satrše svi koji te ljube. ²¹ Govorih ti u sreæi tvojoj, a ti reèe: neæu da slušam; to je put tvoj od djetinjstva tvojega da ne slušaš glasa mojega. ²² Sve æe pastire tvoje odnijeti vjetar, i koji te ljubi otii æe u ropstvo; tada æeš se posramiti i postidjeti za svu zloæu svoju. ²³ Ti sjediš na Livanu, gnijezdo viješ na kedrima, kako æeš biti ljupka, kad ti doðu muke i bolovi kao porodilji! ²⁴ Kako sam ja æiv, veli Gospod, da bi Honija sin Joakima cara Judina bio prsten peæatni na desnoj ruci mojoj, i odande æu te otrgnuti. ²⁵ I daæu te u ruke onima koji traæe dušu tvoju, i u ruke onima kojih se bojiš, u ruke Navuhodonosoru caru Vavilonskom i u ruke Haldejcima. ²⁶ I baciæu tebe i

mater tvoju koja te je rodila u zemlju tuđu, gdje se nijeste rodili, i ondje æete pomrijeti. ²⁷ A u zemlju u koju æete željeti da se vratite, neæete se vratiti u nju. ²⁸ Je li taj èovjek Honija ništav idol izlomljen? Je li sud u kom nema miline? zašto biše istjerani, on i sjeme njegovo, i baèeni u zemlju, koje ne poznaju? ²⁹ O zemljo, zemljo, zemljo! èuj rijeè Gospodnju. ³⁰ Ovako veli Gospod: zapišite da æe taj èovjek biti bez djece i da neæe biti sreæan do svoga vijeka; i niko neæe biti sreæan od sjemena njegova, koji bi sjedio na prijestolu Davidovu i još vladao Judom.

23 Teško pastirima koji potiru i razmeæu stado paše moje! govori Gospod. ² Zato ovako veli Gospod Bog Izrailjev za pastire koji pasu narod moj: vi razmetnuste ovce moje i razagnaste ih, i ne obilaziste ih; evo, ja æu vas obiæi za zloæu djela vaših, govori Gospod. ³ I ostatak ovaca svojih ja æu skupiti iz svijeh zemalja, u koje ih razagnah, i vratiaæu ih u torove njihove, gdje æe se naploditi i umnožiti. ⁴ I postaviaæu im pastire, koji æe ih pasti, da se ne boje više i ne plaše i da ne pogine nijedna, govori Gospod. ⁵ Gle, idu dani, govori Gospod, u koje æu podignuti Davidu klicu pravednu, koja æe carovati i biti sreæna i èiniti sud i pravdu na zemlji. ⁶ U njegove dane spašæe se Juda, i Izrailj æe stanovati u miru, i ovo mu je ime kojim æe se zvati: Gospod pravda naša. ⁷ Zato, evo, idu dani, govori Gospod, u koje se neæe više govoriti: tako da je živ Gospod, koji je izveo sinove Izrailjeve iz zemlje Misirske; ⁸ Nego: tako da je živ Gospod, koji je izveo i doveo sjeme doma Izrailjeva iz sjeverne zemlje i iz svijeh zemalja, u koje ih bijah razagnao. I oni æe sjedjeti u svojoj zemlji. ⁹ Radi proroka puca srce u meni, trepeæu sve kosti moje, kao pijan sam i kao èovjek kojega je osvojilo vino, Gospoda radi i njegovijeh radi svetijeh rijeèi. ¹⁰ Jer je zemlja puna preljuboèinaca, i s kletava tuži zemlja, posušiše se paše u pustinji; trk je njihov zao i moæ njihova neprava. ¹¹ Jer i prorok i sveštenik skvrne je, nalazim i u domu svom zloæu njihovu, govori Gospod. ¹² Zato æe put njihov biti kao klizavica po tami, gdje æe popuznuti i pasti; jer æu pustiti na njih zlo godine pohođenja njihova, govori Gospod. ¹³ U proroka Samarijskih vidio sam bezumlje, prorokovahu Valom, prelašæivahu narod moj Izrailja; ¹⁴ Ali u proroka Jerusalimskih vidim strahotu: èine preljubu i hode u laži, ukrjepljuju ruke zlikovcima da se niko ne vrati od svoje zloæe; svi su mi kao Sodom, i stanovnici njegovi kao Gomor. ¹⁵ Zato ovako veli Gospod nad vojskama o tijem prorocima: evo, ja æu ih nahraniti pelenom i napojiaæu ih žuèi; jer od proroka Jerusalimskih izide oskvrnjenje po svoj zemlji. ¹⁶ Ovako veli Gospod nad vojskama: ne slušajte što govore proroci koji vam prorokuju; varaju vas, govore utvare svojega srca, ne iz usta Gospodnjih. ¹⁷ Jednako govore onima koji ne mare za me: Gospod je rekao: imaæete mir; i svakome koji ide po misli srca svojega govore: neæe doæi na vas zlo. ¹⁸ Jer ko je stajao u vijeæu Gospodnjem, i vidio ili èuo rijeè njegovu? ko je pazio na rijeè njegovu i èuo?

¹⁹ Evo, vihor Gospodnji, gnjev, iziaæi æe vihor, koji ne prestaje, pašæe na glavu bezbožnicima. ²⁰ Neæe se odvratiti gnjev Gospodnji dokle ne uèini i izvrši što je u srcu naumio; najposlije æete razumjeti to sasvijem. ²¹ Ne slah tijeh proroka, a oni træaše; ne govorih im, a oni prorokovaše. ²² Da su stajali u mom vijeæu, tada bi kazivali moje rijeèi narodu mojemu, i odvraæali bi ih s puta njihova zloga i od zloæe djela njihovijeh. ²³ Jesam li ja Bog izbliza, govori Gospod, a nijesam Bog i izdaleka? ²⁴ Može li se ko sakriti na tajno mjesto da ga ja ne vidim? govori Gospod; ne ispunjam li ja nebo i zemlju? govori Gospod. ²⁵ Èujem što govore ti proroci koji u ime moje prorokuju laž govoreæi: snio sam, snio sam. ²⁶ Dokle æe to biti u srcu prorocima koji prorokuju laž, i prijearu srca svojega prorokuju? ²⁷ Koji misle da æe uèiniti da narod moj zaboravi ime moje uza sne njihove, koje pripovijedaju jedan drugomu, kao što zaboraviše oci njihovi ime moje uz Vala. ²⁸ Prorok koji sni, neka pripovijeda san; a u koga je rijeè moja, neka govori rijeè moju istinito; šta æe pljeva sa pšenicom? govori Gospod. ²⁹ Nije li rijeè moja kao oganj, govori Gospod, i kao malj koji razbija kamen? ³⁰ Zato, evo me na te proroke, govori Gospod, koji krađu moje rijeèi jedan od drugoga. ³¹ Evo me na te proroke, veli Gospod, koji dižu jezik svoj i govore: on veli. ³² Evo me na one koji prorokuju lažne sne, veli Gospod, i pripovijedajuæi ih zavode narod moj lažima svojim i hitrinom svojom; a ja ih nijesam poslao niti sam im zapovjedio; i neæe ništa pomoæi tome narodu, govori Gospod. ³³ Ako te zapita ovaj narod ili koji prorok ili sveštenik govoreæi: kako je breme Gospodnje? tada im reci: kako breme? ostaviaæu vas, govori Gospod. ³⁴ A proroka i sveštenika i narod koji reèe: breme Gospodnje, ja æu pokarati toga èovjeka i dom njegov. ³⁵ Nego ovako govorite svaki bližnjemu svojemu i svaki bratu svojemu: šta odgovori Gospod? i: šta reèe Gospod? ³⁶ A bremena Gospodnjega ne pominjite više, jer æe svakome biti breme rijeè njegovu, jer izvræete rijeèi Boga živoga, Gospoda nad vojskama, Boga našega. ³⁷ Ovako reci proroku: šta ti odgovori Gospod? i: šta ti reèe Gospod? ³⁸ Ali kad kažete: breme Gospodnje, zato ovako veli Gospod: šta govorite tu rijeè: breme Gospodnje, a ja slah k vama da vam kažu: ne govorite: breme Gospodnje, ³⁹ Zato evo me, ja æu vas zaboraviti sasvijem i odbaciaæu od sebe vas i grad koji sam dao vama i ocima vašim. ⁴⁰ I navaliaæu na vas porugu vjeènu i sramotu vjeènu koja se neæe zaboraviti.

24 Pokaza mi Gospod, i gle, dvije kotarice smokava namještene pred crkvom Gospodnjom, pošto Navuhodonosor car Vavilonski zarobi Jehoniju sina Joakimova cara Judina, i knezove Judine, i drvodjelje i kovaèe iz Jerusalima i odvede ih u Vavilon. ² U jednoj kotarici bijahu smokve vrlo dobre, kake bijahu rane smokve, a u drugoj kotarici bijahu vrlo rðave smokve, koje se ne mogahu jesti, tako bijahu rðave. ³ I reèe mi Gospod: šta vidiš, Jeremija? A ja rekoh: smokve, jedne dobre smokve, vrlo dobre, a druge rðave, vrlo rðave,

koje se ne mogu jesti, tako su rđave. ⁴I dođe mi riječ Gospodnja govoreći: ⁵Ovako veli Gospod Bog Izrailjev: kake su te smokve dobre, tako će mi biti dobra radi roblje Judino, koje odaslah iz ovoga mjesta u zemlju Haldejsku. ⁶I obratiću oči svoje na njih dobra radi, i dovešću ih opet u ovu zemlju, i sazidaću ih i neću ih razoriti, i nasadiću ih i neću ih poèupati. ⁷Jer ću im dati srce da me poznadu da sam ja Gospod, i biće mi narod i ja ću im biti Bog, jer će se obratiti k meni svijem srcem svojim. ⁸A kake su te rđave smokve da se ne mogu jesti, kako su rđave, takim ću, veli Gospod, učiniti Sedekiju cara Judina i knezove njegove i ostatak Jerusalimljana koji ostaše u ovoj zemlji i koji žive u zemlji Misirskoj. ⁹Učiniću da se potucaju po svijem carstvima zemaljskim na zlo, da budu sramota i prièa i rug i uklin po svijem mjestima, kuda ih raždenem. ¹⁰I poslaću na njih maè, glad i pomor, dokle se ne istrijebe sa zemlje, koju sam dao njima i ocima njihovijem.

25 Riječ koja dođe Jeremiji za sav narod Judin èetvrte godine Joakima sina Josijina cara Judina, a to je prva godina Navuhodonosora cara Vavilonskoga, ²Koju reèe Jeremija prorok svemu narodu Judinu i svijem stanovnicima Jerusalimskim, govoreći: ³Od trinaeste godine Josije sina Amonova cara Judina do danas, za ove dvadeset i tri godine, dolazi mi riječ Gospodnja i govori vam zarana jednako, ali ne poslušaste. ⁴I sla vam Gospod sve sluge svoje proroke zarana jednako, ali ne poslušaste, niti prignuste uha svojega da biste èuli. ⁵I govorahu: vratite se svaki sa svojega puta zloga i od zloèe djela svojih, pa æete ostati u zemlji koju dade Gospod vama i ocima vašim od vijeka do vijeka. ⁶I ne idite za drugim bogovima da im služite i da im se klanjate, i ne gnjevite me djelom ruku svojih, i neću vam učiniti zla. ⁷Ali me ne poslušaste, govori Gospod, nego me gnjeviste djelom ruku svojih na svoje zlo. ⁸Zato ovako veli Gospod nad vojskama: što ne poslušaste mojih rijeèi, ⁹Evo, ja ću poslati po sve narode sjeverne, govori Gospod, i po Navuhodonosora cara Vavilonskoga slugu svojega, i dovešću ih na tu zemlju i na stanovnike njezine, i na sve te narode okolne, koje ću zatrti, i učiniću da budu èudo i potsmijeh i pustoš vjeèna. ¹⁰I učiniću da nestane među njima glasa radosna i glasa vesela, glasa ženikova i glasa nevjestina, lupe od žrvanja i svjetlosti od žiška. ¹¹I sva æe ta zemlja biti pustoš i èudo, i ti æe narodi služiti caru Vavilonskom sedamdeset godina. ¹²A kad se navrší sedamdeset godina, onda ću pohoditi cara Vavilonskoga i onaj narod, govori Gospod, za bezakonje njihovo, i zemlju Haldejsku, i obratiću je u pustoš vjeènu. ¹³I pustiću na tu zemlju sve što sam govorio o njoj, sve što je napisano u ovoj knjizi, što prorokova Jeremija za sve narode. ¹⁴Jer æe veliki narodi i silni carevi i njih pokoriti; tada ću im platiti po djelima njihovijem i po onom što su èinili rukama svojim. ¹⁵Jer ovako mi reèe Gospod Bog Izrailjev: uzmi iz moje ruke èašu vina, ovoga gnjeva, i napoj iz nje sve

narode ka kojima te ja pošljem, ¹⁶Neka piju i smetu se i polude od oštrog maèa koji ću ja poslati među njih. ¹⁷I uzeh èašu iz ruke Gospodu, i napojih sve te narode, ka kojima me posla Gospod: ¹⁸Jerusalim i gradove Judine i careve njegove i knezove njegove, da budu pustoš i èudo i potsmijeh i uklin, kao što je danas, ¹⁹Faraona cara Misirskoga i slugu njegove i knezove njegove i sav narod njegov, ²⁰I svu mješavinu, i sve careve zemlje Uza, sve careve zemlje Filistejske, i Askalon i Gazu i Akaron i ostatak od Azota, ²¹Edomce i Moavce i sinove Amonove, ²²I sve careve Tirske i sve careve Sidonske i careve na ostrvima preko mora, ²³Dedana i Temu i Vuza, i sve koji se s kraja strigu, ²⁴I sve careve Arapske i sve careve od mješavine koji žive u pustinji, ²⁵I sve careve Zimrijske, i sve careve Elamske, i sve careve Midske, ²⁶I sve careve sjeverne, koji su blizu i koji su daleko, kako jednoga tako drugoga, i sva carstva zemaljska što su po zemlji; a car Sisaški piæe poslije njih. ²⁷I reci im: ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: pijte i opijte se, i bljujte i padajte, da ne ustanete od maèa koji ću pustiti među vas. ²⁸Ako li ne bi htjeli uzeti èaše iz ruke tvoje da piju, tada im reci: ovako veli Gospod nad vojskama: zaista æete piti. ²⁹Jer evo poèinjem puštati zlo na grad koji se naziva mojim imenom, a vi li æete ostati bez kara? neæete ostati bez kara, jer ću dozvati maè na sve stanovnike zemaljske, govori Gospod nad vojskama. ³⁰Ti dakle prorokuj im sve ove rijeèi i reci im: Gospod æe s visine riknuti, i iz stana svetinje svoje pustiće glas svoj, silno æe riknuti iz stana svojega, kao oni što gaze grožde podignuæe viku na sve stanovnike zemaljske. ³¹Proæi æe graja do kraja zemlje, jer raspru ima Gospod s narodima, sudi se sa svakim tijelom, bezbožnike æe dati pod maè, govori Gospod. ³²Ovako veli Gospod nad vojskama: evo, nevolja æe poæi od naroda do naroda, i velik æe se vihor podignuti od krajeva zemaljskih. ³³I u onaj æe dan biti od kraja do kraja zemlje pobijeni od Gospoda, neæe biti oplakani, niti æe se pokupiti i pogrepsti, biæe gnoj po zemlji. ³⁴Ridajte, pastiri, i vièite i valjajte se po prahu, glavari stadu, jer se navršíše vaši dani da budete poklani, i da se razaspete, i pašæete kao skupocjen sud. ³⁵I neæe biti utoèišta pastirima, ni izbavljenja glavarama od stada. ³⁶Vikaæe pastiri i ridaæe glavari od stada, jer æe potrti Gospod pašu njihovu. ³⁷I razvaliæe se mirni torovi od žestokoga gnjeva Gospodnjega. ³⁸Kao laviaè ostavio je šator svoj, jer æe zemlja njihova opustjeti od žestine nasilnikove i od ljutoga gnjeva njegovoga.

26 U poèetku carovanja Joakima sina Josijina cara Judina dođe ova riječ od Gospoda govoreći: ²Ovako govori Gospod: stani u trijemu doma Gospodnjega, i govori svijem gradovima Judinijem, koji dolaze da se poklone u domu Gospodnjem, sve rijeèi koje ti zapovijedam da im kažeš, ne izostavi ni rijeèi, ³Ne bi li poslušali i vratili se svaki sa svoga zloga puta, da mi se sažali sa zla koje im mislim učiniti za zloèu djela njihovijeh. ⁴Reci im dakle: ovako veli Gospod: ako me ne poslušate da hodite u mom zakonu koji sam

stavio pred vas, ⁵ Da slušate riječi sluga mojih proroka, koje vam šaljem, koje slah zarana jednako, ali ih ne poslušaste, ⁶ Učiniću s domom ovijem kao sa Silomom, i grad ovaj doću u prokletstvo svijem narodima na zemlji. ⁷ A sveštenici i proroci i sav narod čuše Jeremiju gdje govori te riječi u domu Gospodnjem. ⁸ I kad Jeremija izgovori sve što mu Gospod zapovjedi da kaže svemu narodu, uhvatiše ga sveštenici i proroci i sav narod govoreći: poginućeš. ⁹ Zašto prorokova u ime Gospodnje govoreći: ovaj će dom biti kao Silom, i ovaj će grad opustjeti da neće u njemu niko živjeti? I skupi se sav narod na Jeremiju u domu Gospodnji. ¹⁰ A knezovi Judini čuši to dođoše iz doma carskoga u domu Gospodnji, i sjedoše pred nova vrata Gospodnja. ¹¹ I rekoše sveštenici i proroci knezovima i svemu narodu govoreći: ovaj je čovjek zaslužio smrt, jer prorokova protiv ovoga grada, kao što čuše svojim ušima. ¹² Tada progovori Jeremija svijem knezovima i svemu narodu govoreći: Gospod me posla da prorokujem protiv ovoga doma i protiv ovoga grada sve što čuše. ¹³ Zato popravite putove svoje i djela svoja, i poslušajte riječi Gospoda Boga svojega, i sažalio se Gospodu sa zla koje je izrekao za vas. ¹⁴ A ja, evo sam u vašim rukama, činite od mene što mislite da je dobro i pravo. ¹⁵ Ali znajte zacijelo, ako me ubijete, krv pravu svaliate na se i na ovaj grad i na stanovnike njegove, jer doista Gospod me posla k vama da govorim sve ove riječi da čujete. ¹⁶ Tada rekoše knezovi i sav narod sveštenicima i prorocima: nije ovaj čovjek zaslužio smrti, jer nam je govorio u ime Gospoda Boga našega. ¹⁷ I ustaše neki od starješina zemaljskih, i progovoriše svemu zboru narodnom i rekoše: ¹⁸ Mihej Morašanin prorokova u vrijeme Jezekije cara Judina i govori svemu narodu Judinu i reče: ovako veli Gospod nad vojskama: Sion će se preorati kao njiva i grad će Jerusalem biti gomila kamenja, i gora ovoga doma visoka šuma. ¹⁹ Je li ga zato ubio Jezekija car Judin i sav Juda? nije li se pobjoj Gospoda i molio se Gospodu? i Gospodu se sažali radi zla koje bješe izrekao na njih; mi dakle činimo veliko zlo dušama svojim. ²⁰ I još bješe jedan koji prorokova u ime Gospodnje, Urija sin Semajin iz Kirijat-Jarima; on prorokova protiv ovoga grada i protiv ove zemlje isto onako kao Jeremija. ²¹ I kad ču car Joakim i sve vojvode njegove i svi knezovi riječi njegove, traži ga car da ga ubije; a Urija čuši pobjoju se i pobježe i dođe u Misir. ²² A car Joakim posla neke u Misir, Elnatana sina Ahovorova i druge s njim. ²³ I oni izvedoše Uriju iz Misira i dovedoše k caru Joakimu, i ubi ga čine, i baci tijelo njegovo u groblje prostoga naroda. ²⁴ Ali ruka Ahikama sina Safanova bi uz Jeremiju, te ga ne predaše u ruke narodu da ga pogube.

27 U početku carovanja Joakima sina Josijina cara Judina dođe ova riječ Jeremiji od Gospoda govoreći: ² Ovako mi reče Gospod: načini sebi sveze i jaram, i metni sebi oko vrata. ³ Potom pošlji ih caru Edomskom i caru Moavskom i caru sinova Amonovijeh i caru Tirskom i caru Sidonskom, po poslanicima koji

će doći u Jerusalem k Sedekiji caru Judinu. ⁴ I nareći im neka reku svojim gospodarima: ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: ovako recite svojim gospodarima: ⁵ Ja sam stvorio zemlju i ljude i stoku, što je po zemlji, silom svojom velikom i mišicom svojom podignutom; i dajem je kome mi je drago. ⁶ I sada ja dadoh sve te zemlje u ruke Navuhodonosoru caru Vavilonskom sluzi svojem, dadoh mu i zvijerje poljsko da mu služi. ⁷ I svi će narodi služiti njemu i sinu njegovu i unuku njegovu dokle dođe vrijeme i njegovoj zemlji, i veliki narodi i silni carevi pokore ga. ⁸ A koji narod ili carstvo ne bi htio služiti Navuhodonosoru caru Vavilonskom, i ne bi htio saviti vrata svojega u jaram cara Vavilonskoga, taki će narod pohoditi čine i glađu i pomorom, govori Gospod, dokle ih ne istrijebim rukom njegovom. ⁹ Ne slušajte dakle proroka svojih ni čine svojih ni sanjača svojih ni gatara svojih ni bjača svojih, koji vam govore i vele: načete služiti caru Vavilonskom. ¹⁰ Jer vam oni laž prorokuju, kako bih vas daleko odveo iz zemlje vaše i izagnao vas da izginete. ¹¹ A narod koji bi savio vrat svoj pod jaram cara Vavilonskoga i služio mu, ostaviću ga na zemlji njegovoj, govori Gospod, da je radi i stanuje u njoj. ¹² I Sedekiji caru Judinu rekoh sve ove govoreći: savijte vrat svoj pod jaram cara Vavilonskoga i služite njemu i narodu njegovu, pa ćete ostati živi. ¹³ Zašto da poginete ti i narod tvoj od čine i od gladi i od pomora, kako reče Gospod za narod koji ne bi služio caru Vavilonskom? ¹⁴ Ne slušajte dakle što govore proroci koji vam kažu i vele: načete služiti caru Vavilonskom, jer vam oni prorokuju laž. ¹⁵ Jer ih ja nijesam poslao, govori Gospod, nego lažno prorokuju u moje ime, kako bih vas prognao da izginete i vi i proroci koji vam prorokuju. ¹⁶ I sveštenicima i svemu narodu govorih i rekoh: ovako veli Gospod: ne slušajte što govore vaši proroci koji vam prorokuju govoreći: evo, posuđe doma Gospodnjega vratilo se iz Vavilona skoro. Jer vam oni prorokuju laž. ¹⁷ Ne slušajte ih; služite caru Vavilonskom, i ostaćete živi; zašto taj grad da opusti? ¹⁸ Ako li su proroci i ako je riječ Gospodnja u njih, neka mole Gospoda nad vojskama da sudovi što su ostali u domu Gospodnjem i u domu cara Judina i u Jerusalemu ne otidu u Vavilon. ¹⁹ Jer ovako veli Gospod nad vojskama za stupove i za more i za podnožja i za druge sudove što su ostali u tom gradu, ²⁰ Kojih ne uze Navuhodonosor car Vavilonski kad odvede u ropstvo Jehoniju sina Joakimova cara Judina iz Jerusalemima u Vavilon, i sve glavare Judine i Jerusolimske; ²¹ Jer ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev za sudove što ostaše u domu Gospodnjem i u domu cara Judina u Jerusalemu: ²² U Vavilon će se odnijeti i ondje će biti do dana kad će ih pohoditi, veli Gospod, kad će ih donijeti i vratiti na ovo mjesto.

28 A iste godine, u početku carovanja Sedekije cara Judina, četvrte godine, petoga mjeseca, reče mi Ananija sin Azorov, prorok iz Gavaona, u domu Gospodnjem pred sveštenicima i svijem narodom

govoreæi: ² Ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: slomih jaram cara Vavilonskoga. ³ Do dvije godine ja æu vratiti na ovo mjesto sve sudove doma Gospodnjega, koje uze Navuhodonosor car Vavilonski odavde i odnese u Vavilon. ⁴ I Jehoniju sina Joakimova cara Judina i sve roblje Judino što otide u Vavilon, ja æu dovesti opet na ovo mjesto, govori Gospod, jer æu slomiti jaram cara Vavilonskoga. ⁵ Tada reèe Jeremija prorok Ananiji proroku pred sveštenicima i pred svijem narodom, koji stajaše u domu Gospodnjem, ⁶ Reèe Jeremija prorok: amin, da Gospod uèini tako, da Gospod ispuni tvoje rijeèi što si prorokovao da bi vratio sudove doma Gospodnjega i sve roblje iz Vavilona na ovo mjesto. ⁷ Ali èuj ovu rijeè koju æu ja kazati pred tobom i pred svijem narodom: ⁸ Proroci koji su bili prije mene i prije tebe od starine, oni prorokovaše mnogim zemljama i velikim carstvima rat i nevolju i pomor. ⁹ Prorok koji prorièe mir, kad se zbude rijeèi toga proroka, onda se poznaje taj prorok da ga je zaista poslao Gospod. ¹⁰ Tada Ananija prorok skide jaram s vrata Jeremiji proroku i slomi ga. ¹¹ I reèe Ananija pred svijem narodom govoreæi: ovako veli Gospod: ovako æu slomiti jaram Navuhodonosora cara Vavilonskoga do dvije godine s vrata svijeh naroda. I otide prorok Jeremija svojim putem. ¹² Ali doèe rijeè Gospodnja Jeremiji, pošto slomi Ananija prorok jaram s vrata Jeremiji proroku, i reèe: ¹³ Idi i kaži Ananiji i reci: ovako veli Gospod: slomio si jaram drveni, ali naèini mjesto njega gvozden jaram. ¹⁴ Jer ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: gvozden æu jaram metnuti na vrat svijem tijekom narodima da služe Navuhodonosoru caru Vavilonskom, i služiæe mu, dao sam mu i zvijerje poljsko. ¹⁵ Potom reèe Jeremija prorok Ananiji proroku: èuj, Ananija; nije te poslao Gospod, a ti si uèinio da se narod ovaj pouzda u laž. ¹⁶ Zato ovako veli Gospod: evo, ja æu te skinuti sa zemlje, ove godine ti æeš umrijeti; jer si kazivao odmet od Gospoda. ¹⁷ I umrije prorok Ananija te godine sedmoga mjeseca.

29 A ovo su rijeèi u poslanici koju posla prorok Jeremija iz Jerusalima k ostatku starješina zarobljenijeh i sveštenicima i prorocima i svemu narodu što ga preseli Navuhodonosor iz Jerusalima u Vavilon, ² Pošto otide iz Jerusalima car Jehonija i carica i dvorani i knezovi Judini i Jerusalimski, i drvodjelje i kovaèi, ³ Po Elasi sinu Safanovu i Gemariji sinu Helkijinu, koje sla Sedekija car Judin u Vavilon k Navuhodonosoru caru Vavilonskom; i u knjizi govoraše: ⁴ Ovako veli Gospod nad vojskama, Bog Izrailjev, svemu roblju koje preselih iz Jerusalima u Vavilon: ⁵ Gradite kuæe i sjedite u njima; sadite vrtove i jedite rod njihov; ⁶ Ženite se i raðajte sinove i kæeri; i sinove svoje ženite, i kæeri svoje udajte, neka raðaju sinove i kæeri, i množite se tu i ne umaljujte se. ⁷ I tražite dobro gradu, u koji vas preselih, i molite se za nj Gospodu, jer u dobru njegovu biæe vama dobro. ⁸ Jer ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: nemojte da vas varaju vaši proroci što su meðu vama i

vaši vraèi, i ne gledajte na sne svoje što sanjate. ⁹ Jer vam oni lažno prorokuju u moje ime, ja ih nijesam poslao, govori Gospod. ¹⁰ Jer ovako veli Gospod: kad se navrši u Vavilonu sedamdeset godina, pohodiaæu vas, i izvršiaæu vam dobru rijeè svoju da æu vas vratiti na ovo mjesto. ¹¹ Jer ja znam misli koje mislim za vas, govori Gospod, misli dobre a ne zle, da vam dam pošljedak kakav èekate. ¹² Tada æete me prizivati i iaèi æete i moliaæete mi se, i uslišiaæu vas. ¹³ I tražiæete me, i naèi æete me, kad me potražite svijem srcem svojim. ¹⁴ I daæu vam se da me naðete, govori Gospod, i vratiaæu roblje vaše, i sabraæu vas iz svijeh naroda i iz svijeh mjesta u koja sam vas razagnao, govori Gospod, i dovešæu vas opet na mjesto, odakle sam vas iselio. ¹⁵ Jer rekoste: Gospod nam podiže proroke u Vavilonu. ¹⁶ Jer ovako veli Gospod za cara koji sjedi na prijestolu Davidovu i za sav narod koji stoji u ovom gradu, za braæu vašu što ne otidoše s vama u ropstvo. ¹⁷ Ovako veli Gospod nad vojskama: evo, ja æu pustiti na njih maè, glad i pomor, i uèiniaæu ih da budu kao smokve rðave, koje se ne mogu jesti, kako su rðave. ¹⁸ I goniaæu ih maèem i glaðu i pomorom, i uèiniaæu da se potucaju po svijem carstvima zemaljskim, da budu uklin i èudo i potsmijeh i rug u svijeh naroda, u koje ih proženem. ¹⁹ Jer ne poslušaše mojih rijeèi, govori Gospod, kad slah k njima sluge svoje proroke zarana jednako; ali ne poslušaste, govori Gospod. ²⁰ Slušaajte dakle rijeè Gospodnju vi svi zarobljeni, koje poslah iz Jerusalima u Vavilon. ²¹ Ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev za Ahava sina Kolajina i za Sedekiju sina Masijina, koji vam prorokuju u moje ime laž: evo, ja æu ih predati u ruke Navuhodonosoru caru Vavilonskom, da ih pobije na vaše oèi. ²² I od njih æe se uzeti uklin meðu sve roblje Judino što je u Vavilonu, te æe govoriti: Gospod da uèini od tebe kao od Sedekije i kao od Ahava, koje ispeèe car Vavilonski na ognju. ²³ Jer uèiniše grdilo u Izrailju èineæi preljubu sa ženama bližnjih svojih i govoreæi laž na moje ime, što im ne zapovjedih; ja znam to, i svjedok sam, govori Gospod. ²⁴ I Semaji iz Nelama reci govoreæi: ²⁵ Ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev govoreæi: što si u svoje ime poslao knjige svemu narodu koji je u Jerusalimu, i Sofoniji sinu Masijinu svešteniku i svijem sveštenicima, govoreæi: ²⁶ Gospod te postavi sveštenikom na mjesto Jodaja sveštenika da pazite u domu Gospodnjem na svakoga èovjeka bezumna i koji se gradi prorok, da ih meæeš u tamnicu i u klade. ²⁷ Zašto dakle ne ukori Jeremije Anatoæanina, koji se gradi prorok meðu vama? ²⁸ Jer posla k nama u Vavilon i poruèi: dugo æe trajati; gradite kuæe i sjedite u njima, i sadite vrtove i jedite rod njihov. ²⁹ I Sofonija sveštenik proèita tu knjigu pred prorokom Jeremijom. ³⁰ I doèe rijeè Gospodnja Jeremiji govoreæi: ³¹ Pošlji ka svemu roblju i poruèi: ovako veli Gospod za Semaju iz Nelama: što vam prorokuje Semaja, a ja ga ne poslah, i èini da se uzdate u laž, ³² Zato ovako veli Gospod: evo, ja æu pohoditi Semaju Nelamljanina i sjeme njegovo, neæe od njega niko ostati u ovom narodu niti æe

vidjeti dobra što æu ja uèiniti narodu svojemu, govori Gospod, jer kaziva odmet od Gospoda.

30 Rijeè koja dođe Jeremiji od Gospoda govoreæi: ² Ovako veli Gospod Bog Izrailjev govoreæi: napiši u knjigu sve rijeèi koje ti govoriš. ³ Jer evo idu dani, govori Gospod, kad æu povratiti roblje naroda svojega Izrailja i Jude, govori Gospod, i dovešæu ih natrag u zemlju koju sam dao ocima njihovijem, i držaæe je. ⁴ I ovo su rijeèi koje reèe Gospod za Izrailja i Judu. ⁵ Jer ovako veli Gospod: æusmo viku od prepadanja, straha, a mira nema. ⁶ Pitajte, i vidite, eda li muško raða? zašto dakle vidim gdje se svaki èovjek drži rukama svojim za bedra svoja kao porodilja i u svijeh se promijenila lica i poblijedjela? ⁷ Jaoh! jer je velik ovaj dan, nije bilo takoga, i vrijeme je muke Jakovljeve, ipak æe se izbaviti iz nje. ⁸ Jer u taj dan, govori Gospod nad vojskama, slomiæu jaram njegov s vrata tvoje, i sveze tvoje pokidaæu; i neæe ga više tražiti nagoniti da im služi. ⁹ Nego æe služiti Gospodu Bogu svojemu i Davidu caru svojemu, kojega æu im podignuti. ¹⁰ Ti se dakle ne boj, Jakove slugo moj, govori Gospod, i ne plaši se, Izrailju; jer, evo, ja æu te izbaviti iz daljne zemlje, i sjeme tvoje iz zemlje ropstva svojega, i Jakov æe se vratiti i poèivati, i biæe miran, i niko ga neæe plašiti. ¹¹ Jer sam ja s tobom, govori Gospod, da te izbavim; i uèiniæu kraj svijem narodima, meðu koje sam te rasijao, ali tebi neæu uèiniti kraja, nego æu te pokarati s mjerom, a neæu te ostaviti sasvijem bez kara. ¹² Jer ovako veli Gospod: smrtan je polom tvoj i rana tvoja ljuta. ¹³ Nema nikoga koji bi se primio tvoje stvari da te lijeèi, nema lijeka koji bi ti pomogao. ¹⁴ Svi koji te ljube zaboraviše te, ne traže te, jer te udarih udarcem neprijateljskim, karom žestokim, za mnoštvo bezakonja tvojega, za silne grijehе tvoje. ¹⁵ Zašto vièeš radi rane svoje, smrtnoga bola svojega? za mnoštvo bezakonja tvojega, za silne grijehе tvoje èinim ti to. ¹⁶ Ali svi koji te proždiru, proždrijeæe se, i neprijatelji tvoji svikoliki otiaèi æe u ropstvo, i koji te gaze, biæe pogaženi, i sve koji te plijene, daæu ih da se oplijene. ¹⁷ Jer æu te iscijeliti, i rane æu ti izlijeèiti, govori Gospod, jer te zvaše otjeranom: Sionom, kojega niko ne traži. ¹⁸ Ovako veli Gospod: evo, ja æu povratiti iz ropstva šatore Jakovljeve i smilovaæu se na stanove njegove; i grad æe se sazidati na mjestu svom, i dvor æe stajati na svoj naèin. ¹⁹ I iz njih æe izlaziti hvale i glas ljudi veselijeh, jer æu ih umnožiti, i neæe se umaljivati, i uzvisiaèu ih, i neæe se poniziti. ²⁰ I sinovi æe njegovi biti kao prije, i zbor æe njegov biti utvrđen preda mnom, i pohodiaèu sve koji mu èine silu. ²¹ I knez æe njihov biti od njih, i vladalac æe njihov izlaziti isred njih; i daæu mu da pristupa, i pristupaæe k meni; jer ko je taj koji se usuđuje pristupiti k meni? govori Gospod. ²² I biæete mi narod, i ja æu vam biti Bog. ²³ Gle, vihor Gospodnji, gnjev, iziaèi æe, vihor, koji ne prestaje, pašæe na glavu bezbožnicima. ²⁴ Neæe se povratiti žestoki gnjev Gospodnji dokle ne uèini i izvrši što je naumio u srcu svom; napošljetku æete razumjeti to.

31 U to vrijeme, govori Gospod, ja æu biti Bog svijem porodicama Izrailjevijem, i oni æe mi biti narod. ² Ovako veli Gospod: narod što osta od maèa nađe milost u pustinji, kad iðaoh da dam odmor Izrailju. ³ Odavna mi se javljaše Gospod. Ljubim te ljubavlju vjeènom, zato ti jednako èinim milost. ⁴ Opet æu te sazidati, i biæeš sazidana, djevojko Izrailjeva, opet æeš se veseliti bubnjima svojim, i izlaziæeš sa zborom igraèkim. ⁵ Opet æeš saditi vinograde na brdima Samarijskim, sadiæe vinogradari i ješæe rod. ⁶ Jer æe doæi dan kad æe vikati èuvari na gori Jefremovoj: ustanite, da idemo na Sion, ka Gospodu Bogu svojemu. ⁷ Jer ovako veli Gospod: pjevajte veselo radi Jakova, i podvikujte radi glave narodima; javljajte, hvalite i govorite: spasi, Gospode, narod svoj, ostatak Izrailjev. ⁸ Evo, ja æu ih dovesti iz zemlje sjeverne, i sabraæu ih s krajeva zemaljskih, i slijepa i hroma, i trudnu i porodilju, sve zajedno, zbor veliki vratiæe se ovamo. ⁹ Tæi æe plaèuæi, i s molitvama æu ih dovesti natrag; vodiæu ih pokraj potoka pravijem putem, na kom se neæe spoticati; jer sam otac Izrailju, i Jefrem je prvenac moj. ¹⁰ Èujte, narodi, rijeè Gospodnju, i javljajte po dalekim ostrvima i recite: koji rasije Izrailja, skupiaèe ga, i èuvaæe ga kao pastir stado svoje. ¹¹ Jer iskupi Gospod Jakova, i izbavi ga iz ruku jaèega od njega. ¹² I doæi æe i pjevaæe na visini Sionskoj, i steæi æe se k dobru Gospodnjem, k žitu, k vinu i k ulju, k jaganjcima i teocima; i duša æe im biti kao vrt zaliven, i neæe više tužiti. ¹³ Tada æe se veseliti djevojka u kolu, i momci i starci zajedno, i promijeniaèu žalost njihovu na radost, i utješiaèu ih, i razveseliaèu ih po žalosti njihovoj. ¹⁴ I napitaæu sveštenicima dušu pretilinom, i narod æe se moj nasititi dobra mojega, govori Gospod. ¹⁵ Ovako veli Gospod: glas u Rami èu se, naricanje i plaè veliki; Rahilja plaèe za djecom svojom, neæe da se utješi za djecom svojom, jer ih nema. ¹⁶ Ovako veli Gospod: ustavi glas svoj od plaèa i oèi svoje od suza, jer ima plata djelu tvojemu, govori Gospod, i oni æe se vratiti iz zemlje neprijateljske. ¹⁷ I imaš nada za pošljedak, govori Gospod, da æe se vratiti sinovi tvoji na meðe svoje. ¹⁸ Èujem doista Jefrema gdje tuži: pokarao si me, te sam pokaran kao june neuko; obrati me da se obratim, jer si ti Gospod Bog moj. ¹⁹ Jer pošto se obratih, pokajah se; i pošto se nauèih, udarih se po bedru; jer se posramih i stidim se što nosim sramotu mladosti svoje. ²⁰ Nije li mi Jefrem mio sin? nije li dijete predrago? Otkad govoriš protiv njega, jednako ga se opominjem; zato je srce moje ustreptalo njega radi, doista æu se smilovati na nj, govori Gospod. ²¹ Podigni znake, nanesi gomile kamenja, zapamti put kojim si išla; vrati se, djevojko Izrailjeva, vrati se u gradove svoje. ²² Dokle æeš lutati, kæeri odmetnice! jer je Gospod uèinio nešto novo na zemlji: žena æe opkoliti èovjeka. ²³ Ovako veli Gospod nad vojskama, Bog Izrailjev: još æu ovu rijeè govoriti u zemlji Judinoj i u gradovima njegovijem kad natrag dovedem roblje njihovo: Gospod da te blagoslovi, stane pravde, sveta goro! ²⁴ Jer æe se naseliti u njoj

Juda, i svi gradovi njegovi, i ratari i koji idu za stadom. ²⁵ Jer æu napojiti umornu dušu, i nasititi svaku klonulu dušu. ²⁶ Utom se probudih i pogledah, i san mi bješe sladak. ²⁷ Evo idu dani, govori Gospod, kad æu zasijati dom Izrailjev i dom Judin sjemenom èovjeèijim i sjemenom od stoke. ²⁸ I kao što sam pazio na njih da ih istrijebljujem i razvaljujem, i kvarim i zatirem i muèim, tako æu paziti na njih da ih sazidam i posadim, govori Gospod. ²⁹ U te dane neæe se više govoriti: oci jedoše kiselo grožde, a sinovima trnu zubi. ³⁰ Nego æe svaki za svoj grijeh poginuti; ko god jede kiselo grožde, tome æe zubi trnuti. ³¹ Evo, idu dani, govori Gospod, kad æu uèiniti s domom Izrailjevijem i s domom Judinijem nov zavjet, ³² Ne kao onaj zavjet koji uèinili s ocima njihovijem, kad ih uzeh za ruku da ih izvedem iz zemlje Misirske, jer onaj zavjet moji oni pokvariše, a ja im bijah muž, govori Gospod; ³³ Nego ovo je zavjet što æu uèiniti s domom Izrailjevijem poslije ovijeh dana, govori Gospod: metnuæu zavjet svoj u njih, i na srcu njihovu napisæu ga, i biæu im Bog i oni æe mi biti narod. ³⁴ I neæe više uèiti prijatelj prijatelja ni brat brata govoreæi: poznajte Gospoda; jer æe me znati svi od maloga do velikoga, govori Gospod; jer æu im oprostiti bezakonja njihova, i grijeha njihovijeh neæu više pominjati. ³⁵ Ovako veli Gospod, koji daje sunce da svijetli danju, i uredbe mjesecu i zvijezdama da svijetle noæu, koji raskida more i buèe vali njegovi, kojemu je ime Gospod nad vojskama: ³⁶ Ako tijeh uredaba nestane ispred mene, govori Gospod, i sjeme æe Izrailjevo prestati biti narod preda mnom navijek. ³⁷ Ovako veli Gospod: ako se može izmjeriti nebo gore i izvidjeti temelji zemaljski dolje, tada æu i ja odbaciti sve sjeme Izrailjevo za sve što su uèinili, veli Gospod. ³⁸ Evo idu dani, govori Gospod, u koje æe se sazidati Gospodu ovaj grad od kule Ananeilove do vrata na uglu. ³⁹ I još æe dalje otiæi uže mjeraèko do huma Gariva i obrnuæe se na Goat. ⁴⁰ I sva dolina od mrtvijeh tjelesa i pepela, i sva polja dori do potoka Kedrona, do ugla konjskih vrata k istoku, biæe svetinja Gospodu; neæe se razvaliti ni potrti dovijeka.

32 Rijeè koja dođe Jeremiji od Gospoda desete godine Sedekije cara Judina, koje je osamnaesta godina Navuhodonosorova; ² A tada vojska cara Vavilonskoga bijaše opkolila Jerusolim, i prorok Jeremija bijaše zatvoren u trijemu od tamnice, koja bijaše u dvoru cara Judina. ³ Jer ga zatvori Sedekija car Judin govoreæi: zašto prorokuješ govoreæi: ovako veli Gospod: evo, ja æu predati taj grad u ruke caru Vavilonskom i uzeæe ga? ⁴ I Sedekija car Judin neæe uteæi iz ruku Haldejskih, nego æe zacijelo biti predan u ruke caru Vavilonskom, i usta æe ovoga govoriti s ustima onoga, oèi æe se ovoga vidjeti s oèima onoga. ⁵ I odvešæe Sedekiju u Vavilon, te æe ostati ondje dokle ga ne pohodim, govori Gospod; ako se bijete s Haldejcima, neæete biti sreæni. ⁶ Reèe dakle Jeremija: dođe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ⁷ Evo, Anameilo sin Saluma strica tvojega ide k tebi da ti kaže: kupi njivu

moju što je u Anatotu, jer ti imaš po srodstvu pravo da je kupiš. ⁸ I dođe k meni Anameilo sin strica mojega po rijeèi Gospodnjoj u trijem od tamnice, i reèe mi: hajde kupi moju njivu što je u Anatotu u zemlji Venijaminovoj, jer tebi pripada po našljedstvu i ti imaš pravo otkupiti je; kupi. I razumjeh da je rijeè Gospodnja. ⁹ I kupih od Anameila sina strica svojega tu njivu koja je u Anatotu, i izmjerih mu novce, sedamnaest sikala srebra. ¹⁰ I napisah knjigu, i zapeèatih, i uzeh svjedoke izmjeriv novce na mjeru. ¹¹ I uzeh knjigu o kupovini zapeèaæenu po zakonu i uredbama, i otvorenu, ¹² I dadoh knjigu o kupovini Varuhu sinu Nirije sina Masijina pred Anameilom bratuèedom svojim i pred svjedocima koji se potpisaše na knjizi o kupovini i pred svijem Judejcima koji sjeđahu u trijemu od tamnice. ¹³ I zapovjedih Varuhu pred njima govoreæi: ¹⁴ Ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: uzmi ovu knjigu, knjigu o kupovini, zapeèaæenu i ovu knjigu otvorenu, i metni ih u zemljan sud da ostanu dugo vremena. ¹⁵ Jer ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: još æe se kupovati kuæe i njive i vinogradi u ovoj zemlji. ¹⁶ I davši knjigu o kupovini Varuhu sinu Nirijinu, pomolih se Gospodu govoreæi: ¹⁷ Ah, Gospode Gospode! eto, ti si stvorio nebo i zemlju silom svojom velikom i mišicom svojom podignutom; ništa nije tebi teško. ¹⁸ Èiniš milost na tisuæama, i vraæaš za bezakonje otaèko u njedra sinovima njihovijem nakon njih; Bože veliki, silni, kojemu je ime Gospod nad vojskama; ¹⁹ Veliki u namjerama i silni u djelima; jer su oèi tvoje otvorene na sve putove ljudske da daš svakome prema putovima njegovijem i prema plodu djela njegovijeh; ²⁰ Koji si èinio znake i èudesu do danas u zemlji Misirskoj i u Izrailju i meðu svijem ljudima, i stekao si sebi ime kako je danas; ²¹ Jer si izveo narod svoj Izrailja iz zemlje Misirske znacima i èudesima i rukom krjepkom i mišicom podignutom i strahotom velikom; ²² I dao si im ovu zemlju, za koju se zakle ocima njihovijem da æeš im je dati, zemlju gdje teèe mlijeko i med. ²³ Ali ušavši u nju i naslijedivši je ne poslušaðe glasa tvojega, i po tvom zakonu ne hodiše, i što si im god zapovjedio da èine, ne èiniše, zato si uèinio te ih snađe sve ovo zlo. ²⁴ Evo, opkopi dođoše do grada da ga uzmu; i od maèa i gladi i pomora grad æe se dati u ruke Haldejcima koji ga biju; i što si god rekao, zbiva se, eto vidiš. ²⁵ A ti mi veliš, Gospode, Gospode: kupi tu njivu za novce i uzmi svjedoke, a grad se predaje u ruke Haldejcima. ²⁶ Tada dođe rijeè Gospodnja Jeremiji govoreæi: ²⁷ Gle, ja sam Gospod Bog svakoga tijela, eda li je meni što teško? ²⁸ Zato ovako veli Gospod: evo ja dajem taj grad u ruke Haldejcima i u ruke Navuhodonosoru caru Vavilonskom da ga uzme. ²⁹ I Haldejci koji biju taj grad uæi æe u nj, i upaliæe ognjem taj grad i spaliaæe ga i kuæe gdje na krovovima kadiše Valu i ljevaše naljeve bogovima drugim da bi me razgnjevili. ³⁰ Jer sinovi Izrailjevi i sinovi Judini èiniše od djetinjstva svojega samo što je zlo preda mnom, i sinovi Izrailjevi samo me gnjeviše djelima ruku svojih,

govori Gospod. ³¹ Jer taj grad bješe mi na gnjev i na srdnju otkad ga sazidaše do danas da bih ga odbacio ispred sebe, ³² Za sve zlo sinova Izrailjevijeh i sinova Judinijeh što èiniše gnjeveæi me, oni, carevi njihovi, knezovi njihovi, sveštenici njihovi i proroci njihovi, Judejci i Jerusallimljani. ³³ I okrenuše mi leða a ne lice; i kad ih uèah zarana jednako, ne poslušашe da bi primili nauku. ³⁴ Nego metnuše svoje gadove u dom koji se zove mojim imenom i oskvrniše ga. ³⁵ I sagradiše visine Valu što su u dolini sina Enomova da vode sinove svoje i kæeri svoje Molohu, što im ja ne zapovjedih niti mi dođe na um, da bi èinili taj gad, i tako Judu navodili na grijeh. ³⁶ Ali zato opet ovako veli Gospod Bog Izrailjev za taj grad za koji velite da æe se dati u ruke caru Vavilonskom od maèa i gladi i pomora: ³⁷ Evo, ja æu ih sabrati iz svijeh zemalja u koje ih razagnah u gnjevu svom i u jarosti svojoj i u velikoj ljutini, i dovešæu ih opet na ovo mjesto i uèiniti da nastavaju bez straha. ³⁸ I biæe mi narod i ja æu im biti Bog. ³⁹ I daæu im jedno srce i jedan put da bi me se bojali vazda na dobro svoje i sinova svojih nakon njih. ⁴⁰ I uèiniaæu s njima zavjet vjeèan da se neæu odvratiti od njih èineæi im dobro, i daæu im strah svoj u srce da ne otstupe od mene. ⁴¹ I radovaæu im se èineæi im dobro i zasadiaæu ih u ovoj zemlji tvrdo svijem srcem svojim i svom dušom svojom. ⁴² Jer ovako veli Gospod: kao što sam doveo na taj narod sve ovo zlo veliko, tako æu dovesti na njih sve dobro koje im obrièem. ⁴³ Tada æe se kupovati njive u ovoj zemlji, za koju vi kažete da je pusta i da nema u njoj ni živinèeta i da je dana u ruke Haldejcima. ⁴⁴ Kupovaæe njive za novce, i pisaaæe knjige i peèatiti i uzimati svjedoke u zemlji Venijaminovoj i po okolini Jerusallimskoj i u gradovima Judinijem i u gradovima po gorama i u gradovima po ravnicima i u gradovima južnijem, jer æu povratiti roblje njihovo, govori Gospod.

33 I dođe rijeè Gospodnja Jeremiji drugi put dok još bijaše zatvoren u trijemu od tamnice, govoreæi: ² Ovako veli Gospod koji èini to, Gospod koji udešava i potvrđuje to, kojemu je ime Gospod: ³ Zovi me, i odazvaæu ti se, i kazaæu ti velike i tajne stvari, za koje ne znaš. ⁴ Jer ovako veli Gospod Bog Izrailjev za domove ovoga grada i za domove careva Judinijeh koji æe se razvaliti opkopima i maèem, ⁵ I za one koji dođoše da se biju s Haldejcima, ali æe ih napuniti mrtvijem tjelesima ljudi koje æu pobiti u gnjevu svom i u jarosti svojoj odvrativ lice svoje od toga grada za svu zloæu njihovu: ⁶ Evo, ja æu ga iscijeliti i zdravlje mu dati, iscijeliaæu ih i pokazaæu im obilje mira, postojanoga mira. ⁷ Jer æu povratiti roblje Judino i roblje Izrailjevo, i sazidaæu ih kao prije. ⁸ I oèistiaæu ih od svakoga bezakonja njihova kojim mi sagriješiše, i oprostiaæu im sva bezakonja njihova, kojima mi sagriješiše i kojima se odmetnuše od mene. ⁹ I biæe mi milo ime i hvala i slava u svijeh naroda na zemlji koji æe èuti za sve dobro što æu im uèiniti, i uplašiaæe se i drktaaæe radi svega dobra i radi svega mira što æu im ja dati. ¹⁰ Ovako veli Gospod: na ovom mjestu, za koje

vi velite da je pusto i nema u njemu ni èovjeka ni živinèeta, u gradovima Judinijem i po ulicama Jerusallimskim opustjelim da nema èovjeka ni stanovnika ni živinèeta, opet æe se èuti ¹¹ Glas radostan i glas veseo, glas ženikov i glas nevjestin, glas onijeh koji æe govoriti: slavite Gospoda nad vojskama, jer je dobar Gospod, jer je dovijeka milost njegova; koji æe prinositi prinose zahvalne u domu Gospodnjem; jer æu vratiti roblje ove zemlje kao što je bilo prije, govori Gospod. ¹² Ovako veli Gospod nad vojskama: na ovom mjestu pustom, gdje nema èovjeka ni živinèeta, i u svijem gradovima njegovijem opet æe biti torovi pastirski da poèivaju stada. ¹³ U gradovima po gorama, u gradovima po ravnicima i u gradovima južnijem i u zemlji Venijaminovoj i oko Jerusallima i po gradovima Judinijem opet æe prolaziti stada ispod ruku brojaèevijeh, veli Gospod. ¹⁴ Evo, idu dani, govori Gospod, kad æu izvršiti ovu dobru rijeè koju rekoh za dom Izrailjev i za dom Judin. ¹⁵ U te dane i u to vrijeme uèiniaæu da prokljia Davidu klica prava, koja æe èiniti sud i pravdu na zemlji. ¹⁶ U te dane spašæe se Juda, i Jerusallim æe stajati bez straha, i zvaæe se: Gospod pravda naša. ¹⁷ Jer ovako veli Gospod: neæe nestati Davidu èovjeka koji bi sjedio na prijestolu doma Izrailjeva. ¹⁸ Ni sveštenicima Levitima neæe nestati preda mnom èovjeka koji bi prinosio žrtvu paljenicu i palio dar i klao žrtvu dovijeka.

¹⁹ Potom dođe rijeè Gospodnja Jeremiji govoreæi:

²⁰ Ovako veli Gospod: ako možete ukinuti zavjet moj za dan i zavjet moj za noæ da ne bude dana ni noæi na vrijeme, ²¹ Onda æe se ukinuti i moj zavjet s Davidom slugom mojim, da nema sina koji bi carovao na prijestolu njegovu, i s Levitima sveštenicima slugama mojim. ²² Kao što se ne može izbrojiti vojska nebeska ni izmjeriti pijesak morski, tako æu umnožiti sjeme Davida sluge svojega i Levita sluga svojih. ²³ Opet dođe rijeè Gospodnja Jeremiji govoreæi: ²⁴ Nijesi li vidio što reèe taj narod govoreæi: dvije porodice, koje bješe izabrao Gospod, odbaci ih? I ruže moj narod kao da veæ nije narod pred njima. ²⁵ Ovako veli Gospod: ako nijesam postavio zavjeta svojega za dan i za noæ i uredbe nebesima i zemlji, ²⁶ Onda æu i sjeme Jakovljevo i Davida sluge svojega odbaciti da ne uzimam od sjemena njegova onijeh koji æe vladati sjemenom Avramovijem, Isakovijem i Jakovljevijem; jer æu povratiti roblje njihovo i smilovaæu se na njih.

34 Rijeè koja dođe Jeremiji od Gospoda, kad Navuhodonosor car Vavilonski i sva vojska njegova, i sva carstva zemaljska koja bijahu pod njegovom vlašæu, i svi narodi vojevahu na Jerusallim i na sve gradove njegove, i reèe: ² Ovako veli Gospod Bog Izrailjev: idi i kaži Sedekiji caru Judinu i reci mu: ovako veli Gospod: evo, ja æu predati taj grad u ruke caru Vavilonskom, i on æe ga spaliti ognjem. ³ A ti neæeš uteæi iz njegove ruke, nego æeš biti uhvaæen i predan u njegove ruke, i oèi æe se tvoje vidjeti s oèima cara Vavilonskoga i njegova æe usta govoriti s tvojim ustima, i otiaæi æeš u Vavilon. ⁴ Ali èuj rijeè Gospodnju,

Sedekija care Judin; ovako veli Gospod za te: neæeš poginuti od maæa. ⁵ Nego æeš umrijeti na miru, i kao što pališe ocima tvojima, predašnjim carevima, koji su bili prije tebe, tako æe paliti i tebi, i naricaæe za tobom: jaoh gospodaru! jer ja rekoh ovo, govori Gospod. ⁶ I kaza Jeremija prorok Sedekiji caru Judinu sve ove rijeçi u Jerusalamu. ⁷ A vojska cara Vavilonskoga udaraše na Jerusalam i na sve ostale gradove Judine, na Lahis i Aziku, jer ti bjehu ostali tvrdi gradovi između gradova Judinijeh. ⁸ Rijeè koja dođe Jeremiji od Gospoda kad car Sedekija uèini zavjet sa svijem narodom koji bješe u Jerusalamu da im proglasi slobodu, ⁹ Da svaki otpusti slobodna roba svojega i robinju svoju, Jevrejina i Jevrejku, da ni u koga ne bude rob Judejac brat njegov. ¹⁰ I poslušашe svi knezovi i sav narod, koji prista na zavjet, da svaki otpusti slobodna roba svojega i robinju svoju, da im ne budu više robovi, poslušашe i otpustiše. ¹¹ A poslije opet staše uzimati robove i robinje, koje bijahu otpustili na volju, i nagoniše ih da im budu robovi i robinje. ¹² I dođe rijeè Gospodnja Jeremiji od Gospoda govoreæi: ¹³ Ovako veli Gospod Bog Izrailjev: ja uèinih zavjet s ocima vašim kad vas izvedoh iz zemlje Misirske, iz doma ropskoga, govoreæi: ¹⁴ Kad se svršuje sedma godina, otpuštajte svaki brata svojega Jevrejina koji ti se bude prodao i služio ti šest godina, otpusti ga slobodna od sebe. Ali ne poslušашe me oci vaši niti prignuše uha svojega. ¹⁵ I vi se bjeste sada obratili i uèinili što je pravo preda mnom proglasivši slobodu svaki bližnjemu svojemu, uèinivši zavjet preda mnom u domu koji se zove mojim imenom. ¹⁶ Ali udariste natrag i pogrdiste ime moje uzevši opet svaki roba svojega i robinju svoju, koje bijaste otpustili slobodne na njihovu volju, i natjeraste ih da vam budu robovi i robinje. ¹⁷ Zato ovako veli Gospod: vi ne poslušaste mene da proglasite slobodu svaki bratu svojemu i bližnjemu svojemu; evo, ja proglašujem slobodu suprot vama, govori Gospod, maèu, pomoru i gladi, i predaæu vas da se potucate po svijem carstvima zemaljskim. ¹⁸ I predaæu ljude koji prestupiše moj zavjet, koji ne izvršiše rijeçi zavjeta koji uèiniše preda mnom, rasjekavši tele na dvoje i prošavši između polovina, ¹⁹ Knezove Judine i knezove Jerusalmiske, dvorane i sveštenike i sav narod ove zemlje, koji prodoše između polovina onoga teleta, ²⁰ Predaæu ih u ruke neprijateljima njihovijem i u ruke onima koji traže dušu njihovu, i mrtva æe tijela njihova biti hrana pticama nebeskim i zvijerima zemaljskim. ²¹ I Sedekiju cara Judina i knezove njegove predaæu u ruke neprijateljima njihovijem i u ruke onima koji traže dušu njihovu, u ruke vojsci cara Vavilonskoga, koja se vratila od vas. ²² Evo, ja æu im zapovjediti, veli Gospod, i dovešæu ih opet na ovaj grad, i biæe ga i uzeæe ga i spaliæe ga ognjem; i gradove Judine obratiæu u pustoš da niko neæe stanovati u njima.

35 Rijeè koja dođe Jeremiji od Gospoda u vrijeme Joakima sina Josijina cara Judina, govoreæi: ² Idi k domu sinova Rihavovijeh i govori s njima, te ih

dovedi u dom Gospodnji, u koju klijet, i podaj im vina neka piju. ³ Tada uzeš Jazaniju sina Jeremije sina Hovasijina i braæu njegovu i sve sinove i sav dom sinova Rihavovijeh. ⁴ I dovedoh ih u dom Gospodnji, u klijet sinova Anana sina Igdalijina èovjeka Božijega, koja je do klijeti knezovske, nad klijeæu Masije sina Salumova, vratara. ⁵ I metnuh pred sinove doma Rihavova krèage pune vina, i èaše, pa im rekoh: pijte vino. ⁶ A oni rekoše: neæemo piti vina, jer Jonadav, sin Rihavov, otac naš zabranio nam je rekavši: ne pijte vina, ni vi ni sinovi vaši dovijeka; ⁷ I kuæe ne gradite, ni sjemena sijte, ni vinograda sadite niti ga držite, nego u šatorima živite svega vijeka svojega, da biste dugo živjeli na zemlji, gdje ste došljaci. ⁸ I poslušasm glas Jonadava sina Rihavova oca svojega u svemu što nam zapovjedi da ne pijemo vina svega vijeka svojega, ni mi ni naše žene, ni sinovi naši ni kæeri naše, ⁹ Ni da gradimo kuæa da u njima živimo, ni da imamo vinograda ni njive ni usjeva. ¹⁰ Nego živimo u šatorima, i slušamo i èinimo sve kako nam je zapovjedio Jonadav otac naš. ¹¹ A kad dođe Navuhodonosor car Vavilonski u ovu zemlju, rekosmo: hajde da otidemo u Jerusalam ispred vojske Haldejske i vojske Sirske; i tako ostasmo u Jerusalamu. ¹² Tada dođe rijeè Gospodnja Jeremiji govoreæi: ¹³ Ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: idi reci Judejcima i Jerusalmljanima: zar neæete da primite nauke da slušate rijeçi moje? govori Gospod. ¹⁴ Izvršuju se rijeçi Jonadava sina Rihavova, koji zabrani sinovima svojim da ne piju vina, i ne piju vina do danas, nego slušaju zapovijest oca svojega; a ja vam govori zarana jednako, a vi me ne poslušaste. ¹⁵ I slah k vama sve sluge svoje proroke zarana jednako govoreæi: vratite se svaki sa svoga puta zloga, i popravite djela svoja i ne idite za drugim bogovima služeæi im, pak æete ostati u zemlji koju sam dao vama i ocima vašim, ali ne prignuste uha svojega niti me poslušaste. ¹⁶ Da, sinovi Jonadava sina Rihavova izvršuju zapovijest oca svojega što im je zapovjedio, a taj narod ne sluša mene. ¹⁷ Zato ovako veli Gospod Bog nad vojskama, Bog Izrailjev: evo, ja æu pustiti na Judu i na sve stanovnike Jerusalmiske sve zlo što izrekoh za njih; jer im govori a oni ne poslušашe, i zvah ih a oni se ne odazvaše. ¹⁸ A porodici Rihavovoj reèe Jeremija: ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: što slušate zapovijest Jonadava oca svojega i držite sve zapovijesti njegove i èinite sve kako vam je zapovjedio, ¹⁹ Zato ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: neæe nestati Jonadavu sinu Rihavovu èovjeka koji bi stajao preda mnom dovijeka.

36 A èetvrte godine Joakima sina Josijina cara Judina dođe ova rijeè Jeremiji od Gospoda govoreæi: ² Uzmi knjigu i napiši u nju sve rijeçi koje sam ti rekao za Izrailja i Judu i za sve narode, otkada ti poèeh govoriti, od vremena Josijina, do danas; ³ Eda bi èuo dom Judin sve zlo koje im mislim uèiniti i vratio se svak sa svoga zloga puta, da bih im oprostio bezakonje i grijeh njihov. ⁴ Tada Jeremija dozva Varuha sina Nirijina, i napisa Varuh u knjigu iz usta Jeremijinih

sve riječi Gospodnje koje mu govori. ⁵ Potom zapovjedi Jeremija Varuhu govoreći: meni nije slobodno, te ne mogu otići u dom Gospodnji. ⁶ Nego idi ti, i pročitaj iz knjige koju si napisao iz mojih usta, riječi Gospodnje, narodu u domu Gospodnjem u dan posni, i svijem Judejcima koji dođu iz gradova svojih pročitaj; ⁷ Ne bi li moleći se pripali ka Gospodu i vratili se svaki sa svojega puta zloga, jer je velik gnjev i jarost što je Gospod izrekao za taj narod. ⁸ I učini Varuh sin Nirijin sve kako mu zapovjedi prorok Jeremija, i pročitao iz knjige riječi Gospodnje u domu Gospodnjem. ⁹ A pete godine Joakima sina Josijina cara Judina mjeseca devetoga oglašise post pred Gospodom svemu narodu Jerusalimskom i svemu narodu koji dođe iz gradova Judinijeh u Jerusalim. ¹⁰ I pročitao Varuh iz knjige riječi Jeremijine u domu Gospodnjem, u klijeti Gemarije sina Safanova pisara, u gornjem trijemu kod novijeh vrata doma Gospodnjega pred svijem narodom. ¹¹ A kad èu Mihej sin Gemarije sina Safanova sve riječi Gospodnje iz knjige, ¹² On siđe u dom carev u klijet pisarevu, i gle, ondje sjedahu svi knezovi, Elisama pisar, i Delaja sin Semajin, i Elnatan sin Ahvorov, i Gemarija sin Safanov, i Sedekija sin Ananijin, i svi knezovi. ¹³ I kaza im Mihej sve riječi što èu kad Varuh èitao knjigu narodu. ¹⁴ Tada svi knezovi poslaše k Varuhu Judija sina Natanije sina Selemije sina Husijeva, i poruèiše mu: knjigu koju si èitao narodu uzmi u ruku i dođi ovamo. I uze knjigu u ruku Varuh sin Nirijin, i dođe k njima. ¹⁵ I oni mu rekoše: sjedi i èitaj da èujemo. I Varuh im je proèitao. ¹⁶ A kad èuše sve one riječi, svi se uplašise i rekoše Varuhu: kazaemo caru sve te riječi. ¹⁷ I zapitaše Varuha govoreći: kaži nam kako si napisao sve te riječi iz usta njegovijeh. ¹⁸ A Varuh im reèe: iz usta svojih kaziva mi sve te riječi, a ja pisah u knjigu mastilom. ¹⁹ Tada rekoše knezovi Varuhu: idi, sakrij se i ti i Jeremija, da niko ne zna gdje ste. ²⁰ Potom otidoše k caru u trijem ostavivši knjigu u klijeti Elisame pisara, i kazaše caru sve te riječi. ²¹ A car posla Judija da donese knjigu; i donese je iz klijeti Elisame pisara, i stade èitati Judije pred carem i pred svijem knezovima koji stajahu oko cara. ²² A car sjedaoše u zimnoj kući devetoga mjeseca, i pred njim bijaše živo ugljeglje. ²³ I kad Judije proèitao tri èetiri lista, isijeèe je car nožem pisarskim, i baci u oganj na žeravicu, te izgorje sva knjiga ognjem na žeravici. ²⁴ Ali se ne uplašise, niti razdriješèe haljina svojih car niti koji od sluga njegovijeh èuvši sve one riječi. ²⁵ I premda Elnatan i Delaja i Gemarija moljahu cara da ne pali knjige, on ih ne poslušao. ²⁶ Nego zapovjedi car Jerameilu sinu carevu i Seraji sinu Azrilovu i Selemiji sinu Avdilovu da uhvate Varuha pisara i Jeremiju proroka; ali ih sakri Gospod. ²⁷ I dođe rijeè Gospodnja Jeremiji, pošto car sažeže knjigu i riječi koje napisao Varuh iz usta Jeremijinih, govoreći: ²⁸ Uzmi opet drugu knjigu, i napiši u nju sve pređašnje riječi koje bijahu u prvoj knjizi, koju sažeže Joakim car Judin. ²⁹ A za Joakima cara Judina reci: ovako veli Gospod: ti si sažegao onu knjigu govoreći: zašto si napisao u njoj i

rekao: doæi æe car Vavilonski i zatrti ovu zemlju i istrijebiti iz nje i ljude i stoku? ³⁰ Zato ovako veli Gospod za Joakima cara Judina: neæe imati nikoga ko bi sjedio na prijestolu Davidovu, i mrtvo æe tijelo njegovo biti baèeno na pripeku obdan i na mrz obnoæ. ³¹ Jer æu pohoditi njega i sjeme njegovo i sluge njegove za bezakonje njihovo, i pustiaæu na njih i na stanovnike Jerusalimske i na Judejce sve zlo, za koje im govori ali ne poslušaoše. ³² I uze Jeremija drugu knjigu, i dade je Varuhu sinu Nirijinu pisaru, a on napisa u nju iz usta Jeremijinih sve riječi što bijahu u onoj knjizi, koju sažeže Joakim car Judin ognjem; i još bi dodano k onijem mnogo onakih rijeçi.

37 Potom carova Sedekija sin Josijin mjesto Honije sina Joakimova, kojega postavi carem u zemlji Judinoj Navuhodonosor car Vavilonski. ² Ali ni on ni sluge njegove ni narod zemaljski ne slušahu rijeçi Gospodnjih koje govoraše preko Jeremije proroka. ³ I posla car Sedekija Jeahala sina Selemijina, i Sofoniju sina Masijina sveštenika k Jeremiji proroku, te mu rekoše: pomoli se za nas Gospodu Bogu našem. ⁴ I Jeremija iðaoše među narod i još ga ne bjehu metnuli u tamnicu. ⁵ I vojska Faraonova izide iz Misira, a Haldejci koji bijahu Jerusalim èuvši glas o njoj otidoše od Jerusalima. ⁶ A rijeè Gospodnja dođe Jeremiji proroku govoreći: ⁷ Ovako veli Gospod Bog Izrailjev: ovako recite caru Judinu, koji vas je poslao k meni da me pitate: evo vojska Faraonova koja poðe vama u pomoæ, vratiaæe se u svoju zemlju, u Misir. ⁸ A Haldejci æe opet doæi i opkoliaæe taj grad i uzeæe ga i spaliaæe ga ognjem. ⁹ Ovako veli Gospod: ne varajte se govoreći: otiæi æe od nas Haldejci; jer neæe otiæi. ¹⁰ I da pobijete svu vojsku Haldejsku, koja æe se biti s vama, i da ih ostane nekoliko ranjenika, i oni æe ustati iz svojih šatora i spaliti taj grad ognjem. ¹¹ A kad otide vojska Haldejska od Jerusalima radi vojske Faraonove, ¹² Izide Jeremija iz Jerusalima da bi otišao u zemlju Venijaminovu i uklonio se odande među narod. ¹³ Ali kad bijaše na vratima Venijaminovijem, ondje bijaše starješina stražarski po imenu Jereja sin Selemije sina Ananijina, te uhvati Jeremiju proroka govoreći: ti bježiš ka Haldejcima. ¹⁴ A Jeremija reèe: nije istina, ne bježim ka Haldejcima. Ali ga ne htje slušati, nego uhvati Jereja Jeremiju i odvede ka knezovima. ¹⁵ A knezovi se razgnjeviše na Jeremiju, i izbiše ga, i metnuše ga u tamnicu u kući Jonatana pisara, jer od nje bijahu naèinili tamnicu. ¹⁶ A kad Jeremija uljeze u jamu, u tamnicu, osta ondje dugo vremena. ¹⁷ Potom posla car Sedekija, te ga izvadi, i upita ga u svojoj kući nasamo, i reèe mu govoreći: ima li rijeè od Gospoda? A Jeremija reèe: ima. Još reèe: biaæš predan u ruke caru Vavilonskomu. ¹⁸ Potom reèe Jeremija caru Sedekiji: šta sam ti skrivio ili slugama tvojim ili tomu narodu, te me metnuste u tamnicu? ¹⁹ I gdje su vaši proroci koji vam prorokuju govoreći: neæe doæi car Vavilonski na vas ni na ovu zemlju? ²⁰ Sada dakle poslušaj, care gospodaru moj, pusti preda se molbu moju, nemoj me vraæati u kuæu Jonatana pisara, da

ne umrem ondje. ²¹ Tada zapovjedi car Sedekija da zatvori Jeremiju u trijem od tamnice i da mu daju svaki dan po hljeb s ulice hljebarske, dokle traje hljeba u gradu. Tako sjeđaše Jeremija u trijemu od tamnice.

38 A Sefatija sin Matanov i Godolija sin Pashorov i Juhal sin Selemijin i Pashor sin Malhijin eše riječi koje govori Jeremija svemu narodu rekavši: ² Ovako veli Gospod: ko ostane u tom gradu, poginuće od mača, od gladi ili od pomora; a ko otide ka Haldejcima, ostaće živ, i duša će mu njegova biti mjesto plijena, i biće živ. ³ Ovako veli Gospod: doista će taj grad biti predan u ruke vojsci cara Vavilonskoga, i uzeće ga. ⁴ I rekoše knezovi caru: da se pogubi taj čovjek, jer on oslabljava ruke vojnicima koji ostaše u ovom gradu, i ruke svemu narodu govoreći im take riječi, jer taj čovjek ne traži dobra ovom narodu nego zlo. ⁵ A car Sedekija reče: eto, u vašim je rukama; jer car ne može ništa suprot vama. ⁶ Tada uzeše Jeremiju i baciše ga u jamu Malhije sina Amelehova, koja bijaše u trijemu od tamnice, i spustiše Jeremiju o užima; a u jami ne bješe vode, nego glib, i Jeremija se uvali u glib. ⁷ Ali kad euh Avdemeleh Etiopljanin, dvoranin, koji bijaše u dvoru carevu, da su metnuli Jeremiju u onu jamu, a car sjeđaše na vratima Venijaminovijem, ⁸ Izide Avdemeleh iz dvora careva i reče caru govoreći: ⁹ Care gospodaru moj, zlo učiniše ti ljudi u svemu što učiniše Jeremiji proroku bacivši ga u jamu, jer bi i ondje gdje je bio od gladi umro, jer nema više hljeba u gradu. ¹⁰ Zato car zapovjedi Avdemelehu Etiopljaninu govoreći: uzmi odavde trideset ljudi i izvadi Jeremiju proroka iz jame dok nije umro. ¹¹ Tada uze Avdemeleh ljude, i dođe u dom carev pod riznicu, i uze odande iznošenijeh haljina i starijeh rita, i spusti ih Jeremiji u jamu o užima. ¹² I reče Avdemeleh Etiopljanin Jeremiji: podmetni te stare haljine i rite pod pazuha ispod uža. I učini Jeremija tako. ¹³ I izvukoše Jeremiju na užima i izvadiše ga iz jame; i osta Jeremija u trijemu od tamnice. ¹⁴ Potom car Sedekija posla po Jeremiju proroka, te ga dovedoše preda nj u treći ulazak koji bijaše u domu Gospodnjem; i reče car Jeremiji: zapitaću te nešto, nemoj mi zatajiti. ¹⁵ A Jeremija reče Sedekiji: da ti kažem, nećeš li me pogubiti? a da te svjetujem, nećeš me poslušati. ¹⁶ Tada se car Sedekija zakle Jeremiji nasamo govoreći: tako da je živ Gospod, koji nam je stvorio ovu dušu, neću te pogubiti niti ću te dati u ruke ljudima koji traže dušu tvoju. ¹⁷ Tada Jeremija reče Sedekiji: ovako veli Gospod Bog nad vojskama, Bog Izrailjev: ako otideš ka knezovima cara Vavilonskoga, živa će ostati duša tvoja, i grad ovaj neće izgorjeti ognjem, i tako ćeš ostati u životu ti i dom tvoj. ¹⁸ Ako li ne otideš ka knezovima cara Vavilonskoga, ovaj će grad biti predan u ruke Haldejcima, koji će ga spaliti ognjem, i ti nećeš uteći iz ruku njihovijeh. ¹⁹ A car Sedekija reče Jeremiji: ja se bojim Judejaca koji su prebjegli ka Haldejcima, da me ne predadu u njihove ruke, te će mi se narugati. ²⁰ A Jeremija reče: neće te predati; poslušaj glas

Gospodnji, koji ti ja govorim, i dobro će ti biti i živa će biti tvoja duša. ²¹ Ako li nećeš da izideš, ovo je što mi pokaza Gospod: ²² Gle, sve žene koje su ostale u domu cara Judina, odvešće se ka knezovima cara Vavilonskoga, i one će reći: nagovoriše te i prevariše te prijatelji tvoji; noge ti se uvališe u glib, a oni se povukoše natrag. ²³ Sve žene tvoje i sinovi tvoji odvešće se Haldejcima, i ti nećeš uteći iz ruku njihovijeh; nego ćeš dopasti u ruke caru Vavilonskom, i ovaj će grad izgorjeti ognjem. ²⁴ Tada reče Sedekija Jeremiji: niko da ne dozna za te riječi, da ne pogineš. ²⁵ Ako li knezovi čuši da sam govorio s tobom dođu k tebi i reku ti: kaži nam šta si govorio caru, nemoj tajiti od nas, pa te nećemo pogubiti, i šta je car tebi govorio? ²⁶ Reci im: ja pripadoh k caru moleći se da me ne pošlje natrag u dom Jonatanov da umrem ondje. ²⁷ I dođoše svi knezovi k Jeremiji i pitaše ga; a on im odgovori sasvijem kako mu zapovjedi car. I okaniše ga se, jer ne doznaše ništa od toga. ²⁸ A Jeremija osta u trijemu od tamnice do dana kad uzeše Jerusolim; i on bijaše ondje kad uzeše Jerusolim.

39 Devete godine Sedekije cara Judina mjeseca desetoga dođe Navuhodonosor car Vavilonski sa svom vojskom svojom na Jerusolim i stade ga biti. ² Jedanaeste godine Sedekijine mjeseca četvrtoga, devetoga dana toga mjeseca provališe u grad. ³ I uđoše svi knezovi cara Vavilonskoga, i stadoše kod srednjih vrata Nergal-sareser, Samgar-nevon, Sarsehim, starješina nad dvoranima, Nergal-sareser, starješina nad vraćima, i svi drugi knezovi cara Vavilonskoga. ⁴ A kad ih vidje Sedekija car Judin i svi vojnici, pobjegoše i izidoše noću iz grada pokraj vrta carskoga na vrata među dva zida; i išahu preko polja. ⁵ A vojska Haldejska gonjaše ih, i stiže Sedekiju u polju Jerihonskom, i uhativši ga dovedoše ga k Navuhodonosoru caru Vavilonskom u Rivlu u zemlji Ematskoj, te mu sudi. ⁶ I zakla car Vavilonski sinove Sedekijine u Rivli na njegove oči, i sve znatne ljude od Jude pokla car Vavilonski. ⁷ Iza toga Sedekiji iskopa oči, i sveza ga u dvoje verige mjedene, da ga odvede u Vavilon. ⁸ A dom carev i domove narodne popališe Haldejci ognjem, i zidove Jerusalimske raskopaše. ⁹ A ostatak naroda što osta u gradu i prebjegoše koji prebjegoše k njemu, ostatak naroda što bješe ostao, odvede Nevuzardan zapovjednik stražarski u Vavilon. ¹⁰ Samo najsiromašnije iz naroda, koji ništa nemahu, ostavi Nevuzardan zapovjednik stražarski u zemlji Judinoj, i dade im tada vinograde i njive. ¹¹ A Navuhodonosor car Vavilonski zapovjedi za Jeremiju Nevuzardanu zapovjedniku stražarskom govoreći: ¹² Uzmi ga i gledaj ga dobro, i ne čini mu zla, nego mu čini što ti god kaže. ¹³ I poslaše Nevuzardan zapovjednik stražarski i Nevusazvan, starješina nad dvoranima, i Nergal-sareser, starješina nad vraćima, i svi knezovi cara Vavilonskoga, ¹⁴ Poslaše, te uzeše Jeremiju iz trijema od tamnice, i predaše ga Godoliji sinu Ahikama sina Safanova da ga odvede kući; tako osta među narodom. ¹⁵ A Jeremiji dođe riječ

Gospodnja kad bješe zatvoren u trijemu od tamnice govoreæi: ¹⁶ Idi i reci Avdemelehu Etiopljaninu govoreæi: ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: evo ja æu uèiniti da se zbudu rijeèi moje tome gradu na zlo a ne na dobro, i navršiaæ se pred tobom u onaj dan. ¹⁷ Ali æu tebe izbaviti u onaj dan, govori Gospod, i neæeš biti predan u ruke ljudima kojih se bojiš. ¹⁸ Jer æu te doista saèuvati, te neæeš pasti od maæa, i biaæ ti duša tvoja mjesto plijena zato što si se pouzdao u me, govori Gospod.

40 Rijeè koja dođe Jeremiji od Gospoda kad ga Nevuzardan zapovjednik stražarski pusti iz Rame uzevši ga pošto bješe okovan u verige među svijem robljem Jerusalimskim i Judinijem, koje se voðaše u Vavilon. ² I uzevši zapovjednik stražarski Jeremiju reèe mu: Gospod Bog tvoj izreèe ovo zlo za ovo mjesto; ³ I nanese i uèini kako reèe, jer zgriješiste Gospodu i ne slušaste glasa njegovog, zato vas snaðe ovo. ⁴ Ali sada, evo, ja te opraštam danas veriga što su ti na ruku; ako ti je volja poæi sa mnom u Vavilon, hodi, ja æu se brinuti za te; ako li ti nije volja poæi sa mnom u Vavilon, a ti nemoj; evo, sva ti je zemlja otvorena, idi kuda god hoæeš i kuda ti je drago. ⁵ Ili kad se on još ne vraæa, otidi k njemu, Godoliji sinu Ahikama sina Safanova, kojega je postavio car Vavilonski nad gradovima Judinijem, i ostani s njim među narodom, ili idi kuda ti je drago. I dade mu zapovjednik stražarski brašnjenice i dar, i otpusti ga. ⁶ I tako dođe Jeremija ka Godoliji sinu Ahikamovu u Mispu, i osta s njim u narodu, koji još osta u zemlji. ⁷ A sve vojvode što bjehu u polju i ljudi njihovi kad èuše da je car Vavilonski postavio Godoliju sina Ahikamova nad zemljom, i da je na njemu ostavio ljude i žene i djecu između siromašnoga naroda u zemlji, koji ne bi odveden u Vavilon, ⁸ Doðoše u Mispu ka Godoliji Ismailo sin Netanijin i Joanan i Jonatan sinovi Karijini, i Seraja sin Tanumetov, i sinovi Jofije Netofaæanina, i Jezanija sin nekoga Mahaæanina, oni i ljudi njihovi. ⁹ I zakle se Godolija sin Ahikama sina Safanova njima i ljudima njihovijem govoreæi: ne bojte se službe Haldejcima; ostanite u zemlji, i služite caru Vavilonskom, i dobro æe vam biti. ¹⁰ A ja evo æu stajati u Mispi da doèekujem Haldejce koji æe dolaziti k nama; a vi berite vinograde i voæe i ulje, i ostavljajte u sudove svoje, i stojte u gradovima svojim koje držite.

¹¹ Tako i svi Judejci, koji bijahu među Moavcima i sinovima Amonovijem i Edomcima i po svijem zemljama, èuvši da je car Vavilonski ostavio ostatak u Judeji i postavio nad njima Godoliju sina Ahikama sina Safanova, ¹² Vratitæ se svi Judejci iz svijeh mjesta kuda bijahu razagnani, i doðoše u zemlju Judinu ka Godoliji u Mispu, i nabraše vina i voæa vrlo mnogo. ¹³ A Joanan sin Karijin i sve vojvode što bjehu u polju doðoše ka Godoliji u Mispu, ¹⁴ I rekoše mu: znaš li da je Valis car sinova Amonovijeh poslao Ismaila sina Netanijina da te ubije? Ali im ne povjerova Godolija sin Ahikamov.

¹⁵ Tada Joanan sin Karijin reèe Godoliji nasamo u Mispi govoreæi: idem da ubijem Ismaila sina Netanijina, niko

neæe doznati. Zašto da te ubije i da se rasiju svi Judejci koji su se skupili oko tebe i da propadne ostatak Judin? ¹⁶ Ali Godolija sin Ahikamov reèe Joananu sinu Karijinu: nemoj to èiniti, jer nije istina što kaæeš za Ismaila.

41 A sedmoga mjeseca dođe Ismailo sin Netanije sina Elisamina, carskoga roda, i knezovi carevi, deset ljudi s njim, ka Godoliji sinu Ahikamovu u Mispu, i jedoše ondje u Mispi s njim. ² Potom usta Ismailo sin Netanijin i deset ljudi što bijahu s njim, i ubiše maæem Godoliju sina Ahikama sina Safanova; tako pogubiše onoga koga bješe postavio car Vavilonski nad zemljom. ³ I sve Judejce koji bijahu s njim, s Godolijom, u Mispi, i Haldejce koji se zatekoše ondje, vojnike, pobi Ismailo. ⁴ A sjutradan pošto ubi Godoliju, dok još niko ne dozna, ⁵ Doðoše ljudi iz Sihema, iz Siloma i iz Samarije, osamdeset ljudi, obrijane brade i razdrtijeh haljina i isparani po tijelu, i imahu u rukama dar i kad, da prinesu u dom Gospodnji. ⁶ Tada Ismailo sin Netanijin izide im na susret iz Mispe i iðaše plaèuæi, i sretavši se s njima reèe im: hodite ka Godoliji sinu Ahikamovu. ⁷ A kad doðoše usred grada, pokla ih Ismailo sin Netanijin s ljudima koji bijahu s njim i baci ih u jamu. ⁸ A među njima se naðe deset ljudi koji rekoše Ismailu: nemoj nas pogubiti, jer imamo sakriveno blago u polju, pšenice i jeèma i ulja i meda. I ostavi ih, i ne pobi ih s braæom njihovom. ⁹ A jama u koju pobaca Ismailo sva tjelesa ljudi koje pobi uz Godoliju bijaše ona koju naèini car Asa bojeæi se Vase cara Izrailjeva; i Ismailo sin Netanijin napuni je pobijenijeh ljudi. ¹⁰ I zarobi Ismailo sav ostatak naroda što bijaše u Mispi, kæeri careve i sav narod što bješe ostao u Mispi, nad kojim bješe postavio Nevuzardan zapovjednik stražarski Godoliju sina Ahikamova; i zarobivši ih Ismailo sin Netanijin poðe da prijeðe k sinovima Amonovijem. ¹¹ Ali Joanan sin Karijin i sve vojvode što bijahu s njim èuše sve zlo što uèini Ismailo sin Netanijin. ¹² Tada uzeše sve svoje ljude i poðoše da udare na Ismaila sina Netanijina, kojega naðoše kod velike vode u Gavaonu. ¹³ I sav narod što bješe s Ismailom kad vidje Joanana sina Karijina i sve vojvode što bjehu s njim, obradova se, ¹⁴ I sav narod što Ismailo zarobi iz Mispe obrnu se i otide k Joananu sinu Karijinu. ¹⁵ A Ismailo sin Netanijin pobježe s osam ljudi od Joanana, i otide k sinovima Amonovijem. ¹⁶ I tako Joanan sin Karijin i sve vojvode što bijahu s njim uzeše sav ostatak naroda što povratitæ od Ismaila sina Netanijina, koji ubiv Godoliju sina Ahikamova bješe ih odveo iz Mispe, vojnike i žene i djecu i dvorane, i odvedoše ih iz Gavaona; ¹⁷ I otišavši stadoše u gostionici Himamovoj kod Vitlejema, da bi otišli i prešli u Misir, ¹⁸ Radi Haldejaca, jer ih se bojahu, što Ismailo sin Netanijin ubi Godoliju sina Ahikamova, kojega bješe postavio car Vavilonski nad zemljom.

42 Potom doðoše sve vojvode i Joanan sin Karijin i Jezanija sin Osajin, i sav narod, malo i veliko, ² I rekoše Jeremiji proroku: pusti preda se našu molbu, i pomoli se za nas Gospodu Bogu svojemu, za sav ovaj ostatak, jer nas je ostalo malo od mnogih, kao što nas

oèi tvoje vide, ³ Da bi nam pokazao Gospod Bog tvoj put kojim æemo iæi i šta æemo raditi. ⁴ A Jeremija prorok reèe im: poslušææu; evo, pomoliæu se Gospodu Bogu vašemu po vašim rijeèima, i što vam odgovori Gospod kazaæu vam, neæu vam zatajiti ni rijeèi. ⁵ A oni rekoše Jeremiji: Gospod neka nam je svjedok istinit i vjeran da æemo èiniti sve što ti Gospod Bog tvoj zapovjedi za nas. ⁶ Bilo dobro ili zlo, poslušææemo rijeè Gospoda Boga svojega ka kojemu te šaljemo, da bi nam dobro bilo kad poslušamo glas Gospoda Boga svojega. ⁷ A poslije deset dana doæe rijeè Gospodnja Jeremiji; ⁸ Te sazva Joanana sina Karijina i sve vojvode što bijahu s njim, i sav narod, malo i veliko, ⁹ I reèe im: ovako veli Gospod Bog Izrailjev, ka kojemu me poslaste da iznesem preda nj molbu vašu: ¹⁰ Ako ostanete u ovoj zemlji, sazidaæu vas, i neæu vas razoriti, i nasadiaæu vas i neæu vas istrijebiti; jer mi je æao sa zla koje sam vam uèinio. ¹¹ Ne bojte se cara Vavilonskoga, kojega se bojite; ne bojte ga se, govori Gospod, jer sam ja s vama da vas saèuvam i da vas izbavim iz njegove ruke. ¹² I uèiniaæu vam milost da se smiluje na vas, i vrati vas u zemlju vašu. ¹³ Ako li reèete: neæemo da ostanemo u toj zemlji, ne slušajuæi glasa Gospoda Boga svojega ¹⁴ Govoreæi: ne, nego idemo u zemlju Misirsku, da ne vidimo rata i glasa trubnoga ne èujemo i ne budemo gladni hljeba, i ondje æemo se naseliti, ¹⁵ Onda èujte rijeè Gospodnju, koji ste ostali od Jude; ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: ako vi okrenete lice svoje da idete u Misir i otidete da se naselite ondje, ¹⁶ Ondje æe vas u zemlji Misirskoj stignuti maè kojega se bojite, i glad, radi koje se brinete, goniaæ vas ondje u Misiru i ondje æete pomrijeti. ¹⁷ I svi ljudi koji su okrenuli lice svoje da idu u Misir da se ondje nasele, izginuæe od maèa i od gladi i od pomora, i nijedan ih neæe ostati niti æe koji uteæi od zla koje æu pustiti na njih. ¹⁸ Jer ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: kao što se gnjev moj i jarost moja izli na stanovnike Jerusalimske, tako æe se izliti gnjev moj na vas, ako otidete u Misir, i biæete uklin i èudo i kletva i rug, i neæete više vidjeti ovoga mjesta. ¹⁹ Gospod vam govori, ostanici Judini! ne idite u Misir. Znajte da vam ja svjedoèim danas. ²⁰ Jer varaste duše svoje kad me poslaste ka Gospodu Bogu svojemu rekavši: pomoli se za nas Gospodu Bogu našemu, i kako reèe Gospod Bog naš, javi nam i uèiniaæemo. ²¹ A kad vam javih danas, neæete da poslušate glasa Gospoda Boga svojega niti išta što mi zapovjedi za vas. ²² Znajte dakle da æete izginuti od maèa i od gladi i od pomora na mjestu kuda ste radi otiaæi da se stanite.

43 A kad izgovori Jeremija svemu narodu sve rijeèi Gospoda Boga njihova, koje mu Gospod Bog njihov zapovjedi za njih, sve te rijeèi, ² Tada Azarija sin Osajin i Joanan sin Karijin i svi oni ljudi oholi rekoše Jeremiji govoreæi: nije istina što govoriš; nije te poslao Gospod Bog naš da nam kaæeš: ne idite u Misir da se ondje stanite. ³ Nego Varuh sin Nirijin podgovara te na nas da nas preda u ruke Haldejcima da nas pogube ili

da nas presele u Vavilon. ⁴ I tako Joanan sin Karijin i sve vojvode i sav narod ne poslušæe glasa Gospodnjega da ostanu u zemlji Judinoj. ⁵ Nego Joanan sin Karijin i sve vojvode uzeše sav ostatak Judin koji se bijaše vratio da živi u zemlji Judinoj iz svijeh naroda u koje bijahu razagnani, ⁶ Ljude i žene i djecu i kæeri careve, i sve duše što bijaše ostavio Nevuzardan zapovjednik stražarski s Godolijom sinom Ahikama sina Safanova, i Jeremiju proroka i Varuha sina Nirijina, ⁷ I otidoše u zemlju Misirsku, jer ne poslušæe glasa Gospodnjega; i doæoše do Tafnesa. ⁸ I doæe rijeè Gospodnja Jeremiji u Tafnesu govoreæi: ⁹ Uzmi u ruke velikoga kamenja, i pokrij ga kalom u peæi za opeke što je na vratima doma Faraonova u Tafnesu da vide Judejci; ¹⁰ I reci im: ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: evo, ja æu poslati i dovesti Navuhodonosora cara Vavilonskoga slugu svojega, i metnuæu prijesto njegov na ovo kamenje koje sakrih, i razapeæe carski šator svoj na njemu. ¹¹ Jer æe doæi i zatrti zemlju Misirsku; ko bude za smrt otiaæi æe na smrt, ko za ropstvo, u ropstvo, ko za maè, pod maè. ¹² I raspaliaæu oganj u kuæama bogova Misirskih; i popaliaæe ih i odvešæe ih u ropstvo, i ogrnuæe se zemljom Misirskom kao što se pastir ogræe plaštem svojim, i otiaæi æe odande s mirom. ¹³ I izlomiaæe stupove u domu sunèanom što je u zemlji Misirskoj, i kuæe bogova Misirskih popaliaæe ognjem.

44 Rijeè koja doæe Jeremiji za sve Judejce koji življahu u zemlji Misirskoj, koji življahu u Migdolu i u Tafnesu i u Nofu i u zemlji Patrosu, govoreæi: ² Ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: vi vidjeste sve zlo što navedoh na Jerusalim i na sve gradove Judine, i evo su danas pusti i nema nikoga da živi u njima, ³ Za zloæu njihovu koju èiniše da bi me gnjevili hodeæi da kade i služe drugim bogovima, kojih ne znaše ni oni ni vi ni oci vaši. ⁴ I slah k vama sve sluge svoje proroke zarana jednako govoreæi: ne èinite toga gada, na koji mrzim. ⁵ Ali ne poslušæe niti prignuše uha svojega da se vrate od zloæe svoje, da ne kade drugim bogovima. ⁶ Zato se izli jarost moja i gnjev moj, i razgorje se u gradovima Judinijem i po ulicama Jerusalimskim, te postaše razvaline i pustoš, kao što se vidi danas. ⁷ A sada ovako veli Gospod Bog nad vojskama, Bog Izrailjev: zašto sami sebi èinite tako veliko zlo da istrijebite iz Jude ljude i žene, djecu i koja sisaju, da ne ostane u vas ostatka, ⁸ Gnjeveæi me djelima ruku svojih, kadeæi drugim bogovima u zemlji Misirskoj, u koju doæoste da se stanite da biste se istrijebili i postali kletva i rug u svijeh naroda na zemlji. ⁹ Jeste li zaboravili zla otaca svojih i zla careva Judinijeh i zla žena njihovijeh, i svoja zla i zla žena svojih, koja èiniše u zemlji Judinoj i po ulicama Jerusalimskim? ¹⁰ Ne pokoriše se do danas niti se pobojaše, niti hodiše po mom zakonu i uredbama mojim, koje stavih pred vas i pred oce vaše. ¹¹ Zato ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: evo, ja æu vam obratiti lice svoje na zlo, da istrijebim sve Judejce. ¹² I uzeæu ostatak Judin, koji okrenu lice svoje

da ide u zemlju Misirsku da se ondje stani, i izginuæe svi; u zemlji æe Misirskoj pasti i izginuti od maèa i od gladi, malo i veliko, izginuæe od maèa i od gladi, i biæe uklin i èudo i prokletstvo i rug. ¹³ I pohodiuæu one koji nastavaju u zemlji Misirskoj, kao što sam pohodio Jerusolim, maèem, glaðu i pomorom; ¹⁴ I nijedan od ostatka Judina, što otidoše u zemlju Misirsku da se ondje stane, neæe uteæi niti se izbaviti da se vrate u zemlju Judinu, u koju se æele vratiti da se nasele; jer se neæe vratiti, osim koji pobjegnu. ¹⁵ Tada odgovoriše Jeremiji svi ljudi koji znaðahu da æene njihove kade drugim bogovima, i sve æene, kojih stajaše ondje velik zbor, i sav narod što æivljaše u zemlji Misirskoj, u Patrosu, govoreæi: ¹⁶ Što nam kaza u ime Gospodnje, neæemo te poslušati; ¹⁷ Nego æemo èiniti sve što je izašlo iz naših usta kadeæi carici nebeskoj i ljevajuæi joj naljeve, kao što smo èinili mi i oci naši, carevi naši i knezovi naši po gradovima Judinijem i po ulicama Jerusalimskim, jer bijasmo siti hljeba i bijaše nam dobro i zla ne viðasmo. ¹⁸ A otkad prestasmo kaditi carici nebeskoj i ljevati joj naljeve, ništa nemamo i ginemo od maèa i od gladi. ¹⁹ I kad kadimo carici nebeskoj i ljevamo joj naljeve, eda li joj bez glavara svojih peèemo kolaèe sluæeæi joj i ljevamo joj naljeve? ²⁰ Tada reèe Jeremija svemu narodu, ljudima i ženama, i svemu narodu, koji mu onako odgovoriše, govoreæi: ²¹ Eda li se ne opomenu Gospod kada, kojim kadiste u gradovima Judinijem i po ulicama Jerusalimskim vi i oci vaši, carevi vaši i knezovi vaši i narod zemaljski? i ne doðe li mu u srce? ²² I ne može Gospod više podnositi zloæe djela vaših i gadova koje èiniste, te zemlja vaša posta pustoš i èudo i prokletstvo, da niko ne æivi u njoj, kako se vidi danas. ²³ Zato što kadiste i što griješiste Gospodu i ne slušaste glasa Gospodnjega, i po zakonu njegovu i uredbama njegovijem i svjedoèanstvima njegovijem ne hodiste, zato vas zadesi ovo zlo, kako se vidi danas. ²⁴ Još reèe Jeremija svemu narodu i svijem ženama: èujte rijeè Gospodnju, svi Judejci, koji ste u zemlji Misirskoj. ²⁵ Ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev govoreæi: vi i æene vaše rekoste ustima svojim i rukama svojim izvršiste govoreæi: izvršivaæemo zavjete svoje što zavjetovasmo kadeæi carici nebeskoj i ljevajuæi joj naljeve. Doista ispuniste zavjete svoje i izvršiste. ²⁶ Zato èujte Judejci rijeè Gospodnju, svi Judejci koji stanujete u zemlji Misirskoj: evo, ja se zaklinjem velikim imenom svojim, veli Gospod, da se ime moje neæe više izricati ustima nijednoga Judejca u svoj zemlji Misirskoj da bi rekao: tako da je æiv Gospod Gospod! ²⁷ Evo, ja æu paziti na njih zla radi, ne dobra radi, i Judejci koji su u zemlji Misirskoj svi æe ginuti od maèa i od gladi, dokle ih ne bude nijednoga. ²⁸ A koji uteku od maèa, vrtiaæe se iz zemlje Misirske u zemlju Judinu, malo njih, jer sav ostatak Judin, što otidoše u zemlju Misirsku da se ondje nastane, poznaæe èija æe se rijeè navršiti, moja ili njihova. ²⁹ A ovo da vam je znak, govori Gospod, da æu vas pohoditi na tom mjestu da znate da æe se doista ispuniti rijeèi moje vama na zlo; ³⁰ Ovako veli

Gospod: evo, ja æu dati Faraona Vafrija cara Misirskoga u ruke neprijateljima njegovijem i u ruke onijem koji traæe dušu njegovu, kao što sam dao Sedekiju cara Judina u ruke Navuhodonosoru caru Vavilonskom, neprijatelju njegovu i koji traæaše dušu njegovu.

45 Rijeè koju reèe Jeremija prorok Varuhu sinu Nirijinu, kad pisaše ove rijeèi u knjigu iz usta Jeremijinijeh, èetvrte godine Joakima sina Josijina, govoreæi: ² Ovako veli Gospod Bog Izrailjev za tebe, Varuše: ³ Rekao si: teško meni! jer Gospod dodade mi æalost na tugu; iznemogoh uzdišuæi, i mira ne nalazim. ⁴ Reci mu ovo: ovako veli Gospod: evo, što sam sagradio ja razgraðujem, i što sam posadio iskorenjavam po svoj toj zemlji. ⁵ A ti li æeš traæiti sebi velike stvari? Ne traæi; jer evo, ja æu pustiti zlo na svako tijelo, govori Gospod; ali æu tebi dati dušu tvoju mjesto plijena u svijem mjestima, kuda otideš.

46 Rijeè Gospodnja koja doðe Jeremiji proroku za narode: ² Za Misirce, za vojsku Faraona Nehaona cara Misirskoga, koja bijaše na reci Efratu kod Harkemisa, i razbi je Navuhodonosor car Vavilonski èetvrte godine Joakima sina Josijina cara Judina. ³ Pripravite štite i štitiaæe, i idite u boj; ⁴ Prežite konje, i pojašite, konjici; postavite se sa šljemovima; utrite koplja, oblaèite se u oklope. ⁵ Zašto ih vidim gdje se poplašiše, vraæaju se natrag, junaci njihovi polomiše se i bjeæe bez obzira? Strah je otsvuda, govori Gospod. ⁶ Da ne uteèe laki, niti se izbavi jaki; da se na sjeveru na brijegu rijeke Efrata spotaknu i padnu. ⁷ Ko je to što se diæe kao potok, i vode mu se kolebaju kao rijeke? ⁸ Misir se diæe kao potok i njegove se vode kolebaju kao rijeke; i veli: idem, pokriaæu zemlju, zatraæu grad i one koji æive u njemu. ⁹ Izlazite, konji, bjesnite, kola; i neka izaðu junaci, Husi i Fudi, koji nose štitove, i Ludeji, koji nose i nateæu luk. ¹⁰ Jer je ovaj dan Gospodu Gospodu nad vojskama dan osvete, da se osvete neprijateljima svojim; maè æe ih proždrijeti i nasitiaæe se i opiaæe se krvlju njihovom; jer æe biti ærtva Gospoda Gospoda nad vojskama u zemlji sjevernoj na rijeci Efratu. ¹¹ Izidi u Galad i uzmi balsama, djevojko kæeri Misirska; zaludu su ti mnogi lijekovi, neæeš se izlijeèiti. ¹² Narodi èuše sramotu tvoju, i vike tvoje puna je zemlja, jer se spotièu junak o junaka, te obojica padaju. ¹³ Rijeè koju reèe Gospod Jeremiji proroku o dolasku Navuhodonosora cara Vavilonskoga da potre zemlju Misirsku: ¹⁴ Javite u Misiru, i oglasite u Migdolu, oglasite i u Nofu i u Tafnesu, i recite: stani i pripravi se, jer maè proždrije što je oko tebe. ¹⁵ Zašto se povaljaše junaci tvoji? Ne stoje, jer ih Gospod obara. ¹⁶ Èini, te se mnogi spotièu i padaju jedan na drugoga, i govore: ustani da se vratimo k narodu svojemu i na postojbinu svoju ispred maèa nasilnikova. ¹⁷ Vièu ondje: Faraon car Misirski propade, proðe mu rok. ¹⁸ Tako da sam ja æiv, govori car, kojemu je ime Gospod nad vojskama; kao Tavor meðu gorama i kao Karmil na moru doæi æe. ¹⁹ Spremi što ti treba da se seliš, stanovnice, kæeri Misirska; jer æe Nof opustjeti i spaliaæe se da neæe

niko živjeti u njemu. ²⁰ Misir je lijepa junica; ali pogibao ide, ide sa sjevera. ²¹ I najamnici su njegovi usred njega kao teoci ugojeni, ali se i oni obrnuše i pobjegoše, ne ostaše, jer dođe na njih dan nesreće njihove, vrijeme pohođenja njihova. ²² Glas æe njihov iæi kao zmijinji, jer oni idu s vojskom i doæi æe sa sjekirama na nj kao oni koji sijeku drva. ²³ I oni æe posjeæi šumu njegovu, govori Gospod, ako joj i nema mjere, jer ih je više nego skakavaca i nema im broja. ²⁴ Posrami se kæi Misirska, predana je u ruke narodu sjevernom. ²⁵ Govori Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: evo, ja æu pohoditi ljudstvo u Noji, i Faraona i Misir i bogove njegove i careve njegove, Faraona i sve koji se uzdaju u nj. ²⁶ I daæu ih u ruke onima koji traže dušu njihovu, u ruke Navuhodonosoru caru Vavilonskom i u ruke slugama njegovijem; a poslije æe biti naseljen kao prije, govori Gospod. ²⁷ A ti se ne boj, slugo moj Jakove, i ne plaši se, Izrailju, jer evo ja æu te izbaviti iz daljne zemlje i sjeme tvoje iz zemlje ropstva njegova; i Jakov æe se vratiti i poèivaæe, i biæe miran i niko ga neæe plašiti. ²⁸ Ti se ne boj, slugo moj Jakove, govori Gospod, jer sam ja s tobom; jer æu uèiniti kraj svijem narodima, u koje te prognah, ali tebi neæu uèiniti kraja, nego æu te pokarati s mjerom, a neæu te ostaviti sasvijem bez kara.

47 Rijeè Gospodnja koja dođe Jeremiji proroku za Filisteje prije nego Faraon osvoji Gazu. ² Ovako veli Gospod: evo, voda dolazi sa sjevera, i biæe kao potok koji se razljeva, i potopiæe zemlju i što je u njoj, grad i one koji žive u njemu; i ljudi æe vikati, i ridaæe svi stanovnici zemaljski. ³ Od topota kopita jakih konja njegovijeh, od tutnjave kola njegovijeh, i praske toèkova njegovijeh, neæe se obazreti ocevi na sinove, jer æe im ruke klonuti, ⁴ Od onoga dana koji æe doæi da istrijebi sve Filisteje i da zatre Tir i Sidon i sve ostale pomoænike, jer æe Gospod istrijebiti Filisteje, ostatak ostrva Kaftora. ⁵ Oæelaviæe Gaza, propašæe Askalon i ostatak doline njihove; dokle æeš se rezati? ⁶ Jaoh, maèu Gospodnji, kad æeš se smiriti? vrati se u korice svoje, stani i smiri se. ⁷ Ali kako bi se smirio? jer mu Gospod daje zapovijest na Askalon i na primorje; onamo ga odredi.

48 Za Moava ovako govori Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: teško Nevonu! jer æe se opustošiti; Kirijatajim æe se posramiti i uzeti; Mizgav æe se posramiti i prepasti. ² Neæe se više hvaliti Moav Esevom; jer mu zlo misle: hodite da ga istrijebimo da nije više narod. I ti, Madmene, opustjeæeš; maè æe te goniti. ³ Èuje se vika iz Oronajima, pustošenje i satiranje veliko. ⁴ Moav se satr; stoji vika djece njegove. ⁵ Jer æe se putem Luitskim dizati plaè bez prestanka; i kako se slazi u Oronajim, neprijatelji æe èuti strašnu viku: ⁶ Bježite, izbavite duše svoje, i budite kao vries u pustinji. ⁷ Jer što se uzdaš u svoja djela i u blago svoje, zato æeš se i ti uzeti, i Hamos æe otiaèi u ropstvo, sveštenici njegovi i knezovi njegovi skupa. ⁸ I doæi æe zatiraè u svaki grad, neæe se saèuvati ni jedan grad; dolina æe propasti i ravnica æe se

opustošiti, jer Gospod reèe. ⁹ Podajte krila Moavu, neka brzo odleti; jer æe gradovi njegovi opustjeti da neæe niko živjeti u njima. ¹⁰ Proklet bio ko nemarno radi djelo Gospodnje, i proklet ko usteže maè svoj od krvi! ¹¹ Moav je bio u miru od djetinjstva svojega i poèivao na droždini svojoj, niti se pretakao iz suda u sud, niti je u ropstvo išao; zato mu osta kus njegov, i miris se njegov nije promijenio. ¹² Zato, evo, idu dani, govori Gospod, da mu pošljem premetaèe, koji æe ga premetnuti, i sudove njegove isprazniti i mjevove njegove pokidati. ¹³ I Moav æe se osramotiti s Hamosa, kao što se osramotio dom Izrailjev s Vetilja, gada svojega. ¹⁴ Kako govorite: jaki smo i junaci u boju? ¹⁵ Moav æe se opustošiti i gradovi æe njegovi propasti, i najbolji mladiæi njegovi siæi æe na zaklanje, govori car, kojemu je ime Gospod nad vojskama. ¹⁶ Blizu je pogibao Moavova, i zlo njegovo vrlo hiti. ¹⁷ Žalite ga svi koji ste oko njega, i koji god znate za ime njegovo, recite: kako se slomi jaki štap, slavna palica? ¹⁸ Siði sa slave svoje, i sjedi na mjesto zasušeno, kæeri, koja živiš u Devonu; jer æe zatiraè Moavov doæi na tebe i raskopaæe gradove tvoje. ¹⁹ Stani na putu, i pogledaj, koja živiš u Aroiru, upitaj onoga koji bježi i onu koja gleda da se izbavi, reci: što bi? ²⁰ Posrami se Moav; jer se razbi; ridajte i vièite; javite u Arnon da se Moav opustoši. ²¹ Jer sud dođe na zemlju ravnu, na Olon i na Jasu i Mifat, ²² I na Devon i na Nevon i na Vet-Devlatajim, ²³ I na Kirijatajim i na Vet-Gamul i na Vet-Meon, ²⁴ I na Keriot i na Vosoru, i na sve gradove zemlje Moavske, koji su daleko i koji su blizu. ²⁵ Odbijen je rog Moavu, i mišica se njegova slomi, govori Gospod. ²⁶ Opojte ga, jer se podigao na Gospoda; neka se valja Moav u bljuvotini svojoj, i bude i on potsmijeh. ²⁷ Jer nije li tebi Izrailj bio potsmijeh? je li se zatekao meðu lupežima, te kad god govoriš o njemu poskakuješ? ²⁸ Ostavite gradove i naselite se u stijeni, stanovnici Moavski, i budite kao golubica koja se gnijezdi u kraju i rasjelini. ²⁹ Èusmo ponos Moavov da je veoma ponosit, oholost njegovu i ponos, razmetanje njegovo i obijest njegovu. ³⁰ Znam ja, govori Gospod, obijest njegovu; ali neæe biti tako; laži njegove neæe uèiniti ništa. ³¹ Zato æu ridati za Moavom, vikati za svijem Moavom, uzdisaæe se za onima u Kir-Eresu. ³² Više nego za Jazirom plakaæu za tobom, lozo Sivamska; odvođe tvoje prijeðoše more, dopriješe do mora Jazirskoga; zatiraè napade na ljetinu tvoju i na berbu tvoju. ³³ I radost i veselje otide s rodnoga polja, iz zemlje Moavske, i uèinih te nesta u kacama vina; niko neæe gaziti pjevajuæi; pjesma neæe se više pjevati. ³⁴ Od vike Esevonske, koja doprije do Eleale, podigoše viku do Jase, od Sigora do Oronajima, kao junica od tri godine, jer æe i voda Nimrimskih nestati. ³⁵ I uèiniæu, govori Gospod, da ne bude Moavu èovjeka koji bi prinosio žrtvu na visini i kadio bogovima svojim. ³⁶ Zato æe srce moje pištati za Moavom kao svirala, i srce æe moje pištati kao svirala za ljudima u Kir-Eresu, jer æe mu sva teèevina propasti. ³⁷ Jer æe sve glave biti æelave i sve brade

obrijane, i sve ruke izrezane, i oko bedara kostrijet.
³⁸ Na svijem krovovima Moavovijem i po ulicama njegovijem biæe sam plaè, jer æu razbiti Moava kao sud na kom nema miline, govori Gospod. ³⁹ Ridajte: kako je satrven! kako Moav obrnu pleæi sramotan? i posta Moav potsmijeh i strahota svjema koji su oko njega. ⁴⁰ Jer ovako govori Gospod: evo, kao orao doletjeæe i raširiæe krila svoja nad Moavom. ⁴¹ Kerijot je pokoren i tvrda se mjesta zauzeše, i srca æe u junaka Moavovijeh biti u onaj dan kao srce u žene koja se porađa. ⁴² I Moav æe se istrijebiti da ne bude narod, jer se podiže na Gospoda. ⁴³ Strah i jama i zamka oko tebe je, stanovnièe Moavski, govori Gospod. ⁴⁴ Ko uteèe od straha, pašæe u jamu, a ko izljeze iz jame, uhvatiæe se u zamku; jer æu pustiti na njega, na Moava, godinu pohođenja njihova, govori Gospod. ⁴⁵ U sjenu Esevonskom ustaviše se koji bježahu od sile; ali æe oganj izaæi iz Esevona i plamen isred Siona, i opaliæe kraj Moavu i tjeme nemirnicima. ⁴⁶ Teško tebi, Moave, propade narod Hamosov, jer sinove tvoje zarobiše, i kæeri tvoje odvedoše u ropstvo. ⁴⁷ Ali æu povratiti roblje Moavovo u pošljednje vrijeme, govori Gospod. Dovde je sud Moavu.

49 Za sinove Amonove: ovako veli Gospod: zar Izrailj nema sinova? zar nema našljednika? zašto Malhom naslijedi zemlju Gadovu? i zašto se narod njegov naseli u njegovijem gradovima? ² Zato evo idu dani, govori Gospod, kad æu uèiniti da se èuje vika ubojna u Ravi sinova Amonovijeh, i ona da bude gomila razvalina, i sela njezina popaljena ognjem; i Izrailj æe obladati onima koji bjehu njim obladali, govori Gospod. ³ Ridaj Esevone, jer je Gaj opustošen; vièite sela Ravska; pripašite oko sebe kostrijet, narièite i trèite oko plotova; jer æe Malhom otiaæi u ropstvo, sveštenici njegovi i knezovi njegovi skupa. ⁴ Što se hvališ dolinama? Rastopila se dolina tvoja, kæeri odmetnico! koja se uzdaš u blago svoje: ko bi udario na me? ⁵ Evo ja æu pustiti na te strah otvuda unaokolo, govori Gospod Gospod nad vojskama, i raspršæete se svi, i neæe biti nikoga da sakupi bježan. ⁶ Ali æu poslije povratiti roblje sinova Amonovijeh, govori Gospod. ⁷ Za Edoma, ovako veli Gospod nad vojskama: zar nema više mudrosti u Temanu? nesta li svjeta razumnima? išèilje li mudrost njihova? ⁸ Bježite, obratite pleæi, zavrite se duboko, stanovnici Dedanski, jer æu pustiti na Isava pogibao njegovu u vrijeme kad æu ga pohoditi. ⁹ Da ti doðu beraèi, ne bi li ti ostavili pabiraka? da doðu lupeži noæu, ne bi li odnijeli koliko im je dosta? ¹⁰ Ali ja ogoluznih Isava, otkrih potaje njegove da se ne može sakriti; propade sjeme njegovo, braæa njegova i susjedi njegovi, niko ne osta. ¹¹ Ostavi sirote svoje, ja æu im život saèuvati, i udovice tvoje neka se uzdaju u me. ¹² Jer ovako veli Gospod: evo, koji ne bi trebalo da piju iz èaše, doista æe piti; a ti li æeš ostati bez kara? neæeš ostati bez kara, nego æeš zacijelo piti. ¹³ Jer sobom se zaklinjem, govori Gospod, da æe Vosora biti pustoš, rug, èudo i prokletstvo, i svi æe gradovi njezini

biti pustinja vjeèna. ¹⁴ Èuh glas od Gospoda, i glasnik bi poslan k narodima da reèe: skupite se i idite na nju, i dignite se u boj. ¹⁵ Jer gle, uèiniæu te da budeš mali meðu narodima i prezren meðu ljudima. ¹⁶ Obijest tvoja i ponositost srca tvogjega prevari tebe, koji živiš u rasjelinama kamenijem i držiš se visokih humova; da naèiniš sebi gnijezdo visoko kao orao, i odande æu te svaliti, govori Gospod. ¹⁷ I zemlja æe Edomska biti pustinja, ko proðe mimo nju, svak æe se èuditi i zviždati radi svijeh rana njezinijeh. ¹⁸ Kao kad se zatr Sodom i Gomor i susjedstvo njihovo, veli Gospod, neæe se naseliti ondje niko niti æe se baviti ondje sin èovjeèji. ¹⁹ Gle, kao lav izaæi æe podižuæi se više nego Jordan na stan silnoga; ali æu ga brzo otjerati iz te zemlje, i postaviæu nad njom onoga ko je izabran; jer ko je kao ja? i ko æe se preti sa mnom? i koji æe mi pastir odoljeti? ²⁰ Zato èujte namjeru Gospodnju što je naumio za Edomce i misli njegove što je smislio za stanovnike Temanske: zaista najmanji iz stada razvlaèiæe ih, zaista æe opustjeti stan s njima. ²¹ Od praske padanja njihova zemlja æe se tresti, i vika æe se njihova èuti na Crvenom Moru. ²² Gle, doæi æe i doletjeæe kao orao i raširiæe krila svoja nad Vosorom, i biæe srce u junaka Edomskih kao srce u žene koja se porađa. ²³ Za Damasak. Posrami se Emat i Arfad, jer èu zle glase; rastopiše se, strah je na moru, ne može se umiriti. ²⁴ Damasak klonu, obrati se da bježi, drhat ga poduze, tuga i bolovi osvojiše ga kao porodilju. ²⁵ Kako se ne ostavi slavni grad? grad radosti moje? ²⁶ Zato æe popadati mladiæi njegovi na ulicama njegovijem, i svi æe vojnici njegovi izginuti u onaj dan, govori Gospod nad vojskama. ²⁷ I raspaliæu oganj u zidovima Damaštanskim, i proždrijeæe dvore Ven-Adadove. ²⁸ Za Kidar i za carstva Asorska, koja razbi Navuhodonor car Vavilonski, ovako veli Gospod: ustanite, idite na Kidar, i zatrite sinove istoène. ²⁹ Uzeæe im šatore i stada, zavjese njihove i sudove njihove i kamile njihove oteæe, i vikaæe na njih strašno otvuda. ³⁰ Bježite, selite se daleko, zavrite se duboko, stanovnici Asorski, govori Gospod, jer je Navuhodonor car Vavilonski namjerio namjeru protiv vas, i smislio misao protiv vas. ³¹ Ustanite, idite k narodu mirnome, koji živi bez straha, govori Gospod, koji nema vrata ni prijevornica, žive sami. ³² I kamile æe njihove biti plijen, i mnoštvo stoke njihove grabež, i rasijaæu ih u sve vjetrove, one što se s kraja strigu; i dovešæu pogibao na njih sa svijeh strana, govori Gospod. ³³ I Asor æe biti stan zmajevski, pustinja dovijeka: niko se neæe ondje naseliti, niti æe se baviti u njemu sin èovjeèji. ³⁴ Rijeè Gospodnja koja dođe Jeremiji proroku za Elam, u poèetku carovanja Sedekije cara Judina, govoreæi: ³⁵ Ovako veli Gospod nad vojskama: evo, ja æu slomiti luk Elamu, glavnu silu njegovu; ³⁶ I dovešæu na Elam èetiri vjetra s èetiri kraja nebesa, i u sve te vjetrove rasijaæu ih, tako da neæe biti naroda kuda neæe otiaæi prognanici Elamski. ³⁷ I uplašiaæu Elamce pred neprijateljima njihovijem, i pred onima koji traže dušu njihovu; i pustiaæu zlo na njih, žestinu gnjeva svojega,

govori Gospod, i pustiaæu za njima maè dokle ih ne zatrem. ³⁸ I namjestiaæu prijesto svoj u Elamu, i istrijebiaæu odande cara i knezove, govori Gospod. ³⁹ Ali u poøljednje vrijeme povratiaæu roblje Elamsko, govori Gospod.

50 Rijeè koju reèe Gospod za Vavilon i za zemlju Haldejsku preko Jeremije proroka. ² Javite narodima i razglasite, podignite zastavu, razglasite, ne tajite, recite: uze se Vavilon, posrami se Vil, razbi se Merodah; posramiše se idoli njegovi, razbiše se gadni bogovi njegovi. ³ Jer se narod podiže na nj sa sjevera, koji æe mu zemlju opustiti, da neæe biti nikoga da živi u njoj; i ljudi i stoka pobjeæi æe i otiaæi. ⁴ U te dane i u to vrijeme, govori Gospod, doæi æe sinovi Izrailjevi i sinovi Judini zajedno, iaæi æe plaèuæi i tražiaæe Gospoda Boga svojega. ⁵ Pitaæe za put u Sion, i obrativši se onamo reæi æe: hodite, sjedinimo se s Gospodom zavjetom vjeènijem, koji se ne zaboravlja. ⁶ Narod je moj stado izgubljeno; pastiri njegovi zavedoše ga, te luta po gorama, ide s brda na humove, zaboravivši stan svoj. ⁷ Ko ih naðe, proždiraše ih, i neprijatelji njihovi govoriše: neæemo biti krivi, jer zgriješise Gospodu, stanu pravde, Gospodu, nadu otaca njihovijeh. ⁸ Bježite iz Vavilona i izidite iz zemlje Haldejske i budite kao ovnovi pred stadom. ⁹ Jer, evo, ja æu podignuti i dovešæu na Vavilon zbor velikih naroda iz zemlje sjeverne, koji æe se uvrstati da se biju s njim, i uzeæe ga; strijele su im kao u dobra junaka, ne vraæaju se prazne. ¹⁰ I zemlja æe se Haldejska oplijeniti, svi koji æe je plijeniti nasitiaæe se, govori Gospod. ¹¹ Jer se veseliste, jer se radovaste plijeneæi moje naøljedstvo; jer bješnjeste kao junica na travi i rzaste kao jaki konji. ¹² Mati se vaša osramoti vrlo, roditeljka vaša postidje se; evo biaæe poøljednja meðu narodima, pustinja, zemlja suha i pustoš. ¹³ Od gnjeva Gospodnjega neæe se u njoj živjeti, nego æe sva opustjeti; ko god proðe mimo Vavilon, èudiaæe se i zviždaæe radi svijeh rana njegovijeh. ¹⁴ Postavite se oko Vavilona svi koji natežete luk, strijeljajte ga, ne žalite strijela; jer je sagriješio Gospodu. ¹⁵ Vièite na nj unaokolo; pruža ruku; temelji mu padoše, zidovi su mu razvaljeni; jer je osveta Gospodnja; osvetite mu se; kako je èinio, onako mu uèinite. ¹⁶ Istrijebite iz Vavilona sijaèa i onoga koji maše srpom o žetvi; od maèa nasilnikova neka se vrati svaki svome narodu, i svaki u svoju zemlju neka bježi. ¹⁷ Izrailj je stado razagnano, lavovi ga rasplašise; najprije ga jede car Asirski, a poslije mu kosti izlomi Navuhodonosor car Vavilonski. ¹⁸ Zato ovako veli Gospod nad vojskama, Bog Izrailjev: evo, ja æu pohoditi cara Vavilonskoga i zemlju njegovu, kao što sam pohodio cara Asirskoga. ¹⁹ I povratiaæu Izrailja u torove njegove, i pašæe po Karmilu i Vasanu; i po gori Jefremovoj i Galadu sitiaæe se duša njegova. ²⁰ U one dane i u ono vrijeme, govori Gospod, tražiaæe se bezakonje Izrailjevo, ali ga neæe biti; i grijesi Judini, ali se neæe naæi, jer æu oprostiti onima koje ostavim. ²¹ Izidi na zemlju Meratajimsku i na stanovnike Fekodske; zatri i istrijebi iza njih, govori

Gospod, i uèini sve kako ti zapovjedim. ²² Vika je ubojna u zemlji i polom velik. ²³ Kako se slomi i skrši malj cijele zemlje? kako Vavilon posta èudo meðu narodima? ²⁴ Ja ti metnuh zamku, Vavilone, i ti se uhvati ne doznavši, našao si se i uhvatio si se, jer si se zaratio s Gospodom. ²⁵ Gospod otvori riznicu svoju i izvadi oružje gnjeva svojega; jer je to djelo Gospoda Gospoda nad vojskama u zemlji Haldejskoj. ²⁶ Hodite na nju s kraja zemlje, otvorite žitnice njezine; gazite je kao stogove, i potrite je da ne ostane od nje ostatka. ²⁷ Pokoljite maèem sve teoce njezine, neka siðu na zaklanje; teško njima! jer doðe dan njihov, vrijeme pohoðenja njihova. ²⁸ Èuje se glas onijeh koji bježe i koji utekoše iz zemlje Vavilonske da jave u Sionu osvetu Gospoda Boga našega, osvetu dvora njegovu. ²⁹ Sazovite na Vavilon mnoštvo; svi koji natežete luk, stanite u oko prema njemu unaokolo da ne uteèe nijedan, platite mu po djelima njegovijem; kako je èinio, onako mu uèinite, jer se je suprot Gospodu uznosio, suprot svecu Izrailjevu. ³⁰ Zato æe mladiæi njegovi pasti po ulicama njegovijem, i svi æe vojnici njegovi izginuti u onaj dan, govori Gospod. ³¹ Evo mene na tebe, ponositi, govori Gospod Gospod nad vojskama, jer doðe dan tvoj, vrijeme da te pohodim. ³² Ponositi æe se spotaæi i pasti, i neæe biti nikoga da ga podigne; i raspaliaæu oganj u gradovima njegovijem, i spaliaæe svu okolinu njegovu. ³³ Ovako veli Gospod nad vojskama: sila se èini sinovima Izrailjevim i sinovima Judinijem; koji ih zarobiše, drže ih, neæe da ih puste. ³⁴ Izbavitelj je njihov silan, ime mu je Gospod nad vojskama, on æe doista braniti stvar njihovu da umiri zemlju i smete stanovnike Vavilonske. ³⁵ Maè na Haldejce, govori Gospod, i na stanovnike Vavilonske i na knezove njegove i na mudarce njegove. ³⁶ Maè na laže njegove, i poludjeæe; maè na junake njegove, i prepašæe se. ³⁷ Maè na konje njegove, i na kola njegova i na svu mješavinu što je usred njega, i postaæe kao žene; maè na blago njegovo, i razgrabiaæe se. ³⁸ Suša na vode njegove, i usahnuæe, jer je zemlja idolska, i oko lažnijeh bogova luduju. ³⁹ Zato æe se ondje nastaniti divlje zvijeri i buljine, i sove æe ondje stanovati; i neæe se naseliti dovijeka i neæe se u njoj živjeti nigda. ⁴⁰ Kao kad Gospod zatr Sodom i Gomor i susjedstvo njihovo, govori Gospod, neæe se niko ondje naseliti, niti æe se baviti u njoj sin èovjeèji. ⁴¹ Evo, narod æe doæi sa sjevera, velik narod, i carevi silni podignuæe se od krajeva zemaljskih. ⁴² Luk i koplje nosiaæe, žestoki æe biti, niti æe žaliti; glas æe im kao more buèati i jahaæe na konjma, spremni kao junaci za boj, na tebe, kaeri Vavilonska. ⁴³ Car Vavilonski kad èuje glas o njima, klonuæe mu ruke, tuga æe ga spopasti i bolovi kao porodilju. ⁴⁴ Gle, kao lav izaæi æe podižuæi se više nego Jordan na stan silnoga; ali æu ga brzo otjerati iz te zemlje, i postaviaæu nad njom onoga ko je izabran; jer ko je kao ja? i ko æe se preti sa mnom? i koji æe mi pastir odoljeti? ⁴⁵ Zato èujte namjeru Gospodnju što je naumio za Vavilon, i misli njegove što je smislio za

zemlju Haldejsku; zaista najmanji iz stada razvlaèiæe ih, zaista æe opustiti stan s njima. ⁴⁶ Od praske kad se uzme Vavilon potrešæe se zemlja, i vika æe se èuti po narodima.

51 Ovako govori Gospod: evo, ja æu podignuti na Vavilon i na one koji žive usred onijeh koji ustaju na me vjetar koji mori. ² Poslaæu na Vavilon vijaèe koji æe ga razvijati i zemlju njegovu isprazniti, jer æe ga opkoliti sa svijeh strana u dan nevolje njegove. ³ Strijelac neka nateže luk na strijelca i na onoga koji se ponosi svojim oklopom; i ne žalite mladiaæa njegovijeh, potrite mu svu vojsku, ⁴ Neka padnu pobijeni u zemlji Haldejskoj i izbodeni na ulicama njegovijem. ⁵ Jer nije ostavio Izrailja i Jude Bog njihov, Gospod nad vojskama, ako i jest zemlja njihova puna krivice svecu Izrailjevu. ⁶ Bježite iz Vavilona i izbavite svaki dušu svoju da se ne istrijebite u bezakonju njegovu, jer je vrijeme osvete Gospodnje, plaæa mu što je zaslužio. ⁷ Vavilon bijaše zlatna èaša u ruci Gospodnjoj, kojom opoji svu zemlju; vina njegova piše narodi, zato poludješe narodi. ⁸ Ujedanput pade Vavilon i razbi se; ridajte za njim; donesite balsama za rane njegove, ne bi li se iscijelio. ⁹ Lijeèismo Vavilon, ali se ne iscijeli; ostavite ga, i da idemo svaki u svoju zemlju; jer do neba dopire sud njegov i diže se do oblaka. ¹⁰ Gospod je iznio pravdu našu; hodite, da pripovijedamo na Sionu djelo Gospoda Boga svojega. ¹¹ Èistite strijele, uzmite štitove; Gospod podiže duh careva Midskih, jer je Vavilonu namislio da ga zatre; jer je osveta Gospodnja, osveta crkve njegove. ¹² Na zidovima Vavilonskim podignite zastavu, utvrdite stražu, postavite stražare, namjestite zasjede; jer je Gospod namislio, i uèiniæe što je rekao za stanovnike Vavilonske. ¹³ O ti, što stanuješ kraj vode velike i imaš mnogo blaga! dođe kraj tvoj i svršetak lakomstvu tvojemu. ¹⁴ Gospod nad vojskama zakle se sobom: napuniæu te ljudima kao skakavcima, i oni æe ti pjevati pjesmu. ¹⁵ On je stvorio zemlju silom svojom, utvrdio vasiljenu mudrošæu svojom, i razumom svojim razapeo nebesa. ¹⁶ Kad pusti glas svoj, buèe vode na nebesima, podiže paru s krajeva zemaljskih, i pušta munje s daždem, i izvodi vjetar iz staja njegovijeh. ¹⁷ Svaki èovjek posta bezuman od znanja, svaki se zlatar osramoti likom rezanijem; jer su laž likovi njegovi liveni i nema duha u njima. ¹⁸ Taština su, djelo prijeverno; kad ih pohodim poginuæe. ¹⁹ Nije taki dio Jakovljevi; jer je on tvorac svemu i on je dio našljedstva njegova; ime mu je Gospod nad vojskama. ²⁰ Ti si mi bio malj, oružje ubojno, i tobom satrh narode i tobom rasuh carstva. ²¹ I tobom satrh konja i jahaèa njegova; i tobom satrh kola i koji sjeđahu na njima. ²² I tobom satrh èovjeka i ženu, i satrh tobom starca i dijete, i satrh tobom momka i djevojku. ²³ I tobom satrh pastira i stado njegovo, i tobom satrh oraèa i volove njegove ujarmljene, i satrh tobom knezove i vlastelje. ²⁴ I platiæu Vavilonu i svijem stanovnicima Haldejskim za sve zlo koje uèiniše Sionu, na vaše oèi, govori Gospod. ²⁵ Evo mene na tebe, goro, koja zatireš, govori

Gospod, koja zatireš svu zemlju, i zamahnuæu rukom svojom na te i svaliæu te sa stijena, i naèiniæu od tebe goru izgorjelu. ²⁶ I neæe uzeti od tebe kamena za ugao ni kamena za temelj, jer æeš biti pustoš vjeèna, govori Gospod. ²⁷ Podignite zastavu u zemlji, zatrubite u trube meðu narodima, pripravite narode na nj, sazovite na nj carstvo Araratsko, Minijsko i Ashanansko; postavite vojvodu suprot njemu, dovedite konje kao skakavce bodljikaste. ²⁸ Pripravite narode suprot njemu, careve Midske i vojvode njihove i sve vlastele njihove i svu zemlju države njihove. ²⁹ I zemlja æe se zatresti i uzmuèiti, jer æe se misao Gospodnja izvršiti na Vavilonu da obrati zemlju Vavilonsku u pustinju da niko ne živi u njoj. ³⁰ Prestaše vojevati junaci Vavilonski, stoje u gradu, nesta sile njihove, postaše kao žene, izgorješe stanovi njihovi, prijevornice njihove polomiše se. ³¹ Glasnik æe sretati glasnika, i poslanik æe sretati poslanika da jave caru Vavilonskom da mu je uzet grad sa svijeh krajeva, ³² I da se brodovi uzeše i jezera izgorješe ognjem i vojnici se prepali. ³³ Jer ovako veli Gospod nad vojskama Bog Izrailjev: kæi je Vavilonska kao gumno; vrijeme je da se nabije, još malo, pa æe doæi vrijeme da se požnje. ³⁴ Izjede me i potr me Navuhodonosor car Vavilonski, naèini od mene nepotreban sud, proždrije me kao zmaj, napuni trbuh svoj milinama mojim, i otjera me. ³⁵ Nepravda koja se èini meni i mojemu tijelu neka dođe na Vavilon, reæi æe stanovnica Sionska, i krv moja na stanovnike Haldejske, govoriæe Jerusolim. ³⁶ Zato ovako veli Gospod: evo, ja æu raspraviti parbu tvoju i osvetiæu te; i osušiæu more njegovo, i izvore æu njegove osušiti. ³⁷ I Vavilon æe postati gomila, stan zmajevski, èudo i potsmijeh, da niko neæe živjeti u njemu. ³⁸ Rikaæe svi kao lavovi i viti kao laviaèi. ³⁹ Kad se ugriju, iznijeæu im da piju, i opojiæu ih da se razvesele i zaspe vjeènijem snom, da se ne probude, govori Gospod. ⁴⁰ Svešæu ih na zaklanje kao jaganjce, kao ovnove s jarcima. ⁴¹ Kako se predobi Sisah i uze se hvala sve zemlje? kako Vavilon posta èudo meðu narodima? ⁴² More usta na Vavilon, pokri ga mnoštvo vala njegovijeh. ⁴³ Gradovi njegovi postaše pustoš, zemlja sasušena i pusta, zemlja gdje niko ne živi, niti prolazi kroz nju sin èovjeèji. ⁴⁴ I pohodiaæu Vila u Vavilonu i izvuæi æu iz usta njegovijeh što je proždri, i neæe se više stjecati k njemu narodi, i zid æe Vavilonski pasti. ⁴⁵ Izidi iz njega, narode moj, i izbavite svaki svoju dušu od žestokoga gnjeva Gospodnjega. ⁴⁶ Nemojte da odmekne srce vaše i da se uplašite od glasa koji æe se èuti u zemlji; a doæi æe glas jedne godine, a poslije njega drugi glas druge godine, i nasilje æe biti u zemlji, i gospodar æe ustati na gospodara. ⁴⁷ Zato evo idu dani kad æu pohoditi rezane likove Vavilonske, i sva æe se zemlja njegova posramiti, i svi æe pobijeni njegovi pasti usred njega. ⁴⁸ Nebo i zemlja i sve što je u njima pjevaæe nad Vavilonom, jer æe doæi na nj sa sjevera zatiraè, govori Gospod. ⁴⁹ I kao što je Vavilon uèinio da padnu pobijeni Izrailjevi, tako æe pasti u Vavilonu pobijeni

sve zemlje. ⁵⁰ Koji utekoste od maèa, idite, ne stojte; pominjite Gospoda izdaleka, i Jerusalem neka vam je u srcu. ⁵¹ Posramismo se, što èusmo rug, stid popade lice naše, što tuđini uđoše u svetinju doma Gospodnjega. ⁵² Zato, gle, idu dani, govori Gospod, kad æu pohoditi rezane likove njegove, i po svoj zemlji njegovoj jeèaæe ranjenici. ⁵³ Da se Vavilon i na nebo popne, i na visini da utvrdi silu svoju, doæi æe od mene na nj zatiraèi, govori Gospod. ⁵⁴ Èuje se velika vika iz Vavilona, i velik polom iz zemlje Haldejske. ⁵⁵ Jer Gospod zatire Vavilon, i ukida u njemu veliku vrevu; i vali æe njihovi buèati kao velika voda, vika æe se njihova razlijegati. ⁵⁶ Jer dođe na nj, na Vavilon, zatiraè, junaci se njegovi zarobiše, lukovi se njihovi potršu; jer je Gospod Bog koji plaæa, doista æe platiti. ⁵⁷ Opojiæu knezove njegove i mudarce njegove, vojvode njegove i vlastelje njegove i junake njegove, da æe zaspati vjeènijem snom i neæe se probuditi, govori car kojemu je ime Gospod nad vojskama. ⁵⁸ Ovako veli Gospod nad vojskama: široki zidovi Vavilonski sasvijem æe se raskopati, i visoka vrata njegova ognjem æe se spaliti, te æe ljudi biti uzalud radili, i narodi se trudili za oganj. ⁵⁹ Rijeè što zapovjedi prorok Jeremija Seraji sinu Nirije sina Masijina, kad pođe od Sedekije cara Judina u Vavilon èetvrte godine carovanja njegova; a Seraja bješe glavni posteljnik. ⁶⁰ A Jeremija napisa u jednu knjigu sve zlo koje šæaše doæi na Vavilon, sve ove rijeèi što su napisane za Vavilon. ⁶¹ I reèe Jeremija Seraji: kad dođeš u Vavilon, tada gledaj i proèitaj sve ove rijeèi; ⁶² I reci: Gospode, ti si govorio za ovo mjesto da æeš ga zatrti da niko ne živi u njemu, ni èovjek ni živinèe, nego da je pustoš dovijeka. ⁶³ A kad proèitaš ovu knjigu, veži kamen za nju, i baci je u Efrat. ⁶⁴ I reci: tako æe potonuti Vavilon i neæe se podignuti oda zla koje æu pustiti na nj, i oni æe iznemoæi. Dovde su rijeèi Jeremijine.

52 Dvadeset i jedna godina bijaše Sedekiji kad poèe carovati, i carova jedanaest godina u Jerusalmu. Materi mu bješe ime Amutala kæi Jeremijina, iz Livne. ² On èinjaše što je zlo pred Gospodom sasvijem kako je èinio Joakim. ³ Jer od gnjeva Gospodnjega zbi se Jerusalmu i Judi, te ih odbaci ispred sebe. A Sedekija se odmetnu od cara Vavilonskoga. ⁴ I tako devete godine njegova carovanja, desetoga dana dođe Navuhodonosor car Vavilonski sa svom vojskom svojom na Jerusalm; i stadoše u oko pod njim, i naèiniše opkope oko njega. ⁵ I grad bi opkoljen do jedanaeste godine carovanja Sedekijina. ⁶ I desetoga dana èetvrtoga mjeseca nastala velika glad u gradu, te narod zemaljski nemaše hljeba. ⁷ Tada grad bi provaljen, i vojnici svi pobjegoše i izidoše iz grada noæu na vrata između dva zida uz vrt carev, a Haldejci bijahu svuda oko grada; i otidoše putem k pustinji. ⁸ Ali vojska Haldejska potjera cara, i stigoše Sedekiju u polju Jerihonskom, a sva vojska što bijaše s njim razbježe se od njega. ⁹ I uhvatiše cara i odvedoše ga k caru Vavilonskom u Rivlu u zemlji Ematskoj; i ondje mu sudi. ¹⁰ I pokla car Vavilonski

sinove Sedekijine na njegove oèi, i sve knezove Judine pokla u Rivli. ¹¹ I Sedekiji iskopa oèi, i svezav ga u dvoje verige mjedene odvede ga car Vavilonski u Vavilon i metnu ga u tamnicu, gdje osta do smrti svoje. ¹² A desetoga dana petoga mjeseca godine devetnaeste carovanja Navuhodonosora cara Vavilonskoga dođe u Jerusalm Nevuzardan zapovjednik stražarski, koji služaše caru Vavilonskom. ¹³ I popali dom Gospodnji i dom carski i sve domove u Jerusalmu; sve velike kuæe popali ognjem. ¹⁴ I sve zidove Jerusalmске unaokolo razvali sva vojska Haldejska što bijaše sa zapovjednikom stražarskim. ¹⁵ A narod siromašni i ostatak naroda što osta u gradu, i prebjege što prebjegoše k caru Vavilonskom, i ostali prosti narod, odvede Nevuzardan zapovjednik stražarski. ¹⁶ Samo od siromašnoga naroda u zemlji ostavi Nevuzardan zapovjednik stražarski koji æe biti vinogradari i ratari. ¹⁷ I stupove mjedene što bijahu u domu Gospodnjem, i podnožja i more mjedeno koje bijaše u domu Gospodnjem, izlomiše Haldejci, i mjed od njih odnesoše u Vavilon. ¹⁸ I lonce i lopate i viljuške i kotliæe i kadionice i sve sudove mjedene kojima služahu, uzeše, ¹⁹ I umivaonice i kliješta s kotliæima i loncima i svijetnjacima i kadionicama i èašama, što god bijaše zlatno i što god bijaše srebrno, uze zapovjednik stražarski. ²⁰ Dva stupa, jedno more, i dvanaest volova mjedenijeh što bijahu pod podnožjima, što naèini car Solomun za dom Gospodnji, ne bješe mjere mjedi od svih tih sudova. ²¹ A stupovi bijahu svaki od osamnaest lakata u visinu, a unaokolo od dvanaest lakata, a èetiri prsta bješe svaki debeo i šupalj; ²² I ozgo na njemu bijaše oglavlje mjedeno, i oglavlje bješe visoko pet lakata, i pletenica i šipci oko oglavlja, sve od mjedi; taki bijaše i drugi stup sa šipcima. ²³ I bijaše devedeset i šest šipaka sa svake strane; svega šipaka na pletenici unaokolo bijaše sto. ²⁴ Uze zapovjednik stražarski i Seraju prvoga sveštenika i Sofoniju drugoga sveštenika, i tri vratara. ²⁵ A iz grada uze jednoga dvoranina, koji bijaše nad vojnicima, i sedam ljudi koji stajahu pred carem, koji se nađoše u gradu, i prvoga pisara vojnièkoga, koji popisivaše narod po zemlji u vojsku, i šezdeset ljudi iz naroda zemaljskoga, koji se nađoše u gradu. ²⁶ Uze ih Nevuzardan zapovjednik stražarski i odvede k caru Vavilonskom u Rivlu. ²⁷ A car ih Vavilonski pobi i pogubi u Rivli u zemlji Ematskoj. Tako bi preseljen Juda iz zemlje svoje. ²⁸ Ovo je narod što ga preseli Navuhodonosor: sedme godine tri tisuæe i dvadeset i tri Judejca; ²⁹ Godine osamnaeste Navuhodonosorove preseli iz Jerusalma osam stotina i trideset i dvije duše; ³⁰ Godine dvadeset treæe Navuhodonosorove preseli Nevuzardan zapovjednik stražarski Judejaca sedam stotina i èetrdeset i pet duša; svega èetiri tisuæe i šest stotina duša. ³¹ A trideset sedme godine otkako se zarobi Joahin car Judin, dvanaestoga mjeseca, dvadeset petoga dana, Evil-Merodah car Vavilonski iste godine zacariv se izvadi iz tamnice Joahina cara Judina. ³² I lijepo govori s

njim, i namjesti mu prijesto više prijestola drugih careva koji bijahu kod njega u Vavilonu. ³³I promijeni mu haljine tamnièke, i on jeđaðe svagda s njim svega

vijeka svojega. ³⁴I hrana mu se jednako davaše od cara Vavilonskoga svaki dan svega vijeka njegova do smrti njegove.

Jeremijine tužbalice

1 Kako sjedi sam, posta kao udovica, grad koji bješe pun naroda! velik među narodima, glava među zemljama potpade pod danak! ² Jednako plaèe noæu, i suze su mu na obrazima, nema nikoga od svijeh koji ga ljubljahu da ga potješi; svi ga prijatelji njegovi iznevjeriše, postaaše mu neprijatelji. ³ Iseli se Juda od muke i ljutoga ropstva; sjedi među narodima, ne nalazi mira; svi koji ga goniše stigoše ga u tjesnacu. ⁴ Putovi Sionski tuže, jer niko ne ide na praznik; sva su vrata njegova pusta, sveštenici njegovi uzdišu, djevojke su njegove žalosne, i sam je jadan. ⁵ Protivnici njegovi postaaše glava, neprijateljima je njegovijem dobro; jer ga Gospod ucvijeli za mnoštvo bezakonja njegova; djeca njegova idu u ropstvo pred neprijateljem. ⁶ I otide od kæeri Sionske sva slava njezina; knezovi su njezini kao jeleni koji ne nalaze paše; idu nemoæni pred onijem koji ih goni. ⁷ Opominje se Jerusalem u mucu svojoj i u jadu svom svijeh milina što je imao od starine, kad pada narod njegov od ruke neprijateljeve a nikoga nema da mu pomože; neprijatelji gledaju ga i smiju se prestanku njegovu. ⁸ Teško sagriješi Jerusalem, zato posta kao neèista žena; svi koji su ga poštovali preziru ga, jer vidješe golotinju njegovu; a on uzdiše, i okreæe se natrag. ⁹ Neèistota mu bješe na skutovima; nije mislio na kraj svoj; pao je za èudo a nema nikoga da ga potješi. Pogledaj, Gospode, muku moju, jer se neprijatelj ponio. ¹⁰ Neprijatelj poseže rukom na sve drage stvari njegove, i on gleda kako narodi ulaze u svetinju njegovu, za koje si zapovjedio: da ne dolaze na sabor tvoj. ¹¹ Sav narod njegov uzdiše tražeæi hljeba, daju dragocjene stvari svoje za jelo da okrijepe dušu. Pogledaj, Gospode, i vidi kako sam poništen. ¹² Zar vam nije stalo, svi koji prolazite ovuda? pogledajte i vidite, ima li bola kakav je moj, koji je meni dopao, kojim me ucvijeli Gospod u dan žestokoga gnjeva svojega. ¹³ S visine pusti oganj u kosti moje, koji ih osvoji; razape mrežu nogama mojima, obori me nauzako, pustoši me, te po vas dan tužim. ¹⁴ Svezan je rukom njegovom jaram od grijeha mojih, usukani su i doðoše mi na vrat; obori silu moju; predade me Gospod u ruke, iz kojih se ne mogu podignuti. ¹⁵ Polazi Gospod sve junake moje usred mene, sazva na me sabor da potre mladiae moje; kao groðde u kaci izgazi Gospod djevojku kæer Judinu. ¹⁶ Zato ja plaèem, oèi moje, oèi moje liju suze, jer je daleko od mene utješitelj, koji bi ukrijepio dušu moju; sinovi moji propadoše, jer nadvlada neprijatelj. ¹⁷ Sion širi ruke svoje, nema nikoga da ga tješi; Gospod zapovjedi za

Jakova, te ga opkoliše neprijatelji; Jerusalem posta među njima kao neèista žena. ¹⁸ Pravedan je Gospod, jer se suprotih zapovijesti njegovoj; èujte, svi narodi, i vidite bol moj; djevojke moje i mladiae moji otidoše u ropstvo. ¹⁹ Zvah prijatelje svoje, oni me prevariše; sveštenici moji i starješine moje pomriješ u gradu tražeæi hrane da okrijepe dušu svoju. ²⁰ Pogledaj, Gospode, jer mi je tuga, utroba mi se uskolebala, srce se moje prevræe u meni, jer se mnogo suprotih; na polju uèini me sirotom maè, a kod kuæe sama smrt. ²¹ Èuju gdje uzdišem, ali nema nikoga da me potješi; svi neprijatelji moji èuše za nesreæu moju i raduju se što si to uèinio; dovešæeš dan koji si oglasio, te æe oni biti kao ja. ²² Neka izaðe preda te sva zloæa njihova, i uèini kao što si uèinio meni za sve grijehe moje; jer je mnogo uzdaha mojih i srce je moje žalosno.

2 Kako obastrije Gospod oblakom u gnjevu svom kæer Sionsku! svrže s neba na zemlju slavu Izrailjevu, i ne opomenu se podnožja nogu svojih u dan gnjeva svojega! ² Gospod potr nemilice sve stanove Jakovljeve, razvali u gnjevu svom gradove kæeri Judine, i na zemlju obori, oskvrni carstvo i knezove njegove. ³ Odbi u žestokom gnjevu sav rog Izrailju, obrati natrag desnicu svoju od neprijatelja, i raspali se na Jakova kao oganj plameni, koji proždire sve oko sebe. ⁴ Nateže luk svoj kao neprijatelj, podiže desnicu svoju kao protivnik, i pobi sve što bješe drago oèima; na šator kæeri Sionske prosu kao oganj gnjev svoj. ⁵ Gospod posta kao neprijatelj; potr Izrailja, potr sve dvore njegove, raskopa sve gradove njegove, i umnoži kæeri Judinoj žalost i jad. ⁶ Razvali mu ogradu kao vrtu; potr mjesto sastancima njegovijem; Gospod vrže u zaborav na Sionu praznike i subotu, i u žestini gnjeva svojega odbaci cara i sveštenika. ⁷ Odbaci Gospod oltar svoj, omrze na svetinju svoju, predade u ruke neprijateljima zidove dvora Sionskih; stade ih vika u domu Gospodnjem kao na praznik. ⁸ Gospod naumi da raskopa zid kæeri Sionske, rasteže uže, i ne odvrati ruke svoje da ne zatre, i ojadi opkop i zid, iznemogoše skupa. ⁹ Utonuše u zemlju vrata njezina, polomi i potr prijevornice njezine; car njezin i knezovi njezini među narodima su; zakona nema, i proroci njezini ne dobijaju utvare od Gospoda. ¹⁰ Starješine kæeri Sionske sjede na zemlji i muèe, posule su prahom glavu i pripasale kostrijet; oborile su k zemlji glave svoje djevojke Jerusalimske. ¹¹ Išèilješe mi oèi od suza, utroba se moja uskolebala, prosipa se na zemlju jetra moja od pogibli kæeri naroda mojega, jer djeca i koja sisaju obamiru na ulicama gradskim. ¹² Govore

materama svojim: gdje je žito i vino? obamiru kao ranjenici na ulicama gradskim, i ispuštaju dušu svoju u naruđu matera svojih. ¹³ Koga æu ti uzeti za svjedoka? s èim æu te izjednaèiti, kæeri Jerusalimska? kaku æu ti priliku naæi, da te utješim, djevojko, kæeri Sionska? jer je nesreæa tvoja velika kao more, ko æe te iscijeliti? ¹⁴ Proroci tvoji prorokovaše ti laž i bezumlje, i ne otkrivaše bezakonja tvojega da bi odvratili ropstvo tvoje; nego ti kazivaše utvare lažne i koje æe te prognati. ¹⁵ Pljeskaju rukama nad tobom svi koji prolaze, zvižde i mašu glavom za kæerju Jerusalimskom: to li je grad, za koji govorahu da je prava ljepota, radost svoj zemlji? ¹⁶ Razvaljuju usta na te svi neprijatelji tvoji, zvižde i škrguæu zubima govoreæi: proždrijesmo; ovo je doista dan koji èekasmo; doèekasmo, vidjesmo. ¹⁷ Uèini Gospod što naumi, ispuni rijeè svoju, koju kaza odavna; razori nemilice, i razveseli tobom neprijatelja, podiže rog protivnicima tvojim. ¹⁸ Vièe srce njihovo ka Gospodu: zide kæeri Sionske, proljevaj potokom suze dan i noæ, ne daj sebi mira, i zjenica oka tvojega da ne staje. ¹⁹ Ustani, vièi obnoæ; u poèetku straže, proljevaj srce svoje kao vodu pred Gospodom, podiži k njemu ruke svoje za dušu djece svoje koja obamiru od gladi na uglovima svojih ulica. ²⁰ Pogledaj, Gospode, i vidi, kome si ovako uèinio. Eda li žene jedu porod svoj, djecu koju nose u naruđu? eda li se ubija u svetinji Gospodnjoj sveštenik i prorok? ²¹ Leže na zemlji po ulicama djeca i starci, djevojke moje i mladiæi moji padoše od maèa, pobio si ih u dan gnjeva svojega i poklao ne žaleæi. ²² Sazvao si kao na praznik strahote moje otsvuda, i u dan gnjeva Gospodnjega niko ne uteèe niti osta. Koje na ruku nosih i othranih, njih mi neprijatelj moj pobi.

3 Ja sam èovjek koji vidjeh muku od pruta gnjeva njegov. ² Odvede me i opravi me u tamu a ne na vidjelo. ³ Samo se na me obraæa, obraæa ruku svoju po vas dan. ⁴ Uèini, te mi ostarje tijelo i koža, potr kosti moje. ⁵ Zazida me, i optoèi me žuèju i mukom. ⁶ Posadi me u tamu kao umrle odavna. ⁷ Ogradi me da ne izaðem, i metnu na me teške okove. ⁸ Kad vièem i vapijem, odbija molitvu moju. ⁹ Zagradi putove moje tesanijem kamenom, i prevrati staze moje. ¹⁰ Posta mi kao medvjed u zasjedi, kao lav u potaji. ¹¹ Pomete putove moje, i razdrije me, i uništi me. ¹² Nateže luk svoj, i metnu me strijeli za biljegu. ¹³ Ustrijeli me u bubrege strijelama iz tula svojega. ¹⁴ Postah potsmijeh svemu narodu svojemu i pjesma njihova po vas dan. ¹⁵ Nasiti me gorèinom, opoji me pelenom. ¹⁶ Polomi mi zube kamenjem, uvali me u pepeo. ¹⁷ Udaljio si dušu moju od mira, zaboravih dobro. ¹⁸ I rekoh: propade sila moja i nadanje moje od Gospoda. ¹⁹ Opomeni se muke moje i jada mojega, pelena i žuèi. ²⁰ Duša se moja opominje bez prestanka, i poništala se u meni. ²¹ Ali ovo napominjem srcu svojemu, te se nadam: ²² Milost je Gospodnja što ne izgibosmo sasvijem, jer milosrða njegova nije nestalo. ²³ Ponavlja se svako jutro; velika je vjera tvoja. ²⁴ Gospod je dio moj, govori duša moja;

zato æu se u njega uzdati. ²⁵ Dobar je Gospod onima koji ga èekaju, duši, koja ga traži. ²⁶ Dobro je mirno èekati spasenje Gospodnje. ²⁷ Dobro je èovjeku nositi jaram za mladosti svoje. ²⁸ Sam æe sjedjeti i muèati, jer Bog metnu breme na nj. ²⁹ Metnuæe usta svoja u prah, eda bi bilo nadanja. ³⁰ Podmetnuæe obraz svoj onome koji ga bije, biæe sit sramote. ³¹ Jer Gospod ne odbacuje za svagda. ³² Jer ako i ucvijeli, opet æe se i smilovati radi mnoštva milosti svoje. ³³ Jer ne muèi iz srca svojega ni cvijeli sinova èovjèjih. ³⁴ Kad gaze nogama sve sužnje na zemlji, ³⁵ Kad izvræu pravicu èovjeku pred višnjim, ³⁶ Kad èine krivo èovjeku u parnici njegovoj, ne vidi li Gospod? ³⁷ Ko je rekao što i zbililo se, a Gospod da nije zapovjedio? ³⁸ Ne dolaze li i zla i dobra iz usta višnjega? ³⁹ Zašto se tuži èovjek živ, èovjek na kar za grijehne svoje? ⁴⁰ Pretražimo i razgledajmo pute svoje, i povratimo se ka Gospodu. ⁴¹ Podignimo srce svoje i ruke k Bogu na nebesima. ⁴² Zgriješismo i nepokorni bismo; ti ne praštaš. ⁴³ Obastro si se gnjevom, i goniš nas, ubijaš i ne žališ. ⁴⁴ Obastro si se oblakom da ne prodre molitva. ⁴⁵ Naèinio si od nas smetište i odmet usred tih naroda. ⁴⁶ Razvaljuju usta svoja na nas svi neprijatelji naši. ⁴⁷ Strah i jama zadesi nas, pustošenje i zatiranje. ⁴⁸ Potoci teku iz oèiju mojih radi pogibli kæeri naroda mojega. ⁴⁹ Oèi moje liju suze bez prestanka, jer nema odmora, ⁵⁰ Dokle Gospod ne pogleda i ne vidi s neba. ⁵¹ Oko moje muèi mi dušu radi svijeh kæeri grada mojega. ⁵² Tjeraju me jednako kao pticu neprijatelji moji ni za što. ⁵³ Svališe u jamu život moj i nabacaše kamenje na me. ⁵⁴ Dođe mi voda svrh glave; rekoh: pogiboh! ⁵⁵ Prizivah ime tvoje, Gospode, iz jame najdublje. ⁵⁶ Ti èu glas moj; ne zatiskuj uha svojega od uzdisanja mojega, od vike moje. ⁵⁷ Pristupao si kad te prizivah, i govorio si: ne boj se. ⁵⁸ Raspravljao si, Gospode, parbu duše moje, i izbavljao si život moj. ⁵⁹ Vidiš, Gospode, nepravdu koja mi se èini; raspravi parbu moju. ⁶⁰ Vidiš svu osvetu njihovu, sve što mi misle. ⁶¹ Èuješ rug njihov, Gospode, sve što mi misle, ⁶² Što govore oni koji ustaju na me i što namišljaju protiv mene po vas dan. ⁶³ Vidi, kad sjedaju i kad ustaju, ja sam im pjesma. ⁶⁴ Plati im, Gospode, po djelima ruku njihovijeh. ⁶⁵ Podaj im uporno srce, prokletstvo svoje. ⁶⁶ Goni ih gnjevom, i istrijebi ih ispod nebesa Gospodnjih.

4 Kako potamnje zlato, promijeni se èisto zlato? kamenje je od svetinje razmetnuto po uglovima svijeh ulica. ² Dragi sinovi Sionski, cijenjeni kao najèistije zlato, kako se cijene zemljani sudovi, kao djelo ruku lonèarevijeh! ³ I zvijeri istièu sise svoje i doje mlad svoju, a kæi naroda mojega posta nemilostiva kao noj u pustinji. ⁴ Jezik djetetu koje sisa prionu za grlo od žeði; djeca ištu hljeba, a nema nikoga da im lomi. ⁵ Koji jeðahu poslastice, ginu na ulicama; koji odrastoše u skerletu, valjaju se po bunjištu. ⁶ I kar koji dopade kæeri naroda mojega veæi je od propasti koja dopade Sodomu, koji se zatr u èasu i ruke se ne zabaviše oko njega. ⁷ Nazireji njezini bjehu èistiji od

snijega, bjelji od mlijeka; tijelo im bješe crvenije od dragoga kamenja, glatki kao safir. ⁸ A sada im je lice crnje od uglja, ne poznaju se na ulicama; koža im se priljepila za kosti, osušila se kao drvo. ⁹ Bolje bi onima koji su pobijeni mačem nego onima koji mru od gladi, koji izdišu ubijeni od nestašice roda zemaljskoga. ¹⁰ Svojim rukama žene žalostive kuhaše djecu svoju, ona im biše hrana u pogibli kæeri naroda mojega. ¹¹ Navrši Gospod gnjev svoj, izli žestoki gnjev svoj, i raspali oganj na Sionu, koji mu proždrije temelje. ¹² Ne bi vjerovali carevi zemaljski i svi stanovnici po vasiljenoj da æe neprijatelj i protivnik uæi na vrata Jerusalimska. ¹³ Ali bi za grijeha proroka njegovijeh i za bezakonja sveštenika njegovijeh, koji proljevahu krv pravednièku usred njega. ¹⁴ Lutahu kao slijepci po ulicama, kaljajuæi se krvlju, koje ne mogahu da se ne dotièu haljinama svojim. ¹⁵ Ostupite, neèisti, vièu im, otstupite, otstupite, ne dodijevajte se nièega. I odlaze i skitaju se; i meðu narodima se govori: neæe se više staniti. ¹⁶ Gnjev Gospodnji rasija ih, neæe više pogledati na njih; ne poštuju sveštenika, nijesu žalostivi na starce. ¹⁷ Veæ nam oèi išeilješe izgledajuæi pomoæ zaludnu; èekasmo narod koji ne može izbaviti. ¹⁸ Vrebaju nam korake, da ne možemo hoditi po ulicama svojim, približi se kraj naš, navršise se dani naši, dođe kraj naš. ¹⁹ Koji nas goniše, bijahu lakši od orlova nebeskih, po gorama nas goniše, u pustinji nam zasjedaše. ²⁰ Disanje nozdara naših, pomazanik Gospodnji, za kojega govorasmo: da æemo živjeti pod sjenom njegovijem meðu narodima, uhvati se u jame njihove. ²¹ Raduj se i veseli se, kæeri Edomska, koja

živiš u zemlji Uzu! doæi æe do tebe èaša, opiæeš se, i otkriæeš se. ²² Svrši se kar za bezakonje tvoje, kæeri Sionska; neæe te više voditi u ropstvo; pohodiae tvoje bezakonje, kæeri Edomska, otkriæe grijehe tvoje.

5 Opomeni se, Gospode, što nas zadesi; pogledaj i vidi sramotu našu. ² Našljedstvo naše privali se tuðincima, domovi naši inostrancima. ³ Postasmo sirote, bez oca, matere naše kao udovice. ⁴ Svoju vodu pijemo za novce, svoja drva kupujemo. ⁵ Na vratu nam je jaram, i gone nas; umoreni nemamo odmora. ⁶ Pružamo ruku k Misircima i Asircima, da se nasitimo hljeba. ⁷ Oci naši zgriješise, i nema ih, a mi nosimo bezakonja njihova. ⁸ Robovi nam gospodare, nema nikoga da izbavi iz ruku njihovijeh. ⁹ Sa strahom za život svoj od maèa u pustinji donosimo sebi hljeb. ¹⁰ Koža nam pocrnje kao peæ od ljute gladi. ¹¹ Sramote žene na Sionu i djevojke po gradovima Judinijem. ¹² Knezove vješaju svojim rukama, ne poštuju lica staraèkoga. ¹³ Mladiæe uzimaju pod žrvnje, i djeca padaju pod drvima. ¹⁴ Staraca nema više na vratima, ni mladiæa na pjevanju. ¹⁵ Nesta radosti srcu našem, igra naša pretvori se u žalost. ¹⁶ Pade vijenac s glave naše; teško nama, što zgriješismo! ¹⁷ Stoga je srce naše žalosno, stoga oèi naše potamnješe, ¹⁸ Sa gore Siona, što opustje, i lisice idu po njoj. ¹⁹ Ti, Gospode, ostaješ dovijeka, prijesto tvoj od koljena do koljena. ²⁰ Zašto hoæeš da nas zaboraviš dovijeka, da nas ostaviš zadugo? ²¹ Obrati nas, Gospode, k sebi, i obratiæemo se; ponovi dane naše kako bijahu prije. ²² Jer eda li æeš nas sasvijem odbaciti i gnjeviti se na nas veoma?

Jezekilj

1 Godine tridesete, mjeseca èetvrtoga, petoga dana, kad bijah meðu robljem na rijeci Hevaru, otvoriše se nebesa, i vidjeh utvare Božje. **2** Petoga dana toga mjeseca, pete godine otkako se zarobi car Joahin, **3** Dođe rijeè Gospodnja Jezekilju sinu Vuzijevu, svešteniku, u zemlji Haldejskoj na rijeci Hevaru, i ondje dođe ruka Gospodnja nada nj. **4** I vidjeh, i gle, silan vjetar dolažaše od sjevera, i velik oblak i oganj koji se razgorijevaše, i oko njega svjetlost, a isred ognja kao jaka svjetlost; **5** Isred njega još kao èetiri životinje, koje na oèi bijahu nalik na èovjeka; **6** I u svake bijahu èetiri lica, i èetiri krila u svake; **7** I noge im bijahu prave, a u stopalu bijahu im noge kao u teleta; i sijevahu kao uglađena mjed. **8** I ruke im bijahu èovjeèije pod krilima nad èetiri strane, i lica im i krila bijahu na èetiri strane. **9** Sastavljena im bijahu krila jedno s drugim; i ne okretahu se iduæi, nego svaka iðaše naprema se. **10** I lice bijaše u sve èetiri lice èovjeèije i lice lavovo s desne strane, a s lijeve strane lice volujsko i lice orlovo u sve èetiri. **11** I lica im i krila bijahu razdijeljena ozgo; u svake se dva krila sastavljahu jedno s drugim, a dva pokrivalu im tijelo. **12** I svaka iðaše pravo naprema se; iðaahu kuda duh iðaše, i ne okretahu se iduæi. **13** I na oèi bijahu te životinje kao živo ugljvlje, gorahu na oèi kao svijeææe; taj oganj prolazaše između životinja i svijetljaše se, i iz ognja izlažaše munja. **14** I životinje trèahu i vraæahu se kao munja. **15** I kad gledah životinje, gle, toèak jedan bijaše na zemlji uza svaku životinju prema èetiri lica njihova. **16** Obliejem i napravom bijahu toèkovi kao boje hrisolitove, i sva èetiri bijahu jednaka, i oblíjem i napravom bijahu kao da je jedan toèak u drugom. **17** Kad iðaahu, iðaahu sva èetiri svaki na svoju stranu, i iduæi ne skretahu. **18** I naplaci im bijahu visoki strahota; i bijahu naplaci puni oèiju unaokolo u sva èetiri. **19** I kad iðaahu životinje, iðaahu i toèkovi uz njih; i kad se životinje podizahu od zemlje, podizahu se i toèkovi. **20** Kuda duh iðaše, onamo iðaahu, i podizahu se toèkovi prema njima, jer duh životinjski bješe u toèkovima. **21** Kad one iðaahu, iðaahu i oni; i kad one stajahu, stajahu i oni; i kad se one podizahu od zemlje, podizahu se i toèkovi prema njima, jer duh životinjski bješe u toèkovima. **22** A nad glavama životinjama bijaše kao nebo, po viđenju kao kristal, strašno, razastrto ozgo nad glavama njihovijem. **23** A pod tijem nebom bijahu im krila pružena, jedno prema drugom, a dva krila svakoj pokrivalu im tijelo. **24** I èujah huku krila njihovijeh kad iðaahu kao da bješe huka velike vode, kao glas svemoguææega i kao graja u okolu; i kad stajahu,

spuštahu krila. **25** I kad stavši spuštahu krila, èujaše se glas ozgo iz neba, koje bijaše nad glavama njihovijem. **26** I ozgo na onom nebu što im bijaše nad glavama, bijaše kao prijesto, po viđenju kao kamen safir, i na prijestolu bijaše po oblièju kao èovjek. **27** I vidjeh kao jaku svjetlost, i u njoj unutra kao oganj naokolo, od bedara gore, a od bedara dolje vidjeh kao oganj i svjetlost oko njega. **28** Kao duga u oblaku kad je kiša, taka na oèi bijaše svjetlost unaokolo. To bijaše viđenje slave Božje na oèima; i kad vidjeh, padoh na lice svoje, i èuh glas nekoga koji govoraše.

2 I reèe mi: sine èovjeèji, ustani na noge da govorim s tobom. **2** I uđe u me duh kad mi progovori, i postavi me na noge, i slušah onoga koji mi govoraše. **3** I reèe mi: sine èovjeèji, ja te šaljem k sinovima Izrailjevijem, k narodima odmetnièkim, koji se odmetnuše mene; oni i oci njihovi biše mi nevjerni do ovoga dana. **4** K sinovima tvrda obraza i uporna srca šaljem te ja, pa im reci: tako veli Gospod; **5** I poslušali ili ne poslušali, jer su dom odmetnièki, neka znaju da je prorok bio meðu njima. **6** I ti, sine èovjeèji, ne boj ih se niti se boj njihovijeh rijeèi, što su ti uporni i kao trnje i živiš meðu skorpijama; ne boj se njihovijeh rijeèi i ne plaši se od njih, što su dom odmetnièki. **7** Nego im kaži rijeèi moje, poslušali ili ne poslušali, jer su odmetnici. **8** Ali ti, sine èovjeèji, slušaj što æu ti kazati, ne budi nepokoran kao taj dom nepokorni; otvori usta, i pojedi što æu ti dati. **9** I pogledah, a to ruka pružena k meni, i gle, u njoj savijena knjiga. **10** I razvi je preda mnom, i bješe ispisana iznutra i spolja, i bješe u njoj napisan plaè i naricanje i jaoh.

3 I reèe mi: sine èovjeèji, pojedi što je pred tobom, pojedi ovu knjigu, pa idi, govori domu Izrailjevu. **2** I otvorih usta, i založi me onom knjigom. **3** I reèe mi: sine èovjeèji, nahrani trbuh svoj, i crijeva svoja napuni ovom knjigom koju ti dajem. I pojedoh je, i bješe mi u ustima slatka kao med. **4** Zatijem reèe mi: sine èovjeèji, idi k domu Izrailjevu, i govori im moje rijeèi. **5** Jer se ne šalješ k narodu nepoznata jezika i nerazumljiva govora, nego k domu Izrailjevu; **6** Ne k mnogim narodima nepoznata jezika i nerazumljiva govora, kojima rijeèi ne bi razumio; k njima da te pošljem, poslušali bi te. **7** Ali dom Izrailjev neæe te poslušati, jer neæe mene da poslušaju; jer je sav dom Izrailjev tvrda obraza i uporna srca. **8** Evo dadoh tebi obraz tvrd prema njihovu obrazu, i èelo tvrdo prema njihovu èelu. **9** Kao kamen dijamanat, tvrðe od stijene dadoh ti èelo; ne boj ih se, niti se plaši od njih, zato što su dom odmetnièki. **10** Potom reèe mi: sine èovjeèji, sve rijeèi

moje što æu ti govoriti primaj u srce svoje i slušaj ušima svojim. ¹¹ Idi k roblju, k sinovima naroda svojega, i govori im i reci im: tako veli Gospod Gospod; poslušali ili ne poslušali. ¹² Tada podiže me duh, i òuh za sobom glas gdje se silno razliježe: blagoslovena slava Gospodnja s mjesta njegovoga; ¹³ I lupu krila onijeh životinja, koja udarahu jedno o drugo, i prasku toèkova prema njima, glas koji se silno razlijegeše. ¹⁴ I duh me podiže i odnese, i iðah žalostan od srdnje u duhu svom; ali ruka Gospodnja silna bješe nada mnom. ¹⁵ I doðoh k roblju u Telaviv, koje stanovaše na rijeci Hevaru, i sjedoh gdje oni sjeðahu, i sjedjeh ondje meðu njima sedam dana èudeæi se. ¹⁶ A poslije sedam dana dođe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ¹⁷ Sine èovjeèji, postavih te stražarem domu Izrailjevu, da slušaš rijeèi iz njihovih usta i opominješ ih od mene. ¹⁸ Kad reèem bezbožniku: poginuæeš, a ti ga ne opomeneš i ne progovoriš mu da bi odvratio bezbožnika od bezbožnoga puta njegovoga, da bi ga saèuvao u životu, onaj æe bezbožnik poginuti sa svojega bezakonja; ali æu krv njegovu iskati iz tvojih ruku. ¹⁹ A kad ti opomeneš bezbožnika, a on se i ne vrati od bezbožnosti svoje i sa zloga puta svojega, on æe poginuti s bezakonja svojega, a ti æeš saèuvati dušu svoju. ²⁰ Ako li se pravednik odvrati od pravde svoje, i stane èiniti bezakonje, i ja mu podmetnem na što æe se spotaæi, te pogine, a ti ga ne opomenu, on æe poginuti sa svoga grijeha, i neæe se pomenuti pravedna djela njegovoga što je èinio, ali æu krv njegovu iskati iz tvoje ruke. ²¹ Ako li ti opomeneš pravednika da ne griješi pravednik, i on prestane griješiti, on æe živjeti, jer primi opomenu, i ti æeš saèuvati dušu svoju. ²² I dođe ondje nada me ruka Gospodnja, i reèe mi: ustani, izidi u polje, i ondje æu govoriti s tobom. ²³ I ustavši otidoh u polje, a gle, slava Gospodnja stajaše ondje kao slava koju vidjeh na rijeci Hevaru, i padoh na lice svoje. ²⁴ I uðe u me duh, i postavi me na noge; i progovori sa mnom i reèe mi: idi, zatvori se u kuæu svoju. ²⁵ Jer, sine èovjeèji, evo, metnuæe na te uzice, i svezaæe te njima, i neæeš izlaziti meðu njih. ²⁶ I ja æu uèiniti da ti se jezik prilijepi za grlo, te æeš onijemjeti, i neæeš ih karati, jer su dom odmetnièki. ²⁷ Ali kad ti progovorim, otvoriæu ti usta, i kazaæeš im: ovako veli Gospod Gospod; ko æe slušati, neka sluša, a ko neæe slušati, neka ne sluša; jer su dom odmetnièki.

4 A ti, sine èovjeèji, uzmi opeku i metni je preda se, i izreži na njoj grad Jerusalim. ² I postavi oko njega opsadu, i naèini kule prema njemu, i iskopaj oko njega opkop, i postavi vojsku oko njega, i namjesti ubojne sprave oko njega. ³ Potom uzmi tavicu gvozdenu, i metni je kao gvozdenu zid izmeðu sebe i grada, i okreni lice svoje suprot njemu, i on æe se opsjesti, i ti æeš ga opsjesti. To æe biti znak domu Izrailjevu. ⁴ Potom lezi na lijevu stranu svoju, i metni na nju bezakonje doma Izrailjeva; koliko dana uzležiš na njoj, toliko æeš nositi njihovo bezakonje. ⁵ A ja ti dajem godine bezakonja njihova brojem dana, trista i devedeset dana, i toliko æeš nositi bezakonje doma Izrailjeva. ⁶ A kad ih

navršiš, onda lezi na desnu stranu svoju, i nosi bezakonje doma Judina èetrdeset dana; po jedan dan dajem ti za godinu. ⁷ I okreni lice svoje prema opkoljenom Jerusalimu zagalivši mišicu svoju, i prorokuj protiv njega. ⁸ I evo vezaæu te uzicama da se ne prevrneš s jedne strane na drugu dokle ne navršiš dane opsade svoje. ⁹ I uzmi pšenice i jeèma i boba i leæa i prosa i krupnika, i saspi sve u jedan sud, i naèini od toga sebi hljeba prema broju dana u koje æeš ležati na svojoj strani, tri stotine i devedeset dana ješæeš ga. ¹⁰ I jela tvojega što æeš jesti neka bude mjerom dvadeset sikala na dan; na rokove jedi ga. ¹¹ I vodu pij mjerom, po šestinu ina, pij na rokove. ¹² A hljeb prijesan jeèmen jedi, ispekav ga na kalu èovjeèijem na njihove oèi. ¹³ I reèe Gospod: tako æe jesti sinovi Izrailjevi hljeb svoj neèist meðu narodima u koje æu ih razagnati. ¹⁴ Tada rekoh: ah Gospode Gospode, gle, duša se moja nije oskvrnila, jer od djetinjstva svojega do sada nijesam jeo mrcinoga ni što bi zvjerka razdrila, niti je ušlo u usta moja meso neèisto. ¹⁵ A on mi reèe: vidi, dajem ti goveðu balegu mjesto èovjeèijega kala, da na njoj ispeèeš sebi hljeb. ¹⁶ Zatijem reèe mi: sine èovjeèji, evo ja æu slomiti potporu u hljebu u Jerusalimu, te æe jesti hljeb na mjeru i u brizi, i vodu æe piti na mjeru i u èudu. ¹⁷ Jer æe im nestati hljeba i vode da æe se èuditi meðu sobom i sasušiae se od bezakonja svojega.

5 Potom, sine èovjeèji, uzmi nož oštar, britvu brijaèku uzmi, i pusti je po glavi svojoj i po bradi svojoj, pa uzmi mjerila i razdijeli. ² Treæinu sažezi ognjem usred grada, kad se navrše dani opsade, a drugu treæinu uzmi i isijeci maèem oko njega, a ostalu treæinu razmetni u vjetar, i ja æu izvuæi maè za njima. ³ Ali uzmi malo, i zaveži u skut svoj. ⁴ I od toga još uzmi i baci u oganj i sažezi ognjem; odatle æe izaæi oganj na sav dom Izrailjev. ⁵ Ovako veli Gospod Gospod: ovo je Jerusalim koji postavih usred naroda i optoèih ga zemljama. ⁶ Ali promijeni zakone moje na bezakonje veæma nego narodi, i uredbe moje veæma nego zemlje što su oko njega, jer odbaciše moje zakone, i ne hodiše po mojim uredbama. ⁷ Zato ovako veli Gospod Gospod: što postaste gori od naroda koji su oko vas, ne hodiste po mojim uredbama i ne izvršivaste mojih zakona, pa ni po uredbama naroda koji su oko vas ne èiniste, ⁸ Zato ovako veli Gospod Gospod: evo i mene na te, i izvršiæu usred tebe sudove na vidiku narodima; ⁹ I uèiniæu ti što još nijesam uèinio niti æu više uèiniti za sve gadove tvoje. ¹⁰ Zato oci æe jesti sinove usred tebe, i sinovi æe jesti oce svoje, i izvršiæu na tebi sudove i rasijaæu sav ostatak tvoj u sve vjetrove. ¹¹ Zato, tako ja živ bio, veli Gospod Gospod, što si oskvrnio moju svetinju svakojakim neèistotama svojim i svakojakim gadovima svojim, zato æu i ja tebe potrti, i neæe oko moje žaliti, niti æu se smilovati. ¹² Treæina æe tvoja pomrijeti od pomora, i od gladi æe izginuti usred tebe, a druga æe treæina pasti od maèa oko tebe, a treæinu æu rasijati u sve vjetrove, i izvuæi æu maè za njima. ¹³ I tako æe se izvršiti gnjev moj i

namiriæu jarost svoju na njima i zadovoljiæu se, i oni æe poznati da sam ja Gospod govorio u revnosti svojoj kad izvršim gnjev svoj na njima. ¹⁴I uèiniæu od tebe pustoš i rug meðu narodima koji su oko tebe pred svakim koji prolazi. ¹⁵I biæeš rug i sramota i nauk i èudo narodima što su oko tebe kad izvršim sudove na tebi gnjevom, jarošæu i ljutijem karanjem; ja Gospod rekoh; ¹⁶Kad pustim na vas ljute strijele gladi, koje æe biti smrtne, koje æu pustiti da vas zatrem, i kad glad navalim na vas i slomim vam potporu u hljebu, ¹⁷Kad pustim na vas glad i ljute zvijeri, koje æe ti djecu izjesti; i kad pomor i krv proðu kroza te, i kad pustim maè na te. Ja Gospod rekoh.

6 Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ²Sine èovjeèji, okreni lice svoje prema gorama Izrailjevijem, i prorokuj protiv njih, ³I reci: gore Izrailjeve, èujte rijeè Gospoda Gospoda, ovako veli Gospod Gospod gorama i humovima, potocima i dolinama: evo me, ja æu pustiti na vas maè i oboriæu visine vaše. ⁴I vaši æe se oltari raskopati, i sunèani likovi vaši izlomiæe se, i povaljaæu pobijene vaše pred gadnijem bogovima vašim. ⁵I pobacaæu mrtva tjelesa sinova Izrailjevijeh pred gadne bogove njihove, i razmetnuæu kosti vaše oko oltara vaših. ⁶Svuda gdje nastavate gradovi æe se opustošiti i visine æe opustjeti, i oltari æe se vaši raskopati i opustjeti, i gadni bogovi vaši izlomiæe se i neæe ih više biti, i sunèani likovi vaši isjeæi æe se, i djela æe se vaša uništiti. ⁷I pobijeni æe padati usred vas, i poznaæete da sam ja Gospod. ⁸Ali æu vas ostaviti nekoliko koji bi utekli od maèa meðu narodima kad se rasijete po zemljama. ⁹I koji vas uteku, opomenuæe se mene meðu narodima, gdje budu u ropstvu, kako mi dotužaše srcem svojim kurvarskim koje otstupi od mene, i oèima svojim kurvarskim, kojima idoše za gadnijem bogovima svojim, i sami æe sebi biti mrski za zla koja èiniše u svijem gradovima svojim. ¹⁰I poznaæe da sam ja Gospod i da nijesam govorio uzalud da æu im uèiniti to zlo. ¹¹Ovako veli Gospod Gospod: pljesni rukama i lupi nogom, i reci: jaoh! radi svijeh gadnijeh zala doma Izrailjeva, jer æe pasti od maèa, od gladi i od pomora. ¹²Ko bude daleko, umrijeæe od pomora; a ko bude blizu, pašæe od maèa; a ko ostane i bude opkoljen, umrijeæe od gladi; tako æu navršiti gnjev svoj na njima. ¹³I poznaæete da sam ja Gospod kad budu pobijeni njihovi meðu gadnijem bogovima njihovijem, oko oltara njihovijeh, na svakom visokom humu i na svijem vrhovima gorskim i pod svakim zelenijem drvetom i pod svakim granatijem hrastom, svuda gdje su kadili ugodnijem mirisima svijem gadnijem bogovima svojim. ¹⁴Jer æu zamahnuti rukom svojom na njih, i obratiæu zemlju njihovu u pustoš goru od pustinje Divlate po svijem stanovima njihovijem; i poznaæe da sam ja Gospod.

7 Potom dođe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ²Sine èovjeèji, ovako kaže Gospod Gospod za zemlju Izrailjevu: kraj, dođe kraj na èetiri strane zemlji. ³Dođe ti kraj, i pustiaæu gnjev svoj na te, i sudiaæu ti po

putovima tvojim i obratiæu na te sve gadove tvoje. ⁴I oko moje neæe te požaliti, niti æu se smilovati, nego æu putove tvoje obratiti na te, i gadovi æe tvoji biti usred tebe, i poznaæete da sam ja Gospod. ⁵Ovako veli Gospod Gospod: zlo, jedno zlo, evo ide. ⁶Kraj dođe, kraj dođe, usta na te, evo dođe. ⁷Dođe jutro tebi, stanovnièe zemaljski, dođe vrijeme, približi se dan, kad æe biti polom a ne jeka gorska. ⁸Sada æu odmah izliti jarost svoju na te, i navršiaæu gnjev svoj na tebi, i sudiaæu ti po tvojim putovima, i obratiæu na te sve gadove tvoje. ⁹Neæe žaliti oko moje, niti æu se smilovati, daæu ti po putovima tvojim, i gadovi æe tvoji biti usred tebe, i poznaæete da sam ja Gospod, koji bije. ¹⁰Evo dana, evo dođe, jutro nasto, procvate prut, ponositost napupi. ¹¹Nasilje naraste prut bezakonja, niko neæe ostati od njih ni od mnoštva njihova ni od buke njihove, niti æe biti nicanja za njima. ¹²Dođe vrijeme, prispje dan; ko kupuje neka se ne raduje, i ko prodaje neka ne žali, jer æe doæi gnjev na sve ljudstvo njihovo. ¹³Jer ko prodaje, neæe opet doæi do onoga što proda, ako i ostane živ; jer utvara za sve mnoštvo njihovo neæe se vratiti natrag, i niko se neæe okrijepiti bezakonjem svojim da saèuva život svoj. ¹⁴Zatrubiše u trube, i spremiše sve; ali nema nikoga da izađe u boj, jer se gnjev moj raspalio na sve ljudstvo njihovo. ¹⁵Napolju maè, a unutra pomor i glad; ko bude u polju, poginuæe od maèa; a ko bude u gradu, njega æe glad i pomor proždrijeti. ¹⁶A koji ih uteku, izbaviæe se i biæe po gorama kao golubovi iz dolina, svi æe uzdisati, svaki za svoje bezakonje. ¹⁷Sve æe ruke klonuti i sva æe koljena postati kao voda. ¹⁸I pripasaæe oko sebe kostrijet, i drhat æe ih popasti, i na svakom æe licu biti stid, i sve æe im glave biti æelave. ¹⁹Srebro æe svoje pobacati po ulicama, i zlato æe njihovo biti kao neèistota; srebro njihovo i zlato njihovo neæe ih moæi izbaviti u dan gnjeva Gospodnjega; neæe nasititi duše svoje niti æe napuniti trbuha svojega, jer im je bezakonje njihovo spoticanje. ²⁰Jer slavni nakit svoj obratiše na oholost, i naèiniše od njega likove gadova svojih, gnusobe svoje; zato uèinih da im je neèistota. ²¹I daæu ga u ruke inostrancima da ga razgrabe, i bezbožnicima na zemlji da je plijen, i oskvrniæe ga. ²²I odvratiæu lice svoje od njih, i oskvrniæe svetinju moju, i uæi æe u nju lupeži i oskvrniæe je. ²³Naèini verige, jer je zemlja puna krvnoga suda, i grad je pun nasilja. ²⁴Zato æu dovesti najgore izmeðu naroda da naslijede kuæe njihove, i ukinuæu oholost silnijeh, i sveta mjesta njihova oskvrniæe se. ²⁵Ide pogibao; oni æe tražiti mira, ali ga neæe biti. ²⁶Nevolja za nevoljom dolaziæe, i glas za glasom stizaæe; i oni æe tražiti utvaru od proroka; zakona æe nestati u sveštenika i svjeta u staraca. ²⁷Car æe tužiti, i knezovi æe se obuæi u žalost, i ruke narodu zemaljskom drktaæe; uèiniæu im po putovima njihovijem i sudiaæu im prema sudovima njihovijem; i poznaæe da sam ja Gospod.

8 A šeste godine, šestoga mjeseca, dana petoga, kad sjeđah u svojoj kuæi i starješine Judine

sjeđahu preda mnogom, pade ondje na me ruka Gospoda Gospoda. ²I vidjeh, a to oblik na oèi kao oganj, od bedara mu dolje bješe oganj, a od bedara gore bješe kao svjetlost, kao jaka svjetlost. ³I pruži kao ruku, i uhvati me za kosu na glavi, i podiže me duh među nebo i zemlju, i odnese me u Jerusolim u utvari Božjoj na vrata unutrašnja koja gledaju na sjever, gdje stajaše idol od revnosti, koji draži na revnost. ⁴I gle, ondje bješe slava Boga Izrailjeva na oèi kao ona što je vidjeh u polju. ⁵I reèe mi: sine òovjeèji, podigni oèi svoje k sjeveru. I podigoh oèi svoje k sjeveru, i gle, sa sjevera na vratima oltarskim bijaše onaj idol od revnosti na ulasku. ⁶Potom mi reèe: sine òovjeèji, vidiš li što ti rade? velike gadove koje tu èini dom Izrailjev da otidem daleko od svetinje svoje? Ali æeš još vidjeti veæih gadova. ⁷I odvede me na vrata od trijema, i pogledah, a to jedna rupa u zidu. ⁸A on mi reèe: sine òovjeèji, prokopaj ovaj zid. I prokopah zid, a to jedna vrata. ⁹Tada mi reèe: uđi i vidi opake gadove koje èine tu. ¹⁰I ušav vidjeh, i gle, svakojake životinje što gamižu i svakojaki gadni skotovi, i svi gadni bogovi doma Izrailjeva bijahu napisani po zidu svuda unaokolo. ¹¹I pred njima stajaše sedamdeset ljudi između starješina doma Izrailjeva s Jazanijom sinom Safanovijem, koji stajaše među njima, svaki s kadionicom svojom u ruci, i podizaše se gust oblak od kada. ¹²Tada mi reèe: vidiš li, sine òovjeèji, šta èine starješine doma Izrailjeva u mraku svak u svojoj pisanoj kljijeti? jer govore: ne vidi nas Gospod, ostavio je Gospod ovu zemlju. ¹³Potom mi reèe: još æeš vidjeti veæih gadova koje oni èine. ¹⁴I odvede me na vrata doma Gospodnjega koja su sa sjevera; i gle, žene sjeđahu i plakahu za Tamuzom. ¹⁵I reèe mi: jesi li vidio, sine òovjeèji? još æeš vidjeti veæih gadova od tih. ¹⁶I odvede me u trijem unutrašnji doma Gospodnjega; i gle, na ulasku u crkvu Gospodnju između trijema i oltara bješe oko dvadeset i pet ljudi okrenutih leđima k crkvi Gospodnjoj a licem k istoku, i klanjahu se suncu prema istoku. ¹⁷Tada mi reèe: jesi li vidio, sine òovjeèji? malo li je domu Judinu što èine te gadove koje èine ovdje? nego još napuniše zemlju nasilja i okrenuše se da me draže; i eto drže granu pred nosom svojim. ¹⁸Zato æu i ja uèiniti u gnjevu, neæe žaliti oko moje, niti æu se smilovati, i kad stanu vikati iza glasa u moje uši, neæu ih uslišiti.

9 Potom povika iza glasa, te èuh, i reèe: pristupite koji ste poslani na grad svaki s oružjem svojim smrtnijem u ruci. ²I gle, šest ljudi dođe do visokih vrata, koja gledaju na sjever, svaki sa svojim oružjem smrtnijem u ruci, i među njima bješe jedan òovjek obuèen u platno s opravom pisarskom uz bedricu; i došavši stadoše kod oltara mjedenoga. ³A slava Boga Izrailjeva podiže se s heruvima, na kojima bijaše, na prag od doma, i viknu òovjeka obuèenoga u platno koji imaše uz bedricu opravu pisarsku. ⁴I reèe mu Gospod: prođi posred grada, posred Jerusolima, i zabilježi biljegom èela onijem ljudima koji uzdišu i koji ridaju radi svijeh gadova što se èine usred njega. ⁵A

drugima reèe i èuh: prođite za njim po gradu, i pobijte, neka ne žali oko vaše niti se smilujte; ⁶Starce i mladiæe, i djevojke i djecu i žene pobijte da se istrijebe; ali na kome god bude znak, k njemu ne pristupajte; i poènite od moje svetinje. I poèeše od starješina što bjehu pred domom. ⁷I reèe im: oskvrnite dom, i napunite trijemove pobijenijeh; idite. I izašavši stadoše ubijati. ⁸A kad ubijahu i ja ostah, padoh na lice svoje i povikah i rekoh: jaoh Gospode Gospode, eda li æeš zatrti sav ostatak Izrailjev izlivši gnjev svoj na Jerusolim? ⁹A on mi reèe: bezakonje doma Izrailjeva i Judina preveliko je, i puna je zemlja krvi, i grad je pun opaèine; jer rekoše: Gospod je ostavio zemlju, i Gospod ne vidi. ¹⁰Zato ni moje oko neæe žaliti, niti æu se smilovati; put njihov obratiæu na glavu njihovu. ¹¹I gle, òovjek, obuèen u platno, kojemu uz bedricu bijaše oprava pisarska, javno govoreæi: uèinio sam kako si mi zapovjedio.

10 Potom vidjeh, i gle, na nebu koje bijaše nad glavama heruvimima pokaza se nad njima kao kamen safir na oèi kao prijesto. ²I progovori òovjeku obuèenom u platno, i reèe: uđi među toèkove pod heruvimima, i uzmi pune pregršti žeravice između heruvima i razaspi na grad. I uđe na moje oèi. ³A heruvimi stajahu s desne strane doma kad uđe òovjek, i oblak napuni unutrašnji trijem. ⁴I slava Gospodnja podiže se s heruvima na prag od doma, i napuni se dom oblaka, a trijem se napuni svjetlosti slave Gospodnje. ⁵I lupa krila u heruvima èujaše se do spoljašnjega trijema kao glas Boga svemoguæega kad govori. ⁶I kad zapovjedi òovjeku obuèenome u platno govoreæi: uzmi ognja između toèkova između heruvima; on uđe i stade kod toèkova. ⁷I jedan heruvim pruži ruku svoju između heruvima k ognju koji bijaše među heruvimima, i uze i metnu u pregršti obuèenome u platno, i on primi i izide. ⁸A viđaše se u heruvima kao ruka òovjeèija pod krilima. ⁹I vidjeh, i gle, èetiri toèka kod heruvima, po jedan toèak kod jednoga heruvima, i toèkovi bijahu na oèi kao kamen hrisolit. ¹⁰I na oèi bijahu sva èetiri toèka jednaka, i kao da je toèak u toèku. ¹¹Kad iđahu, iđahu sva èetiri, svaki na svoju stranu, i iduæi ne skretahu, nego kuda gledaše glava onamo iđahu i iduæi ne skretahu. ¹²A sve im tijelo i leđa i ruke i krila i toèkovi, sva èetiri toèka njihova, bijahu puna oèiju svuda unaokolo. ¹³A toèkovi se zvahu kako èuh: kola. ¹⁴A èetiri lica imaše svaka životinja: jedno lice heruvimsko, drugo lice òovjeèije i treæe lice lavovo i èetvrto lice orlovo. ¹⁵I podigoše se heruvimi u vis; to bijahu iste životinje koje vidjeh na rijeci Hevaru. ¹⁶A kad iđahu heruvimi, iđahu i toèkovi uz njih, i kad heruvimi mahahu krilima svojim da se podignu od zemlje, toèkovi se ne odmicahu od njih. ¹⁷Kad se oni ustavljahu, ustavljahu se i toèkovi; a kad se oni podizahu, podizahu se i toèkovi; jer bijaše duh životinjski u njima. ¹⁸I slava Gospodnja otide iznad praga od doma, i stade nad heruvime. ¹⁹I heruvimi mahnuvši krilima podigoše se od zemlje preda mnogom polazeæi, i toèkovi prema njima; i

stadoše na istoènijem vratima doma Gospodnjega, i slava Boga Izrailjeva bijaše ozgo nad njima. ²⁰ To bijahu iste životinje koje vidjeh pod Bogom Izrailjevijem na rijeci Hevaru, i poznah da su heruvimi. ²¹ Svaka imaše èetiri lica i èetiri krila, i kao ruka èovjeèija bješe im pod krilima. ²² I lica im bijahu ista koja vidjeh na rijeci Hevaru; oblièja bijahu ista, isti bijahu; svaki iðaše pravo naprema se.

11 Tada me podiže duh, i odnese me na istoèna vrata doma Gospodnjega koja gledaju na istok, i gle, na vratima bijaše dvadeset i pet ljudi, i meðu njima vidjeh Jazaniju sina Azurova i Felatiju sina Venajina, poglavare narodne. ² I reèe mi: sine èovjeèiji, ovi ljudi smišljaju bezakonje, i zlo svjetuju u tom gradu, ³ Govoreæi: nije blizu; da gradimo kuæe; ovaj je grad lonac a mi meso. ⁴ Zato prorokuj protiv njih, prorokuj, sine èovjeèiji. ⁵ I pade na me duh Gospodnji i reèe mi: reci: ovako veli Gospod: dome Izrailjev, tako govorište, i znam misli srca vašega. ⁶ Mnoge pobiste u tom gradu, i napuniste ulice njihove pobijenijeh. ⁷ Zato ovako veli Gospod Gospod: koje pobiste i pobacaste usred njega, oni su meso, a on je lonac, a vas æu izvesti iz njega. ⁸ Bojite se maèa; maè æu pustiti na vas, govori Gospod Gospod. ⁹ I izvešæu vas iz njega, i daæu vas u ruke tuðincima, i izvršiæu na vama sudove. ¹⁰ Od maèa æete pasti, na meði Izrailjevoj sudiaæu vam, i poznaæete da sam ja Gospod. ¹¹ Ovaj grad neæe vam biti lonac niti æete vi biti u njemu meso; na meði Izrailjevoj sudiaæu vam. ¹² I poznaæete da sam ja Gospod, jer po uredbama mojim ne hodiste niti zakona mojih izvršivaste, nego èiniste po zakonima tjeih naroda što su oko vas. ¹³ A kad prorokovah, umrije Felatija sin Venajin; tada padoh na lice svoje i povikah iza glasa i reko: jaoh Gospode Gospode! hoæeš li da istrijebiš ostatak Izrailjev? ¹⁴ A glas Gospodnji dođe mi govoreæi: ¹⁵ Sine èovjeèiji, braæa su tvoja, braæa tvoja, rodbina tvoja i dom Izrailjev vaskoliki, kojima govoriše Jerusalimljani: idite daleko od Gospoda, nama je data zemlja u našljedstvo. ¹⁶ Zato reci: ovako veli Gospod Gospod: ako ih i odagnah daleko meðu narode, ako ih i rasijah po zemljama, opet æu im biti svetinja za malo u zemljama u koje otidoše. ¹⁷ Zato reci: ovako veli Gospod Gospod: sabraæu vas iz naroda i pokupiaæu vas iz zemalja u koje se rasijaste, i daæu vam zemlju Izrailjevu. ¹⁸ I kad doðu u nju, izbaciaæe iz nje sve gadove njezine i sve gnusobe njezine. ¹⁹ I daæu im jedno srce i nov duh metnuæu u njih, i izvadiaæu iz tijela njihova kameno srce i daæu im srce mesno, ²⁰ Da bi hodili po mojim uredbama i držali moje zakone i izvršivali ih; i biaæe mi narod, i ja æu im biti Bog. ²¹ A kojima srce ide po želji gnusoba njihovijeh i gadova njihovijeh, njihov æu put obratiti na njihovu glavu, govori Gospod Gospod. ²² Potom mahnuše heruvimi krilima svojim, i toèkovi otidoše prema njima, i slava Boga Izrailjeva bješe ozgo nad njima. ²³ I podiže se slava Gospodnja isred grada, i stade na gori koja je s istoka gradu. ²⁴ A mene duh podiže i odnese u utvari

duhom Božjim u Haldejsku k roblju; i utvara koju vidjeh otide od mene. ²⁵ I kazah roblju sve rijeèi Gospodnje što mi pokazala.

12 Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ² Sine èovjeèiji, usred doma odmetnièkoga sjediš, koji ima oèi da vidi i ne vidi, ima uši da èuje i ne èuje; jer su dom odmetnièki. ³ Zato ti, sine èovjeèiji, spremi što treba za seobu, i seli se obdan na njihove oèi; i iseli se iz svojega mjesta na drugo mjesto na njihove oèi, ne bi li vidjeli, jer su dom odmetnièki. ⁴ I iznesi stvari svoje kao kad se ko seli obdan na njihove oèi, a sam izidi uveèe na njihove oèi kao oni koji se sele. ⁵ Na njihove oèi prokopaj zid, i iznesi svoje stvari. ⁶ Na njihove oèi digni na ramena i iznesi po mraku, lice svoje pokrij da ne vidiš zemlje, jer te dadoh da budeš znak u domu Izrailjevu. ⁷ I uèinih tako kako mi se zapovjedi; stvari svoje iznesoh obdan kao kad se seli; a uveèe prokopah zid rukom; i po mraku iznesoh na ramenima noseæi na njihove oèi. ⁸ A ujutru dođe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ⁹ Sine èovjeèiji, reèe li ti dom Izrailjev, dom odmetnièki: što radiš? ¹⁰ Reci im: ovako veli Gospod Gospod: ovo je breme za kneza koji je u Jerusalimu i za sav dom Izrailjev što je ondje. ¹¹ Reci: ja sam vam znak, kako ja uèinih tako æe im biti; preseliaæe se i otiaæi u ropstvo. ¹² I knez koji je meðu njima noseæi na ramenima po mraku æe izaæi; oni æe prokopati zid da iznesu; on æe pokriti lice svoje da ne vidi zemlje oèima. ¹³ Ali æu mu razapeti mrežu svoju i uhvatiaæe se u zamku moju, i odvešæu ga u Vavilon, u zemlju Haldejsku, ali je neæe vidjeti, a ondje æe umrijeti. ¹⁴ I sve koji su oko njega, pomoænike njegove, i svu vojsku njegovu rasijaæu u sve vjetrove, i izvuæi æu maè za njima. ¹⁵ I poznaæe da sam ja Gospod kad ih rasijem po narodima i razaspem po zemljama. ¹⁶ A ostaviaæu ih nekoliko ljudi koji æe ostati od maèa i od gladi i od pomora da pripovijedaju sve gadove svoje meðu narodima u koje otidu; i poznaæe da sam ja Gospod. ¹⁷ Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ¹⁸ Sine èovjeèiji, hljeb svoj jedi prezajuæi i vodu svoju pij drkaæuæi i brinuæi se. ¹⁹ I reci narodu zemaljskom: ovako veli Gospod Gospod za stanovnike Jerusalimske, za zemlju Izrailjevu: hljeb æe svoj jesti u brizi i vodu æe svoju piti prepadajuæi se, jer æe zemlja opustjeti i ostati bez svega što je u njoj za bezakonje svijeh koji žive u njoj. ²⁰ I gradovi u kojima žive opustjeæe, i zemlja æe biti pusta, i poznaæete da sam ja Gospod. ²¹ Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ²² Sine èovjeèiji, kaka je to pria u vas o zemlji Izrailjevoj što govorite: protežu se dani, i od utvare neæe biti ništa? ²³ Zato im reci: ovako veli Gospod Gospod: ukinuæu tu pria i neæu je više govoriti u Izrailju; nego im reci: blizu su dani i rijeè svake utvare. ²⁴ Jer neæe više biti u domu Izrailjevu zaludne utvare ni gatanja kojim se laska. ²⁵ Jer æu ja Gospod govoriti, i što reèem zbiaæe se; neæe se više odgaðati, nego za vašega vremena, dome odmetnièki, reæi æu rijeè i izvršiæu je, govori Gospod Gospod. ²⁶ Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ²⁷ Sine èovjeèiji, gle, dom Izrailjev govori:

utvara koju taj vidi, do nje ima mnogo vremena, i za daleko vrijeme taj prorokuje. ²⁸ Zato im reci: ovako veli Gospod Gospod: neæe se više odgađati nijedna moja rijeè; rijeè koju reèem zbiæe se, govori Gospod Gospod.

13 Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ² Sine èovjeèji, prorokuj protiv proroka Izrailjevijeh koji prorokuju, i reci tijekom koji prorokuju iz svoga srca: èujte rijeè Gospodnju. ³ Ovako govori Gospod Gospod: teško ludijem prorocima koji idu za svojim duhom a ništa nijesu vidjeli. ⁴ Proroci su tvoji, Izrailju, kao lisice po pustinjama. ⁵ Ne izlazite na prolome i ne ograđujete doma Izrailjeva da bi se održao u boju u dan Gospodnji. ⁶ Vide taštinu i gatanje lažno, pa govore: Gospod kaže, a Gospod ih nije poslao, i daju nad da æe se rijeè ispuniti. ⁷ Ne viđate li taštu utvaru i ne govorite li lažno gatanje? a opet kažete: Gospod reèe; a ja ne rekoh. ⁸ Zato ovako veli Gospod Gospod: zato što govorite taštinu i vidite laž, zato evo mene na vas, govori Gospod Gospod. ⁹ I ruka æe moja biti protiv proroka koji vide taštinu i gataju laž; neæe ih biti u zboru naroda moga, i u prijepisu doma Izrailjeva neæe biti zapisani, niti æe doæi u zemlju Izrailjevu; i poznaæete da sam ja Gospod Gospod. ¹⁰ Zato, zato što prelastiše narod moj govoreæi: mir je, a mira ne bješe; i jedan ozida zid, a drugi ga namazaše kreèem nevaljalijem; ¹¹ Recij onijem što mažu nevaljalijem kreèem da æe pasti; doæi æe silan dažd, i vi, kamenje velikoga grada, pašæete i oluja æe razvaliti. ¹² I gle, kad padne zid, neæe li vam se reæi: gdje je kreè kojim mazaste? ¹³ Zato ovako veli Gospod Gospod: razvaliaæu olujom u gnjevu svom, i silan æe dažd doæi u gnjevu mom, i kamenje velikoga grada u jaroosti mojoj da potre. ¹⁴ I razvaliaæu zid koji namazaste nevaljalijem kreèem, i oborilaæu ga na zemlju da æe mu se otkriti temelj, i pašæe, i vi æete izginuti usred njega, i poznaæete da sam ja Gospod. ¹⁵ I tako æu navršiti gnjev svoj na zidu i na onima koji ga mažu kreèem nevaljalijem, i reæi æu vam: nema zida, niti onijeh koji ga mazaše, ¹⁶ Proroka Izrailjevijeh koji prorokuju Jerusalmu i vide mu utvare za mir, a mira nema, govori Gospod Gospod. ¹⁷ A ti, sine èovjeèji, okreni lice svoje prema kæerima naroda svojega, koje prorokuju iz svoga srca, i prorokuj protiv njih. ¹⁸ I reci: ovako veli Gospod Gospod: teško onima koje šiju uzglavlja pod sve laktove i grade pokrivala na glavu svakoga rasta da love duše. Lovite duše mojega naroda, a svoje li æete duše saèuvati? ¹⁹ I skvrnite me kod naroda mojega za grst jeèma i za zalogaj hljeba ubijajuæi duše, koje ne bi trebalo da umru, i èuvajuæi u životu duše koje ne treba da žive, lažuæi narodu momemu, koji sluša laž. ²⁰ Zato ovako veli Gospod Gospod: evo mene na vaša uzglavlja, na koja lovite duše da vam dolijeæu, i poderaæu ih ispod lakata vaših, i pustiaæu duše koje lovite da vam dolijeæu. ²¹ I poderaæu pokrivala vaša i izbavlaæu svoj narod iz vaših ruku, i neæe više biti u vašim rukama da vam budu lov, i poznaæete da sam ja Gospod. ²² Jer žalostiste lažju

srce pravedniku, kojega ja ne ožalostih, i krijepiste ruke bezbožniku da se ne vrati sa svoga zloga puta da se saèuva u životu. ²³ Zato neæete viđati taštine i neæete više gatati, nego æu izbaviti narod svoj iz vaših ruku, i poznaæete da sam ja Gospod.

14 Potom dođoše k meni neki od starješina Izrailjevijeh i sjedoše preda me. ² I dođe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ³ Sine èovjeèji, ovi su ljudi stavili u srca svoja gadne bogove svoje, i metnuli su preda se o što se spotièu na bezakonje svoje; traže li me doista? ⁴ Zato govori im i reci im: ovako veli Gospod Gospod: ko je god od doma Izrailjeva stavio u srce svoje gadne bogove svoje i metnuo preda se o što se spotièe na bezakonje svoje, pa dođe k proroku, ja Gospod odgovorilaæu mu kad dođe za mnoštvo gadnijeh bogova njegovijeh, ⁵ Da uhvatim dom Izrailjev za srce njihovo što su se odvratili od mene svi za gadnijem bogovima svojim. ⁶ Zato reci domu Izrailjevu: ovako veli Gospod Gospod: obratite se i otstupite od gadnijeh bogova svojih, odvratite lice svoje od svih gadova svojih. ⁷ Jer ko bi god od doma Izrailjeva ili od inostranaca koji žive u Izrailju otstupio od mene, i stavio u srce svoje gadne bogove svoje, i metnuo preda se o što æe se spoticati na bezakonje svoje, pa bi došao k proroku da me upita preko njega, njemu æu odgovoriti ja sam Gospod sobom. ⁸ I okrenuæu lice svoje prema tom èovjeku, i uèiniaæu od njega znak i prièu, i istrijebilaæu ga iz naroda svojega, te æete poznati da sam ja Gospod. ⁹ I ako bi se prorok prevario, te rekao što, ja Gospod prevarih onoga proroka, i dignuæu ruku svoju na nj, i istrijebilaæu ga iz naroda svojega Izrailja. ¹⁰ I ponijeæe obojica svoje bezakonje: kako je bezakonje onoga koji pita tako æe biti i prorokovo bezakonje, ¹¹ Da više dom Izrailjev ne otstupa od mene i da se više ne skvrne svakojakim pristupima svojim, nego da mi budu narod, i ja da im budem Bog, govori Gospod Gospod. ¹² Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ¹³ Sine èovjeèji, ako mi koja zemlja zgriješi uèinivši nevjeru, i ja dignem ruku svoju na nju i slomim joj potporu u hljebu, i pustim na nju glad i istrijebim u njoj ljude i stoku, ¹⁴ Ako bi u njoj bila ova tri èovjeka: Noje, Danilo i Jov, oni æe pravdom svojom izbaviti duše svoje, govori Gospod Gospod. ¹⁵ Ako pustim ljute zvijeri u zemlju, te pomore ljude, i ona opusti da niko ne može prolaziti od zvijerja; ¹⁶ Ako bi u njoj bila ta tri èovjeka, tako ja živ bio, govori Gospod Gospod, neæe izbaviti sinova ni kæeri, nego æe se sami izbaviti, a zemlja æe opustjeti. ¹⁷ Ili ako maè pustim na tu zemlju, i reèem: maèu, prođi tu zemlju, da istrijebim u njoj ljude i stoku; ¹⁸ Ako bi ta tri èovjeka bila u njoj, tako ja živ bio, govori Gospod Gospod, neæe izbaviti sinova ni kæeri, nego æe se sami izbaviti. ¹⁹ Ili ako pustim pomor na zemlju i izlijem gnjev svoj na nju da bi krv tekla da istrijebim u njoj ljude i stoku; ²⁰ Ako bi Noje, Danilo i Jov bili u njoj, tako ja živ bio, govori Gospod Gospod, neæe izbaviti sina ni kæeri, nego æe svoje duše izbaviti pravdom svojom. ²¹ Jer ovako veli Gospod Gospod: akamoli kad pustim

četiri ljuta zla svoja, maè i glad i zle zvijeri i pomor na Jerusolim, da istrijebim u njemu ljude i stoku. ²² I opet, gle, nekoliko æe ih ostati u njemu koji æe se izbaviti, sinovi ili kæeri, oni æe izaæi k vama, i vidjeæete put njihov i djela njihova, i utješiæete se za zlo koje æu pustiti na Jerusolim, za sve što æu pustiti na nj. ²³ I oni æe vas utješiti kad vidite put njihov i djela njihova; i poznaæete da nijesam bez uzroka uèinio što sam god uèinio u njemu, govori Gospod Gospod.

15 Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ² Sine èovjeèji, šta je drvo od loze vinove prema svakom drugom drvetu, ili loza vinova prema drveæu u šumi? ³ Uzima li se od nje drvo da se naèini što? uzima li se od nje klin da se objesi o njemu kakav sud? ⁴ Gle, meæe se u oganj da izgori; kad joj oba kraja sažeže oganj, i sredina joj izgori, hoæe li još biti za što? ⁵ Gle, dok bijaše cijela, ne mogaše se ništa od nje naèiniti, akamoli æe biti za što kad je oganj proždrije i izgorje. ⁶ Zato ovako veli Gospod Gospod: kakvo je meðu drvetima šumskim drvo od vinove loze, koje dadoh ognju da ga jede, take æu uèiniti stanovnike Jerusalimske. ⁷ Jer æu im nasuprot okrenuti lice svoje; kad izidu iz jednoga ognja, drugi æe ih oganj proždrijeti, i poznaæete da sam ja Gospod, kad okrenem lice svoje nasuprot njima. ⁸ I obratiæu zemlju u pustinju, jer uèiniše nevjeru, govori Gospod Gospod.

16 Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ² Sine èovjeèji, pokaži Jerusalimu gadove njegovne, ³ I reci: ovako veli Gospod Gospod Jerusalimu: postanjem i rodnom ti si iz zemlje Hananske; otac ti bješe Amorejca a mati Hetejka. ⁴ A o rođenju tvom, kad si se rodila, nije ti pupak odrezan i nijesi okupana vodom da bi bila èista, niti si solju natrvana ni pelenama povita. ⁵ Oko te ne požali da ti uèini što od toga i da ti se smiluje; nego ti bi baèena u polje, jer bijaše mrska duša tvoja onoga dana kad si se rodila. ⁶ I iduæi mimo tebe i vidjevši te gdje se valjaš u svojoj krvi, rekoh ti: da si živa u svojoj krvi! i opet ti rekoh: da si živa u svojoj krvi! ⁷ I uèinih da rasteš na tisuæe kao trava u polju; i ti naraste i posta velika i dođe do najveæe ljepote; dojde ti napupiše, i dlake te probiše; ali ti bijaše gola naga. ⁸ I iduæi mimo tebe pogledah te, i gle, godine ti bijahu godine za ljubljenje; i raširih skut svoj na te, i pokrih golotinju tvoju, i zakleh ti se i uèinih vjeru s tobom, govori Gospod Gospod, i ti posta moja. ⁹ I okupah te vodom, i sprah s tebe krv tvoju, i pomazah te uljem. ¹⁰ I obukoh ti vezenu haljinu, i obuh ti crevlje od jazavca, i opasah te tankim platnom i zastrijeh te svilom. ¹¹ I nakitih te nakitom, i metnuh ti narukvice na ruke i grivnu oko vrata. ¹² I grivnu oko èela metnuh ti, i oboce u uši, slavan vijenac na glavu. ¹³ I ti bijaše okiæena zlatom i srebrom, i odijelo ti bijaše od tankoga platna i od svile i vezeno, jeðaše bijelo brašno i med i ulje, i bijaše vrlo lijepa, i prispje do carstva. ¹⁴ I razide se glas o tebi po narodima radi ljepote tvoje, jer bješe savršena krasotom mojom, koju metnuh na te, govori Gospod Gospod. ¹⁵ Ali se ti osloni na ljepotu svoju, i prokurva se s glasa svojega, te si prosipala kurvarstvo svoje

svakome koji prolažaše, i bivala si njegovna. ¹⁶ I uzevši od haljina svojih naèinila si šarene visine, i kurvala si se na njima, kako nigda nije bilo niti æe biti. ¹⁷ I uzevši krasni nakit svoj od moga zlata i od moga srebra što ti dadoh, naèinila si sebi muške likove, i kurvala si se s njima. ¹⁸ I uzevši vezene haljine svoje zaodjela si ih, i ulje moje i kad moj stavila si pred njih. ¹⁹ I hljeb moj, koji ti dadoh, bijelo brašno i ulje i med, èim te hranjah, postavila si pred njih za miris ugodni. Tako je bilo, govori Gospod Gospod. ²⁰ I uzimala si sinove svoje i kæeri svoje koje si rodila, i njih si im prinosila da se spale. Malo li bješe kurvarstva tvojega, ²¹ Te si i sinove moje klala i davala si ih da im se provedu kroz oganj? ²² I uza sve gadove svoje i kurvarstva svoja nijesi se opominjala dana mladosti svoje kad si bila gola i naga i valjala se u krvi svojoj. ²³ I poslije sve zloæe svoje, teško, teško tebi! govori Gospod Gospod.) ²⁴ Sagradila si sebi kuæu kurvarsku, i naèinila si sebi visine na svakoj ulici, ²⁵ Na svakoj rasputici naèinila si sebi visinu, i nagrdila si svoju ljepotu, i razmetala si noge svoje svakome koji prolažaše, i umnožila si kurvarstvo svoje. ²⁶ Kurvala si se sa sinovima Misirskim, susjedima svojim velika tijela, i umnožila si kurvarstvo svoje da bi me razgnjevila. ²⁷ Zato, gle, digoh ruku svoju na te i umalih obrok tvoj, i dadoh te na volju nenavidnicima tvojima, kæerima Filistejskim, koje bješe stid od sramotnoga puta tvojega. ²⁸ Kurvala si se sa sinovima Asirskim, jer se ne mogaše nasititi; kurvala si se s njima, i opet se nijesi nasitila. ²⁹ I umnožila si kurvarstvo svoje u zemlji Hananskoj dori do Haldejske, i ni tako se nijesi nasitila. ³⁰ Kako je iznemoglo srce tvoje, govori Gospod Gospod, kad èiniš sve što èini najgora kurva, ³¹ Kad si gradila kurvarsku kuæu na svakoj rasputici i èinila visinu na svakoj ulici! A ni kao kurva nijesi, jer nijesi marila za platu; ³² Nego kao žena preljuboèinica, koja mjesto muža svoga prima druge. ³³ Svijem kurvama daje se plata, a ti si davala platu svijem milosnicima svojim i darivala si ih da dolaze k tebi sa svijeh strana da se kurvaju s tobom. ³⁴ I tako je u tebe naopako prema ženama u tvom kurvarstvu: jer niko ne ide za tobom da se kurva, i ti daješ platu, a ne daje se tebi plata; to je naopako. ³⁵ Zato, kurvo, èuj rijeè Gospodnju. ³⁶ Ovako veli Gospod Gospod: što se otrov tvoj prosu, i što se u kurvanju tvom otkrivala golotinja tvoja tvojim milosnicima i svijem gadnijem idolima tvojim, i za krv sinova tvojih, koje si im dala, ³⁷ Zato, evo, ja æu skupiti sve milosnike tvoje, s kojima si se milovala, i sve koje si ljubila, i sve na koje si mrzila, skupiæu ih sve oko tebe, i otkriæu im golotinju tvoju da vide svu golotinju tvoju. ³⁸ I sudiaæu ti kako se sudi onima koje èine preljubu i onima koje krv proljevaju, i daæu te na smrt gnjevu i revnosti. ³⁹ I predaæu te u njihove ruke, te æe razoriti tvoju kuæu kurvarsku i raskopati visine tvoje, i svuæi æe haljine s tebe, i uzeæe ti krasni nakit i ostaviæe te голу nagu. ⁴⁰ I dovešæe na te ljudstvo, te æe te zasuti kamenjem, i izbošæe te maèevima svojim. ⁴¹ I popaliæe kuæu tvoje ognjem, i izvršiæe na tebi sud pred mnogim ženama, i

uèiniæu te æeš se okaniti kurvanja i neæeš više davati plate. ⁴²I namiriæu gnjev svoj nad tobom, i revnost æe se moja ukloniti od tebe, i umiriæu se, i neæu se više gnjeviti. ⁴³Zato što se nijesi opominjala dana mladosti svoje, nego si me dražila svijem tijem, zato, evo, i ja æu obratiti put tvoj na tvoju glavu, govori Gospod Gospod, te neæeš èiniti grdila niti kakvih gadova svojih. ⁴⁴Gle, ko god govori prièe, govoriæe o tebi prièu, i reæi æe: kaka mati, taka joj kæi. ⁴⁵Ti si kæi matere svoje, koja se odmetnula muža svojega i djece svoje, i sestra si sestara svojih, koje se odmetnuše muževa svojih i djece svoje, mati vam je Hetejka a otac Amorejac. ⁴⁶A starija ti je sestra Samarija s kæerima svojim, koja ti sjedi s lijeve strane, a mlaða ti je sestra koja ti sjedi s desne strane Sodom sa kæerima svojim. ⁴⁷A ti ni njihovijem putem nijesi hodila, niti si èinila po njihovijem gadovima, kao da ti to bješe malo, nego si bila gora od njih na svijem putovima svojim. ⁴⁸Tako ja živ bio, govori Gospod Gospod, sestra tvoja Sodom i kæeri njezine nijesu èinile kako si èinila ti i tvoje kæeri. ⁴⁹Evo, ovo bješe bezakonje sestre tvoje Sodoma: u ponosu, u izobilju hljeba i bezbrižnom miru bješe ona i kæeri njezine, a ne pomagahu siromahu i ubogome; ⁵⁰Nego se ponašahu i èinjahu gadove preda mnom, zato ih zadrž kad vidjeh. ⁵¹Samarija nije zgriješila ni pola koliko ti, jer si poèinila gadova svojih više nego one, te si opravdala sestre svoje svijem gadovima svojim koje si uèinila. ⁵²I ti dakle, koja si sudila sestrama svojim, nosi sramotu svoju za grijehe svoje, kojima si postala grða od njih; one su pravednije od tebe; i ti se dakle stidi i nosi sramotu, kad si opravdala sestre svoje. ⁵³Ako dovedeš natrag njihovo roblje, roblje Sodomsko i kæeri njezinijeh, i roblje Samarijsko i kæeri njezinijeh, dovešæu i tvoje roblje iz ropstva meðu njima, ⁵⁴Da nosiš sramotu svoju i da se stidiš za sve što si èinila, i da im budeš utjeha. ⁵⁵Ako se sestre tvoje, Sodom i kæeri njezine povrate kao što su bile, i ako se Samarija i kæeri njezine povrate kao što su bile, povratiaæš se i ti i kæeri tvoje kao što ste bile. ⁵⁶Jer usta tvoja ne pominjaše Sodoma sestre tvoje u vrijeme oholosti tvoje, ⁵⁷Prije nego se otkri zloæa tvoja kao u vrijeme sramote od kæeri Sirskih i od svijeh što su oko njih, kæeri Filistejskih, koje te sramoæahu sa svijeh strana. ⁵⁸Nosi nevaljalstvo svoje i gadove svoje, govori Gospod. ⁵⁹Jer ovako veli Gospod Gospod: uèiniæu ti kako si ti uèinila prezrevši zakletvu i prestupivši zavjet. ⁶⁰Ali æu se ja opomenuti zavjeta svojega koji sam uèinio s tobom u vrijeme mladosti tvoje, i utvrdiaæu ti vjeèan zavjet. ⁶¹Tada æeš se opomenuti putova svojih i postidjeæeš se kad primiš sestre svoje starije od sebe i mlaðe, koje æu ti dati za kæeri, ali ne po tvom zavjetu. ⁶²I ja æu utvrditi svoj zavjet s tobom, i poznaæeš da sam ja Gospod. ⁶³Da se opomeneš i postidiš i da ne otvoriš više usta od sramote, kad ti oprostim sve što si uèinila, govori Gospod Gospod.

17 Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ²Sine èovjeèji, zagoneni zagonetku i kaži prièu o domu Izrailjevu, ³I reci: ovako veli Gospod Gospod:

orao velik, velikih krila, dugih pera, pun perja, šaren, dođe na Livan i uze vrh od kedra, ⁴Odlomi vrh od mladijeh grana njegovijeh, i odnese ga u zemlju trgovaèku, u grad trgovaèki metnu ga. ⁵I uze sjeme iz one zemlje, i metnu ga na njivu, odnese ga gdje ima mnogo vode, i ostavi ga dobro. ⁶I iznièe, i posta busat èokot, nizak, kojemu se loze pružahu k njemu a žile bijahu pod njim; posta èokot, i pusti grane i izbi odvode. ⁷A bijaše drugi orao velik, velikih krila i pernat, i gle, taj èokot pusti k njemu žile svoje i grane svoje pruži k njemu da bi ga zaljevao iz brazda svoga sada. ⁸Posaðen bijaše u dobroj zemlji kod mnogo vode, da pusti grane i raða rod i bude krasna loza. ⁹Kaži: ovako veli Gospod Gospod: hoæe li napredovati? neæe li mu poèupati žile i rod mu oblokiti da se posuši? Sve æe mu se grane što je pustio posušiti, i bez velike sile i bez mnogoga naroda išèupaæe ga iz korijena. ¹⁰Eto, posađen je, hoæe li napredovati? i neæe li se sasvijem posušiti èim ga se dohvati ustoka? Posušiæe se u brazdi gdje je posađen. ¹¹Potom dođe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ¹²Kaži tome domu odmetnièkom: ne znate li šta je ovo? Reci: evo, dođe car Vavilonski u Jerusalim, i uze mu cara i knezove, i odvede ih sa sobom u Vavilon. ¹³I uze jednoga od carskoga sjemena, i uèini s njim vjeru, i zakle ga, i uze silne u zemlji, ¹⁴Da bi carstvo bilo sniženo da se ne bi podiglo, nego da bi držeæi vjeru s njim stajalo. ¹⁵Ali se odmetnu od njega poslavl poslanike svoje u Misir da mu da konja i mnogo naroda. Hoæe li biti sreæan? hoæe li uteæi ko tako èini? ko prestupa vjeru hoæe li uteæi? ¹⁶Tako ja živ bio, govori Gospod Gospod, u mjestu onoga cara koji ga je zacario, kojemu je zakletvu prezreo i kojemu je vjeru prestupio, kod njega æe u Vavilonu umrijeti. ¹⁷Niti æe mu Faraon s velikom vojskom i mnogim narodom pomoæi u ratu, kad iskopa opkope i pogradi kule da pogubi mnoge duše. ¹⁸Jer prezre zakletvu prestupajuæi vjeru; i gle, davši ruku èini sve to; neæe uteæi. ¹⁹Zato ovako veli Gospod Gospod: tako ja živ bio, obratiaæu mu na glavu zakletvu svoju koju prezre i vjeru svoju koju prestupi. ²⁰Jer æu razapeti nad njim mrežu svoju i uhvatiaæe se u zamku moju; i odvešæu ga u Vavilon, i ondje æu se suditi s njim za bezakonje koje mi uèini. ²¹I sva bježan njegova sa svom vojskom njegovom pašæe od maèa, a koji ostanu raspršaæe se u sve vjetrove, i poznaæete da sam ja Gospod govorio. ²²Ovako veli Gospod Gospod: ali æu ja uzeti s vrha od toga visokoga kedra, i posadiaæu; s vrha od mladijeh grana njegovijeh odlomiaæu granèicu, i posadiaæu na gori visokoj i uzdignutoj. ²³Na visokoj gori Izrailjevoj posadiaæu je, i pustiaæe grane, i rodiaæe, i postaæe krasan kedar, i pod njim æe nastavati svakojake ptice, u hladu grana njegovijeh nastavaæe. ²⁴I sva æe drveta poljska poznati da ja Gospod snizih visoko drvo i uzvisih nisko drvo, posuših zeleno drvo i uèinih da ozeleni suho drvo. Ja Gospod rekoh, i uèiniæu.

18 Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ²Šta hoæete vi koji govorite prièu o zemlji Izrailjevoj

govoreæi: oci jedoše kiselo grožde, a sinovima trnu zubi? ³ Tako ja bio živ, govori Gospod Gospod, neæete više govoriti te prièe u Izrailju. ⁴ Gle, sve su duše moje, kako duša oèina tako i duša sinovlja moja je, koja duša zgriješi ona æe poginuti. ⁵ Jer ako je ko pravedan i èini sud i pravdu, ⁶ Na gorama ne jede i oèiju svojih ne podiže ka gadnijem bogovima doma Izrailjeva, i ne skvrni žene bližnjega svojega i ne ide k ženi odvojenoj radi neèistote, ⁷ I nikome ne èini nasilja, zalog dužniku svojemu vraæa, ništa ne otima, hljeb svoj daje gladnome i gologa odijeva, ⁸ Ne daje na dobit i ne uzima pridavka, od nepravde usteže ruku svoju, i pravo sudi između jednoga èovjeka i drugoga, ⁹ Po uredbama mojim hodi, i drži zakone moje tvoreæi istinu; taj je pravedan, doista æe živjeti, govori Gospod Gospod. ¹⁰ Ako rodi sina lupeža, koji bi krv proljevao ili bi èinio tako što, ¹¹ A ne bi èinio svega onoga, nego bi jeo na gorama, i ženu bližnjega svojega skvrnio, ¹² Siromahu i ubogome nasilje èinio, otimao što, zaloga ne bi vraæao, i ka gadnijem bogovima podizao bi oèi svoje èineæi gad, ¹³ Davao bi na dobit, i uzimao pridavak; hoæe li taj živjeti? Neæe živjeti; uèinio je sve te gadove, doista æe poginuti, krv æe njegova na njemu biti. ¹⁴ Ali gle, ako rodi sina koji bi vidio sve grijeha oca svojega što èini, i uzeo bi na um, te ne bi èinio onako, ¹⁵ Ne bi jeo na gorama, niti bi oèiju svojih podizao ka gadnijem bogovima doma Izrailjeva, žene bližnjega svojega ne bi skvrnio, ¹⁶ I nikome ne bi èinio nasilja, zaloga ne bi uzimao i ne bi ništa otimao, davao bi hljeb svoj gladnome i gologa bi odijevao, ¹⁷ Od siromaha bi ustezao ruku svoju, ne bi uzimao dobiti ni pridavka, zakone bi moje izvršivao i po uredbama mojim hodio; taj neæe poginuti za bezakonje oca svojega, doista æe živjeti. ¹⁸ A otac njegov, što je èinio nasilje, otimao od brata svojega i èinio što nije dobro u narodu svom, gle, on æe poginuti za svoje bezakonje. ¹⁹ Ali govorite: zašto da ne nosi sin bezakonja oèina? Jer sin èini sud i pravdu, sve uredbe moje drži i izvršuje; doista æe živjeti. ²⁰ Koja duša zgriješi ona æe umrijeti, sin neæe nositi bezakonja oèina niti æe otac nositi bezakonja sinovljega; na pravedniku æe biti pravda njegova, a na bezbožniku æe biti bezbožnost njegova. ²¹ Ako li bi se bezbožnik obratio od svih grijeha svojih koje uèini, i držao bi sve uredbe moje i tvorio sud i pravdu, doista æe živjeti, neæe poginuti. ²² Bezakonja njegova što ih je god uèinio neæe mu se više spominjati, u pravdi svojoj koju èini živjeæe. ²³ Eda li je meni milo da pogine bezbožnik? govori Gospod, a ne da se odvrati od putova svojih i bude živ? ²⁴ Ali kad bi se pravednik odvratio od pravde svoje i èinio nepravdu, i radio po svijem gadovima koje èini bezbožnik, hoæe li on živjeti? pravedna djela njegova, što je god èinio, neæe se spomenuti; za bezakonje svoje koje uèini i za grijeh svoj kojim zgriješi poginuæe. ²⁵ Još govorite: nije prav put Gospodnji. Èujte, dome Izrailjev, moj li put nije prav? nijesu li vaši putovi nepravi? ²⁶ Kad se pravednik odvrati od pravde svoje i èini zlo i umre zato, umrijeæe za zlo svoje koje

uèini. ²⁷ A kad se bezbožnik odvrati od bezbožnosti svoje koju je èinio, i èini sud i pravdu, on æe saèuvati u životu dušu svoju. ²⁸ Jer uzevši na um vrati se od svih bezakonja svojih koja uèini; doista æe živjeti, i neæe poginuti. ²⁹ Ali dom Izrailjev veli: put Gospodnji nije prav. Moji li putovi nijesu pravi? dome Izrailjev, nijesu li vaši putovi nepravi? ³⁰ Zato, dome Izrailjev, sudiaæu vam svakome po putovima njegovijem, govori Gospod; obratite se i prođite se svih grijeha svojih, i neæe vam bezakonje biti na spoticanje. ³¹ Odbacite od sebe sva bezakonja koja èiniste, i naèinite sebi novo srce i nov duh; i zašto da mrete? dome Izrailjev. ³² Jer mi nije mila smrt onoga koji mre, govori Gospod Gospod; obratite se dakle i budite živi.

19 A ti narièi za knezovima Izrailjevijem; ² I reci: šta bješe mati tvoja? lavica; među lavovima ležaše, mlad svoju među lavovima hranjaše. ³ I othrani jedno mlade svoje, i posta laviæ, i nauèiv se loviti žderaše ljude. ⁴ I èuše narodi za nj; uhvati se u jamu njihovu, i odvedoše ga u verigama u zemlju Misirsku. ⁵ A ona kad vidje gdje se nada ali joj nad propade, uze jedno mlade svoje, i uèini od njega laviæa. ⁶ I on iduæi među lavovima posta laviæ, i nauèi se loviti i žderaše ljude. ⁷ I pozna dvore njihove, i pustošaše gradove njihove tako da opustje zemlja i što je u njoj od rike njegove. ⁸ I ustaše na nj narodi iz okolnijeh zemalja, i razapeše mu mrežu svoju, i uhvati se u jamu njihovu. ⁹ I metnuše ga u krletku u verigama, i odvedoše ga caru Vavilonskom, i metnuše ga u grad da mu se više ne èuje glas po gorama Izrailjevijem. ¹⁰ Dok bijaše miran, mati tvoja bijaše kao vinova loza, posađena kraj vode, rodna i granata bijaše od mnoge vode. ¹¹ I bijahu na njoj jaki prutovi za palicu vladalaèku, i rastom svojim uzvisi se iznad gustijeh grana, i bi naoèita visinom svojom, mnoštvom grana svojih. ¹² Ali bi išèupana u gnjevu i na zemlju baèena, i ustoka osuši rod njezin; polomiše se i posušise se jaki prutovi njezini; oganj ih proždrije. ¹³ A sada je posađena u pustinji, u zemlji suhoj i bezvodnoj. ¹⁴ I izađe oganj iz pruta grana njezinijeh i proždrije rod njezin da nema na njoj pruta jaka za palicu vladalaèku. To je naricanje, i biæe naricanje.

20 A sedme godine, petoga mjeseca, dana desetoga, dođoše neki od starješina Izrailjevijeh da upitaju Gospoda, i sjedoše preda mnom. ² I dođe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ³ Sine èovjeèi, kaži starješinama Izrailjevijem i reci im: ovako veli Gospod Gospod: dođoste li da me pitate? Tako ja živ bio, neæete me pitati, govori Gospod Gospod. ⁴ Hoæeš li da im sudiš? hoæeš li da im sudiš? sine èovjeèi. Pokaži im gadove otaca njihovijeh. ⁵ I reci im: ovako veli Gospod Gospod: kojega dana izabrah Izrailja i podigoh ruku svoju sjemenu doma Jakovljeva, i pokazah im se u zemlji Misirskoj, i podigoh im ruku svoju govoreæi: ja sam Gospod Bog vaš; ⁶ Onoga dana podigoh im ruku svoju da æu ih odvesti iz zemlje Misirske u zemlju koju sam pronašao za njih, gdje teèe mlijeko i med, koja je dika svijem zemljama. ⁷ I rekoh im: odbacite svaki gadove ispred svojih oèiju, i nemojte se skvrniti o

gadne bogove Misirske, ja sam Gospod Bog vaš. ⁸ Ali se odvrgoše od mene, i ne htješe me poslušati, nijedan ih ne odbaci gadova ispred oèiju svojih, i gadnijeh bogova Misirskih ne ostaviše; zato rekoh da æu izliti jarost svoju na njih da izvršim gnjev svoj na njima usred zemlje Misirske. ⁹ Ali imena svojega radi, da se ne oskrvni pred onijem narodima među kojima bijahu, pred kojima im se pokazah, uèinih da ih izvedem iz zemlje Misirske. ¹⁰ I izvedoh ih iz zemlje Misirske, i dovedoh ih u pustinju. ¹¹ I dadoh im uredbe svoje, i objavih im zakone svoje, koje ko vrši živ æe biti kroz njih. ¹² I subote svoje dadoh im da su znak između mene i njih da bi znali da sam ja Gospod koji ih posveæujem. ¹³ Ali se odvrže od mene dom Izrailjev u pustinji; ne hodiše po mojim uredbama, i zakone moje odbaciše, koje ko vrši živi kroz njih, i subote moje grdno oskrvniše; zato rekoh da æu izliti gnjev svoj na njih u pustinji da ih istrijebim. ¹⁴ Ali uèinih imena svojega radi da se ne oskrvni pred narodima pred kojima ih izvedoh. ¹⁵ I ja im još podigoh ruku svoju u pustinji da ih neæu odvesti u zemlju koju im dadoh, gdje teèe mlijeko i med, koja je dika svijem zemljama; ¹⁶ Jer odbaciše moje zakone i po uredbama mojim ne hodiše, i subote moje oskrvniše, jer srce njihovo iðaše za gadnijem bogovima njihovijem. ¹⁷ Ali ih požali oko moje, te ih ne istrijebih, i ne zatr ih u pustinji. ¹⁸ Nego rekoh sinovima njihovijem u pustinji: ne idite po uredbama otaca svojih i ne držite njihovijeh zakona, i ne skvrnite se gadnijem bogovima njihovijem. ¹⁹ Ja sam Gospod Bog vaš, po mojim uredbama hodite, i moje zakone držite i izvršujte; ²⁰ I subote moje svetkujte da su znak između mene i vas, da znate da sam ja Gospod Bog vaš. ²¹ Ali se odvrgoše od mene i sinovi, ne hodiše po mojim uredbama, i zakona mojih ne držaše da ih izvršuju, koje ko vrši živi kroz njih; subote moje oskrvniše; zato rekoh da æu izliti jarost svoju na njih i navršiti gnjev svoj na njima u pustinji. ²² Ali povratih ruku svoju i uèinih imena svojega radi da se ne oskrvni pred narodima pred kojima ih izvedoh. ²³ I ja im još podigoh ruku svoju u pustinji da æu ih rasijati po narodima i razasuti po zemljama. ²⁴ Jer zakona mojih ne izvršivaše i uredbe moje odbaciše i subote moje oskrvniše, i oèi im gledahu za gadnijem bogovima otaca njihovijeh. ²⁵ Zato im i ja dadoh uredbe ne dobre i zakone kroz koje neæe živjeti. ²⁶ I oskrvnih ih darovima njihovijem što propuštahu kroz oganj sve što otvori matericu, da ih potrem, da poznadu da sam ja Gospod. ²⁷ Zato govori domu Izrailjevu, sine èovjeèji, i kaži im: ovako veli Gospod Gospod: još me i ovijem ružiše oci vaši èineæi mi bezakonje: ²⁸ Kad ih odvedoh u zemlju, za koju podigoh ruku svoju da æu im je dati, gdje god vidješe visok hum i drvo granato, ondje prinosiše svoje žrtve i stavljaše svoje dare, kojima dražahu, i metaše mirise svoje ugodne, i ondje ljevaše naljeve svoje. ²⁹ I rekoh im: šta je visina, na koju idete? I opet se zove visina do danas. ³⁰ Zato reci domu Izrailjevu: ovako veli Gospod Gospod: ne skvrnite li se na putu otaca svojih? i za

gadovima njihovijem ne kurvate li se? ³¹ I prinoseæi dare svoje, provodeæi sinove svoje kroz oganj ne skvrnite li se o sve gadne bogove svoje do danas, i mene li æete pitati, dome Izrailjev? Tako ja živ bio, govori Gospod Gospod, neæete me pitati. ³² A šta mislite, neæe biti nikako, što govorite: biæemo kao narodi, kao plemena po zemljama, služeæi drvetu i kamenu. ³³ Tako ja bio živ, govori Gospod Gospod, rukom krjepkom i mišicom podignutom i izlivenijem gnjevom carovaæu nad vama. ³⁴ I izvešæu vas iz naroda, i sabraæu vas iz zemalja po kojima ste rasijani, rukom krjepkom i mišicom podignutom i izlivenijem gnjevom. ³⁵ I odvešæu vas u pustinju tih naroda, i ondje æu se suditi s vama licem k licu. ³⁶ Kako sam se sudio s ocima vašim u pustinji zemlje Misirske, tako æu se suditi s vama, govori Gospod Gospod. ³⁷ I propustiaæu vas ispod štapa i dovesti vas u sveze zavjetne. ³⁸ I odluèiaæu između vas odmetnike i koji odustaju mene; izvešæu ih iz zemlje gdje su došljaci, ali neæe uæi u zemlju Izrailjevu, i poznaæete da sam ja Gospod. ³⁹ Vi dakle, dome Izrailjev, ovako veli Gospod Gospod: idite, služite svaki gadnijem bogovima svojim i unapredak, kad neæete da me slušate; ali imena mojega svetoga ne skvrnite više darovima svojim i gadnijem bogovima svojim. ⁴⁰ Jer na mojoj gori svetoj, na visokoj gori Izrailjevoj, govori Gospod Gospod, ondje æe mi služiti sav dom Izrailjev, koliko ih god bude u zemlji, ondje æe mi biti mili i ondje æu iskati prinose vaše i prvine od darova vaših sa svijem svetijem stvarima vašim. ⁴¹ Mili æete mi biti s ugodnijem mirisom, kad vas izvedem iz naroda i saberem vas iz zemalja u koje ste rasijani; i biæu posveæen u vama pred narodima. ⁴² I poznaæete da sam ja Gospod kad vas dovedem u zemlju Izrailjevu, u zemlju za koju podigoh ruku svoju da æu je dati ocima vašim. ⁴³ I ondje æete se opomenuti putova svojih i svijeh djela svojih, kojima se oskrvniste, i sami æete sebi biti mrski za sva zla svoja koja èiniste. ⁴⁴ I poznaæete da sam ja Gospod kad vam uèinim radi imena svojega; ne po vašim zlijem putovima niti po opakim djelima vašim, dome Izrailjev, govori Gospod Gospod.

21 Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ² Sine èovjeèji, okreni lice svoje na jug i pokaplji prema jugu, i prorokuj na šumu u južnom polju. ³ I reci šumi južnoj: èuj rijeè Gospodnju, ovako veli Gospod Gospod: evo ja æu raspaliti u tebi oganj koji æe proždrijeti u tebi svako drvo zeleno i svako drvo suho; plamen razgorjeli neæe se ugasiti, i izgorjeæe od njega sve od juga do sjevera. ⁴ I svako æe tijelo vidjeti da sam ja zapalio; neæe se ugasiti. ⁵ A ja rekoh: jaoh Gospode Gospode, oni govore za me: ne govori li taj same prièe? ⁶ I dođe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ⁷ Sine èovjeèji, okreni lice svoje prema Jerusalmu, i pokaplji prema svetijem mjestima, i prorokuj protiv zemlje Izrailjeve. ⁸ I reci zemlji Izrailjevoj: ovako veli Gospod: evo me na te; izvuæi æu maè svoj iz korica, i istrijebiaæu iz tebe pravednoga i bezbožnoga. ⁹ Da

istrijebim iz tebe pravednoga i bezbožnoga, zato æe izaæi maè moj iz korica svojih na svako tijelo od juga do sjevera. ¹⁰ I poznaæe svako tijelo da sam ja Gospod izvukao maè svoj iz korica njegovijeh, neæe se više vratiti. ¹¹ A ti, sine èovjeèji, uzdiši kao da su ti bedra polomljena, i gorko uzdiši pred njima. ¹² A kada ti reku: zašto uzdišeš? ti reci: za glas što ide, od kojega æe se rastopiti svako srce i klonuti sve ruke i svakoga æe duha nestati, i svaka æe koljena postati kao voda; evo, ide, i navršiaæe se, govori Gospod Gospod. ¹³ Potom doðe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ¹⁴ Sine èovjeèji, prorokuj i reci: ovako veli Gospod Gospod: reci: maè, maè je naoštren, i uglaðen je. ¹⁵ Naoštren je da kolje, uglaðen je da sijeva; hoæemo li se radovati kad prut sina mojega ne haje ni za kako drvo? ¹⁶ Dao ga je da se ugladi da se uzme u ruku; maè je naoštren i uglaðen, da se da u ruku ubici. ¹⁷ Vièi i ridaj, sine èovjeèji; jer on ide na narod moj, na sve knezove Izrailjeve; pod maè æe biti okrenuti s narodom mojim, zato udri se po bedru. ¹⁸ Kad bješe karanje, šta bi? eda li ni od pruta koji ne haje neæe biti ništa? govori Gospod Gospod. ¹⁹ Ti dakle, sine èovjeèji, prorokuj i pljeskaj rukama, jer æe maè doæi i drugom i treæom, maè koji ubija, maè koji velike ubija, koji prodire u kljetu. ²⁰ Da se rastope srca i umnoži pogibao, metnuo sam na sva vrata njihova strah od maèa; jaoh! pripravljen je da sijeva, naoštren da kolje. ²¹ Stegni se, udri nadesno, nalijevo, kuda se god obrneš. ²² Jer æu i ja pljeskati rukama, i namiriaæu gnjev svoj. Ja Gospod rekoh. ²³ Još mi doðe rijeè Gospodnja govoreæi: ²⁴ A ti, sine èovjeèji, naèini dva puta, kuda æe doæi maè cara Vavilonskoga; iz jedne zemlje neka izlaze oba; i izberi stranu, gdje se poèinje put gradski, izberi. ²⁵ Naèini put, kojim æe doæi maè na Ravu sinova Amonovijeh, i u Judeju na tvrđi Jerusolim. ²⁶ Jer æe car Vavilonski stati na rasputici, gdje poèinju dva puta, te æe vraèati, gladiæe strijele, pitaæe likove, gledaæe u jetru. ²⁷ Nadesno æe mu vraèanje pokazati Jerusolim da namjesti ubojne sprave, da otvori usta na klanje, da podigne glas podvikujuæi, da namjesti ubojne sprave prema vratima, da naèini opkope, da pogradi kule. ²⁸ I uèiniaæe se vraèanje zaludno zakletima, a to æe napomenuti bezakonje da se uhvate. ²⁹ Zato ovako veli Gospod Gospod: što napominjete svoje bezakonje, te se otkriva nevjera vaša i grijesi se vaši vide u svijem djelima vašim, zato što doðoste na pamet, biaæete pohvatani rukom. ³⁰ A ti, neèisti bezbožnièe, kneže Izrailjev, kome doðe dan kad bi na kraju bezakonje, ³¹ Ovako veli Gospod Gospod: skini tu kapu i svrzi taj vijenac, neæe ga biti; niskoga æu uzvisiti a visokoga æu poniziti. ³² Uništiaæu, uništiaæu, uništiaæu ga, i neæe ga biti, dokle ne doðe onaj kome pripada, i njemu æu ga dati. ³³ A ti, sine èovjeèji, prorokuj i reci: ovako veli Gospod Gospod za sinove Amonove i za njihovu sramotu; reci dakle: maè, maè je izvuèen, uglaðen da kolje, da zatire, da sijeva, ³⁴ Dokle ti viðaju taštinu, dokle ti gataju laž, da te metnu na vratove pobijenijem bezbožnicima, kojima doðe dan kad bi kraj bezakonju.

³⁵ Ostavi maè u korice; na mjestu gdje si se rodio, u zemlji gdje si postao, sudiaæu ti; ³⁶ I izliaæu na te gnjev svoj, ognjem gnjeva svojega dunuæu na te i predaæu te u ruke žestokim ljudma, vještim u zatiranju. ³⁷ Ognju æeš biti hrana, krv æe ti biti posred zemlje, neæeš se spominjati, jer ja Gospod rekoh.

22 Opet mi doðe rijeè Gospodnja govoreæi: ² A ti, sine èovjeèji, hoæeš li suditi, hoæeš li suditi gradu krvnièkom? i hoæeš li mu pokazati sve gadove njegove? ³ Reci: ovako veli Gospod Gospod: ide vrijeme gradu koji proljeva krv u sebi i gradi gadne bogove sebi da se skvrni. ⁴ Skrivio si krvlju koju si prolio, i oskvrnio si se o gadne bogove svoje koje si naèinio; i uèinio si te se približiše dani tvoji, i došao si do godina svojih, zato æu uèiniti od tebe rug među narodima i potsmijeh po svijem zemljama; ⁵ Koje su blizu tebe i koje su daleko potsmijevaæe ti se, gadni imenom, veliki smetnjom! ⁶ Gle, knezovi Izrailjevi u tebi dadoše se da proljevaju krv svaki svom silom svojom. ⁷ Oca i mater preziru u tebi, èine krivo inostrancu usred tebe, siroti i udovici èine nasilje u tebi; ⁸ Svete stvari moje prezireš, i subote moje skvrniš. ⁹ U tebi su opadaèi da proljevaju krv, i na gorama jedu u tebi, grdila èine usred tebe. ¹⁰ Golotinju oèinu otkrivaju u tebi, liježu u tebi sa ženom za neèistote njezine. ¹¹ I jedan èini gad sa ženom blišnjega svojega; a drugi skvrni snahu svoju grdilom; a drugi siluje sestru svoju, kæer oca svojega, u tebi. ¹² Mito primaju u tebi da proljevaju krv; ujam i pridavak uzimaš, i tražiš dobitak od blišnjih svojih prijevarom, a mene si zaboravio, govori Gospod Gospod. ¹³ Zato, evo, pljeskam rukama svojim radi tvojega nepravednoga dobitka, koji dobijaš, i radi krvi što je u tebi. ¹⁴ Hoæe li se održati srce tvoje, ili ruke tvoje hoæe li biti jake u one dane kad stanem raditi s tobom? Ja Gospod rekoh, i uèiniaæu. ¹⁵ Jer æu te rasijati po narodima i razasuti po zemljama, i istrijebiaæu neèistotu tvoju iz tebe. ¹⁶ I biaæeš skvrnavan sobom pred narodima, i poznaæeš da sam ja Gospod. ¹⁷ Potom doðe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ¹⁸ Sine èovjeèji, dom Izrailjev posta mi droždina; svi su mjed i kositer i gvoðde i olovo u peæi; droždina od srebra postaje. ¹⁹ Zato ovako veli Gospod Gospod: što svi vi postaste droždina, zato, evo, ja æu vas skupiti u Jerusolim. ²⁰ Kako se skuplja srebro i mjed i gvoðde i olovo i kositer usred peæi, te se raspali oganj oko njega da se istopi, tako æu vas skupiti gnjevom svojim i jarošæu, i složivši rastopiaæu vas. ²¹ Da, skupiaæu vas, i raspaliaæu oko vas oganj gnjeva svojega, i istopiaæete se usred njega. ²² Kako se topi srebro u peæi, tako æete se vi istopiti u njemu, i poznaæete da sam ja Gospod izlio gnjev svoj na vas. ²³ Opet mi doðe rijeè Gospodnja govoreæi: ²⁴ Sine èovjeèji, kaži joj: ti si zemlja koja se nijesi oèistila; neæe pasti na te dažd u dan gnjeva. ²⁵ Proroci njezini složiše se u njoj, kao lav su, koji rièe i grabi plijen, žderu duše, otimaju blago i dragocjene stvari, umnožavaju udovice usred nje. ²⁶ Sveštenici njezini prestupaju zakon moj i skvrne moje svete stvari, ne razlikuju sveto od oskvrnjenoga, i

neèisto od èistoga ne raspoznaju, kriju oèi svoje od subota mojih, i bivam oskvrnjen meðu njima.

²⁷ Knezovi su njezini usred nje kao vuci, koji grabe plijen, proljevajuæi krv, gubeæi duše sramotnoga dobitka radi. ²⁸ I proroci njezini mažu je nevaljalijem kreèem, viðaju taštinu i gataju im laž govoreæi: tako reèe Gospod Gospod; a Gospod ne reèe. ²⁹ Narod zemaljski vara i otima, i siromahu i ubogome èini nasilje, i došljaku èini krivo. ³⁰ I tražih meðu njima koji bi opravio ogradu i stao na prolomu preda me za tu zemlju, da je ne zatrem; ali ne naðoh nikoga. ³¹ Zato æu izliti na njih gnjev svoj, ognjem jarosti svoje istrijebiæu ih, put njihov obratiæu im na glavu, govori Gospod Gospod.

23 Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ² Sine èovjeèji, bijahu dvije žene, kæeri jedne matere. ³ One se kurvahu u Misiru, u mladosti svojoj kurvahu se, ondje im pipaše grudi, i ondje im zgnjeèiše dojke djevojaèke. ⁴ A imena im bijahu, starijoj Ola a sestri joj Oliva; one postaše moje, i rodiše sinove i kæeri. Imena im bijahu Ola Samariji, a Oliva Jerusalimu. ⁵ I Ola kad bijaše moja kurvaše se, i upaljivaše se za svojim milosnicima, Asircima susjedima, ⁶ Koji nošahu porfiru, i bijahu knezovi i vlastelji, sve lijepi mladiæi, vitezovi, koji jahahu na konjma. ⁷ I udari u kurvanje s njima, koji svi bijahu najljepši između sinova Asirskih, i za kojima se god upaljivaše, skvrnjaše se o sve gadne bogove njihove. ⁸ A ni s Misircima ne okani se kurvanja svojega, jer spavahu s njom od mladosti njezine i oni joj gnjeèiše djevojaèke dojke i s njom se kurvaše. ⁹ Zato je dadoh u ruke milosnicima njezinijem, u ruke Asircima, za kojima se upaljivaše. ¹⁰ Oni otkriše golotinju njezinu, uzeše joj sinove i kæeri, a nju maèem ubiše; i ona izađe na glas meðu ženama kad sudove izvršiše na njoj. ¹¹ A sestra njezina Oliva videæi to upaljivaše se još gore nego ona, i kurvarstvo njezino bijaše gore od kurvarstva sestre joj. ¹² Upaljivaše se za Asircima, knezovima i vlasteljima, susjedima, krasno odjevenijem, vitezima koji jahahu na konjma i svi bijahu lijepi mladiæi. ¹³ I vidjeh gdje se oskvrni, i gdje obje idu jednijem putem. ¹⁴ I ova se još više kurvaše; jer kad bi vidjela ljude napisane na zidu, likove Haldejske napisane crvenilom, ¹⁵ Opasane pojasima po bedrima, sa šarenijem kapama na glavi, koji svi bijahu na oèi kao vojvode nalik na sinove Vavilonske iz zemlje Haldejske, svoje postojbine, ¹⁶ Upaljivaše se za njima èim ih viðaše oèima svojim, i slaše poslanike k njima u Haldejsku. ¹⁷ I Vavilonjani dolažahu k njoj na postelju ljubavnu, i skvrnjahu je kurvarstvom svojim, i pošto bi se oskvrnila s njima, odvraæaše se duša njezina od njih. ¹⁸ I kad otkri kurvarstva svoja i otkri golotinju svoju, odvrti se duša moja od nje kao što se odvrti duša moja od sestre njezine. ¹⁹ Jer umnoži kurvarstva svoja opominjuæi se dana mladosti svoje kad se kurvaše u zemlji Misirskoj, ²⁰ I upaljivaše se za svojim milosnicima, u kojih je tijelo kao u magarca, i teèenje kao u konja. ²¹ I tako si se vratila na nevaljalstvo mladosti svoje kad ti pipahu grudi u Misiru radi

djevojaèkih dojaka tvojih. ²² Zato, Olivo, ovako veli Gospod Gospod: evo, ja æu podignuti milosnike tvoje na te, one od kojih se odvrtila duša tvoja, i doveæu ih na te otsvuda, ²³ Vavilonjane i sve Haldejce, Fekoðane i Sojane i Kojane, sve Asirce s njima, lijepe mladiæe, knezove i vlastelje sve, vitezove i ljude èuvene, koji svi jašu na konjma. ²⁴ I doæi æe na te s kolima i s kolicima i s toèkovima i s mnoštvom naroda, i opkoliæe te sa štitovima i štitæima i šljemovima; i njima æu dati sud da ti sude svojim sudom. ²⁵ I staviæu revnost svoju tebi nasuprot, te æe raditi s tobom gnjevno, nos i uši otsjeæi æe ti, i što te ostane pašæe od maèa, i uzeæe sinove tvoje i kæeri tvoje, i što te ostane proždrijeæe oganj. ²⁶ I svuæi æe s tebe haljine, i uzeæe krasni nakit tvoj. ²⁷ Tako æu uèiniti kraj grdilu tvojemu i tvojemu kurvanju u zemlji Misirskoj, te neæeš podignuti oèiju svojih k njima i neæeš se više sjeæati Misiraca. ²⁸ Jer ovako veli Gospod Gospod: evo, ja æu te dati u ruke onima na koje mržiš, u ruke onima od kojih se odvrtila duša tvoja. ²⁹ I oni æe raditi s tobom neprijateljski, i uzeæe svu muku tvoju, i ostaviæe te голу nagu, te æe se otkriti golotinja kurvarstva tvoga, i grdilo tvoje i kurvarstvo tvoje. ³⁰ To æu ti uèiniti što si se kurvala za narodima, što si se oskvrnila o njihove gadne bogove. ³¹ Putem sestre svoje išla si, zato æu dati èašu njezinu tebi u ruku. ³² Ovako veli Gospod Gospod: èašu sestre svoje ispiæeš duboku i široku, biæeš potsmijeh i rug, jer èaša mnogo bere. ³³ Napuniæeš se pijanstva i žalosti èašom pustošenja i zatiranja, èašom sestre svoje Samarije. ³⁴ I ispiæeš je i iscijediti, i razbiæeš je, i dojke æeš svoje pokidati, jer ja rekoh, govori Gospod Gospod. ³⁵ Zato ovako veli Gospod Gospod: što si me zaboravila i bacila me za leða svoja, zato i ti nosi grdilo svoje i kurvarstva svoja. ³⁶ Potom reèe mi Gospod: sine èovjeèji, hoæeš li suditi Oli i Olivi? Pokaži im gadove njihove, ³⁷ Da su èinile preljubu i da je krv na rukama njihovijem i da su èinile preljubu s gadnijem bogovima svojim i vodile kroz oganj sinove svoje koje su mi rodile, da ih jedu. ³⁸ Još i ovo mi èiniše: skvrniše svetinju moju u isti dan, i subote moje przniše. ³⁹ Jer zaklavši sinove svoje gadnijem bogovima svojim dolaziše u svetinju moju istoga dana da je oskvrne; i gle, tako èiniše usred doma mojega. ⁴⁰ I još slaše po ljude da bi došli izdaleka, i oni, èim poslanik bi poslan k njima, gle, odmah dolaziše, i njih radi si se kupala, mazala oèi svoje i kitila si se nakitom. ⁴¹ I sjedala si na krasan odar, pred kojim bješe sto postavljen, i na nj si metala kad moj i ulje moje. ⁴² I bijaše ondje vika veseloga mnoštva, i osim ljudi iz gomile dovoðahu Saveje iz pustinje, koji im metahu narukvice na ruke i krasne vijence na glave. ⁴³ I rekoh za ostarjelu u kurvarstvu: još æe se kurvati. ⁴⁴ I dolažahu k njoj kao što idu k ženi kurvi; tako dolažahu k Oli i Olivi, ženama nevaljalijem. ⁴⁵ Zato æe im pravedni ljudi suditi kao što se sudi ženama preljuboèenicama i kao što se sudi onima koje proljevaju krv; jer su preljuboèinice i krv je na rukama njihovijem. ⁴⁶ Zato ovako govori Gospod

Gospod: dovešæu na njih ljudstvo, i daæu ih da se zlostave i oplijene. ⁴⁷ I ljudstvo æe ih zasuti kamenjem, i isjeæi æe ih maævima svojim; sinove æe njihove i kæeri njihove pobiti, i kuæe æe njihove spaliti ognjem. ⁴⁸ I tako æu ukinuti nevaljalstvo u zemlji, i nauèiæe se sve žene da ne rade po vašem nevaljalstvu. ⁴⁹ I vræi æe vaše nevaljalstvo na vas, i nosiæete grijehe gadnijeh bogova svojih, i poznaæete da sam ja Gospod Gospod.

24 Potom godine devete, desetoga mjeseca, desetoga dana, dođe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ² Sine èovjeèji, zapiši ime ovoga dana, ovoga istoga dana; u taj dan dođe car Vavilonski na Jerusalim. ³ I kaži prièu tome domu odmetnièkom, i reci im: ovako veli Gospod Gospod: pristavi lonac, pristavi, i nalij u nj vode. ⁴ Složi u nj dijelove, sve dobre dijelove, stegno i pleæe, i napuni ga najboljih kostiju. ⁵ Uzmi najbolje iz stada, i naloži kosti ispod njega, i uzvari dobro da se i kosti raskuhaju u njemu. ⁶ Jer ovako veli Gospod Gospod: teško gradu krvnièkom, loncu, na kom stoji zagorijel, s kojega neæe da siđe zagorijel; povadi dio po dio; ždrijeb da se ne baci za nj. ⁷ Jer je krv njegova usred njega; na go kamen metnu je, ne proli je na zemlju da se pokrije prahom.

⁸ Raspalivši gnjev da uèinim osvetu, metnuæu krv njegovu na go kamen da se ne pokrije. ⁹ Zato ovako veli Gospod Gospod: teško gradu krvnièkom! i ja æu naložiti velik oganj. ¹⁰ Nanesi drva, i raspali oganj, neka se stroši meso, zaèini korijenjem, i kosti neka izgore. ¹¹ Metni ga prazna na živo ugljenvlje da se ugrije i izgori mjed njegova i da se stopi u njemu neèistota njegova i da nestane zagorijeli njegove. ¹² Lažima dosadio mi je; zato neæe izaæi iz njega mnoga zagorijel njegova; u oganj æe zagorijel njegova. ¹³ U neèistoti je tvojoj grdilo tvoje; jer sam te èistio, ali se ti ne oèisti; neæeš se više èistiti od neèistote svoje, dokle ne namirim gnjev svoj nad tobom. ¹⁴ Ja Gospod govori; doæi æe, i izvršiæu; neæu odustati niti æu žaliti niti æu se raskajati, po putovima tvojim i po djelima tvojim sudiaæ ti, govori Gospod Gospod. ¹⁵ Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ¹⁶ Sine èovjeèji, evo ja æu ti uzeti želju oèiju tvojih zlom, ali ne tuži ni plaèi, niti suza roni. ¹⁷ Nemoj uzdisati, ne žali kako biva za mrtvijem, metni kapu na glavu, i obuæu svoju obuj na noge, i usta svojih nemoj pokriti i hljeba nièijega ne jedi. ¹⁸ I govori ujutru narodu, a uveèe mi umrije žena; i sjutradan uèinih kako mi bješe zapovjeden. ¹⁹ I reèe mi narod: hoæeš li nam kazati šta nam je to što radiš? ²⁰ I odgovorih im: dođe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ²¹ Reci domu Izrailjevu: ovako veli Gospod Gospod: evo, ja æu oskvrniti svetinju svoju, velièanstvo sile vaše, želju oèiju vaših i što je milo duši vašoj; i sinovi æe vaši i kæeri vaše koje ostaviste pasti od maèa. ²² I èiniæete kako ja èinim: usta neæete pokriti i hljeba nièijega neæete jesti; ²³ I kape æe vam biti na glavama i obuæa na nogu; neæete tužiti ni plakati, nego æete sa bezakonja svojih èiljeti i uzdisaæete jedan s drugim. ²⁴ I Jezekilj æe vam biti znak: èiniæete sve što on èini; kad to dođe, poznaæete da sam ja

Gospod Gospod. ²⁵ A ti, sine èovjeèji, u onaj dan kad im uzmem silu njihovu, radost slave njihove, želju oèiju njihovijeh i za èim teži duša njihova, sinove njihove i kæeri njihove, ²⁶ U taj dan ko uteèe, neæe li doæi k tebi da ti donese glas? ²⁷ U taj æe se dan otvoriti usta tvoja prema onom ko uteèe, i govoriæeš i neæeš više biti nijem; i biæeš im znak, i oni æe poznati da sam ja Gospod.

25 Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ² Sine èovjeèji, okreni lice svoje prema sinovima Amonovijem i prorokuj na njih. ³ I reci sinovima Amonovijem: èujte rijeè Gospoda Gospoda; ovako veli Gospod Gospod: što si govorio: aha! za svetinju moju, što se oskvrni, i za zemlju Izrailjevu, što opustje, i za dom Judin, što otide u ropstvo; ⁴ Zato, evo, ja æu te dati u našljedstvo istoènijem narodima, i pogradiæe u tebi dvorove sebi, i naèiniæe sebi kolibe u tebi; oni æe jesti plodove tvoje i piti mlijeko tvoje. ⁵ I od Rave æu naèiniti obor kamilama i od zemlje sinova Amonovijeh tor ovèji, i poznaæete da sam ja Gospod. ⁶ Jer ovako veli Gospod Gospod: što si pljeskao rukama i lupao nogom i veselio se iz srca što si opustošio svu zemlju Izrailjevu, ⁷ Zato, evo, ja æu dignuti ruku svoju na te, i daæu te narodima da te plijene, i istrijebiæu te između naroda i zatraæu te između zemalja, i iskorijeniæu te, i poznaæeš da sam ja Gospod. ⁸ Ovako veli Gospod Gospod: što govori Moav i Sir: eto, dom je Judin kao svi narodi; ⁹ Zato, evo, ja æu otvoriti stranu Moavovu od gradova, od gradova na meði, krasnu zemlju Vetjesimotsku, Valmeonsku i Kirijatajimsku, ¹⁰ Narodima istoènijem iza zemlje sinova Amonovijeh, i daæu im je u našljedstvo da nema spomena sinovima Amonovijem među narodima. ¹¹ I na Moavcima æu izvršiti svoje sudove, i poznaæe da sam ja Gospod. ¹² Ovako veli Gospod Gospod: što se Edom osveti domu Judinu i teško skrivi osvetivši im se, ¹³ Zato ovako veli Gospod Gospod: dignuæu ruku svoju na Edomsku i istrijebiæu iz nje i ljude i stoku, i obratiæu je u pustoš, od Temana do Dedana pašæe od maèa. ¹⁴ I osvetiæu se Edomcima rukom naroda svojega Izrailja, i uèiniæe s Edomcima po gnjevu mojemu i po jarosti mojoj, i poznaæe moju osvetu, govori Gospod Gospod. ¹⁵ Ovako veli Gospod Gospod: što Filisteji radiše iz osvete, i osvetiše se radujuæi se iz srca i potiruæi iz stare mržnje, ¹⁶ Zato ovako veli Gospod Gospod: evo ja æu dignuti ruku svoju na Filisteje, i istrijebiæu Hereteje, i potraæu ostatak od primorja. ¹⁷ I uèiniæu na njima veliku osvetu karanjem gnjevnijem, i poznaæe da sam ja Gospod kad izvršim osvetu svoju na njima.

26 A jedanaeste godine prvi dan mjeseca dođe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ² Sine èovjeèji, što Tir govori za Jerusalim: ha, ha! razbiše se vrata narodima, obratiše se k meni, napuniæu se kad opustje; ³ Zato ovako veli Gospod Gospod: evo mene na te, Tire, i dovešæu mnoge narode na te kao da bih doveo more s valima njegovijem. ⁴ I oni æe obaliti zidove Tirske i kule u njemu raskopati, i omešæu prah njegov i pretvoriæu ga u go kamen. ⁵ I postaaæe mjesto da se

razastiru mreže usred mora, jer ja govori, veli Gospod Gospod, i biæe grabež narodima. ⁶I kæeri njegove po polju izginuæe od maæa, i poznaæe da sam ja Gospod. ⁷Jer ovako veli Gospod Gospod: evo, ja æu dovesti na Tir Navuhodonosora cara Vavilonskoga sa sjevera, cara nad carevima, s konjima i s kolima i s konjicima i s vojskama i mnogim narodom. ⁸Kæeri tvoje po polju pobiæe maæem, i naèiniæe prema tebi kule, i iskopaæe opkope prema tebi, i podignuæe prema tebi štitove. ⁹I namjestiæe ubojne sprave prema zidovima tvojim, i razvaliæe kule tvoje oružjem svojim. ¹⁰Od mnoštva konja njegovijeh pokriæe te prah, od praske konjika i toækova i kola zatrešæe se zidovi tvoji, kad stane ulaziti na tvoja vrata kao što se ulazi u grad isprovaljivan. ¹¹Kopitama konja svojih izgaziæe sve ulice tvoje, pobiæe narod tvoj maæem, i stupovi sile tvoje popadaæe na zemlju. ¹²I poplijeniæe blago tvoje i razgrabiti trg tvoj, i razvaliæe zidove tvoje i lijepe kuæe tvoje razoriti, i kamenje tvoje i drva tvoja i prah tvoj baciæe u vodu. ¹³I prekinuæu jeku pjesama tvojih, i glas kitara tvojih neæe se više èuti. ¹⁴I uèiniæu od tebe go kamen, biæeš mjesto gdje se razastiru mreže, neæeš se više sazidati; jer ja Gospod govori, veli Gospod Gospod. ¹⁵Ovako veli Gospod Gospod Tiru: neæe li se zadrmati ostrva od praske padanja tvojega, kad zajaoèu ranjenici, kad pokolj bude u tebi? ¹⁶Svi æe knezovi morski siæi s prijestola svojih i skinuæe sa sebe plašte i svuæi sa sebe vezene haljine, i obuæi æe se u strah; sjedeæe na zemlji, i drktaæe svaki èas i èuditi se tebi. ¹⁷I naricaæe za tobom i govoriæe ti: kako propade, slavni grade! u kom življahu pomorci, koji bijaše jak na moru, ti i stanovnici tvoji, koji strah zadavahu svjema koji življahu u tebi. ¹⁸Sad æe se uzdrhtati ostrva kad padneš, i smešæe se ostrva po moru od propasti tvoje. ¹⁹Jer ovako veli Gospod Gospod: kad te uèinim pustijem gradom, kao što su gradovi u kojima se ne živi, kad pustim na te bezdanu, i velika te voda pokrije, ²⁰I kad te svalim s onima koji slaze u jamu k starom narodu, i namjestim te na najdonjim krajevima zemlje, u pustinji staroj s onima koji slaze u jamu, da se ne živi u tebi, tada æu opet postaviti slavu u zemlji živijeh. ²¹Uèiniæu da budeš strahota kad te nestane, i tražiæe te i neæeš se naæi dovijeka, govori Gospod Gospod.

27 Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ²I ti, sine èovjeèji, narièi za Tirom, ³I reci Tiru, koji stoji na ulasku morskom, koji trguje s narodima na mnogim ostrvima: ovako veli Gospod Gospod: Tire, ti govoraše: ja sam sasvijem lijep. ⁴Meðe su ti u srcu morskom; koji te zidaše, naèiniše te sasvijem lijep. ⁵Od jela Senirskih gradiše ti daske, kedre s Livana uzimaše da ti grade stupove. ⁶Od hrastova Vasanskih gradiše ti vesla, sjedišta ti gradiše od slonove kosti i od šimšira s ostrva Kitejskih. ⁷Tanko platno Misirsko izmetano razapinjao si da su ti jedra; porfirom i skerletom s ostrva Eliskih pokrivaio si se. ⁸Stanovnici Sidonski i Arvadski bijahu ti veslari; mudarci tvoji, Tire, što bijahu u tebi, bijahu ti krmari. ⁹Starješine i mudarci

Gevalski opravljahu u tebi što bi ti se pokvarilo; sve laðe morske i laðari bijahu u tebi trgujuæi s tobom. ¹⁰Persijanci i Ludeji i Puteji bijahu u vojsci tvojoj tvoji vojnici; štitove i šljemove vješahu u tebi; oni te ukrašavahu. ¹¹Sinovi Arvadski s tvojom vojskom bijahu na zidovima tvojim unaokolo, i Gamadeji bijahu u kulama tvojim, štitove svoje vješahu na zidovima tvojim unaokolo, oni ti dovršivahu ljepotu. ¹²Tarsis trgovaše s tobom mnogim svakojakim blagom; sa srebrom, s gvoždem, s kositerom i s olovom dolažahu na sajme tvoje. ¹³Javan, Tuval i Meseh bijahu tvoji trgovci; s dušama ljudskim i sudima mjedenijem dolažahu na sajme tvoje. ¹⁴A koji su od doma Togarmina, s konjima i konjicima i mazgama dolažahu na sajme tvoje. ¹⁵Sinovi Dedanovi bijahu trgovci tvoji, mnogih ostrva trgovina bijaše u tvojim rukama; kosti slonove i drvo evenovo donošahu ti u promjenu. ¹⁶Sirija trgovaše s tobom mnoštvom djela tvojih, dolažaše na sajme tvoje sa smaragdom i porfirom i uzvodom i tankim platnom, i koralom i ahatom. ¹⁷Juda i zemlja Izrailjeva bijahu tvoji trgovci, dolažahu na sajme tvoje sa pšenicom Minitskom i Finièkom i medom i uljem i balsamom. ¹⁸Damasak trgovaše s tobom mnoštvom djela tvojih, mnoštvom svakoga blaga, vinom Helvonskim i bijelom vunom. ¹⁹I Dan i Javan i Mosel dolažahu na sajme tvoje; uraðeno gvožðe i kasiju i cimet mijenjahu s tobom. ²⁰Dedan trgovaše s tobom skupocjenijem prostirkama za kola. ²¹Arap i svi knezovi Kidarski trgovahu s tobom; s jaganjcima i ovnovima i jarcima dolažahu na sajme tvoje. ²²Trgovci Savski i Ramski trgovahu s tobom; dolažahu na sajme tvoje sa svakojakim mirisima i svakojakim dragim kamenjem i zlatom. ²³Haran i Kana i Eden, trgovci Savski, Asur i Hilmad trgovahu s tobom. ²⁴Ti trgovahu s tobom svakojakim stvarima, porfirom i uzvodom i kovèezima bogatijeh nakita, koji se svezivahu užíma i bijahu od kedra. ²⁵Laðe Tarsiske bijahu prve u tvojoj trgovini, i ti bijaše veoma pun i veoma slavan u srcu morskom. ²⁶Veslari tvoji odvezoše te na puèinu; vjetar istoèni razbi te usred mora. ²⁷Blago tvoje i sajmi tvoji, trgovina tvoja, laðari tvoji i krmari tvoji i koji opravljahu kvarne laðe tvoje, i trgovci tvoji i svi vojnici tvoji i sav narod što bješe u tebi pašæe u srce moru kad ti propadneš. ²⁸Od vike tvojih krmara uskolebaæe se vali morski. ²⁹I izaæi æe iz laða svojih svi veslari, laðari, svi krmari morski, i staaæe na zemlju. ³⁰I povikaæe za tobom iza glasa i zaridati gorko, i posuæe prahom glave svoje i po pepelu æe se valjati. ³¹I za tobom æe se naèiniti æelavi, i pripasaæe kostrijet, i plakaæe za tobom gorko iz srca, i gorko æe ridati. ³²I za tobom æe zapijevati u žalosti svojoj i naricaæe za tobom: ko je bio kao Tir, oboreni usred mora? ³³Kad izlažahu trgovci tvoji iz mora, sitio si mnoge narode, mnoštvom svojega bogatstva i trgovine svoje obogaæavao si careve zemaljske. ³⁴Kad te razbi more na dubokoj vodi, trgovina tvoja i sav narod tvoj u tebi pade. ³⁵Svi ostrvljani prepadoše se od tebe, i carevi njihovi

uzdrktaše se i prebljediše u licu. ³⁶ Trgovci po narodima zazviždaše nad tobom: postao si strahota, i neæe te biti dovijeka.

28 Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ² Sine èovjeèji, reci knezu Tirskom: ovako veli Gospod Gospod: što se ponese srce tvoje, te veliš: ja sam Bog, sjedim na prijestolu Božjem usred mora; a èovjek si a ne Bog, i izjednaèuješ srce svoje sa srcem Božjim; ³ Eto mudriji si od Danila, nikaka tajna nije sakrivena od tebe; ⁴ Stekao si blago mudrošæu svojom i razumom svojim, i nasuo si zlata i srebra u riznice svoje; ⁵ Velièinom mudrosti svoje u trgovini svojoj umnožio si blago svoje, te se ponese srce tvoje blagom tvojim; ⁶ Zato ovako veli Gospod Gospod: što izjednaèuješ srce svoje sa srcem Božjim, ⁷ Zato, evo, ja æu dovesti na tebe inostrance najljuæe izmeðu naroda, i oni æe istrgnuti maèeve svoje na ljepotu mudrosti tvoje, i ubiæe svjetlost tvoju. ⁸ Svaliæe te u jamu, i umrijeæeš usred mora smræu pobijenijeh. ⁹ Hoæeš li pred krvnikom svojim kazati: ja sam Bog, kad si èovjek a ne Bog u ruci onoga koji æe te ubiti? ¹⁰ Umrijeæeš smræu neobrezanijeh od ruke tuđinske; jer ja rekoh, govori Gospod Gospod. ¹¹ Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ¹² Sine èovjeèji, narièi za carem Tirskim, i reci mu: ovako veli Gospod Gospod: ti si peàat savršenstva, pun si mudrosti, i savvijem si lijep. ¹³ Bio si u Edemu vrtu Božjem; pokrivalo te je svako drago kamenje: sarad, topaz, dijamanat, hrisolit, onih, jaspid, safir, karbunkul, smaragad i zlato; onaj dan kad si se rodio naèinjeni ti biše bubnji tvoji i svirale. ¹⁴ Ti si bio heruvim, pomazan da zaklanjaš; i ja te postavih; ti bješe na svetoj gori Božijoj, hoðaše posred kamenja ognjenoga. ¹⁵ Savršen bješe na putovima svojim od dana kad se rodi dokle se ne naèe bezakonje na tebi. ¹⁶ Od mnoštva trgovine svoje napunio si se iznutra nasilja, i griješio si; zato æu te baciti kao neèistotu s gore Božje, i zatræu te izmeðu kamenja ognjenoga, heruvime zaklanjaèu! ¹⁷ Srce se tvoje ponese ljepotom tvojom, ti pokvari mudrost svoju svjetlošæu svojom; baciæu te na zemlju, pred careve æu te položiti da te gledaju. ¹⁸ Od mnoštva bezakonja svojega, od nepravde u trgovini svojoj oskvrnio si svetinju svoju; zato æu izvesti oganj ispred tebe, koji æe te proždrijeti, i obratiæu te u pepeo na zemlji pred svjema koji te gledaju. ¹⁹ Svi koji te poznaju meðu narodima prepašæe se od tebe; biæeš strahota, i neæe te biti dovijeka. ²⁰ Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ²¹ Sine èovjeèji, okreni lice svoje prema Sidonu, i prorokuj protiv njega, ²² I reci: ovako veli Gospod Gospod: evo me na tebe, Sidone, i proslaviæu se usred tebe, i poznaæe se da sam ja Gospod kad izvršim sudove na njemu i posvetim se u njemu. ²³ I poslaæu pomor u nj, i krv na ulice njegove, i pobijeni æe padati usred njega od maèa, koji æe navaliti na njih sa svijeh strana, i poznaæe da sam ja Gospod. ²⁴ I neæe više biti domu Izrailjevu trn koji bode ni žalac koji zadaje bol više od svijeh susjeda njihovijeh, koji ih plijene; i poznaæe da sam ja Gospod Gospod. ²⁵ Ovako

veli Gospod Gospod: kad skupim dom Izrailjev iz naroda meðu koje su rasijani, i posvetim se u njima pred narodima i nasele se u svojoj zemlji koju dadoh sluzi svojem Jakovu, ²⁶ Tada æe živjeti u njoj bez straha, i gradiæe kuæe, i sadiæe vinograde, i živjeæe bez straha kad izvršim sudove na svjema koji ih plijeniše sa svijeh strana, i poznaæe da sam ja Gospod Bog njihov.

29 Godine desete, desetoga mjeseca, dvanaestoga dana, dođe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ² Sine èovjeèji, okreni lice svoje prema Faraonu caru Misirskom, i prorokuj protiv njega i protiv svega Misira. ³ Govori i reci: ovako veli Gospod Gospod: evo me na te, Faraone care Misirski, zmaju veliki što ležiš usred rijeka svojih, koji reèe: moja je rijeka; ja sam je naèinio sebi. ⁴ Zato æu ti metnuti u èeljasti udicu, i uèiniæu da se ribe u rijekama tvojim nahvataju na krljušti tvoje; i izvuæi æu te iz rijeka tvojih i sve ribe iz rijeka tvojih nahvatane na krljušti tvoje. ⁵ I ostaviæu u pustinji tebe i sve ribe iz tvojih rijeka, i pašæeš na zemlju i neæeš se pokupiti ni sabrati, zvijerima zemaljskim i pticama nebeskim daæu te da te jedu. ⁶ I svi æe stanovnici Misirski poznati da sam ja Gospod; jer su štap od trske domu Izrailjevu. ⁷ Kad te uhvatiše u ruku, ti se slomi i rasijeèe im sve rame; a kad se nasloniše na te, ti se prebi i probode im sva bedra. ⁸ Zato ovako veli Gospod Gospod: evo, ja æu pustiti na te maè, i istrijebiæu iz tebe ljude i stoku. ⁹ I zemlja æe se Misirska opustošiti i biti pusta, i poznaæe se da sam ja Gospod, jer reèe: moja je rijeka, i ja sam je naèinio. ¹⁰ Zato evo me na tebe i na rijeke tvoje, i obratiæu zemlju Misirsku u pustoš i samu pustinju, od kule Sinske do međe Etiopske. ¹¹ Neæe prelaziti preko nje nogom svojom èovjek, niti æe živinèe nogom svojom prelaziti preko nje, i neæe se živjeti u njoj èetrdeset godina. ¹² I uèiniæu od zemlje Misirske pustoš meðu zemljama opustošenim, i gradovi æe njezini meðu pustijem gradovima biti pustoš èetrdeset godina, i rasijaæu Misirce meðu narode i razasuæu ih po zemljama. ¹³ Jer ovako veli Gospod Gospod: poslije èetrdeset godina skupiæu Misirce iz naroda u koje budu rasijani. ¹⁴ I povratiaæu roblje Misirsko, i dovešæu ih opet u zemlju Patros, na postojbinu njihovu, i ondje æe biti malo carstvo. ¹⁵ Malo æe biti mimo ostala carstva, niti æe se više uzdignuti nad narode, jer æu ih smanjiti da ne vladaju narodima. ¹⁶ I neæe više biti domu Izrailjevu uzdanica da napominje bezakonje kad bi gledali za njima; i poznaæe da sam ja Gospod Gospod. ¹⁷ A dvadeset sedme godine, prvoga mjeseca, prvoga dana, dođe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ¹⁸ Sine èovjeèji, Navuhodonosor car Vavilonski zadade vojsci svojoj tešku službu protiv Tira; svaka glava oæelavi i svako se rame odrije, a plate ne bi ni njemu ni vojsci njegovoj od Tira za službu kojom služiše protiv njega. ¹⁹ Zato ovako veli Gospod Gospod: evo ja dajem Navuhodonosoru caru Vavilonskom zemlju Misirsku, i on æe odvesti narod i odnijeti plijen i pograbit grabež, i to æe biti plata njegovoj vojsci. ²⁰ Za

trud kojim se trudio oko toga dadoh mu zemlju Misirsku, jer se za me trudiše, govori Gospod Gospod. ²¹ U onaj æu dan uèiniti da naraste rog domu Izrailjevu, i tebi æu otvoriti usta meðu njima, i znaæe da sam ja Gospod.

30 Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ² Sine èovjeèji, prorokuj i reci: ovako veli Gospod Gospod: ridajte: jaoh dana! ³ Jer je blizu dan, blizu je dan Gospodnji, oblaèan dan, vrijeme narodima. ⁴ I maè æe doæi na Misir, i strah æe biti u Etiopskoj, kad stanu padati pobijeni u Misiru, kad se zarobi mnoštvo njegovo i raskopaju se temelji njegovi. ⁵ Etiopljani i Puteji i Ludeji i sva mješavina i Huveji i sinovi zemalja meðu kojima je vjera, pašæe s njima od maèa. ⁶ Ovako veli Gospod: pašæe koji podupiru Misir, i ponos sile njegove oboriatæ se, od kule Sinske pašæe u njemu, govori Gospod Gospod. ⁷ I biæe pusti meðu pustijem zemljama, i gradovi æe njegovi biti meðu pustijem gradovima. ⁸ I poznaæe da sam ja Gospod kad zapalim oganj u Misiru i svi se pomoænici njegovi satru. ⁹ U onaj æe dan izaæi poslanici od mene na laðama da uplaše Etiopsku bezbrižnu, i biæe meðu njima strah velik kao dana Misirskoga; jer evo, ide. ¹⁰ Ovako veli Gospod Gospod: pogubiæu mnoštvo Misirsko rukom Navuhodonosora cara Vavilonskoga. ¹¹ On i narod njegov s njim, najljuæi izmeðu naroda, biæe dovedeni da zatra zemlju, i izvuæi æe maèeve svoje na Misir i napuniæe zemlju pobijenijeh. ¹² I isušiatæ rijeke, i predaæu zemlju u ruke zlijem ljudima; i opustiatæ zemlju i što je u njoj rukom tuðinskom. Ja Gospod govorih. ¹³ Ovako veli Gospod Gospod: i gadne æu bogove potrti, i istrijebiatæ likove u Nofu i neæe više biti kneza iz zemlje Misirske, i pustiatæ strah u zemlju Misirsku. ¹⁴ I opustošiatæ Patros, i upaliatæ Soan, i izvršiatæ sud na Novu. ¹⁵ I izliæu gnjev svoj na Sin, grad Misirski, i istrijebiatæ ljudstvo u Novu. ¹⁶ Kad zapalim oganj u Misiru, ljuto æe se uzmuèiti Sin, i Nov æe se raspasti, i Nof æe biti u tjeskobi svaki dan. ¹⁷ Mladiæi Avinski i Pi-vesetski pašæe od maèa, a djevojke æe otiatæ u ropstvo. ¹⁸ I u Tafnisu æe pomrknuti dan kad polomim ondje prijevornice Misirske i nestane u njemu ponosa sile njegove; oblak æe ga pokriti; a kæeri æe njegove otiatæ u ropstvo. ¹⁹ I izvršiatæ sudove na Misiru, i oni æe poznati da sam ja Gospod. ²⁰ Opet jedanaeste godine, prvoga mjeseca, sedmoga dana, dođe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ²¹ Sine èovjeèji, slomih mišicu Faraonu caru Misirskom, i eto neæe se zaviti da se lijeèi, neæe se metnuti zavoj niti æe se zaviti da bi se okrijepila i mogla držati maè. ²² Zato ovako veli Gospod Gospod: evo me na Faraona cara Misirskoga, i slomiatæ mu mišice, i zdravu i slomljenu, i izbiæu mu maè iz ruke. ²³ I rasijaæu Misirce po narodima, i razasuæu ih po zemljama. ²⁴ I ukrijepiatæ mišicu caru Vavilonskom, i daæu mu u ruku svoj maè, i polomiatæ mišice Faraonu, i jeèaæe pred njim kao što jeèi èovjek ranjen na smrt. ²⁵ Da, ukrijepiatæ mišice caru Vavilonskom, a Faraonu æe mišice klonuti, i poznaæe se da sam ja Gospod, kad dam maè svoj u

ruku caru Vavilonskom da njim zamahne na zemlju Misirsku. ²⁶ I rasijaæu Misirce meðu narode i razasuæu ih po zemljama, i poznaæe da sam ja Gospod.

31 A jedanaeste godine, treæega mjeseca, prvoga dana, dođe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ² Sine èovjeèji, kaži Faraonu caru Misirskom i narodu njegovu: na što si nalik u velièini svojoj? ³ Eto, Asirac bješe kedar na Livanu, lijepijeh grana i debela hlada i visoka rasta, kojemu vrhovi bijahu meðu gustijem granama. ⁴ Voda ga odgoji, bezdana ga uzvisi; ona rijekama svojim tecijaše oko njegova stabla i puštaše potoke svoje k svijem drvetima poljskim. ⁵ Zato rast njegov nadvisi sva drveta poljska, i umnožiše se grane njegove, i od mnoštva vode raširiše se odvode njegove kad ih puštaše. ⁶ Na granama njegovijem vijahu gnijezda sve ptice nebeske, i pod granama njegovijem sve zvijeri poljske lezijahu se, i u hladu njegovu sjeðahu svi veliki narodi. ⁷ I bijaše lijep velièinom svojom i dužinom grana svojih, jer mu korijen bijaše kod velike vode. ⁸ Kedri u vrtu Božijem ne mogahu ga zakloniti, jele ne mogahu se izjednaèiti s njegovijem granama, i javori ne bijahu kao ogranci njegovi; nijedno drvo u vrtu Božijem ne bješe na ljepotu tako kao on. ⁹ Uèinih ga lijepa mnoštvom grana da mu zaviðahu sva drveta Edemska što bijahu u vrtu Božijem. ¹⁰ Zato ovako veli Gospod Gospod: što je visok narastao, i digao vrh svoj meðu guste grane, i srce se njegovo ponijelo visinom njegovom, ¹¹ Zato ga dadoh u ruku najsilnijemu meðu narodima da èini s njim što hoæe, odvrgeh ga za bezbožnost njegovu. ¹² I tuðinci, najljuæi izmeðu naroda, posjekoše ga i ostaviše ga; grane mu popadaše po gorama i po svijem dolinama, i ogranci mu se izlomiše po svijem potocima na zemlji; i svi narodi zemaljski otidoše iz hlada njegova i ostaviše ga. ¹³ Na izvaljenom panju njegovu stanuju sve ptice nebeske, i na granama su njegovijem sve zvijeri poljske, ¹⁴ Da se ne ponosi visinom svojom nijedno drvo kraj vode i ne diže vrha svojega meðu guste grane, i od svijeh što se natapaju da se nijedno ne uzda u se radi svoje velièine; jer su svi predani na smrt, baèeni u najdonji kraj zemlje meðu sinove ljudske s onima koji slaze u jamu. ¹⁵ Ovako veli Gospod Gospod: u koji dan side u grob, uèinih žalost, pokrih bezdanu njega radi, i ustavih rijeke njezine, i velika voda stade, i rascvijelih za njim Livan, i sva drveta poljska povenuše za njim. ¹⁶ Praskom padanja njegova ustresoh narode, kad ga svalih u grob s onima koji slaze u jamu; i utješiše se na najdonjoj strani zemlje sva drveta Edemska, što je najbolje i najljepše na Livanu, sva što se natapahu. ¹⁷ I oni sidoše s njim u grob k onima što su pobijeni maèem, i mišica njegova, i koji sjeðahu u hladu njegovu meðu narodima. ¹⁸ Na koje si meðu drvetima Edemskim nalik slavom i velièinom? Ali æeš biti oboren s drvetima Edemskim u najdonji kraj zemlje, meðu neobrezanima æeš ležati s onima koji su pobijeni maèem. To je Faraon i sav narod njegov, govori Gospod Gospod.

32 Opet dvanaeste godine, dvanaestoga mjeseca, prvoga dana, dođe mi riječ Gospodnja govoreći: ² Sine èovjeèji, narièi za Faraonom carem Misirskim, i reci mu: ti si kao laviaè meðu narodima i kao zmaj u moru, i prolaziš rijeke svoje i mutiš vodu nogama svojim i gaziš po rijekama njezinijem. ³ Ovako veli Gospod Gospod: razapeæu ti mrežu svoju sa zborom mnogih naroda, i izvuæi æe te u mojoj mreži. ⁴ I ostaviæu te na zemlji, i baciaæu te u polje, i pustiaæu sve ptice nebeske da sjedaju na te, i nasitiaæu tobom zvijeri sa sve zemlje. ⁵ I razmetnuæu meso tvoje po gorama i napuniæu doline gomilama od tebe. ⁶ I zemlju gdje plivaš napojiaæu krvlju tvojom do vrh gora, i potoci æe biti puni tebe. ⁷ I kad te ugasim, zastrijeæu nebo, i zvijezde na njemu pomraèiti, sunce æu zakloniti oblakom, i mjesec neæe svijetliti svjetlošæu svojom. ⁸ Sva æu svijetla vidjela na nebu pomraèiti za tobom, i pustiaæu tamu na tvoju zemlju, govori Gospod Gospod. ⁹ I ustrašiaæu srce mnogih naroda kad objavim propast tvoju meðu narodima, po zemljama kojih ne znaš. ¹⁰ I udiviaæu tobom mnoge narode, i carevi æe se njihovi zgroziti od tebe, kad mahnem maèem svojim pred njima, i drktaæe svaki èas svaki za dušu svoju u dan kad padneš. ¹¹ Jer ovako veli Gospod Gospod: maè cara Vavilonskoga doæi æe na te. ¹² Maèevima junaèkim povaljaæu mnoštvo tvoje, maèevima najljuæih izmeðu naroda; oni æe razoriti ponos Misiru, i sve æe se mnoštvo njegovo potrti. ¹³ I potraæu svu stoku njegovu pokraj velikih voda, te ih neæe više mutiti noga èovjeèija niti æe ih papak od kake životinje mutiti. ¹⁴ Tada æu stišati vodu njihovu, i uèiniaæu da potoci njihovi teku kao ulje, govori Gospod Gospod. ¹⁵ Kad opustim zemlju Misirsku i ona bude bez svega što je u njoj, i pobijem sve koji žive u njoj, tada æe poznati da sam ja Gospod. ¹⁶ Ovo je naricanje što æe se naricati; tako æe naricati kæeri narodne, za Misirom i za svijem mnoštvom njegovijem naricaæe, govori Gospod Gospod. ¹⁷ Potom dvanaeste godine, petnaesti dan istoga mjeseca, dođe mi riječ Gospodnja govoreći: ¹⁸ Sine èovjeèji, narièi za mnoštvom Misirskim, i svali njih i kæeri jakih naroda u najdonji kraj zemlje s onima koji slaze u jamu. ¹⁹ Od koga si ljepši? siði i lezi s neobrezanima. ²⁰ Pašæe posred pobijenijeh maèem, maè je dat, vucite ga i sve mnoštvo njegovo. ²¹ Govoriaæ mu najhrabriji junaci isred groba s pomoænicima njegovijem, koji sidoše i leže neobrezani, pobijeni maèem. ²² Ondje je Asirac i sav zbor njegov, grobovi su mu oko njega, svi su pobijeni, pali od maèa. ²³ Grobovi su mu u dnu jame, a zbor mu je oko njegova groba; svi su pobijeni, pali od maèa, koji zadavahu strah zemlji živijeh. ²⁴ Ondje je Elam i sve mnoštvo njegovo oko njegova groba; svi su pobijeni, pali od maèa, koji sidoše neobrezani na najdonji kraj zemlje, koji zadavahu strah zemlji živijeh; i nose sramotu svoju s onima koji slaze u jamu. ²⁵ Meðu pobijenima namjestiše postelju njemu i svemu mnoštvu njegovu, grobovi su mu oko njega, svi su neobrezani pobijeni maèem, koji zadavahu strah

zemlji živijeh; i nose sramotu svoju s onima koji slaze u jamu, metnuti su meðu pobijene. ²⁶ Ondje je Meseh, Tuval i sve mnoštvo njegovo, grobovi su mu oko njega, svi su neobrezani pobijeni maèem, koji zadavahu strah zemlji živijeh. ²⁷ Ali ne leže meðu junacima koji padoše izmeðu neobrezanijeh, koji sidoše u grob s oružjem svojim, i metnuše maèeve pod glave svoje, i bezakonje njihovo leži na kostima njihovijem, ako i bijahu junaci strašni na zemlji živijeh. ²⁸ I ti æeš se satrti meðu neobrezanima, i ležaæeš kod pobijenijeh maèem. ²⁹ Ondje je Edom, carevi njegovi i svi knezovi njegovi, koji su sa silom svojom metnuti meðu pobijene maèem; leže meðu neobrezanima i s onima koji sidoše u jamu. ³⁰ Ondje su svi knezovi sjeverni i svi Sidonci, koji sidoše k pobijenima sa strahom svojim, stideæi se sile svoje; i leže neobrezani s onima koji su pobijeni maèem, i nose sramotu svoju s onima koji sidoše u jamu. ³¹ Njih æe vidjeti Faraon, i utješiaæe se za svijem mnoštvom svojim, Faraon i sva vojska njegova, pobijeni maèem, govori Gospod Gospod. ³² Jer zadodoh svoj strah zemlji živijeh, i Faraon æe i sve mnoštvo njegovo ležati meðu neobrezanima s onima koji su pobijeni maèem, govori Gospod Gospod.

33 Opet mi dođe riječ Gospodnja govoreći: ² Sine èovjeèji, govori sinovima naroda svojega, i kaži im: kad pustim na koju zemlju maè, ako narod one zemlje uzme koga izmeðu sebe, i postave ga sebi za stražara, ³ I on vidjevši maè gdje ide na zemlju zatrubi u trubu, i opomene narod, ⁴ Ako se ko èuvši trubu ne uzme na um, i maè došavši pogubi ga, krv æe njegova biti na njegovoj glavi. ⁵ Jer èu glas trubni, i ne uze se na um, krv æe njegova biti na njemu; da se uze na um, saèuvao bi dušu svoju. ⁶ Ako li stražar vidjevši maè gdje ide ne zatrubi u trubu i narod ne bude opomenut, a maè došav pogubi koga izmeðu njih, taj æe poginuti za svoje bezakonje, ali æu krv njegovu iskati iz ruke stražareve. ⁷ I tebe, sine èovjeèji, tebe postavih stražarem domu Izrailjevu; slušaj dakle rijeè iz mojih usta i opominji ih od mene. ⁸ Kad reèem bezbožniku: bezbožnièe, poginuæeš; a ti ne progovoriš i ne opomeneš bezbožnika da se prođe puta svojega; taj æe bezbožnik poginuti za svoje bezakonje; ali æu krv njegovu iskati iz tvoje ruke. ⁹ Ako li ti opomeneš bezbožnika da se vrati sa svoga puta, a on se ne vrati sa svoga puta, on æe poginuti za svoje bezakonje, a ti æeš saèuvati dušu svoju. ¹⁰ Zato ti, sine èovjeèji, reci domu Izrailjevu: vi govorite ovako i kažete: prijestupi naši i grijesi naši na nama su, i s njih propadamo; kako bismo živjeli? ¹¹ Rec i: tako bio ja živ, govori Gospod Gospod, nije mi milo da umre bezbožnik, nego da se vrati bezbožnik sa svoga puta i bude živ; vratite se, vratite se sa zlijeh putova svojih, jer zašto da mrete, dome Izrailjeve? ¹² Zato ti, sine èovjeèji, reci sinovima naroda svojega: pravednoga neæe izbaviti pravda njegova kad zgriješi, i bezbožnik neæe propasti sa bezbožnosti svoje kad se vrati od bezbožnosti svoje, kao što pravednik ne može s nje živjeti kad zgriješi. ¹³ Kad reèem pravedniku da æe doista živjeti, a on se

pouzda u pravdu svoju pa uèini nepravdu, od sve pravde njegove ništa se neæe spomenuti, nego æe poginuti s nepravde svoje koju uèini. ¹⁴ A kad reèem bezbožniku: doista æeš poginuti, a on se obrati od grijeha svojega i stane èiniti sud i pravdu, ¹⁵ I vrati bezbožnik zalog, i vrati što je oteo, i stane hoditi po uredbama životnijem ne èineæi bezakonja, doista æe biti živ, neæe umrijeti. ¹⁶ Od svih grijeha što je zgriješio ništa mu se neæe spomenuti; èinio je sud i pravdu, doista æe živ biti. ¹⁷ A sinovi naroda tvogoga govore: nije prav put Gospodnji; a njihov put nije prav. ¹⁸ Kad se pravednik odvrti od pravde svoje i uèini nepravdu, poginuæe s toga. ¹⁹ A kad se bezbožnik odvrti od svoje bezbožnosti i uèini sud i pravdu, on æe živ biti s toga. ²⁰ A vi govorite: nije prav put Gospodnji. Sudiaæu vam, dome Izrailjev, svakome po putovima njegovim. ²¹ A dvanaeste godine robovanja našega, desetoga mjeseca, petoga dana dođe k meni jedan koji uteèe iz Jerusalima, i reèe: uze se grad. ²² A ruka Gospodnja dođe nada me uveèe prije nego dođe onaj što uteèe, i otvori mi usta dokle onaj dođe k meni ujutru; otvoriše mi se usta, te više ne muèah. ²³ I dođe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ²⁴ Sine èovjeèji, koji žive u onijem pustolinama u zemlji Izrailjevoj govore i kažu: Avram bijaše jedan, i naslijedi ovu zemlju; a nas je mnogo; nama je data ova zemlja u našljedstvo. ²⁵ Zato im reci: ovako veli Gospod Gospod: jedete s krvlju, i oèi svoje podižete ka gadnijem bogovima svojim, i krv proljevate, i hoæete da naslijedite zemlju? ²⁶ Opirete se na maè svoj, èinite gadove, i skvrnite svaki ženu blišnjega svojega, i hoæete da naslijedite zemlju? ²⁷ Ovako im reci: ovako veli Gospod Gospod: tako ja živ bio, koji su u pustolinama, pašæe od maèa; i koji je u polju, zvijerima æu ga dati da ga izjedu; a koji su po gradovima i po peæinama, od pomora æe pomrijeti. ²⁸ Tako æu sasvijem opustiti tu zemlju, i nestaæe ponosa sile njezine, i opustjeæe gore Izrailjeve da neæe niko prolaziti. ²⁹ I oni æe poznati da sam ja Gospod kad zemlju sasvijem opustim za sve gadove njihove što èiniše. ³⁰ A o tebi, sine èovjeèji, sinovi naroda tvogoga kazuju o tebi uza zidove i na vratima kuænijem, i govore jedan drugomu, svaki bratu svojemu, i vele: hodite i èujte kaka rijeè dođe od Gospoda. ³¹ I dolaze k tebi kao kad se narod skuplja, i narod moj sjeda pred tobom, i sluša rijeèi tvoje, ali ih ne izvršuje; u ustima su im ljupke a srce njihovo ide za svojim lakomstvom. ³² I gle, ti si im kao ljupka pjesma, kao èovjek lijepa glasa i koji dobro svira; slušaju rijeèi tvoje, ali ih ne izvršuju. ³³ Ali kad to dođe, a evo ide, onda æe poznati da je bio prorok meðu njima.

34 Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ² Sine èovjeèji, prorokuj protiv pastira Izrailjevijeh, prorokuj i reci tijem pastirima: ovako veli Gospod Gospod: teško pastirima Izrailjevijem koji pasu sami sebe! Ne treba li stado da pasu pastiri? ³ Pretilinu jedete i vunom se odijevate, koljete točno, stada ne pasete. ⁴ Slabijeh ne krijepite, i bolesne ne lijeèite, ranjene ne zavijate, odagnane ne dovodite natrag,

izgubljene ne tražite, nego silom i žestinom gospodarite nad njima. ⁵ I raspršaše se nemajuæi pastira, i raspršavši se postaše hrana svijem zvijerima poljskim. ⁶ Ovce moje lutaju po svijem gorama i po svijem visokim humovima; i po svoj zemlji raspršane su ovce moje, i nema nikoga da pita za njih, nikoga da ih traži. ⁷ Zato, pastiri, èujte rijeè Gospodnju; ⁸ Tako ja bio živ, govori Gospod Gospod, što stado moje posta grabež, i ovce moje postaše hrana svijem zvijerima poljskim nemajuæi pastira, i pastiri moji ne traže stada mojeg, nego pastiri pasu sami sebe, a stada mojeg ne pasu; ⁹ Zato, pastiri, èujte rijeè Gospodnju; ¹⁰ Ovako veli Gospod Gospod: evo me na te pastire, i iskaæu stado svoje iz njihovijeh ruku, i neæu im dati više da pasu stado, i neæe više pastiri pasti sami sebe, nego æu oteti ovce svoje iz usta njihovijeh i neæe im biti hrana. ¹¹ Jer ovako veli Gospod Gospod: evo me, ja æu tražiti ovce svoje i gledati ih. ¹² Kao što pastir traži stado svoje kad je kod ovaca svojih raspršanih, tako æu tražiti ovce svoje i oteæu ih iz svih mjesta kuda se raspršaše kad bijaše oblaèno i mraèno. ¹³ I izvešæu ih iz naroda, i pokupiaæu ih iz zemalja, i dovešæu ih u zemlju njihovu, i pašæu ih na gorama Izrailjevijem pokraj potoka i po svijem mjestima naseljenijem u zemlji. ¹⁴ Na dobroj paši pašæu ih, i tor æe im biti na visokim gorama Izrailjevijem; ondje æe ležati u dobrom toru i po obilatoj æe paši pasti na gorama Izrailjevijem. ¹⁵ Ja æu pasti stado svoje, i ja æu ih odmarati, govori Gospod Gospod. ¹⁶ Tražiaæu izgublenu, i dovešæu natrag odagnanu, i ranjenu æu zaviti i bolesnu okrijepiti; a tovnu æu i jaku potrti, pašæu ih pravo. ¹⁷ A vama, stado moje, ovako govori Gospod Gospod: evo ja æu suditi izmeðu ovce i ovce, izmeðu ovnova i jaraca. ¹⁸ Malo li vam je što pasete na dobroj paši, nego ostatak paše svoje gazite nogama svojim? i što pijete bistru vodu, nego ostatak mutite nogama svojim? ¹⁹ A moje ovce pasu što vi nogama svojim izgazite, i piju što vi zamutite nogama svojim. ²⁰ Zato ovako im veli Gospod Gospod: evo me, ja æu suditi izmeðu ovce debele i ovce mršave. ²¹ Što bocima i ramenima otiskujete i rozima svojim bodete sve bolesne tako da ih razagnaste napolje, ²² Zato æu izbaviti stado svoje da ne bude više grabež, i sudiaæu izmeðu ovce i ovce. ²³ I podignuæu im jednoga pastira koji æe ih pasti, slugu svojega Davida; on æe ih pasti i biaæ im pastir. ²⁴ A ja Gospod biaæu im Bog, i sluga moj David knez meðu njima. Ja Gospod rekoh. ²⁵ I uèiniaæu s njima zavjet mirni, istrijebiaæu zle zvijeri iz zemlje, i oni æe živjeti u pustinji bez straha i spavaæe u šumama. ²⁶ I blagosloviaæu njih i što je oko gore moje, i puštaæu dažd na vrijeme; daždi æe blagoslovni biti. ²⁷ I drveta æe poljska rađati svoj rod, i zemlja æe rađati svoj rod; i oni æe biti u svojoj zemlji bez straha, i poznaæe da sam ja Gospod kad polomim palice jarma njihova, i izbavim ih iz ruku onijeh koji ih zarobiše. ²⁸ I neæe više biti plijen narodima, i zvijeri zemaljske neæe ih jesti, nego æe živjeti bez straha i niko ih neæe plašiti. ²⁹ I podignuæu im biljku za slavu, i neæe više

umirati od gladi u zemlji, niti æe podnositi sramote od naroda. ³⁰ I poznaæe da sam ja Gospod Bog njihov s njima, i oni, dom Izrailjev, da su moj narod, govori Gospod Gospod. ³¹ A vi ste stado moje, ovce paše moje, vi ljudi, a ja sam Bog vaš, govori Gospod Gospod.

35 Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ² Sine èovjeèji, okreni lice svoje prema gori Siru i prorokuj protiv nje. ³ I reci: ovako veli Gospod Gospod: evo me na tebe, goro Sire! i dignuæu ruku svoju na te, i opustiæu te sasvijem. ⁴ Gradove æu tvoje opustiti, i ti æeš biti pustoš, i poznaæeš da sam ja Gospod. ⁵ Što je u tebe vjeèno neprijateljstvo, i rasipaš sinove Izrailjeve maèem u nevolji njihovoj, kad je kraj bezakonju njihovom, ⁶ Zato, tako ja bio živ, govori Gospod Gospod, krvi æu te predati i krv æe te goniti, jer ne mržiš na krv, krv æe te goniti. ⁷ I obratiæu goru Sir sasvijem u pustoš, da niko neæe dolaziti ni odlaziti. ⁸ I napuniæu gore njezine pobijenijeh njezinijeh; na humovima tvojim i u dolinama tvojim i po svijem potocima tvojim padaæe pobijeni od maèa. ⁹ Vjeènu pustinju naèiniæu od tebe i gradovi se tvoji neæe opraviti, i poznaæete da sam ja Gospod. ¹⁰ Što govoriš: ova dva naroda i ove dvije zemlje moje æe biti, i naslijediæemo ih, ako i jest Gospod bio ondje, ¹¹ Zato, tako ja živ bio, govori Gospod Gospod, uèiniæu po gnjevju tvom i po zavisti tvojoj, s kojom si postupala iz mržnje prema njima, i biæu poznat meðu njima kad ti sudim. ¹² I poznaæeš da sam ja Gospod èuo sve tvoje hule koje si govorila na gore Izrailjeve rekavši: opustješe, nama su dane da ih jedemo. ¹³ I veliæaste se suprot meni ustima svojim, i množiste na me rijeèi svoje; èuo sam. ¹⁴ Ovako veli Gospod Gospod: kad se sva zemlja stane veseliti, tebe æu opustiti. ¹⁵ Kako si se ti veselila našljedstvu doma Izrailjeva što opustje, tako æu i tebi uèiniti: opustjeæeš, goro Sire, i sva zemljo Edomska; i poznaæe se da sam ja Gospod.

36 Ti, sine èovjeèji, prorokuj gorama Izrailjevijem, i reci: gore Izrailjeve, èujte rijeè Gospodnju.

² Ovako veli Gospod Gospod: što neprijatelj govori za vas: ha ha! vjeène visine postaše naše našljedstvo; ³ Zato prorokuj i reci: ovako veli Gospod Gospod: što vas pustoše i proždiru sa svijeh strana, da postanete našljedstvo ostalijem narodima, i postaste prièa i rug narodima, ⁴ Zato, gore Izrailjeve, èujte rijeè Gospoda Gospoda; ovako veli Gospod gorama Izrailjevijem i humovima, potocima i dolinama, i pustijem razvalinama i gradovima ostavljenijem, koje postaše grabež i potsmijeh ostalijem narodima unaokolo, ⁵ Zato ovako veli Gospod Gospod: u ognju revnosti svoje govorih protiv ostalijeh naroda i protiv sve Edomske, što osvojiše moju zemlju radujuæi se iz svega srca i rugajuæi se iz duše da bi je oplijenili. ⁶ Zato prorokuj za zemlju Izrailjevu, i reci gorama i humovima, potocima i dolinama: ovako veli Gospod Gospod: evo, ja govorih u revnosti svojoj i u jarosti svojoj; što podnosite sramotu od naroda, ⁷ Zato ovako veli Gospod Gospod: ja podigoh ruku svoju da æe

narodi što su oko vas nositi sramotu svoju. ⁸ A vi, gore Izrailjeve, puštaæete grane svoje, i rod svoj nosiæete narodu mojemu Izrailju, jer æe skoro doæi. ⁹ Jer evo me kod vas, i gledaæu vas, i biæete raðene i zasijevane. ¹⁰ I umnožiæu u vama ljude, dom Izrailjev savkoliki, i gradovi æe se naseliti i pustoline sagraditi. ¹¹ Umnožiæu u vama ljude i stoku, i namnožiæe se i naploditi, i naseliæu vas kako bijaste prije; i uèiniæu vam dobra više nego prije; i poznaæete da sam ja Gospod. ¹² I dovešæu k vama ljude, narod svoj Izrailja, i naslijediæe vas, i biæete im našljedstvo, i neæete ih više zatirati. ¹³ Ovako veli Gospod Gospod: što vam govore da ste zemlja koja proždire ljude i zatire svoje narode, ¹⁴ Zato neæeš više proždirati ljude, i naroda svojih neæeš više zatirati, govori Gospod Gospod. ¹⁵ I neæu dati da se više u tebi èuje sramota od naroda, i ruga od naroda neæeš više podnositi, i neæeš više zatirati svojih naroda, govori Gospod Gospod. ¹⁶ Opet mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ¹⁷ Sine èovjeèji, dom Izrailjev živeæi u svojoj zemlji oskvrni je svojim putem i svojim djelima; put njihov bijaše preda mnom kao neèistota žene odvojene. ¹⁸ Zato izlih gnjev svoj na njih radi krvi koju proliše na zemlju i radi gadnijeh bogova njihovijeh, kojima je oskvrniše. ¹⁹ I rasiyah ih po narodima, i razasuše se po zemljama; po putovima njihovijem i po djelima njihovijem sudih im. ²⁰ I kad doðoše meðu narode, gdje god doðoše oskvrniše sveto ime moje, a za njih se govoraše da su Gospodnji narod i da su iz zemlje njegove izašli. ²¹ Ali mi se sažali radi svetoga imena mojega, koje oskvrni dom Izrailjev u narodima u koje dođe. ²² Zato reci domu Izrailjevu: ovako veli Gospod Gospod: neæu vas radi uèiniti, dome Izrailjev, nego radi svetoga imena svojega, koje oskvrniste u narodima u koje doðoste; ²³ I posvetiæu ime svoje veliko oskvrnjeno u narodima, koje vi oskvrniste meðu njima; i narodi æe poznati da sam ja Gospod, govori Gospod Gospod, kad se posvetim u vama pred njima. ²⁴ Jer æu vas uzeti iz naroda, i pokupiaæu vas iz svijeh zemalja, i dovešæu vas u vašu zemlju. ²⁵ I pokropiaæu vas vodom èistom, i biæete èisti; ja æu vas oèistiti od svijeh neèistota vaših i od svijeh gadnijeh bogova vaših. ²⁶ I daæu vam novo srce, i nov æu duh metnuti u vas, i izvadiaæu kameno srce iz tijela vašega, i daæu vam srce mesno. ²⁷ I duh svoj metnuæu u vas, i uèiniæu da hodite po mojim uredbama i zakone moje da držite i izvršujete. ²⁸ I nastavaæete u zemlji koju sam dao ocima vašim, i biæete mi narod i ja æu vam biti Bog. ²⁹ I oprostiaæu vas svijeh neèistota vaših, i dozvaæu žito i umnožiæu ga, i neæu pustiti na vas gladi. ³⁰ I umnožiæu rod na drvetima i rod na njivi, te neæete više podnositi sramote meðu narodima sa gladi. ³¹ I opomenuæete se zlijeh putova svojih i djela svojih koja ne bjehu dobra, i sami æete sebi biti mrski za bezakonja svoja i za gadove svoje. ³² Neæu vas radi uèiniti, govori Gospod Gospod; znajte; posramite se i postidite se putova svojih, dome Izrailjev. ³³ Ovako veli Gospod Gospod: kad vas oèistim od svijeh bezakonja vaših,

naseliæu gradove, i pustoline æe se opet sagraditi. ³⁴I pusta æe se zemlja raditi, što je bila pusta pred svakim koji prolazaše. ³⁵I reæi æe se: zemlja ova što bješe pusta posta kao vrt Edemski, i gradovi što bjehu pusti, razvaljeni i raskopani, utvrdiše se i naseliše se. ³⁶I narodi koji ostanu oko vas poznaæe da ja Gospod sagraðujem razvaljeno i zasaðujem opustjelo. Ja Gospod rekoh, i uèiniæu. ³⁷Ovako veli Gospod Gospod: još æe me tražiti dom Izrailjev da im uèinim, da ih umnožim ljudima kao stado. ³⁸Kao sveto stado, kao stado u Jerusalimu o praznicima njihovijem, tako æe pusti gradovi biti puni stada ljudi, i poznaæe da sam ja Gospod.

37 Ruka Gospodnja doðe nada me, i Gospod me izvede u duhu, i postavi me usred polja, koje bijaše puno kosti. ²I provede me pokraj njih unaokolo, i gle, bijaše ih vrlo mnogo u polju, i gle, bijahu vrlo suhe. ³I reèe mi: sine èovjeèji, hoæe li oživjeti ove kosti? A ja rekoh: Gospode Gospode, ti znaš. ⁴Tada mi reèe: prorokuj za te kosti, i kaži im: suhe kosti, èujte rijeè Gospodnju. ⁵Ovako govori Gospod Gospod ovijem kostima: gle, ja æu metnuti u vas duh, i oživjeæete. ⁶I metnuæu na vas žile, i obložiæu vas mesom, i navuæi æu na vas kožu, i metnuæu u vas duh, i oživjeæete, i poznaæete da sam ja Gospod. ⁷Tada stadoh prorokovati, kako mi se zapovjedi; a kad prorokovah nasto glas, i gle potres, i kosti se pribirahu svaka ka svojoj kosti. ⁸I pogledah, i gle, po njima izidoše žile i meso, i ozgo se koža navuèe; ali duha ne bješe u njima. ⁹Tada mi reèe: prorokuj duhu, prorokuj, sine èovjeèji, i reci duhu: ovako veli Gospod Gospod: od èetiri vjetra doði, duše, i duni na ove pobijene da ožive. ¹⁰I prorokovah, kako mi se zapovjedi, i uðe u njihov duh, i oživješe, i stadoše na noge, bješe vojska vrlo velika. ¹¹Tada mi reèe: sine èovjeèji, ove su kosti sav dom Izrailjev; gle, govore: posahnuše kosti naše i proðe nadanje naše, propadosmo. ¹²Zato prorokuj, i kaži im: ovako veli Gospod Gospod: evo, ja æu otvoriti grobove vaše, i izvešæu vas iz grobova vaših, narode moj, i dovešæu vas u zemlju Izrailjevu. ¹³I poznaæete da sam ja Gospod, kad otvorim grobove vaše, i izvedem vas iz grobova vaših, narode moj. ¹⁴I metnuæu duh svoj u vas da oživite, i naseliæu vas u vašoj zemlji, i poznaæete da ja govorim i èinim, govori Gospod. ¹⁵Opet mi doðe rijeè Gospodnja govoreæi: ¹⁶Ti, sine èovjeèji, uzmi jedno drvo, i napiši na njemu: Judi i sinovima Izrailjevijem, drugovima njegovijem. Pa onda uzmi drugo drvo, i na njemu napiši: Josifu drvo Jefremovo i svega doma Izrailjeva, drugova njegovijeh. ¹⁷I sastavi ih jedno s drugim da budu kao jedno u tvojoj ruci. ¹⁸I kad ti reku sinovi tvoga naroda govoreæi: hoæeš li nam kazati šta ti je to? ¹⁹Reci im: ovako veli Gospod Gospod: evo, ja æu uzeti drvo Josifovo, što je u Jefremovoj ruci, i plemena Izrailjevijeh, drugova njegovijeh, i sastaviæu ga s drvetom Judinijem, i naèiniæu od njih jedno drvo, i biæe jedno u mojoj ruci. ²⁰I drveta, na kojima napišeš, neka ti budu u ruci pred njima. ²¹I reci im: ovako veli

Gospod Gospod: evo, ja æu uzeti sinove Izrailjeve iz naroda u koje otidoše, i sabraæu ih otsvuda, i dovešæu ih u zemlju njihovu. ²²I naèiniæu od njih jedan narod u zemlji, na gorama Izrailjevijem, i jedan æe car biti car svjema njima, niti æe više biti dva naroda, niti æe više biti razdijeljeni u dva carstva. ²³I neæe se više skvrniti gadnijem bogovima svojim ni gnusobama svojim niti kakijem prijestupima svojim, i izbaviæu ih iz svih stanova njihovijeh u kojima griješiše, i oèistiæu ih, i oni æe mi biti narod i ja æu im biti Bog. ²⁴I sluga moj David biæe im car, i svi æe imati jednoga pastira, i hodiæe po mojim zakonima, i uredbe æe moje držati i izvršivati. ²⁵I sjedjeæe u zemlji koju dadoh sluzi svojemu Jakovu, u kojoj sjedješe oci vaši; u njoj æe sjedjeti oni i sinovi njihovi i sinovi sinova njihovijeh dovijeka, i David sluga moj biæe im knez dovijeka. ²⁶I uèiniæu s njima zavjet mirni, biæe vjeèan zavjet s njima, i utvrdiæu ih i umnožiæu ih, i namjestiæu svetinju svoju usred njih navijek. ²⁷I šator æe moj biti kod njih, i ja æu im biti Bog i oni æe mi biti narod. ²⁸I narod æe poznati da sam ja Gospod koji posveæujem Izrailja, kad svetinja moja bude usred njih dovijeka.

38 Opet mi doðe rijeè Gospodnja govoreæi: ²Sine èovjeèji, okreni lice svoje prema Gogu u zemlji Magogu, knezu i glavi u Mesehu i Tuvalu, i prorokuj na nj; ³I reci: ovako veli Gospod Gospod: evo me na tebe, Gože, kneže i glavo Mesehu i Tuvalu; ⁴I vratiaæu te natrag, i metnuæu ti žvale u èeljusti, i izvešæu tebe i svu vojsku tvoju, konje i konjike, sve dobro odjevene, zbor veliki sa štitovima i štitiaèima, sve koji maèem mašu, ⁵S njima Persijance, Etiopljane i Puteje, sve sa štitovima i pod šljemovima, ⁶Gomera i sve èete njegove, dom Togarmin sa sjevernoga kraja i sve èete njegove, mnoge narode s tobom. ⁷Pripravi se i spremi se ti i sve ljudstvo tvoje, što se sabralo kod tebe, i budi im stražar. ⁸Poslije mnogo vremena biæeš pohoðen, i pošljednjih godina doæi æeš u zemlju izbavljenu od maèa i sabranu iz mnogih naroda, u gore Izrailjeve, koje bjehu jednako puste, a oni æe izvedeni iz naroda svi živjeti bez straha. ⁹I podignuæeš se, i doæi æeš kao bura, biæeš kao oblak da pokriješ zemlju ti i sve èete tvoje i mnogi narodi s tobom. ¹⁰Ovako veli Gospod Gospod: i tada æe ti doæi u srce stvari, i smišljaæeš zle misli. ¹¹I reæi æeš: idem na zemlju gdje su sela, i udariaæu na mirni narod koji živi bez straha, koji svi žive u mjestima bez zidova i nemaju ni prijevernica ni vrata, ¹²Da naplijeniš plijena i nagrabiš grabeža, da posegneš rukom svojom na pustinje naseljene i na narod sabrani iz naroda, koji se bavi stokom i imanjem, i živi usred zemlje. ¹³Sava i Dedan i trgovci Tarsiski i svi laviæi njegovi kazaæe ti: jesi li došao da plijeniš plijen? jesi li skupio ljudstvo svoje da grabiš grabež? da odneseš srebro i zlato, da uzmeš stoku i trg, da naplijeniš mnogo plijena? ¹⁴Zato prorokuj, sine èovjeèji, i reci Gogu: ovako veli Gospod Gospod: u ono vrijeme, kad æe moj narod Izrailj živjeti bez straha, neæeš li znati? ¹⁵I doæi æeš iz svoga

mjesta, sa sjevernoga kraja, ti i mnogi narodi s tobom, svi jašuæi na konjma, mnoštvo veliko i vojska velika. ¹⁶I podignuæeš se na moj narod Izrailja kao oblak da pokriješ zemlju; u pošljednje vrijeme dovešæu te na zemlju svoju da me poznadu narodi kad se posvetim u tebi pred njima, Gože! ¹⁷Ovako veli Gospod Gospod: nijesi li ti onaj o kom govoriš u staro vrijeme preko sluga svojih, proroka Izrailjevijeh, koji prorokovaše u ono vrijeme godinama da æu te dovesti na njih. ¹⁸A kad dođe Gog na zemlju Izrailjevu, govori Gospod Gospod, onda æe se podignuti jarost moja u gnjevu mom. ¹⁹I u revnosti svojoj, u ognju gnjeva svojega govoriæu: doista, tada æe biti drhat veliki u zemlji Izrailjevoj. ²⁰I ribe morske i ptice nebeske i zvijeri poljske i sve što gamiže po zemlji, i svi ljudi po zemlji zadržtaæe od mene, i gore æe se razvaliti i vrleti popadati, i svi æe zidovi popadati na zemlju. ²¹I dozvaæu na nj maè po svijem gorama svojim, govori Gospod Gospod: maè æe se svakoga obratiti na brata njegova. ²²I sudiaæu mu pomorom i krvlju; i pustiaæu na nj i na èete njegove i na mnoge narode, koji budu s njim, silan dažd, kamenje od grada, oganj i sumpor. ²³I proslaviæu se i posvetiaæu se i biaæu poznat pred mnogim narodima, i poznaæe da sam ja Gospod.

39 Ti dakle, sine èovjeèji, prorokuj protiv Goga, i reci: ovako veli Gospod Gospod: evo me na te, Gože, kneže i glavo Mesehu i Tuvalu. ²I vratiaæu te natrag i vodiaæu te, i izvešæu te iz sjevernijeh krajeva i dovešæu te na gore Izrailjeve. ³I izbiaæu ti luk tvoj iz lijeve ruke, i prosuaæu ti iz desne ruke strijele. ⁴Na gorama æeš Izrailjevijem pasti ti i sve èete tvoje i narodi koji budu s tobom; pticama, svakojakim pticama krilatijem i zvijerima poljskim daæu te da te izjedu. ⁵Na polju æeš pasti, jer ja rekoh, govori Gospod Gospod. ⁶I pustiaæu oganj na Magoga i na one koji žive na ostrvima bez straha; i poznaæe da sam ja Gospod. ⁷I sveto ime svoje obznaniaæu usred naroda svojega Izrailja, i neæu više dati da se skvrni sveto ime moje, nego æe poznati narodi da sam ja Gospod, svetac u Izrailju. ⁸Evo, doæi æe, i zbiaæe se, govori Gospod Gospod; to je dan za koji govoriš. ⁹Tada æe izaæi stanovnici gradova Izrailjevijeh, i naložiaæe na oganj i spaliaæe oružje i štitove i štitiaæe, lukove i strijele, sulice i koplja, i ložiaæe ih na oganj sedam godina. ¹⁰I neæe nositi drva iz polja, niti æe sjeæi u šumi, nego æe oružje ložiti na oganj, i oplijeniaæe one koji ih plijenije, i pootimaæe od onijeh koji od njih otimaše, govori Gospod Gospod. ¹¹I u to æu vrijeme dati Gogu mjesto za grob ondje u Izrailju, dolinu kojom se ide na istok k moru, i ona æe stisnuti usta putnicima; ondje æe biti pogreben Gog i sve mnoštvo njegovo i prozvaæe se dolina mnoštva Gogova. ¹²I ukopavaæe ih dom Izrailjev sedam mjeseca, da bi oèistili zemlju. ¹³I ukopavaæe ih sav narod, i biaæe im na slavu u onaj dan kad se proslavim, govori Gospod Gospod. ¹⁴I odvojiæe ljude koji æe jednako iaæi po zemlji i s onima koji prolaze ukopavati one koji bi ostali po zemlji da je oèiste; poslije sedam mjeseca tražiaæe.

¹⁵I prohodiaæe zemlju i iaæi po njoj, i ko vidi kosti ljudske, naèiniæe kod njih znak, dokle ih ne ukopaju grobari u dolini mnoštva Gogova. ¹⁶A i gradu æe biti ime Amona; i tako æe oèistiti zemlju. ¹⁷Ti, dakle, sine èovjeèji, ovako govori Gospod Gospod, reci pticama, svakojakim pticama i svijem zvijerima poljskim: skupite se i hodite, saberite se sa svijeh strana na žrtvu moju, koju koljem za vas, na veliku žrtvu na gorama Izrailjevijem, i ješæete mesa i piæete krvi; ¹⁸Ješæete mesa junaèkoga i piæete krvi knezova zemaljskih, ovnova, jaganjaca i jaraca i telaca, sve ugojene stoke Vasanske. ¹⁹I ješæete pretiline da æete se nasititi, i piæete krvi da æete se opiti od žrtava mojih što æu vam naklati. ²⁰I nasitiaæete se za mojim stolom konja i konjika, junaka i svakojakih vojnika, govori Gospod Gospod. ²¹I pustiaæu slavu svoju među narode, i svi æe narodi vidjeti sud moj koji æu uèiniti i moju ruku koju æu dignuti na njih. ²²I poznaæe dom Izrailjev da sam ja Gospod Bog njihov, od onoga dana i poslije. ²³I narodi æe poznati da se za svoje bezakonje zarobi dom Izrailjev, što meni zgriješiše, te sakrih lice svoje od njih, i dadoh ih u ruke neprijateljima njihovijem, i svi padoše od maèa. ²⁴Po neèistoti njihovoj i po prijestupu njihovu uèinim im i sakrih lice svoje od njih. ²⁵Toga radi ovako govori Gospod Gospod: povratiaæu roblje Jakovljevo i smilovaæu se svemu domu Izrailjevu i revnovaæu za sveto ime svoje, ²⁶Pošto podnesu sramotu svoju i sve prijestupe svoje, kojima mi prestupiše dok sjeðahu u svojoj zemlji bez straha i nikoga ne bješe da ih plaši, ²⁷Kad ih dovedem natrag iz naroda i saberem ih iz zemalja neprijatelja njihovijeh, i posvetim se u njima pred mnogim narodima. ²⁸I poznaæe da sam ja Gospod Bog njihov kad odvedavši ih u ropstvo među narode opet ih saberem u zemlju njihovu ne ostavivši ih nijednoga ondje. ²⁹I neæu više kriti lica svojega od njih kad izlijem duh svoj na dom Izrailjev, govori Gospod Gospod.

40 Dvadeset pete godine robovanja našega, u poèetku godine, deseti dan mjeseca, èetnaeste godine otkako se uze grad, isti dan dođe nada me ruka Gospodnja i odvede me onamo. ²Utvarama Božjim odvede me u zemlju Izrailjevu, i postavi me na goru vrlo visoku, na kojoj bijaše s juga kao sagraðen grad. ³I odvede me onamo, i gle, èovjek, koji na oèi bješe kao od mjedi, s užem lanenijem u ruci i s trskom mjeraèkom, i stajaše na vratima. ⁴I progovori mi taj èovjek: sine èovjeèji, gledaj oèima svojim i slušaj ušima svojim, i uzmi na um sve što æu ti pokazati, jer si doveden ovamo da ti pokažem; kaži domu Izrailjevu sve što vidiš. ⁵I gle, bješe zid spolja oko doma, a u ruci onom èovjeku trska mjeraèka od šest lakata, a lakat bješe s podlanice duži od obiènoga; i izmjeri graðevinu u širinu, i bješe jedna trska, i u visinu, i bješe jedna trska. ⁶Pa dođe na vrata koja bijahu prema istoku, i izide uz basamake, i izmjeri jedan prag vratima, i bješe u širinu jedna trska, i drugi prag, i bješe u širinu jedna trska; ⁷I klijeti, i svaka bješe jednu trsku duga i jednu

trsku široka; a između kljeti bješe pet lakata; i prag na vratima kod trijema na unutrašnjim vratima, i bješe s jedne trske. ⁸I izmjeri trijem na vratima unutrašnjim, i bješe jedna trska. ⁹I izmjeri trijem na vratima, i bješe osam lakata; i dovratnike im, i bjehu dva lakta; a trijem na vratima bješe iznutra; ¹⁰I kljeti kod vrata prema istoku bjehu tri amo i tri tamo, jedne mjere sve tri, i jedne mjere bjehu dovratnici tamo i amo. ¹¹I izmjeri širinu vratima, i bješe deset lakata, i trinaest lakata bješe u dužinu vratima. ¹²I pred kljetima bješe mjesta jedan lakat, i za jedan lakat bješe mjesta s druge strane, i u svakoj kljeti bješe šest lakata otuda i šest lakata odovuda. ¹³Poslije izmjeri vrata od krova jedne kljeti do krova druge, i bješe u širinu dvadeset i pet lakata, vrata prema vratima. ¹⁴I načini dovratnike od šezdeset lakata, i pred dovratnicima trijem na vratima unaokolo. ¹⁵I od lica vrata na koja se ulazi do lica trijema na unutrašnjim vratima bijaše pedeset lakata. ¹⁶I bijahu prozori na kljetima i na dovratnicima njihovijem suženi unutra oko vrata, tako i na trijemovima, prozori bijahu iznutra svuda unaokolo, i po dovratnicima palme. ¹⁷Potom me uvede u spoljašnji trijem, i gle, bijahu kljeti i pod načinen svuda unaokolo u trijemu, trideset kljeti na podu. ¹⁸A taj pod pokraj vrata prema dužini vrata bijaše niži pod. ¹⁹Potom izmjeri širinu od lica donjih vrata do lica unutrašnjega trijema spolja, i bješe sto lakata k istoku i sjeveru. ²⁰I vrata koja bjehu k sjeveru na trijemu spoljašnjem izmjeri u dužinu i u širinu; ²¹I bijahu tri kljeti tamo i tri amo, i dovratnici im i trijemovi bijahu iste mjere kao u prvijeh vrata; pedeset lakata bijaše u dužinu a u širinu dvadeset i pet lakata; ²²I prozori im i trijemovi i palme bijahu na mjeru kao na vratima koja gledaju na istok, i išaše se k njima uz sedam basamaka, i trijemovi bijahu pred njima. ²³I vrata od unutrašnjega trijema bijahu prema vratima sjevernijem i istočnijem, i izmjeri od vrata do vrata, i bješe sto lakata. ²⁴Poslije me odvede k jugu, i gle, bjehu vrata prema jugu; i izmjeri im dovratnike i trijemove, i bješe ista mjera. ²⁵I bijahu prozori na njima i na trijemovima njihovijem unaokolo kao oni prozori; pedeset lakata bijaše u dužinu i dvadeset i pet lakata u širinu. ²⁶I išaše se k njima uza sedam basamaka, i trijemovi bijahu pred njima, i palme jedna otuda a jedna odovuda po dovratnicima. ²⁷I vrata od unutrašnjega trijema bijahu prema jugu; i izmjeri od vrata do vrata k jugu, i bješe sto lakata. ²⁸Tada me uvede u unutrašnji trijem južnijem vratima; i izmjeri južna vrata, i bješe ista mjera. ²⁹I kljeti njihove i dovratnici i trijemovi bijahu iste mjere, i prozori na njima i na trijemovima unaokolo; pedeset lakata bijaše u dužinu i dvadeset i pet lakata u širinu. ³⁰I trijemovi bijahu unaokolo, dvadeset i pet lakata u dužinu i pet lakata u širinu. ³¹I trijemovi im bijahu prema spoljašnjem trijemu, i palme po dovratnicima, i uz osam basamaka išaše se k njima. ³²Potom me odvede u unutrašnji trijem k istoku, i izmjeri vrata, i bješe ista mjera; ³³I kljeti im i dovratnici i trijemovi bjehu iste

mjere; i bjehu prozori na njima i na trijemovima njihovijem unaokolo; u dužinu bješe pedeset lakata a u širinu dvadeset i pet lakata; ³⁴I trijemovi im bjehu prema spoljašnjem trijemu, i palme po dovratnicima i tamo i amo, i uz osam basamaka išaše se k njima. ³⁵Potom odvede me na sjeverna vrata i izmjeri ih, i bjehu iste mjere. ³⁶Tako i kljeti im i dovratnici i trijemovi i prozori unaokolo; u dužinu pedeset lakata a u širinu dvadeset i pet lakata. ³⁷I dovratnici im bijahu prema spoljašnjem trijemu, i palme po dovratnicima i tamo i amo, i uz osam basamaka išaše se k njima. ³⁸I kljeti s vratima bijahu kod dovratnika tih vrata, ondje se prahu žrtve paljenice. ³⁹A u trijemu od vrata bijahu dva stola s jedne strane i dva stola s druge strane da se na njima kolju žrtve paljenice i žrtve za grijeh i za krivicu; ⁴⁰I na strani spolja kako se ulazi na sjeverna vrata bijahu dva stola, i na drugoj strani u trijemu od istih vrata bijahu dva stola; ⁴¹Āetiri stola bjehu s jedne strane i Āetiri s druge strane uz vrata, osam stolova, na kojima se koljaše. ⁴²A Āetiri stola za žrtvu paljenicu bjehu od tesanoga kamena, u dužinu podrug lakta, i podrug lakta u širinu a u visinu jedan lakat, i na njima se ostavljale oruđe kojim se koljahu žrtve paljenice i druge žrtve. ⁴³I unutra bijahu kuke s podlanice svuda unaokolo, a na stolove se metaše meso od žrtava. ⁴⁴I spolja pred vratima unutrašnjim bjehu kljeti za pjevače u unutrašnjem trijemu; jedne bjehu uz vrata sjeverna i gledahu prema jugu a druge bjehu uz istočna vrata i gledahu prema sjeveru. ⁴⁵Tada mi reče: ove kljeti što gledaju na jug jesu za sveštenike koji služe oko doma; ⁴⁶A one kljeti što gledaju na sjever jesu za sveštenike koji služe kod oltara; to su sinovi Sadokovi, koji između sinova Levijevih pristupaju ka Gospodu da mu služe. ⁴⁷Potom izmjeri trijem, i bješe u dužinu sto lakata i u širinu sto lakata, Āetrtast; i oltar bijaše pred domom. ⁴⁸Poslije me odvede u trijem od doma, i izmjeri dovratnike trijemu, i bješe pet lakata otud i pet lakata odovud; a vrata bjehu široka tri lakta otud i tri lakta odovud; ⁴⁹Dužina trijemu bješe dvadeset lakata a širina jedanaest lakata, i uz basamake se išaše k njemu, i stupovi bijahu uz dovratnike, jedan otud i jedan odovud.

41 Poslije me odvede u crkvu, i izmjeri dovratnike, i bješe šest lakata u širinu otuda i šest lakata u širinu odovuda, prema širini šatoru. ²A vratima širina bješe deset lakata, a strane vratima bjehu od pet lakata otuda i od pet lakata odovuda; potom izmjeri joj dužinu, i bješe Āetrdeset lakata, i širinu, i bješe dvadeset lakata. ³Pa uđe unutra i izmjeri dovratnike, i bjehu od dva lakta; a vrata bjehu od šest lakata, a širina vratima sedam lakata. ⁴I izmjeri dužinu ondje, i bješe dvadeset lakata, a širina dvadeset lakata unutra u crkvi; i reče mi: ovo je svetinja nad svetinjama. ⁵I izmjeri zid domu, i bješe šest lakata, i širina kljeti unaokolo u domu bješe Āetiri lakta. ⁶A kljeti bijahu po tri jedna nad drugom, i bješe ih trideset, i dopirahu do zida koji bijaše u domu unaokolo za kljeti da ih drži, a

ne držaše ih zid od doma. ⁷ Jer se raširivaše građevina ozgo unaokolo za klijeti koje bijahu oko doma ozgo svuda unaokolo, i zato građevina bijaše ozgo šira, i najniže klijeti bijahu ozgo šire za srednje. ⁸ I vidjeh uz dom visinu unaokolo; a pod u klijeti bijaše s cijele trske, šest lakata. ⁹ Širina zidu uz klijeti spolja bješe pet lakata, a bješe prazno mjesto klijetima koje bjehu uz dom. ¹⁰ I među klijetima bješe dvadeset lakata širine oko doma. ¹¹ A vrata od klijeti bjehu k praznom mjestu, jedna prema sjeveru a jedna prema jugu, a širina onom praznom mjestu pet lakata svuda unaokolo. ¹² A građevina koja bješe pred odijeljenom stranom k zapadu imaše sedamdeset lakata u širinu, a zid te građevine bješe pet lakata širok unaokolo, i devedeset lakata dug. ¹³ Potom izmjeri dom, i bijaše u dužinu sto lakata; odijeljena strana i građevina i zidovi joj, sve zajedno u dužinu sto lakata. ¹⁴ I širina pred domom i odijeljenom stranom k istoku imaše sto lakata. ¹⁵ I izmjeri dužinu građevini pred odijeljenom stranom što bijaše iza nje, i klijeti njezine otuda i odovuda, i bješe sto lakata; i unutrašnji dom i hodnike od trijema; ¹⁶ Pragove i prozore sužene, i klijeti unaokolo u tri reda, prema pragu, što bješe obloženo drvetom svuda unaokolo, od zemlje do prozora, i prozori bjehu obloženi; ¹⁷ Do vrh vrata i do doma unutrašnjega, i spolja, i sav zid unaokolo iznutra i spolja na mjeru. ¹⁸ I bjehu naèinjeni heruvimi i palme, jedna palma među dva heruvima, i u svakoga heruvima bjehu dva lica: ¹⁹ Lice èovjeèije prema palmi otuda, i lice lavovo prema palmi odovuda; tako bješe naèinjeno po svemu domu unaokolo; ²⁰ Od zemlje do vrh vrata bjehu heruvimi i palme naèinjene, tako i po zidu u crkvi. ²¹ U crkve dovratnici bjehu na èetiri ugla; i svetinji lice bješe onako. ²² Oltar bješe drven, tri lakta visok, i dva lakta dug, s uglovima, i dužina i strane bjehu od drveta. I reèe mi: to je sto, koji stoji pred Gospodom. ²³ Dvoja vrata bjehu u crkvi i svetinji; ²⁴ A u vrata bjehu dva krila, koja se obrtahu, dva krila u jednijeh vrata i dva u drugih. ²⁵ I na vratima crkvenijem bjehu naèinjeni heruvimi i palme, kao po zidovima; i grede drvene bijahu pred trijemom spolja. ²⁶ I bijahu uski prozori i palme otuda i odovuda po stranama trijemu i po klijetima u domu i po gredama.

42 I izvede me u spoljašnji trijem prema sjeveru, i dovede me ka klijetima, koje bijahu prema odijeljenoj strani i prema građevini na sjeveru. ² S lica bješe u dužinu sto lakata kod sjevernijeh vrata, a u širinu pedeset lakata. ³ Prema unutrašnjem trijemu od dvadeset lakata i prema podu spoljašnjega trijema bijahu klijeti prema klijetima u tri reda. ⁴ I pred klijetima bijaše hodnik u širinu od deset lakata, unutra, put k njima od jednoga lakta, i vrata bjehu prema sjeveru. ⁵ A najgornje klijeti bjehu tješnje, jer klijeti donje i srednje u zgradi izlažahu veæma nego one. ⁶ Jer bijahu na tri poda, ali nemahu stupova kao u trijemu, i zato se suživaše iznad donjega i srednjega od zemlje. ⁷ A ograda koja bijaše spolja prema klijetima k trijemu spoljašnjem pred klijetima imaše u

dužinu pedeset lakata. ⁸ Jer dužina klijetima, koje bijahu u trijemu spoljašnjem, bijaše pedeset lakata. I gle, pred crkvom bješe sto lakata. ⁹ A pod tijekom klijetima bijaše ulaz s istoka, kojim se ulažaše u njih iz spoljašnjega trijema. ¹⁰ U širini ograde toga trijema k istoku pred odijeljenom stranom i pred građevinom bijahu klijeti. ¹¹ A pred njima bijaše put kao kod sjevernijeh klijeti; jednake dužine i jednake širine bijahu, i izlazi im i vrata bijahu jednaka. ¹² I kaka bijahu vrata u klijeti koje bijahu prema jugu, taka bijahu vrata gdje se poèinjaše put pred ogradom pravo k istoku, kad se ide k njima. ¹³ I reèe mi: sjeverne klijeti i južne klijeti pred odijeljenom stranom jesu svete klijeti, gdje sveštenici koji pristupaju ka Gospodu jedu presvete stvari, ondje æe ostavljati presvete stvari i dar i prinos za grijeh i prinos za krivicu, jer je sveto mjesto. ¹⁴ Kad sveštenici uðu, neæe izlaziti iz svetinje u spoljašnji trijem, nego æe ondje ostavljati haljine svoje u kojima služe, jer su svete, i oblaèiæe druge haljine, pa onda izlaziti k narodu. ¹⁵ I izmjerivši dom unutrašnji odvede me na vrata istoèna i izmjeri svuda unaokolo. ¹⁶ Izmjeri istoènu stranu trskom mjeraèkom, i bješe pet stotina trsaka, trskom mjeraèkom unaokolo. ¹⁷ Izmjeri sjevernu stranu, i bješe pet stotina trsaka, trskom mjeraèkom unaokolo. ¹⁸ Izmjeri južnu stranu, i bješe pet stotina trsaka, trskom mjeraèkom. ¹⁹ I okrenuvši se na zapadnu stranu, izmjeri, i bješe pet stotina trsaka, trskom mjeraèkom. ²⁰ Izmjeri sa èetiri strane, i bješe zid unaokolo pet stotina trsaka dug i pet stotina širok da razdvaja sveto mjesto od svjetskoga.

43 Potom me odvede k vratima koja gledaju na istok. ² I gle, slava Boga Izrailjeva dohoðaše od istoka, i glas joj bijaše kao glas velike vode, i zemlja se sjaše od slave njegove. ³ I utvara koju vidjeh bijaše kao utvara koju vidjeh kad doðoh da zatrem grad: bješe utvara kao ona koju vidjeh na rijeci Hevaru; i padoh na lice svoje. ⁴ A slava Gospodnja uđe u dom na vrata koja gledaju na istok. ⁵ I podiže me duh i odvede me u unutrašnji trijem; i gle, dom bijaše pun slave Gospodnje. ⁶ I èuh gdje mi progovori iz doma, i èovjek stajaše kod mene. ⁷ I reèe mi: sine èovjeèiji, ovo je mjesto prijestola mojega i mjesto stopa nogu mojih, gdje æu nastavati usred sinova Izrailjevijeh dovijeka; i dom Izrailjev neæe više skvrniti svetoga imena mojega, ni oni ni carevi njihovi kurvarstvom svojim i mrtvijem tjelesima careva svojih na visinama svojim. ⁸ Metaše prag svoj do moga praga, i dovratnike svoje do mojih dovratnika i pregradu između mene i sebe, te skvrniše sveto ime moje gadovima svojim koje èinjahu; zato ih satrh u gnjevu svom. ⁹ Sada neka uklone daleko od mene kurvarstvo svoje i mrtva tjelesa careva svojih, i nastavaæu usred njih dovijeka. ¹⁰ Ti, sine èovjeèiji, pokaži domu Izrailjevu ovaj dom, neka se postide bezakonja svojega, i neka izmjere sve. ¹¹ I kad se postide svega što su èinili, pokaži im oblik od doma i red i izlaske i ulaske, i sve oblike i svu uredbu, i sve oblike i sve zakone, i opiši im ga da paze na sav oblik njegov i na sve uredbe, i tako èine. ¹² A

ovo je zakon za dom: navrh gore koliko zauzima unaokolo da bude svetinja nad svetinjama. Eto, to je zakon za dom. ¹³ A ovo je mjera za oltar na lakte, a u laktu je jedan obièan lakat i podlanica: podnoŹje mu lakat visoko i lakat široko, a oplata na njemu po kraju unaokolo s pedi; taka je gornja strana oltaru. ¹⁴ A od podnoŹja na zemlji do niŹega pojasa dva lakta, i u Źirinu jedan lakat; a od manjega pojasa do veæega pojasa èetiri lakta, i u Źirinu lakat. ¹⁵ A sam oltar da bude èetiri lakta visok, od oltara gore da bude èetiri roga. ¹⁶ A oltar da bude dvanaest lakata dug i dvanaest lakata širok, i èetvrtast na èetiri strane. ¹⁷ I pojas da je èetrnaest lakata dug i èetrnaest lakata širok na èetiri strane, a oplata oko njega od po lakta, i podnoŹje mu od lakta unaokolo, i basamacì mu da budu okrenuti na istok. ¹⁸ I reèe mi: sine èovjeèji, ovako veli Gospod Gospod, ovo su naredbe za oltar kad se naèini da se na njemu prinose Źrtve paljenice i da se kropi krvlju. ¹⁹ I sveštenicima Źrtvima koji su od sjemena Sadokova, koji pristupaju k meni, govori Gospod Gospod, da mi sluŹe, daæeš junca za Źrtvu za grijeh. ²⁰ I uzmi krvi njegove, i pomaŹi mu èetiri roga i èetiri ugla od pojasa i oplatu unaokolo, tako æeš ga oèistiti i uèiniti oèiŹæenje za nj. ²¹ Potom uzmi junca za grijeh, i neka se spali na mjestu odreèenom u domu izvan svetinje. ²² A drugi dan prinesi jarca zdrava za grijeh, i neka oèiste njim oltar kako su oèistili juncem. ²³ A kad oèistiš, prinesi junca zdrava i ovna od stada zdrava. ²⁴ I kad ih prineseš pred Gospodom, neka sveŹenici bace na njih soli i prinesu ih na Źrtvu paljenicu Gospodu. ²⁵ Sedam dana prinosi jarca za grijeh svaki dan; i junca i ovna iz stada zdrava neka prinose. ²⁶ Sedam dana neka èine oèiŹæenje za oltar, i oèiste ga i posvete. ²⁷ A kad se navrše ti dani, osmoga dana i poslije neka prinose sveŹenici na oltaru Źrtve vaŹe paljenice i Źrtve vaŹe zahvalne, i primiæu vas, govori Gospod Gospod.

44 I odvede me opet k vratima spoljašnjim od svetinje, koja gledaju na istok, a ona bjehu zatvorena. ² I reèe mi Gospod: ova vrata neka budu zatvorena i da se ne otvaraju, i niko da ne ulazi na njih, jer je Gospod Bog Izrailjev uŹao na njih; zato neka budu zatvorena. ³ Za kneza su; sam knez neka sjeda na njima da jede hljeb pred Gospodom; kroz trijem od ovijeh vrata neka ulazi i istijem putem neka izlazi. ⁴ I odvede me k sjevernijem vratima pred dom; i vidjeh, i padoh na lice svoje. ⁵ I reèe mi Gospod: sine èovjeèji, pazi srcem svojim i vidi oèima svojim i sluŹaj uŹima svojim, Źto æu ti kazati za sve uredbe doma Gospodnjega i za sve zakone njegove; pazi srcem svojim na sve ulaze u dom i na sve izlaze iz svetinje. ⁶ I reci odmetnièkom domu Izrailjevu: ovako veli Gospod Gospod: dosta je gadova vaŹih, dome Izrailjev, ⁷ Źto uvodiste tuèince neobrezana srca i neobrezana tijela da budu u mojoj svetinji da skvrne dom moj, i prinoste moj hljeb, pretilinu i krv, i tako prestupaŹe moj zavjet osim svijeh gadova vaŹih; ⁸ I ne izvrŹivaste Źto treba za moju svetinju, nego postaviste ljude po

svojoj volji da izvrŹuju Źto treba u mojoj svetinji.

⁹ Ovako veli Gospod Gospod: nijedan tuèin neobrezana srca i neobrezana tijela da ne dolazi u moju svetinju, nijedan od svijeh tuèinaca koji su meðu sinovima Izrailjevijem. ¹⁰ A Leviti koji otstupiŹe od mene kad zaèe Izrailj, koji zaèe od mene za gadnijem bogovima svojim, nosiæe bezakonje svoje. ¹¹ I biæe sluge u mojoj svetinji u sluŹbi na vratima od doma sluŹeæi domu; oni æe klati Źrtve paljenice i druge Źrtve narodu, i stajaæe pred njima sluŹeæi im. ¹² Źto im sluŹiŹe pred gadnijem bogovima njihovijem i biŹe domu Izrailjevu spoticanje na bezakonje, zato podigoh ruku svoju na njih, govori Gospod Gospod, da æe nositi bezakonje svoje, ¹³ I neæe pristupati k meni da mi vrŹe sveŹenièku sluŹbu, niti kojoj svetinji mojoj, ni svetinji nad svetinjama neæe pristupati, nego æe nositi sramotu svoju i gadove svoje, koje èiniŹe. ¹⁴ Nego æu ih postaviti za èuvare domu na svaku sluŹbu njegovu i na sve Źto biva u njemu. ¹⁵ A sveŹenici Leviti sinovi Sadokovi, koji izvrŹivahu Źto treba u mojoj svetinji, kad sinovi Izrailjevi zaèe od mene, oni æe pristupati k meni da mi sluŹe, i stajaæe preda mnom prinoseæi mi pretilinu i krv, govori Gospod Gospod. ¹⁶ Oni neka ulaze u moju svetinju i oni neka pristupaju k stolu mojemu da mi sluŹe i neka izvrŹuju Źto sam zapovjedio da se izvrŹuje. ¹⁷ I kad ulaze na vrata unutrašnjega trijema, neka obuku lanene haljine, i niŹta da ne bude na njima vuneno kad sluŹe na vratima unutrašnjega trijema i u njemu. ¹⁸ Na glavama neka im budu kape lanene i gaæe lanene po bedrima, i da se ne paŹu nièim oda Źta bi se znojili. ¹⁹ A kad izlaze u trijem spoljaŹnji, u spoljaŹnji trijem k narodu, neka svuku sa sebe haljine u kojima sluŹe, i ostave ih u klijetima svetijem, pa neka obuku druge haljine, da ne osveæuju naroda haljinama svojim. ²⁰ I glave svoje da ne briju, a ni kose da ne ostavljaju, nego neka strigu glave svoje. ²¹ I vina da ne pije nijedan sveŹenik kad hoæe da uèe u unutraŹnji trijem. ²² I udovicom ni puŹtenicom da se ne Źene, nego djevojkom od sjemena doma Izrailjeva ili udovicom sveŹenièkom neka se Źene. ²³ I narod moj neka uèe Źto je sveto Źto li nije sveto, i neka ih uèe raspoznavati neèisto od èistoga. ²⁴ A u raspi neka stanu da sude, po mojim zakonima neka sude, i zakone moje i uredbe moje neka drŹe o svijem praznicima mojim, i subote moje neka svetkuju. ²⁵ I k mrtvacu da ne idu da se ne oskrvrne; samo za ocem i za materom i za sinom i za kæerju, za bratom i za sestrom neudatom mogu se oskrvrniti. ²⁶ A kad se oèisti, neka mu se broji sedam dana. ²⁷ I u koji bi dan uŹao u svetinju, u trijem unutraŹnji, da sluŹi u svetinji, neka prinese Źrtvu za grijeh svoj, govori Gospod Gospod. ²⁸ A naŹljedstvo Źto æe imati, ja sam njihovo naŹljedstvo; i vi im ne dajte dostojanja u Izrailju, ja sam njihovo dostojanje. ²⁹ Dar i Źrtvu za grijeh i Źrtvu za krivicu oni æe jesti; i sve zavjetovano u Izrailju njihovo æe biti. ³⁰ I prvine od svakoga prvoga roda i svi prinosi podizani od svega izmeðu svijeh prinosa vaŹih biæe sveštenicima; i

prvine od tijesta svojega davaæete svešteniku da bi poëivao blagoslov na domovima vašim. ³¹ Sveštenici da ne jedu mrcinoga ni što zvjerka raskine, bilo ptica ili što od stoke.

45 A kad stanete dijeliti zemlju u našljedstvo, prinesite prinos Gospodu, svet dio od zemlje, u dužinu dvadeset i pet tisuæa lakata, i u širinu deset tisuæa, to neka bude sveto po svijem meðama svojim unaokolo. ² Od toga neka bude za svetinju pet stotina lakata u dužinu i pet stotina u širinu, èetvrtasto otvuda, i pedeset lakata unaokolo za podgraða. ³ Po toj mjeri izmjeri u dužinu dvadeset i pet tisuæa i u širinu deset tisuæa, i tu neka bude svetinja i svetinja nad svetinjama. ⁴ To neka bude svet dio od zemlje sveštenicima, koji služe u svetinji, koji pristupaju da služe Gospodu, i neka im bude mjesto za kuæe i sveto mjesto za svetinju. ⁵ A dvadeset i pet tisuæa lakata u dužinu i deset tisuæa u širinu neka bude Levitima koji služe u domu u državu s dvadeset kljèti. ⁶ I gradu podajte dostojanje pet tisuæa lakata u širinu i dvadeset i pet tisuæa u dužinu prema svetom dijelu; to neka je za sav dom Izrailjev. ⁷ A knezu neka bude s obje strane svetoga dijela i dostojanja gradskoga pred svetijem dijelom i pred gradskim dostojanjem, sa zapadne strane na zapad i s istoène strane na istok, a dužina da bude prema svakom od tih dijelova od zapadne međe do istoène međe. ⁸ Ta zemlja da mu je dostojanje u Izrailju, da više ne otimaju knezovi moji od naroda mojega, nego ostalu zemlju da dadu domu Izrailjevu po plemenima njihovijem. ⁹ Ovako veli Gospod Gospod: dosta je, knezovi Izrailjevi; proðite se nasilja i otimanja, i tvorite sud i pravdu, i skinite teške poslove svoje s mojega naroda, govori Gospod Gospod. ¹⁰ Mjerila da su vam prava, i efa prava, i vat prav. ¹¹ Efa i vat da su jedne mjere, da vat bere desetinu homora, i efa desetinu homora; mjera da im je prema homoru. ¹² I sikal da je dvadeset gera, a mina da vam je dvadeset sikala, dvadeset i pet sikala, i petnaest sikala. ¹³ Ovo je prinos što æete prinositi: šestina efe od homora pšenice, tako i od jeèma dajte šestinu efe od homora. ¹⁴ A za ulje je uredba ova: vat je mjera za ulje; desetina vata od jednoga kora, koji je humor od deset vata, jer je deset vata humor. ¹⁵ A od sitne stoke jedno od dvije stotine s dobrih pasišta sinova Izrailjevijeh za dar i za žrtvu paljenicu i za žrtvu zahvalnu, da se èini oèišæenje za njih, govori Gospod Gospod. ¹⁶ Sav narod zemaljski da daje ovaj prinos knezu Izrailjevu. ¹⁷ A knez je dužan davati žrtve paljenice s darom i naljevom na praznike i na mladine i u subote, o svijem svetkovinama doma Izrailjeva; on neka prinosi žrtvu za grijeh s darom i žrtvu paljenicu i zahvalnu da èini oèišæenje za dom Izrailjev. ¹⁸ Ovako veli Gospod Gospod: prvoga dana prvoga mjeseca uzmi junca zdrava, i oèisti svetinju njim. ¹⁹ I neka sveštenik uzme krvi od te žrtve za grijeh, i pomaže njom dovratnike na domu i èetiri ugla od pojasa na oltaru i dovratnike od vrata na unutrašnjem trijemu. ²⁰ Tako uèini i sedmoga dana istoga mjeseca za

svakoga koji zgriješi iz neznanja i za prostoga; tako æete oèistiti dom. ²¹ Prvoga mjeseca èetnaestoga dana da vam je pasha, praznik sedam dana, hljebovi prijesni da se jedu. ²² I taj dan neka prinese knez za se i za sav narod zemaljski junca na žrtvu za grijeh. ²³ A za sedam dana praznika neka prinosi na žrtvu paljenicu Gospodu po sedam junaca i sedam ovnova zdravijeh na dan, za onijeh sedam dana, i na žrtvu za grijeh jarca na dan. ²⁴ I za dar po efu na junca i efu na ovna neka prinosi, i in ulja na svaku efu. ²⁵ Sedmoga mjeseca petnaestoga dana na praznik neka prinosi isto tako za sedam dana i žrtvu za grijeh i žrtvu paljenicu i dar i ulje.

46 Ovako veli Gospod Gospod: vrata unutrašnjega trijema, koja gledaju na istok, neka su zatvorena u šest dana težatnijeh, a u subotu neka se otvaraju, i na dan mladine neka se otvaraju. ² I knez neka dođe kroz trijem od vrata spoljašnjih, i neka stane kod dovratnika, a sveštenici neka prinesu njegovu žrtvu paljenicu i žrtvu zahvalnu, i on pokloniv se na pragu neka otide, a vrata da se ne zatvoraju do veèera. ³ I narod zemaljski neka se poklanja Gospodu na istijem vratima u subote i na mladine. ⁴ A žrtva paljenica, što æe prinositi knez Gospodu subotom, biæe šest jaganjaca zdravijeh i ovan zdrav; ⁵ A dar efa na ovna, a na jaganjce dar koliko mu ruka može, i in ulja na efu; ⁶ A o mladini da bude junac zdrav, i šest jaganjaca i ovan, sve zdravo; ⁷ I dar da prinese efu na junca i efu na ovna, a na jaganjce koliko mu može ruka, i ulja in na efu. ⁸ A knez kad ide, neka ide kroz trijem od vrata, i istijem putem neka odlazi. ⁹ A kad narod zemaljski dohodi pred Gospoda o praznicima, ko uðe na sjeverna vrata da se pokloni, neka izlazi na južna vrata; a ko uðe na južna vrata, neka izlazi na sjeverna vrata; neka se ne vraæa na vrata na koja uðe, nego neka izlazi na ona koja su nasuprot. ¹⁰ A knez s njima neka ulazi kad oni ulaze, i neka izlazi kad oni izlaze. ¹¹ I o praznicima i o svetkovinama dar neka je efa na junca, i efa na ovna, a na jaganjce koliko mu ruka daje, a ulja in na efu. ¹² A kad knez prinosi dragovoljnu žrtvu, paljenicu ili zahvalnu, od svoje volje Gospodu, tada neka mu se otvore vrata koja gledaju na istok, i neka prinese žrtvu svoju paljenicu i zahvalnu, kako èini subotom; potom neka izide, i vrata neka se zatvore kad izide. ¹³ I prinosi svaki dan Gospodu na žrtvu paljenicu jagnje od godine zdravo; svako jutro prinosi ga. ¹⁴ I dodaj na nj dar svako jutro šestinu efe i ulja treæinu ina, da se pokropi bijelo brašno; to je vazdašnji dar Gospodu uredbom vjeènom. ¹⁵ I tako neka prinosi jagnje i dar i ulje svako jutro, žrtvu paljenicu svagdašnju. ¹⁶ Ovako veli Gospod Gospod: ako knez da dar kome sinu svom od svojega našljedstva, neka bude sinovima njegovijem, njihovo je dostojanje. ¹⁷ Ako li da dar od svojega našljedstva kome služi svojemu, neka mu bude do godine oprosne, a onda neka se vrati knezu, jer je njegovo našljedstvo, sinovima njegovijem neka bude. ¹⁸ I knez da ne uzima narodu ništa od našljedstva tjerajuæi ih s

njihova našljedstva; od svojega dostojanja neka daje sinovima svojim našljedstvo da se ne razgoni moj narod, niko sa svojega našljedstva. ¹⁹ Potom me odvede kroz ulaz koji je pokraj vrata u svete kljieti svešteničke koje gledaju na sjever, i gle, ondje bijaše neko mjesto u dnu prema zapadu. ²⁰ I reče mi: ovo je mjesto gdje će sveštenici variti prinos za krivicu i za grijeh, gdje će peći dar da ne iznose u spoljašnji trijem i narod posvećuju. ²¹ Tada me izvede u spoljašnji trijem, i provede me u četiri ugla od trijema, i gle, u svakom uglu od trijema bijaše trijem. ²² U četiri ugla od trijema bijahu trijemovi s dimnjacima, u dužinu od četrdeset lakata, a u širinu od trideset lakata, sva četiri na uglovima bijahu jedne mjere. ²³ U njima četirma bješe zid unaokolo, a pod tijem zidom bijahu ognjišta svuda unaokolo. ²⁴ I reče mi: ovo su kuhinje, gdje će žrtve narodne kuhati koji služe domu.

47 Potom odvede me opet k vratima od doma, i gle, voda izlazaše ispod praga od doma k istoku, jer lice domu bijaše prema istoku; i voda tecijaše dolje s desne strane doma, s južne strane oltara. ² Potom me izvede vratima sjevernijem, i provede me okolo spoljašnjim putem k spoljašnjim vratima, putem koji gleda na istok, i gle, voda tecijaše s desne strane. ³ I kad čovjek izide na istok s mjerom u ruci, izmjeri tisuću lakata, i prevede me preko vode, i voda bijaše do gležanja. ⁴ Potom opet izmjeri tisuću lakata, i prevede me preko vode, a voda bješe do koljena; opet izmjeri tisuću lakata, i prevede me, a voda bješe do pojasa. ⁵ I opet izmjeri tisuću lakata, i posta rijeka, koje ne mogoh prijeći, jer voda ustade da trebaše plivati, posta rijeka koja se ne može pregaziti. ⁶ Tada mi reče: vidje li, sine čovječji? I odvede me i povrati me na brijeg rijeci. ⁷ A kad se vratih, gle, po brijegu rijeci vrlo mnogo drva otud i odovud. ⁸ I reče mi: ova voda teče u Galileju prvu, i spušta se u polje, i utječe u more, i kad dođe u more, njegova će voda postati zdrava. ⁹ I sve životinje što se miču kuda god dođu ove rijeke, biće žive i biće veliko mnoštvo riba, jer kad dođe ova voda onamo, druga će postati zdrava, i sve će biti živo gdje ova rijeka dođe. ¹⁰ I ribari će stajati kraj njega od Engada do En-Eglaima i razapinjati mreže; i biće riba svakojakih vrlo mnogo kao u velikom moru. ¹¹ A bare njegove i glibovi neće biti zdravi, nego će ostate slani. ¹² A kraj rijeke po brijegu otud i odovud rašće drveta svakojaka rodna, kojima lišće neće opadati niti će roda na njima nestajati; svakoga će mjeseca rađati nov rod, jer joj voda teče iz svetinje; zato će rod njihov biti za jelo i lišće njihovo za lijek. ¹³ Ovako veli Gospod Gospod: ovo su međe u kojima ćete naslijediti zemlju po dvanaest plemena Izrailjevijeh: Josifu dva dijela. ¹⁴ Naslijedićete je kako jedan tako drugi, za koju podigoh ruku svoju da ću je dati ocima vašim; pripašće vam ta zemlja u našljedstvo. ¹⁵ Ovo je dakle međa zemlji: na sjevernoj strani od velikoga mora na Etlon kako se ide u Sedad, ¹⁶ Emat, Virota, Sivrajim, koji je između međe Damaštanske i međe Ematske, Asaratihon, koji je na

međi Avranskoj. ¹⁷ Tako će biti međe od mora Asarenan, međa Damaštanska i sjeverna strana na sjever, i međa Ematska; to je sjeverna strana. ¹⁸ A istočnu stranu izmjerite od Avrana i od Damaska i od Galada i od zemlje Izrailjeve na Jordanu, od te međe do mora istočnoga. I to je istočna strana. ¹⁹ A južna strana prema jugu od Tamara do vode Merive u Kadisu, duž potoka do velikoga mora. I to je južna strana prema jugu. ²⁰ A zapadna će strana biti veliko more, od te međe do prema ulasku u Emat; to je zapadna strana. ²¹ I razdijelite tu zemlju među se po plemenima Izrailjevijem. ²² A razdijelite je u našljedstvo među se i među inostrance koji se bave među vama, koji bi izrodili sinove među vama, i oni neka su vam kao domorodac među sinovima Izrailjevijem, s vama neka dobiju našljedstvo među plemenima Izrailjevijem. ²³ I u kom se plemenu inostranac bavi, u onom mu podajte našljedstvo, govori Gospod Gospod.

48 A ovo su imena plemenima. Od kraja prema sjeveru, uz put Etlonski kako se ide u Emat i Asarenan, na među Damaštansku na sjever pokraj Emata, od istočne strane do zapadne, Danovo, jedno. ² A uz među Danovu, od istočne strane do zapadne, Asirovo, jedno. ³ A uz među Asirovu, od istočne strane do zapadne, Neftalimovo, jedno. ⁴ A uz među Neftalimovu, od istočne strane do zapadne, Manasijino, jedno. ⁵ A uz među Manasijinu, od istočne strane do zapadne, Jefremovo, jedno. ⁶ A uz među Jefremovu, od istočne strane do zapadne, Ruvimovo, jedno. ⁷ A uz među Ruvimovu, od istočne strane do zapadne, Judino, jedno. ⁸ A uz među Judinu, od istočne strane do zapadne, neka bude prinos što ćete prinijeti, dvadeset i pet tisuća lakata u širinu, a u dužinu kao koji drugi dio, od istočne strane do zapadne, i svetinja da bude usred njega. ⁹ Prinos koji ćete prinijeti Gospodu, neka bude od dvadeset i pet tisuća lakata u dužinu i od deset tisuća u širinu. ¹⁰ I taj će sveti prinos biti sveštenicima, sa sjevera dvadeset i pet tisuća lakata u dužinu, a sa zapada deset tisuća u širinu, i s istoka deset tisuća u širinu, a s juga dvadeset i pet tisuća u dužinu; i svetinja Gospodnja da bude usred njega. ¹¹ To će biti sveštenicima posvećenijem između sinova Sadokovijeh koji držaše što sam naredio da se drži i ne zađoše kao drugi Leviti, kad zađoše sinovi Izrailjevi. ¹² Njihov će biti sveti prinos od zemlje, svetinja nad svetinjama, uz međe Levitske. ¹³ A Leviti da imaju uz međe svešteničke dvadeset i pet tisuća lakata u dužinu, i deset tisuća u širinu; sva dužina da bude dvadeset i pet tisuća, a širina deset tisuća. ¹⁴ A od toga ništa da ne prodaju ni promjenjuju, ni da prenose prvina zemaljskih, jer je svetinja Gospodu. ¹⁵ A pet tisuća lakata što ostaje u širinu prema dvadeset i pet tisuća biće mjesto posvećeno, za grad, za naselje, i za podgrađa, i grad da bude usred njega. ¹⁶ A ovo da mu je mjera: sa sjeverne strane četiri tisuće i pet stotina lakata, i s južne strane četiri tisuće i pet stotina, i s istočne strane četiri tisuće i pet stotina, i

sa zapadne strane èetiri tisuæe i pet stotina. ¹⁷ I podgraðe æe biti dvjesta i pedeset lakata sa sjevera, i dvjesta i pedeset s juga, i dvjesta i pedeset s istoka, i dvjesta i pedeset sa zapada. ¹⁸ A što ostane u dužinu prema svetom prinosu, deset tisuæa lakata na istok i deset tisuæa na zapad prema svetom prinosu, od toga dohodak neka bude hrana slugama gradskim. ¹⁹ A sluge koje æe služiiti gradu biæe iz svijeh plemena Izrailjevijeh. ²⁰ Sav ovaj prinos, dvadeset i pet tisuæa lakata uz dvadeset i pet tisuæa, èetvrtast, prinijeæe u prinos sveti za dostojanje gradu. ²¹ A što ostane s obje strane svetom prinosu i dostojanju gradskom, prema dvadeset i pet tisuæa lakata prinosa do meðe istoène, i sa zapada prema dvadeset i pet tisuæa lakata duž zapadne meðe prema dijelovima, to da je kneževo; tako æe sveti prinos i svetinja doma biti u srijedi. ²² A od dostojanja Levitskoga i od dostojanja gradskoga, usred onoga što je kneževo, između meðe Judine i meðe Venijaminove, da je kneževo. ²³ A ostala plemena biæe: od istoène strane do zapadne strane, Venijaminovo, jedno; ²⁴ A uz meðu Venijaminovu, od istoène strane do zapadne, Simeunovo, jedno; ²⁵ A uz meðu Simeunovu, od istoène strane do zapadne,

Isaharovo, jedno; ²⁶ A uz meðu Isaharovu, od istoène strane do zapadne, Zavulonovo, jedno; ²⁷ A uz meðu Zavulonovu, od istoène strane do zapadne, Gadovo, jedno; ²⁸ A uz meðu Gadovu s južne strane, na jug, meða je od Tamara do vode Merive u Kadisu, duž potoka do velikoga mora. ²⁹ To je zemlja koju æete ždrijebom razdijeliti plemenima Izrailjevijem u našljedstvo, i to su im dijelovi, govori Gospod Gospod. ³⁰ A ovo su krajevi gradu: sa sjeverne strane èetiri tisuæe i pet stotina lakata da bude mjera; ³¹ A vrata gradska da se nazovu imenima plemena Izrailjevijeh, troja vrata sa sjevera; jedna vrata Ruvimova, jedna vrata Judina, jedna vrata Levijeva; ³² I s istoène strane èetiri tisuæe i pet stotina lakata, i troja vrata: jedna vrata Josifova, jedna vrata Venijaminova, jedna vrata Danova; ³³ I s južne strane èetiri tisuæe i pet stotina lakata da bude mjera, i troja vrata: jedna vrata Simeunova, jedna vrata Isaharova, jedna vrata Zavulonova; ³⁴ Sa zapadne strane èetiri tisuæe i pet stotina lakata, i troja vrata: jedna vrata Gadova, jedna vrata Asirova, jedna vrata Neftalimova. ³⁵ Unaokolo æe biti osamnaest tisuæa lakata, a ime æe gradu od toga dana biti: Gospod je tu.

Danilo

1 Godine treæe carovanja Joakima cara Judina dođe Navuhodonosor car Vavilonski na Jerusalem, i opkoli ga. ²I Gospod mu dade u ruku Joakima cara Judina i dio sudova doma Božijega, i odnese ih u zemlju Senar u dom boga svojega, i metnu sudove u riznicu boga svojega. ³I reèe car Asfenazu starješini svojih dvorana da dovede između sinova Izrailjevijeh, i od carskoga sjemena i od knezova ⁴Mladiæa na kojima nema mane, i koji su lijepa lica i nauèeni svakoj mudrosti i vješti znanju i razumni i koji mogu stajati u carskom dvoru, pa da ih uèi knjigu i jezik Haldejski. ⁵I odredi im car obrok na dan od jela carskoga i od vina koje on pijaše, da se hrane tri godine a poslije da stoje pred carem. ⁶A među njima bjehu od sinova Judinijeh Danilo, Ananija, Misailo i Azarija. ⁷A starješina nad dvoranima predje im imena, i Danilu nadje ime Valtasar, a Ananiji Sedrah, a Misailu Misah, a Azariji Avdenago. ⁸Ali Danilo naumi da se ne skvrni obrokom jela careva i vinom koje on pijaše, i zamoli se starješini nad dvoranima da se ne skvrni. ⁹I dade Bog Danilu te naðe milost i ljubav u starješine nad dvoranima. ¹⁰I reèe starješina nad dvoranima Danilu: bojim se gospodara svojega cara, koji vam je odredio jelo i piæe; jer kad car vidi lica vaša lošija nego u ostalih mladiæa, vaših vrsnika, zašto da mi uèinite da budem glavom kriv caru? ¹¹A Danilo reèe Amelsaru, kojega starješina nad dvoranima postavi nad Danilom, Ananijom, Misailom i Azarijom: ¹²Ogledaj sluge svoje za deset dana, neka nam se daje varivo da jedemo i vode da pijemo. ¹³Pa onda neka nam se vide lica pred tobom i lica mladiæima koji jedu carsko jelo, pa kako vidiš, onako èini sa slugama svojim. ¹⁴I posluša ih u tom, i ogleda ih za deset dana. ¹⁵A poslije deset dana lica im doðoše ljepša i mesnatija nego u svijeh mladiæa koji jeðahu carsko jelo. ¹⁶I Amelsar uzimaše jelo njihovo i vino koje njima trebaše piti, i davaše im variva. ¹⁷I dade Bog svoj èetvorici mladiæa znanje i razum u svakoj knjizi i mudrosti; a Danilu dade da razumije svaku utvaru i sne. ¹⁸I kad proðe vrijeme po kom car bješe rekao da ih izvedu, izvede ih starješina nad dvoranima pred Navuhodonosora. ¹⁹I govori car s njima, i ne naðe se među svjema njima nijedan kao Danilo, Ananija, Misailo i Azarija; i stajahu pred carem. ²⁰I u svemu èemu treba mudrost i razum, za što ih car zapita, naðe da su deset puta bolji od svijeh vraèa i zvjezdara što ih bješe u svemu carstvu njegovu. ²¹I osta Danilo do prve godine cara Kira.

2 A druge godine carovanja Navuhodonosorova usni Navuhodonosor san, i uznemiri mu se duh i

san ga proðe. ²I reèe car da dozovu vraèe i zvjezdare i gatare i Haldeje da kažu caru san njegov. I doðoše i staše pred carem. ³I reèe im car: usnih san, i uznemiri mi se duh kako bih doznao što sam snio. ⁴A Haldeji rekoše caru Sirski: care, da si živ dovijeka! pripovjedi san slugama svojim, pa æemo ti kazati što znaèi. ⁵A car odgovori i reèe Haldejima: zaboravio sam; ako mi ne kažete što sam snio i što znaèi, biæete isjeèeni i kuæe æe vaše biti buništa. ⁶Ako li mi kažete što sam snio i što znaèi, dobiæete od mene dare i poklone i veliku èast; kažite mi dakle što sam snio i što znaèi. ⁷Odgovoriše opet i rekoše: neka car pripovjedi san slugama svojim, pa æemo kazati što znaèi. ⁸Car odgovori i reèe: doista vidim da hoæete vremena da dobijete; jer vidite da sam zaboravio. ⁹Ali ako mi ne kažete što sam snio i što znaèi, jedan vam je sud; jer ste se dogovorili da kažete preda mnom laž i prijevaru dok se promijeni vrijeme; zato kažite mi san, pa æu vidjeti da mi možete kazati što znaèi. ¹⁰Odgovoriše Haldeji caru i rekoše: nema èovjeka na zemlji koji bi mogao kazati caru to što ište; zato nijedan car ni knez ni vlastelin nije nigda iskao tako što od vraèa ili zvjezdara ili Haldejca. ¹¹I što car ište vrlo je teško; niti ima drugoga koji bi mogao kazati caru osim bogova, koji ne žive među ljudima. ¹²Zato se car razljuti i razgnjevi vrlo, i zapovjedi da se pogube svi mudarci Vavilonski. ¹³I kad izide zapovijest, te ubijahu mudarce, tražahu i Danila i drugove njegove da ih ubiju. ¹⁴Tada Danilo odgovori mudro i razumno Ariohu zapovjedniku stražarskom, koji bijaše izašao da ubija mudarce Vavilonske; ¹⁵Odgovori i reèe Ariohu vlastelinu carevu: zašto je tako nagla zapovijest od cara? Tada Arioh kaza stvar Danilu. ¹⁶A Danilo otide i zamoli cara da mu ostavi vremena, pak æe kazati caru što san znaèi. ¹⁷Potom otide Danilo kuæi svojoj, i kaza stvar Ananiji, Misailu i Azariji, drugovima svojim, ¹⁸Da se mole za milost Bogu nebeskomu radi te tajne, da ne bi poginuli Danilo i drugovi mu s ostalijem mudarcima Vavilonskim. ¹⁹I objavi se tajna Danilu u noænoj utvari; tada Danilo blagoslovi Boga nebeskoga. ²⁰Progovori Danilo i reèe: da je blagosloveno ime Gospodnje od vijeka do vijeka; jer je njegova mudrost i sila; ²¹I on mijenja vremena i èase; smeæe careve, i postavlja careve; daje mudrost mudrima i razum razumnima. ²²On otkriva što je duboko i sakriveno, zna što je u mraku, i svjetlost kod njega stanuje. ²³Tebe, Bože otaca mojih, hvalim i slavim, što si mi dao mudrost i silu, i što si mi objavio za što te molismo objaviv nam stvar carevu. ²⁴Tada

otide Danilo k Ariohu, kojega car bješe odredio da pogubi mudarce Vavilonske; i došav ovako mu reèe: ne gubi mudaraca Vavilonskih; izvedi me pred cara da kažem caru što san znaèi. ²⁵ Tada Arioh brže izvede Danila pred cara, i ovako mu reèe: nađoh èovjeka između roblja Judina, koji æe kazati caru što san znaèi. ²⁶ A car progovori i reèe Danilu, koji se zvaše Valtasar: možeš li mi kazati san koji sam snio i što znaèi? ²⁷ Odgovori Danilo caru i reèe: tajne koje car ište ne mogu kazati caru mudarci ni zvjezdari ni vraèi ni gatar. ²⁸ Nego ima Bog na nebu koji otkriva tajne i javlja caru Navuhodonosoru što æe biti do pošljedka. San tvoj i što ti je vidjela glava na postelji tvojoj ovo je: ²⁹ Tebi, care, dođoše misli na postelji što æe biti poslije, i onaj koji objavljuje tajne pokaza ti što æe biti. ³⁰ A meni se ova tajna nije objavila mudročæu koja bi u mene bila mimo sve žive, nego zato da se javi caru što san znaèi i da doznaš misli srca svojega. ³¹ Ti, care, vidje a to lik velik; velik bijaše lik i svjetlost mu silna, i stajaše prema tebi, i strašan bijaše na oèima. ³² Glava tome liku bijaše od èistoga zlata, prsi i mišice od srebra, trbuh i bedra od mjedi, ³³ Golijeni mu od gvožđa, a stopala koje od gvožđa koje od zemlje. ³⁴ Ti gledaše dokle se odvali kamen bez ruku, i udari lik u stopala mjedena i zemljana, i satr ih. ³⁵ Tada se satr i gvožđe i zemlja i mjed i srebro i zlato, i posta kao pljeva na gumnu u ljeto, te odnese vjetar, i ne nađe mu se mjesto; a kamen, koji udari lik, posta gora velika i ispuni svu zemlju. ³⁶ To je san; a sada æemo kazati caru što znaèi. ³⁷ Ti si, care, car nad carevima, jer ti Bog nebeski dade carstvo, silu i krjepost i slavu; ³⁸ I gdje god žive sinovi ljudski, zvijeri poljske i ptice nebeske, dao ti je u ruke, i postavio te gospodarem nad svijem tijekom. Ti si ona glava zlatna. ³⁹ A nakon tebe nastaaèe drugo carstvo, manje od tvojega; a potom treæe carstvo, mjedeno, koje æe vladati po svojoj zemlji. ⁴⁰ A èetvrto æe carstvo biti tvrdo kao gvožđe, jer gvožđe satire i troši sve, i kao gvožđe što sve lomi, tako æe satrti i polomiti. ⁴¹ A što si vidio stopala i prste koje od kala lonèarskoga koje od gvožđa, biæe carstvo razdijeljeno, ali æe biti u njemu tvrde od gvožđa, jer si vidio gvožđe pomiješano s kalom lonèarskim. ⁴² I što prsti u nogu bijahu koje od gvožđa koje od kala, carstvo æe biti nešto jako a nešto trošno. ⁴³ A što si vidio gvožđe pomiješano sa kalom lonèarskim, to æe se oni pomiješati sjemenom èovjeèijim, ali neæe prionuti jedan za drugoga kao što se gvožđe ne može smiješati s kalom. ⁴⁴ A u vrijeme tjech careva Bog æe nebeski podignuti carstvo koje se dovijeka neæe rasuti, i to se carstvo neæe ostaviti drugom narodu; ono æe satrti i ukinuti sva ta carstva, a samo æe stajati dovijeka, ⁴⁵ Kako si vidio gdje se od gore odvali kamen bez ruku i satr gvožđe, mjed, kao, srebro i zlato. Bog veliki javi caru što æe biti poslije; san je istinit, i tumaèenje mu vjerno. ⁴⁶ Tada car Navuhodonosor pade na lice svoje, i pokloni se Danilu, i zapovjedi da mu prinesu prinos i kad. ⁴⁷ Car progovori Danilu i reèe: doista, vaš je Bog Bog nad bogovima i gospodar nad

carevima, i koji objavljuje tajne, kad si mogao otkriti ovu tajnu. ⁴⁸ Tada car uzvisi Danila, i dade mu mnoge velike darove i uèini ga gospodarem svoj zemlji Vavilonskoj i poglavarem nad svijem mudarcima Vavilonskim. ⁴⁹ I Danilo izmoli u cara, te postavi nad poslovima zemlje Vavilonske Sedraha, Misaha i Avdenaga, a Danilo osta na dvoru carevu.

3 Car Navuhodonosor naèini zlatan lik, kojemu visina bješe šezdeset lakata, a širina šest lakata; i namjesti ga u polju Duri u zemlji Vavilonskoj. ² I posla car Navuhodonosor da saberu knezove, upravitelje i vojvode, starješine, rizničare, sudije, nastojnike i sve vlastelje zemaljske, da dođu da se osveti lik što ga postavi car Navuhodonosor. ³ Tada se skupiše knezovi, upravitelji i vojvode, starješine, rizničari, sudije, nastojnici, i svi vlastelji zemaljski, da se osveti lik što ga postavi car Navuhodonosor; i stadoše pred likom što ga postavi Navuhodonosor. ⁴ A glasnik povika iza glasa: narodi, plemena i jezici, vama se govori. ⁵ Kad èujete rog, svirale, kitare, gusle, psaltire, pjevanje i svakojake svirke, popadajte i poklonite se zlatnomu liku, koji postavi car Navuhodonosor. ⁶ A ko ne bi pao i poklonio se, onaj èas biæe baèen u peæ ognjenu užarenu. ⁷ Zato svi narodi kako èuše rog, svirale, kitare, gusle, psaltire i svakojake svirke, popadaše svi narodi, plemena i jezici, i pokloniše se zlatnome liku koji postavi car Navuhodonosor. ⁸ A neki Haldeji taj èas dođoše i tužiše Jevreje, ⁹ I progovoriše i rekoše caru Navuhodonosoru: care, da si živ dovijeka! ¹⁰ Ti si, care, zapovjedio, svaki ko èuje rog, svirale, kitare, gusle, psaltire, i pjevanje i svakojake svirke, da padne i pokloni se zlatnome liku; ¹¹ A ko ne bi pao i poklonio se, da se baci u peæ ognjenu užarenu. ¹² A imaju ljudi Jevreji, koje si postavio nad poslovima zemlje Vavilonske, Sedrah, Misah i Avdenago; ti ljudi, care, ne haju za te, ne poštuju tvojih bogova, i ne klanjaju se zlatnom liku, koji si postavio. ¹³ Tada Navuhodonosor u gnjevu i ljutini zapovjedi da dovedu Sedraha, Misaha i Avdenaga. I dovedoše te ljude pred cara. ¹⁴ Navuhodonosor progovori i reèe im: je li istina, Sedraše, Misaše i Avdenago, da vi ne služite mojim bogovima i da se ne klanjate zlatnome liku koji postavim? ¹⁵ Jeste li dakle gotovi, kad èujete rog, svirale, kitare, gusle, psaltire i pjevanje i svakojake svirke, da padnete i poklonite se liku koji naèinih? ako li se ne poklonite, onaj èas biæete baèeni u peæ ognjenu užarenu; a koji je bog što æe vas izbaviti iz mojih ruku? ¹⁶ Odgovoriše Sedrah, Misah i Avdenago, i rekoše caru Navuhodonosoru: nije nam trijebe da ti odgovorimo na to. ¹⁷ Evo, Bog naš, kojemu mi služimo, može nas izbaviti iz peæi ognjene užarene; i izbaviæe nas iz tvojih ruku, care. ¹⁸ A i da ne bi, znaj, care, da bogovima tvojim neæemo služiti niti æemo se pokloniti zlatnom liku, koji si postavio. ¹⁹ Tada se Navuhodonosor napuni gnjeva, i lice mu se promijenilo na Sedraha, Misaha i Avdenaga, i odgovarajuæi zapovjedi da se užari peæ sedam puta veæama nego što bješe obièaj. ²⁰ I zapovjedi najjaèim ljudima što

bijahu u vojsci njegovoj da svežu Sedraha, Misaha i Avdenaga, i da ih bace u peæ ognjenu užarenu. ²¹ Tada svezaše one ljude u plaštima njihovijem i u obuæi i pod kapama i u svemu odijelu njihovu, i baciše ih u peæ ognjenu užarenu. ²² Kako zapovijest careva bješe hitna i peæ vrlo užarena, plamen ognjeni ubi one ljude koji bacahu Sedraha, Misaha i Avdenaga. ²³ A ta tri èovjeka, Sedrah, Misah i Avdenago, padoše usred peæi ognjene užarene. ²⁴ Tada se prepade car Navuhodonosor, i brže ustav progovori i reèe svojim dvoranima: ne bacismo li tri èovjeka svezana u oganj? Odgovoriše i rekoše caru: da, care. ²⁵ Odgovori i reèe: eno, vidim èetiri èovjeka odriješena gdje hode posred ognja i nije im ništa, i èetvrti kao da je sin Božji. ²⁶ Tada pristupi Navuhodonosor na vrata ognjenoj peæi užarenoj, i progovori i reèe: Sedraše, Misaše i Avdenago, sluge Boga višnjega, izidite i hodite. Tada Sedrah, Misah i Avdenago izidoše isred ognja. ²⁷ I sabraše se knezovi i upravitelji i vojvode i vijeænici carevi, i vidješe te ljude gdje im tijelu oganj ništa ne može, niti im se kosa na glavi opali, niti im se plašti što promijeniše, niti zadah od ognja prionu za njih. ²⁸ Progovori Navuhodonosor i reèe: da je blagosloven Bog Sedrahov, Misahov i Avdenagov, koji posla anđela svojega i izbavi slugu svoje, koje se u nj pouzdaše i ne poslušaaše zapovijesti careve i dadoše tjelesa svoja da ne bi služili niti se poklonili drugom bogu osim svojega Boga. ²⁹ Zato zapovijedam da se svaki kojega mu drago naroda i plemena i jezika, koji bi pohulio na Boga Sedrahova, Misahova i Avdenagova, da se isijeeè i kuæa da mu bude bunište, jer nema drugoga boga koji može tako izbaviti. ³⁰ Tada car uzvisi Sedraha, Misaha i Avdenaga u zemlji Vavilonskoj.

4 Car Navuhodonosor svijem narodima, plemenima i jezicima što su po svoj zemlji, mir da vam se umnoži. ² Svidje mi se da objavim znake i èudesa što mi uèini Bog višnji. ³ Znaci njegovi kako su veliki i èudesa njegova kako su silna! carstvo je njegovo carstvo vjeèno, i vlast njegova od koljena do koljena. ⁴ Ja Navuhodonosor bijah miran u kuæi svojoj i cvatijah u dvoru svom. ⁵ Usnih san, koji me uplaši, i misli na postelji mojoj i utvare glave moje uznemiriše me. ⁶ I zapovjedih da se dovedu preda me svi mudarci Vavilonski da mi kažu što znaèi san. ⁷ Tada dođoše vraèari, zvjezdari, Haldeji i gatari, i pripovjedih im san, ali mi ne mogoše kazati što znaèi. ⁸ Najposlije dođe preda me Danilo, koji se zove Valtasar po imenu boga mojega, i u kom je duh svetijeh bogova, i pripovjedih mu san: ⁹ Valtasare, poglavare vraèarima, znam da je duh svetijeh bogova u tebi i nikaka tajna nije ti teška; kaži san moj što sam snio i što znaèi. ¹⁰ A utvara glave moje na postelji mojoj bješe: vidjeh, gle, drvo usred zemlje, i visina mu velika. ¹¹ Drvo bješe veliko i jako, i visina mu dosezaše do neba, i viđaše se do kraja sve zemlje. ¹² Lišæe mu bješe lijepo i rod obilat, i na njemu bješe hrane svemu; zvijerje poljsko odmaraše se u hladu njegovu, i na granama njegovijem stanovahu ptice nebeske, i od njega se hranjaše svako tijelo.

¹³ Vidjeh u utvarama glave svoje na postelji svojoj, i gle, stražar i svetac siđe s neba. ¹⁴ Povika jako i reèe ovako: posijecite drvo, i okrešite mu grane, pokidajte mu lišæe i razmetnite mu rod; neka pobjegnu zvijeri ispod njega i ptice s grana njegovijeh. ¹⁵ Ali panj sa žilama ostavite mu u zemlji, u okovima gvozdijenijem i mjedenijem u travi poljskoj, neka ga kvasi rosa nebeska i dio da mu je sa zvijerjem od trave zemaljske. ¹⁶ Srce èovjeèije neka mu se promijeni, i srce životinjsko neka mu se da, i sedam vremena neka prođe preko njega. ¹⁷ To su odredili stražari i izrekli sveti da bi poznali živi da višnji vlada carstvom ljudskim, i daje ga kome hoæe, i postavlja nad njim najnižega između ljudi. ¹⁸ Taj san snih ja car Navuhodonosor; a ti, Valtasare, kaži što znaèi, jer nijedan mudarac u carstvu mom ne može da mi kaže što znaèi; a ti možeš, jer je u tebi duh svetijeh bogova. ¹⁹ Tada Danilo, koji se zvaše Valtasar, osta u èudu za jedan sahat, i misli ga uznemiravahu. A car progovori i reèe: Valtasare, san i znaèenje mu da te ne uznemiruje. A Valtasar odgovori i reèe: gospodaru moj, san da bude tvojim nenavidnicima, i znaèenje njegovo neprijateljima tvojim. ²⁰ Drvo što si vidio, veliko i jako, kojemu visina dosezaše do neba i koje se viđaše po svoj zemlji, ²¹ Kojemu lišæe bješe lijepo i rod obilan, i na kom bješe hrane svemu, pod kojim stanovaše zvijerje poljsko i na granama mu sjeđahu ptice nebeske, ²² To si ti, care, koji si velik i silan, i velièina je tvoja visoka i doseže do neba i vlast tvoja do krajeva zemaljskih. ²³ A što car vidje stražara i sveca gdje slažaše s neba i govoraše: posijecite drvo i potrite ga, ali mu panj sa žilama ostavite u zemlji u okovima gvozdijenijem i mjedenijem u travi poljskoj, da ga kvasi rosa nebeska, i sa zvijerjem poljskim neka mu je dio dokle sedam vremena prođe preko njega, ²⁴ Ovo znaèi, care, i ovo je naredba višnjega koja æe se izvršiti na mom gospodaru caru: ²⁵ Biæeš prognan između ljudi, i sa zvijerima æeš poljskim živjeti, i hraniæe te travom kao goveda, i rosa æe te nebeska kvasiti, i sedam æe vremena proæi preko tebe dokle poznaš da višnji vlada carstvom ljudskim i daje ga kome hoæe. ²⁶ A što se reèe da se ostavi panj sa žilama od drveta, carstvo æe ti ostati, kad poznaš da nebesa vladaju. ²⁷ Zato, care, da ti je ugodan moj svjet, oprostí se grijeha svojih pravdom, i bezakonja svojih milošæu prema nevoljnima, eda bi ti se produljio mir. ²⁸ Sve ovo dođe na cara Navuhodonosora. ²⁹ Poslije dvanaest mjeseca hodaše po carskom dvoru u Vavilonu. ³⁰ I progovori car i reèe: nije li to Vavilon veliki što ga ja sazidah jakom silom svojom da je stolica carska i slava velièanstvu mojemu? ³¹ Te rijeèi još bjehu u ustima caru, a glas dođe s neba: tebi se govori, care Navuhodonosore: carstvo se uze od tebe. ³² I biæeš prognan između ljudi, i živjeæeš sa zvijerjem poljskim, hraniæe te travom kao goveda, i sedam æe vremena proæi preko tebe dokle poznaš da višnji vlada carstvom ljudskim i daje ga kome hoæe. ³³ U taj èas ispuni se ta rijeè na Navuhodonosoru; i bi prognan

između ljudi i jede travu kao goveda, i rosa nebeska kvasi mu tijelo da mu narastoše dlake kao pera u orla i nokti kao u ptica. ³⁴ Ali poslije toga vremena ja Navuhodonosor podigoh oèi svoje k nebu, i um moj vrati mi se, i blagoslovih višnjega, i hvalih i slavih onoga koji živi do vijeka, èija je vlast vlast vjeèna i èije je carstvo od koljena do koljena; ³⁵ I svi stanovnici zemaljski ništa nijesu prema njemu, i radi što hoæe s vojskom nebeskom i sa stanovnicima zemaljskim, i nema nikoga da bi mu ruku ustavio i rekao mu: šta radiš? ³⁶ U to vrijeme um moj vrati mi se, i na slavu carstva mojega vrati mi se velièanstvo moje i svjetlost moja; i dvorani moji i knezovi moji potražiše me, i utvrdih se u carstvu svom, i doda mi se više velièanstva. ³⁷ Sada ja Navuhodonosor hvalim, uzvišujem i slavim cara nebeskoga, èija su sva djela istina i èiji su putovi pravedni i koji može oboriti one koji hode ponosito.

5 Car Valtasar uèini veliku gozbu tisuæi knezova svojih, i pijaše vino pred tisuæom njih. ² Napiv se vina Valtasar zapovjedi da se donesu sudovi zlatni i srebrni, koje bješe odnio Navuhodonosor otac mu iz crkve Jerusalimske, da iz njih piju car i knezovi mu, i žene njegove i inoèe njegove. ³ I donesoše zlatne sudove koje bjehu odnijeli iz crkve doma Gospodnjega u Jerusalmu, i pijahu iz njih car i knezovi njegovi, žene njegove i inoèe njegove; ⁴ Pijahu vino, i hvaljahu bogove zlatne i srebrne i mjedene i drvene i kamene. ⁵ U taj èas izidoše prsti ruke èovjeèije, i pisahu prema svijetnjaku po okreèenom zidu od carskoga dvora, i car vidje ruku koja pisaše. ⁶ Tada se promijenili lice caru, i misli ga njegove uznemiriše, i pojas se oko njega raspasa i koljena mu udarahu jedno o drugo. ⁷ Povika car iza glasa; te dovedoše zvjezdare, Haldeje i gatare; i progovori car i reèe mudarcima Vavilonskim: ko proèita ovo pismo i kaže mi što znaèi, onaj æe se obuæi u skerlet, i nosiæe zlatnu verižicu o vratu, i biæe treæi gospodar u carstvu. ⁸ Tada pristupiše svi mudarci carevi; ali ne mogoše proèitati pisma niti kazati caru što znaèi. ⁹ Tada se car Valtasar vrlo uznemiri i lice mu se sasvijem izmijenilo; i knezovi se njegovi prepadoše. ¹⁰ Doðe carica radi toga što se dogodi caru i knezovima njegovijem u kuæu gdje bješe gozba, i progovori carica i reèe: care, da si živ do vijeka! da te ne uznemiruju misli tvoje i da ti se lice ne mijenja. ¹¹ Ima èovjek u tvom carstvu, u kom je duh svetijeh bogova; i u vrijeme oca tvojega naðe se u njega vidjelo i razum i mudrost, kakova je u bogova, i car Navuhodonosor otac tvoj, care, postavi ga glavarem vraèarima, zvjezdarima, Haldejima i gatarima; ¹² Jer velik duh i znanje i razum za kazivanje sanova i pogaðanje zagonetaka i razmršivanje zamršnijeh stvari naðe se u Danila, kojemu car nadje ime Valtasar; neka sada dozovu Danila, i on æe kazati što znaèi. ¹³ Tada Danilo bi doveden pred cara. Car progovori Danilu i reèe: jesi li ti Danilo između roblja Judina koje dovede iz Judejske car otac moj? ¹⁴ Èuh za tebe da je duh svetijeh bogova u tebi, i vidjelo i razum i mudrost velika da se naðe u

tebe. ¹⁵ A sada su dovedeni preda me mudarci, zvjezdari, da proèitaju pismo i kažu mi što znaèi; ali ne mogu da kažu što to znaèi. ¹⁶ A za tebe ja èuh da možeš protumaèiti, i zamršene stvari razmršiti. Ako dakle možeš proèitati ovo pismo i kazati mi što znaèi, obuæi æeš se u skerlet, i zlatnu verižicu nosiæeš o vratu, i biæeš treæi gospodar u carstvu. ¹⁷ Tada odgovori Danilo i reèe pred carem: darovi tvoji neka tebi, i podaj drugomu poklone svoje; a pismo æu ja proèitati caru i kazati što znaèi. ¹⁸ Care, Bog višnji dade carstvo i velièinu i slavu i èast Navuhodonosoru ocu tvojemu. ¹⁹ I od velièine koju mu dade svi narodi, plemena i jezici drktahu pred njim i bojahu ga se; ubijaše koga hoæaše, i ostavljahu u životu koga hoæaše, uzvišivaše koga hoæaše, i poniživaše koga hoæaše. ²⁰ Ali kada mu se podiže srce i duh mu se posili u oholosti, bi smetnut s carskoga prijestola svojega, i uzeše mu slavu. ²¹ I bi prognan između ljudi i srce mu posta kao u zvijeri, i stan mu bijaše s divljim magarcima, hraniše ga travom kao goveda, i rosa nebeska kvasi mu tijelo, dokle pozna da Bog višnji vlada carstvom ljudskim, i koga hoæe postavlja nad njim. ²² A ti, Valtasare, sine njegov, nijesi ponizio srca svojega premda si znao sve ovo. ²³ Nego si se podigao na Gospoda nebeskoga, i sudove doma njegova donesoše preda te, i piste iz njih vino ti i knezovi tvoji, žene tvoje i inoèe tvoje, i ti hvali bogove srebrne i zlatne, mjedene, gvozdene, drvene i kamene, koji ne vide niti èuju niti razumiju, a ne slavi Boga, u èijoj je ruci duša tvoja i svi putovi tvoji. ²⁴ Zato od njega bi poslana ruka i ovo pismo bi napisano. ²⁵ A ovo je pismo napisano: MENE, MENE, TEKEL, UFARSIN. ²⁶ A ovo znaèe te rijeèi: MENE, brojio je Bog tvoje carstvo, i do kraja izbrojio. ²⁷ TEKEL, izmjeren si na mjerila, i našao si se lak. ²⁸ FERES, razdijeljeno je carstvo tvoje, i dano Midijanima i Persijanima. ²⁹ Tada zapovjedi Valtasar, te obukoše Danila u skerlet, i metnuše mu zlatnu verižicu oko vrata, i proglašiše za nj da je treæi gospodar u carstvu. ³⁰ Istu noæ bi ubijen Valtasar car Haldejski. ³¹ A Darije Midijanin preuze carstvo, i bješe mu oko šezdeset i dvije godine.

6 Svidje se Dariju te postavi nad carstvom sto i pedeset upravitelja da budu nad svijem carstvom; ² A nad njima tri starješine, od kojih jedan bješe Danilo, kojima æe upravitelji davati raèune da ne bi caru bilo štete. ³ A taj Danilo nadvišivaše starješine i upravitelje, jer u njemu bješe velik duh i car mišljaše da ga postavi nad svijem carstvom svojim. ⁴ Tada starješine i upravitelji gledahu kako bi našli što da zabave Danilu radi carstva; ali ne mogahu naæi zabave ni pogriješke, jer bješe vjeran, i ne nalažahu se u njega pogriješke ni mane. ⁵ Tada rekoše oni ljudi: neæemo naæi na toga Danila ništa, ako ne naðemo što na nj radi zakona Boga njegov. ⁶ Tada doðoše starješine i upravitelji k caru, i rekoše mu ovako: Darije care, da si živ do vijeka. ⁷ Sve starješine u carstvu, poglavari i upravitelji, vijeænici i vojvode dogovoriše se da se postavi carska naredba i oštra zabrana da ko bi se god

zamolio za što kome god bogu ili èovjeku za trideset dana osim tebi, care, da se baci u jamu lavovsku. ⁸ Zato, care, postavi tu zabranu i napiši da se ne može promijeniti, po zakonu Midskom i Persijskom, koji je nepromjenit. ⁹ I car Darije napisao knjigu i zabranu. ¹⁰ A Danilo kad dozna da je knjiga napisana, otide svojoj kuæi, gdje bijahu otvoreni prozori u njegovoj sobi prema Jerusalamu, i padaše na koljena svoja tri puta na dan i moljaše se i hvalu davaše Bogu svojemu kao što èinjaše prije. ¹¹ Tada se sabraše oni ljudi, i nađoše Danila gdje se moli i pripada Bogu svojemu. ¹² I otidoše te rekoše caru za carsku zabranu: nijesi li napisao zapovijest, da ko bi se god zamolio kome god bogu ili èovjeku za trideset dana, osim tebi, care, da se baci u jamu lavovsku? Car odgovori i reèe: tako je po zakonu Midskom i Persijskom, koji je nepromjenit. ¹³ Tada odgovoriše i rekoše caru: Danilo, koji je između roblja Judina, ne haje za te, care, ni za zabranu koju si napisao, nego se moli tri puta na dan svojom molitvom. ¹⁴ Tada car èuvši to ožalosti se vrlo, i naumi da izbavi Danila, i truđaše se do zahoda sunèanoga da ga izbavi. ¹⁵ Tada oni ljudi sabraše se kod cara i rekoše caru: znaj, care, da je zakon u Midijana i Persijana da se nikakva zabrana i naredba, koju postavi car, ne mijenja. ¹⁶ Tada car reèe te dovedoše Danila i baciše ga u jamu lavovsku; i car progovori i reèe Danilu: Bog tvoj, kojemu bez prestanka služiš, neka te izbavi. ¹⁷ I donesoše kamen i metnuše jami na vrata, i car ga zapeèati svojim prstenom i prstenom svojih knezova da se ništa ne promijeni za Danila. ¹⁸ Tada otide car u svoj dvor, i prenoæi ne jedavši niti dopustivši da mu se donese što èim bi se razveselio, i ne može zaspiti. ¹⁹ Potom car usta ujutru rano i otide brže k jami lavovskoj. ²⁰ I kad dođe k jami, viknu Danila žalosnijem glasom; i progovori car i reèe Danilu: Danilo, slugo Boga živoga, Bog tvoj, kojemu služiš bez prestanka, može li te izbaviti od lavova? ²¹ Tada Danilo reèe caru: care, da si živ dovijeka! ²² Bog moj poslao anđela svojega i zatvori usta lavovima, te mi ne naudiše; jer se nađoh èist pred njim, a ni tebi, care, ne uèinih zla. ²³ Tada se car veoma obradova tomu, i zapovjedi da izvade Danila iz jame. I izvadiše Danila iz jame, i ne nađe se rane na njemu, jer vjerova Bogu svojemu. ²⁴ Potom zapovjedi car, te dovedoše ljude koji bijahu optužili Danila, i baciše u jamu lavovsku njih, djecu njihovu i žene njihove; i još ne dođoše na dno jami, a lavovi ih zgrabiše i sve im kosti potrše. ²⁵ Tada car Darije pisa svijem narodima i plemenima i jezicima što življahu u svoj zemlji: mir da vam se umnoži. ²⁶ Od mene je zapovijest da se u svoj državi carstva mojega svak boji i straši Boga Danilova, jer je on Bog živi, koji ostaje dovijeka, i carstvo se njegovo neæe rasuti, i vlast æe njegova biti do kraja; ²⁷ On izbavlja i spasava, i èini znake i èudesna na nebu i na zemlji, on je izbavio Danila od sile lavovske. ²⁸ I taj Danilo bijaše sreæan za carovanja Darijeva i za carovanja Kira Persijanca.

7 Prve godine Valtasara cara Vavilonskoga usni Danilo san i vidje utvaru glave svoje na postelji;

tada napisao san i pripovjedi ukratko. ² Danilo progovori i reèe: vidjeh u utvari svojoj noæu, a to èetiri vjetra nebeska udariše se na velikom moru. ³ I èetiri velike zvijeri izidoše iz mora, svaka drugaèija. ⁴ Prva bijaše kao lav, i imaše krila orlova; gledah dokle joj se krila poskuboše i podiže se sa zemlje i stade na noge kao èovjek, i srce ljudsko dade joj se. ⁵ Potom, gle, druga zvijer bijaše kao medvjed, i stade s jedne strane, i imaše tri rebra u ustima među zubima svojim, i govoraše joj se: ustani, jedi mnogo mesa. ⁶ Potom vidjeh, i gle, druga, kao ris, imaše na leđima èetiri krila kao ptica, i èetiri glave imaše zvijer, i dade joj se vlast. ⁷ Potom vidjeh u utvarama noænijem, i gle, èetvrta zvijer, koje se trebaše bojati, strašna i vrlo jaka, i imaše velike zube gvozdene, jeđaše i satiraše, i gažaše nogama ostatak, i razlikovaše se od svih zvijeri pređašnjih, i imaše deset rogova. ⁸ Gledah rogove, i gle, drugi mali rog izraste među onijema, i tri prva roga èièupaše se pred njim; i gle, oèi kao oèi èovjeèije bjehu na tom rogu, i usta koja govorahu velike stvari. ⁹ Gledah dokle se postaviše prijestoli, i starac sjede, na kom bješe odijelo bijelo kao snijeg, i kosa na glavi kao èista vuna, prijesto mu bijaše kao plamen ognjeni, toèkovi mu kao oganj razgorio. ¹⁰ Rijeka ognjena izlažaše i tecijaše ispred njega, tisuæa tisuæa služaše mu, i deset tisuæa po deset tisuæa stajahu pred njim; sud sjede, i knjige se otvoriše. ¹¹ Tada gledah radi glasa velikih rijeèi koje govoraše onaj rog; i gledah dokle ne bi ubijena zvijer i tijelo joj se rašèini i dade se da izgori ognjem. ¹² I ostalijem zvijerima uze se vlast, jer duljina životu bješe im odreðena do vremena i do roka. ¹³ Vidjeh u utvarama noænijem, i gle, kao sin èovjeèiji iðaše s oblacima nebeskim, i dođe do starca i stade pred njim. ¹⁴ I dade mu se vlast i slava i carstvo da mu služe svi narodi i plemena i jezici; vlast je njegova vlast vjeèna, koja neæe proæi, i carstvo se njegovo neæe rasuti. ¹⁵ Meni Danilu prenemože duh moj u tijelu mom, i utvare glave moje uznemiriše me. ¹⁶ Pristupih k jednome od onijeh koji stajahu ondje, i zamolih ga za istinu od svega toga. I progovori mi i kaza mi šta to znaèi: ¹⁷ Ove èetiri velike zvijeri jesu èetiri cara, koji æe nastati na zemlji. ¹⁸ Ali æe sveci višnjega preuzeti carstvo, i držaæe carstvo navijek i dovijeka. ¹⁹ Tada zaželjeh znati istinu o èetvrtoj zvijeri, koja se razlikovaše od svih i bijaše vrlo strašna, i imaše zube gvozdene i nokte mjedene, i jeđaše i satiraše, a ostatak nogama gažaše, ²⁰ I o deset rogova što joj bjehu na glavi, i o drugom koji izraste i tri otpadoše pred njim, o rogu koji imaše oèi i usta koja govorahu velike stvari i bijaše po viđenju veæi od drugih. ²¹ Gledah, i taj rog vojevaše sa svecima i nadvlaðivaše ih, ²² Dokle dođe starac, i dade se sud svecima višnjega, i prispje vrijeme da sveci preuzmu carstvo. ²³ Ovako reèe: èetvrta zvijer biæe èetvrto carstvo na zemlji, koje æe se razlikovati od svih carstava, i izješæe svu zemlju i pogaziti i satrti. ²⁴ I deset rogova jesu deset careva, koji æe nastati iz toga carstva, a poslije njih nastaa drugi, i on æe se razlikovati od

pređašnjih, i pokorijæe tri cara. ²⁵ I govoriæe rijeèi na višnjega, i potiræe svece višnjega, i pomišljaæe da promijeni vremena i zakone; i daæe mu se u ruke za vrijeme i za vremena i za po vremena. ²⁶ Potom æe sjesti sud, i uzeæe mu se vlast, te æe se istrijebiti i zatrti sasvijem. ²⁷ A carstvo i vlast i velièanstvo carsko pod svijem nebom daæe se narodu svetaca višnjega; njegovo æe carstvo biti vjeèno carstvo, i sve æe vlasti njemu služiti i slušati ga. ²⁸ Ovdje je kraj ovoj rijeèi. A mene Danila vrlo uznemiriše misli moje, i lice mi se sve promijeni; ali rijeè saèuvah u srcu svom.

8 Treæe godine carovanja Valtasarova pokaza se meni Danilu utvara poslije one koja mi se pokazala prije. ² I vidjeh u utvari; a bjeh u Susanu u gradu koji je u zemlji Elamu, kad vidjeh, i vidjeh u utvari i bjeh na vodi Ulaju. ³ I podigoh oèi svoje i vidjeh, i gle, stajaše kraj vode ovan, koji imaše dva roga, a rogov i bjehu visoki, ali jedan viši od drugoga, i viši naraste poslije. ⁴ Vidjeh ovna gdje bude na zapad i na sjever i na jug, i nijedna zvijer ne mogaše mu odoljeti, i ne bijaše nikoga ko bi izbavio od njega, nego èinjaše što hoæaše, i osili. ⁵ A kad ja motrah, gle, iðaše jarac od zapada povrh sve zemlje a ne doticaše se zemlje; i taj jarac imaše rog znamenit meðu oèima svojim. ⁶ I dođe do ovna koji imaše dva roga, kojega vidjeh gdje stoji kraj vode, i potrèa na nj gnjevno silom svojom. ⁷ I vidjeh ga gdje dođe do ovna, i razgnjeviv se na nj udari ovna, te mu slomi oba roga i ne bješe sile u ovnu da mu odoli, nego ga obori na zemlju i pogazi ga, i ne bješe nikoga da izbavi ovna od njega. ⁸ I jarac posta vrlo velik; a kad osili, slomi se veliki rog, i mjesto njega narastoše znamenita èetiri roga prema èetiri vjetra nebeska. ⁹ I iz jednoga njih izide jedan rog malen i naraste vrlo velik prema jugu i istoku i prema krasnoj zemlji. ¹⁰ I naraste dori do vojske nebeske, i obori na zemlju neke od vojske i od zvijezda, i pogazi ih. ¹¹ I naraste dori do poglavara toj vojsci, i uze mu svagdašnju žrtvu, i sveti stan njegov obori. ¹² I vojska bi dana u otpad od žrtve svagdašnje, i obori istinu na zemlju, i što èinjaše napredovaše mu. ¹³ Tada èuh jednoga sveca gdje govoraše, i jedan svetac reèe nekome koji govoraše: dokle æe trajati ta utvara za svagdašnju žrtvu i za otpad pustošni da se gazi svetinja i vojska? ¹⁴ I reèe mi: do dvije tisuæe i tri stotine dana i noæi; onda æe se svetinja oèistiti. ¹⁵ A kad vidjeh ja Danilo ovu utvaru, i zaiskah da razumijem, gle, stade preda me kao èovjek. ¹⁶ I èuh glas èovjeèji nasred Ulaja, koji povika i reèe: Gavriilo, kaži ovome utvaru. ¹⁷ I dođe gdje ja stajah; i kad dođe uplaših se, i padoh na lice svoje; a on mi reèe: pazi, sine èovjeèji, jer je ova utvara za pošljednje vrijeme. ¹⁸ A dok mi on govoraše, ja bijah izvan sebe ležeæi nièice na zemlji; a on me se dotaèe, i ispravi me, te stadoh. ¹⁹ I reèe: evo, ja æu ti kazati šta æe biti na kraju gnjeva; jer æe u odreðeno vrijeme biti kraj. ²⁰ Ovan što si ga vidio, koji ima dva roga, to su carevi Midski i Persijski. ²¹ A runjavi je jarac car Grèki; i veliki rog što mu bješe meðu oèima, to je prvi car. ²² A što se

on slomi, i mjesto njega narastoše èetiri, to su èetiri carstva, koja æe nastati iza toga naroda, ali ne s njegovom silom. ²³ A na pošljedak carovanja njihova, kad bezakonici navrše mjeru, nastaaæe car bestidan i lukav. ²⁴ Sila æe mu biti jaka, ali ne od njegove jaèine, i èudesno æe pustošiti, i biæe sreæan i svršivaæe, i gubijæe silne i narod sveti. ²⁵ I lukavstvom njegovijem napredovaæe prijevara u njegovoj ruci, i podignuæe se u srcu svom, i u miru æe pogubiti mnoge, i ustaæe na kneza nad knezovima, ali æe se potrti bez ruke. ²⁶ A reèena utvara o danu i noæi istina je; zato ti zapeèati utvaru, jer je za mnogo vremena. ²⁷ Tada ja Danilo zanemogoh, i bolovah neko vrijeme; poslije ustah i vrših poslove careve; i èudih se utvari, ali niko ne dozna.

9 Prve godine Darija sina Asvirova od plemena Midskoga, koji se zacari nad carstvom Haldejskim, ² Prve godine njegova carovanja ja Danilo razumjeh iz knjiga broj godina, koje bješe rekao Gospod Jeremiji proroku da æe se navršiti razvalinama Jerusalimskim, sedamdeset godina. ³ I okretoh lice svoje ka Gospodu Bogu tražeæi ga molitvom i molbama s postom i s kostrijeti i pepelom. ⁴ I pomolih se Gospodu Bogu svojemu i ispovijedajuæi se rekoh: o Gospode, Bože veliki i strašni, koji držiš zavjet i milost onima koji te ljube i drže zapovijesti tvoje; ⁵ Zgriješismo i zlo èinismo i bismo bezbožni, i odmetnusmo se i otstupismo od zapovijesti tvojih i od zakona tvojih. ⁶ I ne slušasmo sluga tvojih proroka, koji govorahu u tvoje ime carevima našim, knezovima našim i ocima našim i svemu narodu zemaljskom. ⁷ U tebe je, Gospode, pravda a u nas sram na licu, kako je danas, u Judejaca i u Jerusalimljana i u svijeh Izrailjaca, koji su blizu i koji su daleko po svijem zemljama kuda si ih razagnao za grijeh njihove, kojima ti griješiše. ⁸ Gospode, u nas je sram na licu, u careva naših, u knezova naših i u otaca naših, jer ti zgriješismo. ⁹ U Gospoda je Boga našega milost i praštanje, jer se odmetnusmo od njega, ¹⁰ I ne slušasmo glasa Gospoda Boga svojega da hodimo po zakonima njegovijem, koje nam je dao preko sluga svojih proroka. ¹¹ I sav Izrailj prestupi zakon tvoj, i otstupi da ne sluša glasa tvoga; zato se izli na nas prokletstvo i zakletva napisana u zakonu Mojsija sluge Božijega, jer mu zgriješismo. ¹² I on potvrdi rijeèi svoje koje je govorio za nas i za sudije naše, koje su nam sudile, pustivši na nas zlo veliko, da tako ne bi pod svijem nebom kako bi u Jerusalimu. ¹³ Kako je pisano u zakonu Mojsijevu, sve to zlo dođe na nas, i opet se ne molismo Gospodu Bogu svojemu da bismo se vratili od bezakonja svojega i pazili na istinu tvoju. ¹⁴ I Gospod nastao oko zla i navede ga na nas; jer je pravedan Gospod Bog naš u svijem djelima svojim koja èini, jer ne slušasmo glasa njegovoga. ¹⁵ Ali sada, Gospode Bože naš, koji si izveo narod svoj iz zemlje Misirske rukom krjepkom, i stekao si sebi ime, kako je danas, zgriješismo, bezbožni bismo. ¹⁶ Gospode, po svoj pravdi tvojoj neka se odvrati gnjev tvoj i jarost tvoja od grada tvoga Jerusalima, svete gore tvoje; jer

sa grijeha naših i s bezakonja otaca naših Jerusalem i tvoj narod posta rug u svijeh koji su oko nas. ¹⁷ Sada dakle poslušaj, Bože naš, molitvu sluge svojega i molbe njegove, i obasjaj licem svojim opustjelu svetinju svoju, Gospoda radi. ¹⁸ Bože moj, prigni uho svoje, i èuj; otvori oèi svoje, i vidi pustoš našu i grad, na koji je prizvano ime tvoje, jer ne pravde svoje radi nego radi velike milosti tvoje padamo pred tobom moleæi se. ¹⁹ Gospode, usliši, Gospode, oprosti, Gospode, pazi i uèini, ne èasi, sebe radi, Bože moj, jer je tvoje ime prizvano na ovaj grad i na tvoj narod. ²⁰ A dok ja još govora i moljah se i ispovijedah grijeh svoj i grijeh naroda svojega Izrailja, i padah moleæi se pred Gospodom Bogom svojim za svetu goru Boga svojega, ²¹ Dok još govora moleæi se, onaj èovjek Gavrilo, kojega vidjeh prije u utvari, doletje brzo i dotaèe me se o veèernjoj žrtvi. ²² I nauèi me i govori sa mnom i reèe: Danilo, sada izidoh da te urazumim. ²³ U poèetku molitve tvoje izide rijeè, i ja doдох da ti kažem, jer si mio; zato slušaj rijeè, i razumij utvaru. ²⁴ Sedamdeset je nedjelja određeno tvome narodu i tvome gradu svetom da se svrši prijestup i da nestane grijeha i da se oèisti bezakonje i da se dovede vjeèna pravda, i da se zapeèati utvara i proroštvo, i da se pomaže sveti nad svetima. ²⁵ Zato znaj i razumij: otkad izide rijeè da se Jerusalem opet sazida do pomazanika vojvode biæe sedam nedjelja, i šezdeset i dvije nedjelje da se opet pograda ulice i zidovi, i to u teško vrijeme. ²⁶ A poslije te šezdeset i dvije nedjelje pogubljen æe biti pomazanik i ništa mu neæe ostati; narod æe vojvodin doæi i razoriti grad i svetinju; i kraj æe mu biti s potopom, i određeno æe pustošenje biti do svršetka rata. ²⁷ I utvrdiæe zavjet s mnogima za nedjelju dana, a u polovinu nedjelje ukinuæe žrtvu i prinos; i krilima mrskim, koja pustoše, do svršetka određenoga izliæe se na pustoš.

10 Treæe godine Kira cara Persijskoga objavi se rijeè Danilu, koji se zvaše Valtasar; i rijeè bješe istinita i o velikim stvarima; i razabra rijeè i razumje utvaru. ² U to vrijeme ja Danilo bjeh u žalosti tri nedjelje dana. ³ Jela ugodna ne jedoh, ni meso ni vino ne uðe u moja usta, niti se namazah uljem dok se ne navršiše tri nedjelje dana. ⁴ A dvadeset èetvrtoga dana prvoga mjeseca bijah na brijegu velike rijeke Hidekela. ⁵ I podigoh oèi svoje i vidjeh, a to jedan èovjek obuèen u platno, i pojas bješe oko njega od èistoga zlata iz Ufaza; ⁶ A tijelo mu bješe kao hrisolit, i lice mu kao munja a oèi mu kao luèevi zapaljeni, a ruke i noge kao mjed uglaðena, a glas od rijeèi njegovijeh kao glas mnogoga ljudstva. ⁷ I ja Danilo sam vidjeh utvaru, a ljudi što bijahu sa mnom ne vidješe je, ali ih popade strah velik, te pobjgoše i sakriše se. ⁸ I ostah sam, i vidjeh tu veliku utvaru, i ne osta snage u meni, i ljepota mi se nagrdi, i ne imah snage. ⁹ I èuh glas od rijeèi njegovijeh, i kad èuh glas od rijeèi njegovijeh, izvan sebe padoh nièice licem na zemlju. ¹⁰ I gle, ruka me se dotaèe i podiže me na koljena moja i na dlanove moje. ¹¹ I reèe mi: Danilo, mili èovjeèe! slušaj rijeèi koje

æu ti kazati, i stani pravo, jer sam sada poslan k tebi. I kad mi reèe tu rijeè, ustah drkæuæi. ¹² I reèe mi: ne boj se, Danilo, jer prvoga dana kad si upravio srce svoje da razumijevaš i da muèiš sebe pred Bogom svojim, uslišene biše rijeèi tvoje, i ja doдох tvojih rijeèi radi. ¹³ Ali knez carstva Persijskoga staja mi nasuprot dvadeset i jedan dan; ali, gle, Mihailo jedan od prvijeh knezova dođe mi u pomoæ; tako ja ostah ondje kod careva Persijskih. ¹⁴ I doдох da ti kažem šta æe biti tvome narodu poslije; jer æe još biti utvara za te dane. ¹⁵ I kad mi govoraše tako, oborih oèi svoje na zemlju i zanijemjeh. ¹⁶ I gle, kao èovjek dotaèe se usana mojih, i otvorih usta svoja, i progovorih i rekoh onomu koji stajaše prema meni: gospodaru moj, od ove utvare navališe moji bolovi na mene i nema snage u meni. ¹⁷ A kako može sluga mojega gospodara govoriti s gospodarem mojim? Jer od ovoga èasa u meni nesta snage i ni dihanje ne osta u meni. ¹⁸ Tada onaj što bijaše kao èovjek opet me se dotaèe i ohrabri me. ¹⁹ I reèe: ne boj se, mili èovjeèe; mir da ti je! ohrabri se, ohrabri se. I dokle mi govoraše, ohrabrih se i rekoh: neka govori gospodar moj, jer si me ohrabrio. ²⁰ A on reèe: znaš li zašto sam došao k tebi? a sada æu se vratiti da vojujem na kneza Persijskoga; potom æu otiaèi, i gle, doæi æe knez Grèki. ²¹ Ali æu ti kazati što je napisano u knjizi istinitoj. Nema nikoga da junaèki radi sa mnom u tom osim Mihaila kneza vašega.

11 I ja prve godine Darija Midijanina stadoh da mu pomozem, i da ga potkrijepim. ² A sada æu ti kazati istinu. Evo, još æe tri cara nastati u Persiji; i èetvrti æe biti bogatiji od svijeh, i kad se ukrijepi bogatstvom svojim, sve æe podignuti na Grèko carstvo. ³ Potom æe nastati silan car, i vladaæe velikom državom i radiæe što hoæe. ⁴ A kako nestane, rasuæe se carstvo njegovo i razdijeliæe se u èetiri vjetra nebeska, ne meðu natražje njegovo niti s vlašæu s kojom je on vladao, jer æe se carstvo njegovo ukinuti i dopasti drugima a ne njima. ⁵ I car južni osiliæe, i jedan od knezova njegovijeh, i biæe silniji od njega, i vladaæe, i država æe njegova biti velika. ⁶ I poslije nekoliko godina oni æe se oprijateljiti, i kæi južnoga cara doæi æe k caru sjevernom da uèini pogodbu; ali ona neæe saèuvati sile mišici, niti æe se on održati s mišicom svojom, nego æe biti predana i ona i oni koji je dovedu i sin njezin i onaj koji joj bude pomagao u to vrijeme. ⁷ Potom æe od izdanka iz korijena njezina nastati jedan na mjesto njegovo, koji æe doæi s vojskom svojom i udariti na gradove cara sjevernoga, i biæe ih i osvojiæe ih. ⁸ I bogove æe njihove i knezove njihove sa zakladima njihovijem dragocjenijem zlatnijem i srebrnijem odnijeti u ropstvo u Misir, i ostaæe nekoliko godina jaèi od cara sjevernoga. ⁹ I tako æe car južni doæi u svoje carstvo, i vratiæe se u svoju zemlju. ¹⁰ Ali æe sinovi njegovi zaratiti, i skupiæe veliku vojsku; i jedan æe doæi iznenada, i poplaviti i proæi; i vrativši se ratovaæe do grada njegova. ¹¹ Tada æe se razljutiti car južni, i izaæi æe i ratovaæe s njim, s carem sjevernijem, i podignuæe veliku vojsku, te æe

mu biti data u ruke vojska. ¹² I kad razbije vojsku, ponijeæe se srce njegovo, i pobieæe tisuæe, ali se neæe ukrijepiti. ¹³ Jer æe car sjeverni opet dignuti vojsku veæu od prve; i poslije nekoliko godina doæi æe s velikom vojskom i s velikim blagom. ¹⁴ I u to æe vrijeme mnogi ustati na cara južnoga; i zlikovci od tvogega naroda podignuæe se da se potvrdi utvara, i popadaæe. ¹⁵ I doæi æe car sjeverni, i naèiniæe opkope, i uzeæe tvrde gradove, i mišice južnoga cara neæe odoljeti ni izabrani narod njegov, niti æe biti sile da se opre. ¹⁶ I onaj došav na nj èiniæe što hoæe, i neæe biti nikoga da mu se opre; i ustaviæe se u krasnoj zemlji, koju æe potrti svojom rukom. ¹⁷ Potom æe okrenuti da dođe sa silom svega carstva svojega, ali æe se pogoditi s njim; i daæe mu kæer za ženu da bi ga upropastio, ali se ona neæe držati, niti æe biti s njim. ¹⁸ Potom æe se okrenuti na ostrva, i osvojiæe mnoga; ali æe jedan vojvoda prekinuti sramotu koju èini, i oboriæe na nj sramotu njegovu. ¹⁹ Potom æe se okrenuti ka gradovima svoje zemlje, i spotaknuæe se i pašæe, i neæe se više naæi. ²⁰ I na njegovo æe mjesto nastati koji æe poslati nastojnika u slavi carskoj; ali æe za malo dana poginuti bez gnjeva i bez boja. ²¹ A na njegovo æe mjesto doæi neznatan èovjek, kome nije namijenjena èast carska; ali æe doæi mirno i osvojiæe carstvo laskanjem. ²² I mišice koje plave on æe poplaviti i polomiti, pa i kneza s kojim je uèinio vjeru. ²³ Jer udruživši se s njim uèiniæe prijearu, i došavši nadvladaæe s malo naroda. ²⁴ I doæi æe mirno u rodna mjesta u zemlji, i uèiniæe što ni ocevi njegovi ni ocevi otaca njegovijeh ne uèiniše, razdijeliæe im plijen i grabež i blago, i smišljaæe misli na gradove, za neko vrijeme. ²⁵ Potom æe podignuti silu svoju i srce svoje na cara južnoga s velikom vojskom; i car æe južni doæi u boj s velikom i vrlo silnom vojskom; ali neæe odoljeti, jer æe mu se èiniti nevjera. ²⁶ I koji jedu hljeb njegov satræe ga; vojska æe njegova poplaviti, i mnogi æe pasti pobijeni. ²⁷ I srce æe obojice careva raditi o zlu, i za jednijem æe stolom lagati; ali se neæe izvršiti; jer æe kraj još biti u odreðeno vrijeme. ²⁸ I tako æe se vratiti u svoju zemlju s velikim blagom; i srce æe se njegovo obratiti na sveti zavjet, i kad izvrši, vratieæe se u svoju zemlju. ²⁹ U odreðeno æe vrijeme opet doæi na jug; ali drugi put neæe biti kao prvi put. ³⁰ Jer æe doæi na nj laðe Kitejske, i on æe se ojaditi, te æe se vratiti; i razljutiæe se na sveti zavjet, i izvršieæe; i vrativši se složiæe se s onima koji ostavljaju sveti zavjet. ³¹ I vojska æe stajati uza nj, i oskvrnieæe svetinju u gradu, i ukinuti žrtvu svagdašnju i postaviæe gnusobu pustošnu. ³² I koji su bezbožni prema zavjetu, on æe ih laskanjem otpaditi; ali narod koji poznaje Boga svojega ohrabriæe se i izvršieæe. ³³ I razumni u narodu nauèieæe mnoge, i padaæe od maèa i ognja, ropstva i grabeža mnogo vremena. ³⁴ Ali padajuæi dobieæe malu pomoæ; i mnogi æe pristati s njima dvolièeæi. ³⁵ I od razumnijeh æe pasti neki da bi se okušali i oèistili i ubijelili do roka, jer æe još biti rok. ³⁶ I taj æe car èiniti

što hoæe, i podignuæe se i uzvisieæe se iznad svakoga boga, i èudno æe govoriti na Boga nad bogovima, i bieæe sreæan dokle se ne svrši gnjev, jer æe se izvršiti što je odreðeno. ³⁷ Neæe mariti ni za bogove svojih otaca ni za ljubav žensku, niti æe za koga boga mariti, nego æe se uzvišivati nada sve. ³⁸ I na mjesto Boga najsilnijega slaviæe boga kojega oci njegovi ne znaše, slaviæe zlatom i srebrom i dragim kamenjem i zakladima. ³⁹ I uèiniæe da gradovi Boga najsilnijega budu boga tuðega; koje pozna umnožiæe im slavu i uèiniæe ih gospodarima nad mnogima i razdijeliæe zemlju mjesto plate. ⁴⁰ A u pošljednje vrijeme južni æe se car pobiti s njim; i car æe sjeverni udariti na nj kao vihor s kolima i konjicima i s mnogim laðama, i ušavši u zemlje poplaviæe i proæi. ⁴¹ I doæi æe u krasnu zemlju, i mnogi æe propasti, a ove æe se izbaviti od njegovijeh ruku: Edomska, Moavska i glavni dio sinova Amonovijeh. ⁴² I posegnuæe rukom svojom na zemlje, i zemlja Misirska neæe umaknuti. ⁴³ I osvojiæe blago u zlatu i u srebru i sve zaklade Misirske; i Livijani i Etiopljani iæi æe za njim. ⁴⁴ Ali æe ga glasovi s istoka i sa sjevera smesti, te æe izaæi s velikim gnjevom da pogubi i zatre mnoge. ⁴⁵ I razapeæe šatore dvora svojega meðu morima na krasnoj svetoj gori; i kad dođe k svome kraju, niko mu neæe pomoæi.

12 A u to æe se vrijeme podignuti Mihailo veliki knez, koji brani tvoj narod; i bieæe žalosno vrijeme, kakoga nije bilo otkako je naroda do tada; i u to æe se vrijeme izbaviti tvoj narod, svaki koji se nađe zapisan u knjizi. ² I mnogo onijeh koji spavaju u prahu zemaljskom probudieæe se, jedni na život vjeèni a drugi na sramotu i prijekor vjeèni. ³ I razumni æe se sjati kao svjetlost nebeska, i koji mnoge privedoše k pravdi, kao zvijezde vazda i dovijeka. ⁴ A ti Danilo zatvori ove rijeèi i zapeèati ovu knjigu do pošljednjega vremena; mnogi æe pretraživati, i znanje æe se umnožiti. ⁵ Tada pogledah ja Danilo, i gle, stajahu druga dvojica, jedan s ove strane na brijegu rijeke, a drugi s one strane na brijegu rijeke. ⁶ I jedan reèe èovjeku obuèenome u platno, koji stajaše nad vodom u rijeci: kad æe biti kraj tujem èudesima? ⁷ I èuh èovjeka obuèenoga u platno, koji stajaše nad vodom u rijeci, i podiže desnicu svoju i ljevicu svoju k nebu, i zakle se onijem koji živi uvijek da æe se sve ovo ispuniti po vremenu, po vremenima i po po vremena, i kad se svrši rasap sile svetoga naroda. ⁸ I ja èuh ali ne razumjeh; i reko: gospodaru moj, kakav æe biti kraj tome? ⁹ A on reèe: idi Danilo, jer su zatvorene i zapeèaæene ove rijeèi do pošljednjega vremena. ¹⁰ Mnogi æe se oèistiti, ubijeliti i okušati; a bezbožnici æe raditi bezbožno, niti æe koji bezbožnik razumjeti; ali æe razumni razumjeti. ¹¹ A od vremena kad se ukine žrtva vazdašnja i postavi gnusoba pustošna, bieæe tisuæa i dvjesta i devedeset dana. ¹² Blago onome koji pretrpi i doèeka tisuæu i tri stotine i trideset i pet dana. ¹³ A ti idi ka kraju; i poèivaæeš i ostaæeš na dijelu svom do svršetka svojih dana.

Osija

1 Rijeè Gospodnja koja dođe Osiji sinu Veirijevu za vremena Ozije, Joatama, Ahaza i Jezekije careva Judinijeh i za vremena Jerovoama sina Joasova cara Izrailjeva. ² Kad Gospod počeo govoriti Osiji, reèe Gospod Osiji: idi, oženi se kurvom, i rodi kopilad, jer se zemlja prokurva otstupivši od Gospoda. ³ I otide, i uze Gomeru kæer Divlaimsku, koja zatrudnje i rodi mu sina. ⁴ Tada mu reèe Gospod: nadjeni mu ime Jezrael; jer još malo, pa æu pohoditi krv Jezraelsku na domu Jujevu i ukinuæu carstvo doma Izrailjeva. ⁵ I u to æu vrijeme slomiti luk Izrailjev u dolini Jezraelskoj. ⁶ I ona opet zatrudnje i rodi kæer; i Gospod mu reèe: nadjeni joj ime Loruhamu; jer se više neæu smilovati na dom Izrailjev, nego æu ih ukinuti sasvijem. ⁷ A na dom Judin smilovaæu se, i izbaviæu ih Gospodom Bogom njihovijem, a neæu ih izbaviti lukom ni maèem ni ratom ni konjma ni konjicima. ⁸ Potom odbivši od sise Loruhamu opet zatrudnje i rodi sina. ⁹ I reèe Gospod: nadjeni mu ime Loamija; jer vi nijeste moj narod, niti æu ja biti vaš. ¹⁰ Ali æe ipak broj sinova Izrailjevijeh biti kao pijesak morski, koji se ne može izmjeriti ni izbrojiti; i mjesto da im se reèe: nijeste moj narod, reæi æe im se: sinovi Boga živoga. ¹¹ I sabraæe se sinovi Judini i sinovi Izrailjevi ujedno, i postaviæe sebi jednoga poglavara i otiaæi æe iz zemlje, jer æe biti velik dan Jezraelski.

2 Recite braæi svojoj: narode moj; i sestrama svojim: pomilovana. ² Prite se s materom svojom, prite se, jer mi nije žena, niti sam joj ja muž; neka odbaci kurvarstva svoja od lica svojega, i preljube svoje od dojaka svojih, ³ Da je ne bih svukao golu i uèinio je kaka je bila onaj dan kad se rodila, i da je ne bih postavio da bude kao pustinja i obratio je da bude kao zemlja zasušena, i umorio je žeðu. ⁴ I neæu se smilovati na djecu njezinu, jer su kopilad. ⁵ Jer se mati njihova kurva, sramoti se roditeljka njihova; jer govori: iaæi æu za milosnicima svojim koji mi daju hljeb moj i vodu moju, vunu moju i lan moj, ulje moje i piæe moje. ⁶ Zato evo ja æu joj zagraditi put trnjem i zazidaæu zidom da ne nađe staza svojih. ⁷ I træaæe za svojim milosnicima, ali ih neæe stignuti; i tražiæe ih, ali ih neæe naæi; pa æe reæi: idem da se vratim k prvomu mužu svojemu, jer mi bješe bolje onda nego sada. ⁸ Jer ona ne zna da sam joj ja davao žito i vino i ulje, i umnožavao joj srebro i zlato, od kojega naèiniše Vala. ⁹ Zato æu uzeti natrag žito svoje, kad bude vrijeme, i vino svoje, kad bude vrijeme, i uzeæu vunu svoju i lan svoj, kojim bi pokrivala golotinju svoju. ¹⁰ I otkriæu rugobu njezinu pred milosnicima njezinijem, i niko je

neæe izbaviti iz moje ruke. ¹¹ I ukinuæu svaku radost njezinu, svetkovine njezine, mladine njezine i subote njezine i sve praznike njezine. ¹² I potraæu èokote njezine i smokve, za koje govori: plata su mi, što mi dadoše milosnici moji; i obratiæu ih u šumu da ih jede zvijerje poljsko. ¹³ I pohodiæu na njoj dane Valimske, u koje im je kadila i kitila se obocima i grivnama, i išla za svojim milosnicima, i mene zaboravila, govori Gospod. ¹⁴ Ali evo, ja æu je primamiti i odvešæu je u pustinju, i govoriæu s njom lijepo. ¹⁵ I daæu joj vinograde njezine od toga mjesta, i dolinu Ahor za vrata nadanju, i ondje æe pjevati kao za mladosti svoje i kao kad je išla iz Misira. ¹⁶ I tada æeš me, govori Gospod, zvati: mužu moj; a neæeš me više zvati: Vale moj. ¹⁷ Jer æu ukloniti iz usta njezinijeh imena Vala; i neæe im se više pominjati imena. ¹⁸ I tada æu im uèiniti zavjet sa zvijerjem poljskim i sa pticama nebeskim i s bubinama zemaljskim; i polomiaæu luk i maè i rat da ih nestane u zemlji, i uèiniæu da leže bez straha. ¹⁹ I zaruèiæu te sebi dovijeka, zaruèiæu te sebi pravdom i sudom i milošæu i milosrðem. ²⁰ I zaruèiæu te sebi vjerom, i poznaæeš Gospoda. ²¹ I tada æu se odazvati, govori Gospod, odazvaæu se nebesima, a ona æe se odazvati zemlji. ²² A zemlja æe se odazvati žitu i vinu i ulju, a to æe se odazvati Jezraelu. ²³ I posijaæu je sebi na zemlji, i smilovaæu se na Loruhamu, i reæi æu Loamiji: ti si moj narod, i on æe reæi: Bože moj!

3 Potom reèe mi Gospod: idi opet, ljubi ženu koju ljubi ljubavnik a ona èini preljubu, kao što Gospod ljubi sinove Izrailjeve a oni gledaju za tuđim bogovima i ljube žbanove vinske. ² I kupih je za petnaest sikala srebra i gomor i po jeèma. ³ I rekoj joj: sjedi kod mene dugo vremena, i ne kurvaj se, i ne budi drugoga; tako æu i ja biti tvoj. ⁴ Jer æe dugo vremena sinovi Izrailjevi sjedjeti bez cara i bez kneza i bez žrtve i bez stupa i bez opleæaka i likova. ⁵ Poslije æe se obratiti i tražiæe Gospoda Boga svojega i Davida cara svojega, i u strahu æe pristupiti ka Gospodu i blagosti njegovoj u pošljednja vremena.

4 Èujte rijeè Gospodnju, sinovi Izrailjevi, jer Gospod ima parbu sa stanovnicima zemaljskim; jer nema istine ni milosti ni znanja za Boga u zemlji; ² Zaklinju se krivo i lažu i ubijaju i krađu i èine preljubu, zastraniše, i jedna krv stiže drugu. ³ Zato æe tužiti zemlja, i što god živi na njoj prenemoæi æe, i zvijeri poljske i ptice nebeske; i ribe æe morske pomrijeti. ⁴ Ali niko da se ne prepire ni da koga kori, jer je narod tvoj kao oni koji se prepiru sa sveštenikom. ⁵ Zato æeš pasti danju, i s tobom æe prorok pasti noæu, i pogubiæu mater tvoju.

⁶ Izgibe moj narod, jer je bez znanja; kad si ti odbacio znanje, i ja æu tebe odbaciti da mi ne vršiš službe svešteničke; kad si zaboravio Boga svojega, i ja æu zaboraviti sinove tvoje. ⁷ Što se više množiše, to mi više griješiše; slavu njihovu pretvorïæu u sramotu. ⁸ Od grijeha naroda mojega hrane se, i lakome se na bezakonje njihovo. ⁹ Zato æe biti svešteniku kao narodu; pohodiæu ga za putove njegove i platiæu mu za djela njegova. ¹⁰ I oni æe jesti, a neæe se nasitati; kurvaæe se, a neæe se množiti; jer prestaše služiti Gospodu. ¹¹ Kurvarstvo i vino i mast oduzima srce. ¹² Narod moj pita drvo svoje, i palica mu njegova odgovara; jer duh kurvarski zavodi ih da se kurvaju otstupivši od Boga svojega. ¹³ Navrh gora prinose žrtve, i na humovima kade pod hrastovima, topolama i brijestovima, jer im je sjen dobar; zato se kurvaju kæeri vaše i snahe vaše èine preljubu. ¹⁴ Neæu karati kæeri vaših kad se kurvaju, ni snaha vaših kad èine preljubu; jer se oni odvajaju s kurvama i prinose žrtve s nevaljalijem ženama; i narod nerazumni propašæe. ¹⁵ Ako se ti kurvaš, Izrailju, neka ne griješi Juda; i ne idite u Galgal niti idite u Vetaven, i ne kunite se: tako da je živ Gospod. ¹⁶ Jer je Izrailj uporan kao uporna junica; sada æe ih pasti Gospod kao jagnje na prostranu mjestu. ¹⁷ Jefrem se udružio s lažnijem bogovima; ostavi ga. ¹⁸ Pïæe se njihovo prevrnu, jednako se kurvaju; milo im je: dajte. Branièi u njegovi sramota. ¹⁹ Vjetar æe ih stegnuti krilima svojim, i oni æe se posramiti od žrtava svojih.

5 Èujte, sveštenici, i pazi, dome Izrailjev, i slušaj, dome carev, jer je vama sud, jer ste zamka u Mispi i mreža razapeta na Tavoru. ² Iz potaje klaše one koji zalaze; ali æu ih ja pokarati sve. ³ Ja poznajem Jefrema i Izrailj nije sakriven od mene; jer se sada kurvaš, Jefreme, Izrailj se oskvrni. ⁴ Ne upravljaju djela svojih da se vrate k Bogu svojemu; jer je duh kurvarski u njima i ne znaju Gospoda. ⁵ I ponositost Izrailjeva svjedoèi mu u oèi; zato æe Izrailj i Jefrem pasti za bezakonje svoje, pašæe i Juda s njima. ⁶ Iæi æe s ovcama svojim i s govedima svojim da traže Gospoda, ali ga neæe naæi; uklonio se je od njih. ⁷ Iznevjeriše Gospoda, jer izrodiše tuđe sinove; zato æe ih proždrijeti mjesec dana s dostojanjem njihovijem. ⁸ Trubite u rog u Gavaji, u trubu u Rami; vièite u Vetavenu: za tobom, Venijamine! ⁹ Jefrem æe opustjeti u dan kara; objavih meðu plemenima Izrailjevijem što æe zacijelo biti. ¹⁰ Knezovi su Judini kao oni koji premještaju meðu; izliæu na njih kao vodu jarost svoju. ¹¹ Jefremu se èini nasilje, satrven je sudom, jer od svoje volje otide za zapoviješæu. ¹² Zato æu ja biti Jefremu kao moljac i kao crv domu Judinu. ¹³ I Jefrem vidje bolest svoju i Juda svoju ranu, i otide Jefrem k Asircu, i Juda posla k caru koji bi ga branio; ali vas on ne može iscijeliti niti æe vas oprostiti rane vaše. ¹⁴ Jer æu ja biti kao lav Jefremu, kao lavïæ domu Judinu; ja, ja æu zgrabiti, i otïæi æu, odnijeæu i niko neæe izbaviti. ¹⁵ Otïæi æu i vratïæu se na svoje mjesto dokle

ne priznadu svoju krivicu i potraže lice moje; kad budu u nevolji tražiæe me.

6 Hodite da se vratimo ka Gospodu; jer on razdrije, i iscijeliæe nas, rani, i zavïæe nas. ² Povratïæe nam život do dva dana, treæi dan podignuæe nas, i živjeæemo pred njim. ³ Tada æemo poznati Gospoda i sve æemo ga više poznavati; jer mu je izlazak uređen kao zora i doæi æe nam kao dažd, kao pozni dažd koji natapa zemlju. ⁴ Što da ti uèinim, Jefreme? što da ti uèinim, Juda? jer je dobrota vaša kao oblak jutarnji i kao rosa koja u zoru padne, pa je nestane. ⁵ Zato ih sjekoh preko proroka i ubijah rijeèima usta svojih, i svjetlost sudova tvojih izide. ⁶ Jer je meni milost mila a ne žrtva, i poznavanje Boga veæma nego žrtva paljenica. ⁷ Ali oni prestupiše zavjet kao Adam; tu me iznevjeriše. ⁸ Galad je grad onih koji èine bezakonje, po njemu su krvavi tragovi. ⁹ A družina je sveštenika kao èeta koja doèekuje ljude, ubijaju na putu u Sihem, èine grdilo. ¹⁰ U domu Izrailjevu vidim strahotu; ondje je kurvanje Jefremovo, Izrailj se oskvrni. ¹¹ I tebi je, Juda, pripravljena žetva, kad vratim roblje naroda svojega.

7 Kad lijeèim Izrailja, tada se pokazuje bezakonje Jefremovo i zloæa Samarijska; jer èine laž, i lupež ulazi, i napolju udara èeta. ² I ne govore u srcu svom da ja pamtim svako bezakonje njihovo; sada stoje oko njih djela njihova, preda mnom su. ³ Nevaljalstvom svojim vesele cara i lažima svojim knezove. ⁴ Svi èine preljubu; kao peæ su koju užiari hljebar, koji prestane stražiti kad zamijesi tijesto pa dokle uskisne. ⁵ Na dan cara našega razbolješe se knezovi od mijeha vina, i on pruži ruku svoju potsmjevaèima. ⁶ Jer na zasjede svoje upravljaju srce svoje, koje je kao peæ; hljebar njihov spava cijelu noæ, ujutru gori kao plamen ognjeni. ⁷ Svi su kao peæ ugrijani i proždiru svoje sudije; svi carevi njihovi padaju, nijedan između njih ne vièe k meni. ⁸ Jefrem se pomiješao s narodima; Jefrem je pogaèa neprevrnut. ⁹ Inostranci jedu mu silu, a on ne zna; sijede kose popadaju ga, a on ne zna. ¹⁰ I ponositost Izrailjeva svjedoèi mu u oèi, ali se ne vraæaju ka Gospodu Bogu svojemu niti ga traže uza sve to. ¹¹ I Jefrem je kao golub, lud, bezuman; zovu Misir, idu u Asirsku. ¹² Kad otidu, razapeæu na njih mrežu svoju, kao ptice nebeske svuæi æu ih, karaæu ih kako je kazivano u zboru njihovu. ¹³ Teško njima, jer zađoše od mene; pogibao æe im biti, jer me iznevjeriše; ja ih iskupih, a oni govoriše na me laž. ¹⁴ Niti me prizivaše iz srca svojega, nego ridaše na odrima svojim; žita i vina radi skupljajuæi se otstupaju od mene. ¹⁵ Kad ih karah, ukrijepih im mišice; ali oni misliše zlo na me. ¹⁶ Vraæaju se, ali ne k višnjemu, postaše kao luk lažljiv; knezovi æe njihovi popadati od maèa s objesti jezika svojega; to æe im biti potsmijeh u zemlji Misirskoj.

8 Trubu na usta, i reci: kao orao ide na dom Gospodnji; jer prestupiše zavjet moj i otpadiše se od zakona mojega. ² Izrailj æe vikati k meni: Bože moj; poznajemo te. ³ Izrailj je ostavio dobro; neprijatelj æe ga goniti. ⁴ Postavljaju careve, ali ne od mene; podižu

knezove, za koje ja ne znam; od srebra svojega i od zlata svojega grade sebi likove, da se istrijebe.

⁵ Ostavilo te je tele tvoje, Samarijo; jarost se moja raspalila na njih; dokle se neæe moæi oèistiti? ⁶ Jer je i ono od Izrailja; naèinio ga je umjetnik, i nije Bog; tele æe Samarijsko otiaæi u komade. ⁷ Jer siju vjetar, pa æe æeti oluju; stabljike neæe imati, klica neæe dati brašna; da bi i dala, proždrijeæe ga tuðinci. ⁸ Proždrijeæe se Izrailj, biæe meðu narodima kao sud na kom nema miline. ⁹ Jer otidoše k Asircu, divljemu magarcu, koji je sam za se; Jefrem naima ljubavnike. ¹⁰ A što naimaše meðu narodima, ja æu ih sabrati; a veæ i okusiše malo radi bremena cara nad knezovima. ¹¹ Što umnoži Jefrem oltare da griješi, biæe mu oltari na grijeh. ¹² Napisah mu velike stvari u zakonu svom; ali mu se èine kao nešto tuðe. ¹³ Za ærtve, koje mi prinose, prinose meso, i jedu ga; Gospod ih ne prima; sada æe se opomenuti bezakonja njihova i pohodiæe grijehe njihove; oni æe se vratiti u Misir. ¹⁴ Izrailj zaboravi tvorca svojega, i sagradi dvorove, i Juda umnoži tvrde gradove; ali æu pustiti ogranj u gradove ovomu, i spaliaæe dvorove onomu.

9 Ne raduj se, Izrailju, veseleæi se kao narodi, što se kurvaš otstupivši od Boga svojega, miluješ platu kurvarsku po svijem gumnima æitnijem. ² Gumno i kaca neæe ih hraniti, i mast æe ih prevariti. ³ Oni neæe nastaviti u zemlji Gospodnjoj; nego æe se vratiti Jefrem u Misir, i oni æe jesti neèistotu u Asirskoj. ⁴ Neæe prinostiti Gospodu vina, niti æe mu biti ugodne ærtve njihove, nego æe im biti kao hljeb onijeh koji tuæe, ko ga god jede oskvrniaæe se, jer im je hljeb za ærtve njihove, neæe uæi u dom Gospodnji. ⁵ Šta æete èiniti na dan svetkovine i na dan praznika Gospodnjega? ⁶ Jer gle, otiaæi æe pustošenja radi; Misir æe ih pribirati, Memfis æe ih pogrepsti; zaklade njihove od srebra naslijediaæe kopriva, trnje æe im biti u šatorima. ⁷ Doðoše dani pohoðenju, doðoše dani plaæanju; poznaæe Izrailj; proroci su ludi, bezumni su u kojima je duh, za mnoštvo bezakonja tvojega i veliku mrænju. ⁸ Straæar je Jefremov s Bogom mojim, prorok je zamka ptiæarska po svijem putovima njegovijem, mrænja je u domu Boga njegova. ⁹ Duboko su se pokvarili kao u vrijeme Gavajsko; opomenuæe se bezakonja njihova, i pohodiæe grijehe njihove. ¹⁰ Naðoh Izrailja kao groæde u pustinji; vidjeh oce vaše kao prve smokve na drvetu u poèetku njegovu; oni otidoše k Velfegoru, i odvojiše se za sramotom, i postaše gadni kako im bješe milo. ¹¹ Jefremova æe slava odletjeti kao ptica od roðenja i od utrobe i od zaèetka. ¹² Ako li i othrani sinove svoje, ja æu ih uèiniti da budu bez djece, da ne ostane nijedan; i teško njima kad otstupim od njih. ¹³ Jefrem, kad ga gledah, bješe kao Tir, posaðen na ljupku mjestu; ali æe Jefrem izvesti krvniku sinove svoje. ¹⁴ Podaj im, Gospode; šta æeš im dati? podaj im utrobu pometljivu i dojke usahle. ¹⁵ Sva je zloæa njihova u Galgalu; zato ondje mrzim na njih; za zloæu djela njihovijeh izagnaæu ih iz doma svojega; neæu ih više ljubiti: svi su knezovi njihovi odmetnici.

¹⁶ Udaren bi Jefrem; korijen im posahnu, neæe roditi roda; ako i rode, ubiaæu mili porod utrobe njihove.

¹⁷ Odbaciaæe ih Bog moj, jer ga ne slušaju, i skitaæe se po narodima.

10 Izrailj je prazna loza vinova, ostavlja rod za se; što više roda ima, to više umnoæava oltare; što mu je bolja zemlja, to više kiti likove. ² Srce im je razdijeljeno, zato su krivi; on æe oboriti oltare njihove, polomiaæe likove njihove. ³ Jer sada govore: nemamo cara; ne bojimo se Gospoda; i šta bi nam uèinio car? ⁴ Govore rijeèi kunuæi se lažno kad ugovaraju vjeru, i sud kao otrov raste u brazdama na njivi mojoj. ⁵ Za junice Vetavenske uplašiaæe se stanovnici Samarijski; jer æe za njima æaliti narod njihov, i sveštenici njihovi, koji im se radovahu, jer æe slava njihova otiaæi od njih. ⁶ I on æe sam biti odveden u Asirsku na dar caru branièu; Jefrema æe popasti stid, i Izrailj æe se osramotiti namjerom svojom. ⁷ Cara æe Samarijskoga nestati kao pjene povrh vode. ⁸ I oboriaæe se visine Avenske, grijeh Izrailjev; trnje æe i èkalj rasti po oltarima njihovijem, i govoriaæe gorama: pokrijte nas, i humovima: padnite na nas. ⁹ Od vremena Gavajskoga griješio si, Izrailju; ondje ostaše, ne stiæe ih u Gavaji rat na bezakonike. ¹⁰ Po svojoj æu ih volji pokarati, i narodi æe se skupiti na njih da ih zarobe za dvojako bezakonje njihovo. ¹¹ Jefrem je junica nauèena, koja rado vrše; ali æu joj doæi na lijepi vrat; upregnuæu Jefrema, Juda æe orati, Jakov æe povlaèiti. ¹² Sijte pravdu, ææete milost; orite krèevinu, jer je vrijeme da traæite Gospoda, da bi došao i podaædio vam pravdom. ¹³ Oraste bezboænost, æeste bezakonje, jedoste plod od laæi; jer si se pouzdao u svoj put, u mnoštvo svojih junaka. ¹⁴ Zato æe se podignuti vrevna meðu tvojim narodom, i svi æe se gradovi tvoji raskopati kao što Salman raskopa Vet-Arvel kad bijaše rat, majka bi razmrskana sa sinovima. ¹⁵ Tako æe vam uèiniti Vetilj za veliku zloæu vašu; zorom æe poginuti car Izrailjev.

11 Kad Izrailj bješe dijete, ljubljah ga, i iz Misira dozvah sina svojega. ² Koliko ih zvaše, toliko oni odlaziše od njih; prinosiše ærtve Valima, kadiše likovima. ³ Ja uèih Jefrema hoditi drææe ga za ruke, ali ne poznaše da sam ih ja lijeèio. ⁴ Vukoh ih uzicama èovjeèjim, uæima ljubavnijem; i bijah im kao oni koji im skidaju jaram s èeljusti, i davah im hranu. ⁵ Neæe se vratiti u zemlju Misirsku, nego æe mu Asirac biti car, jer se ne htješe obratiti. ⁶ I maè æe stajati u gradovima njegovijem, i potræe prijevornice njegove i proædrijeti za namjere njihove. ⁷ Narod je moj prionuo za otpad od mene; zovu ga k višnjemu, ali se nijedan ne podiæe. ⁸ Kako da te dam, Jefreme? da te predam, Izrailju? kako da uèinim od tebe kao od Adame? da te obratim da budeš kao Sevojim? Ustreptalo je srce moje u meni, uskolebala se utroba moja od æalosti. ⁹ Neæu izvršiti ljutoga gnjeva svojega, neæu opet zatrti Jefrema; jer sam ja Bog a ne èovjek, svetac usred tebe; neæu doæi na grad. ¹⁰ Iæi æe oni za Gospodom; on æe rikati kao lav; kad rikne, sa strahom æe dotrèati sinovi s mora; ¹¹ Sa strahom æe dotrèati iz Misira kao ptica, i kao

golub iz zemlje Asirske; i naseliæu ih u kuæama njihovijem, govori Gospod.

12 Opkolio me je Jefrem laþju i dom Izrailjev prijevarom; ali Juda još vlada s Bogom i vjeran je sa svetima. ² Jefrem se hrani vjetrom, i ide za ustokom; svaki dan mnoþi laþ i pogibao; i hvataju vjeru s Asircem i nose ulje u Misir. ³ I s Judom ima Gospod parbu i pohodiæe Jakova prema putovima njegovijem, platiæe mu po djelima njegovijem. ⁴ U utrobi uhvati za petu brata svojega, i u sili svojoj bori se s Bogom; ⁵ Bori se s anđelom, i nadjaæa; plaka, i moli mu se; nađe ga u Vetilju, i ondje govori s nama. ⁶ Ali je Gospod Bog nad vojskama, Gospod mu je spomen. ⁷ Ti dakle obrati se k Bogu svojemu, ÷uvaj milost i pravdu, i uzdaj se vazda u Boga svojega. ⁸ Trgovac je Jefrem, u ruci su mu mjerila laþna, milo mu je da ÷ini krivo. ⁹ I govori Jefrem: baþ se obogatih, stekoh blago, ni u kom trudu mom neæe mi naæi nepravde koja bi bila grijeh. ¹⁰ A ja sam Gospod Bog tvoj od zemlje Misirske, još æu ti dati da sjediþ u þatorima kao o praznicima. ¹¹ I govoriæu preko proroka, i umnoþiæu utvare, i davaæu priðu preko proroka. ¹² Doista je Galad bezakonje, postaþe sama taþtina; u Galgalu prinose junce na þrtvu, i oltari su im kao gomile kamenja po brazdama na njivi mojoj. ¹³ I Jakov pobjeþe u zemlju Sirsku, i Izrailj sluþi za þenu, i za þenu ÷uva ovce. ¹⁴ I prorokom izvede Gospod Izrailja iz Misira, i prorokom ÷uva ga. ¹⁵ Jefrem ga ljuto razgnjevi; zato æe ostaviti na njemu krv njegovu, i vratiaæe mu sramotu njegovu Gospod njegov.

13 Kad Jefrem govoraþe, bjeþe strah; bjeþe se uzvisio u Izrailju; ali se ogrijeþi o Vala, te umrije. ² I sada jednako grijeþe i grade sebi lijuæi od srebra svojega po razumu svojemu likove, koji su svi djelo umjetniæko, a oni govore za njih: ljudi koji prinose þrtve neka cjeluju teoce. ³ Zato æe biti kao oblak jutarnji i kao rosa koja u zoru padne, pa je nestane, kao pljeva, koju odnosi vjetar s gumna, i kao dim iz dimnjaka. ⁴ A ja sam Gospod Bog tvoj od zemlje Misirske, i Boga osim mene nijesi poznao, i osim mene nema ko bi spasao. ⁵ Ja te poznah u pustinji, u zemlji zasuþenoj. ⁶ Imajuæi dobru paþu bijahu siti; ali ÷im se nasitiþe, ponese se srce njihovo, zato me zaboraviþe.

⁷ Zato æu im biti kao lav, kao ris vrebaæu ih na putu.

⁸ Sreþæu ih kao medvjedica kojoj uzmu medvjediæe, i rastrgaæu im sve srce njihovo i izjeþæu ih ondje kao lav; zvijerje poljsko raskinuæe ih. ⁹ Propao si, Izrailju; ali ti je pomoæ u meni. ¹⁰ Gdje ti je car? gdje je? neka te saðuva u svijem gradovima tvojim; gdje li su sudije tvoje, za koje si govorio: daj mi cara i knezove?

¹¹ Dadoh ti cara u gnjevu svom, i uzeh ga u jarosti svojoj. ¹² Svezano je bezakonje Jefremovo, ostavljen je grijeh njegov. ¹³ Bolovi kao u porodilje spopaþæe ga, sin je nerazuman, jer ne bi toliko vremena ostao u utrobi. ¹⁴ Od groba æu ih izbaviti, od smrti æu ih saðuвати; gdje je, smrti, pomor tvoje? gdje je, grobe, pogibao tvoja? kajanje æe biti sakriveno od oðuju njihovih. ¹⁵ Rodan æe biti meðu braæom svojom; ali æe doæi istoèni vjetar, vjetar Gospodnji, koji ide od pustinje, i usahnuæe mu izvor, i studenac æe mu zasuþiti; on æe odnijeti blago od svijeh dragih zaklada. ¹⁶ Samarija æe opustjeti, jer se odmetnu od Boga svojega; oni æe pasti od maæa, djeca æe se njihova razmrskati i trudne þene njihove rasporeti.

14 Obrati se, Izrailju, ka Gospodu Bogu svojemu, jer si pao svojega radi bezakonja. ² Uzmite sa sobom rijeði, i obratite se ka Gospodu; recite mu: oprostite sve bezakonje, i primi dobro; i daæemo þrtve usana svojih. ³ Asirac nas ne moþe izbaviti, neæemo jahati na konjma, niti æemo viþe govoriti djelu ruku svojih: Boþe naþ; jer u tebe nalazi milost sirota. ⁴ Iscijeliæu otpad njihov, ljubiaæu ih drage volje; jer æe se gnjev moj odvratiti od njega. ⁵ Biæu kao rosa Izrailju, procvjetaæe kao ljiljan i pustiaæe þile svoje kao drveta Livanska. ⁶ Raþiriaæe se grane njegove, i ljepota æe mu biti kao u masline i miris kao Livanski. ⁷ Oni æe se vratiti i sjedjeti pod sjenom njegovijem, raðaæe kao þito i cvjetaæe kao vinova loza; spomen æe mu biti kao vino Livansko. ⁸ Jefreme, þta æe mi viþe idoli? Ja æu ga usliþiti i gledati; ja æu mu biti kao jela zelena; od mene je tvoj plod. ⁹ Ko je mudar, neka razumije ovo; i razuman neka pozna ovo; jer su pravi putovi Gospodnji, i pravednici æe hoditi po njima, a prestupnici æe pasti na njima.

Joil

1 Rijeè Gospodnja koja dođe Joilu sinu Fatuilovu. ² Ēujte, starci; slušajte, svi stanovnici zemaljski; je li ovako što bilo za vašega vremena ili za vremena vaših otaca? ³ Pripovijedajte to sinovima svojim, i sinovi vaši svojim sinovima, i njihovi sinovi potonjemu koljenu. ⁴ Što osta iza gusjenice izjede skakavac, i što osta iza skakavca izjede hrušt, i što osta iza hrušta izjede crv. ⁵ Otriježite se, pijanice, i plaèite; i ridajte svi koji pijete vino, za novijem vinom, jer se ote iz usta vaših. ⁶ Jer dođe na zemlju moju silan narod i nebrojen; zubi su mu kao u lava i kutnjaci kao u lavice. ⁷ Potr vinovu lozu moju, i smokve moje pokida, sasvijem ih oguli i pobaca, te im se grane bijele. ⁸ Ridaj kao mladica opasana kostrijeæu za mužem mladosti svoje. ⁹ Nesta dara i naljeva iz doma Gospodnjega; tuže sveštenici, sluge Gospodnje. ¹⁰ Opustje polje, tuži zemlja; jer je potvrveno žito, usahlo vino, nestalo ulja. ¹¹ Stidite se ratari, ridajte vinogradari, pšenice radi i jeèma radi, jer propade žetva na njivi; ¹² Loza posahnu i smokva uvenu; šipak i palma i jabuka i sva drveta poljska posahnuše, jer nesta radosti između sinova ljudskih. ¹³ Opašite se i plaèite sveštenici; ridajte koji služite oltaru, dođite, noæujte u kostrijeti, sluge Boga mojega; jer se unosi u dom Boga vašega dar i naljev. ¹⁴ Naredite post, oglasite praznik, skupite starješine, sve stanovnike zemaljske, u dom Gospoda Boga svojega, i vapijte ka Gospodu: ¹⁵ Jaoh dana! jer je blizu dan Gospodnji, i doæi æe kao pogibao od svemoguæega. ¹⁶ Nije li nestalo hrane ispred oèiju naših, radosti i veselja iz doma Boga našega? ¹⁷ Sjeme istruhnu pod grudama svojim, puste su žitnice, razvaljene spreme, jer posahnu žito. ¹⁸ Kako uzdiše stoka! kako su se smela goveda! jer nemaju paše; i ovce ginu. ¹⁹ K tebi, Gospode, vièem, jer oganj sažeže paše u pustinji, i plamen popali sva drveta u polju. ²⁰ I zvijerje poljsko pogleda za tobom, jer usahnuše potoci vodeni i oganj sažeže paše u pustinji.

2 Trubite u trubu na Sionu, i vièite na svetoj gori mojoj, neka drkæu svi stanovnici zemaljski, jer ide dan Gospodnji, jer je blizu, ² Dan, kada je mrak i tama, dan, kada je oblak i magla; kako se zora razastire povrh gora, tako ide narod velik i silan, kakoga nije bilo otkad je vijeka niti æe ga poslije kad biti od koljena do koljena. ³ Pred njim proždire oganj, a za njim pali plamen; zemlja je pred njim kao vrt Edemski, a za njim pustinja pusta, ništa neæe uteæi od njega. ⁴ Na oèima su kao konji i trèaæe kao konjici. ⁵ Skakaæe povrh gora topoæuæi kao kola, praskajuæi kao plamen ognjeni koji sažiže strnjiku, kao silan narod

spreman za boj. ⁶ Pred njim æe se prepadati narodi, svako æe lice pocrnjeti. ⁷ Oni æe trèati kao junaci, kao vojnici skakaæe na zid, i svaki æe iæi svojim putem, niti æe otstupati sa svoje staze. ⁸ I jedan drugoga neæe tiskati, svaki æe iæi svojim putem, i na maève naviruæi neæe se raniti. ⁹ Po gradu æe hoditi, po zidovima æe trèati, u kuæe æe se peti, ulaziæe kroz prozore kao lupež. ¹⁰ Pred njima æe se zemlja tresti, nebesa æe se pokolebati, sunce æe i mjesec pomrknuti i zvijezde æe ustegnute svjetlost svoju. ¹¹ A Gospod æe pustiti glas svoj pred vojskom svojom, jer æe oko njegov biti vrlo velik, jer æe biti silan onaj koji æe izvršiti volju njegovu; jer æe dan Gospodnji biti velik i vrlo strašan, i ko æe ga podnijeti? ¹² Zato još govori Gospod: obratite se k meni svijem srcem svojim i posteæi i plaèuæi i tužeæi. ¹³ I razderite srca svoja a ne haljine svoje, i obratite se ka Gospodu Bogu svojemu, jer je milostiv i žalostiv, spor na gnjev i obilan milosrðem i kaje se oda zla. ¹⁴ Ko zna, neæe li se povratiti i raskajati se, i ostaviti iza toga blagoslov, dar i naljev za Gospoda Boga vašega. ¹⁵ Trubite u trubu na Sionu, naredite post, proglasite svetkovinu. ¹⁶ Saberite narod, osveštajte sabor, skupite starce, saberite djecu i koja sisaju; ženik neka izide iz svoje klijeti i nevjesta iz ložnice svoje. ¹⁷ Između trijema i oltara neka plaèu sveštenici, sluge Gospodnje, i neka reku: prosti, Gospode, narodu svojemu, i ne daj našljedstva svojega pod sramotu, da njim obladaju narodi; zašto da reku u narodima: gdje im je Bog? ¹⁸ I Gospod æe revnovati za zemlju svoju i požaliæe narod svoj. ¹⁹ I Gospod æe odgovoriti i reæi æe svome narodu: evo, ja æu vam poslati žita i vina i ulja, i biæete ga siti, i neæu vas više dati pod sramotu među narodima. ²⁰ Jer æu udaljiti od vas sjeverca, i odagnati ga u zemlju suhu i pustu, prednju èetu njegovu u istoèno more a zadnju u more zapadno, i podignuæe se smrad njegov, i trulež æe se njegov podignuti, pošto uèini velike stvari. ²¹ Ne boj se, zemljo, raduj se i veseli se, jer æe Gospod uèiniti velike stvari. ²² Ne bojte se, zvijeri poljske; jer æe se zelenjeti pasišta u pustinji i drveta æe nositi rod svoj, smokva æe i loza vinova davati silu svoju. ²³ I vi, sinovi Sionski, radujte se i veselite se u Gospodu Bogu svojem, jer æe vam dati dažd na vrijeme, i spustiæe vam dažd rani i pozni na vrijeme. ²⁴ I gumna æe se napuniti žita, a kace æe se preljevati vinom i uljem. ²⁵ I naknadiæu vam godine koje izjede skakavac, hrušt i crv i gusjenica, velika vojska moja, koju slah na vas. ²⁶ I ješæete izobila, i biæete siti i hvaliæete ime Gospoda Boga svojega, koji uèini s vama èudesa, i narod moj

neæe se posramiti dovijeka. ²⁷ I poznaæete da sam ja usred Izrailja, i da sam ja Gospod Bog vaš, i da nema drugoga, i narod moj neæe se posramiti dovijeka. ²⁸ I poslije æu izliti duh svoj na svako tijelo, i proricaæe sinovi vaši i kæeri vaše, starci æe vaši sanjati sne, mladiaei æe vaši viðati utvare. ²⁹ I na sluge æu i na sluškinje u one dane izliti duh svoj; ³⁰ I uèiniæu èudesa na nebu i na zemlji, krv i oganj i pušenje dima. ³¹ Sunce æe se pretvoriti u tamu i mjesec u krv prije nego doðe veliki i strašni dan Gospodnji. ³² I svaki koji prizove ime Gospodnje spašæe se; jer æe na gori Sionu i u Jerusalimu biti spasenje, kao što je rekao Gospod, i u ostatku koji pozove Gospod.

3 Jer, gle, u one dane i u ono vrijeme, kad vratim roblje Judino i Jerusalimsko, ² Sabraæu sve narode, i svešæu ih u dolinu Josafatovu, i ondje æu se suditi s njima za svoj narod i za našljedstvo svoje Izrailja, kojega rasijaše meðu narode i razdijeliše zemlju moju; ³ I za moj narod bacaše ždrijeb, i davaše dijete za kurvu, i prodavaše djevojku za vino, te piše. ⁴ I šta hoæete vi sa mnom, Tire i Sidone, i svi krajevi Palestinski? hoæete li da mi platite? i hoæete li da mi vratite? Odmah æu vam bez oklijevanja platiti platu vašu na vašu glavu. ⁵ Jer uzeste srebro moje i zlato moje, i najljepše zaklade moje unesoste u svoje crkve. ⁶ I sinove Judine i sinove Jerusalimske prodadoste sinovima Grèkim da biste ih otjerali daleko od međe njihove. ⁷ Evo, ja æu ih dignuti s mjesta kuda ih prodadoste, i platiaæu vam platu vašu na vašu glavu. ⁸ I prodæu vaše sinove i vaše kæeri u ruke sinovima

Judinijem, i oni æe ih prodati Savejcima u narod daljni, jer Gospod reèe. ⁹ Objavite ovo po narodima, oglasite rat, podignite junake neka doðu i idu svi vojnici.

¹⁰ Raskujte raonike svoje na maèeve, i srpove svoje na koplja; ko je slab, neka reèe: junak sam. ¹¹ Skupite se i hodite, svi narodi unaokolo, i saberite se; tamo svedi, Gospode, junake svoje. ¹² Neka se podignu i doðu narodi u dolinu Josafatovu; jer æu ondje sjesti da sudim svijem narodima unaokolo. ¹³ Zamahnite srpom, jer je žetva uzrela; hodite, siðite, jer je tijesak pun, kace se preljevaju; jer je zloæa njihova velika.

¹⁴ Gomile, gomile u dolini sudskoj; jer je dan Gospodnji blizu u dolini sudskoj. ¹⁵ Sunce æe i mjesec pomrknuti, i zvijezde æe ustegnuti svoju svjetlost. ¹⁶ I Gospod æe riknuti sa Siona, i iz Jerusalima æe pustiti glas svoj, i zatrešæe se nebo i zemlja; ali æe Gospod biti utoèište svome narodu i krjepost sinovima Izrailjevijem. ¹⁷ I poznaæete da sam ja Gospod Bog vaš, koji nastavam u Sionu, u svetoj gori svojoj; i Jerusalim æe biti svet, i tuðinci neæe više iaei po njemu. ¹⁸ I tada æe gore kapati slatkim vinom, i humovi æe se topiti od mlijeka, i svijem potocima Judinijem teæi æe voda, i izaæi æe izvor iz doma Gospodnjega i natopiaæe dolinu Sitim. ¹⁹ Misir æe opustjeti, i Edomska æe biti pusta pustinja za nasilje uèinjeno sinovima Judinijem, jer proliše krv pravu u zemlji njihovoj. ²⁰ A Juda æe stajati dovijeka i Jerusalim od koljena do koljena. ²¹ I oèistiæu krv njihovu, koje ne oèistih; i Gospod æe nastavati u Sionu.

Amos

1 Rijeèi Amosa koji bijaše između pastira iz Tekuje, što vidje za Izrailja za vremena Ozije cara Judina i za vremena Jerovoama sina Joasova cara Izrailjeva, dvije godine prije trusa. ² Reèe dakle: Gospod æ riknuti sa Siona, i iz Jerusalima æ pustiti glas svoj, i tužiae stanovi pastirski i posušiae se vrh Karmilu. ³ Ovako veli Gospod: za tri zla i za èetiri što uèini Damasak, neæu mu oprostiti, jer vrhoše Galad gvozdenom branom. ⁴ Nego æu pustiti oganj u dom Azailov, te æe proždrijeti dvorove Venadadove. ⁵ I polomiae prijevornice Damasku, i istrijebiæu stanovnike iz polja Avena, i onoga koji drži palicu iz doma Edenova, i otiae æ u ropstvo narod Sirski u Kir, veli Gospod. ⁶ Ovako veli Gospod: za tri zla i za èetiri što uèini Gaza, neæu joj oprostiti, jer ih zarobiše sasvijem i predadoše Edomcima. ⁷ Nego æu pustiti oganj u zidove Gazi, te æe joj proždrijeti dvorove. ⁸ I istrijebiæu stanovnike iz Azota i onoga koji drži palicu iz Askalona, i okrenuæu ruku svoju na Akaron, i izginuæe ostatak Filistejski, veli Gospod Gospod. ⁹ Ovako veli Gospod: za tri zla i za èetiri što uèini Tir, neæu mu oprostiti, jer sasvijem dadoše u ropstvo Edomcima i ne sjeæaše se bratske vjere. ¹⁰ Nego æu pustiti oganj u zidove Tiru, te æe proždrijeti dvorove njegove. ¹¹ Ovako veli Gospod: za tri zla i za èetiri što uèini Edom, neæu mu oprostiti, jer goni brata svojega maèem potvri u sebi sve žaljenje, i gnjev njegov razdire jednako, i srdnju svoju drži uvijek. ¹² Nego æu pustiti oganj u Teman, i proždrijeæe dvore u Vosori. ¹³ Ovako veli Gospod: za tri zla i za èetiri što uèiniše sinovi Amonovi, neæu im oprostiti, jer paraše trudne žene u Galadu da rašire među svoju. ¹⁴ Nego æu zapaliti oganj u zidovima Ravi, te æe joj proždrijeti dvorove s vikom u dan boja i s burom u dan vihora. ¹⁵ I car æe njihov otiae u ropstvo, on i knezovi njegovi s njim, veli Gospod.

2 Ovako veli Gospod: za tri zla i za èetiri što uèini Moav, neæu mu oprostiti, jer sažeže kosti cara Edomskoga u kreè. ² Nego æu pustiti oganj na Moava, te æe proždrijeti dvorove u Kariotu, i Moav æe poginuti s vrevom, s vikom i s glasom trubnijem. ³ I istrijebiæu sudiju iz njega i sve knezove njegove pobiae s njim, veli Gospod. ⁴ Ovako veli Gospod: za tri zla i za èetiri što uèini Juda, neæu mu oprostiti, jer prezreše zakon Gospodnji i uredaba njegovijeh ne držaše, i prevariše se lažima svojim, za kojima hodiše oci njihovi. ⁵ Nego æu pustiti oganj u Judu, te æe proždrijeti dvore Jerusalimske. ⁶ Ovako veli Gospod: za tri zla i za èetiri što uèini Izrailj, neæu mu oprostiti, jer

prodavaše pravednika za novce i ubogoga za jedne opanke. ⁷ Èeznu za prahom zemaljskim na glavi siromasima, i prevraæaju put smjernima; i sin i otac odlaze k jednoj djevojci da skvrne sveto ime moje. ⁸ I na haljinama u zalogu uzetijem leže kod svakoga oltara, i vino oglobljenijeh piju u kuæi bogova svojih. ⁹ A ja istrijebih ispred njih Amoreje, koji bijahu visoki kao kedri i jaki kao hrastovi, i potrh rod njihov ozgo i žile njihove ozdo. ¹⁰ I ja vas izvedoh iz zemlje Misirske, i vodih vas po pustinji èetrdeset godina da biste naslijedili zemlju Amorejsku. ¹¹ I podizah između sinova vaših proroke i između mladiæa vaših nazireje. Nije li tako? sinovi Izrailjevi, govori Gospod. ¹² A vi pojiste nazireje vinom, i prorocima zabranjivaste govoreæi: ne prorokujte. ¹³ Evo, ja æu vas pritisnuti na mjestu vašem kao što se pritiskuju kola puna snoplja. ¹⁴ I neæe biti bijega brzomu, i jaki neæe utvrditi krjeposti svoje, i hrabri neæe spasti duše svoje. ¹⁵ I strijelac neæe se održati, i laki na nogu neæe se izbaviti, niti æe konjik spasti duše svoje. ¹⁶ Nego æe najhrabriji među junacima go pobjeæi u onaj dan, govori Gospod.

3 Èujte rijeè koju govori Gospod za vas, sinovi Izrailjevi, za sve pleme koje sam izveo iz zemlje Misirske, govoreæi: ² Samo vas poznah između svijeh plemena zemaljskih, zato æu vas pohoditi za sva bezakonja vaša. ³ Hoæe li dvojica iæi zajedno, ako se ne sastanu? ⁴ Hoæe li riknuti lav u šumi, ako nema lova? hoæe li laviæ pustiti glas svoj iz peæine svoje, ako ne uhvati što? ⁵ Hoæe li ptica pasti u mrežu na zemlju, ako nema zamke? hoæe li se dignuti mreža sa zemlje, ako se ništa ne uhvati? ⁶ Hoæe li truba trubiti po gradu, a narod da ne dotrèi uplašen? hoæe li biti nesreæa u gradu, a Gospod da je ne uèini? ⁷ Jer Gospod Gospod ne èini ništa ne otkrivši tajne svoje slugama svojim prorocima. ⁸ Kad lav rikne, ko se neæe bojati? kad Gospod reèe, ko neæe prorokovati? ⁹ Oglasite po dvorovima Azotskim i po dvorovima u zemlji Misirskoj, i recite: skupite se na gore Samarijske i vidite velike neredu u njoj i nasilje u njoj. ¹⁰ Ne znaju èiniti pravo, govori Gospod, sabiraju blago nasiljem i grabežem u dvorima svojim. ¹¹ Zato ovako veli Gospod Gospod: neprijatelj je oko zemlje i oboriae ti silu tvoju, i oplijeniae se dvorovi tvoji. ¹² Ovako veli Gospod: kao kad pastir istragne iz usta lavu dvije golijeni ili kraj od uha, tako æe se istrgnuti sinovi Izrailjevi koji sjede u Samariji na uglu od odra i nakraj postelje. ¹³ Èujte i zsvjedoèite u domu Jakovljevu, govori Gospod Gospod Bog nad vojskama. ¹⁴ Kad pohodim Izrailja za

grijehe njegove, tada æu pohoditi i oltare Vetiljske, i odbiæe se rogovi oltaru i pašæe na zemlju. ¹⁵I udariæu kuæu zimnu i ljetnu kuæu, i propašæe kuæe od slonove kosti, i nestæe velikih kuæa, govori Gospod.

4 Èujte ovu rijeè, krave Vasanske, koje ste u gori Samarijskoj, koje krivo èinite ubogima i satirete siromahe, koje govorite gospodarima svojim: donesite da pijemo. ²Zakle se Gospod Gospod svetošæu svojom da æe vam evo doæi dani, te æe vas izvlaèiti kukama, i ostatak vaš udicama ribarskim. ³I kroz prolome æete izljesti, svaka na prema se, i pobacaæete što bude u dvorovima, govori Gospod. ⁴Idite u Vetilj, i èinite bezakonje, u Galgalu množite bezakonje svoje, i prinosite svako jutro žrtve svoje, treæe godine desetke svoje; ⁵I palite žrtvu zahvalnu od hljeba kiseloga, i oglasite žrtve dragovoljne i razglasite, jer vam je tako milo, sinovi Izrailjevi, govori Gospod Gospod. ⁶I zato vam ja dadoh da su vam èisti zubi po svijem gradovima vašim i da nema hljeba nigdje po svijem mjestima vašim; ali se ne obratiste k meni, govori Gospod. ⁷A ja vam ustegoh dažd, kad još tri mjeseca bijahu do žetve, i pustih dažd na jedan grad, a na drugi grad ne pustih dažda, jedan se kraj nakvasi, a drugi kraj, na koji ne daždje, posuši se. ⁸Tako dva i tri grada iðahu u jedan grad da piju vode, i ne mogahu se napiti; ipak se ne obratiste k meni, govori Gospod. ⁹Bih vas sušom i medljikom; gusjenice izjedoše obilje u vrtovima vašim i u vinogradima vašim i na smokvama vašim i na maslinama vašim; ipak se ne obratiste k meni, govori Gospod. ¹⁰Poslah u vas pomor kao u Misir, pobih maèem mladiae vaše i odvedoh konje vaše, i uèinih te se podizaše smrad iz okola vašega i u nozdrve vaše; ipak se ne obratiste k meni, govori Gospod. ¹¹Zatirah vas kao što Gospod zatr Sodom i Gomor, i bijaste kao glavnja istrgnuta iz ognja; ipak se ne obratiste k meni, govori Gospod. ¹²Zato æu ti tako uèiniti, Izrailju; i što æu ti tako uèiniti, pripravi se, Izrailju, da sreteš Boga svojega. ¹³Jer eto onoga koji je sazdao gore i koji je stvorio vjetar i javlja èovjeku što misli, èini od zore tamu, i hodi po visinama zemaljskim; ime mu je Gospod Bog nad vojskama.

5 Èujte ovu rijeè, naricanje koje podižem za vama, dome Izrailjev. ²Pade, neæe više ustati djevojka Izrailjeva; baèena je na zemlju svoju, nema nikoga da je podigne. ³Jer ovako veli Gospod Gospod: u gradu iz kojega je izlazila tisuæa ostaæe stotina, a iz kojega je izlazila stotina u njemu æe ostati deset domu Izrailjevu. ⁴Jer ovako veli Gospod domu Izrailjevu: tražite me, i biæete živi. ⁵A ne tražite Vetilja, i ne idite u Galgal, i ne prolazite u Virsaveju, jer æe Galgal otiaèi u ropstvo, a Vetilj æe se obratiti u ništa. ⁶Tražite Gospoda i biæete živi, da ne obuzme doma Josifova kao oganj i spali i ne bude nikoga da gasi Vetilj. ⁷Koji obraæate sud u pelen, i pravdu na zemlju obarate, ⁸Onoga tražite koji je stvorio zvijezde kola i štape, i koji pretvara sjen smrtni u jutro a dan u tamnu noæ,

koji doziva vode morske i proljeva ih po zemlji; ime mu je Gospod. ⁹Koji podiže pogibao na jakoga, te pogibao dođe na grad. ¹⁰Mrze na onoga koji kara na vratima, i gade se na onoga koji govori pravo. ¹¹Zato što gazite siromaha i uzimate od njega žito u danak, sagradiste kuæe od tesana kamena, ali neæete sjedjeti u njima; nasadiste lijepe vinograde, ali neæete piti vina iz njih. ¹²Jer znam bezakonja vaša, kojih je mnogo, i grijehe vaše, koji su veliki, koji muèite pravednika, primete poklone i izvraete pravdu ubogima na vratima. ¹³Zato æe pravedni muèati u ovo vrijeme, jer je zlo vrijeme. ¹⁴Tražite dobro a ne zlo, da biste bili živi; i tako æe Gospod Bog nad vojskama biti s vama, kako rekoste. ¹⁵Mrzite na zlo i ljubite dobro, i postavite na vratima sud, ne bi li se Gospod Bog nad vojskama smilovao na ostatak Josifov. ¹⁶Zato ovako veli Gospod Bog nad vojskama, Gospod: biæe tužnjava po svijem ulicama, i po svijem putovima govoriæe: jaoh! jaoh! i zvaæe ratare na žalost i na tužnjavu one koji umiju naricati. ¹⁷I po svijem æe vinogradima biti tužnjava, jer æu proæi posred tebe, govori Gospod. ¹⁸Teško onima koji žele dan Gospodnji! što æe vam dan Gospodnji? tada je mrak a ne vidjelo. ¹⁹Kao da bi ko bježao od lava pa bi ga sreo medvjed; ili kao da bi ko došao u kuæu i naslonio se rukom na zid, pa bi ga zmija ujela. ²⁰Nije li dan Gospodnji mrak a ne vidjelo? i tama, bez svjetlosti? ²¹Mrzim na vaše praznike, odbacio sam ih, i neæu da mirišem svetkovina vaših. ²²Ako mi prinesete žrtve paljenice i prinose svoje, neæu ih primiti, i neæu pogledati na zahvalne žrtve od ugojene stoke vaše. ²³Ukloni od mene buku pjesama svojih, i sviranja psaltira tvojih neæu da èujem. ²⁴Nego sud neka teèe kao voda i pravda kao silan potok. ²⁵Jeste li meni prinostili žrtve i dare u pustinji èetrdeset godina, dome Izrailjev? ²⁶Nego ste nosili šator Moloha svojega, i Hijuna, likove svoje, zvijezdu boga svojega, koje sami sebi naèiniste. ²⁷Zato æu vas preseliti iza Damaska, govori Gospod, kojemu je ime Bog nad vojskama.

6 Teško bezbrižnima u Sionu i onima koji su bez straha u gori Samarijskoj, koji su na glasu između poglavica narodima, ka kojima dolazi dom Izrailjev. ²Prođite u Halnu i vidite, i odande idite u veliki Emat, poslije siðite u Gat Filistejski; je li koje carstvo bolje od ovijeh? jesu li im međe prostranije od vaših meða? ³Teško vama koji mislite da je daleko zli dan, a primièete stolicu na kojoj je nasilje; ⁴Koji liježete na odrima od slonove kosti i pružate se na posteljama svojim, i jedete jaganjce iz stada i teoce ugojene; ⁵Koji pjevate uza psaltire, i izmišljate sprave muzièke kao David; ⁶Koji pijete vino velikim èašama, i mažete se skupocjenijem mirisima, a ne marite za polom Josifov. ⁷Zato æe sada otiaèi u ropstvo među prvima koji æe otiaèi u ropstvo, i prestaæe radost onijeh koji se goste. ⁸Zakle se Gospod Gospod sobom, govori Gospod Bog nad vojskama: ja se gadim na ponos Jakovljevi i mrzim na dvorove njegove; zato æu predati grad i sve što je u njemu. ⁹I ako deset ljudi ostane u jednoj kuæi, umrijeæe. ¹⁰I kad uzme koga stric mu ili koji æe ga

spaliti da iznese kosti njegove iz kuæe, reæi æe onome koji bude u kutu u kuæi: ima li jošte ko kod tebe? A on æe reæi: nema nikoga. A on æe reæi: muèi; jer ne pominjaše imena Gospodnjega. ¹¹ Jer evo, Gospod zapovijeda i udariæe dom veliki da se razvali i mali dom da popuca. ¹² Trèe li konji po stijeni i ore li se volovima? jer vi pretvoriste sud u žuè, i plod od pravde u pelen. ¹³ Vi se radujete onome što nije ništa, i govorite: nijesmo li svojom snagom dobili rogove? ¹⁴ Jer, gle, ja æu podignuti na vas, dome Izrailjev, govori Gospod Bog nad vojskama, narod, koji æe vas pritjesniti od ulaska u Emat do potoka u pustinji.

7 Ovo mi pokaza Gospod Gospod: gle, sazdaše skakavce kad poèinjaše nicati otava, i gle, bijaše otava po carevoj kosidbi. ² A kad pojedøše travu zemaljsku, tada rekoh: Gospode, Gospode, smiluj se; kako æe se podignuti Jakov? jer je mali. ³ Gospod se raskaja za to: neæe biti, reèe Gospod. ⁴ Tada mi pokaza Gospod Gospod, i gle, Gospod Gospod povika da æe suditi ognjem; i oganj proždrije veliku bezdanu i proždrije dio zemlje. ⁵ A ja rekoh: Gospode, Gospode, prestani; kako æe se podignuti Jakov? jer je mali. ⁶ Gospod se raskaja za to: ni to neæe biti, reèe Gospod Gospod. ⁷ Tada mi pokaza, i gle, Gospod stajaše na zidu sazidanu po mjerilima, i u ruci mu bjehu mjerila. ⁸ I reèe mi Gospod: što vidiš, Amose? I rekoh: mjerila. A Gospod mi reèe: evo, ja æu metnuti mjerila posred naroda svojega Izrailja, neæu ga više prolaziti. ⁹ Jer æe se razoriti visine Isakove, i svetinje æe Izrailjeve opustjeti, i ustaæu na dom Jerovoamov s maèem. ¹⁰ Tada Amasija sveštenik Vetiljski posla k Jerovoamu caru Izrailjevu i poruèi mu: Amos diže bunu na te usred doma Izrailjeva, zemlja ne može podnijeti svijeh rijeèi njegovijeh. ¹¹ Jer ovako govori Amos: Jerovoam æe poginuti od maèa, a Izrailj æe se odvesti iz zemlje svoje u ropstvo. ¹² Potom reèe Amasija Amosu: vidoèe, idi, bježi u zemlju Judinu, i ondje jedi hljeb i ondje prorokuj; ¹³ A u Vetilju više ne prorokuj, jer je svetinja careva i dom je carski. ¹⁴ A Amos odgovori i reèe Amasiji: ne bjeħ prorok ni proroèki sin, nego bjeħ govedar i brah dudove; ¹⁵ A Gospod me uze od stada i reèe mi Gospod: idi, prorokuj narodu mojemu Izrailju. ¹⁶ Sada dakle èuj rijeè Gospodnju. Ti kažeš: ne prorokuj u Izrailju, i ne kropi po domu Isakovu. ¹⁷ Zato ovako veli Gospod: žena æe ti se kurvati u gradu, i sinovi æe tvoji i kæeri tvoje pasti od maèa, i zemlja æe se tvoja razdijeliti užem, i ti æeš umrijeti u neèistoj zemlji, a Izrailj æe se odvesti iz svoje zemlje u ropstvo.

8 Ovo mi pokaza Gospod: gle, kotarica ljetnoga voæa. ² I reèe: što vidiš, Amose? A ja rekoh: kotaricu ljetnoga voæa. A Gospod mi reèe: doðe kraj narodu mojemu Izrailju, neæu ga više prolaziti. ³ I pjesme æe crkvene biti ridanje u onaj dan, govori Gospod; biæe mnoštvo mrtvijeh tjelesa, koja æe se svuda pobacati muèeæi. ⁴ Èujte ovo, koji proždirete uboge i satirete siromahe u zemlji, ⁵ Govoreæi: kad æe proæi mladina da prodajemo žito? i subota da otvorimo pšenicu? umaljujuæi efu i poveæavajuæi

sikal i varajuæi lažnijem mjerilima; ⁶ Da kupujemo siromahe za novce i ubogoga za jedne opanke, i da prodajemo oèinke od pšenice. ⁷ Zakle se Gospod slavom Jakovljevom: neæu nigda zaboraviti nijednoga djela njihova. ⁸ Neæe li se zemlja potresti od toga, i protužiti svaki koji živi na njoj? i neæe li se sva razliti kao rijeka? i neæe li se odnijeti i potopiti kao od rijeke Misirske? ⁹ I u onaj dan, govori Gospod Gospod, uèiniæu da sunce zaðe u podne, i pomraèiæu zemlju za bijela dana. ¹⁰ I pretvoriæu praznike vaše u žalost i sve pjesme vaše u plaè, i metnuæu kostrijet oko svijeh bedara, i uèiniæu da svaka glava oæelavi i da bude žalost kao za jedincem, i kraj æe joj biti kao gorak dan. ¹¹ Gle, idu dani, govori Gospod Gospod, kad æu pustiti glad na zemlju, ne glad hljeba ni žeð vode, nego slušanja rijeèi Gospodnjih. ¹² I potucaæe se od mora do mora, i od sjevera do istoka trèaæe tražeæi rijeè Gospodnju, i neæe je naæi. ¹³ U to æe vrijeme obamirati lijepo djevojke i mladiæi od žeði, ¹⁴ Koji se kunu krivicom Samarijskom i govore: tako da je živ Bog tvoj, Dane, i tako da je živ put u Virsaveju. I pašæe, i neæe više ustati.

9 Vidjeh Gospoda, a on stajaše na oltaru, i reèe: udari u gornji prag od vrata da se zatresu dovratnici, i rascijepi ih sve od vrha njihova; a što ostane iza njih pobiaæu maèem; neæe uteæi između njih nijedan, niti æe se koji spasti. ² Da se zakopaju u najdonji kraj zemlje, odande æe ih uzeti ruka moja; i da izaðu na nebo, odande æu ih skinuti; ³ I da se sakriju na vrh Karmila, naæi æu ih i uzeæu ih odande; i da se sakriju ispred mojih oèiju na dno morsko, ondje æu zapovjediti zmiji da ih ujede; ⁴ Da otidu u ropstvo pred neprijateljima svojim, i ondje æu zapovjediti maèu da ih pobije, i obratiæu oèi svoje njima na zlo a ne na dobro. ⁵ Jer Gospod Gospod nad vojskama kad se dotakne zemlje, ona se rastapa i tuže svi koji žive na njoj, i razljeva se sva kao rijeka i potapa se kao od rijeke Misirske. ⁶ On je sagradio sebi klijeti na nebu i svod svoj osnovao na zemlji; zove vode morske i izljeva ih po zemlji; ime mu je Gospod. ⁷ Nijeste li mi, sinovi Izrailjevi, kao sinovi Etiopski? govori Gospod; ne izvedoh li Izrailja iz zemlje Misirske, a Filisteje iz Kaftora i Sirce iz Kira? ⁸ Gle, oèi su Gospodnje upravljene na ovo grješno carstvo da ga zatrem sa zemlje; ali neæu sasvijem zatrti doma Jakovljeva, govori Gospod. ⁹ Jer, evo, ja æu zapovjediti i razmetaæu meðu svijem narodima dom Izrailjev kao što se razmeæe žito u rešetu da ni zrno ne padne na zemlju. ¹⁰ Od maèa æe poginuti svi grješnici između mojega naroda, koji govore: neæe doæi, niti æe nas zadesiti zlo. ¹¹ U to æu vrijeme podignuti opali šator Davidov, i zatvoriæu mu pukotine, i opraviæu mu što je razvaljeno, i opet æu ga sagraditi kao što je bio prije, ¹² Da bi naslijedili ostatak Edomski i sve narode na koje se priziva ime moje, govori Gospod, koji èini ovo. ¹³ Evo, idu dani, govori Gospod, kad æe oraè stizati žeteoca, i koji gazi grožðe sijaèa, i gore æe kapati slatkim vinom, a svi æe se humovi rastapati. ¹⁴ I

povratiaeu roblje naroda svojega Izrailja, i opet æ
sagraditi puste gradove i naseliæe se, i nasadiæe
vinograde i piti vino iz njih, i naèiniæe vrtove i jesti rod

iz njih. ¹⁵I posadiæu ih u zemlji njihovoj, i neæe se više
išèupati iz zemlje svoje, koju im dadoh, govori Gospod
Bog tvoj.

Ovadija

1 Utvara Avdijeva. Ovako veli Gospod Gospod za Edomsku: èusmo glas od Gospoda, i glasnik bi poslan k narodima: ustajte, da ustanemo na nju u boj. ² Gle, uèiniæu te malijem meðu narodima, biæeš vrlo prezren. ³ Ponos srca tvojega prevari te, tebe, koji živiš u rasjelinama kamenijem, u visokom stanu svom, i govoriš u srcu svom: ko æe me oboriti na zemlju? ⁴ Da podigneš visoko kao orao i meðu zvijezde da metneš gnijezdo svoje, odande æu te oboriti, govori Gospod. ⁵ Kako si oplijenjen? da su došli k tebi kradljivci ili lupeži noæu, ne bi li pokrali koliko im je dosta? da su došli k tebi beraèi vinogradski, ne bi li ostavili pabiraka? ⁶ Kako se pretraži Isav, kako se naðoše potaje njegove! ⁷ Do granice te odvedoše svi koji bijahu s tobom u vjeri, prevariše te i nadvladaše te koji bijahu u miru s tobom; koji jedu hljeb tvoj podmetnuše ti zamku, da se ne opazi. ⁸ U onaj dan, govori Gospod, neæu li pogubiti mudre u zemlji Edomskoj i razumne u gori Isavovoj? ⁹ I tvoji æe se junaci uplašiti, Temane, da se istrijebe pokoljem svi iz gore Isavove. ¹⁰ Za nasilje uèinjeno bratu tvojemu Jakovu pokriæe te stid i istrijebiæeš se zasvagda. ¹¹ Onaj dan, kad ti stajaše nasuprot; onaj dan, kad inostranci odvoðahu u ropstvo vojsku njegovu, i tuðinci ulažahu na vrata njegova i bacahu ždrijeb za Jerusolim, bješe i ti kao koji od njih. ¹² Ali ti ne trebaše

gledati dana brata svojega, dana, kad se odvoðaše u tuðu zemlju, niti se radovati sinovima Judinijem u dan kad propadahu, niti razvaljivati usta u dan nevolje njihove. ¹³ Ne trebaše ti uæi na vrata naroda mojega u dan pogibli njihove, ne trebaše da i ti gledaš zlo njihovo u dan pogibli njihove ni da se mašaš dobra njihova u dan pogibli njihove. ¹⁴ Niti trebaše da staneš na rasputicu da ubijaš bježan njihovu, niti da izdaješ onijeh koji ostaše u dan nevolje. ¹⁵ Jer je dan Gospodnji blizu svijem narodima; kako si èinio, tako æe ti biti, plata æe ti se vratiti na glavu tvoju. ¹⁶ Jer kao što ste vi pili na svetoj gori mojoj, tako æe piti svi narodi vazda, piæe, i ždrijeæe, i biæe kao da ih nije bilo. ¹⁷ A na gori æe Sionu biti spasenje, i biæe sveta, i dom æe Jakovljev naslijediti našljedstvo svoje. ¹⁸ I dom æe Jakovljev biti oganj i dom Josifov plamen, a dom Isavov strnjika; i razgorjeæe se na njih, i spaliæe ih; i neæe biti ostatka domu Isavovu, jer Gospod reèe. ¹⁹ I naslijediæe jug, goru Isavovu, i ravnicu, Filisteje; i naslijediæe polje Jefremovo i polje Samarijsko i Venijaminovo i Galad; ²⁰ I zarobljena vojska sinova Izrailjevijeh naslijediæe što je bilo Hananejsko do Sarepte; a roblje Jerusalimsko, što je u Sefaradu, naslijediæe južne gradove. ²¹ I izbavitelji æe izaæi na goru Sion da sude gori Isavovoj, i carstvo æe biti Gospodnje.

Jona

1 Dođe rijeè Gospodnja Joni sinu Amatijevu govoreæi: ² Ustani, idi u Nineviju grad veliki, i propovijedaj protiv njega, jer izaðe zloæa njihova preda me. ³ A Jona usta da bježi u Tarsis od Gospoda, i sišav u Jopu naðe laðu koja iðaše u Tarsis, i plativ vozarinu uðe u nju da otide s njima u Tarsis od Gospoda. ⁴ Ali Gospod podiže velik vjetar na moru, i posta velika bura na moru da mišljahu da æe se razbiti laða. ⁵ I laðari uplašivši se prizivahu svaki svojega boga, i bacahu što bješe u laði u more da bi bila lakša; a Jona bješe sišao na dno laði, i legav spavaše tvrdo. ⁶ A upravitelj od laðe pristupi k njemu i reèe mu: šta ti spavaš! ustani, prizivaj Boga svojega, ne bi li nas se opomenuo Bog da ne poginemo. ⁷ Potom rekoše jedan drugome: hodite, da bacimo ždrijeb da vidimo sa koga dođe na nas ovo zlo. I baciše ždrijeb, i pade ždrijeb na Jonu. ⁸ Tada mu rekoše: kaži nam zašto dođe ovo zlo na nas; koje si radnje? i odakle ideš? iz koje si zemlje? i od koga si naroda? ⁹ A on im reèe: Jevrejin sam, i bojim se Gospoda Boga nebeskoga, koji je stvorio more i suhu zemlju. ¹⁰ Tada se vrlo uplašiše ljudi, i rekoše mu: što si uèinio? Jer doznaše ljudi da bježi od Gospoda, jer im on kaza. ¹¹ I rekoše mu: što æemo èiniti s tobom, da bi nam more utolilo? Jer bura na moru bivaše sve veæa. ¹² A on im reèe: uzmite me i bacite me u more, i more æe vam utoliti, jer vidim da je s mene došla na vas ova velika bura. ¹³ A ljudi stadoše veslati da bi došli ka kraju; ali ne mogahu, jer im bura na moru bivaše sve veæa. ¹⁴ Tada prizvaše Gospoda i rekoše: molimo ti se, Gospode, da ne poginemo radi duše ovoga èovjeka, i nemoj metnuti na nas krvi prave, jer ti, Gospode, èiniš kako hoæeš. ¹⁵ Potom uzeše Jonu i baciše ga u more, i presta bura na moru. ¹⁶ Tada se pobojaše oni ljudi Gospoda vrlo, i prinesoše žrtvu Gospodu i uèiniše zavjete.

2 A Gospod zapovjedi, te velika riba proguta Jonu; i Jona bi u trbuhu ribljem tri dana i tri noæi. ² I zamoli se Jona Gospodu Bogu svojemu iz trbuha ribljega, ³ I reèe: zavapih u nevolji svojoj ka Gospodu, i usliši me; iz utrobe grobne povikah, i ti èu glas moj. ⁴ Jer si me bacio u dubine, u srce moru, i voda me opteèe; sve poplave tvoje i vali tvoji prelaziše preko mene. ⁵ I rekoh: odbaèen sam ispred oèiju tvojih; ali æu još gledati svetu crkvu tvoju. ⁶ Optekoše me vode do duše, bezdana me opkoli, sita omota mi se oko glave. ⁷ Sidoh do krajeva gorskih, prijevornice zemaljske nada mnom su dovijeka; ali ti izvadi život moj iz jame, Gospode Bože moj. ⁸ Kad nestajaše duše moje u meni, pomenuh Gospoda, i molitva moja dođe

k tebi, u svetu crkvu tvoju. ⁹ Koji drže lažne taštine, ostavljaju svoju milost. ¹⁰ A ja æu ti glasom zahvalnijem prinijeti žrtvu, ispuniti što sam zavjetovao; spasenje je u Gospoda. ¹¹ I Gospod zapovjedi ribi, te izbljuva Jonu na zemlju.

3 I dođe rijeè Gospodnja Joni drugi put govoreæi: ² Ustani, i idi u Nineviju grad veliki, i propovijedaj mu ono što ti ja kažem. ³ I ustav Jona otide u Nineviju po rijeèi Gospodnjoj; a Ninevija bješe grad vrlo velik, tri dana hoda. ⁴ I Jona poèe iæi po gradu jedan dan hoda, i propovijeda i reèe: jošte èetrdeset dana, pa æe Ninevija propasti. ⁵ I Ninevljani povjerovaše Bogu, i oglašiše post, i obukoše se u kostrijet od najveæega do najmanjega. ⁶ Jer kad dođe ta rijeè do cara Ninevijskoga, on usta sa svojega prijestola, i skide sa sebe svoje odijelo, i obuèe se u kostrijet i sjede u pepeo. ⁷ I proglasi se i kaza se po Nineviji po zapovijesti carevoj i knezova njegovijeh govoreæi: ljudi i stoka, goveda i ovce da ne okuse ništa, ni da pasu ni da piju vode. ⁸ Nego i ljudi i stoka da se pokriju kostrijeæu, i da prizivaju Boga jako, i da se vrati svaki sa svoga zloga puta i od nepravde koja mu je u ruku. ⁹ Ko zna, eda se povrati i raskaje Bog i povrati se od ljutoga gnjeva svojega, te ne izginemo. ¹⁰ I Bog vidje djela njihova, gdje se vratiše sa zloga puta svojega; i raskaja se Bog oda zla koje reèe da im uèini, i ne uèini.

4 A Jona bi vrlo nedrago, i rasrdi se. ² I pomoli se Gospodu i reèe: Gospode! ne rekoh li to kad još bijah u svojoj zemlji? zato šæah prije pobjeæi u Tarsis; jer znah da si ti Bog milostiv i žalostiv, spor na gnjev i obilan milosrðem, i kaješ se oda zla. ³ Sada Gospode, uzmi dušu moju od mene, jer mi je bolje umrijeti nego živjeti. ⁴ A Gospod reèe: je li dobro što se srdiš? ⁵ I Jona izide iz grada, i sjede s istoka gradu, i naèini ondje kolibu, i sjeðaše pod njom u hladu da vidi što æe biti od grada. ⁶ A Gospod Bog zapovjedi, te uzraste tikva nad Jonom da mu bude sjen nad glavom da mu pomože u mucij njegovoj; i Jona se obradova tikvi veoma. ⁷ Potom zapovjedi Bog, te dođe crv u zoru sjutradan, i podgrize tikvu, te usahnu. ⁸ I kad ogranu sunce, posla Bog suh istoèni vjetar; i sunce stade žeæi Jonu po glavi tako da obamiraše i poželje da umre govoreæi: bolje mi je umrijeti nego živjeti. ⁹ A Bog reèe Joni: je li dobro što se srdiš tikve radi? A on reèe: dobro je što se srdim do smrti. ¹⁰ A Gospod mu reèe: tebi je žao tikve, oko koje se nijesi trudio, i koje nijesi odgajio, nego jednu noæ uzraste a drugu noæ propade. ¹¹ A meni da ne bude žao Ninevije, velikoga grada, u kom

ima više od sto i dvadeset tisuća ljudi koji još ne znaju
šta je desno šta li lijevo, i mnogo stoke?

Mihej

1 Rijeè Gospodnja koja dođe Miheju Moreseæaninu za vremena Joatama, Ahaza i Jezekije, careva Judinijeh, što vidje za Samariju i za Jerusalem. ² Èujte, svi narodi, slušaj, zemljo i što je na njoj, i Gospod Bog da vam je svjedok, Gospod iz svete crkve svoje. ³ Jer, gle, Gospod izlazi iz mjesta svojega, i siæi æe, i hodiæ po visinama zemaljskim. ⁴ I gore æe se rastopiti pred njim, i doline æe se rasjesti, kao vosak od ognja i kao voda što teèe niz strmen. ⁵ Sve je to za zloèinstvo Jakovljevo i za grijeh doma Izrailjeva. Koje je zloèinstvo Jakovljevo? nije li Samarija? koje su visine Judine? nije li Jerusalem? ⁶ Zato æu uèiniti od Samarije gomilu u polju da se sade vinogradi, i pobacaæu kamenje njezino u dolinu i otkriæu joj temelje. ⁷ I svi rezani likovi njezini razbiæe se, i svi æe se darovi njezini sažeæi ognjem, i sve æu idole njezine potrti, jer od plate kurvarske nakupi, i opet æe biti plata kurvarska. ⁸ Zato æu plakati i ridati; hodiæu svuèen i go; plakaæu kao zmajevi i tužiæu kao sove. ⁹ Jer joj se rane ne mogu iscijeliti, dođoše do Jude, dopriješe do vrata mojega naroda, do Jerusalemima. ¹⁰ Ne javljajte u Gat, ne plaèite; u Vit-Afri valjaj se po prahu. ¹¹ Izidi, stanovnice Safirska, s golom sramotom; stanovnica Sananska neæe izaæi; žalost Vet-ezilska neæe vam dati stanka. ¹² Jer stanovnica Marotska tuži za svojim dobrom. Jer siđe zlo od Gospoda do vrata Jerusalimskih. ¹³ Upregni brze konje u kola, stanovnice Lahiska, koja si poèetak grijehu kæeri Sionskoj, jer se u tebi nađoše zloèinstva Izrailjeva. ¹⁴ Zato pošlji dare Moresetu Gatskom; domovi Ahsivski prevariæe careve Izrailjeve. ¹⁵ Još æu ti dovesti našljednika, stanovnice Mariska; doæi æe do Odolama, slave Izrailjeve. ¹⁶ Naèini se æelava i ostrizi se za milom djecom svojom; raširi æelu svoju kao ora, jer se vode od tebe u ropstvo.

2 Teško onima koji smišljaju bezakonje i o zlu se trude na posteljama svojim, i kad svane izvršuju, jer im je sila u ruci. ² Žele njive, i otimaju ih; žele kuæe, i uzimaju; èine silu èovjeku i kuæi njegovoj, èovjeku i našljedstvu njegovu. ³ Zato ovako veli Gospod: evo, ja mislim zlo tome rodu, iz kojega neæete izvuæi vratova svojih, niti æete hoditi ponosito, jer æe biti zlo vrijeme. ⁴ U ono vrijeme govoriæe se prièa o vama, i naricaæe se žalosno govoreæi: ropadosmo; promijeni dio naroda mojega; kako mi uze! uzevši njive naše razdijeli. ⁵ Zato neæeš imati nikoga ko bi ti povukao uže za ždrijež u zboru Gospodnjem. ⁶ Nemojte prorokovati, neka oni prorokuju; ako im ne prorokuju, neæe otstupiti sramota. ⁷ O ti, koji se zoveš dom

Jakovljev, je li se umalio duh Gospodnji? jesu li to djela njegova? eda li moje rijeèi nijesu dobre onome koji hodi pravo? ⁸ A narod se moj prije podiže kao neprijatelj; preko haljine skidate plašt s onijeh koji prolaze ne bojeæi se, koji se vraæaju iz boja. ⁹ Žene naroda mojega izgonite iz milijeh kuæa njihovijeh, od djece njihove otimate slavu moju navijek. ¹⁰ Ustanite i idite, jer ovo nije poèivalište; što se oskvrni, pogubiæe vas pogiblju velikom. ¹¹ Ako ko hodi za vjetrom i kazuje laži govoreæi: prorokovaæu ti za vino i za silovito piæe; taj æe biti prorok ovome narodu. ¹² Doista æu te sabrati svega, Jakove, doista æu skupiti ostatak Izrailjev; postaviæu ih zajedno kao ovce Vosorske, kao stado usred tora njihova, biæe vreva od ljudstva. ¹³ Pred njima æe iæi koji razbija; oni æe razbiti i proæi kroz vrata, i izaæi æe; i car æe njihov iæi pred njima, i Gospod æe biti pred njima.

3 Zato rekoh: èujte, poglavice Jakovljeve i knezovi doma Izrailjeva, ne treba li vam znati šta je pravo? ² Koji mrzite na dobro a ljubite zlo, sadirete kožu s njih i meso s kosti njihovijeh; ³ I jedete meso naroda mojega i sadirete kožu s njih i kosti im prebijate, i sasijecate kao u lonac i kao meso u kotao. ⁴ Tada æe vikati ka Gospodu, ali ih neæe uslišiti, nego æe sakriti lice svoje od njih u ono vrijeme, kako oni zlo radiše. ⁵ Ovako veli Gospod za proroke koji zavode moj narod, koji grizu zubima svojim i vièu: mir; i ako im ko ne da ništa u usta, dižu rat na nj. ⁶ Zato æe vam utvara biti noæ i proricanje vaše tama; i sunce æe zaæi tijekom prorocima i dan æe im se smraèiti. ⁷ Tada æe se postidjeti vidioci, i vraèari æe se posramiti, i svi æe zastrijeti usne svoje, jer neæe biti odgovora Božijega. ⁸ Ali ja sam pun sile od duha Gospodnjega, i suda i hrabrosti da kažem Jakovu zloèinstvo njegovo i Izrailju grijeh njegov. ⁹ Èujte ovo, poglavice doma Jakovljeva i knezovi doma Izrailjeva, koji se gadite na pravdu, i sve što je pravo izvræete; ¹⁰ Koji gradite Sion krljlu i Jerusalem bezakonjem. ¹¹ Poglavari njegovi sude po mitu, i sveštenici njegovi uèe za platu, i proroci njegovi gataju za novce, a na Gospoda se oslanjaju govoreæi: nije li Gospod usred nas? neæe doæi zlo na nas. ¹² Zato æe se s vas Sion preorati kao njiva, i Jerusalem æe postati gomila, i gora od doma visoka šuma.

4 Ali æe u pošljednja vremena biti utvrðena gora doma Gospodnjega navrh gora i uzvišena iznad humova, i narodi æe se stjecati k njoj. ² I iæi æe mnogi narodi govoreæi: hodite, da idemo na goru Gospodnju i u dom Boga Jakovljeva, i uèiæe nas svojim putovima, i hodiæemo njegovijem stazama; jer æe iz Siona izaæi

zakon i rijeè Gospodnja iz Jerusalima. ³I sudiaèe meðu mnogim narodima, i pokaraèe jake narode nadaleko, i oni æe raskovati maèeve svoje na raonike, i koplja svoja na srpove; neæe dizati maèa narod na narod, niti æe se više uèiti ratu. ⁴Nego æe sjedjeti svaki pod svojom vinovom lozom i pod smokvom, i neæe biti nikoga da ih plaši; jer usta Gospoda nad vojskama rekoše. ⁵Jer æe svi narodi hoditi svaki u ime boga svojega; a mi æemo hoditi u ime Gospoda Boga svojega uvijek i dovijeka. ⁶U to vrijeme, govori Gospod, sabraæu hrome, i skupiaæu odagnane i kojima zlo uèinili. ⁷I uèiniaæu od hromijeh ostatak i od odagnanih silan narod; i Gospod æe carovati nad njima na gori Sionu otsada i dovijeka. ⁸I ti, kulo stadu, stijeno kaèveri Sionskoj, tebi æe doæi, doæi æe prva vlast, carstvo kaèeri Jerusalemske. ⁹Zašto vieeš tako jako? nema li cara u tebi? eda li izgiboše tvoji savjetnici, te te obuzeše bolovi kao porodilju? ¹⁰Muèi se i vièi, kaèeri Sionska, kao porodilja, jer æeš izaæi iz grada i stanovaæeš u polju, i otiaèi æeš u Vavilon; ondje æeš se osloboditi, ondje æe te iskupiti Gospod iz ruku neprijatelja tvojih. ¹¹A sada se sabraše na te mnogi narodi govoreæi: da se oskvrni, i da se oèi naše nagledaju Siona. ¹²Ali ne znaju misli Gospodnjih, niti razumiju namjere njegove, jer ih je skupio kao snoplje na gumno. ¹³Ustani i vrsi, kaèeri Sionska, jer æu ti naèiniti rog gvozden, i kopita æu ti naèiniti mjedena, te æeš sarrti mnoge narode, i posvetiaæu Gospodu blago njihovo i imanje njihovo Gospodu sve zemlje.

5 Saberi se sada u èete, èetnice, opsjedi nas, neka biju prutom po obrazu sudiju Izrailjeva. ²A ti, Vitlejeme Efrato, ako i jesi najmanji meðu tisuæama Judinijem, iz tebe æe mi izaæi koji æe biti gospodar u Izrailju, kojemu su izlasci od poèetka, od vjeènijeh vremena. ³Zato æe ih ostaviti dokle ne rodi ona koja æe roditi; tada æe se ostatak braæe njegove vratiti sa sinovima Izrailjevijem. ⁴I stajaæe i pašaæe ih silom Gospodnjom, velièanstvom imena Gospoda Boga svojega; i oni æe nastavati, jer æe on tada biti velik do krajeva zemaljskih. ⁵I on æe biti mir; kad doæe Asirac u našu zemlju, i kad stupi u dvore naše, tada æemo podignuti na nj sedam pastira i osam knezova iz naroda. ⁶I oni æe opasti zemlju Asirsku maèem i zemlju Nevrodovu na vratima njegovijem; i on æe nas izbaviti od Asirca kad doæe u našu zemlju i kad stupi na meðu našu. ⁷I ostatak æe Jakovljevi biti usred mnogih naroda kao rosa od Gospoda i kao sitan dažd po travi, koja ne èeka èovjeka niti se uzda u sinove èovjeèije. ⁸I ostatak æe Jakovljevi biti meðu narodima, usred mnogih naroda, kao lav meðu zvijerima šumskim, kao laviaè meðu stadima ovaca, koji kad ide tlaèi i rastrže i nema nikoga da izbavi. ⁹Ruka æe ti se uzvisiti nad protivnicima tvojim, i svi æe se neprijatelji tvoji istrijebiti. ¹⁰I u ono æu vrijeme, govori Gospod, istrijebiti konje isred tebe i potraæu kola tvoja. ¹¹I zatraæu gradove u tvojoj zemlji, i razvaliaæu sva tvrda mjesta tvoja; ¹²I istrijebiaæu vraèanje iz ruku tvojih, i neæeš imati gatara; ¹³I istrijebiaæu likove tvoje rezane i

stupove tvoje isred tebe, i neæeš se više klanjati djelu ruku svojih; ¹⁴I iskorijeniaæu gajeve tvoje isred tebe, i raskopaæu gradove tvoje, ¹⁵I izvršiaæu osvetu s gnjevom i ljutinom na narodima koji ne slušaše.

6 Slušajte šta govori Gospod: ustani, sudi se s gorama, i neka èuju humovi glas tvoj. ²Slušajte, gore i tvrdi temelji zemaljski, parbu Gospodnju, jer Gospod ima parbu s narodom svojim, i s Izrailjem se sudi. ³Narode moj, šta sam ti uèinio? i èim sam ti dosadio? Odgovori mi. ⁴Jer te izvedoh iz zemlje Misirske i iskupih iz kuæe ropske i poslah pred tobom Mojsija, Arona i Mariju. ⁵Narode moj, opomeni se što naumi Valak car Moavski i što mu odgovori Valam sin Veorov, od Sitima do Galgala šta bi, da poznaš pravdu Gospodnju. ⁶Su èim æu doæi pred Gospoda da se poklonim Bogu višnjemu? hoæu li doæi preda nj sa žrtvama paljenicama? s teocima od godine? ⁷Hoæe li Gospodu biti mile tisuæe ovnova? desetine tisuæa potoka ulja? hoæu li dati prvenca svojega za prijestup svoj? plod utrobe svoje za grijeh duše svoje? ⁸Pokazao ti je, èovjeèe, što je dobro; i šta Gospod ište od tebe osim da èiniš što je pravo i da ljubiš milost i da hodiš smjerno s Bogom svojim? ⁹Glas Gospodnji viee gradu, i ko je mudar vidi ime tvoje; slušajte prut i onoga koji ga je odredio. ¹⁰Nije li jošte u kuæi bezbožnikovoj blago nepravo? i efa krnja, gadna? ¹¹Hoæe li mi biti èist u koga su mjerila lažna i u tobocu prijevarno kamenje? ¹²Jer su bogatuni njegovi puni nepravde, i stanovnici govore laž, i u ustima im je jezik prijevaran. ¹³Zato æu te i ja biti da oboliš, pustošiaæu te za grijeh tvoj. ¹⁴Ti æeš jesti, ali se neæeš nasititi, i padanje tvoje biaæe usred tebe; i sklanjaæeš, ali neæeš izbaviti, i što izbaviš predaæu maèu. ¹⁵Ti æeš sijati, ali neæeš žeti; ti æeš cijediti masline, ali se neæeš namazati uljem, i mast, ali neæeš piti vina. ¹⁶Jer se drže uredbe Amrijeve i sva djela doma Ahavova, i hodite po savjetima njihovijem, da te predam u pogibao, i stanovnike njegove u potsmijeh, i nosiaæete sramotu naroda mojega.

7 Teško meni! jer sam kao kad se obere ljetina, kao kad se pabirèi poslije branja vinogradskoga; nema grozda za jelo, ranoga voæa želi duša moja. ²Nesta pobožnoga sa zemlje i nema pravoga meðu ljudima, svi vrebaju krv, svaki lovi brata svojega mrežom. ³Da èine zlo objema rukama što više mogu, ište knez; i sudija sudi za platu, i ko je velik govori opaèinu duše svoje, i spleæu je. ⁴Najbolji je izmeðu njih kao trn, najpraviji je gori od trnjaka; dan stražara tvojih, pohoðenje tvoje, doæe, sada æe se smesti. ⁵Ne vjerujte prijatelju, ne oslanjajte se na voða; od one koja ti na krilu leži, èuvaj vrata usta svojih. ⁶Jer sin grdi oca, kaèi ustaje na mater svoju, snaha na svekrvu svoju, neprijatelji su èovjeku domašnji njegovi. ⁷Ali ja æu Gospoda pogledati, èekaæu Boga spasenja svojega; uslišiaæ me Bog moj. ⁸Nemoj mi se radovati, neprijateljice moja; ako padoh, ustaæu; ako sjedim u mraku, Gospod æe mi biti vidjelo. ⁹Podnosiaæu gnjev Gospodnji, jer mu zgriješih, dok ne raspravi parbu

moju i da mi pravicu; izvešæe me na vidjelo, vidjeæu pravdu njegovu. ¹⁰ Neprijateljica æe moja vidjeti, i sram æe je pokriti, koja mi govori: gdje je Gospod Bog tvoj? oèi æe je moje vidjeti; sada æe se ona pogaziti kao blato na ulicama. ¹¹ U koje se vrijeme sazidaju zidovi tvoji, u to æe vrijeme otiæi zapovijest nadaleko; ¹² U to æe vrijeme dolaziti k tebi od Asirske do tvrdijeh gradova, i od tvrdijeh gradova do rijeke, i od mora do mora, i od gore do gore. ¹³ A zemlja æe biti pusta sa stanovnika svojih, za plod djela njihovijeh. ¹⁴ Pasi narod svoj s palicom svojom, stado našljedstva svojega, koje živi osamljeno u šumi, usred Karmila; neka pasu po Vasanu i po Galadu, kao u staro vrijeme.

¹⁵ Kao u vrijeme kad si izašao iz zemlje Misirske pokazaæu mu èudesu. ¹⁶ Narodi æe vidjeti, i postidjeæe se od sve sile svoje; metnuæe ruku na usta, uši æe im zagluhnuti. ¹⁷ Lizaæe prah kao zmija; kao bubine zemaljske drkæuæi izlješæe iz rupa svojih; pritræaæe uplašeni ka Gospodu Bogu našem, i tebe æe se bojati. ¹⁸ Ko je Bog kao ti? koji prašta bezakonje i prolazi prijestupe ostatku od našljedstva svojega, ne drži dovijeka gnjeva svojega, jer mu je mila milost. ¹⁹ Opet æe se smilovati na nas; pogaziæe naša bezakonja; baciæeš u dubine morske sve grijehe njihove. ²⁰ Pokazaæeš istinu Jakovu, milost Avramu, kako si se zakleo ocima našim u staro vrijeme.

Naum

1 Breme Nineviji; knjiga od utvare Nauma Elkošanina. ² Bog je revnitelj i Gospod je osvjetnik; osvjetnik je Gospod i gnjevi se; Gospod se sveti protivnicima svojim, i drži gnjev prema neprijateljima svojim. ³ Gospod je spor na gnjev i velike je moæi; ali nikako ne pravda krivca; put je Gospodnji u vihoru i buri, i oblaci su prah od nogu njegovijeh. ⁴ Zapreæuje moru i isušuje ga, i sve rijeke isušuje, vene Vasan i Karmil, i cvijet Vasanski vene. ⁵ Gore se tresu od njega, i humovi se rastapaju, a zemlja gori pred njim i vasiljena i sve što živi u njoj. ⁶ Pred gnjevom njegovijem ko æe se održati? i ko æe se oprijeti jarosti gnjeva njegova? jarost se njegova izlijeva kao oganj, i stijene se raspadaju pred njim. ⁷ Dobar je Gospod, grad je u nevolji, i poznaje one koji se uzdaju u nj. ⁸ Ali æe silnom poplavom uèiniti kraj mjestu njezinu, i tama æe goniti neprijatelje njegove. ⁹ Šta smišljate Gospodu? on æe uèiniti kraj; neæe se dva puta podignuti pogibao. ¹⁰ Jer kao trnje spleteni i kao od vina pijani proždrijeæe se kao suha slama. ¹¹ Iz tebe je izašao koji smišlja zlo Gospodu, savjetnik nevaljao. ¹² Ovako veli Gospod: ako i jesu u sili i mnogo ih ima, opet æe se isjeæi i proæi. Muèio sam te, neæu te više muèiti. ¹³ Nego æu sada slomiti jaram njegov s tebe, i pokidaæu tvoje okove. ¹⁴ Ali za tebe zapovjedi Gospod da se ne sije više ime tvoje; iz doma bogova tvojih istrijebiæu likove rezane i livene; naèiniæu ti od njega grob kad budeš prezren. ¹⁵ Eto, na gorama noge onoga koji nosi dobre glase, koji oglašuje mir. Praznuj, Juda, svoje praznike, ispunjaj zavjete svoje, jer zlikovac neæe više prolaziti po tebi; sasvijem se zatro.

2 Izaðe zatiraè na te, èuvaj grad, pazi na put, utvrdi bedra, ukrijepi se dobro. ² Jer Gospod povrati slavu Jakovljevu kao slavu Izrailjevu, jer ih pustošnici opustošiše i loze im potrše. ³ Štit je junaka njegovijeh crven, vojnici su u skerletu; kola æe mu biti kao zapaljeni luèevi na dan kad se uvrsta, i jele æe se ljuljati strašno. ⁴ Kola æe praskati po ulicama i udarati jedna o druga po putovima, biæe kao luèevi, i trèaæe kao munje. ⁵ Pominjaæe junake svoje, a oni æe padati iduæi, pohitjeæe k zidovima njegovijem, i zaklon æe biti gotov. ⁶ Vrata æe se rijekama otvoriti, i dvor æe se razvaliti. ⁷ I koja stoji, zarobiaæe se i odvešæe se, djevojke njezine pratiæe je uzdišuæi kao golubice, bijuæi se u prsi. ⁸ Ninevija bijaše kao jezero vodeno otkako je; ali bježe. Stanite, stanite. Ali se niko ne obzire. ⁹ Grabite srebro, grabite zlato; blagu nema kraja, mnoštvo je svakojakih dragih zaklada. ¹⁰ Isprazni se, i ogolje, i opustje; i srce se rastopi, koljena udaraju

jedno o drugo, i bol je u svijem bedrima, i lica su svjema pocrnjela. ¹¹ Gdje je loža lavovima i pasište laviæima, kuda iðaše lav i lavica i laviæ, i nikoga ne bješe da plaši? ¹² Lav lovljaše svojim laviæima dosta, i davljaše lavicama svojim, i punjaše peæine svoje lova i lože svoje grabeža. ¹³ Evo me na te, govori Gospod nad vojskama, i popaliaæu kola tvoja u dim, i maè æe proždrijeti laviæe tvoje, i istrijebiæu sa zemlje grabež tvoj, i neæe se èuti glas poslanika tvojih.

3 Teško gradu krvnièkom, vas je pun laži i otimanja, grabež ne izbiva iz njega. ² Pucaju bièevi, i toèkovi prašte, i konji topoæu, i kola skaèu, ³ Konjanici poskakuju, i maèevi se sjaju, i koplja sijevaju, i mnoštvo je pobijenijeh i sila mrtvijeh tjelesa, nema broja mrtvacima; i pada se preko mrtvacu, ⁴ Za mnoštvo kurvarstva ljupke kurve, vješte bajaèice, koja prodaje narode svojim kurvanjem i plemena vraèanjem svojim. ⁵ Evo me na te, govori Gospod nad vojskama, i uzgrnuæu ti skute tvoje na lice, i pokazaæu narodima golotinju tvoju i carstvima sramotu tvoju. ⁶ I baciaæu na tebe gadove i naružiæu te, i naèiniæu od tebe ugled. ⁷ I ko te god vidi, bježaæe od tebe, i govoriæe: opustje Ninevija; ko æe je žaliti? gdje æu tražiti one koji bi te tješili? ⁸ Jesi li bolja od No-Amona, koji ležaše meðu rijekama, optoèen vodom, kojemu prednja kula bješe more i zidovi mu bjehu more? ⁹ Jaèina mu bješe Huska zemlja i Misir i narodi bez broja; Futeji i Liveji bjehu ti pomoænici. ¹⁰ I on bi preseljen, otide u ropstvo, i djeca njegova biše razmrskana po uglovima svijeh ulica; i za glavare njegove bacaše ždrijeb, i svi vlastelji njegovi biše okovani u puta. ¹¹ I ti æeš se opiti i kriæeš se, i ti æeš tražiti zaklon od neprijatelja. ¹² Svi æe gradovi tvoji biti kao smokve s ranijem rodom; kad se tresnu, padaju u usta onome ko hoæe da jede. ¹³ Eto, narod su ti žene usred tebe; neprijateljima æe tvojim biti širom otvorena vrata od zemlje tvoje, oganj æe proždrijeti prijevornice tvoje. ¹⁴ Nahvataj sebi vode za opsadu, utvrdi ograde svoje; uði u kao i ugazi blato, opravi peæ za opeke. ¹⁵ Ondje æe te proždrijeti oganj, maè æe te isjeæi, izješæe te kao hrušt; neka vas je mnogo kao hruštava, neka vas je mnogo kao skakavaca. ¹⁶ Imaš trgovaca više nego što je zvijezda na nebu; hruštavi padoše, pa odletješe. ¹⁷ Glavari su tvoji kao skakavci i vojvode tvoje kao veliki skakavci, koji padaju po plotovima kad je studeno, a kad sunce grane, odlijeæu, i mjesto im se ne poznaje gdje bjehu. ¹⁸ Zadrijemaše tvoji pastiri, care Asirski, polijegaše junaci tvoji, narod se tvoj rasprša po gorama, i nema

nikoga da ih zbere. ¹⁹ Nema lijeka polomu tvom, ljuta
je rana tvoja; ko god èuje glas o tebi, pljeskaæe

rukama nad tobom, jer koga nije stizala zloæa tvoja
jednako?

Avakum

1 Breme koje vidje prorok Avakum. ² Dokle æu, Gospode, vapiti a ti neæeš da èuješ? dokle æu ti vikati: nasilje! a ti neæeš da izbaviš? ³ Zašto puštaš da vidim bezakonje, i da gledam muku i grabež i nasilje pred sobom, i kako podižu svađu i raspru? ⁴ Zato se ostavlja zakon, i sud ne izlazi nigda, jer bezbožnik optjeèe pravednika, zato sud izlazi izopaèen. ⁵ Pogledajte po narodima i vidite, i èudite se i divite se, jer æu uèiniti djelo u vaše dane kojega neæete vjerovati kad se stane pripovijedati. ⁶ Jer, evo, ja æu podignuti Haldejce, narod ljut i nagao, koji æe iæi po zemlji širom da osvoji naselja koja nijesu njegova. ⁷ Žestok je i strašan, sud njegov i vlast njegova od njega izlazi. ⁸ Konji æe mu biti brži od risova i ljuæi od vukova uveèe, veliko æe mnoštvo biti konjika njegovijeh, i iduæi izdaleka konjici njegovi doletjeæe kao orao kad hiti na lov. ⁹ Svi æe doæi na grabež, s lica æe biti kao istoèni vjetar, pokupiæe roblje kao pijesak. ¹⁰ I carevima æe se rugati i knezovi æe im biti potsmijeh, smijaæe se svakom gradu, nasuæe zemlje, i uzeæe ga. ¹¹ Tada æe mu se promijeniti duh, proæi æe i skriviaæe; ta æe mu sila njegova biti od boga njegova. ¹² Nijesi li ti od vijeka, Gospode Bože moj, sveèe moj? neæemo umrijeti; ti si ga, Gospode, odredio za sud; i utvrdio si ga, stijeno, za karanje. ¹³ Èiste su oèi tvoje da ne možeš gledati zla, i bezakonja ne možeš gledati; zašto gledaš bezakonike? muèiš, kad bezbožnik proždire pravijega od sebe? ¹⁴ I hoæeš li ostaviti ljude kao ribe morske, kao bubine, koje nemaju gospodara? ¹⁵ Izvlaèi ih sve udicom, hvata ih u mrežu svoju, i zgræe ih preðom svojom, zato se veseli i raduje. ¹⁶ Zato prinosi žrtvu svojoj mreži, i kadi svojoj preði; jer je tijekom dio njegov pretio i hrana mu izabrana. ¹⁷ Hoæe li zato izvlaèiti mrežu svoju i jednako ubijati narode nemilice?

2 Na straži svojoj stadoh, i stajah na kuli, i motrah da vidim šta æe mi reæi i šta bih odgovorio onome koji me koraše. ² I odgovori mi Gospod i reèe: piši utvaru, i da bude razgovijetno na ploèama da se lako èita. ³ Jer æe još biti utvara do odreðenoga vremena, i govoriæe šta æe biti do pošljетка i neæe slagati; ako oklijeva, èekaj je, jer æe zacijelo doæi, i neæe odocniti. ⁴ Gle, ko se ponosi, njegova duša nije prava u njemu; a pravednik æe od vjere svoje živ biti. ⁵ A kako vino vara, taki je èovjek ohol, niti ostaje u stanu; jer raširuje duh svoj kao grob, i kao smrt je, koja se ne može nasititi i zbira k sebi sve narode i skuplja k sebi sva plemena. ⁶ Neæe li ga svi oni uzeti u prièu i u zagonetke, i reæi: teško onom koji umnožava što nije

njegovo! dokle æe? i koji trpa na se gusto blato. ⁷ Neæe li najedanput ustati oni koji æe te gristi? i neæe li se probuditi oni koji æe te rastrzati, i kojima æeš biti grabež? ⁸ Što si ti oplijenio mnoge narode, tebe æe oplijeniti sav ostatak od naroda, za krv ljudsku i za nasilje uèinjeno zemlji, gradu i svjema koji žive u njemu. ⁹ Teško onome koji se lakomi na gadan dobitak kuæi svojoj, da postavi gnijezdo svoje na visokom mjestu i saèuva se oda zla. ¹⁰ Smislio si sramotu kuæi svojoj da zatreš mnoge narode, i ogriješio si se o svoju dušu. ¹¹ Jer æe kamen iz zida vikati, i èvor iz drveta svjedoèiaæe. ¹² Teško onome koji gradi grad krvlju i osniva grad nepravdom! ¹³ Gle, nije li od Gospoda nad vojskama da ljudi rade za oganj i narodi se trude ni za što? ¹⁴ Jer æe se zemlja napuniti poznanja slave Gospodnje kao što je more puno vode. ¹⁵ Teško onome koji poji bližnjega svojega, dodaje mijeh svoj da bi ga opojio i gledao mu golotinju. ¹⁶ Nasitiæeš se sramote mjesto slave, pij i ti, i otkrij golotinju svoju; doæi æe k tebi èaša u desnici Gospodnjoj, i bljuvotina æe sramna biti na slavi tvojoj. ¹⁷ Jer nasilje uèinjeno Livanu pokriæe te i pustoš meðu zvijerjem koja ga je plašila, za krv ljudsku i nasilje uèinjeno zemlji, gradu i svjema koji žive u njemu. ¹⁸ Šta pomaže rezan lik što ga izreza umjetnik njegov? šta liven lik i uèitelj laži, te se umjetnik uzda u djelo svoje gradeæi nijeme idole? ¹⁹ Teško onome koji govori drvetu: preni se! i nijemu kamenu: probudi se! Hoæe li on uèiti? Eto, obložen je zlatom i srebrom, a nema duha u njemu. ²⁰ A Gospod je u svetoj crkvi svojoj; muèi pred njim, sva zemljo!

3 Molitva proroka Avakuma; za pjevanje. ² Gospode, èuh rijeè tvoju, i uplaših se; Gospode, djelo svoje usred godina saèuvaj u životu, usred godina objavi ga, u gnjevu sjeti se milosti. ³ Bog dođe od Temana i svetac s gore Farana; slava njegova pokri nebesa i zemlja se napuni hvale njegove. ⁴ Svjetlost mu bijaše kao sunce, zraci izlažahu mu iz ruku, i ondje bješe sakrivena sila njegova. ⁵ Pred njim iðaše pomor, i živo ugljevlje iðaše ispod nogu njegovijeh. ⁶ Stade, i izmjeri zemlju, pogleda i razmetnu narode, raspadoše se vjeène gore, slegoše se humovi vjeèni; putovi su mu vjeèni. ⁷ Vidjeh šatore Etiopske u muci, ustreptaše zavjesi zemlji Madijanskoj. ⁸ Eda li se na rijeke razgnjevi Gospod? eda li se na rijeke raspali gnjev tvoj? na more jarost tvoja, kad si pojezdio na konjma svojim i na kolima svojim za spasenje? ⁹ Pomoli se luk tvoj kao što si se zakleo plemenima; razdro si zemlju za rijeke. ¹⁰ Vidješe te gore i uzdrktaše, povodanj navali; bezdana pusti glas svoj, uvis podiže ruke svoje.

¹¹ Sunce i mjesec stadoše u stanu svom, idoše prema svjetlosti tvoje strijele, prema sijevanju sjajnoga koplja tvojega. ¹² Srdito si išao po zemlji, gnjevno si gazio narode. ¹³ Izašao si na spasenje narodu svojemu, na spasenje s pomazanikom svojim; razmrskao si glavu kuæi bezbožnièkoj do vrata otkrivši temelj.

¹⁴ Njegovijem kopljima probio si glavu selima njegovijem kad navaljivahu kao vihor da me razaspu, radovahu se kao da æe proždrijeti siromaha u potaji. ¹⁵ Išao si po moru na konjima svojim, po gomili mnoge vode. ¹⁶ Èuh, i utroba se moja uskoleba, usne mi

uzdrktaše na glas, u kosti mi uðe truhlež, i ustresoh se na mjestu svom; kako æu poèivati u dan nevolje, kad doðe na narod koji æe ga opustošiti. ¹⁷ Jer smokva neæe cvasti, niti æe biti roda na lozi vinovoj; rod æe maslinov prevariti, i njive neæe dati hrane, ovaca æe nestati iz tora, i goveda neæe biti u oboru. ¹⁸ Ali æu se ja radovati u Gospodu, veseliæu se u Bogu spasenja svojega. ¹⁹ Gospod je Gospod sila moja, i daæe mi noge kao u košute, i vodiæe me po visinama mojim. Naèelniku pjevaèkom uz žice moje.

Sofonija

1 Rijeè Gospodnja koja dođe Sofoniji sinu Husija sina Godolije sina Amarije sina Jezekijina, za vremena Josije sina Amonova, cara Judina. ² Sve æu uzeti sa zemlje, govori Gospod; ³ Uzeæu ljude i stoku, uzeæu ptice nebeske i ribe morske i sablazni s bezbožnicima, i istrijebiæu ljude sa zemlje, govori Gospod. ⁴ Jer æu mahnuti rukom svojom na Judu i na sve stanovnike Jerusalimske, i istrijebiæu iz mjesta ovoga ostatak Valov i ime sveštenika idolskih s drugim sveštenicima, ⁵ I one koji se klanjaju na krovovima vojsci nebeskoj i koji se klanjaju i kunu se Gospodom i koji se kunu Melhomom. ⁶ I one koji se odvræaju od Gospoda i koji ne traže Gospoda niti pitaju za nj. ⁷ Muèi pred Gospodom Gospodom, jer je blizu dan Gospodnji, jer je Gospod prigotovio žrtvu i pozvao svoje zvanice. ⁸ I u dan žrtve Gospodnje pohodiaæu knezove i carske sinove i sve koji nose tuđinsko odijelo. ⁹ I pohodiaæu u taj dan sve koji skaæu preko praga, koji pune kuæu gospodara svojih grabežem i prijearom. ¹⁰ I u taj æe dan, veli Gospod, biti vika od ribljih vrata, i jauk s druge strane, i polom velik s humova. ¹¹ Ridajte koji živite u Maktesu, jer izgibe sav narod trgovaèki, istrijebiše se svi koji nose srebro. ¹² I u to æu vrijeme razgledati Jerusalem sa žiścima, i pohodiaæu ljude koji leže na svojoj droždini, koji govore u srcu svom: Gospod ne èini ni dobro ni zlo. ¹³ I blago æe se njihovo razgrabiti i kuæe njihove opustošiti; grade kuæe, ali neæe sjedjeti u njima; i sade vinograde, ali neæe piti vina iz njih. ¹⁴ Blizu je veliki dan Gospodnji, blizu je i ide vrlo brzo; glas æe biti dana Gospodnjega, gorko æe tada vikati junak. ¹⁵ Taj je dan dan, kada æe biti gnjev, dan, kada æe biti tuga i muka, dan, kada æe biti pustošenje i zatiranje, dan, kada æe biti mrak i tama, dan, kada æe biti oblak i magla, ¹⁶ Dan, kada æe biti trubljenje i pokliè na tvrde gradove i na visoke uglove. ¹⁷ I pritijesniæu ljude, te æe iæi kao slijepi, jer zgriješise Gospodu; i krv æe se njihova prosuti kao prah i tjelesa njihova kao gnoj. ¹⁸ Ni srebro njihovo ni zlato njihovo neæe ih moæi izbaviti u dan gnjeva Gospodnjega; i svu æe zemlju proždrijeti oganj revnosti njegove; jer æe brzo uèiniti kraj svjema stanovnicima zemaljskim.

2 Saberite se, saberite se, narode nemili, ² Dok nije došao na vas ljuti gnjev Gospodnji, dok nije došao na vas dan gnjeva Gospodnjega. ³ Tražite Gospoda svi koji ste krotki u zemlji, koji èinite što je naredio; tražite pravdu, tražite krotost, eda biste se sakrili na dan gnjeva Gospodnjega. ⁴ Jer æe se Gaza ostaviti i

Askalon æe opustjeti; Azot æe se odagnati u podne i Akaron æe se iskorijeniti. ⁵ Teško onima koji žive po bregovima morskim, narodu Heretejskom: rijeè je Gospodnja na vas, Hanane, zemljo Filistejska, ja æu te zatrti da ne bude stanovnika u tebi. ⁶ I bregovi æe morski biti stanovi i jame pastirske i torovi za stada. ⁷ I taj æe kraj biti ostatku doma Judina; ondje æe pasti; u domovima æe Askalonskim lijegati uveèe; jer æe ih pohoditi Gospod Bog njihov i povratiti roblje njihovo. ⁸ Èuo sam rug Moavov i ukore sinova Amonovijeh kojima ružiše moj narod, i raširiše se preko međa njihovijeh. ⁹ Zato, tako ja bio živ, govori Gospod nad vojskama, Bog Izrailjev, Moav æe biti kao Sodom i sinovi Amonovi kao Gomor, mjesto koprivama, i slanica i vjeèna pustoš: ostatak naroda mojega oplijeniaæe ih, i koji ostanu od naroda mojega naslijediaæe ih. ¹⁰ To æe im biti za ponositost njihovu; jer ružiše narod Gospoda nad vojskama i podizaše se na nj. ¹¹ Strašan æe im biti Gospod, jer æe istrijebiti sve bogove zemaljske, i njemu æe se klanjati svaki iz svojega mjesta, sva ostrva narodna. ¹² I vi, Etiopljani, biæete pobijeni maèem mojim. ¹³ I dignuæe ruku svoju na sjever, i zatræe Asirsku, i Nineviju æe opustiti da bude suha kao pustinja. ¹⁴ I u njoj æe ležati stada, svakojako zvijerje između naroda, i gem i æuk noæivaæe na dovratnicima njezinijem; glasom æe pjevati na prozorima; pustoš æe biti na pragovima, jer æe se poskidati kedrovina. ¹⁵ Taki æe biti veseli grad, koji sjedi bez brige, koji govori u srcu svom: ja sam, i osim mene nema drugoga. Kako opustje! posta loža zvijerju! Ko god prođe mimo nj zviždaæe i mahati rukom.

3 Teško gradu odmetnièkom i oskrvrnjenom, nasilnièkom! ² Ne sluša glasa, ne prima nauka, ne uzda se u Gospoda, ne pristupa k Bogu svojemu. ³ Knezovi su mu u njemu lavovi koji rièu; sudije su mu vuci veèernji, koji ne gļoðu kosti do jutra. ⁴ Proroci su mu hvališe, varalice; sveštenici njegovi skvrne svetinju, izvræu zakon. ⁵ Gospod je pravedan usred njega, ne èini nepravde, svako jutro iznosi sud svoj na vidjelo, ne izostaje, ali bezbožnik ne zna za stid. ⁶ Istrijebih narode, kule im se razoriše, ulice im opustih, te niko ne prolazi; gradovi im se raskopaše, da nema nikoga, nema stanovnika. ⁷ Rekoh: pobojaæeš me se, primiæeš nauk; neæe mu se zatrti stan nièim su èim bih ga pohodio; ali oni uraniše te pokvariše sva djela svoja. ⁸ Zato èekajte me, govori Gospod, do dana kad æu se podignuti na plijen; jer je sud moj da saberem narode i pokupim carstva, da izlijem na njih gnjev svoj,

svu žestinu jarosti svoje, jer æe oganj revnosti moje proždrijeti svu zemlju. ⁹Jer æu tada promijeniti narodima usne, te æe biti èiste, da bi svi prizivali ime Gospodnje i služili mu složnijem ramenima. ¹⁰Ispreko rijeka Huskih koji se meni mole, rasijani moji, donijeæe mi dare. ¹¹Tada se neæeš više stidjeti nijednoga svojih djela, kojima si mi zgriješio; jer æu onda uzeti iz tebe one koji se hvale slavom tvojom, i neæeš se više velièati na svetoj gori mojoj. ¹²I ostaviæu u tebi narod nevoljan i siromašan, i oni æe se uzdati u ime Gospodnje. ¹³Ostatak Izrailjev neæe èiniti bezakonja niti æe govoriti laži, niti æe se naæi u ustima njihovijem jezik prijevaran; nego æe pasti i ležati i neæe biti nikoga da ih plaši. ¹⁴Pjevaj, kæeri Sionska; klikuj, Izrailju; raduj se i veseli se iz svega srca, kæeri

Jerusalimska! ¹⁵Ukloni Gospod sudove tvoje, odvrati neprijatelje tvoje; car Izrailjev Gospod usred tebe je, neæeš se više bojati zla. ¹⁶U onaj dan reæi æe se gradu Jerusalamu: ne boj se; Sionu: nemoj da ti klonu ruke. ¹⁷Gospod Bog tvoj, koji je usred tebe, silni, spašæe te; radovaæe ti se veoma, umiriæe se u ljubavi svojoj, veseliæe se tebe radi pjevajuæi. ¹⁸Koji tuže za praznicima, sabraæu ih, koji su iz tebe, radi teške sramote koja je na tebi. ¹⁹Gle, uništiæu u ono vrijeme sve koji te muèe, i izbaviæu hrome i sabrati odagnane, i dobaviæu im hvalu i slavu po svoj zemlji, gdje su bili pod sramotom. ²⁰U ono vrijeme dovešæu vas, u ono vrijeme sabraæu vas; jer æu vam dobiti slavu i hvalu po svijem narodima na zemlji, kad povratim roblje vaše pred vašim oèima, govori Gospod.

Agej

1 Druge godine cara Darija šestoga mjeseca prvoga dana dođe rijeè Gospodnja preko Ageja proroka Zorovavelju sinu Salatilovu, upravitelju Judejskom, i Isusu sinu Josedekovu, poglavaru sveštenuèkom, govoreæi: ² Ovako veli Gospod nad vojskama govoreæi: taj narod govori: još nije došlo vrijeme, vrijeme da se sazida dom Gospodnji. ³ Zato dođe rijeè Gospodnja preko Ageja proroka govoreæi: ⁴ Je li vama vrijeme da sjedite u kuæama svojim obloženijem daskama, a ovaj je dom pust? ⁵ Zato sada ovako veli Gospod nad vojskama: uzmite na um putove svoje. ⁶ Sijete mnogo, a uvozite malo; jedete, a ne bivate siti; pijete, a ne napijate se; odijevate se, a nijedan ne može da se zgrije; i koji zasluŹuje novce, meæe ih u prodrt tobolac. ⁷ Ovako veli Gospod nad vojskama: uzmite na um putove svoje. ⁸ Idite na goru, i donesite drva, te zidajte dom; i biæe mi milo, i proslaviæu se, veli Gospod. ⁹ Izgledate mnogo, a eto malo; i što unesete u kuæu, ja razduham; zašto? veli Gospod nad vojskama; zato što je dom moj pust, a vi svaki trèite za svoj dom. ¹⁰ Zato se zatvori nebo nad vama da nema rose, i zemlja se zatvori da nema roda njezina. ¹¹ I dozvah sušu na zemlju, i na gore, i na Źito i na vino i na ulje i na sve što zemlja raða, i na ljude i na stoku i na svaki rad ruèni. ¹² I posluša Zorovavelj sin Salatilov i Isus sin Josedekov, poglavar sveštenuèki, i sav ostatak narodni glas Gospoda Boga svojega i rijeèi proroka Ageja, kako ga posla Gospod Bog njihov, i poboja se narod Gospoda. ¹³ I govori Agej, poslanik Gospodnji, narodu kao što ga posla Gospod, i reèe: ja sam s vama, govori Gospod. ¹⁴ I Gospod podiŹe duh Zorovavelju sinu Salatilovu, upravitelju Judejskom, i duh Isusu sinu Josedekovu, poglavaru sveštenuèkom, i duh svemu ostatku narodnom, te doðoše i radiše u domu Gospoda nad vojskama, Boga svojega, ¹⁵ Dvadeset èetvrtoga dana šestoga mjeseca, druge godine cara Darija.

2 Sedmoga mjeseca dvadeset prvoga dana dođe rijeè Gospodnja preko Ageja proroka govoreæi: ² KaŹi sada Zorovavelju sinu Salatilovu, upravitelju Judejskom, i Isusu sinu Josedekovu, poglavaru sveštenuèkom, i ostatku narodnom govoreæi: ³ Ko je meðu vama ostao koji je vidio ovaj dom u prvoj slavi njegovoj? a kakav vi sada vidite? nije li prema onom kao ništa u vašim oèima? ⁴ Nego sada budi hrabar, Zorovavelju, govori Gospod, i budi hrabar Isuse sine Josedekov, poglavaru sveštenuèki, i budi hrabar sav narode zemaljski, govori Gospod, i radite; jer sam ja s

vama, govori Gospod nad vojskama. ⁵ Po rijeèi kojom sam uèinio zavjet s vama kad izidoste iz Misira, duh æe moj stajati meðu vama, ne bojte se. ⁶ Jer ovako veli Gospod nad vojskama: još jednom, domalo, i ja æu potresti nebesa i zemlju i more i suhu zemlju; ⁷ I potrešæu sve narode, i doæi æe izabrani iz svih naroda, i napuniæu ovaj dom slave, veli Gospod nad vojskama. ⁸ Moje je srebro i moje je zlato, govori Gospod nad vojskama. ⁹ Slava æe ovoga doma pošljednjega biti veæa nego onoga prvoga, veli Gospod nad vojskama; i postaviæu mir na ovom mjestu, govori Gospod nad vojskama. ¹⁰ Dvadeset èetvrtoga dana devetoga mjeseca druge godine Darijeve dođe rijeè Gospodnja preko Ageja proroka govoreæi: ¹¹ Ovako veli Gospod nad vojskama: upitaj sveštenike za zakon, i reci: ¹² Gle, ako bi ko nosio sveto meso u skutu od haljine svoje, ili bi se skutom svojim dotakao hljeba ili variva ili vina ili ulja ili kakoga god jela, bi li se osvetio? A sveštenici odgovoriše i rekoše: ne. ¹³ Potom reèe Agej: ako bi se ko neèist od mrtvaca dotakao èega toga, hoæe li biti neèisto? A sveštenici odgovoriše i rekoše: biæe neèisto. ¹⁴ Tada Agej odgovori i reèe: taki je taj narod i taki su ti ljudi preda mnom, govori Gospod, i tako je sve djelo ruku njihovijeh, i što god prinose tamo, neèisto je. ¹⁵ A sada uzmite na um, od ovoga dana nazad, prije nego se poloŹi kamen na kamen u crkvi Gospodnjoj, ¹⁶ Prije toga kad ko dođe ka gomili od dvadeset mjera, bješe deset; kad dođe ka kaci da dobije pedeset vjedara iz kace, bješe dvadeset; ¹⁷ Bih vas sušom i medljikom i gradom, svako djelo ruku vaših; ali se vi ne obratiste k meni, govori Gospod. ¹⁸ Uzmite na um, od toga dana nazad, od dana dvadeset èetvrtoga mjeseca devetoga, od dana kad se osnova crkva Gospodnja, uzmite na um. ¹⁹ Ima li jošte sjemena u Źitnici? ni vinova loza ni smokva ni šipak ni maslina još ne rodi; od ovoga æu dana blagosloviti. ²⁰ Potom dođe rijeè Gospodnja drugi put Ageju dvadeset èetvrtoga dana mjeseca govoreæi: ²¹ KaŹi Zorovavelju upravitelju Judejskom, i reci: ja æu potresti nebo i zemlju; ²² I prevaliæu prijesto carstvima, i satræu silu carstvima narodnijem, prevaliæu kola i one koji sjede na njima, i popadaæe konji i konjici, svaki od maèa brata svojega. ²³ U to vrijeme, govori Gospod nad vojskama, uzeæu tebe, Zorovavelju, sine Salatilov, slugo moj, govori Gospod, i postaviæu te kao peèat; jer sam te izabrao, govori Gospod nad vojskama.

Zaharija

1 Osmoga mjeseca druge godine Darijeve, dođe rijeè Gospodnja proroku Zahariji sinu Varahije sina Idova govoreæi: **2** Gospod se vrlo razgnjevi na oce vaše. **3** Zato im reci: ovako veli Gospod nad vojskama: vratite se k meni, govori Gospod nad vojskama, i ja æu se vratiti k vama, veli Gospod nad vojskama. **4** Ne budite kao oci vaši, kojima vikahu predašnji proroci govoreæi: ovako veli Gospod nad vojskama: vratite se sa zlijeh putova svojih i od zlijeh djela svojih; ali ne poslušajte niti paziše na me, govori Gospod. **5** Oci vaši gdje su? i ti proroci žive li do vijeka? **6** Ali rijeèi moje i uredbi moje koje zapovijedah slugama svojim prorocima ne stigoše li oce vaše? te se oni obratiše i rekoše: kako Gospod nad vojskama bješe namislio uèiniti nam prema putovima našim i po djelima našim, tako nam uèini. **7** Dvadeset èetvrtoga dana jedanaestoga mjeseca, a to je mjesec Savat, druge godine Darijeve, dođe rijeè Gospodnja proroku Zahariji sinu Varahije sina Idova govoreæi: **8** Vidjeh noæu, a to èovjek jahaše na konju riðu, i stajaše meðu mirtama koje bijahu u dolu, a za njim bijahu konji riði, šareni i bijeli. **9** I rekoh: što je ovo, gospodaru moj? A anđeo koji govoraše sa mnom reèe mi: ja æu ti pokazati što je ovo. **10** Tada èovjek koji stajaše meðu mirtama progovori i reèe: ovo su koje posla Gospod da oblaze zemlju. **11** I oni progovoriše anđelu Gospodnjemu koji stajaše meðu mirtama, i rekoše: mi obidosmo zemlju, i gle, sva zemlja poèiva i mirna je. **12** Tada anđeo Gospodnji odgovori i reèe: Gospode nad vojskama, kad æeš se veæ smilovati Jerusalmu i gradovima Judinijem, na koje se gnjeviš veæ sedamdeset godina? **13** A Gospod odgovori anđelu koji govoraše sa mnom, dobrijem rijeèima, milijem rijeèima. **14** I reèe mi anđeo koji govoraše sa mnom: vièi i reci: ovako veli Gospod nad vojskama: revnujem za Jerusalm i za Sion veoma. **15** I gnjevim se silno na narode bezbrižne, jer se malo razgnjevih a oni pomogoše na zlo. **16** Zato ovako veli Gospod: obratih se k Jerusalmu milošæu, dom æe se moj opet sazidati u njemu, govori Gospod nad vojskama, i uže æe se zategnuti preko Jerusalma. **17** Još vièi i reci: ovako veli Gospod nad vojskama: opet æe gradovi moji obilovati dobrom, i Gospod æe opet utješiti Sion i opet æe izabrati Jerusalm. **18** Tada podigoh oèi svoje i vidjeh, i gle, èetiri roga. **19** I rekoh anđelu koji govoraše sa mnom: što je to? A on mi reèe: to su rogovi koji razmetnuše Judu, Izrailja i Jerusalm. **20** Potom pokaza mi Gospod èetiri kovaèa. **21** I rekoh: šta su ti došli da rade? A on odgovori i reèe: ono su rogovi koji

razmetnuše Judu da niko ne podiže glave; a ovi dođoše da ih uplaše, da odbiju rogove narodima, koji podigoše rog na zemlju Judinu da je razmetnu.

2 Opet podigoh oèi svoje i vidjeh, i gle, èovjek, i u ruci mu uže mjeraèko. **2** I rekoh: kuda ideš? A on mi reèe: da izmjerim Jerusalm da vidim kolika mu je širina i kolika mu je dužina. **3** I gle, anđeo koji govoraše sa mnom izide, i drugi anđeo izide mu na susret. **4** I reèe mu: trèi, govori onom mladiaæu i reci: Jerusalmijani æe se naseliti po selima radi mnoštva ljudi i stoke što æe biti u njemu. **5** I ja æu mu, govori Gospod, biti zid ognjen unaokolo i biaæu za slavu usred njega. **6** Ej, ej, bježite iz zemlje sjeverne, govori Gospod, jer vas razasuh u èetiri vjetra nebeska, govori Gospod. **7** Ej Sione, koji sjediš kod kæeri Vavilonske, izbavi se. **8** Jer ovako veli Gospod nad vojskama: za slavom posla me k narodima, koji vas oplijeniše; jer ko tièe u vas, tièe u zjenicu oka njegovu. **9** Jer evo ja æu mahnuti rukom svojom na njih, i biaæ plijen slugama svojim, i poznaæete da me je poslao Gospod nad vojskama. **10** Pjevaj i veseli se, kæeri Sionska, jer evo ja idem i nastavaæu usred tebe, govori Gospod. **11** I mnogi æe se narodi prilijepiti ka Gospodu u taj dan, i biaæ mi narod, i ja æu nastavati usred tebe, i poznaæeš da me je poslao k tebi Gospod nad vojskama. **12** I Gospod æe naslijediti Judu, svoj dio, u zemlji svetoj, i opet æe izabrati Jerusalm. **13** Neka muèi svako tijelo pred Gospodom, jer usta iz svetoga stana svojega.

3 Poslije mi pokaza Isusa poglavara svešteniekgoga, koji stajaše pred anđelom Gospodnjim, i Sotonu, koji mu stajaše s desne strane da ga pre. **2** A Gospod reèe Sotoni: Gospod da te ukori, Sotono, Gospod da te ukori, koji izabra Jerusalm. Nije li on glavnja istrgnuta iz ognja? **3** A Isus bijaše obuèen u haljine prljave, i stajaše pred anđelom. **4** A on progovori i reèe onima koji stajahu pred njim: skinite s njega te prljave haljine. I reèe mu: vidi, uzeh s tebe bezakonje tvoje, i obukoh ti nove haljine. **5** I rekoh: neka mu metnu èistu kapu na glavu. I metnuše mu èistu kapu na glavu, i obukoše mu haljine; a anđeo Gospodnji stajaše. **6** I anđeo Gospodnji zsvjedoèi Isusu govoreæi: **7** Ovako veli Gospod nad vojskama: ako uzideš mojim putovima, i ako uzdržiš što sam naredio da se drži, tada æeš ti suditi domu mojemu i èuvaæeš trijemove moje, i daæu ti da hodiš meðu ovima što stoje. **8** Èuj, Isuse poglavaru sveštenieki, ti i drugovi tvoji što sjede pred tobom, jer su ti ljudi èudo; evo, ja æu dovesti slugu svojega, klicu. **9** Jer gle, kamen koji metnuh pred Isusa,

na tom je jednom kamenu sedam oèiju; gle, ja æu ga otesati, govori Gospod nad vojskama, i uzeæu bezakonje te zemlje u jedan dan. ¹⁰ U taj dan, govori Gospod nad vojskama, zvaæete svaki bližnjega svojega pod vinovu lozu i pod smokvu.

4 Potom vrati se anđeo koji mi govoraše, i probudi me kao èovjeka koji se budi oda sna. ² I reèe mi: šta vidiš? A ja rekoh: vidim, eto svijeænjak sav od zlata, i gore na njemu èaša, i sedam žižaka njegovijeh na njemu, i sedam lijevaka za sedam žižaka što su gore na njemu, ³ I dvije masline uza nj, jedna s desne strane èaši a jedna s lijeve. ⁴ I progovorih anđelu koji govoraše sa mnom, i rekoh: što je to, gospodaru moj? ⁵ A anđeo koji govoraše sa mnom odgovori i reèe mi: zar ne znaš što je to? I rekoh: ne, gospodaru moj. ⁶ A on odgovori i reèe mi govoreæi: to je rijeè Gospodnja Zorovavelju: ne silom ni krjepošæu nego duhom mojim, veli Gospod nad vojskama. ⁷ Što si ti, goro velika, pred Zorovaveljem? ravnica; i on æe iznijeti najviši kamen, s usklicima: milost, milost njemu. ⁸ I dođe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ⁹ Ruke Zorovaveljeve osnovaše ovaj dom, ruke æe njegove i dovršiti, i poznaæeš da me je Gospod nad vojskama poslao k vama. ¹⁰ Jer ko je prezreo dan malijeh stvari? jer æe se radovati kad vide kamen mjeraèki u ruci Zorovavelju onijeh sedam oèiju Gospodnjih koje prelaze svu zemlju. ¹¹ Tada odgovarajuæi rekoh mu: što su one dvije masline s desne strane svijeænjaku i s lijeve? ¹² I opet progovorih i rekoh mu: što su one dvije granèice maslinove, što su meðu dva lijevka zlatna, koji toèe zlato? ¹³ I reèe mi govoreæi: zar ne znaš što je to? A ja rekoh: ne, gospodaru moj. ¹⁴ Tada reèe: to su dvije masline koje stoje kod Gospoda sve zemlje.

5 Potom opet podigoh oèi svoje i vidjeh, a to knjiga leæaše. ² I on mi reèe: šta vidiš? A ja rekoh: vidim knjigu gdje leti, dužina joj dvadeset lakata a širina deset lakata. ³ Tada mi reèe: to je prokletstvo koje izađe na svu zemlju, jer svaki koji krade istrijebiæe se po njoj s jedne strane, i koji se god kune krivo istrijebiæe se po njoj s druge strane. ⁴ Ja æu je pustiti, govori Gospod nad vojskama, te æe doæi na kuæu lupežu i na kuæu onome koji se kune mojim imenom krivo, i stajaæe mu usred kuæe i satræe je, i drvlje joj i kamenje. ⁵ Potom izide anđeo koji govoraše sa mnom, i reèe mi: podigni oèi svoje i vidi šta je ovo što izlazi. ⁶ A ja rekoh: šta je? A on reèe: to je efa što izlazi. I reèe: to im je oko po svoj zemlji. ⁷ I gle, podizaše se talanat olova, i jedna žena sjeðaše usred efe. ⁸ I on reèe: to je bezbožnost. I vrže je usred efe, i vrže onaj komad olova ozgo na ždrijelo joj. ⁹ I podigoh oèi svoje i vidjeh, a to dvije žene izlažahu, i vjetar im bijaše pod krilima, a krila im bijahu kao u rode, i digoše efu meðu zemlju i nebo. ¹⁰ I rekoh anđelu koji govoraše sa mnom: kuda one nose efu? ¹¹ A on mi reèe: da joj naèine kuæu u zemlji Senaru; i ondje æe se namjestiti i postaviti na svoje podnožje.

6 Potom opet podigoh oèi svoje, i vidjeh, a to èetvora kola izlažahu izmeðu dvije gore, a te gore

bijahu od mjedi. ² U prvijem kolima bjehu konji riði, a u drugim kolima konji vrani, ³ A u treæim kolima konji bijeli, a u èetvrtijem kolima konji šareni, jaki. ⁴ I progovoriv rekoh anđelu koji govoraše sa mnom: šta je to, gospodaru moj? ⁵ A anđeo odgovori i reèe mi: to su èetiri vjetra nebeska, koji izlaze ispred Gospoda sve zemlje, gdje stajaše. ⁶ Konji vrani što su u jednijem, oni idu u sjevernu zemlju; a bijeli idu za njima; a šareni idu u zemlju južnu. ⁷ I jaki izašavši šæahu da idu i prolaze zemlju; i reèe: idite, prolazite zemlju. I stadoše prolaziti zemlju. ⁸ Tada me zovnu, i reèe mi: vidi, koji otidoše u zemlju sjevernu, umiriše duh moj u zemlji sjevernoj. ⁹ Potom mi dođe rijeè Gospodnja govoreæi: ¹⁰ Uzmi od roblja, od Heldaja i od Tovije i od Jedaje, koji dođoše iz Vavilonske, pa doði istoga dana i uði u dom Josije sina Sofonijina. ¹¹ Uzmi srebra i zlata, i naèini vijence, i metni na glavu Isusu sinu Josedekovu, poglavaru svešteniekom, ¹² I reci mu govoreæi: ovako veli Gospod nad vojskama: evo èovjeka, kojemu je ime klica, koja æe klijati s mjesta svoga i sagradiæe crkvu Gospodnju. ¹³ Jer æe on sagraditi crkvu Gospodnju, i nosiæe slavu, i sjedjeæe i vladati na svom prijestolu, i biæe sveštenik na prijestolu svom, i svjet mirni biæe meðu objema. ¹⁴ I vijenci neka budu Elemu i Toviji i Jedaji i Henu sinu Sofonijinu za spomen u crkvi Gospodnjoj. ¹⁵ I koji su daleko, doæi æe i gradiæe crkvu Gospodnju, i poznaæete da me je Gospod nad vojskama poslao k vama. I to æe biti ako uzaslušate glas Gospoda Boga svojega.

7 Potom èetvrte godine cara Darija dođe rijeè Gospodnja Zahariji èetvrtoga dana devetoga mjeseca, Hasleva, ² Kad poslaše u dom Božji Sarasara i Regemeleha i ljude svoje da mole Gospoda, ³ I da govore sveštenicima, koji bijahu u domu Gospoda nad vojskama, i prorocima, i reku: hoæemo li plakati petoga mjeseca odvajajuæi se, kako èinismo veæ toliko godina? ⁴ I dođe mi rijeè Gospodnja govoreæi: ⁵ Kaži svemu narodu zemaljskom i sveštenicima, i reci: kad postiste i tužiste petoga i sedmoga mjeseca za sedamdeset godina, eda li meni postiste? ⁶ A kad jedete i pijete, ne jedete li i ne pijete li sami? ⁷ Nijesu li to rijeèi koje je Gospod proglasio preko preðašnjih proroka, kad Jerusolim bijaše naseljen i miran i gradovi njegovi oko njega, i kad bijaše naseljen južni kraj i ravnica? ⁸ Dođe rijeè Gospodnja Zahariji govoreæi: ⁹ Ovako govori Gospod nad vojskama: sudite pravo i budite milostivi i žalostivi jedan drugom. ¹⁰ I ne èinite krivo udovici ni siroti, inostrancu ni siromahu, i ne mislite zlo jedan drugom u srcu svom. ¹¹ Ali ne htješe slušati, i uzmakoshe ramenom natrag, i zatiskoše uši svoje da ne èuju. ¹² I srcem svojim otvrdnuše kao dijamanat da ne èuju zakona i rijeèi koje sla Gospod nad vojskama duhom svojim preko proroka preðašnjih; zato dođe velik gnjev od Gospoda nad vojskama. ¹³ Zato kao što on vika a oni ne slušaše, tako i oni vikaše a ja ih ne slušah, govori Gospod nad vojskama. ¹⁴ Nego ih razmetnuh vihorom po svijem narodima, kojih ne poznaše, i zemlja opustje iza njih

da niko u nju ne dohođaše niti se iz nje vraæaše, i obratiše milu zemlju u pustoš.

8 Opet dođe rijeè Gospoda nad vojskama govoreæi: ² Ovako veli Gospod nad vojskama: revnujem za Zion velikom revnošæu, i velikim gnjevom revnujem za nj. ³ Ovako veli Gospod: vratih se u Zion i naselih se usred Jerusalima, i Jerusalem æe se zvati grad istiniti, i gora Gospoda nad vojskama sveta gora. ⁴ Ovako veli Gospod nad vojskama: opet æe sjedjeti starci i starice po ulicama Jerusalimskim, svatko sa štakom u ruci od velike starosti. ⁵ I ulice æe gradske biti pune djetiaa i djevojaka, koje æe se igrati po ulicama. ⁶ Ovako veli Gospod nad vojskama: ako je èudno u oèima ostatku toga naroda u ovo vrijeme, eda li æe biti èudno i u mojim oèima? govori Gospod nad vojskama. ⁷ Ovako veli Gospod nad vojskama: evo, ja æu izbaviti svoj narod iz zemlje istoène i iz zemlje zapadne. ⁸ I dovešæu ih, i oni æe nastavati usred Jerusalima, i biæe mi narod i ja æu im biti Bog, istinom i pravdom. ⁹ Ovako veli Gospod nad vojskama: neka vam se ukrijepe ruke koji slušate u ovo vrijeme ove rijeèi iz usta proroèkih od dana kad se osnova dom Gospoda nad vojskama da se sazida crkva. ¹⁰ Jer prije tih dana ne bješe plate ni za èovjeka ni za živinèe, niti bješe mira od neprijatelja ni onome koji odlažaše ni onome koji dolazaše, i pustih sve ljude jednoga na drugoga. ¹¹ A sada neæu biti kao prije ostatku toga naroda, govori Gospod nad vojskama. ¹² Nego æe usjev biti miran, vinova æe loza nositi plod svoj, i zemlja æe raðati rod svoj, i nebo æe davati rosu svoju; i sve æu to dati u našljedstvo ostatku toga naroda. ¹³ I kao što bijaste uklin meðu narodima, dome Judin i dome Izrailjev, tako æu vas izbaviti te æete biti blagoslov; ne bojte se, neka vam se okrijepe ruke. ¹⁴ Jer ovako veli Gospod nad vojskama: kao što vam namislih zlo uèiniti, kad me razgnjeviše oci vaši, veli Gospod nad vojskama, i ne raskajah se, ¹⁵ Tako opet u ove dane namislih da dobro èinim Jerusalimu i domu Judinu; ne bojte se. ¹⁶ Ovo je što treba da èinite: govorite istinu jedan drugom, sudite pravo i mirno na vratima svojim; ¹⁷ I ne mislite jedan drugome zlo u srcu svom, i ne ljubite krive zakletve, jer na sve to mrzim, govori Gospod. ¹⁸ Potom dođe mi rijeè Gospoda nad vojskama govoreæi: ¹⁹ Ovako veli Gospod nad vojskama: post èetvrtoga mjeseca, i post petoga i post sedmoga i post desetoga obratiæe se domu Judinu u radost i veselje i u praznike vesele; ali ljubite istinu i mir. ²⁰ Ovako veli Gospod nad vojskama: još æe dolaziti narodi i stanovnici mnogih gradova; ²¹ Dolaziæe stanovnici jednoga u drugi govoreæi: hajdemo da se molimo Gospodu i da tražimo Gospoda nad vojskama; idem i ja. ²² Tako æe doæi mnogi narodi i silni narodi da traže Gospoda nad vojskama u Jerusalimu i da se mole Gospodu. ²³ Ovako veli Gospod nad vojskama: u to æe vrijeme deset ljudi od svijeh jezika narodnijeh uhvatiti jednoga Judejca za skut govoreæi: idemo s vama, jer èujemo da je Bog s vama.

9 Brema rijeèi Gospodnje zemlji Adrahu i Damasku, gdje æe poèinuti, jer je Gospodnje oko na ljudima i na svijem plemenima Izrailjevijem. ² I Emat æe zahvatiti, i Tir i Sidon, ako i jesu veoma mudri, ³ I Tir sagradi sebi grad, i sabra srebra kao praha, i zlata kao kala po putu. ⁴ Gle, Gospod æe ga otjerati, i vræi æe u more silu njegovu, i on æe ognjem izgorjeti. ⁵ Askalon æe vidjeti i uplašiæe se, i Gaza æe se vrlo uzmuèiti, i Akaron, što ga osramoti nadanje njegovo, i poginuæe car u Gazi; i Askalon se neæe naseliti. ⁶ I u Azotu æe sjedjeti tuðin, i ponos æu Filistejski zatrti. ⁷ I ukloniæu krv njihovu od usta njihovijeh, i gadove njihove iz zuba njihovijeh, i ko ostane biæe i on Boga našega, i biæe kao poglavar u Judi, a Akaron kao Jevusejac. ⁸ I postaviæu oko kod doma svojega suprot vojsci, suprot onima koji odlaze i dolaze, i nastojnik neæe više prolaziti kroz njih, jer sada pogledah svojim oèima. ⁹ Raduj se mnogo, kæeri Sionska, podvikuj, kæeri Jerusalimska; evo, car tvoj ide k tebi, pravedan je i spasava, krotak i jaše na magarcu, i na magaretu, mladetu magarièinu. ¹⁰ Jer æu istrijebiti iz Jefrema kola i iz Jerusalima konje; i istrijebiæe se luk ubojiti; i on æe kazivati mir narodima, i vlast æe mu biti od mora do mora i od rijeke do krajeva zemaljskih. ¹¹ A ti, za krv zavjeta tvojega pustih sužnje tvoje iz jame, gdje nema vode. ¹² Vratite se ka gradu, sužnji, koji se nadate, još ti i danas javljam da æu ti platiti dvojinom. ¹³ Jer zapeh sebi Judu kao luk, i napunih Jefrema, i podigoh sinove tvoje, Sione, na sinove tvoje, Javane, i uèinih te da si kao maè junaèki. ¹⁴ I Gospod æe se pokazati nad njima, i strijela æe njegova izaæi kao munja, i Gospod æe Gospod zatrubiti u trubu i poæi æe s vihorima južnijem. ¹⁵ Gospod nad vojskama zaklanjaæe ih, i oni æe jesti pogazivši kamenje iz praæe, i piæe podvikujuæi kao od vina, i biæe puni kao èaša, kao uglovi od oltara. ¹⁶ I Gospod Bog njihov izbaviæe ih u taj dan kao stado svojega naroda, jer æe se kamenje u vijencu podignuti u zemlji njegovoj. ¹⁷ Jer koliko æe biti dobro njegovo i kolika ljepota njegova! od žita æe rasti momci a od slatkoga vina djevojke.

10 Ištite od Gospoda dažda u vrijeme poznoga dažda, Gospod æe pustiti munje, i daæe vam izobila dažda i svakome trave u polju. ² Jer likovi govore ništavilo i vraèi vide laž i govore zaludne sne, tješe taštinom; zato otidoše kao stado, i ojadiše se, jer ne bješe pastira. ³ Gnjev se moj raspali na pastire, i pokarah jarce; jer Gospod nad vojskama obide stado svoje, dom Judin, i uèini da su mu kao konj okiaen za boj. ⁴ Od njega je ugao, od njega kolje, od njega luk ubojiti, od njega izlazi i svaki nastojnik. ⁵ I oni æe biti kao junaci, gaziæe u boju kao blato po ulicama, i biæe se, jer je Gospod s njima, i koji jašu na konjma osramotiæe se. ⁶ I ukrijepiæu dom Judin, i dom æu Josifov spasti, i dovešæu ih natrag, jer mi ih je žao, i biæe kao da ih nijesam odbacio, jer sam ja Gospod Bog njihov i uslišiæu ih. ⁷ I oni od Jefrema biæe kao junak, i srce æe im biti veselo kao od vina, i sinovi njihovi vidjeæe i veseliæe se, i srce æe im se radovati o

Gospodu. ⁸ Zazviždaæu im i sabraæu ih, jer æu ih izbaviti, i oni æe se umnožiti kao što su se bili umnožili. ⁹ I rasijaæu ih meðu narode da se u daljnijem mjestima opominju mene, i živeæi sa sinovima svojim da se vrate. ¹⁰ I dovešæu ih natrag iz zemlje Misirske, i sabraæu ih iz Asirske, i dovešæu ih u zemlju Galadsku i na Livan; i neæe im biti dosta mjesta. ¹¹ I od tjeskobe æe prijeæi preko mora, i razbiæe vale u moru, i sve æe dubine rijeci presahnuti, i oboriæe se ponos Asirski i palica æe se Misirska uzeti. ¹² I ukrijepiæu ih Gospodom, i oni æe hoditi u ime njegovo, govori Gospod.

11 Otvori, Livane, vrata svoja, i oganj neka proždre kedre tvoje. ² Ridaj, jelo, jer pade kedar, jer krasnici propadoše; ridajte, hrastovi Vasanski, jer se posijeæe šuma ograđena. ³ Stoji jauk pastira, jer se zatr slava njihova; stoji rika lavova, jer se opustoši ponos Jrdanski. ⁴ Ovako veli Gospod Bog moj: pasi ovce klanice, ⁵ Koje ubijaju oni koji ih drže, niti ih ko krivi, i koji ih prodaju govore: blagosloven da je Gospod, obogatih se; i koji ih pasu, nijedan ih ne žali. ⁶ Zato neæu više žaliti stanovnika zemaljskih, govori Gospod, nego æu evo predati jednoga drugome u ruke i u ruke caru njihovu, i oni æe potrti zemlju a ja je neæu izbaviti iz ruku njihovijeh. ⁷ I pasoh ovce klanice, nevoljne od stada, i uzev dva štapa nazvah jedan blagost, a drugi nazvah sveza, i pasoh stado. ⁸ I pogubih tri pastira za mjesec dana, jer se duša moja ljuæaše na njih, i duša njihova mržaše na me. ⁹ I rekoh: neæu vas više pasti; koja pogine neka pogine, i koja propadne neka propadne, i koje ostanu neka jedu meso jedna drugoj. ¹⁰ I uzev svoj štap, blagost, i slomih ga da ukinem zavjet svoj koji uèinih sa svijem narodima. ¹¹ I ukide se onoga dana, i nevoljni od stada, koji gledahu na me, poznaše doista da bješe rijeè Gospodnja. ¹² I rekoh im: ako vam je drago, dajte mi moju platu; ako li nije, nemojte; i izmjeriše mi platu, trideset srebrnika. ¹³ I reèe mi Gospod: baci lonèaru tu èasnu cijenu kojom me precijeniše. I uzev trideset srebrnika bacih ih u dom Gospodnji lonèaru. ¹⁴ Potom slomih drugi štap svoj, svezu, da ukinem bratstvo izmeðu Jude i Izrailja. ¹⁵ I Gospod mi reèe: uzmi jošte opravu bezumna pastira. ¹⁶ Jer evo ja æu podignuti pastira u zemlji, koji neæe obilaziti one koja gine, neæe tražiti nejake, niti æe lijeèiti ranjene, niti æe nositi sustale, nego æe jesti meso od pretelijeh, i papke æe im kidati. ¹⁷ Teško pastiru nikakom, koji ostavlja stado! Maè mu je nad mišicom i nad desnijem okom; mišica æe mu usahnuti i desno æe mu oko potamnjeti.

12 Brema rijeèi Gospodnje za Izrailja. Govori Gospod, koji je razapeo nebesa i osnovao zemlju, i stvorio èovjeku duh koji je u njemu: ² Evo, ja æu uèiniti Jerusolim èašom za opijanje svijem narodima unaokolo, koji æe opsjesti Jerusolim ratujuæi na Judu. ³ I u taj æu dan uèiniti Jerusolim teškim kamenom svijem narodima; koji ga god htjedbudu dignuti, satraæe se, ako bi se i svi narodi

zemaljski sabrali na nj. ⁴ U taj æu dan, govori Gospod, uèiniti da svi konji budu plašljivi i svi konjanici bezumni; i otvoriæu oèi svoje na dom Judin, i oslijepiæu sve konje narodima. ⁵ Te æe govoriti glavari Judini u srcu svom: jaki su mi stanovnici Jerusalmiski Gospodom nad vojskama, Bogom svojim. ⁶ U onaj æu dan uèiniti da glavari Judini budu kao ognjište u drvima i kao luè zapaljen u snopovima, te æe proždrijeti i nadesno i nalijevo sve narode unaokolo, a Jerusolim æe još ostati na svom mjestu, u Jerusalmu. ⁷ I Gospod æe saèuvati šatore Judine najprije, da se ne diže nad Judom slava doma Davidova i slava stanovnika Jerusalmiskih. ⁸ U onaj æe dan Gospod zaklanjati stanovnike Jerusalmiske, i najslabiji meðu njima biæe u taj dan kao David, i dom æe Davidov biti kao Bog, kao anđeo Gospodnji pred njima. ⁹ I u taj dan tražiæu da istrijebim sve narode koji doðu na Jerusalm; ¹⁰ I izliæu na dom Davidov i na stanovnike Jerusalmiske duh milosti i molitava, i pogledaæe na mene kojega probodoše; i plakaæe za njim kao za jedincem, i tužiæe za njim kao za prvencem. ¹¹ U ono æe vrijeme biti tužnjava velika u Jerusalmu kao tužnjava u Adadrimonu u polju Megidonskom. ¹² I tužiæe zemlja, svaka porodica napose; porodica doma Davidova napose, i žene njihove napose; porodica doma Natanova napose, i žene njihove napose; ¹³ Porodica doma Levijeva napose, i žene njihove napose; porodica Semejeva napose, i žene njihove napose; ¹⁴ Sve ostale porodice, svaka napose, i žene njihove napose.

13 U taj æe dan biti otvoren izvor domu Davidovu i stanovnicima Jerusalmiskim za grijeh i za neèistotu. ² I u taj æu dan, govori Gospod nad vojskama, istrijebiti iz zemlje imena idolima da se više ne spominju, i proroke i neèisti duh ukloniæu iz zemlje. ³ I ako ko još usprorokuje, reæi æe mu otac njegov i mati njegova, koji ga rodiše: neæeš biti živ, jer si govorio laž u ime Gospodnje. I otac æe ga njegov i mati njegova, koji ga rodiše, probosti, što prorokova. ⁴ I u taj æe se dan stidjeti proroci svaki svoje utvare, kad bi prorokovao, i neæe se ogrtati plaštem od kostrijeti da bi lagali. ⁵ Nego æe svaki reæi: nijesam prorok, ratar sam, jer me èovjek najmi od mladosti moje. ⁶ I ako mu ko reèe: kake su ti to rane na ruku? on æe odgovoriti: dopadoh ih u kuæi prijatelja svojih. ⁷ Maèu, ustani na pastira mojega i na èovjeka druga mojega, govori Gospod nad vojskama, udari pastira, i ovce æe se razbjeæi, ali æu okrenuti ruku svoju k malima. ⁸ I u svoj zemlji, govori Gospod, dva æe se dijela istrijebiti u njoj i poginuti, a treæi æe ostati u njoj; ⁹ I tu æu treæinu metnuti u oganj, i pretopiæu ih kako se pretapa srebro, i okušaæu ih kako se kuša zlato; oni æe prizvati ime moje, i ja æu im se odazvati i reæi æu: to je moj narod; a oni æe reæi: Gospod je Bog naš.

14 Evo ide dan Gospodnji, i plijen æe se tvoj razdijeliti usred tebe. ² Jer æu skupiti sve narode na Jerusalm u boj, i grad æe se uzeti, i kuæe oplijeniti i

žene osramotiti, i polovina æe grada otiæi u ropstvo, a ostali narod neæe se istrijebiti iz grada. ³Jer æe Gospod izaæi, i vojevaæe na narode kao što vojuje na dan kad je boj. ⁴I noge æe njegove stati u taj dan na gori Maslinskoj koja je prema Jerusalimu s istoka, i gora æe se Maslinska raspasti po srijedi na istok i na zapad da æe biti prodol vrlo velika, i polovina æe gore ustupiti na sjever a polovina na jug. ⁵I bježaæete u prodol gorsku, jer æe prodol gorska dopirati do Asala, i bježaæete kao što bježaste od trusa u vrijeme Ozije cara Judina; i doæi æe Gospod Bog moj, i svi æe sveti biti s tobom. ⁶I u taj dan neæe biti vidjelo svijetlo i mraèno; ⁷Nego æe biti jedan dan, koji je poznat Gospodu, neæe biti dan i noæ, jer æe i uveæe biti svjetlost. ⁸I u taj æe dan proteæi iz Jerusalima voda živa, pola k istoènom moru a pola k zapadnom moru, i biæe i ljeti i zimi. ⁹I Gospod æe biti car nad svom zemljom, u onaj dan biæe Gospod jedan i ime njegovo jedno. ¹⁰I sva æe se zemlja pretvoriti u ravnicu od Gavaje do Rimona s juga Jerusalimu, koji æe se podignuti i naseliti na svom mjestu od vrata Venijaminovijeh do mjesta gdje su prva vrata, do vrata na uglu, i od kule Ananeilove do tijeska careva. ¹¹I oni æe nastavati u njemu, i neæe više biti prokletstva, i Jerusalim æe stajati bez straha. ¹²A ovo æe biti zlo kojim æe Gospod udariti sve narode koji bi vojevali na Jerusalim: tijelo æe svakom posahnuti dok još stoji na

nogu, i oèi æe svakom posahnuti u rupama svojim, i jezik æe svakom posahnuti u ustima. ¹³I u to æe vrijeme biti velika smetnja meðu njima od Gospoda, i hvataæe jedan drugoga za ruku, i ruka æe se jednoga podignuti na ruku drugoga. ¹⁴A i Juda æe vojevati na Jerusalim, i blago svijeh naroda unaokolo sabraæe se, zlato i srebro i odijelo vrlo mnogo. ¹⁵I zlo kao to zlo snaæi æe konje, mazge, kamile i magarce i svu stoku koja bude u tom okolu. ¹⁶I ko god ostane od svijeh naroda koji doðu na Jerusalim, svak æe dolaziti od godine do godine da se pokloni caru Gospodu nad vojskama i da praznuje praznik sjenica. ¹⁷I ako koji od plemena zemaljskih ne bi došli u Jerusalim da se poklone caru Gospodu nad vojskama, na njih neæe biti dažda; ¹⁸I ako se pleme Misirsko ne bi podiglo i došlo, na koje ne daždi, biæe isto zlo kojim æe Gospod udariti narode koji ne bi dolazili da praznuju praznik sjenica. ¹⁹Taki æe biti grijeh Misircima i grijeh svijem narodima koji ne bi dolazili da praznuju praznik sjenica. ²⁰U taj æe dan biti na zvoncima konjskim: svetinja Gospodu; i lonci æe u domu Gospodnjem biti kao zdjele pred oltarom; ²¹I svi æe lonci u Jerusalimu i u Judi biti svetinja Gospodu nad vojskama, i svi koji hoæe da prinesu žrtvu dolazeæi uzimaæe ih i kuhati u njima; i u taj dan neæe više biti Hananejca u domu Gospoda nad vojskama.

Malahija

1 Brema riječi Gospodnje Izrailju preko Malahije. ² Ljubim vas, veli Gospod; a vi govorite: u čem nas ljubiš? Ne bješe li Isav brat Jakovu? govori Gospod; ali Jakova ljubih. ³ A na Isava mrzih; zato gore njegove opustih i našljedstvo njegovo dadoh zmajevima iz pustinje. ⁴ Što Edom govori: osiromašismo, ali čemo se povratiti i sagraditi pusta mjesta, ovako veli Gospod nad vojskama: neka oni grade, ali ču ja razgraditi, i oni će se zvati: krajina bezakonička i narod na koji se gnjevi Gospod do vijeka. ⁵ I oči će vaše vidjeti i vi ćete reći: velik je Gospod na međama Izrailjevijem. ⁶ Sin poštuje oca i sluga gospodara svojega; ako sam ja otac, gdje je čast moja? i ako sam gospodar, gdje je strah moj? veli Gospod nad vojskama vama, sveštenici, koji prezirete ime moje, i govorite: u čem preziremo ime tvoje? ⁷ Donosite na moj oltar hljeb oskrvrnjen, i govorite: čim te oskrvnismo? Tijem što govorite: sto je Gospodnji za preziranje. ⁸ I kad donosite slijepo na žrtvu, nije li zlo? i kad donosite hromo ili bolesno, nije li zlo? odnesi ga starješini svojemu, hoćeš li mu ugoditi i hoće li pogledati na te? veli Gospod nad vojskama. ⁹ Zato, molite se Bogu da se smiluje na nas; kad je to iz vaših ruku, hoće li na koga od vas gledati? govori Gospod nad vojskama. ¹⁰ Ko je među vama koji bi zatvorio vrata ili zapalio ogranj na mom oltaru ni za što? Nijeste mi mili, veli Gospod nad vojskama, i neću primiti dara iz vaše ruke. ¹¹ Jer od istoka sunčanoga do zapada veliko će biti ime moje među narodima, i na svakom će se mjestu prinositi kad imenu mojemu i čist dar; jer će ime moje biti veliko među narodima, veli Gospod nad vojskama. ¹² A vi ga skvrnite govoreći: sto je Gospodnji nečist, i što se postavlja na nj, jelo je za preziranje. ¹³ I govorite: gle, kolika muka! a moglo bi se oduhnuti, govori Gospod nad vojskama; i donosite oteto, i hromo i bolesno donosite na dar; da li ću primiti iz ruke vaše? govori Gospod. ¹⁴ Proklet da je varalica, koji ima u svom stadu muško i zavjetuje, pa prinosi Gospodu kvarno; jer sam velik car, veli Gospod nad vojskama, i ime je moje strašno među narodima.

2 I tako sada vama je ova zapovijest, sveštenici. ² Ako ne poslušate i ne stavite u srce da date slavu imenu mojemu, veli Gospod nad vojskama, tada ću pustiti na vas prokletstvo i prokleću blagoslove vaše; i prokleh ih, jer ne stavljate u srce. ³ Evo ja ću vam pokvariti usjev, i baciću vam balegu u lice, balegu praznika vaših, da vas odnese sa sobom. ⁴ I poznaćete da sam vam ja poslao ovu zapovijest da bi bio moj zavjet s Levijem, veli Gospod nad vojskama. ⁵ Zavjet moj za život i mir bješe s njim, i dadoh mu to za strah,

jer me se bojaše i imena se mojega strašaše. ⁶ Zakon istiniti bješe u ustima njegovijem, i bezakonje se ne nađe na usnama njegovijem; u miru i pravo ide sa mnom i mnoge odvrati od bezakonja. ⁷ Jer usne sveštenikove treba da čuvaju znanje i zakon da se traži iz njegovijeh usta, jer je anđeo Gospoda nad vojskama. ⁸ Ali vi zađoste s puta, i učinite te se mnogi spotakoše o zakon, pokvariste zavjet Levijev, veli Gospod nad vojskama. ⁹ Zato i ja vas učinih prezrenim i poništenim u svega naroda, kao što se vi ne držite mojih putova i u zakonu gledate ko je ko. ¹⁰ Nije li nam svjema jedan otac? nije li nas jedan Bog stvorio? zašto nevjeru činimo jedan drugome skvrneći zavjet otaca svojih? ¹¹ Juda čini nevjeru, i gad se čini u Izrailju i u Jerusalamu; jer skvrni Juda svetinju Gospodnju, koju bi mu valjalo ljubiti, ženeći se čerju tuđega boga. ¹² Gospod će istrijebiti iz šatora Jakovljevijeh čovjeka koji čini tako, koji straži i koji odgovara, i koji prinosi prinos Gospodu nad vojskama. ¹³ Još i ovo činite: pokrivete suzama oltar Gospodnji, plačem i uzdasima; zato ne gleda više na prinos, niti mu je drago primiti što iz vaših ruku. ¹⁴ A vi govorite: zašto? Zato što je Gospod svjedok između tebe i žene mladosti tvoje, kojoj ti činiš nevjeru, a ona ti je drugarica i žena, s kojom si u vjeri. ¹⁵ Jer nije li učinio jedno, ako i imaše još više duha? a zašto jedno? da traži sjeme Božije; zato čuvajte duh svoj, i ženi mladosti svoje ne činite nevjere. ¹⁶ Jer Gospod Bog Izrailjev veli da mrzi na puštanje, jer taki pokriva nasilje plaštem svojim, govori Gospod nad vojskama; zato čuvajte duh svoj da ne činite nevjere. ¹⁷ Dosađujete Gospodu riječima svojim, i govorite: u čem mu dosađujemo? U tom što govorite: ko god čini zlo, po volji je Gospodu, i taki su mu mili; ili: gdje je Bog koji sudi?

3 Evo, ja ću poslati anđela svojega, koji će pripremiti put preda mnom, i iznenada će doći u crkvu svoju Gospod, kojega vi tražite, i anđeo zavjetni, kojega vi želite, evo doći će, veli Gospod nad vojskama. ² Ali ko će podnijeti dan dolaska njegovoga? i ko će se održati kad se pokaže? jer je on kao ogranj livčev i kao milo bjeljarsko. ³ I sjećaće kao onaj koji lije i čisti srebro, i očistiće sinove Levijeve, i pretopiće ih kao zlato i srebro, i oni će prinositi Gospodu prinose u pravdi. ⁴ I ugodan će biti Gospodu prinos Judin i Jerusalmiski kao u staro vrijeme i kao pređašnjih godina. ⁵ I doći će u vama na sud, i biću brz svjedok protiv vračara i protiv preljubočinaca, i protiv onijeh koji se kunu krivo i protiv onijeh koji zakidaju najam najamniku, i udovici i siroti i došljaku krivo čine i ne

boje se mene, veli Gospod nad vojskama. ⁶ Jer ja Gospod ne mijenjam se; zato vi, sinovi Jakovljevi, ne izgiboste. ⁷ Od vremena otaca svojih otstupiste od uredaba mojih i ne držaste ih. Vratite se k meni, i ja æu se vratiti k vama, veli Gospod nad vojskama. Ali velite: u èem bismo se vratili? ⁸ Eda li æe èovjek zakidati Boga? a vi mene zakidate; i govorite: u èem te zakidamo? u desetku i u prinosu. ⁹ Prokleti ste, jer me zakidate, vi, sav narod. ¹⁰ Donesite sve desetke u sprema da bude hrane u mojoj kuæi, i okušajte me u tom, veli Gospod nad vojskama, hoæu li vam otvoriti ustave nebeske i izliti blagoslov na vas da vam bude dosta. ¹¹ I zaprijetiæu vas radi proždrljivcu, te vam neæe kvariti roda zemaljskoga, i vinova loza u polju neæe vam biti nerodna, veli Gospod nad vojskama. ¹² I zvaæe vas blaženim svi narodi, jer æete biti zemlja mila, veli Gospod nad vojskama. ¹³ Žestoke bjehu vaše rijeèi na me, veli Gospod; a vi velite: šta govorismo na tebe? ¹⁴ Rekoste: zaludu je služiti Bogu, i kaka æe biti korist da držimo što je naredio da se drži, i da hodimo žalosni pred Gospodom nad vojskama? ¹⁵ Zato hvalimo ponosite da su sreæeni; napreduju koji èine bezakonje, i koji iskušavaju Boga, izbavljaju se. ¹⁶ Tada koji se boje

Gospoda govoriše jedan drugome, i pogleda Gospod, i èu, i napisa se knjiga za spomen pred njim za one koji se boje Gospoda i misle o imenu njegovu. ¹⁷ Ti æe mi biti blago, veli Gospod nad vojskama, u onaj dan kad ja uèinim, i biæu im milostiv kao što je otac milostiv svome sinu koji mu služi. ¹⁸ Tada æete se obratiti i vidjeæete razliku izmeðu pravednika i bezbožnika, izmeðu onoga koji služi Bogu i onoga koji mu ne služi.

4 Jer, gle, ide dan, koji gori kao peæ, i svi æe ponositi i svi koji rade bezbožno biti strnjika, i upaliæe ih dan koji ide, veli Gospod nad vojskama, i neæe im ostaviti ni korijena ni grane. ² A vama, koji se bojite imena mojega, granuæe sunce pravde, i zdravlje æe biti na zracima njegovijem, i izlaziæete i skakaæete kao teoci od jasala. ³ I izgaziæete bezbožnike, jer æe oni biti pepeo pod vašim nogama u dan kad ja uèinim, veli Gospod nad vojskama. ⁴ Pamтите zakon Mojsija sluge mojega, kojemu zapovjedih na Horivu za svega Izrailja uredbe i zakone. ⁵ Evo, ja æu vam poslati Iliju proroka prije nego dođe veliki i strašni dan Gospodnji; ⁶ I on æe obratiti srce otaca k sinovima, i srce sinova k ocima njihovijem, da ne dođem i zatrem zemlju.

Mateju

1 Pleme Isusa Hrista, sina Davida Avraamova sina. ² Avraam rodi Isaka. A Isak rodi Jakova. A Jakov rodi Judu i braæu njegovu. ³ A Juda rodi Faresa i Zaru s Tamarom. A Fares rodi Esroma. A Esrom rodi Arama. ⁴ A Aram rodi Aminadava. A Aminadav rodi Naasona. A Naason rodi Salmona. ⁵ A Salmon rodi Vooza s Rahavom. A Vooz rodi Ovida s Rutom. A Ovid rodi Jeseja. ⁶ A Jesej rodi Davida cara. A David car rodi Solomuna s Urijnicom. ⁷ A Solomun rodi Rovoama. A Rovoam rodi Aviju. A Avija rodi Asu. ⁸ A Asa rodi Josafata. A Josafat rodi Jorama. A Joram rodi Oziju. ⁹ A Ozija rodi Joatama. A Joatam rodi Ahaza. A Ahaz rodi Ezekiju. ¹⁰ A Ezekija rodi Manasiju. A Manasija rodi Amona. A Amon rodi Josiju. ¹¹ A Josija rodi Jehoniju i braæu njegovu, u seobi Vavilonskoj. ¹² A po seobi Vavilonskoj, Jehonija rodi Salatiila. A Salatiilo rodi Zorovavela. ¹³ A Zorovavel rodi Aviuda. A Aviud rodi Eliakima. A Eliakim rodi Azora. ¹⁴ A Azor rodi Sadoka. A Sadok rodi Ahima. A Ahim rodi Eliuda. ¹⁵ A Eliud rodi Eleazara. A Eleazar rodi Matana. A Matan rodi Jakova. ¹⁶ A Jakov rodi Josifa, muža Marije, koja rodi Isusa prozvanoga Hrista. ¹⁷ Svega dakle koljena od Avraama do Davida, koljena èetрнаest, a od Davida do seobe Vavilonske, koljena èetрнаest, a od seobe Vavilonske do Hrista, koljena èetрнаest. ¹⁸ A rođenje Isusa Hrista bilo je ovako: kad je Marija, mati njegova, bila isprošena za Josifa, a još dok se nijesu bili sastali, nađe se da je ona trudna od Duha svetoga. ¹⁹ A Josif muž njezin, buduæi pobožan, i ne hoteæi je javno sramotiti, namisli je tajno pustiti. ²⁰ No kad on tako pomisli, a to mu se javi u snu anđeo Gospodnji govoreæi: Josife, sine Davidov! ne boj se uzeti Marije žene svoje; jer ono što se u njoj zaèelo od Duha je svetoga. ²¹ Pa æe roditi sina, i nadjeni mu ime Isus; jer æe on izbaviti svoj narod od grijeha njihovijeh. ²² A ovo je sve bilo da se izvrši što je Gospod kazao preko proroka koji govori: ²³ Eto, djevojka æe zatrudnjeti, i rodiæe sina, i nadjenuæe mu ime Emanuilo, koje æe reæi: s nama Bog. ²⁴ Kad se Josif probudi od sna, uèini kao što mu je zapovjedio anđeo Gospodnji, i uzme ženu svoju. ²⁵ I ne znadijaše za nju dok ne rodi sina svojega prvenca, i nadjede mu ime Isus.

2 A kad se rodi Isus u Vitlejemu Judejskome, za vremena cara Iroda, a to dođu mudarci od istoka u Jerusalim, i kažu: ² Gdje je car Judejski što se rodio? Jer smo vidjeli njegovu zvijezdu na istoku i došli smo da mu se poklonimo. ³ Kad to èuje car Irod, uplaši se, i sav Jerusalim s njim. ⁴ I sabravši sve glavare sveštenieke i književnike narodne, pitaše ih: gdje æe

se roditi Hristos? ⁵ A oni mu rekoše: u Vitlejemu Judejskome; jer je tako prorok napisao: ⁶ I ti Vitlejeme, zemljo Judina! ni po èem nisi najmanji u državi Judinoj; jer æe iz tebe iziæi èelovoða koji æe pasti narod moj Izrailja. ⁷ Onda Irod tajno dozva mudarce, i ispitivaše ih kad se pojavila zvijezda. ⁸ I poslavši ih u Vitlejem, reèe: idite i raspitajte dobro za dijete, pa kad ga nađete, javite mi, da i ja idem da mu se poklonim. ⁹ I oni saslušavši cara, poðoše: a to i zvijezda koju su vidjeli na istoku, iðaše pred njima dok ne dođe i stade odozgo gdje bješe dijete. ¹⁰ A kad vidješe zvijezdu gdje je stala, obradovaše se veoma velikom radosti. ¹¹ I ušavši u kuæu, vidješe dijete s Marijom materom njegovom, i padoše i pokloniše mu se; pa otvoriše dare svoje i darivaše ga: zlatom, i tamjanom, i smirnom. ¹² I primivši u snu zapovijest da se ne vraæaju k Irodu, drugijem putem otidoše u svoju zemlju. ¹³ A pošto oni otidu, a to anđeo Gospodnji javi se Josifu u snu i kaza mu: ustani, uzmi dijete i mater njegovu pa bježi u Misir, i budi onamo dok ti ne kažem; jer æe Irod tražiti dijete da ga pogubi. ¹⁴ I on ustavši uze dijete i mater njegovu noæu i otide u Misir. ¹⁵ I bi tamo do smrti Irodove: da se izvrši što je Gospod rekao preko proroka koji govori: iz Misira dozvah sina svojega. ¹⁶ Tada Irod kad vidje da su ga mudarci prevarili, razgnjevi se vrlo i posla te pobiše svu djecu po Vitlejemu i po svoj okolini njegovoj od dvije godine i niže, po vremenu koje je dobro doznao od mudaraca. ¹⁷ Tada se zbi što je kazao prorok Jeremija govoreæi: ¹⁸ Glas u Rami èu se, plaè, i ridanje, i jaukanje mnogo: Rahila plaèe za svojom djecom, i neæe da se utješi, jer ih nema. ¹⁹ A po smrti Irodovoj, gle, anđeo Gospodnji u snu javi se Josifu u Misiru. ²⁰ I reèe: ustani, i uzmi dijete i mater njegovu i idi u zemlju Izrailjevu; jer su izumrli koji su tražili dušu djetinj. ²¹ I on ustavši, uze dijete i mater njegovu, i dođe u zemlju Izrailjevu. ²² Ali èuvši da Arhelaj caruje u Judeji mjesto Iroda oca svojega, poboja se onamo iæi; nego primivši u snu zapovijest, otide u krajeve Galilejske. ²³ I došavši onamo, namjesti se u gradu koji se zove Nazaret, da se zbude kao što su kazali proroci da æe se Nazareæanin nazvati.

3 U ono pak doba dođe Jovan krstitelj, i uèaše u pustinji Judejskoj. ² I govoraše: pokajte se, jer se približi carstvo nebesko. ³ Jer je to onaj za koga je govorio prorok Isaija gdje kaže: glas onoga što vièe u pustinji: pripravite put Gospodu, i poravnite staze njegove. ⁴ A Jovan imaše haljinu od dlake kamilje i pojas kožan oko sebe; a hrana njegova bijaše skakavci i med divlji. ⁵ Tada izlažaše k njemu Jerusalim i sva

Judeja, i sva okolina Jordanska. ⁶ I on ih kršæavaše u Jordanu, i ispovijedahu grijeha svoje. ⁷ A kad vidje (Jovan) mnoge fariseje i sadukeje gdje idu da ih krsti, reèe im: porodi aspidini! ko kaza vama da bježite od gnjeva koji ide? ⁸ Rodite dakle rod dostojan pokajanja. ⁹ I ne mislite i ne govorite u sebi: imamo oca Avraama; jer vam kažem da može Bog i od kamenja ovoga podignuti djecu Avraamu. ¹⁰ Veæ i sjekira kod korijena drvetu stoji; svako dakle drvo koje ne rađa dobra roda, sijeèe se i u oganj se baca. ¹¹ Ja dakle kršæavam vas vodom za pokajanje; a onaj što ide za mnom, jaèi je od mene; ja nijesam dostojan njemu obuæe ponijeti; on æe vas krstiti Duhom svetijem i ognjem. ¹² Njemu je lopata u ruci njegovoj, pa æe otrijebiti gumno svoje, i skupiæe pšenicu svoju u žitnicu, a pljevu æe sažeæi ognjem vjeènijem. ¹³ Tada dođe Isus iz Galileje na Jordan k Jovanu da se krsti. ¹⁴ A Jovan branjaše mu govoreæi: ti treba mene da krstiš, a ti li dolaziš k meni? ¹⁵ A Isus odgovori i reèe mu: ostavi sad, jer tako nam treba ispuniti svaku pravdu. Tada Jovan ostavi ga. ¹⁶ I krstivši se Isus iziđe odmah iz vode; i gle, otvoriše mu se nebesa, i vidje Duha Božijega gdje silazi kao golub i dođe na njega. ¹⁷ I gle, glas s neba koji govori: ovo je sin moj ljubazni koji je po mojoj volji.

4 Tada Isusa odvede Duh u pustinju da ga đavo kuša. ² I postivši se dana èetrdeset i noæi èetrdeset, napošljatku ogladnje. ³ I pristupi k njemu kušaè i reèe: ako si sin Božij, reci da kamenje ovo hljevovi postanu. ⁴ A on odgovori i reèe: pisano je: ne živi èovjek o samom hljebu, no o svakoj rijeèi koja izlazi iz usta Božijih. ⁵ Tada odvede ga đavo u sveti grad i postavi ga navrh crkve; ⁶ Pa mu reèe: ako si sin Božij, skoèi dolje, jer u pismu stoji da æe anđelima svojijem zapovjediti za tebe, i uzeæe te na ruke, da gdje ne zapneš za kamen nogom svojom. ⁷ A Isus reèe njemu: ali i to stoji napisano: nemoj kušati Gospoda Boga svojega. ⁸ Opet uze ga đavo i odvede na goru vrlo visoku, i pokaza mu sva carstva ovoga svijeta i slavu njihovu; ⁹ I reèe mu: sve ovo daæu tebi ako padneš i pokloniš mi se. ¹⁰ Tada reèe njemu Isus: idi od mene, sotonu; jer stoji napisano: Gospodu Bogu svojemu poklanjaj se i njemu jedinome služi. ¹¹ Tada ostavi ga đavo, i gle, anđeli pristupiše i služahu mu. ¹² A kad èu Isus da je Jovan predan, otide u Galileju. ¹³ I ostavivši Nazaret dođe i namjesti se u Kapernaumu primorskome na meði Zavulonovoj i Neftalimovoj, ¹⁴ Da se zbude što je rekao Isaija prorok govoreæi: ¹⁵ Zemlja Zavulonova i zemlja Neftalimova, na putu k moru s one strane Jordana, Galileja neznabožaèka. ¹⁶ Ljudi koji sjede u tami, vidješe vidjelo veliko, i onima što sjede na strani i u sjenu smrtnome, zasvijetli vidjelo. ¹⁷ Od tada poèe Isus uèiti i govoriti: pokajte se, jer se približi carstvo nebesko. ¹⁸ I iduæi pokraj mora Galilejskog vidje dva brata, Simona, koji se zove Petar, i Andriju brata njegovu, gdje meæu mreže u more, jer bijahu ribari. ¹⁹ I reèe im: hajdete za mnom, i uèiniæu vas lovcima ljudskijem. ²⁰ A oni taj èas ostaviše mreže i za njim otidoše. ²¹ I otišavši odatle vidje druga dva

brata, Jakova Zevedejeva, i Jovana brata njegovu, u laði sa Zevedejem ocem njihovijem gdje krpe mreže svoje, i pozva ih. ²² A oni taj èas ostaviše lađu i oca svojega i za njim otidoše. ²³ I prohoðaše po svoj Galileji Isus uèeæi po zbornicama njihovijem, i propovijedajuæi jevanđelje o carstvu, i iscjeljujuæi svaku bolest i svaku nemoæ po ljudima. ²⁴ I otide glas o njemu po svoj Siriji i privedoše mu sve bolesne od razlièenijeh bolesti i s razlièenijem mukama, i bijesne, i mjeseènjake, i uzete, i iscijeli ih. ²⁵ I za njim iðaše naroda mnogo iz Galileje, i iz Deset Gradova, i iz Jerusalima, i Judeje, i ispreko Jordana.

5 A kad on vidje narod, pope se na goru, i sjede, i pristupiše mu uèenici njegovi. ² I otvorivši usta svoja uèaše ih govoreæi: ³ Blago siromašnima duhom, jer je njihovo carstvo nebesko; ⁴ Blago onima koji plaðu, jer æe se utješiti; ⁵ Blago krotkima, jer æe naslijediti zemlju; ⁶ Blago gladnima i žednima pravde, jer æe se nasititi; ⁷ Blago milostivima, jer æe biti pomilovani; ⁸ Blago onima koji su èistoga srca, jer æe Boga vidjeti; ⁹ Blago onima koji mir grade, jer æe se sinovi Božiji nazvati; ¹⁰ Blago prognanima pravde radi, jer je njihovo carstvo nebesko. ¹¹ Blago vama ako vas uzasramote i usprogone i reku na vas svakojake rðave rijeèi lažuæi, mene radi. ¹² Radujte se i veselite se, jer je velika plata vaša na nebesima, jer su tako progonili proroke prije vas. ¹³ Vi ste so zemlji; ako so obljutavi, èim æe se osoliti? Ona veæ neæe biti ni za što, osim da se prospe napolje i da je ljudi pogaze. ¹⁴ Vi ste vidjelo svijetu; ne može se grad sakriti kad na gori stoji. ¹⁵ Niti se užiže svijeæa i meæe pod sud nego na svijeænjak, te svijetli svima koji su u kuæi. ¹⁶ Tako da se svijetli vaše vidjelo pred ljudima, da vide vaša dobra djela, i slave oca vašega koji je na nebesima. ¹⁷ Ne mislite da sam ja došao da pokvarim zakon ili proroke: nijesam došao da pokvarim, nego da ispunim. ¹⁸ Jer vam zaista kažem: dokle nebo i zemlja stoji, neæe nestati ni najmanjega slova ili jedne tittle iz zakona dok se sve ne izvrši. ¹⁹ Ako ko pokvari jednu od ovijeh najmanjijeh zapovijesti i nauèi tako ljude, najmanji nazvaæe se u carstvu nebeskome; a ko izvrši i nauèi, taj æe se veliki nazvati u carstvu nebeskome. ²⁰ Jer vam kažem da ako ne bude veæa pravda vaša nego književnika i fariseja, neæete uæi u carstvo nebesko. ²¹ Èuli ste kako je kazano starima: ne ubij; jer ko ubije, biæe kriv sudu. ²² A ja vam kažem da æe svaki koji se gnjevi na brata svojega ni za što, biti kriv sudu; a ako li ko reèe bratu svojemu: raka! biæe kriv skupštini; a ko reèe: budalo! biæe kriv paklu ognjenom. ²³ Zato dakle ako prineseš dar svoj k oltaru, i ondje se opomeneš da brat tvoj ima nešto na te, ²⁴ Ostavi ondje dar svoj pred oltarom, i idi prije te se pomiri s bratom svojijem, pa onda doði i prinesi dar svoj. ²⁵ Miri se sa suparnikom svojijem brzo, dok si na putu s njim, da te suparnik ne preda sudiji, a sudija da te ne preda sluzi i u tamnicu da te ne vrgnu. ²⁶ Zaista ti kažem: neæeš iziæi odande dok ne daš do pošljednjega dinara. ²⁷ Èuli ste kako je kazano starima: ne èini preljube. ²⁸ A ja vam kažem da svaki

koji pogleda na ženu sa željom, veæ je uèinio preljubu u srcu svojemu. ²⁹ A ako te oko tvoje desno sablažnjava, iskopaj ga i baci od sebe: jer ti je bolje da pogine jedan od udova tvojijeh negoli sve tijelo tvoje da bude baèeno u pakao. ³⁰ I ako te desna ruka tvoja sablažnjava, otsijeci je i baci od sebe: jer ti je bolje da pogine jedan od udova tvojijeh negoli sve tijelo tvoje da bude baèeno u pakao. ³¹ Tako je kazano: ako ko pusti ženu svoju, da joj da knjigu raspusnu. ³² A ja vam kaæem da svaki koji pusti ženu svoju, osim za preljubu, navodi je te èini preljubu; i koji puštenicu uzme preljubu èini. ³³ Još ste èuli kako je kazano starima: ne kuni se krivo, a ispuni što si se Gospodu zakleo. ³⁴ A ja vam kaæem: ne kunite se nikako: ni nebom, jer je prijestol Božij; ³⁵ Ni zemljom, jer je podnožje nogama njegovijem; ni Jerusalimom, jer je grad velikoga cara. ³⁶ Ni glavom svojom ne kuni se, jer ne možeš ni dlake jedne bijele ili crne uèiniti. ³⁷ Dakle neka bude vaša rijeè: da, da; ne, ne; a što je više od ovoga, oda zla je. ³⁸ Èuli ste da je kazano: oko za oko, i zub za zub. ³⁹ A ja vam kaæem da se ne branite oda zla, nego ako te ko udari po desnome tvom obrazu, obrni mu i drugi; ⁴⁰ I koji hoæe da se sudi s tobom i košulju tvoju da uzme, podaj mu i haljinu. ⁴¹ I ako te potjera ko jedan sahat, idi s njime dva. ⁴² Koji ište u tebe, podaj mu; i koji hoæe da mu uzajmiš, ne odreci mu. ⁴³ Èuli ste da je kazano: ljubi bližnjega svojega, i mrzi na neprijatelja svojega. ⁴⁴ A ja vam kaæem: ljubite neprijatelje svoje, blagosiljajte one koji vas kunu, èinite dobro onima koji na vas mrze i molite se Bogu za one koji vas gone; ⁴⁵ Da budete sinovi oca svojega koji je na nebesima; jer on zapovijeda svome suncu, te obasjava i zle i dobre, i daje dažd pravednima i nepravednima. ⁴⁶ Jer ako ljubite one koji vas ljube, kakovu platu imate? Ne èine li to i carinici? ⁴⁷ I ako Boga nazivate samo svojoj braæi, šta odviše èinite? Ne èine li tako i neznabošci? ⁴⁸ Budite vi dakle savršeni, kao što je savršen otac vaš nebeski.

6 Pazite da pravdu svoju ne èinite pred ljudima da vas oni vide; inaèe plate nemate od oca svojega koji je na nebesima. ² Kad dakle daješ milostinju, ne trubi pred sobom, kao što èine licemjери po zbornicama i po ulicama da ih hvale ljudi. Zaisto vam kaæem: primili su platu svoju. ³ A ti kad èiniš milostinju, da ne zna ljevaka tvoja što èini desnica tvoja. ⁴ Tako da bude milostinja tvoja tajna; i otac tvoj koji vidi tajno, platiæe tebi javno. ⁵ I kad se moliš Bogu, ne budi kao licemjери, koji rado po zbornicama i na raskršæu po ulicama stoje i mole se da ih vide ljudi. Zaisto vam kaæem da su primili platu svoju. ⁶ A ti kad se moliš, uđi u klijet svoju, i zatvorivši vrata svoja, pomoli se ocu svojemu koji je u tajnosti; i otac tvoj koji vidi tajno, platiæe tebi javno. ⁷ A kad se molite, ne govorite mnogo, kao neznabošci; jer oni misle da æe za mnoge rijeèi svoje biti uslišeni. ⁸ Vi dakle ne budite kao oni; jer zna otac vaš šta vam treba prije molitve vaše; ⁹ Ovako dakle molite se vi: Oèe naš koji si na nebesima, da se sveti ime tvoje; ¹⁰ Da dođe carstvo tvoje; da bude volja tvoja i na zemlji kao na nebu; ¹¹ Hljeb naš potrebnij daj

nam danas; ¹² I oprostite nam dugove naše kao i mi što opraštamo dužnicima svojijem; ¹³ I ne navedi nas u napast; no izbavi nas oda zla. Jer je tvoje carstvo, i sila, i slava vavijek. Amin. ¹⁴ Jer ako opraštate ljudima grijeha njihove, oprostiaæe i vama otac vaš nebeski. ¹⁵ Ako li ne opraštate ljudima grijeha njihovijeh, ni otac vaš neæe oprostiti vama grijeha vašijeh. ¹⁶ A kad postite, ne budite žalosni kao licemjери; jer oni naèine blijeda lica svoja da ih vide ljudi gdje poste. Zaisto vam kaæem da su primili platu svoju. ¹⁷ A ti kad postiš, namaži glavu svoju, i lice svoje umij, ¹⁸ Da te ne vide ljudi gdje postiš, nego otac tvoj koji je u tajnosti; i otac tvoj koji vidi tajno, platiæe tebi javno. ¹⁹ Ne sabirajte sebi blaga na zemlji, gdje moljac i rða kvari, i gdje lupeži potkopavaju i krađu; ²⁰ Nego sabirajte sebi blago na nebu, gdje ni moljac ni rða ne kvari, i gdje lupeži ne potkopavaju i ne krađu. ²¹ Jer gdje je vaše blago, ondje æe biti i srce vaše. ²² Svijeaæa je tijelu oko. Ako dakle bude oko tvoje zdravo, sve æe tijelo tvoje svijetlo biti. ²³ Ako li oko tvoje kvarno bude, sve æe tijelo tvoje tamno biti. Ako je dakle vidjelo što je u tebi tama, akamoli tama? ²⁴ Niko ne može dva gospodara služiti: jer ili æe na jednoga mrziti, a drugoga ljubiti; ili jednome voljeti, a za drugog ne mariti. Ne možete Bogu služiti i mamoni. ²⁵ Zato vam kaæem: ne brinite se za život svoj, šta æete jesti, ili šta æete piti; ni za tijelo svoje, u što æete se obuæi. Nije li život pretežniji od hrane, i tijelo od odijela? ²⁶ Pogledajte na ptice nebeske kako ne siju, niti žnju, ni sabiraju u žitnice; pa otac vaš nebeski hrani ih. Nijeste li vi mnogo pretežniji od njih? ²⁷ A ko od vas brinuæi se može primaknuti rastu svojemu lakat jedan? ²⁸ I za odijelo što se brinete? Pogledajte na ljiljane u polju kako rastu; ne trude se niti predu. ²⁹ Ali ja vam kaæem da ni Solomun u svoj svojoj slavi ne obuèe se kao jedan od njih. ³⁰ A kad travu po polju, koja danas jest a sutra se u peæ baca, Bog tako odijeva; akamoli vas, malovjerni? ³¹ Ne brinite se dakle govoreæi: šta æemo jesti, ili, šta æemo piti, ili, èim æemo se odjenuti? ³² Jer sve ovo neznabošci ištu; a zna i otac vaš nebeski da vama treba sve ovo. ³³ Nego ištite najprije carstva Božijega, i pravde njegove, i ovo æe vam se sve dodati. ³⁴ Ne brinite se dakle za sutra; jer sutra brinuæe se za se. Dosta je svakom danu zla svoga.

7 Ne sudite da vam se ne sudi; ² Jer kakovijem sudom sudite, onakovijem æe vam suditi; i kakovom mjerom mjerite, onakom æe vam se mjeriti. ³ A zašto vidiš trun u oku brata svojega, a brvna u oku svojemu ne osjeæaš? ⁴ Ili, kako možeš reæi bratu svojemu: stani da ti izvadim trun iz oka tvojega; a eto brvno u oku tvojemu? ⁵ Licemjere! izvadi najprije brvno iz oka svojega, pa æeš onda vidjeti izvaditi trun iz oka brata svojega. ⁶ Ne dajte svetinje psima; niti meæite bisera svojega pred svinje, da ga ne pogaze nogama svojima, i vrativši se ne rastrgnu vas. ⁷ Ištite, i daæe vam se; tražite, i naæi æete; kucajte, i otvoriæe vam se. ⁸ Jer svaki koji ište, prima; i koji traži, nalazi; i koji kuca, otvoriæe mu se. ⁹ Ili koji je meðu vama èovjek u

koga ako zaište sin njegov hljeba kamen da mu da?¹⁰ Ili ako ribe zaište da mu da zmiju?¹¹ Kad dakle vi, zli buduæi, umijete dare dobre davati djeci svojoj, koliko æe više otac vaš nebeski dati dobra onima koji ga mole?¹² Sve dakle što hoæete da èine vama ljudi, èinite i vi njima: jer je to zakon i proroci.¹³ Uđite na uska vrata; jer su široka vrata i širok put što vode u propast, i mnogo ih ima koji njim idu.¹⁴ Kao što su uska vrata i tijesan put što vode u život, i malo ih je koji ga nalaze.¹⁵ Èuvajte se od lažnijeh proroka, koji dolaze k vama u odijelu ovèijemu, a unutra su vuci grabljivi.¹⁶ Po rodovima njihovijem poznaæete ih. Eda li se bere s trnja grožde, ili s èièka smokve?¹⁷ Tako svako drvo dobro rodove dobre raða, a zlo drvo rodove zle raða.¹⁸ Ne može drvo dobro rodova zlijeh raðati, ni drvo zlo rodova dobrih raðati.¹⁹ Svako dakle drvo koje ne raða roda dobra, sijeku i u oganj bacaju.²⁰ I tako dakle po rodovima njihovijem poznaæete ih.²¹ Neæe svaki koji mi govori: Gospode! Gospode! uæi u carstvo nebesko; no koji èini po volji oca mojega koji je na nebesima.²² Mnogi æe reæi meni u onaj dan: Gospode! Gospode! nijesmo li u ime tvoje prorokovali, i tvojijem imenom ðavole izgonili, i tvojijem imenom èudesna mnoga tvorili?²³ I tada æu im ja kazati: nikad vas nijesam znao; idite od mene koji èinite bezakonje.²⁴ Svaki dakle koji sluša ove moje rijeèi i izvršuje ih, kazaæu da je kao mudar èovjek koji sazida kuæu svoju na kamenu:²⁵ I udari dažd, i doðoše vode, i dunuše vjetrovi, i napadoše na kuæu onu, i ne pade; jer bješe utvrðena na kamenu.²⁶ A svaki koji sluša ove moje rijeèi a ne izvršuje ih, on æe biti kao èovjek lud koji sazida kuæu svoju na pijesku:²⁷ I udari dažd, i doðoše vode, i dunuše vjetrovi, i udariše u kuæu onu, i pade, i raspade se strašno.²⁸ I kad svrši Isus rijeèi ove, divljaše se narod nauci njegovoj.²⁹ Jer ih uæaše kao onaj koji vlast ima, a ne kao književnici.

8 A kad siðe s gore, za njim iðaše naroda mnogo.² I gle, èovjek gubav dođe i klanjaše mu se govoreæi: Gospode! ako hoæeš, možeš me oèistiti.³ I pruživši ruku Isus, dohvati ga se govoreæi: hoæu, oèisti se. I odmah oèisti se od gube.⁴ I reèe mu Isus: gledaj, nikomu ne kazuj, nego idi i pokaži se svešteniku, i prinesi dar koji je zapovjedio Mojsije radi svjedoèanstva njima.⁵ A kad uđe u Kapernaum, pristupi k njemu kapetan moleæi ga.⁶ I govoreæi: Gospode! sluga moj leži doma uzet, i muèi se vrlo.⁷ A Isus reèe mu: ja æu doæi i iscijeliæu ga.⁸ I kapetan odgovori i reèe: Gospode! nijesam dostojan da pod krov moj udeš; nego samo reci rijeè, i ozdraviæe sluga moj.⁹ Jer i ja sam èovjek pod vlasti, i imam pod sobom vojnike, pa reèem jednome: idi, i ide; i drugome: doði, i dođe; i služi svojemu: uèini to, i uèini.¹⁰ A kad èu Isus, udivi se i reèe onima što idu za njim: zaista vam kažem: ni u Izrailju tolike vjere ne naðoh.¹¹ I to vam kažem da æe mnogi od istoka i zapada doæi i sješæe za trpezu s Avraamom i Isakom i Jakovom u carstvu nebeskome:¹² A sinovi carstva izgnaæe se u tamu najkrajnju; ondje æe biti plaè i škrgut zuba.¹³ A

kapetanu reèe Isus: idi, i kako si vjerovao neka ti bude. I ozdravi sluga njegov u taj èas.¹⁴ I došavši Isus u dom Petrov vidje taštu njegovu gdje leži i groznica je trese.¹⁵ I prihvati je za ruku, i pusti je groznica, i usta, i služaše mu.¹⁶ A uveèe dovedoše k njemu bijesnijeh mnogo, i izгна duhove rijeèju, i sve bolesnike iscijeli:¹⁷ Da se zbude što je kazao Isaija prorok govoreæi: on nemoæi naše uze i bolesti ponese.¹⁸ A kad vidje Isus mnogo naroda oko sebe, zapovjedi uèenicima svojijem da idu na onu stranu.¹⁹ I pristupivši jedan književnik reèe mu: uèitelju! ja idem za tobom kud god ti pođeš.²⁰ Reèe njemu Isus: lisice imaju jame i ptice nebeske gnijezda; a sin èovjeèij nema gdje glave zakloniti.²¹ A drugi od uèenika njegovijeh reèe mu: Gospode! dopusti mi najprije da idem da ukopam oca svojega.²² A Isus reèe njemu: hajde za mnom, a ostavi neka mrtvi ukopavaju svoje mrtvace.²³ I kad uđe u laðu, za njim uðoše uèenici njegovi.²⁴ I gle, oluja velika postade na moru da se laða pokri valovima; a on spavaše.²⁵ I prikuèivši se uèenici njegovi probudiše ga govoreæi: Gospode! izbavi nas, izgibosmo.²⁶ I reèe im: zašto ste strašljivi, malovjerni? Tada ustavši zaprijeti vjetrovima i moru, i postade tišina velika.²⁷ A ljudi èudiše se govoreæi: ko je ovaj da ga slušaju i vjetrovi i more?²⁸ A kad dođe na onu stranu u zemlju Gergesinsku, sretoše ga dva bijesna, koji izlaze iz grobova, tako zla da ne mogaše niko proæi putem onijem.²⁹ I gle, povikaše: što je tebi do nas, Isuse, sine Božij? zar si došao amo prije vremena da muèiš nas?³⁰ A daleko od njih pasijaše veliki krd svinja.³¹ I ðavoli moljahu ga govoreæi: ako nas izgoniš, pošlji nas da idemo u krd svinja.³² I reèe im: idite. I oni izišavši otidoše u svinje. I gle, navali sav krd s brijega u more, i potopiše se u vodi.³³ A svinjari pobjegoše; i došavši u grad kazaše sve, i za bijesne.³⁴ I gle, sav grad iziðe na susret Isusu; i vidjevši ga moliše da bi otišao iz njihovoga kraja.

9 I ušavši u laðu prijeđe i dođe u svoj grad.² I gle, donesoše mu uzeta koji ležaše na odru. I vidjevši Isus vjeru njihovu reèe uzetome: ne boj se, sinko, opraštaju ti se grijesi tvoji.³ I gle, neki od književnika rekoše u sebi: ovaj huli na Boga.⁴ I videæi Isus pomisli njihove reèe: zašto zlo mislite u srcima svojijem?⁵ Jer šta je lakše reæi: opraštaju ti se grijesi; ili reæi: ustani i hodi?⁶ Ali da znate da vlast ima sin èovjeèij na zemlji opraštati grijehe tada reèe uzetome): ustani, uzmi odar svoj i idi doma.⁷ I ustavši otide doma.⁸ A ljudi videæi èudiše se, i hvališe Boga, koji je dao vlast takovu ljudima.⁹ I odlazeæi Isus odande vidje èovjeka gdje sjedi na carini, po imenu Mateja, i reèe mu: hajde za mnom. I ustavši otide za njim.¹⁰ I kad jeðaše u kuæi, gle, mnogi carinici i grješnici doðoše i jeðahu s Isusom i s uèenicima njegovijem.¹¹ I vidjevši to fariseji govorahu uèenicima njegovijem: zašto s carinicima i grješnicima uèitelj vaš jede i pije?¹² A Isus èuvši to reèe im: ne trebaju zdravi ljekara nego bolesni.¹³ Nego idite i nauèite se šta znaèi: milosti hoæu, a ne priloga. Jer ja nijesam došao da zovem pravednike no grješnike

na pokajanje. ¹⁴ Tada pristupiše k njemu uèenici Jovanovi govoreæi: zašto mi i fariseji postimo mnogo, a uèenici tvoji ne poste? ¹⁵ A Isus reèe im: eda li mogu svatovi plakati dok je s njima ženik? Nego æe doæi vrijeme kad æe se oteti od njih ženik, i onda æe postiti. ¹⁶ Jer niko ne meæe nove zakrpe na staru haljinu; jer æe zakrpa odadrijeti od haljine, i gora æe rupa biti. ¹⁷ Niti se lijeva vino novo u mjhove stare; inaèe mjhovi prodru se i vino se prolije, i mjhovi propadnu. Nego se lijeva vino novo u mjhove nove, i oboje se saèuva. ¹⁸ Dok on tako govoraše njima, gle, knez nekakav dođe i klanjaše mu se govoreæi: kæi moja sad umrije; nego dođi i metni na nju ruku svoju, i oživljeæe. ¹⁹ I ustavši Isus za njim pođe i uèenici njegovi. ²⁰ I gle, žena koja je dvanaest godina bolovala od teèenja krvi pristupi sastrag i dohvati mu se skuta od haljine njegove. ²¹ Jer govoraše u sebi: samo ako se dotaknem haljine njegove, ozdraviæu. ²² A Isus obazrevši se i vidjevši je reèe: ne boj se, kæeri; vjera tvoja pomogla ti je. I ozdravi žena od toga èasa. ²³ I došavši Isus u dom knežev i vidjevši sviraèe i ljude zabunjene ²⁴ Reèe im: otstupite, jer djevojka nije umrla, nego spava. I potsmijevahu mu se. ²⁵ A kad istjera ljude, uđe, i uhvati je za ruku, i usta djevojka. ²⁶ I otide glas ovaj po svoj zemlji onoj. ²⁷ A kad je Isus odlazio odande, za njim iðahu dva slijepca vièuæi i govoreæi: pomiluj nas, sine Davidov! ²⁸ A kad dođe u kuæu, pristupiše k njemu slijepci, i reèe im Isus: vjerujete li da mogu to uèiniti? A oni mu rekoše: da, Gospode. ²⁹ Tada dohvati se oèiju njihovijeh govoreæi: po vjeri vašoj neka vam bude. ³⁰ I otvorise im se oèi. I zaprijeti im Isus govoreæi: gledajte da niko ne dozna. ³¹ A oni izišavši razglasiše ga po svoj zemlji onoj. ³² Kad oni pak iziðu, gle, dovedoše k njemu èovjeka nijema i bijesna. ³³ I pošto izgna ðavola, progovori nijemi. I divljaše se narod govoreæi: nigda se toga nije vidjelo u Izrailju. ³⁴ A fariseji govorahu: pomoæu kneza ðavolskog izgoni ðavole. ³⁵ I prohoðaše Isus po svijem gradovima i selima uèeæi po zbornicama njihovijem i propovijedajuæi jevanðelje o carstvu, i iscjeljujuæi svaku bolest i svaku nemoæ po ljudima. ³⁶ A gledajuæi ljude sažali mu se, jer bijahu smeteni i rasijani kao ovce bez pastira. ³⁷ Tada reèe uèenicima svojijem: žetve je mnogo, a poslanika malo. ³⁸ Molite se dakle gospodaru od žetve da izvede poslanike na žetvu svoju.

10 I dozvavši svojijeh dvanaest uèenika dade im vlast nad duhovima neèistijem da ih izgone, i da iscjeljuju od svake bolesti i svake nemoæi. ² A dvanaest apostola imena su ova: prvi Simon, koji se zove Petar, i Andrija brat njegov; Jakov Zevedejev, i Jovan brat njegov; ³ Filip i Vartolomije; Toma i Matej carinik; Jakov Alfejev, i Levej prozvani Tadija; ⁴ Simon Kananit, i Juda Iskariotski, koji ga i predade. ⁵ Ovijeh dvanaest posla Isus i zapovjedi im govoreæi: na put neznabožaca ne idite, i u grad Samarjanski ne ulazite. ⁶ Nego idite k izgubljenijem ovcama doma Izrailjeva. ⁷ A hodeæi propovijedajte i kazujte da se približilo carstvo

nebesko. ⁸ Bolesne iscjeljujte, gubave èistite, mrtve dižite, ðavole izgonite; zabadava ste dobili, zabadava i dajite. ⁹ Ne nosite zlata ni srebra ni mjedi u pojasima svojijem, ¹⁰ Ni torbe na put, ni dvije haljine ni obuæe ni štapa; jer je poslanik dostojan svoga jela. ¹¹ A kad u koji grad ili selo uđete, ispitajte ko je u njemu dostojan, i ondje ostanite dok ne iziđete. ¹² A ulazeæi u kuæu nazovite joj: mir kuæi ovoj. ¹³ I ako bude kuæa dostojna, doæi æe mir vaš na nju; a ako li ne bude dostojna, mir æe se vaš k vama vratiti. ¹⁴ A ako vas ko ne primi niti posluša rijeèi vašijeh, izlazeæi iz kuæe ili iz grada onoga otresite prah s nogu svojijeh. ¹⁵ Zaisto vam kažem: lakše æe biti zemlji Sodomskoj i Gomorskoj u dan strašnoga suda negoli gradu onome. ¹⁶ Eto, ja vas šaljem kao ovce među vukove: budite dakle mudri kao zmije i bezazleni kao golubovi. ¹⁷ A èuvajte se od ljudi; jer æe vas oni predati sudovima, i po zbornicama svojijem biæe vas. ¹⁸ I pred vlastelje i careve vodiæe vas mene radi za svjedoèanstvo njima i neznabošcima. ¹⁹ A kad vas predadu, ne brinite se kako æete ili šta æete govoriti; jer æe vam se u onaj èas dati šta æete kazati. ²⁰ Jer vi neæete govoriti, nego Duh oca vašega govoriæe iz vas. ²¹ A predæe brat brata na smrt i otac sina; i ustaæe djeca na roditelje i pobie ih. ²² I svi æe mrziti na vas imena mojega radi; ali koji pretrpi do kraja blago njemu. ²³ A kad vas potjeraju u jednom gradu, bježite u drugi. Jer vam kažem zaista: neæete obiei gradova Izrailjevijeh dok dođe sin èovjeèij. ²⁴ Nema uèenika nad uèitelja svojega ni sluge nad gospodara svojega. ²⁵ Dosta je uèeniku da bude kao uèitelj njegov i sluzi kao gospodar njegov. Kad su domaæina nazvali Veelzevulom, akamoli domaæe njegove? ²⁶ Ne bojte ih se dakle; jer nema ništa sakriveno što se neæe otkriti, ni tajno što se neæe doznati. ²⁷ Što vam govorim u tami, kazujte na vidiku; i što vam se šapæe na uši, propovijedajte s krovova. ²⁸ I ne bojte se onijeh koji ubijaju tijelo a duše ne mogu ubiti; nego se bojte onoga koji može i dušu i tijelo pogubiti u paklu. ²⁹ Ne prodaju li se dva vrapca za jedan dinar? pa ni jedan od njih ne može pasti na zemlju bez oca vašega. ³⁰ A vama je i kosa na glavi sva izbrojena. ³¹ Ne bojte se dakle; vi ste bolji od mnogo vrabaca. ³² A koji god prizna mene pred ljudima, priznaæu i ja njega pred ocem svojijem koji je na nebesima. ³³ A ko se odreèe mene pred ljudima, odreæi æu se i ja njega pred ocem svojijem koji je na nebesima. ³⁴ Ne mislite da sam ja došao da donesem mir na zemlju; nijesam došao da donesem mir nego maè. ³⁵ Jer sam došao da rastavim èovjeka od oca njegova i kæer od matere njezine i snahu od svekrve njezine: ³⁶ I neprijatelji èovjeku postaæe domašnji njegovi. ³⁷ Koji ljubi oca ili mater veæma nego mene, nije mene dostojan; i koji ljubi sina ili kæer veæma nego mene, nije mene dostojan. ³⁸ I koji ne uzme krsta svojega i ne pođe za mnom, nije mene dostojan. ³⁹ Koji èuva dušu svoju, izgubiæe je; a koji izgubi dušu svoju mene radi, naæi æe je. ⁴⁰ Koji vas prima, mene prima; a koji prima mene, prima onoga koji me je poslao.

⁴¹ Koji prima proroka u ime proroèko, platu proroèku primiaèe; a koji prima pravednika u ime pravednièko, platu pravednièku primiaèe. ⁴² I ako ko napoji jednoga od ovijeh malijeh samo èašom studene vode u ime uèenièko, zaista vam kažem, neæe mu plata propasti.

11 I kad svrši Isus zapovijesti dvanaestorici uèenika svojijeh, otide odande dalje da uèi i da propovijeda po gradovima njihovijem. ² A Jovan èuvši u tamnici djela Hristova posla dvojicu uèenika svojijeh, ³ I reèe mu: jesi li ti onaj što æe doæi, ili drugoga da èekamo? ⁴ A Isus odgovarajuæi reèe im: idite i kažite Jovanu što èujete i vidite: ⁵ Slijepi progledaju i hromi hode, gubavi èiste se i gluhi èuju, mrtvi ustaju i siromašnima propovijeda se jevanðelje. ⁶ I blago onome koji se ne sablazni o mene. ⁷ A kad ovi otidoše, poèe Isus ljudima govoriti o Jovanu: šta ste izišli u pustinji da vidite? Trsku, koju ljulja vjetar? ⁸ Ili šta ste izišli da vidite? Èovjeka u meke haljine obuèena? Eto, koji meke haljine nose po carskijem su dvorovima. ⁹ Ili šta ste izišli da vidite? Proroka? Da, ja vam kažem, i više od proroka. ¹⁰ Jer je ovo onaj za koga je pisano: eto, ja šaljem anðela svojega pred licem tvojijem, koji æe pripravit put tvoj pred tobom. ¹¹ Zaista vam kažem: nijedan između rođenijeh od žena nije izišao veæi od Jovana krstitelja; a najmanji u carstvu nebeskome veæi je od njega. ¹² A od vremena Jovana krstitelja dosad carstvo nebesko na silu se uzima, i siledžije dobijaju ga. ¹³ Jer su svi proroci i zakon proricali do Jovana. ¹⁴ I ako hoæete vjerovati, on je Ilija što æe doæi. ¹⁵ Koji ima uši da èuje neka èuje. ¹⁶ Ali kakav æu kazati da je ovaj rod? On je kao djeca koja sjede po ulicama i vièu svojijem drugovima, ¹⁷ I govore: svirasmo vam, i ne igraste; žalismo vam se, i ne jaukaste. ¹⁸ Jer Jovan doèe, koji ni jede ni pije, a oni kažu: ðavo je u njemu. ¹⁹ Doèe sin èovjeèij, koji i jede i pije, a oni kažu: gle èovjeka izjelice i pijanice, druga carinicima i grješnicima. I opravdaše premudrost djeca njezina. ²⁰ Tada poèe Isus vikati na gradove u kojima su se dogodila najveæa èudesna njegova, pa se nijesu pokajali: ²¹ Teško tebi, Horazine! Teško tebi, Vitsaido! Jer da su u Tiru i Sidonu bila èudesna koja su bila u vama, davno bi se u vreæi i pepelu pokajali. ²² Ali vam kažem: Tiru i Sidonu lakše æe biti u dan strašnoga suda nego vama. ²³ I ti, Kapernaume! koji si se do nebesa podigao do pakla æeš propasti: jer da su u Sodomu bila èudesna što su u tebi bila, ostao bi do današnjeg dana. ²⁴ Ali vam kažem da æe zemlji Sodomskoj lakše biti u dan strašnoga suda nego tebi. ²⁵ U to vrijeme odgovori Isus, i reèe: hvalim te, oèe, Gospode neba i zemlje, što si ovo sakrio od premudrijeh i razumnijeh a kazao si prostima. ²⁶ Da, oèe, jer je tako bila volja tvoja. ²⁷ Sve je meni predao otac moj, i niko ne zna sina do otac; niti oca ko zna do sin i ako kome sin hoæe kazati. ²⁸ Hodite k meni svi koji ste umorni i natovareni, i ja æu vas odmoriti. ²⁹ Uzmite jaram moj na sebe, i nauèite se od mene; jer sam ja krotak i smjeran u srcu, i naæi æete pokoj

dušama svojijem. ³⁰ Jer je jaram moj blag, i breme je moje lako.

12 U to vrijeme iðaše Isus u subotu kroz usjeve: a uèenici njegovi ogladnješe, i poèeše trgati klasje, i jesti. ² A fariseji vidjevši to rekoše mu: gle, uèenici tvoji èine što ne valja èiniti u subotu. ³ A on reèe im: nijeste li èitali što uèini David kad ogladnje, on i koji bijahu s njim? ⁴ Kako uèe u kuæu Božiju, i hljebove postavljene pojede, kojijeh nije valjalo jesti njemu ni onima što su bili s njim, nego samijem sveštenicima. ⁵ Ili nijeste èitali u zakonu kako u subotu sveštenici u crkvi subotu pogane, pa nijesu krivi? ⁶ A ja vam kažem da je ovdje onaj koji je veæi od crkve. ⁷ Kad biste pak znali šta je to: milosti hoæu a ne priloga, nikad ne biste osuðivali pravijeh; ⁸ Jer je gospodar i od subote sin èovjeèij. ⁹ I otišavši odande doèe u zbornicu njihovu. ¹⁰ I gle, èovjek bijaše tu s rukom suhom; i zapitaše ga govoreæi: valja li u subotu lijeèiti? da bi ga okrivili. ¹¹ A on reèe im: koji je među vama èovjek koji ima ovcu jednu pa ako ona u subotu upadne u jamu neæe je uzeti i izvaditi? ¹² A koliko li je èovjek pretežniji od ovce? Daklem valja u subotu dobro èiniti. ¹³ Tada reèe èovjeku: pruži ruku svoju. I pruži. I postade zdrava kao i druga. ¹⁴ A fariseji izišavši naèiniše vijeæu o njemu kako bi ga pogubili. No Isus doznavši to ukloni se odande. ¹⁵ I za njim idoše ljudi mnogi, i iscijeli ih sve. ¹⁶ I zaprijeti im da ga ne razglašuju: ¹⁷ Da se zbude što je kazao Isaija prorok govoreæi: ¹⁸ Gle, sluga moj, koga sam izabrao, ljubazni moj, koji je po volji duše moje: metnuæu duh svoj na njega, i sud neznabošcima javiaèe. ¹⁹ Neæe se svaðati ni vikati, niti æe èuti ko po rasputicama glasa njegovoga. ²⁰ Trske stuèene neæe prelomiti i svještila zapaljena neæe ugasiti dok pravda ne održi pobjede. ²¹ I u ime njegovo uzdaæe se narodi. ²² Tada dovedoše k njemu bijesna koji bješe nijem i slijep; i iscijeli ga da nijemi i slijepi stade govoriti i gledati. ²³ I divljahu se svi ljudi govoreæi: nije li ovo Hristos, sin Davidov? ²⁴ A fariseji èuvši to rekoše: ovaj drukèije ne izgoni ðavola do pomoæu Veelzevula kneza ðavolskoga. ²⁵ A Isus znajuæi misli njihove reèe im: svako carstvo koje se razdijeli samo po sebi, opustjeæe; i svaki grad ili dom koji se razdijeli sam po sebi, propašæe. ²⁶ I ako sotona sotonu izgoni, sam po sebi razdijelio se; kako æe dakle ostati carstvo njegovo? ²⁷ I ako ja pomoæu Veelzevula izgonim ðavole, sinovi vaši èijom pomoæu izgone? Zato æe vam oni biti sudije. ²⁸ A ako li ja Duhom Božijim izgonim ðavole, dakle je došlo k vama carstvo nebesko. ²⁹ Ili kako može ko uæi u kuæu jakoga i pokuæstvo njegovo oteti, ako najprije ne sveže jakoga? i onda æe kuæu njegovu oplijeniti. ³⁰ Koji nije sa mnom, protiv mene je; i koji ne sabira sa mnom, prosipa. ³¹ Zato vam kažem: svaki grijeh i hula oprostiaèe se ljudima; a na Duha svetoga hula neæe se oprostiti ljudima. ³² I ako ko reèe rijeè na sina èovjeèijega, oprostiaèe mu se; a koji reèe na Duha svetoga, neæe mu se oprostiti ni na ovome svijetu ni na onome. ³³ Ili usadite drvo dobro, i rod njegov biaèe

dobar; ili usadite drvo zlo, i rod njegov zao biæe; jer se po rodu drvo poznaje. ³⁴ Porodi aspidini! kako možete dobro govoriti, kad ste zli? jer usta govore od suviška srca. ³⁵ Dobar èovjek iz dobre klijeti iznosi dobro; a zao èovjek iz zle klijeti iznosi zlo. ³⁶ A ja vam kaæem da æe za svaku praznu rijeè koju reku ljudi dati odgovor u dan strašnoga suda. ³⁷ Jer æeš se svojijem rijeèima opravdati, i svojijem æeš se rijeèima osuditi. ³⁸ Tada odgovoriše neki od knjiæevnika i fariseja govoreæi: uèitelju! mi bi radi od tebe znak vidjeti. ³⁹ A on odgovarajuæi reèe im: rod zli i preljubotvorni traæi znak; i neæe mu se dati znak osim znaka Jone proroka. ⁴⁰ Jer kao što je Jona bio u trbuhu kitovom tri dana i tri noæi: tako æe biti i sin èovjeèij u srcu zemlje tri dana i tri noæi. ⁴¹ Ninevljani iziæi æe na sud s rodovom ovijem, i osudijæe ga; jer se pokajaše Joninijem pouèenjem: a gle, ovdje je veæi od Jone. ⁴² Carica juæna iziæi æe na sud s rodovom ovijem, i osudijæe ga; jer ona doæe s kraja zemlje da sluša premudrost Solomunovu: a gle, ovdje je veæi od Solomuna. ⁴³ A kad neèisti duh iziðe iz èovjeka, ide kroz bezvodna mjesta traæeæi pokoja, i ne naðe ga. ⁴⁴ Onda reèe: da se vratim u dom svoj otkuda sam iziðao; i došavši naðe prazan, pometen i ukrašen. ⁴⁵ Tada otide i uzme sa sobom sedam drugih duhova gorijeh od sebe, i ušavši æive ondje; i bude potonje gore èovjeku onome od prvoga. Tako æe biti i ovome rodu zlome. ⁴⁶ Dok on još govoraše k ljudima, gle, mati njegova i braæa njegova stajahu napolju i èekahu da govore s njime. ⁴⁷ I neko mu reèe: evo mati tvoja i braæa tvoja stoje napolju, radi su da govore s tobom. ⁴⁸ A on odgovori i reèe onome što mu kaza: ko je mati moja, i ko su braæa moja? ⁴⁹ I pruæivši ruku svoju na uèenike svoje reèe: eto mati moja i braæa moja. Jer ko izvršuje volju oca mojega koji je na nebesima, onaj je brat moj i sestra i mati.

13 I onaj dan iziðavši Isus iz kuæe sjedaše kod mora. ² I sabraše se oko njega ljudi mnogi, tako da mora uæi u laðu i sjesti; a narod sav stajaše po brijegu. ³ I on im kaziva mnogo u prièama govoreæi: gle, iziðe sijaè da sije. ⁴ I kad sijaše, jedna zrna padoše kraj puta, i doðoše ptice i pozobaše ih; ⁵ A druga padoše na kamenita mjesta, gdje ne bijaše mnogo zemlje, i odmah iznikoše; jer ne bijaše u dubinu zemlje. ⁶ I kad obasja sunce, povenuše, i buduæi da nemahu æila, posahnuše. ⁷ A druga padoše u trnje, i naraste trnje, i podavi ih. ⁸ A druga padoše na zemlju dobru, i donošahu rod, jedno po sto, a jedno po šeset, a jedno po trideset. ⁹ Ko ima uši da èuje neka èuje. ¹⁰ I pristupivši uèenici rekoše mu: zašto im govoriš u prièama? ¹¹ A on odgovarajuæi reèe im: vama je dano da znate tajne carstva nebeskoga, a njima nije dano. ¹² Jer ko ima, daæe mu se, i preteæi æe mu; a koji nema, uzeæe mu se i ono što ima. ¹³ Zato im govorim u prièama, jer gledajuæi ne vide, i èujuæi ne èuju niti razumiju. ¹⁴ I zbiva se na njima proroštvo Isajino, koje govori: ušima æete èuti, i neæete razumjeti; i oèima æete gledati, i neæete vidjeti. ¹⁵ Jer je odrvenilo srce ovijeh ljudi, i ušima teško èuju, i oèi su svoje zatvorili

da kako ne vide oèima, i ušima ne èuju, i srcem ne razumiju, i ne obrate se da ih iscijelim. ¹⁶ A blago vašijem oèima što vide, i ušima vašijem što èuju. ¹⁷ Jer vam kaæem zaista da su mnogi proroci i pravednici æeljeli vidjeti što vi vidite, i ne vidješe; i èuti što vi èujete, i ne èuše. ¹⁸ Vi pak èujte prièu o sijaèu: ¹⁹ Svakome koji sluša rijeè o carstvu i ne razumije, dolazi neèastivi i krade posijano u srcu njegovom: to je oko puta posijano. ²⁰ A na kamenu posijano to je koji sluša rijeè i odmah s radosti primi je, ²¹ Ali nema korijena u sebi, nego je nepostojan, pa kad bude do nevolje ili ga potjeraju rijeèi radi, odmah udari natrag. ²² A posijano u trnju to je koji sluša rijeè, no briga ovoga svijeta i prijevara bogatstva zaguše rijeè, i bez roda ostane. ²³ A posijano na dobroj zemlji to je koji sluša rijeè i razumije, koji dakle i rod raða, i donosi jedan po sto, a jedan po šeset, a jedan po trideset. ²⁴ Drugu prièu kaza im govoreæi: carstvo je nebesko kao èovjek koji posija dobro sjeme u polju svojem, ²⁵ A kad ljudi pospaše, doæe njegov neprijatelj i posija kukolj po pšenici, pa otide. ²⁶ A kad nièe usjev i rod donese, onda se pokaza kukolj. ²⁷ Tada doðoše sluge domaæinove i rekoše mu: gospodaru! nijesi li ti dobro sjeme sijao na svojoj njivi? Otkuda dakle kukolj? ²⁸ A on reèe im: neprijatelj èovjek to uèini. A sluge rekoše mu: hoæeš li dakle da idemo da ga poèupamo? ²⁹ A on reèe: ne; da ne bi èupajuæi kukolj poèupali zajedno s njime pšenicu. ³⁰ Ostavite neka raste oboje zajedno do æetve; i u vrijeme æetve reæi æu æeteocima: saberite najprije kukolj, i sveæite ga u snoplje da ga saæeæem; a pšenicu svezite u æitnicu moju. ³¹ Drugu prièu kaza im govoreæi: carstvo je nebesko kao zrno gorušièno koje uzme èovjek i posije na njivi svojoj, ³² Koje je istina najmanje od sviju sjemena, ali kad uzraste, veæe je od svega povræa, i bude drvo da ptice nebeske dolaze, i sjedaju na njegovijem granama. ³³ Drugu prièu kaza im: carstvo je nebesko kao kvasac koji uzme æena i metne u tri kovanja brašna dok sve ne uskisne. ³⁴ Sve ovo u prièama govori Isus ljudima, i bez prièe ništa ne govoraše im: ³⁵ Da se zbude što je rekao prorok govoreæi: otvorijæu u prièama usta svoja, kazaæu sakriveno od postanja svijeta. ³⁶ Tada ostavi Isus ljude, i doæe u kuæu. I pristupiše k njemu uèenici njegovi govoreæi: kaæi nam prièu o kukolju na njivi. ³⁷ A on odgovarajuæi reèe im: koji sije dobro sjeme ono je sin èovjeèij; ³⁸ A njiva je svijet; a dobro sjeme sinovi su carstva, a kukolj sinovi su zla; ³⁹ A neprijatelj koji ga je posijao jest ðavo; a æetva je pošljedak ovoga vijeka; a æeteoci su anðeli. ⁴⁰ Kako što se dakle kukolj sabira, i ognjem saæiæe, tako æe biti na pošljedku ovoga vijeka. ⁴¹ Poslaæe sin èovjeèij anðele svoje, i sabraæe iz carstva njegova sve sablazni i koji èine bezakonje. ⁴² I bacijæe ih u peæ ognjenu: ondje æe biti plaè i škrkut zuba. ⁴³ Tada æe se pravednici zasjati kao sunce u carstvu oca svojega. Ko ima uši da èuje neka èuje. ⁴⁴ Još je carstvo nebesko kao blago sakriveno u polju, koje našavši èovjek sakri i od radosti zato otide i sve što ima prodade i kupi polje ono. ⁴⁵ Još je carstvo

nebesko kao èovjek trgovac koji traži dobra bisera, ⁴⁶ Pa kad nađe jedno mnogocjeno zrno bisera, otide i prodade sve što imaše i kupi ga. ⁴⁷ Još je carstvo nebesko kao mreža koja se baci u more i zagradi od svake ruke ribe; ⁴⁸ Koja kad se napuni, izvukoše je na kraj, i sjedavši, izbraše dobre u sudove, a zle baciše napolje. ⁴⁹ Tako æe biti na pošljjetku vijeka: iziæi æe anđeli i odluèiæe zle od pravednijeh. ⁵⁰ I baciæe ih u peæe ognjenu: ondje æe biti plaè i škrgut zuba. ⁵¹ Reèe im Isus: razumjeste li ovo? Rekoše mu: da, Gospode. ⁵² A on im reèe: zato je svaki književnik koji se nauèio carstvu nebeskome kao domaæin koji iznosi iz kljieti svoje novo i staro. ⁵³ I kad svrši Isus prièe ove, otide odande. ⁵⁴ I došavši na postojbinu svoju, uèaše ih po zbornicama njihovijem tako da mu se divljahu, i govorahe: otkud ovome premudrost ova i moæi? ⁵⁵ Nije li ovo drvodjeljin sin? ne zove li se mati njegova Marija, i braæa njegova Jakov, i Josija, i Simon, i Juda? ⁵⁶ I sestre njegove nijesu li sve kod nas? Otkud njemu ovo sve? ⁵⁷ I sablažnjavahu se o njega. A Isus reèe im: nema proroka bez èasti osim na postojbini svojoj i u domu svojemu. ⁵⁸ I ne stvori ondje èudesa mnogijeh za nevjerstvo njihovo.

14 U to vrijeme dođe glas do Iroda èetverovlasnika o Isusu; ² I reèe slugama svojijem: to je Jovan krstitelj; on ustade iz mrtvijeh, i zato èini èudesa. ³ Jer Irod uhvati Jovana, sveza ga i baci u tamnicu Irodijade radi žene Filipa brata svojega. ⁴ Jer mu govoraše Jovan: ne možeš ti nje imati. ⁵ I šæaše da ga ubije, ali se poboja naroda; jer ga držahu za proroka. ⁶ A kad bijaše dan rođenja Irodova, igra kæi Irodijadina pred njima i ugodi Irodu. ⁷ Zato i s kletvom obreèe joj dati šta god zaište. ⁸ A ona nauèena od matere svoje: daj mi, reèe, ovdje na krugu glavu Jovana krstitelja. ⁹ I zabrinu se car; ali kletve radi i onijeh koji se gošæahu s njim, zapovjedi joj dati. ¹⁰ I posla te posjekoše Jovana u tamnici. ¹¹ I donesoše glavu njegovu na krugu, i dadoše djevojci, i odnese je materi svojoj. ¹² I došavši uèenici njegovi, uzeše tijelo njegovo i ukopaše ga; i dođoše Isusu te javiše. ¹³ I èuvši Isus, otide odande u lađi u pusto mjesto nasamo. A kad to èuše ljudi, idoše za njim pješice iz gradova. ¹⁴ I izišavši Isus vidje mnogi narod, i sažali mu se za njih, i iscijeli bolesnike njihove. ¹⁵ A pred veèe pristupiše k njemu uèenici njegovi govoreæi: ovdje je pusto mjesto, a dockan je veæ; otpusti narod neka ide u sela da kupi sebi hrane. ¹⁶ A Isus reèe im: ne treba da idu; podajte im vi neka jedu. ¹⁷ A oni rekoše mu: nemamo ovdje do samo pet hljebova i dvije ribe. ¹⁸ A on reèe: donesite mi ih ovamo. ¹⁹ I zapovjedi narodu da posjedaju po travi; pa uze onijeh pet hljebova i dvije ribe, i pogledavši na nebo blagoslovi, i prelomivši dade uèenicima svojijem, a uèenici narodu. ²⁰ I jedoše svi, i nasitiše se, i nakupiše komada što preteèe dvanaest kotarica punijeh. ²¹ A onijeh što su jeli bješe ljudi oko pet hiljada, osim žena i djece. ²² I odmah natjera Isus uèenike svoje da uđu u lađu i naprijed da idu na onu stranu dok on otpusti narod. ²³ I otpustivši narod pope

se na goru sam da se moli Bogu. I uveèe bijaše ondje sam. ²⁴ A lađa bješe nasred mora u nevolji od valova, jer bijaše protivan vjetar. ²⁵ A u èetvrtu stražu noæi otide k njima Isus iduæi po moru. ²⁶ I vidjevši ga uèenici po moru gdje ide, poplašiše se govoreæi: to je utvara; i od straha povikaše. ²⁷ A Isus odmah reèe im govoreæi: ne bojte se; ja sam, ne plašite se. ²⁸ A Petar odgovarajuæi reèe: Gospode! ako si ti, reci mi da doðem k tebi po vodi. ²⁹ A on reèe: hodi. I izišavši iz lađe Petar iðaše po vodi da dođe k Isusu. ³⁰ No videæi vjetar veliki uplašio se, i poèevši se topiti, povika govoreæi: Gospode, pomagaj! ³¹ I odmah Isus pruživši ruku uhvati Petra, i reèe mu: malovjerni! zašto se posumnja? ³² I kad uđoše u lađu, presta vjetar. ³³ A koji bijahu u lađi pristupiše i pokloniše mu se govoreæi: vaistinu ti si sin Božij. ³⁴ I prešavši dođoše u zemlju Genisaretsku. ³⁵ I poznavši ga ljudi iz onoga mjesta, poslaše po svojoj okolini, i donesoše k njemu sve bolesnike. ³⁶ I moljahu ga da se samo dotaknu skuta od njegove haljine; i koji se dotakoše ozdraviše.

15 Tada pristupiše k Isusu književnici i fariseji od Jerusalima govoreæi: ² Zašto uèenici tvoji prestupaju obièaje starijeh? Jer ne umivaju ruku svojijeh kad hljeb jedu. ³ A on odgovarajuæi reèe im: zašto i vi prestupate zapovijest Božiju za obièaje svoje? ⁴ Jer Bog zapovijeda govoreæi: poštuju oca i mater; i koji opsuje oca ili mater smræu da umre. ⁵ A vi kažete: ako koji reèe ocu ili materi: prilog je èim bih ti ja mogao pomoæi; ⁶ Može i da ne poštuje oca svojega ili matere. I ukidoste zapovijest Božiju za obièaje svoje. ⁷ Licemjeri! dobro je za vas prorokovao Isaija govoreæi: ⁸ Ovi ljudi približavaju se k meni ustima svojijem, i usnama poštuju me; a srce njihovo daleko stoji od mene. ⁹ No zaludu me poštuju uèeæi naukama i zapovijestima ljudskima. ¹⁰ I dozvavši ljude, reèe im: slušajte i razumijte. ¹¹ Ne pogani èovjeka što ulazi u usta; nego što izlazi iz usta ono pogani èovjeka. ¹² Tada pristupiše uèenici njegovi i rekoše mu: znaš li da fariseji èuvši tu rijeè sablazniše se? ¹³ A on odgovarajuæi reèe: svako drvo koje nije usadio otac moj nebeski, iskorijeniaæe se. ¹⁴ Ostavite ih: oni su slijepi voði slijepcima; a slijepac slijepca ako vodi, oba æe u jamu pasti. ¹⁵ A Petar odgovarajuæi reèe mu: kaži nam prièu ovu. ¹⁶ A Isus reèe: eda li ste i vi još nerazumni? ¹⁷ Zar još ne znate da sve što ulazi u usta u trbuh ide, i izbacuje se napolje? ¹⁸ A što izlazi iz usta od srca izlazi, i ono pogani èovjeka. ¹⁹ Jer od srca izlaze zle misli, ubistva, preljube, kurvarstva, kraðe, lažna svjedoèanstva, hule na Boga. ²⁰ I ovo je što pogani èovjeka, a neumivenijem rukama jesti ne pogani èovjeka. ²¹ I izišavši odande Isus otide u krajeve Tirske i Sidonske. ²² I gle, žena Hananejka iziðe iz onijeh krajeva, i povika k njemu govoreæi: pomiluj me Gospode sine Davidov! moju kæer vrlo muèi ðavo. ²³ A on joj ne odgovori ni rijeèi. I pristupivši uèenici njegovi moljahu ga govoreæi: otpusti je, kako vièe za nama. ²⁴ A on odgovarajuæi reèe: ja sam poslan samo k izgubljenijem ovcama doma Izrailjeva. ²⁵ A ona

pristupivši pokloni mu se govoreæi: Gospode pomoz mi! ²⁶ A on odgovarajuæi reèe: nije dobro uzeti od djece hljeb i baciti psima. ²⁷ A ona reèe: da, Gospode, ali i psi jedu od mrva što padaju s trpeze njihovijeh gospodara. ²⁸ Tada odgovori Isus, i reèe joj: o ženo! velika je vjera tvoja; neka ti bude kako hoæeš. I ozdravi kæi njezina od onoga èasa. ²⁹ I otišavši Isus odande, dođe k moru Galilejskom, i popevši se na goru, sjede ondje. ³⁰ I pristupiše k njemu ljudi mnogi koji imahu sa sobom hromijeh, slijepijeh, nijemijeh, uzetijeh i drugijeh mnogijeh, i položiše ih k nogama Isusovijem, i iscijeli ih, ³¹ Tako da se narod divljaše, videæi nijeme gdje govore, uzete zdrave, hrome gdje idu, i slijepe gdje gledaju; i hvališe Boga Izrailjeva. ³² A Isus dozvavši uèenike svoje reèe: žao mi je ovoga naroda, jer veæ tri dana stoje kod mene i nemaju šta jesti; a nijesam ih rad otpustiti gladne da ne oslabe na putu. ³³ I rekoše mu uèenici njegovi: otkuda nam u pustinji toliki hljeb da se nasiti toliki narod? ³⁴ I reèe im Isus: koliko hljebova imate? A oni rekoše: sedam, i malo ribice. ³⁵ I zapovjedi narodu da posjedaju po zemlji. ³⁶ I uzevši onijeh sedam hljebova i ribe, i davši hvalu, prelomi, i dade uèenicima svojijem, a uèenici narodu. ³⁷ I jedoše svi, i nasitiše se; i nakupiše komada što preteèe sedam kotarica punijeh. ³⁸ A onijeh što su jeli bijaše èetiri hiljade ljudi, osim žena i djece. ³⁹ I otpustivši narod uđe u lađu, i dođe u okoline Magdalske.

16 I pristupiše k njemu fariseji i sadukeji, i kušajuæi ga iskahu da im pokaže znak s neba. ² A on odgovarajuæi reèe im: uveèe govorite: biæe vedro; jer je nebo crveno. ³ I jutru: danas æe biti vjetar, jer je nebo crveno i mutno. Licemjeri! lice nebesko umijete poznavati, a znake vremena ne možete poznati? ⁴ Rod zli i kurvarski traži znak, i znak neæe mu se dati osim znaka Jone proroka. I ostavivši ih otide. ⁵ I polazeæi uèenici njegovi na onu stranu zaboraviše uzeti hljeba. ⁶ A Isus reèe im: èuvajte se kvasca farisejskoga i sadukejskog. ⁷ A oni mišljahu u sebi govoreæi: to je što nijesmo hljeba uzeli. ⁸ A Isus razumjevši reèe im: šta mislite u sebi, malovjerni, što hljeba nijeste uzeli? ⁹ Zar još ne razumijete niti pamtite pet hljebova na pet hiljada, i koliko kotarica nakupiste? ¹⁰ Ni sedam hljebova na èetiri hiljade, i koliko kotarica nakupiste? ¹¹ Kako ne razumijete da vam ne rekoh za hljebove da se èuvate kvasca farisejskoga i sadukejskog? ¹² Tada razumješe da ne reèe kvasca hljebnoga da se èuvaju, nego nauke farisejske i sadukejske. ¹³ A kad dođe Isus u okoline Æesarije Filipove, pitaše uèenike svoje govoreæi: ko govore ljudi da je sin èovjeèij? ¹⁴ A oni rekoše: jedni govore da si Jovan krstitelj, drugi da si Ilija, a drugi Jeremija, ili koji od proroka. ¹⁵ Reèe im Isus: a vi šta mislite ko sam ja? ¹⁶ A Simon Petar odgovori i reèe: ti si Hristos, sin Boga živoga. ¹⁷ I odgovarajuæi Isus reèe mu: blago tebi, Simone sine Jonin! Jer tijelo i krv nijesu tebi to javili, nego otac moj koji je na nebesima. ¹⁸ A i ja tebi kažem: ti si Petar, i na ovome kamenu sazidaæu crkvu

svoju, i vrata paklena neæe je nadvladati. ¹⁹ I daæu ti kljuèeve od carstva nebeskoga: i što svežeš na zemlji biæe svezano na nebesima; i što razdriješ na zemlji biæe razdriješeno na nebesima. ²⁰ Tada zaprijeti Isus uèenicima svojijem da nikom ne kazuju da je on Hristos. ²¹ Od tada poèe Isus kazivati uèenicima svojijem da njemu valja iæi u Jerusalem, i mnogo postradati od starješina i od glavara sveštenikijeh i književnika, i da æe ga ubiti, i treæi dan da æe ustati. ²² I uzevši ga Petar poèe ga odvræati govoreæi: Bože saèuvaj! to neæe biti od tebe. ²³ A on se obrnuvši reèe Petru: idi od mene sotonu; ti si mi sablazan; jer ne misliš što je Božije nego ljudsko. ²⁴ Tada Isus reèe uèenicima svojijem: ako ko hoæe za mnom iæi, neka se odreèe sebe, i uzme krst svoj i ide za mnom. ²⁵ Jer ko hoæe svoju dušu da saèuva, izgubiæe je; a ako ko izgubi dušu svoju mene radi, naæi æe je. ²⁶ Jer kakva je korist èovjeku ako sav svijet dobije a duši svojoj naudi? ili kakav æe otkup dati èovjek za svoju dušu? ²⁷ Jer æe doæi sin èovjeèij u slavi oca svojega s anđelima svojijem, i tada æe se vratiti svakome po djelima njegovijem. ²⁸ Zaisto vam kažem: imaju neki meðu ovima što stoje ovdje koji neæe okusiti smrti dok ne vide sina èovjeèijega gdje ide u carstvu svojemu.

17 I poslije šest dana uze Isus Petra i Jakova i Jovana brata njegova, i izvede ih na goru visoku same. ² I preobrazi se pred njima, i zasja se lice njegovo kao sunce a haljine njegove postadoše bijele kao svijet. ³ I gle, ukazaše im se Mojsije i Ilija, koji s njim govorahu. ⁴ A Petar odgovarajuæi reèe Isusu: Gospode! dobro nam je ovdje biti; ako hoæeš da naèinimo ovdje tri sjenice: tebi jednu, a Mojsiju jednu, a jednu Iliji. ⁵ Dok on još govoraše, gle, oblak sjajan zakloni ih; i gle, glas iz oblaka govoreæi: ovo je sin moj ljubazni, koji je po mojoj volji; njega poslušajte. ⁶ I èuvši uèenici padoše nièice, i uplašiše se vrlo. ⁷ I pristupivši Isus dohvati ih se, i reèe: ustanite, i ne bojte se. ⁸ A oni podignuvši oèi svoje nikoga ne vidješe do Isusa sama. ⁹ I silazeæi s gore zapovjedi im Isus govoreæi: nikom ne kazujte što ste vidjeli dok sin èovjeèij iz mrtvijeh ne ustane. ¹⁰ I zapitaše ih uèenici njegovi govoreæi: zašto dakle književnici kažu da Ilija najprije treba da dođe? ¹¹ A Isus odgovarajuæi reèe im: Ilija æe doæi najprije i urediti sve. ¹² Ali vam kažem da je Ilija veæ došao, i ne poznaše ga; nego uèiniše s njime šta htješe: tako i sin èovjeèij treba da postrada od njih. ¹³ Tada razumješe uèenici da im govori za Jovana krstitelja. ¹⁴ I kad dođoše k narodu, pristupi k njemu èovjek klanjajuæi mu se ¹⁵ I govoreæi: Gospode! pomiluj sina mojega; jer o mijeni bjesni i muèi se vrlo; jer mnogo puta pada u vatru, i mnogo puta u vodu. ¹⁶ I dovedoh ga uèenicima tvovijem, i ne mogoše ga iscijeliti. ¹⁷ A Isus odgovarajuæi reèe: o rode nevjerni i pokvareni! dokle æu biti s vama? dokle æu vas trpljeti? Dovedite mi ga amo. ¹⁸ I zaprijeti mu Isus; i đavo iziđe iz njega; i ozdravi momèe od onoga èasa. ¹⁹ Tada pristupiše uèenici k Isusu i nasamo rekoše mu: zašto ga mi ne mogosmo izgnati? ²⁰ A Isus reèe im: za

nevjerstvo vaše. Jer vam kažem zaista: ako imate vjere koliko zrno gorušično, reći ćete gori ovaj: prijeđi odavde tamo, i prijeći će, i ništa neće vam biti nemoguće. ²¹ A ovaj se rod izgoni samo molitvom i postom. ²² A kad su hodili po Galileji, reče im Isus: predajte se sin èovječij u ruke ljudske; ²³ I ubiće ga, i treći dan ustaje. I neveseli bijahu vrlo. ²⁴ A kad dođoše u Kapernaum, pristupiše k Petru oni što kupe didrahme, i rekoše: zar vaš učitelj neće dati didrahme? ²⁵ Petar reče: hoće. I kad uđe u kuću, preteče ga Isus govoreći: šta misliš Simone? Carevi zemaljski od koga uzimaju poreze i haraće, ili od svojijeh sinova ili od tuđijeh? ²⁶ Reče njemu Petar: od tuđijeh. Reče mu Isus: dakle ne plaćaju sinovi. ²⁷ Ali da ih ne sablaznimo, idi na more, i baci udicu, i koju prvu uhvatiš ribu, uzmi je; i kad joj otvoriš usta naći ćeš statir; uzmi ga te im podaj za me i za se.

18 U taj čas pristupiše učenci k Isusu govoreći: ko je dakle najveći u carstvu nebeskome? ² I dozva Isus dijete, i postavi ga među njih, ³ I reče im: zaista vam kažem, ako se ne povratite i ne budete kao djeca, neće te ući u carstvo nebesko. ⁴ Koji se dakle ponizi kao dijete ovo, onaj je najveći u carstvu nebeskome. ⁵ I koji primi takovo dijete u ime moje, mene prima. ⁶ A koji sablazni jednoga od ovijeh malijeh koji vjeruju mene, bolje bi mu bilo da se objesi kamen vodenični o vratu njegovu, i da potone u dubinu morsku. ⁷ Teško svijetu od sablazni! jer je potrebno da dođu sablazni; ali teško onom èovjeku kroz koga dolazi sablazan. ⁸ Ako li te ruka tvoja ili noga tvoja sablažnjava, otkijeci je i baci od sebe: bolje ti je ući u život hromu ili kljastu, negoli s dvije ruke i dvije noge da te bace u oganj vječni. ⁹ I ako te oko tvoje sablažnjava, izvadi ga i baci od sebe: bolje ti je s jednijem okom u život ući, nego s dva oka da te bace u pakao ognjeni. ¹⁰ Gledajte da ne prezrete jednoga od malijeh ovijeh; jer vam kažem da anđeli njihovi na nebesima jednako gledaju lice oca mogega nebeskoga. ¹¹ Jer sin èovječij dođe da iznađe i spase izgubljeno. ¹² Što vam se èini? Kad ima jedan èovjek sto ovaca pa zađe jedna od njih, ne ostavi li on devedeset i devet u planini, i ide da traži onu što je zašla? ¹³ I ako se dogodi da je nađe, zaista vam kažem da se njoj više raduje nego onima devedeset i devet što nijesu zašle. ¹⁴ Tako nije volja oca vašega nebeskoga da pogine jedan od ovijeh malijeh. ¹⁵ Ako li ti sagriješi brat tvoj, idi i pokaraj ga među sobom i njim samijem; ako te poslušaj, dobio si brata svojega. ¹⁶ Ako li te ne poslušaj, uzmi sa sobom još jednoga ili dvojicu da sve riješi ostanu na ustima dva ili tri svjedoka. ¹⁷ Ako li njih ne poslušaj, kaži crkvi; a ako li ne poslušaj ni crkve, da ti bude kao neznabožac i carinik. ¹⁸ Jer vam kažem zaista: što god svežete na zemlji biće svezano na nebu, i što god razdriješite na zemlji biće razdriješeno na nebu. ¹⁹ Još vam kažem zaista: ako se dva od vas slože na zemlji u èemu mu drago, za što se uzmore, daće im otac moj koji je na nebesima. ²⁰ Jer gdje su dva ili tri sabrani u ime moje ondje sam ja među njima. ²¹ Tada pristupi k njemu Petar i reče:

Gospode! koliko puta ako mi sagriješi brat moj da mu oprostim? do sedam puta? ²² Reče njemu Isus: ne velim ti do sedam puta, nego do sedam puta sedamdeset. ²³ Zato je carstvo nebesko kao èovjek car koji namisli da se proraèuni sa svojijem slugama. ²⁴ I kad se poèe raèuniti, dovedoše mu jednoga dužnika od deset hiljada talanata. ²⁵ I budući da nemaše èim platiti, zapovjedi gospodar njegov da ga prodadu, i ženu njegovu i djecu, i sve što ima; i da mu se plati. ²⁶ No sluga taj pade i klanjaše mu se govoreći: gospodaru! prièekaj me, i sve æu ti platiti. ²⁷ A gospodaru se sažali za tijem slugom, pusti ga i dug oprost mu. ²⁸ A kad iziđe sluga taj, nađe jednoga od svojijeh drugara koji mu je dužan sto groša, i uhvativši ga davljaše govoreći: daj mi što si dužan. ²⁹ Pade drugar njegov pred noge njegove i moljaše ga govoreći: prièekaj me, i sve æu ti platiti. ³⁰ A on ne htje, nego ga odvede i baci u tamnicu dok ne plati duga. ³¹ Vidjevši pak drugari njegovi taj događaj žalim bi vrlo, i otišavši kazaše gospodaru svomemu sav događaj. ³² Tada ga dozva gospodar njegov, i reče mu: zli slugo! sav dug onaj oprostih tebi, jer si me molio. ³³ Nije li trebalo da se i ti smiluješ na svog drugara, kao i ja na te što se smilovah? ³⁴ I razgnjevi se gospodar njegov, i predade ga muèiteljima dok ne plati sav dug svoj. ³⁵ Tako æe i otac moj nebeski uèiniti vama, ako ne oprostite svaki bratu svomemu od srca svojijeh.

19 I kad svrši Isus riješi ove, otide iz Galileje, i dođe u okoline Judejske preko Jordana. ² I za njim idoše ljudi mnogi i iscijeli ih ondje. ³ I pristupiše k njemu fariseji da ga kušaju, i rekoše mu: može li èovjek pustiti ženu svoju za svaku krivicu? ⁴ A on odgovarajuć reče im: nijeste li èitali da je onaj koji je u poèetku stvorio èovjeka muža i ženu stvorio ih? ⁵ I reče: zato ostaviće èovjek oca svojega i mater, i priljepiće se k ženi svojoj, i biće dvoje jedno tijelo. ⁶ Tako nijesu više dvoje, nego jedno tijelo; a što je Bog sastavio èovjek da ne rastavlja. ⁷ Rekoše mu: zašto dakle Mojsije zapovijeda da se da knjiga rasmusna, i da se pusti? ⁸ Reče im: Mojsije je vama dopustio po tvrđi vašega srca puštati svoje žene; a ispoèetka nije bilo tako. ⁹ Nego ja vam kažem: ako ko pusti svoju ženu, osim za kurvarstvo, i oženi se drugom, èini preljubu; i koji uzme puštenicu èini preljubu. ¹⁰ Rekoše mu učenci njegovi: ako je tako èovjeku sa ženom, nije se dobro ženiti. ¹¹ A on reče im: ne mogu svi primiti tih riješi do oni kojima je dano. ¹² Jer ima uškopljenika koji su se tako rodili iz utrobe materine; a ima uškopljenika koje su ljudi uškopili; a ima uškopljenika koji su sami sebe uškopili carstva radi nebeskoga. Ko može primiti neka primi. ¹³ Tada privedoše k njemu djecu da metne ruke na njih, i da se pomoli Bogu; a učenci zabranjivahu im. ¹⁴ A Isus reče: ostavite djecu i ne zabranjujte im dolaziti k meni; jer je takovijeh carstvo nebesko. ¹⁵ I metnuvši na njih ruke otide odande. ¹⁶ I gle, neko pristupivši reče mu: učitelju blagi! kakovo æu dobro da uèinim da imam život vječni? ¹⁷ A on reče mu: što me zoveš blagijem? niko nije blag osim

jednoga Boga. A ako želiš uæi u život, drži zapovijesti. ¹⁸ Reèe mu: koje? A Isus reèe: da ne ubiješ; ne èiniš preljube; ne ukradeš; ne svjedoèiš lažno; ¹⁹ Poštuj oca i mater; i ljubi bližnjega svoga kao samog sebe. ²⁰ Reèe mu mladiæ: sve sam ovo saèuvao od mladosti svoje; šta mi još treba? ²¹ Reèe mu Isus: ako hoæeš savršen da budeš, idi prodaj sve što imaš i podaj siromasima; i imaæeš blago na nebu; pa hajde za mnom. ²² A kad èu mladiæ rijeè, otide žalostan; jer bijaše vrlo bogat. ²³ A Isus reèe uèenicima svojijem: zaista vam kaæem da je teško bogatome uæi u carstvo nebesko. ²⁴ I još vam kaæem: lakše je kamili proæi kroz iglene uši negoli bogatome uæi u carstvo Boæije. ²⁵ A kad to èuše uèenici, divljahu se vrlo govoreæi: ko se dakle može spasti? ²⁶ A Isus pogledavši na njih reèe im: Ljudima je ovo nemoguæe, a Bogu je sve moguæe. ²⁷ Tada odgovori Petar i reèe mu: eto mi smo ostavili sve i za tobom idemo: šta æe dakle biti nama? ²⁸ A Isus reèe im: zaista vam kaæem da æete vi koji idete za mnom, u drugom roðenju, kad sjede sin èovjeèij na prijestolu slave svoje, sješaete i vi na dvanaest prijestola i suditi nad dvanaest koljena Izrailjevijeh. ²⁹ I svaki, koji ostavi kuæe, ili braæu, ili sestre, ili oca, ili mater, ili æenu, ili djecu, ili zemlju, imena mojega radi, primiaæe sto puta onoliko, i dobiaæe život vjeèni. ³⁰ Ali æe mnogi prvi biti poøljednji i poøljednji prvi.

20 Jer je carstvo nebesko kao èovjek domaæin koji ujutru rano iziðe da najima poslenike u vinograd svoj. ² I pogodivši se s poslenicima po groš na dan posla ih u vinograd svoj. ³ I iziøavši u treæi sahat, vidje druge gdje stoje na èarøiji besposleni, ⁴ I njima reèe: idite i vi u moj vinograd, i što bude pravo daæu vam. ⁵ I oni otidoše. I opet iziøavši u øesti i deveti sahat, uèini tako. ⁶ I u jedanaesti sahat iziøavši naðe druge gdje stoje besposleni, i reèe im: što stojite ovdje vas dan besposleni? ⁷ Rekoøe mu: niko nas ne najmi. Reèe im: idite i vi u moj vinograd, i što bude pravo primiaæete. ⁸ A kad bi uveèe, reèe gospodar od vinograda k pristavu svojemu: dozovi poslenike i podaj im platu poèevši od poøljednjih do prvijeh. ⁹ I doøavši koji su u jedanaesti sahat najmljeni primiøe po groš. ¹⁰ A kad doøoøe prvi, miøljahu da æe viøe primiti: i primiøe i oni po groš. ¹¹ I primivši vikahu na gospodara ¹² Govoreæi: ovi poøljednji jedan sahat radiøe, i izjednaèi ih s nama koji smo se èitav dan muèili i gorjeli. ¹³ A on odgovarajuæi reèe jednome od njih: prijatelju! ja tebi ne èinim krivo; nijesi li pogodio sa mnom po groš? ¹⁴ Uzmi svoje pa idi; a ja hoæu i ovome poøljednjemu da dam kao i tebi. ¹⁵ Ili zar ja nijesam vlastan u svojemu èiniti šta hoæu? Zar je oko tvoje zlo što sam ja dobar? ¹⁶ Tako æe biti poøljednji prvi i prvi poøljednji; jer je mnogo zvanijeh a malo izbranijeh. ¹⁷ I pošavši Isus u Jerusolim uze nasamo dvanaest uèenika na putu, i reèe im: ¹⁸ Evo idemo u Jerusolim, i sin èovjeèij biaæe predan glavarima sveøtenuèijem i knjiæevnicima; i osudiaæe ga na smrt; ¹⁹ I predæe ga neznaboøcima da mu se rugaju i da ga biju i razapnu; i treæi dan ustaæe. ²⁰ Tada pristupi k njemu mati sinova

Zevedejevijeh sa svojijem sinovima klanjajuæi mu se i moleæi ga za neøto. ²¹ A on joj reèe: šta hoæeš? Reèe mu: zapovjedi da sjedu ova moja dva sina, jedan s desne strane tebi, a jedan s lijeve strane tebi, u carstvu tvojemu. ²² A Isus odgovarajuæi reèe: ne znate šta iøtete; možete li piti èaøu koju æu ja piti, i krstiti se krøtenjem kojijem se ja krstim? Rekoøe mu: možemo. ²³ I reèe im: èaøu dakle moju ispiæete, i krstiaæete se krøtenjem kojijem se ja krstim; ali da sjedete s desne strane meni i s lijeve, ne mogu ja dati, nego kome je ugotovio otac moj. ²⁴ I kad èuše ostalih deset uèenika, rasrdiøe se na ta dva brata. ²⁵ A Isus dozvavši ih reèe: znajte da knezovi narodni zapovijedaju narodu, i poglavari upravljaju njim. ²⁶ Ali meðu vama da ne bude tako; nego koji hoæe da bude veæi meðu vama, da vam sluæi. ²⁷ I koji hoæe meðu vama da bude prvi, da vam bude sluga. ²⁸ Kao što ni sin èovjeèij nije doøao da mu sluæe, nego da sluæi i da duøu svoju u otkup da za mnoge. ²⁹ I kad je izlazio iz Jerihona za njim ide narod mnogi. ³⁰ I gle, dva slijepca sjeðahu kraj puta, i èuvøi da Isus prolazi povikaøe govoreæi: pomiluj nas Gospode, sine Davidov! ³¹ A narod prijæaøe im da uæute; a oni još veæma povikaøe govoreæi: pomiluj nas Gospode, sine Davidov! ³² I ustavivši se Isus dozva ih, i reèe: šta hoæete da vam uèinim? ³³ Rekoøe mu: Gospode, da se otvore oèi naøe. ³⁴ I smilova se Isus, i dohvati se oèiju njihovijeh, i odmah progledaøe oèi njihove, i otidoøe za njim.

21 I kad se pribliøiøe k Jerusalimu i doøoøe u Vitfagu k Maslinskoj gori, onda Isus posla dva uèenika ² Govoreæi im: idite u selo što je prema vama, i odmah æete naæi magaricu privezanu i magare s njom: odrijeøite je i dovedite mi. ³ I ako vam ko reèe što, kaæite da oni trebaju Gospodu; i odmah æe ih poslati. ⁴ A ovo je sve bilo da se zbude što je kazao prorok govoreæi: ⁵ Kaæite kaæeri Sionovoj: evo car tvoj ide tebi krotak, i jaøe na magarcu, i magaretu sinu magarièinu. ⁶ I uèenici otidoøe, i uèinivøi kako im zapovjedi Isus ⁷ Dovedoøe magaricu i magare, i metnuøe na njih haljine svoje, i posadiøe ga na njih. ⁸ A ljudi mnogi prostrijeøe haljine svoje po putu; a drugi rezahu granje od drveta i prostirahu po putu. ⁹ A narod koji iðaøe pred njim i za njim, vikaøe govoreæi: Osana sinu Davidovu! Blagosloven koji ide u ime Gospodnje! Osana na visini! ¹⁰ I kad on uðe u Jerusolim, uzbuni se sav grad govoreæi: ko je to? ¹¹ A narod govoraøe: ovo je Isus prorok iz Nazareta Galilejskoga. ¹² I uðe Isus u crkvu Boæijju, i izgna sve koji prodavahu i kupovahu po crkvi, i ispremeta trpeze onijeh što mijenjahu novce, i klupe onijeh što prodavahu golubove. ¹³ I reèe im: u pismu stoji: dom moj dom molitve neka se zove; a vi naèiniste od njega peæinu hajduèku. ¹⁴ I pristupiøe k njemu hromi i slijepi u crkvi, i iscijeli ih. ¹⁵ A kad vidjeøe glavari sveøtenuèiki i knjiæevnici èudesu što uèini, i djecu gdje viðu u crkvi i govore: Osana sinu Davidovu, rasrdiøe se. ¹⁶ I rekoøe mu: èujeø li što ovi govore? A Isus reèe im: da! zar nijeste nikad èitali: iz usta male djece i koja sisaju

naèinio si sebi hvalu? ¹⁷ I ostavivši ih iziđe napolje iz grada u Vitaniju, i zanoæi ondje. ¹⁸ A ujutru vraæajuæi se u grad ogladnje. ¹⁹ I ugledavši smokvu jednu kraj puta dođe k njoj, i ne nađe ništa na njoj do lišæa sama, i reèe joj: da nikad na tebi ne bude roda dovijeka. I odmah usahnu smokva. ²⁰ I vidjevši to uèenici diviše se govoreæi: kako odmah usahnu smokva! ²¹ A Isus odgovarajuæi reèe im: zaista vam kaæem: ako imate vjeru i ne posumnjate, ne samo smokveno uèiniæete, nego i gori ovoj ako reèete: digni se i baci se u more, biæe. ²² I sve što uzištete u molitvi vjerujuæi, dobiæete. ²³ I kad dođe u crkvu i stade uèiti, pristupiše k njemu glavari sveštenieki i starješine narodne govoreæi: kakvom vlasti to èiniš? i ko ti daje vlast tu? ²⁴ A Isus odgovarajuæi reèe im: i ja æu vas upitati jednu rijeè, koju ako mi kaæete, i ja æu vama kazati kakvom vlasti ovo èinim. ²⁵ Krštenje Jovanovo otkuda bi? ili s neba, ili od ljudi? A oni pomišljavahu u sebi govoreæi: ako reèemo: s neba, reæi æe nam: zašto mu dakle ne vjerovaste? ²⁶ Ako li reèemo: od ljudi, bojimo se naroda; jer svi Jovana dræahu za proroka. ²⁷ I odgovarajuæi Isusu rekoše: ne znamo. Reèe i on njima: ni ja vama neæu kazati kakvom vlasti ovo èinim. ²⁸ Šta vam se èini? Èovjek neki imaše dva sina; i došavši k prvome reèe: sine! idi danas radi u vinogradu mome. ²⁹ A on odgovarajuæi reèe: neæu; a poslije se raskaja i otide. ³⁰ I pristupivši k drugome reèe tako. A on odgovarajuæi reèe: hoæu, gospodaru; i ne otide. ³¹ Koji je od ove dvojice ispunio volju oèinu? Rekoše mu: prvi. Reèe im Isus: zaista vam kaæem da æe carinici i kurve prije vas uæi u carstvo Boæije. ³² Jer dođe k vama Jovan putem pravednijem, i ne vjerovaste mu; a carinici i kurve vjerovaše mu; i vi pošto vidjeste to, ne raskajaste se da mu vjerujete. ³³ Drugu prièu èujte: bijaše èovjek domaèin koji posadi vinograd, i ogradi ga plotom, i iskopa u njemu pivnicu, i naèini kulu, i daje ga vinogradarima, i otide. ³⁴ A kad se pribliæi vrijeme rodovima, posla sluge svoje k vinogradarima da prime rodove njegove. ³⁵ I vinogradari pohvatavši sluge njegove jednoga izbiše, a jednoga ubiše, a jednoga zasušèe kamenjem. ³⁶ Opet posla druge sluge, više nego prije, i uèiniše im tako isto. ³⁷ A potom posla k njima sina svojega govoreæi: postidjeæe se sina mojega. ³⁸ A vinogradari vidjevši sina rekoše meðu sobom: ovo je našljednik; hodite da ga ubijemo, i da nama ostane dostojanje njegovo. ³⁹ I uhvatiše ga, pa izvedoše napolje iz vinograda, i ubiše. ⁴⁰ Kad dođe dakle gospodar od vinograda šta æe uèiniti vinogradarima onijem? ⁴¹ Rekoše mu: zloèince æe zlom smrti pomoriti; a vinograd daæe drugijem vinogradarima, koji æe mu davati rodove u svoje vrijeme. ⁴² Reèe im Isus: zar nijeste nikad èitali u pismu: kamen koji odbaciše zidari, onaj posta glava od ugla; to bi od Gospoda i divno je u vašijem oèima. ⁴³ Zato vam kaæem da æe se od vas uzeti carstvo Boæije, i daæe se narodu koji njegove rodove donosi. ⁴⁴ I ko padne na ovaj kamen razbiæe se; a na koga on padne satræe ga. ⁴⁵ I èuvši glavari sveštenieki i fariseji

prièe njegove razumješe da za njih govori. ⁴⁶ I gledahu da ga uhvate, ali se pobojaše naroda, jer ga dræahu za proroka.

22 I odgovarajuæi Isus opet reèe im u prièama govoreæi: ² Carstvo je nebesko kao èovjek car koji naèini svadbu sinu svojemu. ³ I posla sluge svoje da zovu zvanice na svadbu; i ne htješe doæi. ⁴ Opet posla druge sluge govoreæi: kaæite zvanicama: evo sam objed svoj ugotovio, junci moji i hranjenici poklani su, i sve je gotovo; doðite na svadbu. ⁵ A oni ne marivši otidoše ovaj u polje svoje, a ovaj k trgovini svojoj. ⁶ A ostali uhvatiše sluge njegove, izruæiše ih, i pobiše ih. ⁷ A kad to èu car onaj, razgnjevi se i poslavi vojsku svoju pogubi krvnike one, i grad njihov zapali. ⁸ Tada reèe slugama svojim: svadba je dakle gotova, a zvanice ne biše dostojne. ⁹ Idite dakle na raskršæa i koga god naðete, dozovite na svadbu. ¹⁰ I izišavši sluge one na raskršæa sabraše sve koje naðoše, zle i dobre; i stolovi napuniše se gostiju. ¹¹ Izišavši pak car da vidi goste ugleda ondje èovjeka neobuèena u svadbeno ruho. ¹² I reèe mu: prijatelju! kako si došao amo bez svadbenoga ruha? a on oætutje. ¹³ Tada reèe car slugama: sveæite mu ruke i noge, pa ga uzmite te bacite u tamu najkrajnju; ondje æe biti plaè i škrgut zuba. ¹⁴ Jer su mnogi zvani, ali je malo izbranijeh. ¹⁵ Tada otidoše fariseji i naèiniše vijeæu kako bi ga uhvatili u rijeèi. ¹⁶ I poslaše k njemu uèenike svoje s Irodovcima, te rekoše: uèitelju! znamo da si istinit, i putu Boæijemu zaista uèiš, i ne mariš ni za koga, jer ne gledaš ko je ko. ¹⁷ Kaæi nam dakle šta misliš ti? treba li dati haraè æesaru ili ne? ¹⁸ Razumjevši Isus lukavstvo njihovo reèe: što me kušate, licemjeri? ¹⁹ Pokaæite mi novac haraèki. A oni donesoše mu novac. ²⁰ I reèe im: èij je obraz ovaj i natpis? ²¹ I rekoše mu: æesarev. Tada reèe im: podajte dakle æesarevo æesaru, i Boæije Bogu. ²² I èuvši diviše se, i ostavivši ga otidoše. ²³ Taj dan pristupiše k njemu sadukeji koji govore da nema vaskrsenija, i upitaše ga ²⁴ Govoreæi: uèitelju! Mojsije reèe: ako ko umre bez djece, da uzme brat njegov æenu njegovu i da podigne sjeme bratu svojemu. ²⁵ U nas bješe sedam braæe; i prvi oæenivši se umrije, i ne imavši poroda ostavi æenu svoju bratu svojemu. ²⁶ A tako i drugi, i treæi, tja do sedmoga. ²⁷ A poslije sviju umrije i æena. ²⁸ O vaskrseniju dakle koga æe od sedmorice biti æena? jer je za svima bila. ²⁹ A Isus odgovarajuæi reèe im: varate se, ne znajuæi pisma ni sile Boæije. ³⁰ Jer o vaskrseniju niti æe se æeniti ni udavati; nego su kao anðeli Boæiji na nebu. ³¹ A za vaskrsenije mrtviejeh nijeste li èitali što vam je rekao Bog govoreæi: ³² Ja sam Bog Avraamov, i Bog Isakov, i Bog Jakovljevo? Nije Bog Bog mrtviejeh, nego æiviejeh. ³³ I èuvši narod divljaše se nauci njegovoj. ³⁴ A fariseji èuvši da posrami sadukeje sabraše se zajedno. ³⁵ I upita jedan od njih zakonik kušajuæi ga i govoreæi: ³⁶ Uèitelju! koja je zapovijest najveæa u zakonu? ³⁷ A Isus reèe mu: ljubi Gospoda Boga svojega svijem srcem svojijem, i svom dušom svojom, i svom misli svojom. ³⁸ Ovo je prva i najveæa zapovijest. ³⁹ A druga

je kao i ova: ljubi bližnjega svojega kao samoga sebe.
⁴⁰ O ovima dvjema zapovijestima visi sav zakon i proroci. ⁴¹ A kad se sabraše fariseji, upita ih Isus
⁴² Govoreæi: šta mislite za Hrista, èij je sin? Rekoše mu: Davidov. ⁴³ Reèe im: kako dakle David njega duhom naziva Gospodom govoreæi: ⁴⁴ Reèe Gospod Gospodu mojemu: sjedi meni s desne strane, dok položim neprijatelje tvoje podnožje nogama tvojima? ⁴⁵ Kad dakle David naziva njega Gospodom, kako mu je sin? ⁴⁶ I niko mu ne mogaše odgovoriti rijeði; niti smijaše ko od toga dana da ga zapita više.

23 Tada Isus reèe k narodu i uèenicima svojima
² Govoreæi: na Mojsijevu stolicu sjedoše književnici i fariseji. ³ Sve dakle što vam reku da držite, držite i tvorite; ali što oni èine ne èinite; jer govore a ne èine. ⁴ Nego vežu bremena teška i nezgodna za nošenje, i toware na pleæa ljudska; a prstom svojijem neæe da ih prihvate. ⁵ A sva djela svoja èine da ih vide ljudi: raširuju svoje amajlije, i grade velike skute na haljinama svojima. ⁶ I traže zaèelje na gozbama i prva mjesta po zbornicama, ⁷ I da im se klanja po ulicama, i da ih ljudi zovu: ravi! ravi! ⁸ A vi se ne zovite ravi; jer je u vas jedan ravi Hristos, a vi ste svi braæa. ⁹ I ocem ne zovite nikoga na zemlji; jer je u vas jedan otac koji je na nebesima. ¹⁰ Niti se zovite uèitelji; jer je u vas jedan uèitelj Hristos. ¹¹ A najveæi između vas da vam bude sluga. ¹² Jer koji se podiže, ponizije se, a koji se ponižuje, podignue se. ¹³ Teško vama književnici i fariseji, licemjeri, što zatvorate carstvo nebesko od ljudi; jer vi ne ulazite niti date da ulaze koji bi htjeli. ¹⁴ Teško vama književnici i fariseji, licemjeri, što jedete kuæe udovièke, i lažno se Bogu molite dugo; zato æete veæma biti osuđeni. ¹⁵ Teško vama književnici i fariseji, licemjeri, što prehodite more i zemlju da bi prisvojili jednoga, i kad ga prisvojite, èinite ga sinom paklenijem udvoje veæijem od sebe. ¹⁶ Teško vama voði slijepi koji govorite: ako se ko kune crkvom ništa je; a ko se kune zlatom crkvenijem kriv je. ¹⁷ Budale slijepi! šta je veæe, ili zlato, ili crkva koja zlato osveti? ¹⁸ I ako se ko kune oltarom ništa je to, a koji se kune darom koji je na njemu kriv je. ¹⁹ Budale slijepi! šta je veæe, ili dar, ili oltar koji dar osveti? ²⁰ Koji se dakle kune oltarom, kune se njim i svijem što je na njemu. ²¹ I koji se kune crkvom, kune se njom i onijem koji živi u njoj. ²² I koji se kune nebom, kune se prijestolom Božijem i onijem koji sjedi na njemu. ²³ Teško vama književnici i fariseji, licemjeri, što dajete desetak od metvice i od kopra i od kima, a ostaviste što je najpretežnije u zakonu: pravdu i milost i vjeru; a ovo je trebalo èiniti i ono ne ostavljati. ²⁴ Voði slijepi koji ocjeđujete komarca a kamilu proždirete. ²⁵ Teško vama književnici i fariseji, licemjeri, što èistite spolja èašu i zdjelu a iznutra su pune grabeža i nepravde. ²⁶ Fariseju slijepi! Oèisti najprije iznutra èašu i zdjelu da budu i spolja èiste. ²⁷ Teško vama književnici i fariseji, licemjeri, što ste kao okreèeni grobovi, koji se spolja vide lijepi a unutra su puni kostiju mrtvaèkijeh i svake neèistote. ²⁸ Tako i vi spolja se pokazujete ljudima

pravedni, a iznutra ste puni licemjerja i bezakonja.
²⁹ Teško vama književnici i fariseji, licemjeri, što zidate grobove prorocima i krasite rake pravednika, ³⁰ I govorite: da smo mi bili u vrijeme svojijeh otaca, ne bismo s njima pristali u krv proroka. ³¹ Tijem samo svjedoèite za sebe da ste sinovi onijeh koji su pobili proroke. ³² I vi dopunite mjeru otaca svojijeh. ³³ Zmije, porodi aspidini! kako æete pobjeæi od presude u oganj pakleni? ³⁴ Zato evo ja æu k vama poslati proroke i premudre i književnike; i vi æete jedne pobiti i raspeti, a jedne biti po zbornicama svojima i goniti od grada do grada, ³⁵ Da dođe na vas sva krv pravedna što je prolivena na zemlji od krvi Avelja pravednoga do krvi Zarije sina Varahijna, kojega ubiste među crkvom i oltarom. ³⁶ Zaista vam kažem da æe ovo sve doæi na rod ovaj. ³⁷ Jerusalime, Jerusalime, koji ubijaš proroke i zasipaš kamenjem poslana k sebi! koliko puta htjeh da skupim èeda tvoja, kao što kokoš skuplja piliæe svoje pod krila, i ne htjeste! ³⁸ Eto æe vam se ostaviti vaša kuæa pusta. ³⁹ Jer vam kažem: neæete mene vidjeti otsele dok ne reèete: blagosloven koji ide u ime Gospodnje.

24 I izišavši Isus iðaše od crkve, i pristupiše k njemu uèenici njegovi da mu pokažu građevinu crkvenu. ² A Isus reèe im: ne vidite li sve ovo? Zaista vam kažem: neæe ostati ovdje ni kamen na kamenu koji se neæe razmetnuti. ³ A kad sjeðaše na gori Maslinskoj pristupiše k njemu uèenici nasamo govoreæi: kaži nam kad æe to biti? i kakav je znak tvojega dolaska i pošljetka vijeka? ⁴ I odgovarajuæi Isus reèe im: èuvajte se da vas ko ne prevari. ⁵ Jer æe mnogi doæi u ime moje govoreæi: ja sam Hristos. I mnoge æe prevariti. ⁶ Èuæete ratove i glasove o ratovima. Gledajte da se ne uplašite; jer treba da to sve bude. Ali nije još tada pošljedak. ⁷ Jer æe ustati narod na narod i carstvo na carstvo; i biæe gladi i pomori, i zemlja æe se tresti po svijetu. ⁸ A to je sve poèetak stradanja. ⁹ Tada æe vas predati na muke, i pobije vas, i svi æe narodi omrznuti na vas imena mojega radi. ¹⁰ I tada æe se mnogi sablazniti, i drug druga izdaæe, i omrznuæe drug na druga. ¹¹ I iziæi æe mnogi lažni proroci i prevariæe mnoge. ¹² I što æe se bezakonje umnožiti, ohladnjeæe ljubav mnogijeh. ¹³ Ali koji pretrpi do kraja blago njemu. ¹⁴ I propovjediæe se ovo jevanđelje o carstvu po svemu svijetu za svjedoèanstvo svijem narodima. I tada æe doæi pošljedak. ¹⁵ Kad dakle ugledate mrzost opušæenja, o kojoj govori prorok Danilo, gdje stoji na mjestu svetome koji èita da razumije): ¹⁶ Tada koji budu u Judeji neka bježe u gore; ¹⁷ I koji bude na krovu da ne silazi uzeti što mu je u kuæi; ¹⁸ I koji bude u polju da se ne vrati natrag da uzme haljine svoje. ¹⁹ A teško trudnima i dojilicama u te dane. ²⁰ Nego se molite Bogu da ne bude bježan vaša u zimu ni u subotu; ²¹ Jer æe biti nevolja velika kakova nije bila od postanja svijeta dosad niti æe biti; ²² I da se oni dani ne skrate, niko ne bi ostao; ali izbranijeh radi skratie se dani oni. ²³ Tada ako vam ko reèe: evo ovdje je Hristos ili

ondje, ne vjerujte. ²⁴ Jer æe iziæi lažni hristosi i lažni proroci, i pokazaæe znake velike i èudesu da bi prevarili, ako bude moguæe, i izbrane. ²⁵ Eto vam kazah naprijed. ²⁶ Ako vam dakle reku: evo ga u pustinji, ne izlazite; evo ga u sobama, ne vjerujte. ²⁷ Jer kako što munja izlazi od istoka i pokazuje se do zapada, taki æe biti dolazak sina èovjeèijega. ²⁸ Jer gdje je strvina onamo æe se i orlovi kupiti. ²⁹ I odmah æe po nevolji dana tih sunce pomrèati, i mjesec svoju svjetlost izgubiti, i zvijezde s neba spasti, i sile nebeske pokrenuti se. ³⁰ I tada æe se pokazati znak sina èovjeèijega na nebu; i tada æe proplakati sva plemena na zemlji; i ugledaæe sina èovjeèijega gdje ide na oblacima nebeskima sa silom i slavom velikom. ³¹ I poslaæe anðele svoje s velikijem glasom trubnijem; i sabraæe izbrane njegove od èetiri vjetra, od kraja do kraja nebesa. ³² Od smokve nauèite se prièi: kad se veæ njezine grane pomlade i ulistaju, znate da je blizu ljeto. ³³ Tako i vi kad vidite sve ovo, znajte da je blizu kod vrata. ³⁴ Zaista vam kaæem: ovaj naraštaj neæe proæi dok se ovo sve ne zbude. ³⁵ Nebo i zemlja proæi æe, ali rijeèi moje neæe proæi. ³⁶ A o danu tome i o èasu niko ne zna, ni anðeli nebeski, do otac moj sam. ³⁷ Jer kako što je bilo u vrijeme Nojevo tako æe biti i dolazak sina èovjeèijega. ³⁸ Jer kako što pred potopom jeðahu i pijahu, ženjahu se i udavahu do onoga dana kad Noje uðe u kovèeg, ³⁹ I ne osjetiše dok ne doðe potop i odnese sve; tako æe biti i dolazak sina èovjeèijega. ⁴⁰ Tada æe biti dva na njivi; jedan æe se uzeti, a drugi æe se ostaviti. ⁴¹ Dvije æe mljeti na æravnjivima; jedna æe se uzeti, a druga æe se ostaviti. ⁴² Straæite dakle, jer ne znate u koji æe èas doæi Gospod vaš. ⁴³ Ali ovo znajte: kad bi znao domaæin u koje æe vrijeme doæi lupeæ, èuvao bi i ne bi dao potkopati kuæe svoje. ⁴⁴ Zato i vi budite gotovi; jer u koji èas ne mislite doæi æe sin èovjeèij. ⁴⁵ Ko je dakle taj vjerni i mudri sluga kojega je postavio gospodar njegov nad svojima domašnjima da im daje hranu na obrok? ⁴⁶ Blago tome sluzi kojega došavši gospodar njegov naðe da izvršuje tako. ⁴⁷ Zaista vam kaæem: postaviæe ga nad svijem imanjem svojim. ⁴⁸ Ako li taj rðavi sluga reèe u srcu svome: neæe moj gospodar još zadugo doæi; ⁴⁹ I poène biti svoje drugare, i jesti i piti s pijanicama; ⁵⁰ Doæi æe gospodar toga slugu u dan kad se ne nada, i u èas kad ne misli. ⁵¹ I rasjeæi æe ga napola, i daæe mu platu kao i licemjerima; ondje æe biti plaè i škrkut zuba.

25 Tada æe biti carstvo nebesko kao deset djevojaka koje uzeše æiške svoje i iziðoše na susret æeniku. ² Pet od njih bijahu mudre a pet lude. ³ I lude uzevši æiške svoje ne uzeše sa sobom ulja. ⁴ A mudre uzeše ulje u sudovima sa æiškima svojim. ⁵ A buduæi da æenik odocni, zadrijemaše sve, i pospaše. ⁶ A u ponoæi stade vika: eto æenika gdje ide, izlazite mu na susret. ⁷ Tada ustaše sve djevojke one i ukrasiše æiške svoje. ⁸ A lude rekoše mudrima: dajte nam od ulja svojega, jer naši æišci hoæe da se ugase. ⁹ A mudre odgovoriše govoreæi: da ne bi nedostalo i nama i

vama, bolje je idite k trgovcima i kupite sebi. ¹⁰ A kad one otidoše da kupe, doðe æenik, i gotove uðoše s njim na svadbu, i zatvoriše se vrata. ¹¹ A poslije doðoše i one druge djevojke govoreæi: gospodaru! gospodaru! otvori nam. ¹² A on odgovarajuæi reèe im: zaista vam kaæem: ne poznajem vas. ¹³ Straæite dakle, jer ne znate dana ni èasa u koji æe sin èovjeèij doæi. ¹⁴ Jer kako što èovjek polazeæi dozva slugu svoje i predade im blago svoje; ¹⁵ I jednome dakle dade pet talanta, a drugome dva, a treæemu jedan, svakome prema njegovoj moæi; i otide odmah. ¹⁶ A onaj što primi pet talanta otide te radi s njima, i dobi još pet talanta. ¹⁷ Tako i onaj što primi dva dobi i on još dva. ¹⁸ A koji primi jedan otide te ga zakopa u zemlju i sakri srebro gospodara svojega. ¹⁹ A po dugom vremenu doðe gospodar tih sluga, i stade se raèunati s njima. ²⁰ I pristupivši onaj što je primio pet talanta, donese još pet talanta govoreæi: gospodaru! predao si mi pet talanta; evo još pet talanta ja sam dobio s njima. ²¹ A gospodar njegov reèe mu: dobro, slugo dobri i vjerni! u malom bio si mi vjeran, nad mnogijem æu te postaviti; uði u radost gospodara svojega. ²² A pristupivši i onaj što je primio dva talanta reèe: gospodaru! predao si mi dva talanta; evo još dva talanta ja sam dobio s njima. ²³ A gospodar njegov reèe mu: dobro, slugo dobri i vjerni! u malom bio si mi vjeran, nad mnogijem æu te postaviti; uði u radost gospodara svojega. ²⁴ A pristupivši i onaj što je primio jedan talant reèe: gospodaru! znao sam da si ti tvrd èovjek: ænješ gdje nijesi sijao, i kupiš gdje nijesi vijao; ²⁵ Pa se pobojah i otidoh te sakrih talant tvoj u zemlju; i evo ti tvoje. ²⁶ A gospodar njegov odgovarajuæi reèe mu: zli i ljenivi slugo! znao si da ja ænjem gdje nijesam sijao, i kupim gdje nijesam vijao: ²⁷ Trebalo je dakle moje srebro da daš trgovcima; i ja došavši uzeo bih svoje s dobitkom. ²⁸ Uzmite dakle od njega talant, i podajte onome što ima deset talanta. ²⁹ Jer svakome koji ima, daæe se, i preteæi æe mu; a od onoga koji nema, i što ima uzeæe se od njega. ³⁰ I nevaljaloga slugu bacite u tamu najkrajnju; ondje æe biti plaè i škrkut zuba. ³¹ A kad doðe sin èovjeèij u slavi svojoj i svi sveti anðeli s njime, onda æe sjesti na prijestolu slave svoje. ³² I sabraæe se pred njim svi narodi, i razluèiæe ih izmeðu sebe kao pastir što razluèuje ovce od jaraca. ³³ I postaviæe ovce s desne strane sebi, a jarce s lijeve. ³⁴ Tada æe reæi car onima što mu stoje s desne strane: hodite blagosloveni oca mojeg; primite carstvo koje vam je pripravljeno od postanja svijeta. ³⁵ Jer ogladnih, i daste mi da jedem; oæednih, i napojiste me; gost bijah, i primiste me; ³⁶ Go bijah, i odjenuste me; bolestan bijah, i obiðoste me; u tamnici bijah, i doðoste k meni. ³⁷ Tada æe mu odgovoriti pravednici govoreæi: Gospode! kad te vidjesmo gladna, i nahranismo? ili æedna, i napojismo? ³⁸ Kad li te vidjesmo gosta, i primismo? ili gola, i odjenusmo? ³⁹ Kad li te vidjesmo bolesna ili u tamnici, i doðosmo k tebi? ⁴⁰ I odgovarajuæi car reæi æe im: zaista vam kaæem: kad uèiniste jednome od ove moje najmanje

braæe, meni uèiniste. ⁴¹ Tada æe reæi i onima što mu stoje s lijeve strane: idite od mene prokleti u oganj vjeèni pripravljeni ðavolu i anðelima njegovijem. ⁴² Jer ogladnjih, i ne dadoste mi da jedem; oþednjih, i ne napojiste me; ⁴³ Gost bijah, i ne primiste me; go bijah, i ne odjenuste me; bolestan i u tamnici bijah, i ne obiðoste me. ⁴⁴ Tada æe mu odgovoriti i oni govoreæi: Gospode! kad te vidjesmo gladna ili þedna, ili gosta ili gola, ili bolesna ili u tamnici, i ne posluþismo te? ⁴⁵ Tada æe im odgovoriti govoreæi: zaista vam kaþem: kad ne uèiniste jednome od ove moje male braæe, ni meni ne uèiniste. ⁴⁶ I ovi æe otiaæi u muku vjeènu, a pravednici u þivot vjeèni.

26 I kad svrþi Isus rijeèi ove, reèe uèenicima svojim: ² Znate da æe do dva dana biti pasha, i sina èovjeèijega predaæe da se razapne. ³ Tada skupi se glavari sveštenieki i knjiþevnici i starjeþine narodne u dvor poglavara svešteniekgoga po imenu Kajafe; ⁴ I svjetovaþe se kako bi Isusa iz prijekare uhvatili i ubili. ⁵ I govorahu: ali ne o prazniku, da se ne bi narod pobunio. ⁶ A kad Isus bjeþe u Vitiniji u kuæi Simona gubavoga, ⁷ Pristupi k njemu þena sa sklenicom mira mnogocjenoga, i izli na glavu njegovu kad sjeðaþe za trpezom. ⁸ A kad vidjeþe to uèenici njegovi, rasrdiþe se govoreæi: zaþto se èini taka þteta? ⁹ Jer se mogaþe ovo prodati skupo i novci dati se siromasima. ¹⁰ A kad razumje Isus, reèe im: þta smetate þenu? Ona uèini dobro djelo na meni. ¹¹ Jer siromahe imate svagda sa sobom, a mene nemate svagda. ¹² A ona izlivþi miro ovo na tijelo moje za ukop me prigotovi. ¹³ Zaista vam kaþem: gdje se god uspropovijeda ovo jevanðelje po svemu svijetu, kazaæe se i to za spomen njezin što uèini ona. ¹⁴ Tada jedan od dvanaestorice, po imenu Juda Iskariotski, otide ka glavarima svešteniekijem, ¹⁵ I reèe: þta æete mi dati da vam ga izdam? A oni mu obrekoþe trideset srebrnika. ¹⁶ I od tada traþaþe zgodu da ga izda. ¹⁷ A u prvi dan prijesnijeh hljebova pristupiþe uèenici k Isusu govoreæi: gdje æeþ da ti zgotovimo pashu da jedeþ? ¹⁸ A on reèe: idite u grad k tome i tome, i kaþite mu: uèitelj kaþe: vrijeme je moje blizu, u tebe æu da uèinim pashu s uèenicima svojijem. ¹⁹ I uèiniþe uèenici kako im zapovjedi Isus, i ugotoviþe pashu. ²⁰ A kad bi uveèe, sjede za trpezu sa dvanaestoricom. ²¹ I kad jeðahu reèe im: zaista vam kaþem: jedan izmeðu vas izdaæe me. ²² I zabrinuvþi se vrlo poèeþe svaki govoriti mu: da nijesam ja, Gospode? ²³ A on odgovarajuæi reèe: koji umoèi sa mnom ruku u zdjelu onaj æe me izdati. ²⁴ Sin èovjeèij dakle ide kao što je pisano za njega; ali teþko onome èovjeku koji izda sina èovjeèijega; bolje bi mu bilo da se nije rodio onaj èovjek. ²⁵ A Juda, izdajnik njegov, odgovarajuæi reèe: da nijesam ja, ravi? Reèe mu: ti kaza. ²⁶ I kad jeðahu, uze Isus hljeb i blagoslovivþi prelomi ga, i davaþe uèenicima, i reèe: uzmite, jedite; ovo je tijelo moje. ²⁷ I uze èaþu i davþi hvalu dade im govoreæi: pijte iz nje svi; ²⁸ Jer je ovo krv moja novoga zavjeta koja æe se proliti za mnoge radi otpuþtenja grijeha. ²⁹ Kaþem vam pak da neæu otsad

piti od ovoga roda vinogradskogoga do onoga dana kad æu piti s vama novoga u carstvu oca svojega. ³⁰ I otpojavþi hvalu iziðoþe na goru Maslinsku. ³¹ Tada reèe im Isus: svi æete se vi sablazniti o mene ovu noæ; jer u pismu stoji: udariæu pastira i ovce od stada razbjeæi æe se. ³² A po vaskrseniju svojem u ja idem pred vama u Galileju. ³³ A Petar reèe mu: ako se i svi sablazne o tebe ja se neæu nikad sablazniti. ³⁴ Reèe mu Isus: zaista ti kaþem: noæas dok pijetao ne zapjeva tri puta æeþ me se odreæi. ³⁵ Reèe njemu Petar: da bih znao i umrijeti s tobom neæu te se odreæi. Tako i svi uèenici rekoþe. ³⁶ Tada doþe Isus s njima u selo koje se zove Getsimanija, i reèe uèenicima: sjedite tu dok ja idem tamo da se pomolim Bogu. ³⁷ I uzevþi Petra i oba sina Zevedejeva zabrinu se i poèe tuþiti. ³⁸ Tada reèe im Isus: þalosna je duþa moja do smrti; poèekajte ovdje, i straþite sa mnom. ³⁹ I otiþavþi malo pade na lice svoje moleæi se i govoreæi: oèe moj! ako je moguæe da me mimoiðe èaþa ova; ali opet ne kako ja hoæu nego kako ti. ⁴⁰ I doþavþi k uèenicima naþe ih gdje spavaju, i reèe Petru: zar ne mogoste jedan èas postraþiti sa mnom? ⁴¹ Straþite i molite se Bogu da ne padnete u napast; jer je duh srèan, ali je tijelo slabo. ⁴² Opet po drugi put otide i pomoli se govoreæi: oèe moj! ako me ne moþe ova èaþa mimoiaæi da je ne pijem, neka bude volja tvoja. ⁴³ I doþavþi naþe ih opet gdje spavaju; jer im bijahu oèi oteþale. ⁴⁴ I ostavivþi ih otide opet i treæi put te se pomoli govoreæi one iste rijeèi. ⁴⁵ Tada doþe k uèenicima svojijem i reèe im: jednako spavate i poèivate; evo se pribliþi èas, i sin èovjeèij predaje se u ruke grjeþnika. ⁴⁶ Ustanite da idemo; evo se pribliþi izdajnik moj. ⁴⁷ I dok on joþ tako govoraþe, gle, Juda, jedan od dvanaestorice, doþe, i s njim ljudi mnogi s noþevima i s koljem od glavara svešteniekijeh i starjeþina narodnijeh. ⁴⁸ A izdajnik njegov dade im znak govoreæi: koga ja cjelivam onaj je; drþite ga. ⁴⁹ I odmah pristupivþi k Isusu reèe: zdravo, ravi! i cjeliva ga. ⁵⁰ A Isus reèe mu: prijatelju! þta æeþ ti ovdje? Tada pristupivþi digoþe ruke na Isusa i uhvatiþe ga. ⁵¹ I gle, jedan od onijeh što bijahu sa Isusom maþivþi se rukom izvadi noþ svoj te udari slugu poglavara svešteniekgoga, i otsijeèe mu uho. ⁵² Tada reèe mu Isus: vrati noþ svoj na mjesto njegovu; jer svi koji se maþe za noþ od noþa æe izginuti. ⁵³ Ili misliþ ti da ja ne mogu sad umoliti oca svojega da mi poþlje viþe od dvanaest legeona anðela? ⁵⁴ Ali kako bi se ispunilo što stoji u pismu da ovo treba da bude? ⁵⁵ U taj èas reèe Isus ljudima: kao na hajduka iziþli ste s noþevima i s koljem da me uhvatite, a svaki dan sam kod vas sjedio uèeæi u crkvi, i ne uhvatiste me. ⁵⁶ A ovo sve bi da se zbudu pisma proroèka. Tada uèenici svi ostaviþe ga, i pobjegoþe. ⁵⁷ I oni što uhvatiþe Isusa odvedoþe ga poglavaru svešteniekome Kajafi, gdje se knjiþevnici i starjeþine sabraþe. ⁵⁸ A Petar iðaþe za njim izdaleka do dvora poglavara svešteniekgoga i uþavþi unutra sjede sa slugama da vidi svrþetak. ⁵⁹ A glavari sveštenieki i starjeþine i sav sabor traþahu laþna svjedoèanstva na Isusa da bi ga ubili; ⁶⁰ I ne naðoþe; i premda mnogi laþni svjedoci dolaziþe, ne

nađoše. Najposlije dođoše dva lažna svjedoka, ⁶¹ I rekoše: on je kazao: ja mogu razvaliti crkvu Božiju i za tri dana naèiniti je. ⁶² I ustavši poglavar svešteniki reèe mu: zar ništa ne odgovaraš što ovi na tebe svjedoèe? ⁶³ A Isus muèaše. I poglavar svešteniki odgovarajuèi reèe mu: zaklinjem te živijem Bogom da nam kažeš jesi li ti Hristos sin Božij? ⁶⁴ Reèe mu Isus: ti kaza. Ali ja vam kažem: otsele æete vidjeti sina èovjeèijega gdje sjedi s desne strane sile i ide na oblacima nebeskijem. ⁶⁵ Tada poglavar svešteniki razdrije haljine svoje govoreæi: huli na Boga; šta nam trebaju više svjedoci? evo sad èuste hulu njegovu. ⁶⁶ Šta mislite? A oni odgovarajuèi rekoše: zaslužio je smrt. ⁶⁷ Tada pljunuše mu u lice, i udariše ga po licu, a jedni mu daše i priuške ⁶⁸ Govoreæi: proreci nam, Hriste, ko te udari? ⁶⁹ A Petar sjeðaše napolju na dvoru, i pristupi k njemu jedna sluškinja govoreæi: i ti si bio s Isusom Galilejcem. ⁷⁰ A on se odreèe pred svima govoreæi: ne znam šta govoriš. ⁷¹ A kad iziđe k vratima ugleda ga druga, i reèe onima što bijahu ondje: i ovaj bješe s Isusom Nazareæaninom. ⁷² I opet odreèe se s kletvom: ne znam tog èovjeka. ⁷³ A malo potom pristupiše oni što stajahu i rekoše Petru: vaistinu i ti si od njih; jer te i govor tvoj izdaje. ⁷⁴ Tada se poèe kleti i preklinjati da ne zna tog èovjeka. I odmah zapjeva pijetao. ⁷⁵ I opomenu se Petar rijeèi Isusove što mu je rekao: dok pijetao ne zapjeva tri puta æeš me se odreæi. I izišavši napolje plaka gorko.

27 A kad bi ujutru, uèiniše vijeæu svi glavari svešteniki i starješine narodne za Isusa da ga pogube. ² I svezavši ga odvedoše, i predaše ga Pontiju Pilatu sudiji. ³ Tada vidjevši Juda izdajnik njegov da ga osudiše raskaja se, i povrati trideset srebrnika glavarima sveštenikijem i starješinama ⁴ Govoreæi: ja sagriješih što izdadoh krv pravu. A oni rekoše: šta mi marimo za to? ti æeš vidjeti. ⁵ I bacivši srebrnike u crkvi iziđe, i otide te se objesi. ⁶ A glavari svešteniki uzevši srebrnike rekoše: ne valja ih metnuti u crkvenu haznu, jer je uzeto za krv. ⁷ Nego se dogovoriše te kupiše za njih lonèarevu njivu za groblje gostima. ⁸ Od toga se i prozva ona njiva krvna njiva i do danas. ⁹ Tada se izvrši što je kazao prorok Jeremija govoreæi: i uzeše trideset srebrnika, cijenu cijenjenoga koga su cijenili sinovi Izrailjevi; ¹⁰ I dadoše ih za njivu lonèarevu, kao što mi kaza Gospod. ¹¹ A Isus stade pred sudijom, i zapita ga sudija govoreæi: ti li si car Judejski? A Isus reèe mu: ti kažeš. ¹² I kad ga tužahu glavari svešteniki i starješine, ništa ne odgovori. ¹³ Tada reèe mu Pilat: èuješ li šta na tebe svjedoèe? ¹⁴ I ne odgovori mu ni na jednu rijeè tako da se sudija divljaše vrlo. ¹⁵ A o svakom prazniku pashe bijaše obièaj u sudije da pusti narodu po jednoga sužnja koga oni hoæe. ¹⁶ A tada imahu znatnoga sužnja po imenu Varavu. ¹⁷ I kad se sabraše, reèe im Pilat: koga hoæete da vam pustim? Varavu ili Isusa prozvanoga Hrista? ¹⁸ Jer znadijaše da su ga iz zavisti predali. ¹⁹ A kad sjeðaše u sudu, poruèi mu žena njegova govoreæi: nemoj se ti ništa miješati u sud toga pravednika, jer sam danas u snu mnogo

postradala njega radi. ²⁰ A glavari svešteniki i starješine nagovoriše narod da ištu Varavu, a Isusa da pogube. ²¹ A sudija odgovarajuèi reèe im: koga hoæete od ove dvojice da vam pustim? A oni rekoše: Varavu. ²² Reèe im Pilat: a šta æu èiniti s Isusom prozvanijem Hristom? Rekoše mu svi: da se razapne. ²³ Sudija pak reèe: a kakvo je zlo uèinio? A oni iz glasa povikaše govoreæi: da se razapne. ²⁴ A kad vidje Pilat da ništa ne pomaže nego još veæa buna biva, uze vodu te umi ruke pred narodom govoreæi: ja nijesam kriv u krvi ovoga pravednika: vi æete vidjeti. ²⁵ I odgovarajuèi sav narod reèe: krv njegova na nas i na djecu našu. ²⁶ Tada pusti im Varavu, a Isusa šibavši predade da se razapne. ²⁷ Tada vojnici sudijni uzeše Isusa u sudnicu i skupiše na nj svu èetu vojnika. ²⁸ I svukavši ga obukoše mu skerletnu kabanicu. ²⁹ I opletavši vijenac od trnja metnuše mu na glavu, i dadoše mu trsku u desnicu; i kleknuvši na koljena pred njim rugahu mu se govoreæi: zdravo, care Judejski! ³⁰ I pljunuvši na nj uzeše trsku i biše ga po glavu. ³¹ I kad mu se narugaše, svukoše s njega kabanicu, i obukoše ga u haljine njegove, i povedoše ga da ga razapnu. ³² I izlazeæi nađoše èovjeka iz Kirine po imenu Simona i natjeraše ga da mu ponese krst. ³³ I došavši na mjesto koje se zove Golgota, to jest košturnica, ³⁴ Dadoše mu da pije ocat pomiješan sa žuèi, i okusivši ne htje da pije. ³⁵ A kad ga razapeše, razdijeliše haljine njegove bacivši kocke; ³⁶ I sjeðahu ondje te ga èuvahu. ³⁷ I metnuše mu više glave krivicu njegovu napisanu: ovo je Isus car Judejski. ³⁸ Tada raspeše s njim dva hajduka, jednoga s desne a jednoga s lijeve strane. ³⁹ A koji prolažahu huljahu na nj mašuæi glavama svojim, ⁴⁰ I govoreæi: ti koji crkvu razvaljuješ i za tri dana naèinjaš pomози sam sebi; ako si sin Božij, siði s krsta. ⁴¹ A tako i glavari svešteniki s književnicima i starješinama potsmijevajuèi se govorahu: ⁴² Drugima pomože, a sebi ne može pomoæi. Ako je car Izrailjev, neka siðe sad s krsta pa æemo ga vjerovati. ⁴³ On se uzdao u Boga: neka mu pomože sad, ako mu je po volji, jer govoraše: ja sam sin Božij. ⁴⁴ Tako isto i hajduci razapeti s njim rugahu mu se. ⁴⁵ A od šestoga sahata bi tama po svoj zemlji do sahata devetoga. ⁴⁶ A oko devetoga sahata povika Isus iza glasa govoreæi: Ili! Ili! lama savahtani? to jest: Bože moj! Bože moj! zašto si me ostavio? ⁴⁷ A neki od onijeh što stajahu ondje èuvši to govorahu: ovaj zove Iliju. ⁴⁸ I odmah otrèa jedan od njih te uze sunđer, i napuni octa, pa nataèe na trsku, te ga pojaše. ⁴⁹ A ostali govorahu: stani da vidimo hoæe li doæi Ilija da mu pomože. ⁵⁰ A Isus opet povika iza glasa, i ispusti dušu. ⁵¹ I gle, zavjes crkveni razdrije se nadvoje od gornjega kraja do donjega; i zemlja se potrese, i kamenje se raspade; ⁵² I grobovi se otvoriše, i ustaše mnoga tijela svetijeh koji su pomrli; ⁵³ I izišavši iz grobova po vaskrseniju njegovom uđoše u sveti grad i pokazaše se mnogima. ⁵⁴ A kapetan i koji s njim èuvahu Isusa vidjevši da se zemlja tresèe i šta bi, poplašiše se vrlo govoreæi: zaista ovaj bijaše sin Božij. ⁵⁵ I ondje bijahu i gledahu izdaleka mnoge žene koje

su išle za Isusom iz Galileje i služile mu. ⁵⁶ Među kojima bijaše Marija Magdalina i Marija mati Jakovljeva i Josijna i mati sinova Zevedejevijeh. ⁵⁷ A kad bi uveèe, dođe èovjek bogat iz Arimateje, po imenu Josif, koji je takoðer bio uèenik Isusov. ⁵⁸ Ovaj pristupivši k Pilatu zamoli ga za tijelo Isusovo. Tada Pilat zapovjedi da mu dadu tijelo. ⁵⁹ I uzevši Josif tijelo zavi ga u platno èisto; ⁶⁰ I metnu ga u novi svoj grob što je bio isjekao u kamenu; i navalivši veliki kamen na vrata od groba otide. ⁶¹ A ondje bijaše Marija Magdalina i druga Marija, i sjeðahu prema grobu. ⁶² Sjutradan pak po petku sabraše se glavari svešteniki i fariseji kod Pilata, ⁶³ I rekoše: gospodaru! mi se opomenusmo da ovaj laža kaza još za života: poslije tri dana ustaæu. ⁶⁴ Zato zapovjedi da se utvrdi grob do treæega dana da ne doðu kako uèenici njegovi noæu i da ga ne ukradu i ne kažu narodu: usta iz mrtvijeh; i biæe pošljednja prijevara gora od prve. ⁶⁵ Reèe im Pilat: evo vam straže, pa idite te utvrdite kako znate. ⁶⁶ A oni otišavši sa stražom utvrdiše grob, i zapeèatiše kamen.

28 A po veèeru subotnom na osvitak prvoga dana nedjelje dođe Marija Magdalina i druga Marija da ogledaju grob. ² I gle, zemlja se zatrese vrlo; jer anðeo Gospodnji siðe s neba, i pristupivši odvali kamen od vrata grobnijeh i sjeðaðe na njemu. ³ A lice njegovo bijaše kao munja, i odijelo njegovo kao snijeg. ⁴ I od straha njegova uzdrktaše se stražari, i postadoše kao mrtvi. ⁵ A anðeo odgovarajuæi reèe ženama: ne

bojte se vi; jer znam da Isusa raspetoga tražite. ⁶ Nije ovdje: jer ustade kao što je kazao. Hodite da vidite mjesto gdje je ležao Gospod. ⁷ Pa idite brže te kažite uèenicima njegovijem da je ustao iz mrtvijeh. I gle, on æe pred vama otiæi u Galileju; tamo æete ga vidjeti. Eto ja vam kazah. ⁸ I izišavši brzo iz groba sa strahom i radosti velikom potekoše da jave uèenicima njegovijem. ⁹ A kad iðahu da jave uèenicima njegovijem, i gle, srete ih Isus govoreæi: zdravo! A one pristupivši uhvatiše se za noge njegove i pokloniše mu se. ¹⁰ Tada reèe im Isus: ne bojte se; idite te javite braæi mojoj neka idu u Galileju; i tamo æe me vidjeti. ¹¹ A kad iðahu, gle, neki od stražara doðoše u grad i javiše glavarima sveštenikijem sve što se dogodilo. ¹² I oni sastavši se sa starješinama uèiniše vijeæu, i dadoše vojnicima dovoljno novaca. ¹³ Govoreæi: kažite: uèenici njegovi doðoše noæu i ukradoše ga kad smo mi spavali. ¹⁴ I ako to èuje sudija, mi æemo njega umiriti, i naèiniti da vama ništa ne bude. ¹⁵ A oni uzevši novce uèiniše kao što su nauèeni bili. I razglasi se ova rijeè po Jevrejima i do danas. ¹⁶ A jedanaest uèenika otidoše u Galileju u goru kuda im je kazao Isus. ¹⁷ I kad ga vidješe, pokloniše mu se; a jedni posumnjaše. ¹⁸ I pristupivši Isus reèe im govoreæi: dade mi se svaka vlast na nebu i na zemlji. ¹⁹ Idite dakle i nauèite sve narode krsteæi ih va ime oca i sina i svetoga Duha, ²⁰ Uèeæi ih da sve drže što sam vam zapovijedao; i evo ja sam s vama u sve dane do svršetka vijeka. Amin.

Marku

1 Poèetak jevanðelja Isusa Hrista sina Božijega. 2 Kao što stoji u proroka: evo ja šaljem anđela svojega pred licem tvojijem, koji æe pripraviti put tvoj pred tobom. 3 Glas onoga što vièe u pustinji: pripravite put Gospodnji, poravnite staze njegove. 4 Pojavi se Jovan krsteæi u pustinji, i propovijedajuæi krštenje pokajanja za oprostjenje grijeha. 5 I izlažaše k njemu sva Judejska zemlja i Jerusolimljani; i kršæavaše ih sve u Jordanu rijeci, i ispovijedahu grijeha svoje. 6 A Jovan bijaše obuèen u kamilju dlaku, i imaše pojas kožan oko sebe; i jeđaše skakavce i med divlji. 7 I propovijedaše govoreæi: ide za mnom jaèi od mene, pred kim ja nijesam dostojan sagnuti se i odriješiti remena na obuæi njegovoj. 8 Ja vas kršæavam vodom, a on æe vas krstiti Duhom svetijem. 9 I u to vrijeme dođe Isus iz Nazareta Galilejskoga, i krsti ga Jovan u Jordanu, 10 I odmah izlazeæi iz vode vidje nebo gdje se otvori, i Duh kao golub siđe na nj. 11 I glas dođe s neba: ti si sin moj ljubazni koji je po mojoj volji. 12 I odmah Duh izvede ga u pustinju. 13 I bi ondje u pustinji dana èetrdeset, i kuša ga sotona, i bi sa zvjerinjem, i anđeli služahu mu. 14 A pošto predadoše Jovana, dođe Isus u Galileju propovijedajuæi jevanðelje o carstvu Božijemu 15 I govoreæi: iziđe vrijeme i približi se carstvo Božije; pokajte se i vjerujte jevanðelje. 16 I hodeæi pokraj mora vidje Simona, i Andriju brata njegovu gdje bacaju mreže u more; jer bijahu ribari. 17 I reèe im Isus: hajdete za mnom, i uèiniæu vas lovcima ljudskijem. 18 I odmah ostavivši mreže svoje pođoše za njim. 19 I otišavši malo odande ugleda Jakova Zevedejeva, i Jovana brata njegovu, i oni u laði krpljahu mreže; 20 I odmah pozva ih; i ostavivši oca svojega Zevedeja u laði s najamnicima pođoše za njim. 21 I dođoše u Kapernaum; i odmah u subotu ušavši u zbornicu uèaše. 22 I divljahu se nauci njegovoj; jer ih uèaše kao onaj koji vlast ima a ne kao književnici. 23 I bijaše u zbornici njihovoj èovjek s duhom neèistijem, i povika 24 Govoreæi: prođi se, što je tebi do nas, Isuse Nazareæanine? Došao si da nas pogubiš? Znam te ko si, svetac Božij. 25 I zaprijeti mu Isus govoreæi: umukni, i iziði iz njega. 26 I strese ga duh neèisti, i povika iza glasa, i iziđe iz njega. 27 I uplašise se svi tako da pitahu jedan drugoga govoreæi: šta je ovo? i kakva je ovo nauka nova, da s vlasti i duhovima neèistijem zapovijeda, i slušaju ga? 28 I otide glas o njemu odmah po svoj okolini Galilejskoj, 29 I odmah izišavši iz zbornice dođoše u dom Simonov i Andrijin s Jakovom i Jovanom. 30 A tašta Simonova ležaše od groznice; i odmah kazaše mu za nju. 31 I pristupivši podiže je

uzevši je za ruku i pusti je groznica odmah, i služaaše im. 32 A kad bi pred veèe, pošto sunce zađe, donošahu k njemu sve bolesnike i bijesne. 33 I sav grad bijaše se sabrao k vratima. 34 I iscijeli mnoge bolesnike od razlièenijeh bolesti, i đavole mnoge istjera, i ne dadijaše đavolima da kazuju da ga poznavahu. 35 A ujutru vrlo rano ustavši iziđe, i otide nasamo, i ondje se moljaše Bogu. 36 I za njim potrèaše Simon i koji bijahu s njim. 37 I našavši ga rekoše mu: traže te svi. 38 I reèe im: hajdemo u obližnja sela i gradove da i tamo propovjedim: jer sam ja na to došao. 39 I propovijeda po zbornicama njihovijem po svoj Galileji, i đavole izgoni. 40 I dođe k njemu gubavac moleæi ga i na koljenima kleèeæi pred njim i reèe mu: ako hoæeš, možeš me oèistiti. 41 A Isus smilovavši se pruži ruku, i dohvativši ga se reèe mu: hoæu, oèisti se. 42 I tek što mu to reèe, a guba otide s njega, i osta èist. 43 I zaprijetivši mu odmah istjera ga, 44 I reèe mu: gledaj da nikome ništa ne kažeš, nego idi te se pokaži svešteniku, i prinesi za oèišæenje svoje što je zapovjedio Mojsije za svjedoèanstvo njima. 45 A on izišavši poèe mnogo propovijedati i kazivati šta je bilo tako da Isus ne može javno u grad uæi, nego bijaše napolju u pustijem mjestima, i dolazahu k njemu sa sviju strana.

2 I uđe opet u Kapernaum poslije nekoliko dana; i èu se da je u kuæi. 2 I odmah skupiše se mnogi tako da ne mogahu ni pred vratima da se sprate; i kazivaše im rijeè. 3 I dođoše k njemu s uzetijem koga nošaše èetvoro. 4 I ne moguæi približiti se k njemu od naroda otkriše kuæu gdje on bijaše, i prokopavši spustiše odar na kome uzeti ležaše. 5 A Isus vidjevši vjeru njihovu reèe uzetome: sinko! opraštaju ti se grijesi tvoji. 6 A ondje sjeđahu neki od književnika i pomišljahu u srcima svojima: 7 Šta ovaj tako huli na Boga? Ko može opraštati grijeha osim jednoga Boga? 8 I odmah razumjevši Isus duhom svojijem da oni tako pomišljaju u sebi, reèe im: što tako pomišljate u srcima svojijem? 9 Što je lakše? reæi uzetome: opraštaju ti se grijesi? ili reæi: ustani i uzmi odar svoj, i hodi? 10 No da znate da vlast ima sin èovjeèij na zemlji opraštati grijeha, reèe uzetome:) 11 Tebi govorim: ustani i uzmi odar svoj, i idi doma. 12 I usta odmah, i uzevši odar iziđe pred svima tako da se svi divljahu i hvaljahu Boga govoreæi: nigda toga vidjeli nijesmo. 13 I iziđe opet k moru; i sav narod iðaše k njemu, i uèaše ih. 14 I prolazeæi vidje Leviju Alfejeva gdje sjedi na carini, i reèe mu: hajde za mnom. I ustavši otide za njim. 15 I kad sjeđaše Isus za trpezom u kuæi njegovoj, i carinici

i grješnici mnogi sjeđahu s njim i s uèenicima njegovijem: jer ih bijaše mnogo koji iđahu za njim. ¹⁶ A književnici i fariseji vidjevši ga gdje jede s carinicima i s grješnicima govorahu uèenicima njegovijem: zašto s carinicima i grješnicima jede i pije? ¹⁷ I èuvši Isus reèe im: ne trebaju zdravi ljekara nego bolesni. Ja nijesam došao da dozovem pravednike no grješnike na pokajanje. ¹⁸ I bijahu uèenici Jovanovi i farisejski koji pošæahu; i dođoše i rekoše mu: zašto uèenici Jovanovi i farisejski poste a tvoji uèenici ne poste? ¹⁹ I reèe im Isus: eda li mogu svatovi postiti dok je ženik s njima? Dokle god imaju sa sobom ženika ne mogu postiti. ²⁰ Nego æe doæi dni kad æe se oteti od njih ženik, i tada æe postiti u one dne. ²¹ I niko ne prišiva nove zakrpe na staru haljinu; inaèe æe odadrijeti nova zakrpa od staroga, i gora æe rupa biti. ²² I niko ne lijeva nova vina u mjehove stare; inaèe novo vino prodre mjehove, i vino se prolije, i mjehovi propadnu; nego novo vino u nove mjehove ljevati treba. ²³ I dogodi mu se da iđaše u subotu kroz usjeve, i uèenici njegovi trgahu putem klasje. ²⁴ I fariseji govorahu mu: gledaj, zašto èine u subotu što ne valja? ²⁵ A on reèe im: nijeste li nikad èitali šta uèini David kad mu bi do nevolje i ogladnje s onima što bijahu s njim? ²⁶ Kako uđe u Božiju kuæu pred Avijatarom poglavarom sveštenikijem i hljebove postavljene pojede kojijeh ne bijaše slobodno nikome jesti osim sveštenika, i dade ih onima koji bijahu s njim? ²⁷ I govoraše im: subota je naèinjena èovjeka radi, a nije èovjek subote radi. ²⁸ Dakle je gospodar sin èovjeèij i od subote.

3 I uđe opet u zbornicu, i ondje bješe èovjek sa suhom rukom. ² I motrahu za njim neæe li ga u subotu iscijeliti da ga okrive. ³ I reèe èovjeku sa suhom rukom: stani na srijedu. ⁴ I reèe im: valja li u subotu dobro èiniti ili zlo èiniti? dušu održati, ili pogubiti? A oni muèahu. ⁵ I pogledavši na njih s gnjevom od žalosti što su im onako srca odrvenila reèe èovjeku: pruži ruku svoju. I pruži; i posta ruka zdrava kao i druga. ⁶ I iziđavši fariseji odmah uèiniše za njega vijeæu s Irodovcima kako bi ga pogubili. ⁷ A Isus otide s uèenicima svojijem k moru; i mnogi narod iz Galileje ide za njim i iz Judeje; ⁸ I iz Jerusalima i iz Idumeje i ispreko Jordana i od Tira i Sidona mnoštvo veliko èuvši šta on èini dođe k njemu. ⁹ I reèe uèenicima svojijem da bude lađa u njega gotova zbog naroda, da mu ne dosađuje. ¹⁰ Jer mnoge iscijeli tako da navaljivahu na njega koji bijahu nakaženi bolestima da ga se dotaknu. ¹¹ I dusi neèisti kad ga viđahu, pripadahu k njemu i vikahu govoreæi: ti si sin Božij. ¹² I mnogo im prijæaše da ga ne prokažu. ¹³ I iziđoše na goru, i dozva koje on šæaše; i dođoše mu. ¹⁴ I postavi dvanaesticu da budu s njim, i da ih pošilje da propovijedaju, ¹⁵ I da imaju vlast da iscjeljuju od bolesti, i da izgone ðavole: ¹⁶ Prvoga Simona, i nadjede mu ime Petar; ¹⁷ I Jakova Zevedejeva i Jovana brata Jakovljeva, i nadjede im imena Voanerges, koje znaèi sinovi gromovi; ¹⁸ I Andriju i Filipa i Vartolomija i Mateja i Tomu i Jakova Alfejeva i Tadiju i Simona

Kananita, ¹⁹ I Judu Iskariotskoga, koji ga i izdade. ²⁰ I dođoše u kuæu, i sabra se opet narod da ne mogahu ni hljeba jesti. ²¹ I èuvši to rod njegov iziđoše da ga uhvate; jer govorahu da je izvan sebe. ²² A književnici koji bijahu sišli iz Jerusalima govorahu: u njemu je Veelzevul; i: on pomoæu kneza ðavolskoga izgoni ðavole. ²³ I dozvavši ih govoraše im u prièama: kako može sotona sotonu izgoniti? ²⁴ I ako se carstvo samo po sebi razdijeli, ne može ostati carstvo ono; ²⁵ I ako se dom sam po sebi razdijeli, ne može ostati dom onaj; ²⁶ I ako sotona ustane sam na se i razdijeli se, ne može ostati, nego æe propasti. ²⁷ Niko ne može pokuæstvo jakoga, ušavši u kuæu njegovu, oteti ako najprije jakoga ne sveže: i onda æe kuæu njegovu oplijeniti. ²⁸ Zaista vam kažem: svi grijesi oprostiaæe se sinovima èovjeèijim, i huljenja na Boga, makar kakova bila: ²⁹ A koji pohuli na Duha svetoga nema oproštenja uvijek, nego je kriv vjeènome sudu. ³⁰ Jer govorahu: u njemu je neèisti duh. ³¹ I dođe mati njegova i braæa njegova, i stojeæi napolju poslaše k njemu da ga zovu. ³² I sjeđaše narod oko njega. I rekoše mu: eto mati tvoja i braæa tvoja i sestre tvoje napolju pitaju za te. ³³ I odgovori im govoreæi: ko je mati moja ili braæa moja? ³⁴ I pogledavši oko sebe na narod koji sjeđaše reèe: evo mati moja i braæa moja. ³⁵ Jer ko izvrši volju Božiju onaj je brat moj i sestra moja i mati moja.

4 I opet poèe uèiti kod mora, i skupiše se oko njega ljudi mnogi tako da mora uæi u lađu, i sjediti na moru; a narod sav bijaše na zemlji kraj mora. ² I uèaše ih u prièama mnogo, i govoraše im u nauci svojoj: ³ Slušajte: evo iziđe sijaè da sije. ⁴ I kad sijaše dogodi se da jedno pade ukraj puta, i dođoše ptice i pozobaše ga. ⁵ A drugo pade na kamenito mjesto gdje ne bijaše mnogo zemlje; i odmah iznièe; jer ne bijaše u dubinu zemlje: ⁶ A kad obasja sunce, uvenu, i buduæi da nemaše korijena, usahnu. ⁷ I drugo pade u trnje; i naraste trnje i udavi ga, i ne donese roda. ⁸ I drugo pade na zemlju dobru; i davaše rod koji napredovaše i rastijaše i donošaše po trideset i po šeset i po sto. ⁹ I reèe: ko ima uši da èuje neka èuje. ¹⁰ A kad osta sam, zapitaše ga koji bijahu s njim i sa dvanaesticom za ovu prièu. ¹¹ I reèe im: vama je dano da znate tajne carstva Božijega, a onima napolju sve u prièama biva; ¹² Da oèima gledaju i da ne vide, i da ušima slušaju i da ne razumiju; da se kako ne obrate i da im se ne oproste grijesi. ¹³ I reèe im: zar ne razumijete ove prièe? A kako æete sve prièe razumjeti? ¹⁴ Sijaè rijeè sije. ¹⁵ A ono su kraj puta, gdje se sije rijeè i kad je èuju odmah dođe sotona i otme rijeè posijanu u srcima njihovijem. ¹⁶ Tako su i ono što se sije na kamenitijem mjestima koji kad èuju rijeè odmah je prime s radošæu; ¹⁷ Ali nemaju korijena u sebi, nego su nepostojani, pa kad bude do nevolje ili ih potjeraju rijeèi radi, odmah se sablazne. ¹⁸ A ono su što se u trnju sije koji slušaju rijeè, ¹⁹ Ali brige ovoga svijeta i prijevara bogatstva i ostale slasti uđu i zaguše rijeè, i bez roda ostane. ²⁰ A ono su što se na dobroj zemlji sije koji slušaju rijeè i primaju, i donose rod po trideset i

po šeset i po sto. ²¹ I govoraše im: eda li se svijeæa užiže da se metne pod sud ili pod odar? a ne da se na svijetnjak metne? ²² Jer nema ništa tajno što neæe biti javno; niti ima što sakriveno što neæe iziæi na vidjelo. ²³ Ako ima ko uši da èuje neka èuje. ²⁴ I govoraše im: pamтите što èujete: kakom mjerom mjerite onakom æe vam se mjeriti i dometnuæe se vama koji slušate. ²⁵ Jer ko ima, daæe mu se; a koji nema, uzeæe mu se i ono što ima. ²⁶ I govoraše im: tako je carstvo Božije kao èovjek kad baci sjeme u zemlju; ²⁷ I spava i ustaje noæu i danju; i sjeme nièe i raste, da ne zna on. ²⁸ Jer zemlja sama od sebe najprije donese travu, potom klas, pa onda ispuni pšenicu u klasu. ²⁹ A kad sazri rod, odmah pošlje srp; jer nastaje žetva. ³⁰ I govoraše: kakvo æemo kazati da je carstvo Božije? ili u kakvoj æemo ga prièi iskazati? ³¹ Ono je kao zrno gorušièno koje kad se posije u zemlju manje je od sviju sjemena na zemlji; ³² A kad se posije, uzraste i bude veæe od svega povræa, i pusti grane velike da mogu u njegovu hladu ptice nebeske živjeti. ³³ I takovijem mnogijem prièama kazivaše im rijeè koliko mogahu slušati. ³⁴ A bez prièa ne govoraše im ni rijeèi. A uèenicima osobito kazivaše sve. ³⁵ I reèe im onaj dan uveèe: hajdemo na onu stranu. ³⁶ I otpustivši narod uzeše ga kako bješe u laði; a i druge laðe bijahu s njim. ³⁷ I postade velika oluja; i valovi tako zaljevahu u laðu da se veæ napuni. ³⁸ A on na krmi spavaše na uzglavlju; i probudiše ga, i rekoše mu: uèitelju! zar ti ne mariš što ginemo? ³⁹ I ustavši zaprijeti vjetru, i reèe moru: æuti, prestani. I utoli vjetar, i postade tišina velika. ⁴⁰ I reèe im: zašto ste tako strašljivi? Kako nemate vjere. ⁴¹ I uplašise se vrlo, i govorahu jedan drugome: ko je ovaj dakle da ga i vjetar i more slušaju?

5 I doðoše preko mora u okolinu Gadarinsku. ² I kad iziðe iz laðe, odmah ga srete èovjek s duhom neèistijem, ³ Koji življaše u grobovima i niko ga ne mogaše svezati ni verigama; ⁴ Jer je mnogo puta bio metnut u puta i u verige, pa je iskidao verige i puta izlomio; i niko ga ne mogaše ukrotiti. ⁵ I jednako dan i noæ bavljaše se u grobovima i u gorama vièuæi i bijuæi se kamenjem. ⁶ A kad vidje Isusa izdaleka, poteèe i pokloni mu se. ⁷ I povikavši iza glasa reèe: šta je tebi do mene, Isuse sine Boga višnjega? Zaklinjem te Bogom, ne muèi me. ⁸ Jer mu govoraše: iziði, duše neèisti, iz èovjeka. ⁹ I pitaše ga: kako ti je ime? I odgovori mu: legeon mi je ime; jer nas je mnogo. ¹⁰ I moliše ga mnogo da ih ne šalje iz one okoline. ¹¹ A ondje po brijegu pasijaše veliki krd svinja. ¹² I moliše ga svi ðavoli govoreæi: pošlji nas u svinje da u njih uðemo. ¹³ I dopusti im Isus odmah. I izišavši duhovi neèisti uðoše u svinje; i navali krd s brijega u more; a bijaše ih oko dvije hiljade: i potopiše se u moru. ¹⁴ A svinjari pobjegoše, i javiše u gradu i po selima. I iziðoše ljudi da vide šta je bilo. ¹⁵ I doðoše k Isusu, i vidješe bijesnoga u kome je bio legeon gdje sjedi obuèen i pametan; i uplašise se. ¹⁶ A oni što su vidjeli kazaše im šta bi od bijesnoga i od svinja. ¹⁷ I poèeše ga moliti da ide iz njihovijeh krajeva. ¹⁸ I kad uðe u laðu,

moljaše ga onaj što je bio bijesan da bude s njim. ¹⁹ A Isus ne dade mu, veæ mu reèe: idi kuæi svojoj k svojim i kaži im šta ti Gospod uèini, i kako te pomilova. ²⁰ I otide i poèe pripovijedati u Deset Gradova šta mu uèini Isus; i svi se divljahu. ²¹ I kad prijeðe Isus u laði opet na onu stranu, skupi se narod mnogi oko njega; i bješe kraj mora. ²² I gle, doðe jedan od starješina zbornièkijeh po imenu Jair; i vidjevši ga pade pred noge njegove. ²³ I moljaše ga vrlo govoreæi: kæi je moja na smrti; da doðeš i da metneš na nju ruke da ozdravi i živi. ²⁴ I poðe s njim; i za njim iðaše naroda mnogo i turkahu ga. ²⁵ I žena nekakva koja je dvanaest godina болоvala od teèenja krvi ²⁶ I veliku muku podnijela od mnogijeh ljekara, i potrošila sve što je imala, i ništa joj nijesu pomogli, nego još gore naèinili, ²⁷ Kad je èula za Isusa, doðe u narodu sastrag, i dotaèe se haljine njegove. ²⁸ Jer govoraše: ako se samo dotaknem haljina njegovijeh ozdraviæu. ²⁹ I odmah presahnu izvor krvi njezine, i osjeti u tijelu da ozdravi od bolesti. ³⁰ I odmah Isus osjeti u sebi silu što iziðe iz njega, i obazrevši se na narod reèe: ko se to dotaèe mojih haljina? ³¹ I rekoše mu uèenici njegovi: vidiš narod gdje te turka, pa pitaš: ko se dotaèe mene? ³² I on se obziraše da vidi onu koja to uèini. ³³ A žena uplašivši se drktaše, i znajuæi što joj se dogodi, doðe i kleèe pred njim, i kaza mu svu istinu. ³⁴ A on reèe joj: kæeri! vjera tvoja pomože ti; idi s mirom, i budi zdrava od bolesti svoje. ³⁵ Još on govoraše, a doðoše od starješine zbornièkoga govoreæi: kæi tvoja umrije; šta veæ trudiš uèitelja? ³⁶ A Isus odmah èuvši rijeè što rekoše reèe starješini: ne boj se, samo vjeruj. ³⁷ I ne dade za sobom iæi nikome osim Petra i Jakova i Jovana brata Jakovljeva. ³⁸ I doðe u kuæu starješine zbornièkoga, i vidje vrevu i plaè i jauk veliki. ³⁹ I ušavši reèe im: šta ste uzavreli te plaèete? Djevojka nije umrla, nego spava. ⁴⁰ I potsmijevahu mu se. A on istjeravši sve uze oca djevojèina i mater i koji bijahu s njim, i uðe gdje ležaše djevojka. ⁴¹ I uzevši djevojku za ruku reèe joj: Talita kumi, koje znaèi: djevojko, tebi govorim, ustani. ⁴² I odmah usta djevojka i hoðaše; a bješe od dvanaest godina. I zaèudiše se èudom velikijem. ⁴³ I zaprijeti im vrlo da niko ne dozna za to, i reèe: podajte joj nek jede.

6 I iziðe odande, i doðe na svoju postojbinu; i za njim idoše uèenici njegovi. ² I kad doðe subota, poèe uèiti u zbornici. I mnogi koji slušahu, divljahu se govoreæi: otkud ovome to? I kakva mu je premudrost dana? I èudesu takova rukama njegovijem èine se? ³ Nije li ovo drvodjelja, sin Marijin, a brat Jakovljevi i Josijin i Judin i Simonov? I nijesu li sestre njegove ovdje meðu nama? I sablažnjavahu se o njega. ⁴ A Isus reèe im: nigdje nije prorok bez èasti do na postojbini svojoj i u rodu i u domu svome. ⁵ I ne mogaše ondje nijednoga èuda da uèini, osim što malo bolesnika iscijeli metnuvši na njih ruke. ⁶ I divljaše se nevjerstvu njihovome. I iðaše po okolnijem selima i uèaše. ⁷ I dozva dvanaestoricu, i poèe ih slati dva i dva, i davaše im vlast nad duhovima neèistijem. ⁸ I zapovjedi im da

ništa ne uzimaju na put osim jednoga štapa: ni torbe ni hljeba ni novaca u pojasu; ⁹ Nego obuveni u opanke, i ne oblaèiti dviju haljina. ¹⁰ I reèe im: gdje uèete u dom ondje ostanite dok ne iziðete odande. ¹¹ I ako vas ko ne primi i ne posluša vas, izlazeæi odande otresite prah s nogu svojijeh za svjedoèanstvo njima. Zaista vam kaæem: lakše æe biti Sodomu i Gomoru u dan strašnoga suda nego gradu onome. ¹² I otišavši propovijedahu da se treba kajati; ¹³ I ðavole mnoge izgonjahu; i mazahu uljem mnoge bolesnike; i iscjeljivahu. ¹⁴ I zaèu car Irod za Isusa jer njegovo ime bijaše se razglasilo i reèe: Jovan krstitelj iz mrtvijeh usta, zato èini èudesu. ¹⁵ Drugi govorahu: to je Ilija. A drugi govorahu: to je prorok ili kao koji od proroka. ¹⁶ A kad èu Irod, reèe: to je Jovan koga sam ja posjekao, on usta iz mrtvijeh. ¹⁷ Jer ovaj Irod posla te uhvatiše Jovana, i svezavši baci ga u tamnicu Irodijade radi žene Filipa brata svojega, jer se oæeni njom. ¹⁸ Jer Jovan govoraše Irodu: ne moæeš ti imati žene brata svojega. ¹⁹ A Irodijada rasrdi se na njega, i šæaše da ga ubije, ali ne mogaše. ²⁰ Jer se Irod bojaše Jovana znajuæi ga da je èovjek pravedan i svet, i èuvaše ga, i mnogo koješta èinjaše kako mu on reèe, i rado ga slušaše. ²¹ I dogodi se dan zgodan, kad Irod na dan svoga roðenja davaše veèeru knezovima svojijem i vojvodama i starješinama Galilejskijem. ²² I ušavši kaèi Irodijadina i igravši i ugodivši Irodu i gostima njegovijem reèe car djevojci: išti u mene šta god hoæeš, i daæu ti. ²³ I zakle joj se: što god zaišteš u mene daæu ti, da bi bilo i do po carstva moga. ²⁴ A ona izišavši reèe materi svojoj: šta æu iskati? A ona reèe: glavu Jovana krstitelja. ²⁵ I odmah ušavši brzo k caru zaiska govoreæi: hoæu da mi daš sad na krugu glavu Jovana krstitelja. ²⁶ I zabrinu se car, ali kletve radi i gostiju svojijeh ne htje joj odreæi. ²⁷ I odmah posla car dželata, i zapovjedi da donese glavu njegovu. ²⁸ A on otišavši posijeèe ga u tamnici, i donese glavu njegovu na krugu, i dade djevojci, a djevojka dade je materi svojoj. ²⁹ I èuvši uèenici njegovi doðoše i uzeše tijelo njegovo, i metnuše ga u grob. ³⁰ I skupiše se apostoli k Isusu, i javiše mu sve i što uèiniše i šta ljude nauèiše. ³¹ I reèe im: doðite vi sami nasamo, i poèinite malo. Jer ih bijaše mnogo koji dolaze i odlaze, i ne imahu kad ni jesti. ³² I otidoše na laði u pusto mjesto sami. ³³ I vidješe ih ljudi kad iðahu, i poznaše ih mnogi, i pješice iz sviju gradova stjecahu se onamo, i prestigoše ih, i skupiše se oko njega. ³⁴ I izišavši Isus vidje narod mnogi, i saæali mu se, jer bijahu kao ovce bez pastira; i poèe ih uèiti mnogo. ³⁵ I kad bi veæ pred noæ, pristupiše k njemu uèenici njegovi govoreæi: pusto je mjesto, a veæ je dockan; ³⁶ Otpusti ih neka idu u okolna sela i palanke da kupe sebi hljeba; jer nemaju šta jesti. ³⁷ A on odgovarajuæi reèe im: podajte im vi neka jedu. I rekoše mu: veæ ako da idemo da kupimo za dvjesta groša hljeba, i da im damo da jedu? ³⁸ A on im reèe: koliko hljebova imate? Idite vidite. I vidjevši rekoše: pet hljebova i dvije ribe. ³⁹ I zapovjedi im da ih posade sve na gomile po zelenoj travi. ⁴⁰ I posadiše se

na gomile po sto i po pedeset. ⁴¹ I uzevši onijeh pet hljebova i dvije ribe pogleda na nebo, i blagoslovi, pa prelomi hljebove, i dade uèenicima svojijem da metnu ispred njih; i one dvije ribe razdijeli svima. ⁴² I jedoše svi, i nasitiše se. ⁴³ I nakupiše komada dvanaest kotarica punijeh i od riba. ⁴⁴ A bijaše onijeh što su jeli hljebove oko pet hiljada ljudi. ⁴⁵ I odmah natjera uèenike svoje da uðu u laðu i da idu naprijed na onu stranu u Vitsaidu dok on otpusti narod. ⁴⁶ I otpustivši ih otide na goru da se pomoli Bogu. ⁴⁷ I uveèe bijaše laða nasred mora, a on sam na zemlji. ⁴⁸ I vidje ih gdje se muèahu veslajuæi: jer im bijaše protivan vjetar. I oko èetvrte straæe noæne doðe k njima iduæi po moru; i šæadijaše da ih mimoiðe. ⁴⁹ A oni vidjevši ga gdje ide po moru mišljahu da je utvara, i povikaše; ⁵⁰ Jer ga svi vidješe i poplašiše se. I odmah progovori s njima, i reèe im: ne bojte se, ja sam, ne plašite se. ⁵¹ I uðe k njima u laðu, i utoli vjetar; i vrlo se uplašiše, i divljahu se. ⁵² Jer ih ne nauèiše hljebovi; jer se bijaše srce njihovo okamenilo. ⁵³ I prešavši doðoše u zemlju Genisaretsku; i stadoše u kraj. ⁵⁴ I kad iziðoše iz laðe, odmah ga poznaše ljudi. ⁵⁵ I oprèavši sav onaj kraj poèeše na odrima donositi bolesnike gdje èujahu da je on. ⁵⁶ I kud god iðaše u sela ili u gradove ili u palanke, na raskršæima metahu bolesnike i moljahu ga da se barem skuta od haljine njegove dotaknu: i ozdravljahu svi koji ga se doticahu.

7 I skupiše se oko njega fariseji i neki od knjiæevnika koji bijahu došli iz Jerusalima. ² I vidjevši neke od uèenika njegovijeh da neèistijem, to jest neumivenijem, rukama jedu hljeb, ukoriše ih. ³ Jer fariseji i svi Jevreji ne jedu dok ne umiju ruku do lakata, dræeæi se onoga što im je ostalo od starijeh; ⁴ I kad doðu s pazara, ne jedu dok se ne umiju; i još mnogo ima što su primili te dræe: peru èaše i žbanove i kotlove i klupe. ⁵ A potom pitahu ga fariseji i knjiæevnici: zašto uèenici tvoji ne žive kao što nam je ostalo od starijeh, nego jedu hljeb neumivenijem rukama? ⁶ A on odgovarajuæi reèe im: dobro je prorokovao Isaija za vas licemjere, kao što je pisano: ovi ljudi usnama me poštuju, a srce njihovo daleko stoji od mene. ⁷ No zaludu me poštuju uèeæi naukama, zapovijestima ljudskijem. ⁸ Jer ostaviste zapovijesti Boæije, a dræite obièaje ljudske, pranje žbanova i èaša; i druga mnoga takova èinite. ⁹ I reèe im: dobro ukidate zapovijest Boæiju da svoj obièaj saèuvate. ¹⁰ Jer Mojsije reèe: poštuj oca svojega i mater svoju; i: koji opsuje oca ili mater smræu da umre. ¹¹ A vi kaæete: ako reèe èovjek ocu ili materi: korvan, to jest: prilog je èim bih ti ja mogao pomoæi. ¹² I tako ne date mu ništa uèiniti ocu svojemu ili materi svojoj, ¹³ Ukidajuæi rijeè Boæiju svojijem obièajem koji ste postavili; i ovako mnogo koješta èinite. ¹⁴ I dozvavši sav narod reèe im: poslušajte mene svi, i razumijte. ¹⁵ Ništa nema što bi èovjeka moglo opoganiti da uðe spolja u njega, nego što izlazi iz njega ono je što pogani èovjeka. ¹⁶ Ako ko ima uši da èuje neka èuje. ¹⁷ I kad doðe od naroda u kuæu pitahu ga uèenici njegovi za prièu. ¹⁸ I reèe im:

zar ste i vi tako nerazumni? Ne razumijete li da što god u èovjeka spolja ulazi ne može ga opoganiti? ¹⁹ Jer mu ne ulazi u srce nego u trbuh; i izlazi napolje èisteæi sva jela. ²⁰ Još reèe: što izlazi iz èovjeka ono pogani èovjeka; ²¹ Jer iznutra iz srca ljudskoga izlaze misli zle, preljube, kurvarstva, ubistva, ²² Kraðe, lakomstva, pakosti, zloæe, lukavstvo, sramote, zlo oko, huljenje na Boga, ponos, bezumlje. ²³ Sva ova zla iznutra izlaze, i pogane èovjeka. ²⁴ I ustavši odande otide na krajeve Tirske i Sidonske, i ušavši u kuæu šæadijaše da niko ne èuje za nj; i ne može se sakriti. ²⁵ Jer èuvši za nj žena što u njezinoj kæeri bijaše duh neèisti, doðe i pade k nogama njegovima. ²⁶ A žena ta bijaše Grkinja rodom Sirofinièanka, i moljaše ga da istjera ðavola iz kæeri njezine. ²⁷ A Isus reèe joj: stani da se najprije djeca nahrane; jer nije pravo uzeti hljeb od djece i baciti psima. ²⁸ A ona odgovarajuæi reèe mu: da, Gospode; ali i psi pod trpezom jedu od mrva djetinjijeh. ²⁹ I reèe joj: za tu rijeè idi; iziðe ðavo iz kæeri tvoje. ³⁰ I došavši kuæi naðe da je ðavo izišao, i kæi ležaše na odru. ³¹ I opet iziðe Isus iz krajeva Tirskih i Sidonskih i doðe na more Galilejsko u krajeve Desetogradske. ³² I dovedoše k njemu gluha i mutava, i moljahu ga da metne na nj ruku. ³³ I uzevši ga iz naroda nasamo metnu prste svoje u uši njegove, i pljunuvši dohvati se jezika njegova; ³⁴ I pogledavši na nebo uzdahnu, i reèe mu: Efata, to jest: otvori se. ³⁵ I odmah mu se otvoriše uši, i razdriješ se sveza jezika njegova, i govoraše lijepo. ³⁶ I zaprijeti im da nikome ne kazuju; ali što im on zabranjivaše oni još veæma razglašivahu. ³⁷ I vrlo se divljahu govoreæi: sve dobro èini; i gluhe èini da èuju i nijeme da govore.

8 U to vrijeme, kad bijaše vrlo mnogo naroda i ne imadijahu šta jesti, dozva Isus uèenike svoje i reèe im: ² Źao mi je naroda, jer veæ tri dana stoje kod mene i nemaju ništa jesti. ³ I ako ih otpustim gladne kuæama njihovijem, oslabiæe na putu; jer su mnogi od njih došli izdaleka. ⁴ I odgovoriše mu uèenici njegovi: otkuda æemo uzeti hljeba ovdje u pustinji da ih nahranimo? ⁵ I zapita ih: koliko imate hljebova? A oni kazaše: sedam. ⁶ I zapovjedi narodu da posjedaju po zemlji; i uzevši onijeh sedam hljebova i hvalu davši, prelomi, i dade uèenicima svojijem da razdadu; i razdadoše narodu. ⁷ I imahu malo ribica; i njih blagoslovivši reèe da i njih razdadu. ⁸ I jedoše, i nasitiše se, i nakupiše komada što preteèe sedam kotarica. ⁹ A onijeh što su jeli bijaše oko èetiri hiljade. I otpusti ih. ¹⁰ I odmah uðe u laðu s uèenicima svojijem, i doðe u okoline Dalmanutske. ¹¹ I iziðoše fariseji, i poèeše se prepirati s njim, i kušajuæi ga iskahu od njega znak s neba. ¹² I uzdahnuvši duhom svojijem reèe: zašto rod ovaj znak traži? Zaista vam kaæem: neæe se dati rodu ovome znak. ¹³ I ostavivši ih uljeze opet u laðu, i otide na onu stranu. ¹⁴ I zaboraviše uèenici njegovi uzeti hljeba, i nemahu sa sobom u laði do jedan hljeb. ¹⁵ I zapovijedaše im govoreæi: gledajte, èuvajte se kvasca farisejskoga i kvasca Irodova. ¹⁶ I mišljahu jedan drugome govoreæi: to je što hljeba

nemamo. ¹⁷ I razumjevši Isus reèe im: šta mislite što hljeba nemate? Zar još ne osjeæate, niti razumijete? Zar je još okamenjeno srce vaše? ¹⁸ Oèi imate i ne vidite? uši imate i ne èujete? I ne pamтите li ¹⁹ Kad ja pet hljebova prelomih na pet hiljada, koliko kotarica punijeh komada nakupiste? Rekoše mu: dvanaest. ²⁰ A kad sedam na èetiri hiljade, koliko punijeh kotarica nakupiste komada? A oni rekoše: sedam. ²¹ I reèe im: kako ne razumijete? ²² I doðe u Vitsaidu; i dovedoše k njemu slijepa, i moljahu ga da ga se dotakne. ²³ I uzevši za ruku slijepoga izvede ga napolje iz sela, i pljunuvši mu u oèi metnu ruke na nj, i zapita ga vidi li što. ²⁴ I pogledavši reèe: vidim ljude gdje idu kao drva. ²⁵ I potom opet metnu mu ruke na oèi, i reèe mu da pogleda: i iscijeli se, i vidje sve lijepo. ²⁶ I posla ga kuæi njegovoj govoreæi: ne ulazi u selo, niti kazuj kome u selu. ²⁷ I iziðe Isus i uèenici njegovi u sela Æesarije Filipove; i putem pitaše uèenike svoje govoreæi im: ko govore ljudi da sam ja? ²⁸ A oni odgovoriše: Jovan krstitelj; drugi: Ilija; a drugi: koji od proroka. ²⁹ A on im reèe: a vi šta mislite ko sam ja? A Petar odgovarajuæi reèe mu: ti si Hristos. ³⁰ I zaprijeti im da nikom ne kazuju za njega. ³¹ I poèe ih uèiti da sinu èovjeèijemu valja mnogo postradati, i da æe ga okriviti starješine i glavari sveštenieki i knjiæevnici, i da æe ga ubiti, i treæi dan da æe ustati. ³² I govoraše o tom ne ustruèavajuæi se. I Petar uze ga i poèe ga odvraæati. ³³ A on obrnuvši se i pogledavši na uèenike svoje zaprijeti Petru govoreæi: idi od mene sotonu; jer ti ne misliš što je Boæije nego što je ljudsko. ³⁴ I dozvavši narod s uèenicima svojima reèe im: ko hoæe za mnom da ide neka se odreèe sebe i uzme krst svoj, i za mnom ide. ³⁵ Jer ko hoæe dušu svoju da saèuva, izgubiæe je; a ko izgubi dušu svoju mene radi i jevanðelja onaj æe je saèuvati. ³⁶ Jer kakva je korist èovjeku ako zadobije sav svijet a duši svojoj naudi? ³⁷ Ili kakav æe otkup dati èovjek za dušu svoju? ³⁸ Jer ko se postidi mene i mojijeh rijeèi u rodu ovome preljubotvornome i grješnom, i sin æe se èovjeèij postidjeti njega kad doðe u slavi oca svojega s anðelima svetima.

9 I reèe im: zaista vam kaæem: imaju neki meðu ovima što stoje ovdje koji neæe okusiti smrti dok ne vide carstvo Boæije da doðe u sili. ² I poslije šest dana uze Isus Petra i Jakova i Jovana i izvede ih na goru visoku same; i preobrazi se pred njima. ³ I haljine njegove postadoše sjajne i vrlo bijele kao snijeg, kao što ne može bjelilja ubijeliti na zemlji. ⁴ I ukaza im se Ilija s Mojsijem gdje se razgovarahu s Isusom. ⁵ I Petar odgovarajuæi reèe Isusu: Ravi! dobro nam je ovdje biti; i da naèinimo tri sjenice: tebi jednu i Mojsiju jednu i Iliji jednu. ⁶ Jer ne znadijaše šta govori; jer bijahu vrlo uplašeni. ⁷ I postade oblak te ih zakloni; i doðe glas iz oblaka govoreæi: ovo je sin moj ljubazni; njega poslušajte. ⁸ I ujedanput pogledavši nikoga ne vidješe osim Isusa sama sa sobom. ⁹ A kad silaæahu s gore zaprijeti im da nikom ne kazuju šta su vidjeli, dok sin èovjeèij ne ustane iz mrtvijeh. ¹⁰ I rijeè zadræaše u sebi pitajuæi jedan drugoga: šta to znaèi ustati iz mrtvijeh?

¹¹ I pitahu ga govoreæi: kako govore književnici da Ilija treba najprije da dođe? ¹² A on odgovarajuæi reèe im: Ilija æe doæi najprije, i urediti sve; ali i sin èovjeèij treba da mnogo postrada i da se ponizi, kao što je pisano. ¹³ Ali vam kaŕem da je i Ilija došao i uèiniše s njim šta htjedoše kao što je pisano za njega. ¹⁴ I došavši k uèenicima svojijem vidje narod mnogi oko njih i književnike gdje se prepiru s njima. ¹⁵ I odmah vidjevši ga sav narod uplaši se i pritrèavši pozdravljahu ga. ¹⁶ I upita književnike: šta se prepirete s njima? ¹⁷ I odgovarajuæi jedan od naroda reèe: uèitelju! dovedoh k tebi sina svojega u kome je duh nijem. ¹⁸ I svaki put kad ga uhvati lomi ga, i pjenu baca i ŕkrguæe zubima; i suši se. I rekoh uèenicima tvojijem da ga istjeraju; i ne moguše. ¹⁹ A on odgovarajuæi mu reèe: o rode nevjerni! dokle æu s vama biti? dokle æu vas trpljeti? Dovedite ga k meni. ²⁰ I dovedoše ga k njemu; i kad ga vidje odmah ga duh stade lomiti; i panuvši na zemlju valjaše se bacajuæi pjenu. ²¹ I upita oca njegova: koliko ima vremena kako mu se to dogodilo? A on reèe: iz djetinjstva. ²² I mnogo puta baca ga u vatru i u vodu da ga pogubi; nego ako što možeš pomozi nam, smiluj se na nas. ²³ A Isus reèe mu: ako možeš vjerovati: sve je moguæe onome koji vjeruje. ²⁴ I odmah povikavši otac djetinji sa suzama govoraše: vjerujem, Gospode! pomozi mojemu nevjerju. ²⁵ A Isus videæi da se stjeèe narod zaprijeti duhu neèistome govoreæi mu: duše nijemi i gluhi! ja ti zapovijedam, iziði iz njega i više ne ulazi u njega. ²⁶ I povikavši i izlomivši ga vrlo iziðe; i uèini se kao mrtav tako da mnogi govorahu: umrije. ²⁷ A Isus uzevši ga za ruku podiŕe ga; i usta. ²⁸ I kad uðe u kuæu pitahu ga uèenici njegovi nasamo: zašto ga mi ne mogosmo istjerati? ²⁹ I reèe im: ovaj se rod nièim ne može istjerati do molitvom i postom. ³⁰ I iziŕavši odande iðahu kroz Galileju; i ne ŕæadijaše da ko dozna. ³¹ Jer uèaše uèenike svoje, i govoraše im da æe se sin èovjeèij predati u ruke ljudske, i ubiæe ga, i pošto ga ubiju ustaæe treæi dan. ³² A oni ne razumijevahu rijeèi, i ne smedijahu da ga zapitaju. ³³ I dođe u Kapernaum, i kad bješe u kuæi zapita ih: šta se prepiraste putem meðu sobom? ³⁴ A oni muèahu; jer se putem prepiraše meðu sobom ko je najveæi. ³⁵ I sjedavši dozva dvanaesticu i reèe im: koji hoæe da bude prvi neka bude od sviju najzadnji i svima sluga. ³⁶ I uzevši dijete metnu ga meðu njih i zagrlivši ga reèe im: ³⁷ Ko jedno ovakovo dijete primi u ime moje, mene prima; a ko mene primi, ne prima mene nego onoga koji je mene poslao. ³⁸ Odgovori mu Jovan govoreæi: uèitelju! vidjesmo jednoga gdje imenom tvojijem izgoni ðavole koji ne ide za nama: i zabranismo mu, jer ne ide za nama. ³⁹ A Isus reèe: ne branite mu; jer nema nikoga koji bi imenom mojijem èudo èinio da može brzo zlo govoriti za mnom. ⁴⁰ Jer ko nije protiv vas s vama je. ⁴¹ Jer ko vas napoji èašom vode u ime moje, zato što ste Hristovi, zaista vam kaŕem: neæe mu propasti plata. ⁴² A koji sablazni jednoga od ovijeh malijeh koji vjeruju mene, bolje bi mu bilo da se objesi kamen vodenieni o vratu njegovu i da se baci u more.

⁴³ I ako te ruka tvoja sablaŕnjava, otsijeci je: bolje ti je bez ruke u ŕivot uæi, negoli s obje ruke uæi u pakao, u oganj vjeèni, ⁴⁴ Gdje crv njihov ne umire, i oganj se ne gasi. ⁴⁵ I ako te noga tvoja sablaŕnjava, otsijeci je: bolje ti je uæi u ŕivot hromu, negoli s dvije noge da te bace u pakao, u oganj vjeèni, ⁴⁶ Gdje crv njihov ne umire, i oganj se ne gasi. ⁴⁷ Ako te i oko tvoje sablaŕnjava, iskopaj ga: bolje ti je s jednijem okom uæi u carstvo Boŕije, negoli s dva oka da te bace u pakao ognjeni, ⁴⁸ Gdje crv njihov ne umire, i oganj se ne gasi. ⁴⁹ Jer æe se svaki ognjem posoliti, i svaka æe se ŕtva solju posoliti. ⁵⁰ Dobra je so; ali ako so bude neslana, èim æe se osoliti? Imajte so u sebi, i mir imajte meðu sobom.

10 I ustavši odande dođe u okoline Judejske preko Jordana, i steèe se opet narod k njemu; i kao što obièaj imaše, opet ih uèaše. ² I pristupivši fariseji upitaše ga kuŕajuæi: može li èovjek pustiti ŕenu? ³ A on odgovarajuæi reèe im: šta vam zapovijeda Mojsije? ⁴ A oni rekoše: Mojsije dopusti da joj se da raspusna knjiga i da se pusti. ⁵ I odgovarajuæi Isus reèe im: po tvrdi vaŕega srca napisa vam on zapovijest ovu. ⁶ A u poèetku stvorenja muŕa i ŕenu stvorio ih je Bog. ⁷ Zato ostavi èovjek oca svojega i mater i priljepi se k ŕeni svojoj, ⁸ I budu dvoje jedno tijelo. Tako nijesu više dvoje nego jedno tijelo. ⁹ A što je Bog sastavio èovjek da ne rastavlja. ¹⁰ I u kuæi opet zapitaše ga za to uèenici njegovi. ¹¹ I reèe im: koji pusti ŕenu i oŕeni se drugom, èini preljubu na njoj. ¹² I ako ŕena ostavi muŕa svojega i poðe za drugoga, èini preljubu. ¹³ I donoŕahu k njemu djecu da ih se dotakne; a uèenici branjahu onima što ih donoŕahu. ¹⁴ A Isus vidjevši rasrdi se i reèe im: pustite djecu neka dolaze k meni, i ne branite im; jer je takovijeh carstvo Boŕije. ¹⁵ Zaista vam kaŕem: koji ne primi carstva Boŕijega kao dijete, neæe uæi u njega. ¹⁶ I zagrlivši ih metnu na njih ruke te ih blagoslovi. ¹⁷ I kad iziðe na put, pritrèa neko, i kleknuvši na koljena pred njim pitaše ga: uèitelju blagi! šta mi treba èiniti da dobijem ŕivot vjeèni? ¹⁸ A Isus reèe mu: što me zoveš blagijem? niko nije blag osim jednoga Boga. ¹⁹ Zapovijesti znaš: ne èini preljube; ne ubij; ne ukradi; ne svjedoèi laŕno; ne èini nepravde nikome; poŕtuj oca svojega i mater. ²⁰ A on odgovarajuæi reèe mu: uèitelju! sve sam ovo saèuvao od mladosti svoje. ²¹ A Isus pogledavši na nj, omilje mu, i reèe mu: joŕ ti jedno nedostaje: idi prodaj sve što imaš i podaj siromasima; i imaæeš blago na nebu; i doði te hajde za mnom uzevši krst. ²² A on posta zlovoljan od ove rijeèi, i otide ŕalostan; jer bijaše vrlo bogat. ²³ I pogledavši Isus reèe uèenicima svojima: kako je teŕko bogatima uæi u carstvo nebesko! ²⁴ A uèenici se uplašiše od rijeèi njegovijeh. A Isus opet odgovarajuæi reèe im: djeco! kako je teŕko onima koji se uzdaju u svoje bogatstvo uæi u carstvo Boŕije! ²⁵ Lakše je kamili proæi kroz iglene uŕi negoli bogatome uæi u carstvo Boŕije. ²⁶ A oni se vrlo divljahu govoreæi u sebi: ko se dakle može spasti? ²⁷ A Isus pogledavši na njih reèe: ljudima je nemoguæe, ali nije

Bogu: jer je sve moguæe Bogu. ²⁸ A Petar mu poèe govoriti: eto mi smo ostavili sve, i za tobom idemo. ²⁹ A Isus odgovarajuæi reèe: zaista vam kaæem: nema nikoga koji je ostavio kuæu, ili braæu, ili sestre, ili oca, ili mater, ili æenu, ili djecu, ili zemlju, mene radi i jevanðelja radi, ³⁰ A da neæe primiti sad u ovo vrijeme sto puta onoliko kuæa, i braæe, i sestara, i otaca, i matera, i djece, i zemlje, u progonjenju, a na onome svijetu život vjeèni. ³¹ Ali æe mnogi prvi biti poøljednji, i poøljednji prvi. ³² A kad iðahu putem u Jerusolim, Isus iðaše pred njima, a oni se èuðahu, i za njim iðahu sa strahom. I uzevši opet dvanaesticu poèe im kazivati šta æe biti od njega: ³³ Evo idemo u Jerusolim, i sin èovjeèij predaæe se glavarima sveštenikijem i knjiæevnicima i osudiaæe ga na smrt, i predaæe ga neznaboøcima; ³⁴ I narugaæe mu se, i biaæe ga, i popljuvaæe ga, i ubiaæe ga, i treæi dan ustaæe. ³⁵ I pred njega doðaše Jakov i Jovan, sinovi Zevedejevi, govoreæi: uèiteljju! hoæemo da nam uèiniš za što æemo te moliti. ³⁶ A on reèe: što hoæete da vam uèinim? ³⁷ A oni mu rekoše: daj nam da sjedemo jedan s desne strane tebi a drugi s lijeve, u slavi tvojoj. ³⁸ A Isus im reèe: ne znate šta ištete: moæete li piti èašu koju ja pijem, i krstiti se krštenjem kojijem se ja krstim? ³⁹ A oni mu rekoše: moæemo. A Isus reèe im: èašu dakle koju ja pijem ispiæete; i krštenjem kojijem se ja krstim krstiaæete se; ⁴⁰ Ali da sjedete s desne strane meni i s lijeve, ne mogu ja dati nego kojima je ugotovljeno. ⁴¹ I èuvši to desetorica poèeše se srditi na Jakova i na Jovana. ⁴² A Isus dozvavši ih reèe im: znate da knezovi narodni vladaju narodom i poglavari njegovi upravljaju njim. ⁴³ Ali meðu vama da ne bude tako; nego koji hoæe da bude veæi meðu vama, da vam sluæi. ⁴⁴ I koji hoæe prvi meðu vama da bude, da bude svima sluga. ⁴⁵ Jer sin èovjeèij nije došao da mu sluæe nego da sluæi, i da da dušu svoju u otkup za mnoge. ⁴⁶ I doðaše u Jerihon. I kad izlaæaše iz Jerihona, on i uèenici njegovi i narod mnogi, sin Timejev Vartimej slijepi sjeðaše kraj puta i prošaše. ⁴⁷ I èuvši da je to Isus Nazareæanin stade vikati i govoriti: sine Davidov Isuse! pomiluj me! ⁴⁸ I prijeæahu mu mnogi da uæuti, a on još veæma vikaše: sine Davidov! pomiluj me! ⁴⁹ I stavši Isus reèe da ga zovnu. I zovnuše slijepca govoreæi mu: ne boj se; ustani, zove te. ⁵⁰ A on zbacivši sa sebe haljine svoje ustade, i doæe k Isusu. ⁵¹ I odgovarajuæi reèe mu Isus: šta æeš da ti uèinim? A slijepi reèe mu: Ravuni! da progledam. ⁵² A Isus reèe mu: idi, vjera tvoja pomoæe ti. I odmah progleda, i otide putem za Isusom.

11 I kad se pribliæi k Jerusolimu, k Vitfazi i Vitaniji, kod gore Maslinske, posla dvojicu od uèenika svojijeh ² I reèe im: idite u selo što je prema vama, i odmah kako uðete u njega naæi æete magare privezano, na koje niko od ljudi nije usjedao; odriješite ga i dovedite. ³ I ako vam ko reèe: šta to èinite? kaæite: treba Gospodu; i odmah æe ga poslati amo. ⁴ A oni otidoše, i naðaše magare privezano kod vrata napolju na raskrøæu, i odriješiše ga. ⁵ I neki od onijeh što

stajahu ondje rekoše im: zašto driješite magare? ⁶ A oni rekoše im kao što im zapovjedi Isus; i ostaviše ih. ⁷ I dovedoše magare k Isusu, i metnuše na nj haljine svoje; i usjede na nj. ⁸ A mnogi prostriješe haljine svoje po putu; a jedni rezahu granje od drveta, i prostirahu po putu. ⁹ A koji iðahu pred njim i za njim, vikahu govoreæi: Osana! blagosloven koji ide u ime Gospodnje! ¹⁰ Blagosloveno carstvo oca našega Davida koje ide u ime Gospodnje! Osana na visini! ¹¹ I uðe Isus u Jerusolim, i u crkvu; i promotrivši sve, kad bi uveèe, iziðe u Vitaniju s dvanaesticom. ¹² I sjutradan kad iziðoše iz Vitanije, ogladnje. ¹³ I vidjevši izdaleka smokvu s lišæem doæe ne bi li što našao na njoj; i došavši k njoj ništa ne naðe osim lišæa; jer još ne bješe vrijeme smokvama. ¹⁴ I odgovarajuæi Isus reèe joj: da otsad od tebe niko ne jede roda dovijeka. I slušahu uèenici njegovi. ¹⁵ I doðaše opet u Jerusolim; i ušavši Isus u crkvu stade izgoniti one koji prodavahu i kupovahu po crkvi; i ispremeta trpeze onijeh što mijenjahu novce, i klupe onijeh što prodavahu golubove. ¹⁶ I ne dadijaše da ko pronese suda kroz crkvu. ¹⁷ I uèaše govoreæi im: nije li pisano: dom moj neka se zove dom molitve svima narodima? A vi naèiniste od njega hajduèku peæinu. ¹⁸ I èuše knjiæevnici i glavari sveštenikèi, i traæahu kako bi ga pogubili; jer ga se bojahu; jer se sav narod èuðaše nauçi njegovoj. ¹⁹ I kad bi uveèe iziðe napolje iz grada. ²⁰ I ujutru prolazeæi vidješe smokvu gdje se posušila iz korijena. ²¹ I opomenuvši se Petar reèe mu: Ravi! gle, smokva što si je prokleo posušila se. ²² I odgovarajuæi Isus reèe im: ²³ Imajte vjeru Boæiju; jer vam zaista kaæem: ako ko reèe gori ovaj; digni se i baci se u more, i ne posumnja u srcu svojemu, nego uzvjeruje da æe biti kao što govori: biaæe mu što god reèe. ²⁴ Zato vam kaæem: sve što ištete u svojoj molitvi vjerujte da æete primiti; i biaæe vam. ²⁵ I kad stojite na molitvi, praštajte ako što imate na koga: da i otac vaø koji je na nebesima oprostí vama pogrješke vaøe. ²⁶ Ako li pak vi ne opraštate, ni otac vaø koji je na nebesima neæe oprostí vama pogrjeøaka vaøijeh. ²⁷ I doðaše opet u Jerusolim; i kad hoðaše po crkvi doðaše k njemu glavari sveštenikèi i knjiæevnici i starješine, ²⁸ I rekoše mu: kakvom vlasti to èiniš? i ko ti dade vlast tu, da to èiniš? ²⁹ A Isus odgovarajuæi reèe im: i ja æu vas da upitam jednu rijeè, i odgovorite mi; pa æu vam kazati kakvom vlasti ovo èinim. ³⁰ Krštenje Jovanovo ili bi s neba ili od ljudi? odgovorite mi. ³¹ I miøljahu u sebi govoreæi: ako reèemo: s neba; reæi æe: zašto mu dakle ne vjerovaste? ³² Ako li reèemo: od ljudi; bojimo se naroda; jer svi miøljahu za Jovana da zaista prorok bješe. ³³ I odgovarajuæi rekoše Isusu: ne znamo. I Isus odgovarajuæi reèe njima: ni ja vama neæu kazati kakvom vlasti ovo èinim.

12 I poèe im govoriti u prièama: posadi èovjek vinograd, i ogradi plotom, i iskopa pivnicu, i naèini kulu, i dade ga vinogradarima, pa otide. ² I kad doæe vrijeme, posla k vinogradarima slugu da primi od vinogradara od roda vinogradskoga. ³ A oni uhvativši

slugu izbiše ga, i poslaše prazna. ⁴I opet posla k njima drugoga slugu; i onoga biše kamenjem i razbiše mu glavu, i poslaše ga sramotna. ⁵I opet posla drugoga; i onoga ubiše; i mnoge druge, jedne izbiše a jedne pobiše. ⁶Još dakle imaše jedinoga svojega milog sina, posla i njega najposlije k njima govoreæi: postidjeæe se sina mojega. ⁷A vinogradari rekoše u sebi: ovo je našljednik, hodite da ga ubijemo, i nama æe ostati oðevina njegov. ⁸I uhvatiše ga, i ubiše, i izbacije ga napolje iz vinograda. ⁹Šta æe dakle uèiniti gospodar od vinograda? Doæi æe i pogubiæe vinogradare, i daæe vinograd drugima. ¹⁰Zar nijeste èitali u pismu ovo: kamen koji odbaciše zidari, onaj posta glava od ugla; ¹¹To bi od Gospoda i divno je u našijem oèima? ¹²I gledahu da ga uhvate, ali se pobojaše naroda; jer razumješe da za njih govori prièu; i ostavivši ga otidoše. ¹³I poslaše k njemu neke od fariseja i Irodovaca da bi ga uhvatili u rijeèi. ¹⁴A oni došavši rekoše mu: uèitelju! znamo da si istinit, i da ne mariš ni za koga; jer ne gledaš ko je ko, nego zaista putu Božijemu uèiš; treba li æesaru davati haraè ili ne? Hoæemo li dati ili da ne damo? ¹⁵A on znajuæi njihovo licemjerje reèe im: što me kušate? Donesite mi novac da vidim. ¹⁶A oni donesoše. I reèe im: èij je obraz ovaj i natpis? A oni mu rekoše: æesarev. ¹⁷I odgovarajuæi Isus reèe im: podajte æesarevo æesaru, i Božije Bogu. I èudiše mu se. ¹⁸I dođoše k njemu sadukeji koji kažu da nema vaskrsenija, i zapitaše ga govoreæi: ¹⁹Uèitelju! Mojsije nam napisa: ako kome brat umre i ostavi ženu a djece ne ostavi, da brat njegov uzme ženu njegovu i da podigne sjeme bratu svojemu. ²⁰Sedam braæe bješe: i prvi uze ženu, i umrije bez poroda. ²¹I drugi uze je, i umrije, i ni on ne ostavi poroda; tako i treæi. ²²I uzeše je sedmorica, i ne ostaviše poroda. A poslije sviju umrije i žena. ²³O vaskrseniju dakle kad ustanu koga æe od njih biti žena? jer je za sedmoricom bila. ²⁴I odgovarajuæi Isus reèe im: zato li se vi varate što ne znate pisma ni sile Božije? ²⁵Jer kad iz mrtvih ustanu, niti æe se ženiti ni udavati, nego su kao anđeli na nebesima. ²⁶A za mrtve da ustaju nijeste li èitali u knjigama Mojsijevijem kako mu reèe Bog kod kupine govoreæi: ja sam Bog Avraamov, i Bog Isakov, i Bog Jakovljevi? ²⁷Nije Bog Bog mrtvih, nego Bog živijeh. Vi se dakle vrlo varate. ²⁸I pristupi jedan od književnika koji ih slušaše kako se prepiru, i vidje da im dobro odgovara, i zapita ga: koja je prva zapovijest od sviju? ²⁹A Isus odgovori mu: prva je zapovijest od sviju: èuj Izrailju, Gospod je Bog naš Gospod jedini; ³⁰I ljubi Gospoda Boga svojega svijem srcem svojijem i svom dušom svojom i svijem umom svojijem i svom snagom svojom. Ovo je prva zapovijest. ³¹I druga je kao i ova: ljubi bližnjega svojega kao samoga sebe. Druge zapovijesti veæe od ovijeh nema. ³²I reèe mu književnik: dobro, uèitelju! pravo si kazao da je jedan Bog, i nema drugoga osim njega; ³³I ljubiti ga svijem srcem i svijem razumom i svom dušom i svom snagom, i ljubiti bližnjega kao samoga sebe, veæe je od sviju žrtava i priloga. ³⁴A

Isus vidjevši kako pametno odgovori reèe mu: nijesi daleko od carstva Božijega. I niko više ne smijaše da ga zapita. ³⁵I odgovori Isus i reèe uèeæi u crkvi: kako govore književnici da je Hristos sin Davidov? ³⁶Jer sam David kaza Duhom svetijem: reèe Gospod Gospodu mojemu: sjedi meni s desne strane, dok položim neprijatelje tvoje podnožje nogama tvojima. ³⁷Sam dakle David naziva ga Gospodom, i otkuda mu je sin? I mnogi narod slušaše ga s radošæu. ³⁸I govoraše im u nauci svojoj: èuvajte se književnika koji idu u dugaèkijem haljinama, i traže da im se klanja po ulicama, ³⁹I prvijeh mjesta po zbornicama, i zaèelja na gozbama. ⁴⁰Ovi što jedu kuæe udovièke, i lažno se mole Bogu dugo, biæe još veæma osuðeni. ⁴¹I sjedavši Isus prema Božijoj hazni gledaše kako narod meæe novce u Božiju haznu. I mnogi bogati metahu mnogo. ⁴²I došavši jedna siromašna udovica metnu dvije lepte, koje èini jedan kodrant. ⁴³I dozvavši uèenike svoje reèe im: zaista vam kažem: ova siromašna udovica metnu više od sviju koji meæu u Božiju haznu. ⁴⁴Jer svi metnuše od suviška svojega; a ona od sirotinje svoje metnu sve što imaše, svu hranu svoju.

13 I kad izlažaše iz crkve reèe mu jedan od uèenika njegovijeh: uèitelju! gle kakvo je kamenje, i kakva graðevina! ²I odgovarajuæi Isus reèe mu: vidiš li ove velike graðevine? ni kamen na kamenu neæe ovdje ostati koji se neæe razmetnuti. ³I kad sjeðaše na gori Maslinskoj prema crkvi, pitahu ga sama Petar i Jakov i Jovan i Andrija: ⁴Kaži nam kad æe to biti? i kakav æe znak biti kad æe se to sve svršiti? ⁵A Isus odgovarajuæi im poèe govoriti: èuvajte se da vas ko ne prevari. ⁶Jer æe mnogi doæi na moje ime govoreæi: ja sam; i mnoge æe prevariti. ⁷A kad èujete ratove i glasove o ratovima, ne plašite se; jer treba da to bude; ali to još nije pošljedak. ⁸Ustaæe narod na narod i carstvo na carstvo; i zemlja æe se tresti po svijetu; i biæe gladi i bune. To je poèetak stradanju. ⁹A vi se èuvajte; jer æe vas predavati u sudove i po zbornicama biæe vas, i pred kraljeve i careve izvodiæe vas mene radi za svjedoèanstvo njima. ¹⁰I u svima narodima treba da se najprije propovjedi jevanðelje. ¹¹A kad vas povedu da predaju, ne brinite se naprijed šta æete govoriti, niti mislite; nego što vam se da u onaj èas ono govorite; jer vi neæete govoriti nego Duh sveti. ¹²I predaæe brat brata na smrt i otac sina, i ustaæe djeca na roditelje i pobieæe ih. ¹³I svi æe omrznuti na vas imena mojega radi. Ali koji pretrpi do kraja blago njemu. ¹⁴A kad vidite mrzost opušaenja, za koju govori prorok Danilo, da stoji gdje ne treba koji èita da razumije): tada koji budu u Judeji neka bježe u gore; ¹⁵I koji bude na krovu da ne silazi u kuæu, niti da ulazi da uzme što iz kuæe svoje; ¹⁶I koji bude u polju da se ne vraæa natrag da uzme haljinu svoju. ¹⁷Ali teško trudnima i dojilicama u te dane! ¹⁸Nego se molite Bogu da ne bude bježan vaša u zimu. ¹⁹Jer æe u dane te biti nevolja kakova nije bila od poèetka stvorenja koje je Bog stvorio dosad, i neæe ni biti. ²⁰I da Gospod

ne skрати dane niko ne bi ostao; ali izbranijeh radi, koje izbra, skratio je dane. ²¹ Tada ako vam ko reèe: evo ovdje je Hristos; ili: eno ondje; ne vjerujte. ²² Jer æe iziæi lažni hristosi i lažni proroci, i pokazaæe znake i èudesa da bi prevarili, ako bude moguæe, i izbrane. ²³ Ali vi se èuvajte: eto vam sve kazah naprijed. ²⁴ Ali u te dane, poslije te nevolje, sunce æe pomrèati, i mjesec svoju svjetlost izgubiti. ²⁵ I zvijezde æe spadati s neba i sile nebeske pokrenuti se. ²⁶ I tada æe ugledati sina èovjeèijega gdje ide na oblacima sa silom i slavom velikom. ²⁷ I tada æe poslati anđele svoje i sabraæe izbrane svoje od èetiri vjetra, od kraja zemlje do kraja neba. ²⁸ A od smokve nauèite se prièi: kad se veæ njezina grana pomladi i stane listati, znate da je blizu ljeto. ²⁹ Tako i vi kad vidite ovo da se zbiva, znajte da je blizu kod vrata. ³⁰ Zaista vam kažem da od ovaj naraštaj neæe proæi dok se ovo sve ne zbude. ³¹ Nebo i zemlja proæi æe, ali rijeèi moje neæe proæi. ³² A o danu tome ili o èasu niko ne zna, ni anđeli koji su na nebesima, ni sin, do otac. ³³ Pazite, stražite i molite se Bogu; jer ne znate kad æe vrijeme nastati. ³⁴ Kao što èovjek odlazeæi ostavi kuæu svoju, i da slugama svojim vlast, i svakome svoj posao; i vrataru zapovjedi da straži. ³⁵ Stražite dakle; jer ne znate kad æe doæi gospodar od kuæe, ili uveèe ili u ponoæi ili u pijetle ili ujutru; ³⁶ Da ne dođe iznenada i da vas ne nađe a vi spavate. ³⁷ A što vam kažem, svima kažem: stražite.

14 Bijahu pak još dva dana do pashe i do dana prijesnijeh hljebova; i tražahu glavari svešteniki i književnici kako bi ga iz prijevare uhvatili i ubili. ² Ali govorahu: ne o prazniku, da se ne bi narod pobunio. ³ I kad bijaše on u Vitaniji u kuæi Simona gubavoga i sjeđaše za trpezom, dođe žena sa sklenicom mnogocjenoga mira èistoga nardova, i razbivši sklenicu ljevaše mu na glavu. ⁴ A neki se srđahu govoreæi: zašto se to miro prosipa tako? ⁵ Jer se mogaše za nj uzeti više od trista groša i dati siromasima. I vikahu na nju. ⁶ A Isus reèe: ostavite je; šta joj smetate? ona uèini dobro djelo na meni. ⁷ Jer siromahe imate svagda sa sobom, i kad god hoæete možete im dobro èiniti; a mene nemate svagda. ⁸ Ona što može, uèini: ona pomaza naprijed tijelo moje za ukop. ⁹ Zaista vam kažem: gdje se god uspropovijeda jevanđelje ovo po svemu svijetu, kazaæe se i to za spomen njezin. ¹⁰ I Juda Iskariotski, jedan od dvanaestorice, otide ka glavarima sveštenikijem da im ga izda. ¹¹ A oni èuvši obradovaše se, i obrekoše mu novce dati: i tražaše zgodu da ga izda. ¹² I u prvi dan prijesnijeh hljebova, kad klahu pashu, rekoše mu uèenici njegovi: gdje æeš da idemo da ti zgotovimo pashu da jedeš? ¹³ I posla dvojicu od uèenika svojijeh i reèe im: idite u grad, i srešæe vas èovjek koji nosi vodu u krèagu; idite za njim, ¹⁴ I gdje uđe kažite gospodaru od one kuæe: uèitelj veli: gdje je gostionica gdje æu jesti pashu s uèenicima svojijem? ¹⁵ I on æe vam pokazati veliku sobu prostrtu gotovu: ondje nam zgotovite. ¹⁶ I iziđoše uèenici njegovi, i dođoše u grad, i nađoše kao što im kaza, i ugotoviše pashu. ¹⁷ I kad bi

uveèe, dođe sa dvanaestoricom. ¹⁸ I kad sjeđahu za trpezom i jeđahu reèe Isus: zaista vam kažem: jedan od vas, koji jede sa mnom, izdaæe me. ¹⁹ A oni se zabrinuše, i stadoše govoriti jedan za drugim: da ne ja? i drugi: da ne ja? ²⁰ A on odgovarajuæi reèe im: jedan od dvanaestorice koji umoèi sa mnom u zdjelu. ²¹ Sin èovjeèij dakle ide kao što je pisano za njega; ali teško onome èovjeku koji izda sina èovjeèijega; bolje bi mu bilo da se nije rodio onaj èovjek. ²² I kad jeđahu uze Isus hljeb i blagoslovivši prelomi ga, i dade im, i reèe: uzmite, jedite; ovo je tijelo moje. ²³ I uze èašu i davši hvalu dade im; i piše iz nje svi. ²⁴ I reèe im: ovo je krv moja novoga zavjeta koja æe se proliti za mnoge. ²⁵ Zaista vam kažem: više neæu piti od roda vinogradskoga do onoga dana kad æu ga piti novoga u carstvu Božijemu. ²⁶ I otpjavši hvalu iziđoše na goru Maslinsku. ²⁷ I reèe im Isus: svi æete se vi sablazniti o mene ovu noæ; jer je pisano: udariæu pastira i ovce æe se razbjeæi. ²⁸ Ali po vaskrseniju svojemu ja idem pred vama u Galileju. ²⁹ A Petar mu reèe: ako se i svi sablazne, ali ja neæu. ³⁰ I reèe mu Isus: zaista ti kažem: noæas dok dvaput pijetao ne zapjeva tri puta æeš me se odreæi. ³¹ A on još veæma govoraše: da bih znao s tobom i umrijeti neæu te se odreæi. Tako i svi govorahu. ³² I dođoše u selo koje se zove Getsimanija, i reèe uèenicima svojijem: sjedite ovdje dok ja idem da se pomolim Bogu. ³³ I uze sa sobom Petra i Jakova i Jovana, i zabrinu se i poèe tužiti. ³⁴ I reèe im: žalosna je duša moja do smrti; poèekajte ovdje, i stražite. ³⁵ I otišavši malo pade na zemlju, i moljaše se da bi ga mimoišao èas ako je moguæe. ³⁶ I govoraše: Ava oèe! sve je moguæe tebi; pronesi èašu ovu mimo mene; ali opet ne kako ja hoæu nego kako ti. ³⁷ I dođe i nađe ih gdje spavaju, i reèe Petru: Simone! Zar spavaš? Ne može li jednoga èasa postražiti? ³⁸ Stražite i molite se Bogu da ne padnete u napast; jer je duh srèan ali je tijelo slabo. ³⁹ I opet otišavši pomoli se Bogu one iste rijeèi govoreæi. ⁴⁰ I vrativši se nađe ih opet gdje spavaju; jer im bijahu oèi otežale; i ne znadijahu šta bi mu odgovorili. ⁴¹ I dođe treæi put, i reèe im: jednako spavate i poèivate; dosta je; dođe èas; evo se predaje sin èovjeèij u ruke grješnicima. ⁴² Ustanite da idemo; evo izdajnik se moj približi. ⁴³ I odmah dok on još govoraše, dođe Juda, jedan od dvanaestorice, i s njim ljudi mnogi s noževima i s koljem od glavara sveštenikijeh i od književnika i starješina. ⁴⁴ I izdajnik njegov dade im znak govoreæi: koga ja cjelivam onaj je: držite ga, i vodite ga èuvajuæi. ⁴⁵ I došavši odmah pristupi k njemu, i reèe: Ravi! ravi! i cjeliva ga. ⁴⁶ A oni metnuše ruke svoje na nj i uhvatiše ga. ⁴⁷ A jedan od onijeh što stajahu ondje izvadi nož te udari slugu poglavara sveštenikoga, i otsijeèe mu uho. ⁴⁸ I odgovarajuæi Isus reèe im: kao na hajduka izišli ste s noževima i s koljem da me uhvatite, ⁴⁹ A svaki dan sam bio kod vas u crkvi i uèio, i ne uhvatiste me. Ali da se zbude pismo. ⁵⁰ I ostavivši ga uèenici svi pobjegoše. ⁵¹ I za njim iðaše nekakav mladiæ ogrnut platnom po golu tijelu; i uhvatiše onoga mladiæa. ⁵² A on ostavivši

platno go pobježe od njih. ⁵³ I dovedoše Isusa k poglavaru svešteničkome, i stekoše se k njemu svi glavari sveštenički i književnici i starješine. ⁵⁴ I Petar ide za njim izdaleka do u dvor poglavara svešteničkoga, i sjeđaše sa slugama, i grijaše se kod ognja. ⁵⁵ A glavari sveštenički i sva skupština tražahu na Isusa svjedočanstva da ga ubiju; i ne nađoše; ⁵⁶ Jer mnogi svjedočahu lažno na njega i svjedočanstva ne bijahu jednaka. ⁵⁷ I jedni ustavši svjedočahu na njega lažno govoreći: ⁵⁸ Mi smo èuli gdje on govori: ja æu razvaliti ovu crkvu koja je rukama naèinjena, i za tri dana naèiniæu drugu koja neæe biti rukama naèinjena. ⁵⁹ I ni ovo svjedočanstvo njihovo ne bijaše jednako. ⁶⁰ I ustavši poglavar sveštenički na srijedu zapita Isusa govoreći: zar ništa ne odgovaraš što ovi na tebe svjedoèe? ⁶¹ A on muèaše i ništa ne odgovaraše. Opet poglavar sveštenički zapita i reèe: jesi li ti Hristos, sin blagoslovenoga? ⁶² A Isus reèe: jesam; i vidjeæete sina èovjeèijega gdje sjedi s desne strane sile i ide na oblacima nebeskijem. ⁶³ A poglavar sveštenički razdrije svoje haljine, i reèe: šta nam trebaju više svjedoci? ⁶⁴ Èuste hulu na Boga; šta mislite? A oni svi kazaše da je zaslužio smrt. ⁶⁵ I poèeše jedni pljuvati na nj, i pokrivati mu lice, i æušati ga, i govoriti mu: proroci; i sluge ga bijahu po obrazima. ⁶⁶ I kad bijaše Petar dolje na dvoru, doèe jedna od sluškinja poglavara svešteničkoga, ⁶⁷ I vidjevši Petra gdje se grije pogleda na nj i reèe: i ti si bio s Isusom Nazareæaninom. ⁶⁸ A on se odreèe govoreći: ne znam niti razumijem šta ti govoriš. I izièe napolje pred dvor: i pijetao zapjeva. ⁶⁹ I opet kad ga vidje sluškinja, poèe govoriti onima što stajahu ondje: ovaj je od njih. ⁷⁰ A on se opet odriçaše. I malo zatijem opet oni što stajahu ondje rekoše Petru: vaistinu si od njih: jer si Galilejac, i govor ti je onakovi. ⁷¹ A on se poèe kleti i preklinjati: ne znam toga èovjeka za koga vi govorite. ⁷² I drugi put zapjeva pijetao. I opomenu se Petar rijeèi što mu reèe Isus: dok pijetao dvaput ne zapjeva odreæi æeš me se tripot. I stade plakati.

15 I odmah ujutru uèiniše vijeæu glavari sveštenički sa starješinama i književnicima, i sav sabor, i svezavši Isusa odvedoše ga i predadoše Pilatu. ² I upita ga Pilat: jesi li ti car Judejski? A on odgovarajuæi reèe mu: ti kažeš. ³ I tužahu ga glavari sveštenički vrlo. ⁴ A Pilat opet upita ga govoreći: zar ništa ne odgovaraš? Gledaj šta svjedoèe na tebe. ⁵ Ali Isus više ne odgovori ništa tako da se divljaše Pilat. ⁶ A o svakom prazniku puštaše im po jednoga sužnja koga iskaðu. ⁷ A bijaše jedan zatvoren, po imenu Varava, sa svojijem drugarima koji su u buni uèinili krv. ⁸ I povikavši narod stade iskati što im svagda èinjaše. ⁹ A Pilat im odgovori govoreći: hoæete li da vam pustim cara Judejskoga? ¹⁰ Jer znadijaše da su ga iz zavisti predali glavari sveštenički. ¹¹ Ali glavari sveštenički podgovoriše narod bolje Varavu da ištu da im pusti. ¹² A Pilat opet odgovarajuæi reèe im: a šta hoæete da èinim s tijem što ga zovete carem Judejskijem? ¹³ A oni opet povikaše: raspni ga. ¹⁴ A Pilat im reèe: a kakvo je

zlo uèinio? A oni iza glasa vikahu: raspni ga. ¹⁵ A Pilat želeæi ugoditi narodu pusti im Varavu, a Isusa šibavši predade da ga razapnu. ¹⁶ A vojnici ga odvedoše u sudnicu, i sazvaše svu èetu vojnika, ¹⁷ I obukoše mu skerletnu kabanicu, i opletavši vijenac od trnja metnuše na nj. ¹⁸ I stadoše ga pozdravljati govoreći: zdravo, care Judejski! ¹⁹ I bijahu ga po glavi trskom, i pljuvahu na nj, i padajuæi na koljena poklanjahu mu se. ²⁰ I kad mu se narugaše, svukoše s njega skerletnu kabanicu, i obukoše ga u njegove haljine i izvedoše ga da ga razapnu. ²¹ I natjeraše nekoga Simona iz Kirine, oca Aleksandrova i Rufova, koji iðaše iz polja, da mu ponese krst. ²² I dovedoše ga na mjesto Golgotu, koje æe reæi: košturnica. ²³ I davahu mu da pije vino sa smirnom, a on ne uze. ²⁴ I kad ga razapeše, razdijeliše haljine njegove bacajuæi kocke za njih ko æe šta uzeti. ²⁵ A bijaše sahat treæi kad ga razapeše. ²⁶ I bijaše natpis njegove krivice natpisan: car Judejski. ²⁷ I s njim raspeše dva hajduka, jednoga s desne a jednoga s lijeve strane njemu. ²⁸ I izvrši se pismo koje govori: i metnuše ga meðu zloèince. ²⁹ I koji prolažahu huljahu na nj mašuæi glavama svojim i govoreći: aha! ti što crkvu razvaljuješ i za tri dana naèinjaš, ³⁰ Pomozi sam sebi i siði s krsta. ³¹ Tako i glavari sveštenički s književnicima rugahu se govoreći jedan drugome: drugima pomože, a sebi ne može pomoæi. ³² Hristos car Izrailjev neka sièe sad s krsta da vidimo, pa æemo mu vjerovati. I oni što bijahu s njim razapeti rugahu mu se. ³³ A u šestome sahatu bi tama po svoj zemlji do sahata devetoga. ³⁴ I u devetome sahatu povika Isus iza glasa govoreći: Eloi! Eloi! lama savahtani? koje znaèi: Bože moj! Bože moj! zašto si me ostavio? ³⁵ I neki od onijeh što stajahu ondje èuvši to govorahu: eno zove Iliju. ³⁶ A jedan otrèa te napuni sunðer octa, pa nataknuvši na trsku pojaše ga govoreći: stanite da vidimo hoæe li doæi Ilija da ga skine. ³⁷ A Isus povika iza glasa, i izdahnu. ³⁸ I zavjes crkveni razdrije se nadvoje s vrha do na dno. ³⁹ A kad vidje kapetan koji stajaše prema njemu da s takom vikom izdahnu, reèe: zaista èovjek ovaj sin Božij bješe. ⁴⁰ A bijahu i žene koje gledahu izdaleka, meðu kojima bješe i Marija Magdalina i Marija Jakova maloga i Josije mati, i Solomija, ⁴¹ Koje iðahu za njim i kad bješe u Galileji, i služahu mu; i druge mnoge koje bijahu došle s njim u Jerusalim. ⁴² I kad bi uveèe jer bijaše petak, to jest uoèi subote ⁴³ Doèe Josif iz Arimateje, pošten savjetnik, koji i sam carstva Božijega èekaše, i usudi se te uèe k Pilatu i zaiska tijelo Isusovo. ⁴⁴ A Pilat se zaèudi da je veæ umro; i dozvavši kapetana zapita ga: je li davno umro? ⁴⁵ I doznavši od kapetana, dade tijelo Josifu. ⁴⁶ I kupivši platno, i skinuvši ga, obavi platnom, i metnu ga u grob koji bješe isjeèen u kamenu, i navali kamen na vrata od groba. ⁴⁷ A Marija Magdalina i Marija Josijna gledahu gdje ga metahu.

16 I pošto proèe subota, Marija Magdalina i Marija Jakovljeva i Solomija kupiše mirisa da doðu i da pomažu Isusa. ² I vrlo rano u prvi dan nedjelje doðoše na grob oko sunèanoga roðaja. ³ I govorahu meðu

sobom: ko æe nam odvaliti kamen od vrata grobnijeh? ⁴I pogledavši vidješe da kamen bješe odvaljen: jer bješe vrlo veliki. ⁵I ušavši u grob vidješe mladica obučena u bijelu haljinu gdje sjedi s desne strane; i uplašise se. ⁶A on im reče: ne plašite se, Isusa tražite Nazarećanina raspetoga; usta, nije ovdje, evo mjesto gdje ga metnuše. ⁷Nego idite kažite učenicima njegovijem i Petru da pred vama otide u Galileju: tamo æete ga vidjeti, kao što vam reče. ⁸I izišavši pobjegoše od groba; jer ih uhvati drhat i strah; i nikom ništa ne kazaše, jer se bojahu. ⁹A Isus ustavši rano u prvi dan nedjelje javi se najprije Mariji Magdalini, iz koje je istjerao sedam đavola. ¹⁰A ona otide te javi onima što su bili s njim, koji plakahu i ridahu. ¹¹I oni čuvši da je živ i da ga je ona vidjela ne vjerovalaše. ¹²A potom javi se na putu dvojici od njih u drugome obliju, kad su

išli u selo. ¹³I oni otišavši javiše ostalima; i ni njima ne vjerovalaše. ¹⁴A najposlije javi se kad njih jedanaestorica bijahu za trpezom, i prekori ih za njihovo nevjerje i tvrđu srca što ne vjerovalaše onima koji su ga vidjeli da je ustao; ¹⁵I reče im: idite po svemu svijetu i propovjedite jevanđelje svakome stvorenju. ¹⁶Koji uzvjeruje i pokrsti se, spašæe se; a ko ne vjeruje osudiæe se. ¹⁷A znaci onima koji vjeruju biæe ovi: imenom mojim izgoniæe đavole; govoriæe novijem jezicima; ¹⁸Uzimaæe zmije u ruke, ako i smrtno što popiju, neæe im nauditi; na bolesnike metaæe ruke, i ozdravljaæe. ¹⁹A Gospod pošto im izgovori uze se na nebo, i sjede Bogu s desne strane. ²⁰A oni iziđoše i propovijedaše svuda, i Gospod ih potpomaga, i rijeè potvrđiva znacima koji su se potom pokazivali. Amin.

Luki

1 Buduæi da mnogi poèeše opisivati dogaðaje koji se ispuniše meðu nama, ² Kao što nam predaše koji isprva sami vidješe i sluge rijeèi biše: ³ Namislih i ja, ispitavši sve od poèetka, po redu pisati tebi, èestiti Teofile, ⁴ Da poznaš temelj onijeh rijeèi kojima si se nauèio. ⁵ U vrijeme Iroda cara Judejskoga bijaše neki sveštenik od reda Avijna, po imenu Zarija, i žena njegova od plemena Aronova, po imenu Jelisaveta. ⁶ A bijahu oboje pravedni pred Bogom, i življahu u svemu po zapovijestima i uredbama Gospodnjijem bez mane. ⁷ I ne imadijahu djece; jer Jelisaveta bješe nerotkinja, i bijahu oboje veæ stari. ⁸ I dogodi se, kad on sluþaše po svome redu pred Bogom, ⁹ Da po obièaju sveštenstva doðe na njega da iziðe u crkvu Gospodnju da kadi. ¹⁰ I sve mnoštvo naroda bijaše napolju i moljaše se Bogu u vrijeme kaðenja. ¹¹ A njemu se pokaza anðeo Gospodnji koji stajaše s desne strane oltara kationoga. ¹² I kad ga vidje Zarija uplaši se i strah napade na nj. ¹³ A anðeo reèe mu: ne boj se, Zarija; jer je uslišena tvoja molitva: i žena tvoja Jelisaveta rodiaèe ti sina, i nadjeni mu ime Jovan. ¹⁴ I biaèe tebi radost i veselje, i mnogi æe se obradovati njegovu roðenju. ¹⁵ Jer æe biti veliki pred Bogom, i neæe piti vina i sikera; i napuniæe se Duha svetoga još u utrobi matere svoje; ¹⁶ I mnoge æe sinove Izrailjeve obratiti ka Gospodu Bogu njihovome; ¹⁷ I on æe naprijed doæi pred njim u duhu i sili Ilijnoj da obrati srca otaca k djeci, i nevjernike k mudrosti pravednika, i da pripravi Gospodu narod gotov. ¹⁸ I reèe Zarija anðelu: po èemu æu ja to poznati? jer sam ja star i žena je moja vremenita. ¹⁹ I odgovarajuæi anðeo reèe mu: ja sam Gavrilo što stojim pred Bogom, i poslan sam da govorim s tobom i da ti javim ovu radost. ²⁰ I evo, onijem iaèeš i neæeš moæi govoriti do onoga dana dok se to ne zbude; jer nijesi vjerovao mojim rijeèima koje æe se zbiti u svoje vrijeme. ²¹ I narod èekaše Zariju, i èuðahu se što se zabavi u crkvi. ²² A iziþavši ne mogaše da im govori; i razumješe da mu se nešto utvorilo u crkvi; i on namigivaše im; i osta nijem. ²³ I kad se navršise dani njegove sluþbe otide kuæi svojoj. ²⁴ A poslije ovijeh dana zatrudnje Jelisaveta žena njegova, i krijaaše se pet mjeseci govoreæi: ²⁵ Tako mi uèini Gospod u dane ove u koje pogleda na me da me izbavi od ukora meðu ljudima. ²⁶ A u šestu mjesec posla Bog anðela Gavrila u grad Galilejski po imenu Nazaret ²⁷ K djevojci isproшеноj za muþa, po imenu Josifa iz doma Davidova; i djevojci bješe ime Marija. ²⁸ I uþavši k njoj anðeo reèe: raduj se, blagodatna! Gospod je s tobom, blagoslovena si ti meðu ženama. ²⁹ A ona vidjevši ga

poplaši se od rijeèi njegove i pomisli: kakav bi ovo bio pozdrav? ³⁰ I reèe joj anðeo: ne boj se, Marija! Jer si našla milost u Boga. ³¹ I evo zatrudnjeæeš, i rodiaèeš sina, i nadjeni mu ime Isus. ³² On æe biti veliki, i nazvaæe se sin najvišega, i daæe mu Gospod Bog prijesto Davida oca njegovoga; ³³ I carovaæe u domu Jakovljevu vavijek, i carstvu njegovom neæe biti kraja. ³⁴ A Marija reèe anðelu: kako æe to biti kad ja ne znam za muþa? ³⁵ I odgovarajuæi anðeo reèe joj: duh sveti doæi æe na tebe, i sila najvišega osjeniaèe te; zato i ono što æe se roditi biaèe sveto, i nazvaæe se sin Boþij. ³⁶ I evo Jelisaveta tvoja tetka, i ona zatrudnje sinom u starosti svojoj, i ovo je šesti mjesec njojzi, koju zovu nerotkinjom. ³⁷ Jer u Boga sve je moguæe što reèe. ³⁸ A Marija reèe: evo sluþkinje Gospodnje; neka mi bude po rijeèi tvojoj. I anðeo otide od nje. ³⁹ A Marija ustavši onijeh dana otide brzo u gornju zemlju u grad Judin. ⁴⁰ I uðe u kuæu Zarijinu, i pozdravi se s Jelisavetom. ⁴¹ I kad Jelisaveta èu èestitanje Marijino, zaigra dijete u utrobi njezinoj, i Jelisaveta se napuni Duha svetoga, ⁴² I povika zdravo i reèe: blagoslovena si ti meðu ženama, i blagosloven je plod utrobe tvoje. ⁴³ I otkud meni ovo da doðe mati Gospoda mojega k meni? ⁴⁴ Jer gle, kad doðe glas èestitanja tvoje u uši moje, zaigra dijete radosno u utrobi mojoj. ⁴⁵ I blago onoj koja vjerova; jer æe se izvršiti što joj kaza Gospod. ⁴⁶ I reèe Marija: velièa duša moja Gospoda; ⁴⁷ I obradova se duh moj Bogu spasu mojemu, ⁴⁸ Što pogleda na poniþenje sluþkinje svoje; jer gle, otsad æe me zvati blaženom svi naraštaji; ⁴⁹ Što mi uèini velièinu silni, i sveto ime njegovo; ⁵⁰ I milost je njegova od koljena na koljeno onima koji ga se boje. ⁵¹ Pokaza silu rukom svojom; razasu ponosite u mislima srca njihova. ⁵² Zbaci silne s prijestola, i podiþe poniþene. ⁵³ Gladne napuni blaga, i bogate otpusti prazne. ⁵⁴ Primi Izrailja slugu svojega da se opomene milosti; ⁵⁵ Kao što govori ocima našijem, Avraamu i sjemenu njegovu dovijeka. ⁵⁶ Marija pak sjedi s njom oko tri mjeseca, i vrati se kuæi svojoj. ⁵⁷ A Jelisaveti doðe vrijeme da rodi, i rodi sina. ⁵⁸ I èuše njezini susjedi i rodbina da je Gospod pokazao veliku milost svoju na njoj, i radovahu se s njom. ⁵⁹ I u osmi dan doðoše da obreþu dijete, i šæadijahu da mu nadjenu ime oca njegovoga, Zarija. ⁶⁰ I odgovarajuæi mati njegova reèe: ne, nego da bude Jovan. ⁶¹ I rekoše joj: nikoga nema u rodbini tvojoj da mu je tako ime. ⁶² I namigivahu ocu njegovu kako bi on htio da mu nadjenu ime. ⁶³ I zaiskavši dašèicu, napisala govoreæi: Jovan mu je ime. I zaèudiše se svi. ⁶⁴ I odmah mu se otvoriše usta i jezik njegov, i govoraše

hvaleæi Boga. ⁶⁵ I uðe strah u sve susjede njihove; i po svoj gornjoj Judeji razglasi se ovaj sav dogaðaj. ⁶⁶ I svi koji èuše metnuše u srce svoje govoreæi: šta æe biti iz ovoga djeteta? I ruka Gospodnja bješe s njim. ⁶⁷ I Zarija otac njegov napuni se Duha svetoga, i prorokova govoreæi: ⁶⁸ Blagosloven Gospod Bog Jakovljevi što pohodi i izbavi narod svoj, ⁶⁹ I podiže nam rog spasenija u domu Davida sluge svojega, ⁷⁰ Kao što govori ustima svetijeh proroka svojijeh od vijeka ⁷¹ Da æe nas izbaviti od našijeh neprijatelja i iz ruku sviju koji mrze na nas; ⁷² Uèiniti milost ocima našijem, i opomenuti se svetoga zavjeta svojega, ⁷³ Kletve kojom se kleo Avraamu ocu našem da æe nam dati ⁷⁴ Da se izbavimo iz ruku neprijatelja svojijeh, i da mu služimo bez straha, ⁷⁵ I u svetosti i u pravdi pred njim dok smo god živi. ⁷⁶ I ti, dijete, nazvaæeš se prorok najvišega; jer æeš iæi naprijed pred licem Gospodnjijem da mu pripraviš put; ⁷⁷ Da daš razum spasenija narodu njegovu za oproštenje grijeha njihovijeh, ⁷⁸ Po dubokoj milosti Boga našega, po kojoj nas je pohodio istok s visine; ⁷⁹ Da obasjaš one koji sjede u tami i u sjenu smrtnome; da uputiš noge naše na put mira. ⁸⁰ A dijete rastijaše i jaèaše duhom, i bijaše u pustinji dotle dok se ne pokaza Izrailju.

2 U to vrijeme pak iziðe zapovijest od æesara Avgusta da se prepíše sav svijet. ² Ovo je bio prvi prijepis za vladanja Kirinova Sirijom. ³ I poðoše svi da se prepíšu svaki u svoj grad. ⁴ Tada poðe i Josif iz Galileje iz grada Nazareta u Judeju u grad Davidov koji se zvaše Vitlejem, jer on bijaše iz doma i plemena Davidova, ⁵ Da se prepíše s Marijom, isprošenom za njega ženom, koja bješe trudna. ⁶ I kad onamo bijahu, doðe vrijeme da ona rodi. ⁷ I rodi sina svojega prvenca, i povi ga, i metnu ga u jaslji; jer im ne bijaše mjesta u gostionici. ⁸ I bijahu pastiri u onome kraju koji èuvahu noænu stražu kod stada svojega. ⁹ I gle, anðeo Gospodnji stade meðu njima, i slava Gospodnja obasja ih; i uplašise se vrlo. ¹⁰ I reèe im anðeo: ne bojte se; jer gle, javljam vam veliku radost koja æe biti svemu narodu. ¹¹ Jer vam se danas rodi spas, koji je Hristos Gospod, u gradu Davidovu. ¹² I eto vam znaka: naæi æete dijete povito gdje leži u jasljima. ¹³ I ujedanput postade s anðelom mnoštvo vojnika nebeskijeh, koji hvaljahu Boga govoreæi: ¹⁴ Slava na visini Bogu, i na zemlji mir, meðu ljudima dobra volja. ¹⁵ I kad anðeli otidoše od njih na nebo, pastiri govorahu jedan drugome: hajdemo do Vitlejema, da vidimo to što se tamo dogodilo što nam kaza Gospod. ¹⁶ I doðoše brzo, i naðoše Mariju i Josifa i dijete gdje leži u jasljima. ¹⁷ A kad vidješe, kazaše sve što im je kazano za to dijete. ¹⁸ I svi koji èuše diviše se tome što im kazaše pastiri. ¹⁹ A Marija èuvaše sve rijeèi ove i slagaše ih u srcu svojemu. ²⁰ I vratiše se pastiri slaveæi i hvaleæi Boga za sve što èuše i vidješe kao što im bi kazano. ²¹ I kad se navrší osam dana da ga obrežu, nadjenuše mu ime Isus, kao što je anðeo rekao dok se još nije bio ni zametnuo u utrobi. ²² I kad doðe vrijeme da idu na molitvu po zakonu Mojsijevu, doniješe ga u Jerusolim

da ga metnu pred Gospoda, ²³ Kao što je napisano u zakonu Gospodnjemu: da se svako dijete muško koje najprije otvori matericu posveti Gospodu; ²⁴ I da prinesu prilog, kao što je reèeno u zakonu Gospodnjemu, dvije grlice, ili dva golubiæa. ²⁵ I gle, bijaše u Jerusalmu èovjek po imenu Simeun, i taj èovjek bješe pravedan i pobožan, koji èekaše utjehe Izrailjeve, i Duh sveti bijaše u njemu. ²⁶ I njemu bješe sveti Duh kazao da neæe vidjeti smrti dok ne vidi Hrista Gospodnjega. ²⁷ I kaza mu Duh te doðe u crkvu; i kad donesoše roditelji dijete Isusa da svrše za njega zakon po obiæaju, ²⁸ I on ga uze na ruke svoje, i hvali Boga i reèe: ²⁹ Sad otpuštaš s mirom slugu svojega, Gospode, po rijeèi svojoj; ³⁰ Jer vidješe oèi moje spasenije tvoje, ³¹ Koje si ugotovio pred licem sviju naroda, ³² Vidjelo, da obasja neznabošce, i slavu naroda tvoje Izrailja. ³³ I Josif i mati njegova èuðahu se tome što se govoraše za njega. ³⁴ I blagoslovi ih Simeun, i reèe Mariji materi njegovoj: gle, ovaj leži da mnoge obori i podigne u Izrailju, i da bude znak protiv koga æe se govoriti ³⁵ A i tebi samoj probošæe nož dušu da se otkriju misli mnogijeh srca. ³⁶ I bješe Ana proroèica, kæi Fanuilova, od koljena Asirova; ona je ostarjela, a sedam je godina življela s mužem od djevojaštva svojega, ³⁷ I udova oko osamdeset i èetiri godine, koja ne odlazaše od crkve, i služaše Bogu dan i noæ postom i molitvama. ³⁸ I ona u taj èas doðe, i hvaljaše Gospoda i govoraše za njega svima koji èekahu spasenija u Jerusalmu. ³⁹ I kad svršiše sve po zakonu Gospodnjemu, vratiše se u Galileju u grad svoj Nazaret. ⁴⁰ A dijete rastijaše i jaèaše u duhu, i punjaše se premudrosti, i blagodat Božija bješe na njemu. ⁴¹ I roditelji njegovi iðahu svake godine u Jerusolim o prazniku pashe. ⁴² I kad mu bi dvanaest godina, doðoše oni u Jerusolim po obiæaju praznika; ⁴³ I kad dane provedoše i oni se vratiše, osta dijete Isus u Jerusalmu; i ne znade Josif i mati njegova; ⁴⁴ Nego misleæi da je s društvom, otidoše dan hoda, i stadoše ga tražiti po rodbini i po znancima. ⁴⁵ I ne našavši ga vratiše se u Jerusolim da ga traže. ⁴⁶ I poslije tri dana naðoše ga u crkvi gdje sjedi meðu uèiteljima, i sluša ih, i pita ih, ⁴⁷ I svi koji ga slušahu divljahu se njegovu razumu i odgovorima. ⁴⁸ I vidjevši ga zaèudiše se, i mati njegova reèe mu: sine! šta uèini nama tako? Evo otac tvoj i ja sa strahom tražismo te. ⁴⁹ I reèe im: zašto ste me tražili? Zar ne znate da meni treba u onom biti što je oca mojega? ⁵⁰ I oni ne razumješe rijeèi što im reèe. ⁵¹ I siðe s njima i doðe u Nazaret; i bijaše im poslušan. I mati njegova èuvaše sve rijeèi ove u srcu svojemu. ⁵² I Isus napredovaše u premudrosti i u rastu i u milosti kod Boga i kod ljudi.

3 U petnaestoj godini vladanja æesara Tiverija, kad bješe Pontije Pilat sudija u Judeji, i Irod èetverovlasnik u Galileji, a Filip brat njegov èetverovlasnik u Itureji i u Trahonitskoj, i Lisanija èetverovlasnik u Avilini, ² Za poglavara sveštenikijeh Ane i Kajafe, reèe Bog Jovanu sinu Zarijnu u pustinji, ³ I doðe u svu okolinu Jordansku propovijedajuæi

krštenje pokajanja za oproštenje grijeha; ⁴ Kao što je napisano u knjizi riječi proroka Isaije koji govori: glas onoga što viče u pustinji: pripravite put Gospodnji; poravnite staze njegove; ⁵ Sve doline neka se ispune, i sve gore i bregovi neka se slegnu; i što je krivo neka bude pravo, i hrapavi putovi neka budu glatki; ⁶ I svako æe tijelo vidjeti spasenije Božije. ⁷ Jovan pak govoraše ljudima koji izlažahu da ih krsti: porodi aspidini! ko vam kaza da bježite od gnjeva koji ide? ⁸ Rodite dakle rodove dostojne pokajanja, i ne govorite u sebi: oca imamo Avraama; jer vam kažem da Bog može i od ovoga kamenja podignuti djecu Avraamu. ⁹ Jer veæ i sjekira stoji drvetu kod korijena; i svako drvo koje dobra roda ne raða sijeæe se i u oganj se baca. ¹⁰ I pitahu ga ljudi govoreæi: šta æemo dakle èiniti? ¹¹ On pak odgovarajuæi reèe im: koji ima dvije haljine neka da jednu onome koji nema; i ko ima hrane neka èini tako. ¹² Doðoše pak i carinici da ih krsti, i rekoše mu: uèitelj! šta æemo èiniti? ¹³ A on im reèe: ne ištite više nego što vam je reèeno. ¹⁴ Pitahu ga pak i vojnici govoreæi: a mi šta æemo èiniti? I reèe im: nikome da ne èinite sile niti koga da opadate, i budite zadovoljni svojom platom. ¹⁵ A kad narod bješe u sumnji i pomišljahu svi u srcima svojim za Jovana: da nije on Hristos? ¹⁶ Odgovaraše Jovan svima govoreæi: ja vas krstim vodom; ali ide za mnom jaèi od mene, kome ja nijesam dostojan odriješiti remena na obuæi njegovoj; on æe vas krstiti Duhom svetijem i ognjem. ¹⁷ On ima lopatu u ruci svojoj, i oèistiæe gumno svoje, i skupiæe pšenicu svoju, a pljevu æe saææe ognjem vjeènijem. ¹⁸ I drugo mnogo koješta javlja narodu i napominja. ¹⁹ Iroda pak èetverovlasnika koraše Jovan za Irodijadu, ženu brata njegova, i za sva zla što uèini Irod; ²⁰ I svrh svega uèini i to te zatvori Jovana u tamnicu. ²¹ A kad se krsti sav narod, i Isus pošto se krsti i moljaše se Bogu, otvori se nebo, ²² I siðe na nj Duh sveti u tjelesnome obliku kao golub, i èu se glas s neba govoreæi: ti si sin moj ljubazni, ti si po mojoj volji. ²³ I taj Isus imaše oko trideset godina kad poèe; i bješe, kao što se mišljaše, sin Josifa sina Ilijna, ²⁴ Sina Matatova, sina Levijna, sina Melhijna, sina Janejeva, sina Josifova, ²⁵ Sina Matatijna, sina Amosova, sina Naumova, sina Eslijna, sina Nangejeva, ²⁶ Sina Maatova, sina Matatijna, sina Semejina, sina Josifova, sina Judina, ²⁷ Sina Joanina, sina Risina, sina Zorovavelova, sina Salatiilova, sina Nirijna, ²⁸ Sina Melhijna, sina Adijna, sina Kosamova, sina Irova, ²⁹ Sina Josijna, sina Eliezerova, sina Jorimova, sina Matatova, sina Levijna, ³⁰ Sina Simeunova, sina Judina, sina Josifova, sina Jonanova, sina Eliakimova, ³¹ Sina Melejina, sina Mainanova, sina Matatina, sina Natanova, sina Davidova, ³² Sina Jesejeva, sina Ovidova, sina Voozova, sina Salmonova, sina Naasonova, ³³ Sina Aminadavova, sina Aramova, sina Esromova, sina Faresova, sina Judina, ³⁴ Sina Jakovljeva, sina Isakova, sina Avraamova, sina Tarina, sina Nahorova, ³⁵ Sina Seruhova, sina Ragavova, sina Falekova, sina Everova, sina Salina, ³⁶ Sina Kainanova, sina Arfaksadova, sina Simova, sina Nojeva, sina

Lamehova, ³⁷ Sina Matusalina, sina Enohova, sina Jaredova, sina Maleleilova, sina Kainanova, ³⁸ Sina Enosova, sina Sitova, sina Adamova, sina Božijega.

4 Isus pak pun Duha svetoga vrati se od Jordana, i odvede ga Duh u pustinju, ² I èetrdeset dana kuša ga ðavo, i ne jede ništa za to dana; i kad se oni navršiše, onda ogladnje, ³ I reèe mu ðavo: ako si sin Božij, reci ovome kamenu da postane hljeb. ⁴ I odgovori mu Isus govoreæi: u pismu stoji: neæe živjeti èovjek o samom hljebu, nego o svakoj rijeèi Božijoj. ⁵ I izvedavši ga ðavo na goru visoku pokaza mu sva carstva ovoga svijeta u trenuæu oka, ⁶ I reèe mu ðavo: tebi æu dati svu vlast ovu i slavu njihovu, jer je meni predana, i kome ja hoæu daæu je; ⁷ Ti dakle ako se pokloniš preda mnom biæe sve tvoje. ⁸ I odgovarajuæi Isus reèe mu: idi od mene, sotonu; u pismu stoji: poklanjaj se Gospodu Bogu svojemu, i njemu jedinome služi. ⁹ I odvede ga u Jerusolim, i postavi ga navrh crkve, i reèe mu: ako si sin Božij, skoèi odavde dolje; ¹⁰ Jer u pismu stoji da æe anđelima svojim zapovjediti za tebe da te saèuvaju, ¹¹ I uzeæe te na ruke da gdje ne zapneš za kamen nogom svojom. ¹² I odgovarajuæi Isus reèe mu: kazano je: ne kušaj Gospoda Boga svojega. ¹³ I kad svrší ðavo sve kušanje, otide od njega za neko vrijeme. ¹⁴ I vrati se Isus u sili duhovnoj u Galileju; i otide glas o njemu po svemu onom kraju. ¹⁵ I on uèaše po zbornicama njihovijem, i svi ga hvaljahu. ¹⁶ I dođe u Nazaret gdje bješe odrastao, i uðe po obiæaju svome u dan subotni u zbornicu, i ustade da èita. ¹⁷ I daše mu knjigu proroka Isaije, i otvorivši knjigu naðe mjesto gdje bješe napisano: ¹⁸ Duh je Gospodnji na meni; zato me pomaza da javim jevanðelje siromasima; posla me da iscijelim skrušene u srcu; da propovjedim zarobljenima da æe se otpustiti, i slijepima da æe progledati; da otpustim sužnje; ¹⁹ I da propovijedam prijatnu godinu Gospodnju. ²⁰ I zatvorivši knjigu dade sluzi, pa sjede: i svi u zbornici gledahu na nj. ²¹ I poèe im govoriti: danas se izvrši ovo pismo u ušima vašima. ²² I svi mu svjedoèahu, i divljahu se rijeèima blagodati koje izlažahu iz usta njegovijeh, i govorahu: nije li ovo sin Josifov? ²³ I reèe im: vi æete meni bez sumnje kazati ovu prièu: ljekaru! izlijeèi se sam; što smo èuli da si èinio u Kapernaumu uèini i ovdje na svojoj postojbini. ²⁴ Reèe pak: zaista vam kažem: nikakav prorok nije mio na svojoj postojbini. ²⁵ A zaista vam kažem: mnoge udovice bijahu u Izrailju u vrijeme Ilijno kad se nebo zatvori tri godine i šest mjeseci i bi velika glad po svoj zemlji; ²⁶ I ni k jednoj od njih ne bi poslan Ilija do u Sareptu Sidonsku k ženi udovici. ²⁷ I mnogi bijahu gubavi u Izrailju za proroka Jelisija; i nijedan se od njih ne oèisti do Neemana Sirijanina. ²⁸ I svi se u zbornici napuniše gnjeva kad èuše ovo. ²⁹ I ustavši istjeraše ga napolje iz grada, i odvedoše ga navrh gore gdje bijaše njihov grad sazidan da bi ga bacili odozgo. ³⁰ Ali on prođe između njih, i otide. ³¹ I dođe u Kapernaum grad Galilejski, i uèaše ih u subote. ³² I èuðahu se nauci njegovoj; jer njegova besjeda bješe silna. ³³ I u zbornici

bješe èovjek u kome bješe neèisti duh ðavolski, i povika iza glasa ³⁴ Govoreæi: proði se, šta je tebi do nas, Isuse Nazareæanine? Došao si da nas pogubiš? Znam te ko si, svetac Božij. ³⁵ I zaprijeti mu Isus govoreæi: umukni, i iziði iz njega. I oborivši ga ðavo na srijedu, iziđe iz njega, i nimalo mu ne naudi. ³⁶ I u sve uđe strah, i govorahu jedan drugome govoreæi: kakva je to rijeè, da vlašæu i silom zapovijeda neèistijem duhovima, i izlaze? ³⁷ I otide glas o njemu po svima okolnijem mjestima. ³⁸ Ustavši pak iz zbornice dođe u kuæu Simonovu; a taštu Simonovu bješe uhvatila velika groznica, i moliše ga za nju. ³⁹ I stavši više nje zaprijeti groznici, i pusti je. I odmah ustade i služaše im. ⁴⁰ A kad zahoðaše sunce, svi koji imadijahu bolesnike od razlièenijeh bolesti dovoðaahu ih k njemu; a on na svakoga od njih metaše ruke, i iscjeljivaše ih. ⁴¹ A i ðavoli izlažahu iz mnogijeh vièuæi i govoreæi: ti si Hristos sin Božij. I zapreæivaše im da ne govore da znadu da je on Hristos. ⁴² A kad nastade dan, iziđe i otide u pusto mjesto; i narod ga tražaše, i dođe k njemu, i zadržavahu ga da ne ide od njih. ⁴³ A on im reèe: i drugijem gradovima treba mi propovjediti jevanđelje o carstvu Božijemu; jer sam na to poslan. ⁴⁴ I propovijedaše po zbornicama Galilejskijem.

5 Jedanput pak kad narod naleže k njemu da slušaju rijeè Božiju on stajaše kod jezera Genisaretskoga, ² I vidje dvije lađe gdje stoje u kraju, a ribari bijahu izišli iz njih i ispirahu mreže: ³ I uljeze u jednu od laði koja bješe Simonova, i zamoli ga da malo odmakne od kraja; i sjedavši uèaše narod iz lađe. ⁴ A kad presta govoriti, reèe Simonu: hajde na dubinu, i bacite mreže svoje te lovite. ⁵ I odgovarajuæi Simon reèe mu: uèitelju! svu noæ smo se trudili, i ništa ne uhvatismo: ali po tvojoj rijeèi baciaæu mrežu. ⁶ I uèinivši to uhvatiše veliko mnoštvo riba, i mreže im se prodriješe. ⁷ I namagoše na društvo koje bješe na drugoj laði da dođu da im pomognu; i dođoše, i napuniše obje lađe tako da se gotovo potope. ⁸ A kad vidje Simon Petar, pripade ka koljenima Isusovijem govoreæi: iziði od mene, Gospode! ja sam èovjek grijehan. ⁹ Jer bijaše ušao strah u njega i u sve koji bijahu s njim od mnoštva riba koje uhvatiše; ¹⁰ A tako i u Jakova i Jovana, sinove Zevedejeve, koji bijahu drugovi Simonovi. I reèe Isus Simonu: ne boj se; otsele æeš ljude loviti. ¹¹ I izvukavši obje lađe na zemlju ostaviše sve, i otidoše za njim. ¹² I kad bješe Isus u jednom gradu, i gle, èovjek sav u gubi: i vidjevši Isusa pade nièice moleæi mu se i govoreæi: Gospode! ako hoæeš možeš me oèistiti. ¹³ I pruživši ruku dohvati ga se, i reèe: hoæu, oèisti se. I odmah guba spade s njega. ¹⁴ I on mu zapovjedi da nikom ne kazuje: nego idi i pokaži se svešteniku, i prinesi dar za oèišæenje svoje, kako je zapovjedio Mojsije za svjedoèanstvo njima. ¹⁵ Ali se glas o njemu još veæma razlažaše, i mnoštvo naroda stjecaše se da ga slušaju i da ih iscjeljuje od njihovijeh bolesti. ¹⁶ A on odlažaše u pustinju i moljaše se Bogu. ¹⁷ I jedan dan uèaše on, i ondje sjeðaahu fariseji i zakonici koji bijahu došli iz sviju

sela Galilejskijeh i Judejskijeh i iz Jerusalima; i sila Gospodnja iscjeljivaše ih. ¹⁸ I gle, ljudi donesoše na odru èovjeka koji bješe uzet, i tražahu da ga unesu i metnu preda nj; ¹⁹ I ne našavši kuda æe ga unijeti od naroda, popeše se na kuæu i kroz krov spustiše ga s odrom na srijedu pred Isusa. ²⁰ I vidjevši vjeru njihovu reèe mu: èovjeèe! opraštaju ti se grijesi tvoji. ²¹ I poèeše pomišljati književnici i fariseji govoreæi: ko je ovaj što huli na Boga? Ko može opraštati grijeha osim jednoga Boga? ²² A kad razumje Isus pomisli njihove, odgovarajuæi reèe im: šta mislite u srcima svojijem? ²³ Šta je lakše reæi: opraštaju ti se grijesi tvoji? ili reæi: ustani i hodi? ²⁴ Nego da znate da vlast ima sin èovjeèij na zemlji opraštati grijeha, reèe uzetome:) tebi govorim: ustani i uzmi odar svoj i idi kuæi svojoj. ²⁵ I odmah ustade pred njima, i uze na èemu ležaše, i otide kuæi svojoj hvaleæi Boga. ²⁶ I svi se upropastiše, i hvaljahu Boga, i napunivši se straha govorahu: èuda se nagledasmo danas! ²⁷ I potom iziđe, i vidje carinika po imenu Levija gdje sjedi na carini, i reèe mu: hajde za mnom. ²⁸ I ostavivši sve, ustade i pođe za njim. ²⁹ I zgotovi mu Levije kod kuæe svoje veliku èast; i bješe mnogo carinika i drugih koji sjeðaahu s njim za trpezom. ³⁰ I vikahu na njega književnici i fariseji govoreæi uèenicima njegovijem: zašto s carinicima i grješnicima jedete i pijete? ³¹ I odgovarajuæi Isus reèe im: ne trebaju zdravi ljekara nego bolesni. ³² Ja nijesam došao da dozovem pravednike nego grješnike na pokajanje. ³³ A oni mu rekoše: zašto uèenici Jovanovi poste èesto i mole se Bogu, tako i farisejski; a tvoji jedu i piju? ³⁴ A on im reèe: možete li svatove natjerati da poste dok je ženik s njima? ³⁵ Nego æe doæi dani kad æe se oteti od njih ženik, i onda æe postiti u one dane. ³⁶ Kaza im pak i prièu: niko ne meæe zakrpe od nove haljine na staru haljinu, inaèe æe i novu razdrijeti, i staroj ne lièi što je od novoga. ³⁷ I niko ne ljeva vina novoga u mjehove stare; inaèe prodre novo vino mjehove i ono se proljuje, i mjehovi propadnu; ³⁸ Nego vino novo u mjehove nove treba ljevati, i oboje æe se saèuvati. ³⁹ I niko pivši staro neæe odmah novoga; jer veli: staro je bolje.

6 Dogodi mu se pak u prvu subotu po drugome danu pashe da iðaše kroz usjeve, i uèenici njegovi trgahu klasje, i satirahu rukama te jeðaahu. ² A neki od fariseja rekoše im: zašto èinite što ne valja èiniti u subotu? ³ I odgovarajuæi Isus reèe im: zar nijeste èitali ono što uèini David kad ogladnje, on i koji bijahu s njim? ⁴ Kako uđe u kuæu Božiju, i uze hljebove postavljene i izjede, i dade ih onima što bijahu s njim, kojijeh nikome ne valjaše jesti osim jedinijeh sveštenika. ⁵ I reèe im: sin je èovjeèij gospodar i od subote. ⁶ A dogodi se u drugu subotu da on uđe u zbornicu i uèaše, i bješe ondje èovjek kome desna ruka bješe suha. ⁷ Književnici pak i fariseji gledahu za njim neæe li u subotu iscjeliti, da ga okrive. ⁸ A on znadijaše pomisli njihove, i reèe èovjeku koji imaše suhu ruku: ustani i stani na srijedu. A on ustade i stade. ⁹ A Isus reèe im: da vas zapitam: šta valja u

subotu èiniti, dobro ili zlo? održati dušu ili pogubiti? A oni muèahu. ¹⁰ I pogledavši na sve njih reèe mu: pruži ruku svoju. A on uèini tako; i ruka posta zdrava kao i druga. ¹¹ A oni se svi napuniše bezumlja, i govorahu jedan drugome šta bi uèinili Isusu. ¹² Tijeh pak dana iziðe na goru da se pomoli Bogu; i provede svu noæ na molitvi Božijoj. ¹³ I kad bi dan, dozva uèenike svoje, i izbra iz njih dvanaestoricu, koje i apostolima nazva: ¹⁴ Simona, koga nazva Petrom, i Andriju brata njegovu, Jakova i Jovana, Filipa i Vartolomija, ¹⁵ Mateja i Tomu, Jakova Alfejeva i Simona prozvanoga Zilota, ¹⁶ Judu Jakovljeva, i Judu Iskariotskoga, koji ga i izdade. ¹⁷ I iziðavši s njima stade na mjestu ravnom, i gomila uèenika njegovijeh; i mnoštvo naroda iz sve Judeje i iz Jerusalima, i iz primorja Tirsokoga i Sidonskoga, ¹⁸ Koji doðoše da ga slušaju i da se iscjeljuju od svojijeh bolesti, i koje muèahu duhovi neèisti; i iscjeljivahu se. ¹⁹ I sav narod tražaše da ga se dotaknu; jer iz njega izlažaše sila i iscjeljivaše ih sve. ²⁰ I on podignuvši oèi na uèenike svoje govoraše: blago vama koji ste siromašni duhom; jer je vaše carstvo Božije. ²¹ Blago vama koji ste gladni sad; jer æete se nasititi. Blago vama koji plaèete sad; jer æete se nasmijati. ²² Blago vama kad na vas ljudi omrznu i kad vas rastave i osramote, i razglase ime vaše kao zlo sina radi èovjeèijega. ²³ Radujte se u onaj dan i igrajte, jer gle, vaša je velika plata na nebu. Jer su tako èinili prorocima ocevi njihovi. ²⁴ Ali teško vama bogati; jer ste veæ primili utjehu svoju. ²⁵ Teško vama siti sad; jer æete ogladnjati. Teško vama koji se smijete sad; jer æete zaplakati i zaridati. ²⁶ Teško vama kad stanu svi dobro govoriti za vama; jer su tako èinili i lažnijem prorocima ocevi njihovi. ²⁷ Ali vama kažem koji slušate: ljubite neprijatelje svoje, dobro èinite onima koji na vas mrze; ²⁸ Blagosiljajte one koji vas kunu, i molite se Bogu za one koji vas vrijeðaju. ²⁹ Koji te udari po obrazu, okreni mu i drugi; i koji hoæe da ti uzme kabanicu, podaj mu i košulju. ³⁰ A svakome koji ište u tebe, podaj; i koji tvoje uzme, ne išti. ³¹ I kako hoæete da èine vama ljudi èinite i vi njima onako. ³² I ako ljubite one koji vas ljube, kakva vam je hvala? Jer i grješnici ljube one koji njih ljube. ³³ I ako èinite dobro onima koji vama dobro èine, kakva vam je hvala? Jer i grješnici èine tako. ³⁴ I ako dajete u zajam onima od kojijeh se nadate da æete uzeti, kakva vam je hvala? Jer i grješnici grješnicima daju u zajam da uzmu opet onoliko. ³⁵ Ali ljubite neprijatelje svoje, i èinite dobro, i dajite u zajam ne nadajuæi se nièemu; i biæe vam velika plata, i biæete sinovi najvišega, jer je on blag i neblagodarnima i zlima. ³⁶ Budite dakle milostivi kao i otac vaš što je milostiv. ³⁷ I ne sudite, i neæe vam suditi; i ne osuðujte, i neæete biti osuðeni; opraštajte, i oprostiaæe vam se. ³⁸ Dajite, i daæe vam se: mjeru dobru i nabijenu i stresenu i preopunu daæe vam u naruèje vaše. Jer kakvom mjerom dajete onakom æe vam se vratiti. ³⁹ I kaza im prièu: može li slijepac slijepca voditi? Neæe li obadva pasti u jamu? ⁴⁰ Nema uèenika nad uèitelja svojega, nego i sasvijem kad se

izuèi, biæe kao i uèitelj njegov. ⁴¹ A zašto vidiš trun u oku brata svojega, a brvna u svojem oku ne osjeæaš? ⁴² Ili kako možeš reæi bratu svojemu: brate! stani da izvadim trun koji je u oku tvojemu, kad sam ne vidiš brvna u svojem oku? Licemjere! izvadi najprije brvno iz oka svojega, pa æeš onda vidjeti izvaditi trun iz oka brata svojega. ⁴³ Jer nema drveta dobra da raða zao rod; niti drveta zla da raða dobar rod. ⁴⁴ Jer se svako drvo po rodu svome poznaje: jer se smokve ne beru s trnja, niti se grožðe bere s kupine. ⁴⁵ Dobar èovjek iz dobre klijeti srca svojega iznosi dobro, a zao èovjek iz zle klijeti srca svojega iznosi zlo, jer usta njegova govore od suviška srca. ⁴⁶ A što me zovete: Gospode! Gospode! a ne izvršujete što vam govorim? ⁴⁷ Svaki koji ide za mnom i sluša rijeèi moje i izvršuje ih, kazaæu vam kakav je: ⁴⁸ On je kao èovjek koji gradi kuæu, pa iskopa i udubi i udari temelj na kamenu; a kad doðoše vode, navali rijeka na onu kuæu i ne može je pokrenuti, jer joj je temelj na kamenu. ⁴⁹ A koji sluša i ne izvršuje on je kao èovjek koji naèini kuæu na zemlji bez temelja, na koju navali rijeka i odmah je obori, i raspade se kuæa ona strašno.

7 A kad svrši sve rijeèi svoje pred narodom, doðe u Kapernaum. ² U kapetana pak jednoga bijaše sluga bolestan na umoru koji mu bješe mio. ³ A kad èu za Isusa, posla k njemu starješine Judejske moleæi ga da bi došao da mu iscijeli slugu. ⁴ A oni došavši k Isusu moljahu ga lijepo govoreæi: dostojan je da mu to uèiniš; ⁵ Jer ljubi narod naš, i naèini nam zbornicu. ⁶ A Isus iðaše s njima. I kad veæ bijahu blizu kuæe, posla kapetan k njemu prijatelje govoreæi mu: Gospode! ne trudi se, jer nijesam dostojan da uðeš pod moju strehu; ⁷ Zato i ne držah sebe dostojna da ti doðem, nego samo reci rijeè, i ozdraviaæe sluga moj. ⁸ Jer i ja sam èovjek pod vlasti, i imam pod sobom vojnike, pa reèem jednome: idi, i ide; i drugome: doði, i doðe; i služi svojemu: uèini to, i uèini. ⁹ A kad to èu Isus, zaèudi mu se, i okrenuvši se narodu koji iðaše za njim reèe: kažem vam: ni u Izrailju tolike vjere ne naðoh. ¹⁰ I vrativši se poslani naðoše bolesnoga slugu zdrava. ¹¹ I potom iðaše u grad koji se zove Nain, i s njim iðahu mnogi uèenici njegovi i mnoštvo naroda. ¹² Kad se približiše k vratima gradskijem, i gle, iznošahu mrtvacu, jedinca sina matere njegove, i ona bješe udovica i naroda iz grada mnogo iðaše s njom. ¹³ I vidjevši je Gospod sažali mu se za njom, i reèe joj: ne plaèi. ¹⁴ I pristupivši prihvati za sanduk; a nosioci stadoše, i reèe: momèe! tebi govorim, ustani. ¹⁵ I sjede mrtvac i stade govoriti; i dade ga materi njegovoj. ¹⁶ A strah obuze sve, i hvaljahu Boga govoreæi: veliki prorok iziðe meðu nama, i Bog pohodi narod svoj. ¹⁷ I otide glas ovaj o njemu po svoj Judeji i po svoj okolini. ¹⁸ I javiše Jovanu uèenici njegovi za sve ovo. ¹⁹ I dozvavši Jovan dva od uèenika svojijeh posla ih k Isusu govoreæi: jesi li ti onaj što æe doæi, ili drugoga da èekamo? ²⁰ Došavši pak ljudi k njemu rekoše: Jovan krstitelj posla nas k tebi govoreæi: jesi li ti onaj što æe doæi, ili drugoga da èekamo? ²¹ A u taj èas iscijeli

mnoge od bolesti i od muka i od zlijeh duhova, i mnogima slijepijem darova vid. ²² I odgovarajuæi Isus reèe im: idite i kažite Jovanu što vidjeste i èuste: slijepi progledaju, hromi hode, gubavi èiste se, gluhi èuju, mrtvi ustaju, siromašnima propovijeda se jevanðelje. ²³ I blago onome koji se ne sablazni o mene. ²⁴ A kad otidoše uèenici Jovanovi, poèe narodu govoriti za Jovana: šta ste izišli u pustinji da vidite? Trsku, koju ljulja vjetar? ²⁵ Šta ste dakle izišli da vidite? Èovjeka u meke haljine obuèena? Eto, koji gospodske haljine nose i u slastima žive po carskijem su dvorovima. ²⁶ Šta ste dakle izišli da vidite? Proroka? Da, ja vam kažem, i više od proroka; ²⁷ Jer je ovo onaj za koga je pisano: eto ja šaljem anðela svojega pred licem tvojijem koji æe pripraviti put tvoj pred tobom. ²⁸ Jer vam kažem: nijedan između rođenijeh od žena nije veæi prorok od Jovana krstitelja; a najmanji u carstvu Božijemu veæi je od njega. ²⁹ I svi ljudi koji slušahu i carinici opravdaše Boga, i krstiše se krštenjem Jovanovijem; ³⁰ A fariseji i književnici odbaciše svjet Božij za njih, i ne htješe da ih on krsti. ³¹ A Gospod reèe: kakvi æu kazati da su ljudi ovoga roda? I kakvi su? ³² Oni su kao djeca koja sjede po ulicama i dozivaju jedno drugo i govore: svirasmo vam, i ne igraste, žalismo vam se, i ne plakaste. ³³ Jer dođe Jovan krstitelj koji ni jede hljeba ni pije vina, a vi kažete: đavo je u njemu; ³⁴ Dođe sin èovjeèij koji i jede i pije, a vi kažete: gle èovjeka izjelice i pijanice, druga carinicima i grješnicima. ³⁵ I opravdaše premudrost sva djeca njezina. ³⁶ Moljaše ga pak jedan od fariseja da bi objedovao u njega; i ušavši u kuæu farisejevu sjede za trpezu. ³⁷ I gle, žena u gradu koja bješe grješnica doznavši da je Isus za trpezom u kuæi farisejevoj, donese sklenicu mira; ³⁸ I stavši sastrag kod nogu njegovijeh plakaše, i stade prati noge njegove suzama, i kosom od svoje glave otiraše, i cjelivaše noge njegove, i mazaše mirom. ³⁹ A kad vidje farisej koji ga je dozvao, reèe u sebi govoreæi: da je on prorok, znao bi ko i kakva ga se žena dotièe: jer je grješnica. ⁴⁰ I odgovarajuæi Isus reèe mu: Simone! imam ti nešto kazati. A on reèe: uèitelju! kaži. ⁴¹ A Isus reèe: dvojica bijahu dužni jednome dužniku, jedan bješe dužan pet stotina dinara a drugi pedeset. ⁴² A kad oni ne imadoše da mu vrate, pokloni obojici. Kaži koji æe ga od njih dvojice veæma ljubiti. ⁴³ A Simon odgovarajuæi reèe: mislim onaj kome najviše pokloni. A on mu reèe: pravo si sudio. ⁴⁴ I okrenuvši se k ženi reèe Simonu: vidiš li ovu ženu? Ja uđoh u tvoju kuæu, ni vode mi na noge nijesi dao; a ona suzama obli mi noge, i kosom od glave svoje otr. ⁴⁵ Cjeliva mi nijesi dao; a ona otkako uđoh ne presta cjelivati mi nogu. ⁴⁶ Uljem nijesi pomazao glave moje; a ona mirom pomaza mi noge. ⁴⁷ Zato kažem ti: opraštaju joj se grijesi mnogi, jer je veliku ljubav imala; a kome se malo oprašta ima malu ljubav. ⁴⁸ A njoj reèe: opraštaju ti se grijesi. ⁴⁹ I stadoše u sebi govoriti oni što sjedahu s njim za trpezom: ko je ovaj što i grijehe oprašta? ⁵⁰ A ženi reèe: vjera tvoja pomože ti; idi s mirom.

8 Poslije toga iðaše on po gradovima i po selima uèeæi i propovijedajuæi jevanðelje o carstvu Božijemu, i dvanaestorica s njim. ² I neke žene koje bijahu iscijeljene od zlijeh duhova i bolesti: Marija, koja se zvaše Magdalina, iz koje sedam đavola iziðe, ³ I Jovana, žena Huze pristava Irodova, i Susana, i druge mnoge koje služahu njemu imanjem svojijem. ⁴ A kad se sabra naroda mnogo, i iz sviju gradova dolazahu k njemu, kaza u prièi: ⁵ Iziðe sijaè da sije sjeme svoje; i kad sijaše, jedno pade kraj puta, i pogazi se, i ptice nebeske pozobaše ga. ⁶ A drugo pade na kamen, i iznikavši osuši se, jer nemaše vlage. ⁷ I drugo pade u trnje, i uzraste trnje, i udavi ga. ⁸ A drugo pade na zemlju dobru, i iznikavši donese rod sto puta onoliko. Govoreæi ovo povika: ko ima uši da èuje neka èuje. ⁹ A uèenici njegovi pitahu ga govoreæi: šta znaèi prièa ova? ¹⁰ A on reèe: vama je dano da znate tajne carstva Božijega; a ostalima u prièama, da gledajuæi ne vide, i èujuæi ne razumiju. ¹¹ A prièa ova znaèi: sjeme je rijeè Božija. ¹² A koje je kraj puta to su oni koji slušaju, ali potom dolazi đavo, i uzima rijeè iz srca njihovoga, da ne vjeruju i da se ne spasu. ¹³ A koje je na kamenu to su oni koji kad èuju s radosti primaju rijeè; i ovi korijena nemaju koji za neko vrijeme vjeruju, a kad dođe vrijeme kušanja otpadnu. ¹⁴ A koje u trnje pade to su oni koji slušaju, i otišavši od brige i bogatstva i slasti ovoga života zaguše se, i rod ne sazri. ¹⁵ A koje je na dobroj zemlji to su oni koji rijeè slušaju, i u dobrome i èistom srcu drže, i rod donose u trpljenju. Ovo govoreæi povika: ko ima uši da èuje neka èuje. ¹⁶ Niko pak svijeæe ne poklapa sudom kad je zapali, niti meæe pod odar, nego je metne na svijeænjak da vide svjetlost koji ulaze. ¹⁷ Jer nema ništa tajno što neæe biti javno, ni sakriveno što se neæe doznati i na vidjelo iziaèi. ¹⁸ Gledajte dakle kako slušate; jer ko ima, daæe mu se, a ko nema, uzeæe se od njega i ono što misli da ima. ¹⁹ Dođoše pak k njemu mati i braæa njegova, i ne mogahu od naroda da govore s njim. ²⁰ I javiše mu govoreæi: mati tvoja i braæa tvoja stoje napolju, hoæe da te vide. ²¹ A on odgovarajuæi reèe im: mati moja i braæa moja oni su koji slušaju rijeè Božiju i izvršuju je. ²² I dogodi se u jedan dan on uljeze s uèenicima svojijem u lađu, i reèe im: da prijeðemo na onu stranu jezera. I pođoše. ²³ A kad iðahu oni on zaspao. I podiže se oluja na jezeru, i topljahu se, i bijahu u velikoj nevolji. ²⁴ I pristupivši probudiše ga govoreæi: uèitelju! uèitelju! izgibosmo. A on ustade, i zaprijeti vjetru i valovima; i prestadoše i posta tišina. ²⁵ A njima reèe: gdje je vjera vaša? A oni se poplašiše, i èuðahu se govoreæi jedan drugome: ko je ovaj što i vjetrovima i vodi zapovijeda, i slušaju ga? ²⁶ I dođoše u okolinu Gadarinsku koja je prema Galileji. ²⁷ A kad iziðe on na zemlju, srete ga jedan èovjek iz grada u kome bijahu đavoli od mnogo godina, i u haljine ne oblaèaše se, i ne življaše u kuæi, nego u grobovima. ²⁸ A kad vidje Isusa, povika i pripade k njemu i reèe zdravo: što je tebi do mene, Isuse, sine Boga najvišega? Molim te, ne muèi me. ²⁹ Jer Isus zapovjedi duhu neèistome da iziðe

iz èovjeka; jer ga muèaše odavno, i metahu ga u verige i u puta da ga èuvaju, i iskida sveze, i tjeraše ga ðavo po pustinji. ³⁰ A Isus ga zapita govoreæi: kako ti je ime? A on reèe: legeon; jer mnogi ðavoli bijahu ušli u nj. ³¹ I moljahu ga da im ne zapovjedi da idu u bezdan. ³² A ondje pasijaše po gori veliki krd svinja, i moljahu ga da im dopusti da u njih uðu. I dopusti im. ³³ Tada iziðoše ðavoli iz èovjeka i uðoše u svinje; i navali krd s brijega u jezero, i utopi se. ³⁴ A kad vidješe svinjari što bi, pobjgoše i javiše u gradu i po selima. ³⁵ I iziðoše ljudi da vide šta je bilo, i doðoše k Isusu, i naðoše èovjeka iz koga ðavoli bijahu izišli a on sjedi obuèen i pametan kod nogu Isusovijeh; i uplašiše se. ³⁶ A oni što su vidjeli kazaše im kako se iscijeli bijesni. ³⁷ I moli ga sav narod iz okoline Gadarinske da ide od njih; jer se bijahu vrlo uplašili. A on uljeze u laðu i otide natrag. ³⁸ Èovjek pak iz koga iziðoše ðavoli moljaše da bi s njim bio; ali ga Isus otpusti govoreæi: ³⁹ Vрати se kuæi svojoj, i kazuj šta ti uèini Bog. I otide propovijedajuæi po svemu gradu šta mu Isus uèini. ⁴⁰ A kad se vrati Isus, srete ga narod, jer ga svi oèekivahu. ⁴¹ I gle, doðe èovjek po imenu Jair, koji bješe starješina u zbornici, i pade pred noge Isusove, i moljaše ga da uðe u kuæu njegovu; ⁴² Jer u njega bješe jedinica kæi od dvanaest godina, i ona umiraše. A kad iðaše Isus, turkaše ga narod. ⁴³ I bješe jedna bolesna žena od teèenja krvi dvanaest godina, koja je sve svoje imanje potrošila na ljekare i nijedan je nije mogao izlijeèiti, ⁴⁴ I pristupivši sastrag dotaèe se skuta od haljine njegove, i odmah stade teèenje krvi njezine. ⁴⁵ I reèe Isus: ko je to što se dotaèe mene? A kad se svi odgovarahu, reèe Petar i koji bijahu s njim: uèitelju! narod te opkolio i turka te, a ti kažeš: ko je to što se dotaèe mene? ⁴⁶ A Isus reèe: neko se dotaèe mene; jer ja osjetih silu koja iziðe iz mene. ⁴⁷ A kad vidje žena da se nije sakrila, pristupi drkæuæi, i pade pred njim, i kaza mu pred svijem narodom zašto ga se dotaèe i kako odmah ozdravi. ⁴⁸ A on joj reèe: ne boj se, kæeri! vjera tvoja pomože ti; idi s mirom. ⁴⁹ Dok on još govoraše doðe neko od kuæe starješine zbornièkoga govoreæi mu: umrije kæi tvoja, ne trudi uèitelja. ⁵⁰ A kad èu Isus, odgovori mu govoreæi: ne boj se, samo vjeruj, i oživljeæe. ⁵¹ A kad doðe u kuæu, ne dade nijednome uæi osim Petra i Jovana i Jakova, i djevojèina oca i matere. ⁵² A svi plakahu i jaukahu za njom; a on reèe: ne plaèite, nije umrla nego spava. ⁵³ I potsmijevahu mu se znajuæi da je umrla. ⁵⁴ A on izagnavši sve uze je za ruku, i zovnu govoreæi: djevojko! ustani! ⁵⁵ I povrati se duh njezin, i ustade odmah; i zapovjedi da joj dadu neka jede. ⁵⁶ I diviše se roditelji njezini. A on im zapovjedi da nikome ne kazuju šta je bilo.

9 Savzavši pak dvanaestoricu dade im silu i vlast nad svijem ðavolima, i da iscjeljuju od bolesti. ² I posla ih da propovijedaju carstvo Božije, i da iscjeljuju bolesnike. ³ I reèe im: ništa ne uzimajte na put, ni štapa ni torbe ni hljeba ni novaca, niti po dvije haljine da imate. ⁴ U koju kuæu uðete ondje budite i odande polazite. ⁵ I gdje vas ne prime izlazeæi iz grada onoga

otresite i prah s nogu svojijeh, za svjedoèanstvo na njih. ⁶ A kad iziðoše, iðu po selima propovijedajuæi jevanðelje i iscjeljujuæi svuda. ⁷ A kad èu Irod èetverovlasnik šta on èini, ne mogaše se naèuditi, jer neki govoraše da je Jovan ustao iz mrtvijeh, ⁸ A jedni da se Ilija pojavio, a jedni da je ustao koji od starijeh proroka. ⁹ I reèe Irod: Jovana ja posjekoh; ali ko je to o kome ja takova èudesu slušam? I željaše ga vidjeti. ¹⁰ I vrativši se apostoli kazaše mu šta su poèinili. I uzevši ih otide nasamo u pustinju kod grada koji se zvaše Vitsaida. ¹¹ A narod razumjevši poðe za njim, i primivši ih govoraše im o carstvu Božijemu i iscjeljivaše koji trebahu iscjeljivanja. ¹² A dan stade naginjati. Tada pristupiše dvanaestorica i rekoše mu: otpusti narod, neka idu na konak u okolna sela i palanke, i nek naðu jela, jer smo ovdje u pustinji. ¹³ A on im reèe: podajte im vi neka jedu. A oni rekoše: u nas nema više od pet hljebova i dvije ribe; veæ ako da idemo mi da kupimo na sve ove ljude jela? ¹⁴ Jer bijaše ljudi oko pet hiljada. Ali on reèe uèenicima svojijem: posadite ih na gomile po pedeset. ¹⁵ I uèiniše tako, i posadiše ih sve. ¹⁶ A on uze onijeh pet hljebova i obje ribe, i pogledavši na nebo blagoslovi ih i prelomi, i davaše uèenicima da razdadu narodu. ¹⁷ I jedoše i nasitiše se svi, i nakupiše komada dvanaest kotarica što im preteèe. ¹⁸ I kad se jedanput moljaše Bogu nasamo, s njim bijahu uèenici, i zapita ih govoreæi: ko govore ljudi da sam ja? ¹⁹ A oni odgovarajuæi rekoše: jedni vele da si Jovan krstitelj, a drugi da si Ilija; a drugi da je koji ustao od starijeh proroka. ²⁰ A on im reèe: a vi šta mislite ko sam ja? A Petar odgovarajuæi reèe: Hristos Božij. ²¹ A on im zaprijeti i zapovjedi da nikome ne kazuju toga ²² Govoreæi da sinu èovjeèijemu treba mnogo postradati, i da æe ga starješine i glavari svešteniki i književnici okriviti, i da æe ga ubiti, i treæi dan da æe ustati. ²³ A svima govoraše: ko hoæe da ide za mnom neka se odreèe sebe i uzme krst svoj i ide za mnom. ²⁴ Jer ko hoæe dušu svoju da saèuva, izgubie je; a ko izgubi dušu svoju mene radi onaj æe je saèuvati. ²⁵ Jer kaku æe korist imati èovjek ako sav svijet pridobije a sebe izgubi ili sebi naudi? ²⁶ Jer ko se postidi mene i mojijeh rijeèi njega æe se sin èovjeèij postidjeti kad doðe u slavi svojoj i oèinoj i svetijeh anðela. ²⁷ A zaista vam kažem: imaju neki meðu ovima što stoje ovdje koji neæe okusiti smrti dok ne vide carstva Božijega. ²⁸ A kad proðe osam dana poslije onijeh rijeèi, uze Petra i Jovana i Jakova i iziðe na goru da se pomoli Bogu. ²⁹ I kad se moljaše postade lice njegovo drukèije, i odijelo njegovo bijelo i sjajno. ³⁰ I gle, dva èovjeka govoraše s njim, koji bijahu Mojsije i Ilija. ³¹ Pokazaše se u slavi, i govoraše o izlasku njegovu koji mu je trebalo svršiti u Jerusalimu. ³² A Petar i koji bijahu s njim bijahu zaspali; ali probudivši se vidješe slavu njegovu i dva èovjeka koji s njim stajahu. ³³ I kad se odvojiše od njega reèe Petar Isusu: uèitelju! dobro nam je ovdje biti; i da naèinimo tri sjenice: jednu tebi, i jednu Mojsiju, i jednu Iliji: ne znajuæi šta govoraše. ³⁴ A dok on to govoraše doðe oblak i zakloni ih; i uplašiše

se kad zađoše u oblak. ³⁵ I èu se glas iz oblaka govoreæi: ovo je sin moj ljubazni, njega poslušajte. ³⁶ I kad se èujaše glas nađe se Isus sam. I oni umuèaše, i nikom ne javiše ništa u one dane od onoga šta vidješe. ³⁷ A dogodi se drugi dan kad siđoše s gore sreće ga mnoštvo naroda. ³⁸ I gle, èovjek iz naroda povika govoreæi: uèitelju! molim ti se, pogledaj na sina mojega, jer mi je jedina: ³⁹ I gle, hvata ga duh, i ujedanput vièe, i lomi ga s pjenom, i jedva otide od njega kad ga izlomi; ⁴⁰ I molih uèenike tvoje da ga istjeraju, pa ne mogoše. ⁴¹ I odgovarajuæi Isus reèe: o rode nevjerni i pokvareni! dokle æu biti s vama i trpljeti vas? Dovedi mi sina svojega amo. ⁴² A dok još iđaše k njemu obori ga đavo, i stade ga lomiti. A Isus zaprijeti duhu neèistome, i iscijeli momèe, i dade ga ocu njegovu. ⁴³ I svi se divljahu velièini Božijoj. A kad se svi èuđahu svemu što èinjaše Isus, reèe uèenicima svojijem: ⁴⁴ Metnite vi u uši svoje ove rijeèi: jer sin èovjeèij treba da se preda u ruke èovjeèije. ⁴⁵ A oni ne razumješe rijeèi ove; jer bješe sakrivena od njih da je ne mogoše razumjeti; i bojahu se da ga zapitaju za ovu rijeè. ⁴⁶ A uđe misao u njih ko bi najveæi bio među njima. ⁴⁷ A Isus znajuæi pomisli srca njihovijeh uze dijete i metnu ga preda se, ⁴⁸ I reèe im: koji primi ovo dijete u ime moje, mene prima; i koji mene prima, prima onoga koji me je poslao; jer koji je najmanji među vama on je veliki. ⁴⁹ A Jovan odgovarajuæi reèe: uèitelju! vidjesmo jednoga gdje imenom tvojijem izgoni đavole, i zabranismo mu, jer ne ide s nama za tobom. ⁵⁰ I reèe mu Isus: ne branite; jer ko nije protiv vas s vama je. ⁵¹ A kad se navršise dani uzeæa njegova, on namjeri da ide pravo u Jerusalim. ⁵² I posla glasnike pred licem svojijem; i oni otidoše i dođoše u selo Samarjansko da mu ugotove gdje æe noæiti. ⁵³ I ne primiše ga; jer vidješe da ide u Jerusalim. ⁵⁴ A kad vidješe uèenici njegovi Jakov i Jovan, rekoše: Gospode! hoæeš li da reèemo da oganj siđe s neba i da ih istrijebi kao i Ilija što uèini? ⁵⁵ A on okrenuvši se zaprijeti im i reèe: ne znate kakvoga ste vi duha; ⁵⁶ Jer sin èovjeèij nije došao da pogubi duše èovjeèije nego da saèuva. I otidoše u drugo selo. ⁵⁷ A kad iđahu putem reèe mu neko: Gospode! ja idem za tobom kud god ti pođeš. ⁵⁸ I reèe mu Isus: lisice imaju jame i ptice nebeske gnijezda: a sin èovjeèij nema gdje zakloniti glave. ⁵⁹ A drugome reèe: hajde za mnom. A on reèe: Gospode! dopusti mi da idem najprije da ukopam oca svojega. ⁶⁰ A Isus reèe mu: ostavi neka mrtvi ukopavaju svoje mrtvace; a ti hajde te javljaj carstvo Božije. ⁶¹ A drugi reèe: Gospode! ja idem za tobom; ali dopusti mi najprije da idem da se oprostim s domašnjima svojijem. ⁶² A Isus reèe mu: nijedan nije pripravan za carstvo Božije koji metne ruku svoju na plug pa se obzire natrag.

10 A potom izabra Gospod i drugijeh sedamdesetoricu, i posla ih po dva i dva pred licem svojijem u svaki grad i u mjesto kuda šæaše sam doæi. ² A reèe im: žetva je dakle velika a poslenika malo; nego se molite gospodaru od žetve da izvede

poslenike na žetvu svoju. ³ Idite; eto ja vas šaljem kao jaganjce među vukove. ⁴ Ne nosite kese ni torbe ni obuæe, i nikoga ne pozdravljajte na putu. ⁵ U koju god kuæu uđete najprije govorite: mir kuæi ovoj. ⁶ I ako dakle bude ondje sin mira, ostaæe na njemu mir vaš; ako li ne bude, vratiæe se k vama. ⁷ A u onoj kuæi budite, i jedite i pijte što u njih ima; jer je poslenik dostojan svoje plate; ne prelazite iz kuæe u kuæu. ⁸ I u koji god grad dođete i prime vas, jedite što se donese pred vas. ⁹ I iscjeljujte bolesnike koji su u njemu, i govorite im: približi se k vama carstvo Božije. ¹⁰ I u koji god grad dođete i ne prime vas, izišavši na ulice njegove recite: ¹¹ I prah od grada vašega koji je prionuo za nas otresamo vam; ali ovo znajte da se približi k vama carstvo Božije. ¹² Kažem vam da æe Sodomu biti lakše u onaj dan negoli gradu onome. ¹³ Teško tebi, Horazine! teško tebi, Vitsaido! Jer da su u Tiru i u Sidonu bila èudesa što su bila u vama, davno bi se u vreæi i u pepelu sjedeæi pokajali. ¹⁴ Ali Tiru i Sidonu biæe lakše na sudu nego vama. ¹⁵ I ti, Kapernaume! koji si se do nebesa podigao do pakla æeš propasti. ¹⁶ Ko vas sluša mene sluša; i ko se vas odrièe mene se odrièe; a ko se mene odrièe, odrièe se onoga koji je mene poslao. ¹⁷ Vратиše se pak sedamdesetorica s radosti govoreæi: Gospode! i đavoli nam se pokoravaju u ime tvoje. ¹⁸ A on im reèe: ja vidjeh sotonu gdje spade s neba kao munja. ¹⁹ Evo vam dajem vlast da stajete na zmije i na skorpije i na svaku silu neprijateljsku, i ništa vam neæe nauditi. ²⁰ Ali se tome ne radujte što vam se duhovi pokoravaju, nego se radujte što su vaša imena napisana na nebesima. ²¹ U taj èas obradova se Isus u duhu i reèe: hvalim te, oèe, Gospode neba i zemlje, što si ovo sakrio od premudrijeh i razumnijeh a kazao si prostima. Da, oèe, jer je tako bila volja tvoja. ²² I okrenuvši se k uèenicima reèe: sve je meni predao otac moj, i niko ne zna ko je sin osim oca, ni ko je otac osim sina, i ako sin hoæe kome kazati. ²³ I okrenuvši se k uèenicima nasamo reèe: blago oèima koje vide što vi vidite. ²⁴ Jer vam kažem da su mnogi proroci i carevi željeli vidjeti što vi vidite, i ne vidješe; i èuti što vi èujete, i ne èuše. ²⁵ I gle, ustade jedan zakonik i kušajuæi ga reèe: uèitelju! šta æu èiniti da dobijem život vjeèni? ²⁶ A on mu reèe: šta je napisano u zakonu? kako èitaš? ²⁷ A on odgovarajuæi reèe: ljubi Gospoda Boga svojega svijem srcem svojijem, i svom dušom svojom, i svom snagom svojom, i svom misli svojom; i bližnjega svojega kao samoga sebe. ²⁸ Reèe mu pak: pravo si odgovorio; to èini i biæeš živ. ²⁹ A on šæadijaše da se opravda, pa reèe Isusu: a ko je bližnji moj? ³⁰ A Isus odgovarajuæi reèe: jedan èovjek silažaše iz Jerusalima u Jerihon, pa ga uhvatiše hajduci, koji ga svukoše i izraniše, pa otidoše, ostavivši ga pola mrtva. ³¹ A iznenada silažaše onijem putem nekakav sveštenik, i vidjevši ga prođe. ³² A tako i Levit kad je bio na onome mjestu, pristupi, i vidjevši ga prođe. ³³ A Samarjanin nekakav prolazeæi dođe nad njega, i vidjevši ga sažali mu se; ³⁴ I pristupivši zavi mu rane i

zali uljem i vinom; i posadivši ga na svoje kljuse dovede u gostionicu, i ustade oko njega. ³⁵ I sutradan polazeći izvadi dva groša te dade krèmaru, i reèe mu: gledaj ga, i što više potrošiš ja æu ti platiti kad se vratim. ³⁶ Šta misliš dakle, koji je od one trojice bio bližnji onome što su ga bili uhvatili hajduci? ³⁷ A on reèe: onaj koji se smilovao na njega. A Isus mu reèe: idi, i ti èini tako. ³⁸ A kad iðahu putem i on uðe u jedno selo, a žena neka, po imenu Marta, primi ga u svoju kuæu. ³⁹ I u nje bješe sestra, po imenu Marija, koja i sjede kod nogu Isusovijeh i slušaše besjedu njegovu. ⁴⁰ A Marta se bješe zabunila kako æe ga doèekati, i prikuèivši se reèe: Gospode! zar ti ne mariš što me sestra moja ostavi samu da služim? reci joj dakle da mi pomože. ⁴¹ A Isus odgovarajuæi reèe joj: Marta! Marta! brineš se i trudiš za mnogo, ⁴² A samo je jedno potrebno. Ali je Marija dobri dijel izabrala, koji se neæe uzeti od nje.

11 I kad se moljaše Bogu na jednom mjestu pa presta, reèe mu neki od uèenika njegovijeh: Gospode! nauèi nas moliti se Bogu, kao što i Jovan nauèi svoje uèenike. ² A on im reèe: kad se molite Bogu govorite: oèe naš koji si na nebesima, da se sveti ime tvoje; da dođe carstvo tvoje; da bude volja tvoja i na zemlji kao na nebu; ³ Hljev naš potrebni daji nam svaki dan; ⁴ I oprostí nam grijehèe naše, jer i mi opraštamo svakome dužniku svojemu; i ne navedi nas u napast; nego nas izbavi oda zla. ⁵ I reèe im: koji od vas ima prijatelja, i otide mu u ponoæi i reèe mu: prijatelju! daj mi tri hljeba u zajam; ⁶ Jer mi dođe prijatelj s puta, i nemam mu šta postaviti; ⁷ A on iznutra odgovarajuæi da reèe: ne uznemiruj me; veæ su vrata zatvorena i djeca su moja sa mnom u postelji, i ne mogu ustati da ti dam. ⁸ I kažem vam: ako i ne ustane da mu da zato što mu je prijatelj, ali za njegovo bezobrazno iskanje ustaæe i daæe mu koliko treba. ⁹ I ja vama kažem: ištite i daæe vam se: tražite i naæi æete; kucajte i otvoríæe vam se. ¹⁰ Jer svaki koji ište, prima; i koji traži, nalazi; i koji kuca, otvora mu se. ¹¹ Koji je meðu vama otac u koga ako sin zaište hljeba da mu da kamen? Ili ako zaište ribe da mu da mjesto ribe zmiju? ¹² Ili ako zaište jaje da mu da skorpiju? ¹³ Kad dakle vi, zli buduæi, umijete dobre dare davati djeci svojoj, koliko æe više otac nebeski dati Duha svetoga onima koji ištu u njega? ¹⁴ I jednom izgna ðavola koji bješe nijem; kad ðavo iziðe progovori nijemi; i diviše se ljudi. ¹⁵ A neki od njih rekoše: pomoæu Veelzevula kneza ðavolskoga izgoni ðavole. ¹⁶ A drugi kušajuæi ga iskahu od njega znak s neba. ¹⁷ A on znajuæi pomisli njihove reèe im: svako carstvo koje se razdijeli samo po sebi, opustjeæe, i dom koji se razdijeli sam po sebi, propašæe. ¹⁸ Tako i sotona ako se razdijeli sam po sebi, kako æe ostati njegovo carstvo? kao što kažete da pomoæu Veelzevula izgonim ðavole. ¹⁹ Ako li ja pomoæu Veelzevula izgonim ðavole, sinovi vaši èijom pomoæu izgone? Zato æe vam oni biti sudije. ²⁰ A ako li ja prstom Božijim izgonim ðavole, dakle je došlo k vama carstvo Božije. ²¹ Kad se jaki

naoruža i èuva svoj dvor, imanje je njegovo na miru; ²² A kad dođe jaèi od njega i nadvlada ga, uzme sve oružje njegovo u koje se uzdao, i razdijeli što otme od njega. ²³ Koji nije sa mnom, protiv mene je; i koji sa mnom ne sabira, prosipa. ²⁴ Kad neèisti duh iziðe iz èovjeka, ide kroz bezvodna mjesta tražeæi pokoja, i ne našavši reèe: da se vratim u dom svoj otkuda sam izišao; ²⁵ I došavši naðe pometen i ukrašen. ²⁶ Tada otide i uzme sedam drugijeh duhova gorijeh od sebe, i ušavši žive ondje; i bude potonje èovjeku onome gore od prvoga. ²⁷ A kad to govoraše, podiže glas jedna žena iz naroda i reèe mu: blago utrobi koja te je nosila, i sisama koje si sao! ²⁸ A on reèe: blago i onima koji slušaju rijeè Božiju, i drže je. ²⁹ A narodu koji se skupljaše stade govoriti: rod je ovaj zao; ište znak, i neæe mu se dati znak osim znaka Jone proroka; ³⁰ Jer kako što Jona bi znak Ninevljanima, tako æe i sin èovjeèij biti rodu ovome. ³¹ Carica južna iziæi æe na sud s ljudima roda ovoga, i osudiæe ih; jer ona dođe s kraja zemlje da sluša premudrost Solomonovu: a gle, ovdje je veæi od Solomuna. ³² Ninevljani iziæi æe na sud s rodóm ovijem, i osudiæe ga; jer se pokajaše pouèenjem Joninijem: a gle, ovdje je veæi od Jone. ³³ Niko ne meæe zapaljene svijeæe na sakriveno mjesto, niti pod sud, nego na svijeænjak da vide svjetlost koji ulaze. ³⁴ Svijeæa je tijelu oko. Ako dakle oko tvoje bude zdravo, sve æe tijelo tvoje biti svijetlo; ako li oko tvoje bude kvarno, i tijelo je tvoje tamno. ³⁵ Gledaj dakle da vidjelo koje je u tebi ne bude tama. ³⁶ Jer ako je sve tijelo tvoje svijetlo da nema nikakvoga uda tamna, biæe svijetlo kao kad te svijeæa obasjava svjetlošæu. ³⁷ A kad govoraše, moljaše ga nekakav farisej da objeduje u njega. A on ušavši sjede za trpezu. ³⁸ A farisej se zaèudi kad vidje da se najprije ne umi prije objeda. ³⁹ A Gospod reèe mu: sad vi fariseji spolja èistite èašu i zdjelu, a iznutra vam je puno grabeža i zlobe. ⁴⁰ Bezumni! nije li onaj naèinio i iznutra koji je spolja naèinio? ⁴¹ Ali dajite milostinju od onoga što je unutra; i gle, sve æe vam biti èisto. ⁴² Ali teško vama farisejima što dajete desetak od metvice i od rute i od svakoga povræa, a prolazite pravdu i ljubav Božiju: ovo je trebalo èiniti, i ono ne ostavljati. ⁴³ Teško vama farisejima što tražite zaèelja po zbornicama i da vam se klanja po ulicama. ⁴⁴ Teško vama književnici i fariseji, licemjeri, što ste kao sakriveni grobovi po kojima ljudi idu i ne znadu ih. ⁴⁵ A neki od zakonika odgovarajuæi reèe: uèitelju! govoreæi to i nas sramotiš. ⁴⁶ A on reèe: teško i vama zakonicima što tovarite na ljude bremena preteška za nošenje, a vi jednijem prstom svojijem neæete da ih prihvatite. ⁴⁷ Teško vama što zidate grobove prorocima, a vaši su ih ocevi pobili. ⁴⁸ Vi dakle svjedoèite i odobravate djela otaca svojijeh; jer ih oni pobiše, a vi im grobove zidate. ⁴⁹ Zato i premudrost Božija reèe: poslaæu im proroke i apostole, i od njih æe jedne pobiti, a druge protjerati; ⁵⁰ Da se ište od roda ovoga krv svijju proroka koja je prolivena od postanja svijeta, ⁵¹ Od krvi Aveljeve tja do krvi Zarijne,

koji pogibe među oltarom i crkvom. Da, kažem vam, iskaæe se od roda ovoga. ⁵² Teško vama zakonici što uzeste ključ od znanja: sami ne uđoste, a koji šæadijahu da uđu, zabraniste im. ⁵³ A kad im on ovo govoraše, poèeše književnici i fariseji vrlo navaljivati k njemu i mnogijem pitanjem zabunjivati ga, ⁵⁴ Vrebajuæi i pazeæi na njega ne bi li što ulovili iz usta njegovijeh da ga okrive.

12 Kad se na njih skupiše hiljade naroda da stadoše gaziti jedan drugoga, onda poèe najprije govoriti uèenicima svojijem: èuvajte se kvasca farisejskoga, koji je licemjerje. ² Jer ništa nije sakriveno što se neæe otkriti, ni tajno što se neæe doznati; ³ Jer što u mraku rekoste, èuæe se na vidjelu; i što na uho šaptaste u klijetima, propovijedaæe se na krovovima. ⁴ Ali vam kažem, prijateljima svojijem: ne bojte se od onijeh koji ubijaju tijelo i potom ne mogu ništa više uèiniti. ⁵ Nego æu vam kazati koga da se bojite: bojte se onoga koji ima vlast pošto ubije baciti u pakao; da, kažem vam, onoga se bojte. ⁶ Ne prodaje li se pet vrabaca za dva dinara? i nijedan od njih nije zaboravljen pred Bogom. ⁷ A u vas je i kosa na glavi izbrojena. Ne bojte se dakle; vi ste bolji od mnogo vrabaca. ⁸ Nego vam kažem: koji god prizna mene pred ljudima priznaæe i sin èovjeèij njega pred anđelima Božijim; ⁹ A koji se odreèe mene pred ljudima njega æe se odreæi pred anđelima Božijim. ¹⁰ I svaki koji reèe rijeè na sina èovjeèijega oprostiaæe mu se, a koji huli na svetoga Duha neæe mu se oprostiti. ¹¹ A kad vas dovedu u zbornice i na sudove i pred poglavare, ne brinite se kako æete ili šta odgovoriti, ili šta æete kazati; ¹² Jer æe vas sveti Duh nauèiti u onaj èas šta treba reæi. ¹³ Reèe mu pak neki iz naroda: uèitelj! reci bratu mojemu da podijeli sa mnom dostojanje. ¹⁴ A on mu reèe: èovjeèe! ko je mene postavio sudijom ili kmetom nad vama? ¹⁵ A njima reèe: gledajte i èuvajte se od lakomstva; jer niko ne živi onijem što je suviše bogat. ¹⁶ Kaza im pak prièu govoreæi: u jednoga bogatog èovjeka rodi njiva. ¹⁷ I mišljaše u sebi govoreæi: šta æu èiniti? nemam u što sabrati svoje ljetine. ¹⁸ I reèe: evo ovo æu èiniti: pokvariaæu žitnice svoje i naèiniaæu veæe; i ondje æu sabrati sva svoja žita i dobro svoje; ¹⁹ I kazaæu duši svojoj: dušo! imaš mnogo imanje na mnogo godina; poèivaj, jedi, pij, veseli se. ²⁰ A Bog njemu reèe: bezumnièe! ovu noæ uzeæe dušu tvoju od tebe; a što si priprazio èije æe biti? ²¹ Tako biva onome koji sebi teèe blago a ne bogati se u Boga. ²² A uèenicima svojijem reèe: zato vam kažem: ne brinite se dušom svojom šta æete jesti; ni tijelom u što æete se obuæi: ²³ Duša je pretežnija od jela i tijelo od odijela. ²⁴ Pogledajte gavrane kako ne siju, ni žanju, koji nemaju podruma ni žitnica, i Bog ih hrani: a koliko ste vi pretežniji od ptica? ²⁵ A ko od vas brinuæi se može primaknuti rastu svojemu lakat jedan? ²⁶ A kad ni najmanje što ne možete, zašto se brinete za ostalo? ²⁷ Pogledajte ljiljane kako rastu: ne trude se, niti predu; ali ja vam kažem da ni Solomun u svoj slavi svojoj ne

obuèe se kao jedan od njih. ²⁸ A kad travu po polju, koja danas jest a sutra se u peæ baca, Bog tako odijeva, akamoli vas, malovjerni! ²⁹ I vi ne ištite šta æete jesti ili šta æete piti, i ne brinite se; ³⁰ Jer ovo sve ištu i neznabošci ovoga svijeta; a otac vaš zna da vama treba ovo. ³¹ Nego ištite carstva Božijega, i ovo æe vam se sve dodati. ³² Ne boj se, malo stado! jer bi volja vašega oca da vam da carstvo. ³³ Prodajite što imate i dajite milostinju; naèinite sebi torbe koje neæe ovetšati, haznu koja se nikad neæe isprazniti, na nebesima, gdje se lupež ne prikuèuje niti moljac jede. ³⁴ Jer gdje je vaše blago ondje æe biti i srce vaše. ³⁵ Neka budu vaša bedra zapregnuta i svijeæe zapaljene; ³⁶ I vi kao ljudi koji èekaju gospodara svojega kad se vrati sa svadbe da mu odmah otvore kako doèe i kucne. ³⁷ Blago onijem slugama koje naèe gospodar kad doèe a oni straže. Zaista vam kažem da æe se zapregnuti, i posadiaæe ih, i pristupiaæe te æe im služiti. ³⁸ I ako doèe u drugu stražu, i u treæu stražu doèe, i naèe ih tako, blago onijem slugama. ³⁹ Ali ovo znajte: kad bi znao domaæin u koji æe èas doæi lupež, èuvao bi i ne bi dao potkopati kuæe svoje. ⁴⁰ I vi dakle budite gotovi; jer u koji èas ne mislite doæi æe sin èovjeèij. ⁴¹ A Petar mu reèe: Gospode! govoriš li nama ovu prièu ili svima? ⁴² A Gospod reèe: ko je dakle taj vjerni i mudri pristav kojega postavi gospodar nad èeljadi svojom da im daje hranu na obrok? ⁴³ Blago tome sluzi kojega došavši gospodar njegov naèe da izvršuje tako. ⁴⁴ Zaista vam kažem: nad svijem svojijem imanjem postaviaæe ga. ⁴⁵ Ako li reèe sluga u srcu svojem: neæe moj gospodar još zadugo doæi; i stane biti sluge i sluškinje, i jesti i piti, i opijati se; ⁴⁶ Doæi æe gospodar toga sluge u dan kad se ne nada, i u èas kad ne misli, i rasjeæi æe ga, i dijel njegov metnuæe s nevjernima. ⁴⁷ A onaj sluga koji zna volju gospodara svojega, i nije se pripravio, niti uèinio po volji njegovoj, biaæ vrlo bijen; ⁴⁸ A koji ne zna pa zasluži boj, biaæ malo bijen. Kome je god mnogo dano mnogo æe se iskati od njega; a kome predaše najviše najviše æe iskati od njega. ⁴⁹ Ja sam došao da bacim oganj na zemlju; i kako bi mi se htjelo da se veæ zapalio! ⁵⁰ Ali se meni valja krstiti krštenjem, i kako mi je teško dok se ne svrši! ⁵¹ Mislite li da sam ja došao da dam mir na zemlju? Ne, kažem vam, nego razdor. ⁵² Jer æe otsele pet u jednoj kuæi biti razdijeljeni, ustaæe tri na dva, i dva na tri. ⁵³ Ustaæe otac na sina i sin na oca; mati na kæer i kæi na mater; svekrva na snahu svoju i snaha na svekrvu svoju. ⁵⁴ A narodu govoraše: kad vidite oblak gdje se diže od zapada odmah kažete: biaæ dažd; i biva tako. ⁵⁵ I kad vidite jug gdje duva kažete: biaæ vruæina; i biva. ⁵⁶ Licemjeri! lice neba i zemlje umijete poznavati, a vremena ovoga kako ne poznajete? ⁵⁷ Zašto pak i sami od sebe ne sudite pravedno? ⁵⁸ Jer kad ideš sa svojijem suparnikom knezu, gledaj ne bi li se na putu s njim poravnao da te ne pritegne sudiji, i sudija da te ne preda sluzi, i sluga da te ne baci u tamnicu. ⁵⁹ Kažem ti: neæeš odande iziaæi dok ne daš i pošljednjega dinara.

13 U to vrijeme pak dođoše neki i kazaše za Galilejce kojijeh krv pomiješa Pilat sa žrtvama njihovijem. ² I odgovarajuæi Isus reèe im: mislite li da su ti Galilejci bili najgrješnji od sviju Galilejaca, jer tako postradaše? ³ Ne, kažem vam, nego ako se ne pokajete, svi æete tako izginuti. ⁴ Ili oni osamnaest što na njih pade kula Siloamska i pobi ih, mislite li da su oni najkrivlji bili od sviju Jerusalimljana? ⁵ Ne, kažem vam, nego ako se ne pokajete, svi æete tako izginuti. ⁶ Kaza im pak ovu prièu: jedan èovjek imadijaše smokvu usađenu u svome vinogradu, i dođe da traži roda na njoj, i ne nađe. ⁷ Onda reèe vinogradaru: evo treæa godina kako dolazim i tražim roda na ovoj smokvi, i ne nalazim; posijeci je dakle, zašto zemlji da smeta? ⁸ A on odgovarajuæi reèe mu: gospodaru! ostavi je i za ovu godinu dok okopam oko nje i obaspem gnojem; ⁹ Pa da ako rodi: ako li ne, posjeæi æeš je na godinu. ¹⁰ A kad uèaše u jednoj zbornici u subotu, ¹¹ I gle, bješe ondje žena bolesna od duha osamnaest godina, i bješe zgrèena, i ne mogaše se ispraviti. ¹² A kad je vidje, dozva je Isus i reèe joj: ženo! oproštena si od bolesti svoje. ¹³ I metnu na nju ruke, i odmah se ispravi i hvaljaše Boga. ¹⁴ A starješina od zbornice srđaše se što je Isus iscijeli u subotu, i odgovarajuæi reèe narodu: šest je dana u koje treba raditi, u one dakle dolazite te se lijeèite, a ne u dan subotni. ¹⁵ A Gospod mu odgovori i reèe: licemjere! svaki od vas u subotu ne odrješuje li svojega vola ili magarca od jasala, i ne vodi da napoji? ¹⁶ A ovu kæer Avraamovu koju sveza sotona evo osamnaesta godina, ne trebaše li je odrješiti iz ove sveze u dan subotni? ¹⁷ I kad on ovo govoraše stiđahu se svi koji mu se protivljahu; i sav narod radovaše se za sva njegova slavna djela. ¹⁸ A on im reèe: kakvo je carstvo Božije? i kakvo æu kazati da je? ¹⁹ Ono je kao zrno gorušieno, koje uzevši èovjek baci u vrt svoj, i uzraste i posta drvo veliko, i ptice nebeske useliše se u grane njegove. ²⁰ Opet reèe: kakvo æu kazati da je carstvo Božije? ²¹ Ono je kao kvasac koji uzevši žena metnu u tri kopanje brašna, dok ne uskise sve. ²² I prolažaše po gradovima i selima uèeæi i putujuæi u Jerusalim. ²³ Reèe mu pak neko: Gospode! je li malo onijeh koji æe biti spaseni? A on im reèe: ²⁴ Navalite da uđete na tijesna vrata; jer vam kažem: mnogi æe tražiti da uđu i neæe moæi: ²⁵ Kad ustane domaæin i zatvori vrata, i stanete napolju stajati i kucati u vrata govoreæi: Gospode! Gospode! otvori nam; i odgovarajuæi reæi æe vam: ne poznajem vas otkuda ste. ²⁶ Tada æete stati govoriti: mi jedosmo pred tobom i pismo, i po ulicama našijem uèio si. ²⁷ A on æe reæi: kažem vam: ne poznajem vas otkuda ste; otstupite od mene svi koji nepravdu èinite. ²⁸ Ondje æe biti plaè i škrgut zuba, kad vidite Avraama i Isaka i Jakova i sve proroke u carstvu Božijemu, a sebe napolje istjerane. ²⁹ I doæi æe od istoka i zapada i sjevera i juga i sješæe za trpezu u carstvu Božijemu. ³⁰ I gle, ima pošljednijeh koji æe biti prvi, i ima prvijeh koji æe biti pošljednji. ³¹ U taj dan pristupiše neki od fariseja govoreæi mu: iziði i idi

odavde, jer Irod hoæe da te ubije. ³² I reèe im: idite te kažite onoj lisici: evo izgonim đavole i iscjeljujem danas i sutra, a treæi dan svršiaæu. ³³ Ali danas i sutra i prekosjutra treba mi iaæi; jer prorok ne može poginuti izvan Jerusalima. ³⁴ Jerusalime, Jerusalime, koji ubijaš proroke i zasipaš kamenjem poslana k sebi! koliko puta htjeh da skupim èeda tvoja kao kokoš gnijezdo svoje pod krila, i ne htjeste! ³⁵ Eto æe vam se ostaviti kuæa vaša pusta; a ja vam kažem: neæete mene vidjeti dok ne dođe da reèete: blagosloven koji ide u ime Gospodnje.

14 I dogodi mu se da dođe u subotu u kuæu jednoga kneza farisejskoga da jede hljeb; i oni motrahu na njega. ² I gle, bješe pred njim nekakav èovjek na kome bješe debela bolest. ³ I odgovarajuæi Isus reèe zakonicima i farisejima govoreæi: je li slobodno u subotu iscjeljivati? ⁴ A oni oæutješe. I dohvativši ga se iscijeli ga i otpusti. ⁵ I odgovarajuæi reèe im: koji od vas ne bi svojega magarca ili vola da mu padne u bunar odmah izvadio u dan subotni? ⁶ I ne mogoše mu odgovoriti na to. ⁷ A gostima kaza prièu, kad opazi kako izbirahu zaèelja, i reèe im: ⁸ Kad te ko pozove na svadbu, ne sjedaj u zaèelje, da ne bude meðu gostima ko stariji od tebe; ⁹ I da ne bi došao onaj koji je pozvao tebe i njega, i rekao ti: podaj mjesto ovome: i onda æeš sa stidom sjesti na niže mjesto. ¹⁰ Nego kad te ko pozove, došavši sjedi na pošljednje mjesto, da ti reèe kad dođe onaj koji te pozva: prijatelju! pomakni se više; tada æe tebi biti èast pred onima koji sjede s tobom za trpezom. ¹¹ Jer svaki koji se podiže, poniziaæe se; a koji se ponižuje, podignuæe se. ¹² A i onome što ih je pozvao reèe: kad daješ objed ili veèeru, ne zovi prijatelja svojijeh, ni braæe svoje, ni rođaka svojijeh, ni susjeda bogatijeh, da ne bi i oni tebe kad pozvali i vratili ti; ¹³ Nego kad èiniš gozbu, zovi siromahe, kljaste, hrome, slijepe; ¹⁴ I blago æe ti biti što ti oni ne mogu vratiti; nego æe ti se vratiti o vaskrseniju pravednijeh. ¹⁵ A kad èu to neki od onijeh što sjedahu s njim za trpezom reèe mu: blago onome koji jede hljeba u carstvu Božijemu! ¹⁶ A on mu reèe: jedan èovjek zgotovi veliku veèeru, i pozva mnoge; ¹⁷ I kad bi vrijeme veèeri, posla slugu svojega da kaže zvanima: hajdete, jer je veæ sve gotovo. ¹⁸ I poèeše se izgovarati svi redom; prvi mu reèe: kupih njivu, i valja mi iaæi da je vidim; molim te izgovori me. ¹⁹ I drugi reèe: kupih pet jarmova volova, i idem da ih ogledam; molim te, izgovori me. ²⁰ I treæi reèe: oženih se, i zato ne mogu doæi. ²¹ I došavši sluga taj kaza ovo gospodaru svome. Tada se rasrdi domaæin i reèe sluzi svome: idi brzo na raskršæa i ulice gradske, i dovedi amo siromahe, i kljaste, i bogaljaste, i slijepe. ²² I reèe sluga: gospodaru, uèinio sam kako si zapovjedio, i još mjesta ima. ²³ I reèe gospodar sluzi: iziði na putove i meðu ograde, te natjeraj da dođu da mi se napuni kuæa. ²⁴ Jer vam kažem da nijedan od onijeh zvanijeh ljudi neæe okusiti moje veèere. Jer je mnogo zvanijeh, ali je malo izbranih. ²⁵ Iđaðe pak s njim mnoštvo naroda, i obazrevši se reèe im: ²⁶ Ako ko dođe k meni a

ne mrzi na svojega oca, i na mater, i na ženu, i na djecu, i na braću, i na sestre i na samu dušu svoju, ne može biti moj učenik. ²⁷ I ko ne nosi krsta svojega i za mnom ne ide, ne može biti moj učenik. ²⁸ I koji od vas kad hoće da zida kulu ne sjede najprije i ne proračuni šta će ga stati, da vidi ima li da može dovršiti? ²⁹ Da ne bi, kad postavi temelj i ne uzmože dovršiti, svi koji gledaju stali mu se rugati ³⁰ Govoreći: ovaj èovjek poće zidati, i ne može da dovrši. ³¹ Ili koji car kad pođe s vojskom da se pobije s drugimjem carem ne sjede najprije i ne drži vijeću može li s deset hiljada sresti onoga što ide na njega sa dvadeset hiljada? ³² Ako li ne može, a on pošlje poslanike dok je onaj još daleko i moli da se pomire. ³³ Tako dakle svaki od vas koji se ne odreće svega što ima ne može biti moj učenik. ³⁴ So je dobra, ali ako se obljutavi, èim æe se osoliti? ³⁵ Niti je potrebna u zemlju ni u gnoj; nego je prospu napolje. Ko ima uši da èuje neka èuje.

15 I približavahu se k njemu svi carinici i grješnici da ga èuju. ² I vikahu na njega fariseji i književnici govoreći: ovaj prima grješnike i jede s njima. ³ A on im kaza prièu ovu govoreći: ⁴ Koji èovjek od vas imajući sto ovaca i izgubivši jednu od njih ne ostavi devedeset i devet u pustinji i ne ide za izgubljenom dok je ne nađe? ⁵ I našavši digne je na ramo svoje radujuæi se, ⁶ I došavši kuæi sazove prijatelje i susjede govoreći im: radujte se sa mnom: ja našoh svoju ovcu izgublenu. ⁷ Kažem vam da æe tako biti veæa radost na nebu za jednoga grješnika koji se kaje, negoli za devedeset i devet pravednika kojima ne treba pokajanje. ⁸ Ili koja žena imajući deset dinara, ako izgubi jedan dinar, ne zapali svijeæe, i ne pomete kuæe, i ne traži dobro dok ne nađe? ⁹ I našavši sazove drugarice i susjede govoreći: radujte se sa mnom: ja našoh dinar izgubljeni. ¹⁰ Tako, kažem vam, biva radost pred anđelima Božijima za jednoga grješnika koji se kaje. ¹¹ I reèe: jedan èovjek imaše dva sina, ¹² I reèe mlaði od njih ocu: oèe! daj mi dio od imanja što pripada meni. I otac im podijeli imanje. ¹³ I potom do nekoliko dana pokupi mlaði sin sve svoje, i otide u daljnu zemlju; i onamo prosu imanje svoje živeæi besputno. ¹⁴ A kad potroši sve, postade velika glad u onoj zemlji, i on se nađe u nevolji. ¹⁵ I otišavši pribi se kod jednoga èovjeka u onoj zemlji; i on ga posla u polje svoje da èuva svinje. ¹⁶ I željaše napuniti trbuh svoj rošèiæima koje svinje jeðahu, i niko mu ih ne davaše. ¹⁷ A kad dođe k sebi, reèe: koliko najamnika u oca mojega imaju hljeba i suviše, a ja umirem od gladi! ¹⁸ Ustaæu i idem ocu svojemu, pa æu mu reæi: oèe! sagriješih nebu i tebi, ¹⁹ I veæ nijesam dostojan nazvati se sin tvoj: primi me kao jednoga od svojijeh najamnika. ²⁰ I ustavši otide ocu svojemu. A kad je još podaleko bio, ugleda ga otac njegov, i sažali mu se, i potrèavši zagrlji ga i cjeliva ga. ²¹ A sin mu reèe: oèe, sagriješih nebu i tebi, i veæ nijesam dostojan nazvati se sin tvoj. ²² A otac reèe slugama svojijem: iznesite najljepšu haljinu i obucite ga, i podajte mu prsten na ruku i obuæu na noge. ²³ I dovedite tele ugojeno te

zakoljite, da jedemo i da se veselimo. ²⁴ Jer ovaj moj sin bješe mrtav, i oživlje; i izgubljen bješe, i nađe se. I stadoše se veseliti. ²⁵ A sin njegov stariji bijaše u polju, i dolazeæi kad se približi kuæi èu pjevanje i podvikivanje. ²⁶ I dozvavši jednoga od slugu zapita: šta je to? ²⁷ A on mu reèe: brat tvoj dođe; i otac tvoj zakla tele ugojeno, što ga je zdrava vidio. ²⁸ A on se rasrdi i ne šæadijaše da uđe. Tada iziđe otac njegov i moljaše ga. ²⁹ A on odgovarajuæi reèe ocu: eto te služim toliko godina, i nikad ne prestupih tvoje zapovijesti, pa meni nikad nijesi dao jareta da bih se provelesio sa svojijem društvom; ³⁰ A kad dođe taj tvoj sin koji ti je imanje prosuo s kurvama, zaklao si mu tele ugojeno. ³¹ A on mu reèe: sine! ti si svagda sa mnom, i sve je moje tvoje. ³² Trebalo se razveseliti i obradovati, jer ovaj brat tvoj mrtav bješe, i oživlje; i izgubljen bješe i nađe se.

16 A uèenicima svojijem govoraše: bijaše jedan èovjek bogat koji imaše pristava, i toga oblaglaš kod njega da mu prosipa imanje. ² I dozvavši ga reèe mu: šta ovo ja èujem za tebe? Daj raèun kako si kuæio kuæu: jer više ne možeš kuæom upravljati. ³ A pristav od kuæe reèe u sebi: šta æu èiniti? gospodar moj uzima od mene upravljanje kuæe: kopati ne mogu, prositi stidim se. ⁴ Znam šta æu èiniti da bi me primili u kuæe svoje kad mi se oduzme upravljanje kuæe. ⁵ I dozvavši redom dužnike gospodara svojega reèe prvome: koliko si dužan gospodaru mojemu? ⁶ A on reèe: sto oka ulja. I reèe mu: uzmi pismo svoje i sjedi brzo te napiši pedeset. ⁷ A potom reèe drugome: a ti koliko si dužan? A on reèe: sto oka pšenice. I reèe mu: uzmi pismo svoje i napiši osamdeset. ⁸ I pohvali gospodar nevjernoga pristava što mudro uèini; jer su sinovi ovoga vijeka mudriji od sinova vidjela u svojemu naraštaju. ⁹ I ja vama kažem: naèinite sebi prijatelje nepravednijem bogatstvom, da bi vas kad osiromašite primili u vjeène kuæe. ¹⁰ Koji je vjeran u malom i u mnogom je vjeran; a ko je nevjeran u malom i u mnogom je nevjeran. ¹¹ Ako dakle u nepravednom bogatstvu vjerni ne biste, ko æe vam u istinom vjerovati? ¹² I ako u tuðem ne biste vjerni, ko æe vam dati vaše? ¹³ Nikakav pak sluga ne može dva gospodara služiti; jer ili æe na jednoga mrziti a drugoga ljubiti, ili æe jednome voljeti a za drugoga ne mariti. Ne možete služiti Bogu i bogatstvu. ¹⁴ A ovo sve slušahu i fariseji, koji bijahu srebroljupci, i rugahu mu se. ¹⁵ I reèe im: vi ste oni koji se gradite pravedni pred ljudima; ali Bog zna srca vaša; jer što je u ljudi visoko ono je mrzost pred Bogom. ¹⁶ Zakon i proroci su do Jovana; otsele se carstvo Božije propovijeda jevanđeljem, i svaki navaljuje da uđe u njega. ¹⁷ Lašnje je pak nebu i zemlji proæi negoli jednoj titli iz zakona propasti. ¹⁸ Svaki koji pušta ženu svoju i uzima drugu, preljubu èini; i koji se ženi puštenicom, preljubu èini. ¹⁹ Èovjek neki pak bješe bogat, koji se oblaèaše u skerlet i u svilu, i življaše svaki dan gospodski i veseljaše se. ²⁰ A bijaše jedan siromah, po imenu Lazar, koji ležao pred njegovijem vratima gnojav, ²¹ I željaše da se nasiti mrvama koje padahu s trpeze bogatoga;

još i psi dolazahu i lizahu gnoj njegov. ²² A kad umrije siromah, odnesoše ga anđeli u naručje Avraamovo; a umrije i bogati, i zakopaše ga. ²³ I u paklu kad bješe u mukama podiže oči svoje i ugleda izdaleka Avraama i Lazara u naručju njegovu, ²⁴ I povikavši reče: oče Avraame! smiluj se na me i pošlji mi Lazara neka umoči u vodu vrh od prsta svojega, i da mi rashladi jezik; jer se mučim u ovome plamenu. ²⁵ A Avraam reče: sinko! opomeni se da si ti primio dobra svoja u životu svome, i Lazar opet zla; a sad se on tješi, a ti se mučiš. ²⁶ I preko svega toga postavljena je među nama i vama velika propast, da oni koji bi htjeli odovud k vama prijeći, ne mogu, niti oni otuda k nama da prelaze. ²⁷ Tada reče: molim te dakle, oče, da ga pošalješ kući oca mojega, ²⁸ Jer imam pet braće: neka im posvjedoži da ne bi i oni došli na ovo mjesto mučenja. ²⁹ Reče mu Avraam: oni imaju Mojsija i proroka, neka njih slušaju. ³⁰ A on reče: ne, oče Avraame! nego ako im dođe ko iz mrtvih pokajao se. ³¹ A Avraam mu reče: ako ne slušaju Mojsija i proroka, da ko i iz mrtvih ustane neće vjerovati.

17 A učenicima reče: nije moguće da ne dođu sablazni; ali teško onome s koga dolaze; ² Bolje bi mu bilo da mu se vodenjeni kamen objesi o vratu, i da ga bace u more, nego da sablazni jednoga od ovijeh malijeh. ³ Ćuvajte se. Ako ti sagriješi brat tvoj, nakaraj ga; pa ako se pokaje, oprost mu. ⁴ I ako ti sedam puta na dan sagriješi, i sedam puta na dan dođe k tebi i reče: kajem se, oprost mu. ⁵ I rekoše apostoli Gospodu: dometni nam vjere. ⁶ A Gospod reče: kad biste imali vjere koliko zrno gorušično, i rekli biste ovome dubu: iščupaj se i usadi se u more, i poslušao bi vas. ⁷ Koji pak od vas kad ima slugu koji ore ili Ćuva stoku pa kad dođe iz polja, reče mu: hodi brzo i sjedi za trpezu? ⁸ Nego ne kaže li mu: ugotovi mi da većeram, i zapregni se te mi služi dok jedem i pijem, pa onda i ti jedi i pij? ⁹ Eda li će on zahvaliti sluzi tome kad svrši što mu se zapovjedi? Ne vjerujem. ¹⁰ Tako i vi kad svršite sve što vam je zapovjedbno, govorite: mi smo zaludne sluge, jer ućinismo što smo bili dužni Ćiniti. ¹¹ I kad iđaoše u Jerusolim, on prolazaoše između Samarije i Galileje. ¹² I kad ulazaoše u jedno selo sretoše ga deset gubavijeh ljudi, koji staoše izdaleka, ¹³ I podigoše glas govoreći: Isuse ućitelju! pomiluj nas. ¹⁴ I vidjevši ih reče im: idite i pokažite se svećenicima. I oni idući oćistiše se. ¹⁵ A jedan od njih vidjevši da se iscijeli povrati se hvaleći Boga iza glasa, ¹⁶ I pade nićice pred noge njegove, i zahvali mu. I to bješe Samarjanin. ¹⁷ A Isus odgovarajući reče: ne iscijeliše li se deseterica? Gdje su dakle deveterica? ¹⁸ Kako se među njima koji ne naće da se vrati da zahvali Bogu, nego sam ovaj tućin? ¹⁹ I reče mu: ustani, idi; vjera tvoja pomoće ti. ²⁰ A kad ga upitaoše fariseji: kad će doći carstvo Boćije? odgovarajući reče im: carstvo Boćije neće doći da se vidi; ²¹ Niti će se kazati: evo ga ovdje ili ondje; jer gle, carstvo je Boćije unutra u vama. ²² A učenicima reče: doći će vrijeme kad ćete zaćeljati da vidite jedan dan sina Ćovjećijega, i nećete

vidjeti. ²³ I reći će vam: evo ovdje je, ili: eno ondje; ali ne izlazite, niti traćite. ²⁴ Jer kako što munja sine s neba, i zasvijetli se preko svega što je pod nebom, tako će biti i sin Ćovjećij u svoj dan. ²⁵ Ali mu najprije treba mnogo postradati, i okrivljenu biti od roda ovoga. ²⁶ I kako je bilo u vrijeme Nojevo onako će biti u dane sina Ćovjećijega: ²⁷ Jećahu, pijahu, ženjahu se, udavahu se do onoga dana kad Noje uće u kovćeg, i doće potop i pogubi sve. ²⁸ Tako kao što bi u dane Lotove: jećahu, pijahu, kupovahu, prodavahu, saćahu, zidahu; ²⁹ A u dan kad iziće Lot iz Sodoma, udari oganj i sumpor iz neba i pogubi sve. ³⁰ Tako će biti i u onaj dan kad će se javiti sin Ćovjećij. ³¹ U onaj dan koji se desi na krovu a pokućstvo njegovo u kući, neka ne silazi da ga uzme; i koji se desi u polju, tako neka se ne vraća natrag. ³² Opominjite se žene Lotove. ³³ Koji poće da saćuva dušu svoju, izgubiće je; a koji je izgubi, oćivljeće je. ³⁴ Kaćem vam: u onu noć biće dva na jednome odru, jedan će se uzeti a drugi će se ostaviti; ³⁵ Dvije će mljeti zajedno, jedna će se uzeti a druga će se ostaviti; ³⁶ Dva će biti na njivi, jedan će se uzeti a drugi će se ostaviti. ³⁷ I odgovarajući rekoše mu: gdje, Gospode? A on im reče: gdje je strвина onamo će se i orlovi skupiti.

18 Kaza im pak i priću kako se treba svagda moliti Bogu, i ne dati da dotući, ² Govoreći: u jednome gradu bijaše jedan sudija koji se Boga ne boćao i ljudi ne stićao. ³ A u onome gradu bijaše jedna udovica i dolazaoše k njemu govoreći: ne daj me mojemu suparniku. ⁴ I ne šćadićao zadugo. A najposlije reče u sebi: ako se i ne bojim Boga i ljudi ne sramim, ⁵ No budući da mi dosaćuje ova udovica, odbraniću je, da mi jednako ne dolazi i ne dosaćuje. ⁶ Tada reče Gospod: Ćujte šta govori nepravedni sudija. ⁷ Akamoli Bog neće odbriniti izbranićeh svojijeh koji ga mole dan i noć? ⁸ Kaćem vam da će ih odbriniti brzo. Ali sin Ćovjećij kad doće hoće li naći vjeru na zemlji? ⁹ A i drugima koji mišljahu za sebe da su pravednici i druge unićtavahu kaza priću ovu: ¹⁰ Dva Ćovjeka ućoše u crkvu da se mole Bogu, jedan farisej a drugi carinik. ¹¹ Farisej stao i moljao se u sebi ovako: Boće! hvalim te što ja nijesam kao ostali ljudi: hajduci, nepravednici, preljuboćinci, ili kao ovaj carinik. ¹² Postim dvaput u nedjelji; dajem desetak od svega što imam. ¹³ A carinik izdaleka stajao, i ne šćao ni oćiju podignuti na nebo, nego bijaše prsi svoje govoreći: Boće! milostiv budi meni grješnome. ¹⁴ Kaćem vam da ovaj otide opravdan kući svojoj, a ne onaj. Jer svaki koji se sam podiće poniziće se; a koji se sam ponićuje podignuće se. ¹⁵ Donoćahu k njemu i djecu da ih se dotakne; a kad vidješe ućenici, zaprićiće im. ¹⁶ A Isus dozvavši ih reče: pustite djecu neka dolaze k meni, i ne branite im; jer je takovijeh carstvo Boćije. ¹⁷ I kaćem vam zaista: koji ne primi carstva Boćijega kao dijete, neće ući u njega. ¹⁸ I zapita ga jedan knez govoreći: ućitelju blagi! šta da ućinim da naslijedim život vjećni? ¹⁹ A Isus reče mu: što me zoveš blagijem? niko nije blag osim jednoga Boga. ²⁰ Zapovijesti znaš: ne Ćini preljube; ne

ubij; ne ukradi; ne svjedoèi lažno; poštuj oca svojega i mater svoju. ²¹ A on reèe: sve sam ovo saèuvao od mladosti svoje. ²² A kad to èu Isus reèe mu: još ti jedno nedostaje: prodaj sve što imaš i razdaj siromasima; i imaæeš blago na nebu; i hajde za mnóm. ²³ A kad on èu to postade žalostan, jer bješe vrlo bogat. ²⁴ A kad ga vidje Isus gdje postade žalostan, reèe: kako je teško uæi u carstvo Božije onima koji imaju bogatstvo! ²⁵ Lakše je kamili proæi kroz iglene uši negoli bogatome uæi u carstvo Božije. ²⁶ A oni koji slušahu rekoše: ko se dakle može spasti? ²⁷ A on reèe: što je u ljudi nemoguæe u Boga je moguæe. ²⁸ A Petar reèe: eto mi smo ostavili sve i za tobom idemo. ²⁹ A on im reèe: zaista vam kažem: nema nijednoga koji bi ostavio kuæu, ili roditelje, ili braæu, ili sestre, ili ženu, ili djecu carstva radi Božijega, ³⁰ Koji neæe primiti više u ovo vrijeme, i na onome svijetu život vjeèni. ³¹ Uze pak dvanaesticu i reèe im: evo idemo gore u Jerusolim, i sve æe se svršiti što su proroci pisali za sina èovjeèijega. ³² Jer æe ga predati neznabošcima, i narugaæe mu se, i ružiæe ga, i popljuvaæe ga, ³³ I biæe ga, i ubiæe ga; i treæi dan ustaæe. ³⁴ I oni ništa od toga ne razumješe, i besjeda ova bješe od njih sakrivena, i ne razumješe što im se kaza. ³⁵ A kad se približi k Jerihonu, jedan slijepac sjeðaše kraj puta proseæi. ³⁶ A kad èu narod gdje prolazi zapita: šta je to? ³⁷ I kazaše mu da Isus Nazareæanin prolazi. ³⁸ I povika govoreæi: Isuse, sine Davidov! pomiluj me. ³⁹ I prijæahu mu oni što iðaahu naprijed da uæuti; a on još više vikaše: sine Davidov! pomiluj me. ⁴⁰ I Isus stade i zapovjedi da mu ga dovedu; a kad mu se približi, zapita ga ⁴¹ Govoreæi: šta hoæeš da ti uèinim? A on reèe: Gospode! da progledam. ⁴² A Isus reèe: progledaj; vjera tvoja pomože ti. ⁴³ I odmah progleda, i pođe za njim hvaleæi Boga. I svi ljudi koji vidješe hvaljahu Boga.

19 I kad uđe u Jerihon i prolazaše kroza nj, ² I gle, èovjek po imenu Zakhej, koji bješe starješina carinièki, i bješe bogat, ³ I iskaše da vidi Isusa da ga pozna; i ne mogaše od naroda, jer bješe maloga rasta; ⁴ I potrèavši naprijed, pope se na dud da ga vidi; jer mu je onuda trebalo proæi. ⁵ I kad dođe Isus na ono mjesto, pogledavši gore vidje ga, i reèe mu: Zakheju! siði brzo; jer mi danas valja biti u tvojoj kuæi. ⁶ I siđe brzo; i primi ga radujuæi se. ⁷ I svi, kad vidješe, vikahu na njega govoreæi da grješnome èovjeku dođe u kuæu. ⁸ A Zakhej stade i reèe Gospodu: Gospode! evo pola imanja svojega daæu siromasima, i ako sam koga zanio vratiaæu onoliko èetvoro. ⁹ A Isus mu reèe: danas dođe spasenije kuæi ovoj; jer je i ovo sin Avraamov. ¹⁰ Jer je sin èovjeèij došao da nađe i spase što je izgubljeno. ¹¹ A kad oni to slušahu nastavi kazivati prièu; jer bješe blizu Jerusolima, i mišljahu da æe se odmah javiti carstvo Božije. ¹² Reèe dakle: jedan èovjek od dobra roda otide u daljnu zemlju da primi sebi carstvo, i da se vrati. ¹³ Dozvavši pak deset svojijeh sluga dade im deset kesa, i reèe im: trgujte dok se ja vratim. ¹⁴ I građani njegovi mržahu na njega, i poslaše

za njim poslanike govoreæi: neæemo da on caruje nad nama. ¹⁵ I kad se on vrati, pošto primi carstvo, reèe da dozovu one slugе kojima dade srebro, da vidi šta je koji dobio. ¹⁶ Tada dođe prvi govoreæi: gospodaru! kesa tvoja donese deset kesa. ¹⁷ I reèe mu: dobro, dobri slugo; kad si mi u malom bio vjeran evo ti vlast nad deset gradova. ¹⁸ I dođe drugi govoreæi: gospodaru! kesa tvoja donese pet kesa. ¹⁹ A on reèe i onome: i ti budi nad pet gradova. ²⁰ I treæi dođe govoreæi: gospodaru! evo tvoja kesa koju sam zavezao u ubrus i èuvao. ²¹ Jer sam se bojao tebe: jer si èovjek tvrd: uzimaš što nijesi ostavio, i žnješ što nijesi sijao. ²² A gospodar mu reèe: po tvojjem æu ti rijeèima suditi, zli slugo! znao si da sam ja tvrd èovjek, uzimam što nijesam ostavio, i žnjem što nijesam sijao. ²³ Pa zašto nijesi dao mojega srebra trgovcima, i ja došavši primio bih ga s dobitkom? ²⁴ I reèe onima što stajahu pred njim: uzmite od njega kesu i podajte onome što ima deset kesa. ²⁵ I rekoše mu: gospodaru! on ima deset kesa. ²⁶ A on im odgovori: jer vam kažem da æe se svakome koji ima dati; a od onoga koji nema uzeæe se od njega i ono što ima. ²⁷ A one moje neprijatelje koji nijesu htjeli da ja budem car nad njima, dovedite amo, i isijecite preda mnóm. ²⁸ I kazavši ovo pođe naprijed, i iðaše gore u Jerusolim. ²⁹ I kad se približi Vitfazi i Vitaniji kod gore koja se zvaše Maslinska, posla dva od uèenika svojijeh ³⁰ Govoreæi: idite u to selo prema vama, i kad uđete u njega naæi æete magare privezano na koje nikakav èovjek nikad nije usjedao; odriješite ga i dovedite. ³¹ I ako vas ko upita: zašto driješite? ovako mu kažite: ono Gospodu treba. ³² A kad otidoše poslani, nađoše kao što im kaza. ³³ A kad oni driješahu magare rekoše im gospodari od njega: zašto driješite magare? ³⁴ A oni rekoše: ono Gospodu treba. ³⁵ I dovedoše ga k Isusu, i baciše haljine svoje na magare, i posadiše Isusa. ³⁶ A kad iðaše, prostirahu haljine svoje po putu. ³⁷ A kad se približi veæ da siđe s gore Maslinske, poèe sve mnoštvo uèenika u radosti hvaliti Boga iza glasa za sva èudesu što su vidjeli, ³⁸ Govoreæi: blagosloven car koji ide u ime Gospodnje! mir na nebu i slava na visini! ³⁹ I neki fariseji iz naroda rekoše mu: uèitelju! zaprijeti uèenicima svojijem. ⁴⁰ I odgovarajuæi reèe im: kažem vam: ako oni uæute, kamenje æe povikati. ⁴¹ I kad se približi, ugleda grad i zaplaka za njim ⁴² Govoreæi: kad bi i ti znao u ovaj tvoj dan što je za mir tvoj! ali je sad sakriveno od oèiju tvojjijeh. ⁴³ Jer æe doæi dani na tebe, i okružiaæ te neprijatelji tvoji opkopima, i opkoliaæ te, i obuzeæe te sa sviju strana; ⁴⁴ I razbiaæ tebe i djecu tvoju u tebi, i neæe ostaviti u tebi kamena na kamenu, zato što nijesi poznao vremena u kojemu si pohođen. ⁴⁵ I ušavši u crkvu stade izgoniti one što prodavahu u njoj i kupovahu, ⁴⁶ Govoreæi im: u pismu stoji: dom moj dom je molitve, a vi naèiniste od njega peæinu hajduèku. ⁴⁷ I uèaše svaki dan u crkvi. A glavari sveštenieki i književnici i starješine narodne gledahu da ga pogube. ⁴⁸ I ne nalažahu šta bi mu uèinili; jer sav narod iðaše za njim, i slušahu ga.

20 I kad on u jedan od onijeh dana uèaše narod u crkvi i propovijedaše jevanđelje, dođoše glavari svešteneiki i književnici sa starješinama, ² I rekoše mu govoreæi: kaži nam kakvom vlasti to èiniš? Ili ko ti je dao vlast tu? ³ A on odgovarajuæi reèe im: i ja æu vas upitati jednu rijeè, i kažite mi: ⁴ Krštenje Jovanovo ili bi s neba ili od ljudi? ⁵ A oni pomišljahu u sebi govoreæi: ako reèemo s neba, reæi æe: zašto mu dakle ne vjerovaste? ⁶ Ako li reèemo: od ljudi, sav æe nas narod pobiti kamenjem; jer svi vjerovahu da Jovan bješe prorok. ⁷ I odgovoriše: ne znamo otkuda. ⁸ A Isus im reèe: ni ja vama neæu kazati kakvom vlasti ovo èinim. ⁹ A narodu poèe kazivati prièu ovu: jedan èovjek posadi vinograd, i dade ga vinogradarima pa otide na podugo vremena. ¹⁰ I u vrijeme posla k vinogradarima slugu da mu dadu od roda vinogradskog; ali vinogradari izbiše ga, i poslaše prazna. ¹¹ I posla opet drugoga slugu; a oni i onoga izbiše i osramotivši poslaše prazna. ¹² I posla opet treæega; a oni i onoga raniše, i istjeraše. ¹³ Onda reèe gospodar od vinograda: šta æu èiniti? Da pošljem sina svojega ljubaznoga: eda se kako zastide kad vide njega. ¹⁴ A vinogradari vidjevši njega mišljahu u sebi govoreæi: ovo je našljednik; hodite da ga ubijemo da naše bude dostojanje. ¹⁵ I izvedoše ga napolje iz vinograda i ubiše. Šta æe dakle uèiniti njima gospodar od vinograda? ¹⁶ Doæi æe i pogubiæe ove vinogradare, i daæe vinograd drugima. A oni što slušahu rekoše: ne dao Bog! ¹⁷ A on pogledavši na njih reèe: šta znaèi dakle ono u pismu: kamen koji odbaciše zidari onaj posta glava od ugla? ¹⁸ Svaki koji padne na taj kamen razbiæe se; a na koga on padne satræe ga. ¹⁹ I gledahu glavari svešteneiki i književnici u onaj èas da dignu ruke na nj; ali se pobojaše naroda, jer razumješe da njima ovu prièu kaza. ²⁰ I pažahu na njega, i poslaše vrebaèe, koji se građahu kao da su pobožni: ne bi li ga uhvatili u rijeèi da ga predadu poglavarima i vlasti sudijnoj. ²¹ I upitaše ga govoreæi: uèitelju! znamo da pravo govoriš i uèiš, i ne gledaš ko je ko, nego zaista uèiš putu Božijemu: ²² Treba li nam æesaru davati haraè, ili ne? ²³ A on razumjevši njihovo lukavstvo reèe im: šta me kušate? ²⁴ Pokažite mi dinar; èij je na njemu obraz i natpis? A oni odgovarajuæi rekoše: æesarev. ²⁵ A on im reèe: podajte dakle što je æesarevo æesaru, a što je Božije Bogu. ²⁶ I ne mogoše rijeèi njegove pokuditi pred narodom; i diviše se odgovoru njegovu, i umukoše. ²⁷ A pristupiše neki od sadukeja koji kažu da nema vaskrsenija, i pitahu ga ²⁸ Govoreæi: uèitelju! Mojsije nam napisu: ako kome umre brat koji ima ženu, i umre bez djece, da brat njegov uzme ženu, i da podigne sjeme bratu svojemu. ²⁹ Bijaše sedam braæe, i prvi uze ženu, i umrije bez djece; ³⁰ I uze drugi ženu, i on umrije bez djece; ³¹ I treæi je uze; a tako i svi sedam; i ne ostaviše djece, i pomriješe; ³² A poslije sviju umrije i žena. ³³ O vaskrseniju dakle koga æe od njih biti žena? jer je ona sedmorici bila žena. ³⁴ I odgovarajuæi Isus reèe im: djeca ovoga svijeta žene se i udaju; ³⁵ A koji se udostoje dobiti onaj svijet i

vaskrsenije iz mrtvijeh niti æe se ženiti ni udavati; ³⁶ Jer više ne mogu umrijeti; jer su kao anđeli; i sinovi su Božiji kad su sinovi vaskrsenija. ³⁷ A da mrtvi ustaju, i Mojsije pokaza kod kupine gdje naziva Gospoda Boga Avraamova i Boga Isakova i Boga Jakovljeva. ³⁸ A Bog nije Bog mrtvijeh nego živijeh; jer su njemu svi živi. ³⁹ A neki od književnika odgovarajuæi rekoše: uèitelju! dobro si kazao. ⁴⁰ I veæ ne smijahu ništa da ga zapitaju. A on im reèe: ⁴¹ Kako govore da je Hristos sin Davidov? ⁴² Kad sam David govori u psaltiru: reèe Gospod Gospodu mojemu: sjedi meni s desne strane, ⁴³ Dok položim neprijatelje tvoje podnožje nogama tvojima. ⁴⁴ David dakle njega naziva Gospodom; pa kako mu je sin? ⁴⁵ A kad sav narod slušaše, reèe uèenicima svojijem: ⁴⁶ Èuvajte se od književnika, koji hoæe da idu u dugaèkijem haljinama, i traže da im se klanja po ulicama, i prvijeh mjesta po zbornicama, i zaèelja na gozbama; ⁴⁷ Koji jedu kuæe udovièke, i lažno se mole Bogu dugo. Oni æe još veæma biti osuđeni.

21 Pogledavši pak gore vidje bogate gdje meæu priloge svoje u haznu Božiju; ² A vidje i jednu siromašnu udovicu koja metaše ondje dvije leptre; ³ I reèe: zaista vam kažem: ova siromašna udovica metnu više od sviju: ⁴ Jer svi ovi metnuše u prilog Bogu od suviška svojega, a ona od sirotinje svoje metnu svu hranu svoju što imaše. ⁵ I kad neki govorahu za crkvu da je ukrašena lijepijem kamenjem i zakladima, reèe: ⁶ Doæi æe dani u koje od svega što vidite neæe ostati ni kamen na kamenu koji se neæe razmetnuti. ⁷ Zapitaše ga pak govoreæi: uèitelju! a kad æe to biti? i kakav je znak kad æe se to dogoditi? ⁸ A on reèe: èuvajte se da vas ne prevare, jer æe mnogi doæi na ime moje govoreæi: ja sam, i vrijeme se približi. Ne idite dakle za njima. ⁹ A kad èujete ratove i bune, ne plašite se; jer to sve treba najprije da bude; ali još nije tada pošljedak. ¹⁰ Tada im reèe: ustaæe narod na narod i carstvo na carstvo; ¹¹ I zemlja æe se tresti vrlo po svijetu, i biæe gladi i pomori i strahote i veliki znaci biæe na nebu. ¹² A prije svega ovoga metnuæe na vas ruke svoje i goniaæe vas i predavati u zbornice i u tamnice; vodiæe vas pred careve i kraljeve imena mojega radi. ¹³ A to æe vam se dogoditi za svjedoèanstvo. ¹⁴ Metnite dakle u srca svoja, da se prije ne pripravljate kako æete odgovarati: ¹⁵ Jer æu vam ja dati usta i premudrost kojoj se neæe moæi protiviti ni odgovoriti svi vaši protivnici. ¹⁶ A predavaæe vas i roditelji i braæa i rođaci i prijatelji; i pobiaæe neke od vas. ¹⁷ I svi æe omrznuti na vas imena mojega radi. ¹⁸ I dlaka s glave vaše neæe poginuti. ¹⁹ Trpljenjem svojijem spasavajte duše svoje. ²⁰ A kad vidite da Jerusalim opkoli vojska onda znajte da se približilo vrijeme da opusti. ²¹ Tada koji budu u Judeji neka bježe u gore, i koji budu u gradu neka izlaze napolje; i koji su napolju neka ne ulaze u njega: ²² Jer su ovo dani osvete, da se izvrši sve što je napisano. ²³ Ali teško trudnima i dojilicama u te dane! Jer æe biti velika nevolja na zemlji, i gnjev na ovom narodu. ²⁴ I pašæe

od oštrica maèa, i odvešæe se u ropstvo po svijem narodima; i Jerusalem æe gaziti neznabošci dok se ne izvrše vremena neznabožaca. ²⁵ I biæe znaci u suncu i u mjesecu i u zvijezdama; i ljudima na zemlji tuga od smetnje i od huke morske i valova. ²⁶ Ljudi æe umirati od straha i od èekanja onoga što ide na zemlju; jer æe se i sile nebeske pokrenuti. ²⁷ I tada æe ugledati sina èovjeèijega gdje ide na oblacima sa silom i slavom velikom. ²⁸ A kad se poène ovo zbivati, gledajte i podignite glave svoje; jer se približuje izbavljenje vaše. ²⁹ I kaza im prièu: gledajte na smokvu i na sva drveta; ³⁰ Kad vidite da veæ potjeraju, sami znate da je blizu ljeto. ³¹ Tako i vi kad vidite ovo da se zbiva, znajte da je blizu carstvo Božije. ³² Zaista vam kažem da ovaj naraštaj neæe proæi dok se ovo sve ne zbude. ³³ Nebo i zemlja proæi æe, a rijeèi moje neæe proæi. ³⁴ Ali se èuvajte da kako vaša srca ne otežaju žderanjem i pijanstvom i brigama ovoga svijeta, i da vam ovaj dan ne dođe iznenada. ³⁵ Jer æe doæi kao zamka na sve koji žive po svoj zemlji. ³⁶ Stražite dakle jednako i molite se Bogu da biste se udostojili uteæi od svega ovoga što æe se zbiti, i stati pred sinom èovjeèijim. ³⁷ I danju uèaše u crkvi, a noæu izlažaše i noæivaše na gori koja se zove Maslinska. ³⁸ I sav narod dolažaše izjutra k njemu u crkvu da ga slušaju.

22 Približavaše se pak praznik prijesnijeh hljebova koji se zove pasha. ² I gledahu glavari svešteniki i književnici kako bi ga ubili; ali se bojahu naroda. ³ A sotona uðe u Judu, koji se zvaše Iskariot, i koji bješe jedan od dvanaestorice. ⁴ I otišavši govori s glavarima sveštenikijem i sa starješinama kako æe im ga izdati. ⁵ I oni se obradovaše, i ugovoriše da mu dadu novce. ⁶ I on se obreèe, i tražaše zgodna vremena da im ga preda tajno od naroda. ⁷ A dođe dan prijesnijeh hljebova u koji trebaše klati pashu; ⁸ I posla Petra i Jovana rekavši: idite ugotovite nam pashu da jedemo. ⁹ A oni mu rekoše: gdje hoæeš da ugotovimo? ¹⁰ A on im reèe: eto kad uðete u grad, srešæe vas èovjek koji nosi vodu u krèagu; idite za njim u kuæu u koju on uðe, ¹¹ I kažite domaæinu: uèitelj veli: gdje je gostionica gdje æu jesti pashu s uèenicima svojijem? ¹² I on æe vam pokazati veliku sobu prostrtu; ondje ugotovite. ¹³ A oni otidoše i naðoše kao što im kaza; i ugotoviše pashu. ¹⁴ I kad dođe èas, sjede za trpezu, i dvanaest apostola s njim. ¹⁵ I reèe im: vrlo sam željeo da ovu pashu jedem s vama prije nego postradam; ¹⁶ Jer vam kažem da je otsele neæu jesti dok se ne svrši u carstvu Božijemu. ¹⁷ I uzevši èašu dade hvalu, i reèe: uzmite je i razdijelite meðu sobom; ¹⁸ Jer vam kažem da neæu piti od roda vinogradskoga dok ne dođe carstvo Božije. ¹⁹ I uzevši hljeb dade hvalu, i prelomivši ga dade im govoreæi: ovo je tijelo moje koje se daje za vas; ovo èinite za moj spomen. ²⁰ A tako i èašu po veèeri, govoreæi: ova je èaša novi zavjet mojom krvi koja se za vas proljeva. ²¹ Ali evo ruka izdajnika mojega sa mnom je na trpezi. ²² I sin èovjeèij dakle ide kao što je ureðeno; ali teško èovjeku onome koji ga izdaje! ²³ I oni staše tražiti

meðu sobom koji bi dakle od njih bio koji æe to uèiniti. ²⁴ A posta i prepiranje meðu njima koji bi se držao meðu njima da je najveæi. ²⁵ A on im reèe: carevi narodni vladaju narodom, a koji njim upravljaju, zovu se dobrotvori. ²⁶ Ali vi nemojte tako; nego koji je najveæi meðu vama neka bude kao najmanji, i koji je starješina neka bude kao sluga. ²⁷ Jer koji je veæi, koji sjedi za trpezom ili koji služi? Nije li onaj koji sjedi za trpezom? A ja sam meðu vama kao sluga. ²⁸ A vi ste oni koji ste se održali sa mnom u mojijem napastima. ²⁹ I ja ostavljam vama carstvo kao što je otac moj meni ostavio: ³⁰ Da jedete i pijete za trpezom mojom u carstvu mojemu, i da sjedite na prijestolima i sudite nad dvanaest koljena Izrailjevijeh. ³¹ Reèe pak Gospod: Simone! Simone! evo vas ište sotona da bi vas èinio kao pšenicu. ³² A ja se molih za tebe da tvoja vjera ne prestane; i ti kadgod obrativši se utvrdi braæu svoju. ³³ A on mu reèe: Gospode! s tobom gotov sam i u tamnicu i na smrt iaèi. ³⁴ A on reèe: kažem ti, Petre! danas neæe zapjevati pijetao dok se triput ne odreèeš da me poznaješ. ³⁵ I reèe im: kad vas poslah bez kese i bez torbe i bez obuæe, eda vam što nedostade? A oni rekoše: ništa. ³⁶ A on im reèe: ali sad koji ima kesu neka je uzme, tako i torbu; a koji nema neka proda haljinu svoju i kupi nož. ³⁷ Jer vam kažem da još i ovo treba na meni da se izvrši što stoji u pismu: i meðu zloèince metnuše ga. Jer što je pisano za mene, svršuje se. ³⁸ A oni rekoše: Gospode! evo ovdje dva noža. A on im reèe: dosta je. ³⁹ I izišavši otide po obièaju na goru Maslinsku; a za njim otidoše uèenici njegovi. ⁴⁰ A kad dođe na mjesto reèe im: molite se Bogu da ne padnete u napast. ⁴¹ I sam otstupi od njih kako se može kamenom dobaciti, i kleknuvši na koljena moljaše se Bogu. ⁴² Govoreæi: oèe! kad bi htio da proneseš ovu èašu mimo mene! ali ne moja volja nego tvoja da bude. ⁴³ A anđeo mu se javi s neba, i krijepi ga. ⁴⁴ I buduæi u borenju, moljaše se bolje; znoj pak njegov bijaše kao kaplje krvi koje kapahu na zemlju. ⁴⁵ I ustavši od molitve dođe k uèenicima svojijem, i naðe ih a oni spavaju od žalosti, ⁴⁶ I reèe im: što spavate? ustanite, molite se Bogu da ne padnete u napast. ⁴⁷ Dok on pak još govoraše, gle, narod i jedan od dvanaestorice, koji se zvaše Juda, iðaše pred njima, i pristupi k Isusu da ga cjeliva. Jer im ovo bijaše dao znak: koga cjelivam onaj je. ⁴⁸ A Isus mu reèe: Juda! zar cjelivom izdaješ sina èovjeèijega? ⁴⁹ A kad oni što bijahu s njim vidješe šta æe biti, rekoše mu: Gospode! da bijemo nožem? ⁵⁰ I udari jedan od njih slugu poglavara sveštenikoga, i otsijeèe mu desno uho. ⁵¹ A Isus odgovarajuæi reèe: ostavite to. I dohvativši se do uha njegova iscijeli ga. ⁵² A glavarima sveštenikijem i vojvodama crkvenijem i starješinama koji bijahu došli na nj reèe Isus: zar kao na hajduka iziðoste s noževima i koljem da me uhvatite? ⁵³ Svaki dan bio sam s vama u crkvi i ne digoste ruku na mene; ali je sad vaš èas i oblast tame. ⁵⁴ A kad ga uhvatiše, odvedoše ga i uvedoše u dvor poglavara sveštenikoga. A Petar iðaše za njim izdaleka. ⁵⁵ A kad oni naložiše oganj

nasred dvora i sjeđahu zajedno, i Petar sjeđaše među njima. ⁵⁶ Vidjevši ga pak jedna sluškinja gdje sjedi kod ognja, i pogledavši na nj reèe: i ovaj bješe s njim. ⁵⁷ A on ga se odreèe govoreæi: žena! ne poznajem ga. ⁵⁸ I malo zatijem vidje ga drugi i reèe: i ti si od njih. A Petar reèe: èovjeèe! nijesam. ⁵⁹ I pošto proðe oko jednoga sahata drugi neko potvrđivaše govoreæi: zaista i ovaj bješe s njim; jer je Galilejac. ⁶⁰ A Petar reèe: èovjeèe! ne znam šta govoriš. I odmah dok on još govoraše zapjeva pijetao. ⁶¹ I obazrevši se Gospod pogleda na Petra, i Petar se opomenu rijeèi Gospodnje kako mu reèe: prije nego pijetao zapjeva odreæi æeš me se triput. ⁶² I iziđavši napolje plaka gorko. ⁶³ A ljudi koji držahu Isusa rugahu mu se, i bijahu ga. ⁶⁴ I pokrivši ga bijahu ga po obrazu i pitahu ga govoreæi: prorci ko te udari? ⁶⁵ I druge mnoge hule govorahu na nj. ⁶⁶ I kad svanu, sabraše se starješine narodne i glavari svešteniki i književnici, i odvedoše ga u svoj sud ⁶⁷ Govoreæi: jesi li ti Hristos? kaži nam. A on im reèe: ako vam i kažem, neæete vjerovati. ⁶⁸ A ako vas i zapitam, neæete mi odgovoriti, niti æete me pustiti. ⁶⁹ Otsele æe sin èovjeèij sjediti s desne strane sile Božije. ⁷⁰ Svi pak rekoše: ti li si dakle sin Božij? A on im reèe: vi kažete da sam ja. ⁷¹ A oni rekoše: šta nam trebaju više svjedoèanstva? jer sami èusmo iz usta njegovijeh.

23 I ustavši njih sve mnoštvo odvedoše ga k Pilatu. ² I poèeše ga tužiti govoreæi: ovoga nađosmo da otpađuje narod naš, i zabranjuje davati æesaru danak, i govori da je on Hristos car. ³ A Pilat ga zapita: ti li si car Judejski? A on odgovarajuæi reèe mu: ti kažeš. ⁴ A Pilat reèe glavarima sveštenikijem i narodu: ja ne nalazim nikakve krivice na ovom èovjeku. ⁵ A oni navaljivahu govoreæi: on buni ljude uèeæi po svoj Judeji poèevši od Galileje dovde. ⁶ A Pilat èuvši za Galileju zapita: zar je on Galilejac? ⁷ I razumjevši da je iz podruèja Irodova posla ga Irodu, koji takoðer bijaše u Jerusalmu onijeh dana. ⁸ A Irod vidjevši Isusa bi mu vrlo milo; jer je odavno željeo da ga vidi, jer je mnogo slušao za njega, i nadaše se da æe vidjeti od njega kako èudo. ⁹ I pita ga mnogo koje za što; ali mu on ništa ne odgovori. ¹⁰ A glavari svešteniki i književnici stajahu, i jednako tužahu ga. ¹¹ A Irod osramotivši ga sa svojijem vojnicima, i narugavši mu se, obuèe mu bijelu haljinu, i posla ga natrag Pilatu. ¹² I u taj se dan pomiriše Pilat i Irod među sobom; jer prije bijahu u zavadi. ¹³ A Pilat sazavvši glavare sveštenike i knezove i narod ¹⁴ Reèe im: dovedoste mi ovoga èovjeka kao koji narod otpađuje, i eto ja ga pred vama ispitah, i ne nalazim na ovom èovjeku nijedne krivice što vi na njega govorite; ¹⁵ A ni Irod, jer sam ga slao k njemu; i eto se ne nalazi ništa da je uèinio što bi zasluživao smrt. ¹⁶ Daklem da ga izbijem pa da pustim. ¹⁷ A trebaše o svakom prazniku pashe da im pusti po jednoga sužnja. ¹⁸ Ali narod sav povika govoreæi: uzmi ovoga, a pusti nam Varavu; ¹⁹ Koji bijaše baèen u tamnicu za nekakvu bunu uèinjenu u gradu i za krv. ²⁰ A Pilat opet reèe da bi on htio pustiti Isusa. ²¹ A oni

vikahu govoreæi: raspni ga, raspni. ²² A on im treæi put reèe: kakvo je dakle on zlo uèinio? ja ništa na njemu ne nađoh što bi zasluživao smrt; daklem da ga izbijem pa da pustim. ²³ A oni jednako navaljivahu s velikom vikom, i iskahu da se on razapne; i nadvlada vika njihov i glavara sveštenikijeh. ²⁴ I Pilat presudi da bude kao što oni ištu. ²⁵ I pusti onoga što iskahu, koji bješe baèen u tamnicu za bunu i za krv; a Isusa ostavi na njihovu volju. ²⁶ I kad ga povedoše, uhvatiše nekoga Simona Kirinca koji iđaše iz polja, i metnuše na njega krst da nosi za Isusom. ²⁷ A za njim iđaše mnoštvo naroda i žena, koje plakahu i naricahu za njim. ²⁸ A Isus obazrevši se na njih reèe: kæeri Jerusalmiske! ne plaèite za mnom, nego plaèite za sobom i za djecom svojom. ²⁹ Jer gle, idu dani u koje æe se reæi: blago nerotkinjama, i utrobama koje ne rodiše, i sisama koje ne dojiše. ³⁰ Tada æe poèeti govoriti gorama: padnite na nas; i bregovima: pokrijte nas. ³¹ Jer kad se ovako radi od sirova drveta, šta æe biti od suha? ³² Vođahu pak i druga dva zloèinca da pogube s njim. ³³ I kad dođoše na mjesto koje se zvaše koštarnica, ondje razapeše njega i zloèince, jednoga s desne strane a drugoga s lijeve. ³⁴ A Isus govoraše: oèe! oprostí im; jer ne znadu šta èine. A dijeleæi njegove haljine bacahu kocke. ³⁵ I narod stajaše te gledaše, a i knezovi s njima rugahu mu se govoreæi: drugima pomože, neka pomože i sebi, ako je on Hristos, izbranik Božij. ³⁶ A i vojnici mu se rugahu, i pristupahu k njemu i davahu mu ocat, ³⁷ I govorahu: ako si ti car Judejski pomozi sam sebi. ³⁸ A bijaše nad njim i natpis napisan slovima Grèkijem i Latinskijem i Jevrejskijem: ovo je car Judejski. ³⁹ A jedan od obješenijeh zloèinaca huljaše na njega govoreæi: ako si ti Hristos pomozi sebi i nama. ⁴⁰ A drugi odgovarajuæi šutkaše ga i govoraše: zar se ti ne bojiš Boga, kad si i sam osuđen tako? ⁴¹ I mi smo još pravedno osuđeni; jer primamo po svojijem djelima kao što smo zaslužili; ali on nikakva zla nije uèinio. ⁴² I reèe Isusu: opomeni me se, Gospode! kad dođeš u carstvo svoje. ⁴³ I reèe mu Isus: zaista ti kažem: danas æeš biti sa mnom u raju. ⁴⁴ A bijaše oko šestoga sahata, i tama bi po svoj zemlji do sahata devetoga. ⁴⁵ I pomrèa sunce, i zavjes crkveni razdrije se napola. ⁴⁶ I povikavši Isus iza glasa reèe: oèe! u ruke tvoje predajem duh svoj. I rekavši ovo izdahnu. ⁴⁷ A kad vidje kapetan šta bi, stade hvaliti Boga govoreæi: zaista ovaj èovjek bješe pravednik. ⁴⁸ I sav narod koji se bijaše skupio da gleda ovo, kad vidje šta biva, vrati se bijuæi se u prsi svoje. ⁴⁹ A svi njegovi znanci stajahu izdaleka, i žene koje bijahu išle za njim iz Galileje, i gledahu ovo. ⁵⁰ I gle, èovjek, po imenu Josif, savjetnik, èovjek dobar i pravedan, ⁵¹ On ne bijaše pristao na njihov savjet i na posao) iz Arimateje grada Judejskoga, koji i sam èekaše carstva Božijega, ⁵² On pristupivši k Pilatu zaiska tijelo Isusovo. ⁵³ I skide ga, i obavi platnom, i metnu ga u grob isjeèen, u kome niko ne bijaše nikad metnut. ⁵⁴ I dan bijaše petak, i subota osvitaše. ⁵⁵ A žene koje bijahu došle s Isusom iz Galileje, idoše za Josifom, i vidješe grob i kako se tijelo

metnu. ⁵⁶ Vrativši se pak pripraviše mirise i miro; i u subotu dakle ostaše na miru po zakonu.

24 A u prvi dan nedjeljni dođoše vrlo rano na grob, i donesoše mirise što pripraviše, i neke druge žene s njima; ² Ali nađoše kamen odvaljen od groba. ³ I ušavši ne nađoše tijela Gospoda Isusa. ⁴ I kad se one èuđahu tome, gle, dva èovjeka staše pred njima u sjajnijem haljinama; ⁵ A kad se one uplašiše i oboriše lica k zemlji, rekoše im: što tražite živoga među mrtvima? ⁶ Nije ovdje; nego ustade; opomenite se kako vam kaza kad bješe još u Galileji, ⁷ Govoreæi da sin èovjeèij treba da se preda u ruke ljudi grješnika i da se razapne i treæi dan da ustane. ⁸ I opomenuše se rijeèi njegovijeh. ⁹ I vrativši se od groba javiše sve ovo jedanaestoricu i svima ostalijem. ¹⁰ A to bijaše Magdalina Marija i Jovana i Marija Jakovljeva i ostale s njima koje kazaše ovo apostolima. ¹¹ I njima se uèiniše njihove rijeèi kao laž, i ne vjerovaše im. ¹² A Petar ustavši otrèa ka grobu, i natkuèivši se vidje same haljine gdje leže, i otide èudeæi se u sebi šta bi. ¹³ I gle, dvojica od njih iđahu u onaj dan u selo koje bijaše daleko od Jerusalima šeset potrkališta i zvaše se Emaus. ¹⁴ A oni govorahu među sobom o svima ovijem događajima. ¹⁵ I kad se oni razgovarahu i zapitivahu jedan drugoga, i Isus približi se, i iđaše s njima. ¹⁶ A oèi im se držahu da ga ne poznaše. ¹⁷ A on im reèe: kakav je to razgovor koji imate među sobom iduæi, i što ste neveseli? ¹⁸ A jedan po imenu Kleopa, odgovarajuæi reèe mu: zar si ti jedan od crkvara u Jerusalmu koji nijesi èuo šta je u njemu bilo ovijeh dana? ¹⁹ I reèe im: šta? A oni mu rekoše: za Isusa Nazareæanina, koji bješe prorok, silan u djelu i u rijeèi pred Bogom i pred svijem narodom; ²⁰ Kako ga predadoše glavari sveštenieki i knezovi naši te se osudi na smrt, i razapeše ga? ²¹ A mi se nadasmo da je on onaj koji æe izbaviti Izrailja; ali svrh svega toga ovo je danas treæi dan kako to bi. ²² A uplašiše nas i žene neke od našijeh koje su bile rano na grobu, ²³ I ne našavši tijela njegova dođoše govoreæi da su im se anđeli javili koji su kazali da je on živ. ²⁴ I idoše jedni od našijeh na grob, i nađoše tako kao što i žene kazaše, ali njega ne vidješe. ²⁵ I on im reèe: o bezumni i sporoga srca za

vjerovanje svega što govoriše proroci! ²⁶ Nije li to trebalo da Hristos pretrpi i da uđe u slavu svoju? ²⁷ I poèevši od Mojsija i od sviju proroka kazivaše im što je za njega u svemu pismu. ²⁸ I približiše se k selu u koje iđahu, i on èinjaše se da hoæe dalje da ide. ²⁹ I oni ga ustavljahu govoreæi: ostani s nama, jer je dan nagao, i blizu je noæ. I uđe s njima da noæi. ³⁰ I kad sjeđaše s njima za trpezom, uze hljeb i blagoslovivši prelomi ga i dade im. ³¹ Tada se njima otvoriše oèi i poznaše ga. I njega nestade. ³² I oni govorahu jedan drugome: ne goraše li naše srce u nama kad nam govoraše putem i kad nam kazivaše pismo? ³³ I ustavši onaj èas, vratiše se u Jerusalmim, i nađoše u skupu jedanaestoricu i koji bijahu s njima, ³⁴ Koji govorahu: zaista ustade Gospod, i javi se Simonu. ³⁵ I oni kazaše što bi na putu, i kako ga poznaše kad prelomi hljeb. ³⁶ A kad oni ovo govorahu, i sam Isus stade među njima, i reèe im: mir vam. ³⁷ A oni se uplašiše, i poplašeni buduæi, mišljahu da vide duha. ³⁸ I reèe im: šta se plašite? I zašto takove misli ulaze u srca vaša? ³⁹ Vidite ruke moje i noge moje: ja sam glavom; opipajte me i vidite; jer duh tijela i kostiju nema kao što vidite da ja imam. ⁴⁰ I ovo rekavši pokaza im ruke i noge. ⁴¹ A dok oni još ne vjerovahu od radosti i èuđahu se reèe im: imate li ovdje što za jelo? ⁴² A oni mu daše komad ribe peèene, i meda u satu. ⁴³ I uzevši izjede pred njima. ⁴⁴ I reèe im: ovo su rijeèi koje sam vam govorio još dok sam bio s vama, da sve treba da se svrši što je za mene napisano u zakonu Mojsijevu i u prorocima i u psalmima. ⁴⁵ Tada im otvori um da razumiju pismo. ⁴⁶ I reèe im: tako je pisano, i tako je trebalo da Hristos postrada i da ustane iz mrtvijeh treæi dan; ⁴⁷ I da se propovijeda pokajanje u ime njegovo i oproštenje grijeha po svijem narodima poèevši od Jerusalima. ⁴⁸ A vi ste svjedoci ovome. ⁴⁹ I gle, ja æu poslati obeæanje oca svojega na vas; a vi sjedite u gradu Jerusalmiskome dok se ne obuèete u silu s visine. ⁵⁰ I izvede ih napolje do Vitanije, i podignuvši ruke svoje blagoslovi ih. ⁵¹ I kad ih blagosiljaše, otstupi od njih, i uznošaše se na nebo. ⁵² I oni mu se pokloniše, i vratiše se u Jerusalmim s velikom radošæu. ⁵³ I bijahu jednako u crkvi hvaleæi i blagosiljajuæi Boga. Amin.

Jovanu

1 U počtku bješe riječ, i riječ bješe u Boga, i Bog bješe riječ. ² Ona bješe u počtku u Boga. ³ Sve je kroz nju postalo, i bez nje ništa nije postalo što je postalo. ⁴ U njoj bješe život, i život bješe vidjelo ljudima. ⁵ I vidjelo se svijetli u tami, i tama ga ne obuze. ⁶ Posla Bog čovjeka po imenu Jovana. ⁷ Ovaj dođe za svjedočanstvo da svjedoči za vidjelo da svi vjeruju kroz nj. ⁸ On ne bješe vidjelo, nego da svjedoči za vidjelo. ⁹ Bješe vidjelo istinito koje obasjava svakoga čovjeka koji dolazi na svijet. ¹⁰ Na svijetu bješe, i svijet kroz nj posta, i svijet ga ne pozna. ¹¹ K svojim dođe, i svoji ga ne primiše. ¹² A koji ga primiše dade im vlast da budu sinovi Božiji, koji vjeruju u ime njegovo, ¹³ Koji se ne rodiše od krvi, ni od volje tjelesne, ni od volje muževlje, nego od Boga. ¹⁴ I riječ postade tijelo i useli se u nas puno blagodati i istine; i vidjesmo slavu njegovu, slavu, kao jednorodnoga od oca. ¹⁵ Jovan svjedoči za njega i više govoreći: ovaj bješe za koga rekoh: koji za mnom ide preda mnom postade, jer prije mene bješe. ¹⁶ I od punosti njegove mi svi uzemosmo blagodat za blagodaću. ¹⁷ Jer se zakon dade preko Mojsija, a blagodat i istina postade od Isusa Hrista. ¹⁸ Boga niko nije vidio nikad: jednorodni sin koji je u naručju očinom, on ga javi. ¹⁹ I ovo je svjedočanstvo Jovanovo kad poslaše Jevreji iz Jerusalima sveštenike i Levite da ga zapitaju: ko si ti? ²⁰ I on prizna, i ne zataja, i prizna: ja nijesam Hristos. ²¹ I zapitaše ga: ko si dakle? Jesi li Ilija? I reče: nijesam. Jesi li prorok? I odgovori: nijesam. ²² A oni mu rekoše: ko si? da možemo kazati onima što su nas poslali: šta kažeš za sebe? ²³ Reče: ja sam glas onoga što više u pustinji: poravnite put Gospodnji; kao što kaza Isaija prorok. ²⁴ I bijahu poslanici od fariseja, ²⁵ I zapitaše ga govoreći mu: zašto dakle kršćavaš kad ti nijesi Hristos ni Ilija ni prorok? ²⁶ Odgovori im Jovan govoreći: ja kršćavam vodom, a među vama stoji koga vi ne znate. ²⁷ On je onaj što će doći za mnom, koji bješe preda mnom; kome ja nijesam dostojan odriješiti remena na obući njegovoj. ²⁸ Ovo bi u Vitavari preko Jordana gdje Jovan kršćavaše. ²⁹ A sutradan vidje Jovan Isusa gdje ide k njemu, i reče: gle, jagnje Božije koje uze na se grijehe svijeta. ³⁰ Ovo je onaj za koga ja rekoh: za mnom ide čovjek koji preda mnom postade, jer prije mene bješe. ³¹ I ja ga ne znadoh: nego da se javi Izrailju zato ja dođoh da krstim vodom. ³² I svjedoči Jovan govoreći: vidjeh Duha gdje silazi s neba kao golub i stade na njemu. ³³ I ja ga ne znadoh; nego onaj koji me posla da krstim vodom on mi reče: na koga vidiš da silazi Duh i stoji na

njemu to je onaj koji će krstiti Duhom svetijem. ³⁴ I ja vidjeh i zasvjedočih da je ovaj sin Božij. ³⁵ A sutradan opet stajaše Jovan i dvojica od učenika njegovijeh, ³⁶ I vidjevši Isusa gdje ide, reče: gle, jagnje Božije. ³⁷ I čuše ga oba učenika kad govoraše, i otidoše za Isusom. ³⁸ A Isus obazrevši se i vidjevši ih gdje idu za njim, reče im: šta ćete? A oni mu rekoše: Ravi! koje znači: učitelju) gdje stojiš? ³⁹ I reče im: dođite i vidite. I otidoše, i vidješe gdje stajaše; i ostaše u njega onaj dan. A bijaše oko devetoga sata. ⁴⁰ A jedan od dvojice koji čuše od Jovana i išahu za njim bijaše Andrija brat Simona Petra; ⁴¹ On nađe najprije brata svojega Simona, i reče mu: mi našosmo Mesiju, koje znači Hristos. ⁴² I dovede ga k Isusu. A Isus pogledavši na nj reče: ti si Simon, sin Jonin; ti ćeš se zvati Kifa, koje znači Petar. ⁴³ A sutradan namisli izići u Galileju, i nađe Filipa, i reče mu: hajde za mnom. ⁴⁴ A Filip bješe iz Vitsaide iz grada Andrija i Petrova. ⁴⁵ Filip nađe Natanaila, i reče mu: za koga Mojsije u zakonu pisa i proroci, našosmo ga, Isusa sina Josifova iz Nazareta. ⁴⁶ I reče mu Natanailo: iz Nazareta može li biti što dobro? Reče mu Filip: dođi i vidi. ⁴⁷ A Isus vidjevši Natanaila gdje ide k njemu reče za njega: evo pravoga Izrailjca u kome nema lukavstva. ⁴⁸ Reče mu Natanailo: kako me poznaješ? Odgovori Isus i reče mu: prije nego te pozva Filip vidjeh te kad bijaše pod smokvom. ⁴⁹ Odgovori Natanailo i reče mu: Ravi! ti si sin Božij, ti si car Izrailjev. ⁵⁰ Odgovori Isus i reče mu: što ti kazah da te vidjeh pod smokvom zato vjeruješ; vidjećeš više od ovoga. ⁵¹ I reče mu: zaista, zaista vam kažem: otsele ćete vidjeti nebo otvoreno i anđele Božije gdje se penju i silaze k sinu čovječijemu.

2 I u treći dan bi svadba u Kani Galilejskoj, i ondje bješe mati Isusova. ² A pozvan bješe i Isus i učenici njegovi na svadbu. ³ I kad nesta vina, reče mati Isusova njemu: nemaju vina. ⁴ Isus joj reče: što je meni do tebe ženo? Još nije došao moj čas. ⁵ Reče mati njegova slugama: što god vam reče učinite. ⁶ A ondje bijaše šest vodenijeh sudova od kamena, postavljenijeh po običaju Jevrejskoga čišćenja, koji uzimahu po dva ili po tri vedra. ⁷ Reče im Isus: napunite sudove vode. I napuniše ih do vrha. ⁸ I reče im: zahvatite sad i nosite kumu. I odnesoše. ⁹ A kad okusi kum od vina koje je postalo od vode, i ne znadijaše otkuda je a sluge znadijahu koje su zahvatile vodu zovnu kum ženika, ¹⁰ I reče mu: svaki čovjek najprije dobro vino iznosi, a kad se opiju onda rđavije; a ti si čuvao dobro vino doslije. ¹¹ Ovo učini Isus početak čudesima u Kani Galilejskoj, i pokaza slavu svoju; i učenici njegovi vjerovali su ga. ¹² Potom siđe u

Kapernaum, on i mati njegova, i braća njegova, i učenici njegovi, i ondje stajaše ne mnogo dana. ¹³I blizu bješe pasha Jevrejska, i iziđe Isus u Jerusalem. ¹⁴I nađe u crkvi gdje sjede oni što prodavahu volove i ovce i golubove, i koji novce mijenjahu. ¹⁵I naèinivši biè od uzica, izгна sve iz crkve, i ovce i volove; i mjenjaèima prosu novce i stolove ispremeta; ¹⁶I reèe onima što prodavahu golubove: nosite to odavde, i ne èinite od doma oca mojega doma trgovaèkoga. ¹⁷A uèenici se njegovi opomenuše da u pismu stoji: revnost za kuæu tvoju izjede me. ¹⁸A Jevreji odgovarajuæi rekoše mu: kakav nam znak pokazuješ, da to možeš èiniti? ¹⁹Isus odgovori i reèe im: razvalite ovu crkvu, i za tri dana æu je podignuti. ²⁰A Jevreji rekoše: èetrdeset i šest godina graðena je ova crkva, i ti za tri dana da je podigneš? ²¹A on govoraše za crkvu tijela svojega. ²²A kad usta iz mrtvih, opomenuše se uèenici njegovi da ovo govoraše, i vjerovaše pismu i rijeèi koju reèe Isus. ²³A kad bješe u Jerusalem na praznik pashe, mnogi vjerovali u ime njegovu, videæi èudesa njegova koja èinjaše. ²⁴Ali Isus ne povjeravaše im sebe; jer ih sve znadijaše, ²⁵I ne trebaše mu da ko svjedoèi za èovjeka; jer sam znadijaše šta bješe u èovjeku.

3 Bijaše pak èovjek meðu farisejima, po imenu Nikodim, knez Jevrejski. ²Ovaj dođe k Isusu noæu i reèe mu: Ravi! znamo da si ti uèitelj od Boga došao; jer niko ne može èudesa ovijeh èiniti koja ti èiniš ako nije Bog s njim. ³Odgovori Isus i reèe mu: zaista, zaista ti kažem: ako se ko nanovo ne rodi, ne može vidjeti carstva Božijega. ⁴Reèe Nikodim njemu: kako se može èovjek roditi kad je star? eda li može po drugi put uæi u utrobu matere svoje i roditi se? ⁵Odgovori Isus: zaista, zaista ti kažem: ako se ko ne rodi vodom i Duhom, ne može uæi u carstvo Božije. ⁶Što je roðeno od tijela, tijelo je; a što je roðeno od Duha, duh je. ⁷Ne èudi se što ti rekoh: valja vam se nanovo roditi. ⁸Duh diše gdje hoæe, i glas njegov èuješ, a ne znaš otkuda dolazi i kuda ide; tako je svaki èovjek koji je roðen od Duha. ⁹Odgovori Nikodim i reèe mu: kako može to biti? ¹⁰Isus odgovori i reèe mu: ti si uèitelj Izrailjev, i to li ne znaš? ¹¹Zaista, zaista ti kažem da mi govorimo što znamo, i svjedoèimo što vidjesmo, i svjedoèanstva našega ne primamo. ¹²Kad vam kazah zemaljsko pa ne vjerujete, kako æete vjerovati ako vam kažem nebesko? ¹³I niko se ne pope na nebo osim koji siðe s neba, sin èovjeèij koji je na nebu. ¹⁴I kao što Mojsije podiže zmiju u pustinji, tako treba sin èovjeèij da se podigne, ¹⁵Da nijedan koji ga vjeruje ne pogine, nego da ima život vjeèni: ¹⁶Jer Bogu tako omilje svijet da je i sina svojega jedinorodnoga dao, da nijedan koji ga vjeruje ne pogine, nego da ima život vjeèni. ¹⁷Jer Bog ne posla sina svojega na svijet da sudi svijetu, nego da se svijet spase kroza nj. ¹⁸Koji njega vjeruje ne sudi mu se, a koji ne vjeruje veæ je osuðen, jer ne vjerova u ime jedinorodnoga sina Božijega. ¹⁹A sud je ovaj što vidjelo dođe na svijet, i ljudima omilje veæma tama negoli vidjelo; jer njihova djela bijahu zla. ²⁰Jer svaki

koji zlo èini mrzi na vidjelo i ne ide k vidjelu da ne pokaraju djela njegovijeh, jer su zla. ²¹A ko istinu èini ide k vidjelu, da se vide djela njegova, jer su u Bogu uèinjena. ²²A potom dođe Isus i uèenici njegovi u Judejsku zemlju, i ondje življaše s njima i kršæavaše. ²³A Jovan kršæavaše u Enonu blizu Salima, jer ondje bješe mnogo vode; i dolažahu te ih kršæavaše. ²⁴Jer još ne bijaše Jovan baèen u tamnicu. ²⁵Tada postade raspra meðu uèenicima Jovanovijem i Jevrejima oko èišæenja. ²⁶I doðoše k Jovanu i rekoše mu: Ravi! onaj što bješe s tobom preko Jordana, za koga si ti svjedoèio, evo on kršæava, i svi idu k njemu. ²⁷Jovan odgovori i reèe: ne može èovjek ništa primati ako mu ne bude dano s neba. ²⁸Vi sami meni svjedoèite da rekoh: ja nijesam Hristos, nego sam poslan pred njim. ²⁹Ko ima nevjestu ženik je, a prijatelj ženikov stoji i sluša ga, i radošæu raduje se glasu ženikovu. Ova dakle radost moja ispuni se. ³⁰Onaj treba da raste, a ja da se umaljumem. ³¹Koji odozgo dolazi nad svima je; koji je sa zemlje od zemlje je, i govori od zemlje; koji dolazi s neba nad svima je. ³²I što vidje i èu ono svjedoèi; i svjedoèanstva njegova niko ne prima. ³³Koji primi njegovo svjedoèanstvo, potvrdi da je Bog istinit. ³⁴Jer koga Bog posla, onaj rijeèi Božije govori: jer Bog Duha ne daje na mjeru. ³⁵Jer otac ljubi sina, i sve daje u ruke njegove. ³⁶Ko vjeruje sina, ima život vjeèni; a ko ne vjeruje sina, neæe vidjeti života, nego gnjev Božij ostaje na njemu.

4 Kad razumje dakle Gospod da su èuli fariseji da Isus više uèenika dobija i kršæava nego Jovan ²Isus pak sam ne kršæavaše nego uèenici njegovi ³Ostavi Judeju, i otide opet u Galileju. ⁴A valjalo mu je proæi kroz Samariju. ⁵Tako dođe u grad Samarijski koji se zove Sihar, blizu sela koje dade Jakov Josifu sinu svojemu. ⁶A ondje bijaše izvor Jakovljevi; i Isus umoran od puta sjedaše na izvoru; a bješe oko šestoga sahata. ⁷Dođe žena Samarjanka da zahvati vode; reèe joj Isus: daj mi da pijem. ⁸Jer uèenici njegovi bijahu otišli u grad da kupe jela.) ⁹Reèe mu žena Samarjanka: kako ti, Jevrejin buduæi, možeš iskati od mene žene Samarjanke da piješ? Jer se Jevreji ne miješaju sa Samarjanima. ¹⁰Odgovori Isus i reèe joj: da ti znaš dar Božij, i ko je taj koji ti govori: daj mi da pijem, ti bi iskala u njega i dao bi ti vodu živu. ¹¹Reèe mu žena: Gospode! ni zahvatiti nemaš èim, a studenac je dubok; odakle æeš dakle uzeti vodu živu? ¹²Eda li si ti veæi od našega oca Jakova, koji nam dade ovaj studenac, i on iz njega pijaše i sinovi njegovi i stoka njegova? ¹³Odgovori Isus i reèe joj: svaki koji pije od ove vode opet æe ožednjeti; ¹⁴A koji pije od vode koju æu mu ja dati neæe ožednjeti do vijeka; nego voda što æu mu ja dati biæe u njemu izvor vode koja teèe u život vjeèni. ¹⁵Reèe mu žena: Gospode! daj mi te vode da ne žednim niti da dolazim ovamo na vodu. ¹⁶Reèe joj Isus: idi zovni muža svojega, i doði ovamo. ¹⁷Odgovori žena i reèe mu: nemam muža. Reèe joj Isus: dobro si kazala: nemam muža; ¹⁸Jer si pet muževa imala, i sad koga imaš nije ti muž; to si pravo kazala. ¹⁹Reèe mu

žena: Gospode! vidim da si ti prorok. ²⁰ Oci naši moliše se Bogu na ovoj gori, a vi kažete da je u Jerusalimu mjesto gdje se treba moliti. ²¹ Reèe joj Isus: ženo! vjeruj mi da ide vrijeme kad se neæete moliti ocu ni na ovoj gori ni u Jerusalimu. ²² Vi ne znate èemu se molite; a mi znamo èemu se molimo: jer je spasenije od Jevreja. ²³ Ali ide vrijeme, i veæ je nastalo, kad æe se pravi bogomoljci moliti ocu duhom i istinom, jer otac hoæe takovijeh bogomoljaca. ²⁴ Bog je duh; i koji mu se mole, duhom i istinom treba da se mole. ²⁵ Reèe mu žena: znam da æe doæi Mesija koji se zove Hristos, kad on dođe kazaæe nam sve. ²⁶ Reèe joj Isus: ja sam koji s tobom govorim. ²⁷ I tada dođoše uèenici njegovi, i èuðahu se gdje govoraše sa ženom; ali nijedan ne reèe: šta hoæeš? ili šta govoriš s njom? ²⁸ A žena ostavi sudove svoje i otide u grad i reèe ljudima: ²⁹ Hodite da vidite èovjeka koji mi kaza sve što sam uèinila: da nije to Hristos? ³⁰ Iziðoše dakle iz grada i poðoše k njemu. ³¹ A uèenici njegovi moljahu ga meðu tijekom govoreæi: Ravi! jedi. ³² A on im reèe: ja imam jelo da jedem za koje vi ne znate. ³³ Tada uèenici govorahu meðu sobom: veæ ako mu ko donese da jede? ³⁴ A on im reèe: jelo je moje da izvršim volju onoga koji me je poslao, i da svršim njegov posao. ³⁵ Ne kažete li vi da su još èetiri mjeseca pa æe žetva prispjeti? Eto, velim vam: podignite oèi svoje i vidite njive kako su veæ žute za žetvu. ³⁶ I koji žnje prima platu, i sabira rod za život vjeèni, da se raduju zajedno i koji sije i koji žnje; ³⁷ Jer je u tom istinita besjeda da je drugi koji sije a drugi koji žnje. ³⁸ Ja vas poslah da žnjete gdje se vi ne trudiste; drugi se trudiše, a vi u posao njihov uðoste. ³⁹ I iz grada onoga mnogi od Samarjana vjerovali su da besjedu žene koja svjedoæaše: kaza mi sve što sam uèinila. ⁴⁰ Kad dođoše dakle Samarjani k njemu, moljahu ga da bi ostao kod njih; i ondje osta dva dana. ⁴¹ I mnogo ih više vjerova za njegovu besjedu. ⁴² A ženi govorahu: sad ne vjerujemo više za tvoju besjedu, jer sami èusmo i poznasmo da je ovaj zaista spas svijetu, Hristos. ⁴³ A poslije dva dana iziðe odande, i otide u Galileju: ⁴⁴ Jer sam Isus svjedoæaše da prorok na svojoj postojbini nema èasti. ⁴⁵ A kad dođe u Galileju, primiše ga Galilejci koji bijahu vidjeli sve što uèini u Jerusalimu na praznik; jer i oni idoše na praznik. ⁴⁶ Dođe pak Isus opet u Kanu Galilejsku, gdje pretvori vodu u vino. I bješe neki carev èovjek kojega sin bolovaše u Kapernaumu. ⁴⁷ Ovaj èuvši da Isus dođe iz Judeje u Galileju, dođe k njemu i moljaše ga da siðe i da mu iscijeli sina; jer bijaše na smrti. ⁴⁸ I reèe mu Isus: ako ne vidite znaka i èudesu, ne vjerujete. ⁴⁹ Reèe mu carev èovjek: Gospode! siði dok nije umrlo dijete moje. ⁵⁰ Reèe mu Isus: idi, sin je tvoj zdrav. I vjerova èovjek rijeèi koju mu reèe Isus, i poðe. ⁵¹ I odmah kad on silažaše, gle, sretoše ga sluge njegove i javiše mu govoreæi: sin je tvoj zdrav. ⁵² Tada pitaše za sahat u koji mu lakše bi; i kazaše mu: juèe u sedmom sahatu pusti ga groznica. ⁵³ Tada razumje otac da bješe onaj sahat u koji mu reèe Isus: sin je tvoj zdrav. I vjerova on

i sva kuæa njegova. ⁵⁴ Ovo opet drugo èudo uèini Isus kad dođe iz Judeje u Galileju.

5 A potom bješe praznik Jevrejski, i iziðe Isus u Jerusalim. ² U Jerusalimu pak kod Ovèijeh vrata ima banja, koja se zove Jevrejski Vitezda, i oko nje pet pokrivenijeh trijemova, ³ U kojima ležaše mnoštvo bolesnika, slijepijeh, hromijeh, suhijeh, koji èekahu da se zaljulja voda; ⁴ Jer anðeo Gospodnji silažaše u odreðeno vrijeme u banju i muæaše vodu; i koji najprije ulažaše pošto se zamuti voda, ozdravljaše, makar kakva bolest da je na njemu. ⁵ A ondje bijaše jedan èovjek koji trideset i osam godina bješe bolestan. ⁶ Kad vidje Isus ovoga gdje leži, i razumje da je veæ odavno bolestan, reèe mu: hoæeš li da budeš zdrav? ⁷ Odgovori mu bolesni: da, Gospode; ali nemam èovjeka da me spusti u banju kad se zamuti voda; a dok ja doðem drugi siðe prije mene. ⁸ Reèe mu Isus: ustani, uzmi odar svoj i hodi. ⁹ I odmah ozdravi èovjek, i uzevši odar svoj hoðaše. A taj dan bješe subota. ¹⁰ Tada govorahu Jevreji onome što ozdravi: danas je subota i ne valja ti odra nositi. ¹¹ A on im odgovori: koji me iscijeli on mi reèe: uzmi odar svoj i hodi. ¹² A oni ga zapitaše: ko je taj èovjek koji ti reèe: uzmi odar svoj i hodi? ¹³ A iscijeljeni ne znadijaše ko je; jer se Isus ukloni, jer ljudstva mnogo bješe na mjestu. ¹⁴ A potom ga naðe Isus u crkvi i reèe mu: eto si zdrav, više ne griješ, da ti ne bude gore. ¹⁵ A èovjek otide i kaza Jevrejima da je ono Isus koji ga iscijeli. ¹⁶ I zato gonjahu Jevreji Isusa, i gledahu da ga ubiju, jer èinjaše to u subotu. ¹⁷ A Isus im odgovaraše: otac moj doslije èini, i ja èinim. ¹⁸ I zato još više gledahu Jevreji da ga ubiju što ne samo kvaraše subotu nego i ocem svojijem nazivaše Boga i graðaše se jednak Bogu. ¹⁹ A Isus odgovarajuæi reèe im: zaista, zaista vam kažem: sin ne može ništa èiniti sam od sebe nego što vidi da otac èini; jer što on èini ono i sin èini onako; ²⁰ Jer otac sina ljubi, i sve mu pokazuje što sam èini; i pokazæe mu veæa djela od ovijeh da se vi èudite. ²¹ Jer kako što otac podiže mrtve i oživljuje, tako i sin koje hoæe oživljuje. ²² Jer otac ne sudi nikome, nego sav sud daje sinu, ²³ Da svi poštuju sina kao što oca poštuju. Ko ne poštuje sina ne poštuje oca koji ga je poslao. ²⁴ Zaista, zaista vam kažem: ko moju rijeè sluša i vjeruje onome koji je mene poslao, ima život vjeèni, i ne dolazi na sud, nego je prešao iz smrti u život. ²⁵ Zaista, zaista vam kažem: ide èas, i veæ je nastao, kad æe mrtvi èuti glas sina Božijega, i èuvši oživljati. ²⁶ Jer kako što otac ima život u sebi, tako daje i sinu da ima život u sebi; ²⁷ I daje mu vlast da i sud èini, jer je sin èovjeèij. ²⁸ Ne divite se ovome, jer ide èas u koji æe svi koji su u grobovima èuti glas sina Božijega, ²⁹ I iziæi æe koji su èinili dobro u vaskrsenije života, a koji su èinili zlo u vaskrsenije suda. ³⁰ Ja ne mogu ništa èiniti sam od sebe; kako èujem onako sudim, i sud je moj pravedan; jer ne tražim volje svoje nego volju oca koji me je poslao. ³¹ Ako ja svjedoèim za sebe, svjedoèanstvo moje nije istinito. ³² Ima drugi koji svjedoèi za mene; i znam da je istinito svjedoèanstvo što svjedoèi za

mene. ³³ Vi poslaste k Jovanu, i posvjedoèi vam za istinu; ³⁴ A ja ne primam svjedoèanstva od èovjeka, nego ovo govorim da se vi spasete. ³⁵ On bješe vidjelo koje goraše i svijetljaše, a vi se htjeste malo vremena radovati njegovu svijetljenju. ³⁶ Ali ja imam svjedoèanstvo veæe od Jovanova; jer poslovi koje mi dade otac da ih svršim, ovi poslovi koje ja radim svjedoèe za mene da me otac posla. ³⁷ I otac koji me posla sam svjedoèi za mene. Ni glasa njegova kad èuste ni lica njegova vidjeste. ³⁸ I rijeèi njegove nemate u sebi da stoji; jer vi ne vjerujete onome koga on posla. ³⁹ Pregledajte pisma, jer vi mislite da imate u njima život vjeèni; i ona svjedoèe za mene. ⁴⁰ I neæete da doèete k meni da imate život. ⁴¹ Ja ne primam slave od ljudi. ⁴² Nego vas poznajem da ljubavi Božije nemate u sebi. ⁴³ Ja doдох u ime oca svojega i ne primete me; ako drugi dođe u ime svoje, njega æete primiti. ⁴⁴ Kako vi možete vjerovati kad primete slavu jedan od drugoga, a slave koja je od jedinoga Boga ne tražite? ⁴⁵ Ne mislite da æu vas tužiti ocu; ima koji vas tuži, Mojsije, u koga se vi uzdate. ⁴⁶ Jer da ste vjerovali Mojsiju tako biste vjerovali i meni; jer on pisa za mene. ⁴⁷ A kad njegovijem pismima ne vjerujete kako æete vjerovati mojijem rijeèima?

6 Potom otide Isus preko mora Galilejskoga kod Tiverijade. ² I za njim iðaše mnoštvo naroda, jer viðahu èudesa njegova koja èinjaše na bolesnicima. ³ A Isus iziđe na goru, i ondje sjeðaše s uèenicima svojijem. ⁴ A bijaše blizu pasha praznik Jevrejski. ⁵ Podignuvši dakle Isus oèi, i vidjevši da mnoštvo naroda ide k njemu, reèe Filipu: gdje æemo kupiti hljeba da ovi jedu? ⁶ A ovo govoraše kušajuæi ga, jer sam znadijaše šta æe èiniti. ⁷ Odgovori mu Filip: dvjesta groša hljeba nije dosta da svakome od njih po malo dopadne. ⁸ Reèe mu jedan od uèenika njegovijeh, Andrija, brat Simona Petra: ⁹ Ovdje ima jedno momèe koje ima pet hljebova jeèmenijeh i dvije ribe; ali šta je to na toliki svijet! ¹⁰ A Isus reèe: posadite ljude. A bješe trave mnogo na onome mjestu. Posadi se dakle ljudi na broj oko pet hiljada. ¹¹ A Isus uzevši one hljebove, i davši hvalu, dade uèenicima, a uèenici onima koji bijahu posaðeni; tako i od riba koliko htješe. ¹² I kad se nasitiše, reèe uèenicima svojijem: skupite komade što pretekoše da ništa ne propadne. ¹³ I skupiše, i napuniše dvanaest kotarica komada od pet hljebova jeèmenijeh što preteèe iza onijeh što su jeli. ¹⁴ A ljudi vidjevši èudo koje uèini Isus govorahu: ovo je zaista onaj prorok koji treba da doèe na svijet. ¹⁵ A kad razumje Isus da hoæe da dođu da ga uhvate i da ga uèine carem, otide opet u goru sam. ¹⁶ A kad bi uveèe siðoše uèenici njegovi na more, ¹⁷ I uðoše u laðu, i poðoše preko mora u Kapernaum. I veæ se bijaše smrklo, a Isus ne bješe došao k njima. ¹⁸ A more se podizaše od velikoga vjetra. ¹⁹ Vozivši pak oko dvadeset i pet ili trideset potrkališta ugledaše Isusa gdje ide po moru i došao blizu do lađe, i uplašiše se. ²⁰ A on im reèe: ja sam; ne bojte se. ²¹ Onda ga s radošæu uzeše u laðu; i odmah laða bi na zemlji u koju

iðahu. ²² Sjutradan pak narod koji stajaše preko mora kad vidje da lađe druge ne bješe ondje osim one jedne što u nju uðoše uèenici njegovi, i da ne uđe Isus s uèenicima svojijem u laðu nego sami uèenici njegovi otidoše, ²³ A druge lađe iz Tiverijade doðoše blizu onog mjesta gdje jedoše hljeb kad Gospod dade hvalu, ²⁴ Kad vidje narod da Isusa ne bješe ondje ni uèenika njegovijeh, uðoše i oni u lađe, i doðoše u Kapernaum da traže Isusa. ²⁵ I našavši ga preko mora rekoše mu: Ravi! kad si došao ovamo? ²⁶ Isus im odgovori i reèe: zaista, zaista vam kažem: ne tražite me što èudesa vidjeste, nego što jedoste hljeba i nasitiste se. ²⁷ Starajte se ne za jelo koje prolazi, nego za jelo koje ostaje za vjeèni život, koje æe vam dati sin èovjeèij, jer ovoga potvrdi otac Bog. ²⁸ A oni mu rekoše: šta æemo èiniti da radimo djela Božija? ²⁹ Odgovori Isus i reèe im: ovo je djelo Božije da vjerujete onoga koga on posla. ³⁰ A oni mu rekoše: kakav dakle ti pokazuješ znak da vidimo i da vjerujemo? šta radiš ti? ³¹ Ocevi naši jedoše manu u pustinji, kao što je napisano: hljeb s neba dade im da jedu. ³² Tada im reèe Isus: zaista, zaista vam kažem: Mojsije ne dade vama hljeba s neba, nego vam otac moj daje hljeb istiniti s neba; ³³ Jer je hljeb Božij onaj koji silazi s neba i daje život svijetu. ³⁴ Tada mu rekoše: Gospode! daj nam svagda taj hljeb. ³⁵ A Isus im reèe: ja sam hljeb života: koji meni dolazi neæe ogladnjeti, i koji mene vjeruje neæe nikad ožednjeti. ³⁶ Nego vam kazah da me i vidjeste i ne vjerujete. ³⁷ Sve što meni daje otac k meni æe doæi; i koji dolazi k meni neæu ga istjerati napolje. ³⁸ Jer siðoh s neba ne da èinim volju svoju, nego volju oca koji me posla. ³⁹ A ovo je volja oca koji me posla da od onoga što mi dade ništa ne izgubim, nego da ga vaskrsnem u pošljednji dan. ⁴⁰ A ovo je volja onoga koji me posla da svaki koji vidi sina i vjeruje ga ima život vjeèni; i ja æu ga vaskrsnuti u pošljednji dan. ⁴¹ Tada vikahu Jevreji na njega što reèe: ja sam hljeb koji siðe s neba. ⁴² I govorahu: nije li ovo Isus sin Josifov kojemu mi znamo oca i mater? kako dakle on govori: ja siðoh s neba? ⁴³ Onda Isus odgovori i reèe im: ne vièite meðu sobom. ⁴⁴ Niko ne može doæi k meni ako ga ne dovuèe otac koji me posla; i ja æu ga vaskrsnuti u pošljednji dan. ⁴⁵ U prorocima stoji napisano: i biæe svi nauèeni od Boga. Svaki koji èuje od oca i nauèi, doæi æe k meni. ⁴⁶ Ne da je ko vidio oca osim onoga koji je od Boga: on vidje oca. ⁴⁷ Zaista, zaista vam kažem: koji vjeruje mene ima život vjeèni. ⁴⁸ Ja sam hljeb života. ⁴⁹ Ocevi vaši jedoše manu u pustinji, i pomriješe. ⁵⁰ Ovo je hljeb koji silazi s neba: da koji od njega jede ne umre. ⁵¹ Ja sam hljeb živi koji siðe s neba; koji jede od ovoga hljeba življeæe vavijek; i hljeb koji æu ja dati tijelo je moje, koje æu dati za život svijeta. ⁵² A Jevreji se prepirahu meðu sobom govoreæi: kako može ovaj dati nama tijelo svoje da jedemo? ⁵³ A Isus im reèe: zaista, zaista vam kažem: ako ne jedete tijela sina èovjeèijega i ne pijete krvi njegove, neæete imati života u sebi. ⁵⁴ Koji jede moje tijelo i pije moju krv ima život vjeèni, i ja æu ga vaskrsnuti u pošljednji dan:

⁵⁵ Jer je tijelo moje pravo jelo i krv moja pravo piæe.
⁵⁶ Koji jede moje tijelo i pije moju krv stoji u meni i ja u njemu. ⁵⁷ Kao što me posla živi otac, i ja živim oca radi; i koji jede mene i on æe živjeti mene radi. ⁵⁸ Ovo je hljeb koji siðe s neba: ne kao što vaši ocevi jedoše manu, i pomriješe; koji jede hljeb ovaj življeæe vavijek. ⁵⁹ Ovo reèe u zbornici kad uèaše u Kapernaumu. ⁶⁰ Tada mnogi od uèenika njegovijeh koji slušahu rekoše: ovo je tvrda besjeda! ko je može slušati? ⁶¹ A Isus znajuæi u sebi da uèenici njegovi viðu na to, reèe im: zar vas ovo sablažnjava? ⁶² A kad vidite sina èovjeèijega da odlazi gore gdje je prije bio? ⁶³ Duh je ono što oživljava; tijelo ne pomaže ništa. Rijeèi koje vam ja rekoh duh su i život su. ⁶⁴ Ali imaju neki među vama koji ne vjeruju. Jer znadijaše Isus od poèetka koji su što ne vjeruju, i ko æe ga izdati. ⁶⁵ I reèe: zato vam rekoh da niko ne može doæi k meni ako mu ne bude dano od oca mojeg. ⁶⁶ Od tada mnogi od uèenika njegovijeh otidoše natrag, i više ne iðahu s njim. ⁶⁷ A Isus reèe dvanaestorici: da neæete i vi otiaèi? ⁶⁸ Tada mu odgovori Simon Petar: Gospode! kome æemo iaèi? Ti imaš rijeèi vjeènoga života. ⁶⁹ I mi vjerovasmo i poznasmo da si ti Hristos, sin Boga živoga. ⁷⁰ Isus im odgovori: ne izbrah li ja vas dvanaesticu, i jedan je od vas ðavo? ⁷¹ A govoraše za Judu Simonova Iskariota, jer ga on šæaše izdati, i bijaše jedan od dvanaestorice.

7 I potom hoðaðaše Isus po Galileji; jer po Judeji ne šæadijaše da hodi, jer gledahu Jevreji da ga ubiju. ² Bijaše pak blizu praznik Jevrejski graðenje sjenica. ³ Tada mu rekoše braæa njegova: iziði odavde i idi u Judeju, da i uèenici tvoji vide djela tvoja koja èiniš; ⁴ Jer niko ne èini što tajno a sam traži da je poznat. Ako to èiniš javi sebe svijetu. ⁵ Jer ni braæa njegova ne vjerovahu ga. ⁶ Tada im reèe Isus: vrijeme moje još nije došlo, a vrijeme je vaše svagda gotovo. ⁷ Ne može svijet mrziti na vas: a na mene mrzi, jer ja svjedoèim za nj da su djela njegova zla. ⁸ Vi iziðite na praznik ovaj: ja još neæu iziaèi na praznik ovaj, jer se moje vrijeme još nije navršilo. ⁹ Rekavši im ovo osta u Galileji. ¹⁰ A kad iziðoše braæa njegova na praznik, tada i sam iziðe, ne javno nego kao tajno. ¹¹ A Jevreji ga tražahu na praznik i govorahu: gdje je on? ¹² I bijahu za nj mnoge raspre u narodu: jedni govorahu da je dobar, a drugi: nije, nego vara narod. ¹³ Ali niko ne govoraše javno za nj od straha Jevrejskoga. ¹⁴ Ali odmah u polovini praznika iziðe Isus u crkvu i uèaše. ¹⁵ I divljahu se Jevreji govoreæi: kako ovaj zna knjige a nije se uèio? ¹⁶ Tada im odgovori Isus i reèe: moja nauka nije moja, nego onoga koji me je poslao. ¹⁷ Ko hoæe njegovu volju tvoriti, razumjeæe je li ova nauka od Boga ili ja sam od sebe govorim. ¹⁸ Koji govori sam od sebe, slavu svoju traži; a ko traži slavu onoga koji ga je poslao, on je istinit i nema u njemu nepravde. ¹⁹ Ne dade li Mojsije vama zakon i niko od vas ne živi po zakonu? Zašto tražite da me ubijete? ²⁰ Odgovori narod i reèe: je li ðavo u tebi? ko traži da te ubije? ²¹ Odgovori Isus i reèe im: jedno djelo uèinih i svi se divite tome. ²² Mojsije vam dade da se obrezujete ne kao da je od Mojsija

nego od otaca i u subotu obrezujete èovjeka. ²³ Ako se èovjek u subotu obrezuje da se ne pokvari zakon Mojsijev, srdite li se na mene što svega èovjeka iscijelih u subotu? ²⁴ Ne gledajte ko je ko kad sudite, nego pravedan sud sudite. ²⁵ Tada govorahu neki od Jerusalimljana: nije li to onaj kojega traže da ubiju? ²⁶ I gle, kako govori slobodno i ništa mu ne vele: da ne doznaše naši knezovi da je on zaista Hristos? ²⁷ Ali ovoga znamo otkuda je; a Hristos kad doðe, niko neæe znati otkuda je. ²⁸ Tada Isus povika u crkvi uèeæi i reèe: i mene poznajete i znate otkuda sam; i sam od sebe ne doðoh, nego ima istiniti koji me posla, kojega vi ne znate. ²⁹ Ja ga znam, jer sam od njega i on me posla. ³⁰ Tada gledahu da ga uhvate; i niko ne metnu na nj ruke, jer još ne bješe došao èas njegov. ³¹ A od naroda mnogi ga vjerovaše, i govorahu: kad doðe Hristos eda li æe više èudesa èiniti nego ovaj što èini? ³² Èuše fariseji od naroda takovi govor za njega, i poslaše fariseji i glavari sveštenieki sluge da ga uhvate. ³³ Tada reèe Isus: još sam malo vremena s vama, pa idem k onome koji me posla. ³⁴ Tražiæete me i neæete me naæi; i gdje sam ja vi ne možete doæi. ³⁵ A Jevreji rekoše među sobom: kuda æe ovaj iaèi da ga mi ne naðemo? Neæe li iaèi među rastrkane Grke, i Grke uèiti? ³⁶ Šta znaèi ova rijeè što reèe: tražiæete me i neæete me naæi; i gdje sam ja vi ne možete doæi? ³⁷ A u pošliednji veliki dan praznika stajaše Isus i vikaše govoreæi: ko je žedan neka doðe k meni i pije. ³⁸ Koji me vjeruje, kao što pismo reèe, iz njegova tijela poteæi æe rijeke žive vode. ³⁹ A ovo reèe za Duha kojega poslije primiše oni koji vjeruju u ime njegovu: jer Duh sveti još ne bješe na njima, jer Isus još ne bješe proslavljen. ⁴⁰ A mnogi od naroda èuvši ove rijeèi govorahu: ovo je zaista prorok. ⁴¹ Drugi govorahu: ovo je Hristos. A jedni govorahu: zar æe Hristos iz Galileje doæi? ⁴² Ne kaza li pismo da æe Hristos doæi od sjemena Davidova, i iz sela Vitlejema odakle bješe David? ⁴³ Tako raspra postade u narodu njega radi. ⁴⁴ A neki od njih šæadijahu da ga uhvate; ali niko ne metnu ruku na nj. ⁴⁵ Doðoše pak sluge ka glavarima svešteniekijem i farisejima; i oni im rekoše: zašto ga ne dovedoste? ⁴⁶ A sluge odgovoriše: nikad èovjek nije tako govorio kao ovaj èovjek. ⁴⁷ Tada im odgovoriše fariseji: zar se i vi prevariste? ⁴⁸ Vjerova li ga ko od knezova ili od fariseja? ⁴⁹ Nego narod ovaj, koji ne zna zakona, proklet je. ⁵⁰ Reèe im Nikodim što dolazi k njemu noæu, koji bješe jedan od njih: ⁵¹ Eda li zakon naš sudi èovjeku dokle ga najprije ne sasluša i dozna šta èini? ⁵² Odgovoriše mu i rekoše: nijesi li i ti iz Galileje? Razgledaj i viði da prorok iz Galileje ne dolazi. ⁵³ I otidoše svaki svojoj kuæi.

8 A Isus otide na goru Maslinsku. ² A ujutru opet doðe u crkvu, i sav narod iðaðe k njemu; i sjedavši uèaše ih. ³ A književnici i fariseji dovedoše k njemu ženu uhvaæenu u preljubi, i postavivši je na srijedu ⁴ Rekoše mu: uèitelju! ova je žena uhvaæena sad u preljubi; ⁵ A Mojsije nam u zakonu zapovjedi da takove kamenjem ubijamo; a ti šta veliš? ⁶ Ovo pak rekoše

kušajuæi ga da bi ga imali za što okriviti. A Isus saže se dolje i pisaše prstom po zemlji ne gledajuæi na njih).⁷ A kad ga jednako pitahu, ispravi se i reèe im: koji je meðu vama bez grijeha neka najprije baci kamen na nju.⁸ Pa se opet saže dolje i pisaše po zemlji.⁹ A kad oni to èuše, i pokarani buduæi od svoje savjesti izlažahu jedan za drugim poèevši od starješina do pošljednjijeh; i osta Isus sam i žena stojeæi na srijedi.¹⁰ A kad se Isus ispravi, i ne vidjevši nijednoga do samu ženu, reèe joj: ženo! gdje su oni što te tužahu? Nijedan te ne osudi?¹¹ A ona reèe: nijedan, Gospode! A Isus joj reèe: ni ja te ne osuđujem, idi, i otsele više ne griješi.¹² Isus im pak opet reèe: ja sam vidjelo svijetu: ko ide za mnom neæe hoditi po tami, nego æe imati vidjelo života.¹³ Tada mu rekoše fariseji: ti sam za sebe svjedoèiš: svjedoèanstvo tvoje nije istinito.¹⁴ Isus odgovori i reèe im: ako ja svjedoèim sam za sebe istinito je svjedoèanstvo moje: jer znam otkuda dođoh i kuda idem; a vi ne znate otkuda dolazim i kuda idem.¹⁵ Vi sudite po tijelu, ja ne sudim nikome.¹⁶ I ako sudim ja, sud je moj prav: jer nijesam sam, nego ja i otac koji me posla.¹⁷ A i u zakonu vašemu stoji napisano da je svjedoèanstvo dvojice ljudi istinito.¹⁸ Ja sam koji svjedoèim sam za sebe, i svjedoèi za mene otac koji me posla.¹⁹ Tada mu govorahu: gdje je otac tvoj? Isus odgovori: ni mene znate ni oca mojega; kad biste znali mene, znali biste i oca mojega.²⁰ Ove rijeèi reèe Isus kod hazne Božije kad uèaše u crkvi; i niko ga ne uhvati, jer još ne bješe došao èas njegov.²¹ A Isus im opet reèe: ja idem, i tražiæete me; i pomrijeæete u svojemu grijehu; kud ja idem vi ne možete doæi.²² Tada rekoše Jevreji: da se neæe sam ubiti, što govori: kud ja idem vi ne možete doæi?²³ I reèe im: vi ste od nižijeh, ja sam od višijeh; vi ste od ovoga svijeta, ja nijesam od ovoga svijeta.²⁴ Tako vam kazah da æete pomrijeti u grijesima svojim; jer ako ne uzvjerujete da sam ja, pomrijeæete u grijesima svojim.²⁵ Tada mu govorahu: ko si ti? I reèe im Isus: poèetak, kako vam i kažem.²⁶ Mnogo imam za vas govoriti i suditi; ali onaj koji me posla istinit je, i ja ono govorim svijetu što èuh od njega.²⁷ Ne razumješe dakle da im govoraše za oca.²⁸ A Isus im reèe: kad podignete sina èovjeèijega, onda æete doznati da sam ja, i da ništa sam od sebe ne èinim; nego kako me nauèi otac moj onako govorim.²⁹ I onaj koji me posla sa mnom je. Ne ostavi otac mene sama; jer ja svagda èinim što je njemu ugodno.³⁰ Kad ovo govoraše, mnogi ga vjerovali.³¹ Tada Isus govoraše onijem Jevrejima koji mu vjerovali: ako vi ostanete na mojoj besjedi, zaista æete biti uèenici moji,³² I poznaæete istinu, i istina æe vas izbaviti.³³ Odgovoriše i rekoše mu: mi smo sjeme Avraamovo, i nikome nijesmo robovali nikad; kako ti govoriš da æemo se izbaviti?³⁴ Isus im odgovori: zaista, zaista vam kažem da je svaki koji èini grijeh rob grijehu.³⁵ A rob ne ostaje u kuæi vavijek, sin ostaje vavijek.³⁶ Ako vas dakle sin izbavi, zaista æete biti izbavljeni.³⁷ Znam da ste sjeme Avraamovo; ali gledate da me ubijete, jer moja besjeda ne može u vas da

stane.³⁸ Ja govorim što vidjeh od oca svojega; i vi tako èinite što vidjeste od oca svojega.³⁹ Odgovoriše i rekoše mu: otac je naš Avraam. Isus im reèe: kad biste vi bili djeca Avraamova, èinili biste djela Avraamova.⁴⁰ A sad gledate mene da ubijete, èovjeka koji vam istinu kazah koju èuh od Boga: tako Avraam nije èinio.⁴¹ Vi èinite djela oca svojega. Tada mu rekoše: mi nijesmo rođeni od kurvarstva: jednoga oca imamo Boga.⁴² A Isus im reèe: kad bi Bog bio vaš otac, ljubili biste mene; jer ja od Boga iziđoh i dođoh; jer ne dođoh sam od sebe, nego me on posla.⁴³ Zašto ne razumijete govora mojega? Jer ne možete rijeèi mojijeh da slušate.⁴⁴ Vaš je otac đavo; i slasti oca svojega hoæete da èinite: on je krvnik ljudski od poèetka, i ne stoji na istini; jer nema istine u njemu; kad govori laž, svoje govori: jer je laža i otac laži.⁴⁵ A meni ne vjerujete, jer ja istinu govorim.⁴⁶ Koji me od vas kori za grijeh? Ako li istinu govorim, zašto mi vi ne vjerujete?⁴⁷ Ko je od Boga rijeèi Božije sluša; zato vi ne slušate, jer nijeste od Boga.⁴⁸ Tada odgovoriše Jevreji i rekoše mu: ne govorimo li mi pravo da si ti Samarjanin, i da je đavo u tebi.⁴⁹ Isus odgovori: u meni đavola nema, nego poštujem oca svojega; a vi mene sramotite.⁵⁰ A ja ne tražim slave svoje; ima koji traži i sudi.⁵¹ Zaista, zaista vam kažem: ko održi rijeè moju neæe vidjeti smrti do vijeka.⁵² Tada mu rekoše Jevreji: sad vidjesmo da je đavo u tebi: Avraam umrije i proroci, a ti govoriš: ko održi rijeè moju neæe okusiti smrti do vijeka.⁵³ Eda li si ti veæi od oca našega Avraama, koji umrije? I proroci pomriješe: ko se ti sam gradiš?⁵⁴ Isus odgovori: ako se ja sam slavim, slava je moja ništa: otac je moj koji me slavi, za kojega vi govorite da je vaš Bog.⁵⁵ I ne poznajete ga, a ja ga znam; i ako reèem da ga ne znam biæu laža kao vi. Nego ga znam, i rijeè njegovu držim.⁵⁶ Avraam, otac vaš, bio je rad da vidi dan moj; i vidje, i obradova se.⁵⁷ Tada mu rekoše Jevreji: još ti nema pedeset godina, i Avraama li si vidio?⁵⁸ A Isus im reèe: zaista, zaista vam kažem: ja sam prije nego se Avraam rodio.⁵⁹ Tada uzeše kamenje da bace na nj; a Isus se sakri, i iziđe iz crkve prošavši između njih i otide tako.

9 I prolazeæi vidje èovjeka slijepa od rođenja.² I zapitaše ga uèenici njegovi govoreæi: Ravi! ko sagriješi, ili ovaj ili roditelji njegovi, te se rodi slijep?³ Isus odgovori: ni on sagriješi ni roditelji njegovi, nego da se jave djela Božija na njemu.⁴ Meni valja raditi djela onoga koji me posla dok je dan: doæi æe noæ kad niko ne može raditi.⁵ Dok sam na svijetu vidjelo sam svijetu.⁶ Rekavši ovo pljunu na zemlju i naèini kao od pljuvanke, i pomaza kalom oèi slijepome,⁷ I reèe: idi umij se u banji Siloamskoj koje znaèi poslan). Otide dakle i umi se, i dođe gledajuæi.⁸ A susjedi i koji ga bijahu vidjeli prije da bješe slijep govorahu: nije li ovo onaj što sjedaše i prošaše?⁹ Jedni govorahu: on je; a drugi: nalik je na nj. A on govoraše: ja sam.¹⁰ Tada mu govorahu: kako ti se otvoriše oèi?¹¹ On odgovori i reèe: èovjek koji se zove Isus naèini kao, i pomaza oèi moje, i reèe mi: idi u banju Siloamsku i umij se. A kad otidoh i umih se, progledah.¹² Tada mu rekoše: gdje je

on? Reèe: ne znam. ¹³ Tada ga povedoše k farisejima, onoga što bješe nekad slijep. ¹⁴ A bješe subota kad naèini Isus kao i otvori mu oèi. ¹⁵ Tada ga opet pitahu i fariseji kako progleda. A on im reèe: kao metnu mi na oèi, i umih se, i vidim. ¹⁶ Tada govorahu neki od fariseja: nije ovaj èovjek od Boga, jer ne svetkuje subote. Drugi govorahu: kako može èovjek grješan takova èudesu èiniti? I posta raspra među njima. ¹⁷ Rekoše dakle opet slijepcu: šta veliš ti za njega što ti otvori oèi tvoje? A on reèe: prorok je. ¹⁸ Tada Jevreji ne vjerovali za njega da bješe slijep i progleda, dok ne dozvaše roditelje onoga što je progledao, ¹⁹ I zapitaše ih govoreæi: je li ovo vaš sin za koga vi govorite da se rodi slijep? kako dakle sad vidi? ²⁰ A roditelji njegovi odgovoriše im i rekoše: znamo da je ovo sin naš i da se rodi slijep; ²¹ A kako sad vidi ne znamo; ili ko mu otvori oèi mi ne znamo; on je veliki, pitajte njega neka sam kaže za sebe. ²² Ovo rekoše roditelji njegovi, jer se bojahu Jevreja; jer se Jevreji bijahu dogovorili da bude odlueen od zbornice ko ga prizna za Hrista. ²³ Zato rekoše roditelji njegovi: on je veliki, pitajte njega. ²⁴ Tada po drugi put dozvaše èovjeka koji je bio slijep, i rekoše mu: podaj Bogu slavu; mi znamo da je èovjek ovaj grješan. ²⁵ A on odgovori i reèe: je li grješan ne znam; samo znam da ja bijah slijep, a sad vidim. ²⁶ Tada mu opet rekoše: šta ti uèini? kako otvori oèi tvoje? ²⁷ Odgovori im: ja vam veæ kazah, i ne slušaste; šta æete opet slušati? Veæ ako i vi hoæete uèenici njegovi da budete? ²⁸ A oni ga ukoriše, i rekoše mu: ti si uèenik njegov, a mi smo uèenici Mojsijevi. ²⁹ Mi znamo da s Mojsijem govori Bog; a ovoga ne znamo otkuda je. ³⁰ Èovjek odgovori i reèe im: to i jest za èudo, što vi ne znate otkuda je a on otvori oèi moje. ³¹ A znamo da Bog ne sluša grješnika; nego ako ko poštuje Boga i volju njegovu tvori onoga sluša. ³² Otkako je svijeta nije èuveno da ko otvori oèi rođenom slijepcu. ³³ Kad on ne bi bio od Boga ne bi mogao ništa èiniti. ³⁴ Odgovoriše i rekoše mu: ti si se rodio sav u grijesima, pa zar ti nas da uèiš? I istjeraše ga napolje. ³⁵ Èu Isus da ga istjeraše napolje; i našavši ga reèe mu: vjeruješ li ti sina Božijega? ³⁶ On odgovori i reèe: a koje je, Gospode, da ga vjerujem? ³⁷ A Isus mu reèe: i vidio si ga, i koji govori s tobom on je. ³⁸ A on reèe: vjerujem, Gospode! I pokloni mu se. ³⁹ I reèe Isus: ja dođoh na sud na ovaj svijet, da vide koji ne vide, i koji vide da postanu slijepi. ⁴⁰ I èuše ovo neki od fariseja koji bijahu s njim, i rekoše mu: eda li smo i mi slijepi? ⁴¹ Reèe im Isus: kad biste bili slijepi, ne biste imali grijeha, a sad govorite da vidite, tako vaš grijeh ostaje.

10 Zaista, zaista vam kažem: ko ne ulazi na vrata u tor ovèij nego prelazi na drugom mjestu on je lupež i hajduk; ² A koji ulazi na vrata jest pastir ovcama: ³ Njemu vratar otvora, i ovce glas njegov slušaju, i svoje ovce zove po imenu, i izgoni ih; ⁴ I kad svoje ovce istjera, ide pred njima, i ovce idu za njim, jer poznaju glas njegov. ⁵ A za tuđinom neæe da idu, nego bježe od njega, jer ne poznaju glasa tuðega. ⁶ Ovu

prièu kaza im Isus, ali oni ne razumješe šta to bijaše što im kaza. ⁷ Tada im reèe Isus opet: zaista, zaista vam kažem: ja sam vrata k ovcama. ⁸ Svi koliko ih god dođe prije mene lupeži su i hajduci; ali ih ovce ne poslušaaše. ⁹ Ja sam vrata; ko uđe kroza me spašæe se, i uæi æe i iziæi æe, i pašu æe naæi. ¹⁰ Lupež ne dolazi ni za što drugo nego da ukrade i ubije i pogubi; ja dođoh da imaju život i izobilje. ¹¹ Ja sam pastir dobri; pastir dobri dušu svoju polaže za ovce, ¹² A najamnik, koji nije pastir, kome nijesu ovce svoje, vidi vuka gdje ide, i ostavlja ovce, i bježi: i vuk razgrabi ovce i raspudi ih; ¹³ A najamnik bježi, jer je najamnik i ne mari za ovce. ¹⁴ Ja sam pastir dobri i znam svoje, i moje mene znaju. ¹⁵ Kao što mene zna otac i ja znam oca; i dušu svoju polažem za ovce. ¹⁶ I druge ovce imam koje nijesu iz ovoga tora, i one mi valja dovesti; i èuæe glas moj, i biæe jedno stado i jedan pastir. ¹⁷ Zato me otac ljubi, jer ja dušu svoju polažem da je opet uzmem. ¹⁸ Niko je ne otima od mene, nego je ja sam od sebe polažem. Vlast imam položiti je i vlast imam uzeti je opet. Ovu sam zapovijest primio od oca svojega. ¹⁹ Tada opet postade raspra među Jevrejima za ove rijeèi. ²⁰ Mnogi od njih govorahu: u njemu je đavo, i poludio je; šta ga slušate? ²¹ Drugi govorahu: ove rijeèi nijesu ludoga; zar može đavo slijepima oèi otvoriti? ²² A bijaše tada praznik obnovljenja u Jerusalimu, i bješe zima. ²³ I hodaše Isus u crkvi po trijemu Solomonovu. ²⁴ A Jevreji ga opkoliše, i govorahu mu: dokle æeš muèiti duše naše? Ako si ti Hristos kaži nam slobodno. ²⁵ Isus im odgovori: ja vam kazah, pa ne vjerujete. Djela koja tvorim ja u ime oca svojega ona svjedoèe za me. ²⁶ Ali vi ne vjerujete; jer nijeste od mojih ovaca, kao što vam kazah. ²⁷ Ovce moje slušaju glas moj, i ja poznajem njih, i za mnom idu. ²⁸ I ja æu im dati život vjeèni, i nikad neæe izginuti, i niko ih neæe oteti iz ruke moje. ²⁹ Otac moj koji mi ih daje veæi je od sviju; i niko ih ne može oteti iz ruke oca mojega. ³⁰ Ja i otac jedno smo. ³¹ A Jevreji opet uzeše kamenje da ga ubiju. ³² Isus im odgovori: mnoga vam dobra djela javih od oca svojega; za koje od onijeh djela bacate kamenje na me? ³³ Odgovoriše mu Jevreji govoreæi: za dobro djelo ne bacamo kamenja na te, nego za hulu na Boga, što ti, èovjek buduæi, gradiš se Bog. ³⁴ Isus im odgovori: ne stoji li napisano u zakonu vašemu: ja rekoh: bogovi ste? ³⁵ Ako one nazva bogovima kojima rijeè Božija bi, i pismo se ne može pokvariti; ³⁶ Kako vi govorite onome kojega otac posveti i posla na svijet: hulu na Boga govoriš, što rekoh: ja sam sin Božij? ³⁷ Ako ne tvorim djela oca svojega ne vjerujte mi. ³⁸ Ako li tvorim, ako meni i ne vjerujete, djelima mojima vjerujte, da poznate i vjerujete da je otac u meni i ja u njemu. ³⁹ Tada opet gledahu da ga uhvate; ali im se izmaèe iz ruku. ⁴⁰ I otide opet preko Jordana na ono mjesto gdje Jovan prije kršæavaše; i osta ondje. ⁴¹ I mnogi dođoše k njemu i govorahu: Jovan ne uèini nijednoga èuda, ali sve što kaza Jovan za ovoga istina bješe. ⁴² I mnogi vjerovali ga ondje.

11 Bijaše pak jedan bolesnik, Lazar iz Vitanije iz sela Marije i Marte sestre njezine. ² A Marija, koje brat Lazar bolovaše, bješe ona što pomaza Gospoda mirom i otr noge njegove svojom kosom.) ³ Onda poslaše sestre k njemu govoreæi: Gospode! gle, onaj koji ti je mio bolestan je. ⁴ A kad èu Isus, reèe: ova bolest nije na smrt, nego na slavu Božiju, da se proslavi sin Božij s nje. ⁵ A Isus ljubljaše Martu i sestru njezinu i Lazara. ⁶ A kad èu da je bolestan, tada osta dva dana na onom mjestu gdje bješe. ⁷ A potom reèe uèenicima: hajdemo opet u Judeju. ⁸ Uèenici mu rekoše: Ravi! sad Judejci šæadijahu da te ubiju kamenjem, pa opet hoæeš da ideš onamo? ⁹ Isus odgovori: nije li dvanaest sahata u danu? ko danju ide ne spotièe se, jer vidi vidjelo ovoga svijeta; ¹⁰ A ko ide noæu spotièe se, jer nema vidjela u njemu. ¹¹ Ovo kaza, i potom reèe im: Lazar, naš prijatelj, zaspao; nego idem da ga probudim. ¹² Onda mu rekoše uèenici njegovi: Gospode! ako je zaspao, ustaæe. ¹³ A Isus im reèe za smrt njegovu, a oni mišljahu da govori za spavanje sna. ¹⁴ Tada im Isus kaza upravo: Lazar umrije. ¹⁵ I milo mi je vas radi što nijesam bio onamo da vjerujete; nego hajdemo k njemu. ¹⁶ Onda Toma, koji se zvaše Blizanac, reèe uèenicima: hajdemo i mi da pomremo s njim. ¹⁷ A kad dođe Isus, nađe ga a on veæ èetiri dana u grobu. ¹⁸ A Vitanija bješe blizu Jerusalima oko petnaest potkališta.) ¹⁹ I mnogi od Judejaca bijahu došli k Marti i Mariji da ih tješe za bratom njihovijem. ²⁰ Kad Marta dakle èu da Isus ide, iziđe preda nj, a Marija sjeđaše doma. ²¹ Onda reèe Marta Isusu: Gospode! da si ti bio ovdje ne bi moj brat umro. ²² A i sad znam da što zaišteš u Boga daæe ti Bog. ²³ Isus joj reèe: brat æe tvoj ustati. ²⁴ Marta mu reèe: znam da æe ustati o vaskrseniju, u pošljednji dan. ²⁵ A Isus joj reèe: ja sam vaskrsenije i život; koji vjeruje mene ako i umre življeæe. ²⁶ I nijedan koji živi i vjeruje mene neæe umrijeti vavijek. Vjeruješ li ovo? ²⁷ Reèe mu: da, Gospode! ja vjerovah da si ti Hristos sin Božij koji je trebalo da dođe na svijet. ²⁸ I ovo rekavši otide te zovnu tajno Mariju sestru svoju govoreæi: uèitelj je došao, i zove te. ²⁹ A ona kako èu, usta brzo i otide k njemu. ³⁰ Jer Isus još ne bješe došao u selo, nego bijaše na onom mjestu gdje ga sreće Marta. ³¹ A Judejci onda koji bijahu s njom u kuæi i tješahu je, kad vidješe Mariju da brzo usta i iziđe, pođoše za njom govoreæi da ide na grob da plaèe onamo. ³² A Marija kako dođe gdje bješe Isus, i vidje ga, pade na noge njegove govoreæi mu: Gospode! da si ti bio ovdje, ne bi umro moj brat. ³³ Onda Isus kad je vidje gdje plaèe, i gdje plaèu Judejci koji dođoše s njom, zgrozi se u duhu, i sam postade žalostan. ³⁴ I reèe: gdje ste ga metnuli? Rekoše mu: Gospode! hajde da vidiš. ³⁵ Udariše suze Isusu. ³⁶ Onda Judejci govorahu: gledaj kako ga ljubljaše. ³⁷ A neki od njih rekoše: ne mogaše li ovaj koji otvori oèi slijepcu uèiniti da i ovaj ne umre? ³⁸ A Isus opet se zgrozi u sebi, i dođe na grob; a bijaše peæina, i kamen ležaše na njoj. ³⁹ Isus reèe: uzmite kamen. Reèe mu Marta, sestra onoga što je umro:

Gospode! veæ smrdi; jer su èetiri dana kako je umro. ⁴⁰ Isus joj reèe: ne rekoh li ti da ako vjeruješ vidjeæeš slavu Božiju? ⁴¹ Uzeše dakle kamen gdje ležaše mrtvac; a Isus podiže oèi gore, i reèe: oèe! hvala ti što si me uslišio. ⁴² A ja znadoh da me svagda slušaš; nego rekoh naroda radi koji ovdje stoji, da vjeruju da si me ti poslao. ⁴³ I ovo rekavši zovnu iza glasa: Lazare! iziði napolje. ⁴⁴ I iziđe mrtvac obavit platnom po rukama i po nogama, i lice njegovo ubrusom povezano. Isus im reèe: razdriješite ga i pustite nek ide. ⁴⁵ Onda mnogi od Judejaca koji bijahu došli k Mariji i vidješe šta uèini Isus, vjerovaše ga. ⁴⁶ A neki od njih otidoše k farisejima i kazaše im šta uèini Isus. ⁴⁷ Onda glavari sveštenieki i fariseji sabraše skupštinu, i govorahu: šta æemo èiniti? Èovjek ovaj èini mnoga èudesu. ⁴⁸ Ako ga ostavimo tako, svi æe ga vjerovati; pa æe doæi Rimljani i uzeti nam zemlju i narod. ⁴⁹ A jedan od njih, po imenu Kajafa, koji one godine bješe poglavar sveštenieki, reèe im: vi ne znate ništa; ⁵⁰ I ne mislite da je nama bolje da jedan èovjek umre za narod, negoli da narod sav propadne. ⁵¹ A ovo ne reèe sam od sebe, nego, buduæi poglavar sveštenieki one godine, proreèe da Isusu valja umrijeti za narod; ⁵² I ne samo za narod, nego da i rasijanu djecu Božiju skupi ujedno. ⁵³ Od toga dakle dana dogovoriše se da ga ubiju. ⁵⁴ A Isus više ne hođaše javno po Judejcima, nego odande otide u kraj blizu pustinje u grad po imenu Jefrem, i ondje hođaše s uèenicima svojim. ⁵⁵ A bješe blizu pasha Jevrejska, i mnogi iz onoga kraja dođoše u Jerusalem prije pashe da se oèiste. ⁵⁶ Tada tražahu Isusa, i stojeæi u crkvi govorahu meðu sobom: šta mislite vi zašto ne dolazi na praznik? ⁵⁷ A glavari sveštenieki i fariseji izdaše zapovijest ako ga ko opazi gdje je, da javi da ga uhvate.

12 A Isus prije pashe na šest dana dođe u Vitaniju gdje bješe Lazar što umrije, koga podiže iz mrtvih. ² Ondje mu pak zgotoviše veèeru, i Marta služaše, a i Lazar sjeđaše s njim za trpezom; ³ A Marija uzevši litru pravoga nardova mnogocjenoga mira pomaza noge Isusove, i otr kosom svojom noge njegove; a kuæa se napuni mirisa od mira. ⁴ Onda reèe jedan od uèenika njegovijeh, Juda Simonov Iskariotski, koji ga poslije izdade: ⁵ Zašto se ovo miro ne prodade za trista groša i ne dade siromasima? ⁶ A ovo ne reèe što se staraše za siromahe, nego što bješe lupež, i imaše kovèežia, i nošaše što se metaše u nj. ⁷ A Isus reèe: ne dirajte u nju; ona je to dohраниla za dan mojega pogreba; ⁸ Jer siromahe svagda imate sa sobom, a mene nemate svagda. ⁹ Razumje pak mnogi narod iz Judeje da je ondje i dođoše ne samo Isusa radi nego i da vide Lazara kojega podiže iz mrtvih. ¹⁰ A glavari sveštenieki dogovoriše se da i Lazara ubiju; ¹¹ Jer mnogi njega radi iđahu iz Judeje i vjerovahu Isusa. ¹² A sutradan mnogi od naroda koji bješe došao na praznik, èuvši da Isus ide u Jerusalem ¹³ Uzeše grane od finika i iziđoše mu na susret, i vikahu govoreæi: osana! blagosloven koji ide u ime Gospodnje, car Izrailjev. ¹⁴ A Isus našavši magare usjede na nj, kao što

je pisano: ¹⁵ Ne boj se kæeri Sionova, evo car tvoj ide sjedeæi na magaretu. ¹⁶ Ali ovo uèenici njegovi ne razumješe prije: nego kad se proslavi Isus onda se opomenuše da ovo bješe za njega pisano, i ovo mu uèiniše. ¹⁷ A narod svjedoæaše koji bješe prije s njim kad Lazara izazva iz groba i podiže ga iz mrtvih. ¹⁸ Zato ga i srete narod, jer æuše da on uèini ovo èudo. ¹⁹ A fariseji govorahu meðu sobom: vidite da ništa ne pomaže? gle, svijet ide za njim. ²⁰ A bijahu neki Grci meðu onima koji bijahu došli na praznik da se mole Bogu. ²¹ Oni dakle pristupiše k Filipu, koji bješe iz Vitsaide Galilejske, i moljahu ga govoreæi: gospodine! mi bismo htjeli da vidimo Isusa. ²² Dođe Filip i kaza Andriji, a Andrija i Filip opet kazaše Isusu. ²³ A Isus odgovori im govoreæi: dođe æas da se proslavi sin èovjeèij. ²⁴ Zaista, zaista vam kažem: ako zrno pšenièno padnuvši na zemlju ne umre, onda jedno ostane; ako li umre mnogo roda rodi: ²⁵ Koji ljubi dušu svojemu izgubiæe je, a ko mrzi na dušu svoju na ovom svijetu, saèuvaæe je za život vjeèni. ²⁶ Ko meni služi, za mnom nek ide, i gdje sam ja ondje i sluga moj neka bude; i ko meni služi onoga æe poštovati otac moj. ²⁷ Sad je duša moja žalosna; i šta da kažem? Oèe! saèuvaj me od ovoga æasa; ali zato dođoh na æas ovaj. ²⁸ Oèe! proslavi ime svoje! Tada glas dođe s neba: i proslavio sam, i opet æu proslaviti. ²⁹ A kad èu narod koji stajaše, govorahu: grom zagrmi; a drugi govorahu: anđeo mu govori. ³⁰ Isus odgovori i reèe: ovaj glas ne bi mene radi nego naroda radi. ³¹ Sad je sud ovome svijetu; sad æe biti istjeran knez ovoga svijeta napolje. ³² I kad ja budem podignut od zemlje, sve æu privuæi k sebi. ³³ A ovo govoraše da pokaže kakvom æe smrti umrijeti. ³⁴ Narod mu odgovori: mi èusmo iz zakona da æe Hristos ostati vavijek; kako ti govoriš da se sinu èovjeèijemu valja podignuti? Ko je taj sin èovjeèij? ³⁵ A Isus im reèe: još je malo vremena vidjelo s vama; hodite dok vidjelo imate da vas tama ne obuzme; jer ko hodi po tami ne zna kuda ide. ³⁶ Dok vidjelo imate vjerujte vidjelo, da budete sinovi vidjela. Rekavši ovo Isus otide i sakri se od njih. ³⁷ Ako je i èinio tolika èudesna pred njima, opet ga ne vjerovahu; ³⁸ Da se zbude rijeè Isaije proroka koji reèe: Gospode! ko vjerova govorenju našemu? i ruka Gospodnja kome se otkri? ³⁹ Zato ne mogahu vjerovati, jer opet reèe Isaija: ⁴⁰ Zasljepio je oèi njihove i okamenio srca njihova, da ne vide oèima ni srcem razumiju, i ne obrate se da ih iscijelim. ⁴¹ Ovo reèe Isaija kad vidje slavu njegovu i govori za njega. ⁴² Ali opet i od knezova mnogi ga vjerovali; nego radi fariseja ne priznavahu, da ne bi bili izgnani iz zbornice; ⁴³ Jer im veæma omilje slava ljudska nego slava Božija. ⁴⁴ A Isus povika i reèe: ko mene vjeruje ne vjeruje mene, nego onoga koji me posla; ⁴⁵ I ko vidi mene vidi onoga koji me posla. ⁴⁶ Ja dođoh vidjelo na svijet, da nijedan koji me vjeruje ne ostane u tami. ⁴⁷ I ko èuje moje rijeèi i ne vjeruje, ja mu neæu suditi; jer ja ne dođoh da sudim svijetu, nego da spasem svijet. ⁴⁸ Koji se odrièe mene, i ne prima rijeèi mojih, ima sebi sudiju: rijeè koju ja govorih ona æe

mu suditi u pošljednji dan; ⁴⁹ Jer ja od sebe ne govorih, nego otac koji me posla on mi daje zapovijest šta æu kazati i šta æu govoriti. ⁵⁰ I znam da je zapovijest njegova život vjeèni. Što ja dakle govorim onako govorim kao što mi reèe otac.

13 A pred praznik pashe, znajuæi Isus da mu dođe æas da prijeđe iz ovoga svijeta k ocu, kako je ljubio svoje koji bijahu na svijetu, do kraja ih ljubi. ² I po veèeri kad veæ ðavo bješe metnuo u srce Judi Simonovu Iskariotskome da ga izda, ³ Znajuuæi Isus da mu sve otac daje u ruke, i da od Boga iziđe, i k Bogu ide, ⁴ Ustade od veèere, i skide svoje haljine, i uze ubrus te se zapreže; ⁵ Potom usu vodu u umivaonicu, i poèe prati noge uèenicima i otirati ubrusom kojijem bješe zapregnut. ⁶ Onda dođe k Simonu Petru, i on mu reèe: Gospode! zar ti moje noge da opereš? ⁷ Isus odgovori i reèe mu: što ja èinim ti sad ne znaš, ali æeš poslije doznati. ⁸ Reèe mu Petar: nikad ti neæeš oprati mojih nogu. Isus mu odgovori: ako te ne operem nemaš dijela sa mnom. ⁹ Reèe mu Simon Petar: Gospode! ne samo noge moje, nego i ruke i glavu. ¹⁰ Isus mu reèe: opranome ne treba do samo noge oprati, jer je sav èist; i vi ste èisti, ali ne svi. ¹¹ Jer znadijaše izdajnika svojega, zato reèe: nijeste svi èisti. ¹² A kad im oprao noge, uze haljine svoje, i sjedavši opet za trpezu reèe im: znate li šta ja uèinim vama? ¹³ Vi zovete mene uèiteljem i Gospodom; i pravo velite: jer jesam. ¹⁴ Kad dakle ja oprah vama noge Gospod i uèitelj, i vi ste dužni jedan drugome prati noge. ¹⁵ Jer ja vam dadoh ugled da i vi tako èinite kao što ja vama uèinim. ¹⁶ Zaista, zaista vam kažem: nije sluga veæi od gospodara svojega, niti je poslanik veæi od onoga koji ga je poslao. ¹⁷ Kad ovo znate, blago vama ako ga izvršujete. ¹⁸ Ne govorim za sve vas, jer ja znam koje izbrah; nego da se zbude pismo: koji sa mnom hljeb jede podiže petu svoju na me. ¹⁹ Sad vam kažem prije nego se zbude, da, kad se zbude, vjerujete da sam ja. ²⁰ Zaista, zaista vam kažem: koji prima onoga koga pošljem mene prima; a ko prima mene prima onoga koji me posla. ²¹ Rekavši ovo Isus posta žalostan u duhu, i posvjedoèi i reèe: zaista, zaista vam kažem: jedan između vas izdaæe me. ²² Onda se uèenici zgledahu meðu sobom, i èuðahu se za koga govori. ²³ A jedan od uèenika njegovijeh, kojega Isus ljubljaše, sjeðaše za trpezom na krilu Isusovu. ²⁴ Onda namaže na njega Simon Petar da zapita ko bi to bio za koga govori. ²⁵ A on leže na prsi Isusove i reèe mu: Gospode! ko je to? ²⁶ Isus odgovori: onaj je kome ja umoèivši zalogaj dam. I umoèivši zalogaj daje Judi Simonovu Iskariotskome. ²⁷ I po zalogaju tada uđe u njega sotona. Onda mu reèe Isus: šta èiniš èini brže. ²⁸ A ovo ne razumje niko od onijeh što sjeðahu za trpezom zašto mu reèe. ²⁹ A neki mišljahu, buduæi da u Jude bješe kesa, da mu Isus reèe: kupi šta treba za praznik; ili da da šta siromašnima. ³⁰ A on uzevši zalogaj odmah iziđe; a bješe noæ. ³¹ Kad on iziđe, onda Isus reèe: sad se proslavi sin èovjeèij, i Bog se proslavi u njemu. ³² Ako se Bog proslavi u njemu, i Bog æe njega

proslaviti u sebi, i odmah æe ga proslaviti. ³³ Djeiice! još sam malo s vama; tražiæete me, i kao što rekoh Judejcima: kuda ja idem vi ne možete doæi, i vama govorim sad. ³⁴ Novu vam zapovijest dajem da ljubite jedan drugoga, kao što ja vas ljubih, da se i vi ljubite meðu sobom. ³⁵ Po tom æe svi poznati da ste moji uèenici ako uzimate ljubav meðu sobom. ³⁶ Reèe mu Simon Petar: Gospode! kuda ideš? Isus mu odgovori: kuda ja idem ne možeš sad iæi za mnom, ali æeš poslije poæi za mnom. ³⁷ Petar mu reèe: Gospode! zašto sad ne mogu iæi za tobom? dušu æu svoju položiti za te. ³⁸ Odgovori mu Isus: dušu li æeš svoju položiti za me? Zaista, zaista ti kaæem: neæe pijetao zapjevati dok me se tripot u odreèeš.

14 Da se ne plaši srce vaše, vjerujte Boga, i mene vjerujte. ² Mnogi su stanovi u kuæi oca mojega. A da nije tako, kazao bih vam: idem da vam pripravim mjesto. ³ I kad otidem i pripravim vam mjesto, opet æu doæi, i uzeæu vas k sebi da i vi budete gdje sam ja. ⁴ I kuda ja idem znate, i put znate. ⁵ Reèe mu Toma: Gospode! ne znamo kuda ideš; i kako možemo put znati? ⁶ Isus mu reèe: ja sam put i istina i život; niko neæe doæi k ocu do kroza me. ⁷ Kad biste mene znali onda biste znali i oca mojega; i otsele poznajete ga, i vidjeste ga. ⁸ Reèe mu Filip: Gospode! pokaži nam oca, i biæe nam dosta. ⁹ Isus mu reèe: toliko sam vrijeme s vama i nijesi me poznao, Filipe? koji vidje mene, vidje oca; pa kako ti govoriš: pokaži nam oca? ¹⁰ Zar ne vjeruješ da sam ja u ocu i otac u meni? Rijeèi koje vam ja govorim ne govorim od sebe; nego otac koji stoji u meni on tvori djela. ¹¹ Vjerujte meni da sam ja u ocu i otac u meni; ako li meni ne vjerujete, vjerujte mi po tijem djelima. ¹² Zaista, zaista vam kaæem: koji vjeruje mene, djela koja ja tvorim i on æe tvoriti, i veæa æe od ovijeh tvoriti: jer ja idem k ocu svojemu; ¹³ I šta god zaištete u oca u ime moje, ono æu vam uèiniti, da se proslavi otac u sinu. ¹⁴ I ako što zaištete u ime moje, ja æu uèiniti. ¹⁵ Ako imate ljubav k meni, zapovijesti moje držite. ¹⁶ I ja æu umoliti oca, i daæe vam drugoga utješitelja da bude s vama vavijek: ¹⁷ Duha istine, kojega svijet ne može primiti, jer ga ne vidi niti ga poznaje; a vi ga poznajete, jer u vama stoji, i u vama æe biti. ¹⁸ Neæu vas ostaviti sirotne; doæi æu k vama. ¹⁹ Još malo i svijet mene više neæe vidjeti; a vi æete me vidjeti; jer ja živim, i vi æete živjeti. ²⁰ U onaj æete vi dan doznati da sam ja u ocu svojemu, i vi u meni, i ja u vama. ²¹ Ko ima zapovijesti moje i drži ih on je onaj što ima ljubav k meni; a koji ima ljubav k meni imaæe k njemu ljubav otac moj; i ja æu imati ljubav k njemu, i javiæu mu se sam. ²² Reèe mu Juda, ne Iskariotski: Gospode! šta je to da æeš se nama javiti a ne svijetu? ²³ Isus odgovori i reèe mu: ko ima ljubav k meni, držaæe rijeè moju; i otac moj imaæe ljubav k njemu: i k njemu æemo doæi, i u njega æemo se staniti. ²⁴ Koji nema ljubavi k meni ne drži mojijeh rijeèi; a rijeè što èujete nije moja nego oca koji me posla. ²⁵ Ovo vam kazah dok sam s vama. ²⁶ A utješitelj Duh sveti, kojega æe otac poslati u ime moje, on æe vas nauèiti svemu i

napomenuæe vam sve što vam rekoh. ²⁷ Mir vam ostavljam, mir svoj dajem vam: ne dajem vam ga kao što svijet daje, da se ne plaši srce vaše, i da se ne boji. ²⁸ Èuste da vam ja kazah: idem, i doæi æu k vama. Kad biste imali ljubav k meni, onda biste se obradovali što rekoh: idem k ocu; jer je otac moj veæi od mene. ²⁹ I sad vam kazah, prije dok se nije zbilom, da vjerujete kad se zbude. ³⁰ Veæ neæu mnogo govoriti s vama; jer ide knez ovoga svijeta, i u meni nema ništa. ³¹ Nego da vidi svijet da imam ljubav k ocu, i kao što mi zapovjedi otac onako tvorim. Ustanite, hajdemo odavde.

15 Ja sam pravi èokot, i otac je moj vinogradar; ² Svaku lozu na meni koja ne raða roda otsjæi æe je; i svaku koja raða rod oèistiæe je da više roda rodi. ³ Vi ste veæ oèišæeni rijeèju koju vam govorih. ⁴ Budite u meni i ja æu u vama. Kao što loza ne može roda roditi sama od sebe ako ne bude na èokotu, tako i vi ako u meni ne budete. ⁵ Ja sam èokot a vi loze: i koji bude u meni i ja u njemu on æe roditi mnogi rod: jer bez mene ne možete èiniti ništa. ⁶ Ko u meni ne ostane izbaciaæe se napolje kao loza, i osušiæe se, i skupiaæe je, i u oganj baciti, i spaliti. ⁷ Ako ostanete u meni i rijeèi moje u vama ostanu, šta god hoæete ištite, i biæe vam. ⁸ Tijem æe se otac moj proslaviti, da rod mnogi rodite; i biæete moji uèenici. ⁹ Kao što otac ima ljubav k meni, i ja imam ljubav k vama; budite u ljubavi mojoj. ¹⁰ Ako zapovijesti moje uzdržite otaæete u ljubavi mojoj, kao što ja održah zapovijesti oca svojega i ostajem u ljubavi njegovoj. ¹¹ Ovo vam kazah, da radost moja u vama ostane i radost vaša se ispuni. ¹² Ovo je zapovijest moja da imate ljubav meðu sobom, kao što ja imadoh ljubav k vama. ¹³ Od ove ljubavi niko veæe nema, da ko dušu svoju položi za prijatelje svoje. ¹⁴ Vi ste prijatelji moji ako tvorite što vam ja zapovijedam. ¹⁵ Više vas ne nazivam slugama; jer sluga ne zna šta radi gospodar njegov: nego vas nazvah prijateljima; jer vam sve kazah što èuh od oca svojega. ¹⁶ Vi mene ne izbraste, nego ja vas izbrah, i postavih vas da vi idete i rod rodite; i da vaš rod ostane, da što god zaištete u oca u ime moje da vam da. ¹⁷ Ovo vam zapovijedam da imate ljubav meðu sobom. ¹⁸ Ako svijet na vas uzmrzi, znajte da na mene omrznu prije vas. ¹⁹ Kad biste bili od svijeta, onda bi svijet svoje ljubio: a kako nijeste od svijeta, nego vas ja od svijeta izbrah, zato mrzi na vas svijet. ²⁰ Opominjite se rijeèi koju vam ja rekoh: nije sluga veæi od gospodara svojega. Ako mene izgnaše, i vas æe izgnati; ako moju rijeè održaše, i vašu æe održati. ²¹ Ali sve æe vam ovo èiniti za ime moje, jer ne poznaju onoga koji me posla. ²² Da nijesam bio došao i govorio im ne bi grijeha imali; a sad izgovora neæe imati za grijeh svoj. ²³ Koji mrzi na mene i na oca mojega mrzi. ²⁴ Da nijesam bio djela tvorio meðu njima kojijeh niko drugi ne tvori, ne bi grijeha imali: a sad i vidješe, i omrznuše na mene i na oca mojega. ²⁵ Ali da se zbude rijeè napisana u zakonu njihovom: omrznuše na mene ni za što. ²⁶ A kad dođe utješitelj, koga æu vam poslati od oca, Duh

istine, koji od oca izlazi, on æe svjedoèiti za mene. ²⁷ A i vi æete svjedoèiti, jer ste od poèetka sa mnom.

16 Ovo vam kazah da se ne sablaznite. ² Izgoniæe vas iz zbornica; a doæi æe vrijeme kad æe svaki koji vas ubije misliti da Bogu sluþbu èini. ³ I ovo æe èiniti, jer ne poznaþe oca ni mene. ⁴ Nego vam ovo kazah kad doþe vrijeme da se opomenete ovoga da vam ja kazah; a isprva ne kazah vam ovo, jer bijah s vama. ⁵ A sad idem k onome koji me posla, i niko me od vas ne pita: kuda ideþ? ⁶ Nego što vam ovo kazah žalosti napuni se srce vaþe. ⁷ Nego vam ja istinu govorim: bolje je za vas da ja idem: jer ako ja ne idem, utjeþitelj neæe doæi k vama; ako li idem, poslaæu ga k vama. ⁸ I kad on doþe pokaraæe svijet za grijeh, i za pravdu, i za sud: ⁹ Za grijeh dakle što ne vjeruju mene; ¹⁰ A za pravdu što idem k ocu svojem; i više me neæete vidjeti; ¹¹ A za sud što je knez ovoga svijeta osuþen. ¹² Joþ vam mnogo imam kazati; ali sad ne možete nositi. ¹³ A kad doþe on, Duh istine, uputiæe vas na svaku istinu; jer neæe od sebe govoriti, nego æe govoriti što èuje, i javiæe vam što æe biti unapredak. ¹⁴ On æe me proslaviti, jer æe od mojega uzeti, i javiæe vam: ¹⁵ Sve što ima otac moje je: zato rekoh da æe od mojega uzeti, i javiti vam. ¹⁶ Joþ malo, i neæete me vidjeti, i opet malo, pa æete me vidjeti: jer idem k ocu. ¹⁷ A neki od uèenika njegovijeh rekoþe meþu sobom: šta je to što nam kaþe: joþ malo, i neæete me vidjeti; i opet malo pa æete me vidjeti; i: ja idem k ocu? ¹⁸ Govorahu dakle: šta je to što govori: malo? ne znamo šta govori. ¹⁹ A Isus razumje da þæadijahu da ga zapitaju, pa im reèe: zato li se zapitujete meþu sobom što rekoh: joþ malo i neæete me vidjeti, i opet malo pa æete me vidjeti? ²⁰ Zaista, zaista vam kaþem da æete vi zaplakati i zaridati, a svijet æe se radovati; i vi æete þalosni biti, ali æe se vaþa þalost okrenuti na radost. ²¹ Þena kad raþa trpi muku; jer doþe èas njezin: ali kad rodi dijete, više se ne opominje þalosti od radosti, jer se rodi èovjek na svijet. ²² Tako i vi dakle imate sad þalost; ali æu vas opet vidjeti, i radovaæe se srce vaþe, i vaþe radosti niko neæe uzeti od vas; ²³ I u onaj dan neæete me pitati ni za što. Zaista, zaista vam kaþem da što god uziþtete u oca u ime moje, daæe vam. ²⁴ Doslije ne iskaste niþta u ime moje; iþtite i primiæete, da radost vaþa bude ispunjena. ²⁵ Ovo vam govorih u prièama; ali æe doæi vrijeme kad vam više neæu govoriti u prièama, nego æu vam upravo javiti za oca. ²⁶ U onaj æete dan u ime moje zaiskati, i ne velim vam da æu ja umoliti oca za vas; ²⁷ Jer sam otac ima ljubav k vama kao što vi imaste ljubav k meni, i vjerovaste da ja od Boga iziþoh. ²⁸ Iziþoh od oca, i doþoh na svijet; i opet ostavljam svijet, i idem k ocu. ²⁹ Rekoþe mu uèenici njegovi: eto sad upravo govoriþ, a prièe nikakve ne govoriþ. ³⁰ Sad znamo da sve znaþ, i ne treba ti da te ko pita. Po tome vjerujemo da si od Boga iziþao. ³¹ Isus im odgovori: zar sad vjerujete? ³² Evo ide èas, i veæ je nastao, da se razbjegnute svaki na svoju stranu i mene sama ostavite; ali nijesam sam, jer je otac sa mnom. ³³ Ovo

vam kazah, da u meni mir imate. U svijetu æete imati nevolju; ali ne bojte se, jer ja nadvladah svijet.

17 Ovo govori Isus, pa podiþe oèi svoje na nebo i reèe: oèe! doþe èas, proslavi sina svojega, da i sin tvoj proslavi tebe; ² Kao što si mu dao vlast nad svakijem tijelom da svemu što si mu dao da život vjeèni. ³ A ovo je život vjeèni da poznaju tebe jedinoga istinoga Boga, i koga si poslao Isusa Hrista. ⁴ Ja tebe proslavih na zemlji: posao svrþih koji si mi dao da radim. ⁵ I sad proslavi ti mene, oèe, u tebe samoga slavom koju imadoh u tebe prije nego svijet postade. ⁶ Ja javih ime tvoje ljudima koje si mi dao od svijeta; tvoji bijahu pa si ih meni dao, i tvoju rijeè odrþaþe. ⁷ Sad razumjeþe da je sve što si mi dao od tebe. ⁸ Jer rijeèi koje si dao meni dadoh im; i oni primiþe, i poznadoþe istinito da od tebe iziþoh, i vjerovaþe da si me ti poslao. ⁹ Ja se za njih molim: ne molim se za sav svijet, nego za one koje si mi dao, jer su tvoji. ¹⁰ I moje sve je tvoje, i tvoje moje; i ja se proslavih u njima. ¹¹ I više nijesam na svijetu, a oni su na svijetu, a ja idem k tebi. Oèe sveti! saèuvaj ih u ime svoje, one koje si mi dao, da budu jedno kao i mi. ¹² Dok bijah s njima na svijetu, ja ih èuvah u ime tvoje; one koje si mi dao saèuvah, i niko od njih ne pogibe osim sina pogibli, da se zbude pismo. ¹³ A sad k tebi idem, i ovo govorim na svijetu, da imaju radost moju ispunjenu u sebi. ¹⁴ Ja im dadoh rijeè tvoju; i svijet omrznu na njih, jer nijesu od svijeta, kao ni ja što nijesam od svijeta. ¹⁵ Ne molim te da ih uzmeþ sa svijeta, nego da ih saèuvaþ oda zla. ¹⁶ Od svijeta nijesu, kao ni ja što nijesam od svijeta. ¹⁷ Osveti ih istinom svojom: rijeè je tvoja istina. ¹⁸ Kao što si ti mene poslao u svijet, i ja njih poslah u svijet. ¹⁹ Ja posveæujem sebe za njih, da i oni budu osveæeni istinom. ²⁰ Ne molim pak samo za njih, nego i za one koji me uzvjeruju njihove rijeèi radi; ²¹ Da svi jedno budu, kao ti, oèe, što si u meni i ja u tebi; da i oni u nama jedno budu, da i svijet vjeruje da si me ti poslao. ²² I slavu koju si mi dao ja dadoh njima, da budu jedno kao mi što smo jedno. ²³ Ja u njima i ti u meni: da budu sasvijem ujedno, i da pozna svijet da si me ti poslao i da si imao ljubav k njima kao i k meni što si ljubav imao. ²⁴ Oèe! hoæu da i oni koje si mi dao budu sa mnom gdje sam ja; da vide slavu moju koju si mi dao, jer si imao ljubav k meni prije postanja svijeta. ²⁵ Oèe pravedni! svijet tebe ne pozna, a ja te poznah, i ovi poznaþe da si me ti poslao. ²⁶ I pokazah im ime tvoje, i pokazaæu: da ljubav kojom si mene ljubio u njima bude, i ja u njima.

18 I rekavþi ovo Isus iziþe s uèenicima svojijem preko potoka Kedrona gdje bjeþe vrt, u koji uþe on i uèenici njegovi. ² A Juda izdajnik njegov znadijaþe ono mjesto; jer se Isus èesto skupljaþe ondje s uèenicima svojijem. ³ Onda Juda uze èetu i od glavara sveþtениèkijeh i fariseja momke, i doþe onamo s fenjerima i sa svijeæama i s oruþjem. ⁴ A Isus znajuæi sve što æe biti od njega iziþe i reèe im: koga traþite? ⁵ Odgovoriþe mu: Isusa Nazareæanina. Isus im reèe: ja sam. A s njima stajaþe i Juda koji ga izdavaþe. ⁶ A kad

im reèe: ja sam; izmakoše se natrag i popadaše na zemlju. ⁷ Onda ih opet zapita Isus: koga tražite? A oni rekoše: Isusa Nazareæanina. ⁸ Isus im odgovori: kazah vam da sam ja. Ako dakle mene tražite, ostavite ove nek idu. ⁹ Da se izvrši rijeè što reèe: ne izgubih nijednoga od onijeh koje si mi dao. ¹⁰ A Simon Petar imaše nož, pa ga izvadi i udari slugu poglavara sveštenikoga, i otsijeèe mu desno uho. A služi bješe ime Malho. ¹¹ Onda reèe Isus Petru: zadjeni nož u nožnice. Èašu koju mi dade otac zar da je ne pijem? ¹² A èeta i vojvoda i momci Jevrejski uhvatiše Isusa i svezaše ga, ¹³ I odvedoše ga najpre Ani, jer bješe tast Kajafi, koji bješe poglavar svešteniki one godine. ¹⁴ A Kajafa bješe onaj što dade svjet Judejcima da je bolje da umre jedan èovjek nego narod da propadne. ¹⁵ Za Isusom pak iðaše Simon Petar i drugi uèenik; a uèenik onaj bješe poznat kod poglavara sveštenikoga, i uðe s Isusom u dvor poglavara sveštenikoga; ¹⁶ A Petar stajaše napolju kod vrata. Onda iziðe onaj uèenik što bješe poznat kod poglavara sveštenikoga i reèe vratarici te uvede Petra. ¹⁷ Onda reèe sluškinja vratarica Petru: da nijesi i ti uèenik ovoga èovjeka? On reèe: nijesam. ¹⁸ A sluge i momci bijahu naložili oganj i stajahu te se grijahu, jer bješe zima; a i Petar stajaše s njima i grijaše se. ¹⁹ Poglavar pak svešteniki zapita Isusa za uèenike njegove i za njegovu nauku. ²⁰ Isus mu odgovori: ja govorih javno svijetu, ja svagda uèih u zbornici i u crkvi, gdje se svagda skupljaju Judejci, i ništa tajno ne govorih. ²¹ Što pitaš mene? Pitaj one koji su slušali šta sam im govorio; evo ovi znadu šta sam ja govorio. ²² A kad on ovo reèe, jedan od momaka koji stajahu ondje udari Isusa po obrazu, i reèe: zar tako odgovaraš poglavaru sveštenikome? ²³ Isus mu odgovori: ako zlo rekoh, dokaži da je zlo; ako li dobro, zašto me biješ? ²⁴ I Ana posla ga svezana Kajafi poglavaru sveštenikome. ²⁵ A Simon Petar stajaše i grijaše se. Onda mu rekoše: da nijesi i ti od uèenika njegovijeh? A on se odreèe i reèe: nijesam. ²⁶ Reèe jedan od slugu poglavara sveštenikoga koji bješe roðak onome što mu Petar otsijeèe uho: ne vidjeh li ja tebe u vrtu s njim? ²⁷ Onda se Petar opet odreèe; i odmah pijetao zapjeva. ²⁸ A Isusa povedoše od Kajafe u sudnicu. Ali bješe jutro, i oni ne uðoše u sudnicu da se ne bi opoganili, nego da bi mogli jesti pashu. ²⁹ Onda Pilat iziðe k njima napolje i reèe: kakovu krivicu iznosite na ovoga èovjeka? ³⁰ Odgovoriše mu i rekoše: kad on ne bi bio zloèinac ne bismo ga predali tebi. ³¹ A Pilat im reèe: uzmite ga vi i po zakonu svojemu sudite mu. A Jevreji mu rekoše: mi ne smijemo nikoga pogubiti. ³² Da se zbude rijeè Isusova koju reèe kazujuæi kakvom æe smrti umrijeti. ³³ Onda uðe Pilat opet u sudnicu, i dozva Isusa, i reèe mu: ti si car Judejski? ³⁴ Isus mu odgovori: govoriš li ti to sam od sebe, ili ti drugi kazaše za mene? ³⁵ Pilat odgovori: zar sam ja Jevrejin? Rod tvoj i glavari svešteniki predaše te meni; šta si uèinio? ³⁶ Isus odgovori: carstvo moje nije od ovoga svijeta; kad bi bilo od ovoga svijeta carstvo moje, onda bi sluge moje branile da ne bih bio

predan Jevrejima; ali carstvo moje nije odavde. ³⁷ Onda mu reèe Pilat: daklem si ti car? Isus odgovori: ti govoriš da sam ja car. Ja sam za to roðen, i zato doðoh na svijet da svjedoèim istinu. I svaki koji je od istine sluša glas moj. ³⁸ Reèe mu Pilat: šta je istina? I ovo rekavši iziðe opet k Jevrejima, i reèe im: ja nikakve krivice ne nalazim na njemu. ³⁹ A u vas je obièaj da vam jednoga pustim na pashu, hoæete li dakle da vam pustim cara Judejskoga? ⁴⁰ Onda svi povikaše opet govoreæi: ne ovoga, nego Varavu. A Varava bješe hajduk.

19 Tada dakle Pilat uze Isusa i šiba ga. ² I vojnici spletavši vijenac od trnja metnuše mu na glavu, i obukoše mu skerletnu haljinu, ³ I govorahu: zdravo, care Judejski! i bijahu ga po obrazima. ⁴ Onda Pilat iziðe opet napolje, i reèe im: evo ga izvodim k vama napolje, da vidite da na njemu ne nalazim nikakve krivice. ⁵ A Isus iziðe napolje pod vijencem od trnja i u skerletnoj haljini. I reèe im Pilat: evo èovjeka! ⁶ A kad ga vidješe glavari svešteniki i momci, povikaše govoreæi: raspni ga, raspni. Pilat im reèe: uzmite ga vi i raspnite, jer ja ne nalazim na njemu krivice. ⁷ Odgovoriše mu Jevreji: mi imamo zakon i po zakonu našem valja da umre, jer naèini sebe sinom Božijim. ⁸ Kad dakle Pilat èu ovu rijeè, poboja se veæma. ⁹ I opet uðe u sudnicu, i reèe Isusu: odakle si ti? A Isus mu ne dade odgovora. ¹⁰ A Pilat mu reèe: zar meni ne govoriš? ne znaš li da imam vlast raspeti te, i vlast imam pustiti te? ¹¹ Isus odgovori: ne bi imao vlasti nikakve nada mnom kad ti ne bi bilo dano odozgo; zato onaj ima veæi grijeh koji me predade tebi. ¹² Od tada gledaše Pilat da ga pusti. Ali Jevreji vikahu govoreæi: ako ovoga pustiš nijesi prijatelj æesaru. Svaki koji sebe carem gradi protivni se æesaru. ¹³ Pilat dakle èuvši ovu rijeè izvede Isusa napolje, i sjede na sudijnsku stolicu na mjestu koje se zove kaldrma a Jevrejski Gavata. ¹⁴ A bješe petak uoèi pashe oko šestoga sahata; i Pilat reèe Jevrejima: evo car vaš. ¹⁵ A oni vikahu: uzmi, uzmi, raspni ga. Pilat im reèe: zar cara vašega da razapnem? Odgovoriše glavari svešteniki: mi nemamo cara osim æesara. ¹⁶ Tada im ga dakle predade da se razapne. A oni uzeše Isusa i odvedoše. ¹⁷ I noseæi krst svoj iziðe na mjesto koje se zove košturnica a Jevrejski Golgota. ¹⁸ Ondje ga razapeše, i s njim drugu dvojicu s jedne i s druge strane, a Isusa u srijedi. ¹⁹ Pilat pak napisao i natpis i metnu na krst; i bješe napisano: Isus Nazareæanin car Judejski. ²⁰ I onaj natpis èitaše mnogi od Jevreja; jer mjesto bješe blizu grada gdje razapeše Isusa; i bješe napisano Jevrejski, Grèki, Latinski. ²¹ A Jevrejski glavari svešteniki govorahu Pilatu: ne piši: car Judejski, nego da sam reèe: ja sam car Judejski. ²² Pilat odgovori: što pisah pisah. ²³ A vojnici kad razapeše Isusa uzeše njegove haljine i naèiniše èetiri dijela, svakome vojniku po dijel, i dolamu; a dolama ne bješe šivena nego izatkana sva s vrha do dna. ²⁴ Onda rekoše meðu sobom: da je ne deremo, nego da bacimo kocke za nju kome æe dopasti. Da se zbude pismo koje govori:

razdijeliše haljine moje među sobom, i za dolamu moju baciše kocke. Vojnici dakle tako uèiniše. ²⁵ A stajahu kod krsta Isusova mati njegova, i sestra matere njegove Marija Kleopova, i Marija Magdalina. ²⁶ A Isus vidjevši mater i uèenika koga ljubljaše gdje stoji reèe materi svojoj: ženo! eto ti sina! ²⁷ Potom reèe uèeniku: eto ti matere! I od onoga èasa uze je uèenik k sebi. ²⁸ Potom znajuæi Isus da se veæ sve svrši, da se zbude pismo reèe: žedan sam. ²⁹ Ondje stajaše sud pun octa; a oni napuniše sunđer octa, i nataknuvši na trsku, prinesoše k ustima njegovijem. ³⁰ A kad primi Isus ocat reèe: svrši se. I preklonivši glavu predade duh. ³¹ A buduæi da bješe petak, pa da ne bi tijela ostala na krstu u subotu jer bijaše veliki dan ona subota Jevreji moliše Pilata da im prebiju golijeni pa da ih skinu. ³² Onda doðoše vojnici, i prvome dakle prebiše golijeni i drugome raspetome s njim. ³³ A došavši na Isusa, kad ga vidješe da je veæ umro, ne prebiše mu golijeni; ³⁴ Nego jedan od vojnika probode mu rebra kopljem; i odmah iziðe krv i voda. ³⁵ I onaj što vidje posvjedoèi, i svjedoèanstvo je njegovo istinito; i on zna da istinu govori da vi vjerujete. ³⁶ Jer se ovo dogodi da se zbude pismo: kost njegova da se ne prelomi. ³⁷ I opet drugo pismo govori: pogledaæe onoga koga probodoše. ³⁸ A potom Josif iz Arimateje, koji bješe uèenik Isusov ali kradom od straha Jevrejskoga, moli Pilata da uzme tijelo Isusovo, i dopusti Pilat. Onda doðe i uze tijelo Isusovo. ³⁹ A doðe i Nikodim, koji prije dolazi k Isusu noæu, i donese pomiješane smirne i aloja oko sto litara. ⁴⁰ I uzeše tijelo Isusovo, i obaviše ga platnom s mirisima, kao što je obièaj u Jevreja da ukopavaju. ⁴¹ A bijaše blizu onoga mjesta gdje bješe razapet, vrt, i u vrtu grob nov, u koji niko nikad ne bješe metnut. ⁴² Ondje dakle petka radi Jevrejskoga, jer bješe blizu grob, metnuše Isusa.

20 A u prvi dan nedjelje doðe Marija Magdalina na grob rano, još dok se ne bješe rasvanulo, i vidje da je kamen odvaljen od groba. ² Onda otrèa, i doðe k Simonu Petru i k drugom uèeniku koga ljubljaše Isus, i reèe im: uzeše Gospoda iz groba; i ne znamo gdje ga metnuše. ³ A Petar iziðe i drugi uèenik, i poðoše ka grobu. ⁴ Trèahu pak oba zajedno, i drugi uèenik trèaše brže od Petra, i doðe prije ka grobu. ⁵ I nadvirivši se vidje haljine gdje leže; ali ne uðe. ⁶ Doðe pak Simon Petar za njim, i uðe u grob, i vidje haljine same gdje leže, ⁷ I ubrus koji bješe na glavi njegovoj ne s haljinama da leži nego osobito savit na jednom mjestu. ⁸ Tada dakle uðe i drugi uèenik koji najprije doðe ka grobu, i vidje i vjerova. ⁹ Jer još ne znadijahu pisma da njemu valja ustati iz mrtvih. ¹⁰ Onda otidoše opet uèenici doma. ¹¹ A Marija stajaše napolju kod groba i plakaše. I kad plakaše nadviri se nad grob, ¹² I vidje dva anđela u bijelijem haljinama gdje sjede jedan èelo glave a jedan èelo nogu gdje bješe ležalo tijelo Isusovo. ¹³ I rekoše joj oni: ženo! što plaèeš? Reèe im: uzeše Gospoda mojega, i ne znam gdje ga metnuše. ¹⁴ I ovo rekavši obazre se natrag, i vidje Isusa gdje stoji, i ne znadijaše da je Isus. ¹⁵ Isus joj reèe:

ženo! što plaèeš? koga tražiš? A ona misleæi da je vrtar reèe mu: gospodine! ako si ga ti uzeo kaži mi gdje si ga metnuo, i ja æu ga uzeti. ¹⁶ Isus joj reèe: Marija! A ona obazrevši se reèe mu: Ravuni! koje znaèi uèitelju. ¹⁷ Reèe joj Isus: ne dohvataj se do mene, jer se još ne vratih k ocu svojemu; nego idi k braæi mojoj, i kaži im: vraæam se k ocu svojemu i ocu vašemu, i Bogu svojemu i Bogu vašemu. ¹⁸ A Marija Magdalina otide, i javi uèenicima da vidje Gospoda i kaza joj ovo. ¹⁹ A kad bi uveèe onaj prvi dan nedjelje, i vrata bijahu zatvorena gdje se bijahu uèenici njegovi skupili od straha Jevrejskoga, doðe Isus i stade na srijedu i reèe im: mir vam. ²⁰ I ovo rekavši pokaza im ruke i rebra svoja. Onda se uèenici obradovaše vidjevši Gospoda. ²¹ A Isus im reèe opet: mir vam; kao što otac posla mene, i ja šaljem vas. ²² I ovo rekavši dunu, i reèe im: primite Duh sveti. ²³ Kojima oprostite grijehe, oprostiaæe im se; i kojima zadržite, zadržaaæe se. ²⁴ A Toma koji se zove Bliznac, jedan od dvanaestorice, ne bješe ondje s njima kad doðe Isus. ²⁵ A drugi mu uèenici govorahu: vidjesmo Gospoda. A on im reèe: dok ne vidim na rukama njegovijem rana od klina, i ne metnem prsta svojega u rane od klina, i ne metnem ruke svoje u rebra njegova; neæu vjerovati. ²⁶ I poslije osam dana opet bijahu uèenici njegovi unutra, i Toma s njima. Doðe Isus kad bijahu vrata zatvorena, i stade među njima i reèe: mir vam. ²⁷ Potom reèe Tomi: pruži prst svoj amo i viði ruke moje; i pruži ruku svoju i metni u rebra moja, i ne budi nevjeran nego vjeran. ²⁸ I odgovori Toma i reèe mu: Gospod moj i Bog moj. ²⁹ Isus mu reèe: pošto me vidje vjerovao si; blago onima koji ne vidješe i vjerovaše. ³⁰ A i mnoga druga èudesa uèini Isus pred uèenicima svojijem koja nijesu pisana u knjizi ovoj. ³¹ A ova se napisaše, da vjerujete da Isus jest Hristos sin Božij, i da vjerujuæi imate život u ime njegovo.

21 Poslije toga opet se javi Isus uèenicima svojijem na moru Tiverijadskom. A javi se ovako: ² Bijahu zajedno Simon Petar i Toma koji se zvaše Bliznac, i Natanailo iz Kane Galilejske, i sinovi Zevedejevi, i druga dvojica od uèenika njegovijeh. ³ Reèe im Simon Petar: idem da lovim ribu. Rekoše mu: idemo i mi s tobom. Onda iziðoše i odmah sjedoše u laðu, i onu noæ ne uhvatiše ništa. ⁴ A kad bi jutro, stade Isus na brijegu; ali uèenici ne poznaše da je Isus. ⁵ A Isus im reèe: djeco! eda što imate za jelo? Odgovoriše mu: nemamo. ⁶ A on im reèe: bacite mrežu s desne strane laðe, i naæi æete. Onda baciše, i veæ ne mogahu izvuæi je od mnoštva ribe. ⁷ Onda uèenik onaj koga ljubljaše Isus reèe Petru: to je Gospod. A Simon Petar kad èu da je Gospod, zapreže se košuljom, jer bješe go, i skoèi u more. ⁸ A drugi uèenici doðoše na laði, jer ne bješe daleko od zemlje nego oko dvjesto lakata, vukuæi mrežu s ribom. ⁹ Kad dakle izljezoše na zemlju, vidješe oganj naložen, i na njemu metnutu ribu i hljeb. ¹⁰ Isus im reèe: prinesite od ribe što sad uhvatiste. ¹¹ A Simon Petar uðe i izvuèe mrežu na zemlju punu velikijeh riba sto i pedeset i tri; i od tolikoga mnoštva

ne prodrije se mreža. ¹² Isus im reèe: hodite objedujte. A nijedan od uèenika ne smedijaše da ga pita: ko si ti? videæi da je Gospod. ¹³ A dođe i Isus, i uze hljeb, i dade im, tako i ribu. ¹⁴ Ovo se veæ treæi put javi Isus uèenicima svojijem pošto ustade iz mrtvijeh. ¹⁵ A kad objedovaše, reèe Isus Simonu Petru: Simone Jonin! ljubiš li me veæma nego ovi? Reèe mu: da, Gospode! ti znaš da te ljubim. Reèe mu Isus: pasi jaganjce moje. ¹⁶ Reèe mu opet drugom: Simone Jonin! ljubiš li me? Reèe mu: da, Gospode! ti znaš da te ljubim. Reèe mu Isus: pasi ovce moje. ¹⁷ Reèe mu treæom: Simone Jonin! ljubiš li me? A Petar posta žalostan što mu reèe treæom: ljubiš li me? i reèe mu: Gospode! ti sve znaš, ti znaš da te ljubim. Reèe mu Isus: pasi ovce moje. ¹⁸ Zaista, zaista ti kažem: kad si bio mlad, opasivao si se sam i hodio si kuda si htio; a kad ostariš, širiæeš ruke svoje i drugi æe te opasati i odvesti kuda neæeš.

¹⁹ A ovo reèe pokazujuæi kakom æe smrti proslaviti Boga. I rekavši ovo reèe mu: hajde za mnom. ²⁰ A Petar obazrevši se vidje gdje za njim ide onaj uèenik koga Isus ljubljaše, koji i na veèeri leže na prsi njegove i reèe: Gospode! ko je taj koji æe te izdati? ²¹ Vidjevši Petar ovoga reèe Isusu: Gospode! a šta æe ovaj? ²² Isus mu reèe: ako hoæu da on ostane dok ja ne dođem, šta je tebi do toga? Ti hajde za mnom. ²³ Onda iziđe ova rijeè meðu braæom da onaj uèenik neæe umrijeti; ali Isus ne reèe njemu da neæe umrijeti, nego: ako hoæu da ostane dok ja ne dođem, što je tebi do toga? ²⁴ Ovo je onaj uèenik koji svjedoèi za ovo, koji i napisa ovo: i znamo da je svjedoèanstvo njegovo istinito. ²⁵ A ima i drugo mnogo što uèini Isus, koje kad bi se redom popisalo, ni u sami svijet, mislim, ne bi mogle stati napisane knjige. Amin.

Dela apostolska

1 Prvu sam ti knjigu napisao o svemu, o Teofile, što poèe Isus i tvoriti i uèiti. ² Do dana kad se uznese, pošto Duhom svetijem zapovjedi apostolima koje izabra, ³ Pred kojima i po stradanju svome pokaza sebe živa mnogijem i istinitijem znacima, i javlja im se èetrdeset dana, i govori o carstvu Božijemu. ⁴ I sabravši ih zapovjedi im da ne idu iz Jerusalima, nego da èekaju obeæanje oèino, koje èuste, reèe, od mene; ⁵ Jer je Jovan krstio vodom, a vi æete se krstiti Duhom svetijem ne dugo posle ovijeh dana. ⁶ A oni onda koji zajedno bijahu, pitahu ga govoreæi: Gospode! hoæeš li sad naèiniti carstvo Izrailjevo? ⁷ A on im reèe: nije vaše znati vremena i ljeta koje otac zadržu u svojoj vlasti; ⁸ Nego æete primiti silu kad siðe Duh sveti na vas; i biæete mi svjedoci i u Jerusalimu i po svoj Judeji i Samariji i tja do kraja zemlje. ⁹ I ovo rekavši vidješe oni gdje se podiže i odnese ga oblak iz oèiju njihovijeh. ¹⁰ I kad gledahu za njim gdje ide na nebo, gle, dva èovjeka stadoše pred njima u bijelijem haljinama, ¹¹ Koji i rekoše: ljudi Galilejci! šta stojite i gledate na nebo? Ovaj Isus koji se od vas uze na nebo tako æe doæi kao što vidjeste da ide na nebo. ¹² Tada se vratiše u Jerusolim s gore koja se zove Maslinska, koja je blizu Jerusolima jedan subotni dan hoda. ¹³ I kad uðoše, popeše se u sobu gdje stajahu Petar i Jakov i Jovan i Andrija, Filip i Toma, Vartolomije i Matej, Jakov Alfejev i Simon Zilot, i Juda Jakovljevi. ¹⁴ Ovi svi jednodušno bijahu jednako na molitvi i u moljenju sa ženama, i s Marijom materom Isusovom i braæom njegovom. ¹⁵ I u dane one ustavši Petar između uèenika reèe a bijaše naroda zajedno oko sto i dvadeset imena): ¹⁶ Ljudi braæo! trebalo je da se izvrši ono pismo što proreèe Duh sveti ustima Davidovijem za Judu koji bješe pred onima što uhvatiše Isusa; ¹⁷ Jer se brojaše s nama, i bijaše primio dijel ove službe. ¹⁸ On dakle steèe njivu od plate nepravedne, i objesivši se puèe po srijedi, i izasu se sva utroba njegova. ¹⁹ I postade znano svima koji žive u Jerusalimu da æe se ta njiva prozvati njihovijem jezikom Akeldama, koje znaèi njiva krvna. ²⁰ Jer se piše u knjizi psaltiru: da bude dvor njegov pust, i da ne bude nikoga ko bi živiljeo u njemu, i: vladieanstvo njegovo da primi drugi. ²¹ Treba dakle od ovijeh ljudi koji su bili s nama za sve vrijeme kako među nas ude i iziðe Gospod Isus, ²² Poèevši od krštenja Jovanova do dana kad se uze od nas, da bude s nama svjedok njegova vaskrsenija jedan od ovijeh. ²³ I postaviše dvojicu, Josifa koji se zvaše Varsava prezimenom Just, i Matija. ²⁴ I pomolivši se Bogu rekoše: ti, Gospode! koji poznaješ srca svijuu, pokaži

jednoga od ove dvojice koga si izabrao, ²⁵ Da primi dijel ove službe i apostolstva, iz koga ispade Juda da ide na mjesto svoje. ²⁶ I baciše kocke za njih, i pade kocka na Matija i primiše ga među jedanaest apostola.

2 I kad se navršu pedeset dana bijahu zajedno svi apostoli jednodušno. ² I ujedanput postade huka s neba kao duhanje silnoga vjetra, i napuni svu kuæu gdje sjeðahu; ³ I pokazaše im se razdijeljeni jezici kao ognjeni; i sjede po jedan na svakoga od njih. ⁴ I napuniše se svi Duha svetoga, i stadoše govoriti drugijem jezicima, kao što im Duh davaše te govorahu. ⁵ A u Jerusalimu stajahu Jevreji ljudi pobožni iz svakoga naroda koji je pod nebom. ⁶ A kad postade ovaj glas, skupi se narod, i smete se: jer svaki od njih slušaše gdje oni govore njegovijem jezikom. ⁷ I divljahu se i èuðahu se govoreæi jedan drugome: nijesu li ovo sve Galilejci što govore? ⁸ Pa kako mi èujemo svaki svoj jezik u kome smo se rodili? ⁹ Paræani, i Miðani, i Elamljani, i koji smo iz Mesopotamije, i iz Judeje i Kapadokije, i iz Ponta i Azije, ¹⁰ I iz Frigije i Pamfilije, iz Misira i krajeva Livijskijeh kod Kirine, i putnici iz Rima, i Judejci i došljaci, ¹¹ Kriæani i Arapi, èujemo gdje oni govore našijem jezicima velièine Božije. ¹² I divljahu se svi i ne mogahu se naèuditi govoreæi jedan drugome: šta æe dakle ovo biti? ¹³ A drugi potsmijevajuæi se govorahu: nakitili su se vina. ¹⁴ A Petar stade sa jedanaesticom i podiže glas svoj i reèe im: ljudi Judejci i vi svi koji živite u Jerusalimu! ovo da vam je na znanje, i èujte rijeèi moje. ¹⁵ Jer ovi nijesu pijani kao što vi mislite, jer je tek treæi sahat dana; ¹⁶ Nego je ovo ono što kaza prorok Joilo: ¹⁷ I biæe u pošljednje dane, govori Gospod, izliæu od Duha svojega na svako tijelo, i proreæi æe sinovi vaši i kæeri vaše, i mladiæi vaši vidjeæe utvare i starci vaši sniæe snove; ¹⁸ Jer æu na sluge svoje i na sluškinje svoje u te dane izliti od Duha svojega, i proreæi æe. ¹⁹ I daæu èudesa gore na nebu i znake dolje na zemlji: krv i oganj i pušenje dima. ²⁰ Sunce æe se pretvoriti u tamu i mjesec u krv prije nego doðe veliki i slavni dan Gospodnji. ²¹ I biæe da æe se svaki spasti koji prizove ime Gospodnje. ²² Ljudi Izrailjci! poslušajte rijeèi ove: Isusa Nazareæanina, èovjeka od Boga potvrðena među vama silama i èudesima i znacima koje uèini Bog preko njega među vama, kao što i sami znate, ²³ Ovoga odreðenijem savjetom i promislom Božijim predana primivši, preko ruku bezakonika prikovaste i ubiste; ²⁴ Kojega Bog podiže, razdriješivši sveze smrtnne, kao što ne bijaše moguæe da ga one drže. ²⁵ Jer David govori za njega: Gospoda jednako gledah pred sobom: jer je s desne

strane mene, da se ne pomaknem; ²⁶ Zato se razveseli srce moje, i obradova se jezik moj, pa još i tijelo moje poèivaæe u nadu; ²⁷ Jer neæeš ostaviti duše moje u paklu, niti æeš dati da svetac tvoj vidi truhljenja. ²⁸ Pokazao si mi putove života: napuniæeš me veselja s licem svojijem. ²⁹ Ljudi braæo! neka je slobodno kazati vam upravo za starješinu Davida da i umrije, i ukopan bi, i grob je njegov meðu nama do ovoga dana. ³⁰ Prorok dakle buduæi, i znajuæi da mu se Bog kletvom kle od roda bedara njegovijeh po tijelu podignuti Hrista, i posaditi ga na prijestolu njegovu, ³¹ Predvidjevši govori za vaskrsenije Hristovo da se ne ostavi duša njegova u paklu, ni tijelo njegovo vidje truhljenja. ³² Ovoga Isusa vaskrse Bog, èemu smo mi svi svjedoci. ³³ Desnicom dakle Božijom podiže se, i obeæanje svetoga Duha primivši od oca, izli ovo što vi sad vidite i èujete. ³⁴ Jer David ne iziðe na nebesa, nego sam govori: reèe Gospod Gospodu mojemu: sjedi meni s desne strane, ³⁵ Dok položim neprijatelje tvoje podnožje nogama tvojima. ³⁶ Tvrdo dakle neka zna sav dom Izrailjev da je i Gospodom i Hristom Bog uèinio ovoga Isusa koga vi raspeste. ³⁷ A kad èuše, ražali im se u srcu, i rekoše Petru i ostalijem apostolima: šta æemo èiniti, ljudi braæo? ³⁸ A Petar im reèe: pokajte se, i da se krstite svaki od vas u ime Isusa Hrista za oprostjenje grijeha; i primiaete dar svetoga Duha; ³⁹ Jer je za vas obeæanje i za djecu vašu, i za sve daljne koje æe god dozvati Gospod Bog naš. ⁴⁰ I drugijem mnogijem rijeèima svjedoèaše, i moljaše ih govoreæi: spasite se od ovoga pokvarenoga roda. ⁴¹ Koji dakle rado primiše rijeè njegovu krstiše se; i pristade u taj dan oko tri hiljade duša. ⁴² I ostaše jednako u nauci apostolskoj, i u zajednici, i u lomljenju hljeba, i u molitvama. ⁴³ I uðe strah u svaku dušu; jer apostoli èiniše mnoga èudesu i znake u Jerusalmu. ⁴⁴ A svi koji vjerovali bijahu zajedno, i imahu sve zajedno. ⁴⁵ I teèevinu i imanje prodavahu i razdavahu svima kao što ko trebaše. ⁴⁶ I svaki dan bijahu jednako jednodušno u crkvi, i lomljahu hljeb po kuæama, i primahu hranu s radosti i u prostoti srca, ⁴⁷ Hvaleæi Boga, i imajuæi milost u sviju ljudi. A Gospod svaki dan umnožavaše društvo onijeh koji se spasavahu.

3 A Petar i Jovan iðahu zajedno gore u crkvu na molitvu u deveti sahat. ² I bijaše jedan èovjek hrom od utrobe matere svoje, kojega nošahu i svaki dan metahu pred vrata crkvena koja se zovu Krasna da prosi milostinju od ljudi koji ulaze u crkvu; ³ Koji vidjevši Petra i Jovana da hoæe da uðu u crkvu prošaše milostinju. ⁴ A Petar pogledavši na nj s Jovanom, reèe: pogledaj na nas. ⁵ A on gledaše u njih misleæi da æe mu oni što dati. ⁶ A Petar reèe: srebra i zlata nema u mene, nego što imam ovo ti dajem: u ime Isusa Hrista Nazareæanina ustani i hodi. ⁷ I uze ga za desnicu i podiže. I odmah se utvrdiše njegova stopala i gležnji. ⁸ I skoèivši ustade, i hoðaše, i uðe s njima u crkvu iduæi i hvaleæi Boga. ⁹ I vidješe ga svi ljudi gdje ide i hvali Boga. ¹⁰ A znadijahu ga da onaj bješe što milostinje radi sjeðaše kod Krasnijeh vrata

crkvenijeh, i napuniše se èuda i straha za to što bi od njega. ¹¹ A kad se iscijeljeni hromi držaše Petra i Jovana, navališe k njima svi ljudi u trijem, koji se zvaše Solomunov, i èuðahu se. ¹² A kad vidje Petar, odgovaraše ljudima: ljudi Izrailjci! što se èudite ovome? Ili šta gledate na nas, kao da smo svojom silom ili pobožnošæu uèinili da on ide? ¹³ Bog Avraamov i Isakov i Jakovljevi, Bog otaca našijeh, proslavi sina svojega Isusa, kojega vi predadoste i odrekoste ga se pred licem Pilatovijem kad on sudi da ga pusti. ¹⁴ A vi sveca i pravednika odrekoste se, i isprosiste èovjeka krvnika da vam pokloni; ¹⁵ A naèelnika života ubiste, kojega Bog vaskrse iz mrtvijeh, èemu smo mi svjedoci. ¹⁶ I za vjeru imena njegova ovoga, koga vidite i poznajete, utvrdi ime njegovo; i vjera koja je kroza nj dade mu cijelo zdravlje ovo pred svima vama. ¹⁷ I sad, braæo, znam da iz neznanja ova uèiniste, kao i knezovi vaši. ¹⁸ A Bog kako naprijed javi ustima sviju proroka svojijeh da æe Hristos postradati, izvrši tako. ¹⁹ Pokajte se dakle, i obratite se da se oèistite od grijeha svojijeh, da doðu vremena odmaranja od lica Gospodnjega, ²⁰ I da pošlje naprijed nareèenoga vam Hrista Isusa, ²¹ Kojega valja dakle nebo da primi do onoga vremena kad se sve popravi, što Bog govori ustima sviju svetijeh proroka svojijeh od postanja svijeta. ²² Mojsije dakle ocevima našijem reèe: Gospod Bog vaš podignuæe vam proroka iz vaše braæe, kao mene; njega poslušajte u svemu što vam kaže. ²³ I biæe da æe se svaka duša koja ne posluša toga proroka istrijebiti iz naroda. ²⁴ A i svi proroci od Samuila i potom koliko ih god govori, i za ove dane javljaše. ²⁵ Vi ste sinovi proroka i zavjeta koji uèini Bog s ocevima vašijem govoreæi Avraamu: i u sjemenu tvojemu blagosloviæe se svi narodi na zemlji. ²⁶ Vama najprije Bog podiže sina svojega Isusa, i posla ga da vas blagosilja da se svaki od vas obrati od pakosti svojijeh.

4 A kad oni govorahu narodu, naiðoše na njih sveštenici i vojvoda crkveni i sadukeji; ² I rasrdiše se, što oni uèe ljude i javljaju u Isusu vaskrsenije iz mrtvijeh. ³ I digoše na njih ruke, i metnuše ih u zatvor do jutru: jer veæ bješe veèe. ⁴ A od onijeh koji slušahu rijeè mnogi vjerovali, i postade broj ljudi oko pet hiljada. ⁵ A kad bi jutru, skupiše se knezovi njihovi i starješine i književnici u Jerusalmu, ⁶ I Ana poglavar sveštenik i Kajafa i Jovan i Aleksandar i koliko ih god bješe od roda sveštenikoga; ⁷ I metnuvši ih na srijedu pitahu: kakom silom ili u èije ime uèiniste vi ovo? ⁸ Tada Petar napunivši se Duha svetoga reèe im: knezovi narodni i starješine Izrailjevi! ⁹ Ako nas danas pitate za dobro djelo koje uèinismo bolesnu èovjeku te on ozdravi: ¹⁰ Da je na znanje svima vama i svemu narodu Izrailjevu da u ime Isusa Hrista Nazareæanina, kojega vi raspeste, kojega Bog podiže iz mrtvijeh, stoji ovaj pred vama zdrav. ¹¹ Ovo je kamen koji vi zidari odbaciste, a postade glava od ugla: i nema ni u jednome drugom spasenija; ¹² Jer nema drugoga imena pod nebom danoga ljudima kojijem bi se mi

mogli spasti. ¹³ A kad vidješe slobodu Petrovu i Jovanovu, i znajuæi da su ljudi neknjiževni i prosti, divljahu se, a znadijahu ih da bijahu s Isusom. ¹⁴ A videæi iscijeljenoga èovjeka gdje s njima stoji ne mogahu ništa protivu reæi. ¹⁵ Onda im zapovjediše da iziðu napolje iz savjeta, pa pitahu jedan drugoga ¹⁶ Govoreæi: šta æete èiniti ovijem ljudima? Jer veliki znak što uèiniše oni poznat je svima koji žive u Jerusalimu, i ne možemo odreæi; ¹⁷ Ali da se dalje ne razilazi po narodu, da im oštro zaprijetimo da više ne govore za ime ovo nikome. ¹⁸ I dozvavši ih zapovjediše im da ništa ne spominju niti uèe u ime Isusovo. ¹⁹ Petar i Jovan odgovarajuæi rekoše im: sudite je li pravo pred Bogom da vas veæma slušamo negoli Boga? ²⁰ Jer mi ne možemo ne govoriti što vidjesmo i èusmo. ²¹ A oni zaprijetivši im pustiše ih, ne našavši ništa kako bi ih muèili, naroda radi; jer svi hvaljahu Boga za ono što se bješe dogodilo. ²² Jer onome èovjeku bješe više od èetrdeset godina na kom se dogodi ovo èudo zdravlja. ²³ A kad ih otpustiše, doðoše k svojim, i javiše šta im rekoše glavari sveštenieki i starješine. ²⁴ A oni kad èuše, jednodušno podigoše glas k Bogu i rekoše: Gospode Bože, ti koji si stvorio nebo i zemlju i more i sve što je u njima; ²⁵ Koji ustima Davida slugu svojega reèe: zašto se bune neznabošci, i narodi izmišljavaju prazne rijeèi? ²⁶ Sastaše se carevi zemaljski, i knezovi se sabraše ujedno na Gospoda i na Hrista njegovu. ²⁷ Zaista se sabraše u ovome gradu na svetoga sina tvojega Isusa, kojega si pomazao, Irod i Pontijski Pilat s neznabošcima i s narodom Izrailjevijem, ²⁸ Da uèine što ruka tvoja i savjet tvoj naprijed odredi da bude. ²⁹ I sad Gospode! pogledaj na njihove prijetnje, i daj slugama svojim da govore sa svakom slobodom rijeè tvoju; ³⁰ I pružaj ruku svoju na iscjeljivanje i da znaci i èudesu bivaju imenom svetoga sina tvojega Isusa. ³¹ I pošto se oni pomoliše Bogu zatrese se mjesto gdje bijahu sabrani, i napuniše se svi Duha svetoga, i govorahu rijeè Božiju sa slobodom. ³² A u naroda koji vjerova bješe jedno srce i jedna duša; i nijedan ne govoraše za imanje svoje da je njegovo, nego im sve bješe zajednieko. ³³ I apostoli s velikom silom svjedoèahu za vaskrsenje Gospoda Isusa Hrista; i blagodat velika bješe na svima njima: ³⁴ Jer nijedan među njima ne bješe siromašan, jer koliko ih god bijaše koji imadijahu njive ili kuæe, prodavahu i donošahu novce što uzimahu za to, ³⁵ I metahu pred noge apostolima; i davaše se svakome kao što ko trebaše. ³⁶ A Josija, prozvani od apostola Varnava, koje znaèi sin utjehe, Levit rodom iz Kipra, ³⁷ On imadijaše njivu, i prodavši je donese novce i metnu apostolima pred noge.

5 A jedan èovjek, po imenu Ananija, sa ženom svojom Sappirom prodade njivu, ² I sakri od novaca sa znanjem i žene svoje, i donesavši jedan dijel metnu apostolima pred noge. ³ A Petar reèe: Ananija! zašto napuni sotona srce tvoje da slažeš Duhu svetome i sakriješ od novaca što uze za njivu? ⁴ Kad je bila u tebe ne bješe li tvoja? I kad je prodade ne bješe

li u tvojoj vlasti? Zašto si dakle takovu stvar metnuo u srce svoje? Ljudima nijesi slagao nego Bogu. ⁵ A kad èu Ananija rijeèi ove, pade i izdahnu; i uèe veliki strah u sve koji slušahu ovo. ⁶ A momci ušavši uzeše ga i iznesoše te zakopaše. ⁷ A kad proèe oko tri sahata, uèe i žena njegova ne znajuæi šta je bilo. ⁸ A Petar joj odgovori: kaži mi jeste li za toliko dali njivu? A ona reèe: da, za toliko. ⁹ A Petar joj reèe: zašto se dogovoriste da iskušate Duha Gospodnjega? Gle, noge onijeh koji tvoga muža zakopaše pred vratima su, i iznijaše te. ¹⁰ I odmah padnu pred nogama njegovijem i izdahnu. A momci ušavši naðoše je mrtvu i iznesoše je i zakopaše kod muža njezina. ¹¹ I uèe veliki strah u svu crkvu i u sve koji èuše ovo. ¹² A rukama apostolskima uèiniše se mnogi znaci i èudesu među ljudima; i bijahu svi jednodušno u trijemu Solomunovu. ¹³ A od ostalih niko ne smijaše pristupiti k njima; nego ih hvaljaše narod. ¹⁴ A sve više pristajahu oni koji vjerovahu Gospoda, mnoštvo ljudi i žena, ¹⁵ Tako da i po ulicama iznošahu bolesnike i metahu na posteljama i na nosilima, da bi kad proèe Petar barem sjenka njegova osjenila koga od njih. ¹⁶ A dolažahu mnogi i iz okolnijeh gradova u Jerusalim, i donošahu bolesnike i koje muèahu neèisti duhovi; i svi ozdravljahu. ¹⁷ Ali ustade poglavar sveštenieki i svi koji bijahu s njim, od jeresi sadukejske, i napuniše se zavisti, ¹⁸ I digoše ruke svoje na apostole, i metnuše ih u opšti zatvor. ¹⁹ A anðeo Gospodnji otvori noæu vrata tamnieka, i izvedavši ih reèe: ²⁰ Idite i stanite u crkvi te govorite narodu sve rijeèi ovoga života. ²¹ A kad oni èuše, uðoše ujutru u crkvu, i uèahu. A kad doèe poglavar sveštenieki i koji bijahu s njim, sazvaše sabor i sve starješine od sinova Izrailjevijeh, i poslaše u tamnicu da ih dovedu. ²² A kad sluge otidoše, ne naðoše ih u tamnici; onda se vratiše i javiše im ²³ Govoreæi: tamnicu naðosmo zakljuèanu sa svakom tvrðom i èuvare gdje stoje pred vratima; ali kad otvorismo, unutra nijednoga ne naðosmo. ²⁴ A kad èuše ove rijeèi poglavar sveštenieki i vojvoda crkveni i ostali glavari sveštenieki, ne mogahu im se naèuditi šta bi to sad bilo. ²⁵ A neko doèe i javi im govoreæi: eno oni ljudi što ih baciste u tamnicu, stoje u crkvi i uèe narod. ²⁶ Tada otide vojvoda s momcima i dovede ih ne na silu: jer se bojahu naroda da ih ne pobije kamenjem. ²⁷ A kad ih dovedoše, postaviše ih pred sabor, i zapita ih poglavar sveštenieki govoreæi: ²⁸ Ne zaprijetismo li vam oštro da ne uèite u ovo ime? i gle, napuniste Jerusalim svojom naukom, i hoæete da bacite na nas krv ovoga èovjeka. ²⁹ A Petar i apostoli odgovarajuæi rekoše: veæma se treba Bogu pokoravati negoli ljudima. ³⁰ Bog otaca našijeh podiže Isusa, kojega vi ubiste objesivši na drvo. ³¹ Ovoga Bog desnicom svojom uzvisi za poglavara i spasa, da da Izrailju pokajanje i oproštenje grijeha. ³² I mi smo njegovi svjedoci ovijeh rijeèi i Duh sveti kojega Bog dade onima koji se njemu pokoravaju. ³³ A kad oni èuše vrlo se rasrdiše, i mišljahu da ih pobiju. ³⁴ Ali onda ustade u skupštini jedan farisej, po imenu Gamaliilo,

zakonik, poštovan od svega naroda, i zapovjedi da apostoli malo iziđu napolje, ³⁵ Pa reče njima: ljudi Izrailjci! gledajte dobro za ove ljude šta æete èiniti; ³⁶ Jer prije ovijeh dana usta Tevda, govoreæi da je on nešto, za kojijem pristade ljudi na broj oko èetiri stotine; on bi ubijen, i svi koji ga slušahu razidoše se i propadoše. ³⁷ Potom usta Juda Galilejac, u dane prijepisa, i odvuèe dosta ljudi za sobom; i on pogibe, i svi koji ga slušahu razasuše se. ³⁸ I sad vam kažem: prođite se ovijeh ljudi i ostavite ih; jer ako bude od ljudi ovaj savjet ili ovo djelo, pokvariae se. ³⁹ Ako li je od Boga, ne možete ga pokvariti, da se kako ne naðete kao bogoborci. ⁴⁰ Onda ga poslušaaše, i dozvavši apostole izbiše ih, i zaprijetiše im da ne govore u ime Isusovo, i otpustiše ih. ⁴¹ A oni onda otidoše od sabora radujuæi se što se udostojiše primiti sramotu za ime Gospoda Isusa. ⁴² A svaki dan u crkvi i po kuæama ne prestajahu uèiti i propovijedati jevanðelje o Isusu Hristu.

6 A u ove dane, kad se umnožiše uèenici, podigoše Grci viku na Jevreje što se njihove udovice zaboravljahu kad se dijeljaše hrana svaki dan. ² Onda dvanaestorica dozvavši mnoštvo uèenika, rekoše: nije prilièno nama da ostavimo rijeè Božiju pa da služimo oko trpeza. ³ Naðite dakle, braæo, meðu sobom sedam poštenijeh ljudi, punijeh Duha svetoga i premudrosti, koje æemo postaviti nad ovijem poslom. ⁴ A mi æemo u molitvi i u službi rijeèi ostati. ⁵ I ova rijeè bi ugodna svemu narodu. I izbraše Stefana, èovjeka napunjena vjere i Duha svetoga, i Filipa, i Prohora, i Nikanora, i Timona, i Parmena, i Nikolu pokrštenjaka iz Antiohije. ⁶ Ove postaviše pred apostole, i oni pomolivši se Bogu metnuše ruke na njih. ⁷ I rijeè Božija rastijaše, i množaše se vrlo broj uèenika u Jerusalimu. I sveštenici mnogi pokoravahu se vjeri. ⁸ A Stefan pun vjere i sile èinjaše znake i èudesa velika meðu ljudima. ⁹ Tada ustaše neki iz zbornice koja se zove Liveræanska i Kirinaèka i Aleksandrijaèka i onijeh koji bijahu iz Kilikije i Azije, i prepirahu se sa Stefanom. ¹⁰ I ne mogahu protivu stati premudrosti i Duhu kojijem govoraše. ¹¹ Tada podgovoriše ljude te kazaše: èusmo ga gdje huli na Mojsija i na Boga. ¹² I pobuniše narod i starješine i književnike, i napadoše i uhvatiše ga, i dovedoše ga na sabor. ¹³ I izvedoše lažne svjedoke koji govorahu: ovaj èovjek ne prestaje huliti na ovo sveto mjesto i na zakon. ¹⁴ Jer ga èusmo gdje govori: ovaj Isus Nazareæanin razvaliae ovo mjesto, i izmijeniae obièaje koje nam ostavi Mojsije. ¹⁵ I pogledavši na nj svi koji sjeðahu na saboru vidješe lice njegovo kao lice anðela.

7 A poglavar sveštenieki reèe: je li dakle tako? ² A on reèe: ljudi braæo i oci! poslušajte. Bog slave javi se ocu našem Avraamu kad bješe u Mesopotamiji, prije nego se doseli u Haran, ³ I reèe mu: iziði iz zemlje svoje i od roda svojega i iz doma oca svojega, i doði u zemlju koju æu ti ja pokazati. ⁴ Tada iziðe iz zemlje Haldejske, i doseli se u Haran; i odande,

po smrti oca njegova, preseli ga u ovu zemlju u kojoj vi sad živite. ⁵ I ne dade mu našljedstva u njoj ni stope; i obreèe mu je dati u držanje i sjemenu njegovu poslije njega, dok on još nemaše djeteta. ⁶ Ali Bog reèe ovako: sjeme tvoje biæe došljaci u zemlji tuðoj, i natjeraæe ga da služi, i muèiae ga èetiri stotine godina. ⁷ I narodu kome æe služiti ja æu suditi, reèe Bog; i potom æe iziæi, i služiae meni na ovome mjestu. ⁸ I dade mu zavjet obrezanja, i tako rodi Isaka, i obreza ga u osmi dan; i Isak Jakova, i Jakov dvanaest starješina. ⁹ I starješine zaviðahu Josifu, i prodadoše ga u Misir; i Bog bješe s njim. ¹⁰ I izbavi ga od sviju njegovijeh nevolja, i dade mu milost i premudrost pred Faraonom carem Misirskijem, i postavi ga poglavarom nad Misiirom i nad svijem domom svojijem. ¹¹ A dođe glad na svu zemlju Misirsku i Hanaansku i nevolja velika, i ne nalažahu hrane oci naši. ¹² A Jakov èuvši da ima pšenice u Misiru posla najprije oce naše. ¹³ I kad doðoše drugi put, poznaše Josifa braæa njegova, i rod Josifov posta poznat Faraonu. ¹⁴ A Josif posla i dozva oca svojega Jakova i svu rodbinu svoju, sedamdeset i pet duša. ¹⁵ I Jakov siðe u Misir, i umrije, on i ocevi naši. ¹⁶ I prenosoše ih u Sihem, i metnuše u grob koji kupi Avraam za novce od sinova Emorovijeh u Sihemu. ¹⁷ I kad se približi vrijeme obeæanja za koje se Bog zakle Avraamu, narod se narodi i umnoži u Misiru, ¹⁸ Dok nastade drugi car u Misiru, koji ne znaše Josifa. ¹⁹ Ovaj namisli zlo za naš rod, izmuèi oce naše da svoju djecu bacahu da ne žive. ²⁰ U to se vrijeme rodi Mojsije, i bješe Bogu ugodan, i bi tri mjeseca hranjen u kuæi oca svojega. ²¹ A kad ga izbaciše, uze ga kæi Faraonova, i odgaji ga sebi za sina. ²² I nauèi se Mojsije svoj premudrosti Misirskoj, i bješe silan u rijeèima i u djelima. ²³ A kad mu se navršivaše èetredeset godina, dođe mu na um da obiðe braæu svoju, sinove Izrailjeve. ²⁴ I vidjevši jednome gdje se èini nepravda, pomože, i pokaja onoga što mu se èinjaše nepravda, i ubi Misirca. ²⁵ Mišljaše pak da braæa njegova razumiju da Bog njegovom rukom njima spasenije dade: ali oni ne razumješe. ²⁶ A sjutradan dođe meðu takove koji se bijahu svadili, i miraše ih govoreæi: ljudi, vi ste braæa, zašto èinite nepravdu jedan drugome? ²⁷ A onaj što èinjaše nepravdu bližnjemu oturi ga govoreæi: ko je tebe postavio knezom i sudijom nad nama? ²⁸ Ili i mene hoæeš da ubiješ kao što si juèe ubio Misirca? ²⁹ A Mojsije pobježe od ove rijeèi, i posta došljak u zemlji Madijamskoj, gdje rodi dva sina. ³⁰ I kad se navršì èetredeset godina, javi mu se u pustinji gore Sinajske anðeo Gospodnji u plamenu ognjenom u kupini. ³¹ A kad Mojsije vidje, divljaše se utvari. A kad on pristupi da vidi, bi glas Gospodnji k njemu: ³² Ja sam Bog otaca tvojijeh, Bog Avraamov i Bog Isakov i Bog Jakovljev. A Mojsije se bješe uzdrktao i ne smijaše da pogleda. ³³ A Gospod mu reèe: izuj obuæu sa svojijeh nogu: jer je mjesto na kome stojiš sveta zemlja. ³⁴ Ja dobro vidjeh muku svojega naroda koji je u Misiru, i èuh njihovo uzdisanje, i siðoh da ih izbavim: i sad hodi da te pošljem u Misir. ³⁵ Ovoga Mojsija, kojega oturiše

rekavši: ko te postavi knezom i sudijom? ovoga Bog za kneza i izbavitelja posla rukom anđela koji mu se javi u kupini. ³⁶ Ovaj ih izvede uèinivši èudesu i znake u zemlji Misirskoj i u Crvenom Moru i u pustinji èetrdeset godina. ³⁷ Ovo je Mojsije koji kaza sinovima Izrailjevijem: Gospod Bog vaš podignuæe vam proroka iz vaše braæe, kao mene: njega poslušajte. ³⁸ Ovo je onaj što bješe u crkvi u pustinji s anđelom, koji mu govori na gori Sinajskoj, i s ocima našijem; koji primi rijeèi žive da ih nama da; ³⁹ Kojega ne htješe poslušati oci naši, nego ga odbaciše, i okrenuše se srcem svojijem u Misir, ⁴⁰ Rekavši Aronu: naèini nam bogove koji æe iæi pred nama, jer ovome Mojsiju, koji nas izvede iz zemlje Misirske, ne znamo šta bi. ⁴¹ I tada naèiniše tele, i prinesoše žrtvu idolu, i radovahu se rukotvorini svojoj. ⁴² A Bog se okrenu od njih, i predade ih da služe vojnicima nebeskijem, kao što je pisano u knjizi proroka: eda zaklanja i žrtve prinesoste mi za èetrdeset godina u pustinji, dome Izrailjev? ⁴³ I primiste èador Molohov, i zvijezdu boga svojega Remfana, kipove koje naèiniste da im se molite; i preseliæu vas dalje od Vavilona. ⁴⁴ Ocevi naši imahu èador svjedoèanstva u pustinji, kao što zapovjedi onaj koji govori Mojsiju da ga naèini po onoj prilici kao što ga vidje; ⁴⁵ Koji i primiše ocevi naši i donesoše s Isusom Navinom u zemlju neznabožaca, koje oturi Bog ispred lica našijeh otaca, tja do Davida, ⁴⁶ Koji naðe milost u Boga, i izmoli da naðe mjesto Bogu Jakovljevu. ⁴⁷ A Solomun mu naèini kuæu. ⁴⁸ Ali najviši ne živi u rukotvorenijem crkvama, kao što govori prorok: ⁴⁹ Nebo je meni prijestol a zemlja podnožje nogama mojima: kako æete mi kuæu sazidati? govori Gospod; ili koje je mjesto za moje poèivanje? ⁵⁰ Ne stvori li ruka moja sve ovo? ⁵¹ Tvrdo vrati i neobrezanijeh srca i ušiju! vi se jednako protivite Duhu svetome; kako vaši oci, tako i vi. ⁵² Kojega od proroka ne protjeraše oci vaši? I pobiše one koji naprijed javiše za dolazak pravednika, kojega vi sad izdajnici i krvnici postadoste; ⁵³ Koji primiste zakon naredbom anđelskom, i ne održaste. ⁵⁴ Kad ovo èuše, rasrdiše se vrlo u srcima svojima, i škrgutahu zubima na nj. ⁵⁵ A Stefan buduæi pun Duha svetoga pogleda na nebo i vidje slavu Božiju i Isusa gdje stoji s desne strane Bogu; ⁵⁶ I reèe: evo vidim nebesa otvorena i sina èovjeèijega gdje stoji s desne strane Bogu. ⁵⁷ A oni povikavši iza glasa zatiskivahu uši svoje, i navališe jednodušno na nj. ⁵⁸ I izvedavši ga iz grada stadoše ga zasipati kamenjem, i svjedoci haljine svoje metnuše kod nogu mladiæa po imenu Savla. ⁵⁹ I zasipahu kamenjem Stefana, koji se moljaše Bogu i govoraše: Gospode Isuse! primi duh moj. ⁶⁰ Onda kleèe na koljena i povika iza glasa: Gospode! ne primi im ovo za grijeh. I ovo rekavši umrije.

8 Savle pak bješe pristao na njegovu smrt. A u taj dan postade veliko gonjenje na crkvu Jerusalimsku, i svi se rasijaše po krajevima Judejskijem i Samarijskijem osim apostola. ² A ljudi pobožni ukopaše Stefana i veliki plaè uèiniše nad njim. ³ A Savle

dosađivaše crkvi, jer iðaše po kuæama, i vucijaše ljude i žene te predavaše u tamnicu. ⁴ A oni što se bijahu rasijali prolažahu propovijedajuæi rijeè. ⁵ A Filip sišavši u grad Samarijski propovijedaše im Hrista. ⁶ A narod pažaše jednodušno na ono što govoraše Filip, slušajuæi i gledajuæi znake koje èinjaše; ⁷ Jer duhovi neèisti s velikom vikom izlažahu iz mnogijeh u kojima bijahu, i mnogi uzeti i hromi ozdraviše. ⁸ I bi velika radost u gradu onome. ⁹ A bješe jedan èovjek, po imenu Simon, koji prije èaraše u gradu i dovoðaše u èudo narod Samarijski, govoreæi da je on nešto veliko; ¹⁰ Na kojega gledahu svi, i malo i veliko, govoreæi: ovo je velika sila Božija. ¹¹ A zato gledahu na njega što ih mnogo vremena èinima udivljavaše. ¹² Kad pak vjerovaše Filipu koji propovijedaše jevanðelje o carstvu Božijemu i o imenu Isusa Hrista, kršæavahu se i ljudi i žene. ¹³ Tada i Simon vjerova, i krstivši se osta kod Filipa; i videæi djela i znake velike koji se èinjahu divljaše se vrlo. ¹⁴ A kad èuše apostoli koji bijahu u Jerusalimu da Samarija primi rijeè Božiju, poslaše k njima Petra i Jovana. ¹⁵ Koji sišavši pomoliše se Bogu za njih da prime Duha svetoga; ¹⁶ Jer još ni na jednoga ne bješe došao, nego bijahu samo kršteni u ime Gospoda Isusa. ¹⁷ Tada apostoli metnuše ruke na njih, i oni primiše Duha svetoga. ¹⁸ A kad vidje Simon da se daje Duh sveti kad apostoli metnu ruke, donese im novce ¹⁹ Govoreæi: dajte i meni ovu vlast da kad metnem ruke na koga primi Duha svetoga. ²⁰ A Petar mu reèe: novci tvoji s tobom da budu u pogibao, što si pomislio da se dar Božij može dobiti za novce. ²¹ Nema tebi dijela ni iseta u ovoj rijeèi; jer srce tvoje nije pravo pred Bogom. ²² Pokaj se dakle od ove svoje pakosti, i moli se Bogu da bi ti se oprostila pomisao srca tvoga. ²³ Jer te vidim da si u grkoj žuèi i u svezi nepravde. ²⁴ A Simon odgovarajuæi reèe: pomolite se vi Gospodu za mene da ne naiðe na mene ništa od ovoga što rekoste. ²⁵ Tako oni posvjedoèivši i govoriivši rijeè Gospodnju vratiše se u Jerusalim, i mnogijem selima Samarijskijem propovjediše jevanðelje. ²⁶ A anđeo Gospodnji reèe Filipu govoreæi: ustani i idi na podne na put koji silazi od Jerusalima u Gazu i pust je. ²⁷ I ustavši poðe. I gle, èovjek Arapin, uškopljenik, vlastelin Kandakije carice Arapske, što bješe nad svima njezinijem riznicama, koji bješe došao u Jerusalim da se moli Bogu, ²⁸ Pa se vraæaše, i sjedeæi na kolima svojijem èitaše proroka Isaiju. ²⁹ A Duh reèe Filipu: pristupi i prilijepi se tijem kolima. ³⁰ A Filip pritrèavši èu ga gdje èita proroka Isaiju, i reèe: a razumiješ li što èitaš? ³¹ A on reèe: kako bih mogao ako me ko ne uputi? I umoli Filipa te se pope i sjede s njim. ³² A mjesto iz pisma koje èitaše bješe ovo: kao ovca na zaklanje odvede se, i nijem kao jagnje pred onijem koji ga striže, tako ne otvori usta svojijeh. ³³ U njegovom poniženju ukide se sud njegov. A rod njegov ko æe iskazati? Jer se njegov život uzima od zemlje. ³⁴ Onda uškopljenik odgovori Filipu i reèe: molim te, za koga ovo govori prorok? ili za sebe ili za koga drugoga? ³⁵ A Filip otvorivši usta svoja, i poèevši od pisma ovoga,

propovjedi mu jevanđelje Isusovo. ³⁶ Kako iđahu putem dođoše na nekaku vodu; i reèe uškopljenik: evo vode, šta brani meni da se krstim? ³⁷ A Filip mu reèe: ako vjeruješ od svega srca svojega, možeš. A on odgovarajuèi reèe: vjerujem da je Isus Hristos sin Božij. ³⁸ I zapovjedi da stanu kola, i siđoše oba na vodu, i Filip i uškopljenik, i krsti ga. ³⁹ A kad iziđoše iz vode, Duh sveti pade na uškopljenika, a anđeo Gospodnji uze Filipa, i više ga ne vidje uškopljenik; nego otide putem svojijem radujuèi se. ⁴⁰ A Filip se obrete u Azotu; i prolazeæi propovijedaše jevanđelje svima gradovima, dok ne dođe u Æesariju.

9 A Savle još dišuæi prijetnjom i smræu na uèenike Gospodnje pristupi k poglavaru sveštenikome, ² I izmoli u njega poslanice u Damask na zbornice, ako koga nađe od ovoga puta, i ljude i žene svezane da dovede u Jerusalim. ³ A kad bješe na putu i dođe blizu Damaska, ujedanput obasja ga svjetlost s neba, ⁴ I padnuvši na zemlju èu glas gdje mu govori: Savle! Savle! zašto me goniš? ⁵ A on reèe: ko si ti, Gospode? A Gospod reèe: ja sam Isus, kojega ti goniš: teško ti je protivu bodila praæati se. ⁶ A on drkæuæi od straha reèe: Gospode! šta hoæeš da èinim? I Gospod mu reèe: ustani i uđi u grad, pa æe ti se kazati šta ti treba èiniti. ⁷ A ljudi koji iđahu s njim stajahu i èuđahu se, jer èujahu glas a ne viđahu nikoga. ⁸ A Savle usta od zemlje, i otvorenijem oèima svojijem nikoga ne viđaše. A oni ga uzeše za ruku i uvedoše u Damask. ⁹ I bješe tri dana slijep, i ne jede, niti pi. ¹⁰ A u Damasku bješe jedan uèenik, po imenu Ananija, i reèe mu Gospod u utvari: Ananija! A on reèe: evo me, Gospode! ¹¹ A Gospod mu reèe: ustani i idi u ulicu koja se zove Prava, i traži u domu Judinom po imenu Savla Taršanina; jer gle, on se moli Bogu, ¹² I vidje u utvari èovjeka, po imenu Ananiju, gdje uđe i metnu ruku na nj da progleda. ¹³ A Ananija odgovori: Gospode! ja èuh od mnogijeh za toga èovjeka kolika zla poèini svetima tvojima u Jerusalimu; ¹⁴ I ovdje ima vlast od glavara sveštenikijeh da veže sve koji prizivaju ime tvoje. ¹⁵ A Gospod mu reèe: idi, jer mi je on sud izbrani da iznese ime moje pred neznabošce i careve i sinove Izrailjeve. ¹⁶ A ja æu mu pokazati koliko mu valja postradati za ime moje. ¹⁷ I pođe Ananija, i uđe u kuæu, i metnuvši ruke na nj reèe: Savle, brate! Gospod Isus, koji ti se javi na putu kojijem si išao, posla me da progledaš i da se napuniš Duha svetoga. ¹⁸ I odmah otpade od oèiju njegovijeh kao krljušt, i odmah progleda, i ustavši krsti se. ¹⁹ I pošto pojedje okrijepi se; i bi Savle nekoliko dana s uèenicima koji bijahu u Damasku. ²⁰ I odmah po zbornicama propovijedaše Isusa da je on sin Božij. ²¹ A svi koji slušahu divljahu se i govorahu: nije li ovo onaj što gonjaše u Jerusalimu one koji spominjahu ime ovo, i ovdje zato dođe da ih povezane vodi glavarima sveštenikijem. ²² A Savle se veæma siljaše i zabunjivaše Jevreje koji žive u Damasku, dokazujuæi da je ovo Hristos. ²³ A kad se navrši podosta dana, dogovoriše se Jevreji da ga ubiju. ²⁴ Ali Savle doznade njihov dogovor; a oni èuvahu vrata dan i noæ da bi ga

ubili; ²⁵ A uèenici ga uzeše noæu i spustiše preko zida u kotarici. ²⁶ A kad dođe Savle u Jerusalim, ogledaše da se pribije uz uèenike; i svi ga se bojahu, jer ne vjerovahu da je uèenik. ²⁷ A Varnava ga uze i dovede k apostolima, i kaza im kako na putu vidje Gospoda, i kako mu govori, i kako u Damasku slobodno propovijeda ime Isusovo. ²⁸ I bijaše s njima i ulazi u Jerusalim i izlazi i slobodno propovijedaše ime Gospoda Isusa. ²⁹ I govoraše i prepiraše se s Grcima; a oni gledahu da ga ubiju. ³⁰ A kad razumješe braæa, svedoše ga u Æesariju, i otpustiše ga u Tars. ³¹ A crkve po svoj Judeji i Galileji i Samariji bijahu na miru, i napredovahu, i hođahu u strahu Gospodnjem, i umnožavahu se utjehom svetoga Duha. ³² I dogodi se kad Petar obilažaše sve, da dođe i k svetima koji življahu u Lidi. ³³ I nađe tamo jednoga èovjeka po imenu Eneju, koji veæ osam godina ležaše na odru, jer bješe uzet. ³⁴ I reèe mu Petar: Eneja! iscjeljuje te Isus Hristos, ustani i prostri sam sebi. I odmah usta. ³⁵ I vidješe ga svi koji življahu u Lidi i u Asaronu, i obratiše se ka Gospodu. ³⁶ A u Jopi bješe jedna uèenica, po imenu Tavita, koje znaèi srna, i ona bješe puna dobrieh djela i milostinje što èinjaše. ³⁷ I dogodi se u te dane da se ona razbolje i umrije; onda je okupaše i metnuše u gornju sobu. ³⁸ A buduæi da je Lida blizu Jope, onda uèenici èuvši da je Petar u njoj poslaše dva èovjeka moleæi ga da ne požali truda doæi do njih. ³⁹ A Petar ustavši otide s njima, i kad dođe, izvedoše ga u gornju sobu i skupiše se oko njega sve udovice plaèuæi i pokazujuæi suknje i haljine što je radila Srna dok je bila s njima. ⁴⁰ A Petar izgnavši sve napolje kleèe na koljena i pomoli se Bogu, i okrenuvši se k tijelu reèe: Tavito! ustani. A ona otvori oèi svoje, i vidjevši Petra sjede. ⁴¹ Petar pak pruživši joj ruku podiže je; i dozvavši svete i udovice pokaza je živu. ⁴² I ovo se razglasi po svoj Jopi, i mnogi vjerovaše Gospoda. ⁴³ I dogodi se da on osta mnogo dana u Jopi u nekoga Simona kožara.

10 A u Æesariji bješe jedan èovjek po imenu Kornilije, kapetan od èete koja se zvaše Talijanska. ² Pobožan i bogobožan sa cijelijem domom svojijem, koji davaše milostinju mnogijem ljudima i moljaše se Bogu bez prestanka; ³ On vidje na javi u utvari oko devetoga sahata dnevi anđela Božijega gdje siđe k njemu i reèe mu: Kornilije! ⁴ A on pogledavši na nj i uplašivši se reèe: što je Gospode? A on mu reèe: molitve tvoje i milostinje iziđoše na pamet Bogu; ⁵ I sad pošlji u Jopu ljude i dozovi Simona prozvanoga Petra: ⁶ On stoji u nekoga Simona kožara, kojega je kuæa kod mora: on æe ti kazati rijeèi kojima æeš se spasti ti i sav dom tvoj. ⁷ I kad otide anđeo koji govori Korniliju, dozvavši dvojicu od svojijeh slugu i jednoga pobožna vojnika od onijeh koji mu služahu, ⁸ I kazavši im sve posla ih u Jopu. ⁹ A sjutradan kad oni iđahu putem i približiše se ka gradu, iziđe Petar u gornju sobu da se pomoli Bogu u šesti sahat. ¹⁰ I ogladnje, i šæaše da jede; a kad mu oni gotovljahu, dođe izvan sebe, ¹¹ I vidje nebo otvoreno i sud nekakav

gdje silazi na njega, kao veliko platno, zavezan na četiri rogla i spušta se na zemlju; ¹² U kome bijahu sva četvoronožna na zemlji, i zvjerinje i bubine i ptice nebeske. ¹³ I postade glas k njemu: ustani, Petre! pokolji i pojedi. ¹⁴ A Petar reče: nipošto, Gospode! jer nikad ne jedoh što pogano ili nečisto. ¹⁵ I gle, glas opet k njemu drugom: što je Bog očistio ti ne pogani. ¹⁶ I ovo bi triput, i sud se opet uze na nebo. ¹⁷ A kad se Petar u sebi divljaše šta bi bila utvara koju vidje, i gle, ljudi poslani od Kornilija, napitavši i našavši dom Simonov stadoše pred vratima, ¹⁸ I zovnuvši pitahu: stoji li ovdje Simon prozvani Petar? ¹⁹ A dok Petar razmišljavaše o utvari, reče mu Duh: evo tri èovjeka traže te; ²⁰ Nego ustani i siđi i idi s njima ne preišljajuæi ništa, jer ih ja poslah. ²¹ A Petar sišavši k ljudima poslanijem k sebi od Kornilija reče: evo ja sam koga tražite; što ste došli? ²² A oni rekoše: Kornilije kapetan, èovjek pravedan i bogobožan, poznat kod svega naroda Jevrejskoga, primio je zapovijest od anđela svetoga da dozove tebe u svoj dom i da èuje rijeçi od tebe. ²³ Onda ih dozva unutra i ugosti. A sjutradan ustavši Petar pođe s njima, i neki od braæe koja bješe u Jopi pođoše s njim. ²⁴ I sjutradan uđoše u Æesariju. A Kornilije èekaše ih sazavši rodbinu svoju i ljubazne prijatelje. ²⁵ A kad Petar šæaše da uđe, srete ga Kornilije, i padnuvši na noge njegove pokloni se. ²⁶ I Petar ga podiže govoreæi: ustani, i ja sam èovjek. ²⁷ I s njim govoreæi uđe, i nađe mnoge koji se bijahu sabrali. ²⁸ I reče im: vi znate kako je neprilièno èovjeku Jevrejину družiti se ili dolaziti k tuđinu; ali Bog meni pokaza da nijednoga èovjeka ne zovem pogana ili neèista; ²⁹ Zato i bez sumnje dođoh pozvan. Pitam vas dakle zašto poslaste po mene? ³⁰ I Kornilije reče: od èetvrtoga dana do ovoga èasa ja postih, i u deveti sahat moljah se Bogu u svojoj kuæi; i gle, èovjek stade preda mnom u haljini sjajnoj, ³¹ I reče: Kornilije! uslišena bi molitva tvoja i milostinje tvoje pomenuše se pred Bogom. ³² Pošlji dakle u Jopu i dozovi Simona koji se zove Petar: on stoji u kuæi Simona kožara kod mora, koji kad dođe kazaæe ti. ³³ Onda ja odmah poslah k tebi; i ti si dobro uèinio što si došao. Sad dakle mi svi stojimo pred Bogom da èujemo sve što je tebi od Boga zapovjeđeno. ³⁴ A Petar otvorivši usta reče: zaista vidim da Bog ne gleda ko je ko; ³⁵ Nego u svakom narodu koji se boji njega i tvori pravdu mio je njemu. ³⁶ Rijeè što posla sinovima Izrailjevijem, javljajuæi mir po Isusu Hristu, ona je Gospod svima. ³⁷ Vi znate govor koji je bio po svoj Judeji poèevši od Galileje po krštenju koje propovijeda Jovan: ³⁸ Isusa iz Nazareta kako ga pomaza Bog Duhom svetijem i silom, koji prođe èineæi dobro i iscjeljujuæi sve koje ðavo bješe nadvladao; jer Bog bijaše s njim. ³⁹ I mi smo svjedoci svemu što uèini u zemlji Judejskoj i Jerusalimu; kojega i ubiše objesivši na drvo. ⁴⁰ Ovoga Bog vaskrse treæi dan, i dade mu da se pokaže, ⁴¹ Ne svemu narodu nego nama svjedocima naprijed izbranima od Boga, koji s njim jedosmo i pismo po vaskrseniju njegovom iz mrtvih. ⁴² I zapovjedi nam

da propovijedamo narodu i da svjedoèimo da je on nareèeni od Boga sudija živijem i mrtvijem. ⁴³ Za ovo svjedoèe svi proroci da æe imenom njegovijem primiti oproštenje grijeha svi koji ga vjeruju. ⁴⁴ A dok još Petar govoraše ove rijeçi, siđe Duh sveti na sve koji slušahu rijeè. ⁴⁵ I udiviše se vjerni iz obrezanja koji bijahu došli s Petrom, videæi da se i na neznabošce izli dar Duha svetoga. ⁴⁶ Jer ih slušahu gdje govorahu jezike, i velièahu Boga. Tada odgovori Petar: ⁴⁷ Eda može ko vodu zabraniti da se ne krste oni koji primiše Duha svetoga kao i mi? ⁴⁸ I zapovjedi im da se krste u ime Isusa Hrista. Tada ga moliše da ostane kod njih nekoliko dana.

11 A èuše i apostoli i braæa koji bijahu u Judeji da i neznabošci primiše rijeè Božiju. ² I kad iziđe Petar u Jerusalim, prepirahu se s njim koji bijahu iz obrezanja, ³ Govoreæi: ušao si k ljudima koji nijesu obrezani, i jeo si s njima. ⁴ A Petar poèevši kazivaše im redom govoreæi: ⁵ Ja bijah u gradu Jopi na molitvi, i došavši izvan sebe vidjeh utvaru, gdje silazi sud nekakav kao veliko platno na četiri rogla i spušta se s neba, i dođe do preda me. ⁶ Pogledavši u nj opazih i vidjeh èetvoronožna zemaljska, i zvjerinje i bubine i ptice nebeske. ⁷ A èuh glas koji mi govori: ustani, Petre! pokolji i pojedi. ⁸ A ja rekoh: nipošto, Gospode! jer ništa pogano i neèisto nikad ne uđe u usta moja. ⁹ A glas mi odgovori drugom s neba govoreæi: što je Bog oèistio ti ne pogani. ¹⁰ A ovo bi triput; i uze se opet sve na nebo. ¹¹ I gle, odmah tri èovjeka staše pred kuæom u kojoj bijah, poslani iz Æesarije k meni. ¹² A Duh mi reče da idem s njima ne preišljajuæi ništa. A dođoše sa mnom i ovo šest braæe, i uđosmo u kuæu èovjekovu. ¹³ I kaza nam kako vidje anđela u kuæi svojoj koji je stao i kazao mu: pošlji ljude u Jopu i dozovi Simona prozvanoga Petra, ¹⁴ Koji æe ti kazati rijeçi kojima æeš se spasti ti i sav dom tvoj. ¹⁵ A kad ja poèeh govoriti, siđe Duh sveti na njih, kao i na nas u poèetku. ¹⁶ Onda se opomenuh rijeçi Gospodnje kako govoraše: Jovan je krstio vodom, a vi æete se krstiti Duhom svetijem. ¹⁷ Kad im dakle Bog dade jednak dar kao i nama koji vjerujemo Gospoda svojega Isusa Hrista: ja ko bijah da bih mogao zabraniti Bogu? ¹⁸ A kad èuše ovo, umukoše, i hvaljahu Boga govoreæi: dakle i neznabošcima Bog dade pokajanje za život. ¹⁹ A oni što se rasijaše od nevolje koja posta za Stefana, prođoše tja do Finikije i Kipra i Antiohije, nikomu ne govoreæi rijeçi do samijem Jevrejima. ²⁰ A neki od njih bijahu Kiprani i Kirinci, koji ušavši u Antiohiju govorahu Grcima propovijedajuæi jevanđelje o Gospodu Isusu. ²¹ I bješe ruka Božija s njima; i mnogo ih vjerovaše i obratiše se ka Gospodu. ²² A dođe rijeè o njima do ušiju crkve koja bješe u Jerusalimu; i poslaše Varnavu da ide tja do Antiohije; ²³ Koji došavši i vidjevši blagodat Božiju, obradova se, i moljaše sve da tvrdijem srcem ostanu u Gospodu; ²⁴ Jer bješe èovjek blag i pun Duha svetoga i vjere. I obrati se mnogi narod ka Gospodu. ²⁵ Varnava pak iziđe u Tars da traži Savla; i kad ga nađe, dovede ga u Antiohiju. ²⁶ I oni se cijelu

godinu sastajaše ondje s crkvom, i uèiše mnogi narod; i najprije u Antiohiji nazvaše uèenike hrišæanima. ²⁷ A u te dane siðoše iz Jerusalima proroci u Antiohiju. ²⁸ I ustavši jedan od njih, po imenu Agav, objavi glad veliki koji šæaše biti po vasionom svijetu; koji i bi za Klaudija æesara. ²⁹ A od uèenika odredi svaki koliko koji mogaše da pošlju u pomoæ braæi koja življahu u Judeji. ³⁰ Koje i uèiniše poslavši starješinama preko ruke Varnavine i Savlove.

12 U ono pak vrijeme podiže Irod car ruke da muèi neke od crkve. ² I pogubi Jakova brata Jovanova maèem. ³ I vidjevši da je to po volji Jevrejima nastavi da uhvati i Petra a bijahu dani prijesnijeh hljebova ⁴ Kojega i uhvati i baci u tamnicu, i predade ga èetvorici èetvrtnika vojnièkih da ga èuvaju, i mišljaše ga po pashi izvesti pred narod. ⁵ I tako Petra èuvahu u tamnici; a crkva moljaše se za njega Bogu bez prestanka. ⁶ A kad šæaše Irod da ga izvede, onu noæ spavaše Petar meðu dvojicom vojnika, okovan u dvoje verige, a stražari pred vratima èuvahu tamnicu. ⁷ I gle, anðeo Gospodnji pristupi, i svjetlost obasja po sobi, i kucnuvši Petra u rebra probudi ga govoreæi: ustani brže. I spadoše mu verige s ruku. ⁸ A anðeo mu reèe: opaši se, i obuj opanke svoje. I uèini tako. I reèe mu anðeo: obuci haljinu svoju, pa hajde za mnom. ⁹ I izišavši iðaše za njim, i ne znadijaše da je to istina što anðeo èinjaše, nego mišljaše da vidi utvaru. ¹⁰ A kad proðoše prvu stražu i drugu i doðoše k vratima gvozdenijem koja voðahu u grad, ona im se sama otvoriše; i izišavši proðoše jednu ulicu, i anðeo odmah odstupi od njega. ¹¹ I kad dođe Petar k sebi reèe: sad zaista vidim da Bog posla anðela svojega te me izbavi iz ruku Irodovijeh i od svega èekanja naroda Jevrejskoga. ¹² I razmislivši dođe kuæi Marije matere Jovana koji se zvaše Marko, gdje bijahu mnogi sabrani i moljahu se Bogu. ¹³ A kad kucnu Petar u vrata od dvora, pristupi djevojka po imenu Roda, da èuje. ¹⁴ I poznavši glas Petrov od radosti ne otvori vrata, nego utrèa i kaza da Petar stoji pred vratima. ¹⁵ A oni joj rekoše: jesi li ti luda? A ona potvrðivaše da je tako. A oni govorahu: anðeo je njegov. ¹⁶ A Petar jednako kucaše. A kad otvoriše, vidješe ga, i udiviše se. ¹⁷ A on mahnuvši na njih rukom da æute, kaza im kako ga Gospod izvede iz tamnice; i reèe: javite ovo Jakovu i braæi. I izišavši otide na drugo mjesto. ¹⁸ A kad bi dan, bješe ne mala buna među vojnicima, šta to bi od Petra. ¹⁹ A kad ga Irod zaiska i ne naðe, onda ispita stražare, i zapovjedi da ih odvedu; i izišavši iz Judeje u Æesariju onamo življaše. ²⁰ Jer se Irod srðaše na Tirce i Sidonce. Ali oni jednodušno doðoše k njemu, i uzevši na svoju ruku Vlasta, posteljnika careva, iskahu mira, jer se njihove zemlje hranjahu od njegova carstva. ²¹ A u odreðeni dan obuèe se Irod u carsku haljinu, i sjedavši na prijesto govoraše im; ²² A narod vikaše: ovo je glas Božij, a ne èovjeèij. ²³ Ali ujedanput udari ga anðeo Gospodnji; jer ne dade slave Bogu; i buduæi izjeden od crvi izdahnu. ²⁴ A rijeè Božija rastijaše i množaše se. ²⁵ A Varnava i Savle predavši pomoæ vratiše se iz

Jerusalima u Antiohiju, uzevši sa sobom i Jovana koji se zvaše Marko.

13 A u crkvi koja bješe u Antiohiji bijahu neki proroci i uèitelji, to jest: Varnava i Simeun koji se zvaše Nigar, i Lukije Kirinac, i Manail odgajeni s Irodom èetverovlasnikom, i Savle. ² A kad oni služahu Gospodu i pošæahu, reèe Duh sveti: odvojte mi Varnavu i Savla na djelo na koje ih pozvah. ³ Tada postivši i pomolivši se Bogu metnuše ruke na njih, i otpustiše ih. ⁴ Ovi dakle poslani od Duha svetoga siðoše u Seleukiju, i odande otploviše u Kipar. ⁵ I došavši u Salamin javiše rijeè Božiju u zbornicama Jevrejskima; a imahu i Jovana slugu. ⁶ A kad proðoše ostrvo tja do Pafa, naðoše nekakvoga èovjeka vraèara i lažna proroka, Jevrejina, kome bješe ime Varisus, ⁷ Koji bješe s namjesnikom Srðem Pavlom, èovjekom razumnijem. Ovaj dozvavši Varnavu i Savla zaiska da èuje rijeè Božiju. ⁸ A Elima vraèar jer to znaèi ime njegovo) stade im se suprotiti, gledajuæi da odvrati namjesnika od vjere. ⁹ A Savle koji se zvaše i Pavle, pun Duha svetoga pogledavši na nj ¹⁰ Reèe: o napunjeni svakoga lukavstva i svake pakosti, sine ðavolji! neprijatelju svake pravde! zar ne prestaješ kvariti pravijeh putova Gospodnjijeh? ¹¹ I sad eto ruke Gospodnje na te, i da budeš slijep da ne vidiš sunca za neko vrijeme. I ujedanput napade na nj mrak i tama, i pipajuæi tražaše voða. ¹² Tada namjesnik, kad vidje šta bi, vjerova, diveæi se nauci Gospodnjoj. ¹³ A kad se Pavle sa svojijem društvom odveze iz Pafa, doðoše u Pergu Pamfilijsku; a Jovan se odvoji od njih, i vrati se u Jerusalim. ¹⁴ A oni otišavši iz Perge doðoše u Antiohiju Pisijsku, i ušavši u zbornicu u dan subotni sjedoše. ¹⁵ A po èitanju zakona i proroka poslaše starješine zbornièke k njima govoreæi: ljudi braæo! ako je u vama rijeè utjehe za narod, govorite. ¹⁶ A Pavle ustavši i mahnuvši rukom reèe: ljudi Izrailjci i koji se Boga bojite! èujte. ¹⁷ Bog naroda ovoga izabra oce naše, i podiže narod kad bijahu došljaci u zemlji Misirskoj, i rukom visokom izvede ih iz nje. ¹⁸ I do èetrdeset godina prehrani ih u pustinji. ¹⁹ I zatrvši sedam naroda u zemlji Hanaanskoj na kocke razdijeli im zemlju njihovu. ²⁰ I potom na èetiri stotine i pedeset godina dade im sudije do Samuila proroka. ²¹ I od tada iskaše cara, i dade im Bog Saula, sina Kisova, èovjeka od koljena Venijaminova, za èetrdeset godina. ²² I uklonivši njega podiže im Davida za cara, kome i reèe svjedoèeæi: naðoh Davida sina Jesejeva, èovjeka po srcu mojemu, koji æe ispuniti sve volje moje. ²³ Od njegova sjemena podiže Bog po obeæanju Izrailju spasa Isusa; ²⁴ Kad Jovan pred njegovijem dolaskom propovijeda krštenje pokajanja svemu narodu Izrailjevu. ²⁵ I kad svršivaše Jovan teenje svoje, govoraše: ko mislite da sam ja nijesam ja; nego evo ide za mnom, kome ja nijesam dostojan razdriješiti remena na obuæi njegovoj. ²⁶ Ljudi braæo! sinovi roda Avraamova, i koji se među vama Boga boje! vama se posla rijeè ovoga spasenija. ²⁷ Jer oni što žive u Jerusalmu, i knezovi njihovi, ne poznaše ovoga i

glasove proroèke koji se èitaju svake subote osudivši ga izvršiše. ²⁸ I ne našavši ni jedne krivice smrtne moliše Pilata da ga pogubi. ²⁹ I kad svršiše sve što je pisano za njega, skinuše ga s drveta i metnuše u grob. ³⁰ A Bog vaskrse ga iz mrtvih. ³¹ I pokaziva se mnogo dana onima što izlaziše s njim iz Galileje u Jerusalem, koji su sad svjedoci njegovi pred narodom. ³² I mi vam javljamo obeæanje koje bi ocevima našima da je ovo Bog ispunio nama, djeci njihovoj, podignuvši Isusa; ³³ Kao što je napisano i u drugom psalmu: ti si moj sin, ja te danas rodih. ³⁴ A da ga iz mrtvih vaskrse da se više ne vrati u truhljenje ovako reèe: daæu vam svetinju Davidovu vjernu. ³⁵ Zato i na drugom mjestu govori: neæeš dati da tvoj svetac vidi truhljenja. ³⁶ Jer David posluživši rodu svojemu po volji Božijoj umrije, i metnuše ga kod otaca njegovijeh, i vidje truhljenje. ³⁷ A kojega Bog podiže ne vidje truhljenja. ³⁸ Tako da vam je na znanje, ljudi braæu! da se kroza nj vama propovijeda oproštenje grijeha. ³⁹ I od svega, oda šta se ne mogoste opravdati u zakonu Mojsijevu, opravdaæe se u njemu svaki koji vjeruje. ⁴⁰ Gledajte dakle da ne dođe na vas ono što je kazano u prorocima: ⁴¹ Vidite, nemarljivi! i èudite se, i nek vas nestane; jer ja èinim djelo u dane vaše, djelo koje neæete vjerovati ako vam ko uskazuje. ⁴² A kad izlažahu iz zbornice Jevrejske, moljahu neznabošci da im se ove rijeèi u drugu subotu govore. ⁴³ A kad se sabor raziđe, poçoše za Pavlom i za Varnavom mnogi od Jevreja i pobožnijeh došljaka; a oni govoreæi im svjetovahu ih da ostanu u blagodati Božijoj. ⁴⁴ A u drugu subotu sabra se gotovo sav grad da èuju rijeèi Božije. ⁴⁵ A kad vidješe Jevreji narod, napuniše se zavisti, i govorahu protivno rijeèima Pavlovijem nasuprot govoreæi i huleæi. ⁴⁶ A Pavle i Varnava oslobodivši se rekoše: vama je najprije trebalo da se govori rijeè Božija; ali kad je odbacujete, i sami se pokazujete da nijeste dostojni vjeènoga života, evo se obræemo k neznabošcima. ⁴⁷ Jer nam tako zapovjedi Gospod: postavih te za vidjelo neznabošcima, da budeš spasenije do samoga kraja zemlje. ⁴⁸ A kad èuše neznabošci, radovahu se i slavljahu rijeè Božiju, i vjerovalaše koliko ih bješe pripravljeno za život vjeèni. ⁴⁹ I rijeè se Božija raznošala po svoj okolini. ⁵⁰ Ali Jevreji podgovoriše pobožne i poštene žene i starješine gradske te podigoše gonjenje na Pavla i Varnavu, i istjeraše ih iz svoje zemlje. ⁵¹ A oni otresavši na njih prah sa svojijeh nogu doçoše u Ikoniju. ⁵² A uèenici punjahu se radosti i Duha svetoga.

14 U Ikoniji pak dogodi se da oni zajedno uçoše u zbornicu Jevrejsku, i govorahu tako da vjerova veliko mnoštvo Jevreja i Grka. ² A Jevreji koji ne vjerovahu podbuniše i razdražiše duše neznabožaca na braæu. ³ Ali oni ostaše dosta vremena govoreæi slobodno u Gospodu koji svjedoèalaše rijeè blagodati svoje i davaše te se tvorahu znaci i èudesna rukama njihovijem. ⁴ A mnoštvo gradsko razdijeli se, i jedni bijahu s Jevrejima, a jedni s apostolima. ⁵ A kad navališe i neznabošci i Jevreji sa svojijem poglavarima

da im dosade i kamenjem da ih pobiju, ⁶ Oni doznavši pobjegoše u gradove Likaonske, u Listru i u Dervu i u okolinu njihovu. ⁷ I onamo propovijedahu jevanðelje. ⁸ I jedan èovjek u Listri sjeðaše nemoæan u nogama, i bješe hrom od utrobe matere svoje, i ne bješe nikad hodio. ⁹ Ovaj slušaše Pavla gdje govori. Pavle pogledavši na nj i vidjevši da vjeruje da æe ozdraviti, ¹⁰ Reèe velikijem glasom: tebi govorim u ime Gospoda Isusa Hrista, ustani na svoje noge upravo. I skoèi, i hoðaše. ¹¹ A kad vidje narod šta uèini Pavle, podigoše glas svoj govoreæi Likaonski: bogovi naèiniše se kao ljudi, i siçoše k nama. ¹² I nazivahu Varnavu Jupiterom, a Pavla Merkurijem, jer on upravljaaše rijeèju. ¹³ A sveštenik Jupitera koji bješe pred gradom njihovijem dovede junce, i donese vijence pred vrata, i s narodom šæadijaše da prinosi žrtvu. ¹⁴ A kad èuše apostoli, Varnava i Pavle, razdriješe haljine svoje, i skoèiše meðu narod vieuæi i govoreæi: ¹⁵ Ljudi! šta to èinite? I mi smo kao i vi smrtni ljudi, koji vam propovijedamo jevanðelje da se od ovijeh lažnijeh stvari obratite k Bogu živome, koji stvori nebo i zemlju i more i sve što je u njima; ¹⁶ Koji u prošavšijem naraštajima bješe pustio sve narode da idu svojijem putovima: ¹⁷ I opet ne ostavi sebe neposvjedoèena, èineæi dobro, dajuæi nam s neba dažd i godine rodne, puneæi srca naša jelom i veseljem. ¹⁸ I ovo govoreæi jedva ustaviše narod da im ne prinose žrtve, nego da ide svaki svojoj kuæi. A dok oni življahu ondje i uèahu, ¹⁹ Doçoše iz Antiohije i iz Ikonije nekaki Jevreji, i kad se oni prepirahu slobodno, podgovoriše narod da ih odustanu, govoreæi da ništa pravo ne govore, nego sve lažu. I podgovorivši narod zasuše Pavla kamenjem i izvukoše ga iz grada misleæi da je mrtav. ²⁰ A kad ga opkoliše uèenici njegovi, ustade i uđe u grad, i sjutradan iziđe s Varnavom u Dervu. ²¹ I propovjedivši jevanðelje gradu onome i nauèivši mnoge vratiše se u Listru i Ikoniju i Antiohiju ²² Utvrðujuæi duše uèenika i svjetujuæi ih da ostanu u vjeri, i da nam kroz mnoge nevolje valja uæi u carstvo Božije. ²³ I postavivši im starješine po svijem crkvama, i pomolvši se Bogu s postom, predadoše ih Gospodu koga vjerovalaše. ²⁴ I prošavši Pisidiju doçoše u Pamfiliju. ²⁵ I govorivši rijeè Gospodnju u Perzi siçoše u Ataliju. ²⁶ I odande otploviše u Antiohiju, odakle bijahu predani blagodati Božijoj na djelo koje svršiše. ²⁷ A kad doçoše i sabraše crkvu, kazaše sve šta uèini Bog s njima, i kako otvori neznabošcima vrata vjere. ²⁸ I ostaše ondje ne malo vremena s uèenicima.

15 I neki sišavši iz Judeje uèahu braæu: ako se ne obrežete po obièaju Mojsijevu, ne možete se spasti. ² A kad posta raspra, i Pavle i Varnava ne malo se prepiraše s njima, odrediše da Pavle i Varnava i drugi neki od njih idu gore k apostolima i starješinama u Jerusalem za ovo pitanje. ³ A oni onda spremljeni od crkve, prolažahu kroz Finikiju i Samariju kazujuæi obraæanje neznabožaca, i èinjahu veliku radost svoj braæi. ⁴ A kad doçoše u Jerusalem, primi ih crkva i apostoli i starješine, i kazaše sve što uèini Bog s njima,

i kako otvori neznabošcima vrata vjere. ⁵ Onda ustaše neki od jeresi farisejske koji bijahu vjerovali, i govorahu da ih valja obrezati, i zapovjediti da drže zakon Mojsijev. ⁶ A apostoli i starješine sabraše se da izvide ovu riječ. ⁷ I po mnogom vijećanju usta Petar i reče: ljudi braćo! vi znate da Bog od prvijeh dana izabra između nas da iz mojijeh usta èuju neznabošci riječ jevanđelja i da vjeruju. ⁸ I Bog, koji poznaje srca, posvjedoèi im i dade im Duha svetoga kao i nama, ⁹ I ne postavi nikakve razlike među nama i njima, oèistivši vjerom srca njihova. ¹⁰ Sad dakle šta kušate Boga, i hoæete da metnete uèenicima jaram na vrat, kojega ni ocevi naši ni mi mogosmo ponijeti? ¹¹ Nego vjerujemo da æemo se spasti blagodaæu Gospoda Isusa Hrista kao i oni. ¹² Onda umuèe sve mnoštvo, i slušahu Varnavu i Pavla koji pripovijedahu kolike znake i èudesu uèini Bog u neznabošcima preko njih. ¹³ A kad oni umukoše, odgovori Jakov govoreæi: ljudi braćo! poslušajte mene. ¹⁴ Simon kaza kako Bog najprije pohodi i primi iz neznabožaca narod k imenu svojem. ¹⁵ I s ovijem se udaraju rijeçi proroka, kao što je napisano: ¹⁶ Potom æu se vratiti, i sazidaæu dom Davidov, koji je pao, i njegove razvaline popravjaæu, i podignuæu ga, ¹⁷ Da potraže Gospoda ostali ljudi i svi narodi u kojima se ime moje spomenu, govori Gospod koji tvori sve ovo. ¹⁸ Bogu su poznata od postanja svijeta sva djela njegov; ¹⁹ Zato ja velim da se ne dira u neznabošce koji se obraæaju k Bogu; ²⁰ Nego da im se zapovjedi da se èuvaju od priloga idolskijeh i od kurvarstva i od udavljenoga i od krvi, i što njima nije milo drugima da ne èine. ²¹ Jer Mojsije ima od starijeh vremena u svijem gradovima koji ga propovijedaju, i po zbornicama èita se svake subote. ²² Tada naðoše za dobro apostoli i starješine sa svom crkvom da izberu između sebe dvojicu i da pošlju u Antiohiju s Pavlom i Varnavom, Judu koji se zvaše Varsava, i Silu, ljude znamenite među braæom. ²³ I napisаше rukama svojima ovo: Apostoli i starješine i braæa pozdravljaju braæu koja su po Antiohiji i Siriji i Kilikiji što su od neznabožaca. ²⁴ Buduæi da mi èusmo da neki od nas izišavši smetoše vas rijeèima, i raslabiše duše vaše govoreæi vam da se obrezujete i da držite zakon, kojima mi ne zapovjedismo; ²⁵ Zato naðosmo za dobro mi jednodušno sabrani izbrane ljude poslati vama s ljubaznijem našijem Varnavom i Pavlom, ²⁶ S ljudima koji su predali duše svoje za ime Gospoda našega Isusa Hrista. ²⁷ Poslasmo dakle Judu i Silu, koji æ to i rijeèima kazati. ²⁸ Jer naðe za dobro sveti Duh i mi da nikakvijeh tegoba više ne meæemo na vas osim ovijeh potrebnijeh: ²⁹ Da se èuvate od priloga idolskijeh i od krvi i od udavljenoga i od kurvarstva, i što neæete da se èini vama ne èinite drugima; od èega ako se èuvate, dobro æete èiniti. Budite zdravi. ³⁰ A kad ih opremiše, doðoše u Antiohiju, i sabravši narod predaše poslanicu. ³¹ A kad proèitaše, obradovaše se utjesi. ³² A Juda i Sila, koji i proroci bijahu, mnogijem rijeèima utješiše braæu i utvrdiše. ³³ I pošto biše onamo neko vrijeme, otpustiše ih braæa s mirom k

apostolima. ³⁴ No Sila naðe za dobro da ostane onamo, a Juda se vrati u Jerusalim. ³⁵ A Pavle i Varnava življahu u Antiohiji i uèahu i propovijedahu riječ Gospodnju s mnogima drugijem. ³⁶ A poslije nekoliko dana reèe Pavle Varnavi: hajde da se vratimo i da obiðemo braæu po svijem gradovima po kojima propovijedasmo riječ Gospodnju kako žive. ³⁷ A Varnava šæaše da uzmu sa sobom Jovana prozvanoga Marka. ³⁸ Pavle pak govoraše: onoga koji nas je odustao u Pamfiliji i nije išao s nama na djelo na koje smo bili odreðeni, da ne uzimamo sa sobom. ³⁹ Tako postade raspra da se oni razdvojiše, i Varnava uzevši Marka otplovi u Kipar. ⁴⁰ A Pavle izbravši Silu iziðe predan blagodat Božijoj od braæe. ⁴¹ I prolažaše kroz Siriju i Kilikiju utvrðujuæi crkve.

16 Doðe pak u Dervu i u Listru, i gle, ondje bješe neki uèenik, po imenu Timotije, sin neke žene Jevrejke koja vjerovala, a oca Grka; ² Za njega dobro svjedoèahu braæa koja bijahu u Listri i u Ikoniji. ³ Ovoga namisli Pavle da uzme sa sobom; i uze ga, i obreza Jevreja radi koji bijahu u onijem mjestima: jer svi znadijahu oca njegov da bješe Grk. ⁴ I kad prolažahu po gradovima, predavaše im da drže uredbe koje urediše apostoli i starješine u Jerusalimu. ⁵ A crkve se utvrðivahu u vjeri, i svaki dan bivaše ih više. ⁶ A kad proðoše Frigiju i Galatijsku zemlju, zabrani im Duh sveti govoriti riječ u Aziji. ⁷ A kad doðoše u Misiju šæadijahu da idu u Vitiniju, i Duh ne dade. ⁸ A kad proðoše Misiju, siðoše u Troadu. ⁹ I Pavlu se javi utvara noæu: bješe jedan èovjek iz Maædonije, i stajaše moleæi ga i govoreæi: doði u Maædoniju i pomozmi nam. ¹⁰ A kad vidje utvaru, odmah gledasmo da iziðemo u Maædoniju, doznavši da nas Gospod pozva da im propovijedamo jevanđelje. ¹¹ A kad se odvezosmo iz Troade, doðosmo u Samotrak, i sjutradan u Neapolj, ¹² A odande u Filibu, koje je prvi grad zemlje Maædonije, naselje Rimsko; i u onom gradu ostasmo nekoliko dana. ¹³ A u dan subotni iziðosmo iz grada k vodi gdje bješe bogomolja; i sjedavši govorismo k ženama koje se bijahu sabrale. ¹⁴ I jedna bogobojazna žena, po imenu Lidija, iz grada Tijatirskog, koja prodavaše skerlet, slušaše: i Gospod otvori srce njezino da pazi na rijeçi Pavlove. ¹⁵ A kad se krsti ona i kuæa njezina, moljaše nas govoreæi: ako mislite da ja vjerujem Gospoda, uðite u moju kuæu i živite. I natjera nas. ¹⁶ A dogodi se kad iðasmo na molitvu da nas srete jedna robinja koja imаше duh pogaðaèki i vraèajuæi donošaše veliki dobitak svojijem gospodarima. ¹⁷ Ova poðe za Pavlom i za nama, i vikaše govoreæi: ovi su ljudi sluge Boga najvišega, koji javljaju nama put spasenija. ¹⁸ I ovako èinjaše mnogo dana. A kad se Pavlu dosadi, okrenu se i reèe duhu: zapovijedam ti imenom Isusa Hrista, iziði iz nje. I iziðe u taj èas. ¹⁹ A kad vidješe njezini gospodari da iziðe nad njihova dobitka, uzeše Pavla i Silu i odvukoše ih na pazar ka knezovima. ²⁰ I dovedavši ih k vojvodama, rekoše: ovi su ljudi Jevreji, i mute po našem gradu, ²¹ I propovijedaju obièaje kojijeh nama ne valja primati ni

tvoriti, jer smo Rimljani. ²² I sleže se narod na njih, i vojvode izdriješe im haljine, i zapovjediše da ih šibaju. ²³ I pošto ih zdravo izbiše baciše ih u tamnicu, i zapovjediše tamničaru da ih dobro èuva. ²⁴ Primivši takovu zapovijest on ih baci u najdonju tamnicu i noge im metnu u klade. ²⁵ A u ponoæi bijahu Pavle i Sila na molitvi i hvaljahu Boga; a sužnji ih slušahu. ²⁶ A ujedanput tako se vrlo zatrese zemlja da se pomjesti temelj tamnièki; i odmah se otvoriše sva vrata i svima spadoše okovi. ²⁷ A kad se probudi tamničar i vidje otvorena vrata tamnièka, izvadi nož i šæaše da se ubije, misleæi da su pobjegli sužnji. ²⁸ A Pavle povika zdravo govoreæi: ne èini sebi zla nikakva, jer smo mi svi ovdje. ²⁹ A on zaiskavši svijeæu uletje i drkæuæi pripade k Pavlu i Sili; ³⁰ I izvedavši ih napolje reèe: gospodo! šta mi treba èiniti da se spasem? ³¹ A oni rekoše: vjeruj Gospoda Isusa Hrista i spašæeš se ti i sav dom tvoj. ³² I kazaše mu rijeè Gospodnju, i svima koji su u domu njegovu. ³³ I uze ih u onaj sahat noæi i opra im rane; i krsti se on i svi njegovi odmah. ³⁴ I uvedavši ih u svoj dom postavi trpezu, i radovaše se sa svijem domom svojijem što vjerova Boga. ³⁵ A kad bi dan, poslaše vojvode pandure govoreæi: pustite ova dva èovjeka. ³⁶ A tamničar kaza rijeèi ove Pavlu: poslaše vojvode da se pustite; sad dakle iziðite i idite s mirom. ³⁷ A Pavle reèe njima: izbivši nas pred narodom bez suda, ljude Rimljane, baciše u tamnicu; i sad hoæe tajno da nas puste? Nije tako, nego sami neka doðu i izvedu nas. ³⁸ A panduri kazaše vojvodama ove rijeèi; i uplašiše se kad èuše da su Rimljani; ³⁹ I došavši umoliše ih, i izvedoše moleæi da iziðu iz grada. ⁴⁰ A kad iziðoše iz tamnice, doðoše k Lidiji, i vidjevši braæu utješiše ih, i otidoše.

17 Prošavši pak Amfipolj i Apoloniju doðoše u Solun, gdje bješe zbornica Jevrejska. ² I Pavle po obièaju svome uðe k njima, i tri subote razgovara se s njima iz pisma, ³ Pokazujuæi i dokazujuæi im da je trebalo Hristos da postrada i vaskrsne iz mrtvih, i da ovaj Isus kojega ja, reèe, propovijedam vama, jest Hristos. ⁴ I neki od njih vjerovalaše, i pristaše s Pavlom i sa Silom, i od pobožnijeh Grka mnoštvo veliko, i od žena gospodskih ne malo. ⁵ Ali tvrdovrati Jevreji zaviðahu, i uzevši neke zle ljude od prostoga naroda, i sabravši èetu, uzbuniše po gradu, i napadoše na kuæu Jasonovu, i tražahu ih da izvedu pred narod. ⁶ A kad njih ne naðoše, povukoše Jasona i neke od braæe pred starješine gradske vièuæi: ovi što zamutiše vasioni svijet doðoše i ovdje, ⁷ Koje Jason primi; i ovi svi rade protiv æesarevijeh zapovijesti, govoreæi da ima drugi car, Isus. ⁸ I smutiše narod i starješine gradske koji ovo èuše. ⁹ Ali kad ih Jason i ostali zadovoljiše odgovorom, pustiše ih. ¹⁰ A braæa odmah noæu opraviše Pavla i Silu u Veriju. Došavši onamo uðoše u zbornicu Jevrejsku. ¹¹ Ovi pak bijahu plemenitiji od onijeh što žive u Solunu; oni primiše rijeè sa svijem srcem, i svaki dan istraživahu po pismu je li to tako. ¹² Tako vjerovalaše mnogi od njih, i od poštenijeh Grèkijeh žena i od ljudi ne malo. ¹³ A kad razabraše Jevreji Solunski da Pavle u

Veriji propovjedi rijeè Božiju, doðoše i onamo te uzdigoše i pobuniše narod. ¹⁴ A braæa onda odmah opraviše Pavla da ide u primorje; a Sila i Timotije ostaše ondje. ¹⁵ A pratioci dovedoše Pavla do Atine; i primivši zapovijest na Silu i Timotija da doðu k njemu što brže, vratiše se. ¹⁶ A kad ih Pavle èekaše u Atini, razdraži se duh njegov u njemu gledajuæi grad pun idola; ¹⁷ I prepiraše se s Jevrejima i bogobojažnima u zbornici, i na pazaru svaki dan s onima s kojima se udešavaše. ¹⁸ A neki od Epikurovaca i od Stojèikijeh mudaraca prepirahu se s njim; i jedni govorahu: šta hoæe ovaj besposlica? A drugi: vidi se kao da hoæe nove bogove da propovijeda. Jer im propovijedaše jevanðelje o Isusu i o vaskrseniju. ¹⁹ Pa ga uzeše i odvedoše na Areopag govoreæi: možemo li razumjeti kakva je ta nova nauka što ti kazuješ? ²⁰ Jer nešto novo meæeš u naše uši; hoæemo dakle da vidimo šta æe to biti. ²¹ A Atinjani svi i putnici iz drugih zemalja ne bijahu ni za što drugo nego da što novo kazuju ili slušaju. ²² A Pavle stavši nasred Areopaga reèe: ljudi Atinjani! po svemu vas vidim da ste vrlo pobožni; ²³ Jer prolazeæi i motreæi vaše svetinje naðoh i oltar na kome bješe napisano: Bogu nepoznatome. Kojega dakle ne znajuæi poštujete onoga vam ja propovijedam. ²⁴ Bog koji je stvorio svijet i sve što je u njemu, on buduæi gospodar neba i zemlje, ne živi u rukotvorenijem crkvama, ²⁵ Niti prima ugaðanja od ruku èovjeèijih, kao da bi onome trebalo što koji sam daje svima život i dihanje i sve. ²⁶ I uèinio je da od jedne krvi sav rod èovjeèij živi po svemu licu zemaljskome, i postavio je naprijed odreðena vremena i meðe njihovoga življenja: ²⁷ Da traže Gospoda, ne bi li ga barem opipali i našli, premda nije daleko ni od jednoga nas; ²⁸ Jer kroz njega živimo, i mièemo se, i jesmo; kao što i neki od vašijeh pjevaèa rekoše: jer smo i rod njegov. ²⁹ Kad smo dakle rod Božij, ne treba da mislimo da je Božanstvo kao ikone zlatne ili srebrne ili kamene, koje su ljudi majstorski naèinili po smišljanju svome. ³⁰ Ne gledajuæi dakle Bog na vremena neznanja, sad zapovijeda svima ljudima svuda da se pokaju; ³¹ Jer je postavio dan u koji æe suditi vasionome svijetu po pravdi preko èovjeka koga odredi, i dade svima vjeru vaskrsnuvši ga iz mrtvih. ³² A kad èuše vaskrsenije iz mrtvih, onda se jedni rugahu; a jedni rekoše: da te èujemo opet o tom. ³³ Tako Pavle otide izmeðu njih. ³⁴ A neki ljudi pristaše uza nj i vjerovalaše; meðu kojima bješe i Ðonisije Areopagitski, i žena po imenu Damara, i drugi s njima.

18 A potom se odluèi Pavle od Atine i dođe u Korint, ² I nađe jednoga Jevrejina, po imenu Akilu, rodnom iz Ponta, koji bješe skoro došao iz Talijanske sa ženom svojom Priskilom jer bješe zapovjedio Klaudije da svi Jevreji idu iz Rima i dođe k njima. ³ I buduæi da bješe onoga istog zanata, osta kod njih i raðaðe, jer bijahu æilimarskog zanata. ⁴ A prepiraše se u zbornicama svake subote, i nadgovaraše Jevreje i Grke. ⁵ I kad siðoše iz Maæedonije Sila i Timotije, navali Duh na Pavla da

svjedoèi Jevrejima da je Isus Hristos. ⁶ A kad se oni protivljahu i huljahu, otrese haljine svoje i reèe im: krv vaša na vaše glave; ja sam èist, otsad idem u neznabošce. ⁷ I otišavši odande dođe u kuæu nekoga po imenu Justa, koji poštovaše Boga, i kojega kuæa bješe kraj zbornice. ⁸ A Krisp, starješina zbornièki, vjerova Gospoda sa svijem domom svojijem; i od Korinæana mnogi koji slušahu vjerovali i krstiše se. ⁹ A Gospod reèe Pavlu noæu u utvari: ne boj se, nego govori, i da ne uæutiš; ¹⁰ Jer sam ja s tobom, i niko se neæe usuditi da ti što uèini; jer ja imam veliki narod u ovome gradu. ¹¹ I on sjedi ondje godinu i šest mjeseci uèeæi ih rijeèi Božijoj. ¹² A kad bješe Galion namjesnik u Ahaji, napadoše Jevreji jednodušno na Pavla i dovedoše ga na sud. ¹³ Govoreæi: ovaj nagovara ljude da poštuju Boga protiv zakona. ¹⁴ A kad Pavle šæaše da otvori usta, reèe Galion Jevrejima: da je kakva nepravda bila ili zlo djelo, po dužnosti poslušao bih vas, o Jevreji! ¹⁵ Ali kad su prepiranja za rijeèi i za imena i za zakon vaš, gledajte sami; jer ja sudija tome neæu da budem. ¹⁶ I izagna ih iz sudnice. ¹⁷ Onda svi Grci uhvatiše Sostena, starješinu zbornièkoga, i biše ga pred sudnicom; i Galion nije za to ništa mario. ¹⁸ A Pavle osta još pozadugo, i oprostivši se s braæom otplovi u Siriju i s njime Priskila i Akila, i ostriže glavu u Kenhrejima, jer se bješe zavjetovao. ¹⁹ I dođe u Efes; i njih ostavi ondje, a on uđe u zbornicu, i prepiraše se s Jevrejima. ²⁰ A kad ga oni moliše da ostane kod njih više vremena, ne htjede, ²¹ Nego se oprostio s njima govoreæi: valja mi, makar kako bilo, ovaj praznik što ide provesti u Jerusalimu; nego, ako Bog htjedbude, vratiaæu se opet k vama. I odveze se iz Efesa; a Akila i Priskila ostaše u Efesu. ²² I došavši u Æesariju, iziđe i pozdravi se s crkvom, i siđe u Antiohiju. ²³ I provedavši nekoliko vremena iziđe i prođe redom Galatijsku zemlju i Frigiju utvrđujuæi sve uèenike. ²⁴ A dođe u Efes jedan Jevrejin, po imenu Apolos, rodnom iz Aleksandrije, èovjek rjeèit i silan u knjigama. ²⁵ Ovaj bješe upuæen na put Gospodnji, i goreæi duhom, govoraše i uèaše pravo o Gospodu, a znadijaše samo krštenje Jovanovo. ²⁶ I ovaj poèe slobodno propovijedati po zbornicama. A kad ga èuše Akila i Priskila, primiše ga i još mu bolje pokazaaše put Gospodnji. ²⁷ A kad on šæaše da prijeđe u Ahaju, poslaše braæa naprijed i pisaše uèenicima da ga prime. I on došavši onamo pomože mnogo onima koji vjerovahu blagodaæu; ²⁸ Jer zdravo nadvlađivaše Jevreje jednako pred narodom dokazujuæi iz pisma da je Isus Hristos.

19 Dogodi se pak, kad bješe Apolos u Korintu, da Pavle prolazaaše gornje zemlje, i dođe u Efes, i našavši neke uèenike ² Reèe im: jeste li primili Duha svetoga kad ste vjerovali? A oni mu rekoše: nijesmo ni èuli da ima Duh sveti. ³ A on im reèe: na što se dakle krstiste? A oni rekoše: na krštenje Jovanovo. ⁴ A Pavle reèe: Jovan krsti krštenjem pokajanja, govoreæi narodu da vjeruju onoga koji æe za njim doæi, to jest, Hrista Isusa. ⁵ A kad to èuše, krstiše se u ime Gospoda

Isusa. ⁶ A kad Pavle metnu ruke na njih, siđe Duh sveti na njih, i govorahu jezike i proricaahu. ⁷ A bijaše ljudi svega oko dvanaest. ⁸ I ušavši u zbornicu govoraše slobodno tri mjeseca uèeæi i uvjeravajuæi za carstvo Božije. ⁹ I kad neki bijahu otvrdnuli i svađahu se huleæi na put Gospodnji pred narodom, otstupi od njih i odluèi uèenike, pa se prepiraše svaki dan u školi nekoga Tirana. ¹⁰ I ovo je bivalo dvije godine, tako da svi koji življahu u Aziji, i Jevreji i Grci, èuše rijeè Gospoda Isusa. ¹¹ I Bog èinjaše ne mala èudesa rukama Pavlovijem, ¹² Tako da su i èalme i ubrušèiæe znojave od tijela njegovog nosili na bolesnike, i oni se iscjeljivahu od bolesti, i duhovi zli izlažahu iz njih. ¹³ I poèe neki od Jevreja, koji se skitahu i zaklinjahu đavole, spominjati nad onima u kojima bijahu zli duhovi ime Gospoda Isusa govoreæi: zaklinjemo vas Isusom koga Pavle propovijeda. ¹⁴ A bijahu nekijeh sedam sinova Skeve Jevrejina, poglavara sveštènièkoga, koji ovo èinjahu. ¹⁵ A duh zli odgovarajuæi reèe: Isusa poznajem, i Pavla znam; ali ko ste? ¹⁶ I skoèivši na njih èovjek u kome bješe zli duh nadvlada ih, i pritište ih poda se tako da goli i izranjeni utekoše iz one kuæe. ¹⁷ I ovo doznadoše svi koji življahu u Efesu, i Jevreji i Grci; i uđe strah u sve njih, i velièaaše se ime Gospoda Isusa. ¹⁸ I mnogi od onijeh što vjerovahu, dolažahu te se ispovijedahu i kazivahu šta su uèinili. ¹⁹ A mnogi od onijeh koji èarahu, sabravši knjige svoje spaljivahu ih pred svima; i proraèuniše i nađoše da su vrijedele pedeset hiljada groša. ²⁰ Tako zdravo rastijaše i nadvlađivaše rijeè Gospodnja. ²¹ I kad se ovo svrši, namisli Pavle da prođe preko Maædonije i Ahaje, i da ide u Jerusalim, i reèe: pošto budem tamo, valja mi i Rim vidjeti. ²² I posla u Maædoniju dvojicu od onijeh koji ga služahu, Timotija i Erasta; a on osta neko vrijeme u Aziji. ²³ A u ono vrijeme podiže se ne mala buna puta radi Gospodnjega, ²⁴ Jer nekakav zlatar, po imenu Dimitrije, koji građaaše Dijani srebrne crkvice i davaše majstorima ne mali posao, ²⁵ On skupi ove i drugih ovakovijeh stvari majstore, i reèe: ljudi! vi znate da od ovoga posla mi imamo dobitak za svoje življenje; ²⁶ I vidite i èujete da ne samo u Efesu nego gotovo po svoj Aziji ovaj Pavle odvrati narod mnogi, govoreæi: to nijesu bogovi što se rukama èovjeèijim grade. ²⁷ I ne samo što æe ova nesreæa doæi na naš zanat da ne prolazi, nego se neæe mariti ni za crkvu velike boginje Dijane, i propašæe velièanstvo one koju sva Azija i vasioni svijet poštuje. ²⁸ A kad oni ovo èuše, napuniše se gnjeva, i vikahu govoreæi: velika je Dijana Efeska! ²⁹ I sav se grad napuni bune: i navalivši jednodušno na zborište uhvatiše Gaja i Aristarha iz Maædonije, drugove Pavlove. ³⁰ A kad Pavle šæaše da ide među narod, ne dadoše mu uèenici. ³¹ A neki i od Azijskijeh poglavara koji mu bijahu prijatelji, poslaše k njemu svjetujuæi ga da ne izlazi na zborište. ³² Jedni pak vikahu jedno a drugi drugo; jer bijaše sabor smuæen, i najviše ih ne znadijahu zašto su se skupili. ³³ A jedni od naroda izvukoše Aleksandra, kad ga Jevreji izvedoše. A

Aleksandar mahnuvši rukom šæaše da odgovori narodu. ³⁴ A kad ga poznaše da je Jevrejin, povikaše svi u glas, i vikahu oko dva sahata: velika je Dijana Efeska. ³⁵ A pisar utišavši narod reèe: ljudi Efesci! Ko je taj èovjek koji ne zna da grad Efes slavi veliku boginju Dijanu i njezin kip nebeski? ³⁶ Kad dakle to ne može niko odreæi, valja vi da budete mirni, i ništa naglo da ne èinite; ³⁷ Jer dovedoste ove ljude koji niti su crkvu Dijaninu pokrali, niti hule na vašu boginju. ³⁸ A Dimitrije i majstori koji su s njim ako imaju kakvu tužbu, imaju sudovi, i imaju namjesnici, neka tuže jedan drugoga. ³⁹ Ako li što drugo ištete, neka se izvidi na pravoj skupštini. ⁴⁰ Jer se bojimo da ne budemo tuženi za današnju bunu; a nijednoga uzroka nema kojijem bismo se mogli opravdati za ovu bunu. I ovo rekavši raspusti narod koji se bješe sabrao.

20 A pošto se utiša buna, dozva Pavle uèenike, i utješivši ih oprosti se s njima, i iziđe da ide u Maæedoniju. ² I prošavši one zemlje, i svjetovavši ih mnogijem rijeèima, dođe u Grèku. ³ Poživljevši pak onamo tri mjeseca stadoše mu Jevreji raditi o glavi kad šæaše da se odveze u Siriju, i namisli da se vrati preko Maæedonije. ⁴ I pođe s njim do Azije Sosipatar Pirov iz Verije, i Aristarh i Sekund iz Soluna, i Gaj iz Derve i Timotije, i Tihik i Trofim iz Azije. ⁵ Ovi otišavši naprijed èekahu nas u Troadi. ⁶ A mi se odvezosmo poslije dana prijesnijeh hljebova iz Filibe, i dođosmo k njima u Troadu za pet dana, i ondje ostasmo sedam dana. ⁷ A u prvi dan nedjelje, kad se sabraše uèenici da lome hljeb, govoraše im Pavle, jer šæaše sjutradan da pođe, i proteže besjedu do ponoæi. ⁸ I bijahu mnoge svijeæe gore u sobi gdje se bijasmo sabrali. ⁹ A sjeðaše na prozoru jedno momèe, po imenu Evtih, nadvladano od tvrdoga sna, i kad Pavle govoraše mnogo, naže se u snu i pade dolje s treæega poda, i digoše ga mrtva. ¹⁰ A Pavle sišavši pade na nj, i zagrlivši ga reèe: ne bunite se, jer je duša njegova u njemu. ¹¹ Onda iziđe gore, i prelomivši hljeb okusi, i dovoljno govori do same zore, i tako otide. ¹² A momèe dovedoše živo, i utješise se ne malo. ¹³ A mi došavši u lađu odvezosmo se u As, i odande šæasmo da uzmemo Pavla; jer tako bješe zapovjedio, hoteæi sam da ide pješice. ¹⁴ A kad se sasta s nama u Asu, uzesmo ga, i dođosmo u Mitilinu. ¹⁵ I odande odvezavši se dođosmo sjutradan prema Hiju; a drugi dan odvezosmo se u Sam, i noæismo u Trigiliju; i sjutradan dođosmo u Milit. ¹⁶ Jer Pavle namisli da prođemo mimo Efes da se ne bi zadržao u Aziji; jer hiæaše, ako bude moguæe, da bude o Trojièinu dne u Jerusalimu. ¹⁷ Ali iz Milita posla u Efes i dozva starješine crkvene. ¹⁸ I kad dođoše k njemu, reèe im: vi znate od prvoga dana kad dođoh u Aziju kako s vama jednako bih ¹⁹ Služeæi Gospodu sa svakom poniznosti i mnogijem suzama i napastima koje mi se dogodiše od Jevreja koji mi raðahu o glavi; ²⁰ Kako ništa korisno ne izostavih da vam ne kažem i da vas nauèim pred narodom i po kuæama, ²¹ Svjedoèeæi i Jevrejima i Grcima pokajanje k Bogu i vjeru u Gospoda našega Isusa Hrista. ²² I sad evo ja

svezan Duhom idem u Jerusalim ne znajuæi šta æe mi se u njemu dogoditi; ²³ Osim da Duh sveti po svijem gradovima svjedoèi, govoreæi da me okovi i nevolje èekaju. ²⁴ Ali se ni za što ne brinem, niti marim za svoj život, nego da svršim teèenje svoje s radošæu i službu koju primih od Gospoda Isusa: da posvjedoèim jevanðelje blagodati Božije. ²⁵ I evo sad znam da više neæete vidjeti mojega lica, vi svi po kojima prolazih propovijedajuæi carstvo Božije. ²⁶ Zato vam svjedoèim u današnji dan da sam ja èist od krvi sviju; ²⁷ Jer ne izostavih da pokažem volju Božiju. ²⁸ Pazite dakle na sebe i na sve stado u kome vas Duh sveti postavi vladikama da pasete crkvu Gospoda i Boga koju steèe krvlju svojom; ²⁹ Jer ja ovo znam da æe po odlasku mome uæi meðu vas teški vuci koji neæe štedjeti stada; ³⁰ I izmeðu vas samijeh postaæe ljudi koji æe govoriti izvrnutu nauku da odvræaju uèenike za sobom. ³¹ Zato gledajte i opominjite se da tri godine dan i noæ ne prestajah uèeæi sa suzama svakoga od vas. ³² I sad vas, braæo, predajem Bogu i rijeèi blagodati njegove, koji može nazidati i dati vam našljedstvo meðu svima osveæenima. ³³ Srebra, ili zlata, ili ruha ni u jednoga ne zaiskah. ³⁴ Sami znate da potrebi mojoj i onijeh koji su sa mnom bili poslužise ove ruke moje. ³⁵ Sve vam pokazah da se tako valja truditi i pomagati nemoæenima, i opominjati se rijeèi Gospoda Isusa koju on reèe: mnogo je blaženije davati negoli uzimati. ³⁶ I ovo rekavši kleèe na koljena svoja sa svima njima i pomoli se Bogu. ³⁷ A sviju stade veliki plaè i zagrlivši Pavla cjelivahu ga, ³⁸ Žalosni najviše za rijeè koju reèe da više neæe vidjeti lica njegovoga; i otpratiše ga u lađu.

21 I kad bi te se odvezosmo otrgnuvši se od njih, iduæi pravo dođosmo u Ko, i drugi dan u Rod i odande u Pataru. ² I našavši lađu koja polazi u Finikiju, uđosmo i odvezosmo se. ³ A kad nam se ukaza Kipar, ostavismo ga nalijevo, i povljasmo u Siriju, i stadosmo u Tiru; jer ondje valjaše da se istovari laða. ⁴ I našavši uèenike ostasmo ondje sedam dana: oni Pavlu govorahu Duhom da ne ide gore u Jerusalim. ⁵ A kad bi te mi dane navršismo, izišavši iðasmo, i praæahu nas svi sa ženama i djecom do iza grada, i kleknuvši na brijegu pomolismo se Bogu. ⁶ I oprostivši se jedan s drugijem uđosmo u lađu; a oni se vratiliše svojijem kuæama. ⁷ A mi poèevši plovljenje od Tira, dođosmo u Ptolemaidu; i pozdravivši se s braæom ostasmo kod njih jedan dan. ⁸ A sjutradan pošavši Pavle i koji bijasmo s njim dođosmo u Æesariju; i ušavši u kuæu Filipa jevanðelista, koji bješe jedan od sedam ðakona, ostasmo u njega. ⁹ I ovaj imaše èetiri kæeri djevojke koje proricaðu. ¹⁰ Stojæi mi pak ondje mnogo dana, dođe odozgo iz Judeje jedan prorok, po imenu Agav; ¹¹ I došavši k nama uze pojas Pavlov i svezavši svoje ruke i noge reèe: tako veli Duh sveti: èovjeka kojega je ovaj pojas, ovako æe ga svezati u Jerusalimu Jevreji, i predaæe ga u ruke neznabožaca. ¹² I kad èusmo ovo, molismo i mi i ondašnji da ne ide gore u Jerusalim. ¹³ A Pavle odgovori i reèe: šta èinite te plaèete i cijepate mi

srce? Jer ja ne samo svezan biti hoæu, nego i umrijeti u Jerusalimu gotov sam za ime Gospoda Isusa. ¹⁴ A kad ga ne mogasmo odvratiti, umukosmo rekavši: volja Božija neka bude. ¹⁵ A poslije ovijeh dana spremivši se iziðosmo u Jerusolim. ¹⁶ A doðoše s nama i neki uèenici iz Æesarije vodeæi sa sobom nekoga Mnasona iz Kipra, staroga uèenika, u kojega bismo mi stajali. ¹⁷ I kad doðosmo u Jerusolim, primiše nas braæa ljubazno. ¹⁸ A sjutradan otide Pavle s nama k Jakovu, i doðoše sve starješine. ¹⁹ I pozdravivši se s njima kazivaše sve redom šta uèini Bog u neznabošcima njegovom službom. ²⁰ A oni èuvši hvaljahu Boga i rekoše mu: vidiš li, brate! koliko je hiljada Jevreja koji vjerovaše, i svi teže na stari zakon. ²¹ A doznali su za tebe da uèiš otpadanju od zakona Mojsijeva sve Jevreje koji žive meðu neznabošcima, kazujuæi da im ne treba obrezivati djece svoje, niti držati obièaja otaèkijeh. ²² Šta æemo dakle sad? narod æe se sabrati jamaèno; jer æe èuti da si došao. ²³ Ovo dakle uèini što ti reèemo: u nas imaju èetiri èovjeka koji su se zavjetovali Bogu; ²⁴ Ove uzmi i oèisti se s njima, i potroši na njih neka ostrigu glave svoje, i svi æe doznati da ono što su èuli za tebe ništa nije, nego da i sam držiš zakon i živiš po njemu. ²⁵ A za neznabošce koji vjerovaše mi poslasmu presudivši da oni takovo ništa ne drže osim da se èuvaju od priloga idolskijeh, i od krvi, i od udavljenoga, i od kurvarstva. ²⁶ Tada Pavle uze one ljude, i sjutradan oèistivši se s njima, uèe u crkvu, i pokaza kako izvršuje dane oèišæenja dokle se ne prinese žrtva za svakoga njih. ²⁷ A kad šæaše da se navrši sedam dana, vidjevši ga u crkvi oni Jevreji što bijahu iz Azije, pobuniše sav narod, i metnuše ruke na nj. ²⁸ Vièuæi: pomagajte, ljudi Izrailjci! ovo je èovjek koji protiv naroda i zakona i protiv ovoga mjesta uèi sve svuda; pa još i Grke uvede u crkvu i opogani sveto mjesto ovo. ²⁹ Jer bijahu vidjeli s njim u gradu Trofima iz Efesa, kojega mišljahu da je uveo Pavle u crkvu. ³⁰ I sav se grad podiže, i navali narod sa sviju strana, i uhvativši Pavla vucijahu ga napolje iz crkve; i odmah se zatvoriše vrata. ³¹ A kad šæahu da ga ubiju, dođe glas gore k vojvodi od èete da se pobuni sav Jerusolim. ³² A on odmah uzevši vojnike i kapetane dotrèa na njih. A oni vidjevši vojvodu i vojnike prestaše biti Pavla. ³³ A vojvoda pristupivši uze ga, i zapovjedi da ga metnu u dvoje verige, i pitaše ko je i šta je uèinio. ³⁴ A jedan vikaše jedno, a drugi drugo po narodu. A kad ne može od bune ništa da razumije upravo, zapovjedi da ga odvedu u oko. ³⁵ A kad bi na basamacima, moraše ga vojnici nositi sile radi naroda. ³⁶ Jer za njim prista mnoštvo naroda koji vikahu: pogubi ga. ³⁷ A kad šæaše Pavle da uèe u oko, reèe vojvodi: je li mi slobodno govoriti što tebi? A on reèe: zar umiješ Grèki? ³⁸ Nijesi li ti Misirac koji prije ovijeh dana podbuni i izvede u pustinju èetiri hiljade hajduka? ³⁹ A Pavle reèe: ja sam èovjek Jevrejin iz Tarsa, graðanin poznatoga grada u Kilikiji: nego te molim dopusti mi da govorim k narodu. ⁴⁰ A kad mu dopusti, stade Pavle na basamacima i

mahnu rukom na narod; i kad posta velika tišina progovori Jevrejskim jezikom govoreæi:

22 Ljudi, braæo i ocevi! èujte sad moj odgovor k vama. ² A kad èuše da im Jevrejskijem jezikom progovori, još veæa tišina posta. I reèe: ³ Ja sam èovjek Jevrejin, koji sam roðen u Tarsu Kilikijskome, i odgajen u ovome gradu kod nogu Gamaliilovijeh, nauèen upravo otaèkom zakonu, i bijah revnitelj Božij kao što ste vi svi danas. ⁴ Ja ovaj put gonih do same smrti, vežuæi i predajuæi u tamnicu i ljude i žene, ⁵ Kao što mi svjedoèi i poglavar sveštenieki i sve starješine; od kojijeh i poslanice primih na braæu koja žive u Damasku; i iðah da dovedem one što bijahu onamo svezane u Jerusolim da se muèe. ⁶ A kad iðah i približih se k Damasku, dogodi mi se oko podne da me ujedanput obasja velika svjetlost s neba. ⁷ I padoh na zemlju, i èuh glas, koji mi govori: Savle! Savle! zašto me goniš? ⁸ A ja odgovorih: ko si ti, Gospode? A on mi reèe: ja sam Isus Nazareæanin, kojega ti goniš. ⁹ A koji bijahu sa mnom vidješe svjetlost i uplašiše se; ali ne èuše glasa koji mi govoraše. ¹⁰ A ja rekoh: šta æu èiniti, Gospode? A Gospod mi reèe: ustani i idi u Damask, i tamo æe ti se kazati za sve šta ti je odreðeno da èiniš. ¹¹ I kad obnevidjeh od silne svjetlosti one, voðahu me za ruku oni koji bijahu sa mnom, i doðoh u Damask. ¹² A neki Ananija èovjek pobožan po zakonu, posvjedoèen od sviju Jevreja koji žive u Damasku, ¹³ Došavši k meni stade i reèe mi: Savle brate! progledaj. I ja u taj èas pogledah na nj. ¹⁴ A on mi reèe: Bog otaca našijeh izabra te da poznaš volju njegovu, i da vidiš pravednika, i da èuješ glas iz usta njegovijeh: ¹⁵ Da mu budeš svjedok pred svijem ljudima za ovo što si vidio i èuo. ¹⁶ I sad šta oklijevaš? Ustani i krsti se, i operi se od grijeha svojijeh, prizvavši ime Gospoda Isusa. ¹⁷ A dogodi se, kad se vratih u Jerusolim i moljah se u crkvi Bogu, da postadoh izvan sebe, ¹⁸ I vidjeh ga gdje mi govori: pohiti te iziði iz Jerusalima, jer neæe primiti svjedoèanstva tvojega za mene. ¹⁹ I ja rekoh: Gospode! sami znadu da sam ja metao u tamnice i bio po zbornicama one koji te vjeruju. ²⁰ I kad se proljevaše krv Stefana svjedoka tvojega, i ja stajah i pristajah na smrt njegovu, i èuvah haljine onijeh koji ga ubijahu. ²¹ I reèe mi: idi; jer æu ja daleko da te pošljem u neznabošce. ²² A oni ga slušahu do ove rijeèi, pa podigoše glas svoj govoreæi: uzmi sa zemlje takovoga; jer ne treba da živi. ²³ A kad oni vikahu i zbacivahu haljine i bacahu prah u nebo, ²⁴ Zapovjedi vojvoda da ga odvedu u oko, i reèe da ga bojem ispitaju da dozna za kakvu krivicu tako vikahu na nj. ²⁵ I kad ga pritegoše uzicama, reèe Pavle kapetanu, koji stajaše ondje: zar vi možete biti èovjeka Rimljanina, i još bez suda? ²⁶ A kad èu kapetan, pristupi k vojvodi, i kaza govoreæi: gledaj šta æeš èiniti; jer je ovaj èovjek Rimljanin. ²⁷ A vojvoda pristupivši reèe mu: kaži mi jesi li ti Rimljanin? A on reèe: da. ²⁸ A vojvoda odgovori: ja sam za veliku cijenu ime ovoga graðanstva dobio. A Pavle reèe: a ja sam se i rodio s njime. ²⁹ Onda otstupiše odmah od njega oni što šæadijahu da ga

ispituju; a vojvoda se uplaši kad razumje da je Rimljanin i što ga bješe svezao. ³⁰ A sjutradan, želeæi doznati istinu zašto ga tuže Jevreji, pusti ga iz okova, i zapovjedi da doðu glavari sveštenieki i sav sabor njihov; i svedavši Pavla postavi ga pred njima.

23 A Pavle pogledavši na skupštinu reèe: ljudi braeo! ja sa svom dobrom savjesti življeh pred Bogom do samoga ovog dana. ² A poglavar sveštenieki Ananija zapovjedi onima što stajahu kod njega da ga biju po ustima. ³ Tada mu reèe Pavle: tebe æe Bog biti, zide okreèeni! I ti sjediš te mi sudiš po zakonu, a prestupajuæi zakon zapovijedaš da me biju. ⁴ A oni što stajahu naokolo rekoše: zar psuješ Božijeg poglavara svešteniekoga? ⁵ A Pavle reèe: ne znadoh, braeo, da je poglavar sveštenieki, jer stoji napisano: starješini naroda svojega da ne govoriš ružno. ⁶ A znajuæi Pavle da je jedan dio sadukeja a drugi fariseja, povika na skupštini: ljudi braeo! ja sam farisej i sin farisejev: za nad i za vaskrsenije iz mrtvijeh doveden sam na sud. ⁷ A kad on ovo reèe, postade raspra meðu sadukejima i farisejima, i razdijeli se narod. ⁸ Jer sadukeji govore da nema vaskrsenija, ni anđela ni duha; a fariseji priznaju oboje. ⁹ I postade velika vika, i ustavši književnici od strane farisejske prepirahu se meðu sobom govoreæi: nikakvo zlo ne nalazimo na ovome èovjeku; ako li mu govori duh ili anđeo, da se ne suprotimo Bogu. ¹⁰ A kad posta raspra velika, pobjavši se vojvoda da Pavla ne raskinu, zapovjedi da siðu vojnici i da ga otmu između njih, i da ga odvedu u oko. ¹¹ A onu noæ stade Gospod predanjga i reèe: ne boj se, Pavle, jer kao što si svjedoèio za mene u Jerusalmu, tako ti valja i u Rimu svjedoèiti. ¹² A kad bi dan, uèiniše neki od Jevreja vijeæu i zakleše se govoreæi da neæe ni jesti ni piti dokle ne ubiju Pavla. ¹³ A bješe ih više od èetrdeset koji ovu kletvu uèiniše. ¹⁴ Ovi pristupivši ka glavarama svešteniekijem i starješinama, rekoše: kletvom zaklesmo se da neæemo ništa okusiti dok ne ubijemo Pavla; ¹⁵ Sad dakle vi sa saborom kažite vojvodi da ga sjutra svede k vama, kao da biste htjeli doznati bolje za njega; a mi smo gotovi da ga ubijemo prije nego se on približi. ¹⁶ A sin sestre Pavlove èuvši ovu zasjedu dođe i uđe u oko i kaza Pavlu. ¹⁷ A Pavle dozvavši jednoga od kapetana reèe: ovo momèe odvedi k vojvodi, jer ima nešto da mu kaže. ¹⁸ A on ga uze i dovede k vojvodi, i reèe: sužanj Pavle dozva me i zamoli da ovo momèe dovedem k tebi koje ima nešto da ti govori. ¹⁹ A vojvoda uzevši ga za ruku, i otišavši nasamo, pitaše ga: šta je što imaš da mi kažeš? ²⁰ A ono reèe: Jevreji dogovoriše se da te zamole da sjutra svedeš Pavla k njima na skupštinu, kao da bi htjeli bolje ispitati za njega; ²¹ Ali ti ih nemoj poslušati, jer ga èekaju od njih više od èetrdeset ljudi koji su se zakleli da neæe ni jesti ni piti dokle ga ne ubiju; i sad su gotovi, i èekaju tvoje obeæanje. ²² A vojvoda onda otpusti momèe zapovjedivši mu: nikom ne kazuj da si mi ovo javio. ²³ I dozvavši dvojicu od kapetana reèe: pripravite mi dvjesta vojnika da idu do Æesarije, i sedamdeset

konjika i dvjesta strijelaca, po treæemu sahatu noæi. ²⁴ I neka dovedu konje da posade Pavla, i da ga prate do Filiksa sudije. ²⁵ I napisa poslanicu u kojoj ovako govoraše: ²⁶ Od Klaudija Lisije èestitome Filiksu pozdravlje. ²⁷ Èovjeka ovoga uhvatiše Jevreji i šæahu da ga ubiju; ja pak dođoh s vojnicima i oteh ga doznavši da je Rimljanin. ²⁸ I želeæi doznati uzrok za koji ga krive svedoh ga na njihovu skupštinu. ²⁹ Tada nađoh da ga krive za pitanja zakona njihova, a da nema nikakve krivice koja zaslužuje smrt ili okove. ³⁰ I doznavši ja ugovor Jevrejski o glavi ovoga èovjeka odmah ga poslah k tebi zapovjedivši i suparnicima njegovijem da pred tobom kažu što imaju na nj. Zdrav budi! ³¹ A vojnici onda, kao što im se zapovjedi, uzeše Pavla i odvedoše ga noæu u Antipatridu. ³² A sjutradan ostavivši konjike da idu s njim, vratiše se u oko. ³³ A oni došavši u Æesariju, predaše poslanicu sudiji i izvedoše Pavla preda nj. ³⁴ A sudija proèitavši poslanicu zapita odakle je; i doznavši da je iz Kilikije ³⁵ Reèe: ispitaæu te kad suparnici tvoji doðu. I zapovjedi da ga èuvaju u dvoru Irodovom.

24 A poslije pet dana siđe poglavar sveštenieki Ananija sa starješinama i s ritorom nekijem Tertulom, koji iziðoše pred sudiju protiv Pavla. ² A kad njega dozvaše, poèe Tertul tužiti ga govoreæi: što živimo pod tobom u velikom miru, i pravice koje se ovome narodu èine tvojijem promišljanjem, ³ U svakom događaju i svuda, èestiti Filikse! primamo sa svakom zahvalnošæu. ⁴ Ali da ti mnogo ne dosađujem, molim te da nas ukratko poslušas sa svojom krotošæu. ⁵ Jer naðosmo ovoga èovjeka da je kuga, i podiže bunu protiv sviju Jevreja po vasionom svijetu, i da je kolovoða jeresi Nazaretskoj; ⁶ Koji se usudi i crkvu poganiti; koga mi i uhvatismo, i šæasmo da mu sudimo po zakonu svojemu. ⁷ Ali dođe Lisija vojvoda, i ote ga iz našijeh ruku na veliku silu, i posla k tebi, ⁸ Zapovjedivši i nama, koji ga tužimo, da idemo k tebi; a od njega možeš sam ispitavši doznati za sve ovo za što ga mi tužimo. ⁹ A i Jevreji se složiše govoreæi da je ovo tako. ¹⁰ A Pavle odgovori kad mu namaže sudija da govori: znajuæi od mnogo godina da si ti pravedni sudija ovome narodu, slobodno odgovaram za sebe: ¹¹ Ti možeš doznati da nema više od dvanaest dana kako ja iziðoh u Jerusalm da se pomolim Bogu, ¹² I niti me u crkvi naðoše da kome govorim, ili bunu da èinim u narodu, ni po zbornicama, ni u gradu, ¹³ Niti oni mogu posvjedoèiti šta tebi sad na mene govore. ¹⁴ Ovo ti pak priznajem da u putu, koji ovi nazivaju jeres, tako služim Bogu otaèkome, vjerujuæi sve što je napisano u zakonu i u prorocima, ¹⁵ I imajuæi nadanje na Boga da æe biti vaskrsenije mrtvima, i pravednicima i grješnicima, koje i sami ovi èekaju. ¹⁶ A za ovo se i ja trudim da imam èistu savjest svagda i pred Bogom i pred ljudima. ¹⁷ I poslije mnogo godina dođoh i donesoh milostinju narodu svome i prinose. ¹⁸ U tome me naðoše oèišæena u crkvi, ni s narodom, ni s vikom. ¹⁹ A imaju i Jevreji neki iz Azije kojima je trebalo da doðu preda te, i da se tuže ako imaju što na me. ²⁰ Ili

ovi sami neka kažu, ako su našli na meni kakvu krivicu, kad sam stajao na skupštini, ²¹ Osim jednoga ovoga glasa kojijem povikah stojeæi meðu njima: za vaskrsenije mrtvijenih dovedoste me danas na sud. ²² A kad Filiks èu ovo, odgodi im znajuæi vrlo dobro za ovaj put i reèe: kad dođe Lisija vojvoda, izvidjeæu vašu stvar. ²³ A kapetanu zapovjedi da se èuva Pavle, i da mu se oblaška, i nijednome od njegovijenih da se ne zabranjuje posluživati ga ili dolaziti k njemu. ²⁴ A poslije nekoliko dana dođe Filiks sa Drusilom ženom svojom, koja bješe Jevrejka, i dozva Pavla da èuje od njega vjeru u Hrista Isusa. ²⁵ A kad Pavle govoraše o pravdi i o èistoti i o sudu koji æe biti, uplaši se Filiks i odgovori: idi zasad; a kad uzimam kad, dozvaæu te. ²⁶ A uz to se i nadaše da æe mu Pavle dati novaca da bi ga pustio; zato ga i èesto dozivaše i razgovaraše se s njim. ²⁷ A kad se navršiše dvije godine, izmijeni Filiksa Porkije Fist. A Filiks, hoteæi Jevrejima uèiniti na volju, ostavi Pavla u sužanjstvu.

25 A Fist onda primivši vlast poslije tri dana iziđe iz Æesarije u Jerusalim. ² Onda glavari sveštenieki i starješine Jevrejske tužiše mu se na Pavla, i moljahu ga, ³ Ištuæi milosti protiv njega, da ga pošlje u Jerusalim; i naređivahu zasjedu da ga ubiju na putu. ⁴ A Fist odgovori da se Pavle èuva u Æesariji, a i on æe sam skoro onamo da ide: ⁵ Koji dakle mogu od vas, reèe, neka idu sa mnom, i ako ima kakva krivica na tom èovjeku neka ga tuže. ⁶ A pošto bi u njih ne više od deset dana, siđe u Æesariju, i sjutradan sjedavši na sudijnsku stolicu zapovjedi da dovedu Pavla. ⁷ A kad ga dovedoše, stadoše unaokolo Jevreji koji bijahu došli iz Jerusalima, i mnoge i teške krivice iznošahu na Pavla, kojijeh ne mogahu posvjedoèiti, ⁸ Kad se on odgovaraše: niti zakonu Jevrejskome, ni crkvi, ni æesaru što sagriješih. ⁹ Ali Fist, hoteæi Jevrejima uèiniti na volju, odgovori Pavlu i reèe: hoæeš da ideš gore u Jerusalim i ondje da ti sudim za to? ¹⁰ A Pavle reèe: ja stojim na sudu æesarevu, ovdje treba da mi se sudi: Jevrejima ništa nijesam skrivio, kao što i ti najbolje znaš. ¹¹ Ako li sam skrivio, ili uèinio što što zaslužuje smrt, ne marim umrijeti; ako li pak ništa nema na meni šta ovi na mene potvoraju, niko me ne može njima predati. Æesaru idem. ¹² Tada Fist, pogovorivši sa savjetnicima, odgovori: æesaru reèe da hoæeš: æesaru æeš poæi. ¹³ A pošto prođe nekoliko dana, Agripa car i Vernikija siđoše u Æesariju da pohode Fista. ¹⁴ I buduæi da ondje mnogo dana ostaše, kaza Fist caru za Pavla govoreæi: èovjeka jednoga ostavio je Filiks u tamnici, ¹⁵ Za kojega, kad ja bijah u Jerusalimu, iziđoše preda me glavari sveštenieki i starješine Jevrejske moleæi da ga osudim. ¹⁶ Ja im odgovorih da nije obièaj u Rimljana da se prije pokloni kakav èovjek na smrt dok se optuženi ne suoèi s onima koji ga tuže, i ne primi mjesto da odgovara za svoju krivicu. ¹⁷ A kad se oni ovdje sastaše, nikakvoga odlaganja ne uèinili, i sjutradan sjedavši na sudijnsku stolicu zapovjedih da dovedu èovjeka. ¹⁸ A oko njega stavši suparnici ni jedne krivice koje ja mišljah ne iznesoše. ¹⁹ Nego

imahu protiv njega nekakva pitanja o svojem sujevjerju, i o nekakvom Isusu, koji je umro pa Pavle govoraše da je živ. ²⁰ A ja ne znajuæi u ovome poslu šta æu èiniti, rekoh bi li htio iæi u Jerusalim i onamo da mu se sudi za ovo. ²¹ A kad Pavle reèe da ga èuvamo do suda Avgustova, zapovjedih da ga èuvaju dokle ga pošljem k æesaru. ²² A Agripa reèe Fistu: i ja bih rad èuti toga èovjeka. A on reèe: sjutra æeš ga èuti. ²³ Sjutradan pak, kad Agripa i Vernikija dođoše s velikijem ponosom, i uđoše u sudnicu s vojvodama i sa starješinama onoga grada, i kad zapovjedi Fist, dovedoše Pavla. ²⁴ I reèe Fist: Agripa care! i svi koji ste s nama! Vidite ovoga za kojega mi sve mnoštvo Jevreja dosađivaše i u Jerusalimu i ovdje, vièuæi da ne valja da on više živi. ²⁵ A ja doznavši da on ništa nije uèinio što zaslužuje smrt, a i on sam reèe da æe da ide k svijetlome æesaru, namislih da ga pošljem. ²⁶ Za kojega nemam šta upravo pisati gospodaru. Zato ga i dovedoh pred vas, a osobito preda te, Agripa care, da bih, pošto bude ispitivanje, imao šta pisati. ²⁷ Jer mi se èini ludo sužnja poslati, a krivice njegove ne javiti.

26 A Agripa reèe Pavlu: dopušta ti se da govoriš sam za se. Onda Pavle pruživši ruku odgovaraše: ² Za sreæu svoju držim, care Agripa! što se danas pred tobom odgovaram za sve što me potvoraju Jevreji, ³ A najviše što znam da ti poznaješ sve Jevrejske obièaje i prepiranja. Zato te molim da me poslušaj milostivo. ⁴ Moje dakle življenje od mladosti, koje je isprva bilo meðu narodom mojijem u Jerusalimu, znadu svi Jevreji. ⁵ Kako me znadu isprva, ako hoæe posvjedoèiti, da po poznatoj jeresi naše vjere življeh farisejski. ⁶ I sad stojim pred sudom za nadanje obeæanja koje Bog obreèe ocevim našijem, ⁷ Kome se svi dvanaest koljena našijeh jednako dan i noæ služeæi nadaju da æe doæi. Za ovo nadanje optužen sam, care Agripa, od Jevreja. ⁸ Šta? zar vi mislite da se ne može vjerovati da Bog mrtve podiže? ⁹ Tako i ja mišljah da mi valja mnoga zla èiniti protiv imena Isusa Nazareæanina, ¹⁰ Kao što i uèinili u Jerusalimu; i mnoge od svetijenih ja zatvorah u tamnice, primivši vlast od glavara svešteniekijenih; i kad ih ubijahu, pristajah na sud. ¹¹ I po svijem zbornicama muèeæi ih èesto, nagonjah da hule na Isusa; i odviše mrzeæi na njih gonjah ih tja i do tuđijenih gradova. ¹² Za koje iduæi u Damask s vlašæu i zapoviješæu od glavara svešteniekijenih, ¹³ U podne, care, vidjeh na putu s neba svjetlost veæu od sijanja sunèanoga, koja obasja mene i one što iðahu sa mnom. ¹⁴ A kad mi svi padosmo na zemlju, èuh glas gdje govori meni i kazuje Jevrejskijem jezikom: Savle! Savle! zašto me goniš? Teško ti je protivu bodila praæati se. ¹⁵ A ja rekoh: ko si ti, Gospode? A on reèe: ja sam Isus, kojega ti goniš; ¹⁶ Nego ustani i stani na noge svoje; jer ti se za to javih da te uèinim slugom i svjedokom ovome što si vidio i što æu ti pokazati, ¹⁷ Izbavljajuæi te od naroda Jevrejskoga i od neznabožaca, kojima æu te poslati, ¹⁸ Da im otvoriš oèi da se obrate od tame k vidjelu i od oblasti sotonine k Bogu, da prime oproštenje grijeha i dostojanje meðu

osveæenima vjerom mojom. ¹⁹ Zato, care Agripa! ne bih nepokoran nebeskoj utvari; ²⁰ Nego najprije onima koji su u Damasku i u Jerusalemu, potom i po svojoj zemlji Jevrejskoj, i neznabošcima propovijedah da se pokaju, i da se obrate k Bogu èineæi djela dostojna pokajanja. ²¹ Zato me Jevreji uhvatiše u crkvi i šæahu da me raskinu. ²² Ali dobivši pomoæ Božiju stojim do samoga ovog dana, i svjedoèim i malom i velikom, ne kazujuæi ništa osim što proroci kazaše da æe biti, i Mojsije: ²³ Da æe Hristos postradati, i da æe biti prvi iz vaskrsenija mrtvih i propovijedati vidjelo narodu Jevrejskome i neznabošcima. ²⁴ A kad on ovo odgovaraše, reèe Fist velikijem glasom: zar luduješ, Pavle? Mnoge te knjige izvode iz pameti. ²⁵ A on reèe: ne ludujem, èestiti Fiste, nego rijeèi istine i razuma kazujem. ²⁶ Jer za ovo zna car, kojemu i govorim slobodno; jer ne vjerujem da mu je što od ovoga nepoznato; jer ovo nije bilo u uglu. ²⁷ Vjeruješ li, care Agripa, prorocima? Znam da vjeruješ. ²⁸ A Agripa reèe Pavlu: još malo pa æeš me nagovoriti da budem hrišæanin. ²⁹ A Pavle reèe: molio bih Boga i za malo i za mnogo da bi ne samo ti nego i svi koji me slušaju danas bili takovi kao i ja što sam, osim okova ovijeh. ³⁰ I kad on ovo reèe, usta car i sudija i Vernikija, i koji sjeðahu s njima, ³¹ I otišavši razgovarahu se meðu sobom govoreæi: ovaj èovjek nije uèinio ništa što zasluðuje smrt ili okove. ³² A Agripa reèe Fistu: ovaj èovjek mogaše biti pušten da ne reèe da hoæe k æesaru. I tako sudija namisli da ga pošlje k æesaru.

27 I kao što bi odreðeno da idemo u Talijansku, predaše i Pavla i druge neke sužnje kapetanu, po imenu Juliju, od æesareve èete. ² A kad uðosmo u laðu Adramitsku da plovimo u Azijska mjesta, otiskosmo se; i s nama bješe Aristarh Maæedonac iz Soluna. ³ I drugi dan doðosmo u Sidon. I Julije dræaše Pavla lijepo, i dopusti mu da odlazi k svojijem prijateljima i da ga posluðuju. ⁴ I odande odvezavši se doplovismo u Kipar, jer vjetrovi bijahu protivni. ⁵ I preplovivši puèinu Kilikijsku i Pamfilijsku doðosmo u Miru Likijsku. ⁶ I ondje našavši kapetan laðu Aleksandrijsku koja plovi u Talijansku, metnu nas u nju. ⁷ I plovivši mnogo dana sporo, i jedva došavši prema Knidu, jer nam vjetar ne dadijaše, doplovismo pod Krit kod Salmone. ⁸ I jedva se vozeæi pored kraja, doðosmo na jedno mjesto koje se zove Dobra Pristaništa, kod kojega blizu bješe grad Laseja. ⁹ A pošto proðe mnogo vremena, i veæ plovljenje ne bijaše bez straha, jer i post veæ bješe prošao, svjetovaše Pavle ¹⁰ Govoreæi im: ljudi! vidim da æe plovljenje biti s mukom i velikom štetom ne samo tovara i laðe nego i duša našijeh. ¹¹ Ali kapetan poslušava veæema kormanoša i gospodara od laðe negoli Pavlove rijeèi. ¹² A ne buduæi pristanište zgodno za zimovnik, svjetovahu mnogi da se odvezu odande, ne bi li kako mogli doæi do Finika, i ondje da zimuju u pristaništu Kritskom, koje gleda k jugu i k zapadu. ¹³ I kad dunu jug, mišljahu da im se volja ispuni, i podignuvši jedra plovjahu pokraj Krita. ¹⁴ Ali ne zadugo potom dunu

nasuprot njemu buran vjetar koji se zove Evroklidon. ¹⁵ A kad se laða ote, i ne mogaše se vjetru protiviti, predadosmo je valovima i nošahu nas. ¹⁶ A kad proðosmo mimo jedno ostrvo koje se zove Klauda, jedva mogosmo udræati èamac, ¹⁷ Koji izvukavši, svakojako pomagahu, te ga privezasmo odozdo za laðu; a bojeæi se da ne udari na prud, spustismo jedra, i tako se plavljasmo. ¹⁸ A kad nam veoma dosaðivaše bura sjutradan izbacivahu toware. ¹⁹ I u treæi dan svojim rukama izbacismo alat laðarski. ²⁰ A kad se ni sunce ni zvijezde za mnogo dana ne pokazaše, i bura ne mala navalila, bijaše propao sav nad da æemo se izbaviti. ²¹ I kad se zadugo nije jelo, onda Pavle stavši preda njih reèe: trebaše dakle, o ljudi! poslušati mene, i ne otiskivati se od Krita, i ne imati ove muke i štete. ²² I evo sad vas molim da budete dobre volje: jer nijedna duša od vas neæe propasti osim laðe; ²³ Jer u ovu noæ stade preda me anðeo Boga kojega sam ja i kome sluþim, ²⁴ Govoreæi: ne boj se, Pavle! valja ti doæi pred æesara; i evo ti darova Bog sve koji se voze s tobom. ²⁵ Zato ne bojte se, ljudi; jer vjerujem Bogu da æe tako biti kao što mi bi reèeno. ²⁶ Ali valja nam doæi na jedno ostrvo. ²⁷ A kad bi èetrnaesta noæ, i mi se u ponoæi plavljasmo po Adrijanskoj puèini, pomisliše laðari da se pribliþuju k nekakvoj zemlji. ²⁸ I izmjerivši dubinu naðoše dvadeset hvati; i prošavši malo opet izmjeriše, i naðoše petnaest hvati. ²⁹ Onda bojeæi se da kako ne udare na prudovita mjesta baciše sa stražnjega kraja laðe èetiri lengera, pa se moljasmu Bogu da svane. ³⁰ A kad laðari gledahu da pobjegnu iz laðe, i spustiše èamac u more izgovarajuæi se kao da hoæe s prednjega kraja da spuste lengere, ³¹ Reèe Pavle kapetanu i vojnicima: ako ovi ne ostanu u laði, vi ne možete živi ostati. ³² Tada vojnici odrezaše uža na èamcu i pustiše ga te pade. ³³ A kad šæaše da svane, moljaše Pavle sve da jedu, govoreæi: èetrnaesti je dan danas kako èekate i ne jeduæi živite ništa ne okusivši. ³⁴ Zato vas molim da jedete: jer je to za vaše zdravlje. A ni jednome od vas dlaka s glave neæe otpasti. ³⁵ I rekavši ovo uze hljeb, i dade hvalu Bogu pred svima, i prelomivši stade jesti. ³⁶ Onda se svi razveselivši i oni jedoše. ³⁷ A u laði bijaše nas duša svega dvjesta i sedamdeset i šest. ³⁸ I nasitivši se jela, oblakšaše laðu izbacivši pšenicu u more. ³⁹ A kad bi dan ne poznavahu zemlje; nego ugledaše nekakav zaliv s pijeskom, na koji se dogovoriše, ako bude moguæe, da izvuku laðu. ⁴⁰ I podignuvši lengere voæahu se po moru, i odriješivši uža na krmama, i raširivši malo jedro prema vjetriæu koji duhaše, voæasmo se kraju. ⁴¹ A kad doðosmo kao na jedan jezik, gdje se more kao razdjeljuje, nasadi se laða; i prednji kraj, koji se nasadi, osta tvrd da se ne može pomaknuti, a krma se razbijaše od sile valova. ⁴² A vojnici se dogovoriše da pobiju sužnje, da koji ne ispliva i ne uteèe. ⁴³ Ali kapetan æeleæi saèuvati Pavla zabrani njihov dogovor, i zapovjedi onima koji znadu plivati da iskoèe najprije, i da iziðu na zemlju; ⁴⁴ A

ostali jedni na daskama a jedni na èemu od lađe. I tako iziđoše svi živi na zemlju.

28 I kad iziđoše sreæno iz lađe, tada razumješe da se ostrvo zove Melit. ² A divljaci èinjahu nam ne malu ljubav, jer naložiše oganj i primiše nas sve zbog dažda koji iđaše, i zbog zime. ³ A Pavle zgrabivši gomilu granja naloži na oganj, i izišavši zmija od vruæine skoèi mu na ruku. ⁴ I kad vidješe divljaci zmiiju gdje visi o ruci njegovoj, govorahu jedan drugome: jamaèno je ovaj èovjek krvnik, kojega izbavljena od mora sud Božij ne ostavi da živi. ⁵ A on otresavši zmiiju u oganj ne bi mu ništa zlo. ⁶ A oni èekahu da on oteèe ili ujedanput da padne mrtav. A kad zadugo èekaše, i vidješe da mu ništa zlo ne bi, promijeniše se, i govorahu da je on Bog. ⁷ A naokolo oko onoga mjesta bijahu sela poglavara od ostrva po imenu Poplija, koji nas primi i ugosti ljubazno tri dana. ⁸ A dogodi se da otac Poplijev ležaše od groznice i od srdobolje, kojemu ušavši Pavle pomoli se Bogu i metnu ruke svoje na nj i iscijeli ga. ⁹ A kad to bi, dolažahu i drugi koji bijahu bolesni na ostrvu onome, i iscjeljivahu se. ¹⁰ I poštovahu nas velikijem èastima; i kad pođosmo, spremiše nam što je od potrebe. ¹¹ A poslije tri mjeseca odvezosmo se na lađi Aleksandrijskoj, koja je bila prezimila na ostrvu, i bijahu na njoj napisani Dioskuri. ¹² I doplovivši u Sirakuzu ostasmo ondje tri dana. ¹³ A odande otplovivši dođosmo u Rigiju; i poslije jednoga dana kad dunu jug, dođosmo drugi dan u Potiole. ¹⁴ Ondje nađemo braæu, i oni nas zamole te ostanemo kod njih sedam dana; i tako pođosmo u Rim. ¹⁵ I odande èuvši braæa za nas iziđoše nam na susret tja do Apijeva pazara i tri krème. I kad ih vidje Pavle, dade hvalu Bogu, i oslobodi se. ¹⁶ A kad dođosmo u Rim, kapetan predade sužnje vojvodi. Ali se Pavlu dopusti da živi gdje hoæe s vojnikom koji ga

èuvaše. ¹⁷ A poslije tri dana Pavle sazva starješine Jevrejske. I kad se oni skupiše, govoraše im: ljudi braæo! ja ništa ne uèinim protivno narodu ili obièajima otaèikijem; i Jerusalimljani predaše me kao sužnja u ruke Rimljanima, ¹⁸ Koji izvidjevši za mene šæahu da me puste, jer se ne nađe na meni nijedna smrtna krivica. ¹⁹ Ali kad Judejci govorahu nasuprot, natjera me nevolja da se išem pred æesara, ne kao da bih svoj narod imao što tužiti. ²⁰ Toga radi uzroka zamolih vas da se vidimo i da se razgovorimo; jer nada radi Izrailjeva okovan sam u ovo gvoždè. ²¹ A oni mu rekoše: mi niti primismo pisma za te iz Judeje; niti dođe ko od braæe da javi ili da govori što zlo za tebe. ²² Nego molimo da èujemo od tebe šta misliš; jer nam je poznato za ovu jeres da joj se svuda nasuprot govori. ²³ I odredivši mu dan dođoše k njemu u gostionicu mnogi; kojima kazivaše svjedoèeæi carstvo Božije i uvjeravajuæi ih za Isusa iz zakona Mojsijeva i iz proroka od jutra do samoga mraka. ²⁴ I jedni vjerovahu onome što govoraše a jedni ne vjerovahu. ²⁵ A buduæi nesložni među sobom, odlažahu kad reèe Pavle jednu rijeè: dobro kaza Duh sveti preko proroka Isaije ocevima našijem ²⁶ Govoreæi: idi k narodu ovome i kaži: ušima æete èuti i neæete razumjeti; i oèima æete gledati i neæete vidjeti. ²⁷ Jer odrveni srce ovoga naroda, i ušima teško èuju, i oèima svojijem zažmuriše da kako ne vide oèima, i ušima ne èuju, i srcem ne razumiju, i da se ne obrate da ih iscijelim. ²⁸ Da vam je dakle na znanje da se neznabošcima posla spasenije Božije, oni æe i èuti. ²⁹ I kad on ovo reèe, otidoše Jevreji prepiruæi se među sobom. ³⁰ A Pavle ostade pune dvije godine o svome trošku, i doèekivaše sve koji mu dolažahu, ³¹ Propovijedajuæi carstvo Božije, i uèeæi o Gospodu našem Isusu Hristu slobodno, i niko mu ne branjaše.

Rimljanima

1 Od Pavla, sluge Isusa Hrista, pozvanoga apostola izabranoga za jevanđelje Božije, ² Koje Bog naprijed obeća preko proroka svojijeh u svetijem pismima ³ O sinu svojemu, koji je po tijelu rođen od sjemena Davidova, ⁴ A posvjedožen silno za sina Božijega Duhom svetinje po vaskrseniju iz mrtvijeh, Isusu Hristu Gospodu našem, ⁵ Preko kojega primismo blagodat i apostolstvo, da pokorimo sve neznabošce vjeri imena njegovoga; ⁶ Među kojima ste i vi pozvani Isusu Hristu, ⁷ Svima koji su u Rimu, ljubaznima Bogu, i pozvanima svetima: blagodat vam i mir od Boga oca našega i Gospoda Isusa Hrista. ⁸ Prvo dakle zahvaljujem Bogu svojemu kroz Isusa Hrista za sve vas što se vjera vaša glasi po svemu svijetu. ⁹ Jer mi je svjedok Bog, kojemu služim duhom svojijem u jevanđelju sina njegova, da vas se opominjem bez prestanka, ¹⁰ Moleći se svagda Bogu u molitvama svojijem da bi mi kad Božija volja pomogla da dođem k vama; ¹¹ Jer želim vidjeti vas, da vam dam kakav duhovni dar za vaše utvrđenje, ¹² To jest, da se s vama utješim vjerom opštom, i vašom i mojom. ¹³ Ali vam neću zatajiti, braćo, da sam mnogo puta htio da vam dođem, pa bih zadržan doslije, da i među vama imam kakav plod, kao i među ostalijem neznabošcima. ¹⁴ Dužan sam i Grcima i divljacima, i mudrima i nerazumnima. ¹⁵ Zato, od moje strane, gotov sam i vama u Rimu propovjediti jevanđelje. ¹⁶ Jer se ne stidim jevanđelja Hristova; jer je sila Božija na spasenije svakome koji vjeruje, a najprije Jevrejinu i Grku. ¹⁷ Jer se u njemu javlja pravda Božija iz vjere u vjeru, kao što je napisano: pravednik æe od vjere živ biti. ¹⁸ Jer se otkriva gnjev Božij s neba na svaku bezbožnost i nepravdu ljudi koji drže istinu u nepravdi. ¹⁹ Jer što se može doznati za Boga poznato je njima: jer im je Bog javio; ²⁰ Jer što se na njemu ne može vidjeti, od postanja svijeta moglo se poznati i vidjeti na stvorenjima, i njegova vječna sila i božanstvo, da nemaju izgovora. ²¹ Jer kad poznaše Boga, ne proslaviše ga kao Boga niti mu zahvališe, nego zaludješe u svojijem mislima, i potamnije nerazumno srce njihovo. ²² Kad se građahu mudri, poludješe, ²³ I pretvoriše slavu vješnoga Boga u oblije smrtnoga èovjeka i ptica i èetvoronožnijeh životinja i gadova. ²⁴ Zato ih predade Bog u željama njihovijeh srca u neèistotu, da se pogane tjelesa njihova među njima samima; ²⁵ Koji pretvoriše istinu Božiju u laž, i veæma poštovaše i poslužiše tvar nego tvorca, koji je blagosloven vavijek. Amin. ²⁶ Zato ih predade Bog u sramne slasti; jer žene njihove pretvoriše putno

upotrebljavanje u besputno. ²⁷ Tako i ljudi ostavivši putno upotrebljavanje ženskoga roda, raspališe se željom svojom jedan na drugoga, i ljudi s ljudima èinjahu sram, i platu koja trebaše za prijevaru njihovu primahu na sebi. ²⁸ I kao što ne marahu da poznadu Boga, zato ih Bog predade u pokvaren um da èine što ne valja, ²⁹ Da budu napunjeni svake nepravde, kurvarstva, zloæe, lakomstva, pakosti; puni zavisti, ubistva, svaðe, lukavstva, zloæudnosti; ³⁰ Šaptaèi, opadaèi, bogomrsci, siledžije, hvališe, ponositi, izmišljaèi zala, nepokorni roditeljima, ³¹ Nerazumni, nevjere, neljubavni, neprimirljivi, nemilostivi. ³² A neki i pravdu Božiju poznavši da koji to èine zaslužuju smrt, ne samo to èine, nego pristaju na to i onima koji èine.

2 Zato se ne možeš izgovoriti, o èovjeèe koji god sudiš! jer kojijem sudom sudiš drugome, sebe osuđuješ; jer to èiniš sudeći. ² A znamo da je sud Božij prav na one koji to èine. ³ Nego pomišljaš li, o èovjeèe koji sudiš onima koji to èine, i sam èiniš to! da æeš ti pobjeći od suda Božijega? ⁴ Ili ne mariš za bogatstvo njegove dobrote i krotosti i trpljenja, ne znajuæi da te dobrota Božija na pokajanje vodi? ⁵ Nego svojom drvenosti i nepokajanjem srcem sabiraš sebi gnjev za dan gnjeva u koji æe se pokazati pravedni sud Boga, ⁶ Koji æe dati svakome po djelima njegovijem: ⁷ Onima dakle koji su trpljenjem djela dobroga tražili slavu i èast i neraspadljivost, život vjeèni; ⁸ A onima koji se uz prkos suprote istini a pokoravaju se nepravdi, nemilost i gnjev. ⁹ Nevolja i tuga na svaku dušu èovjeka koji èini zlo, a najprije Jevrejina i Grka; ¹⁰ A slava i èast i mir svakome koji èini dobro, a najprije Jevrejinu i Grku; ¹¹ Jer Bog ne gleda ko je ko. ¹² Jer koji bez zakona sagriješiše, bez zakona æe i izginuti; i koji u zakonu sagriješiše, po zakonu æe se osuditi ¹³ Jer pred Bogom nijesu pravedni oni koji slušaju zakon, nego æe se oni opravdati koji ga tvore; ¹⁴ Jer kad neznabošci ne imajuæi zakona sami od sebe èine što je po zakonu, oni zakona ne imajuæi sami su sebi zakon: ¹⁵ Oni dokazuju da je ono napisano u srcima njihovijem što se èini po zakonu, buduæi da im savjest svjedoèi, i misli među sobom tuže se ili pravdaju ¹⁶ Na dan kad Bog uzasudi tajne ljudske po jevanđelju mojemu preko Isusa Hrista. ¹⁷ Gle, ti se zoveš Jevrejin, a oslanjaš se na zakon i hvališ se Bogom, ¹⁸ I poznaješ volju, i izbiraš što je bolje, jer si nauèen od zakona; ¹⁹ I misliš da si vođ slijepima, vidjelo onima koji su u mraku, ²⁰ Nakazatelj bezumnima, uèitelj djeci, koji imaš ugled razuma i istine u zakonu. ²¹ Uèeæi dakle drugoga sebe ne uèiš; ²² Propovijedajuæi da se ne krade, kradeš;

govoreæi: ne èini preljube, èiniš preljubu; gadeæi se na idole, kradeš svetinju; ²³ Koji se hvališ zakonom, a prijestupom zakona sramotiš Boga. ²⁴ Jer se ime Božije zbog vas huli u neznabošcima, kao što stoji napisano. ²⁵ Obrezanje pomaže ako zakon držiš; ako li si prestupnik zakona, obrezanje je tvoje neobrezanje postalo. ²⁶ Ako dakle neobrezanje pravdu zakona drži, zašto se ne bi njegovo neobrezanje za obrezanje uzelo? ²⁷ I onaj koji je od roda neobrezan i izvršuje zakon, osudiæe tebe koji si sa slovima i obrezanjem prestupnik zakona. ²⁸ Jer ono nije Jevrejin koji je spolja Jevrejin, niti je ono obrezanje koje je spolja na tijelu; ²⁹ Nego je ono Jevrejin koji je iznutra, i obrezanje srca duhom a ne slovima, to je obrezanje; kome je hvala ne od ljudi nego od Boga.

3 Šta je dakle bolji Jevrejin od drugih ljudi? Ili šta pomaže obrezanje? ² Mnogo svakojako; prvo što su im povjerene rijeèi Božije. ³ A što neki ne vjerovali, šta je za to? Eda æe njihovo nevjerstvo vjeru Božiju ukinuti? ⁴ Bože saèuvaj! nego Bog neka bude istinit, a èovjek svaki laža, kao što stoji napisano: da se opravdaš u svojijem rijeèima, i da pobijediš kad ti stanu suditi. ⁵ Ako li nepravda naša Božiju pravdu podiže, šta æemo reæi? Eda li je Bog nepravedan kad se srdi? Po èovjeku govorim: ⁶ Bože saèuvaj! Jer kako bi mogao Bog suditi svijetu? ⁷ Jer ako istina Božija u mojoj laži veæa postane na slavu njegovu, zašto još i ja kao grješnik da budem osuđen? ⁸ Zašto dakle kao što vièu na nas, i kao što kažu neki da mi govorimo) da ne èinimo zla da dođe dobro? Njima æe sud biti pravedan. ⁹ Šta dakle? Jesmo li bolji od njih? Nipošto! Jer gore dokazasmo da su i Jevreji i Grci svi pod grijehom, ¹⁰ Kao što stoji napisano: ni jednoga nema pravedna; ¹¹ Ni jednoga nema razumna, i ni jednoga koji traži Boga; ¹² Svi se ukloniše i zajedno nevaljali postashe: nema ga koji èini dobro, nema ni jednoga ciglog. ¹³ Njihovo je grlo grob otvoren, jezicima svojim varaju, i jed je aspidin pod usnama njihovima. ¹⁴ Njihova su usta puna kletve i grèine. ¹⁵ Njihove su noge brze da proljevaju krv. ¹⁶ Na putovima je njihovima raskopavanje i nevolja; ¹⁷ I puta mirnoga ne poznaše. ¹⁸ Nema straha Božijega pred oèima njihovima. ¹⁹ A znamo da ono što zakon govori, govori onima koji su u zakonu, da se svaka usta zatisnu, i sav svijet da bude kriv Bogu; ²⁰ Jer se djelima zakona nijedno tijelo neæe opravdati pred njim; jer kroz zakon dolazi poznanje grijeha. ²¹ A sad se bez zakona javi pravda Božija, posvjedoèena od zakona i od proroka; ²² A pravda Božija vjerom Isusa Hrista u sve i na sve koji vjeruju; jer nema razlike. ²³ Jer svi sagriješise i izgubili su slavu Božiju, ²⁴ I opravdaæe se zabadava blagodaæu njegovom, otkupom Isusa Hrista. ²⁵ Kojega postavi Bog oèišæenje vjerom u krvi njegovoj da pokaže svoju pravdu oprostjenjem preðasnijih grijeha; ²⁶ U podnošenju Božijemu, da pokaže pravdu svoju u sadašnje vrijeme da je on pravedan i da pravda onoga koji je od vjere Isusove. ²⁷ Gdje je dakle hvala? Proðe. Kakijem zakonom? je li zakonom djela? Ne,

nego zakonom vjere. ²⁸ Mislimo dakle da æe se èovjek opravdati vjerom bez djela zakona. ²⁹ Ili je samo Jevrejski Bog, a ne i neznabožaèki? Da, i neznabožaèki. ³⁰ Jer je jedan Bog koji æe opravdati obrezanje iz vjere i neobrezanje vjerom. ³¹ Kvarimo li dakle zakon vjerom? Bože saèuvaj! nego ga još utvrðujemo.

4 Šta æemo dakle reæi za Avraama, oca svojega, da je po tijelu našao? ² Jer ako se Avraam djelima opravda, ima hvalu, ali ne u Boga. ³ Jer šta govori pismo? Vjerova Avraam Bogu, i primi mu se u pravdu. ⁴ A onome koji radi ne broji se plata po milosti nego po dugu. ⁵ A onome koji ne radi a vjeruje onoga koji pravda bezbožnika, prima se vjera njegova u pravdu. ⁶ Kao što i David govori da je blago èovjeku kome Bog prima pravdu bez djela zakona: ⁷ Blago onima kojima se oprostiše bezakonja, i kojima se grijesi prikrise. ⁸ Blago èovjeku kome Gospod ne prima grijeha. ⁹ Ovo dakle blaženstvo ili je u obrezanju ili u neobrezanju? Jer govorimo da se Avraamu primi vjera u pravdu. ¹⁰ Kako mu se dakle primi? ili kad je bio u obrezanju ili neobrezanju? Ne u obrezanju nego u neobrezanju. ¹¹ I primi znak obrezanja kao peèat pravde vjere koju imaše u neobrezanju, da bi bio otac sviju koji vjeruju u neobrezanju; da se i njima primi u pravdu; ¹² I da bi bio otac obrezanja ne samo onima koji su od obrezanja, nego i onima koji hode po stopama vjere koja bješe u neobrezanju oca našega Avraama. ¹³ Jer obeæanje Avraamu ili sjemenu njegovu da bude našljednik svijetu ne bi zakonom nego pravdom vjere. ¹⁴ Jer ako su našljednici oni koji su od zakona, propade vjera, i pokvari se obeæanje. ¹⁵ Jer zakon gradi gnjev; jer gdje nema zakona nema ni prijestupa. ¹⁶ Zato od vjere da bude po milosti da obeæanje tvrdo ostane svemu sjemenu, ne samo koje je od zakona nego i koje je od vjere Avraama, koji je otac svima nama, ¹⁷ Kao što stoji napisano: postavih te oca mnogijem narodima) pred Bogom kome vjerova, koji oživljuje mrtve, i zove ono što nije kao ono što jest: ¹⁸ On vjerova na nad kad se nije bilo nièemu nadati da æe on biti otac mnogijem narodima, kao što mu bješe reèeno: tako æe biti sjeme tvoje. ¹⁹ I ne oslabivši vjerom ne pogleda ni na svoje veæ umoreno tijelo, jer mu bješe negdje oko sto godina, ni na mrtvost Sarine materice. ²⁰ I za obeæanje Božije ne posumnja se nevjerovanjem, nego ojaèa u vjeri, i dade slavu Bogu. ²¹ I znadijaše jamaèno da što obeæa kadar je i uèiniti. ²² Zato se i primi njemu u pravdu. ²³ Ali nije pisano za njega jednoga samo da mu se primi, ²⁴ Nego i za nas, kojima æe se primiti ako vjerujemo onoga koji vaskrse Isusa Hrista Gospoda našega iz mrtvih, ²⁵ Koji se predade za grijeh naše, i ustade za opravdanje naše.

5 Opravdavši se dakle vjerom, imamo mir s Bogom kroz Gospoda svojega Isusa Hrista, ² Kroz kojega i pristup našosmo vjerom u ovu blagodat u kojoj stojimo, i hvalimo se nadanjem slave Božije. ³ Ne samo pak to, nego se hvalimo i nevoljama, znajuæi da nevolja trpljenje gradi; ⁴ A trpljenje iskustvo, a iskustvo nadanje; ⁵ A nadanje neæe se osramotiti, jer se ljubav

Božija izli u srca naša Duhom svetijem koji je dat nama. ⁶ Jer Hristos još kad slabi bjesmo umrije u vrijeme svoje za bezbožnike. ⁷ Jer jedva ko umre za pravednika; za dobroga može biti da bi se ko usudio umrijeti. ⁸ Ali Bog pokazuje svoju ljubav k nama što Hristos još kad bijasmo grješnici umrije za nas. ⁹ Mnogo æemo dakle veæma biti kroza nj spaseni od gnjeva kad smo se sad opravdali krvlju njegovom. ¹⁰ Jer kad smo se pomirili s Bogom smræu sina njegova dok smo još bili neprijatelji, mnogo æemo se veæma spasti u životu njegovu kad smo se pomirili. ¹¹ Ne samo pak to, nego se hvalimo i Bogom kroz Gospoda svojega Isusa Hrista, kroz kojega sad primismo pomirenje. ¹² Zato kao što kroz jednoga èovjeka dođe na svijet grijeh, i kroz grijeh smrt, i tako smrt uđe u sve ljude, jer svi sagriješiše. ¹³ Jer grijeh bješe na svijetu do zakona; ali se grijeh ne primaše kad ne bješe zakona; ¹⁴ Nego carova smrt od Adama tja do Mojsija i nad onima koji nijesu sagriješili prestupivši kao Adam, koji je prilika onoga koji šæadijaše doæi. ¹⁵ Ali dar nije tako kao grijeh; jer kad kroz grijeh jednoga pomriješe mnogi, mnogo se veæa blagodat Božija i dar izli izobilno na mnoge blagodaæu jednoga èovjeka Isusa Hrista. ¹⁶ I dar nije kao grijeh jednoga: jer za grijeh jednoga bi osuđenje, a dar od mnogijeh grijehova opravdanje. ¹⁷ Jer kad za grijeh jednoga carova smrt kroz jednoga, koliko æe veæma oni koji primaju izobilje blagodati i dar pravde u životu carovati kroz jednoga Isusa Hrista! ¹⁸ Zato dakle kao što za grijeh jednoga dođe osuđenje na sve ljude, tako i pravdom jednoga dođe na sve ljude opravdanje života. ¹⁹ Jer kao što neposlušanjem jednoga èovjeka postase mnogi grješni, tako æe i poslušanjem jednoga biti mnogi pravedni. ²⁰ A zakon dođe uz to da se umnoži grijeh; jer gdje se umnoži grijeh ondje se još veæma umnoži blagodat, ²¹ Da kao što carova grijeh za smrt, tako i blagodat da caruje pravdom za život vjeèni, kroz Isusa Hrista Gospoda našega.

6 Šta æemo dakle reæi? Hoæemo li ostati u grijehu da se blagodat umnoži? Bože saèuvaj! ² Jer koji umrijesmo grijehu kako æemo još živjeti u njemu? ³ Ili ne znate da svi koji se krstismo u Isusa Hrista, u smrt njegovu krstismo se? ⁴ Tako se s njim pogrebosmo krštenjem u smrt da kao što usta Hristos iz mrtvih slavom oèinom, tako i mi u novom životu da hodimo. ⁵ Jer kad smo jednaki s njim jednakom smræu, biæemo i vaskrsenijem; ⁶ Znajuæi ovo da se stari naš èovjek razape s njime, da bi se tijelo grješno pokvarilo, da više ne bismo služili grijehu. ⁷ Jer koji umrije oprost se od grijeha. ⁸ A ako umrijesmo s Hristom, vjerujemo da æemo i živjeti s njim, ⁹ Znajuæi da Hristos usta iz mrtvih, veæ više ne umire; smrt više neæe obladati njime. ¹⁰ Jer što umrije, grijehu umrije jedanput; a što živi, Bogu živi. ¹¹ Tako i vi dakle držite sebe da ste mrtvi grijehu a živi Bogu u Hristu Isusu Gospodu našem. ¹² Da ne caruje dakle grijeh u vašemu smrtnom tijelu, da ga slušate u vlastima njegovijem; ¹³ Niti dajite udova svojijeh grijehu za oružje nepravde; nego dajite

sebe Bogu, kao koji ste živi iz mrtvih, i ude svoje Bogu za oružje pravde. ¹⁴ Jer grijeh neæe vama obladati, jer nijeste pod zakonom nego pod blagodaæu. ¹⁵ Šta dakle? Hoæemo li griješiti kad nijesmo pod zakonom nego pod blagodaæu? Bože saèuvaj! ¹⁶ Ne znate li da kome dajete sebe za sluge u poslušanje, sluge ste onoga koga slušate, ili grijeha za smrt, ili poslušanja za pravdu? ¹⁷ Hvala dakle Bogu što bivši robovi grijehu poslušaste od srca tu nauku kojoj se i predadoste. ¹⁸ Oprostivši se pak od grijeha postaste sluge pravdi. ¹⁹ Kao èovjek govorim, za slabost vašega tijela. Jer kao što dadoste ude svoje za robove neèistoti i bezakonju na bezakonje, tako sad dajite ude svoje za sluge pravdi na posveæenje. ²⁰ Jer kad bijaste robovi grijehu, prosti bijaste od pravde. ²¹ Kakav dakle onda imadoste plod za koji se sad stidite? Jer je onoga kraj smrt. ²² A sad oprostivši se od grijeha, i postavši sluge Božije, imate plod svoj na posveæenje, a kraj život vjeèni. ²³ Jer je plata za grijeh smrt, a dar Božij je život vjeèni u Hristu Isusu Gospodu našem.

7 Ili ne znate, braæo jer govorim onima koji znadu zakon da zakon vlada nad èovjekom dokle je živ? ² Jer je udata žena privezana zakonom za muža dokle god on živi; a ako li muž njezin umre, razdriješ se od zakona muževljega. ³ Zato dakle dok joj je muž živ biva preljuboèinica ako pođe za drugog muža; a ako joj umre muž prosta je od zakona da ne bude preljuboèinica ako pođe za drugoga. ⁴ Zato, braæo moja, i vi umrijeste zakonu tijelom Hristovijem, da budete drugoga, onoga što usta iz mrtvih, da plod donesemo Bogu. ⁵ Jer kad bijasmo u tijelu, bijahu slasti grjehovne, koje zakon raðahu u udima našima da se smrti plod donosi. ⁶ A sad umrvši izbavismo se od zakona koji nas držaše, da služimo Bogu) u obnovljenju Duha a ne u starini slova. ⁷ Šta æemo dakle reæi? Je li zakon grijeh? Bože saèuvaj! nego ja grijeha ne poznah osim kroz zakon; jer ne znadoh za želju da zakon ne kaza: ne zaželi. ⁸ A grijeh uze poèetak kroz zapovijest, i naèini u meni svaku želju; jer je grijeh bez zakona mrtav. ⁹ A ja življah nekad bez zakona; a kad dođe zapovijest, onda grijeh oživlje, ¹⁰ A ja umrijeh, i nađe se da mi zapovijest bi za smrt koja bješe data za život. ¹¹ Jer grijeh uzevši poèetak kroz zapovijest prevari me, i ubi me njome. ¹² Tako je dakle zakon svet i zapovijest sveta i pravedna i dobra. ¹³ Dobro li dakle bi meni smrt? Bože saèuvaj! nego grijeh, da se pokaže grijeh dobrom èineæi mi smrt, da bude grijeh odviše grješan zapoviješæu. ¹⁴ Jer znamo da je zakon duhovan; a ja sam tjelesan, prodan pod grijeh: ¹⁵ Jer ne znam šta èinim, jer ne èinim ono šta hoæu, nego na što mrzim ono èinim. ¹⁶ Ako li ono èinim šta neæu, hvalim zakon da je dobar. ¹⁷ A ovo više ja ne èinim nego grijeh koji živi u meni. ¹⁸ Jer znam da dobro ne živi u meni, to jest u tijelu mojemu. Jer htjeti imam u sebi, ali uèiniti dobro ne nalazim. ¹⁹ Jer dobro šta hoæu ne èinim, nego zlo što neæu ono èinim. ²⁰ A kad èinim ono što neæu, veæ ja to ne èinim nego

grieh koji živi u meni. ²¹ Nalazim dakle zakon, kad hoæu dobro da èinim, da me na zlo nagoni. ²² Jer imam radost u zakonu Božijemu po unutrašnjemu èovjeku; ²³ Ali vidim drugi zakon u udima svojima, koji se suproti zakonu uma mojega, i zarobljava me zakonom grjeovnijem koji je u udima mojima. ²⁴ Ja nesreæni èovjek! Ko æe me izbaviti od tijela smrti ove? ²⁵ Zahvaljujem Bogu svojemu kroz Isusa Hrista Gospoda našega. Tako dakle ja sam umom svojijem služim zakonu Božijemu a tijelom zakonu grjeovnome.

8 Nikakva dakle sad nema osuđenja onima koji su u Hristu Isusu i ne hode po tijelu nego po Duhu. ² Jer zakon duha koji oživljava u Hristu Isusu, oprostio me je od zakona grjeovnoga i smrti. ³ Jer što zakonu bješe nemoguæe, jer bješe oslabljen tijelom, posla Bog sina svojega u oblièju tijela grjeovnoga, i za grijeh osudi grijeh u tijelu, ⁴ Da se pravda zakona ispuni u nama koji ne živimo po tijelu nego po duhu; ⁵ Jer koji su po tijelu tjelesno misle, a koji su po duhu duhovno misle. ⁶ Jer tjelesno mudrovanje smrt je, a duhovno mudrovanje život je i mir. ⁷ Jer tjelesno mudrovanje neprijateljstvo je Bogu, jer se ne pokorava zakonu Božijemu niti može. ⁸ A koji su u tijelu ne mogu Bogu ugoditi. ⁹ A vi nijeste u tijelu nego u duhu; jer Duh Božij u vama živi. A ako ko nema Duha Hristova, on nije njegov. ¹⁰ A ako je Hristos u vama, onda je tijelo mrtvo grijeha radi a Duh živ pravde radi. ¹¹ A ako li živi u vama Duh onoga koji je vaskrsao Isusa iz mrtvih, onaj koji je podigao Hrista iz mrtvih oživljeæe i vaša smrtna tjelesa Duhom svojijem koji živi u vama. ¹² Tako dakle, braæo, nijesmo dužni tijelu da po tijelu živimo. ¹³ Jer ako živite po tijelu, pomrijeæete; ako li duhom poslove tjelesne morite, življeæete. ¹⁴ Jer koji se vladaju po duhu Božijemu oni su sinovi Božiji. ¹⁵ Jer ne primiste duha ropstva, opet da se bojite; nego primiste Duha posinaèkoga, kojijem vièemo: Ava, oèe! ¹⁶ Ovaj Duh svjedoèi našem duhu da smo djeca Božija. ¹⁷ A kad smo djeca i našljednici smo: našljednici dakle Božiji, a sunašljednici Hristovi: jer s njim stradamo da se s njim i proslavimo. ¹⁸ Jer mislim da stradanja sadašnjega vremena nijesu ništa prema slavi koja æe nam se javiti. ¹⁹ Jer èekanje stvari èeka da se jave sinovi Božiji. ²⁰ Jer se tvar pokori propadljivosti ne od svoje volje nego za volju onoga koji je pokori) na nad, ²¹ Da æe se i sama tvar oprostiti od ropstva raspadljivosti na slobodu slave djece Božije. ²² Jer znamo da sva tvar uzdiše i tuži s nama dosad. ²³ A ne samo ona, nego i mi koji novinu duha imamo, i mi sami u sebi uzdišemo èekajuæi posinjenja i izbavljenja tijelu svojemu. ²⁴ Jer se nadom spasosmo. A nad koji se vidi nije nad; jer kad ko vidi što, kako æe mu se nadati? ²⁵ Ako li se nadamo onome što ne vidimo, èekamo s trpljenjem. ²⁶ A tako i Duh pomaže nam u našijem slabostima: jer ne znamo za što æemo se moliti kao što treba, nego sam Duh moli se za nas uzdisanjem neiskazanijem. ²⁷ A onaj što ispituje srca zna što je misao Duha, jer po volji Božijoj moli se za svete. ²⁸ A

znamo da onima koji ljube Boga sve ide na dobro, koji su pozvani po namjerenju. ²⁹ Jer koje naprijed pozna one i odredi da budu jednaki oblièju sina njegovoga, da bi on bio prvorođeni meðu mnogom braæom. ³⁰ A koje odredi one i dozva; a koje dozva one i opravda; a koje opravda one i proslavi. ³¹ Šta æemo dakle reæi na ovo? Ako je Bog s nama, ko æe na nas? ³² Koji dakle svoga sina ne poštedje, nego ga predade za sve nas, kako dakle da nam s njim sve ne daruje? ³³ Ko æe optužiti izbrane Božije? Bog koji pravda? ³⁴ Ko æe osuditi? Hristos Isus, koji umrije, pa još i vaskrse, koji je s desne strane Bogu, i moli za nas? ³⁵ Ko æe nas rastaviti od ljubavi Božije? Nevolja li ili tuga? ili gonjenje? ili glad? ili golotinja? ili strah? ili maè? kao što stoji napisano: ³⁶ Za tebe nas ubijaju vas dan, drže nas kao ovce koje su za klanje. ³⁷ Ali u svemu ovome pobjeđujemo onoga radi koji nas je ljubio. ³⁸ Jer znam jamaèno da ni smrt, ni život, ni anđeli, ni poglavarstva, ni sile, ni sadašnje, ni buduæe, ³⁹ Ni visina, ni dubina, ni druga kakva tvar može nas razdvojiti od ljubavi Božije, koja je u Hristu Isusu Gospodu našem.

9 Istinu govorim tako mi Hrista, ne lažem, to mi svjedoèi savjest moja Duhom svetijem: ² Da mi je vrlo žao i srce me moje boli bez prestanka; ³ Jer bih željeo da ja sam budem odluèn od Hrista za braæu svoju koja su mi rod po tijelu, ⁴ Koja su Izrailjci, kojijeh je posinaštvo i slava, i zavjet i zakon, i bogomoljstvo, i obeæanja; ⁵ Kojijeh su i oci, i od kojijeh je Hristos po tijelu, koji je nad svima Bog blagosloven vavijek. Amin. ⁶ A nije moguæe da rijeè Božija prođe: jer nijesu svi Izrailjci koji su od Izrailja; ⁷ Niti su svi djeca koji su sjeme Avraamovo, nego u Isaku, reèe, nazvaæe ti se sjeme. ⁸ To jest, nijesu ono djeca Božija što su po tijelu djeca, nego djeca obeæanja primaju se za sjeme. ⁹ Jer je ovo rijeè obeæanja: u ovo vrijeme doæi æu i u Sare æe biti sin. ¹⁰ Ne samo pak ona nego i Reveka, kad zatrudnje od samoga Isaka oca našega. ¹¹ Jer još dok se djeca ne bijahu rodila, ni uèinila dobra ni zla, da ostane Božija naredba po izboru, ¹² Ne za djela, nego onoga radi koji poziva reèe joj se: veæi æe služiti manjemu, ¹³ Kao što stoji napisano: Jakov mi omilje, a na Isava omrzoh. ¹⁴ Šta æemo dakle na to reæi? Eda li je nepravda u Boga? Bože saèuvaj! ¹⁵ Jer Mojsiju govori: koga æu pomilovati, pomilovaæu, i na koga æu se smilovati, smilovaæu se. ¹⁶ Tako dakle niti stoji do onoga koji hoæe, ni do onoga koji trèi, nego do Boga koji pomiluje. ¹⁷ Jer pismo govori Faraonu: za to te isto podigoh da na tebi pokažem silu svoju, i da se razglasi ime moje po svoj zemlji. ¹⁸ Tako dakle koga hoæe miluje, a koga hoæe otvrdo glavi. ¹⁹ Reæi æeš mi: zašto nas još krivi? jer ko se može suprotiti volji njegovoj? ²⁰ A ko si ti, o èovjeèe! da protivno odgovaraš Bogu? Eda li rukotvorina govori majstoru svome: zašto si me tako naèinio? ²¹ Ili zar lonèar nema vlasti nad kalom da od jedne guke naèini jedan sud za èast a drugi za sramotu? ²² A kad šæaše Bog da pokaže gnjev svoj i da objavi silu svoju, podnese s velikijem trpljenjem sudove gnjeva koji su pripravljeni za pogibao. ²³ I da

pokaže bogatstvo slave svoje na sudima milosti koje pripravi za slavu; ²⁴ Koje nas i dozva ne samo od Jevreja nego i od neznabožaca, ²⁵ Kao što i u Josiji govori: nazvaæu narod svojijem koji nije moj narod, i neljubaznicu ljubaznicom. ²⁶ I biæe na mjestu, gdje im se reèe: vi nijeste moj narod; tamo æe se nazvati sinovi Boga živoga. ²⁷ A Isaija vièe za Izrailja: ako bude broj sinova Izrailjevijeh kao pijesak morski, ostatak æe se spasti. ²⁸ Jer æe on izvršiti rijeè svoju, i naskoro æe izvršiti po pravdi, da, ispuniaæe Gospod naskoro rijeè svoju na zemlji. ²⁹ I kao što prorèe Isaija: da nam nije Gospod Savaot ostavio sjemena, onda bismo bili kao Sodom i Gomor. ³⁰ Šta æemo dakle reæi? Da neznabošci koji ne tražiše pravde dokuèiše pravdu, ali pravdu od vjere. ³¹ A Izrailj traæeæi zakon pravde ne dokuèi zakona pravde. ³² Zašto? Jer ne traži iz vjere nego iz djela zakona; jer se spotakoše na kamen spoticanja, ³³ Kao što stoji napisano: evo meæem u Sionu kamen spoticanja i stijenu sablazni; i koji ga god vjeruje neæe se postidjeti.

10 Braæo! želja je mojega srca i molitva k Bogu za spasenije Izrailja. ² Jer im svjedoèim da imaju revnost za Boga, ali ne po razumu. ³ Jer ne poznajuæi pravde Božije i gledajuæi da svoju pravdu utvrde ne pokoravaju se pravdi Božijoj. ⁴ Jer je Hristos svršetak zakona: koji ga god vjeruje opravdan je. ⁵ Jer Mojsije piše za pravdu koja je od zakona: koji èovjek to èini življeæe u tom. ⁶ A pravda koja je od vjere ovako govori: da ne reèeš u srcu svojem: ko æe iziaæi na nebo? to jest da svede Hrista; ⁷ Ili: ko æe siaæi u bezdan? to jest da izvede Hrista iz mrtvijeh. ⁸ Ali šta govori pismo? Blizu ti je rijeè u ustima tvojima i u srcu tvojemu, to jest rijeè vjere koju propovijedamo. ⁹ Jer ako priznaješ ustima svojim da je Isus Gospod, i vjeruješ u srcu svojem da ga Bog podiže iz mrtvijeh, biæeš spasen. ¹⁰ Jer se srcem vjeruje za pravdu a ustima se priznaje za spasenije. ¹¹ Jer pismo govori: koji ga god vjeruje neæe se postidjeti. ¹² Jer nema razlike meðu Jevrejinom i Grkom: jer je on Bog sviju, i bogat za sve koji ga prizivlju. ¹³ Jer koji god prizove ime Gospodnje spašæe se. ¹⁴ Kako æe dakle prizvati koga ne vjerovaše? A kako æe vjerovati koga ne èuše? A kako æe èuti bez propovjednika? ¹⁵ A kako æe propovjedati ako ne budu poslani? Kao što stoji napisano: kako su krasne noge onijeh koji donose glas za mir, koji donose glas za dobro! ¹⁶ Ali svi ne poslušashe jevanðelja: jer Isaija govori: Gospode! ko vjerova našem propovijedanju? ¹⁷ Tako dakle vjera biva od propovijedanja, a propovijedanje rijeèju Božijom. ¹⁸ Nego velim: zar ne èuše? Još otide po svoj zemlji glas njihov, i po krajevima vasionoga svijeta rijeèi njihove. ¹⁹ Nego velim: zar ne razumje Izrailj? Prvi Mojsije govori: ja æu vas razdražiti, ne svojijem narodom, nerazumnijem narodom rasrdiaæu vas. ²⁰ A Isaija govori slobodno: naðoše me koji me ne traže; i javih se onima koji za me ne pitaju. ²¹ A k Izrailju govori: vas dan pružah ruke svoje k narodu koji ne da da mu se kaže i odgovara nasuprot.

11 Govorim dakle: eda li Bog odbaci narod svoj? Bože saèuvaj! Jer sam i ja Izrailjac od sjemena Avraamova od koljena Venijaminova. ² Ne odbaci Bog naroda svojega, koji naprijed pozna. Ili ne znate šta govori pismo za Iliju kako se tuži Bogu na Izrailja govoreæi: ³ Gospode! proroke tvoje pobiše i oltare tvoje raskopaše, a ja ostah jedan i traže dušu moju da je izvade. ⁴ A šta mu govori Božij odgovor? Ostavih sebi sedam hiljada ljudi koji ne prekloniše koljena pred Vaalom. ⁵ Tako dakle i u sadašnje vrijeme ostatak bi po izboru blagodati. ⁶ Ako li je po blagodati, onda nije od djela, jer blagodat veæ ne bi bila blagodat; ako li je od djela nije više blagodat, jer djelo veæ ne bi bilo djelo. ⁷ Šta dakle? Šta iskaše Izrailj ono ne dobi; a izbor dobi; ostali pak zaslijepiše. ⁸ Kao što je napisano: dade im Bog duha neosjetljivoga, oèi da ne vide, i uši da ne èuju do samoga današnjega dana. ⁹ I David govori: da bude trepa njihova zamka i gvoždæa, i sablazan i plata njima; ¹⁰ Da se njihove oèi zaslijepi da ne vide, i leða njihova jednako da su pognuta. ¹¹ Govorim dakle: eda li se spotakoše da padnu? Bože saèuvaj! Nego je njihova pogriješka spasenje neznabošcima, da bi se i oni razdražili. ¹² A kad je pogriješka njihova bogatstvo svijetu i šteta njihova bogatstvo neznabošcima, akamoli da se ispune? ¹³ Jer vama govorim neznabošcima; jer, buduæi da sam ja apostol neznabožaca, hoæu da hvalim svoju službu; ¹⁴ Ne bih li kako razdražio svoj rod, i spasao koga od njih. ¹⁵ Jer kad je odmet njihov primirenje svijetu, šta bi bilo primljenje, osim život iz mrtvijeh? ¹⁶ Ako je kvasac svet, to je i tijesto; i ako je korijen svet, to su i grane. ¹⁷ Ako li se neke od grana odlomiše, i ti, koji si divlja maslina, pricijepio si se na njih, i postao si zajedniæar u korijenu i u masti od masline; ¹⁸ Ne hvali se granama; ako li se pak hvališ, ne nosiš ti korijena nego korijen tebe. ¹⁹ A reæi æeš: odlomiše se grane da se ja pricijepim. ²⁰ Dobro! nevjerstvom odlomiše se, a ti vjerom stojiš; ne ponosi se, nego se boj. ²¹ Jer kad Bog rođenijeh grana ne poštedje, da i tebe kako ne nepoštedi. ²² Gledaj dakle dobrotu i nepoštedenje Božije: nepoštedenje na onima što otpadoše, a na sebi dobrotu Božiju, ako ostaneš u dobroti; ako li pak ne, i ti æeš biti otsjeèen. ²³ A i oni, ako ne ostanu u nevjerstvu, pricijepiaæe se; jer ih je Bog kadar opet pricijepiti. ²⁴ Jer kad si ti otsjeèen od rođene divlje masline, i pricijepio se na nerođenu pitomu maslinu; akamoli ovi koji æe se pricijepiti na rođenu svoju maslinu! ²⁵ Jer vam, braæo, neæu zatajiti tajne ove da ne budete ponositi da šljepota Izrailju pade u dijel dokle ne uðe neznabožaca koliko treba. ²⁶ I tako æe se spasti sav Izrailj, kao što je napisano: doæi æe od Siona izbavitelj i odvratiaæe bezbožnost od Jakova. ²⁷ I ovo im je moj zavjet kad otmem njihove grijehe. ²⁸ Po jevanðelju dakle neprijatelji su vas radi; a po izboru ljubazni su otaca radi. ²⁹ Jer se Bog neæe raskajati za svoje darove i zvanje. ³⁰ Jer kao i vi što se nekad suproæaste Bogu a sad biste pomilovani njihovoga radi suproæenja, ³¹ Tako i oni sad ne htješe da vjeruju

vašega radi pomilovanja da bi i oni bili pomilovani. ³² Jer Bog zatvori sve u nevjerstvo, da sve pomiluje. ³³ O dubino bogatstva i premudrosti i razuma Božijega! kako su neispitljivi njegovi sudovi i neistražljivi njegovi putovi! ³⁴ Jer ko pozna misao Gospodnju? ³⁵ Ili ko mu bi savjetnik? Ili ko mu naprijed dade što, da mu se vrati? ³⁶ Jer je od njega i kroz njega i u njemu sve. Njemu slava vavijek. Amin.

12 Molim vas dakle, braæo, milosti Božije radi, da date tjelesa svoja u žrtvu živu, svetu, ugodnu Bogu; to da bude vaše duhovno bogomoljstvo. ² I ne vladajte se prema ovome vijeku, nego se promijenite obnovljenjem uma svojega, da biste mogli kušati koje je dobra i ugodna i savršena volja Božija. ³ Jer kroz blagodat koja je meni data kažem svakome koji je među vama da ne mislite za sebe više nego što valja misliti; nego da mislite u smjernosti kao što je kome Bog udijelio mjeru vjere. ⁴ Jer kao u jednom tijelu što imamo mnoge ude a udi svi nemaju jedan posao, ⁵ Tako smo mnogi jedno tijelo u Hristu, a po sebi smo udi jedan drugome. ⁶ A imamo različite darove po blagodati koja nam je dana: ako proroštvo, neka bude po mjeri vjere; ⁷ Ako li službu, neka služi; ako je učitelj, neka uči; ⁸ Ako je tješitelj, neka tješi; koji daje neka daje prosto; koji upravlja neka se brine; koji èini milost neka èini s dobrom voljom. ⁹ Ljubav da ne bude lažna. Mrææi na zlo držite se dobra. ¹⁰ Bratskom ljubavi budite jedan k drugome ljubazni. Èašæu jedan drugoga veæeg èinite. ¹¹ Ne budite u poslu lijeni; budite ognjeni u duhu, služite Gospodu. ¹² Nadanjem veselite se, u nevolji trpite, u molitvi budite jednako. ¹³ Dijelite potrebe sa svetima; primajte rado putnike. ¹⁴ Blagosiljajte one koji vas gone: blagosiljajte, a ne kunite. ¹⁵ Radujte se s radosnima, i plaèite s plaèenima. ¹⁶ Budite jedne misli među sobom. Ne mislite o visokijem stvarima, nego se držite niskijeh. Ne mislite za sebe da ste mudri. ¹⁷ A nikome ne vraæajte zla za zlo; promišljajte o tom što je dobro pred svijem ljudima. ¹⁸ Ako je moguæe, koliko do vas stoji, imajte mir sa svijem ljudima. ¹⁹ Ne osveæujte se za sebe, ljubazni, nego podajte mjesto gnjevu, jer stoji napisano: moja je osveta, ja æu vratiti, govori Gospod. ²⁰ Ako je dakle gladan neprijatelj tvoj, nahrani ga; ako je žedan, napoj ga; jer èineæi to ugljevlje ognjeno skupljaš na glavu njegovu. ²¹ Ne daj se zlu nadvladati, nego nadvladaj zlo dobrom.

13 Svaka duša da se pokorava vlastima koje vladaju; jer nema vlasti da nije od Boga, a što su vlasti, od Boga su postavljene. ² Tako koji se suproti vlasti suproti se naredbi Božijoj; a koji se suprote primiaæe grijeh na sebe. ³ Jer knezovi nijesu strah dobrijem djelima nego zlijem. Hoæeš li pak da se ne bojiš vlasti, èini dobro, i imaæeš hvalu od nje; ⁴ Jer je sluga Božij tebi za dobro. Ako li zlo èiniš, boj se; jer uzalud ne nosi maèa, jer je Božij sluga, osvetnik na gnjev onome koji zlo èini. ⁵ Tako se valja pokoravati ne samo od straha nego i po savjesti. ⁶ Jer zato i poreze dajete; jer su sluge Božije koje su za to isto

postavljene. ⁷ Podajte dakle svakome šta ste dužni: kome dakle porezu, porezu; a kome carinu, carinu; a kome strah, strah; a kome èast, èast. ⁸ I ne budite nikome ništa dužni osim da ljubite jedan drugoga; jer koji ljubi drugoga zakon ispuni. ⁹ Jer ovo: ne èini preljube, ne ubij, ne ukradi, ne svjedoèi lažno, ne zaželi, i ako ima još kakva druga zapovijest, u ovoj se rijeèi izvršuje, to jest: ljubi bližnjega svojega kao samoga sebe. ¹⁰ Ljubav ne èini zla bližnjemu; daklem je ljubav izvršenje zakona. ¹¹ I znajuæi ovo vrijeme da je veæ èas došao da ustanemo od sna; jer nam je sad bliže spasenije negoli kad vjerovasmo. ¹² Noæ proðe a dan se približi: da odbacimo dakle sva djela tamna, i da se obuèemo u oružje vidjela. ¹³ Da hodimo pošteno kao po danu: ne u žderanju i pijanstvu, ne u kurvarstvu i neèistoti, ne u svaðanju i zavisti; ¹⁴ Nego se obucite u Gospoda našega Isusa Hrista; i tijelu ne ugaðajte po željama.

14 A slaboga u vjeri primajte lijepo, da se ne smeta savjest. ² Jer jedan vjeruje da smije svašta jesti, a koji je slab jede zelje. ³ Koji jede neka ne ukorava onoga koji ne jede; i koji ne jede neka ne osuðuje onoga koji jede; jer ga Bog primi. ⁴ Ko si ti koji sudiš tuðemu sluzi? On svojemu gospodaru stoji ili pada. Ali æe ustati; jer je Bog kadar podignuti ga. ⁵ Tako jedan razlikuje dan od dana, a drugi drži sve dane da su jednaki: svaki da bude uvjeren za svoju misao. ⁶ Koji razlikuje dane, Gospodu razlikuje; i koji ne razlikuje dana, Gospodu ne razlikuje. Koji jede, Gospodu jede: jer hvali Boga; i koji ne jede, Gospodu ne jede, i hvali Boga. ⁷ Jer nijedan od nas ne živi sebi, i nijedan ne umire sebi. ⁸ Jer ako živimo, Gospodu živimo; a ako umiremo, Gospodu umiremo. Ako dakle živimo, ako umiremo, Gospodnji smo. ⁹ Jer zato Hristos i umrije i vaskrse i oživlje da oblada i mrtvima i živima. ¹⁰ A ti zašto osuðuješ brata svojega? Ili ti zašto ukoravaš brata svojega? Jer æemo svi iziaæi na sud pred Hrista. ¹¹ Jer je pisano: tako mi života, govori Gospod, pokloniaæe mi se svako koljeno, i svaki jezik slavieæe Boga. ¹² Tako æe dakle svaki od nas dati Bogu odgovor za sebe. ¹³ Zato da ne osuðujemo više jedan drugoga, nego mjesto toga ovo gledajte da ne postavljate bratu spoticanja ili sablazni. ¹⁴ Znam i uvjeren sam u Hristu Isusu da ništa nije pogano po sebi, osim kad ko misli da je što pogano, onome je pogano. ¹⁵ A ako je brat tvoj jela radi žalostan, veæ se ne vladaš po ljubavi: ne gubi jelom svojijem onoga za kojega Hristos umrije. ¹⁶ Gledajte dakle da se ne huli na vaše dobro. ¹⁷ Jer carstvo Božije nije jelo i piaæe, nego pravda i mir i radost u Duhu svetome. ¹⁸ Jer koji ovijem služi Hristu ugodan je Bogu i mio ljudima. ¹⁹ Tako dakle da se staramo za mir i za ono èim vodimo na bolje jedan drugoga. ²⁰ Ne raskopavaj djela Božijega jela radi; jer je sve èisto; nego je pogano za èovjeka koji jede sa spoticanjem. ²¹ Dobro je ne jesti mesa, i vina ne piti, i ono ne èiniti na što se tvoj brat spotieæ, ili oda šta gori postaje ili slabi. ²² Ti imaš vjeru? Imaj je sam u sebi pred Bogom. Blago onome koji ne osuðuje sebe za

ono šta nađe za dobro. ²³ A koji se sumnja osuđen je ako jede, jer ne èini po vjeri: a šta god nije po vjeri grijeh je.

15 Dužni smo dakle mi jaki slabosti slabijeh nositi, i ne sebi ugađati. ² I svaki od vas da ugađa bližnjemu na dobro za dobar ugled. ³ Jer i Hristos ne ugodi sebi, nego kao što je pisano: ruženja onijeh koji tebe ruže padoše na me. ⁴ Jer što se naprijed napisa za našu se nauku napisa, da trpljenjem i utjehom pisma nad imamo. ⁵ A Bog trpljenja i utjehe da vam da da složno mislite među sobom po Hristu Isusu, ⁶ Da jednodušno jednijem ustima slavite Boga i oca Gospoda našega Isusa Hrista. ⁷ Zato primajte jedan drugoga kao što i Hristos primi vas na slavu Božiju. ⁸ Ali kažem da je Isus Hristos bio sluga obrezanja istine radi Božije, da utvrdi obećanje ocevima, ⁹ A neznabošci po milosti da proslave Boga, kao što stoji napisano: zato æu te hvaliti među neznabošcima, Gospode, i pjevaæu ime tvoje. ¹⁰ I opet govori: veselite se neznabošci s narodom njegovijem. ¹¹ I opet: hvalite Gospoda svi neznabošci, i slavite ga svi narodi. ¹² I opet Isaija govori: biæe korijen Jesejev, i koji ustane da vlada nad neznabošcima u onoga æe se uzdati neznabošci. ¹³ A Bog nada da ispuni vas svake radosti i mira u vjeri, da imate izobilje u nadu silom Duha svetoga. ¹⁴ A ja sam i sam uvjeren za vas, braæo, da ste i vi sami puni blagodati, napunjeni svakoga razuma, da možete druge nauèiti. ¹⁵ Ali vam opet, braæo, slobodno pisah nekoliko da vam napomenem radi blagodati koja mi je dana od Boga, ¹⁶ Da budem sluga Isusa Hrista u neznabošcima, da služim jevanđelju Božijemu, da budu neznabošci prinos povoljan i osvæen Duhom svetijem. ¹⁷ Imam dakle hvalu u Hristu Isusu kod Boga. ¹⁸ Jer ne smijem govoriti što koje Hristos ne uèini kroza me za poslušanje neznabožaca rijeðu i djelom, ¹⁹ U sili znaka i èudesa silom Duha Božijega; tako da od Jerusalima i naokolo tja do Ilirika napunih jevanđeljem Hristovijem. ²⁰ I tako se potrudih da propovjedim jevanđelje ne gdje se spominjaše Hristos, da na tuđoj zakopini ne zidam; ²¹ Nego kao što je pisano: kojima se ne javi za njega, vidjeæe; i koji ne èuše razumjeæe. ²² To me i zadržava mnogo puta da ne dođem k vama. ²³ A sad više ne imajuæi mjesta u ovijem zemljama, a imajuæi želju od mnogo godina da dođem k vama, ²⁴ Ako pođem u Španjolsku, doæi æu vam; jer se nadam da æu tuda proæi i vas vidjeti, i vi æete me otpratiti onamo kad se najprije nekoliko nasitim vas. ²⁵ A sad idem u Jerusalim služæei svetima. ²⁶ Jer Maæedonija i Ahaja uèiniše dragovoljno neku porezu za siromahe svete koji žive u Jerusalimu. ²⁷ Oni uèiniše dragovoljno, a i dužni su im; jer kad neznabošci dobiše dijel u njihovijem duhovnijem imanjima, dužni su i oni njima u tjelesnima poslužiti. ²⁸ Kad ovo dakle svršim, i ovaj im plod zapeèatim, poæi æu preko vas u Španjolsku. ²⁹ A znam da kad dođem k vama, doæi æu s obilnijem blagoslovom jevanđelja Hristova. ³⁰ Ali vas molim,

braæo, zaradi Gospoda našega Isusa Hrista, i zaradi ljubavi Duha, pomozite mi u molitvama za me k Bogu; ³¹ Da se izbavim od onijeh koji se protive u Judeji, i da služba moja za Jerusalim bude po volji svetima; ³² Da s radošæu dođem k vama, s voljom Božijom, i da se razveselim s vama. ³³ A Bog mira sa svima vama. Amin.

16 Preporučujem vam pak Fivu sestru našu, koja je sluškinja kod crkve u Kenhreji, ² Da je primite u Gospodu kao što prilikuje svetima, i da joj budete u pomoæi u svakoj stvari koju od vas zatreba; jer je ona mnogima pomogla, i samome meni. ³ Pozdravite Priskilu i Akilu, pomoænike moje u Hristu Isusu, ⁴ Koji za dušu svoju vratove položiše, kojima ne ja jedan zahvaljujem, nego i sve crkve neznabožæke, i domašnju crkvu njihovu. ⁵ Pozdravite Epeneta, meni ljubaznoga, koji je novina iz Ahaje u Hrista. ⁶ Pozdravite Mariju, koja se mnogo trudila za nas. ⁷ Pozdravite Andronika i Juniju, rodbinu moju, i moje drugare u sužanjstvu, koji su znameniti među apostolima, koji i prije mene vjerovali su Hrista. ⁸ Pozdravite Amplija, meni ljubaznoga u Gospodu. ⁹ Pozdravite Urbana, pomoænika našega u Hristu, i Stahija, meni ljubaznoga. ¹⁰ Pozdravite Apelija, okušana u Hristu. Pozdravite domaæe Aristovulove. ¹¹ Pozdravite Irodijona, rođaka mojega. Pozdravite domaæe Narkisove, koji su u Gospodu. ¹² Pozdravite Trifenu i Trifosu, koje se trude u Gospodu. Pozdravite Persidu ljubaznu, koja se mnogo trudila u Gospodu. ¹³ Pozdravite Rufa izbranoga u Gospodu, i mater njegovu i moju. ¹⁴ Pozdravite Asinkrita, Flegonta, Erma, Patrova, Ermija, i braæu koja su s njima. ¹⁵ Pozdravite Filologa i Juliju, Nireja i sestru njegovu, i Olimpana, i sve svete koji su s njima. ¹⁶ Pozdravite jedan drugoga cjelivom svetijem. Pozdravljaju vas sve crkve Hristove. ¹⁷ Molim vas pak, braæo, èuvajte se od onijeh koji èine raspre i razdore na štetu nauke koju vi nauèiste, i uklonite se od njih; ¹⁸ Jer takovi ne služe Gospodu našem Isusu Hristu nego svojem trbuhu, i blagijem rijeèima i blagoslovima prelašæuju srca bezazlenijeh. ¹⁹ Jer vaše slušanje razglasi se svuda. I radujem se za vas; ali hoæu da ste vi mudri na dobro a prosti na zlo. ²⁰ A Bog mira da satre sotonu pod noge vaše skoro. Blagodat Gospoda našega Isusa Hrista s vama. Amin. ²¹ Pozdravlja vas Timotije, pomoænik moj, i Lukije i Jason i Sosipatar, rođaci moji. ²² Pozdravljam vas i ja Tertije, koji napisah ovu poslanicu u Gospodu. ²³ Pozdravlja vas Gaj, domaæin moj i cijele crkve. Pozdravlja vas Erast, haznadar gradski, i brat Kvart. ²⁴ Blagodat Gospoda našega Isusa Hrista sa svima vama. Amin. ²⁵ A onome koji vas može utvrditi po jevanđelju mojemu i propovijedanju Isusa Hrista, po otkrivenju tajne koja je bila sakrivena od postanja svijeta, ²⁶ A sad se javila i obznanila kroz pisma proroèka, po zapovijesti vjeènoga Boga, za poslušanje vjere među svima neznabošcima, ²⁷ Jedinome premudrome Bogu, kroz Isusa Hrista, slava vavijek. Amin.

1 Korinæanima

1 Od Pavla, voljom Božijom pozvanoga apostola Isusa Hrista, i od Sostena brata, ² Crkvi Božijoj koja je u Korintu, osveæenima u Hristu Isusu, pozvanima svetima, sa svima koji prizivlju ime Gospoda našega Isusa Hrista na svakome mjestu i njihovome i našem: ³ Blagodat vam i mir od Boga oca našega i Gospoda Isusa Hrista. ⁴ Zahvaljujem svagda Bogu svojemu za vas što vam je dana blagodat Božija u Hristu Isusu, ⁵ Te se u svemu obogatiste kroza nj, u svakoj rijeèi i svakom razumu, ⁶ Kao što se svjedoèanstvo Hristovo utvrdi meðu vama; ⁷ Tako da nemate nedostatka ni u jednome daru, vi koji èekate otkrivenja Gospoda našega Isusa Hrista, ⁸ Koji æe vas i utvrditi do samoga kraja da budete pravi na dan Gospoda našega Isusa Hrista. ⁹ Vjeran je Bog koji vas pozva u zajednicu sina svojega Isusa Hrista Gospoda našega. ¹⁰ Molim vas pak, braæo, imenom Gospoda našega Isusa Hrista da svi jedno govorite, i da ne budu meðu vama raspre, nego da budete utvrðeni u jednom razumu i u jednoj misli. ¹¹ Jer sam èuo za vas, braæo moja, od Hlojinijeh domašnjijeh da su svaðe meðu vama, ¹² A to kaæem da jedan od vas govori: ja sam Pavlov; a drugi: ja sam Apolov; a treæi: ja sam Kifin; a èetvrti: ja sam Hristov. ¹³ Eda li se Hristos razdijeli? Eda li se Pavle razape za vas? ili se u ime Pavlovo krstiste? ¹⁴ Hvala Bogu što ja nijednoga od vas ne krstih osim Krispa i Gaja; ¹⁵ Da ne reèe ko da u svoje ime krstih. ¹⁶ A krstih i Stefanin dom: dalje ne znam jesam li koga drugog krstio. ¹⁷ Jer Hristos ne posla mene da krstim, nego da propovijedam jevanðelje, ne premudrijem rijeèima, da ne izgubi silu krst Hristov. ¹⁸ Jer je rijeè krstova ludost onima koji ginu; a nama je koji se spasavamo sila Božija. ¹⁹ Jer je pisano: pogubiæu premudrost premudrijeh, i razum razumnijeh odbaciæu. ²⁰ Gdje je premudri? Gdje je knjiæevnik? Gdje je prepiraè ovoga vijeka? Ne pretvori li Bog mudrost ovoga svijeta u ludost? ²¹ Jer buduæi da u premudrosti Božijoj ne pozna svijet premudrošæu Boga, bila je Božija volja da ludošæu pouèenja spase one koji vjeruju. ²² Jer i Jevreji znake ištu, i Grci premudrosti traæe. ²³ A mi propovijedamo Hrista razapeta, Jevrejima dakle sablazan a Grcima bezumlje; ²⁴ Onima pak koji su pozvani, i Jevrejima i Grcima, Hrista, Božiju silu i Božiju premudrost. ²⁵ Jer je ludost Božija mudrija od ljudi, i slabost je Božija jaèa od ljudi. ²⁶ Jer pogledajte znanje svoje, braæo, da nema ni mnogo premudrijeh po tijelu, ni mnogo silnijeh ni mnogo plemenitijeh; ²⁷ Nego što je ludo pred svijetom ono izabra Bog da posrami premudre; i što je slabo

pred svijetom ono izabra Bog da posrami jako; ²⁸ I što je neplemenito pred svijetom i uništeno izabra Bog, i što nije, da uništi ono što jest, ²⁹ Da se ne pohvali nijedno tijelo pred Bogom. ³⁰ Iz kojega ste vi u Hristu Isusu, koji nam posta premudrost od Boga i pravda i osveæenje i izbavljenje. ³¹ Da kao što se piše) ko se hvali, Gospodom da se hvali.

2 I ja došavši k vama, braæo, ne doðoh s visokom rijeèi ili premudrosti da vam javljam svjedoèanstvo Božije. ² Jer nijesam mislio da znam što meðu vama osim Isusa Hrista, i toga raspeta. ³ I ja bijah meðu vama u slabosti, i u strahu i u velikom drktanju. ⁴ I rijeè moja, i pouèenje moje ne bijaše u nadgovorljivijem rijeèima ljudske premudrosti, nego u dokazivanju Duha i sile. ⁵ Da vjera vaša ne bude u mudrosti ljudskoj nego u sili Božijoj. ⁶ Ali premudrost govorimo koja je u savršenima, a ne premudrost vijeka ovoga ni knezova vijeka ovoga koji prolaze. ⁷ Nego govorimo premudrost Božiju u tajnosti sakrivenu, koju odredi Bog prije svijeta za slavu našu; ⁸ Koje nijedan od knezova vijeka ovoga ne pozna; jer da su je poznali, ne bi Gospoda slave razapeli. ⁹ Nego kao što je pisano: što oko ne vidje, i uho ne èu, i u srce èovjeku ne doðe, ono ugotovi Bog onima, koji ga ljube. ¹⁰ A nama je Bog otkrio Duhom svojijem; jer Duh sve ispituje, i dubine Božije. ¹¹ Jer ko od ljudi zna šta je u èovjeku osim duha èovjeèijega koji živi u njemu? Tako i u Bogu što je niko ne zna osim Duha Božijega. ¹² A mi ne primismo duha ovoga svijeta, nego Duha koji je iz Boga, da znamo što nam je darovano od Boga; ¹³ Koje i govorimo ne rijeèima što je nauèila èovjeèija premudrost, nego što uèi Duh sveti; i duhovne stvari duhovno radimo. ¹⁴ A tjelesni èovjek ne razumije što je od Duha Božijega; jer mu se èini ludost i ne može da razumije, jer treba duhovno da se razgleda. ¹⁵ Duhovni pak sve razgleda, a njega sama niko ne razgleda. ¹⁶ Jer ko pozna um Gospodnji da ga pouèi? A mi um Hristov imamo.

3 I ja, braæo, ne mogoh s vama govoriti kao s duhovnima nego kao s tjelesnima, kao s malom djecom u Hristu. ² Mlijekom vas napojih a ne jelom, jer još ne mogaste, i ni sad još ne možete, ³ Jer ste još tjelesni. Jer gdje su meðu vama zavisti i svaðe i nesloge, nijeste li tjelesni, i ne živite li po èovjeku? ⁴ Jer kad govori ko: ja sam Pavlov; a drugi: ja sam Apolov; nijeste li tjelesni? ⁵ Ko je dakle Pavle a ko li Apolo do samo sluge kroz koje vjerovaste, kao što i svakome Gospod dade? ⁶ Ja posadih, Apolo zali, a Bog dade te uzraste. ⁷ Tako niti je onaj što koji sadi, ni onaj koji zaljeva, nego Bog koji daje te raste. ⁸ A onaj koji sadi i

koji zaljeva jednaki su; i svaki æe primiti svoju platu po svojemu trudu. ⁹ Jer mi smo Bogu pomagaèi, a vi ste Božija njiva, Božija graðevina. ¹⁰ Po blagodati Božijoj koja mi je dana ja kao premudri neimar postavih temelj, a drugi zida u visinu; ali svaki neka gleda kako zida. ¹¹ Jer temelja drugoga niko ne može postaviti osim onoga koji je postavljen, koji je Isus Hristos. ¹² Ako li ko zida na ovome temelju zlato, srebro, drago kamenje, drva, sijeno, slamu, ¹³ Svakoga æe djelo iziæi na vidjelo; jer æe dan pokazati, jer æe se ognjem otkriti, i svako djelo pokazaæe oganj kao što jest. ¹⁴ I ako ostane èije djelo što je nazidao, primiaæe platu. ¹⁵ A èije djelo izgori, otiaæi æe u štetu: a sam æe se spasti tako kao kroz oganj. ¹⁶ Ne znate li da ste vi crkva Božija, i Duh Božij živi u vama? ¹⁷ Ako pokvari ko crkvu Božiju, pokvariaæe njega Bog: jer je crkva Božija sveta, a to ste vi. ¹⁸ Niko neka se ne vara: ako ko meðu vama misli da je mudar na ovome svijetu, neka bude lud da bude mudar. ¹⁹ Jer je premudrost ovoga svijeta ludost pred Bogom, jer je pisano: hvata premudre u njihovu lukavstvu. ²⁰ I opet: Gospod zna pomisli mudrijeh da su ništa. ²¹ Zato niko da se ne hvali èovjekom, jer je sve vaše. ²² Bio Pavle, ili Apolo, ili Kifa, ili svijet, ili život ili smrt, ili sadašnje, ili buduæe: sve je vaše; ²³ A vi ste Hristovi a Hristos Božij.

4 Tako da nas drže ljudi kao sluge Hristove i pristave tajna Božijeh. ² A od pristava se ne traži više ništa, nego da se ko vjeran naðe. ³ A ja malo marim što me sudite vi ili èovjeèij dan; a ni sam sebe ne sudim. ⁴ Jer ne znam ništa na sebi; no za to nijesam opravdan, ali onaj koji mene sudi Gospod je. ⁵ Zato ne sudite ništa prije vremena, dokle Gospod ne doðe, koji æe iznijeti na vidjelo što je sakriveno u tami i objaviaæe savjete srdaène, i tada æe pohvala biti svakome od Boga. ⁶ A ovo, braæo moja, prigovorih sebi i Apolu vas radi, da se od nas nauèite da ne mislite za sebe više nego što je napisano, i da se koga radi ne nadimate jedan na drugoga. ⁷ Jer ko tebe povišuje? Šta li imaš što nijesi primio? A ako si primio, što se hvališ kao da nijesi primio? ⁸ Eto ste siti, eto se obogatiste, bez nas carujete. O da biste carovali, da bismo i mi s vama carovali! ⁹ Jer mislim da Bog nas apostole najstražnje postavi, kao one koji su na smrt osuðeni; jer bismo gledanje i svijetu i anðelima i ljudima. ¹⁰ Mi smo budale Hrista radi, a vi ste mudri u Hristu; mi slabi, a vi jaki; vi slavni, a mi sramotni. ¹¹ Do ovoga èasa i gladujemo, i trpimo žeðu, i golotinju, i muke, i potucamo se, ¹² I trudimo se radeæi svojijem rukama. Kad nas psuju, blagosiljamo; kad nas gone, trpimo; ¹³ Kad hule na nas, molimo; postasmo kao smetlište svijeta, po kojemu svi gaze dosad. ¹⁴ Ne pišem ja ovo da posramim vas, nego vas uèim kao svoju ljubaznu djecu. ¹⁵ Jer ako imate i trista uèitelja u Hristu, ali nemate mnogo otaca. Jer vas ja u Hristu Isusu rodih jevanðeljem. ¹⁶ Nego vas molim, ugledajte se na mene kao i ja na Hrista. ¹⁷ Zato poslah k vama Timotija, koji mi je sin ljubazni i vjerni u Gospodu; on æe vam opomenuti putove moje koji su u Hristu Isusu, kao što

svuda i u svakoj crkvi uèim. ¹⁸ Neki se naduše kao da ja neæu doæi k vama. ¹⁹ Ali æu vam doæi skoro, ako Bog da, i neæu gledati na rijeèi onijeh što su se naduli, nego na silu. ²⁰ Jer carstvo Božije nije u rijeèi nego u sili. ²¹ Šta hoæete? da doðem k vama s prutom ili s ljubavi i duhom krotosti?

5 Vrlo se glasi da je kurvarstvo meðu vama, i takovo kurvarstvo kakovo se ni meðu neznabošcima ne èuje, da nekakav ima ženu oèinu. ² I vi se još nadimate, mjesto da plaèete, da se izvadi izmeðu vas onaj koji je uèinio to djelo. ³ Jer ja, koji ako nijesam kod vas tijelom ali duhom tu živim, veæ otsudih kao da sam tamo, da se onaj koji je to tako uèinio, ⁴ U ime Gospoda našega Isusa Hrista kad se saberete vi i moj duh, sa silom Gospoda našega Isusa Hrista, ⁵ Da se on preda sotoni na muèenje tijela, da bi se duh spasao u dan Gospoda našega Isusa Hrista. ⁶ Nije dobra hvala vaša. Ne znate li da malo kvasca sve tijesto ukiseli? ⁷ Oèistite dakle stari kvasac, da budete novo tijesto, kao što ste prijesni; jer i pasha naša zakla se za nas, Hristos. ⁸ Zato da praznujemo ne u starome kvascu, ni u kvascu pakosti i lukavstva, nego u prijesnome hljebu èistote i istine. ⁹ Pisah vam u poslanici da se ne miješate s kurvarima; ¹⁰ I to ja ne rekoh za kurvare ovoga svijeta, ili tvrðice, ili hajduke, ili idolopoklonike; jer biste morali iziæi iz svijeta. ¹¹ A sad vam pisah da se ne miješate ako koji koji se brat zove, postane kurvar, ili tvrðica, ili idolopoklonik, ili kavgaðžija, ili pijanica, ili hajduk; s takovima da i ne jedete. ¹² Jer šta je meni stalo da sudim i one koji su napolju? Ne sudite li vi one koji su unutra? ¹³ A one koji su napolju sudiaæe Bog. Izvadite zloga izmeðu sebe.

6 Smije li koji od vas, kad ima tužbu na drugoga, iaæi na sud nepravednima, a ne svetima? ² Ne znate li da æe sveti suditi svijetu? Kad æete dakle vi svijetu suditi nijeste li vrijedni suditi manjijem stvarima? ³ Ne znate li da æemo anðelima suditi, akamoli stvarima ovoga svijeta? ⁴ A vi kad imate tužbe za stvari ovoga svijeta, uzmete za sudije one koje u crkvi ne broji niko ni u što! ⁵ Na sramotu vašu govorim: zar nema meðu vama nijednoga mudra koji može rasuditi meðu braæom svojom? ⁶ Nego se brat s bratom sudi, i to pred nevjernima! ⁷ I to je veæ vrlo sramno za vas da imate tužbe meðu sobom. Zašto radije ne trpite nepravdu? Zašto radije ne pregorite štetu? ⁸ Nego vi sami èinite nepravdu i štetu, pa još braèi! ⁹ Ili ne znate da nepravednici neæe naslijediti carstva Božijega? Ne varajte se: ni kurvari, ni idolopoklonici, ni preljuboèinci, ni adžuvani, ni muželožnici, ¹⁰ Ni lupeži, ni lakomci, ni pijanice, ni kavgaðžije, ni hajduci, carstva Božijega neæe naslijediti. ¹¹ I ovakovi bijaste neki; nego se opraste i opravdaste imenom Gospoda našega Isusa Hrista i Duhom Boga našega. ¹² Sve mi je slobodno, ali nije sve na korist; sve mi je slobodno, ali neæu da što oblada mnome. ¹³ Jela su za trbuh, i trbuh je za jela; ali æe Bog i ova i onoga pokvariti. A tijelo nije za kurvarstvo, nego za Gospoda, i Gospod za

tijelo. ¹⁴ A Bog i Gospoda podiže, i nas æe podiæi silom svojom. ¹⁵ Ne znate li da su tjelesa vaša udi Hristovi? Hoæu li dakle uzeti ude Hristove i od njih naèiniti ude kurvine? Bože saèuvaj! ¹⁶ Ili ne znate da ko se s kurvom sveže jedno tijelo s njom postane? Jer, reèe, biæe dvoje jedno tijelo. ¹⁷ A ko se Gospoda drži jedan je duh s Gospodom. ¹⁸ Bježite od kurvarstva; jer svaki grijeh koji èovjek èini osim tijela je; a koji se kurva on griješi svome tijelu. ¹⁹ Ili ne znate da su tjelesa vaša crkva svetoga Duha koji živi u vama, kojega imate od Boga, i nijeste svoji? ²⁰ Jer ste kupljeni skupo. Proslavite dakle Boga u tjelesima svojijem i u dušama svojijem, što je Božije.

7 A za ono što mi pisaste: dobro je èovjeku da se ne dohvata do žene: ² Ali zbog kurvarstva svaki da ima svoju ženu, i svaka žena da ima svojega muža; ³ Muž da èini ženi dužnu ljubav, tako i žena mužu. ⁴ Žena nije gospodar od svojega tijela, nego muž; tako i muž nije gospodar od svojega tijela, nego žena. ⁵ Ne zabranjujte se jedno od drugoga, veæ ako u dogovoru za vrijeme, da se postite i molite Bogu; i opet da se sastanete, da vas sotona ne iskuša vašijem neuzdržanjem. ⁶ Ali ovo govorim po svjetu a ne po zapovijesti; ⁷ Jer hoæu da svi ljudi budu kao i ja; ali svaki ima svoj dar od Boga: ovaj dakle ovako a onaj onako. ⁸ A neoženjenijem i udovicama velim: dobro im je ako ostanu kao i ja što sam. ⁹ Ako li se ne uzdrže, neka se žene i udaju; jer je bolje ženiti se negoli upaljivati se. ¹⁰ A oženjenijem zapovijedam, ne ja nego Gospod, da se žena od muža ne razdvaja ¹¹ Ako li se pak i razdvoji, da se više ne udaje, ili da se pomiri sa svojijem mužem i muž da ne pušæa žene. ¹² A ostalima govorim ja a ne Gospod: ako koji brat ima ženu nekrštenu i ona se privoli življati s njim, da je ne ostavlja. ¹³ I žena ako ima muža nekrštena i on se privoli življati s njom, da ga ne ostavlja. ¹⁴ Jer se posveti muž nekršten ženom krštenom, i posveti se žena nekrštena od muža krštenoga; jer inaèe djeca vaša bila bi neèista, a sad su sveta. ¹⁵ Ako li se nekršteni razdvaja, neka se razdvoji; jer se brat ili sestra u takovom događaju ne zarobi; jer nas na mir dozva Gospod Bog. ¹⁶ Jer šta znaš, ženo, da ako muža spaseš? ili šta znaš, mužu, da ako ženu spaseš? ¹⁷ Samo kao što je Bog razdijelio svakome, i kao što je svakoga pozvao Gospod onako neka živi. I tako zapovijedam po svijem crkvama. ¹⁸ Je li ko pozvat obrezan, neka se ne gradi neobrezan; ako li je ko pozvat neobrezan, neka se ne obrezuje. ¹⁹ Obrezanje je ništa, i neobrezanje je ništa; nego držanje zapovijesti Božijeh. ²⁰ Svaki neka ostane u onome zvanju u kome je pozvan. ²¹ Jesi li pozvan rob, ne brini se; nego ako i možeš svoj biti, još radije budi. ²² Jer koji je pozvan u Gospodu rob, slobodnjak je Gospodnji, tako i koji je pozvan slobodnjak, rob je Hristov. ²³ Kupljeni ste skupo, ne budite robovi ljudima. ²⁴ Svaki, braæo, u èemu je ko pozvan u onome neka ostane pred Gospodom. ²⁵ A za djevojke nemam zapovijesti Gospodnje, nego dajem svjet, kao koji sam pomilovan

od Gospoda, da budem vjeran. ²⁶ Mislim dakle ovo da æe biti dobro za sadašnju nevolju da je èovjeku dobro tako biti. ²⁷ Jesi li se privezao za ženu, ne traži da se razdriješi; jesi li se odriješio od žene, ne traži žene. ²⁸ A ako li se i oženiš, nijesi sagriješio; i djevojka ako se uda, nije sagriješila: ali æe imati takovi nevolje tjelesne; a ja vas žalim. ²⁹ A ovo govorim, braæo, jer je ostalo vrijeme prekraæeno, da æe i oni koji imaju žene biti kao oni koji nemaju; ³⁰ I koji plaðu kao koji ne plaðu; i koji se raduju kao koji se ne raduju; i koji kupuju kao koji nemaju; ³¹ I koji ovaj svijet upotrebljavaju kao da ga ne upotrebljavaju: jer prolazi oblièje ovoga svijeta. ³² A ja hoæu da ste vi bezbrižni. Ko je neoženjen brine se za Gospodnje, kako æe ugoditi Gospodu; ³³ A koji je oženjen brine se za svjetsko, kako æe ugoditi ženi. Drugo je žena, a drugo je djevojka. ³⁴ Koja je neudata brine se za Gospodnje, kako æe ugoditi Gospodu, da bude sveta i tijelom i duhom; a koja je udata brine se za svjetsko, kako æe ugoditi mužu. ³⁵ A ovo govorim na korist vama samijem, ne da vam nametnem zamku na vrat, nego za lijepu i pristojnu službu Gospodu bez smetnje. ³⁶ Ako li pak ko misli da je sramota za njegovu djevojku kad ostane usidjelica, i ne može drukèije biti, neka èini šta hoæe, ne griješi ako se uda. ³⁷ A koji stoji tvrdo u srcu, i nema nevolje, a ima vlast nad svojom voljom, i ovo je rasudio u srcu svojem da zadrži djevojku, dobro èini. ³⁸ Tako i onaj koji udaje svoju djevojku dobro èini; ali koji ne udaje bolje èini. ³⁹ Žena je privezana zakonom dokle joj god živi muž; a ako joj umre muž, slobodna je za koga hoæe da se uda, samo u Gospodu. ⁴⁰ Ali je blaženija ako ostane tako po mojemu svjetu; jer mislim da i ja imam Duha Božijega.

8 A za meso što je klato idolima znamo, jer svi razum imamo. Razum dakle nadima, a ljubav popravlja. ² Ako li ko misli da što zna, ne zna još ništa kao što treba znati. ³ A ako ko ljubi Boga, Bog ga je nauèio. ⁴ A za jelo idolskijeh žrtava, znamo da idol nije ništa na svijetu, i da nema drugoga Boga osim jedinoga. ⁵ Jer ako i ima koji se bogovi zovu, ili na nebu ili na zemlji, kao što ima mnogo bogova i mnogo gospoda: ⁶ Ali mi imamo samo jednoga Boga oca, od kojega je sve, i mi u njemu, i jednoga Gospoda Isusa Hrista, kroz kojega je sve, i mi kroza nj. ⁷ Ali nema svatko razuma; jer neki koji još i sad misle da su idoli nešto, kao idolske žrtve jedu, i savjest njihova, slaba buduæi, pogani se. ⁸ Ali jelo nas ne postavlja pred Bogom: jer niti æemo biti veæi ako jedemo, ni manji ako ne jedemo. ⁹ Ali se èuvajte da kako ova sloboda vaša ne postane spoticanje slabima. ¹⁰ Jer ako tebe, koji imaš razum, vidi ko u idolskoj crkvi gdje sjediš za trpezom, neæe li njegova savjest, slaba buduæi, osloboditi se da jede idolske žrtve? ¹¹ I s tvoga razuma poginuæe slabi brat, za kojega Hristos umrije. ¹² Tako kad se griješite o braæu, i bijete njihovu slabu savjest, o Hrista se griješite. ¹³ Zato ako jelo sablažnjava brata mojega, neæu jesti mesa dovijeka, da ne sablaznim brata svojega.

9 Nijesam li ja apostol? Nijesam li sam svoj? Ne vidjeh li ja Isusa Hrista, Gospoda našega? Nijeste li vi djelo moje u Gospodu? ² Ako drugima i nijesam apostol, ali vama jesam, jer ste vi peèat mojega apostolstva u Gospodu. ³ Moj odgovor onima koji me uspitaju ovo je: ⁴ Eda li nemamo vlasti jesti i piti? ⁵ Eda li nemamo vlasti sestru ženu voditi, kao i ostali apostoli, i braæa Gospodnja, i Kifa? ⁶ Ili jedan ja i Varnava nemamo vlasti ovo èiniti? ⁷ Ko vojuje kad o svome trošku? Ili ko sadi vinograd i od rodova njegovijeh da ne jede? Ili ko pase stado i od mlijeka stada da ne jede? ⁸ Eda li ovo govorim po èovjeku? Ne govori li ovo i zakon? ⁹ Jer je u Mojsijevu zakonu napisano: da ne zavežeš usta volu koji vrše. Eda li se Bog brine za volove? ¹⁰ Ili govori jamaèno za nas? Jer se za nas napisa: koji ore treba u nadanju da ore; i koji vrše u nadanju da æe dobiti od onoga što vrše. ¹¹ Kada mi vama duhovna sijasmo, je li to što veliko ako mi vama tjelesna požnjemo? ¹² Kad se drugi miješaju u vašu vlast, akamoli da ne bi mi? Ali ne uèinismo po vlasti ovoj nego sve trpimo da ne uèinimo kake smetnje jevanðelju Hristovu. ¹³ Ne znate li da oni koji èine svetu službu od svetinje se hrane? i koji oltaru služe s oltarom dijele? ¹⁴ Tako i Gospod zapovjedi da oni koji jevanðelje propovijedaju od jevanðelja žive. ¹⁵ A ja to nijedno ne uèinim. I ne pišem ovo da tako bude za mene; jer bih voljeo umrijeti nego da ko slavu moju uništi. ¹⁶ Jer ako propovijedam jevanðelje, nema mi hvale: jer mi je za nevolju; i teško meni ako jevanðelja ne propovijedam. ¹⁷ Ako dakle ovo èinim od svoje volje, platu imam; a ako li èinim za nevolju, služba mi je predata. ¹⁸ Kakva mi je dakle plata? Da propovijedajuæi jevanðelje uèinim bez plate jevanðelje Hristovo, da ne èinim po svojoj vlasti u propovijedanju jevanðelja. ¹⁹ Jer premda sam slobodan od svijuu, svima sebe uèinim robom, da ih više pridobijem. ²⁰ Jevrejima sam bio kao Jevrejini da Jevreje pridobijem; onima koji su pod zakonom bio sam kao pod zakonom, da pridobijem one koji su pod zakonom; ²¹ Onima koji su bez zakona bio sam kao bez zakona, premda nijesam Bogu bez zakona nego sam u zakonu Hristovu, da pridobijem one koji su bez zakona. ²² Slabima bio sam kao slab, da slabe pridobijem; svima sam bio sve, da kakogod spasem koga. ²³ A ovo èinim za jevanðelje, da bih imao dijel u njemu. ²⁴ Ne znate li da oni što trèe na trku, svi trèe, a jedan dobije dar? Tako trèite da dobijete. ²⁵ Svaki pak koji se bori od svega se uzdržava: oni dakle da dobiju raspadljiv vijenac, a mi neraspadljiv. ²⁶ Ja dakle tako trèim, ne kao na nepouzdanu; tako se borim, ne kao onaj koji nije vjetar; ²⁷ Nego morim tijelo svoje i trudim da kako sam drugima propovijedajuæi izbaèen ne budem.

10 Ali neæu vam zatajiti, braæo, da ocevi naši svi pod oblakom biše, i svi kroz more proðoše; ² I svi se u Mojsija krstiše u oblaku i moru; ³ I svi jedno jelo duhovno jedoše; ⁴ I svi jedno piæe duhovno piše; jer pijahu od duhovne stijene koja iðaðe za njima: a stijena bješe Hristos. ⁵ Ali mnogi od njih ne bijahu po

Božijoj volji, jer biše pobijeni u pustinji. ⁶ A ovo biše ugledi nama, da mi ne želimo zala, kao i oni što želješe. ⁷ Niti bivajte idolopoklonici, kao neki od njih, kao što stoji napisano: sjedoše ljudi da jedu i da piju, i ustaše da igraju. ⁸ Niti da se kurvamo, kao neki od njih što se kurvaše, i pade ih u jedan dan dvadeset i tri hiljade. ⁹ Niti da kušamo Hrista, kao što neki od njih kušaše, i od zmija izgiboše. ¹⁰ Niti da vièemo na Boga, kao neki od njih što vikaše, i izgiboše od krvnika. ¹¹ Ovo se pak sve dogaðaðe ugledi njima, a napisa se za nauku nama, na koje pošljedak svijeta doðe. ¹² Jer koji misli da stoji neka se èuva da ne padne. ¹³ Drugo iskušenje ne doðe na vas osim èovjeèijega; ali je vjeran Bog koji vas neæe pustiti da se iskušate veæma nego što možete, nego æe uèiniti s iskušanjem i kraj, da možete podnijeti. ¹⁴ Zato, ljubazna braæa moja, bjegajte od idolopoklonstva. ¹⁵ Kao mudrima govorim; sudite vi šta govorim. ¹⁶ Èaða blagoslova koju blagosiljamo nije li zajednica krvi Hristove? Hljeb koji lomimo nije li zajednica tijela Hristova? ¹⁷ Jer smo jedan hljeb, jedno tijelo mnogi; jer svi u jednome hljebu imamo zajednicu. ¹⁸ Gledajte Izrailja po tijelu: koji jedu žrtve nijesu li zajednièari oltara? ¹⁹ Šta dakle govorim? da je idol što? ili idolska žrtva da je što? ²⁰ Nije; nego što žrtvuju neznabošci, da ðavolima žrtvuju, a ne Bogu; a ja neæu da ste vi zajednièari s ðavolima. ²¹ Ne možete piti èaðe Gospodnje i èaðe ðavolske; ne možete imati zajednice u trpezi Gospodnjoj i u trpezi ðavolskoj. ²² Ili da prkosimo Gospodu? Eda li smo mi jaèi od njega? ²³ Sve mi je slobodno, ali nije sve na korist; sve mi je slobodno, ali sve ne ide na dobro. ²⁴ Niko da ne gleda što je njegovo, nego svaki da gleda što je drugoga. ²⁵ Sve što se prodaje na mesarnici, jedite, i ništa ne ispituje savjesti radi; ²⁶ Jer je Gospodnja zemlja i što je na njoj. ²⁷ Ako li vas ko od nevjernika pozove, i hoæete iæi, jedite sve što se pred vas donese, i ne premišljajte ništa savjesti radi. ²⁸ Ako li vam pak ko reèe: ovo je idolska žrtva, ne jedite radi onoga koji vam kaže, i radi savjesti; jer je Gospodnja zemlja i što je na njoj. ²⁹ Ali ne govorim za savjest tvoju, nego drugoga; jer zašto da moju slobodu sudi savjest drugoga? ³⁰ Ako ja s blagodaæu uživam, zašto da se huli na mene za ono za što ja zahvaljujem? ³¹ Ako dakle jedete, ako li pijete, ako li što drugo èinite, sve na slavu Božiju èinite. ³² Ne budite na sablazan ni Jevrejima, ni Grcima, ni crkvi Božijoj, ³³ Kao što i ja u svaèemu svima ugaðam, ne tražeæi svoje koristi nego mnogijeh, da se spasu.

11 Ugledajte se na mene, kao i ja na Hrista. ² Hvalim vas pak, braæo, što sve moje pamтите i držite zapovijesti kao što vam predadoh. ³ Ali hoæu da znate da je svakome mužu glava Hristos; a muž je glava ženi; a Bog je glava Hristu. ⁴ Svaki muž koji se s pokrivenom glavom moli Bogu ili prorokuje, sramoti glavu svoju. ⁵ I svaka žena koja se gologlava moli Bogu ili prorokuje, sramoti glavu svoju; jer je sve jedno kao da je obrijana. ⁶ Ako se dakle ne pokriva žena, neka se striže; ako li je ružno ženi striæi se ili brijati se, neka se

pokriva. ⁷ Ali muž da ne pokriva glave, jer je oblièje i slava Božija; a žena je slava muževlja. ⁸ Jer nije muž od žene nego žena od muža. ⁹ Jer muž nije sazdan žene radi nego žena muža radi. ¹⁰ Zato žena treba da ima vlast na glavi, anđela radi. ¹¹ Ali niti je muž bez žene ni žena bez muža u Gospodu. ¹² Jer kako je žena od muža, tako je i muž iz žene; a sve je od Boga. ¹³ Sami među sobom sudite je li lijepo da se žena gologlava moli Bogu? ¹⁴ Ili ne uèi li vas i sama priroda da je mužu sramota ako gaji dugaèku kosu; ¹⁵ A ženi je slava ako gaji dugaèku kosu? Jer joj je kosa dana mjesto pokrivala. ¹⁶ Ako li je ko svadljiv, mi takovoga obièaja nemamo, niti crkve Božije. ¹⁷ Ali ovo zapovijedajuèi ne hvalim da se ne na bolje nego na gore sabirate. ¹⁸ Prvo dakle kad se sabirate u crkvu, èujem da imaju raspre među vama; i nešto vjerujem od ovoga. ¹⁹ Jer treba i jeresi da budu među vama, da se pokažu poštenu koji su među vama. ²⁰ A kad se skupite na jedno mjesto, ne jede se veèera Gospodnja. ²¹ Jer svaki svoju veèeru uzme najprije i jede, i tako jedan gladuje a drugi se opija. ²² Eda li dakle nemate kuæa da jedete i pijete? Ili ne marite za crkvu Božiju, i sramotite one koji nemaju? Šta æu vam reæi? Hoæu li vas pohvaliti za to? Neæu. ²³ Jer ja primih od Gospoda što vam i predadoh, da Gospod Isus onu noæ u koju bivaše predan uze hljeb, ²⁴ I zahvalivši prelomi i reèe: uzmite, jedite, ovo je tijelo moje, koje se za vas lomi; ovo èinite meni za spomen. ²⁵ Tako i èašu, po veèeri, govoreæi: ova je èaša novi zavjet u mojoj krvi; ovo èinite, kad god pijete, meni za spomen. ²⁶ Jer kad god jedete ovaj hljeb i èašu ovu pijete, smrt Gospodnju obznanjujete, dokle ne dođe. ²⁷ Tako koji nedostojno jede ovaj hljeb ili pije èašu Gospodnju, kriv je tijelu i krvi Gospodnjoj. ²⁸ Ali èovjek da ispituje sebe, pa onda od hljeba da jede i od èaše da pije; ²⁹ Jer koji nedostojno jede i pije, sud sebi jede i pije, ne razlikujuèi tijela Gospodnjega. ³⁰ Zato su među vama mnogi slabi i bolesni, i dovoljno ih spavaju. ³¹ Jer kad bismo sebe rasuđivali, ne bismo osuđeni bili. ³² Ali kad smo suđeni, nakazuje nas Gospod, da se ne osudimo sa svijetom. ³³ Zato, braæo moja, kad se sastajete da jedete, išèekujte jedan drugoga. ³⁴ Ako li je ko gladan, neka jede kod kuæe, da se na grijeh ne sastajete. A za ostalo urediæu kad dođem.

12 A za duhovne darove neæu vam, braæo, zatajiti. ² Znaete da kad bijaste neznabošci idoste k idolima bezglasnima, kako vas vođahu. ³ Zato vam dajem na znanje da niko ko duhom Božijim govori neæe reæi: anatemate Isusa; i niko ne može Isusa Gospodom nazvati osim Duhom svetijem. ⁴ Darovi su razlièni, ali je Duh jedan. ⁵ I razliène su službe, ali je jedan Gospod. ⁶ I razliène su sile, ali je jedan Bog koji èini sve u svemu. ⁷ A u svakome se pojavljuje Duh na korist; ⁸ Jer jednome se daje Duhom rijeèè premudrosti; a drugome rijeèè razuma po istome Duhu; ⁹ A drugome vjera, tijekom istijem Duhom; a drugome dar iscjeljivanja, po tome istom Duhu; ¹⁰ A drugome da èini èudesa, a drugome proroštvo, a drugome da razlikuje

duhove, a drugome razlièni jezici, a drugome da kazuje jezike. ¹¹ A ovo sve èini jedan i taj isti Duh razdjeljujuèi po svojoj vlasti svakome kako hoæe. ¹² Jer kao što je tijelo jedno i ude ima mnoge, a svi udi jednoga tijela, premda su mnogi, jedno su tijelo: tako i Hristos. ¹³ Jer jednjem Duhom mi se svi krstismo u jedno tijelo, bili Jevreji, ili Grci, ili robovi, ili sami svoji; i svi se jednjem Duhom napojismo. ¹⁴ Jer tijelo nije jedan ud, nego mnogi. ¹⁵ Ako reèe noga: ja nijesam ruka, nijesam od tijela; eda li zato nije od tijela? ¹⁶ I ako reèe uho: ja nijesam oko, nijesam od tijela; eda li zato nije od tijela? Kad bi sve tijelo bilo oko, gdje je èuvenje? ¹⁷ A kad bi sve bilo èuvenje, gdje je mirisanje? ¹⁸ Ali Bog postavi sve ude u tijelu kako je koga htio. ¹⁹ A kad bi svi bili jedan ud, gdje je tijelo? ²⁰ Sad su pak mnogi udi a jedno tijelo. ²¹ Ali oko ne može reæi ruci: ne trebaš mi; ili opet glava nogama: ne trebate mi. ²² Nego još koji se udi tijela èine da su najslabiji najpotrebniji su. ²³ I koji nam se èine da su najsrमतniji na tijelu, na one udaramo najveæu èast; ²⁴ I nepošteni naši udi najveæe poštenje imaju; a poštenu udi ne trebaju. Ali Bog složi tijelo i najhuðemu udu daje najveæu èast, ²⁵ Da ne bude raspre u tijelu, nego da se udi jednako brinu jedan za drugoga. ²⁶ I ako strada jedan ud, s njim stradaju svi udi; a ako li se jedan ud slavi, s njim se raduju svi udi. ²⁷ A vi ste tijelo Hristovo, i udi među sobom. ²⁸ I jedne dakle postavi Bog u crkvi prvo apostole, drugo proroke, treæe uèitelje, a potom èudotvorce, onda darove iscjeljivanja, pomaganja, upravljanja, razliène jezike. ²⁹ Eda li su svi apostoli? Eda li su svi proroci? Eda li su svi uèitelji? Eda li su svi èudotvorci? ³⁰ Eda li svi imaju darove iscjeljivanja? Eda li svi govore jezike? Eda li svi kazuju? ³¹ Starajte se pak za veæe darove; pa æu vam još bolji put pokazati.

13 Ako jezike èovjeèije i anđelske govorim a ljubavi nemam, onda sam kao zvono koje zvoni, ili praporac koji zveèi. ² I ako imam proroštvo i znam sve tajne i sva znanja, i ako imam svu vjeru da i gore premještam, a ljubavi nemam, ništa sam. ³ I ako razdam sve imanje svoje, i ako predam tijelo svoje da se sažeže, a ljubavi nemam, ništa mi ne pomaže. ⁴ Ljubav dugo trpi, milokrvna je; ljubav ne zavidi; ljubav se ne velièa, ne nadima se, ⁵ Ne èini što ne valja, ne traži svoje, ne srdi se, ne misli o zlu, ⁶ Ne raduje se nepravdi, a raduje se istini, ⁷ Sve snosi, sve vjeruje, svemu se nada, sve trpi. ⁸ Ljubav nikad ne prestaje, a proroštvo ako æe i prestati, jezici ako æe umuknuti, razuma ako æe nestati. ⁹ Jer nešto znamo i nešto prorokujemo; ¹⁰ A kad dođe savršeno, onda æe prestati što je nešto. ¹¹ Kad ja bijah malo dijete kao dijete govorah, kao dijete mišljah, kao dijete razmišljavah; a kad postadoh èovjek, odbacih djetinjstvo. ¹² Tako sad vidimo kao kroz staklo u zagonetki, a onda æemo licem k licu; sad poznajem nešto, a onda æu poznati kao što sam poznat. ¹³ A sad ostaje vjera, nad, ljubav, ovo troje; ali je ljubav najveæa među njima.

14 Držite se ljubavi, a starajte se za duhovne dare, a osobito da prorokujete. ² Jer koji govori jezike, ne govori ljudima nego Bogu: jer niko ne sluša, a on duhom govori tajne. ³ A koji prorokuje govori ljudima za popravlanje i utjehu i utvrđenje. ⁴ Jer koji govori jezike sebe popravlja, a koji prorokuje crkvu popravlja. ⁵ Ali ja bih htio da vi svi govorite jezike, a još više da prorokujete: jer je veæi onaj koji prorokuje negoli koji govori jezike, veæ ako ko kazuje, da se crkva popravlja. ⁶ A sad, braæo, ako doðem k vama jezike govoreæi, kaku æu korist uèiniti ako vam ne govorim ili u otkrivenju, ili u razumu, ili u proroštvu, ili u nauci? ⁷ Kao neke stvari bezdušne koje daju glas, bila svirala ili gusle, ako razlièna glasa ne daju, kako æe se razumjeti šta se svira ili gudi? ⁸ Jer ako truba da nerazgovijetan glas, ko æe se pripravit na boj? ⁹ Tako i vi ako nerazumljivu rijeè reèete jezikom, kako æe se razumjeti šta govorite? Jer æete govoriti u vjetar. ¹⁰ Ima na svijetu Bog zna koliko razliènijeh glasova, ali nijedan nije bez znaèenja. ¹¹ Ako dakle ne znam sile glasa, biæu nijemac onome kome govorim, i onaj koji govori biæe meni nijemac. ¹² Tako i vi, buduæi da se starate za duhovne darove, gledajte da budete onima bogati koji su na popravlanje crkve. ¹³ Zato koji govori jezikom neka se moli Bogu da kazuje. ¹⁴ Jer ako se jezikom molim Bogu, moj se duh moli, a um je moj bez ploda. ¹⁵ Šta æe se dakle èiniti? Moliæu se Bogu duhom, a moliæu se i umom; hvaliæu Boga duhom, a hvaliæu i umom. ¹⁶ Jer kad blagosloviš duhom kako æe onaj koji stoji mjesto prostaka reæi amin po tvome blagoslovu, kad ne zna šta govoriš? ¹⁷ Ti dobro zahvaljuješ, ali se drugi ne popravlja. ¹⁸ Hvala Bogu mojemu što govorim jezike veæma od sviju vas. ¹⁹ Ali u crkvi volim pet rijeèi umom svojijem reæi, da se i drugi pomognu, negoli hiljadu rijeèi jezikom. ²⁰ Braæo! ne budite djeca umom, nego pakošæu djetinjite, a umom budite savršeni. ²¹ U zakonu piše: drugijem jezicima i drugijem usnama govoriæu narodu ovome, i ni tako me neæe poslušati, govori Gospod. ²² Zato su jezici za znak ne onima koji vjeruju, nego koji ne vjeruju; a proroštvo ne onima koji ne vjeruju, nego koji vjeruju. ²³ Ako se dakle skupi crkva sva na jedno mjesto, i svi uzgovorite jezicima, a doðu i prostaci, ili nevjernici, neæe li reæi da ste poludjeli? ²⁴ A ako svi prorokuju, i doðe kakav nevjernik ili prostak, bude pokaran od sviju i suđen od sviju. ²⁵ I tako tajne srca njegova bivaju javljene, i tako padnuvši nièice pokloniæe se Bogu, i kazaæe da je zaista Bog s vama. ²⁶ Šta æe se dakle èiniti, braæo? Kad se sabirate svaki od vas ima psalam, ima nauku, ima jezik, ima otkrivenje, ima kazivanje; a sve da biva na popravlanje. ²⁷ Ako govori ko jezikom, ili po dvojica, ili najviše po trojica, i to poredom; a jedan da kazuje. ²⁸ Ako li ne bude nikoga da kazuje, neka æuti u crkvi, a sebi neka govori i Bogu. ²⁹ A proroci dva ili tri neka govore, i drugi neka rasuðuju. ³⁰ Ako li se otkrije što drugome koji sjedi, neka èeka dok prvi uæuti. ³¹ Jer možete prorokovati svi, jedan po jedan, da se svi uèe, i svi da se tješe. ³² I duhovi

proroèki pokoravaju se prorocima; ³³ Jer Bog nije Bog bune, nego mira, kao po svima crkvama svetijeh. ³⁴ Žene vaše da æute u crkvama; jer se njima ne dopusti da govore, nego da slušaju, kao što i zakon govori. ³⁵ Ako li hoæe èemu da se nauèe, kod kuæe muževe svoje neka pitaju; jer je ružno ženi da govori u crkvi. ³⁶ Eda li od vas rijeè Božija iziðe? ili samijem vama doðe? ³⁷ Ako ko misli da je prorok ili duhovan, neka razumije što vam pišem, jer su Gospodnje zapovijesti. ³⁸ Ako li ko ne razumije, neka ne razumije. ³⁹ Zato, braæo moja, starajte se da prorokujete, i ne zabranjujte govoriti jezicima. ⁴⁰ A sve neka biva pošteno i uredno.

15 Ali vam napominjem, braæo, jevanðelje, koje vam objavih, koje i primiste, u kome i stojite, ² Kojijem se i spasavate, ako držite kako vam objavih; veæ ako da uzalud vjerovaste. ³ Jer vam najprije predadoh što i primih da Hristos umrije za grijeh naše, po pismu, ⁴ I da bi ukopan, i da usta treæi dan, po pismu, ⁵ I da se javi Kifi, potom jedanaestorici apostola; ⁶ A potom ga vidješe jednom više od pet stotina braæe, od kojijeh mnogi žive i sad, a neki i pomriješe; ⁷ A potom se javi Jakovu, pa onda svima apostolima; ⁸ A poslije sviju javi se i meni, kao kakvom nedonošæetu. ⁹ Jer sam ja najmlaði meðu apostolima, koji nijesam dostojan nazvati se apostol, jer gonih crkvu Božiju. ¹⁰ Ali po blagodati Božijoj jesam što jesam, i blagodat njegova što je u meni ne osta prazna, nego se potrudih više od sviju njih, ali ne ja nego blagodat Božija koja je sa mnom. ¹¹ Bio dakle ja ili oni, tako propovijedamo, i tako vjerovaste. ¹² A ako se Hristos propovijeda da ustade iz mrtvijeh, kako govore neki meðu vama da nema vaskrsenija mrtvijeh? ¹³ I ako nema vaskrsenija mrtvijeh, to ni Hristos ne usta. ¹⁴ A ako Hristos ne usta, uzalud dakle propovijedanje naše, a uzalud i vjera vaša. ¹⁵ A nalazimo se i lažni svjedoci Božiji što svjedoèimo na Boga da vaskrse Hrista, kojega ne vaskrse kad mrtvi ne ustaju. ¹⁶ Jer ako mrtvi ne ustaju, ni Hristos ne usta. ¹⁷ A ako Hristos ne usta, uzalud vjera vaša: još ste u grijesima svojijem. ¹⁸ Dakle i oni koji pomriješe u Hristu, izgiboše. ¹⁹ I ako se samo u ovom životu uzdamo u Hrista, najnesreæeniji smo od sviju ljudi. ²⁰ Ali Hristos usta iz mrtvijeh, i bi novina onima koji umriješe. ²¹ Jer buduæi da kroz èovjeka bi smrt, kroz èovjeka i vaskrsenije mrtvijeh. ²² Jer kako po Adamu svi umiru, tako æe i po Hristu svi oživjeti. ²³ Ali svaki u svom redu: novina Hristos; a potom oni koji vjerovaše Hristu o njegovu dolasku; ²⁴ Onda kraj, kad preda carstvo Bogu i ocu, i kad ukine svako poglavarstvo i svaku vlast i silu. ²⁵ Jer njemu valja carovati dokle ne položi sve neprijatelje svoje pod noge svoje. ²⁶ A pošljednji æe se neprijatelj ukinuti smrt. ²⁷ Jer sve pokori pod noge njegove. Ali kad veli da je sve njemu pokoreno, pokazuje se da je osim onoga koji mu pokori sve. ²⁸ A kad mu sve pokori, onda æe se i sam sin pokoriti onome koji mu sve pokori, da bude Bog sve u svemu. ²⁹ Šta dakle èine oni koji se krste mrtvijeh

radi? Kad mrtvi jamaèno ne ustaju, što se i kršæavaju mrtvijen radi? ³⁰ I mi zašto podnosimo muke i nevolje svaki èas? ³¹ Svaki dan umirem, tako mi, braæo, vaše slave, koju imam u Hristu Isusu Gospodu našem. ³² Jer ako sam se po èovjeku borio sa zvjerovima u Efesu, kaka mi je korist ako mrtvi ne ustaju? Da jedemo i pijemo, jer æemo sutra umrijeti. ³³ Ne varajte se: zli razgovori kvare dobre obièaje. ³⁴ Otriježite se jedanput kao što treba, i ne grijehite; jer neki ne znadu za Boga, na sramotu vama kaæem. ³⁵ Ali æe reæi ko: kako æe ustati mrtvi? i u kakom æe tijelu doæi? ³⁶ Bezumnièe! ti što siješ neæe oživjeti ako ne umre. ³⁷ I što siješ ne siješ tijelo koje æe biti, nego golo zrno, bilo pšenièno ili drugo kako. ³⁸ A Bog mu daje tijelo kako hoæe, i svakom sjemenu svoje tijelo. ³⁹ Nije svako tijelo jedno tijelo, nego je drugo tijelo èovjeèije, a drugo skotsko, a drugo riblje, a drugo ptièije. ⁴⁰ I imaju tjelesa nebeska i tjelesa zemaljska: ali je druga slava nebeskima, a druga zemaljskima. ⁴¹ Druga je slava suncu, a druga slava mjesecu, i druga slava zvijezdama; jer se zvijezda od zvijezde razlikuje u slavi. ⁴² Tako i vaskrsenije mrtvijen: sije se za raspadljivost, a ustaje za neraspadljivost; ⁴³ Sije se u sramoti, a ustaje u slavi; sije se u slabosti, a ustaje u sili; ⁴⁴ Sije se tijelo tjelesno, a ustaje tijelo duhovno. Ima tijelo tjelesno, i ima tijelo duhovno. ⁴⁵ Tako je i pisano: prvi èovjek Adam postade u tjelesnom životu, a pošljednji Adam u duhu koji oživljuje. ⁴⁶ Ali duhovno tijelo nije prvo, nego tjelesno, pa onda duhovno. ⁴⁷ Prvi je èovjek od zemlje, zemljan; drugi je èovjek Gospod s neba. ⁴⁸ Kakav je zemljani taki su i zemljani; i kakav je nebeski taki su i nebeski. ⁴⁹ I kako nosimo oblièje zemljanoga tako æemo nositi i oblièje nebeskoga. ⁵⁰ A ovo govorim, braæo, da tijelo i krv ne mogu naslijediti carstva Boæijega, niti raspadljivost neraspadljivosti našljeðuje. ⁵¹ Evo vam kazujem tajnu: jer svi neæemo pomrijeti, a svi æemo se pretvoriti, ⁵² Ujedanput, u trenuæu oka u pošljednjoj trubi; jer æe zatrubiti i mrtvi æe ustati neraspadljivi, i mi æemo se pretvoriti. ⁵³ Jer ovo raspadljivo treba da se obuèe u neraspadljivost, i ovo smrtno da se obuèe u besmrtnost. ⁵⁴ A kad se ovo raspadljivo obuèe u neraspadljivost i ovo se smrtno obuèe u besmrtnost, onda æe se zbiti ona rijeè što je

napisana: pobjeda proždrije smrt. ⁵⁵ Gdje ti je, smrti, žalac? Gdje ti je, pakle, pobjeda? ⁵⁶ A žalac je smrti grijeh, a sila je grijeha zakon. ⁵⁷ A Bogu hvala koji nam daje pobjedu kroz Gospoda našega Isusa Hrista. ⁵⁸ Zato, braæo moja ljubazna, budite tvrdi, ne dajte se pomaknuti, i napredujte jednako u djelu Gospodnjemu znajuæi da trud vaš nije uzalud pred Gospodom.

16 A za milostinju svetima, kao što uredih po crkvama Galatijskijem onako i vi èinite. ² Svaki prvi dan nedjelje neka svaki od vas ostavlja kod sebe i skuplja koliko može, da ne bivaju zbiranja kad doðem. ³ A kad doðem, koje naðete za vrijedne one æu s poslanicama poslati u Jerusalem neka odnesu vašu pomoæ. ⁴ A ako bude vrijedno da i ja idem, poæe æe sa mnom. ⁵ A k vama æu doæi kad proðem Maæedoniju, jer æu proæi kroz Maæedoniju. ⁶ A u vas može biti da æu se zabaviti, ili i zimovati, da me vi pratite kud poðem. ⁷ Sad vas u prolaženju neæu vidjeti, a nadam se neko vrijeme ostati kod vas, ako Gospod dopusti. ⁸ A u Efesu æu ostati do Trojièina dne; ⁹ Jer mi se otvoriše velika i bogata vrata, i protivnika ima mnogo. ¹⁰ A ako doðe Timotije, gledajte da bude kod vas bez straha; jer on radi djelo Gospodnje kao i ja. ¹¹ Da ga niko dakle ne prezre, nego ga ispratite s mirom da doðe k meni; jer ga èekam s braæom. ¹² A za brata Apola, mnogo ga molih da doðe k vama s braæom: i nikako ne bješe mu volja da sad doðe; ali æe doæi kad imadbude kad. ¹³ Pazite, stojte u vjeri, muški se držite, utvrðujte se. ¹⁴ Sve da vam biva u ljubavi. ¹⁵ Molim vas pak, braæo, znate dom Stefanin da je novina od Ahaje, i na služenje svetima odredi se; ¹⁶ Da ste i vi pokorni takovima, i svakome koji pomaæe i trudi se. ¹⁷ Ali se obradovah dolasku Stefaninu i Fortunatovu i Ahajikovu, jer mi oni naknadiše što sam bio bez vas; ¹⁸ Jer umiriše duh moj i vaš. Pripoznajte dakle takove. ¹⁹ Pozdravljaju vas crkve Azijske. Pozdravljaju vas u Gospodu mnogo Akila i Priskila s domašnjom svojom crkvom. ²⁰ Pozdravljaju vas braæa sva. Pozdravite jedan drugoga cjelivom svetijem. ²¹ Pozdravljam vas ja Pavle svojom rukom. ²² Ako ko ne ljubi Gospoda Isusa Hrista da bude proklet, maran ata. ²³ Blagodat Gospoda našega Isusa Hrista s vama; ²⁴ I ljubav moja sa svima vama u Hristu Isusu. Amin.

2 Korinæanima

1 Od Pavla, apostola Isusa Hrista po volji Božijoj i brata Timotija crkvi Božijoj u Korintu, sa svima svetima koji su u svoj Ahaji: ² Blagodat vam i mir od Boga oca našega, i Gospoda Isusa Hrista. ³ Blagosloven Bog i otac Gospoda našega Isusa Hrista, otac milosti i Bog svake utjehe, ⁴ Koji nas utješava u svakoj nevolji našoj, da bismo mogli utješiti one koji su u svakoj nevolji utjehom kojom nas same Bog utješava. ⁵ Jer kako se stradanja Hristova umnožavaju na nama tako se i utjeha naša umnožava kroz Hrista. ⁶ Ako li smo pak u nevolji, za vašu je utjehu i spasenije, koje postaje u trpljenju tih istih stradanja koja i mi podnosimo. ⁷ I nadanje naše tvrdo je za vas. Ako li se utješavamo, za vašu je utjehu i spasenije, znajući da kao što ste zajedničari u našem stradanju tako i u utjesi. ⁸ Jer vam nećemo, braćo, zatajiti nevolje naše koja nam se dogodi u Aziji kad nam je bilo preteško i preko sile tako da se nijesmo nadali ni živjeti; ⁹ Nego sami u sebi osudismo da nam valja pomrijeti da se već ne uzdamo u sebe nego u Boga koji podiže mrtve. ¹⁰ Koji nas je od tolike smrti izbavio, i izbavlja; i u njega se uzdamo da će nas i još izbaviti, ¹¹ S pomoću i vaše molitve za nas; da mnogi ljudi mnogu hvalu daju Bogu za dare koji su nama dati vas radi. ¹² Jer je naša slava ovo: svjedočanstvo savjesti naše da smo u prostoti i èistoti Božijoj a ne u mudrosti tjelesnoj nego po blagodati Božijoj življeli na svijetu, a osobito među vama. ¹³ Jer vam drugo ne pišemo nego što èitate i razumijevate. A nadam se da æete i do kraja razumjeti. ¹⁴ Kao što neki i razumjeste da smo vam slava kao i vi nama za dan Gospoda našega Isusa Hrista. ¹⁵ I u ovom pouzdanju šæadijah da vam dođem prije, da drugu blagodat imate; ¹⁶ I kroz vas da dođem u Maæedoniju, i opet iz Maæedonije da dođem k vama, i vi da me pratite u Judeju. ¹⁷ Ali kad sam ovo htio, eda li sam dakle što nepostojano èinio? Ili što se nakanjujem, da se po tijelu nakanjujem, da bude u mene da da, a ne ne? ¹⁸ Ali je Bog vjeran, te riječ naša k vama ne bi da i ne. ¹⁹ Jer sin Božij Isus Hristos, kojega mi vama propovijedamo ja i Silvan i Timotije, ne bi da i ne, nego u njemu bi da. ²⁰ Jer koliko je obećanja Božijeh, u njemu su da, i u njemu amin, Bogu na slavu kroz nas. ²¹ A Bog je koji nas utvrdi s vama u Hristu, i pomaza nas, ²² Koji nas i zapeèati, i dade zalog Duha u srca naša. ²³ A ja za svjedoka Boga prizivam na svoju dušu da štedeci vas ne dođoh više u Korint. ²⁴ Ne kao da mi vladamo vjerom vašom, nego smo pomagaèi vaše radosti; jer u vjeri stojite.

2 Ovo pak sudih u sebi da opet ne dođem k vama u žalosti. ² Jer ako ja èinim žalost vama, ko je koji æ mene veseliti osim onoga koji prima žalost od mene? ³ I pisah vam ovo isto, da kad dođem ne primim žalost na žalost, a za koje bi valjalo da se veselim nadajući se na sve vas da je moja radost sviju vas. ⁴ Jer od brige mnoge i tuge srca napisah vam s mnogijem suzama, ne da biste se ožalostili nego da biste poznali ljubav koju imam izobilno k vama. ⁵ Ako li je ko mene ražalio, ne ražali mene, do nekoliko, da ne otežam svima vama. ⁶ Jer je dovoljno takovome kar ovaj od mnogijeh. ⁷ Zato vi nasuprot većma da opraštate i tješite, da takovi kako ne padne u preveliku žalost. ⁸ Zato vas molim, utvrdite k njemu ljubav. ⁹ Jer vam zato i pisah, da poznam poštenje vaše jeste li u svaèemu poslušni. ¹⁰ A kome vi što oprostite onome opraštam i ja; jer ja ako što kome oprostih, oprostih mu vas radi mjesto Isusa Hrista, ¹¹ Da nas ne prevari sotona; jer znamo šta on misli. ¹² A kad dođoh u Troadu da propovijedam jevanðelje Hristovo, i otvoriše mi se vrata u Gospodu, ¹³ Ne imadoh mira u duhu svojem, ne našavši Tita, brata svojega; nego oprostivši se s njima iziđoh u Maæedoniju. ¹⁴ Ali hvala Bogu koji svagda nama daje pobjedu u Hristu Isusu, i kroz nas javlja miris poznanja svojega na svakom mjestu. ¹⁵ Jer smo mi Hristov miris Bogu i među onima koji se spasavaju i koji ginu: ¹⁶ Jednima dakle miris smrtni za smrt, a drugima miris životni za život. I za ovo ko je vrijedan? ¹⁷ Jer mi nijesmo kao mnogi koji neèisto propovijedaju riječ Božiju, nego iz èistote, i kao iz Boga, pred Bogom, u Hristu govorimo.

3 Poèinjemo li se opet sami hvaliti vama? Ili trebamo kao neki preporuèenijeh poslanica na vas ili od vas? ² Jer ste vi naša poslanica napisana u srcima našima, koju poznaju i èitaju svi ljudi; ³ Koji ste se pokazali da ste poslanica Hristova, koju smo mi služeci napisali ne mastilom nego Duhom Boga živoga, ne na kamenijem daskama nego na mesanijem daskama srca. ⁴ A takovo pouzdanje imamo kroz Hrista u Boga, ⁵ Ne da smo vrsni od sebe pomisliti što, kao od sebe, nego je naša vrsnoća od Boga; ⁶ Koji i uèini nas vrsne da budemo sluge novom zavjetu, ne po slovu nego po duhu; jer slovo ubija, a duh oživljuje. ⁷ Ako li služba smrti koja je u kamenju izrezana slovima, bi u slavi da sinovi Izrailjevi ne mogoše pogledati na lice Mojsijevo od slave lica njegova koja prestaje: ⁸ Akamoli neæe mnogo većma služba duha biti u slavi? ⁹ Jer kad je služba osuđenja slava, mnogo većma izobiluje služba pravde u slavi.

¹⁰ Jer i nije slavno što se proslavi s ove strane prema prevelikoj slavi. ¹¹ Jer kad je slavno ono što prestaje, mnogo æe veæma biti u slavi ono što ostaje. ¹² Imajuæi dakle takovi nad s velikom slobodom radimo; ¹³ I ne kao što Mojsije metaše pokrivalo na lice svoje, da ne bi mogli sinovi Izrailjevi gledati svršetka onome što prestaje. ¹⁴ No zaslijepiše pomisli njihove; jer do samoga ovog dana stoji ono pokrivalo neotkriveno u èitanju starog zavjeta, jer u Hristu prestaje. ¹⁵ Nego do danas kad se èita Mojsije, pokrivalo na srcu njihovom stoji. ¹⁶ A kad se obrate ka Gospodu, uzeæe se pokrivalo. ¹⁷ A Gospod je Duh: a gdje je Duh ondje je sloboda. ¹⁸ Mi pak svi koji otkrivenijem licem gledamo slavu Gospodnju, preobražavamo se u to isto oblièje iz slave u slavu, kao od Gospodnjega Duha.

4 Zato imajuæi ovu službu kao što bismo pomilovani, ne dosađuje nam se; ² Nego se odrekosmo tajnoga srama da ne živimo u lukavstvu, niti da izvræemo rijeè Božiju, nego javljanjem istine da se pokažemo svakoj savjesti èovjeèijoj pred Bogom. ³ Ako li je pak pokriveno jevanðelje naše, u onima je pokriveno koji ginu, ⁴ U kojima Bog svijeta ovoga oslijepi razume nevjernika, da im ne zasvijetli vidjelo jevanðelja slave Hristove, koji je oblièje Boga, koji se ne vidi. ⁵ Jer sebe ne propovijedamo nego Hrista Isusa Gospoda, a sebe same vaše sluge Isusa Gospoda radi. ⁶ Jer Bog koji reèe da iz tame zasvijetli vidjelo, zasvijetli u srcima našima na svjetlost poznanja slave Božije u licu Isusa Hrista. ⁷ Ali ovo blago imamo u zemljanijem sudovima, da premnoštvo sile bude od Boga a ne od nas. ⁸ U svemu imamo nevolje, ali nam se ne dosađuje; zbunjeni smo, ali ne gubimo nada; ⁹ Progone nas, ali nijesmo ostavljeni; obaljuju nas, ali ne ginemo. ¹⁰ I jednako nosimo na tijelu smrt Gospoda Isusa, da se i život Isusov na tijelu našem pokaže. ¹¹ Jer mi živi jednako se predajemo na smrt za Isusa, da se i život Isusov javi na smrtnome tijelu našem. ¹² Zato dakle smrt vlada u nama, a život u vama. ¹³ Imajuæi pak onaj isti duh vjere kao što je napisano: vjerovah, zato govorih; mi vjerujemo, zato i govorimo. ¹⁴ Znajuæi da æe onaj koji podiže Isusa, i nas podignuti s Isusom, i postaviti s vama. ¹⁵ Jer je sve vas radi, da blagodat umnožena izobiluje hvalama na slavu Božiju. ¹⁶ Zato nam se ne dosađuje; no ako se naš spoljašnji èovjek i raspada, ali se unutrašnji obnavlja svaki dan. ¹⁷ Jer naša laka sadašnja briga donosi nam vjeènu i od svega pretežniju slavu, ¹⁸ Nama koji ne gledamo na ovo što se vidi, nego na ono što se ne vidi; jer je ovo što se vidi, za vrijeme, a ono što se ne vidi, vjeèno.

5 Jer znamo da kad se zemaljska naša kuæa tijela raskopa, imamo zgradu od Boga, kuæu nerukotvorenu, vjeènu na nebesima. ² Jer za tijem uzdišemo, želeæi obuæi se u svoj nebeski stan. ³ I da se obuèeni, ne goli naðemo! ⁴ Jer buduæi u ovome tijelu, uzdišemo otežali; jer neæemo da se svuèemo, nego da se preobuèemo, da život proždere smrtno. ⁵ A onaj koji nas za ovo isto stvori, Bog je, koji nam i daje

zalag Duha. ⁶ Dobro smo dakle volje jednako, jer znamo da putujemo u tijelu, daleko od Gospoda. ⁷ Jer po vjeri živimo a ne po gledanju. ⁸ Ali se ne bojimo, i mnogo volimo otiæi od tijela, i iæi ka Gospodu. ⁹ Zato se i staramo, ili ulazili ili odlazili, da budemo njemu ugodni. ¹⁰ Jer nam se svima valja javiti na sudu Hristovu, da primimo svaki što je koji u tijelu èinio, ili dobro ili zlo; ¹¹ Znajuæi dakle strah Gospodnji ljude svjetujemo; a Bogu smo poznati, a nadamo se da smo i u vašijem savjestima poznati. ¹² Jer se ne hvalimo opet pred vama, nego vama dajemo uzrok da se hvalite nama, da imate što odgovoriti onima koji se hvale onijem što je spolja a ne što je u srcu. ¹³ Jer ako se odviše hvalimo, Bogu se hvalimo; ako li smo smjerni, vama smo. ¹⁴ Jer ljubav Božija nagoni nas, kad mislimo ovo: ako jedan za sve umrije, to dakle svi umriješe. ¹⁵ Hristos za sve umrije, da oni koji žive ne žive više sebi, nego onome koji za njih umrije i vaskrse. ¹⁶ Zato i mi otsad nikoga ne poznajemo po tijelu; i ako Hrista poznasmo po tijelu, ali ga sad više ne poznajemo. ¹⁷ Zato ako je ko u Hristu, nova je tvar: staro proðe, gle, sve novo postade. ¹⁸ Ali je sve od Boga, koji pomiri nas sa sobom kroz Isusa Hrista, i daje nam službu pomirenja. ¹⁹ Jer Bog bješe u Hristu, i svijet pomiri sa sobom ne primivši im grijeha njihovijeh, i metnuvši u nas rijeè pomirenja. ²⁰ Tako smo mi poslani mjesto Hrista, kao da Bog govori kroz nas; molimo vas u ime Hristovo, pomirite se s Bogom. ²¹ Jer onoga koji ne znadijaše grijeha nas radi uèini grijehom, da mi budemo pravda Božija u njemu.

6 Molimo vas pak kao pomagaèi da ne primite uzalud blagodat Božiju. ² Jer on govori: u vrijeme najbolje poslušah te, i u dan spasenija pomogoh ti. Evo sad je vrijeme najbolje, evo sad je dan spasenija! ³ Nikakvo ni u èemu ne dajte spoticanje, da se služba ne kudi; ⁴ Nego u svemu pokažite se kao sluge Božije, u trpljenju mnogom, u nevoljama, u bijedama, u tjesnotama, ⁵ U ranama, u tamnicama, u bunama, u trudovima, u nespavanju, u postu, ⁶ U èistoti, u razumu, u podnošenju, u dobroti, u Duhu svetom, u ljubavi istinitoj, ⁷ U rijeèi istine, u sili Božijoj, s oružjem pravde i nadesno i nalijevo, ⁸ Slavom i sramotom, kuðenjem i pohvalom, kao varalice i istiniti, ⁹ Kao neznani i poznati, kao oni koji umiru i evo smo živi, kao nakaženi a ne umoreni, ¹⁰ Kao žalosni a koji se jednako vesele, kao siromašni, a koji mnoge obogaævavaju, kao oni koji ništa nemaju a sve imaju. ¹¹ Usta naša otvoriše se k vama, Korinæani, i srce naše rasprostrani se. ¹² Vama nije tijesno mjesto u nama, ali vam je tijesno u srcima vašijem. ¹³ A da mi vratite kao djeci govorim rasprostranite se i vi. ¹⁴ Ne vucite u tuðemu jarmu nevjernika; jer šta ima pravda s bezakonjem? ili kakvu zajednicu ima vidjelo s tamom? ¹⁵ Kako li se slaže Hristos s Velijarom? ili kakav dijel ima vjerni s nevjernikom? ¹⁶ Ili kako se udara crkva Božija s idolima? Jer ste vi crkve Boga živoga, kao što reèe Bog: useliæu se u njih, i življeæu u njima, i biæu im Bog, i oni æe biti moj narod. ¹⁷ Zato iziðite između njih i

odvojte se, govori Gospod, i ne dohvatajte se do neèistote, i ja æu vas primiti, ¹⁸I biæu vam otac, i vi æete biti moji sinovi i kæeri, govori Gospod svedržitelj.

7 Imajuæi dakle ovaka obeæanja, o ljubazni! da oèistimo sebe od svake poganštine tijela i duha, i da tvorimo svetinju u strahu Božijemu. ²Primito nas, nikome ne uèinismo nažao, nikoga ne pokvarismo, nikoga ne zanesosmo. ³Ne govorim na osuđenje, jer prije rekoh da ste u srcima našijem, da bih s vama i umro i življeo. ⁴Vrlo slobodno govorim k vama, mnogo se hvalim vama, napunio sam se utjehe, izobilan sam radošæu pored sviju briga našijeh. ⁵Jer kad dođosmo u Maæedoniju, nikaka mira nemaše tijelo naše, nego u svemu bijaše u nevolji: spolja borbe, iznutra strah. ⁶Ali Bog, koji tješi ponižene, utješi nas dolaskom Titovijem. ⁷A ne samo dolaskom njegovijem, nego i utjehom kojom se on utješi za vas kazujuæi vašu želju, vaše plakanje, vaše staranje za mene, tako da se još veæma obradovah. ⁸Jer ako sam vas i ražalio poslanicom, ne kajem se, ako se i bijah raskajao: jer vidim da ona poslanica, ako i za malo, ražali vas. ⁹Ali se sad radujem, ne što biste žalosni, nego što se ožalostiste na pokajanje: jer se ožalostiste po Bogu, da od nas ni u èemu ne štetujete. ¹⁰Jer žalost koja je po Bogu donosi za spasenije pokajanje, za koje se nigda ne kaje; a žalost ovoga svijeta smrt donosi. ¹¹Jer, gle, ovo samo što se po Bogu ožalostiste, koliko uèini staranje meðu vama? kakovo pravdanje, kaku nepovoljnost, kakav strah, kaku želju, kaku revnost, kaku osvetu? U svemu pokazaste se da ste èisti u djelu. ¹²Jer ako vam i pisah, ne onoga radi koji je skrivio, niti onoga radi kome je krivo uèinjeno, nego da se pokaže meðu vama staranje naše za vas pred Bogom. ¹³Zato se utješismo utjehom vašom; a još se veæma obradovasmo radosti Titovoj, jer vi svi umiriste duh njegov. ¹⁴Jer što sam mu se za vas pohvalio, nijesam se posramio; nego kako je sve istina što govorismo vama, tako i pohvala naša k Titu istinita bi. ¹⁵I srce je njegovo puno ljubavi k vama kad se opominje poslušanja sviju vas, kako ste ga sa strahom i drktanjem primili. ¹⁶Radujem se dakle što se u svemu smijem osloniti na vas.

8 Dajemo vam pak na znanje, braæe, blagodat Božiju koja je dana u crkvama Maæedonskima, ²Da u mnogome kušanju nevolja suvišak radosti njihove i puko siromaštvo njihovo izobilova u bogatstvu prostote njihove. ³Jer po moguæstvu njihovu ja sam svjedok) i preko moguæstva dobrovoljni bijahu, ⁴I s mnogijem moljenjem moliše nas da primimo blagodat i zajednicu službe k svetima. ⁵I ne kao što se nadasmo nego najprije sebe predaše Gospodu i nama, po volji Božijoj, ⁶Da mi umolismo Tita da kao što je poèeo onako i svrši i meðu vama blagodat ovu. ⁷A vi kako ste u svemu izobilni, u vjeri, i u rijeèi, i u razumu, i u svakom staranju, i u ljubavi svojoj k nama, da i u ovoj blagodati izobilujete. ⁸Ne govorim po zapovijesti, nego kad se drugi staraju, i vašu ljubav kušam je li istinita. ⁹Jer znate blagodat Gospoda našega Isusa Hrista da, bogat buduæi, vas

radi osiromaši, da se vi njegovijem siromaštvom obogatite. ¹⁰I svjet dajem u tom; jer je ovo na korist vama, koji ne samo èiniti nego i htjeti poèeste još od lanjske godine. ¹¹A sad dovršite to i èiniti, da kao što bi dobra volja htjeti tako da bude i uèiniti, od toga što imate. ¹²Jer ako ima ko dobru volju, mio je po onome što ima, a ne po onome što nema. ¹³Jer se ne želi da drugima bude radost a vama žalost, nego jednako. ¹⁴Da u sadašnje vrijeme vaš suvišak bude za njihov nedostatak, da i njihov suvišak bude za vaš nedostatak; da bude jednakost, ¹⁵Kao što je pisano: ko je mnogo skupio, nije mu preteklo; i ko je malo skupio, nije mu nedostalo. ¹⁶A hvala Bogu, koji je dao takovo staranje za vas u srce Titovo. ¹⁷Jer primi moljenje; a buduæi da se tako vrlo stara, svojevrijem otide k vama. ¹⁸Poslasmo pak s njim i brata, kojega je pohvala u jevanđelju po svijem crkvama. ¹⁹A ne samo to, nego je i izabran od crkava da ide s nama u ovu blagodat u kojoj mi služimo za samoga Gospoda slavu i vašu dobru volju: ²⁰Èuvajuæi se toga da nas ko ne pokudi za ovo obilje u kome mi služimo, ²¹I promišljajuæi za dobro ne samo pred Bogom nego i pred ljudima. ²²A poslasmo s njima i brata svojega, kojega mnogo puta poznasmo u mnogijem stvarima da je ustalac, a sad mnogo veæi zbog velikoga nadanja na vas. ²³A za Tita, on je moj drug i pomagaè meðu vama; a za braæu našu, oni su poslanici crkveni i slava Hristova. ²⁴Pokažite dakle na njima svjedoèanstvo svoje ljubavi i naše hvale vama i pred crkvama.

9 Jer za takovu porezu koja se kupi svetima nije mi trijebe pisati vam; ²Jer poznajem vašu dobru volju, za koju se o vama hvalim Maæedoncima da se Ahaja prigotovi od lanjske godine, i vaša revnost razdraži mnoge. ³A braæu poslah da se hvala naša vama ne isprazni u ovoj stvari, nego da budete prigotovljeni, kao što sam govorio; ⁴Da se, ako dođu sa mnom Maæedonci i našu vas neprigotovljene, ne osramotimo mi da ne reèem vi) u toj hvali. ⁵Tako nađoh da je potrebno umoliti braæu da naprijed idu k vama, i da pripreme ovaj naprijed obreèeni vaš blagoslov da bude gotov tako kakono ti blagoslov, a ne kao lakomstvo. ⁶Ovo pak velim: koji s tvrđom sije, s tvrđom æe i požnjeti; a koji blagoslov sije, blagoslov æe i požnjeti. ⁷Svaki po volji svojega srca, a ne sa žalošæu ili od nevolje; jer Bog ljubi onoga koji dragovoljno daje. ⁸A Bog je kadar uèiniti da je meðu vama izobilna svaka blagodat, da u svemu svagda svako dovoljstvo imajuæi izobilujete za svako dobro djelo; ⁹Kao što je pisano: prosu, dade siromasima; pravda njegova ostaje vavijek. ¹⁰A koji daje sjeme sijaèu, daæe i hljeb za jelo: i umnožiæe sjeme vaše, i daæe da uzrastu žita pravde vaše; ¹¹Da se u svemu obogatite za svaku prostotu koja kroz nas èini hvalu Bogu. ¹²Jer služba ove poreze ne ispunjuje samo nedostatak svetijeh, nego èini te se i mnoge hvale daju Bogu, ¹³Ogledom poreze ove hvaleæi Boga za vaše pokorno priznanje jevanđelja Hristova, i za prostotu podjele k njima i k svima, ¹⁴I da se mole Bogu

za vas i da èeznu za vama za premnogu blagodat Božiju na vama. ¹⁵ A hvala Bogu na njegovu neiskazanome daru.

10 A sam ja Pavle molim vas krotosti radi i tišine Hristove, koji sam pred vama ponižen prema vama, a kad nijesam kod vas, slobodan sam prema vama. ² Molim pak da mi ne bude trijebe kad budem kod vas, onako slobodan biti kao što mislim da smijem protiv nekijeh koji misle za nas da po tijelu živimo; ³ Jer ako i živimo u tijelu, ne borimo se po tijelu. ⁴ Jer oružje našega vojevanja nije tjelesno, nego silno od Boga na raskopavanje gradova, da kvarimo pomisli ⁵ I svaku visinu koja se podiže na poznanje Božije, i robimo svaki razum za pokornost Hristu, ⁶ I u pripravnosti imamo osvetu za svaku nepokornost, kad se izvrši vaša pokornost. ⁷ Gledate li na ono što vam je pred oèima? Ako se ko uzda da je Hristov neka misli opet u sebi da kako je on Hristov tako smo i mi Hristovi. ⁸ Jer ako se što i više pohvalim vlašæu našom koju nam dade Gospod na popravljjanje, a ne na kvarenje vaše, neæu se postidjeti. ⁹ Ali da se ne pokažem kao da vas plašim poslanicama; ¹⁰ Jer su poslanice, veli, teške i jake, a kad je tijelom pred nama, slab je, i rijeè njegova ne valja ništa. ¹¹ Ovo neka pomisli takovi da kakii smo u rijeèi po poslanicama kad nijesmo kod vas, taki smo i u djelu kad smo tu. ¹² Jer ne smijemo sebe miješati ili se porediti s drugima koji hvale sami sebe; ali kad sami po sebi sebe mjere i porede sami sebe sa sobom, ne razumijevaju. ¹³ A mi se neæemo hvaliti preko mjere, nego po mjeri pravila kojega nam Bog mjeru razdijeli da dopremo i do vas. ¹⁴ Jer se mi daleko ne prostiremo, kao da ne dosežemo do vas; jer doprijesmo i do vas s jevanđeljem Hristovijem, ¹⁵ Ne hvaleæi se preko mjere u tuđijem poslovima, imajuæi pak nad kad uzraste vjera vaša da æemo se u vama velièati po pravilu svojemu izobilno, ¹⁶ Da i u daljnijem stranama od vas propovjedimo jevanđelje, i da se ne pohvalimo onijem što je po tuđemu pravilu uređeno. ¹⁷ A koji se hvali, Gospodom neka se hvali. ¹⁸ Jer onaj nije valjan koji se sam hvali, nego kojega Gospod hvali.

11 O da biste malo potrpljeli moje bezumlje! no i potrpite me. ² Jer revnujem za vas Božijom revnosti, jer vas obrekoh mužu jednome, da djevojku èistu izvedem pred Hrista. ³ Ali se bojim da kako kao što zmija Evu prevari lukavstvom svojijem tako i razumi vaši da se ne odvrte od prostote koja je u Hristu. ⁴ Jer ako onaj koji dolazi drugoga Isusa propovijeda kojega mi ne propovijedasmo, ili drugoga Duha primite kojega ne primiste, ili drugo jevanđelje koje ne primiste, dobro biste potrpljeli. ⁵ Jer mislim da ni u èemu nijesam manji od prevelikijeh apostola. ⁶ Jer ako sam i prostak u rijeèi, ali u razumu nijesam. No u svemu smo poznati meðu vama. ⁷ Ili grijeh uèinih ponižujuæi sebe da se vi povisite? Jer vam zabadava Božije jevanđelje propovjedih. ⁸ Od drugih crkava oteh uzevši platu za služenje vama; i došavši k vama, i bivši u sirotinji, ne dosadih nikome. ⁹ Jer moju sirotinju potpuniše braæa koja dođoše iz Maæedonije, i u

svemu bez dosade vama sebe držah i držaæu. ¹⁰ Kao što je istina Hristova u meni tako se hvala ova neæe uzeti od mene u Ahajskijem krajevima. ¹¹ Zašto? Što vas ne ljubim? Bog zna. A što èinim i èiniæu, ¹² Da otsijeèem uzrok onima koji traže uzrok, da bi u onome èim se hvale našli se kao i mi. ¹³ Jer takovi lažni apostoli i prevarljivi poslenici pretvaraju se u apostole Hristove. ¹⁴ I nije èudo, jer se sam sotona pretvara u anđela svijetla. ¹⁵ Nije dakle ništa veliko ako se i sluge njegove pretvaraju kao sluge pravde, kojima æe svršetak biti po djelima njihovijem. ¹⁶ Opet velim da niko ne pomisli da sam ja bezuman; ako li ne, a ono barem kao bezumna primite me, da se i ja što pohvalim. ¹⁷ A što govorim ne govorim po Gospodu, nego kao u bezumlju, u ovoj struci hvale. ¹⁸ Buduæi da se mnogi hvale po tijelu, i ja æu da se hvalim. ¹⁹ Jer ljubazno primite bezumne kad ste sami mudri. ²⁰ Jer primite ako vas ko natjera da budete sluge, ako vas ko jede, ako ko uzme, ako vas ko po obrazu bije, ako se ko velièa. ²¹ Na sramotu govorim, jer kao da mi oslabismo. Na što je ko slobodan po bezumlju govorim i ja sam slobodan. ²² Jesu li Jevreji? i ja sam; jesu li Izrailci? i ja sam; jesu li sjeme Avraamovo? i ja sam; ²³ Jesu li sluge Hristove? ne govorim po mudrosti) ja sam još više. Više sam se trudio, više sam boja podnio, više puta sam bio u tamnici, mnogo puta sam dolazio do straha smrtnoga; ²⁴ Od Jevreja primio sam pet puta èetrdeset manje jedan udarac; ²⁵ Triput sam bio šiban, jednom su kamenje bacali na me, tri puta se lađa sa mnom razbijala, noæ i dan proveo sam u dubini morskoj. ²⁶ Mnogo puta sam putovao, bio sam u strahu na vodama, u strahu od hajduka, u strahu od rodbine, u strahu od neznabožaca, u strahu u gradovima, u strahu u pustinji, u strahu na moru, u strahu meðu lažnom braæom; ²⁷ U trudu i poslu, u mnogom nespavanju, u gladovanju i žeði, u mnogom pošæenju, u zimi i golotinji; ²⁸ Osim što je spolja, navaljivanje ljudi svaki dan, i briga za sve crkve. ²⁹ Ko oslabi, i ja da ne oslabim? Ko se sablazni, i ja da se ne raspalim? ³⁰ Ako mi se valja hvaliti, svojom æu se slabošæu hvaliti. ³¹ Bog i otac Gospoda našega Isusa Hrista, koji je blagosloven vavijek, zna da ne lažem. ³² U Damasku neznabožaèki knez cara Arete èuvaše grad Damask i šæaše da me uhvati; i kroz prozor spustiše me u kotarici preko zida, i izbjegoh iz njegovijeh ruku.

12 Ali mi se ne pomaže hvaliti, jer æu doæi na viđenja i otkrivenja Gospodnja. ² Znam èovjeka u Hristu koji prije èetrnaest godina ili u tijelu, ne znam; ili osim tijela, ne znam: Bog zna) bi odnesen do treæega neba. ³ I znam za takovog èovjeka ili u tijelu, ili osim tijela, ne znam: Bog zna) ⁴ Da bi odnesen u raj, i èu neiskazane rijeèi kojijeh èovjeku nije slobodno govoriti. ⁵ Tijem æu se hvaliti, a sobom se neæu hvaliti, veæ ako slabostima svojima. ⁶ Jer kad bih se i htio hvaliti, ne bih bio bezuman, jer bih istinu kazao; ali štedim da ne bi ko više pomislio za mene nego što me vidi ili èuje što od mene. ⁷ I da se ne bih ponio za

premnoga otkrivenja, dade mi se žalac u meso, anđeo sotonin, da me æuša da se ne ponosim. ⁸ Zato triput Gospoda molih da odstupi od mene. ⁹ I reèe mi: dosta ti je moja blagodat; jer se moja sila u slabosti pokazuje sasvijem. Daklem æe se najslađe hvaliti svojijem slabostima, da se useli u mene sila Hristova. ¹⁰ Zato sam dobre volje u slabostima, u ruženju, u nevoljama, u progonjenjima, u tugama za Hrista: jer kad sam slab onda sam silan. ¹¹ Postadoh bezuman hvaleæi se: vi me natjeraste: jer je trebalo da me vi hvalite; jer ni u èemu nijesam manji od prevelikijeh apostola, ako i jesam ništa. ¹² Jer znaci apostolovi uèiniše se među vama u svakom trpljenju, u znacima i èudesima i silama. ¹³ Jer šta je u èemu ste manji od ostalijeh crkava, osim samo što vam ja sam ne dosadih? Bacite na mene ovu krivicu. ¹⁴ Evo sam gotov treæi put da vam dođem, i ne dosađujem vam; jer ne tražim što je vaše nego vas. Jer djeca nijesu dužna roditeljima imanja teæi nego roditelji djeci. ¹⁵ A ja dragovoljno potrošiæu i biæu potrošen za duše vaše, ako i ljubim ja vas odviše, a vi mene manje ljubite. ¹⁶ Ali neka bude, ja ne dosadih vama, nego lukav buduæi dobih vas prijevarom. ¹⁷ Eda li vas što zakidoh preko koga od onijeh koje slah k vama? ¹⁸ Umolih Tita, i s njim poslah brata: eda li vas Tit što zakide? Ne hodismo li jednijem duhom? ne jednijem li stopama? ¹⁹ Mislite li opet da vam se odgovaramo? Pred Bogom u Hristu govorimo, a sve je, ljubazni, za vaše popravlanje. ²⁰ Jer se bojim da kad po èem dođem neæu vas naæi kakove hoæu, i ja æu se naæi vama kakova me neæete: da kako ne budu svađe, zavisti, srdnje, prkosi, opadanja, šaptanja,

nadimanja, bune: ²¹ Da me opet kad dođem ne ponizi Bog moj u vas, i ne usplaèem za mnogima koji su prije sagriješili i nijesu se pokajali za neèistotu i kurvarstvo i sramotu, što poèiniše.

13 Ovo treæi put idem k vama; u ustima dva ili tri svjedoka ostæe svaka rijeè. ² Naprijed kazah i naprijed govorim kako u vas bivši drugi put, i sad ne buduæi kod vas pišem onima koji su prije sagriješili i svima ostalima da ako dođem opet neæu poštedjeti. ³ Jer tražite da iskušate Hrista što u meni govori, koji među vama nije slab, nego je silan među vama. ⁴ Jer ako i raspet bi po slabosti, ali je živ po sili Božijoj; jer smo i mi slabi u njemu, ali æemo biti živi s njim silom Božijom među vama. ⁵ Sami sebe okušajte jeste li u vjeri, sami sebe ogledajte. Ili ne poznajete sebe da je Isus Hristos u vama? veæ ako da u èemu nijeste valjani. ⁶ A nadam se da æete poznati da mi nijesmo nevaljani. ⁷ A molimo se Bogu da vi ne èinite nikakva zla, ne da se mi valjani pokažemo, nego da vi dobro èinite, a mi kao nevaljani da budemo. ⁸ Jer ništa ne možemo na istinu nego za istinu. ⁹ Jer se radujemo kad mi slabimo a vi jaèate. A zato se i molimo Bogu, za vaše savršenstvo. ¹⁰ Zato, ne buduæi kod vas, pišem ovo da kad dođem ne uèinim bez štedjenja po vlasti koju mi je Gospod dao na popravlanje a ne na raskopavanje. ¹¹ A dalje, braæo, radujte se, savršujte se, utješavajte se, jednako mislite, mir imajte: i Bog ljubavi i mira biæe s vama. ¹² Pozdravite jedan drugoga cjelivom svetijem. Pozdravljaju vas svi sveti. ¹³ Blagodat Gospoda našega Isusa Hrista i ljubav Boga i oca i zajednica svetoga Duha sa svima vama. Amin.

Galæanima

1 Pavle apostol, ni od ljudi, ni kroz èovjeka, nego kroz Isusa Hrista i Boga oca, koji ga vaskrse iz mrtvih, ²I sva braæa koja su sa mnom, crkvama Galatijskijem: ³Blagodat vam i mir od Boga oca i Gospoda našega Isusa Hrista, ⁴Koji dade sebe za grijeha naše da izbavi nas od sadašnjega svijeta zloga, po volji Boga i oca našega, ⁵Kojemu slava vavijek vijeka. Amin. ⁶Èudim se da se tako odmah odvraæate na drugo jevanðelje od onoga koji vas pozva blagodaæu Hristovom, ⁷Koje nije drugo, samo što neki smetaju vas, i hoæe da izvrnu jevanðelje Hristovo. ⁸Ali ako i mi, ili anðeo s neba javi vam jevanðelje drukèije nego što vam javismo, proklet da bude! ⁹Kao što prije rekosmo i sad opet velim: ako vam ko javi jevanðelje drukèije nego što primiste, proklet da bude! ¹⁰Zar ja sad ljude nagovaram ili Boga? Ili tražim ljudima da ugaðam? Jer kad bih ja još ljudima ugaðao, onda ne bih bio sluga Hristov. ¹¹Ali vam dajem na znanje, braæo, da ono jevanðelje koje sam ja javio, nije po èovjeku. ¹²Jer ga ja ne primih od èovjeka, niti nauèih, nego otkrivenjem Isusa Hrista. ¹³Jer ste èuli moje življenje nekad u Jevrejstvu, da sam odviše gonio crkvu Božiju i raskopavao je. ¹⁴I napredovah u Jevrejstvu veæma od mnogijeh vrsnika svojijeh u rodu svome, i odviše revnovah za otaèke svoje obièaje. ¹⁵A kad bi ugodno Bogu, koji me izabra od utrobe matere moje i prizva blagodaæu svojom, ¹⁶Da javi sina svojega u meni, da ga jevanðeljem objavim meðu neznabošcima; odmah ne pitah tijela i krvi, ¹⁷Niti iziðoh u Jerusalim k starijim apostolima od sebe, nego otidoh u Arapsku, i opet se vratih u Damask. ¹⁸A poslije toga na tri godine iziðoh u Jerusalim da vidim Petra, i ostadoh u njega petnaest dana. ¹⁹Ali drugoga od apostola ne vidjeh, osim Jakova brata Gospodnjega. ²⁰A što vam pišem evo Bog vidi da ne lažem. ²¹A potom doðoh u zemlje Sirske i Kilikijske. ²²A bijah licem nepoznat Hristovijem crkvama Judejskima; ²³Nego samo bijahu èuli da onaj koji nas nekad goni sad propovijeda vjeru koju nekad raskopavaše. ²⁴I slavljahu Boga za mene.

2 A potom na èetrnaest godina opet iziðoh u Jerusalim s Varnavom, uzevši sa sobom i Tita. ²Ali iziðoh po otkrivenju, i razgovorih se s njima za jevanðelje koje propovijedam u neznabošcima, ali nasamo s onima koji se brojahu kao najstariji, da uzalud ne trèim ili ne bih trèao. ³Ali ni Tit, koji bješe sa mnom, i bješe Grk, ne bi natjeran da se obreže. ⁴I za lažnu braæu koja doðoše i privukoše se da uhode slobodu našu koju imamo u Hristu Isusu, da nas

zarobe; ⁵Kojima se ni sahat ne podasmo u pokornost, da istina jevanðelja ostane meðu nama. ⁶A za one koji se brojahu da su nešto, kakovi bili da bili, ja ne marim ništa; jer Bog ne gleda ko je ko; jer oni koji se brojahu kao najstariji, meni ništa ne dodaše; ⁷Nego nasuprot doznajući da je meni povjereno jevanðelje u neobrezanima, kao Petru u obrezanima ⁸Jer onaj koji pomaže Petru u apostolstvu meðu obrezanima onaj pomaže i meni meðu neznabošcima ⁹I poznavši blagodat koja je meni dana, Jakov i Kifa i Jovan, koji se brojahu da su stubovi, dadoše desnice meni i Varnavi, i pristadoše da mi propovijedamo u neznabošcima, a oni u obrezanima; ¹⁰Samo da se opominjemo siromašnjih, za koje sam se i starao tako èiniti. ¹¹A kad dođe Petar u Antiohiju, u oèi njemu protiv stadoh; jer bješe zazoran. ¹²Jer prije dok ne doðoše neki od Jakova, jeðaše s neznabošcima, a kad doðoše, ustruèavaše se i odvajao bojeæi se onijeh koji su iz obrezanja. ¹³I dvolièahu s njim i ostali Judejci, tako da i Varnava prista u njihovo dvolièenje. ¹⁴A kad ja vidjeh da ne idu pravo k istini jevanðelja, rekoh Petru pred svima: kad ti koji si Jevrejin, neznabožaèki a ne Jevrejski živiš, zašto neznabošce nagoniš da žive Jevrejski? ¹⁵Mi koji smo rođeni Jevreji, a ne grješnici iz neznabožaca, ¹⁶Pa doznajući da se èovjek neæe opravdati djelima zakona, nego samo vjerom Isusa Hrista, i mi vjerovasmo Hrista Isusa da se opravdamo vjerom Hristovom, a ne djelima zakona: jer se djelima zakona nikakvo tijelo neæe opravdati. ¹⁷Ako li se mi koji tražimo da se opravdamo Hristom, naðosmo i sami grješnici, dakle je Hristos grijehu sluga? Bože saèuvaj! ¹⁸Jer ako opet zidam ono što razvalih, pokazujem se da sam prestupnik. ¹⁹Jer ja zakonom zakonu umrijeh da Bogu živim; s Hristom se razapeh. ²⁰A ja više ne živim, nego živi u meni Hristos. A što sad živim u tijelu, živim vjerom sina Božijega, kojemu omiljeh, i predade sebe za mene. ²¹Ne odbacujem blagodati Božije; jer ako pravda kroz zakon dolazi, to Hristos uzalud umrije.

3 O nerazumni Galati! ko vas je opèinio da se ne pokoravate istini? Vi, kojima pred oèima bješe napisan Isus Hristos, a sad se meðu vama razape. ²Ovo jedno hoæu od vas da doznam, ili Duha primiste kroz djela zakona ili kroz èuvenje vjere? ³Tako li ste nerazumni? Poèevši Duhom, sad tijelom svršujete? ⁴Tako li uzalud postradaste? Kad bi bilo samo uzalud! ⁵Koji vam dakle daje Duha i èini èudesu meðu vama, èini li djelima zakona ili èuvenjem vjere? ⁶Kao što Avraam vjerova Bogu, i primi mu se u pravdu.

⁷ Poznajte dakle da su oni sinovi Avraamovi koji su od vjere. ⁸ A pismo vidjevši unapredak da Bog vjerom neznabošce pravda, naprijed objavi Avraamu: u tebi æe se blagosloviti svi neznabošci. ⁹ Tako koji su od vjere, blagosloviæe se s vjernijem Avraamom. ¹⁰ Jer koji su god od djela zakona pod kletvom su, jer je pisano: proklet svaki koji ne ostane u svemu što je napisano u knjizi zakonskoj da èini. ¹¹ A da se zakonom niko ne opravdava pred Bogom, poznato je: jer pravednik od vjere življeæe. ¹² A zakon nije od vjere; nego èovjek koji to tvori življeæe u tome. ¹³ Hristos je nas iskupio od kletve zakonske postavši za nas kletva, jer je pisano: proklet svaki koji visi na drvetu: ¹⁴ Da meðu neznabošcima bude blagoslov Avraamov u Hristu Isusu, da obeæanje Duha primimo kroz vjeru. ¹⁵ Braæo, po èovjeku govorim, niko èovjeèijega potvrðena zavjeta ne odbacuje niti mu što domeæe. ¹⁶ A Avraamu i sjemenu njegovu reèena biše obeæanja. A ne veli: i sjemenima, kao za mnoga, nego kao za jedno: i sjemenu tvojemu, koje je Hristos. ¹⁷ Ovo pak velim: zavjeta, koji je od Boga potvrðen za Hrista, ne odbacuje zakon, koji je postao poslije èetiri stotine i trideset godina, da ukine obeæanje. ¹⁸ Jer ako je našljedstvo od zakona, onda veæ nije od obeæanja, a Avraamu obeæanjem darova Bog. ¹⁹ Šta æe dakle zakon? Radi grijeha dodade se dokle doðe sjeme kojemu se obeæa, i postavili su ga anđeli rukom posrednika. ²⁰ Ali posrednik nije jednoga; a Bog je jedan. ²¹ Eda li je dakle zakon protivan obeæanjima Božijim? Bože saèuvaj! Jer da je dan zakon koji može oživjeti, zaista bi od zakona bila pravda. ²² Ali pismo zatvori sve pod grijeh, da se obeæanje dade kroz vjeru Isusa Hrista onima koji vjeruju. ²³ A prije dolaska vjere bismo pod zakonom èuvani i zatvoreni za vjeru koja se htjela pokazati. ²⁴ Tako nam zakon bi èuvar do Hrista, da se vjerom opravdamo. ²⁵ A kad doðe vjera, veæ nijesmo pod èuvarom. ²⁶ Jer ste vi svi sinovi Božiji vjerom Hrista Isusa; ²⁷ Jer koji se god u Hrista krstiste, u Hrista se obukoste. ²⁸ Nema tu Jevrejina ni Grka, nema roba ni gospodara, nema muškoga roda ni ženskoga; jer ste vi svi jedno u Hristu Isusu. ²⁹ A kad ste vi Hristovi, onda ste sjeme Avraamovo, i po obeæanju našljednici.

4 Ali velim: dok je našljednik mlad ništa nije bolji od roba, ako i jest gospodar od svega; ² Nego je pod zapovjednicima i èuvarima tja do roka oèina. ³ Tako i mi kad bijasmo mladi, bijasmo pod stihijama svijeta zarobljeni; ⁴ A kad se navršì vrijeme, posla Bog sina svojega jedinorodnoga, koji je roðen od žene i pokoren zakonu, ⁵ Da iskupi one koji su pod zakonom, da primimo posinaštvo. ⁶ I buduæi da ste sinovi, posla Bog Duha sina svojega u srca vaša, koji vièe: Ava oèe! ⁷ Tako veæ nijesi rob, nego sin; a ako si sin, i našljednik si Božij kroz Isusa Hrista. ⁸ Ali tada ne znajuæi Boga služiste onima koji po sebi nijesu bogovi. ⁹ A sad poznavši Boga, i još poznati bivši od Boga, kako se vraæate opet na slabe i rðave stihije, kojima opet iznova hoæete da služite? ¹⁰ Gledate na dane i

mjesece, i vremena i godine. ¹¹ Bojim se za vas da se ne budem uzalud trudio oko vas. ¹² Budite kao ja što sam; jer sam ja kao vi što ste. Braæo! molim vas, ništa mi ne uèiniste nažao. ¹³ A znate da vam u slabosti tijela najprije propovjedih jevanðelje; ¹⁴ I napasti moje, koja bijaše tijelu mome, ne prezreste, ni popljuvaste, nego me primiste kao anđela Božijega, kao Hrista Isusa. ¹⁵ Kakovo bijaše onda vaše blaženstvo? Jer vam svjedoèim da biste, kad bi moguæe bilo, izvadili oèi svoje i dali meni. ¹⁶ Tijem li vam postadoh neprijatelj istinu vam govoreæi? ¹⁷ Oni ne revnuju dobro za vas, nego hoæe da vas odvoje, da im revnujete. ¹⁸ A dobro je revnovati svagda u dobru, i ne samo kad sam ja kod vas. ¹⁹ Djeèice moja, koju opet s mukom raðam, dokle Hristovo oblièje ne postane u vama; ²⁰ Ali bih htio sad da sam kod vas, i da izmijenim glas svoj, jer ne mogu da se naèudim za vas. ²¹ Kažite mi, vi koji hoæete pod zakonom da budete, ne slušate li zakona? ²² Jer je pisano da Avraam dva sina imade, jednoga od robinje, a drugoga od slobodne. ²³ Ali koji bješe od robinje, po tijelu se rodi; a koji od slobodne, po obeæanju. ²⁴ Koje znaèi drugo: jer su ovo dva zavjeta: jedan dakle od gore Sinajske, koja raða za robovanje, i to je Agar. ²⁵ Jer Agar znaèi Sinaj gora u Arapskoj, i poredi se sa sadašnjijem Jerusalimom, i služi sa djecom svojom. ²⁶ A gornji Jerusalim slobodna je, koji je mati svima nama. ²⁷ Jer je pisano: razveseli se, nerotkinjo koja ne raðaš; prokini i povièi, ti koja ne trpiš muke poroðaja; jer pusta ima mnogo više djece negoli ona koja ima muža. ²⁸ A mi smo, braæo, po Isaku djeca obeæanja. ²⁹ No kako onda onaj što se rodi po tijelu gonjaše duhovnoga, tako i sad. ³⁰ Ali šta govori pismo? Istjeraj robinju i sina njezina; jer sin robinjin neæe naslijediti sa sinom slobodne. ³¹ Tako, braæo, nijesmo djeca robinjina nego slobodne.

5 Stojte dakle u slobodi kojom nas Hristos oslobodi, i ne dajte se opet u jaram ropstva uhvatiti. ² Evo ja Pavle kažem vam da ako se obrežete Hristos vam ništa neæe pomoæi. ³ A opet svjedoèim svakome èovjeku koji se obrezuje da je dužan sav zakon tvoriti. ⁴ Izgubiste Hrista, vi koji hoæete zakonom da se opravdate, i otpadoste od blagodati. ⁵ Jer mi duhom èekamo od vjere nad pravde. ⁶ Jer u Hristu Isusu niti što pomaže obrezanje ni neobrezanje, nego vjera, koja kroz ljubav radi. ⁷ Dobro trèaste; ko vam zabrani da se ne pokoravate istini? ⁸ To odvraæanje nije od onoga koji vas pozva. ⁹ Malo kvasca ukiseli sve tijesto. ¹⁰ Ja se za vas nadam u Gospodu da ništa drugo neæete misliti. A koji vas smeta ponijeæe grijeh, makar ko bio. ¹¹ A ja, braæo, ako još obrezanje propovijedam, zašto me gone? Tako se ukide sablazan krstova. ¹² O da bi otsjeèeni bili oni koji vas kvare! ¹³ Jer ste vi, braæo, na slobodu pozvani: samo da vaša sloboda ne bude na želju tjelesnu, nego iz ljubavi služite jedan drugome. ¹⁴ Jer se sav zakon izvršuje u jednoj rijeèi, to jest: ljubi bližnjega svojega kao sebe. ¹⁵ Ali ako se meðu sobom koljete i jedete, gledajte da jedan drugoga ne istrijebite. ¹⁶ Velim pak:

po duhu hodite, i želja tjelesnijeh ne izvršujte. ¹⁷ Jer tijelo želi protiv duha, a duh protiv tijela; a ovo se protivi jedno drugome, da ne èinite ono šta hoæete. ¹⁸ Ako li vas duh vodi, nijeste pod zakonom. ¹⁹ A poznata su djela tjelesna, koja su preljuboèinstvo, kurvarstvo, neèistota, besramnost, ²⁰ Idolopoklonstvo, èaranja, neprijateljstva, svaðe, pakosti, srdnje, prkosi, raspre, sablazni, jeresi, ²¹ Zavisti, ubistva, pijanstva, žderanja, i ostala ovakova, za koja vam naprijed kazujem, kao što i kazah naprijed, da oni koji takova èine neæe naslijediti carstva Božijega. ²² A rod je duhovni ljubav, radost, mir, trpljenje, dobrota, milost, vjera, ²³ Krotost, uzdržanje; na to nema zakona. ²⁴ A koji su Hristovi, raspeše tijelo sa slastima i željama. ²⁵ Ako u duhu živimo, po duhu i da hodimo, ²⁶ Da ne tražimo lažne slave razdražujuæi jedan drugoga, i zavideæi jedan drugome.

6 Braæo! ako i upadne èovjek u kakav grijeh, vi duhovni ispravljajte takovoga duhom krotosti, èuvajuæi sebe da i ti ne budeš iskušan. ² Nosite bremena jedan drugoga, i tako æete ispuniti zakon Hristov. ³ Jer ako ko misli da je što a nije ništa, umom vara sebe. ⁴ A svaki da ispita svoje djelo, i tada æe sam u sebi imati slavu, a ne u drugome. ⁵ Jer æe svaki svoje

breme nositi. ⁶ A koji se uèi rijeèi neka daje dijel od svakoga dobra onome koji ga uèi. ⁷ Ne varajte se: Bog se ne da ružiti; jer šta èovjek posije ono æe i požnjeti. ⁸ Jer koji sije u tijelo svoje, od tijela æe požnjeti pogibao; a koji sije u duh, od duha æe požnjeti život vjeèni. ⁹ A dobro èiniti da nam se ne dosadi; jer æemo u svoje vrijeme požnjeti ako se ne umorimo. ¹⁰ Zato dakle dok imamo vremena da èinimo dobro svakome, a osobito onima koji su s nama u vjeri. ¹¹ Vidite koliko vam napisah rukom svojom! ¹² Koji hoæe da se hvale po tijelu oni vas nagone da se obrezujete, samo da ne budu gonjeni za krst Hristov. ¹³ Jer ni oni sami koji se obrezuju ne drže zakona, nego hoæe da se vi obrezujete da se vašijem tijelom hvale. ¹⁴ A ja Bože saèuvaj da se èim drugijem hvalim osim krstom Gospoda našega Isusa Hrista, kojega radi razape se meni svijet, i ja svijetu. ¹⁵ Jer u Hristu Isusu niti što pomaže obrezanje ni neobrezanje, nego nova tvar. ¹⁶ I koliko ih god po ovome pravilu žive, na njima biæe mir i milost, i na Izrailju Božijemu. ¹⁷ Više da mi niko ne dosađuje, jer ja rane Gospoda Isusa na tijelu svojem nosim. ¹⁸ Blagodat Gospoda našega Isusa Hrista sa duhom vašijem, braæo. Amin.

Efežanima

1 Od Pavla, po volji Božijoj apostola Isusa Hrista, svetima koji su u Efesu, i vjernima u Hristu Isusu: ² Blagodat vam i mir od Boga oca našega i Gospoda Isusa Hrista. ³ Blagosloven Bog i otac Gospoda našega Isusa Hrista, koji nas je blagoslovio svakijem blagoslovom duhovnijem na nebesima kroz Hrista; ⁴ Kao što nas izabra kroz njega prije postanja svijeta, da budemo sveti i pravedni pred njim u ljubavi, ⁵ Odredivši nas naprijed kroz Isusa Hrista sebi na posinaštvo, po ugodnosti volje svoje, ⁶ Na pohvalu slavne blagodati svoje kojom nas oblagodati u ljubaznome, ⁷ U kome imamo izbavljenje krvlju njegovom, i oprostjenje grijeha, po bogatstvu blagodati njegove, ⁸ Koju je preumnožio u nama u svakoj premudrosti i razumu, ⁹ Pokazavši nam tajnu volje svoje, po ugodnosti svojoj koju naprijed pokaza u njemu, ¹⁰ Za uredbu izvršetka vremena, da se sve sastavi u Hristu što je na nebesima i na zemlji; u njemu, ¹¹ Kroz kojega i našljednici postasmo, naprijed određeni bivši po naredbi Boga koji sve èini po savjetu volje svoje, ¹² Da bismo bili na hvalu slave njegove, mi koji smo se naprijed uzdali u Hrista, ¹³ Kroz kojega i vi, èuvši rijeè istine, jevanðelje spasenija svojega, u kojemu i vjerovavši zapeèatiste se svetijem duhom obeæanja, ¹⁴ Koji je zalog našljedstva našega za izbavljenje teèevine na hvalu slave njegove. ¹⁵ Zato i ja èuvši vašu vjeru u Hrista Isusa, i ljubav k svima svetima, ¹⁶ Ne prestajem zahvaljivati za vas, i spominjati vas u svojijem molitvama, ¹⁷ Da Bog Gospoda našega Isusa Hrista, otac slave, dade vam Duha premudrosti i otkrivenja da ga poznate, ¹⁸ I bistre oèi srca vašega da biste mogli vidjeti koje je nad njegova zvanja, i koje je bogatstvo slave našljedstva njegova u svetima, ¹⁹ I kakva je izobilna velièina sile njegove na nama koji vjerujemo po èinjenju prevelike sile njegove, ²⁰ Koju uèini u Hristu, kad ga podiže iz mrtvih i posadi sebi s desne strane na nebesima, ²¹ Nad svijem poglavarstvima, i vlastima, i silama, i gospodstvima, i nad svakijem imenom što se može nazvati, ne samo na ovome svijetu nego i na onome koji ide. ²² I sve pokori pod noge njegove, i njega dade za glavu crkvi, nad svima, ²³ Koja je tijelo njegovo, punina onoga koji sve ispunjava u svemu.

2 I vas koji bijaste mrtvi za prestupljenja i grijehe svoje, ² U kojima nekad hodiste po vijeku ovoga svijeta, po knezu koji vlada u vjetru, po duhu koji sad radi u sinovima protivljenja; ³ U kojima i mi svi življismo negda po željama tijela svojega, èineæi volju tijela i pomisli, i bijasmo roðena djeca gnjeva, kao i

ostali; ⁴ Ali Bog, koji je bogat u milosti, za premnogu ljubav svoju, koju ima k nama, ⁵ I nas koji bijasmo mrtvi od grijehova oživlje s Hristom blagodaæu ste spaseni ⁶ I s njim vaskrse i posadi na nebesima u Hristu Isusu. ⁷ Da pokaže u vijekovima koji idu preveliko bogatstvo blagodati svoje dobrotom na nama u Hristu Isusu. ⁸ Jer ste blagodaæu spaseni kroz vjeru; i to nije od vas, dar je Božij. ⁹ Ne od djela, da se niko ne pohvali. ¹⁰ Jer smo njegov posao, sazdana u Hristu Isusu za djela dobra, koja Bog naprijed pripravi da u njima hodimo. ¹¹ Zato se opominjite da vi koji ste negda po tijelu neznabošci bili i nazivani neobrezanje od onijeh koji su se zvali po tijelu obrezanje, koje se rukom radilo, ¹² Da bijaste u ono vrijeme bez Hrista, odvojeni od društva Izrailjeva, i bez dijela u zavjetima obeæanja, nada ne imajuæi, i bezbožni na svijetu: ¹³ A sad u Hristu Isusu, vi koji ste negda bili daleko, blizu postadoste krvlju Hristovom. ¹⁴ Jer je on mir naš, koji oboje sastavi u jedno, i razvali plot koji je rastavljao, neprijateljstvo, tijelom svojijem. ¹⁵ Zakon zapovijesti naukama ukinuvši; da iz oboga naèini sobom jednoga novog èovjeka, èineæi mir; ¹⁶ I da pomiri s Bogom oboje u jednom tijelu krstom, ubivši neprijateljstvo na njemu. ¹⁷ I došavši propovjedi u jevanðelju mir vama daljnima i onima koji su blizu. ¹⁸ Jer on dovede k ocu oboje u jednom duhu. ¹⁹ Tako dakle više nijeste tuði i došljaci, nego živite sa svetima i domaæi ste Bogu, ²⁰ Nazidani na temelju apostola i proroka, gdje je kamen od ugla sam Isus Hristos, ²¹ Na kome sva graðevina sastavljena raste za crkvu svetu u Gospodu; ²² Na kome æete se i vi sazidati za stan Božij u duhu.

3 Toga sam radi ja Pavle sužanj Isusa Hrista za vas neznabošce, ² Buduæi da èuste službu blagodati Božije koja je meni dana meðu vama, ³ Da se meni po otkrivenju kaza tajna; kao što gore napisah ukratko, ⁴ Odakle možete èitajuæi poznati moj razum u tajni Hristovoj, ⁵ Koja se u drugijem naraštajima ne kaza sinovima èovjeèijim, kako se sad otkri svetijem njegovijem apostolima i prorocima Duhom svetijem; ⁶ Da neznabošci kroz jevanðelje postanu sunašljednici i sutjelesnici i zajednièari u obeæanju njegovom u Hristu Isusu, ⁷ Kojemu postadoh sluga po daru blagodati Božije, koja mi je dana po èinjenju sile njegove. ⁸ Meni najmanjemu od sviju svetijeh dade se ova blagodat da objavim meðu neznabošcima neiskazano bogatstvo Hristovo, ⁹ I da otkrijem svima što je služba tajne od postanja svijeta sakrivene u Bogu, koji je sazdao sve kroz Isusa Hrista; ¹⁰ Da se kroz crkvu sad obznani poglavarstvima i vlastima na nebu

mnogorazlièna premudrost Božija, ¹¹ Po naredbi vijekova, koju uèini u Hristu Isusu Gospodu našem, ¹² U kome imamo slobodu i pristup u nadu vjerom njegovom. ¹³ Zato vas molim da se ne oslabite zbog nevolja mojijeh za vas, koje su slava vaša. ¹⁴ Toga radi preklanjam koljena svoja pred ocem Gospoda našega Isusa Hrista, ¹⁵ Po kome se sva èeljad i na nebesima i na zemlji zovu, ¹⁶ Da vam da silu po bogatstvu slave svoje, da se utvrdite Duhom njegovijem za unutrašnjeg èovjeka, ¹⁷ Da se Hristos useli vjerom u srca vaša, da budete u ljubavi ukorijenjeni i utemeljeni; ¹⁸ Da biste mogli razumjeti sa svima svetima što je širina i dužina i dubina i visina, ¹⁹ I poznati pretežniju od razuma ljubav Hristovu, da se ispuniti svakom puninom Božijom. ²⁰ A onome koji može još izobilnije sve èiniti što ištemo ili mislimo, po sili koja èini u nama, ²¹ Onome slava u crkvi po Hristu Isusu u sve naraštaje va vijek vijeka. Amin.

4 Molim vas dakle ja sužanj u Gospodu, da se vladate kao što prilikuje vašemu zvanju u koje ste pozvani, ² Sa svakom poniznošæu i krotošæu, s trpljenjem, trpeæi jedan drugoga u ljubavi, ³ Starajuæi se držati jedinstvo Duha u svezi mira; ⁴ Jedno tijelo, jedan duh, kao što ste i pozvani u jednom nadu zvanja svojega. ⁵ Jedan Gospod, jedna vjera, jedno krštenje, ⁶ Jedan Bog i otac svijui, koji je nad svima, i kroza sve, i u svima nama. ⁷ A svakome se od nas dade blagodat po mjeri dara Hristova. ⁸ Zato govori: iziđavši na visinu zaplijenio si plijen, i dade dare ljudima. ⁹ A što iziđe, šta je, osim da i siđe u najdonja mjesta zemlje? ¹⁰ Koji siđe to je onaj koji i iziđe više svijui nebesa da ispuni sve. ¹¹ I on je dao jedne apostole, a jedne proroke, a jedne jevanđeliste, a jedne pastire i uèitelje, ¹² Da se sveti pripreve za djelo službe, na sazidanje tijela Hristova; ¹³ Dokle dostignemo svi u jedinstvo vjere i poznanje sina Božijega, u èovjeka savršena, u mjeru rasta visine Hristove; ¹⁴ Da ne budemo više mala djeca, koju ljulja i zanosi svaki vjetar nauke, u laži èovjeèijoj, putem prijevare; ¹⁵ Nego vladajuæi se po istini u ljubavi da u svemu uzrastemo u onome koji je glava, Hristos. ¹⁶ Iz kojega je sve tijelo sastavljeno i sklopljeno svakijem zglavkom, da jedno drugome pomaže dobro po mjeri svakoga uda, i èini da raste tijelo na popravlanje samoga sebe u ljubavi. ¹⁷ Ovo dakle govorim i svjedoèim u Gospodu da više ne hodite kao što hode i ostali neznabošci u praznosti uma svojega, ¹⁸ Koji imaju smisao tamom pokriven, i udaljeni su od života Božijega za neznanje koje je u njima, za okamenjenje srca svojijeh; ¹⁹ Koji ostavivši poštenje predadoše se besramnosti, na èinjenje svake neèistote i lakomstva. ²⁰ Ali vi tako ne poznaste Hrista; ²¹ Jer ga èuste i u njemu se nauèiste, kao što je istina u Isusu, ²² Da odbacite, po prvome življenju, staroga èovjeka, koji se raspada u željama prevarljivijem; ²³ I da se obnovite duhom uma svojega, ²⁴ I obuèete u novoga èovjeka, koji je sazdan po Bogu u pravdi i u svetinji istine. ²⁵ Zato odbacite laž, i govorite istinu svaki sa svojijem bližnijem; jer smo udi jedan drugome. ²⁶ Gnjevite se i

ne griješite; sunce da ne zađe u gnjevu vašemu. ²⁷ Niti dajite mjesta đavolu. ²⁸ Koji je krao više da ne krade, nego još da se trudi, èineæi dobro rukama svojima da ima šta davati potrebnome. ²⁹ Nikakva rđava rijeè da ne izlazi iz usta vašijeh, nego samo što je dobro za napredovanje vjere, da da blagodat onima koji slušaju. ³⁰ I ne ožalošæavajte svetoga Duha Božijega, kojijem ste zapeèaæeni za dan izbavljenja. ³¹ Svaka gorèina, i gnjev, i ljutina, i vika i hula, da se uzme od vas, sa svakom pakošæu. ³² A budite jedan drugome blagi, milostivi, praštajuæi jedan drugome, kao što je i Bog u Hristu oprostio vama.

5 Ugladajte se dakle na Boga, kao ljubazna djeca, ² I živite u ljubavi, kao što je i Hristos ljubio nas, i predade sebe za nas u prilog i žrtvu Bogu na slatki miris. ³ A kurvarstvo i svaka neèistota i lakomstvo da se i ne spominje među vama, kao što se pristoji svetima; ⁴ Tako i sramotne i lude rijeèi, ili šale, što se ne pristoji; nego još zahvaljivanje. ⁵ Jer ovo da znate da nijedan kurvar, ili neèist, ili tvrdica koji je idolopoklonik neæe imati dijela u carstvu Hrista i Boga. ⁶ Niko da vas ne vara praznijem rijeèima; jer ovijeh radi ide gnjev Božij na sinove nepokornosti. ⁷ Ne bivajte dakle zajednièari njihov. ⁸ Jer bijaste negda tama, a sad ste vidjelo u Gospodu: kao djeca vidjela živite; ⁹ Jer je rod duhovni u svakoj dobroti i pravdi i istini. ¹⁰ Istražujte što je Bogu ugodno. ¹¹ I ne pristajte na bezrodna djela tame, nego još karajte. ¹² Jer je sramno i govoriti šta oni tajno èine. ¹³ A sve za što se kara, vidjelo objavljuje; jer sve što se objavljuje, vidjelo je; ¹⁴ Zato govori: ustani ti koji spavaš i vaskrsni iz mrtvijeh, i obasjaæe te Hristos. ¹⁵ Gledajte dakle da uredno živite, ne kao nemudri, nego kao mudri; ¹⁶ Pazite na vrijeme, jer su dani zli. ¹⁷ Toga radi ne budite nerazumni, nego poznajte što je volja Božija. ¹⁸ I ne opijajte se vinom, u kome je kurvarstvo, nego se još ispunjavajte duhom, ¹⁹ Govoreæi među sobom u psalmima i pojanju i pjesmama duhovnijem, pjevajuæi i pripijevajuæi u srcima svojijem Gospodu; ²⁰ Zahvaljujuæi za svašto u ime Gospoda našega Isusa Hrista Bogu i ocu; ²¹ Slušajuæi se među sobom u strahu Božijemu. ²² Žene! slušajte svoje muževe kao Gospoda. ²³ Jer je muž glava ženi kao što je i Hristos glava crkvi, i on je spasitelj tijela. ²⁴ No kao što crkva sluša Hrista tako i žene svoje muževe u svemu. ²⁵ Muževi! ljubite svoje žene kao što i Hristos ljubi crkvu, i sebe predade za nju, ²⁶ Da je osveti oèistivši je kupanjem vodenijem u rijeèi; ²⁷ Da je metne preda se slavnu crkvu, koja nema mane ni mrštine, ili takoga èega, nego da bude sveta i bez mane. ²⁸ Tako su dužni muževi ljubiti svoje žene kao svoja tjelesa; jer koji ljubi svoju ženu, sebe samoga ljubi. ²⁹ Jer niko ne omrznu kad na svoje tijelo, nego ga hrani i grije, kao i Gospod crkvu. ³⁰ Jer smo udi tijela njegova, od mesa njegova, i od kostiju njegovijeh. ³¹ Toga radi ostaviaæe èovjek oca svojega i mater, i prilijepiaæe se k ženi svojoj, i biæe dvoje jedno tijelo. ³² Tajna je ovo velika; a ja govorim za Hrista i za crkvu.

³³ Ali i vi svaki da ljubi onako svoju ženu kao i sebe samoga; a žena da se boji svojega muža.

6 Djeco! slušajte svoje roditelje u Gospodu: jer je ovo pravo. ² Poštuj oca svojega i mater; ovo je prva zapovijest s obećanjem: ³ Da ti blago bude, i da živiš dugo na zemlji. ⁴ I vi ocevi! ne razdražujte djece svoje, nego ih gajite u nauci i u strahu Gospodnjemu. ⁵ Sluge! slušajte gospodare svoje po tijelu, sa strahom i drktnjem, u prostoti srca svojega, kao i Hrista; ⁶ Ne samo pred očima radeći kao ljudima da ugađate, nego kao sluge Hristove, tvoreći volju Božiju od srca. ⁷ Dragovoljno služite, kao Gospodu a ne kao ljudima, ⁸ Znajua da svaki što uèini dobro ono æe i primiti od Gospoda, bio rob ili slobodnjak. ⁹ I vi gospodari, tako èinite njima ostavljajuæi prijetnje, znajuæi da je i vama samijem i njima gospodar na nebesima, i on ne gleda ko je ko. ¹⁰ A dalje, braæo moja, jaèajte u Gospodu i u sili jaèine njegove. ¹¹ Obucite se u sve oružje Božije, da biste se mogli održati protiv lukavstva đavolskoga: ¹² Jer naš rat nije s krvlju i s tijelom, nego s poglavarima i vlastima, i s upraviteljima tame ovoga

svijeta, s duhovima pakosti ispod neba. ¹³ Toga radi uzmite sve oružje Božije, da biste se mogli braniti u zli dan, i svršivši sve održati se. ¹⁴ Stanite dakle opasavši bedra svoja istinom i obukavši se u oklop pravde, ¹⁵ I obuvši noge u pripravu jevanđelja mira; ¹⁶ A svrh svega uzmite štit vjere o koji æete moæi pogasiti sve raspaljene strijele neèastivoga; ¹⁷ I kacigu spasenija uzmite, i maè duhovni koji je rijeè Božija. ¹⁸ I svakom molitvom i moljenjem molite se Bogu duhom bez prestanka, i uz to stražite sa svakijem trpljenjem i molitvom za sve svete, ¹⁹ I za mene, da mi se da rijeè kad otvorim usta svoja, da obznanim sa slobodom tajnu jevanđelja, ²⁰ Za koje sam poslanik u okovima, da u njemu govorim slobodno, kao što mi se pristoji. ²¹ A da i vi znate kako sam ja i šta radim, sve æe vam kazati Tihik, ljubazni brat i vjerni sluga u Gospodu, ²² Kojega poslah k vama za to isto da znate kako smo mi, i da utješi srca vaša. ²³ Mir braæi i ljubav s vjerom od Boga oca i Gospoda Isusa Hrista. ²⁴ Blagodat sa svima koji ljube Gospoda našega Isusa Hrista jednako. Amin.

Filipljanima

1 Od Pavla i Timotija, slugu Isusa Hrista, svima svetima u Hristu Isusu koji su u Filibi, s vladikama i đakonima: ² Blagodat vam i mir od Boga oca našega i Gospoda Isusa Hrista. ³ Zahvaljujem Bogu svojemu kad se god opomenem vas, ⁴ Svagda u svakoj molitvi svojoj za sve vas s radošæu moleæi se, ⁵ Što vi postadoste zajednièari u jevanđelju, od prvoga dana i do danas; ⁶ Uzduæu se u ovo isto da æe onaj koji je poèeo dobro djelo u vama dovršiti ga tja do dana Isusa Hrista. ⁷ Kao što je pravo da ja ovo mislim za sve vas, jer vas imam u srcu u okovima svojim i u odgovoru i potvrđivanju jevanđelja, kao sve zajednièare sa mnom u blagodati. ⁸ Jer Bog mi je svjedok da vas ljubim ljubavlju Isusa Hrista, ⁹ I zato se molim Bogu da ljubav vaša još više i više izobiluje u razumu i svakoj volji, ¹⁰ Da kušate šta je bolje, da budete èisti i bez spoticanja na dan Hristov, ¹¹ Napunjeni plodova pravde kroz Isusa Hrista, na slavu i hvalu Božiju. ¹² Hoæu pak da znate, braæo, da ovo što se radi sa mnom iziđe za napredak jevanđelja, ¹³ Tako da se razglasi u svoj sudnici i kod sviju ostalih da su moji okovi za Hrista. ¹⁴ I mnoga braæa u Gospodu oslobodivši se okovima mojima veæma smiju govoriti rijeè Božiju bez straha. ¹⁵ Istina, jedni iz zavisti i svađe, a jedni od dobre volje Hrista propovijedaju. ¹⁶ Tako ovi uz prkos Hrista objavljuju neèisto, misleæi da æe nanijeti žalost mojijem okovima; ¹⁷ A ovi iz ljubavi, znajuæi da za obranu jevanđelja ležim u tamnici. ¹⁸ Šta dakle? Bilo kako mu drago, dvolièenjem ili istinom, Hristos se propovijeda; i zato se radujem, a i radovaæu se; ¹⁹ Jer znam da æe mi se ovo zbiti na spasenije vašom molitvom i pomoæu Duha Isusa Hrista. ²⁰ Kao što èekam i nadam se da se ni u èemu neæu postidjeti, nego da æe se i sad kao svagda sa svakom slobodom Hristos velièati u tijelu mojemu, bilo životom ili smræu. ²¹ Jer je meni život Hristos a smrt dobitak. ²² A kad mi življenje u tijelu plod donosi, to ne znam šta æu izabrati. ²³ A oboje mi je milo, imajuæi želju otiæi i s Hristom biti, koje bi mnogo bolje bilo; ²⁴ Ali ostati u tijelu potrebnije je vas radi. ²⁵ I ovo znam jamaèno da æu biti i ostati kod sviju vas na vaš napredak i radost vjere, ²⁶ Da hvala vaša mnome izobiluje u Hristu Isusu kad vam opet doðem. ²⁷ Samo živite kao što se pristoji jevanđelju Hristovu, da vas vidim kad doðem ili ako vam ne doðem da èujem za vas da stojte u jednome duhu i jednodušno borite se za vjeru jevanđelja, ²⁸ I ni u èem da se ne plašite od protivnika; koje je njima znak pogibli a vama spasenija, i to od Boga; ²⁹ Jer se vama darova Hrista radi ne samo

da ga vjerujete nego i da stradate za nj, ³⁰ Imajuæi onu istu borbu kakovu u meni vidjeste i sad èujete za mene.

2 Ako ima dakle koje pouèenje u Hristu, ili ako ima koja utjeha ljubavi, ako ima koja zajednica duha, ako ima koje srce žalostivo i milost, ² Ispunite moju radost, da jedno mislite, jednu ljubav imate, jednodušni i jedinomisljeni: ³ Ništa ne èinite uz prkos ili za praznu slavu; nego poniznošæu èinite jedan drugoga veæeg od sebe. ⁴ Ne gledajte svaki za svoje, nego i za drugih. ⁵ Jer ovo da se misli meðu vama što je i u Hristu Isusu, ⁶ Koji, ako je i bio u oblièju Božijemu, nije se otimao da se isporedi s Bogom; ⁷ Nego je ponizio sam sebe uzevši oblièje sluge, postavši kao i drugi ljudi i na oèi naðe se kao èovjek, ⁸ Ponizio sam sebe postavši poslušan do same smrti, a smrti krstove. ⁹ Zato i Bog njega povisi, i darova mu ime koje je veæe od svakoga imena. ¹⁰ Da se u ime Isusovo pokloni svako koljeno onijeh koji su na nebu i na zemlji i pod zemljom; ¹¹ I svaki jezik da prizna da je Gospod Isus Hristos na slavu Boga oca. ¹² Tako, ljubazni moji, kao što me svagda slušaste, ne samo kad sam kod vas, nego i sad mnogo veæma kad nijesam kod vas, gradite spasenije svoje sa strahom i drktanjem. ¹³ Jer je Bog što èini u vama da hoæete i uèinite kao što mu je ugodno. ¹⁴ Sve èinite bez vike i premišljanja, ¹⁵ Da budete pravi i cijeli, djeca Božija bez mane usred roda nevaljaloga i pokvarenoga, u kojemu svijetlite kao vidjela na svijetu, ¹⁶ Pridržavajuæi rijeè života, na moju hvalu za dan Hristov, da mi ne bude uzalud trèanje i trud. ¹⁷ No ako i žrtvovan budem na žrtvu i službu vjere vaše, radujem se, i radujem se s vama svima. ¹⁸ Tako i vi radujte se i budite sa mnom radosni. ¹⁹ A nadam se u Gospoda Isusa da æu skoro poslati k vama Timotija, da se i ja razveselim razabravši kako ste vi. ²⁰ Jer nijednoga nemam jednake misli sa sobom koji se upravo brine za vas. ²¹ Jer svi traže što je njihovo, a ne što je Hrista Isusa. ²² A njegovo poštenje poznajete, jer kao dijete ocu sa mnom je poslužio u jevanđelju. ²³ Njega dakle nadam se da æu poslati odmah kako razberem šta je za mene. ²⁴ A nadam se u Gospoda da æu i sam skoro doæi k vama. ²⁵ Ali naðoh za potrebno da pošljem k vama brata Epafrodita, svojega pomagaèa i drugara u vojevanju, a vašega poslanika i slugu moje potrebe; ²⁶ Jer željaše od srca vas sve da vidi, i žaljaše što ste èuli da je bolovao. ²⁷ Jer bješe bolestan do smrti; no Bog pomilova ga, ne samo njega, nego i mene, da mi ne dođe žalost na žalost. ²⁸ Zato ga poslah skorije, da

se obradujete kad ga opet vidite, i meni da olakša malo. ²⁹ Primite ga dakle u Gospodu sa svakom radosti, i takove poštuju; ³⁰ Jer za djelo Hristovo dođe do same smrti, ne marivši za svoj život da naknadi u službi mojoj što vas nemam.

3 A dalje, braæo moja, radujte se u Gospodu. Jer sve jedno da vam pišem meni nije dosadno, a vama je potrebno. ² Èuvajte se od pasa, èuvajte se od zlijeh poslanika, èuvajte se od sijeèenja. ³ Jer mi smo obrezanje koji duhom Bogu sluþimo i hvalimo se Hristom Isusom, a ne uzdamo se u tijelo. ⁴ Premda bih se i ja mogao uzdati u tijelo. Ako ko drugi misli da se može uzdati u tijelo, ja još veæma, ⁵ Koji sam obrezan osmi dan, od roda Izrailjeva, koljena Venijaminova, Jevrejina od Jevreja, po zakonu farisej. ⁶ Po revnosti gonih crkvu Boþiju, po pravdi zakonskoj bih bez mane. ⁷ No što mi bješe dobitak ono primih za štetu Hrista radi. ⁸ Jer sve držim za štetu prema prevaþnome poznanju Hrista Isusa Gospoda svojega, kojega radi sve ostavih, i držim sve da su trice, samo da Hrista dobijem, ⁹ I da se naðem u njemu, ne imajuæi svoje pravde koja je od zakona, nego koja je od vjere Isusa Hrista, pravdu koja je od Boga u vjeri; ¹⁰ Da poznam njega i silu vaskrsenija njegovog i zajednicu njegovijeh muka, da budem nalik na smrt njegovu, ¹¹ Da bih kako dostigao u vaskrsenije mrtvijeh; ¹² Ne kao da veæ dostigoh ili se veæ savrših, nego tjeram ne bih li dostigao kao što me dostiþe Hristos Isus. ¹³ Braæo! ja još ne mislim da sam dostigao; jedno pak velim: što je ostrag zaboravljam, a za onijem što je naprijed seþem se, ¹⁴ I trèim k biljezi, k daru gornjega zvanja Boþijega u Hristu Isusu. ¹⁵ Koji smo god dakle savršeni ovako da mislimo; ako li što drugo mislite, i ovo æe vam Bog otkriti. ¹⁶ Ali šta dostigosmo u onome jednako da mislimo, i po onome pravilu da živimo. ¹⁷ Ugledajte se na mene, braæo, i gledajte na one koji tako žive kao što nas imate za ugled. ¹⁸ Jer mnogi hode, za koje vam mnogo puta govorih, a sad i plaèuæi govorim, neprijatelji krsta Hristova; ¹⁹ Kojima je svršetak pogibao, kojima je Bog trbuh, i slava u sramu njihovu, koji zemaljski misle. ²⁰ Jer je naše življenje na nebesima, otkuda i spasitelja oèekujemo Gospoda svojega Isusa Hrista, ²¹ Koji æe preobraziti naše

poniþeno tijelo da bude jednako tijelu slave njegove, po sili da može sve sebi pokoriti.

4 Zato, braæo moja ljubazna i poþeljena, radosti i vijenèe moj! tako stojte u Gospodu, ljubazni. ² Evodiju molim, i Sintihiju molim da jedno misle u Gospodu. ³ Da, molim i tebe, druþe pravi, pomaþi njima koje se u jevanðelju trudiše sa mnom, i Klimentom, i s ostalima pomagaèima mojima, kojijeh su imena u knjizi života. ⁴ Radujte se svagda u Gospodu, i opet velim: radujte se. ⁵ Krotost vaša da bude poznata svijem ljudima. ⁶ Gospod je blizu. Ne brinite se ni za što nego u svemu molitvom i moljenjem sa zahvaljivanjem da se javljaju Bogu iskanja vaša. ⁷ I mir Boþij, koji prevazilazi svaki um, da saèuva srca vaša i misli vaše u Gospodu Isusu. ⁸ A dalje, braæo moja, što je god istinito, što je god pošteno, što je god pravedno, što je god preèisto, što je god preljubazno, što je god slavno, i još ako ima koja dobrodjetelj, i ako ima koja pohvala, to mislite. ⁹ Što i nauèiste, i primiste, i èuste, i vidjeste u meni, ono èinite, i Bog mira biæe s vama. ¹⁰ Obradovah se pak vrlo u Gospodu što se opet opomenuste starati se za mene; kao što se i staraste, ali se nezgodnijem vremenom zadržaste. ¹¹ Ne govorim zbog nedostatka, jer se ja navikoh biti dovoljan onijem u èemu sam. ¹² Znam se i poniziti, znam i izobilovati; u svemu i svakojako navikoh, i sit biti, i gladovati, i izobilovati, i nemati. ¹³ Sve mogu u Isusu Hristu, koji mi moæ daje. ¹⁴ Ali dobro uèinite što se primiste moje nevolje. ¹⁵ A znate i vi, Filipljanjani, da od poèetka jevanðelja, kad iziðoh iz Maædonije, nijedna mi crkva ne prista u stvar davanja i uzimanja osim vas jednijeh; ¹⁶ Jer i u Solun i jednom i drugom poslaste mi u potrebu moju. ¹⁷ Ne kao da traþim dara, nego traþim ploda koji se mnoþi na korist vašu. ¹⁸ A ja sam primio sve i imam izobila. Ispunio sam se primivši od Epafrodita što ste mi poslali, slatki miris, prilog prijatan, ugodan Bogu. ¹⁹ A Bog moj da ispuni svaku potrebu vašu po bogatstvu svojemu u slavi, u Hristu Isusu. ²⁰ A Bogu i ocu našem slava va vijek vijeka. Amin. ²¹ Pozdravite svakoga svetog u Hristu Isusu. Pozdravljaju vas braæa što su sa mnom. ²² Pozdravljaju vas svi sveti, a osobito koji su iz doma Æesareva. ²³ Blagodat Gospoda našega Isusa Hrista sa svima vama. Amin.

Kološanima

1 Od Pavla, po volji Božijoj apostola Isusa Hrista i brata Timotija, ² Svetima koji su u Kolosima i vjernoj braći u Hristu Isusu: blagodat vam i mir od Boga oca našega i Gospoda Isusa Hrista. ³ Zahvaljujemo Bogu i ocu Gospoda svojega Isusa Hrista, moleći se svagda za vas, ⁴ Ćuvši vjeru vašu u Hrista Isusa, i ljubav koju imate k svima svetima, ⁵ Za nad ostavljeni vama na nebesima, za koji naprijed ěuste u riječi istine jevanđelja, ⁶ Koje je u vama, kao i u svemu svijetu, i plodno je i raste, kao i u vama, od onoga dana kako ěuste i razumjeste blagodat Božiju u istini, ⁷ Kao što i doznaste od Epafrasa, ljubaznoga našeg drugara u služenju, koji je za vas vjerni sluga Hristov, ⁸ Koji nam i javi vašu ljubav u duhu. ⁹ Toga radi i mi od onoga dana kako ěusmo ne prestajemo za vas moliti se Bogu i iskati da se ispunite poznanjem volje njegove u svakoj premudrosti i razumu duhovnome, ¹⁰ Da živite pristojno Bogu na svako ugađanje i u svakome dobrom djelu da budete plodni, i da rastete u poznanju Božijemu, ¹¹ Jačajući svakom snagom po sili slave njegove, i u svakom trpljenju i dugom podnošenju s radošću; ¹² Zahvaljujući Bogu i ocu, koji nas prizva u dijel našljedstva svetijeh u vidjelu; ¹³ Koji nas izbavi od vlasti tamne, i premjesti nas u carstvo sina ljubavi svoje, ¹⁴ U kome imamo izbavljenje krvlju njegovom i oproštenje grijeha; ¹⁵ Koji je obliěje Boga što se ne vidi, koji je roěen prije svake tvari. ¹⁶ Jer kroz njega bi sazdana sve što je na nebu i što je na zemlji, što se vidi i što se ne vidi, bili prijestoli ili gospodstva ili poglavarstva, ili vlasti: sve se kroza nj i za nj sazda. ¹⁷ I on je prije svega, i sve je u njemu. ¹⁸ I on je glava tijelu crkve, koji je poěetak i prvoroěeni iz mrtvijeh, da bude on u svemu prvi; ¹⁹ Jer bi volja oěina da se u nj useli sva punina, ²⁰ I kroza nj da primiri sve sa sobom, umirivši krvlju krsta njegova, kroza nj sve, bilo na zemlji ili na nebu. ²¹ I vas koji ste nekad bili odluěeni i neprijatelji kroz pomisli u zlijem djelima, ²² A sad vas primiri u tijelu mesa njegova smrću njegovom, da vas svete i bez mane i bez krivice izvede preda se; ²³ Ako samo ostanete u vjeri utemeljeni i tvrdi, i nepokretni od nada jevanđelja, koje ěuste, koje je propovijedano svoj tvari pod nebom, kojemu ja Pavle postadoh sluga. ²⁴ Sad se radujem u svojem stradanju za vas, i dovršujem nedostatak nevolja Hristovijeh na tijelu svojem u tijelo njegovo koje je crkva, ²⁵ Kojoj ja postadoh sluga po naredbi Božijoj koja mi je dana meěu vama da ispunim rijeě Božiju, ²⁶ Tajnu koja je bila sakrivena od postanja svijeta i naraštaja, a sad se javi svetima njegovijem, ²⁷ Kojima Bog naumi pokazati

kako je bogata slava tajne ove meěu neznabošcima, koje je Hristos u vama, nad slave; ²⁸ Kojega mi propovijedamo svjetujući svakoga ěovjeka, i uěeći svakoj premudrosti, da pokaěemo svakoga ěovjeka savršena u Hristu Isusu. ²⁹ Za što se i trudim i borim po njegovoj moći koja u meni silno ěini.

2 Hoću dakle da vi znate koliku borbu imam za vas i za one što su u Laodikiji i u Jerapolju, i za sve koji ne vidješe lica mojega u tijelu, ² Da se utješe srca njihova, i da se stegnu u ljubavi, i u svakome bogatstvu punoga razuma, na poznanje tajne Boga i oca i Hrista, ³ U kojoj je sve blago premudrosti i razuma sakriveno. ⁴ A ovo govorim, da vas niko ne prevari slatkijem rijeěima. ⁵ Jer ako tijelom i nijesam kod vas, ali sam duhom s vama, radujući se i videći vaš red i tvrěu vaše vjere u Hrista. ⁶ Kako dakle primiste Hrista Isusa Gospoda onako živite u njemu, ⁷ Ukorijenjeni i nazidani u njemu i utvrěeni vjerom kao što nauěiste, izobilujući u njoj zahvalnošću. ⁸ Braću! ěuvajte se da vas ko ne zarobi filozofijom i praznom prijevaram, po kazivanju ěověijem, po nauci svijeta, a ne po Hristu. ⁹ Jer u njemu živi svaka punina Boěanstva tjelesno. ¹⁰ I da budete ispunjeni u njemu koji je glava svakome poglavarstvu i vlasti; ¹¹ U kome i obrezani biste obrezanjem nerukotvorenijem, odbacivši tijelo grijeha mesnijeh obrezanjem Hristovijem; ¹² Zakopavši se s njim krštenjem, u kojemu s njim i ustaste vjerom sile Boga koji ga vaskrsnu iz mrtvijeh. ¹³ I vas koji ste bili mrtvi u grijesima i u neobrezanju tijela svojega, oživleo je s njim, poklonivši nam sve grijeha, ¹⁴ I izbrisavši pismo uredbe koja bješe protiv nas, i to uzevši sa srijede prikova ga na krstu; ¹⁵ I svukavši poglavarstva i vlasti izvede ih na ugled slobodno, i pobijedi ih na njemu. ¹⁶ Da vas dakle niko ne osuěuje za jelo ili za piće, ili za kakav praznik, ili za mladine, ili za subote; ¹⁷ Koje je sve bilo sjen od onoga što šćaše da doěe, i tijelo je Hristovo. ¹⁸ Niko da vas ne vara, po svojoj volji izabranom poniznošću i službom aněela, istraěujući i što ne vidje, i uzalud nadimajući se umom tijela svojega, ¹⁹ A ne drěeći se glave, iz koje je sve tijelo s pomoću zglavaka i sveza sastavljeno, i raste za rast Božij. ²⁰ Ako dakle umrijeste s Hristom stihijama svijeta, zašto se kao živeći u svijetu prepirete: ²¹ Ne dohvati se, ne okusi, ne opipaj; koje je sve na pogibao onome koji ěini, ²² Po zapovijestima i naukama ljudskima? ²³ Koje je samo po rijeěi premudrost samovoljno izbrane službe i poniznosti i nešteěenja tijela, ne za ěast kaku, za punjenje tijela.

3 Ako dakle vaskrsnuste s Hristom, tražite ono što je gore gdje Hristos sjedi s desne strane Boga. ² Mislite o onome što je gore a ne što je na zemlji. ³ Jer umrijeteste, i vaš je život sakriven s Hristom u Bogu. ⁴ A kad se javi Hristos, život vaš, onda æete se i vi s njime javiti u slavi. ⁵ Pomorite dakle ude svoje koji su na zemlji: kurvarstvo, neèistotu, slast, zlu želju i lakomstvo, koje je idolopoklonstvo; ⁶ Za koje ide gnjev Božij na sinove protivljenja; ⁷ U kojima i vi negda hođaste kad življaste među njima. ⁸ A sad odbacite i vi to sve: gnjev, ljutinu, pakost, huljenje, sramotne rijeèi iz usta svojijeh. ⁹ Ne lažite jedan na drugoga; svucite staroga èovjeka s djelima njegovijem, ¹⁰ I obucite novoga, koji se obnavlja za poznanje, po oblièju onoga koji ga je sazdao: ¹¹ Gdje nema Grka ni Jevrejina, obrezanja ni neobrezanja, divljaka ni Skita, roba ni slobodnjaka, nego sve i u svemu Hristos. ¹² Obucite se dakle kao izbrani Božiji, sveti i ljubazni, u srdaènu milost, dobrotu, poniznost, krotost, i trpljenje, ¹³ Snoseæi jedan drugoga, i opraštajuæi jedan drugome ako ima ko tužbu na koga: kao što je i Hristos vama oprostio tako i vi. ¹⁴ A svrh svega toga obucite se u ljubav, koja je sveza savršenstva. ¹⁵ I mir Božij da vlada u srcima vašima, na koji ste i pozvani u jednom tijelu, i zahvalni budite. ¹⁶ Rijeè Hristova da se bogato useli među vas, u svakoj premudrosti uèeæi i svjetujuæi sami sebe sa psalmima i pojanjem i pjesmama duhovnijem, u blagodati pjevajuæi u srcima svojima Gospodu. ¹⁷ I sve što god èinite rijeðu ili djelom, sve èinite u ime Gospoda Isusa Hrista hvaleæi Boga i oca kroza nj. ¹⁸ Žene! slušajte svoje muževe kao što treba u Gospodu. ¹⁹ Muževi! ljubite žene svoje i ne srdite se na njih. ²⁰ Djeco! slušajte roditelje svoje u svaèemu; jer je ovo ugodno Gospodu. ²¹ Ocevi! ne razdražujte djece svoje, da ne gube volje. ²² Sluge! slušajte u svemu svoje tjelesne gospodare, ne samo pred oèima radeæi kao da ljudima ugađate, nego u prostoti srca, bojeæi se Boga, ²³ I sve šta god èinite, od

srca èinite kao Gospodu a ne kao ljudima; ²⁴ Znajuæi da æete od Gospoda primiti platu našljedstva; jer Gospodu Hristu služite. ²⁵ A koji skrivi primiaæe što je skrivio: i nema gledanja ko je ko.

4 Gospodari! pravdu i jednakost èinite slugama znajuæi da i vi imate gospodara na nebesima. ² Da vam se ne dosadi molitva; i stražite u njoj sa zahvaljivanjem, ³ Moleæi se i za nas ujedno da nam Bog otvori vrata rijeèi, da propovijedamo tajnu Hristovu, za koju sam i svezan, ⁴ Da je javim kao što mi treba govoriti. ⁵ Mudro živite prema onima koji su napolju, pazeæi na vrijeme. ⁶ Rijeè vaša da biva svagda u blagodati, solju zaèinjena, da znate kako vam svakome treba odgovarati. ⁷ Za mene kazaæe vam sve Tihik ljubazni brat i vjerni sluga i drugar u Gospodu, ⁸ Kojega poslah k vama za to isto da razbere kako ste vi, i da utješi srca vaša, ⁹ S Onisimom vjernijem i ljubaznijem bratom našijem, koji je od vas. Oni æe vam sve kazati kako je ovdje. ¹⁰ Pozdravlja vas Aristarh, koji je sa mnom u sužanjstvu, i Marko neæak Varnavin, za kojega primiste zapovijesti ako dođe k vama, primite ga ¹¹ I Isus prozvani Just, koji su iz obrezanja. Ovo su jedini moji pomagaèi u carstvu Božijemu koji mi biše utjeha. ¹² Pozdravlja vas Epafras, koji je od vas, sluga Isusa Hrista; on se jednako trudi za vas u molitvama da budete savršeni i ispunjeni svakom voljom Božijom. ¹³ Jer ja svjedoèim za njega da ima veliku revnost i brigu za vas i za one koji su u Laodikiji i u Jerapolju. ¹⁴ Pozdravlja vas Luka ljekar ljubazni, i Dimas. ¹⁵ Pozdravite braæu u Laodikiji, i Nimfana i domašnju crkvu njegovu. ¹⁶ I kad se ova poslanica proèita kod vas, uèinite da se proèita i u Laodikijskoj crkvi, i onu što je pisana u Laodikiju da i vi proèitate. ¹⁷ I kažite Arhipu: gledaj na službu koju si primio u Gospodu da je dovršiš. ¹⁸ Pozdrav mojom rukom Pavlovom. Opominjite se mojijeh okova. Blagodat sa svima vama. Amin.

1 Solunjanima

1 Od Pavla i Silvana i Timotija crkvi Solunskoj u Bogu ocu i Gospodu Isusu Hristu: blagodat vam i mir od Boga oca našega i Gospoda Isusa Hrista.

² Zahvaljujemo Bogu svagda za sve vas spominjuæi vas u molitvama svojim, ³ I spominjuæi bez prestanka vaše djelo vjere, i trud ljubavi, i trpljenje nada Gospoda našega Isusa Hrista, pred Bogom i ocem našijem, ⁴ Znajuæi, braæo ljubazna, od Boga izbor vaš. ⁵ Jer jevanðelje naše ne bi k vama samo u rijeèi nego i u sili i u Duhu svetome, i u velikom priznanju, kao što znate kakovi bismo meðu vama vas radi. ⁶ I vi se ugledaste na nas i na Gospoda primivši rijeè u velikoj nevolji s radošæu Duha svetoga, ⁷ Tako da postadoste ugled svima koji vjeruju u Maæedoniji i u Ahaji. ⁸ Jer se od vas promèe rijeè Gospodnja ne samo u Maæedoniji i Ahaji, nego i u svako mjesto iziðe vjera vaša u Boga tako da nam nije trijebe što govoriti. ⁹ Jer oni obznanjuju za vas kakav ulazak imasmo k vama, i kako se obratiste Bogu od idola, da služite Bogu živu i istinu, ¹⁰ I da èekate sina njegova s nebesa kojega vaskrse iz mrtvih, Isusa, koji nas izbavlja od gnjeva koji æe doæi.

2 Jer sami znate, braæo, ulazak naš k vama da ne bi uzalud; ² Nego postradavši prije i osramoæeni bivši, kao što znate, u Filibi, oslobodismo se u Bogu svojemu kazivati vama jevanðelje Božije s velikom borbom. ³ Jer utjeha naša nije od prijevare, ni od neèistote, ni u lukavstvu; ⁴ Nego kako nas okuša Bog da smo vjerni da primimo jevanðelje, tako govorimo, ne kao ljudima ugaðajuæi nego Bogu koji kuša srca naša. ⁵ Jer nigda iz laskanja ne govorismo k vama, kao što znate, niti iz uzroka lakomstva: Bog je svjedok; ⁶ Niti tražeæi od ljudi slave, ni od vas, ni od drugih. ⁷ Mogli smo vam biti na dosadu, kao Hristovi apostoli; ali bismo krotki meðu vama, kao što dojljica njeguje svoju djecu. ⁸ Tako smo vas rado imali da smo gotovi bili dati vam ne samo jevanðelje Božije, nego i duše svoje, jer ste nam omiljeli. ⁹ Jer pamтите, braæo, trud naš i posao: jer dan i noæ radeæi da ne dosadimo nijednome od vas, propovijedasmo vam jevanðelje Božije. ¹⁰ Vi ste svjedoci i Bog kako sveti i pravedni i bez krivice bismo vama koji vjerujete, ¹¹ Kao što znate da svakoga vas kao otac djecu svoju. ¹² Molismo i utješavasmo, i svjedoèismo vam da živite kao što se pristoji Bogu, koji vas je prizvao u svoje carstvo i slavu. ¹³ Toga radi i mi zahvaljujemo Bogu bez prestanka što vi primivši od nas rijeè èuvenja Božijega primiste ne kao rijeè èovjeèiju, nego kao što zaista jest) rijeè Božiju, koja i èini u vama koji vjerujete. ¹⁴ Jer vi, braæo,

proðoste kao crkve Božije koje su u Judeji u Hristu Isusu; jer tako i vi postradaste od svojega roda kao i oni od Jevreja, ¹⁵ Koji ubiše i Gospoda Isusa i proroke njegov, i koji nas istjeraše, i Bogu ne ugodise, i koji se svijem ljudima protive, ¹⁶ I zabranjuju nam kazivati neznabošcima da se spasu; da ispune grijehe svoje svagda; ali napošljatku doðe gnjev na njih. ¹⁷ A mi, braæo, osirotjevši za vama neko vrijeme licem a ne srcem, veæma hiæasmo da vidimo lice vaše s velikom željom. ¹⁸ Zato šæadijasmo da doðemo k vama, ja Pavle jednom i drugom, i zabrani nam sotona. ¹⁹ Jer ko je naš nad ili radost, ili vijenac slave? Nijeste li i vi pred Gospodom našijem Isusom Hristom o njegovu dolasku? ²⁰ Jer ste vi naša slava i radost.

3 Zato ne moguæi više trpljeti naumismo sami ostati u Atini, ² I poslasmo Timotija, brata svojega i slugu Božijega, i pomagaèa svojega u jevanðelju Hristovu, da vas utvrdi i utješi u vjeri vašoj; ³ Da se niko ne smete u ovijem nevoljama; jer sami znate da smo na to odreðeni. ⁴ Jer kad bijasmo kod vas kazasmo vam naprijed da æemo padati u nevolje, koje i bi, i znate. ⁵ Toga radi i ja ne moguæi više trpljeti poslah da poznam vjeru vašu, da vas kako ne iskuša kušaè, i da uzalud ne bude trud naš. ⁶ A sad kad doðe Timotije k nama od vas i javi nam vašu vjeru i ljubav, i da imate dobar spomen o nama svagda, želeæi nas vidjeti, kao i mi vas, ⁷ Zato se utješismo, braæo, vama u svakoj žalosti i nevolji svojoj vašom vjerom; ⁸ Jer smo mi sad živi kad vi stojite u Gospodu. ⁹ Jer kakvu hvalu možemo dati Bogu za vas, za svaku radost, kojom se radujemo vas radi pred Bogom svojijem? ¹⁰ Dan i noæ molimo se Bogu preizobilno da vidimo lice vaše, i da ispunimo nedostatak vjere vaše. ¹¹ A sam Bog i otac naš i Gospod naš Isus Hristos da upravi put naš k vama. ¹² A vas Gospod da umnoži, i da imate izobilnu ljubav jedan k drugome i k svima, kao i mi k vama. ¹³ Da bi se utvrdila srca vaš bez krivice u svetinji pred Bogom i ocem našijem, za dolazak Gospoda našega Isusa Hrista sa svima svetima njegovijem.

4 Dalje, braæo, molimo vas i svjetujemo u Hristu Isusu, kao što primiste od nas, kako vam treba živjeti i ugaðati Bogu, kao što živite, da bivate sve izobilniji. ² Jer znate kakve vam zapovijesti dadasmo kroz Gospoda Isusa. ³ Jer je ovo volja Božija, svetost vaš, da se èuvate od kurvarstva, ⁴ I svaki od vas da zna držati svoj sud u svetinji i u èasti, ⁵ A ne u slasti želja, kao i neznabošci, koji ne poznaju Boga; ⁶ I da ne prestupate i zakidate u stvari brata svojega; jer æe Gospod pokajati sve to, kao što vam i prije kazasmo i

posvjedoèismo. ⁷ Jer Bog nas ne dozva na neèistotu, nego u svetost. ⁸ Koji dakle odbacuje, ne odbacuje èovjeka nego Boga, koji je dao svetoga Duha svojega u vas. ⁹ A za bratoljublje ne trebate da vam se piše, jer ste sami od Boga nauèeni da se ljubite meðu sobom, ¹⁰ Jer to èinite sa svom braæom po cijeloj Maæedoniji. Ali vas molimo, braæo, da još izobilnije èinite, ¹¹ I da se ljubazno starate da ste mirni, i da gledate svoj posao, i da radite svojijem rukama, kao što vam zapovjedismo; ¹² Da se vladate pošteno prema onima što su napolju, i da od njih ništa ne trebate. ¹³ Neæu vam pak zatajiti, braæo, za one koji su umrli, da ne žalite kao i ostali koji nemaju nada. ¹⁴ Jer ako vjerujemo da Isus umrije i vaskrse, tako æe Bog i one koji su umrli u Isusu dovesti s njim. ¹⁵ Jer vam ovo kazujemo rijeèju Gospodnjom da mi koji živimo i ostanemo za dolazak Gospodnji, neæemo preteæi onijeh koji su pomrli. ¹⁶ Jer æe sam Gospod sa zapoviješæu, s glasom aranðelovijem, i s trubom Božijom siæi s neba; i mrtvi u Hristu vaskrsnuæe najprije; ¹⁷ A potom mi živi koji smo ostali, zajedno s njima biæemo uzeti u oblake na susret Gospodu na nebo, i tako æemo svagda s Gospodom biti. ¹⁸ Tako utješavajte jedan drugoga ovijem rijeèima.

5 A za èase i vremena, braæo, nije vam trijebe pisati; ² Jer sami znate jamaèno da æe dan Gospodnji doæi kao lupež po noæi. ³ Jer kad reku: mir je, i nema se šta bojati, onda æe iznenada napasti na njih pogibao kao bol na trudnu ženu, i neæe uteæi. ⁴ Ali vi, braæo, nijeste u tami da vas dan kao lupež zastane. ⁵ Jer ste vi svi sinovi vidjela i sinovi dana:

nijesmo noæi niti tame. ⁶ Tako dakle da ne spavamo kao i ostali, nego da pazimo i da budemo trijezni. ⁷ Jer koji spavaju, u noæi spavaju, i koji se opijaju, u noæi se opijaju. ⁸ Ali mi koji smo sinovi dana da budemo trijezni i obuèeni u oklop vjere i ljubavi, i s kacigom nada spasenija; ⁹ Jer nas Bog ne postavi za gnjev, nego da dobijemo spasenije kroz Gospoda svojega Isusa Hrista, ¹⁰ Koji umrije za nas da mi, stražili ili spavali, zajedno s njim živimo. ¹¹ Toga radi utješavajte jedan drugoga, i popravljajte svaki blišnjega, kao što i èinite. ¹² Molimo vas pak, braæo, priznajte one koji se trude meðu vama, i nastojnike svoje u Gospodu, i uèitelje svoje, ¹³ I imajte ih u izobilnoj ljubavi za djelo njihovo. Budite mirni meðu sobom. ¹⁴ Molimo vas pak, braæo, pouèavajte neuredne, utješavajte malodušne, branite slabe, snosite svakoga. ¹⁵ Gledajte da niko ne vraæa kome zla za zlo; ¹⁶ Nego svagda idite za dobrom, i meðu sobom, prema svima. ¹⁷ Radujte se svagda. ¹⁸ Molite se Bogu bez prestanka. Na svaèemu zahvaljujte; jer je ovo volja Božija u Hristu Isusu od vas. ¹⁹ Duha ne gasite. Proroštva ne prezirite. ²⁰ A sve kušajuæi dobro držite. ²¹ Uklanjajte se od svakoga zla. ²² A sam Bog mira da posveti vas cijele u svaèemu; ²³ I cijel vaš duh i duša i tijelo da se saèuva bez krivice za dolazak Gospoda našega Isusa Hrista. ²⁴ Vjeran je onaj koji vas dozva, koji æe i uèiniti. ²⁵ Braæo! molite se Bogu za nas. ²⁶ Pozdravite braæu svu cijelivom svetijem. ²⁷ Zaklinjem vas Gospodom da proèitate ovu poslanicu pred svom braæom svetom. ²⁸ Blagodat Gospoda našega Isusa Hrista s vama. Amin.

2 Solunjanima

1 Od Pavla i Silvana i Timotija crkvi Solunskoj u Bogu ocu našem i Gospodu Isusu Hristu:
2 Blagodat vam i mir od Boga oca našega i Gospoda Isusa Hrista. **3** Dužni smo svagda zahvaljivati Bogu za vas, braæo, kao što treba; jer raste vrlo vjera vaša, i množi se ljubav svakoga vas među vama, **4** Tako da se mi sami hvalimo vama crkvama Božijima, vašijem trpljenjem i vjerom u svima vašijem gonjenjima i nevoljama koje podnosite, **5** Za znak pravednoga suda Božijega da se udostojite carstva Božijega, za koje i stradate. **6** Jer je pravedno u Boga da vrati muke onima koji vas muèe; **7** A vama koje muèe pokoj s nama kad se pokaže Gospod Isus s neba s anđelima sile svoje **8** U ognju plamenome, koji æe dati osvetu onima koji ne poznaju Boga i ne slušaju jevanđelja Gospoda našega Isusa Hrista; **9** Koji æe primiti muku, pogibao vjeènu od lica Gospodnjega i od slave njegove, **10** Kad dođe da se proslavi u svetima svojima, i divan da bude u svima koji ga vjerovaše; jer se primi svjedoèanstvo naše među vama u onaj dan. **11** Zato se i molimo svagda za vas da vas udostoji Bog naš zvanja, i ispuni svaku radost dobrote i djelo vjere u sili; **12** Da se proslavi ime Gospoda našega Isusa Hrista u vama i vi u njemu, po blagodat Boga našega i Gospoda Isusa Hrista.

2 Ali vas molimo, braæo, za dolazak Gospoda našega Isusa Hrista, i za naš sastanak u njemu, **2** Da se ne date lasno pokrenuti od uma, niti da se plašite, ni duhom ni rijeèju, ni poslanicom, kao da je od nas poslana, da je veæ nastao dan Hristov. **3** Da vas niko ne prevari nikakijem naèinom; jer neæe doæi dok ne dođe najprije otpad, i ne pokaže se èovjek bezakonja, sin pogibli, **4** Koji se protivi i podiže više svega što se zove Bog ili se poštuje, tako da æe on sjesti u crkvi Božijoj kao Bog pokazujuæi sebe da je Bog. **5** Ne pamтите li da sam vam ovo kazivao još kad sam kod vas bio? **6** I sad znate što zadržava da se ne javi u svoje vrijeme. **7** Jer se veæ radi tajna bezakonja, samo dok se ukloni onaj koji sad zadržava. **8** Pa æe se onda javiti bezakonik, kojega æe Gospod Isus ubiti duhom usta svojijeh, i iskorijeniti svjetlošæu dolaska svojega; **9** Kojega je dolazak po èinjenju sotoninu sa svakom silom, i znacima i lažnijem èudesima, **10** I sa svakom prijevarom nepravde među onima koji ginu: jer ljubavi istine ne primiše, da bi se spasli. **11** I zato æe

im Bog poslati silu prijevare, da vjeruju laži; **12** Da prime sud svi koji ne vjerovaše istini, nego volješe nepravdu. **13** A mi smo dužni svagda zahvaljivati Bogu za vas, braæo ljubazna Gospodu! što vas je Bog od poèetka izabrao za spasenije u svetinji Duha i vjeri istine. **14** U koje vas dozva jevanđeljem našijem, da dobijete slavu Gospoda našega Isusa Hrista. **15** Tako dakle, braæo, stojte i držite uredbe kojima se nauèiste ili rijeèju ili iz poslanice naše. **16** A sam Gospod naš Isus Hristos, i Bog i otac naš, kojemu omiljesmo i dade nam utjehu vjeènu i nad dobri u blagodati, **17** Da utješi srca vaša i da vas utvrdi u svakoj rijeèi i djelu dobrome.

3 Dalje, braæo, molite se Bogu za nas da rijeè Gospodnja trèi, i da se slavi kao i među vama; **2** I da se izbavimo od besputnijeh i zlijeh ljudi; jer vjera nije sviju, **3** A Gospod je vjeran, koji æe vas utvrditi i saèuvati oda zla. **4** A uzdamo se u Gospoda za vas da ono što vam zapovijedamo i èinite i èiniæete. **5** A Gospod da upravi srca vaša na ljubav Božiju i na trpljenje Hristovo. **6** Zapovijedamo vam pak, braæo, u ime Gospoda našega Isusa Hrista, da se odvojite od svakoga brata koji živi neuredno, a ne po uredbi koju primiše od nas. **7** Jer sami znate kako treba da se ugledate na nas, jer ne življemo neuredno među vama, **8** Niti zabadava hljeb jedosmo u koga, nego u trudu i u poslu, dan i noæ radeæi, da ne budemo na dosadu nikome od vas. **9** Ne kao da nemamo vlasti, nego da sebe damo vama za ugled, da budete kao i mi. **10** Jer kad bijasmo u vas, ovo vam zapovijedasmo da ako ko neæe da radi da i ne jede. **11** Jer èujemo da neki neuredno žive među vama, ništa ne radeæi, nego okrajèe i miješaju se u tuđe poslove. **12** Takovima zapovijedamo i molimo ih u Gospodu našem Isusu Hristu da mirno radeæi svoj hljeb jedu. **13** A vama, braæo, da ne dotuži dobro èiniti. **14** A ako ko ne posluša rijeèi naše, onoga poslanicom naznaèite, i ne miješajte se s njim, da se posrami. **15** Ali ga ne držite kao neprijatelja, nego ga svjetujte kao brata. **16** A sam Gospod mira da vam da mir svagda u svakom događaju. Gospod sa svima vama. **17** Pozdrav mojom rukom Pavlovom, koje je znak u svakoj poslanici, ovako pišem: **18** Blagodat Gospoda našega Isusa Hrista sa svima vama. Amin.

1 Timoteju

1 Od Pavla, apostola Isusa Hrista, po zapovijesti Boga spasa našega i Gospoda Isusa Hrista, nada našega, ² Timotiju, pravome sinu u vjeri, blagodat, milost, mir od Boga oca našega i Hrista Isusa Gospoda našega. ³ Kao što te molih da ostaneš u Efesu, kad iđah u Maæedoniju, da zapovjediš nekima da ne uèe drukèije, ⁴ Niti da gledaju na laži i na teftere od plemena kojima nema kraja, i koji prije èine prepiranja negoli Božij napredak u vjeri. ⁵ A namjera je zapovijesti ljubav od èista srca i dobre savjesti i vjere nelicemjerne; ⁶ U kojima neki pogriješivši svrnuše u prazne govore, ⁷ I htjeli bi da budu zakonici, a ne razumiju ni šta govore, ni šta utvrđuju. ⁸ A znamo da je zakon dobar ako ga ko drži kao što treba. ⁹ Znajuæi ovo da pravedniku zakon nije postavljen, nego bezakonicima i nepokornima i bezbožnicima i grješnicima, nepravednima i poganima, krvnicima oca i matere, krvnicima ljudskima, ¹⁰ Kurvarima, muželožnicima, ljudokradicama, lažljivcima, kletvoprestupnicima, i ako što drugo ima protivno zdravoj nauci, ¹¹ Po jevanđelju slave blaženoga Boga, koje je meni povjereno. ¹² I zahvaljujem Hristu Isusu Gospodu našem koji mi daje moæ, što me za vjerna primi i postavi me u službu, ¹³ Koji sam prije bio hulnik i gonitelj i siledžija; ali bih pomilovan, jer ne znajuæi uèinih u nevjerstvu. ¹⁴ Ali se još veæma umnoži blagodat Gospoda našega Isusa Hrista s vjerom i ljubavi u Hristu Isusu. ¹⁵ Istinita je rijeè i svakoga primanja dostojna da Hristos Isus dođe na svijet da spase grješnike, od kojijeh sam prvi ja. ¹⁶ Ali toga radi ja bih pomilovan da na meni prvome pokaže sve trpljenje Isus Hristos za ugled onima koji mu hoæe vjerovati za život vjeèni. ¹⁷ A caru vjeènome, neraspadljivome, koji se ne vidi, jedinome premudrome Bogu èast i slava vavijek vijeka. Amin. ¹⁸ Ovu pak zapovijest predajem ti, sine Timotije, po pređašnjijem proroštvima za tebe: da ratuješ u njima dobar rat, ¹⁹ Imajuæi vjeru i dobru savjest, koju neki odbacivši otpadoše od vjere; ²⁰ Među kojima su Imenej i Aleksandar koje predadoh sotoni da se nauèe ne huliti.

2 Molim dakle prije svega da se èine iskanja, molitve, moljenja, zahvaljivanja za sve ljude, ² Za careve, i za sve koji su u vlasti, da tihi i mirni život poživimo u svakoj pobožnosti i poštenju. ³ Jer je ovo dobro i prijatno pred spasiteljem našijem Bogom, ⁴ Koji hoæe da se svi ljudi spasu, i da dođu u poznanje istine. ⁵ Jer je jedan Bog, i jedan posrednik Boga i ljudi, èovjek Hristos Isus, ⁶ Koji sebe dade u otkup za sve, za

svjedoèanstvo u svoje vrijeme, ⁷ Za koje sam postavljen propovjednik i apostol istinu govorim u Hristu, ne lažem uèitelj neznabožaca, u vjeri i istini. ⁸ Hoæu dakle da molitve èine ljudi na svakome mjestu, podižuæi svete ruke bez gnjeva i premišljanja. ⁹ Tako i žene u pristojnom odijelu, sa stidom i poštenjem da ukrašuju sebe, ne pletenicama, ni zlatom, ili biserom, ili haljinama skupocjenima, ¹⁰ Nego dobrijem djelima kao što se pristoji ženama koje se obeæavaju pobožnosti. ¹¹ Žena na miru da se uèi sa svakom pokornošæu. ¹² Ali ženi ne dopuštam da uèi niti da vlada mužem, nego da bude mirna. ¹³ Jer je Adam najprije sazdan pa onda Eva; ¹⁴ I Adam se ne prevari, a žena prevarivši se postade prestupnica; ¹⁵ Ali æe se spasti rađanjem djece, ako ostane u vjeri i ljubavi i u svetinji s poštenjem.

3 Istinita je rijeè: ako ko vladèanstva želi dobru stvar želi. ² Ali vladika treba da je bez mane, jedne žene muž, trijezan, pametan, pošten, gostoljubiv, vrijedan da uèi; ³ Ne pijanica, ne bojac, ne lakom, nego krotak, miran, ne srebroljubac; ⁴ Koji svojijem domom dobro upravlja, koji ima poslušnu djecu sa svakijem poštenjem; ⁵ A ako ko ne umije svojijem domom upravljati, kako æe se moæi starati za crkvu Božiju? ⁶ Ne novokršten, da se ne bi naduo, i upao u sud đavolji. ⁷ A valja da ima i dobro svjedoèanstvo od onijeh koji su napolju, da ne bi upao u sramotu i u zamku đavolju. ⁸ Tako i đakoni treba da budu poštene, ne dvojezièni, ne koji mnogo vina piju, ne lakomi na dobitak pogan, ⁹ Koji imaju tajnu vjere u èistoj savjesti. ¹⁰ A i ovi da se kušaju najprije, pa onda da služe, ako su bez mane. ¹¹ Tako i žene treba da su poštene, ne koje opadaju, trijezne, vjerne u svemu. ¹² Đakoni da bivaju jedinijeh žena muževi, koji dobro upravljaju djecom i svojijem domovima. ¹³ Jer koji dobro služe oni dobivaju sebi dobar postup, i veliku slobodu u vjeri Isusa Hrista. ¹⁴ Ovo ti pišem nadajuæi se da æu skoro doæi k tebi. ¹⁵ Ako li se zabavim, da znaš kako treba živjeti u domu Božijemu, koji je crkva Boga živoga, stup i tvrđa istine. ¹⁶ I, kao što je priznato, velika je tajna pobožnosti: Bog se javi u tijelu, opravda se u Duhu, pokaza se anđelima, propovjedi se neznabošcima, vjerova se na svijetu, uznese se u slavi.

4 A Duh razgovijetno govori da æe u pošljednja vremena otstupiti neki od vjere slušajuæi lažne duhove i nauke đavolske, ² U licemjerju laža, žigosanijeh na svojoj savjesti, ³ Koji zabranjuju ženiti se, i zapovijedaju uzdržavati se od jela koja Bog stvori za jelo sa zahvalnošæu vjernima i onima koji poznaše

istinu. ⁴ Jer je svako stvorenje Božije dobro i ništa nije na odmet kad se prima sa zahvalnošću. ⁵ Jer se osvećuje riječju Božijom i molitvom. ⁶ Ovo sve kazujuću braću bićeš dobar sluga Isusa Hrista, odgajen riječima vjere i dobrom naukom koju si primio. ⁷ A poganih i bapskih gatalica kloni se; a obućavaj se u pobožnosti. ⁸ Jer tjelesno obućavanje malo je korisno, a pobožnost je korisna za svašto, imajuću obećanje života sadašnjega i onoga koji ide. ⁹ Ovo je istinita riječ i dostojna svakoga primanja. ¹⁰ Jer se zato i trudimo i bivamo sramotni, jer se uzdamo u Boga živa, koji je spasitelj svima ljudima, a osobito vjernima. ¹¹ Ovo zapovijedaj i uči. ¹² Niko da ne postane nemarljiv za tvoju mladost; nego budi ugled vjernima u riječi, u življenju, u ljubavi, u duhu, u vjeri, u èistoti. ¹³ Dokle dođem pazi na èitanje, utješavanje i ućenje. ¹⁴ Ne pusti u nemar dar u sebi koji ti je dan po proročtvu metnuvši starješine ruke na tebe. ¹⁵ U ovom se poućavaj, u ovom stoj, da se napredak tvoj pokaže u svemu. ¹⁶ Pazi na sebe i na nauku, i stoj u tome; jer ovo èineću spašćeš i samoga sebe i one koji te slušaju.

5 Starca ne karaj, nego mu govori kao ocu; momćadma kao braću; ² Staricama kao materama; mladima kao sestrama, sa svakom èistotom. ³ Udovice poštuj, koje su prave udovice. ⁴ Ako li koja udovica ima djecu ili unućad, da se uće najprije svoj dom poštovati, i zajam vraćati roditeljima; jer je ovo ugodno pred Bogom. ⁵ A prava udovica i usamljena uzda se u Boga, i živi u molitvama i u moljenju dan i noć. ⁶ A koja živi u sladostima, živa je umrla. ⁷ I ovo zapovijedaj, da budu bez mane. ⁸ Ako li ko za svoje a osobito za domaće ne promišlja, odrekao se vjere, i gori je od nezabošca. ⁹ A udovica da se ne prima mlađa od šezdeset godina, i koja je bila jednome mužu žena; ¹⁰ I koja ima svjedoćanstvo u dobrijem djelima, ako je djecu odgajila, ako je gostoljubiva bila, ako je svetima noge prala, ako je nevoljnima pomagala, ako je išla za svakijem dobrijem djelom. ¹¹ A mladijeh udovica prođi se; jer kad pobjesne protiv Hrista, hoće da se udaju, ¹² I imaju grijeh što prvu vjeru odbaciše. ¹³ A k tome i besposlene uće se skitati po kućama, ne samo pak besposlene, nego i jezićene i sveznale, pa govore što ne treba. ¹⁴ Hoću dakle da se mlade udovice udaju, djecu rađaju, kuću kuće, a nikakva uzroka da ne daju protivniku za huljenje. ¹⁵ Jer se evo neke okrenuše za sotonom. ¹⁶ Ako koji vjerni ili vjerna ima udovice, neka se stara za njih, i da ne dosađuju crkvi da one koje su prave udovice može zadovoljiti. ¹⁷ A sveštenicima koji se dobro staraju da se daje dvoguba èast, a osobito onima koji se trude u riječi i u nauci. ¹⁸ Jer pismo govori: volu koji vrše ne zavezuj usta, i: radin je dostojan svoje plate. ¹⁹ Na sveštenika ne primaj tužbe, osim kad imaju dva ili tri svjedoka. ²⁰ A koji griješ

pokaraj ih pred svima, da i drugi imaju strah.

²¹ Zaklinjem te pred Bogom i Gospodom Isusom Hristom i izbranima njegovijem anđelima da ovo držiš bez licemjerja, ne èineću ništa po hateru. ²² Ruku odmah ne meću ni na koga, niti pristaj u tuće grijeh. Drži sebe èista. ²³ Više ne pij vode, nego pij po malo vina, želuca radi svojega i èestijeh svojijeh bolesti. ²⁴ A nekijeh su ljudi grijesi poznati koji naprijed vode na sud, a nekijeh idu za njima. ²⁵ Tako su i dobra djela poznata, i koja su drukćija ne mogu se sakriti.

6 Robovi koji su god pod jarmom da pokazuju svaku èast svojijem gospodarima, da se ne huli na ime Božije i na nauku. ² A koji imaju krštene gospodare, da ne postaju nemarljivi za njih što su braća, nego još bolje da služe, jer su vjerni i ljubazni, zajednićari u blagodati. Ovo ući i svjetuj. ³ Ako li ko drukćije ući, i ne pristaje na zdrave riječi Gospoda našega Isusa Hrista i na nauku pobožnu, ⁴ Nadu se ne znajuću ništa, nego bolujuću od zapitkivanja i praznijeh prepiranja, oda šta postaje zavist, svađa, huljenje, zle misli, ⁵ Zaludna prepiranja onakovijeh ljudi koji imaju um izopaćen i nemaju istine, koji misle da je pobožnost trgovina. Kloni se takovijeh. ⁶ Ali jest velika trgovina pobožnost sa zadovoljstvom. ⁷ Jer ništa ne donesomo na ovaj svijet, dakle ne možemo ništa ni odnijeti. ⁸ A kad imamo hranu i odjeću, ovijem da budemo dovoljni. ⁹ A koji hoće da se obogate oni upadaju u napasti i zamke, i u mnoge lude škodljive želje, koje potapaju èovjeka u propast i pogibao. ¹⁰ Jer je korijen sviju zala srebroljublje kojemu neki predavši se zađoše od vjere i na sebe navukoše muke velike. ¹¹ A ti, o èovjeće Božij! bjegaj od ovoga, a idi za pravdom, pobožnosti, vjerom, ljubavi, trpljenjem, krotosti. ¹² Bori se u dobroj borbi vjere, mući se za vjećni život na koji si i pozvan, i priznao si dobro priznanje pred mnogijem svjedocima. ¹³ Zapovijedam ti pred Bogom koji sve oživljuje, i Hristom Isusom koji svjedoći za vladanja Pontija Pilata dobro priznanje, ¹⁴ Da držiš zapovijest èistu i nezazornu do dolaska Gospoda našega Isusa Hrista, ¹⁵ Koji æe u svoje vrijeme pokazati blaženi i jedini silni car nad carevima i gospodar nad gospodarima, ¹⁶ Koji sam ima besmrtnost, i živi u svjetlosti kojoj se ne može pristupiti, kojega niko od ljudi nije vidio, niti može vidjeti, kojemu èast i država vjećna. Amin. ¹⁷ Bogatima na ovome svijetu zapovijedaj da se ne ponose niti uzdaju u bogatstvo propadljivo, nego u Boga živoga, koji nam sve daje izobilno za užitak; ¹⁸ Neka dobro èine, neka se bogate u dobrijem djelima, neka budu podašni, zajednićni, ¹⁹ Sabirajuću sebi temelj dobar za unapredak, da prime život vjećni. ²⁰ O Timotije! saćuvaj što ti je predano, kloni se poganih praznijeh razgovora i prepiranja lažno nazvanoga razuma, ²¹ Kojijem se neki hvaleću otpadoše od vjere. Blagodat s tobom. Amin.

2 Timoteju

1 Od Pavla, apostola Isusa Hrista po volji Božijoj za obećanje života u Isusu Hristu, ² Timotiju, ljubaznome sinu, blagodat, milost, mir od Boga oca i Hrista Isusa Gospoda našega. ³ Zahvaljujem Bogu, kojemu služim od praroditelja èistom savjesti, što bez prestanka imam spomen za tebe u molitvama svojijem dan i noæ, ⁴ Želeæi da te vidim, opominjuæi se suza tvojijeh, da se radosti ispunim; ⁵ Opominjuæi se nelicemjerne u tebi vjere koja se useli najprije u babu tvoju Loidu i u mater tvoju Evnikiju; a uvjeren sam da je i u tebi; ⁶ Zaradi kojega uzroka napominjem ti da pogrijevaš dar Božij koji je u tebi kako sam metnuo ruke svoje na tebe. ⁷ Jer nam Bog ne daje duha straha, nego sile i ljubavi i èistote. ⁸ Ne postidi se dakle svjedoèanstva Gospoda našega Isusa Hrista, ni mene sužnja njegovoga; nego postradaj s jevanđeljem Hristovijem po sili Boga, ⁹ Koji nas spase i prizva zvanjem svetijem, ne po djelima našima, nego po svojoj naredbi i blagodati, koja nam je dana u Hristu Isusu prije vremena vjeènijeh; ¹⁰ A sad se pokaza u dolasku spasitelja našega Isusa Hrista, koji raskopa smrt, i obasja život i neraspadljivost jevanđeljem; ¹¹ Za koje sam ja postavljen apostol i uèitelj neznabožaca. ¹² Zaradi kojega uzroka i ovo stradam; ali se ne stidim, jer znam kome vjerovah, i uvjeren sam da je kadar amanet moj saèuvati za dan onaj. ¹³ Imaj u pameti obraz zdravijeh rijeèi koje si èuo od mene, u vjeri i ljubavi Hrista Isusa. ¹⁴ Dobri amanet saèuvaj Duhom svetijem koji živi u nama. ¹⁵ Znaš ovo da se odvrtiše od mene svi u Aziji, među kojima je Figel i Ermogen. ¹⁶ A Gospod da da milost Onisiforovu domu; jer me mnogo puta utješi, i okova mojijeh ne postidje se; ¹⁷ Nego došavši u Rim potraži me još s veæijem staranjem i naðe. ¹⁸ Da da njemu Gospod da naðe milost od Gospoda u dan onaj. I u Efesu koliko mi posluži, ti znaš dobro.

2 Ti dakle, sine moj, jaèaj u blagodati Isusa Hrista; ² I što si èuo od mene pred mnogijem svjedocima, ono predaj vjernijem ljudima, koji æe biti vrijedni i druge nauèiti. ³ Ti dakle trpi zlo kao dobar vojnik Isusa Hrista; ⁴ Jer se nikakav vojnik ne zapleæe u trgovine ovoga svijeta da ugodi vojvodi. ⁵ Ako i vojuje, ne dobija vijenca ako pravo ne vojuje. ⁶ Radin koji se trudi najprije treba da okusi od roda. ⁷ Razumij što govorim; a Gospod da ti da razum u svemu. ⁸ Opominji se Gospoda Isusa Hrista koji usta iz mrtvijeh, od sjemena Davidova, po jevanđelju mojemu, ⁹ U kojemu trpim zlo do samijeh okova kao zloèinac; ali se rijeè Božija ne veže. ¹⁰ Zato trpim sve izbranijeh radi da i oni dobiju

spasenije u Hristu Isusu sa slavom vjeènom. ¹¹ Istinita je rijeè: ako s njim umrijesmo, to æemo s njim i oživjeti. ¹² Ako trpimo, s njim æemo i carovati. Ako se odreèemo, i on æe se nas odreæi. ¹³ Ako ne vjerujemo, on ostaje vjeran; jer se sam sebe ne može odreæi. ¹⁴ Ovo napominji, i posvjedoèi pred Gospodom da se ne prepiru, koje ništa ne pomaže, nego smeta one koji slušaju. ¹⁵ Postaraj se da se pokažeš pošten pred Bogom, kao radin koji se nema šta stidjeti, i pravo upravlja rijeèju istine. ¹⁶ A poganijeh praznijeh razgovora kloni se; jer najviše pomažu u bezbožnosti, ¹⁷ I rijeè njihova kao živina toèi: među kojima je Imenej i Filit, ¹⁸ Koji u istini pogriješiše govoreæi da je vaskrsenije veæ bilo; i smetaju vjeru nekijeh. ¹⁹ Tvrdog dakle stoji temelj Božij imajuæi ovaj peèat: pozna Gospod svoje; i: da odstupi od nepravde svaki koji spominje ime Gospodnje. ²⁰ A u velikome domu nijesu sudi samo zlatni i srebrni, nego i drveni i zemljani: i jedni za èast, a jedni za sramotu. ²¹ Ako dakle ko oèisti sebe od ovoga, biæe sud za èast, osveæen, i potreban domaèinu, pripravljen za svako dobro djelo. ²² Bježi od želja mladosti, a drži se pravde, vjere, ljubavi, mira, sa svima koji prizivlju Gospoda od èistoga srca; ²³ A ludijeh i praznijeh zapitkivanja kloni se znajuæi da raðaju svaðe. ²⁴ A sluga Gospodnji ne treba da se svaða, nego da bude krotak k svima, pouèljiv, koji nepravdu može podnositi, ²⁵ I s krotošæu pouèavati one koji se protive: eda bi im kako Bog dao pokajanje za poznanje istine, ²⁶ I da se iskopaju iz zamke ðavola, koji ih je ulovio žive za svoju volju.

3 Ali ovo znaj da æe u pošljednje dane nastati vremena teška. ² Jer æe ljudi postati samoživni, srebroljupci, hvališe, ponositi, hulnici, nepokorni roditeljima, neblagodarni, nepravedni, neljubavni, ³ Neprimirljivi, opadaèi, neuzdržnici, bijesni, nedobroljubivi, ⁴ Izdajnici, nagli, naduveni, koji više mare za slasti nego za Boga, ⁵ Koji imaju oblièje pobožnosti, a sile su se njezine odrekli. I ovijeh se kloni. ⁶ Jer su od ovijeh oni koji se zavlæe po kuæama, i robe ženice koje su natovarene grijesima i vode ih razliène želje, ⁷ Koje se svagda uèe, i nikad ne mogu da doðu k poznanju istine. ⁸ Kao što se Janije i Jamvrije protivise Mojsiju, tako se i ovi protive istini, ljudi izopaèenoga uma, nevješti u vjeri. ⁹ Ali neæe dugo napredovati; jer æe njihovo bezumlje postati javno pred svima, kao i onijeh što posta. ¹⁰ A ti si se ugledao na moju nauku, življenje, namjeru, vjeru, snošenje, ljubav, trpljenje, ¹¹ Protjerivanja, stradanja, kakova mi se dogodiše u Antiohiji, i u Ikoniji, i u Listri, kakova

protjerivanja podnesoh, i od sviju me izbavi Gospod.

¹² A i svi koji pobožno hoæe da žive u Hristu Isusu, biæe gonjeni. ¹³ A zli ljudi i varalice napredovaæe na gore, varajuæi i varajuæi se. ¹⁴ Ali ti stoj u tome što si nauèio i što ti je povjereno, znajuæi od koga si se nauèio, ¹⁵ I buduæi da iz malena umiješ sveta pisma, koja te mogu umudriti na spasenije u Hrista Isusa. ¹⁶ Sve je pismo od Boga dano, i korisno za uèenje, za karanje, za popravljanje, za pouèavanje u pravdi, ¹⁷ Da bude savršen èovjek Božij, za svako dobro djelo pripravljen.

4 Zaklinjem te dakle pred Bogom i Gospodom našijem Isusom Hristom, koji æe suditi živima i mrtvima, dolaskom njegovijem i carstvom njegovijem: ² Propovijedaj rijeè, nastoj u dobro vrijeme i u nevrijeme, pokaraj, zaprijeti, umoli sa svakijem snošenjem i uèenjem; ³ Jer æe doæi vrijeme kad zdrave nauke neæe slušati, nego æe po svojijem željama nakupiti sebi uèitelje, kao što ih uši svrbe, ⁴ I odvratiæe uši od istine, i okrenuæe se ka gatalicama. ⁵ A ti budi trijezan u svaèemu, trpi zlo, uèini djelo jevanðelista, službu svoju svrši. ⁶ Jer ja se veæ žrtvujem, i vrijeme mojega odlaska nasto. ⁷ Dobar rat ratovah, trku svrših, vjeru održah. ⁸ Dalje dakle meni je

pripravljen vijenac pravde, koji æe mi dati Gospod u dan onaj, pravedni sudija; ali ne samo meni, nego i svima koji se raduju njegovu dolasku. ⁹ Postaraj se da dođeš brzo k meni; ¹⁰ Jer me Dimas ostavi, omiljevši mu sadašnji svijet, i otide u Solun; Kriskent u Galatiju, Tit u Dalmaciju; Luka je sam kod mene. ¹¹ Marka uzmi i dovedi ga sa sobom; jer mi je dobar za službu. ¹² A Tihika poslao sam u Efes. ¹³ Kad dođeš donesi mi kabanicu što sam ostavio u Troadi kod Karpa, i knjige, a osobito kožne. ¹⁴ Aleksandar kovaè mnogo mi zla uèini. Da mu Gospod plati po djelu njegovu. ¹⁵ Èuvaj se i ti od njega; jer se vrlo protivi našijem rijeèima. ¹⁶ U prvi moj odgovor niko ne osta sa mnom, nego me svi ostaviše. Da im se ne primi! ¹⁷ Ali Gospod bi sa mnom i dade mi pomoæ da se kroza me svrši propovijedanje, i da èuju svi neznabošci; i izbavih se od usta lavovijeh. ¹⁸ I Gospod æe me izbaviti od svakoga zla djela, i saèuvaæe me za carstvo svoje nebesko; kojemu slava va vijek vijeka. Amin. ¹⁹ Pozdravi Priskilu i Akilu, i Onisiforov dom. ²⁰ Erast osta u Korintu. A Trofima ostavih u Miletu bolesna. ²¹ Postaraj se da dođeš prije zime. Pozdravlja te Euvul, i Pud, i Lin, i Klaudija, i braæa sva. ²² Gospod Isus Hristos sa duhom tvojjem. Blagodat s vama. Amin.

Titu

1 Od Pavla, sluge Božijega, a apostola Isusa Hrista po vjeri izbranih Božijih, i po poznanju istine pobožnosti, ² Za nad vječnoga života, koji obećava nelažni Bog prije vremena vječnih, ³ A javi u vremena svoja riječ svoju propovijedanjem, koje je meni povjereno po zapovijesti spasitelja našega Boga, ⁴ Titu, pravome sinu po vjeri nas obojice, blagodat, milost, mir od Boga oca i Gospoda Isusa Hrista, spasa našega. ⁵ Zato te ostavih u Kritu da popraviš što je nedovršeno, i da postaviš po svijem gradovima sveštenike, kao što ti ja zapovjedih, ⁶ Ako je ko bez mane, jedne žene muž, i ima vjernu djecu, koju ne kore za kurvarstvo ili za nepokornost. ⁷ Jer vladika treba da je bez mane, kao Božij pristav; ne koji sebi ugađa, ne gnjevljiv, ne pijanica, ne bojac, ne lakom na pogani dobitak; ⁸ Nego gostoljubiv, blag, pošten, pravedan, svet, čist; ⁹ Koji se drži vjerne riječi po nauci, da bude kadar i svjetovati sa zdravom naukom, i pokarati one koji se protive. ¹⁰ Jer ima mnogo neposlušnijih, praznogovorljivijih, i umom prevarenijih, a osobito koji su iz obrezanja, ¹¹ Kojima treba usta zatvoriti; koji cijele kuće izopačuju učeci što ne treba, poganoga dobitka radi. ¹² A reče neko od njih, njihov prorok: Križani svagda lažljivi, zli zvjerovi, besposleni trbusi. ¹³ Svjedočanstvo je ovo istinito; zaradi toga uzroka karaj ih bez štedjenja, da budu zdravi u vjeri, ¹⁴ Ne slušajući Jevrejskih gatalica ni zapovijesti ljudi koji se odvrću od istine. ¹⁵ Čistima je sve čisto; a poganima i nevjernima ništa nije čisto, nego je opoganjen njihov i um i savjest. ¹⁶ Govore da poznaju Boga, a djelima ga se odriču; jer su mrski i neposlušni, i ni za kakvo dobro djelo valjani.

2 A ti govori što pristoji zdravoj nauci: ² Starcima da budu trijezni, poštjeni, čisti, zdravi u vjeri, u ljubavi, u trpljenju; ³ Staricama također da žive kao što se pristoji svetima, da ne budu opadljive, da se ne predaju vrlo vinu, da uču dobru, ⁴ Da uču mlade da ljube muževe, da ljube djecu, ⁵ Da budu poštene, čiste, dobre kućanice, blage, pokorne svojijem muževima, da se ne huli na riječ Božiju. ⁶ Tako i mladici svjetuj da budu poštjeni. ⁷ A u svemu sam sebe podaji za ugled dobrih djela, u nauci cijelost, poštenje, ⁸ Riječ zdravu, nezazornu: da se posrami onaj koji se protivi, ne imajući ništa zlo govoriti za nas. ⁹ Sluge da slušaju

svoje gospodare, da budu ugodni u svačemu, da ne odgovaraju, ¹⁰ Da ne kradu, nego u svačemu da pokazuju dobru vjeru, da nauku spasitelja našega Boga ukrašuju u svačemu. ¹¹ Jer se pokaza blagodat Božija koja spasava sve ljude, ¹² Učeci nas da se odrečemo bezbožnosti i želja ovoga svijeta, i da pošteno i pravedno i pobožno poživimo na ovome svijetu, ¹³ Čekajući blažena nada i javljenja slave velikoga Boga i spasa našega Isusa Hrista, ¹⁴ Koji je dao sebe za nas da nas izbavi od svakoga bezakonja, i da očisti sebi narod izbrani koji čezne za dobriem djelima. ¹⁵ Ovo govori, i svjetuj, i karaj sa svakom zapoviješću da te niko ne prezire.

3 Opominji ih da budu pokorni i poslušni gospodarima i zapovjednicima, i gotovi na svako dobro djelo; ² Ni na koga da ne hule, da se ne svađaju, nego da budu mirni, svaku krotost da pokazuju svijem ljudima, ³ Jer i mi bijasmo negda ljudi, i nepokorni, i prevareni, služeci različenijem željama i slastima, u pakosti i zavisti živeci, mrski budući i mrzeci jedan na drugoga. ⁴ A kad se pokaza blagodat i čovjekoljublje spasa našega Boga, ⁵ Ne za djela pravedna koja mi učinismo, nego po svojoj milosti spase nas banjom prerođenja i obnovljenjem Duha svetoga, ⁶ Kojega izli na nas obilno kroz Isusa Hrista spasitelja našega, ⁷ Da se opravdamo blagodaću njegovom, i da budemo našljednici života vječnoga po nadu. ⁸ Sine Tite! istinita je riječ, i u ovome hoću da utvrđuješ, da se oni koji vjerovaše Bogu trude i staraju za dobro djelo: ovo je korisno ljudima i dobro. ⁹ A ludijeh zapitkivanja i teftera od plemena, i svađa i prepiranja o zakonu kloni se; jer je to nekorisno i prazno. ¹⁰ Čovjeka jeretika po prvome i drugom svjetovanju kloni se, ¹¹ Znajući da se takovi izopačio, i griješi, i sam je sebe osudio. ¹² Kad pošljem k tebi Artemu ili Tihika, postaraj se da dođeš k meni u Nikopolj, jer sam namislio da ondje zimumjem. ¹³ Zinu zakonika i Apola lijepo opremi da imaju sve što im treba. ¹⁴ Ali i naši neka se uču napredovati u dobriem djelima, ako gdje bude od potrebe da ne budu bez roda. ¹⁵ Pozdravljaju te svi koji su sa mnom. Pozdravi sve koji nas ljube u vjeri. Blagodat sa svima vama. Amin.

Filemonu

1 Od Pavla, sužnja Isusa Hrista, i Timotija brata, Filimonu ljubaznome i pomagaèu našem, ²I Apfiji, sestri ljubaznoj, i Arhipu, našem drugaru u vojevanju, i domašnjoj tvojoj crkvi: ³Blagodat vam i mir od Boga oca našega, i Gospoda Isusa Hrista. ⁴Zahvaljujem Bogu svojemu spominjuæi te svagda u molitvama svojim, ⁵Èuvši ljubav tvoju i vjeru koju imaš ka Gospodu Isusu i k svima svetima: ⁶Da tvoja vjera, koju imamo zajedno, bude silna u poznanju svakoga dobra, koje imate u Hristu Isusu. ⁷Jer imam veliku radost i utjehu radi ljubavi tvoje, što srca svetijeh poèinuše kroza te, brate! ⁸Toga radi ako i imam veliku slobodu u Hristu da ti zapovijedam što je potrebno, ⁹Ali opet molim ljubavi radi, ja koji sam takovi kao starac Pavle, a sad sužanj Isusa Hrista; ¹⁰Molimo te za svojega sina Onisima, kojega rodih u okovima svojim; ¹¹Koji je tebi negda bio nepotreban, a sad je i tebi i meni vrlo potreban, kojega poslah tebi natrag; ¹²A ti ga, to jest, moje srce primi. ¹³Ja ga šæadijah da zadržim kod sebe, da mi mjesto tebe

posluži u okovima jevanðelja; ¹⁴Ali bez tvoje volje ne htjedoh ništa èiniti, da ne bi tvoje dobro bilo kao za nevolju, nego od dobre volje. ¹⁵Jer može biti da se za to rastade s tobom na neko vrijeme da ga dobiješ vjeèno, ¹⁶Ne više kao roba, nego više od roba, brata ljubaznoga, a osobito meni, akamoli tebi, i po tijelu i u Gospodu. ¹⁷Ako dakle držiš mene za svojega drugara, primi njega kao mene. ¹⁸Ako li ti u èemu skrivi, ili je dužan, to na mene zapiši. ¹⁹Ja Pavle napisah rukom svojom, ja æu platiti: da ti ne reèem da si i sam sebe meni dužan. ²⁰Da brate! da imam korist od tebe u Gospodu, razveseli srce moje u Gospodu. ²¹Uzdajuæi se u tvoju poslušnost napisah ti znajuæi da æeš još više uèiniti nego što govorim. ²²A uz to ugotovi mi i konak; jer se nadam da æu za vaše molitve biti darovan vama. ²³Pozdravlja te Epafra koji je sa mnom sužanj u Hristu Isusu, Marko, Aristarh, Dimas, Luka, pomagaèi moji. ²⁴Blagodat Gospoda našega Isusa Hrista sa duhom vašijem. Amin.

Jevrejima

1 Bog koji je negda mnogo puta i razliènijem naèinom govorio ocevima preko proroka, govori i nama u pošljedak dana ovijeh preko sina, ² Kojega postavi našljednika svemu, kroz kojega i svijet stvori. ³ Koji buduæi sjajnost slave i oblièje biæa njegov, i noseæi sve u rijeèi sile svoje, uèinivši sobom oèišæenje grijeha našijeh, sjede s desne strane prijestola velièine na visini, ⁴ I toliko bolji posta od anðela koliko preslavnije ime od njihova dobi. ⁵ Jer kome od anðela reèe kad: sin moj ti si, ja te danas rodih? I opet: ja æu mu biti otac, i on æe mi biti sin. ⁶ I opet uvodeæi prvorodnoga u svijet govori: i da mu se poklone svi anðeli Božiji. ⁷ Tako i anðelima govori: koji èini anðele svoje duhove, i sluge svoje plamen ognjeni. ⁸ A sinu: prijestol je tvoj, Bože, va vijek vijeka; palica je pravde palica carstva tvoga. ⁹ Omiljela ti je pravda, i omrzao si na bezakonje: toga radi pomaza te, Bože, Bog tvoj uljem radosti veæma od drugova tvojijeh. ¹⁰ I opet: ti si, Gospode, u poèetku osnovao zemlju, i nebesa su djela ruku tvojijeh: ¹¹ Ona æe proæi, a ti ostaješ: i sva æe ostarjeti kao haljina, ¹² I saviaæeš ih kao haljinu, i izmijeniaæe se: a ti si onaj isti, i tvojijeh godina neæe nestati. ¹³ A kome od anðela reèe kad: sjedi meni s desne strane dok položim neprijatelje tvoje podnožje nogama tvojima? ¹⁴ Nijesu li svi službeni duhovi koji su poslani na službu onima koji æe naslijediti spasenije?

2 Toga radi valja nam veæma paziti na rijeèi koje slušamo, da kako ne otpadnemo. ² Jer ako je ono što je govoreno preko anðela utvrðeno, i svaki prestupak i oglušak pravednu platu primio: ³ Kako æemo pobjeæi na marivši za toliko spasenije? koje poèe Gospod propovijedati, i oni koji su èuli potvrdiše meðu nama, ⁴ Kad i Bog posvjedoèi i znacima i èudesima i razliènijem silama, i Duha svetoga razdjeljivanjem po svojoj volji. ⁵ Jer Bog ne pokori anðelima vasionoga svijeta, koji ide i o kome govorimo. ⁶ Ali neko posvjedoèi negdje govoreæi: šta je èovjek da ga se opomeneš, ili sin èovjeèij da ga obiðeš? ⁷ Umalo si ga malijem neèim od anðela, slavom i èasti vjenèao si ga, i postavio si ga nad djelima ruku svojijeh: ⁸ Sve si pokorio pod noge njegov. A kad mu pokori sve, ništa ne ostavi njemu nepokoreno; ali sad još ne vidimo da mu je sve pokoreno. ⁹ A umaljenoga malijem èim od anðela vidimo Isusa, koji je za smrt što podnese vjenèan slavom i èasti, da bi po blagodati Božijoj za sve okusio smrt. ¹⁰ Jer prilikovaše njemu za kojega je sve i kroz kojega je sve, koji dovede mnoge sinove u slavu, da

dovrši poglavara spasenija njihova stradanjem. ¹¹ Jer i onaj koji osveæuje, i oni koji se osveæuju, svi su od jednoga; zaradi toga uzroka ne stidi se nazvati ih braæom ¹² Govoreæi: objaviaæu ime tvoje braæi svojoj, i posred crkve zapjevaæu te. ¹³ I opet: ja æu se u njega uzdati. I opet: evo ja i djeca moja koju mi je dao Bog. ¹⁴ Buduæi pak da djeca imaju tijelo i krv, tako i on uze dijel u tome, da smræu satire onoga koji ima državu smrti, to jest ðavola; ¹⁵ I da izbavi one koji god od straha smrti u svemu životu biše robovi. ¹⁶ Jer se zaista ne prima anðela, nego se prima sjemena Avraamova. ¹⁷ Zato bješe dužan u svemu da bude kao braæa, da bude milostiv i vjeran poglavar sveštenieki pred Bogom, da oèisti grijeha narodne. ¹⁸ Jer u èemu postrada i iskušan bi u onome može pomoæi i onima koji se iskušavaju.

3 Zato, braæo sveta, zajednièari zvanja nebeskoga, poznajte poslanika i vladiku, kojega mi priznajemo, Isusa Hrista, ² Koji je vjeran onome koji ga stvori, kao i Mojsije u svemu domu njegovu. ³ Jer ovaj posta toliko dostojan veæe èasti od Mojsija, koliko veæu od doma èast ima onaj koji ga je naèinio. ⁴ Jer svaki dom treba neko da naèini; a ko je sve stvorio ono je Bog. ⁵ I Mojsije dakle bješe vjeran u svemu domu njegovu, kao sluga, za svjedoèanstvo onoga što je trebalo da se govori. ⁶ Ali je Hristos kao sin u domu svojemu: kojega smo dom mi, ako slobodu i slavu nada do kraja tvrdo održimo. ⁷ Zato, kao što govori Duh sveti: danas ako glas njegov èujete, ⁸ Ne budite drvenastijeh srca, kao kad se prognjeviste u dane napasti u pustinji, ⁹ Gdje me iskušaše ocevi vaši, iskušaše me, i gledaše djela moja èetrdeset godina. ¹⁰ Toga radi rasrdih se na taj rod, i rekoh: jednako se metu u srcima, ali oni ne poznaše putova mojijeh; ¹¹ Zato se zakleh u gnjevu svojemu da neæe uæi u pokoj moj. ¹² Gledajte, braæo, da ne bude kad u kome od vas zlo srce nevjerstva da ostupi od Boga živoga; ¹³ Nego se utješavajte svaki dan, dokle se danas govori, da koji od vas ne odrveni od prijekare grjehovne; ¹⁴ Jer postasmo zajednièari Hristu, samo ako kako smo poèeli u njemu biti do kraja tvrdo održimo; ¹⁵ Dokle se govori: danas, ako glas njegov èujete, ne budite drvenastijeh srca, kao kad se prognjeviste. ¹⁶ Jer neki èuvši prognjeviše se, ali ne svi koji iziðoše iz Misira s Mojsijem. ¹⁷ A na koje mrzi èetrdeset godina? Nije li na one koji sagriješiše, koji ostaviše kosti u pustinji? ¹⁸ A kojima se zakle da neæe uæi u pokoj njegov, nego onima koji ne htješe da vjeruju? ¹⁹ I vidimo da ne mogoše uæi za nevjerstvo.

4 Da se bojimo dakle da kako dok je još ostavljeno obećanje da se ulazi u pokoj njegov, ne odoćni koji od vas. ² Jer je nama objavljeno kao i onima; ali onima ne pomaže èuvena rijeè, jer ne vjerovaše oni koji èuše. ³ Jer mi koji vjerovasmo ulazimo u pokoj, kao što reèe: zato se zakleh u gnjevu svojem da neæe uæi u pokoj moj, ako su djela i bila gotova od postanja svijeta. ⁴ Jer negdje reèe za sedmi dan ovako: i poèinu Bog u dan sedmi od sviju djela svojijeh. ⁵ I na ovom mjestu opet: neæe uæi u pokoj moj. ⁶ Buduæi pak da neki imaju da uðu u njega, i oni kojima je najprije javljeno ne uðuše za neposlušanje; ⁷ Opet odredi jedan dan, danas, govoreæi u Davidu po tolikom vremenu, kao što se prije kaza: danas ako glas njegov èujete, ne budite drvenastijeh srca. ⁸ Jer da je Isus one doveo u pokoj, ne bi za drugi dan govorio potom. ⁹ Daklem je ostavljeno još poèivanje narodu Božijemu. ¹⁰ Jer koji uðu u pokoj njegov, i on poèiva od djela svojijeh, kao i Bog od svojijeh. ¹¹ Da se postaramo dakle uæi u taj pokoj, da ne upadne ko u onu istu gatku nevjerstva. ¹² Jer je živa rijeè Božija, i jaka, i oštrija od svakoga maèa oštra s obje strane, i prolazi tja do rastavljanja i duše i duha, i zglavaka i mozga, i sudi mislima i pomislama srdaènijem. ¹³ I nema tvari nepoznate pred njim, nego je sve golo i otkriveno pred oèima onoga kojemu govorimo. ¹⁴ Imajuæi dakle velikoga poglavara sveštenikoga, koji je prošao nebesa, Isusa sina Božijega, da se držimo priznanja. ¹⁵ Jer nemamo poglavara sveštenikoga koji ne može postradati s našijem slabostima, nego koji je u svaèemu iskušán kao i mi, osim grijeha. ¹⁶ Da pristupimo dakle slobodno k prijestolu blagodati, da primimo milost i naðemo blagodat za vrijeme kad nam zatreba pomoæ.

5 Jer svaki poglavar svešteniki koji se iz ljudi uzima, za ljude se postavlja na službu k Bogu, da prinosi dare i žrtve za grijeh, ² Koji može postradati s onima koji ne znadu i zalaze; jer je i on pod slabošæu. ³ I zato je dužán kako za narodne tako i za svoje grijeh prinositi. ⁴ I niko sam sebi ne daje èasti, nego koji je pozvan od Boga, kao i Aron. ⁵ Tako i Hristos ne proslavi sam sebe da bude poglavar svešteniki, nego onaj koji mu reèe: ti si moj sin, ja te danas rodih. ⁶ Kao što i na drugome mjestu govori: ti si sveštenik vavijek po redu Melhisedekovu. ⁷ On u dane tijela svojega moljenja i molitve k onome koji ga može izbaviti od smrti s vikom velikom i sa suzama prinošaše, i bi utješén po svojoj pobožnosti. ⁸ Iako i bijaše sin Božij, ali od onoga što postrada nauèi se poslušanju. ⁹ I savršivši se, postade svima koji ga poslušáše uzrok spasenija vjeènoga. ¹⁰ I bi nareèen od Boga poglavar svešteniki po redu Melhisedekovu. ¹¹ Za kojega bismo vam imali mnogo govoriti što je teško iskazati; jer ste postali slabi na slušanju. ¹² Jer vi koji bi valjalo da ste uèitelji po godinama, opet trebate da uèite koje su prva slova rijeèi Božije; i postadoste da trebate mlijeka, a ne jake hrane. ¹³ Jer koji se god hrani mlijekom, ne razumije rijeèi pravde, jer je dijete. ¹⁴ A savršenijeh je

tvrda hrana, koji imaju osjeæanja dugijem uèenjem obuèena za razlikovanje i dobra i zla.

6 Zato da ostavimo poèetak Hristove nauke i da se damo na savršenstvo: da ne postavljamo opet temelja pokajanja od mrtvijeh djela, i vjere u Boga, ² Nauke krštenja, i metanja ruku, i vaskrsenija mrtvijeh, i suda vjeènoga. ³ I ovo æemo uèiniti ako Bog dopusti. ⁴ Jer nije moguæe one koji su jednom prosvijetljeni, i okusili dara nebeskoga, postali zajednièari Duha svetoga, ⁵ I okusili dobre rijeèi Božije, i sile onoga svijeta, i otpali, ⁶ Opet obnoviti na pokajanje, jer sami sebi nanovo raspinju i ruže sina Božijega. ⁷ Jer zemlja koja pije dažd što èesto na nju pada, i koja raða povrae dobro onima koji je rade, prima blagoslov od Boga; ⁸ A koja iznosi trnje i èièak, nepotrebna je i kletve blizu, koja se najposlije sažeže. ⁹ Ali od vas, ljubazni, nadamo se boljemu i što se drži spasenija, ako i govorimo tako. ¹⁰ Jer Bog nije nepravedan da zaboravi djelo vaše i trud ljubavi koju pokazaste u ime njegovo, posluživši svetima i služæei. ¹¹ Ali želimo da svaki od vas pokaže to isto staranje da se nad održi tvrdo do samoga kraja; ¹² Da ne budete ljenivi, nego da se ugledate na one koji vjerom i trpljenjem dobijaju obećanja. ¹³ Jer kad Bog Avraamu obeæa, ne imajuæi nièim veæijem da se zakune, zakle se sobom, ¹⁴ Govoreæi: zaista blagosiljajuæi blagosloviæu te, i umnožavajuæi umnožiæu te. ¹⁵ I tako trpeæi dugo, dobi obećanje. ¹⁶ Jer se ljudi veæijem kunu, i svakoj njihovoj svaði svršetak je zakletva za potvrðenje. ¹⁷ Zato i Bog kad šæaše našljednicima obećanja obilnije da pokaže tvrðu savjeta svojega, uèini posrednika kletvu; ¹⁸ Da bi u dvjema nepokolebljivijem stvarima, u kojima Bogu nije moguæe slagati, imali jaku utjehu mi koji smo pribjegli da se uhvatimo za nad koji nam je dan, ¹⁹ Koji imamo kao tvrd i pouzdan lenger duše, koji ulazi i za najdalje zavjese, ²⁰ Gdje Isus uðu naprijed za nas, postavši poglavar svešteniki dovijeka po redu Melhisedekovu.

7 Jer ovaj Melhisedek bješe car Salimski, sveštenik Boga najvišega, koji srete Avraama kad se vraæaše s boja careva, i blagoslovi ga; ² Kojemu i Avraam dade desetak od svega. Prvo dakle znaèi car pravde, potom i car Salimski, to jest car mira; ³ Bez oca, bez matere, bez roda, ne imajuæi ni poèetka danima, ni svršetka životu, a isporeðen sa sinom Božijim, i ostaje sveštenik dovijeka. ⁴ Ali pogledajte koliki je ovaj kome je i Avraam patrijarh dao desetak od plijena. ⁵ Istina, i oni od sinova Levijevijeh koji primiše sveštenstvo, imaju zapovijest da uzimaju po zakonu desetak od naroda, to jest braæe svoje, ako su i izišli iz bedara Avraamovijeh. ⁶ Ali onaj koji se ne broji od njihova roda, uze desetak od Avraama, i blagoslovi onoga koji ima obećanje. ⁷ Ali bez svakoga izgovora manje blagoslovi veæe. ⁸ I tako ovdje uzimaju desetak ljudi koji umiru, a onamo onaj za kojega se posvjedoèi da živi. ⁹ I, da ovako reèem, Levije koji uze desetak, dao je desetak kroz Avraama: ¹⁰ Jer bijaše još u bedrima oèinima kad ga srete Melhisedek. ¹¹ Ako je dakle

savršenstvo postalo kroz Levitsko sveštenstvo jer je narod pod njim zakon primio kaka je još potreba bila govoriti da æe drugi sveštenik postati po redu Melhisedekovu a ne po redu Aronovu? ¹² Jer kad se promijeni sveštenstvo, mora se i zakon promijeniti. ¹³ Jer za koga se ovo govori on je od drugoga koljena, od kojega niko ne pristupi k oltaru. ¹⁴ Jer je poznato da Gospod naš od koljena Judina iziđe, za koje koljeno Mojsije ne govori ništa o sveštenstvu. ¹⁵ I još je više poznato da æe po redu Melhisedekovu drugi sveštenik postati, ¹⁶ Koji nije postao po zakonu tjelesne zapovijesti nego po sili života vjeènoga. ¹⁷ Jer svjedoèi: ti si sveštenik vavijek po redu Melhisedekovu. ¹⁸ Tako se ukida pređašnja zapovijest, što bi slaba i zaludna. ¹⁹ Jer zakon nije ništa savršio; a postavi bolji nad, kroz koji se približujemo k Bogu. ²⁰ I još ne bez zakletve; ²¹ Jer oni bez zakletve postaje sveštenici; a ovaj sa zakletvom kroz onoga koji mu govori: zakle se Gospod i neæe se raskajati: ti si sveštenik vavijek po redu Melhisedekovu. ²² Toliko boljega zavjeta posta Isus jamac. ²³ I oni mnogi biše sveštenici, jer im smrt ne dade da ostanu. ²⁴ A ovaj, buduæi da ostaje vavijek, ima vjeèno sveštenstvo. ²⁵ Zato i može vavijek spasti one koji kroza nj dolaze k Bogu, kad svagda živi da se može moliti za njih. ²⁶ Jer takov nama trebaše poglavar svešteniki: svet, bezazlen, èist, odvojen od grješnika, i koji je bio više nebesa; ²⁷ Kojemu nije potrebno svaki dan, kao sveštenicima, najprije za svoje grijeha žrtve prinositi, a potom za narodne, jer on ovo uèini jednom, kad sebe prinese. ²⁸ Jer zakon postavlja ljude za sveštenike koji imaju slabost; a rijeè zakletve koja je reèena po zakonu, postavi sina vavijek savršena.

8 A ovo je glava od toga što govorimo: imamo takovoga poglavara sveštenikoga koji sjede s desne strane prijestola velièine na nebesima; ² Koji je sluga svetinjama i istinitoj skiniji, koju naèini Gospod, a ne èovjek. ³ Jer se svaki poglavar svešteniki postavlja da prinosi dare i žrtve; zato valja da i ovaj što ima što æe prinijeti. ⁴ Jer da je na zemlji, ne bi bio sveštenik, kad imaju sveštenici koji prinosi dare po zakonu, ⁵ Koji služe oblièju i sjenu nebeskijeh stvari, kao što bi reèeno Mojsiju kad šæaše skiniju da naèini: gledaj, reèe, da naèiniš sve po prilici koja ti je pokazana na gori. ⁶ A sad dobi bolju službu, kao što je i posrednik boljega zavjeta, koji se na bolijem obeæanjima utvrdi. ⁷ Jer da je onaj prvi bez mane bio, ne bi se drugome tražilo mjesta. ⁸ Jer kudeæi ih govori: evo dani idu, govori Gospod, i naèiniæu s domom Izrailjevijem i s domom Judinijem nov zavjet; ⁹ Ne po zavjetu koji naèinih s ocevim a njihovima u onaj dan kad ih uzeh za ruku da ih izvedem iz zemlje Misirske; jer oni ne ostaše u zavjetu mome, i ja ne marih za njih, govori Gospod. ¹⁰ Jer je ovo zavjet koji æu naèiniti s domom Izrailjevijem poslije onijeh dana, govori Gospod: daæu zakone svoje u misli njihove, i na srcima njihovima napisaæu ih, i biæu im Bog, i oni æe biti meni narod. ¹¹ I nijedan neæe uèiti svojega bližnjega, i nijedan brata svojega, govoreæi: poznaj

Gospoda; jer æe me svi poznati od maloga do velikoga među njima. ¹² Jer æu biti milostiv nepravdama njihovima, i grijeha njihovijeh i bezakonja njihovijeh neæu više spominjati. ¹³ A kad veli: nov zavjet, prvi naèini vethijem; a što je vetho i ostarjelo, blizu je kraja.

9 Tako i prvi zavjet imaše pravde bogomoljstva i svetinju zemaljsku. ² Jer skinija bješe naèinjena prva, u kojoj bijaše svijeænjak i trpeza i postavljeni hljebovi, što se zove svetinja. ³ A za drugijem zavjesom bijaše skinija, koja se zove svetinja nad svetinjama, ⁴ Koja imaše zlatnu kadionicu, i kovèeg zavjeta okovan svuda zlatom, u kome bijaše zlatan sud s manom, i palica Aronova, koja se bješe omladila, i ploèe zavjeta. ⁵ A više njega bijahu heruvimi slave, koji osjenjavahu oltar; o èemu se ne može sad govoriti redom. ⁶ A kad ovo bijaše tako ureðeno, ulažahu sveštenici svagda u prvu skiniju i savršivahu službu Božiju. ⁷ A u drugu ulažahu jednom u godini sam poglavar svešteniki, ne bez krvi, koju prinosi za sebe i za narodna neznanja. ⁸ Ovijem pokazivaše Duh sveti da se još nije otvorio put svetijeh, dokle prva skinija stoji; ⁹ Koja ostade prilika za sadašnje vrijeme, u koje se prinosi dari i žrtve, i ne mogu da se svrše po savjesti onoga koji služi, ¹⁰ Osim u jelima i piæima, i razliènom umivanju i pravdanju tijela, koje je postavljeno do vremena popravljenja. ¹¹ Ali došavši Hristos, poglavar svešteniki dobara koja æe doæi, kroz bolju i savršenu skiniju, koja nije rukom graðena, to jest, nije ovoga stvorenja, ¹² Ni s krvlju jarèijom, niti teleæom, nego kroz svoju krv uèe jednom u svetinju, i naðe vjeèni otkup. ¹³ Jer ako krv junèija i jarèija, i pepeo junièin, pokropivši njom opoganjene, osvææuje na tjelesnu èistotu; ¹⁴ Akamoli neæe krv Hrista, koji Duhom svetijem sebe prinese bez krivice Bogu, oèistiti savjest našu od mrtvijeh djela, da služimo Bogu živome i istinome? ¹⁵ I zato je novome zavjetu posrednik, da kroz smrt, koja bi za otkup od prestupaka u prvome zavjetu, obeæanje vjeènoga našljedstva prime zvani. ¹⁶ Jer gdje je zavjet valja da bude i smrt onoga koji èini zavjet. ¹⁷ Jer je zavjet po smrti potvrðen: buduæi da nema nikakve sile dok je živ onaj koji ga je naèinio. ¹⁸ Jer ni prvi nije utvrðen bez krvi. ¹⁹ Jer kad Mojsije izgovori sve zapovijesti po zakonu svemu narodu, onda uze krvi jarèije i teleæe, s vodom i vunom crvenom i isopom, te pokropi i knjigu i sav narod ²⁰ Govoreæi: ovo je krv zavjeta koji Bog naèini s vama. ²¹ A tako i skiniju i sve sudove službene pokropi krvlju. ²² I gotovo sve se krvlju èisti po zakonu, i bez proljeva krvi ne biva oproštenje. ²³ Tako je trebalo da se oblièja nebeskijeh ovima èiste, a sama nebeska bolijem žrtvama od ovijeh. ²⁴ Jer Hristos ne uèe u rukotvorenu svetinju, koja je prilika prave, nego u samo nebo, da se pokaže sad pred licem Božijim za nas; ²⁵ Niti da mnogo puta prinosi sebe, kao što poglavar svešteniki ulazi u svetinju svake godine s krvlju tuðom: ²⁶ Inaèe bi on morao mnogo puta stradati od postanja svijeta; a sad jednom na svršetku vijeka javi se da svojom žrtvom satre grijeh. ²⁷ I kao što

je ljudima određeno jednom umrijeti, a potom sud:
²⁸ Tako se i Hristos jednom prinese, da uzme mnogijeh grijeha; a drugom æe se javiti bez grijeha na spasenije onima koji ga èekaju.

10 Jer zakon imajuæi sjen dobara koja æe doæi, a ne samo oblièje stvari, ne može nikada savršiti one koji pristupaju svake godine i prinose one iste žrtve. ² Inaèe bi prestale prinostiti se, kad oni koji služe ne bi više imali nikake savjesti za grijeha, kad se jednom oèiste; ³ Nego se njima svake godine èini spomen za grijeha. ⁴ Jer krv junèija i jarèija ne može uzeti grijeha. ⁵ Zato ulazeæi u svijet govori: žrtava i darova nijesi htio, ali si mi tijelo pripravio. ⁶ Žrtve i prilozima za grijeh nijesu ti bili ugodni. ⁷ Tada rekoh: evo dođoh, u poèetku knjige pisano je za mene, da uèinim volju tvoju, Bože. ⁸ I više kazavši: priloga i prinosa i žrtava, i žrtava za grijeha nijesi htio, niti su ti bili ugodni, što se po zakonu prinose; ⁹ Tada reèe: evo dođoh da uèinim volju tvoju, Bože. Ukida prvo da postavi drugo. ¹⁰ Po kojoj smo volji mi osveæeni prinosem tijela Isusa Hrista jednom. ¹¹ I svaki sveštenik stoji svaki dan služeæi i jedne žrtve mnogo puta prinoseæi koje nikad ne mogu uzeti grijeha. ¹² A on prinesavši jedinu žrtvu za grijeha sjedi svagda s desne strane Bogu, ¹³ Èekajuæi dalje dok se polože neprijatelji njegovi podnožje nogama njegovima. ¹⁴ Jer jednijem prinosem savršio je vavijek one koji bivaju osveæeni. ¹⁵ A svjedoèi nam i Duh sveti; jer kao što je naprijed kazano: ¹⁶ Ovo je zavjet koji æu naèiniti s njima poslije onijeh dana, govori Gospod: daæu zakone svoje u srca njihova, i u mislima njihovijem napisæu ih; ¹⁷ I grijeha njihovijeh i bezakonja njihovijeh neæu više spominjati. ¹⁸ A gdje je oproštenje ovijeh ondje više nema priloga za grijeha. ¹⁹ Imajuæi dakle slobodu, braæo, ulaziti u svetinju krvlju Isusa Hrista, putem novijem i živijem, ²⁰ Koji nam je obnovio zavjesom, to jest tijelom svojijem, ²¹ I sveštenika velikoga nad domom Božijim: ²² Da pristupamo s istinitijem srcem u punoj vjeri, oèišæeni u srcima od zle savjesti, i umiveni po tijelu vodom èistom; ²³ Da se držimo tvrdo priznanja nada: jer je vjeran onaj koji je obeæao; ²⁴ I da razumijevamo jedan drugoga u podbunjivanju k ljubavi i dobrijem djelima, ²⁵ Ne ostavljajuæi skupštine svoje, kao što neki imaju obièaj, nego jedan drugoga svjetujuæi, i toliko veæma koliko vidite da se približuje dan sudni. ²⁶ Jer kad mi griješimo navalice pošto smo primili poznanje istine, nema više žrtve za grijeha; ²⁷ Nego strašno èekanje suda, i revnost ognja koji æe da pojede one koji se suprote. ²⁸ Ko prestupi zakon Mojsijev, bez milosti umire kod dva ili tri svjedoka. ²⁹ Koliko mislite da æe gore muke zaslužiti onaj koji sina Božijega pogazi, i krv zavjeta kojom se osveti za poganu uzdrži, i Duha blagodati naruži? ³⁰ Jer znamo onoga koji reèe: moja je osveta, ja æu vratiti, govori Gospod; i opet: Gospod æe suditi narodu svojemu. ³¹ Strašno je upasti u ruke Boga živoga. ³² Opominjte se pak prvijeh dana svojijeh, u koje se prosvijetliste i mnogu borbu stradanja

podnesoste, ³³ Koje postavši gledanje sa sramota i nevolja, a koje postavši drugovi onima koji žive tako. ³⁴ Jer se na okove moje sažaliste, i dadoste s radošæu da se razgrabi vaše imanje, znajuæi da imate sebi imanje bolje i nepropadljivo na nebesima. ³⁵ Ne odbacujte dakle slobode svoje, koja ima veliku platu. ³⁶ Jer vam je trpljenje od potrebe da volju Božiju savršivši primite obeæanje. ³⁷ Jer još malo, vrlo malo, pak æe doæi onaj koji treba da dođe i neæe odocniti. ³⁸ A pravednik življeæe od vjere; ako li odstupi neæe biti po volji moje duše. ³⁹ A mi, braæo, nijesmo od onijeh koji otpustaju na pogibao, nego od onijeh koji vjeruju da spasu duše.

11 Vjera je pak tvrdo èekanje onoga èemu se nadamo, i dokazivanje onoga što ne vidimo. ² Jer u njoj stari dobiše svjedoèanstvo. ³ Vjerom poznajemo da je svijet rijeðu Božijom svršen, da je sve što vidimo iz ništa postalo. ⁴ Vjerom prinose Avelj Bogu veæu žrtvu nego Kain, kroz koju dobi svjedoèanstvo da je pravednik, kad Bog posvjedoèi za dare njegove; i kroz nju on mrtav još govori. ⁵ Vjerom bi Enoh prenesen da ne vidi smrti; i ne nađe se, jer ga Bog premjesti, jer prije nego ga premjesti, dobi svjedoèanstvo da ugodni Bogu. ⁶ A bez vjere nije moguæe ugoditi Bogu; jer onaj koji hoæe da dođe k Bogu, valja da vjeruje da ima Bog i da plaæa onima koji ga traže. ⁷ Vjerom Noje primivši zapovijest i pobojavši se onoga šta još ne vidje, naèini kovèeg za spasenije doma svojega, kojijem osudi sav svijet, i posta našljednik pravde po vjeri. ⁸ Vjerom posluša Avraam kad bi pozvan da iziđe u zemlju koju šæaše da primi u našljedstvo, i iziđe ne znajuæi kuda ide. ⁹ Vjerom dođe Avraam u zemlju obeæanu, kao u tuđu, i u kolibama življaše s Isakom i s Jakovom, sunašljednicima obeæanja toga. ¹⁰ Jer èekaše grad koji ima temelje, kojemu je zidar i tvorac Bog. ¹¹ Vjerom i sama Sara nerotkinja primi silu da zatrudni, i rodi preko vremena starosti; jer držaše za vjerna onoga koji obeæa. ¹² Zato se i rodiše od jednoga, još gotovo mrtvoga, kao zvijezde nebeske mnoštvom, i kao nebrojeni pijesak pokraj mora. ¹³ U vjeri pomriješe svi ovi ne primivši obeæanja, nego ga vidjevši izdaleka, i poklonivši mu se, i priznavši da su gosti i došljaci na zemlji. ¹⁴ Jer koji tako govore pokazuju da traže otaèanstva. ¹⁵ I da bi se oni opomenuli onoga iz kojega iziđoše, imali bi vrijeme da se vrata. ¹⁶ Ali sad bolje žele, to jest nebesko. Zato se Bog ne stidi njih nazivati se Bog njihov; jer im pripravi grad. ¹⁷ Vjerom privede Avraam Isaka kad bi kušan, i jedinorodnoga prinošaše, pošto bješe primio obeæanje, ¹⁸ U kojemu bješe kazano: u Isaku nazvaæe ti se sjeme; ¹⁹ Pomislivši da je Bog kadar i iz mrtvijeh vaskrsnuti; zato ga i uze za priliku. ²⁰ Vjerom blagoslovi Isak Jakova i Isava u stvarima koje æe doæi. ²¹ Vjerom blagoslovi Jakov umiruæi svakoga sina Josifova, i pokloni se vrhu palice njegove. ²² Vjerom se opominja Josif umiruæi izlaska sinova Izrailjevijeh, i zapovijeda za kosti svoje. ²³ Vjerom Mojsija, pošto se rodi, kriše tri mjeseca roditelji njegovi, jer vidješe krasno dijete, i ne pobojaše

se zapovijesti careve. ²⁴ Vjerom Mojsije, kad bi veliki, ne htjede da se naziva sin kæeri Faraonove; ²⁵ I volje stradati s narodom Božijim, negoli imati zemaljsku sladost grijeha; ²⁶ Državši sramotu Hristovu za veæe bogatstvo od svega blaga Misirskoga; jer gledaše na platu. ²⁷ Vjerom ostavi Misir, ne pobjavši se ljutine careve; jer se držaše onoga koji se ne vidi, kao da ga viđaše. ²⁸ Vjerom uèini pashu i proljev krvi, da se onaj koji gubljaše prvorodne ne dotakne do njih. ²⁹ Vjerom prijeđoše Crveno More kao po suhoj zemlji; koje i Misirci okušavši potopiše se. ³⁰ Vjerom padoše zidovi Jerihonski, kad se obilazi oko njih sedam dana. ³¹ Vjerom Raav kurva ne pogibe s nevjernicima, primivši uhode s mirom, i izvedavši ih drugijem putem. ³² I šta æu još da kažem? Jer mi ne bi dostalo vremena kad bih stao pripovijedati o Gedeonu, i o Varaku i Samsonu i Jeftaju, o Davidu i Samuilu, i o drugijem prorocima, ³³ Koji vjerom pobijediše carstva, uèiniše pravdu, dobiše obeæanja, zatvoriše usta lavovima, ³⁴ Ugasiše silu ognjenu, utekoše od oštrica maèa, ojaèaše od nemoæi, postaše jaki u bitkama, rastjeraše vojske tuđe; ³⁵ Žene primiše svoje mrtve iz vaskrsenija; a drugi biše pobijeni, ne primivši izbavljenja, da dobiju bolje vaskrsenije; ³⁶ A drugi ruganje i boj podnesoše, pa još i okove i tamnice; ³⁷ Kamenjem pobijeni biše, pretrveni biše, iskušani biše, od maèa pomriješe; idoše u kožusima i u kozijim kožama, u sirotinji, u nevolji, u sramoti; ³⁸ Kojijeh ne bijaše dostojan svijet, po pustinjama potucaše se, i po gorama i po peæinama i po rupama zemaljskijem. ³⁹ I ovi svi dobivši svjedoèanstvo vjerom ne primiše obeæanja; ⁴⁰ Jer Bog nešto bolje za nas odredi, da ne prime bez nas savršenstva.

12 Zato dakle i mi imajuæi oko sebe toliku gomilu svjedoka, da odbacimo svako breme i grijeh koji je za nas prionuo, i s trpljenjem da trèimo u bitku koja nam je odreðena, ² Gledajuæi na naèelnika vjere i svršitelja Isusa, koji mjesto odreðene sebi radosti pretrplje krst, ne mareæi za sramotu, i sjede s desne strane prijestola Božijega. ³ Pomislite dakle na onoga koji je takovo protivljenje protiv sebe od grješnika podnio, da ne oslabe duše vaše i da vam ne dotuži. ⁴ Jer još do krvi ne doðoste boreæi se protiv grijeha, ⁵ I zaboraviste utjehu koju vam govori, kao sinovima: sine moj! ne puštaj u nemar karanja Gospodnja, niti gubi volje kad te on pokara; ⁶ Jer koga ljubi Gospod onoga i kara; a bije svakoga sina kojega prima. ⁷ Ako trpите karanje, kao sinovima pokazuje vam se Bog: jer koji je sin kojega otac ne kara? ⁸ Ako li ste bez karanja, u kojemu svi dijel dobiše, daklem ste kopilad, a ne sinovi. ⁹ Ako su nam dakle tjelesni ocevi naši karaèi, i bojimo ih se, kako da ne slušamo oca duhova, da živimo? ¹⁰ Jer oni za malo dana, kako im ugodno bješe, karahu nas; a ovaj na korist, da dobijemo dijel od njegove svetinje. ¹¹ Jer svako karanje kad biva ne èini se da je radost, nego žalost; ali poslije daæe miran rod pravde onima koji su nauèeni njime. ¹² Zato oslabljene ruke i oslabljena koljena ispravite, ¹³ I staze poravnite

nogama svojima, da ne svrne što je hromo, nego još da se iscijeli. ¹⁴ Mir imajte i svetinju sa svima; bez ovoga niko neæe vidjeti Gospoda. ¹⁵ Gledajte da ko ne ostane bez blagodati Božije: da ne uzraste kakav korijen grèine, i ne uèini pakost, i tijekom da se mnogi ne opogane. ¹⁶ Da ne bude ko kurvar ili opoganjen, kao Isav, koji je za jedno jelo dao prvorodstvo svoje. ¹⁷ Jer znate da je i potom, kad šæaše da primi blagoslov, odbaèen; jer pokajanje ne naðe mjesta, ako ga i sa suzama tražaše. ¹⁸ Jer ne pristupiste ka gori koja se može opipati, i ognju razgorjelom, oblaku, i pomrèini, i oluji, ¹⁹ I trubnom glasu, i glasu rijeèi, kojega se odrekoše oni koji èuše, da ne èuju više rijeèi; ²⁰ Jer ne mogahu da podnesu ono što se zapovijedaše: ako se i zvijer dotakne do gore, biæe kamenjem ubijena. ²¹ I tako strašno bješe ono što se vidje da Mojsije reèe: uplašio sam se i drkæem. ²² Nego pristupiste k Sionskoj gori, i ka gradu Boga živoga, Jerusalimu nebeskome, i mnogijem hiljadama anðela, ²³ K saboru i crkvi prvorodnijeh koji su napisani na nebesima, i Bogu, sudiji sviju, i duhovima savršenijeh pravednika, ²⁴ I k Isusu, posredniku zavjeta novoga, i krvi kropljenja, koja bolje govori negoli Aveljeva. ²⁵ Ali gledajte da se ne odreèete onoga koji govori; jer kad oni ne utekoše koji se odrekoše onoga koji prorokovaše na zemlji, akamoli mi koji se odrièemo nebeskoga, ²⁶ Kojega glas potrese onda zemlju, a sad obeæa govoreæi: još jednom ja æu potresti ne samo zemlju nego i nebo. ²⁷ A što veli: još jednom, pokazuje da æe se ukinuti ono što se pomièe, kao stvoreno, da ostane ono što se ne pomièe. ²⁸ Zato, primajuæi carstvo nepokolebano, da imamo blagodat kojom služimo za ugodnost Bogu, s poštovanjem i sa strahom. ²⁹ Jer je Bog naš oganj koji spaljuje.

13 Ljubav bratinska da ostane meðu vama. ² Gostoljubivosti ne zaboravljajte; jer neki ne znajuæi iz gostoljubivosti primiše anðele na konak. ³ Opominjite se sužanja kao da ste s njima svezani, onijeh kojima se nepravda èini kao da ste i sami u tijelu. ⁴ Ženidbu da drže svi u èasti, i postelja ženidbena da bude èista; a kurvarima i preljuboèincima sudiaæe Bog. ⁵ Ne budite srebroljupci; budite zadovoljni onijem što imate. Jer on reèe: neæu te ostaviti, niti æu od tebe otstupiti; ⁶ Tako da smijemo govoriti: Gospod je moj pomoænik, i neæu se bojati; šta æe mi uèiniti èovjek? ⁷ Opominjite se svojijeh uèitelja koji vam kazivaše rijeè Božiju; gledajte na svršetak njihova življenja, i ugledajte se na vjeru njihovu. ⁸ Isus Hristos juèe je i danas onaj isti i vavijek. ⁹ U nauke tuđe i razliène ne pristajte; jer je dobro blagodaæu utvrðivati srca, a ne jelima, od kojijeh ne imaše koristi oni koji življeše u njima. ¹⁰ Imamo pak oltar od kojega oni ne smiju jesti koji služe skiniji. ¹¹ Jer kojijeh životinja krv unosi poglavar sveštenieki u svetinju za grijeh, onijeh se tjelesa spaljuju izvan okola. ¹² Zato Isus, da osveti narod krvlju svojom, izvan grada postrada. ¹³ Zato dakle da izlazimo k njemu izvan okola, noseæi njegovu sramotu. ¹⁴ Jer ovdje

nemamo grada koji æe ostati, nego tražimo onaj koji æe doæi. ¹⁵ Kroz njega dakle da svagda prinosimo Bogu žrtvu hvale, to jest, plod usana koje priznaju ime njegovo. ¹⁶ A dobro èiniti i davati milostinju ne zaboravljajte; jer se takovijem žrtvama ugaða Bogu. ¹⁷ Slušajte uèitelje svoje i pokoravajte im se, jer se oni staraju za duše vaše, kao koji æe dati odgovor, da to s radošæu èine, a ne uzdišuæi; jer vam ovo ne pomaže. ¹⁸ Molite se Bogu za nas. Jer se nadamo da imamo dobru savjest, starajuæi se u svemu dobro da živimo. ¹⁹ A odviše molim èinite ovo, da bih se prije vratio k

vama. ²⁰ A Bog mira, koji izvede iz mrtvih velikoga pastira ov cama, krvlju zavjeta vjeènoga, Gospoda našega Isusa Hrista, ²¹ Da vas savrši u svakome djelu dobrom, da uèinite volju njegovu, èineæi u vama što je ugodno pred njim, kroz Isusa Hrista, kojemu slava va vijek vijeka. Amin. ²² Molim vas pak, braæo, primite rijeè pouèenja; jer ukratko napisah i poslah vam. ²³ Znajte da je otišao naš brat Timotije, s kojijem, ako skoro dođe, vidjeæu vas. ²⁴ Pozdravite sve uèitelje svoje i sve svete. Pozdravljaju vas braæa, koja su iz Talijanske. ²⁵ Blagodat sa svima vama. Amin.

Jakovljeva

1 Od Jakova, Boga i Gospoda Isusa Hrista sluge, svima dvanaest koljena rasijanijem po svijetu pozdravlje. ² Svaku radost imajte, braæo moja, kad padate u razliène napasti, ³ Znajuaei da kušanje vaše vjere gradi trpljenje; ⁴ A trpljenje neka djelo dovršuje, da budete savršeni i cijeli bez ikake mane. ⁵ Ako li kome od vas nedostaje premudrosti, neka ište u Boga koji daje svakome bez razlike i ne kori nikoga, i daæe mu se; ⁶ Ali neka ište s vjerom, ne sumnjajuæi ništa; jer koji se sumnja on je kao morski valovi, koje vjetrovi podižu i razmeæu. ⁷ Jer takovi èovjek neka ne misli da æe primiti što od Boga. ⁸ Koji dvoumi nepostojan je u svima putovima svojijem. ⁹ A poniženi brat neka se hvali visinom svojom; ¹⁰ A bogati svojom poniznošæu; jer æe proæi kao cvijet travni. ¹¹ Jer sunce ogrija s vruæinom, i osuši travu, i cvijet njezin otpade, i krasota lica njezina pogibe; tako æe i bogati u hođenju svojem uvenuti. ¹² Blago èovjeku koji pretrpi napast; jer kad bude kušan primiaæe vijenac života, koji Bog obreèe onima koji ga ljube. ¹³ Nijedan kad se kuša da ne govori: Bog me kuša; jer se Bog ne može zlom iskušati, i on ne kuša nikoga; ¹⁴ Nego svakoga kuša njegova slast, koja ga vuèe i mami. ¹⁵ Tada zatrudnjevši slast raða grijeh; a grijeh uèinjen raða smrt. ¹⁶ Ne varajte se, ljubazna braæo moja! ¹⁷ Svaki dobri dar i svaki poklon savršeni odozgo je, dolazi od oca svjetlosti, u kojega nema promjenjivanja ni mijenjanja vidjela i mraka; ¹⁸ Jer nas dragovoljno porodi rijeðu istine, da budemo novina od njegova stvorenja. ¹⁹ Zato, ljubazna braæo moja, neka bude svaki èovjek brz èuti a spor govoriti i spor srditi se; ²⁰ Jer srdnja èovjeèija ne èini pravde Božije. ²¹ Zato odbacite svaku neèistotu i suvišak zlobe, i s krotošæu primite usaðenu rijeè koja može spasti duše vaše. ²² Budite pak tvorci rijeèi, a ne samo slušaèi, varajuæi sami sebe. ²³ Jer ako ko sluša rijeè a ne tvori, on je kao èovjek koji gleda lice tijela svojega u ogledalu; ²⁴ Jer se ogleda pa otide, i odmah zaboravi kakav bješe. ²⁵ Ali koji providi u savršeni zakon slobode i ostane u njemu, i ne bude zaboravni slušaè, nego tvorac djela, onaj æe biti blažen u djelu svojem. ²⁶ Ako koji od vas misli da vjeruje, i ne zauzdava jezika svojega, nego vara srce svoje, njegova je vjera uzalud. ²⁷ Jer vjera èista i bez mane pred Bogom i ocem jest ova: obilaziti sirote i udovice u njihovijem nevoljama, i držati sebe neopoganjena od svijeta.

2 Braæo moja! u vjeri Gospoda našega slavnoga Isusa Hrista ne gledajte ko je ko; ² Jer ako dođe u crkvu vašu èovjek sa zlatnijem prstenom i u svijetloj

haljini, a dođe i siromah u rðavoj haljini, ³ I pogledate na onoga u svijetloj haljini, i reèete mu: ti sjedi ovdje lijepo, a siromahu reèete: ti stani tamo, ili sjedi ovdje niže podnožja mojega; ⁴ I ne rasudiste u sebi, nego biste sudije zlijeh pomisli. ⁵ Èujte, ljubazna braæo moja, ne izabra li Bog siromahe ovoga svijeta da budu bogati vjerom, i našljednici carstva koje obreèe onima koji njega ljube? ⁶ A vi osramotiste siromaha. Nijesu li to bogati koji vas muèe i vuku vas na sudove? ⁷ Ne hule li oni na dobro ime vaše kojijem ste se nazvali? ⁸ Ako dakle zakon carski izvršujete po pismu: ljubi blišnjega kao samoga sebe, dobro èinite; ⁹ Ako li gledate ko je ko, grijeh èinite, i biæete pokarani od zakona kao prestupnici; ¹⁰ Jer koji sav zakon održi a sagriješi u jednome, kriv je za sve. ¹¹ Jer onaj koji je rekao: ne èini preljube, rekao je i: ne ubij. Ako dakle ne uèiniš preljube a ubiješ, postao si prestupnik zakona. ¹² Tako govorite i tako tvorite kao oni koji æe zakonom slobode biti suðeni; ¹³ Jer æe onome biti sud bez milosti koji ne èini milosti; i hvali se milost na sudu. ¹⁴ Kakva je korist, braæo moja, ako ko reèe da ima vjeru a djela nema? Zar ga može vjera spasti? ¹⁵ Ako, na priliku, brat ili sestra goli budu, ili nemaju šta da jedu, ¹⁶ I reèe im koji od vas: idite s mirom, grijte se, i nasitite se, a ne da im potrebe tjelesne, šta pomaže? ¹⁷ Tako i vjera ako nema djela, mrtva je po sebi. ¹⁸ No može ko reæi: ti imaš vjeru, a ja imam djela. Pokaži mi vjeru svoju bez djela svojijeh, a ja æu tebi pokazati vjeru svoju iz djela svojijeh. ¹⁹ Ti vjeruješ da je jedan Bog; dobro èiniš; i ðavoli vjeruju, i drkæu. ²⁰ Ali hoæeš li razumjeti, o èovjeèe sujetni! da je vjera bez djela mrtva? ²¹ Avraam otac naš ne opravda li se djelima kad prinese Isaka sina svojega na oltar? ²² Vidiš li da vjera pomože djelima njegovijem, i kroz djela savršeni se vjera? ²³ I izvrši se pismo koje govori: Avraam vjerova Bogu, i primi mu se u pravdu, i prijatelj Božij nazva se. ²⁴ Vidite li dakle da se djelima pravda èovjek, a ne samom vjerom? ²⁵ A tako i Raav kurva ne opravda li se djelima kad primi uhode, i izvede ih drugijem putem? ²⁶ Jer kao što je tijelo bez duha mrtvo, tako je i vjera bez dobrih djela mrtva.

3 Ne tražite, braæo moja, da budete mnogi uèitelji, znajuaei da æemo veæma biti osuðeni, ² Jer svi pogrešujemo mnogo puta. Ali ko u rijeèi ne pogrešuje, onaj je savršen èovjek, može zauzdati i sve tijelo. ³ Jer gle, i konjma meæemo žvale u usta da nam se pokoravaju, i sve tijelo njihovo okreæemo. ⁴ Gle i lađe, ako su i velike i silni ih vjetrovi gone, okreæu se malom krmicom kuda hoæe onaj koji upravlja. ⁵ A tako

je jezik mali ud, i mnogo èini. Gle, mala vatra, i kolike velike šume sažeže. ⁶I jezik je vatra, svijet pun nepravde. Tako i jezik živi među našijem udima, poganeæi sve tijelo, i paleæi vrijeme života našega, i zapaljujuæi se od pakla. ⁷Jer sav rod zvjerinja i ptica, i bubina i riba, pripitomljava se i pripitomio se rodu èovjeèijemu; ⁸A jezika niko od ljudi ne može pripitomiti, jer je nemirno zlo, puno ijeda smrtonosnoga. ⁹Njim blagosiljamo Boga i oca, i njim kunemo ljude, koji su stvoreni po oblièju Božijemu. ¹⁰Iz jednjih usta izlazi blagoslov i kletva. Ne valja, ljubazna braæo moja, da ovo tako biva. ¹¹Eda li može izvor iz jedne glave toèiti slatko i grko? ¹²Može li, braæo moja, smokva masline raðati ili vinova loza smokve? Tako nijedan izvor ne daje slane i slatke vode. ¹³Ko je među vama mudar i pametan neka pokaže od dobra življenja djela svoja u krotosti i premudrosti. ¹⁴Ako li imate grku zavist i svaðu u srcima svojijem, ne hvalite se, ni lažite na istinu. ¹⁵Ovo nije ona premudrost što silazi odozgo, nego zemaljska, ljudska, ðavolska. ¹⁶Jer gdje je zavist i svaða ondje je nesloga i svaka zla stvar. ¹⁷A koja je premudrost odozgo ona je najprije èista, a potom mirna, krotka, pokorna, puna milosti i dobrih plodova, bez hatera, i nelicemjerna. ¹⁸A plod pravde u miru sije se onima koji mir èine.

4 Otkuda ratovi i raspre među nama? Ne otuda li, od slasti vašijeh, koje se bore u vašijem udima? ²Želite i nemate; ubijate i zavidite, i ne možete da dobijete; borite se i vojujete, i nemate, jer ne ištete. ³Ištete, i ne primate, jer zlo ištete, da u slastima svojijem trošite. ⁴Preljuboèinci i preljuboèinice! ne znate li da je prijateljstvo ovoga svijeta neprijateljstvo Bogu? Jer koji hoæe svijetu prijatelj da bude, neprijatelj Božij postaje. ⁵Ili mislite da pismo uzalud govori: duh koji u nama živi mrzi na zavist? ⁶A on daje veæu blagodat. Jer govori: Gospod suproti se ponositima, a poniženima daje blagodat. ⁷Pokorite se dakle Bogu, a protivite se ðavolu, i pobjeæi æe od vas. ⁸Približite se k Bogu, i on æe se približiti k vama. Oèistite ruke, grješnici, popravite srca svoja, nepostojani. ⁹Budite žalosni i plaèite i jauèite: smijeh vaš neka se pretvori u plaè, i radost u žalost. ¹⁰Ponizite se pred Gospodom, i podignuæe vas. ¹¹Ne opadajte jedan drugoga, braæo; jer ko opada brata ili osuðuje brata svojega opada zakon i osuðuje zakon, a ako zakon osuðuješ, nijesi tvorac zakona, nego sudija. ¹²Jedan je zakonodavac i sudija, koji može spasti i pogubiti; a ti ko si što drugoga osuðuješ? ¹³Slušajte

sad vi koji govorite: danas ili sutra poæi æemo u ovaj ili onaj grad, i sjediaæemo ondje jednu godinu, i trgovaæemo i dobijaæemo. ¹⁴Vi koji ne znate šta æe biti sutra. Jer šta je vaš život? On je para, koja se za malo pokaže, a potom je nestane. ¹⁵Mjesto da govorite: ako Gospod htjedbude, i živi budemo, uèiniæemo ovo ili ono. ¹⁶A sad se hvalite svojijem ponosom. Svaka je hvala takova zla. ¹⁷Jer koji zna dobro èiniti i ne èini, grijeh mu je.

5 Hodite vi sad, bogati, plaèite i ridajte za svoje ljute nevolje koje idu na vas. ²Bogatstvo vaše istruhnu, i haljine vaše pojedoste moljci; ³Zlato vaše i srebro zarða, i rða njihova biæe svjedoèanstvo na vas: izješæe tijelo vaše kao oganj. Stekoste bogatstvo u pošljednje dane. ⁴Gle, vièe plata vašijeh poslanika koji su radili njive vaše i vi ste im otkinuli; i vika žetelaca dođe do ušiju Gospoda Savaota. ⁵Veselite se na zemlji, i nasladiste se; uhraniste srca svoja, kao na dan zaklanja. ⁶Osudiste, ubiste pravednika, i ne brani vam se. ⁷Trpite dakle, braæo moja, do dolaska Gospodnjega. Gle, težak èeka plemenitoga roda iz zemlje, i rado trpi dok ne primi dažd rani i pozni. ⁸Trpite dakle i vi, i utvrdite srca svoja, jer se dolazak Gospodnji približi. ⁹Ne uzdišite jedan na drugoga, braæo, da ne budete osuðeni: gle, sudija stoji pred vratima. ¹⁰Uzmite, braæo moja, za ugled stradanja proroke koji govoriše u ime Gospoda. ¹¹Gle, blažene nazivamo one koji pretrplješe. Trpljenje Jovljevo èuste, i pošljedak Gospodnji vidjeste: jer je Gospod milostiv i smiluje se. ¹²A prije svega, braæo moja, ne kunite se ni nebom ni zemljom, ni drugom kakvom kletvom; nego neka bude što jest da, i što nije ne, da ne padnete pod sud. ¹³Muèi li se ko među vama, neka se moli Bogu; je li ko veseo, neka hvali Boga. ¹⁴Boluje li ko među vama, neka dozove starješine crkvene, te neka èitaju molitvu nad njim, i neka ga pomažu uljem u ime Gospodnje. ¹⁵I molitva vjere pomoæi æe bolesniku, i podignuæe ga Gospod; i ako je grijeh uèinio, oprostiaæe mu se. ¹⁶Ispovijedajte dakle jedan drugome grijeha, i molite se Bogu jedan za drugoga, da ozdravljate; jer neprestana molitva pravednoga mnogo može pomoæi. ¹⁷Ilija bješe èovjek smrtan kao i mi, i pomoli se Bogu da ne bude dažda, i ne udari dažd na zemlju za tri godine i šest mjeseci. ¹⁸I opet se pomoli i nebo dade dažd, i zemlja iznese rod svoj. ¹⁹Braæo! ako ko od vas zađe s puta istine, i obrati ga ko, ²⁰Neka zna da æe onaj koji obrati grješnika s krivoga puta njegova spasti dušu od smrti, i pokriti mnoštvo grijeha.

1 Petrova

1 Od Petra, apostola Isusa Hrista, izbranim došljacima, rasijanim po Pontu, Galatiji, Kapadokiji, Aziji i Vitiniji; **2** Po proviđenju Boga oca, svetinjom Duha dovedenim u poslušanje i kropljenje krvi Isusa Hrista: da vam se umnoži blagodat i mir. **3** Blagosloven Bog i otac Gospoda našega Isusa Hrista, koji nas po velikoj milosti svojoj prerodi za živ nad vaskrsenjem Isusa Hrista iz mrtvih, **4** Za našljedstvo nepropadljivo, koje neæe istruhnuti ni uvenuti, saèuvano na nebesima za vas, **5** Koje je sila Božija vjerom saèuvala za spasenije, pripravljeno da se javi u posljednje vrijeme; **6** Kojemu radujte se, premda ste sad malo gdje je potrebno) žalosni u razliènijem napastima, **7** Da se kušanje vaše vjere mnogo vrednije od zlata propadljivoga koje se kuša ognjem naèe na hvalu i èast i slavu, kad se pokaže Isus Hristos; **8** Kojega ne vidjevši ljubite, i kojega sad ne gledajuæi no vjerujuæi ga radujete se radošæu neiskazanom i proslavljenom, **9** Primajuæi kraj svoje vjere, spasenije dušama. **10** Koje spasenije tražiše i ispitivaše za nj proroci, koji za vašu blagodat prorekoše; **11** Ispitujuæi u kakovo ili u koje vrijeme javljaše Duh Hristov u njima, naprijed svjedoèeæi za Hristove muke i za slave po tome; **12** Kojima se otkri da ne samijem sebi nego nama služahu ovijem što vam se sad javi po onima koji vam propovjediše jevanđelje poslanijem s neba Duhom svetijem, u koje anđeli žele zaviriti. **13** Zato, ljubazni, zapregnuvši bedra svojega uma budite trijezni, i zacijelo se nadajte blagodati koja æe vam se prinijeti kad doèe Isus Hristos. **14** Kao poslušna djeca, ne vladajuæi se po prvijem željama u svojem neznanju, **15** Nego po svecu koji vas je pozvao, i vi budite sveti u svemu življenju. **16** Jer je pisano: budite sveti, jer sam ja svet. **17** I ako zovete ocem onoga, koji ne gledajuæi ko je ko, sudi svakome po djelu, provodite vrijeme svojega življenja sa strahom, **18** Znajuæi da se propadljivijem srebrom ili zlatom ne iskupiste iz sujetnoga svojeg življenja, koje ste vidjeli od otaca; **19** Nego skupocjenom krvlju Hrista, kao bezazlena i preèista jagnjeta; **20** Koji je određen još prije postanja svijeta, a javio se u posljednja vremena vas radi, **21** Koji kroz njega vjerujete Boga koji ga podiže iz mrtvih, i daje mu slavu, da bi vaša vjera i nadanje bilo u Boga. **22** Duše svoje oèistivši u poslušanju istine Duhom za bratoljublje nedvolieno, od èista srca ljubite dobro jedan drugoga, **23** Kao prerođeni ne od sjemena koje truhne, nego od onog koje ne truhne, rijeèju živoga Boga, koja ostaje dovijeka. **24** Jer je svako tijelo kao trava, i svaka slava

èovjeèija kao cvijet travni: osuši se trava, i cvijet njezin otpade; **25** Ali rijeè Gospodnja ostaje dovijeka. A ovo je rijeè što je objavljena među vama.

2 Odbacite dakle svaku pakost i svaku prijevaru i licemjerje i zavist i sva opadanja, **2** I budite željni razumnoga i pravoga mlijeka, kao novorođena djeca, da o njemu uzrastete za spasenije; **3** Jer okusiste da je blag Gospod. **4** Kad doèete k njemu, kao kamenu živu, koji je, istina, od ljudi odbaèen, ali od Boga izabran i pribran: **5** I vi kao živo kamenje zidajte se u kuæu duhovnu i sveštenstvo sveto, da se prinose prinosi duhovni, koji su Bogu povoljni, kroz Isusa Hrista. **6** Jer u pismu stoji napisano: evo meæem u Sionu kamen krajeugalan izbrani i skupocjeni; i ko njega vjeruje neæe se postidjeti. **7** Vama dakle koji vjerujete èast je; a onima koji se protive kamen koji odbaciše zidari on posta glava od ugla, i kamen spoticanja i stijena sablazni: **8** Na koji se i spotieu koji se protive rijeèi, na što su i određeni. **9** A vi ste izbrani rod, carsko sveštenstvo, sveti narod, narod dobitka, da objavite dobrodetelji onoga koji vas dozva iz tame k èudnome vidjelu svome; **10** Koji nekad ne bijaste narod, a sad ste narod Božij; koji ne bijaste pomilovani, a sad ste pomilovani. **11** Ljubazni! molim vas, kao došljake i goste, da se èuvate od tjelesnijeh želja, koje vojuju na dušu. **12** A vladajte se dobro među neznabošcima, da bi za ono za što vas opadaju kao zloèince, vidjevši vaša dobra djela, hvalili Boga u dan pohođenja. **13** Budite dakle pokorni svakoj vlasti èovjeèijoj, Gospoda radi: ako caru, kao gospodaru; **14** Ako li knezovima, kao njegovijem poslanicima za osvetu zloèincima, a za hvalu dobrotvorima. **15** Jer je tako volja Božija da dobrijem djelima zadržavate neznanje bezumnijeh ljudi. **16** Kao slobodni, a ne kao da biste imali slobodu za pokrivaè pakosti, nego kao sluge Božije. **17** Poštujte svakoga: braæu ljubite, Boga se bojte, cara poštujte. **18** Sluge! budite pokorni sa svakijem strahom gospodarima ne samo dobrima i krotkima nego i zlima. **19** Jer je ovo ugodno pred Bogom ako Boga radi podnese ko žalosti, stradajuæi na pravdi. **20** Jer kakva je hvala ako za krivicu muke trpíte? Nego ako dobro èineæi muke trpíte, ovo je ugodno pred Bogom. **21** Jer ste na to i pozvani, jer i Hristos postrada za nas, i nama ostavi ugled da idemo njegovijem tragom; **22** Koji grijeha ne uèini, niti se naèe prijevara u ustima njegovijem; **23** Koji ne psuva kad ga psovaše; ne prijeti kad strada; nego se oslanjaše na onoga koji pravo sudi; **24** Koji grijeha naše sam iznese na tijelu svojem na drvo, da za grijeha umremo, i za pravdu živimo;

kojega se ranom iscijeliste. ²⁵ Jer bijaste kao izgubljene ovce, koje nemaju pastira; no sad se obratiste k pastiru i vladici duša svojijeh.

3 A tako i vi žene budite pokorne svojijem muževima, da ako koji i ne vjeruju riječi ženskijem življenjem bez riječi da se dobiju, ² Kad vide èisto življenje vaše sa strahom; ³ Vaša ljepota da ne bude spolja u pletenju kose, i u udaranju zlata, i oblaèenju haljina; ⁴ Nego u tajnome èovjeku srca, u jednakosti krotkoga i tihoga duha, što je pred Bogom mnogocjeno. ⁵ Jer se tako nekad ukrašavahu i svete žene, koje se uzdahu u Boga i pokoravahu se svojijem muževima, ⁶ Kao što Sara slušaše Avraama, i zvaše ga gospodarom; koje ste vi kæeri postale, ako èinite dobro, i ne bojite se nikakvoga straha. ⁷ Tako i vi muževi živite sa svojijem ženama po razumu, i poštujujte ih kao slabiji ženski sud, i kao sunašljednice blagodati života, da se ne smetu molitve vaše. ⁸ A najposlije budite svi složni, žalostivi, bratoljubivi, milostivi, ponizni; ⁹ Ne vraæajte zla za zlo, ni psovke za psovku; nego nasuprot blagosiljajte, znajuæi da ste na to pozvani da naslijedite blagoslov. ¹⁰ Jer koji je rad da živi i da vidi dane dobre, neka zadrži jezik svoj od zla, i usne svoje, da ne govore prijevare; ¹¹ Neka se ukloni od zla, i neka uèini dobro; neka traži mira i neka se drži njega. ¹² Jer oèi Gospodnje gledaju na pravednike, i uši njegove na molitvu njihovu; a lice Gospodnje na one koji zlo èine da ih istrijebi sa zemlje. ¹³ I ko može vama nauditi ako uzidete za dobrom? ¹⁴ Nego ako i stradate pravde radi, blaženi ste. Ali straha njihova ne bojte se, niti se plašite; ¹⁵ Nego Gospoda Boga svetite u srcima svojijem. A budite svagda gotovi na odgovor svakome koji vas zapita za vaše nadanje. ¹⁶ S krotošæu i strahom imajte dobru savjest; da ako vas opadaju za što kao zloèince da se postide oni što kude vaše dobro življenje po Hristu. ¹⁷ Jer je bolje, ako hoæe volja Božija, da stradate dobro èineæi, negoli zlo èineæi. ¹⁸ Jer i Hristos jedanput za grijehe naše postrada, pravednik za nepravednike, da nas privede k Bogu, ubijen, istina, bivši tijelom, no oživjevši Duhom; ¹⁹ Kojijem sišavši propovijeda i duhovima koji su u tamnici, ²⁰ Koji nekad ne htješe da slušaju kad ih oèekivaše Božije trpljenje u vrijeme Nojevo, kad se graðaše kovèeg, u kome malo, to jest osam duša, ostade od vode. ²¹ Za spomen toga i nas sad spasava krštenje, ali ne pranje tjelesne neèistote, nego obeæanje dobre savjesti Bogu, vaskrsenijem Isusa Hrista. ²² Koji je s desne strane Bogu, otišavši na nebo, i slušaju ga anđeli i vlasti i sile.

4 Kad dakle Hristos postrada za nas tijelom, i vi se tom misli naoružajte: jer koji postrada tijelom, prestaje od grijeha, ² Da ostalo vrijeme života u tijelu ne živi više željama èovjeèijim, nego volji Božijoj. ³ Jer je dosta što smo prošavše vrijeme života proveli po volji neznabožaèkoj, živeæi u neèistotama, u slastima, u pijanstvu, u žderanju, u pijenju i bogomrskijem neznaboštvima. ⁴ Zato se èude što vi ne trèite s njima u to isto neuredno življenje, i hule na vas. ⁵ Oni æe dati

odgovor onome koji je gotov da sudi živima i mrtvima. ⁶ Zato se i mrtvima propovjedi jevanđelje, da prime sud po èovjeku tijelom a po Bogu da žive duhom. ⁷ A svemu se kraj približi. Budite dakle mudri i trijezni u molitvama. ⁸ A prije svega imajte neprestanu ljubav među sobom; jer ljubav pokriva mnoštvo grijeha. ⁹ Budite gostoljubivi među sobom bez mrmljanja; ¹⁰ I služite se među sobom, svaki darom koji je primio, kao dobri pristavi razliène blagodati Božije. ¹¹ Ako ko govori, neka govori kao riječi Božije; ako ko služi neka služi kao po moæi koju Bog daje: da se u svaèemu slavi Bog kroz Isusa Hrista, kome je slava i država va vijek vijeka. Amin. ¹² Ljubazni! ne èudite se vruæini koja vam se dogaða za kušanje vaše, kao da vam se što novo dogaða; ¹³ Nego se radujte što stradate s Hristom, da biste, i kad se javi slava njegova, imali radost i veselje. ¹⁴ Ako bivate ukoreni za ime Hristovo, blago vama! jer Duh slave i Boga poèiva na vama: oni dakle hule na nj, a vi ga proslavljate. ¹⁵ Samo da ne postrada koji od vas kao krvnik, ili kao lupež, ili kao zloèinac, ili kao onaj koji se miješa u tuđe poslove; ¹⁶ A ako li kao hrišæanin, neka se ne stidi, veæ neka slavi Boga u ovom dogaðaju. ¹⁷ Jer je vrijeme da se poène sud od kuæe Božije; ako li se najprije od vas poène, kakav æe biti posljedak onima što se protive Božijemu jevanđelju? ¹⁸ I kad se pravednik jedva spase, bezbožnik i grješnik gdje æe se javiti? ¹⁹ Zato i koji stradaju po volji Božijoj neka mu kao vjernome tvorcu predadu duše svoje u dobrijem djelima.

5 Starješine koje su među vama molim koji sam i imam dijel u slavi koja æe se javiti: ² Pasite stado Božije, koje vam je predato, i nadgledajte ga, ne silom, nego dragovoljno, i po Bogu, niti za nepravedne dobitke, nego iz dobra srca; ³ Niti kao da vladate narodom; nego bivajte ugledi stadu; ⁴ I kad se javi poglavar pastirski, primiaæete vijenac slave koji neæe uvenuti. ⁵ Tako vi mladi slušajte starješine; a svi se slušajte među sobom, i stecite poniznost; jer se Bog ponositima suproti, a poniženima daje blagodat. ⁶ Ponizite se dakle pod silnu ruku Božiju, da vas povisi kad dođe vrijeme. ⁷ Sve svoje brige bacite na nj, jer se on brine za vas. ⁸ Budite trijezni i pazite, jer suparnik vaš, đavo, kao lav rièuæi hodi i traži koga da proždere. ⁹ Branite se od njega tvrdom u vjeri, znajuæi da se takova stradanja dogaðaju vašoj braæi po svijetu. ¹⁰ A Bog svake blagodati, koji vas pozva na vjeènu svoju slavu u Hristu Isusu, on da vas, pošto malo postradate, savrši, da utvrdi, da ukrijepi, da utemelji. ¹¹ Njemu slava i država va vijek vijeka. Amin. ¹² Po Silvanu, vašemu vjernom bratu, kao što mislim, pišem vam ovo malo, svjetujuæi i svjedoèeæi da je ovo prava blagodat Božija u kojoj stojite. ¹³ Pozdravlja vas crkva s vama izbrana u Vavilonu, i Marko sin moj. ¹⁴ Pozdravite jedan drugoga cjelivom ljubavi. Mir vam svima u Hristu Isusu. Amin.

2 Petrova

1 Od Simona Petra, sluge i apostola Isusa Hrista, onima što su primili s nama jednu èasnu vjeru u pravdi Boga našega i spasa Isusa Hrista: ² Blagodat i mir da vam se umnoži poznavanjem Boga i Hrista Isusa Gospoda našega. ³ Buduæi da su nam sve božanstvene sile njegove, koje trebaju k životu i pobožnosti, darovane poznavanjem onoga koji nas pozva slavom i dobrodjetelju, ⁴ Kroz koje se nama darovaše èasna i prevelika obeæanja, da njih radi imate dijel u Božijoj prirodi, ako uteèete od tjelesnijeh želja ovoga svijeta. ⁵ I na samo ovo okrenite sve staranje svoje da pokažete u vjeri svojoj dobrodjetelj, a u dobrodjetelji razum, ⁶ A u razumu uzdržanje, a u uzdržanju trpljenje, a u trpljenju pobožnost, ⁷ A u pobožnosti bratoljublje, a u bratoljublju ljubav. ⁸ Jer kad je ovo u vama, i množi se, neæe vas ostaviti lijene niti bez ploda u poznanju Gospoda našega Isusa Hrista. ⁹ A ko nema ovoga slijep je, i pipa zaboravivši oèišæenje od starijeh svojijeh grijeha. ¹⁰ Zato, braæo, postarajte se još veæma da svoju službu i izbor utvrdite; jer èineæi ovo neæete pogriješiti nikad; ¹¹ Jer vam se tako obilno dopusti ulazak u vjeèno carstvo Gospoda našega i spasa Isusa Hrista. ¹² Zato se neæu olijeniti opominjati vam jednako ovo, ako i znate i utvrðeni ste u ovoj istini; ¹³ Jer mislim da je pravo dokle sam god u ovom tijelu da vas budim opominjanjem, ¹⁴ Znajuæi da æu skoro tijelo svoje odbaciti kao što mi kaza i Gospod naš Isus Hristos. ¹⁵ A trudiæu se svakojako da se i po rastanku mojemu možete opominjati ovoga; ¹⁶ Jer vam ne pokazasmo sile i dolaska Gospoda našega Isusa Hrista po pripovijetkama mudro izmišljenijem, nego smo sami vidjeli slavu njegovu. ¹⁷ Jer on primi od Boga oca èast i slavu kad dođe k njemu takovi glas: ovo je sin moj ljubazni, koji je po mojoj volji. ¹⁸ I ovaj glas mi èusmo gdje siđe s neba kad bijasmo s njim na svetoj gori. ¹⁹ I imamo najpouzdaniju proroèku rijeè, i dobro èinite što pazite na nju, kao na vidjelo koje svijetli u tamnome mjestu, dokle dan ne osvane i danica se ne rodi u srcima vašima. ²⁰ I ovo znajte najprije da nijedno proroštvo književno ne biva po svome kazivanju; ²¹ Jer nikad proroštvo ne bi od èovjeèije volje, nego nauèeni od svetoga Duha govoriše sveti Božiji ljudi.

2 A bijaše i lažnijeh proroka u narodu, kao što æe i meðu vama biti lažnijeh uèitelja, koji æe unijeti jeresi pogibli, i odricaæe se gospodara koji ih iskupi i dovodiæe sebi naglu pogibao. ² I mnogi æe poæi za njihovijem neèistotama kojima æe se huliti na put istine. ³ I u lakomstvu loviæe vas izmišljenijem

rijeèima. Njihov sud odavno ne docni, i pogibao njihova ne drijema. ⁴ Jer kad Bog ne poštedje anđela koji sagriješise, nego ih metnu u okove mraka paklenoga, i predade da se èuvaju za sud; ⁵ I prvoga svijeta ne poštedje, nego saèuvavši samosmoga Noja, propovjednika pravde, navede potop na svijet bezbožnièki; ⁶ I gradove Sodom i Gomor sažeže i razvali i osudi, i postavi ugled bezbožnicima koji bi postali; ⁷ I izbavi pravednoga Lota, koga osramotiše bezakonic neèistotom življenja; ⁸ Jer kad življaše pravednik meðu njima, gledajuæi i slušajuæi bezakona djela, muèaše od dana do dana pravednu dušu; ⁹ Zna Gospod pobožne izbavljati od napasti, a nepravednike muèeæi èuvati za dan sudni; ¹⁰ A osobito one koji idu za tjelesnijem željama neèistote, i ne mare za poglavarstvo, i koji su bezobrazni i samovoljni, i ne drkæu huleæi na slavu. ¹¹ Kad anđeli, koji veæu snagu i silu imaju, ne izgovaraju na njih pred Gospodom hulnoga suda; ¹² A oni, kao nerazumna životinja, koja je od prirode na to stvorena da se hvata i kolje, hule na ono što ne razumiju, i u pogibli svojoj propašæe ¹³ Primajuæi platu nepravde. Oni misle da je slast èastiti se svaki dan; oni su sramota i grijeh, koji se hrane svojijem prijeverama, jeduæi s vama; ¹⁴ Imaju oèi pune preljuboèinstva i neprestanoga grijeha; prelašæuju neutvrðene duše; imaju srce nauèeno lakomstvu, djeca kletve; ¹⁵ Ostavivši pravi put, zaðoše, i idu putem Valaama Vosorova, kome omilje plata nepravdna; ¹⁶ Ali bi pokaran za svoje bezakonje: skot nijemi progovorivši glasom èovjeèijim zabrani bezumlje prorokovo. ¹⁷ Ovo su bezvodni izvori, i oblaci i magle koje progone vjetrovi, za koje se èuva mrak tamni vavijek. ¹⁸ Jer govoreæi ponosite i lažljive rijeèi prelašæuju na neèistote tjelesnijeh želja one koji otkora bježe od onijeh što žive u prijeveri. ¹⁹ I obeæavaju im slobodu a sami su robovi pogibli; jer koga ko nadvlada onaj mu i robuje. ²⁰ Jer ako odbjegnju od neèistote svijeta poznavanjem Gospoda i spasa našega Isusa Hrista, pa se opet zapletu u njih i budu nadvladani, bude im pošljednje gore od prvoga; ²¹ Jer im bjaše bolje da ne poznaše puta pravde, negoli kad poznaše da se vrata natrag od svete zapovijesti koja im je predana. ²² Jer im se dogodi istinita pripovijest: pas se povraæa na svoju bljuvotinu, i: svinja okupavši se, u kaljužu.

3 Evo vam, ljubazni, veæ pišem drugu poslanicu u kojima budim napominjanjem vaš èisti razum, ² Da se opominjete rijeèi koje su naprijed kazali sveti proroci, i zapovijesti svojijeh apostola od Gospoda i

spasa. ³I ovo znajte najprije da æe u pošljednje dane doæi rugaèi koji æe živjeti po svojijem željama, ⁴I govoriti: gdje je obeæanje dolaska njegovoga? Jer otkako oci pomriješe sve stoji tako od poèetka stvorenja. ⁵Jer navalice neæe da znadu da su nebesa bila otprije i zemlja iz vode i usred vode Božijom rijeèi. ⁶Zato tadašnji svijet bi vodom potopljen i pogibe. ⁷A sadašnja nebesa i zemlja tom istom rijeèi zadržana su te se èuvaju za dan strašnoga suda i pogibli bezakonijeh ljudi. ⁸Ali ovo jedno da vam ne bude nepoznato, ljubazni, da je jedan dan pred Gospodom kao hiljada godina, i hiljada godina kao jedan dan. ⁹Ne docni Gospod s obeæanjem, kao što neki misle da docni, nego nas trpi, jer neæe da ko pogine, nego svi da doðu u pokajanje. ¹⁰Ali æe doæi dan Gospodnji kao lupež noæu, u koji æe nebesa s hukom proæi, a stihije æe se od vatre raspasti a zemlja i djela što su na njoj izgorjeæe. ¹¹Kad æe se dakle ovo sve raskopati,

kakovijem treba vama biti u svetom življenju i pobožnosti, ¹²Èekajuæi i želeæi da bude skorije dolazak Božijega dana, kojega æe se radi nebesa spaliti i raskopati, i stihije od vatre rastopiti? ¹³Ali èekamo po obeæanju njegovu novo nebo i novu zemlju, gdje pravda živi. ¹⁴Zato, ljubazni, èekajuæi ovo starajte se da vas on nađe èiste i prave u miru. ¹⁵I trpljenje Gospoda našega držite za spasenje; kao što vam i ljubazni naš brat Pavle po danoj mu premudrosti pisa. ¹⁶Kao što govori o ovome i u svima svojijem poslanicama, u kojima imaju neke stvari teške razumjeti, koje nenauèeni i neutvrđeni izvræu, kao i ostala pisma, na svoju pogibao. ¹⁷A vi dakle, ljubazni, znajuæi naprijed, èuvajte se da prijevarom bezakonika ne budete odvedeni s njima, i ne otpadnete od svoje tvrðe; ¹⁸Nego napredujte u blagodati i u poznanju Gospoda našega i spasa Isusa Hrista. Njemu slava i sad i u vjeèna vremena. Amin.

1 Jovanova

1 Što bješe ispoèetka, što èusmo, što vidjesmo oèima svojima, što razmotrismo i ruke naše opipaše, o rijeèi života: ²I život se javi, i vidjesmo, i svjedoèimo, i javljamo vam život vjeèni, koji bješe u oca, i javi se nama; ³Što vidjesmo i èusmo to javljamo vama da i vi s nama imate zajednicu; a naša je zajednica s ocem i sa sinom njegovijem Isusom Hristom. ⁴I ovo vam pišemo da radost vaša bude ispunjena. ⁵I ovo je obeæanje koje èusmo od njega i javljamo vama, da je Bog vidjelo, i tame u njemu nema nikakve. ⁶Ako reèemo da imamo zajednicu s njim a u tami hodimo, lažemo i ne tvorimo istine. ⁷Ako li u vidjelu hodimo, kao što je on sam u vidjelu, imamo zajednicu jedan s drugim, i krv Isusa Hrista, sina njegova, oèišæava nas od svakoga grijeha. ⁸Ako reèemo da grijeha nemamo, sebe varamo, i istine nema u nama. ⁹Ako priznajemo grijeha svoje, vjeran je i pravedan da nam oprostí grijeha naše, i oèisti nas od svake nepravde. ¹⁰Ako reèemo da ne sagriješismo, gradimo ga lažom, i rijeè njegovu nije u nama.

2 Djeèice moja! ovo vam pišem da ne griješite; i ako ko sagriješi, imamo zastupnika kod oca, Isusa Hrista pravednika, ²I on oèišæa grijeha naše, i ne samo naše nego i svega svijeta. ³I po tom razumijemo da ga poznamo, ako zapovijesti njegove držimo. ⁴Koji govori: poznajem ga, a zapovijesti njegovijeh ne drži, laža je, i u njemu istine nema; ⁵A koji drži rijeè njegovu, u njemu je zaista ljubav Božija savršena; po tom poznamo da smo u njemu. ⁶Koji govori da u njemu stoji, i taj treba tako da hodi kao što je on hodio. ⁷Ljubazni! ne pišem vam nove zapovijesti, nego zapovijest staru koju imaste ispoèetka. Zapovijest stara jest rijeè koju èuste ispoèetka. ⁸Opet vam pišem novu zapovijest, koja je zaista u njemu i u vama; jer tama prolazi, i vidjelo pravo veæ svijetli. ⁹Koji govori da je u vidjelu, a mrzi na svojega brata, još je u tami. ¹⁰Koji ljubi brata svojega, u vidjelu živi, i sablazni u njemu nema. ¹¹A koji mrzi na svojega brata, u tami je, i u tami hodi, i ne zna kuda ide, jer mu tama zaslijepi oèi. ¹²Pišem vam, djeèice, da vam se opraštaju grijesi imena njegova radi. ¹³Pišem vam, oci, jer poznaste onoga koji nema poèetka. Pišem vam, mladiæi, jer nadvladaste neæastivoga. Pišem vam, djeco, jer poznaste oca. ¹⁴Pisah vam, oci, jer poznaste onoga koji je od poèetka. Pisah vam, mladiæi, jer ste jaki, i rijeè Božija u vama stoji, i nadvladaste neæastivoga. ¹⁵Ne ljubite svijeta ni što je na svijetu. Ako ko ljubi svijet, nema ljubavi oèine u njemu. ¹⁶Jer sve što je na svijetu, tjelesna želja, i želja oèiju, i ponos života, nije

od oca, nego je od ovoga svijeta. ¹⁷I svijet prolazi i želja njegovu; a koji tvori volju Božiju ostaje dovijeka. ¹⁸Djeco! posljednje je vrijeme, i kao što èuste da æe doæi antihrist, i sad mnogi antihristi postaaše; po tom poznamo da je posljednji æas. ¹⁹Od nas iziðoše, ali ne biše od nas: kad bi bili od nas onda bi ostali s nama; ali da se jave da nijesu svi od nas. ²⁰I vi imate pomazanje od svetoga, i znate sve. ²¹Ne pisah vam kao da ne znate istine, nego što je znate, i znate da nikakva laž nije od istine. ²²Ko je lažljivac osim onoga koji odrièe da Isus nije Hristos? Ovo je antihrist, koji se odrièe oca i sina. ²³Koji se god odrièe sina ni oca nema; a koji priznaje sina, i oca ima. ²⁴Vi dakle što èuste ispoèetka u vama neka stoji; ako u vama ostane što èuste ispoèetka, i vi æete ostati u sinu i u ocu. ²⁵I ovo je obeæanje koje nam on obeæa, život vjeèni. ²⁶Ovo vam pisah za one koji vas varaju. ²⁷I vi pomazanje što primiste od njega, u vama stoji, i ne trebate da vas ko uèi; nego kako vas to samo pomazanje uèi u svemu, i istinito je, i nije laž, i kao što vas nauèi ostanite u njemu. ²⁸I sad, djeèice, ostanite u njemu da imamo slobodu kad se javi, i da se ne osramotimo pred njim o njegovu dolasku. ²⁹Ako znate da je pravednik, poznajte da je svaki koji tvori pravdu od njega rođen.

3 Vidite kakvu nam je ljubav dao otac, da se djeca Božija nazovemo i budemo; zato svijet ne poznaje nas, jer njega ne pozna. ²Ljubazni! sad smo djeca Božija, i još se ne pokaza šta æemo biti; nego znamo da kad se pokaže, biæemo kao i on, jer æemo ga vidjeti kao što jest. ³I svaki koji ovaj nad ima na njega, èisti se, kao i on što je èist. ⁴Svaki koji èini grijeh i bezakonje èini: i grijeh je bezakonje. ⁵I znate da se on javi da grijeha naše uzme; i grijeha u njemu nema. ⁶Koji god u njemu stoji ne griješi; koji god griješi ne vidje ga niti ga pozna. ⁷Djeèice! niko da vas ne vara: koji pravdu tvori pravednik je, kao što je on pravedan; ⁸Koji tvori grijeh od ðavola je, jer ðavo griješi od poèetka. Zato se javi sin Božij da raskopa djela ðavolja. ⁹Koji je god rođen od Boga ne èini grijeha, jer njegovo sjeme stoji u njemu, i ne može griješiti, jer je rođen od Boga. ¹⁰Po tom se poznaju djeca Božija i djeca ðavolja: koji god ne tvori pravde, nije od Boga, i koji ne ljubi brata svojega. ¹¹Jer je ovo zapovijest, koju èuste ispoèetka, da ljubimo jedan drugoga. ¹²Ne kao što Kain bješe od neæastivoga i zakla brata svojega. I za koji ga uzrok zakla? Jer djela njegovu bijahu zla, a brata mu pravedna. ¹³Ne èudite se, braæo moja, ako svijet mrzi na vas. ¹⁴Mi znamo da prijeðosmo iz smrti u

život, jer ljubimo braæu; jer ko ne ljubi brata ostaje u smrti. ¹⁵ Svaki koji mrzi na brata svojega krvnik je ljudski; i znate da nijedan krvnik ljudski nema u sebi vjeènoga života. ¹⁶ Po tom poznaemo ljubav što on za nas dušu svoju položi: mi smo dužni polagati duše za braæu. ¹⁷ Koji dakle ima bogatstvo ovoga svijeta, i vidi brata svojega u nevolji i zatvori srce svoje od njega, kako ljubav Božija stoji u njemu? ¹⁸ Djeèice moja! da se ne ljubimo rijeðu ni jezikom, nego djelom i istinom. ¹⁹ I po tom doznajemo da smo od istine, i pred njim tješimo srca svoja. ²⁰ Jer ako nam zazire srce naše, Bog je veæi od srca našega i zna sve. ²¹ Ljubazni! ako nam srce naše ne zazre, slobodu imamo pred Bogom; ²² I što god zaištemo, primiaemo od njega, jer zapovijesti njegove držiimo i èinimo što je njemu ugodno. ²³ I ovo je zapovijest njegova da vjerujemo u ime sina njegova Isusa Hrista, i da ljubimo jedan drugoga kao što nam je dao zapovijest. ²⁴ I koji drži zapovijesti njegove u njemu stoji, i on u njemu. I po tom poznajemo da stoji u nama, po Duhu koga nam je dao.

4 Ljubazni! ne vjerujte svakome duhu, nego kušajte duhove jesu li od Boga; jer mnogi lažni proroci iziðoše na svijet. ² Po ovome poznajte Duha Božijega, i duha lažnoga; svaki duh koji priznaje da je Isus Hristos u tijelu došao, od Boga je; ³ A svaki duh koji ne priznaje da je Isus Hristos u tijelu došao, nije od Boga: i ovaj je antihristov, za kojega èuste da æe doæi, i sad je veæ na svijetu. ⁴ Vi ste od Boga, djeèice, i nadvladaste ih, jer je veæi koji je u vama negoli koji je na svijetu. ⁵ Oni su od svijeta, zato govore od svijeta, i svijet ih sluša. ⁶ Mi smo od Boga; koji poznaje Boga sluša nas, a koji nije od Boga ne sluša nas. Po ovom poznajemo duha istine i duha prijevare. ⁷ Ljubazni! da ljubimo jedan drugoga; jer je ljubav od Boga, i svaki koji ima ljubav od Boga je rođen, i poznaje Boga. ⁸ A koji nema ljubavi ne pozna Boga; jer je Bog ljubav. ⁹ Po tom se pokazao ljubav Božija k nama što Bog sina svojega jedinorodnoga poslao na svijet da živimo kroza nj. ¹⁰ U ovom je ljubav ne da mi pokazasmo ljubav k Bogu, nego da on pokazao ljubav k nama, i poslao sina svojega da oèisti grijeh naše. ¹¹ Ljubazni! kad je ovako Bog pokazao ljubav k nama, i mi smo dužni ljubiti jedan drugoga. ¹² Boga niko ne vidje nikad: ako imamo ljubav među sobom, Bog u nama stoji, i ljubav je njegova savršena u nama. ¹³ Po tom doznajemo da u njemu stojimo, i on u nama, što nam je dao od Duha svojega. ¹⁴ I mi vidjesmo i svjedoèimo da otac poslao sina da se spase svijet. ¹⁵ Koji prizna da je Isus sin Božij, Bog u njemu stoji i on u Bogu. ¹⁶ I mi poznaemo i vjerovasmo ljubav koju Bog ima k nama. Bog je ljubav, i koji stoji u ljubavi, u Bogu stoji i Bog u njemu stoji.

¹⁷ Tijem se ljubav u nama savršuje da imamo slobodu na dan sudni; jer kao što je on i mi smo na svijetu ovom. ¹⁸ U ljubavi nema straha, nego savršena ljubav izgoni strah napolje; jer strah ima muku. A ko se boji nije savršen u ljubavi. ¹⁹ Da imamo mi ljubav k njemu, jer on najprije pokazao ljubav k nama. ²⁰ Ako ko reèe: ja ljubim Boga, a mrzi na brata svojega, laža je; jer koji ne ljubi brata svojega, koga vidi, kako može ljubiti Boga, koga ne vidi? ²¹ I ovu zapovijest imamo od njega: koji ljubi Boga da ljubi i brata svojega.

5 Koji god vjeruje da je Isus Hristos, od Boga je rođen; i koji god ljubi onoga koji je rođio, ljubi i onoga koji je rođen od njega. ² Po tom znamo da ljubimo djecu Božiju kad Boga ljubimo i njegove zapovijesti držiimo. ³ Jer je ovo ljubav Božija da zapovijesti njegove držiimo; i zapovijesti njegove nijesu teške. ⁴ Jer svaki koji je rođen od Boga pobjeðuje svijet; i vjera je naša ova pobjeda koja pobijedi svijet. ⁵ Ko je koji svijet pobjeðuje osim onoga koji vjeruje da je Isus sin Božij? ⁶ Ovo je Isus Hristos što dođe vodom i krvlju i Duhom, ne samo vodom nego vodom i krvlju; i Duh je koji svjedoèi, jer je Duh istina. ⁷ Jer je troje što svjedoèi na nebu: Otac, Rijeè, i sveti Duh; i ovo je troje jedno. ⁸ I troje je što svjedoèi na zemlji: duh, i voda, i krv; i troje je zajedno. ⁹ Kad primamo svjedoèanstvo èovjeèije, svjedoèanstvo je Božije veæe; jer je ovo svjedoèanstvo Božije što svjedoèi za sina svojega. ¹⁰ Koji vjeruje sina Božijega ima svjedoèanstvo u sebi; koji ne vjeruje Bogu naèinio ga je lažom, jer ne vjerova svjedoèanstvu koje svjedoèi Bog za sina svojega. ¹¹ I ovo je svjedoèanstvo da nam je Bog dao život vjeèni; i ovaj život vjeèni u sinu je njegovom. ¹² Ko ima sina Božijega ima život; ko nema sina Božijega nema života. ¹³ Ovo pisah vama koji vjerujete u ime sina Božijega, da znate da imate život vjeèni i da vjerujete u ime sina Božijega. ¹⁴ I ovo je sloboda koju imamo k njemu da ako što molimo po volji njegovoj posluša nas. ¹⁵ I kad znamo da nas sluša što god molimo, znamo da æe nam dati što ištemo u njega. ¹⁶ Ako ko vidi brata svojega gdje griješi grijeh ne k smrti, neka moli, i daæe mu život, onima koji griješe ne k smrti. Ima grijeh k smrti: za taj ne govorim da moli. ¹⁷ Svaka je nepravda grijeh; i ima grijeh ne k smrti. ¹⁸ Znamo da nijedan koji je rođen od Boga, ne griješi, nego koji je rođen od Boga èuva se, i neèastivi ne dohvata se do njega. ¹⁹ Znamo da smo od Boga i sav svijet leži u zlu. ²⁰ A znamo da sin Božij dođe, i dao nam je razum da poznamo Boga istinoga, i da budemo u istinome sinu njegovom Isusu Hristu. Ovo je istini Bog i život vjeèni. ²¹ Djeèice! èuvajte se od neznaboštva. Amin.

2 Jovanova

1 Od starješine izbranoj gospođi i djeci njezinoj, koju ja ljubim vaistinu, i ne samo ja nego svi koji poznaše istinu, **2** Za istinu koja u nama stoji i biæe s nama dovijeka: **3** Da bude s vama blagodat, milost, mir od Boga oca i od Gospoda Isusa Hrista, sina oèina, u istini i u ljubavi. **4** Obradovah se vrlo što naðoh neke od tvoje djece koji hode u istini, kao što primismo zapovijest od oca. **5** I sad molim te, gospoðo, ne kao da ti novu zapovijest pišem, nego koju imamo ispoèetka, da imamo ljubav meðu sobom. **6** I ova je ljubav da živimo po zapovijestima njegovijem. Ova je zapovijest, kao što èuste ispoèetka, da u njoj živite. **7** Jer mnoge varalice iziðoše na svijet koji ne priznaju Isusa Hrista

da je došao u tijelu; ovo je varalica i antihrist. **8** Èuvajte se da ne izgubimo što smo zaradili, nego da primimo platu potpuno. **9** Koji god prestupa i ne stoji u nauci Hristovoj onaj nema Boga; a koji stoji u nauci Hristovoj onaj ima i oca i sina. **10** Ako ko dolazi k vama i ove nauke ne donosi, ne primajte ga u kuæu, i ne pitajte se s njim; **11** Jer ko se upita s njim, prima dijel u njegovijem zlijem djelima. **12** Mnogo bih vam imao pisati, ali ne htjedoh hartijom i mastilom; jer se nadam da æu doæi k vama i iz usta govoriti, da radost vaša bude ispunjena. **13** Pozdravljaju te djeca tvoje sestre izbrane. Amin.

3 Jovanova

¹ Od starješine Gaju ljubaznome, kojega ja ljubim vaistinu. ² Ljubazni! molim se Bogu da ti u svemu bude dobro, i da budeš zdrav, kao što je tvojoj duši dobro. ³ Obradovah se vrlo kad dođoše braæa i posvjedoèiše tvoju istinu, kako ti u istini živiš. ⁴ Nemam veæe radosti od ove da èujem moja djeca u istini da hode. ⁵ Ljubazni! vjerno radiš što èiniš braæi i gostima, ⁶ Koji posvjedoèiše tvoju ljubav pred crkvom; i dobro æeš uèiniti ako ih spremiš kao što treba pred Bogom. ⁷ Jer imena njegova radi iziđoše ne primivši ništa od neznabožaca. ⁸ Mi smo dakle dužni primati takove, da budemo pomagaèi istini. ⁹ Ja pisah crkvi; ali Diotref, koji želi da bude najstariji meðu njima, ne

prima nas. ¹⁰ Zato, ako doðem, spomenuæu njegova djela koja tvori ružeæi nas zlijem rijeèima; i nije mu to dosta, nego sam braæe ne prima, i zabranjuje onima koji bi htjeli da ih primaju, i izgoni ih iz crkve. ¹¹ Ljubazni! ne ugledaj se na zlo, nego na dobro: koji dobro èini od Boga je, a koji zlo èini ne vidje Boga. ¹² Dimitriju svjedoèiše svi, i sama istina; a i mi svjedoèimo; i znate da je svjedoèanstvo naše istinito. ¹³ Mnogo imadoh da pišem; ali neæu mastilom i perom da ti pišem; ¹⁴ Nego se nadam da æu te skoro vidjeti, i iz usta govoriti. ¹⁵ Mir ti! pozdravljaju te prijatelji. Pozdravi prijatelje po imenu. Amin.

Judina

1 Od Jude, Isusa Hrista sluge, a brata Jakovljeva, zvanima, koji su osveæeni Bogom ocem i održani Isusom Hristom: ² Milost i mir i ljubav da vam se umnoži. ³ Ljubazni! starajuæi se jednako da vam pišem za opšte vaše spasenije, bi mi potrebno da vam pišem moleæi da se borite za pravednu vjeru, koja je jedanput dana svetima. ⁴ Jer se uvukoše neki bezbožni ljudi, koji su davno određeni na ovo osuđenje, i Boga našega blagodat pretvaraju u neèistotu, i jedinoga gospodara Boga i Gospoda našega Isusa Hrista odrièu se. ⁵ Ali æu vam napomenuti, kad i vi znate ovo jedanput, da Gospod izbavi narod iz zemlje Misirske, potom pogubi one koji ne vjerovali. ⁶ I anđele koji ne držaše svojega starješinstva nego ostaviše svoj stan èuva u vjeènijem okovima pod mrakom za sud velikoga dana. ⁷ Kao što i Sodom i Gomor, i okolni njihovi gradovi, koji su se prokurvali onako kao i oni, i hodili za drugijem mesom, postaviše se za ugled i muèe se u vjeènom ognju: ⁸ Tako dakle i ovi što sanjajuæi tijelo pogane, a poglavarstva se odrièu, i na slavu hule. ⁹ A Mihailo Aranđel, kad se prepiraše s đavolom i govoraše za Mojsijevo tijelo, ne smijaše prokleta suda da izgovori, nego reèe: Gospod neka ti zaprijeti. ¹⁰ A ovi hule na ono što ne znadu; a što znadu po prirodi kao nerazumna životinja, u onom se raspadaju. ¹¹ Teško njima! jer putem Kainovijem pođoše i u prijevaru Valaamove plate padoše, i u buni Koreovoj izgiboše. ¹² Ovo su oni što pogane vaše milostinje jeduæi s vama bez straha i gojeæi se; oblaci bezvodni, koje vjetrovi prenose; jesenska drveta

nerodljiva, koja su dvaput umrla, i iz korijena išèupana; ¹³ Bijesni valovi morski, koji se pjene svojijem sramotama, zvijezde lažne, kojima se èuva mrak vjeène tame. ¹⁴ Ali i za ovake prorokova Enoh, sedmi od Adama, govoreæi: gle, ide Gospod s hiljadama svetijeh anđela svojijeh ¹⁵ Da uèini sud svima, i da pokara sve bezbožnike za sva njihova bezbožna djela kojima bezbožnost èiniše, i za sve ružne rijeèi njihove koje bezbožni grješnici govoriše na nj. ¹⁶ Ovo su nezadovoljni vikaèi, koji po željama svojijem žive, i usta njihova govore ponosite rijeèi, i za dobitak gledaju ko je ko. ¹⁷ A vi, ljubazni, opominjite se rijeèi koje naprijed kazaše apostoli Gospoda našega Isusa Hrista, ¹⁸ Jer vam kazaše da æe u pošljednje vrijeme postati rugaèi, koji æe hoditi po svojijem željama i bezbožnostima. ¹⁹ Ovo su oni što se odvajaju od jedinosti vjere i jesu tjelesni, koji duha nemaju. ²⁰ A vi, ljubazni, naziđujte se svojom svetom vjerom, i molite se Bogu Duhom svetijem. ²¹ I sami sebe držite u ljubavi Božijoj, èekajuæi milosti Gospoda našega Isusa Hrista za život vjeèni. ²² I tako razlikujuæi jedne milujte, ²³ A jedne strahom izbavljajte i iz ognja vadite; a karajte sa strahom, mrzeæi i na haljinu opoganjenu od tijela. ²⁴ A onome koji vas može saèuvati bez grijeha i bez mane, i postaviti prave pred slavom svojom u radosti, ²⁵ Jedinome premudrome Bogu i spasu našem, kroz Isusa Hrista Gospoda našega, slava i velièanstvo, država i vlast prije sviju vijekova i sad i u sve vijekove. Amin.

Apokalipsa

1 Otkrivenje Isusa Hrista, koje dade njemu Bog, da pokaže slugama svojim što æe skoro biti, i pokaza, poslavši po anđelu svojemu sluzi svojemu Jovanu, ² Koji svjedoèi rijeè Božiju i svjedoèanstvo Isusa Hrista, i šta god vidje. ³ Blago onome koji èita i onima koji slušaju rijeèi proroštva, i drže što je napisano u njemu; jer je vrijeme blizu. ⁴ Od Jovana na sedam crkava koje su u Aziji: blagodat vam i mir od onoga koji jest, i koji bješe, i koji æe doæi; i od sedam duhova koji su pred prijestolom njegovijem; ⁵ I od Isusa Hrista, koji je svjedok vjerni, i prvenac iz mrtvih, i knez nad carevima zemaljskima, koji nas ljubi, i umi nas od grijeha naših krvlju svojom; ⁶ I uèini nas careve i sveštenike Bogu i ocu svojemu; tome slava i država va vijek vijeka. Amin. ⁷ Eno, ide s oblacima, i ugledaæe ga svako oko, i koji ga probodoše; i zaplakaæe za njim sva koljena zemaljska. Da, zaista. ⁸ Ja sam alfa i omega, poèetak i svršetak, govori Gospod, koji jest, i koji bješe, i koji æe doæi, svedržitelj. ⁹ Ja Jovan, koji sam i brat vaš i drug u nevolji, i u carstvu i trpljenju Isusa Hrista, bijah na ostrvu koje se zove Patam, za rijeè Božiju i za svjedoèanstvo Isusa Hrista. ¹⁰ Bijah u duhu u dan nedjeljni, i èuh za sobom glas veliki kao trube koje govoraše: ja sam alfa i omega, prvi i posljednji; ¹¹ I: što vidiš napiši u knjigu, i pošlji crkvama koje su u Aziji: u Efes, i u Smirnu, i u Pergam, i u Tijatir, i u Sard, i u Filadelfiju, i u Laodikiju. ¹² I obazreh se da vidim glas koji govoraše sa mnom; i obazrevši se vidjeh sedam svijeænjaka zlatnijeh, ¹³ I usred sedam svijeænjaka kao sina èovjeèijega, obuèena u dugaèku haljinu, i opasana po prsima pojasom zlatnijem. ¹⁴ A glava njegova i kosa bijaše bijela kao bijela vuna, kao snijeg; i oèi njegove kao plamen ognjeni; ¹⁵ I noge njegove kao mjed kad se rastopi u peæi; i glas njegov kao huka voda mnogijeh; ¹⁶ I držaše u svojoj desnoj ruci sedam zvijezda, i iz usta njegovijeh izlažaše maè oštar s obje strane, i lice njegovo bijaše kao što sunce sija u sili svojoj. ¹⁷ I kad ga vidjeh, padoh k nogama njegovijem kao mrtav, i metnu desnicu svoju na me govoreæi mi: ne boj se, ja sam prvi i posljednji, ¹⁸ I živi; i bijah mrtav i evo sam živ va vijek vijeka, amin. I imam kljuèeve od pakla i od smrti. ¹⁹ Napiši dakle šta si vidio, i šta je, i šta æe biti potom; ²⁰ Tajna sedam zvijezda koje si vidio na desnici mojoj, i sedam svijeænjaka zlatnijeh: sedam zvijezda jesu anđeli sedam crkava; i sedam svijeænjaka koje si vidio jesu sedam crkava.

2 Anđelu Efeske crkve napiši: tako govori onaj što drži sedam zvijezda u desnici svojoj, i što hodi

posred sedam svijeænjaka zlatnijeh: ² Znam tvoja djela, i trud tvoj, i trpljenje tvoje, i da ne možeš snositi zlijeh, i iskušao si one koji govore da su apostoli a nijesu, i našao si ih lažne; ³ I podnio si mnogo, i trpljenje imaš, i za ime moje trudio si se, i nijesi sustao. ⁴ No imam na tebe, što si ljubav svoju prvu ostavio. ⁵ Opomeni se dakle otkuda si spao, i pokaj se, i prva djela èini; ako li ne, doæi æu ti skoro, i dignuæu svijeænjak tvoj s mjesta njegovoga, ako se ne pokaješ. ⁶ No ovo imaš što mrziš na djela Nikolinaca, na koja i ja mrzim. ⁷ Ko ima uho neka èuje šta govori Duh crkvama: koji pobijedi daæu mu da jede od drveta životnoga koje je nasred raja Božijega. ⁸ I anđelu crkve Smiranske napiši: tako govori prvi i posljednji, koji bješe mrtav, i evo je živ: ⁹ Znam tvoja djela, i nevolju i siromaštvo ali si bogat i hule onijeh koji govore da su Jevreji a nijesu, nego zbornica sotonina. ¹⁰ Ne boj se ni oda šta što æeš postradati. Gle, đavo æe neke od vas metati u tamnicu, da se iskušate, i imaæete nevolju do deset dana. Budi vjeran do same smrti, i daæu ti vijenac života. ¹¹ Ko ima uho da èuje neka èuje šta govori Duh crkvama: koji pobijedi neæe mu nauditi druga smrt. ¹² I anđelu Pergamske crkve napiši: tako govori onaj što ima maè oštar s obje strane: ¹³ Znam djela tvoja, i gdje živiš, gdje je prijesto sotonin; i držiš ime moje, i nijesi se odrekao vjere moje i u one dane u koje je Antipa, vjerni svjedok moj, ubijen kod vas, gdje živi sotona. ¹⁴ No imam na tebe malo, što imaš tu koji drže nauku Valaama, koji uèaše Valaka da položi sablazan pred sinovima Izrailjevijem, da jedu žrtve idolske, i da se kurvaju. ¹⁵ Tako imaš i ti koji drže nauku Nikolinaca, na koju ja mrzim. ¹⁶ Pokaj se dakle; ako li ne, doæi æu ti skoro, i vojevaæu s njima maèem usta svojijeh. ¹⁷ Ko ima uho da èuje neka èuje šta govori Duh crkvama: koji pobijedi daæu mu da jede od mane sakrivene, i daæu mu kamen bijel, i na kamenu novo ime napisano, kojega niko ne zna osim onoga koji primi. ¹⁸ I anđelu Tijatirske crkve napiši: tako govori sin Božij, koji ima oèi svoje kao plamen ognjeni, i noge njegove kao mjed: ¹⁹ Znam tvoja djela, i ljubav, i službu, i vjeru, i trpljenje tvoje, i djela tvoja, i da posljednijeh ima više od prvijeh; ²⁰ No imam na tebe malo, što dopuštaš ženi Jezaveli, koja govori da je proroèica, da uèi i da vara sluge moje da èine preljubu i da jedu žrtvu idolsku. ²¹ I dadoh joj vrijeme da se pokaje od kurvarstva svojega, i ne pokaja se. ²² Evo je ja meæem na odar, i one koji èine preljubu s njom u nevolju veliku, ako se ne pokaju od svojijeh djela. ²³ I djecu njezinu pobiaæu na mjesto; i poznaæe sve crkve

da sam ja koji ispitujem srca i bubrege, i daæu vam svakome po djelima vašima: ²⁴ A vama govorim i ostalima koji su u Tijatiru koji nemaju nauke ove, i koji ne poznaju dubina sotoninih kao što govore): neæu metnuti na vas drugoga bremena, ²⁵ Osim koje imate, držite dokle doðem. ²⁶ I koji pobijedi i održi djela moja do kraja, daæu mu vlast nad neznabošcima; ²⁷ I pašæe ih s gvozdеноm palicom, i oni æe se razdrobiti kao sudovi lončarski; kao i ja što primih od oca svojega; ²⁸ I daæu mu zvijezdu danicu. ²⁹ Ko ima uho da èuje neka èuje šta govori Duh crkvama.

3 I anđelu Sardske crkve napiši: tako govori onaj što ima sedam Duhova Božijih, i sedam zvijezda: znam tvoja djela, da imaš ime da si živ, a mrtav si. ² Straži, i utvrđuj ostale koji hoæe da pomru; jer ne nađoh tvojih djela savršenijeh pred Bogom svojijem. ³ Opominji se dakle, kako si primio i kako si èuo, i drži i pokaj se. Ako li ne uzastražiš, doæi æu na tebe kao lupež, i neæeš èuti u koji æu èas doæi na tebe. ⁴ Ali imaš malo imena i u Sardu, koji ne opoganiše svojijeh haljina, i hodiæe sa mnom u bijelima, jer su dostojni. ⁵ Koji pobijedi on æe se obuæi u haljine bijele, i neæu izbrisati imena njegova iz knjige života, i priznaæu ime njegovo pred ocem svojijem i pred anđelima njegovima. ⁶ Ko ima uho neka èuje šta govori Duh crkvama. ⁷ I anđelu Filadelfijske crkve napiši: tako govori sveti istiniti, koji ima kljuè Davidov, koji otvori i niko ne zatvori, koji zatvori i niko ne otvori. ⁸ Znam tvoja djela; gle, dadoh pred tobom vrata otvorena, i niko ih ne može zatvoriti; jer imaš malo sile, i držao si moju rijeè, i nijesi se odrekao imena mojega. ⁹ Evo dajem one iz zbornice sotonine koji govore da su Jevreji a nijesu, nego lažu; evo æu ih uèiniti da doðu i da se poklone pred nogama tvojima, i da poznadu da te ja ljubim. ¹⁰ Jer si održao rijeè trpljenja mojega, i ja æu tebe saèuvati od èasa iskušenja, koji æe doæi na sav vasioni svijet da iskuša one koji žive na zemlji. ¹¹ Evo æu doæi brzo: drži što imaš, da niko ne uzme vijenca tvojega. ¹² Koji pobijedi uèiniæu ga stub u crkvi Boga svojega, i više neæe iziæi napolje; i napisæu na njemu ime Boga svojega, i ime novoga Jerusalima, grada Boga mojega, koji silazi s neba od Boga mojega, i ime moje novo. ¹³ Ko ima uho neka èuje šta govori Duh crkvama. ¹⁴ I anđelu Laodikijske crkve napiši: tako govori Amin, svjedok vjerni i istiniti, poèetak stvorenja Božijega: ¹⁵ Znam tvoja djela da nijesi ni studen ni vruæ. O da si studen ili vruæ! ¹⁶ Tako, buduæi mlak, i nijesi ni studen ni vruæ, izbljuvaæu te iz usta svojijeh. ¹⁷ Jer govoriš: bogat sam, i obogatio sam se, i ništa ne potrebujem; a ne znaš da si ti nesreæan, i nevoljan, i siromah, i slijep, i go. ¹⁸ Svjetujem te da kupiš u mene zlata žeženoga u ognju, da se obogatiš; i bijele haljine, da se obuèeš, i da se ne pokaže sramota golotinje tvoje; i masti oèinjnom pomaži oèi svoje da vidiš. ¹⁹ Ja koje god ljubim one i karam i pouèavam; postaraj se dakle, i pokaj se. ²⁰ Evo stojim na vratima i kucam: ako ko èuje glas moj i otvori vrata, uæi æu k njemu i veèeraæu s njime, i on sa mnom. ²¹ Koji pobijedi daæu

mu da sjede sa mnom na prijestolu mojemu, kao i ja što pobijedih i sjedoh s ocem svojijem na prijestolu njegovu. ²² Ko ima uho neka èuje šta govori Duh crkvama.

4 Potom vidjeh: i gle, vrata otvorena na nebu, i glas prvi koji èuh kao trubu gdje govori sa mnom, reèe: popni se amo, i pokazaæu ti šta æe biti za ovijem. ² I odmah bih u duhu; i gle, prijesto stajaše na nebu, i na prijestolu sjeðaše neko. ³ I onaj što sjeðaše bijaše po viđenju kao kamen jaspis i sard; i oko prijestola bješe duga po viđenju kao smaragd. ⁴ I oko prijestola bijahu dvadeset i èetiri prijestola; i na prijestolima vidjeh dvadeset i èetiri starješine gdje sjede, obuèene u bijele haljine, i imahu krune zlatne na glavama svojima. ⁵ I od prijestola izlažahu munje i gromovi i glasovi; i sedam žižaka ognjenijeh gorahu pred prijestolom, koje su sedam duhova Božijih. ⁶ I pred prijestolom bijaše stakleno more, kao kristal; i nasred prijestola i oko prijestola èetiri životinje, pune oèiju sprijed i sastrag. ⁷ I prva životinja bješe kao lav, i druga životinja kao tele, i treæa životinja imaše lice kao èovjek, i èetvrta životinja bješe kao orao kad leti. ⁸ I svaka od èetiri životinje imaše po šest krila naokolo, i unutra puna oèiju, i mira ne imaju dan i noæ govoreæi: svet, svet, svet Gospod Bog svedržitelj, koji bješe, i koji jest, i koji æe doæi. ⁹ I kad daše životinje slavu i èast i hvalu onome što sjeðaše na prijestolu, što živi va vijek vijeka, ¹⁰ Padoše dvadeset i èetiri starješine pred onijem što sjeðaše na prijestolu, i pokloniše se onome što živi va vijek vijeka, i metnuše krune svoje pred prijestolom govoreæi: ¹¹ Dostojan si, Gospode, da primiš slavu i èast i silu; jer si ti sazdao sve, i po volji tvojoj jest i stvoreno je.

5 I vidjeh u desnici onoga što sjeðaše na prijestolu knjigu napisanu iznutra i spolja, zapeèaæenu sa sedam peèata. ² I vidjeh anđela jaka gdje propovijeda glasom velikijem: ko je dostojan da otvori knjigu i da razlomi peèate njezine? ³ I niko ne mogaše ni na nebu ni na zemlji, ni pod zemljom da otvori knjige ni da zagleda u nju. ⁴ I ja plakah mnogo što se niko ne nađe dostojan da otvori i da proèita knjigu, niti da zagleda u nju. ⁵ I jedan od starješina reèe mi: ne plaèi, evo je nadvladao lav, koji je od koljena Judina, korijen Davidov, da otvori knjigu i razlomi sedam peèata njezinijeh. ⁶ I vidjeh, i gle, nasred prijestola i èetiri životinje, i posred starješina jagnje stajaše kao zaklano, i imaše sedam rogova, i sedam oèiju, koje su sedam duhova Božijih poslanijeh po svemu svijetu. ⁷ I dođe i uze knjigu iz desnice onoga što sjeðaše na prijestolu. ⁸ I kad uze knjigu, èetiri životinje i dvadeset i èetiri starješine padoše pred jagnjetom, imajuæi svaki gusle, i zlatne èaše pune tamjana, koje su molitve svetijeh. ⁹ I pjevahu pjesmu novu govoreæi: dostojan si da uzmeš knjigu, i da otvoriš peèate njezine; jer si se zaklao, i iskupio si nas Bogu krvlju svojom od svakoga koljena i jezika i naroda i plemena, ¹⁰ I uèinio si nas Bogu našem careve i sveštenike, i carovaæemo na zemlji. ¹¹ I vidjeh, i èuh glas anđela mnogijeh oko

prijestola i životinja i starješina, i bješe broj njihov hiljada hiljada, ¹² Govoreæi glasom velikijem: dostojno je jagnje zaklano da primi silu i bogatstvo i premudrost i jaèinu i èast i slavu i blagoslov. ¹³ I svako stvorenje, što je na nebu, i na zemlji, i pod zemljom, i što je na moru, i što je u njima, sve èuh gdje govore: onome što sjedi na prijestolu, i jagnjetu blagoslov i èast i slava i država va vijek vijeka. ¹⁴ I èetiri životinje govorahu: amin. I dvadeset i èetiri starješine padoše i pokloniše se onome što živi va vijek vijeka.

6 I vidjeh kad otvori jagnje jedan od sedam peèata, i èuh jednu od èetiri životinje gdje govori kao glas gromovni: doði i viði. ² I vidjeh, i gle, konj bijel, i onaj što sjeðaše na njemu imadijaše strijelu; i njemu se dade vijenac, i iziðe pobjeðujuæi, i da pobijedi. ³ I kad otvori drugi peèat, èuh drugu životinju gdje govori: doði i viði. ⁴ I iziðe drugi konj rið, i onome što sjeðaše na njemu dade se da uzme mir sa zemlje, i da ubija jedan drugoga, i dade mu se maè veliki. ⁵ I kad otvori treæi peèat, èuh treæu životinju gdje govori: doði i viði. I vidjeh, i gle, konj vran, i onaj što sjeðaše na njemu imaðaše mjerila u ruci svojoj. ⁶ I èuh glas između èetiri životinje gdje govori: oka pšenice za groš, i tri oke jeèma za groš; a ulja i vina neæe ni biti. ⁷ I kad otvori èetvrti peèat, èuh glas èetvrte životinje gdje govori: doði i viði. ⁸ I vidjeh, i gle, konj blijed, i onome što sjeðaše na njemu bješe ime smrt, i pakao iðaše za njim; i njemu se dade oblast na èetvrtom dijelu zemlje da ubije maèem i glaðu i smræu i zvjerinjem zemaljskijem. ⁹ I kad otvori peti peèat, vidjeh pod oltarom duše pobijenijeh za rijeè Božiju i za svjedoèanstvo koje imahu. ¹⁰ I povikaše glasom velikijem govoreæi: dokle, gospodaru sveti i istiniti! ne sudiš i ne kaješ krvi naše na onima što žive na zemlji? ¹¹ I dane biše svakome od njih haljine bijele, i reèeno im bi da poèinu još malo vremena, dokle se navrše i drugari njihovi i braæa njihova, koji valja da budu pobijeni kao i oni. ¹² I vidjeh kad otvori šesti peèat, i gle, zatrese se zemlja vrlo, i sunce posta crno kao vreæa od kostrijeti, i mjesec posta kao krv; ¹³ I zvijezde nebeske padoše na zemlju kao što smokva odbacuje pupke svoje kad je veliki vjetar zaljulja. ¹⁴ I nebo se izmaèe kao knjiga kad se savije, i svaka gora i ostrvo s mjesta svojijeh pokrenuše se. ¹⁵ I carevi zemaljski, i boljari, i bogati, i vojvode, i silni, i svaki rob, i svaki slobodnjak, sakriše se po peæinama i po kamenjacima gorskijem; ¹⁶ I govoriše gorama i kamenju: padnite na nas, i sakrijte nas od lica onoga što sjedi na prijestolu, i od gnjeva jagnjetova. ¹⁷ Jer dođe veliki dan gnjeva njegovoga, i ko može ostati?

7 I potom vidjeh èetiri anđela gdje stoje na èetiri ugla zemlje, i drže èetiri vjetra zemaljska, da ne duše vjetar na zemlju, ni na more, niti na ikako drvo. ² I vidjeh drugoga anđela gdje se penje od istoka sunèanoga, koji imaše peèat Boga živoga; i povika glasom velikijem na èetiri anđela kojima bješe dano da kvare zemlju i more, govoreæi: ³ Ne kvarite ni zemlje, ni mora, ni drveta, dokle zapeèatim sluge Boga

našega na èelima njihovima. ⁴ I èuh broj zapeèaæenijeh, sto i èetrdeset i èetiri hiljade zapeèaæenijeh od sviju koljena sinova Izrailjevijeh; ⁵ Od koljena Judina dvanaest hiljada zapeèaæenijeh; od koljena Ruvimova dvanaest hiljada zapeèaæenijeh; od koljena Gadova dvanaest hiljada zapeèaæenijeh; ⁶ Od koljena Asirova dvanaest hiljada zapeèaæenijeh; od koljena Neftalimova dvanaest hiljada zapeèaæenijeh; od koljena Manasijna dvanaest hiljada zapeèaæenijeh; ⁷ Od koljena Simeunova dvanaest hiljada zapeèaæenijeh; od koljena Levijeva dvanaest hiljada zapeèaæenijeh; od koljena Isaharova dvanaest hiljada zapeèaæenijeh; ⁸ Od koljena Zavulonova dvanaest hiljada zapeèaæenijeh; od koljena Josifova dvanaest hiljada zapeèaæenijeh; od koljena Venijaminova dvanaest hiljada zapeèaæenijeh. ⁹ Potom vidjeh, i gle, narod mnogi, kojega ne može niko izbrojiti, od svakoga jezika i koljena i naroda i plemena, stajaše pred prijestolom i pred jagnjetom, obuèen u haljine bijele, i palme u rukama njihovima. ¹⁰ I povikaše glasom velikijem govoreæi: spasenije Bogu našem, koji sjedi na prijestolu, i jagnjetu. ¹¹ I svi anđeli stajahu oko prijestola i starješine i èetiri životinje, i padoše na lice pred prijestolom, i pokloniše se Bogu, ¹² Govoreæi: amin; blagoslov i slava i premudrost i hvala i èast i sila i jaèina Bogu našem va vijek vijeka. Amin. ¹³ I odgovori jedan od starješina govoreæi mi: ovi obuèeni u bijele haljine ko su, i otkuda doðoše? ¹⁴ I rekoh mu: gospodaru! ti znaš. I reèe mi: ovo su koji doðoše od nevolje velike, i opræe haljine svoje i ubijeliše haljine svoje u krvi jagnjetovoj. ¹⁵ Zato su pred prijestolom Božijim, i služe mu dan i noæ u crkvi njegovoj; i onaj što sjedi na prijestolu useliæe se u njih. ¹⁶ Više neæe ogladnjati ni ožednjati, i neæe na njih pasti sunce, niti ikakva vruæina. ¹⁷ Jer jagnje, koje je nasred prijestola, pašæe ih, i uputiæe ih na izvore žive vode; i Bog æe otrti svaku suzu od oèiju njihovijeh.

8 I kad otvori sedmi peèat, posta tišina na nebu oko po sahata. ² I vidjeh sedam anđela koji stajahu pred Bogom, i dade im se sedam truba. ³ I drugi anđeo dođe, i stade pred oltarom, i imaše kadionicu zlatnu; i bijaše mu dano mnogo tamjana da da molitvama sviju svetijeh na oltar zlatni pred prijestolom. ⁴ I dim od kaðjenja u molitvama svetijeh iziðe od ruke anđelove pred Boga. ⁵ I uze anđeo kadionicu, i napuni je ognja s oltara, i baci je na zemlju, i postaše glasovi i gromovi i sijevanje munja i tresenje zemlje. ⁶ I sedam anđela koji imahu sedam truba, pripraviše se da zatrube. ⁷ I prvi anđeo zatrubi, i posta grad i oganj, smiješani s krvlju, i padoše na zemlju; i treæina drva izgorje, i svaka trava zelena izgorje. ⁸ I drugi anđeo zatrubi; i kao velika gora ognjem zapaljena pade u more; i treæina mora posta krv. ⁹ I umrije treæina stvorenja koje živi u moru, i treæina laði propade. ¹⁰ I treæi anđeo zatrubi, i pade s neba velika zvijezda, koja goraše kao svijeæa, i pade na treæinu rijeka i na izvore vodene. ¹¹ I ime zvijezdi

bješe Pelen; i treæina voda posta pelen, i mnogi ljudi pomriješe od voda, jer bijahu grke. ¹²I èetvrti anðeo zatrubi, i udarena bi treæina sunca, i treæina mjeseca, i treæina zvijezda, da pomrèa treæina njihova, i treæina dana da ne svijetli, tako i noæi. ¹³I vidjeh, i èuh jednoga anðela gdje leti posred neba i govori glasom velikijem: teško, teško, teško onima koji žive na zemlji od ostalih glasova trubnijeh trojice anðela, koji æe trubiti.

9 I peti anðeo zatrubi, i vidjeh zvijezdu gdje pade s neba na zemlju, i dade joj se kljuè od studenca bezdana; ²I otvori studenac bezdana, i iziðe dim iz studenca kao dim velike peæi, i pocrnje sunce i nebo od dima studenèeva; ³I iz dima iziðoše skakavci na zemlju, i dade im se oblast, kao što i skorprije imaju oblast na zemlji. ⁴I reèe im se da ne ude travi zemaljskoj, niti ikakoj zeleni, niti ikaku drvetu, nego samo ljudima koji nemaju peèata Božijega na èelima svojima. ⁵I dade im se da ih ne ubijaju, nego da ih muèe pet mjeseci; i muèenje njihovo bijaše kao muèenje skorpjno kad ujede èovjeka; ⁶I u te dane tražiæe ljudi smrt, i neæe je naæi; i željeæe da umru, i smrt æe od njih bježati. ⁷I skakavci bijahu kao konji spremjeni na boj; i na glavama njihovima kao krune od zlata, i lica njihova kao lica èovjeèija. ⁸I imahu kose kao kose ženske, i zubi njihovi bijahu kao u lavova; ⁹I imahu oklope kao oklope gvozdene, i glas krila njihovijeh bijaše kao glas kola kad mnogi konji trèe na boj; ¹⁰I imahu repove kao skorpijne, i žalci bijahu na repovima njihovima; i dana im bješe oblast da ude ljudima pet mjeseci. ¹¹I imahu nad sobom cara anðela bezdana kojemu je ime Jevrejski Avadon, a Grèki Apolion. ¹²Jedno zlo proðe, evo idu još dva zla za ovijem. ¹³I šesti anðeo zatrubi, i èuh glas jedan od èetiri roglja zlatnoga oltara, koji je pred Bogom, ¹⁴Gdje govori šestome anðelu koji imaše trubu: odriješi èetiri anðela koji su svezani kod rijeke velike Eufrata. ¹⁵I biše odriješena èetiri anðela koji bijahu pripravljeni na sahat, i dan, i mjesec, i godinu, da pobiju treæinu ljudi. ¹⁶I broj vojnika na konjma bijaše dvjesta hiljada hiljada; i èuh broj njihov. ¹⁷I tako vidjeh u utvari konje, i one što sjeðahu na njima, koji imahu oklope ognjene i plavetne i sumporne; i glave konja njihovijeh bijahu kao glave lavova, i iz usta njihovijeh izlažaše oganj i dim i sumpor. ¹⁸I od ova tri zla pogibe treæina ljudi, od ognja i od dima i od sumpora što izlažaše iz usta njihovijeh. ¹⁹Jer sila konja bješe u ustima njihovima, i u repovima njihovima; jer repovi njihovi bivahu kao zmije i imahu glave, i njima iðahu. ²⁰I ostali ljudi koji ne biše pobijeni zlima ovima, ne pokajaše se od djela ruku svojijeh da se ne poklanjaju ðavolima, ni idolima zlatnima i srebrnima i mjedenima i kamenima i drvenima, koji ni mogu vidjeti, ni èuti, ni hoditi; ²¹Niti se pokajaše od ubistva svojijeh, ni od èaranja svojijeh, ni od kurvarstva svojega, ni od kraða svojijeh.

10 I vidjeh drugoga anðela jaka gdje silazi s neba, koji bješe obuèen u oblak, i duga bješe na glavi njegovoj, i lice njegovo bješe kao sunce, i noge

njegove kao stubovi ognjeni; ²I imaše u ruci svojoj knjižicu otvorenu, i metnu nogu svoju desnu na more, a lijevu na zemlju. ³I povika glasom velikijem, kao lav kad rièe; i kad on povika, govoriše sedam gromova glasove svoje. ⁴I kad govoriše sedam gromova glasove svoje, šæadijah da pišem; i èuh glas s neba koji mi govori: zapeèati šta govoriše sedam gromova, i ovo ne piši. ⁵I anðeo kojega vidjeh gdje stoji na moru i na zemlji, podiže ruku svoju k nebu, ⁶I zakle se onijem koji živi va vijek vijeka, koji sazda nebo i što je na njemu, i zemlju i što je na njoj, i more i što je u njemu, da vremena veæ neæe biti; ⁷Nego u dane glasa sedmoga anðela, kad zatrubi, onda æe se svršiti tajna Božija, kao što javi svojijem slugama prorocima. ⁸I glas koji èuh s neba, opet progovori sa mnom i reèe: idi i uzmi knjižicu otvorenu iz ruke onoga anðela što stoji na moru i na zemlji. ⁹I otidoh k anðelu, i rekoh mu: daj mi knjižicu. I reèe mi: uzmi i izjedi je; i grka æe biti u trbuhu tvojemu, ali u ustima biæe ti slatka kao med. ¹⁰I uzeh knjižicu iz ruke anðelove, i izjedoh je; i bješe u ustima mojima kao med slatka, a kad je izjedoh, bijaše grka u trbuhu mojemu. ¹¹I reèe mi: valja ti opet prorokovati narodima i plemenima i jezicima i carevima mnogima.

11 I dade mi se trska kao palica govoreæi: ustani i izmjeri crkvu Božiju i oltar, i one što se klanjaju u njoj; ²A portu što je izvan crkve, izbaci napolje, niti je mjeri, jer je dana neznabošcima; i grad sveti gaziaæ èetrdeset i dva mjeseca. ³I daæu dvojici svojijeh svjedoka, i proricaæe hiljadu i dvjesta i šezdeset dana obuèeni u vreæe. ⁴Ovi su dvije masline i dva žiška što stoje pred gospodarom zemaljskijem. ⁵I ako im ko nepravdu uèini, oganj izlazi iz usta njihovijeh, i poješæe neprijatelje njihove; i ko htjedbude da im uèini nažao onaj valja da bude ubijen. ⁶I ovi æe imati vlast da zatvore nebo, da ne padne dažd na zemlju u dane njihova proricanja; i imaæe vlast nad vodama da ih pretvaraju u krv, i da udare zemlju svakom mukom, kad god htjedbudu. ⁷I kad svrše svjedostvo svoje, onda æe zvijer što izlazi iz bezdana uèiniti s njima rat, i pobijediæe ih i ubiæe ih. ⁸I tjelesa njihova ostaviæe na ulici grada velikoga, koji se duhovno zove Sodom i Misir, gdje i Gospod naš razapet bi. ⁹I gledaæe neki od naroda i plemena i jezika i koljena tjelesa njihova tri dana i po, i neæe dati da se njihova tjelesa metnu u grobove. ¹⁰I koji žive na zemlji, obradovaæe se i razveseliæe se za njih, i slaæe dare jedan drugome, jer ova dva proroka muèiše one što žive na zemlji. ¹¹I poslije tri dana i po duh života od Boga uðe u njih; i staše oba na nogama svojim, i strah veliki napade na one koji ih gledahu. ¹²I èuše glas veliki s neba, koji im govori: iziðite amo. I iziðoše na nebo na oblacima, i vidješe ih neprijatelji njihovi. ¹³I u taj èas zatrese se zemlja vrlo, i deseti dijel grada pade, i tresenje zemlje pobi sedam hiljada imena èovjeèijih; i ostali se uplašiše, i daše slavu Bogu nebeskome. ¹⁴Zlo drugo proðe; evo zlo treæe ide brzo. ¹⁵I sedmi anðeo zatrubi i postaše veliki glasovi na nebesima govoreæi: posta

carstvo svijeta Gospoda našega i Hrista njegovga, i carovaæe va vijek vijeka. ¹⁶I dvadeset i èetiri starješine koje sjeðahu pred Bogom na prijestolima svojim, padoše na lica svoja i pokloniše se Bogu ¹⁷Govoreæi: hvalimo te, Gospode Bože svedržitelju, koji jesi, i bješe, i biæeš, što si primio silu svoju veliku, i caruješ. ¹⁸I neznabošci se prognjeviše, i dođe gnjev tvoj i vrijeme mrtvima da se sudi, i da se da plata slugama tvojima, prorocima i svetima, i onima koji se boje imena tvojega, malima i velikima, i da se pogube oni koji zemlju pogubiše. ¹⁹I otvori se crkva Božija na nebu, i pokaza se æivot zavjeta njegovga u crkvi njegovoj; i biše sijevanja munja, i glasovi, i gromovi, i tresenje zemlje, i grad veliki.

12 I znak veliki pokaza se na nebu: žena obuèena u sunce, i mjesec pod nogama njezinijem, i na glavi njezinoj vijenac od dvanaest zvijezda. ²I bješe trudna, i vikaše od muke, i muèaše se da rodi. ³I pokaza se drugi znak na nebu, i gle, velika crvena aždaha, koja imaše sedam glava, i deset rogova; i na glavama njezinijem sedam kruna; ⁴I rep njezin odvuèe treæinu zvijezda nebeskih, i baci ih na zemlju. I aždaha stajaše pred ženom koja šæaše da se porodi, da joj proždere dijete kad rodi. ⁵I rodi muško, sina, koji æe pasti sve narode s palicom gvozdеноm; i dijete njezino bi uzeto k Bogu i prijestolu njegovu. ⁶A žena uteèe u pustinju gdje imaše mjesto pripravljeno od Boga, da se onamo hrani hiljadu i dvjesta i šezdeset dana. ⁷I posta rat na nebu. Mihailo i anđeli njegovi udariše na aždahu, i bi se aždaha i anđeli njezini. ⁸I ne nadvladaše, i više im se ne nađe mjesta na nebu. ⁹I zbaèena bi aždaha velika, stara zmija, koja se zove ðavo i sotona, koji vara sav vasioni svijet, i zbaèena bi na zemlju, i anđeli njezini zbaèeni biše s njom. ¹⁰I èuh glas veliki na nebu koji govori: sad posta spasenije i sila i carstvo Boga našega, i oblast Hrista njegovga; jer se zbaci opadaè braæe naše, koji ih opadaše pred Bogom našijem dan i noæ. ¹¹I oni ga pobijediše krvlju jagnjetovom i rijeðu svjedoèanstva svojega, i ne mariše za život svoj do same smrti. ¹²Zato veselite se nebesa i vi koji živite na njima. Teško vama koji živite na zemlji i moru, jer ðavo siðe k vama, i vrlo se rasrdio, znajuæi da vremena malo ima. ¹³I kad vidje aždaha da zbaèena bi na zemlju, gonjaše ženu koja rodi muško. ¹⁴I ženi dana biše dva krila orla velikoga da leti u pustinju na svoje mjesto, gdje æe se hraniti vrijeme i vremena i po vremena, sakrivena od lica zmijina. ¹⁵I ispusti zmija za ženom iz usta svojijeh vodu kao rijeku, da je utopi u rijeci. ¹⁶I pomože zemlja ženi, i otvori zemlja usta svoja, i proždrije rijeku koju ispusti zmija iz usta svojijeh. ¹⁷I razgnjevi se zmija na ženu, i otide da se pobije sa ostalijem sjemenom njezinijem, koje drži zapovijesti Božije i ima svjedoèanstvo Isusa Hrista.

13 I stadoh na pijesku morskome; i vidjeh zvijer gdje izlazi iz mora, koja imaše sedam glava, i rogova deset, i na rogovima njezinijem deset kruna, a na glavama njezinijem imena hulna. ²I zvijer koju vidjeh bijaše kao ris, i noge joj kao u medvjeda, i usta

njezina kao usta lavova, i dade joj zmija silu svoju, i prijestol svoj, i oblast veliku. ³I vidjeh jednu od glava njezinijeh kao ranjenu na smrt, i rana smrti njezine izlijeèi se. I èudi se sva zemlja iza zvijeri, i pokloniše se zmiji, koja dade oblast zvijeri. ⁴I pokloniše se zvijeri govoreæi: ko je kao zvijer? i ko može ratovati s njom? ⁵I dana joj biše usta koja govore velike stvari i huljenja, i dana joj bi oblast da èini èetrdeset i dva mjeseca. ⁶I otvori usta svoja za huljenje na Boga, da huli na ime njegovga, i na kuæu njegovu, i na one koji žive na nebu. ⁷I dano joj bi da se bije sa svetima, i da ih pobijedi; i dana joj bi oblast nad svakijem koljenom i narodom i jezikom i plemenom. ⁸I pokloniše joj se svi koji žive na zemlji kojima imena nijesu zapisana u životnoj knjizi jagnjeta, koje je zaklano od postanja svijeta. ⁹Ako ko ima uho neka èuje. ¹⁰Ko u ropstvo vodi, biæe u ropstvo odveden; ko nožem ubije valja da on nožem bude ubijen. Ovdje je trpljenje i vjera svetijeh. ¹¹I vidjeh drugu zvijer gdje izlazi iz zemlje, i imaše dva roga kao u jagnjeta; i govoraše kao aždaha. ¹²I svu vlast prve zvijeri èinjaše pred njom; i uèini da zemlja i koji žive na njoj pokloni se prvoj zvijeri kojoj se iscijeli rana smrtna. ¹³I uèini èudesna velika, i uèini da i oganj silazi s neba na zemlju pred ljudima. ¹⁴I vara one koji žive na zemlji znacima, koji joj biše dani da èini pred zvijeri, govoreæi onima što žive na zemlji da naèine ikonu zvijeri koja imade ranu smrtnu i osta živa. ¹⁵I bi joj dano da dade duh ikoni zvijerinoj, da progovori ikona zvijerina, i da uèini da se pobiju koji se god ne poklone ikoni zvijerinoj. ¹⁶I uèini sve, male i velike, bogate i siromašne, slobodnjake i robove, te im dade žig na desnoj ruci njihovoj ili na èelima njihovima, ¹⁷Da niko ne može ni kupiti ni prodati, osim ko ima žig, ili ime zvijeri, ili broj imena njezina. ¹⁸Ovdje je mudrost. Ko ima um neka izraèuni broj zvijeri: jer je broj èovjekov i broj njezin šest stotina i šezdeset i šest.

14 I vidjeh, i gle, jagnje stajaše na gori Sionskoj, i s njim sto i èetrdeset i èetiri hiljade, koji imahu ime oca njegovga napisano na èelima svojim. ²I èuh glas s neba kao glas voda mnogijeh, i kao glas groma velikoga; i èuh glas gudaèa koji guðahu u gusle svoje. ³I pjevahu kao novu pjesmu pred prijestolom i pred èetiri životinje i pred starješinama; i niko ne mogaše nauèiti pjesme, osim onijeh sto i èetrdeset i èetiri hiljade koji su otkupljeni sa zemlje. ⁴Ovo su koji se ne opoganiše sa ženama, jer su djevstvenici, oni idu za jagnjetom kud god ono poðe. Ovi su kupljeni od ljudi prvenci Bogu i jagnjetu. ⁵I u njihovijem ustima ne nađe se prijevara, jer su bez mane pred prijestolom Božijim. ⁶I vidjeh drugoga anđela gdje leti posred neba, koji imaše vjeèno jevanðelje da objavi onima koji žive na zemlji, i svakome plemenu i jeziku i koljenu i narodu. ⁷I govoraše velikijem glasom: bojte se Boga, i podajte mu slavu, jer dođe èas suda njegovga; i poklonite se onome koji je stvorio nebo i zemlju i more i izvore vodene. ⁸I drugi anðeo za njim ide govoreæi: pade, pade Vavilon grad veliki: jer otrovnijem vinom kurvarstva svojega napoji sve narode. ⁹I treæi anðeo

za njim ide govoreæi glasom velikijem: ko se god pokloni zvijeri i ikoni njezinoj, i primi žig na èelo svoje ili na ruku svoju, ¹⁰I on æe piti od vina gnjeva Božijega, koje je nepomiješano utoèeno u èašu gnjeva njegov, i biæe muèen ognjem i sumporom pred anđelima svetima i pred jagnjetom. ¹¹I dim muèenja njihova izlaziæe va vijek vijeka; i neæe imati mira dan i noæ koji se poklanjaju zvijeri i ikoni njezinoj, i koji primaju žig imena njezina. ¹²Ovdje je trpljenje svetijeh, koji drže zapovijesti Božije i vjeru Isusovu. ¹³I èuh glas s neba gdje mi govori: napiši: blago mrtvima koji umiru u Gospodu otsad. Da, govori Duh, da poèinu od trudova svojijeh; jer djela njihova idu za njima. ¹⁴I vidjeh, i gle, oblak bijel, i na oblaku sjeðaše kao sin èovjeèij, i imaše na glavi svojoj krunu zlatnu, i u ruci svojoj srp oštar. ¹⁵I drugi anđeo iziðe iz crkve vièuæi velikijem glasom onome što sjedi na oblaku: zamahni srpom svojijem i žnji, jer doðe vrijeme da se žnje, jer se osuši žito zemaljsko. ¹⁶I onaj što sjeðaše na oblaku baci srp svoj na zemlju, i požnjevena bi zemlja. ¹⁷I drugi anđeo iziðe iz crkve što je na nebu, i imaše i on kosijer oštar. ¹⁸I drugi anđeo iziðe iz oltara, koji imaše oblast nad ognjem, i povika s velikom vikom onome koji imaše kosijer oštri, govoreæi: zamahni kosijerom svojijem oštrijem, i odreži grožðe vinograda zemaljskoga; jer veæ sazreše puca njegov. ¹⁹I baci anđeo kosijer svoj na zemlju, i obra vinograd zemaljski, i metnu u kacu velikoga gnjeva Božijega. ²⁰I otoèi se kaca izvan grada, i iziðe krv iz kace tja do uzda konjma hiljadu i šest stotina potrkališta.

15 I vidjeh drugi veliki znak na nebu i èudo: sedam anđela koji imahu sedam pošljednijeh zala, jer se u njima savršu gnjev Božij. ²I vidjeh kao stakleno more smiješano s ognjem, i one što pobijediše zvijer i ikonu njezinu, i žig njezin, i broj imena njezina, gdje stoje na moru staklenome i imaju gusle Božije; ³I pjevahu pjesmu Mojsija sluga Božijega, i pjesmu jagnjetovu, govoreæi: velika su i divna djela tvoja, Gospode Bože svedržitelju, pravedni su i istiniti putovi tvoji, care svetijeh. ⁴Ko se neæe pobožati tebe, Gospode, i proslaviti ime tvoje? Jer si ti jedan svet; jer æe svi neznabošci doæi i pokloniti se pred tobom; jer se tvoji sudovi javiše. ⁵I poslije ovoga vidjeh, i gle, otvori se crkva skinije svjedoèanstva na nebu, ⁶I iziðoše sedam anđela iz crkve, koji imahu sedam zala, obuèeni u èiste i bijele haljine od platna, i opasani po prsima pojasima zlatnijem; ⁷I jedna od èetiri životinje dade sedmorici anđela sedam èaša zlatnijeh napunjenijeh gnjeva Boga, koji živi va vijek vijeka. ⁸I napuni se crkva dima od slave Božije i od sile njegove; i niko ne mogaše doæi u crkvu, dok se ne svršu sedam zala sedmorice anđela.

16 I èuh glas veliki iz crkve gdje govori sedmorici anđela: idite, i izlijte sedam èaša gnjeva Božijega na zemlju. ²I otide prvi anđeo, i izli èašu svoju na zemlju; i postaše rane zle i ljute na ljudima koji imaju žig zvijerin i koji se klanjaju ikoni njezinoj. ³I drugi anđeo izli èašu svoju u more; i posta krv kao od

mrtvac, i svaka duša živa umrije u moru. ⁴I treæi anđeo izli èašu svoju na rijeke i na izvore vodene; i posta krv. ⁵I èuh anđela vodenoga gdje govori: pravedan si, Gospode, koji jesi, i koji bješe, i svet, što si ovo sudio; ⁶Jer proliše krv svetijeh i proroka, i krv si im dao da piju, jer su zaslužili. ⁷I èuh drugoga iz oltara gdje govori: da, Gospode Bože, svedržitelju, istiniti su i pravi sudovi tvoji. ⁸I èetvrti anđeo izli èašu svoju na sunce, i dano mu bi da žeže ljude ognjem. ⁹I opališe se ljudi od velike vruæine, i huliše na ime Boga koji ima oblast nad zlima ovima, i ne pokajaše se da mu dadu slavu. ¹⁰I peti anđeo izli èašu svoju na prijesto zvijerin; i carstvo njezino posta tamno, i žvatahu jezike svoje od bola. ¹¹I huliše na ime Boga nebeskoga od bola i od rana svojijeh, i ne pokajaše se od djela svojijeh. ¹²I šesti anđeo izli èašu svoju na veliku rijeku Eufrat; i presahnu voda njezina, da se pripravi put carevima od istoka sunèanoga. ¹³I vidjeh iz usta aždahinijeh, i iz usta zvijerinijeh, i iz usta lažnoga proroka, gdje iziðoše tri neèista duha, kao žabe. ¹⁴Jer su ovo duhovi ðavolski koji èine èudes, i izlaze k carevima svega vasionoga svijeta da ih skupe na boj za onaj veliki dan Boga svedržitelja. ¹⁵Evo idem kao lupež; blago onome koji je budan i koji èuva haljine svoje, da go ne hodi i da se ne vidi sramota njegov. ¹⁶I sabra ih na mjesto, koje se Jevrejski zove Armagedon. ¹⁷I sedmi anđeo izli èašu svoju po nebu, i iziðe glas veliki iz crkve nebeske od prijestola govoreæi: svršu se. ¹⁸I biše sijevanja munja i gromovi, i glasovi, i bi veliko tresenje zemlje, kakovo nikad ne bi otkako su ljudi na zemlji, toliko tresenje, tako veliko. ¹⁹I grad veliki razdijeli se na tri dijela, i gradovi neznabožaèki padoše; i Vavilon veliki spomenu se pred Bogom da mu da èašu vina ljutoga gnjeva svojega. ²⁰I sva ostrva pobjgoše, i gore se ne naðoše, ²¹I grad veliki kao glava pade s neba na ljude; i ljudi huliše na Boga od zla gradnoga, jer je velika muka njegov. vrlo.

17 I doðe jedan od sedam anđela koji imahu sedam èaša, i govori sa mnom govoreæi mi: hodi da ti pokažem sud kurve velike, koja sjedi na vodama mnogima; ²S kojom se kurvaše carevi zemaljski, i koji žive na zemlji opiše se vinom kurvarstva njezina. ³I uvede me duh u pusto mjesto; i vidjeh ženu gdje sjedi na zvijeri crvenoj koja bješe puna imena hulnijeh i imaše sedam glava i deset rogova. ⁴I žena bješe obuèena u porfiru i skerlet i nakiaæena zlatom i kamenjem dragijem i biserom, i imaše èašu u ruci svojoj punu mrzosti i poganštine kurvarstva svojega; ⁵I na èelu njezinu napisano ime: tajna, Vavilon veliki, mati kurvama i mrzostima zemaljskima. ⁶I vidjeh ženu pijanu od krvi svetijeh i od krvi svjedoka Isusovijeh; i zaèudih se èudom velikijem kad je vidjeh. ⁷I reèe mi anđeo: šta se èudiš? Ja æu ti kazati tajnu ove žene, i zvijeri što je nosi i ima sedam glava i deset rogova. ⁸Zvijer, koju si vidio bješe i nije, i iziæi æe iz bezdana i otiaæi æe u propast; i udiviæe se koji žive na zemlji, kojima imena napisana nijesu u knjigu života od postanja svijeta, kad vide zvijer, koja

bješe, i nije, i doæi æe opet. ⁹ Ovdje je um, koji ima mudrost. Sedam glava, to su sedam gora na kojima žena sjedi. ¹⁰ I jesu sedam careva. Pet je njih palo, i jedan jest, a drugi još nije došao; i kad dođe za malo æe ostati. ¹¹ I zvijer koja bješe i nije, i ona je osmi, i jest od sedmorice i u propast ide. ¹² I deset rogova, koje si vidio, to su deset careva, koji carstva još ne primiše, nego æe oblast kao carevi na jedno vrijeme primiti sa zvijeri. ¹³ Ovi jednu volju imaju, i silu i oblast svoju daæe zvijeri. ¹⁴ Ovi æe se pobiti s jagnjetom, i jagnje æe ih pobijediti, jer je gospodar nad gospodarima i car nad carevima; i koji su s njim, jesu pozvani i izbrani i vjerni. ¹⁵ I reèe mi: vode, što si vidio, gdje sjedi kurva, ono su ljudi i narodi, i plemena i jezici. ¹⁶ I deset rogova, što si vidio na zvijeri, oni æe omrznuti na kurvu, i opustošitæe je i ogoluzniti, i meso njezino poješæe i sažeæi æe je ognjem. ¹⁷ Jer je Bog dao u srca njihov da uèine volju njegovu, i da uèine volju jednu, i da dadu carstvo svoje zvijeri, dok se svršæe rijeèi Božije. ¹⁸ I žena, koju si vidio, jest grad veliki, koji ima carstvo nad carevima zemaljskima.

18 I poslije ovoga vidjeh drugoga anđela gdje silazi s neba, koji imaše oblast veliku; i zemlja se zasnijetli od slave njegove. ² I povika jakim glasom govoreæi: pade, pade Vavilon veliki, i posta stan đavolima, i tamnica svakome duhu neèistome, i tamnica sviju ptica neèistijeh i mrskijeh; jer otrovnijem vinom kurvarstva svojega napoji sve narode; ³ I carevi zemaljski s njom se kurvaše, i trgovci zemaljski obogatiše se od bogatstva slasti njezine. ⁴ I èuh glas drugi s neba koji govori: iziđite iz nje, narode moj, da se ne pomiješate u grijehæe njezine, i da vam ne naude zla njezina. ⁵ Jer grijesi njezini dopriješe tja do neba, i Bog se opomenu nepravde njezine. ⁶ Platite joj kao što i ona plati vama, i podajte joj dvojinom onoliko po djelima njezinima: kojom èašom zahvati vama zahvatajte joj po dva puta onoliko. ⁷ Koliko se proslavi i nasladi toliko joj podajte muka i žalosti; jer govori u srcu svojem: sjedim kao carica, i nijesam udovica, i žalosti neæu vidjeti. ⁸ Zato æe u jedan dan doæi zla njezina: smrt i plaè i glad, i sažeæi æe se ognjem; jer je jak Gospod Bog koji joj sudi. ⁹ I zaplakaæe i zajaukati za njom carevi zemaljski koji se s njom kurvaše i bjesniše, kad vide dim gorenja njezina, ¹⁰ Izdaleka stojeæi od straha muka njezinijeh i govoreæi: jaoh! jaoh! grade veliki Vavilone, grade tvrđi, jer u jedan èas dođe sud tvoj! ¹¹ I trgovci zemaljski zaplakaæe i zajaukati za njom, što njihovijeh tovara niko više ne kupuje; ¹² Tovara zlata i srebra i kamenja dragoga i bisera i uzvoda i porfire i svile i skerleta, i svakoga mirisnog drveta, i svakojakijeh sudova od fildiša, i svakojakijeh sudova od najskupljega drveta, mjedi i gvoždæa i mermera, ¹³ I cimeta i tamjana i mira i livana, i vina i ulja, i nišesteta i pšenice, i goveda i ovaca, i konja i kola, i tjelesa i duša èovjeèijih. ¹⁴ I voæa želja duše tvoje otidoše od tebe, i sve što je masno i dobro otide od tebe, i više ga neæeš naæi. ¹⁵ Trgovci koji se ovijem tovarima obogatiše od nje, staæe izdaleka od straha

muèenja njezina, plaèuæi i jauèuæi, ¹⁶ I govoreæi: jaoh! jaoh! grade veliki, obuèeni u svilu i porfiru i skerlet, i nakiaeni zlatom i kamenjem dragijem i biserom; ¹⁷ Jer u jedan èas pogibe toliko bogatstvo! I svi gospodari od lađa, i sav narod u lađama, i lađari, i koji god rade na moru, stadoše izdaleka, ¹⁸ I vikahu, vidjevši dim gorenja njezina, i govorahu: ko je bio kao ovaj grad veliki? ¹⁹ I baciše prah na glave svoje, i povikaše plaèuæi i ridajuæi, govoreæi: jaoh! jaoh! grade veliki, u kome se obogatiše svi koji imaju lađe na moru od bogatstva njegovog, jer u jedan èas opustje! ²⁰ Veseli se nad njim nebo, i sveti apostoli i proroci, jer Bog pokaja sud vaš na njemu. ²¹ I uze jedan anđeo jak kamen veliki, kao kamen vodenièni, i baci u more govoreæi: tako æe sa hukom biti baèen Vavilon grad veliki, i neæe se više naæi; ²² I glas gudaèa i pjevaèa i sviraèa i trubaèa neæe se više èuti u tebi; i nikakav majstor ni od kakva zanata neæe se više naæi u tebi, i huka kamenja vodeniènoga neæe se èuti u tebi; ²³ I vidjelo žiška neæe se više svijetliti u tebi, i glas ženika i neveste neæe više biti èuven u tebi; jer trgovci tvoji bijahu boljari zemaljski, jer tvojijem èaranjem prevareni biše svi narodi. ²⁴ I u njemu se nađe krv proroèka i svetijeh, i sviju koji su pobijeni na zemlji.

19 I poslije ovoga èuh glas veliki naroda mnogoga na nebu gdje govori: aliluja! spasenije i slava i èast i sila Gospodu našemu; ² Jer su istiniti i pravi sudovi njegovi, što je osudio kurvu veliku, koja pokvari zemlju kurvarstvom svojijem, i pokajao krv slugu svojijeh od ruke njezine. ³ I drugom rekoše: aliluja! I dim njezin izlažaše va vijek vijeka. ⁴ I padoše dvadeset i èetiri starješine, i èetiri životinje, i pokloniše se Bogu koji sjeđaše na prijestolu, govoreæi: amin, aliluja! ⁵ I glas iziđe od prijestola koji govori: hvalite Boga našega sve sluge njegove, i koji ga se bojite, i mali i veliki. ⁶ I èuh kao glas naroda mnogoga, i kao glas voda mnogijeh, i kao glas gromova jakijeh, koji govore: aliluja! jer caruje Gospod Bog svedržitelj. ⁷ Da se radujemo i veselimo, i da damo slavu njemu; jer dođe svadba jagnjetova, i žena njegova pripravila se; ⁸ I dano joj bi da se obuèe u svilu èistu i bijelu: jer je svila pravda svetijeh. ⁹ I reèe mi: napiši: blago onima koji su pozvani na veèeru svadbe jagnjetove. I reèe mi: ove su rijeèi istinite Božije. ¹⁰ I padnuvši pred nogama njegovima poklonih mu se; i reèe mi: gle, nemoj, ja sam sluga kao i ti i braæa tvoja koja imaju svjedoèanstvo Isusovo. Bogu se pokloni; jer je svjedoèanstvo Isusovo Duh proroštva. ¹¹ I vidjeh nebo otvoreno, i gle, konj bijel, i koji sjeđaše na njemu zove se vjeran i istinit, i sudi po pravdi i vojuje. ¹² A oèi su mu kao plamen ognjeni, i na glavi njegovoj krune mnoge, i imaše ime napisano, kojega niko ne zna do on sam. ¹³ I bješe obuèen u haljinu crvenu od krvi, i ime se njegovo zove: rijeè Božija. ¹⁴ I vojske nebeske iđahu za njim na konjima bijelijem, obuèene u svilu bijelu i èistu. ¹⁵ I iz usta njegovijeh iziđe maè oštar, da njime pobije neznabošce; i on æe ih pasti s palicom gvozdenom; i on gazi kacu vina srdnje i gnjeva Boga

svedržitelja. ¹⁶I ima na haljini i na stegnu svome ime napisano: car nad carevima i gospodar nad gospodarima. ¹⁷I vidjeh jednoga anđela gdje stoji na suncu i povika glasom velikijem govoreći svima pticama koje lete ispod neba: dođite i skupite se na veliku veèeru Božiju, ¹⁸Da jedete mesa od careva, i mesa od vojvoda, i mesa od junaka, i mesa od konja i od onijeh koji sjede na njima, i mesa od sviju slobodnjaka i robova, i od malijeh i od velikijeh. ¹⁹I vidjeh zvijer i careve zemaljske i vojnike njihove skupljene da se pobiju s onijem što sjedi na konju i s vojskama njegovijem. ²⁰I bi uhvaæena zvijer, i s njom lažni prorok koji uèini pred njom znake kojima prevari one koji primiše žig zvijerin i koji se poklanjaju ikoni njezinoj: živi biše baèeni oboje u jezero ognjeno, koje gori sumporom. ²¹A ostali pobijeni biše maèem onoga što sjedi na konju, koji iziđe iz usta njegovijeh: i sve se ptice nasitiše od mesa njihova.

20 I vidjeh anđela gdje silazi s neba, koji imaše kljuè od bezdana i verige velike u ruci svojoj. ²I uhvati aždahu, staru zmiju, koja je đavo i sotona, i sveza je na hiljadu godina, ³I u bezdan baci je, i zatvori je, i zapeèati nad njom, da više ne prelašæuje naroda, dok se ne navrši hiljada godina; i potom valja da bude odriješena na malo vremena. ⁴I vidjeh prijestole, i sjeđahu na njima, i dade im se sud, i duše isjeèenijeh za svjedoèanstvo Isusovo i za rijeè Božiju, koji se ne pokloniše zvijeri ni ikoni njezinoj, i ne primiše žiga na èelima svojim i na ruci svojoj; i oživlješe i carovaše s Hristom hiljadu godina. ⁵A ostali mrtvaci ne oživlješe, dokle se ne svrši hiljada godina. Ovo je prvo vaskrsenje. ⁶Blažen je i svet onaj koji ima dijel u prvom vaskrseniju; nad njima druga smrt nema oblasti, nego æe biti sveštenici Bogu i Hristu, i carovaæe s njim hiljadu godina. ⁷I kad se svrši hiljada godina, pustæe se sotona iz tamnice svoje, ⁸I iziæi æe da vara narode po sva èetiri kraja zemlje, Goga i Magoga, da ih skupi na boj, kojijeh je broj kao pijesak morski. ⁹I iziðoše na širinu zemlje, i opkoliše oko svetijeh, i grad ljubazni; i siđe oganj od Boga s neba, i pojede ih. ¹⁰I đavo koji ih varaše bi baèen u jezero ognjeno i sumporito, gdje je zvijer i lažni prorok; i biæe muèeni dan i noæ va vijek vijeka. ¹¹I vidjeh veliki bijel prijestol, i onoga što sjeđaðe na njemu, od èijega lica bježaše nebo i zemlja, i mjesta im se ne naðe. ¹²I vidjeh mrtvace male i velike gdje stoje pred Bogom, i knjige se otvoriše; i druga se knjiga otvori, koja je knjiga života; i sud primiše mrtvaci kao što je napisano u knjigama, po djelima svojim. ¹³I more dade svoje mrtvace, i smrt i pakao dadoše svoje mrtvace; i sud primiše po djelima svojim. ¹⁴I smrt i pakao baèeni biše u jezero ognjeno. I ovo je druga smrt. ¹⁵I ko se ne naðe napisan u knjizi života, baèen bi u jezero ognjeno.

21 I vidjeh nebo novo i zemlju novu; jer prvo nebo i prva zemlja proðoše, i mora više nema. ²I ja Jovan vidjeh grad sveti, Jerusalem nov, gdje silazi od Boga s neba, pripravljen kao nevjesta ukrašena mužu

svojemu. ³I èuh glas veliki s neba gdje govori: evo skinije Božije meðu ljudima, i življeæe s njima, i oni æe biti narod njegov, i sam Bog biæe s njima Bog njihov. ⁴I Bog æe otrti svaku suzu od oèiju njihovijeh, i smrti neæe biti više, ni plaèa, ni vike, ni bolesti neæe biti više; jer prvo proðe. ⁵I reèe onaj što sjeđaðe na prijestolu: evo sve novo tvorim. I reèe mi: napiši, jer su ove rijeèi istinite i vjerne. ⁶I reèe mi: svrši se. Ja sam alfa i omega, poèetak i svršetak. Ja æu žednome dati iz izvora vode žive zabadava. ⁷Koji pobijedi, dobiæe sve, i biæu mu Bog, i on æe biti moj sin. ⁸A strašljivima i nevjernima i poganima i krvnicima, i kurvarima, i vraèarima, i idolopoklonicima, i svima lažama, njima je dijel u jezeru što gori ognjem i sumporom; koje je smrt druga. ⁹I doðe k meni jedan od sedam anđela koji imahu sedam èaða napunjenijeh sedam zala pošljednijeh, i reèe mi govoreći: hodi da ti pokažem nevjestu, jagnjetovu ženu. ¹⁰I odvede me u duhu na goru veliku i visoku, i pokaza mi grad veliki, sveti Jerusalem, gdje silazi s neba od Boga, ¹¹I imaše slavu Božiju; i svjetlost njegova bijaše kao dragi kamen, kao kamen jaspis svijetli, ¹²I imaše zid veliki i visok, i imaše dvanaestora vrata, i na vratima dvanaest anđela, i imena napisana, koja su imena dvanaest koljena Izrailjevijeh. ¹³Od istoka vrata troja, i od sjevera vrata troja, od juga vrata troja, i od zapada vrata troja. ¹⁴I zid gradski imaše dvanaest temelja, i na njima imena dvanaest apostola jagnjetovijeh. ¹⁵I onaj što govoraše sa mnom, imaše trsku zlatnu da izmjeri grad i vrata njegova i zidove njegove. ¹⁶I grad na èetiri ugla stoji, i dužina je njegova tolika kolika i širina. I izmjeri grad trskom na dvanaest hiljada potrkališta: dužina i širina i visina jednaka je. ¹⁷I razmjeri zid njegov na sto i èetrdeset i èetiri lakta, po mjeri èovjeèijoj, koja je anđelova. ¹⁸I bješe graða zida njegova jaspis, i grad zlato èisto, kao èisto staklo. ¹⁹I temelji zidova gradskih bijahu ukrašeni svakijem dragijem kamenjem: prvi temelj bijaše jaspis, drugi sapfir, treæi halkidon, èetvrti smaragd, ²⁰Peti sardoniks, šesti sard, sedmi hrisolit, osmi viril, deveti topaz, deseti hrisopras, jedanaesti jakint, dvanaesti ametist. ²¹I dvanaest vrata, dvanaest zrna bisera: svaka vrata bijahu od jednoga zrna bisera: i ulice gradske bijahu zlato èisto, kao staklo presvijetlo. ²²I crkve ne vidjeh u njemu: jer je njemu crkva Gospod Bog svedržitelj, i jagnje. ²³I grad ne potrebuje sunca ni mjeseca da svijetle u njemu; jer ga slava Božija prosvijetli, i žižak je njegov jagnje. ²⁴I narodi koji su spaseni hodiæe u vidjelu njegovu, i carevi zemaljski donijeæe slavu i èast svoju u njega. ²⁵I vrata njegova neæe se zatvorati danju, jer ondje noæi neæe biti. ²⁶I donijeæe slavu i èast neznabožaca u njega. ²⁷I neæe u njega uæi ništa pogano, i što èini mrzost i laž, nego samo koji su napisani u životnoj knjizi jagnjeta.

22 I pokaza mi èistu rijeku vode života, bistru kao kristal, koja izlažaše od prijestola Božijega i jagnjetova. ²Nasred ulica njegovijeh i s obje strane rijeke drvo života, koje raða dvanaest rodova dajuæi

svakoga mjeseca svoj rod; i lišæe od drveta bijaše za iscjeljivanje narodima. ³I više neæe biti nikakve prokletinje; i prijestol Božij i jagnjetov biæe u njemu; i sluge njegove posluživæe ga, ⁴I gledaæe lice njegovo, i ime njegovo biæe na èelima njihovima. ⁵I noæi tamo neæe biti, i neæe potrebovati vidjela od žiška, ni vidjela sunèanoga, jer æe ih obasjavati Gospod Bog; i carovaæe va vijek vijeka. ⁶I reèe mi: ovo su rijeèi vjerne i istinite, i Gospod Bog svetijeh proroka posla anđela svojega da pokaže slugama svojim šta æe biti skoro. ⁷Evo æu doæi skoro: blago onome koji drži rijeèi proroštva knjige ove. ⁸I ja Jovan vidjeh ovo i èuh; i kad èuh i vidjeh, padoh da se poklonim na noge anđela koji mi ovo pokaza. ⁹I reèe mi: gle, nemoj, jer sam i ja sluga kao i ti i braæa tvoja proroci i oni koji drže rijeèi knjige ove. Bogu se pokloni. ¹⁰I reèe mi: ne zapeæaæavaj rijeèi proroštva knjige ove; jer je vrijeme blizu. ¹¹Ko èini nepravdu, neka èini još nepravdu; i ko je pogan, neka se još pogani; i ko je pravedan, neka još èini pravdu; i ko je svet, neka se još sveti. ¹²I evo

æu doæi skoro, i plata moja sa mnoom, da dam svakome po djelima njegovijem. ¹³Ja sam alfa i omega, poèetak i svršetak, prvi i posljednji. ¹⁴Blago onima koji tvore zapovijesti njegove, da im bude vlast na drvo života, i da uðu na vrata u grad. ¹⁵A napolju su psi i vraèari i kurvari i krvnici i idolopoklonici i svaki koji ljubi i èini laž. ¹⁶Ja Isus poslah anđela svojega da vam ovo posvjedoèi u crkvama. Ja sam korijen i rod Davidov, i sjajna zvijezda danica. ¹⁷I Duh i nevjesta govore: doði. I koji èuje neka govori: doði. I ko je žedan neka dođe, i ko hoæe neka uzme vodu života zabadava. ¹⁸Jer svjedoèim svakome koji èuje rijeèi proroštva knjige ove; ako ko dometne ovome, Bog æe nametnuti na njega zla napisana u knjizi ovoj; ¹⁹I ako ko oduzme od rijeèi knjige proroštva ovoga, Bog æe oduzeti njegov dijel od knjige života, i od grada svetoga, i od onoga što je napisano u knjizi ovoj. ²⁰Govori onaj koji svjedoèi ovo: da, doæi æu skoro! Amin. Da, doði, Gospode Isuse. ²¹Blagodat Gospoda našega Isusa Hrista sa svima vama. Amin.